BIBL. NAZ.
Vitt. Emanuele III
165
M
20

V ———— V n. 20.
S. Catha[rina] a pied Formello de Napoli 1540

Secunda secundi Libri decretalium
Antonij de Butrio.

In fine —— Venet. 1503.

XIII. A. 3

De probationibus Rica.

Viſo de confeſſionibus per quas releuatur ab onere probandi: et in iudicijs ptes pmptiores ſunt ad negandū: ꝙ ad ꝯfitendum: per quas transfundit onus pbandi in affirmātem iō ꝛc. Et pmittit genus: vt facilius deſcendat ad ſpēs. Ad materiam. ij. q. i. iij. q. ix. vj. q. vltima. xxxiij. q. iij. de illicita. Repetit autem in cle. Quedam curioſa ponunt hic doc. ſpectantia ad ſummiſtas: que vt nō deſint. Querūt pmo qd eſt pbatio. Azo. et accur. ſuper Rica. C. dicūt ꝙ pbatio eſt rei dubie per argumēta oſtenſio: hanc impugnat goff. per decre. fortis. de ver. ſig. vbi dicit argumentū non nunꝗ teſtibus vel fide tabularum dat pbationē: ſed ſola inueſtigatione inuenit veritatem: pbatio aūt teſtibus et fide tabularum conſtat: per que patet ſm eū: ꝙ diffinitio cōpetit his que pbanť per inſtantiam diſputandi: non his que pbanť in iudicio: quare diffinit ꝙ pbatio eſt rei dubie per teſtes iſtrumēta et plerūqꝫ indicia et pſumptiones oſtenſio rei dubie. Dic ꝙ pprie pbatio cadit circa dubium: qꝛ probatio ordinať in finem oſtendendi: ſed eo ꝙ oſtenſa eſt pbatio pbata: et ſic non eſt plus probatio: ſed notorium appellať: vt dixi in materia notorij. plerumqꝫ dicit: qꝛ in ciuilibus: licet pbent preſumptiones et indicia certa et violenta. xxxij. q. i. dixit. de preſump. c. i. de his qui ſunt ſui: vel alie. iur. l. filium. non tamen in criminalibus. ij. q. i. ſemper. de preſump. literas. ff. de penis. abſente: niſi eſſent luce clariora. C. de pba. l. ſciant. Hoſti. dicit ꝙ nec diffinitio goff. eſt ſufficiens: cum etiā multis alijs modis fiat probatio: qui no. in ſum. e. ti. §. fi. et in ſpe. eo. ti. §. fi. vnde plus ſibi placet pma: et reſpondet ad decre. fortis. ꝙ ibi ſumitur argumētum ſtricte et pprie: vt in dialetica diſputatione. Sed diffinitio ſumiť large pro omni ſpecie pbationis: ſicut inſtrumentum. Quandoqꝫ ſtricte: et quandoqꝫ large: Nūqꝫ largius ſumiť: vt no. in ſum. de fi. iſtru. dicit tñ vt goff. ſatiſfiat. poteſt dici ꝙ probatio eſt rei dubie legitime facta declaratio. Scdo queritur vnde dicať probatio: dic ꝙ a probe aduerbium: qꝛ probe facit: manifeſtat enim dubium vincit aduerſarium: et euitat penas nō pbantium: vel dicitur pbatio: quaſi propallatio: vel māifeſtatio cuius quod dubium eſt: ſm hoſti. et goff. Op. ꝙ ſuperfluat Rica: qꝛ ex quo tractat. j. de ſpeciebus: ſupfluo ponit h̄ de genere: cum per ſpecies tranſeať in cognitionē generis. l. i. ff. ſi cer. pe. So. licet. j. tractet de quattuor ſpeciebus: cōgrue poniť hec Rica ſub qua tractať de alijs ſpeciebus: et ad illas ſpectantibus. Idem tractat de adaptabilibus ad plures illarum ſpecierum de quibus. j. nam hic tractat de pbatione virginitatis per aſpectum. j. c. ppoſuiſti. et c. cām. de pba. de pbatione limitum. de pbatione filiationis per nominationē. j. c. per tuas. de pbatione. per literas ordiñ. j. c. poſt ceſſionem. per acta cauſe. j. c. fi. et qꝛ de his ſpeciebus nō intendebat multiplicare Ricas: et hec oia ad teſtes vel iuramenta vel inſtrumenta reduci poſſunt: declarat etiā qualiter mixtim tāgat et de illis quod eſt in euidenti. Op. ꝙ male ſituet: cū cōfeſſio ſit ſpēs pbationis. de reſti. ſpo. cū ad ſedem. Ergo ex quo volebat pmittere genus: debuit hāc Ricam añ. d. pxi. ſtitulare. So. patet ex his que no. de elec. bone. ſup verbo pbatio: in nouella ꝙ ꝯfeſſio pprie loquendo nō eſt probatio: ſed pbationis releuatio. Hinc eſt: ꝙ purā et ſimplicē negatiuā deduco in poſitionem. de ꝯfeſ. c. i. li. vj. per quā releuor a probando ſi actor confiteť quā tñ pbare non poſſet vt ibi. j. c. quā: in prin. Idē no. Cy. in. l. actor ꝙ aſſeuerat. C. de proba. et archi. vj. q. vltima. actor tamen dicitur per cōfeſſionem clarius dere conſtare: ꝙ per probationem. de preſump. tertio loco. ibi ad maiorem etiam ꝛc.

Antonius de butrio.

Ex epiſtolis.

Reus actori ſua ppria inſtrumenta edere non tenetur. h. d. In prima petitio. In ſecūda ipſi[us] repulſio: ſcda ibi. ad hoc. No. ꝙ in cā inter imperatorem et ſubiectum eius: iudex eſt papa: et non inferior: qꝛ imperator aliū nō recognoſcit: quod eſt verū: quo ad tpalia: quo ad ſpiritualia autem ſubeſt epo ſuo: adeo ꝙ ab ipo poſſit excōicari. de iudi. nouit. xi. q. iij. epi. No. ꝙ ex contractu pncipis cum ſubiecto: pnceps ſaltem nāliter obligať: et talis obligatio corā papa habet exactionis effectum. ad hoc quod ſcribit Cy. C. de legi. l. digna vox. Et ex hoc apparet: ꝙ de iure canonico ex naturali obligatione ſola: et ꝯſequenter ex nudo pacto effectualiter agiť: de quo de pac. c. i. xij. q. ij. quicunqꝫ ſuffragio. xxv. q. v. iuramenti. Itē ex hoc apparet: ꝙ cā inter laicos inquantum ex nāli foro venit decidenda corā iudice eccleſiaſtico: determinať iure canonico: ad quod de ap. ſi duobus. §. i. No. ꝙ pactum cum pdeceſſore in dignitate: tranſit ad ſucceſſorem actiue et paſſiue. No. non compelli reum ad edenda inſtrumenta actori ad fundandā intētionem: nec in foro contentioſo quis artať ad facienda que ꝯtra ſe ſunt: etiā in finem veritatis: et ſic tacere veritatē vbi nō artať ad illam exprimendam non eſt peccatum: vel vbi non exquiriť vbi debet et a quo debet: lꝫ ergo in cōtentioſis non ex toto inſequi aie iudicium. Op. ꝙ de ſe papa loq debeat in plurali. de cri. fal. qꝫ graui. dic ꝙ hoc fecit gregori[us] ex magna hūilitate: ſicut. j. de teſta. ſilius. hodie preſumereť falſum: qd de alijs iudicibus. de offi. dele. cū in iure per hoſti. Venio ad mām. c. cum glo. et op. i. ꝙ inſtrumēta quis edere teneať ad petitionē ptis: et ad hoc cōpellať. C. d edē. l. non eſt nouū. et. l. iuſtum. Glo. ꝯcludit: ſi inſtrumēta ſunt cōia quis illa cōpelliť edere: nam iudei nobis artanť edere vetus teſtamētum: qꝛ cōe. xlv. di. qui ſincera. Si inſtrumēta ſunt ppria ſi quis eis eſt vſurus: illa edere teneť. ff. de edendo. l. i. §. edenda. et pꝫ. j. de fide. inſtru. G. ppetuus. Hec vera videť dicere gl. vt edere nō teneať ppria reus actori: ſed bene econuerſo: dicit enim ꝙ hic reus erat imperator. Hic plura videnda ſunt. Primo: an et qñ inſtrumenta ſunt: vel non ſunt edenda in iudicio. Scdo que ſit dfia inter iſtrumēta cōia: et ppria. Videbiť qñ dicanť ppria: et qñ cōia. Tertio dato ꝙ debeant edi: quo tpe debeant edi: vel cōpellatur quis ad edendum: et vbi debenť edi. Quarto qua actiōe huiuſmodi inſtrumēta ſint edenda: et quo iure: vbi debent edi. Quinto qualiter debēt edi. Ad pmū: materia ēt habetur in. l. i. §. editiones. ff. de eden. et in iuribus hic alle. et aliquid de ſi. inſtru. G. ppetuus. Quidam vt dicit. Jo. an. vt ē goff. faciunt dfām tñ iter rōnes et inſtrumēta: vt pma quis edere teneať nō inſtrumēta quā opi. nō tenet ipſe: qꝛ ſꝫ hoc nulla eſſet dfia inter actorē et reum: qꝛ tñ inuunt iura hic allegata: dic ſi petitur edi inſtrumētum vt pprium petentis: quis illud edere teneť. ff. fa. herc. ſi que ſunt cautiones: et ēt ſi ſcus illud edere teneť: vt. l. pcur. C. de eden. et no. in. l. in fraudē. §. ſed neqꝫ. ff. de iure fiſ. vbi Bar. Quandoqꝫ petiť inſtrumētū: vel alia ſcriptura: que eſt cōis: et edi debet: vt. l. ſi procurator. C. de edē. et in iuribus ad hoc allatis hic. l. argentarius. ff. de eden. qñ petiť edi inſtrm pprium eius a quo petitur editio: et tunc ſi petiť vt edať tanqꝫ inutile illi penes quem eſt: ex aliquo facto: vel quaſi inter ptes: et ꝙ pōt nocere illi a quo petiť: vt qꝛ ſolutū ē debitū: vel qꝛ caſſata eſt ſnīa lata pro eo: qui habet inſtrumētū ſnie: et adhuc ſic pōt peti editio: vt dicta. l. diſſolute. C. de condi. ob cām. et vt lite non conte. accedēs. de tranſ. c. ij. et vt lite. pen. eccleſia. Si petiť edi vt fiat inutile: vt qꝛ peto caſſari ſnīam: et peto in cā appellationis vt exhibeať: dicā: j. de fi. inſtru. g. ppetuus. Cuius dictū ad litteram ponit ſpe. in titulo. de inſtru. edi. §. nunc dicamus. v. ſed pone peto. Si aūt inſtrm eſt vtile vtriqꝫ: vel ſi eſt inuti-

lenõ ſurgit hoc ex aliquo facto: vel quaſi inter ptes: tunc ſi
actor petit ad itentionẽ fundandã: nõ eſt edendũ: vt hic: nec
ob. ſi dicaſ: quis teneſ reſpondere poſitionibus aduerſe par
tis ex qbus iuuabiſ intentio actoris: ⁊ de domo magis ſua
ea trahit ꝓbationem: ergo fortius inſtr̃m teneſ edere q̃ꝗ̃ ꝓ
prium. Si vocẽ ꝓpriam ad edẽdam ⁊ lucidandã ⁊ eruen-
dam veritatẽ edere teneſ: vt patet de confeſ. c. ſi. li. vi. q̃ iu
ra volunt: q̃ qs veniat inſtructus ad cãm: in eo q̃ eſt in eius
ptãte. In eius aũt ptãte nõ eſt edere ꝯfeſſionẽ aduerſarij: ni
ſi habeat ab ore ſuo: ſed ſecus in inſtr̃o: qđ verĩſĩr hře potu
ĩt a pſona publica: ſicut habuit aduerſarius: ſm Jo. an. i di-
cto. c. ſi. de ꝯfeſ. li. vi. Fallit ſi reus eſt vſurus per iura que
allat glo. Fallit primo in fiſco cui quis teneſ edere inſtr̃m
ad intentionem fundandã. ff. de eden. l. nec q̃c̃ꝗ̃. C. de eden.
. l. qui accuſare. Ipſe aũt alteri edere nõ teneſ: niſi ſint cões:
vt in. §. ſed neq̃. in. l. in fraudẽ. ff. de iur. fiſ. Fallit ſm Jo.
an. hic in cã matrimoniali in qua ẽt ad intentionẽ fundandaꝫ
qs põt cõpelli ad edendũ inſtr̃m: ⁊ hoc ꝓpter peccatũ. Idẽ
dicit in ſpe. de inſtru. edi. §. videndũ. v̓. ex p̃miſſis. in addi. ⁊
hoc operaſ fauor fiſci: ⁊ fauor matrimonij in quo ſunt multa
ſpecialia. de qbus vt lit. non ꝯte. c. i. ⁊ hoc q̃ ſubeſt periculũ
criminis. ad quod cle. ex grãdi. de vſuris in cle. Idẽ poſſet
dici in dotibus: in alimentis: in legatis ad pias cauſas: in ec-
cleſijs: in hoſpitalibus: ⁊ in oĩbus alijs vt in talibus. ⁊ liber-
tatibus multũ p̃uilegiatis: qs cõpellaſ edere inſtr̃a: ſaltem
vbi alter non habeſ copia probandi: ne veritas occultetur.
Idem põt attentari dicere vbicũq̃ manifeſtũ arguiſ pecca
tum in retentione inſtrumẽti: ⁊ aliqua fides poſſet fieri: vel
preſumptio de iſtrumẽti habitu: vt ſaltẽ ex officio: vel denũ
ciatione euangelica edere compellaſ: imo plus dicunt dñi
de rota ſua ꝯcluſione. ccviij. q̃ licet pars non arteſ parti ad
edendũ. Judex tñ ex officio põt illam in cã facere exhibe-
ri ſibi: vt colligat iuſtitiã ex illis: ſed ſuper hoc habita ſum-
maria cognitione: petendo a pte quare hoc petat: ⁊ ſufficit
q̃ alleget ⁊ ꝓbet inſtr̃m ius ſuum ꝯtinere. Sed vt dicit col
lectari⁹: maior pars ex dñis dixit ſufficere: q̃ narraret ſe nõ
petere aio calũnie: ad quod ff. ad exhiben. l. theſaurus. dicit
tñ vnum ex eis dixiſſe q̃ Inno. nõ voluit hanc exhibitioneꝫ
ſibi fieri: niſi ex magna cã: ⁊ re natura: licet iſta. opi. ſit equa
ſi ſeruareſ: parua eſſet vtilitas hoꝝ iuriũ. ⁊ Inno. hic non lo
quiſ de inſtr̃o ꝓprio: ſed de preſumpto cõi. Puto tñ q̃ ex
magna cã faciet exhiberi: ⁊ dico magnam cãm: qñ parti al-
teri periſſet copia ꝓbandi aliter: ⁊ maxime ſi culpa nõ poſ
ſet iputari quare non petijt inſtrumẽtũ: vel non habuit: ⁊ ſic
tenuit ſpe. de inſtru. edi. §. videndũ reſtat. v̓. ⁊ nõ ex p̃miſſis.
ex. v̓. ⁊ no. q̃ ſi lite pen. que no. Quãq̃ petiſ editio a reo: vt ſi
at per actorem ad exceptionẽ fundandã: ⁊ licet ſint opi. que
colligi pñt ex no. in iuribus allegatis in glo. cõis habet opi.
quã ſequiſ hic. Jo. an. ⁊ Bar. q̃ inſtr̃a debeant edi reo ad
fundandã exceptionẽ. Multiplex allegaſ cã dſie. Differẽ
tia prima: q̃ rei fauorabiliores ſunt q̃ actores. ff. de reg. iur.
. l. fauorabiliores. alſ. Bar. pro caſu. C. de ꝯdi. ſine cã. l. diſ
ſolute. ⁊ l. qui tabulas. ff. de fur. Itẽ q̃ reus nõ venit ſic deli
beratus ad iudiciũ. Itẽ q̃ cõiter inſtr̃a tanq̃ ꝯtinentia pon
deroſiora ius ex pte actoris: ſunt penes actorem qñ petiſ edi
tio ab actore: nõ ad intentionẽ fundandam: ſed ad replica-
tionem ꝓbandã: ⁊ debent ei edi eadẽ rõne qua reo: q̃ in re
replicatione actor eſt reus: q̃ replicatio eſt exceptio contra
exceptionem. l. ij. ff. de excep. adducit. l. fi. a contrario. C. de
eden. ad hoc. l. pe. §. fi. ff. ad. l. fal. alſ. C. de fi. inſtru. l. plures
qđ tenuit guil. in. l. i. §. edictione. ff. de eden. ſm Bar. ⁊ gof.
hic. ⁊ Jo. an. Quãq̃ petiſ editio inſtr̃i ab actore ad intentio
nem iuuandã: ⁊ guil. dicit q̃ adhuc editio fieri debet: vt ſi pe
to a te fundum ticianũ: quem mihi vendidiſti fundari inten
tionem meam: q̃ mihi vendidiſti: eſt mõ ꝯtentio inquantũ
fundus ticianus ſe extendat: cogiſ actor edere ad iuuandaꝫ
iſtam intentionẽ. l. qui ꝯcubinam. §. cũ ita. ff. de le. iij. ⁊. l. pre
dijs. §. titio. co. ti. ſm Bar. in. l. fi. C. de edẽ. Idẽ dicit guil.

ſi pro actore eſſent violente p̃ſumptiones: q̃ ad complendã
ꝓbationẽ cõpelliſ edere reus inſtr̃m. ff. de eden. l. ſi p̃tor. §.
i. ⁊. l. heredes palã. §. ſed ſi notam. ff. de teſti. Quãq̃ ꝓprij in
ſtrumenti petiſ editio a tertio litigio vertente iter duos: ⁊
regula ſit: q̃ quis cõpelliſ edere inſtr̃m: q̃ publicũ cenſeſ: ſi
cut ⁊ cõpelliſ teſtificari ad eruendam veritatẽ inter ptes. C.
de teſti. ſi qñ. Fallit in fiſco ꝯtra quem non eduſ a tertio:
niſi ꝓpria inſtrumẽta petẽtis. vt. l. in fraudem. §. ſed neq̃. ff.
de iur. fiſ. quod no. hec ſufficiãt de p̃mo. ¶ Nũc venio ad
ſcðm qñ dicunſ inſtrumẽta cõia: vel ꝓpria. Dic q̃ ſi inſtru-
mentũ aliqñ põt dici cõe rõne ꝯtenti: q̃ ꝯtinet in ſe negociũ
cõe duobus: vt ꝯtinet ꝯtractuꝫ cõem emptionis ⁊ venditio
nis inter me ⁊ te: ⁊ q̃q̃ certo reſpectu hoc inſtr̃m dicaſ cõe:
nõ tñ eſt cõe reſpectu carte: ex hoc ſolo vt arteſ quis ad edẽ
dum: niſi aliud intercedat ſm Inno. hic. Quãq̃ diciſ cõe re
ſpectu cõitatis carte vel materie in qua deſcriptuꝫ eſt inſtru-
mentũ: vel rõne ſcripture: vel ꝓbationis in inſtrumẽto cõtẽ
te: ⁊ hoc põt eſſe multipſr. Primo q̃ cõiter obuenerunt ex
ſucceſſione teſtamẽti: vel ab inteſtato alicuius quoꝝ erãt ꝓ
pria iſtrumẽta. ff. fa. herc. l. ſi que. ff. de fi. iſtru. l. fi. Hec cõia
ſunt inter heredes: ⁊ ſic exhibẽda. Quãq̃ rõne nãe negocij.
de cui⁹ natura eſt vt rõnes ꝓ vtraq̃ pte deſcribanſ: vt q̃ eſt
nũmularius: vel ꝓcur. generalis ad negocia: vel qui iure ali
us obligatus rõnem reddere: ⁊ habet librũ in quo cõtineſ
accepta ⁊ data expenſa. ff. de eden. l. i. l. rõnes. ⁊. l. pretor. rõ
nes tutoꝝ curatoꝝ geſtoꝝ. ff. de edẽ. l. quedã. de ob. ad ra
ti. c. i. per que diciſ q̃ iſti mercatores ⁊ alij qui ſcribunt iſtru
mẽta de datis ⁊ acceptis ⁊ libros rationũ: illos edere teneſ:
ſic ⁊ vſurarij. vt in cle. ſi qs. de vſu. q̃ tales rõnes dicunſ cõ
munes no. in. l. i. C. de eden. vbi dicit mercatorẽ edere teneri:
eo q̃ ꝯſueuit cõficere rõnes: q̃ tacite videſ mandatũ vt cõ
ficiant. Quãq̃ diciſ cõe rõne publici officij ꝯficientis: vt q̃
ad eũ recurriſ: vt ad pſonam publicã pro vtraq̃ pte inſtru
mentũ ꝯficientẽ ⁊ ab eo ꝯficiſ pro vtraq̃ pte: vt eſt tabellio
de fi. inſtru. cum pe. tabellio. Vel due bone pſone ſubroga
te loco tabellionis. de ꝓba. qñ ꝯtra falſam. vel alius habẽs
ex ſtatuto vel ꝯſuetudine ius ꝯficiendi inſtrumẽta publica.
de fide. inſtru. cũ dilectus: vel iudex vbi ſue ſcripture ſunt au
tentice: vt de ꝓba. poſt ceſſionẽ. Idẽ poſſet dici in tertio ſcri
bente loco publice pſone priuatã ſcripturaꝫ pro vtraq̃ pte:
q̃ hec eſt cõia reſpectu fidei q̃ facit. de qua diceſ de fide in
ſtru. c. i. ⁊ vult hic Inn. q̃ ꝓ cõi cautela facta ſunt. ff. de edẽ.
. l. pretor. §. i. oĩa que cõia ſunt in his cõprehenduſ inſtr̃a te
ſtamẽti quo ad legatarios: q̃ ꝓ cõi cautela facta ſunt. Quãq̃
diciſ cõe rõne publici officij cuſtodiẽtis: que publica pſo
na eſt: vt ſi cenſualis liber cuſtodiſ. ff. de eden. argẽtarius: ⁊
§. de preſcrip. ad audientiã. C. de fi. inſtru. illate. qui liber eſt
edendus ⁊ contra fiſcũ in p̃ialis ſic vel fiſcalis: vt dicta. l. il
late. ff. de eden. l. ij. ⁊. in̄. vel q̃ coram publica pſona: ⁊ eius
auctãte recepta: vt ſunt acta originalia: que facta coraꝫ iudi
ce ⁊ exemplata: oĩa ſunt publica: vt pꝫ ex no. §. de offi. dele. cũ
in iure. ⁊ de ꝓba. qñ contra falſam: cũ ſi. ⁊ ꝯfecta coram iu
dice: vel alijs publicis pſonis: vt ſunt emancipatiões ꝓteſta
tiones: ⁊ his ſimiles. §. de offi. or. paſtoralis. C. de an. excep.
. l. vt pfectius. §. de ap. ſi iuſſus: q̃ me. cã. c. i. ad hoc. C. de iu-
di. l. ſi. §. de ꝓcur. l. i. inquãtũ dixi inſtr̃a fore publica ex pſo
ne publicitate ꝯficiẽtis vel cuſtodiẽtis vel cui⁹ ſit auctãte: il
la ꝓcedũt qñ ſũt originalia: q̃ illa cõia ſunt ſed ſi ab illis ſũt
redẽpta: ab aliq̃ quoꝝ cõe negociũ tãgũt: vt q̃ iſtr̃m exegi
a notario in quo ꝯtinebaſ q̃liter vẽdideras ⁊ q̃liter ꝓmiſe
ram pretiũ: ⁊ de euictione: vel redemi acta a notario: qui cõ
ficit: eo ſibi retinẽte originalia. Hic Inno. dicit q̃ non cogi
tur redimẽs facere copiã: nec illud edere: quaſi non ſit cõe:
licet notari⁹ edere cogaſ: q̃ ad preces vtriuſq̃ cõficit iſtru
mentũ: licet ſecus ſit in ꝓthocollo notarij: q̃ illud eſt cõe: vñ
ita pro vno ſicut pro alio ſcriptũ cõpelliſ quis edere oĩbus
quoꝝ intereſt. ar. ff. de eden. pretor. §. i. §. de fi. inſtru. c. pe. per
hoc dicit quoſdam dicere q̃ ſi quis habet exempla actorum

originalium: vel inſtrorū hereditariorū: vel ſimiliū: qꝛ hec cōia non cenſent illa edere non tenet: ar. dicta ꝑ. ll. ff. de edē. l. pretor. §. i. C. de eden. l. ij. Recitat Inno. alios dicere contrarium. dicit Inno. ꝙ reus nō cogetur ad edēda iſtrumenta niſi ex magna cā: vt hic: alios facilius coget exhibere per dictā. l. ij. alle. l. iij. §. pe. ff. ad exhibē. declarat aūt magnā ſub eſſe cām vt exhibeat: ꝗtūcunqꝫ ſint ꝓpria: vel a cōibus exēplata: ⁊ hoc maxime officio iudicis quicūqꝫ illa habuerit: vbi iudicē mouet iuſta cauſa: puta qꝛ actor amiſit acta ſua: ⁊ originalia ſunt perdita. C. de eden. l. ſi quis ex argētarijs. §. ꝓhibet. ⁊ c. ſi. C. de teſti. l. curent: ſm Inn. alias dicit ꝙ iſtrumentorū ꝓpriorū ſi petant ab actore a reo: non eſt ꝗtuncūqꝫ ītereſt facienda: qꝛ tūc eēt graue cogere aduerſariū: vt ꝯtra ſe exhiberet: vt h. ff. ad exibenda. l. ij. Ex his apparet deciſum dubiū an acta ſint edenda: qꝛ ſi ſunt originalia ſunt edēda. Si ſunt exemplata ad petitionē vtriuſqꝫ. Idē ſi ad petitionē alterius: ſunt edenda demum ex magna cā: ⁊ in ſubſidium ſaltē officio iudicis: cogit tñ vt puto ad expenſas contribuere: ⁊ idē de alijs ꝓprijs inſtrumentis. Hec vera in priuatis: quo ad fiſcum. dic quedam ſunt acta que fiſcus habet vt priuata: vt quia ſucceſſit priuato: vel quia litigans cum aliquo facta ſunt acta inter eum ⁊ fiſcum: ⁊ talia acta non tenetur fiſcus alicui edere: niſi caueat ille cui eduntur de non vtendo contra fiſcum. ff. de iure. fiſ. l. in fraudem. §. neqꝫ. Quedam ſunt acta publica. i. ad vtilitatem publicam confecta: vt acta maleficiorum: condēnationū: ⁊ ſimilia: ⁊ illa debent edi cuilibet poſtulanti. l. ꝓcurator. C. de eden. l. ij. §. ij. ff. de iure fiſ. vt dicit Bart. in. l. in fraudē. §. neqꝫ. ad hoc. l. ſi. C. de lite pen. ⁊ ꝙ ibi no. Per hoc dicit ſe reſpondiſſe de facto ꝙ ſi aliqua ciuitas confecit inſtrumenta: vel librū de aliquibus donationibus: quas fecit: qꝛ ciuitas iſtas donationes tunc facit vt priuata: qꝛ iſta iſtrumēta donationis non tenetur edere: qꝛ talia inſtrumēta non ſunt publica: ſed habentur vt priuata: cum liber non ſit publicus. alle. l. ij. §. i. ff. ne quid in lo. pu. Per hoc decidit an eps librū collationum: vel inſtitutionum: teneatur edere inter duos litigātes: ⁊ librum edi petentes: ad oſtēdendas collationes: allegabatur ꝙ non: iſtud dictum Bart. qꝛ conferre eſt donatio quedam: de preben. relatum: ⁊ ſic eſt actus priuatus: cōſului ꝯtrium: qꝛ iſte collationes fiunt vt actus publici: quando fiunt ab epo: vel capitulo: vt no. de conſue. cū dilectus ꝙ patet qꝛ iudex in ipſis ꝓcedit ex officio: de elec. cum nobis olim: de offi. or. ordinarij. li. vj. ⁊ qꝛ in ſua priuata liberalitate non eſt conferre. Item qꝛ hic inſtrumenta eduntur a tertio: ⁊ inter tertios: quo caſu compellitur quicunqꝫ dūmodo non ſit fiſcus: vt dixi ſupra: ⁊ ēt fiſcus dūmodo non vtatur contra fiſcum. Rationes tñ que ab aliquo priuato conficiuntur inter ſe: ⁊ alios particulares: non ſunt cōmunes: nec illas quis edere tenetur: vt no. glo. in cle. ex grandi ꝟſi. ceterum: de vſuris in verbo rationum. ad hoc alle. l. i. C. de eden. niſi ſit fiſcus: vel niſi illis ſit vſurius. Ex his apparet intellectus huius. c. qꝛ poſſet dici quare hic non eduntur inſtrumēta: que ſunt facta ab imperatore: quaſi ſunt publica: vel in cuſtodiā publicā. Reſpōſio ꝙ erant in carthofilatio inſtrumentorū imperatorū: ⁊ pactorum priuatorum imperatoris: nec ſequitur pactum eſt factū ab imperatore: ergo eſt publicum: nec ob. ꝙ dicitur ꝙ tale pactum imperatoris habet vim legis. l. ceſar. ff. de publica. ⁊ l. donationes. C. de dona. inter vi. ⁊ vx. qꝛ habet vim legis: quo ad neceſſitatem obſeruādi: tñ in veritate eſt lex priuata. Ex his apparet ꝙ ꝙ vſurarius compellitur edere inſtrumenta actori: ad fundandam intentionem ſuper repetendis vſuris: qꝛ ille conficere debet inſtrumenta pro vtroqꝫ: ⁊ ſic ſunt cōes rationes: ſicut in argentario ſm Guil. de mōte lau. in dicta cle. Non placet hec ratio Jo. an. qꝛ tales ratiōes ſunt priuate: ⁊ qꝛ ex non exhibitione nutritur manifeſtum peccatum: de vſuris ex grandi in cle. ſm Lau. ⁊ dicit ibi glo. ꝙ hic eſt vnus ſpecialis caſus: in quo ſit editio iuſtam in odium vſurarij: ⁊ in comodum eius a quo ablata eſt vſura: ſicut ſpeciale eſt in fiſco: vt ad intentionem fundandam ei edatur inſtrumentū proprium.

Ad tertium quo tempore debeant edi. Inno. hic dicit ꝙ debent edi in iudicio: ⁊ ſi ad ꝓbandum debent edi regulariter ad merita: ⁊ ſic lite cōte. Hec dicit vera niſi in libello de eis ſit mentio: puta ſi peto centum: que mihi debet talis: ex tali inſtrumento: tunc inſtrumentum hoc cogit edere actor: ante lit. conte. qꝛ alias reus comode deliberare non poſſet. ar. C. de eden. auct. ſi quis de ſi. inſtru. c. ij. Dicit tñ ꝙ ſi non habet illud inſtrumentum in preſenti ꝓcedetur: licet non exhibeatur: de quo in ſpe. de inſtru. edi. §. nūc dicamus. Hoc temperat Bart. ꝓcedere qñ remiſſio ſit ad inſtrumentum: ita ꝙ ex narratis in libello non eſt certus: ⁊ ponuntur verba limitatiue: nec debet veriſimiliter reus habere inſtrumentum penes ſe: vt qꝛ dicit peto centum vel minus prout apparet ex tali inſtrumento. Hec verba: prout: inducunt limitationem ⁊ ad inſtrumentum ſit remiſſio pro fine certificandi petitum incertū. ad hoc. l. edita. C. de eden. que ꝓbat hec verba: prout eſſe limitatiua. Sed ſi ex narratis in libello pōt eſſe certus: ⁊ vltra hec remiſſio ſit ad inſtrumentum pro ꝓbatione: ⁊ non pro declaratione libelli: vt qꝛ dico ticium meum debitorem in centum: ⁊ de hoc apparet publicum inſtrumentum: tunc non cogitur exhibere inſtrumentum ante lit. conte. ſed ad merita: qꝛ pōt eſſe certus per libellum. Ideo ſi veriſimiliter inſtrumentum debet eſſe penes reum: vt qꝛ legatarius petit inſtrumentum legatum ex teſtamento ab herede. ff. de eden. l. ij. idem dicit Bart. in. l. ſi legatū. ff. de eden. ⁊ l. ſi poſtꝗ. §. dies. vt le. no. ca. Hec verba ponunt dñi de rota ſua concl. xxxiiij. per hoc dicit Cal. ꝙ ſi aliquis petat inſtrumentum ꝓnunciari ſimulatum: ⁊ de illo facit mentionē in libello: non tenetur illud edere: quia veriſimiliter eſt penes creditorem. Idem ſi petat ſententiā contra ſe latam ꝓnunciare nullam: qꝛ veriſimiliter illa non eſt penes ſe. Idem ſi reus ante lit. conte. proponat cōtractū non eſſe factum in tali loco: ꝙ dicit probari ex inſtrumēto non tenetur edere reus: qꝛ illud preſumitur eſſe penes actorē: vt dicit lapus ſua alle. x. dicit tñ Fredre. ſuo cōſi. clv. ꝙ productio inſtrumenti ante lit. conte. non proficit ad merita niſi iterato producatur: qꝛ illa productio in ſummario non proficit in plenario. ſ. de teſti. veniens. ⁊ no. de or. co. cum dilectus in glo. hoc patet: ⁊ plene dixi in. c. ſi. e. ti. dic ergo editio inſtrumenti de quo ſit mentio in libello: ſi eſt neceſſaria ad liberandum ſuper libello: fieri debet ante lit. conte. ⁊ anteqꝫ reſpondeatur libello: ſi non eſt neceſſaria ad deliberandum ſuper libello: ſed neceſſaria eſt ad legitimandam perſonam illius: qui agit in iudicio: vt qꝛ alias non habet legitimam perſonam: adhuc debet fieri editio ante lit. conte. vt no. Jo. an. in addi. ſpe. in ti. de inſtru. edi. §. nunc dicamus. ꝟſi. ſed pone: ⁊ dicit ſe hoc hic dixiſſe: ſed nō habeo in mea nouella: alias non producitur ante lite. conte. Ex his deciditur an ſi appellās ab interlocutoria: vel diffinitiua: appellato negante: ipſe producat iudici inſtrumentum: nunquid de illo eſt facienda editio reo appellato: ⁊ ante lit. conteſt. dicit ꝙ nō: qꝛ ſine hoc poteſt appellatus deliberare: ⁊ qꝛ nō ꝓducitur ad legitimandam perſonā. Ex hoc deciditur an ſi ceſſionarius agat ex iure illo ceſſo: ⁊ in illo ſit mentio de ceſſione: ⁊ inſtrumento: an ante lit. conte. ad petionē reī teneatur edere inſtrumentū. ibi ſpe. in. ꝟſi. ſe. qui incipit: ſed quid ecce: tenet ꝙ non tenetur edere inquantū ceſſionarius agit vtili. Inquantum aūt agit directa: noīe cedentis: quia tunc agit vt ꝓcurator: oportet ꝙ inſtrumentum ꝓducat ad legitimandā perſonam ante lit. conte. Illa tñ ꝓductio non proficit niſi poſtea producatur ad merita: vt. ſ. dixi. ¶ Venio ad quartū: quo iure ſit edēda inſtrā: dicit h Inn. ꝙ ſi in lite pen. petit exhibitio: dꝫ fieri officio iudicis: vbi nulla lite mota peteret editio dꝫ fieri iure actionis. ad hoc cōgrue: vel officio iudicis ſubrogato loco actionis. ſ. de offi. iudi. c. ij. Idē poterit agi actiōe ad exhibendū: que actio generaliter

cōpetit quotiēs mea īterest inſtrm̄ exhiberi: rōne iuris ꝙ in
eo habeo: vel pro eo: ſiue vt vendicē: ſiue ꝑſtem. ff. ad exhi
ben. l. iij. §. ſciendum: de hoc per Cy. But. & Bar. in l. i. C.
de eden. & in l. quedā ff. & per Bar. & Butr. in l. ꝓcur. C. e.
ti. Hic ſi petit̄ editio inſtrumēti: vt ꝓprij: aget̄ ad exhiben. ff.
ad exhi. l. iij. §. ſciendū. Quādoq; petit̄ edi inſtr̄ꝫ vt cōe heredi-
tarium: & petit̄ ac. fa. herc. ff. fa. herc. ſi queſtor cautiones. C.
de eden. ſi ꝓcur. Quādoq; petit̄ edi rōne alterius intereſſe ꝗ̄
ꝓprij: & tunc ſi cōfecta ſup ɔtractu vel quaſi: & agit̄ actione de
ſcendente ex illo ɔtractu vel quaſi. l. i. §. de officio. ff. de tu. &
ra. diſ. ff. de edē. l. quedā. Si nullus ɔtractus ꝓceſſit: vel qua
ſi: tunc is qui ɔfecit illud cōfecit me mandante tacite vel ex-
preſſe: ex natura alicuius officij: & cogit̄ edere per edictū. ff.
de eden. & ſi agit̄ actione in factū. ff. de eden. l. pretor: in pn. &
l. ſi quis ex argētarijs. §. nūmularios. Si peto inſtrm̄ ꝙ nō
eſt ɔfectū me mandāte: & tunc ſi per aliū mādantē: ita ꝙ ad
me ꝑtinet: & poſſum petere actione in factū vtili. ff. de edē. l.
his aūt. §. qđ ſi nō eſt ɔfectū me mādāte: nec alio pro me: ſed
mea vtilitas in illo ɔtinet̄: tūc ſi petit ab extraneo edi nō po
teſt: nec qs ad edendū cogit̄. l. ſi quis ex argentarijs. §. ꝑtinere
ff. de eden. Fallit in fiſco. ff. de edē. l. iij. Si ſunt inſtrumēta
ꝑtinentia ad vltimas voluntates: petunt̄ per īterdictū de ta
bu. exhi. l. per edictū quēadmodū te. ap. vba ſunt Bar. in
l. quedā ff. de eden. ¶ Venio ad q̄ntū: qualiter debeant
edi: dic ꝙ ſi edit inſtr̄a vt ꝓpria petentis integraliter debēt
edi. Si petit̄ editio inſtrumēti nō vt ꝓprij: ſed vt alieni: vbi
dixi. §. edendū: tūc ſi petit̄ ad finē deliberandi: dicit ꝙ edere
tenetur ſolū illā ꝑticulam que facit ad ꝓpoſitū petentis: nō
aūt dꝫ edi cū die & conſule vt. ff. de eden. l. i. §. edenda: ſaluo
niſi illa peteret integra edi: q2 illa vellet redarguere de falſo
vel inter eos eſſet queſtio de die. Quādoq; petit̄ editio iſtrumē
ti a publica ꝑſona illud ɔficiēte: vt a notario: & ex quo petit̄
vt ꝑtinēs ad petētē: dꝫ integrū edi. l. ꝓtor. §. i. ff. de eden. & h
adeo verū ꝙ ſi notarius ederet ꝑti inſtrm̄ defectiuū: poſſet
agi ɔtra eū vt congereret: & integrū ederet: vt. l. fi. & ꝙ ibi no.
ff. de tabu. exhi. ꝙ no. Quādoq; petit̄ editio ad finē ꝓbandi: &
integra debet fieri editio: ita ꝙ inſtrm̄ ꝓbet: & dicit Bar. &
glo. ff. de eden. l. exemplo: & maxime edendū id qđ eſt caput
inſtrumēti: vt ſi petat̄ editio teſtamēti dꝫ fieri editio iſtrumē
ti cum iſtitutione: que eſt caput teſtamenti: vt no. in l. fi. C. de
preci. impe. off. per Cy. Ja. de are. & Bar. Aduerte tamē
ꝙ ex neceſſitate nō debet quis edere originale ſed exēplū. C.
de diuer. ꝑſcrip. l. ſancimus. & ibi doc. Si tn̄ dubitet̄ de ori-
ginali: opꝫ ꝙ ꝓducat illud corā iudice: vt ſemel inſpiciat̄: &
ad hoc tex. J. de fi. inſtru. ɔtingit. per hoc dicit guil. in l. edi-
ta. C. de eden. ꝙ vbi liber edendus eſt: nō eſt totus edendus:
ſed ſola ꝑticula a qua pēdet queſtio. Ex hoc decidit̄ qđ de
ſtatutis an totū volumē ſtatutoꝝ ſit in iudicio edēdū: dic ꝙ
ſufficeret edere ꝑticulā: que facit ad ꝓpoſitū: & ꝓducē totū
vnum capl'm: qđ eſt ſub vna Rica. ff. de eden. l. argentarius
§. edi. ꝑticulam aūt vnius ſtatuti an ſufficit edere Cy. ꝙ ſic
in l. fi. de ꝓci. impera. off. ſicut in teſtamēto dicit Bar. ꝙ pu
tat totū ſtatutū edendū: q2 in fine poſſet eſſe vna ꝑticula: que
corrigeret & limitaret totū: ꝙ ꝓceſſit. ff. de legi. l. ciuile. l. be
nignius ff. ſi cer. pe. Idem dicit de ꝓuilegio vel inſtr̄o: & hoc
q2 hec editio fit iudici: que integra fieri debet: & ſupius di
cta ꝓcedunt in editione que fit parti. Si tn̄ ꝓducit̄ ꝑticula
an illa faciat fidē: ſi ſic ꝓducat̄ ꝙ apparet ꝑticula: q2 notari
us exēplās hoc expreſſe dixit: vel eſt ibi dictio &c. vel ēt. J. vel
aliqua alia que deciſionē ſignificat: & non facit fidē vt dicta
l. in ciuile. Sed ſi nō apparet preſumit̄ totum niſi opponat̄
& probetur ɔtrariū. all'. no. de ꝓba. l. cū de lege. Hoc fal-
lit in legiſlatore: in quo q2 ceſſat ſuſpitio pōt ipſe tradere le-
ges per ꝑticulas: vt pꝫ in l. paralſarum. ff. de iudi. & patet &
in hoc volumine vbi ſunt multe decre. deciſe. ff. ad. l. acquil.
l. ij. Idem eſſet in iudice qñ faceret ꝑti edi: q2 in eo ceſſat ſu
ſpitio. Item dicit ꝙ ſi in ſtatuto eſt facta aliqua additio: &
illa debet edi: ar. l. in ciuile cū l. ſequē. ff. de legi. ſm̄ Bar. in
Rica. ff. de no. op. nū. dicit tn̄ Cy. & Bar. in l. fi. C. de preci.
impa. off. ꝙ ſufficit edere ſniam ſtatuti: licet formalia ver-
ba non edant̄: hoc puto qñ ab itelligentiſſimo fieret editio:
alias cū verba multū releuent itellectū ſtatuti: nō eſſet tutum
ſolam ſniam edere. Anto. de butri.

Sicut conſuetudo.

Nō valet conſuetudo vltra ꝓbationē plenam exigēs iuramē
tū. h. d. Primo narrat ɔſuetudinem: quā ſcđo
improbat ibi nos cū tūc. ¶ No. i. ꝙ nō valet ɔſuetudo ad
dens ad ꝓbationē. Idē dicunt doc. in reſtringente ſeu de-
trahente. J. e. ad noſtrā. de reſtringente ad vnam ſpēm ꝓban
di: vt ꝙ non poſſit ꝓbari niſi per inſtrm̄ dicaꝫ. J. ¶ No. ij. ꝙ
ſtante fundamēto ꝓbationis: ſiue per teſtes: ſiue inſtr̄a: ꝙ ꝓ
bet̄ vltra per iuramentū vel per iuramētū ꝓſtet conſuetudo
hoc inducēs: nō valet tanq̄ꝫ inducēs ad iurandū ſine cauſa.
¶ No. iij. ꝙ conſuetudo inducēs vt ex defectu oblationis
iuramēti: ſtante plena ꝓbatione: Ipſi plene ꝓbationi nō de
tur aliqua fides: vt irrōnabilis: & ledēs iuſtitiam ꝑtis: nō va
let. ¶ No. iiij. ꝙ ɔſuetudo addēs ſubſidiariam ꝓbationē
ad plenam nō valet: vt irrōnabilis: ad hoc de pur. ca. cū dile
ctus. ¶ Op. ꝙ cōpellat̄ aliq̄s quis iurare vltro ꝓbationē:
vt in auē. vt liti. iu. §. i. coll. ix. So. dicit Inn. ꝙ id quod di
cit̄ hic. Fallit. i. in illo qui accuſat̄ aliqd recepiſſe: vt ſniam
ferat: vt in auē. ꝓal'. de quo hoſti. remittit de re iudi. cū oēm
li. vj. Fallit. ij. vbi cū q2 aliqs remanet infamatus lꝫ nil ꝓbe
tur. S. ti. i. c. i. & J. de teſti. tam lr̄is. Fallit. iij. vbi ſemiplene ē
ꝓbatū de ꝓcur. ex inſinuatione: ſm̄ Inn. ¶ Opp. ꝙ valet
ɔſuetudo addens ꝓbationē ꝓbationi: vt pꝫ in teſtamēto vt
l. fi. C. de fideiuſ. & l. hac conſultiſſima. C. de teſta. no. J. de te
ſta. relatū & c. cū eſſes. Item valet ɔſuetudo ɔtra iura: vt pꝫ.
de ɔſue. c. fi. glo. dicit hic ſi conſuetudo eſt itroducta per er-
rorem ɔſuetudo non valet. ff. de legi. l. ꝙ vero. h declara: vt
plene dixi de ɔſue. c. fi. Si vero per errorē: valet conſuetu-
do ſi eſt rōnabilis: Si irrōnabilis non valet: vt hic. Hic non
valet conſuetudo: q2 irrōnabilis: Primo q2 ɔtra ſolitum &
cōem curſum iudicioꝝ: vt ſtet̄ plene probationi: abſq; alio
iuramēto. Scđo q2 addit iuramētū preſtari: vbi ſemel iam
eſt ꝓſtitum: q2 iuratū eſt de calūnia. Hoc. dicūt ꝙ irrōnabi-
litas patet: q2 eſt ɔtra rōnem naturalem: que non admittit ſuper
flua. Itē q2 ɔtra ius diuinū ſm̄ ꝙ nō iurat̄ niſi ex cā: ſic: & cō
ſuetudo ɔuerſa reprobat̄. J. e. ad nr̄am: que loquit̄ i actore: &
ex hoc infert̄ ꝙ ſi ſtatutū: vel ɔſuetudo diſponeret vt vltra
v. iam ꝓbationē per duos teſtes reqretur tertius: ꝙ nō vale
ret ɔſuetudo. Jo. an. in addi. ſpe. in titulo de iſtru. edi. §. cō
pendioſe. v. ſed nūquid. de ɔſuetudine poſt Ja. de are. con-
cludit ꝙ valet conſuetudo: q2 ſi conſuetudo inualida facit
valida de fide inſtru. cum dilectus: ita & valida inualida. ad
hoc. xi. di. nos conſuetudinē de cle. coniu. cū olim. & ibi etiā
diſputat an conſuetudo poſſit facere ꝙ valeat teſtamētū cū
duobus teſtibus: concludit ꝙ non: q2 lex expſſe derogat cō
ſuetudini per l. fi. C. de teſta. niſi ɔſuetudo ſit introducta de
expreſſo conſenſu ꝓncipis: niſi eundēs neceſſitas vel vtilitas
faueret conſuetudini: puta q2 legeꝫ ſuari in loco eſt damno
ſum: q2 credendum eſt ꝓncipē: qui ad ſubditoꝝ vtilitatē ten
dit nō fuiſſe ɔceſſurum. ff. de vul. & pu. l. ex facto. ff. de legi. l.
in rebus: vel niſi ſit lex diſponens circa leuia: q2 & tūc ꝓualet
ɔſuetudo. ff. de ven. inſpi. l. i. §. fi. Inquantū augmētat ꝓba
tionē videmus qđ dicunt doc. puto ꝙ ſi ɔſuetudo addat ꝓ
bationē iuramētalem: cā non ſubſiſtēte: plene ꝓbationi: non
valet ɔſuetudo vt hic: q2 inducit ad iurandū ſine cā: ſi addat
ꝓbationē ꝓbationi: cā legitima ſubſiſtēte: adhuc valet con
ſuetudo: ſi ſine cā: & hoc conſtat: non valet conſuetudo. Sed
eſt dubium tunc ſi ſumus in mā: in qua poteſt haberi certa &
clara probatio: & per teſtes. & per inſtr̄a: & ex hoc non contin
git aliquē: ſi nō valet probatio: locupletari cū aliena iactura
ſatis valet ɔſuetudo. Si ex hoc ꝙ probatione annulat̄ con
tingit aliquē ditari cum aliena iactura: & damno: iſta conſue

tudo non valet:vt hic.abſurdū enim foret ſi habeo plenā:ꝛ clarā ꝓbationem duoꝝ teſtium:ꝛ ſic quo ad deum:ꝛ ius gētium conſtat de meo debito:ꝙ ex hoc ꝙ tertius deficiat teſtis:ego debeam ius meū ꝑdere:ꝛ ſic intelligo hāc materiā ſaltem de canonica equitate:ad quod de teſti.a.relatū ꝛ.c.cū eſſes in rōne ſui.ꝗ.de teſti.in omni negocio. De cōſuetudine aūt reſtringente ꝓbationē ad certam ſpēm ꝓbandi:videre miſ.ad ſpe.de pac.ꝗuis.li.vi.ponit in ſpe.de ꝓba.§.ſi.v.ſed pone:ꝛ ibi reſidet cum vber.de ho.licet ſint opi.ꝙ valet pactum ꝛ ꝯſuetudo ꝛ lex reſtringens ꝓbationē ad vnam ſpeciē probandi:dicit ꝙ ſi ſi reſtringit ad ꝓbationē inſtrumētis ex qualitate teſtium erit arbitrarium an admittat:ꝙ ſatis puto de equitate canonica:ne ꝯtingat ꝯtra iuſtitiam alterum cū aliena iactura locupletari. Quid enim ſi petio debitum ꝛ habeo teſtes legaliſſimos qui atteſtant de ſolutione que nō poteſt probari de cōſuetudine iuris:vel pacto aliter ꝙ̄ per inſtrumentum. Anto. de butri.

Ex litteris tuis.

In communi iudicio ꝓbare debet actor ꝛ reus ſi ambo ꝓbant reus abſoluitur niſi fauorabilem cām foueat actor.h.d. Cōis diuiſio.ſcda ibi ad ꝙ. ¶ No.i.canonicos agere poſſe:ꝛ in iudicio litigare pro ꝑbēdis ſuis:ꝛ pro poſſeſſiōibus ꝑbendaꝝ:q: tale ius agendi impartit ex adminiſtratione poſſeſſionis. ¶ No.ij.canonicos dici poſſeſſores ꝑbendarum:ꝛ ꝙ largo modo poſſeſſio prebēde dicit ꝓpria canonici adeo ꝙ pōt appellari ſua. ¶ No.iij.ꝙ vbi ꝓprietas principaliter deducit in iudicium poſſeſſio nō releuat ab onere ꝓbandi:de quo de reſti.ſpo.cū ad ſedē.ꝗ.de preſum.illud. ¶ No.iiij.ꝙ ēt in duplicibus iudicijs quelibet pars ſuſtinet vices actoris ꝛ rei. ¶ Quinto ꝙ in duplicibꝰ iudicijs ſimul ab vtraq; pte teſtes ſūt admittēdi. ¶ Sexto ꝙ oēs ꝓbatiōes ꝛ que aliā ꝑponderent arbitrarie ſunt ꝛ in arbitrio iudicis ē alteras ꝑeligere. ¶ Septio ꝙ ceteris paribꝰ ſnia pro poſſeſſore ꝓmulgat. ¶ Et no.ꝙ i duplicibus iudicijs locum rei obtinet poſſeſſio:quo ad hoc:vt data paritate ꝓbationis:ſnia pro eo debeat ꝓmulgari:ꝛ etiam quo ad modum dictandi ſniam:q: pro eo ſnia ꝓmulgat: abſolutorie ſicut pro reo. ¶ No.ꝙ dixi in ſummario. ¶ No.poſſeſſorem aggrauari onere ꝓbandi reſpectu intentionis: ꝛ q̄ſi q; reſpectu exceptionis. ¶ Op.ſm antiquā ſcribebat Ciſterneñ.epo. Innuit epm poſſe hr̄e prebendas ꝯtra id de cler. cum in cunctis. So.non pōt habere ꝑbendas ſed redditꝰ: expone ergo ꝑbendas.i.redditus: q: epo non poteſt habere prebēdas:niſi ex indulgentia ſpeciali:vel ex neceſſariteā de conceſ.pre.cum noſtris. ¶ Op.ꝙ hīs non competeret ius agēdi:q: ſi vnus canonicus poſſideat:ſiue alter quilibet poſſidet noie eccľie:ergo nulli cōpetit ius agēdi:q: vterq; agit noie eccleſie:ꝛ ſic eccleſia ageret ꝯtra ſeipſam:ꝙ non eſt dicendū. Itē aut agit vti poſſi.ꝛ cum alter poſſideat:alter nō: nō poſſidens nō poterit agere vti poſſi.quod datur poſſeſſori.ff.vti poſſi.per totū.ꝗ.c.13. Idem nec agere poterat interdicto vnde vi:cum neuter ꝑſupponeretur ſpoliatus:ſed forte in ꝑncipio aduerſarius terminos occupauit ſine violentia: aut agit rei vendi.noie proprio ꝛ agere nō pōt: q: ſua nō eſt proprietas ſed eccleſie agere.ff.de rei ven.l.in rem actio:nec nomine eccľie agere poſſunt:q: cum vterq; poſſideat equalr: ꝛ poſſidet ita per vnum ſicut per alium:q: is poſſidet cuius noie eē.ꝗ.de reſti.ſpo.cum veniſſent:dic ſm quoſdā ꝙ vterq; vel alter poterant agere rei ven.ꝛ ꝯſequenter finium regun. Inquantum vterq; ꝯtendit:ꝛ alter ꝑtendit occupatū: ꝛ alter non:ꝛ agent noie ꝑbēde:ſicut ꝛ abbas noie ſue dignitatis tm̄ agit:q̄ſi n conuentu ſuo bona diſtricta habet:vt no. de reſcrip.edoceri:vbi de hoc:ꝛ no.ne prela.vi.ſuas querelam. Dicit aūt expedire agere noie prebende:q̄ſi agit ꝯtra canonicum:vel aliū:qui noie eiuſdem eccľie ſe poſſidere contendit:ꝯtra alios aūt extraneos:qui iuri eccľie non nituntur: tutius eſſet agendū noie eccľie:q̄ prebende:de quo de reſti. ſpo.in lřa ad ſi.magne glo.v.ꝛ hoc ēt notandum. Sed in hoc caſu oportet ꝙ habeat procuratoriū prepoſiti:vel canonicoꝝ:vel aliorum:ad quos ptinet:ſiue quoꝝ noie non agit de ꝓcura.c.i.de iudi.cām. ¶ Nō obſtat ꝙ non poſſit agi noie ꝑbende:cum ꝑbenda nihil habeat vel poſſideat:q: immo ꝑbenda poteſt habere:ꝛ habet certos redditus:ꝛ poſſeſſiones:ex quo per habētem poteſtatem ſunt ſibi aſſignata:ꝛ ex quo diuiſū eſt ab alijs:ꝛ etiā limitata:ar. de preben.expoſuiſti:ſicut ꝛ parrochialis eccľia:de his que ſi.a prela.paſtoralis.que ꝛ q̄ſi q; illi eſt annexa:quo caſu de iuribus ipſius eccľie non videt agendū noie eccľie ānexe: ſed noie ꝑbēdear.ff.de edi.edic.l.iuſtiſſime.ꝛ no.de ꝑben.extirpande.§.q vero:ꝛ.ꝗ.de offi.dele.pendētiam.§.pe.ꝛ vltimo.pōt ergo ꝑbenda ſm Inno.habere ſua iura diſtincta:ſicut epatus:abbatia:ꝛ hoſpitale:ꝛ quandoq; alia domus vel dignitas vel adminiſtratio:ꝛ in petitione ſeu defenſione iurium:vel rerū ipſius prebende procur.eccleſie non generalis:ſed ſpecialis ꝛ prebendarius:ſi concurrerent videtur preferendus prebēdarius:de quo de reſti.ſpo.olim:de quo de iudi.cum deputati. ¶ Op.ꝙ prius debeat recipi probatio actoris nō poſſidentis.ff.de ꝓba.l.certa. So.contra procedit in alijs iudicijs:quo caſu dic:vt ibi:ꝛ i ſpe.de proba.§.i.v.ſed vterq;:ꝛ per dy.de reg.iur.non licet.li.vj.ꝛ dixi:vt eccle.be.c.i.hec in mixto iudicio in quo vterq; eſt actor ꝛ reus:ꝛ de or.cog. c.i. ¶ Quero de pena turbantiū fines.dic ꝙ per hoc nō eſt appoſita pena arbitraria:ſed ſplendidiores perſone ſi auulſerit terminos relegant:ſi viliores caſtigātur:ꝛ ad opus dātur per biennium. Sed ſi criminaliter agatur ex.l.agraria ē pena.l.aureorum:ꝛ ſi ſeruus ſit capitalis.ff.de termi.amo. l.i.ij.ꝛ.iij. ¶ Quero quam actionem iſti intentarunt: dic actionē fini.regun.que competit ad hoc vt termini antiquitus:vel de nouo poſiti:ab illo qui partem aliam habuit obſeruētur.ff.fi.regun.l.in finalibus.ꝛ.l.eos: ſed ꝛ proprietati coheret hec queſtio.C.fi.regun.l.iij. Unde quando determinis agit:ſi dubitatur de ꝓprietate cuius ſit:ſuper hoc recipiunt teſtes:vt hic dicit ſm Inn. ¶ Opp.ꝙ nō detur clericis pro prebende finium regun.q: illa habet annexā queſtionem proprietatis.ff.fi.regun.l.iiij.§.finium. So.glo. dicit ꝙ licet predia nō ſint propria:tn̄ poſſunt agere fi.regū. q: habent ius vſufructus:eis competit hec actio:vt dicto.§. finium. Jo.an.dicit glo.verā quādo canonici inter ſe agūt. quia tunc vel poteſt deperire eccleſie. Sed quando agere vellent contra extraneum:tunc oportet ꝙ habeant procuratorium ab eccleſia:q: tunc poteſt eccleſie deperire:vt dixi in tex.poſſet etiam intelligi quando ex conſuetudine:vel cōſtitutione:vel ab epo:vel alio habent poteſtatem adminiſtrādi:ꝛ hanc putat legis adminiſtrationem.C.de iura.caľ.l.ij. §.ij. Nam qui habet generalem adminiſtrationem n dño:rem in iudicio deducere poteſt.ff.de pac.l.nā ꝛ nocere:ſm Inn. ¶ No.tamen glo.que vult beneficiatum cenſeri vſufructuarium:ſed de hoc dic vt in.c.preſenti.de offi.or.li.vj. ꝛ de pecu.cle.c.ſi. ¶ Quero quare dicat duplex iudiciū. gl.dicit ꝙ vterq; ſimul eſt actor ꝛ reus:ꝛ dicit ꝙ licet ab eis non preſtetur niſi vnicum iuramentum:ꝛ tamen ſub duplici reſpectu ꝛ actoris ꝛ rei hoc iuramentum preſtabitur. Ille tamē principaliter actor dicitur:qui ꝑmo ad iudicium prouocauerit.ff.de iudi.l.in tribus:ꝛ ſi non apparet qui primo prouocauerit:ſorte dirimit.ff.de iudi.l.ſi cum ambo:ꝛ dicitur actor:quia primo ipſe iurat:ꝛ primo iurāt ſui teſtes ſicut obſeruatur in conuentione ꝛ reconuentione. ¶ Ulterius glo.colligit quem ſortiri vicem duorum:ꝛ alľ.concor.dein de opp.xvj.q.i.preſbyteros. So.glo.dicit ꝙ regulariter quis non ſortitur vicem duorum:vbi contrarium reperitur ius eſt ſpeciale:vel ſcdo iuriſdictione contentioſa ꝛ non gratuita quia nō poteſt ſortiri vicem duorum:in non contentioſa ſed gratuita ſic:dic tu ſi officia ſunt cōpaſſibilia:quis pōt ſortiri vicem duorum. Si ſunt incompaſſibilia non poteſt quis ſortiri vicem duorum:niſi aliud operetur hominis vel

iuris diſpenſatio: vt poteſt colligi ex iuribus hic allegatis. de hoc infra de preſum. mandata ⁊ in. c. ſingula all'. in glo. ¶ Opp. ꝙ non ſint iura promptiora ad abſoluendum. ff. de offi. preſi. obſeruandum in fi. So. In factis dubijs procedit quod dicit glo. In factis notis debet fieri condẽnatio: niſi diſpenſetur. i. q. vij. tali: ſequentes glo. ſunt clare ⁊c̃.

p **Ropoſuiſti.** In virginitate probanda: ac teſtatio matronarum aſſertiõi viri prefertur. h. d. Communis diuiſio: ſcd̃a ibi videtur. ¶ No. ex ſupſcriptione ꝙ aliquando inferiori epiſcopo delegatur' cauſa matrimonialis vide de offi. dele. cauſam. ¶ No. ꝙ ſup copula viri: licet credat' viro de deſpõ. impu. atteſtationes. ⁊ c. cõtinebatur. de ſpon. duo. de frigi. c. i. Non tamen eſt adeo plena probatio: quin ſuccumbat ꝓbationi plene matronaꝝ licet ⁊ illa non ſit omnino certa. ¶ No. ꝙ ſufficit teſtem cõcludere articulum ita ꝙ includat ad intentum agentis: licet plus deduxerit in articulo: q̄ ſit oppoꝛtunuꝫ ad victoriã cauſe. ¶ No. hic vnum modum probandi. ſ. per aſpectuꝫ. Et no. ꝙ credit' peritis in arte ⁊ ceteris paribus in his que ſunt de arte plus credit' eis qui ſunt periti q̃ʒ alijs: vide in ſpe. de proba. §. videndum. v̄. inſtrumentoꝛum. ¶ No. ꝙ probatur virginitas aſpectu matronarum ⁊ ſufficit reddere cãm: qꝛ inſpexerunt: probatur etiam per inſpectionem lintheaminum quã eſſe virgineꝫ ⁊ cognitaꝫ ꝑma nocte. xxxiij. q. v. hec ymago. inducit Jo. an. tex. ꝙ cum dicat hic teſtimonijs matronarum: ⁊ teſtimonia dicantur ſine iuramẽto: eſt ar. ꝙ credat' peritis in arte ⁊ matrõis abſqꝫ iuramẽto de quo remittit Jo. an. de frigi. fraternitatis. ſup glo. ij. ibi dicit poſt hoſti. ꝙ tales matrone non iurant de veritate: ſed de credulitate. Idẽ tenet Bar. in ꝯſtitutione ꝑma ffoꝝ. ⁊ ſic dicit reduci ad cõcoꝛdiam. glo. ꝯtrarias quarũ alique dicit ꝙ nõ debẽt iurare vt in. l. comparationes. C. de fide inſtru. alique ꝙ debẽt iurare. vt. l. i. §. i. ff. de ven. inſpi. ⁊ in. l. iureiurandi. C. de teſti. Nam que dicit ꝙ iurare nõ debent intelligi debent de ſacramẽto veritatis ⁊ aſſertiõis: que dicũt ꝙ debẽt iurare intelligunt' de iuramento credulitatis: addũt expreſſum ꝙ iurẽt in. l. hac edictali. C. de ſcd̃is nup. ⁊ ꝙ ibi idẽ no. glo. idẽ adducit. l. neminem. C. de aduo. diuer. iudi. vbi aduocatus deponens de peritia iurat: vide hoc expreſſum in auc̃. de ali. aut permu. §. ſed neqꝫ: coll'. ij. Ex hoc dicit Bar. ſumi practicam: qualiter habeat deponere teſtis in referẽdo teſtimonium de peritia examinati: vt doctoꝛ quando refert archi. vel aliter quando debet promoueri ad doctoratuꝫ quẽ pauci legitime attingunt. ¶ Nunquid autem vbi lex dicit ſtari peritis i arte ſufficiat vnus. Bar. ibi tenet ꝙ ſic: ſi ibi niſi vn⁹ reperitur: alias requirunt' plures. all'. tex. in concoꝛ. de nõ ali. §. ꝙ auteꝫ ⁊. §. Idem ſancimus. Idem dicit Bar. in dicta. l. i. §. i. de ven. inſpi. vide in ſpe. de proba. §. fi. v̄. hoc quoqꝫ. vbi no. ꝙ ceteris paribus: de arte plus creditur peritis q̄ nõ peritis: plus dicit in ſpe. de homici. §. i. v̄. ſed pone ꝙ paucioribus peritis plus eſt credẽdum q̃ʒ pluribus non peritis: ⁊ dicit Jo. an. in addi. ꝙ ſi concoꝛdant partes de peritis eligẽdi ſunt ad ſenſum partis. Si non concoꝛdant tunc iudex habet eligere: vbi etiam dicit: ꝙ ſi ad dictum peritoꝛum ſit lata ſententia: ⁊ poſtea producantur peritiores: poſt latam ſententiam: ꝙ illa ſententia retractabitur: quia prima non fuit plena probatio. ad hoc. ff. de iureiur. admonendi. ⁊ ꝙ no. de pur. vul. c. ij. all'. iura: que dicunt: ſententiam lataꝫ per falſos teſtes retractandam: quod no. quia ex hoc omnis ſententia lata cum atteſtationibus: de credulitate: vel ad conſilium ſapientis: repertis teſtibus: melius infoꝛmatis: vel ſapientioꝛibus conſulentibus: poſſit reuocari. ¶ Opp. ꝙ nõ ſufficiat concludere mulierem virginem: ⁊ non cognitam: quia per hoc non concluditur impotens ad cognoſcendum: ⁊ ſic non eſt ſperandum matrimonium: cum cognoſci foꝛte poterit. de frigi. per totum. So dicit glo. ꝙ foꝛte petebatur ſeparatio matrimonij: propter frigiditatem vel maleficiũ: ⁊ quia matrone concludebant ipſam incognitam: ⁊ virginem: propter frigiditatem: vel maleficium: ſeperatur matrimonium vt de frigi. laudabilem. ⁊ c. vltimo vel foꝛte ſm̃ doc. mulier concludebat defectum matrimonij: ex defectu etatis: vir ꝑpter copulam allegabat matrimonium perfectuꝫ: quaſi malitia ſuppleuiſſet etatem: vel ꝙ ſpõſalia de futuro ex hoc trãſiuerant in matrimonium: de ſpo. is qui. ⁊ c. fi. ⁊ qui. ma. ac. poſ. Inſuper. ſm̃ hoſti. Vel dic ꝙ mulier volebat ingredi monaſterium ſeu religionem dicens ſe nondum cognitam. Vir volebat impedire ingreſſum dicens eam cognitam. de conuer. coniu. verum. ⁊ c. ex publico. hoc dicit ꝙ licet ſit ſufficiens probatio virginitatis non tamen per eam ſeperatur matrimonium: niſi interueniant que habentur in dicto. c. laudabilem. ¶ Opp. ꝙ ſufficiat probare matrimonium per aſſertionem viri: quia illi ſtatur de deſpon. impu. continebatur. Glo. dicit credenduꝫ verbo viri: quando non probatur virginitas per aſpectum: ſecus ſi oppoſituꝫ probatur per aſpectum: vt hic. Anto. de but.

t **Ertio loco.** Probatio teſtiuꝫ ꝑfert' inſtrumẽto. h. d. Primo ponitur queſtio. ſecũdo reſponſio. ibi ſed quoniam. ¶ No. i. ꝙ inſtrumento ſigillato credit' ad preiudicium ſigillantis: donec contrarium probetur. ¶ No. ij. ꝙ ſigillum appoſitum inſtrumento ſcripto: ad preiudicium ſigillantis preſumitur õppoſitum de voluntate eius cuius eſt ſigillum: vide Inn. de fide. inſtru. c. i. ¶ No. iij. ꝙ poſitio vel exceptio alternatiua admittit': quãdo in vtraqꝫ parte alternati concluditur ponentis intentio. ad hoc de reſcrip. ex parte. e. Idem in probatiõe qui. fi. ſint le. per tuas. ¶ No. iiij. ꝙ in factis per capitulum etiam ad comodum capituli cerditur ſingulis de capitulo: ⁊ ad teſtificandum admittuntur tanquam ydonei: ⁊ teſtificari poſſunt ſuper eo quod aſſerunt ſe non feciſſe. ¶ No. v. ꝙ vbi affirmatiuum factum a quo ſumit' negatiua coartat' ad factum certarum perſonaruꝫ: negatiua eſt probabilis per eos a quibus factum dicitur eſſe geſtum. ¶ Et no. practicam deponendi ita ꝙ ſint cõteſtes: quia debent aſſerere ꝙ multotiens ſuper hoc congregati vnanimi voce aſſeruerunt ſe nolle vendere: ſed eccleſie conſeruare. vide glo. de elec. bone. i. ⁊ ibi materia. ¶ No. inſtrumentum poſſe reprobari per teſtes contra tenores inſtrumẽti directo deponẽtes. ¶ No. ꝙ ſup directo contrarijs articulis admittuntur teſtes indiſtincte: ⁊ ſic publicatis atteſtatiõibus: quãdo vltima probabatio venit ad confirmationem probationis inſtrumenti reprobati ad qd̃ no. de teſti. cũ clamoꝛ: ⁊ c. ex tenoꝛe. ¶ Op. ꝙ hec alienatio non tenuerit etiam ſi vere fuerit ſigillum appoſitum: quia facta eſt ſine debita ſolẽnitate. xij. q. i. alienationes. c. ſine exceptione. de re. eccle. non ali. c. i. li. vj. So. dicit Jo. an. ꝙ foꝛte in inſtrumẽto erat deſcripta ois ſolemnitas ad inſtr̃m ⁊ contractũ requiſita. ¶ Op. ꝙ ſuperfluãt verba ibi: ſigillum adulterinum: vel furtiuum. So. dic ⁊ ꝑ id eſt adulterinum dicitur quando aliud fuit ſigillum: ſed ſimile: furtiuum quando eſt verum ſigillum: ſed ſine conſenſu conuentus appoſitũ. ad hoc decri. fal. licet non ergo ſtatiꝫ debet credi ſigillo. de quo. i. q. i. ſi quis inquit. ¶ Op. ꝙ negatiua ſit iprobabilis de elec. bone. i. So. probabilis eſt indirecta vt hic non directe vt ibi. Inno. dicit alternatiue tñ ꝙ h̄ non probat' negatiua: ſed ꝑſumptioneꝫ inducũt iſte probationes: ꝙ fratres nõ conſenſerint cui ſtat' donec probetur ꝯtra. ſ. de ſpon. is qui. Jo. an. dicit ꝙ ſi hi fratres recoꝛdarẽtur de die ⁊ loco ꝯtractus: poſſunt directo ꝓbare negatiuã per illa que ipſe no. de elec. bone. i. Idẽ pau. hic: qꝛ põt ſic audire teſtis verbũ nolo ſicut volo: tu tene qd̃ ibi dixi. ¶ Op. ꝙ illi de capitulo non debeant admitti ad teſtificandũ ſup facto ꝓprio. ſ. de proba. qm̃. ⁊ qꝛ teſtificant' in cauſa propria. Glo. dicit ꝙ hic admittunt' in ſubſidiũ: qꝛ aliter non eſt probabile hoc: cum fiat occultũ alijs id quod fit per capituluꝫ. ¶ No. duo ex glo. primum ꝙ dicit' pro eccl̃ia admitti ad

teſtificandum illos de eccleſia:vel pro vniuerſitate admitti
ad teſtificandū illos de vniuerſitate.Hoc verum demum in
ſubſidium:qñ alij teſtes non reperiunſ natura actus. So.
ꝙ illud quod diciſ credi teſtificanti de facto a ſe inter alios:
eſt verum demum in ſubſidiū:qñ alij teſte nó reperiunſ:ſed
de hoc dic vt in.c.a nobis.dicaꝫ.J.de teſti.⁊ vide glo.de elec.
cum dilecti. Item no.qño dicit intelligi iſtud quod dici-
mus:credi alias non ſufficiēti teſti:quando alia deficit pro-
batio:q: illud verum qñ natura regulari facti alij teſtes nó
poſſunt veriſimr occurrere:ſecus ſi poſſunt: q: caſualiter nó
interfuerint.¶ Opp.ꝙ teſtibus non conuincaſ inſtrumen
tum:q: lex dicit:ꝙ habet inſtrumētū equalem vim cū teſti-
bus:teſtes ergo non ſuperant.l.in exercen.C.de rei vendi.l.
iudicia.Item in ꝓbatione preualet qñqꝫ inſtrumentū teſti-
bus.ff.de ꝓba.l.cenſus. So.glo.attingit tria. Primū an
inſtrumēta teſtibus cóuincanſ.Scḋo quales exiganſ vt có
uincanſ.Tertio quot teſtes exiganſ vt conuincanſ.¶ Ad
primum quādoqꝫ teſtes ad inſtrumēta non ſunt in ptinaci re
pugnantia:ſed teſtes veniunt additiue ad inſtrumētū: vt q:
dicitur in inſtrumento:ꝙ cótractus fuit factus:⁊ narrat ſim
pliciter:teſtes volunt addere:ꝙ ſub conditione:modo vel
in diem:⁊ admittunſ teſtes de fi.inſtru.cum Joannes.⁊ in
hoc preualent verbis inſtrumēti.Qñqꝫ teſtes ſunt in contra
dictione ptinaci cum inſtrumento:vt q: dicunt inſtrumentū
falſum:vel ibi aliqd ſcriptū quod non fuit verum:vel dictū
in contractu:tunc attendenda eſt natura negocij.Quedam
enim melius probanſ per teſtes ꝙ per inſtrumēta:⁊ ecóuer
ſo:ſi factum eſt intricatū ⁊ longum:⁊ per plures actus de fa
cili memorie non commendabiles:vt in ſententijs pceſſib⁹
⁊ arbitrijs:⁊ tunc plus crediſ inſtrumentis ꝙ teſtibus.de p
ba.qñ ɔtra falſam.Si factum nó eſt intricatum:vel diſtri-
butum per plures actus:⁊ tamé de longinquo:q: memoria
hoīum labilis eſt: adhuc plus crediſ inſtrumento ꝙ teſti-
bus vt dicta.l.cenſus.ex tpis enim diuturnitate ɔſueuerunt
teſtes variare fidem.ff.de carbo.l.iij.§.duo cū ſi.Si factuꝫ
eſt recens plus crediſ teſtibus ꝙ iſtrumentis: q: plus valet
vox viua ꝙ mortua.In auc.de fi.iſtru.§.i.¶ Ad ſcḋm dic
ꝙ vt teſtes cóuincant inſtr͂m oportet qd ſint ydonei:⁊ omni
exceptióe maiores:pōderabit ergo ſm doc.qualitaté teſtiū
⁊ qualitaté notarij:ſi qualitas teſtium preponderat:habebit
pferre teſtes.Si qualitas notarij preponderat habebit ꝓ
ferre notariū:ſi ambo ſunt equalia:dicit ꝙ ſuccumbet is qui
habet ꝓbare:quaſi ꝓbatio reddaſ dubia.ſ.de ꝓba.ex litis
cum ɔcor.de quo de fi.inſtru.iputari ſup fi.ſcḋe glo.¶ Ad
ſcḋm quot debeant eſſe teſtes:vt cóuincant inſtr͂m.Glo.di-
cit:ꝙ debent eſſe ad minus quattuor:q: tabellio equalet vni
teſti.⁊ inſtr͂m equalet ꝓbationi duoꝝ teſtiū:q: ⁊ ibi duo
teſtes ſaltem deſcribunſ:⁊ ſi ſunt tres:vt ꝓponderet ergo ce
teris paribus probatio teſtium:opꝫ ꝙ ſint quattuor.Quod
aūt notarius ponaſ in numero teſtiū patet.ff.de teſta.l.domi
cius labeo.Hec vera qñ inſtrumētum diſpoſitione iuris ad
mittit ꝓbationé in contra.quod regulariter facit vt.l.cū pre
cibus.C.de ꝓba.⁊.J.e.poſt ceſſionem.Sed ſi de iure non ad
mitteret ꝓbationé per teſtes:ſecus eſſet vt.C.arbi.tu.l.ſi.⁊
.C.ad velľ.l.antique.Opi.glo.tenuit goff.Idé Jo.in glo.
iiij.q.iij.§.Item in criminali.v.ſi teſtes.ad fi.magne glo.⁊
de teſti.cum a nobis.Inn.J.de fi.inſtru.cuꝫ Jo.tenet:ꝙ duo
bus tm͂ teſtibus ɔuinciſ:⁊ idem videſ tenuiſſe ſpe.qui remit
tit ad Inno.in ſpe.de inſtru.edi.§.reſtat.v.ſed quere.qd pla
cet:q: probatio inſtrumenti nó eſt vera ꝓbatio: artificialis
⁊ miraculoſa:q: tota fundata ſuper auctoritate.ſ.vnius no-
tarij:⁊ ſm curſum cóem:ꝓbatio ꝓficitur ex duobus vt in.c.
in omni.de teſti.Ité q: miraculū eſt:vt pelli mortue credaſ.
vt no.de fi.inſtru.cum pe.tabellio non ob.alľ.in ɔtrariū:ꝙ
equalé habeant vim te.q: glo.bene reſpon.habent equalé
vim:quando non ſunt in contradictione: q: ſicut quis plene
probat per inſtr͂m:ita plene probat per teſtes: ⁊ econuerſo.
Sed quando contradicūt:tunc preualent teſtes ceteris pari
bus non ob.l.cenſus:q: adhuc reſponſum eſt in glo.vel ſm
doc.illud eſt ſpeciale:vt ibi. Non ob.ꝙ auctoritas notarij
cóputetur inter teſtes ⁊ poſtea inſtrumentum obtineat vim
duoꝝ te.q: bis idé repetitur:naꝫ inſtr͂o creditur propter ſo
lam auctoritaté notarij:ſatis ergo ſ..tigaſ ꝙ dat vim inſtr͂o
Si ergo repetis adhuc auctoritaté per textu repetis idé bis:
ſicut in illo qui ꝓbabat:ꝙ tria oua eſſent quinqꝫ:quaſi ſi ſunt
tria:ſunt duo ⁊ duo ⁊ tria conſtituūt quinqꝫ:de quo in dicto
.c.cū Jo.¶ Unū incidenter glo.dicit ꝙ indicia equiualét
teſti.p.l.indicia.C.de rei vendi.ibi Cy.intelligit:appellatio
ne indicioꝝ intelligi preſumptiões:vt ſi probatū eſt:ꝙ te ſcié
te:⁊ te patiente poſſedi:a quo habui titulū:eſt preſumptio ꝙ
tradideris.ff.de acqui.poſ.l.ſi ex ſtipulatione.ff.de rei ven.l.
quedam:vel ſi tibi ſolui penſioné pro re aliqua:eſt preſumē-
dū ꝙ illā a te teneā.ar.C.de agri.⁊ cen.l.litibus.li.x.de his
ꝓbationibus per indicia:an ⁊ qñ tales ꝓbationes ꝓficiant
vide de hoc per ſpe.de ꝓba.§.videndū.v.xiij.dicit ibi Jo.
an.ꝙ indiciuꝫ ſumitur pro vocabili ſigno alicuius dicti vel
facti:vel alterius rei:que ſubijcitur neceſſitati ꝓbandi:effe-
ctus aūt indicij:ſi tale eſt ꝙ firmet indicio firmā credulitaté
ſumiſ pro plena ꝓbatione.vt.l.paľ.indicia:vt ſi de camera
video exire:que habet vnum aditum tm͂: habenté gladiuꝫ
ſanguinolentū in manu ⁊ pallidū in facie:⁊ ibi inuenitur ho
mo vulnere gladij mortuus:palliditas eniꝫ ⁊ trepidatio eſt
vnū ſignum delicti cómiſſi.ff.de queſti.l.de minore.§.ſi.de-
latio gladij eſt aliud indiciū:quod lex preſumit ad malū.C.
vt ar.vſus.l.vna.li.xi.⁊ in auc.de armis.colľ.vj.Sanguino
lentitas gladij:eſt aliud ex quo capiſ cóiectura:ſicut ⁊ alias
ff.de dona inter vi.⁊ vx.l.vtrū.¶ Sed q: talia indicia ſūt
rariſſime occurrentia.Pone aliud viſus eſt ticius in vinea:
vel fundo ſeius occiſus eſt:non ſunt teſtes:ſed ſunt teſtes de
inimicicia:de vibratione gladij contra eū:ꝙ viderunt fugié
té de loco maleficij tépore maleficij.item de voce ⁊ fama ꝙ
occidit:hec quattuor ſm eū bene probabunt ticiū per ſeiuꝫ
occiſum:⁊ ſic intelligit illā.l.ſciant.C.de proba.Poteſt ali
ud poni exemplū non extant teſtes ꝙ ticius fecerit occidi ſe
iuꝫ:ſed probatur de inimicicia.ité ꝙ erat in loco:ꝙ recepta
uit occidétē:ꝙ occidés erat familiaris:⁊ domeſticus eius:
probatur ꝙ ſeius iactauit ſeꝙ illū faceret occidi:⁊ erat ho
mo ad id potens.ff.ex quibus ca.ma.l.ij.⁊.iij.⁊ ꝙ inter eos
offenſe preceſſerant.De his etiam dicit poſſe intelligi leges
illas allatas:ſi non inducit firmam credulitaté non probat:
ſed ſufficit ad torturā:ſunt verba Jo.an.in addi.in loco pre
all.⁊ dicit ꝙ fuerunt verba Tho.de pipa.⁊ gui.de ſuza.an-
te eū in queſtionibus ſtatutoꝝ.ad hoc.l.vltia.C.e.iii.q.viij.
ſciant.¶ Expeditis glo.recipio duas opi.pau.que melius
ſtarent ante glo.op.ꝙ non admittatur exceptio: vel poſitio
alternatiua:vel actio de elec.vt quis duas.ff.de iure fiſ.ita ſi
dei.ff.de eden.l.i.§.edere de interro.ac.de etate.de reſcrip.
ad hoc regula eſt:ꝙ non admittiſ. Fallit pmo:quando al
ternatiua ponitur inter ſimilia:hic poteſt dici ꝙ ſimilia ſunt
quando in qualibet pte alternatiue concludiſ ponentis inten
tio:vt hic ⁊ de reſcrip.ex parte.9.⁊ de teſta.Raynaldus.de
fo.cópe.ex parte.b.cum ſi. Fallit.ii.quādo natura obliga
tionis eſt alternatiua:ſiue hoc ſurgat ex diſpoſitione hoīs:
vt in.c.i.de pluis peti:ſiue legis de emp.⁊ ven.cum cauſaꝫ.⁊
.c.cum dilecti. Fallit.iii.quando alternanſ duo: quorum
vnus ineſt alteri:⁊ quando accumulaſ nullitas ⁊ iniuſtitia:
ſm practicā de qua in.l.i.C.qñ prouo.non eſt ne.⁊ in.l.ſi ex
preſſum.ff.de app.J.de ap.dilecto ⁊.de in inte.reſti.cóſtitutus.
Fallit quando ſuper alternatiue:ꝙ competat cadit proba
bilis dubitatio:que ſiquidé ſi ſurgat a facto alieno:planum
vt.l.i.§.ꝙ aūt.ff.quoꝝ.le.Ideꝫ ſi ſurgat a facto proprio:dū
modo ibi ſit probabilis dubitatio.vt no.de in inte.reſti.có-
ſtitutus.de re.iudi.abbate.li.vi.de libello anté quo petitur:
ꝙ emendes damnum ⁊ ſi inficiaris peto duplum:vide in ſpe.
de lit.conte.§.iam nūc.v.ſed nunqd talis libellus.¶ Op.
ꝙ negatiua ſit improbabilis.de elec.bone.de pba.quoniaꝫ

contra falſam. dic ꝙ ſi negatiua pendet a conſciētia teſtificātis: negatiua eſt ꝓbabilis: nam poſſum ſcire ꝙ non conſenſi vel ꝙ de mea conſciētia non eſt factuꝫ de reſcrip. olim de exceſ. prela. inter dilectos. ⁊ hic. de teſti. tam litteris. Si negatiua pendet a facto alieno: an ſit ꝓbabilis. pau. tractat hic: ⁊ recitat opi. Jo. an. de qua ibi: ⁊ ipſam improbat: dicam in dicto. c. bone. hic pau. qui commentauit hanc decre. tāgit plura. p̄mum nunquid p̄ualeat probatio teſtium inſtrumentis: ⁊ quid econuerſo: de quo dixi ſupra: ⁊ reſiduum cum dictis ſuis ponam. J. de fi. inſtru. cum Jo. tractat etiam: qñ credatꝰ litteris ſigillatis. de quo dicam. J. e. poſt ceſſionem.

Grauit. In cauſa matrimoniali publicatis atteſtationibus vbi agitur de contrahendo teſtes produci non poſſunt: vel aliter. contra dicta plurium teſtiū vnius teſtis admitti non debet. h. d. Conſultatio ⁊ reſponſio ſcda. ibi quia vero. ¶ No. ꝙ per hec verba promitto te accepturum in vxorem contrahuntur ſponſalia de futuro: ꝙ no. pro dictando inſtrumento ſponſalium de futuro: libello: ⁊ ſententia: poſitione: vel articulo. ¶ No. ar. ꝙ vbi agiť de contrahendo: ⁊ ſic agiť de peccato: ſi teſtes ſponte ſe offerant: ⁊ ſic coacti non teſtificenť: ſed voluntarie: ex hoc non detrahitur teſtimonio. ¶ No. ꝙ olim prohibitio matrimonialis in cōſanguinitate ſe extendebat vltra quartum graduꝫ. ¶ No. ꝙ publicatis atteſtationibus ſuper īpedimento in contrahendo non admittūtur teſtes ad probādum defectum impedimenti. Potes notare ſm alium intellectū ꝙ nō admittitur probatio vnius quando probatum eſt per plures: ⁊ hoc quia non releuat: ⁊ quia non debet admitti ad probandum ec. de offi. dele. cum contingat. C. de proba. ad ꝓbationē. ¶ Op. cum glo. ꝙ publicatis atteſtationibus liceat teſtes producere in cauſa matrimoniali: de teſti. series contra dicitur hic. So. regulariter publicatis atteſtationibus non licet producere teſtes ſuper eiſdem: vel directo contrarijs articulis: ſuper diuerſis: ſic de teſti fraternitatis. de fi. inſtru. cum Joannes. In cauſa matrimoniali an hoc procedat: quidam dicunt ꝙ non: per tex. in. c. series. de teſti. ſed illi tex. ob. hec decre. dantur diuerſe ſo. prima ꝙ decre. illa series non tenet dicit Jo. an. ꝙ hic poterat olim: quando illa non erat ad compilationem reducta de fi. inſtru. paſtoralis. Sed tñ hodie ſit ad cōpilationem reducta: eſt ſecus: ad hoc ꝙ no. de elec. ſuffraganeis. Ideo glo. dat ſcdam ſo. ꝙ quandoqꝫ agitur de contrahendo: ⁊ publicatis atteſtationibus non producuntur teſtes ad probandum directo contra. vt hic. Si agitur de contractu: tunc licet producere teſtes: publicatis atteſtationibus: vt gloſ. aſſignat glo. duplicem rōnem. prima ꝙ non admittantur teſtes publicatis atteſtationibus ſuper impedimēto in contrahendo: nullum eſt periculum: quia vel ſubeſt impedimentum: ⁊ adhuc non eſt malum: ꝙ non coniungatur. Sed vbi agiť de contracto periculum eſſet: probato impedimēto: ſi teſtes non admitterentur: quia iam non exiſtente impedimento: malum eſſet ꝙ ſeperarentur. Scda cauſa eſt: quia vbi agitur de contracto ſententia non tranſit in rem iudi. nec obuiat reprobationi: multominus obuiabit ipſa publicatio: ⁊ ſic ſumitur pro regula: vbi productioni teſtium non obſtat ſentētia: nec obſtabit publicatio: ⁊ multominus ad ꝙ. J. e. licet cauſam: ⁊ ꝙ no. J. ti. i. c. fraternitatis per hoc. Ho. dicit ꝙ prima ratio reprobatur. J. de ſpon. preterea. i. ⁊. ij. ⁊ cum in tua: quia ita eſt peccatum non contrahere: vbi eſt iuratum: ſicut coniunctos diſſoluere: mihi placet ſo. glo. aliter declarata: ⁊ facio regulam ꝙ vbicunqꝫ in cauſa matrimoniali ſñia tranſit in rem iudi. contra ꝓducentem vel ꝓducere nolentem: vbi ⁊ obſtat publicatio: ⁊ ſñiaꝫ tranſire vel non tranſire in rem iudi. colligitur ex hac regula: vbicunqꝫ vicium ſñie eſt per partem: cōtra quam: remiſſibile tranſit ſñia in rem indi. ⁊ in cauſa matrimoniali. Ubi vicium ſñie non eſt per partes remiſſibile ſñia non tranſit in rem iudi. cauſa huius patet: ⁊ ſic eā cauſe ex regula: quia tranſitus in rem iudi. ſurgit ex acquieſcere ſñie vt de re iudi. ꝙ conſultationem ⁊ C. quo ⁊ qñ iudex ab eo. Ubi quis non valet acquieſcere ſñie nihil operatur: quia non acquieſcit: qui non pōt: publicatis ergo teſtibus ſit ꝓ regula ꝙ ſi nunc volens probare velit detegere aliquid a ptibus non remiſſibile: non ob. publicatio. Si vult detegere aliqd a partibus remiſſibile: obſtat publicatio: ergo publicatis teſtibus ſuper contrahendo de non impedimento: poſſent produci teſtes ad probandum impedimentuꝫ: quia ſtante impedimento: ꝙ contrahi poſſit: non eſt per partes inducibile. Scdo dico ꝙ publicatis atteſtationibus ſuper impedimento vbi agitur de contrahendo non admittitur quis ad probandum non impedimentum: quia ꝙ non ſubſiſtēte impedimēto non contrahant partes ſibi poſſunt remittere: de ſpon. ſicut: ſponſalia etiaꝫ iurata partes ſibi remittere poſſunt. Si agitur de contractu ⁊ probatum ſit impedimentum admittuntur teſtes ſuper non impedimento: quia non ſtante impedimento ꝙ ſeparenť non eſt per partes inducibile. Si agitur de contracto: ⁊ ſit probatum non impedimentuꝫ: ille vult probare impedimētum: admittiť: quia ſtante impedimento ꝙ ſimul ſtent nō eſt per partes iducibile. Si agereť de cōtractu matrimonij: ⁊ probatū eſſet matrimonium: alia pars vellet ꝓducere teſtes ad ꝓbandū nō ꝯtum: nō admittereť publicatis atteſtationibus: quia qui nō ꝯtraxerūt pñt acquieſcendo ꝯtrahere. Eſt ergo vitiū ſñie remiſſibile: non ſic econuerſo: ſi ꝓbatū eſt nō ꝯtractus: ⁊ ſic nūc velit ꝓbare ꝯtū: ⁊ hec ē veritas. ad hoc gl. de re iudi. ꝯſanguinei. ⁊ c. lator: quia hoc defendiť cū difficultate. Glo. ponit tertiā publicatis atteſtationibus nō licet ꝓducere teſtes qñ potuit pars ſuper directe ꝯria īſtrui ex ſola poſitiōe: vel articulo actoris: vel ptis aduerſe: quia eū tūc poſſit imputari quaſi ante nō ꝓduxerit: ꝓpter ſubornationis timorē: nō admittiť ad ꝓbandū: vbi aūt articulus eſt ſic confuſe formatus: ꝙ de directe vel indirecte contraria non potuit inſtrui ad producendos teſtes: niſi ex dictis teſtium: tunc non obſtat publicatio: ne pereat facultas probandi. non enim poteſt imputari quaſi ante non produxerit: ⁊ publicatio repellit probationem quando ex hoc ex toto non perit facultas probādi. de teſti. veniens. ⁊ c. cuꝫ cauſam. Hec bona eſt in ſe: ⁊ idem no. J. de teſti. ex tenore glo. iiij. q. iij. teſtes. ꝟ. Item teſtibus: ⁊ no. Innocen. de teſti. cum clamor glo. ⁊ pau. in cle. teſtibus. de teſti. Idem ⁊ fortius ſi nullus articulus fuit formatus ſuper eo ſuper quo nūc directe contrario vult producere teſtes. Sed teſtes hoc dixerunt: ⁊ hoc dicit Joann. an. in addi. ꝙ de facto quidam actor formauerat duos articulos: vnum ꝙ notarius veniebat iam ſunt. xij. anni: ⁊ ꝙ teſtes ſui erant maiores. xxiiij. annis. Reus formabat articulos ꝙ notarius cuius inſtrumentum erat confectuꝫ iam ſunt. x. anni erant mortuus. Iā ſunt xv. anni: ⁊ ꝙ teſtes ſui erant minores. xxiiij. anni nam ſi de morte ⁊ vita in terminis p̄dictis articulus fuerit formatus: ⁊ de illo teſtes depoſuerunt: poſt publicatas atteſtationes: non licebit teſtes ſuper directo contrarijs producere: vt in cle. teſtibus. de teſti. Sed ſi verba teſtium erant ad aliud expreſſa: forſan in cauſa ſciētie: ⁊ reditōe: poterit actor producere teſtes contra illos: quia nec nouit occulta: nec potuit diuinare. ad hoc. c. ti. ex tenore: vt ibi dixi ⁊ c. series: circa reprobationem teſtium in etate dicit partem admitti ad probandum illum articulum: cum illud non ſit deponere ſuper articulis publicatis: ſed eſt reprobare perſonas teſtium: ⁊ non ydoneas: vel dicta ex pſonis in quibus erat impoſſibile cadere ſcientiā rei: de qua atteſtātur: quia etiam ⁊ impedimētuꝫ per cōſenſum ptiū tolli nō potuit: cū deficiat ſubſtātia teſtimonii. ſ. ſcia: p ꝙ apparet eius nullitas nō remiſſibilis ptiū ꝯſenſu: ſicut in p̄uato i quo deficit iuriſdictio. C. de iur. om. iudi. l. p̄uato. ff. de iudi. cū p̄tor. per que apparet nullitas: de qua ꝑpetuo opponi pōt: ⁊ ſic nō obuiat publicatio. C. ſi a nō cōpe. iu. l. i. ⁊ vltima: ad hͦ ꝙ dixi in p̄cedēti ſolutōe ⁊ fuit determinatio Nico. de ma. vt dicit Jo. an. ibi Glo. tñ nō videť placere ſo. ad. c. series: quia pa accuſans matrimoniū dixit

illos conſanguineos: et ſic ceſſat illa ratio: quia aduerſa pars potuit ſcire: ſed certe ex quo ſic fuit articulus confuſus: pars nõ potuit bene deliberare: quid probaret: anteq̃ dicta teſtiuz vidiſſet. ¶ Quarta ſolutio ponitur per glo. q hic non repellitur productio ex impedimento idemptitatis articuli: et publicationis: ſed quia oblata probatio erat inſufficiens ad tollendam primam: quia vnius dictum nullius eſt: quo ad tollendam probationeʒ perfectam. ¶ Quinta ſolutio: ſm Ja. de al. eſt q ideo repellitur: quia probata affirmatiua negatiua q non eſſent conſanguinei erat iprobabilis: et illos non redargueret de falſo: maxime cum ex parte primi parentis ſibi aliquid attineret: ſm Hoſti. ¶ Sexta ſolu. q ſtanduʒ priori probationi: quouſqʒ per teſtes idoneos: et ſufficientes: ſit contra probatum: et ſic ceſſant cõtra. ſm Hoſti.

P Oſt ceſſionem. Jo. Cal. commentauit hãc decre. procurator excõmunicatus tẽpore aſſumptionis mandati ab agendo iudicialiter repellitur. h. d. Sunt due partes. In prima ponit cauſam repulſionis. In ſecunda repulſionem. ibi. ipſum. ¶ Nota. i. q litteris promulgatorijs ordinarij creditur de actu ſentẽtie: quem aſſerit ſe in aliqueʒ promulgaſſe in ſententia excõmunicationis: ex quo datur pro regula: q litteris promulgatorijs et teſtimonialibus datur fides in his que ſunt leuis preiudicij. Et aduerte quia inducunt probationem plenam talem: que admittit probationeʒ in contrarium: et ſic nõ inducunt preſumptionem iuris et de iure. ¶ Nota. ij. q in conſideranda habilitate: vel inhabilitate perſone vel capacitate: vel incapacitate eius ad actum: ad queʒ datur: attenditur tempus quo actus ad perſonam applicatur: et ſic in conſtitutione procuratoris attenditur tempus aſſumptionis mãdati: non tempus quo mandatum datur: per quid infirmetur q ſi tempore cõſtitutiõis erat excõicatus: et tẽpore aſſumptionis mandati non erat excõicatus: valet q ab eo agitur: et ſi tempore aſſumptiõis officij erat excõicatus: et poſtea tẽpore exercitij iudicij reperiatur nõ excõicatus: non validat procuratorium: et ex hoc infertur q excõicatio ipſo iure inficit ꝓcurationis aſſumptionẽ: et ex hoc apparet q ab initio nullum ex ceſſatione cauſe annullantis ex poſtfacto non validatur: et ſic attenditur principiũ. de elec. dudũ. et c. auditis et regula non firmat. de re. iur. lib. vj. ¶ Nota. iij. iudicem inhabilem ad agenduʒ in iudicio ex poſtfacto ex officio repellere poſſe. ff. de poſtu. quas ꝓhibet. de excep. exceptionẽ: et maxime quãdo eius vitiũ alios inficit: ad hoc q no. de poſtu. ꝓlato. bone. el. i. ¶ Materia tota huiꝰ. c. retorquetur ad duo: ad ꝓbationem excõicationis: et effectũ excõicationis: quo ad actum cõſtitutiõis ꝓcuratoris. Primũ examinatur cũ glo. i. Scdm cũ. ij. ¶ Venio ad primum op. q nõ credatur litteris epi: quia nõ creditur viue voci eius. vj. q. ij. ſi tm̃. et c. placuit. J. e. qm̃ contra: ad hoc de teſti. cũ tu. ad hoc quia notario nõ creditur niſi habeat ſubſcriptionem teſtium. In auc. de here. et fal. §. ſancimus. In auc. de inſtru. cau. §. ſed neqʒ. Glo. h. Primo all. pro et cõtra. Secũdo recitat opi. ¶ Prima q credit litteris epoꝝ: et alioꝝ prelatoꝝ: cuʒ decre. nõ loquat epo: et dicũ q habet vim publici inſtrumenti: et vltra allegata per glo. pro hac opi. facit. de re iudi. ad probandum: de fide inſtru. q ſup his. C. de epi. et cle. ſi qua. de ma. et obe. cuʒ in eccleſijs. de dolo veritatis. de ſolu. ſi quorundam. et c. tertio. de elec. cum inter. R. de ap. ſignificauit. de exceſ. prela. dilectus: ad hoc. de ſen. ex. cum medicinalis. lib. vj. et de elec. vt circa. de offi. or. ſi canonici. lib. vj. ¶ Secunda opi. eſt q non creditur ſigillo epiſcopi: niſi in duobus caſibus. Primus quãdo illa redacta eſt in publicam formã. in auc. vt nulli iudi. §. ſi quis vero comprehenſorum. Secũdus quãdo habet ſubſcriptioneʒ teſtium non exiſtente ibi vſu tabellionis. xvi. q. iij. §. poteſt: et hãc ſecundam parteʒ: vt nõ credatur. fouent iura. xi. q. iij. quãtus: vltra all. xxx. q. vlti. certa: als ſub. §. ſi quis ita. vij. q. i. quãliter: et fuit hec opi. Ber. hyſpa. ad q. C. de arbi. l. iiij. §. fin autem. et C. de an. excep. vt perfectius. Goff. ſequens iſtam opi. addebat alios duos caſus. Primus q litteris epiſcopi creditur quando habet ſecum ſigillum capituli. idem atteſtantis per. c. ſtatuimus. allegatum in prin. glo. et c. cuʒ inter. R. de elec. Secũdus quando apparent ſigilla plurium epiſcoporum. xcviij. di. per totum. de cle. pe. c. i. ¶ Tertia eſt opi. quaʒ recitat glo. et fuit opi. Joan. vt diſtinguatur inter ea que aguntur iudicialiter: et in formã iudicij: et non creditur. de proba. qm̃ contra falſam: niſi aſſit ſubſcriptio duorum vel trium teſtium: quedam que aguntur extraiudicialiter nõ in forma iudicij: et in his dicit credi: all. xi. q. iij. cure: vbi de hoc: et precipue dicit credi: all. de ſenten. excõmuni. tum quia illa: ſiue iuſta: ſiue iniuſta: timenda eſt. xi. q. iij. c. i. et. ij. Tum quia eſt modici preiudicij: et ſic de ea litteris cuiuſlibet prelati creditur. et quia agitur de cõmodo aliorum vt non peccent: non vitando: et quia non eſt grauis preiudicij in excõmunicato cum ſit medicinalis. ij. q. i. multi. Opi. Joã. tenet Inno. dicens q non creditur litteris epiſcopi in iudicialibus niſi illa ſcriptura ſint facta per notariũ: vel duos bonos viros. J. e. qm̃: diſcrepat tamen a Jo. in hoc: quia non vult credi litteris epiſcopi etiam ſubſcriptis niſi ibi aſſit notarius: vel alius loco notarij: diſcrepat etiam in hoc: quia non vult credi litteris de excõmunicatione iudiciali: niſi quo ad ſi. vt vitetur in eccleſia tm̃: quod non eſt eis preiudiciale: ſed medicinale: dummodo non contẽnat. ij. q. i. multi. per quod dic q ſi epiſcopus excõmunicatum a ſe mandet in iudicio vitari: non parebitur litteris: niſi per manum publicam ſint confecte: ex hoc eſt q hic dicit Inno. Ipſe idem Inno. in. c. i. de fi. inſtru. in prin. magne glo. diſtinguit inter ea que ſunt grauis ꝓiudicij: et ea que ſunt leuis: vt primo caſu credatur litteris: demum intercedente ſubſcriptione: all. de procurato. c. i. de fi. inſtru. c. ij. de teſti. cum a nobis. Secundo caſu dic q autentica eſt littera ſi habeat ſigillum: etiam ſine ſubſcriptione teſtium: in non multum preiudicialibus. xi. q. iij. cure. lxxij. et lxxiij. diſtin. per totum: et. xcvij. di. nobiliſſimus. xcviij. diſtin. per totum. xcix. di. c. i. et. ij. Tertio ipſe dicit in medio magne glo. ver. ſed nunquid litteris q quãdoqʒ credatur litteris abbatum. Archidiaconoꝝ: et aliorum inferioꝝ prelatoꝝ: et in extraiudicialibus: vbi: et in quãtũ: et inter quos: et ad quãtã ſummã: dicit hoc relinq determinatione conſuetudinis. de fi. inſtru. cuʒ dilectus. C. de eman. li. l. i. et. ij. de fo. cõpe. conqueſtus. et c. cum contingat. Nec ob. hoc. c. et c. cure: quia procedit ſpecialiter in excõmunicatione ꝓpter participationis periculum. de rap. c. i. als non creditur epiſcopo dicenti talem ſententiam dedi: vel talem citaui: niſi probetur. J. e. qm̃. Quarto ipſe idem in dicto. c. i. in glo. magna. ad fi. ver. Item creditur litteris: tenet q litteris cuiuſqʒ creditur: de his que facere debet: vel poteſt ratione officij: vt ſi archiepiſcopus ad concilium citet. xviij. diſtin. ſi quis: vel ad conſecrationem epiſcoporuʒ. lx. di. non debet: et per litteras etiã epiſcopos aliene prouincie euocabit: vel ſi capitulũ citet canonicos ad electionẽ faciendam: de elec. cum inter: vel ſi cõuentus licentiet aliqʒ ex monachum. xxviij. di. ſtatuimus: vel ſi epiſcopus mandet vitari excõicatos. xi. q. iij. cure. Idem in litteris cõmendaticijs. lxxij. di. per totum. Idem de his que ratione officij facere non debet. Aliquando creditur vt in epis qui aliqñ dant litteras teſtimoniales de ordinibus: vel moribus alicuius. de cle. pere. c. i. et hoc vltimũ reſtringere videt ad ea que ſunt parui preiudicij: quo caſu dicit credi etiam ſi non conſtet ſigilla eſſe ſigillantium: vel etiam ſi modice auctoritatis homines ſcribunt. ¶ Quarta opi. Vin. vt credatur litteris quibus eps cauſe cognitionem cõmittat: quia iudicium redditur in inuitum. ff. de verbo. oblig. inter ſtip. §. i. ¶ Quinta opi. Goff. vt litteris epi non credatur ſi cõtentioſe aliquid atteſtetur conſtituendo ſe partem: ſi aliquid dicat: vt iudex: de eo q egit: bene creditur: vt hic: et c. cure.

Guil. in ſpe. de proba. §. ſi. ver. x. dicit curiam tenere nõ credi ſigillo: niſi ſit autenticum. de fi. inſtru. c. ij. & c. cũ medicinalis. de ſen. ex. lib. vj. de fi. inſtru. cũ dilectus: & c. cure. hic alle. & dicit publicũ ſigillum epoꝝ: vel officialium ſuorũ: & principum: abbatem exemptorum: & omniũ aliorum prelatorum: iuriſdictionem habentium: que dicit facere fidem: etiam in negocijs alienis: inferiorũ vero non: niſi in his que ſunt ſue iuriſdictionis: & dicit hoc placere Inno. de fi. iſtru. c. i. & ij. ¶ Sexta opi. Hoſti. qui tenet litteris epiſcoporũ ſigillatis credi per omnia ſicut inſtrumento: donec probeť contra. maxĩe in ſententia excõicationis per. c. cure. de treu. & pa. c. i. tum quia iuſta: vel iniuſta ſeruanda eſt. xi. q. iij. c. i. etiã dubio exigente. de cle. ex. mini. illud. & q2 medicinalis eſt. Idem dicit in omnibus alijs circa acta: alle. expreſſiꝫ de pur. ca. cum dilectus. ver. is igitur. Non ob. l. e. qñ: quia nõ creditur viua voce atteſtante: vt ibi nec apparent littere ſigillate. vel quando id oſtendit in cartulario non confecto manu publica: vel per duos viros ad hoc adhibitos: nec ſigillato: littere autẽ ſigillate ſicut publica inſtrumẽta cenſenť: & publica documenta: vt hic: & in concor. §. alle. dat ſimile: q2 non creditur viue voci tabellionis: & tamen creditur inſtrumento eius: in auc. debere. & ſal. §. ſi vero abſunt. coll. i. Creditur ergo ſcripto ſigillato epiſcopi: licet non credatur viue voci: licet teſtes non habeant inſcriptos: alle. tex. l. titu. i. cũ a nobis. Non ob. ꝙ plus creditur viue voci ꝗ̃ mortue: quia illud procedit quãdo per plures ꝓbatur. de exceſ. prela. inter. ver. preterea: ſecus quãdo per vnũ: vt in. c. cum a nobis. Itẽ ſecus in facto antiquo: vt no. ſ. c. tertio. Unde multum turbatur de tenentibus oppoſitũ ꝙ officium tabellionis: cõceſſum forte vili perſone: faciat ipſam ſcripturam publicaꝫ: & non officium epiſcopalis dignitatis: q2 in ſua cõſecratiõe tam ſolẽniter ꝓfiteť ſe canones ſeruaturum: alle. no. de fi. inſtru. c. pe. & vlti. Et idem ſi ſigillum ſuũ cõmittat alicui cappellano fideli: vel alteri: qui iurat ꝙ nihil ſigillabit ſine ſui licentia ſpeciali: vel in quibuſdã leuibus generali. Archi. tenuit. ij. q. vij. placuit: nõ credi litteris epiſcopi: niſi hoc habeat cõſuetudo: vel niſi habeat ſubſcriptionẽ. Io. and. dicit ꝙ contra opi. Hoſti. que hꝫ credi litteris epi indiſtincte: ſicut litteris notarij: vel iſtrumẽto: facit q2 ſi falſe ſcribiť inſtrumẽtũ ſub nomine notarij: facile hoc poterit deprehẽdi per cõparationẽ lrarũ. Sed ſi verũ ſigillum furtiue ſubtractũ falſis litteris apponať: hic deficiet probatio: vnde cum facile poſſit cancellario retinente ſurripi ſigillũ: non debet credi: que ceſſant in notario: quia eſt impoſſibile ſic ſurripi actũ ſcribendi. Ideo eſt hic diuerſitas: per que videť cuꝫ archi. tenendum: ꝙ requireref ſubſcriptio: ſed per id non eſt plene prouiſum: quia poſſet apponens ſigillum ſubſcribere teſtes nunc mortuos: tunc viuentes: facit. l. titu. i. ex tenore: niſi intelligens ſubſcriptione facta manu notarij & ſcribentiũ teſtium. Cal. etiam illam damnat ad reſponſiões reſpõdet ꝙ non eſt bona cõpatio tabellionis ad epiſcopũ: quia proprium officium eſt tabellionis ſcribere inſtrumenta: & non epiſcopi: & licet aliquãdo auctoritatem preſtet: aliud eſt auctorari: aliud facere. ff. de auc. tu. l. i. & l. pupillus. de re. eccle. non al. i. ſi vna eſt ratio Inno. l. de teſti. cum a nobis. Nõ ob. decre. pe. de purga. can. quia illa loquitur in delegatis: de quibus l. dicam. Non ob. decre. cum a nobis: quia loquitur de notarijs: vel expone niſi. i. quãuis: vel loquitur in caſibus ſpecialibus: de quibus l. dicaꝫ. Non ob. decre. ij. de fi. inſtru. quia loquiť in litteris habentibus ſubſcriptionem. Et ſic facit cõtra. pro opi. ꝙ nullomodo credaſ: facit. c. cuꝫ a nobis. de teſti. vbi litteris nõ creditur: quia non ſunt a teſtibus ſubſcripte: facit exponẽdo: niſi: pro quãtũ: & alſo facit contra: ad hoc quia non crediť iudici niſi apparentibus certis indicijs. xi. q. iij. quãuis. xxx. q. viii. iudicãte. vij. q. i. qualiter. in fi. Item quia non creditur tabelliõi ſine ſubſcriptione teſtium: in auc. de fi. iſtru. & cau. §. i. In auc. de here. & fal. §. ſancimus: & quia non creditur viue voci epiſcopi. vj. q. ij.

ſi tantum. & c. placuit. l. e. qñ. l. i. cuꝫ a nobis. ¶ Pro declaratione huius materie. Primo videndum an credatur litteris ordinariorum: vel prelatorum. Secundo an credatur litteris delegatorũ. Tertio an credatur litteris arbitrorum. Quarto an credatur litteris priuatorũ. ¶ Ad primũ: excludendo caſus non dubios: ſi littere ordinariorum ſunt ſcripte manu notarij: & publicate: & autenticate fides adhibetur: quia & ſi deficiat auctas ordinarij: habent fideꝫ ex officio notarij: vt dicit hic glo. ad hoc in auc. vt nulli iudi. §. ſi quis non cõprehenſorum. C. de dona. l. in donationibus. de fi. inſtru. inter dilectos: & hic caſus non habet dubium. hoc tenet Ber. hyſpa. Io. & Cal. ¶ Secundus caſus quando littere ſunt ſcripte manu ordinarij: vel mandato: & ſuo ſigillo ſigillate: & conſtat de conſuetudine: ꝙ habet conſuetudo ꝙ talibus litteris fides adhibeatur: & tales littere probant: quia ſicut conſuetudo dat iuriſdictionem: ſic & dat auctoritatẽ notariatus: de fi. inſtru. cum dilectus: & no. de fi. inſtru. cum pe. tabellio. & l. i. C. de eman. li. & ſufficit cõſuetudo loci vbi littere ſunt conſcripte. C. de ſum. tri. l. cunctos ꝑplos. ¶ Tertius caſus quãdo littere ſunt ſcripte manu alterius ꝗ̃ notarij: vel ordinarij: vel alterius & ceſſat conſuetudo: & ſunt ſcripte & non ſigillate: nec ſubſcripte manu teſtiũ: & ſm omnes fides non adhibetur. ¶ Quartus caſus qñ littere ſunt ſcripte ſub manu ordinarij: & ſunt ſigillate & ſubſcripte manu teſtium. Glo. dicit hic ꝙ in ſubſidium deficiente notario faciũt fidẽ. xvi. q. iij. §. poteſt. & l. fi. C. de an. excep. ad hoc. c. paſtoralis. §. ſi. de offi. or. tene cum archidiacono: & Io. and. ꝙ iſtis litteris plena fides adhibetur: de fi. inſtru. c. ij. de teſti. cum a nobis. & ideꝫ Cal. ꝙ puto in his que ſpectant ad officium ſuum: & plus videtur ſentire. c. cum a nobis: quia etiam in non ſpectantibus: vt in teſtamentis: & iudicijs: ꝙ ſatis puto: q2 & in hoc caſu priuata ſcriptura alterius facit fidem: vt dicã. in. c. i. de fi. iſtru. ¶ Quintus caſus qñ littere ſunt ſigillate ſub noĩe epĩ: & ſubſcripti ſunt teſtes: ſed non manu teſtium. h̃ Io. and. nõ eligit clare: licet archi. dicat fidem adhibendam: quia nõ eſt plene ꝓuiſum ſubtractioni ſigilli: & appoſitioni teſtium mortuorum. Joan. Cal. remanet in hoc ꝙ fides adhibeatur: licet fateatur ꝙ clariorem fidem habeant ſubſcripte manu teſtiũ: alle. de fi. inſtru. c. ij. pro caſu: & de procura. c. i. ¶ Sextus caſus qñ littere ſunt ſcripte ſub noĩe epiſcopi: & ſubſcripte manu teſtium: nõ tamen eſt ibi ſigillum publicum: & talibus cõtra ſcribenteꝫ fides adhibetur. ff. de dona. nuda. C. qui po. in pig. l. ſcriptras cum auc. ſua: & dicam. de fi. inſtru. c. ii. ¶ Ad preiudicium aũt tertij an detur fides dicam ibi: & per Cy. de ꝓba. inſtrumẽta. C. ¶ Septimus caſus & dubius qñ littere ſũt ſcripte ſub nomine epiſcopi: & cum ſigillo: abſq3 aliqua ſubſcriptione teſtiuꝫ. Hic caſus eſt dubius in quãtũ littere ſunt contra ſcribentem: & ſigillo proprio ſigillate: q̃ꝫ non ſint ſubſcripte: nec manu epiſcopi: quo ad teſtes: nec etiam manu teſtium: talibus litteris cõtra ſe datur fides: vt. ff. de procurato. l. ſi procuratorem. ſ. c. tertio loco: de ap. ſignificauit cuꝫ ſi. Inquantum littere ꝓducuntur ad preiudicium alterius q̃ꝫ ſcribentis: tunc aduertẽde ſunt qualitates litterarũ: & etiã ponderanda qualitas negocij: & quãtitas preiudicij: ſm ꝙ patebit ex inferius diſtinctis: & pleniſſime deſcriptis: ex quibus alique ex opinionibus concordabuntur. Quedam enim ſunt littere cõmiſſorie. Quedam ſunt littere citatorie ſeu requiſitorie. Quedam ſunt littere promulgatorie. Quedam ſunt littere teſtimoniales. Et harum quedaꝫ enũciantes factum tempore litterarum. Quedam enũciantes factum de preterito. ¶ Primus caſus qñ littere ſunt cõmiſſorie: ſi ꝓcurationis: dicunt dñi de rota: ſua cõclu. xcvii. fidem adhibendam ſigillo epĩ: ſine ſubſcriptiõe teſtiuꝫ: vel notarii: dũmodo ſigillum ſit cognitum: vel probetur. ſi negetur: ad hoc dictum Hoſti. de ꝓcura. c. i. & cle. i. e. ti. vbi p Io. & Guil. ad hoc. ff. de procura. ſi ꝓcuratoreꝫ: vbi p Bartri. & alios. C. de epi. & cleri. ſi quis per calumniam. de cenſi.

ſopite de reli.do.cuꝫ dilectus:do tranſac.contingit.de ap.
ſignificauit a cōtrario:de hoc ꝙ no.archi. de ꝓcurato.c.ij.
lib.vj.⁊ ibi Jo.an.in nouella. ¶ Secūdus qñ lr̄e ſunt cō-
miſſorie iuriſdictiōis:⁊ eſt fides adhibenda:ſm Uin.de of
fi.dele.cū in iure:vt ſi ordinarius ſuo iure:⁊ cū ſuo ſigillo cū
mittit cauſam īter aliquos:⁊ atteſtatur ſe delegaſſe:illis lit-
teris fides adhibeť:qꝛ iudiciū reddiť in inuitū.ff.de verbo.
ob.inter ſtip.§.i. Idē archi.de lr̄is ſubdelegatiōis:vt no.ar
chi.de offi.dele.ſi a ſubdelegato.lib.vj. ¶ Tertius caſus
qñ lr̄e ſunt citatorie:vł requiſitorie:ſeu monitorie:adhuc lit
teris tm̄ ſigillatis fides adhibeť.lxv.di.nō dꝫ.vij.q.i.ponti
fices:vt dicit Inno.de fi.iſtru.c.i.⁊ hic:ad hoc de offi.dele.
ꝓdentiā.in prin.de R̄p.ſciſcitatus:de offi.dele.cū pro cā
xviij.di.ſi ep̄s.cū ſi. ¶ Quartus caſus qñ lr̄e ſunt promul-
gatorie:vt qꝛ dicit in lr̄is ſcriptis talē ſn̄iamus:talē condem
namus:talē excōicamus:vel monet:⁊ poſtea ſubdit alioqn
ex nūc,put ex tunc excōicamus:dic ꝙ ſi ſunt magni p̄iudicij
fides plena nō adhibeť:⁊ eſt de mente Inno.hic:hoc maxi
me tenēdo ꝙ tenēt doc.J.e.qm̄ ꝯtra:ꝙ in actibus magni pre
iudicij exigať teſtium ſubſcriptio:⁊ hoc firmat Cal.per de
cre.ij.de fi.inſtru.nā ibi cuꝫ ſigillo exigiť teſtiū ſubſcriptio.
In his aūt que ſunt modici p̄iudicij ꝓbant cū ſigillo.xi.q.
.iij.cure.⁊ hoc quo ad fi.vt viteť in iudicialibus:extraiudi-
cialibus:⁊ ſacramentalibus:lꝫ Inno.reſtrinxerit vitationē
ad eccleſiaſtica:⁊ extraiudicialia:nō tn̄ dicebat ꝓbari quo
ad finē vitandi in iudicialib⁹:vnde dicit ꝙ ſi ep̄s mādet per
ſe excōicatum vitari:non parebiť litteris:vt intentetur quo
ad iudicialia:niſi ſint manu publica confecte. Sꝫ Hoſti.di
cit etiā quo ad illa litteris credendū per hoc.c.⁊.s̄.de treu.
⁊ pa.c.i.quia etiā ſn̄ia iniuſta ſeruāda eſt.xi.q.iij.c.i.⁊ quia
dubie excōicatorie parendū.de cle.ex.mi.illud. Per que
quidā dicūt ꝙ ſi excōicatiōis ſn̄ia opponať in viꝫ dilatorie
ad repellendū:ſtatur litteris quo ad hunc fineꝫ repellendi:
ſecus ſi opponať in vim peremptorie:qꝛ tunc eſt magni pre
iudicij:ad hoc ꝙ no.de ꝓcurato.ex inſinuatione:vnde pri-
mo caſu arctať opponēs ad ꝓbandum.J.viij.dies. Secūdo
nō:de excep.pia.lib.vj.ver.ſi quis igitur:⁊ ibi no.in glo.ij.
Jo.an.hic in excōicatiōe indiſtincte videť velle:ꝙ eo ꝙ eſt
ꝓmulgatoria indiſtincte crediť. Ideꝫ Jo.Cal.ꝙ credo:qꝛ
lr̄e in eo ꝙ principaliter ꝓteſtanť:nō ſunt magni p̄iudicij:
qꝛ attenditur id quod principaliter ſubmittiť lr̄is:nō quod
in cōſequenter ſequiť ex accidēti.ff.de auc.tu.l.i. ¶ Quin
tus caſus qñ lr̄e ſunt teſtimoniales atteſtantes factū de pre-
ſenti:vt ſi ep̄s ad petitioneꝫ ptis ſcribit iudici ꝙ talē excōi-
cauit:tali die:⁊ atteſtatur factum de preſenti:ſm talē diē lit-
terarū:tūc ſi ordinarius atteſtať de nō ſpectantibus ad offi
cium:vel de facto alieno:⁊ nō ꝓprio:non adhibeť fides:qꝛ
nō eſt pſona publica in his que nō ſunt ſui officij:ſꝫ p̄uata:
ad hoc ꝙ no.de vſu.q̄ꝫq̄ꝫ.lib.vj.⁊ ꝙ no.de cōuer.coniu.du-
dum:⁊ dixi in prima conſtitutione gregorij. Jō ſi ep̄s atte-
ſteť inter duos cōtrahentes:illos cōtraxiſſe:talibus litteris
ſigillatis fides nō adhibeť:ſi non habēt littere teſtiū ſubſcri
ptionē:vel ſi habēt etiam:niſi ibi deficeret vſus notarii:⁊ ſic
pōt intelligi glo.hic. Immo etiā ſi nō deficiat notarius:vt
.s̄.dixi.⁊ eſt tex.de fi.inſtru.c.ij.de teſti.cum a nobis:vel niſi
aliud habeat cōſuetudo.de fi.inſtru.cū dilectus:⁊ hoc cre-
do:licet dicat Inno.credi in his que ſunt leuis p̄iudicij:da
to ꝙ non ſint ſui officij:vt ſi atteſteť de ordinibus:de mori-
bus:ꝯſtitutiōe ꝓcura.ad impediendū:de R̄p.non nulliſnā
dicit ꝙ in his de generali cōſuetudine crediť:puto tn̄ ꝙ ex
talib⁹ litterꝫ qualis qualis p̄ſumptio ſumať. Caſus de elec.
cū inter. R.per que puto ꝙ ſi atteſtareť tam leue negociuꝫ:
⁊ tam antiquuꝫ:ꝙ queqꝫ preſumptio eſſet ſufficiens proba
tio:qꝛ tunc litteris crederetur:⁊ hec vera niſi eſſent plura ſi-
gilla:vt dicam.J.per iura.J.alꝑ. Si atteſtanť aliquid de his
que ſunt officij ſcribentis vel de facto proprio:⁊ atteſtantur
aliquid cōtra ſe:illis creditur niſi cōtra probetur.s̄.eo.ter-
tio.de ſolu.ſi quorūdā.i.q.vij.quotiens.⁊.c.ſaluberrimuꝫ.

xxvij.q.i.omnes femine. Si ad preiudicium alterius in iu-
dicialibus:vel in iudicio geſtis:dubium facit.c.qm̄:⁊ infini
te ſunt opi.quaruꝫ notabiliores.s̄.recitaui:dic ſi iudex ſe cō
ſtituit partem illius fides nō adhibetur:ſm Goff. Hec ra
tio patet:ad hoc glo.de R̄p.ſtatutuꝫ.lib.vj.in verbo copia:
per que poſſet dici ꝙ in his que ex officio geſſerit ī iudicio:
abſqꝫ petitione partis:eis nō deberet credi:ꝙ credo inquan
tum illa vt pars defendať:ſecus ſi ſcriptura producatur liti-
gio inter alios vertente:ſi ſe in iudicio non conſtituit partē:
ſed alꝛ atteſtatur:tunc ſi ad pape requiſitioneꝫ intimat:⁊ at-
teſtatur:creditur litteris maxime ſi addat papa in cōmiſſio
ne ſe fidem relaxationi habiturū:de ap.intimaſti:cum ſi. Si
autem nō eſt ad hoc requiritur per papam:⁊ ſunt plura ſi-
gilla:⁊ ſubſcriptiones:fides adhibetur.s̄.de dolo.cuꝫ olim
⁊.c.veritatis:du pur.ca.cum dilectus.no.J.e.qm̄ ꝯtra falſaꝫ:
de teſti.a nobis:de elec.cū dilecti.de R̄p.olim.de accu.cuꝫ
dilecti. Si eſt vnū ſigillum tm̄:in iudicialibus īdiſtincte nō
creditur:ideo litteris teſtimonialibus de excōicatiōe: tenet
Jo.and.nō credendū:⁊ idem Jo.Cal.licet Inno.ſenſerit
credi.de fi.inſtru.c.ij.ꝓpter p̄iculum cōionis per.c.xi.q.iii.
cure:⁊ hoc dicunt veruꝫ qñ littera eſt pura teſtimonialis:qꝛ
ad petitionē partis atteſtatur de excōmunicatione.iii.q.ix.
teſtes. Sed dictum Inno.pōt ſaluari quo ad ea in quib⁹ exi
gitur qualis qualis preſumptio:vt quo ad finem vitandi ex
traiudicialiter.de cle.ex.mi.illud:vel quo ad ſacra:vel quo
ad alia extraiudicialia. Quo auteꝫ ad iudicialia:⁊ quo ad
ea vbi exigitur plena probatio:non ſufficiant. Procedunt
que dicunt Jo.and.⁊ Cal.vt talibus litteris nō credatur in
iudicialibus:maxime in his que ſunt grauis p̄iudicii: quia
non plena:licet qualis qualis fides adhibeatur:de elec.cum
inter. R.⁊ hoc de iudicialibus. In extraiudicialibus autē:
vel voluntariis:⁊ leuis preiudicij:vt ſi atteſtatur ſe ordinaſ-
ſe:vel excōicaſſe in talibus:⁊ in his que expediuntur per viā
voluntarie iuriſdictionis:vel vbi agitur de informatiōe mo
rum clericorum:dabiť fides:ſm Inno.de cle.pere.c.i.⁊.ii.
quia in talibus maxime de cōſuetudine creditur:licet Ho-
ſti.hic exigat plura ſigilla:vt in.c.i.de cle.pe. Joan. Cal.in
talibus dicit fidem adhiberi:que ſunt:⁊ ſi ſunt leuia: ⁊ que
dicantur leuia:relinquid arbitrio iudicantis:dicit tamen ꝙ
nō arctabiť is cuius ſunt littere:quia ſuſpectus eſt:ſm Cal.
puto tamen ꝙ tales littere probarent ordinationem:⁊ ſi per
accidens deueniremus ad illa que ſunt grauis preiudicii:
vt quia forte contra ipſuꝫ opponeretur defectus ordinis:vt
a beneficio repelleretur. Sufficit eniꝫ ꝙ principale directo
non ſit in alterius preiudiciuꝫ:licet occaſionaliter cōtingat:
ex caſu:alꝛ euentus contingat illud eſſe preiudiciale:arg.
.ff.de here.iſti.l.ſuus quoqꝫ:⁊ ꝙ no. Inno.de dila.preterea:
⁊ no.de coha.cle.noſtra. In extraiudicialibus ⁊ que ſunt le
uis preiudicii:ſi atteſtatur aliquid coraꝫ ſe geſtum:⁊ in his
que ſunt ſui officii. Innocē.de fi.inſtru.c.ii.ex doctrina ſua
ſentit ꝙ fides adhibeatur.in fi.glo.ex quo ſpectant ad offi
cium ſuum:ſed iura que alꝑ.probāt in his que ſunt leuis pre
iudicii. Cal. concludit ꝙ in his que ſunt grauis preiudicii
non creditur:niſi habeat teſtium ſubſcriptioneꝫ. Fallit in
excōmunicatione:vt hic:⁊.c.cure. Item fallit quando ali-
quid atteſtatur contra ſe:vt dictum eſt ſupra:vel niſi habeat
conſuetudo:alꝛ dicit in talibus non credi per decre.ii.de fi.
inſtru.quod dicit habere locum etiam in locis:vbi non eſt
vſus tabellionuꝫ:quia illa decre.ii.voluit prouidere vt ſub
ſcriptiones teſtium adhiberentur:ſicut ⁊ in notario illaꝫ exi
git. Domini tamen de rota:in his que expediuntur volun
tarie:⁊ ſi ſint grauis preiudicii dicunt credi litteris cuꝫ ſigil
lo:⁊ ſine ſubſcriptione:per que dicunt ſua concluſione.xxii.
ꝙ ſi atteſtetur epiſcopus permutationem coram ſe factam:
ſuo ſigillo:⁊ litteris:fides adhibeť:per no.hic.⁊.xi.q.iii.cu
re:que dicunt vera:dūmodo nō procedat vt iudex per pre-
dicta.⁊.c.qm̄.⁊ de teſti.cum a nobis. Hec vera p̄terqꝫ ſi at-
teſtatur ꝙ primo contulit beneficium ad preiudiciū apl̄ici

expectãtis:quia non creditur litteris ordinarij ſe aſſerentis primo contuliſſe:& hoc induxit ſtilus curie:ꝓpter fraudes ordinariorum ad preiudicium apoſtolicorũ conferentium: de preben.dilectus. Hoc tñ caſu ſi ſubſcripte eſſent a teſtibus:vel a notario fidem dicunt adhiberi:per iam dicta:vt no.ſua concluſione.cccij. Hec autẽ vt ſolo ſigillo non credatur:ad preiudicium apſ̃ci. In quocũq; collatore:vel nuncio apſ̃ico habente poteſtatem cõferendi beneficia certi valoris:eadem rõne:& fortiori per hoc concludit ſpe.in titu.de remiſſ.§.vtiliter.verſi.ſed nunquid:ꝙ proceſſus alũ apoſtolicarũ litterarũ ꝓbenſ per eoꝝ ſigilla:de quo per Compo.de Rp.capitulũ.&.c.ſtatuim⁹.lib.vj. Per hec tenẽt dñi de rota ſua cõcluſione.cccclxiij.ꝙ ſi epiſcopus narret inſtitutionẽ a ſe factã ad preſentationem talis patroni:ꝙ conſtito ꝙ ſit patronus:preſumereſ:& probabiliter ex illis preſentatio:q2 conſtito de extremis media preſumuntur:de app. inq̃ſitioni.&.c.ij.requiris:quia talia ſpectant ad officiũ epoꝝ:per no.hic.il.q.i.legũ.xi.q.iij.cure:per hoc videſ ꝙ ſiat teſtareſ ſe confirmaſſe electionẽ a talibus factã:ꝙ ſi conſtaret eos habere ius eligendi:ꝙ littere ꝓbarent actũ electionis:ꝙ non puto:q2 actus electionis ꝓcedit actum confirmationis:& ſic eſſet atteſtari factum:de preterito ꝙ ſecus eſt in actu preſentatiõis. Hec omnia vera ſunt in ꝓlatis epis.&.c. In inferioribus aũt epis maior eſt dubitatio. Inno.& Hoſti.cõcludunt idẽ per oĩa:dũmõ habeant ſigillũ autenticũ: qd autenticũ eſſe dicunt eo ꝙ habent dignitatẽ ſonantẽ in ꝓlaturã:vt eſt abbas exemptus:& idẽ in non exempto concludens. Idẽ in habente iuriſdictionem:vt in officiali epi. Idẽ ſpe.in ſpe.de proba.§.fi.ver. decimo. ¶ Sextus caſus qñ lr̃e ſunt teſtimoniales:narrantes factũ de preterito:& in iſtis ſi certitudinaliter atteſtenſ factũ de preterito:vt q2 data litteraꝝ apparent ꝙ atteſtantur factũ de preterito:vt in lr̃is dicit:talis tali die fuit ordinatus:& lr̃e habent diẽ alteri die:dicit Cal.ꝙ ſi littere non tangunt alterius ꝓiudicium:vt q2 atteſtanſ de ordinibus:vel moribus alicuius:& ꝓbãt.de cle.pe.c.i.vbi ergo ꝓducunſ:ita ꝙ aliis ꝓiudicent: tales littere non probant:ſiue atteſtentur de facto proprio:ſi de alieno.iij.q.ix.teſtes in.i.glo.& c.qm̃ no.de fi. inſtru.c.i. vbi dicit:ꝙ notario atteſtanti aliquid de preterito non creditur:quia non dat fidem niſi in his que ſunt edita tempore confecti inſtrumẽti:ad hoc ꝙ no.de offi.dele.cũ in iure.hoc dicit ſalua conſuetudine curie:que credit pluribus ſigillis. de elec.innotuit:de dolo cũ olim.&.c.veritatis.de ma.& obe. cum in eccleſijs.de ap.cum parati.c. titu.conſtitutus:& hoc maxime quãdo littere ſunt cardinaliũ. Si tñ eſſent ſubſcripte illis crederet inquantũ dicaz credit litteris notarij ſic atteſtanti.& c.qm̃ contra. ¶ Septimus caſus quando littere ſunt teſtimoniales:& dubie:an factum de preterito atteſtentur:an de preſenti:vt q2 in eis ſimpliciter factum enunciaſ: vel q2 profert:de verbo de preterito:noueritis ꝙ talẽ ordinauimus:vel depoſuimus:nã pñt intelligi de preterito ante inſtrumẽtũ:& de ꝓterito reſpectu ad futurã lectionẽ inſtrumẽti:per aliũ faciendã:& ſic de preſenti quo ad ſcripturam. dicit Cal.ꝙ in dubio talibus litteris fides adhibeſ:put.& dixi:in atteſtantibus de preſenti:quia ſic in dubio debent intelligi:& quia per verba ꝓteriti conficiſ inſtrumẽtum de eo ꝙ ſit de ꝓſenti:vt no.de iurepa.ꝙ antẽ:ſic no.Joã.and.de verb.ſig.abbate.licet cõtra.videſ ſentire Jo.and.in ſententijs de re iudi.ad apoſtolice:vbi dicit ꝙ per hec verba nouerint vniuerſi ꝙ talem ꝓmouimus:ꝙ in dubio tales littere ſunt potius atteſtationes facti de preterito:q̃ de preſenti:ꝓpter quod Cal.hec ponit pro dubio:licet plus iclinet in primũ:& primum plus placet:vt probatio iuuetur:& vt res potius valeat q̃ pereat.de ver.ſig.abbate. Nõ ob.ſecũdo allegatum:quia ibi bene concludit ꝙ littere nõ ſunt ꝓmulgatorie:ſed non concludit ꝙ ſint teſtimoniales de preterito:nã cum intimando alijs hoc faciat:patet ꝙ non ſit ad finẽ protunc promulgandi ſcripturam litterarum ꝙ in talibus exi-

gitur ꝙ ſcriptura ſit promulgatoria non teſtimonialis.de re iudi.c.fi.lib.vj.cum concor. ¶ Octauus caſus quando littere non ſunt teſtimoniales firme atteſtantes:ſed aliqd enũciantes:& an & quãdo enunciatiuis verbis credatur:dixi de ſuc.ab inte.c.ſi.per Bart.in.l.ex hac ſcriptura.ff.de dona. In litteris pape recurrendũ eſt ad cle.i.de proba.ne tamẽ deſint verba Cal.hic:qui diffuſe allegat pro & contra:remanet in hac concluſione:ꝙ ſi habet conſuetudo talibus enunciatis credi:aſa in leuibus creditur:in grauib⁹ & magni preiudicij alterius ſi ſumus in caſu vbi ſufficiat ꝓſumptio qualis qualis:vt in facto antiquo:probant:vt no.glo.de cenſi. cum olim:de ꝓuile.ſi papa.lib.vj. Si ſumus in cauſa vbi exigiſ plena probatio in papa debet ſeruari cle.i.de proba. & ꝙ no.ibi glo.hic in lec.concludit ꝙ ſi enunciat factũ a ſe: vel coram ſe ab alio creditur litteris pape:alias non.lapus de caſti.in addi.ad cõmenta. Cal.dicit ſe vidiſſe conſilium Jo.Cal.in.q.facti:in quo dicit ꝙ de facto ab alio q̃ a papa coram ſe paſſiue:vt quia narrat aliquid factum coram ſe ꝙ litteris pape non creditur:nec amplius faciunt fidem q̃ coram alio iudice. Si narrat factum coram ſe actiue:corã ſe aliquid eo in facto operante:creditur:vt quia dicit renũciationẽ ſe recepiſſe:vel aliud hmõi:ſm lapũ. In litteris inferiorum prelatorũ.dicit Cal.ꝙ videtur diſtinguendũ. Primo an narrent aliquid a ſe factum:& creditur:an aliqd corã ſe factũ:& non creditur. Ad primum all'.cle.i.de ꝓba. Ad ſecũdum de ꝓuile.ſi papa.lib.vj. Concludit non credi ſaluis caſibus:de quibus.& niſi:contra loquentem:vel enũciãtẽ:vel cõtra ꝓducentem:vt.l.optimã.de ꝯtra.& cõmit.ſtip. vel niſi ex alio capite ſurgeret ꝓſumptio pro lr̃is:vt q2 in ſententia:que ꝓducta eſt autentica:enũciarenſ acta:nã dato ꝙ nõ probentur ex iuribus inſtrumẽti enũciantis:probanſ ex preſumptione ſurgente ex ſententia:per no.de offi.dele.cũ in iure. ¶ Venio ad ſecundũ principale quid in lr̃is delegatorum. Cõpo.tangit.de elec.c.i.lib.vj.&.c.capitulum. de Rp.guil.in ſpe.de remiſſ.§.ſed vtile.ver.ſed nunquid:dic ꝙ litteris citatorijs:& cõmiſſorijs creditur:ſi cõſtat de iuriſdictione delegata:de offi.dele.cum in iure:& ſufficit quo ad hoc vt de ea conſtet ꝙ inſtat copiã reſcripti:vt no.de dila. Preterea. Quedã ſunt promulgatoria:& dic idẽ ꝙ in ordinario:per eadem iura:dũmodo habeat delegatus ſigillum notũ:& de iuriſdictione eius cõſtet per reſcriptũ publicum:aut eius tranſumptũ autẽticũ:per no.de offi.dele.cũ in iure.de proba.qm̃ cõtra falſam. Quedam ſunt lr̃e conſultorie:vel remiſſorie:per quas negociũ remitteſ ad ſuperiorẽ:& creditur vt probetur remiſſio facta:vt ſic partes arcetentur ad litigandum coram ſuperiore:de offi.dele.cum olim:& de dolo.veri.ff.de offi.preſi.l.diuus.ff.de publica.l. ſi publicanus. In auc.vt nulli iudi.§.ſi quis vero cõprehenſorum:de fideiuſ.peruenit:de ap.intimaſti.&.c.ſuper eo:& ꝙ ibi plene no.ſed non vt ſtetur relationi actorum particulariter in iudicialibus:niſi ſint plures:vt no.de pur.ca.cum dilectus:vel niſi preſentibus partibus que referũtur ſint ſcripta.C.de rela.l.i.de ap.intimaſti ſaluis his:que ſunt modici preiudicij. Quedam ſunt littere teſtimoniales dic idem ꝙ in ordinario:niſi ſm Cal.in litteris cõmiſſionis ſit appoſitum:& fidem adhibebimus:quicquid litteris tuis duxeris nobis intimandum:quod credo in papa.inferior enim non poſſet dare probationem litteris non habentibus hoc a iure:vel niſi aliquid egerit:ſm Cal.tãq̃ verus executor. Nã de his que extraiudicialiter fecit crediſ ſigillo ſuo:ſm Cal. quia in hoc non vertitur magnum periculum:all'.de appel. cum parati:nam partes poſſunt proſequi ſuam iuſticiaz coram ſuperiore:& ſic dicit ꝙ ſeruat curia. Et fuerunt verba ſpe.in dicto.ver.ſed nunquid in.§.vtile de remiſ.& Cõpo. de elec.c.i.lib.vj.que ṽba ad litteram recitat Pau.&.c.iij. loco. ¶ Ad tertium an credatur litteris arbitroꝝ: Jo.an. dicit ꝙ quo ad caſum noſtrũ planũ ꝙ nõ:cũ arbiter volũtarie aditus ex cõpromiſſoria ꝑtãte non poſſit excõicare.

vt no. de offi. or. c. pe. Jdē quo ad alios caſus p. l. ne in arbitrio. C. de arbi. nec mirum quare etiaꝫ infamis poſſit eſſe arbiter. ff. de arbi. l. pedius. ij. q. vij. §. tria. ver. cognitores: cuius dicto vel ſigillo credi foret abſurdum: de teſti. teſtimonium. ⁊ c. licet. Non ob. de teſti. preſentare: quia ibi factum narratur: ⁊ per hoc dicimus ꝙ arbiter publica perſona non poteſt ſtipulari: vel querere ſtipulando: quia publica perſona non cenſetur: no. Guil. de cu. ff. de arbi. ſi arbiter ꝙ no. ¶ Ad quartū quid de litteris priuatorum: dic de hoc vt dicam de fi. inſtru. c. ij. ¶ Venio ad ſecundam parteꝫ huius c. in qua tangitur vnus effectus excōicationis: ⁊ eſt aduertendū. Materiā hanc pſequor per caſus. ¶ Primus qñ quis eſt excōicatus tēpore mandati: ⁊ ſuſceptionis mādati: ⁊ anteq̄ hec ⁊ alia proſequor: eſt videndum primo an excōicato ꝓcuratoris: vbi inficit mandatum: inficiat ipſo iure: an ita demuꝫ ſi opponatur: q2 ſi inficit ipſo iure habilitas ſuperueniens non validat: per regulam nō firmatur. de regu. iur. lib. vj. Jnno. hic videtur velle ꝙ exceptio ſit neceſſaria: dicit enim hic ꝓcuratorem non admiſſum: quia poterat per exceptionem elidi ꝓcuratio: equiperat etiam ipſum ꝓcuratorem excōicatū cōſtituenti excōicato: quo caſu dicit ꝙ antequā probetur excōmunicatio cōſtituenti: valet quicquid agit ꝓcurator: quia valeret ꝙ ipſe excōmunicatus feciſſet. decre. pia. de excep. lib. vj. extra iudicium vero non plus tenet ꝙ ſit per excōicatum: ante probationē exceptionis quaꝫ poſt: remittēs de procurato. c. vlti. de dolo. veritatis. Guil. in ſpe. de ꝓcurato. in prin. Jn occulte excōicato poſt conſtitutionē videſ fateri ꝙ teneat proceſſus: ſed in excōicato tēpore conſtitutionis non. Cal. dicit ꝙ ſi procurator eſt excōicatus occulte: ⁊ eſt conſtitutus ab ignorante ipſum excōicatum: valent geſta per eum: niſi opponatur ꝓpter publicitateꝫ officij. ff. de offi. preto. l. barbarius. viij. q. iiij. nonne. l. ſi. C. de teſta. C. de ſen. l. ſi arbiter. Si eſt excōmunicatus publice: vel conſtituens hoc ſcit: non valent ipſo iure a ciuili ꝓcuratore geſta: ⁊ ſic vera eſt opi. Guil. hec doctrina Guil. non eſt tuta: q2 officiū ꝓcuratoris non eſt publicum: ſed priuatum. Jdeo nō debet eſſe differentia inter publicū: ⁊ occultum: de dolo. veritatis: de elec. nihil: per que puto indiſtincte non valere cōſtitutionē: quādo eſt excōicatus tempore mandati: ⁊ ſuſceptionis mandati. Nō ob. ratio Jnnoc. ꝙ debeant valere geſta: quia valēt a conſtituente: q2 vicium cōſtituentis non eſt in radice: cū habilitatē habuerit ⁊ poteſtatem agendi ante excōicationē ſuperuenientē. Jdeo dato habitu agendi inhabilitas ſuperueniens nō impedit validitatem geſti: niſi opponaſ. Sed poteſtas ꝓcuratoris principiū capit tpe mandati: ⁊ ſuſceptionis mandati: vicium ergo eſt in radice: ex quo illo tpe ſe reperit excōicatū: ad hoc ð Rp. c. i. lib. vj. Cōcludiſ ergo ꝙ geſta nō tenent ſuperueniente abſolutione: ⁊ hoc quia ꝓcuratorium fuit nullū a principio: nō validaſ ergo ex poſt facto: ⁊ hoc tenet Pe. ⁊ Ab. Non ob. ex quo durat voluntas cōſtituentis ſaltem vt ex parte ſuperueniētis habilitatis validetur de procurato. licet. lib. vj. quaſi vi noue ſuſceptionis: quia ex quo mandatuꝫ ab initio fuit nullum: ⁊ nullā recipit pendentiā: niſi aliter cōſtet de voluntate: non valet ꝓcuratoriū: ſaluo niſi ꝓbaretur ꝙ dominus ſciuit nunc eum abſolutū: ⁊ ſciuit eum agere: ⁊ non contradixit: ſed expreſſe cōſenſerit: q2 tunc ꝓpter patientiā: ⁊ cōſenſum: ⁊ principium mandati: licet nulli videretur mandare: ⁊ a tpe ſciētie valerēt geſta: vt puto: licet Jo. and. teneat īdiſtincte nō valere: de quo no. Jnno. de Rp. ex parte decani: ⁊ de offi. dele. cū in iure: ⁊ de procurato. qui ad agendū. lib. vj. per archi. alſ ſtante ignorantia videnſ niſi ex primo cōſenſu: ⁊ ſic nō valeret quod agitur ar. J. de cōiu. ſeruo. c. i. ⁊ ꝙ ibi no. ⁊ de ſpon. veniens. in. c. licet mandatū nō eſt nullum. Sed in ſuſpenſo ad voluntateꝫ ſuſcipientis: ergo validaſ eo ſuſcipiēte. de elec. ꝙ ſicut. Nō ob. l. obſeruare. ff. de offi. procon ſu. q2 ibi in agente ⁊ patiente ſꝫ tēpus principij nō deficiebat poteſtas ⁊ capacitas in habitu: licet in agēte

deficeret exercitium: q2 nondum erat ingreſſus prouinciaꝫ: pro tanto imprimitur habitus poteſtatis: ceſſante impedimento: remanet exercitium. Si auteꝫ ex incapacitate tempore principij actus erat ipſo iure nullus: ergo ex poſt facto non validaſ. C. de cura. fu. l. pe. ð Rp. paſtoralis. l. ſi. ¶ Secūdus caſus qñ daſ inhabilitatas ſꝫ tēpus ſuſceptiōis mandati: ⁊ ſꝫ illud tempus excōicatus eſt abſolutus tpe quo ſuſcepit: dicit hic Jo. Cal. ꝙ idem vt nō valeat procuratorium: quia attendimus initium. de elec. dudum: ⁊ in regula nō firmaſ. Cōtrarium eſt littera hec que ponderat inhabilitatē ſm tēpus ſuſceptiōis mandati: ibi cū officium ꝓcuratoris aſſumpſerit: ſecūdo quia ad ponderandū validitatē actus reſpectu capacitatis: vel incapacitatis pſone: attenditur capacitas ſm tempus: quo actus applicaſ ad perſonā: ⁊ hoc eſt tēpus ſuſceptionis mandati: de preben. ei cui. lib. vj. Ad hoc quia voluntas mādantis nō eſt momentanea: ſed ſuſpenſa: vſq3 quo ille ſuſcipere voluerit: vt in. d. c. licet. ſuſcipiendo ergo ſm tempus habilitatis videtur ꝙ debeat valere procuratorium: tene primum: quia mandatū habet fundamentum in mandante: ⁊ ſuſcipiente: ⁊ ex quo incapacitas fuit ſꝫ tempus mandati reſpectu mandantis fuit nulluꝫ: quia illo tpe deferſ: non eſt ergo in ſuſpenſo: ⁊ ſic non validaſ ex poſt facto. in. c. licet validum erat: ⁊ ſic poterat ſtare in ſuſpenſo: ad hoc de Rp. ſi eo tēpore. lib. vj. niſi vterq3 certificatꝰ fuerit: ⁊ poſtea illo ſciente ſuſcepit: q2 ex noua cōplacētia validatur. ff. de verbo. obli. l. i. §. ſi ſtipulanti. ¶ Tertius caſus quādo ſm tēpus mandanti erat habilis: ſm tempus ſuſceptionis mandati erat excōmunicatus: dicendum ꝙ mandatum ex parte mandantis fuit in ſuſpenſo: acceptatio mādati fuit nulla. vt hic eſt caſus. Jdeo non valet ꝙ egit durante vel finita excōmunicatiōe: niſi dominus certificatus ſit de excōicatione: ⁊ abſolutione: quia ab illo tēpore quo fuit abſolutus geſta valerent: ex nouo tacito conſenſu: non ex antiquo. ¶ Quartus caſus quando fuit capax tempore mandati: ⁊ ſuſceptionis mādati: ex poſt facto ſuperuenit inhabilitas: quia fuit excōmunicatus. dicit Jo. and. procuratoriuꝫ valere. Sed quādiu eſt excōicatus non proceditur cuꝫ illo: proceſſus tamen vt puto valeret: ſi non opponeretur: quia hoc habet fundamētuꝫ poteſtatis: licet careat exercitio per c. pia. de excep. lib. vi. Superueniente autem capacitate: q2 abſolutus eſt. dicit Jo. and. ꝙ vtetur primo procuratorio: alſ. decre. pia. de excep. lib. vj. nam ꝓpter cōionis periculū: non ꝓpter vitium procuratorij repelletur: ⁊ poterit opponi exceptio: etiam poſt lit. conteſta. vt no. de procurato. in noſtra: ſuper glo. quādo dicatur: ſm Joā. an. q. d. hec eſt exceptio: tu non potes eſſe procurator: nec pro te: nec pro alio: ⁊ ſic ſuper lit. conteſta. non tollitur vitium. Jtem quia cā opponendi eſt ſucceſſiua. ſ. cōionis periculuꝫ. de ex. c. pe. vt no. Butri. C. de adul. adulteram: ⁊ no. cōpo. de Rp. dilectus filius. J. ſarracenus. Hec oia procedunt quādo interuenit vt procurator ex parte actoris. An autem ex parte rei poſſit eſſe procurator excōmunicatus: videtur ꝙ ſic: per cle. ſi religioſus. de procurato. in cle. dicit Jo. an. ꝙ libenter vidiſſet integram huius decre. que forte eum extraxiſſet de hoc dubio: ⁊ tene ꝙ non poteſt: quia neceſſarius reus poteſt eſſe in iudicio: quia eſt ad eius incōmodum: voluntarius nō: vt eſt procurator: quia hoc eſſet eius cōmodum. Sed eſt dubiuꝫ an procurator excōmunicatus: licet agere non poſſit: an poſſit ſubſtituere: ſi habet mandatum ad ſubſtituendum: videtur ꝙ ſic: quia hic eſt caſus qui poteſt per alium exerceri: ⁊ videtur conſtitutus procurator a primo cōſtituente. ff. ꝙ cuiuſq3 vni. no. l. Jtem comm. §. i. Jn contra. dicta cle. ſi religioſus. de procurato. dicit Joā. and. ꝙ ſi opi. Jnno. eſſet vera: ꝙ valeret cōſtitutio: licet eſſet exceptio eligibilis: ꝙ ſubſtituere poſſet anteq̄ excipiatur: per ſcripta in dicta decre. ſi religioſus ⁊ p decre. index. de offi. dele. lib. vj. Jtē ⁊ tenēdo aliā opinionē: ſi fuiſſet excōicatꝰ poſt aſſumptionē: ⁊ ſubſtituiſſꝫ tpe excōicatiōis: adhuc valēt ſbſtitutio: alſ ſi vale

ret ſubſtitutio: ex quo mandatum non eſt nullum. Hec vero dicit Cal. quãdo in ſubſtitutione ꝓcurato. interuenit ꝓcuratoꝛ: vt cõſtituens. Si aũt interuenit vt declarans: dicit ꝙ indiſtincte valet ſubſtitutio: nã ſi dicat ꝯſtituo te procuratoꝛẽ: ⁊ do tibi mãdatum ad ſubſtituendum: ꝓcedit ꝙ eſt dictum. Si dicat cõſtituo illũ ꝓcuratoꝛẽ: quẽ declaraueris: valebit declaratio facta per excõmunicatum: q2 ille tunc non ſuſcipit ius a ſubſtituente: ſed a primo: ⁊ ſubſtitutio non tranſit per incapacem: ſed ipſe operatur vt pica: ſm Cal. ad hoc. l. cũ pater. §. hereditatem. ff. de le. ij. puto ꝙ valebit conſtitutio: q2 hec ſunt diſtincta dare mandatum ad agendum: ⁊ dare mandatum ad ſubſtituendum: ⁊ vnum põt eſſe ſine alio: ⁊ dare mandatum ad ſubſtituendũ aliũ: ⁊ ſubſtituere expeditur per viaʒ ꝯtractus: ⁊ ſm opi. quã teneo. de dolo ⁊ ꝯtumacia. excõicatus non ẽ inhabilis ad ꝯtrahendũ: poteſt ergo ſubſtituere: non enim actus ſubſtituentis: aut ſubſtituti: aut vterqꝫ poteſt dici iudicialis. Igitur eius eſt capax excõicatus. ¶ Ad cle. ſi religioſus. Reſpon. ꝙ ibi monachus erat inhabilis ad vtrũqꝫ: ⁊ ad actum ſubſtituendi: ⁊ ad actũ agendi: cum debeat intendere cõtemplationi. ¶ An autẽ excõicatus cõſtituat procuratorem ad negocia: vel iudicia: vide de dolo ⁊ cõtu. veritatis poſt prin. magne glo. De procurato. qui appellauit: an poſſit poſtea excõmunicatus proſequi: vide de excep. ſignificauerunt. in glo. no. ꝙ capitulũ. ¶ An autẽ in cauſa cõi cum reo ⁊ procuratoꝛe: poſſit procuratoꝛ eſſe excõicatus: tangit hic Io. an. qui dicit ſe libenter voluiſſe videre deciſaʒ: que forte iſtuʒ caſuʒ decidit. Videt ꝙ ſic per cle. ſi religioſus. de ꝓcurato. in cle. puto ꝙ non poſſit: quia conſortium lit. non ſupplet inhabilitateʒ perſone: quo ad excõicationẽ: cum hic nulla ſubſit neceſſitas agẽdi pro conſorte: vel defendendi: ſaluo niſi cauſa eſſet indiuidua: quia tunc ex perſona ſua poſſet defendere cõſortium: abſqꝫ alio mandato. l. i. §. ex his. ff. de verbo. ob. licet ſecus in habilitate religioſi: quia ex quo pro ſe habet eſſe: poteſt eſſe pro conſorte: cum per hoc nõ in pñs ſoluatur contemplatio: ⁊ hec ſufficiant ad preſens. Anto. de But.

In preſentia. Dubia probatio non releuat ꝓbantem. Et ſunt due partes. In prima ꝓceſſus narratio. In ſecunda ibi. dilectus auditoꝛis diffinitio. In tertia ibi. nos igitur. diffinitionis cõfirmatio. Prima ſubdiuiditur: quia in prima ponitur actoris petitio. In ſecũda ibi. verũ reorũ reſpõſio: ⁊ reconuentio. In tertia ibi. ad hec. actoris replicatio. ¶ No. i. ꝙ in teſtamentis dant duo gradus inſtitutorũ: ⁊ ſubſtitutorũ. Inſtitutio eſt caput teſtamenti ſubſtitutio eſt inſti. de legatis. §. ante heredis. ff. de vul. ⁊ pup. l. qui ex liberis. ¶ No. ij. vnã practicam ſubſtitutionis cõpendioſe: ſi deceſſerit ſine liberis: bona deuoluant ad tales: ⁊ puto ꝙ hoc verbũ ſit directum: licet nõ mere directum: ad quod no. de teſta. ſi pater. lib. vj. ⁊ in. l. centurio. ff. de vul. ⁊ pu. ¶ No. iij. practicam libelli in vtili petitione hereditatis. Et no. ꝙ ꝓcedit libellus vniuerſalis peto bona reſtitui: que detinet talis: habemus notabilis vſqꝫ ad. ver. verũ. Expediam decre. per partes: ⁊ ꝑmo petitionẽ monaſterij. ¶ Opp. ꝙ altero reſpectu male poterãt iſti patrui ſaltem reſpectu debiti iur. nature In qua teſtatoꝛ poſt pubertatem grauare non poterat. de teſta. Raynaldus. dicũt aliqui ꝙ hi patrui intentabant petitionem hereditatis: tam ſup bonis patris ꝙ̃ filij: quia intendebant eum deceſſiſſe in pupillari etate: quo caſu ſubſtitutio trahitur etiã ad legitimã: vt. l. ex tribus. C. de inoffi. teſta. vel agebant ex teſtamento: vt. d. c. Raynutius: de quo dic vt ibi: vel dic ꝙ ꝑtendebant ſe heredes ab inteſtato etiam filij: qui moꝛtuus erat ſine liberis: ipſi erant proximioꝛes: nec aliquis erat ingreſſus in o nullus ſʒ eos. ¶ Opp. ꝙ moleſtatio hec nõ pariat interdictum. ⁊. de dec. cũ eccleſia. Sol. hic loquit̃ de moleſtatione extraiudiciali: ⁊ que eſt facti: nã moleſtatio iudicialis non parit interdictuʒ: q2 non facit iniuriam ec. ſ. eo. c. ad ſi. Tu dic ꝙ imo cauſat ſi moleſtatio eſt iudicialis: ⁊ iniuſta: vt dicit tex. de reſti. ſpo. audita: dic vt ibi: ⁊ ad hoc. de offi. oꝛ. conquerente. ¶ Opp. ꝙ nõ debeat admitti libellus nõ ſpecificatis rebus. de libel. ob. c. ij. Sol. h in vniuerſalibus: ibi in ſingularib⁹. Duas glo. ponit hic Inno. multum longas: ⁊ inoꝛdinate: quas proſequar per duos articulos. Primus eſt modis ⁊ iuribus competentibus heredibus: vel ſe pretendentibus heredes: in nanciſcenda hereditariarum rerũ poſſeſſione: ⁊ per hoc incidenter videbit̃ qd in ꝑtendentib⁹ ſe hñficiatos. ¶ Secũdus quo ⁊ quo iure mõaſterũ nanciſcat̃ bona ig̃reſſi. ¶ Venio ad primum. dic ꝙ vbi nõ eſt ꝯtẽtio iter plures: exigit̃ ꝑmo ꝙ heres adeat hereditatẽ: ⁊ ex h ſoloꝛ ʒ regulariter nanciſcant̃ ꝓprietatem: nõ ꝓpter hoc nanciſcit̃ poſſeſſioneʒ. ff. de acqui. poſ. l. cum heredes: quia nihil commune habet ꝓprietas cum poſſeſſione: vt. l. naturaliter. §. nihil cõe. ff. de acq. poſ. de cõceſ. pre. cũ noſtris ſm Inno. niſi forte in eccſia ſpãle dicat̃: ar. C. de ſacroſanc. eccle. l. ſi. ⁊ no. de conſue. c. ij. ſm hoſti. Sed h nõ eſt verũ quo ad poſſeſſionẽ: vt dixi in dicto. c. ij. ⁊ plenius de reſti. ſpo. cum veniſſent: dic vt ibi: ⁊ eſt apertũ ꝙ nõ transfert̃ in. c. paſtoꝛalis de priuil. Quãqꝫ eſt ꝯtentio inter duos: ⁊ hic ꝓſequoꝛ aliquos caſus. Primus qñ cõtendit̃ ſup actu adeunde hereditatis: ⁊ hic vnus nõ impedit alium. Unde ſi adijſti hereditatem in pte: vel in totum: nõ impedioꝛ quin adire valeã in pte: vel in totũ: ⁊ ſi multo tp̃e ꝑmus ſe geſſerit pro herede: nam ſola voluntate ſit hec adicio. ff. de acqui. here. l. pro herede. Scdo caſus qñ occurrunt duo: quoꝛuʒ vnus eſt heres: alter non: ⁊ vterqꝫ ꝑtendit ſe heredẽ. Unus occupauit: qui nõ eſt heres. Que remedia cõpetant vero heredi: dicit Inn. ꝙ põt intentare interdictũ adipiſcẽde. ſ. quorum bo. ff. quoꝝ bo. per totũ. ſcdo interdictũ diui. adri. C. de edic. diui. adri. tol. l. ſi. Tertio actionẽ in factum: ad ſĩlitudinem expilate hereditatis ff. de cri. expi. here. ꝑ totũ. Quarto vt qdam dicunt agi põt ꝯdictione ex illa. l. conquerebat̃. C. vnde vi. Ad ꝓprietatem aũt recuperandam: ſeu poſſeſſionẽ petitorio: agit̃ petitione hereditatis. ff. de peti. here. l. regulariter. Tertius eſt caſus qñ duo occurrunt pretendẽtes ſe heredes: alter ꝑtendit alium non poſſidere: ⁊ alter ipſorum tñ ꝑtendit ſe poſſidere: ſi non eſt timoꝛ armoꝛuʒ: permittit vtrunqꝫ ad occupandam poſſeſſionem: quam ex hoc dicunt vacantẽ: ⁊ qui ꝑuenerit defenditur in ea: donec alter probet. Si vero timetur ne ad arma veniãt: poteſt ſuperioꝛ ex officio inhibere: ne alter ipſorum: vel vterqꝫ etiam: priuatim audeat ingredi poſſeſſionẽ. ff. de vſufru. l. ſi cuius. §. ſi inter duos. allega. l. ⁊ icipit equiſſimum: ⁊ examinabit iudex hoc caſu vter eoꝛum poſſideat: ⁊ incumbit onus probandi illi qui dicit ſe poſſidere: nam ſi vterqꝫ: vtriuſqꝫ probationes recipientur: ⁊ qui melius probaret ec. ſ. c. ſe. Contingit enim interdum ꝙ duo qui pretendunt ſe poſſidere: ſe inuicem turbant: ⁊ venter vult agere: ſeu libellum dare: contra alium: de quo in ſpecu. de peti. ⁊ poſ. §. i. verſi. pe. de libel. concep. §. nunc dicendum. verſi. ij. ¶ Quartus caſus quãdo neuter dicit ſe poſſidere: ⁊ vterqꝫ cuʒ armis feſtinat ad poſſeſſionem accipere: tunc ſimiliter: ſm Inno. debet iudex vtrunqꝫ cõpeſcere: ne poſſeſſionẽ intret: in quo caſu res hereditarie a nemine poſſeſſe: ⁊ fructus earum tenebuntur: ⁊ conſeruabuntur auctoꝛitate iudicis: ſicut hereditas iacens ⁊ fructus hereditatis iacentis: ⁊ erit hic vnus caſus in quo per iudicẽ poteſt fieri ſequeſtratio: de alijs dic vt de ſeques. poſ. c. ij. Hec vera: ſm Inno. quando timetur ne partes ſimul occurrant: ſi enim certum eſt ꝙ vnus poteſt aliuʒ preuenire: nunquã eſt impediendus poſſeſſionem ingredi. Sed alius poſtea veniens eſt pꝛohibendus a moleſtatione prius ingreſſi: vt hic: facta autẽ prohibitione: nec publice: nec priuatim: licet alicui eoꝛũ accipere poſſeſſionẽ: donec aliud fuerit per iudicẽ diffinitum. ¶ Modus aũt ꝓcedẽdi iudicis erit: q2 iudex q ꝓhibuit ig̃reſſuʒ poſſeſſionis: ex officio ſuo cognoſcet qs poſſideat: qñ vterqꝫ dic̃ ſe poſſidere:

⁊ de plano:⁊ ſine libello.argu.ff.de libe.cau.l.vt liberis.§.
ſi.ſm quoſdam.Alii dicunt ꝙ ordinarie tñ audiende ſint
partes ſuper interdicto.ff.vti poſſi.l.i. Huius autez interdi
cti vtraqꝫ eſt bona practica:vt puto:ſed prima lenior.In ſe
cunda autem agent quãdo contendunt ſe poſſidere vti poſ
ſidetis:qñ non contendũt ſe poſſidere:ſed volunt amplecti
non video melius remediũ primo:vel ꝙ petant ſe imitti ex
edicto:vel ꝙ detur ſibi licentia poſſeſſionẽ ingredi:⁊ exami
nabitur cuiuſqꝫ ius ſummarie. ℭ Quintus caſus eſt quan
do neuter poſſidet:⁊ neuter adunt:⁊ vterqꝫ vult primo adi
re:debet iudex cognoſcere:⁊ examinare:inſpecto teſtamen
to:cuius potiora ſunt iura.C.de edic.diui adri.tol.l.i.ſꝫ In
no.dic vt plene no.de ver.ſigni.dilecto:ſm Inno. Ex his
apparet Inno.velle ꝙ cum ꝓhibitio facienda ſit:demum
qñ neuter pretendit ſe poſſidere vł alter.Quod ſi vterqꝫ cõ
tendat ſe poſſidere nõ ſunt ꝓhibendi vti ſua poſſeſſione lite
pen.Sed de hoc dic vt dicam.J.licet cãm:⁊ per Bart.ff.vti
poſſi.ſi duo:⁊ no.in.l.i.C.vti poſ.per Cy. Ex his deciditur
qd in ꝑbẽda:an illa vacante ſi vnus:vel vterqꝫ:pretendat ſe
ius habere in illa:an liceat propria auctẽ occupare.dicit hic
Inno.ꝙ nõ eſt ſic in hoc iure ſpeciali:⁊ hoc ideo qꝛ licet ius
prebende vacet:non vacant tamẽ poſſeſſiões:⁊ res preben
de:nec vacant illius vera:qꝛ poſſidenť ab eccleſia:cuius pre
bende ſunt etiã,dum viuunt prebendarij:nã ⁊ ibi noie eccle
ſie poſſident:vt.ſ.c.ex litteris:⁊ ꝙ ibi no.ſm Inno. Idẽ ſꝫ
Hoſti.eſt videre in epatu:⁊ aliis dignitatibꝰ:quarũ digni
tatũ nomine cõueniunť hi qui eas poſſidẽt:nõ noie ꝓprio:
ſed noie eccleſie:qꝛ nec ꝓprie eorũ ſunt:ſed eccleſie:vt pꝫ in
eo ꝙ no.de reſti.ſpo.litteris.⁊.c.cũ ſup.⁊ de dila.lře:⁊ etiã
eccleſia romana:ſi nullus alius poſſidet:intelligitur poſſi
dere.ix.q.iij.cuncta.⁊.c.per principalẽ.vnde negligentibus
his:ad quos ptinet:ex officio ꝓuidet.de inſti.cuꝫ veniſſent:
⁊ nimirũ:qꝛ ⁊ a romana eccleſia ois eccleſia ſuum recipit fir
mamentum.lxij.di.c.i.ſm Hoſti.Aſſignat Inno.primi di
cti cauſam quare nõ licet occupare poſſeſſiones dignitatuꝫ
ſpũalium:etiã vacantes:quia nemo debet ſe ingerere in pa
trimonio crucifixi:niſi ſit vocatus a deo tanquã Aaron:de
elec.qualiter.de ꝑben.cũ iam dudum. Tertio qꝛ qñcunqꝫ
canonice ſunt vocati:tñ non licet eis poſſeſſionem apprehẽ
dere:vel adminiſtrare:abſqꝫ auctẽ illius:ad quẽ ſpectat:ſi
ue per cõfirmationẽ:ſiue per inſtitutionẽ:de elec.cuꝫ in cun
ctis.c.noſti ⁊.c.tranſmiſſaꝫ.⁊.c.qualiter.de cle.pe.c.ſi.de in
ſti.c.iij.de preben.eum qui.lib.vj.ſm Inno.hec vera quan
do nũqꝫ habuit poſſeſſionẽ. Si autẽ habuit:⁊ poſtea ceci
dit a poſſeſſiõe:quid iuris:vide per Inno.plene.in.c.ex par
te.de arbi.vbi plura bona dicit. ℭ Ad glo.querit an facta
ſubſtitutiõe ſi deceſſerit ſine liberis naturales excludãt ſub
ſtitutum.Glo.dicit ꝙ ſic.ff.ad tre.ex facto.§.ſi quis.ff.de le.
.ij.l.cũ pater.§.nolo.numquid autez ſi data eſt emphiteoſis
alicui pro ſe ⁊ filijs:an filij naturales ſuccedãt in emphiteo
ſi.Jo.and.remittit ad ſpe.de loca.§.nunc aliqua.ver.lxvij.
vbi dicit ꝙ in mře conducente includuntur etiã vulgo con
cepti.In patre autẽ cõducente dicit inſpici debere cauſam
cõceſſionis. ℭ Quero quid ſi is cui eſt facta ſubſtitutio ſi
deceſſerit ſine liberis habuerit liberos:⁊ illi ſint mortui an
te mortem eius:cui eſt facta ſubſtitutio:an expirat ſubſtitu
tio:dicit glo.ꝙ non:qꝛ ſufficit ꝙ non habeat liberos tempo
re mortis.ff.ad tre.ex facto.§.pe. Quid ſi dixit ſi filius me
us deceſſit ſine heredibus:an ſi decedat ſine filijs:⁊ habeat
heredem extraneum:an excludatur ſubſtitutus. Glo.dicit
ꝙ non excluditur:qꝛ illa verba ſine heredibus itelligunť.i.
ſine filijs.ff.ad tre.ex facto.§.vlti.per que dicit ibi glo.ꝙ ſi
concedo feudum:vel precariuꝫ tibi:⁊ heredibus tuis:ꝙ in
telligitur.i.filijs.nihil ibi dicit de emphiteoſi:ſed de feudo.
Bar.i.l.gallus.§.etiã.de poſthu.⁊ li.dicit aduertenduꝫ:ꝙ
quãdoqꝫ verbum ſuis heredibus profertur in tempus vice
eius cuius heredes appellantur:⁊ intelligitur de heredi
bus.i.filijs:quia hereditas non eſt viuentis.l.i.§.i.ff.de vul.
⁊ pu.⁊ ſic debet intelligi dictus.§.etiam quando referť ad
tempus poſt mortem:⁊ tunc ſi profertur in re de ſui natura
non tranſmiſſibili ad heredes:verbum ſuis heredibus non
intelligitur de extraneis:ſed reſtringiť ad filios:de ſuc.feu.
.c.i.in.x.colł.⁊ no.in.l.ex facto.§.ſi.ff.ad tre.⁊ per Dy.in l.
liberti cõuentionalibus.ff.de ver.ob.licet aliter dicãt Pe.
⁊ Ja.de ra.vt no.Cy.in.l.liberti.C.de opere li.Si verba re
ferunť ad rem ſui natura tranſmiſſibilem ad heredes extra
neos:ſi verba exprimuntur a recipiente:intelliguntur de ex
traneis.l.ſtip.iſta.§.ſi quis.ff.de ver.ob.ff.de ꝓba.l.pactuꝫ.
Si proferuntur a concedente:vt atteſtante:dicit ꝙ adhuc
tranſit ad extraneos.l.in amabilibus.C.de legatis.⁊.l.ſci
endum.de ver.ſigni.niſi aliqua iniquitas reſultaret:⁊ cõtra
mentẽ teſtantis:ſm Bar.vt dicta.l.ex facto.§.ſi.In emphi
teoſi ergo que non tranſit ad extraneos intelligereť de he
redibus.i.filijs.In emphiteoſi que tranſit ad extraneos:ꝙ
quando ſit dicam.J.appellatione heredum cõprehenderen
tur extranei:ſic puto:licet ſpe.indiſtincte dicit in ſpe.de lo
ca.§.nũc aliqua ver.cxiij.ꝙ in eccleſia non tranſeat ad extra
neos:quãdo dixit heredibus ſuis:ſed ad ſuos. In priuatis
⁊ ciuitate:que loco priuati habeť:dicit ꝙ tranſit ad extrane
os:⁊ ad.§.ſi.Reſpondit:ꝙ loquitur in vltimis volũtatibꝰ.
Non ob.in auč.de non ali.aut permu.§.licentia:per que qui
dam dicunt correctum auč.de ali.⁊ emphi.§.emphiteoſim:
quia licet ſit correctum:quo ad tempus:⁊ numerũ ſucceſſo
rum:nõ tamen quo ad qualitatem eorũ:ſm Jo.and.Idem
no.in addi.ſpe.ſuper dicto.ver.⁊ hanc differentiã inter em
phiteoſim priuati:⁊ eccleſie:fecit glo.in.l.etiam.ff.ſo.matri.
Glo.in auč.de non alie.aut ꝑmu.tenet ꝙ hodie poſſit fieri
conceſſio:etiam in extraneis:⁊ in perpetuum:⁊ ſic tranſiret
ad extraneos.Idem glo.in auč.ſi quas ruinas.C.de ſacro
ſanc.eccle.Cy.in auč.ſi quas dicit ꝙ in rebus ruinoſis per
mittitur perpetuo. In rebus non ruinoſis in eccleſia cõſtan
tinopolitana permittitur vſqꝫ ad tertiaꝫ generationem. In
alijs perpetuo:vt in.§.licentia. Credo ꝙ ſi conceſſio in em
phiteoſim fiat ꝑpetuo:ex cauſa neceſſitatis:vel vtilitatis:vt
quia res eſt ruinoſa:vel modici redditus:ꝙ illa permitta
tur in ꝑpetuũ:vt in auč.ſi quas ruinas:quia ſi tunc permitti
tur alienatio domini directi:fortius ⁊ vtilis:ad quod.de re.
ec.nõ alie.ad aures.⁊ in auč.hoc ius.ṽ.perpetua quoqꝫ.x.
q.ii.ſi fiat ſine cauſa:vt quando eccleſia conſueuit cõcedere
in emphiteoſim:puto ꝙ ceſſante conſuetudine poſſit conce
di perpetuo:quo ad deſcendentes:ſed non quo ad extrane
os:vt dixit Jo.and.Si tamen cõceſſio fiat ſimpliciter:nõ in
telligã niſi vſqꝫ ad tertiam generationem:vt in.§.emphiteo
ſim:hec vera niſi cõſuetudo eccleſie habeat vt locet in per
petuũ etiam quo ad extraneos. Ideo cã ſubſiſtente puto ꝙ
verba intelligerentur vt ſonant:vt etiã extraneos cõprehen
deret:maxime ſi eſt dictum pro heredibus ⁊ ſucceſſoribus:
vel habentibus cauſam ⁊c̃. ℭ Aduerte tamen ꝙ neceſſita
tem intelligo quãdo eget eccleſia ꝓpter debita:vel aliť vti
litatem:quando res eſt modici redditus. Si enim habeat
redditus particulatim locando:nec alš res eſſet ruinoſa:vł
ſterilis:licet parum plus haberet concedendo in emphiteo
ſim:qꝫ locando particulatiꝫ:nõ puto ꝙ hec vtilitas faceret
emphiteoſim perpetuam in eccleſia:quia tñ eſt preiudiciũ
alienationis vtilis dominij:quod parum extimabitur vtili
tatis illud quod vlterius eſt adiectuꝫ. Ideo iura ponderãt
ſterilitatem rei:aut magnam vtilitatem reddituum.plus di
cit ſpe.ꝙ etiam in priuato tranſiret ad legatarios:quia here
dum appellatione comprehenduntur.ff.de vſuris:ad tem
pus.ff.de verbo.ſigni.l.heredũ appellatione:⁊.l.heredum
appellatio.C.loca.l.viam.⁊.l.in conuentionalibus. Iſtud
veruꝫ eſt vt dicit ibi Bar.qñ emphiteoſis poteſt legari:alš
ſi non poſſet legari:contractus non intelligeretur in dubio
de legatarijs.Q̃d qñ ſit ibi no.Bar.⁊ dicã.J.ď loca.potuit:
ſed ſi concedatur in emphiteoſiꝫ ꝓ ſe:⁊ ꝓ filijs ſuis:⁊ nepo
tibus maſculis:an tranſeat ad filiũ ex filia:dicit ꝙ nõ tran

ſit:quia appellatiõe filii ꝛ nepotis:indubio intelligitur de
ſuis.inſti.de patri. poteſta.in fi.de here.qua.ꝛ diffe.§.fin:
ad hoc.ff.de iur.immu.l.i.ꝛ de condi.inſer.l.i. ¶ Quero
ſi ſit facta ſubſtitutio:ſi deceſſerit ſine liberis:ꝛ deceſſerit cũ
nepote ex filio:an euaneſcat ſubſtitutio:dic ꝙ ſic.C.de ꝯdi.
inſer.l.i.ꝛ de inſti.ꝛ ſubſti.ſub condi.fac.l.generaliter:non
eſt ſic in nepote ex filio. ¶ Quero an grauatus de reſtituẽ
da hereditate poſt mortẽ:ſi deceſſerit ſine liberis:poſſit ali
qd alienare. Glo.dicit ꝙ ſi eſt rogatus reſtituere heredi
tatem non põt alienare:niſi ad menſuras quarte trebellia
nice:ꝛ ſi eſt filius ad ratam legitime ꝛ trebellianice:quam
detrahere põt.de teſta. Raynutius.ꝛ.c. Raynaldus. Fal
lit in caſibus no.in auc.res que.C.cõia.de le.quia põt alie
nare pro aſſignatione dotis:ꝛ donationis propter nuptias.
Quãdoqꝫ rogatus eſt reſtituere qcqd ſupereſt de heredi
tate tempore mortis:ꝛ tũc omnia poteſt alienare:dũ tamen
conſeruet ad minus quartã ſubſtituto.C.ad tre.auc.cõtra
rogatus. ¶ Quid ſi aliquis pure eſt rogatus de reſtituen
da hereditate poſt mortem:nulla facta mentiõe de filiis:an
filii:vel nepotes ſupſtites:tempore mortis illius:cui eſt fa
cta ſubſtitutio:excludant ſubſtitutũ:dicit ꝙ ſic.C.de fidei
cõ.cum acutiſſimi.C.de inſti.ꝛ ſubſti.l.generaliter.C.de cõ
di.ꝛ de.cum annus. Hec ſunt vera quãdo ſubſtitutio eſt fa
cta filio:vel nepoti:vt dicit Jo.an.quia non eſt veriſimile re
ſtitutionẽ alienã prolem voluiſſe preferre ſue:ſecus ſi ſubſti
tutio eſſet facta ab extraneo. ¶ Uenio ad.ver.verũ no.i.
vnũ modum transferendi bona in monaſterium.ſ.per viã
oblationis:quãdo offert ſe ꝛ ſua:ꝛ ſicut profeſſione in mo
naſteriũ transferunt bona:ita ꝛ oblatione. ¶ No.ij.ꝙ ad
mittuntur libelli directo contrarij ſuper eodem iure:vel re.
Et no.ꝙ qñqꝫ reus ſuper libello actoris petat:ſilentiũ ipo
ni:per hoc nõ efficitur actor:vt ex hoc perdat cõmodum re
gule actore non probante. ¶ No.iij.ꝙ ſicut monaſterij in
greſſu excludit ſubſtitutus:ita ꝛ oblatione qua ſe monaſte
rio offert ꝛ ſua. ¶ No.iiij.ſm Hoſti.ꝙ ex eodẽ facto põt
agi ꝛ excipi:nã ex ingreſſu excipitur cõtra patronos:ꝛ agi
tur reſpectu illius partis quã ipſi poſſidẽt:ad hoc de or.cog.
cũ dilectus. ¶ No.v.ꝙ agi põt ſup eo ꝙ quis poſſidet:qñ
petitio ordinatur ad fi.vt ſilentiũ imponatur:non vt conſe
quatur:vt hic patet. ¶ Opp.ꝙ poſſidenti non detur actio
inſti.de actio.§.ſic vtiqꝫ.ff.vti poſ.l.i.§.i.ꝛ.de iudi.examina
ta. Sol.poſſidenti nõ detur actio ad cõſequendũ:ſed be
ne ad manutenendũ quod poſſidet:ꝛ vt aduerſario ſilentiũ
ĩponatur:vel ſm Hoſti.hoc accidit ꝓpter ꝑmã petitionẽ:
cui hec eſt annexa:alr̃ principalr̃ ſic agere nõ poſſet. ¶ Cir
ca hoc capitulum expediam aliqua hic tacta per Innocen.
Primo videbit que bona ꝛ iura transferent in monaſteri
um religionis ingreſſu. Secundo quo iure ꝛ quõ bona per
monaſteriũ vendicentur:ꝛ apprehendant. Tertio quid de
geſtis per monachũ ante religionis ingreſſũ:an illa religio
nis igreſſu annullentur vel rũpantur. ¶ Ad primũ regula
riter omnia bona transferunt. Fallit in qbuſdã:de quib⁹
eſt dubitandũ an tranſeant:ꝛ primo dubitatur de ſeudo hic
Jo.an.ſe expedit:ſi ſeudũ habet ſeruitiũ:qđ monaſteriũ
põt per ſe vel alium exhibere:ſeudũ tranſit.C.de epi.ꝛ cle.
quiſquis.ꝛ.l.ad ſimilitudinẽ. Si aũt talia ſeruitia debent:
que monaſteriũ non poteſt exhibere:tunc non tranſit in mo
naſteriũ:ſed reuertitur in dñm.C.de cadu.tol.l.i.§.ne autẽ
.ff.de ſolu.l.inter artifices. Idẽ Cy.in auc.ſi qua mulier.C.
de ſacroſan.eccle.licet per verba diuerſa:diſtinguit enĩ an
ſit reale ſeruitiũ:ꝛ tranſit:an perſonale:ꝛ per aliũ expedibi
le:ꝛ tranſit:an perſonale ꝛ non per aliũ expedibile:ꝛ ſi poſ
ſet honeſte expediri per monaſteriũ tranſit:alr̃ non tranſit:
ſm eum. Secũdo eſt dubium de emphiteoſi:an tranſeat in
monaſterium religiõis ingreſſu. Jo.and.remittit ad ſpe.in
titu.de loca.§.nunc aliqua.ver.xxx.ꝛ dicit Jo.an.ꝙ tranſit
arg.ff.de le.ij.l.peto.licet ſit ar.cõtra.in auc.de emphi.§.i.
coll. Cy.dicit poſt By.ꝙ de hac.q.eſt caſus.in auc.de non
ali.§.i. Bar.per dictum.§.dicit ꝙ tranſit in monaſterium:
niſi dominus reuocet:ſed ſi vult poteſt reuocare per illum
§.i. Item tenet ſpe.in loco preall.ꝛ dicit ibi Joã.and.ꝙ de
hoc non eſt queſtio:ſm By.quia ibi eſt caſus.ſ.in dicto.§.i.
ꝛ dicit hoc maxime verũ:ꝛ equum:ponderatis pactis que
ponuntur de non alienando in eccleſias milites vel potẽtes:
ꝛ idẽ ſentit eo.§.ver.xxvj.quia durior efficeretur cõdictio
domini:ſi tranſit in eccleſiam:quia non ſic de facili cadit in
cõmiſſum. Ex hoc deciditur queſtio an ſi ingreſſus eſt:q
habet rem in emphiteoſim:pro ſe ꝛ filiis:ſi religionẽ ingre
diatur:ſuperſtitibus filiis:tranſeat ad monaſterium:ꝛ hoc
ponit ſpe.in loco preall.ver.cliij.ꝛ ver.ſe.videtur ſibi ꝙ res
tranſeat etiam ad eccleſiam:quia ꝛ eccleſia habet loco filii:
vt in auc.de ſanc.epi.§.ſed hoc pñti. Sed ſi igreditur ſine fi
liis habebit monaſteriũ:quod habet loco filij:res tñ reuer
tetur ad dominũ:poſt centũ annos:qꝛ nõ plus viueret fili⁹
vt.l.fi.C.de ſacroſan.eccle. Si eſſet ꝓ ſe filiis:ꝛ nepotibus:
teneret ꝑ ducẽtos annos:quia habetur loco filij:ꝛ nepotis:
puto ꝙ non trãſibit in monaſteriũ indiſtincte:qꝛ tunc mona
ſterium nõ eſt verus filius:ꝛ verus nepos:ꝛ verba cõtrahen
tium ſtricte intelligunt:vt.l.quicqd aſtringende.ff.de ver.
ob.ꝛ iura iſta non dicunt ꝙ habeat loco filij.vt.ſ.dicetur:ꝛ
dato ꝙ dicerent:iſtud tamẽ exorbitans reperitur ĩ teſtamẽ
tis:nõ extendam ergo ad cõtractus:ꝙ habeatur loco filij.
Item ex deciſis.ſ.queſtio non delinquitur diuerſa:qꝛ ſi nõ
tranſit ad monaſterium:niſi velit dominus:ſi non vult eſt
planum. Si vult ſibi imputet.hec procedunt in emphiteoſi
eccleſie:quid de emphiteoſi priuati:videt ꝙ non:per tex.
de loca potuit.ꝛ.l.ij.C.de iur.emphi.quia hic videtur de ꝑ
ſonis prohibitis.ſ.ꝙ durior cenſetur perſona eccleſie:quo
ad laicum.l.ij..C.de iure emphi.ꝛ.l.ij.C.vel.ff.qui ſa.co.qꝛ
cẽſetur de perſonis prohibitis:ꝛ quia difficilius cadit in cõ
miſſum. Cõtra ſentit ſpe.in ver.cliij.quia trãſit ad eccleſiã:
quando pro ſe ꝛ filij a eſt aſſumptum. Hoc vidi conſultũ:
per ea que ſcribit Barto.in.l.ſi ita quis.§.ea lege.ff.de ver.
ob.quia prohibita alienatione a lege:reſpectu certarũ per
ſonarũ:non videt prohibita illa que immediate fit a lege:
abſqꝫ hominis facto. Contrarium dixi tunc:ſed non firmo:
quia hec alienatio ſurgit ab hominis facto. Item quia non
eſt dubium ꝙ domini concedentis durior ſit condictio:ꝛ
in facultate cadendi in cõmiſſum:ꝛ in facultate cõueniendi:
ad hoc ꝙ no. In.and.de loca.potuit Barto.ſimpliciter lo
quens:alr̃.tex.qui ꝯcludunt in emphiteoſi eccleſie. ¶ Ter
tio eſt dubiũ quid de vſufructu:dicit hic Joan.and.ꝙ trã
ſit:de quo.xix.q.iij.ſi qua:ꝛ in ſpe.de ſta.mo.ver.xlvii. Jo.
and.dicit hic ꝙ tranſit:ꝛ durat in vita ingreſſi arg.inſti.de
acquiſi.per arro.§.vſufructus:ꝛ de vſuris.§.finitur. Item
ad litteram ſpe.in ſpe.loco preall.de ſta.mo.ver.xlvii. Idẽ
tenet:ſed dic ꝙ habitus vſufructus erit penes monachum:
ſed cõmoditas vtendi penes monaſteriũ.ff.de adul.l.ſi po
ſtulauerit.§.in quo. Nõ ob.ꝙ monachus non poſſit habe
re proprium:quia verum ad cõmodum proprium:ſed ſic
ad comoduꝫ mõnſterij:ſicut dicimus in filio iure antiquo:
qui ad cõmodum proprium non poterat capere heredita
tem:ꝛ ſic ad cõmoduꝫ patris.ff.de le.i.l.cũ filio. ¶ Quar
to eſt dubiũ an tranſeant illa:que ſic data ſunt ne poſſint alie
nari:dicit Jo.an.ꝙ tranſeunt.ff.de fundo.l.i.ff.de le.iii.l.pa
ter:ꝛ ꝙ no.de iure pa.ex literis. In cõtra.eſt.ff.de le.ii.l.pe
to.l.fi.glo.in.l.ſi ita quis.§.ea lege dicit:ꝙ ſi dat monaſte
rio non tenet datio:ſi ingreditur religionem tenet:ꝛ hoc te
net Cy.ꝛ By.licet pe.diſtinguat:an det inter viuos:ꝛ trãſit
ſed reuocatur:an in vltima voluntate:ꝛ trãſit per.l.ea lege
de condi.ob cauſam Cy.tenet primum quod ꝛ tenuit By.
ad hoc theorica Barto.in dicta.l.ſi ita quis.§.ea lege.
¶ Quintus caſus dubius an bona trãſeant vbi quis ĩgre
ditur religionem mendicantiũ:ꝛ quero ergo quid fiet de
bonis:dic quãdoqꝫ quis ĩgreditur monaſterium:quod po
teſt habere bona:nec in cõi:nec in particulari:ſicut predica

toꝛes:⁊ minoꝛes:⁊ alij pro dño mendicantes. Quidam dicunt ꝙ bona illa habentur pro derelicto:⁊ ſic occupanti cõcedunt.ff.pro derelic.l.i.ij.⁊.iij.⁊ per totũ:⁊ in cãm caduci ſunt.l.i.C.de cadu.tol. Scđi dicunt venire heredes ab inteſtato:qꝛ ex quo profeſſus eſt moꝛtuus fingit.C.de epiſ.⁊ cle.l.deo nobis. Tertij dicunt ꝙ cum talis nõ tm̃ ſit monachus monaſterij ꝙ ingredit:ſed epi dioceſani:ex quo mõaſterium tale eſt:ꝙ nõ poteſt habere bona:debent ad ipſum deuenire. xvj.q.j.qui vere. xix.q.j.c.j.xxvij.q.j.de puellis:al's de viduis:vbi de hoc:ſm Inno.ad hoc de deci.qm̃.C.de epi.⁊ cle.nulli:dicit Hoſti.ꝙ quicqd ſcribat:talia monaſteria volunt hr̃e bona:non vt ſibi retineant:ſed vt vendant:quo aũt iure iſtud faciant hoc aduertant. Generaliter enim in iſtis vniuerſalibus precium ſuccedit loco rei.ff.de peti.here.l.ſi ⁊ rem ⁊ preciũ.ff.de vſur.qui preciũ:⁊.ff.de tri.acti.§.non aũt:⁊.l.aliqñ ſm Hoſti. Butri.in auc.ſi qua: recitatis opi.dicit:ꝙ cũ pape loco dei ſe dedicet: ⁊ bona ꝙ capit papa:⁊ diſtribuit:vbi mõaſteriũ eſt capax:vl' vbi nõ eſt capax ſibi retinet:vel cũ mõaſteriũ nõ capiat:vel accipiat:ꝓinde ẽ ac ſi monachus eſſet moꝛtuus naturaliter:qꝛ hec moꝛs cõſumauit effectum ſuum:ſicut naturalis: ⁊ venient ſucceſſoꝛes ab inteſtato:⁊ capient bona ingreſſi:dicit tenẽdũ ꝙ placet:de quo in ſpe.de ſta.mo.v̄.tertio:vide ꝙ no.de.reli.do.c.j.li.vj.in glo.veterem:vbi remittit ad Cy.de fratribus minoribus:de parentibus an debeant hr̃e bonoꝝ ſubſidium ingreſſi:vide per Spe.in ti.de ſta.mo.v̄.iiij.Spe.in dicto.v̄.tertio.⁊ v̄.quarto:tenet ꝙ poſſunt capere: ⁊ vendere.xix.q.ſi.ſi qua:qꝛ ⁊ ſi oꝛdo illa tenere non poſſit:vendere tñ poteſt ꝓ ſuis neceſſitatibus.ff.de iure do.cum in fundo.§.ipſi᷒:ſic ẽt ſeruus non poteſt habere ꝓpꝛium:tñ capit ad alimẽta.ff.de le.ij.l.debitoꝛ.§.ſi. Indigent enĩ libris:veſtibus:⁊ alijs oꝛnamẽtis eccl'iaſticis. Ideo ad ſuas neceſſitates accipere pñt:ad hoc.x.q.ij.epi.xij.q.ij.clericus: de teſta.c.ſi.⁊ qꝛ oĩa eis conceſſa intelligunt:ſine quibus viuere non pñt:de offi.dele.preterea.ff.de iudi.ſi longius:per que in dicto.v̄.iiij.tenet ꝙ ẽt per religionis ingreſſum talia bona cape pñt. Idẽ recitat Jo.an.in.c.j.de reli.do.li.vj.in glo.veterẽ. Gar.dixiſſe:ſed reſtringit qñ legat vt vendat:⁊ ibi:⁊ in addi. Spe.remittit ad Cy.in.l.deo nobis.C.de epiſ.⁊ cle.dicit aũt ꝙ d̃ minoꝛibus eſt expꝛeſſum alias expeditum in cle.exiui.§.cupientes:de ver.ſig.⁊ in ꝯſti. Nicolai. de verb.ſig.Exigit.§.ad hoc:qꝛ Cy.recitat opi.in.l.deo nobis.C.de epi.⁊ cle.⁊ finaliter cõcludit ꝙ predicatoꝛes:qui capere pñt mobilia:capient vt vendant:⁊ ĩmobilibus cõuertant: ⁊ ſe ſuſtentent.ff.de le.j.l.iij.§.ſi duob᷒:⁊.l.filius.§.ſic.d̃ le.iij.l.fideicõ.§.ſeruo. In minoꝛibus dic ꝙ capiẽt vt acquirat rõne eccl'ie:que tanꝙ̃ domina eſt:ſicut in pr̃e ⁊ filio:⁊ dño:⁊ ſeruo.ff.de op.le.l.ſi pamphilo.⁊ de dam.infec.l.ſi ſeruus: de ſti.ſer.l.j.§.ij.§.proinde: ⁊ ex his ſuſtentabunt ſm cy. Fred.ſuo conſi.ciiij.facere videt allegando dñiam inter minoꝛes: vt nihil capiant:⁊ predicatoꝛes vt capiant. Idem Fred.in predicatoꝛibus:quos dicit eſſe incapaces ex cõſtitutionibus:⁊ nõ ex ſubſtãtia regule.ſuo conſilio.xij.dicit ꝙ capere poſſunt legata:⁊ data ſpãliter ad cultum diuinum:vt pro ſacrificio:luminaribus:⁊ ſimilibus:qꝛ per hoc non tollitur mendicitas:nec illa talibus cõtradicit. Item capere pñt annuũ relictũ:non perpetuũ:⁊ licet perpetuũ multis modis dicat:dicit ꝑpetuum in ꝓpoſito relictum redditum vſqꝫ ad.C.annos:qꝛ talis conſiderat cum relinqtur cõuentui:vel ciuitati.C.d̃ ſacroſan.eccl.l.ſi.per que dicit ꝙ redditus qui relinquũtur alicui ex fratribus ad vitam:acqritur conuentui.xij.q.ij.nõ dicatis.xviij.q.j.c.j. Et dato ꝙ legatũ factũ fratri ad vitã:dicat ꝑpetuũ:non dicitur perpetuũ quo ad monaſteriũ:cuius perſona eſt inſpicienda:cum ei querat ⁊ non monacho:vt.ff.de le.j.l.cum ſeruo:de le.iij.l.ſi alienus:⁊ de here.inſti.l.non eo minus.de le.iij.l.ſi depoꝛtati ſeruo. Alios aũt redditus ꝑpetuos:vt teneant:capere nõ pñt:vnde ſicut nõ poſſunt retinere domum:ita nec ꝑpetuos redditus ex domo. Iſti ſunt redditus qui inter mobilia computantur: ſecus ſi relinquat alicui fratri ad certum tempus:vel ad vitam: qꝛ tales redditus nõ compꝛehenduntur appellatione ĩmobilium.ff.de re iudi.l.a diuo pio:⁊ no.per Pau.de re.ecc.non ali.cle.j.⁊ idem concludit poſt Jo.paici:in ſuo cõſilio.lxxv vbi dicit:ꝙ ſi leget hoſpitali vt annuatiꝫ det predicatoꝛib᷒ tm̃ vſqꝫ ad.x.annos:legatum non eſt perpetuũ:ſecus ſi ſimpliciter vt perpetuo det hoſpitali annuatim.x. Nõ dicit verum etiã ſm talibus lr̃is inſtituat: qꝛ in hoc eſt legatarius:licet ꝓferatur verbum inſtituo:ad finem vt excludant opi.ne teſtm̃ rumpat.C.de here.inſti.l.quotiẽs:lꝫ canoniſte de hoc non curent:vt no.in.c. Raynucius de teſta.⁊ in.c.ſi pater.c.ti.li.vi.per que cõcludit ꝙ capere poterunt predicatores vt retineãt talia tempoꝛalia: Immobilia aũt:aut iura ꝑpetua:capient vt nõ retineant:ſed vt vendãt:⁊ ex bonis ſuſtẽtentur:vel precio. Mobilia v̄o:⁊ nõia debitoꝝ:qꝛ non ſunt perpetua retinere poterunt:ſm Fred.per que ideꝫ dicit ſuo cõſilio.cxx. ꝙ predictoꝛes capiunt vt acqrant monaſterio:quo ad fines predicatos: qꝛ non ſunt incapaces ex delicto. Sed ſunt incapaces ex merito:nec plꝫ ſibi opi.ꝙ tũc acqratur venientibus ab inteſtato:qꝛ hic non vere moꝛitur. Ideo non veniunt venientes ab inteſtato:nec placet ẽt ſibi opi.ꝙ epĩs habeat:qꝛ illa opi.eſſet vera in monacho epi: nõ recognoſcente monaſteriũ:vt qꝛ expulſus: vel factus rectoꝛ pꝛochialis eccl'ie:⁊ demũ ſint amotus:vel renũciauit:nec placet ſibi opi.ꝙ acqratur pape:ex quo hꝫ monaſterium ſpeciale:cui acqri poteſt:ex cuius bonis paciſcit ⁊ ſuſtẽtat. Bar.in lib.minoꝛicaꝝ di.vij.c.ij.tenet ꝙ in fratribus minoꝛib᷒:nec ex inſtitutione:nec aliter capiant quo quõ:ſermo quo ad talia eſt nullum:⁊ veniunt ſuccedẽtes ab inteſtato.ff.de his q pro non ſcrip.ha.l.in metallũ.C.de hered.inſti.l.i.ff.ſi ta.te.mi.exta.l.j.ff.de teſta.mi.l.neqꝫ enĩ:⁊ ſic põt intelligi Joã.an.in.c.j.de reli.do.ſup glo.⁊ in addi.ſpe.ſup dicto. v̄.iij.⁊ Cy.in.l.deo nobis. In predicatoꝛibus ꝓcedit opi. Spe. Ratio autem inter predicatoꝛes ⁊ minoꝛes pꝫ ex dictis:qꝛ predicatoꝛes ex regula nõ ſunt mendicãtes:qꝛ ꝓfitent regulam beati Auguſtini. Sed ſunt ex cõſtitutionibus incapaces ĩmobilium:ideo capiũt:nõ ob.de pꝛiuil.nimis antiqua:vbi no.ꝙ nimia paupꝑtate ⁊c̃.qꝛ illud ex cõſtitutionib᷒ non ex regula.que cõſtitutiones mutabiles ſunt. Minoꝛes aũt in ingreſſu ꝑcipere poſſunt pro elemoſynis modicũ:ita ꝙ ex q̃ntitate nõ noteñt:vt.d.cle.exiui.v̄.nos aũt. In hereditatibus aũt ſunt incapaces oĩno:⁊ per viam legati in redditibus ãnuis vel alijs legatis magnis:nõ cõuenientibus paupertati:vt dicta cle.v̄.qꝛ igitur. De fratre aũt:qui erat minoꝛ tp̃e inſtitutionis:⁊ tp̃e moꝛtis teſtatoꝛ reperitur monachus:qui põt hr̃e bona in cõi:vide ꝙ no.fede.in ſuo conſi.xxix. ¶ Sextus caſus eſt in quo magis dubitatur qñ bona ex teſtamento ſubiacẽt reſtõni:⁊ deciditur hic ꝙ trãſferuntur in monaſteriũ:⁊ aſſignatur cõiter rõ:qꝛ monaſteriũ habetur loco filij:⁊ tex.dicit hic ꝙ habet loco hr̃dis: ad hoc in auc.de ſan.epiſ.§.ſꝫ hoc pñti:⁊ eſt ſpeciale fauoꝛe religionis:cum al's reqrantur ꝙ ſint naturales:vt excludãt ſubſtitutum:nec ſufficit ꝙ ſint legitimi tm̃.ff.de le.ij.l.ſi ita quis. Hec vera ſi ſimpliciter eſt facta in ſtõ: vt hic fuit. Sed ſi ſit facta in ſtõ hoc mõ:ſi fili᷒ deceſſerit ex ſe deſcẽdẽtibus: vel ex coꝛpoꝛe ſuo naſcentibus:an per ingreſſum religionis extinguatur ſubſtitutio eſt dubiũ. Dy.tenuit in.d.§.ſi.ꝙ ideꝫ eſſet:qꝛ expꝛeſſio eoꝛum que tacite inſunt nihil opatur:vt.l.iij.de le.j. Hoc aũt verbum ſi deceſſerit ſine liberis intelligitur naturaliter:⁊ tñ monaſteriũ excludit:ergo recitat Jo.an.hic ꝙ aliqui cõtra all'.l.vnicã.§.ſi v̄o.C.de ca.tol.de his qui ve.eta.impe.l.oẽs:de iure emphi.l.ſi.ff. de contrahen.emp.l.ſi debitoꝛ.§.veriſimile:⁊ remittit ad dicta ꝑ ſe.de teſta. Raynaldus. Recitat ibi:ꝙ Ja.de bel.tenuit contra:ꝙ ſi teſtatoꝛ hoc expꝛeſſerit ex mente videt ad naturalitatẽ inſpexiſſe:⁊ quia verba illa debent aliquid opari: per hoc reſpondent ad.§.ſed hoc pñti:vt monaſterium habeat: loco

filij:quando teſtator ad naturalitatem non inſpexit:nec reli
quit diſpōm cōem ſuam iur. interpretationi:per quod ſol-
uuntur omnia cōtraria:vt ꝙ dicitur mōaſterium haberi lo
co filiorum:verum quando teſtator non reſpexit ad natu-
ralitatem ex verbis:ꝛ ſibi non expreſſe ꝓuidit:ꝛ in hoc reſi-
det Jo.an.in dicto.c.Raynaldus:totum hoc pendet ſup
intellectū.§.ſi.hoc preſenti.Si tenemus ꝙ ideo monaſteriū
excludat ſubſtitutum ꝙ habeatur loco filij: Ja.de bel.dice
ret verum:quia ex quo teſtator ſibi ꝓuidet habendo reſpe-
ctum ad naturalitatem:excluditur interpretatio filius:ab
excluſione ſubſtituti:nec ob.ꝙ exprimat qđ ineſt:quia ineſt
hoc verbis ſimplicibus:ꝛ iterpretabilibus:ſi deceſſerit ſine
liberis:nō verbis certis ꝛ determinatis:ſuper quibus nō ca
dit iterpretatio:vt ſi deceſſerit ſine liberis ex ſuo corpore de
ſcendētibus.Interpretatio autē cadit ad verba dubia.ff.de
le.iii.ille aut ille:ꝛ hoc probare videtur hec decre. que dicit
ꝙ habetur monaſterium loco heredis. Cōmuniter autē ſic
antiquitus intellectus eſt.§.ſed hoc preſenti. Rizar.mal.ali
ter intellexit cauſam excluſionis ſubſtituti in termino illi*
.§.dicit enim ꝙ cauſa eſt quare ſubſtitutus alicui:ſi deceſſe
rit ſine libe.excluditur religionis ingreſſu illius:cum facta ē
ſubſtitutio:quia grauamen impoſitum ꝓpꝰ defectū condi
tionis turpis:aut impoſſibilis:de iure reijcitur.C.de his que
pe.noie.l.fi.inſti.de lega.§.fi.Cōditio aūt:ſi deceſſerit ſine
liberis:ſi intelligatur de liberis naturalibus:data volunta-
te ingrediēdi monaſterium:eſt turpis:qꝛ inuitat eum ad ha
bitum liberorum:ꝛ retrahit ab ingreſſu:Ideo data volūta
te ingrediēdi:vt retrahens a bono ꝓpoſito: vel meliori:reij
citur a iure:ꝛ ſic euaneſcit grauamē:in caſum defectus libe
rorum:ꝛ cōſequenter remanet hereditas apud ipſum:ꝛ cō-
ſequēter apud monaſterium.Hoc aūt fortius ſibi vendicat
locum:quādo pater reſpexit ad naturalitatē:Igitur in hoc
aūt dicitur haberi loco filij:qꝛ excludit conditionem filioꝝ
vt turpem:vel a meliori bono retrahētē:ꝛ hoc ſequiꝰ Cy.
ꝛ Bar.in autē.niſi rogatus.C.ad tre.Non puto ꝙ cauſa ſit
quia conditio ſit turpis:quia attēta regularitate ꝯditionis:
cōditio non eſt turpis ſm caſualem cōtingentiam.ff.de her.
inſti.l.ſuus quoqꝫ.Item turpe nō eſt cōtrahere matrimo-
nium:ꝛ ꝙ ingrediens religionem bona dimittat:que nec ſi
bi ꝓpria ſunt cōtemplatiōi.Cum ex bonis monaſterio col
latis cōiter ſaliant in ſupbiā:ꝛ perdant obediētie donuꝫ:ꝙ
maxime eſt in regula.Sed puto ꝙ hoc ſit priuilegiū mōa-
ſterio indultum:ex quadam equitate:ꝛ fauore monaſterij:ꝛ
ne ex hoc cōtingat melius bonū impediri:vnde deciſio ea-
dem manet per que:vt dicam.I.apparet ꝙ hec determinatio
exorbitans eſt:vt priuilegiata:qđ patet:quia ſubſtituto alte
ro pioceſſat hoc:ꝛ tñ turpe eſt ꝙ locus pius retrahat queꝫ
a ꝓpoſito ingreſſus mōaſterij. Ex his patet deciſio quid
ſi teſtator vni filie reliquerit mille:ſi nupſerit: ſi monaſteriū
intrauerit.xx.vel qnquaginta:an in caſu ingreſſus religiōis
debeat habere qnquaginta an centū per dictū.§.ſed hoc ꝓ
ſenti:qꝛ in quocūqꝫ relicto cōditio nuptiaꝝ vel dotis reijci
tur:ꝛ forte ꝙ habebit mille:ꝛ habebit qnquaginta: qꝛ cōdi
tio mille habetur pro impleta:ꝛ impleuit cōditionem igreſ
ſus:ſed hec incōſtantia nō admittitur:vnde ſolum mille de-
bet habere:ꝛ eſt caſus in.l.ticie ſi non nupſerit.ff.de condi.ꝛ
de.quia ridiculoſum eſt ꝙ admittatur vt nupta:ꝛ vt non nu
pta:vt ibi lſ a dicit. ¶ Uenio ad ſcḋm quo iure bona mo-
naſterio queranꝰ: ꝛ qualiter. Uidendum primo qualiter
querantur.Scḋo qua actione agat monaſterium: quedam
ſunt bona nondum queſita ingreſſo tpe ingreſſuris que ex
poſtfacto queruntꝰ: an querantur directe monaſterio: ita ꝙ
habeatꝰ reſpectus ad perſonam tantū monaſterij:an ꝑ me-
diam perſonam monachi.Inno.dixit ꝙ legata ꝛ heredita
tes:que monacho referunꝰ poſt ingreſſum religionis ex te-
ſtamento:vel ab inteſtato:melius capiat monaſteriū ꝙ̄ mo
nachus.Unde capacitas vel incapacitas plus ponderabiꝰ
ex pſona monaſterij:ꝙ̄ monachi:ad hoc.xix.q.i.c.ſi. Per

que dicit Joā.an.ſolui poſſe quod queritur quis adeat he-
reditatem ex teſtamento:vel ab inteſtato: monacho delatā.
Quidam dicunt in monacho.Idem ꝙ in filioſa. vt adeat
iuſſu patris:ſic ꝛ monachus iuſſu monaſterij.ff.de acq.he-
re.l.ſi quis in bona.§.iuſſum:ꝛ ſi nullo modo vellet adire.
Quidā dicunt idem ꝙ in ſeruo: qui pōt nolle adire:nec ac-
quiriꝰ dñō.C.de here.inſti.l.cum ꝓponas. Alij idem ꝙ in
filiofamilias.ſ.ꝙ pater adire poteſt ex quo filius non vult
.C.de bo.qꝫ li.l.cū nō ſolum.§.neceſſitate. Et ſi monachus
vult adire preferaꝰ monaſteriū volens:ſm Jac.de are.ff.de
ſuc.edic.l.i.§.per ſeruū.Jo.an.dicit ꝙ hee difficultates ceſ
ſant tenēdo illud ꝙ dicit Inn.per quod ceſſat alia difficul-
tas:an ſi monacho delata eſt hereditas:ꝛ decedat heredita
te nō adita:an tranſmittat in monaſteriū.Ja.de are.dicebat
vt ponit Cy.ꝛ predicta ponit in.l.deo nobis.C.de epi.ꝛ cle.
ꝙ ſi hereditas erat aſcendētiuꝫ:trāſmiſſa eſt in monaſteriō:
quod habeꝰ loco filij .per ti.C.de his q ante ap.tab.in auē.
de ſanc.epi.§.ſed hoc preſenti. Si hereditas eſt extraneo-
rum dicit excluſum monaſteriū:ſed poterit reſtitui ſicut mi
nor.C.de ſacroſan.ecc.l.ſi.ff.de acq.here.l.cum quidā:ꝛ.l.
pantonius.ff.de mino.l.ait pretor.Hec oīa ceſſant ſi inſpici
tur monaſteriū:vt ꝙ eſt delatū monacho imediate:cenſeaꝰ
delatuꝫ monaſterio:ita ꝙ nō inſpiciaꝰ pſona monachi: ſed
monaſterij:ꝛ ad hoc optime facit dictum.c.non liceat:ꝑ qđ
patet ꝙ demeritū monachi nō excludit monaſteriū: vt poſ-
ſit exheredari:per hec ceſſat diſcuſſio quā ponit Bar.in.l.
i.de vul.ꝛ pu.An filioſa.equipeꝰ monachus:an ſeruus:ꝛ ꝑ-
elegit ꝙ equipetur filio:per que dicit ꝙ ſi ſit facta ſubſtitu-
tio monacho:ſi non erit heres:ꝙ ſi facit heredem monaſte-
rium excluditur ſubſtitutus:vt.l.ſi pater.ff.de here.inſti.ꝛ.l.
ſi quis filium.ff.de acq.here.ꝙ non eſſet in ſeruo:qꝛ ex toto
non excluderet:vt.l.ſi pater:ꝛ tangit hoc archi.xviij.q.i.c.i.
vbi eligit etiam ꝙ equipetur filio potius ꝙ̄ ſeruo:licet con
tra ſentiat Spec.in ti.de ſta.mo.§.viij. Si queritur de iuri
bus:aut bonis queſitis monacho:ante ingreſſum:vel de iu
ribus que competunt contra ipſum:an tranſeant ad mona
ſterium:dicit quo ad iura competentia contra monachum:
ꝙ monaſteriū tenetur inqꝫtum ad ipſum peruenit querelan
tibus reſpondere.ff.de capi.di.l.tutelas.ff.de adop.l.ſi arro-
gator.Inſti.de acqui.per arro.per totū:ꝛ idem vbicūqꝫ pa
trimonium alicuius ad aliqueꝫ peruenit.C.de via pub.l.ij.
.ff.de fide.l.inter eos.§.fi.ꝛ ſi tempore ingreſſus aliqd mā-
dauit expendi in pias cauſas:adimplenda eſt volūtas eius
.ff.de pac.l.contra iur.§.fi.ꝛ.l.legem.C.de pac.idem ſi mā-
dat ne aliquid de his que ſecum transferūtur alienentur in
auē. de ali.ꝛ emphi.§.ſanctiſſimas. colꝰ.ix.Iꝫ autē ad hoc
obſeruandum nulla competat contra monaſterium actio:
tamen prelati ex officio hoc facient adimplere.ff.de li.cau.
.l.cum affirmes.de teſta.nos quidem:ꝛ.c.iudicāte:ꝛ.c.ſi he
redes:ꝛ.c.tua:ſm Jo.an.quo ad iura ꝛ bona ſibi competē
tia:dic quo ad ꝓprietatē bona ꝛ iura ſtatim acquiruntꝰ mo
naſterio:quia monaſterium loco heredis habetur. Sed di
cit ꝙ eſt differentia inter heredem ꝛ monaſteriuꝫ in hoc:qꝛ
heres per aditionem hereditatis non acquirit ſtatiꝫ poſſ.
ff.de acqui.poſ.l.cum heredes:ſed ſic monaſterium: quia
eo quod perſona poſſidens ſubijcitur poteſtati mōaſterij:
omnia que poſſidet transferuntur in eum:etiam quo ad poſ
ſeſſionem:cuius ſubijcitur poteſtati:vt.ff.de preca.ſi adopta
uero:ſm Inno. Et ſic hoc caſu acquiritur etiam poſſeſſio
ſine traditione eccleſie:ꝛ ſic poteſt intelligi ꝙ fuit not.ē.de
reſtitu.ſpoꝰ.cum veniſſent:de dominio autem eſt expreſſuꝫ
in.l.ſi.C.de ſacroſan.eccle.de quo de conſue.c.ij.ꝛ hoc te-
net Cy.poſt Ja.de are.C.de ſacroſanc.eccle. auē.ſi qua in
vltima.q.℣ Aduerte ſentit ergo Innocē.ꝙ bona tranſeant
in monaſterium iure hereditario. licet non capiat vt heres
Bar.ꝙ non capit iure hereditario: quia ſuper eis adhuc
conuenitur monachus.C.de epiſco.ꝛ cleri.auten.cauſa:que
ſi: cum monacho ꝛ cōtra eum dictandus eſt libellus:vt te-

nent legiſſe per illam auc. et But. in dicta auc. ingreſſi: ſi bene acquiritur ei ratione acquiſitionis vniuerſalis: ſicut in acquiſitione per arrogationem: et ex hoc ſequitur q ecclesia nõ tenetur inſolidum: ſed inq̃tum ad eam peruenit: vt in inſti. de acqui. per arro. per totum: q puto etiã ſi non fecit inuẽtariũ. Inquantum dixi oĩa bona tranſire: intelligẽdum eſt ſalua legitima: que debetur aſcendẽtibus: et deſcẽdẽtibus in auc. vt cũ de ap. co. §. ſancimus. Itaq recitat Cy. in auc. ſi qua: q parentes nõ debent habere legitimas: quia in ſucceſſiõe prima cauſa eſt filiorum. et filij excludũt parẽtes a legitima: vt in auc. in ſucceſſione. C. de ſuis et le. here. Monaſterium aũt habetur loco filij: vt hic in. §. ſed hoc preſenti. Cy. determinat cõtra. quia monaſterium nõ habetur loco filij: niſi in caſibus dicti. §. preſenti: nõ ergo in alijs: vt dicã cum glo. ſi. Itez dicit Cy. q pater vincit pauperes in legitima: et hoc planum. Sed pauperes vincunt monaſterium: vt in. §. ſed hoc preſenti: ergo vincunt parentes monaſteriũ: per regulam ſi vinco vincentez et c. ff. de diuer. et tem. pre. l. de acceſſionibus: et no. J. de preben. auctoritate martini. li. vj. per que dicit Jo. an. q ꝓpter ingreſſum monaſterij nõ cõceditur patri filios et parentes exheredare: ſm Hoſti. ne filios cõuerſos a monaſterio abſtrahant: vel inhibeãt: In auc. de ſanc. epiſ. circa prin. §. nullam vero legitimã: et ſe. coll. ix. Idem Barto. in auc. ſi qua: quia hec eſt quedam donatio que inofficioſa poteſt reuocari. Dicit tamẽ q ipſi parentes et filij ſuis caſibus legitimã petere poterunt: demum poſt mortẽ naturalem ingreſſi: vt dicta auc. ſi qua. ¶ Ad ſcdm qua autem actione querãtur et petantur: dicunt quidam q cũ omnia bona ſint tranſlata competunt actiones ordinarie rei vendi. et publiciana: ſi aliquis poſſederit iuſto titulo. Item interdictũ quorum bonorum: et petitio hereditatis: ſi ſine titu. poſſederit: aut pro herede: aut pro poſſeſſore. ff. de peti. here. regulariter: quaſi monaſteriũ habeat loco heredis: hoc nõ placet Inno. quia nõ dicit q monaſteriũ ſit heres ingreſſi: imo verius dicitur in ipſum iura ingreſſi ſunt trãſlata: ideo monaſterio competit rei ven. ſi competebat ingreſſo et ſi ingreſſus non erat dominus: datur ei publiciana: et actiones iſtas põt mouere monaſteriũ: etiã ſi non habuit poſſeſſionem rerũ petitarum: quia ſpeciale eſt in eccleſia: vt ex ſola donatiõe agat: etiã ſi poſſeſſionem non ſit adepta. l. ſi. C. de ſacroſan. eccle. Si tamẽ negaretur q puer fuerit dominus: incumbit ꝓbatio monaſterio: vt probaret modũ acquiſitionis dominij pueri: et traditionẽ corporalem ſibi factam fuiſſe. C. de dona. l. traditionibus: vel alium modũ quo acquiratur poſſeſſio: ſine traditione: vt in legato. ff. de fur. l. a ticio: et etiã in herede ff. de acqui. poſ. l. cum heredes: et in bonorum poſſeſſore. ff. de bo. poſ. l. j. et in arrogatione inſti. de acqui. per arro. per totum: et in bonis que cauſa libertatis adijciuntur: inſti. de eo cui liber. cau. bo. adi. per totum: ſm Inno. et Hoſtien. Ex his deciditur dubitatio: quid de teſtamẽto in quo quis inſtituit extraneũ heredem poſtea religionẽ ingreditur: an religionis ingreſſu illud teſtamentũ rumpatur: quidã dicunt teſtamentũ rumpi: quaſi agnatione poſthumi. In auc. de ſanc. epiſ. §. ſed hoc preſenti. ff. de iniuſto te. l. filio. Item rumpitur: quia in capite minutus intelligitur. ff. de capi. di. l. amiſſione. §. ſi. Alij dicũt q monaſteriũ tantum legitimã habebit xix. q. ſi. ſi qua: et in auc. ſi qua. C. de ſacroſan. eccle. de hoc in Spe. de ſta. mo. v. quinquageſimo. Recitat opi. Jo. xix. q. ſi. ſi qua: vbi tenet primã opi. vt rumpatur: niſi inſtituatur monaſterium ſaltem in vno denario. Plures ſunt opi. Accur. tenet opi. quã tenuit Joã. an. in auc. ingreſſi: et hec ſit prima opi. ſ. q teſtamentũ non teneat: niſi aliquid reliquerit monaſterio: et dicit q ſi eſt iſtitutus in vno denario: aget ad ſupplementũ: vt. l. ſancimus. §. repletionẽ. C. de inof. teſt. et hãc opi. ſequitur Cy. in auc. ſi qua mulier. Hoc confirmatur ꝑ dictam auc. ſi qua: quia ſi nõ licet diſponere aliquid filijs habitis: quin relinquat monaſterio: vt dicta auc. ſi qua: multo minus quãdo relinquit extraneos. Et idem glo. in auc. de

mona. §. illud. Hec opi. eſt contra. §. illud: quia licet ad libitum diſponere: vt ibi: ergo teſtamentũ nulli ſubiacet querele. C. de ſac. ſanc. ec. l. j. Item quia fundatur ſup ratione falſa q monaſteriũ habeatur loco filij: et de iure non probatur: et hac ratione ipſam impugnat Bar. in auc. ſi qua. Itẽ ſi monaſterium eſſet loco filij haberet in poteſtate mõachus monaſterium: et ſic monaſteriũ acquireret monacho: q eſt falſum. ¶ Secũda eſt opinio q indiſtincte rũpatur: reliquerit vel nõ monaſterio. ff. de capi. di. amiſſione. §. ſi. et. l. ſe. eo quia capite minuitur. ff. de iniuſ. teſt. l. ſi quis exheredatos. §. ſi. et. l. poſthumus. ad hoc quia omnia bona igreſſu religionis ſunt tranſlata. et ſic vacuum eſt teſtamentũ: quia non remanent bona: et ſic multiplici ratione rumpitur. Primo q a capite minuitur. Secũdo quia bona transfunduntur in monaſterio: et ſic inane eſt teſtamentũ. Tertio quia agnatione poſthumi: vt in iuribus all. hic. que opi. eſt cõtra. §. illud ꝓ all. ¶ Tertia q teſtamentũ indiſtincte non rumpatur. Sed monaſteriũ capiat ſibi legitimã. C. de epiſ. et cle. auc. ſi qua. xix. q. ſi. ſi qua vbi. p Jo. et archi. ¶ Quarta opi. q nõ rũpatur: ſed confirmetur: quia habetur pro mortuo tempore ingreſſus. Hanc opi. tenet Ja. Bal. vt in. q. quam ponit in auc. de monachis. §. illud: ad quã remittit Joã. an. in addi. ſpec. in loco. ſ. all. allegat dictũ. §. illud: quia monacho igredi volẽti datur libera facultas diſponẽdi: quomodo velit ante ingreſſuz: non rumpitur ergo ingreſſu. alias inanis foret collo poteſtatis. Nõ ob. q monaſteriũ habeatur loco filij ficti nõ veri. Item nec eſt verũ q habeatur loco filij: quia nullus tex. hoc dicit. nec ob. hec decre. quia nõ dicit q habeatur loco filij: ſed heredis. Item hec fuit allegatio trahẽs errorem ab opi. que habet q habeatur loco filij. ¶ Ja. de are. ponit aliam quintã opi. q teſtamentũ nõ rumpatur: ſed bona tranſeũt ad monaſteriũ in vita teſtãtis: et cum onere ſuo intercedẽte morte naturali heres ſcriptus ſuccedit: et nõ ante: et ſi heres moreretur ante mortẽ naturalẽ monachi: monaſterium ſuccederet. ff. ad tre. ex facto. §. ex facto. ff. de iur. fiſ. l. ticius. §. vlti. ff. de do. inter vir. et vxo. l. ſi mors. C. de ſac. ſan. eccle. auc. ſi qua: precedẽs opi. Jac. de bel. nõ plz Bal. in auc. ingreſſi: quia monachus nõ habetur ꝓ mortuo: quo ad omnia: quia poteſt conueniri: et in eũ datur libellus. vt in auc. idem. C. de bo. q li. et vnde ſumitur: et in auc. licentia. C. de epi. et cle. ſimiliter hec nõ placet: quia nõ tollit contra. de cap. dimi. ¶ Sexta fuit opi. Ja butri. quã ſequitur Odo. q ſi ſit teſtamentũ ſimpliciter nõ cogitato ingreſſu: et rumpitur per ingreſſum: quia hic eſt actus inter viuos: per quez tacite vel expreſſe reuocatur teſtamentũ: et ſic heres remanet heres: nudo nomine: et bona trãſferuntur in monaſterium: vel ſaltem et melius remãet teſtamentũ: ſed vacuũ: quia bona nulla ſunt: apparebit autẽ cum cogitaſſe de ingreſſu: eo q poſtea eſt ingreſſus in cõtinenti per. l. venter. §. j. ff. de priuile. cre. et de elec. officij. Si aũt faciendo teſtamentũ cogitauit de ingreſſu: et ſic diſponit relinquẽdo monaſterio q ſibi debetur: valet teſtamentũ: et bona in vita transfunduntur in monaſterium: iuris collonis in vita: nõ ſucceſſionis: quia viuenti nõ ſucceditur. l. hereditatem de cõdi. et poſtea teſtamentum habet vires: eo mortuo: et capit hereditatez heres: niſi interuenerit collo expreſſa bonorum in monaſterio: quo caſu videtur reuocaſſe teſtamentũ ex toto. Si autẽ monaſterio nihil reliquit cogitãs ingreſſum nõ decidit hut. bar. dicit butri. dicere q valebit teſtamentũ per. §. illud in auc. de mo. in vita tamẽ monaſterium habebit: lz glo. videatur velle in dicto. §. illud q poſſit diſponere prout velit: inter viuos: vel in teſtamẽto: dũmodo relinquat portionẽ debitam monaſterio. Bar. tenet vbi cogitat de ingreſſu: q indiſtincte valeat teſtamentũ: ſiue reliquerit monaſterio ſiue non: quia tex. in. §. illo. permittit diſponere quomodo voluerit: per que verba tollitur omne ambiguũ: ſicut in milite: q2 qui poteſt teſtari prout libet: poteſt etiam filios preterire: et ſine legitimo numero teſtiũ: vt. l. j. ff. de teſta. mi. et pro pte teſta-

tus decedere:per que decidit ꝙ volens igredi monaſteriū:
licꝫ de monaſterio nullam faciat mentionē:monaſteriū nō
poteſt ꝯqueri:quia im pator ei ꝑmittit quomodo velit teſta
ri. Idem dicit de filio preterito:⁊ ꝯſequēter idem de aſcen
dentibus:lꝫ illi poſſint petere legitimā:ſicut ⁊ monaſteriuꝫ:
⁊ in hoc reſidet Bar.in auc.ingreſſi. Hec ſunt que reperio
a doc.ſcripta. ¶ Hic ſunt videnda duo. Primo an teſta-
mentū factū rumpatur religiōis ingreſſu. Scōm an ſi non
rumpat̄ heres ſtatim capiat:an poſt mortem naturalē. Ter
tio an poſſit ingreſſus teſtamētū ꝙ ante fecit poſt ingreſſuꝫ
reuocare. Hic ſi ingreditur regulā minoꝝ:vel alioꝝ: nō va
lentiū habere bona:nec in cōmuni:nec in particulari:planū
ꝙ nō rumpitur teſtamentū:quia ⁊ ſi alias habeatur mona-
ſteriū loco poſthumi:hic poſthumus eſt incapax:quo caſu
nō rumpitur teſtamentū:vt dicit Bar.in lib.minoricaruꝫ:
iuxta ſi.l.ſi vocem.§.pe.ff.de bo.liber.l.gallus.§.⁊ quid ſi
tantū.ff.de lib.⁊ poſthu. Item nec poteſt dici ꝙ reuocetur:
tacita:vel expreſſa voluntate ingreſſi:quia nō trāſfert bona
in monaſteriū:nec trāſferre poteſt. Et ex hoc deciditur an
hec decre.habeat locū in ingrediēte talem regulā:vt exclu-
datur ſubſtitutus:⁊ puto ꝙ nō:ex quo nō ſuccedit:quia tex.
in.§.ſed hoc preſenti:exigit ꝙ bona deueniāt ad monaſte-
rium:vel locū pium:⁊ eius fauore reijcitur ꝯditio:niſi in ca
ſu:vbi dixi ſupra:ꝙ capiāt ad alimēta:quia tūc ſatis poteſt
dici ꝙ ſaltem in effectu excludet̄ ſubſtitutus:⁊ reuocabitur
teſtamentū. Si ingreditur monaſteriuꝫ capax in cōi:⁊ tunc
ſi expreſſe tranſfert bona in monaſteriū:⁊ videtur perpetuo
velle tranſferre:⁊ ſic vacuatur teſtamentū ſm butri. idiſtin-
cte hoc puto quando ex interuallo: ſed ſi incontinenti facto
teſtamēto nō preſumitur voluiſſe mutare voluntateꝫ.ff.de
condi.⁊ de.l.nam ad ea. Nec ob.ꝙ hec ſit diuerſa volūtas:
quia nō eſt clara cum potuerit velle tranſferre ad tempus:⁊
ſic interpretabor:niſi appareat expreſſe:hic olim tenui:plus
placet ꝙ noluerit mutare:niſi aliud appareat per collatiōeꝫ
expreſſam tene primū. Si aūt ſe offert nō expreſſe dicendo
de bonis:⁊ puto ꝙ teſtamentū remaneat:quia hic actus po
teſt eſſe abſqꝫ reuocatione:nec diſtinguo an fecerit mentio
nem de monaſterio:an nō:quia ex quo nō diſponit videtur
velle illud teſtamentū remanere:ex quo poteſt:⁊ quia mōa-
ſterium:licet debeat habere portionem illam petit aliter ꝗꝫ
rumpēdo:cum nō capiat vt filius:nec iuris diſpoſitū reperi
tur:⁊ hoc dico ſiue cogitauerit de monaſterio:ſiue nō:tem-
pore ingreſſus:fecerit ex interuallo:vel tempore ingreſſus:
quia ingrediēdo ⁊ nō reuocādo videtur voluiſſe manere in
prima voluntate:ex quo aliquid de bonis non diſponit:per
hoc nō ob.ſi dicatur ꝙ ex quo tempore teſtamēti nō cogita
uit de monaſterio preterito intelligatur ab ignorante:⁊ ſic
nō excludit monaſteriū:quia ex quo ingreditur nō reuocās
teſtamentū:videtur voluiſſe in illa voluntate manere. Non
ob.ꝙ dicitur in teſtamento facto a milite:vt.l.tribunus.ff.de
te.mi.quia in milite a principio fuit nullum:quādo editum
eſt a pagano:hic aliquod. ¶ Ad ſcōm dic ſi monaſteriuꝫ
eſt capax:vbi valet teſtamentū bona habebit inſtitutus:vel
legatarij demū poſt mortem monachi:⁊ monaſteriuꝫ in vi
ta:ſm bar.⁊ ꝧ hic ſm but.quia mors hec ciuilis nō equipa-
tur naturali.l.cum pater.§.hereditatem.ff.de le.ij.⁊.l.ex fa
cto.§.ex facto.ff.ad tre. Hec vera dicit Bar.in tractatu mi
noricarum:quādo monaſteriū eſt capax. Si aūt ſit incapax
in cōmuni ⁊ particulari:vt in minoribus:tunc quia per oīa
habet eūdem effectū mors naturalis:⁊ ciuilis:ꝙ naturalis:
quo ad bona ſtatim dabitur hereditas:⁊ legata:vt dicta.l.
ſi veterem.§.j.ff.de bo.li.⁊ de ver.ob.l.ex ea parte.§.ſi inſu
lam. In alijs aūt fratribus dixi.ſ.quia vbi dixi capaces:et
eo reſpectu excluderet ſubſtitutam:alˀs non. ¶ Ex hoc de-
ciditur tertiuꝫ an poſſit reuocare teſtamentū poſt ingreſſuꝫ:
⁊ Bar.dicit ꝙ ſi ingreditur regulā minoꝝ:nō poteſt:qꝛ bo
na ad inſtitutū irreuocabiliter deuenerunt:⁊ ſic cū mors ci-
uilis habeat effectū naturalis:nō poterit reuocare:⁊ qꝛ non

poteſt poſt profeſſiōem factam aliquid de mōdanis diſpo
nere:vt in cle.exiui de paradiſo:de ver.ſig. Si ingredit̄ reli
gionem capacem in cōmuni:tunc poterit reuocare ꝗ diu vi
uit.ff.de dona.inter vi.⁊ vxo.l.res vxoris:⁊.l.ſed ſi mors.§.
j.l.cū pater.§.hereditatē.ff.de le.ij.hoc tene: licet Cy.poſt
pe.indiſtincte tenuit ipſuꝫ poſſe mutare in dicta auc.ſi qua.
Reſtat reſpondere ad motiua quibus teſtamētū ꝯclude-
batur nullū:nō ob.ꝑmo ꝙ agnaſcat̄ poſthumus: qꝛ nō eſt
veꝝ ꝙ monaſteriū habeat̄ loco filij:licet cōditio reijciatur
vt turpis:vel impoſſibilis:vt retrahens a meliori ꝓpoſito:
vt hic tex.aliquid dicit:nec ob.tex.hic:quia licet dicat ꝙ ha
beatur loco heredis:hec fuit allegatio:⁊ ſup illa nō ſe fun-
dat papa. Item ſm butri.nō habet̄ loco filij:niſi in caſu.§.
ſed hoc preſenti. In alijs ergo eſt ſecus:quia ille caſus vt ex
orbitans nō extēditur. Item in.§.ſed hoc preſenti loquitur
quādo eſt relictū ſub cōditione nuptiaꝝ:aut filioꝝ alterna-
tiue:quo caſu cōditio habet̄ pro impleta ex capitē:quia nu
ptias cōtraxiſſe dicatur:ſm butri.ſed hoc non placet:qꝛ illa
eſt alternatiua iuris nō hominis teſtātis in.§.ſed hoc pſen-
ti. ¶ Ad ſcđam rationem qꝛ videtur capite minui. Rndit
butri.negādo:quia non magna capitis diminutiōe: qꝛ poſ
ſunt monachi eſſe teſtes. Item nec media: quia poſſunt in-
ſtitui.l.j.ff.de here.inſti.nec minima:quia nō ꝑdit ius agna
tiōis.C.de epiſ.⁊ cle.deo nobis. Hoc vltimū nō placet bar.
quia mutat monachus familiā:vt.l.ſi ex cauſa.§.nūc viden
dum.ff.de mi.non ob.quia ſuccedat:quia ⁊ emācipatus ſuc
cedit:⁊ tamē eſt capite minutus. Sed dicit Bar.ꝙ dato ꝙ
capite minuatur:illa capitis diminutio contingit per actum
virtutis:vt ſi preliādo efficit̄ ſeruus hoſtiū:per hoc nō rum
pitur teſtamentū.l.lex cornelia.ff.de teſta. Item mutat ſta-
tum in melius:vt ſi filius feciſſet teſtamentū in caſtrenſibus:
poſtea emāciparet̄:ex hoc nō rumpetur teſtamentū:tamen
capite minuit̄. Non ob.ꝙ efficitur ſeruus monaſterij:qꝛ
nō eſt ſeruus:vt alij poſſit vendi:⁊ ſimilia:ſed eſt ſeruus ꝓ-
pter ſpiritū:⁊ cuius ſeruire regnare eſt:vnde merito poteſt di
ci ꝙ ſtatus eius eſt in melius mutatus ſm bar. Ex his po
teſt decidi queſtio ſi fecerit ante ingreſſum teſtamentū cum
vij.teſtibus: ⁊ poſtea cum duobus vel tribus reuocauerit
in monaſterio:an illud teſtamentum reuocet. Primum
puto indiſtincte ꝙ ſic: quia tunc monachus ſubiectus eſt
eccleſie: vnde in actibus ſuis non ſubijcitur ſtatutis laico-
rum:nec legibus:ſed iuri canonico:teſtamentuꝫ aūt vt vlti-
mum valet cū duobus teſtibus.ergo de teſta.relatū.⁊.c.cū
eſſes. Ideo in hac reuocatione nō expectabo tempus decē
nij:nec facio vim an ſūt inſtituti vel legata in piam cauſam:
an nō:⁊ ita dicebam pridie de facto. Ex his deciditur an
poſſit teſtari poſt ingreſſum:dic diſponēdo inter liberos ⁊
monaſteriū ſm formā auc.ſi qua pōt:vt ibi no.bar.aliter di
ſponēdo in alios nō poteſt:in vi teſtamēti:quo ad hoc vt va
leat vt donatio:dicit Cy.ꝙ poteſt cōſentiēte abbate:⁊ mo-
nachis:hoc eſt caplo de mobilibus ſubaudi:⁊ modicis ꝑ
.c.ij.de dona.cōſentiente aūt capitulo:⁊ abbate:nō poteſt ī
imobilibus:quia talia ſine ſolēnitatibꝰ debitis alienari non
poſſunt:ſm Cy.in dicta auc.ſi qua. Quero cuꝫ glo.quid
ſi omnia cōtuliſſet monaſterio ſine ſe an excluderet̄ ſubſti-
tutus.glo.dicit ꝙ nō:quia collatio bonoꝝ nō excludit ſub-
ſtitutum:licꝫ detur loco pio:cū licet ſit dn̄s nō poſſet de illis
teſtari:vel ad libitū diſponere:ex quo ſubiacēt reſtitutōi.C.
cōmunia de le.l.vlti.cū ſi.dicit Io.an.ꝙ incipiendo a colla-
tione bonoꝝ exigebatur ꝙ ſm ꝙ ingrederetur: ſed incipiē
do ab ingreſſu illud tantū ſufficiebat:dicit veꝝ ſi det̄ ingreſ
ſus cum incremēto bonoꝝ tacite. Si aūt in alios contuliſſet
nō excluderet̄ ſubſtitutus per ſolū ingreſſuꝫ:vt dicto.§.ſed
ꝧ pn̄ti. Venio ad vſi.ad hoc. ¶ No. primo ꝙ ingreſſus
nullus viciat̄ ⁊ viciat ipſam collōneꝫ bonoꝝ:etiā expreſſaꝫ:
quādo ſe ⁊ ſua offert. ¶ Scđo nota ꝙ feruor infirmitatis
nō viciat ingreſſum a volūtate depēdentem. Et no.ꝙ non
omnis minor etas impedit ingreſſum:per que patet ꝙ ad-

uerſus ingreſſum minoꝛis nõ datur reſtitutio:nec aduerſus
collationem bonoꝝ expꝛeſſam:acceſſoꝛiam ad ingreſſum.
¶ No. ꝙ ingreſſus obligat ad religionẽ:q̃uis poſt obla
tionem fuerit reuocatus poſt modicũ tempus. ¶ Oppo.
ꝙ dato ꝙ nõ valeat ĩgreſſus:nihilominus bona nõ poſſint
reuocari:qꝛ ingreſſus eſt ſeparatus a collatiõe bonoꝝ:licet
ergo nõ valeat ingreſſus:debet valere expꝛeſſa collatio bo
noꝝ:vt regula vtile per inutile:de re.iur.li.vj. Sol.dic quã
doqꝫ cauſa annullãs ingreſſum reſpicit vtrũqꝫ:⁊ collatiõẽ
bonoꝝ:⁊ ingreſſum:vt minoꝛ etas:vel carẽtia mẽtis:quan
do annullaret ingreſſum:⁊ viciat vtrũqꝫ. Quãdoqꝫ annul
lat ſolũ ingreſſum:vt hic:quandoqꝫ cauſa nullitatis ingreſ
ſus reſpicit tm̃ ingreſſum. Cy.examinat iſtã.q.poſt glo.in
auc.ſi qua:canoniſte tangũt de ꝯle.cõiuga.ꝙ a te. Cõcludo
ex opi.ꝙ mihi videt̃. Primo quãdo bona in ingreſſu ſunt
expꝛeſſe collata. Scdo quando tacite. Si bona in ingreſſu
ſunt expꝛeſſe collata:⁊ ingreſſus annullat̃:vel reuocatur ex
poſt facto:dicit vt dicto.c.ꝙ a te:de ꝯle.cõiug. Si ab initio
nullus eſt ingreſſus:hic ꝓſequoꝛ per caſus. ¶ Primus
quãdo ingrediẽs ſciebat ingreſſũ nõ tenere:⁊ valet colľo
bonoꝝ:⁊ nõ reuocat̃ ex poſtfacto:ar.ff.de ꝯdi.inde.l.j.hoc
tenuit pyl.⁊ ſeq̃t Cy.vt equũ eſt iuſtũ:hoc puto ſiue ab ini
tio bona expꝛeſſe cõtulerit:ſiue ex poſtfacto:ſed foꝛtius ſi ẽ
ex poſtfacto:qꝛ tũc minus accedũt:hec vera niſi expꝛeſſerit
aliquid ex quo inducat̃ reuocatio:vt qꝛ dixit cõfero hec bo
na ad alimẽta. ¶ Scds qñ ingrediẽs ignoꝛabat ingreſſũ
nõ tenere:⁊ ex poſtfacto cõtulit bona. Mar.ſil.dicit ꝙ col
latio bonoꝝ tenet velut nõ acceſſoꝛia ad ingreſſũ:hoc eẽt
indubitatũ qñ certificatus de nõ validitate ingreſſus hoc fe
cerit:ſed ſtãte eadẽ ignoꝛãtia idem videt̃ potius ꝯfirmatio
antique ꝯceſſionis tacite:q̃ȝ noua cõceſſio:cõputare debue
rit illa bona ab initio in monaſteriũ collata. Unde cũ poſt
erroꝛe trãſferat̃ ⁊ ad ꝯſequẽtiam ingreſſus nulli:adhuc nõ
placet colľo:ar.de ꝯiu.ſeruo.c.j. ¶ Tertius qñ ignoꝛabat
ingreſſum nõ tenere:⁊ in cõtinẽti ⁊ expꝛeſſe bona ꝯtulit. Ca
noniſte tenẽt colľonẽ tenere. Idem glo.in dicta auc.ſi qua
⁊.l.pe.nõ ob.ꝙ expꝛeſſio eoꝝ que iuſtis nihil opet̃:⁊ ſi taci
te bona ꝯferant̃ viciat̃ colľo:ergo ⁊ expꝛeſſiõe facta.l.iij.ff.
de le.j.qꝛ hic iterat acceſſoꝛie:nũc eque pꝛincipaľr expꝛimi
tur:aliter q̃ȝ iuſſit.l.filiũ.§.fi.l.cũ exheredatio.ff.de ꝯtra.ta.
⁊.l.iij.§.j.ff.de lib.⁊ poſt. Actus enim iſti ſũt ſepati:ſed tene
ꝙ nõ valeat colľo bonoꝝ qꝛ cõtemplatiõe ingreſſus in du
bio ex quo ignoꝛabat vr̃ cõtuliſſe:ꝙ ſecus eſt qñ ſciẽter:et
hoc vltimate tẽpe.⁊ butri.qꝛ hec collatio eſt facta vt filio q
filius nõ eſt:ergo nõ valet.l.eã quã de fideiuſ.⁊.l.nec apud
de hr̃.inſti.⁊.l.ſi pr̃. Dat ſiſe in donatiõe cã mortis que cã
neſcit ſupueniẽte ꝯualeſcẽtia ſm Bar. Hoc autẽ dedit ob
cãm moꝛtis igit̃ ⁊c.nec ob.imputandũ ꝙ in mẽte retinue
rit aĩum repetẽdi.C.de cõdi.ob cãm.l.ſi repetẽdi:quia hec
cauſa ineſt rei nã.qcqd dixerit pyľ.⁊ hoc ẽt tenet Ja.de ra.
Hec puto ſiue collatio bonoꝝ fuerit facta ab initio:ſiue ex
poſtfacto:vt dixi.ñ.qcqd ſenſerit Mar.ſil. ¶ Uenio ad
ſcdm qñ bona ſunt tacite collata:⁊ ꝯſuetudine ad ingreſſũ
cõis opi.ꝙ reuocet̃:qꝛ ſi nõ valet expꝛeſſum:neqꝫ tacitum.
Sed ad deciſionẽ huius opꝫ videri qñ viciat̃ tacitũ viciato
expꝛeſſo.dic ꝙ regula eſt ꝙ viciato expꝛeſſo viciat̃ tacitũ:
que regula ꝓcedit qñ eadẽ eſt ratio viciãdi tacitũ:que eſt
viciãdi expꝛeſſum.ff.de remiſ.pig.l.debitũ. Item procedit
qñ tacitũ nõ põt ſubſiſtere ſine expꝛeſſo.ff.de dona.inter vi.
⁊ vxo.l.ſi ſponſus.§.ſi maritus:de li.le.l.ſi is qui duos.ff.de
aqua quot.⁊ eſti.l.j.§.Idẽ trebatius. Itẽ ꝓcedit qñ acceſ
ſoꝛiũ ineſt ꝯſecutiue ad ꝓncipale:⁊ pꝛincipale in cõtinẽti vi
ciat̃.l.item.§.qui hꝫ.ff.de ſerui.ru.pꝛedi. Item ꝓcedit quã
do expꝛeſſum:lꝫ ex interuallo viciat̃ iur.cõi:qñ tacitũ ineſt
acceſſoꝛie.ff.de his qui ſũt ſui vel ali.iur.l.pr̃.ff.ſol.ma.l.ſi
alienã. Fallit ꝓmo qñ nõ eſt eadẽ rõ viciandi vtrũqꝫ:⁊ alte
rum põt ſubſiſtere ſine altero:⁊ ineſt tacite eque pꝛincipaľr:
⁊ nõ acceſſoꝛie.ff.de le.j.l.ſi fideiuſſoꝛ. Fallit.ij.qñ ineſt ac

ceſſoꝛie:⁊ nõ eque pꝛincipaľr:⁊ ſubſiſtit de ſe:nec eſt eadem
ratio viciãdi:⁊ ex poſtfacto expꝛeſſum viciatur iure ſpãli.ff.
qui.mo.pi.vel hyp.ſol.l.j.§.j. Tunc enim viciato expꝛeſſo
nõ viciat̃ tacitũ:ſecus ſi viciaret̃ iure cõi:vt dixi. ¶ Ad ꝓ
poſitum ergo ſi viciat̃ ingreſſus cũ collatio tacita ſemꝑ in
ſit acceſſoꝛie ⁊ ſubſit eadẽ cã viciãdi:vtrũqꝫ viciat̃ ſm Cy.
⁊ butri.⁊ huic cõclõni adheret bar.in auc.ingreſſi. ¶ Op.
ꝙ factũ feruoꝛe infirmitatis nõ teneat:ꝯ re iudi.ſicut tenoꝛ
xvij.q.j.cõſaldus. Sol.ſi infirmitas coꝛpoꝛis includit in
firmitatẽ mẽtis hec viciat:ſecus ſi nõ ꝯcludat ad mentem:
ſm Goſ.in hac pte nõ ſunt gl. ¶ Quero an ſi monachus
moꝛiat̃ ĩ annũ ꝓbatiõis bona remanẽt monaſterio:an va
dant ad veniẽtes ab inteſtato:dicit Cy.in auc.ingreſſi.pe.⁊
Ja.de ra.tenere.ꝙ ſpectent ad monaſteriũ:quia moꝛiẽdo
ibi vr̃ voluiſſe:vt monachus moꝛi:⁊ ſic in vltima voluntate
deceſſit. Item qꝛ dato ꝙ adhuc donatio nõ valeret:tñ moꝛ
te ꝯfirmatur vt in donatiõe inter viuos facta mulieri.ff.de
do.inter.vi.⁊ vxo.l.quintus cũ ſi. Bar.dicit ꝙ caſus vr̃ de
ſuc.ab inte.c.ſi hoc reliquit canoniſtis. Puto ꝙ bona ſpe
ctent ad monaſteriũ rõne vltime volũtatis:qꝛ illa bona vr̃
cõtuliſſe ſi ibi remaneat. ¶ Uenio ad vſi.vẽꝝ:nota practi
cam rumpẽdi ꝓbatiõẽ facti nullitatis in actu iterabili:qꝛ a
cõcluſa nullitate ⁊ reuocatiõe habet̃ volẽs infringere ꝓba
re actũ multiplicatũ:⁊ hoc ꝓbato nullitas cõcludit̃ in vno
ſolo:⁊ ſic ꝓbatio nõ cõcludit:⁊ ſic no.ꝙ actuũ multiplica
tio nõ preſumit̃ niſi ꝓbet̃. ¶ Nota ꝙ votũ cõfirmat̃ ꝑ iu
ramentũ:⁊ ſic ꝓbatio nullitatis actus ꝓbata multitudine
actus:cũ dubia ſit reſpectu actus:hoc eſt que actũ reſpicit:
viciat̃:⁊ ꝓbatio inhabilitatis pſone ad actũ:multiplicatõe
actus ꝓbata:vt dubia:que actũ reſpiciat:viciat̃:⁊ nõ viciat
actũ:⁊ allegat̃ ꝙ ꝓbatio dubia nõ releuat ꝓbãtẽ. ¶ No.
ꝙ in his que tpis decurſu mutant̃ qð olĩ ſunt honeſte nõ pre
ſumit̃ eſſe:imo ꝙ olim fuit:hodie ꝓſumit̃ nõ eẽ. ¶ No.
ꝙ fundãs intẽtionẽ ſup validitate actus nõ aſtringit̃ ad ꝓ
bandam humilitatẽ pſone ex tpe etate:vel aliter. Sed ſuffi
cit ꝙ ſimpľr ꝓbet actum:niſi inhabilitas alter probet̃:qð ẽ
notandũ:probato ergo actu preſumit̃ habilitas pſone ad
actũ ſaltem naturali:niſi inhabilitas ꝓbet̃ quid de humi
litate accidẽtali:vide.ff.õ ꝓba.ab ea pte:per Inno.ſ.de eo.
qui fur.oꝛ re.in motuit. ¶ No.ꝙ ꝓbatio in duobus verifi
cabilis:vt neceſſario nõ cõcludens alteꝝ:cũ equoca ſit:non
releuat ꝓbãtem:de hoc ẽt videas ange.in.l.poſtq̃.ff.de pe
ti.heredita.qui idem qð hic cõcludit. ¶ No.ꝙ articulus
⁊ ꝓbatio dubia nõ declarat̃ ex natura ſubiecte materie:nã
in materia ingreſſus religionis minoꝛ annis diceret̃ minoꝛ
annis.xiiij.de regula.ad apoſtolicã:⁊.c.ſtatuimus:⁊ tamẽ
nõ ſic intelligit̃ articulus:ſed dubius remanet:⁊ ꝓbatio:cũ
poſſit illa pꝛopoſitio verificari in minoꝛe.xiiij.ann.⁊ minoꝛe
xxv. ¶ Nota ꝙ nõ modica ẽt donatio oĩum bonoꝝ iura
mento validat̃:qñ nõ in malum vſum ſed vtilem aĩe dona
tio adaptat̃:per hoc videt̃ ꝙ a minoꝛe donatio in locũ piũ
nõ valet:abſqꝫ debita ſolẽnitate. ¶ Opp.ꝙ minoꝛ nõ po
tuerit bona trãſferre in monaſterium:qꝛ nihil alienat abſqꝫ
decreto:vt.C.de pꝛedi.mi.per totũ⁊.l.ſi quidẽ:⁊.l.ꝓdiũ.
Item quia reſtituit̃.ff.de mino.per totũ. Duo ſunt vidẽda
hic. Primũ an minoꝛ prodigus ⁊ furioſus:qui habeãt cu
ratoꝛes:⁊ poſſint ingrediẽdo religionem bona transferre:
abſqꝫ auctoꝛitate curatoꝝ. Secũdo an reſtituant̃. ¶ Ad
primũ dicit Jo.an.hoc expꝛeſſum ꝙ bona trãſferunt mino
res igrediẽdo:abſqꝫ curatoꝛis auctoꝛitate:licet fateatur ꝙ
in aliũ vſum pium hoc nõ poſſet minoꝛ:ſine debitis ſolẽ
nitatibus.ff.de pollici.l.ij.§.voto. In quãtum agit̃ de igreſ
ſu:quicqd dicant legiſte in auc.igreſſi. Ingreſſus tenet:dũ
modo habeat cõpetentem etatem abſqꝫ his ſolẽnitatibus
de regula.c.j.lib.vi.⁊.c.ſtatuimus.c.ad noſtrã.ſ.de regula.
quo ad bona. Jac.de are.tenet ꝙ alienatio tenet:quia licet
non poſſit alienare inter viuos:poteſt in moꝛte. Ingreſſus
aũt equipat̃ moꝛti:hoc non placet.pe.quia licꝫ moꝛte ne

ceſſaria alienet nõ alienat morte volũtaria: vt eſt ingreſſus.
Dicit tamẽ alia ratiõe ꝙ poteſt: quia in hoc actu exercet ꝙ
quilibet diligens paterfamilias feciſſet. Ideo reputaſ ma-
ior. ff. de re. co. l. ij. ad fi. nõ ob. l. iij. ff. de re. co. ⁊ ꝙ no. bar.
in. l. ſi conſtãte. ſol. ma. vbi dicit ꝙ in alienatione bonorum
cauſa dotis acceſſorie ad matrimoniũ exigiſ decretũ: quia
illa eſt alienatio inter viuos. Hoc tenet lapus ẽt in minore:
⁊ in pdigo: ac in furioſo; ſua allegatiõe. xxvij. dum tñ tem-
pore igreſſus ſit ſane mẽtis: dato ꝙ nõ ſit abſolutus a cura
alſ. de regula. ſicut. xvij. q. j. gonſaldus: de ſuc. ab inteſ. c. ſi.
de ſpon. dilectus. Et hoc quin talibus ſpiritualibus nõ cu-
ratur poteſtas: quia ſpiritu dei aguntſ. Ideo nõ ſunt ſub le-
ge. ff. de iudi. ſi annũ: de regula. licet. ⁊. c. ex parte: nec valent
ſtatuta cõtraria: vt no. de here. ſtatutũ. li. vj. plus tenet ꝙ cũ
velit ingredi poterit teſtari abſqꝫ taliuꝫ auctoritate. per tex.
in cor. de mona. §. illud. Non ob. ꝙ ſit ei īterdictũ ⁊ ꝙ dat⁹
ſit curator: qꝛ valet hec diſpoſitio vt acceſſoria ad ingreſſũ.
de offi. deleg. preterea cum ſi. ad hec decre. qm̃. cum glo. de
ſen. excõ. li. vj. Per que dicit ꝙ ſi in teſtando mandet bona
pro anima reſtitui: alias vt male oblata: ꝙ poterat reſtitui
abſqꝫ ſolemnitate: qꝛ monaſterium illa recepit ſub illa con-
ditione: ⁊ abſqꝫ ſolemnitate: alle. no. de re. pmu. c. i. vbi con
ceſſa pmutatio imperatori intelligitur ſine ſolẽnitate. plus
dicit ꝙ talia poterit per predicta monaſterium: ⁊ eccleſia: ſi-
ne ſolemnitate alienari: pro ſatiſfaciendo oneri: qꝛ nõ ſunt
perfecto in monaſterium tranſlata: ſed ſub conditione. Itẽ
qꝛ ſolemnitas non exigitur in alienationibus rerum nõdũ
incorporatis in eccleſia: hinc eſt ꝙ prelatus cuꝫ capitulo po-
teſt repudiare hereditatem: vel legatum. ſibi delatam: ſicut
diciſ in pupillo. C. de predi. mi. l. i. ij. ⁊. iij. ⁊ qꝛ aliud eſt alie-
nare ꝙ ſuum eſt: ⁊ aliud non acquirere. ff. de dona. inter vi.
⁊ vx. l. ſi ſponſus. §. ſi maritus. Et qꝛ non eſt eadeꝫ par ratio
intra non accipere ⁊c̃. C. de condi. l. ſi. ad hoc. ff. de his que
in frau. cre. l. qui autem: ⁊ ſic dicit Frede. de ſenis ꝯſuluiſſe
ſm̃ Lapum de caſti. Ex his deciditur quid de bonis filij
fa. ⁊ ſi quideꝫ ſint caſtrenſia: vt queſita a milite in armis: vel
quaſi caſtrenſia vt queſita ab aduocato in officio publico:
omnia iſta queruntur monaſterio: qꝛ ⁊ de eis teſtari poteſt
vt. l. pe. C. qui teſt. fa. poſ. Sed ſi ſunt perfectitia: vt que a pa
tre puenerunt: hec ſpectant ad patreꝫ: de his non eſt dubiũ
ꝙ monaſterium querit nihil. In aduentiis ſit dubium: qꝛ
illa alienare nõ põt. l. vlt. §. filius: nec de eis teſtari poteſt vt
. l. pe. C. qui teſt. fa. poſ. ſatis videtur ꝙ poſſint transferre in
eccleſiam: per religionis ingreſſum: ſm̃ Pe. ⁊ Cy. in dicta
auc̃. ingreſſi. In contra. facit. c. licet ad fi. li. vj. vbi ſiliusfa.
donare non põt etiam aduenticia abſqꝫ conſenſu patris: ẽt
in vſuꝫ piuꝫ. Unde cum hec alienatio trahat originẽ a prin
cipio voluntario: non valeat patre non conſentiente: puto ꝙ
in vita patris illi remaneant vſusfructus. Sed poſt mortem
eius hoc transferatur in monaſterium: qꝛ cuiqꝫ conceditſ de
proprio libera teſtamẽti factio: vt in auc̃. de mona. §. illud:
⁊ quia in principali volũtas non eſt legibus ſubmiſſa. Sed
lege priuata ducitur de regula. licet. xix. di. duo ſunt cum ſi.
Eadem regula regionabitſ acceſſoriũ maxime quãdo mo
naſterium eget: ⁊ ſic licet principaliter donare nõ poſſit: ac-
ceſſorie hec in monaſteriũ tranſibũt. Ex his patet quid de
libris datis ſcholari: qui poſtea ingreditur monaſterium:
an reuertãtur ad patrem: an trãſeant ad monaſteriũ. Ja. ã
ra. dicit ꝙ talia videntur quaſi caſtrẽſia bona. Pe. hoc con-
ſentit in libris datis magiſtris artiũ vel doctoribus legum:
nõ ſcolaribus: vt. l. vlti. de inoſ. teſta. deciſio pendet ex no.
in. l. ſi familie. ff. famil. herc. ⁊ ex. l. iij. §. neqꝫ caſtrenſe. ff. de
colſ. bo. ¶ Ad ſcõm an aduerſus religionis ingreſſum re-
ſtituaſ: de hoc dic quicqd dicant Cy. ⁊ legiſte in auc̃. ingreſ
ſi: vt colligitur ex no. ꝙ me. cauſa dilectus: de cõuer. coniu.
dudum: ⁊. c. veniens. Glo. colligit ꝙ quis preſumitſ minor
niſi probet ſe maiorem. alſ. ff. de iureiur. l. nam ⁊ poſtea: dicit
Jo. an. ꝙ qñuis ꝯſtet ꝙ aliquis aliquo tpe fuerit minor: ex

hoc non pſumitur hodie minor: niſi ex hoc probetur: quia
etas curſu temporis immutaſ: vt. l. ſi minorẽ. alſ. in gl. Hic
ꝙ minorẽ etatem pbat ⁊ maiorẽ qui intentiõeꝫ fundat ſup
minori vel maiori. Unde dicit Hoſti. ꝙ ſi quis dicit tutelã
finitaꝫ: ⁊ tutor negat: neceſſe eſt pubertatẽ probari. ff. de mi-
no. l. minor. xv. an. ⁊. l. de etate: de quo de pba. cũ te. in ſum.
e. ti. §. ſi. v. ⁊ octauo: ⁊ in ſpe. de acto. in prin. v. ⁊ no. ad hanc
cõcluſioneꝫ poſſunt reduci verba ſpe. ibi. hoc idem conclu-
dit Jo. lxxviij. di. preſbyter. Idem archi. de reſcrip. ſi eo tẽ
pore li. vj. in verbo idoneus. Fallit quãdo ſplicite dicit ge
ſe habilem etate ad actũ gerendũ: ⁊ actum geſſit: quia lꝫ mi
nor negeſ dicens minorẽ probet ſm̃ archi. ibi nihil allegat:
ſed de hoc eſt caſus notabilis hic. Ad hanc theoricaꝫ redu-
cantur verba Bar. in. l. de etate. ff. õ mino. qui dicit ꝙ ſi ex
aſpectu iudex transfundit onus probandi in alteruꝫ: ille hꝫ
probare. l. minor. xv. an. ex aſpectu. ff. de mino. ⁊ hoc ideꝫ te
net ſpe. vbi ſupra. Si aſpectus nõ transfundit: ⁊ ſi quis alle-
gat etatem minorẽ: vel maiorẽ: ad fundandaꝫ intentiõeꝫ: ⁊
ipſe debet eam pbare. Si quis allegat etatem maiorẽ ſiue
minorẽ ad excludendã intentiõeꝫ alterius debet pbare. l. ſi
minorẽ. alſ. in glo. Ideo ſi minor petit ſe reſtitui: quia mior
etas eſt cauſa reſtitutiõis: ipſe debet pbare: nõ ob. ꝙ aliqñ
fuerit minor: ⁊ ſic debet preſumi: quia illa regula non habet
locũ in his que curſu temporis immutanſ: vt dicta. l. ſi minorẽ:
⁊. l. ſpadonẽ. §. qui abſolutus. ff. de excu. tu. Ita loquiſ. l. cuꝫ
te. Ideo ſi agis ⁊ aliqs opponit tñ eē minor: ipſe dicit pba-
re: ſm̃ Pe. ⁊ Bar. in dicta. l. de etate: quãdo tñ eras nõ eſt
cauſa intẽtionis alteri iuris: vt quia nil aliud intẽdo pbare:
niſi etatem: tunc ei qui diciſ etateꝫ pbare incũbit: vt dicta. l.
de etate ſm̃ Bar. ¶ Oppo. ꝙ verbũ dubiũ debuerit īter
pretari cõtra reum: ⁊ pro actore. ff. de ver. ob. inter ſtipu. §. j.

Sol. dicit glo. j. ꝙ ſpeciale eſt hic ꝙ interpretetſ pro ingreſ
ſu: ⁊ eſt ſpeciale ratione fauoris religiõis: quia ſumma eſt ra-
tio ⁊c̃. ſicut in dote: vt. l. in ambiguis. Uel põt reſpondere:
ſm̃ doc. ꝙ hic pro neutro ſit interpretatio: quia hic vterqꝫ
erat actor ⁊ re⁹. Uel dic ſcdõ cũ glo. verbũ dubiũ partiũ in
terpretaſ pro proferẽte: vt in cõtrariis: ſed nõ verbũ dubiuꝫ
teſtis: ⁊ bene dicit in hoc: de hoc dic: vt de teſti. ſpo. c. cuꝫ ad
ſedem: de ſpon. ex litteris: in regula. cũ ſint ptium: de re. iur.
li. vj. ⁊ plene per Bar. in dicta. l. inter ſtip. §. j. aſſignat glo.
cauſam: quia verbũ dubiũ teſtis interpretaſ cõtra pducen
tem: quia ex hoc clare non pbauit. Dicit tñ glo. ꝙ teſte ob
ſcure deponẽte iudex ex officio põt ipſum repetere: ⁊ quere
re interpretatiõeꝫ dicti ſui: qꝛ in quacũqꝫ parte iudicij debꝫ
interrogare. ff. de inter. ac. l. vbicunqꝫ: de teſti. cum clamor.

Ad petitiõeꝫ auteꝫ partis nõ eſt interrogãdus: no. glo. vi
de glo. de teſti. per tuas. de fi. inſtru. cũ ioãnes: de teſti. cum
clamor: de teſti. co. preterea: ⁊ glo. de teſti. cum cauſam: ali-
quid per doc. de teſti. preſentata. ¶ Oppo. ꝙ religionis in
greſſum non euaneſcit ſubſtitutio: vt in. §. ⁊ hoc preſenti in
auc̃. de ſan. epiſ. Sol. quãdo eſt grauatus: vt reſtituat priua
to: etiã cõſanguineo teſtatoris: euaneſcit ſubſtitutio: religio
nis ingreſſu: vt hic. Sed ſi eſt rogatus de reſtituendo alte-
ri loco pio: vel eccleſie: vel loco religioſo: vel expendere in
piam cauſam: vel elemoſynis pauperꝫ: non expirat ſubſtitu
tio: vt ibi: ⁊ in auc̃. niſi rogati. C. ad tre. Et p hec puto: ꝙ cũ
hic. §. ſit exorbitans: vt dixi ſupra: ⁊ dicam. j. ꝙ ſufficiat locũ
eſſe pium: licet non ſit equaliter pium cuꝫ monaſterio: quia
hec ſubſtitutio euaneſcit: cõtra mẽtem iuris cõmunis: indu-
cta aliqua ſpecialitate fauore loci religioſi: ⁊ ingreſſi: ⁊ inci-
pit indiſtincte quãdo ſubſtitutio fiat in pios vſus. ¶ Que-
ro quid ſi rogatus reſtituere hereditatem: vel legatum fiat
clericus: an expiret ſubſtitutio. Glo. dicit ꝙ nõ: quia p auc̃.
exiguntur duo. Primũ ꝙ fiat monachus: vt perpetuo ma
neat in eccleſia: ⁊ ꝙ expendat bona in pias cauſas: vt dicitur
in predicta auc̃. ⁊ exigitur ꝙ teneat monachus: alſ non eua
neſceret ſubſtitutio. Idem dicit Uin. ſi moritur anteqꝫ fiat
monachus: puta in probatione: ſm̃ Uin. Idem pe. de regu-

ſtatuimus. hec vera inquantum dixi expirare ſi ingreditur bona fide: ſecus ſi in fraudem: animo vt faciat ſubſtitutionẽ expirare: quia dolus ꝛ fraus ꝛc. de reſcrip. ſedes: de ſepul. in noſtra: ad hoc de teſta. officij: ꝛ C. ſi. ꝛ no. in auc. niſi rogati: ꝛ dicit ꝙ probabitur fraus eo ꝙ probatur eum communicaſſe: ad quod de crimi. fal. c. ij. Per hec cócluditur ꝙ eo ꝙ ſumus extra terminos illius §. nó habet locũ. §. ille: quia exorbitans: vnde dicit glo. ꝙ ſi aliquis ſe ꝛ ſua obtulerit eccleſie ſeculari: non habet locũ. §. ille: nec expirat ſubſtitutio.

Ex his deciditur ꝙ cũ ibi alius eſt códitionem apponẽs: ꝛ alius cui conditio apponitur: puta heres: vel legatarius: ſi idem eſt conditionẽ apponens: ꝛ cui apponitur: nó habet locũ ille §. vt ſi dicat te heredẽ inſtituo: ſi deceſſero ſine liberis: quia intelligetur de veris. Nec ob. ꝙ per hoc retrahaſ a meliori propoſito: quia illa non eſt ſola ratio: quia ſufficit conditionẽ in ſuo genere poſſibilem: ꝛ nó turpẽ: licet caſus eueniat ꝙ ſit turpis: ꝛ quia nó eſt veriſimile: ꝙ ſi ducitur ſpiritu dei ad ingreſſum: ꝙ retrahatur propter bona: que deueniant ad alium: vnde eſt aliquis fauor alius ipſius monaſterij: ꝛ hoc tenet Mar. ſil. Cy. ꝛ Butri. p hoc dicit Jo. an. ꝙ ſi nó ingrediatur monaſteriũ: ſed ipſum heredem inſtituat nó habet locũ. §. ille vt euaneſcat ſubſtitutio: ꝛ hoc tenet accur. in auc. niſi rogati: ꝛ Goſ. hic: licet alij dicát cótra: quaſi habeatur loco filiorum: q̃uocũq̃ conferatur in monaſteriũ: ex rationis idemptitate: de conſti. tranſlato cuꝫ ſi. ad hoc quia donatio in mona. nó eget inſinuatióe. C. de dona. l. ſancimus: dicit Joã. ꝙ prima opinio eſt cómunior: equior eſt vltima. certe prima eſt vera de iure: licet Hoſti. dicat ꝙ ſcđa magis conſonet canonice. ď iudi. dilecti: de tranſac. c. ſi. certe ille §. non debet extendi q̃ exorbitans eſt: quicquid iſti dicant: nec ex hoc ſpoliabo mentem teſtátis: vt conferã monaſterio. Ex his deciditur ꝙ ſi ſubſtitutio eſt facta de aliquo ſub códitióe: ſi non ingrediatur monaſteriũ. q̃dã dicunt ꝙ ſi ingreditur ſubſtitutio euaneſcit in auc. de nó ali. §. ſanctiſſimas. collatióe. ix. xxij. q. iiij. §. ſi. Hoſti. dicit contra in auc. de ſan. epiſ. §. nullam. coll'. ix. imo ſm Goſ. tunc dici poteſt talem códitióeꝫ haberi pro nó ſcripta: cũ per ea maius bonũ et lucrũ ipediatur: vt no. J. de ſymo. nemo: ad hoc ꝙ conditio ſi ſit non impedit carnalem matrimoniuꝫ: non ipediat ergo ſpirituale. C. de indi. vidu. l. ij. ad hoc in auc. de nup. §. que vero: coll'. iiij. ꝛ J. de condi. appo. c. j. ꝛ vlt. per hec dicit Frede. ſuo conſilio. clxx. poſt Jo. de paiorẽ. ꝙ ſi ſtatuto pena offendẽtis applicetur heredib9 offenſi: ꝙ non applicabitur monaſterio: ſed filio offenſi: quia appellatióe heredis cóprehẽditur ſtricte filius. l. ex facto. §. ſi. ff. ad tre. de ſuc. feu. c. j. ad hoc. §. ſed ſi preſenti. Inquãtũ dicit ꝙ habeatur loco filij: dicit ꝙ id verũ tantum in duobus caſibus: vt ibi patet: ad hoc quia monaſteriũ eſt fili9 ciuilis: ꝛ ſic improprie: de eo non loquitur: ergo ſtatutũ ꝙ ſtrictiſſime debet intelligi. Tum quia ſtatutũ exorbitans: tum quia penale: de lege coꝛa. c. profecto. coll'o. x. dicit ſuo cóſilio. xxxiiij. ꝙ applicatur móaſterio. Ultimo vidi dubitatũ q̃d de bonis ingreſſi particulareꝫ locũ alicuius ordinis: qui habꝫ patrem generalem: qui poteſt mutare monachos: ꝛ mutat de loco ad locum: ꝛ ſunt vt membra ſub vno capite: vt ſunt loca particularia ſubiecta generali eremi. Camaldulenſis: an ſi aliquis ꝓfitetur in particulari loco ſubiecto: bona ſpectent ad illum locũ: an ſint ſub diſpoſitione generalis: preſuppoſito ꝙ ſi ꝓfiteátur: ego talis ꝓmitto ſtabilitatẽ meã ꝛ cóuerſionẽ moꝝ meoꝝ: ꝛ obedientiã ſm regulã ſcti bñdicti: ꝛ ſtatuta camaldulẽ. ordi. in ꝯgregatióe clamadulẽſi. vt videaſ dubiũ. Olim monachi nó hẽbant plura monaſteria: nec plura monaſteria erant in vnũ corp9: ſed monachi vni9 móaſterij erãt huius: ꝛ nó alterius: ꝛ hẽbat q̃dlibꝫ monaſterium caput de ſe: nec plura: licet eiuſdem regule erant vt vnũ corpus: ꝛ vna cógregatio: ſed hodie reperiunſ plura monaſteria vnica: ſub eodem capite: ꝛ vna cógregatióe: vt in camald. ꝛ monaſte. vallis vmbroſe. Quid ergo erit: de bonis vnius qui profeſſus in vno loco tranſiuit ad aliũ. Gaſpar de cal. conſuluit bona eſſe in diſpoſitione ſuperioris generalis: tanq̃ ſint totius ordinis camaldul. ꝛ diſtinguit quoſdã eſſe ꝓfeſſos in gñe gñaliſſimo: aliquos in ſpecie: aliquos ſub idiuiduo. Jn genere generaliſſimo dicit ꝓfeſſos qui ſunt profeſſi in manibus epiſcopi: vel qui ſe vouerunt ſeruaturos tria ſubſtãtialia regule. xxvij. di. ꝙ interrogaſti. xxi. q. j. quẽ progenitores. xxvii. q. j. vidua. de regula. ſuper eo: ꝛ c. conſulti. de condi. appo. c. ij. Jtem is qui profitetur predicatoꝝ vel minoꝝ regulã ante annuꝫ. de regula. non ſolum: ꝛ eo. ti. conſtitutionẽ: ꝛ his qui facit actum tantũ regularibus competentẽ: de regula. vidua: vel qui recipiuntur ab his qui ſunt recepti a ſuſpẽſis a poteſtate recipiẽdi. de regula. nó ſolum. li. vj. vnde ſm Jnno. dicitur quis ꝓfiteri ordinem approbatũ: qui dicit profiteor ordineꝫ monachatus: licet nó dicat ordinem ſancti benedicti: vt no. de regula. porrectam: quos omnes dicit profeſſos in genere: lꝫ Jnno. dicat aliquos ex his non profeſſos: vt quando ſolus vouet: quia vouet: quia debet eſſe recipiẽs: ꝙ fatetur in ſpecie. Sed in genere hoꝝ bona dicit eſſe in diſpoſitióe epiſcopi. iii. q. v. ꝙ deo. xxvij. q. i. de viduis: de ꝯuer. coniu. dudũ: qui cle. vel vo. iuſinuãte. xi. di. ſi monachos. xvj. q. j. que vero: qui debet illa diſpẽſare nó ꝓpria facere. C. de epiſ. ꝛ cle. nulli: de teſta. nos quidem. de vſuris: cũ tn. profeſſos autẽ in genere ſubalterno vocat: qui profiteretur certã regulaꝫ: vel ordinem: vt predicatorum minoꝝ: Ciſtercieñ. Camal. Celeſtinoꝝ: vallis vmbroſe: ſeruoꝝ ſancte marie: qui certũ clauſtꝝ non ſunt profeſſi expreſſe: ꝛ habent ſuperioreꝫ vnũ: in cuius manibus fit ꝓfeſſio: vel cuius nomine profeſſio recipitur: talium bona nó recipiẽti: ſed toto ordini acq̃rũtur. ad hoc quia cauſa ꝓpter quã monaſterio bonoꝝ acquiriſ naturalis eſt: quia ſm naturã eſt ꝙ qui habeat onus ꝛ emolumentuꝫ. allegat in ſpe. de ſta. mo. v. xix. all'. glo. quam dicit ſingulareꝫ. xxvij. q. i. de viduis. J. in glo. ij. vbi dicit bona eſſe in poteſtate illius: qui eſt ſuperior in illa religióe. Hoc puto quia hec cómunitas datur in profeſſione totius regule nó reſpectu loci certi: ꝛ profeſſio icorporat ꝛ acquirit monaſterio: ergo cum cauſa ex qua fit icorporatio nó determineſ ad locum: ſed ad religionẽ in vniuerſo: ita acquirit non loco: ſed religioni in genere: vt ſic effectus ſequatur naturã cauſe ſue: ꝛ amplietur ꝛ reſtringatur ad limites cauſe ſue.

Profeſſos autem in ſpecie appellat: qui profitentur certaꝫ regulã: ꝛ in certo monaſterio: vt in monaſterio ſancti proculi: vel móaſterio ſancti Stephani. ad hoc all'. decre. in ſingulis: de ſta. mo. ꝛ c. ea que: de iudi. cum deputati: de ꝑuiſ. cum ꝛ plantare: ꝛ in cle. attẽdẽtes: de ſta. mo. Jn iſtis bona deuolnũtur ad monaſteriũ in quo ſunt profeſſi: ꝛ ſic loquiſ hic. Fateor tamen ꝙ eque diſtribuere debet ſuperior. Jn ſecundo caſu: puto tamen ꝙ ſi eſſent plura monaſteria ſub vno capite: ꝛ profeſſio determinaretur ad loca particularia: quia monachi de particulari loco nunq̃ remouerentur: ꝙ bona applicarentur ſpeciali loco: vbi ingreditur. Ex hoc deciditur dubium ſi monachus ſit reuocabilis ad nutum: ꝛ prior ſit monaſterij manualis: an queſita monacho acquirantur prioratui: an acquirantur ſuperiori monaſterio. dicit Frede. qui late hoc diſputat ſua. q. xxxiiii. ꝙ ſi priuatus habet adminiſtrationem non ſeparatã a monaſterio principali: tunc ſunt cómunia: ꝛ acquiruntur priori monaſterio. Si autem bona ſunt ſeparata: dicit ꝙ acquiruntur prioratui: quia pro tunc eſt monachus prioratus habent adminiſtrationem ſeparatã. Nec ob. ꝙ proximo dixi: quia delatio per actum profeſſionis determinatur: ꝛ ampliatur ad locũ: vel genus: ad quod determinatur profeſſio. Sed acquiſitio que nouiter fit applicatur ad locũ cui preſidet: ꝛ reſidet i vt monachus pro tunc. Ex his deciditur quid de oblatis an bona acquirantur monaſterio: vel eccleſie cui ſe offerunt. Glo. xvii. q. i. vt lex continentie. dicit ꝙ ſi offert ſe eccleſie ſeculari ſimpliciter non perdit bona: ꝛ non eſt aſtrictus vo-

to caſtitatis: q: ibi oblati nõ in ſacris: nõ ſunt aſtricti ad paupertatem: ⁊ ad caſtitatem: imo ad neutrum aſtringuntur: ſi offert ſe ⁊ ſua principaliter: tunc licet non aſtringatur voto caſtitatis: bona transferuntur in eccleſiaz: q: tunc videtur renũciare proprijs: ſm Bar. brix. hoc etiã tenet Cy. in auct. ingreſſi. C. de ſac. ſan. eccle. hoc dicit archi. verũ Hu. ⁊ Jo. de deo in. d. c. vt lex continentie: qñ ſe offert ⁊ ſua preſentia ⁊ futura. Si aũt ſe offert: ⁊ ſua ſimpliciter: tunc videt offerre illa que habet tunc temporis: nec per hoc intelligitur vouere: vel proprijs renunciare: vnde ⁊ matrimonium contrahere poterit: ⁊ bonis vti poſtea queſitis: ⁊ contracto matrimonio vti. C. que res pi. ob. po. l. fi. ff. man. Si vero nõ remu. §. is cuius. de au. ⁊ ar. le. l. ſi is cui. nec ob. d. l. fi. q: ibi in leuib⁹ hic in grauib⁹ vt no. pau. in cle. lr̃as. de reſcri. vbi dixi. hec vera niſi hr̃et aliud ꝯſuetudo: vt ibi no. Si ãt quis ſe offert eccleſie regulari: ſi offert expreſſe ſe ⁊ ſua: tunc videtur fouere paupertatem pro omni tempore: ⁊ etiam caſtitatez: q: ſic eſt de natura eccleſie: vt dicit ibi glo. tales tamen offerentes ſe ⁊ ſua retẽto vſufructu i vita: nõ dñr plene oblati vt gaudeant ꝑuilegijs illoꝝ qb⁹ oblati ſunt: tãq̃ꝫ plene oblati: lꝫ aliq b⁹ vtanf ꝑuilegijs: vt ꝑuilegia. ⁊ no. gl. i cle. d deci. i gl. fi. ⁊c̃.

1 **Jcet cauſam.** In interdicto vti poſſi. obtinet qui inſtiorem titulum probat. Et ſunt quinqꝫ ptes. In prima proceſſus deciſa narratio. In ſecũda ibi porro. fauentinorum exceptio ꝯtra teſtes eccleſie. ipſius eccleſie reſpõſio. pape interlocutio. ⁊ interlocutionis ratio. In tertia. ibi. poſt hoc: corruptionis ⁊ falſitatis noua exceptio. ipſius admiſſio. ꝓbationis ⁊ reprobationis cõmiſſio. In quarta. ibi. q̃ꝫq̃ teſtes fauentinorum. impugnat primo ꝓbatorios. ſcdo reprobatorios. In quinta. ibi. ex ꝑmiſſis. allegando concludit pro eccleſia. legam per partes. Et primo vſqꝫ ad verſi. poſt hec. ℂ No. i. tria iura ſeparata que haberi poſſunt ſuper loco vniuerſali ſeculari: vt caſtro: villa vel ciuitate. ſ. honor: diſtrictus: ⁊ iuriſdictio: ⁊ ꝙ vnum non comprehendit aliud. ℂ No. ij. ꝙ in petitione iuris debiti includitur debitum de iure ſpeciali: quando debitum ſaltẽ ſuo genere declaratur: vt peto honorem diſtrictuꝫ ⁊ iuriſdictionem mihi iure debitam. ℂ No. iij. ꝙ licet in libello ſuper poſſeſſorio vti poſſi. non debeat ex neceſſitate allegari proprietas: proficit tamen illam allegare: q: ceteris paribus obtinet probans de ꝓprietate. ℂ No. iiij. ꝙ ſola publicatio atteſtationum non impedit probationem teſtium: ſuper reprobatione perſonarum: niſi aliud obuiet. ad hoc. ꝭ. de teſti. licet dilectus. ℂ No. v. ꝙ lapſus termini ad ꝓbandum: vel ad reprobandum vel ad vtrũqꝫ: excludit quem a facultate probandi id ad quod primitus fuit terminus ſtatutus. ℂ No. vj. ꝙ vbi acta ſunt cõpaſſibilia eodẽ inſtãti põt ſtatui terminus ad duplicẽ actũ: ⁊ ſic ad ꝓbãdũ ⁊ ad reprobãdos: teſtes i ꝑſonã pt ſtatui termin⁹ idẽ vt h. ℂ No. vij. ſup emergẽti ꝓnũciari: ⁊ eſt iterlocutoria: ẽt qñ ꝯcernit exceptionem contra teſtes: ⁊ de hoc de or. co. c. i. ℂ Nota ar. ꝙ ſuper exceptione fit lit. conte. de quo dic vt. ſ. de offic. dele. prudentiam. §. ſexta. ℂ Opp. ꝙ teſtes non poterint recipi coram placentino ad reprobandum teſtes: cui fuit commiſſa receptio teſtium: vt patet. ꝭ. de teſti. cum cauſaꝫ: dic ſm Jo. an. ꝙ cauſa erat ei cõmiſſa vt reciperet teſtes ſuper principali: ⁊ etiam teſtes reprobatorios: quod eſt verum: ſi autẽ non fuiſſet cõmiſſum niſi ſuper principali: tunc ſm Inn. nõ poſſet recipere reprobatorios: q: id ſibi cõmiſſum non eſt. Admittit tamen ꝓteſtationeꝫ illius qui dicit ſe velle teſtes reprobare: ⁊ facere poteſt illam in actis redigi: q: ſine hoc non poſſet bene expediri receptio teſtium: ſm Inno. ⁊ quia eſt acceſſorium receptioni cõmiſſe ſm Ho. ⁊ Guil. in ſpe. de teſte. §. ⁊ generaliter. vſi. ſed quare opponitur. ℂ Opp. ꝙ etiam ſolum publicatis atteſtationibus non debeat audiri. ꝭ. de teſti. preſentium: dic ꝙ ſtatuitio termini indifferenter obſtat: ſed publicatio obſtat ſm formã ⁊ diſtinctionẽ illius

. c. Circa hunc terminum ad ꝓbandum queram ad aliquibus. Prio an valeat probatio ſine dilatione: ſpe. in ti. de dila. §. videndum. vſi. ⁊ no. remittit. C. de iudi. ꝓperanduꝫ. §. ⁊ ſi quidem. Bar. in. l. in crimine. ff. de adul. tenet valere ꝓbationem abſqꝫ dilatione per illam. l. ⁊ dicit ꝙ habet tempus totius inſtantie ad probanduꝫ: niſi iudex aliam dilationem ſtatuat: tu dic ꝙ probare poteſt vſqꝫ ad concluſionem in cã: non poſt. ſ. de procu. auditis. de fi. inſtru. cuꝫ dilectus. Idem tenet in. l. fi. C. de ferijs. poſt Jac. de are. per. l. vnius. §. cognitione. ff. de queſti. Sꝫ eſt dubium an dilatio ad probandũ poſſit dari parte non inſtante: vel non petente: Bar. dicit ꝙ ſic. l. i. C. de dila. alle. c. de iudi. l. ꝓperandum. §. ſin autem reus: nam vrgente neceſſitate dat iudex dilationem per quam non retardet prorelatione iudicij. Illam aũt per quam procelet dare non debet: vt. d. l. i. C. de dila. ad hoc ꝙ no. in. l. iiij. §. hoc anteꝫ iudicium. ff. de dam. infec. hoc tenet glo. i. hic per iſtum tex. ℂ Quero an poſt datum terminuꝫ ad probandũ poſſit qs ꝓbare. Proſequor caſus. ℂ Primum quando eſt ſtatutus terminus ad probandũ: ⁊ producenda inſtrumenta: an poſt terminuꝫ poſſit producere inſtrumenta: vide per gl. in cle. ſi. de ver. ſig. in vſi. ſaluo. per Cy. in. l. ſi ea: qui ac. non poſ. per Bar. in. l. mancipioꝝ. de opti. le. ⁊ archi. xxx. q. v. iudicantem: dicam forte in. c. paſtoralis. ꝭ. de excep. Si vult probare per alios teſtes poſt lapſum terminum ad ꝓbandum: hic videtur caſus ꝙ non admittitur lapſo termino: ⁊ hoc tenet archi. in. d. c. iudicantem: q: talis delatio in dubio eſt peremptoria. Item ſpe. in ti. de dila. §. videndum. verſi. quid ſi data: licet dubitet in prin. §. ⁊ idem Bar. in. l. i. C. de dila. ⁊ habet vim interlocutorie: poſtq̃ꝫ nõ auditur: q: tranſit in reꝫ iudi. niſi ex cauſa reſtituatur: ar. de re iudi. cum bertoldus. C. de in inte. reſt. ex lr̃is. Credo etiã ꝙ cauſa ſubſiſtente iudex ex officio poſſet illam reuocare: vel de conſenſu partium: ſi partes conſenſiſſent: vt dixi de dila. c. i. ⁊ no. de ap. ſignificante: ad inſtantiam partis nõ: q: quo ad partem tranſit: licet non quo ad iudicem: de ap. cuꝫ ceſſante. Si datus eſt terminus ad probandum terminus intelligitur ſiue per teſtes ſiue per inſtrumenta: vt no. plene in ſpe. in ti. de dila. §. videndũ. v. quid ſi data. Idẽ dicit ibi ſi datus eſt terminus ad ꝓbandum ⁊ oſtendenduꝫ quicqd vult ⁊c̃. ℂ Scds caſus qñ datus eſt terminus ad producendos teſtes ſpe. in ti. de teſte. §. qualiter. vſi. iudex quoqꝫ: dicit ꝙ ſufficit ſi infra terminum illos facit iurare: licet. ꝭ. illũ terminum non fuerint examinati: ar. C. de teſti. l. pe. ⁊ ſic ſeruat curia. ℂ Terti⁹ caſus quãdo ſtatuitur terminus ad teſtes ꝓducendos: ⁊ faciendos illos examinari. Jo. an. in addi. ſpe. ſuper dicto. vſi. iudex quoqꝫ: dicit archi. tenere de excep. pia. nõ ſufficere teſtes iuratos eſſe. ꝭ. terminum niſi fuerint examinati. Ideꝫ dicit Jo. faxo. tenuiſſe: q: dilatio ſcda nõ eſt danda niſi eſt cauſa: ad hoc q: iurare ⁊ deponere ſunt coniuncta: ⁊ inſeparabilia: ad hoc q: lex vult ꝙ iurati deponant. C. de teſti. l. vlt. in fi. Recitat Dy. tenuiſſe contra: quia ſufficit ꝙ iurauerit ꝭ. terminum alle. l. ex eo. ff. de teſta. mi. vbi ſufficit militem iuraſſe ⁊c̃. ad quod. l. i. ff. de bo. poſ. ex teſ. mili. Recitat Ja. bu. diſputaſſe idem vt ſufficiat iuraſſe q: licet productio teſtis ſpectet ad partem: examinatio ſpectat ad iudicem: cum debeat deponere ſecrete. C. de teſti. l. nullum. Concludit ibi Jo. an. ꝙ ſi eſt datus terminus ad ꝓducendum teſtes: ſufficit ꝙ iurent ante: ſi eſt datus ad ꝓbãdum non ſufficit ꝙ iurent ante: q: ꝓbatio non eſt facta ante licet iurati ſint: niſi ſteterit per iudicem: q: non debet hoc nocere parti maxime cum etiam iurare debeat is contra queꝫ teſtes producuntur: vt patet in. l. ſi quando. C. de teſti. ⁊ fortius idem qñ datus eſt terminus ad ꝓducendos ⁊ examinandos. Dñi de rota ſua concl. lxx. dicunt ꝙ ſufficit ꝙ ſint recepti. ꝭ. terminum: ⁊ ſi ſit ſtatutus terminus ad recipiẽdos ⁊ cognoſcendos examinandos. Nam dicunt ꝙ ſufficit ꝙ recipiantur omnes. ꝭ. terminum: ⁊ fiat aliqualis diligentia. ꝭ. tempus de examinando: probatur q: primum. ſ. receptio eſt

iuriſdictionis: ⁊ ad hoc refertur termini prefixio. de off. de le. de cauſis. Sed3. l. examinatio eſt facti: que poteſt cõmitti notario: vt no. de re iudi. cum bertoldus. de off. dele. cle. i. de proba. qm̃. Si enim ambo illi actus deberent .J. terminũ expediri: ſequeretur ꝙ propter multitudinem articulorum ⁊ propter longa3 diſtantiam teſtium: qui ꝓpe tarde finẽ termini eſſent recepti: nõ poſſent omnes examinari: vt no. per Jo. an. in nouella: de teſti. preſentium. li. vj. in verbo producendos. vſi. is quoq3. alle. dictum ſpe. in ti. de dila. §. i. v. ſed quid ſi infra. ⁊ ſic dicit ꝙ ſeruat curia. vbi terminus eſt ſtatutus ad probandum: tenet Butr. in auct. ſi dicatur. C. de teſti. ꝙ ſufficit ſi iurauerint .J. terminum: q2 dictum teſtis trahitur ad terminum iuramẽti: ⁊ fingitur examinatus .J. tempus iuramenti: ⁊ hoc videt̃ tenere Joã. an. poſt archi. in. c. pia. de excep. li. vj. Concluſio ſit ergo ſi eſt datus terminus ad recipiendos teſtes: ſufficit ꝙ iurauerint .J. terminum ſi ad ꝓducendos. Idem: ſi ad producendos ⁊ examinandos: oportet ꝙ iurauerint ⁊ examinati fuerint .J. terminu3: niſi ſteterint per iudicem: ⁊ parti non poſſit imputari negligentia: vel ſaltem oſtenderit pars aliquam diligentiam. Si terminus eſt ſtatutus ad probandum tantu3: ſufficit ꝙ iurauerit .J. terminum: ⁊ ſi non iurauerit .J. terminum: excluditur pars a ꝓbando: niſi ſubſit cauſa: vel reſtituatur: vel iudex ex cauſa prouideat: vt ſupra eſt dictũ. ℭ Quartus caſus quando ius exigit: vel terminus ab homine vel a iure eſt ſtatutus ad ꝓbandum aptiſſimis documentis: an ſufficiat teſtes iuraſſe ante terminum: quidam quos recitat ſpe. in ti. de dila. §. i. vſi. qd ſi infra hoc tempus: tenet ꝙ non ſufficit eos examinatos infra terminum: ꝙ plus eſt: niſi fuerint ante terminum publicati: ⁊ hoc ex eo quia verbum aptiſſimis documentis vocat probationem perfectam: completam: ⁊ expeditam: ⁊ clarã: que alio non egeat: quia non dantur aptiſſime nondum publicate: ⁊ ſic occulte ⁊ nondum apparentes. Contra ibi determinat ſpe. quia fecit ꝙ in eo fuit. actus enim publicationis nõ in eo: ſed in iudice eſt: nã publicatio eſt articulus per ſe de proba. qm̃: qui fieri debet partibus preſentibus. Item q2 publicatio nõ probat. determinat bene ſpe. an ſufficiat receptio ⁊ examinatio non facta publicatione ante terminu3 ⁊ examinatione: poſt nihil dicit: ſatis poteſt dici ꝙ non ſit aptiſſima: aſi ꝗ depoſuerit: ⁊ ſic ſufficiat. ℭ Quintus caſus quando datus eſt terminus ad probandum: ⁊ probatu3 habendu3: tunc archi. ⁊ Jo. an. de excep. pia. li. vi. dicit nõ ſufficere ꝙ iurauerit ante terminum: niſi ⁊ teſtes examinati ſint: quia illa verba notant omne complementum probationis: ⁊ ſic ꝙ ſint examinati: ⁊ hoc ponit Jo. an. in nouella. in verbo octo dierum. Idem Butr. in auct. ſi dicatur. C. de teſti. addunt hodie practicam ad probandum ⁊ probatum habendum ꝑ omne genus probationis: per quod videtur excludi omnis probatio: ⁊ habet ille terminus vim concluſionis in cauſa quo ad probationes facti: nõ quo ad allegationes iuris: vt puto: nec puto ꝙ excludat probationem per cõfeſſionem. per. c. Joannes .J. de fi. inſtru. quia confeſſio non eſt probatio: ſed probationis releuatio: vt dixi ſuper rubrica: ⁊ no. de elec. bone. Nunquid autem poſt terminum datũ ad ꝓbandũ: illo lapſo: poſſit fieri poſitio. Spe. ꝯcludit ꝙ nõ in ti. de dila. §. videndũ. v. quid ſi datus. Idẽ dicit in ti. de poſi. §. qualiter. v. ſed ſi ante: a parte enim non poteſt dari poſitio: quia illa ſuccedit loco probationis: dicit tamen ꝙ iudex ex officio poterit interrogare partes per dictum. c. cũ Joannes. infra de fide inſtru. ff. de interro. ac. vbi cũ q3. xxx. q. v. iudicantẽ. Sed an teſtes qui obſcure depoſuerunt: poſt terminum poſſint repeti: vt declarent ad inſtantiam partis: patet ꝙ non: vt no. glo. in. c. precedenti: cum remiſſionibus ſuis. Sed an iudicis officio: ſi eſt terminus ad probandum tantum: puto ꝙ poſſit: idem ſi ad probatum habendum: q2 terminus hic ſtatuitur parti ⁊ non iudici. Ex his deciditur ſi eſt ſtatutus terminus ad articulandum: an poſt terminum poſſint articuli declarari. Joã. an. in addi. ſpe. in ti. de teſte §. nunc videndum. vſi. hoc etiam no. ad fi. §. tenet ꝙ poſſit declarare per. l. heredes. §. fin. ff. de teſta. de dila. ſſe. per. l. paulus. ff. de re iudi. ⁊ per no. ĩ. de poſtu. prela. c. i. ⁊ de verb. ſigni. olim: plus dicit ꝙ illa declaratio facta de articulo trahitur ad diem articuli. ff. de here. inſti. l. a ſe toto. de cond. ⁊ de. l. ſi ita ſcripſero. in auct. õ fil. aſi. nup. do. na. ad fi. viij. di. quo iure in vltima glo. ꝙ latius ꝓſequitur ibi. An poſt terminum ad articulandu3 poſſint porrigi articuli. dicunt dñi de rota ſua conclu. xxx. ꝙ non: niſi ex cauſa: ⁊ petita reſtitutione: per. l. quinquaginta. ff. de excu. tu. ⁊. l. diffamari. C. de inge. ma. ⁊ hoc. c. tum quia omnes termini poſt lit. conte. de ſtilo palatij ſunt peremptorij: vt in ſpe. de cita. §. viſo. vſi. ſed dicunt. ⁊ no. Jo. an. in cle. i. de excep. ad hoc. c. cora3: de reſt. in inte. cum ibi no. per Inno. vbi dicit que3 non audiri poſt terminum: niſi petita reſtitutione: ⁊ hoc i quia hic terminus eſt quedam interlocutoria. ff. de arbi. l. quale3. ex qua acquiritur ius parti: ad hoc no. pau. in cle. cõſtitutionem. de elec. ſuper verbo ſuper his. Hec vera dicit in criminali pro quo alle. dictum compo. de elec. ꝙ ſicut. In ciuili autem ⁊ ꝓphano ⁊ matrimoniali: ⁊ beneficiali maxime: ⁊ quacunq3 ſummaria: dicit admitti probatiões de ſtilo curie: ſi eſt ſummaria quecunq3 eſt probatio: ⁊ etia3 de equitate canonica. per no. in dicta cle. ſi. verſic. eo tamen ſaluo. de verbo. ſigni. In cauſa autem prophana non ſummaria: nec criminali: dicũt ꝙ non admittitur probationes poſt terminũ de ſtilo curie: que ſunt notorie: ⁊ que fiunt per inſtrumẽta ⁊ litteras: in quibus põt liquere veritas abſq3 alia diſcuſſione: ⁊ pro relatione cauſe. In quibus poteſt dici hodie cõſtat hodie agatur: vt in. c. litteras. de reſtitu. ſpo. ff. vt in poſ. l. his a quo: ſecus in probatione teſtium: que requirit longum tractu3: vt in ti. de teſti. per totum: ⁊ hic de teſti. preſentium. li. vj. Hoc ideo temperat verum in actore: ſecus dicit in reo: quia articulare poteſt ⁊ probare: cum non artetur ad probandum: donec actor probauerit: quod eſt verum quando articuli ſunt meri defenſorij: ſecus ſi facti ad iudicatoriam obtinendam.

ℭ Secundo quero an terminus poſſit ad probandum dari: parte abſente: ſpe. in ti. de dila. §. nunc videndum. ver. ſed pone dicit ꝙ tenet datio: ſi ratificetur ab abſente: quia eius fauore eſt ꝙ preſens ſit: dũmodo ratificet infra tempus dilationis. per. l. bonorum. ff. re3 ra. ha. hoc dicit maxime quando iudex poſuit ſpem in ratificatiõe: q2 eius fauor eſt ꝙ preſens ſit dũmodo ratificet. I. ꝑ a dilatõis. all'. ix. q. ij. lugdun̄. facit. C. di. c. i. no. glo. de elec. ꝙ ſicut: ⁊ dicit ꝙ multu3 operatur hoc ponere in ſpe3 alterius ꝙ ratificabit. Recitat ibi Jo. an. ꝙ Gui. de ſu3. tenuit contra. per. l. a procedente. C. de dila. ⁊ per. l. ſi. C. ſi per vim vel alio modo. ff. de re iudi. l. de vno quoq3: ⁊ hoc credo: q2 eo nõ citato actus eſt nullus: tam in fauorẽ: ꝗ3 odium: per ea que dixi. ſ. de iudi. cauſa3: ⁊ no. Bart. in. l. ſi ea. C. quo ⁊ qñ iu. ⁊ in. l. ſi a furioſo. ff. de re iudi. hoc tenet Frede. ſuo conſi. cclxxix. ꝙ plus eſt qñ pars primo fuiſſet citat9 ad litẽ ꝯteſtãdã: ⁊ ꝓcedẽdũ in cã: ⁊ poſt lit. ꝯte. ſe abſentaſſet: q2 ſtatuitio termini abſente parte nõ citata non tenet: nec põt ratificari: ſicut ꝯfeſſio abſente pte nõ valet: vt. l. certũ. §. i. ff. de confeſſ. ad hoc alle. no. de elec. per inquiſitionẽ. Itẽ ex hoc claudicaret iudiciũ ꝙ eſſe non d3. Itẽ q2 ſi eſſet in eius ptãte ratificare: vel nõ: eſſet in eius ptãte an alter fecerit expẽſas inutiles. Non ob. ꝙ ſit citatus ad ꝓcedendũ: q2 illa citatio refertur ad ꝓxima actui: vt. l. eum qui. ff. ſi a. de verbo. obli. de preben. non põt. li. vj. maxime cũ ad diuerſos actus ſimul dilatio non ſit aſſignãda. In ſpe. de dila. §. i. vſi. deliberatoꝛie: maxime q2 ad omnes actus videretur citatus: ſi hoc diceretur: ꝙ eſt falſum: niſi in caſu de do. ⁊ contu. eum qui. lib. vj. Quid ſi dato termino ad producendum inſtrumenta proponitur aliqua exceptio peremptoria: an illa ꝓbari poſſit per inſtrumẽta: dic ꝙ talis terminus non eſt dandus niſi ꝓpoſita ſint que ꝓbanda ſunt: non tñ preiudicat ſi ſtatuat̃: quo ad illa que nouiter ꝓpoſita ſunt quin poſtea ꝓducere poſſit. de elec. vt circa. li. vj. ꝑ que dicit

Frede.ſuo ꝯſi.clv.ꝙ ſi ſit ſtatutus terminus ad ꝓbandum vtriqꝫ parti: ⁊ exceptio que fuit primo īcepte ꝓpoſita añ lit. ꝯte.poſtea ꝓponať añ lit.ꝯte. ꝙ ad ꝓbādū illam vel ꝯ illā nō nocet primus terminus.al e.de teſti.veniens.ij. ¶ Quero quid ſi facto partis terminus ad ꝓbanduꝫ eſt lapſus: dicit ꝙ hoc nocet parti: vt no. Inn.de teſti. tam lr̄is. ¶ Quero an lapſo termino ad ꝓbandum ſtatuto ſi appellať a ſn̄ia lapſus termini habeat impedire ꝓductionem atteſtationū: vel ꝓbationem in cauſa appellationis. Archi.xxiiij.q.iij. dicit ꝙ terminus hoīs nō obſtat per.l.hanc.C.de temp.ap. de fi.inſtru.cum Ioānes.ad hoc glo.de ap.c.fi.li.vj.in verbo emendari: que ideꝫ dicit in concluſione in cauſa: per quā renunciatur ꝓbationibus: vt illa ad inſtantiaꝫ limitetur: ſecus dicit in termino iuris: qꝛ illa eſt ſn̄ia iuris: a qua appellari non pōt.ff.de ver.ſign.l.ſi qua pena. Hoc tenet Io.mo.in .c.cupientes.§.ꝙ per.xx.in verbo priuatus: niſi fuerit impeditus vel ſe obtulerit probare: vel ſeruauit tēpora: quia tunc vt grauatus poteſt appellare: ⁊ probare: non obſtāte lapſu termini iuris: vide ibi: vbi etiā tangit an ſentētia lata ꝙ non probauerit .ī.terminū iuris: vel ꝙ illud nō ſeruauerit: ſit diffinitiua: vel interlocutoria. Idem in effectu ibi archi.in verbo plenā. Quero an curſu huius tēporis ad probandum impediatur per cōpromiſſum: ſicut in tēpore appellatiōis: quando ſtatutū eſt iudici ad remiſſionem faciendam: ita ꝙ poſt terminū poſſit teſtes recipere: videtur ꝙ nō: quia terminus hic deciſioni videtur ſtatutus: ⁊ non iuriſdictioni: ⁊ ſic non eſt prorogabile. de off.dele.de cauſis: ⁊ ꝙ ibi no. Domini de rota ſua cōcluſione.cccliiij.tenent ꝙ ſi terminus eſt cōmunis vtriqꝫ parti: propter cōpromiſſum impeditur curſus: ſi terminus eſt ſtatutus alteri parti: dicit ꝙ compromiſſum non impedit curſuꝫ: per no. per Pau.in cle.q̄uis diu. de ap. vbi dicit illaꝫ cle.non habere locum in termino dato ad appellandū: ꝙ datur alteri parti tantū: ſecus in tēpore ad ꝓſequendū: quia datur vtriqꝫ parti. Ideo cōmunis cōſenſus impedit curſum. Concludunt ꝙ legitime impedito nō currit tēpus ipſo iure de conceſ.pre.c.j.⁊ c.illud.de cōceſ.pre. quia diuerſitateꝫ.de elec.ſi electio.li.vj.de ap.ſicut: ⁊ ſic fuit obtentuꝫ. ¶ Venio ad glo.j.glo.ponit aliquos caſus in quibus iudex dat dilationes ex officio: etiā parte non petente: vide eam in fi.ad idem.de offi.dele.ſuſpitionis ⁊ c.de cauſis.de conuer.coniu.ex publico.de reſti.ſpo.frequens.li.vj. de preben.ſi tibi abſenti.de conceſ.pre.ſi capitulo.lib.vj.de hoc in Spe. de dila.§.j.in fi.vbi tractat de diuerſis dilationibus iuris ⁊ iudicis: vbi inuenies ꝙ hoc no. Vin.ꝯ excep. paſtoralis. ¶ Venio ad v̄ſi.poſt hec.no.ꝙ exceptio falſi cōtra teſtes poteſt ⁊ poſt ſententiā opponi. ¶ No.ij.ꝙ ex tarda oppoſitione exceptionis preſumitur contra opponentem ꝙ faciat animo dilatandi: ⁊ dicitur tarde opponi quādo iam liquidato negocio opponitur ad hoc de dolo.finē. ¶ No.iij.ꝙ leui preſumptione cōtra exceptionem: peremptoria exceptio: vel ſapiens naturā peremptorie: nō eſt repellenda: imo admittenda.ij.q.j.primo ſemper. vide Inn. de conceſ.pre.poſt electioneꝫ. ¶ Nota iudiceꝫ ex officio ſtatuere terminū ad reprobatorios teſtes ꝓducēdos. ¶ Nota iudicem ex officio licet non dentur articuli artari ad examinandos ſubtiliter teſtes: ⁊ interrogandū de cauſis ⁊ circumſtantijs ſingulis: ad quod no.de teſti.per tuas. ¶ No. ꝙ terminus ad probandū ⁊ reprobandū dicta non debet eſſe idem: ſed ſeparatus licet ſecus in termino ad reprobandum in perſonas: vt in prin.c.⁊ hoc quia reprobatio in perſonas eſt cōpaſſibilis cum principali probatione: cū habeant perſonas notas: ſed non eſt ſic in reprobatione quo ad dicta: quia nō habet dicta nota anteꝗ̄ deponant ad ꝙ no.de fi.inſtru.imputari. ¶ Nota ꝙ ſuper directo cōtrarijs articulis admittuntur teſtes poſt publicatas atteſtatiōes: quādo arguitur falſitas cum corruptione: ⁊ hoc quia tunc ꝓductioni teſtium non ob.ſententia: ergo minus publicatio: ꝙ dicit Hoſti.facere ad illa que dixi ſupra.c.iurauit ꝙ in cauſa matrimoniali publicatis atteſtationibus poſſint produci teſtes: eo qꝛ non obſtat ſentētia: ⁊ ſic nec publicatio: de quo de teſti.ſeries: ⁊ plene dicam in.c.fraternitatis. ¶ No.ſm ab.ex preſumptione: que fit cōtra partem: non recedi debere a iuris tramite: poterat tamē propter preſumptioneꝫ peti iuramentū de malitia.de iura.ca.c.ij.in fi.li.vj.de reſti.ſpo. litteras. ¶ Quero an hoc tēpus duorꝫ menſium eſſet vtile vel continuuꝫ. Inno.ī.c.vltra tertiā videtur velle ꝙ ſit continuum. Hoſt.hic dicit ꝙ aliquādo de neceſſitate eſt vtile.ff. de diuer.⁊ tēm.pre.l.j.⁊ ij.ff.quādo ap.ſit.l.j.§.dies. Quid enim ſi contingat iudicem litteras recipere in ramis palmarum: nam per.xv.dies tūc feriabit: vel it: vel nolit.ꝯ.de ferijs .c.fi.durum ergo eſſet hoc ſentire ꝙ medietas mēſis ſic fruſtra labatur producenti: ⁊ maxime quādo in alia medietate productionem perficere non poſſit: cū terminus currat a tempore receptionis.ī.de ap.ſuper eo.ij. Item quid ſi iudex recipiat litteras in prin.feriarꝫ menſis. Nam dicit Hoſt.ꝙ aut conſentire debet aduerſa pars prorogationi: cuꝫ vrget neceſſitas: poterunt teſtes recipi.ff.de fer.l.i.§.i.ꝯ.de iudi.c. fi.⁊ de fe.c.fi. ¶ Quero qd ſi cōmune nullos produxit teſtes reprobatorios.ī.primū terminū: nūquid poterit aduerſa pars.ſ.archiepiſcopus poſt alios duos menſes producere teſtes. Dic ꝙ nō poterit producere reprobatorios: quia cum fuerit ſtatutus ad reprobandū reprobatorios: ſi reprobatorij non ſunt recepti deficit reſpectus ad quem terminus eſt ſtatutus: ſecus ſi ſuper principali daretur mēſis actori ad probandū: ⁊ ex tunc alius menſis reo: naꝫ dato ꝙ actor in primo menſe nihil probauerit: probationeꝫ tamen ſibi neceſſariam reus facere poterit in ſecūdo ſm hoſti. Ratio patens eſt quia primo caſu ceſſat finis ad queꝫ ſtatuitur terminus. ſecūdo nō. ¶ Op.ꝙ pretextu falſitatis non retractetur ſententia: ⁊ ſic de falſitate non poſſit opponi poſt illam.C.ſi ex fal.inſtru.l.i.de re iud.cū.I.⁊ A. Dic quādoqꝫ lata eſt ſententia reuocato in dubiū de falſitate: ⁊ non poteſt poſt ſententiam dici de falſitate: niſi ab illa ſententia fuerit appellatum.C.de tem.ap.per hanc: de teſti.fraternitatis. Quandoqꝫ non eſt actum de falſitate: ⁊ tunc ſi iudex non eſt ſecutus dicta falſorum teſtium: ⁊ tot ſuper ſunt veri: ex quibus ſentētia ſuſtentari poſſit: repellitur exceptio.de re iudi.cum.I.⁊ A. Si eſt ſecutus dicta falſorꝫ teſtium: tunc ſi poſt ſentētiaꝫ opponitur falſitas ⁊ corruptio auditur poſt ſentētiam. Si opponitur falſitas tantū opi.ſunt.glo.reſidet ꝙ ſufficit docere de falſitate: ⁊ illa admittitur poſt ſententiaꝫ.C.ſi ex fal. inſtru.l.pe.⁊ vlti.ff.de excu.qui agnitis .de exce.cuꝫ venerabilis.C.de tranſac.ſi ex falſis. Si allegatur ſola corruptio glo.dicit adhuc poterat opponi poſt ſentētiam.ij.q.vj.venales.de teſti.ſicut. Si queritur vſqꝫ ad quod tēpus poſſit pars de illa opponere. Glo.dicit ꝙ ſi opponit per viam exceptionis auditur vſqꝫ ad.xxx.annos.C.de fal.l.querelaꝫ: de excep.venerabilis. Si per viam petitionis tunc opus eſt reſtitutioni: ⁊ datur vſqꝫ ad quadriēnium: ſicut ⁊ reſtitutionis. Siue per viam actiōis agitur vſqꝫ ad.xxx.an.actione in factum. Si criminaliter agať vſqꝫ ad.xx.vt dicta.l.querelam. ¶ Hic ſunt quattuor vidēda. Primū an exceptio falſitatis ⁊ corruptiōis poſſit opponi poſt ſententiā. Secundo quid de exceptione falſi tm̄. Tertio quid de exceptione corruptionis tm̄. Quarto an ipſo iure: an mediante reſtitutione dicať cōtra ſn̄iam: ex falſitate: vel corruptōe. Ultimo vſqꝫ ad quātum tp̄s poſſit dici de falſitate vel corruptiōe. ¶ Ad primū glo.primo dicit ꝙ de falſitate ⁊ corruptela pōt opponi ſi eſt appellatū: hoc īdubitāter verꝫ tenēdo opi. legiſtarꝫ: ꝙ in cā appellatiōis: publicatis atteſtatōibus: poſſint ꝓduci teſtēs ſup eiſdē articulis: vel diuerſo ꝯtris. Sed tenendo op.canoniſtarꝫ ꝙ non poſſit ēt in inſtantia appellationis: de quo in.c.fraternitatis.ī.de teſti. Eſt magis dubium dic idem ꝙ dicam ſtatim qñ nō eſt appellatum. Si nō eſt appellatū ⁊ fuit diſputatū de falſitate: ⁊ ſup ea ꝓnūciatū tūc nō pōt amplius opponi: de quo in Spe.de Rx.ꝓnta.§.

igif in fi. vbi etiam tractaf an ſit in reſcripto falſo ſup cuius
nō a falſitate eſt pronunciatum: ⁊ in ꝓcuratorio: de quo dic
vt per Inno. ⁊ per Jo. an. ⁊ compo. de Rp. ſup litteris. de
hoc ēt habef de Rpto per Inno. de dila. preterea. Si non
fuit in prima inſtātia obiectū de falſitate: tūc ſi iudex nō eſt
ſecutus dicta falſoꝝ ⁊ corruptoꝝ teſtium: ſed alioꝝ: nō pōt
dici de falſitate cōtra ſententiā: que per eos nō eſt lata de re
iudi. cū. J. ⁊. A. Si ſecutus eſt dicta teſtiū corruptoꝝ: ⁊ fal-
ſoꝝ: ꝙ dicit ſpe. eum ſecutū: eo ꝙ dixit viſis atteſtatiōib⁹
⁊c. vt dicit in ſpec. de proba. §. fi. ꝟ. in ſūma. Glo. hic vf vel-
le ꝙ retractef vſqꝫ ad. xxx. an. Jnn. ⁊ Hoſti. dicūt ꝙ oppo-
ni pōt poſt ſniam: ⁊ tūc eſt neceſſe ꝙ duo ꝓbenf. ſ. ꝙ corru-
pti falſum dixerint: ⁊ ꝙ iudex ſit ſecutus ſententiam: q tunc
nō agimus de ſolo fine repellendorum teſtium: ſed de fine
validitatis vel effectus ſententie. Sed opponitur ante ſentē-
tiam ſufficit eos ꝓbare corruptos: vel falſos: quia hic agif
de ſolo fine repellēdi. ¶ Uenio ad ſecundum quādo op-
ponif falſitas tm̄: an hic poſſit opponi poſt ſniam in caſibus
in quibus dixi nō poſſe opponi quando opponif vtriqꝫ for-
tius modo nō poterit opponi: vt quādo de hoc fuit oppoſi-
tum: vel quādo iudex nō eſt dicta falſoꝝ teſtium ſecutus:
vbi dixi ꝙ pōt opi. ſunt in glo. legiſte dicūt ꝙ idiſtincte pōt
opponi: vt. l. diuus: ⁊ ꝙ ibi no. ff. de re iudi. Canoniſte dicūt
hic: vt Inno. ⁊ Jo. an. ꝙ ſi qs vult improbare teſtes: ⁊ oſten-
dere falſitatē indirecte: ꝙ hoc poſſit ante ſniam de teſti. ex
tenore. Poſt ſniam aūt nō poſſit: nec directe: nec indirecte:
niſi corruptiōeʒ probet: vel alio modo: doloſe. ſ. vel odio:
amore: falſum teſtimoniū dixiſſet. C. de fal. nec exemplo al-
legat: q poſt publicatas atteſtatiōes nō poſſunt teſtes idu-
ci ſup eodem articulo. In auc. de teſti. §. q vo coll. vij. ſicut
ēt dicit Jo. an. in cle. teſtibus: de teſti. vbi dicit ꝙ nō admit-
titur ad probandū falſitatē teſtis directe: ad fineʒ impediē-
de ſnie: niſi allegef falſitas cū corruptione: ⁊ hanc ꝯcl'onem
ponit Jo. an. in ti. de teſte. §. qualiter. ꝟſi. ſed opponif in ad-
di. ⁊ ſi dicas qn de falſitate poſſet dici non obſtat ſnia: ergo
nec publicatio. Patet primū de re iudi. l. diu⁹ de excep. cū
venerabilis. Scdm ēt hic: ⁊. ꝟ. eo. iurauit. dic ꝙ de falſitate
pōt dici poſt ſniam: probādo indirecte per teſtes: ſed nō ꝓ-
bando directe: quia nō poſſet ēt ante ſniam vt hic: vel potes
dicere ꝙ ſnia obſtet: niſi def reſtitutio. Ideo hec obſtantia
impedit ꝓductionem ſup eiſdem articulis: licet forte nō da-
retur aduerſus hunc dolū preſumptū: vbi vult producere te-
ſtes: ⁊ cū detur ex clauſula generali ſi qua iuſta mihi cā: ⁊ cau-
ſa nō ſubſit ad preſens dādi reſtitutiōeʒ in inte. an preſuma-
tur dolus in ſubordinādo teſtes. ¶ Uenio ad tertiū quā-
do opponif ſola corruptela Gl. hic dicit ꝙ ſi teſtes corru-
ptos ſecutus eſt iudex: nō valet ſnia: ⁊ ſic de corruptione po-
teſt opponi poſt ſniam. Inno. dicit ꝙ nō ſufficit ꝓbare eos
corruptos tm̄: ꝙ ſufficiat corruptela tm̄ tenuit Gof. ⁊ Ho-
ſti. ad hoc no. de teſti. preſentiū in glo. ij. ⁊ hoc dicit Jo. an.
veꝝ hic: q ꝓbata corruptiōe apparet illum piurum per ca-
pitula que iurat: que no. ſ. ti. ꝓxi. fraternitatis in vlti. glo. ff. ꝺ
teſti. l. iij. §. lex iulia. iiij. q. iij. §. Iteʒ in criminali. ꝟ. lex iulia.
Jo. an. ⁊ hoc veꝝ dicit ante ſniam: poſt ſniam aūt nō admit-
titur exceptio corruptionis tm̄: vt in primo caſu: ⁊ hoc pla-
cet Uin. ſm euʒ ꝟ. ꝓ'dic corruptus dicaf ſiue recepit pecu-
niam: vt iuſte teſtificef: ſiue vt falſum teſtificef: ⁊ teſtificatus
ſuit veꝝ: vt no. ſpe. inti. de teſte. §. opponif. ꝟ. ſi quid ſi teſti.
Bar. in. l. diuus. de re iudi. tenet exceptioneʒ poſſe opponi
ēt poſt ſniam: q cōmittit teſtis falſum: eo quia corrūpif. ff.
de fal. l. i. ꝙ dicit ibi veꝝ qñ ſunt corrupti pecūia: al's ſecus:
⁊ ſic intelligit hic Inno. ⁊ Jo. an. Tenet tn̄ ꝙ exigitur: vt ꝓ-
betur ꝙ ſint corrupti: ꝯtra illum qui opponit: vel in cā illa:
q nō ſufficeret ꝓbare eos corruptos ſimplr: ar. l. fulcinius
§. i. ff. qui. cau. in poſ. ea. ¶ Uenio ad quartū an de falſita-
te vel corruptela audiaf poſt ſniam ipſo iure: an opus eſt re-
ſtitutione. glo. hic ſimplr dicit ꝙ eſt opus reſtōne: aut falſi-
tate tm̄: aut corruptiōe tm̄: vbi dixi poſſe opponi poſt ſniaꝫ:
dic ſi opponif de corruptela ⁊ falſitate ſimul: per viam exce-
ptionis: admittif abſqꝫ reſtitutiōe. ff. de exce. l. qui agentis:
ſi velit ſi opponitur tm̄ ad finem repellēdi ſniam. Sed ſi ex-
ceptione velit cōſequi repulſionem ſnie ⁊ actionis: qui obti-
nuit ſniam: ⁊ abſolutiōem ab eo: oportet ꝙ petaf reſtitutio
ff. de re iudi. l. diuus: ⁊ erit effectus magnus ſm Bar. q ſi
obtinet repulſionē tm̄: actor iterato agere poſſet: ⁊ ſi ꝓba-
ret per veras ꝓbationes obtineret. Sed ſi obtinet abſolu-
tionem obſtabit exceptio rei iudi. ꝙ puto ſi ſimpliciter eſt
abſolutus: ſecus ſi ſit abſolutus: quia lata repitur ſnia ꝑ fal-
ſos teſtes: quia ſi poſtea velit probare per veros: auditur: q
abſolutio nō eſt a cauſa ſed a ſentētia. Si deducitur ꝑ viaꝫ
replicationis adhuc nō eſt opus reſtitutiōe. Si vult venire
per viaꝫ agēdi petēdo retractari: oportet ꝙ petat reſtitutio-
nem: vt dicta. l. diuus: ⁊ hoc tenet Bar. Hec vera quando
ſentētia ferf cōtra preſentem: quo caſu ſentētia eſt aliqua: ⁊
datur reſtitutio: vt dicta. l. ⁊ ſi pretor. §. marcellus. ff. ꝺ iudi.
Idem ſi ceſſit dolus dūmodo ſit falſa ꝓbatio: vt ibi fallit
in minore: quo caſu ſnia eſt nulla. C. ſi ex fal. alle. Si contra
abſentem audief ipſo iure. de re indi. cum bertoldus: ⁊ ibi
per Inno. ⁊ no. de reſcrip. cum dilecta. ad hoc. l. ſi pretor. §.
Marcellus. ff. de iudi. ⁊ ꝙ no. ff. ad trebe. l. ſeruo inuito. §.
cū pretor. Hec vera in ſentētia. Secus in decreto: quia tunc
ſiue in preſentem: ſiue in abſentem: decretum ex falſa proba-
tione eſt nullum. ff. de fideicō. lib. l. cum vero. §. ſubuentum
ff. de tu. ⁊ cu. da. ab. l. tutor ſi petitus: ⁊. l. ſeie egreſſenio. ff. ꝺ
ver. ob. l. is cui bonis. ff. de acqui. poſ. l. iuſte. ad hoc ꝙ no.
Inno. de dila. preterea in fi. glo. magne. Hec vera quando
promulgatur ſentētia probatiōe falſa: ſed nō oino integra.
Si probatione improbata ſentētia eſt nulla. Ideo ſemper
pōt opponi de pur. vul. c. ij. Idem ſi ꝓbatione falſa: ſed nō
oino integra. ff. de iureiur. admonēdi. Ubi aūt ꝓferf ſnia
probatione nō vera: nec falſa: vt quia inſtrumētuꝫ vere fuit
ꝯfectum. Sed abſolutio facta fuit debiti: vel illi illico renū-
ciatum: ⁊ tunc nō pōt retractari: niſi quādo eſt lata pretextu
probatiōis non oino integre: vt dicta. l. admonendi. c. ij. de
pur. vul. vel niſi quādo integra eſt retractef per viam reſti-
tutionis in inte. vt no. glo. in. l. ſi fideiuſſor. §. in omnibus. ff.
de excep. rei iudi. ⁊ no. Bar. de pur. vul. c. ij. ⁊ hoc: ſiue do-
l ꝯ preſentis lata ſit: ſiue nō: vt no. bar. ff. de acqui. here. l. ſi qs
hereditatem. Hec vera in ſentētijs trāſeūtibus in rem iudi.
⁊ que nō nutriūt peccatū: ſecus ſi nō tranſeant de re iudi. la-
tor. tenor. ⁊ conſanguinei: quia ille iniuſtitia retractantur.

Quid autem de interlocutorijs an ille interpoſite ex falſa
cauſa ſint nulle. i. nō vera: puto ꝙ nō: ſed alique: de ap. cum
ceſſante. ff. de re iudi. l. ꝙ iuſſit: ⁊ hoc quia communiter ſunt
preiudicij modici. In ſentētijs nutriētibus peccatuꝫ idem
ꝙ in matrimonialibus: quia nō trāſeunt in rem iudi. vt no.
de re iudi. lator: ⁊. c. cōſanguinei ⁊ doc. eo. ti. ſuper rubrica.
no. de re iudi. cum bertoldus: ⁊ glo. c. ti. cum monaſteriuꝫ.
¶ Uenio ad vltimū: dic ꝙ quandoqꝫ opponif per viam
exceptionis: ⁊ auditur perpetuo. ff. de excep. l. qui agentis: ⁊
.l. pure. §. fi. de doli excep. Tex. ſentit ꝙ duret vſqꝫ ad. xx.
an. in. c. cum venerabilis. ꝺ exce. l. qui agētis: ⁊. l. pure. §. fi.
Sed certe ille fuit error tractus ex. l. querela: ⁊ ibi dicam.
Et dicit Cy. in. l. querela: ⁊ hoc inquātum intēdit repulſio-
nem executionis. Si intendit ex illa retractationem ſenten-
tie: idem ꝙ ſtatim dicam: quādo agitur via agendi. Si de-
ducitur per viam replicationis dic idem: vt dicit Spec. in
ti. de ſen. prola. §. fi. verſi. in ſumma. Si agitur de falſitate
per viam agendi: tunc vbi dixi ſententiam nullam auditur
vſqꝫ ad. xx. annos: quia agitur officio iudicis. Idem dicit
Spe. vbi ſententia non tranſit in rem iudi. propter peccatū:
q tunc audif ꝑpetuo. Si agif ꝯ ſniaꝫ: vbi eſt aliqua ꝑ viaꝫ
reſtitutionis auditur vſqꝫ ad quadriēnium: nō poſtea: quia
tanto tpe claudunf reſtitutiones: vt patet de in inte. reſt. c. i.
li. vi. ⁊ in cle. i. e. ti. Si dicat de falſo ꝯtra teſtanteʒ vel produ-
centē agēdo ad intereſſe audif perpetuo. i. vſqꝫ ad. xxx. an.

vt in dicta.l.ſicut.C.de preſcrip.xxx.an.q2 pſonalis eſt actio
que tantum durat.Si agit de falſo per viam accuſationis.
de iure ciuili durat ius accuſandi.xx.ann.C.de fal.l.quere-
la. vin.dicit hic ꝙ ſ3 canones nõ clauditur tempore accuſatio
xxiiij.q.iij.ecce qua rõne dixit hic Ber.cõpo.antiqu9 doc.
iudicem poſt centũ annos reuocare errorẽ:cũ ſm canones
poſſit vſq3 ad centũ annos accuſari:ergo ꝛ ſententia reuocari-
ri:ꝛ error.Sed Inno.dicit hic ꝙ per directum accuſationẽ
de falſo non retractatur ſnia:ſed punitur falſarius lege cor.de
fal.ꝛ hoc tenet:q2 ex quo ſentẽtia tranſit in rem iudi.ꝛ ſubla-
ta eſt facultas petende reſtitutiõis:non auditur:ꝛ ſibi impu
tet qui reſtitutionẽ non petijt:puto tñ ꝙ inquantũ agitur ad
ad penam naturalẽ delicti:ꝙ remaneat limitatio.l.querela
ad hoc.xxx.q.ij.admonere. ¶ Glo.in verbo reprobatio-
nem colligit ꝙ poſſu3 reprobare teſtes aduerſarij meos re
probantes:ꝛ ſic poſſunt fieri tres reprobationes ult.glo.ſ.de
teſti.l.dilectus.dicit Jo.an.ꝙ glo.melius dixiſſet ſi dixiſſet
tres ꝓbationes:vel due probationes. ¶ Venio ad.v.ꝙꝙ
nota hic multa detrahẽtia de fide teſtium:qñ teſtes ſibiipſis
in dictis cõtrariantur:quãdo teſtes ſunt leuis opi.Quãdo ẽt
non concludunt pfecte id ad quod inducuntur. ¶ No.infa-
miam facti non ex toto repellere teſtẽ in teſtificando:ſed de-
trahere in ciuili probatione ꝛ ſm qualitatẽ infamie arbitra-
bitur iudex quantitatẽ probationis:ꝛ aliqñ aliq3.aliquãdo
nullam dabit fidem:ꝙ non:q2 hic habes vnũ effectum infa
mie facti.ad hoc reducũt glo.ꝯtrarie iuris ciuilis vt in.l.i.
.C.de ſum.tri.alia.ff.de ſena.l.ij.alia.ff.de teſti.l.lex iulia ꝛ
vide de teſti.teſtimoniũ. ¶ No.ꝙ nedũ infamia facti agi
le3 reddit fidẽ teſtis ſed ẽt opiniones leuitas. Ex hoc tex.
colligit abbas quintuor exceptiones contra teſtes. Prima
de contrarietate.Scḋa de ſingularitate.Tertia de mala fa
ma.Quarta de leuitate opi.Quinta de falſitate.Sexta de
corruptione.Septima de nõ veriſimilitudine. ¶ Nota.ꝙ
ſingularitas viciat dictũ teſtis:vide Inno.de accu.qualiter.
¶ No.ꝙ vbi plura narrantur ꝛ ꝓponuntur in eodem articulo
ꝛ eadẽ oratione:quoꝝ vnum venit vt qualitas ad liarum.ꝛ
ſic qualificate ponuntur non ſufficit alterũ probare:licet quod
libet diſtributiue ꝛ ſingulariter ꝯcludat ad intentũ:q2 eo ꝙ
ſic ponit ſe aſtringere videtur ad vtrũq3 ꝓbandum:vide in
ebi.de teſti.ꝓ ſentiũ.li.vj.ꝛ ſic licet mandatũ iudicis vel ar-
bitri pluraliter ꝛ qualificate prolatu3 diſtribuatur ad ſingu
laritates:non ſic in poſitione vel articulo partis Ad primu3
de dolo cum dilecti.de arbi.celſus:ſic ꝛ in verbis teſtatoris
.l.cum falſa.§.ſi.de cõdi.ꝛ de.hoc autẽ eſt ſuu neceſſariu eſt
practica:quam ſeruant aduocati in fine articuloꝝ:nõ aſtri
gens ſe ad nõ neceſſaria ꝛc. ¶ No.hic in duobus locis ꝙ
id dicitur eui dẽtiſſime conſtare ꝙ conſtat viſione inſtrumenti
intellige clari:ꝛ non ſuſpecti de reſcrip.cũ ꝯtingat. ¶ Op.
ſ.ꝙ ex cõtradictione teſtiũ nõ per hoc reprobatur probatio:
quia ſtatur minori parti de teſti.in noſtra.dic hic loquitur de
contradicto ſingulari ad ſeipſum:q2 ſibi ipſi cõtradicit.cõ-
tra.ne cõtradictione vnius teſtis ad alteꝝ:ꝛ ſic nõ facit pro
opi.reprobata.ſ.de teſti.in noſtra.de fi.inſtrumẽ.imputari.
¶ Oppo.ꝙ ſufficiat ꝙ ꝓbetur corrupti:q2 eo ipſo probã-
tur criminoſi:ꝛ ſic repelli debẽt de teſti.teſtimoniũ. So.cũ
primo fuerit ſtatutus terminus ad reprobandas pſonas:ꝛ
hic ad reprobandũ dicta ꝓpter lapſum terminũ primi non
poterãt reprobare:quo ad pſonas:ſed ſolu3 quo ad dicta.
Unde in ſcḋo termino pñt reprobare inquantu3 reproba-
tio cõcludit ad dicta.Inquãtum cõcludit ad perſonas nõ:
ne hac via apatur via ad ꝓbandũ id in quo eſt excluſus:la-
pſu termini:ſm Inno.Item ex quo deductũ eſt:vt qualifi-
catum ſe aſtrinxit.Ideo nõ proficit illud vt ſimplex proba-
re. ¶ Glo.in verbo.aſtrinxit op.ꝙ vbi plura ponuntur quo
rum quodlibet diſtributiue proficiat:ſufficiat alterum ꝓba
re.de op.ſignificauit.de prehen.cum iam dudu3.de reſcrip.
c.ij.cũ ſi.glo.dicit ꝙ ſi teneatur opi.plac ẽ.qui vult alteꝝ iſto-
rum nõ ſufficere ſcil3 corruptio tñ:vel falſitas tñ:hic negã

dum eſt ꝙ alteꝝ ſufficiat.Sed ſi teneatur opi.cõis de qua di-
xi.ſ.ꝙ alterũ ſufficiat:tũc dicẽdũ ꝙ hic ſe aſtrinxit ad vtrũ
q3 ꝓbandũ:alias ſufficeret alteꝝ ꝓbare:ꝛ dicit Hoſt.ꝙ hic
poteſt eſſe veꝝ:q2 forte ſe expreſſe obligauit ad vtrũq3 pro
bandũ all.in ſimili.C.de fideiuſ.l.ſi.vbi aũt nõ ſic expreſſe
ſufficit ꝙ alteꝝ ꝓbetur falſitatem vel corruptõe3 cum talis
ſit inteſtabilis.i.non admittẽdus in teſtẽ.iiij.q.iij.§.iter.ver.
lex iulia.ſup tex.dicit Hoſti.ꝙ hic ſe aſtrinxit eo ꝙ hec duo
ſic ꝯnexe poſuit.Idem eſſet ſi copulatiue:vel ꝯtinuatiue per
dictionẽ itẽ:ſecus ſi diſiunctiue.de Rp.iter ceteras.Ideo
aduocati ponũt in fine articuloꝝ:ſe nõ aſtringẽs ꝛc.vt dixit
hic Pe.Bart.in.l.diuus.dicit ꝙ hoc opatur duo ponere in
eadẽ oratiõe vnũ qualificate ad alterũ:l3 in eade3 oratione.
Sed huic obuiat:q2 hic articulus ex quo in eo plura ponun
tur ꝙꝙ qualificate debent diſtribui ad ſingularitates ſuas
.ff.de arbi.l.celſus:ꝛ de dolo cũ dilecti:poſſit dici ꝙ inquan
tũ velit ꝓbare per teſtes hoc alteꝝ nõ ſufficiebat pſe:vt di-
cetur ſtatim in ſequẽti ꝯtrario.Vel põt dici ꝙ illud in mã-
dato iudicis hoc in verbo ptis:ꝙ aliter non diſtribuitur.ff.de
ver.ob.in cõuentionalibus.ꝛ.l.qcqd aſtringẽde.Huic ob-
uiat.l.iter ſtip.§.i.de ver.ob.ſ.de cã poſ.cũ eccleſia:ꝛ q2 arti
culus deberet iterpretari ꝛ declarari:ſm naturam ſubiecte
materie:huic rñdeo put no.ſ.de teſti.ſpo.cũ ad ſedẽ:ꝛ.ſ.c.
in preſentia ꝙ articulus ꝛ ꝓbatio teſtis non iterpretatur ꝓ-
ponente:nec diſtribuitur nec declaratur a natura ſubiecte mate-
rie. ¶ Opp.ꝙ poſt ſnia3 nõ admittitur ad ꝓbãdũ teſtes fal-
ſum dixiſſe:q2 ſup directo ꝯtrarijs articulis nõ admittũtur
teſtes ꝓpter timorẽ ſubornatõis.in auc.de teſti.§.q2 vero:ꝛ
in cle.teſtibus.de teſti.Glo dicit ꝙ admittitur ad ꝓbandum
idirecte cõtrarium.de teſti.ex tenore.ꝛ.c.ſeries.C.de cõtra.
ꝛ cõmit.ſtip.l.optimã:non directe vt in contra.Hec ſo.non
eſt tuta:quia ſicut non admittitur ꝓbatio directa:ita nec indi-
recta:quãdo ex articulis põt inſtrui:vt no.in.d.c.ex tenore:
ꝛ no.glo.ſ.e.miranit. ¶ Alij dicunt ꝙ vbicunq3 arguitur
falſitas teſtiũ:q2 tunc poteſt opponi poſt ſententiã:ꝛ nõ ob-
ſtat ſnia:nõ obſtat publicatio.Unde dicit ſtultũ dubitare:
q2 ſi poſt ſnĩam vbi eſt longior mora ad ſubordinandos te-
ſtes pñt teſtes ꝓduci ſup falſitate.Multo fortius ante ſen-
tentiã.ꝯtrariũ patet hic:ꝛ hoc dicit Jo.vt recitat archi.iiij.q.
.iij.§.Itẽ in criminali.ver.Itẽ ſi quis:ꝛ hoc ſi vult probare
indirecte:ꝛ ſic decre.ex tenore nullum ponit ſpeciale in ma-
trimonio.Hec ſo.recidit in idem cũ prima:ꝛ eade3 ratione
reprobatur.Secũdo ſoluit glo.ꝙ ad ꝓbandã falſitate3 di-
recto vel indirecto quis nõ admittitur:vt in cõtra.Sed ad
ꝓbandã falſitatem cu3 corruptione bene admittitur:vt hic.di-
cit Jo.an.q2 hoc tenẽtes dicũt ſpeciale:qñ allegatur corru-
ptio annexa cũ falſitate:ꝙ nõ placet vin.Iſtud tñ tenet Jo.
and.de teſti.cle.teſtibus:q2 dicit ꝙ ſup directo cõtrarijs nõ
admittuntur teſtes:niſi allegetur falſitas cu3 corruptione.Cã
põt eſſe quia addendo de corruptione nouum facit articu-
lum.ff.de legi.l.ius ciuile:ꝛ dato ꝙ repetat materiã antiqui
in pte admittitur ꝓpter nouã additione3. ¶ Sed huic ob
uiat q2 ſi vult ꝓbare corruptionẽ tñ dbet repelli:q2 hoc eſt
reprobare pſonã:ꝙ nõ poteſt cũ ia3 ſit lapſus terminus ad
reprobandã pſonã:vt ſupra patet:ad ꝓbandã falſitatem nõ
debet admitti:q2 hoc eſt ꝓducere ſup directo contrarijs:er
go ꝛ ſuper mixtis nõ poteſt:ex quo cã repellens cõcludit ad
vtrũq3:licet diuerſa:niſi ſalues ꝙ hanc qualitatem.ſ.ꝙ cor-
rupti totũ deducat ad finem vt cõcludat ꝙ falſum:ꝛ ad ag
grauandã falſitatẽ:quo caſu admittitur ad probandũ:q2 ꝓ
pter additione3 noue qlitatꝭ nõ pſũit ꝙ ſubornauerit:ꝛ tũc
oportet ꝙ ſe artet ad ꝓbandũ vtrũq3:cũ nõ admitteretur ad
ꝓbandũ alterum vel obſtante lapſu termini ad reproban-
dum pſonã:vel obſtãte publicatiõe:per que apparet ꝙ ar
tatur hic ad ꝓbandũ vtrũq3:quia alteꝝ probare non profi-
ciebat:dic ergo ſi queritur an publicatis atteſtationibus ad-
mittatur articulus ſup falſitate teſtiũ vel corruptiõe.Si vult
quis arguere falſitatẽ ex ſerie dictoꝝ teſtiũ:vel per ꝓbatio-

nem inſtrumēti admittiť. Idem ſi vult per ſerieꝫ dictoꝝ teſtium: qui aľs nō diſpoſuerūt ſm Uin. quia ceſſat ſubornationis timor ſm Uin. Idem ſi vellet per inſtrumēta vel cōfectionē. Si vult arguere teſtes per ꝓbatiōeꝫ teſtiū: ſup falſitate tantū: nō admittiť: quādo directe cōtra vel indirecte vult ꝓbare poſito prius articulo in quo depoſuerūt ꝑmi teſtes explicite. Nec ob. ꝙ ſaltē vbi opponiť per viam exceptionis falſitas non ob. exceptio ſententie: quia nō ob. vt. l. qui agnitis inqͣntum vult opponere. Sed obſtat inquantuꝫ vult probare per teſtes. Si vult opponere corruptionē tantum: ſi ante ſtatutus eſt: ⁊ lapſus terminus eſt ad reprobandum ꝑſonas: nō admittiť: quia hoc eſt opponere cōtra perſonas. Si nō eſt lapſus terminus: vel nō ſtatutus ad probādum cōtra ꝑſonas: admittiť: quia hic eſt alius articulus nouus. Si opponit falſitatem cū corruptione: tunc indiſtincte admittiť: ſiue ſit lapſus terminus ad probandū cōtra perſonas: ſiue publicate atteſtationes: quia licet ſingula ſuis obſtent mixtim admittiť: quia termini lapſus nō obſtat ꝓpter falſitatem adiunctā: ⁊ publicatio nō obſtat ꝓpter corruptelam adiunctā: ex quibus apparet ꝙ dato ꝙ ſe nō aſtrinxiſſet: de iure artabať ad vtrūqꝫ probandū: ſi volebat ꝑ teſtes ꝓbare. Quero cū glo. aſtringit quis ſe ad vtrūqꝫ probādum: vel ex neceſſitate: vel voluntarie: nō ꝓbať niſi falſitas dato ꝙ pars nō poſſit petere ſententiā: que ſe aſtrinxit: nunquid iudex ꝓmulgabit ſententiā iniquā ad dicta falſoꝝ teſtium: dicit glo. ꝙ ſi eſt caſus in quo iudex ex officio poſſit ſupplere: vt in beneficiali per hoc nō promulgabit ſentētiaꝫ iniquā: quia ſupplebit ex officio: de inſti. cū veniſſent. de ele. cū nobis olim: de ap. oblate. Sed ſi nō poteſt ſupplere tunc ꝓmulgabit ſententia etiā ad dicta falſoꝝ teſtiū quibus nō poteſt falſitas obici: ex quo ſe aſtrixit: ſic ergo poteſt iudex iniquā ſententiā promulgare cōtra partē: quādo illud etiaꝫ ꝙ pronūciat apparet ſibi iniquū: ex deductis corā ſe: ex quo pars nō poteſt allegare vbi tangitur preiudicium priuatuꝫ.

Cōtra no. Inn. in. c. cū olim. de cēſi. nam dato ꝙ quis nō poſſit ſe fundare ex eo ꝙ improbauit: ſi tamē iudex videt illud facere pro parte admittet ꝓbationē: ⁊ ſententiā ꝓmulgat pro parte: ex quo eſt ꝓbatū: ⁊ hoc puto ex equitate ſaltem. Tum quia ex quo eſt probatū hoc eſt notoriuꝫ in quo ſupplet iudex ſine parte: vt. l. j. C. vt que deſunt aduo. ⁊ not. de conſue. cū dilectus: ⁊ de poſtu. prela. bone. j. Tum qꝛ ibi euidens datur iniquitas: vt ſentētia feratur cū dāno ⁊ iactura alterius poteſt pars licet de rigore repellatur ex equitate iniciare officiū iudicis: vt equitatem quā pre oculis habꝫ eligat vt. l. plane: ⁊ l. ſi. ff. de peti. here. ꝙ no. ⁊ hoc verum in terminis noſtris: ꝓbata falſitate: ſi aliūer ſe nō aſtrinxerit: niſi quia neceſſitetur ꝓpter publicationē atteſtationū: quia lꝫ nō debeat admitti ad probandū: probatio facta tenet. j. c. ꝑſentata: de teſti. ſed vbi ſe volūtarie aſtringit: tunc cōuentio ei obſtat: geratur ergo ei mos. ff. de ꝓba. l. vt circa: quia iuſtificatur ſentētia ex tacita cōuentione: ad quod de offi. dele. pe. ⁊ g. de fal. c. ſi. inquātuꝫ glo. dicit ꝙ ſi tangiť publica vtilitas ꝙ audiri debeat: bene dicit quinimo ⁊ pars poſſet iniciare officiuꝫ iudicis: vbi repelleretť vt pars: ſi parata ſit in cōtinēti hoc ꝓbare: qͣꝫqͣꝫ nō ſit ꝓbatū: ad hoc glo. de ele. vt circa li. vj. in verbo interdictū. ad hoc cle. cōſtitutionem: de elec. in cle. ad hoc glo. cupiētes. §. ceteꝝ in verbo ad excludendas. ¶ Uenio ad vſi. ex premiſſis. No. ꝙ illud dicitur euidēter ꝯſtare ꝙ cōſtat viſiōe inſtrumēti. ¶ No. ꝙ ceteris paribus ſuperāo partē aduerſam ſibi interdicto vti poſſi. in altero ex his obtinet. Primū quādo ꝓbat de poſſeſſione per teſtes numero plures. Scdo quādo probat de antiquiori poſſeſſione. Tertio quādo ſupat aduerſariuꝫ in oſtenſione tituli: ⁊ ſic patet ꝙ licet in poſſeſſorijs allegatio tituli nō ſit neceſſaria: nec obuiet: tamē ceteris paribus iterdicto vti poſſi. ſuꝑiorē cōſtituit in interdicto probantē de titulo: ⁊ ſic eſt caſus in quo exceptio dnij obſtat agēti retinende vľ iuuat. ¶ No. ſcdo ꝙ ceteris paribus preferunť in teſtificando teſtes qui aptiora negocia atteſtātur: ⁊ vero ꝓximiora: per que dicit Inn. hic ⁊ in. c. auditis: de preſcrip. ⁊ in. c. in noſtra. de teſti. ꝙ teſtes: quoꝝ dicto cōſonat ius cōmune: preferunť teſtibus: qui deponūt cōtra ius: quia deponūt aptiora. ¶ No. practicā cōcludēdi articulū ad probandū cōtinuam poſſeſſionē: vt dicat articulus ꝙ poſſedit a. xl. annis ⁊ citra per copulā ⁊: quia illa copula notat cōtinuatiōeꝫ: ſecus ſi dicat a. xl. annis citra: qꝛ hoc poteſt verificari in vno momēto. ¶ No. ꝙ eodem reſpectu ꝓbata antiquiori poſſeſſione recens preſumiť iniuſta: niſi oſtendať titulus ⁊ cā: ꝑ qua ad recentē peruenerit poſſeſſionem: qꝛ vel ſcdo cōcluditur nō poſſeſſor: vel quia clandeſtine intrauit. C. de acq. poſ. l. ſi. ¶ No. ꝙ eadē res eodē modo: nec idem ius reſpectu eiuſdem ſpeciei poſſeſſionis: nō poteſt poſſideri inſolidūꝫ: ⁊ no. ꝙ euidētiſſime cōſtare dicitur ꝙ conſtat inſtrumento. ¶ No. ꝙ homines mei ſine meo cōſenſu nō poſſunt ſe facere alterius cenſuales: ſuper quo vide ꝙ no. de foro cōpe. verum ſm Hoſti. ¶ Oppo. eccleſia ꝓbauit oēm honorē iuriſdictiōeꝫ ⁊ diſtrictū ſe habere in caſtro: cōmune fauētie probauit aliquā ſeruitutē ſibi deberi: vel hec probatio communis fauētie ⁊ archiepiſcopi reflectebanť ad idem ius ſeu incluſum in probatiōe archiepiſcopi: vel ad diuerſum. Si ad idem vel incluſum ꝓbatio epiſcopi eſt ſuſpecta: quia ꝓbando omnem deberi eccleſie honorē: ita ꝙ non ꝯpetat alijs: eſt ſatagere negatiuā: ⁊ ſic eſt improbabilis de cā poſ. cum eccleſia ſutrina. Si dicatur ꝙ hoc ius ſuitutis nō erat idem vel incluſum cū iure de quo ꝓbauit eccleſia Rauenē. adhuc debebat cōmune fauētie obtinere: quia probatio archiepiſcopi cū nō ꝯcurreret ad illud ius: illi nō detrahebat: ⁊ ſic quelibet ꝓbationes erant ꝑfecte: ſup diuerſo iure: ⁊ ſic vna nō videtur alteri preferenda: ex pluralitate: vel auctoritate teſtiū: aut poſſeſſionis antiquitate: ⁊ ſic ſentētia erat pro vtroqꝫ ferēda: quia teſtes nō cōtradicebant: ſed aduerſa atteſtabātur: ⁊ ſic ad cōſonantiam erant reducēdi: de teſti. cū tu. Item huic itelligere obuiat littera apte: que dicit ꝙ duo nō poſſunt eandē rem inſolidū poſſidere: quia eādē rem diuerſo reſpectu: quo ad iura: plures poſſunt poſſidere: imo eodem reſpectu quo ad diuerſas ſpecies poſſeſſionis. l. iij. §. ecōuerſo. ff. de acq. poſ. ⁊ l. iij. §. ex plurimis: naꝫ poſſum poſſidere eādem rem reſpectu ꝓprietatis: ⁊ tu reſpectu vſufructus: ⁊ ego ratione dominij directi: ⁊ tu ratione vtiľ. Inno. ad ſoluēdum cōtrarium laborat multū diffuſe ſcribit: ita ꝙ quaſi nō poteſt haberi intellectus ex dictis ſuis. Sed puto ꝙ claꝝ ipſum reddā tibi. Inn. ponit tres intellectus: vnus ꝙ eccleſia pretendente ius vniuerſaliter cōmune intēdebat ſpeciem: vt incluſam in genere. Scds ꝙ cōe intendebat ſpeciē vt ſeparatā nouiter creatā. Tertius ꝙ ꝑtendēbat cōe vniuerſaliter oīa hec iura: ſicut eccľia. Ponit ergo hic primo in prin. magne glo. vnū intellectū: ꝙ hic eccľia pretēdebat vniuerſaliter oēm iuriſdictionē: honorē: ⁊ diſtrictuꝫ: in caſtro: qꝛ habebāt oēm honorē ⁊ diſtrictum oīs generis ibi exercuerat in eccľia tam in ciuilibus qͣꝫ in criminalibus cauſis: puto iuriſdictōeꝫ in cognitiōe cauſaꝝ: ⁊ puniēdo maleficos. Inſup eam honorabāt vocādo eam dñaꝫ: occurrēdo nūcijs eis ⁊ obediēdo mādatis eius: ⁊ extra iudiciū diſtringebat ēt eos: exigēdo cautiōes: ⁊ fideiuſſores: ne ad illicita ꝓrūpent: que oīa ⁊ his ſiľia poſſūt ſub iuriſdictiōe comprehēdi ſm Inno. Cōe aūt fauētie pretēdebat certa ſuitia in ſpecie: que ſatis cōcludi poterāt ſub illo gñe iuriſdictionis. Sed huic obuiat contra: qꝛ ex quo hec eſt ſpecies ſeruitioꝝ: diuerſum eſt ius a iure archiepiſcopi. ⁊ ſic teſtes non ſunt cōtrarij: ⁊ non eſt ꝓportionabilis ratio: duo eandē reꝫ ⁊c. dic ꝙ imo erat ꝯtradictio: qꝛ teſtes archiepi vľr concludebant omnem iuriſdictionem ⁊c. ⁊ qui omnem dicit nihil excludit. xix. di. ſi romanoꝝ. de ma. ⁊ obe. ſolite. Ius ergo ſeruitioꝝ in cōmuni per illam vniuerſalē excludebatur: ⁊ ſic cōcluditur ratio: ꝙ duo ſimul eandē rem ⁊c. Non ob. ſi dicatur teſtes: ergo archiepiſcopi ſatagunt negatiuaꝫ:

quia dicunt ꝙ ita ad archiepiſcopū vniuerſaliter:ꝙ non ad
illos ⁊c̃. Cōtra id de cauſa poſ.cum eccleſia. Sed dicit In-
no.ꝙ aliud eſt teſtes atteſtari cōmune nō poſſidere:cuius di
ctum eſt vere ſuſpectū. Aliud ſi dicat omnem honorem ⁊c̃.
pertinere ad eccleſiam:quia ex hoc nō eſt teſtimoniū ſuſpe-
ctum:ſed tunc vltra aut illud verbū oēm honorē excludit
ſeruitia cōmunis fauentie:⁊ ſatagit negatiuā. Aut non ex-
cludit:⁊ non ſatagit:ſed tunc ſup diuerſis teſtes deponūt:⁊
ſic ſtat primū cōtrarium. ꝓpt̃ hoc Inno.recedit ab iſto in-
tellectu. Hoſtień.ſaluat ꝙ aliud eſt vbi teſtis expreſſe aſtruit
ꝓbare negatiuā:⁊ repellitur:vt ibi:aliud quando tacite illā
ſatagit:vel tacite probat:quia hoc nō eſt improbatum.ff.de
here.inſti.ſi quis ſempronium.ff.de reg.iur.expreſſa nocet.
Sed ſalua aliter ꝙ in contrario:⁊ atteſtatiōe ſuper affirma
tiua:non concluditur negatiua:niſi teſtes deponant ſup af-
firmatiua:quia ſi dico canonici tantū eligunt:ſi queraẗ quo
modo ſic:non ſufficiet dicere:quia vidi eos tantū eligere:ꝙ
⁊ alij potuerunt eligere:niſi dicat:quia vidi ꝙ alij nō erant:
⁊ ſic deponet ſuper negatiua. Hic aūt deponendo ſuper ter
minis affirmatiuis ſequitur negatiua:ſcio quia vidi eccl'iā
oēm honorem ⁊c̃. Sequitur ꝙ ſi omnem:ꝙ videre potuit:
ꝙ ab alio aliquid non fuit poſſeſſum:⁊ ſi dicas quare plus
ex vniuerſali affirmatiua ſequitur negatiua excluſa:ꝗ̃ ex in
definita taxata ibi. Rn̄deo.ꝙ hic vniuerſalis determīatur
ad iura in re que oīa excludi poſſunt in affirmatiua:ſed non
ſic in indefinita includūtur actus perſonales:quia nō ſequi-
tur. Iſti currunt:ergo non alii.id ꝙ excludit taxatio tantū
eſt in ſolo intellectu:non ex affirmatiuo ſequitur extrinſeco:
ex quo negatiua colligitur ſuper quo ſenſato habet depone
re teſtis:⁊ non de intellectu:vt no.ſ.de teſti.cauſam.ij. Item
terminus vniuerſalis principaliter cōcludit:⁊ quia includit:
excludit:ſed terminus particularis cū taxatiua nō principa
liter excludit:⁊ ſic principaliter:vel ſaltem eque principaliẗ:
eſt ꝑuatiuus:ſed vniuerſalis principaliẗ nō eſt poſitiuꝰ. Nā
ſi dico talis currit in iſto non includitur niſi curſus vnius:ſi
dico tantū currit:ex hoc non plus includitur ꝗ̃ primo:ſed
ſimpliciter excludit etiā alius priuatur:⁊ ſic principaliter pri
uatiua ⁊ negatiua deducitur:quia hic ītellectus defenditur
cum difficultate. Ideo Inno.ponit ſm̄ intellectum:qui col-
ligitur ex glo.ſua.in.ꝟ.dic ergo teſtimoniū:ꝙ hic teſtimoni
um eccleſie inq̄ſtum vniuerſaliter deponebat:ſuper honore
⁊ diſtrictu:non agebat excludere quaſi poſſeſſionem iuris
particularis ſeruitiorū:quod pretendebat cōmune:⁊ ſic pre
tendebat cōmune ſpeciem iuris non incluſam in vniuerſa-
li. Sȝ contra vniuerſale ius nouiter creatum. Non ob.con-
tra.ꝙ ſm̄ hoc non ꝓſit ꝙ plures:vel meliores:vel antiquio
res teſtes produxerit:quia non concurrūt ad idem ius. Itē
ſm̄ hoc ratio non faciet ad ꝓpoſitum ꝙ duo inſolidum eā-
dem rem poſſidere ⁊c̃. Reſpondit Inno.ꝙ probatio per
plures ⁊ meliores non excludit fauentinos:ex quo veniunt
ad diuerſos:ſed per plures probatio de antiquiori bene ex
cludit fauentinos:non vt non poſſideant:vel poſſidere poſ-
ſint talia iura. Sed quia non iuſte poſſident:ſed clādeſtine:
quia eo ꝙ cōſtat de antiquiori in genere:qui creat ibi nouā
ſpeciem:preſumitur clandeſtine illam occupaſſe:niſi doceat
de iuſto titulo ⁊ patiētia poſſidētis in genere:ꝙ ſciente ⁊ pa
tiente:eccleſia Rauēnati:cōmune intendente querere poſ-
ſeſſionem ſic ſit vſus.ff.de aqua quot.⁊ eſti.l.j.§. Ariſto.l.fi.
.C.de acqui.poſ.⁊ qui ſciētiam allegat illam habet proba-
re.ff.de proba.in exceptionibus:niſi violente preſumptiōes
eēnt de ſciētia.xvj.di.ꝙ dicitis de poſtu.pre.c.j.lxxxi.di.ꝓ-
poſuiſti:⁊ ſi probauerit ſcientiā ſufficit eccleſiā probare ꝙ
ſtatim cum ſciuit verbo:vel facto:ꝯtradixit vel alio modo:
⁊ tunc concluditur ꝙ vi ab eccleſia poſſedit:⁊ ſic eccleſia eſt
ſupior in interdicto.ff.vti poſſi.l.j.in fi.⁊.l.j.§.ꝙ fit:⁊.§.ſe.ff.
ꝙ vi aut clam.inſti.de interdic.§.retinende.eccleſie aūt pri
uilegia diminiculant:ſed ſola probatio antiquioris eſt cau-
ſa cōcludens victoriam. Non ob.ſi dicatur eccleſia hec ſer-
uitia nō poſſidet:ſed poſſidet cōmune:ergo cōmune ſupe-
rior in interdicto ꝙ datur poſſidenti quo ad alia.ff.vti poſ.
l.j.§.hoc aūt:⁊ ſufficere debet ſi tempore litis cōte.poſſidet:
Inſti.de interdic.§.retinende:dic ꝙ eccleſia quo ad vniuer
ſitatem iurium ſupior eſſe debet:quia probat:⁊ etiā ad hāc
particularitatem:quia vel nō probatur poſſeſſio:quia non
oſtenditur patiētia archiepiſcopi:⁊ ſic poſſeſſio nō eſt crea-
ta:⁊ ſi dicatur ex quo conſtat de antiquiori illa clandeſtina
eſt:vnde nō iuuat ꝓbātem:remanet ergo eccleſia in ſua vni
uerſali:nō reſtricta per vſum ſeruitiorū pro communitate.
Sed adhuc obſtat:quia quo ad ſeruitia nō debet obtinere
eccleſia:quia ex quo:quo ad illa nō contēdit poſſidere:ei re
ſpectu illorum nō debet dari interdictum vti poſſi.quod da
tur poſſeſſori cōtendenti ſe poſſeſſorem:⁊ nō datur conten-
denti aliū non poſſeſſorem.ff.vti poſſi.l.j.§.j. Per que qui-
dam fatentur ꝙ hoc caſu nō habet interdictū quis vti poſ.
ſed habet interdictum ꝙ vi aut clam:ꝙ nō placet:quia illō
non datur ad poſſeſſionem reſtituendā:ſed ad deſtruendā
edificatam.ff.ꝙ vi aut clam.l.j.⁊ dixi.ſ̄.de reſti.ſpo. Itē cū
quis:ſaluo niſi clam ingreſſus expelleret volentem venire:
quia tunc ageretur interdicto vnde vi:vl' ſi ſuſpicaret ſe poſ
ſe repelli:vt.ff.de vi ⁊ vi ar.l.j.§.interdictum aūt:⁊ dixi in di
cto.c. Item cum quis. Sed reſpondēdo dicit Inno.ꝙ ha-
bebit eccleſia interdictum vti poſſi.etiam reſpectu ſeruitio
rum que non poſſidet:quia huius interdictum cōpetit quā
do quis poſſidet:⁊ conturbatur:ſiue a contendente ſe poſſi
dere altero reſpectu:dum tamē ex illa poſſeſſione turbetur
a contēdente ſe altero reſpectu poſſidere:in poſſeſſione:quā
dicit ſe habere:dū tamē turbans ⁊ poſſidens poſſideat vi:
clam:vl' precario:ab agente. Sed dices ſi non poſſidet quo-
modo agit:ꝙ non poſſideat:patet:quia ſi iſta ſeruitia poſſi
det cōmune:iam nō poſſidet eccleſia illa. dicit Inno.ꝙ poſ
ſibile eſt ꝙ eccleſia poſſideat in ſuo genere incluſa:etiā hec
ſeruitia:⁊ nihilominus ⁊ illa poſſideat cōmune:quia talia
iura ſunt multiplicabilia:⁊ creari poteſt alia ſpecies ciuilis
ſeruitutis:ſtante vniuerſali archiepiſcopi:licet cōmune ma
le acquirat:quia clādeſtine:ſtāte antiqua poſſeſſione. Sed
ſm̄ hoc cū multiplicatum foret ius nō decebat imponi ſilen
tium cōmuni fauētie:nec illō abdicari ab illo. Ideo ſol.⁊
hec eſt mens Inno.ꝙ poterat archiepiſcopus hoc obtine-
re:ſiue ageretur poſſeſſorio vti poſſi.reſpectu poſſeſſionis
vniuerſalis in qua nō includebat ſimilem ſpeciem iuris ſer
uitutis:quod pretēdebat cōmune:ſiue comprehēderet ſimi
lem ⁊ nō illam in ſpecie:nouiter clandeſtine creatam:quia
ante vſus generalis erat liber ⁊ vagus:per creationē noue
poſſeſſionis. Iam hic vſus turbaẗ ab hac turbatione non
poteſt deſiſtere poſſidēs cōmune:niſi ſup illa ſilētium impo
natur:⁊ ſic eſt mirabile ꝙ etiā non poſſeſſori in ſpecie:a qua
pretēdit turbationem:datur vti poſſi.dum tamen ex eo ꝙ
alter poſſidet clam turbetur:⁊ tunc:aut oportet ꝙ dimittat
illud ius:⁊ adiudicetur poſſidēti in genere de cuius antiquo
ri cōſtat poſſeſſione:vt ei ſuper illo iure ſilentium imponaẗ:
ſic ⁊ cōtra clandeſtinum poſſeſſorem datur interdictum vti
poſſi.poſſidēti ciuiliter:quo obtinet naturalem clandeſtinā
poſſeſſionē ſibi reſtitui:quia aliter nō poteſt turbatio deſi
nere.ff.de acqui.poſ.l.clam poſſidere.§.qui ad nundinas:⁊
dixi de reſti.ſpo. Item cum quis:vbi allegaui hoc dictum
Inno.ꝑ que quidā dicūt ꝙ ſi cōmune poſſidet ſine turbatio
ne ipſius archiepiſcopi:⁊ reſtrictiōe ſuorū ſeruitiorū:⁊ iuriū
illa poſſidere:quia tūc nō daretur interdictum quo ad illa
ſeruitia:nec ſilentium imponeretur ipſi cōmuni:q̄uis clam
poſſideret:cum ad hoc ageretur ꝙ no.per hoc non obſtat
ꝙ non poſſidēti non detur vti poſſi.quia hoc verum quan
do nullo modo poſſidet:⁊ ſic concluditur ꝙ poſſidenti da
tur eo reſpectu quo poſſidet:ſiue turbetur ab alio conce-
dente ſe eodem modo poſſidere:ſiue turbetur a non poſ-
ſeſſore:ſiue turbetur a poſſeſſore alterius ſpēi poſſeſſionis:
nam datur hoc interdictum non tātum contra poſſidere ſe

contendentem: ſed e contra non poſſidentē turbantē: quicquid dixerit glo. de cauſa poſ. cum dilectus. ff. vti poſſi. l. j. §. hoc autem. e. titu. ſi duo. §. ſi vi. ff. ſi ſerui. vēdi. l. ſicuti. §. Ariſto. vbi turbet poſſidentem: vel non permittendo eum viti iure ſuo: vel etiam de ſuo auferendo. ff. vti poſſi. l. ſi duo. §. Item videamus. Et eſt hoc interdictū pro iuribus vtile. Cōpetit etiam actio iniuriarū contra illum qui turbat temerarie non contēdens ſe poſſeſſorem. ff. de iniur. l. iniuriarum. §. ſi. e. l. ſe. ff. de ac. emp. l. qui pendēte: e fuit dictū Ja. de are. vt dicit Cy. in. l. j. C. vti poſſi. Non ob. ꝙ dicitur. J. cū glo. ꝙ vbi inuenitur ꝙ reſpectu diuerſe ſpēi poſſideant agētes debet adiudicari poſſeſſio cuiqꝫ: e modos poſſidendi diſtinguere: quia illud procedit quādo neuter ab altero male poſſideat: hoc eſt non vi: non clam: non precario. Item littera hec adiudicatur quando ſola eccleſia agebat. vnde dato ꝙ poſtea cōmune agat: e probaret exceptionem ſeruitiorum: non fieret adiudicatio ſuper illis: quia petitū nō erat de ſymo. licet: e quia male poſſidebat: vt eſt dictum: vbi autem bene poſſideret abſolutū fuiſſet cōmune quo ad ſeruitia ab archiepiſcopo. ſ. de elec. cū eccleſia vulterana: ſed nō fieret adiudicatio cōmuni: nec pronūciaretur ꝙ ſuper illis non moleſtaretur: ex quo non eſt petitū. dicit Hoſti. ꝙ hoc facit cōtra id quod not. Inno. in. c. ex conqueſtione: ſed non eſt contra: quia hic in iuribus multiplicabilibus: e aliud eſt ius eccleſie: aliud iura per ſe creata. Ideo vt ſuper non deductis non fertur. Sed dominiū rei deductum videtur ibi negatiue adiciente ſe dominiū: cum non ſit multiplicabile: e hoc caſu debet ſententias exprimere modos turbationis: e agenei: ſi enim lata eſſet ſententia ſimpliciter ꝙ non vexet: in nullo vlterius vexare poterit: etiā ſi erit in poſſeſſione aliquorum ſeruitiorum: ar. C. de anna. excep. l. ſi. videc ꝙ hic intellectus: vt ex ſolo īterdicto vti poſſi. hoc obtineret eccleſia difficulter ſuſtinetur. Ideo alij dicūt ꝙ ratione illius noue poſſeſſionis a cōmuni create poterit archiepiſcopus agere poſſidens illas vniuerſaliter: interdicto vnde vi: vel ex officio iudicis: vel conditione ex decre. ad recuperandum ius illud ſeruitiorum quod poſſidebat commune: e interdicto vti poſſi. ſimul ratione ius turbatiue quam ſibi facit ſuper iure: quod eccleſia poſſidebat: ſed dic ꝙ hoc iure non probatur: cū enim hec poſſeſſio q̄ſi q̄ſi clandeſtina nouiter creata reſtringat generale: e vniuerſale ius ꝙ habebat in eccleſia: licet non ſpoliet eam aliqua ſpecie poſſeſſionis iur. ſpoliat archiepiſcopū q̄ſi poſſeſſione libertatis reſpectu cuius pōt agi poſſeſſorio: vt ē caſus in. c. piſanus: de reſti. ſpo. e h tꝫ Hoſti. ad h all. ff. vti poſſi. l. j. §. cū igitur e. §. at pedius: e. §. perpetuo: e. l. ſe. e. l. ſi duo. §. hoc interdictū vſqꝫ ad. §. creditores. Nō ob. ratio que ponitur hic ꝙ duo nō poſſint eodem reſpectu inſolidū ec̃. quia ratio in tex. neceſſario reſpicit diuerſos caſus: quaſi velit dicere vel dicis ꝙ ſic vtendo diuerſa ſpecie nihilominus creauerit: ſed ſolū poſſederit: ꝙ archiepiſcopus: e obſtat ratio: quia duo inſolidum ec̃. vel dicis ꝙ acquiſiuit e obſtat clandeſtinitas: e iniuſticia: e ſic cōcludit ratio. Nā ambe rationes non poſſunt reſpicere eandem rem: e eundem caſum: quia vna preſupponit poſſeſſionē in cōmuni: altera negat: e hoc ꝙ poſſideat e non poſſideat eodem reſpectu eſt impoſſibile: rationes ergo reſpiciunt diuerſos caſus: e hec ſufficiant de hoc intellectu qui cū maxima defenditur difficultate. ¶ Tertius eſt intellectus quē ponit Inno. in ſua glo. v. vel dic e planius: ꝙ queſtio que fuit cū archiepiſcopo tam ex parte eius: q̄ ex parte cōmunis fatentis: fuit pariter ſuper vniuerſali honore: iuriſdictiōe: e diſtrictu: non ſuper iure ſeruitiorum tantū: Ideo meliores probationes e de antiquiori poſſeſſione preualuerunt: e bene ſequitur cum duo inſolidum ec̃. e expone eadem. ſ. honorem: iuriſdictionem: e diſtrictum: e ſic plana ſunt omnia. Non ob. ꝙ teſtes de ſeruitijs depoſuerint: quia dixerunt hoc incidenter: ad certificandū dictum: per modum cauſe: forte concludebant cōmune habere honorē: e diſtrictū: interrogati de cauſa reſpondebant ꝙ viderunt caſtrum reſpondere de certis ſeruitijs: in quibus teſtes cōcordabant: de ipſis autem principaliter non agebatur. ſ. ſ. de elec. cū eccleſia. ff. vti poſſi. l. ſi duo: nam ex quo illa non intendebat: ſuper illis non obtinet. Si aūt cōmune retuliſſet queſtionē tantū de illis ſeruitijs: neqꝫ iuriſdictiōe poſſet ſuper illis agere: ex de illo iure poteſt referre queſtionem: ſicut vbi agitur poſſeſſorio ſuper poſſeſſione rei corporalis: poteſt cōuentus referre queſtionem iuris quod habet iure: e per hoc excludere turbationē: quia non turbat qui iure ſuo vtitur. ff. vti poſ. l. ſi duo. §. ſi vicinus: e pro illo potuiſſet agere ſi aliquod ſeruitium pretendat: in iuriſdictione negatoria. ff. ſi vſufru. pe. l. vti frui. §. virum. Sed poſſeſſorio non agit ſi poſſeſſionem habet clandeſtine: alſ ſi habet poſſeſſionem iuſte: adhuc poſſet poſſeſſorio agere: quia ex hoc non turbat ſi vtitur iure ſuo: vt de elec. cum eccleſia. ¶ Scđo per hanc litterā dicit Joan. an. ſm Hoſti. eſſe intra articulum a. xl. annis citra: e a. xl. annis e citra: quia per primū articulum probatū non concluditur preſcriptio: quia verificatur hec concluſio etiā ſi poſſederit vno momento. l. annos. xl. vt. l. j. §. ꝙ autē. ff. de aqua quot. e eſti. e quia dato ꝙ probaretur continuatio cōputatio temporis incipit a tēpore lati teſtimonij: e ſic includitur litis cōteſtatio intra tempus. xl. annorum: e ſic probatur interrupta preſcriptio. Sed in ſcđo articulo probatur continuatio temporis propter illam copulam: e que notat continuationem. alſ. ad primum de preſcrip. ad audientiā. de verb. ſig. abbatem: ſi in. ij. articlo diceret poſſedit a. xl. āno e citra: e plus: quia illa dictio plus adiecta ad modicū tempus: aliud plus concluderet ꝙ eſt inter principiū iudicij: vſqꝫ ad diem dicti teſta. vt. ff. de ver. ſig. l. hec adiectio. ꝙ non placet: quia illa indeterminata vel probat: vt dixi de dila. litere. dic vt ibi: et hoc etiam tenet Bar. in. l. celſus. ff. de vſuris. e in. l. mote litis. C. de rei ven. Si dixerit poſſedit in iſtis. x. annis. dicit ꝙ idem: quia hec prepoſitio in verificatur etiā ſi vna die poſſederit: vt dicto. §. ꝙ autem. Inſtruit autē Bar. vt concludat articulus ꝙ dicunt ꝙ poſſedit a. xxx. annis citra: vel e citra: e per ipſum tempus: vel ſic poſſedit per tempus. x. annorum proximę preteritorum: quia dictio per perfectionem totius temporis ſignificat. l. vrbana. §. pernoctare. ff. de verbo. ſig.

Item ſi dicat talis poſſedit iam ſunt. x. anni: vbi alleget ſe poſſidere hoc ſufficit: quia probato initio preſumitur continuatio: vt dicam. J. e. cū ad ſedem: debet etiā eſſe aduertens actor probans preſcriptionem: vt determinet tempus certū: quia ſi diceret talis poſſedit per. x. annos: e non conſtaret q̄ eſſent illi. x. anni: potuit enim eſſe ꝙ teſtes cōſenſerint de. x. annis ante articulum: vel ꝙ vnus teſtis ſenſerit de. x. annis: alter de alijs. x. annis: e ſi probatio dubia non releuaret: de proba. in preſentia: de verbo. ob. inter ſcrip. §. j. ſm Bar. in dicta. l. celſus: vbi hec etiā ponit. debet ergo dicere ꝙ poſſederit. x. annis finitis tali tempore: vel inchoantis tali tēpore: vt ſic ſe referat ad certū tempus ſm Bar. Qualiter aūt probetur cōtinua poſſeſſio: dicit Guil. in Spe. de proba. §. ſi. ad ſi. v. Sed queritur: ꝙ probando me in initio decennij poſſediſſe: e hodie poſſidere: quia ꝓbatis extremis media preſumuntur: vt. l. pe. C. de apo. publi. li. x. C. de vſur. l. cetera. C. de adult. l. ſi qui: ad hoc. xxviij. di. quia ſunt culpe. ff. de le. iij. l. ſi ſeruus plurium. §. ſi. vide glo. vj. q. v. c. pe. ¶ Nūquid autem probato conſequenti videatur probatum antecedens: ibi remittit Jo. an. inſti. de inuti. ſti. §. ſi ita ſcriptum. No. gl. C. de do. ꝓmiſ. l. ij. e vide Inno. de dolo. olim: cum probatur etiam ſi probo me collegiſſe fructus per. x. ānos: nam pro toto tpe preſumor collegiſſe: licet fructus certo tpe colligantur. ff. ſo. ma. l. diuortio. §. ſi. ad hoc de preſcrip. ſanctorum. Bar. idem in dicta. l. celſus: dicit ꝙ ſm ea que no. C. de ꝓba. ſiue poſſidetis: e p Cy. C. de lō. temp. ꝑſcrip. l. lōgi: nō eſt hec practica neceſſaria: ſufficit ꝙ ꝓbet initiū poſſeſſionis: e hodie alſ ſe poſſidere: ex q̄ olim poſſedit ec̃. vt dictis iuribus: e dicā in. c. cū ad ſedē: e preſumitur etiam continuaſſe.

¶ De ruſticis autem qui dicunt aliquem tenuiſſe ꝛ poſſe diſſeremittit Joā.an.ad.l.ſtipulatio iſta.§.hi quoqꝫ.ff.de ver.ob.ibi glo.dicit ꝛ Bar.ꝙ ſi teſtis dicat talis poſſedit: ꝙ ꝓbat poſſeſſionē:ſi dicit ꝙ vidit ipſum poſſidere:nec ob. ꝙ verbum poſſidere ſit verbum iuris:ꝙ nō cadit in ſenſum teſtis:ꝙ debet intelligi poſſidere.i.detinere:qꝛ teſtis hꝫ deponere per verba facti:ſed ſm hoc nō ꝓbabit niſi detentationem:ꝛ ſic erit impoſſibile ꝙ per teſtem ꝓbetur poſſeſſio: qꝛ eo ꝙ ꝓbat detentationem cum habeat deponere ꝑ verba facti:cōcluditur poſſeſſio.alr̄.l.quedā mulier.de rei ven. ꝛ.l.ij.C.de acq.poſ.ff.de acq.poſ.l.j.de ſolu.ticia.no.Joā. vij.q.j.pontifices:ꝛ Inno.de priuile.olim.Idē ſi dicat ſcio ꝙ vidi ipſum detinere:qꝛ per talia verba habet deponere. ¶ Oppo.ꝙ parum proficiant priuilegia in interdicto vti poſ.fundata ſup nuda poſſeſſiōe:ar.de reſti.ſpo.in litteris. Sol.dicit Inno.ꝙ priuilegia iuſtificabāt poſſeſſionem cōmunis Fauencie:alr̄s modicum ꝓficeret ꝓducere priuilegia:vel ſm eum ꝓficit ꝓducere priuilegia ēt iuſtificātia ſolam poſſeſſionem eccl'ie:qꝛ cōe ſuas ꝓbationes ꝓduxit:ſup ſeruicijs:vel etiam ſup omni iuriſdictione:honore ꝛ diſtrictu:ꝛ qui dixit oē nihil cōe reliquit:imo illud excluſit:prudēter ergo fecit eccl'ia que priuilegia induxit: ꝛ q̄ntum potuit ſuam cām iuſtificauit:vt ſic ꝓbationes ſue cōis ꝓbationibus ꝓferent̄:ar.de ſnc.ab inte.c.fi.plus dicit Inno.ꝙ ſi cōe ꝓbaſſet ſe ſeruicia prius recepiſſe:ꝛ poſſediſſe ſeruicia antequā eccl'ia in predictis locis poſſediſſet:oēm honorem ꛛc. In hoc caſu nō artatur cōe ꝓbare aliquem iuſtum articulū ſue poſſeſſionis:qꝛ in nullo tunc eſſet preſumptio ꝯtra ipm: ſed qꝛ in re alterius dicit ſe aliquid acq̄ſiuiſſe.ſ.ſeruitutē ſeruitiorum:cum oīs res prima facie preſumat̄ libera: hoc hꝫ probare. Igitur ſi cōe probaſſet aliquem titulum per quē cōtrariam ꝑſumptionem elidere potuiſſet:ſm Inno.ad qḋ optime de elec.cum inter.R.ꝟ.ſane:ſm Hoſti. ¶ Oppo. ꝙ premittere debuerit papam imꝑatoribus.ſ̄.de iudi.decernimus:dic ꝙ ordo fuit ꝑpoſterus:vel forte reſpicit tp̄is prioritatem:qꝛ imperatores prius cōceſſerunt:ſic.ſ̄.de reſt. in inte.auditis:ſꝫ Hoſti.ex quo pꝫ ꝙ antiqua poſſeſſio iuſta preſumit̄ ꝛ ſociata titulo. Hi ſunt duo modi teſtificādi poſſeſſionem:vide Inno.de reſti.in inte.c.ij.in ꝟbo per monachos. ¶ Ad glo.opp.ꝙ eadem res poſſit a pluribus poſſideri:vt.l.iij.§.ex cōtrario.So.eodem modo ꝛ reſpectu ſic: nam vnus pōt habere naturalem alter ciuilē:vnus iuſte alter iniuſte poſſidere pōt:ſicut dicit Jo.an.ꝙ aliq̄n ſunt duo dn̄i eiuſdē rei:vnus ſpē alter re:ſicut pater ꝛ filius.ff.de lib. ꝛ poſthu.l.in ſuis:ſm Hoſti. ¶ Op.ꝙ non artētur ſaltem tm̄ ad oſtendendum titulū poſſeſſionis:ex quo poſſidēt:vt .l.cogi:de peti.here.ꝛ qꝛ poſſeſſorium vti poſſi.fundat̄ ſup nuda poſſeſſione.Sol.q̄n vterqꝫ eque ꝓbat de poſſeſſione equaliter valet allegare titulū:qꝛ tunc eſt poſſeſſor ſuperior in interdicto. Item artat̄ q̄s ad ꝓbandum titulum:q̄n ſua poſſeſſio ex antiquiori in cōtrarium preſumit̄ iniuſta:qꝛ ſi vult obtinere cōtra antiqua:opꝫ ꝙ ipſam iuſtificet ex titulo:alr̄s ſufficit ꝙ neqꝫ clam:nec vi:vel ꝓcario poſſideat ab aduerſario:eo ꝙ poſſidet obtinet:ſi aliter nō iuſtificatur ſua poſſeſſio: vel aduerſarij nō magis iuſtificet̄.ff.vti poſſi.l.ſi duo.aliqua ponit Hoſti.ſub hac glo.obmitto:qꝛ nil aliud dicit ꝙ glo. ſic declarata. ¶ Venio ad.ꝟ.cum ergo.no.duplicē practicam ꝓnūciandi ſup īterdicto vti poſ. Primā qꝛ vbi equaliter probat dꝫ ꝓnunciari vti poſſidetis:ita poſſideatis: vbi diſpariter dꝫ ꝓnunciare pro melius probāte:aduerſe parti ſilentium imponēdo:ꝛ ꝓhibere ne per ſe vel alios moleſtet ſuperiorem in poſſeſſione nec habitatores loci. ¶ Nota ꝙ ex moleſtatione ſubiecti moleſtat̄ ſuperior:cuius ꝑtextu pōt agere poſſeſſorio retinēde. ¶ No.ꝙ iudicio agitato ꝑ ꝓcuratorem:ꝛ cā eſt ſn̄ia dictanda in ꝑſonam dn̄i: ꝛ non in ꝑſonam ꝓcuratoris.de elec.querelam. ¶ Oppo.ꝙ de antiqua poſſeſſione nouiter acquiſita non preſumitur iniuſta:vt patet.ſ̄.de cā poſ.cum eccl'ia.Sol.dicunt q̄dā ꝙ in corporalibus conſtito de antiqua poſſeſſione noua preſumit̄ iniuſta:hoc verum in corporalibus:qꝛ in illis poſſeſſio non pōt multiplicari:ꝛ ſic ad alium nō transferri abſqꝫ priuatione ꝓmi. Ideo nō preſumitur iuſta niſi ꝓbetur:ſecus in incorporalibus in q̄bus poſſeſſio eſt multiplicabilis: ſm Jo.an.hoc dictum eſt cōtra iſtum tex.qꝛ ꝛ hic loquitur in poſſeſſione iurium. Ideo dic idem vtrobiqꝫ:quando quis deducit quaſi poſſeſſionem:reſpectu iuris in aliquo derogantis:antiquori iuri:vel illi detrahētis:aut illud reſtringētis:ꝛ hoc ꝓbat ꝟbum ꝛ aliis ad hec ꝑtinētibus:ad hoc cōcluditur ꝙ cōmune Fauentie agere velit de alijs iuribus:hec nō tangētibus non obſtat exceptio. ¶ Opp.ꝙ papa non debuerit ꝓnunciare ſic diffuſe ſup alijs ꛛc.qꝛ ſn̄ia debꝫ eſſe certa.l.ij.C.de ſen.que ſine cer.q̄nti.Sol.dicit Hoſti.ꝙ cum verba libelli lata ꝛ generalia fuerunt:ꝛ larga:ꝛ generaliter intelligenda ſunt:ꝛ ſic ꝓnunciādum.ff.de iudi.ſi q̄s intētione:ꝛ.l.ſolem. .ſ̄.de cauſa poſ.cum eccl'ia:vnde cum adiudicat̄ alicui res adiudicari pōt cum ſuis ꝑtinentijs:de reſti.ſpo.cum ad ſedem:de fide inſtru.inter dilectos:de dona.dilecti.ſm hoſt. ¶ Oppo.ꝙ cōe Fauētie nedum potuerit condēnari ſuper non turbatione:ſed ēt ad intereſſe turbationis de preterito q̄nti ſua intererat pacifice poſſediſſe. dicit Jo.ꝙ hoc eſt ipꝰ tandum archiep̄o qui hoc nō petijt:nam ad hoc agere poterat.ff.vti poſſi.l.ſi duo.§.fi.ſm Hoſti. ¶ Opp.ꝙ debuerit ꝓnūciari ſup ꝓprietate illorum iuriū pro eccl'ia ex quo ꝓbauerit:vt.ſ̄.pꝫ:qꝛ ꝓbauit preſcriptionem.Sol.licet hoc ꝓbaſſet littera.dicit hic ꝙ tm̄ poſſeſſorio actum erat:ꝛ ꝯcluſum in illo:merito tm̄ ꝓnunciandum.ff.cōi diui.vt fundus cum ſi. ¶ Vltimo per decre.dicit Joā.an.dn̄m pro hominibus ſuis q̄ſi liberis agere poſſe: qꝛ ꝛ hoc erat petitum. Si non eſſet petitum nō poſſet. de oꝛ.cog.cum dilectus.§. ſi.de deci.dudum:ꝛ hoc quia in moleſtatione hoīum dominus dicitur moleſtari: ꝛ īntereſt dn̄i locupletes ſub ſe habere ſubiectos:vt in auc̄.vt iudi.ſine quoquo ſuf.§.cogitatio coll̄.ij.de quo.ſ.de ap.dilectus:ꝛ facit de priuil̄.auc̄te.li.vi. ſm Jo. ¶ Venio ad glo.gl.in ꝟbo:ꝛ vi declarat ꝑ qua videt̄ vti poſ.ꝛ dicit ꝙ ꝓ turbatiua:ꝛ q̄ dicat̄ turbatiua qḋ de īterdicto vtrobi.dic vt in glo. ¶ Op.innuit in lr̄a ex duplici practica ibi poſita dari interdictum ſolum inter duos cōtendentes ſe poſſidere:hoc eſt falſum:qꝛ datur cōtra turbātem etiam ſe poſſidere nō contendētem:vt pꝫ in.l.ſi duo.§. ſi.ff.vti poſſi.Sol.glo.fatetur ꝙ intētari poteſt interdictū inter duos eodem modo ꝯtendētes ſe poſſidere:pōt intentari inter duos quoꝝ alter nō contēdit ſe poſſidere: ſed moleſtat.pōt intentari inter duos quoꝝ vterqꝫ ſe contēdit poſſidere:ſed non eodem modo:papa que glo.ponit practicas in quocūqꝫ caſu circa modum ꝓnūciādi. Primus quādo intentatur poſſeſſorium contra moleſtātem nō poſſidentem nec contendētem ſe poſſidere:ꝙ poſſibile eſt:lꝫ aliqui dixerunt cōtra ꝛ male:vt no.glo.de cauſa poſ.cum dilectus. Tamen vt dicit Joā.an.de preſcrip.veniens in glo.licet ep̄e in fi.nō datur ei qui eſt in poſſeſſione cōtra verum poſſeſſorē: vt ibi no.tunc dicit glo.ꝙ practica erit vt nō pronunciet vti poſ.ita poſſideatis.Sed nō inquietetis poſſeſſorē: vt.l.j.§. Eſt igit̄.ff.vti poſ.C.e.l.vna.hoc inq̄ſitum nō petit intereſſe moleſtationis:nam ſi ageret pro moleſtatione eſſet ſecus:qꝛ cōdemnari deberet ad intereſſe. ¶ Venio ad ſcdm caſū q̄n eſt queſtio inter duos poſſidētes:quoꝝ vnus poſſidet ciuiliter:alter naturaliter.ſ.vſufructuarius ꛛ ꝓprietariꝰ:ꝛ neuter poſſidet ab alio:ꝛ ſic vterqꝫ iuſte poſſidet: dic ꝙ iudex dꝫ ꝓnūciare vti poſſi.ita poſſideatis:non tm̄ ita cōfuſe:qꝛ ſic daret gladiū vtriqꝫ parti:ſed dꝫ examinare qualitates poſſeſſionum:ꝛ ꝓbationum:ꝛ diſtinguere eas in ſn̄ia ſua:ſic ꝓbaſti te hr̄e poſſeſſionem ꝓprietatis ciuilem:ſi de ꝛ tu probaſti de poſſeſſione vſufructus naturalis: ꝛ ego ꝓnūcio te poſſidere vt vſufructuarium:vt vti poſſides ita poſſideas. ar.inſti.de ruſti.§.curare. dicit Jo.an.ꝙ in quolibꝫ dꝫ dicere ꝛ circa hanc poſſeſſionē tibi fieri vim veto:qꝛ ſemp hoc

addit in ſententia qui pnunciat in interdicto vti poſſi.ff.vti poſſi.l.i.Cy.dicit ꝙ etiã debet addere ad verba pnũcio te poſſidere vt pprietariũ.e liceat tibi facere oia que ſpectant ad pprietariũ:pnũcio te poſſidere vt vſufructuariũ:ꝛ lꝫ tibi facere oio que ſpectãt ad vſufructuarium. ¶ Uenio ad vltimũ caſuꝫ qñ vterqꝫ cõtendit ſe poſſidere eodẽ mõ:ꝛ eodẽ reſpectu:dic ſi alter ipſoꝝ eſt ſupioꝛ in iterdicto:vt quia pbat per plures teſtes:vel pbat de antiquioꝛi poſſeſſione:vel probat de titulo:alio nihil docente:vel melius pbat de titulo:ꝛ iudex dꝫ pro illo qui melius pbat pnunciare:ꝛ habeſ practica ſnie hic:qꝛ ſi vterqꝫ eſt actoꝛ cõdemnabit vnus plene probantẽ:ꝛ vltra hoc iponet ſilentiũ ei:ꝛ phibebit ne per ſe vel aliũ vim vel turbationem inferat:vt hic dꝫ Bar. dicit ꝙ ſic pñt peti tria ſic:ꝛ cõdemnatio dꝫ fieri ad tria vꝫ. nõ me turbet in futurũ:ꝛ cõdemnari debet ad intereſſe moleſtationis de pterito:ꝛ ꝙ reus a moleſtatiõe deſiſtat:vt dicit in.d.l.ſi duo.ꝛ no.ibi in.l.i.§.interdictuꝫ.e.ti.ad hoc.l.i. ꝛ.l.ſi duo.§.fi.Si autẽ alter nõ ſupat alterũ:qꝛ vterqꝫ pbat de poſſeſſione:ꝛ neuter de antiquioꝛi:ꝛ neuter de titulo:vel vterqꝫ dicit glo.ꝙ aliqui dicũt ꝙ debet ſupſedere in pronũciatione:vt ſic tedio affecte ptes cõponant iter ſe:vel iter cões amicos.Sed hoc nõ videſ tutũ:cũ fortẽ nũꝗ͂ venirẽt ad cõcoꝛdiam:per hoc tamẽ facit ꝙ ex quo iudex eſt incertus:ꝛ nõ põt certã ferre ſniaꝫ:nec dicit ei liquere de cã.Hic ſi cõſtat ei qui ad iudiciũ puocauerit:ille habebiſ pro actore:ſm glo.ꝛ cõtra eũ vt obſcure pbantẽ pmulgabiſ ſententia.Si vterqꝫ fuit actoꝛ ſupſedebit:vel nõ pnũciabit in pfuſo:vti poſſi.ita poſſideatis:nõ placet hec practica doctoribus:qꝛ hoc eſſet eos ponere ad arma cõtra.l.equiſſimũ ff.de vſufruc.l.res erit ſorte dirimẽdo.l.in tribus.de iudi. .C.cõia de le.l.fi.in principio.dicit Hoſti.ꝙ hoc iniſtius eſt:ꝛ cõſuetudine approbaſ.dicit Jo.and.ꝙ ſi reſiſtunt ne ius ſoꝛs ponaſ ſe impediunt. Quid autẽ in beneficialibus vbi nõ eſt res diuiſibilis:nec ſorti eſt locus:remittit.de eo qui mit.in poſ.eum qui.lib.vj.ſuper vltima glo.hoc non placet Bar.in.l.ſi duo:quia queſtio facti nõ debet dirimi ſoꝛte.l. ſi duo ſunt ticij.ff.de teſta.tu.ſed per hãc dirimitur queſtio facti. Alij dicunt ꝙ aſſignabitur vtriqꝫ pro diuiſo:ꝛ ſic pronunciabit vterqꝫ medietatẽ poſſidere p indiuiſo donec de pprietate cõſtet.Sed dicit Inno.nõ eſſe ſic pronunciandũ ex quo nõ eſt petitum.de ſymo.licet hely.Butri.tenet illã practicam ꝙ poſſeſſio ſequeſtreſ:ꝛ poſſideſ phibebuntur ptes ꝙ nõ accedant ad poſſeſſionẽ donec alter melius probet altero.Bar.dicit ꝙ dꝫ iudex diuidere poſſeſſionẽ iter eos:pbat qꝛ ſi duo ſunt vſufructuarij in fundo:qꝛ cuilibet eſt relictus vſufructus facient ſibi partes per concurſum ꝛ vterqꝫ erit in poſſeſſione p medietate.ff.vti poſ.l.fi.in prin. Idẽ in duobus legatarijs quibus eadẽ res eſt legata in ſolidũ:nã ſi quilibet probet ſe poſſidere neceſſario intelligitur ꝙ qlibet p dimidia cũ ſibi partes faciant per cõcurſuꝫ:ita in pPoſito ſi plures oſtendũt titulũ equalẽ:vel qñ nullũ oſtendũt ſaltẽ habent titulũ.de iur.gen.quaſi occupauerint rẽ vacãtẽ:ꝛ que in nullius bonis eſt cũ dñs nõ appareat vnde iudex pnunciabit vtrũqꝫ iſtoꝝ poſſidere cõiter:ꝛ pro indiuiſo:ꝛ diuidet ſi vellet:ꝛ ex hoc ſequiſ ſi quis eorum vellet intentare petitoꝛiũ intentabit viciſſim vnus cõtra aliũ:ſicut fit in.l.ſi duo.qñ pnunciat iudex vnũ poſſidere ciuiliter alterũ naturaliter intentabiſ petitoꝛiũ viciſſim put valent:ſm Bar.in.d.l.ſi duo. Cõſulit ſpec.in tit.de peti.ꝛ poſ.ad fi.ver.no.tamen diligenter ꝙ ſtante parili poſſeſſionis probatione alter ipſoꝛũ ſi põt manu armata ingrediatur:ꝛ poſtea intimet alteri qui ſi non veniat ſuſpicatus ſe poſſe repelli ꝛ perdit poſſeſſionẽ:ideo obtinebit poſſidens niſi contra eũ probetur. Nec ob.ꝙ dixerit ſibi inoqꝫ non dixit ſibi ius in poſſeſſione alterius ex quo alius nõ clare probat.Eſt alius modus:vt dicit in ver.ſe.ꝙ habeat amicũ qui expellat illum:ꝛ dimittat vacantẽ:ꝛ intimetur pbanti qui poſtea ingrediatur ꝛ nõ habebit viciose etiaꝫ ſi alius ante poſſideret per no.in.c.cum ad ſedem.de reſti.ſpo.vbi vterqꝫ poſſidet equaliter:ꝛ neuter vult cõtra aliũ agere iudex cõpellit ambos ad agendũ:imo poterit tunc poſſeſſoꝛiũ iudiciũ:ſine libello determinare:vt ſciat quis illoꝛũ ſubeat onera petitoris ꝛ quis vtaſ cõmodo poſſeſſionis.ff.de libe.cau.l.libeꝝ .§.ſi quis in ſeruitute:ꝛ hoc operaſ iuſſus iudicis vt valeat iudicium ſine libello ſicut facit tenere cõtractũ qui:alſs nõ teneret.l.i.§.Idẽ põpo.ff.ꝙ cũ fal.tu.auc.C.de lit.ↄte.auc. libellum:ꝛ qꝛ debet ex officio phibere ptes ne veniant ad rixas ꝛ arma:vt dicit ſpe.in ti.de peti.ꝛ poſ.§.i.ver.in ſumma. ¶ Glo.querit an p rebus mobilibus detur aliquod interdictũ.glo.dicit ꝙ ſic.ꝛ appellaſ vtrobi.ꝛ dicit glo.vnde deriueſ:dic vt in ea:qꝛ eſt clara. ¶ Querit an hec remedia denſ pro iuribus incoꝛpoꝛalibus.dicit glo.ꝙ ſic in quibus eſt dare quaſi poſſeſſionẽ.Glo.alſ.iura.dicit Jo.and. ꝙ appellabiſ interdictũ quaſi vti poſſidetis:qꝛ nõ eſt pprie interdictum vti poſſi.ſed vtile.ad hoc.l.pe.ff.de ſeruitu.ꝛ ꝙ ibi no.hec vera vbi daſ poſſeſſio vbi aũt ſolus vſus:tũc nõ datur interdictũ vti poſſi.ſed danſ remedia ſm ſuã naturaꝫ de aqua quo.ꝛ eſti.ꝛ de iti.actuqꝫ pri.ꝛ ſi.i illo libro que dãtur ad tuendum.de detentione autẽ an ſi in illa turbetur vel eijciatur:dic vt in.c.contingit.de do.ꝛ contu.vbi glo.tãgit. ¶ Opp.vltima glo.ſniam dictandã in pcuratoꝛẽ:ꝛ nõ in dñm:vt.ſ.de reli.do.conſtitutus.de pcuratoꝛibꝰ querelam. Glo.remittit ad ibi no.vel dic ꝙ de iure canonico non attẽditur ſolemnitas illa:an ↄdemneſ dñs an pcuratoꝛ:ſed dic ꝙ vnũ ꝛ reliquum põt iudex ↄdemnare.de quo per glo.de in inte.reſti.ſuſcitata.ꝛ Hoſti.in.d.c.querelã.vel dic ꝙ eõe iniurioſe exigerat hec iura contra ipſum fertur ſnia ſicut in actione iniuriarum.C.de iniuri.l.fi.ſm Jo.and.ꝛc.

Per tuas.

Si qui nominent aliquẽ in filium:ꝛ ita cõiter reputatur non creditur poſtea alteri eoꝛũ iuranti cõtra.h.d. Cõis diuiſio.ſa ibi.Quia. ¶ No.i.ꝙ in pbatione filiationis pualet aſſertio mulieris cum tractatu viri ꝛ vxoꝛis iuramẽto mulieris incõtrariũ iudicialiter preſtito. ¶ No.ij.ꝙ cõfeſſio extraiudicialis preiudicat in iudicio etiã cõtra cõfeſſionẽ iuranti:ꝛ ſic ſolo iuramento in cõtrariũ contra cõfeſſionẽ nõ pbatur rẽ aliter ſe habere vt cõfeſſio poſſit reuocari. ¶ No.iij.ꝙ vbi agitur de aliqua qualitate erga pſonã pbanda nõ exigiſ cõfeſſio fieri ad inſtantiã ptis:ſed illa pbatur etiam parte nõ inſtante ſic limita ꝙ no.ſ.de confeſ.c.fi. ¶ No.iiij.ꝙ pbatio tractatus in filiatione non eſt vera:ſed preſumptiua pbatio. ¶ No.v. ꝙ quis nõ põt cõtra id qđ dilucida voce proteſtatus eſt ꝛc. ¶ No.vj.ꝙ teſtimonio matris nõ creditur de filiatione:qñ teſtimonio opponiſ tractatus. ¶ Oppo.ꝙ nominatio nõ probet filiationeꝫ.C.de proba.l.nõ epalis.Glo.fateſ ꝙ ſola noiatio nõ pbat filiũ:ſꝫ bene noiatio cũ tractatu:dicit Hoſti.ꝙ nec tractatus facit filiũ:licet faciat preſumi:vt hic:ſiue pro:ſiue cõtra.ff.de proba.etiã matris:qui fi.ſint legi.per tuas.ꝛ.c.tranſmiſſe:cui ſtatur donec pbeſ cõtrariũ:ſed nõ ꝑiudicat veritati:vt in concoꝛ.glo.ꝛ.l.fi.ff.eo.ti. Inquantũ glo.dicit ſolã noiationẽ nõ probare filiuꝫ:hoc eſt verũ:niſi nõ letũ in actu ſoli filio cõgruenti:vt ſi eũ:vt filiũ inſtituat:quẽ neceſſitaſ inſtituere:vt dicit Bar.in.l.i.§.iul.ff.de libe.agno. ¶ Opp.ij.ꝙ credi debuerit prio dicto viri:qui negauit illum filium:ſicut ſecundo creditur:matris qꝛ ſi erat filius:nõ erat veriſimile ꝙ negaret.de preſump.litteras.ꝛ.c. afferte:ad hoc qꝛ primo dicto credi debet:ꝛ nõ ſecundo.de teſti.ſicut tuis:ꝛ qꝛ affectus paternus vincit omnẽ amoꝛem .C.de cur.fur.l.fi. Itẽ hoc adiuuat dictũ matris cũ iuramẽto:qꝛ potius ei eſt credenduꝫ ꝗ͂ ſimplici verbo:ꝛ maxime cum preceſſit preſumptio ꝙ de alio genitus fuerit. Glo.reſpondit ꝙ ſi concurrat nominatio:ꝛ aſſertio ſola:ſtante prima aſſertione patris:cũ iuramẽto matris:ille deberent preferri ſimplici medie aſſertioni. Sed ſi concurrat tractatus cum cõi opinione repugnans aſſertioni parentum.preualet

ſecunda ſecundi li.decre.

tractatus:⁊ communis opinio:vt hic:⁊ hec eſt vera ſolutio⁊
vel ideo non creditur nec coadiuuat primum dictuʒ patris
negando filium:q: hic fecit iratus ex eo ꝙ ab eo diuerterat
mulier.C.de inur.⁊ ſi non conuitij:⁊ q: mulier hoc melius
cognoſcit ideo creditur illi:qui ma.accu.poſ.videt̃.i.detra
hitur autem teſtimonio mulieris iurato:quia preſumebat̃
hoc dicere matrem:vt vitaret morteʒ filij:vt dixi in tex.ff.ꝙ
me.cā.Iſti quidē:nam pater ſophie minas inferebat illi:ꝓ
eo ꝙ ipſam cognouerat:niſi eam duceret in vxorē:ſm Ho-
ſti.vel ſm eum hoc accidit:quia primū dictum cū ſecundo
ſaltem dubitationē inducebat:⁊ in dubio impediendū eſt
cōtrahendū.Io.and.dicit tenendo ꝙ dixit ſummādo:⁊ ſic
remanet.in ſo.glo. ¶ Glo.vltima colligit ꝙ conſanguini
tas preſumptiue probata diſſoluit matrimoniū:ꝙ ⁊ ſic in
telligit glo.ꝙ iam cōtraxerat:quod dicit Hoſti.veruʒ hoc
caſu ꝓpter periculum animarū:alī licet preſumptio impe-
diat contrahendum:nō dirimit contractum:de eo qui cog.
conſan.vt.ſuper eo. Anto.de But.

q **Uoniam.** Iudex debet habere no-
tarium:vel duos bonos
viros qui ſcribant acta iudicij:alī ſi quid diffi-
cultatis emerſerit per ſuperiorē punietur:nec cre
ditur ei ſup proceſſu:niſi inquātū per acta:vel alī per legi-
tima documēta cōſtabit.h.d.In prima ponit̃ cōſtitutionis
cauſa.In ſecūda cōſtitutio.In tertia conſtitutiōis pena.ſa
ſibi.Statuimus.tertia ibi.Iudex. ¶ No.i.vniuerſalr nul-
lam negatiuam directo ꝓbabilē ꝯtra:Io.and.in.c.bone.⁊
Cy.in.l.actor quod aſſeuerat.C.de pba. ¶ No.ij.ꝙ per
naturā rerū negatiua nō eſt ꝓbabilis:q: nō habet qd pal-
pabile aliquo ſenſu:qui cadat in ſenſuʒ teſtis. ¶ No.iij.ꝙ
in ordinarijs:⁊ extraordinarijs iudicijs acta requiruntur:⁊
per alium ꝙ̄ per iudicē ſcribantur. ¶ No.iiij.ꝙ due pſo-
ne honeſte loco notarij ſubrogant̃:vbi adeſt defectus nota
rij:⁊ ſic facit ꝙ auctoritas notarij:equipolleat probationi
duorū teſtiū:quod eſt verum vt patet in inſtrumētis que ca
piunt vim a ſola auctoritate notarij:vt.l.in exercēdis.C.de
fi.inſtru.⁊.ſ.de fi.inſtru.cū Io.heremita. ¶ No.v.hic que
cōprehendantur appellatione actorū:⁊ deſcribantur inter
acta. ¶ No.vi.ꝙ ſententia non eſt de actis:vide.Cal.in.c.
cum dilectus.de cā poſ.vide tex.de ferijs.c.fi.Ioan.and.in
addi.ſpe.ſuper Rica.de ſen.prola.tenet ſententiam eſſe de
actis ſicut interlocutoria:nec obſtat hec decre.quia nō itē-
debat ꝓuidere de ſententia:quia ꝙ ſcriberetur erat ꝓ alia
iura prouiſum:vide quid de delegatione an cōprehendatur
appellatione actoris.de offi.deleg.ſi a ſub delegato ⁊c.lib.
vi. ¶ No.vij.ꝙ exceptio dicitur de actis.dicit tamē.ſpe.ꝙ
an ꝓpoſita exceptione.ſ.porrigere ſcripturam.de excep.nō
eſt de actis.Ideo pōt porrigi die feriata:vide in.ſpe.de di-
la.§.i.ver.⁊ no.in fi.ij.col. ¶ No.viij.ꝙ cū hic nō nominē
tur articuli ⁊ poſitiones ꝙ non vident̃ de actis. ¶ No.ix.
ꝙ etiā interrogationes ponant̃ in ſeparato a confeſſionib⁹
ꝙ interrogans nō cōfitetur.Contrariū no.archi.xxij.q.i.
ꝙ ait.xxxi.q.i.ſi dormierit:articulans tamē non fatetur:li-
cet ſic ponens:vt dicit Ioan.and.de iureiuran.c.fi.lib.vi.
¶ No.x.ꝙ partibus ſunt tribuende copie actorū:⁊ origi-
nalia debent remanere penes notariū. ¶ No.xi.ꝙ inſtru-
menti ꝓductio eſt de actis:hoc eſt verū:ſed nō ipſum inſtru-
mentū:vt no.Inno.de offi.dele.cū in iure.Nūquid autem
iudex iſtrumentū ꝓcuratoris in iudicio exhibitū arcteſ ad
reddendum exhibenti:vide ſpe.de inſtru.edi.§.nunc dica-
mus. ¶ No.xij.ꝙ vbi vacillat fides inſtrumēti pro veri-
tate recurrit̃ ad originale:ad hoc.ix.di.veterū.lxxvi.di.ie-
iunium.Si aūt in auctentico aliqd ſit obmiſſum qꝺ erat in
ꝓthocollo:vide in ſpe.de inſtru.edi.§.inſtrumētū.ver.ſed
nūquid ⁊.ver.qd ergo. ¶ No.xiij.ꝙ inſtrumento ſumpto
ab originali a notario datur fides:⁊ ſic licet:alī nō credat̃
exemplo:creditur qſi a notario met eſt exemplatum ab ori
ginali. ¶ No.xiiij.ꝙ non creditur ꝓceſſui iudicis deriſi-

tudine:niſi quatenus per acta ⁊ legitima documenta conſti
terit. ¶ No.xv.acta poſſe probari per teſtes:q: ſimpliciter
ꝓbari pōt per legitima documenta:legam per ꝓtes.capio
primū vſqʒ ad ver.ſtatuimus. ¶ Opp.ꝙ credi debeat iu-
dicibus.de teſti.cū a nobis.de elec.dilecti. Sol.dicit hic
Inno.ꝙ vni iudici nō credit̃ vt hic.pluribus ſic:vt ibi:alī.
no.de elec.dilecti.de accu.cū dilectus.de exceſ.prela.īter di-
lectos.de pur.ca.cū dilectus.de quo in.c.cū nobis.de arbi.
cū dilectus:vbi per Inno.per que dicit ꝙ vni iudici cū vno
notario credit̃:vel cū vno ſcriptore:eadē ratione qua credi
tur duobus ſcriptoribus:ſm Innoc.Idem Hoſti.q: in ore
duorum.⁊c.ſ.de teſti.in omni.de teſta.cū eſſes.⁊.c.relatum.
¶ Opp.negatiuā ꝓbabilē.ſ.de renū.ſup hoc.de teſti.ex
tenore.cū ſi.glo.dicit ꝙ indirecte eſt ꝓbabilis:ſed non di-
recte ⁊ bene.Hoc verū per teſtes.dicit Io.and.ꝙ ⁊ directe
pōt ꝓbari per cōfeſſionē aduerſarij.de temp.or.cū dilect⁹.
de eta.⁊ qua.c.fi.de cōfeſ.c.fi.lib.vi.ſm Io.an. ¶ Oppo.
ad ver.ſtatuimus ꝙ nō debeant ſcribi citationes:q: cū fiāt
in abſentia:nō de facili pōt tales citationes ſcribi per nota-
riū actorum. Sol.habet ſcribere citationes.i.citationum
relationes.Itē precepta īpoſita nūcijs de citando:lʒ cōtter
nō ſeruet̃.dicit tñ Inno.ꝙ littera per quā datur poteſtas
citādi debet ſcribi in actis niſi eſſet nūcius publicus ad oēs
citationes faciendas cōſtitutus:littera aūt citatiōis ſufficit
ꝙ ſit ſigillata ſigillo iudicis:q: nō eſt ꝓprie de actis iudicij:
ſed potius de extraiudicialibus.in quātū Inno.dicit nunci
um poſſe citare ex generali cōmiſſione ex officio nuncij.nō
placet hoc Bar.in.l.neminē.C.de accu.alī.C.de epi.⁊ cle.
.l.cū clericis.⁊.l.oēs.per.l.fi..C.ō iur.do.impe.vbi etiā idē
dicit.Si tñ appareat citationē:⁊ relationē factā:⁊ nō appa
ret de cōmiſſione tenet guido cōmiſſionē pſumi.in.l.ad pe
remptoriū.ff.de iudi.Bar.dicit cōtra.in.l.ſciendū.ff.de.v.
ob.ꝙ hec eſt ſolēnitas que ꝑuenit actū.C.de iure fiſ.⁊ aſte.
rei fiſ.l.i.lib.x.Inquātū dicit Inno.litterā citatoriā eē actū
extraiudicialē.dicit Hoſti.ꝙ per hoc ꝙ credat̃ ſigillo:non
ſequit̃ ꝙ nō ſit iudicialis:imā dicit ꝙ prima citatio eſt iudicia
lis:per quā firmat̃ iudiciū:⁊ ꝑpetuat̃ iuriſdictio:ſed ⁊ ſepe
poſt lit.cōte.oʒ partes citari:de quibus citationibus nō du
bitat̃ quin ſint iudiciales:⁊ tamē ſufficit ꝙ littera citatoria
ſigillo iudicis ſigillet̃:⁊ tali littere quā remittit citator ſuo
ſigillo ſigillate credit̃ de citatione facta:⁊ hec habet gene-
ralis ꝯſuetudo.immo in regno gallicano ⁊ quibuſdā alijs
regnis ꝓbat̃ ex cōſuetudine citatio facta:eo ipſo ꝙ ille:cui
cōmiſſa eſt citatio:remittit litterā cōmiſſionis:ibi apponē-
do ſigillū:facit qꝺ no.in ſpe.de cita.§.iam de citatione.ver.
viſo.ad fi.Hec autē oia per tabellionē aut duos bonos vi-
ros ſunt ad acta redigenda.Scribet aūt tabellio cōmiſſio
nē qualiter tali die iudex iniunxit nuncio vt iret ad citandū
talem:⁊ ꝙ nuncius reuerſus retulit ſe citaſſe:ꝙ tali die ⁊ co-
rā talibus citauerat:nā ⁊ teſtes ſunt adhibēdi.ſ.de ſen.ex.ſa
cro.⁊ per hoc dicit ſolutā queſtionē an credatur nuncio:de
quo cum gloſa. ¶ Opp.ꝙ vltra riſiones debeant ſcribi
iuramenta:q: ⁊ illud eſt de actis.fatet̃ Io.and.ꝙ illud ſcri
bi debet:ſed ſi obmittatur nō debet ſcribi:⁊ hoc eſt.arg.ꝙ
tacite obmitti poteſt.de iura.ca.c.ij.lib.vj.⁊ ſic etiam in te-
ſtibus:⁊ teſtium depoſitionibus:de quibus dicit.ſ.debent
ſcribi iuramenta.ſ.de teſti.fraternitatis. ¶ Oppo.ꝙ ordo
hic poſitus actorū non ſit ordinatus ſm ſtilum iudiciorum:
q: interrogatio aliquando ſit ante lit.conte.⁊ aliquādo cō-
feſſio. Sol.ordo hic nō poterat poni per oia ſm diuerſas
contingentias iudiorum:ſed ponit cōmunem contingentiā:
⁊ quia aliter aliquādo contingere poteſt.tex.ſignanter di-
xit cōpetenti ordine ſcribenda:quaſi per hoc non daret or-
dinem:⁊ quia aliqua etiam hic occurrunt non ſcripta hic.
Ideo ponit hic clauſulam generaleʒ quod videtur:quia di
ctio ⁊c.eſt apta cōprehendere deficientia expoſitis vel pro
poſitis ſm rei naturam pluraliter ſm ſtilum cōmunem:qꝺ
no.ꝓpter notarios qui ī breuiaturis ponūt iſtas:⁊ ſimiles:

dictiones:vide Bar.in.l.gallus.§.⁊ quid ſi tm̄.ff.de libe.⁊
poſthu. Itẽ poſſint verbum interrogationes poſt lit.cõte.
aſſumendo hoc verbum generale:vt in ea cõprehẽderet
poſitiones:⁊ interrogationes. ¶ Quare notarius dicitur
publicus:dic quia publicũ gerit officium:⁊ ex ſolo eo ſer-
uus publicus dicitur.ff.rem pu.ſal.fo.l.ij.in fi. Dicitur etiã
ſcriniarius.de preſcrip.ad audientiã.de here.ſi aduerſari⁹.
⁊ tabellio.de fi.inſtru.c.pe.⁊ notarius.de ſyno.c.i.⁊ tabu-
larius.C.qui.te.fa.po.hoc conſultiſſimo.§.ſi qui.C.de tabu
la.l.i.lib.x.dr̃ ẽt ſcriba vt ibi:⁊ diuerſis nominibus:⁊ offi-
cijs iſtorum:ibi no. Dicitur etiã dicitur habere publicam ma-
nũ:⁊ non refert non mutata veritate:an in prima:vel ſecũda
perſona loquatur:vel tertia.de conuer.cõiu.dudũ.de iure-
patro.ꝙ autem. A quo vero conſtituatur:⁊ qualiter:⁊ circa
quod verſetur eorũ officium habet̃ ne.cle.vel mona.c.an-
tepe.ſm Hoſti. ¶ Quero an ſufficiat notarium recipere
acta:vel duos bonos viros:an exigatur ſemper preſentia iu
dicis. dicit Inno.⁊ Hoſti.ꝙ non:ĩmo exigitur ꝙ iudex ſit
preſens:vel aliqui pro eo ab eo deputati:vt ſi ſcribat:talis te
ſtis ſic dixit:vel talis fuit confeſſus. Satis tamẽ videtur ꝙ
iudex ipſum notarium vel duos bonos viros ad illud offi
ciũ.ſ.receptionis teſtiũ.⁊ ſcriptoris deputare poſſit:⁊ hoc
habet generalis conſuetudo:optima legum interpres:de le
gi.l.minime.⁊.l.diuturna:⁊.l.de interpretatione. Dicit ta-
men:ꝙ depoſitiones teſtium:⁊ cõfeſſiones:⁊ vbiqꝫ ſcribun
tur:ſiue in preſentia:ſiue in abſentia iudicis:dũmodo fiant
iudicis mandato:⁊ iter acta iudicij cõputantur:⁊ valet ꝙ fa
ctum eſt iudicis aucte:ac ſi tempus eſſet:ſm Inno.⁊ remit-
tit:ad no.ſ.titu.i.cũ a nobis:nã omnia noſtra facimus qui-
bus auctoritatẽ impertimur.C.de iur.vete.enu.l.i.⁊ õ mã.
prin.l.vna.C.de teſti.l.omnibus.C.de iure fiſ.l.prohibitũ.
lib.x.ſm Hoſti.ſm quẽ eſt ſanum conſilium:ꝙ de aucte iu
dicis:ſiue de cõmiſſione per eum facta fiat fides:non per il-
lum cui cõmiſſio eſt facta:ſed per aliũ:q2 non creditur ei de
ſua cõmiſſione.C.de man.prin.l.vna.C.de teſti.l.omnibus
.C.de iure fiſ.l.prohibitũ.lib.x. ¶ Quero:quãdo dicunt̃
perſone iſte:vel viri idonei.dic quãdo ſunt honeſte:ſeu ho-
neſti:⁊ bone fame:de quibus non eſt veriſimile ꝙ aliquam
falſitatem cõmittant. Ideo autem requiruntur duo:q2 nec
iurati ſunt:nec eis hoc officium publicum cum debita ſolẽ
nitate cõmiſſum eſt:ſm Hoſti. Per hoc:ſm Io.and.vide
tur velle Hoſti.ꝙ iurare non debeant:vnde dicebat abbas
non eſſe iure cautum ꝙ iſti iurent:tamẽ dicit cautius eſſe ꝙ
iurent iſti. ¶ Quero quod ſit horum officium:dic ꝙ litte-
ra dicit ꝙ debent omnia que occurrũt ſm iudicis preceptũ
ſigillatim:⁊ ordinate ſcribere:ſcripta debẽt iudices deter-
minare:determinatorum:⁊ ꝓpoſitorũ qualitercũqꝫ ex quo
ſunt in actis redacta partibus exemplum tradat:traditorũ
exempla retinere:⁊ reddere cauſam:quare retinent̃:⁊ qua-
re ſic ſcribantur:ſm Hoſti. ¶ Nunqd aũt acta certa die fa
cta poſſint de voluntate partiũ deſtrui.dicit Io.and.ꝙ ſic:
de voluntate iudicis ⁊ partiũ.ff.de re iudi.l.acta:niſi nego
cium vel lis ſit terminata vt ibi.no.⁊ per hoc videtur ꝙ par
tes non pñt renunciare tranſitũ in rem iudi.de quo dicam.ſ.
¶ Quero:an ſufficit alterũ iſtorũ ſcribere:quidã dicũt ꝙ
ambo ſcribere debent:nec ſufficit alterum ipſorũ ſcribere:
ſicut dicitur de plurib⁹ arbitris:ꝙ aut omnes pronũciabũt:
aut nullus.ff.de arbi.l.nõ cogendum.§. Item ſi plures:ſm
Goff.dicit tamẽ Hoſti.ſufficere ſi vnus ſcribat ⁊ alter ſub-
ſcribat:⁊ teſtificetur corã eo:ſic actũ fuiſſe:⁊ ꝓbat:ad hoc
de re iudi.cũ ab vno.lib.vj.plus dicit hic Inno.ꝙ iſti duo
nõ ſolum per alterum ex ſe ſcribere poſſunt:ſed etiam per
quẽlibet alium extraneũ. Ille tamen qui ꝓpria manu ſcri
bit:non debet per ſigillum autenticũ ſuam ſubſcriptionẽ:
vel alio mõ notã facere:ꝙ hic ſua auctoritate factũ eſt.ff.de
admi.tu. Ita autẽ.§.geſſiſſe:⁊ de offi.dele.ſignificaſti.⁊.c.
paſtoralis.⁊.c.cum in iur.ſicut eſt in electione:vt in dicta de
cre.cum ab vno:⁊ ſic in alijs iudicibus:vt ibi:ſic ⁊ quilibet

tabellio cartam per alium facit:⁊ auctoritatem preſtare po
teſt.in auc.de tabellio.§.i.coll.iiij.ſm Inno.hoc vlti.repro
bari videtur:ſm hoſti.per no.ſ.de fi.inſtru.c.pen.⁊ vltimo.
Item ſm eum ex quo iudex induſtriam:⁊ fidelitatẽ tabel
lionis:vel duarũ perſonarũ:eligit non videtur ꝙ extraneo
id cõmittere poſſit:niſi de iudicis auctoritate:õ quo de offi.
dele.c.vlti.§.is autem.ſm Hoſti. ¶ Quero:an ꝓducto in
ſtrumento apud acta:illa productio ꝓbet contenta in iſtru
mento:ita ꝙ nõ ſit opus reproducere originale.dicit Inno.
hic:ꝙ ſi inſtrumẽta ſunt apud acta extenſe ſcripta:illa ꝓbãt
tanqꝫ auctoritate iudicis publicata:nec eſt neceſſe ꝙ origi-
nalia edantur in iudicio:ad que non agitur vt edant̃:niſi ra
ro:ſed agitur ad editionem exemplatorũ in actis redacto
rũ.hoc eſt ipſorũ actorum:ad que ſemper agitur.vt no.ſ̃.c.
.i.Si autem ſunt in actis exemplata:non extenſe:ſed in tali
⁊ tanta parte:⁊ de eis nõ poteſt dubitari:vt quia in actis eſt:
ſcriptum.p.produxit inſtrumentum:cuius principium tale
eſt:⁊ finis talis eſt: Idem dicit:q2 ex tunc inter acta cõputa
tur:ſm Inno. Hoſti.dicit:ꝙ talis productio indiſtincte ꝓ-
ficit:vt per hoc ſit approbatum inſtrumentũ tanqꝫ publicũ:
⁊ dicit ꝙ ponendum eſt aliquid.de principio:⁊ intantum ꝙ
equiuocatio vitetur:⁊ liquido pateat de quo loquitur iſtru
mento:vnde nõ habet plus probare ꝙ ſit publica manu cõ
fectum:quia eo ipſo ꝙ fuit pro publico ꝓductum:⁊ aduer
ſarius vl̃ opponens tacuit:illud videt̃ approbaſſe.ff.de pro
curato.l.pomponius.§.rati.de offi.dele.gratũ:ad hoc.C.
arbi.tu.l.fi.ibi neqꝫ enim ſit homo ſimplex:aut ſtultus:vt
aliquid contra ſe ſcribi patiatur:debuit enim a principio
ſaltẽ proteſtari.ſ.titu.ſ.preſentium:⁊ illam facere in actis re
digi:vel iudice hoc renuente faciat inde fieri inſtrumentũ.
de proteſtatione:vel litteras teſtimoniales autentico ſigillo
ſigillatas.arg.de ſen.ex.c.i.lib.vi. Si autẽ queritur an pro
ficiat talis productio quo ad probandum tenorẽ inſtrumẽ
ti:tunc dicit hoſti.ꝙ ſi non eſt tm̄ ſcriptum de inſtrumento
ꝙ poſſit apparere tenor iſtrumẽti:plenus:⁊ perfectus:quo
ad id de quo agitur:oportet ꝙ iterato producatur:⁊ de te
nore conſtet:ex quo ſic deciſe ſcriptum eſt.per que dicit ſpe.
in tm̄ producere ꝙ ſcribatur talis ꝓduxit tot inſtrumenta:
vt no.in ſpe.de inſtru.edi.§.videndũ:poſt prin.ſm Ioan.
and. Si vero tm̄ eſt ſcriptum ꝙ de eius tenore conſtat:vt q2
dicit.p.produxit inſtrumentũ publicum:per notarium ſcri
ptum:tali die:⁊ loco:in quo cõtinetur ꝙ dictus.p.vẽdidit
talẽ domum:tanto pretio:⁊ in preſentia talium:cuius iſtru-
menti tale erat principium:⁊ talis finis:tunc non eſt neceſſa
ria originalis ꝓductio.arg.ff.de le.i.l.ſi ſeruus pluriũ.§.fi.
⁊ no.de teſti.licet ex quadam.C.de ſen.que ſine cer.quanti.
.l.iij.idẽ dicit ſi non redigantur in actis tempus locus:⁊ no
mina teſtium.ar.de fi.inſtru.cum Io.§.i.ver.fi.⁊ imputet ſi
bi is contra quẽ producebantur:qui tamen non petijt illa
in actis redigi:vt.ſ̃.no. Hec vera niſi inſtrumẽtum velit re-
darguere aduerſa pars de falſo:quia tunc cum die ⁊ con-
ſule eſt edendũ:vt patet ex no.de fi.inſtru.inter dilectos.§.
ſed contra.ſm hoſti. Predicta extendit inno.vt iſtrumẽ
ta producta faciant fidem etiam ſi ſint inſtrumẽta cõmiſſio
nis:iuriſdictionis iudicis:vel cõmiſſionis procurationis:q2
tutum eſt talia in actis redigi facere ad cautelam:dicens ꝙ
non eſt neceſſarium totum tenorẽ inſtrumentorũ:cõmiſſio-
nis:vel ꝓcurationis:inſerere in actis. Sed ſufficit ꝙ in actis
contineatur.p.exhibuit in iudicio reſcriptũ talis pape:per
quod cauſa que vertitur inter eum ⁊.M.ſuper tali re com
mittebatur tali iudici.idem in iſtrumento ꝓcuratorio:nec
eſt neceſſe totum tenorẽ inſeri:ſꝫ inno.quod puto dũmodo
de mandato tm̄ reuocetur i dubiũ. Sed ſi de qualitate mã-
dati dubitet̃:oꝫ ꝙ appeat tenor illius ꝑticule a quo pẽdet
qualitas mandati. Conſulit tamen tabellioni:ne talibus ab
breuiaturis vtatur:cum in tenore reſcriptorum:⁊ inſtrumen
torum ſit magna vis. Et ex his abbreuiaturis iſurgunt ma-
gna dubia:⁊ litigia:per que proceſſus cauſarũ impediunt̃:

⁊ partes vexantur: ⁊ his eſt occurrendum.C.de fi.inſtru.l.
fi.de fr.⁊ lit.expen.l.terminato: ⁊ de dolo.finem.ad hoc qđ
no.de his abbreuiaturis.de fi.inſtru.cum pe tabellio: vnde
ſunt delegationes: ⁊ ſubdelegationes: redigende i ſcriptis:
ſic ⁊ procuratores: ⁊ inſtrumentoꝝ tenores: vt hic dicitur:
nā ⁊ inſtrumentoꝝ nomine cōtinetur quicquid cauſam in-
ſtruere poteſt.ff.de fi.inſtru.l.i.de teſti.co.peruenit: ⁊ ſufficit
dicere. Hec ſubdelegatio ſunt ſcripta per tales. Recitat ali-
os dicere: ⁊ ſic iudicauit papa: ſm̄ Inno.⁊ Hoſti.ꝙ delega
tiones: ⁊ ſubdelegationes ꝓbantur per ſola ſigilla delegā
tium: nō enim dicuntur eſſe acta iudicij: nec de proceſſu: cū
fiant ptibus abſentib⁹: ⁊ ſine aliqua cāe cognitiōe: ⁊ eodē
mō ꝓbaſ ꝓcuratio ante lit.cōte.per inſtrumētū exinde cō-
fectū: qꝛ tam promiſſio ꝙ̄ ꝓcuratio ante lit.cōte.⁊ poſt per
ipſa originalia ſunt probanda: ſm̄ Inno.puto: ꝙ ſi cōmiſſio
vel ꝓcuratio ſcribatur apud acta cōmittētis tm̄. Inno.dic̄
verū.Sed ſi ſcribanſ apud acta illius cui facta eſt cōmiſſio:
⁊ pſente pte: vel citata: ꝙ illa ꝓbent abſqꝫ productione ori
ginalis: vł alterius ſigilli: per dicta.§.⁊ p ea que.no.de offi.
dele.cū in iure. ℭ Hic incidenter reuocat in dubiū Inno.
an ſi opponaſ ꝓcuratorē nō habere mandatū: hec exceptio
indiſtincte admittatur lit.pen.⁊ ſic arctaſ pars ad ꝓducen-
dū mandatū quādocūqꝫ lite pen.dic ꝙ ſi opponaſ ante lit.
cōte.de defectu mādati ꝓcuratoris: vel de defectu mandati
iuriſdictiōis: hoc dꝫ ꝓbari a dicēte mandatū per inſtrumē-
ta cōmiſſionis.ff.de ꝓcurato.l.pōpo.§.rati.poſt lit.tñ cōte.
nec ꝓcurator habet neceſſe ꝓbare mandatū: nec iudex cō-
miſſionē.ff.de ꝓcurato.l.pōponius.§.rati: ad hoc qđ no.
glo.de elec.c.i.lib.vi.in verbo abſentia ſm̄ quoſdā. Alij di
cunt ⁊ melius: ſm̄ Inno.ꝙ arctaſ ad ꝓbandū etiā poſt lit.
cōte. Reptum: ⁊ ꝓcuratōis mandatū exhibitū in iudicio:
⁊ ſcriptū in actis: ſed nō teneſ monſtrare ipſa originalia: nec
tenorē ipſam ꝓbare: ⁊ ſufficit ꝙ in actis cōtineaſ ſic.p.exhi
buit in iudicio Reptū talis pape: cū tenore: ſed ſi non fuit in
actis redactū: tunc oportet ꝙ ꝓbeſ cōmiſſio: ⁊ ꝓcuratio p
exhibitionē originalis: vt hic ſatis ꝓbaſ: ſm̄ Inno.⁊ no.de
offi.dele.cū in iure.in.i.glo.nec ob.§.rati.quia cautio de ra
to locū non habet: niſi cū de mandato dubitaſ: qđ eſt quan
docūqꝫ ꝓcurator dicit ſe veriſimiliter habere mandatū: ⁊
non ꝓbat: nā ⁊ tūc nō habet neceſſe ꝓbare mādatū: ſed ad
mittiſ cū cautione de rato.ar.C.de ꝓcurato.l.i.in fi.de iure
do.l.plerūqꝫ.§.plerūqꝫ. Dic ergo ꝙ quādoqꝫ re⁹ poſt lit.
conte.dicit.ſatiſda: vel proba mandatū: ⁊ non pōt dicere ſa
tiſda: qꝛ dubito an habeas mandatum: nec preciſe petere ꝙ
ꝓbet mandatū: quia nec ante lit.cōte.preciſe incūbebat hoc
onus: qñqꝫ opponit ſimpliciter nō habes mādatum: ⁊ ante
lit.conte.admittitur: niſi ille ꝓbet: vel vbi dubitatur: niſi ca-
ueat quādo hoc opponit ante lit.conte.ſed ſi poſt lit.conte.
opponat grauaſ in hoc: qꝛ admittiſ ꝓcurator: niſi reus pro
bet.ꝙ nō hꝫ mandatū: ⁊ ſi hoc probet non admittiſ ꝓcura
tor cū cautione de rato: ſed abſoluiſ ab obſeruatione iudi-
cij. Sed ſi nō offert ſe ꝓbaturū: ſed dicat tm̄ eū vlterius nō
eſſe admittendū: nō admittiſ tanꝙ̄ ꝓcurator: niſi de ꝓcura
tione ſua ſidē faciat: qđ facere pōt per originale iſtrumētū:
vel per facta iudicij: qbus cōtinetur ꝙ eius procuratio fuit
exhibita: vel ꝙ poſt dubitationē ſuper hoc ortā: an eſſet pro
curator: fuit admiſſus tanꝙ̄ ꝓcurator: de elec.cū dilecti: vł
niſi ſatiſdet: nā licet nō cogatur ſatiſdare: vt.in.§.rati.poteſt
tñ hoc facere ſi vult: ſicut ⁊ nomīs ꝓcurator poſt lit.conte.
ſatiſdet: vt.l.ij.C.de conſorti.eius lit.ſm̄ Innoc. Sed dicit
Hoſti.ꝙ.§.prenotatū eſt magis placet.de hac materia po-
nit Inno.J.de accu.ſup his: ⁊ quid tenendū de intellectu.§.
dixi vbi poſui hec dicta in.c.cum.M.de conſti.dic vt ibi.
ℭ Circa actū depoſitionis teſtiū querit Inno.de tribus.
Primo an debeat examinans habenti iudicare ſcribere ſꝫ
ſanū ſuū intellectū: quāta fides ſit teſtibus adhibenda. Se-
cundo an hoc debeat ſcribere pſite teſte. Tertio quādo de
beat notarius ſcribere vacillationē teſtis. ℭ Ad primum

dicit: ꝙ debet ſcribire quanta fides ſit adhibenda.allegat.J.
titu.i.cū cām.⁊.c.conſtitutus.⁊.c.ij.quod dic vt legitur.⁊
no.de fideiuſ.ꝯſtitutus.in fi.quia niſi hoc opponaſ tale peri
culū poterit accidere: ꝙ quāuis iudex qui preſens fuit in te-
ſtium receptione: ⁊ nouit ipſos vacillare bonam ſententiā
ꝓmulget circa dicta ipſoꝝ: tñ iudex ſuperior qui per appel
lationem: vel aliomodo cognoſcet: iniuſtā ꝓmulgabit ſen-
tentiā: ſm̄ dicta illoꝝ: quos vacillare nō nouit: qꝛ vacillatio
nē ignorauit. Et ſic ibi non pōt iputari.J.de fi.inſtru.cū Jo.
in fi.⁊ ille: per cuius negligentiam hoc accidit: in foro ꝯſcie
pōt ſibi timere: cum leſus ſit ꝓximus: eo ꝙ non adhibuit di
ligentiam: quā debuit officio ſuo: ad hoc.c.c.in fi.⁊ negli
gentia que culpanda eſt in facto proprio punitur in alieno
.ff.ſo.ma.l.ſi filius.§.fi.⁊.l.ſi conſtante.§.ſi maritus.de offi
archi.ea que. ℭ Ad ſcđm an debeat hoc facere ſcribi: audiē
te ipſo teſte: videtur ꝙ ſic.vt dicat in quo vacillauit: vt deſ
facultas ipſi teſti contradicendi. Nam per hoc punitur te-
ſtis.J.de penis.ſuper his.nec ob.de or.cog.cum dilectus.qꝛ
ibi teſtis nō puniſ.eo qꝛ ꝓprio dicto nō cōuincitur: ſed ab-
ſens per alios teſtes reprobaſ: hoc vero ex dicto ꝓprio cō
ſtat de eius malitia: ꝙ̄re ipſum punit: ſm̄ Inno.C.de teſti.nul
lū.§.de confeſ.c.ij. Sed dices puniſ ſolum pena extraordi-
naria: certe ⁊ quo ad iſtam intereſt: vel etiā poteſt puniri or
dinaria: ex quo conſtat confeſſione: licet crimen non ſit cōne
xū: quaſi iudex ſuper hoc ſedeat: vt puniat: ⁊ caſtiget teſtes
ꝓductos in cauſa: quia hoc eſt de cōnexis: ⁊ ſic diſtinctio in
ter connexum: ⁊ non connexum habeat locum: quādo alte-
ri ꝙ̄ teſti exceptio opponiſ. In alia parte. Inno.hoc tempe
rat verum fore ꝙ ſi ſcribit vacillationem ad finem eum pu-
niendi: vbi autem ſcribit ſolum ad effectum teſtimonij: tūc
poteſt ſcribere: ⁊ abſente ⁊ ignorāte teſte.quod placet Ho
ſti.ne per ipſum teſtem aut ipſius: ⁊ alioꝝ publicationē ſe-
creta iudici reuelētur.C.de fal.l.vbi.⁊ quod no.J.titu.i.fra
ternitatis.⁊ ne promptiora odia ⁊ lites oriantur: ⁊ ne ex hoc
quod occultum eſt teſtis infametur.vj.q.i.ex merito. Itē
quia ſolus iudex ⁊ nō alius habet motum ſui animi infor-
mare.ff.de teſti.l.ob carmē. Dicit aūt Inno.ꝙ niſi illa ſcri
bi faciat vel ſcribat tempore quo deponit teſtis: poſtea ſcri
bi non faciet: nec credetur ei: quod placet Hoſti.qñ ex illo
intendit teſtem punire: vel quādo illud ſcriberet poſt longū
interuallū: alſ ſi hoc fore vult abſcondere: teſte ibi pſite: eo
pſite nil dicet. Sed ex quo ille exiuerit incontinenti: vel an-
teꝙ̄ intromittatur: vel ad alia diuertaſ: poterit hoc ſcribi.
ar.J.titu.ij.preterea. Non ob.ꝙ ſm̄ hoc tanta poteſtas da
bitur iudici: ꝙ ſemꝑ iuſtificare: cōdemnare: vel abſoluere:
poterit: ſed dicit hoſti.ꝙ hoc facere non poterit abſqꝫ gra-
ui pena.de re iudi.cum eterni.lib.vj. Dicit tamen Inno.
ꝙ non oportet partem eſſe preſentem cum ſcribitur vacilla
tio: nec hoc ſcire debat: donec fuerit' publicatum: alſ nimiū
protelarentur queſtiones: ⁊ cauſe: ſm̄ Inno. ℭ Ad tertiū
dic: ꝙ tabellio non debet in actis redigere vacillationē: niſi
bene videat ꝙ cognoſcat ꝙ vacillauerit. Alij dicunt ꝙ ſi
ſolus iudex dicat in receptione teſt.ꝙ teſtis vacillauit: ꝙ
credendum eſt ei: ⁊ ꝙ tabellio cui iniungitur hoc ei debet
ſcribere ad petitionem iudicis: ⁊ etiam ſi tabellio nil de vacil
latione: ⁊ de titubatione perpendat. Ratio quia tabellio nō
habet auctoritatem in recipiendo teſtem: ſꝫ in ſcribendo tā
tum. Iudex vero auctoritatē habet: ⁊ diligenter examina
re debet: ⁊ ſi ſibi videtur poteſt teſtem vinculare: vel aliter
punire: ⁊ in queſtione ponere.de poſi.c.i.ff.de queſtiōe.per
totum. Idem quia iudex ſuperior eſt: magis ergo tabellio
iudici ꝙ̄ econuerſo credere debet. Item quia tabellio ad
ſcripturam intentus non poteſt ita bene aduertere vacilla-
tionem: vel titubationem faciei pallorem: ruborem: ⁊ muta
tionem: ſicut iudex qui ſedens ſemper poteſt oculos ad te-
ſtem habere: ergo ei credendum: qui magis veritatem no-
uit: qui ma.ac.poſ.videtur ad hoc: ſm̄ Hoſtiē.quod no.in
ſumma.de teſti.§.quis poſſit: ⁊ ſub.§.⁊ cū cā.ver.⁊ poteſt

e.§.quibus:per totū. Ideo ſm Inno.ſicut tabellio debet
fideliter ſcribere que dicit teſtis. Ita e ea que pertinēt ad iu
dicis officium:tamen quātum ad hoc cum bona conſcien
tia poterit ſic ſcribere tabellio:e iudex michi tabellioni dixit
vt ſcriberē ꝙ teſtis vacillaret. Sed efficatior erit ſcriptura
ſi addat:e michi videbatur ꝙ vacillaret. Si tamen ſic ſe ha-
bebat veritas:e debent quāto magis poſſunt cū veritate ta-
men modum vacillationis exprimere ſʒ Inno. ¶ Quid
cōprehendit ſub verbo productiones.dicit Io.and.ꝙ oia
cōprehendi poſſunt que cauſam inſtruūt.ff.de fi.inſtru.l.ij.
.ij.q.v.conuenit.de his de teſti.ſpo.cuʒ ad ſedem. ¶ Que
ro an indifferenter omnia debeat ſcribere notarius.que oc
currerint in lite:dic ꝙ non:ſed illa que occurrerint in preſen
tia notarij:e per hoc patet:e ea que ſequunt:quia licet mul-
ta contineantur in ſcriptura notarij:tm̄ que dicit:ſi his ſe in-
terfuiſſe non dicit:non dicitur loqui:vel atteſtari:niſi de his
que preſentialiter acta ſunt:in loco eodem:e die:e que corā
ipſo acta fuerunt:quod latius declarabitur.I.ad hoc quod
no.Inno.de offi.dele.cum in iure. Ideo ſi aliquaʒ annecte
ret falſitatem circa talia:de quibus non atteſtatur inſtrumē
tum ex hoc non iudicaretur falſuʒ:vt no. Inno.de here.fra
ternitatis. ¶ Quero quas perſonas habeat deſcribere:
dic perſonas iudicum litigatorū:de quibus iura loquūtur:
e acta:non teſtium:ſed de hoc dic cuʒ glo. ¶ Quero quot
exempla debet facere notarius actoruʒ:dicit ꝙ in cauſis in
quibus ſunt due partes notarius cōficiet tria ſcripta. Unū
originale remanens penes notarium:e duo ex illa ſumpta:
quorum vnum dabitur vni parti:e aliud alteri. Et ſi in ſum
ptis oriatur dubitatio recurreretur:ad originale:cui magis
creditur.ix.di.vt veterum.lxxvi.di.ieiuniū.C.de eden.auc.
ſi quis. In quantum dixi ſtandum originali:hoc eſt verum:
ſm Hoſti.niſi per teſtes qui preſentes fuerint cōtrariuʒ pro
betur.argu.I.de ſen.ex.ſacro.e ſic poteſt intelligi.I.de penis
dilectus. ¶ Quid enim ſi corruptus ſcriptor dum reus re
ſpondebat confitetur:ſcripſerit negat:vel ecōtra:certe in no
uo facto:de hoc magis credetur teſtibꝰ.de quo.I.c.tertio.
¶ Quero quid ſi ſit contentio inter ſcriptorē:e iudicē de
originali:penes quē remanere debeat:videtur ꝙ preferen-
dus ſit ſcriptor per hanc litterā:e quia ſi de ſua ſcriptura du
bitaretur poſſet ſibi periculuʒ imminere. Pro iudice facit.I.
.c.fi.ſimile ꝙ tractat ſpe.in tit.de teſte.§.publicatio.in pn.
ibi tractat:e concludit hoc:an ſcriptura depoſitionis teſtiuʒ
originalis debeat eſſe penes notariū vl' iudicem:vel teſtem:
e concludit ꝙ penes notarium. Ad.c.fi.reſpondit Io.and.
ꝙ ibi de facto acta remanſerunt penes iudicem que remane
re debebant penes notarium:vt hic:per hanc litteraʒ:ꝙ pu
tat Io.an.e ad hoc facit iuramentum tabellionis:de quo.I.
ne cle.vel mo.ſicut de facto videmus.dicit Io.and.ꝙ ſi no
tarij ſint officiales epiſcoporū:cōmunitatum:vel rectoruʒ:
qui ciuitatibus preſunt:coguntur finito officio dimittere acta
officij:quod geſſerunt:equū tamē eſſet tales libros vl' acta
duplicari:e penes vtroſqʒ remanere:pro more tamē illo fa
cit.de preſcrip.ad audientiam.e.I.ti.i.cum cauſam.in.i.glo.
cum iuribus ibi allegatis. ¶ Venio ad glo.huius partis.
ſup hac parte eſt ſignata glo.ſuper verbo extraordinario.
¶ Quero quando dicatur extraordinarium iudicium : in
quo requiratur cōſcriptio actorū:dic ꝙ extraordinarium po
teſt dici quod agitur coram delegato:e ſic etiam coram de
legato ſunt acta conſcribenda:vel dicitur extraordinarium
quādo nō proceditur:in figura iudicij:ſed ex officio:vt per
viam inquiſitionis:vel denunciationis:naʒ e tunc acta ſunt
conſcribenda.de accu.inquiſitiōis.e.c.qualiter.e qñ.Glo.
alibi aſſignat aliquas cauſas in quibus acta nō exiguntur.
in auc.vt iudi.ſine quoqʒ.ſuf.§.neceſſitatem. Prima eſt in
cauſis breuioribus:ſic dicit Bar.i auc.niſi breuiores.C.de
ſen.ex pl.re. Secundus in ſindicatu officialis per §.neceſſi-
tatē. Tertius qñ cā eſt viliū pſonarū.in auc.de man.prin.
§.ſit tibi. Quartus quādo cognoſcit īter pꝛios clericos.

in auc.vt cle.ap.ppri.epi.§.i.coll'.ix.ſʒ hoc reſtringe ad cau
ſas breuiores:vt no.de libe.ob.c.i. Idē dicit Bar.in arbi
tratore in quo eſt cōpromiſſum vt procedat de facto : quia
videt actū:vt ſolus poſſit ſcribere acta : vel de eis atteſtari.
Idem dicit Bal.in.l.ſi conſul.ff.de adop. In oibus cauſis
que agitant de plano:al'.C.de ſacroſanc.ec.l.iubemus.§.
his vero. Sed glo.hic dicit ꝯtra.ſed illa.l.nō pbat:qꝛ loquī
tur de his que expediunt:per viam voluntarie iuriſdictio-
nis. Bar.tamē tenet in.d.l.fi.C.de ſacroſanc.ec.ꝙ ipſemet
ſcribat:qñ eſt notarius e iudex.in his que ſunt voluntarie
iuriſdictionis.ita dicit ꝙ obſeruat ſtilus in tuſcia:ꝙ notarij
qui cōficiunt inſtrumenta ipſimet vt iudices cartularij faci
unt pcepta:in voluntariis:e ſcribunt pceptū:e inſtrumēta.
Idē dicit in cauſis breuioribus per illaʒ auc.niſi breuiores.
pōt dici ꝙ idem e fortius in notarijs:vt ſi aliqua acta cōfici
ant credatur iudici:vnde abſqʒ ſcriptura creditur vbo ſuo
de informatiōe ſup notorio:qꝛ habet ſup illo non vt iudex:
ſed vt bonus vir extraiudicialiter iformare:vt no.I.de elec.
bone.i.e no.de coha.cle.e mu.veſtra. Hec vera quādo iu-
dex vellet ſcribere acta:quia regulariter ei non creditur:vt
hic:al'.C.de arbi.l.ne in arbitris:ſecus dicit ſi nō informaʒ
actoris:ſed de eis faciat epiſtolam teſtimonialē:quia credi
tur:vt.l.diuus.ff.de cuſto.reo.e.l.ſi publicanus.§.i.ff.de pu
bli.ſm Guil.de cu.ff.de pcurato.l.ſi pcurator:ſed de hoc
dic vt dixi.I.e.poſt ceſſionē. Alius eſt caſus in quo acta nō
exiguntur quādo cauſa inter ſcholares agitat:e cōſentiunt:
ꝙ nō fiat acta.l.quotiēs.in fi.C.de priuile.ſchola. Et idem
dicit Hoſti.I.de li.ob.c.i. In nō ſcholari:dūmodo ptes cō
ſentiāt ꝙ ſine actis iudicet. Hoc credo qñ cā eſt breuis:vt di
cit tex.in.d.l.quotiens. Sed tūc poſſet etiā ſine conſenſu:ꝙ
iudex inter eos pronūciet:vt voluerit:quia tunc cenſetur vt
arbitrator. Ideʒ puto ſi vellet ꝙ pcedat ſine actis:e eo ſim
pliciter pcedente:qꝛ videt in procedendo eū elegiſſe:vt ar
bitratorē:e vt iudicet:vt iudex:vel arbiter. Glo.colligit ta-
bellionis ſcripturā equiualere duobus teſti.e alibi ꝙ equi-
ualeat tribus.xvi.q.iij.§.poteſt.dicit Ioan.and.ꝙ hoc eti-
am colligitur ex duabus legibus. Prima de teſta.l.do-
miciꝰ labeo:vbi tabellio ꝯnumerat numero.vij.teſtiū. Se
cunda.C.qui.te.fa.po.l.hac conſultiſſima.§.ſed qꝛ:vbi defi
ciente tabelliōe adhibent.viij.teſtes:ergo ſeptimus:e.viij.
ponuntur loco tabellionis: Sed ſi dicas illud ſpeciale in te
ſtamēto cetꝫ:nō pbat hoc:e hoc.no.ibi:ſimile ꝙ de clerico
ad laicū.no.lxxiij.di.monachus. ¶ Oppo.ꝙ non creda-
tur ſcripture ſolius tabellionis. Cuius contra.littera dicit.
de teſti.cum a nobis. Glo.dicit:ꝙ ſcripture tabelliōis quo
ad acta creditur:abſqʒ ſubſcriptione teſtium:vt hic:e.C.de
dona.l.ſancimus.e in hoc pualet ſcriptura notarij:ſcriptu-
re iudicis:vt in contrario:ſed in contractibus non creditur
ſcripture notarij:niſi cum ſubſcriptione teſtiū.in auc.de he-
re.e fal.§.ſancimus:e patet.in auc.de fi.iſtru.e cau.§.i.ideo
autem plus creditur in actis abſqʒ teſtibus ſcripture nota-
rij:qꝫ iudicis.dicit glo.ꝙ hoc eſt proprium officium nota-
rij:e ad hoc eſt iuratus.de preſcrip.ad audientiam.de pre-
ſump.illud ad.fi.idem qꝛ notarius ſcribit.de auctē iudicis
ſm pe.pro hac opi.ꝙ in actis credatur ſoli notario abſqʒ te
ſtibus pʒ:qꝛ creditur abſqʒ dubio ſcripture tabellionis exa
minantis teſtes in ſecreto:e ſic abſqʒ teſtibus:vt pʒ in.c.ad
audientiā.de preſcrip. Hoſti.dicit illud ſpeciale:qꝛ exami-
natio debet fieri in ſecreto.I.tit.i.venerabili. Hoc cōfirma-
tur:qꝛ per tabelliones qñqʒ fit plena probatio.in auc.de fi.
inſtru.§.ſin vero moriantur.coll'.vi.e.C.de fal.ſi quis decu
rio. Glo.concludit:ꝙ eſt tutius adhibere teſtes in ſingulis
actibus. Hoſti.tenet ꝙ tutius eſt e neceſſarium:al'.no.de
fi.inſtru.c.ij.de elec.ſcriptum.§.i.in auc.de fi.inſtru.§.ſi qs
igitur.§.ſed e ſi quis.e.§.ſi vero.ad.l.in donationibus.C.
de dona. Reſpon.vt ibi no.non eſt neceſſe vocare vicinos:
ſufficere enim debent qui ſunt cum iudice:vel eſſe preſumū
tur familiares.ſ.e conciliarij:nec enim que circa ea publice

ſunt ſolitudo poteſt notarij:nec conſueuit iudex in delega-
tione ſolus eſſe.C.de ſen.ex pi.re.l.i.ij.e.iij.C.de iudi.auc.
ad hec.in fi.alle.ad hoc iſtū tex.Ibi pſonas:referendo ad p
ſonas teſtiū:corā qbus ſunt acta:vt ſi expedit poſſint ꝓba-
ri:et ad eos recurſus haberi.de ſen.ex.ſacro.Jo.an.dicit ꝙ
cōſuetudo ſeruat ꝙ cōiter in lit.cōte.et iterlocutiōibus ſub-
ſcribunt teſtes.In alijs nō.Apud aliquos obſeruat:ꝙ ſo-
lū diffinitiua ſnia cū illa ſit finis actoꝝ.ff.de re iudi.l.i.et ibi
maius piculū vertit.de elec.vbi piculū.lib.vj.ꝑ hoc tꝫ La-
pus ſua all.lxxviij.ꝙ nō valet delegatio:ſeu nō ꝓbat per
inſtrumētū cōfectū apud acta:nec inſtrumētuꝫ ꝓcuratiōis
abſqꝫ teſtib⁹:qꝛ iſta nō ſunt acta iudicij:ſm euꝫ.¶ Quero
ad qd exigitur citationē deſcribi.glo.dicit vt ex hoc appa-
reat ꝙ ꝑpetuata ſit iuriſdictio:ſi hoc negaretur:vel ſi reuo-
caret in dubiū:de offi.dele.gratū.et c.licet:et vt reus per cō-
uentionē nō poſſit poſtea iuriſdictionē declinare.de fo.cō-
pe.ꝓpoſuiſti.cū ſi.ff.de iudi.ſi quis poſtea.¶ Glo.oppo.
ꝙ credendū ſit iudici cū et nūcio credat.de ap.cū pati.glo.
dicit ꝙ hodie nō credit:nec iudici:nec nuncio:niſi eſſet pu-
blicus:et iuratus:qꝛ in talibus credit in foro ciuili:ſm cōſue
tudinē lombardorū.dicit glo.ꝙ iure noſtro non videt cre
dendū niſi aliter probēt.Alij vt Jo.dicūt ꝙ credit nuncio
ſaltē vt negans ſe citatū iurare cogat.de in inte.reſti.ex lra.
Inno.dicit ꝙ credit nūcio:nec hoc vetat hec decre.vl ali-
ud ius.Alia eni eſt ratio in iudice cui⁹ officiū nō eſt citare:
et q dꝫ ſecū habere notariū q ſua geſta cōſcribat.Sed offi-
ciū eſt nuncij citare qui etiā ſi ſecū notariū duceret partes ni
miū grauarent.de quo dic vt de ap.comparati:ſꝫ Jo.and.
ibi Jo.and.poſt Hoſti.ꝯcludit hoc arbitrariū ſm qualita-
tē pſonarū:et nūcij:et negantis:vt ibi dicit Hoſti.et illud idē
ꝯcludit ſpe.ad quē ibi ſit remiſſio.Itē frequētius orit alter
catio inter iudicē:et ptē:ꝙ̄ inter partē:et nūciū:et ideo minus
credit iudici ꝙ̄ nuncio:ſm Goff.¶ Quero quare exigit
vt dilationes ſcribant.glo.dicit vt ſciat quātū cōtinet vna-
queqꝫ dilatio:et qꝛ pma dilatio nō dꝫ eſſe peremptoria:niſi
hoc fiat ex cā.de dila.dilecti:dic vt ibi.no.qꝛ hic non eſt ſim-
pliciter verū:et vt ſciat qñ q̄s poſſit puniri vt cōtumax:quia
ad actū excōicatiōis:vl miſſionis in poſſeſſionē:nō ꝓcedit:
niſi poſt trinaꝫ monitionē:vel vnā pemptoriā.xxiiij.q.iij.de
illicita.de ſen.ex.ſacro.lꝫ quo ad cā ꝯdēnationē expenſarū
nō exigat pemptoria:ſed ſufficit vnica citatio.de quo de ꝓ
curato.ꝗrelā.ꝺ iudi.l.ſancimus.de hoc.ij.q.vj.ſi quis.xiiij.
di.honoratus.iiij.q.v.in ſumma.et vide.de offi.deleg.con-
ſuluit.per doc.et de accu.ad petitionē.poſt Inno.¶ Que
rit glo.quare ſcribēda eſt recuſatio.glo.dicit.ꝙ danda eſt
in ſcriptis et redigenda in actis.¶ No.ꝙ ſicut libellus dā
dus eſt in ſcriptis:ſic vr ꝙ recuſatio ſeu recuſationis exce
ptio.Itē exigit:ſm glo.ꝙ ponat ad acta:qꝛ poſt illā ꝓpoſi
tā:nō licet iudici ad alia ꝓcedere:niſi illa prius diſcutiatur:
et dicit gl.ꝙ ſi iudex nō admittat recuſationē ſeu recuſatio
nis exceptionē:et appellat:caſſabit quicqd poſtea factū eſt.
An ſine appellatione ſit nullū.dicā.J.de appel.cum ſpeciali.
¶ No.tn̄ glo.hic pro dicto Inno.ibi per hoc:ꝙ danda ſit
in ſcriptis:all.Jo.an.expreſſuꝫ.C.de iudi.cū ſpeciali.loquē
do de exceptiōe recuſationis.¶ Quero q̄re exceptio ſit re
digenda in actis.dic quia exceptiones ſunt dande in ſcriptis
no.glo.qꝛ exceptiones ſunt in ſcriptis porrigende:ſicut et li
bellus:et ſententia.Hoſti.non placet:qꝛ de neceſſitate nō eſt
exceptio in ſcriptis porrigenda:ſed ſufficit ꝙ ad ſcripturaꝫ
poſtea in actis redigat:eo ꝙ verbaliter eſt ꝓpoſita:et ibi pri
mo proponenda:et ꝓponit.dicit glo.ꝓpter exceptiones
que non proponuntur cōtra iudicē.Sed que cōtra aduer-
ſarium.Id quod ſupra dixit de recuſatione:ſm glo.qd no.
ꝓpter ſtatuta Itē exigitur vt ad acta ſcribatur:qꝛ iudex pro
poſita exceptione ſi ſit dilatoria.Iudex nō debet ad alia ꝓ-
ducere:illa indiſcuſſa.de offi.deleg.prudentia.§.ſexta:et ſi
proceſſerit ſimul ſuper exceptione:et principali:peruertitur
ordo iuris.de iudi.exhibita:ſm glo.Secundo glo.colligit

ordinem proponendarum exceptionum:quia primo pro-
ponitur recuſatio:et alie exceptiones que reſpiciunt perſonā
iudicis.Ideo illa prius expedienda:et illa nō ꝓbata poſtea
expediuntur alie:et ille coram delegato probari debent:de
hoc de re iudi.inter monaſteriū.Hec vera:niſi ſit ſtatutus
terminus ad omnes exceptiones dilatorias proponendas:
quia tunc J.terminū omnes ꝓponende ſunt:tam contra iu-
dicem ꝙ̄ contra alios:eis autem propoſitis ſtatiꝫ primo lo
co ſuper iudicis recuſatiōis ꝓcedatur:donec illa ſopiatur:
cum illa ſit preiudicialis:et illa ſopita alie poſtea locum non
habent:ſi illa probatur:de hoc in.d.c.inter monaſteriuꝫ.de
re iudi.¶ Quero quare petitiōes debent ad acta reduci.
dicit glo.ꝙ debent dari in ſcriptis cuꝫ ſuper illis debeat for
mari ſententia.de ſymo.lꝫ hely.et in hoc intereſt iudicis.In
quo itereſt actoris:et rei.vide in cle.ſepe.de ver.ſigni.verū in
glo.ij.et dixi de li.ob.c.i.Item vt videatur:an ſit apta:quia
ſi eſt inepta ſuccūbit.de iudi.examinata.Item vt ſciat reus
an velit cedere:an contendere deliberatiōe habita.iij.q.iij.
offeratur.Item quia vbi incerta eſt petitio iudex nō citabit
reum.v.q.ij.ſi primates:per que concludit ꝙ oblatio libelli
eſt de ſubſtantia libelli:de quo de li.ob.c.i.et in.d.cle.ſi.de
ver.ſig.in prin.glo.datur per hoc.¶ Quero:qualiter de-
beant fieri reſponſiones.glo.dicit ꝙ ad petitioneꝫ actoris:
iterrogante iudice:vel etiā actore:vt fiat:vt per hoc appare
at lit.conte.c.i.de elec.dudum:qua obmiſſa nō valet quod
agitur.¶ Quero que ſunt iterrogationes que ſunt ſcribē
de.glo.dicit.i.poſitiones:vt quia actor debet ponere id ſup
quo intendit habere confeſſionem rei vt ponit talis ſindi-
cus ec̄.dūmodo hoc faciat ad inſtructionem cauſe:et reus
debet reſpōdere:credo:vel non credo:cuꝫ iuratū eſt de cal.
Si iuratum eſt de veritate dicēda.debet dicere ſic:vel con-
cedo:vel non concedo:et per has poſitiones:vel reſpōſiōes
non fit lit.conte.Uel loquit de interrogationibus que fi-
unt a iudice in iudicio quotiēs equitas mouet iudiceꝫ.ff.de
interro.actio.l.vbicunqꝫ.xxx.q.vlti.iudicanteꝫ.etiā poſtꝙ̄
eſt concluſum in cauſa.de fi.inſtru.cum Jo.et etiaꝫ pars po
teſt interrogare:et valet reſponſio.de dolo.prout eſt aduo-
catus etiam poteſt.ff.de adul.l.ſi poſtulauerit.§.queſtioni.
Jo.an.dicit ꝙ pars poteſt ponere:ſed nō poteſt interroga
re:qꝛ calūnioſe interrogare poſſet:ſed non ponere:cū id ha
beat neceſſe ꝓbare:fatet ꝙ pars aperte poſtꝙ̄ poſuit inter
rogare poſſe:ſm Jo.an.et Uin.¶ Quod autē releuet cō
fiteri ad poſitionē ex quo ps negauit liteꝫ cōteſtando.vide
glo.in cle.ſepe.ꝟ.et qꝛ.in glo.ij.de ꝟb.ſig.de quo in ſpe.de
poſi.§.iij.ꝟ.ſi pſonus.Jo.xxx.q.v.adiudicā:ē:vbi ponit te
norē iſti⁹ glo.dic ꝙ ps iterrogat ponēdo:ſed nō ſimplr in-
terrogando:lꝫ ſecus in iudice:et dic ꝙ cā eſt ne calūniet ps.
Inquātum glo.dicit aduocatum interrogare poſſe:et con
feſſionem preiudicare:intelligo preſente clientulo vel ra-
tum habente.Barto.intelligit.§.queſtioni ꝙ interrogat
aduocatus faciēdo interrogatoria:ſm Barto.¶ Que-
rit glo.an etiā taciturnitas debeat ſcribi:dicit ꝙ ſic puta ta-
lis iterrogatus:noluit rñdere:et talis taciturnitas ꝓ cōfeſſio
ne habet.ff.de iterro.ac.l.de etate.§.nihil.dicit ēt Jo.and.
ꝙ et negatio ſcribi pōt:et tūc locus eſt ꝓbatiōi:de qua ſub-
mittit.Inquātū glo.dicit cōfeſſiōes poſſe reuocari.hec eſt
verū etiā poſt quadriēniū:nōdū finito negocio.de reſti.in
inte.c.ij.lib.vj.¶ Quero quare ſcribant cōfeſſiones.glo.
dicit vt ſciatur ſi ſunt ꝓducte cōgruo tpe:nā ꝓduci nō pñt
poſt cōcluſionē in cā.de fi.inſtru.cū dilectus.itē dicūt doc.
vt ſciat an lite pen.ſit obtentū:nā et ſi eſſet pꝛiuilegiū nō vale
ret.J.titu.i.cauſam.¶ Quero an ſnia iterlocutoria ſit pro-
ferenda in ſcriptis.Glo.dicit ꝙ nō.licet ſit ſcribenda apud
acta:licet aliud ſit in diffinitiua.ij.q.i.in pmis. Nunquid
autem interlocutoria tranſeat in rem iudica.vide de appel.
cum ceſſante:vide de re iudi.c.vlti.lib.vj.vbi de materia in
glo.quare ſcribantur renunciatiōis:quia poſtꝙ̄ renūciatū
eſt:et concluſum in cā:nulla admittit exceptio:vel allegatio

vel inſtrm.C.de cōpe.l.fi.niſi euidens ratio moueat iudicē
vt in.decre.paſtoralis.ē.de eā poſ. Inquantum dicit poſt
ꝯcluſionē in cā non admitti ꝓbationes:dicit verū niſi in cā
appellationis ſm Jo.an.C.de tēmp.ap.l.per hāc.ꝟ.de teſti.
ſtatuta.dic de mā vt i dicta decre.paſtoralis. ¶ Quero
que tp̄a debēt poni in actis glo.dicit ꝙ tp̄a ⁊ loca i qbus ac
ta facta ſunt ⁊ quo die anno ⁊ menſe:⁊ dicit glo.ꝙ ſcribi de
bēt talia in oībus actis ꝑticularib⁹.ad hoc de re iudi.abba
te.in fi.li.vj.vbi declarat. ¶ Queritur an talia ⁊ inſtrumenta:
⁊ acta ſint edenda:glo.ꝙ ſic:cū die ⁊ conſule:qꝛ cōia ſunt:
alias ſi non edant licite appellat.ꝟ.de fi.inſtru.c.perpetuo:
ſic ⁊ reſcriptū pape integrum debet edi.ē.de dila.preterea.
Idē in omnibus cōibus inſtr̄is:licet ſecus in ꝓprijs:niſi ad
uerſarius velit illud reprobare vt falſū.de fi.inſtru.inter di
lectos.cū ſi.de hoc vt de priuile.cum pſone:in fi.li.vj.ſ.quā
do ⁊ qualiter ſit edendum priuilegiū:vel reſcriptū. ¶ Ue
nio ad vltimam ꝑtem.quero circa que negligentia iudicis
puniatur:dic ſi negligit habere tabellionē:vel duos bonos
viros:vel aduertere quid ſcribat:⁊ ꝓpter id aliquod falſū
ſcribit:qꝛ forte poſtea reprobat:⁊ ſic opꝫ de nouo ꝓcedi:⁊
grauat pars laboribus:⁊ tardat proceſſus:ſm hoſti. ⁊ hēt
locum pena.deinde ſi aliquid emerſerit. ¶ Quero que pe
na erit hec iudicis:dic ꝙ ad arbitrium:ex quo non exprimit
de offi.dele.de cauſis:vel ſatiſfaciet de ſuo.de ſen.ex.ſacro:
⁊ ſi non eſſet ſoluendo alia pena mulctabitur de male.c.ij.
.ē.de dolo.fi.nē:prouidet etiam iudici cōtra ꝑtem ipſius aſ
ſertionem temere negātem.ꝟ.de penis.dilectus. ¶ Ultimo
doc.dicunt ꝙ dato ꝙ acta non appareāt:nihilominus ſi poſ
ſunt approbari:valet ꝙ agitur:qꝛ poſſunt alijs documentis
ꝓbari:vt per teſtes:vel confeſſiōes ꝑtium:vel alio legitimo
modo:ſm Inno.ad hoc adducit hoſti.qꝛ appellatione do
cumentoꝝ continent teſtes de fi.inſtru.c.i.de teſti.co.ꝑuenit.
.i.ad hoc.ij.q.vij.pleriqꝫ licet aliqui:vt goff.dicāt ꝙ hic vo
cat legitima documenta cōfecta per tabellionem:vel duos
bonos viros. ¶ An vero iudex:cui cōſtat lit.conte.eſſe:ta
bellione hoc idem aſſerente:debeat ꝓmulgare ſnīam:cum
illa conteſtatio non ſit ſcripta in actis vide in ſpe.de ſen.pro
la.§.iuxta.v.ſed pone ꝙ publicatis:ſatis pōt dici per ea que
dicit Inno.ē.ꝙ ſic:qꝛ ipſe ⁊ notarius poterunt de ea atteſta
ri:⁊ hoc in effectu tenet ibi glo.omnes ſunt clare excepta vl
tima. ¶ Uenio ad illam op.ꝙ nō ſit neceſſe ꝙ acta ꝓbent:
qꝛ eo ꝙ conſtat latam fore ſnīam:preſumitur lata auctorita
te iudicis:legitime:rite:⁊ ſolemniter:de renun.in ꝑſtia: de
re iudi.ſicut.cum fi. Glo.dicit ꝙ apparentibus actis pro eo
rum iuſtitia:⁊ ꝙ rite ſint facta ꝑſumitur. Sed non apparen
tibus actis nō preſumitur per actis:niſi quatenus legitimis
documentis:vel ſcriptura notarij:vel duorum bonorum vi
rorum ꝓbetur:vt hic. Hec vera dicit glo.niſi ꝓbentur acta
deperdita:qꝛ tunc preſumitur pro eis:vel debēt probari per
teſtes. Hec dicit glo.vera:etiam in ſententia excōmunicatio
nis:qꝛ q̄uis abſqꝫ ſubſcriptione teſtium credat ep̄o denūciā
ti.xi.q.iij.cum:non tamen credit pro ſolemnitate excōicatio
nis:niſi aliter a iudice ꝓbetur.de ſen.ex.ſacro:⁊ hoc dixit an
tiqua glo.poſtea in fi.addi.glo.dixit Inno.dixiſſe:⁊ loquit
de commendatore:ꝙ preſumit pro iuſtitia:⁊ rititudine pro
ceſſus:quando eſt lata preſente parte:⁊ idem ſi lata eſt ꝑſen
te ꝓcuratore ꝑtium:ex quo non eſt appellatum:nec cōtradi
ctum. Dicit glo.ꝙ ſi det audacia dicendi:non putat ꝙ con
ſenſus partium poſſit facere ſententiam aliquam:que nulla
eſt:vt qꝛ lata eſt lit.non conte:vel die feriata ſm glo.ꝙ no.di
cit Jo.ꝙ meus Innocen.nō fuit:ꝙ ſentētia nulla validare
tur ex approbatione ꝑtium:ſed bene fuit intētio ꝙ ex preſen
tia partium in dubio preſumeretur iuſta:⁊ valida:quo ad ſo
lemnitatem actorum:⁊ hoc placet ꝓpter preſentiam ꝑtium
ſm eum hic:⁊ de offi.dele.cum in iure. ¶ No.ſm glo.que
aperte dicit:ꝙ ſententia nulla non pōt ꝑtium cōſenſu appro
bari:qd̄ eſt verum:vt ſnīa:ſed bene vt pactum:vt dicūt doc.
in.l.ij.C.communia vtriuſ.iudi. ¶ Ad glo.intellectū ſunt
videnda tria. Primum an pro ſnīa preſumatur indifferen
ter:⁊ quo ad rititudinem proceſſus:⁊ quo ad iuſtitiam. Se
cundo an dato ꝙ pro ea preſumat:admittat probatio incō
tra:⁊ vbi admittit qualiter admittat. Tertio vbi nō admit
titur:ſi de facto admittat an illa probatio aliquid proficiat
contra ſnīam. Ad ꝑmum Jo.fuit in opi.ꝙ pro iuſtitia ꝑſu
matur:pro rititudine nō:⁊ hoc tenet hic:⁊ de offi.or.ad rep
mendam:⁊ tangit de ſen.ex.ſacro. Inn.hic in addi.vt dixit
etiam hic glo.⁊ in.c.cum in iure.ē.de offi.dele.diſtinguit:
an ſit lata in preſentē:⁊ preſumit:⁊ pro rititudine:⁊ pro iuſti
tia: An in abſentē:⁊ nō preſumit:aſſignat cām:quādo eſt la
ta in ꝑſentem:ex quo pars non reclamauit:paſſus aliqd pre
ſupponi contra ſe:videtur illi acquieuiſſe:⁊ preſumit illud
poſitum:qꝛ non eſt ꝑſumendum aliquem ſic inſanum:vt ali
quid quis falſum contra ſe deſcribi patiat:vt.l.antique.C.
ad vell.⁊ patet in.l.fi.C.arbi.tu. Et qꝛ pro ſolemnitate renū
ciantis parte preſente circumferentibus ad id quod agi
tur preſumitur:vt.l.optimam.C.de contra.⁊ cōmit.ſti.ꝟ.de
his que fi.a prela.ca noſcitur:⁊ qꝛ regulariter preſumit pro
ſolemnitate actus:vt.l.ab ea parte.ff.de proba.⁊ in.l.ſcien
dum.de ver.ob. Juſti.de inuti.ſti.§.ſi ita ſcriptum.⁊ inſti.
de fideiuſſor.§.fi.cum fi. Opi.hanc ſequit Bar.in.l.i.C.de
rela.⁊ in auc.ſi quis in aliquo.C.de eden. Idem tenet guil.
de.cu.l.ij.ff.de in ius vo.⁊ frede.ſuo ꝯſilio.clxv.⁊ ꝙ plus di
cit hoc ꝓcedere etiam in decreto. Cal.tenet ipſam hic cum
aliquo moderamine:qꝛ ſi eſt lata in preſentem:dicit ꝙ preſu
mitur. Si in abſentem dicit:ꝙ ſi ſententia eſt lata de recenti
pro ea non preſumitur:niſi quatenus conſtat ex actis. Si eſt
lata de antiquo:dicit ꝙ pro illa preſumitur:qꝛ non debet ar
tari obtinens perpetuo ad acta conſeruanda.⁊ fuit hoc vlti
mum dictum hoſti.dicam.ꝟ.vbi declarabo:quando de lon
ginquo:quādo de proximo. Alibi. Inno.non facit differen
tiam:an ſit lata in preſentem:an in abſentem. Sed an tranſi
uit in rem iudi.⁊ preſumit pro ſententia:an nō tranſiuerit:⁊
non preſumitur:ſiue ſit lata in preſentem:ſiue abſentē:⁊ hoc
ponit.ē.de elec.bone.i.quod dictum recitat ⁊ ſequitur com
po.de renun.in preſentia.vbi aperte concludit:ꝙ etiā in ſen
tentia lata in abſentem preſumitur pro ſententia:que tranſit
in rem iudi. Domini de rota hanc opi.amplectuntur:vt la
ta ſententia in abſentem preſumatur pro ea:quando tranſe
unt in rem iudi.quando eſt lata in verum contumacē:ſecus
dicunt:quando eſt lata in fictum:vel preſumptum:⁊ tūc nō
preſumatur:qꝛ vera contumacia abſentis cōpletur dei ⁊ iu
dicis ꝑſentia:de dolo.veritatis.de arbi.c.i.li.vj.de iudi.ꝓ
perandum.⁊ hoc ponit ſua concluſione.ccxxvij.placet opi.
Inno.in.c.bone:vt lata in abſentem cōtumaciter pro ea pre
ſumatur:qꝛ pro ea eſt caſus in.c.bone.i.de elec.nec dicatur
ꝙ ibi erat notorium:qꝛ tex.ibi aſſignat duas cauſas differē
tes:ſufficit alterā adeſſe. Inſti.de nup.§.affinitatis.⁊ quia
oritur hec preſumptio ex auctoritate rei iudi.que ita adeſt
quando eſt lata in contumacem:ſicut quando in preſentem:
vt.c.ſicut.de re.iudi.⁊ hoc tenendum. Hoſti.autem.ꝟ.de re.
iudi.cum facit dr̄iam:ſentētia ſit lata de recenti:⁊ nō preſu
mitur:an de longinquo:⁊ pro ea preſumit:etiam quo ad ac
ta:ne quottidie artet ad cuſtodiēda acta.ad hoc quod no.
de teſti. Albricus. Quando autem factū dicatur antiquū.
dubitat hic cal.poſſet dici quando vſqꝫ ad bienium:qui ex
cā datur ad appellandū.de ap.cum ſit. Et dicit hoc hoſti.
de renun.in preſentia.vel forte vltra.xx.ānos de ꝓcur.in no
ſtra.de excep.cū venerabilis:vel hoc iudicis arbitrio relinq
tur.ff.de iur.deli.l.i.de offi.dele.de cauſis.dicit:ꝙ vtile eſ
ſet habere ſup hoc ius expreſſum:hic autem ſtat cū glo.qꝛ
dicit:ꝙ ſi acta apparent pro actis preſumit. Si non apparēt
pro eis non preſumit:nec credit verbo iudicis:nā quātecū
qꝫ dignitatis ſit:ei ſoli credendum nō eſt.ꝟ.ti.i.cū a nobis ſal
uo papa cui de actis crederet.ar.C.de teſta oium.hoc tenet
ſpe.i titulo de ſen.pla.§.iuxta.v.ſed pone publicatis:⁊ ſaluo
legato.xcvij.di.nobiliſſim⁹:vt dicit ſpe.i titulo.de lega.§.ſe

quitur.ad fi.§.⁊ dicit quicquid alibi ſcripſerit. Hec eſt vera
ſo.⁊ dicit iungendum ei quod ſcripſit de ſen.⁊ re iudi. ſub
Rica de ſen.§.qualiter proferri debeat.ſub.§.Js eſt ordo.
Pro ꝯcluſione huius materie mihi dicēdū videt̄ : ꝙ quā
doq; apparet ſententia:⁊ in iſtrumēto ſententie notarius cō
memorat acta:⁊ aliqui volunt dicere ꝙ propter illam cōme
morationem: viſa lit.conte.viſis talis productione ⁊c̄. acta
probentur.dum tamen ſingulariter enumerentur:quia enū
ciatis in inſtrumēto creditur.ar.C.de contra.⁊ commit.ſti.
.l.optimam. Hoc non placet.Sed Innoc.hoc concludens
pro regula:ꝙ licet multa contineantur in inſtrumento:tabel
lio tamen qui dicit ſe his interfuiſſe:intelligit̄ dixiſſe de his
que in eius preſentia acta ſunt:in eodem loco:⁊ die:⁊ coram
ipſo:per q̄ dicit ꝙ ſi iudex ferat ſentētiā ⁊ narret:quomodo
fuit libellus porrectus:lis conteſtata:citatio facta:⁊ iuratū:
confeſſatum:vel negatum ⁊ probatum ⁊c̄.de proceſſu corā
ipſo habito:⁊ poſtea ſequatur ſententia:⁊ de his fiat publi-
cum inſtrumentum:⁊ poſtea concludat tabellio:⁊ dicat:ac-
tum in tali loco:⁊ die:in preſentia mea:⁊ talium. Hec clau-
ſula eſt tñ ad probationem ſententie referenda:⁊ talia narra
ta non probant̄:⁊ facit.j.de priui.ſi papa.li.vj.⁊ quod no.de
cenſi.cum olim.in glo.ij.quia talibus enūciatis non credit̄
immo dicit plus:ꝙ ſi tabellio diceret aſſertiue tali die libel-
lus fuit oblatus:⁊ lis conte.tñ talia nō probarētur per illud
inſtrumentum:qꝛ quantum ad illud videtur inſtrumentum
tñ teſtimoniale:ſm Innoc. Bar.quo ad p̄mum dictum ⁊
ſcd̄m.idē videtur ſentire.in auc̄.ſi quis in aliquo.C.de edē.
vbi concludit:ꝙ narratis in inſtrumento per notarium:⁊ aſ
ſertis creditur:quando aſſerit aliquid quod poteſt interue-
nire ſm tempus inſtrumenti:⁊ cui partes poſſunt renuncia-
re:qꝛ an illud intercedat vel non:pendet a partiū poteſtate:
vt.l.optimam.C.de contra.⁊ cōmit.ſti.Secus ſi que enun-
ciantur de preterito:non poterant intercedere ſm tēpus in-
ſtrumenti:vel alia:alias illa enunciata non pendent in partiū
poteſtate:qꝛ non preſumuntur:vt ſunt hec lit.cōte.⁊ ſimilia:
que non poſſunt intercedere ſm tempus conditi inſtrumen
ti:⁊ quibus non poteſt renunciari:vt no.de offi.dele.de cau
ſis.⁊ de re iudi.c.fi.li.vj. Et qꝛ iuri ſolemni ſolemnitatē exi-
genti:non poteſt renūciari:vt.l.nemo poteſt.dele.i. Fatetur
qꝛ ſi lata eſt preſentibus partibus:ꝙ ſolemnitates preſumū
tur:ſed illud tunc eſt ex auctoritate ſententie:non ex atteſta-
tione notarij:dic quandoq; notarius aliqua verba profert
in preteritum:que trahi poſſunt in preſens:vt dixit talis ꝓmi
ſit reſtituere dotem:quam confeſſus eſt ſe recepiſſe: qꝛ hoc
poteſt intelligi tunc:vel quia dicit talis dedit vēdidit aut tra
didit:⁊ in dubio preſumitur ſm tēpus inſtrumenti interceſ-
ſiſſe:vt.l.i.C.de iur.aſte.rei.fiſ.li.x.l.fi.C.de apo.pu.li.x.l.ita
ſtipulatus.§.griſogonus.e.ti.ad hoc quod dixi poſt cal.ſ.
e.poſt ceſſionem:⁊ quod no.j.de ver.ſig.abbate. Quandoq;
notarius enunciat aliqua per modum enunciationis in pre
teritum facta:que neceſſario referuntur ad preteritū:⁊ tali-
bus non creditur:vt ex inſtrumento:qꝛ preſumitur illa aſſe-
ruiſſe:vt a partibus prolata:vel aliter dicta. Unde non pre-
iudicarent:qꝛ de his non atteſtatur:ſi tamen partes aſſerant
ſic fuiſſe.⁊ notarius atteſtaretur:preiudicaret inſtrumentū
vt probans partiū conſenſum:confeſſionē:⁊ aſſertū proba
retur:vt ex confeſſione probata per inſtrumentū. Si eſſet ta
lis materia in qua partes poſſent ſibi confitendo preiudicare
Quandoq; aliquid aſſerit atteſtando de preterito: ⁊ tunc.
Innocen.⁊ hoſti.hic videntur contrarij:quos ſic concordo
qꝛ aut ſimpliciter hoc atteſtatur.⁊ nō aſſerit ſe ad hoc roga
tū:vel tanq̄ notarium interfuiſſe:nec potuit teſtes.vbi exi-
guntur:qui tunc interfuerunt:⁊ tunc atteſtatur vt notarius:
ꝙ accepit vt priuatus:de hoc non pōt atteſtari:⁊ littere ſunt
teſtimoniales vt dixit Inn. Si autē atteſtatur:ꝙ tali die ſe
preſente ⁊ rogato vel iubente iudice vt ſcriberet talis fuit lit.
conteſtatus:tunc puto ꝙ probet:licet non conficiat pro tūc
inſtrumentū:quo actus fuit geſtus. Sed tunc alio tempore

Ideo dicit hoſti.ꝙ vltimum dicit placet: ſi vbi poſuit teſti-
moniale:poſuiſſet recitatorium:qꝛ ſi in modum recitationis
illud dicat tabellio:verum eſt dictum Innocen. Sed ſi ſin-
gula:vbi ⁊ quando:⁊ coram quibus ponit:⁊ ꝙ in ſui preſen
tia fuerūt acta:putat hoſti.illud teſtimoniale ſufficere:quo
ad omnia:⁊ ſingula premiſſa:nec videt rationem in contra-
rium de conſti.tranſlato. Dicit tñ ꝙ cauere debet a falſita-
te in aliquo:qꝛ viciaretur totū inſtrumentum: ⁊ ipſe timere
poſſet de pena falſi.de his que fi.a prela.q̄ſto.de hoc in ſpe.
de inſtru.edi.§.reſtat.ad fi.v̄.in ſūma.non ob predictis que
ibi dicit recitando opi. Innocen. qꝛ leges quas allegat lo-
quuntur in his que tunc potuerunt renunciare:vt.l.optimā.
⁊.l.cum aliquis.de iure deli. vel quando probatio ſurgit
ex auctoritate ſentētie:per hoc dicit frede.ſuo ꝯſilio.cxciij.
ꝙ ſi in inſtrumento dicitur talis certificato de beneficio ſibi
competenti renunciauit ⁊c̄.qꝛ non probat hec certificatio:cū
non atteſtetur hoc coram ſe:vel per ſe factū:ad quod all̄at
vltra hoc all̄.no.in ſpe.de proba.§.fi.v̄.ſed pone. Per pre-
dicta h̄ eſt magis dubium:ꝙ hic actus pendet a voluntate
partium:⁊ potuit intercedere ſm tempus contractus. Dicit
etiam ibi:ꝙ ſi in inſtrumento vel in actis dicatur talis teſtis
iuratus ſic dixit:vel depoſuit:ꝙ niſi aliud appareat de iura-
mento ex hoc non probatur iuramentum.hoc conſonat ei
ꝙ eſt dictum:qꝛ hec ſolemnitas non potuit remitti per par
tem vt dicta.l.i.C.de iur.aſte.re fiſ.li.x.⁊ hec ſufficiant. Pu
to tamen ꝙ ſola enunciatio in ſententia probat quando fa-
ctum eſt de longinquo:qꝛ verbis enunciatiuis:tunc datur fi-
des:ſicut fame:vt no.glo.in.c.cū olim.de cenſi.⁊ de p̄uile.
ſi papa.li.vj. Itē ⁊ in facto recenti facit qualē qualē preſum
tionē vt ibi. Ex his dicit ſpe.in ti.de ſen.prola.iuxta verſi.
Item non valet: ꝙ ſententia non preſumitur lata in ſcrip-
tis:ſi dicat ſentētiam in tertia perſona:talis iudex ſic pronun
ciauit:ſecus ſi dicat ſic pronūciamus in prima perſona:qꝛ ap
parente ſcriptura preſumitur lata in ſcriptis. Idē dicit: ꝙ
ſententie non tenent per quas iudices intimant alijs. Noue
ritis ꝙ talem excommunicamus:quia tales ſunt teſtimonia
les preteritorum ⁊ non promulgatorie: de hoc de re iudi.
ad apoſtolice.li.vj.⁊ dixi de proba.poſt ceſſionem.non pro
bat ergo acta atteſtatio notarij:niſi in facto de longinquo:
vel quando atteſtatur in preteritum ſe rogatum. Sed an ex
iuribus ſententie preſumatur:dic vt ſequitur. Quandoq; ſo-
la apparet ſententia ſine atteſtatione notarij: ſiue cum enun
ciatione actoris:ſiue in caſibus:in quibus ipſa atteſtatio nō
proficiat:⁊ tunc an ex ſententia preſumantur acta:vel inſtru-
menta:⁊ tunc in ſententijs:que tranſeunt in rem iudi.dic an
te ſententiam pro actis non preſumitur:quatenus conſtat il
legitimis documentis:vt hic:ſi lata eſt ſententia ⁊ eſt appel
latum:⁊ ſic per appellationem non tranſiuit in rem iudi.pro
ea non preſumitur.ſ.de reſti.ſpo.cum ad ſedē.cauſa ceſſat
auctoritas ſentētie:a qua pendet poteſtas: ⁊ tranſitus in rē
iudi.de re iudi.ſicut.non eſt ſic ſi pendet nullitas:qꝛ pro ſn̄ia
preſumit̄:dummodo extrinſece tranſierit in rē iudi. Dicit
ſpe.in titulo de ꝓba.§.i.v̄.ſequit̄.ad hoc quod dicam.j.de ſe
tentijs:cenſure que reuocant̄ per iudicium nullitatis:⁊ tamē
pro eis preſumit̄. Idē ſi pendeat reſtitutio.ad hoc facit qđ
dicitur de ſententijs cenſure.j.qꝛ ille tractantur per viā reſti-
tutionis:ſm aliquos:vt in.c.ex parte. M.de reſti.ſpo.niſi
qñ cōpetit ratione ſolitus iniquitatis:qꝛ tunc eo ꝙ nō iuſtifi-
catur concluditur leſio. Quis autem tunc.ſ.in cā appellatio
nis grauet̄ onere ꝓbandi ad merita dixi de renū.in preſen-
tia.⁊ no.plene per Bar.in.l.hi.qui ad ciuilia.C.de ap.⁊.l.
i.ff.vt cauſe poſ.pu.aſſi.tu. Si eſt lata ſententia ⁊ nondum
eſt appellatum nondum tranſiuit in rem iudica.adhuc non
preſumitur pro ſententia: tum quia de recenti eſt lata: tum
quia ſubiacet retractationi:⁊ ſic non eſt firma auctoritas rei
iudica.vt de app.non ſolum.li.vj. Hoc tenet ſpe.in titulo.
de prola.ſen.§.vt autem.v̄.⁊ nota. ſm quoſdam etiam in
ſententia enuncietur citatio:qꝛ dicens citationem vel perē-

proꝛium aggrauatur onere probādi:vt ibi no. Jo.an. Jdeȝ
tenet in titulo de ꝓba.§.fi.v̄.ſequit̄:⁊ domini de rota ſua cō
cluſione.ccxcvij.⁊ fuit dictum gui.de ſuza.⁊ dicit Jnnocen.
hic:ꝙ intellige vt dixi ſupra. Si ſententia tranſiuit in rem iu
di.⁊ eſt lata preſente parte preſumitur pro ſententia:quo ad
iuſtitiam:⁊ quo ad ritiudinē iuſtitie proceſſus: vt hic dicit
glo.⁊ Jnn.de offi.dele.cum in iure:⁊ hoc omnes fatent̄ do
nec contra probetur. Si eſt lata ſententia contra abſentem:
⁊ eſt de longinquo preſumitur pro ea:vt dicit hoſti.ſi contra
abſentem ⁊ de recenti:⁊ verum contumacem:preſumit̄ pro
ea:ſm dños de rota. Si cōtra alias contumacem vbi teneat
ſententia:licet ſint opi.eligo ſentētiam:ꝙ p̄ſumatur pro ea:
⁊ quo ad ritiudinem:⁊ quo ad iuſtitiam:q2 hec p̄ſumptio
ſurgit ex auctoꝛitate rei iudi.que auctoꝛitas adeſt etiaȝ quā
do eſt lata ꝯtra abſentē. Fateoꝛ ꝙ foꝛtioꝛ eſt p̄ſumptio quā
do eſt lata in preſentē:q2 ibi adeſt duplex preſumptio. Una
q2 imputādū eſt partibus:qui non contradixerunt:vnde eſt
veriſimile ꝙ omnia fuerunt ſeruata:maxime quando enun-
ciantur in ſentētia ſcda:q2 adeſt auctoꝛitas rei iudi. Sed pri
ma ratio per ſe nō ſufficeret:vbi non eſt facta enunciatio:q2
foꝛte non contradixit:q2 ſciebat ius ſuum vbiq3 durare.l.ſi-
cuti.§.non videtur.ff.qui.mo.pi.vel hypo.ſol. Iteȝ vbi ſunt
enunciata per dicta in pꝛimo membꝛo.in dubio auteȝ an pre
ſumatur lata in abſentem:vel in preſentem:ſi talis eſt ſenten
tia que ferri ſolet propter contumaciam:vt excōmunicatio
preſumitur lata in abſentem:dicit Frede.ſuo conſi.clxv. Si
talis que fertur non propter contumaciam. Jnnocen.tangit
de offi.dele.cum in iure:⁊ recitatis opi.eligit:ꝙ in dubio la
ta videtur in abſentem:licet pro pꝛima parte ꝙ in preſentem
allegat.l.vltima que non facit. Hoc firmat ſpe.poſt multa.
in titulo de ſen.pꝛola.§.vt autem.v̄.⁊ no.ad hoc quod ſcri-
bit Jo.an.in addi.ſpe.in titulo de emp.⁊ ven.ſuper ſcda foꝛ
ma in.viij.col̄.vbi tangit:an actus iudicialis preſumatur in
dubio factus in abſentem:vel preſenteȝ:de quo plene dic vt
ibi. Hec vera vbi non probantur acta deperdita:ſi proban
tur pro actis preſumitur:ſm glo.h.ad hoc C.de fi.inſtru.l.
fi.⁊ tn̄ eſſet exigere iuramentum inquantum dixi pro actis
preſumi:dic hoc verum etiam vbi iudicium eſt ſummariuȝ:
vt dicto.c.bone:⁊ procedit etiam in his que expediūtur per
viam voluntarie iuriſdictiōis:vt.l.ab ea parte.ff.de proba.
Item preſumitur pro omnibus geſtis apud acta:vt.l.cum
oſtēdimꝰ.de fideiuſ.⁊.l.manumiſſio.ff.de ma.vin.i ſentētijs
autem cenſure:vel alijs que non tranſeūt in rem iudi.dic ꝙ
ſi eſt appellatum pro eis non preſumitur:quia licet appella-
tio non ſuſpendat.de ap.ad hoc dilectis.⁊.c.preterea.tollit
tamen preſumptionem ſententie:vt no. Jnnoc.hic:⁊ de elec.
bone. Si non eſt appellatum preſumitur pro eis:que tranſe
unt in rem iudi.quo ad preſumendam iuſtitiam:⁊ hoc tene:
licet glo.cōmuniter teneant non preſumi pro ſolennitate:vt
no.glo.hic.⁊ de ſen.ex.ſacro.⁊ de offi.oꝛ.ad repꝛimēdaȝ:h
puto. Preterq3 ad ſolennitatem monitionis:que non pre-
ſumit̄ niſi probetur:vt.c.ſacro.de ſen.ex. ¶ Nunqd autem
pro dicto arbitri vel arbitratoꝛis laudo preſumatur:ſicut ꝓ
ſentētijs iudicum:dy.in conſilio ſuo.xliij.quod incipit tho-
lomeus tenet ꝙ preſumatur:⁊ hoc dictum recitat Jo.an.in
addi.ſpe.in titulo de arbi.§.ſequitur.v̄.quid ſi actum fuit in
compꝛomiſſo.al̄.l.ab ea pte.ff.de proba.inſti.de fideiuſ.§.
fi.de inuti.ſti.§.ſi ita ſcriptum: dic hoc verum niſi pendeat
reclamatio. ¶ Ex his puto:ꝙ pendente reclamatione:⁊ re
ductione ad arbitrium boni viri:dato ꝙ non ſuſpendat:nō
preſumitur:vel q2 hec p̄ſumptio ſurgit ab auctoꝛitate rei iu-
di.⁊ hoc non adeſt:vel ex partis preſentia:⁊ ex quo pars re-
clamat non acquieuit.in extraudicialibus autem geſtis per
iudicem. Jo.an.dicit non preſumi.s.de reſti.ſpo.conqueren
te.quod puto in extraiudicialibus:que iudicialiter geri de-
bent. In extraiudicialibus autem que iudicialiter geri non
debent:preſumitur ſm qualitatem pſone: vt patet ex no.de
cle.pe.c.i.⁊ de hoc dicit:vt de eo qui fur.oꝛ.re.innotuit.quā-
do geruntur per modum poteſtatis:vbi auteȝ inter contra-
hentes.dic vt de ver.ob.l.ſciendum.⁊ dicaȝ infra de re iudi.
ſicut. Hec vera in actibus vbi cauſe tractantur plenarie: ſe-
cus ſi ſummarie:quod dic vt dixi cum glo.extraoꝛdinario.
¶ Ad tertium an ⁊ qualiter admittatur probatio contra
acta:vel preſumptionē ſentētie. Glo.dicit hic:ꝙ admittitur
probatio cōtra acta.s.e.poſt ceſſionem.de teſti.cū a nobis:
q2 contra inſtrumentum q̄tuncunq3 publicum admittitur
probatio.C.de proba.l.cum pluribus.de fi.inſtru.cum Joā
nes. Nam ⁊ partes poſſunt contradicere actis.C.de rela.l.
i.ij.q.v.§.biduū.v̄.ferendū eſt: ⁊ bene contradicere poteſt:
quia repertuȝ eſt eulogia ex mala fide ſcribi.ff.de cuſto.reo.
.l.diuus.de accu.cum dilecti.⁊ hoc eſt veruȝ:dummodo re
probetur per tot teſtes quot ſufficiunt ad repꝛobandum in-
ſtrumētum.de quo.s.de proba.tertio.de fi.inſtru.cum Jo.
h procedit inquātum probatio fit cōtra acta ante ſententiā.
Si queritur an admittatur probatio ad probandam iniuſti
tiam:vel defectum ritiudinis actoꝛum poſt ſententiam:pro
ſequoꝛ duos caſus. Primus quando vult probare ritiudi
nis defectum actoꝛum tn̄: ſi tranſiuit in rem iudi.planum
ſi tranſiuit in rem iudi. Si quis vult pꝛobare per productio
nem actoꝛum defectum proceſſus pꝛobabit:ſm Joā.an.h.⁊
in.c.cum ad ſedem.de reſtitu.ſpo.ex productione actoꝛuȝ.
Quia ſi eis productis non apparet ꝙ in eis ſit lit.conte.ſta-
tim ex eis pꝛobatur defectus:ad qd̄ optime de lit.conte.c.i.
ad hoc.de reſti.ſpo.cū ad ſedē.de pui.cū olim. Jdē Bar.
in duobus locis.C.de ap.hi qui ad ciuilia.⁊ in.l.i.ff.vt cauſe
poſt pub.aſſi.tu.⁊ dicit ꝙ modus ꝓbādi eſt abnegatiuus:
⁊ eſt dictū Jnn.in.c.cum ad ſedem.⁊ Jo.hic:⁊ in addi.ſpe.
in titulo de ſen.pꝛola.§.vt auteȝ.v̄.⁊ no.ſm quoſdam. Con-
tra no. Bar.in.l.pꝛolatam.C.de ſen.vbi dicit:ꝙ licet appa-
reant omnia acta:⁊ nō appareat dictus terminus ad pꝛobā-
dum:nec aliter cognitum de cauſa:preſumitur cauſe cogni
tio. Sed illud verum quo ad cauſe cognitionem:quia illud
reſpicit iuſtitiam:⁊ cognitio preſumitur:eo ꝙ preſente par-
te:vel abſente contumaciter:ſententia apparet lata:vt de pꝛo
ba.in preſentia.l.in cauſe.§.cauſa cognita.ff. de minoꝛi.qd̄
eſt verum niſi ex breuitate tempoꝛis appareat defectus cau
ſe cognitionis:q2 de mane habuit cauſaȝ:de ſero tulit ſentē
tiam:vt dicit Bar.in.l.pꝛolataȝ. ad quod de in inte.reſtitu
tione cum ex litteris :quod limitat veruȝ lapus quando eſt
lata parte abſente:ſecus ſi preſente:⁊ nō reclamante:quia im
putatur parti non remanenti:⁊ ſi eſſet dubium. dicit ꝙ iudi-
ci crederetur de cognitione: ⁊ ponit ſua al̄.lxxxvij.poſſet
etiam probari per teſtes:quia quo ad ritiudinem ſententia
non habet preſumptionem pro eis:niſi iure tantum:vt dixit
glo.⁊ idē de alijs modis probandi:vt per confeſ.infra.c.fi.
Scdus caſus quando queritur an ⁊ qualiter admittatur
pꝛobatio contra iuſtitiam:dic ſi ſunt de ſententijs que non
tranſeunt in rem iudi.admittitur per teſtes:ſicut contra ali-
as preſumptiones:de re iudi.latoꝛ.⁊.c.cōſanguinei. Si trā
ſiuit in re iudi.ſi pars vult probare contra ſentētiam per cō-
feſſionem partis aduerſe:admittitur:vt no. Jnnocen.de im
mu.eccle.quia tales ſententie:licet habeant preſumptionem
iuris:⁊ de iure:tamen admittunt probationes:per confeſſio
nem: vt in auc̄.ſed iam neceſſe:⁊ vnde ſumitur.C.de dona.
ante nup. Jdem ſi vult aliter notoꝛie oſtendere de iniquita-
te notoꝛia:quia ex hac reddit̄ ſentētia nulla.de re iudi.inter
cetera cum ſi.ad hoc de frigi.fraternitatis. ⁊ quod ibi no.
Jnnocē.⁊ quod no.de conceſ.pꝛe.cum nr̄is. de ap.ſollicitu
dinem.v̄.ſi vero.de ſen.ex.venerabilibus.⁊ quod ibi no.⁊
quod no.in cle.paſtoꝛalis.de re iudi.ſi vult pꝛobare per ac-
ta:que producit:an ex hoc ꝓbetur iniuſtitia:dicit hic Jnn.
ꝙ non admittitur talis pꝛobatio: vnde ſi cōdemnetur:in cē
tum:petat vt acta pꝛoducantur:ex quibus vult ꝓbare iniu-
ſtitiam:nō eſt audiēdus:nec ꝓbat̄ iniuſtitia:lȝ de facto ꝓdu
cant̄ acta:⁊ ex eis nō ꝓbetur iuſtitia.ar.s.de renū.in p̄ntia.
Plus ſibi videt̄:ꝙ ſi ſit lata ſentētia, ſe referendo ad acta

pis loci:qui poterat ibi legem dare.ff.de legi.l.de quib⁹.uel
q: erat ꝯtra rōnē nālē:de qua hic in gl.⁊ ꝯtra bonos mores:
vñ ēt p pncipē non poterat roborari.xij.di.illa.de ꝯſue.c.ſi.
Et recitat hic hoſti.quādā ꝯſuetudinē in ſaxonia peiorem
iſta:quam non refero. Inquantū glo.dicit ꝙ ſe purgabant
per ſibi ſimiles:dicit Jo.an.ꝙ vt in antiq̄ patet:tales ſe pur
gabant ſe inuicē:dicit tñ vin.cōpurgantē non hr̄e nāliter ob
ligatū purgatū ad purgādū eum:dicit tñ ꝙ te teneor cōpur-
gare in cauſa iuſta:ſicut tu in mea:fateˀ ꝙ illa naturalis obli
gatio nō eſt talis:qualis eſt illa que oriˀ ex pacto. Illa enim
fortior eſt ⁊ nequit in cōpenſationem deduci.ff.de compen.
etiã ⁊ ſi ſoluiˀ nō diciˀ donatio.ff.de dona.l.hoc iure.§.pe.
ſiue ergo velit ſe purgare per alios quoquō.i.habiles vel
inhabiles teſtes:nō pōt:ſiue per ſe tñ iurando non poteſt.
Sed ſi vult admitti ad purgandum plene:ſiqdem ex hoc
vult excludere plene ꝓbantē a probatione:non admittitur
ad hoc vt alium excludaˀ:ſed ſi vellet ꝓbare ſimul cum illo
mos eſt ei gerendus:de teſti.ſpo.ſ.c.i.licet:nō tñ ſufficit iu-
ramentū niſi ab aduerſario:vel per iudicem deferaˀ:dic vt.ſ.
de iureiur.c.ſi.ſm Inno.   Anto.de butri.

c **Cum cauſam.** Fines dioceſiū ꝓ
banˀ per libros:
adminicula:⁊ famam.h.d. Communis diuiſio.
ſcḋa ibi.mandamus. ¶ No.ꝙ in probandis
finibus ſtaˀ libris antiquis:⁊ ſic libris eccleſie in factis anti-
quis daˀ fides. Scḋo no.talia poſſe ꝓbari per teſtes ⁊ puto
ꝙ ſufficiat tunc in facto antiquato teſtimonium de auditu.
Item poteſt ꝓbari per famam:⁊ ſic fama obtinet locū ple
ne probationis in factis antiquis:dic vt no.de ver.ſig.veniēs
per Inno.⁊ dicam de teſti.veniens no.de verb.ſig.quid per
nouale. ¶ No.ꝙ vbi non pōt haberi plena ꝓbatio admit
titur ꝓbatio adminiculatiua:⁊ illa obtinet locum plene ꝓba
tionis. ¶ Op.ꝙ non recurraˀ ad hec adminicula:qꝛ debet
diuiſio fieri ſm ꝙ reperiuntur poſſidere:ex quo ex aduerſo
nihil plene ꝓbatur vt.ſ.c.ex litteris.ſ.e. So. dicit Inn. decre.
poſſe intelligi qñ non conſtat quis ſit in poſſeſſione:qꝛ neu
ter ꝓbat:vel vterqꝫ equaliter quo caſu ſi poteſt cōſtare per
has coniecturas ſit diuiſio: vel equaliter ſit diuiſio inter eos:
⁊ ſi apparet de hoc antiqua fama ſm illam fiet diuiſio:⁊ ſm
alia adminicula.alle.xvj.q.iij.inter memoratos:poſſet etiã
intelligi qñ aliquis eſt in poſſeſſione:ſed non conſtat ꝙ ſibi
per papam vel archiepm conſignata: vel metropolitanum
vel primatem de fo.compe.ſane: vel de aliquo iuſto titulo
qui in eccleſiaſticis rebus deſideratur.de fo.comp.ſi dilig̃
ti. Ideo iuſte imploratur officium iudicis ad diuiſionē fa
ciendam.ad quam adminicula operantur:vt eſt dictum.ad
hoc ꝙ no.ſ.de reli.do.c.i. Non ob.poſſeſſorem non artari
ad dicendum titulum ſue poſſeſſionis C.de peti.here.l.co
gi.⁊ ꝙ preſumendus eſt quilibet iuſte poſſidere:eo ꝙ poſſi
det de preſum.dudum.C.de rei ven.l.ſi. qꝛ illud verum vbi
neſcitur veritas:nec ſciri pōt:⁊ vbi non eſt preſumptio cōtra
poſſidentem vt.C.de proba.ſiue poſſidetis. C.di.cōtra ino
rem. Nam cum iſte terre fuerunt de nouo tpe honorij ꝯuer
ſe ad fidem:ſatis conſtabat ꝙ non erant diuiſe:vel erat pre
ſumptio vehemens in ꝯtra. Poteſt tertio intelligi ꝙ con
ſtabat ꝙ vter occupauerat de territorio alterius: ⁊ exten
derant limites:⁊ quantum poterant extendere conabantur
⁊ ſic erat poſſeſſio iniuſta que nō releuat.C.de ꝓba.ius ei⁹.ff.
de libe.cã.l.vt liberis:qꝛ de locis illis debebant inter ſe age
re ⁊ ſuas actiones intentare:⁊ non ſibi ꝓpria auctoritate ius
dicere.ff.de rei ven.l.officiū.ſ.e.c.ex litteris.ſ.de fo.compe.
ſane:nec debēt ſibi ius dicere.C.vnde vi.ſi quis in tātā.xvj.
q.vi.placuit:vnde agebaˀ hic de diuiſione:⁊ limitatione:ad
quam ex quo inceptū eſt non obſtante poſſeſſione alterius:
ſemp agi poteſt:vt h.xvj.q.iij.inter memoratos.⁊.c.ſe.ſ.e.
ex litteris. ¶ Opp.ꝙ hec incertitudo dyoceſium non habeat
locum:tum ēt ante aduentū xp̄i ꝓuincie diuiſe fuerāt:⁊ ſm
illam diuiſionē apl̄i poſtea ſtatuerunt pmates:⁊ epos:⁊ ar-
chiepi.lxxx.d.c.i.xix.di.c.i.dic ꝙ licet apoſtoli ordinauerint
in quibus locis eſſent epi:non tamen diſtinxerunt epiſcopa-
tuum fines.ſm Inno. Unde ſm hoſti.in pmitiua eccl̄ia om
nia erant ꝯfuſa:⁊ ēt parrochie omnes cōes erant:quare quē
vnus epiſcopus excōicabat alter abſoluebat. Pōt ſcḋo di
ci ꝙ licet apl̄i aliquas diuiſerint:nō tñ omnes. Poteſt etiã
dici ꝙ poſtea fuit imitatum:nam ⁊ multotiens conditiões
locorum ſucceſſu temporis variantˀ. Unde ⁊ ꝙ vnus pmo
tenebat modo tenet alius:ſm Innoc.imitantˀ:⁊ ſm hoſti.⁊
diuiduntˀ:⁊ vniuntur epatus ſm beneplacitum pape:⁊ pri-
uantˀ aliquando ciuitates epatibus:⁊ alijs eccleſijs ſubmit
tuntur. vij.q.i.imitationes.xvj.q.i.ſicut.xxv.q.ij. Ita nos
vero:de exceſ.pla.ſicut vnire. Item de nouo erigitur Cathe
dra:ita ꝙ alteri nō ſubiciˀ:vel vniˀ:⁊ etiam eadem vnio re-
uocaˀ vt no.ne ſe.va.c.vno. Item ſm hoſti.vſqꝫ ad tempus
dyoniſij non fuit certa diuiſio dignitatum:vel epiſcopatuū.
xiij.q.i.eccleſias:⁊ no.de his que fi.a pre.paſtoralis. Item
poſtea potuit imitari vel offuſcari.ff.fini.regū.l.ſi in finali
bus:⁊ no.ſ. Ideo quandocunqꝫ de limitatione occurrit du
bium ad ea que hic ponuntur eſt recurrēdum ſm hoſti.non
ob.no.ſm Innocen.xvi.q.i.plures:qꝛ loquuntur quando
erant plures parrochie limitate:⁊ tamen aliquando dubita
tur.ſ.cuius fines eſſent:que vterqꝫ contrahentium:vel litigā-
tium ſe poſſidere dicit:quo caſu eſt ſm formam hic trāditaꝫ
procedendum:poteſt ⁊ illud intelligi vt loquatur eodem
caſu cum iſto:vel dic ꝙ illud corrigitur:vel ſm illud intelli
gitur:vt preſumptionibus de quibus ibi iſte addantur:vel
ſubaudiantur:ꝙ melius eſt.ff.de legi.l.non eſt nouum de in
offi.do.l.i.vt ibi dicitur:ꝙ diſcernant plebes ſubaudi ſi poſ
ſunt diſcerni probationibus:vel conueniant:vel dei iudicio
diſcernantur quando non poſſunt aliter diſcerni:Sed vide-
tur ꝙ talia poſſunt libere occupari:quia ſunt in nullius bo-
nis:vt inſti.de re diui.§.fere.dicit ꝙ falli in regula:qꝛ ſpi-
ritualia non ſunt ab illo occupanda:niſi chriſti:vel vicarii
eiuſdem auctoritate:vt legitur ⁊ no.de ele.pe.c.ſi.de offi.ar
chi.cum ſatis:vel ſaltē auctoritate canonis a quo iſtud quā
doqꝫ ex cauſa conceditur.xvj.q.iij.placuit.de preſcrip.c.i.
ſm Innocen. ¶ Glo.colligit ſcripturam antiquorum li-
brorum facere fidem:quare ⁊ creditur inſtrumento pro-
ducto ex archiuo publico:ꝙ eo ipſo eſt publicum.alˀ.iura
ad hoc ꝙ no.glo.in.c.ad audientiam de preſcrip.xvj.di.ha
beo librum. ¶ Queritur quid de ſcripturis que reperiun-
tur in aliqua columna:vel lapide:an credatur:dicit gl.ꝙ ſic
xxiij.q.i.ſane.ij.ad hoc.iij.q.vij.poſtulaſti ſm vin.⁊ goff.
Inquantum glo.dicit credi libris antiquis:hoc dicit ue-
rum:quo ad adminiculandū ⁊ creditur quo ad probatio-
nem:inquantum ſunt ſub publica cuſtodia reſeruata ſm ho
ſti.uel inquantum agitur res modici preiudicij:uel factum
eſt antiquum:in quo facile alie probationes non habentur.
¶ Quid eniꝫ ſi reperitur ſcriptura in aliquo libro eccleſie:
ꝙ domus talis uel uinea debet certum cenſum:an probet:
arbitrabitur bonus uir conſideratis iuribus predictis:nam
iam ſunt centum anni ꝙ ſacerdos potuiſſet ſcribere parro-
chiam eſſe ſuam:uel totam prouinciam:vnde de facili ei nō
creditur:non adiunctis alijs adminiculis.C.e.inſtrumenta.
Ubi uero iura:alias uita alicuius ſancti uiri:ſcripture uel
ſculpture lapidum:priuilegia monaſterij cui ſubeſt eccleſia
concordant:erit plena probatio ut dicit ſe de facto uidiſſe.
¶ Querit glo.an in albo ſcripture fides adhibeatur:glo.
dicit ꝙ ſic.ff.de iuriſ.o.iu.ſi quis.ff.de albo ſcriben.l.i.⁊.ii.
ſm glo.de quo albo in cle.dudum.in prin.de iudi.⁊ uide
quod ibi no.⁊ loquitur de albo pretorio:uel ſcripturis que
ponebantur in albo ante oſtium.ff.de inſtito.l.ſed ſi.§.pre-
ſcribere ſm vin.⁊ goff. Habemus ergo plures ſpēs ꝓbādi
p libros:de his dictū eſt p ſculpturas lapidū:iſte ēt admini
culāt ſm hoſti.per ſcripturā in albo. Idē dicit hoſti.ꝙ.ſ.i.
ſi.per teſtes.ſ.antiquos:ēt deponentes intellige de auditu:
quando probant de his de quibus nō pōt haberi memoria:

⁊ talibus credit̃. Item probantur hec per famam: que preci
pue valet in talibus quorum memoria non habetur. ff. de ꝓ
ba. l. ſi arbiter cū ſi. dicit glo. ꝙ hec niſi habeāt alia admini
cula non plene probant. Aduerte in facto ergo antiquo
vult glo. ꝙ fame non credatur ſine alijs adminiculis: dic vt
dicam infra. de teſti. veniens. i. ⁊ no. de verb. ſig. veniens.
Archi. in illo. c. ſi plures. xvj. q. i. loquitur alternatiue: dicit
ꝙ pꝛobatur per famam in facto antiquo: poſtea dicit ꝙ
probat fama cum alijs adminiculis: ſed dic vt dicam in di
cto. c. veniens: ⁊ iſti modi probandi ponūtur etiam per ar-
chi. in dicto. c. ſi plures: ⁊ in. c. iter memoratos: vbi dicit ſuf
ficere teſtem dicere ꝙ a tpe: cuius nō extat memoria: limes
talis fuit obſeruatus: ⁊ tunc vetuſtas vicē legis obtinebit. ff.
de aqua plu. ar. l. i. ff. de aqua quot. ⁊ eſti. l. hoc iure. §. duct⁹
aque: de hoc in. c. quid per nouale. de ver. ſig. ⁊. c. veniēs. li.
vi. ¶ Glo. vltima colligit ꝙ adminicula licet nō ꝓbent per
ſe iuuant: ⁊ dicit ꝙ indicia ꝓbant: ſed de hoc dic vt dixi. ſ. c.
iij. nota tñ glo.   Anto. de butri.

c   **Auſam.** Poſſunt reprobari matro
ne: ꝑ quas v̄ginitas puelle ꝓ
bat̃ hoc dicit. Cōis diuiſio. ſcđa ibi. mādamus.
¶ No. p̄mo ꝙ pēdēte queſtione matrimonia
li ſup matrimonio in quo vertit̃ in dubiū de copula non eſt
vxoꝛ viro reſtituenda ne confundat̃ ꝓbatio aſſerentis ſe nō
cognitā per copulā ſubſecutā. ¶ No. ij. ꝙ vbi agit̃ ad diſ
ſolutionē mr̃imonij. ꝯtra religionis ingreſſuꝫ ſnīa: non ob.
pro matro. vel ꝯtra lata: nec īpedit̃ ꝓducto teſtium ſup eiſ
dem vel directo ꝯtrarijs articulis facta ꝓbatione: ꝙ no. qꝛ
ſicut publicatio non ob. in mr̃imonio carnali: ſic non obſtat
in ſp̄uali. ſ. religionis ingreſſu: ⁊ ſic ſnīa ꝯtra religionis īgreſ
ſum: etiam pro matrimonio: nō tranſit in rē iudi. nec ob. pu-
blicatio ꝓductioni atteſtationū. ¶ No. iij. virginitatē pro
bari per aſpectuꝫ ⁊ inſpectionē obſtetricum: q̄ atteſtant̃ de
his que p̄ſaliter vidēt: ⁊ ſic no. ꝙ aliq̄n admittit̃ qs ad teſti
ficandum de eo quod p̄ſentialiter apprehendit: ſm tempus
teſtimonij: ⁊ de eo ꝙ ēt apprehēdit poſt iuramētū. ¶ No.
iiij. ꝙ dicit̃ p̄uilegium virginitas. ¶ No. v. ꝙ ibi probatio
nō poteſt haberi plena fallens aliquādo admittit̃: ſed tūc te
ſtes ſunt pluries multiplicandi. ¶ Op. ꝙ alie nō admittā
tur obſtetrices: qꝛ ex quo lata eſt ſnīa: quis vltra nō auditur:
dic ꝙ non erat lata: ⁊ etiā ſi eſſet lata audiret̃: de frigi. frater
nitatis. de re iudi. lator cum ſi. ¶ Quero qualiter defende
tur hec mulier que religionē eſt ingreſſa: dic ꝙ defendet̃ per
ſindicū monaſterij: cū monaſterium ſit in poſſeſſione: ⁊ ſic
habebit expenſas a monaſterio: cū nō videat̃ habere ꝓpriū
de accu. ex parte. ⁊. c. oliꝫ: ⁊ ſi apparet cognita educet̃ de mo
naſterio cū rebus eam ſequētibus: nō cuꝫ q̄bus omnia ipſa
ſeperatiꝫ obtulit: ſm goff. ⁊ hoſti. ⁊ facit ꝙ no. de cle. ꝯiuga.
ꝙ ad te: ⁊ vide ꝙ no. de regula. licet. ſup verbo recurrendū.
¶ Op. ij. ꝙ ex q̊ ꝯſtat de matrimonio mulier viro reſtituē
da ſit: vt in. c. ex pte ex conqueſtione. ⁊. c. ex tranſmiſſa. de re
ſti. ſpo. So. contraria ꝓcedunt q̄n nō p̄tendit ſe virginem:
hic quādo ſe p̄tendit: ⁊ hoc ꝓpter timorē ne corrūpat̃: illi nō
ē reſtituēda: ſm gl. Itē ſm Io. an. vt reſtituat̃ quo ad copu
lā nō habet̃ poſſeſſio pfecta abſqꝫ copula: vt dicto. c. ex trāſ
miſſa: ⁊ dixi. e. ti. c. ex pte. ad h̄ ꝙ no. ď ꝯuer. ꝯiu. dudū ipn.
¶ Op. iij. ꝙ ſtet̃ ꝯfeſſioni viri aſſerētis copulā. de deſpō.
īpu. ꝯtinebat̃. So. ſtat̃ ꝯfeſſiōi vel aſſertiōi viri niſi mulier
ꝓbet ꝯtra. per matronas. ſ. c. ꝓpoſuit: ⁊ tūc maritus poteſt
reprobare pſonas matronarum: vt hic: vt qꝛ dicit illas in ho
neſtas: ⁊ modice fidei: vel dicit illas criminoſas: vel corru-
ptas: vel volebat ꝓducere matronas: ⁊ honeſtiores: ⁊ plu-
res: ꝙ pōt aſſerentes ꝯtrariū q̄bus ſtanduꝫ eſt. J. titulo p̄mo
in noſtra: ſm hoſti. ¶ Op. iiij. ꝙ publicatis atteſtationib⁹
nō ꝓducunt̃ teſtes ſup eiſdē articulis: vt. J. ti. i. fraternitatis:
dicit glo. ꝙ ſpeciale eſt in cā matrimoniali: ⁊ aſſignat cau-
ſam: qꝛ in tali nō obſtat ſnīa: multominus publicatio. Goff.
dicit ꝙ communis ꝓbatio extraordinaria teſtiū nō admit-
tit̃: publicatis atteſtationibus: ſed probatio extraordinaria
in qua ratio legis de percunctatione atteſtationum ceſſat: ne
aliq̄d addatur: vel minuat̃: vel corrigat̃. Ideo hoc admitti
tur. Nō enim habet matrona aſſignare aliam cām niſi quia
vidi vel non vidi eam virginem: vt credo: ⁊ hoc non pōt ad-
di. Unde dicit hic vin. hic admittit̃ ꝓbatio vt vigilet bonū
conſiderationis. Idem in inſpectione inſtrumentoꝝ. C. de
fi. inſtru. l. vltima: ⁊ in inſpectione finium: vt. l. Irruptione fi
ni. regun. Tertio dicunt aliqui ꝙ iudex ex officio poteſt te
ſtes recipe: publicatis atteſtationibus: ⁊ hoc ꝓpter pículuꝫ
ꝓpter quod ſemel ꝓbatum iterum diſcutit̃. de offi. dele. li-
cet. Prima eſt vera nō obſtat de ꝓba. iurauit: qꝛ ibi ſoluit̃.
¶ Glo. vltima colligit p̄uilegia virginitatis inquantuꝫ di
cit ꝙ paradiſum replet: dic nuptie replent terraꝫ: virginitas
paradiſum. Item ⁊ martyres ⁊ p̄dicatores habēt laureolā
per que dicit ſanctū Io. baptiſtaꝫ habuiſſe triplicē laureolā:
qꝛ v̄go: qꝛ p̄dicator: ⁊ quia martyr: ⁊ hoc vult vſus ibi: qꝛ in
ſuo vna laureola dicit̃ ab arbore lauro: que nunq̄ virídita-
tem deponit: ⁊ olim victores coronabant̃ cuꝫ lauro: ⁊ eſt co
rona laudis: ⁊ q̄dam ſplendor: quo ab alijs ſecernit̃ ⁊c̃.
Antonius de butrio.

c   **Um bone.** Acta corā p̄mis iudi
cibus habita fidem fa
ciunt corā ſcđis: ⁊ de eodem facto. ſ. de arbi. cuꝫ
tēpore. Ponit hic cuiuſdā cōmiſſionis formā
himēbrem. ſcđa ibi. alioquin. ¶ Nota ꝙ acta originalia
remanent penes iudicē. vide. ſ. de ꝓba. q̄m contra falſam.
¶ No. ꝙ acta etiam lit. ordinatoria coram vno iudice re-
cepta ꝓficiunt coraꝫ alio iudice: loco illius ſubrogato: non
obſtante iudicis mutatione: ex quo nō eſt pempta inſtātia.
¶ No. ꝙ acta poſſunt ꝓbari per teſtes ⁊ partium confeſ-
ſiones. Et no. ꝙ non reuocare in dubiuꝫ eſt ꝯfiteri. ¶ No.
iudices debere laborare ad concordiā. ¶ Op. ꝙ non de
beat hic ꝓceſſus exhiberi corā ſcđis iudicibus: qꝛ ſcđe lr̃e vt
non facientes mentionem de cōmiſſione p̄morum iudicum
nec illos reuocantes: nō valent: vt patet de reſcrip. ceterum.
So. dicit hic Inno. ꝙ lr̃a intelligenda eſt quando per ap
pellationem: vel aliter: cauſa erat ad ſe. ap. deuoluta. de offi.
dele. paſtoralis. §. preterea: vel quando per primum iudiceꝫ
q̄ nō hꝫ amplius de cā cognoſcere fuerūt ptes abſolute ab
obſeruatione iudicij. C. de iudi. properandum. §. ſin autem.
Sed hoc nō poteſt ꝓcedere: qꝛ tunc eſſent perempta acta li
tis ordinatoria: vt no. J. de teſtibus cām: vel ſi fuerat illi in ꝓ
pria pſona ſcriptuꝫ ⁊ mortuus eſt. ſ. de offi. dele. q̄m: vel ali
ter ſua iuriſdictio expirauit alias ſi alicui mandet̃ vt faciat
ſibi exhiberi proceſſus alicuius cauſe: poterit hoc reſcriptū
per exceptionem elidi: puto ꝙ hoc fuerat alteri commiſſuꝫ:
de quo non ſit hic mentio in hoc. ij. de reſcrip. ceterū: vel for
te papa ad ſe reuocauit negocium ꝙ fieri poteſt: vt lite pen.
eccľia. ij. Per hanc decre. dicit hic Inn. Ioā. an. ꝙ ſi reuo
catur in dubium de ac. ⁊ lit. conte. ſi apparēt acta originalia
illis ſtatur: alias ex quo non apparet non credit̃ lis conte. ni
ſi ꝓbet̃ ante ſnīam. Sed ſi vtraqꝫ pars ꝯfiteat̃ ꝯteſtationeꝫ:
⁊ ſuper certa petitione: ⁊ in ſcriptis data: poterit ferri ſnīa:
nec ob. de li. ob. c. i. ſm hoſti. Et ꝑ hoc dicit ꝯcludi ꝙ inſtā
tia litis de iure canonico non perit curſu triennij: cuꝫ hec lis
fuerit incohata tempora celeſtini. ⁊ per Inno. commiſſa cui
poſtea ſucceſſit honorius: qui vltra triennium vixit: ⁊ mo-
do erat coram gregorio. ad hoc decre. cum tempore. ſ. de
arbi. ¶ Op. ꝙ apparentibus primis actibus non debeant
teſtes alij admitti: ⁊ publicatis atteſtationibus ⁊c̃. So. gl.
dicit ꝙ legitime proponenda admittitur: ſi ergo non ap-
pareant acta omnia admittentur. Si appareant ⁊ teſtes ſint
publicati ſuper eiſdem articulis non admittet̃ probatio per
teſtes: ſicut per inſtrumenta: ſeu alias probationes: vt con
feſſionem ſuper diuerſis articulis: ſic poſſet intelligi de his
que partes proponere volunt acta cōtra acta: ſm Inn. glo.
alie ſunt clare.   Anto. de butr.

¶ De teſtibus Rica.

¶ Poſito de probationibus in genere: cōgruum erat videre de ſpeciebus: probātur autem per teſtes inſtrumenta: ꝓſumptiones: ⁊ iuſiurandū: ⁊ de his tractat in rubricis ſequē tibus: ⁊ qꝛ probatio teſtiū inter alias eſt efficatior ⁊ potentior: qꝛ fit viua voce. In auc. de fi. inſtru. ⁊ cau. §. ſi vero aliquid: col. vj. ideo ⁊c̄. Materia. iiij. q. iij. ⁊. ij. q. iij. ⁊. iij. q. v. ⁊. q. ix. xiiij. q. ij. xxv. q. vj. per totum: ⁊ facit. xj. q. iij. quiſquis. Repetitur. in. vj. ⁊ cle. ¶ Quero quare in ſpāli dixit de teſtibus: ⁊ nō de teſte. dic qꝛ vſus teſtiū eſt pluralis: qꝛ regulariter vnus non probat. Ex. c. licet. i. ⁊. ij. ⁊. i. veniens: ⁊. c. cum tu. Sol. quare ſubmittit de atteſtationibus: cū ſufficeret dicere de teſtibus. dic tractatus atteſtationū eſt tractatus ꝑſe: ⁊ ſpāliter: de his multa capitula tāgūtur. Ibi hic in Rica. Jo. and. concludit quid faciat totus ti. hoc ſuperfluum reputo. Antonius de Butrio.

P

Placuit. Tria dicit que placent. ¶ No. ꝙ munus teſtificandi debet eſſe gratuitum: ideo teſtis conduci non debet precio: etiam dato ꝙ nō cōducat: vt male teſtificet. Scd'o ꝙ infidelis nō pōt eē teſtis. Tertio ꝙ teſtimonium debet a ieiunio deponi. ¶ Opp. ꝙ ꝓciū detur teſtibꝰ: vt patet de R. p. ſtatutum. lib. vj. §. pe. Sol. nō intendit hic ꝓhibere expenſas: que teſtibꝰ debētur: ſꝫ extrinſecus ꝓciū. An prece poſſint induci ad teſtificandū: dic ꝙ ſic: dūmodo ceſſet corruptela. Ex. c. quotiens: ſꝫ Hoſti. ¶ Glo. querit an infideles admittunt ad teſtificandum. Glo. ꝙ non per literam: nam repelluntur heretici: vt in. c. ſi hereticus: alle. glo. ꝙ dic vt ibi: ⁊ in. c. pagani hic alle. dicit Jo. iudeos: ⁊ paganos nō admitti: etiam in exceptis. ¶ Querit glo. an vicietur teſtimonium ex hoc ꝙ teſtes ſint recepti non ieiunij. Glo. dicit ꝙ eſt verum de hōeſtate nō de neceſſitate: q̄ aūt a ieiunis fieri debeant: ⁊ qui dicant ieiuni no. de ꝯſe. di. i. ſacramēta. i. ij. glo. ⁊ contra ea dicit Hoſti. ꝙ ꝓdicatio vbi dei honeſtius ſit a ieiunis: nam ignominioſum eſt pauperem xp̄m eſurientē falſis ꝓdicare corporibꝰ: ⁊ ieiuniorum doctrinā rubentes buccas: tumentiaq̄ ora proferre ⁊c̄. xxxij. di. eccleſie ꝓncipes: tamen ſeruatur quaſi ꝯtrariū: qꝛ poſt prandiū plerūq̄ melius habetur populus: ⁊ per ꝓdicationē tunc factam retrahuntur a peccatis: vel ſaltē tunc interrūpunt: alias nullū tēpus ipedit conſilium ſane mētis. C. de trāſ. l. minorē: ſaluo ꝙ no. de offi. dele. cōſuluit. §. fi. ſꝫ Hoſti. Caſus qui expediuntur a ieiuno tm̄ ſunt iſti. Primo teſtimoniū vt hic. Secundo baptiſmi receptio: ⁊ datio. de cōſe. di. v. ieiuniꝫ: corporis xp̄i cōfectio. de cōſe. di. i. ſacramenta: ꝑſtatio ſacramēti de calū. xxij. q. v. honeſtum: ꝓpter ꝙ quidā dicūt hic in teſtimonio hic exigi ꝓpter iuramentum. ordinis collatio: ⁊ receptio. lxxv. di. ꝙ a patribus: ⁊ dicitur ieiunus quis celebrata digeſtione. de cōſe. di. ij. in tribus. vij. q. i. nihil: licet aliqui dicāt quem ieiunum incipiente ſequenti die: etiā ſi non dormiuit: de quo dic: vt de accu. ſi cō ſteterit. Antonius de Butrio.

i

In nomine domini.

Nulla eſt teſtium receptio facta contra non citatum. h. d. Primo ponit dictū. Quod ſo ꝓbat lege. Quarto concludit. Sa ibi. Ne poſtea. tertia ibi. Ecce. ¶ No. nomen dñi inuocādum de quo vide cōcor. in ſpe. de iſtru. edi. §. ij. in prin. ¶ No. ij. ꝙ admonitio iudicis habet vim citationis. ¶ No. iij. quē poſſe per alium citare: vt per nunciū vel alium. ¶ No. iiij. practicā citationis vt veniat ad audiendos teſtes: ⁊ ſic eſt ar. ꝙ partes debeāt eſſe preſentes in examinatione teſtium. ¶ No. v. ꝙ ineuitabilis neceſſitas euitat cōtumaciam verā: ⁊ viciat actū in verū ꝯtumacem agendū: ad hoc de ſen. ex. venerabilibꝰ §. ſecus. lib. vj. ⁊ ſic patet ꝙ quo ad actū receptionis teſtium: exigitur vera contumacia: nec ſufficit citatio ad domū: dixi de dolo. c. fi. ¶ No. vj. ꝙ teſtes debent eſſe cōes vtriuſq̄ partis: ⁊ nō ex vna parte cōſiſtere. ¶ No. vij. ꝙ factū cōtra legem eſt nullum. ¶ Opp. ꝙ ineuitabilis neceſſitas nō excuſat: qꝛ ſaltem debet cōparere per ꝓcuratorē. de ꝓcurato. querelā. fatetur hic Inno. niſi cā ſit ardua. ¶ Quero an valeat receptio teſtium vocato dño: ⁊ nō ꝓcuratore: cū quo lis eſt cōte. diſputatur ꝟ lamber. de rampo. ⁊ ad ꝑtē ꝙ valeret receptio ⁊ adducit: qꝛ cā eſt ꝓpria dñi: ad ipſū dānū ⁊ emolumētū ſpectat. C. de ꝓcurato. qui ſtipēdia. ij. q. vj. biduū. ver. palā. Itē qꝛ dñs iurat de calū. teſtes ꝓducit ⁊ exceptiones opponit. ff. de inoffi. te. ſi ſuſpecta: ad hoc ꝟ ꝓcurato. c. ij. lib. vj. ⁊ ꝙ ibi no. in glo. fi. Itē qꝛ ſaltem eſt ꝑticeps litis. in auc. de litigi. §. ſed hoc ꝑnti. Itē qꝛ adeſſe pōt cāe. ff. de ꝓcurato. l. paulus. Itē qꝛ tranſigit: ⁊ paciſcitur: ⁊ iuramentū defert: ⁊ nō procurato. de ꝓcurato. qui ad agendū. in fi. lib. vi. Itē quia in dñm fit executio. ff. de ꝓcu. l. plautius. Itē dñs proſequitur appellationē per ꝓcuratorē īterpoſitā. C. de ap. eos: ad hoc qꝛ cā eſt eius cū effectu. ff. de cōdi. inde. l. iul. in cōtrariū adducit hāc decre. ⁊ ſe. vbi citari ꝟbet pars ⁊ ſic ꝓcurator qui eſt dñs litis. tum qꝛ ipſe in lite ꝓcuratorē cōſtituit: ⁊ nō dñs eſt dānādus. C. de ſen. l. i. Itē quia dñs inuito ꝓcuratore nō pōt in ſe litem aſſumere. ff. de ꝓcura. l. poſt litem. eo. titu. c. ij. lib. vi. Itē ipſe eſt dānandus ⁊ nō dñs. C. de ſen. ⁊ interlo. om. iudi. l. i. Sol. ꝓcuratorē citandū cū in his que pertinēt ad litis ordinationē regulariter inſpiciamus ꝑſonā procuratoris: ꝯtraria loquūtur in his que reſpiciunt peremptionē litis: vel effectū cāe. Bar. in. l. a furioſo. ff. de re iudi. recitans iſtā q. dicit: ꝙ deciſio ſibi placet: qꝛ nō cogitur dñs cōparere inuitus niſi ex cā. C. de ꝓcurato. l. fi. ⁊ qꝛ eo ꝙ a principio miſit ꝓcuratorē: elegit nō litigare ꝑſe: de procurato. l. i. §. vtrum: alias ſi rogat. fruſtra eſſet cōſiliū legis furti. §. qui alieno. de his qui no. infa. qꝛ dñs cogitur inuitus pati ſententiā: ſi tn̄ ſpōte cōparuerit: putat ꝙ vꝫ ſentētia. vt ſꝫ Bul. in. l. i. C. de ſen. qꝛ licet ꝓcurator ſit dñs inſtantie directo: dominus eſt dñs vtiliter: quo iure inſtātie pōt vti ſine ceſſione. l. in cauſe in fi. de ꝓcura. ⁊ ſufficit ꝓcuratorē nō contradicere. l. que oia. in prin. e. ti. Idem no. in. l. preall. ⁊ in. l. ꝓcuratoribꝰ. C. de ꝓcurato. ⁊ de. ver. ob. l. ſi ꝓcurator ꝑñtis. Si tñ ꝑñte dño lata eſt ſnīa: ⁊ nō apparet ꝙ eo ꝑñte: ad hoc: ſi ad ꝟ fuit citatus cenſetur ꝑñs: ad hoc ſecuti ſimplex reſponſio refertur ad interrogata: ad hoc qꝛ rogatus vt teſtis ſi eſt ꝑñs ad actū: ꝓſumitur ꝙ ſit ꝑñs: ad ꝟ. l. heredes. §. fi. ff. de teſta. Si nō fuit citatus ſed aliter eſt ibi ꝑñs: tunc ſi apparet prius certioratus a iudice: ꝙ ibi ſtet ipſe ad audiendā ſnīam idē: vt. d. §. fi. Si vero de tali monitiōe nō apparet: ſi ſint lata ꝑ eo: ꝓſumitur ꝑñs: ad hoc. l. qui patitur. ff. man. Si ꝯtra eum: nō ꝓſumitur ꝑñs: ad hoc: vt. d. §. fi. ff. de ꝓcurato. l. ſi filius §. inuitus. ⁊ ꝙ no. Inno. de elec. cū in veteri. ¶ Quero cōſtituti ſunt duo ꝓcuratores in ſolidū: quarū occupantis cōdictio nō ſit melior: vnus eſt cōteſtatus litem: alter ꝓducit teſtes: an valeāt atteſtationes: videtur ꝙ nō: tum qꝛ litē ꝯteſtās efficitur dñs litis: tum qꝛ nō cōpellitur quis cū pluribus litigare. ff. de exercito. l. i. in fi. ⁊. l. ſe. ⁊. l. ꝙ quis. C. de ꝓcurato. tū qꝛ cōtinentia cāe nō debet diuidi. de ſequeſ. poſ. c. i. C. de iudi. nulli. In cōtrarium facit. ff. de offi. ꝓcōſu. l. vna. ff. de admi. tu. l. iii. Itē aduerſarius tacēs cōſentire vr̄: ⁊ cōſenſu partiū aliqd de iure relaxatur: vt. l. ſi iuſſa. §. veterani. ff. de ꝓcuratoribꝰ. Itē ſi teſtes itez producerentur ſepe auocarentur a negociis ſuis: ꝙ eſſe nō debet. ff. quēadmodū te. aperi. l. ſi quis ex ſignatoribus. Itē ꝓcurator ꝓducens fingitur loco primi: nec vtēdū eſt ſupfluis ꝓductionibus. ff. vt le. no. ca. l. hec ſtipulatio. §. i. ⁊ ſepe cā ꝑ duos expeditur. C. de iudi. auc. ad hoc: ⁊ ſoluit ꝙ ſi dñs vult ꝙ valeant: ⁊ reus nō vult: ſi reus fuit ꝑñs vꝫ: vt. d. §. veterani. ſecus ſi ſit abſens: vt. l. i. ⁊. ij. de exercito. Si reus vult valere: ⁊ dñs nō vult: exauditur reus: qꝛ fauorabior eſt ꝓpter culpā: ꝙ nō ſit melior condictio occupātis: vbi ambo ꝯcordāt valere vl̄ nō valere. Caſus eſt

indubitabilis hoc pendet ab intellectu.c.ſi duo.de procu.
lib.vi.Si dicimus ſm ꝓduxiſſe teſtes poſt abſentiã vel im
pedimẽtũ pͥmi:planũ ꝙ vʒ productio:ſi illo pñte ⁊ nõ im-
pedito:ſi dicimus geſtũ per aliũ qui nõ põt actũ agere pro
pter occupationẽ alterius eſt nullũ:tũc nõ valeret ꝓductio
indiſtincte:ſi dicaꝰ ꝙ actus nõ eſt nullus:ſed ita demũ ſi op
ponatur:poſſet ratificari ꝓductio:⁊ tũc ſatis puto equũ ꝙ
pendeat a reo:q2 plures ſunt eẽ ꝓpter q̃s alter nõ admitti
tur ad ꝓſequẽdum:q2 non dñs litis:iſtam poſſet ſupplere
dñs.Scḋa q2 eſt ꝓoccupatꝰ:adhuc illoꝝ põt ſupplere dñs.
Tertia q2 intereſt rei ne i plures aduerſarios diſtringatur:
⁊ huius ſuppletio pẽdet a ptãte rei. Si ergo abſens eſt pote-
rit cõtradicere. ❡ Quero an valeat dictum teſtis:nõ citati
nec admoniti:in pñtia tñ ptes ⁊ iudicis deponẽtis. Conclu
dunt dñi de rota ꝙ ſic:allegãt dictũ ſpe.in ti.de teſti.§.qua-
liter.ver.iudex ergo:vbi ſufficit ꝙ iudex aſſignet certũ ter
minũ parti:ad ꝓducẽdos teſtes.ſ.quẽ eos ꝓducat:⁊ pote-
rit ps illas ꝓducere abſqʒ alia citatione vel monitione:ad
hoc q2 ſicut reus pñs nõ põt declinare iudiciũ:lʒ non fuerit
citatus niſi habeat iuſtã cãm.xi.q.iii.certũ:⁊ dixi de iudi.c.
.i.Ita nec ps poterit de hoc cõqueri ꝙ teſtis pñs nõ fuerit
citatus ad hoc q2 ex quo pñs eſt: pſumitur ad hoc citatus:
vt no.Ho.de ſamp.de elec.bone:⁊ archi.lxxxii.di. ꝓpoſui
ſti:hoc pſertim dñt verũ ſi in pñtia ptis iurauit nihil oppo-
nẽtis:⁊ ſic iuri ſuo renunciauit.de regula.ad apſicã:⁊ quia
debemus potius iterpretari vt dictũ valeat ꝙ no.arḋ.vo per
Jo.iii.q.ix.§.de his.Nõ ob.ꝙ teſtis nõ debet ſe ſponte of
ferre:alS eſt ſuſpectus vt ſe igerẽs.ff.de ꝓcur.que olã:ꝯtra
riũ tenuit Guil.de mon.lau.in cle.romani.de iureiur an.in
verbo accerſitis:⁊ ſpe.in ti.de teſte.§.qualiter.ver.volẽs er-
go:q2 eo ꝙ ꝓducitur per ptẽ preſumitur nõ ſpõte:ſed a par
te ſtimulatus venire:⁊ q2 pſumitur citatus ex quo venit ſm
eos:⁊ hoc ponũt ſua ꝯclu.cclxv. ❡ Sʒ eſt dubiũ an ad ar
ticulos dãdos vel porrigendos ſit ps vocanda:dñt dñi de
rota ſua cõclu.xc.ꝙ aliqui dñt ꝙ non:q2 hic eſt actus iudi-
cis:nec intereſt ptis aduerſe:ex quo ſuas debet exceptiões:
recitãt egi.tenuiſſe ꝯtra.q2 hmõi admiſſio eſt quedã iterlo
cutoria:ad q̃ʒ eſt ps citanda:de accu.ad petitionẽ:⁊ de ap.
ſi a iudice.lib.vi.de offi.dele.cũ cõtingat:⁊ q2 hic admiſſio
eſt declaratio articuloꝝ pertinentium:⁊ tũc ſiue in curia in-
terponatur decretũ ſup remiſſiõe facienda ad partes:quo
caſu certũ eſt ptẽ vocãdã:vt lite nõ cõte.q̃ñ:de eo qui mit.
in poſ.cõtingit:ſiue nõ tenentes ptim ã rſident ꝙ lʒ ſit inter-
locutoria nihilominus põt ferri pte abſente:licet nõ per cõ-
tumaciam:vt no.Inno.de ꝓcura.auditis:maxime q̃ñ cita
tio fuit fcã ad tot ã cãm:⁊ ad ſingulos actus cã:e:quibus ca-
ſibus citatio nõ eſt ex neceſſitate ad pticulares actus reite-
randa:vt no.de elec.ſtatuimus.lib.vi.⁊ in.d.c.auditis.per
Inno.de do.⁊ contu.c.fi.⁊ ſic fit cõiter in curia.de iure puto
opi.egi.veraʒ:niſi ꝓceſſerit hec citatio generalis:⁊ dictum
Inno.nõ eſt verũ:vt no.de ap.ex rõne per Hoſti. ❡ Glo.
.ii.querit:que ſunt cõſiderãda in teſte vt ſit legitimus ad te
ſtificandũ.glo.ponit multa cõſideranda:⁊ in fine ponit ver
ſus:dic ibi cõdictio.iiii.q.iii.ver.liberi.de verb.ſig.forus.l.
q̃ñ.C.eo.ti.ſexus.de ver.ſig.forus.ad fi.⁊ ſ.c.proxi.etas ꝙ
ſit maior.xiiii.an.ꝓponẽs in ciuili:⁊ maior.xx.in criminali.
iiii.q.iii.c.i.⁊.ver.teſtimoniũ:⁊ ſpe.eo.ti.§.i.ver.Item exci
pitur ibi:diſcretio.ad hoc.iii.q.vii.§.tria:⁊ ibi fama.ſ.c.teſti
moniũ.ſ.ti.i.preterea:fortuna.iiii.q.iii.§.Item.ver.Itẽ te-
ſtiũ ibi:fides.ſ.ti.ꝓ primo cũ cõcor.alios ponit verſus Joã.
and.quos non curo.Maʒ dicit res:perſona:gradus:locus:
hec ſunt cõſona tempus:⁊ ponit hic verſus in quibus teſtes
debẽt concordare:⁊ in his variando ĩpediunt fidem ſuam:
de quo remittit Hoſti.e.ti.§.que diuerſitates.⁊ in ſpe.eo.ti.
§.i.ſ.de interrogatoriis.ver.quid ſi vnus. ❡ Oppo.ꝙ nõ
debeant teſtes deponere audiẽte pte:q2 ſunt ſigillatim reci
piendi ⁊ ſecreto.ſ.c.venerabili:dic ꝙ debent eſſe pñtes par-
tes vt audient teſtes.i.iuramẽta teſtiũ:nõ vt audiãt teſtes.i.
dicta teſtium q̃ñ deponũt.Fallit in cauſa publicationis: vt
loquitur tex.vnde hic ſumiꝰ:vel dic ꝙ audire debent teſtes
.i.atteſtationes:etiã in actu publicationis:q2 nõ audiunt te-
ſtes in actu depoſitionis:ſed audire debẽt teſtes.i.atteſtatio
nes:⁊ depoſitiones poſt q̃ʒ ſunt publicate.Jo.ii.q.i.in pͥmis
tenet:ꝙ pars poſſit eſſe pñs in actu teſtificandi:cum hic ꝙ
poſt q̃ʒ audiuerit dicta ſuper illis articulis nõ poterit produ
cere teſtes:ſed nõ placet doc.hoc dictũ:q2 nec cũ iſto preiu-
dicio ſunt admittendi:vt liberius teſtes dicãt. Non ob.ꝙ
ps melius ſciet interrogare:q2 hic facere põt per iterroga-
toria:vt.ſ.c.ii.lib.vi.Sic etiã ſeruat generalis cõſuetudo:vt
no.accur.C.e.l.ſi q̃ñ:ad hoc ꝙ no.in ſpe.e.ti.§.nunc tractan
dũ.in prin.Inquãtũ hec decre.dicit vocãdã partẽ:hoc veꝝ
in iudicio ꝙ agitatur ordinarie:vel ſummarie:vbi autẽ agiꝰ
tur de iformatiõe notorii:vel fame nõ eſt neceſſe partẽ vo-
cari:vt no.de elec.bone per Inno.idẽ vbi agiꝰ de informa
tione perſone an ſit habilis ad dignitatem:vt no.Inno.de
poſtu.prela.bone.Idẽ q̃ñ proceditur per viaʒ inquiſitiõis:
vt no.de accu.qualiter:⁊ q̃ñ.§.dbet. ❡ Querit glo.an ſub
ſiſtente ĩpedimento ineuitabili valeat receptio teſtiũ. Glo.
dicit ꝙ nõ ſicut valet ſnia.d re iudi.cũ Bertoldus.Jo.an.
dicit:ꝙ nõ valet receptio quo adhunc effectũ q̃n poſſit i per
ſonas obiicere ſicut tunc potuiſſet per decre.pñtium.ſ.c.ſup
quo remittit ad no.in regnia pſumitur.de re.iur.lib.vi.ſup
ſi.queſtiõis:ibi ſentit ꝙ reſtituatur ad ea opponẽda que op
ponere potuiſſet ſi pñs fuiſſet:dubiũ reſidet in iſta:an ſuffi-
ciat vera cõtumacia vel ficta:dico ꝙ exigitur apparens ve-
ra:que cõcluditꝰ ex citatione pſonali:lʒ ſit ĩpeditus:vt dixi.
de do.⁊ contu.c.fi.Si tamẽ de ĩpedimento cõſtaret iudici:
ſentẽtia eſſet nulla:per.l.queſitũ.ff.de re iudi.⁊ ꝙ no.de ꝓ-
curato.querelã. ❡ Glo.pe.ponit tres actus ad quos neceſ
ſaria eſt citatio.ſ.ad accuſationẽ:ad teſtes recipiẽdos:⁊ ad
ſententiã:quinimo ad oĩa que aduerſus abſentẽ ſtatuuntur
citanda eſt pars.iii.q.ix.omnia.que no.bene illaʒ clauſulaʒ
generalem. Antonius de Butrio.

q **Uoniam.** Mulier teſtificatur cõ
tra clericũ cũ d crimie ci
uiliter agitur.h.d. ❡ No.i.mulieres admitti
ad teſtificandũ cõtra clericum:etiaʒ in crimine:
vbi agiꝰ per viam inquiſitionis. ❡ No.ii.iudicem ad ſim
plicẽ denunciationẽ criminis poſſe ex inquiſitiõe ꝓcedere.
❡ No.iii.ar.pticipem delicti admitti ad teſtificanduʒ de
delicto. ❡ No.iiii.ꝙ vocãdi ſunt ad teſtimonium qui de
re teſtificanda:vel actu:ſint informati. ❡ No.v.ꝙ liquida
diciꝰ ⁊ apta probatio illa que facta eſt per teſtes. ❡ Opp.
ꝙ mulieres nõ cogantur ne ad teſtificãdũ.de iudi.c.ii.lib.
vi. Sol.olim forte ne cõpellebantur vt hic:hodie nõ vt in
cõtrario:vel expone mulieres.i.dicta mulierũ. ❡ Opp.ꝙ
mulier nõ admittatur ad teſtificandũ:maxime cõtra cleri-
cuʒ.xv.q.iii.ex eo.xxxvi.q.v.mulierez.Hic ſi agitur crimiꝰ
naliter mulier nõ admittitur vt in cõtrario:⁊ de.ver.ſig.fo-
rus.Si agitur ciuiliter per viam inquiſitiõis:vel exceptiõis
admittitur mulier vt hic:⁊.ſ.c.tam litteris.Idẽ Jo.xv.q.iii.
in ſum.Gio.in.c.ex eo ꝙ.e.cã ⁊.q.dicit:ꝙ de iure ciuili mu
lier teſtificatur in oĩ cã:ꝓterq̃ʒ in teſtamẽto:de iure canoni-
co ibi diſtinguiꝰ:an agatur ciuiliter:an criminaliter vt hic:
⁊ ibi criminaliter:nõ admittiꝰ niſi in exceptiõe:recitat tñ ali
os dicere de iure mulierem non admitti:niſi in caſibus ex-
preſſis a iure:opi.glo.in.c.ex eo.ſequitur archi.d iudi.c.ii.
lib.vi.vbi poſt Lau.dicit mulierem nõ admitti in crimina
libus:niſi vbi omnes idifferẽter admittunꝰ ẽt infames:alS.
no.in.c.mulierẽ.Idẽ glo.de.ver.ſig.forus:vbi dicit etiã in
matrimoniali mulierẽ ad teſtificãdũ admitti.de hoc l ſpe.
de teſti.§.i.ver.Itẽ ꝙ eſt mulier ⁊ ſe. ❡ Opp.ꝙ nõ admit
tanꝰ pticipes cris ad teſtificãdũ.de teſti.veniens. Sol.nõ
admittunꝰ ad teſtificãdũ ad plenã probationẽ:ſic ad ſemi-
plenã vt hic:vel dic:ſm Inno.exponendo cũ quibus.i.qbꝰ
ſcientibus:vel admittunꝰ tales in ſubſidiũ:de hoc dicaʒ.ſ.c.

veniens.d.i. ℭ Opp.ꝙ mulier hec non admittitur ad teſtificandū ɔtra clericū.ſ.e.teſtimoniū. Sol.itellige ꝙ mulier erat emēdata de crie:alr̄.nō fuiſſet admiſſa:penitētiam enim egerat:ſm Inno.vel fuerūt admiſſe cū queſtionibus: ꝑpter infamiam que erat ɔtra ꝑ̄ſbyterū:⁊ cōtra ipſos preceſſerat.iiij.q.iij.§.Itē.ver.Itē ſm:quedā que de ſocijs ɔtractuū an admittātur in teſtes.ponit hic Inno.ponā vbi Jo.an.ponit.ſ.e.In ſuper. Antonius de Butrio.

i **IN omni negocio.** Is qui denūciatur per dictū ſuū:⁊ alterius probat ſe primo mōuiſſe.h.d. Prio pōit dictū.fa ibi.Nō patet.ꝑbat duabus auctoritatibus.fa ibi.Itē alibi. ℭ No.prio ꝙ in his que tēdūt ad exhonerationē peccati:vt nō tāgētia incōmodū:ſed cōmodū eius ꝑncipalis numeraꝛ iter teſtes.Idē in his que tēdūt ad illuminationē fidei:⁊ fingitur qs iure denūciationis ⁊ teſtēce ſic monitio pōt ꝑbari per monētem ⁊ aliū. ℭ No.ꝙ in ore duoꝝ:vel triū ſtat oē verbū:⁊ ſic iure naturali ⁊ gētiū integrū eſt teſtimoniū duorū:⁊ in his que regulariter:puta eqtate iuris naturalis:⁊ nō attingiꝛ incōmodū vel ꝑiudiciū tertij:ꝑncipalis agēs numeraꝛ in numero teſtiū:per hanc decre.dicit Hoſti.in denūciatiōe exigiꝛ triplex monitio:vna ꝑbatur pſe.fa p monētē ⁊ aliū:tertia per duos adiunctos. Prima ꝑbaꝛ iperfecte.Scda ſemiplene.Tertia plene:⁊ legitur ſic adhibe tecū vnū.in ſecūda monitiōe:vel duos.in tertia:ꝙ nō placet. Jo.an.qꝛ vis inferꝛ lr̄e ꝑpter alternatiuā vel ⁊ cōtraria alternatiue.de qua in lr̄a:de quo dixi.de iudi.nouit. ℭ Ultimo colligit pulchrū modū cōuincēdi quē ex lege ꝓpria de iure.ix.xlv.di.q ſincera:⁊ ſic cauſe eccleſiaſtice iudicari debent ſua lege.ſ̄.de cōſti.c.i.per hoc arguit cōtra legiſtas facientes cōtrariū. ℭ Opp.ꝙ nō in omni negocio principalis cōputeꝛ in numero teſtiū:imo regulr̄ qs non eſt teſtis in cā propria.iiij.q.iij.§.Itē in alijs cū ſi.glo.dicit ꝙ hec generalitas reſtringiꝛ ad cām denūciatiōis:vt ſic dicaꝛ in oi negocio denūciatiōis ⁊c.nā denūciationis in eo ꝑbande probanꝛ per ſe ⁊ per aliū:ꝺ quo remittit.ij.q.i.ſi peccauerit:hec nimiū reſtringit hāc decre.ideo dic ꝙ in oi negocio in quo agitur ad correctionē peccati:quaſi penitentialiter vel de īpediēdo peccato:⁊ nō tangiꝛ niſi cōmodū alterius principalis perſona cōputaꝛ in numero teſtiū.Idē qn̄ agiꝛ de illuminatiōe fidei:⁊ iō nec in denūciatiōe hꝫ locū hoc:qn̄ agiꝛ ad finē depoſitionis:ſm Uin.pōt ſecūdo itelligi:ꝙ loquaꝛ hec decre.in omni denūciatiōe tā ad correctiōe peccati:q̄ȝ ad depoſitionē:qn̄ fit per teſtē ſynodalē:vt ille teſtis numeraꝛ iter teſtes:lꝫ ſit ꝑncipalis denūciatiōis vis ad ſolā correctionē peccati:pōt eſſe quis iudex actor ⁊ teſtis.xi.q.iij.ꝑcipue.Cōtraria ergo ꝓcedūt in alijs iudicijs:que principaliter nō aguꝛ:ſed in foro cōtentioſo:procedit etiā ꝙ hic dicit in purgādo:qꝛ ipſe principalis cōputaꝛ in nūero teſtiū:⁊ in facto ſuo eſt teſtis. ℭ Quero an crioſi vl̄ ifames admittanꝛ ad denūciandū:dicit glo.ꝙ nō.iij.q.vij.qui ſine.cū ſi.⁊ qꝛ tales debēt eē bone fame.xxv.q.v.epa in ſynodo. Jo.and.remittit.de iudi.nouit.de accu.cū oporteat.e.ti.cū dilectus.ꝺ pur.ca.iter.⁊ c.accedēs. Hoſti.dicit ꝙ lꝫ eccl̄ia repellat infamē:vt dicit glo.etiā ſi ſuā vel ſuorū iniuriā ꝓſequaꝛ.ſ.e.ꝺ cetero:ſi tn̄ denūciatus ifamatus eſt:alr̄ qꝫ ex dicto illius denūciatiōis admittiꝛ:alr̄.de ꝑſum.cū in iuuentute.ſ.e.ſicut:de cog.ſpi.ſua.qui ma.ac.poſ.c.fi.hec ꝓcedūt in iudiciali:vel canonica.In euāgelica admittiꝛ infamis:ſed nō crioſus:vt no.ſ̄.de iudi.nouit. ℭ Quero an hec auctoritas ſi peccauerit ex ꝑcepto obliget quēlibet vt denūciare teneaꝛ.Glo.dicit ꝙ Hugo.dixit ꝙ hec auctoritas ſe extendit ad omnes:ſine diſtinctione perſonarū:argu.ꝑ eo.ij.q.vij.qua ꝑpter cū ſi.Glo.dicit ꝙ extēdiꝛ ſolum ad ꝑlatos:q habēt aliquā adminiſtrationē.ſ̄.aliquos.xxiij.q.iiij.duo iſta.de quo.ij.q.i.ſi peccauerit.Hoſti.dicit ꝙ monitio vt peniteat:⁊ denūciatio eccl̄ie faciēda pertinet ad quēlibet:ſed quātū ad correptionē vt cogaꝛ penitere pertinet ad habentē iuriſdictionē:qui nō cohercet peccatorē:niſi cōuincaꝛ.ij.q.vij.pleriqꝫ.de ſymo.ſicut tuis. ℭ Opp.ꝙ nō in ore duorū:vel triū ſtet omne verbū:imo qn̄qꝫ requirunꝛ plures:vt pꝫ in teſtamēto.l.ſi.C.de codi.l.hac cōſultiſſima.C.de teſta. Sol.dic intelligendo verba in ore duorū:vel triū ſtat omne verbū:ſubaudi nō paucioꝝ.per ꝙ dat intelligere ꝙ plures aliqn̄ exiguꝛ ſed pauciores regulariter non ſufficiunt.Caſus autē in quibus ſufficit vnus.vide in ſpe.de teſte §.reſtat.in prin.verſu plures. Anto.de But.

q **QUotiens.** Dicit quales debeāt eē teſtes qui ſup cōſanguinitate deponūt:⁊ qualiter iurare debent.fa ibi. Probatio autē. ℭ No.i.ꝙ etiā quo ad finem ſeparationis matrimonij itegra eſt ꝑbatio duorū vel triū de cōſanguinitate deponētiū. ℭ No.ij.ꝙ quo ad probandā cōſanguinitatē:ad ſeparationē etiā cōiugij ꝑ̄ſerūtur cōſanguinei cōiugū:ꝙ huiꝰ cū qꝫ alijs extraneis:tanqꝫ de propria ɔſanguinitate:⁊ genealogia melius iformati. ℭ No.iij.ꝙ nō extātibus cōſanguineis:loco eorū ad teſtificādū admitti debent ⁊ vocari ſeniores:⁊ meliores loci. ℭ No.iiij.ꝙ ſeniores loci ꝑ̄ſumūtur ſcire cōſanguinitates habitātiū diu in loco. ℭ No.v.ꝙ iuramētū teſtiū hꝫ duas partes in ꝑbanda cōſanguinitate. Prio dꝫ eē excluſiuū corruptele teſtiū ⁊ ꝑſonarū legitimatiuū.Scdo debēt iurare de veritate dicēda:ſaltē quā credūt. ℭ No.vj.ꝙ in ꝑbāda conſanguinitate admittiꝛ teſtimoniū de auditu:qn̄ ꝑncipia conſanguinitatis ſūt de remoto. ℭ No.vij.ꝙ vbi quis teſtificaꝛ p ſenſū auditus alterius:⁊ ſic non ſup eo ꝙ capit imediato ſenſu:ſed mediāte ſenſu alterius:nō ꝺponit teſtis per certā ſcientiā:ſed per credulitatē:⁊ ſit iuramētū reſtringere dꝫ ad credulitatē:⁊ nō ad certā ſciaꝫ. ℭ No.viij.lꝫ qui cōprehēdiꝛ appellatiōe ꝓpinquorū:⁊ qui dicantur de ꝓpinqtate alterius:qꝛ iuncti ſanguine. ℭ Oppo.qꝛ ⁊ iuuenes admittanꝛ in cā matrimoniali:dūmō alr̄ ſint idonei.ſ.tit.i.c.i. Sol.admittunꝛ maxie ſeniores:qꝛ melius ſcire ꝑ̄ſumunꝛ:⁊ de antiqs accipiunꝛ meliores ſi haberi pñt:alr̄ ſufficit ꝙ ſint boni. ℭ Op.ꝙ ſolo odio quis nō repellaꝛ a teſtificando:alr̄ nullus ꝯ peccatorē admitteretꝛ in teſtē:cū audiēdus ſit. Sol.ꝑ odio ꝑuato qs repelliꝛ a teſtificando vt h̄:ꝑ publico aūt nō:vt qꝛ habet odio pro peccato.lxxxvi.di.odio. ℭ Glo.op.ꝙ nō admittanꝛ ad teſtificandū cōſanguinei.ſ.e.ſup eo.Glo.remittit ad ibi no. ℭ Op.dicit lr̄a ꝑpter cognationē ꝓpinquitatis:innuit ꝙ ſit dare cognationem abſqꝫ ꝓpinquitate ꝙ eſt falſum:dic ꝙ eſt in tranſlatio:⁊ exponit ꝓpinqtatis cognationē.i.cognationē q̄ eſt ꝓpinqtas. Hoſti.dicit ꝙ exponi dꝫ cognationē.i.cognationē.i.ꝑp cognationē ꝓpinquitatis:qſi dicat cōſanguinitas nota eſt ꝙ de facili eſſe nō pōt:niſi ſint in primo:vel ſcdo gradu.ſ.de dinor.porro.Glo.ſequētes ſunt clare.Inquantū glo.in vbo odio ⁊ amicicia dicit ꝙ remoto odio dꝫ teſtificari:dicit hic Inno.per.c.de parētela hic:alr̄.hoc itellige ꝺ amicicia que corruptionē inducit:que eni caritatiua eſt hec non īpedit teſtē.de hoc in ſpe.c.ti.in pn̄.⁊ facit ꝙ no.de iudice:vt lite nō cōte.accedens.i.ibi dicit Jo.an.ſ.in ſpe.loco alle.Cy.dixiſ ſe amiciciā nō repellere ex toto:ſed tāta fides teſti nō adhibeꝛ:credo hoc arbitrariū.dic Cy.hic dicere in.l.eos.C.eo.titu.arbitrabiꝛ ergo iudex ſm q̄litatē amicicie. ℭ Opp.glo.ꝙ hodie nō valeat hoc teſtimoniū de auditu:ſine credulitate:qꝛ hꝫ neceſſe dicere ꝙ viderint ꝑſonas deſignādo gradus ab vtraqꝫ pte:vel ſaltē aliquas ꝑſonas in gradibꝰ.ſ.e.licet.Glo.fateꝛ hoc correctum:ideo parū valet teſtimonium de auditu:ſed ſubmittit glo.eandem que deſtruere videꝛ oia:qꝛ debēt addere q̄ntū ad hoc ſe ita credere:⁊ a ſuis maioribus audiuiſſe:patet ergo ꝙ deponūt de auditu credulitate ꝯ ꝑcedentis dicta in glo.ſed dic ꝙ intētio glo.eſt ꝙ aliquas debent noiare perſonas:⁊ in illis non ſufficit teſtimoniū de auditu:nec de credulitate:habet etiā nominare

aliquas nó quaſi viderit:ſed habuerit a maiorib⁹:⁊ in iſtis
teſtificatur de auditu:⁊ per credit:ꝙ no.quia in his in qbus
teſtis habet teſtificari per ꝓpriū ſenſuʒ:deponere debet per
verba cócludentia certaʒ ſciam. In his in quibus teſtificaꝛ
de ſenſu alterius:hʒ teſtificari ⁊ per verba cócludentia cre-
dulitatem:dic ſi queriꝛ an teſtis debeat interrogari de cre-
dulitate:dic anteꝗ̄ depoſuerit:de certa ſcia bene īterrogan
dus eſt de credulitate:⁊ qñ depoſuit ⁊ nihil de certa ſcia:vt
.J.e.cū cām.ij.Si queriꝛ an debeat interrogari de credulita
te poſtꝗ̄ depoſuit de veritate.ſpe.dicit ꝙ non:qꝛ rñdendo
de credulitate deſtrueret ꝑmuʒ dictum de veritate:vt no.in
ſpe.de teſte.§.iam de interrogatorijs ad fi.⁊ ponit Jo.and.
.J.de accu.inqſitionis:hec vera:niſi deponeret in factꝫ notis
per fidē:⁊ notorietatē antiqui vel remoti facti:de qua nihil
refricaꝛ in dubiū:in qbus ſcire ꝑ fideʒ ⁊ credere eſt ideʒ:vt
ꝙ xp̄s fuerit:vel ꝙ in roma ſit ſedes ap̄lica:nā poteſt qs te-
ſtificari in talib⁹ per ſcire ⁊ crederꝛ:in alijs aūt ſcire ſe habet
ad certū:credere ad dubiuʒ:iō credere deſtrueret ſcire. Si
queriꝛ:an valeat teſtimonium de credulitate.dicit Cy.poſt
Ja.de are.in.l.teſtiū.C.de teſti.ꝙ teſtimoniū de credulitate
nó valet:niſi credulitas ſit ꝓxima ſenſu:per quē veritas ꝑci
pitur:ſecus ſi ſit ſepata.de p̄o exēplū teſtificaꝛ ꝙ vidit nu
dū cū nuda ⁊c̄.per que credit eos adulterium cómiſiſſe:de
preſumpti.lr̄as. de ven.inſpi.l.i.§.i. Si dicit filiuʒ natū in
domo talis:⁊ talis credit ꝙ eorū ſit filius valet teſtimoniū:
ſm̄ Ja.vt.l.filiū.ff.de his qui ſunt ſui vel ali.iur.hec v̄ba re
citat Jo.and.in addi.ſpe.in ti.de teſte.§. opponiꝛ.ver. Iteʒ
ꝙ oppoſuit.de credulitate dic:ſi teſtis d̄poſuit in his que ca
pit ꝓprio ⁊ īmediato ſenſu:⁊ capere poteſt:d̄bet deponere
per v̄ba que ſapiant certam ſciam:⁊ ſi rñdit ſe ſcire planuʒ:
ſi reſpódit ſe credere:ſi cauſa aſſignata cócludit ſciam infi-
ciꝛ dictū teſtis:qꝛ ꝙ quis ſcit:⁊ credit:vt no.de iura.cal.cāʒ:
de re iudi.cū olim.§.i.in fi.⁊ quia iurans falſuʒ ꝙ credit ve-
rū:eſt ꝑiurus:ergo iurās veruʒ ꝙ credit ⁊ eſt illud credit:⁊
hoc ſequiꝛ Hoſti.de teſti.p̄ñtiū ſuꝑ glo.ſuper verbo ſuffici
enter:⁊ icipit.ſ.ſigillatim.Si nullā cāʒ aſſignat:vel aſſignat
cauſam ꝓmiſcuū ad ſcire:⁊ credere:⁊ tūc dictum eius non
ꝓbat:ſic intelligo ſpe.in.d.§.iā de interrogatorijs ad fi.hic
qñ dicit a principio ſe ſcire ⁊ credere ſimul:ſatis puto ꝙ ꝓ-
bet:qꝛ nó videꝛ incōtinēti ſe velle corrigere:ar.ff.de condi.
⁊ de.l.nā ad ea:⁊ qꝛ credere pót trahi ad ſcire:iuuādū ergo
eſt teſtis dictū. In his in qbus materia cōiter non eſt ꝓpor-
tionabilis:nec ſubmiſſibilis ꝓprio ⁊ naturali ſenſu teſtis:ſʒ
illa capere pōt vt cōiter:aut auditu alteri⁹ q vidit:aut ſigno
aliquo mediāte:illud ꝑſumptiue concludēte:tunc depone-
re hʒ per verbū credit:imo dicendo ſe ſcire ſubiret anceps
ꝑiuriū:niſi ſcia referetur ad ꝓpriā ſciētiā credulitatis:⁊ ſic
loquūtur oīa iura que ꝓbāt teſtimoniū credulitatis admit
ti:vt hic de pur.ca.de teſte. In auc̄.vt hi qui ſe obli.ha.ꝓhi.
res ini.§.i.de here.⁊ fal.§.ſi vero abſint. In auc̄.de ſanc.
epi.§.i.J.e.preterea.cū ſi.oportet tñ:vt dixit Ja.de are.ꝙ ad
hoc vt credulitas que cócludiꝛ:faciat fidem:ꝙ cā tam pro-
xima ⁊ veriſimilis aſſignetur:ꝙ credulitas ſit informata fir
ma ⁊ probabili ⁊ violenta ꝑſumptióe:vt in exemplis.s̄.po-
ſitis:vt patet in.c.preterea.J.e.al's ſi leui ꝑſumptione:⁊ teme-
raria attenta natura cauſe allegata:iformata eſſet creduli-
tas teſtis:nó probaret:ſic voluit dicere Ja.de are.⁊ Jo.an.
vbi.s̄. ¶ Aduerte tamē ad vnū ꝙ teſtis de auditu vel cre-
dulitate nó dicitur verus teſtis:vt no.glo.in.l.in ſumma.§.
Idē labeo.ff.de aqua plu.ar.ꝙ no.ꝓpter ſtatuta.

i **Inſuper.** Prelatus:⁊ clerici qui cāʒ
eccl'ie non procurāt teſtifi-
cari poſſunt in ea. Ponit dictū:ꝙ poſtea deter
minat ibi.dūmō:⁊ ꝙ dixi de prelato colligiꝛ ex
ſuperſcriptione:per ꝗ̄ pʒ ꝙ papa alloquitur ꝑlatum:⁊ fra
tres:⁊ tñ dicit eos teſtificari poſſe:hoc no.pe. Idē Guil.in
ſpe.de teſte.§.i.ver.ſed nūquid rector:⁊ in ver.ſe.tractat de
adminiſtratore:an teſtificeꝛ de eo ꝙ ſuo tēpore fecit:⁊ dicit.
Jo.an.videnduʒ ꝗ̄ ibi dixit.ſtatim dicā. ¶ No.i.ꝙ in cau
ſa eccleſie ꝑlatus:⁊ qlibet de eccl'ia pñt teſtificari. ¶ No.
.ij.arg.ꝙ pōt collegiū ad cām agitandā nedū vnū ſed plu-
res cōſtituere ꝓcuratores. ¶ No.iij.vt ꝓcur.dicaꝛ habe-
re ſufficiens mādatū:ſufficit ꝙ habeat mādatum ad agen-
duʒ:⁊ reſpondendū. ¶ No.iiij.ꝙ ſingulares de eccl'ia:in
quātū agunt cāʒ eccl'ie:⁊ actu iudicialiter ꝓcurāt:in illa nó
pñt eſſe teſtes. ¶ Quid ſi duo ſint ab eccleſia ꝓcuratores
cōſtituti:vnus in vna cā:alter in alia:an alter eoruʒ in cauſa
alterius poſſit eſſe teſtis. Jo.an.dicit ꝙ ſic:qꝛ ſufficit ꝙ cām
in qua teſtificatur non agitet:ex hoc infert ꝙ ſi ꝓcurator cō
ſtitutus ad cām:non acceptet:ꝙ in illa poterit eſſe teſtis: ex
quo illam actu non exercet.J.e.dilecto. Idem dicit Inno.in
eo qui ſuſcepit ⁊ ante ꝗ̄ ageret renūciauit:qꝛ loquiꝛ lr̄a qñ
actu ꝓcurationē exercet:t̄pe quo teſtificaꝛ:vl' illā exercuit in
qua teſtificatur:ſm̄ Inno.dicit Hoſti.plus ꝙ forte erit idē
qñocūqʒ cām dimiſerit añ lit.cōte.ar.ff.de ꝓcura.añ litē.⁊
.l.ſe.ad hoc ſʒ Inno.qꝛ etiā īter laicos talis a teſtificando
repellitur:qꝛ ſufficit ꝙ non repitur ꝓhibituʒ:ex qbus inferꝛ
ꝙ ſi laicus in cā ꝑuati admittiꝛ:fortius clericus in cā eccl'ie.
dicit Jo.an.ꝙ diſtingui poſſet:an ꝓcurator poſſit reaſſu-
mere cāʒ:vt in caſu de ꝓcura.ſi duo.lib.vj.⁊ repellaꝛ:an nó
⁊ admittaꝛ:hec diſtinctio ꝓcedere poſſet in duab⁹ cōſtitu-
tis inſolidū:altero ꝑoccupante:vt de ſe patet:nā ſi nó acce-
ptaret:vel renūciaret ꝓcuratorio:diſtinctio nó adaptaꝛ:ſed
dicit Jo.and.ꝙ ſufficit ꝙ pōt nó reaſſumere:nā ⁊ ꝑlatus lʒ
poſſit reaſſumere cām nihilominus admittiꝛ:ſm̄ Jo.and.
Nó ob.ꝑdictus ſi dicaꝛ:nó repelliꝛ canonicus cōſtituens:
ergo nó dʒ repelli ꝓcurator:⁊ abſurdū eſt ꝙ repellaꝛ ꝓcu-
rator ⁊ nó cōſtituēs. dicit Inno.ꝙ ꝓcurator nó eſt ſingula
riū:ſʒ vniuerſitatis.xij.q.ij.qui manumittiꝛ:vniuerſitas hñ
repelleretꝛ:ſed nó ſingulares:qui cōſtituūt teſtes dici nó pñt:
ipſi aūt vt ſinguli teſtificanꝛ:non vt vniuerſitas:⁊ maior ſub
eſt cā repellēdi cām agēteʒ:ꝗ̄ cōſtituētes:qꝛ cām agēs affe-
ctionaꝛ reſpectu iſtātie:cuius dñs efficitur:repelliꝛ ergo vt
ſuſpectus:⁊ qꝛ abſurdū eſt ꝙ duarū perſonarū obtineat vi
cē:⁊ partis:⁊ teſtis:de ver.ſig.forus. ¶ Quero planū ꝙ ꝓ
curator in cā eccleſie nó repelliꝛ a teſtificando:quid ſi ep̄o.
Inno.h̄ ſatis dubie loquitur.dicit Inno.ꝙ ſi vice dñs eius
agat vel ꝓcurator ꝙ nó poſſit teſtificari:qꝛ noīe ipſius inten
taꝛ actio:fateꝛ ꝙ alio agēte:iconomus vel vice dñs teſtifica
tur:qꝛ ſi abbas agere pōt:⁊ altero agēte teſtificari:fortius
iconomus vel ſindicus vt h̄:⁊.J.de iureiurā.⁊ ſi xp̄s. Idem
de vice dño:ſm̄ Inno.dicit Hoſti.ꝙ Inno.ſibi videꝛ ꝯtra
rius in eo ꝙ.s̄.no.qꝛ dicit vice dño agēte epʒ repelli:⁊ alio
agēte dicit vice dñm admitti:qꝛ tñ repreſentat ꝑſonaʒ ep̄i:
qui qñ cōciſtoriū eſt cū illo:⁊ illius ꝑſonā rep̄ſentat.de ap.
romana.lib.vj.⁊ de offi.vica.c.i.maxie cū plus ꝓ ep̄o ſit ꝑ-
ſumēdū rōne dignitatꝫ ꝙ dicet veritatē:putat ergo Hoſti.
idē in ep̄o ꝙ in abbate.ſ.ꝙ alio agēte:poſſit eſſe teſtis. Nec
ob.ſi dicas cām ꝓpriā:qꝛ ꝓcurator eſt:nó dñs.de ꝓcu.c.ij.
⁊ dicit addendū.de cēſi.ꝓcuratiōes.de ver.ſig.ex pte. Jo.
and.de teſti.p̄ñtiū.li.vj.in verbo ab eiſdē:recitat opi.hanc
ꝗ̄ hic ponit Inno.qui dicit ꝙ ſi ep̄s:vel abbas cōſtituit ꝓ-
curatorē:nó pōt eē teſtis in cā agitata per ꝓcuratorē:ſecus
qñ cōuentus agit per ꝓcuratorē:qꝛ abbas tunc poterit eſſe
teſtis:monachi autē indiſtincte recipiētur:⁊ eſt diuerſitatis
rō:qꝛ abbas eſt legitimus defenſor:ideo nó gerit duplicem
ꝑſonā:⁊ teſtis ⁊ agētis:ꝙ ſecus eſt īparticularib⁹ mōachis:
ſecus dicit vbi ipſe ⁊ cōuentus ſimul cōſtituunt ꝓcuratorē:
qꝛ tūc ipſe interuenit vt ps conuentus. Hoſti.ibi hoc dānat
⁊ dicit:ꝙ indiſtincte:vt ſi agat ꝑlatus cām per ꝓcuratoreʒ:
ꝙ poterit eſſe teſtis vt hic:⁊ de iureiurā.⁊ ſi xp̄s ad fi.alꝛ.J.
eo.cū nuncius.⁊.c.tuis:⁊ hoc qꝛ ꝓcurator eſt factus dñs li-
tis principaliter litē cōteſtādo.C.de ꝓcu.nulla anteꝗ̄ cōſti
tutionē regulariter nó ꝓducūtur teſtes:vñ ipſe prelatus re-
manet:vt priuata ꝑſona:⁊ nó iurat .d̄ calū.de iura.cal.c.pe.
⁊ vlti.ꝙ nó eſt in ꝓcuratore priuati.C.d̄ iura.cal.autē.prin-

cipaleſ:tene φ dicit Jo.an.p h dicit ibi Hoſti.φ ſi ꝑcura-
tor reuocetur poſt litē cōte.p plati:ꝗ platus in ꝓpria pſona
pſequi poterit:ſʒ nō poterit eē teſtis vt h:ꝛ ſi iā ſunt teſt] ea-
dē rōne nō poterit eē p:imo habebit neceſſe aliū ꝑcurato
rē cōſtituere.ff.de ꝑcu.l.in cā:eligat ḡ φ plus expedit ec-
cleſie:ad hoc ꝗ res eccleſie nō ſunt plati.de dona.c.ij.ſicut
nec ſingulox.xij.q.ij.q manumittiſ. Jo.and.dicit φ vterqʒ
bñ dicit:vt agēte iconomo:vel vicedño:vel ꝑcuratore epi:
cām ſingularē mēſe ep̄alis:ꝛ p cōſequēs ſingularē epi:vez
dicit Jnno.ſi nō agat cām eccl'ie vel cōez:verum eſt φ dicit
Hoſti.ad hoc reducēdū φ no.glo.ꝛ archi.xij.q.ij.c.i. Ex
his deciditʼ an legatariꝰ admittatʼ in teſtē in cā teſtamēti:q-
dā φ ſic ad iſtar clerici ꝑ eccl'ia:ꝗ ad legatariū principalr
nō ꝑtinet cōmodū teſtamēti:nec eo n̄ noie eā tractatʼ:vt in-
ſti.de teſta.§.legatarijs ꝛ hoc lʒ Joā.xij.q.ij.c.i.ad hoc ꝗ
pōt deberi legatū:lʒ nō valeat teſtamētū.C.de lib.ꝑte.auc̄.
ex cā:nec ſequitʼ legatū ꝑſtādū eē:ergo valet teſtamētū:nec
eo φ valet teſtm̄ ſit ꝑſtandū legatū.C.ad.l.fal.l.iij.ꝛ.l.irri-
tū:ſm Jnno.q hoc no.ē.c.iij.de quo in ſpe.de inſtru.edi.§.
poſtremo:alʼ.§.inſtrumētū.v.qd de legatario. Si.vincē.di
cebat eū admitti:ſed detrahebatʼ fidei legatarij:ꝗ ſaltem in
cōſequētiā ei cōmodū debebat applicari:ad hoc.in auc̄.de
teſti.§.ſi vo odioſus.ſpe.in ti.de teſte.§.i.ver.Jtē φ eſt talʼ.
ꝛ.l.d.§.iſtrumētū.v.qd delegatario:ꝯcludit φ ſi eſt qō iter
heredē ꝛ legatariū delegato:nō teſtificatʼ legatarius:ꝗ eſt
ꝓpria vel cōſimilis cā a q̄ repellitʼ:vt.j.e.pſonas.Si autē eſt
qō iter duos:cuiꝰ ſit hereditas:tūc teſtis eſſe pōt.Jo.an.dic̄
h:ꝛ in addi.ſpe.ſup dcō.ver. Jtē φ eſt talis:φ ſi in oēz euē
tū legatū debeatʼ legatario quēcūqʒ habuerit lis:legatari-
us admittitʼ in teſtē:ꝛ ſufficit eius teſtimoniū. Si aūt in alte
rū euētū ſit habiturus legatū:legatariꝰ tūc admittiʼ:ſed nō
eſt iteger teſtis:vt dixit.d.ſimon. Ex his decidiʼ:quid de
vēditore an admittatʼ in teſtez.Glo.ff.e.nullus dicidit:φ ſi
vēditor nō teneʼ d euictiōe admittiʼ. Si vo teneʼ nō admit
tiʼ. Nō ob.l.eos.ff.fini.regun.vbi vēditor teſtificatʼ de fini-
bus iter emptores:ꝗ loquiʼ qñ non teneʼ de euic.vel vt no.
in.d.l.eos:aliud eſt qñ teſtificatʼ de ſinibꝰ iter ēptores:ꝗ φ
ab vno pdit ab altro lucratʼ.vñ nō eſt ibi aliqō piculū ꝛ ſic
par affectio ſuſpitionē tollit.ff.de ritu nup.l.pe.§.d vno:pu
to φ vēditor lʒ admittatʼ etiā vbi nō teneʼ de euictiōe:cuiꝰ di
ctū nō ſit ītegrū:ꝗ viſimile ē φ affectat tenere φ egit:ſicut
dicimus in ꝓſeneta:vt in auc̄.de teſte.§.ſi vo odioſus.de te
ſti.romana.lib.vj.ꝛ φ ibi no.ꝛ.j.de teſti.co.dilectorū:d hoc
in ſpe.e.ti.§.i.ver.qd de venditore:vbi idē ſentit Jo.and.ꝛ
Ja.de raue.vt.j.dicā. Ex his īferʼ quid de donatore:qdaʒ
diſtinguūt ſimilʼr:an teneatʼ de euictiōe an non:vt p:io caſu
non teſtificatʼ.ſcdō ſic.ff.de dona.l.ariſto.§.ſi.C.de euic.l.ij.
Ja.de ra.indiſtincte lʒ φ nō poſſit:ꝗ nō eſt idoneus teſtis
qs in cā que tāgit ſuū ītereſſe:ſʒ huiꝰ ītereſt:φ pʒ:ꝗ pſonale
peccatū trāſmittiʼ in donatariū.ff.de pac.l.ſi tibi.§.pactum.
Jtē ꝗ donatarius affectat valere φ agit:ꝛ hec rō repellit ꝓ
ſenetā.in auc̄.de teſti.§.pe.fortius donatorē:ꝛ hac rōne di-
cūt hi:φ cedens nō teſtificatʼ ꝑ ceſſionario:ad idē.l.i.§.i.ff.
ne vis fiat ei:ꝛ ſm hoc inutile eſt ꝯſiliū φ dat ſpe.in ti.de ꝓ
cur.in ſi.φ ille q nō hʒ de debito:niſi vnū teſtez:cedat actio-
nē:ꝛ cū illo teſtificeʼ cū ceſſionario:ꝛ an qui nō pōt teſtifica-
ri procedente poſſit teſtificari ꝑ ceſſionario:vide in ſpe.de
teſte.§.i.ver.ſed pone mutuaui:ad finē:ꝑ tres colū.ibi con
cludit φ ſi donatio actiōis ceperit a pactiōe alli repelleʼ:
ꝗ de euictiōe teneʼ cedēs:at ſi cepit a traditiōe nomꝗ de
euictiōe nō teneʼ.C.de euic.l.ij.ꝑut diſtinguiʼ in dote.in.l.
.i.C.de iure do. Eſt dubiū qd de ſotio. Jnno.ē.c.iij.dicit:
φ in cōtractibꝰ:ꝛ alijs rebꝰ:nō admittiʼ in teſtē ſotius oīuʒ
bonorū:nec is cuiꝰ ſecūdario ītereſt:vel ēptor pro vēditore:
vel ecōtra.C.e.l.oībus:enī ītereſt ēptoris ne res euincatur:
φ pʒ:ꝗ altero ſuccūbente alter appellat:tā cuius intereſt.ff.
de appel.ab executore.§.i.ꝛ.l.a ſnia.ff.de re iudi.l.ſepe.§.i.
φ nō eſſet ſi ipſius nō ītereſſet.de elec.cū inter.R.Si eſt ſo-
tius reſpectu rei tm̄:in re cōi pro pte ſotij bene admittitur
in teſtem:ꝗ ille vincēs illud ſotio nō participat.ff.ſi ꝑs he
re.pe.l.i.§.q̄imo ꝛ.§.ꝑinde ꝛ.§.ſe.Jtē nec feudatarius vel
ēphiteota ꝑ dño vel eꝯ:ꝗ tāgit ſuū ītereſſe in cā ſup re em
phiteotica:vt no.ſpe.in.d.§.qd de venditore:nec fideiuſſor
ꝑ debitore vel eꝯ vt.in.§.qd de fideiuſſore. Jnquātū dictū
eſt adminiſtratorē vel platum poſſe teſtificari in cā eccl'ie.
hoc verū:qñ cām nō agitat vt h:vel nō fuit auctor facti ſup
quo cā vertiʼ:ꝗ p manus ſuas illud nō eſt geſtū:ſʒ ſi p ma
nus ſuas illud eſt geſtū:an ſi ſup illo ꝓducatʼ in teſtē poſſit
teſtificari:qō eſt venerealis.xlvij.d quia per archi.xiiij.q.ij.
.c.i.ꝛ dicit φ pōt teſtificari:vt.l.deferre.§.idē decreuerūt.ff.
de iure fiſ.hoc recitat ſpe.in ti.de teſte.§.opponiʼ.ver.Jtez
φ eſt adminiſtrator.Jo.an.dicit φ de plato dictū eſt.ē.ſed
certe nō eſt dictū qñ ꝯtū geſſit:ꝗ alia tunc accumulatur ſu
ſpitio.Jtē dicit:φ qō nō ꝓcedit in rectore capelle:eo adhuc
remanēte rectore:vt pʒ de teſta.relatū.ij.ꝗ a pte vult φ re-
ctor eccl'ie in cā eccl'ie:nō poſſit teſtificari:ſʒ nō video bene
dr̄iam iter eū ꝛ planū:niſi dicas ꝗ qñ in mēſa ꝓpria teſtifi-
cari vr̄:in adminiſtratore aūt aut in plato capelle:depoſito
officio plature ꝓcedit qō Jo.an.in addi.in loco palle.Cō
cludit φ ſi ex obmiſſione eiꝰ ꝑ quo teſtificatʼ:vel aſſiſtētia
eius ꝑ cuiꝰ deſiſtētia teſtificatʼ aliq̄ laus vel vituꝑiū ei aſcri
batʼ:teſtificari nō pōt:alʼs ſic:alʼ.φ de ꝓſeneta dr̄.de teſti.
romana.lib.vi.Et in auc̄.de teſti.§.ſi vo odioſus:ꝛ φ no.d
teſti.co.dilectorū φ no.ꝗ vba ſunt optīa his que dicā d ad
uocato executore ꝛ iudice ꝛ ꝑcuratore ꝛ aſſeſſore ꝛ ſimili-
bus.j.de teſti.cū a nobis:puto tñ tales in ſubſidiuʒ admitti.
de elec.dilecti.ꝛ ibi glo.de dolo cū olim:de ꝓba.tertio cuʒ
ſi.de adherēte cāe:an repellatʼ a teſtificādo:dñi de rota ſua
cōclu.ccclxxiij.ꝯcludūt φ ſic:tum ꝑpter affectionē cāe:tuʒ
ꝗ adherēdo ſe fecerūt ptes.iiij.q.iij.§.nullus.in ſi.de teſti.
lʒ.Jtē ꝗ ſimilitudo cāe repellit.j.e.pſonas:fortius idēpti-
tas:ſic ꝛ ꝑcura.ꝛ aduocatꝰ repelliʼ.de teſti.romana.lib.vi.
φ dicūt verū etiā ſinita adheſione:vt ſi appellatio cui adhe
ſerat ſuit deſerta:ꝗ lʒ ceſſet adheſio non ceſſat ſuſpitionis
cā:durante cā in qua ſemel citata eſt ſuſpitio:ar.de teſti.ro-
mana.lib.vj.vbi ꝑcurator depoſito officio:nō pōt eſſe teſt]
in cā pſe procurata:fortius in adherētibꝰ:qui ſe ptes fece-
runt:ꝛ ſic pſumiʼ plus vni pti φ alteri fauere:ad hoc vt lite
nō ꝯte.accedens:de Rp.ſtatutū.§.ij.in verbo copia.lib.vi.
glo.ſunt clare. ¶ Jn glo.ij.in ſi.dic vt ꝑcurato.ſi duo.lib.
vj. ¶ Jn glo.ſi.ibi ſingula vbi de hoc ꝛ.ē.eo.ti.i.ex lr̄is.

e X parte ade. Ut aſſerit Joan.
and.hec decre.for
tis reputatur ꝛ eſt:eius vero fortitudo depen-
det a littere intellectu:ꝑpter repugnātiā duarū
regularū in materia appellationis:alij quidez hanc decre.
tranſiuerūt qſi dubia eius nō palpauerint:ꝛ alij nihil penitꝰ
ſcribētes:ipſe autē Jo.vltimus ſcriptor multum cōfuſe lo-
quēs:nō eius intellectū penitus elucidauit:ego aūt hāc de
cre.repetij in ſtudio bonon.nūc aūt actu legens de mane in
ſtudio florētino ordinarie attingā eius medullaz:ꝑut dñs
miniſtrabit tex.ꝛ apparatū declarādo:aliq̄ que ab olim hic
ſcripſerā reuocādo.verū cuʒ ex pſationibꝰ indicendis au
diēns intellectus acuitur:ꝛ cū ad dicenda ſiat deſcenſus in
clarius capeſcendū ītellectus aperiʼ:ponā regulas duas in
iure.ꝛ appellatiōis viam:vulgare ꝑuectis rem memoran-
do:nouitijs aūt ad notitiā reducēdo. Prima φ iter dr̄as
que aſſignātur iter appellationē a diffinitiua:ꝛ interlocuto
ria:vna datur φ ab interlocutoria appellatio ſimplʼr iuſtifi
catʼ grauamine:culpa iudicis ſurgentes:non attento reali
grauamine iniuſtitie defectu:culpa iudicis deficiente.vnde
ſi appono iuriſdictionis defectū:ꝗ non ꝓbo:iudex me re-
pellit:lʒ ſim in cā ꝓbare paratus nō ipſum iudicē:non ad-
mittitur appellatio:ſic ꝛ in ſimilibus:appellatio vero a diſ
finitiua iuſtificatur ſimplici iniuſtitia:etiam quacunqʒ iudi
cis culpā in inferenda iuſtitia circūſcripta:per hic infertur
ſecunda ſecundi li.decre.

Digitized by Google

q data realitate grauaminis iudicis ceſſante culpa:in iter-
locutoria appellatio nō iuſtificaẜ:in diffinitiuis nō niſi ſola
apparēte grauaminis:ꝛ iniuſtitie realitate:per h̄ appet qua
re in appellationib⁹ ab interlocutoria exigiẜ cāe exp̄ſſio.de
ap.vt debitus.ꝛ.c.cordi.lib.vj. Et ſecus in appellationib⁹
a diffinitiua:q2 cū in appellatiōib⁹ ab iterlocutorijs exigaẜ
grauamē culpabile:oȝ cām exprimi:ex qua grauamē iudi-
ci a quo:ꝛ ad quē māifeſtatur:vt ſicut exigit expreſſuȝ iudi-
cis grauamē:ꝛ ſtudioſum in ſubſtātia:ſic ipſuȝ exigit in for
ma:ſed in appellatiōib⁹ a diffinitiuis ſufficit velatū graua-
men:nō appens reale:ſicut q2 cū hic poſſit eſſe in q̄libet ap-
pellatiōe:admittiẜ quelibet appellatio ſui extriſeca forma:
ſicut nō exigit in ſubſtātia grauamē nō exp̄meuo oculate
patēs hec patēt.de ap.vt debitus.ꝛ.c.interpoſita. Ex hoc
ſequiẜ ſecūda regula que eſt h̄ legitima ſui extrinſeca for-
ma patēti:legitima oblata exceptiōe:ꝛ eiuſdē oblata ꝓba-
tione iuſtificaẜ oblatio:ēt aliter exceptiōis veritate nō pate
facta:vt ſi oppono pacta contra petita.x.ex mutuo:h̄ patet
extrinſece formalis ꝛ poſſibilis exceptio:ſi offero me ipſam
ꝓbaturū:iudex ipſam nō admittit:eo q nō diſſentit q eſſe
verū pōt:me grauat appenter:dato q inſpecta iuſtitia non
ſim vere grauatus:forte exceptiōe vera nō exiſtente:ꝛ hic eſt
caſus clarus.de ap.iterpoſita.§.de iudi.exhibita.de offi.de
le.ſup qōnū.§.eius vero:ꝛ cōtra hāc regulā poſita eſt ps de
cre.nr̄e q̄ exigere vr̄ in appellatiōis iuſtificatiōe veritatē ex
ceptiōis obijcere.ex hoc ifertur q ſi oppoſita exceptiōe pa
cti ꝛ eius oblata probatione:iudex hic repellit:poſtea ꝯ̄ me
ferat diffinitiuā:ego appello:lȝ poſtea doceam oppoſuiſſe ꝛ
obtuliſſe nō obtineo niſi oſtēdā veritatem pacti. ¶ Scđa
regula eſt hec q dato nō iuſtificatiōe appellatiōis iudicis
ad quē officiū eſt ſi lata eſt diffinitiua ſnīa:ſnīam cōfirma-
re:ſi lata eſt iterlocutoria:ptes iudicis a quo in expenſis cō
dēnando remittere:vt de p̄ncipali cognoſcat:quaſi nō gra
uauerit:pte in expēſis cōdēnata.de ap.vt debit⁹.ꝛ.c.inter-
poſita:ꝯ̄ q̄ȝ regulā vr̄.§.ſin vero hic poſitus:qui etiā iuſtifi-
cata appellatione ex grauamine vult q de ipſa cognoſcaẜ
p iudicē ad quē extitit appellatū. Premitto tertio q ex-
ceptionū q̄dā pemptoria:ꝛ terminus huius eſt ipſa ſnīa ad
excludēdā ptātem opponēdi:nā ante q̄ñcunq; pōt opponi
de dolo.finē.de excep.exceptiōeȝ:ꝛ de ꝓbati.exceptio.cū ſi.
.J.e.c.de teſti.licet glo.iuris ciuilis ꝯ̄ ꝛ male.in.l.ij.C.ſen.re
ſ:in.nō poſ. ¶ Quedā eſt exceptio dilatoria:ꝛ hui⁹ regu-
lariter terminus eſt litis ꝯte.de offi.dele.iſinuāte.de re iudi.
iter dilectos:ꝛ.d.l.exceptionē. Alia eſt q̄ſi pemptoria ꝛ illa
que opponitur ꝯ̄ teſtes:h̄ eſt indirecto peremptoria:nō di-
recto:ꝛ ſic ipſam appellat.glo.hic alibi dicit ipaȝ pempto-
riā in.c.de teſtibus.J.e.ꝛ.c.i.de excep.ꝛ hec hȝ naturā oio ſe
paratā a pemptoria:ꝛ dilatoria:q2 hȝ:terminū publicatio-
nis atteſtationū:vt poſtea opponi nō poſſint niſi cū ſolēnita
te ꝓteſtatiōis ꝛ ſi.ꝛ h̄ eſt caſus in.c.p̄ſitium.J.e.ꝛ aduerte q2
non oio certitudinaẜr eſt pemptoria:q2 lȝ excludat teſtes:ꝛ
ſic ꝓbationē:ꝛ idirecte petitiōeȝ:poſſibile eſt aliter proba-
ri:ꝛ hec eſt tātū dilatoria:nā in ſui forma nō oio eſt perem-
ptoria petiti ēt indirecte. Premitto q̄rto q hec exceptio
teſtiū reprobatoria:an admitti debēt ante publicationē:an
poſtea:vel an debeat ei⁹ ꝓbatio admitti añ vel poſtea:ſunt
opi.de quibus videbiẜ.J.ꝛ a quibus dependet itellectus.c.
ꝛ hic examinat itellectū.c.p̄ſitiuȝ.de teſti.auē.ſi vo dicaẜ.C.
de teſti.alr̄s incipit ſi teſtis odioſus.in auē.de teſti.§.ſin vo.
Premitto quinto q appellās ab iterlocutoria hȝ duplex
remediū iuſtificādę appellatiōis a grauamine:dēpta omni
iuſtitia cāe:ꝛ ex iuſtitia:ſi eligit iuſtitiā nō pōt ex grauami-
ne:ſi ex grauamine nō pōt ex iuſtitia:ſi vtrīq; accumulat ex
ꝓſecutiōe vnius non tollitur via ad aliud remediū:nā licet
iura iter ſint canonica grauaminis:non per hoc tollūt viam
iuſtitie. ¶ Ultimo q difficultas huius.c.cōſiſtit circa duo
tm̄. Primo circa ver.mandamus vſq; ad ver.ſin vero:cū
in theniate abiecta fuerit legitima exceptio:ꝛ oblata ꝓba-
tio:ꝛ tamen papa mandat appellationeȝ admitti ad fineȝ at
tentati retractādū ſolū ꝓbata exceptiōis veritate. Scđo mā
daẜ vr̄ q nō iuſtificata appellatōe iudex ad quē cognoſcat
de cā cū dȝ cōfirmare ſnīam:ꝛ partes iudicis a quo remitte
re p regulas.§.poſitas:ꝛ in p2ia pte iſtā decre.tā a gloſato-
rib⁹ q̄ȝ alijs noviter ſcribentib⁹:repitur circa nouē:vel pro
itellectu totidē:q2 in ſecūda recipiēs hȝ etiā hec decre.q̄dā
dubia tāgāȝ ſuccincte trāſeundo ꝓut eſt expediēs:q2 in ſui
natura hec dcre.ſatis eſt grauata:ꝛ ſumēdo ad ti.ſm Joan.
and.decre.dicit. Probatio exceptiōis differri pōt:poſt pu
blicationē atteſtationū.h.d.lȝ intellectus q̄ui vr̄ mihi verus
appellatio quo ad finē exceptionis cōſequētis nō iuſtificaẜ
ſolo exceptionis obiectu:vel ꝓbatiōis oblatione:quo ad fi
nē aūt deuoluēdi ſic.h.d. ¶ Diuidiẜ decr.i duas. P2ia q̄
rela. In ſecūda mādatū ibi:mādam⁹.p̄ma fac.v. P2io ibi
p̄ſbyter q̄relādo cām iuſtificat. Scđo ibi:miles.ponit for
mā ipetrati reſcripti vitia notāter exprimēdo. Tertia ibi:eā
dē.ponit ꝓceſſuȝ poſtea ex eo ſecutū.q̄rta ibi:nihilomin⁹:
narrat ſnīam.quīta ibi:q̄ȝ nūc euētū poſt ſnīaȝ. Secūda p̄n-
cipalis. P2io iſtruit iudicē ſup proceſſu appellatiōe iuſtifi
cata ex grauamine a iuſtitia. Scđo iſtruit appellatione tm̄
ex grauamie iuſtificata. Tertio ibi.teſtes ſubmittit.de teſti
bus.moriendis. ¶ Ad materiā ſumando dic. Dubie exce
ptionis obiectio:eiuſq; oblata probatio:appellatiōe nō iu
ſtificat:niſi in cā appellatiōis ſic coarteẜ:q certitudinaliter
grauamen cōcludaẜ.h.d.vel ſ3 cōem exceptiōis obiectio:
eius etiam oblata ꝓbatio:tpe iudicē in exceptione recipiē
da vel ꝓbatione nō neceſſitatiua appellationē nō iuſtificat.
h.d. Caſum pone in nube:ad finē obtinēdi retractationē at
tentatorū. Sufficit appellationē iuſtificare ex grauamine:
ad finē aūt retractatiōis attētatur:ꝛ vt in pace dimittaẜ exi
giẜ iuſtificatio ex iuſtitia.h.d. ¶ Caſus:dū q̄dā miles hu-
go anhelaret ad eccl̄iaȝ cuiuſdaȝ paupis p̄ſbyteri ade:vo
lens ipſam forte pro amico:cogitās ſe nō poſſe ad intentuȝ
ꝑuenire niſi Adā remoto:ipetrauit lr̄as a ſede ap̄lica lai-
cū ſe tacens:q̄bus narrabat adā ex duob⁹ iniuſte tenere di-
ctā eccleſiam ſicq; ad mouēdū:ſup hoc a ſede apoſtolica:
delegatos petens ſibi dari. Primo q2 adā nullo mediāte fi
lius extiterat eius:qui eccleſiā ante eū ꝓxime ꝛ imediate te-
nuerat. Scđo q2 adā publice fornicariā.i.cōcubinam tene
bat:cui dati fuerūt delegati:q ſi predicta vera eſſent:aut al
terū ex allegatis:deberet a p̄dicta eccl̄ia remouere Hu.p
interpoſitā pſonā.adā traxit in cām per ꝓcuratorē forte:da
to libello ꝛ narratis ſuprapoſitis:produxit teſtes:ad inten-
tionē ꝯtra adam ꝓbandā:ꝯtra teſtes oppoſuit adā:q erāt
aliqui laici infames:ꝛ notabiles:ꝛ ſic eos non recipiendos.
Alij vo erāt in alio iudicio de piurio cōuicti:ꝛ ſtatī ſe ob-
tulit que oppōit ꝓbaturū ꝯ̄ alios q eſſent raptores:ꝛ latro
nes manifeſti:iudices has exceptiones nō admiſerunt:aſſe
rentes exceptionē hanc ꝛ ꝓbationeȝ non debere admitti:ni
ſi in tēpore diſputationis:adā ex hoc reputās ſe grauatum
ad ſe.ap.appellauit:iudices reputātes fruſtratoriā appella
tionē:ꝓceſſerunt in cā ꝯtra eū:vt ꝯtumaceȝ ꝛ vſq; ad ſnīam
diffinitiuā ei eccleſiā abiudicātes:militi q̄ȝ poſtea filius eu
iuſdā dapiferi militis tenet occupatā:ſm itellectū quem ſe
quor Adā in cā appellationis narrauit exceptionem legiti
mā oppoſitā ſe paratū ꝓbare:ſeq; ꝯ̄ iuſtitiā dānatuȝ:vltra
iſtud narrabat ſe grauatū:petebat cām cōmitti iudicib⁹:q
ſuos teſtes reciperēt:ꝛ q attētata retractarēt:ꝛ militi ſilētiū
iponerent ne ipſum moleſtaret. Papa p2io audiēs ſup iniu
ſtitia:ꝛ quo ad finē exceptiōis:mandat recipi teſtes ꝛc̄.ꝛ ſi
non poſſit ꝓbare que deduxit in remediū grauaminis:ꝛ ſic
duas vias copulante:ꝛ ſufficit alterā proſequi:mādat q at
tentato retractato cognoſcant de cā:ꝛ ideo primo caſu:non
mandat cognoſci:q2 illa ſopita eſt:ex quo teſtes ſunt inha-
biles:niſi actor velit nouam principiare.de qua non cogno
ſcat iudex ad quem:cum ad hoc nō ſit datus:ꝛ cum iuſtifi-
cata ſit appellatio per itēdentē iudiciū refugere. ¶ Scđo

antē caſu cognoſcit:q: licet ſit iuſtificata appellatio:quo ad
attentata:tñ nō debet cōſequi ſinē exceptiōis:an ſi aliter di-
ſcutiat:adam male cōtentus acceſſit ad ſe. ap.appellationē
proſecutus:ꝛ ipetrauit delegatos quibus papa mādat duo
ſubdiſiunctiōe. Primū ꝙ ſi cōſtiterit adaʒ per illegitimos
teſtes cōuictū:caſſata iudicū ſnia ꝛ litteris cōfirmatiōis ob
tentis ſup eadē eccleſia nō obſtātibus:reſtituāt adā ꝑdictū
ad eccleſiā:ꝛ nō ꝑmittāt exinde moleſtari totaliter:ſed ſi ali
ter reꝰ ſe hʒ.i.ꝙ ſnia non ſit lata:iuſtificata tñ ſit appellatio:
debeant de cā cognoſcere:ꝛ ſine debito terminare:ꝛ teſtes
quos idē ad ſui intentionē fundandaʒ producere voluerit:
monēdo vt ſup his ꝑhibeāt veritati teſtimonium. ¶ Ue
niamus ad notabilia.no.primo ꝙ ad iuſtificandū titulū vtile
eſt allegare:ſed ad agēdū petitorio qd proficiat in poſſeſſo
rio:vide.ſ.de ꝓba.licet:dicit tñ Hoſti.ꝙ hec antiqua poſ-
ſeſſio nō proficeret ſine titulo:quia iuſte haberi nō pōt poſſeſ
ſio in beneficialibꝰ ſine titulo:vt in regula.i.de re.iur.lib.vj.
de inſti.c.i. In dubio ex antiqua poſſeſſiōe.ꝛ opi.ꝑſumitur
titulus.no.glo.de renū.niſi ad ꝑiudiciū.in glo.mag. Inno.
de reſti.in ite.c.ij.in glo.per monachos. Hoſti.de ꝑſump.
illud:archi.de ꝑſump.c.i.lib.vj. Jo.an.in addi.ſpe.in ti.de
teſte.§. Itē opponit i addi.mag.in prin.§. Et no.ꝙ proficit
allegare poſſ.ex antiquo cū adiectione indeterminati tem
poris ꝛ plus:referṫ tñ hec adiectio ad modicū tps:vt.l.hec
adiectio.ff.de ver.ſi.ſ.de dila.littere:p ꝙ dicit Jo.and.ſ.e.
licet:ꝙ teſtis deponens talis poſſedit.xxx.annis ꝛ plus:per
hāc adiectiōeʒ lʒ determinate nō cōcludat ex ſolo tpe deter-
minato ꝑſcriptionē:tñ ꝑpter adiectionē ꝛ plus:ſatis cōclu
dit tps a tpe litis cōteſtate:vſqʒ ad diē dictū:vt ſi poſſideat
a.xxx.annis citra:tanto tpe quantum lis fuit incepta:ꝛ ſic
cōcludit ꝑſcriptionē cōpletā:ſed hoc nō fateṫ legiſſe:quia
iſta adiectio ꝛ plus in teſte vt indeterminata nihil cōcludit:
ſm doc. ¶ No.ij.ꝙ valere vṫ ipetratio in cā bñficiali a lai
co cōtra clericū pro remouēdo quē a beneficio:etiā ſi ſit im
petrans miles:ꝛ taceat ſe militem ꝛ laicuʒ:in beneficiali an
valeat:vide de trāſac.ex lrīs.de Rp.cū adeo.ꝛ dicā.ſ.de ꝑ-
ſcrip.c.fi. ¶ No.iij.cām vnā inhabilitatis ad bñficiuʒ:qñ
inhabilitas ſurgit ex eo ꝙ pr̄ eius ꝑrio miniſtrauit in eccl̄ia
proxio añ eū:ꝛ h̄ ne noteṫ ſucceſſio in dei ſanctuario: ſecus
ſi alius iter pr̄em ꝛ filium poſſederit:q: per mediā ꝑſonaʒ
purgatū eſt viciū:de filijs ꝑ ſ.per totū:ꝛ marie in.c.trāſmiſ
ſa:ꝛ dicit glo.ꝙ ſolus papa diſpēſat.de hoc Jo.and.remit
tit.lvj.di.l ſūma.ꝛ de fi.ꝑſ.c.i.lib.vi.ꝛ hoc voluit tex.pōde-
rare formā libellū qui cōcludat ſic:dico ꝙ talis filius poſ
ſidet talē eccleſiā:in qua pr̄ eius ꝑximo ante eū miniſtrauit:
q: id dṫ ante fieri ꝙ fit etiam dato medio.ſ.de ſer.capella
nus. ¶ No.iiij.duas cās habiles ad remouēdū quē a be-
neficio iā dicta:ꝛ qñ publice clericus tenet cōcubinā:nō ſuf
ficeret ergo ſi occulte. ¶ No.v.tres cās inhabilitatis quē
a teſtimonio repellendū:qñ quis eſt laicus:ꝛ teſtificatur cō
tra clericū:de quo.ſ.c.ij.ꝛ.c.de cetero. Et aduerte q: ãpliat
illa iura:vt nō admittaṫ qñ agiṫ de crimine ciuiliter ad finē
ãmotiōis a beneficio:qñ eſt īfamis:latro:vel raptor manife
ſtus:que cāe infamant.vi.q.i.infamis. Itē qñ eſt notabilis:
ꝛ ſic infamia facti repellit a teſtificando:etiā qñ de crimine
agiṫ ciuiliter:vide ꝙ dixi.de proba.lʒ cām:ꝛ vide.ſ.de teſti.
teſtimoniū. Et no.ꝙ talia etiā inhabilitant vt teſtis nō ad-
mittaṫ:nedū vt fidei detrahatur. Et no.ꝙ hec differūt la-
tro ꝛ raptor:latro eſt qui furtū facit.de quo de furtis per to
tū:raptor qui violenter rem mobileʒ rapit.de quo.ff.vi bo.
rap.per totum. ¶ No.vj.ꝙ ſtā ꝑſonā ſigillāẽ:ꝛ imitans
perſonā:velut vmbra infamās:vel notās queʒ de periurio:
ſequiṫ perſonā etiaʒ in alio iudicio:ꝛ ꝯtra omnes:ꝛ hec eſt
de ſententijs que faciunt ius iter omnes:vt.l.ingenuuʒ.ff.de
ſta.ho.ꝛ in qua ceſſat regula res iter alios acta ꝛc̄. ¶ No.
vij.ſm vnū intellectū ꝙ ad iuſtificandā appellationē ex gra
uamine:non ſufficit exceptionē opponere cuʒ iactatione de
probando:actualiter probatione non oblata. Cautus ergo
ſit aduocatus in formanda exceptione:vt dicat oppono ta-
lem exceptionem:ꝛ incōtinenti ipſam offero me ꝓbaturū:
ꝛ ecce probationes paratas:de quo hic:ꝛ de ap.interpoſita.
¶ No.viij.ꝙ remediū attēptati appellatione pēdente:nō
ſolū cōpetit cōtra ptē attēptantem:ſed competit cōtra quē-
cūqʒ ſucceſſorē tertiū:facto vel iure ſuccedentē:vide de ap.
bone.glo.de ap.non ſolum.lib.vj.de Rp.ex pte.ſ.de ma.ꝛ
obe.dilecti:ad hoc de excep.inter.ꝛ no.practicā ſnie ꝛ in ad
iudicando bñficio in cā bñficiali. ¶ No.ix.ꝙ caſſata ſen
tentia:caſſatur ꝛ cōfirmatio vitio ſententie ex cōfirmatione
nō ſublato:ꝛ qñ vitiū pariter ad cōfirmatiōeʒ eſt extenſiuū.
¶ No.x.ꝙ publicatis atteſtatiōibus:ſuper directo cōtra-
rijs:licitū eſt ꝑducere teſtes:quādo ꝑmic atteſtationes ſunt
publicate abſente pte. ¶ No.xi.ꝙ nō dicitur caſſari ꝙ eſt
nullū:ꝛ tunc caſſatio referṫ ad factū:bona glo.hētur vt lite
nō conte.accedēs.ꝙ no.q: ꝓcedit libellus peto caſſari quā
do id ꝙ petiṫ eſt nullū:cum verba in libello latiſſime intelli
gantur:vt.ſ.de cā poſ.cū eccleſia ſutrina. ¶ No.xij.ꝙ ad
iudiciu officium ſpectat teſtes cōpellere ꝛ mouere vt teſti-
moniū perhibeāt veritati. Hic habemus ꝑmo laici ipetratio
nē ꝯtra clericos:ꝙ papa validā ſupponere videṫ. Secūdo
cāe proſecutionē per ꝓcuratorē. Tertio habemus manda-
tū pape in cā appellatiōis:iuſtificata appellatione. Quarto
eiuſdē mandatū nō iuſtificata appellatiōe. Quinto incidē-
ter cōtra tertiū mādatū appellatione iuſtificata de tuendo
moleſtato. ¶ Ueniamus ad primū paſſum huius decre.
examinandū.videṫ ꝙ ꝑpter tria huius militis non valuerit
ipetratio:ꝛ ſic alia de cā nō valuerit ſnia iudicis horū tanqʒ
ex defectu ptātis. Primo q: laicus de crie nō pōt clericum
ipetere:ar.ſ.e.de cetero.arguendo de poteſtate teſtificandi
ad ptātem accuſandi. Secundo q: laicus eſt inhabilis ad
ipetrandū in cauſa beneficiali:vt ei bñficiū adiudicetur.ſ.
de tranſac.ex lrīs:incapax eſt eniʒ beneficij:q: res eſt ſpūa
lis in laicū nō cadens:de preſcrip.cām:tertio ad agendum
nō admittitur quis:cuius nō intereſt.ij.q.vi.nō ſolent.ſ.e.ve
niens:ſed hic nō habet miles ius aliquod:q: ſua non intere-
rat:cuʒ non eſſet parochianus:vel eccleſie clericus:ergo quā
tū ad finem etiā remouendi ab eccleſia nō valebit impetra
tio:ꝯtra dicitṫ hic. ¶ Ad primuʒ dic ꝙ hoc capitulū habet
duplicem intellectū:vnus ꝙ hoc fuerit admiſſus de iure:ꝛ
illa verba hoc tacito:non notāt viciū:ſed q: ſit de facto con
tingit alius ꝙ fuit admiſſus de iure:ꝛ hec vͣ h̄ tacito:notāt
viciū ꝛ miniſterialiter ſunt poſita:cōtra Reſpō.gl.ſi ꝑſona
quā itendit laicus accuſare nō delinquit notorie vel publi
ce:non poteſt laicus ſe itromittere:ſi deliquit notorie vel pu
blice:tunc pōt laicus accuſare clericum:q: ſi licet vitare:er-
go licet accuſare:ꝛ publice fornicatorē licituʒ eſt vitare:de
vi.ꝛ ho.cle.vṫs:ergo pōt a laico accuſari: doc.non placet
ſic:quia non ſequitur:licet vitare:ergo licet accuſare:cū etiā
licitum ſit excōicato euitare excōicatuʒ:imo tenetur de cle.
ex.mi.illud:ꝛ tñ non poteſt accuſare:vel licitū eſt euitare de
linquētem excōicatum:ꝛ tñ nō pōt accuſare.dictum tamen
eſt bonum:q: ſi clericus eſt infamatus:eo ꝙ publicuʒ eſt de
lictum:a laico pōt accuſari:vt no.glo.ſ.de accu.cum.p.man
chanella:ꝛ ibi concluditur materia:an ꝛ quādo laicus poſ-
ſit:ꝛ ſi dicatur papa hic cū miniſterio notat:ꝙ tacuit:igitur
dūdū:ꝙ licet papa hic notet:notat quia ſic fuit de facto:ſed
hoc procederet in accuſatione:ꝛ non inquātū agitur ciuili-
ter:quia deficit intereſſe. ¶ Ad tertiuʒ ꝛ ad omnia cōtra-
ria quia recedit a primo intellectu:ꝛ dat ſm:ꝙ fuit admiſ-
ſus de iure:ꝛ illa verba hoc tacito notant vicium:dat ſolu-
tionem:q: hic ipetratio non valebat:tanquā ſua nō intereſ-
ſet:ſed talis ipetratio venit exceptione elidenda:ſi opponi-
tur ante litē conte.hic adam non oppoſuit:ſibi ergo impu-
tet:quare non oppoſuit:debuit enim opponi vt dilatoria an
te litem conte.vt patet de re iudi.inter monā.C.de excep.l.
pe.in fi.alr̄ dicit glo.ꝙ ſi interfuiſſet eius:vt q: eſſet parro-
chianus vel patronus fuiſſet admiſſus ad denunciandū:lʒ

accuſare nõ poſſit.xvi.q.vij.filijs ac nepotibus:hẽs ex glo.
duo:primũ qꝫ ex inhabilitate agendi in pſona ĩpetrantis
nõ viciatur reſcriptũ hic iure:nec etiã taciturnitatis inhabi-
litatio:ⱥ ſic regula.c.i.de R̃p.lib.vj.reſtringitur ad illũ ca
ſum tñ:ſm qꝫ hec exceptio:tua non intereſt:debet opponi
ante litẽ cõte.vide Inno.de accu.ſup his:vbi idẽ cõcludit:
tertio qꝫ hec exceptio tua nõ intereſt:licet concernat merita
cãe:tanqꝫ cõcludens ad proceſſum ĩpedit litteras. Quarto
qꝛ in beneficialibus ſurreptio nõ viciat ipſo iure proceſſuꝫ:
hic hodie in bñficialibus lr̃is que beneficiãt:ſunt ipſo iure
nulle:caſus de R̃p.ad audiẽtiã:ⱥ ibi materia:tolle bonuꝫ
tex.de pben.ſi motu ꝓprio.lib.vj.vbi caſus clarus:ſi dant
iudices in beneficialibus:ſi eſt executor ⱥ aſſumit inde par-
tes executores:proceſſus eſt nullus:caſus clarus.de cõceſ.
preben.cũ nr̃is:ſi procedit vt iudex:hec glo.dicit qꝫ vꝫ proceſ
ſus:niſi opponat ⱥ bene:aduerte tñ:qꝫ ſi ſuper iſtis pronũ-
ciatur:proceſſus annullatur ipſo iure:ⱥ tollitur funditus iu
riſdictio:ⱥ eſt caſus.ſ.de offi.deleg.ſignificantibus:pdicta
procedũt qñ datur iudex ⱥ executor pro bñficio ꝯſequẽdo:
ſed ſi datur iudex ad remouendũ quẽ a beneficio ſuſcepto:
nõ viciat ipo iur̃:vt hic.ſecũdo qꝫ ad finẽ vt quis ammouea
tur:ad opponẽdũ vel denũciandũ admittitur laicus:cuius
itereſt:etiã tanqꝫ pſonus:vel prochianus.idẽ glo.mag.in
fi.ſ.de offi.dele.venerabili.Idẽ glo.ꝯ accu.qualr̃.ij.i glo.
magna.in fi.de hꝫ pleniſſime diſputat Jo.an.in.c.ſup his.de
accu.poſt Inno.glo.in.c.vt circa.de elec.lib.vj.dicit:qꝫ ad
opponendũ ꝯtra platũ ne ꝓmoueat admittunt ſoli clerici
de dignitate:ⱥ eccleſia:qꝛ ipſorũ oium intereſt:ⱥ fuerũt ver
ba Inno.in.c.ſuper his:dic qꝫ ad accuſandũ nõ admittitur
laicus:niſi ſit infamatus is quẽ accuſat:ad excipiẽdum:ſm
glo.dicti.c.vt circa:ad denũciandũ ſm iſtã glo.ad agendũ
ciuiliter:ad petẽduꝫ.vt peto remoueri:diſputat:hꝫ dama.ⱥ
pby.videt qꝫ ſic per hãc decre.J.e.tã lr̃is:vbi ad teſtimoniuꝫ
admittunt cũ de irregularitate agitur ciuiliter:ergo admit
tunt ad agendũ.Itẽ itereſt eccleſie habere plures defenſo-
res ſicut ⱥ rei publice.ff.de no.op.nũ.l.rei publice:cui cõpa
ratur eccleſia.C.de ſacroſan.eccle.l.ſi.ergo quilibet poterit
agere ꝯ malũ platũ:vt ab adminiſtratiõe remoueat.In cõ
trariũ ad agendũ nõ admittitur:niſi cuius intereſt:qꝛ accu
ſatio eſt ius ꝓſequẽdi ⱥc.vt inſti.de accu.in prin.ex hac ra-
tione ſentiũt doc.cuꝫ glo.vt admittantur rõne ſui intereſſe.
Itẽ quõ ciuilis de crĩe:in aliquo hꝫ vim accuſatiõis:ⱥ qꝛ pro-
pter ipſam pdit beneficiũ de ſymo.per tuas. Igitur laicus
admittet:ſoluunt qꝫ nõ admittet:ad hanc decre. Reſpõ.qꝫ
hic nõ fuit obiectũ:ⱥ vt pꝫ per argumẽta loquit qñ nõ iter-
eſt:per qꝫ videt qꝫ admitterent ſi itereſſet:frede conſi.xxiij.
cõcludit:laicũ admitti ad agendũ ciuiliter de crĩe cõtra cle
ricũ:ad finẽ vt deponat a beneficio:all̃.ſ.e.c.iij.no.J.e.cũ ex
litteris ⱥ hic:qꝫ talẽ cauſam põt audire ſolus eps ſine alijs.
xxviij.q.ij.ſi quis abbas.no.xvi.q.vij.in ſũma.ⱥ dixi.de iu-
di.c.i.in ſpe.de accu.in pce.§.quãto:vltra mediũ.per archi.
v.q.v.c.iij.ⱥ licet vtat verbo accuſo:tñ ſignificatum illius
verbi itelligit ex fine:ad quẽ agit:ⱥ dirigit ꝯcluſio libelli:
iſta eni eſt via accuſationis:qñ ꝓpter irregularitateꝫ:vel de
fectũ:peto quẽ remoueri:qꝛ nõ intendo hic penã criminisꝫ
ſolũ inhabilitatis pſone:allegat de R̃p.c.ij.qꝫ no.cõpo.de
elec.ꝙrelã.archi.ij.q.ij.ſi quis inquid. Hoſti.de accu.quali
ter.§.i.ſuper ṽbo tribus.dicit hic vera niſi tpe edicti tacue-
rit ſciens:qui ma.ac.poſ.cũ in tua:qꝛ repellitur:niſi in caſibꝰ
ſibi poſitis:ad hoc qꝫ no. Innoc.de accu.ſup his in glo.hec
exceptio.in fi.ⱥ declã.deſpon.c.vlt.in.v.glo.ſecus ſi nõ ha
buiſſet facultatẽ opponẽdi:qꝛ audietur accuſans:vt dixi de
elec.indẽnitatibus.§.ceterũ.lib.vj.vbi Reſpõ.ad iura que
admittunt quẽ per viã agendi:qui repulſus eſt per viam ex-
cipiendi:qꝛ loquunt quãdo quis nõ repellitur qꝛ ſuſpectus:
ſed altera cã que nõ ꝯcludit ad accuſationẽ:lapus de caſti.
ſua all̃.xi.iꝫ prochianũ cuius itereſt poſſe agere vt rector
declaretur remotis vigore cõſtitutiõis:que deponit ipſo iu

re notoriũ ꝯcubinariuꝫ:all̃.v.q.vi.ⱥ all̃.no.de elec.ꝙrelaꝫ.
Idẽ ſentit in pſono vt poſſit petere vt remoueat intruſus
non legitime inſtitutus:frede.ſuo cõſilio.xc.idẽ cõcludit in
cõſilio.xcvij.qꝫ prochianus põt agere vt remoueatur incur
ſus:ⱥ ꝓpter crimẽ dilapidatiõis:vel aliud:all̃ J.e.qñ:ⱥ ſic
loquunt indiſtincte:tñ Hoſti.hãc glo.ⱥ alias reſtringit ad
prochianos:qñ hñt ius pñtandi:alr̃ nõ:all̃.de elec.oſiuit:ⱥ
hoc dicit in.c.qꝫ dei.de ſta.mo.poſt Goff.ⱥ ponit ibi Jo.in
ṽbo prochiani:ſed rõnes Goff.cõcludũt pfati doc.quorũ
opi.fauore eccleſie plus mihi placet:ⱥ qꝛ admittunt ad te-
ſtificandũ.J.e.c.iij.ergo ad accuſandũ per no.de accu.cuꝫ.p.
poſſet dici:qꝫ ſi opponat vel agatur de crĩe pcedente ꝓmo
tionẽ:qꝫ inficiat ꝓmotioneꝫ ipſo iure:admittat quilibet de
populo:qꝛ cuiuſqꝫ itereſt ne aĩa fratris miſerabiliter decipia
tur:ſed ſi agit de crĩe poſtea cõmiſſo:vel aliã non deponẽte
vel annullãte ipſo iure:tũc admittunt tñ prochiani ⱥ hic de
pmo paſſu Inno.decre. ¶ Venio ad fin. Prio vr̃ qꝫ hec
decre.nõ procedat:vt hic poſſit litigare per ꝓcuratorẽ:quia
in cã crĩali nõ admittit ꝓcurator:vt pꝫ in.l.pe.§.ad crimen.
ff.de pub.iudi.J.de accu.veniens.cũ ſi.dicit qꝫ hic nõ ageba
tur crĩaliter:ſed ciuiliter:ad finẽ remouẽdi:als nõ admittit
etiã pſe.J.e.de cetero:ⱥ nõ admittit per ꝓcuratorẽ vt in con
trario:vel ſm Inno.hic datio erat ꝓcurator ad certuꝫ arti-
culũ:vt ad videndũ iurare teſtes:vel ad productionem:vel
publicationẽ atteſtationũ:qꝫ de iure põt fieri:etiã ſi crĩaliter
agat per decre.veniens.v.q.iij.reos:de quo dicã.in.d.c.ve
niens ⱥ.ſ.de iura.cal̃.c.i. ¶ Venio ad tertiuꝫ principalem
paſſuꝫ.in decre.examinandũ ap.pendẽte attẽtata reuocari
qñ cognitionẽ appellationis.de iureiurã.venientes:ⱥ in ap
pellatiõe a diffinitiua:hic in appellatiõe ab interlocutoria:
all̃.glo.ad hoc.de ap.nõ ſolũ.lib.vj. ¶ Opp.qꝫ nõ debue
rit hic admitti poſt diffinitiua ad opponẽduꝫ cõtra teſtes.J
.e.preſentiũ. Sol.nõ admittitur qñ nõ eſt appellatũ:ⱥ quã
do per eũ ſtetit:ſed qñ eſt appellatũ ⱥ per eũ nõ ſtetit qua-
re ante non opponeret:vel admitteret bene admitteret in
appellationis cã:ⱥ aduertẽduꝫ:qꝛ de duobus hic eſt pmus
pncipalis itentus ad declarationẽ.c.ⱥ eſt difficilis:ⱥ tangit
cũ glo.ſuper verbo notabilis:ⱥ cũ glo.ſuper verbo nõ fue-
rit.in ver.preterea:ⱥ oñdo qꝫ decre.nõ ꝓcedat:in eo qꝫ mã-
dat papa ſententiã retractari:ita demũ ſi conſtat ſententiaꝫ
latam per illegitimos teſtes:qꝛ ad iuſtificandam appella-
tionẽ ſufficit probare exceptionẽ oppoſitam:ⱥ probationẽ
oblatã:dato qꝫ non aliter verificetur exceptio:qꝛ ſtatim cõ-
cludit euidens grauamen:qꝫ exceptio fauorabilis opponi
tur ⱥ diſcutienda nõ admittitur:ⱥ ſic in nõ ꝓpoſito ad iuſti
ficãdã appellationẽ ſufficiebat docere oppoſitionẽ cõtra te
ſtes factã:ⱥ eã nõ admiſſam:hec patet de ap.interpoſita.ij.
Reſpõ.ⱥ.c.dilecte ⱥ.c.vt debitus.ſ.de offi.dele.cum eꝫ.
de offi.dele.ſuper qõnũ.§.cuius.no.de iudi.exhibita hꝫ cõ
tradicit. Glo.ponit primũ intellectũ. Et aduerte ad glo.ſu
per verbo notabiles:vbi exceptio opponitur tpe iudicis ne
ceſſitatiuo:in exceptione admittẽda:procedũt cõtraria:hic
tpe nõ neceſſitatiuo:qꝛ iudex nõ dꝫ admittere exceptionem
cõtra teſtes:ſed reſeruãda eſt ad tps diſputationis:imo nec
expedit ipſi opponẽti qꝫ admittat ſtatim:cũ poſſit ꝓbare ⱥ
opponi antea ꝓteſtata in tẽpus diſputatiõis:poſt publica-
tionẽ.J.e.pñtiũ:ⱥ pꝫ in auẽ.de teſti.§.ſin vero:vt nõ ſegrauet
ſuꝑfluo onere ꝓbandi:forſitan eni nõ ꝓbabitur ab actore:
ⱥ ſic ſe ſuꝑfluo onere grauabit:nõ qꝛ cũ iudex neceſſitet ad
ꝓbationẽ nõ recipiendam:ſi ſeruat ad diſputationem:facit
qꝫ ius ſibi pmittit:reſeruando ergo nõ grauat:ſed huic ob-
uiat:qꝛ ſi nõ debuiſſet admittere:nõ defuiſſet in ꝓbatiõe:qꝛ
facit qꝫ ſibi eſt a iure pmiſſum.l.graccus.C.de adul.ⱥ patet
in.c.cum eccleſia.ſ.de elec.ſed non placet fortiori rõne:quia
ſi non neceſſitabitur iudex ad recipiendũ illo tpe:etiã ſi eſſet
vera:nõ per hoc eſſet iuſtificata appellatio:etiã ꝓbata ex-
ceptiõe veritatis:tñ per hoc nõ cõcluderet grauamen:lꝫ cõ
cluderet iniuſtitia ſnĩ:que ſentẽtia nõ debet retractari niſi

per viam appellationis: cum a diffinitiua non fuerit ap-
pellatum: hic intellectus non placet: ꝛ imputet ſibi qui non
oppoſuit tempore cōgruo: ꝛ non appellauit: ꝛ iniuſtitia ſub
ſequens non iuſtificat appellationem: vt in cle. appellanti: ꝛ
no. vt lite non conteſta. accedens. i. ſuper glo. ex his. Item
ſupponit hic appellationem non iuſtificatam: ꝛ tamen ſe-
quitur tex. probat contrarium: quia vt hic patet in. §. ſin ve-
ro: iudices appellationis procedunt etiam non facta iuſtifi-
catione exceptionis: per ſolam probationem ꝛ oblationem
exceptionis ꝛ probationis. Item ſuppoſitum glo. eſt du-
bium vtrum hoc habeat veritatē: ꝙ exceptio oppoſita cō
tra teſtes ad reprobandas perſonas teſtium: non debeat ad
mitti ante appellationem: quia ſuper hoc opi. ſunt: dictum ta-
men in ſe eſt verum: ex quo hēs vnam limitationem: ad re
gulam. c. interpoſita: vt ꝙ ibi dicitur exceptionem legiti-
mam cum probationis oblatione appellationem iuſtifica
re: habet veritatem quando exceptio opponitur tempore
iudicis in admiſſione neceſſitatos: alās non: ꝛ cauſa patet. ꝯ.
¶ Diſcutiamus ergo ad veritatem huius itellectus quo
ad corticem littere: an exceptio teſtium reprobatoria incon
tinenti ſit admittenda: an in tempus diſputationis reſeruan
da inuenio hic vt recitat Ioan. and. multas opi. bene circa.
vij. due ponuntur hic per gloſatores. Prima ꝙ exceptio te
ſtium reprobatoria iudicem in admittendo non arctat: niſi
in tempore diſputationis: ꝛ ſic poſt cōcluſionem. in. d. c. pre-
ſentium: ꝛ per dictum. §. ſin vero: exceptis duobus caſibus.
Primus quando vult opponēs teſtes opponere in depoſi
tione cāe criālis ꝯtra eū pendentis: quia ſtatim arctatur iudex
ad admittendū: p dictū. §. ſin vero odioſus: ſeruus qñ hec
exceptio opponitur cū dilatādi proceſſus: de quo eſt ſuſpitio:
vt pꝫ de ꝓba. licet: vbi pꝫ ꝙ ſub eodē termino fuit ſtatutū: ꝛ
cōmiſſa teſtiū ꝓbatoriorū: ꝛ reprobatoriorū ex pſona recto
ris: all'. glo. auē. ſi dicatur. C. e. ti. Addūt doc. aliū: qñ oppo
nitur excōicatio ꝯtra teſtes: ꝓpter piculū cōlonie: ſtatim eſt
admittēda: ar. de ſen. excō. decernimus: ꝛ duobꝰ. c. ſe. Iſtos
duos caſus repetit glo. I. c. cū cām in. i. glo. ꝛ addit tertiū: qñ
ſeruus dicit ſe liberū ꝛ ſtatim habet paratas tabulas manumiſ
ſionis: per dictū. §. ſin vero. de quo in ſpe. de teſti. §. ſed quid
ſi dr: ꝛ duobꝰ ſe. huic opi. obuiat decre. qꝛ ſi nō neceſſitatur: nō
fuiſſet hic iuſtificata appellatio cuiꝰ ꝯtra. vt velle lra. in §. ſin
vero. dicit glo. ꝙ hoc eſt verū ordinarie ꝛ regulariter: vt nō
neceſſitet: caſualiter neceſſitat: ꝛ ita poſſet eē hic: hoc nō appet
ꝙ hic ſit de caſi. nō ſo. non eſt bona: vel dicit glo. ꝙ hic exce-
ptio fuit oppoſita poſt receptionē teſtiū: qſi diceret ſi oppo
nit añ receptionē teſtiū: iudex pōt ipſam reſeruare: ſed poſt
iā receptos tenet ipſaꝫ ſtatim admittere: dic ꝙ non eſt dare
dr̃iam an ante vel poſt: quo ad neceſſitandū iudicē qn poſſit
reſeruare. Itē hic nō fuit oppoſita poſt vt patet ibi: non eſſe
recipiēdos: ꝛ ibi talibus teſtibus receptis ꝛc. Secūda fuit
opi. Io. ꝛ Vin. ꝙ exceptio teſtiū reprobatoria indiſtincte
tpe quo opponit admittat niſi in caſibus vbi apparet aliis
ipſaꝫ reſeruandā: all'. hanc decre. ꝛ hic dicunt in pdictis de-
cre. cū cām: all'. C. de ꝓba. ad ꝓbationē: que etiā induci pōt
ad ꝯtra. facit ꝓut dicit ꝓbatiōes nō repellēdas: niſi vbi re-
perit facit ꝯ in eo ꝙ dicit ꝙ qs nō dꝫ admitti ad ꝓbandū:
ꝙ non releuat. Tertia fuit opi. Inno. in hac decre. ꝙ exce
ptio teſtiū reprobatoria incōtinēti: ꝛ quo ad probādum ad
mittat: opponēte incōtinēti ſe ꝓbaturū offerēte: vel ſi ꝙ op
ponit eſt publicū. Si vero ꝙ opponitur contra teſtes alti-
orē requirat indaginē: tunc reſeruatur poſt publicationē p
hanc decre. ꝛ all'. dictaꝫ auē. ſi vero dicet: ad hoc facit optie
hec decre. ꝛ hec vera dicit: ſiue reprobatio fieri debeat per
inſtrumētū: ſiue fieri debeat p teſtes. Quarto Hoſti. dic ex
ceptionē reprobatoriā ſtatim admittēdā cū opponit: ꝛ eius
ꝓbationē reſeruata vſq; ad diſputatiōe publicationes tpe:
qꝛ prius debet publicari ꝙ ſuper ea diſputari. I. c. in cauſis.
Quinta fuit opi. Guil. in pall'. §. ꝛ ꝯ. vbi dicit ꝙ exceptio
teſtiū reprobatoria ſi piculū eſt in mora differēdi: ſtatim eſt
admittēdā: vt qꝛ teſtes reprobatorii ſunt in breui morituri:
vel in longinquū ſe abſentaturi: vel aliter ſubeſt piculū: vt
lite non conte. qm̄. §. i. tunc enim recipitur dictū illorum: ex
quo ſunt parati: alās differtur ad tempus diſputationis. Sex
ta opi. Io. an. ꝙ exceptio legitima teſtium reprobatoria in
cōtinenti debet admitti: cū opponitur. I. c. pñtium: ſed in ar-
bitrio eſt iudicantis an eā reſeruet in tempus diſputatiōis: ꝛ
quo ad probationē tātum: qꝛ ſi velit poteſt icōtinēti admit-
tere: ſi velit poteſt ipſam repellere ꝙ probatur: qꝛ alās nō eſſet
neceſſe citari tēpore receptionis teſtium: ſi exceptio nō ob-
ſtaret nec admitteretur: vel cōtra teſtes exceptionē non ad-
mitteret: contra tex. in. c. in nomine. ꝯ. c. vñ dicit ꝙ grauaret
iudex nō recipiēdo: ꝛ hec opi. ꝓbatur per hunc tex: ſi eni nō
debuiſſet neceſſitatiue admitti exceptio: ſed potuiſſet reſer-
uari non fuiſſet iuſtificata appellatio: etiā in caſu huius de-
cre. ex quo erat ab interlocutoria etiam probata veritate ex
ceptiōis: cum fuiſſet in cōgrue oppoſita ꝛ fruſtratorie ap-
pellatum: hoc dicit verū regulariter. Fallit in caſibus poſi
tis in glo. ꝛ ītertio addito ad glo. caſuꝫ autē Guil. non pu-
tat ſpecialē: vt recipiatur prius exceptio: ſed vt incontinenti
ꝛ ſtatim probatio recipiatur: addo caſuꝫ Inno. quādo pro
batio eſt manifeſta vel incōtinēti ſe offert probaturꝫ. lꝫ Io.
and. hoc non teneat: ſed dicit ꝙ eſt in arbitrio iudicis. dicit
tamē ꝙ in cōſideratiōe arbitrii hoc facere debet: vt dicā. I.
In arbitrio autē informando conſiderabit iudex equitatē:
an caſus eueniens habeat parere equitateꝫ: aliquo ex ſupra
premiſſis an admittet probationē: ꝛ an preſumptio ſit con
tra excipiētem: ꝛ admittet incōtinēti. Iteꝫ an ſit publicuꝫ: ꝛ
an offerant probationes icōtinētū: ꝛ an in his qui recipiunt
ſuper principali imineat periculū mortis: ſenectutis: vel lon
gene abſentie: vt dicit. c. qm̄. §. i. Itē ꝙ poſſit facilius expe-
diri probatio: vel reprobatio. Item an fiat reprobatio ob
cauſam expreſſam vel non: vt quia dicitur cōſanguineus vl'
familiaris vel his ſimilibus. Item ex quo ſequi poſſet ma-
ius malum vel periculum: ꝛ ſi per alterum poſſet ſigillari
eius opi. per alterum non: ꝛ ſm circūſtantias facti: que om
nes declarari non poſſent: videat ꝙ expedientius ſit an re-
cipere teſtes probatorios: an reprobatorios: ꝛ illud eligat:
ꝛ ſi prius recipiat probatorios: dilata exceptione: non po-
teſt excipiens conqueri: quia per hoc releuatur ab expen-
ſis ꝛ laboribus. In adminiculum: forte enim probatorii in
terrogati nihil probabunt: vel ſi probabunt forte alii pro-
ducentur non reprobati: per ꝙ apparebit ipſum fruſtrato
rie laboraſſe: ex quo non poteſt ipſos reprobare: nec etiam
poterit conqueri producens probatorios: ſi prius admit-
tantur reprobatorii: quia conſtito ꝙ reprobatorii probent
non interfuit: immo interfuit non produxiſſe teſtes: qui ex
quo ſunt reprobati in nullo expendit: ceſſantibus circun-
ſtantiis dicit ꝙ in dubio melius eſt differre probationem:
per id ꝙ eſt dictum. ꝯ. tamen quia adhuc poſſet reprobatio
reprobari: ꝛ ſic eſt ſuſpitio de longiori tractu. I. c. licet. iii. ꝛ
hoc dicit tenendum quia ſuadet rationi ꝛ equitati: ꝛ contra
rias opi. concordas: reducendo ad diuerſos caſus: hoc ſup
poſito: ſurgit ſcdus itellectꝰ. i. decre. ꝙ exceptiōis obiectio:
ꝛ eius oblata probatio: tpe iudicis in admiſſione probatio
nis non neceſſitatiuo: iudice exceptionem: ꝛ probationem
reiciente: appellationem non iuſtificat: vꝫ tamen appellatio
veritate exceptionis in cauſa appellationis demonſtrata: ꝛ
hic eſt verus intellectus in hac decre. ꝛ rationabilis: duo
enim requiruntur ad concludendum grauamen: ꝙ ſit op-
poſita exceptio hoc primo: ꝛ ꝙ ſit oblata probatio: tempo
re in ea admittendi iudicem non neceſſitatiuo: non admit-
tendo eam non dicitur grauare eam partem: alās nō faciat
a iure ſibi permiſſum: iſta ergo eſt cauſa appellandi: quia
exceptio non admittitur: ſed hoc ſolo non eſt iuſtificata ap
pellatio: niſi conſtet ꝙ ſit vera. ꝛ ſic limita capitulū inter-
poſita: vt loquatur quando exceptio ꝛ probatio reicit tēpo
re iudicis in exceptione receptionis neceſſitatiuo: ꝛ habes

ſm clarū intellectū in hac decre. qui defendif ab omni ɔ̄trio ⁊ ſm iſtum ſummanda eſt decre. tn̄ cauillari pōt per id ꝙ ſequitur in. ᵭ. ſi vero: vbi pȝ ꝙ ſaltem quo ad finem deuoluēdi cāe ad ſuperiorē: fuerit iuſta appellatio ⁊ iuſtificata: etiā non ꝓbata exceptione: iuſtitia: ⁊ veritate: ſed intelligeo ſtatim. ¶ Tertius itellectus qui colligif ex glo. ſup verbo nō fuit: in. ᵭ. ergo illa: que ſoluit exceptionis dilatorie obiectio ⁊ eius oblata ꝓbatio appellationē iuſtificat: eo per iudicez non admiſſa: pemptorie vero vel eius naturā ſapientis: vel principalis negocij deciſionē ɔcernentis: nō niſi obiecta veritate iuſtificef: ita hic limitat glo. c. interpoſita in appellatione ab interlocutoria: ſuper ɔcernente deciſionez negocij principalis: nam dicit glo. exceptio ɔ̄ teſtes: lȝ non ſit ꝓprie pemptoria ⁊ directo: ſaltem eſt quaſi pemptoria: ⁊ per obliquū: rō pōt aſſignari: ex quo grauamen annectif circa ɔcernentia deciſionē negocij: vt citra pemptoriā: vel quaſi: ⁊ ſic eius diciſio impellit finez: ⁊ coheret fini negocij principalis de ea iudicabit in eius deciſione ⁊ de appellatione a diffinitiua: qꝛ ei annexa: ⁊ ſic iuſtificabif appellatio attenta ſola inſtantia ⁊ veritate: nō attento ipſo apparenti grauamine: ſed ſic oȝ ꝓbari veritas exceptōis: ⁊ nō ſufficit ſola ipſius oblatio ꝓbationis. Aduerte quidā iuſtificant hunc intellectuz dicentes ꝙ falſum eſt: qꝛ ſi haberef hec exceptio ꝙ ꝓbata: iam ſequeref ꝙ in ptāte eſſet iudicis facere exceptionē hr̄e p ꝓbata ad ꝑiudiciū eius qui agit: nō admittendo eā: ⁊ ſic faceret ipſum ſuccūbere: per ꝙ dicunt Pe. ⁊ Ab. hic: ꝙ exceptōis oblatio iuſtificat appellationē in dilatoriis: qꝛ hr̄e ipſaz p ꝓbata: ſi ꝑiudicat negocio ꝑncipali: ſȝ ſi ꝑiudicat negocio ꝑncipali ꝑpetuo vel tpalr̄: vt i terminis decre. nō hȝ p ꝓbata: ſȝ nō placet ħ Jo. an. ħ cāu: qꝛ p ħ nō ꝑiudicaref: qꝛ lȝ habeaf appellatio p iuſtificata quo ad finē deuoluendi ⁊ retractandi attentata: non habef tn̄ p ꝓbata quo ad finez obtinēde ſnie: ac ſi exceptio eſſet ꝓbata: hoc idē tȝ in addi. ſpe. in ti. de teſte. §. qualiter. ᵭ. ſi. ſunt quoqȝ: vnde non placet ſibi iſte intellectus: cuȝ iura indiſtincte loquanf: ſiue ſit exceptio pemptoria vel q̄ſi: ſiue dilatoria: lȝ hic intellectus poſſet ſic intelligi: ꝙ ſaluaref vt patebit ɉ. tranſeat ꝓ modo ꝙ nō ſit verus. Aduerte ad enum ꝙ dicit iſta glo. ꝙ exceptio teſtium repulſiua: eſt ⁊ cenſef pemptoria: ſaltem per obliquū. Or: attende quare hic dicit: ꝙ exceptio iſta ordinaf non directo ad perimendā accuſationē: ꝙ eſt ꝓprium pemptorie: ſed mediante qꝛ ordinaf ad tollendā ꝓbationē: que eſt media cā: qua ſublata remanet petitio non ꝓbata: ⁊ ſic ꝓbationis defectu perimif petitio: qꝛ paria ſunt non eſſe: vel non poſſe ꝓbari: vt l. duo ſunt ticii. ff. de teſta. tu. Vide: iſta glo. hȝ tres ɔſimiles: vna eſt hec: alia eſt in. c. de teſti. ɉ. e. tertia eſt de exce. c. i. neſcio plures in corpore interdictū habetis doc. de dolo finez: ⁊ bene no. predicta: do. tex. qui hoc ꝓbat in. c. ꝑſtitum: nam ſi eſſet dilatoria: non poſſet opponi poſt lit. cō teſta. Eſt enim pemptoria: ſed non ꝓpria: ſed anomala: iō lȝ pemptoria poſſit oppōi poſt ꝯdicita teſtificata: ſine alia ſolemnitate: quicqd dicat glo. in. l. ij. C. ſen. re. nō poſ. vt eſt caſus. de dolo finem: non tn̄ pōt opponi hic ſine ſolemnitate ꝑcedentis ꝓteſtationis vt ibi: hic credo vera: qn̄ opponif ɔ̄ teſtes: ⁊ non pōt aliter ꝓbare: qꝛ tunc perimit alias. ſi poteſt aliter ꝓbare non proprie perimit: de re iudi. cū. ɉ. e. A.

¶ Quartus intellectus colligitur ex glo. vnde ſi vult exceptionis obiectus ꝓponere: ſic ſe hȝ dubie ꝙ exceptionis repulſione neceſſario non cōcludif grauamen in ꝑñti: ſed pendet ex euentu futuro: ad iuſtificandā appellationē non ſufficit oblata exceptionis ꝓbatio: niſi aliter iuſtificetur: ita ꝙ grauamen neceſſario ɔcludaf: nam exceptio teſtium ꝓbatoria: nō ɔcludit grauamen: et ſuppoſita veritate exceptionis incontinenti: qꝛ poſſibile eſt iudicē ex his teſtibus reprobatis in calculo ſnie non moueri: de re iudi. cū. ɉ. e. A. Nō pōt ergo apparere determinate grauamen: niſi ſecuta ſnia: vt hic pȝ: ⁊ iō qꝛ pōt ⁊ nō poteſt eſſe grauatus: papa mandat vt videatur an non ſit legitimis teſtibus ſententiatū: ⁊ retractabitur ſententia: an ſit ſententiatum ⁊ hic ɔ̄ſtruitur in. ver. ſi vero: qꝛ iuſtificata ſnia debuiſſet cōfirmari vel remitti: hic intellectus non placet ad tex. qꝛ ſufficeret ad concludendū grauamen: probare iudicē illos teſtes ſecutū: etiā dato ꝙ illos non probaret vere idoneos vnde tex. arctat ad probandum eos idoneos eſſe. Item repellendo: reprobatione nō grauat pro ꝑñti: qꝛ poſſibile eſt illum ſequi dicta illorū: ⁊ poſtea non habebit iſte ꝓbatiōes: ſed reſpondēdū ꝙ in hoc caſu valebit appellatio ⁊ hoc eſt ꝙ papa mādat diſcuti: poteſt ergo ſaluando hūc intellectū dicere: ibi per teſtes idoneos: hic ꝙ conſtat eos qualios nō recepit: vel per teſtes non idoneos. i. cōtra quos eſt de nō idoneitate obiectū: ſed aliter intelligitur vt ſtatiȝ diceſ. ¶ Quintum itellectū ponit gloſator. in ver. preterea in. e. glo. vbi attētatū retractatur ex grauamine apparēti: incōtinēti eſt recidiuū in priſtinuȝ ſtatū: ex defectu iuſtitie: ⁊ grauaminis veritatis: ad iuſtificandā appellationē ad finē attentati retractandi: nō ſufficit ſola receptio: ⁊ eius oblata probatio: ad appellationē iuſtificandaȝ: niſi veritas exceptōis oñdatur: ſi oppōitur exceptio reprobatoria: que ſit falſa: ⁊ eius offeratur ꝓbatio: licet iudex nō admittat exceptionē: ⁊ feratur ſententia: ſi poſtea retractaretur ſnia ex eiſdē teſtibus: vt prius: ferenda eſſet ſententia: vnde attētatum recidiuaret in eūdē ſtatū: ex quo nō ɔſtaret de veritate ⁊ iuſtitia exceptōis oppoſite: iō vt hic circuitus euitetur: vt in cle. auditor. de Rp. in cle. ⁊ in. l. dña teſtamento. ff. de cōdi. inde. hic intellectus ꝓcederet: ſi hec exceptio eēt oppoſita poſt teſtes receptos: vel publicatos: qꝛ tunc ſtatiȝ tūc eſſet recidiuū: ſed hic nō eſt ſtatiȝ recidiuū: cū ⁊ ipſa teſtium receptio: ⁊ quicqd factū fuit debeat retractari: ⁊ hec fuit oppoſita ante exceptionē: ⁊ non reperirenf teſtes: tn̄ in ſe eſt notabile ⁊ limitat. c. interpoſita. de ap. vt id intelligatur qn̄ grauamen retractaf nō eſt ſtatiȝ recidiuū in ꝑſtinū ſtatū: intellectus tn̄ in ſe bonus. Nec ob. ꝙ circuitus eēt vtilis propter fructus qui reſtituerenf ade: qꝛ in beneficialibus hoc nō procedit: cuȝ teneref reſtituere fructus: poſito ꝙ haberet: vt eſt glo. bene ad propoſitum. ɉ. de cauſa poſſeſ. cū ſup in gl. magna: vtilis tn̄ poſſet eſſe circuitus ꝓpter expēſas: ſed ipſas expēſas adhuc ipſe reſarciref: in itegratione teſtiū: ⁊ noua ꝓductione. ¶ Sextū itellectū ponit gl. in. ᵭ. ſi enim iudices ad reuocationē diffinitiue intētati nō ſufficit obiectio exceptionis: ⁊ eius oblata ꝓbatio: ⁊ iura cōtraria loquunf in iterlocutorie attētato. rō qꝛ ſnia eſt finis iuſtitie: vel iniuſtitie: ſic ergo eius cōſtructio eſt ꝓpter hunc finē: ita vt eius retractatio ſit ꝓpter finē iuſtitie quaſi iſta appellatio ɔcernēs cāe merita ſit ſubrogata de iure canonico loco appellationis a diffinitiua: qꝛ de iure ciuili nō pōt appellare ab iterlocutoria ɔcernente cāe merita: cuȝ grauamē poſſit per appellationē reprobari a diffinitiua: vt. l. ante finē ff. de ap. re. ergo diffinitiue attētato iſta appellatio ab iterlocutoria: q̄tū ad ipſam ſuccedit loco appellationis a diffinitiua: ⁊ ꝓbatio illud retractabit ſm ſuā nām attētati. ſ. ex iuſtitia: vel iniuſtitia: iſtū itellectū damnat Jo. an. in ſe falſum: qꝛ iura de tali reuocatione attētati loquētia idiſtincte loquunf: qcquid poſt appellationē ſequaf. de reſcrip. ſignificāte. ⁊ c. rodulphus. de iudi. exhibita. de libel. ob. c. ij. ij. de ap. ſignificauit. ⁊ c. ſe. ⁊ c. cum cām. ſcđo qꝛ cā ꝓpter q̄ ɔcludit ad vtrūqȝ: nam cū eſt ſuſpēſio iuriſdictionis ꝓpter grauamen. de ſen. excō. licet. ſi hoc defectus eſt non videt Jo. an. quare non viciet ſniam: etiaȝ diffinitiuam: tertio licet de diffinitiua deſit caſus expreſſus: tn̄ de ſen. excō. multi ſunt caſus. de offi. dele. cum oli: ⁊ c. cū contingat: de arbi. innotuit. de ſen. excō. per tuas cum ſi. Si ergo tollif excōicatio que maioris eſt potentie cōtra appellationē: que nō ſuſpēdif ab appellatiōe: ſi poſtea iterponaf de ap. ꝑterea. ⁊ c. paſtoral. ergo et diffinitiue attētatū retractabif poſt ap. certe caſus vel vt lit. nō cōte. accedens. i. poſſet ſaluari ħ intellectus qn̄ diffinitiue attentatum certificat grauamen ꝙ ante non eſt certum ſi dubium: vt qn̄ opponif contra teſtes: qꝛ an grauet non pōt apparere niſi in diffiniti-

nat:ꝛ ió cũ illa grauet: ꝓpter illá tñ vſ appellatũ: ꝛ ſic ſapit
naturã appellatióis a diffinitiua: que ex iuſtitia tñ iuſtifica
tur. ¶ Septimus itellect⁹ quẽ ponũt doc. ſup tex. exceptio
nis obiectio legitie nó admiſſa per iudicẽ appellationẽ nó
iuſtificat eius iacturã: ſed nó oblata ꝓbatióe: ꝯ ꝓcedũt qñ
facta eſt oblatio: ſꝫ hic aduertẽdũ: dicas quare ſola reiectio
exceptióis nó iuſtificat appellationẽ: nã eo ipſo ꝙ offero ex
ceptionem ſui forma extrinſeca iuſta: ꝛ habilẽ: ꝛ iudex me
repellit iá grauat me: cũ me repellet nó me admittendo di
ſcutiẽdũ ꝙ forte ꝓbaſſem. ró eſt hic iudici eſt data ptãs cir
ca refrenãdas exceptióes. de dolo finẽ: qñ videt eas fruſtra
torie opponi: nó cũ opponũꝰ exceptióes: ſi iudex aliqs re
pellat: neceſſario nó cócludiſ grauamẽ: qꝛ poſſibile eſt ꝙ iu
dex moueſ aliqua ſuſpitióe: ꝙ nó opponãtur ad dilatãduz
ꝓceſſuz: iſtud pꝫ: ſꝫ vbi offert ꝓbationẽ patã: ſi qua ſuberat
ſuſpitio: illa purgaſ: ꝛ ió neceſſario tunc ꝯcludiſ grauamẽ:
hoc tẽperat vez Inno. de cóceſ. ꝓben. poſt electionẽ: qñ ꝓ
poniſ exceptio dilatoria vel altera modici ꝑiudicii: qꝛ in ta
libus iudici data eſt larga ptãs in refrenãdis exceptióibꝰ:
ſed vbi opponiſ exceptio peremptoria: vt pacti ꝑſcriptionis:
vel alia valde ꝑiudicialis: tunc nó hꝫ ptãtẽ ſic de facili illam
repellẽdi: ſi illá repellit abſqꝫ ꝑſũptióe ꝯ opponẽtẽ: vel leui
ꝑſumptióe: ſtatiꝫ ſola repulſione grauat ptẽ: qꝛ nó omni ꝑ
ſumptióe repellẽda eſt exceptio: a qua pẽdet cãe cognitio.
xi. q. i. imo ſemp ſi vehemẽti ꝑſũptione ipſaz repellit: tũc nó
iuſtificaſ appellatio: niſi ſtatim offeraſ ꝓbatio: p qꝫ purge
tur illa ꝑſumptio: vt notabiliꝛ dicit ibi: ꝛ ſic pót itelligi. c. in
terpoſita: vñ dic ꝙ in dilatoriis exceptio ſola: ꝛ ꝓbatóis ob
iectio iuſtificat appellationẽ in peremptoriis: ſi moueſ leui ſu
ſpitione iniuſte repellit: ió iuſtificaſ appellatio: vt. d. c. poſt
electionez. no. Inno. ſi vehemẽti oblata ꝓbatione iuſtificaſ
appellatio: vt in. c. interpoſita: ſi exceptio eſt anomala vt cõ
tra teſtes ſi opponiſ reprobatio teſtiũ: quo ad pſonas: illaz
nó iuſtificat: niſi offeraſ ꝓbatio: ꝛ non ſufficit iactatio vt h.
Si ad dcá ꝛ pſonas ſimul leui ꝑſumptióe repellẽdo iniuſte
facit: ió tũc iuſtificaſ appellatio: ad hoc de ꝓba. lꝫ cãm: vel
melius dic ꝙ idiſtincte exigiſ ꝓbatióis oblatio: qꝛ iudice
repellẽte cũ ꝑſũmaſ de ſcó ſuo: ꝑſumiſ ꝙ fuerit iuſta ꝑſum
ptio: nó motus ergo non ꝓficiet: vñ ꝑdicta ꝓcedere pñt qñ
ꝯſtaret: in dubio ꝑſũmá cũ motũ legitia ſuſpitióe: ꝛ ſic exi
giſ oblatio ꝓbatióis. ¶ Octauus itellectus colligitur ex
factis per doc. in. c. interpoſita. de ap. ꝙ hic verbaliꝛ fuit ob
lata ꝓbatio: quo caſu nó iuſtificaſ appellatio. ꝛ ſic verbalis
ꝓbatióis legitime exceptióis oblatio: iudice exceptionẽ re
pellẽte: appellationẽ nó iuſtificat ꝯ ꝓcedit in reali oblatio
ne: ad ꝙ ſciendũ oꝫ diſcuti vtrũ in appellatióe iuſtificãda re
quiraſ ṽbalis vel realis oblatio ꝓbatióis. Io. an. in. c. iter
poſita. ð ap. eſt in opi. ꝙ nó iuſtificaſ appellatio: niſi fiat rea
lis oblatio ꝓbationũ: vel hẽat inſtrumẽtũ: vſ teſtes ibi in iu
dicio patos: ꝓbat ex abſurditate que ſequeretur ſi ſufficeret
ſola oblatio verbalis: qꝛ facile eẽt opponere volẽti falſam
exceptionẽ: verbaliꝛ ipaz offerre: ꝛ ſic eludereſ iudiciũ. Se
cũdo qꝛ ex quo ſequereſ ꝙ ſolus obiectus exceptióis iuſti
ficaret appellationẽ: ꝙ oẽs negãt: ꝛ iura ꝓbãt: que requirũt
vtrũqꝫ vt hic: ꝛ in. d. c. iterpoſita cũ ſi. ꝓbat cóſequẽtiam: qꝛ
eo ꝙ excipit tacite videſ ꝓbationẽ offerre: cũ de neceſſitate
quo ad onus ꝓbandi in exceptione ſit actor. ff. de proba. in
exceptione. ¶ Vltimo inducit hãc decre. ſm iſtaz intelle
ctũ ꝙ hic nó fuit iuſtificata appellatio ex ſola verbali obla
tióe: qꝛ realis exigebaſ: ꝛ idẽ firmat in addi. ſpe. in ti. de ap.
§. qꝛ. ver. ſunt quoqꝫ: vbi hẽtur forma appellationis: ꝛ ibi
poniſ forma oppoſitióis: ꝛ appellatióis mihi placet ꝙ ſola
oblatio ꝓbationis: vel iactatio nó ſufficiat: ſed opꝫ ꝙ offe
rat ꝓbaturũ ꝛ incótinẽti dicẽti hodie ꝯſtat hodie agaſ: non
aſtringo vt hẽat inſtrumẽtũ ad banchũ incótinenti: poſſibi
le eſt eñ ꝛ veriſimile ꝙ nó credebat regrauari: ꝛ nó apporta
uit incótinẽti inſtrumẽtuz: nec apportauit teſtes: nó ſic ergo
anguſtemus iſtũ in appellãdo vt veniat cuꝫ ſacco parat⁹. ff.
de ſolu. l. ꝙ enim. ꝛ. l. ratũ: ſꝫ dꝫ offerri incótinẽti cã finalis:
qꝛ cã ꝓpẽ qꝫ exigaſ h ꝓbatióis oblatio eſt vt purgeſ ſuſpi
tio dilatãdi ꝓceſſus: ſꝫ ex quo offert ſe incótinẽti probatu
rũ: oís ſuſpitio purgaſ longeue dilatióis: ar. l. illi a quo. in
prin. ff. vt in poſ. le. l. iij. §. ibidẽ. ff. ad exhiben. ꝛ. l. iij. §. cauſe
ad carbo. cũ ſi. ꝓ h caſus ibi. ð reſti. ſpo. frequẽs. qui hoc
declarat: ꝛ ſi dicaſ in ipſius erit ptãte faciliꝛ opponere exce
ptionẽ falſam: ſed ex h nó cóſequeſ magnum cómoduz: qꝛ
breuiſſimũ ſibi ſtatuiſ tpꝰ ad ꝓbãdũ: ꝛ melius eſt iudici ꝙ
ſic faciat: qꝫ dubius legitimá ꝛ verá exceptionez qñqꝫ reiici
at: ſola ſua capitanea ſuſpitióe: ad hoc ð reſti. ſpo. frequẽs.
lib. vi. de excep. pia. ꝛ. li. nó obſtat ꝙ exigaſ ꝙ excipiens ſe
offerat ꝓbaturũ ſimpliciꝛ: ſꝫ nó incótinenti exigiſ: ꝛ ꝓ tanto
nó iuſtificaſ ſolo obiectu exceptióis. Non ob. h decre. qꝛ lꝫ
alios itellectus nó iſtũ. Nó ob. iura que dñt ꝙ vbi ẽ ſcó ꝛc.
qꝛ dico ꝙ h nó eſt opus ſcó: ſꝫ ſufficit ṽbũ: ꝛ patũ factũ cuꝫ
cótẽperamẽto ꝙ hec decr. iterpoſita q̃ dic offerẽs ꝓbaturꝫ.
idẽ de iudi. exhibita ad. idẽ dicit de offi. dele. ſup qõnũ. §.
cii: ibi vſ patũ fuit oñ dere: ad h de re iudi. ad apoſtolice:
ibi eratqꝫ pata. ad hoc no. ã. de excep. oliꝫ in glo. ij. Pro h
dico ꝙ ſi ps aduerſa offerat ſe ꝓbaturá falſitatẽ exceptio
nis incótinẽti: qꝛ tũc tolleſ ꝑſumptio ꝓ oppoſito ꝙ ex obla
tióe ꝓbationis nó iuſtificeſ appellatio. ¶ Nonus itellect⁹
qui hic poniſ per Goff. exceptionis obiectio: ꝛ oblata pro
batio: appellatióez iuſtificat: ſi tñ ps volũtarie aſſumit on⁹
ꝓbãdi ſup iuſtitia: ꝛ ṽitate exceptióis oppoſite: ꝛ cóſtat ex
ceptióez nó eẽ legitimá: ſꝫ falſaz: nó retractabunſ attẽtata: h
g̃ ex volũtate ade papa mãdauit: qꝛ cófidebat ꝓbare de ve
ritate exceptióis: ꝛ nó ꝓbauit: ió nó iuſtificaſ: ꝙ bñ no. quia
ſic de facto optinuit: oblatio ergo ꝓbatióis iuſtificat: ſtãte la
tẽtia exceptióis: qꝛ hẽtur ꝓ vera: ſꝫ ea detecta nó. ¶ Deci
mũ itellectũ póit Io. and. legitie exceptióis obiectio ꝛ eiuſ
dẽ oblata ꝓbatio nó iuſtificat appellationẽ: ſi ꝓpter ſolam
nó admiſſionẽ exceptióis appelleſ. ꝯ ergo ꝓcedit qñ vter
qꝫ obtulit ſe: ꝛ appellauit ſolũ exceptionẽ nó admiſſaz: ꝛ ſic
ꝓpter alterũ: ſit ergo cautus appellationẽ dictãs: ꝙ vterqꝫ
cócludat: oppono talẽ exceptionẽ: ꝛ offero me incontinẽti
ipſam ꝓbaturꝫ: ſi iudex nó admittat: dicat ꝛ ego appello eo
qꝛ exceptionẽ meá nó admiſiſti: ꝛ qꝛ nó admiſiſtis proba
tionis oblationẽ: ſecus ſi ꝓpter alterá tãtũ appellaret: vt eſt
dictũ. ¶ Vndecimo ſoluit qdá vt Goff. ꝙ ꝓbauit veri
tatẽ exceptióis quo ad finẽ attẽtati retractãdi. ¶ Alij. xij.
dñt vt Guil. ꝙ hic grauauit papa iſtũ adam in eo ꝙ graua
uit onere ꝓbãdi: ꝛ releuauit eum in alio: qꝛ vult ꝙ hoc ꝯſtito
ſine alia q̃rela remaneat vt nó audiaſ aduerſarius ꝯtra eũ.
¶ Alij. xiij. vt phy. dñt ꝙ papa grauauit adam in eo ꝙ dꝫ
iuſtificare veritatẽ exceptionis: ſed ꝓ hoc nó habuit tollere
ſibi appellatióis validitatẽ: eo nó ꝓbato: ꝙ pꝫ: qꝛ hic nó ꝓ
bato ꝙ ſit ꝯuictus per illegitimos teſtes: papa vult ꝙ non
obſtante ſñia iterato de cã cognoſcaſ. ¶ Et ſit. xiiij. itelle
ctus ꝙ hic appellãs intendebat duo attentata retractare: ꝛ
finẽ exceptionis: ꝛ appellationis deuolui ad finẽ exceptio
nis non ſufficiat grauamen: ſed veritas exceptionis: ideo oꝫ
ꝙ probet ipſam veram: quis eſt finis vltimatus exceptióis
cótra teſtes: finis imediatus ꝙ teſtes repellatur: quid vltra
ꝙ ꝓ hoc remaneat nó ꝓbata ipſius itentio agentis: ꝙs finis
vltra ꝙ actor deficiati ꝓbatióe eſt vt actori ſilẽtiũ iponaſ: ꝛ
nó moleſtet poſſeſſorẽ in ſua poſſeſſióe: ꝛ h intẽdebat: ipſiqꝫ
nó ꝑmittaſ ex inde moleſtari: ſi g̃ vult hunc finẽ: q videſ ſo
lus attentata retractare: ꝛ nó eſt appellationis: ſed exceptio
nis: ꝓbet exceptionẽ: ꝛ hoc vult: nec mandamus ſi vult ſolũ
attentata retractari: ꝛ vt de cã cognoſcatur: hoc habet ex ſo
la ꝓbatióe exceptionis: ꝛ oblate ꝓbatióis: quia per hoc iu
ſtificata eſt appellatio ex grauamie. no. bñ qꝛ tex. h probat.
¶ Xv. colligit ex dictis ſpe. in ti. de ap. §. qualiter. ver. ſunt
quoqꝫ: vt referat an poſt appellationez referat ꝓbationem
grauamis: ꝛ nó iuſtificaſ vt hic: an ante appellationẽ offera
tur ꝓbatio exceptióis: ꝛ iuſtificaſ: vt ibi: ꝛ h: qꝛ grauamẽ nó

debet ꝓbari corā iudice a quo:ſed ad quē:ꝙ no.in dic.xvi.
Et hic ſit ver⁹ itellectus:ad cuius itellectū ꝓmitto ꝙ appel
lāo ab iterlocutoria hꝫ duplicē modū ꝓcedēdi.Unū hꝫ vt
petat reuocari attētata:ꝛ appellationē ꝓſequaᷓ ex ſolo gra
uamine.Alio mō vt ꝓſequaᷓ iuſtitiā:ꝛ petat reuocari attē
tata ex iniuſtitia:pōt ꝛ vtrūqꝫ cōmiſcere. Si ergo ꝓſequiᷓ
in retractatione attentatorū ſolū grauamen:ſufficit oblatio
exceptionis:ꝛ ꝓbatiōis:vt in.c.iterpoſita:ſi ꝓſequiᷓ ſolā iu
ſtitiā:ꝛ appellationē itendit iuſtificare ex iuſtitia:tūc nō ſuf
ficit ꝓbare grauamē:niſi etiā ꝓbeᷓ defect⁹ iuſtitie realis:q
ꝓpendiᷓ ex veritate exceptiōis:ꝛ adhuc hic nō eſt caſus nᷓ.
Si accumulat vtraqꝫ:q: petit ex iuſtitie defectu:ꝛ ex graua
mie:tūc iſta duo ſūt cumulata in appellatiōe ab interlocuto
ria:quorū alterū ſufficit ad retractatiōeꝫ attētatoꝝ:ꝛ ad de
uolutionē:quo caſu ſufficit alterū ꝓbare:lꝫ copulate ſit op
poſitū:vt no.de R.p.c.iij.ꝛ de iudi.exhibita:ꝛ dixi.ſ.tit.i.lꝫ
mō h eſt cā qre papa mādauit d iuſtitia:ꝛ veritate exceptio
nis:q: hec accumulabanᷓ in ꝓſequēdo appellationē:narra
bat eni corā papa ſe expoſuiſſe exceptionem:ꝛ legitimam:
narrabat etiā ſe obtuliſſe ꝓbatuꝝ:narrabat etiaꝫ pape illaꝫ
verā eſſe:petebat ꝙ papa cōmitteret cām corā qbus poſſet
oſtēdere illos teſtes falſos eſſe:ꝛ petebat teſtes ſuos admitti
ad ꝓbandū illos teſtes illegitimos eſſe:ꝛ illā ſniaꝫ latā poſt
appellationē legitimā.papa ꝓſequēs iuſtitiā:ꝛ viā iuſtitie:
facit primū mādatuꝫ ꝙ retractareᷓ ſnia:ꝛ ꝯfirmeᷓ in poſſeſ
ſione:ſi probat ſe nō ꝯuictū p legitimos teſtes:ꝛ ſi nō ꝓbet:
q: nō deficit grauamē facit ſꝫ:nihilominus retractanᷓ que
ſunt geſta:ipſi ſūt iudices:ꝛ cognoſcāt de cā:ꝛ iſte eſt verus
itellectus hui⁹ decre.ꝛ ceſſant ꝯtraria:ꝛ rōnabilis eſt:ꝙ aūt
etiā ꝓſequereᷓ iuſtitiam pꝫ:q: teſtes ſuos petebat admitti.
¶ Aduertat ḡ an ꝓſequaᷓ iuſtitiā:ſed ſm hunc intellectū
quis erit effect⁹:an obtiēt:an ex iuſtitia:an ex grauamine in
caſu nr̄o cū vtrobiqꝫ retracteᷓ attētata. Reſpondeᷓ: vt lit
tera dicit:q: ſi ꝓſequiᷓ ex iuſtitia obtinebit ꝙ i pace dimitta
tur:ꝙ ſi ex grauamine:oꝫ ꝙ cā iterata diſcutiaᷓ:nā ſi oppo
ſitū fuit ante teſtium receptiōeꝫ:ipſi iterato examinabunᷓ:ꝛ
alij teſtes admitteᷓ ꝓ alia pte:ſi ſunt recepti añ oppoſitio
nē ſtabūt illi teſtes:ꝛ poterit oppōi ad dicta:ꝛ alij teſtes pro
pte opponētis recipienᷓ:ſꝫ dato ꝙ obtineāt ex iuſtitia:non
vᷓ ꝙ debeat i pace dimitti:eo q: poterat alia ps ꝓbare per
alios teſtes:imo nō poterit:ex quo tm̄ eſt ab inter locutoria
attētata ꝯ ſe appellatū:poterit obtineᷓ retractari:vt ſnia qſi
vt cōcluſio in cā remanebit:ꝛ ſic alij teſtes nō poterūt ꝓdu
ci:vel forte h nō hēbat alios teſtes:alſ nō admitterenᷓ i pa
ce:formās ſupplicationē ꝛ libellū añ grauamē:an vtrūqꝫ:ꝛ
mō hēs veꝝ itellectū decre. Concludēdo ꝓmiſſa:vt aliqd
reportes ſi qraᷓ an oblatiōe legitīe exceptiōis iuſtificeᷓ ap
pellatio:dic ſola oblatio exceptiōis:ſine ꝓbatiōis oblatiōe
nō iuſtificat.vt.ſ. Si offerᷓ exceptio ꝛ ꝓbatio:ſi tēpore iu
dicis iterceptiōe exceptiōis:vel ꝓbatiōis non neceſſitatiua:
appellatio nō iuſtificaᷓ:vt hic ſꝫ duos itellect⁹:ſi tēpore ne
ceſſitatiuo:tūc ſi exceptio eſt dubia:in iferēdo grauamē etiā
ſi eſſet va nō iuſtificat:ſi exceptio eſt certa tunc ſi offerᷓ:vel
iactaᷓ:nō incōtinēti nō iuſtificat:ſi offerᷓ: ꝛ icōtinēti:ſi quo
ad finē exceptiōis cōſequēdo oꝫ iuſtificari:alter ſi quo ad
finē ſolius attētati retractādi:ſi attētatū retractatū eſt reci
diuū in ꝓſtinū ſtatū:incōtinēti ex iniuſtitia nō iuſtificaᷓ:vt
circuitus viteᷓ:ſi nō eſt recidiuū in ꝓſtinū ſtatū:ſi appellāo
ꝓſequiᷓ:ſola iuſtitia nō iuſtificaᷓ:ſi ꝓſequaᷓ ſolū grauamē
iuſtificaᷓ:ſi ꝓſequiᷓ vtrūqꝫ:ſufficit alterū ꝓbari:quo ad fi
nē attētati:aut ſupior cognoſcat de cā: vt h.in ver.ſi vero:
Nō p hoc tn̄ obtinet finē exceptiōis:niſi ꝓbet de iuſtitia ꝓ
dicta:qn̄ eſt appellatū ab iter locutoria:diffinitiua ſp iuſtifi
caᷓ ex iuſtitia ꝓdicta:qn̄ oppōitur exceptio:ꝛ oblata ꝓba
tione appellet:q: non admittiᷓ:ſecus ſi poſt appellatiōeꝫ of
ferat ſe ꝓbaturū ꝛ grauamen. ¶ Uenīamus ad declara
tionē paſſus qrti: ꝛ vᷓ ꝙ delegatus nō debeat ſe itromitte
re de moleſtatiōe ſcā poſtqꝫ induxit in poſſeſſionē;vel fecit

executionē.de officio dele.ilfis. ¶ Glo.recitat opi. Pri
mus ꝙ ſi hoc eſt delegatū expſſe.vt teneatur miſſuꝫ pōt:alſ
ſe intromittere non pōt:q: functus eſt officio:ꝛ hoc ſpectat
ad ordinariuꝫ.ff.ne vis fi.ei.l.i.§.i. Tan.dicit ꝙ delegatus
poſt ſniam hec pōt vſqꝫ ad annū.de offi.dele.qrenti:poſtea
nō:añ ſniaꝫ ſp pōt:q: adhuc nō eſt funct⁹ officio.glo.de of
fi.dele.qrenti.dicit ꝙ hoc pōt vſqꝫ ad annū:tuēdo ꝛ excōi
cando:vel aliter turbātes cōpellendo:poſt annū nō pōt aſ
ſumere aliquā iuriſdictionē cognoſcēdo:q: hoc ſpectat ad
ordinariuꝫ:qſi ex noua cā agaᷓ.dic in hoc ſi vis habere ve
ritatē:ſi delegatus velit ꝓnūciare miſſuꝫ tuēdū tpe ſnie quo
mittit in poſſ.planū ꝙ pōt h ꝓnūciare:ꝛ ita eſt tex.vt lite nō
ꝯte.c.ij.q: ꝓnūciat id qᷓ eſt de iure:ſi vult miſſuꝫ tueri ꝛ co
gnoſcere de iniurijs illatis:tūc ſi añ diffinitiuā ſniam miſit:
adhuc durat ei⁹ ptās:ꝛ ſp pōt tueri:vt dicit glo.in.d.c.qren
ti. Si poſt ſniaꝫ vult tueri:tūc ſi hꝫ clām mittas ꝛ miſſuꝫ de
fendas:vel cōtradictores eccleſiaſtica cēſura ꝛc.dicit Jo.
and.ꝙ defendere pōt:etiā poſt ſniaꝫ:ꝛ habitā pacificā poſ
ſeſſionē:ꝛ hoc dicit curiā ſuareꝫ ſup hoc ſunt opi.qſi iſte ſit
ꝯſeruator.de ꝓben.ꝓ illoꝝ. Si nō hꝫ clām:ſi vult ſe itromit
tere ordinarie cognoſcendo nō pōt:ꝙ credo etiā ſi hꝫ clām
ꝛ defendas:q: itelligiᷓ vt defendat nō vt iudex:ſed vt exe
cutor:ſed hoc ſpectat ad ordinariū:ꝛ ſic itelligo Inno.de ꝓ
ben.ꝓ illoꝝ. Si vult ſe itromittere mulctādo:ꝛ ꝯfendēdo:
extra ordinē miſſum:ſi habuit pacificā poſſeſſionē:ꝛ poſtea
turbaᷓ:nō pōt ſe itromittere:q: priuaᷓ ēt ſi nō habeat paci
ficā poſſeſſionē:vel eo ꝙ habuit:ꝛ poſt modicū tpꝰ ꝛ incō
tinēti eſt repulſus:ꝛ pōt ſe itromittere:cōpellēdo ne ſua miſ
ſio ſit ludibrio facta.de elec.cōmiſſa.lib.vi.ꝛ q: nō vᷓ miſ
ſus qui ſtatiꝫ ē eiectus:ꝛ hec ſūt vba glo.ꝛ doc.in.d.c.que
rēti:hoc teneas p ibi no.vide per legiſtas in.l.pmi ſceri.ff.d
acq.poſ.§.ſi.ꝛ hec ſufficiāt de hoc paſſu. ¶ Ueniamus ad
quintū ꝛ vltimū paſſuꝫ hui⁹ decre.ꝛ aduerte:q: hic exami
naᷓ.§.ſi vero:ꝛ in eius itellectu:quot ſūt capita.tot ſunt ſnie:
regula clara ē ꝯ tex. Papa mādat ꝙ ſi appellatio nō iuſtifi
ceᷓ:q: nō appeat adā ꝯuictum per illegitimos teſtes:ꝙ co
gnoſcat de cā delegatoꝝ ꝛc. Si vero appellatio eſt iuſtifica
ta:appellāo dꝫ remitti iudici a quo:ſi ſnia nō eſt lata:ſunt pri
mus itellectus ꝙ h vba:ſi vero aliter aduerſetur ei ꝙ eſt di
ctū:ꝛ etiā datuꝫ:certa veritate exceptiōis cōtra teſtes:ſm ꝙ
hec decre.in eo ꝙ vult delegatū cognoſcere:ſit gratioſa:h
itellect⁹ nō placet Jo.an.q: fugiēda ſūt iura q trahunt iura
ad grām:ꝛ ſm tn̄ū exponiᷓ ſi vo aliter.i.q: nō apparuit ipꝫ
ꝯuictum p inhabiles teſtes. Scda lec.ꝙ hic.v.ſi vero aliᷓ
aduerſeᷓ nō ſolū ei ꝙ ē dictū de inhabilitate teſtiū nō inuē
ta:ſꝫ aduerſeᷓ ad id qᷓ ē dcm̄ d ſnia lata:vt ſit ſenſus. Si vo
res aliter ſe habuerit.i.ꝙ nec p teſtes inhabiles ſit cōuict⁹:
ſed per habiles:ꝛ ꝙ nō fuerit lata ſnia vt narrabat de cā co
gnitionis ꝛc.h tollit vnaꝫ ptē ꝯrij:ꝓut ſnia veniebat cōfir
māda:ſed ꝓut ipi iudices nō debebant cognoſcere:ſed re
mittere:ex quo ñ erat iuſtificata appellatio:adhuc eſt ꝯtra.
¶ Secūdus intellectus q: v.ſi vero aliter aduerſeᷓ tm̄ ei
ꝙ eſt delictū de teſtib⁹:q: dicebat ſe cōuictū p illegitimos
teſtes:ꝛ tūc ꝯria obſtāt:q: dicebat cōfirmare ſniaꝫ:bene di
cit glo.ꝙ eſt grā:vel tene primā ſo. ¶ Tertius intellectus
Inno.ꝙ hic fuerūt due appellationes.vna fuit:q: exceptio
nō fuit admiſſa:ſcda a diffinitiua lata ꝯ pſbyteruꝫ:vel fuit
vna que ſecuta diffinitiua trahiᷓ ad appellationeꝫ a diffini
tiua:eo q: grauamē ſi ꝙ iſerᷓ i ipſa diffinitiua:ꝛ ſi añ:ſequē
do iſtos teſtes.de re iudi.cuꝫ.i.ꝛ.a.vñ poteſt ſequi vt iſtam
appellationem ab interlocutoria:ꝛ ſi eſt retractatio:quan
do poteſt proſequi iſtam vt appellationem a diffinitiua:ꝛ
tunc dato ꝙ non probentur cauſe appellationis:poterit iu
ſtificaᷓ appellationē ex alia cā:q: hec ē natura appellatiōis
a diffinitiua:modo ſi obtineat in prima retractabiᷓ attenta
tū:ſi non obtineat poterit proſequi ſecūdā:vel aliam cām:ꝛ
deducere ſecūdā cām in appellatiōe:q: appellatio pōt iu
ſtificari ex alia cā:vñ ſtabit lra. Si vero res aliter ſe habue

rã.ſ.ꝙ non appareat conuictus per illegittimos teſtes:⁊ ſic nõ fit iuſtificata appellatio ab interlocutoria:cãm audiatis .ſ.appellatiõis a diffinitiua in eiuſdẽm qua pſequit nouã cum:⁊ ipſam terminetis fine debito.hic nõ placet:q: ſi h fuiſſet appellatũ a diffinitiua:vel habet pro appellatiõe a diffinitiua:etiã ſine iuſtificatiõe appellatiõis:ſtatim fuiſſent reuocãda attẽtata.de ap.nõ ſolũ:⁊ h nõ mãdat retractari:niſi iuſtificata appellatiõe:niſi ſaltem ꝙ pmo pſeqbat appellatiõe pſequẽdo ipſaꝫ:vt appellatiõe ab interlocutoria: iõ oportet grauamẽ iuſtificari:nõ ipſam pſequit vt appellatione a diffinitiua. ¶ Quartus itellectus ꝙ ver.ſin vero aliter loquat quãdo nõ eſt iuſtificata appellatio:⁊ ſũt duo. Primo qñ eſt iuſtificata appellatio:⁊ tũc mãdat attẽtata retractari.Scdo qñ nõ eſt iuſtificata:ſed petit reſtitui officio iudicis a quo:⁊ q: nõ fuit cõtumax.Sin vo aliter.i.quia nõ fit iuſtificata appellatio:eo q: nõ eſt cõuictus per illegitimos teſtes cauſam.ſ.reſtitutiõis ⁊ poſtea appellatiõis audiatis ⁊c.hoc nõ placet:q: hic fuit cõtũax neceſſario:ex quo fruſtratorie receſſit appellãs.ḋ dolo.cũ qui.li.vj.e.ti.cle.ij. ¶ Quintus intellectus vt lr̃a legat trãſpoſitiue:⁊ eſt intẽtus:ꝙ ſi iuſtificata eſt appellatio:retractent attentata:alſo cõfirmet ſnĩa:⁊ tunc dicit mãdamus quatenus cãm audiatis:⁊ fine debito terminetiſ:ſi vobis ⁊c.vſqꝫ ibi.ſi vero.⁊ ibi ſi vero aliter ſe habuerit ſub:ſnĩam cõfirmetis:vel dic cãm audiatis.i.ſnĩam cõfirmetis:hoc nõ placet Jo.and.q: violentat lr̃am. ¶ Sextus itellectus ꝙ prĩa ps loquat qñ eſt iuſtificata appellatio.ſecunda in ver.ſin vero:qñ nõ:ſed eſt appellatiõi delatũ per iudicẽ a quo.de ap.cũ appellationibus.lib.vj.⁊ eſt ſenſus ſi apparet eũ cõuictum per falſos teſtes:⁊ ſic eſt appellatio iuſtificata:⁊ retractent attentata.Si vero res aliter ⁊c.i.q: nõ fuerit iuſtificata:appareat tñ p iudicẽ delatũ ⁊c.dicit Jo.and.ꝙ lr̃a hec pcedit:ſed certe nõ mihi placet:et ſuppoſita delatione:q: nõ debuiſſet papa ſe ipedire de iuſtificatiõe:etiã quo ad finẽ attẽtati:ſed ſolum an eſſet vel nõ eſſet delatũ:vt ſi nõ apparet delatũ mãdatuꝫ de iuſtificatiõe:ſi eſſet delatũ de retractatione:⁊ ſic contrario nõ debuiſſet mãdare. ¶ Septimus intellectus:ſm intellectũ phy.q: ꝫ veritatẽ nõ iuſtificet cã appellatiõis:aliter tñ iuſtificat.ſ.ꝙ fuit oblatio pbata ⁊c.hanc reprobat Joã. and.q: debuiſſet iuſtificare attẽtata retractanda:q: oblatio etiã quo ad iſtũ finẽ iuſtificat:vt eſt caſus.de offi.dle. ſup queſtionum.§.eius vero:⁊ eſt caſus.de iudi.exhibita. ¶ Ponit glo.vniuerſũ itellectũ:ſi vero res aliter ſe haberet.ſ.ꝙ veritatẽ exceptionũ pbat:ſed res aliter ſe hꝫ circa attẽtata innouata ꝙ fuerit ſnĩa lata papa mãdat:⁊ iuſte ꝙ de cã cognoſcant:q: iuſtificata eſt appellatio:ꝫ circa attentata ſit narrata falſitas:nec per hoc vicíat reſcriptũ:quia hoc eſt variare circa principale negociũ:ſed hoc nõ placet mihi:q: dꝫ aduerſatiua aduerſari:ex quo põt oĩbus pcedẽtibus.Dico ergo ⁊ ſequor itellectũ:quẽ poſui.ſ.ꝙ appellatio ab interlocutoria maxĩe vbi cõcernit merita cãe:põt dupliciter iuſtificari.Unomõ ex iuſtitia cãe:alio mõ ex grauamine ſolo:etiaꝫ nõ aliter patefacta veritatis iuſtitie:⁊ hec in cã appellationis narrat in iuſtitiã:⁊ grauamẽ:q: dicebat ſe oppoſuiſſe ꝯ teſtes productos:ꝙ ipſi erãt inhabiles:ſic dicebat in veritate eẽ:narrabat etiã ſe obtuliſſe probaturus:⁊ nõ fuiſſe admiſſuꝫ:narrabat ſnĩam latã cõtra ſe:⁊ illegitime per illos in veritate falſos teſtes:⁊ nõ ſolũ itendebat habere finẽ retractationis attẽtatorũ:ſꝫ etiã finem exceptiõis:vt tanꝙ actore nõ probãte:q: teſtes erãt illegitimi:non moleſtaret amplius:⁊ ſic ſilẽtiũ reo iponeret:mõ put proſeqte hꝫ iniuſtitiã:nõ potuit pbare veritatẽ exceptiõis obiecte: ⁊ ex hoc nõ retractarentur attẽtata:ſed q: probauit grauamen:⁊ ſuſpenſam iuriſdictionẽ:iã cõſtat ꝙ que geſſit fuerũt nulla.ideo papa vult ꝙ retractentur attẽtata ex altero capite:⁊ cognoſcatur de cã:⁊ ſi dicatur hodie ꝯſtat falſitas cãe: ergo ipſe non deberet audiri:pſequendo grauamen:q: dico ꝙ ꝫ hodie conſtat falſitas:negari nõ põt abſentia iuriſdictionẽ ſuſpenſam fuiſſeque ex hac declaratione nõ validatur:per.c.ꝫ.ḋ ſen.ex.nec dicatur ex quo hodie declaratũ eſt cãm falſam eſſe:hec declaratio retro oñdit ꝙ nullũ fuit grauamen:ergo attẽtata non debẽt retractari:cum declaratio trahatur retro ad tempus actus declarati:vt.l.a ſe.ff.de here.inſti.quia hoc eſſet verũ:ſi eſſent pbati teſtes legitime: ⁊ per hoc ꝙ non hodie pbentur illegitimi:nõ ſequitur:ergo tũc erãt legitimi:q: poſſibile ꝙ tũc potuit pbare ꝙ hodie non põt:vnde hec declaratio non concludit ad tempus grauaminis illati dubij:⁊ ſi hoc voluit phy.bene voluit Antonius de Butrio.

f **SI qui teſtium.** Judex mittere debet ad teſtes qui ad eũ cõmode vẽire nõ pñt. ¶ No.i. hic quattuor qualitates pſonarũ qui nõ coguntur pſonaliter venire ad iudiciũ pro teſtificando:qñ pſone ſunt valitudinarie.i.infirme:qñ ſunt ſenes:⁊ ex hoc no.ꝙ ſenectus de iure canonico nõ excuſat a munere teſtificãdi:qñ ſunt debiles:⁊ qñ ſunt pauperes:ſed oĩbus iſtis caſib⁹ pro examinatiõe eſt mittẽdũ ad domũ eorũ. ¶ No.ij.quales ſunt pſone que trãſmittẽde ſunt pro examinatiõe iſtaꝝ pſonarũ:q: debẽt eſſe idonee:⁊ eſt ar.ꝙ debẽt eſſe plures:⁊ ſic nõ videt ſufficere vnus.Jo.an.dicit ꝙ debẽt eſſe due pſone loco tabellionis:al's tabellio ſufficit .ḋ.ti.i.qñ.ad hoc.ſ.ti. .i.c.i. ¶ Quero an ꝙ hic dr̃ pcedat in criminali.doc.h ꝙ nõ.ſ.vin.Inno.⁊ Hoſti.⁊ reſtringũt hoc.c.ad cãm ciuileꝫ: q: in criminali examinãdi ſunt in pñtia iudicis.C.ḋ ſi.iſtru. auc.apud eloquẽtiſſimũ:⁊ no.gl.ḋ iudi.at ſi clerici:⁊ i cle.i. de offi.dele. ¶ Oppo.ꝙ ad alias pſonas mittatur pro teſtimonio:vt.ff.de iureiurã.l.ad pſonas. Sol.mittit ad pſonas de quib⁹ in lr̃a:mittit etiam ad egregias pſonas.ff. ḋ iureiurã.l.ad pſonas.in auc.e.§.qñ:⁊ dicit glo.in.d.l.ꝙ egregie perſone ſunt doctores:vñ eis ſcribitur egregio doctori ⁊c.de pſbytero dicit ſpe.idẽ in ſpe.de teſte.§.ſequitur ver.qd de pſbytero:vbi dicit ꝙ etiã vbi corã ſeculari pducit in teſtẽ:iuramẽtũ nõ pſtat corã ſeculari:ſꝫ corã ep̃o:al's. xiiij.q.ij.qꝫqꝫ:⁊ ꝙ ibi no.in glo.qꝫqꝫ:vbi glo.velle vr̃ ꝙ teſtificari etiã dꝫ corã ep̃o:ad hoc ꝙ no.xi.q.i.teſtimoniuꝫ:ſic itellige.xxiij.di.illud.xv.q.v.c.i.dat ſimile ſpe.in laico q abſens eſt:nã examinat per ſuũ iudicẽ.C.de ſi.inſtru.apud eloquẽtiſſimũ. Fallit etiã qñ pſona eſt abſens q dꝫ i teſtẽ recipi:vt.d.l.apud eloquẽtiſſimũ:ſm glo. Fallit ſm Jo.and. qñ teſtis cã teſtimonij ſtetit pñs per.xx.dies:q: tũc recedere põt ⁊ non cõpellit redire.C.de teſti.l.pe.de quo.iiij.q.iij. ver.Itẽ is qui.alios caſus in quibus examinatio cõmitti ad domũ:vide in ſpe.de teſti.§.qualiter.ver.põt etiã iudex vbi dicit ꝙ iudex vbi põt per ſe examinare nõ debet eẽ pronus ad teſtiũ examinationẽ alteri cõmittendã. ¶ Glo.op. ꝙ nõ cõpellant teſtes ſenes teſtificari.iiij.q.iij.§. Itẽ inuiti. Glo.dicit ꝙ ſecũdo caſu cõpellunt pter peccatum.ar.xi. q.iiij.quiſquis.cũ ſi.vide vt lite nõ conte.qñ.§.i.⁊ de teſti.co. c.i.no.ſm glo. ¶ Op.ꝙ paupertas nõ excuſet a veniẽdo corã iudice:q: eque venire pñt pauperes ſicut diuites:nã propter expẽſas nõ excuſat a paupertate:q: illas habere debet a pte.de Rp.ſtatutũ.§.inſuper cũ cõcor.lib.vj. Dicit glo.ꝙ forte erat nobilis ⁊ paup:qui in publico cõparere verẽdat: pter nimiã paupertatẽ:poſſet ẽt itelligi:ſm Uin.⁊ ſubaudi. paupertate depreſſi.ſ.pducẽtis:⁊ dicit Uin.ꝙ tũc iudex ordinarius dabit expẽſas:q: tenet paupib⁹ puidere.in auc. de man.prin.§.ſit tibi.ſ.de excel.pla.ſicut.xij.q.ij.aurũ.forte aliud in delegato in quo ſufficit ꝙ ſibi non exigat.de vi. ⁊ ho.cle.cuꝫ ab omni:ponit autẽ viij.ver.quos ponit ſpe.in loco proxime alle.Si fuerit teſtis pauper vetuluſqꝫ remotus:debilis:egregius:aut qui producit egenus:vt teſtentur ibi debet mittere iudex:⁊ vide in ſpecu.§.ſequitur.eo.titu. ante ſi.puto ꝙ poſſit intelligi de paupere teſte:qui habet laborare in domo per expenſas familie ſue:qui ſi recederet a loco nihil lucraretur:⁊ familia periret. ¶ Opp.ꝙ nõ ad-

mittatur in teſtem pauper:ꝗ ſuſpectus eſt ꝓpter paupertatē.ff.ſo.ma.l.ſi ꝯſtāte:de do.iter vi.e vxo.per veſtras. Sol. dic ꝙ lʒ ſit paup:alſ erat honeſta pſona:e ꝯ̄ loquunſ de ſuſpectis vel repelliſ in crīali:nō in ciuili:vt hic. Anto.de bu.

ſ Icut. Corrupti e piuri ad teſtimonium nō debēt admitti.h.d. Cōis diuiſio.ſa ibi.Sup ꝗ. ℭ No.i.ꝙ ad dicta teſtiū aſſerētiū ſe corrupte falſum teſtimoniū dixiſſe nō retractaſ ſnia ad eorū dicta lata. ℭ No.ij.ꝙ teſti ꝯriuʒ ei⁹ ꝙ teſtificatus eſt in iudicio extraiudicialr̄ aſſerēti nō creditur:nec pꝛio dicto detrahiſ ad finē:vt prior ſnia ad eius dictū lata retracteſ:e ſic ſtaſ pꝛio dicto:e hoc eſt ver̄ etiaʒ reſpectu ſnie:ꝗ nō trāſit in rē iudi. ℭ No.iij.dr̄iaʒ eē:an poſt ſniaʒ diuortij ſit ꝓceſſuʒ ad cōtractuʒ alterius mr̄imonij:e nō admittiſ ad retractandam ſniam ꝓbatio corruptele teſtiū:ob quorū dictū eſt lata diuortij ſnia:an res ſit itegra:e admittiſ ꝓbatio:e retractatur ſnia:eo ꝙ ſola ꝓbaſ corruptela. ℭ No.iiij.ꝙ vtrobiqʒ iponiſ pēitētia.de corruptela.

Et no.ꝙ punitur ex duplici delicto ex adulterio e piurio:e ſic iuramētū teſtis extēditur ad id vt iuret ſe nō corruptū. ℭ No.v.ꝙ ex iteratiōe copule cū alteri cōiuncta:iteratur ꝯ quācūqʒ:delictū adulterij:e multiplicaſ. ℭ Opp.ꝙ nō retracteſ ſnia lata:lʒ ꝓbeſ teſtes corruptos falſuʒ dixiſſe:de re iudi.cū.i.e.a.Cōtrariū procedit qñ per alios ſnia nō ſuſtineſ. ℭ Opp.ꝙ admittaſ qs ad dicēdū ꝯ̄ ſniam ſepatiuā matrimonij ex cōſanguinitate.de cogna.ſpi.ſuper eo.

Sol.denūciator hñ admittiſ:ſed nō admittunſ teſtes dicētes ſe corruptos. Alij dicētes illos corruptos admittuntur:ſm diſtin.huius.c.nō ob.qui ma.ac.poſ.c.ſi.dic vt ibi. ℭ Glo.i.ponit penā piurij teſtificādo. ℭ Glo.ij.ꝓſequitur generalia:e eſt clara vide per te. ℭ Glo.iij.op.ꝯ̄ illud hic ar.qui occaſionem damni ec̄.e hñ ſol.dic vt in eo ibi.§.qꝛ vero:dic de h vt.e.q.in ſum.e adde ꝙ no.de homici.de cetero.e.i.q.i.his quoſcūqʒ.e.d.c.placuit.iij. ℭ Glo.op.ꝙ indiſtincte ſit vel nō deuētū ad ſm cōtractū ſepenſ:ꝗ in matrimoniali ſnia nō trāſit in rē iudi.ō re iudi.lator.e.c.cōſanguinei.e pʒ in.c.tenor. Sol.glo.fateſ:maxie ꝗ probata falſitate ſemꝑ retractabiſ ſnia:e dicit ſubaudiēdū maxie retractabiſ anteꝗ̄ ſit deuētū ad ſcōm mr̄imoniū. Hic ſm doc.ꝙ qñqʒ poſt ſniam qs ꝓtēdit falſitatē:vel corruptelam e falſitatem ſimul:e tūc dñt ꝙ admittitur ad retractandaʒ ſniam:ſit vel non ſit ſcōm mr̄imoniū cōtractū:ſm doc.per iura ꝓdicta:ꝙ puto:ſed nō ad dicta ſolū corruptorū teſtiuʒ hoc cōſitentiū retractabiſ:e tunc adhuc nō eſt dr̄ia an ſit,vſ non ſit ꝯctū ſcōʒ:ſed quo ad h vt iudex poſſit vel debeat retractare:alios recipiēdos:dic ꝙ moueri nō dʒ ad hoc ex ſolo dicto teſtiū:etiā ad alios recipiendos ex ſolo dicto corruptorū teſtiū:qñ res nō eſt integra:ſed qñ res eſt integra:ſola aſſertio corruptorū teſtiū daſ iuſtā cām iudici:ad īquirēdū ex officio:e recipiēdum alios teſtes:ſup corruptela e falſitate:e illos ſepandi.dic ēt Inno.ꝙ eſt alia dr̄ia:an añ trāſituʒ ad ſcōa vota moueaſ qōian poſt:ꝗ vbi poſt cū maioꝛi diſcuſſiōe recipienſ teſtes:e difficilius retractabiſ ſnia:ſʒ Inno.ſed Hoſti.dicit ꝙ qñ nō migrauerūt:iponitur tñ pnia de piurio:qñ migrauerūt imponiſ penitētia ō piurio e adulterio:e ſic eſt alia dr̄ia:vtroqʒ tñ caſu fiet inqſitio de qua ſequitur. Qñqʒ ſola opponitur corruptela:e tunc dicit Jo.an.ꝙ mens iſtius littere eſt:ꝙ diſtinguaſ an res ſit integra:e retractabiſ ſnia:e admittitur ꝓbatio ſolius corruptele. Nec ob.ꝙ nō admittiſ exceptio corruptele tñ:niſi ante ſniam:vt fuit no.ſ̄.de ꝓba.licet cām:quia illud ꝓcedit in alijs ſententijs:que tñ trāſeūt in rē iudi.per ꝙ dicit ſecus in his que nō tranſeunt vt hic. Idem ſi aliter nō tranſeāt:vt qꝛ ſit appellatū:quia de corruptela poterit opponi. ℭ Ultima glo.op.ꝙ credatur dicenti ſe corruptum:ꝙ patet:quia imponitur ei penitentia. Sol.quo ad penitentiam ei creditur:quia agiſ de eius incōmodo:quo ad preiudiciuʒ tertij non:imo ſtatur pꝛimo dicto:ſm glo.

v Eniens. Socius criminis:e munerīs nō teſtificaſ ēt in crimine ſymonie.h.d. Pcia pōit petitiōeʒ pſbyteri. Secūda illā exaudit. ℭ No.i.ꝙ remittere temporale ſibi debitū;vel debendū:pro cōſequendo ſpūali:ſymoniā iducit:e ſic i talib⁹ idē eſt remittere ꝙ dare. ℭ No.ii.ar.ꝙ vbi ēt nō hʒ vn̄ ſe ſuſtētet:procbiani tenenſ adminiſtrādos victus:e ꝓbendare rectoēs:e no.ꝙ talis ꝓbenda cenſetur loco bñficij:e ſic ſpūale ius eſt. ℭ No.iij.ꝙ ſocius criminis nō admittiſ in teſtē:e ſi decrie teſtificaſ ſe participē fuiſſe:eius dictū ex toto annihilaſ:etiam qñ de crie agiſ ciuiliter:e ſic de ſe confeſſo non creditur:ſiue agatur de crie criminaliter.de cōfeſ.c.i.ſiue ciuilr vt hic. ℭ No.iiij.ꝙ dicto vnius regulariter nō crediſ:caſus aūt in quibus vni creditur:vide in ſpe.de teſte.§.reſtat in prin.verſi.hoc tñ fallit.lxxxvi.di.tanta. ℭ Opp.ꝙ talis remiſſio nihil ſymonie induceret:cū nō fieret pro cōſequendo ſpirituali:eo ꝙ laicus nō pōt trāſferre ſpūalia iura:cuʒ nec illa poſſideat:de pſcrip.cāu. Sol.dic ꝙ laici iſti forte hēbāt ius pſītādi.ſ̄.de elec.ꝗrelaʒ. ℭ Op.ꝙ credaſ vni:vt pʒ de iureiurā.c.ſi. Sol.ad ꝓbationē nō crediſ vt hic:ad ꝓſumptionē ſic:vt in ꝯtrario. ℭ Quero an talis remiſſio inducat ſymoniaʒ:ſiue ſiat añ ꝓſentationē:ſiue añ electionē:ſiue poſt:dic ꝙ exigitur ꝙ fuerit fcā añ:nā poſt nō iduceret ſymoniā:lʒ valeret vt tpalis cōceſſio ad vitā remittētis.de dona.c.ii.de tranſac.c.de cetero. ℭ Glo.i.colligit idē eſſe remittere ꝙ dare:nā emptio:e redēptio equipanſ.ō quo.ſ̄.de ſymo:ꝗrelā. ℭ Op.ꝙ vni fides adhibeaſ.ff.de dote.ꝓle.l.theopōpus.glo.dic̄ rīr fides nō adhibeaſ niſi duob⁹. Fallit in caſu.l.theopōpus qñ hoc iuſſit teſtator:vt illi fides adhiberef:de aliis caſib⁹ remittit glo.xxii.q.iiii.inocēs:ſed dicit ꝙ illi caſus probant h̄ extraiudiciū.vide ibi.xx.q.iii.pñs.xxxv.q.vi.§.ſi.e ſ̄.e.nup.Hic ꝙ qñqʒ crediſ iuramēto:e dicto vnius ad eū modū ꝓpriū:e hoc eſt qñ ſtaſ iuramēto alicuius in quo cōprehēdiſ cāus.C.de iure do.impe.l.ſi.§.ſi vero:qñ iurat creditor in eo ꝙ eſt ſupfluū de ꝓcio:vltra rē que adiudicatur in ſolutū:xō ꝓbendiſ caſus.de ſen.ex.ſi vero.lxxxvi.di.tāta:inter alios aūt crediſ qñ nulli fit ꝓiudiciū:vt qñ dubitaſ an quis ſit baptizatus vel an eccl'ia ſit cōſecrata:de cōſe.di.iiii.cuʒ itaqʒ.e c.puulos.e di.i.ſolēnitates.no.ii.q.i.multis qñ aūt alteri ſit ꝓiudiciū crediſ vni. Pcio qñ agiſ de contrahēdo.ſ̄.e.ſup eo.de ſpō.ꝓterea.ii.Secūdo crediſ ſacerdoti dicēti aliquē penituiſſe.de ſymo.nemo.de quo de teſti.teſtiū.Itē crediſ vni ꝓpter eius fidē idubitatā ꝓpter merita vite ſue:e ei⁹ ſanctitatē.viii.q.iii.talia.xxviii.di.de ſyracuſanis.Itē creditur executori dicēti ſe citaſſe:de ap.cū parati.ff.de re.co.l.e magis.§.illud.e breuiter vide.xxx.cāus quos ponit ſpe.in ti.ō teſte.§.reſtat.ver.hoc tñ fallit. Inter quos no.illū in quo dicit:ꝙ crediſ ſi hoc ptes cōuenīāt:vt credatur verbo ꝓſīcal̄.C.de ſentē.paſ.l.fi.e.C.de fideiuſ.l.ſi.de hoc dic:vt per Bar.in.l.theopōpus.ō do.ꝓle.e.l.ſi.ff.de ꝓto.ſtip.e dixi.de dolo.fine:quid tenēdū inter ceteros ponit caſus qñ dubitaſ de publicatiōe inſtrumēti:quia tūc ſolus tabellio facit fidē.C.ad.l.cor.de fal.in autē.de fi.iſtru:e cau.§.ſed e ſi inſtramēta.coll̄.vi.ponit etiā caſum de quo hic.ſ.legis theopōpus.ff.de dote ꝓle.quādo teſtator vult vni fidem adhiberi. An autē dicto illius cuius dicto credendū eſt ſteſ abſqʒ iuramēto.dic ꝙ ſic qñ habet aliqd aſſerere de eo ꝙ eſt factū vel dictū a teſtatore:e ſic venit vt teſtis:e ſic dictū eſt magis defuncti ꝗ̄ teſtis:vt.d.l.theopōpus.e.l.iuriſiurādi.C.ō teſti. Idē ſi dʒ ſtari dicto alicui⁹ aſſumpti a iudice:vt teſtis:vel arbitratorio:vt.l.cōpationis.de fi.iſtru.lʒ ꝯriū no.in.l.vt iuriſiurādi.C.de teſti.e.l.i.poſt prin.de ven.inſpi. Idem qñ aſſumiſ a partibus mādāte iudice.l.hac edictali.§.is illud.C.de ſcdis nup.ſecus autem vbi aſſumitur a partib⁹:e promittitur ſtari dicto illius:quia tūc potius eſt arbitrator ꝗ̄ teſtis:ideo nō iurat:e ideʒ ſi dicat teſtator ſtandū dicto alicuius:p eo ꝙ ille hʒ declarare

nõ quaſi dictũ vel factũ a teſtatore:q2 tũc nõ exigit ꝙ iuret
.C.de arbi.auc.decreuimus:vbi autẽ dicto alicui⁹ ex mãda
to teſtatoris eſt ſtãdũ:nõ exigit ꝙ dictuꝫ deponat pñte pte:
vt.d.l.theopõpus. Nõ ob.ſ.c.in noie:q2 illud ꝓcedit in te
ſte:cui⁹ fides nõ eſt approbata:ꝫ quẽ aliqd opponi põt:cõ
tra iſtũ nihil põt opponi ex quo eſt approbatus a teſtatore:
nã hic ſolũ indicat de volũtate teſtatoris:nã de ꝓprio ſenſu
aliqd indicat:nã tunc oꝫ ꝙ dictũ ſuũ declaret in ptis pñtia:
vt no.ff.de ver.ob.l.ſi quis arbitratu:dixi.in.c.quintauallis
de iureiuran.ad hoc ꝙ no.ff.de cõdi.e de.l.multa.e.l.ꝙ ſi
nolit.§.ſi quis ita.ff.de edi.edic.p que dicit Bar.nũciũ poſ
ſe referre citatiões:e dictũ pte abſente:q2 eius pſona eſt ap
probata:e q2 iudex cõmittit vt vadat ec.lꝫ pñs debeat eſſe
ps in cõmiſſione:eodẽ mõ ſi iudex cõmittat alicui:vt vadat
e aliqd referat.pars dꝫ eſſe in cõmiſſiõe ptis pñs:q2 poſſet
pñs aliqd opponere cõtra pſonã nõ approbatã:ſꝫ poſt cõ
miſſionẽ ex quo pſona eſt approbata nõ exigit ptꝭ pñtia in
relatiõe.l.iij.ſi.regun.l.generalr.§.pe.C.de re.cre. ¶ Op.
ꝙ admittantur ſocij criminis in exceptio:vt pꝫ de cõſeſ.c.i.
lxxix.di.ſi quis papa.Eſt enim hoc crimen de exceptis:dic
ꝙ ſi eſt ſocius criminis:e muneris:nõ admittit in exceptꝭ ẽt
vt hic:ſi eſt criminis tãtuꝫ admittit in exceptis.e nõ in alijs
ſm glo.niſi ad detegendaꝫ cõſpirationẽ. Jo.an.in crimine
ſymonie remittit.eo.ti.c.i.lib.vi. Jn crimine hereſis.ſ.de he
reticis:in fauorẽ.lib.vi.nã in crimine ſymonie admittũtur
cũ diſtinc.glo.qñ agitur ciuiliter:ſecus ſi criminaliter. Jn
crie hereſis admittunt indiſtincte:ad.c.ſi qs papa.reſpõdit
Goff.ꝙ ibi cõcurrebant duo crimina:ſymonia:e leſe maie
ſtatis:q2 loquit de illo qui papa veniente ꝯuenticulas facie
bat de papatu:e aſs licet in crimine leſe maie.admittatur:in
ſymonia nõ:vel ſm eũ admittit ſocius accuſatus nõ teſtifi
cãs:vel ſm phy.nõ erat de crimine purgatus:e iõ ẽt in excep
tis repellit.de ſymo.per tuas.i. ¶ Querit glo.an fama iũ
cto vno teſte faciat plenã ꝓbatõez:e vꝫ ꝙ ſic:q2 fama cũ alijs
ꝓbat.iiij.q.iij.§.Jtẽ ſepe.glo.ꝯcludit ꝙ in criminali fama
cũ vno teſte plene nõ probat:q2 in illas exigunt ꝓbationes
luce clariores.C.de pba.l.vltia.v.q.vj.epiphaniũ:q2 vbi de
ſalute hois agit ſtrictius agit.C.de ap.aditos.in ciuili dicit
ꝙ facit plenam probationem:in ea eni ſufficit preſũtio:e
vnus teſtis.de iureiur.c.ſi.de procur:ex inſinuatiõe:pẽſatis
circumſtantijs perſonarũ e cauſe.Jo.iiij.q.iij.§.itez ſepe:di
cit ꝙ fama valet pluſq̃ vnus teſtis:iuncta ergo cum vno ꝓ
baret:ſpe.dicit in ti.de proba.§.i.vſi.hoc ẽt ad ſi.e eo.ti.vi
dendus.vſi.xxiii.dicit:ꝙ fama non probat niſi vbi apparet
iure expreſſum. Jn criminali dicit ꝙ non facit iudicium ad
torturam.de hoc per doc.de accu.c.qualiter.ij.ſuper gl.ij.
de ap.c.i.per Jnn.de ver.ſig.veniens e.c.quid per noualer
per Cy.C.ſo.ma.l.ſi quidem:e.l.vlti.C.de qõ.e.l.iiij.C.de
proba.Bar.in.l.de minore.§.tormenta.ff.de qõ. By.in.l.
ij.C.de execu.tu. Guil.in ſpe.de noto.cri.C.fama.vſi.quid ſi
agenti:dic concludendo predictos:ſi fama fatigatur in alio
q̃ in fine ꝓbandi:ꝓbationẽ nõ inducit:vt qñ hꝫ inſtar atte
ſtationis.ſ.qñ ꝓceditur via inquiſitionis:vt no.doc.de acc.
qualiter.ij.e ſic qñ qꝫ hꝫ finem atteſtationis:qñ qꝫ hꝫ finem
validitatis geſtorũ:vt ſi aliquis cõi opi.eſt liber vel ſeruus
.l.i.C.de teſta.l.barbarius.ff.de offi.pre.qñ qꝫ hꝫ effectuꝫ
declaratiuum ſtatus:e valorum rerum:e verborũ circa va
lorem prelatorum.l.labeo.de ſupple.le.e.l.cum delanionis
.§.aſinaꝫ.de fun.inſtruc.ſed qñ agitur de effectu fame reſpe
ctu finis ꝓbandi:e ſi factum eſt antiquuꝫ ꝙ excedit memo
riam hominũ:ꝙ eſt qñ excedit ſpatiuꝫ.C.annorũ vl.xl.e fa
ma obtinet locum plene ꝓbationis.ff.de ꝓbati.ſi arbiter.l.
in ſumma.§.itẽ labeo.ff.de aqua plu.ar.ponit Cy.in.l.ſi qui
dem.C.ſo.ma.Jnn.de ver.ſig.veniens:e.c.quid per noua
le:ꝙ ſi factum non eſt antiquum:ſed eſt aliter de difficili ꝓ
babile:adhuc ſola fama ꝓbat:vt no.ſ.c.preterea:licet admi
niculis adiunctis. Si aliter factũ eſt ꝓbabile:in leuiſſimis
e que ſunt leuiſſimi preiudicij:facit plenaꝫ ꝓbationẽ:vt no.

glo.in.l.vbi.C.de iure do.e no.in.l.ſi cõſtante.ff.ſo.ma.ad
hoc de eo qui cog.con ſa.ſuper eo.xxxiij.q.ij.ſi quis cũ duo
bus.Si agitur de facto ꝑiudiciali:non facit plenaꝫ ꝓbatio
neꝫ vt hic:e dicit ſpe.in loco ꝑalle.ideo in criminali:vel vbi
ẽt ciuiliter tangit crimen:fama plene non probat:ideo dicit
ſpe.in loco ꝑalle.ꝙ ſi excõicatio alicui opponatur:vt repel
latur ab agendo:fama illam non ꝓbat ẽt cum vno teſte.ij.
.q.viij.ſciant vbi glo.e Jo.in ciuili ꝓbat ſm glo.hoc iũcto
vno teſte.Bar.dicit in.d.§.tormenta:ꝙ ſi fama non hꝫ ori
ginem ab aliqua preſumptione veriſimili:fama nihil ꝓbat:
q2 potius ſunt vane voces populi.Si hꝫ originẽ ab aliqbus
ꝑſumptionibus veriſimilibus:tunc ſm qualitatẽ eorum ꝓ
bat fama cum vno teſte:alias non ꝙ relinquitur arbitrio iu
dicantis ſm eum.Ex his patet:an due ſemiplene ꝓbatiões
iungant ad cõplendã plenã:By.in.l.ij.de execu.tu.tenet ꝙ
nõ:ſi ſunt diuerſi generis vt fama e vnus teſtis:ſec⁹ ſi eiuſdẽ
vt.l.ſpadonẽ.§.numeꝝ.ff.de execu.tu.dicit Cal.alios dicere
ꝙ due ſemiplene ẽt eiuſdẽ generis non probant:vt patet in
duobus teſtibus ſingularibus.ſ.de pba.licet cãm.de cau.
poſ.cum ẽt:dicunt bene ꝙ due ꝑſumptiones faciunt plenã:
e ſic itelligunt glo.in.l.ij.ff.de execu.tu.ratio q2 ꝑſumptio ꝓ
batur e ꝓbat:ſed non ꝓbatio:q2 illa ꝓbat.Jõ cal.dicit:ꝙ
due ſemiplene ꝓbationes cõmiſcibiles ꝓbant:non cõmiſci
biles non:vt in duobus teſtibus ſingularibus:vel qui depo
nunt de diuerſo tpe:vel actu ſꝫ Cal.hec puto vera in re que
ſubijcitur de facili ꝓbationi. Jn re aũt de difficili ꝓbabili:
certe ꝓbationes diuerſi generis iungunt ad cõplendaꝫ:vt
pꝫ de ꝓba.cãm.ſ.c.preterea:e tunc ꝓcedit illud:que non ꝓ
ſunt ſingula multa iuuant:e hec ꝓ modo ſufficiãt:vide Jo.
xvj.q.iij.§.ſi vero:vbi Jo.dicit idem ꝙ hic glo.e de ſymo.
ſicut per doc. ¶ Quero quid iudicauerit hec archiepiſco
pus:dic ꝙ illum abſoluit quaſi non eſſet plene ꝓbatum:vel
dic ſm Jo.an.ꝙ purgationẽ in dixit.ſ.de adul.ſignificaſti:ſi
de hoc erat infamatus.

c **Cauſamqꝫ.** Atteſtatiões in vno iu
dicio recepte in eadeꝫ
cauſa e inter eoſdem faciunt fidem corã alio iu
dice.h.d.e non diuiditur. ¶ No.ꝙ acta litis
deciſoria vt non determinata vel reſcripta ad perſonã iudi
cis faciunt fidem in alio iudicio e ꝓſunt coram alio iudice.
¶ Op.ſ.c.pñtata. So.teſtes recepti corã iudice faciũt fi
dem in alio iudicio vt hic:ſed recepti coram arbitro faciũt
fidem coram iudice ſm diſtinc.de qua ibi.ſm glo. ¶ Op.
ꝙ alij teſtes poſſint recipi ex quo cã agitat coram alio iu
dice.ſ.c.cãm. So.qñ teſtes ſunt publicati alij non recipiũ
tur vt hic:qñ non ſunt publicati recipiunt alij vt ibi ſm glo.
de hoc.ſ.c.ꝯſtitutus.e.c.cum veniſſent. ¶ Opp.ꝙ nõ pro
ſint acta coram aliqnibus iudicibus actitata coraꝫ alijs.C.
de iudi.ꝓperãdũ.§.ſin aũt reus:dicit Jnno.ꝙ quedaꝫ ſunt
acta litis ordinatoria vel deciſoria:e in his qñ qꝫ mutatur iu
dex e non perimit inſtantia:e tunc valent acta.ſ.de proba.
.c.ſi.dic ſi queritur an proficit citatio mutato iudice recurre
.xxuj.q.iiij.de illicita.ff.de iudi.l.mortuo:q2 oportet ꝙ acta
ſaltez quo ad vnicã citationẽ iterentur:q̃ꝫq̃ per primũ iudi
cem euaneſcet pemptoriũ vt certificet iudex e locus:no.ff.
de iudi.l.mortuo:e pꝫ i.d.c.de illicita.e ꝙ ibi no.qñ qꝫ que
rimus de actis perſonas legitimandi:quo ad omnes ſatiſda
di:e tũc ſi aditur iudex:per modũ receſſus a primo:e tales
ſatiſdationes non proſunt coram iudice altero recepte a iu
dice a quo recedit:vt pꝫ in.l.ij.ff.iudi.ſol.qñ qꝫ adit iudex
per viam appellationis e idem.l.cum apud.ff.iudi.ſol.e ꝓ
cedunt hi duo caſus ẽt qñ cautio fuit iterpoſita de iudicio
ſiſti:e ꝓ eo ꝙ talis iudicauerit vel qui in locũ eius ſucceſſe
rit ſecundum Bar.in.d.l.cum ap.vbi dicit:ꝙ non compre
hendit iudicem appellationis qui eſt maior:nec collegam
qui eſt par:ſed ſolum ſucceſſorem:vel delegatum loco ſui
alleg.l.verbis ciuilibus.ff.de vul.e pu.quandoqꝫ recedi
tur a prio e adit ſecundũ nõ per viã receſſus vel appellatõis

ſed per modum cuiuſdã ſubrogationis. ⁊ tunc ſi ſatiſdatio
eſt interpoſita ſub ꝓprio nomine: vt ꝙ iudicauerit ſempro-
nius iudex: nõ cõmittitur ex iudicato per ſubrogatum. ff. iu
di. ſol. cũ apud: ⁊ patet. in. c. qm̃ abbas: de offi. dle. de teſta.
requiſiſti: ⁊ cũ ſi. no. ff. de iudi. l. vbi acceptum: ⁊ in ſpe. de iudi
ce. dele. §. contingit. ver. quid ſi plures. Si ſub noĩe appella
tiuo: vel ſimpliciter: cõmittitur coram ſubrogato: q: idẽ eſt
tribunal: vbi ergo nõ variatur effectus ſtipulationis: ſecus
ſi variatur tribunal vt dixi: q ſiq3 querimus de alijs actis or
dinatorijs: vt lit. conte. ⁊ libellorũ tunc ſiue per viã appella-
tiõis: ſiue per viã receſſus: ſiue per viã ſubrogatiõis: acta ꝓ
ficiunt ſi reperiuntur: vł aliter probentur. C. de ꝑcura. ita de
mũ. l. ſi. C. de tẽpo. ap. ⁊ de proba. c. ſi. de ap. per tuas: ⁊ cũ ſi. ⁊
hoc ſiue ſit ſupior: ſiue ſit par. ¶ Scḋm caſus: qñ agimus
de iu. actoris pempta inſtantia: ⁊ hic eſt aduertendũ ſi que-
rit de actis: an ſcđ ſint notario deſcribẽte tali die ſit actũ ⁊c.
dicit. Bar. ꝙ inter quoſcunq3: ⁊ in quocũq3 iudicio hoc in
dubium reuocabitur: probabũt acta facta ex tali ſcriptura
. C. de re iudi. l. geſta. de proba. cum reo. de proba. poſt ceſ-
ſionẽ. ⁊. c. qm̃ cõtra. Si querit de actis quo ad effectus crea
tos vel creandos ſuper actis: rñdit ꝙ quedã ſunt acta litis
ordinatoria que alio vocabulo appellat Inno. acta iudicij
vt citatio litis conteſta. libelli oblatio: ⁊ talia: ⁊ tunc ſi que-
ritur an perimantur acta in ſe: dic ꝙ ſic. Si queritur an im
pediant effectus futuros: ⁊ qui ſunt in fieri ſuper actis: vt ꝙ
ſuper eis ſnietur vel litigetur: ⁊ dic ꝙ quo ad iſtos effectus
futuros: q: deſinunt acta: deſinunt ⁊ effectus tales ſup actis
vt. l. cum lite. ff. iudi. ſol. vnde ſuper talibus actis non pote-
rit ferri ſententia diffinitiua. Item nõ impediũt: quominus
dilatorie poſſint opponi. C. de ꝑcu. ita demũ. l. ſi. C. de exce.
⁊. l. pomp. §. rati. C. de ꝑcu. l. hoc accuſare. §. hoc beneficio
. ff. de accu. An autem iuramentũ cal. duret mutata inſtan-
tia vide ſpe. in ſpe. de iura. cal. §. ſequitur. v. quid ſi iuramẽ
to ad ſi. ⁊ vide glo. vt lit. non conte. qm̃. §. ꝙ ſi ſuper. Si que
ritur de effectibꝰ actorũ preteritis: ⁊ iã creatis vt ꝙ res fiat
litigioſa: ꝙ poſſeſſor ſit maleſidei: ⁊ remanẽt tales effectus
ꝙ no. glo. in. l. ij. C. de fruc. ⁊ litis expen. ⁊ no. glo. in. l. ꝑpe
randum. §. i. C. de iudi. nõ tamẽ ſe extendunt tales effectus
in alia cauſa: vel ad aliam perſonam vt. l. cum notiſſimi. §.
ſed ⁊ ſi quis. de preſcri. xxx. an. ⁊. C. de preſcri. lon. temp. l. i.
Item non extendunt ad queſtionem que ſit ex alia cauſa vt
. l. ſiſcus in queſtione. ff. de iure ſiſ. extendunt ergo ſe ſolum
ad eandem inſtantiam: ex eadem cauſa: inter eaſdẽ perſo
nas: vel que habeant loco eiuſdem: quedam ſunt acta que
pertinent ad veritatis indagationem: ⁊ litis deciſionẽ: vt cõ
feſſio: ⁊ teſtes: ⁊ atteſtatiões: quas ſub alio vocabulo Inno.
appellat potius acta litis ꝙ̃ iudicij: q: nõ ſunt i iudicio oriẽ
tia: nec ex ipſo procedentia: ⁊ tunc ſi acta ſunt publicata co-
ram arbitro: ⁊ producuntur coram iudice quid iuris dicã
. J. c. preſentata: ⁊ no. C. de teſti. l. ſi. Si recepta ſunt coram iu
dice: ⁊ dubitatur de effectu impeditiuo productionis teſti-
um: vel de effectu probationis corã in alia inſtantia: tunc
ſi non ſunt publicate atteſtationes in primo: non impediunt
productionẽ teſtium in alio: vt. J. c. cauſam: ⁊ conſtitutis: niſi
fuerint apud acta depoſita vt ibi. dicit tñ Bar. ꝙ in illis ca
ſibus poteſt peti a iudice vt publicentur: alle. dictum Inn.
de teſti. albricus: niſi aliqua iuſta cauſa allegetur quare nõ
debeant publicari: alleg. J. c. cõſtitutis: ⁊ ſic temperat dicta
Ja. de are. in. l. geſta: puto quicquid dicat Bart. ꝙ ex quo
non ſunt publicata: non impediatur productio teſtiũ: ⁊ eſt
in optione procura. an velint ꝙ illis fides adhibeatur: an
ꝙ nouiter teſtes producantur: nec inuita parte facient fidẽ
vt. J. c. cum cauſã: licet inno. dicat in. c. albricus ꝙ eo ꝙ ſunt
ſcripta per notarium: abſq3 alia publicatione facient fidẽ:
ſed ſi ſunt apud iudicem tantum recepta exigitur illarum
publicatio: ſed hoc dictum puto procedere quando partes
conſentiunt: vel quando deficiunt teſtes: alias ex quo nõ eſt
facta publicatio eſt in voluntate partiũ an velint ſtare an-

tiquis teſtibus: an nouos produci: vt. d. c. cum cauſã: ⁊ vbi
dixi prodeſſe quo ad effectum probationis: hoc intellige
ẽt partibus nolentibus. hoc intellige ẽt aliter: quando pro-
batio eſt nulla: vel minus potens ad ſm̃ iudiciũ: vt quia ca
ſualiter atteſtationes ſunt nulle: vel recepte in ſummario iu
dicio: nam quo ad plenarium proficiunt partibus conſen-
tientibus: ar. de teſti. veniens: ⁊. d. c. cum cauſam: licet. c. ve-
niens. poſſet induci contra: de quo ibi dicam. Si atteſtatio
nes ſunt publicate: vel ſunt producta inſtrumenta: ⁊ apud
acta deſcripta: tunc ſit pro regula ꝙ in omnibus caſibus: ⁊
quo ad quas perſonas prodeſſet ⁊ noceret: nocerẽt acta: q:
iſta regulantur a pari: ar. de iudi. at ſi clerici. ⁊ patet. J. de ſi.
inſtru. inter dilectos. ver. porro. dicit hic inno. ad hoc. ff. de
iureiu. l. ſed ⁊ ſi poſſeſſori. §. ſi. ⁊. l. ſe. l. ſi maſ. §. ſi. ff. de exce.
rei iudi. ⁊ ꝙ ibi no. ⁊. l. iubemus. C. de libe. cau. ⁊ hec vera
in eo ꝙ probant acta: nam ſi de alio ageretur non probarẽt
⁊ hoc planum. Si ante teſtes depoſuerunt quem eſſe certe
etatis: iſti teſtes bene probarent pro tunc talem fuiſſe illius
etatis: ſed non nunc: q: non ſequitur tunc fuit: ergo nunc eſt
vt. l. ſpadonem. §. qui abſoluimus. ff. de excu. tu. ⁊. l. i. §. qui ex
ceptione. de vaca. mu. vbi autẽ ⁊ quo ad quos non ꝓdeſſet
ſententia: nec atteſtationes. Fallit in probatione pro con-
feſſione vno caſu vt. J. dicam. hec quo ad effectũ probatio
nis: ⁊ hoc tene licet quidã dicant ꝙ valent quo ad preſum
ptionem tantum: ⁊ non quo ad probationem: quo ad effe-
ctum impeditiuum probationes producende. dicit Bar. ⁊
bene ꝙ vbicunq3 acta prima faciunt plenam fidem in ſcḋo
iudicio: q: tunc prodeſſet ⁊ noceret ſententia: nocebit ⁊ pu-
blicatio: ⁊ impediet productionem nouorum teſtium ſimi-
liter ⁊ inter quas perſonas impediet: vbi autẽ non ꝓdeſſet
vel noceret: ſententia non nocebit publicatio: qñ teſtes pro
duci poſſunt. alleg. no. per ſe ⁊ ibi hoc ponit in. l. ij. ff. vi bo.
rap. ad hoc tex. in. c. ſi. cum glo. ſ. ti. i. ad hoc. no. J. c. frater-
nitatis: de proba. iurauit: ⁊ eſt concluſio innocẽ. J. de re iudi.
cũ ſuper. in glo. mag. v. ſi. ⁊ ſi publicate ſunt ⁊. ver ſi. illud ⁊
bene videtur. Nunquid autem confeſſio in ciuili de crimi-
ne preiudicet ſi criminaliter agatur poſtea: in ſpe. de ꝯfeſſ.
. §. nunc videndum ad ſi. §. ibi alle. pro ⁊ contra. ⁊ perſiſtit ꝙ
confeſſio preiudicet. alle. c. i. ad ſi. de exce. ⁊. C. de libe. cau.
. l. ſi. ꝙ puto per predicta. Ex his deciditur primo an teſtes
vel atteſtationes producte in cauſa ciuili proſint ſi de hoc
criminaliter agatur: vel econuerſo: ⁊ vł dicendum ꝙ vbi: ⁊
inter quos preiudicaret ſnĩa: preiudicabũt atteſtatiões: quã
do autem preiudicet ſnĩa vide plene per Bar. in. l. ij. §. pre
tor. ff. vi bo. rap. ꝑ cy. ⁊ alios in. l. i. C. quando ciui. ac. preiu.
cri. ⁊ in ſpe. de confeſ. §. nunc videndum ad ſi. §. Ex his in-
fertur ꝙ ſi ad omnino diuerſum agitur: vel ad diuerſum ſi
nẽ: licet ſuper eodẽ: ꝙ q: non prodeſſet: nec noceret ſenten
tia: non proderunt: nec nocebunt publicatio: ⁊ idẽ ſi agerẽ
de eadem: ſed inter omnino diuerſos. Ex hoc infertur ꝙ
ſi agitur ad idem: vel eius acceſſorium: vel a principali depẽ
dens: vel omnino ad illud conſecutiuum: nam probationes
recepte ſuper matrimonio valebũt in alio iudicio: ſup quo
dubitatur de legitimatione filiorum: ſm̃ Inno. hic: ſed de
hoc dic vt dixi qm̃ ſi. ſint leg. cauſam. Ex his infertur ꝙ ta
les atteſtationes etiã perempta inſtantia nõ ſolum nocent:
⁊ proſunt ipſis principalibus: ſed etiam eoꝝ heredibꝰ. Itẽ
proſunt ⁊ nocent habentibus ab illis cãm: cõtra quos facte
ſunt probatiões in oĩbus caſibus: in quibus ſententia noce-
ret ⁊ prodeſſet ſingulari ſucceſſori: de qbus caſibus. J. de re
iudi. quãuis. ff. de re iudi. l. ſepe: ⁊ de excep. rei iudi. l. ſi a te.
§. i. ⁊. §. iul. Ex his infert ꝙ probatiões: ⁊ atteſtatiões re
cepte in iudicio ſũmario nõ nocent: vł proſunt i plenario: q:
nec ꝓdeſſet vel noceret ſnĩa. J. de teſtibus. veniẽs. ij. ff. de his
qui ſunt ſui vł alieni iur. l. pe. ⁊. l. ſi qs a liberis. §. meminiſ
ſe. ff. de libe. agno. cum ſi. ſm̃ Inno. hec vera quando ex mõ
procedendi leditur ꝓbatio: vel ex hoc agilitatur: vt eſt pro
batio teſtiũ: ⁊ inſtrumẽtorũ: que fortius in plenario exami

nanturq̃ in

nantur ꝙ in ſummario: ⁊ ſunt efficatiores: vbi autē non le
ditur ꝓbatio vt eſt ꝓbatio per confeſſionē: tunc ſecus eſt: qꝛ
talem habet effectū producta in plenaria: qualem habet in
ſummario: ⁊ hoc qꝛ confeſſio de ſe nō exigit telam iudicij:
ſed ſolum cōtenta eſt calore iudicis: vnde ſuam habet perfe
ctionē: ita ſi fiat pēdente tela: ſicut ſi ex abrupto: imo efficati
us: vt pꝫ ex no. de elec. dudū. ij. ⁊ ff. de cōfeſ. l. i. ⁊ fi. ſ. de con
feſ. c. fi. C. de cōfeſ. l. i. ⁊ hoc dicit notabiliter Jano. ſ. de or.
cog. cū dilectus in glo. fi. ad fi. ibi ſecus in cōfeſſione: ad ꝙ
illud ꝙ no. de accu. qualiter in glo. magna. ꝟ. nō negamus
tamē ⁊ no. de accu. c. i. ⁊. ij. lib. vj. de teſti. ſpo. piſanis. Hec
vera quādo ꝓbatiōes ſummarie ſūt recepte in ſummario:
ſecus ſi plenarie: vt dicit Butri. in. l. ab hoſtibus. §. ſed ꝙ
ſimpliciter. ff. qui. ex ca. in poſ. ea. ꝙ credo quando ſunt ple-
narie recepte quo ad ſubſtantiā probationis: ⁊ quo ad mo
dū ꝓcedendi: vt patet. ſ. de teſti. veniens. ij. alſ. no. vt lite nō
cōte. per totū: niſi in caſibus publicatiōis: vt lite nō cōte. qm̄
§. i. ⁊ de teſti. albericus. ⁊. c. ſignificauit. Ex his inferſ ꝙ
ſi aliquo accuſato de crimine recepti ſunt ad offenſam: ⁊ de
defenſam teſtes: ⁊ perempta inſtantia veniet alius ignorans
ad accuſandū: ꝙ ꝓbationes facte ad offenſam ꝓſunt: ſed
nō ad defenſam: qꝛ nō nocuiſſet ſententia: ar. no. in. l. ſi cum. ff.
de accu. ⁊. ſ. de accu. de his. Bar. i. l. ij. de iudi. Sol. dicit ꝙ
ſi accuſatus vult vti teſtibus ad offenſam: oꝫ ꝙ vtatur teſti-
bus ad defenſam. l. petende. C. de tēp. in ite. reſti. pe. ⁊ quia
non pōt pro parte ratū haberi. l. in cauſe. in prin. ff. de procu
rato. ⁊ qꝛ debet vti adminiculo auctoris cū cā ſua. l. pōp. §.
cū quis. ff. de acq. poſ. ſm Bar. Ex his apparet quid ſi te
ſtes ſūt recepti ad iuramētū ꝓſite parte: ⁊ publicatio eſt fa
cta abſente pte cōtumaciter: an in alia inſtātia vbi iter alias
pſonas ſe extenderet ſnīa: ſe extēdat publicatio. dicit Bar.
ꝙ publicatio inter eaſdē abſqꝫ dubio ꝑiudicabit: inter ali-
as aūt pſonas dicit ꝙ nō publicatio ſic receptio: qꝛ non ob-
ſtitiſſet alius ſnīa in abſentem. l. ꝓſes. C. de pig. ⁊. l. pamp. §.
meminiſſe. ff. de inoffi. te. vn̄ oportebit ꝙ iterato fiat publi-
catio: ꝙ fieri poterit: vt. ſ. dixi. de quo dic vt dixi ibi. Ex his
infertur ꝙ ꝓbationes facte in vno iudicio: nō faciunt fidem
inter alias oēs extraneas pſonas: qꝛ nec prodeſſet: nec noce-
ret ſententia. C. res iter alios acta per totū: ſed faciunt qua-
lem qualē ꝑſumptionē: vt no. ſ. de ſymo. dilectus p Bart.
in. l. a ſnīa. ff. de ap. ⁊ no. in. l. ſi duo patroni. ff. de iureiuran.
ff. de cri. expil. here. l. ſi res. dicit Cy. i. d. l. is apud. ſ. alſ. Itē
hec vera inquātū agitur ad priuatā vtilitatē: ſed ſi inter ali-
os itendiſ publica ex cōfeſſione in priuata: quo ad iudicem
proderit cōfeſſio: vt ex officio illius confeſſionis poſſit pro
cedere: vt ſi actore agente cōtra poſſidentē beneficiū: actor
nihil probet: reus aūt ſponte confiteaſ defectuꝫ iuris ſui: li-
cet nō ꝓſit confeſſio pro actore: vt ſententia pro eo feratur:
poterit tamen iudex in alio inſtātia ex officio illuꝫ ꝑuare: vt
no. in ſpe. de ac. ⁊ peti. §. in anterioribus. ver. quid ſi reus ꝙ
no. ⁊ dicam in. c. pe. ſ. de re iudi. Nō ob. predictis ꝙ i diſtin
cte in alia inſtantia nō debeant valere atteſtationes: qꝛ ſi quo
ad ſecūdā inſtātiam ſint recepte: lite nō conte. vt lite nō con-
teſta. per totū: qꝛ ad validitatē atteſtationū attenditur inſtā
tia: in qua recepte ſunt: ⁊ ſufficit ꝙ in illa ſint recepte lite con
te. lꝫ quo ad aliā non ſint recepti lite nō cōte. nam illud fun-
damentuꝫ ſufficit: vt perpetuo valeant: vt lite non conteſta.
qm̄. ⁊. C. ⁊. l. fi. ⁊. ſ. c. preſentata: ſaluuꝫ eſt ius opponēdi ꝯtra
eos cōtra quos ꝓducunſ: ⁊ cōtra dicta eorū: ⁊ pſonas: vt in
dictis iuribus. Nō ob. ꝙ hec ſint ſuperflua de iure canoni-
co: cū ſm illud nō peat inſtantia: vt patet ex no. de iudi. c. pe.
⁊. ti. ⁊. c. fi. qꝛ aliter pōt iure noſtro ꝑire inſtantia: lꝫ nō pie-
rit lapſu triennij: puta qꝛ ſi quis abſolutus eſt ꝓpter ineptam
accuſationem: qꝛ lꝫ peat inſtantia noua: pōt de nouo oriri: vt
no. ſ. de iudi. examinata: vn̄ an tunc acta ꝓficiant pōt vide
ri vt ſuperius eſt no. No. hoc dictū qꝛ vult apte Hoſti. ꝙ at
teſtationes ⁊ ꝓbatiōes facte ſuper libello: inepte concepto:
valeant ⁊ ꝓficiāt: vt ſuper eis in incepta iſtātia poſſit funda
ri ſententia: ſed de hoc dic vt plene dixi. in. d. c. examinata:
de materia iſta vide plene Bart. in. l. ij. ff. iudi. ſol. vide per
Cy. in. l. is apud: hec oīa procedūt vt vbi noceret: ⁊ ꝓdeſſet
ſententia ꝓſint ⁊ noceāt atteſtationes: ſaluo ꝙ̄ qꝛ ſi ſunt rece
pte in ciuili: ⁊ agitur criminaliter: qꝛ ꝓbationes tunc nō ſunt ſuf
ficientes cū debeant eſſe luce clariores in criminali. C. de te
ſti. ſciant: ſic dicit Bar. in. l. ij. §. ꝑtor. ff. vi bo. rap. hoc verū
vt non faciāt plenā probationem adminiculantur tn̄: vt. l. que
ro. ff. de edi. edic. ⁊. l. capite quinto. ff. de adul. ſm Barto.
Antonius de Butrio.

Cum nuncius. Clericus de ecclefia in cā ec-
clefie admittitur in teſtē. h. d. No. ſummarium.

¶ No. ꝙ habilitatus ad actuꝫ reſpectu vnius
īpedimēti: habilitatus cēſetur ſi alia ceſſant īpedimēta: non
ſi aſſunt: qꝛ quo ad illa nō fuit intentio habilitātis: ⁊ ſic non
opatur habilitatio vbi datur cōcurſus alterius cāe: ad hoc
ꝙ no. in. c. ſtatutū. §. i. de Rp. lib. vj. in verbo canonicis. ver.
ſed: vt. ſ. dixi: ad hoc de prebē. nō pōt. lib. vj. ¶ Que eſt il-
la rōnabilis cā: dic ſi cōm in ꝓpria pſona agat. ſ. c. inſuper:
ſi ſit infamis: excōicatus vel alſs. inhabilis ad teſtificanduꝫ.
¶ Opp. ꝙ nō admittanſ ad teſtificandū illi de vniuerſita-
te in cā vniuerſitatis: ſicut nec in ſua. In auc. de teſti. §. lꝫ. C.
de teſti. l. omnibus. Sol. glo. dicit ꝙ admittiſ: quia eccle-
ſie cā nō eſt ſua: ſic in vniuerſitate: qꝛ ꝙ eſt vniuerſitatꝫ nō eſt
ſingulorū. xij. q. ij. qui manumittiſ. Dic ſi queriſ de his que
aguntur a capitulo vel vniuerſitate occulte: quo ad alios: qꝫ
libet de capitulo admittitur ad teſtificandum. de his que in
vniuerſitate aguntſ: quia alia non pōt cōiter haberi ꝓbatio:
ideo admittiſ ad teſtificādū. de electiōe: ⁊ ſimilibus agita-
tis in capitulo. de elec. dilec. de proba. tertio. de teſti. veniēs:
de dolo cū olim. C. de repudi. l. ex conſenſu. de teſti. co. c. fi.
cū ſi. Si de his que extra capitulū aguntſ: ſi agitur de his ex
qbus tangitur nedū vtilitas vniuerſitatis: vt vniuerſitatis:
ſed etiā aliqd venit applicanduꝫ ſingulis: vt ſingulis: ⁊ tunc
nō admittitur. l. omnibus canonizata in loco ſ alſ: ad hoc
de ſen. ex. ſi ſententia. in fi. lib. vj. Si agitur de teſtimonio ex
quo ſingularibꝰ nō obuenit vtilitas: ſed vniuerſitati vt vni
uerſitati: ⁊ admittitur: ad hoc ꝑalſ. l. in tantuꝫ quā alſ. glo.
xij. q. ij. qui manumittitur. ff. de in ius vo. l. ſed ſi hoc. §. q ma
numittunſ: ⁊ per hoc ſolniſ: ꝙ ſepe queriſ de vniuerſitatibꝰ
villarū vel terrarū: que litigāt de paſcuis: vel moribꝰ in qui
bus ſingulariō beſtie paſcunſ: ⁊ ſinguli ligna ſcindunt: quia
teſtimoniū homini de villa hoc caſu nō eſt admittenduꝫ: vt
pꝫ per ꝑmiſſa: de quo in. l. parētes. C. e. vbi Cy. ad iſtam po
nit iſta. ⁊ Butri. ⁊ Guil. de cu. in. l. is tātum. §. vniuerſitatis
ff. de re. diui. Nō ob. ꝙ cā eccleſie ſit ꝓpria: qꝛ nō eſt ꝓpria:
cū dānū ⁊ emolumentū ad eū nō ſpectet. ij. q. vj. biduum. ꝟ.
palā. dicit tn̄ archi. xiiij. q. ij. ſup ſumma: ꝙ licet in cā vniuer
ſitatis admittaſ: tn̄ nō oīo eis plena fides adhibeſ: ꝙ puto
quo ad vniuerſitatem: ſed non quo ad eccleſiam: quia res
vniuerſitatis plus ſpectāt ad ſingulos: ꝙ̄ res eccleſie ad ſin
gulos. ¶ Querit ſcḋo glo. an cōpellatur clericus de eccle
ſia: teſtificari contra eccleſiā ſicut teſtificari poteſt pro ea: glo.
arguit: ꝙ nō compellaſ: de poſtu. c. fi. ad hoc qꝛ filius nō cō
pelliſ cōtra pſem. iiij. q. iij. §. Itē lege Jul. Itē quia ꝓbatio
nes nō ſunt trahende de domo aduerſarij: vt. ſ. de ꝓba. c. i.
Incōtrariū arguit glo. qꝛ eccſia poteſt illuꝫ īducere pro ſe:
ergo recipere dꝫ cōtra ſe. xix. di. ſi romanorū. Itē quia acto
ris ⁊ rei debet eſſe equa condictio. de mu. peti. c. ij. ⁊ neutri
debet licere ꝙ nō alteri: vt. ff. de re. iur. non debet: ⁊ de reg.
iur. nō licet. lib. vj. glo. dicit quoſdā dicere: clericū principa
liter nō cōpellendū teſtificari cōtra eccleſiā: ſed ſi pro eccle
ſia ꝓducitur: teſtificari debet pro ea: ⁊ cōtra eam: qꝛ iudicē
do teſtis debet eſſe cōis ꝓ vtraqꝫ parte. Alij indiſtincte dñt
eum cōpellēdū: vt teſtificeſ cōtra eccleſiā: qꝛ tacere veritatē
eſt peccatū. Jmmo. dicit ꝙ ſi producitur ab eccleſia: teſtifica
tur ꝯtra eā: ſi producitur ab aduerſario: vbi ꝑſit haberi alij

teſtes:non compellitur teſtificari:in ſubſidium alijs deficiē
tibus cōpellitur:q2 tūc peccatū eſt tacere veritatē:q2 intelli
git Hoſti. verū:niſi ſint liberti eccleſie tales clerici.ſ. de ſer.
non or.eo libentius:⁊ q2 illi plus alijs ſint aſtricti:pʒ de ſuc.
ab inte.c.ij.ꝯ teſta.requiſiſti ad fi. Nō ob.c.fi.q2 ibi rñdiſ.
non ob.q2 dr̄ de filio:q2 loquiſ de carnali:⁊ edictū ꝓhibi-
toriū eſt caſuum:ergo. Nūquid aūt pro pſonis:vel contra
pſonas de eccleſia admittanſ ad teſtificādum:dic q2 ſi accu
ſeſ ꝓlatus ab vno de vniuerſitate:alij de vniuerſitate admit
tuntur ad teſtificandū.ij.q.vij.lator.de accu.ex ꝑte:de elec.
per inquiſitionē.de cō ſeſ.c.ij.rō q2 non ſunt magis domeſti
ci accuſato:q̄ accuſanti:vel econuerſo:ſed ſi de vniuerſitate
accuſat extraneū:vel accuſatur:ceteri de vniuerſitate repel-
luntur ſm aliquos.xiiij.q.ij.ſup:vbi de hoc.iij.q.v.accuſa-
toribus.ꝯ. de accu.repellanſ. de quo in ſpe.de teſte.§.i. ver.
ſed nunquid:vbi Guil.poſt Hoſti.tēperat h̄ verū:niſi ide
fectum:⁊ remittit ad ſum.e.ti.§.ij.ver.⁊ cū eā:vbi alſ. Ho-
ſti.ꝯ.ti.i.c.fi.de iureiurā.⁊ ſi xp̄s ad fi. Jo.an.dicit q2 nimis
large ſunt locuti doc.ſed reſtringenda eſt eorū opi.ad tex.
quos allegat:qñ videlicet eſt ita ſtricta vniuerſitas:q2 illi de
corpe cadūt in nomē domeſticorū vel cohabitātium vt ibi:
ſic intelligo Jo.xiiij.q.i.c.i.qui dicit q2 canonicus teſtificaſ
pro cōcanonico:q2 nō debenſ domeſtici:q2 placet qñ nō ſi-
mul cohabitant. Nunqd autē clerici īter laicos teſtificenſ
tex.q2 ſic.xiiij.q.ij.q̄ſq̄ſ:vbi dicit q2 nō debent adhiberi te-
ſtes in īſtrumētis īter laicos:nec inter eos ad teſtificandum
cogi in ſubſidiū:qñ deficiunt alij:⁊ tūc nō ſunt examinandi
a iudice ſeculari nec recipiendi:ſed a ſuo iudice:dicit tñ ibi
archi.q2 hic pendet ab arbitrio epi.an cōmittat an exami-
net:cū non poſſit iurare abſq3 licētia epi.de iura.ca.c.i.xi.q.
.i.teſtimoniū:vbi dicit q2 debēt examinari in eccleſia.i.co-
rā eccleſiaſtico iudice:licet Hugo.teneat q2 poſſit iurare ⁊
teſtificari ſi vult:contra quem eſt.xxij.q.fi.nullus.

f **Uper eo.** Crimen nunc probatum repellit teſtē:⁊ etiā de eo:
alſa nō cōdemnatum.h.d. Cōis diuiſio.ſa ibi.
Rñdemus. ℂ No.i.q2 ſ3 ius canonicū crimē
repellit a teſtificādo:⁊ in criali:⁊ in ciuili:⁊ ſufficit tūc crimē
probari. ℂ No.ij.q2 antea cōuictus vel confeſſus de crie
abſq3 dubio qñ ſaltem iſamis:de ſcō repelliſ a teſtificādo.
ℂ Op.q2 admittātur ad teſtificandum criminoſi:vt no.ꝯ.
.e.ex ꝑte.ꝯ.e.teſtimoniū:quidā dñt q2 nō admittunſ ad actū
teſtificandi vt hic:alij q2 admittunſ ad actuʒ teſtificādi:ſed
eorū teſtimonio nō ſtaſ:⁊ ſic nō admittunſ ad teſtificandū
in effectu. ℂ Opp.glo.q2 nō repellantur niſi ſint cōuicti ⁊
ꝯfeſſi.iiii.q.iii.§.Itē.l.iul.dic q2 ſm leges dānatus tñ repel
liſ a teſtimonio:⁊ eſt cā:q2 nō repelliſ ſub rōne criminis:q̄
nō datur anteq̄ ſit cōuictus:vel cōfeſſus:ſm canones repel
litur:q2 ſolū crimen abſq3 infamia ex quo perſeuerat repel-
lit:vt in.c.teſtimoniū. Nec ob.q2 lex canonizata ſit:q2 rñde
p no.de R̷p.c.ij.oportet tñ q2 ſit tale delictū q2 a ꝓmotiōe
repellat:⁊ q2 non ſit deſponſatuʒ ſm ala.⁊ vincē.poſſet re-
ſponderi:q2 crimen in quo pſeuerat repellit indiſtincte:etiā
ſi nō ſit ante cōuictus crimie in quo nō pſeuerat:ſed emen-
datus eſt:ſi fuit iudicialiter conuictus vel confeſſus non re-
pellit:niſi ſm diſtinc.c.reſtitutionē.de teſti.

d **E cetero.** Laicus in criminali nō teſtificatur ꝯtra clericū:
accuſant tñ pro ſua vel ſuorū iniuria.h.d. ponit
regulā a qua excipit ibi:niſi ⁊ exceptionē deter-
minat ibi.nec tunc. ℂ No.i.laicū regulariter repelli ab ac
cuſando:⁊ teſtificando ꝯ clericū:⁊ no.hec procedēs a pari:
qui non pōt accuſare:nō pōt teſtificari:nec ecōtra. ℂ No.
.ij.exceptionem q2 accuſas laicus clericū ſuā vel ſuorū iniu
riā proſequendo:⁊ nō teſtificatur:⁊ ſic aliqñ facilius pmit-
titur accuſare q̄ teſtificari. Et no.q2 iura canonica fauēt ꝓ
ſequendi iniuriam ſuā:vt ꝓpter proſecutionem iniurie ad-
mittanſ:alſ repellendus:per que apparet de iure canonico

licitū vendicare iniurias. ℂ Opp.q2 liceat laice teſtificari
ꝯtra clericum ſup crie.ꝯ.e.ltj. Sol.in criminali ciuiliſ in-
tentato licet:vt ibi:in crie crialiter intentato non licet:vt hic.
ℂ Quero qui dicanſ ſui vt videā qñ dicaſ qs ſuoꝝ iniuriā
proſequi.dicit Jo.an.q2 illi dñr ſui qui pro eo teſtificari nō
poſſunt:vt no.C.ad turpil.l.pe.in addi.Hoſti.dicit illos eſ
ſe ſuos:de quibus habeſ.ff.de accu.l.i.e.ij.i. Reſpon.dice-
bat ergo Goff.q2 ſui dicebanſ ſui filij vxor. Inſti.de iniu-
rijs.§.Itē apud labeonem ⁊.§.Item ſponſi.⁊ generaliſ oēs
pro quibus quis pōt agere iniuriarū:ita q2 iniuria illis illa
ta:videatur illata agēti vel accuſare volenti. Ab.dicit q2 ſui
dñr omnes cōſtituti i poteſtate vel non:dūmō ſint in ꝑmo
gradu:de ſen.ex.ſi vero.dicit Pe.q2 illi ſunt ſui quos pōt
ſine pena verberare.de ſen.ex.ſi vero:qui ibi habenſ:alij q2
illi dñr ſui ꝓ quibus quis poteſt agere ſine mandato.de q-
bus.ff.de ꝓcura.l.ſed ⁊ hec.ꝯ.de R̷p.nō nulli.Jo.an.in ad
di.ſpe.in ti.de accuſatore.§.iii.loco:tenet q2 oēs ſunt ſui.qui
poſtulare pñt:qui ſunt de tertio ordine nō poſtulantiuʒ enu
meranti.ff.de poſtu.l.i.cū.l.ſe.q2 putat verū:exceptis viris
duobus:ibi enumerātis:de quibus in.l.ij.C.qui ac.nō poſ.
enumerat parentes:patronos:patronas:liberos:parentes
patrōi vel patrone liberi ſui fratres ſoceros:vxor:ſocrus:
gener.nurus.vitricus.nouerca.ꝑuignus.ꝑuigna.pupillus
furioſus.fatuus:⁊ fatua:ſm Jo.an. ℂ Opp.q2 ad teſtifi-
candū:admittunſ in criminali laici ꝯtra clericos:de ſymo-
ņia. Sol.regulariter non admittuntur. Fallit in exce-
ptis quo caſu admittūtur laici:alſ viles etiam contra cleri
cos.de quo glo.remittit.de accu.cum.p.man.⁊.i.q.vij.in
ſumma. Antonius de Butrio.

i **N cauſis.** In cauſis pñt fieri tres ꝓductiones:quarta autem
nō abſq3 ſolēnitate legali.h.d. Habet duo di-
cta.ſm ibi ⁊ ſuper. ℂ No.i.q2 non licet vltra
tertiam productā vlterius ꝓducere quartam abſq3 ſolem
nitate legali. ℂ No.ij.q2 diſputatio ſup dictis teſtimoniū
differtur ad tempus publicationis ℂ Opp.q2 nō obſtante
lapſu dilatiōis:iterato pñt ꝓduci teſtes.ꝯ teſti.fraternitatiſ.
Sol.decre.reſtringe ad articulos ſup quibus data eſt di-
latio:non impeditur productio:vt ſuper nouis capitulis:q2
non īpediret etiam publicatio:vt.ꝯ.e. fraternitatis. ℂ Op.
q2 hic ſit abſq3 dubio:vt reſeruetur diſputatio ad tempus
publicationis:q2 quō eniʒ pōt diſputari ante tempus publica
tionis:cum tūc ſint nō nota dicta teſtiū. Sol.forte erat du
bitatio:quia videbatur q2 ſicut teſtes deponūt in ſecreto:ita
diſputatio dictoꝝ debet fieri in ſecreto:antequā dicta pu-
blicarenſ:ſed impoſſibile erat:niſi publicatio quedam fie
ret occulta ⁊ hoc hic tollitur:ſiſe in ſcrutinio electiōis.ꝯ.de
elec.q2 ꝓpter. ℂ Quero que dicaſ hic quarta productio:
ꝑma:ſecūda:vel tertia:vt iudicaſ qñ ꝓhibeaſ quarta.mul
tipliciter decre.īntelligiſ. Primus intellectus q2 loquaſ de
productione.i.dilatione ad probādū:vt poſſit dari tres di-
latiōes īra quālibet poſſint ꝓduci plures teſtes:⁊ fieri plu
res productiones:in prima:ſcda ⁊ vlterioribus diebus di-
lationū:poſt ſecūdā dilationē dabitur tertia:poſt tertiaʒ nō
dabitur quarta abſq3 ſolēnitate legali. ℂ Aduerte hic vi-
dendū eſt primo quot dilatiōes ſint dande:⁊ quō:ſ3 de hoc
dicetur.ꝯ.e.vltra tertiā:⁊ no.in.l.fi.C. de ferijs. Suppoſito
hic q2 dande ſint prima ſcda ⁊ tertia.dilatiōes . prima dabi
tur ſine cauſe cognitione:ſcda ⁊ tertia nō:ſed quarta nō da
bitur abſq3 ſolēnitate legali. In quo autē verſaſ cāe cogni-
tio in dandis:ſecūda dilatione ⁊ tertia.dicetur in.d.c.vltra
tertiam. In quo autē ſic ſolēnitas legalis:adhuc diceſ ibi:
vnde nō inſto hic.dicit tñ hic Inno.q2 ſecūda ⁊ tertia da-
bitur:qñ aſſerit pars ⁊ probat ſe impeditaʒ:⁊ in prima:⁊ in
ſecunda.ff.de eden.l.ſi quis.§.pe.⁊ vlti.⁊.l.fi. Glo.ſcda ad
eandem glo.ponit alium intellectū:vt hic ſumatur ꝟbuʒ
productio ꝓut ſonat pro vna productione:⁊ eſt ſenſus ſic
poſſunt dari plures dilatiōes prima ſine cauſe cognitiōe:

alie cum cauſe cognitione: ſm ea que habentur in. l. ſi. ff. de
ſeſ. e que notátur. ſ. e. vltra tertiá. Senſus ergo eſt iſte ꝙ iter
primá dilationé pñt fieri plures ꝓductiones: vt in vna col-
ligat quotquot teſtes ꝓducere pót: e hoc dicitur ꝓ vna dila
tione. Scdo ꝓducat alios quot hẽc pót: hoc dicitur ꝓ ſcda:
poſtea ſimilr facit ꝓ tertia: q̃rta nó permittitur abſq; ſolẽni
tate legali: ſic fiet in ſcda e tertia dilatione: datis cũ ſua cáe
cognitióe: e etiá ſi milleſima daretur dilatio: ſubſiſtẽte cáe
cognitióe. dicit hic Hoſti. ꝙ iter quálibet poſſet facere ter
tiá ꝓductioné e quartá cũ ſolẽnitate legali: e hoc dicit verũ
Hoſti. ſiue tpa ꝓductióis diſtinctiꝫ aſſignent: ſiue nó diſtin
ctim: aliq̃ diſtinctim aſſignátur: vt qñ data dilatióe prima:
datur inter tẽpus pme dilatióis: tátũ tpꝰ ad faciẽdũ primam
ꝓductióeꝫ: e tátũ ad faciédá ſcdaꝫ: e ſic de tertia: poſtea q̃r-
ta nó pmittit abſq; ſolẽnitate legali: nó diſtinctiꝫ aũt datur
dilatio: qñ nihil dr de productionibꝰ: pót ét tertio itelligi eo
dẽ mó itra dilationé: vt ꝓductio ſummat ꝓ noiatióe: vt qñ
aliqñ nó hꝫ pñs teſtes i promptu: noiat teſtes quos ꝓducere
itendit itra primá dilationé: noiatio pma hẽbit pro vna pro
ductióe itra vná dilationé: noiatio ſcda hẽbitur ꝓ ſcda: e no
minatio tertia pro tertia: q̃rta nó dabit abſq; ſolẽnitate le
gali: tenet eni pñs teſtes quos ꝓducere itendit noiare pte pe
tẽte: vt in auẽ. de teſti. §. qñ vero. ſ. e. cũ cáꝫ: de quo in ſpe. e. ti.
§. qualiter. in. i. colũ. e dicit ꝙ tertia: e quarta cũ ſolẽnitate
legali permittit itra vná dilationé: quinta vero nó pmittit:
etiá cũ ſolẽnitate legali. dilatióes aũt vbi nó ſunt in prima
ſcda e tertia producti teſtes: cá ſubſiſtẽte: dabunt etiá vſq;
ad milleſimá: ſm hoſti. e cũ hoc cócor. Ab. maxie quádo
nó eſt data prima dilatio integra: vt eſt a iure determinata.
¶ Ultimo. glo. dicit ꝙ prima opi. glo. practicat vt ſimat
ꝓductio pro dilatióe: tu dic cócludendo Inno. ꝙ qñq; eſt
renũciatũ vel cócluſũ in cá: e non licet alios teſtes ꝓduce-
re: ſiue ſit prima dilatio: ſiue ſcda: ſiue pma productio: ſiue
ſcda: vel noiatio: qꝛ renũciatio: e cócluſio: excludit ꝓbatio-
nes. de ꝓcura. auditis. de cá poſ. paſtoralis. de ſi. iſtru. cum
dilectus. e c. Joannes. dicit tñ Inno. ꝙ poſt iſta admittent
alie ꝓductióes: ſed cũ ſolẽnitate legali: e ſic pót itelligi hic:
hoc nó eſt bene dictũ: qꝛ renũciatio: e ꝯcluſio indiſtincte ex
cludit: e hoc teneas qñq; ſcá ꝓductióe: iter ceſſit teſtiũ pu-
blicatio e ſolẽnia: vel dicta teſtium alteri parti ſunt edita: e
tũc adhuc dic ꝙ exigi videt hec ſolẽnitas in alia ꝓductio
ne: queciiq; ſit illa: ét ſi ſit ſcda tátum: licet hoc poſſit hẽ lo
cũ i publicatióe: qꝛ nó cócludit neceſſario didicita teſtifi-
cata: nó video ꝙ habeat locũ qñ pti ſunt edita: qꝛ tũc ét cũ
ſolẽnitate legali nó admittatur: vt pꝫ. ſ. e. fraternitatis. e c. i.
tua. e c. ex tenore: e multis alijs. c. huiꝰ ti. Dic ergo. ꝙ qdá
ſunt termini ſimplr excludẽtes: vt eſt renunciatio: cócluſio:
publicatio teſtiũ: pti editio: e tũc non audit poſt: nec tñ ſo-
lẽnitate: nec ſine ſolẽnitate: qꝛ alius eſt terminus. ſ. refrenan
de multitudinis teſtiũ cá: e adhuc pót ex hac cá ſcda: e ter-
tia denegari. ſ. e. ſignificauerũt: dũmó in pma ſufficienter ꝓ
duxerit: vt dicit glo. qdá ſũt termini nó ſimplr excludẽtes:
vt ꝓductio e dilatio: e tũc ſumendo ꝓ dilatióe ꝓductioné
vt cóiter ſumitur: hẽs ſcire ꝙ olim nó dabitur niſi vna dila
tio ad ꝓbandũ: e hoc abſq; cáe cognitione grandi in pec-
cuniarijs: ſed poſtea vtilitatis cá ſtatutũ eſt: ꝙ plures darẽ-
tur. ff. de ferijs. l. oſone. ff. de iudi. interdũ. in auẽ. de teſti. §.
q̃ro. e tunc ſecũda vel tertia non dabit ſine cáe cognitione
grandi: quia ꝓbabiliter oñdat iudici ſe excuſatum: quare
teſtes producere non debuit. ff. de eden. l. ſi quis ex argẽta
rijs. §. pe. e vlti. In criali aũt dabunt due vel tres ſine grádi
cáe cognitione: quartá aũt nó dꝫ ſine ſolẽnitate legali. ſ. eo.
vltra tertiá: e dicto. §. qꝛ vero. ¶ Ad ꝓpoſitum aut prima
dilatio eſt peremptoria: e non dabit etiá ſcda: niſi oñdat ſe
ſpeditũ: ſimilr nec tertia: nec quarta: ét cũ ſolẽnitate legali.
aut nó eſt emptoria: e dabuntur alie: ſine vł cũ cáe cognitio
ne: prout exigit a iure. de quo. ſ. e. vltra tertiam. Ad quartaꝫ
aũt dic: ꝙ ſi aliquid eſt productũ: alr infra primá ſcdam vel
tertiam: quarta non dabitur abſq; ſolẽnitate legali: e que ſit
ſolẽnitas: habetur. ſ. e. vltra tertiá: e hoc qꝛ eſt pſumptio: ꝙ
ex quo facit tot ꝓductiones: pſumit ꝙ didicerit teſtificata:
ad purgandá iſtam preſumptioneꝫ ſubornationis: oportet
ꝙ iuret: e quartaꝫ recipiat cũ ſolẽnitate: per quá purget illá
pſumptionem. Si aũt nihil produxerit: tunc ceſſat forma
ſolẽnitatis: que iterponit ad purgandá pſumptioné ſubor
natióis: e que ſubornatio ceſſat: ex quo aliqui non ſunt ꝓdu
cti: qꝛ non videt in quo deficiat: patẽt hic ex forma ſolẽnita
tis: de qua. ſ. e. vltra tertiá: dicit tñ Inno. has dilatióes ſic re
ſtringendas: ꝙ non excedát tpa a lege vel homine ſtatuta:
que ſine magna e euidẽti cá non debẽt excedi. iij. q. iij. ſpa-
tiũ. de offi. dele. de cáis: ſm Inno. ſed dato ꝙ ꝓductio: alr
dilatio nó debeat fieri abſq; ſolẽnitate legali dubitat: quid
ſi facta eſt productio an valeat abſq; ſolẽnitate: dicit ꝙ qui
dá dñt nó valere atteſtatióes. 5. c. ij. in ſi. alij ꝙ valeat ꝓdu-
ctio: niſi appelletur. Tertia opio ꝙ valeat niſi cótradicat e
ét ſi appelletur: valet ꝓductio: niſi renunciatũ ſit: e cócluſũ:
etiaꝫ ſi fiat ſine ſolemnitate: ſic reſidet Inno. credo ꝙ vale-
at per no. ſ. e. pñtata: qꝛ ex quo pa non opponit: valet produ
ctio etiaꝫ didicitis teſtificatis: vt ibi no. multo fortius valet
qñ preſumũtur nó didicita teſtificata. Eſt tñ verũ ꝙ ſi con
tradicat e appelletur: ꝙ nó valet productio: ſic etiá dicit gl.
ꝙ e ſi nó def tertia: e quarta vbi dari debet cũ ſolẽnitate le
gali. ꝙ poteſt appellari: vt pꝫ. ſ. e. ſignificauerunt. de hoc. iij.
q. iij. ſpaciũ. in ſpe. e. ti. §. qualiter. ver. uolés ergo. ¶ Ulti
mo qꝛ hic dicit in cáis eccleſiaſticis vel ciuilibꝰ: quero que
ſummantur hic pro eccleſiaſticis: e que pro ciuilibus. dic ꝙ
pro eccleſiaſticis ſunt que agunt in foro eccleſiaſtico ciuiles
ſunt pro illis: e que aguntur in foro ſeculari: vel cás eccleſia-
ſticas vocat ſpirituales e criminales: ciuiles de rebus tem-
poralibus. Antonius de Butrio.

c **Um tu.** Si fieri pót ꝯcordanda ſũt
dicta teſtium que vident eſſe
cótraria. In prima ponit deciſe factuꝫ. In ſcda
diffinit ibi. cũ conſtet. ¶ No. i. ꝙ data contra
rietate teſtium actoris e rei: circa actuꝫ iterabileꝫ: reduci de
bẽt teſtes ad cócordiá ſi pñt per actus multiplicationeꝫ: ad
hoc glo. in. l. ij. §. deinde. ex actis in ṽbo ex actos. ff. de ori.
iur. ¶ No. ij. ꝙ vbi ex probatione rei e actoris probatio
redditur dubia vtriuſq;: fert ſententia ꝓ reo vt magis fa-
uorabili. ¶ No. iij. ꝙ vbi teſtes a diuerſa pte producunt:
per actus iterationé e multiplicationé: nó ſolũ ſunt reducẽ-
di ad cócordiá: vt piurij reatũ e falſitaté euitẽt: ſed etiam vt
ꝓbent. ¶ No. iiij. ꝙ in iterpretationibus benignior in du
bio eſt amplectẽda: e benignior eſt per quá quis nó conclu
ditur excóicatione ligatus: q̃ꝫ per quá ligatus concluditur.
¶ No. v. ꝙ licet vniuerſitas non poſſit vt vniuerſitas excó
municari: pñt tñ vt ſinguli excóicari: ꝙ patet qꝛ dr ꝙ cano-
nici hic ꝓſeq̃bant appellationé ab eodeꝫ grauamine: e ſic
quis nó videtur recedere a prima: ſed potes dicere ꝙ hic re
ceſſit: ſed ꝓpter h non cófirmat pria ſententia que fuit nul
la. ¶ Op. ꝙ non debeát teſtes contrariátes cócordari: ſed
ſtari debeat melius probátibus. ſ. de teſti. in nſa. Sol. gl.
de offi. dele. cũ contingat: in glo. dicit ꝙ hic dicit ꝓcedere:
vt ſic ad concordiá reducátur quádo teſtes ſunt hinc e inde
pares: qꝛ cũ nó ſit cá ob quaꝫ plus pro vno q̃ꝫ pro alio pſu-
matur: tũc debet fieri cócordia per actus citationeꝫ. Si au
tẽ nó ſunt pares: tunc ſtatur maioritati numeri: vel auctori-
tati: e talis concordia nó eſt facienda: vt in contrario: e hoc
tequit Bar. ff. ſi cer. pe. l. ij. §. appellata: iam hoc iprobaui
in caſu. c. in nſa loquẽtis qñ teſtes ꝓducuntur ſup eodẽ ar
ticulo: vel ꝓducti cenſentur: ſed data diſcordia nó eſt poſſi
bile ꝙ circa idem deponant: ſi verũ dicunt ergo vt verum
dicant reducendi ſunt ad cócordiá: e probabunt vtrũq;: e
cá reducendi ad ꝯcordiá ſubeſt: ita quádo ſunt pares: ſicut
quando ſunt diſpares: ne de periurij reatu notentur: e quia
pñt dicere verum data multiplicatione actus: Item qꝛ hec

littera loquitur indiſtincte: ⁊ poteſt eſſe ꝙ teſtes erãt huic ⁊ vide nũc diſpares: ⁊ hoc ſatis placet: ⁊ ſi dicatur multiplicatio actus nõ ꝓſumit̃ niſi probetur hoc verũ: ſ; ſatis ꝓbatur ex diuerſitate deponendi: ex quo hinc ⁊ inde nunc diſpares ex alia hinc ⁊ inde datur integra probatio: ⁊ hoc ſ; glo. ſ.e. in nr̃a in glo. pe. poſſet ꝓcedere glo. ibi: qſi ab vna pte eſſet ꝓbatio vnius teſtis: ⁊ ab alia plurĩũ: q2 tũc actus vt ab vno ꝓbatus diuerſus a p̃io nõ ꝓbaret: ſed ſtaret ꝓbatiõi duorũ: imo illius vt vnius ꝓbatio nulla eẽt: ⁊ ſtaret ꝓbatiõi plene. ¶ Op. ꝙ dato ꝙ teſtes reducant ad cõcordiã nihilominus nõ ꝓbẽt: vt no. in. l. ij. ff. ſi cer. pe. ⁊ in. l. iſulã. ff. ſo. ma. vbi apparent dicta cõia legiſtarũ: ꝙ lƷ teſtes ꝯriãtes ad cõcordiã p ĩterpretationẽ reducunt̃: per hoc nõ ꝓbant: ſed ꝯcordia fit ad euitandã falſitatẽ: ſi dicit ibi Ja. de arc. Butri. ⁊ bar. in. l. ij. §. appellata. ff. ſi cer. pe. ⁊ butri. in. l. cũ de etate. ff. de proba. ⁊ ff. de cõtrahen. emp. l. ꝙ ſepe: dic ſi teſtes ꝓducunt̃ ab vtraq; pte: ⁊ inter teſtes vnius ptis ⁊ alterius ſurgat cõtrarietas: ⁊ tũc nõ ſolũ vt iungat̃: ſed non vt probent fit ĩterpretatio: qſi per multiplicationẽ actuũ fit ĩterpretatio: vt hic: ſed vbi ĩterpretatio fit iter teſtes ꝓductos ab eadẽ pte: tunc ĩterpretatio nõ fit niſi ad ſoluendos teſtes: ⁊ eſt cã: q2 tũc negari nõ põt ꝓbationẽ fore dubiã ex parte ꝓducẽtis: que põt multipliciter ĩtelligi: iõ ĩterpretãda ꝯ ꝓducẽtẽ: de proba. in preſentia: ſed ſi dubietas fit ĩter teſtes vnius ptis: ⁊ alterius: tũc fit ĩterpretatio: nec pro vno: nec pro reliquo: vel pro vtroq;: ſed eligitur benignior pars: vel fit contra actorẽ ĩterpretatio: ex quo clare nõ ꝓbat: ⁊ eius ꝓbatio nõ reddit̃ dubia ex probatione rei: ad hoc ꝙ no. glo. de teſti. ſpo. cũ ad ſedẽ: ⁊ de re. iur. cũ ſint ptium: ⁊ ꝙ no. in. c. ex lr̃is de ſpon. dicit tñ Butri. ꝙ vbi eſt dubitatio: ⁊ rõne contrarietatis reducunt̃ teſtes ad concordiã: ſi aliter res ꝓbari nõ poteſt: ꝙ tũc cõcordãtur vt probent: etiã hic dicit. ff. de proba. l. cũ de etate. Vel ſcḋo vbi ſunt plures teſtes hinc ĩde reducunt̃ ad cõcordiã: vel probẽt: ſi tot ſunt ꝯriantes quorũ quelibet pars cõcludat integrã ꝓbationem. Sed ſi ſunt tñ duo teſtes cõtrariãtes: q2 tũc neuter habet ĩtegrã ꝓbationẽ: ⁊ tunc ꝓcedũt dicta legiſtarũ: ſic dicit Jo. an. in addi. ſpe. in titu. de teſti. §. iam de ĩterrogatorijs. ver. qd ſi vnus teſtis: ⁊ frede. ſuo cõſi. clvij. Tertio põt ꝓcedere dictum legiſtarũ: quãdo teſtes reducunt̃ ad cõcordiã in actu multiplicabili: q2 vtriuſq; ꝓbatio tũc eſt clara: nec poteſt aliter dari cõcordia: q2 probatio remanet clara. Si deponũt in actu nõ multiplicabili: ſed eodẽ: ⁊ reducuntur ad cõcordiã per principium: ⁊ finem: vt q2 vnus dicit ante guerrã alter poſt guerram: ⁊ põt intelligi. ſ. finitã: ⁊ poſt principiatam: ⁊ ante finitam: ⁊ ante principiatã: tunc neuter probat: quia dictum vtriuſq; dupliciter eſt ĩtelligibile. Et aduerte q2 hec concordia ad vitandã falſitatem põt fieri: etiã in vno teſte: cuius dictũ poteſt ad cõcordiã reduci: lƷ audiuerim aliquos cõtradicere: ſic dicit butri. in. l. cũ de etate. ff. ð proba. ⁊ Bar. in. l. labeo. ff. de ſuppel. le. ⁊ butri. in. l. ſed ⁊ ſi poſſeſſori. ff. ð iureiurã. Jtẽ aduertendũ ꝙ licet hec cõcordia fiat inter teſtes: nõ inter dictũ partiũ ⁊ teſtium: quia dicto partiũ non ſtatur pro ſe: vt no. Jnno. in. d. c. cũ cõtingat. ⁊. de offi. dele. ⁊ ſequitur Bar. in. l. ij. §. appellata. ff. ſi cer. pe. ꝙ puto: ſed ſi eſſet confeſſio cõtra ſe: lƷ forte teſtes concordarentur ad vitãdũ falſum: nõ tñ puto ꝙ fieret cõcordia ad deciſionem cãe: vel ꝓbationẽ: q2 vel ſtaret cõfeſſioni: ſi ipſam nõ reuocaret: vel ꝓbationi: ſi ipſam reuocaret: de confeſ. c. ſi. reducuntur ergo teſtes ad concordiã per actus multiplicationem: vt hic ⁊ dicta. l. ij. §. appellata. ⁊ no. glo. in. l. ij. §. deinde exactis in verbo exactis. de ori. iur. qſi q; concordantur ĩtelligendo vnũ ꝓprie alterũ ĩproprie: ſ; Butri. in. d. l. cũ de etate: ⁊ ſi vnus dicat de poſſeſſione: alter de detentione. vt. l. ſtipulatio. §. hi quoq;. ff. de ver. ob. all. in. l. ſed ⁊ ſi poſſeſſori. §. ſed ſi res. ff. de in rem ð ſo. quãdoq; extiguẽdo partẽ a toto exẽplum in. l. lex cornel. §. demũ. ff. de iniur. ⁊ in. l. i. §. ſed ⁊ ſi. ff. de his qui deie. vel effu. quandoq; ſaluat per receptionem vt ſi te-

ſtis dicit ticium debitorem in. c. qũo ſcis q2 tali die promiſit. l. ⁊ tali centum: quia intelligitur repetitis premis. l. l. ij. §. deinde dimus. ff. de ori. iur. ſic ⁊ in tp̃e vt ſi in dicto dicat tempus non repetat in rõne in dubio vt ſibi ſit ꝯſonans ꝓſumit̃ repijſſe tẽpus: vt no. Bar. i. l. labeo. ff. ð ſuppel. le. qſi q; ſaluatur cõtrarietas vno intellecto ſ; varietatẽ alterorũ: ſ; opi. ff. de condi. inde. l. ſeruo manumiſſo: ⁊ breuiter quocũq; leges diſcordãtes ad concordiam reducuntur diuiſione: ſic ⁊ teſtes. ¶ Op. ꝙ nõ reducant̃ ad concordiam. de fi. inſtru. ſcripture. doc. dñt ꝙ in teſtibus inſtrumentis: ⁊ priuilegijs ab aduerſa parte ꝓductis fit hec interpretatio: ſicut in teſtib9: ⁊ all. de cõſue. cũ dilectus: ſecus dñt in inſtrumẽtis ab eadem parte ꝓductis. vt. d. c. ſcripture: ſed hoc videt̃ cõtra tex. in. c. inter dilectus. ver. ceterũ. de fi. inſtru. xxvij. q. ij. egreſſus: dic in inſtrumento ab eadem parte ꝓducto: ſi contrarietas eſt in diuerſis articulis: reductio fit ad cõcordiã: ſi in eadẽ: ⁊ eſt concordabilis: reductio fit ad cõcordiam: ſi in eodem ⁊ nõ eſt cõcordabilis nõ reducit̃: alſ ſic: ⁊ hoc voluit glo. ⁊ doc. in. d. c. ſcripture. ¶ Glo. colligit notabilia vſq; ad. ṽ. ſed vr̃. inquãtũ colligit pro eo dubiã probationẽ interpretandã: dic ꝙ ſic intellexit glo. ꝙ forte archiepũs prouocauit hoc ad iudiciũ petens cõfirmari ſententiã: vel aliter aggrauari: ⁊ h̃ placet Goff. ſed Hoſti. cõtradicit dicens ſe habere facti noticiã. ſ. ꝙ canonici prouocauerũt ſup iniuſta excõmunicatiõe. ¶ Op. glo. ꝙ in tali dubio potius debuerit interpretari ꝙ eſſent excõicati: q̃; ꝙ non: ꝓpter periculum aie: ⁊ q2 excõicatio eſt medicinalis. ij. q. i. multi. cũ ſi. dicit gl. ꝙ h̃ fuit dictum ꝓpter teſtes: ⁊ ne de ſcõ falſẽ notarẽtur vt periuri: q2 lƷ teſtimoniũ teſtiũ reprobet̃: tñ nõ reputant̃ inter falſos. de or. cog. cũ dilectus: tñ re ipſa: nõ effugiunt infamie notã: ⁊ ſic ꝓuidit cã teſtibus q̃; canonicis. de ap. ad pñtiã: ⁊ quia potuit eſſe ꝙ pluries fuit appellatũ: hec ſo. nõ placet doc. q2 ſic potuiſſet ĩterpretari ꝙ bis fuiſſet ſententiatũ: ⁊ vna ꝓceſſiſſet appellationem: altera fuiſſet ſecuta: ſicut ſi eſſet pronunciatũ ſemel. ⁊ bis appellatũ: vñ dicebat Hoſti. ꝙ ſic placuit pape: vel dic: ꝙ ſm Hoſti. ⁊ Tan. fuit hoc in odiũ irregularitatis: q2 poſtea celebrauerunt: ⁊ lƷ forte excõicatio ſit fauorabilis: irregularitas tñ odioſa: vel dic ꝙ ꝯſtitit bis appellatum: q2 cõius ſolent ptes iterare appellationes: q̃; iudices ſnias: iõ potius ĩterp̃tat̃ bis appellatũ q̃; ſniatum: ad hoc. de re. iur. inſpicimus cũ cõcor. lib. vi. ⁊ hoc q2 ſnia fert̃ cũ maiori deliberatiõe q̃; appellatio ĩterponat̃: ⁊ requirit tractũ de ſen. excõ. ſacro. ꝙ nõ eſt in appellatione: vt pƷ de ap. bone. ⁊. c. dilecto: vel dic ꝙ quis magis eligat quẽ eſſe excõicatum in dubio: eſt verũ in foro aie. non in foro iudicij: ad hoc ꝙ no. J. de homici. ſicut: ſic ĩtellige ꝙ dr̃ hic: vel dic ꝙ probata excõicatione lata poſt ſniam: probatio canonicorũ erat certa ex ꝓbatiõe rei: ꝓbatio actoris reducebat̃ dubia: ⁊ ꝓbatio actoris ſimul vñ cum fundata intentione reus nõ ꝓbet clare: licet ex probatione ſua reddat ꝓbationẽ dubiã: fertur ſnia pro actore cuius probatio erat certa: vt no. in cle. litteris. de proba. ⁊ patet ex no. Bar. in. l. non ſolum. §. ſed vt probari. ff. de ope. no. nũ. triplex ergo fuit cã huius ĩterpretationis. Prĩo q2 agebatur hic de pena ⁊ ſit odio. inquãtũ ĩterpretatio fieret ꝓ alia pte. Secũdo q2 ĩterpretatio eſt veriſimilior. Tertio q2 fauorabilior. Quarto q2 erat fundata intentio actoris clara: lƷ obſcuretur per ꝓbationẽ rei: que de ſe non eſt clara: hec vera vbi probatur plures appellationes: que concluduntur ex diuerſitate teſtium. Si vero vna tñ affuit appellatio: ⁊ dubitatur an ſententia preceſſerit: vel ſecuta ſit: preſumitur ſententiã preceſſiſſe: vt penetrabilior: vt no. de ap. ꝓterea. de ſen. ex. venerabilibus. lib. vi. Anto. de But.

f **Raternitatis.** Hanc decre. repetij. in ſtudio florẽtino q̃; cõmiſi in ſcribendo ſup hoc ſecũdo: quia reformatione egebat̃ aliquali: vt cõpoſita tẽpore non mature. ſ. iuuentutis: quo tempore multa iuuenes precipitata: ⁊ immatura eructuant: at quia ſatis in

ca me prolixe habueram:ſm Jo.an.in cã appellatiõis:ſic pro nouis capitulis tñ teſtes noui ⁊ veteres pducunt.Sũt due ptes.In pria cõſultatio.In ſecũda rñſio ibi:tibi duximus ⁊ rñſionis determinatio ſubmittit:ibi.receptio. Conſultatio eſt bimẽbris:ſm mẽbrũ ibi ⁊ an:ad vtrũq; tñ reſpon.hic Jo.an.decre.pſequit p modũ cõmẽti:q: fuit prima decretalis quã dicit ſe legiſſe i ſtudio paduano:⁊ hic aſſignat cãm:q̃re ſic nõ pſequit cõiter decre.⁊ dicit q ppter vtilitatẽ plixitatẽ:potes ponere caſum ſub nube:vel adaptãdo te ad lec.que magis placet:de qbus dicã.J. ¶ No.i.duplicẽ terminũ facultatẽ pbandi p teſtes excludẽtẽ:renũciatio:⁊ publicatio. ¶ No.ij.q renũciatio nõ ſolũ vr excludere facultatẽ pbãdi in pma inſtãtia:ſed ẽt in cã appellationis:de quo.J.e.cã.p Inno.ſic ⁊ in termino publicatõis qd de cõcluſiõe in cã:hẽtur p Inno.in.d.c.cãm. ¶ No.iij.q cã appellatiõis ⁊ principalis dr vna:lz inſtantia ſit diuerſa. ¶ No.iiij.q variata inſtãtia de pricipali ad appellationẽ: nõ lz teſtes ſup eiſdẽ:vel directo ↄrijs:recipere nouos vel antiquos:ſz bñ lz antiquos ⁊ nouos repetere ſup diuerſis articulis. ¶ No.v.q articulus dr emergẽs etiã vetuſtiorez cã bñs iudicio:de q̃ dic:vt de or.cog.c.i. ¶ No.vj.in cã ciuili ſup diuerſis articulis:eũdẽ teſtẽ poſſe pluries ↄ me repeti. ¶ No.vij.reſtitutionẽ ſup eodẽ articulo ipedit productionẽ:q: ſup eodẽ nõ admittit directo:nec indirecte cõtrario:q: idẽ ẽẽ cẽſet. ¶ No.viij.q teſtis iteratio ſup nouo articulo in appellationis inſtãtia:cõpellitur iterare iuramentũ:q eſt itelligẽdũ qñ iurauit ſup articulo:⁊ nõ ſup tota cã no.i.l.momentanea.C.qui legi.pſo.in iudi.ſtãdi.nõ ha.⁊.J.e.de teſtibus. An ſup eodem poſſit iterari:nõ dedicitiate ſtificat.dixi.J.de teſti.c.o.pteres.⁊.J.c.pñtata:ſentit tñ Hoſt. ẽ et iudice mutato debere iterari iuramẽtũ.p.l.cũ apud.ff. iudi.ſol.etiã ſup eodẽ. Procedã hoc ordie. Prio declarabo lr̃e coatĩcẽ:⁊ caſum. Secundo veniã ad materiã:qua expedita expediã quedã ad declarationẽ aliquorũ que ſupponunt in lr̃a:que attingit glo.ij.⁊ vltima quas in fine reſeruabo. ¶ Opp.q papa non ſufficienter reſpon.queſitis:q: duo ſunt q̃ſita in lr̃a:⁊ papa nõ Reſpon.clare ↄ.ã.de cõſti. c.ſi. Sol.decre.vacillat in q̃ſitis ⁊ rñſiõib. ¶ Primus itellectus:q qõ ſit bimẽbris. Primũ mẽbrũ:an nouos teſtes liceat in cã appellationis producere. Secũdo an antiquos liceat repetere.⁊ reſpon.vtriq; vniformiter:q ſup antiquis capitulis nõ licet:ſup nouis lz:vide lr̃am ibi:ſup queſtione iudicata a qua eſt appellatum:ibi receptis ⁊ ſic ſit qõ de antiquis teſtibus:iſta eſt clara:⁊ q̃rit de eodẽ termino: aut renunciatiõis:aut publicatõis. ¶ Secunda lec.eſt vt totũ ſit vnũ thema:an in cã appellationis poſſit probari nouum capitulũ per antiquos:⁊ ſic ſiat qõ de antiquis teſtib nõ placet Jo.an.q: ſm hoc thema ſupflueret:⁊ eſt ↄ lr̃am: ibi noui. ¶ Tertius itellectus q pria qõ ſit de nouis pducendis in cã appellatiõis.Reſpõ.q ſup nouis in cã appellatiõis lz nõ ſup antiqs:ſz huic lec.obuiat verbũ iudicata: q: poſt ſniam in principali nõ pñt pduci:dic ſm h exponendũ ibi iudicatã.i.iudicanda.ad hoc.ff.ð iureiurã.admonẽdi.qui cle.vl vo.veniẽs.in fi.nõ placet Jo.an.q: deſtruit litterã:⁊ q: nõ reſpõ.interrogatiõi. ¶ Quarta lec.eſt q prima põ ſit qñ nõ erãt pducti teſtes in pncipali:ſecũda quãdo erãt pducti:ſz hic nõ placet. Prio q: vbi nulli eſſent pducti ſup antiqs liceret pducere teſtes q denegat reſpon. Itẽ repugnat lr̃e:ibi nouos teſtes:qñ aliq fuerãt recepti:q: nouũ dr in reſpectu ad antiquũ:iõ Jo.an.tenet primã lec.lz quãcunq; teneas eſt idẽ. ¶ Quĩtũ itellectũ ponit Inno.vt pma qõ ſit an terminus renũciationis in cã pncipali obſtat pductiõi in cã appellatiõis:⁊ reſpõ.q obſtat vt nõ poſſint pduci ſup eiſdẽ articulis:ſz nõ obſtat qn ſup nouis poſſint pduci:⁊ de h remittit.J.c.cũ veniſſent. ¶ Scda qõ ſit de termino publicatiõis:vel ſnie:⁊ reſpon.idẽ hunc non recitat Jo.an. ¶ Põt addi ſextus q ambe qõnes ſint determino renunciatiõis.Et pma q̃rat de nouis teſtibus.Scda de antiquis:⁊ reſpon.idem:q ſup nouis capitulis poteſt nõ ſup antiquis. ¶ Venio ad materiã.c.cũ glo.in vbo ſuper nouis op.q ſup nouis capitulis liceat teſtes pducere:vt.l. per hãc.C.de ap.l.eos.§.i.⁊.ij.dicit glo.ſi qs vult pducere teſtes poſt publicatiõez:vel didicitis teſtificatis in cã principali:nõ põt ſup eiſdẽ capitulis:ſm vtrũq; ius:⁊ ciuile:⁊ canonicum:in auc.de teſti.§.ſi vo.col.vij. In cã aũt appellatiõis legiſte dñt poſſe teſtes produci:vt in ↄrijs:ſz dicit glo. q auc.loquit indiſtincte:⁊ dicere vr ↄriũ:⁊ etiã hec decre. dicit ↄ ⁊ etiã rõ vr eadẽ.ſ.timor ſubornatiõis:que ita pcindit ad appellationẽ:ſicut ad cãm pncipalẽ:⁊ ad.l.p hanc.⁊ ſimiles.reſpon.glo.q pñt intelligi vt loquant de nouis articulis pẽdẽtib tñ ex primis:⁊ ſic cõcordabũt iuri canonico:⁊ auc.pdicto idiſtincte loquẽti.Hugo.diſtinguebant in appellatione añ ſniaz:vt nõ liceat teſtes pduci ſup eiſdez articulis:ſed ſup nouis dũtaxat:vbi appellat poſt ſniaz diffinitiuã pcedãt leges ⁊ opi.eorũ:vt in cã appellatiõis liceat ẽt ſup antiqs teſtes pducere:nõ placet hic Jo.an.q: dic lr̃a ſup qõne iudicata:albricus fuit in opi.q nec in pncipali:nec in cã appellatiõis:lz teſtes pducere ſup antiquis:vel nouis capitulis. In auc.de teſti.§.q: vero:ſz bñ liceat pducere iſtrumẽta:⁊ h qñ fuit aliqd pbatũ:vbi aũt nihil eſt probatũ liceat teſtes pducere in cã appellatiõis:⁊ ſup nouis:⁊ ſup antiqs:vt.d.l.per hãc.accur.in.l.per hanc.in glo.vltia. in fi.dicit q in cã pncipali poſt aperturam pñt teſtes pduci ſuper nouis in cã appellatiõis ſup nouis ⁊ veterib pñt produci pby.Goff.⁊ Inno.dñt ⁊ ↄcor.ſpe.in ti.de teſti.§.ſatis vtiliter.v.⁊ breuiter:iſti dixerũt q in cã appellatiõis licet teſtes pducere ſup nouis capitulis pendẽtib ex veteribus: de fi.inſtru.cũ Joannes:⁊ ſup diuerſis dũmõ cãm tãgant. J.e.tã lr̃is:ſup veterib aũt nõ. Hoſti.aũt dic q in cã appellatiõis nouũ articulũ pẽdẽtẽ ex pmo pbare poſſum:⁊ per nouos ⁊ antiquos teſtes:veterẽ aũt articulũ per veteres pbare nõ poſſuz:ſz per nouos bñ:⁊ eſt rõ ne ipſi antiq teſtes: q iurauerũt plenã dicere vitatẽ:piurio notent:vt in.c.dilecti de accu.ↄ cũ eſt q no.J.e.cũ cãm.i.in vltia glo.⁊ in.c.cũ cãm.ſi.in glo.ii.fatet q canoniſte cõiter tenẽt opi.hic poſitã p glo.⁊ ſic primã:ſz dicit q ſm illã nihil erit ſpãle in cauſa appellatiõis:q lex vr velle:q etiã ſequebat hic Hoſti.⁊ bonagui.ne hoc.iiij.q.iij.i crialz:ſi qd teſtibus.vbi etiã no. qñ viſo inſtrumẽto lz pducere teſtes:⁊ nõ viſis atteſtationib:de quo in.c.cũ dilectus.J.ti.ij.Hic ſunt vidẽda tria. Primo qui ⁊ quot ſint terminũ excludẽtes facultatẽ pbandi. Secũdo erit videre:q: i probãdo ſit dr̃am an articulis ſint oio noui:an pẽdẽtes:an veteres q dicãtur noui oio:qui dependẽtes:⁊ qui veteres:⁊ eorũ exẽpla. Tertio videbit q articuli:⁊ q̃ pbatiões ab illis terminis excludant:⁊ q:⁊ que nõ. ¶ Ad primã dic qñ pmus terminus eſt ſtatutus termini ad pbãdũ:de hoc nõ agit hic:ſz dixi plene de pba.lz cãz.p Bar.ff.de opti.le.l.mãcipiorũ.p Cy.in.l.ſi ea.C.de accu. no.glo.de verb.ſig.in cle.ſi.in ver.eo ſaluo.in glo.in verbo nõ obſtante:⁊ plene dixi qd in principali:⁊ qd in cã appellationis.in.d.c.lz.⁊ p archi.xxx.q.v.iudicantẽ:⁊ aliqd de excep.paſtoralis. Itẽ dilationes q̃ de iure reſtringunt de quibus in.l.ſi.ff.de fer.⁊ in.l.i.de dila.⁊ dixi.in.c.i.de dila.⁊ aliqd.J.e.vltra tertiã. ¶ Secundus terminus eſt publicatio atteſtatiõnũ:q ſz quoſdã ex ſe excludit facultatẽ pbãdi:⁊ h ſequit Bar.in auc.q ſemel.C.de teſti.dicã.J.publicatio autẽ put ſumitur hic eſt atteſtationũ occulte depoſitarũ ſolẽnis in lite ⁊ deliberata ptibus mãdato iudicis ſcã detectio: ðliberata dico ppter ideliberatã.de qua.J.e.ſericos:partib dico:q: nõ ſufficeret abſentibus ptib:vt dicã.J.⁊ no.ſpe.in ti.de teſte.§.ſatis vtiliter.i prin.vbi dicit q dz fieri pſentib ptib:⁊ maxie pte ↄ quã pducunt:q: forte nollet aliqd pteſtari de teſti.pñtiũ:ſufficit tñ q ſit contumciter abſens vt ibi dr:⁊ dicũt quidã q teſtes deberẽt legi corã iudice a notario:pcipiente iudicio ⁊ corã ptibus:vel ipſemet iudex legat.dicit Jo.and.ibi q de facto ſeruatur q leget iudex:vel

notarius aliquſ ptes vnius atteſtationis in principio:ꝛ ali-
quā alterius atteſtatiōis in fine:ꝛ ſine hoc ſatis eſt ꝙ prouū
cietur eos pro publicatis haberi:ꝛ tūc nō diceſ lecte ꝛc.ſed
diceſ ꝙ iudex ꝓnūciauit eas pro publicatis hri:ꝛ decreuit
copiā ptibus fieri:ꝛ ſtabitur in actis tali die ad ptium peti-
tionē teſtis publicauit ꝛ totū ꝓceſſum voluit haberi ꝑ pu-
blicato:ꝛ iuſſit mihi notario ꝛ pti cuicūqʒ petenti debeaʒ ꝑ
ceſſus dare copiā:ꝛ hēs ſilem formaʒ in ſpe.de teſte.§.ſatis
vtiliter.in pn.vbi eſt practica:ubi dicit ꝙ ſcribet ſic lecte ꝛ pu
blicate ſūt hee atteſtatiōes corā tali iudice:vtraqʒ parte pre
ſente:ſʒ nō dʒ dicere lecte qn:lecte nō ſunt:vt.ſ.dixi. ¶ Ad
uerte tn̄ ꝙ duplex eſt publicatio:quedā que ſumiſ pro autē
ticatiōe:vel receptiōe teſtiū:ne peant:vt ꝑ publicis hēanſ:
ꝛ de hac nō agiſ hic ſʒ.C.de teſta.publicati.ꝛ de proba.qm̄
ꝯ falſaʒ.§.i.ꝛ.J.e.ſignificauit.ꝛ.c.albricus:quedā que ſumi
tur pro manifeſtatiōe dictorū teſtiū oculte deponētiuʒ:ꝛ de
hac loqmur hic. ¶ Tertius terminus eſt ip̄m teſtificata di
dicere ꝛ pcūctari:iura tn̄ in hoc termino varie loquūſ:quā
doqʒ dn̄t pcūctari:qn̄qʒ teſtificata didicere:qn̄qʒ atteſta-
tiones diſputari:qn̄qʒ plegere:qn̄qʒ retractare.in auē.§.qꝛ
vero.J.e.de teſtibus.ꝛ.c.cōſtitutus.ii.ꝛ.c.veniēs.ꝛ.c.cū in
tua.C.de teſti.auē.qui ſemel.iſtud eſt cuncta vidiſſe ocu-
lo corporali:vel ſic ꝙ eoꝝ plenū hēat itellectū. ¶ Quart⁹
terminus eſt ipſa ſufficiēs ꝓductio teſtiū:ꝛ hec duplex:vno-
mō ꝑ reſpectū ad ipſam multitudinē teſtiū:de hac agiſ.J.e.
ſignificauerūt.ꝛ.c.de teſtibus.ꝛ.c.cū cām:vbi dixi qui dicā
tur ſufficiētes.ꝛ.l.i.ff.de teſti.in fi.ſcdo in reſpectu ad multi
tudinē ꝓductionū.de hac in.c.in cauſis.J.e.ꝛ.c.vltra tertiā.
Jn auē.de teſti.§.qꝛ vero.ꝛ in auē.qui ſemel.C.de teſti.ꝛ de
hoc nō ꝓſequar hic. ¶ Quintus terminus eſt renunciatio
facultatis ꝓbandi:ꝛ qn̄qʒ fit de probatiōib⁹ ꝑ teſtes:qn̄qʒ
de iſtrumētis:qn̄qʒ de vtriſqʒ:qn̄qʒ concludit ad ꝓbatiōes
facti:ꝛ allegationes iuris:de qua dixi in.c.paſtoralis.de cā
poſ.de ea in.c.auditis.de ꝓcur.J.de fi.inſtru.cū dilectus.J.e.
cōſtitutus.ii.ꝛ ꝑ Bar.i.d.auē.qui ſemel ꝛ de hoc etiā non
agā hic. ¶ Sextus terminus eſt ꝯcluſio in cā de qua.in.d.
§.qꝛ vero.C.de adul.q̄ſtus de cā poſ.paſtoralis de ꝓcur.
auditis.J.de fi.inſtru.iter dilectos:ꝛ qd differat a renuncia-
tione dixi.in.d.c.paſtoralis.ꝛ per Bar.in.d.auē.qui ſemel
nec de hoc dicā hic. ¶ Ultimus terminus eſt ſnīa que finē
oībus iponit. ¶ Uenio ad ſcdm q̄ro qꝛ dicimus articulos
aliqn̄ nouos:aliqn̄ dependētes:aliqn̄ veteres:qui dicanſ no
ui:qui veteres:ꝛ q dependētes:dic articulorum quidā ſunt
oīno noui:qdā ſunt nō oīo noui:ſed depēdentes:vel ꝯnexi
ad cām qdā ſunt veteres ſeu antiqui:iſtorū triplex eſt ſpēs:
quidā ſunt explicite veteres ꝛ antiqui:qdā ſunt directo cō-
trarii:vel ꝯtradictorii:quidā ſunt indirecte ꝯrii.vel ꝯdicto
rii. ¶ Quero qui dicantur oīo noui.dic illi qui oīo ſunt ad
cām ipertinētes:ꝛ in lite nō deducibiles:non iuuātes inten-
tionē in libello deductā:nec ei aliquatenus detrahentes:ꝙ
cognoſciſ altero ex iſtis ſignis p〈ri〉o qn̄ id ꝙ dduciſ i articu
lo intātū eſt ſeparatū a propoſitis in libello:ex pte actoris:
ꝙ lata ſentētia ſup libello ꝯ actorē nō obſtaret exceptio rei
iudi.ſi peteret in quo eſt articulorū:tūc enʒ cāe ſunt diuerſe
.ff.de excep.rei iudi.l.eandeʒ ꝛ.l.cum mater:ſm Ja.de ra.
ꝛ Cy.in.l.per hāc ꝙ ponit ꝯtingere qn̄qʒ ex variatione rei:
vt quia petebā vnā domū:mō articulo ſup agro:vel dedi li
bellum ſup domo:ex cā venditi:articulo mō ſup domo ex
cā teſtamenti ex uariatiōe tpis:vt qꝛ tempore quo egi nō ha
bebā ius agendi ex eā ex qua egi:ꝛ nūc formo articulum ſu
per illo iure ſupueniente ex cā de nouo tractū retro nō hn̄te
.ff.de iudi.nō queadmodū.ꝛ no.de iudi.abbate vt lite pen.
dilectus.ꝛ dixi ꝺ libel.ob.c.ii.de quo.per Bar.in.l.eandē
§.accedens.ff.de excep.rei iudi.ex variatione perſone egi
rei ven.pro re q̄ emi a petro.volo articulare ꝙ illam emi
a martino:non audior vt mihi contrarius.de ap.ſollicitudi
nem.iſte eſt oīo nouus articulus.i.ipertinens ad cauſam co
gnoſciſ:ſm Bar.in.d.l.per hāc alio mō qn̄ id ꝙ deduciſ

in articulo nullomō eſt ꝓportionabile petitioni:nec ipetitio
ne icludi pōt:nec vt includaſ petitio emendari pōt vt inclu-
datur ſine datione noui libelli:hic eſt articulus oīo nouus ꝛ
ipertinens:ſup talibus nō admittiſ ad ꝓbandū:nec per te-
ſtes nec inſtrumenta:qꝛ qd non admittiſ ad probādū ꝙ pro
batū nō releuat.C.de ꝓbatio.ad probatiunē.ꝛ de offi.dle.
cū cōtingat:qn̄ aūt abſqʒ datione noui libelli nō cōcludaſ
ꝓpendiſ ex no.in.l.edita.C.de eden.de his in ſpe.de teſte.§.
ſatis vtilr:ex pte rei patet exemplū qn̄ exceptio oīo eſt iper
tinēs:ꝛ nō detrahit iuri agēdi:vt ſi agenti poſſeſſorio articu
letur exceptio ꝓprietatis.de reſti.ſpo.in litteris. Jteʒ ſi prio
excepi de pacto pterito:vel iuro:nunc volo opponere de iu
re ſupueniēti tali caſu:que exceptio opponi nō pōt:ꝙ colli
giſ ex no.ff.de excep.l.i.per Bar.vel petebas domuʒ.nunc
excipio de pacto de nō petendo funduʒ. ¶ Aduerte tn̄ ꝙ
variatio cāe ex pte excipientis nō facit articulū ſp ipertinen
tem dūmō cōcludat ad petitū:vnde ſi p̄mo ꝓpoſui pactuʒ
de nō petēdo:poſſuʒ ꝓponere p̄ſcriptionē. Jtē poſſum pro
ponere exceptionē nō nu.pec.ꝛ hoc qꝛ lʒ actor agēdo ſe re-
ſtringat ad vnā cām:nō ſic reus excipiēdo:qꝛ pōt pluribus
defenſionibus vti:de re.iur.regula:nullus plurib⁹. Jtē nec
variatio pſone ſemp vt ſi excipem de re tradita a martino:
nūc excipiam de p̄ſcriptione ꝓ re tradita a gaio:qꝛ cōtra-
riis poſſum exceptionib⁹ vti:vt in.d.regula nullus.lib.vi.
ſm Hoſti.hic nō ob.de cenſi.oliʒ.vt ibi no.poſſet etiā exē-
plificari qn̄ nō ꝓponereſ exceptio ex diuerſa cā formaliter
ſed tn̄ articulis formaretur:qꝛ ꝛ tunc hic eſſet nouus artic
lus:nō pendente formali ꝓpoſitiōe:cū debeat exceptio ꝓ
poni i forma.vt.l.i.ff.de flumin.ꝛ dixit Bar.in.d.l.i.ff.ꝺ ex
cep.ꝛ plene dixi de iudi.examinata.ꝛ hec ſufficiāt de p̄mo.
¶ Uenio ad ſecūdā ſpēm qn̄ dicaſ nouus articulus depē
dens ab antiquo:circa hoc attēde ꝙ articulus dſ depēdēs
duplr:vnomō in reſpectu ad cām:ꝛ dſ tūc depēdens ꝙ quo
quomō ꝯcludit ad cām:ſecūdo in reſpectu ad articuluʒ an
tiquū.ꝛ dſ ꝺpēdēs qn̄ quoquomō ꝺpēdet ab articulo anti
quo:ꝛ cognoſcitur ꝑ hanc regulā:qꝛ nouus ꝛ depēdens dſ
qn̄ in totū:vel iparte:coadiuuat intentū agentis:vel in totū
aut i parte illi detrahit. Eſt tn̄ ab antiquis deducto quo ad
factuʒ ſeparatus:ꝑ que pʒ ꝙ oīs articulus ex pte rei:dūmō
ex pte rei ſit formata exceptio:ſi detrahit iuri agendi dſ per
tinēs:ꝛ ſimilr ex parte actoris ſi coadiuuat itētuʒ ordinatuʒ:
formata replicatiōe:plura poſſent poni exēpla que ad ſatu-
ritatē pñt videri.in ſpe.de teſte.§.ſatis vtiliter.ver.Jllud au
tē:ꝛ ꝑ Hoſti.in ſum.huius ti.in fi.pone prio exēplū.ꝑ decr.
cū Joannes.J.de fi.inſtru.reo ꝯuento ex vēditoꝛ:vt rē tradat
in cā appellationis:ꝓbat reus de ꝯōdictiōe:vel ꝯuentiōe:de
re non tradēda exēplū:ſecūdo in reo qui ꝓponit p̄mo ſe ha
bere tres tutelas:ad ſe excuſandū:poſtea ꝓponit ſe habere
vnā tn̄ diffuſam ꝛ laborioſaʒ:ꝙ equiualet trib⁹.ff.de excu.
tu.l.ſi is qui tres ꝛ.§.eū qui tertio ſu petebas retractationē
vēdite rei:tanq̄ a te minorē vēditā.prius opponebā illam
a te maiore venditā:nūc volo probare illā venditā a te mi-
nore:ſed ratā habitā poſt maiorē etateʒ.C.ſi ma.fac.ra.ha.
.l.ſi. ¶ Quarto reus oppoſuit exceptioneʒ non numerate
pec unie:nunc vult ꝓponere pactū de nō petendo:auditur:
licet quidā dicāt hunc oīo nouū ꝛ male:vt no. Cy.in.d.l.ꝑ
hanc. Jtem ſi excipit de nō nu.pec.nunc vult ꝓponere exce
ptionem doli:vel in factum:diciſ nouus ꝛ depēdēs exēpluʒ
ex parte actoris.habebā rem obligataʒ:q̄ poſtea obligaſti
alteri:egi contra ſm ex obligatione innouata:ſuccubui:qꝛ
ſua preceſſit meam innouatam;nunc volo in cauſa appella-
tionis probare antiquam:ꝛ hanc inouatam ab illa deſcēdiſ
ſe.que preceſſit obligationeʒ iſtius tertii:poſſum ꝛ obtine
bo.ff.qui po.in pi.ha.l.creditor in prin.poteſt ſecūdo poni
exemplum.per decre.accedentibus de priuile.vbi actor pe-
tens decimas ſuccubuit per priuilegium:in cauſa appella-
tionis poterit probare preſcriptionē contra ꝑuilegium.ter
tio poteſt poni exemplū.per.l.vlti.C.quādo prouo.non eſt

nec vbi oppoſuit actor de condemnatione expenſarum: que fieri debebat in cã pñcipali. ¶ Venio ad tertiã ſpẽm q̃ñ dicantur antiq dic ꝙ nouum põt differre ab antiquo reſpectu forme ſuppoſita idẽptitate materie pro maiori pte: ⁊ ſic nõ ſumitur hic: ſ3 hñ ſumiť ſic in alia materia: cũ querimus an lex ſit noua vel antiq̃: q2 noua dť cũ aliqd additur vel detrahitur ad antiquã. l. ius ciuile. ff. d̃ iuſti. ⁊ iure: ſic ⁊ aliq̃ñ dicitur noua ſpẽs per aliquã additionẽ: vel detractionem. ff. de acq. re. do. l. adeo. §. cũ quis. ⁊ de au. ⁊ ar. le. l. ſed ⁊ ſi ſint. §. perueniamus. Altero mõ dť res noua q̃ñ eſt alia ab antiqua: reſpectu totalis materie ⁊ forme: q2 nec de materia antiqua: nec forma pticipat. ⁊ ſic diciť nouus ĩ pposito: ⁊ antiquus dť qui in aliquo pticipat d̃ materia antiqua. deť ergo p regula vt ad doctrinã cõcludã. dicta Inno. hic articulus dť antiquus q in totũ vel in pte aſſumit de materia antiqui articuli: expreſſa: vel tacita: in primo articulo incluſa: put in primo eſt ſuppoſita neceſſitati probãde: ⁊ repetiť in ſecũdo: vt ſubiciať neceſſitati pbãdi: ⁊ ecõuerſo ille diciť nouus q vel in pte pticipat de materia antiqua exp̃ſſa: vel in pmo articulo icluſa: vel cõprehẽdit de materia icluſa in primo: put nõ ſupponiť neceſſitati probandi in antiquo: vel repetitur in ſecũdo nõ ſubiiciendo neceſſitati pbandi: ⁊ h̃ eſt rationabile: q2 hec nouitas cõſiderať p reſpectũ ad neceſſitatẽ probandi. põderať ergo materia: ⁊ in prio: ⁊ in ſecũdo: ad cõcludẽdũ antiquũ: put nõ ſupponiť neceſſitati pbandi: cum teſtes nihil habeãt dicere: nec ĩ nouo: nec in antiquo: put ñ ſupponitur neceſſitati pbãdi: ⁊ p hoc nõ ob. ꝙ additio vel detractio faciunt qd nouũ: q2 illud ĩtelligiť verũ altero reſpectu ad ꝙ. ff. de edi. edic. l. pcipimus. §. ſuus. ff. de vino tri. ⁊ ole. le. l. i. §. quotiẽs: ⁊ hẽtur per glo. de elec. generali. lib. vj. per archi. e. ti. auaritie. e. lib. xxxv. q. viij. c. i. per archi. xij. di. pceptis. xxv. q. ij. quicunq3. de cõſe. di. iij. liſ: per hoc deciditur qõ in pbãda pſcriptiõe dať articulus: intendit probare ꝙ talis pſcripſit legitie: ſecũdo facit articulũ: itẽdit ꝙ emit rẽ a tali: h̃ eſt antiquus: q2 in pmo icludebãtur duo. ſ. titulus ⁊ poſſeſſio tpe ɔtinuata. cũ exigãtur hec ad pſcriptionẽ: ſi mõ deducit titulũ repetit ptẽ antique materie: put ſupponebať neceſſitati pbãdi in prio: ⁊ ſic ſubitur neceſſitati probãdi in ſecũdo. Nõ ob. ſi dicať ꝙ in cã appellatiõis poſſit pbari titulus: ſicut põt in cã reſtitutiõis. ꝟ. de reſti. in ĩte. auditis: ⁊ dicetur. J. q2 procedunt a pari. ff. de mino. l. pſes. ſed reſpon. ꝙ reſtitutio ⁊ appellatio nõ equiparanť in oĩbꝰ: nã nõ ſemper grauať qui appellat. ij. q. vj. ſunt quorũ ſed eccleſia leſa ſp reſtituiť. d̃ reſti. in ĩte. c. i. nõ ob. J. e. ex tenore: q2 locus ibi eſt extrinſecus a cõtractu: nec includiť ſub articulo ɔtctus: quo ad neceſſitatẽ probãdi: dato ꝙ teſtes ſup illo deponãt. Nõ ob. de ſi. inſtru. cũ Joannes: q2 conditio extranea appoſita in cõtractu: nõ icludiť neceſſario in articulo contractus: vel articulo ſup cõtrarie: vñ q̃uis ſint cõnexa: ⁊ depẽdẽtia: nõ tñ eadẽ ſunt capitula. Nõ ob. l. per hãc. C. de tẽpo. ap. vbi ſup nouis capitulis: que exoriuntur a primis. i. qui occaſionati ſunt a primis: nõ tñ ſunt de materia pmorũ: nã nõ ſequiť ex eis oriuntur: ergo in primis cõprehẽduntur: ſicut eſt videre in cõditione appoſita venditioni: nam l3 conditio oriať ex venditione: q2 cõditio fuit cã quare fuit adiecta conditio: non tñ cõditio ſub uenditiõe cõprehẽdatur: cum multe ſint venditiones ſine cõditiõe. nec ob. ꝙ ſm hoc nec ſub pſcriptiõe titulus: cu3 multe ſint pſcriptiões: in quibus nõ eſt neceſſarius titulus: vt no. J. de pſcrip. ſi diligenti: q2 regulariter neceſſarius eſt titulus: ⁊ ppendet index ex natura materie an ſit neceſſarius: ⁊ d3 itelligi dictũ q̃ñ eſt neceſſarius: nam vbi nõ eſt neceſſarius fruſtra dubitareť: cu3 pbatio tituli nihil releuet: ſed in pſcriptiõe ineſt de neceſſitate aliq̃ñ: nunq̃ aũt cõditio ineſt ex neceſſitate: ſed voluntarie apponiť ſic ⁊ pactũ exortum dť a cõtractu: q̃ñ incõtinẽti apponiť de nõ agẽdo: vel de nõ petendo: ⁊ tamẽ articulus de pacto eſſet ſeparatus ab ipſo articulo. l. ſi duo pſoni. §. idez iul. ff. de iureiurã. ⁊ l. eum qui ita. §. i. ff. de ver. ob. ⁊ ꝙ ibi no. ad hoc. ff. de contrahen. emp. l. pacta. Per hoc deciditur qõ in primo articulo dť itendit probare: ⁊ fidẽ facere ꝙ talis vẽdidit talem rẽ. ſecũdo q2 opponitur ꝙ ille eſt minor: articulatur ꝙ erat maior i pe venditionis: vel articulatur ꝙ talis eſt ingreſſus monaſterium: ⁊ fecit pfeſſionẽ opponitur ꝙ eſt minor: fit articulus in quo vult pbare eũ fuiſſe maiorem i pe: nunqd hic dť nouus: vť ꝙ ſit antiquus: q2 vt ɔtctus ⁊ ingreſſus iuribus valeret: exigebať ꝙ eſſet maior: ergo h̃ icludebať i prio articulo: dic ꝙ eſt nouus: q2 l3 pticipet de materia pmi articuli: participat nõ put ſupponiť neceſſitati probãdi in primo: q2 quilibet ad actũ pſumitur habilis: niſi de hoc opponať: nõ eſt neceſſe ꝙ pbeť. ff. de proba. l. ab ea pte. Itẽ q2 non poteſt iputari ptũ ſi nõ probauit id ꝙ pſumebatur. Per hoc deciditur. Prio facio articulũ ꝙ poſſedi x annis. Secũdo facio ſm articulũ ꝙ emi a titio: an hic eſt nouus: dic ꝙ ſic: l3 enim iſte ſint ptes eiuſdẽ totius. ſ. pſcriptionis: q̃ñ totũ deducitur in vno articulo: q̃ñ tñ ſic ſeparatim articulãt: ſunt ſeparate ptes: ⁊ vna nõ eſt pars alterius: merito nouus eſt: licet depẽdens ⁊ cõnexus. Per pdicta patet ſeci articulũ ꝙ tali anno: menſe: ⁊ die: emi talẽ rem a tali: poſtea facio ſm articulũ ꝙ rem quã emi a tali tali die: fuit cõditionalis: an hic articulus dicať nouus: vť ꝙ antiquus: q2 tota materia ſubſtantialis pmi repetitur in ſecũdo. ſ. cõtractus: ſed tene ꝙ eſt nouus: q2 nõ repetitur in ſecundo: vt ſubiiciať neceſſitati pbandi: licet in primo contineať vt ſubiecta neceſſitati: ⁊ ideo põt pducere teſtes inquãtũ volunt eos deponere ſolũ ſub cõditiõe. Ex predictis põt decidi alia qõ quam dicit hoſ. fuiſſe de facto. cõtra ſniaz vel collationẽ opponebatur excõicatio iudicis: vel executoris: ſuccũbens excipiens in cã appellationis vult probare ꝙ erat publice excõicatus: an poſſit: ⁊ an dicatur hic antiquus: vel nouus: dic ꝙ fuit obtentum ꝙ foret antiquus: ⁊ nõ poſſet probatio induci: quia licet in cauſa appellationis nõ oppoſitũ poſſim opponere: nõ tñ indiſtincte oppoſitum potero diſcrete opponere: na3 pmũ fuit indiſcrete oppoſitũ: opponendo excõicationẽ: ⁊ nõ opponendo publicitatem: de re iudi. ad probandũ. dicit Jo. an. ꝙ hic dictũ eſt falſum: niſi aliter verificeť: ſi dicatur teſtes productos ad pbandũ excõicationẽ: ⁊ nõ pbaſſe: ⁊ nunc ipſe velit repetere teſtes ad pbandã publicã excõicationẽ: vt poſſit pbare excõicatiõis ſubſtãtiã: q̃ nõ pbauit: ſ3 ſi ſup hoc nõ ſunt pducti teſtes: vel ſũt pducti ⁊ pbarũt: nõ videt Jo. an. q̃re in cã appellatiõis nõ poſſit pbare q̃litatẽ illius excõicatiõis: ſicut q pbauit ſe electũ: probare põt ſe canonice electũ. J. e. venienſ: ⁊ qui pbauit rẽ valere vltra. xx. põt pbare quãtũ vltra. xx. J. e. cũ in. ij. ⁊ qui pbauit iniuriam põt probare eã notoriã: ad hoc ꝙ no. de offi. dele. c. i. lib. vj. ad hoc exẽpla poſita. ꝟ. iij. q. ij. fateť: ꝙ male facit iudex recipiẽdo pbationes exceptiõis: que non releuat. de offi. dele. cũ ɔtingat: ſm Jo. an. determinatio ſua eſt vera: q2 l3 articulus ſm ſubiectã materiã vt obſtet debuerit ĩtelligi de excõicatione publica: tñ articulus nõ declaratur a natura ſubiecte materie: ſed itelligiť vt ruditer pponiť: iõ ſi propono de excõicatione pura non qualificata: l3 hic vellet ſubiecta materia ad ꝙ. ꝟ. de pba. l3 ipreſentia vbi articulus ꝙ erat minor annis: non itelligitur de minore. xiiij. ſm ſubiectã materiã ſed de minore. xxv. ꝙ no. Ex his deciditur alia dubitatio: formatis duobus articulis: ſup principali: ⁊ ſup fama: teſtes depoſuerunt ſup pncipali dicentes ſe nihil plus ſcire: an idẽ vel alij poſſint pduci ſup fama: de alijs planũ ꝙ ſic: de eiſdẽ an poſſint repeti Jo. an. in addi. ſpe. in tit. d̃ teſte. §. nunc videndũ: ad fi. §. ſup. ꝟ. illud autẽ: dicit dñm ſuum diſputaſſe: ⁊ tenuiſſe ꝙ repeti poſſunt: q2 per illa verba in qbꝰ dicunt ſe nihil plus ſcire non videť reſponſum ad articulu3 fame: q2 ſup illo non ſunt interrogati: ⁊ verba generalia illa reſtringuntur ad articulum. Idem ſi dixerint ſe tantum ſcire ⁊c. Ex his deciditur ſi articulus ſic generaliter formatus dico ꝙ talis materialiter conſenſit in talem: produco teſtes ad pbandum ꝙ contraxit: non probant contractũ: vo

lo probare q̄ ratificauit:nõ poſſu3:quia primus articulus hoc cõtinebat:ꝛ erat idē.l3 ſit diuerſus modus probãdi:vt no. Jo.an.ꝛ Hoſti.de deſpon.ipu.atteſtatiões.ſecus ſi feciſſet articulũ ſpãlē ſup cõtractu:poſtea vellet articulare ſup ratificatiõe:vt dixi.ſ. ¶ Aduerte tñ ad vnũ q̄ vbi non formãtur articuli:ſed tota cã in cõfeſſo deducitur:tota petitio habeſ pro articulo:ideo publicatis atteſtationibus ſup cã: ſup eadē non poſſent ꝑduci teſtes. Idē ſi articulus certus eſt formatus:ꝛ teſtis eſt iuratus:ꝛ depoſuit iterrogatus ſuper tota cã:q2 iterato non poterit ſ̄ teſtis ꝑduci:publicatis atteſtationibus:ēt inquãtũ depoſuit extra articulos ſpecificos:ſic dicit hic Inno.ꝛ Jo.an.ꝛ Hoſti. Idez puto ſi alios teſtes vellet ꝑducere:q2 tota cã eſt ꝑ articulis:vt hec oĩa reducũtur que per illa verba dicit Bar.in auc.qui ſemel.C. de teſti.vbi dicit q̄ q̄dã ſunt que ſub primo capitulo cõprehenduntur expſſe. Quedã que nõ cõprehēdunſ expreſſe ſub primo:ſed inerãt de neceſſitate facti:ꝛ de neceſſitate ꝓbatiõis. Quedã q̄ cõprehēdunſ ſub p̄io articulo de neceſſitate facti:ſ3 nõ ꝓbatiõis. Quedã que de neceſſitate nõ cõprehendunſ in p̄io:hñt tñ ſe vt qualitas ad factũ p̄mo caſu articulus eſt antiquus:idē in ſcđo:ſed in tertio:ꝛ quarto nõ in idē v̄ba recidũt:ꝛ clarior eſt doctrina ſuprapoſita. ¶ Tertia ſpēs articulorũ directe ꝯ̄riorũ in totu3:vel directe ꝯtradictariorũ in pte:vt ſi vnũ poniſ directe ꝯ̄riu3:ꝛ reliqua pte poniſ in totũ:vel in pte.vt q2 articulaui me p̄ſentez:tu articulas me abſentē:articulaui me dñm:tu articulas me nõ dominum:articulaui ticiu3 furioſum:tu articulas ticium ſane mētis:articulaui talē maiorē:tu articulas ipſum minorez:ꝛ ſic de ſingulis:de quib9 per glo.ꝛ Pau.in cle.teſtib9 de teſti.cõtradictorie a directo in pte.articulaui me in totum dominũ:tu articulas me nõ pro pte:articulaui me tanto tēpore poſſediſſe:tu articulas me ēt pte illius tēporis nõ poſſediſſe:ꝛ ſic de ſingulis. ¶ Quarta ſpēs articulorũ eſt indirecte cõtrariorũ:vel indirecte ꝯ̄riorũ:q2 in totũ:vel in parte ꝯdicunt:ſed nõ directe:ſed indirecte:articulaui me bononi. cõtraxiſſe cũ tali tali die:tu articulas me illa die rome fuiſſe.de ꝯ̄ben.ꝛ cõmit.ſtip.optima3:de teſti.ex tenore:p3.I.e.ex tenore:articulaui te ſponte renunciaſſe:tu articulas te metu renunciaſſe:ꝛ ſic de ſingulis. ¶ Venio ad tertiũ principale ꝛ quero qui articuli:ꝛ que ꝓbatiões excludantur ab his terminis. Et ꝓſequor hũc per octo. Primo qđ iuris in iſtãtia principali. Scđo qđ iuris in iſtãtia appellatiõis:vel ſupplicationis. Tertio quid iuris in iſtantia nullitatis:vel reſtitutionis. Quarto quid iuris ſi varieſ inſtãtia de vna principali ad aliã eque p̄ncipalez. Quinto quid ſi varietur de notionali iſtantia ad iuriſdictiõez. Sexto qđ ſi varietur de iuriſdictionali:ad q̄ſi penitentialē. ¶ Vltio quid ſi varietur de nulla inſtãtia ad validã. ¶ Ad primũ quero an oĩs termini excludētes ꝓbationes:de quibus dixi:excludantur indifferenter in iſtantia p̄ncipali:ꝛ an tales termini excludant oēs ſpēs ꝓbãdi. ¶ Primus terminus eſt ſtatuitio termini ad ꝓbandu3:de iſto termino nihil dico hic:ſed ſufficiat remittere ad no.de proba.l3 cã3.vbi hũc pleniſſime examino: ꝛ remiſſiones alias habuiſti.ſ.ꝛ examinaui plene: quid de termino ad ꝓbandũ ꝛ probatũ habendũ:ꝛ de ſingulis.dic vt ibi. ¶ Secũdus terminus eſt publicatio:hic videndu3 an publicatio ex ſe excludat:an ꝓpter aliud tex.ibi repulſio ponderãt publicationē.I.e.itimauit.c.cãm.c. de teſtibus.c. cũ veniſſent.c.ex tenore.ꝛ.c.cu3 cã3.ꝛ eſt hic cõe loqui glo. ꝛ doc.in l.per hanc.C.de tēp.app.alii textus ponderant dicere teſtificata:vel atteſtationes ꝑcunctare:vel perlegere: vel videre:vel tractare:vel ex diſputatione cognoſcere.I.e. cõſtitutus.iij.vbi glo.firmat publicationē nõ ponderãda3: ſed didicere teſtificata.ad h̄.I.e.veniens.ꝛ.c.cũ in tua.ꝛ.c.vltra tertiã.ꝛ dicta auc.de teſti.ſ.q2 vero:icipiendo a teſtib9. de iure ff.ꝫ.vel codicis nõ reperio tex.excludentez facultatē probandi ex publicatiõe:qnimo nec ex percunctatiõe: vel vidicere teſtificata:imo vſq; ad ſniam poterat q́ſq; pro

bare:nec diſtinguebatur inter alios nouos vel antiquos.l. officiũ.ff.de rei ven.ꝛ.l.exceptionē.C.de proba.ꝛ hec veru3 q̄ñ nõ cõtingebat repetitio eorũdē teſtium:vt.l.repeti.ff.e.ꝛ .l.ſi qui.C.de teſti.qui dicit idē q̄.c.preſentata.I.e.titu.imo expſſe ꝑmittebaſ:vt dicit tex.in.l.de teſtib9.C.e.ti.no.in.l. per hanc indiſtincte ꝑmittebaſ probari nõ probatũ:ſed per iura noviſſima autēticorũ eſt ꝓuiſu3:ꝛ nõ cauillãdo litteraz tex.auc.de teſti.ſ.q2 vero multi:ꝓuidet circa duo.primum q̄ñ eſt facta tertia ꝓductio:ꝛ iſtud ꝓhibet in duob9 caſib9 indiſtincte quartã ꝓductionē. Primus q̄ñ renunciauerit:ꝛ edictũ accepit:vel edictiõez.i.aperturã teſtiũ: vt q2 teſtes ſunt publicati. Secũdus q̄ñ fcã eſt tertia productio ſine edicto ꝛ publicatiõe:ꝛ q̄rtã ꝑmittit cũ ſolēnitate legali:de qua I.e.vltra tertiã. Scđ3 principale circa q̄ ꝓuidet eſt ibi in v̄. illud tñ:q̄ñ vnica tantũ facta eſt ꝓductio:ꝛ hoc caſu prohibet ꝓductionē:q̄ñ teſtificata didicerit ex ſe:vl̄ per aliã:aut per diſputationē:vel teſtimonia ꝑcunctauerit:ꝛ nõ ponderat ſ̄ edictionē vel publicationez.d.Bar.in auc.qui ſemel .C.de teſti.dicit q̄ in dictis teſtiũ occurrit duplex publicatio:vna que ſumiſ ad hoc.vt ſcriptura fcã de dictis teſtium ſit publica ꝛ autētica:vt ſic faciat fidē.de qua.ff.ð re iudi.l. geſta.ꝛ.l.ſola3.C.de teſti.nã occulta dicta teſtiũ nõ ſunt publica:nec ſunt autētica fcã:vt in.c.cãm q3.ij.I.e.ti.quedã eſt publicatio que fit ptibus de dictis teſtiũ:ꝛ dicit q̄ de hac loquiſ tex.in.d.ſ.q2 vero multi.ibi edictum acceperit:vel editionez accepit:q2 glo.dicit.i.aperturam:ꝛ dicit q̄ iſti duo actus cõiter ſimul fiunt. Ber.aũt.I.e.cõſtitutus.ij.tenet q̄ nõ ſufficit publicatio:ſed exigitur teſtificata didicere. Idez Guil.in ſpe.de teſte.ſ.ſatis vtiliter.ver.ſed quid ſi publicate.ꝛ ver.ſed nunqđ vr̄:dicit tñ q̄ clemēs defendebat partē vt ſufficeret ſola publicatio per tex.ſ̄.alr̄. Innocē.in.c.vltra tertiã diſtinguit iter ſolēnē publicationē:ꝛ hic ipediat:ꝛ nõ ſolēnem:ꝛ hoc non ipediat. Scđo ibi exigunt q̄ nedũ didicerint:ſed percunctauerint:q̄ notat v̄bũ percũctare.in.d.ſ. q2 vero de teſti.ꝛ.d.c.vltra tertiã:vel q2 ceſſat cã:q2 l3 ſemel viderit teſtes:per hoc nõ adeſt cã finalis:vt poſſit inſtrui ad ſubornandos teſtes:niſi ꝑfecte ꝑcunctauerit.cõſulunt tñ q̄ q̄ꝺ cito videt atteſtatiões eē ſuas deſiſtat a lectiõe earũ:ꝛ ſic nõ ipediaſ a ꝓductiõe:q̄ñ ꝓ̄ſumatur ꝑcunctaſſe. Joã.and. hic vr̄ velle q̄ ſola publicatio ipediat:ꝛ q̄ ſola non ſit rõ repellēs ꝓductionē teſtiũ:q2 timeaſ ſubornatio:q2 ſi ſolo hec eſſet vera:etiã non publicatis atteſtationibus:nec didicitis teſtificatis:nõ liceret ꝓducere teſtes:cum ſemꝑ eſſet timor ſubornationis:ſed huic rõni bñ r̄ñdetur q̄ nõ eſt tantus timor:cũ magis ſit inſtructus ex viſione teſtiu3:in quo defecerit:ꝛ q2 cũ videt ſe defeciſſe magis ſtimulatur ad ſubornandos teſtes.ſcđo dicit q̄ cõſequeretur q̄ ſi ꝓduxeri3 teſtes ꝛ ipſi nihil dixerint publicatis atteſtationibus:ꝛ didicitis teſtificatis:ia3 liceret teſtes producere:q2 hic nõ inſtruitur ex viſione atteſtationu3 in quo defecerit vt ſic poſſit ſubornare teſtes:poſſet etia3 huic r̄ñderi:q2 ſaltim inſtigatur plus ad ſubornandũ ex quo deficit ideo ipſe dicit:q̄ vt hec euitenſ alia eſt rõ:q2 equũ fuit dare terminũ productionibus:ꝛ metam:q2 ſi p̄mos liceret producere ſecũdos:ergo poſt ſcđos terminos:ꝛ ſic in ifinitũ.publicatio ergo ſola excludat.i.c. conſtitutus.ij.I.e.ti.hoc limitat aliter:q2 putat ſolã publicationē ipedire:quãdo eſt facta pte p̄ſente:ꝛ nolēte:ꝛ ſic de3 intelligi q̄ dicit hic:ſecus ſi ſit fcã parte abſente:vel inuita: ꝛ ſic poteſt intelligi glo.in.c.conſtitutus:puto q̄ ſi facte ſunt tres productiones teſtiũ:ꝛ agitur de excludēda quarta:didicere teſtificata:vel percunctari:aut diſputationibus ſcire indifferenter excludit quartam:ꝛ idem ſi teſtes ſunt publicati:vt quia pars recepit edictionez.i.publicationē ꝛ aperturã:ꝛ hoc clare dicit.ſ.quia vero:al's ſi non didicit:nec publicatio facta eſt:admittitur cu3 ſolēnitate legali:vt.d.ſ.q2 vero multi.ꝛ.d.c.vltra tertiam:ſed ſi vna tñ eſt facta ꝓductio ad veritatez tex.in.ſ.illud non ponderat publicationē: ſed didicere teſtificata:vt patet ibi:q2 ſi ſemel ꝓduceres te-

ſtes:aut bis teſtificationem tractauerit:aut aduerſario hoc faciente ipſe diſputationē acceperit:ꝛ ex hoc didicerit teſtificata:nō habebit oīo licentiā vlla vlterius vti productione: hic mihi de publicatione.attendit autē mentio ſit tex.tñ nſi ꝥ ponderāt:vt.ſ.allegaui:ꝛ hoc pōderat tex.nouus clemē. dic ꝙ publicatio ſumit multipliciter:quedā publicatio que ſit a teſte de eo ꝙ dixit vt qꝛ iterrogatꝰ aperte dicit quid teſtificatus eſt:ꝛ hec nō īpedit productionem:ꝛ hec ſunt dicta doc.in.c.vltra tertiā.de teſti.ꝛ hoc qꝛ per vocē vnā volatilē nō poſſet ad ſubornandū plene inſtrui:de ꝓuile.cū3 ꝑſone. lib.vi. Itē quia poſſibile eſt teſtem falſum referre ad parti cōplacendū:de accu.inquiſitiōi.§.ſi.vel forte nō recordaſ: ꝛ ſup vola'ili verbo nō pōt plene fieri deliberatio:iō ad deliberandū libello voluerunt iura illū inſcriptis offerri deli. bel.ob.c.i.In auē.offeratur.C.de litis cōte.ꝛ hoc tene:qꝛ quid ſentiat Io.aj.q.i.in prīn ic:ꝛ recitāt doc.de teſti.in nomine dñi:qui dicit teſtes nō examinādos pñte pte:vt nō excludaſ a ꝓbatione:de quo in ſpe.de teſte §.ſatis vtiliter.v. qd ſi reo audiēte. Idem de publicatione verbali facta a notario:ſaluo niſi ipſe plene peunctaſſet:ꝛ hoc deliberate manifeſtaſſet:vt no.I.e.vltra tertiā:ad ꝙ ibi ꝛ de teſti.§.qꝛ vero ibi per ſe vel aliū. Idē de publicatione verbali pñti:vt qꝛ dicit eſt probatū. Ide3 de publicatione que fieret ſolo v̄bo iudicis dicētis eſt probatū:vel nō eſt probatū:vt no.in.c.ſeriea.I.e.idem de alia publicatiōe extranei vel partie:niſi plene ſe inſtruxerint:ꝛ diſputatiōibus ſup dictis teſtiū.vt dicto .c.vltra tertiā.ed.§.quia vero Ide3 ſi publicatio ſit ſolēnis: ſed indiſcreta:qꝛ ambe ptes dicāt ꝙ publicatio nō fiat:cu3 intendant teſtes ꝓducere:vt no. Io.an.in.d.c.ſeries. Ide3 de ſolēn facta abſente pte:ꝙ intelligo etiā per cōtumacia3: vt ſtatim dicā. Idē ſi eſt facta inuita pte:vt no. Io.an.in.d. .c.conſtitutus. Relinquiſ ergo dubiu3 de ſcā pñte parte:ꝛ de ſolēni. Io.and.ꝛ Bar.ſtant ꝙ iſta excludat:in hac puto ꝙ ſi ſit ſcā poſt tertiā productionem:qꝛ h3 in ſe preſumptio ne iuris:ꝛ de iure incluſu3 didicere teſtificata indiſtincte hic repellat:vt in.§.qꝛ vero multi:vſq3 ad.ver.illud. Si antē ſit poſt primā:aut ſecūdā:puto ꝙ adhuc repellat:nō ex ſe:ſed ꝙ habet in ſe ꝑſumptiue incluſu3 didicere teſtificata:puto ꝙ ex hoc repellat:ſi tñ poſſet clare probare ſe teſtificata nō didiciſſe:vt qꝛ incōtinenti notarius ſe abſentauerit:cū actus poſt publicationē ſolēnem:ꝛ in cā modico tēpore:ꝙ ille nō potuit recipere teſtes:puto ꝙ nō repelleretur:idē ſi probaretur per iuramētū notarij:ꝛ ipſum qui diciſ teſtificata didiciſſe:ar.de ꝓcur.ex inſinuatiōe.ſolo autē iuramēto partis nō crederet:ꝛ.c.vltra tertiā.§.qꝛ vero nō obſtant:qꝛ loquunẜ qñ non eſt ſcā publicatio:ad h tex.qui pōderāt didicita teſtificata:etiā precipue.§.illud.ita equū:ꝛ rigoroſū eſt dicere publicationē repellere ſolā:cū etiā ipſum didicere teſtificata vt repellat ſic rigoroſu3:cū īpediat viā veritatis in ciuidāde. Nō ob.motiua Io.an.ꝙ debuit eſſe aliquis finis: qꝛ dico ꝙ alij ſunt termini abſq3 ꝙ h.addatur.ſ.tertia productio cū publicatiōe:quo cāu nō admittit abſq3 ſolēnitate legali. Itē ſubeſt termini ſtatutio:ſubeſt cāe ꝯcluſio:ꝛ alia ſimilia:vt dilatiōes ad probandu3.ff.de ſer.l.ſi.iii.q.iii.ſpa tium.de dila.c.i.C.de dila.per totu3. Indubio tñ vt dixi co ꝙ apparet publicatio ſolēnis:preſente pte:ꝑſumiẜ didiciſſe teſtificata:ꝛ h tenet Guil.de mon.laudu.ꝛ ſte.vbi dicūt ꝙ publicatio cū poſſibilitate didicendi teſtificata.excludit facultatē probandi per teſtes:ad tex.aūt qui ponderāt publicationē. Reſpō.ꝙ ponderant:nō quaſi publicatio ex ſe cōcludat:ſed quia niſi preſumitur habere didicere teſtificata: cū ex tunc ſint atteſtationes ptibus ꝑmpte:ꝛ aperte. Ite3 ꝑ hoc concluditur ꝙ ipſum didicere teſtificata vere vl' ꝑſumptiue ſufficit abſq3 publicatione ꝑſumptiue:idē dicit Bar. in dicta auē.ſi facta eſſet publicatio nō legitime:qꝛ pte non citata:ꝛ contigiſſet didicita fore teſtificata: ipſum didicere teſtificata impedit productionē:per hoc p3 ꝙ qñ atteſtatio nes ſunt depoſite penes partē aperte:vel ſigillate:ꝛ ſunt reddite aperte:vt in.c.vltra tertiam.I.e.ibi ſubtraxit ꝛc.in.§.qꝛ vero ad hoc.I.e.conſtitutus.i.ſecus ſi clauſe ſunt reddite:vt ibi:idem ſi didicerit per aduocatum eius: vel alium pro eo agentem:qui viderit perfecte:vt dicto.§.qꝛ vero:ꝛ idē ſi ex diſputatione cū parte hoc perpenderit:vt in dicto.§.qꝛ vero:non tñ puto ꝙ hoc didicerit ex preſumptione ſententie: vt quia ſententia lata cōtra ſe abſente3 velit ꝓducere teſtes in cauſa appellationis:ꝛ opponitur ꝙ preſumitur ex ſentē·tia quā habuit cōtra ſe:ſcis ꝙ teſtes nō probauerint:qꝛ per hoc non perfecte inſtituitur:quia aliud ꝙ̄ probatio potuit mouere iudicem cum non ſemper alliget animū ſuu3 ꝛc.ꝛ quia non perfecte ex hoc inſtruitur ad ſubornandos teſtes. Inquantum dixi non poſſe producere teſtes publicatis atteſtationibus:ꝛ didicitis teſtificatis:eſt veru3 ſiue didicerit teſtificata ſuoꝝ ſiue alioꝝ.i.alterius partis:quia nō poterit teſtes producere:vt no.glo.in auē.de teſti.§.ſi vero:in verbo ꝓductionē.in fi.ꝛ tenet ſpe.in dicto.§.ſatis vtiliter.ver. ꝙ autem dixi:ꝛ eſt veru3 ꝙ publicatio ſuorum prohibet inquantum ad iuuandos ſuos vult producere:ꝛ aliorum: vel alterius partis:inquantum vellet illos reprobare:ꝛ directo vt dicam.I.e.ſic etiam legiſte voluerunt ꝙ ſuper directo cō·trario non poſſint teſtes ꝓduci. ¶ Quero quos articulos excludat:quas probationes:noui omnino articuli excludū tur:nō ꝓpter publicationē:ſed quia ſunt īpertinentes:ꝛ non releuāt probationem:vt in.c.cū cōtingat.de offi.dele.ꝛ i.l. ad probationem.C.de proba. Si ſunt noui ꝛ pertinētes nō repelluntur:nō quia deducibiles:nec etiā ex publicatiōe:qꝛ non timetur ſubornationes ſuper nouo articulo ſuper quo non ſunt producte probationes:ꝛ ſic ceſſat ſubornatiōis timor:h credo etiam ſi teſtes iurati ſuper certo articulo:ſup nouo fuerint īterrogati:ꝛ reſponderūt:ſiue etiā nō reſponderunt:quia inquātū deponūt vl' īterrogantur extra articulos:nihil valet ꝙ agunt:ꝛ perinde eſt ac ſi catuiſſent:ꝛ interrogati nō eſſent:ſecus ſi iuraſſent ſuper tota cauſa:quia tūc non poterunt recipi ſuper aliquo articulo etiam nouo incluſio impetitione:quia a principio ſup tota cauſa ꝛ omnibus articulis veritatem dicere debuerunt totam:quia ſic iurare cenſentur de accu.dilecti ꝛ no.glo.hic:quia iurant plenam dicere veritatem. Si tamen ſint data īterrogatoria:ꝛ defectu iudicis ſup toto non interrogantis non depoſuerint qd iuris dicam.I.e.per tuas. Si antiqui ſunt ſuper his prohibetur productio:dicit tamen glo.I.e.cum in tua ꝙ ꝓhibetur productio niſi ſit facta proteſtatio tēpore publicationis:ꝙ intendit teſtes producere:vt dicit glo.ibi:que nō placet Io. and.licet glo.etiam idem ſenſerit.iij.q.ix.teſtes.ver. Item teſtibus per .c.preſentium.I.eo.tit.quia facile eſſet perti proteſtando hec omnia iura eludere:ꝛ quia ex hoc non tollitur preſumptio ſubornationis:ꝛ ſic cauſa repellens productiones:nec proficit proteſtari contra id ex quo preſumitur dolus dep ſump.c.i.d homici.c.ij.lib.vj.C.ad.l.cor.de ſicca.l. .i.ſaluo niſi ſm Ioan.and.huiuſmodi proteſtatio eſſet veſtita conſenſu aduerſe partis:vt no.in dicto .c. cum in tua. Item hoc eſt verum:ſiue teſtes aliquid depoſuerint:ſiue articulo: ſiue nihil depoſuerint:ſiue fuerint interrogati: ſiue non fuerint interrogati culpa partis dūmodo fuerint producti:hoc regulare eſt. Fallit primo quando adeſt proteſtatio conuentionalis vel veſtita:vt eſt dictum. Fallit ſecūdo quādo dicta teſtium ſunt nulla:vt.I.e.cum cauſam.inꝰ fi. vltime glo.hic ne pereat facultas probandi:ꝛ h quomodocunq3 ſint nulle:vel ex defectu poteſtatis recipientis:vel qꝛ ad receptione3 pars non fuit citata:ꝛ hoc tenent glo.in cle. teſtibus:in verbo rite:ꝛ.d.de rota ſua concluſi.cclviij.etia3 quādo publicate ſunt ad inſtantiam producere volentes.ꝛ tenet Pau.de ſte.in cle.teſtibꝰ:ꝛ hoc verū quādo atteſtatiōes ſunt oīo nulle:ſecus ſi alique exceptiōes elidibiles:ſ3 Pau.in.d.cle.teſtibus. Fallit tertio qñ culpa iudicis teſtes nō ſūt ſm interrogatoriu3 īterrogati.vel nō ſunt interrogati vt debēt:qꝛ et publicatis atteſtationibꝰ repetunẜ:ſ3

ea que dicā.J.e.per tuas:ſm Jo.an.hic ⁊ ſpe.in ti.de teſte.§.
ſatis vtiliter.v.viij.ſi examinator. Fallit quarto qñ de vo
luntate ptiū producūtur teſtes publicatis atteſtationib⁹:ſʒ
Jo.an.hic:q: fauore partiū hoc itroductū eſt:ergo huic fa
uori renunciare pñt:de regula ad apoſtolicaʒ:⁊.c.pe.maxi-
me cū hoc nō habeat infallibilem ꝓhibitionē:ꝙ patet ex
premiſſis:⁊ hoc tʒ Hoſti.J.e.pñtata:ꝙ puto in cā vbi tangit
ꝑiudiciū ptiū:ſʒ ſecus ſi tangeret publicū:q: tūc illi renun
ciare nō pñt.de ſo.cōpe.ſi diligēti. Nec ob.ꝙ futurus do-
lus non poſſit remitti per actū.l.ſi vnus.§.illud.ff.de pac.⁊
no.de iureiurā.quēadmodū:q: illud eſt verū in vero dolo:
nō in ꝑſumpto. Fallit quinto ſi princeps expꝰſſe.per Rptū
hoc cōcedit.vt no.ſpe.in ti.de teſti.in ite.§.vltio.ver.quid ſi
in cā:⁊ de teſte.§.ſatis vtiliter.v.xviij.ꝙ intellige ſi facit ex
certa ſcīa:alr̃ nō vʒ Rptū:cuʒ illi derogeť expreſſe ꝑ iur:vt
in auč.de teſti.§.quia vero.verſi.illud.in fi.ibi.nec ſi diuina
hic miſſio ⁊c. Fallit.vj.quando teſtes non ſunt publicati in
iudicio:ſed recepti ⁊ publicati:ad eternam rei memoriam:
ſm formam.c.ſignificauit.J.e.tīn.ad ꝙ.c.veniens.J.e. ma-
xime ſi nullus tūc fuit vocatus:nec aliq̄ ſolemnitas adhibi-
ta:vt in.d.c.ſignificauit:⁊ hoc tenet:lʒ aliqui fuerint in opi.
ꝙ eēt in optiōe illius:cōtra quē ſunt producti:an illos velit
recipere:an nō:⁊ ſtare atteſtationibus:an nō:an velit iterato
examinari p.c.pñtata.⁊.c.veniens.ij.⁊.C.e.l.ſi.ꝙ non pla-
cet:q: ad aliud fuerūt tunc iducti:ſm pe.in.d.§.ſatis vtili-
ter.ver.xvij. Fallit.vij.qñ ꝑdite ſunt atteſtatiōes:quo caſu
ſi ꝑdunť apud iudicē:vel notariū:vel ꝑſonā publicam:non
poterit ꝓducere ſm aliquos:q: hʒ regreſſum cōtra illā ꝑſo
nam ad intereſſe.C.de ap.ne.cās.C.de teſti.ſi qñ.ſed placet
ſpe.ꝙ etiā poſſit ꝓducere:q: piculū eſt litigare cū iudice:⁊
difficile ꝓbare itereſſe:vel ſaltē ꝓuidebitur ſibi ex clauſula
generali:ſi ꝑdunť apud eū:cōtra quē producunť:⁊ illo re-
ſartiet expēſas:⁊ iterū producūtur:vt.ff.de inoffi.te.nihil.§.
fi.⁊.ff.ſi quis ob.ca.te.ꝙ aūt.§.nō ſimpliciter. Si ꝑdite ſunt
penes producentē iputet ſibi:alr̃ daretur materia dicendi ſe
ꝑdidiſſe:vt poſſit producere:vt alios poſſit ſubornare.ff.de
iureiur.aīt ꝑtor.§.i.ad ꝙ.J.e.conſtitutus.niſi ꝓbet ſe eām ſi-
ne culpa acta ꝑdidiſſe:nā tunc ſuccurriť ex clauſula.ff.ſi qs
ex argentarijs.§.ſi.⁊.l.ſi.de priuile.cuʒ olim.⁊ hoc tʒ ſpe.in
.d.§.ſatis vtiliter.in fi.ver.ſed qd ſi teſtibus. Fallit.viij.qñ
vi reſtitutiōis ſubuenitur aduerſus ꝓbationē obmiſſaʒ an
poſſit ꝓbare etiā dīdicita teſtificatis:⁊ an dari poſſit reſti
tutio:q: non ꝓbatum an dīdicita teſtificata:vel publicatas
atteſtationes rōne minoris etatis:aut ꝓpter fauorem eccle
ſie:dic de hoc vt plene.per Jnno.⁊ Hoſti.ō.de in inte.reſti.
auditis:⁊ ꝑ Bart.in.l.i.§.nunciatio.ff.de no.op.nū.dixi in
illo.c.auditis.de reſtitutiōe aūt que datur ex clauſula gene
rali.dicit Jnno.i.c.ītimauit.J.e.⁊ idē.Hoſti.ꝙ dāda eſt re-
ſtitutio.ff.ex qui ca.ma.l.i.maxīe ꝑſtito a petēte iuramēto:
ꝙ h malitioſe nō petet. Jn auč.e.§.q: vo multi.vbi etiā poſt
cōcluſionē admittitur:que plus dʒ ipedire ꝙ̄ ſola renuncia
tio.ad hoc.ff.de eden.ſi qs ex argētarijs.§.ſi.⁊.l.ſe.licet ali-
qui dicāt hoc ſolū ꝑmitti ꝑ bñficiū reſtitutiōis ſpālē.ō quo
.ō.de reſti.in ite.ꝑ totum:⁊ hoc plus placet:ſm Jnno.in.d.
.c.ītimauit. Fallit.ix.an nulli teſtes ſunt producti:lʒ ſit da-
tus articulus:q: tex.maxīe in.d.§.q: vero pōderat ꝓductio
nē:⁊ in.§.illud. ¶ De tertia ſpecie artitulorū qñ articulus
eſt directo ꝯtrarius:vel directo ꝯdictorius.tex.h.⁊ in cle.i.
.e.ti.dicit teſtes nō poſſe ꝑduci:ad hoc.J.e.de teſtib⁹.⁊.c.cū
veniſſent:⁊ in.d.§.q: vero mlti.in tex.⁊ in glo.dic:ſʒ Bar.
ſi teſtes ꝓducunť ꝯtra ꝑmos ad reprobationē perſone tm̄
pñt:q: hic eſt nouus articulus:⁊ qñ poſſint ad hoc teſtes ꝓ-
duci:⁊ debeant recipi:dixi.in.c.ex pte ade.ō.e.⁊ no.in auč.
.C.e.⁊ quot vicibus poſſint reprobari.dic vt in.c.lʒ dilectus
J.e.⁊.c.pñtium.e.ti.lib.vi. Si teſtes producuntur ad repro
bationē ꝑſonarū:⁊ dictorū:ſimul ⁊ idē:q: nouus eſt articu-
lus:vt ſi teſtis dicit ꝙ tal ia poſſedit iaʒ ſunt.xxx.anni.⁊ ego
ad eius reprobationē ꝓduco teſtes ad ꝓbandū ꝙ non eſt.

xxv.an.⁊ hoc reddit ꝑſonā inhabilē:q: non potuit ſcire que
ſunt fcā iā ſunt.xxx.anni. Jtem reddit eius dictuʒ falſum ⁊
hñ:ſm Bar.in dicto auč.qui ſemel. Si ad reprobationeʒ
dictorū cū regula eſt ꝙ publicatis atteſtatiōibus nō pñt te-
ſtes ꝓduci. Fallit primo qñ allegatur falſitas cū occupa-
tione:⁊ aſſignať ꝑ cā:q: tūc ſententia non obſtat ꝓductioni
fortius nō obſtat publicatio:de ꝑmo pʒ.ō.lʒ cām.ff.de re iu-
di.l.diuus.⁊ dicit Ja.mat.ſicut ſentētia venalis:vt.l.vena-
les.C.qñ ꝓuo.nō eſt nec.⁊ ꝓpter h ponitur hic pro regula:
q: vbi nō obſtat ſnīa ꝓductioni teſtiū:nō ob.publicatio ad
qđ.J.e.ſeries.⁊.c.cum in tua.⁊.c.veniens. Fallit ſcđo qñ te
ſtes qui ꝓducunť ſup directo cōtrarijs:tēdunt ad reproba
tionē dictorū teſtiū reprobatoriorū ⁊ cōtra cōfirmationem
primo ꝓbatoriorū:qui prīo fuerūt producti:⁊ ſic reſtringiť
regula:qñ teſtes producunť ſuper directo contrarijs ad re
probandū probatorios:⁊ iō q: ſi ꝓbaui:⁊ teſtes mei repro
bentur in dictis nō eſt quid mihi iputet:ſi confiſus de pro-
batione meorū teſtiū:nō ꝓduxi teſtes ad reprobandum re
probatorios añ publicas atteſtationes ſup reprobatorijs:
⁊ ſic anteꝙ̄ viderim meos reprobatos:iō admittor:ne mihi
pareat facultas ꝓbādi.h dicere gl.J.e.ex tenore.doc.in.c.ſe-
ries.Jnno.J.e.cū clamor:⁊ eſt caſus ſm vnū itellectū in.c.cū
in tua.J.e.ꝙ procedit.vbi etiaʒ ſi tertia productio veniat ad
cōfirmādā ꝑmā probationē nō plenā:ſed ſemiplenā:⁊ ſum
mariā:ideo ſi ꝓductio veniat ad roborationē iſtrī:⁊ repro
bationē alicuius actiōis facte ad iſtructionē.de fi.iſtru.cuʒ
Joannes:ad reprobationē aūt teſtiū per iſtrumentū vel ex
ſerie dictorū:eſt planū illaʒ fieri poſſet.iiij.q.iij.teſtes.verſi.
Jtē teſtib⁹.C.de teſti.l.teſtib⁹. ¶ De quarta aūt ſpecie ar-
ticulorū.ſ.qñ articuli ſunt indirecte ꝯrij.vel indirecte ꝯdi-
ctorij:cōiter doc.⁊ glo.volunt teſtes admitti:non obſtante
publicatiōe:vel ꝙ ſint dīdicita teſtificata:⁊ hoc tenet glo.in
dicta cle.teſtib⁹:⁊ ibi Pau.⁊ Bart.in.d.auč.qui ſemel:⁊
tex.vł tenēdo ꝙ ibi nulla ſit ſpālitas.J.e.ex tenore:ad qđ de
remic.ſup h.h limitāt prīo verū qñ articulus a principio nō
fuit de articulate formatus:exprimēdo circūſtantias:ꝙ de
idirecte ꝯria potuit iſtrui:volēs ꝓbare idirectā:q: tunc nō
pōt iputare q̄re teſtes nō ꝓduxit añ:ſecus ſi fuit de articu-
late formatus:q: potuit indirecte ꝯria inſtrui.dictū eſt Jo.
iiij.q.iij.teſtes.ver. Jtē teſtib⁹:ad hoc glo.de ꝓba.iurauit:
⁊.c.ſeries:⁊ dictū Cy.in.d.l.teſtib⁹:⁊ eſt exemplū articulus
formeť ꝙ titius cū berta ꝯxit tali die:⁊ tali loco:tunc nō lʒ:
ſecus ſi articulus ſit formatus ꝙ titius cū berta ꝯxit ſimplr̃:
tūc poterit ꝓducere teſtes:hec oīa procedūt qñ poſt publi-
catas atteſtatiōes:vel dīdicita teſtificata:ptes ꝑncipales vo
lūt ꝓducere teſtes:ſʒ añ ſucceſſores eſt dubiū:q: ipſi viden
tur hr̃e iuſtaʒ cām ignorātie:vt in regula ſi qs in ius.de re.
iur.lib.vi.ff.de re.iur.qui in alteri⁹:puto ꝯriū:q: ſucceſſor ꝑ
oīa ſuccedit in ius ei⁹ a quo hʒ cām:⁊ ex quo nihil cū eo eſt ge
ſtū:vt no.in.d.regula qui in alteri⁹:⁊ ꝙ no.in.l.cū filius.§.
in hac.ff.de ver.ob.⁊ q: eo ipſo adeſt ꝑſumptio:ꝙ ſciant ſe
nō ꝓbaſſe cū vult.nō cōtētus ꝓductiōis defuncti altaʒ facē
ꝓductionē. Nūquid autē tertius cōparēs pro ſuo intereſſe
publicatis atteſtatiōib⁹ cū ꝑncipali poſſit ꝓducere teſtes.
dixi poſt Jnno.de re iudi.cū ſup.dic vt ibi plene. ¶ Que-
ro q̄s ꝓbatiōes excludat:dic ꝙ iſta materia ꝓbeť:qñ ſuper
ꝓbatiōe teſtiū repetiť ꝓbatio teſtiū:ſec⁹ ſi ſup alia ꝓbatiōe
ꝙ̄ teſtiū ꝓducanť teſtes:vel ſup ꝓbatiōe teſtiū ꝓducať ꝓ
batio alteri⁹ ſpēi:ad h ꝙ in ſili no.J.e.lʒ dilect⁹:vñ nō exclu
dit publicatio ꝓbatiōes iuris cōfeſſiōes:vt.J.de fi.iſtru.cuʒ
Joannes:nec ꝓbatiōeʒ inſtrī:⁊ ſi eſt ꝓbatū ꝑ inſtrm nō ex
cluditur probatio teſtiū:⁊ q: in talibus ceſſat timor ſubor-
nationis:ad hoc glo.iiij.q.iij.§. Jtem in criminali.ver.ſi qs
teſtibus:⁊ ꝙ ibi no.glo.nec ob.ſi dicatur ꝙ etiam produ-
ctioni inſtrumēti poteſt adeſſe timor ſubornatiōis:vt ſi nō
eſt probatū per teſtes:poteſt ſubornare notariū:vt in aſſum
ptiōe iſtrumēti ſuppleat in quo dꝑfecerūt teſtes:vł ad repro
batōeʒ:vt directo reprobet:⁊ facili⁹ poterit ſubornari vnus

ꝙ plures teſtes:q2 nõ timet̃ ſit ſubornatio in notario: cuius fidei publica magiſtratu q de ſui cõdictiõe ſe dz informare eſt approbata:e q2 hʒ officiũ de publico:e ꝓ talib⁹ pſumit.l.e pure.§.ne paſſim.ff.de re.eo.de re iudi.ſicut.õ renũ. in pñta:teſtis lʒ in actu teſtificãdi dicat̃ publicũ officiũ gerere:ipſa3 ptãi ẽ nõ hʒ de publico:ſʒ n natura:vt dicit Inno. de elec.nihil. Jtẽ dato ꝙ rõ pungeret in talib⁹ ad auguſtã dã ꝓbationẽ:nõ eſt extendẽda inia:e ſufficit ꝙ non reperit̃ ꝓhibitũ:q2 hoc rigoroſũ3 eſt:tẽdẽs ad opiendã nptură veritatis ꝓ que dico ꝙ ſi ꝓducto inſtrumẽto apperet nõ pſecte ꝓbare poſſet ꝓducere e teſtes:e aliud iſtrm̃ ad ſupplẽdũ in eo ꝙ defeciſſet prim̃ã inſtrumẽtũ:e hoc tenẽdũ:e hec ſufficiãt q̃ ad iſtãtiã pncipalẽ:e q̃ ad t̃mios publicatiõis:e ꝯcluſiõis:de nliis aũt terminis vt ſufficient ꝓductiõis:e renũciatiõis:e cõcluſiõis:non ꝓſequor hic:q2 dicã in locis ſuis. ¶ Uenio ad ſm articulũ principalẽ.ſ.qd iuris variata inſtantia de principali ad appellat.onẽ:an lʒ ꝓducere teſtes: publicatis atteſtatiõib⁹:vel dídicitis teſtificatis:e h eſt pncipalis paſſus h examinãdus.glo.iuris ciuilis meã appellatiõis pmittunt:tex.iuris canonici faciũt ꝯ:quaꝫ opi.ſup h tegi.ĩmediate poſt glo.h ſit ꝓ regula ꝙ in oibus caſibus in qbus dicit̃ articulos nõ ndmitti:vt ĩpertinẽtes:in cã pncipali:ſtẽ e foꝛtius in cã appellatiõis. Scdo ꝙ in oib⁹ caſib⁹:in qb⁹ lʒ ꝓducere teſtes:in cã principali:vel alias ꝓbationes. Nõ ob.publicatione:vel didicere teſtificata . in oibus illis:e foꝛtius lʒ in cã appellatiõis:relinquit̃ ergo dubitatio:qñ teſtes repetunt̃:vel nouiter ꝓducunt̃:ſup articul̃ antiquo eiſdẽ:quo ad formã vel directo ꝯrio:vl ꝯdictorio: in qbus non lʒ in cã principali:in h vr̃ diſcoꝛdia iter leges.e canones:e leges pmittũt canones [tñ] nõ mouent̃ legiſte ꝓ .l.ꝑ hac e.l.amplius.C.de tẽpo.ap.e.l.eos e.l.in offerendũ.C.de ap.ſecundo:q2 de iure antiquo nõ erat ꝓhibitus teſtes ꝓducere:ad ꝓbãdũ poſt dídicita teſtificata:in cauſa appellatiõis:vt dictis iurib⁹. Jus autẽ ſupueniens dʒ limitari e intelligi ſm antiqua iura:ex quo non apparet illud velle corrigere vl̃ agẽdi nõ ob.ꝓductioni publicatio:vl̃ didicere teſtificata:vt.j.c.veniẽs.ij.e.c.cũ inĩtra:ſed alius eſt ſi mo ꝓducere in cã pncipali:alius in cã appellatiõis:q2 in pncipali itẽdo ꝯdẽnare:vel abſoluere:in cã appellatiõis aũt ꝯfirmare.vel iſfirmare.C.de ap.l.eos. Igit̃ e hic tʒ Cy.e Ja. de are.in d.l.ꝑ hanc:vbi vult ꝙ leges ſeruẽtur in foro ſuo: e h cõfirmat:ꝙ vbi nõ obſtat ſnia publicatio:nec obſtat publicatio.de ꝓba.l.ꝑ.c.ſeriea.e.c.cũ3 in tua ꝯicto c.latoꝛ.e.c. cõſanguinei.Jo.de re iudi.e hãc regulaꝫ ponit hic Jo.and.e ponit in ſpe.de teſte.§.ſatis vi:ſtit:vbi enumerat caſus in quibus nõ obſtãte publicatiõe pñt ꝓduci teſtes:ſʒ in cã appellatiõis nõ ob.ſnia.vt.d.l.ꝑ hanc:e q2 eſt appellatione ſuſpẽſa:ergo nõ ob.publicatio:vel didicere teſtificata:hanc opi. fouet equitas:q2 rigoꝛ magnus eẽt in ſerie ꝑpter hanc ſuſpitionẽ ſubornationis ipediri via ad apturã vitatis:abſq3 remedio aliquo:e ſi dicat̃ poterit ſequi ꝙ oẽs ſuboꝛnabũt:ceſte e poterit ſeq̃ ꝙ nullus ſuboꝛnabit̃ e contra ſubornãtes:e ſubornatos iura i penis pundent ꝓ pena falſi:ꝓ canoniſtis ſunt iura iſta hic poſita.cũ ſi.e in c.ie.teſtib⁹.de teſti. Secundo ꝙ idẽptitas eſt rõnis.ſ.timoꝛis ſubornatiõis imo maioꝛ ĩ cã appellatiõis:ꝙ ibi maius piculũ vbi cãe variatio ergo iſtãtie cũ nõ variet cãm decidẽdi:nõ variare dʒ i deciſiones idẽptitatis iuris i vtroq3. Tertio ꝙ ſic atteſtatiões publicate trãſeunt valide ad iſtãtiã appellatiõis:vt ſup eis poſſit iudicari.in auc.de his qui igre.ad ap.§.illud:vide derenũ.in pſentia.ff.vt ea.poſ.pe.ad.tu.l.i.e ꝙ ibi no.e.C.de ap.l.bi qui ad ciuiliter ꝙ ibi no.ita debẽt trãſire cũ ſuo vitio:vt ſic ꝓbatiões ipedirẽt ſicut i pncipali:nã ille actus q trãſit vitiis:e nõ ſuſpẽſus:ad cãm appellatiõis vt ſup eo aliqd fundetur trãſit vitia vt ipediat agẽda ſic in pncipali.C.de ꝓcura.ita demũ vbi lite ꝯte.ſic trãſit vt ſup ea poſſit iniari.C.õ tẽp.ap. .l.ſi.e.J.de ap.c.i.ſic trãſit validus vt dilatõne nõ poſſint oppõi:vt.d.l.ita demũ.terminus aũt publicatiõis nõ ſuſpenditũ quo ad validitatẽ dictoꝝ teſtiũ.l.c.cãmq3 igit̃. Quarto dídicere teſtificata:e qd fieri qõ neqd hẽ ꝓfecto.& nec valet ſuſpẽdi appellatiõe.l.i bello.§.ſcã.ff.de capti.e hanc fouet egitaq3 ꝯſideraf hoĩes ruptos in cõcupiſcẽtia obtinendizã oculos:ꝙ ſupbie vite ꝓuocati:nõ dimitterẽt qñ ſub oꝛnarẽt e ꝯtingẽt plures ſuboꝛnare:cũ nã nſa ſit ꝓna.quas nõ ſubornarẽt e ſic plus via apiret̃ ad falſum q̃nd uerũ:õ equũ fuit ꝓductionẽ repellie:ꝙ tñ ſup h ſũt opi.de iure ciuili:q2 hoc ſpectat determinare ad eccleſiã:vbi ſunt opi.de iu reciuili:q ſi.ſint legi.ꝑ venerabile3.de iura.cal.c.i.de Rp. ſup iſte.de ꝓba.qñ ꝯ.de teſta. Raynutius.e.c. Raynaldus. Jn foro ciuili fũdata eſt opi.canonica determinata:e hoc tʒ Bar.l.i.ꝑ hãc.C.de tẽp.ap.nõ ob.l.ꝑ hãc e ſimiles: q2 debẽt itelligi qñ nõ ſunt dídicita teſtificata:vel qñ ꝓducunt̃ alie ꝓbatiões ꝙ teſtiũ iſtrumẽtoꝝ:e ſiſua3 vel qñ ꝓducunt̃ teſtes ſup nouis capitis dependẽnb⁹ a primis:vt hic: vel itelligunt̃ ſm antiq tpa:ſm q nõ erat adhuc ꝓhibitũ. Nõ ob.ꝙ variet̃ iſtãtia:e ſinie:ꝙ ſola variatio iſtantie nõ pmittit h:ſi ſi variet̃ finie:e h nõ variat̃ finie:q2 ꝯfirmar vl̃ iſfirmare:cã appellatiõis eq pollet illi ꝯdẽnare vl̃ abſolue: vt no.C.õ ap.l.eos.nõ ob.l.ſi.C.de teſti.q2 logt̃ ibi l teſtib⁹ ꝓductis corã arbitro:q nõ ꝓficiũt in cã appellatiõis:niſi ſʒ terminos e.ꝑductis.l.c.id ſm diſtinc.illã:lʒ teſtes ꝓducere ſi ꝓ nõ vult illos approbare.non obſtat ꝙ vbi nõ obſtat ſententia:e multominus publicatio e in cã appellatiõis nõ obſtat ſnia.& nec publicatio:q2 regla ꝓcedit qñ cã propter q̃ nõ obſtat ſnia cõcludit ad publicatiõe:e addicere teſtificata:ſecun ſi nõ cõcludat.nã ſi nõ obſtat ſnia ꝑpter falſitatẽ e coꝛruptionẽ teſtiũ:hic cã ꝯcludit ad coꝛruptionẽ teſtiũ e ad publicationẽ:ſi nõ obſtat ſnia ineñ infirmoniali:non obſtat ꝙ ſmini rigoꝛoſi l tali cã ſilẽt:ingẽtũ ipediret nptură veritatis:e ſic nõ obſtabit publicatio:e idẽ eẽt in qcũq3 cã:in q̃ ſnia nutriret peccũ irremiſſibile ꝓ ptẽ:q2 ſicut nõ obſtaret ſnia:ita nec publicatio:ſi mpr vbi nõ obſtat ſnia:q2 cã e ſumaria:nõ obſtabit e publicatio:q2 e teſtes ſunt ſuarie receptinõ ꝓſiciũt l plenaria cã:ſʒ vbi ſolũ ſnia eſt appellatiõe ſuſpẽſa:ita ſuſpẽſio cõcludit ad teſtes:nec ad atteſtationes ſuſceptas e publicatas:qn poſſint i cã appellatiõis ꝓduci:ſic nec obſtat appellatio:qn poſſit õ publicatiõe oppõi. ¶ Uenio ad tertium qd iuris ſi variet̃ iſtãtia pncipal:ad iſtãtiaꝫ nullitatis:an ꝓductis teſtib⁹ ĩ cã pncipali poſſint ꝓduci teſtes in iſtãtia nullitatis:dic ꝙ nullitas ꝯtingere pt circa oꝛdinatoꝛia iudicij:vt q2 ꝓcedit lite nõ ꝯte.vl̃ libello nõ porrecto:vel ꝑpter defectũ pſtitie:e h nõ ẽ dubiũ:q2 ꝓductiõe actois hec pñt patere:e ſi nõ appent acta talia pñt ꝓbari ꝑ teſtes:q2 h ẽ nouus articulus:e depẽdẽs:q2 ꝯcludit ad cãs. Sit̃ ẽt pão dicta nullitas:e publicate eẽnt atteſtatiões: ſup ꝓbatiõib⁹ defect⁹ iuriſdictiõis:vel libelli nõ porrecti: ſi poſtea alie ꝓbatiões:teſtiũ ꝓducerent̃ ſup eodẽ.i.eadẽ in ſtãtia.nec poſſent ꝓduci ſup eiſdẽ articul̃.publicati atteſtationib⁹.niſi put.õ dixi i cã appellatiõis.vt i.c.cõſtitutus.l.c. ti. Si aũt nullitas ſurgit ex iniuſtitia circa merita.tunc ſi ex patẽti iniuſtitia ſnie.nõ eſt dubiũ q2 hec ſi põt ꝓbari.niſi ex iſtione ſnie.vt de offi.dele.cu3 cõtingat.vel ſi ꝓbaret̃ ꝑ teſtes qui viderũt ſniaꝫ.ſm formã de priuile.cũ olim.poſſent ꝓduci:q2 h eſt nouus articulus.e ſi ſup eo eſſent publicate atteſtatiões.ſup eodẽ.vel directe cõtrario.nõ poſſent ꝓduci teſtes:niſi put dixi in iſtantia appellatiõis. Si ꝯtendatur de nullitate:q2 lata eſt ſnia ꝑ falſos coꝛruptos teſtes.vel falſos contra abſentem dolo preſentie:vt.l.ſi ꝑtoꝛ.§.marcellus.de iudi.de re iudi.cum bertoldus:e no.de Rp.cum dilecta:tũc põt ꝓduci ſup directe ꝯtrario ad ꝓbãdũ ꝙ ſnſus corrupti dixerint.vl̃ ad ꝓbãdũ ꝙ ꝑ falſos dolo pntie:q2 tũc nõ obſtat ſnia:ex cã cõcludente ad ꝓbationem.nõ obſtabit ergo publicatio.de ꝓba.lʒ cãm:e ꝑ regulã quã ponunt doc.que ꝓbat.l.c.ſeries.e.c. veniẽs.ij.e hoc tenẽt oẽs canoniſte:tenuit e Hico.de mat.e ſeqt̃ Bar.in dicta auc.q ſemel. Si tñ pars aliacuius teſtes ſunt reprobati:vellet ali-

es producere: poſſet & publicatis atteſtationibus ad finem
cóprobádi primá ꝓbatióes: vt dixi.ſ. & no.glo.i.ſ.c.ex teno
re: & Inno.ſ.c.cū clamor: & ad finē impediēdi infirmatióes:
ad finē aūt vt cóſirmeť.idē ſi petita cē coꝛā iudice nullita
tis cóſirmari: vt no.de offi.dele.cū contingat: de ap.dilecto
ff.de ap.ſi expreſſim: & C.qñ pūo.nō eſt ne.l.ij.& l.ſi vt ꝑpo
nis.C.quo & qñ iudex: per bar.idem ſi non peteret ipſam cō
firmari tenēdo ꝙ no. Inn.in dicto.c.cū ꝯtingat.ff.de ꝓba.
circa: & de reſti.ſpo.ex cōqōne. Si aūt ꝯtenderet ſola falſi-
tas: q2 nō fit per viam nullitatis: ſed reſtōnis: dicā in ſequē-
ti mēbro: pōt qñ q3 dici de nullitate ſnie: q2 tales ſunt ſnie: ꝙ
nō trāſeunt in rem iudi.que pñt tractari per viā nullitatis
vt no.glo.de reſti.ſpo.ex parte: vbi dixi: vt in ſniſo cenſures
& mřimonialibus: & que peccatū irremiſſibile nutriūt: & tex.
vř ꝙ nō ob.publicatione poſſunt teſtes ꝓduci: de teſti.ſeri
es: & c.cum in tua. Inſ.vř tex.de ꝓba.iurauit: & c.cōſtitut⁹
iij.ſ.c.obmiſſis opi.de qbus in.c.cū in tua: & in.c.ſeries. Jo.
an.in.c.ſeries cōcluderet ꝙ publicatis atteſtationibus non
l3 teſtes ꝓducere ſtāti ꝯ mřimoniū: & l3 ꝓducere ſtāti ꝓ ma
trimonio: & hoc fauore mřimonij: q2 fauor eſt ex pte ſtātis
ꝓ eo: odium ſtanti ꝯ mřimoniū pēdet in hoc a quo ſurgat
hec ptās ꝓducēdi teſtes: publicatis atteſtatióib⁹: qdam di
cunt fauore mřimonij hoc operi: & ſ3 hanc ꝓcederet Joā.
an.ſi hec ſola eſſet rō. Scda rō ē q2 agiť mā peccati: cui nul-
lū vinculū obuiare pōt.qn veritas diegať: & ſic nec publica
tio. Tertia rō: q2 ſnia nō obſtat: forti⁹ nec publicatio: & has
rōnes oēs tāgit glo.in.c.iurauit: & c.ſeries.ſ.e.ti.due vltime
placent: & vltima eſt cā imediata: penultima eſt cā cāe: ideo
puto ꝙ facultas ꝓducēdi teſtes ſup eiſdem: vel directo cō
trarijs regulętur a regula ſnie: vt ibi in cā mřimoniali ſen-
tentia obſtat: & trāſit in rem iudi.ibi obſtat publicatio: & vbi
nō obſtat: nec obſtet publicatio: ad qđ declarandū pono ꝓ
cōſtanti: ꝙ trāſitus in rem iudi.in quacūq3 mā pendet ex ac
geſcere ſnie: & acgeſcere poſſe: ideo trāſit vbi acgeſcūt: & ac
geſcere pñt: & nō trāſit vbi nō acgeſcūt: nec acquieſcere pñt:
vt in.c.ꝙ ad ꝯſultationem de re iudi.& l.ab eo.C.quo & qñ
iudi. Qñ aūt acgeſcere poſſint & qñ nō: ꝑpenditur ex hoc: q2
vitiū ſnie eſt per ptes remiſſibile: acgeſcere pñt: vbi nō eſt ꝑ
partes remiſſibile acgeſcere non pñt: hoc ꝓbat glo.de re iu
di.lator l gl.ſi.hoc poſito pono aliqs caſus. Primus qñ
eſt qđ de ꝯhēdo: & lata eſt ſnia ꝯ mřimoniū: ne ꝯhať pp cō
ſanguinitatem: vult qs ꝓducere teſtes ad ꝓbandā nō ꝯſan
guinitatem: nō pōt: q2 ꝙ nō ꝯhant & nō conſanguinei eſt re
miſſibile a partibus: & pñt iuſtificare ſniam: obſtabit ergo
publicatio: ad ꝙ de ſpon.preterea.ſic loqtur.c.iurauit: hec
vera niſi poſtea actu contradixiſſent: q2 nō obſtante ſentētia
poſſent produci teſtes ſuper non impedimento: & hic ſuper
uenit noua cā non obſtaret ſnia: q2 variat cā: & variatus ꝓce
dendi modus de plenario ad ſūmariū: & q2 hoc reſpectu nō
fuit viciū remiſſibile ſi poſtea ꝯhat ad primū.ſ.c. veniens.ij.
& cū in tua. Scds caſus qñ eſt qđ de ꝯhendo: & lata eſt ſnia
ꝓ mřimōio ꝯhēdo: & nūc allegať ꝯſanguinitas: & tūc nō ob
ſtat ſnia: q2 viciū ꝯſanguinitatis non eſt per ptes remiſſibi-
le: merito vbi non obſtat ſnia non obſtabit publicatio qn
teſtes valeant ꝓduci. Tertius caſus eſt qñ lata eſt ſnia ſup
matrimonio ꝯcto: & nulla allegať ꝯſanguinitas: ſed ſolum
eſt dubiū de ꝯctu: & q2 ptes pñt ꝯhere: l3 nō diſtraheť: viciū
eſt ſnie per ptes remiſſibile: iō ad ꝓbandū non ꝯctū: nō pñt
ꝓduci teſtes: q2 ptes pñt ꝯſentire ꝯctui. Quart⁹ caſus eſt:
qñ eſt dubiū ō ꝯctu: & lata ē ſnia ꝯ mřimoniū: & ptes volūt
ꝓducere teſtes ꝓ materia certe tunc non obſtat: q2 ptes nō
pñt ſua voluntate diſſoluere matrimoniū ꝯctū: vt in.c.ſuper
eo.de eo qui cog.ꝯſang.nec adhuc non obſtat ſnia & ſic nec
publicatio. Quintus caſus qñ lata eſt ſnia ꝓ materia ꝯcto
& ptes volunt ꝓducere teſtes ad ꝓbandā ꝯſanguinitatē: &
pñt nō obſtāte publicatōe: q2 viciū ꝯſanguinitatis nō eſt ꝑ
ptes remiſſibile: hec oīa vā qñ ſup mřimoniali diſputať de
vīculo mřimonij. Si aūt diſputatio fieret ſup extrīſecis ad

vīculū: vt q2 ꝯtēderet de nullitate: & ſnia ē lata ſup nullitate:
& poſtea teſtes ꝓducerenť circa nullitatē: publicatis atteſta
tióib⁹: ſup eiſdē: vel directo ꝯrijs: nō admitterēt teſtes: & ēt in
matrimoniali: q2 hic ptes diſputant ſup rigore: q2 cum hec
ſtat ꝙ ſnia ſit nulla: & tamē ſit iuſta: merito rigoroſi termini
excludentes admittunť ꝯ ptes. Ubi aūt ꝯtendiť de vincu-
lo q2 tangiť materia peccati: ꝓcedit ſm eqtatē: & ſic debet
intelligi.c.ꝯſtitutus.iij.ſ.c.vt ibi no. Jo.an. Ubi aūt variať
de principali ad cām reſtōnis: ſi ſpāliter detur reſtō aduer
ſus publicationē: vel publicatōis effectu: vel priuilegio eta
tis: vel ex clauſula generali: remiſi.ſ.aut petiť reſtō aduer-
ſus ſniā: an in cā reſtōnis poſſint ꝓduci teſtes: ſi petitur pri-
uilegio minoris etatis: ex quo non petitur aduerſus ꝓbatio
nem obmiſſam: non pñt ꝓduci teſtes: ſi petiť ex clauſula ge
nerali: q2 lata eſt ſnia in abſentē legitima cā: adhuc non pōt
ꝓducere teſtes: ſi cā reſtōnis non ꝯcludit ad receptionē3 te-
ſtiū: & ꝓbationē obmiſſa3. Si petiť reſtō ex eo q2 lata ē ſnia
per falſos teſtes: quo caſu non eſt nulla: ſed datur reſtō vt
no.ff.de re iudi.l.diuus: & dixi de ꝓba.l3 cām: de excep.cū
venerabilis: an tunc data reſtōne admittať ꝓbatio ꝓ pte ꝓ
ducentis: planū ꝙ non ſup eiſdē articulis: ꝓ pte volentis ꝓ
bare ꝯriū indirecta ꝓbatio admittiť: put dixi.ſ.directa ēt
non: vt in cle.teſtibus: de teſti.non ob. ſi dicať nō obſtat ſnia
data reſtōne: ergo non ob.publicatio: q2 illud verū qñ non
obſtat ſnia mero iure: ſecus ſi petita reſtōne: nec pōt reſtitui
aduerſus obmiſſam ꝓbationē: q2 ſibi imputari pōt quare
ante nō ꝓbanit teſtes falſos: & hoc l3 Nico.de mat. & Bar.
in dicta auct.qui ſemel: & archi.iiij.q.iij.ſ.item in criminali
forte non eſſet peccatū dicere ꝙ ſup directo ꝯrijs admittan
tur ꝓbationes: ad ꝓbandū teſtes falſos ad finē exceptióis
ꝯ ſniam: in qua non eſt neceſſaria ſnia.ff.de excep.cū venera
bilis: q2 ſi non obſtat ſnia non obſtat publicatio: per iam di
cta: & idē3 qñ lata eſt ſnia ꝯ minorē: ex falſa ꝓbatione: q2 eſt
nulla.C.ſi ex fal.inſtr.l.ij. ¶ Uenio ad quartū: qd iuris va
riata inſtantia de vna ad aliā: an poſſint teſtes ꝓduci: ſi i pri
ma inſtantia nondū ſunt atteſtationes publicate: teſtes non
ꝓbant: vt in.c.cum cām.ſ.c. & dicit Bar. in auct. qui ſemel:
& in.l.ij.iudi.ſol.ad hoc.C.de re iudi.l.geſta: ideo pñt alij te
ſtes ꝓduci: niſi pars ꝯ quā ſit ꝯtenta vt publiceť: vt in.d.c.
cum cām.non ob.ꝙ no. Inn.ſ.c.albricus: vbi dicit valere di
cta teſtiū non publicata inter eaſdē pſonas: q2 ibi loquiť de
alia publicatōe.ſ.vt iudicio auctare deſcribanť: & auctēticen
tur: qñ nō erant auctentice ſcripta: vt ibi dixi: l3 aliter Bar.
intellexerit in.l.ij.iudi.ſol.vel valeni in eadē inſtātia: in alia
eſt in electōe an velit ꝙ publiceť: an velit nouos ꝓducere:
ex quo non ſunt publicati. Si ſunt publicati in alia inſtātia
de arbitrali ad iuriſdictiōalē mutata: an obſtet publicatio:
hic inter eaſdē pſonas non obſtat publicatio: vt ꝙ nō valēt
teſtes: vt.C.res inter alios ac.per totū: & q2 non obſtat ſnia:
ergo nec publicatio: ſi inter eaſdem perſonas & alterat de
ſummaria ad plenaria3: non obſtat publicatio: q2 nec obſta
ret ſnia.ſ.c.veniēs.i.& c.cum in tua: ſaluo niſi teſtes in prima
ſui ſummaria eſſent plenarie recepti: vt no. Butri. in .l.ab
hoſtibus.ſ.ſed ꝙ ſimpliciter.ff.ex qui.ca.ma.qñ aūt ſunt re
cepti in plenaria: & publicať non poſſent teſtes ꝓduci: ſicut
nec in cā appellatóis: qñ in tali cā ꝓducerenť ꝙ obſtaret ex
ceptio rei iudi.vt lata foret ſnia: per iam dicta. Nunqd autē
in eadē inſtantia variata pſona: vt q2 tertius cōparens ꝓ ſuo
intereſſe vult ꝓducere teſtes: publicatis atteſtationibus: & cū
principali obſtet exceptio: vt nō poſſit ꝓduci: dixi plene vbi
tāgit Inn.de re iudi.cū ſup: q2 vbi obſtaret ſnia tertio: quo
ad plenū ꝓiudiciū obſtaret publicatio: dūmodo fuerit ꝑns
publicationi: alias ſi fuiſſet abſens idē: q2 ex quo petit ꝓdu
ctionē non ꝯtentus de ꝓductōe ipſius principalis: ia3 ꝯſtat
eum vidiciſſe teſtificata: & idem per omnia vbi ſententia no
ceret tertio in alia inſtantia: propter connexitatē3 in caſibus
.c.quamuis.de re iudica. & l. ſepe.ff.eodem. ¶ Ad quin-
tum ſi variatur inſtantia de aliqua ad quaſi penitentialem:

⁊ ad viam denunciationis euangelice:in caſibus in quibus
contra ſniam auditur via denunciationis:ꝓpter peccatū:de
quibus per Bar.in extraua. ad reprimēdā:⁊ dixi.in.c.no/
uit.de iudi.in illis ēt publicatis atteſtatiōib⁹ recipientur te/
ſtes:q₂ illa tractat̄:ſm purā equitatē:ad ꝙ no.p Hoſti.de
deſpon.ipu.atteſtatiōes:⁊ ponit etiā Hoſti.in.c.lator ſuper
glo.i.de re iudi. ¶ Ad vltimū qn̄ variat̄ inſtantia de nulla
ad aliquā:dic ꝙ ſi nullitas nō cōcludit ad atteſtatiōes ī alia
īſtantia:ex quo ſunt publicate nō pn̄t ꝓducere teſtes īter eaſ
dē pſonas:ſi nullitas ꝯcludit ad atteſtationē poterūt ſemp
teſtes ꝓduci:ne pereat facultas ꝓbādi:⁊ q₂ publicatio eſt
nulla:vel inanis:ex quo non valent atteſtatiōes:approbari
tn̄ pn̄t per ptes:⁊ ſi approbent̄ nō pn̄t ꝓduci teſtes:vt no.in
.c.cū cām.ſ.e.⁊ in.c.albericus.⁊.c.veniēs.⁊ ꝙ ibi no.⁊ in.c.
pn̄tata. ¶ Reſtat vltio expedire glo.ij.⁊ vlti.op.ꝙ nō lice
at plures teſtes repetere ꝯ eundē.x.q.iij.§.Itē in criali.ff.e.
produci. Sol̄.ꝯria loquūtur in crimiali:q₂ q ſemel tulit te
ſtimoniū ꝯ aliquē in criali:pſumit̄ eius inimicus:iō repel/
lit̄ a teſtificando in criali hic in ciuili ꝓcedit̄:hoc qn̄ teſtes
in ciuili recipiunt̄ in diuerſis articulis:in eodē articulo ſup
quo depoſuit an poſſit repeti nō īſiſto:glo.tangit de ꝓba.l₃
cām:dicā.ſ.c.cū cām cū clamor.⁊.c.per tuas:vbi pleniſſime:
⁊ in.c.cum Ioannes heremita.Idem de teſti.co.preterea.
¶ Glo.vlti.qrit de forma iuramēti teſtiū. Dicit glo.ꝙ iu
rabunt ꝙ totā veritatē dicēt iudici:vl̄ cui cōmiſerit:quā no
uerūt d̄ re illa ſup qua iurāt.iij.q.ix.hortamur. In auc̄.e.tit.
.§.i.Itē ꝙ nullā īterſerēt falſitatē.iij.q.ix.iura.⁊ ꝙ ꝓ vtra
q₃ pte dicēt veritatē quā ſciēt.xi.q.v.nō ſane:⁊ ꝙ dicēt oīa
ſiue ſint iterrogati ſiue non.ar.ſ.de accu.cū dilectus. Itē ꝙ
nec precio:nec amore:vel timore:vel odio ſeu ꝓ alio cōmo/
do teſtimoniū dicēt.ſ.c.quotiēs.i.c.l₃ ex quadā.§.teſtes:
⁊ dicit Io.an.ꝙ debēt iurare tactis euāgelijs:⁊ an pſumat̄
tetigiſſe:remittit Io.an.ad ſpe.ti.de teſte.§.ſi qs.ver.vno.
vbi dicit ꝙ pſumit̄ tactura:intātū ꝙ transfert onus proban
di in negātē:eo ꝙ talis h₃ coartationē loci:⁊ tēporis ꝓba/
bilis.no.ſ.c.ex tenore.de quo de elec.bone ſup.i.glo. Io.al
le.decre.bone.j.§.porro de elec.de renūc.ī pn̄tia.ff.de pactis
.§.ꝙ fere.C.ne vxo.pro ma.l.ij.addunt ad hoc rigorē pre/
ſumptiōis ſurgere ex pſona notarij.vt in ſpe.de teſte.§.i.v̄.
ſed quid in p̄dictis.Scdo ex pſona iudicis:qui ad talia d₃
aduertere.de teſti.fraternitatis.in fi.⁊.c.tā lr̄is.Itē pſentia
ptis:que tacendo v̄r factū approbaſſe:cū ꝓhibere potuiſſet
ad ꝙ de pſump.nōne.⁊ ꝙ no.Inno.de offi.dele.cū in iure:
⁊ per hoc nō ob.d̄ elec.vt circa:⁊ ꝙ ibi no.in.iij.glo.lib.vj.
ī fi. Nec ob.c.tue.vbi exigitur expreſſa remiſſio:q₂ hic non
remittit̄ iuramentū:ſed remittit̄ tactura:ſine qua iuramētū
obligat ad piuriū:vt no.xx.q.i.in ſumma:ad hoc ꝙ no.in
qōne de teſte nō iurato:qui dixit falſū ſup regula nō eſt ſi/
ne culpa.de re.iur.lib.vi.⁊ hoc verū qn̄ apparet de iuramen
to teſtis. Si vero non apparet niſi q₂ d̄r talis teſtis iuratus
depoſuit:tūc illud nō ſufficit:q₂ illa aſſertio eſt de preterito:
nec per eā apparet pn̄tia iudicis:vel ptis ꝯtra quā:nec dies
de quibus cōſtare debet.e.ti.c.ii.de proba.qm̄.no.ff.de do/
te ple.l.teopompus:q₂ reſpon.vt dictū eſt in dicta regula
non eſt ſine:iſtud puto:q₂ iſta eſt ſolēnitas intrinſeca ſacra/
mēti ſcilicet ꝙ tactis ſcripturis:de quo dic:vt in cle.de here
ti.c.i.§.porro in glo.ii.lib.vi.⁊ q₂ ſic iuratis:eſt ſolēnitas ex
trinſeca ad teſtem. Non ob.ꝙ renunciare debeat pſumi:ex
quo potuit intercedere tp̄e teſtimonii:⁊ eſt talis cui pōt per
ptes renunciari:vt no.in.l.i.C.de fi.inſtru.⁊ iur.aſte.rei fiſ.
lib.x.q₂ ſolēnitas precedētis citationis per hoc nō apparet:
que neceſſario d₃ p̄cedere actū iuramēti:nō tn̄ pro ſolēnita
te actus enunciati pſumit:qn̄ eſt geſta a pito:⁊ a iudice ⁊ no
tario:⁊ pn̄te pte:ꝙ v̄r ſentire Io.an.etiā qn̄ ſolēnitas eſt ex
trinſeca:ꝙ bene no.q₂ his tribus cōcurrentibus pſumitur.
¶ Vltio pono hic vnā.q.quā ponit Io.and.boatini pars
h₃ iudicē ſuſpectū in principali:⁊ videt ſe ſuccūbere ex pſo/
na iudicis:l₃ iuſtitiā foueat:vult vel nō pōt ipſum recuſare:
qd melius eſt ſibi:an ꝙ ꝓducat ꝓbatiōes:an ꝙ expectet in
cā appellationis.dic ꝙ primo videt̄ ꝙ expediat differre:ꝓ
pter euitandos ſumptus in ꝓbatiōe ⁊ ꝓductione atteſtatio
nū. Itē ne iſtruatur aduerſarius. Itē vt cuius exeat manus
illius iudicis.Itē ne in alio fiat malitia ī examiatiōe teſtiū.
Itē q₂ ſi male examinent̄ poſtea in cā appellationis exclu/
detur. In cōtrariū videt̄ ꝓpter difficultatē ꝓbandi in cā ap
pellatiōis:in cā appellatiōis. Itē ꝓpter cōdemnationē ex
penſarū q̄ fiet in principali:q₂ nō ꝓbatū. Itē euidentius cō
uincetur iudicis calūnia:cōtra quē:al̄s agi nō poſſet ex cir/
cūſtantiis p̄dictis:arbitretur aduocatus ꝙ magis expedi/
at:⁊ putat Io.an.ꝙ ſi non timet calūniā in examinatiōe:tu/
tius eſt ꝓducere ⁊c̄.⁊ hec ſufficiant de hac repetitione.

i **Intimauit.** Qui iurauit teſtimo/
niū nō dicere:teſtifica/
ri cōpellit̄:ſi atteſtatiōes publicate nō ſunt. In
pria ptē conqſtio. In ſcda ꝓuiſio.ha ibi. Iōq₃.
¶ No.i.ꝙ nō obſtāte iuramēto de non teſtificando ꝯ ali
quē:ex acto ab eo cōtra quē:cōpellit̄ teſtis ꝯtra illum teſti/
ficari. ¶ No.ii.duos terminos cōcludētes facultatē pro/
bandi p teſtes.ſ.renunciatio ⁊ publicatio. Et no.ꝙ in ter/
tio rn̄deat ſolā publicationem. ¶ No.iii.tales iuramēto
aſtrictos admitti ad teſtificandū:demū neceſſitate inſtante.
⁊ ſic vbi per alios nō pōt ꝓbari. ¶ Op.ꝙ hoc iuramētū
excludat eū a teſtificādo:q₂ iuramētū eſt ſeruādū.de iure/
iurā.cū cōtingat. Sol̄.iuramētū de nō teſtificando:de nō
dādo auxiliū vel cōſiliū cōtra eū ītelligit̄ de nō iuſto auxi
lio vel cōſilio.nō de iuſto.de iureiurā.petitio.de his que fi.
a ma.par.ca.c.i.ſ.de exceſ.prela.graue. ¶ Quero an indi/
ſtincte poſt publicationē nō admittātur teſtes.dicit hic In/
no.⁊ Hoſti.ꝙ regulariter repellunt̄ īdiſtincte poſt publi/
cationē:qn̄ publicatiōe fcā:nō ſupponitur aliqd̄ īpedimētū
an̄ publicationē:ex quo potuit īpediri teſtiū productio:ſup
poſito aūt īpedimēto dn̄t:ꝙ audit̄ poſt:ex clauſula genera
li:petita reſtitutiōe:ſi qua mihi iuſta cā ⁊c̄.ff.ex qui.ca.ma.
.l.i.in fi.⁊ idē poſt renunciationē:vt no.ſ.c.cū veniſſent:ma/
xime pſtito a petēte iuramēto ꝙ maliciose nō petit.in auc̄.
.e.ti.§.q₂.⁊ ideo multi.⁊.ſ.c.vltra tertiā:⁊ ibi dicit ꝙ ēt vltra
cōcluſionē admittitur:que d₃ plus īpedire q̄₃ ſimplex renū
ciatio:ad idē.ff.de eden.ſi qs ex argentariis.§.fi.⁊.l.ſe.aliq
dn̄t hoc ſolū ꝓmitti p bn̄ficiū reſtitutiōis in īte.ſpeciale:de
quo.ſ.de in īte.reſti.p totū:ſed p̄mū dictū plus eis placet:ꝙ
ergo hic d̄r:l₃ ſm viā iuriſdictionis vel ꝙ hic dicit de pu
blicatiōe:⁊ renūciatiōe reſpicit ꝙ dicit:⁊ alios ſi fuerit ne/
ceſſe. ¶ Op.ꝙ debeat h̄ repelli a teſtificando qui iurauit:
q₂ ex quo pōt.d₃ ſeruare iuramentū abſq₃ p̄iudicio ſalutis
eterne.de iureiurā.cū cōtingat. Sol̄.due ſunt lec.vna.ī fi.
ꝙ cōpellant̄ ad teſtificādū:nō ſup eo in quo p̄ncipal̄r ꝓdu
cunt̄ ꝯ eū cui iurarūt:ſ₃ ad detegendū ſolū hoc ꝙ ſic iura/
runt:quia hoc nō excludit iuramētū.ſ.titu.proxi.peruenit:⁊
hoc tenuit lau.Tan.⁊ Vin.qui dicebant iuramētū ſeruan/
dum ex quo ſine interitu ſalutis eterne poteſt ſeruari:q₂ ibi
poterat aliquādo ſubueniri ei cuius teſtes fuerant corrupti.
al̄r.xxii.q.iiii.§.vlti.ſed nō placet hec opi.glo.⁊ merito:ſm
doc.quia ſm hunc fruſtra papa ponderaſſet publicationē:
⁊ renūciationem ſuper principali:cum talis non excluderet
facultatem producendi teſtes ſuper hoc vt ſeparato articu/
lo.ſ.c. fraternitatis. Sol̄. intelligit glo.ꝙ etiam produ/
cantur teſtes ſuper hoc in quo principaliter iurarūt non te/
ſtificari:⁊ hoc in odium illius qui voluit ſubtrahere proba
tiones parti aduerſe:qui debet ex hoc ſentire auctoritatem
iudicis in ſe eliſam.iii.q.vii.§.tria cum ſi.ad ꝙ de teſti.co.c.
.i.ſ.e. conſtitutus.ii.lxxxvi.diſtin.florentinum:⁊ vide.i.q.i.
quicunq₃.Secūdo q₂ tale iuramentū fuit illicitū.vnde non
pōt ſeruari ſine peccato mortali.cū celare veritatē ſit pecca
tū mortale.xi.q.iii.quiſquis.ſ.de fal.c.i.⁊ denunciandi ſunt
illo iuramento non teneri.ſ.e.conſtitutus.ad ꝙ expreſſum.ſ.
de accuſa.olim. Et per hoc concludit glo.ꝙ temerarium

iuramentum non repellit quez a teſtimonio:q2 nec repellit a ꝓmotione.J.de iureiuran.ſicut.glo.tenent doc.q2 ipſe qui aſtrinxit.nō pōt obijcere temeritatē iuramēti:cū fuerit particeps: ſm Goff.nā dicit Inno.ꝙ excipiens facile repellit̃ replicatione doli.de adul.c.pe.⁊ vlti.fatet̃ tñ ꝙ alr̃ iudex repellit teſtes notorie inhabiles vel indignos:ar.ff.de teſti.l.quos probibet:de excep.exceptionem. ⁊ hanc opi.glo. tenet:alr̃ Goff.dicitur tñ ꝙ iurando peccauit mortaliter: ſi intendebat celare veritatem:dato ꝙ per alios veritas nō poſſet haberi:alr̃ non:ſm Goff.

c **Auſam.** Publicatio vel renunciatio in vno capitulo non preiudicat volenti teſtes ꝓducere in alio.h.d. Cōmunis diuiſio:ſa ibi. Judicibus. ℂ No.i.duos terminos excludentes facultatez probandi:etiā per teſtes: renunciatio ⁊ publicatio. ℂ No.ij.ꝙ non vz priuilegiū ad preiudiciū litis ipetratum:ex quo cauſa eſt alteri delegata: ⁊ ſic quo ad nullitatē priuilegiū:lis dicitur pendere a tpe cōmiſſionis cauſe:quia intelligit̃ delegata ſm terminos iuris cōpetentis ſm tempus cōmiſſionis.de R̷p.c.ſi. ℂ No. iij.iudicem inquantum poſſit ante omnia ad cōcordia debere laborare:⁊ illo deficiente debet teneri ad iuſtitiaz.vide ꝙ dixi.ſ.de mu.peti.c.i. ℂ No.iiij.ꝙ eo ꝙ priuilegiū ꝯtinet aliquid obuium rōni ⁊ iuri:ſuſpectum eſt de falſitate: ideo nō eſt ei obtēperandū: imo pſona pñtans vt de falſitate ſuſpecta:tranſmittēda eſt ad ſedem aplīcā:ad hoc de R̷p.ex pte cū cōco.⁊.J.para volebat ꝓducere teſtes ſup nouis capitulis dubitatū fuit ⁊ papa cōſultus an poſſent. ℂ Op.ꝙ nō ob.publicatiōe poſſint ꝓduci inſtrumenta.J.de ſi.inſtru. cū dilectus. Sol.dicit ꝙ lz producere inſtrumēta publicatis atteſtationibus:⁊ hec nō fuit cā impediens:ſed q2 erant ſurrepticia iſtrumēta:q2 nec de primis nec de ꝓceſſu fecerāt mentionē:⁊ aduerte q2 ſatis dicit̃ proceſſum quo ad hoc ꝙ cā eſt delegata. ℂ Opp.ꝙ ex quo erant publicate atteſtationes nō poſſent recipi teſtes:vt.ſ.c.pxi.Dicit glo.ꝙ ſiue in cauſa principali:ſiue in cā appellatiōis:ſiue in cā relationis:ſuper nouis capitulis pñt teſtes ꝓduci:nō obſtante publicatiōe:ſed ſuper eiſdem nō:nā datis pluribus capitulis: ſup aliquibus pōt ꝓcedi:⁊ ſup aliquibus nō:⁊ ſuper aliqbus fieri publicatio anteq̃z fiat ſup alijs. ℂ No.glo.inquātū dicit poſſe recipi teſtes ſup cā relatiōis:q2 itelligēda eſt: qñ relatio nō eſt facta plene:alr̃ hētur ꝓ cōcluſione in cā:⁊ nō poſſit fieri alia ꝓductio:vt no.C.de relatio.l.i.⁊ dicā.J.de ap.ſup eo.⁊.c.itimaſti. Itē dicit glo.vt poſſint recipi teſtes ſup antiquis capitulis:ſup quibꝰ nulli teſtes ſunt recepti:q2 nō obſtante publicatiōe pñt teſtes recipi:ſz de hoc dic vt.ſ. .c.pxi.Glo.colligit ꝙ nō valet priuilegiū ipetratū ad preiudicium alterius ptis ſup re litigioſa vt hic:⁊ vt lite pen.c. ſi.cū ſimilibus.dicit Hoſti.ꝙ putat ꝙ etiā ꝑuilegiuz motu ꝓprio cōceſſu:nō ꝑiudicet liti:⁊ iō vbi p tale ꝑuilegiuz nil noui acquireret ipetrator in preiudiciū ptis:bñ valeret:ſm Ray.⁊ Gof. ℂ Glo.ſequēs colligit ꝙ cā delegata dicit̃ res litigioſa:vt nō valeat R̷ptū ſup ea ipetratuz.ff.de excu. tu.l.tutor petitus:hoc itelligit Hoſti.pñtatis lr̃is:⁊ ꝯ ap.ſup eo.ij.⁊ citatiōe facta.de hoc de offi.deleg.gratū:vel ſaltim poſt notitiā aduerſarij:de ap.meminimus.de ali.iu.mu.cā fac.c.i.puto ꝙ ſi agit̃ de nullitate R̷pti ⁊ vicio ſurrepti:ſufficiat ſola cōfeſſio cū noticia:quo ad annullādū ex toto ꝑuilegiū:quo ad annullādū quo ad formā,tm̄.ſ.vt ꝑiudicet liti:ſufficit ſola cōmiſſio abſq3 citatiōe. Si agimus de nullitate R̷pti ex vicio pēdētie litis:tūc exigit̃ citatio:vt in cle.i.vt lite pē.de q̄ p Jo.an.de ꝑuile.c.i.lib.vj.in v̄bo nūq̄d in nouella. ℂ Op.q2 ſꝫ h nullū ꝑuilegiū valebit:q2 nullū eſt priuilegiū ꝙ ñ obuiet rōni.iij.di.ꝑuilegia.dic ꝑuilegiū obuiū rōni.i.diſpoſitiōi iuris cōis:ꝯſonans tñ cōi curſui ꝑuilegiorū vz:vt ibi:ſz obuiū iuri:⁊ cōi curſui priuilegiorū nō valet vt hic:nō puto ꝙ ſi cōmittat̃ cā:vt decidat̃ ex equitate ſꝫ arbitriū boni viri:ꝙ dato ꝙ arbiter recedat a cōi iure:dū tñ nō recedat a cōi ſtilo mercatorū:vel bonorū virorū:ꝙ tunc valeat ꝙ eſt agitatū.ꝙ no.q2 fac̃ ad multa. Anto.de Bu.

p **Erſonas.** A teſtimonio repellitur cōſimili morbo laborātes vel cōſimilē cām hñtes videt̃ a teſtimonio repelli. ℂ No.dr̃ iaz iter certū ⁊ ꝓbabile:illud dr̃ certū ꝙ ē ꝓbatū ⁊ ſic notoriuz:illud ꝓbabile ꝙ ē i facultate ꝓbādi:nōdū tñ ꝓbatū:⁊ ſic notoriū ⁊ certū eſt ꝓbatio ꝓbata.dixi de coha.cle.vſa. ℂ Querit glo.q̄ ſit cā repellēdi teſtē i terminis.Dicit glo.ꝙ ſiſitudo morbi.i.delicti:de q̄ agit̃ in iudicio:⁊ ſic loqt̃ qñ agit̃ criminalr̃:ſi ē in termino de quo agit̃ in iudicio nō pōt teſtificari vt h:⁊ eſt cā:ēt diſſimile repellit ſm diſt.J.c.teſtimoniū :multo fortius cōſimile: ⁊ h ſiue ſit ꝓbatuz:alr̃ terminus ꝯ teſti.ſiue ꝓbari poſſit.ſ. .c.ſup eo.dat ſile de denūciatiōe:⁊ correctiōe:q2 exiſtens in crie:aliqñ nō pōt denunciare vel corripe:ſm glo.⁊ all.iura.
Sol.glo.itelligit:ꝙ ſola ſiſitudo cāe repellat teſtē ſicut repellit iudicē.ſ.de iudi.cām:⁊ idē Guil.i ſpe.e.ti.ꝗ.i.v̄. Itez ꝙ hz:Hoſ.h hic putat abſurdū niſi eēt alr̃ ſociꝰ ſic:vl̃ vehemēter ſuſpectꝰ:nā abſurdū eēt ꝙ vnꝰ ēptor alteri ēptori nō poſſet ferre teſtimoniū :⁊ dicit decre.itelligēdaz de ſocio ⁊ pticipe:ſz.l.qm̄ liberi.C.e. Jo.an.dicit idē dicēdū i teſte:vt dictū ē in iudice.ſ.de iudi.cāz:vt ſi deciſio cāe in q̄ teſtificat̃ cōcludat deciſionē ad id de quo teſtificat̃ ſuſpectus ſit teſtis: ſm Jo.an.placet mihi dictū Hoſti.q2 teſtes nō hz atteſtare ſup iure:ſed ſup fcō:⁊ nūq̄ ex dicto teſtis ſolo.pōt cōcludi deciſio ad cām:ſup qua teſtis hz q̄ōnez:ſed ſecus in iudice: q hz decidere.de iure.⁊ tñ licet factū de quo teſtificat̃ cōſonet fcō i iudicio vertēti teſtificādo ſup fcō:nō tñ ipellit̃ certa deciſio niſi:vt iudici videbit̃. Igit̃ nō eſt ſuſpitio:de hic remittit. Joā.an.poſt egi.in ſpe.de teſte.ꝗ.ſepe in addi.vbi dicit ꝙ ſi teſtis:alr̃ ſoneat cām vt ꝓpriā.in qua ꝓducit̃ ad teſtificādū:ꝙ ex hoc pōt repelli a teſtificando:allegat.ff.e. .l.nullus ꝙ no.⁊ hoc q2 illius animi reputant̃ exſcrutator ⁊ nimiū fauens:qui ex hoc repellitur.ff.de teſti.l.ſi.⁊.ſ.vt lite non conte.accedens. Antonius de Butrio.

i **Udei.** Xp̄ianus ꝯ iudeum in teſtem admittit̃.h.d. Ponit dictum:addit penam.ſi biungat cām. ℂ No.ꝙ xp̄ianus admittit̃ i teſtē ꝯtra iudeū:ſicut ecōtra iudeus ꝯ xp̄ianus:hodie puniuntur iudei ipetrātes priuilegia a ꝑncipe:vt per xp̄ianos non poſſint cōmitti:nec valēt ꝑuilegia in cle.e.ti.iudei. Quare debēt ſubiacere xp̄ianis. dic q2 vt ſerui ſunt xp̄ianorū:⁊ ſic inducit̃ ſmꝰ de iure canonico:ſic ⁊ all̃:xv.q.vlti.cum multe:ſm Inno.⁊.J.de iude.ita quorūdam:ſm Hoſti. ℂ Opp.ꝙ iudei non admittantur contra xp̄ianos.ij.q.vij.ſi hereticus cū ſi.dic ꝙ inquantum littera ſupponit iudeos admitti contra xp̄ianos.intelligi debet de facto:nō de iure:vt in contrario:ad ꝙ.ſ.c.ij.⁊.J.c.ij. An poſſint opponere crimē cōtra xp̄ianos legis noue ſcripſi,per errorē.ſ.c.proxi.ꝙ hic ſcribit. Anto.de But.

ſ **Uper eo.** Teſtimonium matris ſuſpectū vbi filia petit i virū aliquē maiorem ſe. Primo dicit̃ ꝙ additum ſolius matris matrimonium impeditur:ſed cōtractum non diſſoluitur:⁊ partes patent. Secūda ibi.ſup ēqliter.ſubdiuidit̃ ꝙ de ſe pz. No.ꝙ i dubio ꝑſumunt̃ parētes appetere icrementū ⁊ honorē filiorū. ℂ No.i.hic multos modos qbus alter dr̃ ſupior altero.ſ.diuitijs:potentia: nobilitate:vel honore:vide alios multos.i.diſtin.lex eſt:vide glo.i.di.ꝑuilegia:⁊ no.ꝙ diuitie nō tribuunt dignitatē dicit lapus ſua all̃.cviij.ad hoc textus h.qui h ponit vt differentia. ℂ No.ij.ad probandum matrimoniū contractū matrē pro filia data diſparilitate eius cū quo cōtractū dr̃:⁊ exceſſiua ſupioritate:altero de quattuor modis h;poſitis: nō admitti ad teſtificandū:a cōtrario ꝙ data parilitate vel muliere i modicuz excedētem:t̃ pro filia admittit̃. ℂ No. iij.ꝙ ſolo teſtimonio mr̃is ſup ꝯſanguinitatē repellitur ⁊

ïpedit matrimoniū. ¶ No. ꝙ dictum vnius teſtis: inducit pſūptionē nō modicā. ¶ No. ꝙ ſola pſumptiōe ïpedimēti ïpeditur contrahendum. ¶ No. iii. ꝙ vnius teſtimonio matrimoniū cōtractū non diſſoluitur. ¶ Quero an ſtetur dicto mr̄is ſup ſpōſalibus de futuro. dicit hic Hoſti. quod nō: ſicut nec ſup matrimonio. dicit Jo. an. ꝙ nō eſt ſic ſuſpectū teſtimoniū in ſponſalibus de futuro ſicut eſt in mr̄imonio. ¶ Quero an mulier nō cōiuncta: admittatur ad teſtificandū in cā mr̄imoniali. dicit hic Jo. an. ꝙ de muliere nō videtur hic: cū ipſa admittitur. xv. q. iii. ex eo. ff. e. ex eo. ꝓ pſump. nonnenſi ex nimia familiaritate vel vtilitate ſit ſuſpecta. J. e. in nr̄a. ſm Jo. an. ¶ Quero qn̄ dicat̄ excedens nobilitate: vel honore: dic ꝙ nobilitate: qn̄ vir eſt nobilior reſpectu generis. de quo de preben. c. pe. ꝙ dicit potentia ītellige amicorū: ꝙ dicit honore dic: q2 iudex eſt. doctor vel conſiliarius principis: vel magni viri: ꝑ pondera q2 loquitur alternatiue: vñ ſufficit in altero iſtorū modorū ꝓponderare vxori. q2 h̄ alternatiua: vel diſiunctiua: ītelligit̄ in aliis repetita: ar. de ap. ſcdo requiris. Si vero alter alterū excedit in vno: vt q2 vir plebeius: ꝑ ditiſſimus: mulier paup ꝑ nobiliſſima: hic iudex arbitrabitur an teſtimoniū matrꝫ ſit ſuſpectū: inſpici debet ꝯſuetudo regionis: de quo in ſpe. §. i. in fi. i. colū. ꝑ hoc cōcludit ſpe. inti. de teſti. §. i. ver. quattuor ad fi. i. col. vbi etiā dicit: ꝙ qn̄ olo ſunt pares: an teſtimoniū admittatur mr̄is: eſt etiā arbitrariū. ¶ Opp. ꝙ pr̄ ꝑ mater in cā matrimoniali admittantur ad teſtificandum in cā matrimoniali filii. xxxv. q. vi. cōſanguineā: qui ma. ac. poſ. videt̄. Sol. dicit glo. ꝙ ſi queritur: an pr̄ vel mr̄ pro filio admittatur in cauſis aliis a matrimonialibꝰ: dicēdū ꝙ non: vt in iuribus all'. in prin. glo. Si an in cā matrimoniali: ſiue agat de cōiūgendo: ſiue de diſiungendo: ſiue ꝓpter conſanguinitatem: ſiue ꝓpter ꝯtractū. Glo. dicit ꝙ ſi ex qualitate coniugꝫ eſt ſuſpicio: vt quia alter alterū ſupat dignitate ꝛc. non admittitur teſtimoniū mr̄is: ſi nō eſt diſparitas: ſed equalitas: vel modica inequalitas: tūc dicit ꝙ admittit̄ teſtimonium matris. Admittit̄ ergo ſm aliquos vbi eſt parilitas: vel modica excellentia: vel qn̄ pr̄ ꝑ mr̄ ſunt valde honeſti. dicit Hoſti. ꝙ qcquid ſcribatur eſt arbitrariū. ff. e. l. iii. J. e. ꝓpterea ꝑ e. in nr̄a: poſſent tñ eſſe circumſtātie ꝓpter q̄s teſtimoniū iudicabit̄ nō ſuſpectū: puta qn̄ nobilis multū diligebat plebeiam valde formoſam: q̄ꝫ habere nō poterat: niſi cū illa cōtraheret: ꝑ parentes: alr̄ ſunt honeſti: ceſſantibus vero circumſtantiis: inequalitas facit teſtimoniū parentū ſuſpectū: alr̄ de facili probarent plebeiā ſe deſponſatā per regem: vel plebeius ſe deſponſaſſe reginam. Idē dicit Hoſti. de ꝯſanguinitate in ſumma huius ti. §. i. ver. vbi autē: ꝑ eſt ꝯcluſio ſpe. in loco ꝓalle. ꝑ vide plene Hoſti. qui ma. ac. non poſ. videt̄: de matrimonio ſic ſpirituali an in illo admittitur pr̄. Dicit glo. ꝙ ſic: per illū tex. xx. q. iii. pñs: etiā vbi agit̄ ad dirimendum matrimoniū ſpūale: de materia. xxxi. q. ii. c. i. xxx. q. vi. in ſum. ꝑ c. conſanguinei. e. cā. c. i. vbi per archi. Nūquid filius in cā patris ꝯficiat īſtrumentū. vide in ſpe. de fi. iſtru. §. inſtrumētū. ver. Itē ꝙ ē domeſticus. de hoc. iii. q. v. ꝯſanguinei. xxxv. q. vi. in ſumma Jo. ii. q. iiii. in ſūma. iiii. q. iii. §. Item qui falſo. glo. eſt clara. Antonius de Butrio.

r **Licet univerſis.** Iudeus nihil poteſt ꝓbare minus q̄ꝫ per duos teſtes fideles: ꝑ honeſtos: facit quattuor ꝓmittet eūm dicti: ponit dictū ibi mandamus: ꝙ ꝓbat auctē: ibi iuſta: ſoluit obſtaculū: ibi ꝙ licet. ¶ No. i. ꝙ regulariter nō ſufficit vnus teſtis ad plenā probationē. ¶ No. ii. ꝙ nō pōt xpianus a iudeo ꝯuinci per pauciores duobus teſtibus. ¶ No. iii. ꝙ alique cāe ſunt que exigunt plures duobus teſtibꝰ. No. illud in ore duorū ꝛc. glo. ſunt clare. ¶ No. glo. ii. de quo in ſpe. e. tit. §. i. ver. Item iudeus. ¶ No. glo. iii. que declarat quot teſtes. de iure ciuili exigant̄ in teſtamētore quot in codicillis: vid. e ꝺ teſta. relatū ꝛ. c. cū eſſes. Inquātū glo. dicit ꝙ debēt teſtes eſſe puberes ſubaudi ꝑ mares. Inſti. de teſta. §. pñt. Inquātū glo. dicit de caſu. ii. q. iiii. preſul. dicit Hoſti. ꝙ illud loquit̄ de ſuſpectis: vt ibi dicit gratianus. in. §. ſe. vel loquit̄ de rigore iuris qui ſeruādus nō eſt. de hoc in ſum. ii. q. iiii. plenius. de regu. iur. pluralis. lib. vi. ꝑ in ſpe. loco. i. all'. ¶ Op. ꝙ aliqn̄ ſtetur dicto vnꝰ. de cōſe. di. iiii. cū itaqꝫ: xū ſe. Sol. qn̄ tangit̄ ꝓiudiciū alterius: non ſtatur dicto vnꝰ ſecus vbi non tangitur alterius ꝓiudicium: facit tñ vnus teſtis pſumptionem: ꝑ quandoqꝫ probationem: ſi teſtator hoc dixit: vt patet de dote ꝓele. l. theopompus: de hoc in. c. veniens. lxxxvi. di. tanta: vide glo. J. c. nuper. vide in ſpe. e. ti. §. reſtat. ver. hic tamen fallit: quorum. x. hic poſuit Hoſti. ꝑ pe. xviii. Antonius de Butrio.

i **In litteris.** Nō ſunt idonei teſtes quos actor de ſua familia producit. h. d. Communis diuiſio. ſa ibi. Reſpōdemus. ¶ No. i. ꝙ ꝯſanguinitas vel affinitas ſupueniēs copula: quātūcunqꝫ fornicaria enumerat ïpedimētū habile ad mr̄imoniū ïpediendum. Et no. ꝙ copula dicit̄ late: puta illa cū qua ſoluꝫ ſpōſalia ꝯxit. ¶ No. ii. ꝙ nō admittit̄ ēt in cā mr̄imoniali: ꝑ copula teſtimoniū de familia ad dirimēdū ꝯtum. ¶ No. iii. q̄les debēt eſſe teſtes vt dicātur integri. ¶ No. bonū tex. ad cognoſcēdū qn̄ teſtis eſt ītegrꝫ: ita ꝙ ꝺbeat admittire qui nō debeat: q2 ſi eſt talis q verīſimiliter pro aliquo pſumat̄ deierare: nō eſt ītegr teſtis: ſi eſt talis qui ꝓ nullo pſumat̄ deierare eſt ītegr teſtis quo no. bñ. videt̄ ꝙ cōfeſſioni ꝯiugis ꝯ matrimoniū vel aſſertiōi nō credit̄. ¶ Op. ꝙ affinitas ſupueniens: nō ſoluat matrimoniū. ꝺ eo qui du. in ma. diſcretiōi. e. c. pe. ꝑ vlti. Sol. notāter lr̄a dicit ꝙ dixit ſe eā cognouiſſe antecq̄ꝫ illā duceret: ꝑ ſic an̄ q̄ꝫ ꝯtraheret matrimoniū alit̄ nō eſt dubiū. ¶ Quid ſi nō ſeptēnio cohabitaſſet: vel legitime. i. in facie eccleſie ꝯxiſſet: dic ꝙ lꝫ iſta faciāt plus pſumi ꝓ matrimonio: ita ꝙ lucidiores exigant̄ in oppoſitū ꝓbationes tñ ſi nō ꝓ ſeptenniū: vel ſi nō ſolēniter: dūmō cōſtet de ꝯtu ſufficit. ꝺ frigi. c. i. Gof. dicit ꝙ allegabat de ꝯtu de frigi. c. i. glo. dicit ꝙ allegabat pmū genus affinitatis. in tertio gradu: ꝙ hꝫ ꝓhibitionē vſqꝫ ad quartū gradū: vt de cōſa. ꝑ affi. nō dꝫ. ¶ Quero an domeſtici vel familiares admittant̄ ad teſtificandū. glo. dicit ꝙ nō. ¶ Quero q dicantur familiares: ita ꝙ repelli poſſint a teſtificādo: dic illi de qbꝰ legit̄. C. de his qui ad ec. cōfu. l. vlti. §. fi. ꝑ aliis iuribꝰ q̄ allegat glo. ¶ Op. glo. de. c. ſup prudētia. iiii. q. ii. dicit glo. ꝙ domeſtici qdā ſunt qbus īperari pōt rōne dñice vel patrie ꝑtātis: ꝑ tales īdiſtincte repellunt̄: qdā ſunt familiares: q ēt pñt ſatis dici domeſtici: vt cōſanguinei: coloni: a ſcriptitii: mercēnarii: liberti: ſerui: ꝑ habitātes ī domo: ꝑ ſunt tales qbꝰ īperari nō pōt: illi admittunt̄ vt ꝓbēt magis ꝑ minus: cū diſtinctiōe affectiōis: vt dicit Hu. iii. q. v. in ſum. dꝫ ēt attēdi q̄litas: ꝑ pſonarū honeſtas: ꝑ niſi honeſte ſint: nullatenus eis credat̄: vt hic. ꝑ. ſ. e. licet. ¶ De hoc ꝑ qd ſi deſit eē domeſticus. Quid de agnato: cognato: ꝯiuge: ſocero: vaſallo ꝑ aliis circa hoc. vide in ſpe. de teſte. §. i. ver. Item excipit̄ ꝙ eſt domeſticus. ꝑ ver. ſe. Anto. de But.

c **Cum veniſſent.** Donec atteſtatiōes ſunt publicate: vel eis renūciatū ſit: ꝓduci pñt teſtes: poſtea ꝺo nō ſup eodē capitulo: ſup alio ꝺo ſic: h̄ dicit quo ad capitulū. Sūt due ptes. In pͣma ptis cōqō. In ſcda dat iudices ibi mādamꝰ: qbus tria mādat: ſm ibi: qōnes. tertiū ibi. ſed que. ¶ No. i. arg. ꝙ morte delegātis nō extinguit̄ ipſo iure ꝑtās delegata: ꝑ ex hoc concludit̄ ꝙ talis ꝑtās eſt ꝓrogabilis: ꝑ ꝙ litigās corā tali iudice ſcienter: vr̄ remitteṙ exceptionē ſibi cōpetētē: adeo ꝙ poſt pmū actū ꝓ quē in iudicē ꝯſenſerit: nō hꝫ ꝑtātē ab illo ꝓ exceptionē recedēdi. ¶ No. ii. duos termios excludētes facultatē ꝓbādi ꝓ teſtes. ſ. rnūciatio: ꝑ publicatio: ꝑ pōdera: ꝙ h̄ ſola pōderat̄ publicatio. Et no. ꝙ renūciatio: ꝑ publicatio ïpe-

dic receptionem teſtium ſolum reſpectu articulorum ſuper quibus facta eſt renũciatio:vel publicatio in eo reſpectu diuerſorũ:ibi cãm qꝫ ſup diuerſis articulis ſuper vno fuit lata ſnia:ſup aliis ꝓducti teſtes:renunciatũ ſup aliis:ſuper aliis nõ renunciatũ:licet eſſent ꝓducti teſtes:et in aliquibus non ꝓducti. ¶ No. ħ apertũ ꝙ ſup eodeꝫ articulo:publicatis atteſtationibus:non ſolũ producenti:eſt adempta facultas ꝓbãdi teſtes:ſꝫ ẽt alteri pti ſup eodẽ.c.ſec⁹ ſup alio et ſic ſup directe ꝯrio articulo admittunt teſtes:ad hoc cle.teſtib⁹ de teſti. ¶ Quero an poſt renũciationẽ liceat teſtes ꝓducere:et an indiſtincte ĩpediatur:ſiue agatur de productiõe facienda in cã principali:ſiue in cã appellatiõis:dic ſm Inno. ſi renunciatio determinat ad certũ articulum:et agit de productione facienda in alio:abſqꝫ dubio põt et in eadẽ et in diuerſa:et in inſtantia appellationis et in principali:ſi queritur an productio fieri poſſit ſup articulo:in quo ſpãliter eſt renunciatũ in eadeꝫ inſtantia:planũ ꝙ nõ poteſt:vt ħ iure cõi.

An autẽ ex clauſula generali:per viã reſtitutionis ſubſiſtẽte cã:dixi.ſ.c.intimauit. In inſtãtia aũt appellatiõis:adhuc ex quo renunciatio eſt determinata ad certũ articulum:non poterũt teſtes ꝓduci in cã appellationis.ſ.e.conſtitutus.§.ſi. et quãtũ ad hoc nulla vel modica videt dria inter cãm principalẽ:et cãm appellationis. Si renunciatio eſt generalis in cã principali:et appellationis:ſuper nouis pẽdentibus ex primis teſtes ꝓduci pñt.ſ.c.fraternitatis:ſuper antiquis etiaꝫ põt fieri ꝓductio.ſm Inno.in inſtantia appellatiõis:et hoc qꝛ renunciatio generalis vel etiã concluſio:nõ extẽditur ad cãm appellationis:que eſt alia a prima:qꝛ nec credunt ptes ħ intellexiſſe:alś ſi hoc intendiſſẽt:et expreſſe exprimerẽt:nos renunciamus:et cõcludimus facto et iuri:in hac lite:ita ꝙ in cã principali et appellationis nihil deinceps poſſit producit: põt dici ꝙ talis renunciatio tũc ꝑiudicaret:ſm Inno. alle. Hoſti.de tempo. ap.l.ſi.ad ſi ff.defer.l.i. de regulari.ſtatuimus:et dicit ꝙ hec glo. Inno.facit pro opi.ſua:de qua.ſ.c.fraternitatis.ſ.ꝙ in cã appellationis nouum capitulũ ꝓbare poſſum:etiã per antiquos teſtes:et antiquũ p nouos. ¶ Quero cum glo.i.de effecte:ꝙ mandet ſentẽtia auctoritate pape confirmari:dic ꝙ magnus:qꝛ perinde eſt:ac ſi a papa ſit ꝯfirmata.l.i.§.ſed neqꝫ.C.d vete.iure enu. ¶ Op. ꝙ conſenſus ptiũ nihil opetur ad validitatẽ proceſſus habiti poſt mortẽ delegantis:qꝛ morte delegantis eſt extincta iuriſdictio.de offi.deleg.gratũ.et c. relatũ:ergo conſenſus nil poteſt.de offi.deleg.ſignificantibus.de iur.om.iudi.l. ꝑdatoꝛuꝫ. Sol. glo.ħ preſupponit:ꝙ morte delegantis ipſo iure expiret iuriſdictio:et hoc tenendo oꝫ ꝙ itelligatur: ꝙ ante mortẽ celeſtini iam ceptũ erat negocium:et hoc poſito:iuriſdictio nõ expirat morte:et ſi dicatur:quare ergo allegabat proceſſum inualidũ et ideo põderatur partes litigaſſe. Hic ſm glo.qꝛ pretendebatur ꝓceſſus inualidus:pretextu cuiuſdã appellationis interpoſite:poſtquã iudices ꝓceſſerant:ſed aduerſa pa dicebat illi fore renunciatum:et ponderat:qꝛ vt dicatur renunciatum:ponderat tria:ꝙ egerit vel ꝙ reſponderit:vel ꝙ produxit. ¶ Opp.ꝙ iuriſdictio nõ expirat ipſo iure:et ſic poſſit ꝓrogari:vt Goff.phy.et Inno.ħ et.ſ.de offi. dele.gratum.et c.licet:et Inno.et Bart.in queſtione venerabili querit vtrũ morte:ad hoc qꝛ tempus date eſt inſpiciendũ:et illo tẽpore aderat iuriſdictio.de Rꝑ.cauſa te. Scdo qꝛ per ſolã ꝑſentationeꝫ ĩprimitur iuriſdictio. de ap.ſuper eo.ii.et adeo firmatur ꝙ non vꝫ Rptũ per primũ ĩpetratũ.de Rꝑ.ceterũ. Itẽ quia ſup pſonis nõ delegantis ſtatiꝫ hñt iuriſdictionẽ.ſ.de Rꝑ.paſtoralis.§.i.per que dicit iuriſdictionẽ taluꝫ per cõſenſum poſſe ꝓrogari vt ħ: de quo dic vt per eũ.de offi.dele.ſane.et dixi.c.ti.p.et g.hoc nõ placet Hoſti.qꝛ hec iuriſdictio eſt extincta ipſo iure per mortem delegantis:et ſic ꝓrogari nõ põt:per iura et rationes allegatas in glo. Non ob.de offi.dele.in ſim.et de ap. ſollicitudinẽ:qꝛ ibi iudices habebãt iuriſdictioneꝫ:licet per exceptionem poſſit elidi:ideo procedens corã illis:videtur exceptioni tacite renũciare:et per cõſequẽs iuriſdictionẽ illorũ ratificare:et ſolidare:ħ per mortem ipſo iure eſt extincta iuriſdictio:ergo etc.vt in iuribus:alſ.in glo.propter que Hoſti.tenet opi.glo.quã tenuit Inno.de offi.deleg.licet:et Guil.in ſpe.de legato.§.reſtat.ver.quid ſi delegato.et. ver. Item mortuo:et facit ad hoc.ſ.de offi.dele.c.ſi.§.officium. lib.vi.et ſic dicit Jo.an.de facto conſultũ bononie:dũ queſtio eſſet de facto. Itẽ tenuit Butri.in.l.eius qui in prouincia.ff.ſi cer.pe.et Bar.in.l.et qꝛ per illã.l.que dicit mãdatũ ſolui.de hoc de offi.dele.c.ſi.ver.officium.lib.vi.et per archi.vii.q.i.petiiſſe.xvii.q.vi.dudum:ſi pleniſſime p guil.de offi.dele.ſi a ſubdelegato.lib.vi.ibi archidia.tenet opi.Inno.per dictã decre.ſi a ſubdelegato:que dicit exceptionem opponi debere:et dicit hic Hoſti.tenere in ſumma.de offi.dele.§.qualiter.ver.vel receſſuꝫ.tene primã opi.quã tenet pe. ff.de iur.om.iudi.l.i.quia delegatus non habet habituꝫ iuriſdictiõis:ſed ſolũ exercitiũ relatũ et fundatum ſuper fundamento iuriſdictiõis delegantis:extinguit ergo extincto habitu iuriſdictionis in delegante.l.i.§.ſi.ff.de offi.eius cui man.eſt iuriſdic.per que concludit ꝙ iuriſdictionis exercitiũ etiã attentatũ eo mortuo ignoranter:eſt ipſo iure nulluꝫ: de quo.de offi.dele.gratum. ¶ Quero an quis per renunciatiõeꝫ excludatur ex toto ultimus ꝓducere teſtes ſiue ſue ſrint teſtes producti:ſiue non. Glo.dicit ꝙ indiſtincte non eſt licitum alios teſtes producere:ſiue aliquos ꝓduxerit:ſiue non:nec amplius auditur producens:quia cuilibet lꝫ renunciari iuri pro ſe itroducto:alſ.iura:placet ħ doc.niſi eſſet talis cui cõpeteret beneficium reſtitutionis:vt in minore:vel eccleſia:vt.ſ.de in inte.reſti.auditis:ſm Tan.et ibi dedi remiſſ. Joan.and.

ſ Eries. Publicatis atteſtationib⁹ poteſt falſitas priorum teſtiuꝫ in cauſa matrimoniali cõprobari:et ſuper eodem capitulo pñt alii teſtes produci. Cõis eſt diuiſio.ſa ibi. Preſenti. ¶ No.primo ꝙ vbi agit ad ſolutionem matrimonii:matrimoniuꝫ dicitur accuſare:et ſic ſapit naturam criminalis:et hoc ꝓpter crimen quod ibi pretendit: et peccatũ:vt inſimul copulentur cõſanguinei. ¶ No.ii.ſufficere deponentes ſuper conſanguinitate in ſpecie ſecundo gradu obmiſſo ſtipite. ¶ No.iii.ad reprobandaꝫ probationem cõſanguinitatis ſufficere reprobare vnum graduꝫ probatũ:ſꝫ Inno.no.Uin.ſ.de reſti.ſpo.litteras. ¶ No. iiii.hic arg.ꝙ publicatis atteſtationibus admittitur ꝓbatio directe cõtraria:et ſuper directo contrario articulo:quãdo non offert nuda ꝓbatio teſtiũ ſꝫ iſtrumẽti:qꝛ ex quo habet conſonantiam inſtrumenti ꝑſumit veritas in teſtib⁹ cõſonantibus inſtrumento:et ceſſat ſubornatio:et preſumptio ſubornationis:dũmõ inſtrumẽtũ aliquid probet:et ſm hoc non eſſet hic aliqua ſpecialitas in matrimonio ꝙ no. ¶ No. v.ar.conſuetudinem nõ valeret per quã impeditur via ad detegendã veritatem:ex cuius occultatione:manifeſtum concluditur peccatũ:etiã per ptes irremiſſibile:quia illa eſt irrationabilis. ¶ No.vi.ꝙ in cauſa matrimoniali ꝯtra iura etiam conſuetudine in certum:publicatis atteſtationibus:et admitti debent teſtes ſuper eodẽ et directe contrario articulo. ¶ No.vii.ꝙ remotio ĩpedimẽti reſpectu certe:et determinate cauſe:non tollit impedimentum reſpectu alterius: ad ꝙ de prebẽ.ſi motu ꝓprio:et ꝙ ibi no.et no.in.c.ſtatutũ. de Rꝑ.§.i.lib.vi.cũ ſi.valet tñ cõſuetudo per quã:publicatis atteſtatiõibus:poſſint produci teſtes.no. Jo.an.in addi.ſpe.in titu.de excep.§.victo.ver.ſed nũquid publicatis. ¶ Quero per quot teſtes reprobentur alii teſtes:qui primo depoſuerũt.dic ſꝫ Uin.ꝙ ſi agitur de reprobatiõe quo ad perſonas.duo teſtes poſſunt reprobare mille:quia mille quo ad inhabilitatem perſone non contradicunt duobus:et ſi etiam reſponderent interrogati ſe habiles:plus ſtatur duobus quã mille in facto ſuo teſtificantibus:et ſingularib⁹:et de hoc.ſ.c.cum in tua:ſed ſi volo reprobare dicta:oportet ꝙ reprobationes

reprobantes ſuperent reprobatos:ideo ſi probo per quattuor gradū:non ſufficit reprobare per duos:⁊ ſic quis eſt potior cōtradictor dictorū ꝙ̄ perſonarum:⁊ ex hoc datur vna regula ad reprobationē perſone:⁊ dictorū:aſſignat aliaꝫ:vt quia teſtes poſſunt poſt publicatas atteſtationes reprobari in perſonis:ſed nō in dictis:non ob.hec decre.vt.ꝭ.dicetur.⁊ decre.ex tenore.vt ibi no.per h dicit miruꝫ ſpe.in ti.de teſte.§.qualis.ver.ſed opponitur:ꝙ ꝓponi poteſt exceptio peremptoria:⁊ probari poſt publicatas atteſtatiōes:quādo illa nō negat:ſed ſupponit probatuꝫ per teſtes:vt q2 probato mutuo propono exceptionē pacti de nō petendo:ſi auteꝫ negat:vt q2 probato mutuo negat mutuatū hec nō eſt admittenda poſt publicatas atteſtationes:niſi probetur per inſtrumēta:vel niſi allegetur falſitas cū corruptione:vel niſi indirecte velit ꝓbare:de hoc dic vt dixi de dolo finem:⁊ ſm hoc intellige glo.in.l.ij.C.ſen.re.non poſ.⁊ ꝙ no.glo.in cle.i.de teſti. ℂ Glo.i.colligit notabile.in tex.collectum.dicit Jo.and.ꝙ putat ꝙ cōſanguinitas poſſit per duos teſtes ꝓbari a latere mulieꝛ:⁊ per alios duos a lateꝛ viri:⁊ ꝙ duo teſtes poſſunt probari vnū gradū:alij duo ſ3. ℂ No.ꝙ vbi vnū componitur ex ptibus:teſtes probāt deponēdo per partes ſi ſunt ſup ptibus cōteſtes:licet nō ſint ſuper toto cōteſtes:de quo dicaꝫ.ꝭ.e.licet ex quadā.de accu.ſuper his. ℂ Op.glo.ꝙ nō poſſit cōſanguinitas ꝓbari per inſtrumentum:q2 de ea non pōt atteſtari notarius:vt nō pceptibili aliquo ſenſu. Sol.dicit glo.ꝙ dicere ſuper conſanguinitate non pōt ꝓduci inſtrumētū ꝓbans contra cōſanguinitatem:ſed dic indirecte:q2 forte in aliquo cōtractu cōficitur inſtrumentuꝫ: in quo narratur ꝙ.b.⁊ eius filia:talis ꝓmiſerūt aliquid:vl appellabantur in inſtrumento patruus:⁊ nepos:⁊ neptis:inſtrumētū aūt poſt aperturā teſtiū ante renunciationē poteſt ꝓduci:ex quo nō eſt renunciatū:vel concluſuꝫ:hoc non placet Bar.doc.nō iꝓbāt:niſi forte eſſet ꝓbatio de antiquo:q2 talibus verbis narratiuis īſtrumēti ob aliud cōfecti:plena non datur fides:vt no.de ſuc.ab inte.c.ſi.ꝺ dona.l.ex hac ſcriptura:de cenſi.cū olīꝫ:⁊ de priuile.ſi papa.lib.vj.vel niſi dicas:ꝙ hoc inſtrumētū nō producebatur ad plenā probationē:ſed adiuuandā ꝓbationē faciendam per teſtes:⁊ ad tollendam ſuſpitionē ſubornationis:inſtrumēto cōcordāte dictis teſtiū:licet nō faciat ꝓbationē plenā:ſed ſatis dici pōt vt dixi notando.dicūt doc.ꝙ per inſtrumentuꝫ pōt probari directo aliquid cōferens ad ꝓbationē ꝯſanguinitatis: vt ſi de natalibus alicuius eſt factū inſtrumentū:vt ꝙ natus eſt de tali:⁊ ex qua illam ſuſceperat:⁊ quo anno:⁊ die illa nata fuit:ſ3 Hoſti.alꝛ.C.de inge.ma.l.pe.ff.ꝙ me.cā.tſh quidem.§.i.ſed non video quō ſcribet notarius:ſi non fuit pñs actui partus:ꝙ ſatis erit verecūdum:niſi ſcriberet actus circūſerentes:ad hoc vt.ꝭ.c.preterea:vel dicta teſtium hic atteſtantium:⁊ eſſet tunc inſtrumētū de auditu. ℂ Op.ꝙ conſuetudo nō eſſet iuri ꝯtraria:imo cōſona.ꝭ.c. fraternitatis. Sol.licet regula hanc ꝙ publicatis atteſtationibus:poſſunt produci teſtes:hoc nō ꝓcedit:qn̄ teſtes redarguuntur de falſo:q2 poſſunt teſtes produci publicatis atteſtationibus ipſa ergo conſuetudo erat contra ius:rō pōt eſſe duplex:vna quia non ob.tunc ſententia:vt patet.ꝭ.de proba.licet. Hec ſo.non placet alꝛ.ſemp ſuper directo ꝯtrario poſſent produci teſtes nec adduntur regulariter niſi allegetur falſitas cum corruptione:vt no.glo.de proba.licet.⁊ in cle.teſtib⁹.de teſti. Secūdā rationē aſſignat glo.ꝙ hic articulus eſt nouus inquātum arguit falſitatem priorū teſtiū: hec eſt falſa:quia imo idem:ſi eſſet antiquus ex quo eſt directe ꝯtrarius:vt dicta cle.teſtibus:⁊.ꝭ.c.cum veniſſent ibi.ab alteru tra. Ideo ſm Un.dic ꝙ hec cōſuetudo nō eſt diſſona ſed conſona iuri:⁊ dicit ꝙ hec decre.non tenet:dixit Jo.an.ꝙ hec dixit olim:non in nouo apparatu: quo tempore.hec decre.nōdū erat reducta ad volumen decre.tunc poterat.de ſi.iſtru.paſtoralis. Tertia ſo.eſt ꝙ ſpāle eſt in cauſa matrimonij: vt publicatis atteſtationibus poſſit recipi teſtes ⁊ regula eſt incōtra.⁊ ideo contra hoc ius ſpeciale in cauſa matrimoniali erat hec conſuetudo:licet cōſona eſſet iuri cōmuni:tamen non eſt rationabilis:⁊ nutrit peccatuꝫ:aſſignat glo.duas cauſas. Primā fauore matrimonij.Secundā q2 in cā matrimoniali ſnīa non tranſit in reꝫ iudi.⁊ ſicut nō ob.ſnīa productioni:multominus publicatio. Tertia ⁊ hec eſt cā ratiōe:q2 publicatio inquātū impedit productionē:⁊ iura ad aperiendā veritatem:ſouet peccatū per ptes irremiſſibile:ideo nō ipedit:hec ſo.eſt vera. Unde dicit Hoſti.h ꝙ quicquid alij ſcribant ⁊ ſeruent.de quo iuſtus iudex nō habet iurare.de elec.cū cām:de mente turis eſt ꝙ in cauſa matrimoniali publicatis atteſtationibus:ſup eiſdem articulis etiā in eadem inſtātia:licet teſtes ꝓducere:per rationē glo.quia ſi licet pōt ſententia ferri:poſt publicatas atteſtatiōes. Item per rationē glo.quia de falſo pōt queri poſt ſniaꝫ.ꝭ.titu.i.licet. Jo.an.hoc ſequitur ⁊ dicit caſum apertū.ꝭ.c.cuꝫ in tua:⁊ erit fauore matrimonij:ſm Jo.an.quia cuꝫ in alijs ſuper directo contrarijs:ad ꝓbandam falſitatem pꝛimorū teſtium:nō liceret producere teſtes:publicatis atteſtationibus:regulariter nūc potuerit produci:patet pꝛimuꝫ ex no.de ꝓba.licet:⁊ in cle.teſtib⁹.de teſti.poterit in cā matrimoniali:⁊ itelligit hec vera:in eo quieſcat pro matrimonio:ſ3 hoc nō placet Cal.nec mihi:⁊ glo.de cōſangui.⁊ affi.c.i.q2 etiā ſi ſtat cōtra matrimoniū:⁊ allegat cōſanguinitatē indiſpenſabilē:auditur tñ:licet hic eſſet fouere peccatuꝫ:⁊ quia ſententia non tranſit in rem iudi.concludēdū aliqua ex predictis:dic h:ſi queriꝛ an publicatis atteſtationib⁹ poſſint ꝓduci teſtes.dic quedā eſt publicatio verbalis:vt q2 dixit iudex probatum eſt:ſed nō dixit qūo:ita ꝙ bene poſſet percūctari:⁊ hoc nō impedit productionē:quia nō eſt ſolennis:⁊ ad hoc ꝙ no.ꝭ.c.vltra tertiā:⁊ hoc tenet Inno. Quedaꝫ eſt publicatio que fit preſenti ex dictis teſtium:vt q2 conſuetudo eſt patrie:ꝙ audiant teſtis partis:⁊ talis adhuc non ipediat vt non ſolēnis:ſm Un.h.⁊ no.ꝭ.c.vltra tertiaꝫ:quicqd ſenſerit Jo.ii.q.i.in pꝛimis:⁊ no.de teſti.in noīe dñi. Quedā eſt publicatio fcā per iudicem indiſcreta partibus pñſentibus:⁊ eis contradicentibus:⁊ inuitis:⁊ nimium accelerata:⁊ hic adhuc nō impedit:vt hic:ad hoc ꝙ no. Guil.in ſpe.de teſte.§.ſatis vtiliter.ver.xvj. Si publicatio eſt diſcreta:⁊ teſtes producunꝛ ſup corruptione:admittiꝛ:vt in.c.cauſam. Si vult probare directe cōtrariū:ſine corruptiōe.ſi articuli non fuerunt diſtincti poſiti:ita ꝙ de modo directe:vel indirecte ꝓbandi non potuit inſtrui:niſi per depoſitiōes:adhuc poterit producere teſtes:vt patet ex no.ꝭ.c.ex tenore:⁊ dicit hic Jo.an.⁊ no.ꝭ.de proba.iurauit.⁊ no. Jo.iiij.q.iij.teſtibus.ver.teſtes:⁊ paulus.in cle.teſtibus de teſti. Si potuit inſtrui:ſi vult probatio coadiuuare per inſtrumentuꝫ:adhuc admittitur:etiā ſi inſtrumentuꝫ non plene probet:quia preſumptio inſtrumenti tollit ꝓſumptionem ſubornationis:vt hic eſt caſus. Si per teſtes:tunc non poteſt:nec ſuper codeꝫ:nec ſuper directo contrario. Fallit in cauſa matrimoniali:vt hic:in qua ſuper directo cōtrario poteſt:⁊ ſuper eodem: ſuper quo directo produxit teſtes ⁊ nō probauit:ꝙ dico in quantum producitur ad practicam de probatione:qua ſtante falſa:nutrietur peccatuꝫ:per partes irremiſſibile:vt no.ꝺ ꝓba.iurauit.⁊ dicā plenius in.c.fraternitatis. Ant.de bu.

P Reterea. Carnalis copula comprobatur per ſm conueniens teſtimonium de viſu. Iteꝫ teſtimonio auditus:ꝙ adminicula ⁊ fama coadiuuant.h.d. Cōis diuiſio.ſa ibi.Reſidemus. ℂ No.i.ꝙ copula probatur ex ſufficienti teſtimonio per ꝙ ex viſu redditur cā. ℂ No.ij.ꝙ non viciatur dictum teſtis:ſi dicat ſe ſcire id ꝙ deponit non per certam ſcientiam:ſed per auditum:⁊ famam:⁊ alia adminicula:⁊ ſic vbi non pñt haberi ꝓbationes certe:ꝓbatio fame ⁊ teſtimoniuꝫ de auditu vꝫ:iunctis alijs adminiculis. ℂ No.iij.quando fama iunctis adminiculis probet:quando ita aggrauant aiuꝫ iudicis:ꝙ faciunt eum violēter

ꝙ aſſerunt preſumere:e ſic ex violenta preſumptione iudi-
cat.ff.de preſump.afferte. ¶ No.iiij.que dicatur perfecta
ꝓbatio:q: quādo eſt ad applicandum animū iudicātis ad
aliquid credendū:vel fixe e imobiliter preſumēdū:e opor-
tet ꝙ ſit animus circūſpectus:q: arbitraria iudicantur legiti
me arbitraria:put applicantur ad animū bene organizati:
ita ꝙ ꝓſumptio nō ſit temeraria:vnde dicit hic Hoſti.no-
tandū:ꝙ in arbitrarijs nō eſt eundū ad quēcunq; ſimplicē
iudicē:ſed ad circūſpectū:diſcretū:e expertū. Inexpert9
enī pauca cognoſcit de peni.dis.v.titu.i.licet.verſi.ex pre-
miſſis.ff.c.in tua. ¶ No.in nō perceptibilib9 imediate ſen-
ſu viſus vel auditus:teſtimonium de viſu vel auditu nō ꝓ-
bat plene ſed ꝓſumptionē inducit que iuncta fama probat.
¶ Op.ꝙ nō valeat dictum iſtorū aſſerentiū ſe conſcios
ſi non viderunt:quia ex hoc nō potuerunt habere certā ſci-
entiam:e ſic falſum deponūt. Dicit glo.ꝙ aliquid pōt ſciri
per imediata ſigna:e hic dicit̄ ſtricte cōſcius:etiam pōt ſci-
ri per mediata aliquid cōcludentia:teſti preſumptiue:e ta-
lis etiam pōt dici late conſcius:q: ſcire,dicimur ꝙ vehemē
ter preſumūt:vt qſi hic audiunt:vel habēt alia adminicula:
q: viderunt ſolū cum ſola:nudum cū nuda:ſed nō viderūt
actū carnalis cōmiſciōis:ideo dicit de viſu nihil affirmāt.
Alij dicunt illos cōſcios qui ipſos intromiſerunt in domi-
bus ſuis ad coitum:e ſic erant conſcij:ſed nō placet Hoſti.
q: tales vt criminis participes:nō eſſent vt teſtes admitten
di. In auē.de leno.coll.ij.ſ.c.pſonas.e.c.veniens. ¶ Op.
ꝙ nō ꝓbetur copula:ex teſtimonio:de auditu:nec ex fama:
q: teſtimonium auditus regulariter non probat.ff.c.veniēs:
nec teſtimonium fame:vt.ſ.c.veniēs. Glo.hic all.pro e con
tra. Glo.dicit ꝙ ſi agitur de matrimonio ſeparando iā cō
tracto:nō probat fama:nec auditus nec etiā vterq; vt in cō
trario:q: in talibus exigitur perfecta probatio. Si agitur
de matrimonio cōtrahendo:tunc ſola fama e teſtimonium
auditus ſufficerent:quia ibi agitur de leui preiudicio:e hic
eſt caſus ſm vnū intellectum. No ob.verbum accuſatur:q:
exponi debet accuſat̄.i.denūciatur:quia matrimoniū cōtra
hendū:nō accuſatur ſed denūciatur.de deſpon.impu.ad diſ
ſoluendū:e hic dicit glo.ſatis planum:vel dicit ſm alios:ac
cuſat̄.i.per accuſationē impeditur:ſm Vin.ſecūdo itelli-
git glo.quādo ꝓponitur adulterium vel copula:ad finem
repellendi ab accuſatione adulterij:q: tunc cum agatur de
modico preiudicio ſufficiunt tales probationes ad proban
dā exceptionē adulterij:cōtrariū procedit quando agitur
ad plenū preiudiciū. Tertio glo.dicit decre.poſſe intelligi
etiā quādo accuſat̄ mulier de adulterio:e ad hunc finē de-
ducitur copulā:q: ſufficiēt tales probatiōes:dic ſi queritur
an ſola fama probet copulam:dic ꝙ non:nec ſufficit niſi ad
finē repellendi cōtrahendū:vt in turib9 all.in glo.q: fama
regulariter nō probat in his que ſūt pleni ꝓiudicij. Si que
rit̄ an ſolū teſtimoniū de auditu auditus ſufficiat:dic vt ibi
dē ꝙ nō prodeſt:nec etiā forte prodeſſet:niſi tranſiſſet infa
mam:ad ipediendū ꝯtrahendū:de quo.in.c.ſup eo de eo q
eo.g.conſangui.vxo. Si queritur an valeat teſtimonium fa
mę cū vno teſte de viſu imediate deponēte:adhuc dicēdū
ꝙ non:niſi alia adminicula iuuent:ſʒ Hoſtien.qui dicit ꝙ
ſi fama cōſonat dicto vnius:e ītercedant alia adminicula:
certa:e probabilia:ſufficiens eſt probatio.ff.e.l.iij.§.i.e.ij.e
h maxime in antiquis factis:de quibus non eſt memoria:e
in delictis que fiunt occulte:de quibus teſtes haberi nō poſ
ſunt:finaliter dicit hec fore arbitraria. Si querit̄ an dictis
teſtiū deponētiū de auditu:ſed nihil per certā ſciētiā:creda
tur in ꝓbanda copula ad finē pleni preiudicij. Si teſtes de
ponāt de auditu auditis nō creditur:ſi deponāt de auditu
ꝓpinquo:vt dixit glo.in prin.vt q: forte teſtes diſtabant te
nui pariete a cōmiſcētibus:audiēdo ipſos cōmiſceri:ſʒ nō
videbāt:e ſic:ſm Jo.an.ipedientibus aſſeribus:vel corti-
na:vel tēporis obſcuritate pcipiebant:nō per ſenſū viſus:
ſed auditus:e h ſufficit:cū violenta ꝓſumptione:e fama:ad

ꝙ ff.de aqua plu.ar.l.ij.§.Idē labeo per glo.dicit Jo.an.
ꝙ talis probatio ꝓficit ad quātū finē de copula agat̄:ſiue
ad matrimoniū dirimendū:ſiue alio quocunq; e h:q: per
ſenſū viſus nō eſt probabilis copula:licet enī videris vi℞
ſupra mulierem:tū forte ille erat frigidus vel maleficiatus:
vel illa arcta erat:vel pro tunc non potuit coire:lʒ aliter viri
potēs:e in talibus nō bñ capeſcentibus ſenſu ꝓprio viſus:
e imediate:ſup ipſis:admittitur teſtimoniū de auditu circū
ſtantium:ex qbus violēter ꝓſumatur:adiuuātibus alijs ad
miniculis.videlicet ex quo nō pōt haberi certa ꝓbatio:ſuf-
ficit illa ex qua id violēter ꝓſumatur:ſicut in paternitate:e fi
liatiōe.ſ.c.per tuas.l.qui fi.ſint le.tranſmiſſe:al's ſupſtua fo
rent iura:que de ipedimento affinitatis tractant:tene igitur
ꝙ dictū eſt ſumendo ad quēcūq; finē agatur:ſm Jo.an.
e hoc approbat lapus ſua concluſione.lv.e dicit plus ꝙ no
torie probabitur copula in loco monialiū:ſi atteſtētur mo-
niales:e firmiter aſſerant oēs:illam fuiſſe corruptā:admini
cula autē cōcludētia:e coadiuuātia:ſunt colloquiū initū:e
oſcula:viſus:tactus:viſus:locus:miſſio nunciorū:e iocaliū:
cohabitatio:amplexus:oſculū:e ſimilia:leuiora tū ſuffici-
unt adminicula:in ipediendo matrimonio.ſ.c.ij.ſed requi
runt̄ efficatiora.ſ.ti.i.cū cām.dicit tū talia arbitraria:ipſe
igitur circumſpectus:e diſcretus iudex videat:an probatio
facta per teſtes vel alio modo ſufficiat:vel non:vt hic:e.ff.c.
in nr̄a.ff.c.l.iij. Antonius de Butrio.

Cum a nobis.

Unius iudicis verbo nō credi
tur:ſcriptura vero eius per teſtes reprobari po
teſt:hoc fallit in papa. Sunt due partes.ſa ibi.
Neq;. ¶ No.i.ꝙ ſm regulas vtriuſq; iuris:ſoli vni iudi-
ci non creditur:quātecūq; ſit auctoritatis:ſiue in teſtamētū:
ſiue in cōtractibus qō agitetur:q: vox vnius:quo ad exitū
plene ꝓbationis:ſm vtrunq; ius:vox eſt nullius. ¶ No.
.ij.ꝙ litteris e ſcriptis iudicum licet fides adhibeatur:non
tū tanta qn poſſit duorū vel trium teſtium teſtimonio repro
bari. Ex quo iſertur prior ꝙ publicū inſtrumētū pōt repro
bari teſtimonio duorū vel triū. Scdo eſt argumētū ꝙ ſcri-
pture iudicis in cōtractibus e alijs fides adhibeatur:etiam
abſq; ſubſcriptiōe teſtium:licet non tanta qn poſſit duorū
vel trium teſtimonio reprobari. ¶ No.iij.ꝙ ſoli pape de
eo ꝙ aſſerit fides plena adhibet̄:e ſic eſt caſus i quo ſolius
vnius teſtimonio credit̄. Itē ꝙ cōtra id ꝙ aſſerit papa:pro
batio in ꝯtrariū nō admittitur:e ſic nō poteſt duorū vel tri-
um teſtimonio reprobari. ¶ No.iiij.ꝙ ſcriptura iudicis
adminiculata ſubſcriptiōe duorū vel trium teſtiū:nō videt̄
poſſe duorū vel triū teſtimonio reprobari:ꝙ intelligo quā-
do adminiculatur ſubſcriptione teſtiū:e depoſitiōe actua-
li:vt dixi.ſ.c.tertio:e dicā.ff.de fi.inſtru.cū Joannes heremi
ta. ¶ Opp.ꝙ dicto vnius credat̄.xi.q.i.quicunq;. Sol.
dic ꝙ hodie illud eſt correctum in hac parte.vij.q.ij.per to-
tū:ſicut illud de quo.ſ.de iudi.nouit.verſi.nec illud:vel ſm
Inno.illud loquitur de ſummo epo:vt hic in fi.e in cle.i.de
proba.e hoc dicit glo.in.d.c.quicūq;:quo ad primā ſol.ꝙ
hoc ſit reuocatum. ¶ Oppo.ꝙ nō reprobatur inſtrumen-
tū dicto duorū vel trium:vt no.ff.de fi.inſtru.cum Joannes.
Hoſti.qui fuit in opi.ꝙ inſtrumētū dicto duorū vel trium
reprobatur. Reſpon.ad hanc decre.vt intelligatur quādo
inſtrumētū nō eſt publicū:vel quādo de conſuetudine nō fa
cit fidem.de fi.inſtru.cum dilectus:vel quādo ſunt teſtes de
deſcriptis in iſtrumēto:vt no.in.d.c.cū Joannes:e.ſ.de ꝓ
ba.tertio:ſʒ Hoſti.per hāc decre.reprobat Hoſti.opi.que
habet in credēdo:vel non credendo teſtimonio iudicū:fo-
re differētiā iter iudicialia:e extraiudicialia:q: hic equipa
rat teſtamentū cōtractibus e extra cōtractus:vt in iudicijs:e
de quo.ſ.de proba.poſt ceſſionē. ¶ Ultimo per tex.in fi.
dicit Jo.an.ꝙ verbo pape:e ſcripto:equaliter credit̄ ꝙ nō:
quia ſicut cōtra ſcriptū non admittitur probatio in contra
rium.de proba.in cle.litteris:ita non admittitur probatio

contra dictum: q̄ eſt notabile. ¶ Venio ad materiam capituli: decre. dicit tria vel quattuor. Primū q̄ vni vt iudici non credit̄. Scḋm q̄ creditur ſcripto etiā ſine adminiculo teſtium. Tertiū q̄ nō credit̄ inſtrumēto ſine adminiculo teſtium: quin dicto duorū vel trium teſtiū poſſit reprobari: ⁊ ſic cū adminiculo: non reprobatur dicto duorū vel triū: tertio dicit q̄ pape verbo ⁊ ſcripto creditur ita q̄ non pōt reprobari. ¶ Oppo. q̄ ſcripture iudicio creditur ⁊ ſtetur. ff. de proba. c. poſt ceſſionē. xi. q. iij. cure. Glo. non ſol. ſed remittit: ad no. ff. d. c. poſt ceſſionē: tex. iſte nō dicit q̄ nō credatur ſcripto iudicis: imo dicit creditur ſine adminiculis: ſed non in tm̄ q̄ non poſſit reprobari: per duos vel tres teſtes. Unde ad ꝯtra. Reſpon. q̄ decre. hec cōcordat: q2 vult ſtari ſcripto iudicis: lȝ nō ſit tante virtutis: quin qñ nō eſt adminiculatū: poſſit reprobari per duos teſtes: vnde lȝ obuiant iura: que dicūt ſcripto iudicis nō credi. J. e. qñ cōtra falſaȝ: ſoluūt quidaȝ decre. in hoc procedere ſm iura antiqua: ſm que iudex poterat ſcribere acta: ⁊ credebatur ſcripture ſine ſubſcriptione: vel inſcriptione teſtiū: dūmō cōſtaret ſuaȝ eſſe ſcripturam: vel in dubio fieret de hoc fides per teſtes: vel cōparationē litterarū: nā ſcripture ſolius tabellionis ⁊ ipſi tabellioni creditur. C. de fal. ſi quis decurio. de dona. in donatis. in auc. de fide inſtru. §. ſi vero neq3 coll. vj. fortius credendū iudici: ſed hodie eſt ꝯtra: vt. d. e. qñ cōtra falſaȝ: ſm Inno. Sol. dicit Inno. q̄ etiā ſm antiqua tēpora nō credebat̄ ſcripture iudicis abſq3 adminiculo teſtiū: per lr̄am que vult ſ adminiculū teſtiū. Ad cōtra ergo dicit q̄ nō creditur verbo iudicis vel ſcripto nō adminiculato vt ibi ⁊ ſ: ſed adminiculato ſubſcriptione teſtiū ſic: vt hic. Nec ob. q̄ dicit̄ de ſcriptura tabellionis: q2 in hoc eſt dr̄ia inter ſcripturā iudicis ⁊ tabellionis: vt tabellioni credatur ſine ſubſcriptione: ⁊ non iudici de actis: ⁊ eſt cā q2 tabellio hic hȝ ex publico officio: vt ſibi credatur: iudex nō: ⁊ ſi publicū habeat officium in iudicādo: nō in ſcribendo: aliter teſtificari vr̄ de facto ꝓprio: ſm Inno. all'. C. e. l. oībus: q̄ fortificat Hoſti. q2 ſicut eſt abſurdū tabellionē iudicare: ſic ⁊ iudicē ſcribere: ſit ergo q̄libet ſuis terminis ꝯtentus: nec alterius vſur pet officium: de ſepul. c. i. per que. dicit Innoc̄. q̄ ſcriptura iudicis ⁊ alia forēſia inſtrumēta, priuate ſcripture cenſent̄: ideo p ſe nō faciūt fidē: niſi aliter ꝓbentur eſſe vera: vel per cōparationē lr̄arū: vel p teſtes: vel alio mō. C. de proba. inſtrumēta: ⁊ duabus ſe. potes dicere q̄ inquantū hec decre. dicit credi ſcripto iudicis: ſine adminiculo teſtiū: cōcordat ei q̄ no. ff. de proba. poſt ceſſionē: ⁊ ad. e. qñ cōtra: dic q̄ loquitur in actis: ⁊ in his: que ſunt magni preiudicij: ⁊ ſic debet reſtringi decre. ad caſus in qbus dixi lr̄as ꝓbare cū ſigillo: ſ in extraiudicialibus: que ſunt leuis ꝑiudicij. Jnquātum eget adminiculo teſtiū: nō eget ad finem vt nō poſſit per duos vel tres teſtes reprobari. Scḋo ꝓponitur ſ: q̄ ſcripture iudicis cū ſubſcriptionibus teſtiū credatur: ⁊ q̄ plus eſt in tantum q̄ nō admittat probationē in ꝯtra. primo obuiat q2 ſcripture iudicis etiā cū ſubſcriptiōe nō credit̄: ſicū hoc non appareat iure cautū: ⁊ q2 ſpāliter hoc officiū: ⁊ ꝯtra iura naturalia: vt vni credat̄: eſt attributū notario: vt in auc. de tabel. §. i. Sol. dicit hic Inno. q̄ inquātū hec decre. dicit credi ſcripture iudicis intelligenda eſt de notario: qui alicubi iudex aptatur q2 ſi itellexiſſet ꝓprie de iudice: loquutus fuiſſet in ſingulari: ſicut in ſingulari de iudice ꝑmiſerat. ⁊ ā apud beneuentum vbi dirigitur decre. notarij vocant̄ iudices. ⁊ ecōuerſo iudices notarij. Hoſti. hic non placet: q2 lȝ ſm eū: tabellionis vocent̄ iudices: nunq̄ tm̄ iudices qui hn̄t ex officio iudicare vocantur tabelliones: ⁊ q2 non eſt veriſimile q̄ papa de notariis loquat̄: ⁊ q̄ a ꝓpria ſignificatiōe vocabuli recedat: ꝓpter ꝑticularē vſū ꝯſuetudinis loci: ad quem dirigit decre. vñ intelligit lr̄am de iudicibus: qui hn̄t ex officio iudicare: ⁊ maxime qui maiores ſunt: vt epī: q2 non eſt veriſimile q̄ de inſtrumētis tabellionū dubitaretur: ſȝ forte corā cōſulibus ſuper actis corā ipſis: vel ſup teſtamento: vel cōtractu producebatur in teſtē: vel producebant̄ littere ab ipſo ſigillate: ⁊ de his duobus querebat̄: ⁊ de his r̄ndet̄. vel dic q̄ in ciuitate beneuēti ſunt. x. iudices de quoꝝ dictis ⁊ ſcriptis q̄rebatur. Tene q̄ inquantum lr̄e ſunt ſigillate: ⁊ ſubſcripte: ſubſcriptione teſtiū: credit̄ lr̄is epī: vt hic eſt clarus caſus. ⁊ de fi. inſtru. c. ij. ſm hoſti. q̄ puto verū inquātū deficit vſus tabellionū: vt pȝ ex no. per glo. i. c. poſt ceſſiōeȝ. Idē inquātū non deficit vſus tabellionuȝ in loco. ſi ſcribat ſup his que ſunt ſui officij: ⁊ ſic pōt hic. c. intelligi. ⁊ c. i. de fi. inſtru. Jnquātū autē extra officiū ſuum ſcriberet eſt dubiū: ⁊ tex. hic facit: q̄ etiā credat̄ ꝓut dicit in teſtamentis: ⁊ cōtractibus: ⁊ facit de fi. iſtru. c. ii. vbi tale iſtrumētū appellatur publicū: ⁊ hoc tenent doc. de proba. poſt ceſſioneȝ: ex quo ꝯcludi vr̄: q̄ valeret iſtrumētū cū teſtibus ſubſcriptū: etiā īter extraneos: nā vr̄ q̄ credit̄ inſtrumēto in cauſis: ſiue ſup teſtamētis: ſiue ſup ꝯtractibus agitatis: hic puto vbi deficit vſus tabellionū: ⁊ vbi non deficit non credo: q̄ extra ea que ſunt ſui officij credatur illi: vt inſtrumēto publico: ſed creditur vt inſtrumento priuato: dicā de fi. iſtru. c. i. ad hoc q̄ dicimus epm̄ nō poſſe vel iudicem gerere viceȝ notarij: ſtipulando niſi in his que ſunt ſui officij: vt no. Ja. de are. in. l. i. ff. de mſti. ⁊ in. ⁊ in. l. non quaſi. ff. rem pa. ſal. fo. ⁊ q̄ dixi in ꝓhe. grego. ⁊ q̄ no. de vſu. §. ꝑ. lib. vi. ⁊ no. ff. de vſu. l. gaiuſmā extra officiuȝ ſuū eſt vt priuatus. Nō ob. q̄ dicit lr̄a ſuper teſtamētis ⁊c. q2 hic nō ſcripſerat inſtrumentū ſup cōtractu: vel teſtamēto: ſed ſup q̄ōne ⁊ lite: que erat ſuper ꝯtctu: ⁊ inſtrumēto: ⁊ ſic ſup actis. ¶ Oppo. q̄ lr̄is epī quātūcūq3 teſtium adminiculo adminiculatis: nō adhibeatur fides: quin poſſint teſtimonio duorū vel triū teſtium reprobari: de fi. inſtru. cū ioannes: vbi pōt inſtrumētū notarij cuius eſt ꝓprium officiū: ergo ⁊ iudicis: dic q̄ lr̄a poteſt dupliciter itelligi: vnomō vt exponatur in adminiculo. i. ſubſcriptiōe: vel inſcriptiōe. C. qui po. i pi. ha. ſcripturas: ⁊ tunc erit ſenſus littere: q̄ inquātū non ſunt ſic adminiculate: poſſunt reprobari per teſtes duos: aut tres. Jnquātuȝ ſunt adminiculate: tūc nō reprobant̄ per duos teſtes: ſed exigunt̄ plures: ⁊ ſm hoc erit hic caſus ꝑ glo. de proba. tertio. ⁊ pro opi. Inno. que dicūt q̄ ſaltem quattuor exigent̄ ad reprobandā inſtrumēta: ſed nō placet hic intellectus: per ea que dixi. in. d. c. iij. ⁊ in. c. cū ioannes heremita. Ad hanc decre. Reſpon. aliter ſcḋo intelligēdo vt recitat hic Hoſti. vt exponatur adminiculo. i. adiutorio viue depoſitiōis. q. d. ſcriptura iudicis reprobatur per duos aut tres teſtes: ſi non habet adminiculū teſtium. i. adiutoriū depoſitionis viue: pro inſtrumēto. q. d. q̄ ſi teſtes viui veniſſēt actu ad deponendū pro iſtrumento: tunc ſaltiȝ eſſent duo: ⁊ auctoritas notarij: ⁊ ſic non ſufficerent duo: vel tres: ſed quattuor exigerentur: ⁊ hoc placet. Ex his ceſſant difficultates quas tetigit gl. in verbo ſcriptū: ⁊ in vbo teſtimonia. J. antepenul. ⁊ penul. glo. nā prima glo. ꝑſupponit textū velle: q̄ inſtrumētuȝ iudicis adminiculatū pōt reprobari per duos: vel tres teſtes: cui obuiant dicta. ff. de ꝓba. c. iij. facit glo. dr̄iam iter inſtrumentū notarij: ⁊ iudicis: vt iudicis poſſit reprobari adminiculatum: per duos vel tres: nō notarij. ⁊ in hoc plus habeat inſtrumētū notarij adminiculatū: ſed hec non eſt intētio lr̄e. dic ergo ſi inſtrumētū iudicis nō eſt adminiculatū: vbi probat ⁊ quādo probat: poſſit reprobari per duos vel tres teſtes: vt hic: nec hic ſupponit q̄ probet: ſed inquantū probet dicit: q̄ pōt reprobari per duos: aut tres teſtes. Si eſt adminiculatum: dic q̄ non pōt reprobari p duos: aut tres teſtes: q̄ intellige vt dixi. ff. q2 ſi ſola ſubſcriptio non hȝ locū tex. Si adminiculo ⁊ adiutorio viue vocis procedit: vt nō poſſit reprobari p duos: aut tres teſtes: quia plures exiguntur quā ſint deponētes pro inſtrumento: cū notario: vel iudice: nec eſt dr̄ia inter inſtrumētū iudicis: ⁊ notarij: quicquid ſenſerit glo. ⁊ ſic ſicut notarius cōputatur in numero teſtiū: ſic ⁊ iudex: nec creditur ſuo inſtrumento: ſed hic ceſſant que ſupponit glo. pe. q̄ textus velit q̄ inquātū ſcriptura iudicis non eſt admini-

culata poſſit reprobari per teſtes:hoc bene ſupponit glo.⁊ eſt verũ:q: tunc per duos vel tres reprobaẜ. Secũdo ſupponit tex. velle:ꝙ vbi eſt ſubſcripta:nõ poſſit reprobari per teſtes:cui opponit de eo ꝙ dicẜ de publico iſtrumento:ꝙ reprobatur per teſtes:vt.J.de fi.inſtru.cuȝ ioannes. Sed reſponde ꝙ glo.ꝑ ſupponit vnũ:ꝙ textus nõ dicit:dicit enim ꝙ nõ poſſit reprobari per teſtes indefinite: ſed dicit ꝙ non põt reprobari per teſtes duos vel tres:⁊ in hoc bene:nquã tũ adminiculentur:⁊ viua voce:ſecus ſi tñ ſint ſubſcripti:vt dixi.ſ.⁊ hoc tene gequid inuoluant glo. ❡ Opp.ꝙ verbo iudicis credaẜ.de elec.cũ dilecti de actu cuȝ dilectus. Glo. dicit ꝙ ſi vnus eſt iudex illi nõ creditur:quia vox vnius vox nullius:vt.ſ.c.licet. Si ſunt plures:in cã in qua ſunt iudices ⁊ in inſtantia nõ admittũtur:nec crediẜ eis:niſi quatenus cõſtat legitimis documentis.J.ti.i.qñ. In cã appellationis:⁊ in alia inſtantia:ſi recipiantur vt teſtes ⁊ iurati. Glo.hic dicit ꝙ crediẜ eis in defectum aliarũ ꝓbationũ:inquãtum velint deponere ꝙ credatur:ſup principali eſt ſecus:q: nullo mõ creditur:alẜ.ij.q.vi.ſtatuẽdũ:hanc partẽ ꝙ nõ credatur eis ꝑncipaliter ſed in ſubſidiũ:tenet glo.in ṽbo ⁊ ſi tres.de elec.cũ dilectus.⁊ Jo.mo.J.c.romana.lib.vi. Accur.in.l.ſi.ff.de teſti.tenet ꝙ indiſtincte nõ poſſit iudex ẽẽ teſtis:per.c.ſtatuendũ. Glo.in.l.ob carmẽ.§.i.ff.de teſti.tenet ꝙ in cauſa:in qua nõ ſuit iudex:põt eſſe teſtis:q: non reperitur prohibitus:in cã in qua eſt iudex nõ põt per.c.ſtatuendũ:in cauſa in qua ſuit:ſed non eſt:verũ azo.in ſum.tenuit ꝙ poſſit in ſum.J.de exceſ.prela.cõtra.⁊ hic vltimũ tenet glo. ❡ Glo. in.l.ne in arbitris.C.de arbi.tenet ꝙ in actibus:in quib⁹ exigiẜ ſcriptura:quis nõ poteſt eſſe teſtis:vt.d.l.ne in arbitris In actibus:in qbus exigitur ſcriptura:ſi eſt vnus:nõ poſſit eſt teſtis:ſi ſunt plures:poſſit ẽẽ teſtis:q: nõ ſunt ꝓhibiti.ff.de teſti.l.iij.dic ꝙ azo.tenuit cõtra ſed primũ placet ⁊ idem diẽ per oĩa in arbitris gratianus.ij.q.vi.§.queritur:vbi format.q.cõcludit iudicẽ nõ poſſe eſſe teſtẽ:vt.d.c.ſtatuendũ. glo.xviij.di.de cõſilijs dicit iudicẽ:vt inſtructorẽ:poſſe atteſtari de geſtis corã ſe:vt.d.c.de cõſilijs:ad hoc de Rp.oliȝ ⁊ ꝙ ibi no. Jo.an.glo.ij.q.vi.ſtatuendũ dicit ꝙ vt iſtructor põt atteſtari .xviij.di.c.i.vt teſtis ſuper actis põt:ſed qdam ꝯ:ſup iuſtitia non põt:q: cum ſemp vellet tenere ſñiam:eſt pſumptio cõtra euȝ ꝙ nõ diceret ꝑ vtraq; pte:⁊ teneẜ.iiij.q.v.nõ ſane:dic vt de elec.cũ dilecti:de ꝓba.qñ contra.de exceſ.ꝑla.iter dilectos.Cõcludũt ꝙ coraȝ ſe ꝓduci non pñt in teſtes:corã alijs pñt plures nõ ſi vnus tñ:⁊ hoc tenet ſpe. in ti.de teſte.§.opponitur ver. Itẽ ꝙ fuit:⁊ hic ſequiẜ archi. poſt Hoſti.ij.q.vi.ſtatuendũ. Nec ob.c.ſtatuendũ.vbi dicit plures nõ admittendos in cauſa appellatiõis:q: dicit illud ꝓcedere:qñ vult teſtificari coram ſe:nõ placet ſo.per illud.c.vel illud eſt correctũ opi.nõ placet Cal.hic:q: non reperitur correctũ ergo ẽẽ.de elec.cũ expediat.lib.vi. Ja.bu. in.l.ob cauſaȝ.§.i.ff.de teſti. Guil.de ſuȝ.in.l.i.ff.ſi menſ.fal. mo.di.⁊ Bar.in locis pealle.tenent ꝙ corã ſe nõ põt:vt in iuribus pealẜ.corã alio tenẽt diſtinguẽduȝ:an ſint plures:vel minus:vt.ſ.dixi Inno.dicit ꝙ ſi ꝗritur an iudices poſſunt recipi:nõ vt atteſtenẜ:ſed vt interpretenẜ:⁊ declarẽt verba dubia:que hñt aliũ ⁊ aliuȝ intellectum:⁊ pñt trahi ad bonũ ⁊ malũ:vt excuſent quo ad hoc pñt adiri:⁊ ſic itelligit de arbi.c.ii.vbi ponit hec verba:⁊ maxie ſi excuſatio ſurgat ⁊ intellectus.ex aſſignatione cãe ſñie:ad ꝗ vt aſſignẽt pñt arctari nulla dicere debent:⁊ dicẽdo preiudicãt:maxie cuȝ in talibus ipſi melius ſint informati:⁊ ꝙ de motu actuȝ alius nõ ſic bñ eſt iſormatus. Si inquãtũ ꝓducãt vt atteſtẽtur de ſcõ ſuo admittunẜ:⁊ ſi atteſtenẜ ꝯtra illa:que egerunt.ꝗꝗ ex hoc corã aggrauaẜ turpitudo:eis crediẜ:vt ſit:cum ſint cõtra ptem ꝗ fouere preſumunẜ crediẜ eis:⁊ eſt ſpeciale in officialibus iudicibus:⁊ arbitris:⁊ quibuſcũq; alijs aliqd ex officio ſuo facientibus:vt eis credatur:put agiẜ de irritatione facti ꝓpri:⁊ ad illud irritãdũ teſtificantur:vt hic.⁊ .ſ.de elec.cũ dilecti:⁊ hic vt credatur oȝ ꝙ ſaltẽ ſint duo vel.

plures:nã vni non crederetur. ❡ Vltio reſidet ꝙ vt teſtes etiam ſi ſunt plures recipi nõ pñt.C.de aſſe.l.nemo.ff.de teſti.l.ſi.ii.q.vi.ſtatuẽdũ ſed vt informatores ſic ⁊ iquãtũ nõ tenẽtur factũ ſuũ eis crediẜ Inquãtũ aũt tueãtur:q: ſepe factũ ſuũ tuenẜ:⁊ ex gratia loquũtur.ff.de iudi.cuȝ qui:iudex ex varijs circũſtantiis dẽbit eligere quid credat.ff.ꝺ cuſto. reo.l. diuus.ꝺ accu.inquiſitionis.§.pe.pȝ hic in no.de arbi. .c.ii. ❡ Cõcluditur pro regula:ꝙ non pñt regulariter:iudex:arbiter:aſſeſſor:qui equiparantur:vt.d.c.ſtatuẽdũ:eſſe teſtes:vt in.c.ſtatuẽdũ que verificatur his caſibus qui ſunt viii.ꝗs ponit.d.an.ſed q: ipſos recitare non arbitror multũ vtile:⁊ eẽt ꝓlixũ ꝓpterea dimitto. Primus qñ in eadẽ iſtãtia in qua eſt iudex vult eſſe teſtis:⁊ in hoc cõcordãt oẽs:q: nõ põt in talibus que ſunt ꝯtentioſe iuriſdictiõis fungi vice diuerſorũ iudicũ:⁊ teſtis:de ṽbo.ſig.forus:nec põt eſſe examinator:⁊ exceptor ⁊ examinatus.de inſti.ad nr̃aȝ ⁊ ad hoc de teſti.romana.lib.vj. Secũdus qñ ꝓducẜ ad teſtificãdũ ꝓ actu a ſe geſto:vt pro iuſtitia ſñie:vel pro validitate alicuius iterlocutorie:⁊ nõ crediẜ ei:vt in glo.hic.⁊.d.c.ſtatuendũ:q: preſumiẜ ꝙ vellet ſuã ſñiam iuuare.C.de aſſeſ.l.ſi.de teſti.romana.⁊ dicit Inno.de in ite.reſti.c.ij. Tertio quando vult atteſtari de geſtis corã ſe vt iudex:q: repelliẜ de ꝓba.qñ ꝯtra ſalſaȝ. Quarto qñ vult atteſtari de geſtis corã ſe vt teſtis.⁊ eſt vnus ſolus:q: ei ſoli non creditur:quia vox vnius ẽẽ.vt.ſ.c.lȝ ⁊.J.c.licet ⁊.c.veniens:ſentit tñ Cal.ꝙ ſemiplene ꝓbet:ꝙ puto cũ diſtin.ſequẽtis caſus. Quintus qñ is a quo appellatur vult teſtificari ꝯtra appellationeȝ:q: ex hoc vt ꝓuocatus ꝑſumiẜ ſuſpectus:vt de offi.dele.ſuſpitionis:⁊ ꝑ hic repelliẜ.dicit ſpe.in ti.de teſte.§.i.ver.qd ſi appelletur a iudice. Sextus qñ ſunt plures qui volũt atteſtari de geſtis corã ſe:⁊ hic eſt dubiũ:dic ꝙ ſi atteſteẜ in actu coram ſe geſto:ex cui⁹ ṽa geſtiõe nõ põt aſcribi laus:vel vituperiũ: vel atteſteẜ de actu non geſto corã ſe:ex cuius geſtione põt aſcribi laus vel vituperiũ:h nõ ſunt itegri teſtes:q: ꝑſumũt fouere id in quo teſtificanẜ:vt diximus.in prin. In auẽ.de teſta.§.ſi vero odioſus:⁊ no.de teſti.romana.lib.vj.⁊ hic diẽ Jo.an.in addi.ſpe.in titu.de teſte.§.opponẜ.ver. Item adminiſtrator:puto tñ ꝙ in ſubſidiũ admitterẽẜ:attẽta tñ qualitate pſone:ar.eius ꝙ no.glo.de elec.dilecti ⁊ hic:de dolo cũ dilecti:de proba.tertio loco:⁊.J.c.veniens.quãta tñ fides tali adhibeatur:vt dixi:arbitrariũ puto.ff.ꝺ teſti.l.ij. Caſus autẽ in qbus tales non repelluntur:ſunt. Primus quando fuit iudex in vna cã:⁊ ꝓducẜ in cã ſeparata:licet iter eaſdẽ pſonas:hic nõ reperiẜ ꝓhibitus. Item vt eo ꝙ habet dignitatem iudicis ex hoc inhabilitatis:vt no.glo.in.d.l.ob carmen.§.i. Secũdus qñ in cauſa fuit iudex:ſed nõ iudicauit: vt q: remotis ꝓpter officiũ teſtificandi:vel aliaȝ cauſaȝ.J.c. dilecto. Idem ſi ex quacũq; alia cã remoueaẜ ante igreſſuȝ iudicii:vel poſtea:⁊ agat teſtificari de negocio ꝑncipali:nõ de geſtis ab eo:vel coraȝ ſe:ideo dicit Jo. Cal.ꝙ remotus ꝓpter officiũ teſtificãdi:ſiue ante litẽ cõte.ſiue poſt:poterit teſtificari:dũmõ ſit remotus ante tẽpus teſtificatiõis:vẜ depoſitionis:vt.ff.de teſti.l.ob carmen.§.i.ad hoc.ꝙ no.J.c.in ſuper. Tertius qñ vult in alia inſtãtia teſtificari:nõ de geſtis a ſe:vel corã ſe:vt iudice:ſed aſa extraiudicium vult teſtificari de facto:vel cõtractu:ſuper quo lis pendet:prout illud fuit geſtum inter partes:ad hoc.l.ob carmen.§.i.ff.de teſti. Quartus caſus qñ vult atteſtari de geſtis corã ſe vt declarato poteſt.xviii.di.de concilijs ⁊ ibi Jo.⁊ in.c.ſtatuendum Jo.an.de Rp.olim:quãta autẽ fides ſit adhibenda ſi a papa eſt deputatus:ſtabitur ṽbo ſuo ſicut in teſte ⁊ q: hoc eſt eius officium.de teſti.co.preterea:⁊ in nuncio de ap.cuȝ parati:de hoc no.ff.de proba.poſt ceſſionem. Quintus quando requiritur vt ſimplex inſtructor eſt:⁊ puto qualẽcunq; qualeȝ fidem adhibendam:poſſent tamẽ eſſe tales:⁊ tot:ꝙ plena fides adhiberetur:ꝙ relinquo arbitrio iudicãtis:vt dicit Inno.in.d.c.ij.de reſti.in inte.ꝗꝗ interrogatus vt ſimplex inſtructor:non eſt plena fides adhibenda:quia ſepe tuentur

facta ſua.ff.de iudi.cum qui.de accu.inquiſitionis.§.ſi. Sex
tus caſus quãdo requirit iudex vt īterpretator verbi dubij:
vt excuſator eius q̃z ꝙ in dubio ꝑſumitur:ꝛ adhuc creditur
vt dicit Inno.in.d.c.ij.de teſti.in ite.ꝛ dixi.ſ. Septimus ca
ſus qñ iudex atteſtatur cõtra factuz ſuũ:ꝙ veriſimiliter de
fendere poſſet idem vt qꝛ atteſtat̃ cõtra īterlocutionẽ:ꝛ cõtra
ſe latã:ꝛ creditur ei:vt.d.c.ij.ad hoc ꝙ no.de aduocato per
glo.ꝛ Ioã.an.de teſti.romana.lib.vi.ſi tamẽ detegeret in ſ
turpitudinẽ aliquã:tunc nõ credit̃ ad plenũ:ſed quãtitas fi
dei eſt in arbitrio iudicantis:vt dicit Inno.in.d.c.ij.ad hoc
ꝙ no.de eo qui cog.conſangui.vxo.ſuper eo:vbi atteſtatus
ſortificatur ex eo ꝙ quis atteſtatur cõtra id ꝙ īteudit:vl' in
tendere debet:ad hoc.ſ.de ꝓba.ex capitulo. Octauus ca
ſus qñ atteſtatur ſup actu a ſe geſto:vel corã ſe:non pro iu
ſticia:vl' validitate:ꝛ ex ſ.ꝙ obmiſſus ſic actus ei nõ poteſt
vituperiũ aſcribi:vel laus:ꝙ interceſſerit:ꝛ adhuc valet ei⁹
teſtimoniũ:vt ſemiplene ꝓbet:ſi eſt vnus:ſi duo plene arg.
eius ꝙ no. Io.an.in.d.ver.qd ſi ad eius inſtructiões:ad ſ
de exceſ.prela.inter dilectos:de offi.dele.cũ olī:qd dicitur
in arbitratore probatur in.§.arbitrator.l.ſi ſocietatem.ff.ꝓ
ſocio:ꝛ dixi in.c.quintauallis:dic ꝙ ſtatur de actis dicto ar
bitratoris:qꝛ non arctaret ad acta conficiẽda:ꝙ credo vbi
corã alio deponat:ſed de eo ꝙ eſt arbitratus idem ꝙ in ar
bitro:vel iudice. Ex his deciditur quid de notario acto
re. Io.an.dicit ꝙ admittitur ad teſtificanduz in alia inſtan
tia.quinimo ꝛ ipſe iungit̃ iudici:vt no.ꝛ dixi de proba.qm̃
cõtra falſam:ꝛ no.de teſti.romana.lib.vi.in nouella:ꝙ cre
do vbi aſſerit notarius ſe rogatũ:qꝛ nunc producit̃ vt nota
rius:ſi producitur in teſtẽ eius dicto ſolus nõ credit̃:ad ple
nã probationẽ:ꝛ vide idẽ tunc dicẽdũ ꝙ in iudice.ſ.inquan
tum pôt adaptari. Ex his decidit̃ quid de aduocato Cy.
ponit in.l.qm̃.C.de teſti.glo.ff.de teſti.l.ſi.archi.de teſti.ro
mana.lib.vi.ſpe.in ti.de teſte.§.opponitur.ver.quid ſi ad
uerſarius glo.in.l.ſi.dicit ꝙ ſi aduocatus nõ aſſumpſit pa
trocinium:pôt eſſe teſtis:ſi aſſumpſit ꝛ cõuenit de ſalario:ſꝫ
nõ preſtitit:admittitur:qꝛ nõ reperitur cautum:ſi aſſumpſit ꝛ
ꝑſtitit partibus cõſentientibus admittitur:idem ſi pars cõ
tra quã patrocinatus eſt ꝯſentit. Si is ꝓ quo patrocinatus
eſt producit repellitur ꝛ ſuſpectus ꝑſumitur:vt.l.ſi.ff.de aſ
ſeſ.glo.idem de teſti.romana.lib.vi.plus dicens ꝙ ſi aduo
catus producatur in teſtez pro vna partium:pôt pro vtraqꝫ
teſtificari:ꝙ eſt notabile.ſ.c.de teſtibus.ex quo habes ꝙ ſu
ſpectus vni parti ſi ab illa producat̃ pôt pro alia teſtificari:
vt vꝫ teſtimoniũ eius nihil boni dicit Io.and.in addi.ſpe.in
ti.de teſte.§.opponitur.ver.Item ꝙ fuit:dicit ꝙ oĩa conclu
dẽdo ſi aduocatus eſt ſalariatus vel aduocẽs pôt pro quo
cunqꝫ teſtificari.ff.e.l.i.ꝛ no.in ſpe.in loco preallegato. Si con
uenit de ſalario:ꝛ patrociniũ non ꝑſtitit:poteſt teſtificari:li
cet aduocatus dici poſſit.ff.de var.ꝛ extraor.cog.l.aduoca
tos:quia ius reijcit aduocatum cũ limitatione:ſi patrociniũ
preſtitit:vt.d.c.romana.Si ſuſcepit officium aduocatiõis:
ꝛ admittitur ab vtraqꝫ parte pôt teſtificari:ꝛ in preſentia.
Si ab altera tm̃ ꝙ dictuz eſt ſuperius pôt ab vtraqꝫ parte
teſtificari:vt dicit glo.in.d.c.romana:ꝛ no.in ſpe.loco ꝑall.
ver.ꝙ ſi aduocatus durãte aduocatiõe qꝛ repellit̃. Si in cã
in qua fuit aduocatus:dic idẽ ꝓpter ſuſpitionẽ affectionis
cãe:dicit tm̃ ſpe.in loco ꝑall.ꝙ in ſubſidiũ alijs deficiẽtib⁹
admittitur.C.de repudijs.l.ex cõſenſu.ſ.c.veniens:hec ve
ra qñ producitur in cã ꝛ articulo in quo fuit aduocatus:ſi i
alio ſeparato articulo:vel ſeparata cã poteſt.dicit ſpe.in lo
co ꝑall.:vnde dicit ꝙ aduocatus in qõne poſſeſſiõis poteſt
teſtificari:in cauſa proprietatis:alr.ver. Itez ꝙ depoſuit.in
fi.ad hoc ꝙ no. Io.an.de ꝓcuratore in.c.romana.de teſti.
lib.vj. In ꝓcuratore an in cã admittatur in teſtem glo.in.l.
ſi.ff.de teſti.dicit ꝙ ꝓcurator poteſt eſſe teſtis:qꝛ de calũ.nõ
iurat:ꝛ ſic cauſa nõ eſt ꝓpria.alr.in auẽ.de teſti.§.qꝛ vo.ver.
ſui vero glo.cõtra.ff.de iure fiſ.l.deferre.§.idez decreuerũt:
hic in ꝓcuratore iudicij:procurator vo negociorum bene
admittitur:ſm Hy. Alij diſtingunt an velit teſtificari du
rante officio:an illo finito:vt ꝑmo caſu nõ poſſit. Secũ
do ſic Cy.in diſtincte tenet eum nõ admitti:vt.l.in oĩb⁹.C.
eo.titu.Ia.bu.vt recitat Io.an.in addi.ſpe.in titu.de teſte.
§.opponit̃.ver.Itẽ ꝙ fuit de procura.fert̃ magis repellen
dum q̃z tutorem qꝛ officiũ ꝓcuratoris eſt voluntariũ:ꝙ nõ
eſt tutoris:facit ꝙ poteſt vt pſis in iudicio interrogari.ff.de
ꝓcurato.l.non ſolũ:ꝛ dicta.l.deferre.§.idem decreuerunt:
dic ſi queritur an in eã in qua fuit vel eſt ꝓcurator poſſit eſſe
teſtis:dic vt dixi.ſ.in aduocato. Si in cã in qua fuit ꝓcura
tor:ſed nõ eſt:vt qꝛ interrogati de geſtis in alia cauſa:in qua
fuit ꝓcurator:vel de geſtis per ſe in ꝓcuratore ad negocia:
ſi aliqd cõmodum pecuniariũ vel damnuz ei reſultat:circa
id:de quo deponit:nõ crederẽ:vt ſi atteſtetur ſe ſoluiſſe pe
cuniã debitori:qꝛ ꝯſequitur ex hoc liberationez ab actione
mandati:vl' ius agendi:vbi ſoluit de proprio de.ſ.ij.q.iij.
nullus.C.de teſte.l.nullus ꝛ.l.idoneus:idem ſi ex eo ꝙ atte
ſtatur ſi fuit obmiſſum pôt aſcribi laus eo ꝙ obmiſſus:vt
dicit Io.an.in tit.de teſt.§.opponitur.ver.qd ſi adminiſtra
tor:ad hoc ſimile de ꝓſeneta:in ſubſidiũ tamẽ admittetur:
de elec.cũ dilecti.de proba.tertio.ſ.c.veniens:quãdo aũt ad
eum nõ pertinet cõmodũ:vel incõmodũ:in cauſa in qua fu
it vel hodie eſt:vtraqꝫ parte volẽte:admittitur:altera vero
nolẽte nõ:ſi admittitur ad inſtãtiã eius cui eſt ſuſpectus po
terit pro vtraqꝫ teſtificari:vt no. Io.and.de teſte.romana.
lib.vi.ꝛ dixi.ſ.in aduocato:ꝛ no.ſ.c.in ſuper:tenẽt tamẽ do
mini de rota:ſua cõclu.cxxij.ꝙ ſi ꝓcurator eſt reuocatus li
te pen.ꝛ poſtea ꝓducatur in teſtem:ꝙ nõ valet eius dictuz:
qꝛ ꝑſumitur vt õponeret in cã reuocat̃ ſic fraus ꝛ dolus ꝛc̃.
de R̃p.ſedes:ad hoc rõ in.c.romana.de teſti.lꝫ faciãt in cõ
tra.no.ſ.c.inſuper:de ſollicitatione aũt tenent ꝙ non poſſit
eſſe teſtis:ſicut nec ꝓcurator:qꝛ maiorem videt̃ habere affe
ctionem ad cauſaz:quã ꝓcurator.fatent̃ ꝙ ſicut familiaris
ꝓcurator deputatur per eum ad ſollicitandas cauſas:ꝙ po
teſt eſſe teſtis:qꝛ ſocius ſocii ꝛc̃.ff.pro ſocio.l.nam ſocius.
lxxxi.di.naz legitur maxime in lenibus:ꝛ p̃ambulis:puta
ad ꝓbandũ diligentiaz ꝓcuratoris:ſigna:ſigilla:ꝛ ſimilia.
ꝛ hic ponunt ſua concluſi.clix.de adminiſtratoribus autem
alijs vide Cy.in.l.qm̃.C.de teſti.Bar.in.d.c.quid ſi admi
niſtrator:vbi ponit bona verba:ꝛ ibi quaſi per oĩa ꝙ in ꝓ
curatore ideo de regula predic.executoris teſtamẽti ad te
ſtificationem ſup ſimulatione cuiuſdã inſtrumenti:quia in
ſubſidiuꝫ:ꝛ tales ſimulatiões cõter ſunt occulte:ita ꝙ alij
q̃z q̃z non informantur.ſ.de teſti.ſpo.ex cõqueſtione.de te
ſti.co.c.vlti.ſ.c.veniens.ꝛ.c.preterea.ſ.e.ꝛ hec ꝓ modo ſuf
ficiant de aduocato:ꝛ procuratore:vide Ioan.iiii.q.iii.§.
Item ſi res.ver.Item teſtis.

d **E teſtibus.** Teſti qui ſuper ex
ceptionibus iurauit
ſuper principali non creditur:actore tamẽ petẽ
te:ſi lis eſt conteſtata:etiã ſuper principali iura
re:ꝛ deponere cõpellitur. In prima decila cõſultatio. In ſe
cunda reſponſio.ibi cõſultationi. Et eſt bimẽbris:ſm mẽ
brum proſequitur.ibi ſi vero. ¶ No.i.ꝙ non compellun
tur teſtes producti ſuper dilatoria iurare:vel deponere ſup
peremptoria:vt pote oĩo diuerſa ab illa:ꝛ ſup negocio ꝑn
cipali:ꝛ ſic illud ꝙ dicitur teſtem debere dicere pro vtraqꝫ
parte:ꝛ cõpelli iurare:eſt verũ reſpectu eodẽ vel connexi ar
ticuli:non reſpectu omnino diuerſi. ¶ No.ii.ꝙ non valet
teſtis depoſitio:ſuper articulo vel negocio principali:ſuper
quo non eſt iuratus vbi iuramentũ eſt ad articulum reſtri
ctum. ¶ No.iii.ꝙ vbi teſtis producitur ſuper peremptio
riã ꝛ ſuper illa cauſatum iurat:nõ valet eius dictum ſup ne
gocio principali:niſi ꝛ ſuper illo iuret:ꝛ ſic iuramentum ad
peremptoriam:non ſe extendit ad principale. ¶ No.iiii.
ꝙ hic iurans dicere veritatem in articulo dilatorie:non ar
ctetur iurare ꝛ deponere ſuper articulo negocii ꝑncipalis:
qꝛ dilatoria ordinatur ad excludendam cognitionem prin

cipali:⁊nec interim illa pendente pōt procedi ī de iudi. exhi
bita iurans tamē ſuper pemptoria:cōpellitur iurare ⁊ ſuper
negocio principali ⁊ teſtificari: ⁊ hoc qꝛ ſuper vtroqꝫ pōt ꝓ
cedi:⁊ dꝫ dicere ſuper connexis ad illā3:ꝙ no. ¶ No.tres
terminos excludentes facultatē ꝓbandi per teſtes:ſufficiēs
ꝓductio teſtiū:renūciatio:⁊ publicatio:⁊ ponderat:qꝛ atte-
ſtatus attēdit publicatiōez. ¶ Op.ꝙ nō compellaꝛ teſtis
ꝓductus ſup vno articulo deponere ſup alio:ꝫ ſcōaz par
tem.C.qui legi.pſo.l.momētanee. Sol.nō compellit ſup
toto depōere:niſi a pte petaꝛ:quādo eſt ꝓductus ſup pem
ptoria:nec ēt iurare compellit:ſecus ſi ſup toto negocio:vel
ſimpliciter ꝓducaꝛ:qꝛ ēt pte nō petente debet deponere ſu-
per toto articulo:de pniuꝛ.quia circa:cū ſcōo:.ſuis. ¶ Op
po.ꝙ ſemꝑ publicatis atteſtationibus:ſup alio articulo li-
ceat ꝓducere teſtes.ꝫ.c.fraternitatis.§.i. Sol.ſi ſunt ꝓdu
cti ſup pemptoria:⁊ publicate ſunt atteſtationes in principa
li:⁊ ſup certo articulo:ſup illo nō poſſunt ꝓduci teſtes: ſup
alio:ſup quo nō ſunt ꝓducti teſtes:vel publicate atteſtatio
nes:poterūt ꝓduci teſtes:vt in cōtrario. Si aūt publicatio
eſt facta:ſup toto negocio:totū negociū habeꝛ pro articlo:
vt nō poſſint ꝓduci ſup toto:publicatis atteſtatiōibus:qñ
teſtes iurarunt ſup toto:⁊ idem ſi ſimplr ſunt ꝓducti:⁊ ſim-
pliciter iurarūt:⁊ depoſuerunt. Sed ſi ſimpliciter iurarunt:
aut ſuper toto:⁊ ꝓducti ſunt ſimpliciter:aut ſup toto:ſed de
poſuerunt tñ:ſup certis illi habentur pro articulis ſuper q-
bus depoſuerunt alij nō habētur pro articulis: quo minus
deponere poſſint.ad hoc.C.de tranſac.l.pen.C.de iudi.l.13.

Quod ſi primo teſtes deponūt:⁊ poſtea iurāt:an valebit
dictum: Goſ.in ſum.huius ti.ante ſi.dicit:⁊ Alb.galꝛ.tenet
teſtimoniū nō valere:quia prius debēt iurare.iij.q.iij.§.itē
in criminali v. Itē iuriſiurādi.C.e.iuriſiurādi.ꝫ.c.frater-
nitatis. Ber.brixiē.in.q.aliqs ꝓductus fuit: dixit ꝙ hic nō
eſt talis ordo.qui viciet:⁊ ꝙ valet teſtimōiū: ſi tñ alꝰ eſt bo
ne fame:dicit tamē ꝙ Tan.dixit ꝫtrum:tñ ſm eum tutius eſt
ꝙ poſt iuramētum denuo deponat cum opi. Ber.brixi.cō
cor. Hoſt.in ſum.huius ti.§.ſup quibus.v. ſed quid ſi teſtis
Guil.nihil approbat.vbi tractat in ſpe.de teſte.§.ſequitur:
in ſi.archi.in hoc tenet nō valere teſtimoniū per h.c.ibi ſup
quo deponerent non iurati:vt ipe no.iiij.q.iij. teſtes:verſi.
Item iuriſiurandi. Idem tenet.xxij.q.j.omen pactis.alꝛ.ij.
q.i.in primis.ij.q.iiij.nullā.iij.q.ix.hortamur:⁊ hoc verius
credo:quia iuramētum eſt de ſubſtātia teſtimonij. ¶ Que
ro an teſtis poſſit deponere teſtimoniū ſuū3 per lrās. Goſ.
dicit ꝙ nō:idē3 Alb.galꝛ.in ti.de teſte.v.pe.quia iudex cō
ſiderare debet vocem:⁊ cōſtātiam:⁊ trepidatiōez.ff.de qō.l.
de minore.§.ij.v.q.ij.relatum.iij.q.ix.teſtes. Bar.idē3.ff.
de dote ple.l.theopompus.dicit tñ ꝙ niſi petaꝛ vt viua vo
ce deponat ex hac cā nō improbatur teſtis: quia valet teſti-
monium:⁊ quia iudex ēt poſtqꝫ teſtis depoſuit:pōt petere:
vt teſtimoniū reddaꝛ in ſcriptj.l.diſcretus.C.qui te.ſa.poſ.
hec vera in illo qui loq poteſt.ſecus in muto.de quo in ſpe.
de teſte.§.nunc tractandū.ꝫ.quid de muto.vide tex.ꝺ accu.
inqſitiōis.iij.q.ix.teſtes:⁊ per archi.v.q.ij.relatū. ¶ Que
ro an petens teſtes ſuper peremptoria:ab alia parte produ-
ctos:⁊ ſup negocio principali interrogari: poſſit poſtea illos
reprobare:dicit hoſti.ꝙ nō:lꝫ non fuerit principalis produ-
cens:quia reprobatio eſt odioſa:hoc verum ſm eum: niſi
ex vi proteſtationis.ꝫ.c.ij. ¶ Quero quādo dicatur renun-
ciatum productionibus:ita ꝙ teſtes nō poſſint produci:dic
quando eſt renunciatum ab vtraqꝫ parte:quia pars que nō
renunciauit:teſtes producere poteſt inde dicit ꝙ cauti ad-
uocati partem renunciare non permittunt:niſi aduerſarius
renunciet. ¶ Oppo.cum glo.⁊ videtur ꝙ hic ꝙ dicitur ꝙ
producti ad teſtificandum ſuper dilatoria:arctentur ad te-
ſtificandum ſuper principali:ſi iuramentum ſe extendat ad
negocium principale:dic ſm glo.ſi poſtea petatur:vt depo
nant ſuper principali:non arctantur:⁊ ſi deponant non va-
let teſtimonium:quia deponunt non iurati:in hoc non puto

differentiam inter dilatoriam:⁊ peremptoriam: dūmodo
peremptoria ſit articulus per ſe:a ꝓncipali ſeparatus: quia
ſic deponerēt non iurati:⁊ ad hoc:qꝛ ſi teſtes iurarunt ſuper
poſſeſſione:⁊ poſtea producantur ſuper proprietate:non vꝫ
teſtimonium: quia deponunt non iurati:ad ꝙ de cauſa poſ.
paſtoralis. Si producti fuerunt ſuper dilatoris.⁊ petitur vt
interrogentur:⁊ iurent: ſuper principali cum inducebantur
ad probandas dilatorias. glo. dicit ꝙ non arctantur ad de
ponendum:nec compelluntur iurare: ⁊ in hoc eſt differen-
tia inter peremptoriam: ⁊ dilatoriam: quia in peremptoria
productus: compellitur iurare ⁊ deponere ſuper negocio
principali: cum dicere compellatur pro vtraqꝫ parte: vt hic
in ſcōa parte:⁊ aſſignat glo.cauſam: quare in dilatoria pro
ductus:non compellatur probare in principali: quia lite nō
conte.quo tempore proponitur exceptio dilatoria vnde nō
poſſunt teſtes iurare ſuper principali:quia lit.non conte.re-
cipi.non debet:vt lite non conteſt.qñ:⁊ per totum:no.bene
quia hic ampliatur titulus:vt lite non conte. vt inquantum
dicit teſtes non recipi ante litem conte.hoc eſt verum nedū
ad totalem receptionem:ſed nec ad receptionē ad iuramen
tum:⁊ inquantum dixi compellendum teſtem ſuper perem
ptoria productum iurare ſuper principali:⁊ deponere:ſecus
in dilatoria iſtud eſt verum in dilatoria iudicij: ſecus in di
latoria ſolutionis: quia illa equiparatur peremptorie: cum
poſſit probari poſt litem conte.C.de proba.exceptionē:idē
putat Ho.in dilatoria:vbi proponitur poſt litem conteſt. vt
de offi.dele.inſinuante:ꝙ non placet Jo.an.per decre. exhi-
bita:de iudi. Goſ.hic ſentit idem:quia dilatoria vt emergē
tes:ſic non contingunt cauſam:ſicut peremptoria:prima ra-
tio plus placet: per que puto ꝙ non admittuntur vel cōpel
lentur iurare in exceptionibus litis finite ſuper principali:
inquantum opponerentur ad proceſſum. Ex his decidunt
domini de rota ſua conclu.cij.ꝙ valet receptio teſtium ſup
articulis:⁊ expreſſe non admiſſis:in materia attentatorū:⁊ in-
qualibet beneficiali:dum tñ ſint de iure dantis articulos:qꝛ
eo ipſo ꝙ teſtes recipiuntur:articuli admittuntur: ſaltem ta
cite:vt no.in cle.ſepe:de ver. ſigni. in cle. per hoc dicit ſpe.in
ti. de teſte.§.i.verſi. quid ergo in.xxii.col. ꝙ ſi teſtis deponit
iuratus ſuper vtraqꝫ cā deponit extra articulos partium ꝙ
valet eius dictum:quia ſuper tota cauſa debet dicere verita
tem indefinitam: ⁊ plenam de omnibus que pro vtraqꝫ par
te ſcit.C.de epiſ.⁊ cleri.auꝛ.ſed iudex: nec refert an dicat ve
ritatem a ſe:an dicat interrogatus.ff. quē ad.te. aperi.l. ſi in
duobus.§.ſi. quia dans articulos non videtur renunciare:
ſi teſtis deponat ſuper generalitate cauſe.ff. de publi.l.ij.
¶ Quero quādo dicatur ſufficiens productio facta: dicit
glo.quando trina: quia quarta datur cū ſolemnitate legali:
.ꝫ.c.in cauſis.ꝫ.c.vltra tertiam. ¶ Oppo. ꝙ non admittan
tur teſtes ſuper peremptoria: qꝛ publicatis atteſtationibus
ſuper principali:nō admittuntur teſtes:vt in.c. fraternitatis
So.glo.dicit ꝙ publicatis atteſtationibus ſuper principa
li:admittantur ſuper peremptoria:quia nouus eſt articulus
ſed dependens a principali: vt.d.c.fraternitatis: puta ſi pro
bata debito: opponitur exceptio pacti: preſcriptiōis vel rei
iudicate:nam talis probatio admittitur quaſi ſecus ſi velit
probare exceptionem:quia negetur directe contraria inten
tio vt qꝛ vnus dic illū ſane mētis:alter excipit illū furioſum
quia tunc non admittitur vt dixi de dolo fine3:⁊ per archi-
dia.de hereti.vt filij.lib.vj.qui allc.cle.ij.de teſti. Et no.in
ſpecu.de teſte.§.qualiter.ver.ſed opponitur.de hoc in ſpe.
de excep.§.dicto.verſi.ſed nunquid atteſtationibus. Dicit
tamen glo.ꝙ etiam poteſt ꝓponi exceptio peremptoria:an
te publicatas atteſtationes in principali:ſed ſtultum repu-
tat opponentem:antequam ſit probatum:quia ſi aduerſari
us non probauit non indiges aliqua exceptione:ſi proba-
uit tunc demum poteſt vti ſua exceptiōe:dat ſimile in teſte:
qui reprobari debet:⁊ poteſt poſt publicationem.ꝫ.c.preſen
tium,⁊.c.ex parte,a.ꝫ.c.quia dicit.glo. illam exceptionem

quandoqꝫ peremptoꝛiam nō.glo.in dicto.c.ex parte.e.ti.de exceſ.c.i. Inquantum dixi exceptionem non poſſe proponi poſt publicatas atteſtationes:quādo directo principali intentioni ꝯdicit:glo.dicit hoc verum vbi velint probare teſtes falſum dixiſſe:ſed de hoc dic vt dixi.de proba.licet cauſam:⁊ no.de teſti.in cle.de teſtibus:quia nō admittitur probando directo:ſed indirecto ſic:vel per inſtrumētuꝫ:vel per ipſoſmet teſtes productos:vt no.ſpe.in titu.de teſte.§.qualiter.ver.ſed oppone:ꝙ intellige:vt dixi de teſti.fraternitatis. ℭ Deinde glo.colligit tres terminos:in quibꝰ ipedit̄ productio teſtium:inquantuꝫ dicit de productione.c:ſi intelligatur.i.dilatione:quartus terminus dat̄ quando produxit in effrenatam multitudinē teſtium:ſm Hoſt.ſ.c.cuꝫ cauſam.e.c.ſignificauerūt. ℭ Deinde glo.pōit caſus vbi exceptio impedit lit.conte.dic in ſi.hodie.lib.vi.in.c.i.vt lit.non conte.dic vt ibi habetur:⁊ an tunc arceantur ſuper illis producti deponere in principali dixi.ſ. Antonius de Butrio.

c **Onſtitutus.** Publicatio atteſtationuꝫ non fit ad petitionem tertii:⁊ pars apud quaꝫ ſunt depoſite atteſtationes nō poteſt eas producere vlterius. Prima narrat factū. Secunda interloquit̄:⁊ interloquendo cōmittit.ibi nos autem. ℭ No.i.aliquādo poſſibilem concurſuꝫ:⁊ iuris:⁊ priuilegii. ℭ No.ij.regulam:ꝙ ad petitioneꝫ alicuius non debet fieri apertura atteſtationum:ad queꝫ non tranſit effectus teſtimonij. Uel no.ꝙ vbi ad petitionē auctoris:teſtes ſunt recepti:ad petitionē ſolius ſucceſſoris:non ſunt publicādi:vt in productione teſtium preiudicetur actori. Et eſt hic argu.ꝙ agitata cum conferente vel eligente:non proſint vel noceant ei cui eſt facta collatio:vbi cum cōferente vel eligente eſt diſputatum:ſuper iure ꝑtātis eligendi:vel conferendi. ℭ No.iij.eo ꝙ teſtes ſunt penes partē depoſiti:talis actus habetur pro publicatione:vt alterius nō liceat teſtes producere:⁊ ſic eſt ꝑſumptio ꝙ atteſtationes fuerint percōctate. ℭ No.iiij.ꝙ partes poſſunt petere publicationes atteſtationum:que ſunt recepte in eadeꝫ cauſa:⁊ ad petitionem vnius partis ſunt aperiende:licet alia ꝯtradicente:de quo.ſ.c.cauſam:⁊ per Bar.ff.indi.ſol.l.ij. ℭ Oppo.ꝙ agendo poſſeſſorio fruſtra dicat ſe canonice inſtitutum:de reſti.ſpo.in litteris.dicit hic Joan.and.ꝙ dixit ſe canonice inſtitutum ne videatur nude poſſeſſioni incūbere:tanꝗ̄ predo.ſicut.ſ.de ſo.competē.ex parte.b.⁊ facit ad no.in ſpe.eo.titu.§.nunc videndum.ver.ſed pone ago.⁊ per hoc videtur tex.hic ꝙ cogatur colorare poſſeſſionē:etiam vbi agit per viam attentati.de quo dic vt dixi.de reſti.ſpo.in litteris. ℭ Oppo.ꝙ liceat publicare atteſtatiōes inter alios receptos:quia aliquādo proſunt:vt patet.C.de arbi.l.preſentata:⁊ ꝙ ibi no.C.eo.l.fi.C.de fide.l.fi. Sol. intellige hic quando ambe partes non conſentiunt:nam ſi ambe conſentirent poſſet fieri publicatio:ſꝫ Hoſtien.vt in contrarijs:puto ꝙ nec etiam conſentientibus:ad preiudicium illius:qui illos produxit in alia cauſa:quo minus poſſet producere teſtes:⁊ ſic poſſet hic intelligi. ℭ Glo.in verbo eboracen.proſequitur caſum dicit ibi in alio dic ſiue ſit alius ratione cauſe:ſiue ratione perſone:ſiue rei:ſm Hoſtien. ℭ Oppo.ꝙ ex quo atteſtationes non ſunt publicate:liceat teſtes producere.ſ.c.fraternitatis. Sol.hec decr.addit ad illam ex eadem preſumptione:ꝙ dato ꝙ atteſtationes non ſint publicate:ſi tamē ſint depoſite penes alteram partium:non poterit ille producere teſtes:quia preſumitur atteſtationes percontaſſe:ſm glo.nam vt dicit Inno.atteſtationes iſte quandoqꝫ deponuntur penes partes:quia melius illas cuſtodiunt. Inquantum glo.dicit ꝙ non poteſt producere teſtes:quando ſunt depoſite:hoc eſt verum quando ſunt depoſite aperte:vel clauſe:⁊ ſunt reddite aperte:ſecus ſi ſunt depoſite clauſe:ſm Hoſti.Tan.⁊ Uin.dicit glo.ſi atteſtatiōes forent depoſite penes iudicem:poſſet alios teſtes producere. Alij ſm glo.reſpondent ad cōtrā.quia hic fuerunt publicate:⁊ ꝙ dicit depoſitis ſubaudi.⁊ publicatis. Innocē.intelligit hic:de depoſitione facta apud iudicem:⁊ dicit ꝙ inquantum repellitur a productione:repellatur ſi velit producere eoſdem teſtes:ſed ſi nollet producere antiquos ſed nouos:dicit ꝙ poſſet:vt in cōtra. Et hic quia repetitio eiuſdem teſtis:etiam ante publicationem eſt inhibita:vt vidiſti de proba.⁊ no.ſ.eo.cum clamor:⁊ patet.ſ.de teſti.eo.preterea:hec vera ſi extant atteſtationes:alʳ dicitur ꝙ poterunt etiā iidem teſtes reproduci:alʳ.ſ.c.cum cauſam:nam cum perdite ſunt atteſtationes:ſubueniendum eſt probationibus.C.de hereti.qm̄ multi.in fi.⁊ vt lit.nō conteſta.qm̄ in patri:fatetur ꝙ ſi teſtes ab alio fuerunt producti:vt ab auctore ſuo:ꝙ tunc poterit producere:⁊ ſic debet intelligi ibi alioquin:⁊ hic vult glo.ibi alioquin:vʳ dicit alioquin.i.ſi nō fuerūt depoſite:vʳ ſi fuerūt depoſite:⁊ nō didicit teſtificata.

p **Reſentium.** Publicatis atteſtationibꝰ:nō opponitur in perſonas teſtium:⁊ tres caſus excipit:⁊ ſm determinat:partes patent. ℭ No.i.regulam ꝙ poſt didicita teſtificata:⁊ publicatas atteſtationes:non licet opponere in perſonas teſtium. Et no.cauſam quare repellitur:quia preſumitur malitiōſe opponere:⁊ qua purgata per iuramētū admittitur. Fallit quādo noticia exceptionis ſuperuenit:⁊ quādo fuit proteſtatus de opponēdo:⁊ eſt cauſa:quia proteſtatio excludit malitiam:⁊ habes duos caſus:in quibus lapſus termini ad opponendum:nō precludit viam opponendi:quādo ius de quo opponitur ſuꝑuenit de nouo:⁊ quando ab initio eſt proteſtatus:⁊ hoc vltimum eſt verum:quādo per proteſtationem ceſſat cauſa termini iuris:alʳ non manet proteſtatio:quia non pendet a poteſtate proteſtantis terminuꝫ impedire. ℭ No.ij.ꝙ in his que pendent a conſtantia ſtatur iuramēto aſſerentis ad hoc de ſen.excō.ſi vero:⁊ de homici.ſignificaſti ⁊ ꝙ negatiua ꝓbatur per iuramentum. ℭ No.iij.ꝙ vbi quis proteſtatur de opponendo contra teſtem:de facili non creditur teſti.ꝓ eo teſtificanti. ℭ Oppo.ꝙ perpetuo poſſit opponi contra probationes de preſump.illud.C.de edic.di.adri.tol.l.fi. Sol.dicit Innoc.ꝙ contra teſtes poteſt opponi:vſqꝫ ad terminum de quo hic:cōtra inſtrumēta poteſt opponi vſqꝫ ad concluſionem:de fide inſtrumen.cum dilectus:⁊ in iuribus preall. ℭ Oppo.ꝙ dato ꝙ pro eo teſtetur:nihilominus abſqꝫ iuramento non admittatur ad reprobandum teſtes.ſ.c.preſentium.lib.vi. Sol.hic generale illud loquit̄.de eo qui vult reprobare teſtes:ſuper aliorum probatione inductos:quare plus preſumitur contra eos:⁊ idem vbicunqꝫ iudex productionem ſuſpectum habet ex aliquo caſu:etiam cum proteſtatione admittitur ita demum ſi iuret ibi:ſm Inno. ℭ Oppo.ꝙ non ſufficiat proteſtari de opponendo in perſonas:niſi ſpecifice dicat cauſas:ex qbus vult reprobare.ſ.de excep.paſtoralis. Solu.in propoſitionibus exceptionum dilatoriarum procedit ꝙ ibi in ꝓductionibus teſtium:ad reprobandos teſtes:procedit ꝙ hic:quia ſufficit.dicit tamen Innocen.ꝙ licet ſufficiat ſola proteſtatio:prudenter facit ante publicationem:ſi faciat eum exprimere ꝙ obiicere intendit:ſuꝑ qua reprobatione teſtes ſunt admittendi:ante aperitionem teſtium:ſuper principali productorum:de quorum reprobatione agitur.ſ.titu.i.licet.ſ.c.preſentium.lib.vj.ſm Innocen.de quo.ſ.eodē.titu.c.ex parte.a. ℭ Oppo.ꝙ non ſit admittenda hec proteſtatio:ꝙ licet poſt publicationem producere teſtes:quia proteſtatio contra ius non releuat proteſtantem:de conſti.cum.M.de appel.ſollicitudinem. Sol.dicit Innocē.ꝙ hec proteſtatio non iuuat:niſi quando partes conſenſerint proteſtationi:ꝙ illa eſt contra ius:vel niſi alia ſubſit iuſta cauſa proteſtandi:puto ꝙ abſqꝫ cōſenſu iuuet proteſtatio hoc caſu:quia cauſa repellendi teſtes:quia preſumitur ꝙ ex malitia opponat contra teſtes:⁊ ꝙ facit animo ſubornandi:ſed ex quo a principio hic proteſtatus:videtur ꝙ ab initio habebit

cauſam:⁊ ꝙ nouiter ad hoc non impellitur:⁊ ſic ceſſat cauſa:propter ꝗꝫ ius non admittit eum poſt terminum proteſtatio ergo iuuat:quia tollit cauſam iuris in repellēdo.alˀs procedit contrariuꝫ. ¶ Quid ſi hic opponens contra pſonam teſtium:poſt publicationem iuret ſe malitioſe hoc nō facere:an excuſetur:ſi non probat:a condemnatione expenſarum:dicit Joan.an.ꝙ videtur ꝙ ſic:de quo in ſpecu.eo.titu.§.i.ver.quid ſi admiſſus:ibi ſpecu.dicit eum non damnandum:alˀ.de procurato.ex inſinuatione:⁊ quia littera nō dicit hic eum condēnandum:⁊ quia in hoc grauatur ꝙ iurat.in alio releuetur:ar.ff.de iureiuran.eum qui:puto ꝙ condemnetur:quia talia iuramenta non excuſant:vt dixi.ſ.de dolo finem. Item quia non condemnatur in expenſis:propter hoc:quia aduerſarius grauetur in probando:⁊ ſic non ob.l.eum qui ff.de iureiuran. ¶ Oppo.cum glo.ꝙ in differenter non liceat opponere contra teſtes a quacunqꝫ partium.iiij.q.iii.ſi quis teſtibus. Glo.dicit ꝙ materia hec procedit quando teſtes reprobantur a perſona contra ꝗꝫ teſtes producuntur:quia qui producunt teſtes:cōtra perſonas eorum opponere non poſſunt in perſonas:nec in ſua cauſa:nec in alia:niſi ex noua cauſa:in dicta eorum bene opponere poteſt:ſi ex ſerie dictorum ſibi cōtradicūt:vel ꝙ falſum dicūt:ſiue pro ſe:ſiue in cauſa:ſiue in dicta:ſiue cōtra ſe:ratio quia cum produco aliquem in teſtem:eius perſonam approbo:nam cognoſcere debeo:⁊ poſſum antequaꝫ producā:ſed ante non cognoſco quid dicturi ſint teſtes ꝙ deponant:⁊ preſumere debeo ꝙ bene dicent:huic obuiat ꝙ littera dicit hic in fi.quia videtur ꝙ ſicut reprobando perſonam:reprobare videtur dicta:nec pro eo dicta teneant:ita ⁊ approbando perſonam approbare videtur dicta:⁊ ſic reprobare nō poſſit:ſed aliud eſt in reprobatiōe perſone:q2 illa inhabili conſtituta:quicquid dixerunt eſt reprobatuꝫ:ſed approbando perſonam:poſſuꝫ putare ipſum dicere verū:⁊ licet poſſit dicere falſum:ipſum approbo tanquā diceret verum:⁊ ſic nō approbo falſum:q2 plus tollit negatio:ꝙ ponat affirmatio:vt no.ſ.de conſue.cum dilectus:ad hoc:quia poſſuꝫ reprobare ſententiam eius ꝙ impetraui:licet nō perſonaꝫ:vt no.ſ.de offi.deleg.ſuper queſtionum.§.verum in vltima glo. Jnquantum glo.dicit me nō reprobare teſtem quem ꝓduxi:hoc eſt veruꝫ eo ꝙ produxi:licet nō eo ſim vſus:quia nō alˀs potui:ſm Guil.in ſpe.eo.tit.§.ſepe teſtes.ver.ſed quid ſi eum:⁊ ad materiam facit ꝙ ibi no.⁊ verſi.ſe.vſqꝫ ad fi.§. Ja.de ra.⁊ Pe.tenēt idem:ſi vti noluit:quia ſemper ſubeſt eadeꝫ ratio:ne reprobet ꝙ approbauit:vt no.Cy.C.e.ſi quis:hec vera etiam ſi is contra quem eſt teſtis productus euꝫ acceptauerit:quia ſi poſtea velit eum reprobare non poteſt:quia pro eo teſtificatus eſt:⁊ eo eget:ſecus ſi nō eget:vt no. Joan.and.in addi.ſpe.in titu.de teſte.§.ſepe.ver.ſed quid ſi eum:ſecus dicit poſt Jo.de bel.in ver.ſe.ſi teſtem queꝫ cōtra te produxi ſemel.non reprobaſti:quem reprobare poteras:quia ſi iterato produco contra te:in alia cā:poteſt ipſuꝫ reprobare.C.de pac.ſi accuſationeꝫ.ff.de excu.tu.l.ſed ⁊ reprobatis:ad hoc de excu.tu.l.voluntario:⁊ ꝙ no.de ℞p.dilectus filiꝰ.J.⁊.C.de his qui ſpon.mu.ſube.l.ij.lib.x.ſm Ja.bal.⁊ Joan.and.in preallˀ.§.Jnquantum dicit ꝙ nec in alia inſtantia reprobare pōt.idem no.Jnno.J.de excep.cum venerabilis:⁊ ibi Joan.an.in glo.quaſi dicat.ver.ſuper hoc:⁊ ver. Iteꝫ ibi in nouella.dicit ꝙ teſtē productū pro me:nec in eadem cauſa:nec in alia cauſa:nec contra eandem perſonā:nec contra diuerſam ꝓducentē:q2 approbatio eſt perſonalis:mihi obuiat a quocūqꝫ:etiam in quacunqꝫ cauſa pſona producatur. Jdem velle videtur in iudice:alˀ.iij.q.viij.cuius in agēdo. Jdē tenet Jo.an.licet Guil.de ſuza.tenet.cōtra ſuper.l.ſi quis:hic alˀ.quia res inter alios acta ⁊c.⁊ alˀ. Joā.and.pro Jnno.quia lex in pſonaliter loquitur:⁊ alˀ.l.iij.§.hec pena.ff.ꝙ quiſqꝫ iure:⁊ dicit ꝙ Ja.bal.hoc tenet i.l.ij.§.ſed ſi agant.ff.ꝙ quiſqꝫ iuris:⁊ hoc pōit in addi.ſpe.ſm ti.de teſte.§.ſepe.ver.quid ſi eum.que dicit Jnno.vera:vt non poſſit reprobare ꝓducens ex cauſa:que ꝓcedit a producente:ſed ex cauſa:que procedit ab alio bene poſſum:vt ſi patrem tuū produxi in teſtem contra alium:tu producis illum contra me:poſſum illum reprobare:quia pater tuus eſt:ſꝫ hoc iō eſt q2 reſpectu illius cauſe:que actu nō aderat:non videtur approbatus primo:per que dicit Jnno.ꝙ ſi approbo vnum in vno officio:eum in alio non poſſum reprobare:⁊ hic ſi eſt officiū vbi conſimiles perſone requirantur:ſecus ſi diſſimiles:quia reſpectu diſſimilis non videtur:nam ſi impetraui iudicem criminoſum:poſſum ipſum a teſtimonio repellere:quia crimen non repellit a iudicando:licet repellat a teſtimonio.de teſti.teſtimonium:ſed ſi in peccatū iudicem infamē:⁊ eum poſtea produco in teſtem:non potero ipſum repellere:quia infamia vtrūqꝫ repellit:vt patet.ſ.de ℞p.ſciſcitatus.allˀ.J.de accu.nulli:de eta.⁊ quali.accepimus.ff.de adul.ſi vxor.§.vlti.iiij.q.iij.§.ſi quis. ¶ An autē illum quem quis ordinauit poſſit repellere a beneficio:dixit Jnnocen.in dicto.c.accepimus:⁊ an contra factum propriuꝫ liceat venire.no.ſ.de elec.noſti. Ex predictis infert glo.cauſam quare poſſum reprobare teſtes in dictis:⁊ tamen non poſſum reproba inſtrumentum:quia dicta preuidere non poſſum:ſed ſic inſtrumentū:antequā illud producam.C.de fide inſtrumē.l.ſcripture.⁊ no.de fide inſtrumē.imputari:dicit tñ glo.ꝙ quis poteſt dicere ſe nolle vti iſtrumento:ſi arguatur de falſitate.C.de fal.l.iij.hoc veruꝫ quādo opponebatur contra vſum tm̄:ſecus ſi opponatur ꝙ falſo fabricauerit:quia tunc non ſufficit ab vſu deſiſtere:vt no.in dicta.l.iij.vt no.Joan.and.in loco ſtatim alle. Item hoc verum vt deſiſtentia ab vſu illo:vti non poſſit:quando reuocatur in dubium de falſitate inſtrumenti:⁊ hoc quia videtur fateri crimen falſi:contra inſtrumentum. Goff.dicit vt recitat Joan.and.in addi.ſpe.in titu.de inſtru.edi.§.Jnſtrumētum verſi. Item opponitur:ꝙ aduerſarius ſic aſſerens:poſtea illo non poterit vti:etiaꝫ in alio iudicio:variato modo agendi:⁊ dato ꝙ negaretur illud per hoc eſſe falſum:negari non poteſt.hic ſaltem eſſe ſuſpectum:⁊ ſuſpecte ſcripture in iudicio produci nō poſſunt.C.de ꝓba.iubemus.de ℞p.ad audientiam:de fide inſtrumen.inter dilec. ¶ Glo.ij.in princi.ponit aliquos caſus:in quibus ſtatur iuramento.

¶ Oppo.ꝙ iuramentum de malitia non ſit repetendum.C.de iura.ca.auc.hoc ſacramētum:⁊ quia talia iuramenta abſqꝫ cauſa non iterantur.de iureiurā.⁊ ſi xpˢ. Glo.concludit:quia in cauſis in quibus non iuratur de calum.licet preſtetur iuramentum de veritate dicenda:adhuc hoc poteſt preſtari:⁊ ſic loquitur hic:quia iuramentum de veritate nō excludit iuramentuꝫ de calumnia. Jn caſibus in quibus iuratur de calum.ſunt opi.aliqui dicūt ꝙ iuramentum calū.excludit hoc iuramentum. Jn auc.de his qui ingre.ad ap.§.pe.vbi eſt expreſſum ad fi.collˀ.v.⁊ vnde ſumpta eſt auc.C.de iura.calū.auc.in hoc ſacramento:cōfirmat glo.quia diſpoſitio generalis nō refertur ad ſpecifice ꝓuiſa. Jura ergo que dicunt iuramentum de malitia preſtandum:non referuntur ad cauſas:in quibus ſpecifice eſt prouiſum:de iurando de calū.ff.de penis.l.ſanctio leguꝫ:⁊ quia varijs ſpeciebus iuramenti non debet eadem cā onerari:⁊ iuſta opi. ¶ Vltimo glo.ſecundā opi.recitat:ꝙ iuramentum de calū.excludit iterationem ſecundi iuramenti de calū.niſi ſubſit noua cauſa:⁊ ſuſpitio:⁊ preſumptio:quia tunc ꝓpter nouam preſumptionem non iterabitur iuramentum calū.ſed de malitia:⁊ hanc opi.tenet Jnno.⁊ Hoſti.nec ob.ſm eos auc.pallˀ. Naꝫ fallit in caſibus in quibus iure exprimitˀ preſtari de malitia:⁊ idem in nō expreſſis vbi iudici videbitur illud exigendū.de iura.ca.c.ij.lib.vj. Jnquātū glo.dicit nō ſufficere ꝓteſtationem abſqꝫ iuramēto:intellige in caſu.c.vltra tertiā:nā in caſu.c.paſtoralis.bene ſufficit ꝓ teſtamēto. ¶ Querit glo.qualiter ꝓbabitur ꝙ didicit poſt.dic ꝙ ſꝫ ꝓbabitur p iuramentū:alˀs difficile foret hoc ꝓbare:niſi p iuramētum:⁊ ſic ſufficit hoc iuramentū:ſic in ꝓximo caſu:

nam nō ſufficit ꝓbare ꝙ poſtea ei fuerit dictū:na3 ⁊ potuit
hoc poſtea ſciuiſſe:⁊ ante:ad hoc de condi.appo.per tuas.
¶ Oppo.ꝙ ex ſola ꝓteſtatiōe de reprobanda pſona:ſi ꝓ
ea dixerit:nō reprobet dictū teſtiū:vel illi detrahat. Prio
q: ſic approbando pſonā:nō approbo dictum.iiij.q.iij.§.ſi
quis teſtibus:ita reprobando pſonā nō approbo dictum:
q: per ſolā atteſtationē:ex quo ad aliud nō eſt ꝓceſſu3: per
hoc nō eſt pſona reprobata:⁊ inde a reprobatione pōt deſi
ſtere:⁊ remanet pſona ītegra:nō ſub eſt ergo cā:ꝓpter quā
detrahat ꝓbationi:l3 depoſuerit ꝓ pte ꝓteſtantis:nā ⁊ añ
ſniam pōt ab accuſatione etiā porrecta deſiſtere.ff.de inof-
fi:te.l.pap.§.meminiſſe.C.ad.l.cor.de fal.l.qui falſas.C.de
his qui vt indig. Alia glo.ponit duos ꝑncipales intellect⁹.
Primus vt intelligat qñ ꝓteſtās pſtitit ī ꝓteſtatiōe:⁊ quā
tū eſt in ſe ad actū reprobatiōis deuenerit:⁊ per eū nō ſtetit:
quo caſu dicto teſtiū pro eo nullo mō credit:q: nō debet ſe
fundare:vel cōmodū aliqḋ ꝯſeq:ex eo ꝙ viſus eſt īpugna-
re:vt in iuribus allegatis.in ꝑn.glo.⁊ tūc expoſuit litteram
de facili nō credit.i.nullo mō credit:⁊ dat ſimile:vt in glo.
¶ Scḋa eſt opi.ꝙ loquat qñ proteſtatus eſt:⁊ in proteſta
tione pſeuerat:vſq3 ad actū depoſitiōis teſtiū:quo caſu pre-
ſumptio eſt ꝙ teſtis:timore ne reprobare a ꝓteſtāte:vl accu
ſetur:aliqd teſtificabitur pro eo:vt retrahat a tali ꝓſecutio
ne:iō nō creditur ſibi de facili:⁊ ſm iſtū ītellectū:ſtat ꝓprie
de facili credat.q: credit:ſed cu3 difficultate:⁊ hec difficul-
tas exponit dupliciter per glo. Prio q: credet:⁊ non crede
tur:ſm qualitatē:⁊ dignitatē teſtiū:vt ſi ſint tales:ꝙ veriſi-
militer nō timeant ꝓteſtationē:⁊ ex hoc nō moueant ad ali
quid teſtificandū cōtra veritatē pro ꝓteſtāte eis credatur.
Si autē ſit leuis opi.ei nō credat. Secūdo mō declarat:vt
de facili nō credatur:q: nō credit ei:quo ad plenā ꝓbatio-
nē:ſed quo ad ſemiplenā:niſi ſint adminicula:⁊ ſm qlitate3:
⁊ quātitatē adminiculo:ū:credat vl nō credat:quo ad ple
nā ꝓbationē. Dic qñq3 ꝓteſtans ꝓſequit proteſtatione3 ⁊
obtinet:⁊ tunc planū ꝙ nō creditur:⁊ ſic de difficili.i.nullo
modo d3 exponi:qñq3 ꝓſequitur ⁊ ſuccūbit:⁊ tūc admittit
ꝓbatio pro eo aliquo mō:⁊ eodē mō exponit vt h ſm aliū
ītellectū:qñq3 nō ꝓſequit:⁊ tūc hic duo ſunt videnda. Pri
mo an poſſit deſiſtere ⁊ qñ. Secūdo dato ꝙ poſſit:an atte-
ſtationib⁹ ꝓ eo credat. Ad primū nunquid poſſit deſiſtere
glo.ṗ ſupponit ꝙ ſic:quo ad ſnia3:dic ſi īterſit aduerſarij cir
ca expēſas ad deſiſtēdū nō admittit:niſi ſatiſfaciat de expē
ſis:vt no.in appellatiōe.de ap.īterpoſita.§.i.⁊.ff.de re.iur.l.
nemo:ſi nō īterſit:vel īterſit:⁊ velit ſoluere expēſas:an poſſit
ḋſiſtere.dicit h Inno.ꝙ ſi ꝓceſſit ad actū ꝓductiōis teſtiū:
de reprobatiōe teſtiū nō pōt āplius deſiſtere:q: teſtes ꝓdu-
cti debēt ꝓ vtraq3 pte deponere.J.e.veniēs.ij.vij.q.v.nō ſa-
ne:⁊ pōt eē ꝙ teſtes iſti reprobatorij dicēt talia:q̄ faciēt ad
cōfirmationē teſtiū:ſ3 ſi vellet p īſtrumēta reprobare:tūc ēt
poſt ꝓductionē poſſet deſiſtē:q: īſtrumētū nō poſſet dicē ali
ud q̄3 ſit ſcriptū:ſ3 Inno.niſi forte īſtrumētū faceret ꝯ ꝓdu
cētē:de cēſi.oli.de ſi.inſtru.iputari.imo plus dicit:ꝙ eo ꝙ
obtulit ſe ꝓbari p teſtes:ꝙ āplius nō poſſit pēitere.C.qūo
⁊ qñ iu.auc.q ſemel:q: ius eſt q̄ſitū aduerſario:de quo hic.
in fi.ad ꝙ de elec.ab eo.lib.vj.vbi aūt pōt:tacite huic exce-
ptiōi renunciat:eo ꝙ excipiēs petit teſtē īterrogari.ꝓ ſe:ad
h.iiij.q.iij.ſi qs teſtibus:fatet ꝙ faciens rubricas ꝯ aduer-
ſariū ex dictis teſtiū:ex h nō vr renūciare ꝓteſtationi:cū ſit
licitū vti alioꝝ auctatib⁹ ad illos cōuincendos.xxxvij.di.ſi
qd veri:ſecus ſi faciat rubricas ꝓ ſe:vel ꝓ iure ſuo:ſm opi.
ꝙ ex quo eſt oppoſitū ad nihilū valeat dictū eius:pro ꝓte-
ſtāte:ſm opi.alioꝝ:ſec⁹ cū aliqd valeat dictū illorū:non ob
ſtāte pēdētia ꝓteſtatiōis.h aūt ꝙ de dictis illorū poſſit ru-
bricas facere:nō vr locū hr:niſi qñ teſtes generalr iurau-
runt ſup tota cā:alij ꝯ:de quo.ſ.e.ꝯſtitut⁹.⁊.c.fraternitatis:
ſm Inno.puto ꝙ poſſit añ ꝓductionē teſtiū:ad reproban
dū qñcūq3 deſiſtere:q: añq̄ teſtes ꝓducti deponāt:nō pſit
aliqd ꝓ aduerſa pte dicere:ꝙ ītelligo qñ generalr iurauē-
rūt:ſ3 poſtq̄3 teſtes ꝓducti depoſuerunt:⁊ ꝓbauerūt:vel nō
ꝓbauerūt:non pōt deſiſtere p.l.alia:cū ſi. Si vult deſiſtere
añq̄ ꝓduxerit teſtes:q: añ nō video aliqḋ ius queſitū. Nec
ob.ꝙ ſit ius queſitū:q: ſi pro iſto deponāt:nō valet:q: illud
ius nō acqrit niſi iſte pſeueret:vſq3 ad receptionē primorū
teſtiū:aut ḡ pſiſtit ⁊ nō pōt deſiſtere:quo ad h vt credat:vt
hic:quo ad alios ſic:ſi nō pſiſtit vſq3 ad aliud:quo ad alios
fines:p iura all.in glo.vbi aūt poteſt deſiſtere:ſi nō deſiſtit:
nullo mō credit pſiſtēdo:ſi deſiſtat vbi pōt. Si ḋſiſtit añq̄3
primi teſtes depoſuerunt:credo ꝙ ei credat:⁊ plene:ſi deſi
ſtat:tpe quo iā depoſuerat:credit ſed non plene:vel iunctis
adminiculis:vel ſm q̄litatē perſone:vt dixit glo.ꝙ dicit hic
Hoſti.arbitrariū:per que dicit hic Inno.ꝙ ſi duo:ꝯ quos
nō ſum ꝓteſtatus:deponāt ꝯ me:⁊ duo:ꝯ quos ſum prote-
ſtatus:deponāt pro me:plus credet depoſitionib⁹ ꝯ me:q̄3
pro me:q: illorū ꝓbationi:ꝯ quos ego ſum ꝓteſtatus:h te
ne l3 Innoc.facere videat ḋriam:an proteſtetur ſimpliciter
de opponendo ꝯ teſtes:⁊ nō detrahat:q: p hoc nō apparet
ꝯ quos velit opponere:vel qd:an ꝓteſtat ſpecifice ſe velle
opponere criminalr:quo caſu:ſi nō hēat ꝓbatiōes ipromꝑ-
ptu:dicit ꝙ admitteret.J.e.cū cām:ſ3 prius cria exprimet.J.e.
pſītiū:⁊ tūc nō de facili credet:ſed ſi ꝓ ipſo deponāt:ſm In
no.per h cōſulit ab.ꝙ poſt depoſitionē:⁊ añ publicationē:
fiat hec ꝓteſtatio:q: tūc ceſſabit ſuſpitio:ꝙ timor obiectio
nis ſic depoſuerint:ſ3 h nō placet Jo.an.nō video cā3 ſi de-
ſiſtat poſtea:q̄re ſibi placere nō debeat:hec vera qñ repro-
bationē nō approbat is:q ꝓduxit teſtes:qui reprobant:ſ3
ipſa3 ratā h3:q: tūc nō valet teſtimoniū ei⁹:xū diſtinc.de qua
eſt dictū:ſ3 ſi ipſa3 īpugnat:nec admittit ꝓbationē:tūc dicūt
aliq:ꝙ cū nō poſſit reprobare:⁊ teneat recipe ꝯ ſe:qui ꝓdu-
xit ꝓ ſe:o3 ꝙ illi fides adhibeat:⁊ plene.iij.q.viij.cuius in
agēdo:⁊ q: eadē res nō d3 duplici iure cenſeri.xij.q.ij.quia
cognouimus:ſed nō placet:q: hic ſubeſt cā ꝓpter q̄3 nō d3
credi:ex pte ꝓteſtātis:que nō ſubeſt ex pte ꝓducētis:nec h
ſurgit defect⁹ ꝓbatiōis īmediate ex reprobatione ex altero
capite:q: ē ſuſpectus:ne timore reprobatiōis dicat falſum:
de hac in ſpe.de teſte.§.Itē ꝙ is pro quo:cum tribus ſe.

i **In noſtra.** Si teſtes a diuerſis ꝓdu
cti deponētes ſint equalis
honeſtatis:ſtatur maiori numero:alr preuale-
re poterit paucoꝝ auctoritas. Et ṗmittit factū:
⁊ diffinitionis cām.ſo ibi. Mādamus.dat mādatū himē
hre:ſm ibi.ſin ṽo. ¶ No.i.tria ī qb⁹ ꝓbatio teſtiū alteri⁹
ꝓbatiōi ṗponderat. Prio ex multitudine teſtiū. Scḋo ex
teſtiū q̄litate. Tertio ex veriſimilitudine negocij:⁊ circa ne
gociū aſſerti. ¶ No.ij.finē ꝓbatiōis:iplene motu3 animi
iudicis:nō ad credēdum:ſed firmādū ſic fore vt atteſtatur.
¶ No.iij.ꝙ vt auctas teſtiū multitudini ṗferat:d3 eē tan
ta:vt nūero ṗponderet:quāta aūt exigat vt ṗpōderet:h eſt
arbitrariū. ¶ Venio ad glo.q̄ prio loquit qñ teſtes ſibi ꝯ
dicūt:⁊ ſic ꝯdictio eſt īter teſtes:⁊ teſtes. Scḋo qñ eſt ꝯdi-
ctio īter teſtes ⁊ inſtrumēta. Tertio attingit dubitabile du
biū. ¶ Ad primā ptē glo.ipſa3 ꝓſequor p caſus. ¶ Pri
mus qñ vnus ⁊ idē teſtis ꝯdicit ſibi ipſi:glo.dicit ꝙ nō pro
bat.iij.q.ix.pura.xxiij.q.vij.ꝙ aūt cū ſi. ¶ Aduerte q: gl.
dicit hic indiſtincte teſti ꝯdicēti ſibi nō credi.⁊ ratio legis
in pluribus teſtibus:diſtinguit an cōtraritas ſit reducibilis
ad cōcordiā an nō:per ꝙ vr velle ꝙ in vno teſte non diſtin-
guatur:an ille ſit reducibilis ad concordiam:an nō:ſ3 in hoc
dic plene vt dixi.in dicto.c.cum tu:hec dicit glo.vera:niſi te
ſtis in continenti ſe correxit.J.ti.proximo ṗterea:de quo di-
cam ibi:per que dicit glo.ꝙ ſi teſtis pro parte dicat falſum:
ꝙ in nullo valeat dictu3 eius.ix.diſtin.ſi ad ſacras.iiij.q.iij.
§.qui falſo:vel ſi variat.de cauſa poſ.cum eccleſia.iij.q.ix.
pura. ¶ Secūdus caſus:quē ponunt doc.eſt:qñ duo ſunt
teſtes:⁊ vnus alteri contradicit:dicunt doc.ꝙ neutrius va-
let dictū:niſi alterius ſit dignitas:ꝙ ꝓuocet iudicē ad iuſiu-
randum deferēdum.C.de re.iur.l.in bonefidei:⁊ an tūc vbi

contrarietas eſt concordabilis concordari poſſint ad effectum probandi: vel alium effectum. dic vt dixi in. d. c. cū in. ¶ Tertius caſus eſt quando vnus teſtis contradicit pluribus: et tunc dicit glo. q contrarietas vnius nihil releuat: quia eius vox eſt vox nullius cōtra duos. xxxiii. q. ii. admonere: cum ſi. Joan. and. remittit. de iureiuran. c. ſi. in viti. q. et per Cy. in. l. in bonefidei. C. de iureiuran. in. l. i. C. de procurato. an ſi vnus contradicat duobus ſaltem hic detrahat ſemiplene in hoc: ad hoc notatur hec decr. quia ſicut plena non preiudicat pleniori: ita nec ſemiplena plene. ¶ Quartus caſus quādo plures teſtes contradicūt pluribus: quidam dicunt q ſi omnes ſunt ex eadem parte: contrarietas viciat teſtimonium: ſicut in cōtrarietatibus ſcripturarū. J. de ſi. inſtru. imputari: ſecus ſi contrarietas eſt inter diuerſos teſtes. glo. dicit q reiecta hac differentia: quia non poteſt imputari producenti teſtes: cum ignoret dicta eorum: quia ſiue ab eadem: ſiue aduerſa parte producatur. Prio iudex concordabit contrarietatem ſi poterit. J. de verbo. ſigni. nihil. cum ſi. Si contrarietas eſt manifeſta: et nō concordabilis: ſtabitur numero: niſi ex altera tāta ſit dignitas: q numero preualeat: vel niſi altera pars teſtium veriſimiliora dicat vt hic. iiii. q. iii. ſi teſtes: cum ſi. et ibi hic glo. dicit autem hic Joan. and. teſtes veriſimiliora dicere: quādo dicunt conſonantia iuri cōmuni: et alij nō: vt dixi de proba. licet cauſam et no. de preſcrip. audite. ¶ Quintus caſus quādo teſtes ſiue ab eadem parte: ſiue a diuerſa: producti ſibi contradicūt: et ſunt equales ſm glo. q intelligo qn numerus: et dignitas paucorū equipollet numero aliorum. xix. diſtin. In canonicis: tūc profertur ſententia pro reo: ſi apparet quis ſit reus: niſi in quattuor caſibus fauorabilibus: quos exprimit glo. alios ponit ſpecu. in. §. J. alſ. ante ſi. Si vero non apparet quis ſit reus: tunc ex quo ſunt omnes equales: diuidetur res: ſi eſt diuiſibilis: ſi eſt indiuiſibilis pōt iudex gratificare cui vult J. de parrochia. c. ſi epiſcopus: vel ſorte res diuidet. Jnquātum glo. dicit ſit iudicandum in re indiuiſibili: dic hoc verū ſiue ſit indiuiſibilis naturaliter: vt equus bos: et ſimilia: vel iure prohibente: vt duo ſm: qui ſint vir et vxor. C. commu. vtriuſ. iudi. l. poſſeſſionem: ſm Uin. qui dicit q niſi ſit talis caſus: in quo iudex poſſit gratificare adiudicabit rem vel cōiugem vni: et i medietate precij condemnabit alterum. C. cōmunia vtriuſ. iudi. dicta. l. poſſeſſionum. et inſti. de acti. §. quedam. ¶ Uenio ad ſecundam partem: quādo teſtes cōtradicunt inſtrumēto: et proſequor caſus: primus quādo cōtradicūt inſtrumento: in quo ſunt deſcripto: dicit glo. q preualēt teſtes inſtrumēto. de proba. tertio cum ſi. ſed de hoc dic plene: vt per Jnno. J. de fide inſtrumē. cum ioannes. Secundus quando cōtradicunt inſtrumento: et non ſunt deſcripti in inſtrumento. de hoc remittit de proba. tertio: et dixi. de fide inſtrumē. cū ioannes: hanc glo. habes in. c. teſtes alſ. in glo. et vide in ſpe. eo. titu. §. poſtquā et Hoſtien. in ſumma eo. titu. §. que diuerſitates. ¶ Ultimo glo. querit. duo petunt eandem in vxorem: et equaliter probāt de matrimonio: cui debetur: quidam q ei cui cōſentit: alſ. i. q. viti. ſancimus: facit de R p. c. pe. lib. vi. Si non vult conſentire: dabitur meliori: et ditiori: ſi equa ſunt omnia: ſorte dirimetur: per iura predicta: et. xxi. diſtin. cleros in prin. arguendo: de ſpirituali ad carnale. dubitat glo. quid ſi poſtquam ſunt producti ab vna parte: alij producuntur ad reprobādos illos: dicit glo. q videtur ſtari ſecundis: quotcūq ſint primi: ſi veniunt ad probandum indirecte contrarium. J. c. ex tenore: et. c. ſerie: ſed dicit glo. q illa iura ſunt intelligenda: quando ſecundi ſunt meliores et plures: ſi equales eſſent numero: recurrerem ad dignitatem: alſ ſtaretur potius primis: quia potius preſumitur ſubornatio in ſecūdis: hoc verū ſi eſſent producti ſecundi: poſt publicatas atteſtationes in primis: hoc tenet licet Hoſtien. dixerit per duos teſtes poſſe reprobari centum per. c. ex tenore: licet dicat hic arbitrarium. Joan. lxxxi. diſtin. clerici dicit: ſtabitur: ſi ſunt equales: pro reo. in iſtrumētis directo contrarijs. dicit ſpecu. attendendum et preferendum inſtrumentū q a fide digniori producitur: vel preſcriptum dicitur: ceteris paribus preualebit inſtrumētū q continet abſolutionem: altero continente obligationem: in ſpecu. de inſtru. edi. §. inſtrumētum. ver. ſed pone. ¶ Oppo. q teſtibus contrariantibus debent credi per archidia. contra tex. h. J. eo. cum tu. Sol. ibi poterat concordia fieri reducendo ad concordiam per multiplicationem: hic non. ¶ Oppo. q ſtandū ſit numero: et non dignitati: vt de elec. eccleſia noſtra. Sol. hic procedit quando numerus modicum excedit ſtandum eſt dignitati ſi multū ſtandum eſt numero: in qua autē quantitate numerus preferatur auctoritati. ¶ Dicit glo. hic arbitrarium. dicit glo. h cōtra tex. q tex. dicit non habito reſpectu ad multitudinem ſtabitur dignitati: et tex. dicit auctoritatē preferendam multitudini: nam poſſent eſſe ex vna parte. c. ribaldi: et duo tales ex alia: q potius ſtaretur eis: debet etiam iudex conſiderare perſonas producentes: hoc tene obmiſſis quibuſdam ſuperfluitatibus Joan. et phy. quas hic recitat Joan. and.

c

Cum litteris.

Ad probandum impedimentum electi tā laici q clerici: et femine admittūtur. h. d. Primo ponit quid probauerunt teſtes contra electum. Secundo ſuper articulum bigamie mandat laicos et feminas recipi: impedientes excōmunicari: ea non probata purgatione indici: et ea preſtita ad recipiendam cōſecrationem: terminū aſſignari: bigamia vero probata: vel pugatione non preſtita: mandat illum amoueri: et poſtea alium eligi. Tertia ibi. archipreſbyterū: ponit penam archipreſbyteri: et ſacriſte. ¶ No. i. q litteris delegatorum creditur: vel ſaltem iuuant aliam probationem. ¶ No. ij. q regulariter teſtimonium auditus non eſt ſufficiens probatio. ¶ No. iij. q fama regulariter plene nō probat: dixi. J. eo. veniens. ¶ No. iiij. q non valet teſtimonium quando teſtes ſunt ſingulares. ¶ No. v. q poſt concluſionē in cauſa admittitur probatio: imo poſt relationem: quando non ſtetit per probare volentem: quando probando: ante iniuſte fuit repulſus: vide glo. de reſtitu. ſpolia. ex conqueſtiōe. ¶ No. vi. q laici et femine admittuntur ad teſtificandum contra electum: cum irregularitas ex defectu bigamie opponitur. ¶ No. vij. q ad iudicem corā quo queſtio agitatur: vel qui habet teſtes recipere: ſpectat cōpellere illos qui impediunt: quominus teſtes producātur: et ſic executor habet poteſtatem cohercendi iuriſdictionem īpedientes: de quo de offi. dele. ex litteris. et c. ſi. ¶ No. viij. q propter famā defectus impōitur purgatio: ſeu indicitur ſicut per infamiā delicti: ſic et propter defectum infirmitatis: vt patet. vij. q. i. c. ſi. ad primum de pur. ca. accedens. ¶ No. ix. q poſt confirmationem: ſi conſtat de vitio perſone: caſſatur electio: et amouetur quis a dignitate. ¶ No. x. falſum cōmittere: deſtinātem litteras ſub nomine capituli ſi ipſum totum: vel maior pars non conſentit: ſed minor pars capituli. ¶ No. xi. negatiuam coharctatam ad factum certarum perſonarum probabilem. ¶ No. xii. penam falſarii: quia ſuſpenditur ab officio et beneficio. ¶ Oppo. q valeat teſtimoniū de auditu. J. de exceſ. prelato. q ſic de conſue. c. ii. Sol. dicunt doc. teſtimoniū de auditu ab aliquo alio qui in aliquo ſenſu percepit non valet vt hic: et in ſi. quia teſtes debet deponere per proprium ſenſum: et non per ſenſum alterius: et de ſenſu immediate non de ſenſu quo percepit mediante ſenſu alterius. Sed teſtimoniū de auditu proprio in re perceptibili auditu: quando teſtificabitur ſuper eo q immediate percepit ſenſu auditus bene vz vt in contrario: nam poſſum teſtificari me audiuiſſe clericum de delicto glorianter: ad hoc q no. ſupra eodem preterea. Jtem glo. xxii. q. v. hic videtur que dicit q teſtimonium de auditu: non eſt teſtimonium auditus proprii: ſed alieni: dicit tamen q de auditu alterius teſtimonium valet cum adminiculis: et vt in glo.

Dic φ in re perceptibili de viſu vȝ teſtimoniuȝ de auditu
etiam ſine viſu dummodo perſone note habeantur:vt no.
glo.in ſumma.§.idem labeo.ff.de aqua quot.ⱥ eſti.ⱥ no.in
.c.preterea.ē.e.ti.de conſue.c.ii. Si res eſt perceptibilis ple
ne vtroqȝ ſenſu:vt ſenſu viſus ⱥ auditus:tunc non ſufficit ſo
lus ſenſus auditus:ſi conſtat eum non vidiſſe:vt in ſubtra/
ctione anuli:in datiōe pecunie:in ingreſſu poſſeſſionis:quia
tūc oȝ φ teſtificet per vtrumqȝ ſenſuȝ:vt dicit archi.nullo.c.
hoc videtur:puto tñ ſi deponat per vnū ſenſum:vt qi dicat
ſe vidiſſe probet:vbi exigitur auditus:quia videre eſt com
munis ſenſus ad omnia:vt dicam.J.e.ⱥ no.ſpe.in titu.de te-
ſte.§.i.ver. Item φ non prohibet:vbi ad hoc allegat mul-
ta iura:ad hoc φ no.de conſue.c.ij.ⱥ ibi all.ſpe.multa iura
ad hoc:ſȝ ſi dicat ſe audiuiſſe vbi exigitur viſus:adhuc ſuffi
ciens eſt teſtimoniū:quia auditus non excludit viſum:imo
includit:niſi aliud conſtet:ⱥ ſic probat tex.de ſuc.ab inte.c.
ſi.vbi autem actus eſt perceptibilis ꝓprio ſenſu:vult teſtifi-
cari de ſenſu auditus:vel φ alio ſenſu percepit tunc dicen-
dū ē φ regulariter nō vȝ ſine adminiculis:cū adminiculis:
an valeat dicam cum glo.no.φ ſic ⱥ.ē.e.preterea:ſine admi
niculis teſtimoniuȝ non probat. Fallit in caſibus quos po
nit archi.in.d.c.hoc videtur. Primus in conſanguinitate ⱥ
affinitate probanda.J.e.licet ex quadam:φ dic vt ibi.xxxv.
q.vi.parētela. Fallit quādo agitur de fraude cōmiſſa ab
herede. In auē.de here.ⱥ fal.§.ſi vero abſunt. Item vbi fa
ctū eſt antiquuȝ.ff.de aqua plu.ar.in ſūma.ff.de aqua quot.
ⱥ eſti.l.hoc iure.§.ductus aque.ff.de pba.ſi arbiter:de quo
de reſcrip.audit:ⱥ dicit archi.φ alios caſus non inuenit:
alios plures ponit ſpe.in titu.de teſte.§.i. Item φ non pro-
hibet:ſed multi ſunt reducibiles:ad id φ eſt dictum de pro
prio auditu.de hoc.xxij.q.vi.§.is qui. ¶ Opp.φ nec poſt
publicatas atteſtationes:nec poſt terminū ad probandum:
nec poſt concluſionem in eā:poterunt hic produci teſtes:q2
hec omnia obuiabant. Sol.dicit Inno.φ publicatio ſup
vno articulo ſpecifico:nō impedit productionem ſup ſepa
rato:ⱥ ſic nouo vt hic:ⱥ.ē.e.cauſam ⱥ hic:q2 qua rōne gene/
raliter de omnibus excipi poteſt:nō obſtante publicatione:
ſic generaliter poterunt oppoſite exceptiōes probari per te
ſtes:ⱥ quolibet alio genere probandi:de excep.cū venera-
bilis:ⱥ hoc planū:quādo petitio eſt generalis:vel vniuerſa/
lis:ⱥ ſup vno articulo eſt facta publicatio:nihilominus fie-
ri poterit examinatio:ⱥ publicatio ſuper alio ab illo ſepara
to.C.de iudi.l.ij.idem videt ⱥ ſingularibus petitionibus:
dūmodo articuli ſint diuiſi:ſic.ē.eo.cauſam:per h non ob.
publicatio:ſed termini ſtatuitio:ⱥ cōcluſio:bene obſtaret:
niſi quia per appellationem ipſius electi fruſtratoriaȝ fuit
īpeditus:hic īproducendo ante terminū ſtatutum ad ꝓban
dum:ⱥ ante cōcluſionem in cauſa. Idem poſſet etiā dici de
publicatione:nūc p hoc pereat facultas ꝓbandi:ſm Inno.
ⱥ Hoſti. ¶ Opp.φ ſatue intimaſſent hi oppoſitiones fa-
ctas de cōſciētia capituli:quia vnus ſolus ſe opponere po-
terat:de accu.ſuper his.J.e.olim cū ſi. Sol.ſatue hoc fece-
runt:vel hoc fecerunt vt a capitulo poſſent recuperare expē
ſas.de elec.vt ꝑterite:vel hoc fecerunt vt facilius mouerent
papam. ¶ Oppo.φ falſarii non ſint ſuſpēſi ſed ſuſpenden
di:de fal.ad falſariorum. Sol.dic ibi beneficio ſuſpēda-
tis:ⱥ poſtea denuncietis:quia tales non ſunt ſuſpēſi ſed ſu-
ſpendendi:ⱥ hec ſuſpenſio aliter fieri non debuiſſet:niſi pa-
pa mandaſſet:qm ad hoc non fuerat actū.de o2.cog.c.ij.
ſed papa punit crimina vndecūqȝ clareant.xxiiij.q.iij.ecce.
de quo de conſeſ.c.ij.de elec.per īquiſitionem:ſm Hoſtien.
¶ Oppo.φ non ſint hi ſuſpēſi donec gratiā mereantur:ſȝ
donec ſe purgēt.ii.q.v.pſbyter ſi.ⱥ.c.ſi mala fama. Sol.
hic loquitur in ſuſpenſo ꝓpter delictum:contrarium in ſu-
ſpenſo ꝓpter malam famā delicti:quo caſu ſuſpendit do-
nec ſe purget:niſi delictū ſit enorme:de pur.ca.c.cum inter:
ad primum.lxxxi.di.cos:ſm Vin. ¶ Vltimo per litteraȝ
patet epiſcopum ſe poſſe purgare per nō epiſcopos:q2 hec
materia arbitraria eſt:ⱥ in numero ⱥ indignitate compur-
gandorū:ad hoc de pur.ca.cū in iuuentute.de ſymo.inſinua
tuȝ:debent tñ eſſe bone fame:vt littera dicit:ⱥ vltra hic pro
bare debent notam cōuerſationē ipſius.J.de pur.ca.cōſtitu
tus. ¶ Oppo.cum glo.φ credatur teſtimonio de auditu:
cū fama non faciat plenā ⱥ perfectam probationē:vt hic:φ
patet quia inducitur purgatio:ſed teſtimonium de auditu
cum fama:bene inducūt violentam ꝑſumptionem:vt.d.c.
preterea.xxxij.q.i.dixit. Hic teſtimoniū de auditu ꝓprio:in
his que ſubijciūtur ſenſui auditus creditur plene:vt Inno.
ⱥ alijs corporalibus:que per ſenſum percipiunt auditus:vt
.ē.de conſue.c.ij.J.e.cū cauſam. Si res vere nō ſubijcitur au
ditui proprio:ſed actus aliquis propinquus teſtificādo:ex
quo illud preſumitur:tunc teſtimoniū proprii auditus cum
aliquibus adminiculis adhuc iuuat:q2 preſumptioneȝ vio-
lentaȝ inducit:ex qua iudicatur.ē.c. preterea:teſtimonia au
tem auditus ab alio qui videt vel audiuit nō probāt vt hic:
etiā iuncta fama.dicit tñ Goff.hic:φ fama cū vno teſte vel
alijs argumentis probant:vt.ē.e.c.veniens:ⱥ dicit Ioā.hic
expreſſum:φ per duos probatur fama.de quo.ij.q.i.§.iter
in.i.glo.ⱥ dixi de accu.inqſitionis ſuper vlti.glo. ¶ Opp.
φ ex quo actor hic habet preſumptionem pro ſe:debuerit
ſententiari delato iuramento in ſupplementum ꝓbationis
vt patet.J.de iureiurā.c.ſi. Glo.dicit φ in ciuili ciuiliter mo
ta:defertur ad arbitrium iudicis conſiderata qualitate per
ſonaruȝ:in criminalibus non defertur:ſiue criminaliter:ſi/
ue ciuiliter de crimine agatur vt hic:ⱥ hoc de iuramēto ne-
ceſſario. Iuramentū aūt purgatiōis bene defertur reo infa
mato:vt hic habetur:ſm glo. Abba.dicit φ nō eſt differen
tia īter ciuiles cauſas ⱥ criminales:naȝ in vtraqȝ debet de
ferri:melius informato de negocio:in ciuili autem non pōt
eſſe ſic informatus actor vt reus:ⱥ ideo iuramētū defertur al
teri eorum:ſm arbitrium iudicātis:in criminali autē ſolus
reus de crimine plene eſt informatus ideo illi tñ indicitur
iuramentum purgationis:ⱥ idem in defectu bigamie:quia
debuit hic eſſe melius informatus:an contraxerit:ſm Ab.
Hoſti.dicit φ ſi agatur ciuiliter de crimine ad ſolam pecu
niariam condemnationem:φ debet deferri ſacramētū ne-
ceſſarium.ſecus ſi agitur ad aliā penam ſed de hoc plenius
dicetur.J.de iureiuran.c.ſi. ¶ Oppo.φ nō repellantur te-
ſtes:quia ſoli:vt.J.e.cum cauſam. Sol.ſoli repellunt quā
do nō hñt conteſtes:ⱥ ſic ſunt ſingulares:vel ſoli.i.nudi:q2
cauſam ſui dicti nō allegant.iiii.q.iii.ſolus:ſm Ab. ¶ Que
ro quādo dicantur tales qui non poſſint probare ea que de
ponunt:dic q2 forte ſunt criminoſi:vel male opinionis:vnde
illis nō credit.ii.q.vii.teſtes. Hoſtiē.dicit φ ſunt criminoſi
viles vel infames:quia φ licet iſto2um repellit a teſtimonio
.ē.titu.i.licet.ē.e.ex parte Hoſti.criminoſi enim licet nō re-
pellantur ab excipiendo:repelluntur tñ a teſtimonio:etiaȝ
ſuper exceptione:licet aliqui cōtradicāt:vt ſicut ad excipien
dum:ita ad exceptionem probandam criminoſi admittan/
tur:ⱥ hic repelluntur:q2 cōſpiratores:vel inimici:vel adver
ſarii in hac cauſa:ſed prius dictum placet Innocē.ⱥ bene.
¶ Oppo.φ contractus cū vidua non inducit irregulari-
tatē.xxx.q.vi.valentino. Sol.dic φ contraxit cum vidua
ⱥ corrupta:alr non obeſſet:exigitur etiaȝ φ cauſa cogno-
uerit de biga.debitum. Ab.dicit idem ſi fuiſſet virgo:ſi cuȝ
ea contraxiſſet in ſocijs:φ eſt falſum:vt no.de biga.nuper
de cle.coniug.ſane.ii. ¶ Oppo.φ non admittatur mulier
ad teſtificandum in crimine.xxxiii.q.v.mulierem. Glo.di-
cit φ contrarium procedit quādo agitur criminaliter:hic
quando ciuiliter ſicut differunt h quo ad conſtitutionem
procuratoris.de accu.ſuper his:ⱥ dicit Ioan.φ ad proban
dam infamiam contra clericum admittuntur laici ⱥ femi-
ne:de quo remittit Ioan.and.de accu.cum.p.ſuper ſi.vlti
ma glo. ¶ Oppo.glo.φ laici non admittantur ad te/
ſtificandum contra clericos ſupra eodem de cetero. Sol.
non admittuntur vbi agitur criminaliter:ſecus ſi agitur

ciuiliter. ¶ Oppo. ꝙ non cōpellantur teſtes ad teſtificandū in odioſis exceptionib⁹. de teſti. co. dilectorū. So. hic non dicit teſtes compelli: ſed compelli impedientes: de hoc tñ dic: vt. d. c. dilectorū. ¶ Oppo. ꝙ accuſato nō indicatur purgatio niſi infamia ꝑcedat. vj. q. vlti. actor. Dic ꝙ lʒ hic videatur purgationē indici: eo ꝙ accuſatus: tñ intelligēdū ꝙ ꝑceſſerat īfamia: vt patz. ſ. in littera: q2 nō indicitur: niſi precedat infamia. ¶ Oppo. ꝙ nō poſſit ꝓbari īfās non deſtinatas ſub nomine capituli: cū in rōne cauſe: quilibet habeat reddere cauſaʒ de ſe: ⁊ ſic erunt ſingulares. ſ. de elec. cuʒ dilecti. dicit glo. ꝙ hoc bene pōt ꝯſtare probando abſentiā: ⁊ factū tempore cōtento in litteris: de his que fi. a pre la. quāto. ſ. c. ex tenore. Item quādo reddunt cām de nō acta in cōmuni: vbi factum limitatur ad certas perſonas in cōi agitatum: cuius priuatio probari agitur: vel negocio vt a perſonis in cōmuni cōgregatis: vt q2 aſſerunt quotiēs in capitulo de hoc fiebat mentio: cōmuni voce cōtrarium concludebatur: vel nulla de hoc fuit habita mētio. ſ. de proba. tertio cum ſi. Hoſti. dicit ꝙ potuit hoc directe: ⁊ indirecte cōſtare vel ſm Hoſti. vbi queratur de conſcientia credaꝰ ſingulis: quia ſoli pñt atteſtari de eorum cōſcientia: q2 hoc non capit cōteſtes: vt patet de homici. ſignificaſti: cōtra procedit quādo agitur de probatione rei: que ſubiicitur pluribus teſtibus: ſed non placet hoc Jo. an. quia hic non querebatur de cōſcientia ſingulorum: ſed capituli: vel maioris partis: vt ſ patet: ſm eum. Antonius de Butrio.

Um olim. In cā libertatis cōtra contumacē: etiā lite nō cōte. recipiuntur teſtes: ꝑs huius deciſe narrat factū. ſ. a ibi. Mandamus dat iudices quibus cōmittit receptionē teſtium: ⁊ ꝓuidet quid per eos agēdū in reo contumace. ¶ No. i. particularem de eccleſia: agere poſſe pro iuribus eccleſie: ⁊ maxime quādo de principali iure ſubiectionis eccleſie dubitatur. ¶ No. ij. ſufficere locū eſſe tutuʒ procuratori: licet non ſit tutus parti principaliter citare quādo quis arctaꝰ: ⁊ arctari poteſt: ad cōparendum per ꝓcuratorem. ¶ No. iij. teſtes recipi in loco teſtiū vel partiū litigantiū: ⁊ non trahi ad locum iudicis: ⁊ eſt ar. ſm Abba. teſtes nō cogendos venire extra ꝓuinciā: licet ſit in prouincia. ¶ No. iiij. ꝙ ſup cā ſtatus eccleſie partibus preſentibus non ꝓcedere ad ſententiā diffinitiuaʒ lite nō cōte. ꝑtibus autē abſentibus ſit. ¶ No. v. delegatos vt cauſam inſtructā tranſmittāt ſtatuere poſſe partibus peremptoriuʒ ad ſententiā audiendam. Et no. ar. ꝙ ſola ſtatuitio termini ad audiendam ſniam non habetur pro ꝑemptoria: niſi aliud exprimatur: ad hoc ꝙ no. Inno. in. c. ad petitionem. de accu. ¶ No. vi. ꝙ ſtatuitio termini ⁊ monitio iudicis in ꝑſentem habeat vicem ꝑemptorij: vt patet de offi. deleg. conſuluit ⁊ ibi no. ⁊ in. l. ij. C. quomodo ⁊ quādo iu. non tñ habet hec ſtatuitio termini in abſenteʒ: niſi aliter exprimatur. ¶ No. vij. contumacem iterato citanduʒ ad ſententiā audiendā. de offi. dele. cōſuluit: de quo de do. ⁊ contu. cuʒ qui. lib. vi. in ſpe. de cita. §. viſo. ver. Itē licet. ¶ Pro ītellectu facti. Glo. ponit caſuʒ. Hoſti. dicebat ꝙ vacāte ſede Meneñ: archiepiſcopus cantuarieñ: volebat concedere beneficia vacātia ad collationem Meneñ. ſpectantia: preſentatos inſtituere: ⁊ cuſtodias vacantiū eccleſiaꝝ habere: ſicut in illis partibus eſt moris: archi. ſe oppoſuit dicēs illam eccleſiā metropolim: vt dicit glo. Itē ꝙ predicta eccleſia erat libera: abiecta ſeruitute: ⁊ ꝙ archidi. illo iure fuerat vſus ſede vacante: quare non ad archiepiſcopū: ſed ad ipſum ſpectabant predicta. Item ſm eū poſſibile eſt: ꝙ archidi. aſſerebat ꝙ vacante eccleſia Meneñ. ſpectabat ad ipſum cuſtodia epiſcopatus: ⁊ eccleſiarū ſuarū: ⁊ ꝙ habebat iuriſdictionem epiſcopalem in omnibus exercere: ⁊ ſic erat quaſi vterqꝫ reus ⁊ actor: quaſi vti poſſi. adinuicem intentantes: de quibus papa mandat in forma inquiſitionis in quiri: ⁊ ſʒ hec omnia ſunt plana. ¶ Opp. ꝙ archi. agere non potuerit pro eccleſia: vel eniʒ nō vacabat eccleſia: abſqꝫ mādato capituli ⁊ epiſcopi. de R p. edoceri. aut vacabat ⁊ tunc non poteſt hec cauſa tractari vacante ſede: ne ſede vacā. per totū. ¶ Glo. ſoluit ſtando ꝯtrario: ⁊ hec eſt exceptio legitima: ꝗ̄ papa hic reſeruat: q2 contra eū poteſt opponi ꝙ non habeat mandatuʒ. ¶ Glo. ꝯcludit ꝯtra. ⁊ nō ſtat in iſta. q2 quilibet de eccleſia pro defenſione ⁊ tuitione iurium eccleſie admittitur: etiam cōtra voluntatē eccleſie. de his que fi. a ma. par. ca. c. i. ⁊ c. non liceat. xij. q. ij. vnde licet aſs. cōuicta pſona admittatur contra voluntatem conuincte hic tamen admittitur ad agendū qn ad hoc tenetur quilibet particularis de eccleſia. Non ob. ſi dicatur: quare ergo hec exceptio legitima reſeruatur ſ contra archidia: q2 alia legitima: inhabilem concludens perſonam ad agendū: vt eſt exceptio excōicationis. vel alia conſimilis vt ſpoliationis: ſm Inno. ⁊ Hoſti. vel reſeruat exceptionem peremptoriam litis finite: que repellit quem ab agendo vt rei iudicate: vel alteraique obſtat agenti. ¶ Pro ītellectu glo. ⁊ que ſcribūtur: hic plura ſunt videnda. Primo an in cā eccleſie: agat particularis de eccleſia. Secundo vbi agere poteſt: an agat nomine ꝓprio vel eccleſie. Tertio an vbi agitur: teneatur ſe vel eccleſiam defendere. Quarto an ſententia lata contra particularē de eccleſia: preiudicet eccleſie. Dic ſi particularis de eccleſia vult agere pro iuribus eccleſie vacante eccleſia non poteſt: ne ſe. va. c. i. ⁊ per totum: maxime cuʒ ſede vacante nō currat preſcriptio. de preſcrip. auditis: ⁊. c. de quarta: ⁊ ſic non īminet periculum ſi ſubditus non agit: hic ergo non vacabat eccleſia: ſed negligens erat epiſcopus: ſm Inno. ⁊ conuicta erat negligentia epiſcopi ex trina monitione archidia. de ſupp. ne. p̄ela. c. i. hec vera niſi iuribus eccleſie ſint annexa iura particularia archidia. quibus preiudicatur vt. ſ. ſm caſum Hoſti. quādoqꝫ vult agere pro rebus male alienatis epiſcopo viuente: ⁊ ſic non vacante eccleſia: ⁊ ſm omnes quilibet particularis de eccleſia agere poteſt. de re. eccle. non ali. ſi quis preſbyterorū. xij. q. ij. non liceat cuʒ ſi. ibi enim ſpecialiter ⁊ ex cauſa conceditur ſingularibus clericis eccleſie: cuius bona ſunt alienata: vt quilibet admittatur ſuo nomine agens: ſicut in actione populari: ⁊ nō agens nomine eccleſie: licet agant ad eius cōmodum: ⁊ ſic intelligitur. c. quia ꝓpter: alꝰ. in glo. cum capitulis alijs: idē per omnia dicit lapus ſua alꝰ. lij. quādo agitur pro re ab eccleſia ablata: quia res inuaſa per aliqñ etiaʒ ſatis dicitur male alienata: ⁊ pro ea: vt ꝑ male alienata: agi poteſt: vt no. ſpe. in titu. de R p. preſentata. §. ratione forme. verſi. Item ꝙ in reſcripto: ad hoc ꝙ no. Jo. and. poſt Inno. de re. eccle. non alie. epiſcopi: quādoqꝫ vult agere particularis de eccleſia ſuper rebus ⁊ iuribus alijs eccleſie: non male alienatis: quidam dicūt: quos recitat Innocē. eum non audiendū abſqꝫ mandato: reſtringentes iura que permittunt agere particulares de eccleſia: agere ad male alienata tm̄: tu dic ꝙ ſi volunt venire per modum denunciationis: inquiſitionis: vel accuſationis poſſunt: quia tales vie agendi ſunt publice: nam poterunt denunciare dilapidantes vel aliter eccleſias ledētes. xvi. q. vi. filijs ac nepotibus. xxiii. diſtin. illud autē. Nec ob. hoc. c. per ea que dicentur cuʒ vltima glo. Si volunt venire per viaʒ exceptionis ⁊ defenſionis tanquā rei: preſtitis cautionibus debitis adhuc poſſunt: vt no. glo. de procura. c. i. que in hoc eſt plana glo. ſi vult venire particularis de eccleſia principaliter agendo: ⁊ ſi pretendat particulare proprium intereſſe vel ſui particularis beneficij: auditur agendo ⁊ defendendo: vt patet in caſu: quem ponit Hoſtien. ſuper. i. glo. ſi non pretendat particulare intereſſe ſed commune eccleſie: in vna parte. Inno. ſentit ſm quoſdam: eum non poſſe agere: in alia parte ſentit contra. dicit ſi prelatus ⁊ capitulum non ſunt negligentes: agere non poteſt: ⁊ dicūtur negligentes: ſʒ Hoſtien. quando ter moniti non defendūt: de ſupplen. ne. ꝓla. c. i. ſm Inno. ſunt negligentes quomodocumqꝫ aliter cōſtet: ⁊ de hoc hʒ ſupior corā quo cā vertiꝰ

ſummarie informare:⁊ hoc ſequitur lapus ſua all'.iii.di-
cens de negligētia ſatis conſtare:eo ꝙ non proſequitur iu-
ra eccleſie. Nō ob.ꝙ ignorare potuerint:quia illa non pre
ſumitur in his que quis indagare tenetur.no.de elec.inno-
tuit.de crimi.fal.ad falſariorum:⁊ patet ex no.de regu.iur.
ignorantia:nec preſumitur ꝓlatus ignorare:que canonicus
ſcit. Si ſunt negligētes in proſequēda iuſticia eccleſie:tunc
licet fuerit opi.particularis de eccleſia admittitur ad agen
dū:ſed nō noīe ꝓprio.imo eccleſie:⁊ petet ipſaꝫ deſtitui.vel
pro ipſa iudicari.de reſti.in inte.c.ii.⁊.iii.⁊.c.ex litteris:non
ob.ꝙ non poſſit quis agere nomine alieno abſqꝫ mandato:
de ꝓcur.c.i.quia tales de eccleſia hñt mandatū agendi pro
iuribus predictis a iuribus all'.in glo.⁊ nō ſunt ꝓprie ꝓcu
ratores:ſed ꝓcuratores:ſic admittitur pater vt legitimus ad
miniſtrator in bonis aduēticiis filij.C.de bo.que li.l.cū opor
tet:⁊.l.cum non ſoluꝫ:⁊ ſicut piuncta perſona:que ſine man
dato admittitur.ff.de R̷p.nō nulli.de procura.ſed ad hoc
ff.iudi.ſol.l.iij.in quibus caſibus agit quis nomine alteri
us ſine mandato eius:plus tñ eſt hoc ꝙ̄ in pſona coniuncta:
vt dixit glo.quia agit cōtra mandatū:vt hic.qꝛ punitur:alſ
non agens de elec.generali.lib.vi.Non ob.l.pomponius
.§.ſi.quia ibi agebat pro iure ꝑuato alterius:hic publico ⁊
cōmuni.Nō ob.l.ſi quis.ff.qui ⁊ a qui.qꝛ ibi fauor liberta-
tis in ea reuocanda exigit conſenſum omniū patronorum.
hic fauor eccleſie in ea defendenda admittit alterū.dicit tñ
Hoſti.ꝙ in hoc caſu ⁊ ſimilibus:tutius eſt ꝙ hoc ſignificet
capitulo vł' prelato:anteꝙ̄ admittatur ad agendū archidi.
vel alius:ne poſtea veniens:alleget ignorantiā:vel preuari-
cationem ⁊ litem ſopitam ſuſcitet de nouo:⁊ qꝛ magis ido-
neus in talibus eligendus eſt:⁊ quia nec epus ſuper talibus
litigat:ad hoc oīa facit ꝙ no.J. ¶ Venio ad ſcdm:an vbi
agit debent agere noīe ꝓprio:an nomine eccleſie. Inno.in
vna parte dicit ꝙ agere debet noīe ꝓprio:qꝛ a iure ei tribui
tur ius agendi:ſed loquit' ſoluꝫ in caſu quando agit pro re
male alienata. Unde dicit ꝙ admittitur ſuo noīe agens:ſi
cut in actiōe populari:ex quo ei a iure permittitur poteſtas
agendi.in alia glo.dicit ꝙ aget nomine eccleſie:⁊ noīe ipſi-
us conficiet:⁊ formabit libellū:ar.de reſti.in inte.c.ij.⁊.iij.⁊
.c.cū ex litteris:⁊ ꝙ no.de dila.littere:defendit lapus libel-
lum.vbi agit noīe eccleſie:quocūqꝫ caſu agat:ſua all'.l.ꝙ al
legat:qꝛ habet mandatum a iure:⁊ pro alio agit ex manda
to:agit nomine illius ergo:ad hoc all'.dictū ſpe.in ti.de pro
curato.§.ij.ver.quid ſi:vbi dicit ꝙ canonicus agens contra
aliquē pro re male alienata:ſuccedit loco totius capituli:⁊
quia ſuccedit loco alicuius eccleſie:eodē iure vtitur:⁊ ſic di
cit ibi Jo.an.doc.bonon.determinaſſe:ad hoc qꝛ ſicut ꝓla
tus agit noīe eccleſie:vt no.de dila.lr̄e.⁊ de libel.ob.c.i.er-
go ⁊ canonicus agens vt ſubrogatus loco ꝓlati:vt lite pen.
eccleſia:ad hoc ꝙ no.de R̷p.conſtitutus:all'.no.per Inno.
de proba.ex litteris:de cā poſ.cum ſuper:⁊ in dubio agēdo
agere cenſetur noīe eccleſie:ad hoc no.in.d.c.littere:addu-
cit no.de R̷p.edoceri:⁊ de proba.ex lr̄is. In canonico qui
agendo pro iuribus ꝓbende:agit aut noīe eccleſie:aut noīe
prebende:dat expreſſam notā doc.in.c.cū teneamur.de ap.
vbi agit canonicus pro eccleſia:agit vel d̄fendit nomine ec-
cleſie:inducit etiā notaꝫ Inno.de cauſa poſ.cuꝫ ſuper:⁊ de
reſti.ſpolia.in litteris in glo.mag.vbi prelatus agens ꝓ re-
bus eccleſie agit nomine eccleſie. Nō ob.ꝙ canonicus nō
agit niſi negligente eccleſia:⁊ ſi agit nomine eccleſie:eccl'ia
non negligit:ſed aut prelatus:aut capitulum:⁊ tūc eccleſia
ſumitur materialiter:nō vt capitulum:hec cōcluſio mihi pla-
cet:niſi ageret rōne alicuius ꝓprij īntereſſe ſingularis de im
poſitione caſus Hoſti.quia tunc nomine ſaltem ſue digni-
tatis agere deberet:⁊ nomine etiam eccleſie:tenet hic aper-
te Inno.vbi dicit:ꝙ cuꝫ ille cuius intereſt ſingulariter agit:
ſuo nomine conficit libellum.dicit tamē Inno.in precedēti
caſu:tutū eſſe non exprimere cuius nomine agat:⁊ iudiceꝫ
prudenter agere:ſi ad hoc ipſuꝫ non compellat. ¶ Venio
ad tertium:an vbi agit:teneatur ſe ⁊ eccleſiam defendere.
Vincē.dicit ꝙ agens:negligentibus alijs:pro libertate ec-
cleſie:vel vbi repetit male alienata:ſi reconuenitur non te-
netur defendere:nec etiam ſatiſdare:cum hoc concedatur
ei:ſocijs etiam inuitis.ff.de re mili.l.ii.⁊ puniat' ſi taceat ali-
qñ de elec.in generali.lib.vj.de re.eccle.non alie.hac con-
ſultiſſima:⁊ forte abſtineret agere:ſi cogeretur ſatiſdare:vł'
defendere.ff.de iudi.l.ij.§.ſed ⁊ ſi ideꝫ. Guil.in ſpecu.de re
conuen.§.ij.ver.pe.⁊ in ſpecu.de procurato.§.ij.verſi.quid
ſi canonicus:⁊ dic ꝙ illo caſu poteſt conſtituere procurato-
rem:ante litem conteſta.ꝙ ſequitur Pau.in cle.i.de R̷p.
hoc vera puto inquantum reconueniat' nomine ꝓprio ma
xime:tenet' de opi.ꝙ agere debeat nomine eccleſie:ſed ſi re
conueniatur nomine eccleſie:oportet ꝙ ab eo vel alio eccle
ſia defendatur:arg.de reſti.ſpo.frequens.lib.vi.alſ prom-
pta foret fraus impediendi recōuentionem eccleſie:contra
doc.de diuor.porro. ¶ Ad quartū an ſententia lata contra
particularem de eccleſia preiudicet.dicit Inno.ꝙ ſic:adeo
ꝙ vno agēte ⁊ ſuccūbente:alter nomine eccleſie veniens re
pellitur:etiam ſi eſſet procurator ab epiſcopo ⁊ capitulo le-
gitime conſtitutus.ff.de accu.ſi cui.§.hiſdem.ff.de iureiurā.
cum qui.§.in popularibus:niſi forſan ſecūdus.prioreꝫ age
re ignoraſſet:vel de colluſione prioris doceret:vt no.de ac-
cu.de his.de collu.c.i.⁊ no.glo.de elec.dilecti:hec vbi ꝓus
agens proſequitur publicum intereſſe nomine eccleſie ⁊ ſuc
cūbat:ex hoc non repellitur alius agens nomine eccleſie:vł'
procurator:⁊ alius eſt:⁊ ad alius agit.ff.de excep.rei iudi.
.l.cuꝫ queritur cū duobus.l.ſe.⁊ qꝛ res inter alios acta ⁊c.
de dona.inter:hoc etiam ſequitur Hoſti.propter que dicit
ꝙ tutius eſt quādo agit particularis de eccleſia:ꝙ hic ſigni
ficetur capitulo:ne poſtea valeat pretendere ignorantiam:
vel colluſionem:vbi autē plures occurrerent ad agendum:
ſi tertius ſolius intereſſet ſingulariter:ille prefertur:alſ ma
gis idoneus eſt eligendus.ff.de popu.act.ff.l.ii.⁊.iii.per pre
dicta dicunt domini de rota:ſua concluſio.cxxix.ꝙ mona-
chus poteſt agere pro abbate capto:⁊ incarcerato vt libere
tur a carceribus:⁊ reſtituatur ad regimen abbatie.ſicut po
teſt agere pro electione abbatis.de R̷p.cum dilecta.de cō-
ſue.cum dilectus.de re iudi.ad probandum:multo fortius
pro iam cōfirmato ⁊ inſtituto. Iteꝫ quia agit' pro male alie
natis:fortius pro abbate ⁊ alienatione perſone.xii.q.i.pre-
cipimus:ad hoc ꝙ no.archidi.xxxi.diſtin.nicena.⁊ Inno.
de re iudi.cum.J.⁊.A.tutius tamē dicit eſſe:ꝙ monachus
agat de licentia epiſcopi:per que dicūt:ꝙ debet habere ex-
penſas a monaſterio:premiſſa aliquali cognitione ⁊ exami
nabitur:ſm quātitatem valoris bonorum ⁊ reddituuꝫ mo-
naſterij.de accu.ex parte.⁊.c.olim.de electio.vt preterite ⁊
.c.cum non deceat.lib.vi. Numquid auteꝫ decanus:⁊ ca-
pitulum:poſſint agere ⁊ conſtituere procuratorem pro ſin-
gulis beneficiatis in eccleſia:domini de rota dicūt ꝙ non
ſua concluſio.ccccxxx.quia hic ſoli prelato eſt permiſſum:
de iudi.cū deputati:⁊ hic in clemē.i.de R̷p.ad hoc.de pre-
ſcrip.auditis:⁊ ibi tangunt an pro eis poſſunt beneficiuꝫ ab
ſolutionis ab excōmunicatiōe petere:⁊ tenet ꝙ non:hoc pu
to inquantum tangeret preiudicium ſolius canonici:vel in-
titulati:vt quia diſputaretur.de titulo:aut obuentionibus
tēporalibus:vel vbi eſſet queſtio inter prebendatum vel ti
tulum:⁊ tituluꝫ:quia ſi vni periret applicaretur alteri:⁊ vtro
bi libet haberet eccleſia:vt no.ſ̄.de ꝓba.ex litteris:ſed ſi tan
geret preiudicium eccleſie:vt quia ageretur de poſſeſſioni-
bus prebendarum:non videtur:qñ negligente canonico ⁊
prelato:quilibet etiam vicinus de eccleſia audiretur proſe-
quens in prebenda vtilitatem eccleſie:quia ꝙ deperit pre-
bende:depit eccleſie:que tenet nomine eccleſie:vt no.in di-
cto.c.in litteris. ¶ Oppo.ꝙ non potuerunt recipi teſtes li
te non conte.vt lite non conteſta.qñ.§.i. Sol'.decre.hꝫ du
plicē lec.vna ꝙ hic ſolum teſtes valitudinarii ⁊ impediti re
cipiantur:⁊ ſm iſtum intellectuꝫ:dic ꝙ regulariter lite non

conte.nõ recipiuntur teſtes:fallit qñ teſtium ſubeſt piculũ vt hic:⁊ vt lite non conteſt.qñ.§.i. Nõ ob.lra duz dicit maxime ſenex:qꝛ ſm antiqua tempora littera maxime non erat in tex.⁊ dato ꝙ hodie ſit:ſubaudi intelligendo maxime proprium. ¶ Secũda ꝙ etiã recipiantur hic teſtes de quorũ periculo nõ tenetur:⁊ ſic dictio maxime ſtet pprie:hunc intellectũ glo.ſubdiuidit in duos. Primus ꝙ hic recipiũtur teſtes ad finẽ procedẽdi ad ſententiã iterlocutoriã:vt miſſionis in poſſ. Ad cõtra.non pceditur ad receptionẽ teſtium ad finẽ diffinitiue:lite nõ conte.ſed bene recipiantur teſtes ad finẽ procedendi ad ſententiã interlocutoriã:vt miſſiõis in poſſeſſionẽ:vt lite non conte.qñ.§.ꝙ ſi ſuper.⁊ §.in aliis. ¶ No.hanc glo.ꝙ ſententia miſſionis in poſſeſſionẽ eſt interlocutoria.de quo in ſpe.de prio ⁊ ſecundo decre.§.i.⁊ in patri:ſed glo.nõ tenet iſtaz duplici cã. Prĩa qꝛ appellatione ſnic in dubio itelligitur de diffinitiua:ex quo aliud nõ exprimitur:⁊ ſi noluiſſet loqui de iterlocutoria hoc expreſſiſſet ꝙ no. Secũda qꝛ hic agitur de receptione teſtium:⁊ non exigitur receptio teſtiũ ad actuz miſſionis in real:imo ſummariz aliter negociũ examinatꝰ:ꝙ no.quia non requiruntur teſtes in ſummaria examinatiõe:per quã pceditur ad receptionẽ teſtium.de quo vt lite non cõte.qñ.§.in aliis:⁊ §.ꝙ ſi ſup. Tertio ſz doc.qꝛ non eſt veriſimile ꝙ papa ſibi reſeruauerit iterlocutoria:ideo itelligit ꝙ decre.loquiꝰ quando agitur ad receptionẽ teſtiũ:ad finẽ diffinitiue promulgãde:⁊ ad cõtrariũ dicit ſpãle fore in cauſa ſtatus eccleſie:in qua pceditur ad diffinitiuã:lite non conte.vt ſic ſpeciale fauore libertatis eccleſie:ſicut quãdo agitur de electiõe prelati:vꝉ de matrimonio carnali:vt lite nõ conte.qñ.§.ii.⁊ eſt ar.ad hoc.C.de inge.ma.l.diffamari:hanc tenet Goff.⁊ Hoſti.⁊ dicit ꝙ hoc operatur periculũ animaruz. ¶ Tertius intellectus eſt:ꝙ hoc operatꝰ modus agendi:agebat eni hic archi.cõtra epm diffamantẽ monaſteriuz:cõdictiõe ex.l.diffamari:quo caſu poteſt procedi ad ſententiã ⁊ receptionem teſtiũ lit.non cõte.vt.C.de inge.ma.l.diffamari:vnde ei prefigitur terminus per quem agat:alioqn diffinitiue precipietur ei ne vlterius inquietet eccleſiã.C.de inge.ma.l.diffamari. Sed cõtra hanc lec.eſt quia nõ eſt veriſimile ꝙ diffamaret eccleſiã. ¶ Quartus itellectus quẽ ponit hic Inno.ꝙ papa hic procedebat per viaz inquiſitionis:⁊ ſic potuit eſſe ⁊ teſtes lite nõ cõte.recipere:⁊ diffinitiuam ſententiam promulgare:vt lite non conte.qñ.§.ſunt ⁊ alii:⁊ ſic pro iuribus inferiorũ eccleſiaruz ſupplet ⁊ agit ex officio.de inſti.cũ veniſſent:⁊ no.de iureiurã.ad noſtram:ſed huic obuiat littera ibi ab agendo:⁊ ibi:quos archi.⁊c. Item qꝛ hic erant ptes:ex quo pcuratores admittebanꝰ. Itẽ qꝛ mandatur lis conteſtari:per ꝙ nõ videtur ꝙ fuerit inquiſitio:ſed ipſi reſident pdicta procedere:quãdo ſolus ſupior ex officio procedit:nullo proſequente:ad ſolũ clamorem infamie:tunc enim ſola fama facit partem vnã:que nec per exceptionẽ poteſt repelli:nec pcuratorẽ cõſtituere:nec litem conteſtari:ſed vbi quis inquiſitiõez ipetrat:⁊ ſpecialiter proſequitur:⁊ maxie vbi agitur de iure vni dando:vel accreſcẽdo:⁊ alteri ſubtrahendo:⁊ in tali caſu certũ eſt ꝙ impetrans ⁊ proſequens inquiſitionẽ ptẽ accuſatoris ſuſtinet:⁊ is cõtra quẽ proceditur:vel decuius piudicio agiꝰ ptes rei:⁊ hec partes poſſunt procuratores cõſtituere:libellũ offerre:⁊ litem conteſtari:⁊ reus contra actorẽ excipere vt hic:ſecus ſi in modũ inquiſitionis de criminibus ageret:ſm Inno.Hoſtiẽ.remittit ad no.ſ.e.cum clamor:põt etiam itelligi quando agit de reuocatione alicuius attentati cõtra cõtradictionẽ capituli:vel ſingularis de capitulo:vt qꝛ anteqꝫ contractus iniretur per epm ad piudiciũ eccleſie:cõtradixit canonicus ſingularis:ne contractus iniretur:nã inquãtũ ad reuocationẽ illius potuerit ɔtractus reuocari:quãdocũqꝫ citra appellationẽ ⁊ litis cõte.ſ.de his que fi.a ma.per.ca.c.i.⁊.i.q.i.ſi quis cuz clerico:quo caſu etiaz audiendus eſt patronus.xvi.q.i.conſtitutum:ſm Inno. ¶ No.iſtum caſuz in quo agitur lite nõ cõte.⁊ adde ad illos:quos ponit glo.in.c.qñ. Et no.ꝙ ex condictione etiam extraiudiciali:inducitur ius agendi per viam attentati:ſed Hoſti.dicit planam decre.ponendo caſum ſm intellectum quem poſui ſuper.i.glo.poſt cum.

c **Ex tenore.** Publicatio atteſtationibus falſitas priorum teſtiũ poteſt probari indirecte. Sũt due partes. In prima iudicum cõſultatio. In ſecũda pape reſponſio.ibi.nos inquiſitioni. Prio ponit cauſe delegationem. Secũda mulieris petitionẽ:viri negationez:exceptionem:⁊ allegationẽ:mulieris replicationez:viri duplicationem:iudicuz dubitationem. ¶ No.i.ꝙ copula ſubſequẽs ſponſalia maxime iurata tranſit in matrimonium preſumptum. ¶ No.ii.practicã excipiẽdi vt quia excipiendo nõ fateatur:vt primo neget intentionez:⁊ inquantum appareat pponat exceptionẽ illam elidentem:de quo dicã de excep.cũ venerabilis. ¶ No.iii.negatiuaz probabilem quando affirmatum ꝙ negatur eſt tertio tpe:⁊ loco determinandũ:⁊ tunc poteſt probari indirecte. ¶ No.iiii.practicã probandi negatiuam coartatam:qꝛ ſi probatur ticiuz cum talis tali die:⁊ loco contraxiſſe:probatur contrariuz per probationẽ abſentie a loco:in quo dicitꝰ cõtraxiſſe. ¶ No.v.ꝙ publicatis atteſtationibus:ſuper iudicem contrario articulo:admittitur pbatio per teſtes:⁊ tunc nulla eſt ſpecialitas in materia. ¶ No.vi.ꝙ vbi publicatio excludat facultatem probandi per teſtes:exigitur ꝙ ſolẽniter ſit facta:dicaz in.c.fraternitatis:⁊ no.ſ.e.c.ſeries. ¶ Opp.ꝙ ſeptimana paſcali nõ potuerit cõtrahi matrimoniũ:vt de fer.capellanus. Sol. nõ debuit cõtrahi matrimoniũ tñ ſponſalia cõtracta:tenẽt vt ibi.nec etiam ibi ſpõſalia de futuro vetantur. Inducitur hec decre.ad.q.de volente excuſare illum:cõtra quẽ probatum eſt homicidiũ:vt ſi probetur ꝙ tali die occidit:⁊ dicãt teſtes:ꝙ tota die fuerunt ſecũ:qua dicitur homicidium cõmiſſum:⁊ ꝙ illud non potuiſſet cõmittere qñ vidiſſent:de quo.lxxxi.diſt.clerici:ad hoc ꝙ no.in auc.de here.⁊ fal.§.ſi vero abſunt.in glo.no.teſtimoniũ:ad ꝙ.C.de contra.⁊ cõmit.ſtipu.l.optimã.in fi.dicit Ioã.and.ꝙ in caſu tex.⁊ propoſito:oportet ꝙ teſtes ſe multum reſtringant:ita ꝙ probatio concludat:vt dicant ꝙ viderunt eum continue in prouincia commorantẽ:ita ꝙ eadem die ⁊ nocte vel inter interuallum temporis:quo eum videre defierunt:non potuiſſet iuiſſe:vel factũ feciſſe:aliter non probarent:facit ad hoc.ꝙ no.glo.in.l.pant omnia.§.ſi.ff.de acqui.here. ¶ Quero an valeat teſtimonium ſine tempore.dicit hic Io.and.ꝙ de circũſtantiis omnibus teſtes ſunt iterrogandi.ſ.e.cuz cauſaz.plerunqꝫ tñ cõmittitur in his fraus:quia teſtes interrogati de tempore dicant ſe nõ recordari:nihilominus vz teſtimoniũ.ſ.tit.iii.cum ioannes:vel Goff.ſ.eo.cum cauſam.ff.de arbi.ſi arbiter.ii.q.viii.libellorum:niſi vbi probatio temporis eſt neceſſaria vt hic cum ſi.dicit tamẽ Hoſti.ſimiliter preſumendum cõtra teſtes:qui omnes ſic Reſpõ.⁊ dicũt ſic premeditatuz ſermonẽ.ff.c.l.iii.dicit tamen hic arbitrariuz:remittens.ſ.e.preterea. Idem no.in ſpe.de teſte.§.tñ de interrogatoriis ſuper.ver. Et no.in addi.glo.iii.quia alie ſunt clare inſtruit proponentem exceptionẽ ex tex.vt non videatur confiteri:vt ponat intentionem condicionaliter:primo negando:⁊ inquantũ appareat ⁊c. Abba.dicit ꝙ quãdo tales petitiones occurrunt:tutum eſt reſpondere ſoli petitioni:⁊ nõ narrationi.ſ.quãdo narrata ſunt vera ex aliqua cauſa:petitio non procedit vt hic.dicit tamẽ Ioan.and.ꝙ parũ proderit:quia poſtea ſuper ſingulis articulis narratorũ diuiſis per poſitiones eſt reſpondendum:vnde dicit Hoſtiẽ.ꝙ cum veritas nullo modo ſit neganda.xxii.q.ii.primum.de crimi.fal.c.i.non eſt tutum tale conſilium.dicit etiam ꝙ is qui dicit non confiteor:non ſufficienter reſpondet:poteſt enim eſſe ꝙ non confiteor:⁊ tamen verum eſt:vnde replicetur:non confiteris:ſed nunquid negas. Reſponſio enim debet eſſe certa.ff.de confeſſis.l.certum:nec etiam

ſufficere videt̃:ſi dicit dubito:vel nõ ſum bene memor:⁊cuꝫ
de ꝓprio facto querit̃:de reſcriptis ab excõicato:niſi forte
factũ ſit antiquũ valde.ff.de teſta.hac ↄſultiſſima.§.at cum
humana fragilitas:⁊ ꝙ no.de proba.tertio:vide no.de in-
ra.calũ.cum cauſaꝫ.in glo.i. ¶ Opp.ꝙ hic non debuerit
audire:quaſi allegans turpitudinem ſuam:ꝙ contraxiſſet
cũ alia.ſ.de dona.iter. Glo.dic̃ ꝙ fallit vbi eſt anime peri
culum etiã in cauſa liberali:no.glo.idem no.de pſum. Ter
tio.de re iudi.lator.deinde glo.dubitat an cõtrahens cuꝫ ſe
cũda viuẽte prima:poſtea mortua prima:poſſit ſecũdã ha-
bere in vxorẽ ⁊ bene decidit. ¶ Opp.ꝙ nõ admittat̃ pro-
batio teſtiũ ſup alio articulo publicatis atteſtationibus:de
teſti.fraternitatis. ¶ Glo.dicit ꝙ ſup eodẽ nõ admittunt̃
teſtes:ſed ſuper alio articulo ſic:hic enĩ prĩo ꝓbauerat cõ-
tractũ:mulier probando abſentiã a loco cõtractus:ꝓducit
teſtes ſup alio:ꝙ̃ ſup prĩo probato. ¶ Sed obuiat:qꝛ ſaltẽ
hic eſt indirecte cõtrarium:quo caſu nõ admittunt̃ ad pro-
banduꝫ per teſtes:qꝛ timetur ſubornatio. Hoſti.dicit ꝙ hic
ideo admittitur probatio indirecta:qꝛ ex hoc arguebatur
falſitas:quo caſu admittunt̃ teſtes poſt publicatas atteſta-
tiones:qꝛ etiaꝫ poſt ſententiã de falſitate queri poteſt:vt.ff.
de proba.licet cauſam.C.de tranſac.ſi ex falſis:⁊ dicit ꝙ hoc
non fuit dubitabile:de Rp.cum contingat:hoc non placet:
qꝛ niſi alleget̃ falſitas cũ corruptione:nõ vr̃ qs admitti ad
ꝓbãdũ ↄ̃riũ:vt ibi no. ¶ Tertia ſo.ꝙ hoc eſt ſpãle in cã mſi
moniali qđ nõ eſt veꝝ. Nec ob.ꝙ dicit licẽtia ĩficit ad ꝓbã
dum illum articulum:quaſi ad aliũ nõ admitteret̃ quaſi de
illo ſit regula:qꝛ de illo tñ querebat̃:ſm Hoſti. ¶ Quar-
ta ſo.nõ admittitur quis ſuper directo cõtrario articulo ad
probandũ per teſtes:ſed ſuper indirecte contrario articulo
admittitur duobus caſibus tñ. Primus qñ de modo ꝓ-
bandi indirecte cõtrariuꝫ nõ fuit iſtructus ex articulo prio:
qꝛ fuit articulus datus incõfuſo:abſqꝫ determinatione tẽ-
poris vel loci:vnde cũ nõ potuerit inſtrui ex articulo:⁊ nũc
inſtruatur ex dictis teſtium:qꝛ nõ potuit ĩputari ei quare an
te nõ probauerit vnde ne pereat facultas probandi indire-
ctã:poterit probare poſt vidicita teſtificata:vt hoc:ideo ſi arti
culus fuiſſet explicite:⁊ dearticulate datus:⁊cũ determinatio
ne tẽporis ⁊ loci:nõ fuiſſet admiſſus ad probandum:etiam
indirecto contrarium:ſic ergo ad probandũ directo cõtra-
riũ indiſtincte nõ admittitur:ad probandũ indirecto con-
trariũ admittitur:duobus caſib⁹.de prĩo eſt dictũ. Secun-
dus qñ tẽpore dati articuli ꝓteſtatus eſt aduerſarius:ꝙ in-
tendit probare cõtrariũ:que ꝓteſtatio iuuat eum:vt poſtea
poſſit idirecte ↄ̃riũ ꝓbare:⁊no. Jo.iij.q.iij.ſi qs teſtib⁹.⁊.ſ.e.
cũ in tua:ad hoc ꝙ no.ſ.e.cũ clamor. Sꝫ ꝙ de ꝓteſtatiõe dicit:
ꝓcedere põt:ſi proteſtatio eſt conuentionalis.i.ꝙ aduerſa
rius conſentiat.ff.e.fraternitatis.in vlti.q.⁊ no.ſ.e.pſentata.
Sed ſi nõ eſt conuentionalis:alr̃ non iuuaret:vt in cle.teſti-
bus de teſti.de quo etiã no.ibi:⁊ hoc idem no. Jo.an.in ad
di.ſpe.in ti.de teſte.§.iam de interrogatorijs.ver. Item qñ
debet:ꝙ poſui.ff.de proba.iurauit:plus dicit Jo.an.in ti.de
teſte.§.ſepe ad prin.ver.de falſitate:ꝙ etiã directo contra-
ria probatio per teſtes:probari poterit:poſt publicatas at-
teſtationes:quando articulus eſt confuſus:⁊ vt quia oppo-
ſui inſtrumentum falſum:⁊ poſtea probo ꝙ notarius erat
mortuus ante confectionẽ inſtrumenti:directo contrarium
ꝙ viuebat modo poterit probari:quia de hoc ante non po
tuit inſtrui:vnde dicit ibi Jo.an.ꝙ non debite ſpecificatus
articulus:admittit probationẽ directe contrariã:ſic ⁊ vltra
debite ſpecificatus repellit indirectã vt hic:nec ſunt vera:li-
cet vin.ꝑtinaciter tenuerit poſt publicatas atteſtationes nõ
admitti etiã indirectã probationeꝫ:vt recitat Jo.an.in ad-
di.ſpe.de teſte.§.ſepe.ver.porro. ¶ Ad iſtũ tex. Reſpon.
ꝙ hic mulier voluit incontinenti probare.i.ante publicatio
nẽ:ſed hic tex.dicit cõtrariũ:fundamentũ vin.eſt:quia ſicut
indirecta probatione timetur ſubornatio.ita in indirecta:
ſed dicit Jo.and.ad hoc rñdendũ vt dixi.ff.c.fraternitatis:
ad hoc quia ſicut ego qui ꝓduxi teſtes:nõ poſſum poſtquã
didici teſtificata probare preſentiã:ſic nec tu abſentiam:ſed
Jo.and.primũ negat:vt hic ſequitur in glo.ſed quicqđ ſen
tiant Jo.an.modica aut nulla erit differẽtia:iter directam
⁊ indirectam:tenendo ꝙ.ff.dixi. ¶ Querit glo.quid ſi mu
lier probauit abſentiam:nunquid poſtea liceat viro proba
re preſentiaꝫ. Dicit glo.ꝙ ſic:⁊ ſic admittitur ſuper directo
ↄtrario articulo ꝙ no.qꝛ limitat cle.teſtibus:ꝙ licet produ
cere teſtes ad probandum:publicatis atteſtationibus:quã
do vltima probatio venit ad confirmandã primã reproba
tam:⁊ hoc qꝛ nõ poteſt interim imputari pti.ſi ante publica
tas atteſtationes reprobauerit reprobatorios:cõfidens de
prima ꝓbatione:ad ꝙ.ſ.e.cum in tua:⁊ idem dixit Jnno.ſ.
e.cũ clamor:⁊ no.glo.ff.de proba.iurauit.⁊ dixi.ff.c.frater
nitatis. Glo.tenuit Tan.⁊ Hoſti. dicit tamẽ ꝙ bonus vir
⁊ diſcretus iudex.debet diſcrete examinare iſtos vltimos
teſtes reprobatorios reprobatorioꝝ:vt ſi qua latet falſitas:
ipſam apprehendat.ſ.e.cum cãm:ſm Hoſti. Anto.de bu.

ſ Ignificauerunt. Si ſine cã denegetur
quarta dilatio petita cũ ſolẽnitate legali poteſt
appellari.h.d. Jn prima appellantis decĩſa nar
ratio. Jn ſecunda appellationis cõmiſſio.ſa ibi. Manda-
mus quatenus. ¶ No.i.ꝙ pẽdente petitorio etiã vſqꝫ ad
receptionem teſtiũ põt accumulari poſſeſſoriuꝫ:⁊ ſuſpendi
petitorium. ¶ No.ij.ꝙ vbi petitio eſt iure cõi fulcita:⁊ ꝓ
bata:ad iuſtificationem appellationis ſufficit ſola petitio:⁊
petitionis reiectio:niſi aliter iuſtificet̃ reiectio. ¶ No.iij.
ꝙ tempus appellationis iterponẽde currit a die interlocu-
torie promulgate:⁊ eſt tẽpus decendij. ¶ No.iiij.non ſuf
ficere appellantẽ docere ſe appellaſſe:ſed arctatur proba-
re ſe.ſ.x.dies appellaſſe:vide ð ap.c.i.⁊.c.romana.§.ſi vero
lib.vj.⁊ de re iudi.cũ ſuper in ſpe.de inſtru.edi.§.nũc dica-
mus.ver.ſed pone. ¶ No.v.caſum in quo licite denega-
tur quarta cum ſolennitate legali qñ.ſ.repellitur propter in
effrenatã multitudinẽ teſtiũ ꝓductã. ¶ Et no.vnũ alr̃ bi-
nũ terminũ repellentẽ facultatẽ ꝓbandi per teſtes:qrta pro
ductio:⁊ ineffrenata multitudo teſtiuꝫ producta. ¶ No.
tex.declarantẽ qualiter ⁊ quouſqꝫ accumulatio poſſeſſioni
ſuſpenſiua petitorij primitus intentati ſuſpendat:qꝛ ſuſpen
dit donec durat examinatio poſſeſſorij quo ad actum autẽ
terminandi diſtinguitur:an tantum ſit proceſſum in petito-
rio ꝙ liqueat de eo:⁊ nõ ſuſpenditur petitoriũ:quo ad actũ
terminandi:imo ſimul deciditur:an nõ conſtet de petitorio:
⁊ prefertur pronunciatio poſſeſſorij:dilatata pronũciatione
in petitorio:⁊ ſic ſuſpendit etiaꝫ quo ad actum terminandi.
¶ No.ꝙ accumulatio ſuſpenſiua poteſt fieri vſqꝫ ad con
cluſioneꝫ in cauſa:etiã ſi poſt liquet de cauſa.de quo de cau
ſa poſ.paſtoralis.⁊ cum indiſtincte loquatur textus dico ꝓ
cedere:ſiue liqueat pro actore:ſiue pro reo:ſed dic vt dixi in
dicto.c.paſtoralis:⁊.eo.titu.cum dilectus. ¶ No.tex.de-
clarantem quid fieri debeat de petitorio ſuſpenſo:finita cã
poſſeſſiõis ſuſpẽdente:quia ſi ↄſtat de vtroqꝫ:vtrũqꝫ deter-
minatur:ſi de poſſeſſorio tñ illud determinatur:⁊ poſtea ha
betur recurſus ad petitorium vt decidatur. ¶ No.ꝙ ius
agendi poſſeſſorio cõpetens predeceſſori:tranſit ad vniuer
ſalem ſucceſſorem. ¶ No.ꝙ a grauamine illato etiã in iu
dicio poſſeſſorio appellatur:de quo de reſti.ſpo.cum ad ſe
dem. ¶ Op.ꝙ ab vtraqꝫ parte non poterint teſtes proba
re poſſeſſionẽ:quia duo non poſſunt eandeꝫ rem inſolidũ
poſſidere.ff.de proba.licet cauſam:dic ꝙ pro parte monia-
lium teſtes fuerunt producti ad probandam poſſeſſionem
⁊ electionem:ꝙ eſt neceſſe.de offi.deleg.conſultationibus:
de reſti.ſpo.ex parte. Ex parte monachorum producti ſunt
teſtes:ꝙ ipſi continue poſſiderunt per.xl.annos:vt ſic p vio
lentam poſſeſſionem excluderent:ſm Goffre. nam inſo-
lidum ambo eodem reſpectu poſſidere non poterant:vt in
contrario:ſm Hoſtien. ¶ Oppo.ꝙ decre.dicat male in

duobus. Prio in eo ꝙ dicit ſola petitione:ea reiecta iuſti-
ficari appellationem:abſqʒ ꝙ aliter probetur veritas cau-
ſe petiti:cōtra id de ap.interpoſita.Scdo in eo ꝙ aggrauat
iudicem indenegatione petitionis:aſſignando cauſam de-
negatiōis:vt in.c.ſicut.de re iudi. ¶ Dic ad primū ꝙ qñqʒ
petens quartā dilationē:illā petit ſimpliciter:⁊ tunc nō iuſti
ficatur appellatio niſi aliud oſtēdaſ:imo eo ipſo iniuſta eſt
īterlocutoria:q: petitio quarte productionis ſimplex:habet
ius cōtra ſe ex quo aliter nō iuſtificatur. Sed ſi petat quar-
tā ꝓductonem:cum ſolennitate legali:tunc hec petitio iure
fulcitur:⁊ eſt iuri cōi fundata:ideo denegans male facit:eo
autē ſic petente.ad hoc vt iuſtificetur interlocutoria:⁊ cōſe-
quēter tollaſ appellatio:oportet ſʒ aliquos ꝙ duo agat iu
dex. Primū ꝙ exprimat aliquā cauſaʒ:per quaʒ iuſtificeſ
interlocutoria:⁊ etiā iuſtificetur appellatio:⁊ non ſufficit iu
ſtam cauſam ſubeſſe niſi allegatur ad ipediēdā appellatio
nē:q: petitio eſt ſm ius:⁊ denegatio ꝯtra ius niſi aliter iuſti
ficetur.Secūdo ꝙ ſummatim aſſignent cām:q: ex quo pe-
titio eſt iure fulcita ⁊ iuſta:⁊ de negocio iniuſta:niſi aliter iu
ſtificetur ex allegatione cauſe. Itē eo ꝙ allegat cām ⁊ aliter
nō examinat:repellēdo illius examinationē adhuc aggra
uat ptē:ideo iuſtificatur appellatio:q: facit cōtra ius:q: cuʒ
cauſe cognitione danda eſt vel deneganda.ſ.e.in cauſis:⁊
ſic ex grauamen vbi cauſe cognitio nō pcedit ſm iſtos:re-
citat Inno.ꝙ alij ꝯtra. Hoſti.dicūt ꝙ pmi ſubtilius dicūt:
ſecūdū ſecūdi verius:⁊ iuſtius:ſm eum. Nā aut data peti-
tione:⁊ illa denegata:nulla ſubeſt cauſa:ex qua tamen non
cōſtat ipſam nō ſubeſſe:nō retractabiſ attentatū:anteq̃ʒ cō
ſtet cauſam non ſubeſſe:imo ante hoc examinari debet:⁊ cō
ſtat non ſubeſſe cām:poſtea non tretractabitur quicqd eſt
attentatum:q: vt tanq̃ʒ attentata retractentur oportet diſcu
ti de cā appellationis coram iudice ad quē:vt patet ⁊ no.de
ap.cum cauſam:⁊.c.vt debitus.§.cum autē.⁊ ver.cum mi-
nus rationabilis ⁊ ſe.in fi.forſan appellās ſe obtulit paratū:
iudice a quo denegāte:nullam cām ſubeſſe denegationis:
vt.d.c.interpoſita. Aut cā ſubeſt ⁊ vera:vt quia ꝓducta eſt
multitudo:⁊ ſufficit illam ſubeſſe:ſufficit aūt iudicē denegā
tem ſcire cauſam ſubeſſe:licet hoc non exprimat in denega-
tione:q: non arctatur ad exprimēdā cauſam motus ſui:nec
ad cognoſcendam.de re iudi.ſicut:⁊ ideo proceſſus habi-
tus per iudicem a quo:nō retractabitur ex quo ſubeſt cau-
ſa iuſta denegatiōis in veritate:licet non exprimat:⁊ poſtea
iudex ad quē habebit de hoc cognoſcere:⁊ cōſtito in verita
te cām ſubeſſe:fiet remiſſio ad iudicem a quo:q: non iuſti-
ficata appellatione fit remiſſio ad eum:parte in expenſis cō
demnata.de ap.vt debitus. Nō ob.ꝙ petitio ſit iure fulci-
ta:quando ſubeſt cauſa denegandi:nec aliquod ius arctat
eum exprimere:nec expreſſam cognoſcere.Confirmat hoc
q: hec cauſa de facili examinari nō poſſet:ſine iuri offenſio
ne:nec exprimi:niſi eſſent ꝓducti vltra.xl. teſtes.ſ.c.proxio.
Si enim exprimat ſe denegare ꝓpter multitudinē in effre
natam:hic non pōt:niſi pars plene probauerit voluntatem
ſuam:ꝙ facere non debet iudex.C.de fal.l.vbi:alia proſeq
tur non vtilia:vide ſi iudex vult tute agere ⁊ excludere cām
appellandi:bene facit declarare ptem in repulſione:ſi qui-
dem petit dilationē quartam ſimpliciter:pōt dicere hec di-
latio tibi non eſt danda:niſi petas ipſam cum ſolennitate le
gali.ꝙ eſt talis ⁊ talis:⁊ tunc forte pars repelletur ab appel
lando ⁊ priuabit ſolēnitatem:⁊ ſi dicatur iudex ergo inſtru
it partem:dic ꝙ hoc facere pōt in his que ſunt iuris:q: ſup-
plere pōt circa ea que ſunt iuris. Si tamē hoc nō exprimat:
ex hoc non plus iuſtificabitur appellatio:quia de negocio
eſt iur.fulcita.Si petat quartam dilationem cum ſolennita
te legali:ſunt adhuc non poteſt iudex cauſaʒ aſſignare:⁊ de
illo cognoſcere:ſi eſt dubia:ſi eſt certa vt patēs ex actis nul
la eſt neceſſaria examinatio:vt ſi repellat ꝓpter in effrenatā
multitudinem:ſed dico ꝙ nihil exprimat:ſufficit ipſam in
veritate ſubeſſe:nec plus iuſtificabitur appellatio:fuiſſet tñ

tutius exprimere:quia forte retraxiſſet partem ab appellan
do:in cauſa appellationis aggrauabiſ iudex oſtendere cau
ſam:q: petitio eſt iure fulcita:⁊ denegatio a iure cōſequen-
ter iprobata. ¶ Quid ſi appellaſſent ante ſententiā:ſic pe-
timus:vt decre.quartā dilationē cū ſolēnitate legali:⁊ ſi no
bis illam denegaueritis appellamus.dicit Inno.ꝙ appel-
latio nō tenet:⁊ eſt neceſſe iteꝝ ab interlocutoria appellari:
q: iudicialiter nō appellatur a grauamine futuro:ſed a pre
terito:vel ſaltem pſenti:de ap.cōſuluit.ij.⁊.c.ex parte.i.⁊.ij.
⁊.c.vt debitus:⁊.c.cum ceſſante:⁊.c.dilecto.de quo ibi.⁊ in
.c.ſuper eo ſuper vlti.glo. ¶ Quod ſi denegata quarta di
latione:petita cū ſolēnitate legali:monachi appellent peti-
mus reuocari grauamē:⁊ ſi nō reuocaueritis appellamus.
dicit Inno.ꝙ talis appellatio eſt iuſta:quia non fit a futuro
grauamen ſed pñte:de ap.ex pte.ij.⁊.c.cū ceſſante.de ſup.ne.
pla.c.ij. Nō ob.ꝙ dicatur appellatū a futuro grauamine:
per verbū niſi reuocaueritis:quod extēſiuū eſt.ff.ad tertul.
.l.filij iure.⁊ futurū ſubiunctiui modi:q: reuocatio que pe
titur.⁊ que eſt de futuro nō eſt grauamē:ſed releuatio gra
uaminis:ſed grauamē fuit pcedens denegatio:ſm Inno.
⁊ quia verbū illud fuit:appoſuit ad cautelā:⁊ reuerentiam
iudicis:qui reuocationem grauaminis de iure facere pote
rat per ſe ipſum:vt dicta decre.cū ceſſante:ad hoc.l.que di-
cit ea que dubitatiōis tollende cā ⁊c.ff.mā.l.qui mutuā.de
hoc in ſpe.de ap.§.qualiter.verſi.in ſūma:⁊ de ap.romana
.§.ſi vero.lib.vj. ¶ Quid ſi dnegata eſt quarta dilatio cū
ſolennitate aſſignata cauſa.puta ꝓpter ineffrenatam multi
tudinem ⁊c.an ſi poſtea appareat multitudineʒ nō fuiſſe in
effrenatā iudex ad quē poſſit reuocare interlocutoriā. Ho-
ſti.ponderat ꝙ refrenare numeri ponitur in voluntate iudi
cis:ibi dum dicit voluerit in effrenatuʒ ⁊c.per que apparet
ꝙ hic ſubmittit eius volūtati:⁊ nō neceſſarie examinationi:
dicit tamen ꝙ hoc ſubmittere cenſetur rationabili volunta
ti. Si enim ſuperior inuenit eum irrationabiliter arbitratū:
quia productio neceſſaria erat:q̃ʒ dicit ſuperfluam:ipſius
iniuſtum arbitrium:⁊ proceſſum reuocabit:ad ꝙ.ſ.e.prete
rea:⁊ ꝙ no.glo.de accu.inquiſitionis. ¶ Opp.ꝙ ſimul nō
terminentur poſſeſſorium ⁊ repetitorium:licet de vtroqʒ cō
ſtet.de cauſa poſſ.cum dilectus. Soľ.terminabitur ſimul
per ordinem tñ.de quo ibi. ¶ Oppo.ꝙ non debuerit ad
mitti accumulatio poſſeſſorij iam facta liquidatione cāe in
petitorio:quia liquidū diciſ demū poſt concluſioneʒ:⁊ poſt
concluſionē nō admittitur accumulatio:vt patet de cā poſ.
paſtoralis. Soľ.dicit Inno.ꝙ poſt concluſionē pōt accu
mulari poſſeſſorium:ad finem vt vtrūqʒ terminetur vt hic:
non ad finem vt primū ſuſpendatur:⁊ in hoc non placet:q:
nec accumulatio vt procedatur permittitur vt ibi:ideo dic
ꝙ hic accumulatio fuit facta ante concluſionē in cauſa qua
facta proceſſum fuit in poſſeſſorio:⁊ circa petitoriū poſtea
pars declarauit ſe nihil velle producere:ideo tunc vtrunqʒ
terminatur. ¶ Quero an indiſtincte finito poſſeſſorio:ad
mittatur proceſſus ſuper petitorio:quidā dicūt ꝙ non:niſi
moniales que accumulauerunt poſſeſſoriuʒ hic noluerunt:
iō ſubaudiūt ad tex.ibi vel ſi moniales noluerint:dūmodo
hoc velint monachi:⁊ hoc eſt veruʒ.de quo dic vt dixi.ſ.de
cauſa poſ.paſtoralis. ¶ Quero qd ſi iudex me grauauit p
ſuam ſententiaʒ interlocutoriā:poſtea aſſignat mihi aliquā
diem ad aliquem articulum expediendum:accepto dilatio
nem:an poſtq̃ʒ acceptaui potero appellare.dicit Hoſtiē.ꝙ
ſic:ſi ſum.ſ.x.dies:q: ex hoc non videor ſentire:cum inuitus
faciam ex quo nōdum appellaui.ff.de ver.ob.inter ſtip.nec
ob.ſ.de eo qui mit.in poſ.cuʒ veniſſent.de offi.dele.gratū.
de re iudi.ꝙ ad conſultationem.C.de re iudi.ad ſolutionē:
quia illa loquuntur quando actus expeditur iaʒ appellatio
ne pen.quia tunc agere aliquid coram iudice repugnat app.
pen.vel quando actus qui ſic intendit ad executionem iudi
cati:ex quo iudicatum videtur approbari hic quādo actus
qui geriſ aperte in vita:⁊ appellatione nōdū pen.quo caſu
arctatur

arctatur adhuc parere iudici ex quo nõ appellauit:nec act⁹
tendit ad executionem iudicati:ita ꝙ videatur approbari.
Cautius eſt tamẽ ſm Hoſti.ꝙ ſic dicat:dñe iudex grauaſtis me per talẽ interlocutoriam quare dicam iſtã mihi repe
rio:ſaluo iure appellandi.J.x.dicẽs:ſuper quo an mihi expe
diat appellare volo deliberare.ar.C.de excep.ſi quidẽ.ẽ.
eo.preſentiã:ꝛ.ẽ.de or.cog.c.ij. ℭ Glo.i.tangit an interdi
ctum trãſeat ad vniuerſalẽ ſucceſſorẽ:ꝛ cõpetat cõtra ſuc-
ceſſorem ſingularẽ:vel ſucceſſori vniuerſali:que ſunt expe-
dita.ẽ.de reſti.ſpo.ſepe:ꝛ cũ ad ſedem:de ſucceſſore autem
illius:qui habuit terciam:vide in ſpe.eo.ti.§.qualiter.ver.ſꝫ
pone:de iure autẽ excipiendi an tranſeat ad ſingularẽ ſuc-
ceſſorẽ:vide de reſti.ſpo.§.i.ver. Item nunquid in.x.col.
Sequentes glo.ſunt clare:vſqꝫ ad glo.in ver.J.x.ꝛc.illa eſt
clara:ꝛ inquantũ dicit interlocutoriã tranſire in reꝫ iudi.dic
illud verũ:quo ad partem:non quo ad iudicem:de ap.cum
ceſſante:de tẽpore ad ſupplicandũ:glo.remittit.doc.remit
tunt.ẽ.de in inte.reſti.ex litteris. ℭ Querit ſequens glo.an
ꝓpter in effrenatam multitudinẽ:iudex poſſit denegare pri
mã ꝛ ſecũdã productionem.dicit glo.ꝙ ꝓpter in effrenatã
multitudinem ipediunt anteriores ꝓductiones:hoc eſt no
uum iure:rõ tamẽ antiqua eſt:quia talia ſunt in arbitrio iudi
cis.ff.de teſti.l.i.in ſi.ꝛ licet decre.loquatur de quarta pro-
ductione. Idem tamen eſt de ſecũda ꝛ tertia:ex quo eadeꝫ
ſubeſt cã:ad hoc allegant doc.ẽ.e.c.de teſtib⁹:aſſignat glo.
cauſam in qua productio ipeditur:quando J.certum tẽpus
cauſa eſt determinanda:qꝛ tunc iudex poteſt amputare dila
tiones ad probandũ:de offi.dele.conſuluit. ℭ Opp.ꝙ de
to ꝙ nõ probauerit:iã deficiunt iuſticia appellationis:cõ
cluditur ergo appellatio iniuſta:debeat ergo fieri condem
natio in expenſis:ꝛ hic bene eſt factũ:vltra hic debebãt par
tes remitti ad iudicem a quo.de ap.interpoſita:dicit hic ꝙ
priores iudices retulerunt negocium dño pape:appellatio
ne interpoſita ꝓbat principiuꝫ.cã ibi vero ſignificarunt:vn
de in relatione nõ appellationis ſe ſpoliauerunt iuriſdictio
ne:ſecus ſi nõ retuliſſent:ad hoc.de offi.le.c.licet:vel dic ꝙ
iudices detulerunt appellationi:de ap.cum appellationib⁹.
lib.vj.doc.dicunt ꝙ hec ſol.ſunt neceſſarie tenendo expo-
ſitionem ꝓcedentis glo.ꝙ defecerint in probatione probã-
di ſic appellaſſe.J.x.dicẽs ex cauſa premiſſa:ſed ſm veritateꝫ
hic non defecerunt in ꝓbatione appellationis:ſed in proba-
tione principalis negocii:ad ꝙ debebant teſtes produci:vn
de dato ꝙ nõ eſſet ſibi efficax productio:ex quo teſtes nõ ꝓ
bauerunt:ſtante tñ dubio:nõ debuerunt repelli a producen
do igit̃ ex grauamine iuſtificat̃ appellatio:licet non ex iu-
ſticia.ẽ.e.ex parte.§.in vero. ℭ Querit etiaꝫ glo.quando
dicatur liquere. Dicit glo.ꝙ liquere dicitur quando eſt re-
nunciatum:ꝛ concluſum:alß cum adhuc poſſint produci te
ſtes:nõdũ liquere dicit̃:de elec.dudũ.de fi.inſtru.dilectus.
ℭ No.iſtam glo.qꝛ dicimus probationẽ fore liquidã:qꝛ
liquidum eſt per teſtes:quãdo iam eſt renunciatũ ꝛ conclu
ſum in cauſa:ante autẽ nõ:per que patet ꝙ dicimus proba-
tionẽ tranſire in notorium:illud eſt verũ:qñ iam eſt conclu-
ſum in cauſa:ita ꝙ animo aliqd opponi nõ põt:vt no.d.de
rota ſua cõcluſio.cclxxxi.dixi de reſti.ſpo.in litteris:ꝛ facit
ꝙ no.de ap.cum ſpeciali. Non ob.ſi dicatur ſi erat in cauſa
concluſum:quõ accumulatum poſſeſſoriũ.de cauſa poſ.pa
ſtoralis:intelligit ꝙ erat in cauſa concluſum:nũc tpe ſenten
tie:nõ tpe quo fuit accumulatum poſſeſſorium:vt dixi ſup
littera. ℭ Querit glo.pone ꝙ accumulato poſſeſſorio:ꝛ il
lo expedito pro monialibus:poſtea ſit proſecutio in petito
rio:ꝛ ſententia fertur pro monachis:quis erit effectus iſta-
rũ ſententiarum:quo ad fructus. Dicit glo.ꝙ inſpici debet
modus accumulandi poſſeſſoriũ:quãdo qꝫ accumulat̃ poſ
ſeſſoriũ renunciato petitorio:ſm ꝙ fieri oportet ſm opi.le-
giſtarũ:ꝛ tunc neutra pars poterit habere regreſſum ad in-
ſtantiã petitorij:ꝛ tunc moniales obtinebunt condemnatio
nem oium fructuuꝫ:a tpe ſpoliationis:ꝛ monachi de fructi

bus nihil habebũt niſi iterato agant:quãdo qꝫ accumulatũ
eſt poſſeſſorium ſuſpenſo petitorio:non facta renunciatio-
ne:ꝛ tunc dicit ꝙ monachi poterunt redire ad petitoriuꝫ:ꝛ
quia lite ꝯte.exequat omnes poſſeſſores:ꝛ ſic quãlibet par
tẽ cõſtituit in mala fide:oportebit ꝙ fiat condẽnatio de fru-
ctibus monachis:ſi obtineãt a tpe conteſtate litis in petito
rio:ꝛ ſic lucrabunt̃:ꝛ moniales fructus a tẽpore deiectiõis:
vſqꝫ ad tempus lit.conte.in petitorio:ꝛ iputent ſibi monia-
les que non ſunt vſe cõſilio legis.ff.de rei ven.l.is qui deſti-
nauit:ſed primo ſunt igreſſe liteꝫ ſuper petitorio:ex hoc no.
ꝙ ſint litis conte.conſtituit in mala fide poſſeſſorẽ ad com
modũ petẽtis:ita conſtituit in mala fide petentem ad com-
moduꝫ poſſeſſoris:ꝛ hoc operatur negocio poſſidentis:ſi-
cut petitio:niſi dicat̃:ſm glo.ꝙ non iſpiciatur tẽpus ꝯ inceõ
teſtationis litis:ſed reuerſionis ad iudiciũ petitorium:qꝛ in
primo iudicio moniales agebãt:ꝛ nunc in proſecutiõe poſt
expeditionẽ poſſeſſorij:erunt cõuente:ſed non placet glo.
quia durat prima lit.cõte.ꝛ eius effectus:ex quo non eſt re-
nunciatum primo iudicio:ꝛ id ꝙ eſt vltimo dictum:proce-
deret ſi eſſet petitorio renunciatum.glo.dicere verũ:inquã
tũ monachi probarẽt ita ꝙ veniret declaratoria pro mona
chis:ꝙ ꝛ facere debẽt reaſſumendo antiquã inſtantiã:qꝛ ef
fectus ſnie eſt vt tranſeat onus ꝓbandi ad aduerſarios ſpo
liantes:vt dixi de cã poſ.paſtoralis:ꝛ forte ꝙ ꝛ tunc monia-
les nõ obtinebunt effectum cõdemnationis:a tpe deiectio-
nis:vſqꝫ ad tẽpus lit.cõte.qꝛ illos ſi haberẽt reſtituere tene-
rent̃ tãqꝫ extãtes:numerato nõ debẽt illos obtinere ex quo
cõſtat de petitorio. Si vero obtineant ſnias:quia non pro-
baſſent moniales:ſed tunc obtinere nõ debent:vt dixi de cã
poſ.paſtoralis:tũc oẽs fructus moniales obtinerẽt.de hoc
etiã decre.grauis.de reſti.ſpo.concluſionẽ glo.tenẽt dñi de
rota ſua cõcluſio.cclxxxxvij.etiam in cauſa beneficiali:vt a
tẽpore lit.conte.per ſe fiat ꝯdemnatio reſtitutiõis fructuũ:
alß.glo.e.cuꝫ ſuper.de cauſa poſ.quaſi illos iniuſte percepe
rint:ꝙ tẽperant verũ niſi habuerint probabilem cãm litigã
di:per qꝫ excuſetur a cõdemnatiõe expenſaruꝫ:quo caſu di
cũt ꝙ extantes reſtituere tenẽtur:ꝓpter quã cãꝫ probabileꝫ
litigandi excuſabitur a ꝯſumptis:tenent dñi de rota:ſua cõ
cluſio.cccxiiij.ꝙ is contra quẽ eſt actũ petitorio:ꝛ poſtea ſu
ſpenſum per poſſeſſoriũ ab eodem intentatum:nõ auditur
volens redire ad inſtantiã petitorij:anteqꝫ ſatiſfaciat de fru
ctibus ꝛ expenſis:ꝛ tenẽt ibi ꝙ in caſu conuerſo:ꝙ ſi fertur
ſententia abſolutoria in poſſeſſorio:pro poſſidente:ꝛ ſpoliã
te:ꝛ cõtra ſpoliatum in expenſis cõdemnatuꝫ:ꝙ ſi velit ſpo
liatus intentare petitoriũ ſuſpenſum:nõ tenetur ante hmõi
inchoationẽ:vel reaſſumptionem ſatiſfacere poſſidenti:qui
vigore executionis ſententie põt illas petere ſi velit:ꝛ nihilo
minus in petitorio procedat̃ ratio:quia hic ꝙ dictuꝫ eſt.ẽ.
procedit in odium ſpoliantis vt non audiatur niſi pñs inte
gre reſtituatur agens ꝙ non eſt niſi de fructibus:ꝛ expẽſis:
ſit integraliter ſatiſfactum.de or.cog.c.ij.ꝛ ſi.ꝛ in alio caſu
non reperitur iure cautum:ꝛ ceſſat odium:ergo non obſtat
illud dicendum.ne ſe.va.c.i.cum ſi.

c **Um cauſam.** Diligenter examinandi ſunt te-
ſtes:ꝛ puniendi qui eos impediunt:ꝛ teſtiũ mul
titudo per iudicem eſt reſeruãda.h.d. Diuiſio
patet. ℭ No.i.articulum examinationis teſtiuꝫ nõ cõmit
ti ſine cauſa:licet ſit in facultate iudicis:ꝛ eſt cauſa legitima:
quãdo teſtes ſunt in longinquo:ꝛ magna copia teſtium eſt
producenda:ad hoc.ẽ.eo.cum olim.de fideiuſ.peruenit:ꝛ
.e.conſtitutus. ℭ No.ij.eodem inſtanti poſſe ſtatui termi
num ad teſtes producendos:tã probatorios:qꝫ reprobato
rios perſonarũ:maxime quando de longinquo recipiũtur:
ꝛ ſic videtur ꝙ exceptio teſtium reprobatoria quo ad per-
ſonas:ꝛ eius probatio:ſtatim debeat admitti:quãdo teſtes
de longinquo recipiuntur:nec partes venient in tot acceſſio
nibus ad locum.de quo.ẽ.de teſti.ex parte a de. ℭ No.iij.

examinatoris officiuꝫ circa duo: quia habet interrogare di
ligenter de oībus hic expreſſis: iteꝫ reſcribere oēs cauſas ⁊
circunſtātias de quibus teſtis eſt teſtificans: de quo. ṡ. de ꝑ
ba. qñ cōtra: per Inno. ¶ No. iiij. iudiceꝫ ex officio poſſe
teſtes compeſcere ⁊ impedientes eos: ad ꝙ de offi. dele. c. i.
¶ No. v. vnā cauſam ipediēteꝫ ⁊ terminū precludētem fa
cultatē ꝑducendi teſtes: qñ adeſt in effrenata multitudo: ⁊
dicitur in effrenata qñ excedit numerū. xl. ad ꝙ. ṡ. c. ſignifica
uerunt. ¶ No. vi. ꝙ atteſtatiōes corā vno iudice recepte: ⁊
nō publicate: nō poterunt inuita parte publicari: ita ꝙ ha
beant ꝓbationis officiū: ⁊ ſic ꝙ dicitur atteſtatiōes receptas
corā vno iudice: iter eaſdē pſonas: pficere in alia inſtantia:
eſt verū: qñ ſunt publicate: ſic debet intelligi. ṡ. c. cauſam: ſe
cus ſi nō ſunt publicate: qꝛ non preiudicāt: niſi vtraqꝫ pars
cōſentiat vt publicentur: vide Bar. ff. iudi. ſol. l. ij. ⁊ dixi. ṡ.
eo. c. in ⁊ c. conſtitutus. ¶ Quero primo circa que eſt hec
diligentia aduertēda in examinatiōe teſtium: dic ꝙ attendi
debet qualitas teſtiū: quos examinat: ⁊ ſm diuerſitateꝫ per
ſonarū ⁊ quātitatē ſuſpitiōis maior aut minor requiritur dili
gentia examinationis: vnde diligētius examinabit laicos
ꝙ̄ clericos: ⁊ monachos. lxxiiij. di. monachus. vbi de hoc.
lxxvij. di. c. fi. vnde ſm Hoſti. ſm ꝙ plus ⁊ minus hēbit te
ſtem ſuſpectū: in plus ⁊ minus diligenter examinabit: ita tñ
ꝙ interrogatoria neceſſaria in ptem data ⁊ approbata: nō
obmittat: ſm Hoſti. qui remittit. ſ. eo. per tuas. ¶ Quero
an ſolus iudex habeat examinare teſtes: dic ꝙ nō: ſed cum
tabellione: cui etiā ſoli illud officiū nō cōmittat: licꝫ videatur
cōtradicere. ſ. c. i. de quo dic vt ibi: ſm Hoſti. qui dicit ꝙ te
ſtis nō debet aliquid dicere: vel aliquid teſtare: ꝙ nō ſit cō
prehenſum in libello. ij. q. v. in libellorū: nam habet rñdere
de circunſtantiis: vide in ſpe. de teſte. §. i. ver. Item ꝙ depo
ſuit de credulitate. ¶ Quero an teſtimonio auditus creda
tur dic ꝙ nō regulariter de quo. ṡ. c. cum litteris vide. ṡ. eo.
preterea. iij. q. ix. §. de his in ſpe. de teſte. §. i. ver. Item ꝙ nō
depoſuit ⁊ ſe. ¶ Quero an teſtis deponens de credulitate
probet tex. vide ꝙ ſic: ⁊ ꝙ de cōſciētia ⁊ credulitate ſit inter
rogandū: de quo in ſpe. §. i. ver. Itē ꝙ depoſuit de creduli
tate: ſed de hoc dic vt dixi. ṡ. c. quotiēs. vide in ſpe. ō teſte. §.
i ā de īterroga. ad fi. ⁊ no. ſ. de accu. inquiſitiōis: per Jo. an.
¶ Quid ſi teſtis deponēs ſup articulis ꝑncipalibꝰ dixit ſe
nihil ſcire paucis exceptis: poſtea poſſit iterrogari ſup vniuer
ſali ō fama: vide i ſpe. de voto. §. vt aūt. l fi. qdā dicūt reſpō
ſuꝫ ad vltimū reſtringendū ad articulos de quibus teſtifi
catus eſt ſe aliqd ſcire. Alij ꝙ ad oīa refertur: quia cū ō omni
bus ponatur de omnibus capitulis cēſetur rñdiſſe: ⁊ per hoc
non viciatur teſtimonium: qꝛ pōt eſſe ꝙ aliquid neſcit in ve
ritate: ⁊ tñ de hoc eſt publica vox ⁊ fama: quia teſtis depo
nit de ſciētia: non de credulitate: equum tñ eſt ſi teſtis in hoc
requiratur ꝙ declaret dictum ſuū: ⁊ ſic dicit de facto obten
tum inter Archiepiſcopuꝫ Rauena. ⁊ cōe forliuij ſuper ca
ſtro meldule: ⁊ quibuſdā aliis caſtris: ſic dicit: ⁊ vide ꝙ no.
in ſpe. de teſte. §. nunc videndū ad fi. ibi Jo. and. dubitat: an
ſi ſup aliquo reſpondit teſtis ſe ſcire: ⁊ ſuper aliis nihil ali
ud ſcire: an teneatur reſponde ad petitioneꝫ partis ſuper arti
culo de fama: ⁊ videtur ꝙ nō: quia cum rñdet ſe nihil plus ſci
re: ſatis reſpōdiſſe vr ſuper articulo de fama. Recitat dñm
ſuum in legibus Mar. de ſil. diſputaſſe eū iterrogandum:
qꝛ nō clare deponit ſup articulos de fama: qui dixit de aliis
ſe nihil ſcire: ⁊ iterato deponit qui obſcure deponit: de teſti.
cum clamor: al. ff. de arbi. quid tñ: ⁊. l. qualem. §. ſi de plu
ribus ⁊ per illa verba generalia: non poteſt dici depoſuiſſe
ſuper eo de quo non fuit īterrogatus. Intelligatur autē dixiſ
ſe non plus ſcire. ſ. de veritate. Nec ob. ſi allocuti ſint par
tes: quia non repellūtur per hoc: quando repetuntur vt de
clarent vel ſuppleant: ſecus ſi repetantur vel corrigantur. nō
ob. timor ſubornationis: quia ſuper iſto articulo non eſt ali
qua examinatio facta: ⁊ ſic non plus timetur ſubornatio. ꝙ̄
in prima examinatione: ſtante productione: vt no. Jo. ṡ. c.

fraternitatis. in. viij. q. ¶ Quero an ad finem plene proba
tionis inquiratur de auditu: de fama: vel de credulitate. dicit
Jo. an. ꝙ de his inquiritur ſolum ad fineꝫ ꝓſuppoſitiōis nō
ad plenā probationē: vt. c. tā litteris: dic vt ibi dixi. ¶ Que
ro an indiſtincte iudex poſſit refrenare numerū teſtium. di
cit Jo. and. ꝙ nō: ſed cum cautela: ita ꝙ nō pādat intentum
ſuum: de qua in ſpe. de teſte. §. reſtat. verſi. hoc contra: ⁊ per
Hoſti. in ſum. de dila. §. ex quibus cū. ver. ſe. dicit hic ſpe. ꝙ
debet dicere: tu non produxiſti. x. teſtes. ¶ Attende veruꝫ
hi quos vis producere melius venerint: qꝛ ſi ꝓbare poſſit:
ſatis videtur ꝙ per. x. poſſit ꝓbari: ideo moneo te ꝙ me fru
ſtra nō facias laborare: non dico qñ paratus ſum recipere:
ſed producas eos: qui melius mouerint veritatē ſi per eam
mihi iurēt: ⁊ debet potius illud in dubiū tenere: ꝙ̄ ſpem ali
quā ſibi dare: vt poſſit illum ad cōpoſitionē reducere: dicen
do forte ꝓbaſti ⁊ forte nō. Itē forte obtinebit ⁊ forte nō: vel
dicat ꝙ ideo faciat: quia ad eū ſpectat lites abbreuiare. ff. ſi
cer. pe. l. quidam. in fi. ⁊ de dolo. ⁊ cōtu. ſiné: ⁊ de teſti. ſpo.
frequēs lib. vi. ⁊ de re iudi. iurgantiū: prudenter tamē facit
iudex ſi ad reſtitutionem nō ꝓcedat: niſi primo faciat remo
ciare partē: contra quā producatur: quia nil dicet in teſtes: vel
niſi ea audiuiſſe addicendū appareat teſtes non eſſe repro
batos per teſtes reprobatorios: qui contra primos inducū
tur: de proba. licet. ⁊ c. preſentiū de teſti. lib. vi. ¶ Quid ſi
velit pars producere. xl. teſtes: iudex nō vult recipere: niſi. x.
an poterit appellari: videtur ꝙ ſic: vt hic dicit: ſpe. ibidem cō
tra. qꝛ hic nō ponit ius quo ad hoc: licet papa ſic fieri voluit:
ſm. ṡ. no. ex cā tñ poteſt excedere numerū hic taxatuꝫ. xxix.
di. c. i. ⁊ ex cā refrenare: vt dixi ad hoc. ſ. c. de teſtibꝰ ⁊ ſic ar
bitrarium videtur. ¶ Ad glo. op. ꝙ nō debuerit papa man
dare vt teſtes īcōtinenti reciperentur reprobatorij: ſꝫ debe
at eos reſeruare ad tēpus diſputatiōis: poſt publicationem.
. ṡ. eo. pñtium. Glo. dicit regulariter procedere ꝯtra. Fal
lit primo quādo pſumptio eſt contra opponētes: ne faciant
cauſa differendi proceſſuꝫ: ad hoc de proba. licet: cuius pō
eſt hec: vel de cuius ſcō loquitur: ſecundus caſus quādo op
ponitur teſtis odioſus ex cauſa criminali cōtra eum pende
te: vt in auč. ſi dicatur. C. de teſti. ¶ Tertius caſus quando
obiicitur ſeruitus: ⁊ ipſe dicat ſe liberū: qꝛ nō admittitur niſi
incōtinēti oſtendat cartaꝫ manumiſſionis. ¶ Quarto pōt
addi probare decre. quādo teſtes reprobatorij ⁊ probato
rij ſint examinandi de longinquo: qñ tūc ne partes grauē
tur tot remiſſionibus: ſit vna cōmiſſio: ⁊ tūc probatorij ⁊ re
probatorij ſimul admittuntur: vt hic: ⁊ de proba. licet cau
ſam. Uin. dicit hic teſtes regulariter nō admittendos: ⁊ ex
ceptio. in continēti admittendas: qꝛ exceptio quandocūqꝫ
opponitur eſt admittenda: niſi ius expreſſe dicat illam non
admittendam: ſm Uin. ⁊ Joan. and. Goff. dicit ꝙ ſi exce
ptio repellat teſtem ſtatim eſt admittēda: ſi non repellat ſꝫ
aliqualiter detrahat teſtimonio: ⁊ reddat illud ſuſpectum:
non eſt admittenda exceptio: ſed reſeruatur in tēpus diſpu
tationis: ⁊ ideꝫ no. de excep. c. i. Joan. and. remittit ad. c. ex
parte ade. ṡ. eo. titu. ⁊ ibi dixi. Inno. autē hic diſtinxit an ꝓ
bationes eſſent parate an nō. Quod ſi teſtes examinauit iu
dex nō ſigillatiꝫ Glo. hic tenet ꝙ nō vꝫ examinatio. ſ. c. ve
nerabilis: ⁊ de accu. inquiſitionis. de dec. quia ꝓpter: ⁊. C. de
teſti. nullū. Idē Guil. in ſpe. §. nūc certādū. in pn. ⁊ v. ſꝫ po
ne ꝓduxi in actu exāīationis bene pōt extenſio adhiberi ſꝫ
non bñ pſſit extrinſeci adhiberi teſtes pꝫ. ṡ. eo. ⁊ duo religio
ſi adhibentur in examinatione heretici: vide de heretici: vt
officium. lib. vi. ¶ Quero an teſtes habeāt reſpondere de
cauſa ſciētie. Glo. ꝙ ſic: ſi interrogentur: ſi non interrogan
tur non reddunt ſufficientem cauſam: non vꝫ dictum teſtis.
de re iudi. ſicut cum ſi. idē no. ij. q. i. in primis de Rp. ſi quā
do: ⁊ in. c. ſolite hic all. accur. C. de teſti. l. iij. Guil. in ſpe. de
teſte. §. i. ver. Item ꝙ interrogatur. ⁊ ver. ſed quid ſi cauſaꝫ.
Inno. ⁊ Hoſti. hic: hec vera quando teſtis non fuit interro
gatus a iudice: nec petitus interrogari aperte. dicit tamen

Io.and.in titu.de teſte.§.i.ver.ſed quid ſi cauſam:ꝙ iudex non interrogans tenetur parti ad intereſſe.C.eo.ſi quando:de offi.prefec.ꝑto.l.ſi quis:ꝙ alij reſtringunt:qñ interuenit dolus:vel notabilis negligentia:ad hoc.e.ti.per tuas in ſi.putat tñ ꝙ his duobus caſibus:⁊ ſaltē in foro penitentiali teneatur iudex pti:contra quā depoſuit teſtis:non expreſſa cā:qua expreſſa dictum teſtis nō nocuiſſet ſibi:ſed in foro iudiciali nō haberet effectū petitio intereſſe contra iudicem:niſi reus efficeretur. Sed ſi iudex non interrogauit tñ poterit interrogare:quia pars dedit interrogatoria:⁊ nō fuit īterrogatus:ſm modū articulorum:vt debet.ī.c.ij.lib.vj. Si pars petijt interrogari de cauſa ſcientie:⁊ interrogatus non fuit:non valebit dictum eius:ſed iterato poterit repeti:vt interrogetur.ī.c.per tuas:⁊ ꝙ ibi no.ſup.i.glo. Experientia enim docet teſtes aliquid aſſerere multotiēs:⁊ tamen ſcire cauſam ſufficiētem nō reddūt:⁊ ꝓpter hoc cautum eſt conſiliū:ꝙ pars dicat in interrogatorio interrogari ſaltem de cā ſciētie:⁊ petat illos examinari:⁊ in actis redigi:vt ſi obmittatur hic interrogatio:non nocet teſtimoniū parti:qd vſqꝫ hodie non vidit factum:ad hoc ꝙ no.ſpe.in titu.de teſte.§.iam de interrogatorijs.ver.Itē caute facit. Nunquid autem indifferenter arctet teſtes ad aſſignandā cauſam dicti certificandi.vel ſciendi:dic illam reddere tenet̄:⁊ ſi nō reddat nō valet dictum:vt dicit hic glo.ꝙ eſt verū:quo ad plenā probationē:⁊ etiā quo ad ſemiplenam probationem:ſꝫ ſpe.in ti.de teſte.§.i.ver.Item ꝙ īterrogatus:ꝙ eſt notabile ſic cauſa debet eſſe differens a dicto:alſ nō eſſet legitiā:vt no.ī.l.i.ff.de offi.ꝓcurator.hoc limitat verum hic Inno.niſi dictū habeat in ſe annexā cauſam:quia aliaꝫ cauſaꝫ reddere nō tenetur:quia eo ꝙ dixit ꝙ vidit:ſatis habet dictuꝫ annexam cām. Eſt tñ tunc vtile queri de aliquibus circumſtantijs.ſ.vbi eras tu quando vidiſti:⁊ qui erat tecum:⁊ de cōſimilibus:⁊ tunc nō erunt cāe:ſed circunſtantie ad cauſaꝫ ⁊ veritatem indagandā:hec ꝓcedūt ſiue īterrogetur a iudice:ſiue a parte petatur īterrogari:vt eſt dictum. Si interrogatur de cā dicti ad ſe relati:vel facti:⁊ ſic de cauſa non debet ſcire:ſed de cā monente factum:⁊ de illa nō arctatur reſpondere:vt in.c.ſicut.de re iudi.vnde dicit ſpe.ꝙ de cauſa tali īterrogari debet:licet rñdere nō teneatur:vt in ſpe.de teſte.§.i.ver.Itē interrogatus:niſi cōtra falſum ꝑſumat̄ ſine cā:qꝛ vt tunc tollatur preſumptio dꝫ rñdere ſuper hoc. Si vero nō īterrogetur de cā.dicit hic ꝙ non habet rñdere de cā de re iudi.ſicut.vbi idē no.glo.ij.C.de teſti.l.iij.alſ.quis teſtis non debet eſſe verboſus:de preci.impera.of.l.ſi.C.de ap.ampliorem.§.in refutatorijs:cū ſi.Inno.hoc limitat qñ teſtis deponit per verba facti:ſed ſi deponat per verba iuriſ vt dictū ſuū valeat dꝫ aſſignare cauſas facti:ex quibus ius colligat̄:licet nō īterrogetur:qꝛ hꝫ reſpondere per verba facti:⁊ nō per ꝟba iuris quia ius nō cadit in mediate in ſenſuꝫ teſtis:nec ipſius eſt illud examinare ſꝫ iudicis:vñ debet dicere eſt dñs quia emit:⁊ ſic de alijs cauſis facti:ex quibus ius ꝑſumitur:alium caſuꝫ extrahunt aliqui ex dictis Inno.ī.de accu.cū oporteat in glo.mag.ver.⁊ debet ſubijcere cāꝫ quādo qs deponit de īfamia alicuius:ſed illa dicta ītelligo qñ de cā interrogatur:quia ītentus eſt ibi Inno.declarare cauſas:quibus concludit̄ infamia:non arctare teſtes ad exprimēdum aliter ꝗꝫ alſ debeat. Sed eſt dubium per quas cauſas ſciendi debeat teſtis rñdere vt probet:dic ꝙ cāe ſciendi ſunt ſicut in quolibet ſunt.v.ſenſus:put percipiat de.v.ſenſibus cuiuſlibet ale ſenſitiue.iij.q.ix.teſtes.ſꝫ ergo naturā actus vel ſci put eſt ſenſibile:ſm eius naturam in ſenſu ⁊ perceptiōe dꝫ cām teſtis reddere:⁊ ſenſato ꝓportionare:nā ſi ꝓportiōat̄ ſenſui viſus dꝫ deponere de viſu:ideo ſi eſt qd an aliquis tenuerit:vel nō:vel res ſit alba:vel nigra.debet deponere de ſenſu viſus:⁊ pōt reſpondere teſtimonium:ego vidi ꝙ de facto tenebat talem rem:nec eſt hic neceſſe vel vtile queri cām ſcientie:quia iā dixit caꝫ:quādo dixit ꝙ vidit:qꝛ nulla cā pōt eſſe dicti ſui:niſi ꝙ vidit:vtile tamē eſt querere de alijs circumſtantijs:vꝫ vbi eras tu quādo vidiſti:⁊ q erant tecum:⁊ de conſimilibus:ſecus ſi dixit talis tenuit talem rem de facto:nō dixit vidi:bonum eſt tunc querere cāꝫ dicti ab eo bonū eſt eius teſtimonium.C.de teſti.teſtimonium:vtile eſt tamē tunc ab eo querere cām ſui teſtimonij:qꝛ ſi dic̄ ego ſcio qꝛ nullus dubitat:vel ſcio ꝙ omnes dicūt:nō valet eius teſtimonium:qꝛ ſufficientem non reddit cām ſui teſtimonij:ſi tamen non queratur de cā valet eius teſtimonium per ea que.ſ.dicta ſunt. Si res vel factuꝫ ſubijcitur ſenſui auditus:debet cām reddere per ſenſum auditus:vnde ſi queritur an cantet alte:vel baſſe:bene vel male reddet cām qꝛ audiui. Idem ſi querat̄ de materia de qua quis cōtionatus eſt:debet reſpondere per ſenſus viſus:vel qūo ſcis ꝙ talis talem rem obligauit:ſi teſtificando ſubijcitur ſenſui guſtus:debet deponere de ſenſu illo. Si querit̄ an res ſit dulcis:vel amara:debet reſpondere qꝛ guſtaui:huius enim nō eſt niſi vna cauſa. Si teſtificando ſubijcit̄ ſenſui odoratus debet queri cā de illo ſenſu:nā ſi queritur an ſit boni odoriſ:vel fetidi:nō poteſt alia cauſa reddi niſi quia odoratus fui. Similiter ſi teſtificando ſubijcitur ſenſui tactus:vel palpatus:dꝫ cauſaꝫ reddere de illo ſenſui:vnde ſi queritur an res ſit ſuauis:vel aſpera:dꝫ rñdere ſcio qꝛ tetigi eam:pōt tamen iudex idē querere de alijs circumſtantijs:qūo ſcis ꝙ ſit mali odoris:an ibi eſſent alie res vicine:de quibus poſſet venire odor malus:vel an eſſet plenus vino:vel cibo:vnde potius ex ſe exalat maluꝫ odorē:ꝗꝫ ex ſpeciebus haberet:⁊ hoc eſt idē in alijs:ſi obmittant̄.naꝫ minus vꝫ teſtimonium per hoc dicit Inno.ꝙ ſi materia ſup qua teſtificando nō ſubijcitur ſenſui ſenſitiuo teſtis:ſed rationabili tm̄:ita ꝙ rōni nō preſentet̄ ꝑ ſenſuꝫ ſenſitiuum:ꝙ nō vꝫ eius teſtimoniuꝫ:nec de hoc īterrogādus eſt.vnde ſi querat̄ an talis ſit dñs talis rei:vel an ſit iracundus:vel ebrioſus:nō tenet̄ rñdere:qꝛ aliquo ſenſu corporis talia capere non pōt:ſed oculis mentis illud apprehendit:nā rō ex his que apprehendit ſenſu corporis pōt iudicare eū ebrioſuꝫ iracundū:ſed oculis mentis ⁊ rōnis hoc apprehendit:⁊ iudicare per rationem ⁊ mētem nō eſt officium teſtis ſed iudicis:niſi cauſam aſſignet:ideo in talibus eſt concluſio:ꝙ ſi cauſas non aſſignet per iudiciū rationis:nō probat:ſcio quia eſt dominus:qꝛ ex actis collegi ꝙ erat ebrioſus. Si autē cauſas aſſignet facti:ex quibus concluditur menti ꝙ intendit:tunc probat:vt ſi dicit ſcio ꝙ eſt dominus:quia fui pñs vbi emit lanam:de qua fecit pānum:tunc valet teſtimonium:non ratione ptis qua dixit eū dominum:ꝙ videre non potuit nec iudicare:ſed ratiōe partis ſecunde:quia aſſignauit cauſam ſui iudicij:per que concludit teſteꝫ atteſtari poſſe de his que percipit aliquo ex ſenſibus corporis:abſqꝫ diſcurſu rationis:⁊ iudici rōis. Item poteſt atteſtari de his que conſiſtunt in iudicio rationis:ſi illa capere po'eſt aliquo medio facti ſubiecto alicui ex ſenſibus corporis:licet ſenſum corporis iuuet cum iudicio rationis:⁊ non eſt malū:ꝙ ſi teſtis ex his que apprehendit ſenſu corporis:ſed bene de illis iudicat ex ſenſu rationis.ꝙ iudex concordet cū eo:ſi ſufficiētes aſſignat cauſas:per quas concluditur dictum:videtur tñ ꝙ ſufficit ad probanduꝫ dominium ſi teſtis dicat vidiſſe illū ſe gerere pro dño talis rei:tanto tempore ꝙ preſcripſiſſet:ꝙ probet vtile dominiū:hic non dicat cauſam:quia non queritur ab eo quia gerere ſe ꝓ domino tāto tēpore:plus eſt facti ꝗꝫ iuris:ſimiliter ſi dicat aliquem iracundum:vel ebrioſum:hoc eſt iudicium rationis:plus ꝗꝫ ſenſus:⁊ ſic non probat:ſꝫ puto niſi aliam cauſaꝫ facti allegēt:vt quia vidit eum intollerabiliter bibere:⁊ poſtea ſubmiſit ꝙ vidit eum vacillanter ire in itinere:⁊ in verbis habentem linguaꝫ non expeditam. Inquantum dixi teſtimonium valere:quando ſenſibile eſt factum ſenſu corporis:ſi iuuetur iudicio rationis illud ꝓcedit ⁊ fortius quādo factum ſubijcitur equaliter:⁊ ſenſui corporis:⁊ ſenſui rationis:ſicut ſi dico talis tali tempore poſſedit:nam ⁊ poſſeſſio aliquid iuris habet.de conceſ.preben.cuꝫ noſtris:⁊ tamē

hoc dictū intelligitur poſſidebat: ⁊ tenebat: vt in dubio eius dictum referatur ad factū: ⁊ ſic eſt cōis intelligentia huius verbi ar. ff. de ſpon. ex litteris: aut ergo eſt apprehendibile extoto ⁊ principalr ſenſu corporis accedente: ⁊ confirmant ſenſu rōnis: ⁊ valet teſtimoniū: ſi aſſignat cauſa talis apprehenſionis: aut eſt apprehēdibilis: ⁊ ſenſu rōnis principaliter: ſʒ in cognitionē eius poſſit tranſiri per ſenſum corporis: ⁊ valet teſtimoniū. ⁊ in dubio cenſetur ſe retuliſſe ad ſenſum corporis: maxime qn̄ ille ſenſus eſt cōis: idem no. Jo. an. de fi. inſtru. cū Joannes: aut ſubſtantia eſt apprehendibilis ſenſu corporali: ſʒ moderatio ⁊ exceſſus ſit in quātitate determinabilis ſenſu rōnis: ⁊ adhuc valet dictum vnde cantus apprehenditur ſenſu corporis: cantus bonus vel malus apprehenditur ſenſu cōis: valebit teſtimoniū q2 audiuit ꝙ bene cantabat: vel male: ſic eſt de inſpirationibus corporis: an quis ſit frigidus vel non: an aliqua ſit arta vel non: q2 talia apprehenduntur ex iudicio rōnis: ſic ⁊ teſtificātibus ꝑitis in arte: nam aliqui ſunt in talibus ꝑitiores aliis: tn̄ ſufficit vidi frigidum: vel artam: q2 hoc apprehendit ſenſu corporis: ſʒ quantitas intellectus ſurgat a iudicio rōnis: vnde aliquis iʒ auditu hʒ ꝑfectiorē auditū alterius: mediante rōnis intellectu ⁊ ꝑfectiorē viſum alterius: mediante intellectu rōnis: rō inquantum perficit ſenſum non tollit apprehenſionē per ſenſum: ſed ſenſum perfectionē reddit in apprehenſione ſenſu corporis: ⁊ ſic apprehendit per eum: hinc eſt ꝙ magis in viſu creditur de viſu a ꝓximo: ꝙ̄ a remoto: ⁊ magis de auditu a ꝓximo: ꝙ̄ a remoto: q2 perfectior tunc eſt ſenſus: ſicut ⁊ rō iuuat ſenſum: non abſtrahit iam a ſenſu: iudiciū aūt certū ꝙ illud immediate non apprehendit ſolo ſenſu corporis: rō non valet dictum: ſcio ipſum eſſe dñum ff. de interro. act. l. plerūqʒ. Sed eſt dubiū ſi res proportionat duplici ſenſu: an ſufficit teſtem cām aſſignare in altero tex. videtur ꝙ vtroqʒ ſenſu reddi debent. de conſue. c. ij. ij. q. v. in oībus. xiiij. q. ij. c. i. caſus ꝯ de ſuc. ab inte. c. fi. ⁊ hoc eſt verum inquantum proportionatur vtriqʒ ſenſui diſtributiue: q2 ſic per viſum ſicut per auditum capi pōt: idem ſi requirit copulatiue vtrūqʒ ſenſum ⁊ deponit per viſum. ideo in ꝯfeſſione ⁊ ꝓfeſſione pōt dicere ſcio q2 vidi ⁊ pōt dicere ſcio q2 audiui. Sed ſi eſt ſubiecta res ſenſui viſus ⁊ auditus copulatiue: ⁊ cōiunctim: tunc deponendo de ſolo auditu: non probat: vt dixi. ſ. c. tam litteris ⁊ no. archi. xxij. q. v. hic videtur: vt in teſtificante de viſu donationis ⁊ traditionis. Si aūt eſt ꝓportionabilis ſenſui auditus tm̄: ⁊ deponat de viſu: vel alio ſenſu. Jo. iij. q. ix. nihilominus: ⁊ c. teſtes: dicit ꝙ valet dictum ꝙ ſenſus viſus eſt cōis quo ad oēs ſenſus: ꝙ audio: video: de quo plene ⁊ pulchre per ſpe. in ſpe. de teſte. §. opponitur. vſi. item ꝙ non ꝓhibet. ad hoc tex. v. q. vij. beati. inter ceteros tn̄ ſenſus validior ⁊ perfectior eſt ſenſus viſus: q2 ſic de facili nō fallitur. xxiiij. q. i. nec aliqui. xxiij. q. iij. ꝙ aūt per hoc arguitur ꝙ ꝓbatio viſus probationi auditus: ceteris paribus preferatur: ꝙ no. per hoc patet: an poſſit teſtificari de ꝯctu. dicit ſpe. ꝙ ſic in ti. de teſte. §. i. vſi. ſed nunquid cecus: vt Jo. iij. q. ix. teſtes: dum tn̄ habeat notas voces. ad hoc ꝙ no. in. l. ij. §. idē labeo. ff. de aqua plu. ar. ⁊ de conſue. c. ij. Et quid ſi duo atteſtentur: ⁊ non ſint conteſtes in ſenſu percipiendi: q2 vnus per auditum: alter per viſum: vt mutus ⁊ cecus: ita ꝓbāt Jo. ꝙ ſic. iij. q. ix. §. de his: ⁊ eſt caſus. de ſuc. ab inte. c. ſi. q2 non exigitur ꝙ ſint cōteſtes in cauſa percipiēdi: cū quilibet teſtis in hac cauſa ſit ſingularis: quocūqʒ deponat cauſa proprii ſenſus non ſit aliena: vt no. Bar. in. l. i. ff. quēadmo. teſta. aper. ¶ Nunquid aūt in cauſis debeāt eſſe ꝯteſtes: vide Inno. de accu. qualiter ⁊ quādo. ij. ⁊ an poſſit teſtificari ꝺ his que non vidit: ſed indubitanter nouit ſic eſſe: vide Hoſtiē. de iura. calū. cām. iij. q. ix. teſtes: vide de hac materia glo. in ſpe. de teſte. §. nunc tractādum. v. vt aūt ⁊. vſi. ſe. cum ſuis remiſ. ob. que predicta vt plurimum decidit Joā. an. ⁊ q2 ſpectāt ad materiam. hec ꝓcedunt in teſte: dubium eſt de notario: quibus ſenſibus atteſtet ſcribēdo inſtrumentum. ſpe. in ti. ꝺ inſtru. edi. ſ. reſtat. v. ſed quo: dicit ꝙ atteſtabitur de duobus tn̄. de ſenſu viſus ⁊ auditus: ⁊ ibidem Jo. an. in addi. ꝑ que dicit ꝙ aliqui ſenſus cōueniunt teſti. vt hic nō notario: per q̄ dicit ꝙ notarius qui guſtauit rem fetidam: vel amaram: de hoc nō poteſt ꝯficere inſtrumētum: de dicto eius qui guſtauit: fatetur tn̄ ꝙ ſua aſſertio iuuaret dictum aſſerētis: vt ſi diceret tale vinum fuit dulce: vt mihi dixit talis: in preſentia talium: ⁊ ego guſtaui: ⁊ ſic erat: ⁊ h̄ aſſertio multum iuuat: ad h̄ ꝙ dicit Inno. de vacillatione teſtis. ſ. de proba. qm̄ ꝯ falſam: per que dicit ibi Jo. an. ꝙ ad dictum interpretis mediatoris nō poteſt cōficere inſtrumētum: inter duos diuerſaꝝ liguarum de contractu: ſʒ poſſit de verbis interpretis: ſʒ enī per dictum interpretis cōtrahētis diuerſarum linguarum ꝯhere poſſunt: de vb. ob. l. i. in fi. de ſpon. ex litteris: tn̄ ꝯctus non cadit in ſenſum notarii: vel teſtium: nō poteſt cōficere inſtrumētum: niſi de dicto interpretis. Si tamen notorius ⁊ teſtis alterius linguā intelligerēt: per aliqua ſigna: iuncta cū verbis interpretis: poſſet cōtractus intelligi: ⁊ de illo cōfici inſtrumētum: vt ſi gratus expoſuit equū venalem interpres pro latino offert certum precium: ⁊ finaliter cōcordant ⁊ latinus precium ſibi numerat: ⁊ ille tradit ſibi equum: ſatis ꝑ hoc intelligitur cōtractus venditionis: quomodo autem teſtes diuerſe lingue teſtificentur no. in. l. i. in fi. ff. de verb. ob. ⁊ qualiter examinētur. ¶ Quero an habeat teſtis interrogatis de qualitate perſone reſpondere: de ea per quam detegitur inhabilis ad teſtificandum. glo. hic cōcludit ꝙ ſi interrogatus de honeſtate ſua rn̄dere habet. iiij. q. iij. §. ſolū xxiiij. q. iij. ſi habes. in auē. de teſti. §. ⁊ ſʒ dudū. iiij. q. iij. §. i. Si interrogatur an ſit crimino ſus: an habeat rn̄dere. ar. ꝙ ſic: quia iſte ſunt circūſtantie: ex quibus redditur nullum teſtimonium: ideo reſpōdere debet: vt hic: ⁊ ff. e. l. iij. iiij. q. iij. ſi teſtis. ad hoc: quia teſtes ⁊ ordināduseq uiparantur. ij. q. vij. ipſi apoſtoli ⁊ c. teſtes: ſed ordinandus reſpondere compellitur: ergo ⁊ teſtes. l. di. ex penitētibus. xxiiij. diſt. c. fi. In contra. arguitur: quia nemo cogitur ſe ꝓdere: de pe. di. i. non tibi dico. glo. concludit ꝙ interrogetur de his que habemus. iiij. q. iij. ſi teſtes. ⁊ C. e. l. ij. ꝙ reſpondere tenetur: ꝺ aliis autem: nec de conſuetudine: nec de iure: reſpondere tenetur. Jo. ij. q. vij. querēdum dicit ꝙ debet reſpondere an ſit habilis ad teſtificandum in genere. ff. de queſtio. l. i. §. qōne. Recitat alios dicere ꝙ etiā poteſt querer an ſit liber: vel ſeruus. Inno. de elec. ꝓudum. dicit ꝙ de crimine interrogatus reſpondere non cogitur: ſi penitentiam egit: ſi non egit penitentiam reſpondere cogitur: ⁊ hoc quia ꝓmo caſu non repellitur a teſtificando ꝓpter crimen. de teſti. teſtimonium. Dicit ſi queritur an debeat iudex ex ſe inquirere de habilitate: vel inhabilitate teſtis: an ſit habilis ad teſtificandum: dic ꝙ ſic: quando eſt ignotus: vel ſuſpectus: vt no. Joan. in dicto c. querendum. Inno. de accu. inqſitionis: ⁊ queret ab aliis vt ibi dicit Inno. ⁊ ſummatiz. ſ. ſine ſolēnitate. ij. q. vij. terminationes ſequit: ⁊ c. querendum. Si eſt notus non habet inquirere: quia de quolibet noto preſumendum eſt bonum: niſi aliud probetur: de preſumptione: ⁊ no. Innocen. ⁊ Joan. in loco preallē. Si queritur an iudex debet interrogare teſtem. Si queritur an poſſit interrogare in genere: an poſſit eſſe teſtis ⁊ poſſit interrogare: vt no. Jo. in. d. c. querēdum. Si queritur an poſſit interrogare de his que habentur in. l. iiij. ff. e. ⁊ in. c. ſi teſtes. iiij. q. iij. Glo. dicit hic ꝙ interrogari poteſt: an ſit decurio: vel plebanus: an honeſte: an inculpate vite: an ſit notatus: vel reꝑhenſibilis: an locuplex: an egenus: an lucri cauſa faciat. ⁊ an inimicus: vel amicꝰ: dic de aliis inhabilitatibus a crimine poteſt interrogare: ⁊ reſpondere tenet: ⁊ hec eſt concluſio ſpe. in ſpe. de teſte. §. iam de interrogatis ad fi. ver. porro vbi enumerat multas interrogationes: ad q̄s reſpondere tenet: poſtea ponit clauſulā ꝙ ad oēs que reddunt inhabilem: Si non interrogetur de crimine: an de illo poſtea ſpecifice interroget dubitat. Inter ceteras autem aſſignat vnam: vt interrogetur an verba

mala habuerit cum aliqua ex partibus. Item de ſua etate. Item an prece vel precio ſic teſtificetur: an cauſa lucri: vel dãni: an ſit inimicus: vel amicus: an alteram partem magis diligat: ⁊ quaȝ vellet obtinere. Item addit de honeſtate: ⁊ ſic practicatur: puto etiã interrogare an ſit diues vel pauper: dicit tñ ꝙ hic reſpondere nõ tenet̃: niſi ſit euidens pauptas: .l.ij.C.quando ⁊ qui.quar.pars.de ibi Ioã.an.poſt Guil. de ſuza.concludit: ꝙ põt interrogare: ⁊ reſpondere tenetur ad oia: que ſuam turpitudinem nõ detegant: ſed ad illa que ſuam turpitudinẽ detegunt: rñdere non tenetur: vt crimen: infamia: excõmunicatio: ⁊ ſi̇̃lia: ſecus de paupertate: dicit tamen ſpe.ꝙ licet teſtis non teneatur reſpondere: pars cõpellitur: quia iuramentum calũnie ad hoc eum aſtringit: cum iuret non onerare aduerſarium.C.de iura.calũ.auc̃.in hoc ſacramẽto. Igitur de ſua ⁊ teſtis in famia reſpondere tenetur.de crimine autẽ põt interrogari ⁊ in genere: ⁊ in ſpecie: ſm Hoſti.hic: ⁊ Inno.de accu.inquiſitiõis. Si queritur an iterrogare teneatur. Rñdetur ſi crimẽ eſt occultum non artatur reſpondere: ſi eſt publicum ⁊ famoſum ſm quoſdam artatur reſpondere: ſed non placet hoc Innoc.ſ̃.de confeſ. .c.ij.vbi dicit indiſtincte eum non artari rñdere: ſiue ſit famoſum: ſiue publicum: ſiue notorium: ſiue occultum. Fallit ſm Hoſti.quãdo queritur de facto principaliter in iudicio: in quo particeps fuit ⁊ ſic interrogatur de facto ſuo: ſuper eo: ſuper quo rñdere tenetur: de elec.per inquiſitionem: ⁊ c.ij.de confeſ. ⁊ hic tenet Vm.de teſti.teſtimonium: ſed hoc non placet Inno.in.d.c.ij.nec finaliter in hoc perſiſtit Hoſti.hic. Nõ ob.ſi dicatur: ꝙ vbi contra aliquem agitur accuſando: vel inquirendo: vel excipiendo contra iudicandũ: ꝙ reſpondere tenetur poſitioni criminoſe: ꝙ publice ſit cõuictus: vel deprehenſus in delicto: vel cõfeſſus: vel infamatus: ⁊ ſi non ponatur in poſitione publice cogetur reſpondere: quia ſi poteſt ei indici purgatio: in qua oportet per ſuum iuramentum ⁊ cõpurgatorũ purgare: ⁊ negare ſe cõmiſiſſe vel fateri.ii.q.v.pſbyter: multo fortius poterit indici: vt verbo ſimplici reſpondeat poſtq̃ȝ enim preciſe non cõpellatur cauſatiue: vt habeatur pro confeſſo: vel ſuſpẽdetur: quia vanum videtur non purgare ſe ſimplici verbo: qui ſe purgare debet: ⁊ cum multis iuramẽto: quia illud procedit quando agitur contra eum directo: hic quãdo excipitur cõtra teſtẽ: que oppoſitio plus eſt contra partem: q̃ȝ contra teſtem: ⁊ q̃ de hic non agitur: nec ſuper hoc iurauit: nec etiam ſic prodere debet.ij.q.i.in primis. Item quia contra iſtuȝ non agitur vt denuncietur boni teſtimonij: ſed vt repellatur a teſtimonio vel accuſatione: ⁊ propter primum tm̃ indicitur purgatio.ſ.de pur.ca.ex tenore: nec ob.c.ij.de confeſ.quia ibi Reſpondet quia noluit: nõ quia cogentur: ⁊ ſic põt reſponderi ad.c.per inquiſitionem.de elec.de accu.inquiſitioni nõ ob. iura all'.in glo.inquantum dicũt de accuſatione: quia aliud in accuſatione: aliud in teſte: ratione iam dicta. Item nec iura illa debent teſtem cogere reſpondere vel accuſatorẽ. Nõ ob.iura inquantum dicũt de ordinando: quia nec ordinandus debet omnia ſua crimina ꝯfitere: de quo dic vt de elec. dudum concor.c.inquiſitionem de accu.patet.l.di.ex penitenti.l.tamẽ illa que ordinis exceptionem habet. Item licet impluribus ſit ſimilitudo: non tamen in omnibus: nec in hoc: cum in ordinatione hoc ſpeciale ſtatutum ſit ꝓpter periculum anime. Tertio eſt dubium an ſi iudice: q̃ꝙ de facto: interrogante: teſtis reſpondeat: ſibi preiudicetur: vt repellatur: videtur ꝙ ſic per dictum.c.cum ſuper.de confeſ. ⁊ de elec.per inquiſitionem. In contra.videtur ei nõ credẽdum: quia ſuper hoc non iurauit.ſ̃.de teſti.c.de teſtibus.dicit Inno.in.c.inquiſitionis ꝙ creditur ei: non vt teſti: vel iurato: vȝ tamen quia in hoc magis eſt ei credendum: tanquã melius informato: qui de ſe melius nouit veritatem q̃ȝ alter: vel ſecundo vt no.Inno.in.c.cum ſuper cum dicto.c.inquiſitionis: ꝙ ei creditur tanquã teſti: quia teſtis qui iurauit ſuper principali dicere veritatẽ: non dicitur iuraſſe ſup omnibus appenditijs: ſicut eſt iſtud ꝙ reſpondeat an ſic interroget teſtes.ſ̃.de offi.dele.preterea.ff.de iur̃.om.iudi.l.ij.naȝ cum iudex debeat ab alijs inquirere an ſit liber: an bone fame: ⁊ multa alia circa perſonã teſtis: vt in iuribus all'.i glo. licet teſtis non teneatur reſpondere: tamen ſi reſpondit tanquã hic ſit de acceſſorijs teſtimonij: vȝ teſtimonium: vt hic in .c.ij.de confeſ. ⁊ dicto.c.inquiſitionis: vel inquantum teſtis atteſtatur inter alios teſtes: ⁊ exigitur ꝙ ſit iuratus: inquantum contra ſe dictum eius non eſt teſtimonium: ſed confeſſio: que non exigit formã iuramenti: ⁊ ſic ei preiudicat: ⁊ ſic poteſt intelligi Inno.in dicto.c.inquiſitionis ad fi.glo.ad hic ꝙ ipſe no.in.c.veniens.ij.de hac materia habetur.ij.q. vij.querendum.viii.q.iii.artaldus: per Inno.vbi etiam dicit quid de ordinato: ⁊ accuſante: de elec.dudum: de confeſ. .c.ij.de accu.inquiſitionis in ſpe.de poſiti.§.ſeptimo.verſi. xix.in ſpe.de teſte.§.iam de interrogatorijs ad fi.verſi.ſed numquid. ¶ Quero an exigitur ꝙ teſtes cognoſcant litigantes: pro quibus: ⁊ contra quos teſtificantur: ⁊ an exigitur ꝙ cognoſcant contrahentes: glo.dicit ꝙ ſic: alias nõ videtur ꝙ congrue teſtificari poſſint.in auc̃.co.titu.glo.i.in auc̃.de fide inſtrumẽ. ⁊ cau.circa prin.ẽt ſi nominatim non cognoſcant ſed ſic ſi preſentẽtur: dicit glo.ꝙ partes ſunt teſtibus exhibende vt eas cognoſcant: ⁊ in eadem forma ⁊c̃. .ff.ad exhiben.l.ſed ⁊ ſi quis.§.iul'. ⁊ hoc frequenter fit: precipue vbi factum eſt ſuſpectum. Io.and.remittit ad no.per ſe.in.co.titu.§.i.ver.teſtium autẽ: ante prin.ver. Item ꝙ nõ prohibet. Vbi dicit ꝙ ſi queritur an debeant teſtes deſcripti in inſtrumento cognoſcere partes.dic ꝙ ſaltem vnus cognoſcere debet: ⁊ ſtatutum eſt de hoc hic: ſi queritur an debeant cognoſcere partes inter quas teſtificantur dic ꝙ glo. dicũt ꝙ ſic vt hic: ⁊.l.iii.§.i.ff.de teſti.dic ꝙ ſi is qui deponit deponit ſuper facto ab vtraqȝ parte oportet ꝙ cognoſcat vtranqȝ partem: a qua actus eſt factus: vt dicta.l.iii.§.i.no. glo.immo in perſonali etiam exigit ꝙ cognoſcat vtranqȝ partem in reali ſecus: hic vera quo ad teſtes: qui deponunt ſuper principali: nam ſi deponerent ſuper etate alicuius incidentis in perſonali: ſufficeret ꝙ cognoſceret perſonam illam de cuius etate dubitatur. Si autem non reſpiciat factũ alicuius partis: non eſt neceſſe ꝙ cognoſcat aliquem: vt ſi peto quanto plus valuit frumentum a tempore more: ſuper tali extimatione: deponere poſſunt teſtes perſonas non cognoſcentes: de quo per Ioan.iiii.q.iii. Item in criminali. Si ergo factum applicatur ad perſonas ambas: vel qualitas: vel id ſuper quo ꝺponitur: oportet ꝙ omnis cognoſcat: ſi ad alterum vt illum: ſi ad neutrum non oportet vt cognoſcat. ¶ Quero quare exigitur ꝙ teſtes interroget̃ de tẽpore.dicit glo.quia ſi diſcrepant: ſiue in loco: ſiue in tẽpore: non probant.iii.q.ix.nihilominus. Inquantuȝ glo.dicit diuerſitatem in tempore annullare dictum teſtis.dic ſi actus eſt iterabilis: diuerſitas in tẽpore: concludit diuerſos actus: ideo teſtes non contradicunt: ſi actus non eſt iterabilis: ſi diſcordãt in tempore concluditur ꝯtrarietas: de quo.iii.q.ix. nihilominus. Nunquid autem ꝙ de tempore deponant: an ſit de ſubſtantia ad validitatem teſtimonii: communiter concluditur ꝙ de qualitate temporis: an eſſet nubiloſum vel ſerenuȝ: non eſt neceſſe ꝙ deponatur: ſaluo niſi propter ſuſpitionem: hic interrogatio fieret ad cautelã: vt dicit glo. hic: ſi de tempore.c.de quota temporis: vt qua die: ⁊ quo anno: ſi tempus eſt de ſubſtantia eius de quo agitur: oportet ꝙ de tempore deponãt: ſi non eſt de ſubſtantia tunc oportet conſiderari ꝙ non eſt neceſſe ꝙ deponãt de tempore. Si tamen de tempore interrogentur: ſi diſcordent: ſi ambo vel omnes determinent certum tempus non probant: quia vel ſingulares ſunt: ſi actus eſt multiplicabilis: vel contradicũt: ſi actus non eſt iterabilis. Si reſpõdent de tempore minus determinato: alter non determinat certum tempus: quia dicit ꝙ fuit tali die: vel alia: tunc reducuntur ad concordiam: vt dicit Inno.ſ.de accuſa.qualiter.ii. Si tamẽ omnes detẽ

poꝛe interrogati nihil reſpondeant:eſt ſuſpitio ꝯtra teſtes:
vbi perfecte probant:vt dixi.§.eo.ex tenoꝛe:ꝛ no.in ſpec.de
teſte.§.iã de interrogatoꝛijs.ver. Itẽ queritur:de hoc per
archi.iij.q.ix.nihilominus:ꝛ dicto.§.de interrogatoꝛijs.§.
Item de tẽpoꝛe:ꝛ ver.ſe.ff.e.l.ob carmen.in glo.fi. Eſt ta
men aduertendum ꝙ teſtes plus veriſimiliter recoꝛdãtur
de loco:ꝙ̃ de tẽpoꝛe:q2 tẽpus de facili labitur a memoꝛia:
vt dicit Inno.in dicto.c.qualiter:ꝛ ſpe.in loco preall e. Itẽ
ꝛ vt ibi dicit Jo.an.in addi.in loco preall e. Idem eſt dicen
dum vt ꝓpter ſuſpitionez etiam poſſint iterrogari de die:ꝛ
hoꝛa.ꝛ ſi vnus teſtis deponat de hoꝛa:alter de die:ſed nõ de
hoꝛa:ad cõcoꝛdantiam ſunt reducendi:vt no.in locis preal
le.per hoc eſt expeditus vnus modus intelligendi:vt ex tẽ
poꝛe.i.tẽpoꝛis circunſtantia:quo factum teſtificatus eſt:co
gnoſcat fidem teſtis:poteſt etiam exponi vt ex tempoꝛe al
legetur fides.i.ex moꝛa teſtificandi:nam ſi tardeꝛ ꝛ cogitã
do reſpondet:ſuſpitio eſt ꝙ non dicat verũ ſubornatus.iiij.
q.iij.§.Item teſtibus:ꝛ.c.conſiderandum vbi illud no.per
hec dicit Jo.v.q.v.§.ſed ꝛ aliud:ꝙ ſi teſtis nimium cito re
ſpondet:eſt ſuſpectus:ſi tardet in reſponſione etiã eſt ſuſpe
ctus:debet ergo eligere medium.l.vi.ponderet.de quo.v.
q.v.illi qui per pau. ¶ Quero quid ſi ꝓpter ĩpedimentũ
partis:teſtis non põt in iudicio veritatem dicere. Dicit glo.
ꝙ videt̃ ꝙ debeat haberi pro ꝓducto:cõtra illum:qui fa
cit illum impedire:ꝛ conſentit:quia ſi velit ꝓhibere ne tali
mõ ĩpeditur:bene poſſet.I.c.cõſtitutus.iij.q.vij.§.ſi quis au
tẽ. Incõtra.arguit glo.i.q.iiij.q2 preſulatus. Hoſti.dicit ꝙ
ſi principalis:vel alius:eo mandante:hoc facit:habetur pro
ꝓducto:ar.ff.ſi quis cau.l.ij. Idẽ ſi fiat per aliũ amicũ prin
cipaliter:ipſo principali tacẽte:ꝛ diſſimulante:ar.de ſymo.
veniens:ꝛ.c.a nobis:ſecus ſi hoc fiat ab inimico:vel etiam
amico:ipſo ſine fraude ꝯtradicẽte:vt ibi:ꝛ dicto.c.q2 ꝑſula
tus.ff.q ex ca.in poſ.ea.l.pe.ꝛ adde ꝙ dicet̃.I.c.cõſtitutus.i.
Idem tenet Cy.in.l.ꝓuidẽdũ.C.de poſtu.poſt Rycar.de
malũ:all̃.C.de proba.l.ſi de poſſeſſiõe:per que dicit ꝙ ſi ali
quis nihil ſubtrahit ꝓbationez:teſtes corrũpendo:vel cum
eis hac de cã inimicitias cõtrahendo:cãm perdit.ff.de iure
fiſ.l.iij.§.i.ꝛ.I.c.conſtitutus.ꝛ.c.intimauit:ꝛ de teſti.co.pue
nit:ꝛ.ff.de qõ.l.i.§.ſeruus. ¶ Quero quãdo dicat̃ multi
tudo ineffrenata. Glo.dicit ꝙ quando ſunt.xl. Glo.dicit
attendi debere qualitatẽ ꝛ quãtitatẽ cauſe:ꝛ ſm illam arbi
trabitur iudex:per hoc Vin.repehendit dicentes:hunc nu
merũ oꝛdinariũ a iure ſtatutum cuilibet producenti teſtes:
niſi eniz iudex moderetur:producat quot vult:facta mode
ratione:producat quos melius ſcire credat:per decre.dicit
Jo.ꝙ p clauſulã quidã alij:quidã dicunt poſſe conuenire.
xl.ſed dicit ꝙ nõ bene adaptatur:quia facilius examinant̃
multi teſtes:ꝙ̃ conueniantur plures rei:vel ꝙ̃ vna cauſa ex
pediatur.idem Vin. ¶ Oppo.ꝙ non poſſit habere ratas
atteſtationes in alio iudicio.I.c.ꝑſtata. Sol. dicit glo.ꝙ
foꝛte poterit habere ratas ſm diſtinc.illius.c.vt ſi concoꝛ
dant habeant:ſi non cõcoꝛdãt ꝛ moꝛtui ſunt teſtes:cõpellit̃
habere ratas.alr̃ nõ:ſed videt̃ ꝙ nõ ſit neceſſe ꝙ habeant
ratas:q2 valent atteſtationes ĩter eaſdẽ ꝑſonas.I.c.cuz cãm.
Secũdo ĩtelligunt aliqui:ꝙ altero reſpectu nõ valebant at
teſtationes:q2 foꝛte fuerunt hec atteſtationes recepte ab ar
bitris:vel foꝛte fuerunt delegati:ſed non valuit receptio:q2
ꝓceſſerũt duo:ſine tertio delegato collega:vel alter eoꝛum
fuerat recuſatus:ſm vin. Tu dic ꝙ cõtrariũ loquit̃ de pu
blicatis:hic de non publicatis:quo cãu ſtãdũ eſt dicto glo.
quicquid ſenſerit Bar.in.l.ij.ff.iudi.ſol. Dixi.§.eo.cauſaz
ꝛ dicã.I.c.albricus:ſm hoc ratificare poſſunt atteſtationes:
que non valent:non ſolum per expreſſum conſenſum vt h
ſed etiam tacitum:ſm Inno.all̃.iiij.q.iij.ſi quis teſtibus.I.
c.tuis ꝛ.c.ꝑſtata:ꝛ.c.conſtitutus:ꝛ.I.c.ſignificauit.in glo.
dicit verũ hoc no.ſecus dicit in lit.conte.ꝛ in alijs:que ſunt
de ſubſtantia iudicij.quia talia nõ poſſunt ratificari:vt no.
de libel.ob.c.i.de lit.cõte.c.i.de offi.dele.de cauſis:ꝛ.c.pru

dentiam.§.ſexta.Atteſtationes autem vires ſumunt ex pa
ctione partiũ:ita ꝙ ſi ab alternatiua opponatur ꝙ in hoc iu
dicio producte non ſunt:talẽ exceptionem tollit replicatio
peccati:vt pz in iuribus preall e.ff.de re iudi.l.ſi conuenerit
.ff.de no.op.nun.l.i.§.ꝛ poſt operis:ad hoc ꝙ no.de pac.c.
.i.ꝛ.iij.Ex hoc infert:ꝙ quãuis ille cui eſt cõmiſſa receptio
teſtiũ:nõ poſſit ipſam de iure alteri cõmittere:cũ ſit ſibi cer
tũ ꝛ nudũ officium cõmiſſum:cõſenſu tñ partiũ etiam taci
to:talis cõmiſſio ratificari põt:dũmodo nõ obſtet erroꝛ iu
ris vel facti:vt patet ex premiſſis:ꝛ in eo ꝙ no.§.de offi.de
le.q2ſi:ꝛ.I.de re iudi.cũ bertoldus.I.c.veniens:quidã tamẽ
ſm Inno.dicũt ꝛ foꝛte bene:ꝙ cõſenſus ptium tacitus non
ſufficit:q2 quãdo ꝑſumuntur tacite cõſentire preſumitur ꝙ
iudex magis rõne ſue iuriſdictiõis hoc faciat:ꝙ̃ ꝙ velit ſe
ex pacto obligare. Iudex aũt ratione ſolius ſue iuriſdictio
nis facere põt:dũmodo ſaltem tacite conſentiant ar.de offi.
dele.prudentiaz.§.ſexta:ſm Inno.ꝛ Hoſti. ¶ Quero an
ante publicationem atteſtationũ poſſint teſtes ijdez repeti:
Lau.ꝛ Jo.dicunt ꝙ repeti poſſunt:vt addant:q2 foꝛte tunc
oĩa non habebant in memoꝛia.Ja auc.c.§.quia vero multi
.ff.de qõ.l.repeti:ꝑhĩt etiaz repeti vt coꝛrigant erroꝛẽ ſz eos
ſed hoc nõ placet glo:quia hoc debẽt facere incõtinẽti:non
ex interuallo.I.titu.i.preterea:ꝛ.xxxv.q.vi.de parentela.
¶ Querit glo.quid ſi teſtis ꝑmo ductus in iudicio.ꝛ ſecũ
do ante publicatas atteſtationes reprobatus:dicit cõtrariũ
eius ꝙ ꝑmo teſtificatus eſt:dicit glo.ꝙ nõ vz dictũ ſuũ:nec
credit̃ ei:ar.I.c.cũ in tua:niſi foꝛte ita eſſet ꝙ prioꝛes atteſta
tiones nõ valuiſſent:puta ab eo recepte:qui nullaz habebat
iuriſdictionẽ:ꝛ que potius pro non ſcriptis debent haberi:
nec debẽt publicari:ſed potius incidi.De hoc.I.c.cuz in tua
ꝛ.I.c.ſe.in glo.pe.ꝛ in ſpe.eo.ti.§.i.ver.quid ſi idem teſtis:ꝛ
ſe.vbi idẽ ad litteram dicit ꝛ facit finis huius glo.ad.q.de
illo qui coꝛã nõ iudice:qui tñ putabatur iudex:falſum depo
ſuit:ad ꝙ facit ꝙ no.in regula non eſt ſine culpa.de re.iur.
lib.vi.ibi Jo.an.dicit eũ de falſo teneri:qui depoſuit nõ iu
ratus:ex quo ſua extrinſeca:alr̃ extrinſeca foꝛma depoſuit
vt teſtis:per.l.ſi quis legatuz in prin.ff.de fal.ſecus ſi non in
foꝛma teſtimonij depoſuit:q2 tunc non punitur de falſo:vt ſi
priuatiz hic dixit extra iudiciũ tabellioni. Si hoc tunc dixit
ad preiudicium alterius tenetur ciuiliter illi.ff.de fal.l.fal
ſus.§.ſi quis in ꝑſonaz.Bar.idem tenet.in.d.l.ſi quis lega
tum:q2 teſtimoniũ habet foꝛmaz teſtimonij:ex eo ꝙ depoſuit
in iudicio:licet nõ iuratus:cũ iuramentuz non ſit de foꝛma:
ꝙ patet:quia põt remitti a partibus:per que dicit ꝙ ſi teſtis
extra articulũ depoſuit:quia tunc viciatur teſtimonium:eo
quia deponere videtur nõ iuratus:ad hunc punitur de falſo.
Ex predictis patet decidendũ:ꝙ quãdo deponit coꝛam
incõpetenti iudice:quia tunc perinde eſt ac ſi extra iudicium
deponeret:ꝙ non punitur de falſo:vt dixit glo.ꝛ bene:quia
nullitas concernit ſubſtantiam teſtimonij. Dicit tamẽ ſpe.
in ti.de teſte.§.i.ver. Item ꝙ aliquid:addidit de ſuo:ꝙ ſi te
ſtis in dicto ſuo aliquã annectit falſitatẽ etiam ſcienter:nihil
hominus vz eius depoſitio:dũmodo falſitas illa non tangat
ſubſtantiã:vel circumſtãtias negocij:ſuper quo deponit:vt ſi
dicat cõtrahentẽ eſſe aliunde ꝙ̃ ſit:vel alterius eſſe affinem:
ꝙ̃ ſit:officium eniz teſtis non cõſiſtit in his:quia nil facit:vn
de ſit contrahens:vel quotiz ſit affinis:ꝛ in ſimilibus.dicit
Joan.and.puta ſi interrogat cuius capelle ſit diceris in qua
conficiatur inſtrumentum:ſicut accidit de ſua:notarius ſcri
pſit cauſa in parrochia ſancti proculi:cum ſit in parrochia
ſancti Jacobi. Joan.and.ibi remittit de teſti.fraternitatis:
ꝛ hec ſufficiant.

Eniens.

Ubi variat̃ modus agen
di in atteſtationibus:ſup
eodẽ capitulo:teſtes producere licet:ꝛ ſunt tres
partes. Prima ponit oꝛdinem proceſſus:ꝛ di
ſputationem partium ſuper receptione teſtium. In ſecũda
papa interloquitur.ibi.nos igitur. In tertia cauſam cõmit

tit.ibi.quo circa mandamus quatenus. ¶ No.i.ꝙ ſenten-
tia põt pro parte executioni mãdari: ⁊ no. practicã ſuper exe
cutione ſententie. ¶ No.ij.ꝙ ad proſecutionem appella-
tionis nõ admittitur quis: niſi habeat ſufficiens mandatum.
¶ No.iij.tertiũ pro ſuo intereſſe cõparentẽ appellatione
pen. a principali iterpoſita: poſſe ipedire executionẽ ſenten-
tie: ſi doceat de ſuo intereſſe. ¶ No.iiij.practicã admitten
di cõparentẽ pro ſuo intereſſe: q2 ante omnia eſt diſceptan-
dum an ſua iterſit vnde oꝫ ꝙ incõtinenti doceat de ſuo ite-
reſſe qñ ſe opponit executioni ſnie: ⁊ ſũmariꝫ examinari oꝫ ite-
reſſe quo aũt ad modũ procedendi: oꝫ ꝙ probet: aut per te
ſtes: aut per iſtrumẽta: ⁊ dẽbet iudex interloqui ſua itereſſe:
⁊ ſe opponere poſſe. ¶ No.v.ꝙ plena pbatio in ſũmario
iudicio: nõ prodeſt in plenario: ↄtra Butri.in.l.ab hoſtib⁹
§.ſed ꝙ ſimpliciter.ff.ex qui.ca.ma. ¶ No.vi.ꝙ publica
tio atteſtationũ in ſũmario iudicio: nõ nocet qñ teſtes poſ
ſint produci in plenario: ⁊ hoc q2 non obſtaret ſnia: non ob
ſtabit ergo publicatio. ¶ No.vii.ꝙ atteſtationes recepte
in ſũmario iudicio: nõ pſunt in plenario: niſi a partibus ap-
probent: ⁊ ꝙ atteſtationes recepte in ſummario: pſit in ple-
nario iudicio vt proſint ⁊ noceant approbari. ¶ No.viii.
ꝙ tertio pro ſuo itereſſe cõparente: ⁊ executionẽ ſnie ipediẽ
te: app.pen.cũ eo lis eſt cõteſtanda: ⁊ oꝫ fieri tam ſuper ele-
ctione: vel iure cõpetentiꝗ ſuper ſnia. ¶ No.ix.ꝙ publi
catio atteſtationibus in iudicio ſũmario: nõ pſit teſtes reci-
pi in plenario niſi atteſtationes a partibus approbentur.
¶ No.x.ꝙ approbatis atteſtationibus in ſũmario rece-
ptis: ptea in pſonas vel dicta opponere nõ pñt: niſi proteſtẽ
tur. ¶ No.xi.ter.qui in repulſiõe probandi per teſtes: põ
derat diſcere teſtificata: licet cõiter textus ponderẽt publi-
tionẽ. ¶ No.xij.ar.pro ⁊ ↄtra ꝙ veris atteſtationibus in
ſũmario iudicio receptis: illas approbare videẽ i plenario:
ex quo vtitur eis in plenario. ¶ No.xiij.ꝙ illa que in ca
pitulo aguntur coniter ignota ſint extrinſecus de capitulo:
q2 occulte aguntur. ¶ No.xiiij.ꝙ ad cautelam excõicati
abſoluendi ſunt: ꝓpter munus teſtificandi: ⁊ vẽ ꝙ excõica
tus repellitur ab officio teſtificãdi: quid de ſuſpenſio vide
Hoſti.ſ.de accu.olim in prin.de excep.apoſtolice: ⁊ in ſpe.
eo.ti.§.i.ver.quid ſi de ſuſpẽſo.ix.coll.legam expediendo
tex. ⁊ glo.per ptes. Primo circa petitionẽ archi.ſup hac
prima parte doc.nihil ſcribũt: vſqꝫ ad glo. ¶ Venio ad ſe
cundã vſqꝫ ad.ver.cũ aũt vſqꝫ ad.ver.p.ſubdia. ¶ Opp.
ꝙ debuerunt admitti pcuratores: q2 recte opponebãt ſen
tentiã nõ mãdari executioni: vtpote appellatiõe ſuſpenſaꝫ:
q2 ex hoc ſuſpendiẽ executio.C.ſi ex fal.inſtru.l.vlti. Sol.
faciẽdũ: ſed fuerũt repulſi ex altero capite: q2 non erant legi
time cõſtituti: q2 cõſtituti ab excõicato: vt pꝫ ex antiqua: nõ
placet hoc Inno: q2 excõicatus põt eſſe in iudicio appellan
do ⁊ ſe defendẽdo: de excep.cũ inter.⁊ de iudi.itelleximus:
opponebat ergo ꝙ pcuratores erãt excõicati: vel illegitie
cõſtituti: vel ſm Hoſti.non faciebãt fidem de mãdato: nec
cauebant: vel negabatur inſtrumentũ procurationis manu
publica cõfectũ: vt pꝫ ex integra ſm ꝙ dicit glo. ¶ Venio
ad oppoſitionẽ tertij in.ver.p.ſubdia.vſqꝫ ad ver.lite igiẽ.
¶ Opp.ꝙ nõ fuerit neceſſaria aliqua interlocutio: ex quo
nõ negabatur ſua itereſſe. Sol. dic ꝙ imo opponebatur:
⁊ hoc cõprehendebaẽ ſub deciſa: q2 opponebaẽ ꝙ ſua non
itererat: cũ non eſſet clericus: nec canonicus: nec de canus
electus: ſm ab. ¶ An aũt exceptio tua non itereſt: poſſit op
poni poſt lit.ↄte.de hoc per Inno.de accu.ſup his ⁊.ſ.c.ex
parte ade.in.i.glo. ¶ Oppo.ꝙ nõ artetur opponẽs ſe ele
ctioni probare ſua intereſſe: quia quilibet de populo admit
titur: vt de accu.ſuper his. Sol. dicit Innoc.ſi quis ſe op
ponit electioni vel confirmationi: an artetur ad probandũ
ſua intereſſe opi.ſunt de quibus.de elec.vt circa.lib.vi. ⁊ di
cto.c.ſuper his de accu. ⁊ ſi teneatur opi.ꝙ nõ ſit neceſſe do
cere de ſuo intereſſe: tunc ad contrariũ reſpondeꝫ ꝙ hic non
oppoſuit ſe electioni ſed ſententie cõtra quã quis nõ admit
titur: niſi doceat de ſuo intereſſe. ¶ Opp.ꝙ non impediat
comparens pro ſuo intereſſe executionem ſententie: niſi ap
pellet: vt de re iudi.cum ſuper. Sol. dicit Inno.ꝙ hic nõ
dicitur ꝙ impediaẽ executiõi ſnie: licet admittatur ad pro
ſecutionem cauſa: ſed dic ꝙ licet non dicatur expreſſe: ſatis
tamẽ hoc videẽ dictuꝫ tacite: vt ex quo conſtat ꝙ ſua inter-
eſt: nõ mandetur ſententia executioni: ſed retardetur: q2 per
ſententiam nõ debet fieri pẽiudicium abſenti: ⁊ ignoranti.ff.
de mino.l.etiam.§.ſi.C.res inter alios ac.in rubro ⁊ nigro.
Ad cõtra.reſpondet Inno ꝙ ibi lata fuit ſententia: preſen-
te tertio: ⁊ ſciente: ideo niſi appellet nõ impedit executionẽ:
quia ſententia ei preiudicat: ſine lata fuit etiã ignoranter: ſed
certe ibi nec ſententia preiudicabatur quo ad proprietateꝫ:
vt littera dicit: q2 non habuit poteſtatem ſubiectus rem de-
ducẽdi in iudicio: ad preiudicium dñi: ideo ſi dicũt hoc ſpe
ciale in beneficijs: vt ſe opponẽs ipediat: q2 in eorũ electio-
ne eſt opponere ſe ad illam ipediendaꝫ.ff.de re iudi.a diuo
pio.§.ſuper rebus ⁊.§.rerũ: ſm Inno. Hoſti.remittit de in
inte.reſti.ſuſcitata: ⁊ per Jo.an.de re iudi.c.ſi.tu dic cũ In-
no.aliquo addito: quãdo tertius apparẽs pro ſuo intereſſe
appellat a ſententia: ꝙ põt ⁊ ꝓpter ſolũ pẽiudiciũ executio
nis: vt impediat executionem: vt dicto.c.cũ ſuper: ⁊ quõ tũc
proſequatur appellationẽ habebitur.in.d.c.cũ ſuper: quan
doqꝫ tertius cõparens proſequiẽ appellationẽ per principa
lẽ interpoſitã: ⁊ adhuc ipedit executionem: vt hic: hic enim
pſequebatur appellationẽ ꝙ pꝫ: quia hic fuit facta lit.con
te.ſuper ipſa ſententia: ⁊ pnũciatũ ſuper principali: ⁊ incidẽ
ti.ſ.ſententia. modus autẽ procedendi datur tunc per hanc
decre. q2 habebit ſũmarie docere de ſuo intereſſe: vt legiti
met pſonãtaꝫ ad impediendũ executionẽ: ꝗ ad proſequẽ
dũ iudiciũ: ⁊ ſiquidem intenderet ſolum ipedimẽtuꝫ execu
tionis ſententie: ſufficeret ꝙ probaret de iure ſuo ſũmarie:
quo ad cõmodũ probandi: ſed quo ad probationes opor-
tet ꝙ ſint plene: ſed ſi vltra hoc intendit vt pnuncietur ſuper
iure ſuo: ⁊ ꝙ pronuncietur ſuper ſentẽtia: vel nullitate: opor
tet ꝙ cũ eo ſup vtraqꝫ lis cõteſteẽ: ſit ergo cautus ſimili p-
nunciationi: ꝙ ſi petat: ⁊ litẽ conteſtetur: qñqꝫ tertius cõpa
rens pro ſuo itereſſe non ſuſpendit ſniam: nec ſuſpenſa pro-
ſequitur nullitatem: nec quo ad ſe nec quo ad illum: contra
quẽ eſt lata: vt q2 dicit conſtat illã latam ↄtra eũ: qui habuit
poteſtatẽ ſe deducendi in iudicio ad ſui pẽiudiciũ: eo ſcien
te: vt in caſibus.l.ſepe.ff.de re iudi. ⁊ in.c.pe.de re iudi. ⁊ tũc
cõparens nõ pro ſuo intereſſe: nõ ipedit executionem ſentẽ
tie: ſm doc.hic qñqꝫ cõparens cõtra ſniam pro ſuo intereſ-
ſe nõ cõtendit illã ſuſpenſam: non ſuſpendit illã: nec illaꝫ cõ
tendit nullã: ex pſona eius: contra quẽ eſt lata: cum dicit ſen
tentiã ſibi nõ preiudicare: vt q2 lata ↄtra aliũ: eo ignorante:
vel eo ſciente: quãdo nõ eſt talis pſona: que poſſit reꝫ dedu-
cere in modũ: ad preiudiciuꝫ ſuum: vt ſi mihi ſubditus: vel
colonus: agiẽ de re mea: de re iudi.cum ſuper ⁊.C.ſi per viꝫ
vel alio modo.l.ſi. tunc recurrenduꝫ eſt ad verba Inno.de
quibus facit feſtuꝫ Bar.in.l.a diuo pio: ⁊ tũc ſi petitur exe
cutio in alio quã ſuper quo eſt pnũciatum: vt quia lata ſen-
tentia ſuper quãtitate: i ſolutũ capitur res: quã alius pẽtẽdit
ad ſe ſpectare: ⁊ cõparens ipedit executionem: q2 oportet ꝙ
tunc fiat ſup hoc ſumaria cognitio: vt.l.a diuo pio.§.i.ff.de
re iudi.põt ergo pars docere de iure ſuo: ⁊ executioneꝫ ipe
dire. Si autem petitur executio ſuper re: ſuper qua eſt pro-
nunciatuꝫ: ⁊ res eſt vacans: quia adhuc tertius cõparens im
pedit executionem: q2 ſua intereſt ꝙ res remaneat vacans:
vt ante erat: nec grauetur onere probandi: ⁊ quia nõ eſt cui
caueat de re reſtituenda euincẽti. Si res eſt ab illo poſſeſ-
ſa: contra quẽ agitur: ⁊ tunc aduertenduꝫ ad modum com
parendi: ſi cõpareat vt principalis agens: ⁊ petens ab illo:
qui poſſedit non impeditur executio: quia hoc nõ intendit:
ſed fit executio pro primo obtinente: ⁊ ille cautionem pſtat
poſſidenti de re reſtituenda ſecundo cõparenti in caſum vi
ctorie: ⁊ hic eſt caſus in.l.ſi is a quo.ff.de rei vẽ. Si cõparet

per viam exceptionis:contra ſententiam admittitur:⁊ adhuc non impedit executionez:⁊ cauſa ſuo iure diſcutiſ:ſed pſtabitur cautio per petentẽ executionem de re reſtituẽda: in caſuz finalis victorie:vt dicta.l.ſi is aquo.ratio qꝛ ex quo res eſt poſſeſſa:ſua magis non intereſt ꝙ poſſideat primus vel ꝙ poſſideat ſecundus. Si res non eſt poſſeſſa ab illo cõtra quẽ obtenta eſt ſententia:ſed ab illo qui cõparet pro ſuo intereſſe:tũc fiat executio ad pĩudiciũ iñ eius:contra quez agitur:⁊ exceptum cenſetur pĩudiciũ tertij:de re iudi.cũ ſuper:⁊ no.Inno.vt lite non conte.qm̃.§.ꝙ ſi ſuper ad ꝙ.ſ.de reſti.ſpo.olim.i. ¶ No.hanc theoricam quã etiam repetit Inno.de re iudi.cum ſup ſiue pĩudicium:niſi appellet qꝛ:⁊ tunc impeditur etiam quo ad ſubiectum:vt in.e.cũ ſuper. ¶ Quero ad declarationem:qꝛ exigitur cõparentem pro ſuo intereſſe fundare intentũ ſũmarie:qualis erit hec ſũmaria probatio.dic ꝙ erit hoc in arbitrio iudicantis.Inno.dicit ꝙ vt admittatur ad diſcutiendum ius debet ſũmarie pbare:ſic ꝙ itereſt eius hoc diſcutere:nec queriſ quo ad hoc vt admittatur ꝙ probet ſe canonice electum:ſed electũ tantum:vt no.de re iudi.c.ij.in glo.ꝙ licet petens conformationem habeat pbare ſe canonice electuz:de elec.cum in cunctis:quo ad tempus autẽ erit ſũmaria:⁊ dicit Inno.ꝙ hꝫ erit arbitrarium:vt vſqꝫ ad octo dies:vel plures:nec expectare ꝙ requirat teſtes de vltramon.de reſtitu.ſpo.liꝫ ad ſi.dicit Bar.ꝙ ſũmarie eſt quãdo nõ exiget plus ð tẽpore:quã exigeret executio:ſi plus:nõ diciſ ſũmaria.ff.vt in poſ.le.ſi is aquo.ibi Bart.⁊ in.l.a diuo pio.ff.de re iudi.in §.ſi ſup rebus:debet tamen quo ad probationis ſpeciem eſſe plena: qꝛ non ſufficit iuramentũ:licet quo ad probandi moduz ſit ſũmaria:patet hic quia pbat per teſtes vel iſtrumẽta. Glo. huius partis ſunt litterales excepta glo.in verbo admittere. ¶ Oppo.ꝙ proſunt teſtes recepti ex quo inter eaſdez perſonas ſunt recepti.ſ.e.co.cauſam. Sol.nõ proſunt:quia ob aliud probanduz fuerunt recepti ⁊ ad aliud modo agitur: qꝛ primo ad legitimandã perſonam:nunc ad finem obtinẽdi ſentẽtiam ſuper iure ⁊ itereſſe:dicit tamen glo.ꝙ licet ad aliud fuiſſent recepti:ptes poſſunt illos approbare:all.gl. .l.ſi.C.e.Idem Hoſti.ſm quez patet:ꝙ ptes minus ſufficientibus probatiõibus ſe ſubmittere poſſunt:de quo.ſ.c.proximo. ¶ Venio ad.v.littere igitur.op.ꝙ detur optio illi: contra quẽ teſtes producũtur:an illos velit approbare:⁊ nõ producenti.ſ.de teſti.preſentata.⁊.ſ.c.proximo. Sol.contra.procedit quãdo ſunt teſtes recepti ſuper principali:⁊ lit. conte.hic nõ ſuper principali:ſed ſũmario:qꝛ primo caſu tenet mero iure receptio:quo ad ſententiam ferendã diffinitiuam:ſecũdo non:nam hic inquirebatur in primo ſũmarie: quo caſu leuior exigitur probatio:qꝫ in ſecundo:per que dicebat hic Pe.⁊ Ab.ꝙ ſi tunc voluiſſet reprobare teſtes:nõ potuiſſet:quo ad perſonas:vel dicta.C.de edi.di.adri.tol. .l.ſi.de re iudi.cuz bertoldus.no.bene:⁊ hoc etiam probat tex.hic:ꝙ in ſũmario iudicio ad legitimandam perſonam: non admittitur receptio teſtium reprobatoria:ꝙ bene no. ¶ Oppo.ꝙ bona fuit allegatio:ꝙ hic viſus fit:vt eos vere poſſit repellere.iiij.q.iij.ſi quis teſtibus.xix.di.ſi romanoꝝ. Sol.ad validitatem atteſtationuz:non ſufficit conſenſus vnius:quia eſt neceſſe tunc venire cõſenſuz ambarum partium:vel ſecundo viſus eſt non ad plenaz:ſed ad ſemiplenaz probationẽ:⁊ talis viſus nõ ſufficit:vt videantur approbare in pleno iudicio vt ſic poſtea nõ liceat producere teſtes:vel forte dicebat falſum:qꝛ.p.ſubdit.in principali de illis atteſtationibus nihil allegat. ¶ Venio ad.ver.nos igitur:per hanc litterã patet:ꝙ in emergenti eſt pronũciandũ:de quo de or.cog.c.i.de tertio autẽ cõparente:pro ſuo intereſſe:an poſſit producere teſtes:ſuper articulis publicatis ꝙ no.hic Vin.dicit Io.and.ꝙ ponit ſpe.in ti.de teſte.§.ſatis vtiliter verſi.quid ſi aliud:hoc ſatis puto expeditum per no.ſ.de re iudi.cum ſuper. ¶ Ad glo.oppo.ꝙ non ſit neceſſe ꝙ.p.pducat contra ſententiam teſtes:quia ſñia non extendit pre-iudicium ad eum:quia res inter alios ⁊c̃.de fide iſtru.inter dilectos. Dicit glo.ꝙ imo diſputabatur hic:an ſententia ei preiudicauerit:quia ſi primo ius agendi ſibi cõpetat:⁊ permiſit ſequentem agere:ſibi preiudicium fecit:⁊ quia tacite videtur ſuo iuri renunciare:de re iudi.quãuis:⁊ de his que fi.a ma.par.ca.exore. Si ergo non contradixit cum ſciuit: ſententia ſibi preiudicat:ſecus ſi nõ ſciuiſſet:glo.allegat iura:nam videſ ꝙ ſñia lata pro iure archidia.cum non ſit ſeparatum a iure ipſius:ꝙ aliquid preiudicet:ideo cum venerit ab alio habeat cauſam:niſi dicaſ ꝙ ſententia fuit lata cũ eligentibus:que preiudicat electo:quia ex quo pronunciatur alius canonice electus:hic excluditur:cum duo inſolidum ⁊c̃.de preben.dilecto:⁊.c.tue:poteſt etiam dici ꝙ hic teſtes admittuntur:quia hic nolebat ꝙ ius ſuum diſcuteretur. Igitur oportet ꝙ illud probet:quia contra.iidem vel alij teſtes non ſunt admittendi ad teſtificandum:publicatis atteſtationibus.ar.ſ.e.fraternitatis. Dicit glo.qre hoc fit:ad hoc.l.ſi.C.e.ſ.e.cauſam. Item vel hi teſtes repetentur vt dicant illud idem:ꝙ primo dixerũt:⁊ ſuper varie inducuntur.de elec.in geneſi:ſi vt dicant contrarium:⁊ ex hoc puniendi ſunt:tanquaz periuri:nec eis debet credi.ſ.e.ſicut .C.de non nu.pec.l.generaliter.dic ſi iudicium primo agitatum:in quo examinati ſunt teſtes:ſic ſe habet cum ſecundo: ꝙ ex ſententia lata in primo:obſtet exceptio rei iudicate in ſecũdo.tunc obſtabit publicatio:nec teſtes repetentur:ſi ſic ſe habẽt ꝙ non obſtet:publicatio nihil obſtabit ſi variatur perſone:ſicut eſt cũ vnus coheres:pro parte ſui debiti egit: vel ↄtra eũ actũ ẽſt:nihilominus alius coheres aget ⁊ ↄtra eum ageret.ff.de ap.a ſñia.§.ab executore:vt quia in primo egit archidiaco.de parte hereditatis non obſtabit publicatio. Idem ſi variatur finis agendi:vt quia primo agebatur ad repellendum aliquem ab agendo:vel ad probandum agentiu intereſſe.Secũdo adducitur in principali:vt agenti res petite adiudicentur:quia tunc non obſtat ſententia:ex quo ad aliud agitur.C.ad.l.iul.de vi.pu.l.ſi quia a ſe fundum.de elec.cum dilectus.de pur.ca.cum dilectus ſi non obſtat ſñia non obſtabit ⁊ publicatio:ſm Inno.ad hoc.ꝙ dicimus in materiali:ſm Hoſti.quia vbi non ob.ſententia: non ob.publicatio.ſ.e.ſerie:ad hoc ꝙ no.de proba.licet. non ob.ꝙ ſi repetuntur:aut vt idem dicit:aut vt oppoſituz: dicit Innoc.ꝙ non inducuntur vt idem:vel contrarium dicant:ſed vt ſimpliciter veritatem dicant:pro vtraqꝫ parte:⁊ vtraqꝫ pars producant capitula:ſuper quibus vult eos iterrogari:⁊ teſtes dicant ſuũ teſtimoniũ ſuper illa:⁊ ab vtraqꝫ parte poterit dictuz redargui:⁊ perſona.dicit tamẽ glo.hic ⁊ Inno.ꝙ ſi contradicant:non obſtante diuerſo modo agẽdi:ꝙ preiudicabit ſibi:ꝙ dictuz inficiatur vbi cõtrarietatẽ excuſat:puta quia alter in primo:alter in ſecundo:⁊ in ſenſu alio intellexit.C.de non nu.pecu.l.generaliter.non ob.ſi dicamr:ſicut valeãt prime atteſtationes ad reprobandas ſecundas:ita debent valere ad probandum in ſecundo iudicio:dic ꝙ non probant in ſecundo:quia adhuc non fuerũt inducte in primo:quia tunc non ad hoc:ſed ad aliud agebatur:⁊ neceſſe eſt ꝙ incipiat tam antequã inſtruatur. ¶ Ad reprobationem autem contz teſtiũ ſufficientes ſunt:qꝛ per eas notorium iuris eſt:teſtes fore periuros:⁊ falſos:ideo a teſtimonio repelluntur:vt.ſ.co.ſup eo:ſed tũc vltra probatio in ſũmario non eſt notoria.dic ergo ſaluando Inno.ꝙ dictum teſtis quo ad ſe:ſumitur pro confeſſione:ideo cõtra ſe notorium inducitur:etiã in ſũmario:quia confeſſio nõ leditur ex ſũmarietate iudicis:vt no.in.c.cum dilectus.de or. cog.ſm Inno.alij teſtificentur.de offi.or.c. ¶ Venio ad.ver.quia no.op.ꝙ geſta in capitulo poſſunt ab alijs probari.de offi.ordina.vt iuſta. Sol.dic ꝙ hic dicit:ꝙ raro interſunt alij qꝫ canonici. Si tamen intereſſent idem eſſet.ſ.de offi.ord.vt iuſta. Idem de alijs non canonicis:habentibus vocem in electione.de elec.ſcriptum:⁊.c.conſtitutus. ¶ Oppo.ꝙ non debeant abſolui:ſed ſufficit rela-

rare:vel ſuſpendere:de app.dilectus:de ſen.ex.ſacro.de ac-
cu.cum olim. Sol.dicit Jo.an.q excōicatio ex quo ligat
exigit abſolutionem:nec ſufficit relaxatio:vel reuocatio:cō
tra illos:qui de facto illas relaxāt:vel reuocāt:ſed fit abſo-
lutio ad tempus:ad hoc de ap.ad hec qm̄:z q no.eo.ti.di-
lectis.z.c.preterea. Ad cōtra.reſpon.q loquatur de ſenten
tia excōicatiōis nulla:vel iniuſta:quo caſu iudex cognoſcēs
errorem:poteſt illam reuocare:hic quando eſt iuſta. Non
ob.c.olim:quia ibi de relaxatione.dicit:z reſpicit ſententi-
as ſuſpenſionum:ſm Hoſti.ad hoc q no.de his que vi me.
ue cauſa fi.c.i.lib.vj. ¶ Glo.vltīa in prin.litteralis eſt.colli
git cauſam quare cōpellant illi de capitulo teſtificari con-
tra eccleſiā:qꝛ que in capitulo fiunt ō facili per alios veſtiū
tur:ſecus in aduocatione:z ꝓcuratione.de poſtu.c.fi.z hoc
ideo qꝛ officiū iſtoꝝ eſt voluntariū:niſi ex cauſa cogeren-
tur.de quo in ſum.de poſtu.ſm Hoſti. ¶ Opp.q hec ab
ſolutio non debeat dari:qꝛ non debet quis abſolui:niſi peni
teat.de eo qui du.ima.ſignificaſti. Sol.dicit glo.q ſi non
contenditur nullitas excōicatiōis non abſoluitur. Si cōten
dit nullitas abſoluitur:hic nullitas contendebatur:quia di
cebant ſe poſt appellationē excōicatos:alr̄ fuiſſet remitten
da abſolutio ad excōmunicationē:de offi.oꝛ.ad reprimen
dam:vel ſecundo abſoluitur ad cautelā teſtis in ſubſidiū:
quando aliter teſtificari non pōt:nec aliter poteſt probari:
alr̄ non abſoluitur.dicūt tn̄ doc.q abſoluitur ab inferioꝛe:
niſi ſit talis excōicatio:que ſuo ſuperioꝛi ſit reſeruata:vt pa
pe:qꝛ tunc ad cautelā non abſoluit:ſed is cui eſt reſeruata:
vel fuit gratioſa ꝓuiſio:ſm Inno. Hoſti.dicit q quicquid
dicat glo.cōſuetudo eſt eccleſie tales indifferenter abſolue
re:pro munere teſtificandi:ita q probato teſtimonio ſta-
tim reincidant in excōicationē:z ita facit etiam de ambaſia
toꝛibus:qui ꝙ cito de curia exeūt reincidūt:z dicit tales ab
ſolutiones potius iterabiles:z quo ad hominem:z quo ad
deum:cū nec illi peniteant:nec ex eo veniam petāt:nec cōte-
rant:quare dicit de rigoꝛe iuris tales abſolutiones nō faciē
das.xi.q.iij.cum aliqui:q etiā repetit.J.de excep.ad apoſto
lice:puto q ſicut excōicatio pōt ferri ad tēpus:ita z pōt ab-
ſolutio:z q de iure tollatur vinculū excōicationis:lz nō vin
culum peccati:ex quo nō datur penitentia:nec ob.q nō pe-
nitens nō abſoluatur:nā illud verū a vinculo peccati:a vin
culo excōicationis abſolui pōt nō penitēs:qꝛ inuitus aliqñ
abſoluitur:vt no.ō ſen.excō.c.i.lib.vj.q quid ſentit Cal.de
Rp.ab excōicato:abſolui tamē nō debet niſi vbi cauſa ſub
eſt:ꝓpter munus teſtificandi. Antonius de But.

Tuis queſtionibus.

Religioſus ad teſtificandum nō admittitur:abſqꝫ iura
mento:niſi a partibus remittatur.h.d. Ponit
dictum:a quo caſū excipit:ibi niſi. ¶ No.i.q monachi z
conuerſi in cauſis eccleſie admittuntur ad teſtificandum.
¶ No.ii.q repelluntur abſqꝫ iuramēto. ¶ No.iij.q iu
ramētū de teſtificāda veritate:nō eſt de ſolēnitate ſubſtan-
tiali teſtimonij:q patet qꝛ pōt a parte remitti. ¶ Oppo.q
nō ꝑſtent monachi iuramētū teſtificando:vt.ſ.de iureiurā.
c.i. Sol.hec erat cā dubitandi:qꝛ videbatur q non debe
rēt iurare:qꝛ inde debent ꝑſtare iuramenta. Itē qꝛ eis de
betur reuerentia:z ſic vr̄ q nō artentur ad ꝑſtendū iuramē
tum.ff.de iureiuran.l.iuſiurandū z.l.ad pſonas:ſm Uin.
rō decidēdi ne ṽitas occultet z pp ꝑiudiciū ptꝭ:qꝛ nō tenet
credere niſi velit. Nunqd autē artentur ad iurandū corā
ſeculari ad teſtificandū dixi.ſ.e.cum nuncius:z aliud.in.c.
ſi qui teſtium.eo.ti. ¶ Oppo.q ſimplici aſſertioni credat
.ſ.de dolo.cū olim.de elec.cū inter. R.no.glo.de priuile.
cum olim. Sol.quo ad preſumptionē aliqñ credit aſſer-
tioni:ſine iuramento:ſed quo ad plenam probationē non:
vt h. ¶ An autē ſi teſtatoꝛ vel cōtrahentes de aliquo reli-
cto mandant vel volunt ſtari dicto alicuius:debeat eſſe iu-
ratus:vide p Bart.in.l.theopōpus:de dote ꝑle.z vide q
ſcripſi.ſ.e.c.veniens:z de dolo finē. ¶ Quid ſi teſtis of-
fert iuramentum z nō defertur:an ſola oblatio habeat pro
iuramento:quo ad finem:vt valeat teſtimoniū.hu.z Bar.
q nō in.l.videamus.§.deferre.ff.de in litē iurā. Item tale
iuramētū nō pōt deferre notarius:niſi deferat pn̄te iudice
vt.l.ſi ꝓcuratoꝛ pn̄tis.ff.de ver.ob.ſm Bar.in.d.l.videa-
mus.§.deferre. ¶ Quero quid ſi apparet teſtis depoſuiſ-
ſe:nec apparet an iurauerit:an ꝑſumatur iuratus:ſpe.in tit.
de teſte.§.ſequit.ver.quid ſi in actis ponit.z Jo.an.ibi con
cludūt:q ſi apparet in actis:talis teſtis iuratus depoſuit:q
ꝑſumitur iuratus:ſi hoc eſt factū:pn̄te parte:z iudice:z hoc
operatur ꝑn̄tia partis:z iudicis:z notarij. Item quia ſolē-
nitas enunciata:preſente pte:ꝑſumitur:vt.l.optimā.de con-
trahen.z cōmit.ſti. Itē qꝛ talis eſt ſolēnitas:que poteſt iter-
cedere:ſm tēpus depoſitiōis:vt patet.in.l.ij.C.de iure aſte.
rei fiſ.lib.x.z hoc tenet Bar.in.l.theopōpus.ff.de dote pre
le.ſecus ſi iuramētū non apparet in actis tn̄:quia illa aſſer-
tio eſt de preterito:z qꝛ nō apparet preſentia iudicis:vel par
tis. Idem Bar.qꝛ etiā dato q preſumeretur iuratus:nō
preſumetur pn̄tia partis:niſi aliud intercederet ſꝫ eū. Nū
quid autem ſi dicatur q preſente pte z iudice iurauit:an pre
ſumatur iuraſſe vt debet.ſ.tractus:z nō offerens iuramen-
tum:dicit ibi ſpe.q ſic:quia oīa preſumunt ſolēniter acta:z
ſm cōem curſū.ſ.de renun.in pn̄tia:de elec.bone.ff.de pac.
iuriſgen.§.q fere.C.ne vxoꝛ pro mari.l.ij. Si autē apparet
teſtē depoſuiſſe:z nō apparet de iuramēto:tūc ſecus eſt:qꝛ
iuratus nō preſumitur:ex quo ſolēnitas nō enunciat:qꝛ hec
eſt extrinſeca:nō itrinſeca foꝛma:vt no.ff.de ver.ob.l.ſcien-
dū.ff.de publica.l.quecūqꝫ.cū ſi. ¶ Quero an alter poſſit
aſtrigi teſtis vt dicat ṽitatē ꝙ p iuramētū:dic q ſic:vt p ba
ptiſmū:p fidē xpi:p xpi iudiciū:p verā obediētiā te adiu
ro vt dicas ṽitatē. xxxv.q.vj.ſi duo ſint:ſi adiuret tu dicas
ṽitatē ō eo q ſapis:ſic te deus adiuuet z q illud ſit:z i illo
ſic te de᷒ adiuuet:z ille ſctōꝝ reliqe.c.q.ep̄s i ſynodo. Idē
ſi aſſerat hic fide ſua aſſertione:vt qꝛ dicat in fide mea ſic eſt
.ſ.qui me.cā.ad aures:arch.xxij.q.i.in ſūma:ad h de iureiu
rā.z ſi xp̄s.de arbi.cū tēpoꝛe:idē ſi dicat in periculo aīe ſue.
de frigi.fraternitatis.no.J.de iureiuran.z ſi xp̄s:z no.arch.
xxij.q.v.iuramenti:vbi tenebat:an periurus:qui venit con-
tra talia iuramenta ſit priuandus:ſicut violaret iuramentū
foꝛmale:ad hoc.q no.archidia.de ſepul.c.i.lib.vj.ad hoc
q no.ſpe.in ſpe.de iureiurā.§.i.ver.in ſūma.vnde dicit ſpe.
q ſic eſt periurus violans fidem ſimplicē ſicut iuramentū:
de fideiuſ.c.ij.z dicto.c.ad aures in ſpe.ō arbi.§.ſi.ver.ſed
pone q cōpꝛomiſſū.xv.col.idē in arbitratoꝛe:vt dicat ve
ritatem:per patrem:z filium:z ſpiritū ſanctum.J.de ap.con
ſtitutis:z vt no.ibi Joan.and.z archidia.ij.q.v.ſi quis pre-
ſbyter glo.i.colligit notabilia. ¶ Querit glo.de ratione
quare ſine iuramento poteſt teſtificari teſtis:cū cōſenſu par
tium:glo.dicit quia etiam poteſt totū relinquere verbo par
tis.C.de fideiuſ.l.fi.dic de hoc vt dixi de dolo finem:z no.
de do.prele.l.theopōpus:z.l.fi.ff.de preto.ſtip. ¶ Opp.
quia remitti non poſſit a partibus:quia concernit fauoꝛem
iudicis:vt publicum:vt veritas eruatur. Glo.dicit q remit
titur:iudicis auctoꝛitate:per partis:quia principaliter in fa-
uoꝛem partis preſtatur. ¶ Querit glo.an tale iuramen-
tum de conſenſu partiū poſſit remitti vt in cauſa matrimo
niali. Glo.argu.q non:quia non ſtatur eoꝝ confeſſioni:
de eo qui cog.cōſan.vxo.ſuper eo:hec vera quando agitur
de contractu:ſecus ſi de contrahendo:quia in coniungēdo
poſſunt ſibi remittere de clan.deſpon.c.ij.hoc tenet Tan.z
Uin.ad q de deſpon.impu.atteſtationes:z de fideiuſ.con-
ſtitutis:z de ſpon.ſicut. ¶ Glo.ſubſequenter mouet dubi-
um an iuramentum calū.poſſit remitti vel obmitti recitat
opiniones. Prima opi.videtur approbare hodie.e.ti.c.i.
lib.vj.z ibi no.glo.que vult q illud non poteſt fieri per cō
ſuetudinē:nec per pactū ad hoc.de cōſue.c.ij.lib.vj.z.C.de
decre.decurionū ſup Rica z in.l.ij.C.que ſit lon.ꝯſue.

d **Dilecto.** Delegatus neceſſarius inte-
ſtem remouetur a iudicando:
⁊ alius ſubrogatur. Et pma pa ponit ptes que
relā. Secunda prouidet ibi:ne igitur. ℂ No.i.
argumentū ad feminaz indignitate poſitam poſſe ſpectare
ius cōferendi pbendas:⁊etiā ſacerdotales. ℂ Scdo no.ꝙ
pōt pars petere iudicē remoueri ab officio iudicādi:ppter
neceſſitatē officij teſtificandi:ſed hoc petere debet ante litē
conte.per ꝙ videt a ꝯtrario:ꝙ poſt litē cōte.hoc petere nō
poſſit:q: ex h cōte.litis aliqd ius acquirit iudex in inſtantia.
ℂ Et no.ꝙ remouetur demū in ſubſidium:quando aliter
nō pōt perfecte probare. ℂ No.iij.ꝙ vbi cā appellandi ex
primitur alternatiue:etiā in parte iniuſta:vz appellatio pro-
pter partē iuſtam:nam ſi iudices hic dati erant ſine clauſu-
la:in iuſta erat pars ꝙ pcederent altero excluſo:de offi.de
le.cauſam. ℂ No.ꝙ ſuſpēſio cadit in poteſtate cōferendi
iura ſpūalia:⁊ videt ꝙ illa facta poſt appellationem eſt nul
la. ℂ Opp.ꝙ cōmitiſſa vt femina laica non poſſit pretende-
re ius conferendi.de elec.maſſana:⁊.c.ſacroſancta. Sol.
dic ꝙ habebat ex priuilegio pape de exceſ.prela.cum dile-
cta:de iure pa.nobis.lxiij.di.ad tuas:⁊.c.in ſynodo.xvi.q.
vij.in ſumma.ix.di.iperiu:z:in ſpe.de preben.in fi.⁊ ꝙ no.de
preben.is cui.lib.vi. Uel dic ꝙ hic habebat ius preſentan-
di:nō cōferendi:de conceſ.preben.c.fi.⁊ intellige de pſenta
tiōe ad pbēdas:⁊nō ad principalē prelaturaz ne ob.c.nobis.
de iure patro. ℂ Oppo.ꝙ rite pceſſerit ſuſpēdēdo:ꝯ con
tumacē:ex quo non procedi poterat admiſſionē de dolo cū
qui.lib.vi. Sol.ꝯtra.procedit quādo hoc feciſſet in cōtu-
macē. Sed hic nō erat cōtumax:cū appellaſſet ex legitima
cā. ℂ Oppo.ꝙ non debeat iuſtificata appellatione ad eos
fieri remiſſio:de ap.interpoſita.§.i. Sol.hoc facit volun-
tas ptiū:que ſic noluerunt.ij.q.vj.ſi quis epi:⁊ab.dicit ꝙ hic
fiunt ppter dubiū huiōi caſus:nōdū a iure determinati:ad
hoc ꝙ no.ſup glo.fi. Potes dicere ꝙ hic nouus additur
iudex:vnde ppter mixturā ad primū fit remiſſio:no.tamen
primā ſo.ꝙ.c.īterpoſita pcedit qñ appellatio iuſtificat ex
legitima cā ⁊ certa:ſecus qñ eſt cauſa dubia:que pro tūc ap
probatur a papa. ℂ Quero qualiter pbende poterant eſſe
ſacerdotales.dicit Jo.and.forte erat onus ſacerdotij anne
xū certis prebendis.de pben.ſignificatum ⁊ ppetuo forte
erat annexū:t paliter ſm certuz tēpus vacationis vt ſi anne-
ctant onus ſacerdotij eis que pro vocabunt:vt no.J.de con-
ceſ.preben.ppoſuit:⁊.c.ei cui.lib.vj.⁊ iſtas prebendas cō-
tulerat ppoſitus:⁊ cōitiſſa reſiſtebat:vel ecōuerſo. ℂ Que
ro an idiſtincte ſit audiendus petens iudicē remoueri:⁊ al-
terū ſubrogari:dic ꝙ non:ſed premitti debet aliqua cogni-
tio veriſimilis cōiecture:per quā preſumatur neceſſarius:⁊ ꝙ
de re illa veritatē ſciat. Sicut eniz ad recipiendos teſtes nul
la dilatio datur:ſine cāe cognitione.iij.q.iij.ſpaciū:no.J.e.
in cauſis:fortius ꝯſideratur cāe cognitio in hoc cāu:in quo
quale preiudiciū vr̄ fieri parti habēti iudicē gratuz. Jtē qr
pō pōt ex h grauari ppter expēſas factas. Jtem grauato in
expēſis ſi vez eſſet tenet iudex. An ppter officiū teſtificādi
poſſit peti ſubrogatio. Hoſti.dicit ꝙ ſic. ℂ Quid ſi h fuiſ
ſet ipetratus per ppoſitū al:⁊an non poſſit poſtea petere re-
uocari.dicit Jo.and.ꝙ ſic:dū tamē ignoraret ipſuz ſibi ne-
ceſſariū in teſtem:⁊ facit ꝙ no.ſup.i.glo. Jdē ſi fuiſſet cor-
rupt⁹ ab aduerſario pcurator pponit ad talē iudicē ipetrā
dū. ℂ Ad glo.op.ꝙ nō potuerit hec ſubrogatio peti:que
ppter hoc debuit peti ante igreſſum iudicij.de offi.dele.in
ſinuāte. Sol.ppter hoc glo.exponit hic añ lit.cōte.i.cum
pteſtatiōe:ꝙ nō itendebat litē cōteſtari:⁊alr̄ nō potuiſſet pe
tere ſubrogationē:niſi de nouo factū ad eius noticiā ꝯueniſ
ſet.J.e.c.pſtitū:ſm Hoſti.dicit tñ ꝙ hec proteſtatio nō fuit
neceſſaria:qr per hec verba nō rñdebat petitioni:vel narra
tioni. ℂ Querit glo.qd ſi hz duos preter iſtū:an ſubroga
tio:locū haberet:videt ꝙ nō:qr non deficit probatio. Glo.
determinat ꝯtra.qr non ſemp teſtes habent in memoria id:
de quo teſtificantur:⁊ ſic veritas occultaret:⁊ probandi co-
pia poſſet deficere.J.vt lit.non cōte.qm. Si aūt plures ha
beret:tūc nō fiet remotio.J.e.de teſtibus.in fi. Jdez Jnno.
⁊ Hoſti. ℂ Quero an i cauſa criminali pcederet hec ſub
rogatio:⁊ remotio:ppter officium teſtificandi:videtur ꝙ
non:quia nō cōpelluntr teſtes in criminali:vt in.c.dilectoruz
de teſti.co.determināt cōtra:qr licet cogi non poſſent:tamē
precibus poſſent induci:ſed ſi olo nollet teſtificari:non de
bet remoueri:⁊ maxie ſi dicat ſe neſcire:quia qui ei credit:⁊
fidei cōmittit:vt dicat teſtimonium in principali:ei credere
debet:cum iuret ſe veſtire.C.de teſti.l.pe.iij.q.iij.ſi quis te
ſtibus:⁊.J.de dona.inter vi.⁊ vxo.per noſtras. ℂ Quid ſi
infraudem pars procuraſſet vt cauſa cōmitteret tali infor-
mato de facto:vt nō poſſet teſtificari.dic ꝙ adhuc remoue-
retur:etiā ſi haberet plures:ne fraus ſibi prodeſſet:forte tñ
videt alios ydiotas vel poſſet repelli:ſm hoc. ℂ Opp.ꝙ
male petijt ꝙ procederet eo excluſo.de offi.deleg.cauſam.
dic ꝙ hec petitio eſſet iuſta:quādo haberet clauſulam:ꝙ ſi
non omnes ⁊c.vt hic:⁊ eſſet hoc ipedimentuz iurio:ſm Jn-
no.⁊ Hoſti. ℂ Quero de ratione.dicit glo.quia male ſe-
cerūt repellere petitiōez:qr etiā pretor teſtimoniuz dicere dz
.iiij.q.iij.§. Jtē in criminali:⁊ copia pbandi nō eſt artanda.
Nūquid aūt vbi iudex maior atteſtādo corā minori iudi
ce:ſi ibi falſuz dicat poſſit puniri:vide in ſpe.de teſte.§.i.ver.
qd ſi is qui. ℂ Quero quid ſi ipetras illum:qui nolebat eē
ſe meus aduocatus in hac cā:an ppter hoc reuocatur:dicit
glo.ꝙ nō.cū poſſuz habere aliū aduocatū:niſi dolo hoc fa
cere:⁊vt mihi ſubtraheas aduocatuz.iij.q.viij.§.ſi quis:hec
vera:ſm Jo.an.maxime ſi erat generalis aduocatus eccle-
ſie:collato ſibi beneficio ab eccleſia:de iureiuran.breui.
ℂ Quero quid ſi aduocato reuelaui ſecreta cauſe mee:poſt
eū ipetrat in iudicē:an ppter hoc potero petere ipſuz reuo-
cari.dicit glo.ꝙ nō ſufficit ꝙ remoueat:qr reuelatio ſecre-
torū cāe nō facit eū ſuſpectū:cum nō habeat iudicare iudex
ſm cōſcientiā:ſed ſm informationē iudicialē.iij.q.vij.iudi
cet:vbi de hoc:⁊ de offi.or.c.i.hec vera niſi aduocatus iam
publicaſſet intentum ſuū:quia ſola reuelatio ſecreti nō fa-
cit eum ſuſpectuz:vt no. Jnno.de offi.or.irrefragabili:per
.l.ptor.ff.de iur.om.iudi.de hoc in ſpe.dele.§.ſupereſt.ver.
Jtē ſi fuerit aduocatus.in.v.col.⁊ in ſequenti:⁊ no.J.de ap.
poſtremo.⁊ in ſpe.de aduoca.§.i.ver. Jtē ꝙ ſuit. ℂ Quid
ſi iudex qui petit in teſtem:ſtatim cōmittit vices ſuas:nihil
ſibi reſeruando:an hic poteſt eſſe teſtis corā delegato. Jo.
dixit ꝙ non:quia fungitur delegatus vice delegantis:⁊ idē
eſt iudicare per alium ꝙ per ſe:⁊ licet mō nō ſit iudex ſuffi-
cit ꝙ fuit:vt non poſſit eſſe teſtis.ij.q.iij. ſtatuendum. Glo.
dicit ꝙ poſſit non ob.c.ſtatuendum:quia illud loquit de iu
dice:qui cognouit de cauſa:ad hoc:hec de re.plus dicit ꝙ
ſi ordinarius peteretur in teſtem:coram ſuo officiali:roge-
retur teſtificari.glo.tenet Hoſti.ad hoc de offi.dele.iudex.
lib.vi.per hoc.dicit ab.ꝙ ſi impetraui mihi iudicem cōſan
guineum:qui recuſatus eſt:ꝙ bene potero ipſum produce
re in teſtē:quia licet remoueatur a iudicando:non a teſtifi-
cando:de preſump.litteras: per hoc dicit Uin.ꝙ iudex cui
eſt cōmiſſa cauſarum vniuerſitas:qui committit articulum
vnum:poteſt eſſe teſtis arg.ff.de iur.om.iudi.l.eſt receptū.
ℂ Quero an remoto iudice:ppter officium teſtificandi:
poſſit qui impetrauit in iudicem:ipſum repellere a teſtificā
do:obijciendo aliquā inhabilitatem in perſonam. Glo.di
cit ꝙ non in perſonā:quia ipſum approbauit:in dicta ſecus
.iiij.q.iij.§.ſi quis teſtibus:⁊.iij.q.iij.offeratur.xxxij.q.v.
horrenduz. Jdē Jnno.⁊ Hoſti.de hoc per Jnno.⁊ excep.
cum venerabili:⁊ibi dicit hoc verum:quando cauſa repel-
lens concludit ad officium teſtificandi:non ad officium iu
dicandi:quia ſi eſt illius nature que non repellit ipſum vt iu
dicem:non videtur approbare impetrando. ideo ſi impe-
trauit quem criminoſum:qui poteſt eſſe iudex: poſſet po-
ſtea ipſuz vt criminoſuz repellere a teſtificādo:ſz Jnno.

ſibi dixi.ꝫ.eo.preſentium. Joan.and.remittit de his qꝰibꝰ ad ſpecu.eo.titu.§.i.ver.qd ſi ipetres.e.iiij.ſe. ¶ Glo.pe. querit quãtũ tpe hãc ſubrogatus iudex.rñdet:ꝛ eſt clara. ¶ Glo.in verbo relaxata eſt clauſula:no.eam:quia verbũ relaxo refertur ad ſniãs nullas:vide doc.ꝫ.eo. venieꝰ:ꝙ me.cã.c.v.lib.vj. Jo.an.dic Hoſti.dicere:ꝙ h verbum relaxo refertur ad ſententiam aliquã:quia antequã hec decre. emanaſſet caſus nondum erat in iure deciſus:ꝛ ſcribebatur iudicibus:appellatione remota:vnde proceſſus tenuit mero iure:ſed debuit retractari per ſuperioris officium.de ap. paſtoralis.ſm Hoſti. Antonius de But..

ſ **Ignificauit.** Ne probatiõis copia pereat citato aduerſario recipiuntur:ꝛ publicantur teſtes:quos reus inducit:ꝛ ſunt due partes. In prima petitio. In ſecũda iudicis datio. ¶ No.i.ꝙ fundator res eccleſie pñt in fundationis actu remittere omne ius patronatus. ¶ No.ij.ꝙ ex rei petione pñt examinari teſtes ad perpetuam rei memoriã ne pereat copia probandi. ¶ No.iij.requiſitum in examinatione teſtiũ ad ꝑpetuã rei memoriam: vt fiat nunciatio fundatoribus:vel eorũ heredibus. Et no. vt de omni ſolẽnitate publicationis cõficiatur inſtrumẽtuꝫ. ¶ No.iiij.ar.ꝙ partes ſunt vocãde ad actum iuramẽti in examinatione teſtium:ꝛ non ad actũ depoſitionis:vide.ꝫ.c. in omni. ¶ Opp.ꝙ nõ ſit neceſſaria hec prouiſio:quia per illos teſtes per quos ꝓbant hi ius patronatus:per illos probabitur ꝙ eccleſia fuit libere fundata. Sol.dicit Hoſti. ꝙ forte multi ſciunt de fundatione:ꝛ pauci de liberatione: qꝛ pauci audierunt hec verba. Item forte patroni de fundatione habebãt inſtrumentũ:caute ergo fecit pſbyter:qui ſibi:ꝛ eccleſie fecit ꝓuideri. ¶ Quero an patrõi per hec verba ꝙ nihil iuris ꝛc̃.videanᷣ aliquod ius retinere ſaltiꝫ pñſentandi:quidã dicunt ꝙ ſic:ſi eccleſia collegiata non erat:ꝛ ſi erat collegiata:per hoc non perdunt ius ꝯſenſum pñbendi: de iure pa.nobis ꝛ.c.cum terra:ſed ſolũ releuabiᷣ dos per hoc ab omni onere ꝙ iponi poterat:de cõdi.appo.verꝫ. Jo. ꝛ Uin.tenent cõtrariũ dicentes:ꝙ per hoc ꝑdunt ius pñſentandi:ꝛ requirendi aliud ſeruitiũ:ꝛ poſtulãdi auxilium:de dona.paſtoralis. Si tamẽ bona dilapidanᷣ agere poſſent: ar.xvi.q.i.cõſtitutũ:de re.ec.nõ alie.ſi quis.preſbyterorum ff.de no.op.nunc.l.nã rei publice. Generali aũt renũciatione dolus nõ remittitur.ff.d libe.le.ab hereditate:hñt ius patronatus.l.filij ſed hoc nõ eſt verũ in hoc iure pſonatus:vt no.ꝫ.de iure patro.de iure:ꝛ ius ſepulture.ff.de rdi.ꝛ ſump. fu.l.ꝙ pſ:ꝛ opa que cõſiſtũt in faciẽdo debẽtur extraneis heredibus.C.de in ius vo.l.ij.C.de obſequi.ab here.pñſtan. .l.liberto:ꝛ ſi plãtus moritur ius ꝓbandi erit in collegio:ꝛ ſi collegiata eſt eccleſia:alᷣs epꝰs prouidebit.ꝫ.de dec.c.i.de condi.ꝛ de.l.omnia ad hoc:de iure pa.c.vno.lib.vj.in prin. ¶ Quero ad quid vocentur iſti ad teſtes recipiendos:dic ꝙ vocãtur vt interſint receptioni ꝛ iuramẽto teſtium:vt.ꝫ. eo.c.ij.ꝛ vt faciant iterrogatoria.ꝫ.c.ij.lib.vj.ꝛ etiã ſi velint mouere queſtionẽ ſup hoc:an fuerit liberatio data eccleſie: qꝛ ad hoc audiẽtur:vñ ſi vellent ſtatim mouere qõnẽ ſuper iure pſonatus:differtur receptio teſtiũ poſt lit.conte.niſi eſſent ſenes:ꝛ valitudinarij:ſm Uin. ¶ Quero cum glo.de differẽtijs iter hãc publicationẽ ꝛ illã:de qua vt lit.nõ conte.qm̃.§.i. Dicit glo.ꝙ multiplex eſt differẽtia:hic eniꝫ oẽs teſtes recipiuntur indifferẽter:tam iuuenes:ꝙ̃ ſenes:ibi tñ illi de quorũ morte timetur. Idẽ hic Inno. Iteꝫ hic ſtatim publicantur ibi nõ publicanᷣ ſtatim ſed aſſignanᷣ. Guil.tenet ꝙ glo.dicit:de publicatiõe tenet ꝯtra in ſpe.e.tit.§.nunc tractemus.ver.alᷣs aũt dicẽs ꝙ cũ fauore ptis fiat hec ꝓductio nõ dꝫ ſic ipediri ps in ꝓductiõe aliorũ teſtiũ. Inquãtũ glo.dicit cõſignãtur intellige.i.ſub ſigillis clauduntur:donec fuerit lis cõteſ.ꝛ tunc publicanᷣ ꝛ nõ primo. Scđa qꝛ ibi nõ valẽt poſt annũ niſi.ꝫ.annũ vl agãt vel denunciẽt:hic ſiet qꝛ valẽt ꝑpetuo tãꝙ̃ autẽticũ inſtrumẽtũ:qꝛ coraꝫ dicta ſũt fundata in publicã formã.C.de re iudi.l.geſta. Itẽ ꝯ illos põt obijci in pſonas:h nõ:ſi appareat inſtrumẽtũ denũciationis:ſed hoc nõ placet glo.vñ Goff.in ſum.vt lit.non cõte.ãſi mediuꝫ:ꝛ Hoſti.ꝫ.eo.titu.poſt prin.enumerãdo has differẽtias:nõ ponunt iſtũ:ꝛ ſm eũ.põt eſſe ratio in penam eius:qui citatur:vt veniat videre iurare teſtes ꝛ non venit: ſtatutũ eſt ꝙ recipianᷣ.ꝫ.eo.c.ij. Alia ergo pena:iponi non põt ab illo:qui poteſtatẽ nõ hꝫ mater ꝯdẽdi:ſic no.de elec. bone.ij.in gl.i.benefacit vt lite nõ ꝯte.accedẽs:vbi recepti teſtibus ꝓpter cõtumaciaꝫ partis:nihilominus citaᷣ vt veniat abiecturus in pſonis vel dicta:de quo dic vt ibi. Item dicit Inno.ꝙ in illa de qua ibi:fit ſolẽnior ſumaria cognitio vt ibi:ꝙ̃ in iſta. Alia differentia patet ex his que ſecunᷣ. ¶ Quero an hec teſtiuꝫ receptio:poſſit fieri ſiue ab actore ſiue a reo teſtes producãtur. Glo.dicit ꝙ videtur ſibi:ꝙ remediũ huius publicatiõis ſm aliquos cõpetat ſoluꝫ reo:ꝛ nõ actori:ꝛ eſt rõ qꝛ in poteſtate eſt actoris an agat:ſed non eſt in poteſtate rei:an agat:vel conueniatur merito ſibi prouidendũ:ꝛ actori imputãdum:ſi non agit. Idem tenet h Inno.dicens remedium decre.huius cõpetere poſſeſſori iure alicuius ꝙ dicit ſuum:ſed ſi dubitat ne mortuis his qui ſunt huius iuris cõſcij:ꝛ veritatem noſcunt:poſtea ſibi moueaᷣ qõnꝛ deficientibus ſibi teſtibus de facili poſſint in lite ſuccumbere:ꝛ alius obtinere:iuſtum ergo fuit ꝙ h ſtatutũ eſt: alᷣs de facili potuiſſet ius poſſeſſoribus perire:deficiẽte facultate ꝓbãdi:tñ ipſi nõ poſſent ius ꝙ poſſidẽt ab alijs vẽdicare:de iudi.ex parte:nec alios donec eis placeret cogere ad agendum.C.vt nemo inuitus in rubro ꝛ nigro:ad hoc.ꝫ. c.albricus:ꝑ hec videᷣ ꝙ ſi talis poſſeſſor habeat actionẽ: puta vti poſſi.vel cõfeſſionẽ:vel aliã cõpetẽteꝫ:cum deficiat huius ꝓuiſionis rõ:deficiet ꝛ effectus huius publicatiõis: d ap.cũ ceſſante:de voto.magne:ad ſi.fatetur ꝙ ſup eſt alius prouidẽdi modus:de quo no.vt lite nõ cõt.qm̃.§.i.huic determinatiõi obuiat.ff.ad.l.acql.l.i lege acqlia ſi dletũ. In auẽ.eo.ti.§.ꝛ hic no. Gl.rñdet dupliciter ad.l.i lege acqlia ſi deletũ. Primo ꝙ ibi non fit publicatio:de qua agiᷣ hic: ſed teſtes recipiuntur:ꝛ cõſignãtur:vſqꝫ ad euentum cõdictionis:ſed hoc nõ placet glo.quia ibi ſequitur condemnatio:licet differatur exactio:ideo glo.dicit ſecũdo ꝛ bene:ꝙ hoc remediũ etiã cõpetit actori:quãdo nõ eſt in eius facultate an agat:ſed tunc procedetur ſm formam illius.l. Ad auẽ.eo.ti.§.qꝛ vo. Glo.reſpon.ꝙ ibi nõ publicãtur:ſed cõſignãtur:ꝛ tunc expone tex.ibi:publicantur.i.publica manu ſcribũtur:vel ſi vis potes itelligere illum tex:in caſu huius decre.ꝛ tũc expone publicãtur ꝓprie. Nõ ob.ꝙ etiam reus poſſit agere vt patet in glo.ſe.ꝛ patet ex no.ff.de fideiuſ. .l.ſi contẽdat.ꝛ no.ff.de dam.infec.l.ſi finita.§.eleganter:ꝛ ſic nõ videᷣ cõpetere hic remedium extraordinarium.ff.de mino.l.in cauſe. Hoſtien.dicit ꝙ hoc habet locuꝫ ꝛ vterqꝫ põt agere:vel fauore eccleſie auditur pſbyter:cui nõ expedit litigare:vel ad hoc citãtur patroni vt hic:vt aliqd poſſint rationabile opponere:plus ſibi placet primuꝫ:tu dic ꝙ hoc ꝛ illud eſt extraordinarium remedium:que inuiceꝫ ſe non tollunt.ff.ad.l.acquiᷣ.l.de pretoribus:vnde dicit Bar. in auẽ.ſi quis.C.de teſti.ꝙ quãdoqꝫ petuntur teſtes examinari ex parte actoris:ꝛ ſi actor ſtatim poteſt agere:non competit hoc remedium:niſi in caſu.c.qm̃.§.i.quando timetur de morte teſtium:vt dicta.l.in.l.acquiᷣ.ff.ad.l.acquiᷣ.ꝛ dicitur dubitari de morte:quando iminet aliquis de caſibus poſitis in.l.ij.ff.de dona.cauſa mor.ſi nõ poteſt ſtatim agere:tunc ſi eſt poſſibile ius agendi ſuperuenire teſtibus non examinatis:tunc adhuc non fit examinatio ſtatim ꝛ indiſtincte:ſed demum ſi timetur de abſentia vel morte:vt dicta .l.in.l.acquilia.ſed alium intellectum:ſm Barto.glo.tamen ſentit hic:ꝙ habeat locum examinatio de qua hic:ꝛ tex.in.l.in lege acquilia.loquitur indiſtincte:ꝛ credo ꝙ hoc ſit verius ꝛ tutius:ꝛ tenet Joan.and.in additio.ſpecu. in titu.de teſte.§.nunc tractemus.verſi.xxxvij.in addi.que

incipit ⁊ huic contrario ſtatur: ⁊ Innocen. vt lite non conte. quõ.§.i. Si vero non põt ſuperuenire facultas agendi ante examinationẽ teſtium: tunc examinabuntur ⁊ publicabuntur ante litẽ cõte. etiã ſi non dubitetur de morte teſtium vel abſentia. C. de teſta. publicati. de bono. poſ. ſm tab. l.i. ⁊ .ij. quẽad. te. aperi. l.ij. Scientes enim ꝙ bonorũ poſſeſſio: ſʒ tab. vel ſm nuncupationem non daretur: niſi ille oſtenderet iudici qualiter ille fecerit teſtamẽtũ: merito añ oĩa debẽt teſtes examinari: vt. d. l.ij. de bo. poſ. ſm tab. Quandoqʒ petunt examinari in caſu quo quis põt eſſe actor ⁊ reus: tũc dicit idem indiſtincte: vt poſſit peti examinatio ⁊ publicatio: allegat tex. hic ⁊ l.eo. c. albricus. Nã hic loquitur in iurib[us] incorporalibus: qꝛ qui eſt in poſſeſſione iuris: põt agere qñ non poſſidet ſicut quando poſſidet. ff. ſi ſnu. ven. l. ſi forte. §. ſciendum: ⁊ no. de iudi. examinata. de cã poſ. cũ eccleſia: qꝛ quãdo põt agere ⁊ excipere nõ eſt ſibi iputandũ: quare nõ agat: cũ ⁊ aduerſarius poſſit agere cui ⁊ iputari põt cur nõ agat: ⁊ per hec dicit hic Innoc. ꝙ atteſtationes recepte ſm formam huius decre. non videntur valere ſi is qui illos produxit cõtra alium agat: ſed valent: demũ quãdo alius agit cõtra eũ vt ex premiſſis pʒ: ſecus vbi recipiuntur teſtes ſm formã. c. quõ. §.i. que ⁊ ante litem conte. aperiunt de ꝯſenſu partiũ: que ⁊ nõ ſolũ proſunt in illa inſtantia iudicij: ſed etiã ſunt valiture ad eternã rei memoriam inter eaſdẽ partes: tñ ⁊ proſunt ſiue agat ille: qui teſtes produxit: ſiue agatur contra eum: qꝛ tunc ad iſtã formã conuertitur forma illius decre. fatetur ꝙ ſi aperiantur altera pte neſciente ꝙ non valẽt: niſi ⁊ poſtea cõſenſus partis ignorãtis accederet: ꝙ pcedit quãdo receptio teſtium tenet: puta quia ex cã ſunt recepte ⁊ in caſu a iure cõceſſo: ſed ſi ſunt recepte lite non conte. extra hos caſus permiſſos: qꝛ tũc ſunt nulle ipſo iure. Ideo quãtũcũqʒ partes cõſentiant autẽticationi: ⁊ publicationi eorũ nõ poſſunt ratificari ad eternam rei memoriam. C. de iura. cal. l.ij. §. ſed qꝛ veremur: ⁊ no. ã. de elec. auditis. §. ipſe vero licet aliqui cõtradicant: ſm Inno. ꝙ magis placet Hoſtiẽ. qui etiã remittit ad no. ã. eo. cũ cauſam. ſuper fine glo. que incipit quia ſi. ¶ Quero cum glo. argu. ꝙ quare fiat hec publicatio ⁊ tranſcriptio ad publica monumẽta. Dicit gl. ꝙ ad cautelam futurorũ: ⁊ idẽ glo. i. ⁊ dicunt Inno. ⁊ Hoſti. ꝙ debet eſſe ſcriptũ autẽticũ: vt per manũ publicam vel ſigillũ publicũ. ſ. ti. ij. c. ij. de ſen. ex. c. i. lib. vj. dicit etiam ꝙ ⁊ teſtes ſufficerent. de ſen. ex. ſacro: ſed non eſſet ſic tutũ remediũ: qꝛ alᵉs nec ipſorũ morte timeri poſſet ſicut ⁊ principaliũ: quos recipi mãdat: ⁊ ſi dicia nõne põt antiquari probatio inſtrumẽti. Item quid ſi poſt cẽtum annos negetur tabellio: qui confecit inſtrumẽtũ. dicit Hoſti. ꝙ prouidebitur primo caſu per ſecundã publicationẽ ⁊ renouationẽ: de confir. vti. vel inuti. cũ dilecta. de priuile. cum olim. In ſecũdo forſan extabunt plura inſtrumẽta eiuſdẽ manus: per quorũ cõparationem poterit roborari. C. de fi. inſtru. l. cõparationes: de quo. ſ. ti. ij. c. i. vel preſumitur cõtra illos qui tãdiu tacuerũt de ſirgi. c. i. de quo dicã. in. c. ij. ſ. e. ¶ No. hoc dictũ. ã. poſitũ poſt Inno. ꝙ teſtes pñt intereſſe exãiationi: ⁊ probabũt examinationẽ factã ⁊ dicta eorũ: ⁊ ſic valebit hoc caſu teſtimonium de auditu iudicis aut cõitate. ¶ Quero an ſit alius modus prouidendi his qui iſtrumẽta nõ hñt. Glo. dicit ꝙ ſic: qꝛ poterunt petere vt fiat iſtrumẽtũ. C. de fi. iſtru. l. plures. C. de libe. cauſa ſicut datã: de quo in ſpe. de iſtru. cau. §. poſtqʒ. ver. quid ſi debitor: de quo per Bar. in. l. ſi finita. §. elegãter. ff. de dam. infec. vbi tractat an ⁊ qñ reus agere poſſit ⁊ quõ: ⁊ qñ ſit faciendũ inſtrumẽtum de exceptione: vel actione. ¶ Ultima glo. colligit neceſſariã denũciationem vt valeat hec publicatio: ſed eſt dubiũ vbi debeat fieri hoc. dicunt ꝙ ſufficit ꝙ fiat ad domũ ſi abſens eſt: de cle. nõ reſi. ex tue. ã. de eo q mit. in poſ. c. ſi. ſʒ Hoſt. Inno. dicit ꝙ ſi abſens eſt ſi põt fieri ſine periculo expectabitur donec pñs ſit ⁊ ſibi pncipaliter denuncietur. ff. que ſen. ſine ap. reſcin. l. i. §. Item cũ ex eo. ⁊ dicit ꝙ iura que dicũt citationẽ poſſe fieri ad domũ: ponunt caſus ſpeciales. ſi autẽ eſt periculum in expectãdo receptionẽ teſt. pcederet ſm formã. c. quõ. vt lit. nõ conte. Remittit ad no. in. d. c. ſi. ⁊ per ibi dicta ꝙ primũ dictũ procedit in malitioſe: ſm in nõ malitioſe. ¶ Ultio eſt dubitatio an probatio hec ad eternã rei memoriam noceat aliis qꝫ vocatis. dicit Io. and. in addi. ſpe. in titu. de teſte. §. nũc tractemus ſuper ver. xxxv. ⁊ dicit Inno. hoc velle ſʒ vt no. in glo. dixit hic Inno. ver. vbi no. ⁊ in decre. albricus. in glo. quid ſi. ver. alij vo. alᵉ. C. de dona. l. in donationibus. ff. de iureiurã. l. ſed ⁊ ſi poſſeſſori. in ſi. cũ. l. ſe. Py. ſuo conſilio. v. dicit ꝙ hoc eſt verũ qñ receptio fuit facta poſt trãſlationẽ iuris in aliũ: ſecus ſi ante: vñ dicit ꝙ teſtes recepti ad eternã rei memoriã: ſuper obligatiõe bonorũ: puta inter pacẽ facientes: ſi pax frangeretur: ſi añ productionẽ ⁊ probationẽ illã alter paciſcẽtium vendiderat aliqua bona: ⁊ emptores non fuerũt vocati illa non nocebit eis: ſed oportebit eos de nouo probare. Si vero poſt illã ſiat venditio: cũ illa pbatio iã affecerit vẽditorẽ: ⁊ ei nocuerit nocebit ⁊ emptori: alᵉ. C. de pigno. l. pſes. ff. de pig. l. ſi ſuperatus. §. fi. ff. de exce. rei iudi. l. ſi mater. §. fi. ſm Io. an. Inquãtũ Io. an. vult probationẽ non extendi ad alias pſonas: ſi loquantur in caſibus vbi non extenderetur ſnia: eſt planum: ſi in caſib[us] vbi extenderetur ſnia: vt in caſibus. c. quãuis: ſi illis ignorãtibus: qui ſucceſſerũt: eſt facta receptio: adhuc eſt certum: ſi illis ſcientibus: ſed cõtumace illo: cõtra quẽ ſunt recepti: adhuc eſt planũ per. l. preſes. C. de pig. per pãp. §. meminiſſe. ff. de inoffi. te. ſed ſi receptio eſt facta cõtra nõ cõtumacẽ: tunc eſt magis dubiũ: vt in ea ſit aliqḋ ſpeciale. Ex hoc habes ꝙ ſpeciale eſt in hac receptione vt non proſit nec noceat illis caſibus: niſi inquãtum eſt facta ante ius tranſlatũ: ⁊ idẽ dicit de confeſſione: ⁊ hoc qꝛ tales non ſunt omnino integre probationes: ⁊ integraliter recepte. Antonius de But.

c Um cauſam. Poſt publicatas atteſtationes nouum capitulũ probari poteſt etiã per teſtes antiquos: ⁊ pa huius de emp. ⁊ ven. c. pe. In pria parte deciſa petitio. In ſecunda cauſe commiſſio ibi cum igitur. ¶ Pro declaratione facta monaſteriũ agebat ad reſciſionẽ contractus: quia fuerat deceptus vltra dimidiũ iuſti precij: ⁊ probata hac deceptiõe non erat neceſſe aliud probari: ſi emptores voluiſſent reſcindi contractum reſtituendo rem: ⁊ recuperando precium: ſed quia emptores dicebant ſe iuſtum preciũ ſupplere: ideo fuit neceſſaria probatio veri precij: de qua ſequitur. ¶ No. i. ꝙ vbi duo alternatiue petuntur in eodem libello: ſufficit alterum probare: vt quãdo vnum eſt in principaliter petito: alterum in facultate ſoluendi: ⁊ ſufficit petitionem ⁊ probationẽ eſſe certam in principali petito: quando electio eſt rei: nec ante electionẽ rei artatur actor ad certificãdũ illud: ꝙ eſt in facultate ſoluẽdi: ſʒ ſufficit illud certificare reo eligẽte. ¶ No. ij. ꝙ probatio vt procedat ſufficit ꝙ ſit certa reſpectu principaliter petiti: licet ſit incerta reſpectu eius ꝙ eſt in facultate ſoluendi ⁊ ſic vltra libellantis intentum. ¶ No. iij. ꝙ articulus dicitur nouus quo ad facultatem probandi per teſtes poſt publicatas atteſtationes: quãdo materia tota antiqui articuli repetitur in ſecũdo articulo: vt addatur aliqua determinatio: prout prima materia repetitur in ſecundo articulo: vt non ſubijciatur neceſſitati probãdi ⁊ maxime quãdo ex additione articulus probatur ad aliam finem qꝫ primo produceretur: ⁊ ſic ſeparatus ſnia cõcluditur. ¶ No. iiij. ꝙ indeterminatum a determinato differre dicũtur vt ſubſtantia a qualitate. ¶ Glo. i. litteralis Secunda dubitat quomodo fuit poſſibile probare exceſſum: ſiue quãtitatẽ valẽti. dicit glo. qꝛ dũ res eẽt vẽdita per. x. teſtes dicebãt ꝙ valebat multo plus de. xx. ſed non taxabant quantũ plus de. xx. ⁊ illud plus debet probari. Sed contra hoc op. glo. ꝙ idem teſtes non debuerint admitti ad probãdũ: qꝛ vel interrogati fuerũt quãto plus res valebat: ⁊ nõ reſpõderũt: ⁊

non ſunt admittendi. Glo. dicit ꝙ poteſt intelligi ꝙ nõ fuerunt interrogati de quantitate exceſſus: ⁊ ſic non artanſ reſpondere: vel dicit glo. dato ꝙ tunc fuerint interrogati ⁊ reſponderint ſe neſcire: licet dicãt ſe mõ ſcire quantitatem valoris non viciatur teſtimoniũ: quia modo poterũt ſcire ꝙ ante neſciebant: ⁊ informare cõſcientiam ſuam ex aliis argumentis: nec pro hoc eſt ſibi cõtrarius. Ex quo no. ꝙ vbi factum habet cãm manẽtẽ: ⁊ nõ momẽtaneã: quis põt ex diuerſitate tẽporis ſcire ꝙ aliqñ neſciuerit: vnde teſtis deponens ſe ſcire ꝙ neſciuit alamõ eſt cõtrarius. Item vt littera dicit nõ ĩpeditur productio teſtium: q2 articulus ſit idẽ: q2 potuerunt primo credidiſſe rem valere vltra .xx. modo deponunt de certa quãtitate ꝙ valet .xxiiii. vel .xxv. dicit Io. an. ſimile promiſi tibi dare equum valoꝛe .x. floꝛẽ. ſi ſit maioris ꝓcij ꝓmiſi vendere: agis vt donẽ: ſatis eſt mihi ꝓbare ꝙ valet pluſq̃ .x. ⁊ licet quãtitatem nõ exprimã abſoluar ſi agis ex parte ſecũda q2 vis vt vendam: tunc per illos ⁊ alios teſtes potero probare verum preciũ: ſic in ꝓpoſito. Primo potero probare valoꝛẽ vltra. Secũdo quãtitatis exceſſum: ⁊ facilior eſt prima ꝓbatio q̃ ſecunda: nã ſi vendidiſſem librũ meum pro .x. inuenirẽ multos teſtes qui deponerent ꝙ valet vltra .xv. ſed paucos inuenirẽ qui determinarent quãtitatẽ vltra .xx. ¶ Querit glo. de practica probandi valorem rei. Glo. ponit duas practicas ⁊ eſt clara. dic de hoc vt .x. q. .ij. hoc ius: ⁊ aũt. perpetua: per Bar. in. d. l. precia ad. l. fal. ⁊ in. l. ij. C. de reſcin. ven. ⁊ dixi de emp. ⁊ ven. c. cum dilecti: vbi ponam ꝙ hic dicit Cal. ¶ Oppo. ꝙ liceat cõtrahentibus ſe decipere. ff. de mino. l. in cauſe. §. in precio. Glo. dicit ꝙ licet omnimodo non ĩmoderate: ſed in modico: dic vt dixi de emp. ⁊ ven. dilecti.

Albricus. Recipiuntur ⁊ publicantur teſtes qui inter fuerint ſnie: vbi per ſcriptura de ſnia nõ apparet. h. d. In prima partis petitio. In ſecũda prouiſiore iudicis datio. ibi. ideoq3. ¶ No. i. ar. ꝙ capitulum vacãte ſede ſuccedit in ptãte cognoſcendi de cã matrimoniali. ¶ No. ii. ar. ꝙ v3 ſnia lata in cã matrimoniali l3 non ꝓmulgetur in ſcriptis. ¶ No. iij. ꝙ ad petitionem rei: qui ⁊ ſimul actor eſt: poteſt peti publicatio teſtium: ad eternam rei memoriã. ¶ No. iiii. ꝙ ſententia ꝓbabilis eſt per teſtes nõ apparente inſtrumẽto ſnie. ¶ Opp. ꝙ capitulũ non cognoſcat de cã matrimoniali. de cõſag. ⁊ aff. c. i. ſo. cognoſcit vacãte ſede: vt hic: ⁊ de hereti. ad abolẽdã: vel habebat hoc capitulũ talẽ iuriſdictionẽ de iure ſpeciali: nã de iure cõmuni nõ põt vt in cõtrario: de quo de reſti. ſpo. [illegible] i. preterea. ¶ Pro declarãda materia. c. quero de pluribꝰ. Primo que ſcripture publicẽtur vel geſta. Secundo que ſolẽnitas exigitur in publicatiõe. Tertio qualiter ꝓbetur. Quarto an actis notarij fides adhibeaſ abſq3 hac publicatiõis ſolẽnitate: Quinto corã quibus publicentur. ¶ Ad primũ que ſcripture ⁊ geſta publicentur. dic ꝙ acta in ſcriptis nõ redacta ⁊ ſententie vt hic. Ite3 atteſtatiões vel alie ſcripture minus ſolẽnes: ſm Inno. hoc intellige de ſolẽnitate ſcripture: nõ de ſolẽnitate actoris: alr cũ acta forẽt nulla: nõ eſſent publicanda. Item ſcripture delete vel conſumpte: nã publicari ⁊ autẽticari dicunſ: ſm Inno. hoc intellige qñ nõ ſunt intantum delete quin videri poſſint: vt no. de confir. vti. vel inuti. cũ dilecta. de priuile. cũ olim. Itẽ ſcripture non autẽticate per notariũ defunctum. Itẽ publicatur aliqñ ẽt publicata ſcriptura ꝓpter neceſſitatẽ habendi plura inſtrumenta de eodẽ tenore: deficiẽte notario: qui ſcripſit: vt ſi ꝓcurator cõtra plures ⁊ diuerſos agere volẽs: vnũ ſolũ habeat ꝓcuratoꝛium: nã illud facere põt exemplari ⁊ in publicã formã redigi. decernens partibus pſentibus ⁊ non contradicẽtibus eãdez fidem adhibẽdã: que adhibetur autẽtico: ſiue originali: ad hoc q2 ꝓcuratorẽ facere quoddã geſtum eſt: ⁊ ſic poteſt in publicam formã redigi: ⁊ plura inſtrumẽta pñt inde confici: q2 nec vnum ſufficit in omnibus cauſis:

ex quo ponitur ꝙ ſi multa ⁊ diuerſa ſunt: ſufficere põt pmũ ar. in auẽ. vt fratrẽ filij. §. illud quoq3 coll. ix. Non ob. ſi dicatur iſtrumentũ publicũ nõ publicandũ: quia publicatiõe nõ eget. q2 nullũ ius prohibet iminente neceſſitate publicuʒ inſtrumẽtum publicari: ⁊ plura inſtrumẽta ex illo colligi ⁊ ſumi: imo ecõcedutur. ff. de eden. ſi quis ex argentariis. i. Reſpon. ⁊ ij. ⁊. l. velutiz inſti. de teſta. §. pe. ff. de teſta. vnum teſtiũ. Non ob. ꝙ hec publicatio nõ poſſit fieri dño abſente: ⁊ non vocato: q2 ex quo dedit mãdatum ꝓcuratori ad agẽdũ in diuerſis cauſis: vr dediſſe mandatum ⁊ poteſtatẽ procuratori: vt ipſuz ꝓcuratoꝛiũ ſm formã iſtã faciat publicari: ⁊ multiplicari: cũ aliter cõmode nõ poſſit mandatum ſibi factũ explicare. ff. de ꝓcurato. l. ad rem mobilẽ: ⁊. l. ad legatũ: de offi. dele. preterea: hoc dicit verum quando ꝓcuratoriũ nõ vertitur in dubiuz: alr o3 ꝙ primo illi detur fides q̃ exẽpletur: vt no. de elec. ſcriptuz eſt. cauere tñ o3 iudex ne ſibi illudatur: ⁊ ne ſubito procedat ad publicationem: v3 ſi perſona tabellioẽis vel ſigilla in ꝓcuratorio appenſa nõ ſũt ſibi nota ſ3 ignota: alioquin dñi vexari pñt per ſigilla ignota: ⁊ per inſtrumẽta ficta: ⁊ falſo fabricata: ar. ff. de cuſto. re. . l. diuus. ⁊ no. ẽ. de do. ⁊ contu. cuz olim: ⁊ de ele. pete. c. i. ij. ⁊. iii. ſm Hoſti. puto tñ ꝙ hec potius ſit quedaz exẽplatio: q̃ publicatio: quando fit a publico. Item non ſolum publicãtur atteſtatiões facte in iudicio: vel priuilegia: vel alie ſcripture: imo ⁊ lit. conte. vt nõ valeat vltra terminum procedit de iure ciuili: ꝙ non procedit de iure canonico: quo ad hũc effectũ: per no. ẽ. de iudi. c. pe. Item q2 v3 ad interruptionẽ probandã. C. de pſcrip. xxx. an. l. cum notiſſimi. §. illud. ẽ. e. cãm. ¶ Venio ad ſm: que ſolẽnitates exigantur vt fiat publicatio: dic ꝙ quedam eſt publicatio: que fit de aliqua ſcriptura minus autentica: vel conſumpta: vel deleta: ⁊ fiet hac forma: q2 fiet in pñtia iudicis: vel alterius habentis ad hoc ptãtem a iudice: alr nõ v3. de ſi. inſtru. c. pe. ⁊ fi. ⁊ fiet vel iudice: vel eo cui cõmittitur ſedente pro tribunali: illis pñtibꝰ: vel per contumaciã abſentibus: de quorũ agiſ preiudicio: in auẽ. de fide inſtru. §. ſed ⁊ inſtrumẽta. de auc. tu. l. fi. ff ad turp. l. ita demũ: ⁊ qñ ſit publicatio atteſtationũ vocandus eſt notarius: qui ſcripſit atteſtatiões: ⁊ ipſos ſolos recepit: ⁊ talis publicatio debet fieri in ſcriptura publica: vel autentica: vel in carta nõ publica: dũmõ habeant ſigillum autẽticũ: per que dicit Hoſti. ꝙ autẽtico ſigillo iudicis: etiã circa acta iudicialia eſt credẽdũ: cõtra id ꝙ no. Inno. ẽ. eo. cum nobis. ẽ. ti. i. poſt ceſſionẽ: ⁊. c. qm̃ contra falſam: ſed ꝙ hic dicit verius puto: ſm Io. an. Quedã eſt publicatio que petitur nõ de ſcripturis: ſed de his que aliter q̃ p ſcripturam acta ſunt: vt in terminis. c. tũc dicit glo. Inno. ꝙ publicatio debet fieri hac forma: quia primitus requiſita requiruntur put ꝓportionanſ. Itẽ vocabit iudex teſtes qui iterfuerunt ſnie ſine ſcriptis late: vel teſtimonio vel cõtractu: ſiue ſcripti confirmatio: ⁊ audiet ab eis veritatẽ: q̃ de his nouerint: ⁊ faciet i publicã ⁊ autẽticã formã redigi: per pſonã publicã: ad eternã rei memoriã faciendã: ⁊ ſic ꝙ prius erat in mẽte: ⁊ memoria homĩ labili: poſtea redigeretur ad ſcripturã publicã ⁊ perpetuo valiturã: vel ẽt in carta nõ publica: vel nõ autẽtica. ſufficit eñ ꝙ anẽte iudicis facta ſit: ꝙ intelligit Inno. dũmõ habeat ſigillũ autenticũ: ad maiorẽ tñ cautelã o3 patere in ea ꝙ iudex decreuit illi ſcripture ꝑpetuo fidẽ adhibẽdã. C. de iudi. de qua re. C. de teſta. hac conſultiſſima. §. ⁊ cuz humana. C. de teſta. publicati. de re iudi. l. geſta. ff ad. l. acquil. l. in lege. acquil. ẽ. c. ſignificauit. de elec. q2 ꝓpter: ſ3 Inno. Nunqd aũt in hac publicationẽ ps ſit vocãda: quidã ꝙ nõ: quia nõ inuenitur: nec hic: nec alibi expꝛeſſum: quo ad publicationẽ geſti ſine ſcriptura: ptes arctãdas: ſed dicit Inno. ꝙ qcqd dicãt iura ſupius allegata: quoꝝ rõ eſt generalis tutius imo tutũ ꝙ vocẽtur: ⁊ cõtrarium periculoſum eſt: quia annihilatur per hoc priuilegii publicatio: niſi fieret per illum qui ipſum conceſſit: nam ſi per illum fieret tũc valeret ſicut abſentia valuiſſet: ſi p ipſum fuiſſet duplicatũ: vl

etiā triplicatum. Nec ob. de confir. vti vel inuti. cū dilecta
ad fi. quia ibi non fuit aliquod obmiſſum edictum: ſed ad
uerſarius voluntarie cōparauit: ⁊ fuit auditus ſm Inno.
vel dic ꝙ licet. is qui priuilegiū conceſſit expoſt facto poſ-
ſit illud publicare: ſicut ⁊ a principio potuit dare: nam ⁊ pu
blicādo: niſi aliud dicat: nihil de nouo daretur i hoc intel
ligendum eſt q̄ñ non habetur ſuſpectus: nec de eo refertur
q̄d alī nunq̄ ſine cāe cognitione: etiā per illum qui conceſ-
ſit priuilegiū: dꝫ poſtea publicari: imo vocandi ſunt: quos
res tangit. d. c. cum dilecta: ⁊ de priuile. cum oliꝫ eſſemus:
⁊ c. ex parte: ⁊ no. ſ. eo. cauſam: ⁊ vt lite pen. c. ſi. ⁊ ſi in iſtru-
mentis ꝯtrariū diceretur: poſſent exinde magne fraudes: ⁊
grauamina: ⁊ grauia ꝑiudicia prouenire: etſi ex quo publica
tio eſt facta de falſitate ſine ſuſpitione prioꝝ: enil dici pōt:
in publicatiōe autē eorū que nunq̄ fuerunt ſcripta: nō imi-
net tanta neceſſitas ⁊ periculū: licet ⁊ ibi poſſet periculū imi
nere. Modus autē vocādi eſt: ꝙ ſi inſtrumētū tangat ſpe
cialiter aliquē ille ſpecialiter eſt vocandus: alr̄ ſufficit voca
tio generalis per edictū: ⁊ idē quādo fit publicatio ſcriptu-
re: ⁊ priuilegij vel indulgentie generalis: vel tangentis cer-
tas ꝑſonas: tunc ſufficit vocatio per edictū generale: cō clan.
deſpon. cū inhibitio: qui ma. ac. poſ. cū in tua: de ſen. ex. ſta
tuimus. Exemplata vero vel publicata: non ſeruata dicta
forma: non faciunt fidē. in auc̄. de ſpon. lar. §. ⁊ hec coll. ix.
ff. de bo. poſ. ſm tabel. l. ij. §. ſi. ¶ Ad tertiū qualiter pro
betur ſolēnitas: poterit probari per teſtes: vel inſtrumenta
facta de publicatione ⁊ ſolēnitate: vt dicit littera hic: ſi nō ap
paret ſolēnitas: q: diu facta eſt publicatio: ⁊ nunc opponit
ꝙ nō vꝫ: ꝓpter defectum citationis: quidā dicunt ꝙ niſi ali-
ud probetur: ꝑſumendum eſt pro publicatione: ꝙ fuit ſolē
niter facta. C. de contrahen. ⁊ cōmit. ſtip. l. i. ⁊ l. optiam. C.
de re iudi. l. i. C. de ap. l. is qui ad ciuilia. Inſti. de fi. iſtru. §.
fi. Alij vt vin. ſ. c. ſignificauit dicunt: hoc nō eſſe veruꝫ: niſi ⁊
in ipſa publicatione hec ſolemnitas exprimatur eē ſeruata:
vt ſi contineat in ea ꝙ fuit facta vocatis omnibus ⁊c̄. ⁊ vide
formā in eo ꝙ no. J. de fide inſtru. cum. p. tabellio: ⁊ c. ſe. alr̄
ſi nō exprimitur oportet ſolemnitateꝫ probari. ff. de public.
. l. quecūqꝫ. §. ſi. C. de proba. l. pe. C. de fal. l. ſi. niſi probetur
ꝙ his quos res tangit fuerunt ꝑſites. ff. de ver. ob. l. ticia. §.
pe. Hoſt. dicit ꝙ ſi publicatio eſt recens ꝓcedit ſecūda opi.
q: de facili pōt ſolēnitas probari: ⁊ hoc caſu ſi non ſit expreſ
ſa ſolēnitas venti incūbit onus probandi: ſed ſi factum eſt
adeo antiquum ꝙ probatio reddatur impoſſibilis. ff. de ꝓ
ba. ſi arbiter: tunc vt īpoſſibilitati parcatur: debent preſumi
oīa ſolēniter acta: ꝯ pac. c. ſi. xxii. q. ij. faciat: ⁊ vt res potius
valeat ⁊c̄. de ver. ſi. abba. ad hoc. ꝙ no. de cle. ex. mi. propo-
ſuit ad fi. ⁊ ꝙ no. de offi. dele. cū in iure: ⁊ de preſump. illud:
alr̄ vbi forma in publicatione ſufficienter exprimitur: tunc
preſumuntur oīa ſolēniter acta: ſiue tēpus antiquū fuerit ſi-
ue recens. ¶ Venio ad quartū an actis publicatis abſqꝫ
hac ſolēnitate fides adhibeatur: quidā ꝙ nō: niſi habeant
ſubſcriptionem teſtium: ſi agitur corā alio iudice q̄ȝ coram
illo quo recepte ſunt: alr̄ reputatur ꝑuata donec ſm formā
huius decre. ſint publicati. In auc̄. de here. ⁊ fal. §. i. ⁊. §. ſi vo
coll. ix. Alij inter quos eſt Inno. dicunt: ꝙ ex quo atteſta-
tiones per notariū ſcripte ſunt: ⁊ in actis redacte: ſemp īter
eaſdem perſonas ſine alia publicatione faciunt fideꝫ: alijs
autē nec ꝓſunt nec obſunt. ff. de iureiuran. l. ſed ⁊ ſi poſſeſſo
ri. §. fi. de quo remittit Jo. an. in ſpe. c. ti. §. ij. ver. alr̄ aūt. in
ſi. ibi dicit illud ꝙ dixi. ſ. c. ſignificauit: ⁊ alr̄. ibi hoc dictū.
Si tamē accedēs inueniaꝫ penes iudicē que p tabellionē
nō ſunt autēticate: neceſſaria eſt hec publicatio: ſm Inno.
hoc tenet Jo. an. q: dici nō pōt ꝙ ꝓpter defectū publicatio
nis: actis nō ſit credendū: vel inſtrumēto exinde manu pu-
blica confecto: niſi negeꝫ inſtrumentū: de quo. ſ. ti. i. q̄ñ cō-
tra. hec vera in publicatione que ſumitur ꝓ autēticatiōe: ſꝫ
in publicatione que ſumiꝫ pro manifeſtatiōe dictorū: illa vꝫ
neceſſaria: quicquid dicat Bar. in. l. ij. iudi. ſol. ar. ſ. c. cū

per que patet ꝙ Bar. ibi non habuit intellectum Inno. h.
¶ Ad vltimū coram quibus debet fieri publicatio: dic ꝙ
coram ordinariis ⁊ delegatis: vel habentibus ꝑtāteꝫ ab eis
vt ſubdelegati adhuc actum: ⁊ poſſunt etiam ſubdelegari
notarij: ad ꝙ de fide inſtru. cū. p. tabellio. ¶ Glo. ponit
tres caſus in quibus ſententia non promulgatur inſcriptis:
⁊ inquantum ponit caſum. c. ſi quis cum clerico: hic intelli-
ge: vt no. de libel. ob. c. i. quo ad libellum. Idem Jo. An.
⁊ Innocen. de quo dicit: vt de re iudi. c. ſi. lib. vi. in. v. glo.
¶ Oppo. glo. ij. q. i. in primis. dic ꝙ regula eſt ibi: hic eſt
caſus ſpecialis: quia etiam in cauſis matrimonialibus alia
ſunt ſpecialia. dicit Jo. and. ꝙ hic terminatum videtur quo
ad matrimonialia: per cle. ſepe. de ver. ſigni. nam hodie pro
cediꝫ de plano in talibus ⁊ tamē eſt neceſſaria ſentētia īſcri
ptis. Hoſti. ſol. aliter ſuper tex. ꝙ ſola fuit hic recitata inſcri
ptis: ſed de ea non fuit factū publicum inſtrumentū: credo
ꝙ ſpeciale ſit in cauſa matrimoniali: vt valeat in qua ceſſat
cōmunis rigoroſitas: ⁊ proceditur ſm veram equitatem na
turalē: puto tamē ꝙ ſi per verba iudicis non profertur ſen
tentia in ſcriptis: ſed notarius profert: ꝙ vꝫ: quia omnia pre
ſumuntur ſolemniter acta: vt. ff. de fideiuſ. tu. l. cum oſtendi-
mus. §. ſi. ff. de manu. vindic. l. manumiſſio. Ant. de Bu.

c

Cum in tua.

Publicatis atteſtationibꝰ in cauſa ma-
trimoniali teſtes admittuntur: ſup eiſdeꝫ: vel di
recto cōtrariis articulis. h. d. Cōmunis eſt diui
ſio. ſ. a ibi q̄ȝ q̄ȝ: vel variato fine agendi: publicatis atteſtatio
nibus: licet producere teſtes. ¶ No. i. ꝙ in probāda paren
tela admittuntur teſtes de conſanguinitate: tanquaꝫ magis
notā parentelam habētes. ¶ No. ii. ꝙ dicit ſtandū plura
litati teſtium: eſt veꝝ: quādo equali iudicio ſunt examinati:
alr̄ preualent numero pauciores: examinati in iudicio ple-
no: pluribus examinatis ſuper eodem: ad finem certū: plu-
ribus examinantis ad aliuꝫ finē: licet ſuper eodē. ¶ No.
. iii. ꝙ probatio facta in iudicio ſumario: non proficit in ple
nario: niſi illi idem teſtes in plenario repetātur. ¶ No. iiii.
ꝙ publicatio atteſtationum: ⁊ dicere teſtificata: non no-
cet inter eaſdem perſonas in alio iudicio: vbi atteſtationes
non prodeſſent: ⁊ ſic ad ꝙ iudicium non tranſit efficatia at
teſtationum: nec tranſit vicium impeditiuꝫ probandi per
teſtes. ¶ No. v. tex. ſignanter in repulſione teſtium ponde
rantem dicere teſtificata. ¶ No. vi. negatiuam probabi
lem: quando eſt coartata. ¶ No. vii. ꝙ pluralitas teſtium
ſuper negatiua coartata: ⁊ probabili: preualet paucitati: ⁊
ſic ꝙ dicitur. x. affirmantes preualere mille negantibus: eſt
verum quando negatiua non eſt coartata. ¶ No. viii. ca-
ſum in quo publicatis atteſtationibus: ſuper eiſdem arti-
culis admittuntur teſtes: immo ideꝫ repetuntur. ſ. in cauſa
matrimoniali ſm vnum intellectum: vel quando producun
tur ad confirmandam primam probationem reprobatam:
licet ad aliuꝫ finem: vel quando producuntur ad proban-
dum in pleno: probatum in ſumario: ⁊ ſic quando noceret
vel prodeſſet ſententia: ſic nec produxerit vel nocebit proba
tio. ¶ No. ix. ꝙ cauſa matrimonialis dicitur accuſatio: ſi-
licet mixta ſit de procurato. tue. de quo. ſ. c. ſeries. ¶ Que
ro an valeat dictum iſtorū in iudicio ſecundo pleno: ſi mor
tui ſunt teſtes qui depoſuerunt in prioꝝ: dic ꝙ non. Nec ob.
J. c. preſentata. C. de teſti. l. ſi. quia illa loquuntur quando te
ſtes ſunt plene recepti: ⁊ ordine iudiciario ſeruato. vnde va
lent coram iudice ordinario: vel delegato: ſubrogato loco
arbitrie deficiebant teſtes ſolum in auc̄tj. ideo daꝫ optio:
de qua ibi: ſꝫ hic teſtes nō ſunt plene recepti: ⁊ aliud prio re
cepti ſunt: ⁊ ſecūdus iudex nō ſubrogaꝫ loco pmi. ¶ Que
ro an per duos vel tres teſtes poſſint reprobari centum: di
cit Hoſti. ꝙ ſic: ſed hoc arbitrabitur bonus iudex. ſ. eo. in
noſtra hoc dictum procedit vbi velint reprobare quo ad di
cta: vt no. glo. in dicto. c. in noſtra. An poteſt iudex ex offi-
cio repetere primos teſtes in hoc ſecūdo iudicio: dic ꝙ ſic

r.& ſpō.ſicut. ¶ Quid ſi teſtes tertio reproducti: eēnt equa
les cū ſecūdo ꝓductus dic ꝙ adhuc ſententiaretur pro ma
trimonio. de proba. ex litteris. In quātū littera dicit hic plu
res preualere: eſt verū niſi ex qualitate teſtium aliud iudex
arbitraretur de quo. ſ. eo. in noſtra. ¶ Oppo. ꝙ nō ſatiſfa
ciat papa queſito: ꝙ erat an ſecundi preualerēt primis pro
receptis. Glo. reſpon. ꝙ ſatiſfacit indirecte: qꝛ ex quo vult
primos ita demum valere in ſecūdo iudicio: ſi repetantur et
idem deponāt: a cōtrario dat intelligere: ꝙ ſi nō reperātur:
ſecundi preualebunt: et ſic ſtabitur deponentibus cōtra ma-
trimoniū: hoc declarat glo. ponendo factū in principio: per
ꝙ colligit: ꝙ ꝓpter diuerſum modū agendi: idem vel alij
teſtes poſſunt publicatis atteſtationibus ꝓduci ſuper eodē
articulo: ad diuerſum tamē finē producto: ſed obſtat quia
videt ꝙ plures teſtes deponentes ſup nō conſanguinitate: ꝙ
nō ſic debeant preualere paucioribus: dato ꝙ non repetan-
tur in ſecūdo. ſ. eo. in noſtra. Glo. reſidet ꝙ pauciores pre-
ualent pluribus ꝓpter finem ad quē producti ſunt paucio
res: ad quem non ſunt inducti plures. ¶ Opp. ꝙ publica-
tis atteſtationibus non liceat producere teſtes ſuper eodē
articulo vel indirecto contrario: contra clemē. teſtibus. et c.
fraternitatis. et ſ. eo. cum veniſſent: nam attento primo arti
culo: iſti producebantur ad probandum nō conſanguinita
tem: et in primo et in ſecundo iudicio: et ſic ſuper eodē articu
lo attento ꝙ dixerunt ſecundi teſtes. Primi ꝓducebantur
ad probandam non cōſanguinitatem: vbi illi probauerant
cōſanguinitatē: et ſic ſuper directo ꝯrio articulo. ¶ Glo.
tangit tres ſo. Prima ꝙ ſpeciale ſit in cauſa matrimoniali:
et exponatur in hoc caſu. i. in cā matrimoniali ideo ꝓductis
teſtibus pro matrimonio: cōtra matrimoniū poterunt pro-
duci teſtes: alij et idē: vel alij repeti ad in probandam con-
ſanguinitatem: et eſt cauſa: quia in tali ſicut nō obſtat ſenten
tia: ſic nec obſtat publicatio. Hec ſo. eſt bona in ſe et tollit
omne cōtrariū: ſi aliqualiter obuiat littere ibi in hoc caſu ſꝫ
aliam expoſitionē quā credit glo. i. et verbū iſtud: ſed prīa
expoſitio glo. melior. Ad hoc qꝛ in cauſa matrimoniali ꝓ-
ceditur ſm purā equitatem naturalē: tales ergo termini ri-
goroſi ipedientes aperturam vie ad probandā veritatem:
ſilent et repelluntur: hanc ſo. approbat hic Joan. and. ſecun
da fuit opi. vt in cauſa matrimoniali vel alia diſtingueret:
an volens producere teſtes ſit de hoc ꝓteſtatus et admittit
poſt publicatas atteſtationes. Idē no. ſ. eo. ex tenore per. c.
pñtiū: hec nō eſt bona: quia proteſtatio cōtra iura non iuuat:
de cōſti. cū. M. qꝛ non pendet a ptāte partiū tollere iura
in actibus ſuis. ff. de le. i. l. nemo poteſt: et c. preſentium loq-
tur quādo ex ꝓteſtatiōe ceſſat cauſa termini repellentis vt
ibi dixi. Tertia eſt ſo. glo. ꝙ admittitur quis ad produ-
cendos teſtes publicatis atteſtatiōibus: quādo arguit prio
rū teſtiū falſitatem: de proba. licet cauſam: quaſi velit glo.
ꝙ h̄ ſit nouus articulus: hec nō eſt bona ſo. quia directa pro
batio falſitatis ſit ſuper eodem articulo. ſ. titu. i. licet: et pa-
tet in cle. teſtibus. de teſti. Item ſi habeat reſpectus ad pri-
mos teſtes nūc repetitos: idem eſt articulus: quia vtrobiqꝫ
ꝓbāt nō cōſanguinitatē: et ſic nō arguūt falſitatē. ¶ Quar
ta ſo. ꝙ variato mō agēdi vel fine: nō lꝫ: ꝓducē teſtes h̄ pri
mo agebat de ꝯhendo et ibi cā ſumarie agitat. Secundo
agit de ꝯtoꝛ et ibi cā agit plenarie lꝫ producere teſtes: quia
vbi nō proſunt atteſtatiōes: nec nocet publicatio: et quia nō
obſtaret ſnīa et ſic minus publicatio. ſ. e. veniens. Hec ſo. ſa
tis facit inquātū habet reſpectus ad capitula teſtiū ꝑorū q
ſecūdo recipiunt: qꝛ hīi agit ad diuerſū reſpectū: ſed ſi ha
bet reſpectus ad ſecūdos teſtes in ſcdo iudicio ꝓductos: ꝗl
li ad finē ꝯti diſſoluēdi et ipleno iudicio ꝓducunt: ſic et iſti:
ergo reproducunt ad finē ꝯtracti diſſoluēdi: et agit de ple-
no preiudicio: et ſic nō variat finis agendi nec modus: et tñ
ſup directe ꝯrijs ſed ꝓducere teſtes: ꝓ quo remanet Jo. an.
ꝙ ſpeciale ſit in cā matrimoniali: vt teſtes poſſint producī et
ſup eodē et ſup directe ꝯrio articulo: et dicit ꝙ hec decr. me
lius qꝫ alia ꝓbat hāc opi. Hoſti. de qua. ſ. e. ſerie: ſm Jo.
and. ¶ Pōt. v. rñderi ꝙ publicatis atteſtationibꝰ ſuper
eodē et directe ꝯrio articulo lꝫ ꝓducere teſtes: qñ ꝓductio
fit ad reprobandā ſcdaꝫ ꝓbationē: et cōfirmādā primā etiā
ſumarie ꝓbatā: et h̄ qꝛ nō pōt iputari producēti ſi añ ſcdos
reprobātes nō ꝓduxit ſi cōfidit de prīa ꝓbatiōe: maxīe cū
eſſet facta p plures teſtes donec videat ꝯ. vt dixi. ſ. de ꝓba.
intrauit: et no. ſ. e. ex tenore. et no. Inn. ſ. e. cū clamor. ¶ Que
rit glo. quid ſi teſtes ꝓducti in ſumario: dicant ꝯriū in ple-
nario eiꝰ ꝙ dixerūt in ſumario: dic ꝙ nō valet eius dictū: vt
colligit hic: et. ſ. e. p tuas: ad ꝙ de pſūp. lras: de quo. ſ. e. ve
niens. et c. cū cāꝫ. Hic ſi teſtis in eadē iſtātia ſibi ꝯriat apte
ꝙ eſt qñ ꝯria dicit nō aīo corrigēdi: de quo. ſ. de teſti. co. pre
terea. et ſ. e. p tuas: et cōuincit de falſo: et neutrū dictū vꝫ. ff. de
fal. l. eos. i. reſpon. ſ. de ꝓba. lꝫ cām: et no. ſ. eo. in nr̄a: et ſua
dicta ex ſui ſerie arguunt falſitatē: qñ qꝫ teſtis ſibi ꝯriat in
diuerſis inſtātijs iter eaſdē pſonas: et idē: qñ ſunt eque ple-
ne: vt. d. l. eos: qñ qꝫ teſtis ſibi ꝯriat iter diuerſas pſonas et
in diuerſis iſtātijs. Bar. dicit idē vt neutrū dictū valeat: et
de falſo cōuincat. Nō ob. ꝙ atteſtatiōes in vno iudicio re-
cepte nō valeant iter diuerſos: qꝛ hoc dictū teſtis ꝯ ſe hētur
ꝓ cōfeſſiōe: que ſibi vbilibet ꝑiudicat: et qꝛ quo ad teſtē ꝑ-
ſona nō eſt diuerſa: imo idē eſt teſtis ꝯria dicens: et qꝛ ſigil-
lat pſona teſtis: et ſic vbilibet ꝑiudicat. C. de ſta. ho. igenuū:
et no. qui fi. ſint le. cām: idē ſi ſibi cōtrariat in iudicio ſuma-
rio: et plenario. ſ. e. veniēs. et ibi glo. et hic: qñ qꝫ teſtis ſibi cō
trariat i iudicio nullo et aliquo: Glo. ſ. e. cām dixit: ꝙ nō cō
uincit de falſo ex ſerie dictorū: ꝙ puto qñ eſt nullū ex defe-
ctu ptātis iudicis: et hoc qñ aliter nō ꝓbat: alr̄s idē ꝙ de ex-
traiudiciali dicto: dūmō iudex nō ſit oīo vetitus: ꝓpter illa
que dixi. ſ. de ſo. cōpe. ſignificaſti: qñ qꝫ teſtis oppoſita dicit
extraiudiciū: ꝓ hoc nō reuocat ſnīa prius lata. ſ. e. ſicut tuis:
ſꝫ ſi ſnīa eēt ferēda intātū detraheret dicto: ꝙ ex eo ſnīa nō
eēt ꝓmulganda: vt no. de teſti. co. pterea: per ꝙ pꝫ ꝙ lꝫ non
nō cōuincat de falſo: inducit tñ pſumptio et indiciū de falſi
tate: ꝓpter qḋ poſſet ꝯ eū inquiri et poni ad torturā. l. capite
quinto. ff. de adul. et ꝙ no. de elec. p inqſitionē. Si prio teſti-
ficatus eſt extraiudiciū. Secundo in iudicio Bar. dicit: ꝙ
de falſo ꝯuincit i. l. eos. ff. de fal. et neutrū dictū vꝫ: ꝓpter ꝙ
iſtruit volentē ꝓducere teſtes: vt prio faciat eū iterrogari ex
tra iudiciū: vt ſi poſtea aliqd dicat ꝯ in iudicio: ſibi nō ꝑiu-
dicet: et de falſo ꝯuincat: puto ꝙ ſm dictū non valeat ꝯ pri-
mū: maxime ſi primum tranſiuit in cōtractum. ſ. titu. i. per
tuas: qꝛ ex prio iūcto ſcdo falſē cōuincit mēdax: et ſic in pec
cato: ſꝫ p hoc nō ꝯcludit: poſſibile eniꝫ eſt ꝙ prius dixit mē
daciū: nūc aūt dixit verū: et nō oīs mendax punit pena falſi
. l. i. ff. de fal. ex quo nō depoſuit in formā teſtis: et hoc veriſi
milius eſt: qꝛ de facili teſtes extra iudiciū ſeruiunt ptibꝰ de
ꝟbis: poſtea in iudicio plus hñt reſpectū ad ꝯſcientiā et ad
ꝟitatē tū ꝓpter iuramētū: tū p ꝑ timorē: qꝛ in pñtia iudicis:
ad hoc de accu. inqſitiōis. ver. aut etiā aduerſus: puto tñ ꝙ
ſuſpectus ſit de falſo: dat autem cautelā qñ teſtis repetitur
vt nō ex aliquo aliter dicto ex lapſu memorie icurrat falſū:
vt faciat ſibi exhiberi atteſtatiōes ꝑmas et informet quare
debeat dicere: vt. l. ſi tñ exhibuiſſent. ff. de publicā: vt no gl.
ſ. e. cām. ij. qui dicit exhibendas etiā ſi nō ſint publicate: ex
quo teſti exhibent qui ſp hꝫ eas notas: vt. ſ. e. cū clamor. Itē
ſi nō pōt hr̄e atteſtatiōes ꝓteſtet ꝙ nunc dicit prout ſibi vr̄
mōrēt ſi appuerit eū aliter dixiſſe: alr̄s ex nūc corrigit dictū
ſuū et reducit ad primā in quo memoria erat retentior: pōt
etiā dicere atteſtor: put in alijs atteſtatiōibꝰ ſum atteſtatꝰ:
pōt et dicere: qꝛ nō melius ſum iformatus p ea que de nouo
habui: volo iſtis atteſtatiōibꝰ ſtari: qñ factū eſt tale ꝙ ex di-
ſcurſu rōnis iformatiōis: et tpis potuit recipere meliorē in-
formationē: vt no. ſ. e. cām. iij. que no. pro cōſulēte ad excu
ſandā cōſilia cōtraria: de teſte qui ſibi ipſi contradicit: vide
in ſpecu. de inſtru. edi. §. reſtat. et vide in ſpecu. de teſte. §. i.
ver. quid ſi idem teſtis. et ver. ſe. xxvj. colum.

c **Onſtitutus.** Excōicari pōt qui partes impedit in teſtibus producendis: ⁊ denunciādi ſunt teſtes non teneri iuramento de veritate tacēda: ⁊ ſi cō ſanguinei eos impediunt teſtes actoris punitur reus de eius voluntate ꝙ fieri pſumitur. h. d. ſa ibi. Illos. tertia ibi, Si quis autem. ℭ No. i. caſum in quo valet generalis excōicatio quādo perſone ſunt incerte ⁊ ſubeſt cā promulgādi vel delictū eſt occultum alterū ledens. ad hoc de offi. or. ſi ſacerdos. ℭ No. ii. ꝙ nō valet iuramentum preſtitū de nō teſtificando quã aliquos ⁊ denunciandū ē eſt iuramento nō teneri. ℭ No. iii. ꝙ excō ſanguinitate aliqd preſumitur ⁊ qꝛ ipedimētum ne quis cōtra aliquē teſtificeť in dubio pcedere cenſeť ⁊ preſumiť a voluntate eius cōtra quez teſtis eſt producēdus: ⁊ ſic de facto alterius quis teneť e delicto: quādo illud pōt ꝓhibere ⁊ tendit ad eius cōmodū ⁊ vtilitatē: ꝗ illud pſumitur poſſe probibere ⁊ de voluntate eius fieri preſumiť. ℭ No. iiii. penā ſubtrahentis facultatē probandi aduerſario vel ſubtrahere facientis quia dȝ ſuſtinere penam eluſionis auctātis iudicio: ⁊ ſic ſuſpenditur per ꝙ apparet ꝙ non habetur ex hoc pro cōuicto in criminali vel de crimine ciuiliter itentato: vide. ſ. eo. cum cām. ℭ No. v. ꝙ licet in criminalibus nō cōpellantur teſtes de teſti. co. dileſtorū. excōicanť tamē ipedientes. ℭ Opp. ꝙ nō cōpellať cōtra iuramētū teſtificare ⁊ ſic cū poſſit ſeruare iuramentū nō cōpelliť nec poſſit obſtante iuramento teſtificari: qꝛ ſeruari pōt ſine interitu ⁊c. de iureiuran. cuȝ contingat. Sol. dicit glo. ꝙ ſeruari nō poterat ſine interitu ſalutis eterne: cū expediat peccata nocentū publica fore puniri: ideo iuramētū vt temerariū nō eſt obligatoriū: per ꝙ colligit ꝙ temerariū iuramētū nō repellit a teſtificando: ꝙ eſt verū ſaltē ad teſtificandum cōtra illum ad cuius cōmodū eſt exactū: ſed huic obuiat: qꝛ cū in criminali nō poſſit cōpelli ad iurandū: iuramentum videť habere fomentum iuris. Sol. vbi nō aſtringitur aliter ꝙ̃ ſimplici voluntate licitū non eſt prebere teſtimonium: ſed auferre ſibi liberā facultatez: nō pōt ſi vult. hoc eſt ꝯtra bonos mores ⁊ nō eſt obligatorium: vt patet in l. ſtipulatio hoc mō. ff. de ver. ob. vnde tanꝗ̃ turpe tollens liberā facultatem teſtificādi eſt inualidum: ⁊ nō valet: ⁊ hoc opatur etiam odiū epiſcopi a cuius voluntate preſumitur proceſſiſſe: vt iuret de non teſtificando. xv. q. iii. quiſquis metu. ff. de iureiuran. cum qui: ſm Inno. Secunda glo. eſt clara. No. glo. vltimaz que allegat iura que ſubtrahunt aduocatū ⁊ trahiť hic ad ſubtrahentes teſtes.

c **Onſtitutus.** Qui teſtificata non didicit: nec renunciauit teſtibus producendis: etiaȝ ſuper antiqs capitulis teſtes ꝓducere pōt. Prima pars ponit formā proceſſus: ⁊ grauamē appellantis. Secunda dat iudicē ibi. Mādamus quatenus. Caſus daȝ verteret q̄ō matrimonialis: iter a ſororem marchionis Miſnēſ. ⁊ regem bohemie: de ea cognouit epūs pragen̄. prohibitus mulier ad ꝓponendas ſuas defenſiones a ſatellitibus principis vel epiſcopi mulier a proceſſu appellauit: poſtꝗ̃ appellationē pragen̄. proceſſit contra eam vt cōtumacē ad ſniaȝ diffinitiuaȝ: a qua ipſa appellauit: ⁊ in cauſa appellatiōis factus fuit proceſſus: nōdū tñ per ptes didicita erant teſtificata: ſuper teſtibus qui depoſuerunt ad probandā nullitatem proceſſus: nec corā pragen̄: nec coraȝ iudicibus impetratis in cauſa appellatiōis per mulierem: nec coraȝ iudicibus ſm aliud intellectū ipetratis per regem ſup cōfirmatione ſnie: volebat mulier ꝓducere teſtes eoſdē vel alios corā aliis iudicibus nunc datis: diciť ꝙ pōt ex quo teſtificata non ſunt didicita: nec atteſtationes publicate. ℭ No. i. argumentuȝ cauſam poſſe agitari per nūcium: ſed expone nūciū. i. procuratorem: qꝛ abſqȝ mādato ꝓcuratorio nuncius non poteſt agitare cauſam cuȝ debeat agere acta noīe proprio: ⁊ nō vt pica nomine dñi ꝙ agit nūcius. ff. de cōſti. pec. l. ⁊ licet iuncta. l. quicunqȝ. ff. de acti. ⁊ ob. ad hoc de procura. petitorio ⁊ de elec. bone. ℭ No. ii. vnam legitimā cauſam appellādi: quādo quis nō poteſt accedere ⁊ liberū nō habet acceſſum ad iudicē vt ꝓponat iura ⁊ defenſionis ſuas. ℭ No. iii. arg. ꝙ per appellationem a diffinitiua quis non recedit ab interlocutoria: vide ꝙ no. de ap. dilecto: ⁊ vide cle. i. de dolo. ℭ No. iiii. ꝙ in repulſione facultatis probādi per teſtes: ꝗ non ponderatur ſola publicatio: ſed ⁊ teſtificata didicere: vide. ſ. c. cum in tua: ⁊ c. veniens: ⁊ J. c. vltra tertiaȝ: dixi in c. fraternitatis ⁊ aliquid dicam. J. ℭ No. v. hic ar. ꝙ teſtes alꝭ producti pñt reproduci quādocūqȝ ante didicita teſtificata: de quo J. c. per tuas. ⁊ c. cū clamor. ℭ No. vi. dās terminos excludendi facultatem probandi per teſtes. ℭ No. primā glo. que ſentit contrarium. de c. examinata ⁊ ſoluit bene: ſic ⁊ reus in exceptione eſt actor de proba. in exceptionibus. ff. de excep. l. i. ℭ Opp. ꝙ in cauſa matrimoniali poſſint teſtes produci teſtificatis didicitis. ſ. c. ſeriem ⁊ c. cum in tua. Glo. dicit ⁊ eſt intentio doc. quādoqȝ producuntur teſtes ſup iuſticia vel iniuſticia ſnie: ita ꝙ diſputatio eſt ſuper veritate: ⁊ vinculi ſubſtātia: ⁊ vera iuſticia: ⁊ tunc rigor ceſſat publicationis: ⁊ didicere teſtificata: quandoqȝ nō contenditur de vera ſubſiſtentia vinculi ſeu veritate iuſticie: ſed ſuper rigore nullitatis proceſſus: qui licet nullus: pōt eſſe iuſtus: ⁊ tunc obſtat publicatio: tuȝ quia quo ad diſputationem nullitatis proceſſus non aſſit periculum aīe: ⁊ quid obtineať ſicū qꝛ diſputans de validitate ꝓceſſus ⁊ non veniens ad merita cauſe: contendit de apicibus iuris: merito ſm iuris apices eſt illi reſpondendū. iij. q. viii. cuius in agendo ꝙ no. qꝛ limitat c. ſeriem: ⁊ c. cum in tua. ℭ Opp. glo. ꝙ idem teſtes non poſſint ſepius repeti. ſ. c. cum cām: ⁊ J. c. per tuas. Hic publicatis atteſtationibus nō poſſunt: an publicatas atteſtationes poſſunt ſȝ tenorē. l. ſi. C. de teſti. ſ. anteꝗ̃ ptes conſentiant vt prime publicentur ante non ſed hic vt dicam. J. c. per tuas: de quo in ſpe. eo. titu. §. ſatis vtiliter. ver. quid ſi publicate: ⁊ ver. ſe. ℭ Oppo. ꝙ non liceat producere teſtes poſt publicatas atteſtationes: licet non didicerit teſtificata: quia ſola publicatio impedit: vt in c. fraternitatis ⁊ in multis c. huius ti. qui ponderant ſolaȝ publicationē. Sol. glo. dicit ꝙ illa iura debent intelligi vt exigatur ꝙ didicerit teſtificata: vel renunciauerit: quia ſola publicatio: vel etiam viſio atteſtationū ab alia parte: nō impedit productionem. Idem ſpe. in titu. de teſte. §. ſatis vtiliter ver. quid ſi publicate. dicit tamē ꝙ clemens defendebat cōtrarium: ad ꝙ. ſ. eo. cām. ii. ⁊ c. cuȝ veniſſent: ⁊ c. de teſtib⁹: ⁊ Hoſti. in ſum. e. titu. §. vtrū. ver. dicas igitur: ⁊ tenetur contrarium ꝙ credit Ioan. an. ⁊ dicit dictū glo. procedere: qñ iudex me inſcio vel inuito faceret publicationem. Inquantum dicit ꝙ ſi renunciauit: doc. dicūt ꝙ idem eſt ſi renunciauit dūmodo teſtificata non didicerint: ſm azo. eo. titu. in vlti. colū. de quo in ſpe. eo. titu. §. vlti. ver. antepe. ⁊ vide ꝙ no. ſ. eo. intimauit: ⁊ c. cum veniſſent: ſpe. loco preallē. tenet cōtra per remiſſionem ꝗ̃ facit: quia ſufficit renunciatio: al'. ſ. eodem cum veniſſent: ⁊ c. de teſtibus: ⁊ c. conſtitutus. ii.

l **Icet ex quadam.** Ponit cōcilium. xij. ſine quibus ad probandam conſanguinitatem in cauſa matrimoniali non vȝ teſtimoniū de auditu. Prima ponit. vi. que reſpiciunt perſonas. Secunda ſex que reſpiciunt dicta. ſa ibi. teſtes autem. ℭ No. ꝙ in re antiquata admittitur teſtimoniū de auditu: cū aliud de facili haberi non poteſt: ſic ⁊ admittitur teſtimoniū de fama: vt patet ex no. de verb. ſigni. quid per nouale: ⁊ c. veniens. ff. de proba. ſi arbiter: ⁊ c. preterea. l. i. in fi. ⁊ l. ſe. ff. de aqua plu. ar. ⁊ l. ꝯ iure. §. ductus aque. ff. de aqua quotti. ⁊ eſti. ex quibus datur pro regula in antiquis factis in quacunqȝ materia talez probationem ſufficere. ℭ No. ii. ꝙ teſtimonium de auditu dicitur exorbitans ⁊ contra formam cōmunem: quia teſtes ſm cōmunem formam habent deponere de eo

nere de eo ꝙ proprio ſenſu capiunt.iii.q.ix.teſtes.⁊.c. de
bis.ſ.e.cām.xi.q.i.licet iudex.C.de epi.⁊ cle.auc.ſed iudex.
¶ No.iii.caſū in quo nō vʒ teſtimoniū de eo:ꝙ quis per
cepit ante litē motā. ¶ No.iiii.ꝙ vt valeat probatio p au
ditum:ex ſenſu alterius:ſʒ oportet ꝙ trahat originē ab ite-
gra probatione:vt ſaltim a duobus qui audiuerit:qꝛ ſi me
diata ꝓbatio nō eſt plena ⁊ pfecta:a qua ſummit originem
mediata:etiā ipſa imediata:⁊ ſi imediata nō eſſet ſufficiens:
ex aliquo accidenti iſamie:ſic nec imediata vʒ. ¶ No.v.ꝙ
vitium pſonale extendiſ in ſucceſſorē:quando ſucceſſor ex
iure nititur auctoris. ¶ No.vi.ꝙ nō valet teſtimoniū vni-
us ꝙ ꝙ trahat originē dicti a pluribus:nec valet teſtimoniū
um inhabiliū:licet dictū trahat originē ex habili. ¶ No.
vii.ꝙ actus legitimi ſunt iſamib⁹ īterdicti:ne ꝙ teſtificari
eſt actus publicus. ¶ Ex ſecunda pte no.ꝙ teſtes iurant
ꝓprio iuramēto:ex quo patet ꝙ nō pñt iurare per pcura-
torem:ſm Hoc.⁊ Abb. ¶ No.ꝙ vbi teſtis deponit de eo
ꝙ ꝓprio ſenſu nō pcipit:debet aſſerere per credulitatē:⁊ nō
per certam ſcientiā. ¶ No.caſum in quo ſufficit probare
quaſi poſſeſſionē cōſanguinitatis:ad directionē matrimo-
nii ibi in fine textus pro conſanguineis ſe habere. ¶ No.
nō referre an ꝓprio noīe:an aliqua circūlocutione quid cer
tificetur:ad hoc.ff.li.cer.pe.l.certum. ¶ No.tex.in fi.aſſi-
gnante cām:quia vbi agitur de matrimonio:ſemp eſt indu
bio iudicādum pro illo. ¶ Opp.ꝙ nō valeat teſtimoniū
de auditu.ſ.e.c.cū cām:qꝛ de proprio ſenſu debet reddere te-
ſtimoniū. Sol.nō vʒ teſtimoniū de auditu regulariter:ni
ſi vbi appareret iure expreſſum:per que dicūt hic doc.⁊ Jo.
and.ꝙ etiā ſi aliter ageretur de vinculo matrimonii:quam
reſpectu cōſanguinitatis:nō valeret teſtimoniū de auditu:
qꝛ cōpetens non eſt:⁊ exorbitans. ¶ Oppo.ꝙ perſonalia
vitia non trāſeunt ad ſucceſſorem de indi.quia vv. Sol.di
cit Jo.an.ꝙ hic nō eſt ſucceſſor:ſed teſtis:cuius fides non
adhibetur auctori:ſʒ Hoſti.vel dic ꝙ hic vtitur iure aucto
ris:⁊ ſic vtatur cū cā ſua.ff.de diuer.⁊ temp.p̄.l.an vitium.
¶ Querit glo.que dicanſ pſone graues:dic ꝙ nō requi-
rit ꝙ ſint idignitate ſed ꝙ ſint bone ſame ⁊ opinionis:⁊ gra
uitas itelligiſ reſpectu antiquitatis:⁊ benemerito qꝛ ſenib⁹
in dubio maior fides adhibetur. ¶ Querit glo.in verbo
nō vtiqʒ:quare audiens ab vno nō probat. Glo.dicit quia
ille nō ſufficit:ergo ne audiētes ab eo:⁊ quia omnes haben
tes cām ab vno:pro vno reputantur.ff.de condi.⁊ de.l.cum
fundū.⁊ dicit Jo.an.ꝙ hec ſunt in argumentū de duobus
patronis.quorū vnus reliquit plures filios:⁊ alter vnum ſo
lū:de quo de iure pa.c.i.⁊ eſt in cle.eo.ti.cle.plures. ¶ Op
po.glo.qꝛ ſm hoc nunq̄ probabitur:nā ſi probatio que tra
hit originem ab vno nō ſufficit:oʒ ꝙ in infinitū queraſ:nā ſi
teſtificantes habuerūt a duobus:poſſibile eſt ꝙ illi duo ha
buerunt ab vno:ſi illi ſimiliter habuerunt a duobus:poſſi
bile ꝙ illi habuerunt ab vno:⁊ ſic res ibit in infinitum.dicit
glo.ꝙ qd non procedit:qꝛ ſufficit ꝙ ſoli teſtificātes habue
runt a duobus ſenioribus de cōſanguinitate ſua. Sed ſi vel
lent teſtificari de eo ꝙ habuiſſent a quibuſcunqʒ:locū habe
ret obiectio. Hoſti.dicit ꝙ quocunqʒ teſtificetur:ſufficit ꝙ
teſtificātes in primo auditu ꝙ hoc habuerint a pluribus:
maxime cū de facili nō poſſint ſcire teſtes a quo:vel quibus
habuerint illi:a qbus ſe audiuiſſe teſtātur:⁊ ſic ꝓbatio non
eſt anguſtāda:dūmō honeſti ſint teſtes. ¶ Querit glo.qd
ſi audiuerūt duo a duob⁹:vnus ab vno.alter ab alio. Glo.
dicit ꝙ non ſufficit:imo oʒ ꝙ quilibet audiuerit a duobus
eiſdē:vel vnus a duobus:alter ab aliis duobus. Inno.reci
tat vnā opi.ꝙ quidā dicunt ſufficere ꝙ plures ſint principi-
um huius auditiōis:lʒ omnes nō audiuerint a duobus:vel
eiſdē:vel diuerſis:⁊ aſſignat cām:qꝛ ſufficit ꝙ teſtes ſint cō
teſtes in dicto:lʒ nō in cā dicti:⁊ ſm hoc eſt argumentū ꝙ ſi
volo probare iuriſdictionē:⁊ vnus dicat de vno actu:alter
de alio:ꝙ probant:de quo remittit de accu.qualiter:tutius
dicat dicendum ꝙ oʒ eundē:⁊ ſingulum teſtem:audiuiſſe a

duobus:⁊ ab eiſdem duobus:⁊ eodem tempore:alˀs eſſent
in dictis ſingulares.ſ.de elec.cū dilectis:hoc ēt tenet hic Ho
ſti.qui dicit:nō ſufficere ꝙ vnus teſtis audiuerit a plurib⁹:
⁊ alter ab aliis pluribus:ſed exigitur ꝙ ydem plures audi
uerint ab eiſdē pluribus. Nō ob.ꝙ ſufficit ꝙ ſint cōteſtes
in dicto:qꝛ illud veꝝ qñ teſtificanſ de ꝓprio ſenſu:quia cuʒ
in ſuo ſenſu quilibet ſit ſingularis:qꝛ ſenſus meus nō eſt ſen
ſus alteri⁹:nō vitiaſ teſtimoniū:ſi in cauſis ſint ſingulares:
ſed hoc cū teſtificentur de aliorū ſenſu:vis probatiōis nō
ſurgit a ſuo ſenſu cauſatū:ſed a ſenſu eorū a qbus trahunt
ſenſuʒ:ideo oʒ ꝙ in illis ſint conteſtes:ſecus ſi teſtificari ha
bent ex ſuo ſenſu:vt nō trahētes originē teſtimonii ab alio:
qꝛ tunc ſufficit ꝙ audiuerint ab vno:vt ſi volūt deponere in
memoriā extare:nā ſi dicat vnus ſe audiuiſſe ab vno:alter
ab alio:in facto ſunt cōteſtes:qꝛ memoria extat:⁊ ſic ꝓbāt:
ad hoc.ff.de aqua plu.ar.l.in ſūma in fi.⁊ de proba.l.ſi arbi
ter:⁊ tenet Cy.C.que ſit lon.cōſue.l.ii.ad fi.⁊ recitat Joā.
and.de conſue.c.fi.⁊ fuit dictū pe.in.l.de quibus.ff.de legi.
⁊ per hoc decidiſ qō:an probēt mutuū:ſi dicāt teſtes ſcio:
qꝛ tali die audiui ipſum confiteri:alter dicat ſcio:qꝛ altera
die audiui ipſum cōfiteri:quia ex predictis patet ꝙ nō pro
bant:quia vis probationis trahiſ ex confeſſiōe:nō ex dicto
teſtium:⁊ nō ſufficit ꝙ ſint conteſtes in ſolo eo ꝙ ex confeſ
ſione concludiſ:qꝛ illud ꝙ confeſſione ſurgit vt iuris:eſt ꝑ
teſtes ipalpabile:⁊ hoc tenet Cy.in.l.ii.C.que ſit lon.cōſue.
dic vt ibi. ¶ Querit glo.an ſufficiat de primo gradu dꝑo
nere:an debeāt incipere a ſtipite. Glo.dicit ꝙ ſufficit a pri
mo gradu.ſ.e.ſeries.xxxv.q.v.c.i.⁊.c.de pentela. ¶ Que
rit glo.quid ſi teſtes deponāt:⁊ aliqui cōputent ab vno late
re:alii ab alio tm̄:an eſt probata cōſanguinitas. Glo.ponit
exemplū que eſt clauſula.dicit glo.quoſdam tenere ꝙ hoc
ſufficit:ſed dicit glo.hoc ſibi nō placere:nec eſt diſcedēduʒ
ab hac littera:que dicit ꝙ ab vtroqʒ latere teſtes debent cō
putare conſanguinitatē:ar.xxxv.q.vi.de parentela:⁊ de con
ſan.ma.cuʒ ſi. Jo.tenuit primā opi.in illo.c.de parentela.ii.
Goff.⁊ phy.hic:⁊ Inno.ſ.e.ſeries. Hoſti.tenet ſcdam per
tex.hic. Uin.dicit ꝙ ad probationē directam cōſanguinita
tis iter coniugatos:exigiſ cōputatio ab vtroqʒ latere:ſed
vbi dubitatur tantū de vno gradu:ſufficit illuʒ gradū pro-
bari per illos:qui ſciunt illū tantū. Jo.an.dicit opi. Jo.⁊ ſe
quaciū procedere:qñ teſtes perhibēt teſtimoniū d̄ ſciētia.
opi. Bar.⁊ ſequaciū eſt vera cū perhibet teſtimoniū d̄ au
ditu. Et probāt hanc diſtinctionē rōnes eorū:⁊ hoc qꝛ tex.
hic hoc requirit:⁊ loquitur de probatiōe per auditū. Et ſic
no.ꝙ vbi ad vnū totū concludēdū ptes exiguntur:non eſt ne
ceſſe teſtes eſſe cōteſtes in ipſo toto:ſed ſufficit eos eſſe cō-
teſtes in partibus:ex quibus totū concludiſ:ad hoc facit ꝙ
no.i.c.qualiter ⁊ quādo:vbi:ſi deponūt plures aliquē dixiſ
ſe miſſam:⁊ vnus dicat ꝙ audiuit epiſtolā.alter ꝙ audiuit
euangeliū:tales ꝓbant. Per hec dico Cy.maledicere in
.l.ii.C.que ſit lon.conſue.vbi dicit ꝙ i probanda conſuetu-
dine que concludiſ ex frequētia actuū:non ſufficit teſtes ꝓ-
bare actus per ptes:vt duo deponant de vno actu:alii duo
de alio:⁊ alii duo de tertio:qꝛ iſti non concludūt frequētiā:
ſed cōcludūt diuerſos actus:quia ex particularibus dictis
ſatis cōcludiſ frequētia:lʒ ipſi probēt partes tm̄ requiſitas:
forte poſſet dici referre qualiter teſtes deponāt:⁊ producā-
tur:ſi producanſ ad probandas ptes.ipſi probant partes:
⁊ illis omnibus ꝓbatis bene cōcludiſ totū:⁊ ſi in cā reſpon
deāt per ptes nō probāt:qꝛ nullus concludit ſufficiētēʒ cau
ſam.quō ſcia ꝙ inter tales ⁊ tales eſt cōſanguinitas:ſcio qꝛ
tales fuerunt cōiuncti ex vno latere cōputando:hic nō red
dit ſufficientē cām:ſic ⁊ in conſuetudine:ſi producanſ ſuper
frequētia actuū:⁊ aſſigendo cām reſpōdeat ſup ſingulari-
tate actus:quilibet eorū:vel duo ſimul ſup vno actu:nō pro
bant:qꝛ nō reddūt ſufficiētem cām:⁊ maxime hoc eſt verū:
qñ reperiūt ſe ſingulares:in qualibet parte:qꝛ non ꝓbant:
vt ſi vnus dicat de vno actu:alter de alio:⁊ ſic loquiſ ꝓprie

Cy. vt quia vnus teſtis non duo dicunt de vno actu: alter nō duo de altero: niſi actus eſſet indiuiduus: vt in miſſa: vt. ſ. di. p. ¶ Quero an ſufficiat ꝙ deponant de viſu in vno gradu: ſiue ſit propinquus: ſiue remotus. Glo. dicit ꝙ ſic: ꝙ dicit Jo. and. verū: dūmodo nō ſit de gradibus de quibus: vel quorum altero queritur. Antonius de Butrio.

p

Er tuas. Teſtes poſt publicationē: ad petitionē partis interrogari non debent: niſi qñ ſup oibus capitulis nō depoſuerunt. h. d. Cōis diuiſio. ſ. a ibi. Nos igitur. ¶ No. ꝙ publicatis atteſtatiōib⁹ ſup articulis ſup quibus teſtes depoſuerunt: ipſi vel alij nō ſunt amplius iterrogandi: niſi in aliquo nō depoſuerunt: de quo ſpecifice data erant capitula: ⁊ negligenter vel malitioſe fuit obmiſſa iterrogatio. ¶ No. ꝙ dolus ⁊ negligentia hic equiparantur: ꝫ aliqñ differant de dec. nihil de cri. fal. ad falſariorum in fine. ¶ Op. ꝙ etiā ſi non ſint iterrogati ſuper capitulis ex negligētia vel dolo: ꝙ poſſint repeti: etiam dato ꝙ nulla ſint data capitula: ſup capitulis: ſup quibus nō depoſuerūt: quia ſup illis nulla timet ſubornatio: ergo ⁊ publicatio nō obuiat: ad hoc ꝙ no. ſ. eo. fraternitatis: ⁊ ꝙ no. ſ. eo. de teſtibus: ſup nouis enī capitulis datis: vel non datis ante: ex quo ſup eis nihil dixerunt: vel repugnat: qñ repeti poſſint teſtes: ⁊ noui induci. Sol. dicit ꝙ qñ qꝫ a principio in cauſa nulli dati ſunt articuli: tunc tota cā ſumit pro articulis: vel capitulis: vt in dictis iuribus: quo caſu ſi ſunt interrogati: ⁊ nō plene depoſuerunt: nō ſunt plus interrogādi: publicatis atteſtationibus: nec alie producte ſunt ꝓpter timorē ſubornationis. Si nō ſunt iterrogati ad plenū: ſi obmiſſa eſt iterrogatio: ſup aliquibus circunſtātijs: ⁊ nō ad ſubſtantiam dicti: ſed ad diſcernendā fidē teſtis: vel colligendum an veritatē dicat: de quibus. ſ. e. cām: tunc qꝛ talis obmiſſio nō viciat: hi teſtes repetuntur. Si obmiſſa eſt interrogatio circa ſubſtantialia probanda: vel annexa: ſicut in ꝓbatiōe preſcriptionis obmiſſa eſt iterrogatio ſup ti. vel ſup bonafide: vel ſup tpis cōtinuatiōe: ⁊ tūc pōt iterato repeti: qꝛ adhuc i culpa eſt nō iterrogando: dato ꝙ nō ſint dati articuli: qꝛ examinatio ſpectat ad eum. ſ. e. cū cām: ⁊ nō ad ptem: nō imputatur ergo ſi nō dedit iterrogatoria. Itē qꝛ nec teſtibus imputandū eſt: ſi neſciuerunt oia capitula neceſſaria ad ꝓbandā ꝓſcriptionē. Nō ob. ſi dicatur iudex ſupplet de facto contra no. de poſtu. bone. i. qꝛ tale eſt factū ꝙ ſupplere pōt cuꝫ colligat ex actis: alia enim potius ſunt iuris ꝙ̄ facti: hec vera niſi articuli formentur de nouo ex materia ſuperueniēti: que añ nō erat deducta: qꝛ tunc poterunt: nō obſtāte publicatione: iterato produci. ſ. eo. fraternitatis. Si ſunt dati articuli ſup qbus debet fieri examinatio teſtiū: tunc ſi ſunt dati ſup tota cauſa: ⁊ ſup illis ſunt iterrogati: ꝫ non perfecte: adhuc nō poterūt ꝓduci: ſi nō ſint iterrogati: ⁊ hoc dolo vel negligentia ipſius iudicis eſt obmiſſum: ꝙ in dubio preſumo. vt dicit ſpe. e. ti. §. nunc videnduꝫ in fi. adhuc repetētur teſtes vt hic. Si nō obmiſit dolo vel negligentia: ſed ex certa ſciētia: tūc ſiue hoc fecerit reſtringere volēs capitula: ſiue hoc fecerit a principio admiſſis capitulis: adhuc non admitterentur teſtes: qꝛ ex hoc videt tacite pronunciaſſe. ⁊ imputet ſibi: qui nō appellauit: ꝙ putat Hoſti. verū: qñ interrogatio erat ipertinens: ⁊ ſic iudex nō errauit: ſecus ſi pertinens: ⁊ ſic errauit: quo caſu ꝓuidebitur officio iudicis: vt teſtes iterētur: qñ qꝫ articuli ſunt dati ptꝫ in cā ⁊ ptim non: ⁊ tūc ſup articulis datis ſup quibus depoſuerūt nō ſunt iterrogādi: ſup articulis nō datis: ſi fiāt noui articuli: adhuc nō ſunt iterrogandi: ſi prius ſup materia de qua ſiunt articuli fuerunt iterrogati: qñ iurauerūt ſup tota cā: ſi nō fuerunt interrogati ſup illa materia: pōt mō fieri noui articuli: ⁊ iterato interrogari qꝛ publicatio nō obſtat: vt no. in. d. c. de teſtibus: ⁊ in. d. c. fraternitatis: ⁊ ſic intelligo Joā. and. hic: in verbo a principio: qui dicit idē ſi nunc daret noua capitula pertinentia: tñ dic: vt. ſ. eo. fraternitatis ꝙ eſt veruꝫ: vt dixi. quando articuli ſunt ſubſtātiales per ſe: ſecus ſi non ſunt ſubſtātiales: qꝛ nō repetūtur ꝓpter hī teſtes: ꝙ nō fuerūt ſuper illis iterrogati: ex quo nō fuerūt dati articuli. ¶ Quero an copia articulorū ſit danda ptibus. dicit Inno. hic ꝙ ſic: expedit enī parti vt faciat articulos: qꝛ multa neceſſaria ꝓbationi poſſent obmitti: vt eſt dictū. ſ. Itē oꝫ ꝙ eorū copia detur aduerſario: ne poſtea de facili nō audiat: ſi dicat teſtes ſup impertinētibus depoſuiſſe: ⁊ deponere teſtes nō debuiſſe. Si tñ nō fiāt articuli: vel non detur copia nihilominus valet teſtium receptio: ſꝫ libere audiet pa opponēs: ſi dicat teſtes ſup ipertinētibus depoſuiſſe: de quo. ſ. eo. de teſtibus. ¶ Quero an copia iterrogatoriorū que fit ab aduerſa parte debeat dari pti ꝓducenti. dicit Inno. ꝙ nō: qꝛ iterrogatoria dant ad inſtructionē iudicis examinantis: ⁊ teſtiū examinatoruꝫ: ⁊ ſi iterrogauerint de alio ꝙ̄ debeant: nō fit preiudiciū ptibus. ff. de interro. act. l. fi. ⁊ ſi vult dare copiā ptinētiā nō peccat: ſꝫ Inno. vin. dixit hic: ꝙ copia nō debet dari iterrogatoriorū ꝓducenti ꝓpter ſubornationis timorē: hoc verū. dicit Hoſti. vbi dātur iterrogatoria ⁊ pa nō cōſentit: qꝛ tūc peccat ⁊ maleſacit iudex dās copiam aduerſe pti: qꝛ hic non eſt niſi ptem producentem inuare ⁊ inſtruere: in quo debeat ſubornare teſtem: vt concordet ⁊ reſpondeat ad iterrogatoria: ſic ꝙ in eo nō poſſit deprehendi falſitas: ad ꝙ inuenta ſunt iterrogatoria: ⁊ nō ad iſtructionē recipientiū tantū: de quo remittit ad ſūmā. eo. ti. §. ſup qbus. Eſt ergo de ſtilo cārū: ꝙ iterrogatoria dentur ab ipſo: contra quē teſtes ꝓducunt: ab illo aūt: qui producit: ſiunt capitula vel articuli: ſup quibus petit iterrogari. Judex autē articulos ⁊ interrogatoria recipiet ptinentia: ipertinentia aūt ⁊ ſuptua habet ex officio reſecare. C. de proba. ad probationem: ⁊ in dubio potius admittat: ſm Hoſti. Si ergo in examinando aliqs articulus vel neceſſaria interrogatio ſit obmiſſa: non obſtante publicatione petit a iudice vt iteruꝫ examinet: ne ſic probatio obmiſſa obſtaret. viij. di. que contra: ſm Vin. ⁊ Goff. ⁊ ſpe. eo. ti. §. nūc videnduꝫ ad fi. ⁊. §. iam de interrogatorijs. verſi. Item caute: nam res indiuiſa diuidit. l. vti. ff. cōi diui: ad hoc. ff. de tranſac. cū hi. §. ſi pror. ¶ Quero an teſtes porrectis articulis: ſint iterrogandi ſuper articulis tñ: an ſup tota cā extra articulos: dic ſi iurauit ſup articulis tñ: nō debet iterrogari extra articulos: qꝛ non iurauit: ⁊ ſi quid deponat nō valet. ſ. e. de teſtibus. Si iurauit ſup tota cā: ⁊ aliquid depoſuit extra cām: non valet ꝙ depoſuit. Si depoſuit itra cām ⁊ extra articulos bene valet teſtimoniū: qꝛ vꝫ: ꝫ nō ſit iterrogatus: dūmō ſit iuratus: vt dixi. ſ. e. de teſtib⁹ ⁊ cautus ergo dēbet eſſe iudex vt faciat eum iurare ſuper tota cauſa: vt ſi aliquid extra articuluꝫ depoſuerit ipertinentibus ad cauſam: valeat eius dictuꝫ: hec colligūtur ex dictis doc. h Guil. in ſpe. de teſte. §. ſequitur ver. aliud. Ja. de are. ⁊ Cy. in. l. fi. C. qui legit. perſo. ſtan. in iudi. non ha. ¶ Venio ad glo. op. ꝙ non publicatis atteſtationibus iterato poſſint repeti teſtes indiſtincte. ſ. eo. cōſtitut⁹. Jo. in. e. c. cū cām. ij. ⁊ ꝙ ibi no. etiā ſup capitulis ſuper quibus ſunt iterrogati. Glo. concludit ꝙ quo ad capitula: ſup quibus nō ſunt teſtes examinati: pōt teſtes repeti: ſi ex negligentia vel dolo iudicis non ſunt examinati: imo videt ꝙ mero iure: ex quo non ſunt examinati ſuper illis capitulis: qꝛ cū hec noua ſint capitula: ꝙ poſſint ⁊ ijdeꝫ teſtes repeti: ⁊ alij examinari. ſ. e. fraternitatis: ſint publicate atteſtationes vel non: quo ad capitula: ſuper qbus ſunt examinati teſtes: ſi querit an poſſint repeti teſtes: ſi officio iudicis: dic ꝙ poſſunt: ⁊ publicatis: ⁊ nō publicatis atteſtatiōibus. J. eo. cū clamor. Si an ad inſtantiā partis vel teſtis: ſi incōtinenti teſtis ſe vult repetere poteſt: vt. J. de teſti. co. preterea. Si ex interuallo: nec ad inſtantiā: pa nec teſtis eſt repetēdus: vt hī nec ante publicatas atteſtatiōes: nec poſtea: vt patet hic in ſin eo. c. preterea. J. de teſti. cog. licet quidam ad inſtantia partis repetant: ſed maleſaciunt: ſiue repetantur vt addāt: ſiue vt corrigāt. ¶ Pro declaratiōe materie hui⁹ eſt aduertē-

dum ꝙ quandoq; agitur de productione aliorum teſtiu;
ſup antiquis:aut nouis capitulis:an ⁊ quādo hoc fieri poſ
ſit:dixi i.c.fraternitatis:quādoq; agit̃ de repetitione eorū
dem teſtiu;:⁊ tunc ante publicatas atteſtatiōes alique glo.
indiſtincte permittunt. Glo.ſ.eo.cōſtitutus.iij.ꝑmittit cu;
diſtinc.l.ſi C.de teſti. Glo.in.c.cum cauſa; hoc ꝑmittit:de
mum vt addat:ſed nō vt corrigat. Glo. hic hoc ꝑmittit in
cōtinenti:⁊ nō ex interuallo:ꝙ idiſtincte poſſint repeti:facit
.c.cōſtitutus ꝙ demū incōtinenti:facit.j.ti.i.preterea. Guil.
in ſpe.eo.ti.§.ſatis vtiliter.ver.ſed nūquid:etia; ante publi
cationē:dicit nō permitti niſi in duobus caſibus. Primus
quādo de omnibus nō fuit recordatus. In auč.e.§.qm̄ nō
multi. Secūdus quādo nō fuit plene examinat᷒:vt hic ⁊.j.
eo.cum clamor.pono aliquos caſus:in quibus pn̄t indiſtin
cte repeti:poſtea veniam ad caſus dubios. Primus quan
do receptio teſtiu; eſt nulla:vt.ſ.eo.cū cauſam:na; poſſunt
idem teſtes repeti.ſ.eo.cū cām.ij. Idem ſi atteſtatiōes eſ
ſent cōmiſſe:vt no.ſpe.e.ti.§.nūc vidēdū ad fi.Secūdus ca
ſus quādo teſtes nō recepti in ſūmario iudicio:q2 in plena
rio pn̄t repeti.ſ.eo.veniens:⁊.c.cū in tua.Tertius caſus qn̄
teſtes ſunt recepti in plenario:⁊ inter alias oio pſonas:indi
ſtincte pn̄t repeti.ſ.eo.ꝯſtitutus.i.hec oia vera:niſi ptes ap
probēt:vt.ſ.eo.veniens:⁊.c.cum cauſam:q2 ex quo illos ap
probāt in alio iudicio:nō pn̄t produci:niſi probet:dica;.j.in
eodē.c.Quartus caſus qn̄ ſunt recepti in vno iudicio ⁊ re
petunt̃ in alio coeque no.īter eaſdem pſonas:tunc cōcluſio
eſt ꝙ ſi hec dicta ſunt publicāda:īuita parte in alio iudicio:
nō pn̄t alij teſtes recipi:niſi ꝓut dicam in ſequēti caſu:quā
do repetunt̃ in eodē iudicio:ſi non ſunt publicanda:adhuc
pn̄t recipi ⁊ repeti teſtes :an publicari poſſunt : iuita parte:
variare vident̃ tex.tex.videt̃ acōtrario ꝙ idiſtīcte publicā
di ſint.ſ.eo.cōſtitutus:cum hoc concor. Bart.in.l.ij.iudi.
ſol.⁊ alī.dictum Inno.ſ.e.albricus In cōtra.videt̃ tex.i.c.
cum cām.ſ.e.ti.puto ꝙ ſi petitur publicatio in alio iudicio
ꝑempta inſtātia ꝙ fieri non poſſit quia teſtes adhuc nō ſunt
omni pfectiōe recepti:iō iſte effectus probationis teſtiu; vt
futurus extinguitur ar.eorū que dixi in.c.cāmq;.i.puto ta
men ꝙ ſi mortui eſſent teſtes ꝙ tūc atteſtatiōes ille valerēt:
⁊ deberent publicari.C.de teſti.l.fi.⁊.j.eo.pn̄tata.Si nō eſt
ꝑempta inſtantia:petitur publicatio corā ſecūdis ſubroga
tis loco primorū iudicū:pōt peti publicatio:vt in.c.conſti
tutus.i.ad hoc ỏ proba.c.i.Si petitur publicatio corā alio
iudice nō ſubrogato loco primi:ſatis puto ꝙ niſi ptes con
ſentiant:ꝙ hec publicatio fieri nō debeat ad petitionē alte
rius ptis tm̄:⁊ ſic teſtes poterūt repeti:vt eſt caſus nō diui
nando in.d.c.cū cā;:⁊ in.c.conſtitutus.iij.ſ.e.⁊ ſunt hec de
mente Bar..C.de re iudi.l.geſta.Quintus caſus quando
teſtes repetuntur in eadem inſtātia:⁊ inter eaſde; pſonas:
⁊ hic proſequor aliquos caſus:in quibus indubitanter pn̄t
repeti ⁊ aliquos in quibus indubitanter nō poſſunt repeti:
⁊ aliquos dubios. ¶ Primus caſus in quo pn̄t teſtes idu
bitanter repeti:eſt qn̄ fuerunt dati:⁊ examinati:ſuper certis
articulis:⁊ nunc repetuntur ſup diuerſis:⁊ nouiter exortis:
⁊ abſq; dubio pn̄t repeti:vt in.c.fraternitatis. ¶ Secūdus
qn̄ teſtes repetunt̃ officio iudicis:vt dclarēt obſcure dicta:
quia ⁊ in cauſa publica ⁊ priuata:ex officio repeti poſſunt
vt no.glo.ỏ proba.in ꝓſentia ⁊ hic.⁊.j.c.cū clamor. ¶ Ter
tius qn̄ repetuntur ſup articulis diuerſis:ante exortis:ſuper
quibus nō fuerunt iurati:nec depoſuerunt:vel etiam depo
ſuerunt non iurati:⁊ adhuc indubitanter pn̄t repeti.ſ.e.fra
ternitatis:⁊.c.de teſtibus ⁊ ꝙ ibi no. ¶ Quartus quando
ipſemet teſtis ſe ipſum repetit incōtinēti:anteq̄ cum parti
bus loquatur:vt aliquid addat declaret vel etiam corrigat:
⁊ hic poteſt:vt in.c.preterea.j.ỏ teſti.co. ¶ Quintus caſus
quando ſup certis articulis data ſunt capitula ⁊ dolo:vel ne
gligentia iudicis:nō fuerunt interrogati:quia tunc indiſtin
cte poſſunt repeti:vt hic eſt caſus. ¶ Sextus caſus:quan
do nulli dati ſunt articuli:vel capitula:⁊ iudex interrogan
do obmiſit aliquam partem ſubſtantialem:vt quia interro
gando ſuper ꝑſcriptiōe:obmiſit iterrogare.de titu.⁊ h̄ poſ
ſunt indiſtincte repeti:ſm Inno.hic ⁊ omnes hi caſus pro
cedūt:⁊ an̄ publicatas atteſtatiōes:⁊ poſt. ¶ Caſus in qui
bus certum eſt repetionem nō admitti ſunt iſti:quando ia;
publicatis atteſtationibus:ex interuallo:poſtq̄ cū partib᷒
locuti repetunt̃:ſup capitulis:ſuper quibus depoſuerunt:⁊
ſunt plene iterrogati:⁊ ſunt publicate atteſtatiōes:vt h̄:a cō
trario de teſti.co.preterea:⁊ hoc verum:ſiue petantur vt de
clarēt:ſiue vt addāt:ſiue vt corrigant:ex quo inſtāte pte hic
ſit:q2 ad inſtantiā partis nō eſt faciendu;. Secundus caſus
qn̄ nulli ſunt articuli:⁊ teſtes per tota cā ſunt interrogati:⁊
publicate ſunt atteſtationes:q2 iterato non pn̄t repeti:eodē
modo ad inſtātiam ptis ad aliquē fine;. Tertius eſt caſus
quando nulli ſunt dati articuli:vel in parte:in quibus nō fue
runt dati:nō fuerunt iterrogati ſup aliquibus circūſtantijs:
licet ſit in partibus ſubſtantialibus capituli:⁊ tūc adhuc nō
repetunt̃ ad inſtantia; ptis:licet poſſint repeti officio iudi
cis:vt dicunt hic doc.Caſus dubij ſunt quando ſup eiſdem
articulis:ſuper quibus depoſuerunt ante publicatas atteſta
tiones:repetuntur:⁊ h̄ alique glo.dicunt ꝙ poſſunt repeti:
vt addāt.ſ.eo.cū cauſam:ſed nō vt corrigant:tene in hoc ſi
teſtes repetunt incōtinenti admittunt̃:etiā vt corrigant:ſi ſe
nō repetunt:tūc officio iudicis poſſunt:ad inſtantia; partis
nō poſſunt:nec incōtinenti:nec ex interuallo:ſiue vt addant:
ſiue vt corrigant:ſiue vt declarēt:repetant̃:quia parte repetē
te ſemꝑ ſubeſt timor ſubornationis:⁊ ſic glo.debet intellgi
in.c.cum cām.ſ.eo.ti. Secūdus caſus quādo ab initio ſup
articulis datis a iudice nō ſunt examinati:qui refrenauit ar
ticulos:q2 articulos:vt ſuperfluos:noluit admittere:⁊ ſatis
puto ꝙ non poſſit ps petere examinationē iterato ſuper re
frenatis:vt hic a cōtrario ſenſu:ſm Inno.quia pōt ſibi pars
īputare quare a principio non oppoſuit:⁊ appellauit:fateor
ꝙ cū iudex poſſit ſuam interlocutoriam reuocare:ꝙ ex offi
cio poterit ipos repetere:ex quo videt eos neceſſarios:licet
a principio refrenauerit:⁊ in hoc nō ſto cum Hoſti.⁊ ſic de
bet intelligi ſpe.in titu.de teſte.§.nūc videndum.ad fi.Ter
tius caſus qn̄ ſuper capitulis datis:nō ab initio refrenatis:
ſed ex poſt facto:nō iterrogauit ex certa ſciētia:nō per erro
rē:⁊ ex cauſa:quia reputauit illos ſuperfluos:qui erant per
tinentes:⁊ adhuc idem puto:ſi iudex patefecit non interro
gationem parti:quia ſibi iputet ſi nō appellauit:ſi non pate
fecit eam parte:procedit dictu; Hoſti.vt tunc teneatur eos
repetere:ex quo ipſe errauit:putando ſuperfluos:vbi erāt
pertinentes. Anto.de Butrio.

l **Jcet dilectus.** Tertius ſuper
principali pro
ductos:reprobare licet:⁊ reprobatorios repro
bare iterum:vlterius non eſt locus reprobatio
ni. In prima proceſſus narratio. In ſecūda cauſe cōmiſſio.
ſa ibi. Mandamus quatenus. ¶ No.i.ꝙ cuilibet parti
licet facere vnā reprobatoriā teſtium:ſiue probatoriorum:
ſiue reprobatorioꝝ:nō vltra:ex quo p; ꝙ īter ꝓbatorios.⁊
reprobatorios l; partib᷒ facē duas ꝓductiōes:⁊ nō vlteri᷒.
¶ Quero an limitatio de qua hic habeat locū in reproba
torijs dictorū. Jo.and.dicit ꝙ cum hec decre.loquatur de
reprobatione in perſonas:vt p;.ibi:cōtra pſonas bis repe
tita:⁊ ſic exorbitās nō videt̃ habere locū in reprobatiōe di
ctorū:de quo remittit.e.ti.pn̄tiu;.lib.vj.Inno.in verbo no.
ſm Inno.tenet ibi ꝙ pōt:licet rō nō faciat in cōtra.ſed exor
bitans eſt decre.Cal.hic tenet cōtra.alī.dictum Hoſti.ſ.e.
ex tenore:⁊ allegat quia reprobatio dicti concludit repro
bationem pſone:tene primū:q2 hec eſt decre.exorbitans:⁊
non extendenda:⁊ quia maior eſt ratio in refrenandis exce
ptionibus cōtra perſonas:q̄ cōtra dicta:quia perſona non
legitima ad teſtificandum pōt dicere verū:⁊ ſi nō admitte
retur:daretur licentia dicendi falſum:⁊ dictū Hoſti.qui di
xit ibi:ꝙ non licet producere teſtes mulieri:ꝯtra teſtes re

probatorios viri:non eſt verū:q2 hic non ꝓbat hec decre.
Pau. diſtinguit an ꝓpter falſitatem opponatur pturium:
vt repellatur a toto dicto:etiā vero:⁊ habeat locū hec limi-
tatio:q2 hoc eſt opponere cōtra ꝑſonā:an opponat falſum:
⁊ tunc nō habet locū hec limitatio:per iura que indiſtincte
dicūt falſitatis exceptionem poſſe opponi poſt ſententiam:
de proba.l3 cām: de excep.cū venerabilis:⁊ quia dicens fal
ſum plus delinquit ꝙ̄ criminoſus: de fal.c.i.hec vera quā-
do falſitas pōt opponi alio nō obſtāte:hoc dicit ꝓpter c.le.
teſtibus.de teſti.⁊ hoc ponit.J.e.teſtimoniū. ¶ Quero an
he dilectiones ad reprobandū exigāt cauſe cognitionem:
Hoſt.dicit ꝙ ſic:imo cū grandi cauſe cognitiōe dāde ſunt.
⁊ breues:ad hoc.ſ.ti.i.licet: naȝ ſi ſecūda ⁊ vltia dilatio nō
datur:ſine cāe cognitione.iij.q.iij.ſpaciū:fortior cognitio
requireret in iſta. ¶ Quero de ratione lr̄e:dic prima vt in
finitas vitetur:nam ſi daretur quarta eadem rōne quinta:⁊
ſic iremus in īfinitum. Item quia reprobatiōes ſunt odioſe
J.e.dilectorū. Item vt equalitas ſeruet in iudicijs:de reg.
iur.nō debet.lib.vj. ¶ Queritur quid in reprobatiōe iſtru
menti:an fiant ſolum due reprobationes:per teſtes. Joan.
and.dicit ꝙ reprobatio inſtrumēti per teſtes habet pro pri
ma probatione per teſtes:⁊ ſic circa illā poterit fieri prima
⁊ ſecūda reprobatio:nā vult littera ꝙ contra probatorios
quicquid probent. Prima fiat reprobatio:⁊ circa illā fiat
ſecunda ⁊ nō vltra:caſus ergo nō prouiſus remanet incō-
munibus regulis:ad ꝙ de Rp.ſuſceptū.lib.vj.⁊ ꝙ ibi no.
in glo.ar.ꝙ ⁊ ſuper ea:eadem rōne dicit ꝙ teſtium ſecūdo
reprobatoriorū:reprobatio:licet nō poſſit fieri per teſtes:po
terit fieri per inſtrumentū:cū iſta littera ſatis aperte oſtdat
ꝙ verba generalia precedētia itelligant de tertia reproba-
tione facienda per teſtes:ad hoc.J.de fi.inſtru.cū dilectus.
¶ Opp.ꝙ hic nō ſeruetur paritas inter litigātes cōtra il-
lud de re.iur.nō debet:nam ſi actor probet in principali:⁊ re
us producit reprobatorios:actor reprobatorios reproba-
toriorū:ità contingit ꝙ actor h3 ꝓductiones duas:reus tm̄
vnā. Glo.legit duobus modis:vno modo vt loquat quan
do actor ⁊ reus ambo produxerunt ꝓbatorios. Secundo
vtriq3 concedit vt producāt reprobatorios. Tertio vtriq3
datur poteſtas vt producāt reprobatorios reprobatoriorū:
⁊ ſic hinc ⁊ inde ſeruabitur paritas. ¶ Secūdo mō legit:
ꝙ actor ꝓduxit ꝓbatorios. Secūdo reus reprobatorios.
Tertio actor reprobatorios reprobatoriorū:⁊ tūc ſi dicat
actor habet plures ꝓductiones. Reſpōdet multipliciter:
Primo q2 ⁊ ſi reo incubuiſſet onus probādi:ſup ſua exce-
ptione:eodē modo habebit duas productiōes. Secundo
modo reſpōdet ꝙ ſatis ſeruatur paritas:in numero repro
batoriorum:⁊ dicit glo.ꝙ eſt caſus.in decre.preſentium.e.
ti.lib.vj.hodie:⁊ hoc teneat. Anto.de But.

p

Reſentata.

Atteſtationes rece-
pte per arbitrium fa
ciunt fidem in iudicio:ſi teſtes mortui ſunt:ſi vi
uunt eſt in optione illius:contra quem teſtes ꝓ
ducti ſunt:an velit atteſtatiōes recipere:an velit teſtes de no
uo recepti.h.d. In prima partis petitio. In ſecūda cauſe cō
miſſio.ibi.diſcretioni. ¶ No.i.ꝙ ſuper iure ſpūali pōt cō
promitti in clericos. ¶ No.ij.arg.ꝙ a cōpromiſſo recedi
pōt:quādo arbiter ſe longius abſentauit in breui non reuer
ſurus a loco cōpromiſſi facti. ¶ No.iij.tertiū arbitrū nō
poſſe aliquid laudare:duobus abſentibus:qñ in tres eſt cō
promiſſū ſimpliciter:abſq3 clauſula ſi nō oēs. ¶ No.iiij.
argumētū ꝙ acta litis ordinatoria:fcā corā arbitro.ꝓſunt
coram iudice:vt ſup eis poſſit fundari ſententia:ꝙ eſt verū
papa vel partibꝰ approbantibus:alr̄ non. Ultimo no.ſum
mariū. ¶ Op.ꝙ nō ſufficiat cōſenſus eius cōtra quē.ſ.e.
veniens:⁊.c.cum cām.ij. Sol.quādo atteſtatiōes ſunt nul
le:vel qñ ſunt in minus plene iudicio recepte:non proficiūt
abſq3 conſenſu vtriuſq3:ſed qñ ſunt recepte corā arbitro ⁊
plene:proficiunt corā iudice:q2 recepte corā quaſi iudice cū
ſuo loco iudex ſubrogatur:per ꝙ patet ꝙ ſi eſſent corā ar-
bitratore abſq3 forma iuris ꝓcedente:proficerent in iudi-
cio:ſecus ſi eſſent ab eo recepti i forma iudicij:vt no.butri.
⁊ Bar.in.l.pe.C.de arbi. ¶ Op.ꝙ cōpromiſſum nō tran
ſeat ad ſucceſſorē de arbitrio cōpromiſſum. Sol.extendi
tur q2 de ſucceſſore fuit in cōpromiſſo dictum:q2 factū noie
eccleſie. Itē itellige ꝙ factū fuit de conſenſu ſuperioris:alr̄
non eſſet reale ita ꝙ tranſiret ad ſucceſſorem.de tranſ.de ce
tero.de arbi peruenit.de tranſac.veniens. ¶ Oppo.ꝙ co-
rā iſto tertio debuerint procedere:ſi non ꝓcedebat coram
alijs.de arbi.c.fi.lib.vi.⁊.ſ.de arbi. Sol.pōt itelligi ꝙ de
ti erant ſimpliciter:vnde non poterat ꝓcedi niſi corā oībus
vel poteſt dici ꝙ illo ſit in longinquo abſente non artantur
partes procedere corā eo:quia illud poſſumus ꝙ cōmode
poſſumus.ff.de.verb.ob.l.nepos proculo:adhuc de in inte.
reſti.cum ex litteris in fi.de fideiuſ.cōſtitutus. Item nec ad
locū remotū pñt partes citari:niſi hoc ſit dictū:vt no.de ar
bi.dilectus in glo.ij.circa mediū:alr̄ ſolum in loco compro
miſſi:vel in receſſibus:ſi arbiter ſit talis qui hoc facere cōſue
uit agere:⁊ i ſuā vrbē vel locū cōpromiſſi:dūmodo locus
vtriq3 parti ſit equalis.ff.de arbi.l.ſi cum dies.§.ſi arbiter:⁊
hoc dicit Inno.tenendū:quāuis quidā dicāt arbitrū ad du
as dietas citare poſſe:de Rp.nō nulli:⁊ ex his infert Hoſt.
ꝯtra litterā que tota die de curia emanat.ſ.non obſtante cō
ſtitutione de duabus dictis ⁊ non declaratur in ea quātum
vltra:per quā reus quandoq3 nimiū grauatur:vnde videat
iudex an benefaciat.xl.di.ſi papa:nam rōnem reddet in di-
ſtricto examine.ix.q.iij.aliorū:hodie cōiter ponitur in litte
ris:ꝙ vltra quattuor dietas ⁊c̄.vide ꝙ no. Jo.and.de Rp.
nō nulli ſup verbo mentionē:per que videt hāc clauſulam
vel limitationē etiā ſi nō apponatur ſubintelligi. ¶ Opp.
ꝙ ſup actis coram arbitro nō poſſit fundari ſententia:vt p3
.ff.de arbi.l.penul. Sol.dic ꝙ acta litis deciſoria profici
unt:ſm diſtinc.huius.c.⁊.l.fi.C.de teſti.acta ordinatoria ſi
a papa vel a partibus approbent ꝓficiunt vt hic. Si nō ap-
probentur proficiunt quo ad effectus preteritos vt interru
ptionis preſcriptionis:quo ad hoc:vt ſuper eis poſſit fun-
dari ſententia non proficiunt:q2 tal a acta non ſunt iudicia-
lia.cum arbitri ſnīe nō pcatur:niſi metu pene.C.de arbi.l.ſ.
vnde nō cōſentiente pte neceſſe erit de nouo libellum dare
⁊ deliberatorias:⁊ de calū.iurari ⁊ dilatiōes repeti ⁊ his ſi
milia:ad hoc:q2 hic datur optio pti contra quā ſunt produ
cte atteſtationes. Atteſtationes autē valēt:ſ3 diſtin.hic po-
ſitam:⁊ idē in cōfeſſionibus:vt.d.l.pe.q2 hic factum reſpi-
ciunt. Idē Inno.de arbi.ex parte:niſi in cōmiſſo ſit dictum
vt iudex ex eiſdē actis poſſit pronunciare:vt ipſe no.ibi.ſpe.
in ti.de lit.conte.§.nūc tangamus:ad fi.dicit ꝙ non proficit
lit.cōte.corā arbitro ad ſniam coram iudice:ſed ſic quo ad
alia.de confeſſione idē ꝙ dicit.ſ.ſpe.in tit.de confeſ.§.nunc
videndum.ver.quid de cōfeſſione:vbi Jo.and.in addi.di-
ſputat:an dicatur iudicialis ita ꝙ habeat executionē prom
ptā:de quo dixi.de cōfeſ.c.fi.⁊ no. Cy.de cōfeſ.l.i.ibi tenet
ꝙ cōfeſſio vȝ nō vt facta in iure:ſed extra ius:etiā ſi ſit emo
logatum cōpromiſſum:q2 actus arbitri non eſt iudiciarius:
multominus ſi ſit facta corā arbitratore:nā nō reperitur ꝙ
confeſſio emologetur ſine ſententia. ergo ⁊c̄.ff.de ap.preci-
pimus:ſm Cy.ibi ⁊ Joā.and.ibi in addi. ¶ Prima glo.
querit quare partes non artentur procedere corā archiepi-
ſcopo.dicit ꝙ ex quo factus eſt archiepiſcopus:nō poterit
cogi ſententiam dicere:hoc nō placet doc.quia lex quā al-
legat glo.loquitur in laico qui factus eſt clericus:hic com-
pelli non poteſt:ſed bene poteſt compelli clericus licet rece
perit maiorem gradū:poſtꝙ̄ arbitrium ſuſcepit:q2 non re-
peritur cōtrariū cautū. ¶ Quero an poterit cū falſo proce
dere alter arbiter.glo.dicit ꝙ non:ſed de materia glo.dic
hodie vt de arbi.c.fi.lib.vj. ¶ Opp.ꝙ morte alterius ar-
bitri non expiraret cōpromiſſum.ſ.de arbi.c.fi.⁊ ꝙ ibi no.
Sol.compromiſſum expirat vt hic:non arbitrium vt ibi.

¶ Oppo. ꝙ valeant teſtes abſq; conſenſu partiu; recepti coram arbitro ſi producantur coram iudice. C. de teſti. l. ſi. Sol. ſi viuant teſtes diſtinguitur vt hic: ſi ſunt mortui indiſtincte valent vt ibi. ¶ Querit glo. an poſſit quis obiicere in perſonas teſtium qui mortui ſunt. Glo. dicit ꝙ ſic. de quo vt lite non conte. qm̄. Jo. an. dicit ꝙ ſic: poteſt hic intelligi quia de hoc hic eſt caſus per litteram poſitam ibi vtroq; caſu. ſm Hoſti. Anto. de Butrio.

Uper. Non creditur teſti etia; religioſo: qui ſine iuramento deponit. h. d. Cōmunis diuiſio. ſa ibi. Reſpondemus. ¶ No. ꝙ teſtes de conuentu poſſunt pro conuentu ⁊ monaſterii vtilitate teſtificari. ¶ No. ii. ꝙ etia; religioſi non v; teſtimonium cōtradicēte parte abſq; iuramento. ¶ No. iii. ꝙ ſm hec iura. ſ. tēpus probationis quis poterat profiteri regulam minorū. ita quod obligabatur religioni in ſpecie: hodie dic vt ꝺ regula nō ſolū. lib. vi. ¶ Oppo. ꝙ licet non contradicat non valeat teſtimonium. vt. ſ. c. tuis. Jo. and. ſubaudit ad tex. maxime ſi expreſſe conſentiat vt ibi: ſm glo. ⁊ Jo. and. glo. allegat iura pro ⁊ contra: an vni teſti creditur: concludit ꝙ regulariter non creditur: niſi quo ad preſumptionem: excipit glo. vnum caſu; quando alteri non fit preiudicium ⁊ declarat. Non ob. predictis ꝙ epiſcopo credatur. xi. q. i. quicunq; alſo. incipit omnis: qꝛ illud non tenet: vl' ponit priuilegiū epiſcopoꝝ ꝙ eis conceſſit Imperator in cauſis que vertuntur in iudicio ſeculari. nam in eccleſiaſtico vel de eccleſiaſticis nullum priuilegiu; dare poſſet: ſ; Jmmo. ad ꝙ de re. ec. non ali. c. ſi. de deci. tuis ⁊ ꝙ no. ne cle. vel mo. ſicut te: ſm Hoſti. ⁊ Jo. and.

Enerabili. Diligenter ⁊ ſigillatim examinandi ſunt teſtes. h. d. In prima petitio. In ſecunda teſtium recipiendorum cōmiſſio. ſa ibi. Diſcretioni. ¶ No. duo requiſita vt quis canonizetur vt ſanctus: ꝙ vitā duxerit virtuoſam: ⁊ miracula fecerit: vide ꝙ no. de rel. ⁊ ve. ſanc. c. i. lib. vi. ⁊ Jo. de reliquiis. c. i. ¶ No. teſtes ſigillatim ⁊ diligenter examinandos. ¶ No. ꝙ in inquiſitione aliquando quis prebet miniſterium: ſiue fiat ad inueniendo miracula vt hic: ſiue crimina. de re iudi. cu;. J. ⁊ A. de accu. cū olim vel defectus de pur. ca. accedens. ¶ Quero quādo dicantur ſigillatim examinari: dicit quādo quilibet per ſe non duo ſimul aliter nō valeret teſtimonium. ſ. c. cu; cauſam. ¶ Quero an hic poſſit ſubdelegare hunc articulum. Bona. ꝙ non ꝓpter arduitatē negocii ⁊ ꝓpter induſtria; electum. de offi. dele. c. ſi. Jo. remittit ad cle. i. de offi. dele. ⁊ ibi no. ⁊ S. de offi. dele. ſuper queſtioni; in prin. ¶ Glo. i. eſt clara inquantu;. dicit de miraculis ſimonie. dicit Jo. and. ꝙ quandoq; miracula procedunt ex ſcientia. quandoq; ex dono dei: vt in rege francie. ⁊ in ꝓphetis na; prophetauit ſaul qui perſequebat' dauid. i. q. i. ꝓphetauit: ad hoc. de conſe. diſtin. iiii. ſolent ⁊ eo. ti. c. i. in. vi. ¶ Glo. aſſignat quare teſtes ſigillatim ſunt examinandi: ne vnus inſtruat aliu;: ideo dicit Jo. and. ꝙ debent examinari ſub ſilentio: ⁊ alia pōt eſſe ratio: ne forte ipſis contradicentibus voces deforis audiatur: ⁊ ſic partes diſtant teſtificata. quo caſu non eſſet locus productioni teſtium. ſ. c. iii. ſed de hoc dic vt dixi. S. eo. feries. ⁊ ſ. c. vltra tertiam. Eſt tamen caſus in quo ea adiuuant. ſ. in publicatione teſtamēti. C. de teſta. l. publicati. de quo remittit Hoſtien. ſ. c. ii. c. pe. ⁊ vltimo.

Um clamor. Iterum examinādus eſt teſtis: qui obſcure depoſuit. h. d. In prima querela. In ſecūda mandatum ibi mandamus. ¶ No. ꝙ nō obſtante publicatione: poteſt teſtis examinari qui obſcure depoſuit: ⁊ repetitur iudicis officiu;. de hoc dixi. S. c. per tuas dicam. ſ. etiam. ¶ No. ꝙ confuſe dictum pro non dicto habetur: niſi declaretur ſicut ⁊ cōfuſe ſcriptum: vt patet ff. de his que pro non ſcrip. ha. l. veru;. ¶ No. publicatio teſtium non obſtat iudici in producendis nouis vel repetēdis antiquis teſtibus. Panno aſſignant doc. hic rationem: quare publicatio atteſtationum non noceat iudici. dic primo: quia non eſt in iudice ſuſpitio: cum non tangatur eius cōmodum vel incommodu;. Secundo qꝛ omnia ſunt iudici aperta: ideo nunq̄ poſſit producti ſi ꝓpter hoc impediretur. ¶ Quero an proſecutor inquiſitionis publicatis atteſtationibus valeat producere teſtes vel repetere. Inno. dicit ꝙ ſic: quia licet miniſter ſit nullum habet ius in illa: ꝙ p; quia mutari poteſt ⁊ remoueri: de accuſa. olim: ꝙ non eſſet ſi haberet ius in illa: de procurato. c. ii. lib. vi. ad hoc qꝛ non poteſt dici dñs cum litem non conteſtetur: vt patet vt lite nō conte. qm̄. §. ſunt ⁊ alii: de accu. qualiter: ad hoc quia talis nō poſſet ꝓpter ſuū intereſſe appellare: cu; non interſit niſi appellaret nomine ſuperioris: qui ipſum ad ꝓmouendam inquiſitione; deputauit: vel inquiri mādauit: ⁊ hoc ſ; quoſdam. Recitat alios dicere: ꝙ habet promotor ius in inquiſitione. ex quo cepit illam inutari. de offi. dele. gratum: ⁊ c. licet: ⁊ ꝙ poteſt appellare: maxime ſi ſit monachus vl' canonicus illius eccleſie: cōtra cuius prelatum fit inquiſitio. cuius intereſt habere bonu; prelatu;: imo etiam intereſt ⁊ parrochianorū ⁊ patronorū: vt no. de re. eccle. nō alie. ſi quis preſbyterorū: vnde nō videt' ꝙ poſſit poſt publicationes teſtium ꝓducere teſtes: niſi vellet ꝺ colluſiōe docere: ſic in actione populari. ff. de accu. ſi cui. Nec ob. ꝙ hic dicit': ꝙ hic non erat ſpecialis proſecutor inquiſitionis: vel ſi erat non repetebat hic ad inſtātiam partis: nec nouī producebant': ſed officio iudicis. de quo. ſ. de accu. c. ū dilecti. Hoſti. dicit ꝙ ſi nullus ꝓmouet inquiſitionem: ſed iudicis officio: ⁊ non nocet in aliquo publicatio: hoc dicit verū frede. ſuo cōſilio. cclii. ꝙ repeti pñt v: declarent: ſed nō vt addāt: quia redderētur periuri: cum iurēt plenam dicere veritatem: de accu. dilecti: ſed dixit ibi lapus de teſti. ꝙ per hoc non redduntur periuri: cum tunc forte nō recordabātur. ſ. c. cū cauſa; no. Redeo ad Hoſti. qui dicit: ꝙ dictū eſt procedere niſi forte inquiſitor alſo ſe ſuſpectu; reddat: malitioſe ꝓrogans: vt inquiſitū teneat ipeditum: ꝙ preſumitur: ſi paru; vel nil expedit: ⁊ dilationes longas aſſignet: de menſe in menſem recipit ſolum vnū teſtē: quibus publicatis dicit ſe alios velle recipere: melius veritate; inuenire. ff. de eden. argentarius. §. cu; aūt. ſ. ſed non eſt ita: ⁊ iterū procraſtinat ⁊ publicat: ⁊ vult procedere in īfinitū de in alitioſo ergo proceſſu: poteſt cōtra tale; preſumitur. de preſump. nullus: vnde dicit ꝙ cu; talis protelatio: nec eccleſiis expediat: nec prelatis: nec ipſorū ſubditis ꝓpter ſtatim dubiū ſuperioris inquirētis: terminu; ſibi ſtatuit. ſ. quē inquiſitione; ceptam expediat: ⁊ eo lapſo inquiſitum abſoluat: ſi paruis non fuerit impeditus. de app. oblate. de teſti. ſpo. frequens. lib. vi. ⁊ ꝙ no. de ap. dilecto. Si autē aliquis inquiſitionem. vel promouendā ⁊ pñt repeti ⁊ induci: nō obſtante publicatione: qꝛ re vera iſte non eſt pars ſed quaſi pars ſimilitudinarie: qꝛ talis non habet libellū offerre: nec lite; conteſtari: ⁊ his caſibus procedit prima opi. hic tene quicquid ſentiat ſpe. in ti. de inquiſi. §. nunc tractemus ver. ſed nūquid publicatis in. viii. col'. qui videt' hic caſu nolle repetitionem admitti: ſic d; intelligi ꝙ no. Joā. xxx. q. v. iudicantem. Si aute; datus eſt a ſociis vel ipſe ſe offert. ita ꝙ promouet ⁊ proſequitur īquiſitionē: vt vere pars ⁊ hic libellus offertur ⁊ lis cōteſtat': de pur. ca. cū dilecti. de iudi. exhibita: de accu. veniens: ⁊ c. cū dilectus: ⁊ prelatorū: hoc caſu ꝓcedat ſecūda opi. ad hoc ꝙ no. S. eo. olim. Si tamē videt in hoc caſu inquirens ex probabilibus cōiecturis: ꝙ nō expedit eccleſie talem prelatum habere: poterit ex puro officio: nō ad inſtantia; partis plenius inquirere veritate;: ad hoc. S. eo. per tuas: vel melius ⁊ iuſtius erit: ſm Hoſti. ꝙ illo abſoluto ab inſtantia prime inquiſitionis: aliam incipiat de nouo: de pur. ca. cum dilectus in glo. forſan. vel illi purgationem indicat: de quo remittit. de coha. cleri. ⁊ mu. tua. ¶ Opp. cu; glo. ꝙ teſtes non debeāt poſt publicationes ite-

teſtificationes etiam propter obſcuritatem repetitum q; contra producentem: dicta obſcure ſunt interpretāda: vt patet de proba. in preſentia cuꝫ concor. de verbo. obli. inter ſtip. ff. de pac. l. veteribus. tectum ꝙ publicatio atteſtationib9 ec. ē. eo. fraternitatis. Glo. concludit ꝙ teſtis obſcure teſtificans ad petitionem partis non repetitur: ſed ad petitionem iudicis ex ſuo officio vbi agitur publica vtilitas ſic: vt hic: quia qualitercunq; debet iudex laborare ad veritatem inueniendam. xxx. q. v. iudicantem. de fide inſtru. cum Jo. cum ſi. dic aliquando teſtis repetitur vt addat vel corrigat: aliquando vt declaret aliquādo vt cōfirmet. Si repetitur vt addat: tunc dicit Innoc. ꝙ non admittitur repetitio: de hoc tū plenius dic vt dixi. ē. eo. p tuas: et no. ē. de teſti. co. c. preterea: quandoq; repetitur vt declaret: et dicit hic Inno. q; ad petitionem partis non admittitur: officio iudicis ſic: vt no. ē. de proba. licet cauſaꝫ. vbi glo. et ē. e. per tuas: q; in omni cauſa: dubia ſunt declaranda ad ꝙ laborare debet iudex. de fide inſtru. cum Jo. Recitat alios dicere ꝙ interpretandum eſt dictum contra producentem: ſed primo dictuꝫ plus placet: et contraria procedunt: quando non vult iudex teſtē repetere licet repetere debeat: per que dicit Innoc. ꝙ ſi aliqui teſtes dixerint obſcure: aliqui minus obſcure: hoc caſu q obſcure dixerunt interrogandi ſunt de declaratione dictorum ſuorū: tamē alii non eſſent admittendi ad hanc obſcuritatem declarandam. ¶ Alij dicunt hoc eſſe verum vt repetantur: et admittantur demū ad declarandum: cum adeo ſunt obſcuri ꝙ nullum habēt intellectum: maꝫ ſi diuerſimode poſſunt intelligi: tunc ſi id ꝙ dictuꝫ eſt: habet aliquā cauſam interpretationē: illa recipitur. ff. de legi. l. minime et. l. ſi de interpretatione: de conſue. cum dilectus: als ꝙ benignius de ver. ſigni. abba. vel fiet contra producentem interpretatio: ſed tu ſm Hoſti. tene indiſtincte repetionē poſſe fieri: vt eſt dictū. ē. q ſi q; teſtes alii producunt vt cōfirment prius dicta reprobata: vt quia probari per teſtes vnum: per alios teſtes eſt probatū contrarium: volo confirmare primū per alios teſtes poſt publicatas atteſtatiōes: et tūc dicit Inno. ꝙ adhuc poſſuꝫ: ideo ſi probauit quis ꝙ tali die fuit boſ. vine: et ē probatū ſit ꝙ eadē die erat abſens de boſ. ita ꝙ nō poterat ibi contraxiſſe: producit alios ad probandaꝫ ꝙ fuit boſ. poterit illos teſtes producere vt priorū dicta corroboret. in aūc. e. ti. §. ſi vero deducēce. ē. e. ex tenore: de quo etiam dictum fuit in glo. dicit tamē ꝙ moderni non admittent hoc dictum: ꝑpter dilationē q̄ habuit ad ꝓbanduꝫ tamen ſatis ſuſtinenda eſt petitio ſi hoc caſu ſuo ſacramento declaret: ꝙ malitioſe non petat: probabiliter enim credere potuit ꝙ duo teſtes ſibi ſufficerēt: ex quo probatione ſupueniente cognoſcit: contrarium aadiſ: et de hoc eſt caſus. ē. eo. cum in tua. Ex predictis omnibus ſit iudex inquirens inſtructus ꝙ prius examinet dicta teſtium q̄ illa publicet: et ſi videat non probatum: vel per tales probatum qui poſſint repelli: non publicet: ſi alios ſperet habere. ¶ In glo. ibi veteribus: et de re. iur. contra eum. lib. vi. et ibi intentionem dic vt in. c. cuꝫ ad ſedem. de reſti. ſpo. Anto. de But.

Teſtimonium.

Perſeuerans in crimine etiā in ciuili repellitur a teſtimonio. Emēdatus 9o nō infamis admittitur in ciuili et criminali modo ciuiliter. Fallit in periuro: in criminali: dicebat ab. tres caſus ponit quibus in ciuili et quattuor quibus in criminali teſtis repellitur. Sunt due partes prima loquitur de criminoſo perſeuerāte. Secunda de emendato ibi: ſi vero ſecunda ſubdiuidit. Prima tractat de emendato in ciuili vel de crimine ciuiliter in ota. Secunda in criminali ibi in criminali legam per partes. ¶ No. primo crimen in quo quis perſeuerat repellit quē ab officio teſtificandi et in ciuili et in criminali. ¶ Opp. ꝙ non repellat crimen a teſtificando: vt. ē. de pur. ca. cōſtitutus. Sol. non repellat a compurgando vt ibi no. ſed bene repellit a teſtificando: vt hic. ¶ Oppo. ꝙ crimen non repellat a teſtificando. iii. q. viii. in ſumma. xxvii. q. i. §. his auctoritatibus. dic ꝙ licet non repellat a iudicando: vt ibi et no. Inno. de Rp. ſciſcitatus et. c. ſuper litteris: et de excep. cum venerabilis. et de offi. dele. cum ſuper. repellit tamē a teſtificādo vt hic que ſit ratio ponit Jo. an. de ele. ex. ſi credebat quia officium teſtificandi eſt ꝓprie fideliter dicere cui opponitur infidelitas peccati: vt in. c. i. ē. eo. ſed iudex iudicat vt ſibi videtur. In auc. vt iuſiurandū ꝙ pſta. ab his. §. i. Alia redditur per Inno. de elec. nihil quia officiū teſtis non habetur ex publico officio: ſed a natura licet actus teſtificandi ſit officij publici. ē. eo. licet ideo tolerare nihil operatur data criminoſitate ꝙ ſecus eſt i officio iudicādi. per hec dixit Vin. hic ꝙ licet canonicus criminoſus repellatur a teſtificando vt hic nō repellitur ab eligendo: quia primo caſu exequitur actuꝫ publicum: ſecūdo priuatū ſuuꝫ: ita aquo nō repellit criminoſitas cuꝫ toleremur vſq; ad vltimuꝫ ventilabrū. Si tamē capitulū faceret illuꝫ electorem vel ſcrutatorem poſſet ꝑ tanq̄ nō fidedignus repelli. ē. de elec. q; ꝑpter et ibi de hoc Inquātum dicitur hic criminoſum repelli a teſtificādo et a teſtimonio intellige de lato: vel ferendo quādo prio caſu facta eſt reſeruatio ad tēpus diſputationis: vt no. ē. eo. ex parte ade. dicit tamē Jo. ſu. q. iiij. teſtes quod licet criminoſi teſtis teſtimoniuꝫ repellatur ſi tamē recipitur non euacuatur ex toto vt patet ibi ꝙ no. ¶ Quero an ꝙ licet crimen repellat: dic ꝙ ſic. et criminis appellatiōe cōprehēdat omne peccatuꝫ mortale: differentia inter crimen et peccatuꝫ habetur de reg. iur. in regula delictū. C. ſi aduer. delic. l. i. ad hoc. ō ver. ſig. fortis. Pau. alſ. in cōtra. ē. eo. c. iij. vbi mendax qui eſt in peccato teſtificatur: nā mendatiuꝫ eſt peccatuꝫ. xxii. q. ii. §. Itē ꝙ dicitur cū ſe. Item quia hic loquitur de crimine: et aliud eſt crimen aliud eſt peccatū vt in iuribus. ē. alſ. nā crimen eſt graue accuſatione et dānatione digniſſimum. lxxxi. di. c. i. in fi. vnde dicit ꝙ ala. et vin. ē. e. ſup eo dicūt ꝙ exigitur ꝙ crimen ſaltem ſit tale ꝙ repellatur a promotione et cū eo non ſuit diſpenſatuꝫ: et hic ſequitur Pau. hoc. ¶ Quero an teſti cui opponitur crimen tradant capitula dicit Jo. and. ꝙ nō vt no. de pur. ca. inter. ſup glo. ii. quia hoc crimen plus contra partē opponitur q̄ cōtra teſtem: puto tamē ꝙ ſi aſſumat teſtis defenſionem ſuper crimine: vt no. de fideiuſ. peruenit: et dixi de elec. per inquiſitionē: ꝙ tradenda erūt ſibi capitula: cuꝫ ex hoc poſſit puniri: vt ibi: et. iij. q. v. ꝯſtitutus. ¶ Quero qñ dicatur in crimine perſeuerare: dic qñ non egit penitētiaꝫ vel egit ſimulatā q; ad vomituꝫ rediit de pe. di. iii. in prin. et. c. ſi autē alſ ſunt qui dicunt. Sed eſt dubium quis habet probare perſeuerantiā vel emēdationeꝫ: dic in criminali negans perſeuerantiaꝫ habet probare per regulam ſemel malus. in ciuili ſi crimen eſt notoriū habet probare ad hūc dicens emendationeꝫ. Si occultū probare habet dicēs perſeuerantiā: vt fiat interpretatio in meliorem parteꝫ: et ne preſumatur immemor ſue ſalutis. ii. q. vii. ꝑſi apoſtolus: ſm Jo. ibidem ſpe. e. ti. §. i. ver. Itē opponitur per que videt: ꝙ opponens ꝙ non ſeruāt decre. omnis de peni. habet probare: ſm Pau. credo ꝙ ſi non conſtat de crimine licet opponat nō ſeruatā decre. omnis opponens debet ꝓbare: ſed ſicut probatuꝫ crimen niſi appareat de emendatione crimē preſumitur: ſic publicū vel occultum: ſed eſt dubium quid ſi teſtis eſt nō criminoſus: ſm tēpus iuramenti: criminoſus ſꝫ tēpus depoſitiōis an repellatur: dicit archidia. ꝙ ſi eius crimen non eſt notoriū teſtimoniū eius recipitur et in tempus diſputationis reſeruatur: ſi efficitur notoriuꝫ tēpore de quo depoſuit nō admittitur eius dictum ꝑpter infamiaꝫ ſuperuenienteꝫ. viii. q. iii. talia ad fi. fatuus eniꝫ eſſet qui illud reciperet: vt dicit archi. iii. q. v. ꝯſtitutus et ad hoc tex. ibi e. vi. q. i. infames. remittit ad no. in ſpe. de teſte. §. opponitur. ver. quid ſi teſtes Guil. de ſaza. vt ibi recitat Jo. and. ꝙ non ſit recipiendus nec valet eius dictum: quia debet eſſe vtroq; tēpore habilis: et hanc ſo. approbat etiam Jo. an. in regula

factus legitime.de reg.iur.lib.vi.pau.hic dicit ꝙ hec opi.
procedit quando recipitur a iudice: ſecus ſi ab executore da
to ad examinandos teſtes: quia poſtea recipere: ſed poſtea
tempore diſputationis fides repelletur. Non ob. ſi non op
poſuit tempore iuramenti: qꝛ hic poterat ignorare. Item nō
vocatur ad hoc: vt opponat: ſed vt videat iurare. ſ.e.in no
mine domini per ꝙ patet quid dicendum de caſu cōuerſo
quando eſt inhabilis ſm tempus iuramēti: ⁊ habilis ſm tē
pus diſputationis. ¶ Glo.i.generalis proſequitur: alle
gans concor.tex.per diuerſa verba. ¶ Uenio ad ſecundā
partem non emendatum de crimine cum quo remanet infa
mia iuris repelli a teſtificando ſiue in ciuili ſiue in crimina
li. ¶ No.ij.emendatum de crimine qui non remanet infa
matus nō repelli excepto crimine periurij. Ex hoc no. ꝙ cri
men piurij nō infamat: alias exceptio nō eēt bona. ¶ Op
po. ꝙ infamia tātū repellat in criminali: vt.J.in fi. Sol.in
famia iuris repellit in vtraqꝫ vt hic: ⁊ de hac loquitur hec
pars: infamia facti repellit tantum in criminali: vt in ver.ſe
quen.per hoc ſoluitur queſtio de portantibus cruceꝫ ꝑpter
hereſim: an repellantur a teſtificando: quia quaſi notantur
infamia facti: ſaltem repelluntur in criminali.de quo in ſpe.
de teſte.§.i.verſi.quid de portantibus ibi: concludit ꝙ etiā
in ciuili: quia cū ex hoc ſit cōuictus eſt infamis: vt de hereti.
excōmunicamus.§.credentes. ¶ Quero quando dicatur
de crimine ciuiliter agi: dicit Joan.and.quando de crimi
ne agitur ad penam pecuniariam.ff.de priua.delic.l.vlti.
ſm Uin.dic applicandam parti vt ibi no.⁊ no. Innocē.de
accu.qualiter.dixi ſuper rubrica.ſ.de iudi. ¶ Quero quā
do dicatur quis periurus vt repellat dic quādo iurauit fal
ſum vel non ſeruauit licitum iuramentū: ſecus ſi iurat teme
rarie.ſ.e.intimauit ⁊.c.conſtitutus: ſm Inno.licet quidā re
ſtringant hoc quo ad illum qui eum inducit ad iurandū te
merarie vt poſſit contra eum teſtificari ⁊ non contra alios:
⁊ hoc in ipſius odiū.reſidet tū Inno. ꝙ admittatur in quo
cunqꝫ: quia eo ipſo ꝙ non obſtante iuramento teſtificatur:
videtur emendatus de delicto temerarij iuramenti: proce
dit ergo decre.reiecta diſtinctione inter promiſſorium ⁊ aſ
ſertorium: vel an ſit de preterito vel futuro indiſtincte periu
rus repellitur quando licitum eſt iuramentum: quando eſt
illicitum propter venire contra illud non repellitur. Idem
ſi dubitetur an ſit illicitum.de elec.venerabilē: quia veniens
contra reijcitur a teſtificando: ⁊ dicit Hoſti.hic cōſequēter
teneri per hoc. ꝙ temerarium iuramentum nō repellat a te
ſtificando ſicut nec a dignitate.de iureiur.ſicut noſtris ꝙ ta
men putat verum in eo quē pēiuuit.de quo remittit ad ſum.
e.ti.§.ij.verſi.fama: ⁊ verſi.excipitur. Inducit hic Joan.an.
decre.vt legitima ꝙ periurus non eſt infamis.de hoc.iij.q.
.i.infames: ⁊ tex. ꝙ non ſit infamis.de oꝛ.cog.cū dilectus.po
teſt induci pro ⁊ contra.de hoc glo.de renun.niſi.§.propter
ꝯſcientiā per archi.xv.q.vj.auctate.xxij.q.v.paruuli.gl.in
auct.vt ſe.ma.§.i.coll.v.glo.in.l.que ſub conditione.de cō
di.inſti.glo.vi.q.i.quicunqꝫ.hic Uinc.dicit ꝙ ſꝫ canones
eſt infamis periurus ſm leges non niſi in caſu.l.ſi quis ma
ior.C.de trāſac.ad hoc.ff.de his qui no.infa.l.lutius.archi.
vbi.ſ.tenet poſt Gof.⁊ Hoſtien. ꝙ ſi iuramentum eſt aſſer
torium non eſt infamis vt.l.ſi quis maior.C.de tranſac.⁊.vj.
.q.i.infames: ⁊.l.ij.ff.de cri.ſtel.idē glo.in.l.que ſub cōditio
ne.ſ.alle.glo.tamen in dicta auc.exigit ꝙ iuramentum non
ſit ſimplex ſed firmet pactū: vnde dicit ꝙ hic duo iuncta in
famant non ſola cōuentio iuramenti ⁊ hoc dicit glo.ibi que
incipit: ſed quare dicit ꝙ idem glo.in.l.lutius.tenet ꝙ eo ꝙ
iurat parti eſt infamis: ſecus ſi ſoli deo: puto periurū īfamē
infamia canonica que repellit a dignitatibus: vt.d.c.īfames:
⁊ ſic intelligo Fred.ſuo conſilio.xxiij.⁊.xl.xix.⁊ que repellit
a teſtimonio: ⁊ quia ex quo ſemel ſint inſidelis non admitti
tur: vt dicit glo.in dicto auc.vt fcē.muli. quo ad infamiam
iuris ſatis puto eſſe bene dictū ꝙ demum quando contra
iuramentum firmātem pactū: ⁊ ſic loquitur tex.ſi quis ma

ior: quia penale eſt: reſtringendum eſt: ⁊ ſm hoc concordan
tur iura obuiantia: nec ob. ꝙ iuramentū habeat in ſe pactū
quia hoc eſt falſum: vt no.de iureiuran.debitores.ff.de fide
iuſ.ſi quis pro eo.glo.in verbo emendatus repetens ⁊ ꝯfir
mans tex. ¶ Oppo.iij.q.iij.§.item lege.vbi infamis non
repellitur.glo.dicit ꝙ hoc verum: niſi aduerſus infamiā fue
rit reſtitutus: vt ibi cū concor. ¶ Quinto oppo.de ſymo.
per tuas: remittit ad ibi no. Reſpō.ibi ſpeciale in ſymonia.
hic ergo infamia canonica non repellit a teſtificando: quia
illa tollitur per emendationem delicti. Item dicit Innocē.
ꝙ crimen repellit de quo quis eſt condemnatus quātūcūqꝫ
ſit emendatus ⁊ non remanſerit infamis: ⁊ dicit tex.intelli
gendum quando non eſt condemnatus: vnde dicit ꝙ infa
mia ſola ⁊ condemnatio ſola de crimine etiam emendatū
repellit: ſꝫ Innocen.licet quidam dicant aliter de quo Jo.
an.remittit.vj.q.i.c.ij.l.nihil: ibi dicitur de hoc: ſed ſolū an
infamia peccati deleat.glo.colligit periurū repelli acta pe
nitentia: ſed dubitat in hoc.quare plus periurus q̄ alij delin
quentes etiam grauius repellatur poſt emendationē non re
manente infamia.dicit Joā.an.quia ex quo ſemel deierauit
etc.de preſump.ſcribam.de ſuppel.le.l.iij.§.queri poſt cum
ſi.item quia in teſte exigitur pura ⁊ ſimplex veritas.iij.q.ix.
pura.iiij.q.iiij.c.i.iuramentum autem eſt confirmatio veri
tatis.de iureiur.⁊ ſi chriſtus.nil autem eſt tam veritati cōtra
rium q̄ falſitas: que eſt imitatio veritatis: in auct.de ſi.in
ſtru.⁊ cau.§.i.ad hoc qꝛ periurus quodāmodo reſpectu cōmittit
homicidiū.xxij.q.v.ille.dicit tamen hic Uincen. ꝙ papa
diſpenſare poſſet vt periurus vel alius in mortali conſtitu
tus non repellentur a teſtimonio: ⁊ hoc etiā ſtatuere poſſet
de re iudi.cum.J.⁊.A.alle.de hereti.accuſatus: ſicut in or
dinibus diſpenſat cum eo: de tempo.ordi.dilectus: ⁊ ſicut
legitimat ad ſucceſſionem ⁊ ordines qui ſi.ſint legitti.per
venerabilem.de conſang.⁊ affi.non debet.idem ſpe.in ti.de
teſte.§.i.verſi.ſed queritur in.ij.col.vnde dicit hic Uinc. ꝙ
emēdatio prodeſt quo ad ciuiles cauſas: alias minꝰ q̄ habe
retur teſtis.nō quo ad criminales: quia nec accuſat.vj.q.i.
ſi crimen: diſpenſatus autem admittitur in vtraqꝫ.de fi.pre
ſbyteri: ex tua: de ſciſma.fraternitatis.ad hoc ꝙ no. Inno
cē.J.verſi.criminali: vbi dicit ꝙ repellitur niſi fuerit diſpen
ſatus: vel in integrum reſtitutus: vt no.de re iudi.cum.J.⁊
A. ¶ Uenio ad verſi.in criminali. No.primo ꝙ in cauſa
criminali criminoſus q̄ꝗꝫ emendatus: repellitur quattuor
caſibus. Primus quando eſt de crimine cōuictus. Secun
dus quando eſt confeſſus. Tertius quando crimen contra
eum in iudicio probatum per exceptionem. Quartus quā
do eius opi.de crimine grauata eſt: ⁊ ſic de facto eſt infama
tus. ¶ Opp. ꝙ nec in ciuili repellatur infamis infamia fa
cti q̄ emendatus: vt.ſ.de proba.licet cauſam.ſ.eo.licet.i.
.ij.⁊.J.titu.i.preterea.de excep.c.i.hic Joan.and.ponit du
as ſo.quas ſic iungam ſi aliquis eſt emendatus de crimine
⁊ grauata eſt eius opi.ſed non conſtat de emendatione: re
pellitur: vt in.c.licet.⁊ in concor. Si conſtat eum emendatū
ſi infamia traxit originem imediate a delicto de quo cōſtat
repellitur ſi non traxit originē imediate a crimine: ſed a car
ceratione: vel repulſione: vel a teſtimonio hec non repellitur
in ciuili: vt hic: ſic in criminali: ſic debet intelligi ꝙ habetur.
in.l.i.C.de ſum.tri.⁊.l.Item lex iul.ff.de teſti.de hoc in ſpe
cu.de teſte.§.i.verſi.Item excipitur ꝙ eſt infamis: omni tū
caſu licet a teſtimonio non repellat tamē dictum attenuat:
vt patet.in dicto.c.licet: ⁊ dicit Cy.in dicta.l.i.adeo ꝙ non
admittitur: niſi in ſubſidium: ⁊ tunc cū tormentis: vt in auc.
de teſti.§.ſi vero: ſm Cy. Barto.hic ibi vltimum verū di
cit quando infamia eſt iuris: quia ⁊ in ciuili: ⁊ criminali cū
tormentis admittitur in ſubſidiū: ſed quando eſt facti ad
mittitur in ciuili: ſed detrahitur de fide.ff.ad carbo.l.iij.§.
cauere.dicit tamē ꝙ poſſet eſſe in tantum notatus: ⁊ vilis ꝙ
non admitteretur: ſine tormētis: vt dicto auc.de teſti.ad hoc
in ſpecu.eo.titu.§.i.verſi. Item ꝙ eſt infamis: ⁊ hoc tenet ſ

Pau. quando nota non eſt ſpecialis: ſed iam generaliter eſt in vulgo infamatus ita ꝙ vilis ⁊ abiectus reputatur.

¶ Quero an emendatus de quocunqʒ delicto repellatur a poteſtate teſtificandi: dic ꝙ repellitur in criminali: ſiue ſit delictum publicum: quia tunc remanet infamis. ff. de his qui no. infa. l. athletas. §. calumniator: vel priuator etiam quando deſcendit ex tali actione: que infamat: vt furti: vel vi bo. rap. vel iniuriarũ: vt. l. eadeʒ lege. §. fi. ⁊ duabus. l. ſe. ff. de pub. iudi. infamẽ. Idem de crimine priuato ꝙ etiam condemnato non irrogat infamia: quia talis non poteſt ꝓmoueri nec ſacerdotem accuſare: ⁊ conſequenter repellitur a teſtificando. reſtringit tamẽ hoc hic. Innocen. vt non admittatur: contra clericum: contra laicum bene admitteretur: ſed tex. loquitur indiſtincte. Item dicit. de crimine ſi excipiatur de eo licet non infamet dato ꝙ non ſit conuictus: vt hic vel condemnatus. Idem dicit ſi tñ eſt accuſatio inſtituta vt repellatur niſi forſan in exceptis. ſ. c. vltimo in fi. ꝙ verum eſt ꝙ̃diu accuſatio pendet: vt ibi. ¶ Quero an is repellatur contra quem crimen opponitur adeo nõ eſt conuictus dic ꝙ repellitur: ſiue ſit conuictus: ſiue non etiam ſi ſit emendatus ſic loquitur iſta pars: ⁊ ſic repellitur cõfirmatus conſecrationem petens: ſm Innocen. qui remittit. ſ. de elec. dudum. ij. de accu. ſuper his. ¶ Quero an ſufficiat probare aliquem excõmunicatum ad hoc: vt abſolutus a teſtimonio repellatur: pono aliquos caſus non dubios in quibus excõmunicatio nocet licet ſit abſolutus. Primus quando expreſſa aſſignata cauſa criminis in ſententia excõmunicationis eſt excõmunicatus ⁊ abſolutus: nam talis repellitur probata excõmunicatione etiam criminaliter non probato. Secundus quando probatur ꝙ ꝓpter inobedientiam fuit excõmunicatus vel ſi dicat excõmunico taleʒ quia non vult comparere idem ſi depoſitus: vel ſuſpenſus ab officio vel ordine. iij. q. i. c. i. ⁊. ij. ff. de his qui no. infa. l. ij. §. ignominie. ff. de iudi. cum pretor. Tertius quando eſt excõmunicatus propter delictum ꝙ eſt notorium per euidentiam facti: ⁊ his caſibus non repellitur propter ſententiam: ſed propter crimen. Quartus caſus quando quis abſoluitur ab excõmunicatione in qua incidit propter delictum a iure: vt a ſententia canonis. xiiij. q. iiij. ſi quis ſuadẽte: quia ibi examinatio eſt proxima pena delicti cum infeneratur pena a iure non ab homine: ⁊ hoc caſu adhuc repellitur propter crimen durante vel ſublata excõmunicatione hoc tene vbi non ſufficit emendatio: vt in caſu huius. §. quia in caſibus predictis probatur delictum. Nec ob. ꝙ poſtea imitat Innocen. dicens ꝙ cum excõmunicatio non ſit proxima pena d̃licti prout fertur ab homine: ſed imediata contumacia ꝙ aliquo excõmunicato: quia deliquit hoc expreſſo non repellatur: quia excõmunicatio: vt non pena delicti non repellit: quia fateor ſi crimen ex excõmunicatione probatuʒ: vnde repellit quãtũcunqʒ emendatum: niſi vellet dicere ꝙ tunc excõmunicatio demum probaret delictum quãdo excõmunicatio eſt imediata pena delicti non quãdo eſt mediata ꝙ adhuc mihi non placet. Si autem eſt ſimpliciter lata excõmunicatio: ⁊ non apparet delictũ nec aliter enũciatur in ſententia tunc concludit Innocẽ. ꝙ non ſufficit ꝓbare excõmunicationem: ⁊ abſolutionem aliter non probato delicto: vt repellatur fundamentum Innoc. ⁊ Hoſtien. eſt quia excõmunicatio poteſt habere abſolutionem: ⁊ iuſta: ⁊ iniuſta non neceſſario: ergo concludit peccatum. Itẽ quia multotiẽs promulgatur pro culpa preſumpta: ⁊ ſic eſt iuſta quo ad iudicem: ⁊ iniuſta quo ad partem: ⁊ licet in dubio ſententia debeat preſumi iuſta: ſufficit ꝙ preſumatur iuſta quo ad iudiceʒ: nec debet preſumi iuſta quo ad partem ⁊ ſic ipſum concludamus in peccato: quia in dubio non debemus preſumere delictum. Item eo ergo abſoluto excõmunicatio. non obſtat: quia non remanet infamia poſt abſolutioneʒ: alſ graue eſſet dicere ꝙ perpetuam infamiam infert dato ꝙ glo. dicat ꝙ interim dũ durat infamat ꝙ poteſt dici infamia canonica: vt dicit glo. in ſumma. ſ. vbi allegabo. non ob. ergo infamia. non ob. vinculuʒ excõmunicationis ꝙ eſt ſublatum: quia propter reliquias excõmunicationis non reperitur quem repelli. nõ ob. etiaʒ crimen: quia neceſſario non concludit crimen nam iuſte excõmunicatur quis eo ꝙ in termino non comparet: quo ad iudicem: ⁊ tamen poteſt eſſe legitimo impedimento detentus: ⁊ ſic non concluditur delictum hinc eſt ꝙ tunc abſqʒ difficultate relaxatur. iiij. q. v. c. i. ⁊ no. de re iudica. cum bertoldus: ⁊ ſententia excommunicationis ꝙ̃ꝙ̃ in iuſta tenet. xi. q. iij. c. i. non ſufficit ergo probare ꝙ excõmunicatus fuerit ſi eſt abſolutus: ſm Innocen. non ob. rationes in oppoſitum deducte. iij. q. i. in ſũma vbi diſcutitur hec queſtio ꝙ ſentẽtia excõmunicationis non feratur niſi pro graui delicto. xi. q. iij. nemo epiſcoporum: ⁊. c. nullus: ⁊. c. certum: quia ⁊ ſi hoc verum ſit tamẽ ipſa excõmunicatio non eſt culpa: ſed potius penitentia: ſiue medicina. de ſen. excõ. cum medicinalis. xi. q. i. multi ideo ea ceſſante non debet aliqua infamia remanere imo potius tolli. l. diſtin. ferrum. maxime cum non niſi premiſſa ſatiſfactione abſolutio impediatur. de verbo. ſigni. ex parte. i. ⁊. c. cum olim. vnde ex quo probatur abſolutus preſumitur de crimine emendatus: ⁊ talis non repellitur iſta ratio concluderetur: ꝙ in criminali repelleretur in qua non proficit emendatio: ſed dic ꝙ licet non debeat ferri: niſi pro graui crimine. verum vero: vel preſumpto quo ad iudicem in dubio lata preſumitur: pro delicto preſumpto non vero: vt delictuʒ non preſumamus ex quo aliter iuſtificari poteſt ſententia. Nõ ob. ſi dicatur licet ſententia excõmunicationis ſit penitentia: ⁊ non delictum tñ inquantuʒ imponitur per iudicem eſt probatio: culpe que non niſi pro culpa infligitur: vt in dictis. c. nam ſepe: ſine manifeſta: ⁊ ſolemni probatione excõmunicatur: quia eo ipſo ꝙ in termino non comparet: ⁊ tamen poteſt eſſe legitimo impedimento detentus in quo caſu iuſta eſt excõmunicatio: ⁊ non ſubſtantie vera cauſa vel culpa: ideo probato impedimẽto relaxatur: ſine difficultate: ideo graue eſſet ſentire ꝙ ſententia ex ſe repelleret quaſi imprimeret perpetuaʒ infamiam: quia non imprimit. vel quaſi preſumeret culpam: quia non probat illam veram neceſſario: licet ſic preſumptam: ⁊ preſumptum delictum purgatum non repellit: licet ſit verum: vt hic Archidia. hanc opi. ſequitur late proſequẽs. de ſen. excom. decernimus. lib. vi. Adducit pro eãu. vi. q. i. illi qui: ſed ille tex. facit in contrarium: quia oſtendit culpam eſſe ſed reſpõde: vt. ſ. ¶ Glo. in verbo conuictus eſt litteralis repetens tex. ⁊ declarans. ¶ Glo. in verbo grauata. in prin. proſequitur generalis. ¶ Oppo. ꝙ ex repulſiõe in alio iudicio quis non debet repelli in alio: quia res inter alios acta. ⁊c. de cauſa poſ. cum olim. Sol. dicit glo. ꝙ ex ſententia: vel repulſione in alio iudicio imediate non repellitur: quia effectus iuris non egrediuntur limites iudicij: ⁊ perſonarum in iudicio exiſtentium: ſed ex repulſione illa poteſt ſurgere iñfamia facti: que in alio iudicio nocet quaſi ſigillans perſonam illã quã ſequitur velut vmbra. Ioan. and. dicit videndum ꝙ no. in. §. ſe. ad. c. ſubdiaconus all'. in glo. per hoc. dicit Hoſtien. ꝙ ſi ſemel contra teſteʒ conſtat de periurio: nocebit ſibi in quocunqʒ iudicio: ⁊ ſibi imputabitur etiam ſi falſo conuincatur: niſi teſtes de falſo redarguere poſſet: alle. c. ſ. eo. ex parte: ⁊. c. ſicut. dicit Ioan. and. videndum ꝙ no. de dec. ſuper eo. ibi tractat an in dubio preſumatur ſententia lata pro delicto vel culpa. ¶ Oppo. ꝙ imo aliis caſibus. ſ. enumeratis in ciuili non repellanſ: ex quo ſunt emẽdati vt patet. ſ. ver. proximo: ⁊ littera hec. dicit in hoc caſu.

Sol. ſm glo. quidam exponunt in hoc caſu. ſcilicet quando eſt grauata eius opi. ex delicto de preterito: alij exponunt in hoc caſu. ſcilicet quando per exceptionem fuit probatuʒ: vel fuit conuictus: vel confeſſus: vel eſt grauata eius opi. vt ſic referatur ad omnes caſus. ſ. poſitos: dum tamen ſit emendatus: ⁊ nõ remaneat infamis: vt. ſ. proximo. ⁊ tũc

ceſſat contrarium. ¶ Quero qualiter poteſt probari φ ſit emendatus de crimine. Dicit glo. φ probari poteſt per ſacerdotem ſuum:qui de ipſo debet teſtimoniũ perhibere .l.diſtin.in capite.ii.q.i.ſi peccauerit.ꝭ.6 ſymo.nemo.de hoc in dicto.c.in capite.per archidia.ꝛ Joan.ii.q.vii.ipſi apoſtoli. Hi Jo.dicit:φ ſi crimẽ eſt occultũ pſumit emẽdatus: φ dubia in benigniorẽ partẽ interpretanf:vbi ad φ ſacerdos nõ admittit ſine iuramento. Inno.dicit hic:φ cõfeſſio hĩ põt pbari:ꝛ pñie iniunctio per ſacerdotẽ:ſatiſfactio aũt exterior probabitur per familiares:ꝛ alios qui viderunt:ꝛ ſufficit occulta ſi crimen fuit occultum. Si vero eſt manifeſtum:penitentia debet eſſe manifeſta:licet non ſit ſolennis .ii.q.i.ſi peccauerit.xlv.diſtin.ſed illud.l.diſtin.in capite:ſʒ Innocen.φ aliquibus videtur φ ſimplici verbo ſacerdotis:ſine iuramento credatur:φ facit:ſm Hoſtien.quia in illo actu gerit vices dei.de offi.ord.ſi ſacerdos: vnde ab eo ſicut:nec a deo non exigitur iuramentũ:vt eius vicario.xxiij. diſtin.c.ſi.xxiiij.diſtin.c.i. Dicit Hoſtien.aliquos dicere cõtrarium:quia licet in foro confeſſionis gerat vicem dei:in contentioſo tamẽ in quo nunc producitur eſt.ſecus.ſ.c.nu per:ꝛ dicit φ primum equiuo:ſm verius. Primuʒ tenet archidia.in dicto.c.in capite:ꝛ dicit Joan.and.hic eſſe vnum de caſibus in quibus admittitur teſtimonium vnius.ꝛ hoc propter neceſſitatẽ:quia aliud haberi non poteſt cum fiat confeſſio in ſecreto:de quo.ſ.eo.in omni:ſm Joan.and.de hoc.ij.q.i.quãto.ad hoc.de pe.diſtin.i.agite.de preſum.ex ſtudio. ¶ Quero an teſtis cui obijcitur crimen poſſit repellere obicientẽ exceptione criminis:videtur φ ſic:quia criminoſi ſunt digni cõiuncti talibus teſtibus.ij.q.vij.ſi hereticus.C.de hereti.l.pe. ¶ Glo decidit contrarium:quia hic cauſam ſuã proſequitur:ꝛ nemo propter crimen repellitur a proſecutione iuris ſui.iiij.q.v.omnibus:niſi eſſet excõmunicatus:vel cui forũ eſſet īterdictum:vel infamis cui actus legitimi ſunt interdicti:nec tunc repellitur ex quo venit in iudicio:vt reus ꝛ ſe õſendit:quia cuilibet legitima defenſio reſeruatur.ꝭ.de excep.cuʒ inter:ꝛ quia contra teſtem directo non agit:ſed contra principalem teſtem producentem:quia in teſtem actio non dirigitur.ſ.de ord.cog.cuʒ dilectus:per que dicit φ nec aduerſarius poteſt exceptionem opponere criminis:dicunt hic Joan.vince.ꝛ phy.φ licet teſtis non poſſit obijcere crimen: poteſt tamen ſe oſtendere innocentem:ne fama ipſius grauetur:ſicut poteſt oſtendere ſe liberum per chartã manumiſſionis.in auc.eo.titu.§.ſi do dicatur. Itẽ ꝛ parat probare poteſt teſtes quos produxit ꝛ honeſtos:quos aduerſarius dicit male fame.iij.q.iij. de inducijs:ꝛ eſt ſimile φ no.ſ.eodẽ ex tenore.in glo.etiã. An autem hereticus contra hereticum admittatur in teſtẽ: vide tex.ꝛ glo.de hereti.in fauorem.lib.vj. ¶ Per predicta infert glo.φ ſi ſeruus vult probare ſe contraxiſſe matrimonium cum aliqua:cuʒ in hoc caſu habeat legitimaʒ perſonam ſtandi in iudicio:poteſt excipere cõtra teſtes aduerſarij:φ ſunt ſerui:licet ipſe laboret ſimili ipedimento:quia ſi ſeruus accuſatur eadem ſibi competit defenſio que ꝛ libero.ff.de accu.hos accuſare.§.ſi ſeruus. Contra hoc op. glo.ſ.eo.perſonas:ꝛ.c.iudicet.iij.q.vij.ſed dic φ ibi conſimilitudo cauſe non repellit agentem:ex quo non inhabilitat teſtem ad teſtificanduʒ:ꝛ ſic ꝛ in.c.iudicet.ibi conſimilitudo cauſe inhabilitat iudicẽ nõ tolleratuʒ.ideo illum repellit:materiam huius glo.vide in ſpe.eo.titu.§.ver. Item opponif φ,eſt criminoſus:ꝛ ver.ſe.

Ultra tertiam. Joan.and.cõmentauit hãc decre.quia dicit φ fuit prima decre.φ̃ legit cathedram aſcendens ponit formam:ſm quam datur quarta pductio:ꝛ aliter dari nõ poteſt. Et ſunt due partes. In prima ponitur regula. Et in ſecunda caſus excepti ibi.niſi. ¶ No.i.φ data trina productione:non admittitur quis ad quartam:niſi cum ſolennitate:patet cauſa quia ex quo tot petit productiones:preſumitur φ percunctauerit teſtes:ꝛ viderit ſe deficere in probatione:vnde eſt timor ſubornationis:ꝛ ſic preſumpta percunctatio teſtium eſt cauſa repulſionis:ꝛ repellit a teſtificando ſicut vera:tamen hec vt preſumpta eſt purgabilis. ¶ No.ij.φ ſicut percunctatio propria excludit quem a facultate producendi teſtes:ita ꝛ percunctatio per alium. ¶ No.iij.φ eo φ quis habuit atteſtationes penes ſe: preſumitur percunctatus.ad hoc.ſ.eodẽ conſtitutus. ¶ No.iiij.φ iuramento purgatur preſumptio malitie:ꝛ ſic inde pendentibꝰ ab animo ſtatur iuramento. Et no.duo que debet comprehendere iuramentuʒ. ¶ No.v.φ teſtificata didicere ponderatur vt terminus ad repellendos teſtes:ꝛ cum tex.indiſtincte loquatur:docto.dicunt hoc verum ſiue didicerit teſtificata propria:ſiue alterius partis:ſm Innocen.ꝛ Hoſti.φ puto quãdo ex hoc ſuper eodem vel directe contrario contingit teſtes producitalo ſecus.ſ.eodẽ fraternitatis. Joan.an.notat infinitatem vitandam.de ℞p.cum in multis.libro.vj. ¶ Secũdo no.malitiam excludi iuramento:ad hoc.ſ.eo.preſentiuʒ. Tertio φ qui per alium ꝛc.vt in regula qui per alium. Quarto φ ſubuenitur illi per quem non ſtetit.de regu.iur.imputari cum concor. ¶ Oppo.φ quandocunqʒ intra terminum iuris admittatur probatio:nullomodo admittatur poſt terminuʒ.de quo.iij.q.iij.ſpacium:ꝛ.l.i.ſi.ff.de fer.ꝛ.l.i.C.de fer.ꝛ ſic ceſſet φ hic dicitur de quattuor productionibus. ¶ Ad lucidandã iſtam materiaʒ:dic φ quãdoqʒ impeditur productio teſtium propter multitudinem teſtiuʒ:ꝛ hic non attenditur:nec numerus dilationum:nec numerus productionum.ſ.eodẽ ſignificauerunt:ꝛ.c.cum cauſam:ꝛ.l.i.in fi.ff.de teſti.naʒ incontinenti multitudo poteſt refrenari. Quandoqʒ quis vult impedire productionẽ propter renunciationẽ:vel concluſionem in cauſa.de hoc.ſ.eodẽ cuʒ veniſſent:ꝛ.c.fraternitatis.de cauſa poſ.paſtoralis. Quandoqʒ quis vult impedire productionem teſtiũ propter publicationem tñi:ꝛ dicã.ꝭ.eo. fraternitatis. Quãdoqʒ propter pcunctationẽ:ꝛ tangaʒ hic. Quandoqʒ propter pluralitatem productionuʒ:ꝛ hec adhuc eſt noſtra materia. Quandoqʒ quis vult impedire productionẽ propter lapſum dilationis:ꝛ adhuc Joan.and.ponit hanc materiã hic.de qua.in.l.ſi.ff.de ſef.habeo ergo proſequi tria. Primo quando impediatur productio teſtium propter didicere teſtificata. Secundo quando impediatur productio teſtiuʒ propter pluralitatem productionem. Tertio quando impediatur productio teſtiuʒ propter lapſum dilationum. ¶ Ad primuʒ ſi dubitatur:an poſſit fieri pductio propter identitatem vel diuerſitatẽ capitulorum.hec materia tractatur:in.c.fraternitatis. Si dubitatur an poſſint pduci propter identitatẽ:vel diuerſitatẽ inſtantie.adhuc nõ tangif in.c.fraternitatis. Si dubitaf an poſſint pduci pp nullitatẽ vel agilitatẽ atteſtationũ.h eſt expeditũ:in.c.cũ cãʒ:ꝛ.c.venientes:ꝛ.c.cũ in tua. Si dubitaf an poſſint pduci pp obmiſſaʒ īterrogationẽ:vł pp dicti obſcuritatẽ.dixi.ſ.eo.p tuas ꝛ.c.cũ clamor. Si dubitaf an poſſit pduci ,ppter ipſuʒ didicere tũc hoc examabo hic:dic φ qñqʒ qs tñ vidit atteſtata ſemel pſe ꝛ dubitabitur:an ſola vnica viſiõe ipediaf productio.dicit Inno.ꝛ Hoſt.hic φ nõ niſi illã diligẽter inſpexerit.ff.de rei ven.officiũ.C.de pba.exceptionẽ.ꝛ hoc notat verbũ pcunctatus quaſi p oĩa ſcrutatus:ꝛ cũ diligẽtia iſpexerit.ĥ notat eni ṽbũ illud diligẽtẽ inqſitionẽ p q̃ dicta cõprehẽderit ad h:qꝛ ceſſat finalis cã pħibitionis.ex quo illa non vidit taliter φ poſſit teſtes ſubornare.de renũ.poſt trãſlationeʒ cum cõcor.nec oʒ calũniari ius:vel verba captari .ff.ad exhi.l.pe.ꝛ ſic debet intelligi.in auc.de teſti.quia vero.non ob.in auc.de teſti.§.quia vero.vbi poſt didicita teſtificata non licet:quia illud poteſt intelligi quando renunciauit teſtibus:ꝛ vidit teſtificata.ambo enim iſta ſunt neceſſaria idem vbi ſubtraxit:quia tunc etiam ꝛ ſi non conſtaret diligenter vidiſſe teſtificata pſumitur ɔtra eũ ,ppter factũ.

Item procedit contrariuꝫ in ſolẽni apertura facta per iudi-
cem:tunc vlterius producere nõ poteſt:ꝛ his caſibus loqui
tur auc. predicta: ꝛ denegabitur tunc non ſolum propter
tertiam poſt tertiam productionem: ſed etiam poſt pri-
mam ex qua vidicit teſtificata:vt innuit finis illius.§.con-
ſuluit tamen vincen.ꝙ quã cito perpendit atteſtationes ſu-
as eſſe ꝙ deſiſtat alteratione illaruꝫ quandoqꝫ quis atteſta
ta audiuit a teſtibus ꝫ aſſerentibus qualiter depoſuiſſent:
ꝛ adhuc non impeditur producere:quia nec equitas:nec ra
tio hoc ſuadet:quia nec per vnam vocem plene poteſt in-
ſtrui.de priuile.cum perſone.lib.vi.ꝛ quia poteſt eſſe ꝙ te-
ſtis falſum refert quia vult complacere parti.de accu.inqui
ſitiones.§.ſi.vel quia non recordatur:ideo ſub verbo vola
tili ꝛ ſubito non poteſt fieri plena deliberatio ſicut fit ſuper
ſcriptura propter ꝙ etiam ſtatutum eſt libellum in ſcriptis
offerri de quo.ꝫ.de libel.ob.c.i.cetera expedita ſũt in.c.fra
ternitatis.ꝛ ſic patet dictuꝫ Ioan.ij.q.i.in primis de quo.ꝫ.
eo.in noïe domini:ꝛ in.c.venerabilis.non eſt vex niſi ſalue-
tur quando audiuit eis teſtificantibus quia tunc poteſt ſic
minutatim audiendo inſtrui in quo deficit ſicut per diſpu-
tationem ſuper eis.in auc.de teſti.§.quia vero. Sed an ſo-
la publicatio abſqꝫ vidicere teſtificata impediat? Inno.di
cit ꝙ ſic:ſi eſt ſolẽnis:ꝛ iura que dicũt teſtificata vidicere re
quiri procedunt quando non eſt facta ſolennis publicatio
Idem ſm Bar. In auc.qui ſemel:ꝛ Ioan.and.ꝫ.c.conſti
tutus ſi eſt facta non abſente vel inuita parte ꝛ ſolẽnis:ſꝫ de
hoc dic:vt in.c.fraternitatis. Item procedit hoc vt poſt te-
ſtificata plene vidicita non poſſit ſine vidicerit teſtificata ꝓ
prias:ſine partis aduerſe vt vlterius producere non poſſit:qꝛ
lex ſic generaliter loquitur licet aliqui dicant ꝙ viſio teſti-
ficatonis partis aduerſe non impediat productionem.ar.
.C.de fide inſtru.l.iudices:ſed primum placet Inno.quan-
doqꝫ dubitatur an poſſint produci teſtes ꝓpter preſumptũ
vidicere teſtificata ꝛ hoc contingit dupliciter. Prio quan
do acta habuit penes ſe vel aliter ꝛ prohibetur indiſtincte
.ꝫ.eo.conſtitutus.niſi clare probet ꝙ nõ vidit ſꝫ ea que no.
in dicto.c.conſtitutus. Secũda quando fecit multas ꝓdu
ctiones vt hic ꝛ hanc preſumptionem purgat iuramento vt
hic.dicit tamen lapus ſua all'.lxxviij.ꝙ habet locum hoc
quando intra dilationes ꝓducit aliquos teſtes ſecus ſimul
los produxit:quia tunc non eſt neceſſarium hoc iuramen-
tum. ¶ Venio ad ſm quando ipediatur productio teſtiũ
propter pluralitatem productionuꝫ:ꝛ ꝗꝗꝫ ſit dubitatio ꝙ
ſi matrimoniũ pro productione de quo dixit.ꝫ.eo.in cauſis
tamen Bar.dicit ꝙ productio ſumitur prout verbum ſo-
nat ꝛ productione effectuali intra vnam dilationeꝫ vel itra
plures datas ex eſt̃ita ꝙ teſtes fuerint examinati vt ſi vnaꝫ
productionem primo fecerit ꝛ fuerint teſtes examinati:po-
ſtea faciant aliam:ꝛ poſtea tertiam:ſiue itra eandeꝫ dilatio
nem:ſiue inter diuerſas hoc ſufficit vt quarta non detur ſi-
ne ſolẽnitate legali.hoc ampliat intantuꝫ ꝙ ſi ab initio plu
res eſſent teſtes in vna cedula nominati ꝛ poſtea per partes
produceret quelibet productio ſũmeretur pro vna: vt non
poſſit dari quarta abſqꝫ ſolẽnitate legali:quia ad ſollicitu-
dinem partis pertinet non ſolum producere teſtes:ſed etiã
inſtare vt examinentur.ꝫ.de teſti.ſi quando.hoc dicit verum
quando inter productionem ꝛ productionem interuenit lõ
gum interuallum:ſecus ſi interueniret iteruallum leue:quia
ſũmeretur pro vna.l.continuus in prin.ff.de verb.ob.vnde
non ſufficit productio ſine examinatiõe quia illa productio
non haberet preſumptionem ſubornationis teſtium ex quo
nihil dixerunt ꝙ ponderat hec decre.ꝛ auc. vnde. Si auteꝫ
hec ꝓductio quarta ſit admiſſa abſqꝫ ſolẽnitate legali ibi
tenet Barto.ꝙ valet productio licet doct.dubitauerint.ꝫ.
eo.in cauſis ꝙ intelligo niſi fuerit appellatũ:vt in.c.ſignifi-
cauerunt:ꝛ quia valet poſt publicationem:vt no.in.c.frater
nitatis.non ob.ter.in auc.ꝫ teſti.§.quia vero ſbi hoc omni
no non eadem: ꝛ ſic non vꝫ quia ibi interueniat pluralitas

productionis renunciatio:ꝛ concluſio ꝛ publicatio:ſecus ſi
ſola pluralitas productionum aſſit:ſm Barto. Inquantũ
decre.dicit vltra tertiam productionem non dari quartam
ſine ſolẽnitate legali:ꝛ illam dari quidam dicunt hoc veruꝫ
inquantum quarta primis computatis non excedatur ter-
minum iuris:de quo.iij.q.iij.ſpacium. Inquantum autem
excedat terminum iuris non dari niſi per iudicem:vel rece
ptorem teſtium fuerit impeditus:puta ſi habuit terminum
duorum menſium:ꝛ negligentia iudicis nihil fecit intra du
as:vel tres ſeptimanas certe ſubuenietur tunc parti per re-
ſtitutionem.in inte.argu.ij.q.vj.antiquoꝝ.in auc.vt ſpon.
lar.§.hoc quoqꝫ coll'.ix.de quo de offi.delega.de cauſis:ꝛ
.c.paſtoralis ad ſi.dicit Ioan.and.ꝙ tute facit pars ſi hoc
proteſtetur.de offi.ord.paſtoralis ad ſi.ꝛ hec ſufficiant.de
ſecũdo. ¶ Vltimo ꝙ hic dicitur de productiõibus proce
dit quando teſtes repetuntur ſupra teſtes. Si enim primo
produxiſſem inſtrumentuꝫ:ꝛ poſtea volo producere teſtes
admitterentur vltra productionem inſtrumenti tres ꝓdu-
ctiones teſtium:ꝛ ſic quarta cõputato inſtrumento fieret ſi-
ne hac ſolẽnitate legali:ꝛ per omnia idem ſi vltimo in quar
ta productione produceret inſtrumentuꝫ:quia tunc ſumus
extra terminos limitationis vel iuris limitantis ad hoc:ꝙ
no.ꝫ.eo.dilectus. ¶ Quero an ꝓpter abſentiam teſtium
impediatur publicatio vel ꝓpter infirmitatem vel captiui-
tatem ſi hoc pars producere volens petit dicit ꝙ non vltra
ſua tempora.de quibus.iij.q.iij.ſpatium.poterit tamẽ ec-
cleſia poſt aperturam eius:ꝛ prolationem ſententie premiſ
ſa cognitione ſũmaria ſubueniri per beneficium reſtitutio-
nis in inte.de reſti.in inte.c.ij.ꝛ.iij.ꝛ.c.ex litteris:ꝛ ſi dicas
nonne eſſet melius differre quam poſt publicationẽ vel ſen
tentiam ſubuenire:vt.l.ſi.C.in qui.cau.in inte.reſti.non eſt
neceſ. Reſpondet ꝙ nõ detur via malignandi. Si eniꝫ pro
pter hoc:ꝛ ſimilia differentur poſſet quis inuenire tot vias
diffugij ꝙ lites fierent immortales contra iura vulgaria:ꝛ
talibus non eſt aperienda via.de diuoꝛ.quãto ꝛ ecõtrario:
ſi procedatur nullum vel modicum preiudicium:ꝛ ſi fit be-
neficio ſubuenitur.fatentur ꝙ ex magna cauſa poſſet iudex
vltra ſtatuta tempora aliquam dilationem dare vel proro-
gare.ff.de re iudi.l.ij.ff.de iudi.l.non nunquam:ſed non in
moderataꝫ.ff.de iudi.l.ſi longius.de vaca.mu.l.ſi.ad hoc.
de offi.delega.conſuluit. ¶ Venio ad vltimum quando
probatio impeditur pretextu dilatiõis. Circa ꝙ eſt aduer-
tendum ꝙ ſola vna dilatio eſt danda abſqꝫ cauſe cognitio
ne ꝛ non plures.l.oratione.ff.de fer.ꝛ hoc ꝙ quelibet dila-
tio probatoria indubio intelligitur peremptoria ſiue detur
ante lit.conteſta.ſiue poſt:ſm Barto.vt no.in.l.ſi.ff.de di-
la.ꝛ.l.i.C.de dila.ꝛ.c.i.de excep.in cle.dixi de proba.licet
cãꝫ.hoc dicere vt verũ.l.ſi.ff.de fer.in pecuniariis cauſis.
In capitalibus vero dicit ꝙ due dantur accuſatori tres reo
ſed cã cognita veritas eſt ꝙ in ciuili datur. Pria ſine cau-
ſe cognitione. Secũda ſi doceat ſe impeditum in prima: vt
dicit glo.ſi.in dicta.l.ſi.ꝛ hoc notat littera ibi in ſingulis ca
pitulis.i.in ſingulis impedimẽtis. In prima ergo dilatiõe
nihil vertetur in cognitione de impedimẽtis:ſed ſolum ha-
bebit iudex cognoſcere circa moderationem locorum: ſm
.l.i.C.de dila.ꝛ.iij.q.iij.ſpacium. Item ſm docto.legiſtas
habebit cognoſcere quid velit ꝓbare pars:vt videatur an
pertineat ad reꝫ ꝙ probare intendit.ff.de iureiuran.l.ſi duo
patroni.§.iul.ff.de peti.heredi.l.ſi quis libertateꝫ.in ſi.ideo
quidam practicant:vt antequã detur terminus ad proban-
dum dentur articuli vt examinentur an pertineant ad cau-
ſam:vt ſic ſint admittendi:vel non.alij dant dilationem ſim
pliciter:ꝛ.ꝑ dilationem examinantur:ſint articuli admitten
di vel non.vertitur etiam in cognitione tertio ne dilatio pe
tatur calũnioſe.C.de fal.l.ſi. In ſecunda autem dilatione
vertiſ cognitio:vt doceat ſe iuſte ipeditũ in pria.l.oratione.ff.
de fer.pp que dic ibi butri.ꝛ Bar.ꝙ in eo cãtur in quo eſt
ipeditus i pria:reſtaurãdi eſt dilatio in ſcḋa:nã ſi oẽs teſtes

Inuenerint in patria excepto vnõ non restaurabitur dilatio pro omnibus testibus: sed pro vno tñ in quo fuit impedimẽ.ff.de iureiuran.l.admonendi. Jtẽ si fuit impeditus in solo duobus vltimis diebus soli illi sibi restaurantur.ff. de in int.restitutio.l.diuus.ff de mino.l.interdum e hoc verum licet specu.in titu.de dila.§.i.sentiat contrarium.f.rotam dilationez restaurandam. Inno.hic ponit aliã causã ꝓpter quã pót dari scóa dilatio si pria nó fuit sibi integre data ſm formam.iii.q.iii.ſpecium: e de dila.l.i.hec non placet Bar.quia dilationes sunt arbitrarie licet nó possit excedere tempus trium mensiũ: vt dicta.l.i.nõ amplius: minus ergo potest suo arbitrio: e sic seruatur de cõsuetudine in partibus istis de quo in.l.ij.ff.ð re iudi.p̃ Bar. Addit Bar. etiam eãm dandi dilationez secundaz si eius aduersarii non est factum deterius: e hoc vertetur in cause cognitione vt si actor petat dilationez ad probandũ: e reus ita habet facultatem se nũc defendendi sicut prius debet dari dilatio secus si aduersarij sit factum ius deterius: vt qz nunc nõ habeat facultatem se defendẽdi sicut prius: vel defensionẽ probandi: vt qz testes sui sunt mortui: vel aliter perijt facultas probandi.ff.de op.le.l.mancipiorũ: ad hoc ꝙ no.in.l.si ea.C.qui ac. non pos.e.l.via in cle.si.de verbo.signi.ver.eo saluo: sed est dubiũ an ꝓpter talia detur secũda sola dilatio an plures si fuerit ipeditus in prima secũda e tertia.dicit Inno.hic e A. eo.in causis ꝙ dabitur vnde si volo producere testem vltramarinus: e probo ꝙ misi e ille nõ est inuentus: vel inuentus est e non põt transire dabit dilatio donec sit certus de morte ar.de spon.in pñtia.de secũdis nup.c.ij. Hosti.dicit hoc arbitrarium: qz ex hoc possent lites perpetuari: e occurrendũ est malitiis.C.de iudi.ꝓperandũ Joan.and.remittit de Rp.Ratorum.§.pe.lib.vj. Sed est dubiũ an tales dilationes ꝓpter ipedimenta pñt excedere dilationes iuris terminatas in.l.i.C.de dila.e.iij.q.iii.spaciũ.dicit hic Inno.ꝙ si ꝓpter periculorum: viarũ vel tẽpestates aquarũ: vel quoscunqz casus fortuitos ipediatur quia vt nulla parte tẽporis possit ꝓductionem suã perficere: hec esset ſm Inno.e Hosti.magis cã quare cessaret terminus prorogandus argu.ff.de eden.si quis ex argentariis.§.si.e.l.se.in auc.de his qui ingre.ad ap.§.ii.e.iij.col.v.nisi sit ꝙ possit partibus ipputari ff.si quis cau.l.ij.putat tamen Innocẽ.ꝙ si multo tempore durare deberẽt pericula procedi posset ad publicationem sine fraus alio parti beneficio restitutionis postq̃ cessarẽt pericula no. bene: qz aduersus sñias datur restitutio ꝓpter probandum nõ probatus quando fuit impeditus ad h .ff.de exce.rei.iu.l.si mater: e no.de pur.vul.c.ij.e.ff.man.si fideiussor.§.in omnibus per glo.ꝓpter hec dicũt ꝙ tute facit pars contra quam producunt testes si consentiat ꝙ aduersarius habeat nouem mẽses ex quo summarie cognitione premissa ordinatũ est ꝙ instructionem suaz habeat de partibus transmari inuenit expediat e contra quem producũtur petere articulos qz per ipsorum productionem e examinationem magis instruitur aduersa pars ꝓducens: sed permittitur super tota causa producere testes e instrumenta. Nunquid autez vbi.§.dixi dilationes dandas cũ cause cognitione secundam si illa decre.sine cause cognitione valeat probatio Bart.in.l.i.C.de dila.dicit ꝙ si prima dilatio fuit data.I.terminus: e postea secunda data est sine cause cognitione dicit ꝙ probatio facta in secũda valebit: quia ꝙ in prima minus potest de facili supplere in secunda: alr.dicta Innocẽ.hic nec ob.ꝙ no.ipse in.l.si.ff.de fer.ꝙ posui.§.ꝙ verum est ꝙ hec nõ est causa legitima dandi secundam ꝙ dederit primã.I.terminum iuris: sed si hac causa detur q̃ꝗ̃ non legitima data tenet. An autẽ valeat probatio sine dilatione per Cy.in dicta.l.i.C.ð dila.in l.in crimine.ff.de adul. dicit in.c.licet causam.E.de proba. Inquantum autez lex dicit ꝙ due dantur accusatori in criminali e tres reo e cũ cause cognitione quid vertatur in cause cognitione e quãdo dicantur pecuniarie e quando capitales e ð non insto quia esset glosare legem: e quia hec raro practicabis in foro tuo tamen si vis dic ꝙ tres dabũtur reo e due actori cũ illa cause cognitione qua.§.dixi dari in ciuilibus prima vltra illas exigitur cognitio: de qua dixi.§.in pecuniariis circa secundam e tertiam.licet glo.e male.in dicta.l.si.dicat in criminalibus vltra tres vel duas non dari alia etiam causa legitima quacũqz subsistente ꝙ non placet Bar.quia defensionẽ rei debet iudex ex officio perquirere quãtum potest.l.vnius.§.cognitione.ff.de questio.e.l.e si nõ defendantur de penis.l.si.in fi.ff.de questio. Ideo putat illas dandas ex causa e glo.potest habere aliũ intellectuz: vt in secũda vel tertia non exigatur cognitio de impedimẽtis e hoc est verum vt dixi.§.pecuniariaz causam appellat Cy.post pe.causam ciuilez vel criminalez ex qua iponitur pecuniaria pena C.de procurato.l.cum in rem.ff.de pu.iudi.l.ij. Capitalez vocat omnẽ penaz corporis afflictiuã: vt dicta.l.ij.ff.de pnis.delic.l.fi.ad turpi.l.in priuatis.ff.si quis cau.l.sed e si quis.§. rei capitalis e hoc sequit Bar.in dicta.l.si.e Cy.in.d.l.i.

¶ Quero an dilatio ad probandum sit iur. determinata dic ꝙ sic.iii.q.iii.spacium.l.i.C.de dila.quia si vult producere probationes.de vltra marinis partibus habet terminuz nouez mensiuz. Si de cõtinentibus ꝓuinciis habet.vj. menses. Si de eadẽ ꝓuincia habet tres: potest tamẽ istud tempus abbreuiari ad arbitriuz iudicis sed non elongari vt patet.in dicta.l.i.e tenet ibi Cy.e Bar.in.l.fi. Idem si in eadem prouincia in loco propinquo videat minorẽ dandã tribus mensibus dare poterit minorez: ſm Cy.in dicta.l.i. ad hoc.l.de ap.cum sit.C.de dila.sine pars.e ꝙ no.de elec. coram in.i.glo.ſʒ Jo.and.e quia tex.in.l.i.dicit nõ amplius rc.tenet tamen hic ꝙ ex magna causa vltra tẽpora statuta posset prorogare dilationez.ff.de re iudi.l.ij.sed non immoderate.ff.de iudi.l.si longius.ff.ð vaca.mu.l.fi. Sed est dubium quid si velit producere de eadem prouincia: e de continentibus e de vltramarinis an habebit dilationes integras.dicit Inno.hic ꝙ est vtile ꝙ is contra quem fit productio vt interroget: e faciat responsionem scribere apud acta vnde velit testes producere e sic eligat locum nam vtile est si certum elegerit: alr dicit ꝙ dicat producens ꝙ intendit de eadez prouincia istruere nec propter hoc negabit ꝙ de aliis: e habebit tres menses: secundo dicet ꝙ de continẽtibus non per hoc negans de vltramarinis: e habebit.ix.e sic forsan plus debito prorogabitur causa Joã.an.dicit Innocẽ.xviij.dicere.menses dari videtur incõueniens cũ per hoc amplietur dilationũ materia.C.de tempo.app.l.ij.e in cle. sepe.de verb.significati.ió recitat opi.pe.e quia in.l.i.C.de dila.per Cy.ꝙ tempus debent in tempore computari: vt si prius habuit tres menses in eadem prouincia si postea petat testes de continentibus non dabuntur.vj.sed tres tñ e si iterum de transmarina non habebit.ix.sed tres tñ. Si vero post primam de tribus mensibus petat tertiam.s.vltramarinam habebit.vj.menses e sic non habebit nisi.ix.menses pro omnibus distantiis locorum Joan.and.dicit ꝙ bonum est consiliuz Inno.e Hostiẽ.ꝙ premisi quia si sit pars petita de quo loco instruere velit e eligat vnum certum bene qdẽ: sed dato ꝙ petita nõ fuerit si super principali vel articulis eisdez vel qui a ꝓncipio ꝓuideri poterũt dilatio petita sit e simul potuit mittere ad examinãdos testes in omnibus locis procedit opi.pe. Si vero testes non potuerunt simul recipi de omnibus locis vel impediente statu litis vel facti impedimento: vt quia recipiuntur modo super exceptione vel replicatione in pñcausa tunc quia datur noua dilatio dabitur integra e tunc procedit Hostien. Innoc.e Hostiẽ.ad hoc ꝙ no.de elec.cupientes.lib.vi.in glo.pe.prime partis. Sed est dubiuz an si ex causa vel sine causa fuerit data minor dilatio q̃ꝗ̃ debeat: de iure.vt quia in continentibus bñficiis datio sit tres mẽses vbi debẽt dari.vi.an si postea dent alii tres tpe mediũ iter dilationẽ e dilationẽ triũ mẽsiũ cõputet.dicit Inno.ꝙ nõ cõputabit tpe a fine pme dila

tionis vſq3 ad principium ſecunde ſiue producẽs fuerit im peditus ſiue neglexerit: nam ſi negligentia erat dãnoſa ad uerſario ſibi imputet ſuam negligentiam: ⁊ ꝙ ultimo citari non fecit quia negligentibus ⁊c. ff. ex qui. ca. i poſ. ca. l. ſi pu pillus. in fi. iiij. q. iij. §. i. ⁊. ij. ⁊ licet fateatur Innocen. vtile quandoq3 has dilationes abbreuiare. dicit tamẽ ipſe ⁊ Ho ſti. ꝙ abbreuiatione dubitationes occurrunt ⁊ diffugia ꝓ curãtur. dicũt etiã hãc dilationẽ incipere currere ex quo eſt aſſignata. vñ caute facit producens ſi ſtatim impetret litte ras ⁊ vadat vel admittat producendis teſtibus vel mittere faciat vt ibi recipiantur. de fide inſ. c. cõſtitutus. Sed eſt du biũ an tẽpus harũ dilationũ ſit vtile vel continuum adeo ꝙ nec dies ſolẽnes ⁊ retractiones teſtium recipiendorũ vel iu dicũ de b tpe ƌducitur niſi ſint malitioſe vel tales per quas producens ipediatur producere ſuos teſtes. Hoſt. remittit ad no. s. de pba. licet cãu. ⁊ ibi dixi poſt prin. ¶ Ultimo querit Inno. quid hic appellatur continens ꝓuincia putat Inno. ꝙ non archiepiſcopalis: ſed ſicut dicit. l. ff. de verbo. ſigni. vocationẽ. §. i. ꝙ declarat Hoſti. ſicut ytalia gallia ꝓ uincia ſicilia ⁊ ſimilia ad hoc: q2 male videretur limitatum a iure ſi in ꝓuinciis archiepiſcopalibus valde parũ diſtin gunt: vt p3 de offi. dele. cũ cauſa ⁊ ibi no. de quo de elec. coni ſuper verbo ꝓuincia in nouella. ¶ An autẽ in exceptioni bus probãdis ſit locus huic quarte productiõi: vide in ſpe. eo. titu. §. qualiter. ver. ſed cũ ſuper ⁊ ſi appellatur ꝓpter de negationẽ dictum eſt. s. e. ſignificauerunt ſpe. ad primũ ſeq tur opi. Guil. na. ꝙ non dentur tot dilationes in exceptio nibus per decre. prudentiã. §. ſexta. de offi. dele. ⁊ ibi dicit ſ. terminum competentem: ⁊ ꝙ tales exceptiones ſunt odioſe de dolo ſinẽ: ⁊ de excep. paſtoralis: ⁊ de reſti. ſpo. frequens lib. vi. ⁊ de fide inſtru. accepimus Io. and. ibi in addi. tenet hic in exceptiõibus odioſis que differunt ⁊ nõ pimũt quo caſu non dabitur niſi vna dilatio: vt. d. c. frequẽs. ⁊ ƌ excep. pia. lib. vi. In peremptoriis aũt in quibus maius eſt pericu lũ ſecus: nã vt patet. s. eo. de teſtibus. quãdoq3 ſimul ſuper peremptorio in principali deponunt per ꝙ patet illas in ꝗ ſatis equari principali: ⁊ q2 idẽ in hoc acceſſorio ꝙ in princi pali: ſm Io. an. hoc idẽ tenet lapus de caſti. ſua al'. lxxxviij. vt numerus quarte dilationis deſ ⁊ in exceptiõibus ⁊ quaſi peremptoriis vt eſt exceptio teſtium reprobatoria: vt dicit glo. s. e. de teſtibus: ⁊. c. ex parte ade. ⁊ ſ. de excep. c. i. ⁊ tenet ꝙ numerus harũ dilationũ etiã habeat locum in ſũmariis ⁊ in cauſa matrimoniali q2 licet debeãt amputari dilatiões per cle. ſepe. non neceſſarie ad ꝓbãdũ. vt ibi dicit. ¶ Glo. .i. op. ꝙ iuramentũ de calũ. tantum ſemel ꝓſtatur: vt in auẽ. hoc ſacramentũ. C. de iura. calũ. glo. dicit ꝙ hoc nõ eſt iura mẽtũ cal. ſed de veritate: ⁊ licet iuramentũ de veritate ex clu dat iuramẽtũ de cal. Iuramẽtũ de calũ. non excludit iura mentum de veritate: quinimo iuramentũ de veritate ſuper principali nõ excludit hoc: quia reſpicit hoc acceſſoriũ. dic hodie de iura. cal. c. i. lib. vi. q2 hoc eſt iuramentum purga tionis malitie ꝙ poteſt exigi in qualibet parte litis. non ob ſtantibus aliis iuramentis. Formam autem iuramenti in termino. c. habes in ſpecu. eo. titu. §. qualiter. verſi. quarta autem productio. ¶ Oppo. ꝙ non debent admitti ad producendos teſtes abſq3 iuramento: ex quo exceptio de nouo ſuperuenit. de excep. paſtoralis. Sol. ſi hoc conſta ret non iuraret: ſed vbi non conſtat debet hoc iuramentum preſtare: maxime ſi a principio hoc proteſtatus non eſt: ſm glo. Item ſm Io. and. prouidetur quo ad alia capitula. nã ⁊ ſi conſtaret ꝙ non potuiſſet producere: de alia fraude ti mere poſſet ad quam excludendam preſtandum eſt iuramẽ tum. ¶ Oppo. ꝙ poſt primã non detur alia dilatio. s. eo. ſignificauerunt. Sol. ibi quãdo ad numerũ teſtium facta eſt ſufficiens productio: quia tunc denegatur etiam ſecũda: Idem ſi poſt primã percunctatus eſt dicta teſtium: ⁊ hoc cõ ſtat: vt innuit. §. quia vero In auẽ. de teſti. ſm Inno. ⁊ Ho ſti. ¶ Oppo. ꝙ poſt primã non detur alia. ff. de fer. l. vltia.

Sol. non detur ſecũda ſine cauſe cognitiõe: ſcꝫ cũ cãe cogni tione ſic. Que autẽ cauſe cognitio exigatur dixi ſuper tex. ad hoc. l. oratione. ff. de feriis.

Non debet.

Accuſatus de crimine ad teſtificandum repel litur accuſatione pendente: niſi in exceptis. h. d. Ponit regulam ⁊ caſum exceptum: q2 i ſecun do probat per duo ſimilia. s. ⁊ ibi. Cum etiam. ¶ No. hoc ita procedere a pari: actus accuſandi: teſtificandi: ⁊ ordi nandi: vt qui ab vno repellitur repellatur ⁊ ab altero. ¶ No. pendentiam accuſationis accuſato imprimere aliquã infa miam ſaltem facti: ex qua ſigillatur vt repellatur a poteſta te teſtificandi ⁊ ſic infamia facti repellit a poteſtate teſtifi candi. ¶ No. talem infamiam tolli ex probatione inocẽ tie. ¶ No. infamatos infamia facti admitti ad teſtificã dum in exceptis. ¶ No. argumentum ꝙ exceptio contra teſtes non reſeruatur ad tempus diſputationis ſed ſtatim admittitur: de quo. s. eo. ex parte ade. ¶ Oppo. ſi propter pendentiam accuſationis repellitur quis a teſtificando in criminali: parata eſt via aufferendi teſtes accuſare volenti: per productionem contra teſtes calumnioſe atteſtationis.

Sol. dicit Ioan. and. ꝙ non vertitur hic burſale intereſſe teſtis accuſati: ideo non magnum eſt preiudicium ſi repella tur a teſtificando. Item nec vertitur intereſſe accuſatoris: ſi repellatur ab accuſando: ex quo criminaliter agit: ideo nõ attenditur talis fraus: ſecus ſi verteretur intereſſe accuſati vt quia forte eligeretur: quia tunc propter pendentiam ac cuſationis calũnioſe non impedietur electio: vt no. ſ. de ac cu. omnipotẽs. Nõ ob. ſi dicatur imo intereſt accuſatoris propter penam talionis: non eſt veriſimile ꝙ calũnioſe ac cuſet: vt repellat a poteſtate teſtificandi: ⁊ ſi preſumptio eſ ſet de malitia: poſſet prouideri ſm decre. frequens. de reſti. ſpolia. lib. vi. vel dictum teſtis recipi: reſeruata fide in euẽ tum accuſationis finite ad ꝙ. s. eo. ex parte. ¶ Quero que dicantur crimina excepta: in quibus admittitur alias prohi bitus ad teſtificandum: ponit hic Pe. ⁊ Ab. de quo Io. an. remittit ad ſpe. in titu. de accuſatore in fi. vbi enumerat pri mo crimẽ leſe maie. vi. q. i. quiſquis. de hereti. vergẽtis. de ſymo. licet heli cum ſit crimen perduellionis. ff. ad. l. iulia. ma. l. fi. Tertio crimen hereſis: vt dicto. c. vergẽtis. Quar to crimen ſacrilegii. xvii. q. iiii. §. qui aũt. ij. q. i. in primis. ⁊ de perſona. Quinto ſm quoſdam crimen fraudati cẽſus: ꝙ cõmittit qui pecuniam publicã ſibi cõmendatam fura tur. Sexto crimen fraudate annone: ꝙ cõmittitur quando portatores victualium ad exercitum furantur. vij. di. dilapi dationis: vt in. c. licet heli. ¶ Quero qualiter probent in nocentiam ita ꝙ admittantur ad teſtificandum: dic per finem accuſationis in qua abſoluuntur: quia preſumitur ex hoc in nocẽtes. vt no. ſ. de calũ. c. i. ⁊. ij. ¶ Quid ſi pẽdeat ↄtra te ſtẽ accuſatio: an repellatur. Inno. ⁊ Hoſti. dicũt repelli abſq3 dubio: q2 in illa non procedit ſup veritate criminis niſi ꝓce dẽte iſamia: que ſola repellit. s. e. teſtimoniũ. Ad primũ de accu. qualiter. In denunciatiõe idem dicit Inno. Hoſti. di cit ꝙ in euangelica nõ repellitur: in iudiciali repellitur ꝓcedẽ te infamia: aliter nõ. Glo. i. querit de rõne quare pendentia accuſatiõis repellat teſtem. Reſpõdit ꝙ grauatur ex pẽden tia opinio teſtis: ⁊ teſtes debent eſſe ſine omni ſuſpitione. ii. q. vii. teſtes. deinde notabilia colligit inquitũ dicit: ꝙ pa ri paſſu incedũt accuſatio teſtimoniũ ⁊ ordo. Io. an. remit tit de h. ij. q. vij. ipſi apoſtoli ibi Io. reſtringit hanc purifi cationem quo ad teſtimonium: quando agitur de teſtificã do in criminali: ſecus dicitur in ciuili. quia olim crimino ſus repellebatur ab ordine etiam indiſtincte. dic vt. xxv. di. §. criminis. ¶ Querit glo. an accuſatione pẽdente repel latur quis a teſtificãdo in ciuili. Glo. ꝙ non. dũmõ ſit emen datus: ⁊ ſic p3 ꝙ iſamia facti nõ idiſtincte repellit in ciuili. de quo dixi. s. c. teſtimoniũ. ¶ Op. ꝙ ꝫ quẽ pẽdet accuſa tio. non admittatur idiſtincte. ij. q. i. in primis. Sol. admit

tur cum diſtinctione de qua ibi:an ſit infamatus is contra quem admittitur:alias non:niſi cum aliis adminiculis:de ſy. mo.per tuas:ppter h dicit Inno.q tex.dicit niſi forſan ec̃. ¶ Ultimo glo.querit:an ſi quis eſt accuſatus e appellet: an appellatione pendēte poſſit procedi in teſtem.dicit q in criminali nō admittitur:ſic in ciuili:quia pendente appellatione nō videtur dānatus.ar.ff.de penis.l.ij.§.fi.e in interiꝫ integer eſt ſtatus eius:vt honoribus fungatur.ff.nil no.ap. pen.per totum:quia licet ſit dānatus adhuc non habet īfamia.ff.de his qui no.infa.l.furti. Antonius de Butrio.

¶ De teſtibus cogendis Rica.

¶ Quia officium teſtis quaſi publicū eſt e ad illud interdum inuiti coguntur:ideo ec̃. Ad materiā.ij.q.vj.ſtatuendū.

Cauſam. In cauſa matrimoniali cogendi ſunt teſtes. c h.d. In prima ponit cāe cognitioneꝫ. In ſecunda puidet partibus ibi.ſoq. ¶ No. primo q per hec verba moneas e inducas quia non preciſe cōpellitur. ¶ No.ij.q articulus receptiōis teſtiū eſt delegabilis. Et no.q delegatus ad articulum appellatur nūcius. ¶ No.iij.q in cauſa matrimoniali teſtes ad teſtificandum cōpelluntur. ¶ Op po.q nō fuit neceſſariū ſcribere ordinario:vt cōpelleret:qꝛ hoc facere poterat delegatus.de offi.dele.preterea.dic ſm Uin. Pe. e Ab.q ordinario:e potentiori:e qui magis timebatur de facto ſcribere nam de iure etiam delegati cōpellere potuiſſent. ¶ Ultimo de multiplici noīe delegati ad articulum ponunt docto.aliqñ appellatur nuncius:vt hic: aliquādo appellatur executor:aliquādo appellatur auditor vel cognitor de offi.dele:ſuper queſtionuꝫ.§.i.e.§.verum. ¶ Quero cuꝫ glo.quare cōpellitur.dicit glo.qꝛ peccat occultando veritatem.xi.q.iij.quiſqs. Idem dicit glo.in.c. ſi quis teſtium.ē.titu.i.dic occultare veritatē aſſumpto officio teſtis eſt mortale:qꝛ iurat plenā dicere veritatem:vt no. glo.de teſti.fraternitatis.ad h de accuſ.dilecti. Sic no.glo. xxii.q.ii.ne quis.ad quod.xi.q.iij.ſi quis metu.h fal.c.i.nō aſſumpto officio teſtis:ſi vt aliquid cōſequatur tacet veritatē adhuc peccat.xxv.q.ii.pſcriptiōe:quia hoc mendacium eſt .i.pſcriptione.C.ſi contra ius vel vti.pu. Si autē non tacet veritatē:vt aliquid cōſequatur:ſed qꝛ alteri nō vult prodeſſe: vel nocere:tūc ſi veritas aliter ſcire non pōt:mortaliter peccat:ſi aliter ſciri pōt:ſi credit neſciri per aliuꝫ:adhuc peccat mortaliter:ſi credit ſciri per aliū:e reuelari:non peccat mortaliter. Hec vera quādo tacet in dānum alterius:ſecus ſi in cōmodum vnius:e non ad incōmodum alterius:vt no.J.e. dilectoruꝫ:niſi odio taceret:vel corruptus:quia peccaret:vt hic.procedunt hec etiam in priuilegiatis ne compellantur: de quibus.iiij.q.iij.ver.item lex iulia.quia nec princeps:nec priuilegium:excuſat a peccato.de conſue.c.fi.nec pietas. de vſuris.ſuper eo. Erit tñ differentia iter priuilegiatos e nō priuilegiatos:quia priuilegiati non compellūtur:niſi in ſubſidium:vbi aliter veritas ec̃.nō priuilegiati autem indifferenter coguntur:ſm Hoſti.ad hoc.xxij.q.ij.q̃q̃ꝫ:alias nullum eſſet priuilegiū clerici. ¶ Oppo.ij.cū glo.q cōpellendi nō debeant teſtes.J.eo.ſup eo.glo.dicit ſi ſe ſubtrahunt timore:vel amore:ec̃.cōpelluntur:alias non:ſi hoc conſtat in dubio preſumitur mala cā ſe ſubtrahere:ideo compellendum:niſi cōſtet per alios ideꝫ poſſe pbari.hoc.tenent glo. in ſimilibus in quibus peccatum eſt celare veritatem in dānū primi:e hoc verū niſi hanc preſumptionē alia pſūptio elidat:ſi obtentu religionis iurare renuit.ē.ti.i.nup.de iure iuran.e ſi xpa in fi.vel alia ſimili cauſa. In criminalibus vero e in aliis in quibus nō eſt peccatū celare veritateꝫ:nō eſt pſumendus q is:qui teſtificari renuit:malitioſe ſe ſubtrahat:e ideo nō eſt cogēdus niſi manifeſte appareat malicia

J.e.peruenit.ij.per que dicit q etiam in criminalibus:in qbus teſtes non coguntur:cogentur deficientibus probationibus:etiā ſi ſe non ſubtrahant:gratia:vel odio:vel ſpe.ſm Inno. Naꝫ vt dicit Hoſti.eo caſu clericus cogitur.xiiij.q.ii. q̃q̃ꝫ:qui aliter non cogitur.ij.q.vj.ſtatuendum. Nec ob.q prohibitum ſit iuramentum:ſine quo teſtis non deponit:qꝛ verum eſt q illi eſt phibitum:niſi in caſibus:quorū hic eſt vnus:ſm Hoſti.tu.dic vt.J.e.dilectorum. ¶ Oppo.q examinatio teſtium nō ſit cōmittenda nuncio.iij.q.ix.teſtes.C. de fide.inſtru.auc.apud eloquentiſſimum. Sol.hoc intellige ſpeciale qñ examinantur egregie perſone:vel alie que non coguntur in iudicio venire vt teſtificentur:de quibus .ē.titu.i.ſi qui teſtium:vel dic e hoc verius:in ciuili cōmitti pōt indifferenter examinatio:e etiam in cā matrimoniali vt h:in criminali nō. Glo.aſſignat rationē no.bene tex.e glo. qꝛ hic eſt apertum q examinatio teſtiuꝫ:etiam in cauſa matrimoniali pōt cōmitti:licet ſecus in criminali:de criminali idem glo.ē.de iudici.ac ſi clerici:de matrimoniali qui ma. ac.po.a nobis.e de offi.ord.ſignificauit.poteſt aliter ſolui cōtrariū:q teſtimoniū nō debet recipi in abſentia.ſ.quādo teſtis vult teſtificari:per litterā:vel ſcripturaꝫ:non preſente iudice vel aliquo:qui illius noīe recipiat.

Um ſuper. Per ſiſam excōicatiōis:ſuſpenpēſionis: c e depoſitionis cogendi ſunt teſtes.tria facit primo precipit.ſa ibi. Si vero.ſcdo ponit cōtēnentem.tertio.aggrauat.ibi.e ſi. ¶ No.teſtes cōpelli vbi teſtimoniū eſt neceſſariū.i.qñ aliter per alios ſciri veritas non pōt:e ſic pōt opponi neceſſariū:vel dic neceſſariū.i.vtile:vel expediens:ad hoc q no.in cle.i.de procura.in vltima glo. ¶ No.q in citatione pro cōtumacia non pōt cōprehendi:ꝫ pōt īponi mulcta e pena:e ſic ad mulctā īponendaꝫ poſt cōtumaciā:nō exigitur alia citatio:vide q no.de iudici.c.i.e vide Bar.in.l.i.ff.ſi quis ius di. non ob.e in.l.ij.ff.ſi qs in ius vo.nō ie. ¶ No.q per hec verba ſciatis vel noueritis vos eſſe ſuſpenſos:pmulgatur ex eo ſuſpenſio:de quo de appel.preterea. ¶ No.ar.īpenis referuādā vltis excōicationem:e primo principiandum a ſuſpenſione:cōtra practicos noſtri tpis:qui incōtinēti īcipiūt ab excōicatiōe. ¶ No.primā cōtumaciā puniri:de quo de pcurato.querelā. Uin.dicit q hoc iō:qꝛ fuit īcitatiōe expreſſum:aliter nō punitur prima cōtumacia:dic vt.d.c.qrelaꝫ:e per Cy.C.de iudici.l.ſancimus. ¶ Ad glo.qro qua hora cōparere debent.dic q hora qua poſſint expedire officiū:qd declarant doc.quo.ſ.ad actū iurandi:nā ad actū teſtificandi pñt teneri per.xv.dies: nō vltra.C.de teſti.l.pe.vel ſufficiat tali hora q deponat verū.xii.q.v.hoeſtū.ē.ti.i.c.i. ¶ Op.q prius deponatur de iudi.cū nō ab hoie.glo.ſoluit e bñ.glo.colligit notabile q i vna citatiōe pñt plus fieri citationes.tex.hoc nō pbat:licet notabile ſit verū:vt de ſen.excō.pſtitutionē.lib.vj. ¶ Que glo.pmulgata eſt in aliquē excōicatio:niſi veniat in tali termino:non venit in termino īpeditus:an ſit excōicatus:dicit glo.q quo ad deum nō eſt excōicatus:quo ad eccleſiā donec cōſtet de īpedimēto ſic:ſed ſine difficultate abſoluetur.de ſen.excō.ſacro.ar.ff.de iudici.ptor:e de re iudi.cū Bertoldus. ¶ No.ar.in ſi.de diffinitiua ad excōicatiōeꝫ.e no.q ſnīa diffinitiua lata in abſentē īpeditū eſt aliqua:lꝫ reuocetur:qꝛ ſufficit q ſit apparens verus ɔtumax. Hoſti.dicit q ſi papa tulit talē ſnīaꝫ oīno ligat.de offi.dele.ex parte. Nec eſt noſtrū cū reprehendere.ix.q.iii.aliorū:ſi inferior ſi detinetur citatus impedimento cōmoditatis eſt ligatus:tamen niſi in citatione talis cauſa ſit expreſſa:propter quaꝫ debeat negocia propria pretermittere:ſine difficultate debet abſolui:ſi detinetur impedimento facti non indiget abſolutione:cum preceptum non obliget ad impoſſibile:e ſi hoc intenderet eſſet error intollerabilis:e ſic ſententia nulla:e tunc ſufficeret relaxatio de ſoluti. Odoardus:poſſet e abſolutio fieri ad cautelam:ſecundum Hoſtien. Joannes

tenuit ꝙ glo.iiij.q.v.c.vno in glo.ſed pone ꝙ non ſit excõmunicatus tenuit ſpecu.in titu.de cita.§.pe.ad fi. Simile quod no.de ſoluti odoardus. Joan.an.remittit ad no.per Inno.de offi.dele.p.v.g.⁊ dicit ꝙ videt expeditum per.c. venerabilibus.§.itē de ſen.excõ.⁊ ibi eſt determinatū ꝙ ligatus eſt:qꝛ ſufficit preſumpta contumacia. Sed ad illum tex.poteſt rñderi vt loqueretur in excõmunicato:pro cõtumacia preterita:hic pro futura:⁊ mens iudicis ad futuram nõ adeſt vt ſit excõicatus:quãdo eſt ipeditus:ſed tex.loquitur indiſtincte:⁊ hoc cõiter tenetur. Nec ob.ꝙ ſententia cõtineat itolerabilē errorēqꝛ vt dicit Inno.in.d.c.p.v.g.hic error nõ eſt patens ex verbis ſnie:ad hoc ex mēte ⁊ intellectu ſit reducibilis ſententia:ꝙ nõ ſufficit:ꝙ no.ꝙ dixi plenius.in dicto.c.p.v.g. Nõ ob.ꝙ ex mente iudex nõ agit excõmunicare nõ cõtumacem:quia agit excõmunicare verũ vel pſumptum:quia ſufficit ꝙ eius ſententia ſit iuſta.

ſ **Uper eo.** Teſtis qui timore aduerſe partis ſe ſubtrahit teſtificari cõpellitur. In prima deciſa ꝯſultatio. In ſecũda reſponſio.ibi cõſultationi:in qua diſtinguit:⁊ ſm mēbrum proſequitur.ibi verū cũius rñſiõe moderatur ibi:niſi ⁊ demũ querentē inſtruit.ibi licet. ¶ No.ꝙ notorium:vt dans extremum ⁊ vltimũ gradum certitudinis:non indiget ꝓbatione vel declaratione:⁊ ſic notoria:nec probatione:nec ordine iudiciario indigent:ſic ⁊ factū non negatur cum probatione nõ indiget:ſed confeſſatum. ¶ No.ar.ſufficere teſtem reddere caſum per actũ ꝓximũ ſciētie:licet non reddat per actũ imediatum:ſcio qꝛ iterfui. ¶ No.teſtes nõ cõpelli ad teſtificandum de iure canonico:niſi ſe ſubtrahant:timore odio.⁊c̃.de iure autē ciuili indiſtincte.cõpellunt̃. ¶ No.argumentũ in dubio nõ pſumi ꝙ ſe ſubtrahat amore:vel timore. ¶ Oppo.ꝙ cõpelli pſit etiam de iure cano.indiſtincte cũ ſemp amore vel timore:ſe ſubtrahere cenſeantur.ſ.c.proximo. Sol.in delictis non compellitur vt hic:niſi ꝯſtiterit ⁊c̃.in contractibus ſic vt ibi ⁊ ꝙ hic loquitur vide:patet ꝙ loquitur in facto notorio:⁊ delicto:⁊ non cõtractus:cõiter notorio:vt no.de coha.cle.⁊ mu.veſtra:ſm Jo.and.per que dicit Inno.hic teſtem in criminali cõpelli:ſi timore vel aliter malitioſe ſe ſubtrahat ꝓpter partē aduerſam. Idē ꝓ pe.alſ.ſ.c.pxi.ſi amore vnde hic nõ dicit amore:ſm Abb. ¶ Opp.ꝙ ſaltē ſnia in notorijs ſit neceſſaria de diuor.porro.glo.fatetur quã no.dicũt doc.ꝙ neceſſaria etiã eſt citatio hoc declarãi de coha.cle.⁊ mu.veſtra. ¶ Oppo.ꝙ non cogantur ad teſtificandum xiij.q.ij.§ꝙ. Sol.clerici nõ compellunt̃ niſi in ſubſidiũ vt ibi. Alij indifferēter i ciuili. In criminali ſerua.c.dilectorũ ⁊ quod ibi no.imo plus ꝙ in inſtrumētis nõ debet adhiberi teſtis:qꝛ nõ eſt officiũ illis conueniens:vt dicit ibi tex. In teſtamētis autē bene:vt in.c.relatum:⁊.c.cũ eſſes.ſ.de teſtamen. ¶ Querit̃ qualiter cõſtabit ꝙ amore timore ⁊c̃. Reſpondet ꝙ eo ꝙ monitus nõ teſtificatur:⁊ ſi conſtaret ꝙ pars aduerſa hoc procuraret debet excõicari no.glo.alibi dicit ꝙ debet perdere cauſam.ſ.de teſti.cū cõm. Idem ꝙ glo. Uin.⁊ phy.alanus ⁊ dama.glo.mihi placet in ciuili. In criminali aũt in dubio non preſumitur:niſi cõſtet aliter:⁊ hoc vult tex.hic nõ cauillando:⁊ hoc ſequitur hic petrus. Sed eſt dubiũ:ſm dama.teſtis cõpellitur quãdo aliter veritas ſciri nõ põt:quis artat̃ ad ꝓbandū an producens ꝙ aliter ſciri non põt:tenet ꝙ actor ꝓbabit per alios ſciri nõ poſſe:quia etiam excipienti negando incumbit probatio:de renũciatione:ſup hoc. Et ſi diceres ꝙ incumberet teſti:qui producerẽt:eſſet res in circuitu:ſi quilibet teſtis probaret rem per alios poſſe liquere:probat ergo actor.ff.de eo ꝙ cer.lo.l.non vti ꝙ.§.i. In contrarium adducit:quia dicens per alium liquere excipit:probet ergo.ff.de probati.in exceptionibus. Item quia apponit affirmatiuã:probet ergo cõtra negantem.vj.q.vltima.actor de cauſa poſ.cum eccleſia de probatione:ad noſtrã. Puto ꝙ in ciuili artetur teſtis vel reus volens ſe exonerare:quia hec eſt ſua intentio:excepto clerico:vel alio priuilegiato:ſed per hoc ſe non exonerabit non priuilegiatus:quia principaliter compellitur:vt dixi.ſ.c.i. per illud quod dixi in precedenti glo.fundata enim eſt intentio dicentis eū cõpelli:in criminali ꝓcedit opi.ꝙ actor.

p **Eruenit.** Compellitur teſtis fraudem illius detegere qui aduerſario copiam probandi ſubtrahit.h.d. In prima facti narratio. In ſecunda iudicis inſtructio.ibi nos:vel eſt cõmunis diuiſio:qõ probat verbū reſpondemus. ¶ No.teſtem in criminali cõpelli ad teſtificandum ſuper hoc:an fuerit aſtrictus a parte ne teſtificetur. ¶ No.ij.ꝙ inſtrumentorum appellatione etiã lata ſignificatione teſtes cõprehenduntur:qui cãm inſtruunt.ff.de fi de inſtru.l.i.⁊ de verbo.ſigni.notionem.§.inſtrumentorū Goff. ¶ No.iij.penam ſubtrahentis probationem:defenſionem:vel aduocationem:quia debet experiri in ſe iudicis auctoritatem ⁊c̃. Inducitur in argumentũ:qꝛ ſi ſtatutus eſt terminus ad producenda inſtrumēta:ꝙ non poſſunt produci teſtes:⁊ ꝯtra illa producantur poſt publicationē atteſtationum.ſ.ti.i.cum dilectus.q.d.alius eſt terminus ad iſtrumēta:alius ad teſtes:nam terminus in vno nõ aſtringit alterum. Idem ſpe.in titu.de dilatio.§.videndum.ver.itē no.nam ⁊ documēta differũt a teſtibus.xiij.q.iiij.forte.glo.i.⁊ vltima tendunt ad idem no.glo.ij.que ponit penam aliam ſubtrahendi.inſtrumēta. ¶ Oppo ꝙ cõpellatur etiam ſuper principali teſtificari:quia clauſule iuramētũ vt tendens ad occultandam veritatem temerarium eſt:⁊ non obligatorium.de iureiuran.cum contingat. Sunt due opi.i.glo.lau.ꝙ teſtis iurans non teſtificari:nõ compellitur in principali:ſed tantum detegitur compellere fraudem aſtrictõis ad ſic iurandum:qua detecta teſtis habebitur pro producto contra ſic aſtringentem:⁊ ſm hoc ſeruabit iuramentū. ¶ No.glo.que declarat penam ipedientis teſtes teſtificari:idem glo.⁊ ibi dixi.de teſti.cauſam:⁊ vide.eo.titu.cõſtitutus:ex hoc tamen nõ eſt tanta preſumptio contra eum ꝙ ꝑdat cauſam:ſi alias oſtendat ſe habere bonã cauſam:ſm phy.⁊ dicunt aliqui ꝙ ſi haberet aliũ teſtē pro ſe vltra ſubtractũ vna cauſa ficta depoſitiõe ſubtracti obtineret ar.C.de probatio ſi de poſſeſſione ꝙ non credit Uin.ſed forte ſꝫ eum deferatur tunc iuramentum de procura.ex inſinuatione. Secũda eſt opi.ꝙ etiam poſſit ⁊ debeat deponere ſuper principali:nõ obſtante iuramento:⁊ ad hoc trahit glo.tex. Nec ob.ſ.c.dilectum:quia fatetur glo.ꝙ in criminali nõ cõpellatur:ſed poterit ſi vult:non obſtante iuramento deponere.puto ꝙ in caſibus etiam in quibus non põt cõpelli ad teſtificandum in criminali:vel alia:nedum in caſibus in quibus cõpelli poteſt:iuramentum non repellat a facultate teſtificandi ſuper principali quia licet nõ poſſit compelli. In quantum tamen velit iuramentũ tollens hanc liberam facultatem ſeruiendi:⁊ verum dicendi:tanquã contra bonos mores:non eſt obligatorium.ff.de verbo.oblig.ſtipulatio hoc modo concepta.

p **Eruenit.** Super probãda iniuria clerico illata cogēdi ſunt teſtes.h.d. Cõmunis diuiſio.ſa ibi. Cõſultationi. ¶ No.ar.nõ ſufficere teſtē reddē teſtimoñium de ꝓpinquo ⁊ mediato actu ad ſenſum:niſi cauſam reddat:⁊ de ſenſu vnde non ſuffict ſi dicat ſe preſente hoc actũ:niſi dicat ſe preſente ⁊ vidente:vt patet ibi:multis a ſtantibus:⁊ videntibus.dic contra:quia preſente aliquo dicitur factū eo intelligente ⁊ vidente.ff.de verbo.ſigni.coram.l.diez proferre.§.corã.ff.de arbi.no.glo.de elec.vt circa.lib.vj.⁊ hoc tenet Bar.ff.de anc.tu.l.i.⁊ alſ.dictum Joã.and.de teſti.preſentium.lib.vj.in nouel.vult allegare apoſtillaꝫ in fi.tex.ſuper verbo quam ipſi ſciunt. ¶ No.ij.argumen.ꝙ in criminali vbi aliter veritas patefieri non poteſt non cõpelluntur teſtes ad teſtificandum. ¶ Oppo.ꝙ non com-

pellant teſtes ad teſtificādū in criali vt no. J.c. dilectorum. Gof. decre. dupliciter intelligitur vno modo vt reſpōdeat indirecte negando ꝙ facta fuit interrogatio ſup iniuria clericorum τ tex. rñdet de rebus τ negociis eccleſiaſticis: vt ꝙ de rebus ciuilibus compellantur teſtes teſtificari ſi tacite negetur iniuria: quia iniuria eſt crimē. ar. de pſumptione nōne τ tunc cōcordat alio mō ꝙ rñdeat directe ſup rebus eccleſiaſticis. i. ſup iniuria clericorum: que ſunt negocia: τ res eccleſiaſtice: τ tunc oportet ꝙ decre. intelligaẜ quando de crimine agiẜ ciuiliter: τ hanc vltimam tenet Hoſti. exponēdo de rebus. i. negociis: τ ſic reſpondet directe cōſultationi: cū hoc de quo queritur ſit negocium eccleſiaſticū: ratione perſone leſe. ix. q. i. §. ex his. J. de verbo. ſig. ſup quibuſdam. vel ſcḋo ad contrarium tenēdo hanc exceptionem reſpondent quidā ꝙ hic ideo cōpelluntur: q: ſe ſubtrahebant odio τc. .S. c. i. τ J. c. proxi. ſm ala. vel hoc ſpeciale in fauorem clericorum: vt ne laicorum iniuria remaneāt impunita ſm Jnno. in antiqua autem ſubiungebaẜ: quia ſi iniuriā probare non poſſent ſtarent iuramēto: quia quod fuit ſublatū: per qḋ dicit Hoſti. de intētione pape fuiſſe teſtes cogendos.

c **Eterum.** Super conſanguinitate pbanda cogēdi ſunt teſtes h. d. ℭ No. teſtes cogēdos i matrimōiali cauſa vbi ſe ſubtrahūt timore vel odio τc. ℭ No. conſuetudinem concurrentem cum iure addere vinculum. ℭ No. ex quo oritur τ firmatur conſuetudo: quia ex actibus hominum de quo de conſue. c. fi. ℭ No. in ſpiritualibus teſtes cogendos ad hoc. c. i. S. eo. ſed tex. loquitur ſimpliciter de conſanguinitate: que poteſt etiam probari ad fines ſucceſſionis in hereditate: ideo notabile neceſſario non colligitur: quandā glo. Hoſti. obmitto quia repetēda in. c. dilectorum: due prime glo. ſunt clare. ℭ Querit glo. quis probabit τc. dic ꝙ eo ꝙ monitus nō vult teſtificari hic probabitur: neqꝫ eſt alia probatio neceſſaria: vnde ſufficit hec leuis preſumptio. al. l. ſi quis libertatē. §. plane. ff. de peti. heredita. ℭ No. ꝙ leuis preſumptio aliquādo releuat ab onere pbādi. Jdem no. S. c. i. τ c. ſup. in vltima gl. ℭ Quero qualiter itelligatur id timore: dic ſine timore partis hoc faciat: ſine timore iuramēti: vt quia abhorreat: vel damnet ſacramentum: quia tunc fortius compellendus eſt: de hereticis excōmunicamus.

p **Reterea.** Teſtis ſynodalis qui coram ordinario: ſuper matrimonio depoſuit non compelliẜ iurare ſuper eo coram delegato. h. d. primo: ſcḋo dicit ꝙ propter ſupueniētem infamiam a teſtimonio repelliẜ. h. d. ſcḋo: poteſt tñ ſi errauit incōtinenti non ex interuallo dictum corrigere. hoc dicit tertio: partes patent ſcḋa in huius vero. Tertia ibi quorum. legam per partes vt clarius habeaẜ intellectus. ℭ No. ex prima parte ꝙ ſūt aliqui teſtes qui habent officium teſtificādi de publico: vt ſynodales: licꝫ regulariter poteſtatem nō habeant ex officio publico: vt no. Jnno. de elec. nihil. ℭ No. ii. cauſam matrimonialē poſſe tractari coram capitulo: τ ſic vacante ſede deuolueretur ptās in capitulū cognoſcendo ēt de cauſa matrimoniali. J. de heret. ad abolendam vel forte hoc habebat de conſuetudine ſcḋm Vin. ad quod. S. ti. i. albricus. ℭ No. iii. teſtē ſynodalem qui ſemel depoſuit coram ordinario: non cōpelli iterato iurare coram delegato: niſi articulus ſit nouus: ad quod nō ſe extendit iuramentū. ℭ No. ꝙ in ſubſidiū deficientibus teſtibus cōpellitur iurare. ℭ Quero ꝙ ſit officiū horū teſtiū. dic ꝙ officiū non eſt proprie teſtiū: ſed officialiū vel denunciatorū. alle. Ho. C. de accu. ea quidem. ff. de rebus eorum qui ſub tu. vel cu. l. τ magis. §. cuius officio: practica autē iuramenti talium teſtium habetur. xxxv. q. vi. §. ecce. τ capitulis ſeq. ℭ Quero quis dicatur articulus noue queſtionis: dic ille qui non cōprehendebatur ſub iuramēto primo: τ ꝙ non pertinebat ad officiū denunciandi. J. qui fi. ſint legi. c. i. de dona. inter vi. τ vxo. c. iii. ℭ Oppo. cum glo. ꝙ ſiue fiat aliter fides: ſiue non: teſtes non cōpellantur coram delegato iurare: quia ex quo ſemel iurauerunt in officio: iuramentum ſe extendit ad quoſcūqꝫ iudices: corā quibus habeat deponere: τ ſi ſic iterato non eſt iuramentū preſtandū. C. de iura. calū. autentica hoc ſacramentū. glo. ponit intellectū hoc. c. quod hic prohibeatur cōpulſio iterationis iuramenti: ſed non teſtimonii: τ ſic eſt ſenſus lr̃e ꝙ ex quo ſemel iurant in officio: coram ordinario: deponendo coram delegato: non compellatur iterato iurare: ſed bene deponere: τ hoc q: ad hoc ſe extendit primū iuramentū. ideo ſcḋm nō eſt ſine cauſa reiterandū: ſicut dicimus in iuramento calūnie: niſi articulus noue queſtionis emergat: ad quem non ſe extendat primū iuramentū: nam ex quo nouus eſt articulus deponere cōpellitur: τ ꝯſequenter iurare de teſti. fraternitatis. ſcḋm glo. ad tex. ibi dūmodo aliter τc. glo. ſupplet maxime: quia ſiue aliter fiat fides: ſiue non: cōpellitur teſtificando iurare. dat ſimile in teſte: quia ex quo ſemel iurauit in vna cauſa: nō cōpellitur amplius iurare in alia. Hoſt. hic reſtringere hoc videtur: vt non cōpellantur iterare iuramentū: quando iuramentū preſtatur generaliter ſub ratiōe officii: τ dicit hoc generale in oībus officialibus qui iurant officiū exercere: ſiue ſint teſtes: vt hic: ſiue iudices. in auc. vt iuſiurandum qḋ preſta. ab. §. τ eqme. col. ii. J. de iureiur. venientes: ſiue ſint rebelliones: vel nuncii. de preſumptio. illud: de preſcriptio. ad audientiam. de appella. cum parati. in aliis aūt teſtibus: qui iurant ſpecialiter in aliqua cauſa: inquantū illa cauſa tractatur coram eodem iudice: non cōpelluntur iterato iurare. in quātū aūt corā alio cōpelluntur. ar. ff. iudica. ſolui. cum apud. vbi cautio preſtita corā vno iudice non proficit coram alio ſm Abb. ad hoc quod no. S. ti. i. preſentata: contrariū ſentit hic Gof. qui dicit ꝙ vbi datur optio parti: contra quam teſtes producuntur: vt iterato deponant: vt in terminis. c. cum cauſam. de teſti. τ c. preſentata: ꝙ iterato iurare non cōpelluntur: τ ſi pars eligat vt iterato deponat: ſed pōt hoc reſtringi quando deponunt coram eodem iudice: alias non procederet hoc dictum: licet dicat ꝙ ſic pōt decre. intelligi: qui intellectus non placet Jo. an. hic intellectus glo. licet ſit bonus in ſe: non applaudet littere. ibi. dūmodo: quia cum excipiat de fide facienda: patet ꝙ preſentiale dictum erat de iteratione teſtimonii: non de iuramento tantū. Jdeo doc. ſuper littera ponunt alium intellectū: vt hic prohibeatur compulſio etiam actus teſtificandi coram alio iudice: vt teſtes ſynodales: qui ſemel iurauerunt: τ denunciauerunt id: quod eſt contra chriſtianitatem: vel bonos mores: ꝙ fieri intellexerunt in matrimonio: ibi poſtea: non pōt cogi teſtimoniū dicere ſuper eodem in publico. niſi quando alii teſtes deficiunt. τ hoc ideo ne per redditionem teſtimonii ſibi plures inimicos acquirat: τ ſic teſtis ſynodalis: qui ſemel depoſuit: etiā coram alio iudice: nō cōpellitur iurari nec teſtificari niſi i defectum aliorum: alias cōpelleretur teſtificari: ſed non iurare: niſi nouus articulus emergat: quia tunc τ iurare τ teſtificari cōpelliẜ: ſm Jnno. τ Hoſti. pōt eſſe ratio melior: quia periculum eſt teſti. ſi repetat ſup eo: in quo iam depoſuit: quia de facili poteſt alterare τ eodem in penā falſi. arg. l. eos. ff. de falſ. per que puto ꝙ teſtis qui ſemel depoſuit in cauſa: nō cōpellatur ad teſtificandum in eadē cauſa: niſi in ſubſidium quādo deficiunt alii teſtes: vel atteſtatiōes: vel non faciunt fidē: τ alii teſtes non habenẜ alias: cū nō ſit perempta facultas pbandi: non compellitur teſtis ad teſtificandum: ꝙ eſt notabile. ℭ Venio ad verſi. huius ꝙ no. ꝙ infamia ſuperueniens poſt officium publicum ſuſceptū: repelliẜ quem ad actu teſtificandi: nō infamia precedēs: τ ſic tollerare operaẜ reſpectu vicii quod preceſſit aſſumptionem officii: non reſpectu officii quod ſubſecutum eſt: τ ſic tanta diſpenſatio tollit vitia precedentia: non que ex poſtfacto ſuperuenitūt. ℭ Oppo. ꝙ infamis admittatur ad denunciandum. ii. queſt. i. ſi peccauit: quia hoc eſt dictum etiam omnibus infamibus.

Sol. dic φ ad denunciãdũ vt quilibet: ⁊ teſtificãduz admittitur in cã denunciationis: quando illam facit ex officio publico: vt teſtis ſynodalis: vel dic φ infamis nõ admittiſ ad teſtificanduz vt dici ſed bene ad denunciandũ vt in cõtrario ad hoc. ii. q. i. in primis. ⁊ titu. i. ex pte: de quo. ⁊ titu. i. in omni. ¶ Oppo. φ plus debeat repelli ꝓtextu infamie precedentis: φ̃ reſpectu ſequẽtis: quia hꝫ iniciũ vicioſuz: quod magis inficit: de elec. dudũ. Sol. nõ eſt itaq; quia quando viciũ preceſſit videſ ſup infamia diſpenſatũ pro eo: qꝛ ſemel approbaſ ⁊c. xxxv. q. v. horrendũ. ff. de ꝓcurato. l. pompo. Sed ſi poſt cõmiſſum officiuꝫ aliquod cõmittat illicitum: grauius eſt: φ̃ ſi antea. xi. q. iij. precipue. de voto magne. §. i. ideo plus poſtea φ̃ antea repellunſ. Inquãtũ dixi crimen cõmiſſum ante aſſumptũ officium nõ iputari: hoc dicit verũ Hoſti. in notorio: vel ſaltez famoſo. Secus in occulto: φ potius videſ iputandũ teſti: qui hoc tacuit. ⁊ de corpo. vici. expoſuiſti: ⁊ φ no. de prebẽ. cũ non ignores. Et ſunt hec verba Mar. φ ꝓpter precedens delictum prelatus remoueri nõ poteſt: ad hoc de eta. ⁊ quali. accepimus. de iureiur. quẽadmodũ. viii. q. ii. dilectiſſimi. ar. cõtra. ⁊ de preben. cuꝫ non ignores: ⁊ quod no. de corp. vicia. ſm Hoſti. dicit Jo. and. φ quia hic non ſumitur: quia hic non dicitur φ propter ꝓcedentem cauſam nõ remoueatur teſtis ab officio: ſed φ in officio manens nõ repellitur a teſtimonio. ¶ Venio ad tertiã partẽ in ver. quorũ: quia glo. ſunt litterales. ¶ No. φ id dicif ſtudioſe fieri: quod fit ex certa ſciẽtia: ⁊ deliberate. ¶ No. teſtẽ poſſe corrigere dictũ ſuũ: ſi hoc faciat incõtinenti: nõ ſi ex interuallo. dicit glo. φ incõtinenti facit quãdo in eadẽ inſtantia: antequã cũ ptibus loquaſ: alias ſubornatus ꝓſumiſ: ⁊ ſic repellũſ. Imo dicũt doc. φ icõtinenti facere dicif: anteφ̃ alicui perſone loquaſ: alias dicitur facere ex interuallo: ⁊ ſi ſe corrigat ex interuallo nõ valet correctio: ⁊ ſtabitur primo dicto. ⁊ de teſti. ſicut: quãuis illud loquatur poſt publicationem teſtium: ⁊ poſt ſententiam. Sed eadẽ ratio videtur etiam ante publicationez: ⁊ licet ſtetur primo dicto: vbi etiã ſecundo dicũt contrariũ: tñ erit minor fides adhibenda: qꝛ per ſm dictum debilitatur primũ. Sed ſi anteφ̃ exeat conſpectum iudicis ſe corrigat: debet iudex attendere modũ ⁊ cauſaz correctionis. ⁊ de accu. cũ dilecti: ⁊ niſi cognoſcat iudex eum ꝓbabiliter ſe corrigere: incidet in ſuſpitionẽ: vel vacillationem. ff. de teſti. in teſtibus: vel variationem. ⁊ ti. qui falſo: hec vera quãdo corrigit: ſed ſi non corrigat ſꝫ addat: ſi hoc faciat antequaꝫ exeat cõſpectuꝫ iudicis: cõſtat hoc licitum eſſe: ſed ſi hoc faciat poſtφ̃ potuit loqui cuꝫ partibus audiendus eſt: ſed minor fides adhibetur: vt in auc. de teſti. §. quia vero. Hoſtien. hic tenet φ licet multa ſint ſparſa putat φ an dicatur incõtinenti: vel ex interuallo hoc faceret: φ hoc eſt arbitrarium: vt conſiderata qualitate perſone: quãtitate interualli: colloquio partium: ⁊ reliquis circumſtantiis: iudex correctionem admittat: vel non admittat. de hoc per Jo. xxxv. q. ix. §. i. ⁊ archidia. ⁊ c. grauie. Sed eſt dubium quando dicatur teſtis varius: ⁊ quando vacillans: dicitur φ varius dicitur: qui primo dicit vnũ: poſtea dicit contrarium: nullã variationis cauſaz aſſignãs: contradicens: qui primo dixit duo incõpaſſibilia: vt ſi dixit ſe interfuiſſe in contractu tali die: ⁊ loco: ⁊ poſtea dicit ſe illo die alibi fuiſſe: vacillans qui dubitando ⁊ tremendo loquitur. Item qui varie loquitur. ff. de falſis. l. eos. de teſti. l. ij. ⁊ l. qui falſo. ⁊ bonum teſtimonium non valet imo punitur C. de teſti. l. nullum: ſm Innocen. de hoc in ſpecu. de teſti. §. ij. verſi. itez φ teſtes ſunt varij: ibi. poſita precedenti opi. dicit φ ſm Vin. poteſt aliter dici φ variat: qui confitetur vnum: ⁊ poſtea contrarium: ⁊ quandoq; quis ſimul variat: ⁊ vacillat: de penis ſuper his: ſm Vincen. ⁊ vide in ſpecu. de poſiti. §. i. ver. itez ſi ponens. ¶ Glo. vltimo aſſignat vnum contrarium: ⁊ dicit φ non facit ad propoſitum. Joã. and. remittit ad ibi no. in. i. gl. quia illud eſt in alienatione: que reuocatur etiam ex interuallo: ⁊ per ſucceſſorem: hic

teſte: qui pp ſubornatiõis timorẽ: ex interuallo nõ corrigit.

f **Super his.** Cum de fama vel vitio falſitatis inquiritur cogẽdi ſunt teſtes. h. d. ¶ No. caſuꝫ in quo teſtes ad teſtificandum cõpelluntur. ¶ Oppo. φ non cõpellantur in criminibus. ⁊ eo. peruenit: ⁊ ⁊ c. dilectorum. glo. remittit ad. c. dilectoruꝫ. Vin. dicit φ compelluntur. quãdo aliter veritas haberi nõ poteſt: vł ſi de crimine agitur criminaliter: nõ cõpelluntur: ſꝫ Goff. Innocẽ. dicit φ ideo compelluntur: quia in moduꝫ inquiſitiõis: vel quia delictum cõmiſſum fuit: lite penden. fauore iudicũ: ne ipſorum iuriſdictio eludatur: vel ideo ne indignus preficiatur in epiſcopum: ideo coguntur teſtes.

c **Vin contra.** Super crimine falſi coguntur teſtes. Cõmunis diuiſio. ſa ibi. Nos igiſ. ¶ No. i. φ in cauſa falſi cõpelluntur teſtes: ſi ſe ſubtrahant timore ⁊c. ¶ Oppo. φ in criminibus non compellãtur teſtes in auc. de teſti. §. qñ. glo. remittit ad. c. dilectoruꝫ Inno. dicit φ hic agebatur ad intereſſe partis: ⁊ ſic ciuiliter ſuper falſo: ⁊ eſt ſpeciale: ne per falſas litteras ſatigetur: ⁊ perderet ius ſuum: quo caſu peccatum eſſet celare veritatem: ideo cõpelluntur: ſꝫ Inno.

d **Dilectorum.** Non diuidiſ nec ſũmatur. ¶ No. teſtes compelli ad teſtificanduꝫ in ciuili ſi ſe gratia vel odio ⁊c. ¶ No. φ teſtes non compellãtur in criminali ẽt ſi ſe gratia vel odio ⁊c. ⁊ ⁊ h intellige φ qꝛ ptibus erat graue in curia litigare: papa cõmiſit cãm in reſcripto commiſſionis ponens clauſulaꝫ de qua ſequitur ⁊c. ¶ Quero qualiter teſtes cõpellãtur: dic φ ab eccleſia per cenſu. eccleſiaſticã vt hic. ⁊ c. cum ſuper. iudex ſecularis indicit mulctaꝫ. ff. ſi quis ius dicen. non ob. l. i. vel cap pignora ſicut in tutoribus volentibus ſatiſdare. iſti. de ſatiſda. §. ſi. ſicut ⁊ parens volens filium alere. ff. de liber. agnoſ. l. ſi quis a liberis. §. ſi quis: ⁊ aſtringũtur teſtes iuramẽto: ne recedant: ⁊ non carcerantur. C. de teſti. ſi quando: ſm Vincẽ. ¶ Venio ad glo. glo. Prio ponit quid iuris an teſtes cõpellantur in ciuilibus. Scdo qd in criminalibꝫ: vel quãdo de crimine agitur: ⁊ ſuper hoc recitat vnam opi. in vſu ſerp hoc: quam improbat pluribus rationibus in verſi. ſed huic diſtinctioni. poſtea ponit aliã in ver. ⁊ ideo. Tertio reuertitur ad primam ⁊ reſpondet rationibus incõtrarium in ver. alij dicunt. Quarto ponit nouiſſimam. in ſi. ver. Inno. iiij. ¶ Oppo. φ teſtes ad teſtificandum cõpellantur. ⁊ eo. ſuper. eo. ⁊ c. i. cum ſi. glo. ꝓſequiſ duos caſus. Primus in ciuili: ⁊ in hoc dicit φ regulariter teſtes cõpellũtur: ſi ſe ſubtrahant timore ⁊c. φ in dubio preſumiſ: ⁊ hoc ne veritas occultetur: ⁊ quia mortaliter tunc peccat occultans veritatez. xi. q. i. quiſquis. Fallit in proſenetis: qui non cõpellitur niſi de conſenſu partium. in auc. e. §. qñ. Inquantũ dicit de proſenetis. dicit Joã. an. φ ne dũ cõpelluntur: ſed nec volentes admittuntur: niſi ambe partes conſentiant: quia vel receperunt pecuniam pro officio: ⁊ videntur in propriuꝫ cõmodũ teſtificari: vel non receperunt: ⁊ idem: quia ꝓſumitur φ voluerit affecte cõpleri illud quod icboauit: ne imponatur ei quod non caute ſe habuerit: vel auferatur quod datũ erat. C. de aſſeſ. l. ſi. ad hoc de teſti. romana: ⁊ φ ibi no. ⁊ φ dixi de teſti. a nobis. Fallit. ij. in priuilegiatis perſonis: que non compelluntur. iiii. q. iii. §. item in criminali ver. itẽ innuti. De his priuilegiatis ſatis in ſpec. de teſte. §. pe. in prin. de hoc dixi. ⁊ c. i. ⁊ hoc in ciuili vbi autẽ agitur õ crimine. glo. recitat duas opi. Primo glo. arguit φ non cõpellantur: ⁊ adducit iura ⁊ rationes. Secundo φ cõpellantur. Tertio ponit opi. primã que eſt hec: ſi agitur directe ⁊ criminaliter in modum accuſationis teſtes non compelluntur. ⁊ e. ſuper his. de ſymo. licet hely. glo. dãnat hanc diſtinctionem multipliciter inducendo. Primo φ hic agebatur ciuiliter: ⁊ tñ dicit non

dicit non compelli teſtes: ꝙ ageref ciuiliter patet: quia agebatur cauſa cōuentionis ⁊ reconuētionis: inter capitulum ⁊ epiſcopū: vt patet in antiqua: que non habet locum in criminali: vt no. de iudi. at ſi clerici. de mutuo peti. c. i. ff. de publicis iudi. in qui. iii. q. xi. negāda. Itē hic patet alio ſigno quia cauſa hic agebaf per procuratores: vt littera dicit: ⁊ in criminali non habet locū: ꝙ procurator interueniat. de accuſa. veniēs propter que glo. primo recedit ab iſta opi. ⁊ ponit ſcdām in ver. ⁊ ſic eſt neceſſe ⁊ in ver. ⁊ ideo dicendū ſm leges compelluntur indiſtincte: ⁊ regulariter: exceptis caſibus exceptis ⁊ priuilegiatis: ſm canones diſtinguitur: aut actio vel exceptio ſuper quibus producif: ſiue ciuiliter agatur: ſiue criminaliter ordinatur in infamiam alterius: ⁊ non cogantur: quia non artatur quis ad infamandū vel detrahendū alteri. vi. q. i. ex merito. Si vo ordinatur in infamiā alterius: compelluntur regulariter. Primus caſus fallit in aliquibus caſibus in quibus ad infamiā compelluntur. primus qñ opponitur crimen cōtra pmouendum: ne perſona indigna ad apicem dignitatis promoueaf. de elec. cum nobis: quia ille oībus de plebe preficitur. Secūdo fallit in cauſa inquiſitiōis ad quā non proceditur: niſi infamia precedēte: ⁊ ſic teſtes tunc non compellūtur ad infamiam: cum iam ille ſit infamatus. Fallit terti⁹ in cauſa falſi ⁊ precipue litterarū apoſtolice ſedis: in quo multa ſpecialia ſunt. ſic poteſt intelligi. c. proximū: ⁊ c. cum contra: ⁊ in c. ſi. ſ. e. Hoſti. non placet hec doctrina: quia ſi eſt ſpeciale in crimine falſi: quid erit hereſis ſymonie: ⁊ leſe maieſtatis: non videt ipſe ratōes huius ſpecialitatis. Tertio glo. reuertitur ad primā opi. vt diſtinguatur: an ciuiliter: an criminaliter agatur. Et ad contraria glo. ponit aliquas ſol. coloratas: quas improbat. ſ. ꝙ hic erant plures articuli aliqui criminales: ⁊ aliqui ciuiles: ⁊ de criminalibus dicit non compelli: per quod in ciuilibus dicit compelli: ⁊ ſic facit pro hac opi. hec non placet glo. quia ciuilis ⁊ criminalis cauſa ſimul cōcurrere nō poſſunt. iiii. q. vltima. §. aliquādo. C. de ordi. iudi. l. ii. ⁊ per hoc etiaʒ tollit ꝙ dicitur de procuratore: vel dic ꝙ pcurator interceſſerat ad allegandas cauſas abſentie: vel ꝙ dati erant lite conteſt. ⁊ ſic lite conteſ. intercederet procurator: quia nō placet glo. vt patet ex antiqua erant dati ad cauſam tractandā: ⁊ dato ꝙ lis ſit cōte. in criminali nō intercedit procurator ſm Inno. dati erant ad aliquē articulū: in medio accuſationis proſequendum. hoc etiam non placet: quia de hoc ſunt opi. de quo. ſ. de accuſa. veniens: vel diuinādo dic: ꝙ erant talia crimina in quibus procurator intercedere poteſt. ff. an per aliū cau. l. i. vel erant dati ſolum ad impetrandū reſcriptum hoc ſm Inno. reiectis iſtis diuinatiōibus. glo. reſidet hic: ꝙ inter iſtos cāc ⁊ articuli erant ciuiles: ad que reſpōdet ꝙ hic ex ſuperhabundanti reſpondet de criminalibus: vnde per hoc non cōcluditur ꝙ cauſa hic eſſet criminalis ſed ciuilis erat. vnde reſidebat antiqua glo. vt diſtingueretur: an ciuiliter: an criminaliter ageretur. ¶ Vltimo glo. ponit additi. Inno. ſed quia illa eſt propinqua veritati in fi. reſeruo ⁊ ponam alias opi. ⁊ vltra duas opi. que habentur in glo. habef tertia que habet ꝙ indiſtincte omnes compellātur. fallit in priuilegiatis: de quibus in glo. hoc eſt cōtra totum titu. qui indiſtincte loquitur poteſt eſſe vera de iure ciuili: vt dixit gl. ¶ Quarta opi. vt compellātur quando iactant teſtes ſe ſcire veritatem: aliter nō: ⁊ hoc probant per quādam antiquā quā olim habebamus: ſed hodie non habemus. ¶ Quinta ꝙ ſi gratia odio vel timore ſe ſubtrahunt compellantur aliter non. ſ. e. ti. c. i. ⁊ c. ceterum: ⁊ hic. ¶ Sexta ꝙ ſi p alios veritas ſciri nō poteſt: compellunf: aliter nō compelluntur: ⁊ hoc placuit Vin. ſ. c. i. ¶ Septima vt rogati compellantur: non rogati nō: de quo in ſpec. de teſte. §. pe. vſi. iteʒ dicit: ⁊ erunt iſte opi. etiā in ciuilibus: ſed in criminali ſūt tres opi. in gl. iii. ſuit pe. de ſāp. vt diſtinguatur an iudex procedat ex officio: ⁊ compellit: an ad petitionem alterius: ⁊ non compellit. ¶ Quinta fuit opi. Inno. quā ponit gl. in cauda ꝙ vbi in criminalibus ſi nō teſtificatur: cōcluditur peccatum mortale: ibi teſtes compellūtur: vbi non concludatur peccatum mortale nō compellitur. dicit autem peccatū concludi quando propter nō teſtificari: quis cōtra ſe conſequitur damnoſam ſententiam: vel pro ſe perdit lucroſam: ⁊ ſic vbicunqʒ ex probatione quis conſecuturus eſſet lucroſam ſententiam: vel vitaturus damnoſam: ſemper compellātur teſtes. dabat exemplum quando de crimine opponitur: ad finem pene: quia tunc non eſt peccatum: ſed meritorium celare veritatem fratris. ii. q. i. ſi peccauerit. Quod dicit verū: niſi pſeueraret in crimine: quia tunc teſtes eſſent cogendi: vt pena reuocet a malo: quem dei timor non reuocat. de vi. ⁊ ho. cle. vt clericorum. xxii. q. v. hoc videtur. ⁊ hec eſt in manifeſtis: in occultis vo non compellerentur: niſi crimen eēt piculoſum: ſicut hereſis: dilapidatio: ⁊ ſimilia: que ſine periculo non poſſunt diſſimilari: de accuſa. qualiter. ii. de hereticis ad abolendā: ⁊ c. excōicamus. §. ſi qui aūt. dicit autē ibi Inno. ꝙ ſi dicatur quis condēnatus de crimine: tunc cogētur teſtes: quia cum per ſententiam ſit notorium: peccatum eſt celare veritatem. Idem de fama vel infamia probanda: per que excluditur ſm Vincen. ꝙ in probanda ſententia excōicationis cogentur teſtes: quia illa non eſt crimen: cū poſſit excōmunicari non peccans: de ſen. excōi. inquiſitioni. de quo. ſ. e. teſtimonium. Idem in ſententijs latis ſuper criminibus. Sed ſi dicatur quis excōmunicatus ipſo iure: vt p canonem ſi quis ſuadēte: quia ibi oportet probare crimen non cogentur teſtes niſi in caſu. ſ. e. peruenit: ⁊ in alijs: in quibus eſſet peccatum celare veritatem: vt eſt dictū. ¶ Ex his infert quid ſi dicatur lata ſententia: excōmunico te niſi ſolueris infra menſem ticio centum: negatur ſententia: an teſtes cogantur non videtur: quia oportet hic probari crimē. ſcilʒ illum in ſolutione ceſſaſſe: quāuis poſſet reſponderi ꝙ ſufficit probare ſententiā: niſi aduerſarius aliud probet. de quo remittit Inno. ad no. de accuſa. ſuper his: Inquantum dixi teſtes non compellēdos in criminali excipit Innocē. duos caſus. Primus quādo ſubtrahitur a parte. Secūdus quādo ſe ſubtrahunt malitioſe. ſ. c. peruenit: ⁊ ſ. c. proxi. Secūdum hanc ergo vbi criminaliter ageretur: ad finem pene: nō compellerentur teſtes: hoc dānat Hoſti. ex multiplici capite: quia per eum. alias eam deus offēditur: res publica leditur: proximus corrūpitur: materia delinquendi ⁊ corrumpendi teſtes miniſtratur: neruus vtriuſqʒ iuris puertitur: obediens qui remunerandus eſſet punitur: ⁊ premiatur iobediens: qui debent penis affici: propter que: vt tales abſurditates vitentur: ⁊ vt crimina puniantur: teſtes compellēdos dicit: non ob. ꝙ aliqua iura dicant in ciuilibus compellēdos: quia ſupplentur per alia que dicunt idem in criminalibus. Non ob. ꝙ accuſatus debet cauere ꝙ habeat probationes quia poſſibile eſt ꝙ habebat ⁊ perierunt. Item illud in ciuilibus etiam locum habet: ⁊ tamen in ciuilibus compelluntur: ⁊ pro hac opi. dicit ꝙ diffinit Vrbanus in cauſa electionis colletanen. ¶ Non ob. aliqua iura: que ſonāt in criminibus non compelli: vt hic: quia quādoqʒ crimen opponif ad finem pene: ⁊ compelluntur teſtes: vt eſt dictum. Quandoqʒ opponitur ad finem infamie: quia non punitur ex modo agendi: ⁊ tunc non compellūtur. Ideo ſi opponis cōtra teſtem: quia non punitur: ſed infamatur: teſtes compelluntf. Idem ſi contra accuſatorem his caſibus non compellūtur teſtes: niſi magnum preiudicium fieret parti. ſ. c. i. Item vbicunqʒ punitur crimen per depoſitionem: priuatiōem: vel aliter: ſemper teſtes ſunt compellendi. dicit tamen ꝙ opi. ſua ſatis concordat opi. Inno. quia per probationem criminis accuſator vitaturus eſt damnoſam ſentētiam: ⁊ conſecuturus eſt lucroſam: quia per eam vitat penam calumnie. Et ſi dicas ꝙ ex compulſione accuſatus: cui plus eſt fauendum conſequitur damnoſam: reſpondet idem in ciuilibus: ⁊ tamen compellitur. Item damnoſam non dicitur conſequi: ſi iuſte illam cōſequitur: quia hoc damnum ſua culpa ſibi in-

tulit: ⁊ licet alias ſit fauendum reo: non in occultatione veritatis: vt no. ſ. c. proximo. dicit Joan. an. ꝙ Specu. nihil eligit in materia recitat opi. in Specu. de teſte. §. pe. recitat quãtam opi. Jaco. de omdia in opere ſuo. de teſti. in pen. colũ. qui tenet ꝙ teſtes compellantur in criminibus: etiam ſi agatur ad pecuniariam penam: vt ſit per ſtatuta. Si vero agatur ad penam corporalem: non eſſent teſtes per eccleſiam compellendi: quia non ſpectat hoc ad officium iudicis eccleſiaſtici. ne cle. vel mo. clericus: ⁊ c. ſentẽtiam: per que dicit Hoſti. ꝙ vbi agitur ad penam ſanguinis: etiam coram temporali vicario epiſcopi: qui vtrunq; habet gladium: non eſſent teſtes compellendi: per prius allegata. dicit Jo. an. ꝙ hoc planum eſſet in teſtibus. In laicis autẽ: qui aſpirant ad clericatum: honeſtum eſſet eos nõ compellere: etiã in foro ciuili. Et dicit Jo. an. ꝙ ex predictis poſſet formari vtilis diſtinctio. hanc diſtinctionẽ formauit hic Calde. proſequor vt ipſe quattuor caſus. Primus quando agitur ciuiliter mere. Secũdus quando agitur ciuiliter de crimine. Tertius quando agitur criminaliter ⁊ directe. Quartus quando agitur per viam exceptionis. ¶ Ad primum dic ꝙ ⁊ de iure ciuili: ⁊ de iure canonico in ciuili teſtes indiſtincte compelluntur. Fallit in perſonis priuilegiatis. iiii. q. ij. §. item in criminali ver. item lex iulia: ⁊ duobus verſi. ſeq. ⁊ verſi. item inuiti. ⁊ verſi. ſeq. inter quos eſt clericus. xiiii. q. ij. ꝗ̃ꝗ̃ tales ſm leges non compelluntur: ſm canones compelluntur vbi aliter veritas haberi nõ poteſt. Sic intellige ꝙ no. ſ. e. ſi qui. ¶ Secũdo caſu quãdo agitur cauſa d̃ crimine ⁊ ciuiliter: ⁊ idem. ſ. e. ſuper his: ⁊ c. puenit. ij. ¶ Tertius caſus quando agitur de crimine criminaliter: tunc ſi non ad pecuniariam penam per ſtatuta: ⁊ coraꝫ ſeculari cõpelluntur laici: clerici non: niſi in ſubſidium: ⁊ compelli debent per eccleſiaſticum iudicem. xiiii. q. ij. ꝗ̃ꝗ̃ ⁊ iurabunt etiam in manibus clerici: vt ibi: ſi agitur coram iudice ſeculari ad penam corporalem laici compellũtur. ſ. e. ſuper eo: niſi ſint priuilegiati: ſed clerici non compelluntur: etiam coram iudice loci qui eſt de temporali iuriſdictione eccleſie: hoc propter irregularitateꝫ. xxiij. q. viii. his a quibus ne clerici vel mo. ſententiaꝫ: de rapto. in archiepiſcopatu. ad hoc xi. q. j. teſtimonium: ⁊ c. nec onere. verſi. quid de epiſcopo. Item honeſtum eſſet hoc caſu non cogere laicum: qui intẽderet ad clericaturam. Si auteꝫ agitur de crimine criminaliter: in foro canonico: ad penã depoſitionis: vel ſuſpenſionis: vel aliam: tunc teſtes compellunt̃ ſm Hoſti. ¶ Quartus caſus quando de crimine excipitur: tunc ſi propter exceptionem non punitur: vt quia excipitur contra procuratorẽ: vel teſtem. de ordi. cog. c. ij. ⁊ hoc caſu non compelluntur teſtes propter odium talis reprobationis: ex qua ſola infamatio ſequitur: vt hic: hoc caſu: niſi magnum fieret parti preiudicium ſm Hoſtien. quo caſu compellerentur. ſ. c. proxi. Item hoc verum niſi conſtaret ꝙ ſe ſubtraherent odio ⁊c̃. Si autem ex exceptione punirentur: tunc adhuc compellerentur: per ea que dicta ſunt.

v **Enerabilis.** Ad detegendam coniurationeꝫ cogantur ſocii ⁊ iurati. In prima parte iuſta petitio. In ſecũda ipſius exauditio. ibi. Ideoq;.

¶ No. hic practicam procedendi contra iurantẽ temerarie: ad preiudicium alterius: quia vna eſt practica vt compellatur his: cui preſtitum eſt iuramentũ: ad abſoluendum a iuramento: alia practica eſt vt non obſtante iuramento compellatur. ¶ Nota ſecundo hic argumentũ ꝙ preſtans iuramentum de teſtificando: non compellitur: niſi in ſubſidium: vel niſi ſe ſubtrahant timore ⁊c̃. de hoc dixi. ſ. e. peruenit. il. ¶ Quero an coniuratio ſit licita: dic ꝙ licet in dubio preſumatur illicita: tamen aliquãdo poteſt fieri ad bonum. xvi. q. vij. c. ſane ſm Gof. de quo. ſ. de iudi. exhibita. ¶ Quero qui compellantur ad relaxandũ iuramentũ. dic illi quibus iuratum erat: vt conſules: qui tenẽt vicem communitatis: cui iuratũ erat: vel officiales creati ad hoc fuerant: puta capitanei guerre: vel his ſimiles. ¶ Quid ſi iſti noluerint abſoluere. dic ꝙ hoc facere debent delegati: ſm Philip. ⁊ Hoſti. glo. ponit penas coniurantiũ. dic iſti ⁊ ſinguli in vna libra auri condẽnandi ſunt: vt in conſtitutione Federici de pace tenenda. hac edictali. §. conuẽticulas: ſed ⁊ ſi quis tumultum contra aliqueꝫ fecerit: vel ſeditioſas voces emiſerit: capitalis eſt pena. C. de his qui ad eccle. confug. denũciamus. C. de ſeditio. l. i. ⁊ ij. ff. de penis: aut facta. i. R. ⁊ l. ſi quis aliquid. §. auctores. C. de epiſco. ⁊ cleri. conuenticula ff. de vi. publi. l. qui cetu. In quibus inuenies ꝙ nec turbã: nec cetum debet aliquis congregare: ⁊ ꝙ omnia talia ſint prohibita: niſi probentur conceſſa. ff. de collegi. illici. l. iii. ſm Hoſtien. ¶ Oppo. vltima gloſe ꝙ non ſit licitum hoc iuramentum: ⁊ ſit neceſſaria abſolutio. Primo quia ad celandam veritatem. Secũdo quia nutrit coniurationeꝫ: ⁊ ſic ſeruari non poteſt ſine preiudicio ſalutis eterne. de iureiuran. cum contingat: ⁊ c. quanto. dic ꝙ hec abſolutio ſit ad cautelam: ne ſaltem de facto puniri noteretur: tene hanc: ꝗ̃ꝗ̃ ſequatur in glo. per. c. venerabilem: quia illud loquitur quando dubium an iuramentum ſit licitum: vel illicitũ. gloſa poſtea colligit quedam notabilia: ⁊ eſt clara. vide ipſam per te.

¶ De fide inſtrumentorum Rica.

¶ Continuata eſt. ſ. in rubrica de teſti. quid comprehẽdatur appellatione inſtrumenti. dicit Jo. ꝙ omne quo cã inſtruitur. ſ. ti. j. peruenit: ⁊ ff. e. l. j. Aliquando dicitur inſtrumentum: apparatus fundi: vel inſtrumẽto: quo vel qua poſſeſſio exercetur. ff. de fun. inſtruc. ⁊ inſtru. lega. l. queſitũ ſm Goffre. Ad materiã. iii. q. ix. ſi debitũ: ⁊ c. carte. xix. diſt. in memoriam. iij. q. iiij. nullus.

ſ **Cripture.** Inſtrumẽta exẽplum nõ probat abſq; origĩali. h. d. ¶ No. j. ꝙ ſcripture autentice fides adhibet̃. ¶ No. ii. ꝙ ſcripture ab auctẽtica exẽplate fides nõ adhibetur: ⁊ ꝙ ſcriptura exemplata non dicitur auctẽtica. glo. prima attingit declarationeꝫ primi dicti ſecũda ſecundi. ¶ Quero circa primam parteꝫ. c. quot modis ſcriptura dicatur autentica: ita ꝙ probet. glo. ponit quattuor modos. Primo dicitur auctẽtica ex perſona: que hoc habet ex officio: vt eſt notarius: vel perſona publica. ¶ Sed circa perſonam notarii. primo eſt videndũ que exigantur vt poſſit conficere inſtrumentum publicum. dic primo exigitur ꝙ ex officio: ⁊ ſuperioris auctoritate habeat officium: ⁊ poteſtatem: per quam poſſit ꝯficere inſtrumenta: qui autem poſſint dare auctoritatem dicetur. ſ. e. cuꝫ P. tabellio. Et an papa in terris imperii: vel imperator in terris eccleſie. dixi qui ſi. ſint legit. per venerabilem. de quo per Bar. in. l. j. C. de ſum. tri. ⁊ quid de creatis ab inferioribus. ibi. dicto. c. per venerabilem: ⁊ an extra loca in quibus ſunt creati cõficiant in Spe. de inſtru. edictio. §. reſtat verſ. ⁊ ſcias. vbi Joan. an. tangit an poteſtas notarii ſit prorogabilis. Scḋo oportet ꝙ conſtet ipſum eſſe notarium ⁊ aliꝫ. dic vt per Innocen. de verbo. ſigni. veniens. li. vj. ⁊ in Spe. de probatio. §. j. ad finem verſi. licet probatio. cum verſi. ſequentibus: ſi eſt queſtio inter duos: inter quos confecit inſtrumentum. prima practica eſt probandi per teſtes. de officio ſibi commiſſo: vel per inſtrumentum publica manu. de officio commiſſo confectum: nam proprio inſtrumento probare non poteſt: vt no. de probatio. qm̃. ad hoc allegat no. J. c. j. in princi. Secũda practica quam dicit ſufficere vt probetur per teſtes: ꝙ tempore illo quo fuit factum inſtrumentum ꝙ nunc in dubium reuocatur: officio notoriatus vel tabellionis publice fungebatur. ff. ad macedo. l. iij. ff. de offi.

pacto.l.barbarius.C.de teſta.l.i.ꝛ ſic poteſt intelligi.ꝺ elec.
ſcriptum. Tertia practica ſi preſententur multa inſtrumēta
inter multos: ꝛ diuerſos: per manum eiuſdem confecta: ſup
contractibus legitimis: que firma manent: ꝛ ſine contradi-
ctione aliqua: tanq̄ vera: ꝛ publica ab omnibus recipiūtur
communiter: ꝛ etiam approbantur. Nec credunt aliqui in
hoc caſu duo ſufficere inſtrumenta: immo requiruntur tot: ꝙ
bene ꝛ clare appareat eum cōmune ꝛ publicum officium:
pro omnibus gerere vel geſſiſſe ſm Inno. ꝛ hoc tenet Spe
cul.e.ti.§.reſtat.verſi.ex premiſſis. ꝙ relinquitur ad arbitriū
iudicantis cum iure non determinetur ſm Hoſtien. ff. de
vſur.l.mora.ff.de iure deliberan.l.i.de offic.delega.de cau
ſis.de hoc in Specu. de inſtrumen.edic.§.reſtat.verſi.ꝛ ſci
as: ꝛ verſi.illud nunc: ꝛ ſi notarius eſt de longinqua regio-
ne.vide.e.§.in fi.i.colum.verſi.ſed ſi producatur per azo.in
ſumma auctenticorum.eo.ti.per Cy.C.e.l.comparationes
ad fi.iſte ſunt theorice que dantur hic per Inn. Sed practi-
ca non placet Spec.in ti.de inſtru.edi.§.reſtat.verſi.quid ſi
is. Nec Mar.de ſecūda: vt no. Io.an.e.ti.e.§.ꝛ verſi.ꝛ ſci
as: ꝛ.§.poſtremo.verſi.quid ergo ſi tabellionis apparet
ꝙ ſit creatus ab eo: vel eius auctoritate: qui habeat poteſta
tem creandi notarium: quia cōmunis error non potuit eum
facere notarium.de cle.non or.m.i.c.i.ꝛ.ij.ff.de iur.om.iud.
l.priuatorum.ff.de bo.eo.l.qui neq̄.C.de ſacroſan.eccle.l.
decernimus: ꝛ quia vſurpatio officij non fecit eum notariū
.C.de acquirē.poſſeſ.l.improba. Non ob.l.barbarius: ꝛ.l.
ij.C.de ſen.quia ibi erat in poſſeſſione: auctoritate ſuperio-
rum: que hic ceſſat. Puto tamen ꝙ ſi ſciente ꝛ patiente ſu-
periore ſit ingreſſus poſſeſ.quia illud ſufficit: vt in.c.conſul
tationibus.de iure patro.cum hoc temperio intellige ſpec.
in ti.de probatio.§.i.verſi.etiam: vbi dicit quem eſſe nota-
rium poſſe probari per famam: ꝛ forte probari poteſt p fa
mam in abſentes de longinquo: vel quando de longinquo:
vel quando de longinquo tempore eſt confectum inſtrumē
tum.argu.eorum que no.de verbo.ſig.veniens: ꝛ ſic poteſt
intelligi Spec.ꝛ ſentit Ioan.an.in addi. Spec.ſuper dicto
.§.reſtat.verſi.quid ſi producatur. Guil.de cu.in.l.impera
tores.C.de fide inſtru.tenet ꝙ eo ꝙ apparet inſtrumentum
non abolitum: non cancellatum: non viciatum: nec ſuſpectū
ꝛ producitur per perſonam fidedignam: ꝛ fides adhibetur
abſq̄ alio adminiculo: ſi perſona producens iurat illum eē
notarium: nec eſt pars que contradicat ipſum eſſe notariū
.C.quēadmo.teſta.aperiū.l.ij.C.de probatio.l.cum preci-
bus.inſti.de inuti.ſtip.§.item verbor.in auc.de fide inſtru.
ꝛ caute.§.op3. Cōtradicēte pte op3 ꝙ aliter pbeſ.C.de de-
curio.l.ij.lib.xij.ꝛ hanc tāgit Io.an.in dicto ver.ꝛ ſcias in
fi.addi magne: ꝛ hoc dicit Io.an.tenendū: ꝛ ſic debere re
ſtringi: quod dicit azo in ſumma prout no.in ſumma auctē
ticorum hoc titulo.qui tenuit ſufficere ſubſcriptionem no-
tarii: quando inſtrumētum de longinquo producitur: eo ꝙ
non eſt abolitum: vel vituperatum: ꝛ hoc etiam tenet: ꝛ ſic
temperat Specu.eo.titu.ꝛ.§.verſi.ſed quid ſi producatur
aliquod inſtrumētum: hoc limitat verum Iacobus de bel.
in aucten.de fide inſtrumē.§.ſed inſtrumenta.colla.vi.vbi
agitur de graui preiudicio: nec negatur inſtrumentum con
fectum a tabellione. Si autem non negaſ confectū a tabel
lione: vel negatur: ꝛ ſumus in his que ſunt leuis preiudicij:
vbi inſtrumentū producitur de longinquo: ſufficit atteſta-
tio notarij. Secus ſi vbi inſtrumentum eſt confectum.alle.
no.Innocen.de cleri.peregri.c.i. ¶ Nunquid autem ſi ap
paret deſcriptus in matricula probetur notarius: dic ſi per
priuatam ſcripturam fiat matricula nō probat: ſi p publicā:
ꝛ fiat deſcriptio poſt creationem notarij: adhuc non pbat
quia notarius de hoc non atteſtatur.ff.de decurio.l.habe-
mus.C.de teſta.mili.l.ſcriniarios.ff.de le.in.l.prediſs.§.ri-
cie.ſi fiat matricula de creatione: ꝛ manu publice: illa bene
probat: dato tamen ꝙ non probet: ſi probetur deſcriptionē
eſſe factam: preſente notario: ꝛ ille a quo pēdet poteſtas cre

andi notarium: ꝛ patienter conſtitueret illum in quaſi poſſeſ-
ſione: adeo ꝙ valerent inſtrumenta ab eo confecta: ſic intel
ligo Ioan.an.in additio.ſpecu.in titu.ꝛ loco preall.ſuper
verſi.ꝛ ſcias. ¶ Inquātum dicti ſolēnitatem materialem
multum operari: precedente creatione.C.ꝺ aduoca.diuer.
iudici.l.petitionem.ff. de albo ſcri.l.i.ꝛ.ij. Quandoq̄ ex
ſtatutis non ſufficiunt alie probationes: ſine deſcriptione
.ff.de teſta.mi.l.ex eo tempore. ¶ Nunquid autem creda
tur notario atteſtanti ſe notorium: dic ꝙ nō: quia de hoc nō
eſt rogatus: nec in facto proprio poteſt eſſe teſtis.in practi-
ca ſeruatur ꝙ apponantur littere domini cū ſigillo: vel po
teſtatis: vel alterius officialis: ſupra notarios atteſtantes il
lum eſſe: ꝛ fuiſſe notarium: ꝛ illius inſtrumentis plenariam
fidem adhiberi: probaſ etiam per aliud inſtrumentum qꝺ
conſtat eſſe publicū: comparatione facta ad illud: vt dicto
.§.ſed inſtrumento: ſed oportet ꝙ illa ſcriptura ex qua fit
cōparatio habeat quattuor teſtes ſupraſcriptos: in aucten.
e.ti.§.ſi quis igitur: vt recitat hic Inn. Sed hec practica nō
eſt tuta: quia ſic poſſet negari inſtrumentū: ex quo fit com-
paratio: ꝛ res eſſet in circulo. ¶ Tertio circa pſonam no-
tarij exigiſ ꝙ ſit rogatus de confectione inſtrumēti: in auc.
de tabellionibus.§.nos autem. Circa quod primo eſt dubi
um quomodo probeſ ipſum eſſe rogatū. ſecūdo a quibus
debet eſſe rogatus.tertio qualiter debet rogari. ¶ Ad pri
mum probatur rogatus ſi ſe ſubſcribit rogatum: ideo cau
tum eſt ſm Innocē.ꝙ ſubſcribat ſe rogatum: vel requiſitū:
de confectione inſtrumenti: alias ſi mortuus eſſet: vel minus
recordaretur de rogatione inſtrumenti: pro nihilo eſſet in
ſtrumentum.in auc.de tabel.i.Rp.colla.iiij.in auc.e.ti.§.ſi
vero moriantur: ꝛ ſeq.collaſ.vi. ¶ No.bene ſentit ꝙ in caſu
in quo recordaretur poſſet atteſtari ꝙ rogatus fuiſſet: ꝛ ei
certareſ. Recitat Inno.alios dicere ꝙ ſemp rogatus pre-
ſumitur.C.de contra.ſtipu.l.i.inſti.de fideiuſſo.§.fi.de quo
remittit Ioan.an.ad ſpec.de inſtru.edi.§.iii.verſi.ſed nun-
quid ſpecu.in eo.ti.§.i.v ſi.ꝛ nō poteſt ſimpliciter dicere In
nocen.ꝛ.e.ti.§.breuiter v ſi.ꝛ no.ꝙ tabellio: ponit clarius: ꝛ
concludit ꝙ atteſtationi notarij crediſ de arrogatione.alſ.
in auc.de tabell.§.i.ꝛ de fide inſtru.§.ſi vero. neq̄ Ioā.an.
ibi alſ.C.de fal.ſi quia decurio: ꝛ ꝙ ibi no.in vltima gl.opi.
ꝙ preſumaſ rogatus.alſ.l.fi.§.ſin autem dubius.C.de iur.
delibe. Si tamen dicat notarius publicaui: preſumiſ roga-
tus in auc.de tabellio.§.nos autem cum glo. In teſte autē
dicit ꝙ non preſumiſ rogatus.l.quicunq̄.ff.de publi. Idē
dicit ſi dixit rogatus ſcripſi. Idem ſi dicit ego notarius ſcri
pſi: ſi inſtrumentum habet alia ſigna publica in auc.ad hec
.C.de fi.inſtrumen. ¶ Ad ſecūdum a quibus debeat roga
ri Innocen.dicit hic ꝙ ſaltim ab vna parte: quia nec de his
que vidit vel audiuit poteſt conficere inſtrumētum: niſi ab
ambobus contrahentibus: vel ſaltem altero tantū: ſit roga
tus: vel ſaltem ab illo cuius intereſt. ¶ Secūdā ponit opi.
ꝙ ſi inſtrumentum cōficiſ de actu pertinente ad vnum tan
tum: vt teſtamentum: exceptio: proteſtatio: condictio: appel
latio: ꝛ ſimilia: ꝛ ſufficit mandatum illius qui hoc dicit: vel
fieri facit: ſi ſit actus pertinens ad duos: vel ad plures: vt cō
tractus: tunc non ſufficit ꝙ ſit rogatus ab extraneo: nec ab
vno contrahentium: ſed eſt neceſſe ꝙ ambo contrahentes
rogent: vel conſentiant: ad hoc quia aliter non eſt cōtractus
vel diſtractus.ff.de pac.l.i.ꝛ.l.ab emptione.ff.de vbo.obli.
ſi quis inimico: ad hoc: quia extranei non intereſt confici in
ſtrumentum: de eo ꝙ ſit inter alios. Ad hoc facit iuramentū
quod preſtatur notarijs de cōficiendis inſtrumentis.ſ.ꝙ ꝺ
his que audient ꝛ videbunt conficient inſtrumēta: ſm ꝙ eis
a ptib⁹: vel a iudice iniungeſ. ¶ Tertia ponit opi.ꝙ ſit ro
gatus a quocūq̄: etiam extraneo: cuius non intereſt: ꝛ tale in
ſtrumentum omnibus prodeſt: ꝛ omnibus eſt ſufficiens p
batio: quia confectum eſt per ſeruum publicum qui publi-
ce omnibus ſeruit: ꝛ quia obligationes que ſunt in ꝯtractu:
ſunt ille que proſunt: vel nocent partibus: ꝛ non inſtrumen-

tum:quia ex eo non oriť obligatio:ſed eſt tantum probatio
obligationis:vel alterius facti.ad hoc.ff.rem pu.ſal.ſo.l.ij.
⁊.iij. ¶ Non ob.ſi dicatur imo preiudicat:quia ſaltem ꝓ-
bat ratio ꝙ inſtrumentum non preiudicat:niſi inter eos īter
quos fit:⁊ diciť fieri inter contrahentes:licet nō ambo: ſed
alter tantum rogat:vel etiam quilibꝫ extraneus:quia eo ꝙ
conſentiunt:cōtrahere conſentiunt:hoc eſſe aliquando in lu
cem:⁊ dicit Inno.ꝙ de facto hoc obſeruať i quia ad prece-
ptum alterius conficiť inſtrumētum multotiens. Nec ob.
ſi dicať huius non intereſt:quia non ſemꝑ habita conſide-
ratione preſentis intereſſe fiūt inſtrumenta:ſed quando ali-
quando poteſt intereſſe:⁊ vis eſt aliquid de quo non poſſit
aliquando intereſſe inſtrumētū habere.⁊ dicit ꝙ omnibus
inſpectis hec opi.ſibi placet:ꝙ quilibet cuius intereſt:poſ-
ſit precipere confectionem inſtrumenti:⁊ etiam ille cuius in
tereſt:⁊ ꝙ inſtrumētum ſit publicū ⁊ valet:quia hoc iure nō
prohibeť.ff.de probatio.l.ab ea parte:ad hoc quia etiam fi
ſcus inſtrumenta ⁊ cyrographa:etiam acta ad ius priuatuꝫ
ptinentia:petētibus reſtituere debet.ff.de iure fiſci.l.in frau
dem.§.ex his ⁊.§.ſe.⁊ tamen ille qui nō precepit inſtrumen
tuꝫ fieri:poteſt petere vt ſibi edatur:niſi ꝓcurator ſuus hoc
precipiat.ff.de edendo.ſi quis ex argentarijs.§.ij.⁊ ſe. In-
tereſt ergo cuiuſlibet vt precipiat fieri inſtrumentum: vt ſic
poſſit editionem petere:que ſibi aliter denegaretur:ſic reci
tat Jo.an.Sed in contextu Innocen.habeť ꝙ inſtrumen
tum valeret:ſi is qui non precipit:non poteſt agere:vt edať:
quaſi dicat ſi habeat inſtrumentum:poteſt illo vti:ſed non
poteſt agere vt edatur ab alio:vel notario: ex quo nō roga
uit.alť.l.ſi quis ex argentarijs.§.ex hoc edicto.⁊ alleg.
de hoc in ſpec.de inſtru.edi.§.ij.vſi.ſed pone melius eſt.§.
ſed nunquid in.§.poſtꝗ̄ vbi in effectu recitat ſpec.Innocē.
vt hic iacet Jo.an.ibi in addi.diſtinguit:inter ea i que pen-
dent a voluntate vnius vel plurium:⁊ ea que pendent a nul
lius voluntate. In pendētibus a voluntate vnius: vt teſtamē
tum:⁊ ſimilia:de quibus eſt dictum:vel plurimum:vt cōtra
ctus ⁊ ſimilia:ponit pro regula ꝙ illorum requiritur roga
tio:in conficiēdo inſtrumento:quorum conſenſus exigitur
ad ſubſtantiam actus:vt ſi vnius illius ſi plurium exigatur
plurium preceptū:⁊ alias confectum non probat i nec valꝫ:
quia ſicut actus pendet a voluntate vnius vel plurium: ita
⁊ ſcriptura probatoria. Ad hoc quia etiam in cuius volun-
tate eſt aliqd agere:⁊ in eius voluntate eſt diminuere ⁊ tol-
lere.ff.de pac.iuregen.§.a deo:⁊.l.ab emptione.de in litem
iurando.l.videamus.§.pe.⁊.l.in actiōibus.§.i.ad hoc.C.
de dona.in hac.de rela.l.ij.in his autem que non pendent a
volūtate alicuius vt ruina:vel inundatio:natiuitas:partus:
mors ⁊ ſi.ex illo produciť aliquis iuris effectus:vt actio:ex
ceptio:accuſatio:⁊ excuſatio:vel ſimile:quod poteſt induci
vel tolli:voluntate priuati:⁊ idem vt illorum exigatur roga
tio:a quorum conſenſu tales effectus pendēt:vt idem dica
tur de effectibus:⁊ de contractu.ff.de adimen.le.l.iij.§.con
dictio.Si effectus non poteſt tolli:vel induci: voluntate ali
cuius priuati:vt natiuitas hominis:quo ad ſucceſſioneꝫ pa
tris:vel mors quoad idem:tunc ſcriptura non fiet ex mād a
to alicuius priuati:⁊ facta non tenent:quia certum modum
exigit ſcriptura:vt ſit probatoria:ſed tūc ſcriptura fieret au
ctoritate iudicis qui nō reſpicit voluntatem ſingulorum:ſed
veritatem ſibi cognitam.ff.de offi.preſi.illicitas.§.veritas:
⁊ debis que requirunt officium ⁊ auctoritatem iudicis no-
tarius non cōficit inſtrumentum:niſi iudicis auctoritate.C.
de iure fiſci.l.iij.li.x.cuꝫ ibi no.ad hoc.l.ſi.in ſi.ff.ꝙ metus
cauſa.Bar.in.l.ſeruus cōis.ff.de ſtipu.ſeruoꝝ.tenet indi
ſtincte ꝙ nō rogatus poteſt conficere inſtrumētum:quia in
actibus in quibus non ſunt partes poteſt officium propria
auctoritate impartiri:vt no.in.l.iiij.§.hoc autem iudiciū.ff.
de dam.infec.per que dicit ꝙ in propria procuratione:quo
modo facit notarius:poteſt conficere inſtrumentū:licet nō
poſſit ſeipſum rogare:⁊ probat ad incōmodum conſtituen

tis:non ad cōmodum.ad hoc.ff.de procur.⁊ in cle.ij.de ꝓ-
cur.in cle.⁊ ibi etiā dicit.Bar.quid de notario:qui ꝓpriuꝫ
cōfecit teſtamentū:⁊ tenet ꝙ probet:ꝙ no. ¶ Ad tertium
quomodo debeat rogari:dicit Inno.hic ꝙ cum officiū ta
bellionis publicum ſit:⁊ cōtra nō debet in ſecreto de ꝯfectio
ne inſtrumēti rogari:ſiue requiri: ſed in publico: ⁊ ſi tabel-
lio de aliquo dubitat veritatē requirat publice:⁊ faciat ite-
rum ſi neceſſe fuerit verba repeti:vt nō ſolum ipſe ⁊ partes:
quinimo ⁊ alij aſtantes ſciāt ⁊ intelligāt quid agiť: ⁊ ꝺ quo
rogať facere inſtrumentū:in auē.de tabellio.§.nos aūt.Si
tamen hoc non obſerueť:⁊ in occulto rogeť:valet nihilomi
nus inſtrumentū:licet ex hoc ꝙ ſit occulte rogatus magna
ſuſpitio oriať:⁊ ēt ipſe notarius ex hoc ſit puniēdus:vt.J.vt
ec.benefi.c.vno. ¶ Non ob.ꝙ eo ꝙ inſtrumentū eſt ſuſpe
ctum ſit abijciēdum:niſi producēs aliter per aliud inſtrumē
tum dederit fidem:vel alias probatiōes.C.e.ti.l.ſi.ff.e.l.ij.
quia ibi loquiť quando ſcriptura eſt vitioſa vitio intrinſeco:
vt in ſui forma vel raſura.C.de edicto diui adri.l.ſi.J.e.ex lit
teris:⁊.c.inter dilectos:alias ſecus:q: ſolis ſuſpitiōibus ex-
trinſecis caſſandum nō eſt:imo durat ⁊ valet:niſi aliud con
tra ipſum probeť.ij.q.i.primo.ſemꝑ ſm Inno.tolliť ēt hec
ſuſpitio ſm Hoſti.quādo propter iuſtuꝫ timorem ptis:vel
etiam iudicis:nec pars:nec tabellio audēt ſe publicare.hic
enim ſe preſentat:quod ⁊ inſtrumentū oīno valeat. Nec in
aliquo ex hoc ſolo ꝙ occulte requiſitus fuerit notarius ori
ri debet ſuſpitio contra ipſum: ⁊ ꝙ etiam oīno ipſe ideꝫ ta
bellio excuſať.J.de appella.ſi iuſtus metus.de off.or.paſto-
ralis.§.ſi. ¶ Quarto circa pſonā notarij exigiť ꝙ propria
manu ſcat.Bar.inſtrm:⁊ ſubſcribat illi. An autem ꝑ aliuꝫ
poſſit ſcribere:⁊ per ſe ſubſcribere: dicam.J.e.inter dilectos
de quo in ſpec.de inſtru.edi.§.j.vſi.⁊ ſciens ⁊ hec ſufficiant
ex pte notarij. Ex parte aūt charte exigitur:vt ſit publica:⁊
exigiť ꝙ habeat ſubſcriptionem notarij:teſtiū.ſ.vt ſubſcri-
banť manu notarij:nam nō exigiť vt teſtes ipſi ſubſcribant
in auē.de fide inſtru.⁊ cau.§.ſi inſtrumēta.de teſti.a nobis:
niſi aliud habeat cōſuetudo:vt olim in priuilegijs: quibus
cardinales propria manu ſubſcribebant. Item nec ptiū exi
giť ſubſcriptio:niſi vbi appet iure expreſſum.de ꝓcur.c.i.⁊
no. Inno.J.de his que ſi.a ꝑla.c.i. Fallit in duobus caſibus
in quibus nō exigiť ſubſcriptio ēt notarij. Primo ſm Inn.
qn̄ hoc hꝫ ꝯſuetudo:ꝙ ſcriptura ſit auctētica:⁊ illi fides ad
hibeať:abſqꝫ ſubſcriptione teſtiū.J.e.cū dilectus:qđ no.q
ꝯſuetudo pōt addere ⁊ detrahere ſolēnitati inſtri. Ad hoc
ꝙ no.gl.in auē.de tabellio.ad ſi.coť.iiij.ſm Inn. Fallit.ij.
in actis in quibus nō exigiť ſubſcriptio.de quo dic vt ꝑ In
no.de ꝓba.qn̄ ꝯ.⁊.c.poſt ceſſionē.⁊ aliquid de teſtibus al
bricus.ad hoc.xxx.q.i.c.i.C.de ſi. inſtru.auē.ad hec: ⁊ de
his qui ingredi.ad appel.§.illud in pn̄.⁊ ꝯcludiť ꝙ in eadē
inſtātia nō exigiť vt ꝓbētur ꝙ fuit ſubſcripta:nec in alijs ſinō
negant exigiť in actis magni ponderis:vt in diffinitiuis ⁊ in
terlocutionis.alias ſecus Fallit tertio qn̄ inſtrm ſit coram
pplo in publico parlamēto ſm Uber.C.de his qui in eccle
ſijs manu.l.i.C.de teſta l.diuinū.C.ꝺ lati.liber.tol.l.vnica
ponit ſpe.e.ti.§.reſtat.vſi.ex premiſſis. Item in aliquo caſu
debent eſſe rogati teſtes deſcripti in inſtro:ſed nō regulari
ter niſi vbi apparet iure expreſſum:quos caſus ponit ſpe.in
ti.de teſte.§.i.vſi.item ꝙ nō fuit pe.coť.⁊ an in dubio preſu
manť rogati ibi in.§.ſeq.⁊ no.doc.de ſpon.ex parte.ad hoc
iiij.q.iij.ad fidem.⁊ no.in.q.ix.ſi debitū.alť.§.de his.iij.q.
v.iurātes. ¶ Exigiť ꝓmo quo ad chartā vt habeat annos
dn̄i:nomē imꝑatoris:indictiōes:mēſem:⁊ diem:de quibus
diceť.J.e.inter dilectos.⁊ in auē.vt prepono.impa.in pn̄.coť.
v.⁊ ſic exigit tꝑs cōfecti inſtri:⁊ ꝙ tꝑs rogati inſtri ſit idem
cum tempore cōfecti inſtri:⁊ celebrati ꝯctus. Si enim aliđ
eſſet:ita ꝙ de preteritis ꝯficeret inſtrm: nō valeret de coha
bi.cle.⁊ mu.sua.ſm vnum modū exponēdi:ſecus ſi diceret
hoc nō teſtificādo ſed recitando:quia tunc valere poſſet:ꝙ
tamē dic vt dixi de proba.qn̄ contra:vt hec oīa probanť in

auc.de tabellio.ab illo.§.nos autē. vſq; ad.§.illud quoq;
col.iiij.⁊ antipapiſte debeant ponere nomē ſui pape:an no-
ſtri veri pape:dixi in gregoriana ad hoc ꝙ de iudeo dicitur
in.l.i.ff.ꝙ.⁊ in.l.ait pretor.§.ſi.ff.de iureiur.exigiſ ⁊ locus
condi.inſtrumēti.de quo per glo.de re iud.abbate ſane.li.
vi.in verbo cenſereſ ad finem.c.⁊ tangit Guil.de cu.in.l.
comparationes.C.de fi.inſtru.alſ.l.iiij.ff.de eo ꝙ cer.lo.de
accuſa.libellorum:⁊ ſufficit ꝙ ex ſerie inſtrumēti appareat
de loco.l.i.C.ꝺ apoch.pub.ver.de his regſitis habeſ.plus
dicit Butri.ff.ſi cer.peta.⁊ aliquando exigitur locus loci.
Quod dicit verum Guil.quādo notarius eſt particularis
loci:vt appareat an in loco ſubiecto fecerit inſtrumētum.nō
in notario imperiali.exigiſ tertio ſignum notarij:dicit guil.
de cu.in dicta l.comparatiōes ꝙ hoc exigiſ plus ex conſue
tudine ꝙ̄ ex iure:dicit tamen ꝙ iure poteſt probari p auc.
de fide iſtru.§.oportet.C.de aſſeſ.l.ſi.ff.de iure fiſ.l.in frau
dem.§.quotiens.ad hoc glo.in auc.de tabel.§.i.colſ.iiij.ad
hoc inſti.de publici.iudi.§.item lex cornelia:⁊ cauſa quare
apponitur eſt:vt dicit glo.vt melius ⁊ clarius fiat compara
tio.ſentire vꝫ Bar.in.l.conſti.ff.ꝙ non valeat inſtru-
mentū:niſi habeat ſignum notarij:per glo.in.l.generali.C.
de tabula.li.x. Idem Iaco.de are.in.l.ad teſtiū.§.ſi quis
ff.de teſtamē.ad hoc.l.i.C.de aſſeſ.l.nemo. Io.an.in addi.
Specu.in ti.de inſtru.edi.§.i.verſi.in fi.auc.tenet ꝙ ſignum
notarij non ſit de ſubſtantia inſtrumenti:quia nō reperitur
iure cautum:⁊ reſpōdit ad iura allegata.ꝫ.⁊ quia diminutio
modice ſolēnitatis nō viciat.ff.de vētre inſpi.l.i.§.ſi.⁊ quia
accur.illud obmiſit in.l.generali preallſ. Nunquid autē re
quiritur vt ſit auctenticum:quod ſit deſcriptū in charta pe
cudina:vel edina:an ſufficit ꝙ in charta de papiro:idē doc.
⁊ tex.de cōſ.eti.vel inuti.cum dilecta.ad hoc.C.de diuer.re
ſcrip.l.ſacri affatus:⁊ tenet Spec.e.ti.§.inſtrumētum.alias
poſtremo.verſi.item ꝙ eſt ſcriptum in papiro. Idem Fre-
de.ſuo cōſilio.lxix.vbi dicit bar.ꝙ in tabulis ſcribi poteſt:
⁊ quod plus eſt in ceteris:vt dicto.§.ſicut:⁊ in tabulis eneis
.l.ſi.C.de fru.vr.cōſtan.li.x.⁊ idem in eburneis:vel marmo
reis.l.ij.§.deinde.ff.de orig.iuris.ad quod no.ꝫ.de proba.
cauſam. Nunquid autem ſufficiat ꝙ ſit ſcriptum in chartis
raſis glo.⁊ tex.ꝙ ſic.ff.de bo.poſ.ſm ta.l.charte:dicit tamē
Guil.ꝙ aliqualiter detrahitur.de fide.alſ.l.ſi.C.de edic.
diui.adri.tol.in auc.de trien.⁊ ſemiſ.§.quia non ſepe:⁊ hoc
ponit Guil.in.l.cōtractus.de fide inſtru. ¶ Requiriſ vl-
terius ꝙ inſtrumētū nō ſcribatur per notas:ſiue per ſigna
.C.de emenda. inſti.codi.l.i.prope fi.C.de vete.iur.enu.l.
ij.§.hoc autem:ad hoc autem:quia note ſunt littere.ff.ꝺ bo.
poſ.ſed cum patrono.§.notum.lxxvij.di.monachus:ſicut
nec per titulos debet ſcribi inſtrumētum:ſm quoſdam:qa
de facili poſſunt falſari:⁊ talia cauenda ſunt.de ſeruis nō or
di.c.i.tamen hoc nō ſeruatur.in curia tamen pape ſcripto-
res abſtinent a periculoſis abbreuiationibus:vt no.in ſpe.
de reſcrip.preſentati.§.i.de hoc in Spec.de inſtru.edi.§.po
ſtrem o.verſi.item opponiſ ꝙ inſtrumētum:⁊.§.oſtenſo.ꝟ.
quid ſi abbreuiatura. Requiritur vlterius vt ſit publica ꝙ
coram partibus.vnde dicit Io.an.in ſpec.e.ti.§.oſtēſo.ꝟſi.
illud quoq;:ꝙ ſit notarius rogatus a partibus:⁊ fecerit in
ſtrumētum:ꝙ coram partibus nō legiſſet:non valeret.ff.de
le.in fideicōmiſſo §.i.⁊ de fide inſtru.l.contractus.de his ⁊
alijs que requiranſ. vide ſpe.e.ti.§.i.in pn.⁊.C.de tabula.l.
generali.li.x.dicunt ſm glo.ꝙ autētica diciſ ſcriptura q̄
per iudicem eſt cōfecta:⁊ per teſtes eſt ſubſcripta:de hoc an
⁊ in quibus probet:⁊ an exigat vnum ſigillum:vel plura:
quid in iudicialibus ⁊ quid extra:tangit hic Inno.⁊ ponit
Io.an.hoc fuit expeditū de probatio.poſt ceſſionem:⁊ de
teſti.cum a nobis.ideo non inſiſto:quia ibi totū poſui. vnū
nō obmitto ꝙ legiſte dicunt:ꝙ quilibet ſcriptura ab haben
te officium de publico cōfecta:in his que ſunt officij poteſt
dici publica:quod cōſonat dicto Inno.hic no.gl.ff.de edē.
l.quedam.§.nūmularios.ff.de publi.l.ſi publicanus.C.de

epi.⁊ cle.ſi quis per calūniam. Ad hoc ꝙ no.de conuerſi.cō
iuga.dudum de vſuris q̄q̄.li.vi.ff.rem pup.ſo.ſal.l.nō q̄ſi
⁊ ſcripſi.ꝫ.in ſalutatione.dicit ergo glo.ꝙ ſcriptura eſt pu-
blica.quādo eſt confecta per duos bonos viros:de proba.
quoniam cōtra.exigit Inno.cōtra id ꝙ ſit facta iudicis au
ctoritate:per.c.quoniam. Idem dicit de qualibet ſcriptura
a quocūq; ſit ſcripta:iudicis auctoritate:ſm Inn.ꝙ aliqui
non cōcedunt. Credo ꝙ ſcripture alterius ꝙ̄ notarij fides
non adhibeaſ:niſi vbi apparet iure expreſſum:quia priua-
ta eſt:niſi illam velit ius eſſe publicam:vt in caſu decre.quo
niam:⁊ in defectū notarij.de of.ord.paſtoralis.§.ſi.l.ſi.C.
de anna.excep.xvi.q.iij.§.poteſt:⁊ no.glo.ff.de proba.poſt
ceſſionem.ſi tamen eſt publicata:iudicis auctoritate eſt pu-
blicata:vt dicam ſtatim:⁊ vide Io.an.de ſo.compe.ſecula-
res.li.vi.in nouel.in verbo probatiōes:vbi ſentit ꝙ litteris
ſecularium in ſubſidium:deficiētibus notarijs:fides adhi-
beatur.alſ.c.cum dilectus.I.e.ti.dicit quarto gl.ꝙ publica-
ta ⁊ auctēticata diciſ ſcriptura:que a priuato eſt facta:in p̄-
ſentia duorum teſtium:in auc.de fide inſtru.§.ſi tamē.colſ.
v.⁊.C.qui poti.in pig.ha.l.ſcripturas:ſed verius eſt ſm Inn.
ꝙ eſt priuata. Hoſti.remittit.I.e.proxi. Poteſt etiam alio
modo ſcriptura dici publica:eo ꝙ apparet extracta de ar-
chiuo publico:ꝙ dicūt doc.etiam ſi nō ſit ſubſcripta:ſic in-
telligunt doc.auc.ad hec.C.de fide inſtru.⁊ dicetur in.c.ſe.
ad quod de proba.c.i.immo ſi ibi nō ſint anni:nec dies:ſm
Bar.dicitur publica:⁊ ibi Cy.theoricam cōcludit ꝙ qua-
druplicitur dicitur publicum inſtrumentum:a perſona vt a
notario cōfectum:a loco vt in iudicio:vel quia ſumptum de
loco publico:vt.l.comparationes:⁊ ibi Cy.⁊ in dicta auc.
ad hec Inno.autem hic dicit illam ſcripturam eſſe publicā:
cui de iure:vel de cōſuetudine creditur:abſq; alio admini-
culo.I.eo.cum dilectus:alias:ſi eſſet ſpecialis conſuetudo:
omnes ſcripturas:preter cōfectas a tabellione:⁊ acta iudi-
cialia.alſ.auc.e.§.ſed neq;:⁊.§.ſi vero morantſ.colſ.vi.⁊ ex
hoc apparet ꝙ priuata diciſ ſcriptura quelibet que fit a p-
ſona non publica:nec per ſe auctoritatem habet:niſi per ad
uerſarium cōfiteatur:vel per collationem alterius ſcriptu-
re ſcriptoris:eiuſdem q; aduerſarij:vel teſtium:qui ſubſcri
pſiſſent.C.de proba.inſtrumēta.ad hoc auc.vt per compa-
rationem probeſ inſtrumētum:oportet ꝙ ſcriptura:ex qua
ſit comparatio:ſaltem habeat quattuor teſtes ſubſcriptos:
ſm Inno.in auc.e.ti.§.ſi quis igitur:⁊ hec ſufficiant p mo-
do de prima parte huius.c. ¶ Uenio ad ſcdam:in qua exa
minabo materiam exemplati inſtrumēti. ¶ Oppo.ꝙ in-
ſtrumento exemplato fides adhibeatur.ꝫ.de teſtibus Al-
bricus.C.de teſta.publicati.I.e.ſi.cum ſi.gl.dicit:ꝙ ſi inſtru
mentum eſt exemplatum auctoritate iudicis:illi nō crediſ
vt hic:⁊ hoc quia nō atteſtatur notarius de his:que imedia
te percepit proprio ſenſu:ſed de his:que percepit ſenſu alie
no.vnde nō probat:ſic in teſte de auditu.de teſti.cum litte-
ris:⁊.c.licet ex quadam:⁊ hanc rationem aſſignat Spec.in
ti.de teſte.§.oſtenſo.ꝟſi.ſed nunquid creditur:aſſignat aliā
quia videtur atteſtari atteſtando exemplatum:de facto p-
prio non poteſt eſſe teſtis.iiij.q.iiij.§.item in criminali.ꝟſi.
nullus. Item quia in inſtrumēto originali poterant eſſe lit
tere:vt in auc.ſi quis in aliquo.C.de edēdo:dic ꝙ q̄ſtio po-
teſt dupliciter intelligi. Primo an inſtrumento exemplato
ab alio fides adhibeatur. Secūdo an inſtrumentum enun-
cians tenorem alterius inſtrumenti probet. ¶ Ad primū
pono pro regula:ꝙ regulariter inſtrumētum exemplatum
nō probat:etiam ſi partibus conſentiētibus:ſed nō expreſſe
approbantibus ſic exemplatum:vt quia alter:vel vterq; di-
cit cōſentimus:exemples:nō tamen aliter probant:vt no.In
no.I.e.ſi.ſic intelligit Bar.cum in auc.ſi quis in aliquo.ad
hoc dictum Spec.in ti.de fide inſtru.§.oſtenſo verſi.hoc et
ad fi.§.⁊ Cy.⁊ Ia.de are.in dicta auc.ſi qs in aliquo. Hoc
etiam verum ſi ſint plures notarij exemplātes:vel exempla
tioni aſſiſtentes:etiam ſi inter eos ſit ille:qui cōfecit inſtru-

mentum:dummodo nõ ſit ipſe principalis exemplans. Et
ſic debet intelligi. Bar.in dicta auč.ſi quis in aliquo:⁊ hoc
tenet Spec.in dicto.§.oſtenſo.v.ſed nunquid creditur.aſſi-
gnat Bar.cauſam:quare notarius debet eẽ rogatus de in-
ſtrumento:quod cõficit in auč.de tabell.in prin.⁊ nõ poteſt
eſſe rogatus a partibus: niſi de eo ꝙ partes faciunt: vnde
dicit ꝙ ſi rogarem notarium:ꝙ ſcribat:quia titius occidit
martinum: vel ꝙ ipſe me percutit: non probaret inſtrumen
tum.l.iij.§.idem diuus.ff.de teſti.quia teſti.⁊c.ad hoc de eo
ba.cle.tua.ꝙ autem inſtrumẽtum ſit publicũ:⁊ ꝙ ſcriptum
ſit manu talis tabellionis:hoc nõ ſu a partibus: ideo aliam
rationem aſſignam.ſ. ¶ Non ob.ꝙ ſi teſtes periti atteſtan
tur de viſione inſtrumenti: probant illud: de priuileg.cum
olim:quia ibi datur fides propter auctoritatem iudicis or-
dinãrio:in notario hoc ceſſat:ꝙ credo:niſi notarij eſſent iu
dices ordinarij:per ſtatuta:quia tũc duo poſſent vno aucto
rante:⁊ altero aſcribẽte:dũmodo ſolẽnitatem ſuarent.hoc
etiam:nam dato ꝙ inſtrumentum ſit antiquũ:vel exempla-
tum de longinquo:quia licet tunc teſtibus de auditu creda
tur:nõ ſic inſtrumento:quia poteſtas deponendi variatur in
teſte:in facto de longinquo:ſed non ſic exemplatio: dicit ta
men Bar.ꝙ licet exemplum non plene probet:ſi tamẽ exẽ-
plum producia:⁊ dicis perdidiſſe originale:⁊ probes: tunc
exemplum facit ſemiplenam probationem:no.glo.C.de ſi-
de iſtru.l.ſ.dicit Bar.de iureiur.admonẽdi. Fallit hoc in
caſibus certis:in quibus exemplo fides adhibeť. ¶ Pri
mus qñ inſtrumentum eſt exemplatum:iudicis auctoritate
ſm formaꝫ.c.pe.⁊ ſi.ſ.e.⁊.ſ.de teſti. Albricus:⁊ ſufficit ſi ab
vno notario exempletur:licet quidam exigãt plures: vt ſen
ſit ſpec.in ti.de inſtru.edi.§.oſtenſo.v.ſed nunquid ſufficit:
vt ibi dicit Jo.an.qui dicit ꝙ teſtes ſubſcribi debent inſtru-
mento exemplato:alias non probat. ¶ Fallit ſcđo quãdo
inſtrumentũ eſt apud acta regiſtratũ:vt no.de proba.quo-
niam cõtra:⁊.ſ.de of.dele.cum in iure.ad hoc in auč.vt fra
trũ ſin.§.illud.ff.de admi.tuto.l.cyrographis: ſic videmus
in atteſtationibus:que recitant dicta teſtium:quia ille ꝓbãt:
licet recitent ſenſum alterius:ꝓpter auctoritateꝫ iudicis.ſ.
de teſti.cauſam:⁊.c.ſignificauit:vt lit.non cõte.c.i.ſ.eo.inter
dilectos. ¶ Fallit tertio quando quis habuit exemplũ in
ſtrumenti a parte:cõtra quam producit inſtrumentum.ff.d
iure ſiſci.l.in fraudeꝫ.§.neqꝫ inſtrumẽta:ſm Bar.per hoc
ſis cautus:quando datur tibi inſtrumentum exemplatum:
vt facias ſcribere productionem ſorme:de volũtate partiũ.
¶ Fallit quartus quãdo inſtrumentũ eſt exemplatũ per
illum met:qui confecit inſtrumentũ:quia eadem eſt auctori
tas conficientis originale:⁊ exemplatũ.ff.de eden.l.ſi vnus
ex argentarijs.§.prohibet ſm Bar.ad hoc.l.in fraudẽ.§.
inſtrumẽta.ſ.all.vbi idem tenet.ad hoc tex.de proba.quo-
niam:⁊ hoc tenet Spec.in ti.de inſtru.edi.§.poſt qꝫ.in prin-
cipio.⁊ ibi tractat:an notarius ſemel reddito inſtrumento:
teneatur ſcđo illud exemplare.hoc etiam tenet lapus de ca
ſti.⁊ recitat Fran.de are.ſic cõſuluiſſe ſua allegatõe.lxxxij.
Oportet tamẽ ꝙ exemplis ſit in forma publici inſtrumẽ
ti:⁊ ꝙ notarius ſe atteſtetur inter fuiſſe:rogatũ fuiſſe:vt ibi
dicit Fran. Quod dicit Bar.verum: etiam ſi notarius di-
cat hoc eſt exemplũ cuiuſdam inſtrumenti a me ⁊c.quia nõ
eſt exemplum:ſed originale:vt in.e.l.§.pretor ſm Barto.
idẽ tenet in.l.ſi vnus ex argẽtarijs.§.ſi.ff.de eden. ¶ Fal-
lit.v.quando inſtrumentum eſt exemplatum: de voluntate
partium:hoc acto:vt illi fides adhibeatur:⁊ ſic approbaſe
quia preiudicat partibus.l.optimam.C.de contrahen.⁊ cõ
mit.ſtipul.alias non creditur inſtrumento exemplato.dicit
tamen glo.ꝙ licet inſtrumentum exemplatum non probet
tenorem:probat illud fuiſſe cõfectum:ſi de hoc tantuꝫ eſſet
dubium:quia illud imediate perpendit notarius: vt notat
glo.de proba.l.quicunqꝫ:⁊ But.in auč.ſi quis. ¶ Ex his
apparet quid de exemplo ſumpto ab exemplo:quod minus
probat:dicit tamen Bar.ꝙ ſi ſit ſumptum ab exemplo in-

dicis auctoritate:⁊c.parte preſente:⁊ conſentiente ⁊: alias:
vel contradicente:⁊ iudice:cum cauſe cognitione: illud exẽ
plari faciente:quod inſtrumentum probat per.l.j.⁊.ij.C.de
relatio.ſecus ſi parte abſente: vel preſente: contradicente:
abſqꝫ cauſe cognitione:ſic ſumptum:quia ſic ſumi non po
teſt:neqꝫ ſumptum probat.per.l.iij.C.de diuer.reſcrip.vbi
idem dicit Bar.⁊ arg.dicte.l.i.C.de relatio. Primo aũt
caſu poſſet illud exemplari:ſicut originale:quia illud origi
nale cenſetur:⁊ idem de exemplato per notarium: qui con
fecit inſtrumentum originale:quod illud pro originali ha-
betur:ſm Bar.ibi per hoc dicit glo.de confir.vti.vel inu.
c.pe.ꝙ ſi in inſtrumento:vel priuilegio:a papa cõceſſo:exẽ
platur tenor priuilegij: quod habetur pro publicato:ita ꝙ
non eſt neceſſe amplius producere originale. Idem archi.
vii.q.i.preſentium:⁊ Bar.brix.ſua veneriali:que incipit ſe
pe contingit:⁊ ponit Ja.de are.in auč.ſi quis in aliquo do
cumento. Ex hoc apparet ꝙ opi. Albrici de ros. Raue.eſt
falſa:qui tenuit inſtrumentum exemplatum indiſtincte pro
bare:per auč.vt fratrũ ſilij.§.illud.coll.ix.quia ſicut auten
ticum a ſola auctoritate notarij ſumit fidem:ita exemplatũ.
fatetur ꝙ cum de facto q̃ſtio cõtigiſſet:iudex fecit ſibi exhi
beri originale:in quo multe erãt liture:⁊ vicia:ꝙ ex tũc mu
tauit opi.ꝙ requireretur iudicis auctoritas.ſ.e.ſi. Ex his
apparet ꝙ prothocolla alterius notarij non poſſunt per ali
um publicari:etiam de voluntate notarij: niſi intercedat iu
dicis auctoritas:vt.ſ.e.pe.no. Spec.in dicto.§.oſtenſo.v.ſi.
illud quoqꝫ.ad hoc.e.§.verſi.quid ſi tabellio: vbi idem di
cit de legatario rogationum.per hec dicit Joã.an.ꝙ inſtru
mentis ſumptis ⁊ cancellatis:etiam de conſenſu partium:ſi
ſumantur a notario:qui conſecit:fides adhibetur:quia can
cellatio non tenuit:quia nec ſoli credendum an contractus
interceſſerit:vel ab eo ſit receſſum. Item quia inſtrumentũ
cancellatum probat ne detur materia delinquendi tabellio
natus.C.de lati.li.tol.l.vna.⁊ hoc ponit ſuper dicto verſi.il
lud quoqꝫ:⁊ quia valet ad probationem ſaltem preteriti:⁊
ibi tractatur an inſtrumento cancellato per partes fides ad
hibeatur. ¶ Per predicta infertur ad queſtionem.papa
mandat iudicis vt auctoritate litterarum primarum:⁊ eius
forma:procedant:an ſi non apparent poſſunt ꝓcedere.glo.
eſt clara ⁊ non decidit:⁊ ꝙ decidit glo.tenet Hoſti.⁊ Spe.
de inſtru.edi.§.vidẽdum.verſi.ſed quid ecce. ¶ Ad ſecũ
dum an adhibeatur fides inſtrumento narranti tenoreꝫ al-
terius:ſi inſtrumentum narrans tenorem alterius:ſit confe
ctum auctoritate iudicis ⁊ probat illũ tenorem: vt quãdo in
ſtrumentum eſt productum in iudicio:⁊ eius tenor abbre-
uiatus:ita ꝙ apparent ſolemnia:⁊ ſubtilia inſtrumenti:⁊ cõ
pletus tenor:⁊ probat:vt no. Inno.⁊ Jo.an.de offi.deleg.
cum in iure:⁊ de proba.quoniam.idem ſi auctoritate iudi
cis eſſet tenor deſcriptus ⁊ publicatus:ſm formam.ſ.e.c.ſi.
Si enunciatur tenor inſtrumenti in inſtrumento:ſi enuncia
tio ſit preſentibus partibus: illis preiudicat:vt.l.optimam
.C.de contrahen.⁊ cõmit.ſtip.quia creditur nunciatio in in-
ſtrumento:ad preiudicium partium:vt no. Inno.de offi.de
le.cum in iure. Quod eſt verum quando enunciatum pote
rat interuenire ſm tempus conditi inſtrumenti:vt.l.ii.C.de
fide inſtru.⁊ iure haſte.rei fiſca.li.x.no.de verb.obl.l.ſcien
dum. Ad preiudicium tertij non creditur:vt no.in dicto.c.
cum in iure. Item hec eſt vera ſi tale erat renunciatũ: quod
pendebat a poteſtate partiũ:alias ſecus:vt dicta.l.optimã.
¶ Ex his apparet quid ſi in inſtrumẽto ſuie apparẽt acta
enunciata:an probet. Per predicta videtur ꝙ non poſſunt
intercedere ſm tempus conditi inſtrumenti:⁊ non pendent
illa a partium voluntate:vt no.de offi.dele.ꝺ cauſis ⁊ de re
iudica.c.ſi.lib.vi.dic ſi inſtrumentum eſt ſimplex recitatori
um actorum:non probat acta: vt ex iuribus inſtrumenti im
mediate per predicta:ſed tamen bene probat ſententiam:
in qua non eſt ſimplex recitatorium:⁊ ex ſententia preſumã
tur omnia ſolemniter acta.de re iudica.ſicut de renuncia.⁊

preſentia.de elec.bone:⁊ ſic ſolẽnitas preſumitur ex ſenten-
tia:non ex inſtrumento:probatur ſi inſtrumentũ eſt teſtimo
niale:vt quia atteſtatur tali die coram eo conteſtatam litẽ:
⁊ probat:vt no.Hoſt.de proba.quoniam contra falſam:li
cet Innoc.hic ⁊ ibi ſentiat contrarium:quia poteſt atteſtari
in preteritum.de geſtis coram ſe in preteritũ:dum tamen cõ
cludatur rogatu:⁊ ſi exigantur teſtes:illi enuncientur pre
ſentes:vt ibi dixi.Hec vera quando atteſtatur illa geſta co
ram ſe:vt notario:ad hoc adhibito.Sed ſi ad hoc non atte
ſtaretur ſe adhibitum:non probaret.ff.de teſtamen.l.here
des palam.§.fi.⁊ quod no.glo.de cõfeſ.c.fi.li.ij.§.coactus
ff.vi bo.rapto.⁊ ſic intellige hic Inno.⁊ de verb.ſig.abba
bate ſancti Siluani:⁊ vid extrã.de priuile.ſi papa.li.vj.
vbi ponit dictum Inno.Ie.inter dilectos:ꝙ narratiuis ver-
bis inſtrumenti non creditur:quia non cenſetur atteſtari:ni
ſi de geſtis coram ſe pro tunc:ad hoc ꝙ no.de hereti.frater
nitatis:ſm Inno.qui debet ſm iſta tẽperari: vt plurimũ ſũt
verba Bar.in auẽ.ſi quis in aliquo.C.de edendo.

Scripturam. Priuato iſtrumẽto non creditur:pu
blico ſic:⁊ publicatũ dicitur ſi manu publica eſt
confectum:vel ſigillo auctẽtico ſigillatum:cum
ſubſcriptione teſtium.hoc dicit:non diuiditur. ¶ No.pri-
mo:ꝙ inſtrumento priuato non creditur:ſine ſubſcriptione
teſtium:vel etiam cum ſubſcriptiõe:niſi habeat ſigillum pu
blicum:non ſufficit ergo ſigillum priuatum. ¶ No.ſecun-
do ꝙ inſtrumentum dicitur publicum dupliciter: vel quan
do manu publica eſt confectum: vel quando eſt ſigillo pu-
blico ſigillatum.Et no.ꝙ vtroq; caſu exigitur ſubſcriptio
teſtium:⁊ ꝙ nec confecto manu publica:nec cõfecto alter:
⁊ ſigillato publico ſigillo:non creditur niſi teſtes ſint deſcri
pti. ¶ Nota ꝙ inſtrumentũ priuatum iuuari poteſt depo-
ſitione teſtium viuentium deſcriptorum in inſtrumẽto:illis
mortuis nihil valet inſtrumẽtum. ¶ Quero primo in quo
differat ſcriptura auctentica:a ſcriptura publica.glo.dicit
hic ꝙ auctẽtica hic preſumitur pro priuata:publica pro pu-
blica: ſm glo. Inno.dic quoſdam dicere illam publicam:
que habet ſigillum:licet illi fides non adhibeatur.Auctẽ-
tica illa cui fides adhibetur.vnde dicit ꝙ omnis auctẽtica
eſt publica:⁊ non econuerſo: omnis publica auctentica.hoc
eſt contra tex.Secũdo dicit alios dicere ꝙ habent ſe vt ex-
cedentia ⁊ exceſſa:vel auctentica ſcriptura eſt originale.etiã
non manu publica confectum:publica ſunt acta:vel ſcriptu
ra dicitur auctentica que habet ſubſcriptionem teſtium:⁊
contrahentium:publica:que facta eſt manu publica:nec ha
bet ſigillum auctẽticum:⁊ tali creditur:etiam mortuis teſti
bus inſcriptis.Hoſti.ad vitandam perplexitatem exponit
auctentica.i.que dicit̃ auctentica:quia ſi vere auctentica eẽt:
mors teſtium non noceret:vt ſequitur: quicquid exponitur.
Prima pars loquitur de priuata ſcriptura.Secũda de pu
blica:⁊ ſi ſtaret in tex.ſcriptura non auctentica: omnia non
eſſent plana:de hoc vide in Spec.e.ti.§.nunc dicendum in
prin.xxv.q.ij.reſcripta.vẽſi.ſancimus. ¶ Hic videnda ſunt
duo.Primo de iuribus priuate ſcripture.Secũdo de iuri
bus publice ex ſigillo.de iuribus publice ex manu publica
dictũ eſt.ſ.e.proxi.circa prime. ¶ Quero primo que ſo-
lẽnitates exigũtur circa priuatam.dic ꝙ exigitur primo ꝙ
ſit ſubſcripta manu duorum vel trium teſtium:vt habeat ef
fectum ſcripture priuate:⁊ aduerte quia teſtes debent eſſe
ſubſcripti propria manu:in aucten.de fide inſtru.§.ſi vero.
¶ An in ipſa exigatur ſignum ſcribentis.dic ꝙ non:vt no.
in corpore.de fide inſtrumẽ.§.ſi inſtrumenta:inſti.de pub.
iudi.§.item lex cornelia.⁊ hoc tenet Bar.in prima conſti-
tutiõe.ff.or. ⁊ eſt caſus in.l.cum tabernã.§.idem queſijt.ff.
de pigno.ff.de aqua plu.arcen.l.i.§.pe.⁊ tenet Io.xxij.q.v.
reſcripta.ver.ſi que. ¶ Sed eſt dubium an exigatur in ea
dies:⁊ conſul:ſicut in publica Io.ꝙ non.xxij.q.v.ſi contra.
per.l.pe.de pigno.⁊.l.i.§.antepe.ff.de aqua plu.arcẽ.idem
Bar.in dicta.l.cum tabernaz.§.idem queſijt: ⁊ in Ricu.ff.
de pigno. Guil.de cunio in.l.i.ff.de iuſti.⁊ iur. But.contra
in.l.i.§.quibus.C.de no.codi.compo. Non ob.l.cũ taber-
nam.§.idem queſijt:quia illa non negat in ſcriptura diez ap
poni non debere:ſed dicit nõ viciari obligationẽ pignoris
ex hoc ꝙ non ſit dies appoſita.ff.de pignori.l.contrahitur.
Idem Guil.in Spec.de procur.§.iij. verſi.quid ſi in mãda
to.ad hoc all̃.Hoſti.quia ſi in publicis exigit̃ ergo ⁊ in pri
uatis:patet primuz in auẽ.qui.mo.na.ef.le.§.i.⁊.C.de apo.
pub.l.i.in auẽ.de exhiben.reis.§.ſancimus.xxiij.di.In no-
mine domini.Et hanc opi.credit veram de rigore Hoſtiẽ.
⁊ idem dicit de loco.Ie.inter:⁊ hoc dicit etiam in inſtrumen
to procuratorio:quia per non appoſitionem die: ſubtrahit̃
copia defenſionis aduerſario:puta ſi conſtituens eſſet excõ
municatus illo tempore vel conſtitutus. Ad.l.pe.reſpon
det vt But. vel aliud in extraiudicialibus. Secus dicit in
iudicialibus obligationibus:vt in ꝓcuratorijs:quia ibi de
bet eſſe dies:quia faciunt fidem perpetuam:de re iudica.l.
geſta.Concludit ꝙ epiſtolis creditur abſq; die:inſtrumen
tis etiam priuatis inquãtum tangunt preiudicium ſcriben-
tis creditur:ſine die.ff.de pigno.actio.l.ticius.ff.depoſiti.l.
publia.§.fin.xxvij.q.i.omnes femine. Alium vero ſine die
⁊ conſule ſcriptura non conuincit:puto ꝙ nõ exigatur dies
⁊ conſul:quia hoc non reperitur cautum. An autem:⁊ inq̃
tum probet dicam.I.⁊ hoc tenet Guil.C.de fide inſtru.com
parationes:⁊ quia illa.l.pe.loquitur de fide cautiõis:vt de
ſe patet.vtrum autẽ in ipſa exigatur ſubſcriptio ipſius ſcri
bentis.dicit Bar.ꝙ non in.§.idem queſijt:dũmodo aliter
conſtet illius manu ſcriptam.l.ad teſtium.§.i.ff.de teſta.tũc
an exigatur in illa ſaltem ſigillum priuatum ſcribẽtis:tenet
ibi Bar.ꝙ non.eadem ratione. ¶ Venio ad ſecundũ de
effectu priuate ſcripture.glo.dicit ꝙ ad cõmodum propriũ
nihil probat.C.de ꝓba.inſtrumenta.⁊.l.rationes:⁊.l.exem
plo.Ad cõmodum aduerſarij:ſm glo.probat in tribus ca
ſibus. Primus quando conſtat ſcripturam priuatam ſcri-
ptam manu eius contra quem eſt ſcripta.Secũdus quãdo
eſt ſcripta a tertio:quando eſt partium ſubſcriptiõe ſubſcri
pta:⁊ his dicit gl.ꝙ in perſonali preiudicat ſcribẽti: ſed in
reali non preualet publico inſtrumẽto:per.l.ſcripturas.C.
qui po.in pig.ha. Ioã.an.remittit ad Spec.de proba.§.ſi.
ver.x. Examinãdo hic dicit in priuatis ſcripturis.dic ꝙ po
teſt eſſe multiplex:aut eſt apodiſſa:aut liber rationum: que
appellant̃ rationes:aut plura.de hac materia: per Bar.in
.l.ſcripturas:cũ auẽ.ſua.C.qui po.in pig.ha.de fide inſtru.
inter chartulas.li.x.C.de fide inſtrumẽ.auẽ:⁊ ſi contractus
⁊.ff.de donatio.l.iudare in.l.admonendi.ff.de iureiu.poſt
Nico.de mat.fecit magnã addi.in Spec.in ti.de inſtrumẽ.
edi.§.nunc dicendũ:ſup verſi.quid producens.poſt Nico.
de mata. ¶ Procedam per caſus:ne confundam intelle-
ctum in diuiſionibus: ⁊ ponam caſus: in quibus nihil pro-
bat. ¶ Secũdo caſus in quibus plene probat. ¶ Tertio
caſus in quibus ſemiplene:vel minus ſemiplene: dũmodo
aliquid probet appodiſſa. ¶ Quarto caſus de quibus eſt
opi.⁊ ſic caſus dubios.nihil autem probat ſcriptura quãdo
conficitur ad cõmodum ſcribentis:vt in iuribus alle.in gl.
Idem ſi contra ſcribentem:⁊ nõ eſt teſtibus ſubſcripta:vel
ſi eſt teſtibus ſubſcripta:aliter nõ approbatur: vt dicit Ni-
co.mat.⁊ Io.an.in pall̃.addit.In tertio caſu ad hoc tex.h
⁊ tunc nullius eſt momenti:ſed dic de hoc vt dicaz circa ca-
ſus vbi ſemiplene ꝓbat. ¶ Venio ad caſus in quibus ple
ne probat. Primus quando ſcribitur:⁊ agitur de preiudi
cio ſcribentis:⁊ hoc probat confeſſata per ſcribẽtem:abſq;
alio adminiculo.ff.de ꝓba.l.cuz indebito.§.fi.de fi.inſtru.
ſi cautio.⁊.l.ſi C.de fide inſtru. ¶ Scdõs caſus quando hz
ſubſcriptionem partium:⁊ teſtiũ:⁊ teſtes approbãt ſcriptu
ram:quia aſſerunt ſcriptam:⁊ ſubſcriptam:tantum ab illis:
qui ſcripti dicuntur:⁊ ſubſcripti:⁊ probat adhuc plene ad
preiudicium ſcribentis.C.qui poti.in pig.ha.l.ſcripturas:⁊

non requiritur alia comparatio. ¶ Tertius caſus quādo habet ſubſcriptionem partium ⁊ teſtium: ⁊ approbatur cōparatiōe legitima: ⁊ adhuc probat plene: vt. l. ſcripturas. C. qui. po. in pig. ha. quia ſubſcriptiones non poteſt creare de facili. ⁊ hoc dicit. Barto. in auē. ⁊ ſi contractus. ¶ Quartus caſus quando habet teſtes ſubſcriptos tantum: ⁊ approbatur per teſtes ſubſcriptos: vel alios non ſubſcriptos: ibi preſentes: qui viderunt ſcribere: ⁊ tunc facta ſecum comparatione plene probat: dic cum tot ibi ſint preſentes qui ſufficiant ad contractum C. de fide inſtru. auē. ⁊ ſi contractus: ⁊ quod ibi no. ¶ Quintus caſus quando habet teſtes ſubſcriptos ibi preſentes: ⁊ adhuc plene probat: contra ſcribentem: interueniente legitima comparatione: vt patet in dicta auē. ⁊ ſi contractus: ⁊ hoc dicit Bar. in. l. admonēdi. ff. de iureiur. ¶ Sextus caſus quando habet teſtes ſubſcriptos cōparatiōe: ⁊ probat plene: vt dicit Bar. in. l. nuda. Idem puto ſi nec teſtes nec ptes ſint ſubſcripti: ⁊ ſentit bar. in dicta auē. ⁊ ſi contractus: licet clare non loquat. ¶ Septimus caſus quando ſcriptura fit a priuato: ⁊ habet ſubſcriptionem cum ſigno ſolitis magiſtratus: cuius eſt officium in loco: vel curie: publicis ſigillatoribus: ſicut in curia pape: regum: vel principum. Et putat Nico. mat. hanc probare ſine ſubſcriptione teſtium: dūmodo de his que ſunt ſui officii ſigillantis: vel aduocantis C. de fide inſtru. l. in fraudem §. quotiens C. de quadri. preſcripti. l. fi. auē. vt omnes iuſti. col. iiij. ſm Ioan. an. in dicta addi. no. ſed de hoc dic: vt in. c. poſt ceſſionem. ¶ Octauus caſus quando ſcriptura priuata eſt coram iudice examinata: ⁊ publicata: quia probat: licet ſit priuata: ſic inſtrumentum contractus vel teſtamenti. C. de teſtamē. l. publicati. in auē. vt fratrum filii. §. illud: ⁊ de teſti. §. pe. ⁊ C. de teſti. auē. preterea: ⁊ ſic quidam intelligunt. l. ſcripturas. C. qui po. in pig. habe. ¶ Nonus caſus quādo ſcriptura repertur de priuata: ad locum publicum: vt in archiuo publico tanꝙ publica ff. de probatio. cenſus. de preſcrip. ad audientiam. ¶ Decimus caſus quando ſcriptura longo tempore eſt in publica obſeruata: vt in libro veteris teſtamenti: ⁊ noui. ff. de aqua plu. ar. l. i. §. fi. ⁊ l. ꝙ princi pis. Sed procedunt hi duo caſus: ſolum quo ad illos: inter quos ſunt ſeruate: ⁊ qui ſubſunt iuriſdictioni illorum: quo auctorante cuſtodiuntur. ¶ Undecimus caſus: quando hoc habet loci conſuetudo: vt priuata ſit publica: ⁊ illi vt publice fides adhibeatur: vt Uenetiis: quia ſtatur inſtrumētis ſacerdotum: nam ſtabitur conſuetudini illius loci: in inſtrumētis: in illo loco factis: etiam ſi alibi agatur: vt producatur. l. i. ⁊ I. c. cū dilectus. ¶ Uenio ad caſus in quibus ſemiplene probat: vel minus ꝙ ſemiplene. In his dat Nico. mata. talem doc. ⁊ Io. an. in dicta addi. nam dicit ꝙ quandoq; datur ſcriptura modicum defectum a probatiōe: vt quando eſt ſcripta a priuato bone opinionis: cū omnibus ſolemnitatibus requiſitis ad inſtrumenta. Quandoq; habet magnum defectum: vt quando ſcripta eſt ab eo: ꝓ quo facit. Eſt autem ſm qualitatem defectus. Quandoq; eſt ſemiplena: quandoq; minor. quandoq; nulla. C. de proba. inſtrumenta: ⁊ l. exēplo. ¶ Primus caſus ſic quādo eſt ſcripta: nec a teſtibus: nec a parte: vel a teſtibus tantū: vel a parte tantum: ⁊ approbata per comparationē: ⁊ facit ſemiplenam probationem: vt no gl. in. l. in bone fidei. C. de iureiu. ⁊ no. in. l. admonendi. §. c. ¶ Secūdus caſus quando non eſt ſubſcripta per teſtes nec per partes: vel per teſtes tantū: ⁊ approbata a teſtibus: quoniā preſentes fuerunt: ⁊ hec nō probat plene: ſed ſemiplene: vt no. Barto. in dicta auē. ⁊ ſi contractus: dicit tamen Bar. in. l. admonendi: ꝙ poſſet eē tanta fides teſtis: ⁊ tanta comparatio litterarum: ꝙ ei daretur plena fides. Per quod apparet ꝙ ſi operatio contradiceret teſtibus: iudex poſſet adhibere fidem: vel teſtibus: vel cōparationi litterarū: ſm ꝙ ſibi videtur: in auē. de fide inſtrumen. ⁊ cau. §. ſi non tale: licet de iure antiquo comparatio ſemper faceret plenam fidem: vt. l. comparationes. C. de fide inſtrumen. ¶ Tertius caſus quando ſcriptura nullo modo approbatur: nec comparatione litterarum: nec teſtium: ſit ſubſcripta: vel non per teſtes: ⁊ tunc Barto. dicit ꝙ facit preſumptionem aliquam: nec ſemiplenam probatiōem: ad hoc glo. in auē. de fide inſtrumen. §. ſi tamen quiſꝙ. nā de facili faceret quis talem appodiſſam: propter timorem magne pene. Item quia ſic de facili poſſe probari contrarium: per comparationem litterarum: adeo eo ꝙ ꝓducis ſcripturam: quam dicis factā manu mei debitoris: preſumptio eſt pro te: ſed littera facit hic contra. que dicit ꝙ mortuis teſtibus: non habet aliquod robur firmitatis. Sed ſubaudi quo ad plenam probationem. Nico. mata. ⁊ Ioan. and. in addi. predicta dicit: ꝙ ſi factum eſt antiquum: ⁊ ſcriptura eſt antiqua: facit preſumptiōem vel ſemiplenam probationem: vt. l. inſtrumenta: ⁊ l. exemplo. ⁊ l. rationes. C. de probatio. C. de rebus credi. l. iii. in glo. xiiij. q. ii. ſane quia licet priuata inſtrumenta non probant: tamen cum aliis adminiculis probent. vnde probat cum vno teſte: ⁊ probet cum iuramento: ſicut alias dicitur de vno teſte cum iuramento. C. de rebus credi. l. in bone fidei. ¶ Uenio ad caſus dubios. Primus quādo inſtitutio tertii eſt ſcriptura priuata facta. Nico. in dicta addi. dicit ſimpliciter: ꝙ ſi in priua ſint ſubſcripti tres teſtes: illa obtinet vim publici inſtrumenti: vt. l. ſcripturas: ⁊ auē. ibi poſita: dūmodo ibi aſſit locus: ⁊ dicit hoc habet conſuetudo loci. dicit tamē ꝙ ſi ſit ſcripta per priuatam: ⁊ ſigillata per magiſtratum: ex quo eſt extra ea que ſunt officii: ꝙ nihil probat: niſi aliud habeat ꝯſuetudo. Cy. dicit ꝙ nō probat: niſi iuuetur aliis adminiculis: vt. l. inſtrumenta. C. de probatio. ⁊ ibi illud tenet Cy. Barto. in. l. nuda ſentit ꝙ facit ſemiplenam probationem: ⁊ ſic intelligit glo. in dicta. l. bone fidei. Bar. in. l. ſcripturas tenet ꝙ priuata ſcriptura: trino teſte notata: in tertios facit fidem plenā: ſiue ſcripta ſit a notario: ſiue priuato: ſiue notario abſq; ſolēnitatibus publici inſtrumenti. puta ꝙ ſi tangitur preiudicium tertii in conſequentiam preiudicabit cum tertio teſte: facta comparatione: vel approbata a teſtibus ſubſcriptis: vel non: vt. l. ſcripturas: iuncta auctentica ſua. C. qui. po. in pig. ha. Si tangitur principaliter in preiudiciū tertii: tunc teneo opinionem Bar. vt ſemiplene probet. ¶ Uenio ad ſecundum principale quid de probatione per libros: que alias probatio rationum appellatur: ⁊ primo que ſolemnitates in libro exigantur. dicit Nico. ⁊ Ioā. and. in addi. predicta: ꝙ inquantum ſcriptura conficitur contra ſcribentem: non eſt querendum de ſolemnitate: ſ inquātum contra mandantem vel tertium: debet habere ſuas ſolemnitates: vt dicē vel conſulem: quia equiparaſ ſcripturis argentariorum ff. de eden. l. i. §. rationes. Item continere debet quicquid ad talem adminiſtrationem pertinet: de pertinentibus ad illum: cuius negocia geſſit: ⁊ ex quo eam recepit: ⁊ ex quo expendit: ⁊ quantum: ⁊ ſic apparere poterit de fide: ⁊ diligentia ſui actus ff. de tute. ⁊ ra. diſtra. l. i. §. officio. Solemnitates autem de teſtibus: ⁊ ſimilibus: non ſunt proponende: ꝙ hoc non fit iure communi: ⁊ ſufficit ꝙ habeat ſuas ſolemnitates: nam ⁊ ſtatur ſine his libro cēſuali: ⁊ extracto de archiuo publico: de probatio. cum cauſam. de preſcriptio. ad audientiam. ff. de probatio. l. celſus. C. de fide inſtrumen. ad hec ſi ne his ſolemnitatibus dici debet ꝙ non valebit. niſi ad preſumptionem qualem qualem ſm quantitatem ⁊ qualitatē cauſe. C. de dona. ante nup. auten. eodem curſu. C. de tranſactio. ſi ex falſis: vt quia dicit ſe expendiſſe in doctrina pupilli: qui proficit in edificio: quod refectum apparet: quia ſine ſumptu talia nō fiunt ſm Nico. ¶ Et circa iſta videamus caſus: in quibus nihil probat: caſus in qbus plene probat: ⁊ caſus in quibus aliquid probat: ſed non ad plenum: non ꝓbat quando liber conficitur: ⁊ ſcribitur ad commodum proprium: ab omnino priuato: etiam en poſſet facere qualem qualem preſumptionem ſecundum qualitatem ſcribentis: vt notat Hoſtienſis de probationibus cauſam: licet Bar

ſolus dicat in .l. nuda: quod non probat per .l. exempla ꝛ
.l. rationes: ꝛ hec vera: etiam ſi ſit confecta ex officio publi
co: vt dicit .Barto. ꝛ etiam Nyco. ma. fatetur quod ſi alijs
adminiculis iuuetur probabit pro ipſo: ad hoc quia .l. ratio
nes. dicit quod ſola non ſufficit: ꝛ .l. inſtrumēta. excipit vnū
caſum Barto. in .l. admonendi: vbi inducit pro ſcriben
te aliquam preſumptionem: ſi fuit ratio alicuius defuncti:
qui fuit bonus homo .l. qui cum maior. §. pen. de bo. lib. C.
de probatio. l. rationes. vbi dicit ꝙ ſole non ſufficiunt. hoc
tene. licet quidam teneant: vt recitat Joan. and. in addi. pre
dicta: ꝙ ſcripture mercatorū etiā pro ſe credatur ſemiple
ne: vt ſit locus delationis iuramenti: quod non placet mihi:
neqꝫ Cy. in dicta .l. inſtrumenta: niſi in caſu: de quo dicam .J.
vbi facit plenam probationē. Caſus in quibus ꝓbat ſunt
hi ſm Bar. ¶ Primus quādo cōſtat ꝙ liber eſt ſcriptus
manu eius: in quo ſcribitur aliquid per ſcribentē in depen
dentibus a declaratione voluntatis ſue. C. de nego. ge. l. ne
ſcientibus. cū ſeꝗn. ¶ Secūdus caſus in quo probat: eſt quā
do conſtat cōfeſſione: vel aliter ꝙ ſcriptura eſt de manu ſcri
bentis: ꝛ aliquid in libro ſcripſit contra ſe. ꝛ illi plena fides
adhibetur. C. de probatio. l. rationes in fi. ꝛ .l. quedā. §. nū
mularios. ff. de eden. C. arbit. tute. l. ſi. ꝛ dicit Bar. in dicta
.l. nuda: ꝙ probabunt librum de eius manu: per compara
tionem etiam ad finem plene probationis: ac ſi eſſet cōfeſſa
tum: per illum cuius manu eſt ſcriptum. C. de fide inſtru. l.
comparationes: quia illa .l. limitata eſt: ſolum in apertis: nō
in alijs ſcripturis: quia facilius poteſt quis ꝯtrafacere vnā
apocham: ꝙ vnum librum rationum. Item eſt imputandū
parti que facit fieri apocham: ſi non adhibet ſolennitates
quia ratio ceſſat in libro rationum: quē quis componit ad
ſui voluntatem. ¶ Tertius caſus quādo ꝓbat: eſt inter ter
tios: ſi conficitur ad preiudicium: ꝛ cōmodum tertie perſo
ne: ꝛ conficit ex officio publico: ꝛ neceſſitate officij publice
iniuncti: vt olim nūmularijs. C. de fide inſtru. l. illatē ꝛ dicta
.l. quedam. §. nūmularios: ꝛ .l. lucius. §. tutele. ff. de admi. tu
to. ſm Bart. idem tenet nihil dicit in addi. predicta. ꝛ di
cit ibidem ꝙ tales libros poſſunt ſcribere per ſe: vel opera
rios ſuos ipſius nomine ſcribentes: ꝛ ipſe ſubſcripſiſſe intel
ligatur. ff. de regu. iur. l. qui per alium. ff. de admi. tu. l. ita ta
men. §. geſſiſſe: de acqui. re. do. l. quicquid. §. i. ꝶ. in fi. idem in
tutoribus ꝛ curatoribus. ſꝫ Nyco. ¶ Quartus caſus quā
do liber rationum ſcribitur per tertium: de voluntate duo
rum: vt quia ego ꝛ tu depoſuimus penes campſorē: ꝛ de da
tis ꝛ acceptis inter nos volumus ꝙ ille ſcribat rōnes: tunc di
xit Nyco. ꝙ ſi conſtat confeſſione vel probatione partium
ei ſtabitur inter eos: ꝛ faciet plenā fidem: ſi per alterum ne
getur non ſtabitur quo ad plenā fidem: quia priuata eſt. C.
eo. inſtrumenta: cum alijs adminiculis prodeſſe poterit:
que eſſent maiora ꝛ minora ponderatis circunſtantijs per
ſonarum principalium: ꝛ ſcribentis: ꝛ quantitatis rei: nunc
quando ſcriptura facit ſemiplenā vel aliquā probationē.
¶ Quintus caſus quando ſcriptura eſt libri ratōis inter ce
teros: ꝛ liber non eſt confectus auctoritate publici officij:
nec de voluntate partium: tunc non facit plenam fidem: vt di
cto. §. nūmularios. ſm Bar. in .l. nuda. Sed quia hodie cam
ſores ꝛ mercatores: licet non habeant officium ex publi
co: tamen iurant in arte ſua: ꝛ ſuccedunt loco eorū: qui olim
eligebantur publicata auctoritate: putat Barto. eorum li
bris ſtandum: quo ad ſemiplenā probationē: ſi dicti merca
tores ſunt fidi ꝛ probati: vt dicto. §. nūmularios. no. ſic intel
ligit Barto. in glo. in .l. admonendi. ꝛ in .l. in bone fidei: ꝛ
approbat hec conſuetudo: cui multum eſt inherendum ſm
Jnno. hic. ¶ Ad tertiū genus: ſ. ad epiſtolas. dic ſi epiſto
la fit pro ſe: non creditur ſi contra ſe: ꝛ eſt confeſſata: ꝛ pro
bat. l. publici. ff. de poſi. ſi non eſt confeſſata ꝛ habeat ſigillū
autenticū illi credatur. l. ſi quis per calūniā: ꝛ ꝙ ibi no. C. de
epi. ꝛ cle. ſed de hoc dic vt de probatio. poſt ceſſionē: ꝛ no.
ff. de publica. l. ſi publicanus per Barto. Si non habet ſi
gillum autenticum: probatur: per comparationē: ſicut di
ctum eſt de libro rationū: quia non eſt quid imputetur par
ti. Sed ſi preſens preſenti dat litteras: vt fit quotidie: eſſet
idem quod in apocha: ſm Bar. in .l. nuda. de hoc per eum
in .l. lucius. ff. de fideiuſſo: inquantum dixi .ſ. ſcripturā nō
probare ad cōmodū proprium: cum valeat pactum vt ſtetur
eius ſcripture: videtur ꝙ non: quia pactum eſt indiſcretum:
vt no. de fide inſtrumen. cum. p. tabellio. glo. tetigit de teſti
bus. ſuis. docto. de foro compe. ſi diligenti: ꝛ glo. videtur te
nere ꝙ valeat pactum Cy. in .l. ſi quis in conſcribendo. de
episco. ꝛ cleri. tenet ꝙ pactum non valet: quia per hoc inui
tatur ad delinquendū .l. conuenire. ff. de geſt. dota. in Bar.
ꝛ Py. l. ſi. ff. de pacto. ſtip. ꝛ aliud tangit. ff. de dote ꝑlega. l.
theopompus: tenet ꝙ valet pactum: ſed poterit reuocari: ſi
eſt delatum iuramentum nunquā iuret: ſi tamen declaret an
teqꝫ reuocet: vel ſcribat: valet ſcriptura: ſed reducitur ad ar
bitrium boni viri. ff. de ope. liber. l. pe. ff. de arbitri. l. ſi pro ea
.C. de dotis promiſ. Non ob. ſi dicitur ꝙ per hoc inuitetur ad
delinquendum: quia a tali ſemper concluditur dolus .l. cre
ditor. §. lucius. ff. mandati. Non ob. etiam ſi iurauerit ſtare
dicto ſuo: vel ſcripture ſue: quia dolus excluditur: de quo in
ſpec. de probatio. §. videndum. verſic. quid ſi: ꝛ dicto. §. ſed
pone: an valeat pactum ꝙ non poſſit niſi per inſtrumentum
probari. ¶ Venio ad materiam ſigilli. circa quam. Pri
mo videndum quando ſigillum dicatur publicū: ꝛ hoc tan
git glo. Secundo videndum eſt de modo ꝛ forma ſigillan
di. Tertio quale debeat eſſe ſigillum. Quarto an alieno ſi
gillo quis poſſit ſigillare. Quinto quibus cauſis ꝛ pro qui
bus fiat actus ſigillandi. Sexto an ante ſcripturam ad pro
bationem eius quod poſtea ſcribitur poſſit vacue charte ſi
gillum apponi: an ad validationem effectus vel probatio
nis oporteat ſcripturam concurrere cū ſigillo: vel precede
re. de hac materia ſigilli vide in ſpec. de probatio. §. ſi. v̄ſi. x.
¶ Venio ad primum glo. ponit quattuor modos in qui
bus ſigillum dicitur publicum: que eſt clara: vide eam: ꝛ vi
de de hoc in ſpec. preallē. loco. ¶ Ad ſecundū de modo ꝛ
forma ſigillandi. videtur ꝙ ſit neceſſe ſigillantem dicere ſe
ſigillū appoſuiſſe. C. de teſta. ſi vnus. ꝛ .l. hac conſultiſſima
ꝛ .l. in teſtamentis ꝛ .l. iubemus. J. de re iudica. inter nos. §. i.
vbi de hoc. Alij dicunt ſufficere ſi in charta contrahentium
vel loquentium ſeu contentorum ſigilla apponantur ꝛ ſi nō
exprimant: ꝙ ipſi ſigilla ſua appoſuerunt .C. arbi. tu. l. ſi. J. e.
inter dilectos. ꝙ eſt verū ſi talia ſunt ſigilla: quibus creden
dum ſit: vt ſigilla epiſcoporum. xi. q. iii. cure: ꝛ aliorum infe
riorum prelatorum. xix. q. iii. ſtatuimus. xcvii. diſtinct. nobi
liſſimus. ¶ Ad tertiū dic ꝙ debet eſſe ſigillū habens cara
cteres vel nomen ſigillantis. J. eo. inter dilectos. Item debet
eſſe auctenticum quando ſigillum interponitur ad preſtan
dam auctoritatem ſcripture: ꝛ hoc quando preſtat auctori
tatem ſcripture principaliter: non ſcḋario. Si autem inter
ponitur non principaliter: ſed ſcḋario: ſufficit priuatum ſi
gillum: non tamen requiritur principaliter ad auctorandū:
ſed ſcḋario: vt eſt teſtis: nam non exigitur publicū: ſed ſuffi
cit priuatum dummodo caracteres habeat. ff. de teſti. ad te
ſtium. §. penul. Nec exigitur ꝙ ibi ſint littere dummodo ali
ter certum ſit. Si vero ibi ſint littere tantum: oportet ꝙ ibi
legi poſſint in totum: vel ſaltem in tanta parte: quod indubi
tate poſſit intelligi quid velit dicere. J. eo. inter dilectos.
Nunquid autem ea incongia vel alia que non ſit ſcripta: ꝛ
apta ad ſignandum ſigillari poſſit. dic quod no. ff. de teſta.
.l. ad teſtium. ff. de auro ꝛ argento. lega. l. argento. §. orna
menta. Item quando interponitur ſigillum ad ſe obligan
dum ſufficit priuatum ſigillum. ff. depoſiti. l. publia. Non
nocet tamen ei licet ſcripture apponatur. C. de re. eccle. non
alie. l. ii. Non eſt tamen vis anulo vel ſigillo ſigillet: nam
quod appellamus ſigillum: legiſte appellant anulum: ꝛ
ad hoc de procurato. petitio. nam antiqui non habebant
ſigilla: ſed anulos ſculptos: cum quibus ſignabant: ſicut

non requiritur alia comparatio. ¶ Tertius caſus quādo
habet ſubſcriptionem partium: ⁊ teſtium: ⁊ approbatur cō
paratiōe legitima: ⁊ adhuc probat plene: vt. l. ſcripturas. C.
qui. po. in pig. ha. quia ſubſcriptiones non poteſt creare de
facili. ⁊ hoc dicit. Barto. in auc. ⁊ ſi contractus. ¶ Quar-
tus caſus quando habet teſtes ſubſcriptos tantū: ⁊ appro
batur per teſtes ſubſcriptos: vel alios non ſubſcriptos: ibi
preſentes: qui viderunt ſcribere: ⁊ tunc facta ſecum compa
ratione plene probat: dic cum tot ibi ſint preſentes qui ſuffi
ciant ad contractum C. de fide inſtru. auc. ⁊ ſi contractus: ⁊
quod ibi no. ¶ Quintus caſus quando habet teſtes ſub
ſcriptos ibi preſentes: ⁊ adhuc plene probat: contra ſcri-
bentem: interueniente legitima comparatione: vt patet in di
cta auc. ⁊ ſi contractus: ⁊ hoc dicit Bar. in. l. admonēdi. ff.
de iureiur. ¶ Sextus caſus quando habet teſtes ſubſcri-
ptos comparatiōe: ⁊ probat plene: vt dicit Bar. in. l. nuda.
Idem puto ſi nec teſtes nec ptes ſint ſubſcripti: ⁊ ſentit bar.
in dicta auc. ⁊ ſi contractus: licet clare non loquaꝛ ¶ Septi
mus caſus quando ſcriptura fit a priuato: ⁊ habet ſubſcri-
ptionem cum ſignis ſolitis magiſtratus: cuius eſt officium
in loco: vel curia: publicis ſigillatoribus: ſicut in curia pape:
regum: vel principum. Et putat Nico. mat. hanc probare ſi
ne ſubſcriptione teſtium: dūmodo de his que ſunt ſui offi-
cii ſigillantis: vel aduocantis C. de fide inſtru. l. in fraudem
§. quotiens C. de quadri. preſcripti. l. fi. auc. vt omnes iudi.
col. iiii. ſm Joan. an. in dicta addi. no. ſed de hoc dic: vt in c.
poſt ceſſionem. ¶ Octauus caſus quando ſcriptura priua
ta eſt coram iudice examiata: ⁊ publicata: quia probat: licet
ſit priuata: ſic inſtrumentum contractus vel teſtamenti. C. de
teſtamē. l. publicati. in auc. vt fratrum filii. §. illud: ⁊ de teſti.
§. pe. ⁊ C. de teſti. auc. preterea: ⁊ ſic quidam intelligunt. l.
ſcripturas C. qui po. in pig. habe. ¶ Nonus caſus quādo
ſcriptura reperitur de priuata: ad locum publicum: vt in ar-
chiuo publico tanꝙ publica ff. de probatio. cenſus. de pre
ſcrip. ad audientiam. ¶ Decimus caſus quando ſcriptu
ra longo tempore eſt in publica obſeruata: vt in libro vete
ris teſtamenti: ⁊ noui ff. de aqua plu. ar. l. i. §. fi. ⁊ l. ꝙ princi
pis. Sed procedunt hi duo caſus: ſolum quo ad illos: inter
quos ſunt ſeruate: ⁊ qui ſubſunt iuriſdictioni illorum: quo
auctorante cuſtodiuntur. ¶ Undecimus caſus: quando
hoc habet loci conſuetudo: vt priuata ſit publica: ⁊ illi vt pu
blice fides adhibeatur: vt Uenetiis: quia ſtatur inſtrumē-
tis ſacerdotum: nam ſtabitur conſuetudini illius loci: in in-
ſtrumētis: in illo loco factis: etiam ſi alibi agatur: vt produ
catur. l. i. ⁊ ꝛc. cū dilectus. ¶ Uenio ad caſus in quibus ſe
miplene probat: vel minus ꝙ ſemiplene. In his dat Nico.
mata. talem doc. ⁊ Jo. an. in dicta addi. nam dicit ꝙ quan-
doqꝫ patitur ſcriptura modicum defectum a probatiōe: vt
quando eſt ſcripta a priuato bone opinionis: cū omnibus
ſolemnitatibus requiſitis ad inſtrumenta. Quandoqꝫ ha-
bet magnum defectum: vt quando ſcripta eſt ab eo: ꝓ quo
facit. Eſt autem ſm qualitatem defectus. Quandoqꝫ eſt ſe
miplena: quandoqꝫ minor. quandoqꝫ nulla. C. de proba. in
ſtrumenta: ⁊ l. exēplo. ¶ Primus caſus ſic quādo eſt ſcri
pta: nec a teſtibus: nec a parte: vel a teſtibus tantū: vel a par
te tantum: ⁊ approbata per comparationē: ⁊ facit ſemiple
nam probationem: vt no gl. in. l. in bonefidei. C. de iureiu.
⁊ no. in. l. admonendi. §. e. ¶ Secūdus caſus quando non
eſt ſubſcripta per teſtes nec per partes: vel per teſtes tantū:
⁊ approbata a teſtibus: quoniā preſentes fuerunt: ⁊ hec nō
probat plene: ſed ſemiplene: vt no. Barto. in dicta auc. ⁊ ſi
contractus: dicit tamen Bar. in. l. admonendi: ꝙ poſſet eē
tanta fides teſtiū: ⁊ tanta comparatio litterarum: ꝙ ei dare-
tur plena fides. Per quod apparet ꝙ ſi operatio contradi
ceret teſtibus: iudex poſſet adhibere fidem: vel teſtibus: vel
cōparationi litterarū: ſm ꝙ ſibi videtur: in auc. de fide in-
ſtrumen. ⁊ can. §. ſi non tale: licet de iure antiquo compara-
tio ſemper faceret plenam fidem: vt. l. comparationes. C. de
fide inſtrumen. ¶ Tertius caſus quando ſcriptura nullo
modo approbatur: nec comparatione litterarum: nec teſti-
um: ſit ſubſcripta: vel non per teſtes: ⁊ tunc Barto. dicit ꝙ
facit preſumptionem aliquam: nec ſemiplenam probatiōē:
ad hoc glo. in auc. de fide inſtrumen. §. ſi tamen quiſꝗ. nā
de facili faceret quis talem appodiſſam: propter timorem
magne pene. Item quia ſic de facili poſſe probari contrari-
um per comparationem litterarum: adeo eo ꝙ ꝓducis ſcri
pturam: quam dicis factā manu tui debitoris: preſumptio
eſt pro te: ſed littera facit hic contra. que dicit ꝙ mortuis te
ſtibus: non habet aliquod robur firmitatis. Sed ſubaudi
quo ad plenam probationem. Nico. mata. ⁊ Joan. and. in
addi. predicta dicit: ꝙ ſi factum eſt antiquum: ⁊ ſcriptura
eſt antiqua: facit preſumptiōem vel ſemiplenam probatio-
nem: vt. l. inſtrumenta: ⁊ l. exemplo. ⁊ l. rationes. C. de pro
batio. C. de rebus credi. l. iii. in glo. ꝛiii. q. ii. ſane quia licet
priuata inſtrumenta non probant: tamen cum aliis admini
culis probent. vnde probat cum vno teſte: ⁊ probat cum iu
ramento: ſicut alias dicitur de vno teſte cum iuramento. C.
de rebus credi. l. in bone fidei. ¶ Uenio ad caſus dubios
Primus quādo inſtituto tertii eſt ſcriptura priuata facta
Nico. in dicta addi. dicit ſimpliciter: ꝙ ſi in prima ſint ſub-
ſcripti tres teſtes: illa obtinet vim publici inſtrumenti: vt. l.
ſcripturas: ⁊ auc. ibi poſita: dūmodo ibi aſſit locus: ⁊ dies: ſi
hoc habet conſuetudo loci. dicit tamē ꝙ ſi ſit ſcripta per pri
uatam: ⁊ ſigillata per magiſtratum: ex quo eſt extra ea que
ſunt officii: ꝙ nihil probat: niſi aliud habeat ꝯſuetudo. Cy.
dicit ꝙ nō probat: niſi iuuetur aliis adminiculis: vt. l. inſtru
menta. C. de probatio. ⁊ ibi illud tenet Cy. Barto. in. l. nu
da ſentit ꝙ facit ſemiplenam probationem: ⁊ ſic intelligit
glo. in dicta. l. bonefidei. Bar. in. l. ſcripturas tenet ꝙ priua
ta ſcriptura: trino teſte notata: in tertios facit fidem plenā:
ſiue ſcripta ſit a notario: ſiue priuato: ſiue notario abſqꝫ ſolē
nitatibus publici inſtrumenti. puta ꝙ ſi tangitur preiudici-
um tertii in conſequentiam preiudicabit cum tertio teſte: ſe
cta comparatione: vel approbata a teſtibus ſubſcriptis: vel
non: vt. l. ſcripturas: iuncta auctentica ſua. C. qui. po. in pig.
ha. Si tangitur principaliter in preiudiciū tertii: tunc teneo
opinionem Bar. vt ſemiplene probet. ¶ Uenio ad ſecun
dum principale quid de probatione per libros: que alias ꝓ
batio rationum appellatur: ⁊ primo que ſolemnitates in li
bro exigantur. dicit Nico. ⁊ Joā. and. in addi. predicto: ꝙ
inquantum ſcriptura conficitur contra ſcribentem: non eſt
querendum de ſolemnitate: inquātum contra mandantem
vel tertium: debet habere ſuas ſolemnitates: vt dici vel con-
ſulem: quia equiparaꝛ ſcripturis argentariorum ff. de eden.
l. i. §. rationes. Item continere debet quicquid ad talem
adminiſtrationem peruenit de pertinentibus ad illum: cu-
ius negocia geſſit: ⁊ ex quo eam recepit: ⁊ ex quo expendit:
⁊ quantum: ⁊ ſic apparere poterit de fide: ⁊ diligentia ſui
actus ff. de tute. ⁊ ra. diſtra. l. i. §. officio. Solemnitates au
tem de teſtibus: ⁊ ſimilibus: non ſunt proponende: ꝙ hoc
non ſit iure cautum: ⁊ ſufficit ꝙ habeat ſuas ſolemnitates:
nam ⁊ ſtatur ſine his libro cēſuali: ⁊ extracto de archiuo pu
blico: de probatio. cum cauſam. de preſcriptio. ad audien
tiam. ff. de probatio. l. celſus. C. de fide inſtrumen. ad hec: ſi
ne his ſolemnitatibus dici debet ꝙ non valebit. niſi ad pre
ſumptionem qualem qualem ſm quantitatem ⁊ qualitatē
cauſe. C. de dona. ante nup. aucten. eodem curſu. C. de trāſa
ctio. ſi ex falſis: vt quis dicit ſe expendiſſe in doctrina pupil
li: qui proficit in edificio: quod refectum apparet: quia ſine
ſumptu talia nō fiunt ſm Nico. ¶ Et circa iſta videamus
caſus: in quibus nihil probat: caſus in qbus plene probat:
⁊ caſus in quibus aliquid probat: ſed non ad plenum: non
ꝓbat quando liber conficitur: ⁊ ſcribitur ad commodum
proprium: ab omnino priuato: tamen poſſet facere qualem
qualem preſumptionem ſecundum qualitatem ſcribentis:
vt notat Hoſtienſis de probationibus cauſam: licet Bar

tolus dicat in .l. nuda : quod non probat per .l. exempla et .l. rationes : et hec vera : etiam ſi ſit confecta ex officio publico : ut dicit Barto. et etiam Nyco. ma. fatetur quod ſi alijs adminiculis iuvetur probabit pro ipſo : ad hoc quia .l. rationes. dicit quod ſola non ſufficit : et .l. inſtrumēta. excipit unum caſum Barto. in .l. admonendi : ubi inducit pro ſcribente aliquam preſumptionem : ſi fuit ratio alicuius defuncti qui fuit bonus homo .l. qui cum maior. §. pen. de bo. lib. C. de probatio. l. rationes. ubi dicit ꝙ ſole non ſufficiunt. hoc tene. licet quidam teneant ut recitat Joan. and. in addi. predicta : ꝙ ſcripture mercatorū etiam pro ſe credatur ſemiplene : ut ſit locus delationis iuramenti : quod non placet mihi : neq; Cy. in dicta .l. inſtrumenta : niſi in caſu : de quo dicam .J. ubi facit plenam probationē. Caſus in quibus ꝓbat ſunt hi ſm Bar. ¶ Primus quādo cōſtat ꝙ liber eſt ſcriptus manu eius : in quo ſcribitur aliquid per ſcribentem in dependentibus a declaratione voluntatis ſue. C. de nego. ge. l. ne. ſ… cū ſi… ¶ Secūdus caſus in quo probat : eſt quādo conſtat cōfeſſione : vel aliter ꝙ ſcriptura eſt de manu ſcribentis : et aliquid in libro ſcripſit contra ſe. et illi plena fides adhibetur. C. de probatio. l. rationes in fi. et .l. quedam. §. nūmularios. ff. de eden. C. arbit. tute. l. fi. et dicit Bar. in dicta .l. nuda : ꝙ probabant librum de eius manu : per comparationem etiam ad finem plene probationis : ac ſi eſſet cōfeſſatum : per illum cuius manu eſt ſcriptum. C. de fide inſtru. l. comparationes : quia illa .l. limitata eſt : ſolum in apertis : nō in alijs ſcripturis : quia facilius poteſt quis ꝯtrafacere unam apocham : ꝙ unum librum rationum. Item eſt imputandū parti : que facit fieri apocham : ſi non adhibet ſolennitates : que ratio ceſſat in libro rationum : quem quis componit ad ſui voluntatem. ¶ Tertius caſus quādo ꝓbat : eſt inter tertios : ſi conficitur ad preiudicium : et cōmodum tertie perſone : et conficitur ex officio publico : et neceſſitate officij publice iniuncti : ut olim in nūmulario. C. de fide inſtru. l. ſi late : et dicta .l. quedam. §. nūmularios : et .l. lucius. §. tutele. ff. de admi. tu. ſm Bart. idem tenet nihil dicit in addit. predicta. et dicit ibidem ꝙ tales libros poſſunt ſcribere per ſe : vel operarios ſuos : ipſius nomine ſcribentes : et ipſe ſubſcripſiſſe intelligatur. ff. de regu. iur. l. qui per alium. ff. de admi. tu. l. ita autem. §. geſſiſſe : de acqui. re. do. l. quicq;. i. R. in fi. idem in tutoribus et curatoribus. ſz Nyco. ¶ Quartus caſus quādo liber rationum ſcribitur per tertium : de voluntate duorum : ut quia ego et tu depoſuimus penes campſores : et de datis et acceptis inter nos volumus ꝙ ille ſcribat rōnes : tunc dixit Nyco. ꝙ ſi conſtat confeſſione vel probatione partium ei ſtabitur inter eos : et faciet plenam fidem : ſi per alterum negetur non ſtabitur quo ad plenā fidem : quia priuata eſt. C. eo. inſtrumenta : cum alijs adminiculis prodeſſe poterit : que eſſent maiora et minora ponderatis circunſtantijs perſonarum principalium : et ſcribentis : et quantitatis rei : nunc quando ſcriptura facit ſemiplenam vel aliquam probationē. ¶ Quintus caſus quando ſcriptura eſt liber ratōis inter certos : et liber non eſt confectus auctoritate publici officij : nec de voluntate partium : tunc non facit plenam fidem : ut dicto. §. nūmularios. ſm Bar. in .l. nuda. Sed quia hodie campſores et mercatores : licet non habeant officium ex publico : tamen iurant in arte ſua : et ſuccedunt loco eorum : qui olim ingebantur publica auctoritate : putat Barto. eorum libris ſtandum : quo ad ſemiplenā probationem : ſi dicti mercatores ſunt fidi et probati : ut dicto. §. nūmularios. no. ſic medi… git Barto. in glo. in .l. admonendi. et in .l. in bone fidei : et approbat hec conſuetudo : cui multum eſt inherendum ſm Jnno. hic. ¶ Ad tertiū generaliter ad epiſtolas. dic ſi epiſtola ſit pro ſe : non creditur ſi contra ſe : et eſt confeſſata : et probat. l. publici. ff. de poſi. ſi non eſt confeſſata et habeat ſigillū autenticū illi credatur. l. ſi quis per calūniam : et ꝙ ibi no. C. de epi. et cle. ſed de hoc dic ut de probatio. poſt ceſſionem : et no. C. de publica. l. ſi publicanus per Barto. Si non habet ſigillum autenticum : probatur : per comparationem : ſicut dictum eſt de libro rationum : quia non eſt quid imputetur parti. Sed ſi preſens preſenti dat litteras : ut fit quottidie : eſſet idem quod in apocha : ſm Bar. in .l. nuda. de hoc per eum in .l. lucius. ff. de fideiuſſo : inquantum dixi .ſ. ſcripturam nō probare ad cōmodum proprium : cum valeat pactum ut ſtetur eius ſcripture : videtur ꝙ non : quia pactum eſt indiſcretum : ut no. de fide inſtrumen. cum. p. tabellio. glo. tetigit de teſtibus. tum. docto. de foro compe. ſi diligenti : et glo. videtur tenere ꝙ valeat pactum Cy. in .l. ſi quis in conſcribendo. de epiſco. et cleri. tenet ꝙ pactum non valet : quia per hoc inuitatur ad delinquendū. l. conuenire. ff. de geſt. dota. in Bar. et Py. l. fi. ff. de pacto. ſtip. et aliud tangit. ff. de dote ꝑlega. l. theopompus : tenet ꝙ valet pactum : ſed poterit revocari : ſi eſt delatum iuramentum nunquā iuret : ſi tamen declaret antequam revocet : vel ſcribat : valet ſcriptura : ſed reducitur ad arbitrium boni viri. ff. de ope. liber. l. pe. ff. de arbitri. l. ſi pro ea. C. de dotis promiſ. Non ob. ſi dicis ꝙ per hoc inuitetur ad delinquendum : quia a tali ſemper concluditur dolus. l. creditor. §. lucius. ff. mandati. Non ob. etiam ſi iurauerit ſtare dicto ſuo : vel ſcripture ſue : quia dolus excluditur : de quo in ſpec. de probatio. §. videndum. verſic. quid ſi : et dicto. §. ſed pone : as valeat pactum ꝙ non poſſit niſi per inſtrumentum probari. ¶ Venio ad materiam ſigilli. circa quam. Primo videndum quando ſigillum dicatur publicū : et hoc tangit glo. Secundo videndum eſt de modo et forma ſigillandi. Tertio quale debeat eſſe ſigillum. Quarto an alieno ſigillo quis poſſit ſigillare. Quinto quibus cauſis et pro quibus fiat actus ſigillandi. Sexto an ante ſcripturam ad probationem eius quod poſtea ſcribitur poſſit vacue charte ſigillum apponi : an ad validationem effectus vel probationis oporteat ſcripturam concurrere cum ſigillo : vel precedere. de hac materia ſigilli vide in ſpec. de probatio. §. fi. verſi. x. ¶ Venio ad primum glo. ponit quattuor modos in quibus ſigillum dicitur publicum : que eſt clara : vide eam et vide de hoc in ſpec. preallega. loco. ¶ Ad ſecundū de modo et forma ſigillandi. videtur ꝙ ſit neceſſe ſigillantem dicere ſe ſigillum appoſuiſſe. C. de teſta. ſi unus. et .l. hac conſultiſſima et .l. in teſtamentis et .l. iubemus. J. de re iudica. inter nos. §. i. ubi de hoc. Alij dicunt ſufficere ſi in charta contrahentium vel loquentium ſeu contentorum ſigilla apponantur et ſi nō exprimant : ꝙ ipſi ſigilla ſua appoſuerunt. C. arbi. tu. l. fi. Ꝗ. e. inter dilectos. ꝙ eſt verum ſi talia ſunt ſigilla : quibus credendum ſit : ut ſigilla epiſcoporum. xi. q. iii. cure : et aliorum inſeriorum prelatorum. xix. q. iii. ſtatuimus. xcvii. diſtinct. nobiliſſimus. ¶ Ad tertiū dic ꝙ debet eſſe ſigillū habens caracteres vel nomen ſigillantis. J. eo. inter dilectos. Item debet eſſe auctenticum quando ſigillum interponitur ad preſtandam auctoritatem ſcripture : et hoc quando preſtat auctoritatem ſcripture principaliter : non ſcd'ario. Si autem interponitur non principaliter : ſed ſcd'ario : ſufficit priuatum ſigillum : non tamen requiritur principaliter ad auctorandum : ſed ſcd'ario : ut eſt teſtium : nam non exigitur publicum : ſed ſufficit priuatum dummodo caracteres habeat. ff. de teſti. ad teſtium. §. penul. Nec exigitur ꝙ ibi ſint littere dummodo aliter certum ſit. Si vero ibi ſint littere tantum : oportet ꝙ ibi legi poſſint in totum : vel ſaltem in tanta parte : quod indubitate poſſit intelligi quid velit dicere J. eo. inter dilectos. Nunquid autem ea incongia vel alia que non ſit ſcripta : et apta ad ſignandum ſigillari poſſit. dic quod no. ff. de teſta. l. ad teſtium. ff. de auro et argento. lega. l. argento. §. ornamenta. Item quando interponitur ſigillum ad ſe obligandum ſufficit priuatum ſigillum. ff. depoſiti. l. publia. Non nocet tamen et licet ſcripture apponatur. C. de re. eccle. non alie. l. ii. Non eſt tamen vis anulo vel ſigillo ſigillet : nam quod appellamus ſigillum : legiſte appellant anulum : et ad hoc de procurato. petitio. nam antiqui non habebant ſigilla : ſed anulos ſculptos : cum quibus ſignabant : ſicut

reperiantur in modernis temporibus multi tales. Nec eſt vis eſt ſi loquaf qui in ſcriptura ſe obligat: vel quicquid aliud facit: an loquatur is qui ſigillat. ſm Innocen. ſicut non eſt vis an loquatur in prima perſona: vel ſecunda: tabellio qui conficit inſtrumentum: vt no. de conuerſa. coniuga. dudum §. pe. ſm Ho. ¶ Venio ad quartū: an quis alieno ſigillo poſſit ſigillare. Inno. dicit q̄ ſi quis h3 ſigillu3 propriū: illo proprio debet ſigillare: alias non prodeſt: nec verum: q̄ nec ſigillum propriu3 ſufficit ad vſum deputatu3. de appella. ſignificauit. Si vero ſigillum propriu3 non habet: vel habet: ſed non pre manibus: nec pōt haberi de facili: tunc pōt vti alieno ſigillo: debet tamen exprimere cuius ſigillo ſigillat: et quare alieno: ſic intellige concor. ſignatas in glo. alias turbatum eſt ſigillum. ff. de teſta. l. ad teſtium. §. ſigna. Ite3 eſt alia rō vt diſcuti poſſit quo: et a quo: et ex qua cauſa: ſignatum ſit in inſtrumentū. na3 ex pluribus et diuerſis cauſis apponitur litteris ſubſcriptio et ſigillu3. Sufficit tamen q̄ aliter conſtare poſſit a quo; et ex quibus cauſis ſit ſigillū appoſitum: vt ſi ſcriptura autentici et alterius continetur ad qd et ſufficit: vt. J. de confir. vti. vel inutili. cum dilecta: et no. de fideiuſ. peruenit. i. epiſcopus tamen ſi ſigillat ſigillo eccleſie: non intelligitur alieno ſigillo ſigillare. lxi. di. in nomine domini. xx. vi. q. i. ſcire. ¶ Venio ad quintū de quibus cauſis fiat ſigillatio. dic q̄ quandoq3 apponitur in ſignum conſenſus. xii. q. ii. ſine exceptione: de procu. c. i. ff. de pigno. l. ſi fideiuſſor. §. ſi. et ſe. Quandoq3 in ſignu3 teſtimonij. ff. de pigno. act. l. gayus. Quandoq3 in ſignū auctoritatis preſtite. xii. q. ii. ſacrorum: et c. cum redemptor. Quandoq3 in ſignu3 confirmationis. J. c. inter dilectos. §. i. et ex alijs multis cauſis. ¶ Venio ad ſextu3 an ſigillu3 ad confirmationem eius q̄ poſtea ſcribitur apponi poſſit vacue charte: an oportet q̄ ſit contemporaneu3 cum ſcriptura: ſicut procuratores cedulas vacuas recipiunt a domino vt ſcribant quicqd placet: et ſigillent. dic ſi eis traditur ſigillum cum poteſtate ſcribendi et ſigillandi: reſpectu certi articuli: et ſcribant alium: poſſunt peruenire tanq̄ falſarij. Si datur ſibi facultas ſcribēdi quicquid placet generaliter et indiſtincte. Quādoq3 dicunt q̄ valebit q̄ ſcribitur etiam obligando quia totum videtur ſue fideicōmiſiſſe. ff. cōmoda. l. iij. §. ſi. et l. ſeq. et l. ſi vt certo. §. ſi interdu3: et §. plane: et §. quinimo: et §. deniq3. ff. manda. ſi quis negocia. ff. de falſis. l. i. §. in rationibus. et §. ſe. §. ſed interdum. §. plane. §. quinimo. §. deniq3. et §. idē princeps. et l. ſi quis legatum. et l. impuberem. §. qui codicillos dum tamen tale ſit q̄ ibi ſcribitur: q̄ conſtitui poteſt procuratori. Alij dicunt q̄ in illis codicillis nihil poteſt ponere q̄ alium obliget niſi illum cuius eſt ſigillu3. Alij dicunt q̄ nec illum obligare poteſt: nec aliquē. et q̄ non valet quod in talibus cedulis ſcribitur: quia ſigillo dat auctoritate3 ſcripture. ſcriptura contractui: auctoritate3 autem non poteſt dare ſigillo: nec ſigillu3 ſcripture nec contractui que nondū ſunt: vel non fuerūt: ante appoſitu3 ſigillu3: ſed poſtea: etenim q̄ non eſt. fides dari non poteſt. de conſti. cum acceſſiſſent. de contrahen. emp. l. fundi. et l. rutilia polla. Scdo quia nō poteſt nec ei quod ignorat: quia non poteſt auctoritas interponi ſine cauſe cognitione. ff. de off. pro conſul. l. nec quicq̄. v. vbi decretum. iij. q. iij. §. ſpatium. hec confirmat tex. in auct. de tabel. §. nos autē. vbi dicitur q̄ tabellio qui dat auctoritatem debet intereſſe actui: et debet audire totum negociū: vt inde ſciat reſpondere ſi interrogetur. Sic et in ſignante eſt hec duo equiparentur. Ite3 quia poſſent ſequi multe abſurditates: poſſet etiam tale ſigillum dari: vt apponi ignorante eo cuius eſt. Item poſſibile eſt cum mortuu3 anteq̄ ſigillū charte ponatur: et mandatum morte extinguitur. inſti. mandati. §. certum. Item poſſet ſpoliari vel mori procuratore cedula et ſigillu3 prouenire ad aliquem: vel ſpiritum habentem: poterit ſcribi in ea quicqd placet: in preiudiciu3 cedule graniſſimum detrimentū: de quo nec actu3 nec vnq̄ cogitatum fuit: quod eſt iniquū. ff. de pactis. tres fratres. ff. de tranſac. l. qui cum tutoribus. C. de donati. l. nec ignorans. Item poſſent ante ſcripturas oriri inimicicie: inter procuratore3: et dominu3: et hoc maxime quādo ignorauit quid ibi deberet ſcribi. ſecus forte ſi ſciret: quia mādatu3 fuiſſet de certo ſcribendo. Non ob. ſi dicatur q̄ non contractui ſed mandato p̄ſenti. Scdo procuratori ſigillu3 videatur appoſitu3: quia ſigillu3 non probat auctoritate3 mandato: ſed ſcripture. vnde ſi cenſeatur āucto. ſcripture: non tamen de cōtractu: q̄ ne3 continet fide3 facit: et cum procurator poſſit ſcribere quādo vult: hec cedula: non ſigillu3 probet ei auctoritate3: ſed ipſe ſcribens. Nec ob. ſi dicitur dominus ex quo dedit cedulam vacua3. videtur dediſſe ei poteſtate3 vt ſcribat quicqd vult. ff. de pac. l. ij. de contrahen. emp. l. ciuibus. de conſue. c. ij. cum multis concor. quia in illis iuribus: q̄ datum intelligitur venit vt p̄piquū dationi ad dationē inquādū ꝯtinēt: vt ſi dedi claues horrei iuxta horreū videor dediſſe horreū: et ſi dei inſtrū ꝯtēta i eis videor dediſſe. C. que res pignori obli. poſ. l. i. et ſi reddo debitori inſtrm videor remiſiſſe debitu3 ꝯtētū3 in inſtrumento: vt dicta. l. ii. Secus ſi redda3 pignus vt dicta. l. iij. hic aute3 non eſt aliquid propinquius: per quod videat magis mandaſſe de vno q̄ de reliquo: maxime cum ex multis et diuerſis cauſis inſtrumentū ſigillari poſſit: vt. ſ. dixi. vnde hoc inſtrumentū aliqua preſumptione certa iuuari non poteſt. Quādoq3 epiſcopus ſigillu3 cōmittit alicui perſone: vt nomine ſuo ſigillet contractus: et alia inter cōtrahentes nomine ſuo: et tunc ſcdm poteſtatē ſibi data3 poterat is: cui eſt cōmiſſu3 illa3 ſcripturā ſigillo ſigillari: de his que pertinent ad epiſcopu3: puta cauſas cōmittere: citare confirmare: et generaliter omnia: que ſibi cōmiſſa ſunt poterit expedire: et litteras etiam ſi prelatus cuius eſt ſigillū non viderit: ſic videmus facere papam: et multos alios prelatos: de cri. fal. dura. In contractu3 aute3 aliaru3 perſonaru3 non debet ſigillum nomine epiſcopi apponere teſtimoniale: niſi et ipſe epiſcopus interfuerit contractui: cū teſtimoniu3 ſit tantu3 de viſu et auditu: et de his que habentur. iij. q. viij. teſtes: et ſic loquuntur teſtes: que habenf in auct. de tabellio. §. nos aute3. Poſſet tamen dici q̄ teſtimoniale ſigillu3 poſſet apponere is cui cōmiſſu3 i vbi de conſuetudine hic habetur ſicut eſt in quibuſda3 locis: que hic enumerat Innocē. in quibus prelati habent dominiu3 temporale: non q̄ contractus intelligant habere teſtimoniu3 ab epiſcopo: ſed ab eo i cui eſt cōmiſſu3 ſcilicet cancellario: vel alio: qui ſigillu3 apponit: fingitur eni3 eius ſigillu3: ſicut et ſigillu3 eccleſie fingitur eſſe epiſcopi. lxxiij. diſt. inc. in nomine patris: tamen debet exprimi in littera cuius nomine apponitur: an epiſcopi: vel familiaris ſm Innocen. Hoſti. dicit q̄ in aliquibus ciuitatibus eſt de conſuetudine q̄ nomine prelatoru3 ſcribuntur littere de contractibus: et alijs: que ipſi prelati nunq̄ viderunt: et ſigillarūt ſigillo vel bulla. ad hoc ſpecialiter deputatis: nec fingitur ſigillantis: ſed prelatis: cuius nomine ſcribūtur: q̄ vis abſentis: ac ſi eſſet preſens: q̄ in alio caſu vix fieri poſſet abſq3 pena falſi: vt patet ex no. de his que fi. a prela. quoniam. Unde dicit q̄ talis conſuetudo: que vim dat priuatis ſcripturum. J. e. cum dilectus: et prelatum ſcribentes et ſigillantē excuſat a pena falſi: quia hic nihil fit cum dolo: ſine quo non cōmittitur pena falſi. ff. de fal. l. i. et. ij. cum ſimili. ſed neceſſitati contrahentium ſubuenit: vt ad hoc inſtrumenta ſint maioris auctoritatis: et expediri poſſint: abſq3 prelatorum preſentia: quia nec poſſibile eſſet q̄ omnibus principaliter intereſſet: ac ſi p̄ſentes fuiſſent: ſed nec debent dici omnino abſentes: qui ex auctoritate et mandato preſentes ſunt ſpiritu. iij. q. i. de manifeſta. de dolo et contumacia. veritatis: et quia preſens fingitur qui per alium fuit. ff. de admini. tuto. l. ita autem. §. geſſiſſe. de offi. dele. paſtoralis. §. preterea: et adde quod no. de his cedulis. de ſolutio. c. ij. ſm Hoſtiē. et quod no. in. c. inter dilectos. in verbo facilius: et hec ſufficiant de hac materie in cle. ſtatutum. de electio. in clemē. per Guil. de mon. laud. Anto. de butr.

Ex litteris. Reſcriptum apoſtoli-
cum propter raſuram in
loco non ſuſpecto non cenſetur vicioſum. Cōmu
nis diuiſio. ij. ibi. dicamus. ¶ No. ꝙ raſura cir
ca narrationē facti non cenſetur in loco ſuſpecto ad redden
dum reſcriptum vitioſum: ſimiliter nec priuilegium: ſi raſu
ra eſt in poſitionibus. ¶ No. ꝙ reſcriptum ⁊ copia reſcri-
pti parti eſt edenda: ⁊ in originali tanquā rei. ¶ Quero a
quo poſſit abradi: dic ꝙ a conceſſore vel vicecācellario vn
de ſi probari poſſet ꝙ abraſio facta fuiſſet ab impetrante:
non haberet cōmodū reſcripti: in dubio preſumitur ꝙ abra
ſio fuerit per officialem ſm̄ Uincen. dicit Innocē. ꝙ abra-
ſio eſt facienda per cancellarium: vel alios officiales curie:
inquantum cuiuſqꝫ eſt ratione officij cōmiſſum: ſi per alios
fieret eſſent falſarii. vnde dicit Hoſtiē. ꝙ in curia eſt canon
late ſententie: in quēcūqꝫ aliū: a predictis officialibus: qui
in reſcripto bullata: vel in nota formata: ⁊ ſignata aliquid
ſaltem vnam litteram: vel figuram: vel etiam dimidiam abraſit:
deleuerit: compleuerit: vel mutauerit: niſi illius ad quem ſpe
ctat data licentia: ⁊ dicit ꝙ ſepe publicatur in curia: ⁊ ſic non
excuſat ignorantia. de poſtul. prela. c. i. de iudeis: ita quorū
dam. ff. de inſtito. l. ſed ⁊ ſi. §. de quo palā. Caueant ergo ab
irregularitate: ⁊ dicit ꝙ tam arcte curia ſeruat hanc penam:
ꝙ de facili non diſpenſat: nec abſoluit preſentem: niſi prius p
ficeretur per religionē approbatā: abſoluit tātū omni dura
penitentia: ⁊ dicit ꝙ idē ſeruatur de litteris penitentiarii do
mini pape. ⁊ fortius hoc in falſariis bulle: vel ſigillorum pnia
riorum: ⁊ litterarum ipſorum: ⁊ quod dictum eſt de notis: for-
tius intelligendū eſt de littera iam groſſata: quo ad modos
.§. ſpecificatos. h. d. quia ſi in totū notam groſſatam: vel etiam
bullatam dilaniauerit: non eſſet locus illi pene. ¶ Quero an
notarius aliqua cauſa poſſit corrigere errorē ſui inſtrumen
ti de hoc per archid. xxxv. q. ix. §. i. in ſpec. de inſtru. editi. §.
inſtrumentū. vſi. nunꝗ̄ confecto: ⁊ ibi Joan. an. in addi. cō-
cludit ſpe. ꝙ ſi errauit in ponendo diem ⁊ locū in inſtrumen
to: ⁊ habebat in protbocollo: ⁊ recordatur de die: facit regu
lam ꝙ ſi vult addere diem ⁊ locum non aliter probando: ſed
atteſtando ſic fuiſſe: quia nō ſtatur dicto notarii de his: que
coram eo acta ſunt: niſi reduxerit ad ſcripturam: ſicut nec ſoli
arbitro. ff. de arb. l. ne in arbitris: ⁊ fungatur duplici officio
in auct. ō heredi. ⁊ fal. §. ſicut vero. Si tabellio aliter poteſt
oſtendere ſe per errorem: vel ex certa ſcientia non obmiſiſſe:
poterit illud addere. Sed conſulit ſpecu. ꝙ hoc faciat iudi
cis auctoritate: ⁊ putat Nyco. mat. licentiam neceſſariā quā
do de die foret queſtio inter partes: iam hoc conſilium cō-
mendat Joan. an. maxime propter illud quod dixit. l. eos
ff. de fal. Si dicat non neceſſariā: quando dico in publico:
vel locus eſt obmiſſus: quia de neceſſitate in aliqua die vel
loco fuit: ⁊ hec neceſſaria ſunt ad inſtrumētū. nec ob. in auc.
de heredi. ⁊ fal. §. ſi vero abſunt: quia ibi teſtiū preſentia vel
nuncius non eſt neceſſario de cōicantibus inſtrumentum:
vel contractum: ſed de validantibus. Idem dicit conſiliū ne-
ceſſarium quando in die eſſet erratum: vel quia aliā pro alia
die appoſuit: quia ibi eſſet contrarietas: quo caſu eſſet neceſſa
ria auctoritas iudicis: ⁊ tunc attenderetur in ea conceden-
da: ⁊ ad mittenda correctione: qualitas notarij: ⁊ an altera-
tio diei preiudicium afferat aduerſario: vel non: ⁊ hec mo-
uerent iudicem ad facilius vel difficilius concedendum. di
cit tamen Guil. ꝙ cautius eſt notario facere nouum protbo
collum vel inſtrumentum ꝙ̄ illi addere: ex quo poſſet aliquā
haberi ſuſpitio: vt no. C. de teſta. l. ſi. Joan. an. in data. vj. di-
cit ꝙ de facto ſeruatur ꝙ poſt correctionem inſtrumenti: no
tarius non poteſt corrigere errorem: abſqꝫ auctoritate iudi
cis ſui: vel officialis. ad hoc conſti. abſqꝫ pena falſi. Ante an
tem dicit ſeruari: ꝙ ſi dedit copiam parti adhuc nō corrigit:
ſi non dedit copiam parti: ⁊ extat notarius: qui confecit pōt
corrigere errorem: alias non pōt corrigere errorem in ſpec. lo
co preallē. Si non extat notarius: qui confecit: ⁊ pōt videri
eius protbocollum: per quod apparet error: corrigere pote
rit alius de iudicis auctoritate: vel ſtabitur protbocollo: in
auct. de tabelli. §. illud: ⁊ no. in ſpec. de inſtru. editi. §. inſtru-
mentum. verſi. quid ergo ſi in nota: ſi non pōt apparere ex
protbocollo: non corrigit ſine iudice: precedunt predicta quā
do vult corrigere. Sed ſi vult addere aliquid inſtrumento:
hoc non pōt addendo non incluſa: vel adherētia ad ſubſtā-
tiam contractus: etiam de voluntate partiū: in auct. de equa
li. do. §. neqꝫ contingat. ff. de rei vendi. l. in fundo. ff. ad ſil. l.
ſeya mancipia. ⁊ idem dicit de obmiſſis ignorāter. vel alio
modo quod videtur durum. ſuper quo ad vltimum. ideo te
net ꝙ pōt cum conſilio ſupradicto. dicit tamen ſpec. in. verſi.
ſe. ꝙ ſi dies fuit appoſita in protbocollo: ⁊ obmiſſa in publi
co: quod probabitur per protbocollum: quia videtur in pu
blico repetita. ff. de dam. infec. ſi finita. §. videamus. vſi. repe
tita. ff. de eden. l. ſi vnus ex argen. §. initium inſti. ad. l. acqui.
.§. hoc autem tertio. ff. de no. op. nun. l. de pupillo. §. ſi quis.
ipſi pretori. de reſcrip. cauſamqꝫ. hec vera inquantum velit
addere vel detrahere aliquid quod non reperiatur in ptbo
collo. vide: de quo tunc non eſt expreſſe actum inter partes
ſed ſi errauerit in ſcribendo: pōt addere cōcordando: ⁊ ter
minādo: ⁊ reddēdo. ff. de his que in teſta. delen. l. cācellaue
rat. debet tamen dicere in fi. inſtru. tale verbum: abraſi in tali
linea: vel talem interlineaturam feci: ⁊ ſic de ſingulis no. ar-
chid. xxx. q. ix. §. i. Si autem data ſit a partibus facultas ad
dendi: vel minuendi: ad ſenſum ſapiētis. dicit ꝙ pōt addere
vel diminuere ad confirmationem rei geſte: ſubſtantia non
mutata: vt in re vel in precio. ff. manda. l. ſi mandato. §. ſi ff.
de iureiur. actori. ff. de heredi. inſti. l. illa inſtitutio ibi. Joā.
an. poſt Ricar. malū. dicere poſſet in cōſue. vel clariori mo
do deſcribere iam ſcriptum: ⁊ magis pape. item ſupplebat in
naturalibus contractus vel actus pro quo conficitur inſtru
mentū no. ff. de ver. obl. l. ex ea parte. ff. de act. emp. l. empto
rem. §. i. Non poterit ergo in conſueta nec accidentalia vel
etiam naturalia vel extranea que bonus vir non arbitraret
Subſtantialia autē ſupplere non poteſt: quia illa ita inſunt
reſpectu initij: ꝙ illo non poſſunt ex poſt facto ſuperuenire
.C. de teſta. l. teſtium. de ſpon. ⁊ c. ſe. in ſi. Recitat ibi Joan.
an. alias opi. circa materiam. idem tenet Bar. in. l. illa inſti
tutio preallē. debet tamen notarius apponere diē declaratio
nis ſapientis: vbi ſapiens aliquid ambiguum declarat: vel ali
quid addat: vt. l. heredes palam. §. ſed ſi notam. ff. de teſta.
vbi declaratio: que ſit: debet per productos teſtes probari:
ſi tantum vult mutare verba: tunc ſub eodem die pōt nota-
rius mutare verba. Ex predictis dicit Richar. ⁊ Joan. an.
vt. ſ. ꝙ per iſtam clauſulam non poterit verbo relinquo: ad
dere iure inſtitutionis: vel aliud ſimile: quod habet valida-
re teſtamentum alias nullum: quando deſcendentibus erat
relictum. Sed dicit ꝙ quicꝗ̄ dicat contrarium ſit de facto:
⁊ habet equitatem. Sepiſſime enim reſtitutiones filiabus re
linquuntur ſilios maxime cum verbum relatim etiam reſti
tutionem accomodet: in auct. de heredi. ⁊ fal. §. ⁊ hec ſi qui
dem. ff. de teſta. l. ex ea. §. i. de heredi. inſti. l. his verbis. ⁊ qd̄
no. de teſta. c. i. in glo. Sed aunꝗ̄ per hoc determinat ꝙ in
contractu venditionis vel donationis: ad transferendum do
minium addi poſſe precarium: vel contractum conſtituti: ꝙ
id fieri conſueuit: ⁊ efficatius peruenitur ad mentem contra
hentium. ff. de mi. teſta. l. ſi quis locuplex. C. cōmunia de le.
.l. i. Idem dicit Joan. an. quando notarius ponit diem ⁊c.
vt illud intelligatur quod eſt de natura contractus ⁊ conſue
tudine notarij. ff. de lib. ⁊ poſth. l. gallus poſt prin. ⁊ de iure
iur. l. ſi duo patroni. in prin. ⁊. §. idem ſcribitur ſm̄ Jo. an.
de hoc dic vt per Bar. in dicta. l. gallus. §. ⁊ quid ſi tantum:
⁊ dixi. ſ. de offi. deleg. ſuſpitionis. ¶ Oppo. cum glo. ꝙ in
ſtrumēta non ſint partibus edenda. de dilati. preterea. de p
ba. c. i. So. duobus caſibus quis edere tenetur quando ſunt
cōia: vt reſcripta: ⁊ qñ illis eſt vſurus: etiam ſi illa velit redar
guere de falſitate. glo. allegat iura. ¶ Op. ꝙ raſura viciet

inſtr̄m: quia debet eſſe integrum: non cancellatum: nec in
aliqua ſui parte viciatum. C.de edic.di.adi.tol.l.fina. So.
raſura viciat quando eſt in loco ſuſpecto: hoc eſt vt in reſpō
ſione pape:ſecus ſi vbi factuz recitatur: quia hoc pertinet ad
ius. C.de teſta.l.ſi vnus: ⁊ non eſt ſuſpectuz inſtrumentum ſi
raſura apparet de eadem manu: ſed tu pone ꝙ reſcriptum
dicat de vna poſſeſſione: nonne poterit illa abradi: ⁊ alia ap
poni: preter mentem delegantis: ⁊ ſic traheret reſcriptuz ad
aliam rem quam contentam in reſcripto. item pone in priui
legijs conceditur vni reo ſcilicet trahere ad aliaz vbi abra
deret: hēt eam contra mentem concedentis priuilegium: ⁊
ſimiliter in gratioſis. Innocen. dicit hanc decre. procedere
in reſcriptis confirmatorijs in priuilegijs. dic ꝙ non habet
locum: nam inſtrumenta abraſa in nomine poſſeſſionis do
nate facerent priuilegium ſuſpectum: ex eadem cauſa ſuſpe
cta eſſent inſtrumenta donationum: vel aliorum contractuū
vt ſecus in alijs reſcriptis gratioſis. eodem modo etiā con
tentioſis. tū in illis poſſit fieri fraus. de reſcriptis. ad aures.
⁊ c. paſtoralis. ⁊ c. ſedes. ⁊ c. ſignificauit. vñ oportet ꝙ hic
intelligatur quando per aliam ſcripturaz veritas ſcripti de
tegitur: vel correctio apparet facta ex eadē manu: vel quan
do ex precedentibus: ⁊ ſequentibus: conſtat de veritate ſcri
pture: vel ſcripti: in abraſo loco: ⁊ conſonat precedentibus:
⁊ ſequentibus: vt no. glo. de religio. do. cum venerabilis. in
glo. in verbo propter predicta. ad mediū gl. vel quandoqꝫ
additur ſuper intellectu vt in aliquo acceſſorio vel conſecu
tiuo neceſſario. Habetur ergo ꝙ in narratōe facti locus nō
eſt ſuſpectus in deciſione iuris quādo dicatur in loco ſuſpe
cto abraſa vel corruptio inſtrumēti. doc. ponunt. ſ. c. inter di
lectos in. vſi. in glo. conſumptum: ⁊ in ſpec. de reſcripti pre
ſentati. §. i. vſi. item excipitur vbi quid de cancellatione dicā
ſuper illa glo. Et aduerte quia etiam per raſuram minime
littere in loco ſuſpecto inſtrumentū eſt falſum ⁊ vacillat: vt
no. ſ. c. inter dilectos. licet ſecus in obmiſſione. ſ. c. ex parte.
Goff. autem hic dicere videtur ꝙ modica mutatione litte
re vel ſimile in nominibus poſſeſſionū vel narratione facti
non viciat litteras. Secus ſi nomen poſſeſſionis foret abra
ſum: de dolo ⁊ contuma. c. ij. in fi. niſi conſtaret caſuz ⁊ reſcri
ptum per manum eiuſdem ſcriptoris: ꝙ etiaz conſtabit per
comparationem Bar. an ⁊ inquantum dicatur ⁊ in quo lo
co ſuſpecto. credo hoc arbitrarium

a **Ccepimus.** Redargueti pri-
uilegiuz de falſo iu-
dex faciet exhiberi coram falſis in loco ſecuro
⁊ interim ſtabitur ſentētie late per illud. h. d. In
prima parte deciſa petitio: ⁊. In ſcd̄a prouiſio. ibi. cum priui
legia. ¶ Nota primo caſum in quo edi debent inſtrumen
ta: quando quia illa intēdit arguere de falſo. ¶ Nota ſecū
do inſtrumenta edenda in loco ſecuro edenti. ¶ Nota ter
tio ꝙ lapſo termino ad accuſandum: tanquā pro perempto
rie excludit facultas accuſandi: ⁊ maxime quādo ibi adeſt
cōminatio de vlterius non audiendo: vel de ſilentio iponen
do. ¶ Nota quarto ꝙ pendente queſtiōe falſi nō vacillat
fides inſtrumenti nec ex eo geſti. ¶ No. nihil difficile vel
periculoſum debere precipi parti per iudicem: alias poſſet
appellari. hoc tamen expreſſo: ſed difficile ⁊ periculoſuz ar-
bitrabitur bonus iudex de ſpon. de muliere: vt lite non con
teſta. accedens. ij. ſm Hoſtien. ¶ Quero an lapſus termi-
ni excludat facultatem redarguendi de falſo inſtrumentū:
de ſucceſſoribus archiepiſcopi: dicit hic Innocen. ꝙ olim
erat in littera: ſilentiuz. i. imponatis ſibi ⁊ ſucceſſoribus: ſed
hodie eſt deciſa: quia quarta ſubintelligitur. ar. de ſolu. c. i.
Sed dicit Hoſtien. ꝙ ideo quia non preiudicat contuma-
cia predeceſſoris ſucceſſori: quando doloſe obmittit: de in
integ. reſtitu. c. i. li. vj. quod eſt verius ſm Hoſtien. ¶ Que
ro quare vult archiepiſcopum fore contentum. xij. homini-
bus. dicit ne forte violentia monachis inferatur. ponderan
da etiam eſſet qualitas horum hominum. vnde arbitrabi-
tur iudex qui ſint tales: de quibus nō ſit ſuſpitio aliqua vio
lentie. de offi. ordi. vt iuſta. ⁊ conſulit Hoſtien. ꝙ primo iu-
dex diligenter videat, voluat: ⁊ reuoluat: ⁊ cognoſcat: ſi no
uum aliqd acciderit circa illas: ⁊ ſi caſu aliqua littera perue-
nerit ad manus aduerſarij: que poſtea reperitur viciata: cuz
prima ſana eſſet: ⁊ integra: hoc arbitrabitur bonus iudex:
non ⁊ alius potuiſſet illud feciſſe: ſed nec corrupta preſumi-
tur de domini voluntate. ff. de probatio. l. eum qui cyrogra
phum. C. de lati. lib. tol. l. ſi vna. §. ille etiam: ⁊ ſi potenter: ⁊
violenter litteram in preſentia iudicis laniauerit: tunc nō eſt
locus coniecturis. ff. de ver. obli. l. continuus. §. fi. ſed habe-
bat iudex hoc punire arbitrarie ⁊ extraordinarie. ff. de pu-
bli. l. licitatio §. ꝙ illicitum: ⁊ repelli debet talis violenter
auctoritate iudicis. ar. ſ. titu. i. peruenit. i. cum ſuis concor.
Glo. i. ponit ad quid inſtrumēta exhibeantur: ⁊ que exigā
tur vt exhibeantur: ad finem vt illa de falſitate arguantur.
Alie glo. ſunt clare ⁊ ſuppletiōe non egent. de materia glo.
in verbo alterius per glo. ⁊ ibi plene dixi. ſ. de proba.

c **Ontingit.** Inſtrumentum vel pri
uilegium quo quis vtit
aduerſario coraz iudice integraliter legi non de
bet: ſed ſolum illud capitulum de quo agitur le
gi dz. h. d. cōis diuiſio. ij. ibi ꝯſultatōi. ¶ No. ꝙ ex ſolo au
ditu inſtrumenti quis ſit pena non aſtringitur de inſtrumē
to: ſicut ſi totius illius copiam habuiſſet. ¶ No. hic practi
cam condendi inſtrumentum plura capitula cōprehēdens
in ſe dicit Joan. an. de decre. poteſt exemplificari in priuile
gio predicatorum quod appellatur mare magnum: in quo
plura capitula continentur: nam non eſſet congruum ꝑpter
vnum capitulum ibi comprehenſum: de quo queritur: dare
copiam totius priuilegij: an debeat recitari totum an ſuffi
cit ꝙ illa particula recitetur. Innocen. ꝙ totum licet pars
debeat ſcribi Hoſtien. contra. opi. Innocen. approbatur
de priuile. cum perſone. lib. vj. facit decre. ꝙ an ſi allegetur
ſtatutum: debet produci totum volumē: an ſufficiat ꝙ pro
ducatur vnum ſtatutum. dic ꝙ non eſt neceſſe ꝙ volumen
totum edatur: ſed ſufficit ꝙ totum ſtatutum pertinens eda
tur. nec ſufficit edere particulam ſtatuti: facientem ad rem:
quia ibi poſſit eſſe pars in fine: que totum corrigeret. ff. de le
gi. in ciuile. nec ob. hoc decret. ⁊ l. argentarius. §. edi. ff. de
eden. quia hec loquitur de editione facienda parti: quod di
xi de editione facienda iudici. ſtatutum tantuz quod produ
citur in dubio preſumitur. ff. de proba. cuz de lege: niſi ex cer
ta ſcientia appareat ꝙ non eſt totum: vt quia notarius exem
plans dicit ꝙ eſt particula ſtatuti: vel eſt ibi dictio ⁊c. vel. i.
licet tamen pars non poſſet edere particulam: legis tamen
lator: in quo ceſſat omnis ſuſpitio poteſt. ff. de iudi. l. pars
litterarū ad. l. acquil. l. ij. ⁊ patet in multis partibus huius
voluminis. Idem in iudice: qui facit edi particulam a nota
rio: quia in eis ceſſat ſuſpitio: imo ſi in ſtatuto eſt poſita ali
qua additio: illa edi debet. idem ſi ſit caſſa: vt. d. l. in ciuile.
⁊ l. ſe. ſm Bar. in rubrica. ff. de no. op. nū. ¶ Oppo. ꝙ nō
ſit quis cogendus ad inſtrumenta edenda: de probatio. c. i.
glo. ꝙ hic erat vſurus ideo edere tenetur: de hoc in dicto. c.
i. ad hoc. de preſcrip. ad audientiam: ⁊ c. auditis: ⁊ hoc ſi
ue in modo exceptionis: ſiue in vi actionis: de conſue. cuz di
lectus. ¶ No. pe. glo. ꝙ ſicut teſtes recipi debent preſenti
bus partibus: ita ⁊ inſtrumenta edi. Et no. ꝙ in cauſa crimi
nali editio fit: abſente iudice: ⁊ ſic eſt delegabilis receptio
inſtrumenti: licet non teſtium. C. de fi. inſtru. apud eloquen
tiſſimum. Sed dici poteſt ꝙ hic agebatur ciuiliter. item hic
ceſſat cauſa quare in criminali exigitur preſentia teſtium:
cum non trepidet inſtrumentū: ⁊ cognoſci poſſint per aliuz
de facili via inſtrumenti. inquantuz glo. vlti. dicit ꝙ alia ca
pitula non debeant tradi: hoc videtur cōtra. l. argentarius
§. edi. ſed dic ꝙ illud loquitur in rationibus cōmunibus:
vbi ſunt data ⁊ accepta: que debent a capite edi. vel ſm Jo.
veritas eſt ꝙ debent edi. rationes. l. ſicut hic edit inſtr̄m: ꝙ

educūtur a capite ad inſpiciendum ſi tranſcribitur ſolum id de quo eſt queſtio ſm Ioan.and. ⁊ hoc ſequitur Barto.in dicto.§.edi.   Anto.de but.

Nter dilectos.

Reus abſoluitur: cum iura actoris ſunt obſcura: vel littera vel ſculpture ſigilli deleti.h.d. In prima petitio: ⁊ iura: ⁊ allegatio actoris. In ſcda reſponſiones ⁊ defenſiones. In tertia ſentētia legati.lega3 per partes: ⁊ primo vſq3 ad.ꝟſi.ſed contra. ¶ No.j. practica3 petitionis ſuper iure ſubiectiōis ⁊ ꝙ verba dictanda ſunt in procuratorem: ⁊ ꝙ noie eccleſie agit prelatus: ⁊ concluſionē in reali: quia ad reſtituendum. aduocat eius poſſeſſionē: ſed non nuda3.C.de ali.iu.mu.l.i. Et no.ꝙ in acceſſorijs procedit libellus generalis. de quo de or.cog.cu3 dilectus: de libel.ob.c.ij. ¶ No.ij.ꝙ hic ponuntur: vt diuerſa diſtrictus ⁊ iuriſdictio.de quo de proba. licet vt lit.non conte. accedens. ⁊ in cle.ne romani.de electi. ¶ No.clauſulā in fi.ſaluo iure addendi vel minuendi: ſed dicit vſq3 ad.ꝟſi.primo. ¶ No.cautu3 allegare ſententia3 in poſſeſſorio: etia3 quando agitur petitorio: licet non proſiciat.ff.de libe.cauſa.l.ſi pariter.ff.de acqui.poſ.l.naturaliter §.i. ¶ No. non eſſe neceſſe in libello petere percipiendos ſufficit petere ſolos perceptos fructus: quia percipienda veniunt officio iudicis.ff.de eduiti.edi.l.ediles.§.ite3 ſciendū. ¶ Oppo.ꝙ non admittatur abbas ad agendū. de trāſac. ⁊ contingit. dic ꝙ habebat mandatu3 a capitulo ſm glo. vel cauit de rato: ſed dic ꝙ prelatus pōt ſtare in capitulo in iudicio ſine capitulo.ꝰ quo dic vt de reſcrip.edoceri. Glo.ij. colligit notabile collectū in littera: vide ꝙ no.de dolo.lite re: ⁊ vide in ſpec.de libel.concep.§.nunc videndu3.ꝟſi. qd ſi aliquis glo.iiij. ¶ Oppo.ꝙ non debuerit admitti ad agendū: ſi poſſidebat: ꝙ obtinuit in poſſeſſorio. de iudicijs. examinata. dicit glo. ꝙ obtinuit forte in poſſeſſorio: cauſa rei ſeruādẽ: ſed archiepiſcopus recuperat poſſeſſione3: vel ſtetit capitulū in poſſeſſiōe: ſed archiepiſcopus: vel forte l3 fuerit lata ſententia: nō fuit extorſio facta.de re iudi.cū aliquibus ſm Inno. ⁊ Ho.vel a principio vtrq3 intentabat. item ꝙ poſſidens agit in iſtis incorporalibus: ſed obſtat quia nō cōcludit reſtitui.de iudi.examinata. ¶ Quero glo.an illa verba ſaluo ⁊c.in libello aliquid operentur.glo. dicit ꝙ nō ſed ad cautela3 apponuntur: nā per ipſa3 non plus licet addere vel minuere: ꝙ iuris permutat.idem Inno. ⁊ Hoſ. hic ⁊ Guil.in ſpecu.de libel.concep.§.nunc oſtendam ⁊c. circa fi. nec viciat talis additio libellu3: quaſi faciat illum incertum: cum ſit ide3 ac ſi peteret: peto tantūdē: plus vel minus: quia poterit nunꝗ̄ euenire caſus proteſtationis: ⁊ manebit petitio tertij: ⁊ ſi euenit certificabitur additū: ⁊ ſic ſemper certa fuit ⁊ erit: ⁊ maxime quia hec proteſtatio de iure ſubintelligitur. Non ſic quando in libello eſt incertitudo: licet quandoq3 admittatur diſiunctio: de in integ.reſt.conſtitutus. de hoc an liceat mutare.C.de eden.l.edita. dixi de libel.ob.⁊ Ho.remittit ad ſummā de libel.ob.§.⁊ an libellus no.glo. ſuper verbo pertinere quod latiſſime patet. ¶ Uenio ad ſcdam partem in.ꝟſi.ſatagens. no. de dictione quondā ⁊ ꝙ epiſcopus poteſt eſſe comes. ¶ No.ꝙ in fundatione monaſterij epiſcopus pōt aliqua donare eccleſie. ¶ No.ꝙ epiſcopus pōt eē delegatus imperatoris in cauſa eccleſie: ⁊ no. ꝙ in cauſa ſuper re eccleſiaſtica iudex ſecularis eſt iudex. ¶ No.ꝙ in eodem priuilegio aliquid pōt concedi ⁊ cōfirmari alternatiue. ¶ No.practica3 ⁊ cautelam vt formetur actualis dupliciter i tēpore ꝙ deducitur ⁊ no.ꝙ licet minus tempus deducatur in vno articulo per hoc non inducit contrarietas: quia vnius articulus per alium non ſuppletur. ¶ No.cantela3 vt in fine articulorū ſemꝑ ponatur articulus de fama. ¶ Oppo.ꝙ epiſcopus non poſſit comes eſſe quia adeptione dignitatis epiſcopalis perdit nomen dignitatis temporalis. dic ꝙ dicitur comes ad modu3 italie: vbi de genere comitius appellatur comes. Sed obſtat quia ſigillare debebat ſigillo comitatus: ⁊ non ſub ſigillo epiſcopali ſi donauit vt comes. dic ꝙ ex quo etia3 eſt epiſcopus pōt ſigillare vt epiſcopus: ⁊ quia ſi quis eſt de genere comitu3: ſolus principalis ſigillat ſigillo comitatus: ideo ſigillauit ſigillo epiſcopi: vel hic erat epiſcopus ⁊ comes: ꝙ eſt aliquando. ¶ Oppo.ꝙ debuerit cognoſcere eccleſia. de fo. cōpe. ex tranſmiſſa. So. dic ꝙ res erat feudalis in pci. ideo ipſe cognoſcit vt ibi. ¶ Oppo. ꝙ allegatio ſententie eſſet impertinēs: quia res inter alios ⁊c. So. dic ꝙ forte Mediolaneſi. ſe volebat defendere ex donatione nepotis.ff. de appella. a ſententia. ¶ Oppo. ꝙ probatio teſtium ſaltem preiudicaret. dic ꝙ forte non probabant: ⁊ de alijs atteſtationibus loquitur: de teſtibus productis coram delegatis pape: in hoc cauſa: ad probandam preſcriptionem ⁊ famam: ibi in productis coram delegato imperatoris: ad probandam legitimā donationem. ¶ Oppo. ꝙ iuuet probatio fame.ff.de proba.ſi arbiter. dic ꝙ hic contemnit quia regulariter non ſtant ꝓbatiōi fame: vt dixi de teſti.venientes. Sed poſſet dici ſm Hoſt. ꝙ hoc ideo quia alia iudicia ſic euidenter reprobantur: ꝙ preſtant adminicula contra famam: que potuit oriri ex falſis inſtrumētis: de quibus ſequit: aliter ſuffeciſſet fama cum adminiculis: de quo.ſ. de teſti. preterea. ¶ No.bene ꝙ articuli de fama probati nō ſufficiunt: quādo reprobantur probationes: quia preſumuntur fama3 traxiſſe originem ab illo inſtrumento reprobato: vel repete litteram.ſ. videbant probare. ¶ Opp. ꝙ confirmatio ⁊ collatio in ſimilis concurrere non poſſunt: quia quod nullū eſt confirmatione eget.de confir.vti.per totum. So. dicit gl. ꝙ collatio iuris fuit facta per lucardum: ſed quia non valebat ad preiudiciu3 domini feudi.ſ. imperatoris: imperator contulit ⁊ confirmauit. vel dic ꝙ collatio ad aliud refertur vt.j.dicetur. dicit Ioan.an.ꝙ quidam dicunt ꝙ ad cōfirmationem reſpiceret vtile vel inutile dominiu3: quod habebat vaſallus: i quo transferēdo licentia domini erat neceſſaria: collatio vero reſpiciebat maius.ſ. directum dn̄iū qd hēbat dominus: ſed vt dicit Inno. non eſt credendū ꝙ dominus voluerit per hec verba a ſe abdicare directum dominium: ⁊ dicit Hoſtien.ꝙ etiam ſi velit forte non poſſet.ff. de offi.preto.l.legatus.C.de patri.po.l. abdicatio ſm que vel quem tex.poteſt poni correctiue.ſimile.j.de re.eccle.non alie.c. fin. quia non valuerat donatio facta per comite3.j.de dona.preterea.de teſti.nuper.niſi dicatur aliquid ſpeciale in eccleſia: ſuper quo remittit ad glo.vltimam.de re.eccl. non alie. In alia parte dicit Inno.ſi tenet conceſſio valebit vt confirmatio: ⁊ non vt conceſſio antiqua tenebit cōfirmatio ⁊ ꝯceſſio ſimul conceſſio ⁊ non vt confirmatio maxime ex quo ſic alternatiue eſſet facta: ⁊ cautius eſſet facere eam ſub conditione confirmamus: ⁊ ſic non tenuit de nouo donamus. Nec ob.ꝙ hic non tenuerit cōceſſio: quia ex priuilegijs falſis de in integ.reſtit. conſtitutus. Sed dicit Innocen. ⁊ Hoſtien. poſt eum ꝙ non tenuit donatio ex priuilegio lucardi: vt ex priuilegio imperatoris: quia imperator credebat donationem valere: ⁊ illi vt valide intebatur: vnde non habuit intentionem donandi: ⁊ intentio in donante eſt neceſſaria: inſti. de dona.§.⁊ in ſumma. Ite3 ſicut non tenet ſententia lata ex falſo inſtrumento.C. ſi ex fal. inſtru.l.i. ⁊.ij. ſed ſi ex primo inſtrumēto non appar uiſſet pluralitas: nec illi niteretur princeps: ſed diceret talia ⁊ talia concedimus: ⁊ confirmamus: non quererem que ſint conceſſa: ⁊ que confirmata: quia in quibus non valet confirmatio: cōſequenter valet vt ꝯceſſio: quia hec videtur fuiſſe principis intentio.q.d.in omnē euentū volumus ꝙ valeat ⁊ cetera: ſiue vt confirmata: ſiue vt donata: ⁊ hoc verum niſi per ſurreptionem priuilegium ſit obtentum: vt hic: ⁊.j.c.i. ⁊ ſic in dubio ſiet interpretatio: vt res potius ⁊c. vt in iuribus alleg.in glo. alias confirmatio ⁊ datio ſunt incōpaſſibiles: ſi ꝯfirmatio ꝑcedat collationē: ſecus ſi ꝯfirmatio ſubſequatur: ꝙ qd datū eſt bene poteſt ꝯfirmari: vt no.de in.om.iudi.l.⁊ quia: ⁊ no. Inno.in.c.i. de eo qui

mit.in poſ.ꝙ priuilegia cõfirmatoria ſunt meliora illis qui ſunt ad inſtar:quia in cõfirmatorijs dicitur de re aliqua: ꝙ ſit donata:vel vendita:⁊ pro tali habetur:nec intelligitur ꝓpter talia verba donatio confirmata:licet in priuilegio dicatur a principio cõfirmamus omnia habita: ⁊ habenda:niſi ea que dantur vel ſtatuuntur principaliter nitantur cõfirmationi:ita ꝙ confirmatio eſt principalis cauſa:quare ſit donatum:vel ſtatutum:⁊ non ponitur ꝯfirmatio narratiue tantũ ad hoc ꝙ no.in ſũma.C.de ſal.cauſa adiec.le.ſecus ſi in priuilegio contineret concedimus ad inſtar: quia tunc omnia que ſecuntur intelliguntur conceſſa ad inſtar: vnde ſi ſequeretur priuilegio donamus vobis talem eccleſiam: ſub intelligendum eſt ad inſtar: ⁊ eodem modo ſi dicatur decernimus vel ſtatuimus:imo idem ſi dicat adijcimus etiaȝ ꝙ habeatis tale ius in tali ecclia: vel etiaȝ eam eximimus: quia ſemper intelligendum eſt ad inſtar. Item dicit ꝙ quando in priuilegijs dicit̃ eximimus omnes eccleſias veſtras: que per nos ſumpſerunt regulam beati Auguſtini: in quibus has duximus exprimendas. hec verba ponuntur narratiue .iij.q.vj. hoc quippe. Ideo nulla eccleſia expreſſa probatur exempta: niſi probetur per eos ꝙ ſumpſerit regulam beati Auguſtini:ſm Inno.de quo in ſpec.de inſtru.editio.§.nũc autem in.i.colũ. ℭ Venio ad ḋſi.ſed ꝯtra no. ꝙ cõſumptio in loco annotationis põt reddere inſtrumentum ſuſpectuȝ ⁊ ideȝ in qualibet ſolẽnitate que apponitur in inſtrumẽtis ad perpendendam falſitateȝ inſtrumenti. ℭ No.plurã ex quibus inſtrumentuȝ vacillat. Primo ſi conſumptuȝ eſt in indictione. Scdõ ſi charta antiquior appareret. Tertio quãdo corruptum eſt ſigillum:vocabuli corruptela:vel aſſignatione termini. Quarto quod ſigillum debet proportionari in ſcriptura dignitati ſigillantis:alias falſuȝ preſumitur:eo ꝙ formaȝ habet proportionabileȝ alteri dignitati. ℭ No. tria ex quibus viciatur auctoritas ſigilli. Primũ ex figura: quando non proportionatur dignitati ſigillantis. Scdm ex nomine: quando nõ eſt integre deſcriptũ. Tertio qñ corrupte ſunt littere ſigilli:quia pars eſt recens: ⁊ pars antiqua. ℭ No. ꝙ ex proportione extremoꝝ iudicamus de medijs:⁊ ex quantitate loci ⁊ ſpacij deleti preſumimus de medio abinde deleto. ℭ Quedam que ponit hic Hoſtiẽ. de inſtrumento priuato:an ꝓbet:⁊ de procuratorio dixi.ꝟ.c.ij. ideo hic decido. ℭ Quero an eo ꝙ charta ſic antiqua ſcriptura noua probetur ex hoc inſtrumentũ falſuȝ: dic ꝙ non ſed inducit ſuſpitioneȝ:non probationeȝ: quia ⁊ nouus contractus in charta vetuſtiſſima ſcribi põt: ſȝ hec ⁊ alia multa que hic ponuntur:ſimul iuncta: concludunt ſigillum corruptuȝ:⁊ onerant aduerſariuȝ ad probanduȝ. verum ſm Inn. Idẽ dicit de corruptionibus ſigilli: ꝙ ſunt vehementiſſime preſumptiones:non tamen ſufficientes probatiões: per verbum videbatur.q.d.preſumebatur. vnde dicit ꝙ ſigilla per ſe non ſufficiunt:omnia tñ iunctim ſufficiunt ad oneranduȝ aduerſariuȝ:vt probare teneatur priuilegiuȝ verũ. ℭ Quero quando poſſet dici media facies: vt quia dimidia faciei naris oris ⁊ auris vnius apparebat:exẽpluȝ in facie integra quando ſacerdos ſe voluit ad populuȝ in dimidia: quando manus leuat ad cornu altaris. ℭ Querit glo. in quibus locis conſumptio vel abraſio inducat ſuſpitionẽ. dicit glo. ꝙ in nominibus iudicuȝ:in data:⁊ remotiõe appellationis.iteȝ in teſtiuȝ coactione:⁊ iurisnarratione: ſm Jo.⁊ Vinc.iteȝ in nominibus partiuȝ:vel reruȝ: ſuper quibus eſt iudicium: vel in concluſione:vel in cognitione atteſtationũ: vel termini aſſignatiõe:⁊ in multis alijs: que iudex põt intueri diſcretus:ſm Jo.quod probat Hoſtien.per decre.ex litteris:⁊.c. eaȝ te.ſignificante:⁊.c.cordiſus: ⁊.c.ſi.de cri. fal. licet dicit etiaȝ Innocen. iudiceȝ debere attendere ſi contra iſtas preſumptiones alie ſubſint. de cri.fal.c.pe.⁊ vltimo.de elect.cũ inter. R.dicit etiaȝ ꝙ plus reddit ſcriptuȝ ſurrepticiuȝ raſura:ꝙ̃ conſumptio. ar.J.c.ſi. ⁊ de confir. vti.vel inuti. dilecta. ideȝ ad litteraȝ ponit ſpec.in ti.de inſtru.edi.§.reſtat in ꝑn.

Glo.in verbo iudicio inditionis ponit quedaȝ ſolennia inſtrumenta inter que eſt iudicio: ⁊ ſi eſt erratuȝ in inditione: vel alter obmiſſa inditio: concludit Jo.an.in data.vj. ꝙ ſi notarius corrigit ⁊ corrigere põt: ꝙ pȝ ex his que dixi.ꝟ.c.ex litis: ⁊ que no.ibi in data.vj.tunc ſtabitur correctioni: ſi non corrigit:vel nõ põt:quia eſt alter notarius: ſi hoc patere põt error ex prothocollo:ſtabitur prothocollo. Idẽ ſi patet de inditione quia expreſſit nomen conſulis: qui erat annalis. Idem quia patet de errore inditionis:ſi non põt hoc patere obmiſſio:vel error:viciat ſm Jo.an. So.dic ꝙ debet habere annos domini:⁊ quidaȝ cõputant ab incarnatione domini:vt.lxxiij.di.c.i. Alij a natiuitate: vt dicunt domini de rota:quia hec rectior computatio: ⁊ ſic hodie ſeruat romana curia: vide ꝙ ipſi no. ſua conclu.xliij. ⁊ an ſi conficiatur inter iudeos inſtrumentũ a notario chriſtiano: debeat inuocare nomen domini. vide Butri. ⁊ Barto. ſuper rubrica .C.⁊.ff.omni:⁊ ibi quid ſi conficiatur a iudeo: inter chriſtianos. Bar.dicit ꝙ chriſtianus debet inuocare nomen dñi ieſu chriſti.iudeus nõ:ne videatur hoc facere in obprobriũ chriſtianoꝝ.dicit ſcdõ glo. ꝙ exigitur in inſtrumento nomen imperatoris:dies:⁊ menſis:hec ꝓcedunt in inſtrumento publico.in priuato Butri.tenet etiã ꝙ exigatur. nec ob. .l.cuȝ tabularij.§.ideȝ queſiit.ff.de pignori. quia ibi non dicit de inſtrumento:ſed dicit de contractu. Et ponit in prima conſti.digeſtoꝝ Bar.contra. Olim etiaȝ ponebatur nomen conſulis:ſed nõ hodie:vt no.glo.i.q.iij.quotiens oculus poſt primũ.ij.q.vlti.libelloꝝ.iteȝ locus ponendus eſt in inſtrumento.ij.q.ij. cuȝ redemptor.glo.⁊ plene per glo. in.c.abbate ſane.de ver.ſign.poſtea.docet computare inditionem.vide hanc glo.xxiij.di.in nomine domini: ⁊ vide in ti.de inſtru.editio.§.i.iuxta prin.⁊.§.inſtrumentuȝ.ḋſi.iteȝ ꝙ non eſt actuȝ.xxiij.q.v.de liguribus. ponit hic Joan. an. tempus compoſitionis ſpe. ꝙ patet in prealle. quod fuit in M°cc°.lxxj. Hoſtie.autem compoſuit apparatum. M°.cc°.xxxiij.vt hoc titu.§.ij.in ſumma in.ij.colum.ibi.xv.annis.nam.xv. anni faciunt vnum luſtrum .ff.loca.l. item queritur.§.qui impleto:⁊ ibi tres apponit dies.dic ꝙ anno natiuitatis domini tertia incohoat inditio. Glo.ſequẽs corrigit vnaȝ cõparationẽ charte ad ſcripturã:⁊ remittit de alia cõparatione:de qua:⁊ ex quibus inſtrumentis fiet: per quem: ⁊ qualiter:⁊ de ipſius effectu.per Hoſtien. in ſumma huius ti.§.iii.iiij.⁊.v.in verbo delere:illa querit an quis poſſit alieno ſigillo ſigillare. dic ꝙ ſic: dũmodo hoc exprimat. Fallit in cõtractibus magnaruȝ reruȝ:⁊ maxime principuȝ: vbi primo ſigillo ſigillanduȝ eſt.J.de appel.ſignificauit. ℭ Venio ad.ḋſi.eadeȝ no.duo ſigna que dant publicitateȝ inſtrumento:manus publica:⁊ ſigillũ publicũ. ℭ No.ij. ꝙ enormis corruptio ſigilli viciat probationẽ priuilegij: vel inſtrumenti:qđ a ſigillo capit auctoritatẽ publicitatis. ℭ Nota .iij. ꝙ ſigillũ in noĩe tñ ptẽ noĩs ꝯcludẽ ꝙ vitet equocatio ⁊ ꝙ equocabile ad plura alterũ ncẽrio nõ ꝓbat. ℭ Quero an ſi in inſtro publico apponat ſigillum: quando eſt confectuȝ manu notarij: an ex corruptiõe ſigilli vicietur probatio inſtrumenti. dic ꝙ non ſm Inno.niſi appareret ſm Hoſti. ex tenore inſtrumenti: ꝙ ab auctoritate ſigilli procederet fides inſtrumenti:vt expreſſe dicerent partes aliter non valere.C.eo. ſi ꝯctus.ꝟ. de pac.c.ij. de tranſac.c.i. ℭ Quero an enormis leſio ſigilli ſola ſufficiat ad tollẽdã ꝓbationẽ. Inno.dicit ꝙ ſic. Si aũt eſſet non enormis: ſed leuis leſio:non tolleret fideȝ inſtrumenti: ꝙ totũ eſt relinquẽdũ arbitrio iudicantis:vt de cõſec.eccl. vel alta. ꝙ indubijs: ⁊.c.ligneis. ℭ Querit glo.an priuata ſcriptura ꝓficiat ad ꝓbationeȝ. glo.dicit ꝙ nõ: niſi habeat ſubſcriptos duos teſtes ⁊ inuẽt ſcripturam:vt.ꝟ.c.ij. ſed dic:vt ibi dixi. Et ſic no. ꝙ priuata ſcriptura:etiam ſubſcripta:non probat: ad preiudicium tertij:niſi teſtes inuent eam.dic vt dixi in .d.c.ij. ℭ Venio ad ḋſi.inſtrumẽtuȝ. ℭ No. ꝙ ex litis inſtrm ꝓſumit̃ ſuſpectuȝ. So. ꝙ redditur ſuſpectũ quando ſcriptura ⁊ ſubſcriptio

apparet diuerſa manu: a cõtrario: ꝙ ſi atteſtaretur de diuerſa manu valeret inſtrumentum. ¶ Quero an quis poſſit ſcribere inſtrumentum per alium: ⁊ poſtea ſubſcribere: ita ꝙ valeat. dicit hic Joan. and. ꝙ littera facit ꝙ fieri poſſit: quia ſi ſcripſiſſet per alium: ⁊ poſtea ſubſcripſiſſet: ⁊ atteſtaretur hic: ꝙ valuiſſet hoc inſtrumentū: quia feciſſe videtur per ſe: qui fecit per alium: vt in regula qui per alium. tuꝫ contra ⁊ ſic faciunt multi tabelliones: quod tamen non eſt verū ſi fiat per manum priuatam: ſed nec per publicam niſi iudicis auctoritas interueniat: in auc. de tabellio. coll. iiij. ſ. c. pe. ⁊ vlti. ſm Hoſtien. de quo in ſpec. de inſtru. editi. §. reſtat. v. quid de hoc. ibi ſpec. nihil approbat: ſed dicit ꝙ melius eſt ꝙ ſcribat per ſe: plenius ponit. eo. titu. §. inſtrumentum. vſ. Item opponitur ꝙ non eſt confectum: ⁊ etiam Joan. and. in additio. ſpecu. cuius concluſio hec eſt. Si in loco eſt magiſter ſtationis: ꝙ ambo ⁊ magiſter ⁊ diſcipulus ſcribāt ⁊ ſubſcribant: ⁊ ad maiorem auctoritatem poſtea ſubſcribat: hoc non eſt improbatum in auc. de tabelli. §. nos autē. xij. q. ij. cū redemptor: in auc. de fi. inſtru. §. his vero: ſed ꝙ is ſcribat inſtrumentum: qui non fuit preſens inſtrumento: ⁊ ꝙ per alium poſtea ſubſcribatur: ipſe qui ſcripſit: vel ſubſcribens: ex quo non interfuit. hoc non poteſt fieri niſi aliud haberet conſuetudo: vel ſtatutum: qui hoc officium eſt indelegabile. Putarem tamen etiam de iure tollerari inſtrumentum: ſi ambo eſſent rogati: ⁊ quilibet ſe ſubſcriberet ⁊ vnus ſcriberet: ⁊ ſic ſeruatur bononie: nam tunc fortius eſt inſtrumentum: ꝙ quando vnus tantum eſt rogatus ⁊ hoc ſatis colligitur ex glo. in dicto. §. nos autem. ¶ Quero an ꝙ de ſententia in priuilegiis nō fieret mētio hoc ſufficeret ad probationem. dicit Inn. ꝙ non: ſed ad preſumptionem: ⁊ idem ꝙ carta eſſet recentior ⁊c̃. non ſunt gl. niſi interales ⁊ ideo dimitto. ¶ Venio ad. vſ. porro no. regulā in textu. ¶ No. ꝙ vbi non preiudicat ſententia: nec atteſtationes: nec confeſſiones: ⁊ alia acta: ⁊ ſic atteſtationes: ⁊ acta in preiudicio regulantur a ſententia: vt vbi illa preiudicat: preiudicent ⁊ acta: ad hoc de iudiciis. at ſi clerici. vide Inn. de teſti. cauſam. ⁊ doc. in. l. ij. ff. iud. ſolui. Cy. in. l. is apud quē ff. de eden. ¶ Oppo. ꝙ debuerit preiudicare ſententia archiepiſcopo ſententianti. Tum quia ſciebat cauſam ſuam agi. l. de re iudi. quāuis. Tum quia ſcripſit actui qui gerebatur ſuper iure vel re ſua ff. de pigno. ſi fideiuſſor. Tuꝫ quia videtur geſtuꝫ ſuper re ſua inter alios de tranſac. ex litteris. ⁊ de inoffi. teſt. l. pe. dic ꝙ non preiudicat de re iudic. ſuborta: ⁊. e. ti. c. ſuper. Non ob. c. quinquia loquitur quando quis agebat de iure in eo quem poteraꝫ prohibere: ⁊ qui poterat rem ad preiudicium meum deducere in iudicio. Idem dicit ſi quis me ſciente meo nomine agat ⁊ non prohibeo ff. mandati qui patitur. hic autē ignorabat forte archiepiſcopus. Item non poterat iſtos ꝓhibere diſceptare de iure ſuo inter ſe. Item non habebat aliter poteſtatē deducendi hoc ius ad preiudicium alterius: cum non haberet ab eo cauſaꝫ no. tamen vltimum dictum no. idem. ext. de reſcrip. ex parte decani. idem no. de offi. dele. cum in iure. contrariuꝫ no. de re iudi. c. pe. ⁊ ibi plene dicam: ⁊ vide Bar. ff. de re iudi. l. ſepe. non ob. l. ſi fideiuſſor. quia loquitur quando quis rem ſuam obligauit ⁊ ſubſcribit auctoritateꝫ preſtando: ad hoc . c. ex litteris. Secus ſi fecit tāꝗ̃ iudex: vel teſtis ff. de pign. acci. l. gaius. ⁊ hoc ex ſententia: quā non acquirimus de nouo: ſed ius quod eſt detegitur. non ob. l. pe. quia ibi voluntarium officiuꝫ. ſ. porrectionis: vel aduocatōis. hic neceſſariū iudicandi. l. munerum. §. iudicandi. ff. de mu. ⁊ ho. bene cuꝫ officium ſuum ſit ſibi damnoſuꝫ: non ſibi preiudicat. ſecus in officio voluntario vt in contrario. ad hoc ff. ex qui cau. maio. l. nec non. §. ſi. ff. de rei vendi. l. inter officium. C. de admi. tuto. l. quedā mulier. Scd̃o modo ad omnia poteſt reſponderi ꝙ lata fuerit ſententia tantum in poſſeſſorio: que non preiudicat in petitorio ff. de acqui. poſ. l. naturaliter. §. nihil. l. eandem. §. ſi. ff. de exceptio. rei iudica. vel dic ꝙ ex nouo iure hec potuerunt poſt ſententiā ad Mediolan. eccliā peruenire: ſm Innocen. Item quia vel archiepiſcopus ſciebat: ⁊ factum eius non poteſt preiudicare: eccleſie vel ignorabat ⁊ de ignorantia ſua foret excuſata. de cle. excō. mini. ad apoſtolice per litteram dicit Jo. an. cautum eſſe in inſtrumento ſentētie apponere omnia acta cauſe: ⁊ maxime acta ſubſtantialia: cū ſententia publicatur: ⁊ maxime ſi poſtea cōtra proceſſum aliquid obiiceretur fiat fides: ⁊ olim ita breues erāt: ꝙ facillime fieri poterant: ſed hodie eſt interrogatorioꝝ multiplicitas: ꝙ hoc facile fieri non poteſt. ¶ Vltimo inquantuꝫ littera dicit atteſtationes non neceſſarias quidam dicunt hoc ideo: quia non fuerunt publicate: quaſi ſi eſſent publicate: cuꝫ publicatio nihil aliud faciat. niſi ꝙ prius non erat autenticum poſt publicationem eſt autenticuꝫ: ⁊ valet inter perſonas: inter quas actum eſt: ⁊ quando ad idem agitur: ſm Innoc. An poſſent acta ratificari inter alias perſonas gl. ꝙ ſic: in ceteris eſt clara. ¶ Venio ad. verſi. ceterum. ¶ No. ꝙ ex forma petitionis ⁊ interrogationis colligimus intellectū reſponſionis: vt in dubio adaptetur reſpōſio interrogationi. ¶ No. ꝙ priuilegium habens in ſe repugnantiam in verbis deluſionis ad concordiam deducitur: contra id de teſti. cum tu. ¶ No. ꝙ confirmatio ⁊ donatio circa idem eſt incompaſſibilis quia confirmatum donari non poteſt. ¶ No. ꝙ impoſſibilis eſt concurſus priuilegiū cauſarū: ad acqſitionē dñij: vel ꝓprietatis: alicuius iuris. ¶ No. ꝙ per actuꝫ locatōis non pōt probari proprietas: nec poſſeſſio: cum aliena res: ⁊ non poſſeſſa: poſſit locari. ad hoc de excep. cuꝫ venerabilis: ⁊ de appell. bone. ⁊ glo. de re iudica. cum bertoldus. Quid de reſponſione penſionis dixi. ext. de reſtitu. ſpo. cum veniſſent: dicit hic Vincen. ꝙ perceptio etiam probat vt in iuribus. ext. alle. ⁊ alle. l. quāuis de acquir. poſſeſ. ſed dic: vt. ext. remiſi glo. ſignat ꝙ contraria circa illud interpretandum eſt vt res magis valeat ⁊c̃. in ſi. glo. dic vt in regula in obſcuris: ⁊ in regula contra euꝫ. de regu. iur. libro ſexto. ¶ Secundo opponitur ꝙ id quod dari poteſt poſſit confirmari. lx. diſtinc. in ſinodo. xxiij. diſtin. in nomine domini: de electio. cum inter dic. c. in ſinodo in ꝓprio ponitur. vt ibi no. ad. c. in nomīe domini. dic ibi ſpeciale: ⁊ ratio ponitur in. c. licet. de electi. vel dic ad alia ꝙ eligere non eſt dare: quia non tribuit ius in re: ſed ad rem: que ſunt diuerſa: de conceſ. preben. c. pe. ⁊ ſi. libro ſexto. non ob. de reſtitu. ſpolia. cum veniſſet. de eo qui mit. in poſſeſſio. c. i. quia dic: vt ibi no. ¶ Oppo. glo. de lega. iij. §. ex plurimis. de acquir. poſſeſ. dic ꝙ haberi poteſt poſſeſſio ex pluribus cauſis: non proprietas: de hoc per Dy. in regula poſſeſſor. de regu. iur. libro ſexto. infert glo. ar. ꝙ ſi aliqs alleget plures titulos: ꝙ ſuccumbat: ꝙ fatetur agendo. ſecus ſi excipiēdo ad hoc de elec. vt quia duas. li. vi. Et eſt ratio glo. quia nullus prohibetur pluribus exceptionibus vti. de regu. iur. nullus pluribus. li. vi. ¶ Oppo. ꝙ aliquando valeat acceſſorium ſine principali: de iureiuran. debitores. Solu. ibi acceſſorium ſubſiſtit per ſe: ⁊ non eſt ibi eadeꝫ cauſa in viciando acceſſorio: que in principali: hic ſic: de hoc in regula acceſſorium. de regu. iu. li. vi. ¶ Venio ad vltimam partem in. vſ. cum aūt. ¶ No. verba diſpoſitiua deferenda ad ꝓcuratorem: executiua ad dñm. de hoc de elec. querelaꝫ. no. regulam in ſi. ¶ No. ꝙ illud non dicitur probatum: quod eſt probatum ⁊ poſtea multipliciter impugnatum. ¶ Op. ꝙ probet dñium pro locatione: qꝛ locator non pōt referre queſtionē dñij. C. locati. ſi quis conductionis. glo. dicit hoc veruꝫ vt non referatur queſtio dñij: ſi agitur pignoraticia: vel cōmodati: vel locati: ſed ſi agitur reali ſecus: quia tunc proponitur quaſi cōtra quelibet poſſeſſoreꝫ: ⁊ ſunt hec verba. C. locati. ad probationem. Item quia conductor reꝫ cōductam locare poteſt ff. locati. l. qui inſulam. C. e. nemo: dic ſi de locatione eſt dubium poteſt opponi exceptio dñij. l. litibus. C. de agri. ⁊ cenſi. Si de locatione conſtat: ⁊ agitur conditione ex. l. ſi coloni: ⁊ non obſtat exceptio dominij: aut

agitur ex ꝯtu ⁊ ob. exceptio de dominio proprio: de dñio alieno nõ obſtat exceptio: vt hic: niſi ille agat ⁊ aſſiſtat vt pa tet. ff. depoſi. l. bona fides: ſm Bar. in. l. ſi quis cõductõis Si agitur reali. i. rei vendi. dic: vt in glo. idem dicit Inno. per hoc ſi. gl. videtur ꝙ ſcholaris recedens poſſit in domo vel camera alium ponere: loco ſui: ⁊ an poſſit inuitis ſocijs vide in ſpe. de iudi. §. ij. vſi. circa hoc: ⁊ no. inſti. locati tenet ſibi ꝙ inuito alio ſocio non poſſit: quia qui ſocietatē contra hit: certam perſonam eligit. inſti. pro ſocio. §. ſoluitur. ff. de ver. obli. l. ſi quis arbitratu. ff. pro ſocio. l. actione. §. mortis ff. c. qui admittiſ ⁊. l. nãr ⁊. l. quicquid: ⁊. l. de illo. niſi aliud in contractu actum ſit. viij. q. ij. illud. ⁊ . c. ſe. ⁊ non mireris quia vtilis actio pro ſocio datur inter plures: in eodē cena culo habitãtes: quia quaſi ſocij videntur: ideo inter eos põt intentari ⁊ adaptari. l. loquẽtes. de ſocijs. ff. de his qui deie. vel eſ. l. perceptionē per quã legē azo determinat queſtio nem inter ſocios contingentem: quando vnus non vult cõi care: ꝙ debet vel facere duodenã: imo plus dicit ꝙ ſi ſcho laris in eadem domo vel camera turbat alium: vt ſtudere non poſſit quia forte perſtrepit alijs: vel forte etiã ſibi: ⁊ ſic alta voce: vt quidam faciunt: ꝙ alius ſtudere nõ põt: cõpelli põt per actionem vtilē pro ſocio: vt deſiſtat: quia hec actio eſt bone fidei in ea ergo veniunt de quibus non eſt actum: nec cogitatũ: dũmodo bona fides contractus hic impetret de ca. poſ. cum etiam. de excep. cũ venerabilis. licet quidã dicant ꝙ ageret ex conducto contra dominum locantē: po nit ſpec. in loco preallē. vſi. hoc etiam no.

q **Uod ſuper his.** Non valẽt littere quas ſuper abſolutione voti cruce ſignatis obtinuit: per veritatem tacitam: vel falſitatem expreſſam. cõin diuiſio. ſcda. ibi. ad quod. ¶ No. j. ꝙ vbi littera conti net aliquid non veriſimile eſt ſuſpecta de falſitate. ¶ No. ij. ꝙ in abſolutione voti abſoluens debet attendere vtilita tem finis voti: ⁊ ſalutem anime vouentis. ¶ No. duplicē modum ſurripiendi. ¶ No. ꝙ ſigillis ignotis cardinaliũ non creditur. ¶ No. ꝙ eo ꝙ littera emanat: de curia ema naſſe non cenſetur vt quidam dicunt: a contrario quia ſi con ſtat litteras non ſurrepticias: creditur litteris cardinalium: ⁊ ſigillis etiam ignotis. ¶ Oppo. ꝙ ſigillis ignotis nõ cre datur de cle. pereg. c. i. So. ibi. non ſolũ ſigilla erant igno ta: ſed etiam epiſcopatus ipſi: quorũ nomine fuerat ſigilla tum: vel ꝙ ibi maius periculum vertitur: ꝙ̃ hic: ſm Inno. ⁊ Abb. xlij. di. his que ſunt leuis preiudicij creditur: vt hic: dum tamen ceſſet ſurreptio: ⁊ ꝙ atteſtatur ſic veriſimile: ſi ſunt cognita: ⁊ atteſtatur etiam verbo: de ptãte ſua. xvij. di. nobiliſſimus no. glo. in. d. c. cũ olim: dũmodo ſit notus vt no. de re iudi. ad apoſtolicã. li. vj. Quod eſt verũ quo ad il lam: que in ptãte transfunduntur: de iure ſpeciali non credi tur verbo: vt no. Jo. an. de offi. dele. c. i. li. vj. in nouel. ſuper glo. tria guerra: ⁊ de ſent. excõ. ad eminentiã: ⁊ in ſpec. de le ga. §. ſuper eſt. vſi. quid ſi delegati iuriſdictione: ibi dicit tñ ꝙ de facto raro reuocatur in dubiũ: de cuius ptãte: ⁊ raro litteras oſtendit. Cautũ eſt tamen ꝙ in his que gerit de ſpe ciali ptãte: is cum quo geritur habeat copiã legationis co piatã: in actu geſto: ergo ſuper geſto corã ſe: de rigore iu ris non creditur ei: vt no. Jo. an. de appel. conſtitutus. ij. in verbo cardinalis de rigore dixi: ⁊ archid. viij. q. iij. c. talia: ⁊ . lxxvij. di. nobiliſſimus: quia ei non creditur: vt no. in ſpec. de teſte. §. i. vſi. quid ſi aduocatur: ⁊ quando ſimplici verbo atteſtatur: quãdo ſcripto creditur: vt in ſimplici iudici: de proba. poſt ceſſionem. Si atteſtatur de geſtis corã alijs: vt ab alijs nõ crediſ inquãtũ tãgũt preiudiciũ tertij: vt no. gl. de ſen. excõ. ſicut. Quod puto inquantũ atteſtatur verbo: in tantum ſcripto creditur: prout dixi alias in litteris creden dum ſimplici prelati. de proba. poſt ceſſionē: niſi ꝙ pignus eſt eius teſtimoniũ propter dignitatē. de teſti. in noſtra. Et ex hoc puto ꝙ ſi de geſtis a papa aliquid atteſtetur cardina

lis: non creditur ei inquantũ ſint preiudicialia tertio: maxi me de geſtis in curia: nõ creditur abſq̃ litteris pape: vt no. archid. in. j. conſti. vj. in verbo tranſimus: de quo ibi per gl. in verbo bulla: ⁊ ſi litteris atteſtaretur aliquid a papa ſibi cõmiſſum viue vocis oraculo: ſi litteris aſſerit credendũ: vt alteri prelato ſcribentis: vt dixi: an credatur litteris primarij: dic: vt in cle. ne romani. de elec. ¶ Quero in quo potuerũt tacere veritatem: ⁊ exprimere falſitatem: dic forte tacuerunt illa per que erãt vtiles terre ſancte: vt quia erant diuites: vel conſilio ſtrẽui: licet inhabiles ad pugnã ſm Inno. ⁊ Pe. vel dixerunt ſe debiles: cũ ſint fortes de reſcriptis ſup litte ris: ſm Innoc. ¶ Oppo. cum glo. ꝙ non credatur ſigillis ignotis. xviij. di. c. i. So. creditur ſi ſunt nota non creditur niſi ſint. v. ⁊ dicit glo. notis credi: que in preiudiciũ alterius. Aduerte hoc puto quando eſt leue preiudicium: ⁊ atteſtaſ ſcripto. ſecus ſi verbo: quia nullatenus creditur: vt no. glo. de ſen. excõ. ſicut. Sed ſi ſit dubiũ per partem de ſigillo: an ſit notum ex quo reputatur votum: vt. o. c. iij. poſſet tamen collatio fieri cũ alijs ſigillis ipſius: ſi habeantur: ſicut fit col latio litterarum. ꝫ. c. proxi. C. e. comparationes ſm Hoſtiē. ¶ Quero cum glo. ij. de quo voto loquitur decre. glo. di cit ꝙ de voto peregrinationis. Vin. hoc reſtringit ad votũ peregrinationis ieroſolimitane: in quo diſpenſat ſolus pa pa vel abſoluit. Sed dic hoc verũ quando propter ſuccur ſum vouit: ⁊ ſic loquuntur iura de hac materia loquentia: ſed ſi vouet viſitare ſepulchrum: non puto ꝙ hoc pape ſit re ſeruatum: quia hoc hoc cautum non inuenio. Idem de viſi tatione ſancti Jacobi: ⁊ rome: licet viderim dubitare. glo. alie ſunt clare. In glo. pe. in fi. ⁊ ibi remittit Inn. ad queſtio nem quare falſa cauſa excõmunicationis ligat: ⁊ non abſol uit falſa cauſa abſolutionis.

p **Aſtoralis.** Si de extrauaganti du bitaſ an ſit decreta iuri conſona iudicatur ſi diſſona papa conſulitur. ſcda. ibi. verum. ¶ No. ꝙ extrauagans diſpo nens ꝙ ius non dicitur a iure differre. vide Jo. an. de cõſti. c. i. li. vj. in gl. ⁊ ſic ꝯſtitutio diſponens ꝙ ius nil addit ad ius nil vinculo ſubſiſtit natura ꝙ ſuper extrauaganti diſpo nente ꝙ ius non cadit probabilis dubitatio ſic ſuper extra uagante diſponente aliud a iure. per hoc dicit Bar. ꝙ ſen tentia lata cõtra ius expreſſo iuris errore in ſententia eſt nul la quando ius eſt commune: ſecus ſi extrauagans quia de illo probabiliter dubitatur: vt no. in. l. cum prelatis. de re iudi. Hoc puto anteꝗ̃ papa ſit ꝯſultus: ſecus q̃ cert' eſt de extrauagãte. Idē ſentit Bar. hic ſi pp diuer ſitatē littere lis reddatur dubia: quod no. ſicut in ſimili ha betur de electio. nemo deinceps. Glo. pe. opponit ꝙ extra uagans ſtatim liget poſt duos menſes quia eius preſumiſ noticia. ꝫ. de conſtitu. c. ij. ⁊ ꝙ ibi no. de poſtul. prela. c. i.

So. licet eius preſumatur noticia tamen videtur ꝙ poteſt de ea dubitari vel ſequatur illud de reductis ad volumen iuris vel cõe non de extrauagantibus quia nõ ligant niſi eo rum alia detur noticia vel procedit illud quando iure ſit fi des quod emanauit in curia. Secus vbi de ea aliter non cõ ſtat. Ideo dicit hic Inno. ꝙ non fiebat fides hic per bullã vel inſinuata non erat de poſtul. c. i. cum concor. nã licet pu blice factum non tolerabiliter ignoretur dubitari poteſt de ipſo an ſit factum ⁊ conſequenter an publice factum. Item vt dicit Inno. etiam dato ꝙ ſit ſub bulla tamen non ſtatim recipiẽda. C. de lega. l. ij. vel ſm boati. dato ꝙ conſtaret de bulla littere habebatur diuerſimode ⁊ contrario modo de elec. nemo deinceps. li. vi. in glo. pe. ⁊ quod ibi no. ¶ Op po. ꝙ hec decre. male ſituetur quia debebat poni ſub titulo de reſcrip. vel de conſti. So. adaptatur inquantum tractat de fide extrauagantis vel ſcripture eius. ¶ Quero quan do dicatur iuri non cõſona dic quando obuiat iuri ciuili nõ contradicente canonico vel quando obuiat iuri diuino de accuſa. qualiter. ij. de elec. ſignificaſti: qui ſi. ſint legitti. per

venerabilem

venerabilem.de elec.ſuper eo.de ope.no.nū.c.j.⁊.ij.de quo de ſolu.c.fi.vel naturali ratione deficiente iure.i.di.conſuetudo.inſti.de iure naturali.§.ꝙ vero.⁊.§.ex non ſcripto.de conſue.cum dilectus. ¶ Quero an arctetur iudex ad conſulendū papam vbi dubitat:dic ꝙ non:ſi non velit:quia ex quo ſibi non cōſtat ꝙ ſit decre.non poteſt iudicare ſm illas decre.que ſunt edite poſt iſtam compilationeꝫ:ante compilationem ſexti:tene ꝙ habes in prohemio ſexti. ¶ Ad gl.opp.ꝙ eo ꝙ obuiat iuri:ſtatim recipiēda ſit decre.xxv.q.j. Reſcripta glo.cōcludit:quandoqꝫ emanat reſcriptum ſm ius:⁊ illi parēdum. Quādoqꝫ aperte cōtra ius:⁊ illud reijciendum ex toto. Quandoqꝫ emanat preter ius:⁊ expectatur ſecunda iuſſio.de offi.deleg.ſi quando:in auc.vt nulli iudic.§.ſi vero. Hec vera niſi in reſcripto dicant:non obſtante tali iure:ſm Hoſti.de quo vide ꝙ no.de conſti.c.i. Quādoqꝫ decre.eſt contra ius:vel preter ius:⁊ ſtatim eſt reijciēda:ſed conſulitur ſuperior:quia eo ꝙ allegatur inter decre.tamen ſi cōmuniter non habetur in libris:illi non eſt ſtādū. Si decre.eſt contra conſuetudinem:ſtabitur conſuetudini:dum tamen ſit rationabilis ⁊ legitime preſcripta:niſi princeps per ſuum ſtatutū intendat tollere conſuetudinem:ſic hodie determinatum eſt:ante decre.ſequitur conſuetudinē de conſue.c.ij.li.vj. Inquantū glo.dicit ꝙ ſuperſedere debet:intellige ſi vult:vt dixi in litera.

Cum dilectus. Poſt publicatas atteſtatiōes vſqꝫ ad concluſionem in cauſa:poſſunt teſtes ꝓduci:⁊ conſuetudo loci facit inſtrumentuꝫ autēticum.h.d.ſcđa ibi.ſuper. ¶ No.ꝙ publicatio atteſtationum precludit viam facultati probandi per inſtrumentum. ¶ Nota.ij.ꝙ concluſio in cauſa precludit viam probandi etiam per inſtrumentū:⁊ ſic liquida probatio non admittitur poſt concluſionem in cauſa. ¶ No.ꝙ conſuetudo dat auctoritatem notariatus:⁊ fidem inſtrumento priuato:vel alias non publico.ſic ⁊ diſponit de ſolēnitatibus inſtrumētiin auc.de tabellionibus.§.nos autem.exigiť tamē ꝙ perſona ſit honeſta:vt patet hic. ¶ Opp.ꝙ ante concluſioneꝫ in cauſa non poſſint produci inſtrumenta:lapſo termino ad illa producenda. Sol.contrarium procedit quando eſt terminus ſtatutus:⁊ lapſus:hic quando iam eſt lapſus:de quo in ſpec.de dila.§.videndū.verſi.quid ſi datur:⁊ in cle.ſ verbo.ſig.ſepe.verſi.eo ſaluo.in gl.vbi ergo.C.qui accuſa.non poſſunt.l.ſi ea.⁊ ibi Cy.⁊ Bar.in.l.mancipiorum.ff.de optio.lega. Quicquid dicat Cy.recitat illam glo.Barto.dicit ſtandū decre.paſtoralis.ſ.de excep.vt ſi iuret inſtrumētum de nouo ad ſe perueniſſe:poſſet:aliter non. ¶ Oppo.ꝙ poſſint etiam poſt in cauſa produci:vt patet de iureiurā.admonendi. Sol.quando non ſunt de nouo reperta:non poſſunt poſt concluſionem in cauſa:ſed ſi ſunt de nouo repta bene poſſunt:vt ibi no.Bar.vide ꝙ dicaꝫ.ſ.de excep.exceptiones:ad hoc facit de cauſa poſ.paſtoralis:⁊.ſ.de ꝓcu.auditis:ſed ibi aliquid poteſt imputari parti:que diſtulit:hic non. ¶ Quero an talibus inſtrumentis credatur:ēt in ſpiritualibus:vbi conſuetudo dat poteſtatem lapſo termīo:dicit Hoſti.ꝙ creditur ſuper ciuilibus ⁊ temporalibus rebus:de quibus ne cle.vel mo.c.ſicut fateť ꝙ vbi talia inſtrumenta reducuntur vt priuilegia:ab ipſo rege conceſſa:vel quo ad feudalia:ꝙ bene facerent fidē de fo.compe.ex trāſmiſſa. Sol.pe.⁊ ab.videntur contradicere Hoſti.pro eo ꝙ dicunt ꝙ dubitatio hic fuit pro eo ꝙ agebatur contra laicum:ſuper eccleſiaſticis:cōtra eos ſi eſt de ꝯſtitutis eccleſie in ſpiritualibus.tene ꝙ habes in.c.ſicut:ſuper temporalibꝰ ſeruatur ꝙ creditur ad preiudicium ⁊ cōmodum eccleſie.⁊ hoc non negat Hoſtien.⁊ fatetur Pe.ꝙ no. Non ob.c.eccleſia:quia hic notorium adeunt nolentes:⁊ per hoc nō dicitur vēdicare laicus poteſtatē in clericū:ſed clerici auxilium inuocant:ſicut teſtes poſſent habere laicos:ita ⁊ notarium atteſtantem:maxime tenendo ꝙ notarij poteſtas ſit prorogabilis.de quo dixi qui fil.ſint legit.per venerabileꝫ. ¶ Quid de inſtrumentis aliorum iudicum:an cōſuetudo operari poſſit vt illis fides adhibeatur. Jo.an.ꝙ ſic in.c.ſeculares.de fo.compe.li.vj.⁊ ibi dicit ꝙ probant etiā in iudicio eccleſiaſtico:ꝙ no.ꝓpter ea:que ꝓximo dixi. ¶ Quero an ex conſuetudine credatur inſtrumento iudicis:abſqꝫ teſtium ſubſcriptione.dic ꝙ ſic.ſi hoc habeat conſuetudo.de quo.ſ.c.ij. ¶ Quid ſi eſſet male fame an crederet in inſtrumentis.dic ꝙ non:maxime ſi cōſueuit falſare inſtrumēta:honeſtas tamen preſumitur:vt patet de preſumptio.c.fi.ſm Hoſti. ¶ Oppo.ꝙ non liceat producere inſtrumenta ſicut nec teſtes poſt publicatas atteſtationes:quia appellatione inſtrumenti comprehenduntur teſtes:⁊ econtra:de teſti.cogen.peruenit.dicunt quidam ꝙ hec fuit cauſa dubitādi. ¶ Alij dicunt ꝙ cauſa fuit:quia videbatur diu tacuiſſe:⁊ propter hoc vt ſuſpectus debet repelli.ad hoc de teſti.preſentium. Sed non eſt idem in teſtibus:quia ex multis cauſis facilius deprehenditur falſitas inſtrumēti:ꝙ̄ teſtiū:ſ.e.inter dilectos:maxime quia ⁊ in inſtrumēto debet poni dies:locus:teſtes:de quibus de re iudica.abbate.lib.vj. Sed de his teſtis interrogatus dicit ſe nō recordari.ſ.c.proximo:⁊ hoc reſpectu verum eſt ꝙ facilius corrūpuntur teſtes ꝙ̄ inſtrumētū:ſed alio reſpectu facilius falſatur inſtrumentum:quia facilius eſt corrūpere vnū notariuꝫ:ꝙ̄ duos teſtes:ad hoc ꝙ no.de cle.pere.c.i.ſed hoc tollit ꝓſumptio dignitatis:⁊ approbationis. ¶ Quero quando dicatur in cauſa concluſum.glo.quando eſt renunciatum probationibus:⁊ oībus allegationibus:de cauſa poſ.paſtoralis:de ꝓcurato.auditis. Non ob.ꝙ poſt appellationem poſſunt produci.C.de tempo.appel.per hanc.ergo poſt concluſionem:quia melius eſt ante tempus ⁊c̄.C.in quibus cauſis in integrū reſti.nō eſt neceſſaria.l.ſi.quia dicit Innoc.ꝙ vſqꝫ ad cōcluſionem:licet teſtes producere poſt nō.ſed in cauſa vera appellationis:ēt poſt cōcluſionem factā in principali:licet teſtes producere. Non ob.c.ſequens:quia intelligitur de concluſione facta in cauſa appellationis.de quo remittit Jo.an.in Spec.de inſtru.edi.§.nunc dicamus in prin.ibi dicit.idem hec vera vt concluſio non ſe extendat ad cauſaꝫ appellationis:niſi partes de hoc cogitauerint:ꝙ in dubio non preſumitur:vt quia dixiſſent nos renunciamus:vel cōcludimus:ita ꝙ de cetero:nec de iure:nec de facto:in cauſa principali:vel appellationis aliquid de cetero dicamus:talis renunciat bene preiudicat:⁊ ſm Guil.in Spe.de renun.⁊ cōclu.§.i.verſi.hoc autem. ſcias ſequentes gl.ſunt clare in gl.pe.ibi cum olim:⁊ contrario.xij.di.nos cōſuetudinem:⁊ in fi.vide ꝙ no.de conſue.c.fi.ſuper glo.⁊ hic per Jo.an.

Cum ioannes. Falſitas inſtrumenti vel quod deeſt in inſtrumento poteſt probari per teſtes.h.d. In prima proceſſus cauſe principalis. In ſcđa proceſſus cauſe appellationis.ibi.cum igiť. In tertia ibi.de conſilio.diffinitio ipſius cauſe appellationis legam per partes:⁊ primo ad ṽſi.cum igiť. ¶ No.primo in perſonali ſufficere exprimere cauſaꝫ remotā:peto quia mutuaui:vide de iudi.dilecti.de libel.obla.c.i. ¶ No.ij.compenſationem admitti de debitis liquidis:licet cauſis diuerſis:⁊ in quātitate diſpari ad menſuram quantitatum:hinc ⁊ inde cōtrahentium. ¶ No.iij.arg.ꝙ ex iure ſuꝑuenienti ex vetuſtiori cauſa:pendente iudicio:ēt a parte actoris:poſſe in eadem inſtantia ſentētiari. ¶ No.arg.ꝙ pendente inſtantia ex vna cauſa:ex altera poteſt ſequi ſnīa:ſuper illa inſtantia cōceſſata:dūmodo cum tali aliquā habeat cōnexitatem:⁊ que primo in inſtātia eſt deducta. ¶ No.naturaꝫ actionis exempte:quia propter eam quis aſtringiť ad tradēdā rem liberam vacuā:⁊ expeditaꝫ.ad hoc.l.ij.§.i.ff.de acti.empti. ¶ Oppo.ꝙ male ſnīauerit ſuꝑ domo:⁊ nō incluſa in petitione:⁊ ſimiliter ſuꝑ cauſa:quia actum eſt ex mutuo:⁊ ſententiat ſuꝑ venditione.cōtra id.ff.cōi diui.vt fundus.ff.fa.her:

in hoc.de ſymo.licet hely. Sol.dicunt doc.ꝙ hec eſt deci-
ſa petitio:quia ⁊ obijciens cōpenſationem agebat repellere
petentem:⁊ cōfitebatur venditionem agens ex mutuo:de-
dit aliaꝫ partē petitionis:in qua petebat domū tradi vacuā:
⁊ expeditam:vel potes dicere ꝙ ex quo cōfitebatur vendi-
tionem:apponens compēſatiōeꝫ:⁊ ſolutiōeꝫ precij domus
ſuper venditione:vt cōnexa:de qua ꝯſtabat conſeſſione:po
tuit ſequi ſententia.arg.de excep.c.i.de elec.per inquiſitiōeꝫ
de confeſ.c.ij. ❡ Quero an emptor condēnatus ad tradi-
tionem precij impediat executionem:per exceptiōeꝫ rei nō
tradite:de hoc in Specu.de ſenten.exeōi.§.fi.vẽſi.item pone
ibi.arguit ꝙ ſic.quia per hoc non tollit̃ ius agendi ad rem
ex quo de traditione rei non eſt diſceptatū:ergo fortius nō
tollitur ius excipiendi.ad hoc.ff.de iureiur.ſi duo.§.pe.dic
ꝙ dato ꝙ nō poſſet impediri executio:poterit tamē agi ad
rei traditionem.ff.de actio.empti.l.iulianus.§.offerri.ad
hoc no.ff.ex qui.cau.in poſ.ea.l.fulcinius.§.ij.dic ſi non eſt
diſceptatū de traditione rei:non admittetur excipiens.ff.de
cōpenſa.l.ꝙ in diem:tunc ſatis puto exceptionem admitti:
quia non detur hic ſubſtātie debiti:ſed executioni:⁊ ſic eſt ꝯ
concernentibus executioneꝫ:ergo poſt admitti poteſt:licet
ſi fuiſſet oppoſita ante:impediſſet exercitiū agēdi. ❡ Op
po.ꝙ non admittatur compenſatio indiſtincte.l.ſi.ff.de cō-
penſa. So.admittitur vbi debita ſunt liquida:non vbi nō
ſunt liquida. ❡ Glo.ij.colligit notabile ꝙ ad traditioneꝫ
libere rei cōpellitur venditor:per que dixit Mar.ꝙ ſi ven
ditor habet facultatem rei tradēde:precise compellitur ad
tradendum.ff.de acti.empti.l.ex empto:⁊ hec opinio eſt ve
ra:⁊ cōmunis:ꝑut obligatio rem tradi incidit in contractū
bone fidei:vt eſt venditio:alias ſi non habet facultatem rei
tradende:tenetur ad intereſſe:vel ſi non incidit rem tradi.
obligatio in ꝯctuꝫ bone fidei:⁊ ſic debet intelligi.ff.de ver.
ob.l.ſtipl̃ones non diuidunt̃.§.celſus:⁊ ſiſia:per que iura
Jo.⁊ accur.in.l.j.ff.de actio.empti.tenent ꝙ ſufficiat inter
eſſe tradere:⁊ male:⁊ opi.Mar.tenet Bar.in dicta.l.ſtip.
non diui.⁊ hinc opi.adheret ius canonicū vt hic.ad hoc de
arbi.per tuas.de pac.c.i.i.q.i.qui ſtudet.de quo in Specu.
de emptio.⁊ venditio.§.interioribus in prin.vbi Joā.an.ſe
quitur iſtam opi.ꝙ ſi habet facultatem rei tradende:⁊ com
pellitur:vel non habet dolo vel culpa ⁊ non compellit̃ pre-
ciſe:ſed ad intereſſe agitur:vel nō habet nec dolo nec culpa:
⁊ ad neutrum tenetur:ſm Jo.and.ibi ⁊ dicitur vacua tradi
quando traditur vacua reſpectu poſſeſſionis ⁊ detentatiōis
alias non eſt vacua.vnde ſi quis eſſet in poſſeſſione cauſa le
gatorum vel fideicōmiſſariorum:vel nomine ventris non
traditur vacuam ſic tradendo.ff.de acti.empti.l.i.§.vacua.
❡ Venio ad ver.cum igitur.No.ꝙ cōdictio impedit ius
agendi ante purificatiōeꝫ. ❡ No.ij.ꝙ in cauſa appellatio
nis non admittitur articulus oino nouus:ſed tantum pen-
dens ex veteri. ❡ No.iij.ꝙ nouus articulus dicit̃:iꝫ tota
ſubſtantia primi repetatur in ſecūdo quādo illa non repeti
tur vt ſubmittatur neceſſitati probandi. ❡ No.iiij.arg.ꝙ
probetur iuramentū teſtis ſi dicatur talis iuratus depoſuit:
de quo de teſti.tuis. ❡ No.ꝙ probat teſtis ꝯcludens cau
ſam ſcie per ſenſum non immediatum:vt ſi dicat ſcio quia
preſens fui.vide Bar.ff.de auc.tu.l.i.§.i.⁊ quod no.de te-
ſti.preſentium.lib.vj.in nouella.Ad hoc de elec.per inquiſi
tionem.de conſuetu.c.ij.de teſti.cum cauſam:ſm Hoſtien.
❡ No.ꝙ ex cōditionis appoſitione aggrauāte conditio-
nem rei res in precio minus eſtimatur. ❡ No.arg.ꝑ teſte
deponente de valore rei vt probet ſcio ꝙ tantum valet:quia
a tali potui tantum habere.Sed dic de hoc:vt per Bar.in
.l.ij.C.de reſcin.vendi.⁊ dicā de empti.⁊ vendi.cum cauſaꝫ
⁊.c.dilecti. ❡ No.ꝙ non viciatur teſtimoniū ꝗꝙ omnes
teſtes atteſtantes dicant de die non recordari.vel de tempo
re:etiam de menſe:contra id quod no.Hoſtiē.§.de teſti.ex
tenore:⁊ vide de accuſa.qualiter ⁊ quando.ij.per Innocē.
❡ Oppo.ꝙ non eſſet conditionalis contractus:imo ſub

modo:quia poſſunt de condi.appo.verum. Solu.fatetur
Jo.an.ꝙ erat modalis ⁊ non cōditionalis:late dicitur ſm
Hoſtien.melius dixiſſet conuētionale. ❡ Oppo.cum gl.
ꝙ non debeat appellari ad papam.de iudici.nouit. Sol.
terra erat de iuriſdictione eccleſie.ad hoc de appel.ſi duo-
bus:alias non appellatur ad ipſum. Hoc dicunt doc.verū:
ſi ſuperior loci qui iudicauit non recognoſcat ſuperiorem:
quia tunc appellatur ad papam:qui ſil.ſint legi.per venera
bileꝫ.§.rationibus.de ſo.compe.licet.in auē.vt diſ.iudices
.§.ſi vero contingerit ſm Hoſt. ❡ Oppo.ꝙ nouus arti-
culus non admittatur in cauſa appellationis:vt patet de tē-
po.appel.per hanc. Solu.omnino nouus non admittitur
vt ibi:ſed pendens ex primis ſic:vt hic:⁊ ſic in cauſa appella
tionis noue probationes admittuntur:ſuper noua exceptio
ne:⁊ aliam cauſam poſſum proſequi coram iudice appella
tionis:quam expreſſerim coram iudice a quo.ff.de appel.l.
ſcio.queſitum:⁊ hoc verū quando appellatur a diffinitiua:
ſecus ſi ab interlocutoria:vt in cle.appellanti.de appel.de
quo de appella.cum cauſam. ❡ Glo.in verbo nepotib⁹ op
ponendo querit de dubio:⁊ neſcit quid loquatur:vel ipſaꝫ
non intelligo:tolle dubium ſuum:oppoſitio glo.procede-
ret ſi domus remaneret penes Petrum:ſed ſi Joānes emit
remanebit penes heredes Joannis:non penes heredes
Petri.vtilis ergo fuit prouiſio petri. ❡ Venio ad ver.di
ctus do no.tabellioneꝫ ⁊ teſtes inſcriptos poſſe induci in te
ſtes ad confirmanda ⁊ declaranda contenta in inſtrumēto.
❡ No.ꝙ probatio inſtrumenti ſuccumbit probatiōi duo
rum vel trium teſtium:etiam quando inſtrumentū adiuua
tur depoſitione notorij ⁊ vnius teſtis in inſtrumento deſcri
pti ⁊c. ❡ No.ꝙ vbi teſtes ab inſtrumento variant in quali
tate actus iterabilis.ſi nō aliter ſingularitas actus determi-
netur:actus multiplicatus probatur:ex quo iterabilis ex di
uerſitate qualitatis:⁊ ſic in altero qualitas neceſſario nō cō
cluditur.Et no.cautelam ꝙ tūc actus determinetur:vel ad
vnitatem reducatur partium cōfeſſione:vel aliter. ❡ No.
valere confeſſionem etiam poſt cōcluſionem in cauſa:⁊ no.
iudicem poſſe vſqꝫ ad concluſionem in cauſa:⁊ poſt vſqꝫ
ad ſententiam:interrogare partes ad indagandam verita
tem.glo.allegat concor. ❡ Oppo.ꝙ non ſit neceſſe teſtes
fore ſubſcriptos in inſtrumēto.§.c.ij. Sol.dic ſubſcriptis
.i.ſubſcriptis per notarium:qꝛ nō eſt moris:nec de iure:ꝙ
in inſtrumento publico ſe ſubſcribant teſtes:ſed in priuato
tantum:de quo in dicto.c.ij. Hoſtien.dicit ꝙ melius fuerat
hoc producere de teſtibus nō ſubſcriptis:maxime quia pe
riculoſum eſt ſi in ſcriptis aliquid dicant cōtra inſtrumentū
vt notabitur cum glo. ❡ Opp.ꝙ abſqꝫ ꝙ fuit facta inter-
rogatio:⁊ de veritate contractus:debuerit hec concordia
fieri:quia licet inſtrumentum dicat contractum factū:per
hoc non negat quin conditionale fuerat:debebat ergo pro
batio reduci ad inſtrumentum vt inſtrumentum probaret
contractum:⁊ teſtes conditionem. ❡ Scdo dicit Inno.ꝙ
abſqꝫ hac interrogatione ſic debebat cōcordari inſtrumen
tum.arg.de teſti.cum tu.⁊ hoc quia nō contradicebat pro-
batio inſtrumento:ſed addebat.dic ſi inſtrumentum indire
cte nō contradicit probationi:vt quia dicit contractū factū:
ꝙ poteſt eſſe conditionale:⁊ purum:tunc reducitur ad con
cordiam:⁊ hec fuit mens Inno.⁊ ex quo non contradicunt
non probatur multiplicatus actus:ſed in dubio vnicus pre
ſumitur:ex quo aliter non probatur multiplicitas:ex eadē
ti contradictione:⁊ ſic loquatur hic. Si autem eſt contradi
ctio aperta:vt quia inſtrumentuꝫ dicit contra dictum purū:
vel teſtes coadiuuando inſtrumētum deponunt de purita-
te contractus:⁊ teſtes deponunt illud conditionale:tunc re
ducitur ad concordiam:⁊ neceſſario concluditur multipli-
catio contractuum ex cōtrarietate qualitatum.vnde proba
tio qualitatis eſt incerta:niſi reducatur res ad vnitateꝫ:per
cōfeſſionem partium:vt hic.vnde habito reſpectu ad id qḋ
depoſuerunt teſtes rimantes inſtrumentum:non ad inſtru-

mentum tantũ:neceſſaria fuit interrogatio: de qua hic bar. tamen videtur dicere indiſtincte:etiã non ſtante cõtrarietate neceſſariam probatiões mutatio in.l.ij.C.de bo.poſ.ſm tab. vbi dicit ꝙ ſi pars confitetur inſtrm ſed negat ſolẽnitatẽ: ſi poſtea ꝑ ↄcludat ſolẽnitatẽ:niſi probet idẽptita non ꝓbat: ꝙ ſolẽnitas potuit aſſuiſſe alteri teſtõ:ꝑ hãc decre.ſed hec decre.non probat per notariũ ꝛ vnũ ex teſtibus deſcriptis. Inducitur ad queſtionem de cõpromiſſarijs in eletiõe monialium:in quas fuit compromiſſum: vt vſqz ad cõſumptionem candele debuiſſent elegiſſe:ꝛ poſt conſumptionem ſtallando:dixit compromiſſaria ꝙ eligebat nomine ſociorum:auditor ex officio fecit tres interrogationes. Prima an candela fuiſſet conſumpta tempore quo compromiſſaria elegit. Reſpondit ꝙ non. ſecũdo an candela eſſet cõſumpta tempore quo compromiſſaria de facto elegit. Reſpondit ꝙ ſic. tertio an cõpromiſſaria illam elegiſſet ſemel vel pluries. Reſpondit ꝙ ſemel tantũ. Ex his concludebatur periurium electe:contra quod multipliciter reſpondebatur. Primo ꝙ per teſtes cõſtabat veritas facti:quia prima electio erat intelligenda de electione iuris: ſecunda de electione facti:que nulla fuit:talis interpretatio amplectanda:quia benigna:per quã vitatur periurium:per quam parcitur fragilitati ſexus:ꝛ quia non eſt ſequenda ſubtilitas:ex quo de veritate conſtat:maxime in foro canonico:ꝛ inter religioſos. de iudici. dilecti. Item pro electa inducebatur auctoritas Jo.iiij. vbi mulier que reſpondit ſe non habere maritum:cõmendatur verũ dixiſſe:quia non habebat de iure: ſed de facto. Item quia reuocare poterat errorẽ: negocio nondum finito. Hoſtien.dicit ꝙ clemens: non obſtantibus his:pronunciauit eam periuram. Non ob.primo allegata: quia licet fictione iuris electio habetur pro nulla: tamen in poſitionibus ꝛ reſponſionibus queritur de facto:ꝛ nõ de iure. Non ob. ꝙ dicitur de benignitate interpretationis:quia vltima reſpõſio nõ patitur:vt clara interpretatiõe:nec parcitur mulieri cõtra ius naturale. C. de in ius voc. l.fi. Nec ob. ꝙ dicitur de reuocatiõe erroris:quia illud in ciuilibus:ſed hic quãto fortius confitens fatetur ſe erraſſe: fortius cõuincitur deieraſſe:ꝛ ſic a prelatura repellenda. de elec. querelã. ꝛ ab hoc forte habuit ortum decre. cũ impoſitiõibus. de iureiur. lib. vj. vt ibi no. in.i.glo. ❡ Venio ad glo.glo.reuocat in dubium per quot teſtes conuincatur inſtrumẽtũ. Reſpodit ꝙ ſi teſtes velint contradicere inſtrumento aperte:in totum:vel in parte:requirũtur. v. ad minus:quia auctoritas notarij equiualet duobus. de probati.quoniã contra:vltra duos eſt inſtrumentum quod equiualet alijs duobus. C. de fide inſtru. l. in exercendis:ꝛ ſic ſaltem exiguntur. v. vt ſupe. retur. ſ. de teſti. in noſtra. Duo videnda ſunt primũ quot teſtes reprobent inſtrumentũ de non ſcriptis in inſtrumento. ſm quot reprobẽt de deſcriptis. ❡ Ad primũ excludo aliquos caſus non dubios. Primus quãdo ſcriptura nõ admittit probationem in cõtra. ex diſpoſitione iuris: vt in. l. ſi. C. arbi. tu. ꝛ in. l. antique. C. ad velle. ꝛ in. l. generaliter. C. de non nu. pecu. in cle. J. de proba. quo caſu dic ſi teſtes volunt reprobare inſtrumentũ ex ſola falſitate contẽti in inſtrumẽto:ꝛ non admittitur probatio ſi volunt reprobare inſtrumẽtum:quaſi non confectum a notario:ſed ab alio falſificatuz poteſt quia hic non adeſt vis inſtrumẽti:ſi non volũt improbare factũ:ſed ſolẽnitatem:vel aliud interceſſiſſe per quod annihiletur factum in iuris effectu:ſtante facto:adhuc poteſt: vt dicit glo. in cle. de probatio. Puto tamẽ ꝙ ſi preclu ſio facultatis probandi nutriret peccatũ audiretur:ſaltez ꝑ viam denunciationis enumeratiõe per no. in. c. nouit. de iudici. ij. q. i. ſi peccauerit: de reſcrip. cũ ad aures:ꝛ. c. ad audiẽtiam. Si vult probare per teſtes ſimulatiões facti:quia per hoc non detrahitur probationi:adhuc poſſet quia non concludetur falſum in inſtrumento deſcriptũ. ad quod ff. de pactis. intergentiũ. §. ꝙ ſere:ꝛ ꝙ ibi no. glo. ꝛ in omnibus caſibus in quibus dixi poſſe reprobari:quia teſtes non contradicunt tunc inſtrumẽto:poſſent teſtes hoc modo impugnare inſtrumentũ:quia in ore duoꝝ ꝛc. de teſti. in omni. ❡ Secundus caſus quando inſtrumentũ non admittit probationem aliter ꝙ̃ per inſtrumentũ:ꝛ idem per omnia dic ſi vult reprobare per teſtes. ❡ Tertius caſus quando inſtrumẽtum admittit probatiõez in cõtrariũ per teſtes:quod eſt regulare:vt dicit glo. de probati. cum precibus:ꝛ de probati. quoniã contra:ꝛ. c. tertio loco:ꝛ in. c. noſtro:ꝛ hec ſunt opi. glo. quid dicat hic:ꝛ de probatio. tertio:dictum eſt Hoſ. dicit ꝙ plures exiguntur ꝙ contineantur in inſtrumento:quia inſtrumentũ obtinet vim tot teſtium: quot comprehenduntur in inſtrumento:ſi duos exigit:vt eſt regulare:requirunt tres:ſi. vij. vt in teſtamento:exiguntur ad reprobatiõez. viij. Si. v. exiguntur ad reprobationem. vi. vt in codicill. tũc excludecaſus aliquos nõ dubios. Si agitur de reprobatione inſtrumenti:ita ꝙ a parte non cõtradicatur inſtrumento:vt quia improbatur ſolẽnitas: dicitur ſimulatum: dicitur per alium ſcriptũ:ꝙ̃ per notariũ:ꝛ in caſibus de quibus. ſ. in primo caſu: tunc duo teſtes ĩprobant ꝛ idem ſi addunt:, vt hic: quia inſtrumentũ non cõtradicit:ꝛ ideo ſi dubitetur an notarius ſcripſerit:etiam de hoc poteſt recurri ad notarium: ꝛ ſtatur eius dicto. C. de falſis. l. ſi quis decurio:vel ꝑ duos teſtes preſentes:vel etiã per comparationem litterarum. C. e. l. comparationes. in auc. e. §. ſed ſi inſtrumenta. Si autez teſtes contradicunt directo inſtrumento: quo ad contenta in inſtr̃o:vel illi detrahunt nec curo: lz aliq diſtinguãt inter ĩdirectã reprobatiõez ꝛ indirectã: ꝑ modũ capl̃i ex tenore. de teſti. vt indirecta non ſufficiant duo: ꝛ in indirecta ſufficiãt:recitat Spec. e. ti. §. reſtat. v. ſed poteſt. ꝛ dicitur ꝙ fuit azo:quia ſiue ſit directa ſiue indirecta:ſufficit ꝙ ſint in contradictione: vt no. glo. de teſti. in noſtra. hac igit̃ diſtinctione reiecta dic ſi ꝑuata eſt ſcriptura poteſt reprobari per duos teſtes. C. de contrahen. ꝛ cõmit. ſtipu. l. optimã:ꝛ ſic procedit quorundã opi. Si ſcriptura eſt publica:hic eſt dubitatio ſi in teſtibus maius eſt põdus: ꝛ ſecurior probatio:attenta rei natura attendimus teſtes: ꝛ duo reprobant inſtrumentum. Idem ſi maior auctoritas. Si econtra in notario maius eſt pondus ꝛ ſecurior probatio:vel auctoritas:nõ cõuincetur per duos. hoc autem pondus ꝛ in quãtum excedat arbitrabitur iudex. ꝛ hoc tenuit Nico. mat. vt dicit hic Jo. an. Poſſet enim tanta eſſe preſumptio ex nimia legalitate notarij:ꝙ plus crederetur ꝙ̃ duobus notarijs:ad hoc littera hic dum dicit:nõ tamen quodlibet inſtrumentũ:nam in factis antiquis plus credetur inſtrumẽto ꝙ̃ teſtibus:ꝛ in facto intricato quod de facili euaneſcit a memoria. ff. de arb. l. celſus:ꝛ no. glo. de probati. tertio. In facto recenti maius pondus erit in teſtibus: quia vox viua ꝛc. in auc. de fide inſtru. §. i. Suppoſita parilitate hinc ꝛ inde inſtrumẽto quod duobus non cõuincatur:facit primo:quia obtinere videtur vim tot teſtium quot in inſtrumento ſunt deſcripti:ꝛ vltra ſ. Notarij ergo inſtrumentum preualet duobus. ſecũdo probatio inſtrumenti eſt firma ꝛ inuariabilis: quia quod ſcriptum eſt imutabile permanet. in teſtibus autez fides eſt variabilis. falli enim poſſunt in memoria: ꝛ lingua: ꝛ ĩtellectu: ꝛ in multis:quod ceſſat in ſcriptura que imutabilis perſeuerat. Igitur hinc eſt ꝙ aliquando ius exigit probationẽ per ſcripturã tantũ: vt fortiorem. C. ſi minor ſe ma. dix. ſi alterũ. C. de ſuffrag. l. i. C. de nõ nu. pec. l. generaliter. C. de teſti. l. teſtiũ:ꝛ auc. rogati. C. de probatio. l. cenſuer. in quibus no. de cõſti. romana. lib. vi. ❡ Tertio negari nõ poteſt quin ꝓbatio inſtrumenti ſit plena probatio:teſtiũ etiam plena. Neutra ergo alterã ſuperat:quia exigitur vt altera alteri prepõderet: vt patet de teſti. in noſtra. Concludit Jo. an. hic poſt Inno. ad hoc etiã dictum remittit Guil. in Spe. de inſtru. edic. §. reſtat. verſi. ſed quero ꝙ inſtrumento ꝗ̃tũcunqz publico ꝛ quotcunqz teſtes habeat deſcriptos derogabit̃ per duos teſtes:vel plus ad tres probando indirecte ↄtrariũ:vel etiaz directe:dũmõ ſm naturã materie ſit probabile: ꝙ in

tendunt teſtes:⁊ maxime ꝓbando indirecte ſm modum. de contrahen.ſtip.l.optimā.de teſti.ex tenore:ad hoc de ꝓba.tertio.de teſti.a nobis.hoc etiā ſequitur Cy.in.l.in exercendis.C.de fide inſtru.probat:quia tota probatio inſtrumenti pendet ſuper auctoritate notarij:que a duobus teſtibus iuſtū eſt conuinci:quia ponderoſior vox duorū:ergo omnia deſcripta in inſtrumento tolluntur:illa cōuicta. Nō ob.ꝙ inſtrumentū debeat habere vim tot teſtium:quot ſūt deſcripti in īſtrumēto:⁊ vltra hoc notarij:vt.l.domicius labeo:quia primo ꝙ notarius computetur non eſt perenne: nam cōputatur quando ſimpliciter numerus certus exigitur:⁊ notarius computatur. Quandoqꝫ exigitur numerus ⁊ vltra hoc notarius:⁊ non computatur:quo ad ſolēnitatē inſtrumēti notarius nō exigitur vltra numerū:ideo computatur in numero. Sed quo ad probandum exigitur vltra teſtes:ideo non computatur item cōputetur:vel non:tota vis inſtrumenti eſt ſuper pondere:⁊ auctoritate notarij:⁊ deſcriptio etiā teſtiū:ex quo teſtes actualiter nō deponunt. Sicut enim ſcripſit vnum:ita mille potuit falſo ſcribere:⁊ ſic pendent ab eius facultate:ꝙ non poſſet reprobari:merito ergo cōuicta auctoritate:cōuincitur inſtrumentum. Item hec eſt fallacia numerare teſtes vltra notariū:quia bis idem repetitur:nam fides datur inſtrumēto:⁊ deſcriptioni teſtium:ꝓpter auctoritatem notarij:⁊ propter ſubſcriptiōē teſtiū:ſi adhuc addis notarium:bis idem repetis:ſicut in illo qui dixit ꝙ.iij.oua ſunt.v.quia ſunt duo ⁊ tria que cōſtituunt.v. nō ob.ꝙ inuariabilis probatio inſtrumenti:quia illud preponderat in factis antiquis:⁊ tunc prefertur:alias nō ex preſumptione publici officij:⁊ ſic vt violenta preſumptio:per quā alias iudicatur reprobatur per duos teſtes:de probati.propoſuiſti:⁊ ſicut iuramentū ſemiplene probationis eſt plena probatio:⁊ reprobatur de iureiur.admonendi:⁊ ſicut ſigillum auctenticū mouet.de probati.poſt ceſſionem:⁊ tñ plena probatio illi derogat:vt ibi. Non ob.ꝙ probatio ſit plena inſtrumenti:quia non eſt plena naturaliter ſed iuris artificio. Item illō procedit in ſcriptura.contra quā nihil probatur:ſecus quādo reprobat̄:quia naturale eſt vt duobus:⁊ nō vni credatur. Itē quia miraculoſa eſt probatio:quia miraculum eſt ꝙ pelli mortue creditur:vt no.j.e.cum.p.tabellio:probatio autem duoꝝ plena ⁊ naturalis:quia in ore duoꝝ ⁊c̄.de teſti.in omni.de teſta.relatū:⁊.c.cū eſſes.ꝺ iudicijs.nouit.ij.q.i.ſi peccauerit cum ſi. Non ob.de teſti.a nobis:quia ibi eſt caſus pro hac opi.nam ſcriptura publica nō eſt tante auctoritatis quin dicto duoꝝ vel trium teſtiū reprobetur:niſi teſtium adminiculo fulciatur. Intelligo non ſubſcriptorū tñ:ſed adminiculantiū viua voce inſtrumentū:⁊ deponentiū pro inſtrumento ſm Io.an.quo caſu quot ſūt teſtes eſt aduertendum:nam ſi duo ⁊ notarius atteſtātur ꝓ inſtrumento exiguntur tūc quattuor:ſi duo tantū ſine notario exigerentur tres:⁊ ſic poſſent ſaluari opi.cōtrarie ⁊ opi.aduerſantes. Nec dicas ꝙ ibi loquitur de ſcriptura iudicis quia ibi iudices appellantur notarij:vt ibi dixi. Sed dices inſtrumentū probat plene:ſi duo teſtes ſunt cum inſtrumento:ſaltem debēt exigi tres ad conuincendū inſtrumentū:⁊ hoc dicit ꝙ tres tunc cōuincunt. Sol.dic ꝙ licet notarius ⁊ vnus teſtis fuerit interrogatus:tñ teſtis nihil depoſuit:ſi dixit ſe minime recordare:vt dicit hic Inno.patere ex antiqua. Merito ergo tres ſufficiunt.vel dic ꝙ tunc cum teſtibus computatur inſtrumentū quādo teſtes ſunt de non ſcriptis iuuantibus inſtrumentū:ſecus ſi ſunt de deſcriptis:qꝛ non debet eoꝝ vox operari auctoritate inſtrumenti:⁊ vltra hoc computari in numero teſtiū:quia ſic duo facerēt. Prima plus placet:vel ꝙ littera non dicit ꝙ tres requirātur ad reprobandum inſtrumentū:ſed ꝙ inſtrumentū non prefert̄ tribus:⁊ hanc opi.tenet Io.an.hic:⁊ clarius in Spec.eodē ti.§.reſtat circa prin.ver.ſed quero:vbi approbat Inn.⁊ ſaltem ſm eū nō poteſt dici:quin duo teſtes faciant vacillare inſtrumentū:quia hoc facit comparatio litteraꝝ:que minor

eſt ꝙ̄ fides teſtium:vt in auc̄.e.ti.in prin.⁊.§.i. Illi ergo nō ſtabitur:niſi aliter adiuuet̄.C.e.l.fi.C.de proba.l.iubemus hanc opi.ſequitur Pau.in.c.tertiō de probatio.vbi recitat omnia iſta. Non ob.hoc.c.in quo ad conuincendum exigi videntur tres:quia hoc ideo:quia ſaltem notarius deponebat pro inſtrumento actu:ideo computato inſtrumēto:⁊ notario:exiguntur tres:vel vt dixi. Uin.dicit ꝙ tres requirantur:licet ꝙ inſtrumentū nō prefert̄ tribus. Io.an.ꝙ inſtrumentū habeat parem vim ⁊c̄.quia habet quo ad complēdā probatiōē.inq̄tum nō obloquuntur inuicem:ſed inq̄ꝫtum contrariantur:quia licet habeant parem vim:quo ad plenā probatiōē perficiendā:non quo ad probatiōis qualitatē:⁊ pondus:quia maioris ponderis eſt probatio teſtiū:vt vera:⁊ naturalis:q̄ꝫ inſtrumenti:vt miraculoſa:⁊ ſupernaturalis. vnus autem contradicens nō tollit inſtrumentū:ſed cōfunditur eius vox a plena probatione:quando nō eſt de deſcriptis in inſtrumēto:vel eſt:ſed eo dempto remanet ſufficiens numerus.ad hoc de reſcrip.ad audientiā. Item ſi nō requirant teſtes ad inſtrumentū:vt dicto.c.ad audientiam.de preſcrip. Secus dicit Calde.ſi ſit de deſcriptis in inſtrumento:⁊ neceſſarijs ad ſubſtantiā inſtrumēti:quia vnus facit vacillare inſtrumentū.l.ij.in fi.ff.qu. admodū teſ.aperi.

¶ Uenio ad ſecundū caſum quando teſtes in inſtrumēto deſcripti cōtradicunt inſtrumēto.hic Inn.proſequit̄ duos caſus. Primus quando plures nō contrariātur. Secūdus quando vnus tantū cōtrariatur. ¶ Ad primū quando plures cōtrariantur inſtrumento:⁊ tunc ſi cōtrariantur directe contēto in inſtrumento:vt quia atteſtantur cōtentū in inſtrumento fore falſum:⁊ ꝙ de hoc ſuit confectū inſtrumentum:⁊ ſi aliter nō iuuatur inſtrumentū duo tantū reprobāt inſtrumentū:⁊ fortius q̄ꝫq̄ꝫ non ſunt de deſcriptis qui hi eodē inſtanti detrahunt inſtrumento:⁊ inſurgunt contra inſtrumentum.ad hoc de probatio.tertio de teſti.cum litteris.§.fi. Si ꝟo inſtrumentū a duobus ſaltem deſcriptis etiā ſi reprobātes ſint de deſcriptis:⁊ ſint plures:vel de non ſcriptis:inquātum aſſerentes pro inſtrumento:atteſtantur factū fuiſſe die:⁊ loco:vt comprehenditur in inſtrumēto:probant ſaltē cōtentum in inſtrumēto:ſic tenor ſaltem probatur quid ſit de inſtrumēto:quia teſtimoniū duoꝝ affirmatiuū eſt:⁊ ambo idem probant:alioꝝ autem teſtimoniū negatiuū ⁊ magis hoc caſu credendū eſt duobus affirmantibus:quia poſſibile eſt ꝙ licet ibi plures preſentes fuerint:aduertentes ad id quod agitur:alijs nō aduertētibus:vel non curātibus:ſed habentibus aures ſurdas:ideo apertius:⁊ naturalius eſt teſtimonium affirmatiuū:q̄ negatiuū:hec vera vt duo teſtes iuuant inſtrumentū:vel probent tenorē:cōtra plures oppoſitum atteſtantes:quādo actus ſubijcitur cōmuni approbationi duoꝝ vel triū. Secus ſi plures exigerentur:vt de iure ciuili.v.in codicillis:⁊ de iure ciuili.xij.tab.vij.in teſtamento.nam tunc duo ſufficienter non iuuarent tenorē inſtrumēti. ¶ Secūdus caſus quādo non cōtradicunt inſtrumento directo:ſed dicunt ſe non interfuiſſe:⁊ ſi quidem hoc probatur per duos teſtes:ꝙ nō interfuerunt:quia probant ſe alibi fuiſſe:tempore cōtractus:iſti faciunt vacillare totum inſtrumentū:quia falſum inſtrumentū in totū inquaſſatur:non qꝛ cōtractus nō probetur per teſtes:qui remanent ex quo ſūt tot quot ſufficiunt ad inſtrumentū. Sed quia ſcriptum eſt in eo fuiſſe teſtem preſentem:qui fuit abſens.j.de his que fi.a prela.quanto.hec vera:niſi teſtes deſcripti:vel alij iuuando inſtrumentū probarēt illos fuiſſe preſentes tempore cōtractus:vel inſtrumenti ꝯfecti:nam preualebit inſtrumētū:niſi probationes ex altera parte ſint luce clariores.C.de cōtrahen.ſtip.l.optimā. Si aūt per alios teſtes nō probant ſe nō interfuiſſe:ſed dicunt ipſi ꝙ non interfuerūt. Hic Innocē.variat. Primo dicit ꝙ debilitat̄ adeo vis inſtrumēti ꝙ nihil probat:de teſti.tam litteris.§.fi. Et intantū dicūt hoc verum:ꝙ ſi per centū teſtes probaret̄ ꝯtractus:qui in inſtrumento cōtinetur:non per hoc iuuaret̄ inſtrumentum:qꝛ non

concluderetur per hoc ſatis interfuiſſe: ⁊ ſic inſtrumentum
falſitatem cõtinet: ſaltem in eo ꝙ dixit hos teſtes preſentes
fuiſſe: ideo ex hac cõmixtione falſitatis totũ inſtrumentum
viciatur. iij. q. ix. pura: de hereticis. fraternitatis: ⁊ ꝙ ibi no.
Non negant tñ qn per teſtes: ⁊ deſcriptos: ⁊ nõ deſcriptos:
poſſit veritas cõtractus cõprobari: licet inſtrumentũ rema-
neat falſum. Non ob. ꝙ teſtes in teſtimonijs dicanẜ ſingu
lares: quia ſinguli dicunt de ſe ꝙ nõ interfuerunt. ſ. de elec.
bone: quia vt dicit Inno. ſingularitas in principaliter ꝓbã-
do viciat teſtimonium: ſecus ſi ſit ſingularitas in cauſa: ⁊ in
eo ex quo cõcluditur principaliter probandũ. nam ſi princi
paliter abſentia ſubijcereẜ probatiõi. iam iſti bene eẽnt ſin-
gulares: ſʒ hic non ſubijcitur abſentia probatiõi: ſed ꝙ teſta
mentũ eſt falſum: ⁊ in hoc cõcordant omnes: ⁊ cõteſtes ſũt:
licet abſentia: que per ſingulares ſingulariter a quolibet cõ
cluditur: ⁊ hoc maxime: quãdo ſimul eos affuiſſe ſcriptum
eſt: vnde quaſi ſimul ⁊ pariter teſtificari videnẜ: ꝙ non inter
fuerunt: nec ipſi ſingulariter: nec alij: quia intereſſe nõ potuiſ
ſent: quin ſe vidiſſent. ad hoc ꝙ no. de accuſa. qualiter: vbi
ſufficit eſſe cõteſtes in dicto: licet nõ ſint cõteſtes in cauſa di
cti. Inno. reſidet quãdoqʒ teſtes aperte nõ dicunt ſe nõ in-
terfuiſſe: ſed dicũt ſe non recordari an interfuerũt. ⁊ hoc ca
ſu ſtandũ eſt inſtrumẽto: cõtra quod nihil afferatur: ſed du
bium tantũ appõitur: ſed dubitatio vel ſuſpitio extrinſeca
nõ facit vacillare inſtrumentũ: imo in dubio vt valeat eſt in
terpretatio facienda. de vbo. ſig. abbate. Quandoqʒ aper
te dicũt ſe nõ interfuiſſe: alijs aſſerentibus ꝙ preſentes fue-
runt: ⁊ dic vt. ſ. Quandoqʒ ſe preſentes non fuiſſe: ⁊ alij at-
teſtanẜ ſe preſentes fuiſſe: ⁊ ſufficiẽtes ad cõtractũ: ⁊ ſic fuiſ
ſe: ⁊ quia dicit Inno. ꝙ ſi duo tñ aſſerunt ſe interfuiſſe: mil
le aſſerentibus ſe non interfuiſſe: vbi inſtrumentuʒ hoc fuit
confectum: vel vbi contractus fuit celebratus: modo loco
⁊ die in inſtrumento contentis ſufficiẽs eſſet teſtimoniuʒ: ⁊
validũ inſtrumentũ: nõ obſtante teſtimonio alioꝝ: quia ne-
gatiuũ: ⁊ ꝙ ſunt ſingulares in dicto. c. bone. Non ob. de ꝓ
ba. tertio: quia ibi per nullum approbaẜ fides inſtrumenti:
vel ibi nõ ſunt teſtes ſingulares. Ad ideʒ rñdeẜ. ad. c. de te-
ſti. tam litteris. §. fi. Non ob. ꝙ non ſunt ſingulares: qꝛ cum
dicit ſe nõ interfuiſſe pariter: ⁊ illud dicit de alrijs: ⁊ ſi ſunt cõ
teſtes: quia adeſſe non potuiſſet quin eos vidiſſet: quia hoc
eſt falſum: quinimo vbi maior eſt multitudo minus videt
vnus omnes alios ⁊ cognoſcit ſm Inn. Bar. in. l. ij. ff. quẽ
admodũ teſta. aperi. dicit ꝙ illi reprobant inſtrumentũ: qꝛ
teſtes deſcribuntur in inſtrumentis: vt ſi res exigat inuent in
ſtrumentũ: inquãtuʒ ergo ſunt cõtra inſtrumentũ improbãt
arg. in auc. de fide inſtru. §. ſi quis igitur: ⁊ ad hoc alle. c. cũ
ex litteris: ⁊ dictũ. c. tertio. Non ob. ꝙ ſint ſingulares. So
lu. datur triplex: ſed due nõ placent ſibi. Prima ꝙ ſunt con
teſtes: quia nõ potuiſſent eſſe preſentes: quin alios vidiſſent
hoc falſum quĩmo: niſi diligentiſſime aduertiſſet. Scdo re-
ſpondetur ꝙ in principali dicto ſunt ꝯteſtes: licet non in cau
ſa: hec eſt bona: quia ꝙ ſit falſum nõ eſt principale proban-
dum per teſtes: quia hoc nõ eſt de iudicio teſtiũ: ſed iudicã-
tiũ: ſed factũ cõcludeẜ ex quo ſurgat falſitas ſupponiẜ pro
bandũ principaliter iudicio teſtiũ: ⁊ hec eſt abſentia. tertio
reſpondit ꝙ attẽta cauſa imediate ſciendi teſtes ſunt ſingu-
lares: quia teſtis meus nõ eſt tuus: nec tuus meus: ſed atten
ta mediata reſpectu obiecti ſufficit teſtes eſſe conteſtes. hoc
eſt ꝙ obiectuʒ repreſentetur pariter ſimul ſingularibus ſen
ſibus omnium: ita ꝙ ſenſus ſimul cõtrahãt ad obiectũ: de quo
teſtificanẜ: ⁊ tunc ſunt conteſtes: ⁊ probandũ hoc eſt ꝙ nõ in
terfuerunt hi: in hoc ſunt conteſtes: quia ⁊ ſi deponerent ꝙ
preſentes fuerunt: eſſent cõteſtes. Sicut ergo per appropin
quationem ſenſati ad ſenſum oẽs ſunt conteſtes: quia inter
fuerunt: ita per remotionẽ ſenſati ad ſenſus oẽs ſunt conte
ſtes: ꝙ non interfuerũt ꝯtractui: puto aduertendũ ꝙ depo-
nunt. Si enim dicunt plures tali die fuimus in vnũ congre-
gati: nec tale fuit actũ coram nobis: iſti probant: quia ſenſa-
tum abſtrahitur a ſenſibus: vt in vnum cõgregatis: ⁊ ſic po
teſt intelligi. c. tertio. ⁊. c. tam litteris. Sed ſi dicant ſe inter
fuiſſe: ⁊ interrogati: quia ego ⁊ talis fuimus ſimul tali die:
nec interfuimus: ⁊ hi probant: quia cõteſtes ſunt: cum habe
ant teſtes in vnum nõ diuiſos. Si dicant quilibet: quia non
interfui: nõ video quin iſti ſint ſingulares: quia quilibet de
ſe cõcludit ſe nõ interfuiſſe. Nec ob. quia appropinquatio
ſenſati faciat illos conteſtes: ergo ⁊ abſtractio: quia conſe-
quens nõ eſt bonũ: appropinquatio ſenſati ad plures attra
hit ſenſus plurimũ ſimul: ſed abſtractio nõ poteſt abſtrahe
re niſi ſingulariter: quia hoc non meo nec tuo ſenſui fuit ap
propinquatũ: nõ aũt oĩbus ſimul. ¶ Vltimo Inno. videẜ
hoc relinquere arbitrio iudicantis: vt per eũ fiat acerrima
indagatio. l. de falſis: vbi. C. de probati. l. iubemus. Ita ta
men ꝙ iudex ſemper magis preſumat pro inſtrumento ꝙ̃
contra vt res potius vc. de verb. ſig. abbate. de priuile. ſi pa
pa. li. vi. cum cõcor. quia nõ eſt tanti ponderis ſuſpitio ex ne
gatiuis ꝙ debeat oĩno inſtrumentuʒ annihilare: niſi indire-
cte ſufficienter probaretur. de probati. tertio. de teſti. taʒ lit
teris. ¶ Venio ad ſcdm quando vnus cõtradicit: dic ꝙ ſi
ille per duos teſtes probet ſe abſentem fuiſſe vacillat inſtru
mentũ. Quod puto ſiue ſit de numerarijs neceſſarijs ad in
ſtrumentũ ſiue vltra. Si aũt ipſe ſolus dicat: vacillat Inno.
in prima parte dicit ꝙ ſiue ſit de numerarijs ſiue vltra ꝙ va
cillat inſtrumentũ. ff. quẽadmodũ teſ. aperi. l. fi. Recitat ali
os diſtiguere an hic ſit vltra numerarius: vt quia ipſo dem
pto remãet ſufficiẽs numerus: ⁊ nõ vacillat inſtrumentum.
alias ſic: ⁊ ſic intelligit. l. fi. ⁊. l. v. §. fi. ff. quẽadmo. teſ. aperi.
vt ſi extinguantur. vij. vt in teſtamẽto ſi vnus de. vij. dicat ſe
nõ interfuiſſe nõ probat inſtrumentũ ſi vnus de. viij. ꝓbat.
Tertiam opi. ꝙ idiſtincte nõ vacillet fides inſtrumenti: qꝛ iſti
nõ creditur cõtra inſtrumentũ. Nam ſi teſtis negat ſe ſpeci
ficatũ fuiſſe: vel pars ſe confeſſam fuiſſe crediẜ notario. de
elec. cum dilectus. de preſcrip. ad audientiam. ad hoc ꝙ ple
na probatio inſtrumẽti cõuincit ſemiplenam: ⁊ cõfundit te-
ſtes per no. ſ. de proba. in noſtra. ¶ Vltimo indiſtincte di
cit ꝙ ex quo aliter nõ iuuatur inſtrumẽtũ: debilitatur fides
inſtrumenti etiã ſi centũ eſſent in inſtrumẽto deſcripti. l. i. §.
fi. quẽadmodũ teſ. ape. ad hoc quia inſtrumẽtũ habet fidẽ
a fide notarij qui eſt vnus ſolus que fides debilitari poteſt
dicto vnius: niſi per relatiões ſcriptoꝝ teſtiũ vel ꝯtrahentiũ
iuueẜ in auc. co. ti. §. ſi vo moriant ⁊. §. ꝙ ſi tabellio. Dicit
tñ diligentẽ faciendã inquiſitiões: ⁊ hoc arbitrio relinquiẜ:
⁊ in dubio dicit ſtandũ inſtrumento: vt. ſ. dixi. ⁊ huic adhe-
ret Calde. quando eſt de deſcriptis in inſtrumento vltra nu
merum: ita ꝙ ipſo dempto remanet ſufficiens numerus: qꝛ
probatio inſtrumẽti ꝙ̃ ꝙ iuris artificio obtinet locuʒ plene
probationis: ⁊ ſic cõfundit vocem vnius: ⁊ hoc tenẽdũ. vbi
aũt eſt de deſcriptis in inſtrumẽto: ⁊ neceſſarijs ad ſubſtan
tiam inſtrumẽti: dicit ꝙ ꝯtradictio vnius facit vacillare in
ſtrumẽtum. ff. quẽadmo. teſ. ape. l. i. §. fi. ideo inſtrumentuʒ
nõ probat niſi melius fuerit approbatũ. C. de proba. l. iube
mus. ¶ Querit glo. ad quid concludat ꝙ nõ fiat de certo
tempore fides: dicit glo. cõcludit ad hoc: quia probatio ex
ceptiõis eſt dubia: ⁊ ſic videẜ proficere ad ſniam promul-
gandã cõtra eum qui opponit. Item quia ꝓponit in vi exce
ptionis: nõ dʒ habere ſniam. de or. cog. cuʒ dilectus: ſed eſt
cõtra tex. in fi. ⁊ eſt rõ ſm Pe. qꝛ ꝯ procedit in dilatore hic
in perẽptoria qua ꝓbata iudicaẜ pro reo: dic ꝙ ſnia qua re
us abſoluiẜ põt ꝓcedere ex defectu probationum actoris.
Item pp probationẽ rei: vt hic fuit: quia vnus probatiões
actoris: ⁊ ſic cõcordãt. ¶ Oppo. ꝙ nõ põt poſt ꝯcſſionẽ in-
terrogare de ꝓcurato. auditis: ⁊ quia dubia ꝓbatio nõ re-
leuat probãtem: ⁊ ſibi imputet ſi clare nõ probauit. de ꝓba.
in pñtia: ⁊ clare nõ ꝓbãte actiõe ad inſtantiã eius nec teſtiũ
nec partiũ ſit interrogatio: ſed ex iudicis officio põt fieri tã
teſtiũ ꝙ̃ partiũ: vt hic: ⁊ glo. allat cõcor. Inqʒtum glo. dicit
iudicẽ poſſe interrogare partẽ. dicit Inno. quoſdã dicere:

hoc verum inq̃ſitum iudex interrogat circa ea que ſunt acta ⁊ dubia ante ꝑſonez de aliis querere nõ poſſet. Alii dicũt cõtra ſm Inno.in addi. Jo.an.põt per hoc.quidam dicũt ꝙ Inno.vult ꝙ licet interrogatio poſſit fieri ad declaratio nem probatiõis iam facte:ad fundandã tñ probatiões mul latenus factã nõ põt fieri interrogatio:ſed reſidet ꝙ alii ꝯ ⁊ hoc patet vt tenui.ẽ.de iura.calũ.cum cãm: inq̃ſitum dicat teſtes interrogãdos ex officio ſup dubietate probationis: vt patet iuncto tex.valere dictum teſtis ſi nõ reſpondeat de tempore:dic ſi agitur de tpe probando tunc nõ valet:niſi õ tpe deponat:niſi aliter ſic reo reſtringatur ꝙ tp̃s non ſit ne ceſſarium:vt hic ad primũ de teſti.de teſtibus.ff.de peti.her. ſi quis libertatem.§.fi.ſm Gof.Si tempus non ſubiicit̃ ne ceſſitati probãdi:tunc ſi dicant de tpe ⁊ varient nõ valet di ctum.iii.q.ix.nihilominus. Si dicant ſe non recordari tunc nõ viciat̃ teſtimoniũ.dicit tñ Hoſti.cauendũ ne poſtea poſ ſint ex hoc reprobari.de hoc.ẽ.de teſti.ex tenore:⁊ de accu ſa.qualiter ⁊ quãdo.ii. ¶ Venio ad vltimã partem. No. primo ꝙ obligatio cõditionalis nõ ſupponit obligationez ⁊ impedit ꝯdẽnationem:⁊ cautũ eſt in ſñia cãm ſñie per pri us declarari. ¶ No.ii.ꝙ in cauſa appellatiõis in ſñia cau ſa eſt exprimenda:⁊ fertur ſententia declaratoria iuris par tium nõ ſimpliciter cõfirmatoria:vel infirmatoria quando ex nouiter inductis in appellatiõe ſñiatur:⁊ hoc ad ſeruan dum decorẽ primi iudicis. Et no.ꝙ ſñia põt partim confir matoria ⁊ partim infirmatoria in diuerſis articulis: ⁊ vide no.de cõuerſi.cõiuga.placet. No.ꝙ ſup exceptiõe pronun ciat̃. ¶ Oppo.cum glo.ꝙ ſup exceptiõe non pronũcietur de or.cog.c.i. Solu.ꝙ ſuper exceptiõe non pronunciatur quin oppoſita eſt ante ſñiam:quia ſufficit pronũciari in ſen tentia:ſecus quãdo eſt oppoſita poſt ſñiaz in cauſa appella tionis:vt hic. Dic ꝙ pronũciatur hic ſuper exceptiõe ad cau telam:ſed nõ eſt neceſſarium:non ſufficiebat abſoluere:ſed hoc fecit ad ſeruandũ decorez iudicis. ¶ Glo.opponit de re iudica.inter mona.remittit ibi: nõ fuit appellatũ.de hoc in Spec.de appel.§.i.vſ.ſed nũquid in cauſa:⁊ vide ꝙ no. de or.cog.c.ſi.vel dic ꝙ ibi nõ fuit iuſtificata appellatio: vt ibi no.in vltima glo. ¶ Vltimo facio vnũ dubiũ planum: ꝙ ad inſtantiã appellãtis ex nouiter deducto addit̃ ſñie:vt hic:ſed an ad iſtantiã appellatie dñi de rota tangũt hoc ſua cõcluſ.cccl viii.⁊ videt̃ ꝙ nõ:quia appellatus nõ appellãdo acquieuiſſe videt̃ ex cauſa ex toto approbare. de re iudi.ꝙ ad cõſultatiõez.de teſti.ſignificauerũt. Nihil ergo põt pe tere:niſi ꝯfirmatiõez illius. Ad hoc de teſta. Raynucius:⁊ c.Raynaldus. Item ꝙ debet pronũciare ſolũ ſñiam iuſtã vel iniuſtã:dicũt ꝙ per oẽs fuit determinatũ ꝯtrium ex quo per vnam partẽ fuit appellatũ a tota ſñia que ipſius effectũ ſuſpendit.ff.ad turpil.l.i.de iureiur.veniẽtes i ⁊ ſicut per ap pellantẽ petit̃ infirmari. Ita põt per aduerſam partem peti cõfirmari ⁊ ſuppleri obmiſſa in prima inſtantia:quia forte non fuit ſic plene probatuz ſicut in ſcda. Ideo ſup articulo obmiſſo iudex põt pronũciare:vt hic:⁊.l.per hãc.C.de tẽp. appel. Item ſi põt illam informare:ita in parte illi addere ⁊ ſupplere in dictis.c.Raynucius ⁊ Raynaldus ſm eos.ad hoc:quia ſuccedit primo iudici ⁊ poteſt omnia que poteſt primus iudex. Item cõſequitur quis ex perſona alterius ꝙ non per ſe.l.petende.C.de tempo.in integ.reſti.pe.vel de cõ tra tab.poſt vel mortem in fi.de conceſſi.preben.auctorita te ⁊ anti.ad hoc quia iudex ſupplet de facto: vbi conſtat ei de teſtiũ dictis vel inſtrumẽtis:vt no. Innocen.de poſtula. prelato.c.i.⁊ in.c.ſi.de corpo.vicia.l.vltima.ff.de appell̃.ff. de edili edic.l.bouem. Et aliquando nec ob.ꝙ videatur acquieuiſſe quia verum ſi pars aduerſa acquieuiſſet. Non obſtat.c.Raynucius:⁊.c. Raynaldus: vbi dicitur exigi ꝙ ſit appellatũ ab vtraqꝫ parte:quia ibi illud ſic ꝯtingit de facto:nec erat neceſſariũ:⁊ fuit obtẽtũ in curia.

c **A parte.** Defect⁹ lr̃e nõ viciat reſcri ptũ. Cõis diuiſio.ſcda.ibi: q: vero ſũmariũ. Et no.de modicis non curãdu3. ¶ Op po.ꝙ nõ valeat reſcriptum:quia in reſcriptis pape nihil dꝫ eſſe minutũ.de Rꝑ.cum adeo.dicit gl.ꝙ hec fuit cauſa du bitandi:ſed dicit glo.ꝙ propter iam modicũ vitium nõ de bet irritari:quia vitiũ ſcriptoꝝ ex nimia occupatione vel er rore nõ debet nocere.C.de teſta.l.error.cũ ꝯcor.⁊ ſic ꝑpter defectum vel ſimile nõ viciat̃ reſcriptũ:ſicut neqꝫ teſtamen tum:neqꝫ libertas.allegat iura:hec temperãt doc.vt ꝑpter defectum littere vicietur:niſi ex defectu ſurgat obſcuritas: vel ambiguitas:vel equiuocatio.ẽ.c.inter dilectos:ꝓcedit ergo ꝙ hic quãdo ſenſus nõ mutat̃ ſm Vin. Idem de de fectu orationis vel dictionis:dũmodo deprehendat̃ intelle ctus pape. Alii dicunt ꝙ ſi alter ſit defectus intollerabilis in littera vt dictiõis iudex habebit litteras ſuſpectas: niſi vi tium ſit occultũ cuz multi ſint officiales curie:qui examinãt vicia litteraꝝ.dicit Jo.and.ꝙ primũ dictũ placet cuz ꝑ bul lam tollatur ſuſpitio ⁊ oculus officialiũ ſepe fallitur ſm In no.ad hoc de proba.cauſam:vel poſſet diſtingui inter litte ras contẽtioſas:⁊ nõ viciat.de cri.fal.c.pe.ſm Hoſtiẽ. Ad hoc.ẽ.c.ex lr̃is.de Rꝑ.ad audientiam.de quo ibi.

p **Erpetuus.** Licite appellatur a iudice qui parti petẽ ti non facit edi cõia inſtrumenta.h.d. In pri ma appellatiõis narratio. In ſcda appellatio nis cõmiſſio ibi:ideoqꝫ. ¶ No.hic ꝙ eſt dare ꝑpetuum vi carium ⁊ eſt dare temporalẽ. ¶ No.ii.ꝙ in cauſa ſpiritua li ⁊ coram delegato habet locũ reconuentio. ¶ No.iii.in ſtrumẽta cõia edenda etiam ad cõfundandã intentiõem ſu per recõuentione. ¶ Quero quis petit ſñiam reuocari la tam ad vtilitatẽ alterius agendo de nullitate vel iniuſticia pretextu appellationis petit̃ ab appellato vel cõtra quẽ agi tur de nullitate:vt exhibeat ſñiam ille dicit ſe nõ habere:q̃ ro de remedio appellantis vel de nullitate dicẽtis:⁊ dicit In no.ꝙ ſi reus illa habet pro quo eſt lata illam exhibere com pellitur.C.de edendo. is apud:⁊ ſi nõ exhibet ſñiam põt in terrogari an pro eo ſit lata ſñia.ff.de interro.acti.l.pe. Sed dic nõ cogitur edere:vel renũciare ſñie pronũciabit iudex ſi quã ſñiam pro illo latã appareat nõ valere.arg.c.ti.nõ alie num nam cõfeſſioni ſue in iudicio ſtatur.ff.ad.l.aqli.ꝑin de:⁊ ſi reſpondere nollet habet̃ pro confeſſo.ff.de interro. ac.l.de etate.§.qui tacuit.de confeſ.c.ii.lib.vi. Prouidere ergo debet huic dicenti de nullitate:vt ſicut cõfeſſio ita ⁊ ne gatio cõtra aduerſarium autẽticetur vt publicetur ⁊ obſta bit in perpetuũ etiam in alio iudicio ipſi reo.C.de libe.cau ſa iubemus.ii.q.i.multi õ teſtibus:ſignificauit ⁊ ꝙ ibi no.⁊ in.c.albricus. Succurretur tñ reo ſi forte ꝓbabiliter dece ptus falſum reſpõderet. Satiſfacto tñ aduerſario de ſuo in tereſſe.ff.de interro.acti.l.de etate.§.ex cauſa: ⁊ ſi poſſet pro bare ꝯtrium in hoc caſu reintegra per oñſionez ſñie vel alio modo ꝓbato errore ſtabit̃ veritati.C.de iur.⁊ fac.igno.l. error ſm Inno.⁊ reuocabit̃ cõfeſſio. Sed huic obuiare vr̃ de app.roma.§.ſi vo.li.vi.ibi:bꝫ appellãs ꝓbare ſe.ĩ.x.dies appellaſſe qđ probare non põt ſi non apparet ſñia. Sed dic ꝙ ꝓcedit hoc qñ nõ põt hoc ꝓbare ſine culpa ſua vel qñ ꝓ bat per teſtes latã ſñiam ad petitiõez talis.⁊ tali die:de quo in Spe.de appel.§.de officio.v̾.pe.Frede.ſuo cõſi.cxcvi.di cit ꝙ opi. Inno.ſibi nõ placet in cã appſonis:niſi qñ hoc cõ tingeret ꝑp ꝯtumaciã non cõparentis per no.per Cõpo. de Rꝑ.ſup lr̃is.in glo.i.vſ.ſed pone:qđ approbat archidi.in dicto.§.ſi vo.vbi dicũt ꝙ ſi aliqs fingat ſe appellaſſe cũ nõ appellauerat: vel lapſum ſit tp̃s qđ tenet ſñia lata in ꝯtumo cem appellãtis:lꝫ aliter nõ doceat ſe appellaſſe:vel.ĩ.tp̃s ap pellaſſe theoricã Inno.ſequit̃ Lapus ſua all̃.x.in fi.⁊ eſt ca ſus.C.de fide inſtru.l.cũ qdam: vbi eſt caſus ſm Bar.⁊ ſic dicit Frede.quẽdam de monte vbiano ꝯſuluiſſe.ſed.l.illa vr̃ excuſare iurantẽ ꝙ ꝑdidit:ſed ſi eſt cõtumax in iurando tunc ſeruat̃ qđ dicit Inno.niſi ſupplens illã per dictũ Inn. Sed Inno.nõ loqtur qñ ꝑdidit vl̃ fidem facit de ꝑditiõe.

¶ Quero an ſit dare vicarium tpalem: videtur ꝙ ſic: vt ſicut cõmendatur eccleſia: ita ⁊ cõmendatur vicaria.xxi.q.j. qui plures: ⁊ de elec.dudũ.e.ti.nemo deinceps.li.vj. Vinc. dicit ſe vicariũ ad tempus nõ cenſeri vicariũ: nec vicarius vicarium dare põt.ſ.de of.vica.prouideat: ⁊ quis dicaſ ꝑpetuus habeſ.e.ti.ad hoc: ⁊.c.ex parte.de Rp.poſtulaſti.d preben.extirpande.dic ꝙ eſt dare vicariũ tpalem: ſed proprie non eſt vicarius: vt dicit Vincẽ.vt quando tpali cauſa ponit.J.de appel.peruenit. ¶ Oppo.ꝙ vicarius non poſſit reſpondere pro fructibus vicarie.pmo quia debet dñm nominare in iudicio.l.ij.C.vbi in rem acti.ſ.vt lite nõ conteſt. qm̃.ſ.ꝙ ſi ſup ſcdo: quia vicarius non habet adminiſtrationem: ⁊ ſic nõ põt agere vel defendere de ſpectãtibus ad vicariam: dupliciter intelligitur decre.glo.intelligit ꝙ hic vicarius ꝯueniebaſ ab iſtis tanꝗ̃ poſſeſſor. ¶ Ad primũ ꝯ͂trium reſpondit ꝙ non põt dñm noiare in iudicio: quia habebat ius in re ſicut vſufructuarius ⁊ ſimiles.ff.de vſufru.l. vſufructu legato: per que dicunt doc.hic ꝙ poterat hic conueniri: nedum a cõuentu: ſed a quocũqꝫ alio: quia percipiebat decimas.vnde ratione perceptionis a quolibet poterat cõueniri.ff.de rei vendi.l.officiũ.de of.vica.ad hec.de preben.de monachis.fatetur ꝙ licet cõueniatur: ⁊ contra eum ſnietur: ꝙ non preiudicaſ dño ſuperiori.de re iudi.cuꝫ ſup. de elec.querelã.de cõfir.vti.vel inuti.cum dilecta.⁊ propter hec dicit glo.hic in fi.ꝙ vt preiudiceſ dño agere nõ poteſt: nec defendere: niſi habeat ad hoc ſpeciale mandatũ: vel generale: quia nõ habet adminiſtratiõeꝫ: nec titulum: ſicut prelatus: ⁊ ex hoc non preiudicareſ eccleſie.no.eãdem gl.quã docto.non improbant.de hoc vt no.de preben.expoſuiſti. Hoſti.ponit aliũm intellectum ꝙ hic eccleſia erat iſtoꝝ prorum ⁊ cõuentus: ⁊ percipiebãt ibi oĩa temporalia exceptis minutis decimis: ⁊ quibuſdam aliis pro ſuſtentatione vicario aſſignatis: quid cõtinetur appellatiõe minimaꝝ: ṽtiſ qõ inter priorem ⁊ vicariũ: ⁊ requirebanſ ab illo: ⁊ ſm hoc monachi ꝑduxerunt inſtrumentũ ꝯtinens quid vicario fuerat aſſignatũ: ⁊ quia eius copia vicario fuerat denegata petẽti: ideo appellauit.fatue aũt fecerunt producẽdo illud: vel forte in parte faciebat pro illis. Non ob.verbũ ſimilibus quia erant ſimiles reſpectu partis territorij: ex quo percipiebanſ ſed aliter erant diſſimiles ſm Hoſti. Ad hoc dicunt ꝙ iſte decime erant cões monachis ⁊ vicario: quia cõiter redẽpte erant: vel forte aliquis miles cõmuniter pignorauerat illas monachis ⁊ vicario quas hẽbat in antiquũ feudũ. ¶ Op. ꝙ inſtrumenta edi nõ debeant ad fundandã intẽtionem.de probati.c.i.glo.dicit ꝙ cõiter quis edere teneſ propria iam in iudicio edita: ⁊ ſic quibus vtitur edere tenetur: vt ſic acta ⁊ ſimilia propria qbus quis nõ vtitur: dicit glo.ꝙ nec actor reo: nec reus actori edere teneſ: de hoc dic de proba.c.j.vbi iura expedita. eſt aliquid d̃ proba.qm̃ cõtra falſam.hodie vſurarius edere tenetur libros rõnum: vt in cle.ex grãdi.ṽ. ceterum. de vſuris. ¶ Quero qualiter fiat editio.gl.dicit ꝙ ſine die ⁊ conſule: niſi illam velit redarguere de falſo.alſ. iura inꝗ̃tum dicit ꝙ edere debet ſine die: intellige editi inſtrumenti: ſed bene edendus eſt dies quo eſt facienda ſolutio: quia ſũma pars ſtipulationis eſt: vt in.ſ.editiones.J.alſ. ſm plꝛ.⁊ dies ſolutionis apparere non põt: niſi videatur dies inſtrumenti: vt quia promiſit vſqꝫ ad mẽſem: vel vſqꝫ ad x.dies adhuc edendus eſt dies inſtrumenti.de quo in Spe. de inſtru.edi.ſ.videdũ.ṽſi.ſed cum dies: ⁊ de hoc in dicto .ſ.editiones.de hoc in ſum.e.ti.ſ.an inſtrumẽtũ: ⁊ in dicto .ſ.videndum per totum.ſ.inquantum dicit edendũ diem quãdo vult redarguere de falſo. dicit Accur. hoc veruꝫ in dicto.ſ.quãdo circa diem vel cõſulem falſitatem vult oſtendere alſ non edereſ cum die ⁊ conſule: vnde dixit de hoc interrogari debere.

c **Omputari.** Breue eſt. Primo ponit dictum. Secundo rationeꝫ dicti: ibi.cum ipſius. ¶ No.litteram que eſt clara. ¶ Opp.ꝙ nõ derogent ſibiinuiceꝫ: ſed ſtandum ſit potiori.C.qui po.in pig.ha.ſcripturas: quidam vt glo.ſ.e.ſcripture dicũt decre.procedere quando ambe ſcripture ſũt publice: ⁊ ita vna alteri preiudicat: ſecus ſi vna publica altera priuata: qꝛ prefert publica. Joã.and.dicit ꝙ diſti legum tenent ꝯ͂: vt ſiue ambe publice: ſiue ambe ꝑuate: ſiue vna publica alia ꝑuata procedat decre.qꝛ eadẽ eſt rõ: ⁊ .l.ſcripturas loquiſ quãdo ſcripture producunſ a diuerſis. ¶ Oppo.ꝙ nõ derogent: ſed ſaluãde ſint.de teſti.cuꝫ tu. Sol.procedit hoc qñ oĩno ꝯ͂riantur ⁊ diuiſione iuuari non pñt.alias ſecus ſi cõcordari poſſunt: vt ibi: ⁊ hoc tenẽt in.l. in exercendis: ⁊ in.l.ſcripture: quia ⁊ dicta iuſconſul.cõcordantur. ¶ Quero an procedat decre.ſiue directe ſiue indirecte ꝯ͂dicant.gl.dicit ꝙ ſic directe: vt ſi produco inſtrumentum quo ꝓmiſiſti in tali die.x.⁊ aliud in quo apparet ꝙ feci pactum de non petẽdo. Jo.and.dicit ꝙ hoc non eſt bonuꝫ exempluꝫ: quia tunc ꝯ͂rianſ intentioni: ſed ſcripture nõ ſunt in ſe incõpaſſibiles: aut ꝯ͂rie: imo incõpaſſibiles: ⁊ hoc caſu ſtaretur inſtrumento cõtra ſe: vt.l.exemplo.ff.de proba.niſi aliter proteſtareſ: ſed ſi producendo proteſtaſ ꝙ producit ſolum in ea parte ⁊ partibus que faciunt pro ſe dixi.ſ.de teſti.preſentium: ⁊ de exceptio.cum venerabilis: vbi dixi ꝓteſtationem non iuuare cum diſtinctiõe tamen: ſed ſi quis ꝓducat ſaccũ inſtrumentoꝝ cum proteſtatione: vt tantum ad cauſam facientiuꝫ producere intẽdat an valeat productio: vide in Spec.de inſtru.edic.ſ.videndũ.ṽſi.item nõ exhibeas.dicit Jo.an.ꝙ talis productio ſine proteſtatiõe de facto admittitur: ſed cum proteſtatiõe non admittiſ: niſi iuſta cã ſubſit: vt cauſa vidit: quia ponderata breuitate termini: ⁊ diſtantia loci.de quo plata ſunt inſtrumẽta forte hereditaria non potuerũt diſcerni pertinẽtia cum faceret iudex ſi terminuꝫ prorogaret: vt diſcerni poſſent ad cauſam ſpectantia. Nunquid autem producens inſtrumentũ poſſit productionem quã contra fecit quaſi erroneam reuocare: tangit ſpe. in ṽſi.quid ſi in aliquo. Et aduerte quia aliud eſt velle ꝯfeſſionem reuocari ex productione.de quo per Inno.de cẽſi. cum olim. Aliud eſt velle productiõem reuocare: ⁊ de hoc agitur. Guil.de ſuꝫ.tenet ꝙ nõ ſup auẽ.ſi quis in aliquo.ff. de iudi.l.ii.ff.de rei ven.l.is qui ſe.de in ius voc.l.ꝗ̃nis.de hoc C.de ac.⁊ ob.ſi quis ſicut.C.de temp.in inte.reſti.l.petende.l.illicitas.de of.preſi. Remaneamus ergo ꝙ exemplum non eſt bonum. Alij ponunt exemplũ in producente inſtrumẽta in quorum vno diciſ ꝙ eſt proprietarius in alio ꝙ eſt vſufructuarius eiuſdem rei. Sed hoc nõ placet Inn. qꝛ poſſibile eſt eũ prius fuiſſe ꝓprietariũ: vel econuerſo: niſi dicas ꝙ eadem eſt data vtriuſqꝫ.tũc.n.eſſent ꝯ͂ria ſm Hoſti. Alſ.de of.dele.c.ij.ſed ſi a diuerſis eſſet factũ: lꝫ ſimul.⁊ ſub eadem data nulla eſſet ꝯ͂uetas. Alij ponunt exempluꝫ cum ꝓduco inſtrm̃ cõtinens: ꝙ pro eccl'ia mea emi fundũ ſempronianũ a te tali die ⁊ loco ⁊ teſtibus. Scdo produco aliud inſtrm̃: quo eodem die ⁊ loco pro eodem precio: ſed coram aliis teſtibus. Iſta enim lꝫ nõ ſint ꝯ͂ria: nec per ſe nec per aliquod mediũ: tñ ita ſunt diuerſa ꝙ non eſt veriſimile rem ita proceſſiſſe: ideo fidem ad inuicem ſibi derogant: qꝛ neſciſ cui inſtr̃o magis credaſ. Idem exemplum ponũt legiſte de vxore. Pe.⁊ abb.ponunt exemplum per legẽ: vbi repugnantia.ff.de reg.iur. Sed pbi.dicit ꝙ illa.l.non congruit huic decre.qꝛ ibi eſt repugnantia iuris que ꝓuenit ex ꝓprietate verboꝝ: vt in.l.ſi ticius.de ꝯdi.inſti.qꝛ teſtator dixit ſi.A.heres erit.B.ſit heres: ⁊ ſi.B.erit heres.A.ſit heres. Inſti.eſt inutilis cũ ꝯditio exiſtere nõ poſſit. Iteꝫ vt ibi dicit nõ ſũt due ſcripture ꝯ͂rie: ſed vna tñ. Ponit ſcdo exẽplum glo.de ꝯ͂rietate indirecta: qꝛ vnũ inſtrm̃ dicit ꝙ ꝓmiſiſti mihi ſoluere.x.tali die Bonon. Item produco aliud quo eadem die ꝓmiſiſti mihi ſoluere.x. Rome: ⁊ ſm doc. vtraqꝫ pſonaliter facta fuit nõ altera per ꝓcuratoreꝫ. Nec ob.ff.de ver.ob.l.ſi.ſ.ſi inter eos. Sed vſ ꝙ ſaltem reo liceat ꝓducere inſtr̃a.de reg.iur.nullus.lib.vi. Quidam dicũt

decre.procedere quando cõtraria ꝓducuntur inſtrumẽta ex parte actoris:ſecus ſi ex parte rei:quia licitũ eſt ſic proponere diuerſas ⁊ ꝯtrias exceptiões:⁊ hoc ꝑpter fauorem reorum.ff.de regu.iur.l.fauorabiliores. Nec etiã illud admittitur ſine ꝓteſtatiõe.C.de excep.l.ſi quidem ſm Goſ.dicit Jo.an.allegantẽ ꝯtria audiri facilius ꝙ ꝓbantem:q2 in altero cõcludit falſum.vñ putat ꝙ etiã preiudicet ſi ad probandam exceptiões ꝓducat inſtr̃a cõtraria:que ſe non compatiantur. Jo.de lig.dicit ꝙ ſimul nõ admittitur probatio contraria exceptionis:ſicut nec exceptio contraria:ſed bene admittitur cõtraria exceptio ⁊ probatio ſucceſſiue. ¶ Opp. ꝙ ſtetur potiori:vt.l.ſcripturas.C.qui potio.in pig.habeã. Sol.ſtatur potiori qñdo ꝓducunt a diuerſis:non quando ab eodem:vt hic:de quo in Spec.de inſtru.edi.§.poſtremo.vẽſi.ſed pone produco:⁊ ſi ambo ſint equalia ſtatur inſtrumẽto ad liberatiõe3:vel pro cauſa fauorabili.alias fidẽ nõ adhibet iudex alicubi quaſi ex parte:vtriuſq3 probatio ſit obſcura:⁊ iudicabit contra illum qui grauabatur onere probandi:quia probatio eſt obſcura:quia nil eſt clare ꝓbatum:ideo probanda eſt diuerſitas caſuum:an reo an actori incumbat onus probandi. ¶ Quero an idem in teſtibus ab eadem parte inductis:vt ſi ꝯtrarientur non credat. dicit glo.ꝙ non:quia in teſtibus nõ poteſt prouideri:quid dicturi ſunt:ideo ſtabitur dignioribus:ſed inſtrumẽta poterit ꝓuidere ꝙ magis expediret:⁊ ſibi imputet ꝙ minus diligẽs fuit. Idem no.de teſti.preſentium.lib.vi.⁊.c.ſeq.iiij.q.iij.§.item in criminali.in prin.ſm Jo.and.

a Si cautio. Si in inſtrumento debiti exprimitur cauſa condemnabitur:ſi nõ exprimit neceſſe eſt:vt creditor probet debitũ.Secunda ibi.ſed ſi. ¶ No.ꝙ cautio ⁊ confeſſio ſine cauſa non eſt obligatoria:ideo artat agens ex eo oſtendere cauſam. ¶ No.ij.ꝙ cõfeſſioni cum cauſa ſtatur ad preiudiciũ cõfitentis:niſi cõtrarium probetur. ¶ Aduerte ꝙ hic nõ agitur de virtute ipſius ſcripture imediate:ſed de virtute confeſſionis aut promiſſionis:que emanauit in ſcriptura publica vel priuata quando probat:ideo competentius poneretur in tit.de confeſ. Expediam glo.poſtea reprobabo materiã an habeat locum decre.in ſcriptura priuata.glo.ꝙ ſic.vnde procedit ſiue ſit publica:ſiue priuata. ¶ Quero de exemplo.glo. dicit ꝙ confeſſio emanat cũ cauſa quando aliqua precedit cauſa ſufficiẽs ex ſe ad obligandũ:vt quia cõfeſſus fuiſti te ex mutuo recepiſſe:vel ex aliquo alio cõtractu apto ad pariendum obligatiõe3:tunc enim ſtatur confeſſioni:que in illa cautione continetur:ſi cauſa non eſt iuſta ſtetur. ¶ Querit glo.quid ſi non promittat:ſed confiteatur ſe debere ex aliqua cauſa:dicit glo.ꝙ perinde eſt ac ſi promittat ⁊ tenetur ex illa confeſſione:vt in.l.generaliter.no.bene gl.intelligere.videtur per hoc litteram quando confeſſio eſt facta cum promiſſione:ſed dicam.i.a qua actione tunc agatur. ¶ Querit glo.an valeat confeſſio facta abſente parte.dic ꝙ talis confeſſio nõ nocet ad inſtar ſtipulationis inſti.de inuti.ſtip.§.item verborum. Hec declarabo ſtatim gl.pe.colligit ꝙ ſtatur ꝯfeſſioni cu3 cauſa excipit duos caſus quos.j.declarabo. ¶ Vltima colligit ꝙ confeſſio cum cauſa admittit probationem in cõtrarium. ¶ Venio ad materiam.primo queram de ſolẽnitatibus que requiruntur in hac cautione. Secũdo de talium confeſſionum effectu. Tertio an eorum effectus tollat contraria probatione. ¶ Ad primum dic ꝙ primo exigitur quedam ſolẽnitas intrinſeca.ſ.ꝙ tales confeſſiones emanãt:vel cautiones cum cauſa vera:vel preſumpta:vel ad obligãdũ requiritur. ¶ Scdo ꝙ de hac cautione vel confeſſione conſtat in iudicio que extraiudicialiter fuit:vel per teſtes vel inſtrumenta:vel alio genere probationis:vt priuate ſcripture vel alterius:⁊ ita hic preſumitur:quia non diſputatur hic de vi probationis:ſed de vi confeſſionis in iudicio:an illa probet cauſam cõtentam in confeſſione:ita ꝙ ea agi poſſit.hec omnia ſunt vera ſuppoſita confeſſione valida ex alijs requiſitis:prout proportionãtur ad extraiudicialem:de quibus in.l.j.C.de confeſ.⁊ in.c.ſi.de confeſ.inter alia exigit hic gl.ꝙ confeſſio ſit facta preſente parte. Idem glo.de confeſ.c.ſi.gl.ff.de proba.l.cũ de indebito.C.de cõfeſ.l.pe. Pe.vt recitat Cy.in.l.gñaliter.C.de nõ nu.pec.tenuit pñtia3 nõ neceſſariã. Scdo q2 in iudiciali tñ lex exigit pñtiã:vt.l.certu3.§.j.ff.de confeſ. Tertio q2 cõfeſſio v3 in vltima volũtate.l.j.C.de fal.cau.adiec.le.⁊ tñ ibi non exigitur preſentia.ff.de libe.le.l.legaui.§.ſi.l.cu3 pater.§.ſurdo.ff.de le.ij.C.qñ dies le.ce.l.ſi.vnde cõcludit ꝙ ſi ꝯfeſſio eſt diſpoſitiua ꝙ qñ ſit dica3.l.exigat ptis preſentia ſi non eſt diſpoſitiua:ſed tñ ꝓbatoria non exigitur ptis pñtia. Hic in ꝯfeſſiõe iudiciali abſq3 dubio cogit ptis pñtia. In extraiudiciali ſi fiat p epiſtolam:vel librum:⁊ forte idem ſi in teſtamẽto:licet cõmuniter doc.cõtra.excepto Pe.quando eſt declaratoria non exigitur partis preſentia:quia quãdocũq3 ſcriptura illa deuenit ad partem illam:loqui pro tunc non videtur ſcribens per ſcripturã ⁊ noiater cõfiteri:⁊ ſic ſemp fit in partis pñtia.ff.depoſiti.l.publicia:⁊ tenet Bar.ff.de dona.l.nuda ſi fiat impedientibus a volũtate ſola cõſitentia non exigit preſentia:vt.l.neſennius.ff.de neg.ge.cum concor. Idem ſi fiat in libello:quia libellus ſemp loqtur ⁊ datur iudici vt detur parti.ſufficit ergo iudicis preſentia.C.de libe.cauſa.l.cum per preſentiũ. Idem ſi fiat in exceptionibus:quia hic eſt libellus rei.C.de his q po.no.l.i.⁊ ponit Bar.in dicta.l.certum.§.i.ff.de cõfeſ.aliter regulariter exigitur preſentia:vel perſona que noie abſentis confeſ.recipiat:vt patet ex no.in.l.idem in duobus.ff.de pac.⁊ no.in.l.non ſolum.§.liberationis.ff.de lib.le.⁊ ſufficit ſi quis nomine ipſo recipiat:etiã ſi non habeat mandatũ:quia hoc poteſt haberi ratũ:vt no. Jo.an.poſt Dy.in addi.ſpec.in ti.de cõfeſ.§.nunc videndũ verſi.quid ſi confiteor tuam eſſe puto:ꝙ de equitate canonica poſſet dici ꝙ valeret abſente parte:quia ſola mens in illa ſufficit.de qua quoqmodo cõſtet. Ad hoc.i.q.vij.quotiens oculus cordis maxime quãdo tranſit in diſpoſitiõe:q2 ſit ex aliqua cã pñte ſtimulante ꝯſciam.ff.de cõſti.pec.l.ſi ricius. ¶ Ad ſcdm eſt videdũ de effectu ipſius.dic ꝙ reperit qñq3 ꝯfeſſio veſtita ꝓmiſſione:vel alia diſpõne:qñq3 veſtita inſtr̃o:qñq3 veſtita diſpõne vltime volũtatis. Qñq3 reperit nuda ab his. Si eſt veſtita ꝓmiſſione:an valeat ſi cu3 cã nõ eſt dubiũ:ſi ſine cã:⁊ ſi eſt certũ nullã cãm ſubeſſe nõ val3 ꝓmiſſio l.gñaliter:de nõ nu.pec.ff.de acqr.re.do.l.nũq3.ff.de interro.acti.l.vlti.§.i.vt quia ibi nulla apponitur cauſa:⁊ conſtat promittentem nõ habere aium donandi. Sic debet intelligi glo.in.l.ij.§.circa.ff.de do.excep.ſi nulla. Alia ſubeſt cã ⁊ nõ ꝯſtat an donare voluerit ex quo certũ eſt nullam ſubeſſe cãm. In dubio p̃ſumit donatio:quia hic cadit alia cõiectura.ff.de ſoluti.l.ſi cum vir.l.campanus de ope.li.de dona.l.ſi patronus.ff.de reg.iur.l.donari:hoc tempat Dy.in regula:qđ ſemel:qñ cõfitens ſcit cãm non ſubeſſe ⁊ ignorat is pro quo fit ꝯfeſſio:ſecus ſi vterq3 ſit:q2 in pari cã melior eſt ꝯditio cõuenti:ſi ꝓmittens credit cãm ſubeſſe:⁊ nulla ſubeſt adhuc nõ valet ꝯfeſſio cũ ꝓmiſſione:q2 obſtat exceptio doli.l.ii.§.certa.ff.de doli excep. Si dubitat an cã ſubſit:vel an putauerit cãm ſubeſſe vel nõ:in dubio non preſumitur velle donare:⁊ non valet promiſſio:⁊ preſumit errore ꝓmittere:⁊ ſic ob.exceptio:niſi probet cã:q2 donare ẽ pdere.ff.de proba.cũ de indebito.ad hoc ꝙ ſcribit per azo in ſum.de fide inſtru.in li.auctẽtic or ſm Ja.de are.p Cy.in dicta.l.gñaliter:⁊ ſic d3 diſtingui. Bar.in.d.l.ij.§.circa.ff.de doli excep.l3 videat loqui in cãu dubio:⁊ hoc tene gd ſentiat Jo.an.in addi.ſpec.vbi plene hic diſputat in ti.de confeſ.§.nunc videndũ.ver.ſed que eſt rõ in addi.magna. Scdo caſu qñ confeſſio eſt veſtita inſtr̃o:⁊ tunc cõfeſſio poteſt habere effectum:vt quia de nouo inducit:poteſt habere ⁊ declaratiuum:vt quia declaret ⁊ probet inductũ.primũ eſt ſm naturã:q2 ea que emanãt ad declarandũ ⁊c.ff.de rei

ven.l.ex diuerſo.l.ſicut aũt.§.ſed ſi querit.ff.ſi ſerui vē. ſcdz
eſt ſm nãz.ſit ergo p regula quo ad pmũ q regulaf nõ in
ducit. Fallit pmo qñ ſit in vltima volũtate qr illa bz vim
legati.l.cuz quidã decedens.ff.de codicillis.ff.de le.iij.e de
ſucceſ.ab inteſt.c.fi.e quod ibi no. Idem puto qñcũqz pro
feratur ab exiſtente in extremis qr ad purificationẽ pſtitit p
lata cenſetur:ẽt aio diſponendi per dictuz.c.fi.de teſta.nam
ſufficit in talibus qũocũqz patefactã voluntatẽ.de teſta.cũ
tibi. Fallit.ij.qñ emanant ad liberandũ qr bñt in ſe diſpõ
nem pacti:vt.l.tale pactũ pfiteor te non teneri.ff.de pactis.

Fallit.iij.in reali:qr ſi meaz rem confiteor tuam in te tran-
ſfertur dñiuz qr ex illo ſurgit habitus pro derelicto.ff.p de
relic.per totũ.l.ſi quis vi.§.dñia.ff.de acq.poſ.e ex hoc acq
ritur vnicus de pactis cum pridem.C.de iur.e fac.ign.l.cũ
falſa.e hoc tz Cy.in.l.generaliter.C.de non nũ.pec. de quo
in ſpec.de confeſ.§.nunc videndũ.vñ.in ſumma.e.vñ.quid
ſi confiteor rem meam:e per Cy.in.l.i.C.de confeſſ.viij.q.
Alias dicunt doc.q regulariter nõ inducit. vltra hoc do ca
ſum aliuz qñ obligatio eſt talis nature:que inducitur nudo
conſenſu vt qr precedente debito naturali vel ſtimulante cõ
ſciam:vel pro loco:lz nõ efficaci quis cõfitetur ſe debitorez
qr hic ſeruus cõſenſus producit obligationẽ ſaltem pſtituti
vt.l.i.§.debitũ.ff.de conſti.pec.piuncta.l.ſi titio.e.ti. Nõ pre
cedente aũt aliqua cauſa naturali vel ſtimulante conſciaz e
extra alios eſt dubiuz de iure canonico:qr vereri non põt cõ
feſſionẽ hẽre in ſe pſenſum:e ſic videtur q obliget.xxij.q.v.
iuramenti.c.i. ſed qr non apparenti cã pſumitur plus erro-
neã q̃ natura non inducit niſi fieret appoſitio in extremis:
qr aie fauore ſi pfiteretur in actum puri pſumeretur.vt.d.c.
fi.de ſuc.ab inteſt.e de hoc eſt caſus hic:vt in dubio non di-
ſponit:ex quo non apparet cã. ad hoc.l.publia.ff.depoſiti.
Dicit tñ Dy.in regula q ſemel:q ſi confeſſio fiat a ſciente
nullam cãm ſubeſſe:e hoc conſtat ignorante eo pro quo ſit
q hz in ſe cãz donatõis e obligat ſi vtroqz ſciẽte vel vtroqz
ignorante:vel ignorante pfitente:vel eſt dubiũ an ſciat pce-
d et regula q nõ obligat nec probat. Si queritur an pfeſſio
hẽat effectũ pbatiuz ſit pro regula:q ſi emanat ſine cã nõ
probat. Fallit in reali vt ſi cõfiteor rem tuam eſſe qr in rea
li non exigitur cã.l.eandem.§.actiones.de exce.rei iudi.e qr
ibi eſt annexa cã habitus pro derelicto:vt.l.ſi quis vi.§.dñia
e tz Cy.in.d.l.generaliter.idem ſi fiat ad liberandũ:vt.d.l.
tale pactuz:e no.in.l.i.ff.de interro.actio. Fallit qñ pfeſſio
ſit in iudicio qr illa iuribus intelligitur:e ideo non exigitur
cã:vt no.in.l.certum.ff.de confeſ.idez Jo.an.in addi.ſpec.
in titu.de confeſſ.§.videndum in princ.hoc etiam tenet Cy.
in.l.generaliter per.l.de etate.§.qui interrogatus.ff.de inter
ro.act.idem Dy.in regula q ſemel.de reg.iu.li.vi. Alias
ſit pro regula q cõfeſſio ſine cã ẽt non probat qr non deter-
minatur incertum.attende hoc verum:q non probat plene
ſi tñ cã allegatur.dicit ſpec.q illa allegata per agentẽ ex cõ
feſſione illa pbaf ſemiplene:e ſic dicit Mar.de fa.tenuiſſe
per.l.inſtra.C.e.hoc ponit in ſpec.de confeſ.§.videndũ.vñ.
ſed que eſt ratio:q no.e ibi an inter pfeſſionẽ e pmiſſionez
ſit dñia. Si confeſſio eſt facta cum cã tunc regulariter pbat

Fallit in duobus caſibus in qbus pfeſſiones vt cõiter ema
nant ſub ſpe future numerationis vt in pfeſſione ex cã mu-
tui ante biennũ:qr tunc agens dz pbare cãm:de qua.J.de ſo
lu.c.fi.qr ante biennũ admittit exceptio:poſt non:hoc inter
laicos. Sed in clerico confitente noie eccleſie pro negocijs
expediendis nõ ſufficeret niſi pbaretur pecuniã verſam in
vtilitatem eccleſie:e in perpetuum obſtaret exceptio non nu
merate pecunie.x.q.ii.hoc ius.de quo.dic vt in.c.fi. Fallit
in pfeſſione facta in teſtõ.niſi ſit iurata vt.l.cum quidam de
cedens.§.codicillis.de le.iij.quo caſu non pbat. Fallit.ij.
in pfeſſione ex cã dotis.de quo dicendũ:vt.l.ij.e in auct.ibi
poſita.C.de do.cau.non nu.e tangit hic glo. ratio autẽ ho-
rum duorũ caſuum eſt qr frequenter ſpe future numeratio
nis e anxietate hñdi mutuũ:vel hñde vxoris:fiunt tales cõ
feſſiones. dicit ſpec.in ti.de confeſ.§.nunc videndũ.vñ.ſed
que eſt dñia. ¶ Ultimo caſu qñ confeſſio eſt nuda a quoli
bet inſtrõ regulariter nõ videri dñiã iter pfeſſionẽ in inſtrõ
vel extra inſtrũ:niſi in facilitoꝛ pbatiõe. Sed hic Ho.dicit
q eſt dñia qr in pfeſſione facta in inſtrõ pcedit diſtinc.c.in
pfeſſione extraiudiciali:fiat cum cã vel ſine cã ſemper preſu
mitur cã.ſ.donationis:e ſic obligatio eſt. Aſſignat dñiaz qr
in inſtrõ notarius ſcribit quicquid placet.de conuerſ.coniu.
dudum. Sed cõfitenti põt imputari quare legem apertius
non dixit.ff.de pac.l.veteribus:e de ver.obl.l.quicqd aſtrin
gende qr ex quo confitetur ſe debere preſumif efficaciter qr
ex iuſta cã obligatus:qr verba cum effectu.de cler.non reſi.
relatum.eẽ.e dicit hoc tenendũ e remittit ad ſum.de cõfeſ.
.§.ſi.non pcederet hoc dictum:nec hec dñia in extraiudicia
li pfeſſione nec ſeruaref practica imo plus iuribus deberet
intelligi confeſſio inſtr̃ alis que ſit a perito.ff.de ver.obli.l.
ſciẽdũ:e q ibi no.e q no.in.l.i.C.de vſuris. In pfeſſiõe aũt
dotis. dic q ſi maior erat confitens .xxv.annis e matrimo-
nium erat ſolutum infra biennium datur exceptio ſolu.ma.
J.annum. Si durauit per biennium e poſtea fuit ſolutuz per
decennium taz marito q̃ heredi:datur exceptio.J.rco men
ſes tñ:ſi vltra decẽnũ oino ceſſat exceptio q ſi maritus mi
noꝛ erat inſtituitur.J.xxix.annuz e hz exceptionẽ:e ſi interim
moriatur hz eam heres vſqz ad annum tñ. Si tñ heres ma
ior ſit alias competit.J.quinquẽniũ:e ſic debent itelligi.ll.in
gl.allegate. Ex his decidit Jo.an.in addi.ſpe.ſuper rubri
ca de depoſi.q ſi in libro nũmularij reperitur ſcriptum de-
heo titio centum:nec exprimitur cã non intelligit depoſituz
vel alia cã:e ſic dicit diſputaſſe Bartholmũ de preij.per.l.
cum de indebito.§.fi.ff.de pba.l.nuda.ff.de dona. Quod
dicit verum niſi ex precedentibus preſumaf cã.ff.de eden.
.l.argentarius.§.nunciũ.ff.de ver.obli.l.titia.§.idẽ rñdit
Hec vera qñ confeſſio ſtat in finibus pfeſſionis. Sed ſi do
pecuniaz dicendo tole nec exprimo cãm an aio donandi vel
obligandi vel ex qua cã facere cenſeat Bar.in.l.cã quid ſi
cer.pe.dicit q ſi perſona eſt pauper e dans diues:preſumif
aio donandi e elemoſyne. ſi nõ eſt pauper:ſed pũcta perſo
na e eſt quid leue idem. e idem ſi preceſſerint merita illius
cui eſt hoc dictuz.ff.de iudi.l.ſed e ſi ſuſceperit.§.i.ff.de do.
inter vi.e vxo.l.vtrum.e.l.ſi ſeruus cõior:e de pba.l.penla
.ff.manda. Si vero non remunerandi.§.pap.alias indubio
preſumif datum aio repetendi:ſi aliud non apparet.ff.de p
ba.cuz de indebito.ff.de dona.l.donatio.§.fi. Per que di
cit idem in teſte vt probet:ſi dicat neſcio:ſi eſt mutuum ſed
dicit ſcio qr vidi dare pecuniam:e dixit tolle quia ſufficit q
deponat ſup facto ex quo ius reſultat mutui:ſecus dicit in
libello:qr non procederet dico q dixi tolle:ideo peto con-
dẽnari ex mutuo qr lz hic preſumaf non ſufficit niſi allegef
.ff.de proba.cum de indebito e.l.ſi adulteriũ.§.idẽ pollio
ni.ff.de adul.nõ ob.l.oẽs.§.lutius.ff.de his que in frau.cre.
qr vbi preſumptio ſurgit a facto alieno non eſt neceſſe illam
allegari.ſecus ſi a proprio vt hic:per hoc dicit hic Innoc.q
ſi in inſtrõ daf. A.tm recepit. A. B.q tũc obligaf qr hic p
batur nõ ſola confeſſio:ſed receptio vt ſubeſt cã eo q appa
ret recepiſſe e ſic intelligit.l.fi.C.de do.cau.non nu. Inno.
ponens illud debent:aliud eſt ergo inſtrm atteſtari actualẽ
receptionem e tunc ſuper confeſſione non fit fundamentuz
agendi:ſed ſuper receptione e omnia que dicta ſunt de cõ
feſſione ceſſione ceſſant. Aliud eſt inſtrumentum atteſtari
confeſſione. e procedunt iam dicta.dicit tamen Bar.in.l.
ſi ex cautione ponderanda verba inſtrumenti enũciantia e
ctualem receptionem:an cõcludant de neceſſitate procedit
quod eſt dictum ſi non tũc probatur ſola confeſſio vnde di-
cit notarius titius fuit confeſſus habuiſſe e recepiſſe decez:
que in veritate habuit e recepit in preſentia mei notarij e te-
ſtium tunc inſtrumentuz concludit de neceſſitate. Sed ſi di-
cat notarius ſic titius fuit pfeſſus hũiſſe e recepiſſe cẽtũ:que
hũit e recepit:nec addif in pñtia mei notarij:inſtrz nõ pbat

quia illud potuit eſſe de ꝯfeſſione partis: quia dixi cõfiteoꝛ centum que habui ⁊ recepi ⁊ notarius ſcribit in tertia perſona: ideo nõ ꝯcludit receptionez de neceſſitate: ſed ſi inſtrm̃ dicat fuit cõfeſſus ſe habuiſſe.x.⁊ habuit ⁊ recepit. illud inſtrumentũ ꝯcludit receptionẽ quia ad cõfeſſionẽ referri nõ põt: ſalua ratione recti ſermonis: qꝛ ſi dicat pars ꝯfiteoꝛ me habuiſſe ⁊ recepiſſe ⁊ habui ⁊ recepi: notarius debet dicere ⁊ que confeſſus eſt ſe habuiſſe: alias illud habuit ⁊ recepit non põt referri ad participiũ cõfeſſus: ſalua ratione recti ſermonis.ff.de auro.⁊ ar.le.l.plautius: hoc ponit Bart.ff.de nõ nu.pec.l.ſi ex cautione. Per hoc puto ꝙ ſi dicat titius ꝯfeſſus eſt ſe habuiſſe ⁊ recepiſſe quicq̃ q̃ habuit ⁊ recepit ꝙ non ꝓbatur receptio qꝛ illa verba potuerunt eſſe recitatiua verboꝛũ partis in confeſſione. vel dic ꝙ ꝓbabit qꝛ illa verba non poſſunt ſine expoſitione ſumi vt verba partis intelligantur: ergo ſimpliciter: ⁊ non cum expoſitione: opoꝛteret eniz exponi que habuit.i.dixit ſe habuiſſe vel ſubandiri que habuit.ſ. vt dixit alius eſt effectus qꝛ ex hmõi ꝯfeſſionibus agitur. Et aduerte qꝛ quãqꝫ ꝯfeſſiones iſte diſponunt ſm ꝙ .ſ̃.dixi.⁊ vbi diſponũt ꝓducũt accuſatões: naz ex cauſa mutui confeſſio producit obligationẽ litterarũ poſt biennium inſti.de obl.littera. in prin. Quãqꝫ diſponunt in teſtõ quia inducunt legatuz ⁊ agitur ex legato actionibus cõpetentibus ꝓ eo de quibus.l.i.⁊.ij.ff.cõi diui. ⁊ no.J. de teſta.raynũtius ⁊.c.raynaldus. Si non inducit cõfeſſio. ſed ſolum ſimpliciter declarat: tũc ſi confitetur infoꝛmiter.i.ſine cauſa producitur actio in factuz vbi.ſ̃.dixi agi ex ꝯfeſſione ſine cauſa vel infoꝛmi: ſi confitetur: ſi confitetur foꝛmiter hoc eſt cũ cauſa tũc producit obligationẽ ex cauſa ꝯfeſſata: ⁊ per ꝯfeſſionẽ probata.ſ. vtilem ſm Spe. quaſi ex preſumpta cauſa ⁊ alia actio in factum ex ꝯfeſſione vt patet in ſimili in iuramento .ff.de iureiuran.ſi duo patroni.§.iul.⁊.§.marcellus.hoc vltimum puto qñ confeſſio eſt iudicialis: non puto ꝙ inducat actionẽ in factũ ſed probat: vt.l.publia. in fi.ff. depoſiti. hec patent ex no.in.l.certum.§.fi.ff.de cõfeſ.ad hoc.l. pridie.§. ſi ꝓcuratoꝛ.ff.ad.l.acquil. vbi oꝛitur obligatio ex ꝯfeſſione ergo ⁊ actio. Nec eſt verum ꝙ ex confeſſione oꝛiatur vtilis confeſſoꝛia ꝙ quidam dicunt per .l. inde neratius.§. fin.ff. ad.l.acquil.qꝛ confeſſoꝛia eſt inuenta ꝓ ſeruitutibus: vt no. de iudi.examinata.de ver.ſigni. abbate. hoc ſequitur Joã. an.poſt albꝛi.guil.in addi.ſpec.in ti.de confeſ.§.fi.v̄ſic.que. aũt actio. Sed hic eſt dubium an agens debeat ſe fundare tunc ſuper cauſa an ſuper ꝯfeſſiõe: ⁊ ſic ſi agat ex cauſa in cõfeſſione appoſita ⁊ poſtea probetur confeſſus an obtineat. Spec. videtur tenere ꝙ agi dꝫ ex ꝯfeſſione vel ſaltez de illa dꝫ mẽtio fieri.ideo dicit ꝙ ſi quis egit ex mutuo ꝙ ſi poſtea probetur confeſſio mutui quẽ non ſequitur ꝯdẽnatio qꝛ ꝓbatio eſt extra articulũ deductũ.ff.de pe.hered. ſi quis libertatez: qꝛ ꝓbari debuit numeratio.hoc põit in ſpec. de teſte. .§.i.v̄ſi.ſed pone Egi.ꝯ te ad.x.idez dicit Bar. in .l.ij.ſi appellata:⁊.§.fi.ff.ſi cer. pe. Puto ꝙ ſi cõfeſſio eſt tm̃ inductiua noue obligationis vt ſit infoꝛmiter vel ſi ſit foꝛmiter ius ꝯfeſſione producit ius agendi ⁊ non ex cã per ꝯfeſſionẽ probata vel ſi producit ex cã eſt diuerſa in ſubſtantia obligatio ex ꝯfeſſione ab illa que ꝓducitur ex cã tunc nõ põt ſequi cõdẽnatio ſi agat ex cã ꝓbata ꝯfeſſione: nec ſi agaᷓ ex ꝯfeſſione ꝓbata cã.ideo ſi dico te ꝯfeſſum in teſtõ mihi centum deberi ex tali cã ⁊ peto te ꝯdẽnari: ſi poſtea probo te illa centũ ꝓmiſiſſe ex tali cã non fiet ꝯdẽnatio: vbi cõfeſſio inducit diſpoſitionẽ legati tm̃: qõ qñ ſit dixi de ſucce.ab inteſta.⁊ no. in.l.cum quis decedens.§.codicillis.de le.iij. Si dico te confeſſum ex cã mutui.x. ideo peto ꝯdẽnari ſi per teſtes probo numerationẽ mutuũ non obtineo qꝛ fundaui ius agendi ſuper mutuo ciuili ⁊ obligatione litterarũ ⁊ probo mutuũ naturale: ⁊ talia ſunt in ſubſtantia diuerſa ⁊ diuerſam ꝓducũt obligationẽ ⁊ idez econuerſo: ſi dixi te mutuaſſe ⁊ poſ.probo ꝯfeſſionẽ.vt dicit Joã.an.⁊ huic ꝯcoꝛ.Bar.hoc tm̃ pendet ab illis que no.in.c.fi.de ſolu.qꝛ ſi dicis lapſum biennij in ꝯfeſſione ex mutuo ſolum releuare actoꝛẽ ab onere ꝓbãdi ⁊ nihil aliud tũc foꝛte non ꝓcederent: ſed tenendo ꝙ poſt lapſum biennij ẽt inducat nouam obligationẽ ꝓcedunt predicta. Si teneas ꝙ poſt bienniũ inducat ⁊ probet ſimul.adhuc non procedunt predicta: ſed dic vt ibi. Si aũt confeſſio eſt tm̃ probatoꝛia ⁊ daclaratoꝛia: ꝙ qñ ſit dixi.ſ̃.tunc ſi fundat ius agendi ex cauſa ⁊ probat ꝯfeſſionẽ non video quin debeat ſequi ſnĩa qꝛ vel cõfeſſio probat cãm antiquã ⁊ inducit nouam ſcilicet actionez in factũ: vt.d.§.marcellus.⁊.d.§. iul.in.l.ſi duo patroni. de iureiur. nam ⁊ cauſa probata per ꝯfeſſionẽ erit directa in quo nõ video quare dici non poſſit ⁊ habeo ꝓpoſitum ⁊ erit vtilis ⁊ põt adhuc ſequi condẽnatio: vt no.ſ̃.de iudi.examinata. Sed ſi fundat ius agendi ex ꝯfeſſione ⁊ poſtea probat cãm vt qꝛ dicit titium cõfeſſum ex cauſa depoſiti.x.poſtea probat verum depoſitũ: vel probat ẽt ꝯfeſſionẽ dum fundauit ius agendi ſuper ꝯfeſſione: dicit Nico.mat.⁊ recitat Jo.an.in addi.ſpec.in ti. de teſte.§.i.§. ſed pone Egi. ꝙ ſequi põt condẽnatio ſiue probetur cauſa ſiue confeſſio qꝛ inquantũ fundat ius agendi ex confeſſione male agit: cum confeſſio tunc non inducatur: ſed tm̃ ꝓbeᷓ .ff.depoſiti.l.publia.⁊ probatio nõ eſt illa que imediate producat ius agendi ſed cauſa: ⁊ cauſa non eſt deducta. fatetur ꝙ ſi poſtea agat ex cauſa ꝙ non obſtat exceptio.l. de excep. rei iudi.l.⁊ an ⁊ eandẽ in prin.⁊.§.actiones: certe non peccaret ſaluans libellum qꝛ dicendo. dico ꝙ titius eſt confeſſus ex cauſa depoſiti debere.x,⁊ hoc tacite iudici ꝯcluditur ꝙ ſi eſt confeſſus ꝙ dꝫ.x.⁊ hoc põt intelligi ꝙ dꝫ ex ꝯfeſſione: ⁊ ꝙ dꝫ ex depoſito ꝓbato per ꝯfeſſionẽ: ⁊ ſic in dubio peti dꝫ libellus: maxime qꝛ petit ꝯdẽnari ad reſtõnez: vnde cãm deducere videtur ex qua ꝯcluditur quod petit.hoc dubiũ ꝓcedit in ꝯfeſſione extraiudiciali: que parit actionem in factuz abſqꝫ dubio: ſi ꝓbaret ꝯfeſſionẽ obtineret: ſi ꝓbaret veruz depoſitũ non: qꝛ factũ variatur ⁊ actionis ſubſtãtia. Ex his deciditᷓ dubitatio quis ꝯſtituit ꝓcuratoꝛẽ ad recipiendum mutuum ꝓducit creditoꝛ ꝯ mandantẽ ꝯfeſſionẽ ꝓcuratoris qꝛ ꝯfitetur ſe mutuum recepiſſe: an ex hoc ſequatur ꝯdẽnatio? Jo.an.in addi.predicta. dicit ꝙ nõ: qꝛ habuit mãdatum ad recipiendũ ⁊ ſic ad veram receptionẽ non ad ꝯfitendam receptionẽ: ⁊ idem Bar.in.d.l.ij.§.fi.ſi cer.pe. ⁊ Fre. ſuo conſi.lij.ſed hoc eſt abſqꝫ dubio ponendo cõfeſſionem extraiudicialem qꝛ illa vt voluntaria nõ preiudicat dñ̃o: vt no.in.l.certum.§.ſed an ipſos.ff.de confeſ. ⁊ in.l.i.C.de confeſ. Sed in iudiciali per quã preiudicaᷓ dñ̃o vel vbi haberet mandatum ad confitendũ ⁊ quietandũ procedit dubitatio predicta. Sed puto ponderandũ qualiter deducat ꝯfeſſionem: ſi enim agens fundat ſe ſuper vera numeratione ⁊ poſtea probat cõfeſſionez in mutuo: procedat ꝙ dicunt: quia ꝯfeſſio tunc non inducit aliud mutuũ.ſ.ciuile: vt dixit Bar. ſed in alia cauſa vt depoſito vel aliter ſatis poſſet dici ꝙ tũc obtineret quia cõfeſſio probaret veram receptionez ad preiudicium dominij. tene primum quia non eſt cõfeſſio vera probatio: ſed releuatio probatiõis ⁊ ſic ficta ꝓbatio: vt no. ſuper rubrica de ꝓbatio.⁊ de electi. bone.el.j. de qua nõ videtur dominus cogitaſſe dum ſe retulit ad veram receptionem.ff.de le.ij.l.euz qui.§.i. ⁊ hoc teneat.de hanc materia vide Jo.iij.q.viiij.§. de his. ¶ Vltimo littera videtur velle hic ꝙ confeſſio poſſit indiſtincte reprobari ſi ſit facta in inſtrumento: hoc intellige verum quando confeſſio eſt facta ſine ſcriptis non exiſtente de ſubſtantia: ſed ſi facta eſt in ſcriptis ita ꝙ ſcriptura ſit de ſubſtantia tunc non poteſt reprobari niſi per ſcripturam: vt.l.generaliter qõ limita quando directe reprobatur vel indirecte per ſolutionem ſi aliomodo indirecto vel ex defectu ſolẽnitatis vel per preſcriptionẽ velit ꝓbare ſublatũ effectũ ꝯfeſſionis: vel ꝙ ſit ſimulata.tũc talia poſſent ꝓbari p teſtes: vt dixi.ſ̃.e.cũ ioãnes.⁊ no. in.l. iuriſgẽtiũ.§.ꝙ fere.ff.de pac.⁊ p Bar.in.l.qcũqꝫ.C. de apo. publi.li.x.qõ notabis: hec vera regulariter in ꝯfeſſiõe ex cã mutui poſt biennium.dic vt de ſolu.c.fi.

Cum.p.tabellio.

Auctorita
te ordinarij
pōt notarius exēplare: ⁊ in publicā formā redi-
gere notas alterius notarij.h.d. Pro caſu fo-
te huic Joanni fuerunt rogatōes legate: ꝙ eſſe pōt: ad qḋ
ff. de eden.l.quedā.§. nihil intereſt: ⁊ ēt tunc neceſſaria eſt
iudicis auctoritas: de qua in textu.C.de eden.ff.de admi.tu.
l.cyrographus. ¶ Ho. hic reqſita vt quis poſſit alterius
notarij notas exēplare: ita ꝙ illis fides adhibeaſ. Primū
ꝙ notarius: qui fecit notam: ſit impeditus illam perficere.
Scḋo ꝙ exēplandū ſit ad notam redactū. Tertio ꝙ exem
pletur ad petitionē eorū quorū intereſt. Quarto ꝙ interue
niat auctoritas iudicis: ⁊ hic dicit ordinarij. Quīto ꝙ in pu
blicam formā redigaſ. ¶ Quero qui poſſint tabelliones
creare. ponit hic Inno. ⁊ Ho. ⁊ ſpecu. in ti. de inſtru. edit. §.
reſtat. ꝟ. ſed quis pōt facere tabelliones. Inn. recitat duas
opi. Prima ꝙ quilibet pōt facere tabelliones: qui pōt dare
iuriſdictionē ⁊ facere iudicē ordinariū. Quis aūt notariū
facere poſſet no. de offi. or. cū ab eccleſiarū: ⁊ in ſuma Azo.
de offi. or. §. quis poſſit ꝯſtituere. Alij dicunt ꝙ oēs qui pñt
creare tutores: qui ſunt no. C. qui da. tu. poſ. in ſum. Inn. hic
dicit ꝙ nullus pōt facere tabelliones: niſi papa: vel impera-
tor: vel ꝯſuetudo: ar. C. de emen. lib. l. i. in fi. ⁊ de excel. pla.
accedentibus ad fi. probat ꝙ officiū tabellionatus eſt ꝯ̄ ius
ex quo ꝓcedit ꝙ abſq; alio adminiculo credatur ſcripture
charte: vel pelli mortue aialis: ſupernaturale eni3 tale ⁊ mi-
raculoſum. ad hoc ꝙ no. ſ. e. cum Johēs: nulli aūt l3 diſpo
nere ꝯ̄ ius niſi principi. ff. de legi. l. princeps. de ꝯceſ. preben.
ꝓpoſuit cum ſi. in diſpenſatiōe. de temp. or. cum dilectus: ⁊
in reſtōne fame: ⁊ reſtōne natalū ſine limitatōe: nā in oībus
talibus ſolus princeps pōt: qꝛ illa quaſi ſuper ius ⁊ miracu-
loſa principibus reſeruata ſunt: p3 ēt in arrogatiōe. ad hoc
ff. de poſtul. l. i. §. de qua. J. de re iudi. cum te: qui fi. ſint legi.
per venerabilē: nam talia ſunt miraculoſa ⁊ ꝯ̄ natura3: ſicut
de illegitimo nato facere legitimū. de infami bone fame.
ad hoc qꝛ iura de tabellionibus loq̄ntia ſunt hec. C. de tabu
lar. per totū. in auct. de tabellio. col. iiij. ⁊ nullibi loqtur ꝙ
alius q̄ princeps det: ꝙ ꝯſuetudo hoc poſſet p3. ſ. e. cum di
lectus. fatetur Inno. ꝙ l3 tales poſſent dici notarij: qui hñt
a ꝯſuetudine: qꝛ in vocis redigunt: ⁊ tabelliōes qꝛ in tabulis
ſcribunt. tñ non hñt ptātē ⁊ offm̄ publicū qḋ tabellionibus
a iure ſcripto datur: ſed tñ illud: ⁊ illam ptātē hñt: in quātu3
ꝯſuetudo ꝯcedit: per que dicit ꝙ ſtatuto non pōt dari aucto
ritas notariatus: nec ſtatuto aut pacto ligari ꝙ fiet ſcriptu-
ris per manum alicuius priuate perſone ꝯfectis: qꝛ inferiori
a principe non l3 ꝯ̄ leges naturales: ⁊ ciuiles diſponere: vel
ſtatuere: ſic dicimus in ordinarijs: ꝙ nullus iferior a pīcipe
pōt dare ptātē creandi tutores: vel ordinarie iudicandi: nec
ſtatuere ꝙ libera perſona per aliū obligeſ: nec ligatur: niſi
iure principis: vel ꝯſuetudo: ſaluo niſi eſſent inferiores: vt re-
ges hñtes ſupmū ⁊ merū imperiū: qꝛ tales poſſent talia ſta
tuere: ⁊ tabelliones creare. J. qui fi. ſint leg. per venerabilem
§. i. ꝟſi. ſi. ⁊ ſi dr̄ quare ꝯſuetudo hoc pōt: ⁊ non ſtatutū: vel
inferior faciendo: vel alteri ptātē dando. primo qꝛ in ꝯſuetu
dine vt valeat exigitur pīcipis ꝯſenſus tacitus vel expſſus:
⁊ quodcumq; princeps approbat ſuum facit. C. de vete. iur.
enu. l. i. §. oībus. In ꝯſtōne aūt aut ſtatuto: ſecus. hec rō nō ē
bona: l3 gl. hoc dicat. viij. di. fruſtra: qꝛ nō exigitur in omni
ꝯſuetudine tacitus ꝯſenſus principis: vt no. de ꝯſue. c. fi. ideo
Ho. aſſignat aliam rōne3: qꝛ in ꝯſuetudine ꝯcurrit ꝯſenſus
pluriū. l. vniuerſitatis ⁊ populi. qui ēt pñt iuriſdictionē dare
vt no. de offi. or. cum ab eccleſiarū. fortius pōt notariū crea
re. ſtatutū aūt vt hñs auctoritatē ab vno non eſt tante virtu-
tis: per que ꝯcludit vniuerſitatē p ſtatutū poſſe facere nota-
riū: ſicut pōt per ꝯſuetudinē. Non ob. ꝙ inferiori a principe
non liceat diſpenſare: qꝛ hoc eſt falſum. vt no. ſ. de iudi. at ſi
clerici. de tem. or. dilectus. de offi. archid. c. fi. hec rō non eſt
bona qꝛ inferior diſpenſat ſolū vbi a papa ꝯcediſ: vt ibi no.

in notario creando non reperiſ ꝯceſſu3. ite3 dicit Ho. ꝙ nō
eſt ꝯ̄ ius creare tabellionē: imo eſt ꝯ̄ iura: que volunt inſtrīs
taliū credi: que non ſunt a priuatis: imo a principibus ꝓmul
gata: nā ex quo ꝯſtituti ſunt legittime inſtrīs eorū eſt credē
du3: p eo ꝙ iuratus eſt de preſcripti. ad audientiā: ⁊ notario
deficiente crediſ ēt ſcripture duarū pſonarū non iuratarum
J. de pba. qm̄ ꝯ̄ falſa3. Aliud ergo tabellionē ꝯſtituere ⁊ mi
nor principe pōt aliud ius generale ꝓmulgare qḋ inferior
non pōt: remittit ad ſum. e. ti. §. quibus inſtrīs videſ: vꝫ aūt
publicū. ⁊ ꝙ no. ne cle. vel mo. ſicut: dic ⁊ hāc puto ſiniſſe mē
tem Ho. Princeps pōt ⁊ papa ⁊ rex non recognoſcens ſu
periorē ſaltē de fcō ⁊ ꝯſuetudo. Ugñales ꝯſtituunt nota
rios: papa in terris ſuis: iperator in ſuis: ⁊ rex ⁊ ꝯſuetudo
in ſuis: ſtatutū aūt iferioris facit quo ad id qḋ diſtinguit: ⁊
non in plus. Nunquid aūt tabellio ꝯſtitutus ab inferiore
poſſit inſtrā ꝯficere extra locū vbi eſt ꝯſtitutus: vide in ſpe.
eo. ti. §. reſtat. ꝟſi. quid de his: de quo dic: vt dixi. J. qui fi. ſint
leg. per venerabilē. vbi tractatur: an notarij ptās ſit ꝓrogabi
lis quātū ad hoc t3 ꝙ inſtrā ab illo ꝯfecta extra locū non te
nent: vt no. ſed ꝯfecta intra tenēt: vt probent etiā extra locū
ide3 Bar. in. l. i. C. de ſum. tri. ⁊ fi. ca. ⁊ tenēt dñi de rota ſua
ꝯcln. cclxxxviij. qui dicunt ꝙ faciūt fidē ēt in romana curia
de quo per Ho. in ſum. ne cle. vel mo. §. que ſunt. ꝟſic. quid
igitur. ſpe. in loco preallе. dicit quoſdā dicere notarij ptāte3
ꝓrogabilē: ſicut iuriſdictōe. ex expſſo ptiū ꝯſenſu: nō erroneo
ff. ḋ iu. om. iu. l. ſi p errorē: l3 alij diſtinguant an ꝯficiāt i his
q̄ ptinēt ad ꝯtētioſa3: ⁊ nō pt. ff. de iu. om. iu. l. fi. ḋ ho. auct.
iud. poſ. l. cū vnus. §. pe. recitat ibi Jo. an. Guil. de cu. idiſti
cte tenuiſſe ꝙ nō ſit ꝓrogabilis. alle. p caſu. C. de teſta. l. cō
ſulta diualia: ⁊ ibi repetita: ⁊ C. ḋ appa. pcō ſu. ⁊ le. l. i. ⁊ qꝛ
mater auctoritate creantis non pōt ergo ꝙ non ille adducit
.l. i. §. ſi tutor. ff. de admi. tu. in auct. de admi. of. §. i. coll. iij. ⁊
.l. hac pre. C. de pri. ſacro. ſcri. in vlti. glo. C. de mu. ⁊ actua.
.l. in ꝓuincijs: ⁊ de execut. l. ij. C. de dona. l. ſerui. ad iura cō
traria rñdet ꝙ loquiſ in iuriſdictōe: que ꝓrogabilis eſt: ſed
hoc eſt nudū offm̄ iꝓrogabile. formā aūt creādi tabellio
nes. vide in. d. §. reſtat. ꝟ. ſed quero: ⁊ in. ꝟ. ſe. ponit qua actio
ne teneaſ notarius: qui obmiſit aliqua ad p̄iudiciū ptiu3 in
inſtrīs: vide in ſpec. e. ti. §. oſtenſo. ꝟſi. quid ſi abbreuiatura.
¶ Quero quas notas poſſit auctoritate iudicis exēplare
alter notarius: dic illas quas dimiſit notarius: vel qꝛ reman
ſerant in nota vel qꝛ aucteticare ceperat ſed non ſcripſerat
in nota more debito. ¶ Quero quid ſumaſ pro nota. dicit
Ho. ꝙ p abbreuiatura prima: quā facit notarius: que aliqñ
appellaſ ꝓthocollū: in auct. de tabellionibus col. iij. in ru-
bro ⁊ nigro: alias ceda: quaſi i cedula ſcripta. C. e. ꝯtractus:
vulgariter appellaſ abbreuiatura: ⁊ dr̄ ꝓthocollū: a ꝓthos
qḋ eſt primū q̄ſi prima pars: vel prīa materia iſtrī: vel char
te: vel ſi dr̄ ꝙ in collis pellinis ſcribebanſ he note. Quid
ſi in abbreuiatura eſt nimiū abbreuiate ſcripta. dicit hic Ho.
ꝙ ſi ꝯ̄ctus eſt in ſcriptis ꝯſuetudo notarius ⁊ abbreuiatu-
ra p̄cedentia: ⁊ ſequētes: d3 attendi: ⁊ ſi ex his pōt ſua inten
tio elici: ſiet ꝙ hic dr̄. ff. de le. i. ſi ſeruus pluriū in fi. ff. de ſun.
inſtruc. l. cu3 de lanionis. §. aſinā. ff. de pigno. l. vel vniuerſo-
rum. Itē pōt ꝑpendi intētio ex cōparatōibus aliorū inſtrō
ru3: que fecit iter eaſdē vel diuerſas pſonas: in ꝯſimili ꝯ̄ctu:
in auct. e. §. ſed ⁊ ſi. col. vi. ⁊ ſic cetera que deficiūt: ex quo de
his ꝓbabiliter apparet auctoritate iudicis ſupplebunſ. ff. ꝙ
cu3 falſo in. l. ij. in auct. vt ſſm fi. §. illud quoq; col. ix. vt tñ
ſciat ꝙ deciſo coherētiū vix aut nūq̄ ſuppleri poterit: ḋ quo
remittit ad no. ḋ libel. ob. c. ij. ꝙ itellige ſine noua ꝓbatiōe:
vt no. i ſpe. de iſtr. edit. §. oſtenſo. ꝟ. qḋ ſi abbreuiatura. e. ꝟ. ſe.
vbi hr̄ mā: ⁊ i ſū. e. ti. §. qḋ ḋ ꝯ̄ctibꝰ. recitat ibi Jo. an. quēdā
citanātē ḋ florētia diſputaſſe qōnē: ⁊ ꝯcluſiſſe notariū nihil
poſſe p ſe vel p aliū ſupplere circa ſolēnia obmiſſa: de qbꝰ
i auct. vt ꝑpo. no. iper. ēt ſi illa poſſit ꝓbaſ itercеſſiſſe: q3 tpē
editi inſtrī qꝛ iſtrū eſt nullū: ⁊ ſic ex poſt fcō nō pōt valida-
ri. Si aūt ſurgat dubitatio de mente ſcribētis vt qꝛ dicit ta

lis renūciauit ⁊c̄. vel poſuit aliquod ſignū abbreuiatum: ali
quid importans non intelligibile per aliū notariū: ſi q̄dē
abbreuiatū habet intellectū a iure: vel ꝯſuetudine vel cōi in
tellectu: exemplū inſti. de fideicō. §. ſi. intellectus ille dabit:
alius aūt intellectus: vel ſi ſcriptū non eſt per aliū intelligibi
le: dicit ꝙ is qui fecit inſtrm̄ poterit dare intellectū illi inſtro
qꝛ conſcius de illo intellectu. alter aūt non qui illū intellectū
ſcire non pōt: ⁊ ideo aliud nihil addere debet: vel minuere:
ſed ad litterā ponere illud: quod eſt ſcriptū in prothocollo
qꝛ hic neſcit intentionē nec ptātē hꝫ impetrandi alienā ſcri·
pturā. Jo. an. dicit ꝙ videtur ſibi hoc rigoroſum: certe bene
dicit inquantū breuiatura non eſt intelligibilis ex ſe: vel ex
ꝯſuetudine: vel ex precedētibus: vbi aūt eſt intelligibilis ex
ſe: vel ex ꝯſuetudine vel ex precedentibus procederet quod
addere pōt notarius: ⁊ īterpretari. de iudicis tn̄ auctoritate
aliter non: ⁊ hoc ēt concludit in effectu Bar. in. l. gallus. §.
item credendū. ff. de libe. ⁊ poſthu. vbi tractat de iſta dictio
ne ⁊c̄. Si ergo in abbreuiatura eſt circa ſubſtātialia: vel ob
miſſio illa ſuppleri non pōt: ſi circa intentū ꝯtrus ſi pōt con
ſtare de mente ſumenda eſt iudicis auctoritas: ſine iudicis
auctoritate ſumenda eſt vt iacet a notario: ſi non pōt conſta
re de mente: tunc non dꝫ aliter a notario ſumi: nec iudex pōt
illa interpretari: ſi tn̄ interpretetur valet interpretatio: niſi ap
pellere. Jn. d. aut precedentibus tractat quid de ſcriptura
cancellatis: ⁊ ibi Jo. an. an valeat cancellatio facta auctori·
tate notarij: ſine teſtibus de voluntate partium: ⁊ an debeat
inſtrm̄ ⁊ illa ſumi: ⁊ tenet ꝙ non valet cancellatio: ⁊ ꝙ debet
ſumi: vnū ſcias ꝙ prothocollū non lectū: pn̄te parte: vel par
tibus: non cōpletū: non eſt exemplandū: ⁊ non valet ſi exem
pletur a notario. vt no. Jo. an. in. d. §. vſ. illud quoqꝫ preter
intendū in addi. magna. ¶ Quero que requirant ad hoc
vt poſſint exemplari voce aliorū. qn̄qꝫ poſui in textu. nō de
ſertus: qꝛ ⁊ oportet ꝙ fideliter exemplet: vt vult litera nihil
addendo: vel detrahendo ad ſubſtantiā inſtri. iij. q. ix. pura
⁊. c. hortamur. Non refert tn̄ an loquatur in prima perſona
an in tertia: de ꝯuerſ. ꝯiuga. dudū. de iure patro. quod aūt

Requiritur ſeptimo ꝙ vocentur hi: quorū intereſt: ⁊ ſuper
vocatione fiat publicū inſtrm̄. de quo. ē. de teſti. ſignificauit.
⁊. c. albricus. ⁊ an in eo ꝯficiendo requiratur mandatū par
tium: vide in ſpec. e. ti. §. poſtq̄. vſ. ſed nunquid. ⁊. vſ. ſeq. ⁊
de notario qui perdidit officium. vide in. §. reſtat. vſ. quid ſi
tabellio perdiderit: ꝙ exigat̄ citatio tenet hoſtien. Egi. ⁊
Guil. e. ti. §. oſtenſo. vſ. qualiter. ſubſcribet aūt ſic tabellio
ſm̄ Egi. Ego talis tabellio ſubſcriptū inſtrm̄ de verbo ad
verbū ſuſcepi: de nota: vel tabellionis mortui: qui ipſum ma·
nu propria: quā bene noui: ſcripſerat: ⁊ hoc de mandato ta
lis iudicis quo ad ſubſtantiā nullo addito: detracto vel mu
tato: vel tranſpoſito: in formā publicā redegi: ⁊ meū ſigillū
appoſui. Glo. i. querit quis prebeat auctoritatē. dic ꝙ ordi
narius. idem dicit Jo. an. de delegato a ſede apoſtolica ad
quod. de teſti. albricus. ⁊ intellige de ordinario adminiſtra·
tionē hn̄te ſm̄ Ho. de quo. J. c. proxi. Jo. an. remittit ad ſpec.
e. ti. §. oſtenſo. ſuper. vſ. fiebat nūc. ibi dicit Ho. dicere au·
ctoritatem preſtari poſſe per ordinarium: ēt non hn̄tē admini
ſtrationē. lꝫ ordinarius non hn̄s adminiſtrationē: hoc alte
ri cōmittere non poſſit. dicit Jo. an. hoc verū ⁊ non habens
adminiſtrationē poſſit ꝓbere auctoritatē qn̄ publicatio eſt
voluntaria de voluntate partium: alias cum in publicatiōe
exigatur partium citatio: non valet q̄uo poſſit fieri corā ad
miniſtrationē non habente ſm̄ Jo. an. Quid ſi eſſet ꝯſum
pta pp vetuſtatē: an publicentur ⁊ gl. qd̄ ſic. vt in. l. publica
ti. C. de teſta. ¶ Quero an notarius dum viuit poſſit alteri
cōmittere cōplectionē inſtri. dicit gl. ꝙ non: ſed ipſemet cō
plere dꝫ: prout cōtinet̄ in ꝓthocollo. nihil addendo vel di·
minuendo: q̄ in prothocollo ꝯtinetur. in auct. de tabellio.
col. iiij. poſt mortē vero fiat: vt hic dicitur Jo. an. remittit
ad ſpec. e. ti. §. inſtrm̄. vſ. itē opponitur: ⁊ ibi aſſignatur cau
ſa: quare non cōmittitur. ibi ponit quod poſui in. c. inter di·

lectos. ⁊ eo. ti. an credatur notario ꝯteſtante ſe ſcripſiſſe: dic
ꝙ ſic: ſed ſi velit atteſtari de ſcriptis in inſtro: vel ſcribendū
ei: vt atteſtanti: non creditur ſm̄ Jo. an. ⁊ Guil. in ſpec. e. ti.
§. inſtrm̄. vſ. his aūt ꝯſideratis ad prin. §. ⁊ an credatur ꝓ
thocollo. dicit Nico. ma. ꝙ non: qꝛ eſt pricipiū inſtri: ⁊ ſic
vt non cōpletum eſt nullū. C. ad ſyl. l. ſi. C. de teſta. l. ſi vo ⁊. l.
ex ea. de ſen. ex pericu. re. l. i. C. de ſi. iſtr. l. ꝯtrus. pōt tn̄ iudi
cis auctoritate exēplari: ⁊ ꝓbat: vt hic poſt Jo. an. in addi.
ſpe. i. ti. de iſtr. editi. §. vidēdū. ⁊ no. ꝙ tabellio cogēdus eſt.

ſ **J inſtrumenta.** Inſtrm̄ exē
platuꝫ per ta
bellionē auctoritate ordinarij eadem vim hꝫ cū
originali. h. d. ponit petitionē. ⁊ examinationē:
preceptū: ⁊ effectū. ¶ No. requiſita vt premittatur inſtro
rum exemplatio. Primū ꝙ inſtra exigant exemplationē:
propter vetuſtatē: vel aliam cauſam iuſtam. Scd̄m ꝙ exem
platio fiat auctoritate ordiarij. vel delegati. Et no. ꝙ pōt or
dinarius hunc actum delegare: ⁊ oportet ꝙ ad hoc habeat
ſpeciale mādatū. Tertio oportet ꝙ diligenter inſpiciantur:
⁊ examinētur: an ſint vicioſa in aliqua ſui parte. Quarto ꝙ
per publicā perſonā examinentur ⁊ publicētur: ⁊ tunc habe
bunt eādē auctoritatē cū originalibus. ¶ Reducā ſcripta
doc. ⁊ glo. ad modū ſūme. Primo que ſcripture publicent̄: ⁊
que nō: ⁊ quare. Scd̄o an quelibet ſcriptura egeat publica
tiōe: ⁊ publicari poſſit. Tertio apud quos fiet h̄ publicatio.
Quarto que ſolēnitates exigant̄ in publicatione. Quinto
quis ſit effectus publicatōis. ¶ Ad primū dic ꝙ oīa inſtra
ꝯtinentia teſtamenta ꝯtrus: vel quaſi: vel aliud quorū qꝛ et
quo intereſt memoria: ⁊ ꝓbatio ꝯſeruari: ⁊ publicant̄ teſta
menta ēt ſi per tabelliōes ſcripta nō ſint dūmodo poſſint ꝓ
bari. C. de teſta. l. publicati. ⁊. l. cum antiquitas. §. ſi. C. quē
admodū teſt. ape. l. i. ⁊. ii. ff. queād. teſt. ape. l. i. in ſi. ⁊. l. cum
ab initio cū ſe. vnde ſi non ſunt facta ſcripta: vel ſi ſunt facta
⁊ exuſta eſt: vel ſubtracta: pōt̄ dꝫ fieri publicatio. ff. queād.
teſt. ap. l. ſi in duobus. §. ſi. ⁊ hꝫ locū ēt in inſtris que delent̄:
vt hic: hoc tn̄ dicit verū glo. hic qn̄ non ſunt ita delete: quia
poſſit ꝯſtare de tenore: alias publicari nō poſſent: niſi aliter
tenor ꝓbaretur: ⁊ in abbreuiaturis. ē. c. pro. ⁊ in priuilegiis
de ꝯfir. vti. vel inuti. cum dilecta: ⁊ in dictis teſtiū vt lite non
ꝯte. qm̄. §. i. ⁊. §. in aliis: ⁊ in ſimili i oībus aliter generaliter
de quibus non hn̄t ſufficiens documentū. ⁊ timēt ne ꝓbādi
facultas deſit. de teſti. ſignificauit. ⁊. c. albricus. hꝫ ēt locum
in dona. que excedunt ſummam quingentorum ſolidorum.
alias in exceſſu reprobat̄ donatio exceptis donatiōibus im
perialibus: ⁊ que ſunt eccleſiis: ⁊ aliis piis locis: que valent
ſi non fuerint acta inſinuate: vt. C. de dona. l. ſancimus. ⁊. l.
ſi quis argentū. ſm̄ Ho. Sed certe illa nō eſt proprie publi
catio: que fit ad finē ꝯſeruādi ꝓbationē. de qua hic. ſed eſt
quedā inſinuatio: que exigit̄ ad ſolēnitatē: ⁊ ſubſtātiā vali
ditatis donatōis. cā aūt quare publicētur eſt generaliter ne
pereat facultas ꝓbādi: iō publicatur ſcripture. demū ſm̄ ne
te cā: vt qꝛ lr̄e icipiūt deleri: vt hic: ex vicio charte: vel inſtra
q̄ſitus inſtrm̄ de nouo ſit: vel ſi aliter ſubeſt periculū: qd̄ ꝯtin
gere aliquo modo poſſet: ſm̄ gl. ponit exēplū hic Ho. vt qꝛ
inſtra ſunt trāſferēda ad locū remotū: ⁊ aſſunt pericula via
rum: vel ſi ſunt ſcripta in papiro. de ꝯfir. vti. vel inuti. cum di
lecta: vel ſunt cōia īter heredes ⁊ ſocios: quoꝝ quilibꝫ ea ret
via. ff. fam. herc. l. ſi qui ſunt. C. cōia vtriuſqꝫ iudicij de iſtris.
ff. de ſi. iſtru. l. ſi. ¶ Ad ſcd̄m an quelibet ſcriptura egeat pu
blicatiōe vt ꝓbet: quidā dicūt ꝙ aliq̄ ſcriptura ēt publicen
ad finem probandi: non ad finem conſeruandi probationē
tātum eget publicatione: nam ſcd̄m quoſdam teſtamētum
quātūcūqꝫ per manum publicam confectum: non probat:
niſi ſit publicatū. C. de teſta. publicati. ⁊. l. teſtamēta: non vt
probet oportet ꝙ publicētur auctoritate iudicis: ⁊ teſtes in
ſcriptis atteſtātur: que in eadē ſcripta ſunt forte vera. C. de
teſta. l. publicati. l. teſtamenta. ⁊. l. hac ꝯſultiſſima. § fin. ad
fi. alias irrita eſt volūtas teſtantis: vt. d. l. teſtamēta. Alij te

nent tunc teſtamenta egere publicatiõe: qñ non ſunt ſcripta per manũ tabellionis. inſt. de teſta. §. fi. alias ſi teſtator dixit ſe velle nũcupatiue teſtari: ⁊ fuerunt ibi teſtes ⁊ notarius rogatus: non exigitur alia publicatio. C. qui teſt. fa. poſ. l. hac ꝯſultiſſima. idẽ dicit ſi hẽat ſigillũ autenticũ: nec eſt neceſſaria publicatio: ſ3 ſit vtilis ad cautelã: qꝛ ⁊ inſtr̃3 amitti poſſet. C. de teſta. l. publicati: ⁊ hoc dicit Hoſ. videri verius ſcd̃m ius canonicũ. per no. de teſta. relatũ: ⁊ c. cũ eſſes. ⁊ dicit Inno. ꝙ hec opinio eſt magis cõis: ſ3 de cõſuetudine prima in multis locis obſeruetur. vnde dicit hic Inno. ꝙ teſtm̃ eget publicatõe. demũ qñ ad priuatã ſcripturã eſt redactũ. C. de teſta. cũ antiquitas. §. fi. ⁊ in auct. vt ſpon. largi. §. ⁊ hoc no. vt qꝛ ſcriptũ eſt per manũ priuatã teſtatoris. ⁊ dicunt hic ꝙ ſolum publicanda eſt originalis ſcriptura: ⁊ nõ ſumpta. aſſ. .l. ſancimus. C. de diuerſis reſcrip. canonizata. xv. q. ij. idẽ qñ teſtm̃ non eſt redactũ ad aliquã ſcripturã: quo caſu licet profit numerus teſtium: ⁊ ſigna: ⁊ alie ſolẽnitates vt valeat teſtm̃: ſi tñ de eo non eſt ſcriptura: vel eſt: ſed non publica nihil probat ſcriptura: niſi manu publica: vel ſigillo autentico ſit ſigillata: vel publicata: ſm̃ Inno. dic ſi publicatio ſumitur pro inſinuatõe: hec non exigitur de iure in teſtis: ſ3 ſic aliqñ in donationibus: vt. §. dixi. hoc verũ de iure: ſ3 aliud habeãt ꝯſuetudines aliqñ: ⁊ ſtatuta particularia. Si querit̃ an egeant publicatõe ad finẽ manifeſtandi contenta in inſtr̃o. dic ꝙ ſic teſtamenta in ſcriptis non nuncupatiua: ⁊ tunc vocant teſtes: vt recognoſcant ſigilla contenta in inſtr̃is. Sic loquitur iura que allegant̃. ⁊ hoc: qꝛ illa fiũt ſecreta: quo ad nominationẽ heredũ. teſtamenta aũt nuncupatiua non: qꝛ illa fiunt palam ⁊ in aperto nolant̃. Si queritur an habeat locũ publicatio ad ꝯſeruandã memoriã ꝓbandi. dic ꝙ fieri põt ad cautelã: ⁊ aliqui iminente neceſſitate: vel periculo perdẽdi ꝓbationẽ: alias aũt non eſt neceſſaria: ſi ꝓbatio habetur per notarium: vel publicam chartam. ¶ Venio ad tertium apud quos fiat hec publicatio. dicit hic Innocen. ꝙ ſi ſm̃ leges apud magr̃m cenſus ⁊ gratis fieri debet. vbi eſtimatio hereditatis centũ aureorũ pretiũ nõ excedit. Nã quid aũt apud iudices eccleſiaſticos fieri poſſit. quidã ꝙ non: qꝛ obprobriũ eſt eis ſi forenſiũ vellint eſſe diſceptationũ periti. C. de teſta. l. ij. ⁊ l. ꝯſulta. C. de epiſ. ⁊ cle. l. repetita. dicit tñ hic Inno. ꝙ de ꝯſuetudine antiquata ⁊ approbata obtinuit in francia ⁊ in anglia vt fieri poſſet apud ep̃os ⁊ eorũ officiales. ad hoc no. de teſta. tua nobis. ⁊ c. ſi heredes in glo. ij. dic ſi queritur an poſſet fieri hec publicatio apud religioſos. dic ꝙ nõ. ⁊ ſic poſſunt intelligi leges ille. ad qđ de ſindico. c. i. de poſtul. c. ij. Si queritur an poſſit fieri publicatio inſtr̃orũ vel teſtõrũ eccleſiaſticis aliis perſonis. dic ſi inſtr̃a ſunt eccleſiaſtica vel de re vel negotio eccleſiaſtico poſſunt corã eccleſiaſticos publicari. Si inſtr̃a oĩno ꝑtinẽt ad laicos: ⁊ ſunt volũtates non pie: nec in piã cãm ſunt in locis tp̃alis iuriſdictionis eccleſie: poſſunt corã eccleſia publicari: de appel. ſi duobus. §. i. ⁊ dicit Inn. hic. Si non ſunt de tp̃ali iuriſdictione eccleſie: ⁊ deponunt in materia mere ciuili: ⁊ volũtas non eſt pia: nec in piam cãm: tunc publicatio fieri d3 corã iudice ſeculari. de iud. nouit. Si volũtas eſt pia cauſa: ⁊ in piã cã3: vel ſaltẽ pia vt voluntas teſtamenti: tũc publicatio põt fieri apud iudices eccl̃iaſticos ad quos ſpectat tueri: ⁊ defendere tales volũtates: vt. d. c. tua. cũ ſi. Et in qñ ãtũ leges ꝯtradicunt ſunt correcte: nec aſtringunt illeclericos: niſi in adiutoriũ inducant̃. x. di. c. i. vel niſi papa ꝯfirmet. õ ꝯſti. eccl̃ia. in caſibus aũt in qbus dixi fieri poſſe corã eccleſiaſtico an poſſit fieri corã vicario: dicunt ꝙ ſic. dũmodo habeat ſpeciale mandatum ad hoc. per quod dicunt non ſufficere generale: per litterã hic ſpecialiter ⁊c. ⁊ hoc tenet Vin. Goſ. ⁊ Ho. Sed non placet hoc Joã. an. qui dicit ꝙ nõ miramur de Goſ. qꝛ tenuit ꝙ officialis h3 delegatã: ſed mirandũ eſt de Ho. qꝛ tenuit ꝙ h3 ordinariã: de quo de offi. vica. c. i. li. vi. in glo. ij. includitur ergo officialis generalis in eo ꝙ littera dixit. de ordinario: ⁊ littera loquitur de delegato: qui non preſtabit auctoritatẽ: niſi habeat ſpeciale mandatũ: etiã ſi ſit delegatus ad illã cauſã: in quã produci debet: ſm̃ Jo. an. vide de iudici. c. i. li. vi. Coram notario autẽ hec publicatio fieri põt: ſi partes conſentiant: vt notarius publicet: ita ꝙ tali ſcripture fides adhibeatur. Et ideo ex vi etiã pacti conuincetur pars: per talem ſcripturã: ſi ſic formatũ fuerit quod ad hoc extendat̃. ff. de pactis. l. iuriſgentium. §. ait pretor. ff. de re iudi. ſi cõuenerit. C. de temp. app. .l. fi. ⁊ no. de preſcript. c. i. fatetur ꝙ non poſſunt partes facere ꝙ talis ſcriptura tranſeat in publicã: niſi auctoritas iudicis interuenerit: ſic nec priuata perſona facit quẽ priuatũ iudicem. C. de iuriſ. om. iu. l. priuatorũ: ⁊ no. de offi. dele. ſignificantibus. ⁊ no. de fo. cõpe. ſignificaſti. ¶ Venio ad quartum: que ſolennitates exigãtur. dic ſi publicentur teſtamẽta ſeruande ſunt ſolennitates locorũ: in quibus publicantur: ⁊ primo debet adiri iudex cõpetens: ⁊ ſedebit iudex pro tribunali: cui ſupplicatur pro publicatione. C. quẽad. teſt. ape. .l. i. ⁊ ij. Requirit̃ ſcd̃o ꝙ iudex inſpiciat inſtr̃m: ⁊ ſigilla: ⁊ oĩa alia hoc ſufficit vt valeant talia exemplaria: ⁊ cautũ eſt vt inſpiciendo illud etiã exemplatũ conferat cũ originali. hec tñ vltima inſpectio nõ eſt neceſſaria: qꝛ preſumitur ꝓ tabellione ſm̃ Hoſ. habet etiã diligenter inſpicere in charta: in filo: in ſigillo ⁊ in omnibus circũſtãtiis. ⁊c. iter dilectos. alij exigunt vt iudex ſuam auctoritatẽ interponat alias non faceret fidẽ. exemplũ etiã a triplici tabellione exemplatũ de quo. ⁊c. i. Requiritur etiã ꝙ tranſcriptio exemplari vel tenoris publicati fiat per manum publicã: hoc eſt per notarium: nõ ſufficit ergo priuata ⁊ ſingularis perſona. ad hoc ꝙ no. in ſpec. de inſtru. edici. §. oſtenſo. ſuper. ỽſi. ſed nunqd ibi. Jo. an. ponderat tex. q loquit̃ in ſingulari ver. reprobat opi. requirentiũ quattuor vel quinque ad publicationẽ: qꝛ dicit ꝙ ſufficit vnus: dũmodo faciat preſentibus teſtibus: ita ꝙ in inſinuatione ⁊ publicationis actu teſtes deſcribant̃: alias dicit ꝙ plures adhibere cautela eſt: ſed nõ eſt neceſſarium in alia parte. Innoc. dicit de neceſſitate non requirendum fore tabellionẽ: qꝛ leges nõ faciunt mentionẽ tabellione: ſed de honeſtis ꝑſonis: in quorũ preſentia debet fieri apertura. C. quẽad. teſt. ape. l. i. in fi. glo. hic dicit notariũ adeſſe debere. ſed ſi non põt haberi tunc ſufficiunt honeſte ꝑſone. ar. de probatio. qm̃: dum tamen ſigillum ponatur autenticũ pato quãlibet practicã bonã: ſed vltimã tutiorẽ ⁊ primam.

Nunquid autem vocandi ſunt teſtes prime ſcripture. primo dicit Inn. ꝙ nõ. in alia parte dicit teſtes vocandos: qui ſunt deſcripti: ⁊ ſi qui vel oẽs abſentes ſunt: ⁊ cõmode venire non poſſunt: mittetur ad eos teſtm̃: vt cognoſcant an in teſtõ interfuerint: ⁊ ſi in hoc omnes cõſenſerint: publicetur. Melius tñ eſt ꝙ teſtes ad iudicẽ veniant: ⁊ in ꝑſentia eius oĩa fiant: quo ad quedã expediẽda ſufficit ꝙ veniat maior pars. C. quẽadmodũ teſ. ape. l. ij. ⁊ hec omnia publice expediri debent. C. quẽad. teſ. ape. l. i. §. fi. l. cũ ab initio cũ ſeqẽtibus: ſm̃ Inn. puto teſtes vocandos itaꝙ ſcriptura eſt omnino deleta: ita ꝙ videri non põt: vel qñ tenor nõ deſcriptus publicatur: vel qñ teſtm̃ occultũ aperitur: ſic loquitur predicta: qñ aũt ſcriptura eſt: ⁊ eſt publice facta: ⁊ conſtat de tenore: ⁊ ibi non eſt cancellatura: vel alia ſuſpitio: non exigit̃ ꝙ teſtes vocentur: ſic loquitur prima opi. Requiritur tertio quod petens publicationem iuret quod hoc non petit animo calumniandi. C. quemadmodum teſt. ape. l. i. ⁊ ij.

Requirit̃ quarto ꝙ citentur quorũ intereſt: ⁊ res tangit: de teſti. ſignificauit. ⁊ c. albricus. nã ꝑtibus ꝑñtibus: vel per contumaciã abſentibus: debet publicatio fieri: vt dixi de cõfir. vti. vel inuti. cũ dilecta: de priuile. ex parte. alioquin non preiudicat abſentibus. Idem tenẽt dñi de rota ſua cõcluſione. x. vbi dicunt non ſufficere citationẽ cõpulſarũ in curia: ſ3 collectori videretur ꝯtriũ. hoc dicunt ibi verũ: ⁊ in conclu. .cclviii. niſi exemplatio ſit facta per notariũ: qui cõfecit: vbi dicunt ꝙ ſi pars contra quã ſunt exempla in curia vocetur dicendũ contra: ⁊ nihil dicit contra: ſed ea inquantũ faciat

pro ſe producit illa approbare videtur: et tenetur illa recipere. xix. di. ſi romanorū: et no. Bar. de teſti. cum nuncius. Inno. de excep. cum venerabilis. de cenſi. cū olim. de fi. inſtr. imputari: et pōt contra tale inſtrm obijci ſm formā. C. e. l. fi. vbi dicitur q̄ non ſufficit inſtrm ſemel exhiberi in iudicio: quin ſemper is qui ipſum exhibuit exhibere teneatur: quouſq̄ fuerit ei data fides: et per iudicē approbatū: non ob. vt lite non conte. q̄m. i. R. quia ibi ſpeciale eſt: nec ꝓprie ibi fit publicatio: ſed potius exēplatio: ſiue tranſcriptio. Superiora vero dicunt ur publicari: et proprie: q: cum prius non ſunt publicata: ſiue autētica ſunt in publicā formā redacta. Fallit in aliquibus caſibus: in quibus valet publicatio: abſq̄ citatione: vt ſi aliqua inſtra ſunt in caſu perditionis: propter vetuſtatem: vel aliā ꝯſimilē iuſtā cām: et ideo eſt periculū imminens: qui quorū intereſt et qui abſentes ſunt cōmode vocari: vel expectari nequiunt: ſtatim poſſunt tranſcribi: et publice exemplari: ſʒ Inno. ſaluo tamen iure abſentiū ſm Ho. ita vt poſſint obijcere contra hanc ſcdaʒ ſcripturā: ſic et ꝯtra primā poterat: ar. eius q̄ no. vt lit. non conte. q̄m. §. i. de con ſir. vti. cum dilecta. §. nos igitur. et dicit: et proprie loquendo autenticaſ et publicata exēplaſ: priuata vero et nō autētica publicatur ſʒ Inn. Aliū caſuʒ ponit ſpec. e. tit. §. oſtenſo vſi. porro. ſ. ſi inſtrm quod publicatur aliū non tangit: vt priuilegiū: vel indulgentiā: non exigitur tunc ſpecialis: citatio ſed per edictū: alias non valebit publicatio: niſi fiat per illū qui conceſſit priuilegiū: et eſt dictū Innoc. de teſti. albricus.

Nunquid aūt preſumiſ citatio dixi. de teſti. albricus tangit ſpec. in. d. §. oſtenſo. vſi. ſed qd ſi publicationē et reſidet q̄ non ꝑſumiſ: niſi in publicatione enunciet q̄ fuerint vocati: ſed dic vt dixi in. c. albricus. Nūquid ſufficit ſola ſcia abſq̄ citatione tangit in. vſi. ſe. et tenet poſt Hoſ. q̄ ſic licet tutius ſit q̄ citeſ: certe imo neceſſariū q: citatio eſt d ſolēnitate et ꝑpter aliū finē exigiſ niſi eſſet ſciens: et pſis vt dixi de iudi. c. i. et tenet hic Innoc. Requiritur vlterius q̄ notarius fideliter exemplet nihil addendo: vel detrahendo: et faciendo mentionē de qualitatibus exemplati: vnde atteſtabitur q̄ inſtrm non eſt viciatū: nec cancellatū: nec in aliqua ſui parte abolitū: et auctoritate iudicis exēplauit ar. hic et C. de edi. di. adri. tol. l. fi. et per. l. illaʒ. et hanc decre. probaſ q̄ vicia viſibilia vt litture: cancellature et raſure impediūt hanc publicationē: inuiſibilia non: vt q̄ inſtrm ſit confectū ab excōicato: vel ſeruo: vel his ſimilia. nec impeditus audiretur. audiretur tñ contradicens: et ſcribereſ eius cōtradictio: et reſeruaretur ad aliud tpſ: ad hoc. in auct. de teſti. §. ſi vo. de teſti. ſignificauit. de priuile. ex parte. iteʒ autenticū quod inſinuaſ in toto ſuo tenore: debet deſcribere per notariū: aliter aſſertio notarij dicentis ſe vidiſſe inſtrm eſſet potius teſtimoniū reddere: q̄ʒ vetuſta exemplare: de quo de ver. ſigni. abbate in glo. ex hac: et ſuper ea: et no. de proba. q̄m. et c. in pñtia. et de fi. inſtru. c. i. et in ſpec. e. tit. §. oſtenſo. vſi. ſed nunqd creditor

Ad vltimū quis ſit effectus publicationis. dic q̄ ex quo facta eſt publicatio perpetuo valet: ēt ſi materia vel charta in qua primū ſcriptū fuerat amittatur vel ꝯſumatur. item quer ūq̄ fuerit prima ſcriptura ēt priuata: et ſic ineffectualis ad approbandū nunc fidē faciet: vt. d. l. publicati. et ſic fit teſtamenti publicatio: vt quod prius erat in mente hoīum tm̄: in formaʒ publicā redigatur. iteʒ eſt effectus publicationis ſi ſit teſtm̄: eo ſic publicato: iudici oſtenſo. per illud: ex quo non adeſt aliqua ſuſpitio: procedeſ admiſſionē in poſſeſſionē ex edicto ſm practicā. l. fi. C. de edic. di. adri. tol. ad hoc q̄ no. de ver. ſigni. dilecto. §. fi. non dabitur tñ ei maior potentia: q̄ʒ hēt originale: ſed erit ꝯſeruatus. de ꝯfir. vti. cum dilecta. de priuile. ex parte. Sed hoc intellige q̄ñ alias publicū publicaſ pp vetuſtatē. publicatio enī aliq̄ñ fit ad finē ꝓbandi: vbi prior ſcriptura plene non probabat: et tunc publicatum habet maiorem vim: vt patet ex decre. per hec expedita eſt materia cum glo.

De preſumptionibus. Rubrica

¶ Quia preſumptiones interdum ſemiplenam probationem faciunt: q̄ñq̄ alias ꝓbationes adiuuant: q̄ñq̄ plene ꝓbāt: vt violēte: iō rc̄. de materia. xviij. di. p totū. xliij. di. miſſis. ij. q. i. p̄lo ſemp. xxxij. q. i. dixit. xxxiiij. q. ij. c. i.

Sicut noxius. In delictis i dubio preſumitur dolus. h. d. et nō diuidiſ. ¶ No. q̄ i male geſtis actu vel verbo contra proximū dolus preſumiſ et animus delinquēdi. ſed q̄uo erat amicus ſi nocebat. dic q̄ erat fictus amicus non verus alias non nocuiſſet. ¶ No. q̄ reprehenſio in delicto probat delictuʒ. de hoc. ſ. de iudi. cum non ab hoie. ¶ No. q̄ in dependentibus ab aio non ſtatur verbo eius: q̄ñ ex facto habetur certa ꝑſumptio a iure ſic aio limita. c. ſignificaſti. d hoī. gl. ſunt clare. ¶ Ultra querit quare non excuſetur dicit gl. q: iudiciū q̄ noxius eſt in culpa: et q: daſ opera rei illicite: et q: omne maleficiū prauē rc̄. ad hoc. xxxij. q. iiij. recurrit: quis enim ludos appellet ex quibus oriuntur crimina: vt in prohemio. ff. orum. §. ante pe. et ſunt hec contra illos ſm Hoſ. qui faciunt cantus famoſos in ludis ſancti Nicholai: vel alijs ſimilibus feſtis: vt ꝓpter hoc nō excuſenſ a pena. C. de famo. libel. l. i. et. vi. q. i. ex merito. vſi ponebat abbas verſus ſi vidēs ludo uel facto ſumpta recludo. hec tñ preſumptio delicti ex varijs cauſis tollitur. xxij. q. ij. q̄ ait. et c. ne quis. de conſec. di. iiij. ſolet. ff. de acti. et ob. l. iij. §. verboꝝ. ff. de vſur. illud. §. pe. x. q. i. illud de ſen. excō. c. i. arbitrabitur ergo bonus iudex vt preſumatur contra malefactorē: niſi inueniat circūſtantiaʒ euidenter excuſabilē. q: vt dicit Inno. malū et dānū illatū ſemper preſumitur malo aio factū niſi ꝯ. ꝓbetur vel preualeat ꝯria preſumptio. ff. ad. l. acquil. ſi obſtetrix. v. §. fi. et. l. ſe. v. iteʒ melo. de reg. iu. c. ij. de tranſac. c. fi. in auct. de iudi. §. oʒ col. vj.

a **Afferte.** Ex violenta preſumptiōe ferſ ſnīa diffinitiua. Prima pars ponit factū: ex quo. Scda diffinit. ibi. reſpōdit. ¶ No. ar. q̄ in dubijs iudex pōt ferre ſniaʒ ruſticorū: vt res per mediū diuidatur: et ſic ꝓbatione exiſtente dubia res ad iudicaſ vtriq̄ parti: facit q̄ ſi equaliter ꝓbaſ in interdicto vti poſſi. vtriq̄ ꝓ dimidia dʒ adiudicari. ſ. de ꝓba. lʒ. ¶ No. ex pietate et non pietate erga filiū preſumiſ de filiatōe: et a qua excludiſ pietas: ab illa excludiſ ꝯiectura filiationis: et in qua ꝯcludiſ: ꝯcludiſ filiatio. ¶ No. nō veriſimile imo res ꝯ naturā eſt: vt matres vel patres affecteſ mortē filiorū: maxime q̄ñ ſunt in tali etate q̄ matribus nocere non potuerunt. ¶ No. q̄ ex dilectione preſumiſ. C. de inoffi. teſta. ſi inter. ff. q̄ me. ca. iſte quidē: vſi et pietas pr̄na ꝓ filijs capit ꝯſiliū: q: nullus affectus vincit pr̄nū. ff. de iure ſu ri. l. fi. poſt prin. ¶ No. q̄ cui ꝓportionaſ naturalis et pietas filiationis non ꝓportionaſ pr̄nitas. ¶ No. cedentē liti pietatis cā non perdere liteʒ: quia non facit aio remittendi. ¶ No. q̄ ſm ꝯuentionē non ꝓfertur ſnīa q̄ñ ambe in ꝯuētione non ꝯcurrunt partiū voluntates: vel q̄ñ non habeſ conuentio voluntaria ſed iuſto metu meticuloſa. ¶ Op. q̄ debuit ferri ſnīa ꝯ iſtā mulierēʒ: q̄ dixit date illi rc̄. q: liti ceſſit. C. de pactis. l. poſtq̄ liti. So. dic q̄ nō ceſſit voluntas ſed meticuloſe: et cā pietatis: ſic nec ꝑiudicat confeſſio metu tormentorū: ſatis enim illā torquebat mors filij. ff. q̄ me. cā. iſti. §. fi. ſʒ Uin. alle. decre. q̄ diffinitiua q̄ñq̄ ꝓferſ ex ꝑſumptōe violēta tñ ex ea nō facile ꝯdēnat ad penaʒ corporalem vel multam: vt patet hic: quia non fuit hec mulier iudicata ad morteʒ vel multā: q̄ factum fuiſſet ſi fuiſſet vere probatum: eo q̄ alterius filium ſurripuiſſet: ſed ſoluʒ condēnata fuit ad reſtitutionē filij. ad hoc q̄ no. de purga. ca. cuʒ inter in vlti. glo. Sed poſſet dici q̄ hic ad hoc non agebatur: ſed pro reſtitutione filij ciuiliter. ad glo. opponitur q̄ nō valeat

ſtā ſententia contra primam .ij.q.vj. diſ.l.i.ff. que ſen. ſine ap.re. Glo. dicit q ſententia contra ſniam diffinitiuā non valet: ſed bene interlocutoriā: nam q primo dixit non dixit animo diffiniendi: ſed temptandi: nā e talis res nō recipie bat diuiſionē. C. cōia vtriuſq; iudicij. poſſeſſionū ſm Uin. vnde non debet ex hoc ſumi exemplū vt quis ſic iudicet. nō enim vox omnis habet vim ſententie: de quo .xxij.q.ij. queritur. alie gl. ſunt clare. ¶ Ultima querit quid ſi vtraq; dixiſſet filiū nolle interfici: dicit q adiudicaretur illi qui erat in poſſeſſione: ſi alia probatio non interceſſiſſet. Quid ſi vterq; moritur lite pendente. glo. alle. primo: quia videtur q ſuccedat vterq; ff. de rebus dubijs. l. q dubios. e. l. paß. §. ſed nec impuberis. de inoffi. teſt. in contrariū arguit q neutri ſuccedat. ff. de rebus du. l. ſi fuerit: quia pōit impoſſibile quod eſt contra naturā quem habere duas matres. gl. dicit q ſuccedat illi: que erat in quaſi poſſeſſione filiationis ſm Uin. Goff. dicit q ſi puer vtrāq; hereditatē poſſidet: habet exceptionē contra petentem: quia proponat contraria. ff. de excep. l. nemo. niſi probetur q alterius filius fuerit ſi autem alius poſſideret vtrāq;: ſi puer vtrāq; petit: repellit ſeipſum tāq; proponens contraria. Si agat contra diuerſos poſſidentes: auditur: quia proponatur contra. C. de inoffi. teſt. l. contra maiores. e poſſibile eſt eum vincere: quia iniuſte agat: dū non eſt qui contra id quod intendit aliqd proponere valeat. C. de tranſac. vbi peccatū. Ho. dicit q ſi bi magis placet opi. Lau. Bar. brix. dixit eum ſuccedere ei que in poſſeſſione filiationis erat. Si neuter poſſidebat e vult alteri ſuccedere: oportet q probet ſe illius filium: de materia vide queſtionē Ja. de bel. quam ponit ſuper. l. i. C. quorum bo. qua querit de prole: de qua probabiliter dubitatur an fuerit primi vel ſcōi mariti: e ibi in fi. inuenies. q ſcribit Dy. in. l. iij. §. ſi duobus. ff. de adimē. le. puto q ſi ma ter altera eſt in poſſeſſione illius obtinebit quo ad alteram: illud q dicam quando neutra: ſi ergo neutra eſt in poſſeſſio ne tunc diſtingue: vt Goſ. qui perfecte dicit.

e **X ſtudijs.** Breue eſt. Preſumitur bonus vir: quia pueritia virtutibus ſededit. h. d. ¶ No. q verbū intelligitur notat preſumptionē. ¶ No. q ex extrinſecis iudicatur de intrinſecis. ¶ No. q ex exercitijs virtutū preſumuntur habitus virtutum. ¶ No. inter ceteras virtutes precipuā cōmendari humilitatē: e ſimplicitatē. ¶ No. e contrario q ex exercitio operū de animo preſumitur operantis: ſi circa virtutes ſe exercet virtuoſus preſumitur. Similiter e ſi circa vicia: quia cōtrariorū. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iuris. l. i. vnde verſus intima per mores cognoſces exteriores ruſtice qlis erit bos ex vitulo modereris: annua qualis erit cognoſces tempore veris. ¶ Oppo. quod nec intelligi nec ſciri pōt via iuuenis: quia inter cetera que dicit ſolo modo difficilia ponit hic pro impoſſibili. Sol. dic q ex iſtis colligitur preſumptio: ſed nō neceſſario cōcluditur q mulier mutat mores. addit etiā ibi. Sap. vij. de ſagitta emiſſa in locum deſtinatū: diuiſus enim aer continuo in ſe recluſus eſt ignoratur tranſitus illius.

n **Ullus.** Preſumitur de iniuſticia illius qui etiam iudiciū ſubterfugit ¶ No. q ex modo fuge iuſticie vel oblationis ad iuſticiā preſumitur de iuſticia vel iniuſticia. ¶ Quero de remedio contra petentem dilationes: que videntur fruſtratorie: dicit Inn. q cum iudex debeat dilationum materiā amputare. C. de dolo. l. finē. C. de temp. app. l. ij. quandocūq; ſibi videtur pōt ab excipiente exigere ſacramentū: quod hoc nō proponat malicioſe: ad quod de iuramento calū. c. ij. li. vj. ¶ Quero an fuga, e dilatatio iudicij inducat confeſſionē: ex qua condēnetur. dic q non: ſed punitur quandoq; propter contumaciā in expenſis: e quandoq; patitur penā grauiorē. C. de iudi. ſancimus. xj.q.iij. rurſus: e c. quicūq;. de iudi. c. i. ſm Inno. Ho. remittit: vt lite non cō teſt. tuc. de off. dele. cum contingat: e hoc in fuga iudicij. In fuga aūt a loco p p delictū an probetur delictū. per Bar. in. l. lex cornelia. ff. ad ſyl. e vide Jo. an. in addi. ſpec. in ti. de preſumptio. §. ij. v. ſi. violenta. vide glo. que eſt clara in fine glo. vltime. dic negatione alterius illatorū. Je. pe.

n **Onne.** Qui tacet conſentire preſumitur vel aſſertū in vno duobus per poſitis in altero videtur negatū. h. d. ¶ No. q oratio interrogatiua affirmat ppoſitū in eā quando affirmatiue pponitur. ¶ No. ſummariū. ¶ No. ar. q reſpondens parti poſitionis negando alterā partem ſfiteri videtur. Quid eſt dictū ſamaritanus. dic. i. cuſtos: quia ſic interpretatur dictio illa ſamaritanus e hoc dicunt qui negant chriſtum fuiſſe de ſamaria: an concedat: expreſſe: tacite: aut preſumptiue: dic q preſumptiue inducit Jo. an. q ſi tacens conſentit: fortius agens: e facit ad queſtionē epiſcopi: cuius conſtitutio prohibet alienationē fieri ſine ſua licentia: q ſi fiat in eam conſentire videatur. de quo ſuper regula qui tacet. de reg. in. li. vj. e quattuor ad materiā vide ſuper regula is qui tacet. ¶ Oppo. q non habeatur pro conſentiente tacens. ff. de regu. iu. l. qui tacet. gl. alle. in prin. pro e contra. poſtea concludit duas theoricas: vna q tacens non habetur pro conſentiente: ſed contradicente: vbi agitur de preiudicio dñij. niſi vicinitas aliud inducat: ſeu conſanguinitas. ff. de dona. inter vi. e vx. l. ſi ſeruus cōis: ſm Uin. vel vbi actus eſt talis q prohibere poſſum: tacens habeor pro conſentiente: vbi prohibere non poſſū: no. ad hoc. ff. de re iudi. l. ſepe: per theoricā dicitur q licet quis meā rem vendere poſſit: quia prohibere non poſſū. ff. de cōtrahen. emp. l. rem alienā: non tñ obligare: quia obligationē prohibere poſſū. e eſt ratio: quia in venditione rei non cōſtituitur ius in re: ſed perſona obligatur. In obligatione aūt cōſtituitur ius in re: e ponitur hec ratio in. d. l. rem alienam: e in. l. fine. C. ad vell. dicit Jo. an. q moderni doc. dicunt q in preiudicium dñorū neutrū fieri poſſe in preiudiciū facientiū vtrūq;: e obligationē rei aliene fieri poſſe. ff. de pign. acti. l. tutor. §. contrariū. item nec ſm eos mihi preiudicat ſi me preſente rem meam obliges. l. ſicut. §. non videtur. ff. qbus mo. pig. vel hypo. ſol. nō ob. l. ſi ſiue. C. ad vell. q illud operatur coniunctio quando maritus patiente vxore dat rē pignori: vt in. l. ſi ſeruus. alle. in gl. ſecus inter extraneos: vt. d. §. non videtur: niſi tacendo fraudē adhiberent. C. ſi res ali. pig. da. ſu. l. ij. e eo caſu quo propter fraudem obligatur: tacito conſenſu non iuuatur: per beneficium velleiani iſta vis brocardica eſt: que eſt plena ſenſibus: vt dicit Cy. in. l. inuitus. C. de procur. vbi ponit hanc materiā. de qua. ij.q.ij. plerīq;: in regula qui tacet: e is qui tacet. de re. iu. li. vj. e de hoc in. c. diacono. alle. in gl. per Bar. in. l. que dotis ſo. ma. dic ſm eum q tacere eſt mediū inter cōſentire e diſſentire: ſed aliquando applicatur ad extrema: vt. d. l. is qui tacet: e. l. i. §. ſcientiā. ff. de tributo. Sic regula q tacens habetur p conſentiente. Sunt aliqui caſus ſſonantes regule. quidā dubij. quidā contradicentes cum regula concordat quando agitur de preiudicio meo circa dñiū: vel vſufructū: e talis eſt contractus: quē non poſſū impedire: e non adeſt cōiunctio perſone. l. gaius. de pig. actio. l. ticia. §. lucia. de le. ij. de re iudi. l. ſepe. Itē quando agitur de obligatione perſonali: q tacens pro ſſentiente hētur. l. filius. §. inuitus. ff. de pecu. niſi fauore pupillorū. l. filius. ff. de tutel. e. l. ij. de adminiſtra. re. ad ci. pti. Fallit regula primo quādoq; propter ſtumaciā quia tacens habetur pro ſſentiēte. l. de etate. §. qui tacuit. ff. de interro. actio. de confeſſ. c. fi. li. vj. e q ibi no. Fallit. ij. quando actus qui geritur reſpicit fauorē meū: e eſt mihi meritorius. l. qui patitur e ſi vero non remunerandi. §. qui paſſus. ff. manda. Fallit. iij. aliqñ ratione ſiunctionis. l. ſi ſeruus cōis e vbi agitur de preiudicio dñij: vt in. l. ſi ſeruus. alle. in gl. qd itelligit Bar. verū niſi ſit ſiūctio hñs in ſe reuerētiā vt. l. i. §. que onerande. ff. quarū re. acti. nō da. e. l. pe. de fur.

non ob.l.fine.C. ad vell. quia ibi taciturnitas fuit doloſa.

Fallit tertio quando cõtractus eſt talis qui inuitus ſuper re mea que peteraz prohibere:vt.l.ſi fideiuſſor.§.i.ff. de pig. et.l.ſepe.de re iudi. et hoc tene:etiam ſi dolo non taceat: licz ali qua gl.hoc requirat:vt glo.in.d.l. ſepe pro quo.l.ij.C. ſi res alie.pig.da.ſit. Si agitur de preiudicio poſſeſſionis: et quid de ſubſcribente:et ſigillante. vide ibi per Bar. aliquid di xi de duobus vltimis .ſ.eo. inter. de preiudicio poſſeſſio nis in tacente dicam. de reſti.ſpo.ex conqueſtione:ſi aliquis contrahat ſuper re mihi obligata an tacendo conſentire vi deat. vide in.l. vltima.C.de remiſ.pig. et ibi per Bar.

m **Andata.** Ex preteritis pſumitur cir ca futura.h.d. pmittit exor dium ſubdi narrationez.ibi.quod vide: quã de mum determinat.ibi. quas ſubiungit rõnẽ. ibi. quia. ¶ No.q a pluribus exercetur efficatius geritur. ¶ No.ij. practicam conficiendi inſtrumentuz ſuper lega tionis officio: et q legatus vices apoſtolice ſedis obtinet in loco legationis. ¶ No. ar. q confeſſio facta ſub nomine dignitatis in dubio realis preſumitur: niſi perſone applicen tur: ſic et legatio. ¶ No.q ex vita per preterita preſumitur de futura. Quid ſi non addidiſſet quas non loco ſed per. ſone: dic q idem; quia ſcribebat expreſſo nomine perſone: de quo in ſpe.de inſtru.editi.§.nunc autem .vſi. et quid ſi pa pa: et eſt Mercur.ſuper regula priuilegiuz. de reg. in.li.vj. glo.ſunt clare.ibi.ſingula in gl.ij. dic vbi de hoc in fi. adde no.de proba.ex litteris. in glo.ij. In gl. vlti.ibi.perſona cui cõmiſſa eſt.dic vt.de offi.lega.c.ij.li.vj. in fi. de regu.in.pri uilegium.li.vj. Anto.de but.

q **Uoſdam.** Ex vicinitate preſumit factũ publicũ loci vicini .h.d. forte petebãt ibi pbẽdas: et erãt ibi vicinis quos papa voluit exaudire: cum terra ipſa ſatis oppreſſa eſſet a tartaris: q ipſi vicini melius ſcire debebant ſm Abb. ¶ No.ex vicinitate preſumi: et q vicini preſumũ tur ſcire facta vicinorum. ¶ No. duo ex quibus ciuitates deſtruuntur. ex bellis longioribus et mortalitatibus.

¶ No. glo. primam q preſumptio aggrauat aliquando probare volentez: aliquando clariori probatione. ad hoc.ſ. c.quia veriſimiliter. et quod no. Inno. de conſti.c.ij.ff. q me tus cauſa.non eſt veriſimile: et q vicini etc. ad hoc de poſtu. prela.c.i. de elec.poſtq̃. et.c. ſcriptum. ¶ Op.q nõ faciat ad ti.gl.propter hoc exponit credo.i. preſumo. et dicit q eſt ar.q non eſt danda dilatio habenti reſpõdere quod credat: quia ſufficit q informet animuz ex ſolis preſumptionibus: de quo Jo.an.remittit: et ibi dixi: de iura. calũ. cum cauſaz: et facit q ſufficit teſtem atteſtari ſe credere: quando depo nit in materia: ex qua ſuuz dictuz vel ſcientia dicti conclude re ex preſumptionibus. de quo dixi.ſ. de teſti.quotiens.

q **Uanto.** No.id qd ex vicinitate preſu mitur. et q argumentum a mi nori procedit in iure: forte reprehendit non cor rectionez delicti cuius clamor ad ipſuz aſcende rat: q prelati aſſerebant ſe ignoraſſe. ¶ Oppo.q imo ſit poſſibile eos ignoraſſe: nam multis ex cauſis potuit igno raſſe vicinus: q ſit longinquus. gl. dicit q non potuit latere .i.non preſumitur latere potuiſſe. et dicit q eſt preſumptio iuris: et de iure: vel iuris tantum: et admittitur: ſicut hic: et ibi loquitur quando coniuratio fit ad malum: vel ibi preſum ptio ſumitur pro temeritate: nec admittit excuſationez: quia omnino mala.glo. concludendo tangit effectũ preſumptio num: et dicit q quedaz eſt temeraria: et hec repellitur: quedã perſonalis. et hec inducit purgationem. dicit Inno. in.c.ſe. q quandoq obtinet vim ſemiplene probationis. de ſen.ex cõ.inquiſitioni. Quandoq requirit probationes cõtra ſe .ſ.c.quia veriſimile.C.de contrahen.ſtip.l.optimaz. Quan doq omnis admittit ſine fama: vt in.c.ſe. Quandoq re fundit probationem in reum: vt eccle. benefi.c. vt noſtrum. .C.de proba.ſine. Quedaz violentia. et hec quãdoq ſufficit ad condẽnationez.gl.hec habetur in.c.omnes. alle.in glo. et habetur.ij.q.i.primo ſemper: et per Innoc.in.c.ſe.plenius in ſpec.e.ti.§.ij.ibi addit ſpec. de neceſſaria: licet Innoc.in .c.ſe.ponit iſtã ſub violenta: et neceſſariã appellat pſumptio nem iuris: et de iure: et fictionez: ideo de ea permiſcue exem plificat: et Jo.an.ſuper illo.vſi.neceſſaria autẽ etc. Et tamen longa differentia inter fictionez: et preſumptionez iuris: et de iure: quia fictio ſuper certo.l. di.ſerrum.preſumptio iuris: et de iure ſuper dubio: quando.ſ. quo ad fictionez ius certum de aliquo ſtatuit ſtari oppoſito: quo ad preſumptionẽ iuris et de iure: quando ſtante dubio ius preſumit aliquid: et ſta tuit illi ſtari: vel probationez. incontra.non admitti.ad hoc q no. Inno.in.c.ſe. tractat etiaz ibi cum ex preſumptõe vio lenta fiat condẽnatio in criminali: et cõcludit q non: in gra uiſſimis delictis. Secus in grauibus. Inno. in.c.ſe. dicit q vbi iudex ex preſumptionibus procedit ad ſententiam: de bet temperare ſententiaz: et maxime ne condẽnet: niſi raro: et modice ad penam: nec pecuniariaz: nec corporalẽ.alle.ſ.c. afferte: vbi licet adiudicauerit mulieri filiuz: non tamen vo luit condẽnare aliam ad mortez: ad quaz fuiſſet condẽnata iuſtiſſime: ſi fuiſſet probatũ q filiũ alteri ſurripuiſſet. Alie differentie inter fictionez et preſumptionez habentur.ex his que ſcripſi in.c.is qui.de ſponſa. vſi.an contra preſumptionẽ iuris et de iure admittatur probatio. incontra. vnuz inter ce tera q admittitur probatio. incõtra.per confeſſionẽ: vt no. de iura.ex.c. et quia plerique.per Inno.in auct. et ſi neceſſe: et vn de ſumitur.C.de dona.ante nup.itez probationẽ notoriã: vt dicit Inn. de frigidis.fraternitatis: de reſcrip.cum dilecta: Naz licet non debeat admitti probatio facta: probatio ad miſſa de facto preiudicat: vt ibi: et vt ibi dicit ibi ſpecu. pre ſumptio iuris et de iure. pro tanto datur: qui ius ibi vehemen ter preſumit: per que tractat in vſi. ſe. an ex fuga et fractione carceruz preſumatur delictuz: et quod de inimicicijs preceden tibus. de quo alibi dicam. hoc pro modo ſufficiat.

q **Uia veriſimile.** Efficatior p batio requi ritur approbare volente non veriſimile. Pri mo ponit cauſam finalem. Scdo prouiſionem Tertio prouiſionis cãm impulſiuaz. ¶ No.nõ veriſimile quem permutare beneficium tenue pro pinguiori facultati bus et dignitate. ¶ No.q ex non veriſimilitudine aggra uatur onus probandi admittitur tamen pbatio abſq alia diſcuſſione.vide Jo.an. in addi.ſpec.in ti. de pba.§.nũc di cenduz.in prin. et tex. de preſby. non bapti.veniens: et Inno. de conſti.c.ij. Et no. quis exceſſus requiratur in probatiõe: quia exigitur aut cõcurſus fame: aut ponderoſitas perſone: et dignitatis: vel legalitatis atteſtantis: et ſic dignitas teſtis preponderat non veriſimilitudini. Et no. quia fame proba tio iuuat probationes contra non veriſimile: et debet eſſe cõ munis loci: vt dicatur proprie fama. ¶ No. ſm Ho.q vo lens probare non veriſimile non auditur: niſi aliquid occur rat: q talez preſumptionez elidat: puta fama loci: vel boni tas teſtiuz: vel aliqua alia circunſtantia. alleg. Inno. et Ho. de procu. in noſtra. de no.op.nũ.c.ij. Aduertendũ tamen q talis veriſimilitudo poteſt eſſe tanta q nullaz admittit pro bationez. de hereti. filij.li.vj. Quandoq tanta q non ad mittit ſine cãe cognitione. de renun.ſ.eo. Quandoq ad mittit ſed aggrauat probantem lucidiore probatione: vt hic: et vide ibi concor. et.ſ.c.quanto. ¶ Opp. q non potue rit beneficiatus alteri beneficium propriuz concedere: cum propria auctoritate non potuerit permutare. de preben. ma ioribus. de renun.queſitũ: et.c.cum olim. So.dic q ceſſit et permutauit auctoritate dioceſani: alias nõ poſſet vt ſibi in ducunt q preſumptio iuris admittit probationez incontra riuz. de quo de purga. ca. cũ.p.iiij.q.iij.§. itez in criminali. vſi.eos teſtes.ſm Goff. Glo.prima aſſignat rationẽ non veriſimilitudinis in fi.dic argue pro his que no. de preben.

preterea.

preterea. ¶ Secunda glo. colligit vnũ effectum fame: qȝ coadiuuat probationem: contra non veriſimile. ad quod. ſ. de teſti. preterea. Anto. de Butrio.

i **Illud quoqȝ.** Per nominatio nẽ cohabitationẽ: ⁊ famã probatur coniugiũ: maxime ſi appareant inſtrumenta dotalia. Cõmunio diuiſio. ſa ſibi. Verũ. ¶ No. primo qꝫ inter ſeruum ⁊ liberam põt eſſe matrimoniũ. de hoc de coniugio ſeruorum per totũ. ¶ No. ij. qꝫ ratione iuris maritalis poteſt cõiunx cõiugẽ vendicare: ⁊ agere rei vẽdica. ¶ No. iij. qꝫ enunciatio ſimplex inſtrumẽti alicuius aſſerti a partibus: cuius preſentia non atteſtatur: vel intereſſentiam: non inducit plenã enunciati probationem. ¶ No. iiij. enunciatũ in inſtrumẽto propter ſe: ꝙꝙ circũferat ad validationẽ eius: de quo agitur inter partes: licet illud probet inſtrumẽtum ad finẽ validitatis eius: qḋ ꝑncipalr agitur in inſtrumento: nõ probat illud enunciatũ: ſi de eo ꝑncipalr in iudicio diſceptetur: ſic limita. l. optimã. de cõtrahẽ. ⁊ cõmit. ſtip. Enunciatio matrimonij ſuper inſtrumẽto dotali cõfert ad validitatẽ dotis: quia nõ eſt dos ſine matrimonio ſi de dote queritur incidẽter: de matrimonio ad validitatem dotis inſtrumentũ probat ſi de matrimonio ꝑncipalr de ſe diſceptet: plene nõ probat: ſed coadiuuat probationem: ⁊ ſic enũciata in inſtrumẽto ꝓbantur ab inſtrumẽto: quo ad finẽ preſumptionis: ad qḋ de priuilegijs. ſi papa. lib. vj. cum glo. de cenſi. cum olim. ¶ No. v. ſolam longeuã cohabitationẽ cũ copula non cõcludere matrimoniũ: imo in dubio potius preſumimus ꝯcubinatum ꝙ matrimonium: licet aliud p̃ſumat tex. vt. l. in libere. ff. de ritu nup. tñ dixi de reſti. ſpo. ex parte. M. ⁊ dicam. ſ. ¶ No. vj. qꝫ voluntas preambula ſemel poſita ⁊ deliberate pluries prolata: in dubio mutata non preſumitur: niſi aliter ꝓbetur: maxime quãdo voluntas in futurũ extẽditur: ad hoc. ff. de cõdi. ⁊ de. l. nam ad ea. ¶ No. vij. delationem anuli non probare matrimoniũ: licet pro eo preſumat. ¶ No. viij. qꝫ ſignũ equiuocum ad plura neceſſario non ꝓbat vel preſumit alterum ex ſignatis: ⁊ ſic eſt practica deſtruendi probationẽ ex facto p̃ſumptiue: probare illud factũ equiuocũ ad plura: ⁊ ecõtra: ad cõfirmandũ ſufficit ꝓbare illud nõ equiuocũ ſed reſtrictũ eſſe ad vnũ tantũ: ad quod de p̃ben. dilecto: ibi domũ: que cõſueuit canonicis tantũ aſſignari. Ad hoc quod no. de offi. archidia. vt noſtrũ: de preſcrip. auditis: de fide iſtru. cũ Joannes. ¶ No. ix. practicã probãdi matrimoniũ: vt concludatur tractatus matrimonij: in nõ proportionabilibus: niſi cõiugi: cum fama: ⁊ clamatione vicinie ⁊ ex h̃ cõcluditur matrimoniũ. Et no. ſigna tractandi aliquã vt vxorẽ: vt teneat eam in lecto: ⁊ in menſa: non tractat ergo illã vt cõiugẽ: ſicut extra lectũ: ⁊ extra menſã: ꝓprie ꝓpter qḋ videtur mulierẽ ad hoc poſſe cõſtringere virũ: cũ eam in omnibus tractare debeat vt vxorẽ. Et no. practicam cognoſcendi factũ: ex quo preſumatur aliqḋ: qꝫ vbi factũ proportionatur diffinitioni probãdi: vel eius quaſi poſſeſſionẽ: ⁊ adverte hoc ad diffinitionem matrimonij: q̄ debet eſſe indiuidua vita cõiugis ⁊ viri: quo ad habitationem: quo ad lectũ: ⁊ oĩa alia niſi fiat de voluntate. ¶ No. qꝫ inſtrumẽtũ nõ coadiuuat probationẽ qñ eſt ꝯfectũ a perſona nõ fideliter officiũ exercente per hanc decre. doc. dicunt qꝫ coniunx ratione iuris maritalis põt vendicari de iure canonico: ſicut filius a patre rõne patrie ptãtis: ⁊ vendicatur cõiunx adiecta cã de iure ſicut filius adiecta cã de iure quiritum. de ꝯuerſi. infideliũ. c. ij. in glo. ij. ⁊ de multis modis vendicandi vxorem: vide de maio. ⁊ ob. inter quattuor. de hoc de reſti. ſpo. ex parte. Joan. and. in addi. ſpe. ſuper titu. qui ſi. ſint legi. dicit poſt Roſ. qꝫ mulier non eſt in ptãte viri iure romano: ⁊ in officio: vt. l. aſſiduis. C. qui po. in pig. ha. ⁊ ſic nõ vendicat eam ꝓprie: ſed agit de interdicto de vxore exhibenda: ſi ab alio detinetur: vel per vtile interdictum. de libero hoĩe exhi. Si ab alio nõ detinetur: ſed ſuã cõtrouerſiam vxor facit: petitur iudicis officio. C. de inſti. ⁊ ſubſti. l. reprehendenda. Et ibi dicit qꝫ officiũ iudicis ſup integratione poſſeſſionis matrimonij poterit iplorari: etiã ſecularium: quod intelligit verũ vbi matrimonium non negatur: ⁊ ſic non eſt diſceptatio de vinculo: vt ⁊ no. Ibi Jo. an. ⁊ in principio ti. illius. Sed ſi vxor eſſet in ptãte viri: vt eſt iure lombardo: bene poſſet vendicari: de quo de ſpon. nõ eſt nobis: vbi etiã vendicant corã eccleſiaſtico. ¶ Oppo. cũ glo. i. qꝫ ſeruitus ipediat matrimoniũ. xxix. q. ij. per totũ: de coniugi. ſeruo. per totũ. Sol. ſeruitus inter ignorantes ipedit. Inter ſcientes nõ: vt hic. ¶ Oppo. qḋ ex noiatione non inducatur matrimoniũ: vt pꝫ. C. de ꝓbatio. l. non nudis. C. de liber. cã. l. pe. ampliãdo glo. an ⁊ qñ cõcludatur quaſi poſſeſſio maritalis dictũ eſt. ſ. de reſti. ſpo. ex parte. M. ⁊ ibi concluſũ ſemp requiri ꝓbationem matrimonij vere vel p̃ſumptiue. ¶ Qualiter aũt concludatur ꝓprietas matrimonij eſt hic videndũ: quãdoqȝ ꝓnũciantur verba apta ad matrimoniũ ⁊ exprimẽtia cõſenſũ de p̃ſenti: ⁊ caſus non eſt dubius: ſi ꝓbantur ſponſalia de futuro: ⁊ copula idem de ſponſa. is qui: ſi probantur ſponſalia de futuro cũ cohabitatione: ⁊ allegatur copula: idẽ: quia p̃ſumitur copula: ⁊ matrimoniũ. de deſpon. ipu. cõtinebatur: ⁊. c. atteſtationes. Quãdoqȝ de cõſenſu matrimonij apparet actu exprimente cõſenſũ matrimonialẽ: ⁊ adhuc concluditur: licet quidam exigant verba: vt plene dixi de ſpõ. due. Quandoqȝ apparent ſigna tñ alia extrinſeca. Sed hic aduertendũ ſiquidẽ apparet nominatio ſola momentanea: vt qꝫ ſeſe in aliquo inſtrumẽto vel littera vocãt cõiuges. glo. dicit h̃ qꝫ aliquã preſumptionem inducit. xxiij. alias. xxxiij. q. iiij. dicat aliquis. ff. de ꝓba. l. vlti. Nõ tamẽ ſufficientem ad ducit ꝓbationẽ. C. de ꝓbati. l. non epiſtolis excepto caſu libertatis. l. vnica. §. ſimilimodo. C. de lati. li. tol. vnde. dicit Hoſt. ſola nominatiõe matrimonij nõ probari per. l. neqȝ hic. alle. in glo. ſe. qꝫ eſt verũ etiã ſi diu cohabitauerit: vt hic: puto per decenniũ. Ad hoc qui ſi. ſint legi. per tuas: ⁊ qꝫ ibi no. Quãdoqȝ nominatio apparet in inſtrumento aliquo enũciata ad actũ: ad quẽ aliquid circũfert matrimoniũ: vt ſup dote: que nõ poteſt eſſe abſqȝ matrimonio. glo. dicit hic qꝫ non ꝓbat h̃ aſſeueratio plene vel enunciatio. C. de nupti. l. neqȝ ſine nuptijs: fatetur qꝫ preſumptionẽ inducit. ff. de iuſ. do. l. ſimpliciter. §. eius nomine. dic ſi talis enũciatio fiat in inſtrumẽto ad aliud nõ coherens cõfecto: ſm oẽs non probat: de priuil. ſi papa. lib. vj. de cenſi. olim. de donati. ex hac ſcriptura: ⁊ qꝫ ibi no. ⁊ dixi de ſucceſ. ab iteſ. c. ſi. Sed ſi enũciatur ꝓpter cõferens ad matrimonium: vel coherens: vt ad actũ: qui non põt eſſe ſine matrimonio: vt eſt dos. ſ. de do. inter vi. ⁊ vxo. ⁊ ſi neceſſe. In vna parte Innoc. dicit hic qꝫ nõ probatur matrimoniũ: ſi alteri matrimonio ſit preiudiciũ: qꝫ in matrimonio oportet qꝫ verba interueniãt: ſi loqui poſſit ꝯbentes. de ſponſa. due: ⁊ oportet qꝫ talia ſint que exprimãt conſenſum de p̃ſti: de ſpõ. c. pe. de ſpon. duo. c. i. ſm Inno. ⁊ idẽ videtur velle Hoſtiẽ. hic: qñ plura alia requirit: ſentire videtur Inno. qꝫ ſi nõ fiat p̃iudiciũ alteri matrimonio ꝓbat hec nominatio iſtrumẽtalis: ſup dote matrimonij: ⁊ tũ obuiatur multũ hec decre. ſꝫ ꝓ eo facit. l. optimã. C. de cõtrahẽ. ⁊ cõmit. ſtip. vbi i ſtipulatiõe ſeruus dño ſtipulans dicit ſe ſuũ dñi: ꝓbatur ex illo iſtrumẽto ſeruus: ad hoc quod no. ff. de verbo. ob. ſciendũ. ſ. de re iudi. ſicut per doc. cõis opi. habet: ⁊ ſequitur Hoſt. ⁊ tangit hic per. l. neqȝ. ⁊ ꝓbat tex. qꝫ non probetur ex hoc ſolo matrimoniũ. Ad. l. optimã reſponde ⁊ eſt notabilis limitatio: quia enunciatũ in inſtrumento circũferens ad actũ: de quo ꝑncipalr agitur in inſtrumẽto: ꝓbatur qñ actus non põt eſſe ſine enũciato: ⁊ ꝓbatur ſolũ in quantũ de enunciatio reuocatur in dubiũ incidẽter ꝓpter finẽ actus: in quẽ enunciatur: vt. l. optimã. ad finẽ enĩ validitatis ſtipulationis ille probatur ſeruus ad finẽ validitatis dotis. Si de ea tñ ageretur ꝓbaretur matrimoniũ. ſed ſi principaliter diſceptetur de enunciato non prout ordinatur ad

validitatem alterius:vt principaliter de matrimonio:vel an
ſit ſeruus tunc enunciatio non probat:ꝛ hoc vult littera iſta
notabilis:ꝛ ſic poſſet intelligi glo. Non plus ergo operabi
tur hec enunciatio ꝙ̄ operetur:poſſeſſio autē nō releuat ad
finē probandi:inquantū poſſeſſi ius principaliter deducit
in iudicium:vt.J.dicā:ꝛ dixi.in.c.ad ſedem.de reſti.ſpolia.
igitur ꝛc. Quāq̄ꝫ adducit ſignum delationis anuli. glo.dic
ꝙ ſi anulꝰ datur:in eccleſia eſt pſumptio p matrimonio:ſi
in domo parentū pſumuntur ſponſalia.xxx.q.v.noſtrates:
ꝛ ſic facit hic pſumptionē:dic ſi querit an ſubarratio vl' tra
ditio anuli:de qua cōſtat:inducat matrimonium conſueui
dicere hic:de quo:in.c.noſtrates hic.alſ.xxvij.q.ij.c.ſi quis
vxorem.de re iudi.tenor.de deſpon.impube.c.ſi.dixi plene
ibi:ideo hic obmittoꝝ:q: de ea non agitur in textu:licet glo.
equiuocet ſi loquamur de delatiōe ſola:q: probatur cōiu-
gem anulum portaſſe:ꝛ de hac hic loquimur:dic ꝙ de iu-
re non pbat in loco vbi equiuocari poteſt ad aliud delatio
anuli:vt hic:in alio loco non probat:ſed pſumptionem in-
ducit nam poteſt de iure in pluribus verificari:eſt enim ſi-
gnum veritatis.de vi.ꝛ ho.cle.clerici inueſtiture:de his que
fi.a ma.par.ca.ex ore:libertatis ſeu ingenuitatis.C.de iure
aureo.anulo.l.ij. Quādoq̄ꝫ de matrimonio apparet ex ſo-
la fama.glo.dicit ꝙ fama nō plene pbat:ſed ſi ſit aliter co
adiuuata bene pbat:ꝛ allegat multa iura. Jo.an.de pba-
tione fame remittit ad ſpetu.de notorio crimine in fine:vbi
ponitur glo. Uincen.hic:dixi de teſti.veniēs.doc.hic vel-
le videntur famā pficere ad confirmationē:vel pbationē
tractatuum:ꝛ tractatus matrimonij:qn̄ nō agitur de preiu
dicio alterius matrimonij:ꝛ ad hoc optime facit lrā hꝫ:po-
ſtea dicunt ꝙ lꝫ fama plurimuꝫ conducet:tn̄ per eam non
iudicat matrimoniū.hoc cōfirmat:q: non pbat regulari-
ter fama plene.de quo dixi de teſtibus.veniēs.i.maxime in
his que ſunt grandis preiudicij:vt hic. Quādoq̄ꝫ probatur
ſola cohabitatio:ꝛ dicit glo.hꝫ de iure ciuili cohabitatio
maris:ꝛ femine libere arguit matrimoniuꝫ.ff.de ritu nupti.
.l.in libere. Canon autē preſumit nō eſſe matrimoniuꝫ:niſi
aliter probetur:pp̄ter periculuꝫ aie.alſ.xxx.q.v.c.i. Jdē ꝙ
glo.hic Jnno.in.c.ex parte.ij.de reſti.ſpo.ꝛ dicūt aliqui
etiam illā legē correctā:per auctoritatē qbus mo.na.ef.le.
.§.qm̄.coll.vj.vbi exigit ꝙ cohabitauerit vt vxor:hoc ve-
rū etiaꝫ ſi cuꝫ habitatione probet copula:vt hic:ꝛ.xxx.q.v.
.c.i.vbi de hoc plenius:ꝛ hoc tene.ꝙ̄ꝙ̄ Jo.diſtinguat ibi:
inter pares:ꝛ impares perſonas:niſi alie aſſint preſumptio-
nes. Aſi q̄ꝫ probatur cohabitatio cōcurrens cum fama de
matrimonio:qd̄ eam tenuit vt vxorem. Quidaꝫ dicunt:vt
recitat Jnn.ꝙ ſufficit:q: in talibus nulla eſt eque bona pro
batio:ſicut fama.C.de nupti.ſi vicinis.J.qui ſi.ſim legi.tra
ſmiſſe:ꝛ hoc:q: ex hoc cōcludit quaſi poſſeſſio maritalis:
ex qua preſumitur pp̄rietas matrimonij. Jdeꝫ dicit in ma
trimonio ſpūali:vnde ſi quis vt rector:vel prelatus:vel vt
canonicus:vl' clericus:in aliqua eccleſia diu ſteterit:ꝛ fama
vicinie hoc habet:ꝙ talis erat in poſſeſſione:non ſolum in
poſſeſſorio:de quo plene dictum eſt.ſ.de reſti.ſpo.in litte
ris:ꝛ.c.ex parte. Sed etiā in petitorio obtinebit:ar.ſ.eo.q:
veriſimile:alſ ſequeret abſurditas:ꝙ beneficiuꝫ obtinens
ſemp haberet tenere pbationes ſuas paratas:de ſua cano
nica inſtitutione:qd̄ vl' quaſi ipoſſibile ꝛ abſurdum. Jnno.
dicit hanc abſurditatem admitte:dam. Nō enim ſufficit
petenti eccleſiā vel vxorē pbare poſſeſſionē:vel adminiſtra
tionē etiā cuꝫ fama vicinie:niſi aliud probetur:ſed abſolue
tur ipeditus.C.ꝺ pbati.actor.ad hoc quod dixi.ſ.de reſti.
ſpo.cum ad ſedem:ꝛ ſcribit Bar.in.l.quidam in ſuo.ff.de
cōditi. inſti.alias loqueretur abſurditas ꝙ ſi quis pbaret
ſe domum:vel poſſeſſionē aliquā poſſediſſe tanquā ſuam:
aliquanto tēpore:ꝛ ſup hoc haberēt famā vicinie:obtinere
deberet etiā in petitorio:ꝙ conſtat oio falſum:cum neceſſe
habeāt titulū probare atq̄ꝫ dominium.ff.de rei ven.l.iij.reꝫ
actio:alias reus abſolueretur.C.de rei vendi.l.ſi. Nec ob.

prima abſurditas:quia vix:aut nunquam poteſt continge-
re:quin ad recuperandam poſſeſſioneꝫ habeat aliquod au
xilium petens eccleſiam:vel vxorem:ſm Jnno.qui loquit
de pbatione pp̄rij tituli.confirmat hic Jo.an.q: ſi in do
mo vel poſſeſſione non ſufficit pbare poſſeſſionē tantum:
vbi agitur de preiudicio tpaliū tantuꝫ:fortius hoc in eccle-
ſia:vel vxore:in qua agitur de preiudicio ſpiritualium:ꝛ tē
poralium:ꝛ animarū.xlij.diſtin.quieſcamus.cum ſuis con
cor.ad hoc.ff.de conditi.inſti.l.pe. Hoſtiē.dicit ꝙ in vxore
ꝛ eccleſia cōcedi poteſt:vt ſufficiat probare poſſeſſionē cuꝫ
fama:licet non ſufficiat in domo vel poſſeſſione:ꝛ eſt ratio:
quia iudices nō multum conſueuerunt inquirere de iuribꝰ
priuatoꝝ:an dn̄i:que tenent iure teneāt:vl' poſſeſſiones:
vel domos:ꝛ multotiēs is qui vere dominus eſt negligēs
reperitur:de pſcrip.vigilanti.de eccleſia vero:ꝛ de vxore iu
dices eccleſiaſtici ſepe ex officio iquirunt,qualiter teneatur
vt no.J.de inſti.c.iij.ꝛ de ſymo.licet heli.§.i.ver.pe.de offi.
ordi.c.i.de clāde.deſpon.inhibitio. Jtem clerici eccleſie il
li qui vere plat⁹ nō eſt:nō libenter obediūt ſed ꝯdicūt:vt
no.de cauſa poſ.cum ſuper:ꝛ.c.cum oliꝫ. Nec parentes cō
muniter pacienter tollerant:ꝙ eorum cōſanguinea ſaltem
a ſuo pari vl' inferiori vt meretrix teneatur. Jdeoq̄ꝫ ex ſola
poſſeſſione preſumitur in eccleſia:ꝛ vxore:vna cuꝫ fama vi
cinie:ꝛ ſic non preſumitur pro poſſeſſiōe vnius alterius par
tis ꝛ rei:quia nō eſt veriſimile ꝙ quis eccleſiā:vt rector:vel
mulierem vt vxorem longo tēpore teneat:ſi ius in ea nō ha
beat:alioquin hoc non ſuſtinuiſſent patienter clerici:vel cō
ſanguinei. Satis tamen eque dici pōt:ſm Hoſti.ꝙ ſi factū
eſt omnino recens:habeat locum quod dixit Jnno.ꝛ quod
no.in ſequēti glo.ꝛ in ſequenti caſu:ꝛ quod no.de cle.excō.
pp̄oſuit.§.cum aūt:ſuper verbo cōmunicauerit:an factuꝫ
ſit antiquum:ꝛ habet locuꝫ opi. Hoſti.ꝛ prima opi. Jnno.
tꝫ quod no.ſ.ad hoc quod no.de offi.dele.cum in iure.ſ.i.
glo.ad hoc quod no.ff.de acquir.heredi.qui in aliena ſup
verbo patet. Quod autē in hoc caſu dicatur tēpus recēs
vel antiquum:non poteſt dari certa regula:licet ex circūſtā
tiis hoc arbitrabitur bonus iudex:de offi.deleg.de cauſis.
de tranſac.c.ſi.ꝛ ꝙ.x.anni dicantur longū tempus.vide.ſ.
de peti.hered.l.ſi filius:ꝛ ꝙ ibi no. Ad hoc hec decre.ꝛ qd̄
no.per Jnno.de in ite.reſti.c.ij.in glo.per monachos:alias
ſi nō apparet patiētia ſupiorū:vel longum tempus pſumi
tur itruſus:ꝛ remouetur:vt no.de reſtitu.ſpo.in litteris.per
Hoſtiē.vel ſi aľr probatur intruſus:vel ſi conſtat de alio
vitioſo ingreſſu:vt no.J.de preben.dilecto.de inſtitu.c.ij.de
ſupp.negligen.prela.c.pe.ꝛ.c.ſi.de offi.archidi.cum ſatis
in ſūma:de elec.§.quis eligi:ſub.§.item ſciendū.ꝛ.§.ꝛ qua-
liter ante finē.ver.quod ſi omnia.hec vera ſunt quādo prin
cipaliter deducat pp̄rietas tituli matrimonialis:vel prela-
ture in iudicio:alias ſi incidenter:vt q: dico me liberatū:q:
ſolui plato:hoc ſufficit ꝙ probem ipſum in poſſeſſione:cuꝫ
cōmuni fama:vt no.de reſti.ſpo.in litteris. Jdem ſi dicit ſe
platum ad defendendum. Jdem ſi dicā me mārituꝫ ad re
pellendum:ad hoc quod no.ff.de cōdici.inſti.l.quidam in
ſuo.ꝛ dixi de reſti.ſpo.cum ad ſedem. Et ſic debet intelligi
Jo.an.qui dicit hec vera in probatione pp̄rij tituli. Jn p-
batione alieni diſtincte ſufficit fama:vt no. Jnno.de verb.
ſigni.veniens.in glo.magna verſi.predicte pbationes:ꝛ in
ſpec.de pba.§.i.ver.item etiā ſecus videtur:ꝛ ꝙ no.de cō-
ceſ.preben.quia cunctis in glo.dicit hic Hoſti.ver.ſi duos
ꝛ quia tunc incidenter deducitur titulus in iudicio non pn-
cipaliter animo iudicandi. Quādoq̄ꝫ cōſtat virum adhe-
ſiſſe alicui:vt vxori:cuꝫ illa iacendo:vel ſtando animo ꝛ in
tentione querendi:vel conferendi poſſeſſionē iuris:ꝛ vincu
li maritalis:ꝛ mulier hoc idem ſciebat:ꝛ intendebat.dicit
Jnno.ꝙ tunc ex hoc concluderetur matrimonium:ꝛ qua-
ſi poſſeſſio maritalis:adeo ꝙ ſi poſtea contingat ꝙ ſpolia
tio fiat:agi poterit poſſeſſorio. Et dicit hic Jnno.ſub du-
bio forte:ſꝫ ſine forte hoc firmat.i.c.ex parte.de reſti.ſpo.

⁊ hoc etiam tenet hic Hoſti. dummodo hanc intentionem expreſſerint coram teſtibus: alioquin de intentiōe occulta iudicabit ſolus deus: nec teſtes poterunt de hoc teſtificari: ad hoc C. de cōdici. ob. cau. ſi repetendi. ff. de ver. obli. vbi autē non apparet in prin. de iudici. de ſymo. ſicut. iij. q. ix. pura. de homicidiis. ſignificaſti. §. fi. de proteſtatiōe vero facienda vel non: dicit vt no. de reſti. ſpo. ex conqueſtiōe: ⁊ c. ex parte: ⁊ c. in litteris: ſm Hoſti. Quādoq; tractatus probat cū fama: vel fama eſt de tractatu: quia eam tenuit ⁊ tractauit vt vxorē: viciniis hoc ſcientibus: ⁊ ſic habet fama loci. Hoſti. dicit ꝙ fama cū his duobus: quia in eadē paropſide vel incīſorio ſecum: ⁊ comedit: ſicut vxorem induit: ad eccleſiā mittit: in lecto ſuo recipit: ⁊ hec matrimoniū p̄ſumptū inducunt. Secus ſi eam tenet vt ancillam: cum veſtibus vilibus: ⁊ eam mittit ad aquam vel locum habet ab ea ſeparatum: ad quē declinat non ipſa ad ſuū: tunc p̄ſumitur ſtuprum: vt in cautione. alī. in glo. ⁊ ſʒ hoc magis quod eſt in littera ſtat cōparatiue. Cum enim in his multum operetur fama. ſ. c. proximo. dicit eam magis. i. preceteris cōſiderādam. ſ. c. proximo. xxxv. q. vj. ſi duo. q. d. euidētior eſt hec ꝓbatio inſtrumēti: q illud coadiuuat: vt in fi. ad hoc quia ſi vnica carnis copula ſecuta ſponſalia inducit matrimoniū: de ſponſa. is qui: multo fortius frequens cum tali poſſeſſione: ⁊ hoc tenendum: ſm Hoſti. in fauorem matrimonij: qui ma. ac. poſ. videtur. in fi. ⁊ de teſti. licet ex quadā. in fi. maxime in antiquo contractu: pone enim lapſos. lx. annos ꝙ contractum fuit matrimonium: ⁊ oēs teſtes fore mortuos: ⁊ idem dicit etiam in recenti: remittit autē ad no. de ſpōſa. tue: quia ex hac p̄ſumptiōe de qua in tex. conſtat violenter de matrimonio: ideo ſubmittit deſcriptionē ipſius: per que patet piculoſa eſſe matrimonia clandeſtina: ideo a iure reprobata: ſi tamē p̄ſumptiue ſaltem ꝓbari poſſent: tenent vt hic: ⁊ de ſponſa. is qui: quātis cōtrahentes puniātur de matrimonio contracto cōtra inter. eccle. c. i. ⁊ ij. ſm Hoſtien.

Aduerte ſi probentur hec copulatiue ꝙ eam tractauerit in actibus particularibus vt vxorem: ⁊ ꝙ habet hoc cōmunis opinio: ⁊ fama vicinie: vel de tractatu: vel ꝙ ſicut vir ⁊ vxor indubitāter procedit dictū Hoſti. ſed littera probat plus ꝙ ſi ſola fama vicinie: habet hoc ꝙ eam tractauerit: vt vxorem in particularibus ꝓportionabilibus vxori: quod cōcluditur matrimoniū p̄ſumptū: ꝙ no. ⁊ hoc ſatis puto: qſi tractatus fuit longi temporis vt decennij: vt probat littera: ⁊ ſic habes caſum: in quo fama obtinet locū plene ꝓbationis: q probat tractatū in particularibus ad matrimonium: ⁊ tractatus ꝓbat matrimoniū alia oīa ſunt clara: excepta glo. in verbo dñs fraudetur: que ponit aliquos caſus: in quibus dñs fraudatur ſeruo ibi: ſed ⁊ ſi quis habuerit: de ⁊ auē. ibi. ſignata. Alius caſus eſt. xv. q. vltima: cum multe: ⁊ ratio ibi in. i. glo. In glo. hec diffinitio. in. fi. dic vt habet. J. de conuerſi. in fi. e. ij.

1 Itteras. Per violentam preſumptionem probatur carnalis copula. Cōmunis diuiſio. ſa ibi. Conſultationi. No. denunciantem matrimoniū appellari accuſatorem. No. ij. vt teſtes probet debet dicere ꝙ aſſerit firmiter: nō dicit quod āmodo vacillat: ⁊ nō ꝓbat: de probati. licet cauſam. No. iij. ꝙ crimen inceſtus eſt ſufficiens ad ſeparandū matrimonium iam contractū quo ad thorum. No. iiij. ꝙ in actibus in quibus nō cadit īmediata cognitio: nec cadūt in ſenſū īmediatū teſtis: ſufficit teſtem concludere actus ꝓpinquos: ex quibus preſumptiue actus concluditur. No. v. actus cōcludentes p̄ſumptiue copulam: quādo eſt nudus cū nuda in eodē lecto. No. vi. teſtimonium credulitatis valere quādo teſtimonium cōcludit preſumptiue. Et no. ſufficere teſtē cōcludere dictū p̄ſumptiue. No. ꝙ firmiter quia poteſt aſſerere ꝙ indubitate credit: licet non habeat certam ſcientiam eius. No. ꝙ ex ſuſpitionibus fertur ſentētia: quādo ſuſpitio tranſit in violentam p̄ſumptionē: ⁊ ꝙ ſuſpitio aliquando ſumitur pro preſumptione: ⁊ ꝙ vbi agitur ciuiliter vel mixtim de crimine: ex preſumptionibus iudicatur. No. penam inceſtus: q punitur inceſtuoſus ſpe cōtrahendi matrimonium: ſi tamē contrahat tenet de eo qui cogno. cōſangui. vxo. tranſmiſſe. Oppo. ꝙ nō admittit quis ad accuſandum matrimonium ad ſeparationem thori: niſi maritus cuius intereſt: q hoc ius accuſandi eſt priuatum. de iureiurā. quēadmodum. xij. q. i. ſi quis vxorem: ⁊ q. v. precipit. Sol. dic ꝙ erant accuſatores. i. procuratores: ā a marito inſtituta accuſatione: quia alius hic nō poſſet: ſed ſolus ipſe cuius intereſt: ſicut ⁊ ipſe ſolus poteſt eā reconciliare: vt dicto. c. quēadmodum: vltra ſuſpitionem hic poſitam. dat Goff. aliam: ⁊ Hoſti. quando quis videt vxorē pregnantem: ⁊ ſic ꝙ illam non cognouit. ij. q. i. ſi pec cauerit. Item quando longo tempore fuit abſens: ⁊ reuerſus reperit anniculum filium. ff. de his qui ſunt ſui vel ali. iuris. l. filium. in auē. de reſti. ⁊ ea que pa. §. enim ſiquidem. coll. iiij. Oppo. ꝙ adulterium poſt contractum: non ſeparet matrimonium: quia nulla ſubeſt cauſa ob quam ſeparetur: niſi ingreſſus religiōis ante copulam: de conuerſi. cōiuga. ex publico. Sol. itelligit gl. ꝙ agebat ad ſeparationē quo ad thorū: ⁊ dī accuſatio mixta Jo. an. Op. ꝙ teſtis dictū debeat neceſſario cōcludere: ⁊ deponere debeat de eo qđ ſcit: vt pʒ de ꝓbatio. licet cāin. de teſti. cauſā.

Sol. dicit gl. ſi actus cōiter eſt talis nature ꝙ cadit in ſenſū teſtis īmediate: non ſufficit deponere per ſenſū mediatū: ⁊ tūc oʒ ꝙ deponat per certā ſcientiā. Si actus autē eſt talis ꝙ nō cadit īmediate in ſenſum teſtis: ſed mediāte aliquo actu: ⁊ ex quo illud cōcludit p̄ſumptiue: ⁊ tūc ſufficit deponere de eo: ⁊ tūc credit ⁊ ſufficit ꝙ dictū teſtis tunc cōcludat p̄ſumptiue: vt ſ. No. bñ hāc glo. ꝙ dicimus ſufficere teſtem cōcludere p̄ſumptiue: eſt verū qſi actus nō cadit immediate in ſenſū teſtis Bar. in. l. ij. in prin. ff. ſi cer. pe. indiſtincte videt velle ſufficere teſtis dictū concludere preſumptiue: vñ dicit ꝙ teſtis probat ſi dicat talis eſt ſanus vel bone cōditionis: qđo ſcis: ſcio: q ego ſum vicinus: vel conſanguineus: q ⁊ hoc ꝙ eſt cōſanguineus: vel vicinus: p̄ſumitur ſcire facta ꝯſanguinei: vel vicini de cōſanguineo. l. de tutela. C. de in lite. reſti. mi. ⁊ l. octaui. ff. vñ cogna. de vicino habet. ff. de fundo inſtruc. l. ſi ita. in fi. ff. de his qui ſunt ſui vel ali. iuris. l. filium. ſ. e. Idē in. c. ſe. de purga. ca. cōſtitutus lo picolo. ſ. de elec. poſtq̄. cū ſi. Nec ob. ꝙ non concludat: q ſufficit ꝙ teſtis ponat minorē: q maior ſubintelligitur: hic vicini ſciunt facta vicinorū: ⁊ cōſanguinei. dicit Jo. and. ꝙ hec p̄ſumptio ſurgit ex ſolicitudine: nuditate: locorum ⁊ ſeruum diuerſitate: ſm Hoſti. de quo. ſ. de teſti. preterea. Multa autem ex quibus ſurgit preſumptio: vide in ſpe. e. titu. §. i. Alie glo. ſunt clare.

1 Ertio. Idē qđ. ſ. primo. Cōis diuiſio. ſa ibi. Nos aūt. No. i. ꝙ appellatiōe ſponſe cōprehēdit aliqñ illa: etiā qua matrimoniū eſt ꝯtū per vba de p̄ſēti: ⁊ de recēti. No. ij. ꝙ audit allegās ſuā turpitudinem in agēdo: vel excipiendo: vel accuſando: vbi timetur piculū aie. No. iij. ꝙ aſſertio credulitatis pro certo non viciat teſtimoniū: q dī ꝓ certo credere: qđ credit lʒ neſciat. No. iiij. ꝙ vbi teſtimoniū cōcludit preſumptiue ſufficit teſtem aſſerere per credulitatē. No. ꝙ ex ſolitudine maris ⁊ femine aliqñ preſumitur de copula: nō tamē plene probat. No. ꝙ ſtatur confeſſioni cōiugum ad ſeparationē matrimonij: qñ fit confeſſio ab illo: qui ſtat pro matrimonio: ⁊ ſecū cōcurrit alia p̄ſumptio. No. ꝙ confeſſio dat maiorē certitudinē q̄ p̄ſumpta ꝓbatio. No. hic bonum tex. quid dicat manifeſtū: q illud ꝙ p̄dicat a pluribus. ad hoc de poſtu. pla. c. i. No. ꝙ copula fornicaria cum cōſanguinea ſponſe īpedit: ⁊ dirimit matrimoniū poſt cōtractum. Oppo. ꝙ non ſufficit teſtimonium credulitatis:

quia habet deponere per ſcientiam certam teſtis:de teſti.
cam. Sol.ſi agitur de pbanda conſanguinitate:tunc ſuf
ficit teſtimoniũ credulitatis:vt.ſ.de teſti.quotiens:⁊.c.cõ
ſtitutus:alias non ſufficit teſtimonium credulitatis niſi ali
ter pſumptionibus iuuetur:ſm Goff. vel dic:vt.ſ.c.proxi-
mo. Jnno.dicit hic ꝙ eo ꝙ in ſolitudine:vel per muros repe
riuntur:ſi pbatur hec eſt violenta pſumptio:que ſufficit ad
ſententiã:vt.ſ.c.proximo.xxxv.q.vj.ab illo.dicit ꝙ aliqͣ cõ
tradicunt.l.ꝙ nullum ex his per ſe ſufficit:ſed de hoc vt ibi
glo.dic in verbo dicta ſunt accedit huic opi.que per hoc ſit
expedita. ¶ Oppo.ꝙ cõfeſſioni cõiugũ nõ ſtatur vbi agi-
tur ad ſeparationẽ cõiugij:de eo qui cognouit cõſang.vxo.
ſue. Super eo:dicunt quidam ꝙ ſola confeſſione no ſepa-
ratur:ſed ↄfeſſione cũ fama. Unde.in.c.ſuper eo ⁊ hic ade
rant alie pſumptiones:vel ſecũdũ qñ vterqꝫ confitetur:nõ
ſeparat matrimonium vt ibi:qñ aliter tñ hic:vt hic:aliud
rumorẽ ⁊ confeſſionem nõ ſeparat matrimoniũ:ſed ad fa-
mam:⁊ cõfeſſionem ſic:vt no.in decre.ſuper eo.ſm Jnno.
vel ſm Hoſti.ſi confeſſio ſit ab intendente ſeparationẽ ma
trimonij non ſeparatur:ſi cõfeſſio ſit ab eo qui ſtat pro ma
trimonio:⁊ ſic contra matrimoniũ:tunc ſeparatur:de quo
.ſ.de deſpon.ipu.atteſtationes. Hoſti.remittit pro intelle-
ctum illius:⁊.c.ſi duo:⁊ illius no.in dicta decre.ſuper ſi.
prime glo. ¶ Glo.opponit ꝙ non audiatur allegans tur
pitudinem. Sol.glo.⁊ clare ꝙ hic:quia agitur de pericu
lo anime. ¶ Oppo.ꝙ nõ diſſoluantur ſponſalia:quia illa
non tenuerunt.de deſpon.impube.ad diſſoluendũ.glo.re
ſpondet ꝙ ſoluuntur.de facto cum perſone eſſent inhabi-
les ad cõtrahendum:propter affinitatẽ.

1 Jtteras. Propter preſumptiones:
⁊ vehementem:non debet
quis maxie de graui crimine condẽnari.h.d.
Cõmunis diuiſio. Jn pria iudicum cõſultatio.
Jn ſecũda rñſio ibi. Nos vero:que ſubdiuidit. Jn prima
ponit motiuum mandantis. Jn ſecũda mãdatum ibi:quo
circa.ipetebat denũciando crimen pape.ſm Jnno.non pla
cet:q: non potuiſſet cõpromittere:vel ſꝫ eũdẽ ipetebat bo
na ipſorum propter hereſim.ſm Jnno.vel ſm Hoſti.ciuili
ter:vel ex officio competebat ipſos epõs.ſ.de here.ad abo
lendam. Nã ſi criminaliter nõ potuiſſet cõpromitti.glo.in
verbo purgando poterit parteꝫ caſus.vide eã:⁊ infra.deci
ditur:ſorte ꝙ poſtea accuſatus coram archiepo ſuit frater:
⁊ ipſe eũ purgauit poſtea:ꝑpter quod dicebat eũ heretñ
cum archiepõ:ſed ipſe dicebat ꝙ de ſe tantum erat confeſ
ſus:⁊ tamẽ cõſtabat cõtrariũ:vnde ipſum ſuſpectũ haben
tes:cũ litteris tranſmiſſerunt ad ſedẽ apoſtolicaꝫ. ¶ No.
primo ꝙ de iure canonico põt in iudicẽ delegatũ cõpromit
ti. ¶ No.ij.compaſſibilis cõcurſus poteſtatis delegate ⁊
arbitrarie:⁊ ꝙ pñt cõpromittentes cõſeruare ptãtem dele
gatam.hoc.dicunt hic ꝙ dato ꝙ pactio non fuiſſet obſerua-
ta nihilominus remãſiſſet. Quod puto vt ſama arbitraria
ex delegata poſſet:ſed ꝙ ſimul ex vtraqꝫ parte non poſſet:
ſorte niſi fuiſſet facta hec reſeruatio:de quo de pſcriptio.
cum ex officio. ¶ No.iij.ꝙ poſt reuerſioneꝫ ab hereſi re
incidens in manifeſtum peccatũ:ex hoc eſt ſuſpectus de he
reſi:⁊ ꝙ ficte ſit reuerſus. ¶ No.iiij.ꝙ pſumptio alterna-
tiua proficit:quãdo in vtraqꝫ parte alternatiue pſumpti cõ
cluditur itentus. ¶ No.v.nõ veriſimile attinẽtem dicere
ſiniſtrũ:de attinẽte:quin ſit verũ. ¶ No.vj.ꝙ ex ſuſpitiõe
qͣ̃ꝫ vehemẽti non ꝓcedatur ad ſentẽtiam in criminali:qñ
crimẽ eſt graue. ¶ No.vij.modũ purgãdi quẽ detẽtiõe:
⁊ te lapſum in hereſim:q: aliqua pena debet imponi:vel pe
na ex qua ꝑpendatur:an in luce:an in tenebris ambulet:q:
ſi ſeruat pñiaꝫ pſumit̃ vere reuerſus:ſi nõ ſeruat pſumit̃ fi-
cte reuerſus. ¶ No.viij.deficiẽte in purgatiõe cõdemna
ri vt hereticũ:ſe no.effectum purgatiõis:⁊ effectũ deficien-
di in purgatione. ¶ Oppo.ꝙ non potuerit cõpromitti de
cã criminali.de arbi.c.ſi. Sol.dic ꝙ eſt dubiuꝫ qñ fuerit

queſtio hereſis deducta in iudicio:dic epũs denunciauerat
pape iſtos hergenſes:denunciando crimẽ pape:vel peten
do bona ipſorum ꝑpter hereſim:ſꝫ Jnno.⁊ dicit Hoſti.ꝙ
agebaẗ ciuiliter:vel ex officio ipetebat ipſos epõs de hereti
cis.ad abolendã:alr̃ ſi criminaliter fuiſſet actuꝫ nõ potuiſſet.
cõpromitti. ¶ Opp.ꝙ ſaluari poſſet hic a piurio:poſſibi
le:eſt enim ꝙ tũc erat hereticus:nũc aũt qñ iurat nõ:q: iam
purgaẗ. Sol.dic ꝙ purgabaẗ de hereſi:nedũ pñti:ſed õ
pterita:⁊ ſic neceſſario cõcludebaẗ:aut nunc periurus:aut
tunc falſũ dixiſſe. ¶ Quero quõ cognoſcet eius verũ ca
tholicũ ex pñie iniunctione:dic ꝙ paratus eſt prebere dictã
ſecuritatẽ:⁊ penitẽtiã benigne ſuſcipere:quaꝫ etiam poſtea
deuote:⁊ efficaciter iplet. Jnducit Jo.an.tex.⁊ hanc cõclu
ſionem:que eſt ꝙ aut hic ſuit periurus:aut mendax:peros
quẽdã dñm:⁊ amicuꝫ excuſando ſup eo me dicebã fuiſſe
locutum ↄtra eũm quodã cõſilio paucorũ:⁊ iurato:cõcluſ
ſi eũ:qui ſibi dixerat:ſi non dixerã dixiſſe mendacium:ſi di-
xeram deierauiſſe. Jnducit Jo.and.decre.in argumentũ ꝙ
ꝑpter pſumptiõeꝫ ꝓcedẽtiã iniuriaꝝ:vel inimicitiarũ nõ ſit
quis condemnandus de homicidio:de quo neſciẗ a quo fa
ctũ ſit:de quo in ſpe.co.tit.§.ij.v.ſed pone.p.minatur:⁊ ſe.
ibi allegat pro ⁊ cõtra:⁊ cõcludit ꝙ ſi non cõſueuit pdicta
facere:nõ debet puniri:ſꝫ bñ põt poni ad torturã.ꝑ.l.abſen
tẽ.ff.de penis:tangit Cy.ſed non ſoluit in.l.meũ.C.ꝙ me-
tus cã.glo.colligit delegatũ eẽ arbitruꝫ poſſe:⁊ ordinariũ:
⁊ ꝓcẽdere poſſe ſibi reſcẽta ptãte ordinaria:⁊ delegata. Cõ
tra quod Hoſti.iij.q.vij.§.tria.ff.de arbitris:ſed ſi in ſeruuꝫ
§.ij.dicit glo.ꝙ iudex nõ põt iubere:vt in eum cõpromit-
taẗ:ſꝫ ſi ptes volũt bñ põt in ipſuꝫ cõpromittere:de hac ma
teria habeẗ.iij.q.vij.§.ꝙ de arbitris. Jo.and. Gui.⁊ phy.
tenẽdo glo.glo.⁊ docto.iuris ciuilis cõiter tenẽt ꝙ nõ põt
cõpelli:⁊ vt i ſe cõpromittatur:vt.l.j.§.⁊ poſt.õ ope.no.nũc.
Sed cõpromiſſum:vt arbitrator recipere põt:ſed nõ vt ar
biter:de iure ciuili:nec de iure canonico:dicunt idẽ:⁊ hec:⁊
ſimilia iura itelligunẗ in arbitratore:q: vt arbitrator cõpro
miſſuꝫ ſuſcipere põt.in auẗ.vt diſ.iudices.§.ſi vero col.ix.
Metuo tamẽ reſerẽtialis iudicis nõ annullat cõpromiſ-
ſum:vt in.c.cũ.R.de elec.ad hoc.l.j.§.que onerãde.ff.qua
rũ re.ac.nõ da.ꝙ no.de offi.dele.cãm:⁊ etiã põt papa com
pellere:⁊ quẽcũqꝫ aliũ:qui hꝫ iuriſdictionem in iure deſtituendi.
de quo cõpromittiẗ:vt.d.c.cũ inter.R.vide ibi.dic ſi queri
tur an poſſit cõpromitti in iudicem:ſi iudex eſt:ſed nõ com
promittentis:valet cõpromiſſuꝫ:q: per hoc non vileſcit po
teſtas iudicis:ad hoc.§.ꝙ de arbitris. ¶ Si qͤriẗ an a ſub
dito in eũ tãqꝫ arbitratoreꝫ cõpromitti põt ſm vtrũqꝫ iura
licet vltramõtani ſentiãt contra.vt recitat Cy.in.l.ſi quis ex
ↄſenſu.C.de epi.audi.vt in arbitrũ.dic ꝙ de iure ciuili nõ
põt:de iure autẽ canonico ſic:vt cõtra dicũt glo.⁊ in dubio
videtur potius aditus:vt iudex:qͣ̃ vt arbiter:vel arbitrator:
niſi aliud pateat:vt in dicto.§.ꝙ de arbitris:de iure canoni
co etiã vt in arbitris cõpromitti põt:vide qõ plene dixi:de
ſur eiurã.quintauallis. ¶ Quid ſi facto cõpromiſſo alter
litigantiũ reſiliat:dic ꝙ põt cõueniri coraꝫ eodem:ex dele-
gata:vel ordinaria poteſtate cõmiſſa tamẽ pena.ff.de arbi
tris.ſi quis rem:ſm Goff. Nec ob.tempus lapſum pendẽ
te cauſa coram arbitro.in auẗ.de appella.§.deinceps col.
viij. Sed an iudex hoc caſu ꝓnunciare poſſet contra illud
qõ ꝓnunciauit:vt arbiter:videẗ ꝙ non:de probatio.per tu
as. Hoſti.cõtra ſi ex noua cã vellet ꝓnũciare. Cõtra.C.de
tẽpo.appel.l.per hanc.ſ.de teſti.fraternitatis.de fide iſtru.
cũ Joannes:⁊ ideꝫ iudex a quo appellatũ eſt. Nã qꝫ audit
cãm appellationis.ff.qñ appel.ſit.l.j.§.ſi pſes.xvj.di.mul
tis.ſic ſeruat curia in ſnia lata per cardinaleꝫ. Jdẽ dicit ar-
chidia.iij.q.vij.§.item qui contra pacẽ.vide glo.ſ.de elec.
querelam. ¶ Oppo.ꝙ in cauſa criminali nõ cõpromitta-
tur.l.nõ diſtinguemus.§.iul.ff.de arbitris.glo.remittit ad
.c.ſi.de reſti.in integrũ.dicit Goff.⁊ dixi in tex.ꝙ hic ciui
liter agebatur. Nec papa.hic approbat cõpromiſſuꝫ:⁊ nõ

quid fiat ec.de electio.cauſaȝ. ¶ Oppo.ꝙ non admittat' ad teſtificandum contra fratrē in criminali.iiij.q.iij.Item .l.iulia.glo.dicit ſpeciale in crimine hereſis:ſi enim frater tuus:amicus tuus:vel vxor tua:que in ſinu tuo dormit: deprauare voluerit veritatem:ſit manus tua contra eaȝ.C.qui accuſa.non poſſunt.l.qui magnum. ¶ Glo.in vbo purgādo ponit ptem caſus. ¶ Glo.colligit ꝙ in vltimo articulo credendum eſt aſſertioni alicuius.C. de pbatio.rōnes. dicit tñ ꝙ non credit' teſtatori in vltimo articulo:etiaȝ ſi iuret ad preiudicium creditoris.all'.C.de proba.auc.ꝙ obtinet:dic vt.J.de ſucceſ.ab inteſta.c.fi.glo.colligit ꝙ ſi teſtis ſibi cōtradicat ſtandum eſt primo dicto:etiam ſi cōtrariuȝ dicat ſecundo in alio iudicio:ꝛ etiā extraiudicium.de proba.p tuas.vel melius plurius reputat':ꝛ detrahit' vtriqȝ dicto:dic de hoc vt dixi.de teſti.cum in tua.co.titu.veniens ꝛ .c.cum cauſam:ꝛ p Bar.ff.de falſis.l.eos. Colligit ꝙ vna pſumptio tollit aliam opi.de.c.cum inter.R.de elec.ſi ſunt paris potentie vna non confundit aliam:ſi altera ppondeͣrat:illa obtinet:vt dixi ibi:de hoc de eti.ſal.c.pe.ſup fi.prime.glo. ¶ Oppo.ꝙ ex leui cā probet' quis hereticus.C. de hereticis.l.ij. Dic ꝙ quo ad hoc vt ſuſpect' habeat':de hereſi:ꝛ vt procedat' tanquā cōtra ſuſpectum:de facili quis ſuſpectus habet':ſed alias quo ad hoc:vt de hereſi condemnet': vel dicit ibi leue argumentū ꝙ de facili pōt probare:vt quia iurare non vult dicens hoc peccatū.J.ō hereticis.excōmunicamus:ꝛ.c.pe.vel leue vt.J.in fi.c. ¶ Oppo.ꝙ leuis preſumptio ſufficiat ad ꝯdemnationē.xxxii.q.i.dixit. Dic vehemens tñ non ſufficit:ſed violenta:nec violenta proficit:ſi pbet' cōtrariū.xxvij.q.i.neqȝ aliqua.cuȝ ſi. ¶ Opp.ꝙ iterato debet iurare:ad hoc:vt ſe purget de purga.ca.p totum. Sol.dic ꝙ hoc dicit ideo:qꝛ poſtꝗ̄ ſemel eſt periurus:iterato non admittit' ad iurandū:ſed cautionem pſtat: qui a ſuſpectus eſt de coha.cle.ꝛ mu.clericos. Jo.an.remittit de hereticis.accuſatus.lib.vj.glo.tenet.Jo.Tan.phy.ꝛ Goff. Hoſti. Inno. Pe.ꝛ Ab.tenēt ꝙ iurare debeat:ꝛ vltra iuratoriā preſtabit etiam aliam cautionem:quia hoc iuramētū ē oneris nō honoris.ſi'e.xiiij.q.ij.hebron.de imu.eccle.decet ad fi.lib.vj.vide no.de elec.duduȝ.ad fi.ter.

e

CUm in iuuentute. In ſenectute non pſumit' incōtinens:qui in iuuentute cōtinuit.pmittit exordium circa excuſationem epi. Secūda ibi licet.ponit delationes ipſius.Tertio ibi.quia tamen:ponit delationis repulſionē ꝛ cauſam.Quarto ibi. ſed vt:ponit inquiſitiōis cōmiſſionem. Quinta.ibi.qui nobis inquiſitorū relationem. ¶ No.i.epm aliquādo paleari:ꝛ eſt hoc ex priuilegio ſpāli:xū alias ſoli palleant' archiepi:vel patriarche:de vſu pal.niſi. ¶ No.ij.continenteȝ in iuuentute non pſumi.incōtinenteȝ in ſenectute. ¶ No.iij. vbi res ordinat' in finē diminutionis.ibi.non pſumit' incrementū. ¶ No.iiij.pſumendū pro pdicto ſciētia litterarū: ꝛ maxie in delictis:qb' naturale ſedus repugnat. ¶ No. .v.ꝙ nō ex qualibet ſuſpitiōe:vel ſuſpitionis delatione:procedēdū eſt ad inqſitionē:vel purgatiōis inductionē:maxie qñ f.t delatio a maliuolis:ꝛ nō motis ex radice charitatis. ¶ No.vj.ꝙ ex leuibus ſuſpitionibus pcedit iudex ad inquiſitionē quandam pambulaȝ ſup infamia:ꝛ ſic querit' ꝟ de credulitate iſtorū:ꝛ opi.ꝛ non de veritate inquirebat':vt indagatio fiebat:ꝛ fit hec inquiſitio:vt dixi:vt pparatoria: ad inquiſitionē ſup veritate:quia ſi ex iſtorū relatu inueniſſet eum infamē:proceſſiſſet ad inquiſitionem ſup veritate. ¶ No.vii.ꝙ amplectentes libidines:abijciūt ab ſe iugū dñi:qꝛ nō pōt toto corde habitare cū deo:qui mulieꝝ acceſſibus copulat'.xxxi.di.hoſpiciolū:ad idem de cle.cōiuga.ꝙ ad te:ꝛ.c.diuerſis.glo.i.ii.ꝛ.iij.ſunt clare:ibi ſenē:ꝛ alibi quieſce miſer ſenex.lxxxvj.di.tanta:ꝛ maledictus puer centum annorū.ij.q.vii.paulus.glo.pe.colligit ꝙ propter infamiam ortaȝ a malignis non fit inquiſitio.glo.dicit veȝ de inquiſitione veritatis : ſed bene fit inquiſitio credulitatis:ꝛ fame:inter non maliuolos:vt hic:de hoc dic: vt de purga.ca.cum dilectus:in glo.pe.

d

VDum. Jo pro quo bñficiādo ſcribitur:cum clauſula:ſi idoneus fuerit:ſe non tenet' probare idoneum:cū idoneus preſumat'. Prima pars ponit querelam. Secunda dat iudicē. ¶ No.i.ꝙ exceptio ſurreptiōis ꝯnumerata:pōt opponi in beneficialibus:in viȝ dilatorie cōtra litteras beneficiales:ꝛ ꝛ ipedit pceſſum. ¶ No.ij.ꝙ exceptio ꝙ falſitates non ſufficiant:admittit' contra lr̃as beneficiales:ꝛ illaꝝ effectum impedit:ꝛ etiaȝ illas repellit:vt ſurrepticias. ¶ No.iij.ꝙ clauſula ſi eſt idoneus:non reddit gratiam conditionalē:nec aggrauat onere pbandi dicentem ſe idoneū:ꝛ ſic ſufficit gratiam purificare:vere:vel pſumptiue:quo ad requeſita ad grām. ¶ No.iiij.ꝙ quilibet preſumit' idoneus:niſi probet' nō idoneus:ad hoc de ſeruti.c.vno ꝛ ibi dixi.ꝛ ꝟ verū:de naturali idoneitate:ꝛ de actuali:quando aliqua pceſſerūt ex quibus quis idoneus cōcludat'. ¶ No.v.ꝙ valet reſcriptuȝ ipetratū a ſcholari: ſup beneficio obtinendo:de quo de tranſactio ex lr̃is:ꝛ an poſſit cōtra illū opponi ꝙ non ſit ſcholaris:vide in ſpec.de tranſcripti.pñtata.§.rōne aūt ipetrātis.ver.ſed vbi ſcribit' pro ſcholari. ¶ Opp.ꝙ hec exceptio ꝙ facultates nō ſupportant' nō potuerit opponi contra reſcriptū:ſed debuit opponere ad merita.de lit.cōte.c.i.lib.vj. Sol.fatet' Inno. ar.ff.de exhibē.l.iij.§.idem.de fo.cōpe.ex parte.ideo fuit repulſa:que ſicut ad merita fuiſſet oppoſita fuiſſet admiſſa Hoſti.dicit ꝙ ſalua reuerentia Inno.hec potuit opponi:qꝛ hec ex reſcripto nō ſolū dat' iudex:ſed oritur ius agēdi:vt no.met Inno.de reſcrip.cum ordine.cōſtitutus.ꝛ.c. ſup litteris:ꝛ no.c.ii.ad audientiam:ꝛ no.J.de exceptio.paſtoralis:ꝛ de lit.conte.c.i.lib.vj.ꝙ no.nunquid autē potuerit hic recuſari:dicit hoſtienſis ꝙ ſi aſſumpſit ptes iudicio: poteſt recuſari:alias nō:de quo plene dixi de appel.nouit. Inno.ponit hic vnā glo.quam ſūmauit Jo.an.in cle.i.de offi.dele.ꝛ ibi magis pfuſe ꝗ̄ hic.de hac materia ponit ēt in.c.poſtulaſtis.de conceſ.preben.ꝟ.de poſtul.pla.inter.de priuilegijs ſoliȝ.cōpo.ponit.c.poſt glo.ponēdo oīa:que potuit de hac materia repire ꝟ reduco ad aliquos articulos. Primus erit an executor datus ad prouidendum:vel aliquid expediendū:in beneficialibus:cum aliquibus clauſulis:vel ſine illis.ſup his:ſup quibus habet ſe informare:ad purificandā gratiā:poſſit p tres iudices aſſumere. Secundo an ſit neceſſe ꝙ ptes citet:vel exceptiōes admittat. Tertio dato ꝙ aſſumpſerit ptes iudicio:qlis ordo:ꝛ pceſſus p eū ſit ſeruandus:imo purificandi gratia. Quarto an ſit aliqua differētia circa proceſſum:aſſumptis ptibus iudicio: ꝛ quādo nō aſſumpſit. Quinto an aſſumptis ptibus iudicio:ſi requiſita:alter non purificata:nō repiant' vera:teneat factū executoris:vel ſit retractanduȝ:ꝛ qua via. ¶ Ad primū an poſſit ptes iudicio aſſumere.dicit Inno.ꝙ ſiue habeat clauſulas ſonātes in conditionem:ſiue in monitionē:de qbus dicā.J.pōt ptes iudicio aſſumere:vt inquirat an is:pro quo ſcribitur:ſit idoneus:vl' an ſit de viro:al's vico tali oriūdus:vel an ſit doctor:ſm ꝙ cōditionata eſt grā dūmodo ille ptātē habeat:a quo ipſe cauſat poteſtatē cōferēdi:ꝛ iuriſdictionē:qꝛ cōmiſſa puiſione:videt' oīa cōmiſſa ſine quibus eē.ff.de iure om.iudi.l.ij.de offi.dele.preterea: cum concor.ꝛ quia ipſe delegans poteſt conferendo aſſentire ptes iudicio:poterit ꝛ ipſe delegatus arg.xciij.di.c.fi. de reſcrip.ſup lr̃is.plus dicit ꝙ ſi nulla opponitur ꝯditio: nec ſonās in monitionē:nec in conditionē:ſed mandat' ſimpliciter vt puideat:poterit partes iudicio aſſumere:ꝛ hoc ratione predicta:ꝛ quia cui cōmittitur principale:ꝛ acceſſorium:de offi.dele.pruidentiā.§.fi.ſȝ Inno.ꝛ quia hec clauſula:ꝛ quelibet alia:que per ius ſcriptum cōfirmari poteſt: ſubintelligitur etiam ſi non apponatur:vt no.de reſcrip.cū

adeo:⁊.c.cauſam q̃. de conſti. cum. M. Secus ſi m inſ-
ſtrum tantum eſſet ei commiſſum: vt executio mera: vt pa-
tet ex no. de offi.or.paſtoralis.§.quia vero:⁊.c.qm̃ apoſto-
lica ſedes:⁊ hec ſufficiant de primo. ¶ Uenio ad ſ̃z an ſit
neceſſe ꝙ partes iudicis aſſumat: hic Inno. vacillat primo
dicit ꝙ ſiue clauſula ſonat in monitionẽ: ſiue in cõditionẽ:
eſt i poteſtate executoris an ptes iudicis aſſumat: ⁊ poteſt:
ſi non vult aſſumere partes iudicis: ⁊ de vacante ꝓuidere:
allegat q: act⁹ cõferẽdi ſiml'ña eſt extraiudicialis: ⁊ extraiu
dicialr põt delegãs ꝯferre: ⁊ ꝓuidere: ita ⁊ poterit ipſe exe
cutor: q: qð põt delegãs põt ⁊ delegatus: de reſcrip.ſup lit
teris: cũ ſi. Ad h̃ ꝙ no. de elec.cuꝫ iter. R. ⁊ ꝙ no. de appel.
cõſtitutus: per que etiã dicit ꝙ ſiue partes iudicis aſſumat:
ſiue non: poterit procedere etiaꝫ parte nõ citata: quia tanq̃
bonus vir extraiudicialiter ſe informat. Per hoc ergo ꝙ
citet ptẽꝫ non videtur partes iudicis aſſumere: ⁊ hoc ponit
Inno. h̃ in ver. ſuper hiuiuſ tñ mandati: vbi ponit primuꝫ:
⁊ ſecundum articulũ. Secũdã opi. ponit Inno. in ver. alij
melius diſtinguunt: an ſonẽt in monitionẽ: vt ſi eſt idoneus:
an in condictionem: vt ſi eſt doctor in theologia: vel de tali
viro: al's vico oriundus. Primo caſu non artatur aſſume-
re cognitionẽ: vel exceptiones admittere: vel citare: ⁊ idem
dicit de transla.prela.c.ſi.in ſi. Secũdo caſu idẽ: ſi alteri nõ
infertur preiudicium: ſed ſi alteri infertur preiudicium. pu-
ta q: ad epm: vel capitulum pertinebat ꝓuiſio: non valebit
prouiſio ab hmõi executore facta: niſi vocatis partibus: ⁊
aſſumpta cognitione: ⁊ admiſſis exceptionibus.xxv.q.ii.⁊
ſi non cognitio. de reſcrip. cum dilecta. Idem videtur vbi
aliqs mãdat aliquẽ citari ad extraordinariũ iudicẽ: vel vl-
tra duas dietas: q: coram ordinario iudice timet litigare:
ꝓpter potentiã aduerſarii. Idẽ in ſimilibus. Niſi forte eſ-
ſet notoria cõdictio: quia tunc nõ eſſet ſeruandus ordo: ſed
hoc exprimere debet: vel in relatione: vel in interlocutoria:
vt ſi eſt verũ: non ſit ei facultas contradicendi: niſi appellet
.ii.q.vi.biduũ. Si nõ tollitur ius alteri: nec ſit alteri pre
iudicium: vt ſi ille: ad quem pertinet ꝓuiſio: mandet alicui:
ꝓuideas tali: ſi de tali loco eſt oriundus: tenet ꝓuiſio etiaꝫ
ſi nulla preceſſit inquiſitio. Lex hoc: quia nõ cognouerit: nõ
poterit annullari: ⁊ etiã ſi ptes non vocentur: quia nulle par
tes eſſe pñtr: quo nulli preiudicaẽ: in ꝓuiſiõe. Et ſi dicas
preiudicatur ſaltem eccleſie: cui magis expediebat habere
ortum de loco: dĩ aliunde reſpondet ꝙ hoc dicere non per
tinet aduerſariis: ſe opponentibus cõtra prouiſionem lega
ti: ſicut non liceret eis opponere cõtra delegantẽꝫ: vel dic ꝙ
non negatur quin ex defectu condictionis. Si non eſt vera
in prouiſore: vicieẽ prouiſio: ſed nõ viciabitur ex hoc ſolo ꝙ
ſit obmiſſa cognitio: vel citatio ptiũ: vel admiſſa exceptio.
¶ Tertiam ponit opi. in ver. tu dic ꝙ ſiue verba ſonent: in
qua videtur recedere a ꝓxima: ⁊ concludere indiſtincte: ꝙ
ſiue ſonent in cognitionẽ: ſiue in monitionem: ſiue tangant
preiudicium tertii: ſiue non: ſed hoc non exprimit clare: ꝙ
non artabitur aſſumere partes iudicis: ſed vice executoris:
vel prouiſoris: Ideꝫ dicit in citatione: ſi mandatur alicui vt
citet aliquem: ſi propter potentiã nõ poteſt corã ordinario
iuſticiã habere: quia fingitur potius vice citatis q̃ iudicis.
Idem eſt in ſimilibus: ideo nullum tenetur ordinem iudi
ciariũ ſeruare. ¶ Quarto poſtea in ver. ſi autem in littera
reuertitur: ⁊ ponit tertiam opi. an dicat in clauſula ſonãte in
condictionẽꝫ: ſi de tali viro ⁊c̃. ⁊ procedat proxima opi. vt
non teneaẽ partes iudicis aſſumere: preiudicetur: vel non:
alteri: an dicat: ſi tibi conſtiterit ꝙ de tali viro ⁊c̃. ⁊ tunc pro
cedit ſecũda opi. an alteri p̃iudicetur: ⁊ debet aſſumere co
gnitioni: an non preiudicetur. ⁊ non artetur: quia non tanq̃
iudici: ſed tanq̃ bono viro videtur cõmiſſum: ⁊ in hac reſi-
det glo. in dicta cle. ⁊ Inno. hic. ⁊ Io. and. tangunt. in.c. po
ſtulaſti. de conceſ. preben. ⁊ ibi etiam ſimpliciter dato con
cludere videtur: quando nulla eſt appoſita clauſula ꝙ pro
uidere poteſt: non vocatis partibus: nec aſſumpta cognitio

ne: plus dicit ꝙ ſi compareat aliis qui velit aliquid dicere
in perſonam eius: non neceſſitatur ad audiendũ: cuꝫ ſit mi
niſter ⁊ merus executor. de re iudi. de cetero: vbi de hoc: ⁊
de offi. deleg. paſtoralis. dicit tamen ꝙ ſi in vim ſurreptio-
nis opponatur contra reſcriptum: debet admitti exceptio:
quia ⁊ ſi executus fuiſſet mandatum: reuocaretur quod eſt
factum: de re iudica. cum olim: ⁊ non diceretur reſcriptum
ſurrepticium: quia peccatum ſuuꝫ tacuerit: quia illud eſſet
opponere ꝯtra perſonã plus q̃ contra reſcriptũ. ¶ Reci-
tat tertiam opi. ꝙ licet non debeat: nec arteẽ ad vocanduꝫ:
debẽt exceptiones cõpetentes admittere: ſi compareat op
ponens de accuſa. accedens. xxvi.q.v.⁊ ſi non cognitio. no.
de cauſa poſ. cũ olim Inno. dicit ꝙ primũ dictum ſuſtineri
poteſt de iure ſtricto. Hoſti. tenet ſ̃m: xum talis executor ſit
mixtus: q: in ciuilibus ĩtelligitur clauſula: ſi eſt idoneus: vt
hic: ꝙ exceptiones legitime ſunt admittende: quantũcunq̃
ꝓtenſe ſcribaẽ. de offi. dele. ex parte. ij. ⁊ ſic reſidet ibi Ho
ſti. hec vera in executore ad ꝓuidẽdũ. De executore ad cõ
pellendum dicit: ꝙ dicam ſtatim: cõcludendo Inno. de re
iudi. de cetero. dicit ꝙ in purificatione conditionis: ſi vacat
prebenda: in illa habet executor ſumere cognitionẽ: ſi cõſti
to de vacatione tunc remanet merus executor: ⁊ prouiſor: ⁊
ideo non teneẽ admittere exceptiones in perſonã executo-
ris: vel etiã illius: cui eſt ꝓuidendũ: per no. de cõceſ. prebẽ.
ꝓpoſuit: ad hoc. xxij.q.v.⁊ ſi non cognitio ibi Hoſtiẽ. ⁊ de
eta. ⁊ quali. accepimus. dicit exceptiones admittendum: ⁊
cõtra reſcriptum: ⁊ cõtra beneficiandum: de reſcrip. ad au-
res: ⁊.c. cum adeo: ⁊.c. poſtulaſti: ⁊.c. ſi ꝓponẽte. de offi. de
leg. paſtoralis. §. quia vero. Sed dicit ꝙ dictuꝫ Inno. poſ
ſet procedere quãdo certo iudici: ⁊ pro certa perſona: ⁊ de
certa prebenda: papa preciſe: ⁊ ex certa ſciẽtia: ſcribit: expri
mens ſufficienter in litteris: ⁊ ꝙ non vult contra hoc mãda
tum aliquã exceptionem admitti: ⁊ vix eſt ꝙ hoc papa con
cedat: vt no. de offi. dele. ex parte. ij. ¶ Poſſet etiã proce
dere quãdo papa ſcripſit ꝓ aliquo ſibi voto: cui beneficiuꝫ
vacans iam conceſſit: ⁊ mandat in poſſeſſionẽ beneficii po-
ni: talis executor non habet prima facie exceptionẽ admit-
tere: vt no. ĩ exceptio. cũ eccleſiaſtice. de cã poſ.c. pe. ⁊.c. ac
cedens: de accuſa. Inno. de elec. dudũ. ij. ⁊ ponit Io. and.
ibi in verbo cõteſtationem lit. videtur velle executorem ad
ꝓuidenduꝫ debere admittere exceptiones legitimas. al'.
de reſcrip. cũ adeo: ⁊.c. cõſtitutus: ⁊.c. capitulum. Inno. de
deſpon. ipu. ad diſſoluendum: dicit executorem ad ꝓuidẽ
dum non debere admittere exceptiões: imo ſi vellet poſſet
opponi: ad te non ſpectat exceptiones admittere: niſi ex for
ma reſcripti habeat cognitionẽ: vt ſi mãdetur ꝙ ꝓuideat:
ſi eſt idoneus: vel ꝙ alias cõpellas: quia tunc admittere de-
bet exceptiones: ⁊ ſi non admittat appellabitur: ⁊ caſſabiẽ
quicqd fecit: poſt appellationem. Prudenter tñ faciet qui
libet executor: ſi exceptionẽ audiat: ⁊ conſulat ſupioreꝫ: ſ̃m
Inno. Q ð nõ arteẽ ad admittendas exceptiones tenet cõ-
poſ. de reſcrip. capitulũ: ⁊ ibi Joã. and. poſt glo. in ver. ſed
nunquid: recitat ⁊ dicit ꝙ ſic mandauit ſuo tempore in cu-
ria ſeruari Inno. Quid dicaꝫ in tanta varietate: dic ſi in lit
teris ſunt verba ꝙ moneat: vel citet: vel moneat: vel indu-
cat illum cui ſcribit vel vocet: tunc debet citare: ⁊ partes iu
dicis aſſumere: vt dicit Inno. de cõceſ. p̃ben. ꝓpoſuit Idẽ
ſi in littera ſit vocatis vocandis: quo caſu nõ poſſunt proce
dere extra locum: in quo ſunt dati: cum ſint executores: ⁊ iu
dices: per tex. de reſcrip. ſtatutum. §. in nullo. Et hoc tenẽt
domini de rota: ſua conclu. ccclxiii. arg. ii. ⁊ tenet Guil. de
de mon. laudu. in cle. i. de reſcrip. ⁊ domini de rota ſua cõ-
clu. ccxliii. Si nulla clauſula eſt appoſita in litteris: per quã
artetur ad procedendũ: vt inde: ⁊ tunc ſi eſt datus executor
ad gratiam faciendam: vt quia purificari debeat aliquid:
quo ad aliũ: antequaꝫ conferat: vt ſi mandet executori: ꝙ
ſi talis teneat beneficium contra conciliuꝫ. de multa. vel cõ
ſtitutionem execrabilis: ipſum priuet: ⁊ ſi eſt ita: ⁊ conferat

tali.dicit Joan.and.ꝙ tunc artatur aſſumere partes iudi-
cis in purificando:an teneat contra concilium vel decre.exe
crabilis:⁊ hoc tenet in ſpecu.de peti.⁊ poſ.§.fi. verſi.fi.ſm
Joan.and.ibi quod no. Et ſi datus executor cum aliis clau
ſulis:tunc ſi ſonant in monitionem:non artaẛ aſſumere par
tes iudicis:puto tamẽ ꝙ de iure licet teneatur citare:tamen
exceptiones legitimas teneẛ admittere:ſaltem vt ſuperio
ri referat:ſed practica hoc non admittit:vt dicit compoſ.in
dicto.c.capitulum. Si ſonat in condictionem:tunc ſi nõ tan
gitur preiudicium tertij:ſatis puto idem ꝙ proximo mem
bro. Si tangunt preiudiciuꝫ tertij:vocandi ſunt:⁊ partes iu
dicis debet aſſumere de iure.ſic intellige Innocen.hic:⁊ ſic
reſidet glo.in dicta clemen.i. Nec video differentiã:an di-
cat ſi conſtiterit:vel ſi eſt de tali vico:quia hoc videtur referre
an ſui cognitionem.:licet apertius ſit quãdo dicit ſi tibi cõ
ſtiterit:⁊ multo fortiores debet exceptiones legitimas ad-
mittere:circa purificationeꝫ condictionis. Si eſt ſimpſr da
tus ſine clauſulis tunc credo ꝙ debent admittere exceptio
nes:in quibus arguitur defectus ſue poteſtatis. Si opponã
tur contra poteſtateꝫ:ad hoc ꝙ no.hic Innoc.in prin.glo.⁊
glo.in dicta clemẽ.⁊ ꝙ ipſe ſcribit in.c.de cetero:⁊ in.c.pro
poſuit:que verba recitaui.ſ.alias autẽ exceptiones:de iu
re debẽt admittere:ſed hoc non admittit ſtilus:vt dicit Cõ
po.in dicto.c.capitulum.vocare autem non artatur:nec aſ
ſumere partes iudicis ex ſe:antequã opponatur:hec inquã
tum eſt executor ad prouidendũ. Si ſit ad compellenduꝫ:
tunc inquantuꝫ velit compellere habentes poteſtatem con-
ferendi:tunc ex quo preceſſit prouiſio:nulla admittitur exce
ptio.de appel.conſtitutus:de accuſa.accedens:⁊ tũc quia eſt
merus executor:nõ artatur partes iudicis aſſumere:nec ex-
ceptiones admittere:licet poſſit:ſi velit:ſaltem vt ſupiori re
ferat:ad hoc no.de deſpon.impube.ad diſſoluendum:⁊ ſ
Inno.de conceſ.preben.poſtulaſti:⁊ ſic põt intelligi Ho
ſti.de re iudi.de cetero:cuius dictum.ſ.retuli. Si eſt datus
ad cõpellendum reſpectu tertij poſſidentis beneficiuꝫ:tunc
tene ꝙ oportet:ꝙ partes iudicis aſſumat:⁊ exceptiones le-
gitimas admittat:⁊ citet parteꝫ:quia auferenda non eſt poſ
ſeſſio ſine cognitione:de preben.licet.lib.vj.⁊ ſi hoc in ordi
nario ibi:fortius in executore:⁊ quia vt dixi:poteſtas execu
toria menſuratur a poteſtate ordinarij:⁊ hoc tenet Jo.and.
aperte in titu.de peti.⁊ poſ.§.fi.in fi.⁊ ſentit Compoſto.de
reſcrip.capitulum:qđ ponit Joan.poſt glo.in verſi.ſed nun
quid.in fi.⁊ illud idem tenet ſpecu.in titu.de acti.⁊ peti.§.ſu
per petitionibus:ver.ſed quid ſi antequã:vbi dicit executo
rem ad compellenduꝫ:ſine cãe cognitione:per excõicatio
nem:vel alias non debere aliter aliquem compellere.ſic po
teſt ⁊ debet intelligi dictũ Inno.de deſpon.impube.ad diſ
ſoluenduꝫ.quod .ſ.retuli:de prauil.olim:in verbo portariũ.
Sic etiaꝫ poteſt intelligi Inno.de conceſ.preben.propoſu
it:quod ponit Joan.and.in glo.mag.ad fi.ver.ſed nunqd.
Hec procedunt quãdo executor datur pro iure terminato
in litteris:in quibus datur executor ad exequendum ius:an
te litteras terminatũ:tunc dicit ꝙ eſt iudex:non executor:vt
quando datur in litteris in forma aꝫ cuꝫ ſm:⁊ ſic in litteris iu
ſtitie:vt eſt tex.de eta.⁊ quali.accepimus:vbi dicit ſ Inno.
Hoſti.⁊ Joan.and.vnde oꝫ ꝙ tunc procedat:vt iudex:⁊ ex
ceptiones admittat. Contra tamen ſentiunt dñi de rota:ſua
conclu.ccxcij.⁊ ſic dicunt dixiſſe Pau.in cle.cum ei quem:
de preben.ex quo iam illius preceſſerit examinatio in ordi
natione:non videẛ datus executor:vt iudex:ſed vt executor
ſed purificationeꝫ gratie habet facere:ſe informãdo:vt bo
nus vir extraiudicialiter:etiam in abſentia impetrãtis:quia
cum alias fuerit examinatus:non exigitur penitentia:ſed ſi
et extraiudicialis inquiſitio:de moribus:⁊ vita:in loco vbi
conuerſatus eſt.de electi.ſi poſtquã:de preſump.quoddã:per
que tenent domini ibi:ꝙ valet purificatio facta inſtante at-
tinente beneficiati.alẛ.no.de preben.accedens:⁊.c.ſi tibi ab
ſenti.lib.vj. ¶ Venio ad tertium.ſ.dato ꝙ iudex vel execu
tor aſſumpſit partes iudicis:qualis debet eſſe ꝓceſſus.di-
cit hic Inno.in verſi. Item dicimus:ꝙ procedet de plano:
nec dabitur libellus:nec fiet lit.conteſta.de ſpon.cuꝫ in tua.
quod dicit Joan.and.hodie planaꝫ:vt in clemẽ.diſpendio
ſam.hoc dicit oliꝫ:quia poterat dubitari de quo deſceptãt
docto.de eta.⁊ qua.a multis. Nunquid autẽ vbi aſſum
pſit partes iudicis:vt tenet hic in ver.⁊ hanc inquiſitionem:
vbi autẽ aſſumpſit partes iudicis:vbi non tenebatur:dicit
Inno.hic in fi.glo.ver.item videtur:ꝙ ſi iſte queꝫ:ſi aſſum
pſit partes iudicis:ꝙ ſi propoſita ſit exceptio:ꝙ conditio vẛ
monitio non eſt mora:⁊ non auditur excipiens:poterit ap
pellare ex ea cauſa:quia cum procedat vt iudex:non ſeruat
ordinem:cum non debeat ſeruare:quia tantum ad famã in
ſtructionem recepit:quia tñ ſũmarie cognoſcit.ff.de re iu-
dica.a diuo.pio.§.ſi ſuper rebus:⁊ ideo non eſt ibi neceſſa
ria ſententia:licet alias ſecus.ff.de iudici.l.de qua re:ſꝫ hoc:
ergo non debet pronunciare. Prima opi.plus mihi placet
quãdo aſſumpſit partes iudicis: Pau.tñ idiſtincte ſequiẛ
ſecundam:ꝙ nõ ſit neceſſariũ pronunciare ſup condictioni
bus clauſule:vel purificationibus earum:⁊ ſufficit ꝙ ſequa
tur collatio:⁊ conſtet eis de purificatione:quia collatio eſt
finis:⁊ diffinitio probationis:ſicut priuatio delicti probati:
de reſcrip.inter ceteras:⁊.c.olim:de dolo veritatis:⁊ ſic nõ
ob.ff.de iudici.de qua re:de cauſa poſ.cuꝫ ſuper.vtile tamẽ
eſſet ſuper hoc pronunciare:vt poſtea negari non poſſet:de
elec.cum dilectus.§.fi.quia collatio ⁊ talis ꝓnunciatio ſunt
diuerſa:nec ſuũ operatur effectũ ſed alterius.de reſcrip.au
ditor:in cle.ſm Pau.in cle.cum ei quem.de conceſ.pben.
Domini de rota dicũt ꝙ ſtilus habet ꝙ ꝓnuncietur:⁊ hoc
tutius:quia alẛ difficiliter poſſet ꝓbari purificatio:⁊ hoc te
nẽt ſua cõclu.ccxcij. Sed aduerte quia ſentiunt illud ibi eti
am quãdo non aſſumpſit partes iudicis:per que videẛ ꝙ li
cet ꝓnunciauerit:per hoc non videtur partes iudicis aſſum
pſiſſe:ſicut dicitẛ de arbitratore:⁊ arbitro:qui habet vtranqꝫ
poteſtatem:⁊ aliquos poſſet actus facere:vt arbitrator:ali-
quos vt arbiter:vt no. Hoſtien.de iureiuran.quintauallẛ.
¶ Venio ad quartum an ſit aliqua dña in proceſſu:vbi aſ
ſumpſit partes iudicis a proceſſu:quãdo nõ aſſumpſit par
tes iudicis. Inno.hic in verſi.item ipſe:dicit ꝙ ſic:quia quã
do proceſſit non aſſumpta iuriſdictione:⁊ cognitione:pro-
uiſio cenſebitur extraiudicialis:⁊ poterit retractari:vbi nõ
ſit verificata condictio:etiam poſt.x.dies:⁊ etiam ſine ap-
pellatione:quia non tranſit in reꝫ iudica.vt no.ſ.de appella.
conſtitutus:⁊ no.de cauſa poſſeſ.cum olim:poſſet etiam ap
pellari.ſ.tempus:⁊ appellatio deuolueret:licet non ſuſpende
ret:quia actus eſt extraiudicialis:vt patet ex no.in dicto.c.
conſtitutus. Sed ſi procederet per viam iuriſdictionis in
quirendo:de dignitate:vel indignitate eius:vel de cõdictio
nibus in clauſula appoſitis:niſi appelletur a prouiſione:ſibi
facit preiudicium.vt ſuper his de quibus queſitum eſt vlte
rius procedere non poſſit.ſ.de elec.cum dilectus:vt ibi no.
ad hoc:ꝙ no.de his que fi.a ma.par.ca.c.i.ꝙ intellige quã
do partes fuerunt preſentes:vel abſentes:⁊ non vocate:ex
quo cum primuꝫ ſciuerunt factam prouiſionem non appel-
lauerunt.alẛ contra.ff.que ſen.ſine ap.reſcin.l.i.§.item cũ ex
eo:⁊ ſi fuerunt vocati ⁊ contumaces:non audientur appel-
lando.ij.q.vj.ſunt quorũ.xx.q.iij.de illicita.ſm Joan.and.
hoc placet excepto eo quod dicunt valere proceſſum:⁊ pre-
iudicare:parte nõ citata:quia ex quo vt iudices ex toto pro
cedunt:non valet ſententia parte non citata.ff.de re iudica.
cõtumacia:⁊ ex quo ergo debet valere:vt ſententia:ita ꝙ trã
ſeat in rem iudi.oportet ꝙ habeat ſolemnitatem ſententie
ad hoc quod no.ſpec.in titu.de acti.⁊ peti.§.ſupereſt.ver.ſꝫ
qualiter forma:circa prin. ¶ Puto tamen ꝙ ſiue proce-
dat vt executor:ſiue vt iudex:ꝙ inquantũ iniuſte prouidet:
non purificatis clauſulis:ex mente reſcribentis ꝙ poterit
appellari:⁊ ꝙ appellatio deuoluet ad ſuperiorem:vt poſſit
cognoſcere de iniuſticia prouiſionis:nam prouidendo nõ

exiſtentibus verificatis clauſulis male prouidet.de offi.de
leg.ſuper queſtionum.§.i.⁊ quod no.de re iudica.ꝙ ad cō
ſultationem. Caueat ergo appellans in quo pretendat gra
uamen:quia ſi in hoc:quia non cognoſcit de veritate imple
menti cōditionum:appellatio eſt illegitima. Si ꝓpter hoc:
quia exequitur gratiam contra intentum cōmittentis: cum
ille non ſit dignus: tunc appellatio erit legitima: ſi ſic eſt ꝙ
ſit indignus. Sed non retractabitur ꝙ actum eſt: niſi oſten
datur ꝙ ſit indignus:vt hic:⁊ de ſcruti.c.j. Eſt alia differen
tia:quia ſi coram executore:vbi aſſumit partes iudicis offe
ratur parata probatio:de indignitate:vel ꝙ non eſt de vico
oriundus:appellatio iuſtificabitur ex oblatione probatio/
nis:vt.ſ.e.interpoſita:⁊ ꝙ ibi no.ſed ſi coram non aſſumen
te partes iudicis:tunc ſola oblatione probationis non iuſti
ficabitur appellatio:ſicut dicit Jo.and.⁊ Inno.de elec.cuꝫ
inter canonicos:⁊ dixi.ſ.eo.interpoſita:⁊ no.de his que fi.a
ma.par.cap.c.i.⁊ no.Spec.in ti.de acti.⁊ peti.§.ſuper peti-
tionibus ver.ſed nunquā:⁊ ꝙ no.ſ.e.circa prin.verſ.ſed q̄li
ter formabit:⁊ no.in Spe.de appella.§.nouiſſime.aſs neqſ
ſime.verſi.illud quoqꝫ:vbi Joā.an.tenet ꝙ requiratur rea
lis oblatio ¶ Ultimo eſt videndum dato ꝙ executor nō
purificabit gratiaꝫ ad requiſita in clauſula: ſi reperiatur ꝙ
requiſita non ſit vera:an valeat prouiſio:vel retractet:⁊ qua
via Inno.in prin.glo.diſtinguit an conditio ſonet in moni-
tionem:vt quia exprimitur ꝙ ineſt de iure:vt quia mandat
prouideri tali:ſi eſt dignus:talis ſonat in monitionem.ff.de
teſta.l.muto.§.ſi ſub conditione.ff.de ver.ob.l.ſi.x.de elec.
ſignificaſti:vbi de hoc:⁊ non preſtat nouam formam man
dato:ſed executorem inſtruūt vt ſciat quali perſone ſit ꝓui
dendum.de elec.eccleſia.ij.tunc valebit prouiſio: etiaꝫ ſi ſit
facta indigno:⁊ valebit excōmunicatio hac occaſione lata
licet ſit iniuſta:quia executor tui ſcribitur bene habet in his
iuriſdictionem.hoc puto niſi eſſet appellatum ante excom
municationem:quia tunc eſſet nulle.de ſentē.excō.per tuas:
cum licet non teneatur aſſumere:ſi tamen prouideat: proui
ſio eſt iniuſta. Si non eſt vera conditio:licet nō poſſit appel
lare:quia nō aſſumpſit cognitionem:ſecus ſi talis eſſet clau
ſula:que conditionē adijceret:vt ſi dicat prouideas. P.in
tali eccleſia:ſi de tali vico eſt oriundus.hoc caſu bene eſt cō
ditionalis clauſula:⁊ certam formaꝫ mādato adijcit: ideo
ſi petens non eſt de illo vico:ſed de alio eſt oriundus: nō va
let prouiſio ei facta:nec tenet excōmunicatio hoc caſu lata:
quia forma reſcripti limitata fuit:quam non licuit delega
to excedere:vt patet ex no.de reſcrip.dilecta.§.fi. Nec ob.
ſi petat ꝙ ante omnia ſua prouiſio ſortiatur effectum.ar.de
appel.conſtitutus.ii.quia hic contenditur nullitas ꝓuiſio-
nis:ex defectu poteſtatis.vnde cum de fundamento pote/
ſtatis queratur hic querendum anteq̄ prouiſio habeat effe
ctum:quia prouiſio eſt acceſſoria ad fundamētum poteſta
tis:de of.dele.cum in iure.de fide inſtru.inter dilectos.§.ce
terum:⁊.§.fi.cum ſuis concor.in decre.conſtitutus nō con
tendebatur de fundamento iuriſdictionis:immo cōſtabat:
ꝙ epiſcopus poteſtatem confirmandi habebat:ſed diceba
tur ꝙ confirmatio erat iniuſta.hec autē iuriſdictio collata
ſub conditione nulla eſt:niſi conditio extet.ff.de verb.ſigni.
.l.cedere dieꝫ: ⁊ ſic conſtat prouiſioneꝫ fore nullaꝫ: factaꝫ a
tali executore.vnde non obſtante tali prouiſione: vel etiam
appellatione: ad tuitioneꝫ confirmationis facta: tenet ſcda
prouiſio:ſiue electio.dūmodo fiat ab illo: vel ab illis qui a
iure vel ſuperioris delegatione in veritate poteſtateꝫ habēt
per videndi vel eligendi:ſm Innocē.ad hoc quod no.ſ.de
ſupp. ne.prela.c.fi.ſed ſi alias electio eſt nulla:puta quia eſt
facta de indigno ſcienter:dūmodo fiat ab illis: qui habent
poteſtateꝫ eligēdi:ad ſcdos:ad quos de iure ſpectat electio
nem ad alios delegatos habentes conſimilē poteſtatē pro
uidendi:imo ad primū tantuꝫ delegantē redit hec poteſtas
vt no.de exceſ.prela.inter dilectos.§.pe.in clauſula autē illa
que in litteris conſueuit apponi.ſ. ꝙ ſi non oēs ⁊c. certa for
ma cognitionis data eſt: de reſcriptis ſciſcitatus.de offi. de
le.prudentiaꝫ.§.i.dic vt ibi ſm Inn. ¶ Quero an idoneus
preſumatur alius non clericus.dicit Ho.ꝙ ſic ſi quilibet ba
ptizatus: de quo remittit de ſcruti.c.i. Sed maxime eſt de
clericis pſumendū.ij.q.vij.querendū:⁊.c.ſi quis epiſcopus
que veruꝫ contra: ſed remittit ad ibi. no. ¶ Glo.i. querit
quis probauit eccleſiaꝫ fore ſufficientē. dicit ꝙ illi qui dicūt
illaꝫ non ſufficere:oſtendendo facultates ⁊ redditus vt hic
innuitur. Incontra. ꝙ probetur dicentes ſufficere de proba
tio.ex perſona:vbi dicens aliquē fore ſoluendo probat.dic
ſi appareat precedens ſtatus eccľie:ꝙ ibi ſoliti erant ſuſtēta
ri.tunc ſi impetrans impetrat intra numeruꝫ conſuetū: ⁊ ſta
tuꝫ antiquuꝫ:⁊ intra illuꝫ petit recipi:probat dicens nō ſuffi
cere:ſi vltra numerū petit ſe recipi: ipſe probat eccleſiā ſuffi
cere:⁊ ſic preſumptio precedentis ſtatus transfundit proba
tioneꝫ in reliquuꝫ.de conceſ. preben. ex parte in fi. de pſcri.
.c.i.li.vj.ꝙ no.vt ecc.be.c.vnico:vbi glo.⁊.J.hic in fi. alleg.
ſm id quod no.de reg.iu.ſemel malus .li.vj. Si precedens
ſtatus eccleſie non apparet.J. numeruꝫ duoruꝫ beneficioruꝫ:
preſumendū eſt pro impetrante: cū eccleſia non debeat fun
dari:niſi ſuper dote:que ſufficiat duobus ad minus.de con
ſecra.di.i.nemo.de vi.⁊ ho.cle.vt quiſqꝫ.in auct.vt deter.ſit
numerus cle.c.i. Ultra illuꝫ numeruꝫ probet impetrans fa
cultates ſufficere eccleſie:ſm Jo.an. hoc puto quādo impe
trat in eccleſia non collegiata: ſed ſi eſt collegiata:cuꝫ ſalteꝫ
debuerint ibi eſſe tres: quia pautiores non cōſtituunt colle
gium:vt patet de ver. ſigni. neratius:intra tres grauabitur
eccleſia onere probandi:vltra tres grauabitur petens ſe re
cipi. de materia negatiue habetur .de elec.ij. Glo. colligit
ꝙ quilibet preſumitur bonus: ⁊ quilibet preſumitur bone
fidei:niſi cōtra probetur.C.qui mili.poſ.vľ nō ſuper ſeruis.
¶ Oppo.ꝙ non artetur ad probandaꝫ negatiuaꝫ: cuꝫ illa
ſit improbabilis:⁊ ſic artetur ad impoſſibile.ſ.de elec.bone
glo.non ſoluit: dic ꝙ hec eſt probabilis vt ſequitur: ⁊ dato
ꝙ eſſet probabilis ſibi imputet:vt dixi. de electi. bone. no.
Inno.de accuſa.ſuper his.⁊ no. Barto. in.l.hoc iure.ff.de
ver.obli. ¶ Quero qualiter probabitur indignitas:vel ꝙ
non ſit idoneus.glo.dicit ꝙ probabitur per examinationeꝫ
quādo ratione ſcientie.de eta.⁊ quali. accepimus. Si ratio
ne delicti vel irregularitatis:dicens illaꝫ ꝓbabit. Ho.glo.
ꝙ ſicut delictū nō preſumitur:ita nec irregularitas:⁊ habes
hic bonum modum probandi negatiuaꝫ ſcientie:ſuper exa
minationeꝫ tamē in dignitatibus:in examinando.id quod
habet.de electio.ſi forte.lib.vj.ſm hoc ergo negans qua-
litatem probet:vt hic.de hac probatione negatiue qualita-
tis tangit.glo.in.c.bone de electio.⁊.vj.q.vltima actor:⁊ in
.l.actio.C.de probatio.per Cy.C.de probatio.cum te bo/
nus tex.de elec.cum inter canonicos:⁊.c.cū nobis. ¶ Hic
quedam eſt negatiua qualitatis perſone adherentis. Que-
dam eſt negatiua alterius accidētis extrinſeci ſi eſt negati-
ua qualitatis perſone:tunc in bonitate non opponens de-
bet probare: vt patet de ſcruti.c.i.⁊ hoc quia reparatione
baptiſmi reponitur anima in ſtatu innocentie:⁊ ſic eſſe pre-
ſumitur:vt ibi no.donec contra.probetur: ſaluo niſi ſemel
malus probetur:quia in illa preſumitur malus.in regula ſe
mel malus.de regulis iuris.libro.vj.vel niſi ſit infamia: vel
alia preſumptio contra eum:quo caſu opportet ꝙ illaꝫ pur
get ſm ꝙ patet.ij.q.v.per totum:⁊ de purgati.canoni.per
totum.ad hoc ꝙ no.de electio.ſi forte.lib.vj. ¶ Quedam
eſt negatiua qualitatis nature ad corpus:vt ꝙ quis ſit legi-
timus:vel ſanus:⁊ adhuc legitimus preſumitur:niſi contra
probetur:⁊ ſanus niſi contra probetur. Si tamen ſemel fue
rit infirmus:an preſumatur:ſi eſt infirmitas temporalis nō
preſumitur. Si perpetua:preſumitur.de quo dixi.in.c.cum
inter canonicos.de electio.ad hoc quia in dubio preſumi-
tur quis legitimus:qui filij ſint legitimi:tranſmiſſe.de re-
gulis iuris ſemper. ¶ Quedam eſt qualitas alterius ac-
cidentis non annexi nature:vt ꝙ ſit ſcientificus:bonus can-

tor:⁊ ſimilia:⁊ hic non preſumitur:niſi probetur:vel niſi aliter ex circunſtantijs:vel examinationibus: vel appellationibus:ad aliquos actus:preſumatur: vt dicit glo. de ſeruiti.c.i. In omnibus iſtis:an dicens:an negans grauetur ad probandum:ſit pro regula: ꝙ dicens: vel negans:probat inquantum fundatur intētum ſuper aſſertione:vel negatione:⁊ ſic ſibi prodeſt ſi poteſt probare:alias ſibi damnum:vt dicit Ioan.and.ſuper regula:infamibus.de regu.iur.lib.vj.⁊ Innocen.de offi.delega.cum in iure:⁊ de accuſa.ſuper his. Barto.in.l.hoc iure.ff.de verbo.ob. Si ergo petat aliqs aperte fundando intentionem ſuper quantitate:ſi quantitas eſt annexa nature opponens defectum qualitatis probat:ceſſantibus probationibus:ſi peto hereditatem preſumor legitimus:⁊ dico teſtamētum validuʒ:dicens defectū etatis:vel ad actum geſtuʒ probat.ff.de probatio.ab ea parte.l. verius:vt patet de probati.in preſentia. Si peto beneficium quod poſſides:preſumor etatis habilis:preſumor legitimus:preſumor ſanus:⁊ tales preſumptiones iuuant cōtra partem:que opponit.ad hoc de electio.cum inter canonicos.ſi aliquid nō petit a parte:ſʒ a iudice:vt quia petit beneficium:vel ſe confirmari:tunc etiaʒ qualitate ſanitatis:ſerua.c.cum inter canonicos:quia ſi hoc petit poſtquā conſenſit:quo ad confirmationem admittitur:niſi excipiens probet infirmum:⁊ hic quia ponitur in ſtatu ſanitatis:eo ꝙ habet ſtatum vinculi matrimonialis:non negareʒ quin iudex poſſet:ſi vellet:de hoc inquirere:⁊ in hoc perſonam examinare:⁊ aliquos etiam teſtes adducere:⁊ ſimpliciter interrogare:ſi ante conſenſuʒ probat ipſaʒ repulſa parte:inquantū hoc petit a iudice:vt ibi in fi. In alijs qualitatibus ſi excipiens ſoluʒ intendit non confirmari:vt confirmetur:quia ſimpliciter negat reus id quod petit actor:non eſt in exceptione actor:ideo actor grauatur onere probandi ꝙ ſit habilis: inquantum intendit a iudice confirmari:vt in.c.congregato:⁊ de electio.nihil.cuʒ ſimilibus. Similiter ſi dicens qualitatē altero agente caſſandam intendit non confirmationem:⁊ ꝙ non caſſetur:non auteʒ intendit confirmari:quia ſimpliciter defendit ſuper intenta agentis:⁊ aliquid vltra non ponit:probat actor:petens caſſari:defectus qualitatis: ſi petens intendit confirmari:reus intendit caſſari:quia reus non ſtat infinibus negationis eius quod petit actor:ſed aliud poſitiue intendit vltra negationem:ſe conſtituit actorem:⁊ oportet ꝙ probet:vt dicto.c.cum nobis:⁊.c. congregato:⁊ dicto.c.cum inter:ad hoc quod no. Hoſtien.de dolo:⁊ hoc eſt ꝙ per alia verba vult Ioannes and.in dicta regula infamibus. Inquātum autem intendit cum iudice:vt quia non apparet contradictor:vel quia repulſus eſt: quia non probauit:vbi debet:defectum qualitatis:tunc oportet ꝙ oſtendat ſe legitimum:ſi eſt dubium an ſit legitimus:ꝗ probet ſe etate habilem:ſe ſanum:ſe ſcientificum:ſe dignū: ⁊ ſimilia:poteſt enim iudex ex officio:repulſo excipiente:ſe opponere:pro eo:de appel.conſtitutus.i.ad quod iura predicta.⁊.all.in titu.de electio. Non credo tamē iudiceʒ peccare:ſi vno petente confirmationem:altero petente caſſationem:ſi vtrunqʒ ſimul grauet onere probandi.hec vera niſi fama de defectu aliter releuet:que poterit purgari per iuramentum.vt dicto.c.infamibus.no. Ioan.and.hic vt plurimum colligitur:vt no.ibi. ¶ Ad intellectum ergo huius.c.hic neuter intendebat:nec petens cōfirmari:nec iſte excipiens non confirmari:ſed petitionem direxit contra capitulum vt reciperetur:merito ex quo nihil petat a iudice: ſed a parte:debet opponens probare:quia quod actum impetrationis exercuit:preſumitur idoneus:nihil excipiens probet: ſicut qui dicit petendo ingreſſum validum:preſumit̄ igreſſum habilem etate:vnde non artatur ad probandū etateʒ. Item ſi hic fuit facta collatio per papam:vel alium:ſtatus collationis releuat eum. Item hic opponit contra litteras de non idoneitate:vnde preſumptio idoneitatis in hoc leui vt non impediatur proceſſus:ſufficiens eſt ad grauandum partem onere probandi. Antonius de Butrio.

¶ De iureiurando Rica.

¶ Dicto de probatio.quia in defectum probationum recurritur ad iuramentum:aliquando finis eſt litium.j.eo.⁊ ſi xpus:⁊ aliquando maximū remedium expediendarū litium.ff.eo.l.i.ideo ⁊c̄.ſm Goff.materia in cauſa.xxij.per totum.ad idem.xv.q.vj.alius cum duobus ſe.xxxv.q.vj. per totum.repetitur autem in.vj.⁊ in clemen.

Ex adminiſtratoris.

c Agi poteſt ad remiſſionem iuramenti:cuius implementuʒ continet turpitudinē ex parte ſuſcipientis.h.d. ¶ No.i. vnam practicam ſe defendendi aduerſus iuramentum illicitum:alſ obligatorium:quando cōtinet turpitudinem ex parte ſuſcipientis:vt illius petatur a parte relaxatio:⁊ ad hoc per iudicem compellatur. ¶ No.ij.ꝙ ad relaxationem talis iuramenti debet agi coram eccleſia. ¶ No.iij.ꝙ iuramentū reſpectu implementi ordinatur in vtilitatem priuatam alicuius:ille ad cuius cōmodum iuramentū eſt preſtituʒ:illum poteſt remittere:ad hoc de ſpon. ſicut:de teſti.cogen.c.ſi.vide etiaʒ in ſpecu.de lega.§.nunc oſtendēdū.ver.xxij.⁊ quod ſcripſi.in dicto.c.ſicut. ¶ Oppo.ꝙ cum iuramentum poſſit impleri per iurantem:abſqʒ interitu ſalutis eterne:illud ſit implendum.j.eo.debitores.

Sol.licet iuramentum eſſet licitum ex parte preſtantis:ex parte eius cui preſtatur erat illicitum:merito ne cum peccato:⁊ alterius iactura acquireret:poteſt agi ad remiſſionem iuramenti:vt hic. ¶ Quid ſi iurauit non repetere vſuras. glo.dicit ꝙ poteſt denunciare ſuperiori:⁊ compelletur creditor quaſi indirecte:officio iudicis:quia cum non poſſit penitere:niſi reſtituat:modo reſtituere compelletur:ſi cōpellatur penitere:ex vi denunciationis:alſ.j.eo.ad noſtram:dic ſi iurauit ſoluere ⁊ nondum ſoluit:habet primo remediuʒ huius decre.vt agat contra creditorem ad relaxationeʒ iuramenti. Et puto ꝙ hec decre.poſſit practicari dupliciter. Primo vt agat contra debitorem. Secundo etiam iudex facere poterit:ſi videt eos paratos ad exigendū:quia videt eos paratos ad precipitiuʒ:⁊ melius eſt ante tempus occurrere:vt.l.ſi.C.in qui.caſi.in integ.reſti.non eſt ne.via autem denunciationis non puto agi poſſe:quia licet iniuſte exegerit iuramentum:non peccat ex quo nonduʒ exegit:niſi dicatur ꝙ peccat ſic tenendo eum iniuſte inuinculatum:⁊ quia denunciatio habet locum:vbi etiam pars eſt parata ad precipitium:licet actu nonduʒ peccauerit.xciii.diſtin.diaconi.xxiij.q.iiij.ipſa pietas.xxij.q.v.hoc videt̄:⁊ no.glo.de ſpō.ex litteris. Quandoqʒ iurauit ſoluere:⁊ iam ſoluit:⁊ poteſt ſuo iure repetere:vt.j.eo.debitores:vnde non eſt neceſſaria remiſſio iuramenti:quia iam impleuit iuramētum:⁊ poteſt iure ſuo repetere:de quo dicā ibi. Habet aliud remediuʒ notabile quod tangit cauda glo.quia poteſt excipere contra creditorem:vt deſiſtat ab exactione:vt in.c.tuas:de vſuris:hoc eſt abſqʒ dubio ſi iudex ex officio faciat hanc exactionem:parte autem inſtante poterit hac via:vt hoc intimet iudici:qui hoc ex officio faciat:poterit etiam excipere: vt non cogatur vi iuramenti:ꝙ relaxari debet a creditore: quod abſolui debet a quo petat ex nūc vt relaxetur:⁊ abſoluatur:ſicut ⁊ de remedio reſtitutionis quis auditur excipiens.ff.de iureiuran.l.nam ⁊ poſtea.§.i.⁊.l.nec non.§.exemplo.ff.ex qui.cau.ma.ad hoc quia datur actio fortius exceptio:vt.l.i.§.ꝙ ait.ff.de ſupficie.⁊.l.initus.§.cui damus.ff.de regu.iur.⁊ tʒ h frede.ſuo cōſi.cclxiiij.all.glo.de cā poſ.paſtoral.in gl.pe.in fi.⁊.l.pap.§.ſi fili⁹.ff.de inoffi.teſ.ad h ꝙ no.glo.⁊ archidia.xv.q.v.auctēʒ:que dicit ꝙ pōt excipere:qꝛ metu ꝓmiſit:ſi autem iurauit ſoluere:⁊ non repetere

habet primo remedium huius decre.quia ſic iurando non
ſe obligauit ad non petendam abſolutionem:vel remiſſio
nem iuramenti:⁊ ſic videtur iurare non repetere:ſtante iu
ramento. Non ob.ſi dicatur iurando non repetere:iurare
vt nō faceꝛ aliqd:per qḋ deuenire poſſit ad iſtud:qḋ poſſit
repetere:qꝛ vez reſpectu iuris pteriti:vel ſubſiſtētis:tpe iu
ramenti:non reſpectu iuris orti poſt iuramentū:vel in actu
iuramenti:ꝙ metus cauſa abbas:⁊.c.cū.p.ſ̄.de renuncia.
poterit etiam agere per viam denunciationis:⁊ ſic compel
letur creditor reſtituere vſuras:quaſi indirecte officio iudi
cis.Jeo.ad noſtram:⁊.c.tuam.de cogna.ſpi.ſm glo.pōde
ra quia glo.dicit indirecte pro tanto:quia non debet denū
cians concludere principaliter:ad reſtituendum:ſed debet
concludere ipſuz peccatorem:⁊ cum aliter penitere nō poſ
ſit indirecte compelletur ad reſtituendum per iudicem:qḋ
nō credo ꝙ viciaretur libellus:ſi diceret hic petens peto:vt
quia peccat in me:⁊ aliter penitere non poteſt:vt ex officio
compellatur ad emendandū:ſe de peccato:⁊ conſequēter
ad reſtituendum:quod illicite detinet:cautius eſt abſtinere
ab hoc vltimo:ꝑpter no.Jeo.quēadmodum datur:⁊ terti
um remedium vt iudex ex officio ſuppleat:⁊ compellat il
lum ad reſtituendum:⁊ relaxandum iuramentuz:vel ad re
ſtituendum ex officio:quod illicite accepit:quia licet iurane
rit non repetere:nō propterea iurauit non recipere iudicem
ex ſuo officio compellere:nec viciaretur quod agiꝛ:ſi appa
reret in actis partem notificaſſe hoc iudici:⁊ inſtigaſſe offi
cium iudicis:nihil petendo a iudice:vel a parte: ſed notifi
cando:⁊ hec eſt alia via: practicatur alia via:quia a iudice
petitur relaxatio iuramenti:vt illicite exacti:vt non obſtan
te iuramento poſſit vſuras:quas ſoluit:⁊ iurauit non repe
tere:vt ab alio abſoluatur: ⁊ hoc fundatur ſuper.c.ſi vero
Jeo.⁊ licet.c.illud loquaꝛ de petitione abſolutionis a pa
pa:tamen ⁊ inferior abſoluere poteſt:vbi aliqua turpitudo
ex parte iurantis eſt:vt no.Je. debitores:ad quod.xv.q.vi.
.c.i.⁊.ii.nam ⁊ aliquando diſpenſat in iuramentis licitis:⁊
licite preſtitis.c.q.nos ſanctorum:⁊.c.iuratos:ſic ſeruaꝛ etiā
in obligationibus dolo re ipſa extortis:in quibus decepti
ſunt minores:in quibus dolus preſumitur:⁊ iura que vali
dant talia iuramenta loquuntur de nō vitiant dolo:aut me
tu extortis:petunt autem abſolutiōes:⁊ poſtea agunt:⁊ hec
eſt bona practica:vidi tamen conſultum ꝙ ad hanc abſolu
tionem iuramenti non venitur:niſi in ſubſidium: quia ante
omnia procedit via:vt petatur abſolutio a parte per hoc.c.
⁊ vbi pars abſoluere non vult:abſoluit epiſcopus:⁊ ſi ali
ter non abſolueret:non puto hoc neceſſariū:quia nullibi da
tur hic ordo:⁊ abſoluitur principaliter:in.c.hic allegatis ⁊
ſic auditur principaliter:in.c.ad aures ꝙ metus cauſa:⁊.c.
abbas.fateor ꝙ vrbanius eſſet ſic agere.ff.de ſui.ruſti.pre
dio.l.quidam iberus:ſed hodie iuramenta fortius robo
rantur:quia iurant non repetere:non petere abſolui:nec ali
quam querelam:aut querimoniam:ſuper his deponere:⁊
hoc caſu non eſt tutum remedium:niſi ꝙ officio iudicis iu
dex prouideat:quia licet repellatur pars:non repellitur iu
dex principaliter ex officio intendens correctionem pecca
ti:per.c.ad noſtam.Jeo.titu. Eſt ⁊ remedium denunciatio
nis:quia illud non poteſt excludi iuramento.etiam dato ꝙ
ſpecifice iuraret non denunciare.Jeo.quēadmoduz ad hoc
ꝙ no.glo.xv.q.v.auctoritatem:quia non poſſet ſaluari ſine
interitu ſalutis eterne:⁊ periculo anime cōformis:vnde po
terit denunciare:⁊ aduerte quia dupliciter poteſt venire de
nunciando.ſ.per viaz denunciationis euāgelice:vel iudicia
lis.⁊ haberet ſeruare formam monitionuz de quibus.ii.q.
.i.ſi peccauerit:⁊ poteſt etiam per viam cuiuſdam intima
tionis:vt iudex videat peccatum:quod ex officio emēdet:
⁊ in hac non credo neceſſariam monitionem:nō viciabitur
ergo proceſſus iudicis ex officio:licet appareat denuncia
tum:quia iuramentum non excludit hanc denunciationez:
vt etiam vigilet iudex: ⁊ certificetur de peccato qḋ corri

gat:nec ex eo ꝙ nō precedat monitio:quia hec ſumetur pro
quadam intimatiōe. ¶ Quero a quibus compellantur hi
deſiſtere:vel abſoluere:glo.dicit ꝙ a delegatis pape:vel ēt
ab ordinario:vt in.c.ad abolendam.in fi.de hereticis.

P **Eruenit.** Non valet iuramentum
preſtituz a prelato de nō
repetendis rebus eccleſiaſticis. Communis di
uiſio.fa ibi. Cognita. ¶ No.i.iuramentum
preſtitum meticuloſe a ſpoliato de non repetendis rebus
eſt obligatorium. ¶ No.ii.ꝙ iuramentuz meticuloſe pre
ſtitum eſt obligatorium donec abſoluatur:abſolui tamen
poteſt:⁊ debet:cum turpiter ſit preſtitum. ¶ Oppo.ꝙ lit
tera contradicat:que dicit iuramentum nullum.ibi.nullius
iuramenti vinculis:⁊ tamē in fine abſoluit:multipliciter in
telligitur. Primo ꝙ iurauit quis non repetere res propri
as:⁊ hoc caſu an iuramentum obliget ſunt opi.de quibus
.ſ̄.ꝙ metus cauſa abbas.Jeo.ſi vero:⁊.c.veruz. Si tenetur
opi.ꝙ iuramentum non obliget:tunc ſtat bene nullius iu
ramenti ⁊c̄.⁊ in fi.dic ꝙ abſoluit ad cautelaz:vel abſoluas
.i.abſolutum eſſe oſtendas:ſi teneatur opi.que communis
eſt:ꝙ ſit obligatorium: ſaltem vt contrauentio illaqet ad
venialem:de quo.Jeo.verum tunc ſtat proprie abſoluas:⁊ ibi
nullius iuramenti vinculis ſubaudi quo ad effectuz:vel nō
potuit compelli:ſi tamen cōpellatur obligatorium eſt:ſed
abſoluitur. Et dicit hic Inno.ꝙ aduerſus proprium iura
mentum non datur abſolutio:⁊ nō datur reſtitutio:licet cō
tra iuramentū ab alio ꝑſtitū deꝛ reſtitutio.ff.de iureiurā.l.
nam ⁊ poſtea.§.ſi minor:hoc planum inquantum iuramen
tum eſt preſtitum a maiore:⁊ eſt preſtitum etiam illicite: qꝛ
perſona non reſtituitur:⁊ quia non ſubeſt cauſa dandi re
ſtitutionem:cum inquantum obſeruat iuramentuz nō poſ
ſit dicere ſe leſum:ex quo eſt obligatorium. Et per hoc vi
detur etiam ꝙ minor non poſſit repetere reſtitutionem ad
uerſus preſtationem iuramenti.ad hoc auc̄.ſacramenta pu
beruz.C.ſi aduerſus vendi.petat ergo abſolui:vbi poteſt
non reſtitui:ſic debet intelligi qḋ no.glo.⁊ archidia.xv.q.
.v.auctoritatem:que videtur ſentire contra ꝙ reſcindi poſ
ſit:per remedia reſciſſoria:ꝙ metus cauſa:⁊ ſimilia:non re
ſtitui.no.ſolitum dictum ꝙ etiam data leſione in iurando:
non datur vnquā reſtitutio aduerſus iuramentum:ſed ab
ſolutio:qḋ puto inquantum petit abſolutionem aduerſus
implementum iuramenti:ſed inquantum diceret ſe leſum:
preſtando iuramentum magis eſt dubium:vides quid di
cit Inno.ꝙ non datur:quia reſciſſio:vt poſitiua non tolle
ret vinculum:petat ergo abſolui. ¶ Secundus ꝙ hoc iu
ramentum ſuit preſtitum ſuper rebus eccleſiaſticis nō repe
tendis:⁊ ſic fuit nullum iuramētum:⁊ bene ſtat littera.ibi.
nullius iuramenti ⁊c̄. Et ad verbū abſoluimus reſpōde:vt
dixi:vel dic ꝙ abſoluitur a peccato:quod commiſit ſic iuran
do:quod abſolutione eget:hec procedunt quādo iuramen
tū preſtitit violenter:vel alias turpiter:ſic debet intelligi qḋ
no.glo.xv.q.v. auctoritate:vbi autem preſtitit voluntarie:
tunc ſuperior faciet iurantez abſolui:⁊ poterit repetere:vel
dabit curatorem bonis:vel prouidebit aliter:prout melius
eccleſia recuperabit ⁊ iurans non veniet contra iuramentū
ar.ff.de nego.geſt.l.at qui natura.§.cū me abſente.Jeo.de
bitores:⁊.c.ad noſtram.i.⁊.ii.⁊.c. quēadmodum: ⁊ ſi per
alium recuperari non poſſunt res eccleſie dabitur licentia
repetendi:quia non poteſt iuramentum illud ſeruari ſine in
teritu ſalutis eterne.Jeo.ſi do.⁊.c.tua.ſm Innocē.Hoſtien.
dicit ꝙ verior eſt ratio:quia talia nō ſunt iuramēta:ſed per
iuria:⁊.ſ̄.eo.ſicut litteris. Idem ſi tutor iurauerit non repe
tere res pupilli. Res autem proprias iurando abſqꝫ metu
repetere:repetere non poteſt:⁊ tenetur ſeruare iuramentuz:
de quo ꝙ metus.cā ad aures.ſup glo.ii. Jo.an.de inſti.cū
venīſſent.tꝫ platū obligari iuramēto:niſi tpe ꝓmotiōis ꝑſti
terit iuramētū de nō alienando:ad qḋ facit.c.cū veniſſent.
Puto ꝙ ſi in alienatiōe tāgiꝛ ꝑiudiciū ſolius ꝑlatis ꝑu

dicio eccleſie iuramentum obliget.vt.d.c.cū veniſſent:ſed
ſi non eſt ſeparabile a ſpiādītio eccleſie:nō videbit ꝙ ſerua
ri poſſit abſq; aīe periculo:ideo illum non repellit.

p **Eruenit.** Non deerat iuramentū
illius implementū in me
lius cōmutans:et non aſtringitur iuramento qꝫ
ad implendū quod iurauit:ſi ab alia pte nō im
pleatur:cuius reſpectu ꝓbuit iuramentū.h.d.ſunt duo dicta.
ſa ibi.Neqꝫ tu. ¶ No.i.ꝙ iuramentū non violat:qm̄ al
tero occurrente meliori bono incōpaſſibili cum iplemento
iuramenti:illud impleat obmiſſo iuramenti implemento.
¶ No.ij.ex hoc ꝙ iuramentum de aliquo implendo reci
pit cōditionem niſi melius occurrat implendū incōpaſſibi
le:et ſi vtrūqꝫ poſſet implere:iplendum foret:ad hoc de ſpō
ſali.cōmiſſum. ¶ No.iij.ar.ꝙ in euidenter meliori bono
quis pōt ꝓpria auctē cōmutare iuramentū:quādo cuꝫ me
liori bono nō eſt cōpaſſibile:alſ cōpaſſibile iplementū iura
menti:vel retardare aut turbare pōt implementum melio
ris boni:nō infringit ire vouēs ire ad ſanctū Jacobum vel
iurans ſcribere librum:ſi ſtatiꝫ igredit̃ religionē. ¶ No.
iiij.ꝙ vbi iuramentum reſpectiuatur ad iplementū:et ex al
tera parte illud recipit conditionē:ſi ab altera parte ipleat̃:
ideo non dato implemēto ex altera pte non aſtringitur qa
in iuramento. ¶ Quero an hanc cōmutationem poſſit fa
cere auctoritate ꝓpria:dic ſi votū eſt notoriū:illud in quod
cōmutatur eſt vtile:tunc licet ꝓpria auctē cōmutare.xxij.q.
iiij.mulier:et ſic itelligit Goff.omnia clauſula illius.q. Si
autem votum eſſe vtile:tunc non licet propria auctē muta
re:ſed auctoritate illius:qui habet cōmutare vota.ꝫ.de vo
to.ex multa:ſm Inno.et Joan.an. ¶ No.bene quia in cō
mutatione ęquerat hic votuꝫ iuramento:et ecōtra.hoc puto
vbi dubiū poteſt eſſe an in quo fit cōmutatio ſit melius bo
num.vbi aūt euidentiſſimuꝫ eſt:tunc ſi vtrūqꝫ poteſt imple
re:et alterius non timet̃ turbatio idem:vt expectetur in cō
mutatiōe ſuperioris auctoritas:quia hec eſt cōmutatio vo
luntaria:vbi autem nō poteſt iplere iuramentum primum
abſqꝫ exturbatione melioris boni:et vterqꝫ non eſt cōpaſſi
bile tunc licet tutius ſit expectare auctoritatem ſuperioris:
vbi illam habere pōt:tñ puto ꝙ ſi ꝓpria auctoritate cōmu
tet:nō peccet:vt hic:quia illud obligat inquātū melius bo
num non preparetur:ad quod no.de ſponſali:cōmiſſum:et
de regula.licet. ¶ Oppo.ꝙ non ſuanti fidem:fideꝫ ſerua
re teneat.xxiij.q.i.noli eſtimare.cū ſi.glo.dicit ꝙ regulari
ter ꝓcedit tex.ad quod.xxv.diſtin.eſto:de regulis iur.lib.
vi.Caſualiter procedit contra vel particulariter:ad.c.noli.
dic ꝙ concordat:quia hoſti fides eſt ſeruanda:ſi hoſtis fi
dem ſeruat.c.ꝙ deo.dic ꝙ vota coniugum dirigūtur in de
um:nec vnum preſtatur ad iplementuꝫ alterius reſpectiue:
ideo nec reſoluunt̃:vel conditionantur ad implementuꝫ al
terius:vt ſi aliqua conditio inſerta in iuramento:et accepta
ta per aliam partem non ſeruatur.C.de condi.inſertis.l.i.
xxxij.q.vltima.c.ſi.vel ſi iuraui fidelitatem propter feudū:
et aufert mihi feuduꝫ:ad hoc de loca.potuit.de feudis.c.i.
Idem ſi aliquā cōditionem tacitam recipiat iuramentum
vt.l.cum proprios.ff.locati.l.quero.§.interlocatorem.c.ti.
fallit:ſm Goff.in caſu glo.ſed ibi vota non capiebant inui
cem reſpectuꝫ:vt dixi.Fallit ſecūdo quando hoc actum eſt
vt altero non ſeruante nihilominus alter ſeruet. Et fallit in
treugis:eo:qꝛ lꝫ cui multipliciter dedāmuꝫ multipliciter nō li
cet tibi dare damnū donec durat tempus treugaruꝫ.ff.pro
ſocio.l.actione.§.diximus. Poni poteſt etiā exemplum
in eo qui iurauit ſeruire pro certo ſallario ad tempus ſoluē
do quolibet menſe:quia ſi nō ſoluis potero abſqꝫ deſertio
ne vel violatiōe iuramēti religionē iurare:duplici ratiōe ſ
poſita. Non ob.c.innocens:quia non dicit ſeruandam fi
dem non ſeruanti:ſed ꝙ exactum iuramētum per fraudeꝫ:
et ſic non ſeruata fide debita:ſm tempus exacti iuramenti:
nihilominus fides eſt ſeruanda.

e **Ego.N.** Forma iuramenti.vij.capitula
continens ſm quā iurant pape
epiſcopi promouendi qui ſunt exēpti:et de mul
tiplici iuramento:vide in ſpecu.eo.ti.§.i.ver.il
lud. ¶ No.i.formam iuramenti:quam preſtant epiſcopi
pape. ¶ Quero a quo tempore incipit obligari:dic a mo
mento iuramenti preſtiti:et includitur hora preſtiti iuramē
ti:et ſic dictio ab includit ſic.xxxi.q.vj.ab iſto die:de quo vi
de in ſpecu.de ſpon.§.ſi.ſuper finē prime forme:et dixi de
ſpon.ex parte.E. ¶ Quero quid cōprehendit iuramen
tum inquantum iurat ꝙ fidelis erit:dic ꝙ includit obediē
tiaꝫ:vide de hoc verbo fidelis quid importat de feudis.c.
i.Quid cōprehendit inquantum dicit ſe eſſe fidelem ſan
cto Petro.dic ꝙ ſuabit fidelr̃ fidē quaꝫ beatus Petrus
ſeruauit:et docuit:ſm Innocen. Quid comprehenditur in
iuramento inquantum iurat ſe fideleꝫ romane eccleſie.dic
ꝙ eam in matrē:et magiſtraꝫ:et in omnibus aliis precellen
tem:et dominā:et per verbuꝫ romane dicunt cardinales iu
ramentum ad eos extendi hic fidelitatis promiſſio:cū ipſi
cum papa conſtituant romanam eccleſiam:et ſint pars cor
poris pape.C.ad.l.iulia.ma.l.quiſquis:de his que ſiunt a
prela.nouit:et.c.quanto.Sed littera ſequens videtur con
tradicere:que ſm iſtud fuiſſet proponenda.per litteraꝫ ibi
dñoqꝫ meo. Arguit Uincen.ꝙ debet vaſſallus iurare
dominum in factis proprijs.vij.q.i.ſcire:ſed nō tenetur iu
rare canonicuꝫ.xij.q.ij.qui manumittit̃. ¶ Quero quod
dānuꝫ conſiderabitur in panditione conſilij:dic ꝙ non de
bet ad eorum dānum.i.diminutioneꝫ patrimonij:vel fidei
beati Petri:vel in derogationē honoris eccleſie:vel in le
ſionem perſone pape:ſm Innocen.vel cardinaliū:ſm Ho
ſtien.vj.q.i.§.verū. ¶ Quero quas regulas cōprehendit
iuramentum:dic canones ſūmorum pontificum:et alioruꝫ
ſanctorum patrū:per romanam eccleſiam approbatas.iij.
diſtin.canon.xvi.diſtin.ſancta.xvij.diſtin.per totum.xi.di.
per totum. ¶ Quero quot vocationes exiguntur vt acce
dere debeat.dic ꝙ ſufficit vna vocatio:nec requirit̃ trina:vt
no.xviij.diſtin.ſi epiſcopus:in vltia glo.quod no.qꝛ in iſtis
extraiudicialibus vocationibus:nō exigitur ꝙ habeat ſol
lēnitatem trium citationum:de quo dic:vt dixi de conſti.ex
litteris.per Inno.de elec.cuꝫ nobis olim:et dicit Uincē.ꝫ
de priuil.qm̄:ꝙ licet epiſcopus videat omnes alios epiſco
pos ad ſinodum accedere:non debet ipſe ire niſi vocet̃:alſ:
dictum.c.ſi epiſcopus:et facit littera hic. ¶ Quero ad quā
ſinodum debet accedere:dic ꝙ ad ſinodum.i.conſilium:qꝛ
proprie epiſcopi tenent ſinodum:archiepiſcopi et papa cō
ſilium:tamē vnum ſumitur pro reliquo.xvij.diſtin.nec licu
it.xviij.diſtin.per totum. Quem legatum bene recipit:dic
ꝙ generaleꝫ:et particularem:etiam ſi ſimpliciter nūcius ſit:
de preſcriptio.accedens:de cenſi.cum inſtantia:ſm Hoſti.
¶ Quid comprehendat hic appellatione liminuꝫ apoſto
lorū:dic Petri et Pau.vel apoſtolicorum.i.curiaꝫ roma
nam.vide no.de crimi.falſi.qꝫ graui:et limina itelligunt̃ eē:
vbi eſt papa:ad ſ.ꝫ.ibi:niſi eos abſoluat:qꝛ de apl̃is mortu
is nō pōt itelligi:niſi abſoluat papa:qui liminib⁹ illis ꝓeſt:
et q auctē illoꝝ fungit̃. Nec ſufficit tūc viſitare legatū i ſpe.
ti.ii.§.nūc oñdendū.in ſi. ¶ Quero q̄lis erit viſitatio ꝓnū
ciuꝫ:dic ꝙ deſtinabit̃ cū lr̃is patētibus:cōtinētib⁹ ſtatū ec
cleſie deſtinatū. Nec requirit̃ pecuniaria viſitatio:niſi tāto
tpe ſit preſtita ꝙ in ꝯſuetudinē v̄ſa ſit. Nec oblatā reſpuet:
niſi tpe viſitationis.de cenſi.romana.ſi caueant.lib.vj. Si
tñ etiā romana eget ſubueniendum eſt:quia fidelitas debi
ta hoc iperat:vt no.de feudis.c.i.et qꝛ dñs totius mundi eſt
papa.ix.q.iij.cuncta p mūduꝫ:et vicarius ei⁹.de deci.tua no
bis:et qꝛ ſi nuncius ſuis tali caſu dꝫ ſubueniri:vt.ꝫ.e ordina
rijs.de offi.ordi.cōquerēte.de cenſi.cū aplũs.fortius pape.
de elec.licet.in ſi.de dilati.c.ſi.ſm Hoſtien.Conſuluit Ho
ſtien.ꝙ de abſolutione a viſitatione habeat litteras:et pro
pter pericula duplicatas inſti.de teſta.§.pe. An hoc iura

mentum corporaliter preſtatur:videtur ꝙ ſic.per tex.ibi.ꝛ hec ſancta.dicit Jo.and.ꝙ ſic:licet ſecus in iuramento teſtis ꝛ calūnie:de quo de iura.calū.c.ſi.xi.q.i.non flagitenꝰ: de quo dic:vt no.glo.de elec.vt circa.lib.vj.in gl.per hoc. ¶ Quero an alia capitula iuret:dic ꝙ ſic:q2 iurat de nō infeudando de nouo.ſ.de ſeu.c.i. Item iurat de non alienando:vt in.c.vt ſuper.de re.eccle.non alie.ſm Jo.an. ¶ Ad glo.glo.i.eſt clara.ꝛ.ij. ¶ Oppo.ꝙ non ſufficiat deſiſtere a conſilijs:in quibus vitā perdat:ad ꝓhibendas inſidias occurrere ff.de his qui.vt idig.l.ſi.glo.ſatetur per.c.de forma.all'.i glo.ꝛ que hic minus dicunꝰ ibi ſupplenꝰ:per hoc arguit vaſallum non poſſe teſtificari pro domino:ſm Vincen.de quo in ſpecu.§.i.verſi.nunquid vaſallus. ¶ Quero in quo ſoluet ordinem.dic.i.ſm ꝙ ordini decet.i.non cum armis:ſm glo. Quod eſt verū inquātū in pſona ꝓpria exigentur.xxiij.q.viij.§.i.ꝛ.c.ſe.de voto.ex multa:tenenꝰ tamē mittere vel ducere militiam.de dilatio.c.ſi.ꝛ hortari poſſunt milites ad pugnā.e.q.hortatu.ꝛ.c.igitur. ¶ Quero an indiſtincte ſingulis annis habeant viſitare.dic ꝙ ſic:niſi Cyrographum habeat aliud:ꝛ dicit hoc intelligendū:de epiſcopis:ꝛ archiepiſcopis exemptis:ꝛ ſi immediate pape ſubiectis. Idem ſeruaꝰ in alijs:ſm Joan.and.ſi confirmationem:vel conſecrationem recipiant a papa:vel palliū de electio.ſignificaſti:eadem forma debēt eſſe cōtenti ſuffraganei:quo ad ſuos prelatos:per dictū.c.dilecti:formā iuramenti quā prebet iperator eccleſie.vide per tex.in cle.romani.de iureiuran. ¶ Quō antē iurat rector vel ciuitas ſuo epiſcopo.per Hoſti.ꝛ Jo.an.ſ.c.tua.xxxiij.diſtin.ꝙꝙ ꝛ vide in ſpecu.c.titu.§.i.in ſi.ver.illud autē obmittendū: vbi diuerſe ponuntur forme iuramentorū:a diuerſis perſonis preſtandorū:ꝛ de infidelibus qualiter iurent.vide.xvij.q.iiij.diffiniunt. Anto.de But.

n Nullus. Clerici epiſcopo iurare nō tenentur ratione ordinis:ſed bene ratione aſſumpte adminiſtrationis.h.d.

¶ Opp.ꝙ iurare cōpellanꝰ.xxiij.diſtin.ꝙꝙ glo.dicit illud ſm iſtud intelligendū.ſ.de illis quibus cōmittiꝰ adminiſtratio:ꝛ ponit caſus:ꝛ verſus in qbus quis iurare aliquando compellitur:de hoc.ij.q.v.c.i.ꝛ alios habes.i.q.vij.quotiens.

d Debitores. Se ſūmat:vel dic mutatū verbis:promiſſio vſurarū non eſt obligatoria:ſic iuramentum de ſoluendo non excludit facultas ſolutum repetendi:ꝛ momentanea ſolutione a iuramēto liberatur.h.d.

¶ No.prio differētiā inter promiſſionē:ꝛ iuramentū:quādo cōtinetur in illo licitum:ex parte ſpondentis:ꝛ ex parte recipientis illicitū:quia valet ꝓmiſſio:ꝛ non valet iuramētum:ꝛ eſt cā:q2 iuramētū dirigiꝰ principaliter deo:qui turpiter non recipit:ſed ꝓmiſſio obligat principaliter parti:ꝛ ex parte recipientis infecta:tota inficitur:cum reſideat indiuidue in perſonam vtriuſq3:iuramentum in pſonā ſolius iurantis. ¶ No.iij.ꝙ iuramentū de ſoluendis vſuris impletur ſolutiōe momētanea:ꝛ reuocabili:ad hoc de ſpōſa.cōmiſſum:ꝛ ſic iuramentū ad ſoluendum non obligat:ad ſolutum nō repetendū. ¶ Oppo.ꝙ nō ſit directa iter ſimplicē loquelam:ꝛ iuramentū.xxij.q.v.iuramenti.dicit Jo.and.ꝙ licet deus nō faciat differentiā:eccleſia tñ facit differētiā:vnde plus peccat tranſgreſſor iuramenti:qḋ patet ex maiori pnīa.xxx.q.i.nō afferamus:eſt ſimile in voto ſolenni:ꝛ ſimplici:qui cle.vel vo.cōſuluit:ꝛ.c.rurſus.xxvij.di.c.i.ꝛ.ij.ꝛ.§.hoc diſtinguendum:ꝛ ideo cōparatio eſt in genere:non indeterminata quātitate reatus:tu dic ꝙ ratio eſt q2 iuramentū principaliter dirigiꝰ deo:ſed non homini:iō cū deus turpiter non recipiat vſ:ꝛ quia iuramētum tūc cōſiſtit in pſonam iurantis:ꝓmiſſio principaliter dirigitur creditori:ꝛ ſecūdario deo:inquātū obligatur creditori:ꝛ conſiſtit in perſonam rei:merito turpitudo ex parte creditoris

viciat. ¶ Oppo.ꝙ non ſit ſeruandum iuramentū:exiſtēte obligatione nulla:vt patet de ſo.cōpe.ſi diligenti:ꝛ.l.nō dubiū.ff.ō legi.glo.dicit hoc ſpeciale ꝙ teneat acceſſoriū:ꝛ non principale. Jo.and.remittit.ſ.c.cum cōtingat.dicunt aliqui ꝙ h loquiꝰ in iuramento preter legem:ibi cōtra:dic ſi cauſa annullandi principalē obligationem concludit ad acceſſoriū iuramentum vtrūq3 annullat:vt ibi:quādo lege reſiſtente iuraꝰ. Si non cōcludit:ad acceſſoriū iuramenti:ꝙ hꝫ ſubſiſtere de per ſe:tunc non excluditur acceſſoriū:verbigrā ꝓmiſſio eſt nulla:q2 principaliter ꝓtendiꝰ in ptē turpiter recipientem:ꝛ ſic lege non aſſiſtēte:ſed nō excludit iuramentū:quod principaliter dirigiꝰ deo turpiter non recipienti. Non ob.ſi dicaꝰ ꝙ iuramentū augeat cauſam peccandi:ſi repetenꝰ:q2 ſi ſufficit de difficili reſtituet:ꝛ ſic plus inuitaꝰ ad peccandum:quia hic non conſiderat ius:cū ius ille ſic in peccato ex volūtate lex curat vt hic non illaqueaꝰ etiam ad peccatū:q2 melius eſt vnū ꝙ duo peccare:nec ipſe peccat ſatiſfaciendo ſue conſcientie:plus enim ꝓximo ſe diligere debet:quia hec eſt charitas ordinata. ¶ Glo. ſequens glomerat ſimul oīa ꝯtraria:que ſeparate expediā. Primo videꝰ non compellendum iurantē ad ſoluendū: quia ſi illa daꝰ accuſatio ad repetendum:multo fortius exceptio doli:dolo enim facit q petit ꝙ eſt reſtituturus ff. de reg.iur.in cōdemnatiōe.§.dolo:glo.nō clare ſoluit Goff. Prio ſoluit ſi creditor agit repelliꝰ:ꝛ opponiꝰ:ſi nō agit:ꝛ ſtimulaꝰ iuramentū preſtans a conſciētia ſoluere habet:ꝛ repetere:vt hic:ꝛ certe quo ad exceptionem non debet eum ſtimulare conſcientia. Vel ſecūdo ſi agat creditor ordinaria via:contra eum excipiꝰ:vel ſi agat ex iuramēto:ſed ſi denunciet agendo p viā denunciatiōis:non obſtat exceptio:ꝛ hoc non placet Goff.quia hic rōne criminis debet repelli:a denunciando:ꝛ quia infamis ſāltem infamia canonica:ꝛ quia non bono zelo denunciat nec charitatiue monet.de ſymo.licet hely. Aliter nō reſpondetur.dic ꝙ poteſt cōpelli ad ſoluendū ex vi iuramenti inquantum non petit abſolutionem iuramenti vel ꝙ compellaꝰ ad relaxationem iuramenti:ſi ſic excipitur:bene eum repellit:vt dixi.ſ.c.i.ꝛ no. Frede.ſuo conſilio.cclxiiij.ſed ſi tantū excipiat ꝙ habeat actionē ad repetendū:ꝛ nō petat relaxari iuramentum:cōpelliꝰ vt hic:ꝛ non obſtat ꝙ poſſit excipere:quia agere poteſt:quia cauſa denegandi exceptionem concludit ad exceptionem:ꝛ non ad actionem:non ſtante iuramento:inquantum excipiat ſibi obuiat iuramentū:quod non eſt impletū:ſed inquātum agit:poſtꝙ ſoluit:īpleuit iuramentum:ideo nō obſtat iuramentum:fortius ergo daꝰ exceptio ꝙ actio:quando nihil ſubeſt:plus repellens exceptionē ꝙ actionē:hic ſubeſt quid repellens exceptionem:ꝙ nō concludit ad actionē in terminis iſtis. ¶ Scdo ſignat glo.ꝯtrariū:quia ſuſcitaꝰ actio ad repetendum:ergo ei obſtat exceptio doli facti. Reſpōdeo ꝙ hoc ꝓcedit quādo ab eodē ſtimulaꝰ:qui reſtituere teneꝰ:ſed hic ſtimulaꝰ a deo:qui reſtituere nō teneꝰ. Alij ſentiunt ꝙ inquātum ipſe agat repellere tenetur primum:niſi ille petat abſolui:vel iuramentū a parte remitti:quia tunc ſtimulat conſcientia:ꝛ deus ſtimulans:ꝛ iudex loco dei:nō eſt ille qui debeat reſtituere. ¶ Tertio ſignat glo.contrarium:quia ſi ſoluit cum poſſet ſe tueri ſciēter ſoluens indebitum:nō poteſt repetere:quaſi videaꝰ donare.ff.de reg.iuris.cuius per errorem:ꝛ patet in.l.i.de conditio.indebi.de ſoluti.c.ſi.cū ibi no. Similiter ſi dicimus illud debitū non pōt repeti ff.de ꝯditi.inde.inꝰ.glo.dicit vſuras de iure canonico ex toto idebitas:iō ſolute repeti poſſunt. Nec ob.ꝙ ſcienter ſolute non repetanꝰ:vt in cōtrario:quia hic ſoluit metu iuramēti:quod obligabat:ꝛ conſcientiam ſtimulabat:ibi.nihil eum ſtimulabat. Sol.non placet docto.quia ſm hoc videretur ꝙ ſoluens vſuras:ꝛ quas promiſit:non metu iuramenti:illas non repeteret:quod eſt falſum. Item hic habebat facultatem petendi abſolutionem a iuramento:ꝛ poterat excipere:vt dixi ſupra ſi non fecit

videtur ꝙ repetere non poſſit. Ideo alii dicunt: ꝙ hic ſol-
uit auctoritate: et conſilio iuris: vnde ſaluum remanet ius
repetendi: ſimile de ſponſa. cōmiſſum .ſ.c. proxi°. ſm Goſ.
et Hoſtien. vel leges loquūtur de ſolutione: que non impro
batur per legem: hic de ea que improbatur: vt no. in ſum.
de vſuris. §. ſi. verſi. ſed quero Inno. dicit ſpeciale in vſura:
vt repetat propter periculum aīe recipientis: ſm Inno. vel
fauor ſeruantis iuramentū: et odium recipientis hoc indu-
cit: vt repetere poſſit vel ibi loquitur in ſoluente: hic in illo
qui nō intendit ſoluere: ſed numerare ad ſatiſfactionem iu
ramēti: ideo iuris aucte fingentis: et īterpretantis ipletū iu-
ramentum: repetit: dico ꝙ ſi ſoluit: ſtante iuramēto: repetit
abſq; dubio: q2 ſi in voluntarie ſoluit neceſſitate cōpulſus: in
quātū durat iuramentū: ideo nō excluditur a repetitiōe: q2
non adeſt voluntas donandi. Nō ob. ꝙ tutus eſt exceptio-
ne: et ſic ſoluens nō repetat: vt in. l. qui exceptionē. ff. de con-
diti. indebiti: quia tutus eſt exceptiōe fauorabili: et ꝑpetua:
iō ſoluens repetit: vt ibi: et no. de ſolu. c. ſi. Inquantū ſoluit
vſuras promiſſas: ad quas ſoluendas cōpelli nō poteſt: eſt
magis dubium ſi cōſtaret ꝙ vellet donare tunc ꝓcedit con
tra. Si cōſtat ꝙ non velit donare: eſt ſecus: quia adhuc re-
petit: ſi eſt dubium: in dubio preſumo ꝙ velit remunerare
nō donare: ex quo preceſſit cauſa: et ſic voluit implere obli-
gationē ſaltem naturalē: que licet ſit licita ex parte ipſius:
nō eſt licita ex parte recipientis: et ſic ius interpretatur: me-
rito nō repetit. hec vera quādo ſimpliciter iurauit ſoluere:
ſed ſi iurat non repetere: vel nō denunciare: dicā .ſ. eo. ad no
ſtraʒ: vbi habetur qn̄ iudex ex officio ꝓcedere poſſit: et pro
uidere ſoluēti: et dixi. ſ. eo. c. i. cōſilium tñ eſt ꝙ nō agat cō-
ditione indebiti: vt dicit ſpec. in ti. de actio. et peti. §. ii. verſi.
quod aūt dixi. ¶ Oppo. ꝙ nō ſunt cogendi .ſ. e. ſi vero. ſ.
c. i. Sol. dicit glo. hoc verū inquātum nō petant abſolui:
alias ſi petant abſolui nō cōpelluntur: poſſunt ergo petere
ſe abſolui. Idē dicit Io. and. hoc verū etiam ſi nō poſſunt
petere abſolutionē: vt q2 iſtat terminus ſolutiōis faciende:
vel ꝓpter abſentiā: vel cōtumaciā creditoris: ſʒ Vin. et tā-
git. volunt ergo per h ꝙ abſoluere nō pñt: abſente etiā con
tumaciter creditore: de quo dicā .ſ. et dic etiā glo. ꝙ hʒ actio
nē ꝯtra creditorē: vt eū liberet. ſ. c. i. et dicit hic Hoſti. ꝙ ſi
ad hoc cogi nō pōt: iudex ipſe relaxabit: ad quē ſpectat re-
laxatio illiciti iuramenti .ſ. e. cū quidā. ii. de teſti. cōſtitutus.
xv. q. vi. auctoritatē: et c. ſe. per hoc aliqui ꝯſuluerunt ꝙ ab
ſoluere nō poſſit epūs: niſi in ſubſidiuʒ: qn̄ ille non vult abſol
uere: qui eſt creditor. Quod ſequi videt Io. and. in addi.
ſpecu. in ti. de iureiurā. ſup Rica qō nō placet: quia hec re-
media ſunt eque ꝑncipalia: nō vnū ad aliud ſubſidiarium:
vt dixi. ſ. c. i. et ſic hec vt principalia ponit glo. et tex. dantes
etiā dant ꝑncipaliter. Nō video ergo cām quare debuit
vnū facere ſubſidiarium ad aliud: et vltimate loquitur hic
Io. and. in additiōe predicta: qui cōcludit ꝙ etiā nō cōtu-
mace in abſoluendo creditore: dū tamē ad abſolutionē vo
cet: poterit ex officio abſolui: ad quod .ſ. c. ad noſtrā. Per
hoc patet: ſm Inno. ꝙ a iuramētis vi vel dolo preſtitis epi
ſcopus diſpenſare pōt .ſ. e. cū cōtingat. xi. q. vi. c. i. et ii. Nec
mirū. Qñq3 in iuramentis licite preſtitis ex cā diſpenſat. e.
q. nos ſanctoruʒ. et c. iuratos ad hoc: q2 ſi iuraui certa hora
reddere gladiū: tunc eo furioſus: reddere nō teneor. xxii. q.
ii. ne quis: dici pōt ꝙ hec non eſt diſpenſatio: ſed potius iu
ramēti nō extenditur ad hunc caſum: tuʒ q2 de ipſo nō ꝑſu
mitur cogitatuʒ: de tranſ. qui cum tutoribus: tū quia intelli
gitur condictio. ſi deo placuerit. xxii. q. ii. beatus. Ideo au
teʒ nō placet ꝙ furoris tēpore gladius reddat: ſm Inno.
Sed dicit Hoſti. hoc ex vi alterius cōditionis ſubintelle-
cte. ſ. ſi res in eodem ſtatu ꝑmāſerit. ff. de ſoluti. l. cū quis.
Nunqd autē poſſit iuramentuʒ cōmutare: dicit hic Inno.
ꝙ ſicut epūs pōt cōmutare votū i melius: q2 ſi iurauit ire ad
ſnactū Iacobū: illud votū pōt cōmutar i melius: vt vadat
vltra mare: ar. de voto. c. i. et .ſ. eo. c. ii. Io. an. recitat aliter:

ſed in idem recidit. Alr. pro hoc de voto. ſcripture. Naʒ lʒ
principi ſeculari aliquid ſtatuere: vel facere ex cā in preiudi
ciū alterius: ſm Inno. de conſti. que in eccleſiarum: et quod
ibi no. Sed eſt dubium an abſente creditore: et nō vocato:
poſſit abſoluere epūs debitorem iurantem de vſuris ſoluen
dis: vel non repetendis. Io. an. tangit in addi. ſpecu. in titu.
de iureiurā. ſup Rica in vltima. q. in fi. vbi ſatis intricāte lo
quit: hec eſt ſua intentio: ſi petitur abſolutio a iuramēto te-
merario: ex parte preſtantis: que petit ad cautelam: nō eſt
neceſſaria citatio partis: vt eſt caſus de teſti. ꝯſtitutus. de iu
reiurā. quidam. Si petitur abſolutio a iuramēto: nō teme
rario ex parte preſtantis: ſed turpi ex parte recipientis: vel
illicito: tunc dicit ꝙ ponderandum eſt an iuramentum ſit
adeo latū: ꝙ ad vocationē abſentis ꝑueniri nō poſſit abſq;
ꝑiurio: vt quia iurauit nō denunciare: vel iurauit in ius non
vocare: vel aliquā queſtionē de tali mouere: et tunc poterit
abſolui: eo nō vocato: alias nō eſſet dare remedium cōtra
iuramētū: abſq; ꝑiurio: et abſoluet inquātū iuramētū ſtrin
git eū: ad nō vocandū: vel ad nō denūciandū: inquantū eo
vocato aſtringeret iuramētū ad nō repetendū: vel ꝯſequē
dū: tūc oʒ partē vocari: illo prius a iuramēto: quatenus pre
ambula ſpedit: abſoluto. Si autē iuramentū nō repugnat
vocationi: tunc dicit ꝙ citandus eſt: et erit hic ordo vt prius
citet vt veniat ad abſoluenduʒ: qui ſi venerit cōpelletur ab
ſoluere. ſ. c. i. Si nō venerit: iudex poterit abſoluere: quan
do eſt cōtumax: ſed ſi nō eſt cōtumax: q2 forte abſens: vl im
peditus: quo minus poſſit venire ad abſoluendū: tunc dicit
Io. an. ꝙ vocandus erit creditor: ſiue agatur ad diſſolutio
nē cōtractus: qui vſurarius dicitur: ſiue ad relaxandū iura
mentū de ſoluendo .ſ. diem: ſiue ad optinendā abſolutioneʒ
a iuramēto: de non repetēdo vſuras ſolutas: et expedietur
hoc ſūmarie: et de plano: vt in cle. diſpendioſam. de iudici.
alias qō in libertate dicit. in. l. fi. C. ſi mancipi. ita fu. ali. et
qō dicitur in teſtamentis. in auē. de heredi. et falci. §. his igi
tur: et ſic repreſentabitur hoc factū abſolutionis creditoris
per abſolutionē ipſius iudicis: ſicut in illis legibus: lex mor
tua repreſentat factū illius: qui manumittere debebat: huic
opi. adherebat Frede. ſuo conſi. ccxc. vbi concludit vocan
dū creditorem: et prius ꝙ abſoluatur diſcutiendū eſt an in
ſtrumentū vel promiſſio ſit vſuraria: vel non ſaltē ſemiple-
ne: et ſūmarie: nam abſoluere nō debet niſi conſtet ſūmarie
ꝙ vſurarius eſt: hoc auteʒ non poteſt conſtare niſi pñtibus
partibus: vel citatis. l. in cauſe. §. cā cognita. ff. de minoribus:
et poſtea indiſcuſſione iudicii oportet illud idē iterato pro
bari: plene vel pro ſuo ordine: q2 ꝓbationes ſup illo ꝑam
bulo non facerent fidem: ſup cā vſuraria: de teſti. veniens
vt pʒ. in. c. i. de reſti. ſpoli. et in. c. ex parte. M. plus dicit ibi
ꝙ hanc abſolutionē petere poterit ante dieʒ: poſt diē vero
ſolutionis poſtquā iam incurrit periuriū: repelletur: q2 fru
ſtra auxilium legis inuocat: qui cōmittit in legem: de vſu-
ris q2 fruſtra. et etiam tenet ꝑ iudicem nō debere fieri inhi-
bitoria iudici ſeculari: parte non citata: ſicut nec debet fie-
ri inhibitoria in abſolutionis cā: alr. de appel. romana. §.
ſi vero. lib. vi. et ſic dicit debere intelligi. de ordi. cogni. tua:
quaſi velit ꝙ inhibitoria ibi debet fieri ꝑte citata. Sed dic
de hoc vt ibi plene dixi: ſed in principali propoſito audio
Pau. et Cal. conſuluiſſe: ꝙ ſi petitur abſolutio a iuramen
to firmante contractum: et ſic contingat ex hoc reſciſſio con
tractus: vt firmati iuramento: vel ſimul abſolutio a iura-
mento: et contractu: quia tangit preiudicium partis: hoc ca
ſu requiratur partis citatio: ſecus ſi iuramentum non firma
ret contractum: et petit ſola abſolutio iuramenti: inquantuʒ
non firmat contractuʒ: ſed ſeparata eſt a contractu: vt ape
riatur via ad reſcindendum contractū: dicit partem nō vo
candam: quia hic non preiudicatur parti: quia hic eſt actus
quaſi penitentialis: et extrajudicialis: qui poteſt exerceri
parte non vocata: ex quo non infert preiudiciuʒ: puto ꝙ ſi
iuramentum non eſt obligatorium ex parte preſtantis: ꝙ

denunciari poſſit:nō ligatus abſente parte:vt.ð.c.ꝯſtitutus ⁊.c.cum quidā. Sicut enim quis ligatus denūciaſ:vt videtur abſqȝ citatione.ſ.e.nouit.de elec.per venerabilē.§.obiectioni:⁊ dixi de appel.ſolicitudinē:ita vt non vitef pōt denūciari:aꝺ ligatus iuramēto:vt eſt caſus in iuribus predictis. Si iuramentū eſt obligatoriū ex parte preſtantis:ſed turpitudinem ꝯtinet ex parte ſuſcipientis:vel iniquitatē:ſatis puto:ꝙ inquantū firmaret ꝯtractum:cum illo reſciſſo reſcinderetur ꝯtractus:ꝫ aliquo ſingulari remedio poſſet peti abſolutio:ꝙ tunc pars eſſet vocanda. Idem puto ſi iuramentū nō firmaret ꝯtractum:ſed obligaret tantūmodo iurantē extra ꝯtractū ad obſeruantiā iuramenti:vbi iuramentū excluderet de iure canonico:ſaltē i ſcḋaria obligatiōe iuramēti:iurantē obligatum parti:qḋ patebit ex his que dicam.ſ.e.cum ꝯtingat. dixi de iure canonico qꝛ ſcḋm leges eſt clarū:ꝙ iuramentū non obligat parti.ff.de fideiuſ.ſi qs pro eo:⁊ qḋ ibi no. Si aūt tanta eſt turpitudo:⁊ iuris reſiſtentia:ꝙ in iuramentum vinculū non protendit in partē:ſed in ſolum deum:vt in iuramento de ſoluendis vel nō repetendis vſurijs:tūc qꝛ puto partē non poſſe agere ex tali iuramēto fundando ius agendi ſuper iure priuatoꝝ remedijs poſſet vti:quibus vt alius poſſet hoc intimare iudici:vt hic:vt peccans:⁊ non implens iuramentū ſtimuletur:non tanꝗ ipſe principaliter ꝓſequēs emendationē peccati:vt ex tali iure nullū queratur nec ius agendi:nec excipiendi:vt priuatū:cum ex iniquitate ſua non poſſit inſequi actionē:vel exceptionē.ff.de fur.l.itaqȝ fullo:⁊ no.de reſti.ſpo.in his:in ma.⁊ ic poſt Hoſ.ſatis mihi videtur ꝙ parte non vocata:ꝫ ſit tutius ꝙ vocetur:cū nihil iſtū ſtimulet:niſi obligatio:qua ſoli deo eſt obligatus ad ſatiſfaciendū de iuramento:⁊ ſic abſolutio plus eſt penalis:vel quaſi ꝗꝫ iudicialis:ꝗ abſolui poterit:⁊ tenebit abſolutio.ſic ⁊ excōicatus non dꝫ abſolui:parte non vocata:⁊ tn̄ valet abſolutio:vt no.de appel.qua fronte. Sed plus eſt hic:qꝛ ⁊ de iure credo partem ex neceſſitate nō vocandā:ꝫ ſit tutius aū factum:poſt factū valebit abſolutio.iura enī artant ad vocandam:qꝛ preiudiciū tangitur abſentis:vt.l.nam ita.ff.de adoptio.de ma.⁊ obe.inter quattuor. hic aūt non tangiſ aliquod preiudiciū ipſius:cum nullū ius ſit queſitū:tangiſ aūt ſolius rei preiudiciū. Sufficit ḡ ꝙ pñs ſit deus ⁊ ipſe:deus aūt pñs eſt:⁊ ꝯſentit ꝙ prelatus:qui ibi loco dei eſt. ad hoc qꝛ ad ꝯceſſionē diſpenſationis nō eſt pars vocanda:ſic nec ad ꝯceſſionē priuilegij:vt quo ad primū no. Jo.an. ⁊ Inn. de fi.preſby.veniens. Ad ſcḋm no. Inno. ⁊ Jo.an.de priuile.cū olim eſſemus:quia ibi non tangitur niſi ius ſuperioris:⁊ diſpenſatis:vel cui eſt priuilegiū ꝯceſſū:inquantū dicit Frede. eū non poſſe petere abſolutionē a iuramento:non ſoluit in termino:puto ꝯriū:qꝛ ad duo erat iuramento obligatus:ad ſoluendū ad terminū:⁊ ſoluendū ſimplr.ff.de arbi.l.celſus.de dolo dilecti:⁊ ſi non ſoluit in termino in hoc peccauit:⁊ eſt periurus:inquātū ergo ſoluere obligaſ poſt terminū nō peccauit:⁊ ſic poterit petere abſolutionē:vel ſaltem poterit ſoluere:⁊ poſtea repetere:vt hic. Sed eſt dubiū quo iure petantur vſure ſolute. Jo.an.ſenſit ꝙ poſſint peti conditione indebiti:⁊ hoc eſt verum:qꝛ ſunt indebite penes ipſum:ſeu actores:poſſunt ēt peti quaſi rapte ſcḋm equitatē canonicā:⁊ ſic ex delicto imediate vſure ꝙ latū eſt furtū ſm canones.xiiij.q.iiij.per totū. Et maxime in.c.quid dicā:⁊ dato ꝙ ēt artef ad agendū cōditiōe indebiti:ꝙ nō eſt verum:⁊ vel illa voluntarie agereſ:nihilominus hꝫ annexā cām delicti:vt dicit glo.xvi.q.vi.ſi epꝯ.per hoc dixi:ꝙ cū.l.fi.C.de iure delib.obliget ſolum illos:qui antea obligabanſ inſolidū:ante inuentū priuilegiū ꝯfectionis inuētarij:ad ſatiſfaciendum inſolidū:nō ꝯfecto inuētario:ꝙ heredes nō ꝯfecto inuentario nō teneñ:niſi inquantū ad eos puenit de vſurinore hereditate:⁊ nō teneñ vltra vires hereditarias:ꝫ non cōfecerint inuentariū:qꝛ lex canonica nō obligat inſolidū:ꝫ p viribus hereditatis:⁊ lex ciuilis ex non confectione inuentarij obligat illos:qui ante tenebanſ inſolidū:cuiuſmodi nō ſūt obligati ex delicto:vel in cām delicti:ꝫ qdā ꝯdicerent. Ex legibus enim nō teneñ:niſi quatenus delicto peruenit.

a

D noſtram. Si creditor debitori iurauit rē pignoratam nō reddere:niſi prius debitū ſoluat:iuramentū ſeruare cōpelliſ.h.d.cōis diuiſio. Scḋa ibi:ideoqȝ. ¶ No.ꝙ vbi poſſeſſiones ⁊ reddit⁹ danſ loco pignoris:reddit⁹ nō cōputanſ in ſortē:nec illos lucrifacit creditor:ſed diſſoluto debito reſtituere compellitur. ¶ No.ij.ꝙ licitum eſt iuramentū ex parte preſtantis:⁊ ſuſcipiētis:de nō repetēdo pignore ⁊ fructibus:ante ſolutum debitū:qꝛ pignus ⁊ fructus ſūt loco pignoris:hoc ſm vnū īellectū.ſm aliū no.ꝙ iuramentū de nō repetēdo pignus ante ſolutum debitū:eſt obligatoriū:⁊ obligat iurantē.ad nō repetendū:ēt ſi tot fructus ſint ex pignore ꝑcepti:ex qb⁹ poſſit debito ſatiſfieri:qꝛ vṙ actū de nō cōpenſando:nec ex hoc cōcludiſ ꝯtractus vſurarius:ex quo nō eſt actū de lucrandis fructibus:quos poſtea reſtituere tenetur:⁊ dato ꝙ eſſet actū ꝙ non cōpenſeſ:eſt turpe ex parte ſuſcipientis:ſed non ex pte iurātis:ī ꝯtrum vult nō poſſe compenſari reddit⁹:nec repeti pignus:niſi ſoluto debito:qꝛ illḋ pōt implere ſine interitu ſalutis eterne:⁊ poſtea repetere. ¶ No.ꝙ reddit⁹ cōputandi ſunt in ſortem:vel reſtituendi:deductis expenſis:qꝛ dicunſ deductis expenſis. ¶ No.abſolutū cōtumacem in parēdo mandatis eccl̄ie:ex noua cōtumacia nō parendi mandato ipſo iure nō incidit in ſniā:ſed ex ſnia regule deducunſ. ¶ Opp.innuit pactū ꝙ poſſit ſoluta pecunia grauare:at hoc falſum:qꝛ talis nō pñt venire in pactū.ff.de pac.dota.vel cōuenire. Sol.verbū grauamē ſtat īproprie:qꝛ ſoluta pecunia non poterunt grauare:grauamine iuris:vñ intēdunt ꝙ nō inqetarent vel moleſtarēt eum:ſup detētiōe pignoꝝ:⁊ ꝑceptione fructuū. ¶ Oppo.ꝙ non debuerit remitti ad iſtum qui male ꝓnūciauerat:⁊ excōicauerat.de appel.interpoſita. Sol.hic nō fuerat appellatū. ¶ Opp.cū excōicatio eſſet iniuſta:ꝙ debuerit abſolui abſqȝ cautione.ð reſcrip.ab excōicato.de ſen.excō.c.i.li.vi. Sol.nō ꝯſtabat hic de iniuſta excōicatione:ideo ꝯſtaſ cautio:vt ſequiſ:que alias nō ꝓſtareſ.de reſcriptis ab excōicato.plus placet Inno.ꝙ hic nō fuit appellatū:⁊ ꝙ hic iuſte excōicatus fuit:pro contumacia:ꝫ ſnia reſtitutiōis rerum fuit iuſta:nō ꝯtra ipſā:mandaſ ꝙ deſ reſtitutio. Sed obuiat huic ſm Hoſti.qꝛ ex quo ſnia reſtitutiōis reꝝ fuit iniuſta:creditor in nō parēdo ſnie nō fuit cōtumax:⁊ ſic nec excōicādus eſt:⁊ ſic ſine cautiōe abſoluendus. Sed forte itellexit Inno.ꝙ fuerit cōtumax in nō veniendo. Sed nō placet Hoſti.qꝛ tunc ſufficeret iuratoria cautio.de vbo.ſigni.ex pte.⁊.c.oli.q.d. illā ſaluare nō poſſe:niſi dicaſ ꝙ creditor violenter reſtitit debitori:in occupatiōe rerū:que fiebat iudicis auctē:⁊ exceſſit modū:⁊ monitus noluit ſatiſfacere:ꝓpter qḋ fuit excōicatus:⁊ iuſte:cuius offenſe ſaltē dubie rōne cauere debuit:vel ſuit excōicatus ꝓpter cōtumaciā:⁊ ꝓpter expenſas.de quibus ante omnia cauendū fuit:de iudic.c.i. ¶ Scḋo dicit Hoſti.ꝙ ſi ſnia eſt nulla euidenter:vt quia nulla cauſa exprimitur in ſententia:vel ſi exprimitur eſt euidenter iniuſta:vel non fuit in ſcriptis redacta:vel contra conſiliū.ſ.de ſen.excom.ſacro.procedit contra:vt abſoluatur:abſqȝ difficultate:⁊ ſi ſit ſeruatus ordo:⁊ cauſa expreſſa:que ſaltem eſt dubia:⁊ de ea poteſt in facto probabiliter dubitari:tunc abſoluitur cum cautione:de verb.ſigni.ex parte.i.hec cauſa erat dubia:quia dicebant debitores de fructibus ſatiſfactum:⁊ creditores negabant:⁊ licet quis ex dubia cauſa nō ſit excommunicādus:tamē tenet ſententia.ij.q.vi.biduum.xi.q.iij.ſententia:ſm Hoſtien.puto ꝙ hic ideo abſoluatur cum cautione:quia ſententia fuit lata ex cauſa probabiliter dubia in iure. Poterant enī probabiliter moueri:ex quo tn̄ erat perceptum de fructibus:vt illos deberent in ſortē cōpenſare:licet de facto negarent:ſed cōuincebanſ:⁊ maxime quādo retractato grauamine ſnie:aliud reſtat ip̄iendū

pro parte creditorū: qui abſoluſſitur: vt pfecte ipleatur. Nō facta ſolutione reſtituere habent fructus: ⁊ pignus: ne ſurgat alia difficultas: etiā huius reſpectu pſtatur cautio: ad quod no. Cal. de reſcrip. ab excōicato qđ mihi placet. ¶ Glo. i. colligit fructus dici deductis expenſis: ⁊ excepit vnum caſuz: dic vt in ea. ¶ Scđa querit qualiter ſit cautio hic vt in ea: vl̄ dic ꝙ ſufficiens cautio dicatur hic iuratoria: qꝛ obſtante iuramēto ante ſolutionem pecunie non poterat queſtio refrenari de fructibus: ad hoc finis. c. vbi nō iubet ſitum diſtringi per cautionum pignoraticiaz: vel fideiuſſoriā: ſed per excōicationē: ſm Hoſti. ¶ Oppo. ꝙ nō arctarentur debitores ad ſoluendum debitum: ex quo cū fructibus eſt pceptum: vſqꝫ ad quātitatē debiti: qꝛ illa debet cuz fructibus cōpenſari. Alias cōcluditur vſura: de vſur. c. i. ⁊ .iii. Glo. i. dicit ꝙ inquātū mādat eis reſtitui poſſeſſiones: donec pecunia ſoluat: ſubaudi vel donec ex fructibus tantum ſic pceptū ꝙ adhibita cōpenſatione ſit integraliter ſatiſfactū: qꝛ in ſortem ſunt cōputandi: hec deſtruit litteram: qꝛ proponit infra hos cōpellendos ad reſtituēdū: etiā vbi poſtea reperiatur vltra ſortē ex fructibus receptum: ꝙ patet: qꝛ mādat ꝑ reſtitui id quod eſt vltra ſortem. Ideo ſcđo hic ſoluunt doc. ſ. Tan. ꝙ ſi quantitas eſt liquida: debitor nō cōpellit ſoluere: ⁊ poſtea repetere: qꝛ pōt incōtinenti cōpenſare. Si autē non eſt liquida: nec de facili pōt liquidari: ⁊ tunc non eſt locus cōpenſationi. C. de cōpenſa. l. ſi. maxime quādo obiicit ad ipediendū poſſeſſoriuz: vt hic erat: ⁊ idē Vin. Vel tertio cōtrariū pcedit qñ fructus ſunt cōſumpti: ⁊ exempti: qꝛ hinc ⁊ inde debita eſt quātitas: ſecus ſi extant: qꝛ corporis ad pecuniaꝫ non admittitur cōpēſatio. C. de cōpenſati. ſi ꝓpter: ⁊ ſi conſtat. ff. de pigno. actio. l. ſi ↄuenerit. in pn. ff. de ipēſis in reb. dota. fac. l. quod dicitur. Idē hic Inno. ⁊ Hoſti. Vel. iiii. reus habet cōpenſare nō actor: ſed hic debitores agebant cōtra creditorem ad reſtitutionem pignorū. ergo ⁊c̄. Vel dic quinto ꝙ fructus ipſo iure non extenuant ſortem: licet glo. dixit contrariuz de vſuris. c. i. ⁊ no. in. l. i. C. de pigno. ac. Poteſt ergo dicere creditor ecce fructus ⁊ pignus: volo pecuniam meā. Ideo illo ergo inuito non poteſt hoc fieri: niſi eſſet deuentuz ad cōſumptionem: vt illos reſtituere nō poſſit. Refert ergo qño cōpareat: an compareat opponendo: ꝙ non vult reſtituere fructus: nec cōpenſare: vt in iuribus incōtrarium. al'. an ꝙ velit reſtituere: ⁊ habere pecuniam ſuam: ⁊ procedit ꝙ hic: Vel dic ſexto ꝙ cōtraria pte: dicūt quādo pignus eſt ſolū circa poſſeſſiones: ⁊ non circa redditus: hic etiā in pignus fuerunt traditi redditus: vt patet ex littera: ideo tranſeunt ad naturā pignorū: nō debet ergo cōpēſari: donec pecunia ſoluatur: alias nō ſtarent loco pignorum: vt eſt cōuentum: Vel ſeptio: dic vt dicit glo. ꝙ hic operatū eſt iuramentuz: quia iurarūt ſe nō moturos cōtrouerſiaz ſup pignore: ⁊ fructibus: donec eſſet ſatiſfactū: ideo timore iuramēti haberēt ſoluere prius: ⁊ poſtea repetere: nam ſi dicunt docto. longe differt an iurent non repetere: donec ſaluant: ⁊ tunc non poſſunt cōpenſare: quia nō ſoluit ꝓprie qui compenſat: ⁊ iuramentum debet impleri in forma ſpecifica: an iuret nō repetere: donec ſatiſfaciant: ⁊ ſatiſfacere dicuntur cōpenſando: vnde non dicerent venire cōtra iuramentum: ſm Io. and. ⁊ pōt ſic intelligi iuramentū: quod non eſt turpe: nec ex parte preſtantis: nec ex parte ſuſcipientis: vt ſi preſtarēt iuramētum de nō repetendis poſſeſſionibꝰ: ⁊ moleſtando ſup redditibus: donec fuerit ſatiſfactum: potuit eniꝫ intelligi: vt nō faciat queſtionē de redditibus: donec ⁊c̄. ⁊ ſic ſatiſfacto licet ſibi facere queſtionem: ⁊ hoc erit licitum: ⁊ ſic in dubio debet itelligi iuramentum. de iureiurā. c. i. lib. vi. Maꝫ ꝙ aliquo tempore ad cautelam ſui teneat fructus: donec ſatiſfaciat: hoc non eſt vſura: ex quo finaliter intendit ⁊ intendere debet reſtituere. Et ex his hēs. vi. limitatiōes ad iura: que dicunt fructus debere in ſortem cōpenſari: in quorū quali: bet verificatur caſus capituli: que nota. ¶ Oppo. vltimo ꝙ debitores dicēdo ſibi ius debuerint cadere a iure ſuo. C. vnde vi. ſi quis in tantā. Quidaꝫ dicunt ꝙ ille rigor non ſeruat in cauſis eccleſiaſticis. No. hꝫ etiā que tractant iter laicos: ⁊ ſic videt ꝙ etiā inter laicos: inquantū litigant corā eccleſia: debeat cauſa tractari corā iudice eccleſiaſtico de iure canonico: ⁊ non ciuili: dic vt de foro cōpe. ꝙ clericis. vbi plene dixi: de primo principali dicto: dixi plene quid dudū de dolo. c. i. dic vt ibi. Vel ſcđo. dicit gl. ꝙ nō fuit actū ad hoc. ideo ⁊c̄. de ord. cog. cum dilectus: ad hoc quod no. de cauſa poſ. paſtoralis. Vel dic tertio: ſm glo. ꝙ iſti auctē iudicis fecerūt: ꝙ ꝙ iniuſte: ideo excuſant a pena illius legis: Vel dic quarto ꝙ ad eccleſiā non ſpectabat de illa cognoſcere: cū haberet cognitionē ſuper hoc ſolū: inquantū concludebatur vſura: vel inquātum concludebat cōtrauentio iuramenti. de qua hꝫ cognoſcere eccleſia. ⁊ non de alio: Cū ergo ſpoliatione cōtrauenirēt iuramento: ⁊ inquantū nō reſtituat de illa tenetur cognoſcere eccleſia: nō de alia extranea queſtione: ad hoc de foro cōpe. c. ſi. lib. vi. ſm Io. and. ⁊ hoc placet ꝙ no. quia iudices eccleſiaſtici: non habēt alias queſtiones extraneas ſopite.

f Si vero aliquis. Si iuramētum per metum extortuz ſeruari pōt abſqꝫ interitu anime: ſeruādū eſt. Romana tñ eccleſia a clerici iuramento ↄſueuit abſoluere. h. d. Cōmunis diuiſio. ſa ibi. Tibi duximus. ¶ No. i. ꝙ iuramentū illud eſt obligatoriuz qñ ſeruatū nō vergit in ꝑiudiciū ſalutis eterne. ¶ No. ii. ꝙ vbi iuramētū eſt obligatoriū: datio licētie: vt quis veniat cōtra: nō eſt pro abſolutione: rigiſ nō excuſat: nec a ſuperiore dari dꝫ: qꝛ videt quis auctor periurii. ¶ No. iii. ꝙ vbi iuramētū eſt metu cadēte in cōſtantem ꝑſtitū: ab illo pōt peti abſolutio: ⁊ data abſolutiōe libere pōt abſqꝫ periurio ↄuenire: ⁊ ſic vbi iuramētum cōtinet aliquā iniqtatē: etiā ex parte exigentis illud iuramētum: pōt ab eccleſia: ⁊ dꝫ relaxari. ¶ Opp. ꝙ altero caſu qo nō teneat ad obſeruantiā iuramēti. de reſcrip. ↄſtitutꝰ: de iureiurā. venientes: dic ꝙ nō tenet qs obſeruare: qñ nō pōt ſine interitu ſalutis: ſcđo qñ a iure ꝑbat. de foro cōpe. ſi diligenti. ¶ No. hꝫ quid ſi a ſtatuto: dicā. ꝑ. c. cū ↄtingat: ad h. ꝑ. c. veniens: ⁊. c. quanto alii: ⁊ pp ↄditionē ſubintellectam. ꝑ. c. quēadmodum: vel auctē pape. de reſcrip. cōſtitutus. ꝑ. c. veniētes: vel eccleſie. ꝑ. c. ſicut ſꝫ Hoſti. ¶ Op. ꝙ nō ſit neceſſaria pmiſſio: ne miniſtrēt: ex quo ſunt abſoluti qdā exponūt pmiſſio. i. dimiſſio: qꝛ eſt ius cōe: nō diſpēſatio: lꝫ Ala. aliter ſenſerit: ſꝫ Goff. vel dic pmiſſi: qꝛ nulla eſt eis penitētia ipoſita: vel iponeꝫ ſi adminiſtrauit: nō tñ dꝫ eis poſt abſolutionē ꝙ miniſtrēt. Inno. itelligit pmiſſi auctē ſupiorū: qua iteruenięte nō potuerunt venire ↄ iuramētū: ⁊ ſic nō eſt alia ſpālis pmiſſio de ſe: ſed ſurgēs ex abſolutione iuramēti: ſi teneatur opi. renūciatio meticuloſa: qñ hñs in ſe annexā volūtatē: excludat ius hñficii: qđ renūciauit: oꝫ ꝙ vltra abſolutionē pmittaꝫ ibidem celebrare: de hoc ꝙ metus cā. abbas. ¶ Quid ſi iuramentum nō vergat in ꝑiudiciū ſalutis eterne: ſꝫ peiorē exitum: an debeāt obſeruari: glo. dicit ꝙ ſi vergit in ꝑiudiciū ſalutis corporalis directe: adhuc nō eſt obſeruādū: ſecus ſi occaſionaliter: vt ſi iuraret morari rome de auguſto: vbi eſt periculū mortis: ꝙ dicūt doc. verū: vbi de h nō haberet veriſimilitudo: alſ ſecus: vt qꝛ a medicis indicaret moriturus ex tali mora. Idē dicit glo. vt iurare non teneat: ſi ꝟgeret in deteriorē exitū: vt in illo. c. ſi aliqd: vbi etiā nō obligat iuramentū ad veniale: ad qđ. c. ſi aliqd: ⁊ no. de pactis. c. ii. lib. vi. in nouella: ſꝫ Io. an. Dic ꝙ vi. modis dicit eē in peiorē exitū. ¶ Primo qñ iurat aliqd quod eſt i ſe mortale vt h. ¶ Secūdo qñ iurat aliqd qđ eſt veniale in ſe. ¶ Tertio cū iurat idifferēs aliqd: qđ ex circūſtantia efficiatur veniale: vel mortale. ¶ Quarto cum iuramentū excludit opus ex charitate faciendꝫ: vel ꝙ nō colat deū. ¶ Quinto cuꝫ excludit opus: de genere bonoꝝ: vt cū quis iurat ꝙ nunquā

erit epiſcopus:vel monachus:de quo dicet.J.in.c. innocēs.
xxij.q.iiij.c.lxxxv.di.c.i.vel ꝙ non celebret vſq3 ad menſez
vel ſimile. ¶ Sexto cuz excludit opus indirectus pia in-
tentione pro deo aut primo faciendū:nam ꝓpter hoc non
debet declinare nec a talibus abſtinere:vt ſi iuraret ꝙ non
loqueretur martino:vel ꝙ non intrabit domuz eius:nam ſi
iurat aliq3 hmōi indirectus putat archidia.xxij.q.iiij.ſi ali
quid ꝙ nō debet declinare a talibus:ſi ea velit facere pia in
tentiōe ꝓpter deū:⁊ ꝓpter ſalutem aīe:⁊ ꝓpter tollendum
ſcandalum ꝓximi:ꝓpter quod ſic iurauit:ſm Rod. Non
ob.ꝙ no.gratianus.c.q.c.vltimo:qi nō dicit talia iuramen
ta obligatoria:ſed ꝙ nō ꝓhibent ſeruari. Itez inquātū iu-
ramētū retraheret quē ab opere pfectionis:non eēt obliga
toriuz:alias deus eſſet ſibi cōtrarius. Inquatū conſulit opa
pfectionis:ſi vellet tale iuramentū ſeruari:⁊ hoc dicit archi
dia.verū.in.d.c.innocēs.qſi ex implemēto eius quod iplet
ex pietate maior reſultat vtilitas:ꝗ̄ in obſeruatione obedi
entie iuramēti:alias ſi nō tanta:vel minor:vel etiā par ſuā
dū eſt iuramētum. Ad hoc adducit ꝙ dupliciter fit iniuſti
cia:aut declinādo a bono:aut faciendo malū:ſicut ergo nō
obligat ad faciendum malū:ita nō obligat:ad declinandū
a bono. Idem dicit poſt Rodo.c.cā.q.ij.c.ij.quod incipit
animaduertēdū:ꝙ vbicūq3 iuratur aliquid pro tūc indire-
ctus:ſi poſtea res deueniat ad caſuz:de quo ſi cogitaſſent a
principio iuramētuz eſſet illicitū:nō obligat iuramētuz:vt
ſi iuraui nō negociari:⁊ deuenit caſus ꝙ alternatiue nō poſ
ſum:niſi negocier:poſſuz ꝓpria auctē cōtrauenire iuramen
to:ſic credo doc.hic nō periuros:qui iurant forēſes nō reci
pere ad collegium:vel lecturā:ſi res deuenit ad caſuz:ꝙ ci-
ues careāt ciuibus aptis ad lecturā:quia cum hic ſit ſtudi-
um tam famoſum:doctoribus nō exiſtentibus habilibus:
peccatū eſſet ſtudiū eſſe ſine doctore apto ad ſuſtinendū ſtu
dium. ¶ Oppo.ꝙ iuramentum metu extortum non obli
get:q2 ratū non debet haberi metu factuz.ff.ꝙ metus cauſa
.l.i.dic ſi eſt meticuloſum:⁊ cum hoc non poteſt natura ma
terie ſeruare:ſine interitu ſalutis eterne:nō eſt obligatoriuz:
vt hic Inquantum autē ratione compehenſi poteſt ſeruari
abſq3 interitu ſalutis eterne. Opi. Quidā dicūt ꝙ eſt ob
ligatorium:q2 habēt in ſe annexaz volūtatez:vt hic. Alij ꝙ
nō eſt obligatoriuz. Alij ꝙ ſi habet annexā volūtatem obli
gandi:eſt obligatorium. Sed ſi iurās nō habuit volūtatez
obligādi:non eſt obligatorium.glo.reſidet in opi.ꝙ indi-
ſtincte eſt obligatorium:q2 habere cēſetur annexaz volūta-
tez:quia itelligitur ſm voluntatem deferentis:aut vt verba
ſonāt:dic ſi poſſet cōſtare iurātem nō habuiſſe animū obli-
gandi:vt per proteſtationē ꝙ metus cauſa.c.i.vel aliter:tūc
nō obligaret:ſi nō poſſet cōſtare de animo extrinſece aliter:
in foro penitentiali crederetur ſibi:⁊ non eſſet obligatus:in
foro cōtentioſo nō.de deſpon.ex litteris:⁊ tunc iuramētum
eſſet obligatorium:nō in tantum vt ꝯtrauētione ligaret ad
mortale:ſed vt cōtraueniendo ligaret ad veniale:ſ3 Ioan.
and.J.eo.verum.Cal.hic dicit:ꝙ indiſtincte cōtrauentio li
gat ad mortale:⁊ hic dicit ꝙ ſ3 tho.ſecūda ſecūde.q.lxxix.
articulo.vij.nam in iuramento quo coactus eſt:ſurgit que-
dam obligatio:qua quis obligat hmōi:cui quis ꝓmittit:
⁊ hic tollitur per coactionē:q2 ille qui vim intulit:hoc me-
retur:vt ſibi promiſſum nō ſeruetur:alia qua quis obligat
deo:vt impleat quod per vim ꝓmiſit:⁊ hoc non tollit:in fo
ro cōſcientie:quia magis debet dānum tēporale pati:ꝗ̄ cō-
trauenire iuramento.xxij.q.iiij.ſi aliquod:quia eſſet cōtra
iuſtitiam ſm euz:⁊ hoc ſibi placet.ad decre. Vin.J.eo.reſpō
det:ꝙ fecit pro hac parte iquātū dicitur ꝙ abſoluitur:qua
ſi abſolutio ſit neceſſaria. Quod aūt ſequit ibi ceterū:itelli
git poſt factam abſolutionem:vel habet locuz in foro iudi
ciali:ꝙ ibi dicitur:ꝙ dictum eſt in penitentiali:ſine quo ad
deum:vel non dicit ꝙ nō peccet mortaliter:ſed dicit ꝙ non
eſt tanquā pro mortali puniendus:per quod velle videt ꝙ
peccet:licet mortaliter:ſed non vt pro mortali puniendus:

ꝙ metus cauſa:ſacris de penis.c.iij.ſ3 Cal. Inquantū glo.
dicit ꝙ tale iuramentum appellat aſſertorium:dic de his:
vt in ſpec.de iura.dela.in prin.

X reſcripto.

Monachi qui ꝓ debito monaſterij
iurant ſtare in obſtagio:⁊ fideiuſſores:qui iu-
rauerūt creditorē idemnē ſuare:iuramēta ſua
re cogūtur.h.d. Cōmunis diuiſio.ſa ibi. Iōq3. ¶ No.i.
quem poſſe ſe obligare ad cautelaz debiti alterius:ad mo
randum in certo loco. ¶ No.ij.tale iuramentū obligare:
etiam monachum:⁊ ſic monachus pōt pro vtilitate mona-
ſterij ꝓpriā perſonā obligare. ¶ No.iij.mulierez ſe poſſe
obligare pro debito alieno iurādo. ¶ No.ꝙ propter de-
lictum dñi loci terra poteſt a dñis iterdici. ¶ No.hic Ho
ſti.expreſſuz ex obligatiōe naturali:⁊ etiā ex iuramēto agi:
de iure canonico:nā certū eſt monachū non poſſe ciuiliter
obligari:de quo de pactis.c.i.de quo dic vt ibi. ¶ No.lai
cum ratione iuramēti poſſe pro executione illius conueniri
corā iudice eccleſiaſtico:maxie quādo iuramētuz nō habet
executionē in foro ſeculari:⁊ ad id pōt cōpelli via executi-
ua:quia cōſtito de iuramento cōpellunt abſq3 alio ordina
rio proceſſu:per cenſure ſententiā. ¶ No.ꝙ ꝓpter delictū:
vel ꝓpter cōtumaciā dñi terre:tota terra pōt ſubici iterdi-
cto:⁊ ꝓhibitioni celebrationis diuinorū.ad hoc de ſpō.nō
eſt nobis.de offi.dele.ſane.ij.ſm philip. ¶ Quero an ille
cui dati ſunt obſides eos debeat paſcere.dicit Vinc.placē.
dixiſſe ꝙ ſic.ff.de actio.emp.l.venditor.ff.de ſolutio.l.ven-
ditor.ff.de ſolutio.l.venditor.⁊.l.ſi quis ad hoc.ff.cōmoda
in tribus.§.pūt Ioā.⁊ azo.tenēt cōtra. ¶ Quero ad quid
ſe obligarūt monachi:⁊ ad qd ſe obligarūt abbas:⁊ vxor
⁊ laicus:dic ꝙ abbas obligauit ſe ad ſoluenduz debitum:
ad dandos obſides monachos:⁊ vbi deficerēt morte:vel
caſu:vel alia cauſa reuocarent ad clauſtruz:ne diu eſſent ex
tra clauſtrū:vt alij loco eorū in obſtagio ponerent:obliga-
uit etiā ſi monachi fidem nō ſeruarent:de dandis fideiuſſo
ribus:monachi ſe obligauerunt ad obſeruandum obſtagi
um:⁊ ſm aliquos ſe obligauerūt:de dandis aliis eorum lo
co:⁊ ſi deficerēt alij ꝙ hec fuit obligatio abbatie:vt dixi.J.
⁊ hoc videtur melius:quia ipſi non poterant obligare ab-
batem:vel alios monachos:niſi dicas ꝙ obligarūt ſe factu
ros:⁊ curaturos:quod nō eſt veriſimile in caſu:quo defice
rent. ¶ Quero quid eſt obſtagiū:dic ꝙ eſt cōuentio iura
ta:vel aliter obnoxia:aſtringens quē ad nō exeundū de cer
to loco:donec fuerit principali conuentioni ſatiſfactū:⁊ eſt
vulgare lingua ⁊ latine maxie in francia:lombardia:⁊ pro
uincia:ſm Hoſti. ¶ Quero an fideiuſſores laici qui fide
iuſſerunt pro clerico:poſſint cōueniri coraz iudice ſeculari.
dicit Ioan.and.ꝙ ſic:licet principalis debitor non poſſit:de
quo in ſpecu.de cōpeten.iudici aditio.§.i.ver.ſed pone cle
ricus. ¶ Quero an celebrantes poſt talem ꝓhibitionem:
celebrationis diuinorū ſint irregulares:dic ꝙ ſic.de ſen.ex.
is cui.lib.vj.dic vt de offi.or.ordinarij.lib.vj. ¶ Oppo.ꝙ
facto alterius quia nō obligetur.ff.de ver.ob.l.inter ſtipulā
tem. Sol.dicit glo.ꝙ iſti monachi obligantur:quia eorū
voluntate abbas dedit eos obſides:alſa detineri non poſ-
ſent. Hoſti.dicit ꝙ iſti monachi etiā ſine eorū volūtate:cū
nō haberēt velle vel nolle:ſolo abbatis iperio potuerūt i ob
ſides dari. Quod dicit verū Hoſti.quādo dati eſſent pro
neceſſitate vel vtilitate monaſterij.de poſtu.prela.c.ij. Nō
ob.ꝙ ſtabilitas loci ſit de regula.J.e.ſicut ex litteris:⁊ ꝙ mo
nachus ſine clauſtro nō viuit.xvi.q.i.placuit:⁊ ꝙ abbas te-
netur reuocare vagantem de offi.or.quando.de regula.c.
fi.⁊ ꝙ beneficiati:vel in ſacris:nō ſunt annotandi a diuinis.
lxxxviij.di.c.fi.ff.de arbitr.nō diſtiguemus.§.ſacerdotio:
quia hec vera:vbi annotaretur totus cōuentus:⁊ etiā ad tē-
pus:vel verum eſt in vno monacho in perpetuuz:ſed pro ne
ceſſitate vel vtilitate monaſterij hec tollerantur ad tempus:
de abbatis iperio:ſicut aliquādo manent in prelati vel ma

gnatis

gnatis ſed vicio: quod non fit ſine vtilitate monaſterij: cum per illum negocia monaſterij promoueant̄: ſicut als dicit̄ de cle. nō reſi. cum dilectus: ſm Hoſti. ad hoc ꝙ no. de re iu di. cum. I. e. A. ¶ Opp. ꝙ libera pſona nō poſſit obligari pro debito: ibi obligantes cadūt a debito. C. que res pig. obli. poſ. ſunt. l. qui filios: de ac. ⁊ ob. l. ob es alienū. in auč. vt nulli iudicis. §. quia vo. Sol. nō poſſunt tanq̄ reos realiter obligari: ita ꝙ ius in eos ꝯſtituatur: ſicut in pignore: ſed tanq̄ obſides poſſunt obligari pſonaliter: ⁊ ſe obligare ad ſtandū in certo loco: pro debiti ſecuritate: donec ſatiſfaciat: ⁊ maxime hoc procedit: ⁊ ſeruat̄: quādo nō obligatur ꝓ pecunia: ſed pro facto ineunde pacis: vel conſimili de arbitrio expoſita. Fallit in filio: qui pōt obligari ſm glo. pro neceſſitate famis: quia ſi poteſt alienari quod eſt plus. C. de patri. qui fi. diſtrax. l. ij. fortius pōt obligari. Inq̄tum tex. ⁊ glo. cōcludunt monachum poſſe ratione obſtagij obligari. hoc dicit verum Io. interueniēte auctoritate papeali: ſe detinēs incurrent ſniam excōicationis. de ſen. excō. nuper. Idē Inno. ⁊ Hoſtiē. quia monachi nō poſſunt detineri inuiti: nec ēt volētes: abſq; pena excōicationis: vt de ſen. excō. contingit. Sic no. Io. lxxiij. di. c. ſi. Quidam dicūt hoc verū: quādo detinent̄ inuiti: ſecus ſi a principio volētes: vt hic: ⁊ xlv. diſt. de iudeis. Io. an. dicit diſtinguēdum modū tenēdi ꝙ ſi clericus promiſit obſtagiū in caſtro: vel palatio: ⁊ ne dicat̄ fractor fidei: ibi ſponte manet pudori ſuo parcēs: tunc tenet excōicatio. Sed ſi tenet̄ in compedibus: vel carcere: inuitus vt fugere nō poſſit: tunc locus eſt pene. Sed eſt dubium an cū pro debito quis habeat beneficium: vt poſſit cedere bonis: ⁊ ob hoc nō poſſit pro debito capi: quia ſufficit ꝙ cedat bonis: vt. l. i. C. de his qui bo. ce. poſ. Nunquid tali beneficio poſſit renūciari. Ricar. malū. per all'. hic cōſuluit ꝙ nō poſſit quis renūciare beneficio ceſſionis: ſicut nec poteſt renunciare ⁊ ſe obligare: vt ſeruiat. Pe. aliter dixit. ibi: ꝙ aliud eſt ſe obligare ad ſeruiendū: aliud ad morandū in certo loco: quia per hoc non ſeruit. hanc queſtionem latiſſime cōſequit̄ Cy. in. l. i. C. qui bo. ce. poſ. vbi ponit conſiliū Iaco. de are. vide Bar. in. l. alia. §. elegāter ff. ſol. ma. ⁊ hoc expediaƷ de ſolu. Odoardus: vbi melius cadit. InquātuƷ glo. dicit ꝙ pater poteſt obligare filiuƷ pro debito: ex neceſſitate famis: ſicut ⁊ vendere poteſt glo. ibi illud tenet in dicta. l. ij. Alij tenent ꝯtrium: quia exorbitās lex nō extēditur ex rationis maioritate: licet Cy. teneat ibi: ꝙ glo. quia hic obligare eſt vendere: equipollēter: ⁊ late: ad hoc quod no. in. l. i. C. q̄ ſit lon. conſue. ⁊ vide quod dixi. de cōſue. in fi. in materia extenſionis. ¶ Oppo. ꝙ mulier compelli nō poſſit ad ſoluēdū: cū habeat beneficiū velleiani. ff. ad velle. l. i. ⁊. ij. Sol. hoc ꝓcedit quādo non excipit: vel quādo renūciauit: vel dic ꝙ cōpellitur propter iuramentū: quod poteſt ſeruari ſine piculo ſalutis eterne: ideo excludit̄ beneficium velleiani quādo iurauit: quod no. ad hoc. e. ti. c. ii. li. vi. ¶ Oppo. ꝙ non obligētur iſti pro facto alieno: quia illud quis ꝓmittere nō poteſt. ff. de ver. ob. l. ſtipulatio iſta. Sol. dicit glo. intellexit litterā ꝙ iſti fuerunt fideiuſſores obligationis facti: q̄ interceſſerat ꝓpter factū abbatis: ⁊ ſm hoc fideiuſſores fuerūt obligationis facti abbatis: ad ꝯtrium dic: ꝙ non promiſerunt iſti abbatem hoc facturū: ſed promiſerūt ſe facturos ⁊ curaturos: ꝙ abbas faceret: quo caſu ſi p eos ſteterit: quominus hoc curauerūt: ſunt periuri: ⁊ poſſunt compelli: ſi fecerūt ꝙ potuerunt: nō erant periuri: nec compellēdi: ⁊ ſic pōt obligationi facti cōpromiſſor accedere: ſed littera dicit ꝙ hic erāt fideiuſſores: qđ eſt poſſibile in obligatiōibus ēt facti. ar. ff. de fideiuſ. l. ſi ſtipulatus eēs a me. vl' dic ꝙ hi ſe obligauerunt: vt fideiuſſores principalis debiti.

q **Uerelam.** Periurus eſt ⁊ ab eccleſia remouendus qui nō neceſſitate: ſed voluntate venit cōtra licitum iuramentum. h. d. Prima pars ponit impetrātis querelam. Scđo dat iudices. ibi: qm̄ igitur. ¶ No. primo ꝙ crimen periurij deponit a beneficio. ¶ No. ii. ꝙ a quolibet iuramento de ſoluēdo: vel aliquid implendo: caſus neceſſitatis ⁊ impoſſibilitatis cenſet̄ exceptus: ⁊ ſic iurās ſoluere: ſi non ſoluit eſt piurus: quādo nō ſoluit ſimplici voluntate: ſecus ſi ipellente neceſſitate. ¶ Quero quo reſpectu poſſit hic ſe obligaſſe: ad hoc: dic forte ſe obligauerat iuramēto: ꝙ tenebat eccleſiā ānexā prebēde iſtius. R. vel forte nō erat annexa: ⁊ hic erat conductor fructuū: ⁊ temporalis vicarius. ¶ Oppo. ꝙ altero reſpectu poterit priuari q̄ quia periurus: eo ꝙ canonem nō ſoluit per bieniū. x. q. ii. §. hoc ius. Glo. i. hoc ſatetur: de hoc. ſ. ꝺ dilati. lſe. ¶ Quero quare periurus priuat̄. glo. dicit: quia infamis. C. de trāſac. ſi quis maior: ⁊ infamibus porte dignitatis patere nō debēt. C. de dignita. l. i. li. xij. IteƷ nec ad teſtimoniū admittunt̄. de teſti. teſtimoniū: no. glo. ꝙ periurus eſt infamis infamia iuris: vide ꝙ ſcripſi de teſti. teſtimoniū. Et no. ꝙ infamia iuris deijcit ab obtento. vide glo. de iudici. at ſi clerici. de elec. querelam. glo. colligit ꝙ neceſſitas excuſat a periurio de difficultate. Io. an. remittit. ſ. e. breui. de hoc de pigno. ſignificante vbi de materia. ¶ Glo. opp. ꝙ hic nō debeat remoueri ratione periurij: cum ciuiliter ageretur de pēſione: de accuſa. inq̄ſitionis: ⁊ ꝺ or. cog. cum dilectus. glo. dicit ꝯtrium procedere: quādo agitur de depoſitione intitulati: q̄ ex actione ciuili nō deponit̄: hic quādo agit̄ de remotione cōductoris: vel vicarij: qui certam dn̄o debet pēſionem: qui quomodocūq; in re cōducta reperiat̄ fraudeƷ cōmiſiſſe: debet ab illa remoueri. ff. de lege cōmiſſoria. l. i. Nec ob. ſi agebat̄ ad finem penſionis: ēt per fraudem: nō debet priuari: quia intelligi debet: ꝙ etiam agebat̄ ad finem priuationis: poteſt etiā intelligi ꝙ erat intitulatus: ⁊ papa mandat ex officio: vt priuetur: ⁊ ideo mandat ſi ſibi hoc cōſtiterit ⁊c̄. Sic ergo piurium priuat quem a beneficio: ad hoc ꝙ no. ne prela. vices ſu. c. querelam. Idem dicūt Io. Ber. ⁊ hoſti. in veniente ꝯ propriam ꝓmiſſionem: fidei interpoſitione vallatam. Allegat ſua iura: ſed dicit archid. ꝙ iura que allegāt hic nō probant. Alij dicunt ꝙ licet ſit obſeruāda fidei promiſſio: nō tamen inducit priuatiōeƷ: ⁊ in hoc reſidet archi. xxij. q. v. iuramenti. de hoc. lxxxi. di. c. i. in fi. xv. q. viij. in ſūma. de temp. or. ex tenore: ⁊ c. vltimo. ſ. e. ſicut. idem archi. in. c. i. de ſepul. li. vi. in verbo fidei interpoſitione. nam q̄q̄ in pluribus equparent̄ pſtatio fidei: ⁊ iuramētū: ꝙ metus cauſa. ad aures. de arbi. peruēit: ⁊. c. cum tempore: ⁊. c. ex parte. ne prelati vices ſuas. q̄relā: ꝺ ꝯſti. ex litteris. ⁊ no. de fide inſtru. peruēit: tamen eſt differentia in penitentie iniunctione: q̄a maior imponitur penitētia pro periurio: vt no. ſ. e. clericus. eſt etiā differentia: de qua eſt dictum.

r **Ua nos.** Si preſentatus iurat pſtanti de antiquo cenſu augmentando: ⁊ poſtea ꝯtrium iurat inſtituēti: valet ſecūdum: ⁊ non primū: tamen ab eccleſia remouet̄. h. d. Cōmunis diuiſio. Scđa ibi. tue igitur. ¶ No. ꝙ contrariantibus duobus iuramentis: ab codeƷ: diuerſo tempore: preſtitis: quorum primū eſt illicitum: ſcđm autem eſt licitum: valet ſcđm ⁊ nō primum: quādo primū eſt illicitum: ex parte preſtantis: ⁊ ſuſcipientis. ¶ No. ij. ꝙ ratione temeritatis iuramenti quis deponitur beneficio. ¶ Oppo. ꝙ periurus neceſſario non ſit hic: quia poteſt vitare piurium: parēdo ſecūdo iuramento: ⁊ nō primo: quod fuit illicitū. Sol. glo. intelligit periurio. i. temerario iuramento: quia non habuit iuſticiam ſecum: ⁊ quia a primo debuit excipi ius ſuperiorum: ⁊ fortius ius canonicum. Concludit ergo glo. quādo iuratur falſum ignoranter: quod quis credit verum: ⁊ licet hic ſit aliqua forte temeritas in iurādo: de eo de quo nō eſt certus: talis tamē nō eſt periurus: ⁊ poteſt eſſe ſic excluſa culpa: quod nec etiam peccabit. xxii. q. ii. hominis falſum. quod dicit Io. an. verum: vt dixi: ſi adhibuit omnem diligētiam quam potuit. alias eſt veniale: vel ſi fuit in culpa mortale: ſed ſi ſciēter iurat falſum ſemp eſt mortale: niſi fiat ioco ſup. ij. ſcđi li. decre.

xxij.q.ij.ꝙ ait:vel ſimilia.cōmune.xxij.q.ij.vtiliter. Quan
doq; aliquid iuratur de futuro quod poteſt eſſe verū ꝛ fal-
ſum:quia poteſt impleri:ꝛ non impleri:ꝛ tunc dicit glo.ꝙ ſi
licitum eſt peccat mortaliter tranſgrediēdo.ſ.e. Si vo:ꝛ.c.
querelam:ſi eſt illicitum:ita ꝙ eius obſeruatio vergat in ꝓ-
iudicium ſalutis eterne:nō peccat contraueniēdo: ſed pec-
cauit periurando.xxiij.q.iiij.c.j.ij.ꝛ.iij. Sic ergo periuriuz
poteſt eſſe circa id quod iuratur de preterito:vel de preſen-
ti:ſi eſt falſum:ꝛ circa id quod iuratꝰ de futuro ꝙ eſt licituz:
ſi non impletur:ſi illicitum nō eſt periuriū: ſed temerarium
iuramentū:quod lata ſignificatione poteſt appellari periu-
rium. Nunquid autem ſit peccatū.dicit gl.ꝙ ſi ex propoſi-
to:ꝛ deliberatiōe preſtatur indiſcretū iuramentum eſt mor-
tale. Alias ſi iocoſa leuitate:vel incaute:eſt vēiale.xxv.di.§.
alſa. Caſus autem ſm quos iuramentū eſt licitū colligūtur
ex his verſibus. Quis.cui.quid.per quod.ad quid.cū quo.
Qñ ſit iuſiurandum licituz diſcerne vocādo.de quo remit
tit ad ſūmam.e.ti.§.quomodo cenſeꝰ.ſm hoc ergo pro te-
merario iuramēto quis deponitur. Alij intelligūt ꝙ depo-
natur tantum pro periurio:quādo.ſ. venit cōtra licitum iu-
ramentum:ꝛ ſic tex.qui dicit pro periurio reſpicit ſuperiorē
caſum:in quo dixit de preſtatione liciti iuramenti. ¶ Que
ro de practica iuramenti rectoris eccleſie curate:vel noncu-
rate.dicit Hoſti.ꝙ licet ſit diuerſa forma ſm cōſuetudinem
diuerſorum locoꝝ:de iure tamen eſt ꝙ iuret ſe fidelem epi
ſcopo:ꝛ obedientem.ſ.e.nullus ſub quo intelligas ꝙ ſerua
bit illius ſententias:ꝛ pro poſſe faciet ſeruari : ꝙ etiam aliq
exprimunt.de of.or.cum ab eccleſiarū:ꝛ.c.ad reprimendaz
mādata ſua ſancta ꝛ honeſta adimplebit.de of.or.c.fi.nihil
alienabit ſine illius licētia.xij.q.ij.abbatibus.xvij.q.iiij.in
venditionibus:nomine eccleſie vltra certam ſūmaz arbitra
lem determinandā mutuum non contrahet de fideiuſſo.ꝙ
quibuſdā:eccleſiam nō relinquet:ꝛ ad aliam ſe nō transferet
ſine licentia.ſ.de renuncia.admonet:iura eccleſie pro poſſe
petet:ꝛ defendet:vtilia eius procurabit: ꝛ nociua vitabit.C.
de epiſ.audi.de creationibus. Quod intellige etiam poſt-
poſitis negocijs proprij patrimonii.vij.q.j.preſentium:ꝛ.c.
placuit:vt nemini.xvj.q.j.qui vere:ꝛ.c.nos autem:ꝙ nil de
dit aut dabit:aut aliquod pactū fecit:nec aliquod cōmiſit il
licitum per ſe:vel alium eo ſciente:pro adipiſcenda eccleſia.
de pac.c.fi.de ſymo.nobis.de purga.cano.quotiens:ꝛ.c.q̄
cito.hoc vitium ſi ad eum perueniret inſinuabit epō ꝛ ad eiꝰ
voluntatem renunciabit.de elec.c.ij.ꝛ ordines ſuis tempori
bus recipiet:ſi ordinatus non eſt.de eta.ꝛ quali.quorum in
eccleſia perſonaliter reſidebit:ꝛ deſeruiet in ordine:quē ipſi
us cura requirit.de cle.non reſi.quia nonnulli:ꝛ.c.relatum:
ꝛ quod nomine cenſus eccleſie:nihil alicui ſoluet : vltra anti
quā ꝛ ſolitā penſionem:vt hic:de cenſi.ꝓhibemus ſm Inn.

c **Um quidam.** Epiſcopi ꝓ per-
iurio grauiꝰ pu-
niuntur q̄ alij. Scdō dicit ꝙ illicitum eſt iura-
mentum de non loquēdo vel ꝓbendo ſubſidiū
perſonis coniunctis. Scda ibi.illi vo. ¶ No.ꝙ ceteris pa
ribus plus peccat in dignitate poſitus:ꝛ his alios corrige-
re:ꝛ exemplū prebere:q̄ alius:tum quia peccat in ſe:tum qꝛ
malo exemplo prebet alijs occaſionē ꝛ audaciam peccādi.
¶ No.ꝙ facta ſuperiorum in mala de facili ab inferiori-
bus trahūtur in exemplū. Ideo qualis eſt ſuperior:talis eſt
inferior ꝛ ſubiectus. ¶ No.ꝙ iuramentum contra officia
naturalitatis ꝛ cōſanguinitatis pietatis ꝛ charitatis: tanq̄
quod nō eſt obſeruabile ſine interitu ſalutis eterne:nō obli
gat. ¶ No.ꝙ non loqui attinentibus videꝰ eſſe peccatum
ex indignatione:ꝛ cōtra humanitatem:ꝛ naturalem inſtin-
ctum:ac pietatem naturalez. No.ꝙ pro temerario iuramē
to iniungitur penitētia:ꝛ ad cautelam quis eſt abſoluēdus.
¶ Quero cui rationi contradicit iuramentum. h dic ꝙ na
turali etiam inſtinctu:quo ad parētes ꝛ filios: vt inſti.de iu
re naturali.§.j. Hoſt. Quid de alijs pſonis ꝯiunctis.hoſti.

idem eadem ratione. ¶ Oppo.ꝙ dignitas non aggrauet
peccatum:quia durius punitur non in dignitate poſitus q̄
in dignitate.C.vt nemo priua.l.ij.xxiiij.q.i.qui contra pacē
cum ſi.dic in pena corporali plus punitur ignobilis q̄ no-
bilis.xxxv.di.ante omnia:in pena pecūiaria plus nobilis q̄
ignobilis.in dignitate poſitus q̄ priuatꝰ.in penitētiali ꝛ rea
tus q̄titate: ſi conſtat quis plus contēnat : ille plus peccat:
quia q̄titas reatus metitur ex quantitate contētus : ſi eſt du
bium:in dignitate poſitus plus cēſetur contēnere:in dubio
ideo plus puniꝰ. Item in dignitate poſito plura cōcurrunt:
quia in eo maior notatur ingratitudo:q̄to maioribus fun-
gitur donis grauius punitur a deo. Item quia in eo maius
trahitur exemplum:ꝛ maior datur alijs audacia delinquē-
di:ꝛ ſic in ſe ꝛ alium delinquit:ꝛ quia delicta ſua magis no-
ta ſunt:quia pluribus patēt. De hac materia per Ja.bel.in
.l.preſbyteri.C.de epi.ꝛ cle.per Cy.C.de ſum.tri.l.nemo.
De hoc.i.q.iij.ſaluator.v.q.vltima.preſbyteri.de transla.
prela.c.fi.in vltima glo.de hoc de ſta.mo.ea que: ſup in gl.
ꝛ vide in Spec.de accuſa.§.ſcdō loco in fi. ¶ Opp.ꝙ nō
ſit neceſſaria abſolutio:quia iuramentū nō eſt obligatoriū.
Solꝰ.intellige ꝙ abſoluatur ad cautelam:quia iuramētuz
non eſt vinculū iniquitatis.xxij.q.iiij.iter cetera:ꝛ vltra hoc
dicit Petrus ꝙ inq̄tum ſunt obligati ad exhibenda neceſ
ſaria ſunt compellēdi:nam compellūtur eis reuerentiam:ꝛ
neceſſaria miniſtrare:vt.C.de patria po.l.filium : ꝛ vbi pu.
edu.de.l.quēadmodum. Recitat Inno.hic aliquos dice-
re iurantem debere obſeruare iuramētum : donec abſolua
tur:quia tale iuramentū poteſt ſeruari abſq; detrimento ſa
lutis. Superior tamen poteſt ꝛ debet relaxare: quo facto
libere poteſt loqui. Sed monachus de quo loquitur decre.
.J.proxi.pretextu iuramēti non poteſt exire clauſtrū:ſine ſu-
periorum licentia:ſm Inno.ꝛ remittit ad no.de elec.vene-
rabilem.dicit tamen Jo.an.ꝙ hanc abſolutionem poterit
facere epiſcopus:ex quo non reſeruatur pape.de ſen.excō.
nuper. Quod puto qꝛ iuramentū habet in ſe aliquaz turpi
tudinē.p no.in.c.debitores.ſ.e. Credo ꝙ inq̄tū iuramētū
dirigiꝰ ad nō loquendū pꝰi ex indignatōe:vel qꝛ nō velit ꝓ
bere officiū charitatis : qꝛ hoc nō eſt obligatoriū : nec eget
abſolutiōe:quia militat ꝯ charitatē. Idem ſi iuramentū ex
indignatione ſic preſtaretur:de extraneo:vel alio cōſangui
neo:quia debet fratri ſuo q̄ citius reconciliari: quia ex hoc
nutrit:ꝛ fulcit ſe ad tenendum odium faciet inquātum pre-
ſtaretur ex alia cauſa iuſta: vt quia forte locutiones illius eſ
ſent corruptibiles:iuramentum eſſet abſolutorium:ꝛ nō ab
ſolueretur:in dubio iuramentū non habet bonum aſpectū:
ideo licet ſit obligatorium:ſit abſolutio vt hic. Quādo au
tem dicatur iuramentū illicitum:ꝛ quibus modis.vide.xx
ij.q.iiij.in ſūma.ex hoc deciditur dubium de eo qui iurauit
non fideiubere. Quidam dicunt iuramentuz licitum : quia
poteſt quis iurare pro vtilitate proximi:multo fortius ꝓpa.
Ad hoc quod no.archid.xxij.q.j.non eſt. Sic recitat Joā.
and.lau.tenuiſſe: ꝛ tenet de fo.comp.cum.c.laicus.lib.vj.ꝛ
ipſe remittit ad ſcripta per ſe in Spec.de iureiur.poſt prin.
Ibi Jo.an. dicit ꝙ ſi ſalus proximi periclitetur ex nō fide-
iuſſione:ꝙ non tenetur ad obſeruantiā iuramenti : quia vel
hic caſus excluderetur a iuramento:vel ſi voluit ꝙ ſi intelli
gatur eſſet licitum:ꝛ ſic dixi de facto magiſtro cuidam par
menſi:qui iurauerat de nō fideiubendo:ꝛ dum eſſent expul
ſi q̄ plures parmenſes ab illo malo homine ottene hon ter
zo:ꝛ multi trucidati de parte illorum de Roſſis venerūt ad
fratariam:ꝛ non poterant ſuper vtenſilibus habere fideiuſ
ſores:magiſter autem iurauerat non fideiubere:dixi ꝙ hoc
caſu currente non ligabaꝰ:ꝛ feci ad cautelam ipm abſolui.

a **Icut ex litteris.** Nō valz iu-
ramētū mo-
nachi clauſtrum abiurātis:ꝛ ſibi de hoc grauis
imponitur penitētia.h.d. Cōis diuiſio. Secūda
ibi:reſpodemus. ¶ No.ꝙ ad ſtabilitatē clauſtri quis ꝓ-

feſſionis voto obligatur. ¶ No.ij.ꝙ ſcḋm iuramentū cō-
tra precedēs votum nō valet:tanꝙ quod non poteſt ſerua
ri abſq; interitu ſalutis eterne. ¶ No.ꝙ temerariū iuramē
tum non eſt obligatoriū:ᷓ no.ꝙ peccat temerarie iurans:ᷓ
ei de peccato eſt grauis penitētia iniungēda. ¶ No.ꝙ ira
cundia in preſtatione iuramenti nō excuſat iuramentū a te-
meritate. ¶ No.ꝙ indignitas prioratus nō liberat quē a
monachatu:quia vt prius remanet monachus:nam hic ap-
pellaꝛ prior ᷓ monachus. ¶ Oppo.ꝙ iuramentum ſ3 ſit
ſeruādum a monacho.ſ.de renuncia.ex tranſmiſſa: ᷓ.c.ꝙ
in dubijs ꝙ metus cauſa.ad aures:ᷓ.c.ad audientiā. Sol.
dicunt quidam ꝙ licet iuramentū non preiudicet monaſte-
rio:quin poſſit repetere monachum:ipſi tñ preiudicat qui ꝑ
ſtitit:in tm̄ ꝙ non poteſt repetere monaſteriū. Sed hoc nō
placet Inno. quia illa iura loquunꝛ in clericis ſecularibus:
qui habēt libertatem ſe excludēdi a beneficijs ſuis:quo ad
ſuum preiudiciū:ſ3 in monachis:qui non poſſunt ſe libera-
re a ſeruitute clauſtri: ad quā ſe voto aſtrinxiſſe cenſentur:
ᷓ clerici poſſunt cenſum eccleſijs:monachi autem non poſ-
ſunt eſſe ſine clauſtro.xv.q.j.ſi cupis: ᷓ.c.placuit.vnde nun-
ꝙ debet abbas dare litteras abſolutionis monacho ſuo:niſi
prius habeat aliud monaſterium paratum:ſed tunc bene
licet:quo facto nihil habet cōmune cum monaſterio.xix.q.
iij.ſtatuimus. lxiij.di.c.ij.xvj.q.j.ſi quos:ᷓ.c.ſeq.xvj.q.ij.ſi
quis iam tranſlatus:ſm Inno.dicit tamē Hoſti.ꝙ hoc ma
le de facto ſeruatur. Idem no.de renuncia.c.ſi.ᷓ quod no.
de regula.c.ſi.ꝑpter delictum tamen bene deijcitur mona-
chus a monaſterio: vt no.ſ.de offi.or.quanto ſup glo.hoc
patet:ᷓ ponitur pena recluſiōis in ergaſtulo: ad quod de re
gula.c.ſi.de ſymo.dilect⁹:ᷓ.c.qm̄:ᷓ.c.veniēs. ¶ Op.ꝙ nō
obligeꝛ iuramēto abiurās clauſtꝛ:cū poſſit eſſe extra clau-
ſtꝛ.ſ.eo.ex reſcrip. Sol.monachus non pōt clauſtro renū
ciare niſi obtentu maioris religionis:qḋ dic:vt ſ.de regula.
ᷓ ad ipſo abbate imperāte:ᷓ ex cauſa vtili monaſterio:ᷓ tūc
valeret iuramentū:vt.ſ.e.ex reſcripto: ſm Hoſtiē.ᷓ idem in
caſu ne cle.vel mo.c.ij.li.vj. Quid ſi hic ante profeſſionem
preſtitiſſet tale iuramentū:an eſſet obligatorium : dicit Jo.
an.ꝙ non:quia iurauit ſine cauſa:ᷓ calore iracundie:ᷓ ſic iu
ramentū non habuit diſcretiōem : nec comitē diſcretionis:
nec iuſticie.xxij.q.j.ᷓ iurabunt.ij.q.ij.animaduertendum.
Secus ſi ex cauſa:ᷓ cum deliberatione iuraſſet:puta ꝙ nun
ꝙ intraret domū talis mulieris:quam turpiter adamabat:
nam eſt ſeruandū:licet a talibus iuramentis ſit abſtinendū
per id quod habeꝛ de coha.clericorum ᷓ mulierū clericor:
ᷓ.c.ſicut ſubtilitas. Solu.quia hi volunt calore iracundie
iuramentū preſtitū non eſſe obligatorium : licet licitum ſit
quod iureꝛ : ᷓ poſſit ſaluari ſine interitu ſalutis eterne. Su-
miſte cōmuniter dicūt iuramenta eſſe ſeruāda:ſi licitum cō
prehendit:licet putent hoc tutius. Satis puto ꝙ ſi calor ira
cundie fuit cautus:quia illud deliberate nō feciſſet: quia hic
voluntas non eſt diſcreta:non ſit obligatorium : vel ſi eſt:ꝺ
facili eſt per epiſcopum cōmutandum:de quo per Ray.in
ſumma de iuramento circa prin. ¶ Oppo.per gl.ꝙ liceat
abiurare de regula.licet:ᷓ de renuncia.admonet. Sol.po
teſt de licentia ſupioris:vt ibi ſubaudi:ᷓ cū cauſa legitima:
ſed non ſine ſupiorum licentia:vel ſine cauſa : vt hic:nam vt
dicit Jo.an. Nec vouere poteſt monachus abſq; ſuperio-
ris licentia.xx.q.iiij.monachus.

V Eritatis. Uaſallus qui iurauit pre
lato a ſucceſſoribus iuraꝛ
non compelliꝛ.h.d.conſultatio ᷓ reſponſio. Se
cunda ibi reſpondemus. ¶ No.litteram alle-
gabilem pro ſimplicitate. ¶ No.ꝙ iuramentū preſtitum
ratione dignitatis: ex parte cui preſtaꝛ realiter intelligitur:
ᷓ tranſit ad ſucceſſorem in dignitate illius:cui preſtaꝛ : ᷓ illi
obligat:ac ſi illi iuraſſet. ¶ No.arg.ꝙ iuramentū ſub no-
mine dignitatis preſtitum non eſt iterandū: ad ſucceſſorē:
ſm Inno.ſed ſm intellectum glo.probat cōtrarium : quia

licet iuramentum tranſeat.nihilominus eſt iterandum:niſi
ad hoc habeat priuilegium abſolutionis:alias priuilegiū
nihil operareꝛ. ¶ No.ꝙ regnum Sicilie non ſolum deb3
fidelitatem:ſed etiam homagiū romane eccleſie. Ad hoc
ele.paſtoralis.ꝟſi.verū . de re iudi. ¶ Quero an ſi prela-
tus iurauit alicui ſucceſſori prelati:iterato teneaꝛ iterare iu-
ramentum:ſi ſemel iurauerit prelato:dic ꝙ notāta ꝙ hic di
citur in herede habeat locum in ſucceſſore. ¶ Oppo.glo.
ꝙ teneaꝛ iterare ſucceſſori iuramentū.xij.q.ij.ſepe:ᷓ.c.lon-
ginquitate:dic ꝙ iurare debet ſucceſſori:licet iurauerit ꝑde
ceſſori.recipienti pro ſe ac ſucceſſoribus:niſi habeat aliā in-
dulgentiā:ᷓ hic non compelliꝛ iurare:quia indulgentiā ha
beat ad hoc.poſtea glo.reſidet ꝙ etiam ſine indulgentia ex
quo iuramentū ſic eſt preſtitum:ꝙ comprehendat ſucceſſo-
res:non compelliꝛ preſtare iuramentum ipſe vel ſucceſſor:
qui ſemel iurauit:quia hoc iuramentū eſſet ſuperfluum ex
quo ad ſucceſſores tranſit:dic ſi quis iurat alicui fidelitatē
ꝑſonaliter:ᷓ hoc conſtat:ᷓ tunc teneꝛ iterare iuramentū ſuc
ceſſori:quia ad illum non ſe extendit iuramentū:ᷓ ſic debet
intelligi tex.ſ.ali.ſ.§.preterea: ᷓ ſic eum intelligit Gof. Si
iuramentū eſt preſtitum realiter ᷓ expreſſe:vt quia ſpecifice
iurat prelato:ᷓ ſucceſſoribus ſuis:adhuc non eſt iterandū
iuramentū:quia hoc iuramentū:vt reale:tranſit ad ſucceſſo
res:ex parte illorum quibus preſtatur. vnde cum non ſit ite-
randum:niſi ex neceſſitate non eſt iterandū.ſ.e.ᷓ ſi xp̄s. Et
hoc verum in fidelitate: ᷓ alia quacūq; materia:vt in vaſal
lo:ᷓ liberto eccleſie:fateꝛ ꝙ licet non arteꝛ ad repetendū
iuramentum:artaꝛ tamen ad renouandum:ne cōtingat ꝙ
pereat memoria contractus:vt dicto.c.longinquitate: ᷓ de
preca.c.j. Si autem iuramentū eſt ſimplex : ᷓ nulla ſit men
tio de ſucceſſoribus:tunc in his quorum natura eſt vt tenea
tur:ita ſucceſſoribus ſicut alijs:vt in fidelitate:que debeꝛ pa
pe:ᷓ epiſcopis:ᷓ ita vni ſicut alij : adhuc iuramentum non
eſſet iterandū:q: trāſiret ad ſucceſſores. Si materia eſt alia
ad quā nō teneꝛ naturaliter:ᷓ in quibus eccleſia nō fundat
intentum de iure communi:vt in libertis:qui naturaliter no
ſcunꝛ liberi.inſti.de liberti.§.j.de nati.ex libe.ven.c.vno.iō
poſſet etiam longinquitate temporis ius ſuum amittere : ᷓ
tunc quando iuramentum eſt ſimpliciter preſtitum eſt iterā
dum in ꝑſonam ſucceſſoris:niſi aliud habeat priuilegium:
vt hic:ᷓ.l.imperialem:ᷓ ſic de facto ſeruaꝛ:ſicut ſeruaꝛ etiā
hic in rectoribus:per que dicit hic Hoſti.tutius eſſe ꝙ pre-
latus:ſuſcipiēdo iuramentū:nullam faciat mentiōē de ſuc
ceſſoribus:ſi tñ ſit cōtentio inter eos.ſ.ſub qua forma ſit di-
cens formā ꝙ cum ſucceſſoribus:habet ꝓbare : quia ei qui
dicit incumbat probatio.ff.de probatio.ei qui ſm Hoſtien.
Aduerte tamen ꝙ licet iuramentum cui preſtaꝛ poſſet eſſe
reale:ex parte preſtantis tantum eſt ꝑſonale:ᷓ obligat ex vi
iuramenti ad ꝑiurium ſolum iurantem:ᷓ non heredem:vel
ſucceſſorem:nam quāuis pecantē ex parte obligantis poſ-
ſit eſſe reale.ff.de pactis iurꝭgentium.§.pactorū. Iuramen
tum tamen eſt ꝑſonale.ᷓ non tranſit effectualiter ad ꝑſonā
heredis.ff.de pactis.l.ᷓ hᷓdi.ᷓ hoc tenet Bartho.in.q.do
minicali.xxxviij.Bononienſes iurauerunt pacem. Ad qḋ
Frede.ſuo cōſi.cclvij. Nam ſm Hoſti.licet in obligationi
bus ſpiritualibus honeſtum ſit ꝙ filius ſequaꝛ voluntatē
pr̄is:non tñ eſt neceſſariū.de deſpo.impub.c.j.de ſepul.de
vxore.ᷓ.c.in preſentia. vnde nunꝙ heres ꝑiurus erit ex iura
mento primo:niſi ᷓ ꝑſonaliꝛ iuret.ſ.e.clericus.j.q.iiij.itaq;.
ᷓ.c.ſe.ad hoc de ſpon.ex lr̄is.ij.ᷓ ꝙ no.de ſepul.c.ſi.in ſi.ᷓ
eſt ratio diuerſitatis:quare eſt reale ex pte tui : ᷓ non ex pte
preſtantis:quia obligatio propria ᷓ ꝑſonalis poteſt extēdi
ad quecunq; vult ipſe ſe obligans:ᷓ iurās:quia ita iſti ſicut
illi poſſunt ſe obligare:ſed ex pte preſtātis:ſi ſucceſſor obli
gareꝛ agiꝛ de obligatione nō propria: ſed aliena:ᷓ quis po
teſt prout vult ſe obligare:ſed aiam alterius nō poteſt ipſe
alter illaqueare abſq; illius conſenſu:de cuius anime ꝑicu
lo agiꝛ:in pena ſpirituali nō nocet factum pr̄e filio:nec hoc

reſpectu poteſt obligare: vt patet in regula ſine culpa: cum
ibi: no. de reg. iur. li. vj. vnde licet ſucceſſorem obligare poſ
ſit temporaliter: vt. C. vt acti. ab herede et contra heredem
in rubro et nigro: non tñ ſpūaliter vt eſt dictuꝫ: predictis nõ
ob. de elec. qualiter. q2 vel ibi factũ narratur: vel loquitur de no-
uis vaſallis: vel quãdo ſucceſſoribus: vel eccleſie nõ fecit iu
ramentum: vt dixi in q̃ſtum iuramentũ pſonale: ex pte pſtã
tis: eſſe reale et ppetuum: intellige veꝝ niſi ceſſet reſpectus:
cuius pretextu iurauit: ideo ſi tanq̃ canonicus iurauit: ſi po
ſtea renunciauit: vel cedat canonicatui: licet etiam poſtea re
ſtituatur: non obligatur ex viribus primi iuramẽti: vt no. de elec.
venerabilem. et no. de no. ope. nũ. c. ij. de ſymo. ex inſinuatio
ne. de renũ. cum inter cũ ſimi. et hoc tenet Frede. ſuo conſil.
cclvij. vbi clare ſic decidit et declarat.

r **Erum.** Iuramẽto per metum extor
to eccl'ia ſolet abſoluere: et eius
tranſgreſſores vt peccãtes mortaliter non puni
re. h. d. ¶ No. iuſtum metũ adeſſe vbi preſtatur
pro vita conſeruanda et rebus ſeruandã. i. maiori parti bo-
norum: q' metus cauſa. abbas. ¶ No. ij. q' iuramentũ me
ticuloſum nihilominus: vt habens annexã voluntatem: eſt
obligatorium: et indiget abſolutione. ¶ No. q' hortandi
ſunt ſic iurantes ad obſeruatiões: et ſi non abſoluti non ſua
uerint: non ſunt vt pro mortali puniendi. ¶ Oppo. q' nõ in
digeant abſolutione: quia actus factus coactiõe preciſa eſt
nullus: q' metus cauſa. c. ſi. de bapti. maiores. l. di. preſby-
terum. Sol. dicit Goſ. litterã intelligendã de coactiõe cõ
ditionali: ſi autem coactio eſſet preciſa: non videt q' eſſet ab
ſoluendus: quia non obligat. Jo. an. dicit q' non videt quõ
quis cogatur abſolute iurare vbaliter: ſed manuꝫ porrigen-
do bene poſſet cogi delato iuramento a cogente: vnde per
hoc ille qui ſcdõs vocabatur: qui propter caſuꝫ matris loq no
lebat: ſcripſit in tabula: dum a rege compelleretur: vocis mee
nulla tibi poteſtas data eſt. ¶ Oppo. q' non abſoluãtur:
ſed compellantur ſeruare iuramenta. de reſti. ſpol. accepta: et
c. ſollicite. Sol. ſi metui qui cadere poſſit in conſtantem:
preſtiterunt ſunt abſoluẽdi: vt hic: ſecus ſi vanus fuerit me
tus: vt in cõtrario: et dicit hic Jo. an. metũ etiaꝫ cadere in cõ
ſtantem: vt quãdo eſt omni bonoꝝ: vel maioris partis. de
reſti. ſpo. frequens. li. vj. ¶ Oppo. q' nõ ſit neceſſaria abſo
lutio: vt patet. ĩ. c. ſi vero. et q' ibi no. Sol. dicentes iuramẽ
tum non obligare reſpondent q' abſoluerunt de facto. dicẽ
tes oppoſitum: dicunt q' abſoluerunt de iure. glo. dicit q' te
nentur ſeruare talia iuramenta: et ad hoc ſunt obligati et aſtri
cti: ſed ſi non ſunt abſoluti: et non ſeruent: non ſunt tanq̃ pro
mortali puniendi: quia metus attenuat delictum. hoc ſequi
tur Jo. and. et dicit eccleſiam hoc ſtatuiſſe: in reuerentiã iu-
ramenti: quia licet in veritate nõ obliget: ſi forte is qui preſti
tit non intendebat obligari: ſed ſolum tempus redimere: et
euadere. eccleſia ſtatuit: in reuerentiã iuramenti: q' ſeruetur
ac ſi obligaret: quaſi velit littera hic oſtendere in hoc fortitu
dinem iuramenti: ad quod. ĩ. c. i. et c. debitores. de elec. vene
rabilem. ad ſi. ſm Hoſti. non obligantur tamen cõtrauenien
do: nec puniuntur tanq̃ pro mortali: ſed tanq̃ pro veniali:
ſm Tan. Gui. na. Hoſti. autem tenet hic glo. et ſic iſte finis
intelligetur: quãdo abſolutio nõ interceſſit Jo. cal. in. c. ſi vo
lũ q' ↄuentiõe obligetur ad mortale: ꝫ nõ puniatur vt p morta
li: vel directo piurio: et ſic mortalia alienatur pena tpali: et q'
obligetur ad mortale ↄueniẽs. ſeqtur archi. poſt Tho. xxij. q. i.
bẽ inue: et. xxij. q. iiij. inter cetera: et. xv. q. v. auctẽ: q2 iurando
nõ põt interuenire abſoluta coactio: ſed ↄditiõalis: et q' dꝫ
potius oĩa mala pati q̃ malo ↄſentire: vt ibi no. lau. et arch.
de pactis. q̃uis. li. vj. cũ hac declaratiõe dꝫ intelligi gl. ſeq.
que dicit iuramentum per metũ extortum parum obligat.

v **Eniens.** Stis cuius mandato ſtare
iuraui aliquid precipit con
tra iuramentum: per me prius licite factum: illõ
ſeruare non teneor. h. d. In prima ponitur quere-

la impetrantis. In ſcda promiſſio ibi: verum qa. ¶ No. q'
ex verbis aliquãdo incurrunt graues inimicicie: et etiã ex in
iurijs verbalibus. ¶ No. q' iuramentum de parendo mã
datis alicuius: nõ extenditur ad veriſimiliter intentũ iurantis
q̃tũcunq; vba ſunt lata: et ad illud valeant trahi. ¶ No.
iij. q' vba q̃tũcunq; lata relata ad arbitrium tertijcum p-
ferantur ſub quadam cõfidentia legalitatis et bonitatis eius
in quez promittunt: ſi oppoſitum repiatur: reducuntur ad arbi-
trium boni viri: ſi poſtea effectu fallitur confidentia: ideo pu-
to q' ſi promitto in aliquem: vt poſſit etiam enormiter lede-
re: et cum hec vba dicam ſub cõfidentia: q' iuſte agat: ſi oĩno
irrationabiliter me enormiter ledat: potero petere reductio
nem ad arbitriũ boni viri. dicam. ĩ. c. quintauallis. ¶ No.
q' a quolibet generali iuramento de parendo cenſetur exce
ptum illicitum: et q' obuiet primo iuramento. ¶ No. ar.
q' ſm iuramentũ non valet cõtra primũ: et valet contra pro
miſſionem: nam hic interrogatus fuit de promiſſione: et re-
ſpondit de iuramento: contrarium ergo vult in promiſſiõe:
de preſumptio. nõne. xxv. di. qualis. ¶ No. q' vba genera
lia nõ obligant etiam iurando ad que: ſi in ſpecie foret que-
ſitum: non veriſimiliter ſe obligaſſet. ¶ Oppo. q' ſine iu-
ramẽto: ſiue promiſſo foret obligatus nõ artat ſm iuramẽ-
tum: etiam cõtra ſimplicem promiſſionem: quia et ſimpli. i
promiſſione eſt obligatus quo ad deum. xxij. q. v. iuranti. de
pac. c. i. xij. q. ij. quicũq; ſuffragio. Inn. dicit hic q' ſi ſub de
bito iuramenti eſt preceptum aliquid quod obuiet et iaꝫ ſo
lẽniter promiſſo primo: obſeruandũ eſt iuramentum: et ali
ter ſatiſfaciat de promiſſo: per hanc lfam que dicit de iura-
mento: et tamen. ĩ. fecerat mentionem de promiſſo. de pre-
ſumpti. nonne. Hoſti. dicit contra: quia ſi aliquid licitũ pro
miſerat: quo ad deum eſt obligatus: et ſeruandũ eſt ac ſi iu
raſſet: vt dicto. c. iuramenti. Mandatũ ergo de illo nõ ob-
ſeruãdo: eſt contra deum: de ſic contra ius: et quia nõ debet
preſumi q' iurando hoc ſenſerit. Item quia nõ eſt concedẽ
dum mãdatum fieri poſſe: per quod derogetur iuri alterius:
quia nec mandatum pape ad talia ſe extenderit. de of. dele.
ſup eo. ¶ Non ob. q' dicit Inno. eum debere ſatiſfacere
aliter de promiſſo. Nam ſi capiam promiſſam ſoluere poſ
ſet inuito creditore: non poſſet ſoluere bouem. ff. ſi cer. pe. l.
ij. et. l. cum quid inſti. de actio. §. item ſi quis. Item põt eſſe
tale promiſſum: quod adimplere aliter non poteſt: niſi fuerit
promiſſum: vt ſi promiſit cum Berta ↄhere: mandatur ne cõ
trahat: certe non valet mandatuꝫ: quia et ſi iuraſſet expreſſe
aliã ducere. primã fidem irritã facere non poteſt. de ſpõſa.
ſicut. dicit ergo talia mandata intelligi de mandatis licitis:
vt dicam ſup gl. puta q' ſi prima promiſſio obligat preciſe:
vt quia ſit obligatio dandi: non artetur ad preceptum ſcdi iu-
ramenti: niſi po de alio cõtentaretur implẽdo: cui primo pmi
ſit: ſed ſi eſſet obligatio nõ preciſe: vt in obligatõibus factis:
in quibus quis preciſe nõ obligatur ad factũ: ſed ad intereſſe:
tunc q2 põt implere primũ et ſcdm ſaltem ſpecificũ iuramen
tum ad hoc obligeret: ꝫ nõ forte gñale: vt ſi primo vni pmi
ſi tradere rem: poſtea ſcdo iuro alij tradere. primũ poſſum
ſuare: et ſm in primo ſoluendo intereſſe: et ſcdo actu implen
do: et puto q' hec fuit mens Inno. q' ſecus ſit in hoc in iura-
mentis: vt h opetur iuramentũ: vt preciſe qd iurat implere te-
neatur: qd eſt notabile: et ſic in obligatiõibus iuratis qs põt p
ciſe compelli ad factũ: qd no. quia limitat ſcripta in. l. ſtipu
latiões non diuiduntur. de vb. ob. et maxime cũ iuramentum
hẽat clam in ſe: vt omni meliori mõ quo põt obligetur. l. cuꝫ
pr et filius. de le. ij. dicit tñ Inn. et ſeqr Hoſti. q' ſi nõ in gñe
ſed determinate aliqd certũ iuretur: hoc iuramentũ in cõſilio
aie recipit interpretatiõeꝫ ſm bonã ſanã: et nõ fraudulentaꝫ
intentiõem iurantis. ĩ. c. quãto: et. c. ad nram. ij. in iudicio do
ſiet interpretatio ſm ius. ĩ. eo. venientes. Ex hoc decidit qõe
quã diſputat Frede. ſuo conſil. clxxxvi. An ſi filiusſa. in ſtu-
dio iurauit nõ exire locũ: nõ ſoluto debito: an ſi pr vel epus
eum reuocet: et exeat q̃ſita licentia creditoris: et nõ obtenta

ſit periurus. Et concludit ꝙ non. primo in patre: q ex prece
pto naturali diuino: ⁊ iure obligatus eſt parere p̄ri: ideo nõ
derogat illi ſcdo iuramẽto. Ad hoc. C. de p̄ri. po. per totũ
de his qui ſunt ſui vel alieni iuris per totum. Item quia tale
iuramentũ intelligit ſaluo iure p̄ris. de iureiuran. cũ contin
gat. e. ti. q̄ſto: ⁊ c. veniẽtes. Item quia licet prima obligatio
non ſit iuramẽtalis: ſufficit ꝙ cõtrauentio illaqueat ad pec
catum: quia ſm iuramentũ ad oppoſitũ non põt trahi abſq;
preiudicio ſalutis. e. ti. quãto. de ſponſa. ſicut ex lr̃is. no. ad
hoc quod dicit de voto non valente abſq; conſenſu p̄ris. ff.
de pollicita. l. i. xxii. q. v. pueri: ⁊ c. paruuli: ⁊ q. iij. tribus: ⁊ li
cet hec capitula loquant: de pub. Idem quod no. de voto
ſcripture. xxii. q. ij. mulier: in glo. pe. ⁊ fi. Ad hoc ꝙ dicit de
actione iniuriarũ: quam p̄r non tollit. ff. de pactis. l. i. §. vſq;
adeo. Item ad hoc qd̃ dicit de incurrente cautione. de ſen.
excõ. mulieres: quia non artat ire ad curiã ad preiudicium
p̄ris. xxxii. q. vii. mulier. xxxiij. q. v. manifeſtum cum ſi. addu
cit ꝙ de ordine of. de eta. ⁊ qua. indecoꝝ; vt non preiudicet
patrie poteſtati. Item quia non eſt veriſimile noluiſſe p̄iudi
care p̄ri. Idem dicit ſi reuocet ep̄s: q ſi iuſſus paternus h
operat: fortius iuſſus epiſcopi. Itez quia plus iudici q̄ p̄ri
artat parere. ff. ad trebel. ille a quo in fi. ⁊ l. nam ꝙ: item q
a quolibet iuramẽto intelligit excepta auctoritas ſupioris:
etiam alterius q̄ pape: inquantum iurat circa tangentia ius
ſupiorum. ſ. e. veniẽtes: vbi per doc. de cle. non reſi. c. antepe.
⁊ vlti. per Inno. de dolo. ⁊ 9tatis. no. de hereti. c. fi. xv. q. vi. p̄
ceptuz. Ad hoc. ff. de his qui no. infa. l. furti. §. qui iuſſu. hec
vera intellige: niſi fraude procurauerit reuocari. Ad hoc d
of. dele. paſtoralis in fi. de v̉b. ſi. c. fi. li. vi. ff. ex qui. cau. ma. l.
qui data. ff. qui ſatiſ. da. cog. l. fin. ad hoc ⁊ de appel. ad hec
ij. Non ob. de appel. ſignificauit: ⁊ quod ibi no. Hoſtie. ꝙ
vbi iurans ſoluere debitori non excuſat; licet ille ſit accuſa
tus: ⁊ iudex precipiat vt non ſoluat: quia ibi iuſſus ſuit iniu
ſtus: cum accuſato poſſit ſolui de ſolu. l. reo: ⁊ ſic in iuſticia
proceſſit ex parte iudicis: imputandũ eſt ergo ſi nõ appella
uit: ſed hic nulla iniuſticia eſt ex parte epiſcopi precipientis:
ſeu reuocantis: ex quo ſubditus ſuus eſt. ¶ Opp. ꝙ pacta
nouiſſima ſunt ſeruãda. C. de pacti. l. pacta: dic illud quãdo
ſunt licita: hic illicita erant pro prima. Item illud inter eoſ
dem: non inter alios: quibus non poteſt preiudicari: vt hic.
¶ Quero an iurans de parẽdo mandatis iniuriati: poſſit
aliquid ab iniuriato precipi: dicit Io. and. ꝙ cõſuetudo in
terpretat ꝙ ſola preſtatio iuramenti habet pro ſatiſfactõe.
Ad hoc. ſ. e. quintauallis. Quod verum eſt: niſi tanta ſit iniu
ria ꝙ maiori pena ſit puniendus: quod relinquit Vincẽ. ar
bitrio diſtricti iudicis ſm Vinc. ⁊ idem Inno. ⁊ Hoſti. di
cit ꝙ quecũq; ſit iniuria iudex debet coniectari de eo ꝙ po
ꝯtẽtatur. Nam per nudũ pactũ remittit iniuria. ff. de pac.
ſi tibi decez. §. i. de pig. ac. ſi ratio. §. pe. ¶ Quero an ſi pre
cipiat ne in proprijs cauſis intret palatiũ valeat preceptum:
videt ꝙ ſic: quia poteſt per procuratorẽ litigare: imo cauſa
honoris hoc mandat epiſcopo. v. q. iij. quia epiſcopus: dicit
Hoſti. etiam tale mandatũ corrigendum: tñ ꝑpter onus ex
penſaꝝ: vt in auc. vt ab illi in pũ. Tum propter inſtructio
nem negocioꝝ. ff. de ꝓcu. ſi actor: ⁊ pp cauſaꝝ arduitatem:
de procu. querelam ſm Gof. nam dicit Hoſtien. magis eſt
quis curioſus in facto alieno: q̄ in proprio. ſ. de v ſupal. niſi
. C. de ſeruitu. l. preſes. Quid ſi dux iſtũ vocaſſet ad palatiũ:
an deberet ire non obſtante iuramẽto. dicit Io. an. ꝙ hic ca
ſus debuiſſet excipi; quia per iuramentũ ſuum non potuit a
ſe abdicare iuriſdictiõez ducis. Ad hoc. ſ. e. ſicut: ⁊ qd̃ no.
de appel. cum pati: in p̄te ſcda ⁊ forte hic crediderunt inclu
dere quaſi ſpecialis vocatio fortius excuſet q̄ generalis: d
cle. excõ. mi. ꝓpoſuit: ⁊ patet in antiqua: ⁊ hic in fi. Quid de
illo qui iurauit in teſtamẽto ſup iniuria quã remiſit: an ſi po
ſtea conualeſcat: poſſit agere de iniuria. vide in. q. dominica
lis. xiii. ⁊ vide Io. an. in Spec. in. §. nunc aliqua d. poſt. v.
item pone: cum quidam: ibi. Io. and. tam in feneratore qui
remiſit vſuras: q̄ etiam in remittẽte iniuriã. tenet ꝙ nõ poſ
ſit amplius redire ad repetitorem: quia renunciat ei. de re
nuncia. ex tranſmiſſa: cum ſi. ⁊ in fi. Idem no. de vſur. q̄q̄.
lib. vi. ſup glo. nomen. ¶ Ultimo eſt hic arg. in fi. ꝙ ſolus
papa relaxet ⁊ interpretet iuramenta: ad idem de elec. vene
rabilem in fi. ⁊ de hoc in. c. precedenti: ⁊ no. ſ. e. c. i. ⁊ c. debito
res. Item inducit ad queſtionez de aduocato: qui duabus
eccleſiis eſt iuratus: ⁊ ille inuicem litigant: ꝙ teneat iuuare
primã. ad idem. ſ. e. cã te ſm Gof. ad hoc ꝙ no. de poſtul. c.
fi. ſup vltima glo. ¶ Venio ad glo. opp. ꝙ nõ debeat hoc
dictum ad arbitriũ boni viri reduci. vt. l. dicen ꝓferre. §. ſta
ri. ff. de arbi. vbi dicto arbitri ſtatur ſi ſit equum. Gof. cõ
tra ꝑcedit in arbitro: hic in arbitratoribus. i. cũ tabilibus
compoſitoribus: q ſiue componẽdo: ſiue laudando inique
arbitrent: reducendũ eſt ad arbitriũ boni viri. Et ꝙ fuerũt
arbitratores dicit Hoſti. patet ex v̉bis compromiſſi: quia
iurarunt ſtare mandato non dixit ſnie: qui reprehẽdit illos:
qui dicũt per hanc decre. ꝙ in cã ꝓpria quis non poteſt eſſe
arbitrator: ſicut non poteſt eſſe iudex. C. vt nemo in cã ꝓp̃a:
q: hoc hic non probat: cum non fuerit in p̄tem compromiſ
ſum: ſed fuit in tertios compromiſſũ: vt patet ex lr̃a de ma
teria in decre. cãm. ſ. de elec. ¶ Oppo. glo ꝙ iuramẽta nõ
interpretent ſm intentionem iurantis: ſed ſm intentiõez re
cipientis. xxii. q. v. quacũq; arte. glo. remittit. de reſti. ſpol;
ex lr̃is. Io. an. remittit ꝑ ſo. ad. §. ex his. e. q. dic ſi mens ſu
ſcipientis eſt certa iuramẽti dz intelligi iuramentũ ſm intẽ
tum ſuſcipientis: ſi non eſt certa iuramenti: tunc ſm mẽtem
veriſimilem iurantis intelligitur: ⁊ non ſm mentem non ve
riſimilem ſuſcipientis. Intelligitur ergo ſm ꝙ cõiter intel
ligetur. ¶ Querit glo. an per iuramentũ poſſit precipe: vt
cedat bonis: vel vt donet bona ſua. glo. dicit ꝙ nõ: q: iura
mentũ nõ extendit ad nõ v̉iſimiliter cogitata. ſ. e. quintauall.
⁊ de deci. ex multiplici: cum ſi. ⁊ q: v̉ba iuramenti ciuili mõ
ſunt intelligẽda. ff. de ſerui. ruſti. predi. l. ſi cui. dicit Ioã. an.
ꝙ ſimilis eſt qd̃ dñicalis. xxvi. quã recitauit hic Gui. de cle
rico qui iurauit ſtare mandato epi: qui precepit ei ꝙ benefi
cio renũciaret: ⁊ ꝙ non appellaret: ⁊ ſoluit precepto etiã nõ
obſtante illum appellare poſſe. Sed eſt dubiũ an credat
dicto aſſerentis ſe talia mandata fieri nõ cogitaſſe: dicit hic
Inno. ꝙ nõ: dũmodo preceptũ non excedat culpaz: ſed dz
eſſe cõis opinio: ⁊ preſumptio: ꝙ ſi crediſſet hoc mãdatũ
ſibi fieri: nullo mõ iuramentum preſtitiſſet. ar. ſ. e. petitio. C.
que res pig. ob. poſ. obligatione: ⁊. l. deniq;. ff. de flumi. l. i.
in prin. ad hoc de arbi. c. ij. vnde dicit Vinc. ꝙ precipe poſ
ſet q̄tum eſt vera eſtimatio iniurie. xvij. q. iiij. vxor. v ſus enĩ
interpretet hec iuramenta. xxij. q. ij. ne quis: dicit enim con
ſumptum ius iſtoꝝ: vt itez mandare non poſſint. ff. de ope.
liber. l. ſi libertus: ⁊. l. ſe. ff. d opt. lega. l. apud aufidiũ: dum
mõ tñ non errauerit credẽs ſe aliud precipe. ff. de arbi. quis
arbiter: vbi de hoc. Quid ſi mandatum nõ repugnet iura
mento. glo. dicit ꝙ ſeruandũ eſt: cum ſeruari poſſit ſine inte
ritu ſalutis eterne. ſ. e. ſi v̉o. dicit tñ gl. ꝙ ſi ex mãdato enor
mẽ leſionem pateret: obtinebit relaxationẽ iuramenti. ſ. ꝙ
metus cauſa. abbas. xxii. q. iiij. §. illicitum. No. remediũ
cõtra iſta iuramenta que apponunt in laudis: ⁊ ꝯtribus: q
ſi repiat enormiter deceptus: licet alias ceſſet dolus: vel alia
turpitudo: ꝙ põt petere abſolui a dicto iuramẽto: ⁊ hoc q
talis enormis leſio hz in ſe preſumptum dolum quod bene
notabis. dicam. ſ. e. quintauallis.

b **Reui.** Si iurans eccleſiam defendere: requiſitus ſine iuſta cauſa hoc re
cuſat: periurus eſt: nec appellatio eum defendit.
Cõmunis diuiſio. Secunda ibi. reſpondemus.
¶ No. ꝙ aduerſus promiſſionem propriaz: ⁊ iuramentũ:
non excuſat appellatio. ¶ No. ij. iurantẽ poſſe requiri ſub
debito iuramenti: vt iuramentum impleat. ¶ No. ꝙ a piu
rio excuſat impoſſibilitas: vel difficultas implenti eius: qd̃
eſt iuratum: excuſat etiam legitima cauſa: ⁊ ſic a iuramento

pactiſo cenſef excluſa difficultas: ⁊ excepta impoſſibilitas:
⁊ quecūq3 alia legitima cauſa. quod no. ℭ Quero de cau
ſa quare non valet appellatio. dic ẜm Joā. quia appellatiōe
non poteſt impediri: quod a perpetuo edicto fieri percipif.
ne in vanum dei nomen aſſumaf. xxij. q. v. quacunq3 ⁊ licet
ẜm tempora iſtius decre. admitteretur appellatio: ſine gra
uaminis expreſſione: id verum quo ad hoc: vt eximeret ab
obligatione: ſi tñ pene appellatione ab ea deſiſtens patroci
nium preſtet interpretatione benigna dici poſſet piurium in-
curri. ff. de boni. liber. l. qui cum maior. §. accuſare ẜm goſ.
ℭ Glo. colligit ꝙ difficultas excuſat a piurio: ⁊ neceſſitas
all. iura. ff. de vbo. ob. l. ꝯtinuus. §. illud. So. nō excuſat a
pena cōuentionali: vt ibi: ſed bene excuſat a pena piurij: vt
hic. Dama. hic dicit: ꝙ ſi caſu eſt impeditus nō incidit in pe
nam: ſecus ſi per hoiem. ff. ad. l. acquil. proinde ⁊. l. ſi ſeruū
in ſi. Jo. and. remittit de pigno. ſignificante: ⁊ in regula pec
catū. de reg. iur. lib. vj. ⁊ quod ibi no. ſup. i. glo. dicit Bar.
ꝙ ſi pena venit cōmittenda: ex ꝯditionis euentu: difficultas
non excuſat a pena. ff. de vbo. ob. l. in illa ſtipulatione: vt qa
obligatio incipit a precedēti cōditione: puta ſi tibi nō dede
ro ſtichum: dabo pamphilū: infra kalendas: difficile eſt mi-
hi dare ſtichum: cōmittif pena: ſi pena venit cōmittenda ex
mora: quia incipit a precedenti diſpoſitiōe: tunc vbi difficul
tas impedit moram: impedit penam committi: vbi non im
pedit moram: nec impedit penam cōmitti. Impedit autem
morā quādo in obligatione eſt ſpeciem dari: vt no. ff. ſi cer.
peta. l. ꝙ te. l. ſi ſeruus. ⁊. l. ſi cum reus. dele. j. Idem ſi in obli
gatione factum eſt. l. j. §. ſi frater. ff. de col. bo. ff. ad. l. rod. d
iac. l. ſi vehenda. ⁊. l. ij. ff. ſi quis cau. ſi quātitas eſt in obliga
tione: tunc nō impedit moram cōmitti: vt dicā in. l. ꝯtinuus
§. illud: quia ſicut caſus non liberat a preſtatione q̄ntitatis:
ita non liberat difficultas: licet autem nō excuſet ab obliga
tione quantitatis: excuſat a pena periurij: vt patet de pigno.
ſignificante. dūmodo nō poſſet ei aliquid imputari. An au
tem difficultas: vel caſus ſupueniēs excuſet a pena excōmu
nicationis. vide glo. de teſti. cogen. cū ſup in glo. ſi. in ſpec.
de citati. §. iam nunc de citatiōe. vſi. illud autem. ⁊ vide Jo.
and. de vſur. q̄ꝗ̄. li. vj. in vbo mādauerit: vbi dicit an caſus
. c. ſignificante habeat locum in excōicatione: ⁊ de hoc. iiij.
q. v. c. vno. ℭ Querit glo. an non requiſitus: qui ſic iurauit
non intrare palatium: debet iuuare eccleſiam: arguit pro ⁊
contra: ⁊ ſidet allegando ꝙ nō debeat: niſi requiraf. Joan.
and. remittit ad ſpec. de aduoca. §. i. vſi. ſed nūquid his qui
iurauit: ⁊ in ver. ſe. tractaf an feudum datū pro patrocinio
iuriſperito tranſeat ad heredem. tenet ibi quo ad primū: ꝙ
ſi cōmode venire poteſt: ⁊ ſcit eccleſiam indigere: ⁊ cōſilium
ſuū vtile: debet venire etiam non requiſitus: ſi ſibi eſt ſatiſſa
ctum: quia ſatis eum ſtimulat iuramentū ⁊ rogrit. ℭ Que
rit glo. quid ſi eccleſia ei nō ſeruauit fidem in ſuis neceſſitati
bus. dicit glo. ꝙ nec ipſe teneſ ei ſeruare fidem. xxij. q. v. de
forma. ⁊. c. puenit. Idem ſi eccleſia ſubtraxit ſibi ſallarium
cōſuetum. ff. locati. l. quero. §. inter locatorem. Jo. an. tenet
hic ſi tota eccleſia deliquit. alſ agere debet contra prelatus:
⁊ iuuare debet eccleſiam. de reg. iur. delictum. li. vj. niſi ſub
conditiōe iuraſſet: ſi ſibi ſallariū ſolueref. ⁊. c. puenit. qd no.
quia poteſt factum prelati facere deficere cōditionem obli
gationis: licet nō poſſit cōmittere moram: in vaſallo tamen
dicit ꝙ teneſ dominū iuuare: licet dñs non iuuerit eum: qa
teneſ vaſallus dño ex iuramento: vbi dñs ex vrbanitate tā-
tum tenetur: vt no. C. de pigno. l. iij. ⁊. C. de furtis. l. ciuile.
Quid ſi remordet conſcientiam aduocati: ꝙ eccleſia foue-
at malam cauſam: an debeat iuuare? Glo. dicit ꝙ nō. xi. q.
iij. verb. q dicitis. Nam tunc aduocatus nō teneſ iuuare cli-
entulam. C. de iudici. l. rem non nouam: licet tamen teneaſ
ſequi conſcientiā ſuam: eccleſia habebit eum pro periuro.
Hoc non placet Hoſti. quia ſic cuiuſq3 per iuramentū aſtri
cto ad eccleſiam iuuādam: poſſet beneficiū auferri. ⁊. c. que
relam: ⁊. c. ti. li. vj. ſatis peruerſum: ⁊ patereſ damnū vſi me
reri debet: contra id. ⁊. de renuncia. ſane. Non ob. iura all.
que loquuntur in matrimonio: vbi timetur colluſio. de eo q
cog. conſan. ſup eo. ⁊. c. tua: ⁊ in quo timeſ piculum inconti-
nentie: nec poteſt per aliū licite deſeruiri. ſecus in officio ad
uocationis: quod per alium expediri poteſt. C. de iudici. l.
rem non nouam: dabit ergo eque bonū: ꝙ ſalua cōſcientia
facere poteſt. ff. de neg. ge. l. ſi qui natura. §. cum me abſen-
te. ff. de iur. om. iudi. l. pretor: ⁊ ꝙ no. de poſtula. prela. bone
M. ⁊ ſi non poſſet alium inuenire. adhuc cōſiderabiſ hoc
arbitrio boni viri: ⁊ ponderata qualitate pſone aduocati: ⁊
cauſe: ſi apparet fraus: procedat contra ipſum: ſi bona fide:
ipſum abſoluat. de reſcrip. cum cōtingat. ad ſi. in dubio re
linquat ipſum cōſcientie. arg. ⁊. c. mulieri cum ſi. j. q. vij. ſanci
mus. ⁊. de procu. in nfa. puto ꝙ ſi eſt certū ⁊ eccleſia foueat
bonā cauſam. Glo. bene dicit ſi eſt certum ꝙ foueat malā:
quia hoc non includiſ in iuramento. de iureiur. c. i. lib. vi. ⁊
hic non erit piurus: nec reputabiſ pro piuro. ſi eſt dubium
eo ꝙ conſtat eum non defendiſſe: fundata eſt intentio dicē
tis piurum: niſi oſtendat cauſam fuiſſe iniuſtam: quo caſu
non iudicabiſ piurus: ſi non oſtēdat: quicqd ſit de ꝯſciētia:
ab eccleſia reputabitur piurus: vt dixit glo.

q Uanto. Princeps qui iurauit certam
ſeruare monetam: ſi ſciebat il
lam legitimo pondere defraudatā: penitere de
bet de iuramento: quod fuit illicitum: non ideo
ſeruandum. Si vo ignorabat: tunc iuramentū ſeruat ſ3 illā
faciat reſtaurari. Cōia diuiſio. Scda ibi. ſup quo. ℭ No.
finem cōſilij: ⁊ cōſiliandum allicere alium eius qui cōſilium
petit ad aliquod eligibile: iuſtum vel iniuſtū. ℭ No. ij. do
minum principem quelibet vel regem nihil poſſe ſtatuere:
vel determinare ad preiudicium populi: abſq3 conſenſu po
puli: ⁊ cū conſenſu populi ſic. ℭ No. ꝙ ſup iuramēto dubio
an liget: potius: ⁊ per prius: cadit impetratio q̄ꝫ cadat abſo
lutio. ℭ No. ꝙ iuramentū de falſa moneta cōſeruanda: vt
nutriens peccatū: non eſt obligatoriū: nec eget abſolutione:
peccat tñ iurando: ⁊ pnīa iniungiſ rōne temerarij iuramēti.
ℭ No. ꝙ iuramentū de aliquo implendo ſub opi. licit: ⁊
credulitate: obligat iurantem: inq̄ꝫtum: ⁊ quatenus illō eſt
licitum: inq̄ꝫtum eſt illicitū non obligat ex mente iurantem:
niſi quatenus illud ſit ad licitū reducibile: vel reduci poſſit.
ℭ No. ꝙ iurans licitū: quod credit illicitū: ⁊ iurans veru3
qđ credit falſum: eſt piurus: ⁊ temerarius iurator: ⁊ illi ē ꝓ
temerario iuramēto pnīa iniungēda. ℭ No. ar. ſolū papā
poſſe iuramenta interpretari. Item ꝙ ꝯ iuramentū apte il-
licitū l3 ꝓpria auctoritate venire. ℭ No. ꝙ vbi iuramētu3
nō ſeruaf ad vnguem: ſeruaf vt pōt: ⁊ ſic h3 in ſe clām: ſi nō
valet vt iuro: ſeruef vt pōt. ad hoc. l. cum pf. §. filius mfem
ff. de le. ij. vide in ſpec. de act. ⁊ peti. §. ſeqſ. v. quid ſi penaſ.
Et no. q ſacit ad multa. ℭ Quero qualis d3 eſſe cōſiliari
us? dic ꝙ bonus optimus purus vndiq3: ⁊ cōtentus his que
danſ a fiſco. Alias ſi trāſgreſſus fuerit expelliſ: ⁊ alius ido
neus introducef. in auē. de manda. pnci. §. precipue. coll. iij.
⁊ de hoc de arbitratore. cū olim: ⁊ non d3 dare mala ꝯſilia:
ſicut faciunt multi: qui deceptores dicunſ: qui cōſulunt pn-
cipibus ad extorquēdas pecunias. ℭ Quero an ſit licitum
venire: aliquo caſu ꝓpria auctē: ꝯ iuramentū? dicit Inn. ꝙ
ſi iuramentū eſt illicitū: vbi eſt certū: l3 ꝓpria auctē venire ꝯ
illud: vt hic. xxij. q. iiij. in malis: ⁊. c. ſi aliqd: ⁊. c. diffinitio. ſi
o ino non eſt certū: ſeruandū eſt. ⁊. e. c. ⁊ ſi xpus. §. apſa. ſaluo
ꝙ no. in glo. ij. in dubio eſt ad papā recurrendum. de elec.
venerabilē. §. pe. ẜm Inno. ⁊ Hoſti. vide ꝙ no. in dicto. c.
venerabilem. per hanc decre. dicunt qdam ꝙ dñs ⁊ rex nō
pōt aliqd ſtatuere ad preiudiciū populi: ſine eius cōſenſu.
Ad hoc de offi. archi. ad hoc: ⁊ eſt ar. ꝙ princeps non poſſit
per ſe componere de dānis populo datis: rōne guerre: de
quo remittit ad ſūmam. de peni. §. ſi. v. ſ. ſed pone ꝙ guerra.
ℭ Circa monetā quero d pluribus. Primo quot modis
fraudeſ moneta. dic ꝙ fraudaſ primo quādo certum pon-

dus a principio ordinatū diminuit̄ de mandato regio māda‍ntis illam diminutionem poſtea recipi: ⁊ expēdi: ac ſi nō eſſet diminuta. Item cum a principio cudit̄ moneta multo minoris valoris ꝙ̄ eſſe debeat: cōſideratis metallis: ⁊ materia: de qua fit: ⁊ fabroꝝ: ⁊ aliis expēſis neceſſariis: ⁊ vtilib⁹: ⁊ inde deductis: quas auctēꝫ pſtare nō ſuo facere nō tenet̄: vt ex offō: nec compēdiū hēat: neqꝫ dānū. ff. qui. ex cau. ma. .l. Ruſo. ⁊ .l. videlicet. cū ſuis cōcordātijs. Dicit tñ Inno. ꝙ ſi rex pp iuriſdictioneꝫ ⁊ auctoritatem quā hꝫ: ⁊ quia ⁊ cuius caracter̄ auctē moneta recipit cōionēꝫ: fieri faciat ipſaꝫ aliquātulem: ſed nō multā minoris valoris: ꝙ̄ ſit metallūꝫ: ēt deductis predictis expenſis: vt modicū: ſed non multum lucꝝ inde ſentiat: licite fiat: ſi indigeret: ⁊ vbi moneta extra regnum non ſpargeret̄ poſſet hoc tollerari: ⁊ hoc de facto ſeruat̄: legiſte tñ dicunt ꝙ moneta dꝫ: vt ſit licita tm̄ valere in materia: ꝙ̄tum valet in moneta: ⁊ expenſa fabrice dꝫ fieri expenſis reipublice: vt no. in. d. l. paulus. Ad hoc. l. j. ff. de ꝯ̄hen. emp. fraudat̄ ēt moneta ſm̄ Hoſti. per campſores ſingulos denarios ponderātes: grauiores conflantes: ⁊ alios tranſire ponderātes pmittentes. Alij radunt vel ſcindunt: de quibus cum glo. fraudat̄ ēt qñ dñi terraꝝ monetā minoris ponderis cogunt recipi cū moneta maioris. Iteꝫ qñ bonam monetā reprobant: ⁊ equiualentē: vel minus vtilē ſuſcipiunt vt de reprobata bonū foꝝ hēant: ⁊ illam ꝯflari faciāt: ⁊ cudi: in pōdere approbate monete. Ad hoc. ff. de pig. act. .l. eleganter. §. qui reprobos: per que ꝯcludit̄ ꝙ moneta reprobat̄ qñ qꝫ ex materia: q: non eſt tota aurea: vel argētea: vt ſolebat: ex pondere quo fraudata eſt: vt dixi: ex curſu: q: non currit: vt cōſueuit. ſup quibus creditores ꝓuident ſibi faciendo apponi in inſtr̄is: eiuſdem materie: valoris: pōderis: ⁊ curſus. ¶ Quero ſcdo an poſſet princeps abſqꝫ ꝯſenſu ppl̄i monetā factā diminuere. dic ꝙ nō: ſed cū eius cōſenſu pōt: q: quilibet pōt iuri ſuo renunciare. vij. q. j. ꝙ̄ piculoſum: ⁊ q: negociū regni reputat̄ negociū vniuerſitat̄ regni: ſufficit conſenſus maioris ptis regni. de iura. calū. l. ij. §. ſin aūt. ff. de condi. ⁊ de. l. ciuibus. ff. ad municipa. l. ꝙ maior: ⁊ hoc inꝙ̄tum debeat expendi pecunia intra regnū. inquātuꝫ aūt pro maiori parte foret expendēda extra regnū: nō ſufficeret ēt ꝯſenſus ppl̄i: ſm̄ Inno. alr̄. Hoſti. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. ſi. ad hoc de cōſti. q̄ in eccl̄iarum: ⁊ .c. eccl̄ia. ¶ Quero quid ſi moneta eſt reprobata: vel interdicta: per dñm terre: ita ꝙ in valore eſt diminuta: an hoc cedat ad piculū debitoris: vt de illa ſoluere nō poſſit. vr̄ ꝙ piculū ſit debitoris. ff. de ſolu. l. paul⁹. al̄s incipit creditor. ff. de pigno. acti. l. elegāter §. qui reprobos: ⁊ .l. ſi. ff. de euictio. l. lucius. Incōtra. q: ſufficit debitorē ſoluere de reprobata: pꝫ q: pecunia eiuſdē gñis que in mutuo tradita eſt reddi dꝫ. l. ij. ff. ſi cer. pet. ergo illam reddere dꝫ: ⁊ non aliam. Item q: ēt in mutuo cōſpicit̄ eſtimatio tpe quo mutuū petit̄: ⁊ nō tpe ꝯct⁹. ff. ſi cer. pet. l. vinum: cum igit̄ tpe ꝯcti mutui curret̄ moneta: ⁊ modo nō currit: non eſt conſiderandūꝫ quātum mō valet: iſta rō plus cōcludit piculū eſſe debitoris: ſaltem in eſtimatione. Item ſi dedero tibi. x. vt debeas. ix. non amplius ꝙ̄. ix. petere poſſeꝫ. ſi dedero. x. vt. xi. debeas: non potero niſi. x. petere: q: nec amplius dedi ff. ſi cer. pe. l. rogaſti. §. ſi centū tibi dedero. debebit ergo ad monetā mutuatā: ⁊ non ad plus. Item q: creditor non artat̄ ad recipiendū nūmos in aliam formā: cum ſuo dāno: ſic nec in aliāꝫ formā cum dāno ſuo dꝫ exigere. ff. de dā. infec. l. qui bona. §. ſi qs. C. de ſolutio. l. pe. ff. locati ſi quis C. de ſolu. l. pe ff. locati. l. ea lege. j. Ruſo. Soluit Inno. ponderandaꝫ cām reprobationis: ſicut reprobata vicio monete: q: eſt diminuta in valore: ⁊ dicit ꝙ piculū eſt debitoris ⁊ nō creditoris: q: debitor tenet̄ reddere pecuniam in illo valore: quo currebat tpe mutui: ⁊ ex quo eſt legitimo pōdere defraudata. Alr̄. de cenſi. olim cām. §. cum igit̄: ⁊ .d. l. creditor: al̄s paulus ff. de ſolu. ibi. eroſa. i. ere plena. oīa eniꝫ noīa deſinētia in oſus ſignificant plenitudinem. qḋ declarat Hoſti. q: forte moneta plus tenebat de ere ꝙ̄ de argento: quia ponderato tpe quo primo ſtatuta fuit: ⁊ ſi eo remanſerat: pondus tñ argenti in quo valor conſiſtit nimis fuerat diminutus: ⁊ ideo fuit pecunia reprobata: adeo reddēda eſt in illo valore quo mutuata fuit. nam ⁊ in mutuo non lꝫ in eodem genere rem deteriorē reddere. ff. ſi cer. pe. l. cum quid: ⁊ ſic intellige alia iura: pro hac pte inducta. Aduerte tamē ꝙ in. l. paulus aliqui hñt eroſa per. h. ꝙ male ſtat: q: heros idem eſt ꝙ dñs ſm̄ vulgare theutonicoꝝ. ff. ad. l. acquili. l. iteꝫ mela. §. ini. ait legis aqlie actōe: ſed falſa eēt lr̄a: q: dicē ꝙ eſſet reprobata qñ diminuta: ⁊ ex hoc non eſſet reprobanda: ſed potius approbanda. prima ergo lr̄a ⁊ expoſitio verior eſt. Poteſt ſcdo diminui nō vicio pecunie: ꝙ ſit diminuta: ſed cauſa auaritie dñs illam reprobauit: vt lucret̄: vt recolligat̄ ⁊ conflet̄: ⁊ poſtea cudat̄ ſub eodem pondere: ſicut fit quandoqꝫ: ⁊ ſi debitor fuit cōſcius fraudis: vel in mora: adhuc eſt ſuum piculum. ff. ſi cer. pet. l. ꝙ te. ff. ſi quis cau. l. ij. §. ſi. ſi in nulla culpa repiatur debitor: ſufficit ꝙ pecuniā reddat in eodem genere pondere ⁊ valore quo ad pōdus: licet ſit diminuta: quo ad curſus. ff. ſi cer. peta. l. ij. niſi aliud dictum ſit: vt in. l. vinum. ff. ſi cer. peta. Nam contractus ex conuentione legem accipiunt. ff. de reg. iur. l. contractus ſm̄ Inno. ⁊ Ioā. and. Bar. ponit materiā iſtam in dicta. l. paulus Cy. ⁊ Pe. in. l. cum quis. ff. ſi cer. pet. ⁊ .l. in minoruꝫ. C. in quibus cau. in integꝝ reſti. non eſt neceſſaria. ⁊ ibi Odo. premitto ꝙ in obligationibus que re cōtrahunt̄ in conſiſtētibus: numero: pondere: ⁊ mēſura: res ipſa: ⁊ bonitas rei: deſignat ad quid obligatio contrahat̄: vt dicta. l. cum quid. vnde ſufficit in eadem ſubſtantiali bonitate rem reddi: licet variet̄ extrinſeca extimatio: ſi mutuo tibi. x. corbes vini antiqui ⁊ puri: ſufficit ſi reddas antiquū ⁊ purū: non attento ꝙ in quantitate eſtimationis extrinſece ſit variatūꝫ: dūmodo hoc contingat ante morā. poſt moram autem habet̄ reſpectus ad extimationem extrinſecā: vt debeatur illius eſtimationis: quāti plurimi fuerit a tempore more: vt dicta. l. vinū

Scdo premitto ꝙ licet in aliis rebus bonitas extrinſeca non conſiſtat: quia pecunia vt pecunia eſt propter ſolum finem eſtimandi. vnde inquantū eſt melior inꝙ̄tuꝫ plus eſtimatur: ⁊ ſub eius eſtimatione poſſunt plures comprehendi. ff. de contrahen. emp. l. j. ⁊ hoc operat̄ materia ⁊ auctoritas ſimul: vt valeat eſtimare: ideo cum pecunia principaliter ſit inducta: vt eſtimet: nō eſtimat̄ niſi indirecto modo: quia inquantū ſub eius eſtimatione plura comprehendunt̄: in tantum plus appreciat̄. ff. de fideiuſſo. l. ſi ita. ⁊ hoc ꝓut eſtimatio pecunie cōparat̄ ad alias res: ꝓut vna pecūia cōpat̄ ad aliā: vna pecūia eſtimat aliā: q: groſſa minutā. Nam bononenus vꝫ. x. deñ. ducat⁹. xxxvij. bononenos. ſed nō eſtimat̄ groſſa a minuta ſm̄ Bar. in. d. l. paulus: ꝙ nō placet: quia ſicut groſſa eſtimat minutaꝫ: ita minuta eſtimat groſſam: ſi forte minuta aliquid affert vtilitatis. Naꝫ ſicut pro paruis emitur florenus. ita pro floreno poſſent emi parui: ſi aliqua neceſſitas ad hoc impellat. ¶ Poſito hoc ꝓſequor hanc mām per caſus. Primus quando moneta reprobat̄ ante moram debitoris ⁊ reprobat̄ in totum. Petrus vbi. ſ. tenet ꝙ debitor ſoluens in illa antiqua: hodie reprobata: liberetur: quia illa pecunia quo ad ſuuꝫ genus eſt perempta: ⁊ cū ſublata ſit auctoritas ⁊ forma conſequēter pecunie: debitor autem ſpeciei eſt generis ſubalterni: perempto genere ſubalterno ſpeciei liberat̄. ff. ad. l. falci. l. in ratione. §. inter tere no. C. ſi cer. pe. l. incendiū. Bar. dicit eſtimationem debere ſoluere antique: ex quo curſus in totuꝫ eſt reprobatus. l. eleganter. §. qui reprobos. ff. de pigno. ⁊ expreſſum. de cenſi. cum olim: ⁊ dato ꝙ pecunia perempta ſit: nō genus eſtimationis eius: ⁊ nō a pecunia loco illius generis ſubrogata eē cenſetur: vl̄ conflata: ⁊ hoc placet. ad hoc dictum .c. cū olī.

Secūdus qñ ido cōtingit alteratio monete in ſola parte: ⁊ non in toto: ⁊ perpetuo: ⁊ ante moram: ⁊ ſi cōtingit hoc defectu pecunie: quia nimium erat eroſa facta poſt debituꝫ contractum: vel quia fuit tonſa: ⁊ vaſtata: ⁊ hoc eſt periculū

debitoris:ꝛ non liberatur:niſi ſoluat de noua.ſm eſtimatio
nem antique:quia illa diminutio contingit circa materiam:
ꝛ bonitatẽ:non intrinſecam:ꝛ ſic doc.hic intelligunt.l.pau-
lus.alſ creditor.de ſolutio. ꝙ ſequitur ibi Bar.ad hoc di
cta.l.cum quid. Tertius caſus:quãdo pecunia in ſolo va-
lore eſt diminuta:ꝛ ppetuo ante moram debitoris.forte ga
ſola voluntate principis:propter lucrum:vel aliter hoc con
tingit.doc.ãtenent:ꝙ hoc ſit dãnum creditoris: vt ſufficiat
ſoluere de illa ſm numeꝝ antique mutatiõis:hoc ſequitur
Ja.de are.ꝛ Bar.ꝛ hic:quia intrinſeca bonitas non eſt va-
riata per illaꝫ.l.cum quid.O doſ.dicit:ꝛ hoc plus mihi pla
cet:quia debet reddi in eſtimatione antique:de noua:vel an-
tiqua:quia bonitas in pecunia:reſpectu pecunie: eſt ſoluꝫ re
ſpectu vſus:ꝛ eſtimationis.ꝛ hoc poteſt dici intrinſeca boni
tas:que eſt de fine:ꝛ principali effectu pecunie:ꝛ in illa boni
tate debet eam reſtituere:materia enim ibi pro nihilo eſt:cõ
ſiderando pecuniam:vt pecuniam.appreciatio enĩ pecunie
eſt bonitas eius:que cauſaſ ex materia:ꝛ auctoritate:ꝛ for-
ma pecũe. Item quia ſi tota reprobata debetur ſm eſtima
mationem antique.ergo ꝛ in parte diminuta.ff.de rei vẽdi.
l.que de tota.de offi.dele.paſtoralis.§.i. Item.c.cum olim
loquitur quando pecunia erat declinata in valore: ꝛ ſic non
ex toto ſublata ꝛc. Quartus caſus quãdo pecunia poſt de
bitum eſt diminuta in valore:non perpetuo:ſed temporali-
ter:quia ſic contingebat diminui:ꝛ aliquãdo creſcere:ꝛ ali
quando decreſcere:ſicut contingit in ducatis:qui aliquãdo
valent plus:aliquando minus:ꝛ ſufficit debitorem ſoluere
in illa extimatiõe:in qua erat pecunia ſm tempus ſolutõis:
quia hanc variationem potuerunt cogitare:ꝛ ſi plus valuiſ
ſent illud creditor noluiſſet:vt de antiqua ſolueret.velit er-
go eius contrarium ſi contingat minus naturale.ff.de reg.
iur.ſm naturã:ꝛ in regula qui ſentit.de reg.iur.li.vj. Item
quia hec eſtimatio ex quo eſt variabilis ſm accidentiã tem
poris:non eſt extrinſeca bonitas:ſed extrinſeca pecunie:ꝛ ſo
lus cõmunis valor tunc erit de intrinſeca bonitate. Ad hoc
.C.de ſolu.l.pe.ꝛ dicit ſic Jaco.de ar.vt recitat Cy.in dicta
.l.cum quid:ꝛ Cy.in dicta.l.in nũmorum.hec vera quãdo
obligatio ſurgit a partibus ſcientibus variationẽ monete:
ſecus ſi ab ignorantibus. Item hec vera quando obligatio
ſurgit ex contractu inter partes:ſecus ſi a maiore ignorante
ſic ſolui mandante:quia tunc ſolui debet de moneta ſm cõ
munem curſum:vt no.glo.de deci.in clemẽ.j.ꝛ ibi Guil.de
monte laudu.de quo plene ibi per Pau.ꝛ in Specu.de ſo
lu.§.j. Ultimus caſus quando alteratio cõtingit poſt mo
ram debitoris:ꝛ hoc quãdocunqꝫ liceret periculum eſt de
bitoris:nam de noua pecunia debet ſoluere ad eſtimationẽ
antique.ſm tempus more:vt.l.vinum.ff.ſi cer.peta.quod di
cit Bart.verum:quando pecunia eſt in obligatione:que p
aliam eſtimatur:vt eſt moneta groſſa:que eſt eſtimata per
minutam:quia tunc dicitur eſtimatio diminuta:ꝛ in hoc da
tur damnum quod attenditur in diminutiõe patrimonij:ra
tione more:ſed quando pecunia eſt minuta:que non eſtima
tur per groſſam:dicit ꝙ ſecus:quia nõ habetur ratione mo
re ratio intereſſe lucri ceſſantis.l.ſterilis.§.cum per vendi-
torem.ff.locati: ꝛ ex quo pecunia eſt eſtimans tantum: ex
ceſſatione eſtimationis:non eſt hoc intereſſe: niſi ratione lu
cri ceſſantis:hoc puto ſi contingat variatio eſtimationis in
minuta:quia groſſa augmentatur:quia tunc procederet ra
tio Bartho.ſecus ſi eſſet hoc ex eo quia eſtimatio minus
eſſet diminuta:quia hoc eſſet damnum emergens. Eſt ta-
men aduertendum ꝙ eſtimatio caſualis: vel agmentatio:
attenditur quando eſt momentanea vnius vel duorum die
rum:vt.l.precia rerum.ff.ad.l.falcidi. vt dicit Bartho.in
dicta.l.paulus.hec procedunt quando obligatio ſurgit ex
contractu:ſed ſi ex ſtatuto:vel lege ſuperioris:vt quia debẽ
tur ſalaria officialibus:vel condẽnationes.puta ꝙ talis of
ficialis debeat habere.x.libras:vel talis debeat ex tali deli-
cto damnari in.x.tunc indiſtincte dicit Guil.in Specul.de
ſoluti.§.nunc aliqua in fine debere ſolui de moneta noua.
quia mutata moneta conſequenter videtur mutatum ſtatu-
tum.C.qui admit.ad bo.poſſeſ.l.penul.in fi.C.de conſtitu.
pecu.l.ij.C.de rei vxo.act.l.j.in auc.de non alie.aut permu.
§.vt autem lex.extra de conſtitu.tranſlato.vbi ſi ex contra-
ctu:vel ex teſtamento debentur:procedit quod eſt dictum:
vt dicit ibi Specu.ꝛ Joan.and. Ex his deciditur queſtio
ſi moneta non eſt mutata:ſed obſeruata:alia tamẽ eſt facta:
ꝛ melior:ꝛ non eſt dãnata debilior:an tunc debeat ſolui de
noua:an de antiqua:ꝛ tenet ibi Joan.and.in additi.ꝙ ſol-
ui debet de antiqua:ex quo non fuit in aliquo alterata:adeo
ꝙ ſi princeps ſtatueret ꝙ cenſus deberet ſolui a modo de
bona moneta:quia tunc eccleſia cenſualis ex antiqua mone
ta:non artaretur ad ſoluendum de noua:quia ſtatutum in-
telligitur de cenſu ex nouo contractu:non eſt ex antiquo: vl
de bona moneta:ad eſtimationem antique: quia non egit
obligationem augmentare:ſed demonſtrare de qua mone
ta debet ſolui:ad quod.ff.de lega.j.l.quidam teſtamento.
Item hoc non potuiſſet ſtatui ad preiudicium eccleſiarꝫ.
de conſtitu.eccleſia:ꝛ.c.que in eccleſiarum.de re.eccle.non
alie.c.ſi. ¶ Quero quid ſi in ciuitate ſunt due monete:qua
rum reſpectu dicitur ſolidus ꝛ libra:vt eſt Florentie:ſi pmit
to centum libras:de qua intelligetur.dic iudicabitur ſm cõ
ſuetudinem ciuitatis ꝛ veriſimilitudinem ſm Bar.in pan
nis ꝛ ſerico eſt ibi conſuetudo:ꝙ libra ſumitur ꝛ computa-
tur ad florenos:in alijs rebus aliter. Item habetur reſpe-
ctus ad veriſimilitudinem:quia ſi habita computatiõe ſm
alterum modum appellandi res magni precij daretur pro
modico:vel res modici precij pro magno:ſm aliam preciũ
eſſet cõmune:intelligetur in dubio de moneta: ſm quã pre
cium eſt cõmune:vt.l.ſemper in ſtipulationibus:ꝛ quod ibi
no.de regu.iur. ¶ Quero an inuito creditore alia pro al-
tera moneta poſſit ſolui.dic ſi non alteratur materia licet al
teretur forma:ex quo non leditur creditor:compellitur reci
pere:vt quia pecunia ex vtraqꝫ eſt de argẽto:vel auro:quia
ſufficit ꝙ non dãnificetur:ita ꝙ diminuatur eius patrimo
nium: vt dicta.l.creditor.ad hoc.l.ſi quis.C.de donatio.ꝛ
.l.i.in fi.ꝛ.l.ticie.de auro ꝛ argento legato. Sed ſi vellet al
terare materiam:vt quia obligationem in auro vellet ſatiſ-
facere de argento:vel de minutis:vel econuerſo:non poſſet:
quia aliud pro alio ſolueretur:vt hic. Idem frangeretur p
pter diuerſitatem materie:niſi aliud haberet conſuetudo lo
ci:vt habet alicubi:ꝙ obligationem in minuta ſatiſfecit in
auro:vel argento:ex quo non habet ex hoc dãnum. Quid
ſi moneta inter contrahentes approbetur ab illis qui ſunt
appoſiti a communi:cuius expenſis debet fieri reſpõſio ex-
penſis communibus.l.i.§.i.ff.fin.regundo. ¶ Querit glo.
de pena falſantis monetam. Dicit ꝙ qui falſat monetam
principis exuritur.C.de falſa moneta.l.ij. Qui autem fal-
ſat monetam ciuitatis capite punitur.C.e.l.i. Sed ille qui
nummos radit:vel vngit:ſi liber eſt datur ad beſtias: ſi ſer-
uus vltimo ſupplicio punitur.ff.ad.l.cornel.de fal.l.quicũ
qꝫ. Inquantum dicit comburi eſt verum:quando moneta
principis eſt erea:quia ſi eſt aurea punitur: quia datur ad
beſtias: ꝛ ſic dicit glo.intellexiſſe Joan.ꝛ refert Goffre.ꝛ
Hoſtien. Joan.defendiſſe quendam: qui falſauerat mo-
netam ciuitatis Bononien. cum pena capitalis ſit multi-
plex.ff.de publicis iudici.l.ij.de qua dicetur.J.de accuſatio-
nibus:qualiter.ij.ꝛ pene ſint molliende.de peni.diſt.j.pene.
Secundo glo.ponit quedam ſpecialia in falſario mone-
te. Primo quia quilibet tenetur ad accuſationem huius
criminis. Secundo quia condemnatus non appellat. Ter-
tia quia punitur ille in cuius domo falſa moneta cuditur: li
cet ignoret.C.de falſa moneta.l.i. Quarta ſm doc.ꝙ accu-

ſatori pſtatur immunitas: ⁊ quilibet falſarium capere poteſt.
¶ Quero an papa poſſit abſoluere a iuramento. glo. reci
tat opi. vna que eſt Lau. ꝙ claue diſcriptione precedente
pót abſoluere: ſine eá non pót: ⁊ inter ceteras aſſignat duas
cauſas: qꝛ ex obſeruatione ſequitur ſcandalū intollerabile
vt hic: vel ſi maius exemplū prorogetur in multos. ſcda opi.
Hug. qui indiſtincte tenebat papam non poſſe abſoluere a
iuramento licito: ⁊ oia iura que dicunt eum abſoluere poſſe
intelligit de iuramētis illicitis. allegata qꝛ in his que ſunt de
iure naturali: vt in voto ⁊ iuramento papa non diſpenſat. ad
hoc. J.c. ⁊ ſi chriſtus. ⁊ quod ibi no. ⁊ de voto. magne. Tan.
ſuit opi. ꝙ quelibet ⁊ a quolibet iuramēto abſoluere poſſit
xv. q. vi. auctoritatē: ⁊ diſpenſare pót in voto: ⁊ illud cōmu
tare in aliud: quod ſit magis deo acceptū: de voto magne: ⁊
idem in iuramento ex eiſdē cauſis. Cauſa aūt non ſubſiſten
te non poteſt illud papa immare: nec aliter diſpenſare: ſed
in hoc multū diſcrepat a primis. Ho. dicit ꝙ ſola voluntate
abſoluit papa: qꝛ intelligitur eius auctoritas excepta: ⁊ J.c.
proxi. de hac materia habetur de voto. c. i. xv. q. v. auctorita
tem. lxxxv. di. florentinū: vbi gl. ⁊ archid. dic ſi iuramentum
eſt illicitum: ⁊ hoc conſtat: quis pót contra illud propria au
ctoritate venire: vt patet. Si iuramētū eſt licitū: ⁊ hoc ꝯſtat:
ex parte preſtātis: ſed non recipientis: abſoluit papa qnimo
⁊ quilibet epiſcopus. Nec eſt neceſſe ꝙ aſſit alia extrinſeca
cauſa: quia ſufficit turpitudo: vel deceptio ex parte recipien
tis. Idem ſi contingat recipientē locupletari cū dāno alte
rius: licet non aſſit alia turpitudo: vt. ſ. c. veniens. in glo. ſi.
Poteſt tamen ꝙ dānum ſit enorme: ſi iuramentū eſt licitū
ex parte vtriuſq: tunc ſi iurat in materia ſpectante ad papā
vel pendente ab eius ptāte: vel cōcernente vtilitatē publicaꝫ
que ſit in manibus pape: tunc ſi iuramentū pót tollere ſola
voluntas pape. J.c. venientes: qꝛ tale iuramentū ſuper re alte
rius non pót eſſe preciſum: niſi inquantū vult ſuperior: nam
⁊ ſi concerneret ſolā vtilitatē cuiuſlibet priuati: priuatus ille
poſſet abſoluere: quia ſic conditionatū intelligitur iuramen
tum: vt dixi de ſpon. ſicut: ⁊ tenet Guil. de cu. late diſputans
in. l. labeo. ff. de iureiu. Si iuramētū pſtatſ ī alia materia: nó
pēdēte a ptāte pape: vel nó ptinēte: vt ꝙ vult ex h placē deo
vel alteri tertio: tunc cū cā poſſet abſolui a papa: ⁊ poſſet
ēt illius fieri cōmutatio ex cauſa a papa: ⁊ ſubeſt cauſa eo ꝙ
in hoc ordinatur permutatio in meliori bono: vt dixi. ſ. c. ij.
vt patet hic: ſine cauſa an poſſit ſunt opi. vide ꝙ hic reſidet
glo. ⁊ Inno. de renun. cum inter. p. gauf. ꝙ non poſſit ab-
ſolui nec cōmutari. Quod puto vt ſit ſecurius reſpectu fori
penitentialis: ⁊ ſic intelligo quod h no. ⁊ in illo. c. auctorita-
te: ſed reſpectu fori contentioſi: in dubio preſumetur cauſa: ⁊
tunc tuetur in illo per abſolutionē: vt no. archi. in illo. c. flo-
rentinum: ⁊ dicit glo. ꝙ in hoc notabilis de voto non eſt: vbi
iuramentū eſt dubium: ibi non exigitur abſolutio: ſed ſola
interpretatio: ⁊ ſolus papa interpretatur: vt hic: ⁊ de elec. ve
nerabilem: ⁊ quod ibi no. vbi validum ⁊ reſcindendū: ⁊ vbi
alius contractus reſcindetur: non reſcinditur: ſed ſit abſolu
tio: vt no. ſ. c. ij. quia reſciſſio nó cadit in iuramentis: ſed ab
ſolutio. vide in ſpec. c. ij. §. nunc oſtendendū. v. xxiiij. ⁊ ſequē
tib quo per Tho. ſcda. ſcde. q. lxxxix. ar. ix. ⁊ de voto. iij. q.
lxxxviij. ar. x. Nunquid aūt epiſcopus poſſit cōmutare iu
ramentum in melius: ſicut votū: dic ꝙ ſic. vnde ſi iurati ire
ad ſanctum Jacobum ⁊ vtilius ſit ire vltra mare: poterit di
ſpenſare epiſcopus: ⁊ cōmutare. ad hoc quia cōmutat votū
de voto. c. i. quod non eſt maius ꝙ iuramentū nec contra. de
net hic ſpec. in tit. de le. in pre alle. §. ſub. v ſ. Item papa vocat:
plus ibi dicit: ꝙ inferior a papa poſſit interpretari iuramen-
tum: alle. de appel. ſignificante. non ob. de elec. venerabiles.
quia illud procedit in negocio arduo: ⁊ inter magnas per-
ſonas: vel ibi quando vult dare licentiam contraueniendi:
ſine permutatione: vel cōmutatione aliqua. ¶ Oppo. ꝙ

falſarius ſit rex faciendo illam incudi ſub nomine patris: ex
quo nó viuit. ff. ad. l. cor. de falſa. falſi: de his que fiunt a pre
la. quanto. ad hoc quia falſitas cōmittitur in altero: ex ſub-
ſtantialibus. quantitas ponderis: materia: ⁊ publica forma:
⁊ hec non debet eſſe falſa. C. de reli. ⁊ ſup. fu. l. monumento
rum. glo. reſpondet dupliciter. primo hic operatur iuramē
tum vt illud impleat: ſicut ſeruauit: non ſatiſfacit: quia iura-
mentum non obligat ad illicitum. Soluit ſcdo ꝙ falſitas
circa id a quo ſumitur ꝓbatio viciat: hic nó ſumitur ex ipſo
nomine deſcripto in moneta: quia nó adhibetur fides: ſicut
nec inſcriptioni ſepulch. C. de religio. ⁊ ſup. fu. l. monumen
torum: imo pictura eſt que habet largam licentiam: ſemper
enim fuit fas pictoribus atq poetis nouitates inuenire: li-
cet ſit argu. contra. xxiiij. q. ij. ſane. ij. in princi. Goſ. dicit ꝙ
obiectio procederet: ſi faceret incudi monetaꝫ ſub nomine
patris: ſed hic non faciebat ſed ſolum vtebatur veteri. Ho.
dicit ꝙ iura contraria loquunt in inſtrumentis: non in mo-
neta: nam dūmodo non falſatur moneta: nec alteri preiudi-
cetur: non refert an cudat ſub nomine patris: an filii: vel que
figura ponatur. ¶ No. tamen glo. ꝙ filiatio ſcripture: que
non probat: non inducit penaꝫ falſi: de quo in. l. ſi quis lega
tum. de fal. ¶ Nota ſecundo quod ſcripture ſepulchroꝝ
non probant. vide de probatio. cauſam. vbi per glo. dicit
hic Joan. and. quod. c. ſane. hic alleg. in contrarium non
probat: quia non dicit aſſertiue: ſed ſub dubio forte dicit:
per deſcriptionem libri: de ipſius auctoritate conſtare. ad
hoc. xvi. diſtinc. c. i. ⁊ c. clemēter deide glo. ponit penā vnaꝫ
fineꝫ falſantis. glo. vltima ponit penitentias periurii: ⁊ pe-
nam quo ad infamiam: ⁊ dicit periurum infamem: ſiue de
preterito: ſiue de futuro iuret falſum: vt venient contra iura-
mentum. ¶ Vltimo videtur quod ſuperfluitas ſit in ver-
ſic. ſuper quo. ibi. ſi falſam: ⁊. ibi. verum: tamen quia vide-
tur idem repetere bis. quidam dicunt quod idem eſt caſus
ſed largius declarat in verſicu. verūtamen. Alij vt Joan.
an. quod. verſic. ſi falſaꝫ. loquitur quando iurauit credens
falſum: ⁊ non erat: ⁊ ſic addit alium caſum: ⁊ hunc ſequitur
Calde. per que dicit qḋ eque deierat iurans verum: quod
credit falſum: quia deierat quo ad intentionem: ſicut ſi iu-
rat quod credit falſum: ⁊ eſt. ad hoc. xxij. q. ij. homines: ⁊
. c. ſeq. Idem in eo qui credit ſe venire contra iuramentum:
⁊ non venit: puta quia iurauit debitor non exire diſtrictum
bonon. non ſoluto debito: exiuit credens debitum non ſo-
lutum: quod tamen vere erat ſolutum. Nam periurus eſt:
quo ad deum: ⁊ in foro conſcientie: qui dicit ſe ſic diſputaſſe
hoc tene quicquid dicat Guil. de cu. in. l. labeo. ff. de iureiu-
ran. vbi dicit quod ſi iuram tibi ſatiſfacere ī paſchate decē
⁊ me ignorante tu prorogas terminū aliquo recipiente no-
mine meo: quia ſi in termino non ſoluerim: hoc ignorans:
quod non ſum periurus: ⁊ poteſt dicere verum quo ad fo-
rum contentioſum: quia non fui in mora: ſed quo ad forum
penitentie ſic: vt eſt dictum.

v Enientes. Judices qui iurant ſententias exequi in-
fra certum tempus: hoc non obſtante appella-
tionibus ab eis interiectis: deferre tenentur: Di-
uiditur in quattuor. In prima ponitur reprehenſio conſu-
lum. In ſecunda. ibi. verum. ipſorum excuſatio. In tertia.
ibi. quia vero. excuſationis reprobatio: ⁊ generale manda-
tum. In quarta. ibi. cum ergo mandatum ſpeciale: ⁊ cōmu-
nicatio nó parentis. ¶ Nota primo indi: ē a quo debere
differre appellationi a diffinitiua: etiam ſecundum le-
ges. ¶ Nota ſecundo quod appellatio ſuſpendit pro-
nunciatum: non extinguit ex toto. ¶ Nota tertio quod
iuramentum in materia iuris recipit interpretationes: ⁊ li-
mitationes iuris: ⁊ ſic iuramentum de exequendo ſententiaꝫ
intelligitur niſi ſit appellatum. Item ꝙ iuramentum ſimpli

citer preſtituȝ refertur ad actus capaces implementi quod
iuratur. ideo iuramentuȝ de exequendo intelligitur referri
ad ſnías exequibiles: ⁊ non ad non exequibiles: de iure.i.
que executioné non recipiũ. ¶ No. ceteris paribus vincu
lum conſuetudinis non debere ſuis caſibus eſſe maioris ro
boris ⁊ firmitatis: ꝙ ſit vinculũ legis. ¶ No. ꝙ a quolibȝ
iuramento intelligitur ius tertij: ⁊ maxime ſuperioris ex
ceptum. ¶ No. attentata appellatione pendente reintegrã
da in priſtinuȝ ſtatum. ¶ Oppo. ꝙ altero reſpectu non va
leret hec cõſuetudo: qꝛ reſtringebat tpꝰ executionis: quod
reſtringi non põt ſine cauſa: ⁊ per te non conſentiente: de re
iudi. quod ad conſultationé. fatetur Goſ. contra. ꝙ abſqȝ
cã tale tpꝰ nõ põt reſtringi: alle. l. ſupplet. dicit tñ qõ hec cõ
ſuetudo hic ex hoc capite non reprobaſ: nec hic papa figit
pedem: ſed in alio: de quo ſequitur ſm Ho. ¶ Opp. ꝙ ne
dum pape: imo cuiuſqȝ tertij: intelligatur ius exceptũ: quia
ſicut pactũ inter certos factũ non nocet alijs: ita nec iuramé
tum. ff. de pac. ſi vnus. §. ante omnia: maxime cum iuramen
tuȝ ex parte preſtantis ſit perſonale. ſ. c. veritatis. per quod
dicit hic Ho. ꝙ poterit appellari: ẽt ante ſñiaȝ: lȝ Pe. ɔtra.
⁊ dicit ꝙ caute dixit ius non auet. facit ad no. ſ. c. proximo.
¶ Op. ꝙ conſuetudo non ſe extenderet ad caſum noſtrũ:
⁊ ſic fruſtra diſputetur de iuramento: quod patet: qꝛ erat cõ
ſuetudo ſup iniurijs: ⁊ plagiarijs: ⁊ hic mandat reſtitui poſ
ſeſſiones: ẽt ſic erat queſtio ſuper poſſeſſióibus. So. dic ꝙ
verbũ: ſm noſtre ciuitatis conſuetudiné iudicabunt: non re
ſtringebatur ad caſum proximũ: vel forſan erant ille res pi
gnorate: vel capte pro debito. ¶ Op. cõitas põt ſtatuere le
gem: ẽt contra ius: vt patet in. l. oés populi. ff. de iuſti. ⁊ iure
dic ꝙ põt ſtatuere contra ius: non ad preiudiciũ principis:
vel alterius: ad quod de conſti. que in eccleſiaruȝ fatetur tñ
ꝙ ſine conſtitutione poſſunt appellantes appellationi renũ
ciare. C. de tẽp. appel. l. fi. in fi. ideȝ Ho. facit quod no. de ar
bi. innotuit ſuper. i. glo. ad vtrũ qȝ. l. i. §. i. ⁊. ij. ff. qñ ap. nõ li.
Ex his patet ꝙ non valent ſtatuta ꝙ ab interlocutorijs nõ
poſſit appellari: ⁊ niſi ſm ꝙ permittit ius ciuile. Tum quia
inferiores nõ poſſunt facere ſtatuta ad preiudiciũ ſubiecto
ruȝ. Tuȝ quia non poſſunt facere ſtatuta contra ius ſuperio
ris. Tuȝ quia ſtatuta tollerent defenſiones naturales: vt la
tiſſime diſputat ⁊ decidit Jo. an. de appel. c. fi. li. vj. Quod
ſatis puto inquantũ inferior eccleſiaſticus ſtatuit. idem ⁊ in
laicis inquantũ non habent iudiciũ appellationis ſub ſe: vel
prime: vel ſcđe. vbi aũt habent iudicia appellationis ſub ſe:
vel non recognoſcunt in hoc ſuperiores: ſtatuere poſſunt vt
no. Bar. in. l. ij. §. ij. ff. a quibus appel. non licet ꝙ intellige
vt dixi. de conſti. cuȝ in eccleſiarũ: non recognoſcenteȝ ſupe
rioreȝ poſſe ſtatuere contra ius: hoc ideȝ concludit Jo. an.
quoad primũ: poſt Mar. de fa. in addi. ſpec. in ti. de appe.
§. nunc tractemus iuxta prin. in addi. magna. de renũciatio
ne aũt per partes dixi. de appel. c. paſtoralis. vide Inn. qui
tenet ꝙ pacto poſſit renunciari ẽt extra iudiciũ: de arbitris
innotuit. vide glo. ⁊ Goſ. de deci. ex multiplici. vide Jo. ij.
q. vi. ſi aũt ⁊ Ber. de arbi. dilectus. in gl. fi. ⁊ vide Jo. an. in
nouel. in. q. preallé. de appel. li. vj. vide tñ ſpec. de appe. §. in
quibus. vẽſi. quid ſi conuenit. ⁊ in. §. fi. ⁊. tit. in fi. ⁊ hanc cõclu
ſioneȝ tenent dñi de rota ſua cõclu. cclxxxj. vbi plene dicũt.
¶ Op. ꝙ non debeat iudicari ſm legeȝ ſed ſm cõſcientiã
.iij. q. vij. poſtulaſ. So. dicit Jo. an. ꝙ iura hec ɔtrariari vi
dentur in hoc: quia aliqua dicunt ſm legeȝ iudicandũ: vt hꝫ
⁊ in concor. aliqua ſꝫ allegata. iij. q. vij. iudicent. aliqua ſm
conſcientiã vt in contra. ff. de arbi. l. qualeȝ oĩa ſunt ſic ɔcor
danda: qꝛ ſm allegata de iure debent iudicari: ⁊ ſm legeȝ ⁊
conſcientiã: a legibus: ⁊ a iure informatã. vnde iudicat ſcđꝫ
ꝙ iuſtuȝ ſibi videtur: prius habita collatione ſapientũ: vt di
cit glo. de appel. vt debitus. ⁊ vide ꝙ plene ſcripſi de cõſti.
c. i. li. vi. ⁊ iudicat ſcđm conſcientiã: quã habet ex allegatis:
⁊ vt iudex: non quam habet vt deus: vel vt homo. in glo. iij.
bi: quia vero. col. vj. ⁊ in auct. vt iuſiurãdũ ꝙ preſta. abbis

§. ⁊ equus ero. col. ij. ⁊ de defenſ. ciuita. §. iuſiurãdũ. col. iij.
ſm Ho. ¶ Op. ꝙ non debuerit appellari ad papaȝ de iu
di. nouit. Sol. ciuitas tudertina ſubiecta eſt pape quo ad
tpaleȝ iuriſdictioné: ⁊ tenent appellatiões ad eũ facte. alias
non: niſi ſm Jo. an. vacaret imperiũ: vel haberet hoc cõſue
tudo vt appellareſ in tpalibus ad papam. de fo. cõpe. licet:
ſm Goſ. Ho. dicit hoc generale ꝙ epiſcopi ius reddant in
ciuitatibus: que iudicibus carent: ⁊ cognoſcũt de grauami
nibus: per id quod no. de iudi. nouit. vẽſi. nec illud. ſuper ver
bo uirigatur. ¶ Quero de ratione textus dicit ꝙ appella
tio extinguit pronunciatum. ff. ad turpil. l. i. §. vltimo: ⁊ quia
appellatione pendente ⁊c. ij. q. vj. appellatione Jo. an. dicit
ꝙ non extinguitur: ſed ſuſpenditur. ideo dicitur appellatõe
ſuſpenſa. ideȝ archid. de appel. c. non ſolum. li. vj. in verbo
medio tpe alle. J. de re iudi. cuȝ inter ad fi. ⁊ de appel. ſi a iu
dice. li. vi. dic ꝙ extinguitur de preſenti: ſed in ſpecto exitu
de futuro ſuſpendiſ: vt no. in. d. l. i. in fi. ¶ Op. gl. ꝙ ſtatȝ
non retractentur attentata. ff. de appe. cum ex cauſa. ideo ex
ſpectaſ appellationis euentus. gl. dicit ꝙ nõ dicit ꝙ debeat
expectari appellationis euentus: ſed ſic ibi contingit de fa
cto: ⁊ ſic appellatione pendente executio non debet fieri: ⁊ ſi
fiat inuito poſſeſſore: in preſtinũ ſtatuȝ reſtituitur: anteꝗ̃ ap
pellationis cauſa examinetur: vel non negat quin interim
poſſit reuocari: licet dicat ꝙ non poſſit reuocari eo in appel
latione ſuccũbente: quia ſupplenda eſt per alias leges: ⁊ va
cat ar. a contrario ſenſu: vt no. glo. de appel. non ſoluȝ. li. vj.
in verbo ante omnia. dic vt ibi.

a **D noſtram.** Per officiuȝ iudi
cis ſubuenitur illi q
propter iuramentũ nõ põt repetere vſuras. h. d.
ſcđa. ibi. mandamus. ¶ No. ar. ꝙ non valet re
laxatio vſurarũ ẽt ſolutis vſuris. dicit vt in regula peccatuȝ.
de reg. iu. li. vj. ¶ No. ar. ꝙ coram ſeculari iudice poſſunt
vſure repeti: licet dicat Jo. an. ꝙ verba ſunt partis: non iuris
⁊ ſic non probant ꝙ notant: de quo. per archidia. xiiij. q. iiij.
quid dicam: ⁊ vide in cle. diſpendioſaȝ: in verbo non repetũ
tur. ¶ No. ꝙ iuramentũ non impedit ius agendi ex noua
cauſa: ⁊ ſic iuramentũ de non repetendis vſuris: refertur ad
cauſaȝ ſubſiſtenté repetendi ſcđm tpꝰ iuramenti: nõ ad cãm
poſt iuramentũ ortam. ad hoc de renuncia. cũ inter. p. gauſ.
¶ No. ꝙ ius repetendi vſuras tranſit ad heredes vſurarij
paſſiue. ¶ No. ꝙ vbi tãgitur periculũ anime põt iudex ex
officio procedere: maxime qñ pars excluſa eſt a remedio
agendi: ⁊ equitas ſubeſt agi. ad qõ. ff. de pe. her. l. fi. ⁊. l. pla
ne. idem ẽt ſi cõpetat ius agendi partibus. Et no. practicaȝ
ꝓcedẽdi: qꝛ formata inquiſitõe vocare dȝ teſtes: qui de hoc
nouerant veritaté: ⁊ põdera ꝙ ſufficit citatio generalis: qñ
perſone ſunt incerte ⁊ ignoranſ. ¶ No. caſuȝ in quo eccle
ſiaſticus iudex hꝫ iuriſdictioné in laicũ: rõne teſtimonij: in
cã ad ipſuȝ ꝑtinẽte inter laicos. ¶ No. heredes cõpelli ad
reſtituẽdas vſuras: maxĩe quas teſtator mãdauerit reſtitui.
¶ Op. ꝙ cõ vſurarũ nõ ſpectet ad ſecularé: qꝛ vſure ſunt ꝑ
miſſe de iure ciuili. C. de vſu. per totũ. So. dicit hic Jo. an.
ꝙ verba ſunt hic partis. vñ nõ ꝓbat ꝙ ſecularis iudex hẽat
cognoſcere cãs vſurarias: de quo ꝑ arch. xiiij. q. iiij. quid di
cam. de quo in cle. diſpendioſaȝ. de iudi. in glo. cum repetũ
tur. de hoc dixi plene. de fo. compe. cum ſit. dic vt ibi dixi.
¶ Op. ꝙ non debeat iudex hic ꝓcedere ad inquiſitioneȝ:
ex quo infamia non preceſſit: vel denunciatio. de accuſa. cuȝ
oporteat: ⁊. c. qualiter ⁊ qñ. So. dicit hoc ſpeciale. vbi põt
fieri inquiſitio: ex puro ⁊ mero officio: nulla precedẽte infa
mia: quod dicitur verum generaliter: vbicũqȝ agitur de cor
rectione peccatorũ: vel imminet periculũ animarũ. de cle. peri
gri. c. fi. de ſup. ne. prel. c. ij. ⁊ pe. J. c. i. ⁊. c. ſicut noſtris. J. de pre
ben. graue. vt eccl. benefi. c. vno. de clan. deſpon. cum inhibi
tio. de accu. ſi conſtiterit ſm Ho. ⁊ inquiritur hoc caſu de ve
ritate: non precedente inquiſitione infamie. de offic. ordi
na. c. i. Secus ſi fieret inquiſitio contra prelatum: maxime

aliquo cōſequēter vt in contrariis: ⁊ ſic ſm Ho. eſt inquiſi
tio ordinaria. Prima que fit per ordinariū. Scḋa que per
delegatū. ſm quoſdā. Sed ipſe dicit ꝙ prima eſt quā fa
cit iudex ex officio: cuius intereſt vt paratus ſit locus quem
regit quod non erit niſi illū purget malis hoībus. ff. de off.
preſi. l. ↄgruit. de offi. or. c. i. ¶ Inn. pōīt hic aliquos caſus
in quibus iudex ex officio ꝓcedit: ⁊ aliquos in quibus nō.
Primus qñ agitur ad reſtitutionē vſurarū: quas nō pōt
quis repetere: obſtante iuramento quo caſu nedum papa:
vel ordinarius: ſed quilibet ēt delegatus ex officio pōt per
viam inquiſitionis. hoc tñ temperat verum inquantū velit ꝓ
cedere. nō ad priuatū intereſſe alicuius priuate perſone: ſed
ad pnīā imponendā. de offi. or. c. i. licet in ↄſñiā ſit ibi. tūc
priuatū intereſſe: quia fructuoſā non pōt agere pnīā niſi re
ſtituat alienū. xiiij. q. vi. c. i. de vſuris. cum tu. ſm Ho. idem ſi
altero reſpectu repellatur ab agendo: vt no. Io. an. de vſu-
ris. qꝛ fruſtra: qꝛ ſubuenit iudex ex officio: vt peccatū vitet
ad id quod de ↄſñia dixi: facit de vſuris. per venerabilē cū
concor. Scḋs caſus qñ queritur de conſanguinitate inter
cōiuges. de diuor. porro. xxxij. q. ij. ſi duo: ⁊ hoc rōne pecca
ti. idem de quolibet alio impedimento canonico. qꝛ eadem
eſt ratio. de conſan. ⁊ affi. tua. ad hoc de offi. or. c. i. ⁊ c. ſigni
ficauit. ⁊ in contrahendū eſt expreſſū. de clan. deſpon. c. fi.
⁊ deſpon. ſicut in fi. Tertius caſus qñ vult inquirere de ſta
tu ⁊ iuribus eccleſie: nam papa ex officio inquirere poterit.
ad hoc de inſti. cū veniſſent. dicit tñ Ho. ꝙ hec facit ex ple-
nitudine poteſtatis: nec hoc licet epīs: vel aliis inferioribus: qui
tenentur iura ſeruare. ad hoc de reſti. ſpo. cum olim. idē no.
Io. an. de fo. compe. cum. c. laicus: ēt ſi dicat notoriū dānū
vel peccatū agens: vel denuncians: ex magna tñ cauſa: ēt in-
ferior ſupplet: vt no. Inno. in. c. qñ. in prin. vt lite non cōte.
ꝙ dic vt dixi. de poſtul. bone. ⁊ eſt magna cauſa: ſi res ſunt
male alienate: vt ibi no. glo. ⁊ in. §. ſunt ⁊ aliī. Quartus ca-
ſus qñ agitur de iuribus principis. C. de bo. vacan. l. pe. ⁊
vltima. li. x. ad quod de confir. vti. vel inuti. cum dilecta. ⁊
de ſup. ne. pla. c. fi. ¶ Caſus aūt in quibus non inquiritur po
nit. Primus qñ agitur de aliis criminibus ab vſura: vel
de vſura: qñ iuramentū non excludit partem: qꝛ tunc non po
terit ex officio ꝓcedere: niſi prout in aliis criminibus: ſi pre
cedat infamia: vel ſuſpicio: illa precedente: dic ꝙ poterit ex
officio procedere in caſu vſure: ēt vbi non eſt iuratū de nō re
petendis vſuris: dum principaliter nō procedat ex officio
ad vtilitatē partis: ſed ad penitentiā īponendā: lȝ per ↄſñiā
ſurgat priuatū intereſſe: qꝛ non pōt fructuoſā agere pnīam
niſi ſatiſfaciat: ⁊ reſtituat male ablatū: vt in regula peccatū
cum concor. de reg. iu. li. vj. Scḋs qñ agitur ſuper iuribus
ſingularū perſonarū nūꝙ ibi pōt in alia materia a peccato
iudex ex officio inquirere: vel extra ordinē: ſed libello obla
to: ⁊ ſeruato iuris ordine. ff. de incendio ruina naufr. l. ne qd
. C. de naufra. l. de ſubmerſis. li. xj. ad hoc quod no. Io. an.
de iudiciis. nouit. ⁊ in. c. fi. de fo. compe. vbi ponit hanc re-
gulam in modū tñ denunciationis aliqñ poterit procedere
ad priuatū intereſſe: de quo dic vt no. de iudi. nouit. ſm Io.
an. hec vera dicit Ho. ꝙ nō poſſit in priuatis procedere ex
officio: niſi partes ↄſentiant: ⁊ hoc no. de libel. ob. c. i. ⁊ idē
dicit de lit. conte. c. i. in diffinitione lit. conte. Item hec vera
niſi ſint miſerabiles perſone qꝛ ad cōmodū earum procedit
ex officio: vt no. Io. an. de reſti. ſpo. ſollicite. item ad conſer
uandas conſuetudines pias: vt de ſymo. ad audientiā: ⁊ qḋ
ibi no. ¶ Quero cū glo. an iuramentū indiſtincte repellat
vſuras repetentē. dic ſi iurauit non repetere: non excluditur
ab actu denunciandi: ⁊ ſi iurauit non denunciare adhuc non
repellitur: quia iuramentū fuit illicitū. de iureiurā. queād
modum: quod dic vt ibi. idem ſi iurauit non repetere nec re
cipere: ⁊ hoc vltimo caſu: ſi oīno vellet iurans iuramentum
ſeruare: non deberet creditor lucrifacere illā vſurā: ſed fiet
inde elemoſyna. de vſuris. cū tu. ſm Ho. ¶ Op. ꝙ hic nō
poſſit iſtas vſuras aliqua via repetere: obſtante iuramento:
quod pōt ſeruari abſq; interitu: vt. ſ. e. debitores: ⁊ hoc tā
latum eſt iuramētū: ꝙ oēs excludit vias agendi. dic ꝙ in ter
minis decre. habet multiplicē viam hō. primo ꝙ fundet ſe ſu
per teſtō in reſtōne vſurarū: qꝛ dato ꝙ iuraſſet hoc iuramen
tum videtur remiſſum per vſurariū in teſtō: in quo manda-
uit vſuras reſtitui: niſi interpretet teſtm̄ ꝙ velit vſuras ſolui
⁊ reſtitui illis: qꝙ repetere poſſunt: quare velit excludere illos
qui repetere non poſſunt ratione iuramenti. Sed dicit glo.
ꝙ non ſic eſt reſtringenda volūtas defuncti: ſed ampliāda.
de dona. dilecti. ⁊ qꝛ mandauit vt reſtituant illis qui debent
habere: ēt dato ꝙ non poſſet repetere: ⁊ qꝛ aliqua via pōt re
petere: vt. ſ. patebit ſm hoc patet ꝙ licet aliquā viam habe-
ret hic agendi: non impeditur quominus ex officio poſſit ꝓ
cedere: maxime qñ licet agere poſſit de iure: non pōt agere
de facto ſalua fama facti. Et hoc verum maxime vt late in-
terpretentur volūtates: quibus animabus fauetur. Ad hūc
itellectū facit optime. ⁊ de renū. cū inter. p. gauf. ſm vtrūq;
intellectū: ⁊ erit duplex via ꝙ repetentur tanꝙ indebite ſo-
lute: ⁊ ſi opponat de iuramento: replicabit ꝙ non ſe exten-
dit ad ius de nouo ex teſtō queſitū: cum. d. c. cum inter. p. ⁊
vtrūq; modum obſcure tetigit hic glo. hoc tene ⁊ ſequitur
Gof. ⁊ Ho. licet Inno. dixerit hic contra: ꝙ non poſſunt de
bitores ſe fundare ex teſtō: cum nihil ſit eis relictū: ſed certe
imo eſt relictum: qꝛ licet non dirigat verba ad debitores: di
rigit ad heredes: ⁊ non refert: cum non teſtator de ſua volū-
tate loquatur. l. miles ad ſororē. §. i. ff. de le. ij. ⁊. l. peto. eo. ti.
Non ob. ꝙ legatū ſit inutile: qñ legatur ſibi debitum inſti.
de le. §. econuerſo. dic ꝙ legatū operatur: qꝛ ſi pecunia non
fuit ſoluta teſtatori non legaſſet liberationē. ff. de libera. le-
ga. l. iii. ſed cū iam ſoluta eſt intelligit legaſſe exceptionis
remiſſionē. e. ti. l. creditor. vnde non obſtāte exceptiōe iura
menti in teſtō pōt repetere: ⁊ ſic hic non obſtabit iuramentū
niſi forte ſub ciuili reuerentia iuramēti repetere detractaret
. C. de fideiuſ. l. fi. de ſymo. ⁊ ſi queſtiones. dat glo. ſm mo-
dum qꝛ pōt hō agere vt remittatur iuramentū. ſ. e. c. i. ⁊ ſic no.
ꝙ licet iurauerit non deponere queſtionē ſuper vſuris: per
hoc non excluditur a depoſitione queſtionis ſuper iuramen
to: licet ordinetur in finē queſtionis deponende ſuper vſu-
ris: ⁊ iuramentū tunc non excludet hunc tertium modū de-
nunciandi: vt tetigit glo. ſ. e. c. queādmodū. nō excludit iura-
mentū: hȝ ēt remediū. ſ. hoc intimandi. ⁊ notificandi ſupe-
riori: qꝛ per hoc nō deponit queſtionē: vt ſic iudex ex ſe hoc
ſcito excitetur ad procedendū ex officio: nam vt dicit Io.
an. non iurarunt non facere relationē vel denunciationē. vn
de cum hoc non pateat qui fuerint denunciatores: potuerūt
eſſe intimatores: vel notificatores: ipſi debitores: licet nō pa
teat quis intimauerit: licet aliq dicant ꝙ fuerit fideicōmiſſa
rius teſtatoris: vel amicus debitoris: ⁊ forte fuit tacitū hō in
textu: de debitore intimante: propter opi. vulgariū: qui per
hoc eſtimaſſent illum periurū. ad quod. ſ. de arbi. peruenit
. ii. in glo. ii. ⁊ ex his habes aliam viam: vt faciat denunciare
alicui amico. Ex quo habes ꝙ quilibet de populo pōt hoc
peccatū vt ſuperiori denunciare: ⁊ per hoc non eſt periurus
iurans: ſi amico denunciante peruenit ad ſibi debitū. Nun
quid aūt poſſent iſti debitores: non obſtante iuramento: te
ſtificari qꝛ non eſt cōtra eorum iuramentū: ⁊ ſi eſſet temera-
rium eſſet. xj. q. iij. quiſquis. de crimi. fal. c. i. licet eorum di-
ctum non faceret probationem: ⁊ ipſis poſſet iuramentum
deferri: de teſti. in omni: ⁊. l. c. fi. ⁊ pe. ⁊ teſtes poſſet produce
re in cauſa denunciationis: vel vbi procedit ex officio: cum
eſſet acceſſorium. ¶ Vltimo querit Hoſtien. an ipſorum
poteſtas expiret morte pape: ſi aliud non interceſſit quam
hec publicatio: videtur quod ſic: ex quo citatio non ꝓceſſit:
de offi. lega. c. fi. ⁊ de offic. delega. gratum: tenet contrariū
quia tales iuſſiones vel precepta non expirant morte man-
datoris: ⁊ ſi impetretur ſuper beneficiis: quod dic vt. ſ. de
offic. delega. ſi ſuper gratia. libro ſexto. Tum quia etiam
in cauſa contentioſa ſufficit quod delegatus qualitercūq;

vel cepit: de quo. ſ. de offi. dele. licet. ¶ Oppo. glo. vltima
q̄ non debuerit hic procedi lite non conte. vt lite non conte.
quoniam. dic q̄ fallit quando proceditur in modum inquiſi-
tionis: vt hic: ſiue denunciationis: e fuit duplex cauſa vel tri-
plex quare ſic potuit ex officio ꝓcedi quia cauſa erat vſura-
ria: vel quia papa ſic extra ordinem voluit procedi: vel quia
agitur de executione vltime voluntatis defuncti: de teſta. ſi
heredes cum ſi. ¶ No. glo. que addit caſuꝫ in quo iudex
ex officio procedit: quādo agit de executione vltime volun
tatis defuncti: hodie in cauſa vſurarū̄ procedit ſcd̄m formā
cle. diſpendioſaꝫ. de iudici. iuncta cle. ſi. de ver. ſigni.

a **D noſtram.** Iudex qui iurauit in omni cauſa or-
dinem iuris obſeruare in notorijs ſubtilitatē or-
dinis iudiciarij non ſeruabit. h. d. In prima reci
tat tenorē iuramenti q̄ ſcd̄o interpretatur e declarat. ibi. nos
iuramentuꝫ. ¶ No. j. q̄ iuramentū preſtitū in materiaꝫ iu
ris recipit interpretationes: e declarationes: e limitationes:
atq̄ exceptiones iuris vt inquantū iurat ordinē obſeruare
hoc intelligatur de ordine plenario in plenarijs: e ſummario
in notorijs. ¶ No. ij. q̄ a quolibet iuramento cenſetur exce
ptuꝫ ius: e ſi ſit ad ius reducibile: non eſt intelligendū vt ob
uiet iuri: e no. q̄ iuramentū contra ius non valet. ¶ Nota
ar. q̄ non pōt iudex in cauſa notoria procedere: vel ſe ad ꝓ-
cedendū plenarie obligare. ¶ No. q̄ iuramentū de obſer
uando iure ordinē: intelligitur e declaratur ſm̄ diuerſitatē cau
ſaruꝫ: vt in notorijs ſūmarijs: implenarijs plenarius obſer
uetur. ¶ Oppo. q̄ tale iuramentū vi extortuꝫ non debeat
obſeruari. ſ. e. ſi vero. So. nō fuit vi extortū: ſed per quaſi
extorſionē. i. contra conſiliū vel deſideriuꝫ iurantis: non ta-
men fuit vera extorſio. obligat tamen iuramentū: e declara
tur ſm̄ iuris intellectū: e hoc dicit: e forte capitulū in promo
tione ſua extorſit tale iuramētū. ad hoc de inſt. cū veniſſent.
e eſt hoc pro archiepiſcopo lugdun̄. a quo in promotione
ſua extorquetur ſimile iuramentū ſm̄ Jo. an. ¶ Op. q̄ non
teneatur ad obſeruantiā iuramenti per vim extorti: vt in. c. ſi.
no. ſ. e. de priuilegijs cum olim. de conuerſio. coniug. acce
dens. dic q̄ videbatur per hoc nō teneri ſm̄ glo. nihilominus
tamen tenetur vt hic. Nec ob. contraria quia in illis fuit vera
extorſio. hic ſecus. ad hoc de elec. quorūdaꝫ. in prin. de reli-
gio. do. c. ij. li. vj. e conſti. Jo. execrabilis in prin. e eſt ar. iu-
ramentū per vim extortuꝫ ſeruandū. ſ. e. petitio. e c. ij. ſi chri
ſtus. Sed dic q̄ inquantū licitū eſt: quod iuramentū ſeruā
dum eſt: ſi taliter iurans non ſeruando non incurrit periuri-
um. vel dic q̄ licet ſit licitum: non tn̄ tenetur ſic iurans ad ob
ſeruationē: niſi alias eſſet in precepto. e tunc tenetur ex vi pre-
cepti: non ex vi iuramenti: q̄uis e abſq̄ obſeruatiōe ipſius
debeat per ſuperiorē abſolui: de quo. ſ. e. debitores: ſeruata
diſtinc. de qua. ſ. q̄ metus cauſa. ad aures. Tu dic vt dixi
. ſ. e. ſi vero: e c. verum. ¶ Op. q̄ in notorijs aliquis ordo
ſit ſeruandus. de diuor. porro. de ſen. e re iudi. cum ſit roma
na. dicit gl. q̄ non eſt ſeruandus ordo iuris quo ad omnia:
ſed quo ad citationē e ſniaꝫ: de citatione idē no. de purg. ca
no. cum dilectus in glo. nec quia. idē tenet hic Inno. e in de
cre. ſacro. de ſen. excō. vbi de monitione loquitur. idem Jo.
ſub dubio forte. ij q. i. que lotharius Jo. an. remittit ad de-
cre. cum ſit romana: ſuper vltima gl. e de re iudi. cum olim.
ſup glo. ſimiliter de coha. cle. e mu. vſq̄ ſuper gl. Ad intel
ligentiaꝫ dic vt dixi plene ibi: quia exigitur citatio: licet non
peremptoria. de ſnīa autē dic vt no. de ver. ſigni. ex parte. i.
per Inno. Jo. an. remittit ibi: e dixi in. d. c. veſtra: quia exigi
tur ſnīa: ſed non cum ſolemnitate: q̄ promulgetur in ſcriptis
ſicut in ſummarijs: e fortius vt in cle. ſi. de ver. ſigni. e ſic gl.
remanet vera. ¶ Quero an indiſtincte in notorijs non ſer-
uetur ordo iuris. glo. dicit hoc verū: quando notoriū eſt in
prouincia: e ſic iudici: e alijs. Secus ſi non ſit notoriū in pro-
uincia: quia tunc iudex habet duplices viaꝫ procedendi. pri-
mo habet viā ordinariā: ac ſi eſſet occultū ar. ſ. de elec. bōe

tum ſi. vel ſe informare ſuper notorio: e facta fide ſuper hoc
procedet contra reuꝫ: quaſi ſuper notorio: dat ſimile q̄ quā
do quis eſt de delicto infamatus iudex habet duas vias: q̄
pōt ſuſpendere infamatū vſq̄ ad purgationē. ij. q. v. preſby
ter ſi. vel forte facere inquiſitionē. ij. q. i. deus omnipotens.
ad hoc facit quod no. de offic. dele. c. i. li. vj. in glo. ij. de hoc
de ſen. excō. ſolet. li. vj. no. glo. que concordat opi. an poſſet
iudex procedere ſuper notorio anteq̄ ſe informet an ſit no-
toriuꝫ. legiſte dicunt q̄ non: glo. dicit hoc verū quando non
eſt notoriuꝫ in prouincia: ſecus ſi ſit notoriū in prouincia iu
dici: e quia non eſt neceſſaria informatio ſuper notorio vide
quod dixi in. d. c. veſtra. ¶ Oppo. q̄ iuramentū etiā intelle
ctum q̄ in notorijs ſeruetur ordo iuris ſit obligatoriū: e ſeruā
dum: quia abſq̄ peccato ſeruari poteſt. de dec. bone. e Au
guſt. probat notoriuꝫ. ſ. eccleſiaꝫ nō eſſe nullam. xxiii ij. q. v.
pudenda. dicit glo. q̄ hoc eſt illicitū: e multuꝫ lederetur ius
actoris cui incūberet onus probandi: e diſciplina iudicialis
lederetur ſi iudex non poteſt ꝓunire: niſi probetur. Non ob.
decre. bone: quia illud caſualiter fuit factuꝫ: ob ſcandaluꝫ: e
ad cauteläꝫ: vel forſiꝫ non erat notorium iudici: quia in alia
prouincia. ad hoc quia multa delicta tranſirent in vlta. con
tra id de ſen. exc. vt fame: e ſic induceret diſcrimen ſalutis. xij.
. q. ij. cum deuotiſſimam. ¶ No. bene glo. quia licet iudex
poſſit in ſūmarijs procedere plenarie: vt no. glo. in cle. ſi. de
ver. ſigni. in glo. ſi. e de iudicijs. diſpendioſaꝫ: non tamen ſe
poteſt ad hoc aſtringere: vt idifferēter ſic ꝓcedat: e fortius
in notorijs quod no. ¶ Oppo. q̄ verba generalia debent
generaliter intelligi. xix. diſt. ſi romanorum cum ſi. glo. non
ſoluit. dic hoc verum niſi lex vel ratio cogat vt aſtringatur:
vt hic. Anto. de but.

c **A te.** Quoniam iurauit cui non de-
buit cui debet iurare compelli-
tur. tria facit. Primo exordiū ponit. Scda. ibi.
ſane. narrationē. Tertia. ibi. cū igitur ꝯcluſionē.
¶ No. primo littera ibi onus non remittitur ec. ¶ Nota
ſcd̄o q̄ concurrentibus iuramentis contrarijs ſeruandum
eſt licitū. e no. q̄ iuramentū preſtitū in preiudiciū tertij non
obligat iurantē: inquātū preiudicat tertio: q̄ non pōt ſerua
ri abſq̄ aīe periculo. ¶ No. q̄ preſtatio iuris alterius e re
ſeruatio: q̄ſi in totū detrahitur iuri: vt maniernō validat quod
agitur: q̄ male ius ſeruat: qui in totū illud eneruat: ſicut ſe
naſcalcus quidam q̄ fecit hoīem ſuſpendi: ſaluo iure ſuo.
Nec facile euitat infidelitatē qui alteri iurat ſaluo iure dn̄i
facile dico q̄ ꝯtingit q̄ſi q̄ aliquis de eodē feudo facit fi
delitatē dn̄is. maiori. ſ. dn̄o. e minori ſaluo iure maioris: cui
e minor fidelitatē de feudo facit: q̄ nihilominus de iniuria
teneatur qui dicit ſalua reuerētia ſemper veſtra vos mētimini
per gulaꝫ veſtrā: ſicut aliq̄ſi audiui. ¶ Op. q̄ alteri ſoluen
do liberor quod alteri debeo. ff. de neg. geſt. ſi liber homo
e. l. cum pecuniaꝫ. ff. de pig. act. l. ſolutū. §. ſolutē. So. hoc
itellige q̄ſi iprudenter e improuide. i. in fraudē: vel vt alius
iure ſuo priuetur: vel contra iura. Nunquid aūt preſtans
hoc fidelitatis iuramētū alteri icidat in cōmiſſuꝫ. dicit Jo.
an. q̄ ſic. q̄ iquātū in eo eſt feudū alienauit in li. feu. de feu.
alie. imperialē. maxime ſi fiat ꝯ pacta iurata. C. de tranſac.
. l. ſi maior. ¶ Quero q̄ſi pōt eſſe licitū preſtitū archiepo
e nō de rogando: rn̄deo q̄ſi nō eſt preſtitū ex alia cā iuſta: vel
ꝓ alio feudo ſm̄ Inn. vt ſi non pro iudicatu: ſed alio caſtro
iuraſſet. ¶ Quero in quo augetur. dicit glo. q̄ imō grauius
ſoīm pōt vero creditori: e alteri eſt ſolutū: e tn̄ non liberatur
a debito. ff. de cōſti. pec. l. ſi vero. ff. de ſol. l. bona. Per hoc
dicit gl. ſequens quid peius eſt ſiue grauius latronis: qui par
titur ſpolia cum ſocio: q̄ ſi non partitur. xxii. q. iiij. ſi ad pecca
tum. dicit Ho. poſt Goſ. hoc verū: q̄ſi ideo nō ptitur q̄ peni
tet de peccō: e itēdit reſtituere. ſecus q̄ſi ſimplr fidē frangit
ad ſuum lucrum. ¶ Oppo. q̄ ſolutum vni alteruꝫ liberet:
vt patet in ſoluente alteri ex duobus reis. ff. de duobus reis
. l. iij. Solu. intellige quando ſoluit alteri tantum: e alij

omnino: ſecus ſi ſoluat alij: qui non eſt omnino alius ab eo
cui debef: ⁊ hoc quia tunc non eſt improuida ſolutio: ſicut
⁊ quando ſoluif adiecto in ſtipulatione. ff. de ſolut. quod ſi
ſtipulantis vel ꝓcuratori reuocato ignorante ſoluente. ff. ſi
cer. pet. a. l. cius qui in prouincia. ff. de ſolutio. l. vero: ⁊ l. cū
quis. §. ſi debitorem. Secus ſi non habuiſſet mandatū: quia
ſoluens non liberaf. ff. de ſolu. indebi. l. ſi me putem. ſecus in
depoſito: quia ſi alij reſtituit ignorāter liberaſ: ⁊ hoc qꝛ de-
poſitarius de ſolo dolo tenef: ⁊ ideo ſufficit ꝙ actionē cedat
contra illum: cui reſtituit. ff. de peculio. l. ꝙ debef. plus pla
cet Hoſtien. ⁊ Goſ. ꝙ illa ſit ratio: quia creditor eſt obliga
tus in genere: ideo ſoluendo alteri remanet obligatus. ff. ad
legē fal. in ratione. §. i. depoſitarius aūt in ſpecie: ideo cum
poſſidere deſinat illam ſpeciem ſine fraude: ⁊ vitio liberaſ
ff. de verbo. obli. l. ſi ex legati cauſa.

q **Uintauallis.** Jo cuius manda
to ſtare narrauit:
nō pt pcipere vt filios exhēdet: vl' vxorē abijciat
Cōis diuiſio. ſcda. ibi. ergo circa. ¶ No. primo
ꝙ ſuper actione iniuriarum poteſt cōpromitti. ¶ Nota ſe-
cundo ꝙ quis poteſt eſſe arbiter ⁊ arbitrator: ſuper iniuria
propria. ¶ Nota tertio ꝙ in feminā poteſt cōpromitti vt in
arbitratricem: de quo de arbi. dilecti. Ex hoc habes vnam
differentiam inter arbitrū ⁊ arbitratorē. ¶ No. in laudo
poſſe laudari de facto vel faciēdo alterius perſone: que vel
cuius ius non venit in cōpromiſſo. ¶ No. vnum modum
ſe aſtringendi ad cōpromiſſum per iuramentū: ⁊ no. modū
ſeruandi: quia poſſunt arbitri precipere ſub debito iuramē
ti: ⁊ artaſ cōpromittens ad obſeruandū: ⁊ implendū: quod
iurauit. ¶ Nota ꝙ in cōpromiſſo vel iuramento de paren-
do laudo in dubio non venit aliquid illicitum contra pieta-
tem: vel contra ius: ⁊ ſic a talibus iuramentis excepta cenſe-
tur obligatio ex pietate paterna: ſeu ius ⁊ obligatio ex lege
diuina. laudū ergo eſt reducibile: vbi cōprehendit aliquod
illicitum: aut contra ius diuinum: aut contra pietatem natu
ralem ⁊ paternam. Et no. iniquum vt pater exheredet filiū
ex cauſa non expreſſa: vel alia cauſa l. cui. ¶ No. duplicē
ſpeciem iniurie vnam que verbo. aliam que facto cōmittif.
¶ No. in iuramēto generali: vbi trahitur ad illicitū opus
eſſe interpretatione: non abſolutione. ad hoc. ē. c. quanto.
¶ No. eccl'iā poſſe adiri pro reductiōe laudi ad arbitriū
boni viri: quando laudum eſt iuratum: ⁊ continet iniquita-
tem contra equitatem naturalem: vel contra ius canonicū.
¶ No. practicam procedendi quando preceptum fit in iu
ſtum ex iuramento: quia poteſt agi: vt reuocef preceptū. ⁊ ſi
non reuocef poteſt agi vt decernaſ preceptū nullum: ⁊ non
arbitratorem qui pronunciauit: vel precepit: poſſe iniuſtum
preceptū: de facto latum: reuocare: ⁊ ſic videſ ꝙ poſſit lau-
dum nullum in medio reformare: ſicut poteſt ordinarius.
¶ Opp. primo ꝙ intromittat ſe eccl'ia inter laicos de iudi
ci. nouit. qui fi. ſint legiti. cauſam. dic inquantū de laudo ſe
intromittit eccl'ia: tangendo iuramentū tātū: vel illud decla
rando hic poteſt. de iudi. nouit. īquātū eccl'ia ſe ſe intromit
tit de precepto: circa vinculū matrimonij. idem de transla.
prela. per totū. qui fi. ſint legiti. cauſaꝫ. de ordi. cogni. tuaꝫ.
Inquantū ſe vult intromittere de precepto ne filios exhere
det: adhuc poteſt: quia hoc eſt contra pietateꝫ naturalem: ⁊
nutrit peccatū. vt. d. c. nouit. ¶ Oppo. ij. ꝙ hec reuocatio
vel denunciatio non fuerit neceſſaria: ex quo iuramentū ad
hoc ſe non extendebat: ipſuꝫ non ligabat. ē. c. quanto. So.
dic ꝙ hec reuocatio ⁊ denūciatio non eſt neceſſaria: quo ad
ius: ſed que ad factū ne de facto hoc de periurio notef: ſi nō
ſeruet: ⁊ ſic patet ꝙ papa pōt abſoluere iurantē ſibi ad vtili-
tatem ſuam. ad hoc de vſuris. cōſuluit ad quod de ſpon. c.
ij. ⁊ vide quod ibi plene dixi ideo mulieres debent facere
de neceſſitate virtuteꝫ. ¶ Opp. ꝙ non poſſit arbiter muta
re ſententiam: vel reformare. ff. de arbit. l. dicere. §. i. cum. l.
ſe. dic ſi arbiter vult mutare interlocutoriā poteſt: vt. d. l. di
cere. §. i. Si vult mutare circa acceſſoria poteſt. l. paulus de
re iudi. dūmodo eadeꝫ die. no. gl. ff. de arbi. l. quia arbiter.
idem ſi vult reformare quo ad dictamē: non mutata ſenten
tia. ff. de re iudi. l. acta. Si vult declarare dubiū verbū: quia
condēnant in. x. vult declarare de qua moneta: ⁊ nō pōt: niſi
aliud habeat ex poteſtate ſibi data: vt no. Guil. de ſu. in. d. l.
qualem. Et ponit Jo. an. in addi. ſpec. in ti. de arbi. §. ſequif
vſi. ſed pone actuꝫ eſt. Si vult mutare diffinitiuā: tunc ſi ſu
per toto pronūciauit: ⁊ ſic perfunctus eſt officio: non poteſt
mutare: ſiue ſentētia ſit aliqua. ⁊ hec ⁊ certuꝫ: ſiue nulla: vt. l.
quia arbiter: ſi non eſt perfunctus tunc bene pōt mutare: vt
. l. quid tamen. ⁊. ti. idem ſi non ſit diffinitiua: ſi tamen finiat
iudicis officium: vt. d. l. dicere. §. ſi de pluribus: ſm Bar. ꝓ
cedunt. hec etiaꝫ quando preceptum vel ſententia eſt nulla.
Non ob. hec decre. quia hic non reformat laudū: vel reuo
cat ꝙ iudicauit tanꝗ arbiter: ſed tanꝗ papa: ad cuius cōmo
dum erat preſtituꝫ iuramentū ad mandatuꝫ ſuperioris: qui
declarauit nulluꝫ. hec procedunt niſi aliud ſit dictuꝫ in com
promiſſo: nam ſi dictuꝫ eſt ꝙ poſſit iudicare ſemel: ⁊ pluries
⁊ quotiēs ei placuerit: poterit ſit iudicare: ⁊ corrigere ſuper
diuerſis articulis: ⁊ non ſuper eodem: in quo eſt iam lauda-
tuꝫ: quia ſuper eadeꝫ re non poſſunt ferri plures ſententie. l.
. i. C. quādo prouoca. non eſt neceſ. quia ex quo ſemel eſt de
ciſum: ſiue per laudū: ſiue per arbitramentuꝫ: quod eſt que
daꝫ tranſactio: vt. l. notabif: nō poteſt amplius tranſigi. ff. de
tranſactio. poſt rem: ⁊ ff. de cōdi. indebi. eleganter. §. ſi quis
poſt. ideꝫ Joan. an. in addi. ſpec. in ti. de arbitris. §. ſequitur
. vſi. ſed pone poſt Guil. de ſuꝫ. Secus ſi dicereſ vt poſſit iu-
dicare ſemel: ⁊ pluries: ⁊ iaꝫ iudicatuꝫ mutare: ⁊ corrigere:
quia licet non habeat a iure: poteſt ei attribui a partibus: ſi-
cut certi ſunt iudices: qui poſſunt ſuas corrigere. ff. de appel.
ab executione: ita ꝙ arbitrio poteſt concedi: vt. l. non diſtin
guemus. §. de officio. ff. de arbi. verba ſunt Bar. i. d. l. quid
tamen ⁊ bene dicit. primuꝫ mēbruꝫ placet vbi plures ſunt ar
ticuli. Sed vbi vnus eſt articulus: eo ꝙ eſt conceſſuꝫ vt plu
ries poſſit laudare: neceſſario poterit in vno iterato pronun
ciare: alias verba in illa nihil operaref: vbi aūt ad diuerſos
articulos poteſt referri procedit dictuꝫ Bart. quod no. de
arbitratore: dicaꝫ ꝫ. Joan. an. tamen in ſpecu. loco preallē. v
detur ſentire ꝙ non valet tale pactuꝫ: vt poſſit mutare circa
ideꝫ quia hoc eſſet inuitare ad delinquenduꝫ contra. l. con-
uenire. de pac. do. ¶ Op. ꝙ per eundeꝫ ſit mandato vi iura
menti: quia iuramentuꝫ fuit ſimplex de parendo: ⁊ nihil ex-
ceptuꝫ ergo. xix. di. romanoruꝫ. de ma. ⁊ ob. ſolite. dic ꝙ ver
ba ſimpliciter prolata in dubio ciuili modo ſunt intelligen
da: vt ab eis excludaſ iniuſtuꝫ vel iniquum. ē. c. quanto. ⁊. c.
veniens. ff. de ſeruitu. reſti. predi. l. ſi cui ſm glo. i. ⁊. ij. Sed
obſtat ſolutioni: quia licet patri filiuꝫ ex cauſa exheredare:
in auct. vt cum de appel. cogni. §. aliud quoqꝫ capituluꝫ. dic
ꝙ licet ex cauſis expreſſis a iure: inter quas non eſt hec: ſi in
iuriaſ tertio propter que glo. hoc enumerat cauſas legiti-
mas ad exheredanduꝫ filiuꝫ. aliuꝫ caſum addit Pe. ⁊ Ab.
quando filius eſt hereticus de hereti. excōicamus. §. creden
tes. Et dicit Joan. an. ꝙ in omnibus caſibus: in quibus pa
ter poteſt filium exheredare: in omnibus illis poteſt alimē
ta negare. Tenet tamen ſpec. ꝙ ſi ipſum peniteat de pecca-
to: pater alimentare teneſ. C. de nupt. imperialis. in auct. vt
cum de appel. cognoſ. §. aliud quocūqꝫ deſponſa. inter ope
ra. cum ſi. ¶ Uenio ad materiaꝫ huius decre. que ſpeciali
ter vertif circa arbitria: ⁊ arbitramenta: ⁊ melius ſtaret ſub
titulo de arbitris. Sed quia capitulū in hoc eſt valde diuul
gatuꝫ: proſequar hic vnum queſitum tantuꝫ: ex quo tota ma
teria veniet declaranda. ſ. inquirere differentias inter arbi-
truꝫ: ⁊ arbitratorem: quia arbiter eligitur vt iudex. ſ. vt ꝓ-
cedat ſeruato ordine iudiciario in ſubſtātialibus. ⁊ ſic diri
mat litē corā ſe ceptā: vel corā alio: ⁊ hoc quo ad ꝓcedēdū
dꝫ ēt quo ad dirimendū ꝓnūciare de iure: lꝫ poſſit ſi volue
rit ꝓnunciare inique. ff. de arbi. l. i. ⁊. l. qualem: ⁊. l. diem. §.

ſtari. vnde ⁊ arbitrium diffinitur actus trium perſonarum quaſi in iudicio confligentium: vel cauſa in dicendo ius voluntarie poſita. Arbitratoꝛ autem procedit abſqꝫ ſolemnitate iuris: vel ordinis iudiciarij. nam vt dicit Innocen. hic nullus ordo iudiciarius eſt ſeruandus corã talibus: ipſe tamen vt bonus vir extraiodiciuꝫ laborare debet: ad veritatẽ inquirendã: vt plenius inſtruaſ. ff. de arbi. l. iij. de offi. dele. cum contingat. Sc̄da differentia ex qua colligiſ ratio precedentium: quia cõpromiſſum in arbitratorẽ ⁊ laudum: potius expediunſ per viam contractus: q̃ꝫ per viam iudicij: ꝙ ſecus eſt in arbitro: quia eius via habet inſtar iudicij: vt. l. i. ff. de arbi. nam arbitratoꝛ aſſumiſ in cõtractu ſuper aliquo incidenti ad contractũ: in quo partes non ſunt cõcordes: vt ſi eſt dubium de eſtimatione rei: aliquando eligiſ vt eſtimet vel preciuꝫ vel operas: vel partes ſocietatis: vel quid videſ de aliqua re: vel ſatiſfactione alicui. inſt. de emp. ⁊ ven. §. precium. ff. pro ſocio. l. ſi ſocietatẽ. ⁊ l. ſi contra. ff. de ver. obli. l. ſi quis arbitratu. ff. de le. iij. l. fideicõmiſſa. §. ſi ſic. hoc ſequitur Guil. de ſuz. in. l. dieꝫ proferre. §. ſtari. ff. de arbi. ⁊ quod de arbitratu non procedat vt iudex: nec iudiciũ eſt corã eo: patet per hoc. c. quia. cõpromittaſ in aduerſariuꝫ principalẽ ad quod. ã. c. veniens. ff. de ope. libe. l. ſi libertus: ⁊ nullus in re propria põt eſſe iudex vel arbiter. C. ne quis in ſua cauſa in rubro ⁊ nigro. ff. de arbi. l. pe. propter quod quidã vt Ja. de ra. in l. ex conſenſu. C. de epiſc. audi. tenent ꝙ arbitratoꝛ nunq̃ꝫ aſſumiſ ſuper lite: ſed ſolum ſuper contractu auc. in auc. vt diſ. iudices. §. ſin vero ꝯtingerit: ꝙ non placet Bar. in. l. ſi ſocietatẽ. §. arbitrorũ. ff. pro ſocio. vbi dicit ꝙ ⁊ in lite aſſumiſ arbitratoꝛ: vel ſuper lite: vt. l. ſi de meis. §. recepiſſe. ff. de arbi. ⁊ in. l. i. §. vnde queritur. ff. de ope. no. nun. ⁊. C. de iudicijs auc. Si vero contingerit: ⁊ vnde ſumiſ. dic ꝙ arbitratoꝛ põt aſſumi: ⁊ ſuper lite: ⁊ ſuper contractu: cum ipſa aſſumptio ⁊ proceſſus non impediſ per viam iudicij: ſed cõtractus: vnde diciſ potius cõpoſitio quedaꝫ: vel tranſactio: q̃ꝫ iudiciũ: ⁊ hoc tenet But. in auc. ſi vero cõtingerit. C. de iudi. ⁊ in. d. §. arbitrorũ. ⁊ in. l. pe. C. de arbi. vnde dicit Inn. h. ꝙ Jo. cre. in auc. vt diſ. iudi. §. ſi vero contigerit. dicit ꝙ potius eſt tranſactio q̃ꝫ ſnia vel arbitriuꝫ. ad hoc alle. C. de contrahen. emp. l. fi. tenet hec etiam But. in auc. decernit. C. de arbi. ⁊ Bart. in. d. §. arbitroruꝫ: ⁊. l. i. §. ⁊ poſt operis de oper. no. nun. Attentata ergo cauſa imediata aſſumiſ ſuper contractu: ſiue dubitatio inter partes oriatur in lite: ſiue in cõtractu: ⁊ ſic attentata materia remota põt aſſumi: vt in contractu: vt in lite. Non ob. ſi dicaſ ſi arbitramentũ eſt quedam tranſactio: non poterit arbitratoꝛ in totum condẽnare vel in totum abſoluere: cuꝫ tranſactio fiat ſemper aliquo dato: retento: vel promiſſo: vt. l. i. ff. de tranſac. cum ſi. ⁊. l. tranſactio: quia vt dicit Bar. trãſactio hic ſumiſ late: pro omni modo: quo a lite diſcediſ: ⁊ ſic potius pro cõpoſitione. ad quod de preben. niſi. non ſtricte pro trãſactione in qua fit in cõe aliquid dari vel retineri: ⁊ ſic põt abſoluere: vel in totuꝫ cõdẽnare: vt dicit bar. in. d. §. arbitrorũ. ⁊. l. ꝙ ſi ephebi. ff. de eo ꝙ cer. lo. ad quod. l. ij. ff. de iureiu. ⁊ ideꝫ no. in. l. furti. §. qui iuſſu. ff. de his qui no. infa. ⁊ eſt gl. ſ. de tranſ. ſtatuimus glo. i. ⁊ de offi. dele. ſi quando in glo. i. idem no. Joã. an. in ti. de arbi. §. i. vẽſi. arbitratoꝛ vero. Non ob. ſi dicaſ ſi laudũ habet vim tranſactionis: non poſſunt ab illo partes recedere: niſi modum excedat: ſicut non poſſent a tranſactione: q2 vt ibi dicit Jo. an. inquantũ aſſumiſ arbitratoꝛ ſuper lite: põt dici tranſactio: vel compoſitio: quia adiſ non vt iudicet ſed vt partes pacificet: ſed eius laudum non habet vim tranſactionis proprie: ſed ab alio iure quod no. põt tñ dici tranſactio hoc reſpectu: quia laudum ⁊ cõpromiſſum in arbitratorem fit de re dubia: ſicut tranſactio: vt dicit gl. de arbi. expoſita in glo. ij. Ex his remanẽt clare due differentie. Prima quia arbitratoꝛ aſſumiſ imediate ſuper contractu: ⁊ in viaꝫ contractus: ꝯagit ⁊ expedit: arbitro aſſumiſ ſuper lite vt iudex ꝓcedit. Ex hoc ſequiſ. Sc̄da quia arbiter ſequiſ ordinem iuris in procedendo: arbitratoꝛ nõ. Tertia ex hoc ſequitur differentia quia arbitratoꝛ per viam ſnie non diffinit: ⁊ ſic non artatur ad promulgandã ſniaꝫ in ſcriptis: vel cũ alia ſolemnitate: ⁊ ſic artaſ arbiter vt iudex. vnde dicit Innoc. ꝙ non eſt vis vtrum talis arbitratoꝛ inter partes fecerit litem conteſtari: vel non: vel ſniam in ſcriptis promulgauerit: vel non. ſed ſimplici verbo dixerit ꝙ ſibi videſ: q2 coram eo nõ eſt iudicium: vel quaſi ſed totum poniſ in ſua ptãte: ⁊ predictarum ſolemnitatũ obſeruatio non niſi coram iudice locuꝫ habet: vel aliter ſm Inn. ⁊ hoc tenet Guil. de ſuz in. l. ſi qui ex conſenſu. C. de epi. audi. Quarta ex his daſ differentia quia arbiter debet pronunciare ſc̄dm ius ex debito: lꝫ poſſit pronunciare prout voluerit: vt in. §. ſtari in. l. diem proferre. ff. de arbi. ſed arbitratoꝛ non: ſed diffinit ſc̄dm equitatẽ ſꝫ But. in. l. decernit. C. de arbi. vnde dicit Jo. an. in addi. predicta: ꝙ arbitri debent ſeruare rigorem iuris: arbitratores iuſticiam: vt in ſpec. de arbitris. §. i. vẽſi. arbitratoꝛ vero. Ex his ſurgunt alique difficultates: an videanſ vt arbitri electi: an vt arbitratores ex modo cõpromittendi. Si eſt compromiſſum in aliquem vt poſſit procedere ordine iuris non obſeruato: vt videaſ hic arbiter vel arbitratoꝛ. dicit hic Inno. ꝙ hic habebit mixtaꝫ poteſtatẽ: ⁊ arbiter põt eſſe ⁊ arbitratoꝛ: quod innuunt illa verba: non obſeruato. ad hoc. ff. de le. i. l. ſi ſeruus plurium. §. fi. ⁊ ibi Bar. ⁊ iudicabiſ vt arbiter vel vt arbitratoꝛ ex modo procedendi: ⁊ ſi eligat ſeruare ordinem cenſeſ aſſumpſiſſe poteſtatẽ arbitri: ⁊ debet pronunciare ſc̄dm iura: ⁊ ſi pnunciet inique: non reduceſ ad arbitriũ boni viri. Si proceſſerit ordine iuris non obſeruato: iudicabitur proceſſiſſe vt arbitratoꝛ: ⁊ eius dictum reduceſ ad arbitriuꝫ boni viri. ad hoc quod no. Dy. de le. i. ſi ſeruus plurium. §. fi. Si aũt partim proceſſiſſet ſeruato ordine iuris ⁊ partim non: quia fecit dari libellum: litem conteſtari: recepit tamen teſtes partibus non vocatis: ⁊ publicauit: ⁊ etiam ſniam ſine ſcriptis dedit: poſſet dici ſniam non tenere: quaſi eligendo a principio viaꝫ iudiciariaꝫ: videaſ alij renũciaſſe de appel. ſolicitudinẽ: ⁊ de preſump. nonne. de elec. vt quis duas: ⁊ hoc tenuit Dy. in. l. iij. ff. de teſta. mili. ſed Ho. dicit ꝙ melius eſt dicere ꝙ ſnia valeat: ⁊ ſi equa eſt ſtet. alias reducaſ ad arbitrium boni viri: ⁊ ſic iudicabiſ vt arbitrator ⁊ non vt arbiter: ⁊ ſic ꝙ in hoc dubio omnis cedat iniquitas ar. ff. de eo ꝙ cer. loco. l. ꝙ ſi ephebi: ⁊ vt litigia reſtringanſ de reſcrip. nonnulli. §. ſi auteꝫ: vt res potius valeat q̃ꝫ pereat de verbo. ſignifica. abbate. ſm Hoſtiẽ. Quod mihi placet quia non repugnant vie arbitratoris ꝙ in aliquo vel in toto etiam procedendo ſeruet ordinem iuris: ad hoc glo. in cle. ſi. de verb. ſignifica. propter que poſſet dici ꝙ ſi tunc per omnia ſeruaret ius: in procedendo: ⁊ ſententiando: modo ſentẽtia eſſet iniqua: inſpecto rigore iuris. Equa tamen ſm equitatem naturalem: ꝙ huic ſententie eſſet ſtandum: tãq̃ꝫ ſententie arbitratoris. ⁊ hoc etiam ſequiſ Joan. an. in addi. ſpecu. in ti. de arbi. §. ſi. verſi. quid ſi compromiſſum. in. iui. colum. Et dicit hoc tenuiſſe Fran. accur. in. l. ſi miles. de teſta. mili. ⁊. l. ij. ff. de opt. lega. Et format queſtioneꝫ quando eſt compromiſſum in arbitrum: ⁊ arbitratorem: vel amicabilem compoſitorem: ſed ſi proceſſiſſet a principio: ſine ordine: ⁊ ſententiaſſet in ſcriptis. Guil. tenet ꝙ valebit in ſententia arbitri potius iudicando a fine: quaꝫ a principio: ⁊ a principali quã ab acceſſorio: vel in fine ordinato. Credo ꝙ valebit vt arbitratoris: ⁊ reduceſ ad arbitrium boni viri: q2 hoc non repugnat ex toto proceſſui arbitratoris ſed arbitri proceſſui repugnat: ꝙ procedit ſine ordine. ad hoc glo. ſi. in cle. ſi. de verbo. ſigni. ⁊ tenet Frede. ſuo conſi. cciiij. Ex his deciditur quid de tali compromiſſo: cõpromittimus in talem vt arbitrum: quod in dubio videtur electus vt arbiter: ⁊ non vt arbitratoꝛ: niſi ex alijs verbis appareat vt quia dictum ſit ꝙ poſſit procedere ordine iuris non obſeruato: vel alijs ꝯſimilibus. itẽ ſi ptes dicãt eligimus talẽ vt arbitratorẽ: vel q vt bonꝰ vir nr̃as terminet q̃ones: talis nõ hꝫ ptãtẽ

arbitri: niſi per aliqua verba poſſit aliquid apprehendi ſm
Innoc. hic. et vide de hoc in ſpec. de arbitris. §. ſi. in. ij. colū.
verſi. ſed pone q ſicut: et in tribus. v. ſe. Ex his deciditur ſi eſt
cōpromiſſuz vt in arbitriū: et arbitratorē: et amicabilē cōpo
ſitorem: an ſit arbiter vel arbitrator. alle. pro et contra ſpec.
in loco preal. et reſidet q videtur electus vt arbiter ſaltem
vbi eſt adiecta pena: vt res efficacius valeat: quia dicto eius
tunc oīno ſtatur: ſed non placet deciſio quia verba ſonant in
vtraq̄ ptātez. vnde dico idē quod primo dixi: vt poſſit alte
ra vti ptāte: ſm q procedere elegerit. et tenet Barto. etiam
quando eſt dictum cōpromittimus in talē vt arbitrū et arbi
tratorem: vt in. d. §. arbitrorū. alle. no. ff. de iudi. l. i. et in. l. epi
ſcopale. C. de epi. audi. et dicit Inno. hoc tene. Ex his decidi
tur quid ſi in cōpromiſſo dicitur q procederetur cognoſcē
do de iure et de facto: ſniare de iure tm̄: an erit arbiter: vel ar
bitrator: dicit Frā. de are. in. l. ſi quis arbitratu: q erit arbi
ter: cui eſt remiſſa obſeruatio iuris in proceſſu: ſz i ſnia habe
bit ſeruare ordinem iuris: et ius. ad hoc quia etiaz iudici lex
aliquando remittit morem iudicialē ordine: et tn̄ vt iudex p
nunciat. l. nequicq̄. §. de plano. ff. de offi. procōſul. et le. et. C.
de naufragi. l. de ſubmerſ. de ver. ſigni. cle. ſepe. et non dicet
arbitrator: q differentia eſſentialis inter arbitruz et arbitra
torē eſt q poſſit ſz equitatem dare de iure vnius alteri: et pōt
ſniando tranſgredi ius: ſaltem in nūmo: vt. l. ſi libertus. de
iure patro. et. l. ſi de meis. §. recepiſſe. de arbitris. i. §. ſi vero
contingerit. in auct. vt diſ. iudi. inſti. de contrahen. empt. §.
pretiuz. arbiter aūt ſm ius debet iudicare. item quia mixtuz
debet attribui digniori. ff. de ver. obli. l. quicquid. §. cum in
partes: et patet de conſec. eccl. vel alta. q in dubijs: et maior
eſt ſnia q̄ proceſſus: quia proceſſus propter ſniaz: et non ecō
uerſo. igitur hoc ſatis placet: nam ſicut in iudice: eligendo
viam ſūmariā: partes poſſunt remittere ordinez iudiciariuz
ita et in arbitris. ad hoc gl. de re iudi. c. ſi. li. vj. Et quod no.
de libelli obla. de cauſis. Per hoc non ob. ſi dicatur q par
tes non poſſunt remittere ordinē iuris: vt. l. ij. §. ſed quia. C.
de iura. calū. et quod no. in auct. offeratur. C. de lit. conte. de
offi. dele. de cauſis de libel. obla. c. i. de re iud. c. i. li. vj. quia
non pōt numerare ſolēnitates iudiciorū corā ſuperiore: ſe
cus quando litigat coram arbitro: cui conſenſus partiū dat
notionem: et ita obſeruat conſuetudo ſm Bar. Ex hoc de
ciditur alia dubitatio: quid ſi dicatur q cōpromittunt in ar
bitrum: et arbitratorē: et amicabilē cōpoſitorē: ad cognoſcē
dum de iure et de facto: et ſniandū de iure tm̄. dependet hoc
a precedenti quia hoc eſt additum verbum arbitratorem:
quia non videtur q ſit arbiter: ſi eligat de facto procedere
alias illa verba ſuperfluerent. Soluit fran. p dictus q erit
arbiter tantū: q2 iſta officia ſubſtantialiter diſtinguuntur pe
nes finem ſniandi: vt principalius: quod debet attendi: vt. l.
queritur. ff. de ſta. ho. et. d. §. cuz in partes: et illa verba velut
ſm arbitratorē ſimilitudinarie: vt in pcedendo non ſeruent
ius: ad ſimilitudinē arbitratoris. Non aūt videtur poſſe in
telligi: vt fungatur vtriuſq̄ officio: vno in cognoſcēdo: alte
ro in ſniando: vt ſic ſequentur cōpromiſſum in cognitione a
cōpromiſſo quo ad ſniandi actum per auct. ad hec. C. de iu
di. ē. de offi. dele. ſuper queſtionū: vt ſic ſnia ferretur per ar
bitrum ex actis factis per arbitratorē: quia non pōt eſſe ſnia
q̄n aliqua acta precedant: que ſint iudicialia: vt dicta cle.
ſepe: et acta arbitratoris non ſunt acta: quia ibi non eſt inſtar
vel locum tenens iudicis. item quia non debet continentia
cauſe diuidi. C. de iudi. l. nulli. itez de qua re et c. debet enim
pronunciare vt cognouit. non ob. auct. ad hec. C. de iudi. q2
ibi debet iudex cauſam audire ter per ſe. item quia cogno
ſcit per ſubſiſtentem: qui iudex eſt: vel ſcdm eum pōt dici q
ſint duo cōpromiſſa: vnum quod tenet: vt in arbitrū. Aliud
q non tenet: vt in arbitratorē: q2 in ipſo contractu appoſſuit
pactum contra ſubſtantiā: vt. l. per ſeruum. ff. de vſu. et ha. et
. l. cuz precario. ff. de precario. Nec poterit hec cognitio eſſe
ſimilis cognitioni arbitratoris per omnia: nam quorundaz

ſubſtantialium actorum fabricatio non poterit obmitti: de
quibus in cle. ſepe. de ver. ſigni. q2 ex toto talia non poſſunt
pacto remitti: licet poſſent ſolennitates aliei vbi velint vt p
cedaſ ſummarie: vt no. de re iudi. c. ſi. li. vj. et de libel. obla.
. c. i. vnde debebit porrigi qualiſq̄ſ petitio: et libellus por
rigi: et ſic q dicit arbitraria redacta ad inſtar iudiciorū: dic
ordinariorū: et extraordinariorū: ſi hec agaſ: et eſt expreſſuz
in. l. diem proferre. §. ſi quis litigatorū: vbi pōt agi q ſnia p
mulgaretur partibus abſentibus: vtroq̄ litigante. ad hoc
. eo. ti. l. non diſtinguemus. §. de officio. Sed certe illa iura
probant q etiam poſſint ſubſtantialia illa remitti: vt in pre
ſentia ſeraſ: et para citeſ vt ibi probaſ. nec ob. preal. quia
in iudicijs non pōt hec agi: quin ſaltem ſolennitates ille: de
quibus in cle. ſepe. ſeruenſ: ſed bene in arbitris: et hec quia
iudices habent ptātez de publico: ſed arbitri habent ab ho
mine: et partibus: et ſic nō ob. quod no. in. l. ij. §. quod obſer
uari. C. de iura. calū. ſm Fran. Ex hoc dicit fran. q ſi cōpro
miſſum eſt vt in arbitratorem: et ſemp proceſſit vt arbiter: et
procedendo et ſniando: q valebit ſnia vt arbiter: et non pote
rit peti reductio: et hoc tenet Bar. in. l. ſi. C. de iureiur. q nō
placet: quia non repugnat proceſſui arbitratoris vt cogno
ſcat: vt arbitrator. tenet tamen in. l. ſi. C. de teſti. et ibi Bart.
q atteſtationes recepte coram arbitratore: habebunt illuz
effectum: quem habuiſſent coram arbitro quando ſunt ple
ne recepte: eo vt arbitro procedente: ſed nec hoc ex toto pla
cet: cum non habeant colorem iudicis: vel quaſi: de quo dic
vt dixi de teſti. preſentata. Ex his deciditur qd ſi cōpromiſſuz
ſit in arbitratorē: et amicabilem cōpoſitorez: vt procedat de
iure et de facto: et ſniet de iure tantuz: differt a precedenti: q2
hic non poniſ verbum arbitrum: ſed arbitratorem: et amica
bilem et c. puto q ſit arbitrator: q2 q reducaſ eius arbitriuz
ad limites iuris: cum etiam ex poſt facto ſit ad hoc reduci
bile: non repugnat arbitramēto. ad hoc glo. in. l. i. ff. ſi quis
cautio: et habebit arbitrator informare arbitrium a iure: nō
a ſola equitate naturali: nam et ante hoc poterat. Ex his de
ciditur: quid ſi dicat cōpromittimus in te vt in arbitrū et bo
num virum: dic q erit arbiter: quia et arbiter eligitur vt bo
nus vir. ff. de arbi. l. iij. idez ſi dicat eligimus te in litis diſcer
ptorem vt ibi. Quid ſi ſuſcipiat arbitrator cōpromiſſum:
vt ſi ſciret an partes poſſit concordare. dic q nō erit arbiter
nec arbitrator: ſed mediator. ff. de arbi. l. ſi de meis. §. rece
piſſe. Si eſt dictuz volo ſtare voluntati talis erit arbitrator:
vt dicto. §. recepiſſe. et ibi. Bal. Ex his inferſ ſm Guil. de
cu. in. l. epiſcopale. C. de epi. audi. quia arbiter habet citare
partes: et partibus abſentibus non pōt laudare. ſecus eſt in
arbitratore. ¶ Ad primū. ff. de arbi. l. diez proferre. §. ſi qs
ex litigatoribus: et. §. coram quo. ¶ Ad ſcdm probat quia
arbitramentū certificat ꝯtum: q2 finiſ inter abſentes. ff. de
. l. labeo. l. iij. ff. ſi. regun. l. i. i ſi. cū. l. ſe. ff. ſi menſ. fal. mo. dix.
ff. de le. ij. l. cum pſ. §. hereditatē. de acqui. here. l. ſi quis in
bona. §. iuſſum: vbi voluntas ab abſente parte pōt declara
ri. ad hoc. ff. de vſufruc. l. item ſi fundi. §. ſi. et ſic per nunciuz:
vel epiſtolam abſentibus partibus pōt laudare. ff. de cōfeſ.
. l. certum. §. ſi quis iuncta. l. publia. ff. depoſiti. item quia vt
mediator et proſeneta eſt non artatur ergo. ad hoc. ff. de do
te prele. l. theopōpus. item quia citatio nō reperitur neceſſa
ria: niſi in his que fiunt a iudice in iudicio. de preſump. c. ſi. et
quod ibi no. Inno. Cy. in. l. ſi. de contrahen. emp. tenet con
tra. per. l. ſi quis arbitratu. ff. de ver. obl. vbi ſi proteſteſ quo
minus arbitreſ cōmittiſ pena: per partem autez aliter ſtare
non pōt: niſi ſi abſens ſit. Non pōt ergo abſente parte pnun
ciari. et hāc opi. ſequiſ Bar. in. l. ſi quis arbitratu. ff. de ver.
obli. p caſu alle. l. q ſi nolit. ff. de edili. edic. in. §. ſi quid vbi
declaratio voluntatis debet fieri preſente parte. ad hoc q2
licet non cognoſcat inter partes: illas debet interrogare. l.
. i. §. et ſi non conſtat. ff. vbi pu. edu. de ad hoc eſt expreſſum
in. l. ſi de meis. §. recepiſſe. ff. de arbi. vbi debet partes inter
rogare: et inter eas diſcutere. ad hoc. l. legatum. de vſufruc.

lega. vbi in cõmutatione legati a iudice: qui hoc facit: vt bonus vir debet para citari. ad hoc. C. de nupt. l. hac edictali §. his illud. vbi tales arbitratores tenẽtur iurare. ergo parte preſente. C. de teſti. ſi quando. ⁊. de teſti. in noie dñi. Item ꝙ preſens poſſet trahere abſentem in ſuã ſniam. ff. de arbi. .l. item ſi. vnus. ⁊. de elec. bone. Non ob. ꝙ non cognoſcatur iudicialiter: ⁊ talia poſſint que cognitionẽ non exigunt fieri abſente parte. ff. de arbi. l. diem in prin. ⁊ l. ſi interpellat §. i. de bo. auc. iud. poſ. l. iij. §. pe. ⁊ quod ibi no. quia loquit in his: que non parant partibus preiudiciũ: vt no. in. d. l. iij. Non ob. l. ſi vt proponis. C. quomodo ⁊ quando iudex: quia ibi pceſſerat cognitio ſm Bar. qui ſic reſidet in. d. l. ſi quis arbitratu. ad hoc quia ex tali actu partes poſſunt ledi. ff. de adoptio. l. nam ita. diuus. ad hoc. l. i. §. cum dicitur. ff. ſi cui pluſꝙ per legẽ falc. vbi ad actuz extraiudicialẽ vocat pars de cuius agit piudicio. ad hoc. C. ſi. regũd. l. iij. dicit Fran. de aretio ⁊ hoc olim tenebam ante eum: ꝙ ſi partes ſunt preſentes in diſcuſſione iam facta: non eſt neceſſaria vocatio in arbitramento ar. C. de adul. l. qſtionis indubitati: ⁊ hoc tenet Cy. ꝙ plus eſt in arbitro in l. ſi qui ex conſenſu. C. de epiſc. audi. Si non fuerunt partes adhibite in diſcuſſione: vel nõ conſtat: ⁊ dicit ꝙ ſi partes non requirantur per hoc arbitramentum non eſt nullũ: quia talis procedendi modus nõ reperitur arbitratorius ſtatutus iure: nam habet mandatuz arbitrandi equuz: ſine determinatione forme. ⁊ ſic erit in electione ipſius an hoc faciat. l. ſi defuncta. §. fi. ff. de vſuf. in. c. fi. de preſump. ⁊ in cle. i. de offi. dele. nec etiam eſt iniquum: quia non ſit ſeruata ſolẽnitas: vt ex hoc ſolo poſſet retractari: quia quãdo aliquid cõmittitur alicui vt bono viro extra iudicium: habetur reſpectus potius ad effectum ꝙ ad procedendi qualitatem. ff. de vſufr. l. item ſi fundi. §. fi. ⁊ quod no. in. d. c. fi. ⁊. dicta cle. i. in ipſa aũt diſcuſſione negocij põt habere partium preſentiã de honeſtate: adeo ꝙ ſi partes detractent venire: non põt cogi arbitrator inditione: quia põt dicere ſibi non liquere: cum partium preſentia negocij merita ec. vt. l. fi. C. ſi per vim vel alio modo. Et hoc modo poterit ſtare per non venientem: quominus arbitretur: vt. l. ſi quis arbitratu. ad hoc. l. ſi de meis. §. fi. de arbi. non tamen artatur de neceſſitate. non ob. l. quod ſi nolit. §. item ſi. ff. de edi. edic. quia. illa non exigit preſentiam in arbitrando: ſed excuſat a contumacia in non reſtituendo propter abſentiaz eius cui dẽt reſtitui ſimile. c. de cõmiſſoria. l. ſi fundũ. §. fi. ⁊ de vſu. l. pecunie in fine ⁊ l. cum quidã. §. ſi ſtichus ⁊. §. pupillo. nõ ob. l. i. vbi pupil. edu. ⁊. ⁊ l. ſi legatuz. ⁊. annu. legatis: ⁊ l. nam ita diuus cum ſi. quia loquuntur in illis qui ratione poteſtatis vel iuriſdictionis attribute a iure: vel iudice: vbi põt fieri preiudiciũ hic in actibus extraiudicialibus quibus non eſt data forma ſm Fran. quem in hoc ſequor. l. hac edictali. §. illud loquitur in arbitro: qui vt teſtis producitur: ⁊ tãꝙ peritus. Hec vera in arbitratore inter viuos in arbitratore date in vltia voluntate: qui habet inſtar executoris quid iuris vide. Barto. ff. de le. ij. l. i. Quinta differentia eſt ⁊ colligatur ex his que ſcribit Bar. in auct. decernimus C. de arbi. vbi dicit ꝙ arbitri non iurant: arbitratores aũt ſic: vt in. d. l. hac edictali. §. his illud. C. de ſecũ. nup. põt etiam in. l. i. C. de arbi. quod non placet in vero arbitratore: electo a partibus. illa loquit in electo a iudice: qui habet iurare ⁊ deponere in formã teſtis inter partes: vel qui eſt electus a partibus: iudice iubente. ad hoc. l. plures. C. de fi. inſtru. non nego qn ſi arbitrator ⁊ partes cõcordarent: quis poſſet iurare: quia non reperitur prohibitum niſi de arbitro Sed dico ꝙ iuramentum non eſt de ſubſtantia: ⁊ ſic etiam ſeruatur in facto. Sexta differentia colligitur ex his que dixi ⁊. quia arbiter nõ põt quis eſſe in cauſa ſua: ſicut nec iudex. C. vt nemo iudex. ff. de arbi. l. pedius. ſed bene põt eſſe arbitrator: vt hic. Septima differẽtia quia arbiter vt ſuſpectus recuſatur. ff. de arbi. l. non diſtinguemus. §. cum quidã ſecus in arbitratore: vt. d. §. cum quidam: ⁊ in. d. §. arbitroꝝ ⁊ l. ſi de meis. §. receptiſſe. ff. de arbi. de ope. no. nunc. l. i. §. ⁊ poſt operis. Octaua differentia quia mulier põt eſſe arbitramentatrix: etiam non in dignitate poſita: vt hic ⁊ ff. de adm. tu. l. titium ⁊ meuium. §. i. ſed nõ põt eſſe arbitratrix: niſi ſit in dignitate poſita: vt. ⁊. de arbitris dilecti. Nona differentia ꝙ monachus non põt eſſe arbiter. dicit glo. ff. de arb. .l. pedius: ⁊ l. fi. ⁊ põt eſſe arbitrator: vt no. Pau. in cle. i. de reſcrip. Cy. tenet ꝙ nec arbitrator põt eſſe in. l. ſi qui ex conſenſu. C. de epiſc. audi. remittit ad ſpec. de arbi. §. fi. vẽſi. ſed quero. ⁊ per Vin. de ſtatu. mo. cum ad monaſteriũ. Oldo. tenet ꝙ põt eſſe arbitrator. vide in ſpec. de arbit. §. ſequitur vẽſi. quid de ſimplici. ibi ſpec. recitat opi. Oldo. dicit ibi ꝙ non põt eſſe arbiter nec arbitrator: quia nõ debẽt eſſe diſceptationes forenſiũ negociorũ. Et quia non debent eſſe momento extra clauſtrũ. xvi. q. i. monachus. dic ꝙ arbiter eſſe põt: abbate ꝑparante: ⁊ accedente vtilitate monaſterij: ⁊ ſufficere poſſet aliqualis expedientia per no. de re iudi. cum. I. ⁊. A. ⁊ hoc tenet ſpec. ⁊ Io. an. ibi ⁊ Ho. in ſum. de arbit. §. .ij. in fi. ſicut põt eſſe procurator ⁊ aduocare: vt ibi. ⁊ no. de poſtul. c. ij. multo fortius illo caſu põt eſſe arbitrator: extra caſuz aũt vtilitatis monaſterij. Ia. de are. vt ibi recitat Io. an. dicit ꝙ põt eſſe arbitrator: quia ⁊ mulier põt. ff. de admi. tuto. l. titium ⁊ meuiuz. §. i. ⁊ quia amicabiliter componere ⁊ ad pacem reducere: eſt actus pietatis. C. de ferij. l. dies de ferijs. ⁊. i. Hoc puto inquantũ velit procedere ſine anfractu iudiciorũ: ⁊ vbi leuis ſit diſtractus in cõpoſitione alias non ſibi liceat: ſed ſi aſſumpſerit: teneat nihilominus ꝙ agit: exceptis minoribus: quia nec etiam poſſunt eſſe teſtamenti executores: qui actus eſt pius: vt in cle. exiui. Non nego quin poſſint laborare abſꝗ cõpromiſſo ad pietatem concordie ⁊ pacis: ſicut ad alia opera pietatis. inquantũ dixi eos poſſe maxime procedit in ſpiritualibus: ⁊ eccleſiaſticis in quibus maior pietas aſſiſtat. Nunquid abbas in cauſa monaſterij põt eſſe arbiter. dicit ſpec. ꝙ non põt eſſe arbiter in. l. ſi de rebus ff. de arbi. quia vſufructuarius: eſt niſi monaſteriuz habeat ſindicũ: vt de teſti. in ſuper. Io. an. remittit de preſcrip. cum olim vbi ſcribit ſuper verbo lucanis: ⁊ de excep. cuz inter ſuper verbo ſubſcribi. Dicit tñ ꝙ decre. cuz olim non loquitur de principali prelato de quo queritur. Sed ſi teneat ꝙ poſſit eſſe iudex: de quo vide qd no. ⁊ ibi plena remiſſio de iudici. cum veniſſent: poſſet eſſe ⁊ arbiter verus: ibi tenet ꝙ nõ põt eſſe arbiter verus: poſſet tñ eſſe arbitrator per no. in. l. pe. ff. de arbi. ad hoc. ff. de leg. i. ſenatus. §. pe. ⁊ l. ſi ſic in prin. ⁊ ti. ⁊ l. fideiuſ. §. ꝗꝗ de le. iij. vbi delegata nõ poſſet cõmitti in voluntate heredis: ſed in voluntate eius: vt boni viri. ad quod. l. i. ff. de le. ij. ⁊ hoc ponit ſpec. ⁊ Io. an. in addi. in ti. de arbi. §. ſeq. vẽ. ſed nunquid abbas: ⁊ ad deciſionez facit qd no. ſpec. in ti. de arbi. §. ij. vẽſi. item põt eſſe arbiter.

Decima differẽtia ſm leges quia ordinarius inter ſubditos inter quos habet iuriſdictionez: non põt eſſe arbiter: ⁊ põt eſſe arbitrator: vt in auct. vt dif. iudi. §. ſi vero contingerit ⁊ no. glo. ff. de arbi. l. pedius alius. l. ſi in ſeruum. §. i. vltra dicunt ꝙ nec arbiter nec arbitrator eſſe põt vt recitat Cy. in .d. l. ſi qui ex conſenſu. C. de epiſ. au. de iure ciuili tenetur cõiter ꝙ non poſſet iudex cõpellere: vt in ſe cõpromittant: vt. d. .l. pedius ſm vnum intellectum. Fallit in principe. de elec. cum inter. N. Reuerentialis tamen timor iudicio non inficeret vt. d. c. cũ inter. R. ad hoc. l. i. §. que honorande. ff. quarum re. ac. non da. ⁊ quod no. Inno. de offi. dele. cauſaz. voluntarie cõpromittere nõ poſſunt partes in eo de quo eſt iudex. vt in arbitrum ſed bene vt in arbitratorem non ſubditi: vel ſubditi: in eo de quo non eſt iudex bene compromittere poſſunt vt in arbitris. ff. de iudi. l. i. ⁊ ibi glo. Per que dicit Guil. in. d. l. pedius ꝙ in iudicem: a quo eſt appellatũ: vt in arbitrum põt cõpromitti: quia non eſt iudex. ⁊. de appell. paſtoralis. de iure vt in delegatuz ⁊ ordinariuz cõpromitti põt: etiam retenta pẽte delegata. ⁊. de preſcrip. litteras. de preben. niſi de arbi. cum olim: ⁊. c. cum tempore: vbi de hoc ⁊. iij. q. vij.

c.iii.q.vii.§.tali.alr.§.ſi vero.vbi hoc glo.concludit:c.ii.q.
vii.ꝙ de arbitris. Aduerte tamen ꝙ ſm leges non cópro
mittant partes in iudicem: poſſunt tñ ſe obligare ad ſtan
dum ſue ſententie:que obligatio habet vim renunciationis
appellationis:vt.l.tale pactum.§.qui prouocauit.ff.de pac.
Ad hoc.ff.de re iudi.l.ſi cóuenerit.C.de temp.appel.l.fin.
¶ Xi.differétia: quia arbitratoris dictum non emologaẜ
taciturnitate.x.dierum: ſed ſic emologaẜ dictuȝ arbitri.vt
.l.pe.C.de arbi.ſm Inno.fateẜ tñ ꝙ expreſſe poteſt emolo
gari cóuentione partiū:non ꝙ per oia habeat effectuȝ emo
logationis:ſed valebit vt pactū:vel tráſactio.ad hoc.l.ii.C.
cóia vtriuſqȝ iudi.dicit tñ Bar.ꝙ ſtatuta terraꝝ ꝓuident.
¶ Ex hoc ſurgit alia.xii.differentia quia laudū arbitri in
quantū non eſt emologatū nó parit actióeȝ:ſi nudū eſt:licet
poſſit agi ad penam:ſed parit ſolá exceptióeȝ de iure ciuili:
ſed emologatū tacite vel expreſſe parit actionem in factuȝ:
c habet executióeȝ ſicut ſnia:vt dicta.l.cuȝ antea.C.de arbi.
arbitramentū autem ſit vel non ſit emologatū parit officiū
iudicis ſm Inno.c Hoſtié.c mandabiẜ executioni ex quo
eſt equum:c idem ſi ſit iniquū:poſtꝙ fuerit ad equitateȝ re
ductum:vt no.de arbi.c.ij.ſm Hoſti. Sed ſi ambe partes
contradicerent:iudex ſe non habet intromittere:quaſi pote
ſtas arbitratoris qꝫ quod iudicauit videatur cótraria volun
tate reuocata ar.eorū que no.de elec.qualiter in ſi.c de reg.
iur.c.i.quod no.quia poſſunt cótraria voluntate partes re/
cedere a laudo. Ob que vidéda ſunt duo.primo an c quá
do arbitri laudum poſſit emologari:c ſiue emologeẜ:ſiue
non:quá pariat actionem vel ius. Secundo quo iure eius
arbitramentum executioni mandeẜ. Dic ſi laudum eſt ſine
pena poteſt emologari:c tacite:c expreſſe: vt in dicta.l.pe.
c emologatur expreſſe:quando ante.x.dies partes expreſſe
approbát.emologanẜ tacite per lapſum.x.dieꝝ:ſi partes nó
ꝯdicant:c tunc producit actióeȝ:c exceptionem:c agitur có
ditione ex illa.l.vẜ in factū:ſicut in aliis ſm Inno. Ad hoc
quod no.de arbi.dilecti.vbi autem eſt adiecta pena:túc ſen
tire videtur ꝙ non poſſit emologari:quando eſt in compro
miſſo illa clauſula rato manéte pacto:vt no.in.d.l.pe.c no.
in.l.aut pretor.ff.de re iudi. Quod hic nó proſequor:qꝛ tan
git plus arbitꝝ ꝗ̄ arbitratorem. In arbitratore autem quo
iure exequaẜ:c quod pariat ius agendi. Inno.dicit hic ꝙ ſi
arbitramentū incidit in contractū:agetur actione ex eo con
tractu:puta ſi eſt electus vt arbitreẜ de precio rei vendite ac
tione ex eo contractu ageẜ. Inſti.de contrahen.emp.§.pre
cium ff.de cótrahen.emp.l.hec venditio.§.ſi.intelligit In
no.quádo in ꝯtinenti poſt ꝯctum conuenit de ſtádo laudo.
Nam ſi ex interuallo ex dicto talis arbitratoris oritur ius:
ꝙ ſtatim dicam:quádo nó incidit in contractū. Si autē nó
incidit in aliquē ꝯctum:tunc ſi in cópromiſſo interceſſit iura
mentū:arbitramentū mandabiẜ executioni officio iudicis:
c compelleẜ adimplere:qui ſe ſupponit arbitrio:dūmodo
ſit equū:vel ad equitaté:arbitrio boni viri redactū: quia in
eo procedeẜ:ac ſi ab initio fuiſſet equū.ff.de reg.iur.in pſo.
nam:c.ff.pro ſocio.l.ſi ſocietatem.§.arbitroꝝ. Si nó inter
ceſſit iuramentū:ſed ſtipulatio ageẜ ex ipſa ſtipulatióe. Si
autem eſt nudum:tunc dicit ꝙ ſi ſup aliqua actione ſit com
promiſſum:agetur illa actione:vt ſi ſup iniuria:actione iniu
riarum. Nec ob.ꝙ actio iniuriaꝝ non detur ad intereſſe ſed
ad vindictá:c ſic non poterit agi ad centū:in quibus eſt con
dénatus ratione iniurie:quia iſta centū non peteẜ vt inter
eſſe:ſed vt vindicte. Alii dicunt ꝙ ſiue ſup actione antiqua
ſit aſſumptus:ſiue non:non dabitur:ſi iuramentū non inter
ceſſit actio:ſed ſola exceptio tñ:quaſi tranſactionis: vel pa
cti:c vbi non reſeruareẜ actori reſeruareẜ actio priſtina.C.de
pac.cū proponas:c ſi nó ſupeſſet:daretur conditio ob cau
ſam:vt ſe reponeret in priſtiná obligationeȝ:vel ſi res tradi
ta foret vt ipſam redderet.C.de re.permu.l.j.ff.de cond.ob
cām.l.ſi quis:vẜ preſcriptis verbis ad intereſſe.ff.de condi.
cauſa data.l.ſi mulier:c de iure do.l.ſi pater:c.l.quéadmo
dum:vel officium iudicis de preſcriptis verbis ob cauſam:
c ſic laudum in ſe dicit Inno.ꝙ ſolá pariet exceptionem:c
non pariet aliquá actionem. Nec proprie diceẜ eius dictuȝ
ſnia:vel laudum:ſed diceẜ tranſactio. Quidam vt no. Joá.
cre.in auc.vt diſ.iudicis.§.ſi vo contingerit.coll.ix.c ſic ſolá
producit exceptióeȝ:vt tranſactio:vel pactum. In alia par
te dicit Inno.ꝙ nó eſt vis facienda.vtruȝ iuramentū vel ſti
pulatio interueniat:vel non:qꝛ ſemꝑ laudum eſt ſeruáduȝ.
ſi ſit equū. Et ſi iniquū eſt redigéduȝ ad arbitriū boni viri:
vt in premiſſis iuribus.ff.de ope.liber.ſi libertus.C.de dot.
promiſ.l.ſi. Hoſtié.vltimate tenet ꝙ mandabiẜ executioni
officio iudicis:etiá altera parte contradicéte. ¶ No.tamē
Inno.in duobus quia tenet:qꝛ de iure canonico agatur ex
pacto:vel compromiſſo iurato:c agitur officio iudicis. Ad
hoc quod no.de inſti.cū veniſſent. Alibi dicit ꝙ agitur via
denunciationis:vt.ſ.de iudi.nouit.tamē nó agitur ex pacto
vel compromiſſo nudo. ſed ſm Hoſtien.ſic officio iudicis
:Bar.in.§.arbitroꝝ.placent dicta Inno.ſaluo eo ꝙ dicit ó
iuramento:qꝛ iuramentū quod interponitur ad corrobora
tionem:ſed agitur ex contractu ipſo iuramēto firmato:niſi
quádo eſt ſtis deciſoriū:vt no.in.l.iuſiurandū ex conuétio
ne.ff.de iureiur.c idem no.in.l.i.C.vbi c apud quē:puto di
cere verum de iure ciuili:ſed de iure canonico:etiá vbi arbi
tramentū non incidit in contractum:ſi eſt iuratum: actioné
producet:vel ſaltem officiū iudicis. Idem dico ſi non eſt iu
ratum:vt dixit Hoſti.per no.de pac.c.j.quia negari nó po
teſt hoc eſſe cóſenſu:qui de iure canonico producit ius agé
di:c hoc tenet Hoſti.de arbi.per tuas:cócludens dicentes
ex pacto nudo non agi:non ſolum cótra euangelicaȝ dicere
veritatem:ſed etiam contra vulpianū paganū.ff.de cóſti.pe
cu.l.j.dicens ꝗ fortius procedere quádo bono conſenſu:vt
emologatione:iuramento vel fidei preſtatióe:hoc eſt firma
tum. Ex hoc dicit Bar.in.§.arbitroꝝ: ꝙ ſnia arbitroꝝ nó
habet paratam executióeȝ:ſed agenduȝ eſt ex ſtipulatione
propoſita:vel cótractu preambulo impleto:per iuramentū:
c ſic ſtatim nó debet exequi.l.nimiū.per pe.de execu.rei iu.
licet Hoſti.hic videaẜ dicere contrarium:ꝙ habeat execu
tionem:per officium iudicis:ſed nó dicit ꝙ habeat paratá:
vnde dictū Bar.eſt verum:quia iuramentum non hȝ vim
actus iudiciarii:vnde nulluȝ habet colorem:ex quo debeat
habere paratam executionem:c dato ꝙ habeat annexá con
feſſionem tacitam:confeſſio non eſt iudicialis: que mereaẜ
executionem. ¶ Xiii.differentia quia compromiſſuȝ ſolui
tur morte alterius cópromittentium:de arbi.c.ſi.ſecus in ar
bitramento:quia illud eſt pactum:vel tranſactio: ꝙ tranſit
ad heredes.ff.de proba.ſi pactū. Si.no.Hoſti.de arbi.c.ſi.
c tenet Spe.in ti.de arbi.§.finitur.vẜ.ſed nunꝗ̄ arbitrator.
c hoc maxime verū quando aſſumitur arbitrator ad perfe
ctionem contractus:c hoc tenet Fran.de are.in.l.ſi quis ar
bitratu: ét ſi ſup contractu inherendo cópromittunẜ: quia
ſpes ꝯditionalis obligatióis tranſmittiẜ ad heredes.inſti.
de verb.ob.§.ex códitionali: que pſone cohereat.ff.de vb.
ob.centeſimis. Nec videt quare cótractus reſoluaẜ:cum ſit
pfectus ex parte vtriuſqȝ contrahentiū:vt.l.potior: c.l.qui
balneum.qui potio.in pig.ha.c.l.ſi ticius.de vbo.obli.ſm
Fran.hoc dicit Bar.verum in.l.ſi quis arbitratu.de verb.
obli.quando ꝯctus eſt tranſmiſſibilis ad heredeȝ.alias nó.
alẜ.ff.de acqr.poſ.l.fundi venditor.in prin.c de oſ.dele.ſi ſu
per gratia. Nūquid aūt finiatur báno alterius compromit
tentium:c publicatione bonoꝝ:dicit Bar.ibi ꝙ nó.ſed exi
ſtens conditio nó obligaret fiſcum.l.quotiens:in ſi.ff.de no
uati.ad hoc.ff.pro ſocio.l.actióe.§.publicatione. Cótra te
net Fran.de are.quia bánitus ſm cómunem opi.in.l.j.C.de
heredi.inſti.vbi Butri.c Ja.de are.in.l.ex facto.§.ſi quis
rogatus.ff.ad trebelẜ. non equiparatur deportato:quia nó
pdit ea:que ſunt ciuitatis róne.l.ii.c.iii.de interdic.c releg.
c.l.ingenuum:c.l.ſi quis ingenuū.§.i.ff.de captiuis:c eſt ca
pax cótractus:niſi eſſet talis contractus:qui finitur bonorū

publicatione: vt dicto. §. publicatione. ⁊. l. ſi mandauero. §.
is cuius. ff. mandati ſm Bar. mouetur: quia licet bannitus
ſi capax nouaꝝ obligationum: tñ veteribus priuatur: quia
tranſeunt ab vniuerſitate bonorum: vt. l. ſi. ff. de rebus dub.
⁊ ille que erant in ſuſpenſo pereunt: quia exiſtente conditio
ne nõ reperitur perſona: que de nouo obligetur: nam ſiſcus
non eſt vere heres ſm Franc. ¶ Xiiij. differentia: quia ſm
aliquos confeſſio facta coraꝫ arbitro preiudicat in iudicio:
ſed coram arbitratore: no. per Cy. in. l. i. C. de confeſſi. in. v.
q. ſed ibi tenet ꝙ nec in arbitro: nec in arbitratore valebit: vt
iudicialis ſit vel non ſit emologatum compromiſſum: ſed
vtrobiqꝫ valebit: vt extraiudicialis: ⁊ ſic nõ habet locũ dif-
ferentia. de teſtibus autem examinatis coram arbitro: vel
arbitratore: habetur. C. d teſti. l. ſi. ⁊ de teſtibus preſentata.
dic vt ibi dixi. vnum dicit Bar. in dicta. l. pe. ꝙ ſi ſint exami
nati coram arbitratore: ſm formã iudicij: ꝙ faciet fidem co
ram iudice: ſm But. Quod non placet: cum factũ arbitra
toris nõ ſit preiudiciale: vel quaſi: de hoc in Spec. de cõfeſ.
§. nunc vide adñ. verſi. quid de confeſſione. vbi Joan. an. in
addi. recitat verba Cy. ¶ Xv. differentia colligiṫ ex his: vt
no. in dicto vſi. quid de cõfeſſione: ꝙ ſcripſi. s. de confeſ. c. ſi.
quia indiſtincte confeſſio facta corã arbitratore: ſecuto lau
do: non poteſt reuocari: ſi laudũ eſt validum: quia negociũ
eſt finitum: vt dicit ibi Jo. and. in addi. quod non procedit
in laudo arbitri: niſi ſit emologatum: quia non videṫ nego
cium adhuc finitum. primo enim caſu videtur tranſactum:
vt dixi. s. ⁊ no. in auc. vt diſ. iudi. §. ſi vo cõtingerit. ¶ Xvj.
differentia: quia litis conte. coram arbitro interrumpit pre-
ſcriptionem: vt. l. pe. C. de arbi. ꝙ non procedit in arbitrato
re: vt no. Jo. and. in addi. Spe. in ti. de lit. conteſt. §. effectus
in prin. tum quia hic nõ eſt interruptio naturalis que priuet
poſſeſſiõe. ff. de vſuca. naturaliter. Tum quia nec ciuilis. l.
alienam. ff. perempto. Nec hic numeraṫ inter modos inter
rumpendi. xvj. q. iii. §. poteſt. vſi. hoc de preſcriptione: ⁊ de
preſcriptis. illud C. de preſcrip. xxx. anno. l. cũ notiſſimi. Et
per Hoſtiẽ. in ſum. de preſcrip. rerum mobilium. §. quibus
modis. ¶ Xvij. differentia: quia arbiter non procedit die-
bus feriatis: ſicut arbitrator: ſm Bar. in. §. arbitrorum: qꝛ
arbitramentum eſt quedam compoſitio: ⁊ ad pacem redu-
ctio: qui actus poteſt expediri etiã diebus feriatis in hono
rem dei: de feriis. c. i. C. de feri. l. fin. xvii. q. i. omne: ꝙ idem
Spec. in ti. de arbitro. §. ſequitur. verſ. in forma cõpromiſſi.
vbi dicit ꝙ poteſt ſi velit arbitrator: ſed non compellitur: ⁊
ſi partes paciſcantur: quia pactum non ꝑiudicat ei: ꝙ ſecus
in arbitro: vbi etiaꝫ ex pacto nõ poſſet procedere in diebus
feriatis in honorem dei. ¶ Xviii. differentia quia de iure ci
uili arbiter aſtringitur inſtantie ſtatute in. l. properandũ. C.
de iudici. ſed nõ arbitrator de arbitro in. l. item ſi vnus. §. i.
ff. de arbit. ⁊ tenet Cy. in l. properãdum. C. de iudici. alƚ. ff.
de arbi. ſed ſi in compromiſſum: ⁊ tenet Jo. de deo: vt reci-
tat Jo. an. in addi. Spec. de arbi. §. differt. verſi. item vt in-
fra triẽnium: in additiõe que incipit: no. ꝙ aliud eſt hic que
rere. Super hoc tamen an in arbitro habeat locum inſtãtia
ſunt opi. Quidam ꝙ nõ. Alij ꝙ ſic: ⁊ incipit a tempore litis
mote coram arbitro. nõ a tempore cõpromiſſi: vt dixit Cy.
finaliter reſidet Jo. an. ibi Spec. recitatis multis opinioni-
bus: ꝙ nõ eſt inſtantia in arbitro. Quod quid ſit de iure ci
uili: clarum de iure canonico per no. de iudici. c. pe. quia nec
in iudice: ergo nec in arbitro: ad cuiꝰ inſtar ꝓcediṫ. ¶ Xix.
differentia quia ſi arbiter pronunciauit ſuper toto bene: vel
male: functus eſt officio: ⁊ non poteſt amplius pronũciare:
vt dixi. s. ⁊ circa cõtraria ſicut ⁊ diximus in delegato. s. de of
fi. dele. in litteris. Jn arbitratore tex. videṫ hic ꝙ poſſit. Jn-
contra. de elec. ſi compromiſſarius. li. vj. ⁊ hoc tenet glo. in
§. arbitroꝝ. pro primo facit theorica Jnno. ⁊ quod dicit de
executore. de re iudi. c. i. ⁊ in dicto. c. in litteris: quia in acti-
bus extraiudicialibus non habet locum. c. in litteris. Cy. re
citat multas opi. in. l. ſi. C. de contrahen. emp. Pe. dicit ꝙ

ſi arbitrium competit mihi iure meo poſſum: iꝫ ſemel male
elegerim. ſcdo arbitrari. ff. de condi. ⁊ de. l. hec autem. ſi iu-
re alieno. dicit ꝙ ſi ſeruauit formã facto nullo finiṫ eius po-
teſtas. ff. de condi. ⁊ de. l. meuius. ⁊. l. ſi vt proponis. C. quo-
modo ⁊ quãdo iudex: ſi nõ ſeruauit formã poterit iterato:
quia nõ eſt perfunctus officio. hec vera: niſi ſit dictũ vt pro-
nunciet quotiens voluerit: quo caſu fiat mihi in clauſulis: vt
dixi. s. de arbitro: ſed dici poteſt ꝙ ex clauſulis ꝑdictis poſ
ſit mutare circa idem: quando eſt nullum mutatum. ¶ Xx.
differentia quia arbiter poteſt recuſari ex cauſa ante ſentẽ-
tiam: vt. l. non diſtinguemus. §. cum quidã arbitrator. No.
ſm Guiƚ. de cu. ⁊ Fran. de are. quia non receditur a perſo-
na eius anteqꝫ arbitreṫ. ff. de vbo. ob. ſi quis arbitratu. C. de
contrahen. emp. l. ſi. ¶ Xxi. differentia: quia arbiter nõ co
gitur laudare: licet ſuſcepit compromiſſum: niſi ibi ſit pena
vel pignora. Sed arbitrator ſic ſi compromiſſum ſuſcepit
ſm modernos: licet glo. dicat contra. in. l. ſi. de contrahen.
emp. de quo ibi ſm Fran. hoc tenet Specuƚ. ⁊ Joã. and. in
Spec. in ti. de arbi. §. ſequitur. verſi. ſed nũquid arbitrator:
⁊ videtur ſuſcepiſſe: eo ꝙ patitur in ſe compromitti: vel ab-
ſens cognouerit compromiſſum: ⁊ non ꝯtradixerit quicqd
ibi dicit Specu. vt dicit Jo. and. in addi. Jdem dicit in titu.
de arbi. §. ſi. verſi. ſed numquid. hec procedunt in arbitrato
re contractus. Jn dato autem in vltima voluntate: qui idem
eſt ꝙ executor: an poſſit compelli: dicit vt plẽiſſime p Bar.
ff. de leg. ii. l. i. ſed ſi non arbitretur: non valet contractus: ſi
non eſt perfectus: quia ſup ſubſtantialibus contractus ha-
bet arbitrari: quia non receditur a perſona. Secus ſi ſup ali
quo acceſſorio perfecto contractu habet arbitrari: quia ex
eo oritur actio: cuí poteſt officium iudicis deſeruire: ⁊ arbi
trandus arbitrabiṫ a iudice: vt bono viro: vt in. §. arbitroꝝ
⁊ in. l. vnde ⁊ ſi nerue. ad hoc. l. in emptione in prin. ⁊. l. do-
mum. ff. de contrahen. emp. de quo per Bar. in dicto. §. ar-
bitrorum: ⁊. l. ſi quis arbitratu. ¶ Xxii. differentia quia ar
biter nõ poteſt ſententiam ferre in eccleſia: ſicut nec iudex.
de immu. ecc. c. ij. li. vi. ſecus in arbitratore: vt dicta. l. ſi. de
feri. ⁊ eoꝝ que dicta ſunt. s. ſm Frã. de aretio. ¶ Xxiij. dif
ferentia: quia arbiter nõ poteſt extendere manus ad res ex-
tra compromiſſum: vt. l. non diſtinguemus. §. officio. ff. de
arbi. ⁊ no. de arbi. dilectus: ⁊ in arbitratore ſecus: vt de pre-
ben. niſi: tenent doc. de religi. do. conſtitutus: ⁊ Spec. in ti.
de arbi. §. excipiṫ. ver. ſed pone ⁊ in. §. i. ver. arbitrator: ibi:
dixerunt quidaꝫ. hoc tempat Bar. ff. de tranſacti. acquilia
na: quando non extendit manum ad omnino extranea non
poſſet. Nam ſi de re eſſet compromiſſum: poſſet iudicare
de quantitate: ⁊ rei eſtimatione. l. ſi ſtipulatus eo opus. ff. de
fideiuſſo. Jdem ſi aliquid rei: vel ſpeciei: vel quantitatis aſ
ſignaret in recompenſationem adiudicari ſuper re: ſup qua
principaliter eſt compromiſſum: vt eſt caſus in dicto. c. niſi.
hic tene quicquid dicat Specu. in ti. de arbi. §. excipitur. vſ.
ſed pone. vbi dicit valere ſententiam arbitri: ⁊ arbitratoris
ſi extendit manum ad alia: ſed arbitratoris reduci ad arbi-
trium boni viri. ¶ Xxiiii. differentia quia excõmunicatus
non poteſt eſſe arbiter: quia nec iudex. de re iudi. ad probã
dum: ſed excõmunicatus poteſt eſſe arbitrator: vt. l. ex fa-
cto. §. ſi qs rogatus. ff. ad trebelƚ. ⁊ ibi Bar. qui alƚ. de le. iſ.
l. cum pater. §. hereditatem: ⁊ dictum. §. ſi quis. Alƚ. C. de iis
deis. iudei: ⁊ auc. credẽtes. C. de hereticis. de iudici. intelleri-
mus. Ad hoc quia poteſt cõtrahere excõmunicatus: vt no.
de dolo. veritatis. ⁊ de ſen. excõ. ſi vero: ⁊ hic eſt actus cõtra
hendi in auƚ. vt diffe. iudic. §. ſi vero contigerit: ⁊ in auc. ſi
nõ ꝯtingerit. C. de iudici. Quod dixi de arbitro: dicit poſt
multa Spec. in ti. de arbi. §. differt. vſi. item ſm eum Jo. an.
in regula dolo facis. de regu. iur. lib. vj. dicit ꝙ non poteſt
arbitrator: nec in eo cadit arbitramentum: quod ſit per mo
dum laudi: vel ſententie: alias quod de compromiſſariis
datis ad eligendum publico excõmunicato dicitur. de ele.
in cauſis, ⁊ quod no. archid. ij. q. vj. a iudicibus ſuper. i. gl.

Quod dicit verum quando publice eſt excommunicatus.
Quod quando ſit remittit ad cle.i.de ſepultu. Simplex au
tem mediator vel proſoneta dicit ꝙ poteſt eſſe: ex cuius or
dinamento partes ad inuicem componerent: ita ꝙ contra
ctus firmaretur ex ipſarum partiuz compoſitione: ⁊ non ex
arbitramento vel pronunciatione illius: ⁊ ibi reſpondit ad
obiecta per que apparet eum velle ꝙ nō poſſet eſſe arbitra
tor nec in contractu: nec in lite: ſed iuribus nō probat: quia
negari non poteſt: hec expediri per viam cōtractus: tenēdo
opi. Inno. ꝙ excōmunicatus cōtrahere poteſt. Et non ob.
ꝙ allegat de compromiſſarijs ad eligēdum: quia ibi actus
eſt ſpiritualis: non cadens in excōmunicatuz. Ideo dico ꝙ
licet cōtradicentibus partibus non poſſet exercere arbitrū:
durante excōmunicatione: propter piculum cōmunionis: cū
in ipſum teneat cōpromiſſuz: ⁊ teneat acceptatio cōpromiſſi
⁊ ēt ſi ferat laudum tenet: ſi partes non ꝯdicant: ⁊ ſe pn̄tent:
ſecus ſi ſe nō pn̄tent: quia habent cauſam ſe abſentandi: tenē
do ꝙ non poſſit laudare: abſente parte: alias exigit appella
tio. ¶ Xxiiij. differentia quia dictum arbitratoris reducit
ad arbitrium boni viri: vt. §. arbitror: ſed non dictū arbitri.
vt. l. diem proferre. §. ſtari. ff. de arbi. Quod dicit Inno. ve
rum: etiam ſi ſit iuratum: quia iuramentū intelligitur ſm na
turam eius ſup quo iurat. Item dicit verum: ſiue cuz pena:
ſiue ſine pena: quia pena nunꝙ̄ cōmittitur: niſi contrafiat ei
quod laudat: ⁊ quatenus eſt ad arbitrium boni viri reda
ctum. ff. de ope. liber. l. ſi libertus. ff. de vbo. ob. ſi quis. C. de
dot. promiſ. l. fi. ſm Inno. quia ſi iuramentum nō aſtringit
quatenus eſt iniquum: vt hic: ⁊ dixi. s. multo minus pena.
Hoc etiam tenet Hoſti. ¶ Circa hanc differentiam plura
videre oportet. Primo an dictū arbitri iniquuz aliqua via
retractet. Scdo qd de dicto arbitratoris circa quod erunt
plura videnda: ꝙ diſcutiam dum ibi deſcendero. ¶ Ad
primum cōmunis opi. ꝙ via ſaltem appellationis retracta
ri non poſſit: nec olim vt in. §. ſtari: nec etiam hodie: hoc fir
mat glo. in. l. arbitro: qui ſatiſda. cogā. ⁊ in. c. ab arbitris. d
offi. dele. lib. vj. quia vel eſt emologatum: ⁊ eſt approbatuz.
Non poteſt ergo appellari. C. de ſenten. ad ſolutionem: vel
non eſt expreſſe emologatum: ſed tacite: lapſu. x. dierum: ⁊
fruſtra: ⁊ tarde: tunc appellat de re iudi. ꝙ ad ꝯſultationez
Bar. in. d. l. arbitro: ⁊ in. l. i. C. de arbi. ⁊. l. nemo. de leg. i. tз
ꝙ appellari poſſet: eo expſſe emologato: qa emologatōe
approbat: vt latū: ſз nō vt ſic latū. i. vt iuſte latū: vt. l. iii. §. fal
ſus. ff. rē ra. ha. ⁊. l. pōponius in negocijs. ff. de neg. ge. Idē
tз in. l. iij. ff. de arbitris. Cōis opi. mihi placet: quia emolo
gatio dirigit ad inſtantiam: cum dirigat ad finez: vt pariat
effectualem. l. iii. §. falſus: ⁊. l. pompo. Non ob. q̄ ibi non
exigit ꝙ approbatio dirigat ad iuſticiam: ſed ſufficit ꝙ di
rigat ad factum. dic ſi arbiter eſt iuris: vt in termiinis. c. pa
ſtoralis. de reſcrip. ⁊ de offi. dele. ſuſpitionis: poteſt appella
ri. de offi. dele. ab arbi. lib. vi. Idem videt ſi datus ſit a ſta
tuto inter attinētes: ſicut cōmuniter fit ex ſtatutis italie. con
trarium in hoc tenet Bar. in. l. j. C. de no. codi. compo. ⁊ il
lud credo. Nec ob. c. ab arbitris aſſumptis in aliquo inci
denti iudiciali: ⁊ idem ſi alia ratione q̄ȝ attinentie: vt fit in pe
ruſio. Idem in arbitris quaſi iudicialibus: qui eligūtur ad
eſtimandum: vel declarandū incidenter aliqd coram iudi
ce: qui eligunt a iudice: vt approbatores fideiuſſoꝝ: eſtima
tores ⁊ ſimiles: nam ab iſtis poteſt appellari: vt in. l. arbitro
. ff. qui ſatiſ. cog. ſm vnum intellectū: vel ſaltem officio iudi
cis id quod ab eis eſt male geſtuз: poterit vt interlocutoria
quedam reuocari: vt ibi: ſi arbiter eſt a voluntate partium:
electus: etiā ſuper lite: ⁊ ſtatutum det executionem ſuo lau
do poterit appellari: nam non appellat a ſententia arbitri
quia non parit actionem: ſi ergo pariat ex forma ſtatuti: po
terit appellari: tenet Bar. in. l. i. C. de arbit. ⁊ in. l. nemo. de
le. i. Idem ſi voluntate partium cōuentuз eſt vt poſſit appel
lari: quia ſtabitur cōuentioni: vt dicit Barto. in dicta. l. j. ⁊
Dy. in. l. conſenſu. de appel. ⁊ in. l. nemo. de leg. j. ⁊ Guido

ſu. l. non diſtinguemus. §. cum quidam. ff. de arbitris. Ad
hec dicta. l. ab arbitro. qui ſatiſ. da. cog. ⁊ a quibus appel.
non licet. l. ſi. Cy. tamen tenet contra in. l. pe. ⁊ in. l. i. C. de ar
bit. ⁊ Spe. in ti. de appel. §. in quibus. ver. xvj. alle. in auc. vt
iudices non expec. ſacras iuſſi. circa prin. C. de iur. om. iu.
l. priuatorum: ſequor opi. Bar. non ꝙ illa ſapiat naturam
appellationis: quia nō niſi a iudice appellatū: ſed ſapit natu
ram cuiuſdā reclamationis: vt eſt caſus in dicto. §. cum qui
dam. Non ob. ratio Cy. quia per hoc ꝙ ſua poſſit ſentētia:
via appellationis vel reclamationis: retractari: non ex hoc
efficitur iudex: ⁊ ſic non ob. l. priuatorum. Opi. plures pōit
Io. an. de arbi. cum dilectus ſuper glo. ij. ⁊ recitat illas: de
quibus dixi: tene opi. Barto. cum tempio. de quo dixi ꝙ
etiam ponit Barto. quia verba intelligunt ſm ſubiectam
materiam. l. ſi duo. ff. loca. ⁊. l. ſi ſtipulatus. ff. de vſur. Idem
ſi compromiſſum eſt in iudicē de iure canonico. dicit Spe.
in ti. de appel. §. in quibus. verſic. xxij. alt. ij. q. vj. omnis op
preſſus. Nō placet hic: quia tunc procedit ex arbitraria po
teſtate: de iure canonico: ex quo poteſt in illum compromit
ti: ſed de iure ciuili procedit: quia non valet compromiſſuз:
⁊ procedit vt iudex: niſi fieret in extraneum: niſi quando eſt
in ipſo compromiſſum: retenta poteſtate ordinaria: vel dele
gata: quod poteſt: vt de prebē. niſi: quia ſi vt iudex pcedat:
vel eſt dubium: vt quia vterqз procedere cenſetur in dubio:
vt iudex: vt no. de iudici. l. ij. poterit appellari: idem ſi ſit iu
dex ex conſenſu partiū: dato vt de of. delega. ſuper queſtio
num. §. i. Idem in Specu. de appel. §. iij. quidam vſ. xvi. ad
quod. ii. q. vj. ſane pdictis. Non ob. inq̄ȝtuз dixi appellari
. l. epali. C. de epiſco. audi. q̄ corrigitur per auc. ſi quis liti
gātium. ibi poſitam: vel dic ꝙ ſpeciale eſt in epiſcopo: cuius
iuriſdictio eſt prorogata a laico: vt nō poſſit appellari: ⁊ illud
eſt priuilegiū ſpeciale conceſſum epiſcopo ab imperatore:
vt patet ex littera meri arbitri: alias non iudicis ſentētia nō
poteſt appellationis via retractari: vt eſt dictum per dictaз
. l. i. que non eſt correcta: hec vera in arbitris principaliter a
partibus electis: in tertio electo duobus diſcordantibus
Butrig. ff. de arbi. Item ſi vnus. §. principaliter tenet ꝙ po
terit appellari: quia potius iudex eſt q̄ arbiter. Spec. in ti.
de arbi. §. ſequit. verſi. ſed nunquid iſte tertius: dicit cōtra:
quando tertius eligit a iudice: quia nō cenſet arbiter ptiū:
vt. l. ita ſtipu. §. griſogonus. ff. de vbo. ob. Sed dicit glo. ꝙ
potius erat hic cōſiliarius. Io. an. tenet ꝙ eſt iudex: ſicut in
arbitris iuris. de offi. dele. ab arbitris. Credo ꝙ poterit re
clamari: ſed non proprie appellari: quia nō eſt arbiter iuris:
cum non eligatur ad decidendum aliquod incidēs: pendēs
coram iudice mandante: ⁊ fortius minus poterit quando
eligit voluntate partium: ⁊ ſic minus poterit ab iſto tertio
appellari: ſm eum. An autem aliter poſſit retractari: dic
ſi eſt nulla: vt quia lata ſine ordine iuris: vt contra ius aper
to errore in ſententia: vel per pecuniam: ⁊ poterit via nullita
tis retractari: vel cōtra formā compromiſſi. ff. de arbi. l. qua
lem glo. in dicto. §. ſtari: ⁊. l. ita demum. ff. de arbi. ſi eſt aliq̄
ſed lata dolo partis ⁊ arbitri retractat via exceptionis: vel
replicationis doli: vel ex clauſula doli. C. de arbi. l. iij. ff. de
arbi. l. non diſtinguemus. §. cum quidam. Idem ſi dolo ar
bitri tantum: quia poterit excipi ⁊ replicari de dolo: ſi ali
as iniuſte abſqз dolo partis: vel arbitri tunc vbi dicam. I. ar
bitratoris ſententiam non retractari: non retractabitur: ⁊
minus ſententia per. §. ſtari: vt no. in. l. i. ⁊. iij. C. de arbit. ⁊. l.
iii. ff. de arbi. Quod ſequit hic Innocen. in pluribus locis.
in quibus concludit ſententiam arbitri non reduci ad arbi
trium boni viri: ⁊ tenet glo. de elec. cauſam. s. c. veniēs Ho
ſtien. dicit hic illam etiam reducendā ad arbitrium boni vi
ri: ⁊ hoc no. etiam de arbi. c. ij. vbi concludit: ꝙ ſi euidenter
liquet ꝙ laudum contineat iniquitatem: ⁊ nutriat peccatuз:
id emendabitur per iudicem: vt dicto. c. ij. ⁊. c. i. ⁊. c. expoſi
ta: de peccato dicit cōſtare: quādo conſtat de euidenti leſio
ne ptis: quo caſu nec in foro ciuili: nec in foro canonico: ſta
ſup. ij. ſcdi li. decre.

bitur illi.§.ſtari: quia ſi ipſa lex vult peccata corrigi in auē.
vt non lux.contra naturam.§.j.Quod dicit verum:ſi eſt re-
clamatū.Ꝭ.x.dices:ita ꝙ non ſit emologatum: vt.l.pe.de ar-
bi.ꝛ de arbi.per tuas:ꝛ dicit hic de mente vtriuſq; iuris:ꝗ
nullum peccatū lege:cōſuetudine:ſtatuto:priuilegio:vel iu-
ramento:iuuari poteſt:ſed his non obſtantibus emendaṫ.
de conſue.c.fi.de preſcrip.c.fi.cum ſi.ſm Hoſtiē.quod no.
Quod credo quando eſt enormis leſio: vt dicam.Ꝭ.in arbi-
tratore:quia tunc laudū preſumiṫ doloſū:vt.l.lucius.§.cre
ditor.ff.mā da.ꝛ in.l.lucius.§.omnes.ff.de priuile.credito.
merito habebit remedia:ꝛ exceptionis:ꝛ actionis de dolo:
ſed ſm ius canonicum hic habebit plus:quia in officio iudi
cis poterit peti retractari:etiam nō obſtantibus iuramētis:
vt dicam.Ꝭ.ꝛ etiā iudex ex officio:ſi obſtent iuramenta: pote
rit prouidere:vt dixi.Ꝭ.c.ad noſtram.hoc tenent Joā.ꝛ ar-
chid.ii.q.vi.a iudicibus alſ.de arbi.expoſita:ꝛ.c.ex parte:ꝛ
.c.ij.ꝛ.iij.Idem Vincē.in.c.expoſita.ꝛ dicit ꝙ h̄ ſeruat cu-
ria.Idem Jo.an.in Spec.de arbi.in prin.ver.eſt aūt diffe-
rentia in addi.ꝛ refert idem tenuiſſe Jaco.de aboſi.ꝛ Ho-
ſti.in ſūma.e.ti.§.pe.verſi.pe. Ex quibus patet ꝙ aliqualis
eſt ēt differentia inter arbitrū ꝛ arbitratorem:de iure ciuili:
ꝛ de iure canonico etiā:quia inquantum debet reduci:opor
tet ꝙ ſit reclamatū.Ꝭ.x.dices in arbitro:quod non eſt in arbi-
tratore:vt dicā.Ꝭ. ¶ Hic videnda ſunt.viij. Primū an re-
ducatur. Secundū quo iure reducaṫ. Tertio.Ꝭ.quantū tem-
pus. Quarto coraꝫ quo. Quinto ꝙ quanta leſione. Sexto
qualiter iniquitas vel leſio detegaṫ. Septimo an hoc reme
dium pacto vel iuramento tollaṫ. Octauo an petens redu
ctionem cadat in penā. ¶ Ad primuꝫ an poſſit reduci dic
ꝙ ſic vt.§.arbitrorū.ff.de ope.liber.ſi libertus.ff de le.ij.l.ſ.
cum ſi.ꝛ hic:ꝛ.ꝭ.c.veniens.hoc verū ſiue ſit iuratū: ſiue non:
ſiue ſit ſtipulatione principali.l.penali vallatā ſiue non.ff.ꝺ
verb.ob.l.ſi quis cum aliter.C.de do.promiſ.l.fi.ꝛ quia vt
dicam.Ꝭ.retractaṫ ratione īmodice leſionis: ꝛ vbi eſt dolus
verus vel preſumptus:que excepta cenſenṫ a iuramento.ꝭ.c.
quēadmodum:ꝛ.c.veniens.C.de non nu.pec.l.fi.C.de iure
iur.l.fi.ff.qui ſatiſda.cogā.l.pe.dicit hic ēt Butr.ff.de arbi.
ita demū ꝛ Inno.ꝛ Hoſti.ꝛ Joan.an. Ratio autem quare
nō reduciṫ laudū arbitri de iure ciuili:ꝛ ſic arbitratoris eſt:
quia vbi compromittit in arbitrū:qui vt iudex procedat:cō-
tēnit iudicem quē habet:ideo ad ipſum reuerti nō poteſt.ff.
de arbitris.litigatores.in prin.ꝛ.l.iij.§.i.ff.de arbi. Non ſic
quando compromittit in arbitratorem:quia nō contēnit iu
dicem cum non agat hic:vt corā iudice:ſed via contractus:
ꝛ ſic non contēnit iudicem:vel quia ſit compromiſſum in ar
bitrum:ꝛ in quaſi iudicem:ꝛ bonū viruꝫ:quatenus eligit vt
iudicē: nō poteſt recedi via reductionis:quatenus vt in bo
num virum cōpromittunt:vt in liberū velle ipſius:ſed in ar-
bitratore nō recurrunt ad eum: vt iudicium:ſed ad eum vt bo
num virum:ideo ſcōm reduciṫ ꝛ non primū.dicit glo.ff.de
arbi.l.iij.quia compromittūt in eum:vt in bonum viꝝ: non
comparando bonitatem eius ad alteꝝ quaſi ſtatuant fingē
do:ꝙ dicit vt dictū boni viri:licet non reperiaṫ dictuꝫ boni
viri in reſpectu ad iudicem:vel alium: hoc verū in arbitrato
ribus. Vnū qd aūt ſ in la iudicis reducētis ad arbitriū poſ
ſit reduci ad arbitriū boni viri.tꝫ But.ꝙ non:qꝛ nō cogno
ſcit:vt arbitrator:ſed vt iudex ſm But.in.§.arbitroꝝ. An
autem ab ipſo reducente:ſi inique reducat:poſſit appellari.
Butri.ibi ꝙ ſic: quia vt iudex facit. Jo.an.in addi.Spec.
in ti.de appeṫ.§.in quibus.verſi.xvj.recitat Ruſtiganuꝫ di-
ſputaſſe ꝙ non appelleṫ:qꝛ non appellaṫ ab arbitramento:
ergo nec a ſententia:ꝛ quia iudex nō cognoſcit vt iudex:ſed
vt bonus vir.ff.pro ſocio.l.ſocietatem in fi.ꝛ ſubrogatū aſ-
ſumit locū eius:in cuius locum ſubrogaṫ: vt lite pendētete.
eccleſia huic eſt ꝙ quādo arbiter cognoſcat in locum iudi-
cis ab eis appellaṫ.de offi.dele.ab arbitris: ꝛ dicta.l.arbi-
tro.ſic non appellabiṫ quando ſubrogaṫ in locum arbitri:
vel arbitratoris.Credo primū:quia in compromiſſo ad ar

bitrium iudicis appellaṫ:vt no.glo.de accuſationibus ſup
his:ꝛ qꝛ hic nō ſubrogaṫ loco eius per omnia: ſed datur:vt
iudex: vt iudicialiter corrigat ꝙ eſt extraiudicialiter male
factū:ſimiliter non appellaṫ ab excōicatione: ꝛ appellatur
a declaratione excōicationis:vt no.de appella.paſtoralis.ꝛ
decre.ab arbitris:facit pro:quia ibi cognoſcunt vt iudices:
ideo appellaṫ:ergo ꝛ hic:ꝛ ſi teneretur ꝙ omnino vt arbi-
trator hoc faceret:ſaltem poſſet reduci ad arbitrium boni
viri. Aduertendū tamen ꝙ ꝗꝗ faciat vt iudex cū habet
reformare tanꝗ ſubrogatus loco arbitratoꝛ:vnde ſufficit
vt laudum reducat:ꝛ reformet ad illos terminos in quibus
laudum ab arbitratore foret equū:ſi ab eo eſſet latum:ꝛ ſic
licet iudicium diſcrepet a iure.habeat tamen fundamētum
naturalis equitatis:non poterit iuſte appellari: ꝛ ſic ſimiṫ
ſi in aliquo modico ledat partem pro bono pacis: ꝛ ꝙ hic
poſſit reformare tenet Joā.an.in addi. Spec.in ti.de arbi.
.§.differt.verſi.item ſm eū. ¶ Ad ſcōm quo iure reducaṫ
ad arbitriū boni viri. hic doc.ꝛ de arbi.c.ij.dicūt ꝙ officio
iudicis. Idem Spec.in ti.de arbitris.§.ſequiṫ.ꝺſic.ſed quo
iure. Alſ.de arbi.c.ii.ꝛ.c.expoſita.ff.de iuriſd.om.iudi.l.ſ.
Butri.ca.ꝛ glo.in.§.arbitroꝝ: ꝛ in.l.fi.C.de cōtrahē emp.
dicunt ꝙ ſi in ꝯtractu bone fidei addicitur ꝙ reduciṫ actiōe
ex eo contractu:ſi eſt contractus ſtricti iuris dabiṫ officium
iudicis.ff.de mino.l.ꝙ ſi minor.§.j.vel actio in factū ex eq
tate per.l.quotiens.C.de preſcrip.verb.de contractu ſtricti
iuris:approbat Bar.in contractu bone fidei.dicit verum:
ſi ex eius parte oritur actio:qui vult reducere ad arbitrium
boni viri in cōtractu empti ꝛ venditi: vbi oriṫ actio ex parte
vtriuſq;:ſecus ſi nō oritur actio ex parte eius qui petit: vt in
contractu dotis:vt ſi ſit compromiſſum:vt ſtatuaṫ dos mu-
lieri.nam illi nō oritur aliqua actio ad repetendā dotem:cō
ſtante matrimonio.ff.ſol.ma.l.quotiens. Ideo tunc recur-
riṫ ad officium iudicis: vt dicta.l.ſi libertus. Item mulier
cōuenta pro dote poſſet excipere de iniquitate: ꝛ ex hoc ha
bet agendi ius:quia quicūq; habet exceptionem: etiā ſi nō
conueniaṫ:poteſt implorare officium iudicis:ne ab aduer
ſario inquieteṫ.l.iij.§.de his qui bo.ced.poſ.ꝛ.ff.de fide.ſi
contendat.de li.le.l.aurelius.§.centum:ꝛ hoc dicit Bar.in
.§.arbitrorum.ad hoc quod no.glo.in.c.fi.de fide inſtru.
Franci.de are.non placet inꝗſitum dicunt in bone fidei iudi
cis dari actionem ex eo cōtractu:quia non extendiṫ illa ad
incogitata ꝛ non comprehenſa in contractu: ꝛ quia ibi non
eſt mater obligatio que ſurgit a conſenſu: ergo nec filia. ſ.
actio vt.l.licet.§.ea obligatio.ff.de procur. Per que dicit
agetur officio iudicis mercenario deſeruienti actioni:quia
veniunt in tali illa que ſunt extra formam ꝯtus: in quibus
equum eſt ꝙ veniant.C.de acti.empti.l.ij.ēt ſi non ſit actuꝫ
vel cogitatū: vt.l.ſi is qui.ff.e. Item que exceptio in ꝯtibus
bone fidei purgaṫ officio iudicis deſeruiēti actioni.ff.ex q.
cau.ma.l.in ꝯtibus:ꝛ ibi glo.ꝛ no.in.l.ij.C.de reſcin.vēdi.
ꝛ ſic intelligit.l.ꝙ ſi nerue.ff.pro ſocio.ad hoc.l.exhibitōꝛs
.C.ad exhiben.de acti.empti.l.venditorē. Puto in hoc te-
nendū qd ibi no.in illa.l.ij.ꝛ dixi de emp.ꝛ vē.c.cū dilecti.nō
placet ēt inꝗſitum dicunt de actione ſtricti iuris:vt offō iudi
cis reducaṫ:vel actiōe in factū:qꝛ in ſtricti iuris ꝯtibus do
lus purgaṫ per actionē de dolo:ꝛ dolus re ipſa per viam ex
ceptionis.de dolo.l.ſi qs cum aliter.de ꝟb.ob.l.eleganṫ.§.
non ſolum.ff.ꝺ dolo.lꝫ qdam dicūt ꝙ datur officiū iudicis
reſtitotiū:vt.l.in ꝯtibus:vt tenuit ibi Pe.ſed poſtea ſe cor
rexit in.l.ij.de reſcindē.ven.ꝛ ita dicit Cy.ꝛ ſic purgabitur:
niſi per viam exceptionis. Qd dicit verū qñ affuit dolus re
ipſa.idem ſi mētalis arbitri:qꝛ ex dolo tertij non agiṫ.l.ele
gāter in pñ.de dolo.ad hoc ꝙ dr̄ de ꝑſoncta.l.i.§.i.ſi meſ.
fal.mo.di. Sed ſi affuit dolus aduerſarij purgabiṫ p actō
nem de dolo;vt.d.l.ſi qs cum aliter.ꝛ qd no.in.d.l.ij.C.ꝺ re
ſcin.ven.ad hoc.ff.de arbi.l.nō diſtinguemus.§.cum qdaꝫ:
ꝛ per hoc nō deficit remedium. Bar.in bone fidei iter iſtos
non eſſet magna dr̄ia:qꝛ ſiue officiū iudicis:ſiue actio daṫ:

illa ſunt perpetua: ſed in ſtricti iuris: quia ſi tenet opi. q dedit
actio alia quā de dolo: erit ppetua: alias eēt tpalis. ſic ergo
ſm iſtos reducit laudum ad arbitriū boni viri: ex deceptio
ne re ipſa: ēt ceſſante dolo arbitri. Nō eſt verū qcqd dicat
Butri. in. l. ſi vnus. §. illud. ff. de pactis. qui dixit demū lau-
dum reduci ad arbitrium boni viri: qñ datur dolus vel cul
pa in arbitrante. alle. ff. pro ſocio. l. vñ: ⁊ ſi nerue: ⁊. l. arbitro.
qui ſatiſda. cogā. ⁊ primū ibi tenet Guil. vbi dicit aduerſus
laudum dari remediū ēt ſi impiſta arbitratoria male eſt in
dicatum. ⁋ Quero tertio. quantū tpe poſſit peti reductio
ad arbitrium boni viri a ſnia arbitratoria. Quidam q vſq
ad. x. dies: ſicut in appellatione: quia h eſt qdam appellatio
in ipſo. ff. de arbi. l. nō diſtinguemus. §. quidā. Alij q tem
pus erit arbitrariū: ex quo non determinat. Alij q erit tpa
ſtatutum ab ipſo arbitro ad executiōez laudi. Alij erit ter-
mino. iiii. menſiū. Non placet q h non tractat de actu exe
quēdi. Butri. q erit tpus. xxx. annorum: quia tanto tpe durat
actio vel officium iudicis. Idem Bar. per. l. querela. de fal.
Oportet tñ q de hoc. annū deponat querelam: als non au-
ditur: vt. C. de cēſi. ⁊ per equa. l. qui grauatos. li. xi. ⁊ ſufficit
q deponat extraiudiciū: ita q appareat eum non conſenſiſſe
ſm eum: ſed qñ offm cōpetit loco exceptōis durat ppetuo
ſicut ipſa exceptio. ff. de exceptio. doli. l. pure in. §. finalit re
fidet q vbi per officium iudicis principaliter petit: vt in ſtri
cti iuris iudicijs habeat ſolum quadriēniū: quia hoc datur
ad reſcindendū q de iure cōi valet: quo caſu dat quadrien
nium. l. in honorarijs. §. ſed cum reſciſſa. ff. de actio. ⁊ obli.
ſm Bar. Secūdum hoc ergo excludet anno: ſi in iudicio
vel extra: non oſtendat ſe nō cōſentire: ſi oſtendat ſe non cō-
ſentire: vbi dixi dari actionem habebit. xxx. annos. vbi offi-
cium iudicis habebit quadriēnium tm. ſi principaliter illo
egeat: ⁊ illud intendet. Si agat officio iudicis loco actiōis
durabit. xxx. annis ſicut actio in loco exceptionis durabit p
petuo. Non placet Fran. de aretio: quia offm iudicis etiam
principale excludat quadriēnio: quia hoc remediū officij
eſt perpetuū. i. vſq ad. xxx. an. vt. l. ſicut. C. de preſcrip. xxx.
an. Item quia hoc iure non probat. Item nō excluditur ta
citurnitas animi: quia remedia perpetua ſūt. Ante ergo nō
poteſt dici moroſus ex quo reſtat de tpe. ff. de verb. ob. ſi in
ſulam: ⁊. l. ſtip. Non diuidunt. §. ſi quis ita. Item quia hec
reductio eſt integratio deceptionis realis: ⁊ purgatio doli:
ctio fraudis: vt dicta auē. vt dif. iudi. §. ſi vo contingerit.
⁊ no. in. l. ſi iudex. de var. ⁊ extraor. cog. ⁊ in talibus ppetua
ſunt remedia: vt. l. in ctibus. ff. ex qui. cau. ma. ⁊. l. ij. de re-
ſcin. vend. Non ob. l. ſed cum reſciſſa: quia illud eſt reme
dium reſtitutoriū ⁊ pretoriū: q durat anno realiter. h datur
ex equitate ciuili ⁊ iure conſultorum. Non ob. l. qui graua-
tos: quia loquit in grauamie iniuſte adequationis ad agno
ſcendum publicatas ſunctiōes: ⁊ ibi venit contra actum fa
ctum ab habente auctoritatem de publico qre quodāmo-
do finem pificandum: ⁊ poteſt eſſe fauor publice vtilitatis:
vt illi officiales nō ſint diu in ſuſpēſo: ideo eum ille caſus ex-
orbitet non extendit ad excitandas actiones exceptōes: vel
offm iudicis in alijs caſibus: vel alia materia competētib:
contra regularem naturā actionum vel exceptionū. Ad hoc
. l. ſi. §. memimiſſe. ff. de ven. inſpi. Nam ſi ſecus diceres eadē
ratione poſſet dici q. x. dies. C. de appel. l. hi qui. ad ciuilia
ſm Fran. q mihi placet: vt duret tpibus ſuis: ſm cōem na-
turam remediorum: que competūt: que aūt remedia cōpetant
dici. ⁋ Venio ad quartū coram quo petat hec reductio
dicit Butri. in. §. arbitrorum. Alii q iudex appllonis: cum ſa
piat hec reductio naturā appellationis. ff. de arbi. nō diſtin-
guemus. §. cum quidam Bar. in. §. arbitrorum. dicit q ipſe
iudex principalis cauſe poterit adiri. q ſi via actionis actor
ſequit ſommrei: ⁊ ſic iudex illius cōtra quē petit reductio.
Idem ſi per iudicis offm: vt. l. i. C. vbi ⁊ apud quos: vbi au
tem petit ab illo per offm iudicis: ⁊ ſi via competit exceptio
nis: puta q poterit peti coram iudice rei: lz nō ſit iudex acto

ris: ratio quia vbi exceptio examinat: principaliter dz exa-
minari coram illo iudice: coram quo examinari deberet: ſi
actore agente exceptio ſui natura: per viam exceptionis: de
duceret. ff. de tranſ. l. cum hi. §. tranſactio alimentorum: vbi dr
q ille iudex dz arbitrari ſup tranſactiōe: qui eſſet iudex ſu
per principalibus alimētis: ſi h quia laudum inſtar tranſa-
ctionis habet: per que dicit Bar. q vbicunq reus ſup exce
ptione inſtat cum cauſa examinari dz: vbi actore agente in-
cidenter deberet examinari: nam ſi teſtes examinent ad p-
petuam rei memoriā ſup defenſione: vel exceptione: iudex
competens eſt ille: coram quo: actore agente: foret alias cō
petens iudex. l. ſi. C. de vſu pal. ſm vnam lecturā. Idem vi-
detur ſi agat conditione ex. l. diffamari. Idem ſi exceptio
opponit voluntaria: qñ eſt tps petendi id: contra quod op
ponit per no. de dolo. cum dilecti. de elec. dudum. Alle. ad
primū de arbi. expoſita. ſed modicum facit: ſunt hec verba
Bar. dic ſi laudum eſt iuratum ⁊ dubitat de reductōe: pp
iuramentum: aditur iudex eccleſiaſticus: vt hic. Idem ſi lau
dum eſt in materia ſpectāte ad eccleſiam: vt h in mrimonio.
Idem ſi contra pietatem: vt hic. Idem ſi eudēs nutrit pec
catum. de iudici. nouit. als procedit theorica Bar. que poſ
ſet ſeruari: ēt in eccleſiaſticis: ad diſcernēdū an eccleſiaſtic
rei vel actoris deberet adiri. Sed ſi queſtione vertēte inter
duos extraneos litigātes: compromittat in tertiū: ēt extra-
neum: quis ſit iudex: an actoris an rei an arbitri. vide qōnem
quam ponit Frede. ſuo conſi. cclxx. vbi concludit q dz peti
coram iudice rei per. l. C. vbi ⁊ apud quos. ⁊ ibat. ⁊ quia pe-
titur officio iudicis. vide qō ſcripſi. de ſo. comp. poſtulaſti.
⁊ in. c. ſi. vbi hanc examinaui. ⁋ Venio ad quintū qñ dica
tur iniquum. dic quando aliquid precipit contra deum: vel
pietatem naturalem: vt hic: vel ad preiudiciū tertij. . e. veni
ens: vel quando precipit aliquid: in quo facillima ſit ꝯuen-
tio: vt ſi mandat ſub pena: vt nullum verbum dicat cōtume-
lioſum. Nam hoc facile poteſt accidere: quia lingua ſepe
fallitur. ideo de facili non debet ipſius verbum trahi ad pe-
nam. ff. ad. l. iul. maie. famoſi. Item iuſte poſſet dicere ver-
bum contumelioſum: continens veritatem. ff. de iniur. eum
qui nocentem: ⁊ ſic eſt cōtra iura tale mandatū vt hic. Idem
⁊ fortius: ſi mandatū ſit ꝯtra oia iura: ſicut hic de exhereda
tione: q erat cōtra ius ciuile ⁊ gentiū. ſed q filij ſūt reſtituē
di ⁊ vxori adherendū. Inſti. de iur. na. ſ. Rnſo. Pro quā
ta aūt leſione detur hoc remedium reductionis ad arbitrium
boni viri. glo. dicunt q pro modico nō datur: ⁊ modicū di
cunt quatenus in ꝯctu lz de ope de quo dicam in. c. dilecti.
de emp. ⁊ ven. glo. in. l. ſi. C. de ꝯhen. emp. ⁊. l. ſed ſi in fundum
§. recepiſſe: que dicit q licet dare de ſuo vnius partis vtro
biq. Bar. dicit verū: dūmodo nō imodice ledat. Idē hic
Inno. alle. l. ſi libertus: ⁊ Spec. in ti. de arbi. §. vt aūt. vl. ſed
quo iure: ⁊ modicū dicit pro quo non daret reſtitutio. ff. de
mino. l. ſcio. alle. de arbi. c. ij. ⁊. iij. dic ſi laudū preiudicat ter
tio reducit: vt. . e. veniens. Si parti in his que ſunt dei: vel
ꝯ pietatem: adhuc reducit vt hic. Si tangit priuatū ius illi
ꝯ quem iudicat: cōis eſt opinio q pro leui non det: lz Pe. ⁊
Cy. in. d. l. ſi. dicūt q pro quocūq datur: qr. l. ſi libertus lo
quit indiſtincte: ⁊ ēt. §. arbitrorum. Bar. dicit q ſi aſſumit in
ꝯctu deceptio in. vj. pte: daret ſibi hoc remediū: in lite aūt
dicit q ponderatis qualitatib pſonarum: ⁊ qtitate debiti: ⁊
dubio litis euentu: arbitrabit iudex deceptiōez illo examia
to: ſi in. vj. pte ſit deceptus. alle. ff. ad trebel. l. tutius ⁊ qō no.
in. l. ſi qs cum aliter. de ver. ob. nam vt dicit Bar. nō ſufficit
pbare qñ ſup lite aſſumit arbitriū: vel arbitratū in toto vel
in pte: ꝯ iuſticiam: qr non aſſumit vt ſm iuſticiā iudicet: ſed
vt tranſactionem inuat: ſed dz cōſiderare cām: quare pueni
tur ad cōpromiſſum: ⁊ modū qtum hinc ⁊ inde ſit dandū:
vel retinendū: ⁊ pſonas litigātes: ⁊ qtum in iſto dubio fuiſ
ſet equū dari: vel detrahi: ⁊ ex hoc eſtimet modū in quo de-
buit debite condēnari: vt. d. l. cum hi. §. modum. ⁊ no. in. l. tu
tius. §. pe. ff. ad trebel. Ad hoc optime. l. cum hi. in pn. ⁊. §.
ſup. ij. ſcbi li. d[illegible]c.

ſi.c.§.vult igitur. Non ob.l.ij.C.de reſcin.ven.e qḋ no.de empt.e vendi.cum cām:e.c.cum dilecti.ꝗ illa loquunt in ↄ̄tu per ſe geſto.hic ingeſto alio mediāte. Per que dicit ꝙ forte ſi lederet quis in ↄ̄tu inito per ꝓcuratorē ꝙ hēret remediuꝫ illius decre.ij.per.§.arbitroꝝ. Sed dicit ſub dubio forte. Alb.ad hoc pro caſu.§.arbitrorū iuncta.l.vnde e ſi nerue. Fran.de aretio tranſit cum opi.glo. Mihi videt ꝙ tex.in.l.vnde.e ſi nerue.e.l.ſe.probet de dimidia:ꝗ dicit deceptum ante vni aſſignat milleſimā ꝑteꝫ: alteri duas milleſimas.hec vera vbi eſt compromiſſum:etiam iuratum:de ſtando arbitrio e laudo arbitratorꝫ ſimpliciter e gn̄aliter. Sed ſi ſpecialiter e expreſſe dictuꝫ fuit:ꝙ ius vnius partis in totum vel in ꝑtem poſſit dare alteri:tunc quātūcunqꝫ iniquē ꝓnunciaret:dꝫ ſtare dicto ſuo:niſi mandatum ſuū eſſet contra deum:in quo nullo modo parendū eſt: vt no.de temporibus ord.ad aures:alias eſſet piurus:ſi iuraſſet:e pena committeret ſi non pareret:vbi non eſſet contra deum.alr.§.e.ſi vo:cum cōcor.e de pactis.c.i.ij.e.iij.ſm Hoſtiē. Sed dicit ꝙ forte iudex iniqtati poſſet ex officio occurrere:e ita poſſet eſſe penſatio cauſis:tꝑibus:locis:e qualitatibus pſonarum:vt no.de tranſac.c.ſi.de arbi.c.ij. Idem ꝙ primo dicit Hoſti.ſi eſt dictum ꝙ de alto e baſſo pronūciaret: vt no.T. de ma.e obe.humilis. Idem dicit Bar.in.§.arbitroꝝ ſi dicant ꝙ in totum:e in ꝑtem:e in parua:e magna ꝗntitate poſſet de iure vnius alteri dare:vel īmodice:e imoderate:puto iſtud ꝙ etiam vbi illa verba ſic late ſunt effuſa ſi quideꝫ ex ꝓpoſito imoderate leſerit arbiter:e hoc conſtat;poterit peti reductio:e hoc tenet Io.an.in addi.Spec.in ti.de arb.§.vt aūt.vſi. Item qḋ ſi cōpromiſſum:e eſt caſus in.l.creditor.§.lucius.ff.mād. Si ſit deceptus in magna ꝗntitate:e ipſa:e non ex ꝓpoſito:e hoc cōſtat Io.an.dicit ꝙ excludet: nec hoc negat Bar.in.§.arbitroꝝ. Adhuc puto ꝙ dabit remedium:e hoc quia talia verba in genere:e effuſo ſermone:ꝓlata ſunt:ſub fidentia diſcretiōis:e amicitie arbitroꝝ:qḋ remanet nature inueſtigabilis:nec talem faciet leſionē. Non extendit ergo in tantū mens: vt v̄ba ſonant:ꝗ de verbis facile ſeruitur:ad oſtendendū confidentiā:e hoc faciunt potius:vt arbitratorꝫ captent beniuolentiā:ad iurandū ꝗ̄ ledendum. Si ergo deceptos recipiant in hac ſpe debet eis ꝓuideri.ar.ē.e.ꝗto:e.c.veniens:e ſic de facto conſului:e ſi iuratum eſt ꝗ v̄ba iuramenti obuiāt:abſoluent: vel iudex ex officio ꝓuidebit. Ad hoc de inſti.cum veniſſent.talia enī v̄ba lata ex adulatione ꝓlata:e generalia: non ſic effuſe obligāt vt ſonant:e maxime ꝗ apponunt in cōpromiſſis.hec verba multotiens ꝑter cōpromittentiū intentum;ſi eſt leſus in magna ꝗntitate:e non conſtat ꝙ re ipſa ex propoſito. Bar.dicit ꝙ preſumit dolus.l.omnis.§.lucius.de his que in frau.credi.l.patronū:e.l.qui teſtiū.ff.de probati.ideo poterit reduci nō obſtantibus illis verbis:ſic effuſis:e tenet Io.an.vbi .S.dicat ꝙ vbi re ipſa eſt deceptus ſimpliciter excludat:qui debet ex v̄bis Bar.ſic diſtingui. Ad hoc ff.de le.i.ſi ſeruus vetitus. ¶ Venio ad.vj.qualiter iniquitas detegat:an exigitur ꝙ ex nouis probatiōibus detegat:an ex antiqs.videtur ꝙ ſufficiat ex nouis:ſicut in cā appellationis.ē.de teſti.c.fraternitatis.C.de temp.appel.l.per hāc.dic vbi in cā reductionis ad arbitriū exigit dolus:quod patet ex dictis: e nō poteſt iniquitas detegi.niſi ex eiſdem actis.alr non cōcluderet dolus:qui non cadit in ignorantes. Ad hoc.l.qui Rome.§.duo fratres:e quod ibi no.glo.ff.de v̄bo.ob.ad hoc de fide inſtru.cum Io.ad fi.niſi facto ipſius occurriſſet quominus probationes facte fuiſſent.ff.de euictio.ſi dictuꝫ.§.i. Ad h de teſti.cōſtitutus.iij.e tenet Frede.ſuo cōſi.cclxxv.e in Spec.in ti.de arbi.§.vltimo in fi.vſi.ſed nunqd. Scḋm ergo vbi non apparent acta:que nō artant ad cōſiciendum de difficili poterit cōſtare de dolo eius:niſi preſumptiue: vt ſi abſoluit in totuꝫ:vel in magna ꝗntitate:e agens probaret debitum clarū:ꝗ concludet dolus preſumptiuus.hoc intellige de oīno nouis:ſm Bar.e de cōcernentibus merita:ſed

ſi vellet probare per teſtes ꝙ coram arbitratore aliquid fuiſſet probatū:poſſet ꝓbare etiaꝫ per teſtes:ꝗ arbitrator nō habet neceſſe facere ſcripturas:cum nō ſeruet ordinem iudiciarum:ideo dicta teſtiū:e alia acta pſſit per teſtes ꝓbari .ff.de probatio.l.quotiens.§.qui dolo.ff.de teſti.l.curent. Ad hoc ꝗ vbi appellat ab interlocutoria:ad cōcludenduꝫ grauamen:ex mente iudicis oportet ꝙ probetur ex eiſdem actis:vt in cle.appellāti.de appel.in cle.ad hoc ꝙ no.de dolo.finem:e in regula ignorātia:ꝗ ad concludendū culpam: circa expenſas:oportet ꝙ ex eiſdem iudicet actis. Si nō eſt neceſſe ꝙ arguat dolus:tunc equitas vel iniquitas poterit detegi ex nouis probationibus:vt in iuribus primo allegatis:ad hoc.l.vnde:e ſi nerue.ff pro ſocio. Idem Frede.ſuo conſil.cclxxv.qui dicit ꝙ iura ēt occulta producere poterit antiqua:e ſtabit iuramento ſuo ſup ignorantia:vel impedimento:quare nō produxerit primo.de exceptio.paſtoralis.de elec.vt circa. Idem ſi iura ſciebat:e ꝓbationes: ſed non habebat in ꝓmptu. Idem ſi habebat:ſed obmiſit negligētia:vel ſimplicitate. Secus ſi doloſe obmiſit de re iudi.iter monaſterium:de excep.exceptiōeꝫ.per locū a ſpālī:no.glo.de reſcrip.ad audientiā:e de reſcrip.ſi.nauté:e plerunqꝫ:niſi forte fuiſſet prelatus obmittens:quia eius delictum nō ꝑiudicat eccleſie.de excep.cum venerabilis.e in regula delictuꝫ de regu.iur.li.vj.de re iudi.in pator.es.C.de tranſac.ſub pretextu. Sed eſt dubium quis habeat ꝓbare an iniquitateꝫ petens reduci:an dicens equū iuſtificare:dic ꝙ hꝫ probare qui leſionē in ↄ̄tu aſſerit.l.i.C.de iure fiſci e haſte.rei fiſca.li.x.ff.de proba.l.ab ea ꝑte:e quia intrinſeca ſolēnitas ꝑſumitur;inſti.de fideiuſ.§.ſi.ff.de v̄b.ob.l.ſciendū.inſti.de inutili ſtip.§.ſi ita ſcriptū:no.de eo qui fur.or.re.innotuit: e.T.de re iudica.ſicut.dicit Dy.in regula ſcienti.de reg.iur.lib.vj.e ponit in cōſi.iij.q.que incipit ꝑtholomeus cōſil.iij.e recitat Io.an.in addi. Spec.in ti.de arbi.§.ſequit.verſ.item quid ſi cōpromiſſum:e hoc ſatis puto:quia non ex eo ꝙ preſumatur multum pro dicto arbitratoris:ex quo pendet reductio:ſed ꝗ hec eſt intentio actoris petētis laudum reſcindi: vt dixi de probatio.qm̄ contra falſam:per que puto ꝙ ſi lato laudo:in quo eſt abſolutus reus:in totū: vel in magna ꝗntitate:ſi actor producat clara inſtrumenta de debito: vel teſtes:vel aliter probet:eo ipſo cōcludet leſio:niſi alie apparerent circūſtātie:e preſumet adeo pro iuſticia laudi: vt apparente iniuſto non obtineat retractatiōeꝫ:licet poſſibile ſit arbitratorem habuiſſe ꝓbationes ſup exceptionibus: quia non preſumuntur pro his.tum quia non tranſit in rem iudi.cū hic non eſt actus iudicialis vt dixi:tum quia pēdet reductio ad arbitrium boni viri: que licet non ſuſpendat: tn̄ tolleret effectum preſumptionis;ſi preſumeret: vt in appellatiōe ab excōicatione. No.Inno.de probatio.qm̄ contra.e de elec.bone.e ſimiliter ſi condēnaſſet apparente exceptione ꝓbata:adeo ꝙ ipſi ſoli etiam teſtificanti:ſi eſſet vnus:nō crederetur:imo etiam ſi eſſent plures teſtificando ſup iuſticia:eis nō crederet:quicqd ſenſerit Bar.in.§.arbitroꝝ:qui tamē non firmat;ſed remittit ad Innoc.in.c.dilectus.de arbi.vt ibi dixi:e plenius dixi de teſti.a nobis:ꝗ atteſtant in facto: in quo eis poſſet aſcribi laus vel vituperium: vt no.ij.q.vj.ſtatuendum:e Io.an.in Spec.de teſti.§.opponit.vſi.item ꝙ adminiſtrator. ¶ De actis autē an credat dicto ſuo: dixit Bar.ꝙ ſic in aut.niſi breuiores.C.de ſen.ex ꝑicu.reci.vbi Bar.h dicit ꝙ mihi nō placet inꝗntuꝫ velit atteſtari de deciſorijs:a qbus pendet deciſio iuſticie:cum hoc valde periculoſum eſt. Item ꝗ probationes ille poſſunt parere ad hoc ꝙ no.Bar.in.§.arbitrorū:vbi dicit tunc per teſtes debere probare de actis:quando non facit acta:quia habet poteſtatem ꝓcedendi ſine actis: vt eſt arbitrator. ¶ Venio ad vij.an poteſtas reducendi ad arbitrium tollatur pacto: vel iuramento tenet Guil.de ſuza.in.l.ſi qui ex conſenſu.ꝙ poteſt tolli pacto:ſed nō renūciatione:quia iuri futuro:per renunciationem nō renunciatur:ſed ſic pacto:ad quod.l.i.C.

de pac.ff.de acquir.here.l.qui heres: ⁊.l.qui ſupſtitis⁊.l.
ſi poteſt:⁊.l.ſi ita ſcriptum.ff.de ſucceſ.⁊ hoc dictuꝫ recitat
Jo.an.in ti.de arbi.§.ſequit.verſi.quid ſi actũ:⁊ idem tenuit
Guil.in ſũma:in ti.iiij.verſi.ſed quero:vt dicit ibi Jo.and.
Butri.in.l.ſi vnus.§.illud de pactis.hoc fatet ſm quoſdaꝫ
in deceptione re ipſa:q2 tali deceptioni põt renunciari:nõ in
mentali deceptione ex ꝓpoſito arbitri:quia dolus futurus
non põt per pactum remitti: vt.l.iuriſgentiũ.§.ſi paciſcar:⁊
dicto.§.illud.Butri.tenet ꝙ rõne ſolius doli:vel culpe,ar-
bitri petat reductio:⁊ ideo aut fatendum ꝙ nihil operatur
renũciatio:vl ꝙ opatur reſpectu doloſe exceptionis: ⁊ hoc
vltimũ tenet:quia licet dolus futurus nõ poſſet expreſſe re-
mitti:põt valere:vt ſi paciſcar ne depoſiti agam: ⁊ ſic reſpõ
dit ad.l.cum antea.C.de arbi.Guil.tenet ibi:ꝙ non valeat
renũciatio:vel pactũ:q2 ſufficit ꝙ comprehendere poſſit re-
miſſionem doli futuri:quia dat occaſionem delinquẽdi: nõ
valet in aliquo.C.de pac.dota.l.cõuenire. Item q2 hec con
uentio fit ſub ſpe ꝙ inique non pronunciet.ſi ergo ſecus fiat
poterit reduci:ex quo fallit in Spec.ff.loca.l.quero.§.inter
locatorem.ff.de ver.ob.l.quidam:de nõ nu.pec.l.ſi. Nõ ob.
ꝙ poſſit renũciari appellationi:quia in iudice eſt maior in
duſtria:⁊ pro eo plus preſumit:⁊ quia iurat in auc.vt iudi
randum ꝙ preſtat ab his. Et eligunt a ſupioribus ⁊ cõtra
inuitis partibus. Ad hoc.l.alia.§.eleganter.ff ſol.ma.Cy.
tenet primã quãdo renũciat actioni:per quã reducit ſecun-
dam quãdo renũciat reductioni per.l.ſi q̃s rõnes.de liber.
lega.⁊ per.l.ſi vnus.§.illud.ff.de pac.in addi.h mutat ⁊ cõ-
cludit renunciari non poſſe:quia dolus futurus ⁊c.al.ff.de
admi.tu.l.cum q̃dam recedẽs.ponit Cy.in.l.pe.C.de arbi.
By.⁊ Ja.de are.ſequit hanc opi.in.l.quidam cum filium:
⁊ in regula ſcienti.de reg.iur.li.vi.potiſſime:quia in renũcia
tione intelligit cõditio:⁊ excepta cenſet legalis diſpoſitio:
ſi ceſſet dolus ex propoſito:vel re ipſa. Nam ſi promitto te
non expellere de fundo:intelligit ſi ſolues penſionem:q2 ſic
eſt de iure.l.quero.§.inter locatoreꝫ.ff.locati:ſi promitto te
non exheredare:intelligit niſi cauſa ſubſit.ff.de verb.ob.l.
quidam.tpat hoc quando ex propoſito ledit arbiter:vel re
ipſa:⁊ leſio eſt magna:⁊ veriſimiliter incogitata:alias ſi eſt
leuis:preiudicat renũciatio:q2 non offendit aliqua cõtionũ
ſubintellectarum.ff.de arbi.l.ſi de meis.§.recepiſſe:⁊ quod
ibi no.ff.de mino.l.ſi ex cauſa in prin.de reſti.in inte.c.i.non
placet Butr.in.l.pe.C.de arbi. Quod dicit de re ipſa:imo
non diſtincte dicit vbi re ipſa eſt deceptus ꝑiudicare:q2 cõ
ditio nõ intelligit:niſi exprimat:⁊ tenet O dof.in.l.ij. Iteꝫ
q2 ſtipulatio pretoria põt alterari ex conuentiõe.ff.de v̄.ob.
in ꝯuentionalibus:⁊ ſic põt conueniri per pactũ ꝙ laudum
non reducat ad arbitriũ boni viri:ſiue ſit equũ vel iniquũ:
dũmodo dolus ceſſet:⁊ in hoc tunc ſapiat naturam arbitri
ꝙ nõ retractantur:vt in.§.ſtari. ¶ Proſequor per caſus.
Primus quando ſimplici renũciatione quis renũciat iuri
reducendi ad arbitriũ:abſente parte:vt no.in.l.non ſolũ.§.
ſi liberationis de liberati.le.⁊ de pac.cum pridem.Tum q2
fit renũciatio iuris futuri:vt no.C.de pac.l.j.ff.de acqr.her.
l.in plurimis:⁊ qđ no.de renunci.appellationis in.l.ſi.C.de
temp.appel.⁊.l.i.§.ij.ff.a quibus appel.nõ l3. ¶ Secũdus
caſus qñ renunciat per pactum:vel pñte parte:⁊ acceptãte:
que renũciatio habet vim pacti:vt no.in.l.j.C.de pac.⁊ tũc
dic ſi renũciatio eſt ſimplex abſq3 iuramento:reſpectu dece
ptionis ex propoſito:ſiue modice:ſiue magne q̃ntitatis :illa
reducit ad arbitrium boni viri:⁊ in hoc cõcordant Ja.bu.
in.l.pe.licet ſenſerit cõtra in.§.illud.Barto.By.Jo.an.⁊
Cal.vt dicam.J.⁊ quaſi oẽs. ¶ Tertius caſus qñ renuncia-
tio eſt ſimplex de non reducendo:⁊ deceptio contingit non
ex propoſito:ſed re ipſa:⁊ hoc conſtat:tunc in modica leſio
ne nõ reducit:in hoc ꝯcordant By.⁊ omnes. pro magna ⁊
enormi leſione contingente re ipſa Butr.ꝙ nõ datur reme
dium:ſed O dof.By.Guil.⁊ alij ꝯtra:⁊ hoc ſequit Bar.
in.§.arbitroꝝ.Alſ.glo.in.l.ſi de meis.§.recepiſſe.ff.de arb.

quam dicit ſic debere intelligi:⁊ huic opi.adhereo:quia illa
ſimplex renunciatio obtinet inſtar donationis:⁊ ſic ad mo-
dicum debet referri:ſicut dicimus quãdo donat illud plus
quod res valet:vt.l.ij.C.de reſcin.ven.⁊ dixi de emp.⁊ ven.
cum dilecti.⁊ quia hoc fecit ſub ſpe legalitatis arbitrorum:
quos credidit diligentes:⁊ q̃ talia reſtringi debent ad mo
derata:non ad imoderata:ad que veriſimiliter nõ ſe exten-
dit voluntas cõpromittentiuꝫ. ¶ Quartus caſus quando
renunciatio eſt latiſſime cõcepta:vt quia renunciat reductio
ni ad arbitrium boni viri:⁊ actioni ad illam competenti:vl
competituro:q̃tũcũq3 enorme preiudicium inferat: vel da
tur ptãs arbitris:vt poſſint de ſuo dare alteri parti:⁊ in mo
dica:⁊ in magna q̃ntitate moderate ⁊ immoderate.dicit hic
Hoſti.ꝙ renunciatio excludit reductionem:⁊ ſtari d3 dicto
ſuo:niſi dictum ſuũ eſſet cõtra deum.Alſ.de tempo.ord.ad
aures:⁊ quod ibi.no.dicit tñ ꝙ forte ex eq̃tate iudex ex offi
cio ſubueniret:⁊ poſſet penſatis cauſis:locis:tpibus:⁊ q̃li-
tatibus perſonaꝝ.Alſ.no.de trãſac.c.ſi.de arbi.c.ij. Bar.
in.§.arbitroꝝ ſequit hoc dictũ:q2 exceſſus in magna quãti
tate facit preſumi dolum.l.oẽs.§.lucius.ff.de his q̃ in fraũ.
cre.Ad hoc no.in.l.patronum:⁊.l.qui teſtĩ.ff.de probati.
⁊ dolus nõ venit in generali remiſſione: vt.l.creditor.§.luci
us.Jo.an.tenet ꝙ vbi verba ſic late ſunt concepta diſputatũ
fuit Bon.ꝙ nõ poſſit reduci ad arbitriũ:q̃ntũcũq3 ſit dam
num:q2 ex pactis appet de mẽte ꝯhẽtis:⁊ hoc dicit in addi.
Spe.in ti.de arbi.§.ſequit.ver.item quid ſi compromiſſuꝫ:
dic referre an renunciatio ſit ſimplex:⁊ tene quod.ſ̃.dixi.an
ſit generalis:⁊ idem ꝙ in ſimplici:⁊ dico generaleꝫ: quãdo
non continet ſpecifice vel equipolenter:enormiſſimã leſionẽ
vel enormẽ:⁊ idem per oia quod.ſ̃.dixi in ſimplici:q2 inde-
finita generali:⁊ ecõuerſo:cõtter equipollet:⁊ tenet Franc.
in dicta.l.ſi quis arbitratu:quia generis reſtringit ſm natu-
ram cõpromiſſi. Si autem eſt latiſſima:quã altero reſpectu
Fran.vocat ſpãlem:quia in ſe continet in v̄bis enormẽ leſio
nem:tunc ſi leſio cõtingit ex ꝓpoſito : cuiuſcunq3 damni ſit:
ex quo de dolo conſtat:renũciatio non proficit: quia dolus
non põt remitti:⁊ hoc tenet Bar.⁊ Cal.in loco.ſ̃.alſ.p Jo.
an.in addi.Bar.⁊ Fran.de aretio:q2 ineſt ꝯditio:vt dolus
abſit:vt dicto.§.arbitroꝝ.ff.de arbi.ita demũ: ⁊.l.nõ diſtin
guemus.§.cum q̃dam.de iudici.l.ſi filius.l.ſi pretor.§.mar
cellus.l.ſeruo inuito.§.cum pretor.ad trebel.ff mandati.l.
creditor.§.lucius. de dona.l.ſi filiuſfa.l.lucius.§.impator
ad municip.l.ſi ꝓcurator.de cõdi.inde.de elec.ſi compro
miſſarius.li.vi. Si non ex ꝓpoſito:⁊ cõtingit leſio re ipſa
in enormi quãtitate:quia de leui non eſt dubium : ⁊ conſtat
ꝙ non ex propoſito:ſed ex re ipſa contingit hec leſio.Bar.
ſentit in ratione ſui:ꝙ non detur remedium:quia ceſſat ra-
tio preſumptionis doli:⁊ verba oſtendũt mentem ꝯhentiũ
trahi velle ad hoc.Nec hoc etiam negat Hoſti.qui loquit
in caſu dubij:nõ in caſu certi:hoc tenet Jo.an.poſt Cald.in
addi.Spec.in loco preall.⁊ idem tenet Fran.de are.⁊ hic:
quia hic ceſſant tacite cõditiones ſubintellecte:niſi enormit
ledat:⁊ quia hic agit de ꝑiuditio priuato:⁊ hoc conſtat de
mente ꝯtrax:ceſſat ergo preſumptio excluſiõis in modici dã
ni.l.cõtinuus.§.cum ita.ff.de ver.ob.⁊ quia remiſſio realis
deceptionis nõ eſt prohibita:quia nõ recipitur niſi dolus:
vt.l.ſi quis rõnes.de libe.le.⁊.l.aurelio.§. Gayus.⁊.l.q̃dã
decedens.de admi.tu.⁊.l.ſi vnus.§.illud.ff.de pac.⁊ h placet.
Puto tñ ꝙ ſi aliqua legitima cã deceptus fuiſſet arbit:
de qua cõſtaret:ob quã appareat de volũtate arbitri:ꝙ ſi ex
his que ignorauit fuit inductus ad ꝓnunciandũ aliter q̃ ꝓ
nũciauerit:q2 non adeſt hic mens arbitri in tam grauiter le
dendo:ꝙ ſaltem ex cã gñali:vel iudicis officio ſubuenien
dum eſſet leſo:q2 aliter ꝓnũciauit errore lapſus q̃ credidiſ
ſet:⁊ ar.l.in ambiguo.ff.de rebus dubi.ad hoc qđ no.Spe.
in ti.de arbi.§.ſequit.verſi.quid ergo cum ꝓpoſuiſſet ad ſi.
§.per duas car.⁊ qđ no.Jo.an.de purga.vulga.c.ij. Nõ
enim hic habemus firmã mentem preiudicandi:vl ſic lau-

dandi ꝙ ponderarunt compromittentes: ⁊ non ſola labia pronūciantis. Si aūt leſit in enormi quātitate: ⁊ eſt dubiuꝫ an ex ꝓpoſito vel nō. In dubio preſumit̃ dolus: ⁊ ꝓpoſitū: vt dictis legibus allegatis per Bar. tunc reduci poteſt ad arbitrium: vt dixit Bar. Et ſic debet intelligi Hoſti. hic: ⁊ tenet Frā. de aretio: ex facti enim qualitate preſumit̃ dolus: vt in. c. j. de preſumptio. C. ad. l. cor. de ſic. l. i. ⁊ hoc tene. licet Frede. ſuo conſi. cxx. teneat in dubio dolum nō preſumi per. l. dolum C. de dolo. ⁊. l. j. §. quotiens. ff. de ꝓbatio. Per q̄ dicit Fran. predictus ꝙ ſi nullis factis probationibus condēnauit arbitrator: quia in toto hic eſt leſio: nedum in enormi auditur. al̃. l. ſūma cum rōne. ff. de peculio. ¶ Aduertere tamē ꝙ ſi in compromiſſo dicit̃: ita vt poſſint aſſignare ēt in magna quātitate cum aliud ſit dānum modicū: aliud magnum: aliud enorme quod rōne enormis audit̃ ſm diſtinctionem. ꝯ. poſitam tan̄ꝙ non incluſuꝫ in verbis. hec oīa puto etiam vbi compromiſſum eſt iuratum: quia vel ex propoſito contingit leſio: ⁊ excluditur dolus a iuramento: ſicut a compromiſſo. C. de nō nu. pec. l. pe. l. ſi. ff. qui ſatiſda. cog. ꝯ. c. veniens: ⁊. c. quanto: ⁊ no. de eo qui du. in ma. cum haberet de iureiur. c. i. li. vj. vel ſi agitur includi: nō poteſt hoc tacitum plus operari ꝙ̄ expreſſum: ⁊ expreſſum non valeret de non reducendo: ratione doli: quia eſt contra bonum publicum: bonum iuſticie: ⁊ contra bonos mores: ⁊ contra honeſtatem. de reg. iur. non eſt obligatoriū. Et hoc tenet Cal. in loco preall̃. vbi autem non ledit ex propoſito: ſed re ipſa. vbi dixi. ꝯ. reduci poſſe: quicquid dixerit Cal. ⁊ Joan. an. in addi. preal̃. poterit reduci ſm Bar. in dicto. §. arbitrorū. al̃. l. ſi. de non nu. pec. ⁊. l. ſi. in prin. ad municip. ⁊ vbi dixi. ꝯ. non poſſe qñ eſt renunciatuꝫ ſine iuramento non poterit reduci: quia vbi poterit reduci. hoc eſt quia principalis modus ad hoc ſe nō extendit: ⁊ quia tacite cōditiones ſubintelliguntur que ita in iuramento ſicut in principali ꝓmiſſo ſubintelliguntur: quia illas exceptiones: illas cōditiones: illas limitationes: illas interpretationes recipit iuramentū: quas recipit principale promiſſum: vel diſpoſitum: vt in dictis. l. pe. ⁊ ſi. ⁊ in. c. ad noſtram. ii. ꝯ. c. ⁊ in. c. veniens: ⁊ hoc tenet licet Frede. ſuo conſi. cxx. teneat ꝙ ſi iuratum eſt pactuꝫ de non reducendo impediat: niſi pateat euidens iniqtas. Primo quia eſt tranſactio in aut. vt dif. iudi. §. ſi vero. ⁊ a tranſactione iurata non licet recedere. Item quia tale laudū non habet incluſum dolum: non poſſit arbitrari abſqꝫ dolo: ⁊ dolus non preſumitur. l. dolum. C. de dolo. Item quia dolus futurus remitti nō contingit per pactum: cum non ſit veriſimile quem dolum cōmittere: vbi non ſpectat aliquid lucꝝ: vel cōmodum: vt eſt arbiter. Per hoc non ob. l. ſi vnus. §. illud. ff. de pac. quia ibi aliquod cōmodum ꝑtinebat ad partem. Idem tenet ſuo conſi. cxxvii. quia iuramentum per qḋ alterius iniquitas remittitur eſt ſeruandū. ꝯ. c. debitores: ex quo in obſeruatione nō peccat: quia non debet alterius perfidiam inducere ad ſuam fidem fallendā. xxiij. q. iiij. innocens ſm Frede. Primū tenet Bar. hec vera ſm Bar. niſi emologatio ſit ſecuta laudū: quia tunc non eſt opus querele. Quod puto ſi certificati de leſione fuerunt: alias ſecus. ff. de pac. l. tres fratres. In emologatione facta in compromiſſo idē quod in renūciatione dicit Bar. in loco preallē. ¶ Sed eſt dubium quid ſi quis petat reductioneꝫ: ⁊ cadat in cauſa: quia ſuccumbit: an indiſtincte pena cōmittatur: ita ꝙ aduerſus petitionem pene nō poſſit docere de iniuſticia. dicit Bar. Py. conſuluiſſe ꝙ cadit in penam: ⁊ remittit ad. l. inſ. de conditione indebiti. hoc tenet Bar. in. l. qui rome. §. duo fratres. de verbo. obli. per illum. §. Jo. and. in addi. Specu. §. ſequitur. verſi. quid ſi pactum ſit in compromiſſo: ⁊ recitat conſilium Py. ſuo cōſilio. iij. ⁊ hoc ſequitur: niſi euidenter appareat de iuſta cauſa petendi. ff. de re iudi. l. ſi. ff. de vſur. l. tutor. ff. de penis. l. ſi quis forte. de peti. heredi. l. ſi qs debitor. Et dicit Guil̃. de ſuz. hoc notaſſe in ſumma titu. de arbi. verſi. ſed nunquid ie. Quod puto inquantū non velit: oſtendendo ſe habere iuſtam cauſam: oſtendere iniquitatē ſententie: quia ad hoc nō admittitur: ſi tamen ſinit in reni iudi. ⁊ quia ſententia de principali obſtat in acceſſorio etiaꝫ ſi velit oſtendere nouam cauſam iniquitatis: quia nouiter reperti ⁊c̄. Ad hoc dictus. §. duo fratres: ⁊. l. ſi cum exceptiōe. §. hec autem actio: ⁊ ibi glo. ff. ꝙ metus cauſa. ff. de verbo. ſigni. l. ſi qua. ff. de rei vendi. l. ex diuerſo. ad hoc ꝙ dixit de fructibus ⁊ expenſis: quia non appellatur a ſententia expenſarum: vt no. Innocē. de appel. conſtitutus: quod no. ⁊ hoc quando ſaltem tacite eſt emologata. Idem puto in arbitratore vbi dixi. ꝯ. reduci non poſſe. ¶ Quero an in hac reductione ſufficiat iudicem vt bonum virum reducere ad modicam leſionem: an totum in quo eſt leſus retractabit. Dico ꝙ hic iudex aditur non ſolū vt retractet: ſed vt reformet: ⁊ ꝙ̄q̄ꝫ adeatur vt iudex: credo ꝙ habeat reformare loco arbitratorio: vt bonus vir. Ideo ſi videt cauſam iuſtam: vel pro bono pacis arbitrium reformandum modice ledēdo: poterit reformare ledendo in modicū: ſi non videt cauſam non debebit facere: ⁊ in dubio preſumaꝫ cauſam ex quo in modico ledit. Nam poteſt nedum retractare: ſed etiam reformare: ſicut dicimus in iudice appellationis: ⁊ in iudice nullitatis. de teſtamen. Raynaldus: ⁊. c. Raynucius: ⁊ no. in. l. i. C. quando prouo. non eſt neceſſe. C. quomodo ⁊ quādo iudex. l. ſi vt proponis: ⁊. l. ſi expreſſim. de appella. ⁊ dixi plene de appella. dilecto. Puto tamen ꝙ ſi in totum retractaret: vbi equitas naturalis dictaret alterum in modico ledendum: ꝙ ex hoc non retractaretur ꝙ egit: quia poteſt ſi vult ſequi ius ⁊ arbitrium a iure informare: ſicut poteſt ⁊ arbitrator: licet non artetur. ad hoc glo. in cle. ſi. de verb. ſig. in glo. ſi. Sed quia dixi. ꝯ. laudum contra formā latum nullum: eſt dubitatio ſi compromiſſum eſt in arbitrum: vt pronunciet de iure: vel arbitratorem ⁊ pronūciet contra ius partis: an valeat laudū. Bar. dicit ꝙ videtur nullum propter formā compromiſſi: ⁊ dicit cogitādū. Aliqui dicunt ꝙ ipſe hoc decidit in. l. qualem. ff. de arbi. non inueni deciſum. multi habent computum: quia quedam appoſtille que fuerunt domini angeli: ſūt producte in originali poſt petias Arnoldi. Fran. de are. in. l. ſi quis arbitratu. tenet ꝙ valebit laudū: quia exprimitur ꝙ ineſt: ⁊ ſic non dat formā: vt. l. ij. de leg. j. ⁊ ſic habetur pro dicto: licet non exprimatur: ⁊ videtur voluiſſe ꝙ per illa iudicet: vt arbiter: ⁊ no. vt arbitrator. Item quia non valeret compromiſſum niſi in arbitro remaneret facultas valide eligendi quod vellet. ff. de arbi. l. qualem: ⁊ ſic non poſſet eligere inter abſolutoriam ⁊ condēnatoriam: ⁊ ſic non eſt veriſimile partes elegiſſe viam: per quaꝫ impugnent quod agunt. ff. de teſta. mili. l. iij. ad hoc quia cōditiones iuris non faciunt conditionales diſpoſitiones: ſed ꝯmonitionem inducunt. l. hec verba. de le. j. de ver. ob. ſi. ⁊. petiero. no. de preſumptio. c. ſi. ⁊ in clemē. j. de offi. deleg. l. mitto. §. ſi ſub conditione. ff. de tutel. ſm Fran. de are. pro hac parte decidit Innocen. in ſi. de offi. deleg. prudentiā in glo. magna. in verſi. ⁊ ſi contrarium diceretur. vbi dicit valere ſentētiam: ſi titius probauerit condēnes in. x. ſi condēnat licet nō probauerit ſibi deberi. x. quia exprimitur debitum iuſticie: ⁊ ſic nō dat formā. Idem ſentiunt docto. de reſcrip. ex inſinuatione in arbitro. hoc puto quia arbiter debet: licet nō artetur ad ſequēdum ius: bene hec expreſſio exprimit ꝙ ineſt: ⁊ maxime ſm ius canonicuꝫ ſm quod habet reduci laudū: ſi non ſequatur ius: vt no. de arbi. c. ij. ⁊ ſic exprimitur quaſi ꝙ ineſt ex neceſſitate: ⁊ quia aliter intellecta expreſſio viciaret: ſed in arbitratore expreſſio alterat: quia ꝑmo poterat informare arbitrum: vt bonus vir: ⁊ ab eqtate naturali: ⁊ nunc habebit ex iure informare: ⁊ ſic exprimitur aliter q̄ꝫ ineſt: ⁊ ſic ſi aliter q̄ꝫ velit ius pronunciet: videtur ꝙ laudum ⁊ arbitramentum ſit nullum. Non ob. ſi dicatur compromiſſum vt pronunciet de iure intelligitur ſm naturam ſubiecte materie: vt pronunciet de iure. ſ. naturali: ⁊ econuerſo: ſm naturalem equitatem. argu. ꝯ. eo. ad noſtram: quia verba que

ꝓcedāt vt ꝓcedat de ſcō dāt itellectū ſeqntib⁹ vt itelligant ď iur̄ poſitiuo. itē illa ṽba nihil oparent. Nō ob. ꝗ ordo iuris expſſus in forma bois dat formā: vt de reſcri. cū dilecta. de of. dele. venerabili. qꝛ dat formā qñ ordo nō ē neceſſitatis: vt ibi: iō in arbitratore dat formā. Sec⁹ qñ ē neceſſitatis vt in arbitro: ⁊ iudice: qꝛ ſaltē quo ad debitū: ē ordo neceſſitatis. Sȝ ē dubiū an poterit tūc ſniare ſcd̄ȝ ſtatuta ꝯ ius cōe. Guil. de ſuza. in q. ſtatutorū dicit iudicatū fuiſſe ꝗ non poterit pronunciare ſcd̄m ſtatuta iuri contraria: quaſi illa verba intelligant̄ de iure cōi. alle. auct. preſeo. C. de epi. audi. ⁊ .l. rem non nouāȝ. C. de iudi. qꝛ iuris noīatio ſimpliciter intelligit̄ de iure romano. inſti. de iure naturali ⁊ ci. §. ij. Joā. an. in addi. ſpec. in ti. de arbi. §. ſequit̄. ṽſi. item ꝗ tulit. dicit ꝗ in proceſſu poterit ſeruare ſtatuta: niſi ſit dictum ꝗ ꝓnunciet ⁊ procedat ſcd̄ȝ ius: quod dicit eſſe periculoſuȝ. ſm Jo. an. ad hoc tex. de eo qui mit. in poſ. cum veniſſent. ibi. ſcd̄m ius ⁊ bonam terre ꝯſuetudinē qui poterit induci pro ⁊ ꝯtra puto ꝗ poterit ſcd̄m ſtatuta iudicare: que dant formaȝ cāe in iudiciū deducte: non repugnante iure: qꝛ ſcd̄m ius eſt ꝗ ꝓnuncie ſcd̄m ſtatuta loci contra ius. ff. de euic. l. ſi fundū. C. de eman. lib. l. i. ⁊ ij. ff. de vſu. l. i. no. ſuper rubrica. de cōſuetudine. l. oēs populi. ff. de iuſti. ⁊ iure. ⁊ Jo. cal. ante in qōne que incipit ſtatuta. ad hoc. ſ. e. ad noſtram. vbi iuramentuȝ de ſeruando ordine iuris: intelligit̄ ſcd̄m ius: quod aſtringit ⁊ dat formā: ſcd̄m diuerſitateȝ qualitatis cāe. Circa arbitratoreȝ reſtat querere de aliquibus qōnibus. primo an cōpromiſſum in arbitratorē hāno arbitratoris expiret. dic ꝗ non. per. l. cum pater. §. hereditatis. de le. iij. vbi dicit ꝗ arbitrator remanet depoſtatus: qꝛ pōt voluntateȝ exprimere. ¶ Quero an furioſus hñs dilucida interualla poſſit eſſe arbitrator. dic ꝗ ſic: ſi cōpromiſſuȝ ſuſcipiat tpe quo eſt ſanus: ⁊ iudicet tpe quo hȝ ſanum intellectū. ad hoc glo. in. l. cuȝ furioſum. ff. de iudi. ¶ Quero an filiuſfa. inuito patre poſſit eſſe arbitrator. dic ꝗ ſic vt. l. iij. §. ſȝ filius. ff. de pecul. ¶ Quero an pſbyter poſſit eē arbitrator. dic ꝗ ſic: quō reperit̄ ꝓhibitū. vide p Cy. i. l. pſes. C. ď tranſa. ad h ď ꝑb. niſi.

t. **Ua nos.** Coniuges ſe abiurare nō poſſunt. Cōis diuiſio. ſcd̄a. ibi. nos igitur. ¶ No. ꝗ iuramentū ordinatuȝ ad ſeparationē actus cōiugii: abſqȝ cauſa honeſta: non eſt obligatoriū: nec ſeruandū. ¶ No. ij. ꝗ inquantuȝ eſt poſſibile iuramentū ad ſeparandū coniugiū ordinatum reduci dȝ: ⁊ pōt ad ſeparationē licitā: ⁊ honeſtā: ſi non pōt: iuramentū vt temerariū non eſt ſeruandū: ⁊ eſt ar. ꝗ iuramentū hēat in ſe hanc clauſulā: ſi non valet ꝗ ago: vt ago valeat vt pōt. ¶ No. hoc apertū textū ꝗ cōiuges poſſunt rōne ſolius continentie ab inuicē manere ſeparati: ēt dato ꝗ continentiā non voueant: dūmodo ſeruent: inquantū aūt nō ſeruent: cōpellunt̄ ad inuicē redire. ¶ No. ꝗ contra iuramentū aptuȝ in ſe includere ꝯtinentiā inter coniuges: vbi non ſunt apti ad ſeruādū: eſt ab eccleſia relaxādū: ⁊ dimittēduȝ: imo cōpellēdi ſunt ꝯiuges ad inuicē adherere. ¶ Op. ꝗ iuramentū hic ſit ſeruādū ex quo pōt trahi ad caſuȝ licituȝ. ſ. vt remaneant ſeparatōe ꝯtinentie. So. dicit Uinc. ꝗ hic hij expreſſe nō iurauerūt ꝑ ꝯtinentiā: nec tacite hec aīo geſſerunt vt ꝯtinerent: iō ꝯtinere non cōpellunt̄: nō eniȝ pōt ꝯtinentia imperari: que non eſt tacite vel expreſſe promiſſa xxxiij. q. i. integritas. xxviij. di. de his. ⁊ ſic pȝ ꝗ dixi notādo ꝗ iuramentū in ſui apparentia illicitū nō trahitur ad caſuȝ licitū: a mente alienū. de qua mente ſtandū eſt dicto iurātis. ſaltē i foro pniali: vel quaſi. ¶ Glo. i. querit q̄re iuramentū hoc ñ ſeruet̄ ⁊ rñdēt qꝛ fuit illicitū ⁊ temerariū. ꝑꝑ q̄ dicūt quidā imponi pniaȝ: tāqȝ ꝓ temerario iuramēto: ⁊ ꝓ venia li. Alij dicūt: ipſaȝ ad annū determinatā. Inn. dicit imponēdam pniaȝ tāqȝ ꝓ mortali per. c. ꝗ alle. glo. in fi. ¶ Opp. ꝗ ſtare non pñt in ꝯtinentia niſi religionē ingrediat̄ vterqȝ de ꝯuerſ. ꝯiug. ad apſtcā. So. quidā dicunt eos induci debere ad ꝯtinentiā: ſed non in ſeculo: imo vt religionē ingrediant̄. Cōtra determinat glo. qñ vterqȝ vult ſtare in ſeculo. Secus ſi alter vellet ingredi religionē: qꝛ non pñt ꝯtinētiaȝ ſeruare: alter remanendo in ſeculo: niſi religionē ingrediat̄ vt ibi. ꝑpter que dicit hic Inn. ⁊ per. c. ꝗ deo: ꝗ ſi vterqȝ iuraſſet hoc aīo vt ꝯtinentiā ſeruaret: nō poſſent ſe vlterius repetere. de quo. ſ. de ꝯuerſ. ꝯiug. dudū. ⁊ de ꝯiug. leproſo. c. i. ſuper. iiij. gl. Nō aūt quare extra monaſteriū pñt ambo caſtitatē vouere: ⁊ non vno intrante altero extra remanēte: qꝛ ſi poſſet alter ꝓfiteri altero in ſeculo remanente: poſſet hoc abſurdū ſequi: qꝛ iuuene nō ꝯtinente: vel ꝓfeſſus educeret̄ de mōaſterio: vel alter ſemꝑ viueret in adulterio. de hoc de ꝯuerſ. ꝯiug. ex parte. i. ⁊ c. placet. vbi vero ambo ſunt in ſeculo: nullū abſurdū ſequit̄: ſi altero nō ſeruante: alter alteri cogat̄ adherē: vt hic. ¶ Querit gl. qd̄ ſi iurant ꝯiuges ꝗ nūqȝ diuertent ab inuicē. an ſeruari dēat iuramentuȝ. videt̄ ꝗ nō: ſicut nec penalis obligatio ad ñ diſſoluēdū: cū libera dēant eſſe mr̄imonia a penis in ꝯhendo: ⁊ diſſoluēdo. Jo. nō declarat. dicit Ber. ꝗ ſi velint itrare religionē: ꝗ poſſint qꝛ non dꝛ infringere iuramentū. q in melius illud cōmutat: ⁊ qꝛ illud benigne ē. idē dicit Jo. an. ſi iuſta ſubeſſet cā: puta ꝯſanguinitas: vel aliud ꝑpetuū īpedimentū: non obſtāte iuramēto: alter poſſet petē diuortiū: cū excepta ab ea cēſeat̄ lītima cā: qꝛ nec ꝯ ius intelligit̄ iuraſſe. ſ. e. c. px. ⁊ c. ad nr̄am. an abſqȝ aūcte ſupioris poſſet reuerti. gl. dic ꝗ ſic. idē hoſ. tangit. ⁊ Gof. ꝯ. qō pōt ꝓcedere: qñ eēt dubiū an ad laſciuiaȝ: vel ꝯtinētiā ſe abiuraſſent. ſm Jo. an.

q **Uemadmodum.** Js qui iurauit cū muliere ꝯhere: ꝑꝑ ſupueniētē fornicationeȝ: eaȝ repellere pōt: ꝑꝑ pcedētē vero nō. Et ſi vir iurauit non accuſare vxorē: temerariū eſt iuramentū: iō non ſeruādū. Sed ſi ſpāliter de adulterio iurauit: denūciare poterit: ſed nō accuſare. h. d. Sūt tres ptes. Scd̄a. ibi. illud āt. Tertia. ibi. qō ſi. Pria ſubdiuit̄ qꝛ prio inducit ſilē ſoloni faciende. Scd̄a ſoluit. ibi. ita ſi qs. Tertia ꝓbat ſolonē per euitationē abſurditati: ⁊ p rōnē. ibi. alioqn. Quarta rñdet ad oppoſitionē iuramēti. ibi. nō ob. ꝗ rñſū ꝓbat p euitationē abſurditatis. ibi. ꝗ ſi ps. ſcd̄am non ſubdiuido. Tertia ſubdiuidit̄: qꝛ prio caſuȝ ponit. Scd̄a allegat ꝓ negatiua. ibi. cū ſcriptura. Tertia ꝓ affirmatiua. ibi. ſȝ nūqd. Quarta ſoluit. ibi. tutius. colligo notabilia: ⁊ expediaȝ tex. ⁊ glo. vſqȝ ad. ṽ. illud. ¶ No. i. ar. ꝗ ꝑ hec verba ꝓmittotē ſemper hēe ꝓ ꝯtima vxore: ꝯhit̄ mr̄imoniū. vide de ſpōſa. c. ex pte. ¶ No. ij. ꝗ ſciēter ꝯhēs cū aliquo: illius ꝯditioneȝ ꝑ tūc ſubſiſtētē approbare vꝛ. vñ ꝑdit ius opponendi ꝯ eā: ⁊ ſic de ꝑcedēte vitio aut ihabilitate opponere nō pōt: cuius approbatio ab eius pēdet ptāte: nō āt approbare vꝛ reſpcū ſupueniētis. iō de illo opponē pt. ad hoc. C. de ſpō. l. fi. iō ꝯhens cū ſuſpecto de fuga: qꝛ paup: nō pt rōe paupertatis ꝑcedētis ꝯctū: opponē ſuſpitionē: vel paupꝑtatē: ſed ſic ď ſubſeqntē: qꝛ illi nō potuit ꝓuidē. ¶ No. ꝗ in q̄libet iuramēto ſup ſtabilitate aut iplemēto ꝯct⁹: ineſt ꝯditio reſoluēs iuramētū: vt ſuare teneat̄ niſi ab alia pte nō ſuet̄: vel fiat ꝯ legē ꝯct⁹: ⁊ ſic res i eodē ſtatu pmāſerit: ⁊ ſic iuramētū ſup ꝯctu recepit oēs ꝯditōes ⁊ limitatōes iuris circa ꝯctū: vt iuramētuȝ p oīa regulet̄. ſcd̄ȝ ꝗ a iure regulat⁹ ē ꝯct⁹. ¶ No. ꝗ ſpōſe qs nō pt opponē vel ꝯiugi fornicationē ſubſequentē ꝯctū. ¶ No. licitū arguere p locū ab abſurdo. ¶ No. ꝗ ea q̄ dirimunt iaȝ ꝯctū: forti⁹ ipediūt ꝯhēda. ⁊ no. ꝗ facili⁹ ipedit̄ ꝯhēdū: qȝ dirimat̄ iā ꝯctū. ad h. l. pſe furioſo. ď his q ſūt ſui vel ali. iur̄. ¶ No. licitū arguē a dictis poetaȝ ⁊ ꝓuerbijs. ¶ No. ꝗ ex ꝯuētōe corticis iuramēti: cui⁹ iplemētū ⁊ ñ iplemētū pt eē ſine pccō ꝑꝑ ꝯditōes ſubītellectas qs nō incurrit piuriū. ¶ No. ꝗ notabilis deformitas ſupueniēs i ꝯiugē: vel ſpōſaȝ poſt mr̄imoniū: vel ſpōſalia: nō ſoluit mr̄imoniū: ſȝ hñ dat lniam diſcedēdi a ſpōſalib⁹ ď futuro: ⁊ ſic facilior cā ipedit ꝯhēdū: qȝ dirimat ꝯctū. iducit̄ in argumentum ꝗ prelatus non poſſet repelli: ꝑtextu criminis pre-

cedentis: ſed bene reſpectu ſubſequentis. ad hoc de pur‑ga.ca.c.fi. ⁊ dic vt no. de teſti.cogē. preterita. ¶ Quero an ſaltem pro fornicatione preterita poſſit accuſare. glo. dicit ꝙ nō ff. de adul. l. ſi vxoꝛ. glo. enumerat multas conditiōes que in contractibus promiſſionibus pactis ex iuramentis ſub intelligit. inquantū dicit ꝙ ſubintelligit conditio ſi placet pape. dic hoc verū in materia ad eum ſpectante: ⁊ inquātum illa conditione velit vti: vt dixi. ꝭ.c. quanto. ⁊ de reſcrip. conſtitutus. de hac materia in.c. beatus. ⁊ in.c. vltimo hoc alle. ⁊ per Ho. in ſum.e.ti.§. quot ſunt ſpecies. dicit Jo. an. ꝙ ⁊ alie conditiones ſubintelligitur. ſ. hec. quia ſi iuro tibi reddere: intelligit niſi iudex interdicat: de cenſi. ſignificauit ff. qui ſatiſda. cogā. l. ſi. vel ius cōe: quia excōmunicatus eſt de quo. ꝭ.c. debitores. Item pater iurat dare alicui filiam in vxorem: intelligit promiſiſſe ſe facturū ⁊ curaturū. de quo J. de ſpon. ex litteris. ij. item ſubaudit ſaluo iure alterius. ꝭ.c. veniens. item ſubaudit ꝙ habes. ꝭ.c. petitio. item niſi ab eo cui iurauit abſoluat. ꝭ.c. quintaualliis. qđ intelligit etiaʒ in iuramento ſponſaliorū. J. de ſpon. preterea. Item intelligitur niſi aliud turpe acciderit vt hic: vel per alterū. de hoc de ſpon. ex litteris. ⁊ c. ſicut. ſm Hoſ. inquantū glo. dicit iuramentū habere conditionē ſi res in eodem ſtatu remanſerit: ⁊ ſubaudiri. Per hoc dicit Joā. an. ꝙ ſi iurauit prelato non aſtringere eo depoſito. ad hoc de elec. venerabilem in fi. xv. q. vi. auctoritatē cum ſequentibus ⁊ precedentibus.c. ¶ Querit glo. an ex iuribus iſtarum conditionū ſubintellectarum dicat iuramentū conditionale glo. dicit ꝙ nō ff. de condi. ⁊ do. l. conditiones. glo. colligit tria: ar. eſt clarū. in fine ponit vnum exemplū de depoſito: quod repeto: ⁊ tamen non compenſo. dicit tamen Joā. an. ꝙ licet ſic ſentiant doc. videtur tamen ꝙ compenſatio poſſit admitti. de cōſenſu deponentis: cum in ſuum fauorē hoc ſit inductū. C. de legi. ꝙ fauore enim ſi. ¶ Querit an poſſit ſponſus ſponſam accuſare de adulterio: gl. dicit ꝙ ſic: quaſi matrimoniū iaʒ ſit initiatum. C. de adul. propter. niſi in caſu. ff. de adulte. l. mulier. §. querebat: quia ei iniuria facta eſt. ff. de iniuri. item apud. §. ſponſam: quia neqʒ matrimoniū: neqʒ ſpeciem matrimonij violare promiſſū eſt. ff. de adul. l. ſi vxoꝛ. §. diuus. ¶ Oppo. ꝙ iuramentū: quod poteſt ſeruari ſine interitu ſalutis eterne: ſeruet: ⁊ ſic iuramentū deducenda vxore: licet habeat naſum roſum ⁊c. J.c. cum contingat. So. dicit glo. ꝙ non ſeruat: quia honeſtas intelligit in hoc iuramento ſi res in eodem ſtatu permanſerit. id enim tacite agitur. q.d. iuramentū inquantū ex mente iurantis includit ſeruandū eſt: ſi poteſt ſeruari ſine interitu ſalutis eterne: inquantū autem ſe non extendit ex mente non ligat. intelligit autem nō ſe extendere ad caſus: qui ſi principaliter adeſſent: veriſimiliter non iuraſſet. vnde omnes caſus a iuramento ſunt excepti: qui ſi ſcđʒ tempus affuiſſent quo iurat: veriſimiliter nō contigiſſet quod contigit vt ſic iuraret quod iurauit: nam omnes caſus non poſſunt conſiderari. Si autem iuramentum non ſit ſeruabile: ſine interitu ſalutis eterne: vel ſit cōtra bonos mores: vel contra leges: iuramentum non eſt ſeruandum. dicit hoc Ho. verum: vbi iuramentū reprobat a canone: ſicut. de ſo. compe. ſi diligenti. ⁊ c. ſicut. ſimpliciter enim non ſtatur legi ciuili: quia nec de ſuo foro eſt iuramentū. de iudi. nouit. de elec. venerabilē. ad finem. in auct. vt cle. ap. propu. epi. §. ſi vero eccleſiaſticū. col. vj. quod no. quia ſcđʒ hoc non valent ſtatuta inquantū reprobant iuramenta preſtita: ⁊ vbi alias valeret iuramentū. de quo dicam. J.c. cū cōtingat. ¶ Querit gl. an ſi mulier labit facultatibus poſſit quis licite deſiſtere a ſponſalibus. glo. dicit ꝙ non. hoc intelligit Jo. an. verū niſi certa res vel quantitas ſit promiſſa. J. de condi. appo. de illis. ¶ Querit glo. an ſi ſponſa eſt violenter cognita: illam compellat inuitus recipere. glo. dicit ꝙ nō. xxvij. q. ij. raptor. ⁊ c. ſe. xxxij. q. v. fuge. de hoc in illo .c. raptor: nam vt dicit Jo. an. non compellor inuitus contrahere bigamiaʒ. ¶ Querit glo. an ſponſaʒ deformē factaʒ recipere teneat. glo. dicit ꝙ nō. de coniug. leproſo. c. fi. ſponſaʒ vero de preſenti. ducere tenet: quia non reperit caſus niſi vnus in quo poſſit diſſolui. de conuerſa. coniuga. ex publico aliquādo caſuʒ habes. de diuoꝛ. gaudemus. ⁊ c. quāto. ¶ No. de dictione quānis in ſe glo. quia ſtat cauſatiue quando materia non poterit vt aduerſet: qꝫ eſt cōſecutiua.

Illud.

No. ꝙ iuramentū vniuerſale de non accuſando mulierē ad ſeparationē: eſt temerariū inquantū excludit facultatē accuſandi: propter trahere ad infidelitatē. ¶ No. ꝙ iuramentū de non accuſando excludit iuramentū inquantū accuſando inſequit priuatam vtilitatē: ⁊ cōmodū: inquantū autē inſequit finē correctiones denunciando: non excludit: quia hoc reſpectu induceret ad peccandū: quia facilitas venie incentiuū inducit peccandi. ¶ No. virum poſſe remittere coniugi delictum adulterij: quo ad penas fori contentioſi: ſed non quo ad correctiones fori penitentialis: vel quaſi: aut ſcđʒ enumeratam veritatē. ¶ No. finē denūciationis euangelice qꝫ eius eſt finis ſola correctio: ⁊ penitentia peccati: ⁊ ſic probato adulterio per denunciationē: vxoꝛ aliter non punit: niſi quia cogit penitere. ex quo no. Pe. ꝙ dicit alibi melius nō probari: ꝙ probato crimine alicuius per denunciationē prelatus non priuabit: nec ſuſpendet eum ab officio: ſed ſolum penitere coget: niſi in caſibus. de homici. c. inquiſitiōis. in fi. ¶ Oppo. ꝙ pactum non excludit facultatē accuſandi de futuro delicto: quia non valet peccatum de dolo futuro vel delicto remittendo. l. ſi vnus. §. illud. ff. de pactis. ⁊ quia eſt contra publicam vtilitatem. ⁊ quia per tale inuitatur ad peccandum. glo. format contra. in hoc caſu ⁊ in glo. in verbo crimine ſoluit: ꝙ de crimine iam cōmiſſo ⁊ in ſpecie: ⁊ in genere: poteſt quis paciſci: de crimine autē cōmittendo nō pōt paciſci: vt tollat facultatē accuſandi reſpectu vtilitatis publice: ⁊ licet tutius ſit ꝙ deſiſtat: vt dicit littera. per hoc iclu dens ꝙ accuſare pōt: facultatē autē accuſandi ad ſeparationem: inquantū intendit vtilitas priuata: ⁊ cōmodū: iuramentū ⁊ in ſpecie: ⁊ in genere: obligat vt hic. inquantū aūt accuſat vel denunciat in finē corrigendi peccatū: ⁊ in finē anime: iuramentū hoc excludens nō obligat: ideo pōt denūciare adulteriū cōmiſſū: per quā denunciationē precipiet iudex marito: ꝙ non cohabitet vxori adultere: quia non iurauit cohabitare: ſed non accuſare. Si autē vxori non penitenti cohabitare iuraſſet: non eſſet iuramētū ſeruādū. xxxij. q. i. c. i. ſi nec per p̄ces nec per monitionē vellet mulier ceſſare ab eius cohabitatione: nec per iudicē poſſet induci ad penitentiaʒ. dicit Inno. ꝙ eo caſu poſſet accuſari: non obſtante iuramento ſed de hoc dicam cū glo. ſi. ¶ Querit glo. quid ſi mulier denunciata ⁊ monita nollet corrigi: nec curaret excōicationē: ⁊ dicit gl. ꝙ iaʒ eſſet contumelioſa creatori: ⁊ ſm Jo. an. pōt eā deſerē. Tan. dicit ꝙ nō dʒ eā deſerē licet ſe non corrigat: ⁊ ſi vite eius inſidiet. xxxij. q. v. quiequid mulier: ſed dʒ eā tenere in vinculis: ⁊ caſtigare: cum hoc ei ſit p̄miſſū. xxxiij. q. ij. placuit. ⁊ q. v. hec imago cū ſi. nō ob. C. de repu. ex ꝯſenſu. vbi dicit ꝙ vir non dʒ afficere vxorē verberibus: que debet eſſe aliena ab ingenuis: qꝛ illud verū niſi fiat ex magna cā: vel niſi ſint leuia. ff. ad. l. acquil. l. preceptore. de homi. ad audientiā: qꝛ plectendo ⁊c. xxiij. q. i. prodeſt. alias punit vir ſine cā: vel enormiter hoc faciens. C. de repu. auct. ſed nouo iure ſʒ Gof. ⁊ Ho. Sʒ ſi ſpecifice iurauit non denūciare: forſan aget amico qui denūciet. ꝭ. ꝙ me. cā: ad audientiā. dicit Ho. ꝙ ſi p̄ncipaliter cōpatiant anime periclitātis: ſecure denūciare pōt: ſi p̄ncipaliter mouet rōne rei familiaris: vel pro ſuo priuato intereſſe: ⁊ tūc dʒ abſtinere. ad quod id quod. Jno. adducit illud Auguſtini ſuper Matheum ſi peccauerit ⁊c. Si amore tu non facis nil facis ſi amore illius facis optie facis. ad hoc. viij. q. i. ſciendum ſm Hoſtien.

Et ſi epiſcopus.

Monachē ⁊ conuerſū i‑

rare poſſunt ꝑ teſtimonio ferendo in cauſa monaſterij ſul. diuiditur in quinqꝫ. In prima reſpondet auctoritati euangelice qua videbatur probibitum iuramentum. Secunda. ibi. Jacobus reſpondet auctoritati apoſtoli. Tertia .ibi. angelus probat multis auctoritatibus veteris ⁊ noui teſtamenti ꝙ licitum eſt iurare. Quarta .ibi. quedam. dicit quare ſimpliciter probibetur iuramentū. Quinta.ibi.licet. dat potentibus licentiā iurādi. Expediaꝫ per partes. vſqꝫ ad verſic. Jacobus. ¶ No.i.ꝙ non inſtante neceſſitate iuramentū non debet preſtari: ⁊ aſſertiones ⁊ negationes debent eſſe ſimplices: abſqꝫ confirmatõe iuramenti. ¶ No. .ii. ꝙ ſermo duplicatus cenſetur cum maiori deliberatione prolatus.C. ad velle. ſimiliter.ii.q.iij.ſi quis iratus.⁊.c. cum contingat. ¶ No.iij. ꝙ iurare in ſe non eſt malū: ſed ꝓcedit a malo: ⁊ poteſt procedere a malo pene: non culpe.i.ab incredulitate: quia ignorantia ⁊ incredulitas procedit quādoqꝫ a pena originalis peccati.xv.q.i.in prin.⁊ per totum. Nunquid autem peccatuꝫ ſit pena. no.xv.q.i.§. vſqꝫ adeo. quod alias eſt.c. ¶ No.ꝙ illud dicitur vix fieri: quod tamen fit.nam quandoqꝫ creditur fundamento.de teſti. tuis. ad hoc.ff.de iudi.vix eius.de cogna. ſpūa.c.ij.li.vi. ¶ No. ꝙ due negationes non faciunt vnam affirmationeꝫ: quādo exuberatione voluntateꝫ exprimendi proferuntur. ¶ No. ꝙ duplex eſt malum.ſ.malum culpe: ⁊ malum pene.an malum pene aſſeribaſ ad peccatuꝫ: vide.xv.q.i. in prin. ¶ Venio ad verſi.licet enim: poſſet dici imo reperitur ꝙ deus ꝓhibuit iuramentuꝫ duꝫ dixit. nolite iurare omnino.reſpondet ꝙ licet probibuerit non probibuit per creatoreꝫ: ſed per creaturaꝫ. ¶ No.ꝓbibitū iurare per creaturaꝫ: ⁊ no. cāme honorificentia creatoris transferaſ ad creaturaꝫ: que ſpecies idolatrie eſt. ¶ No.contra iſtos adducentes auctoritates dei ⁊ ſanctoꝝ in laudeꝫ dei ordinata ad laudandaꝫ creaturaꝫ cadunt in ſpeciem idolatre. ¶ No.ꝙ genus vniuerſale precedēs reſtringiſ per enumerationē ſpecieruꝫ precedentium: ⁊ arguit Ho.contra illos: qui plus hoīes ꝙ̄ deū honorant: quia coram altare trāſeūtes nullaꝫ inclinationis reuerentiā exhibent: ⁊ quando corā domino veniunt: quaſi idolum ipſum colunt: iungendo manus genu flectendo: nō ſolum pileum: ſed etiam zonā ⁊ clamidem remouendo: contra illud qḋ dr̄ Jo.apocha.xix..c. vbi angelus dixit beato Joanni: cadere volenti ad pedes eius. vide ne feceris cōſeruus ego tuus ſum: ⁊ licet reuerentia ſit maioribus exhibenda.de ma.⁊ obe.ſuper hiis.⁊.c.ia qui: ⁊ ipſi debeant illam recipere: ne videantur contemni.ff.de offi.preſi.l.obſeruandū tamen eſſet ſcðm eum hec idolatria corrigenda: ⁊ que recipitur: ⁊ exhibetur: iuxta verbuꝫ imperatoris ſe genu flectentis: qui dixit non tibi ſed petro: eſſet recipienda: ⁊ exhibēda ad quod no.de ma.⁊ ob.hi qui poſt prin. ¶ No.triplicem creaturaꝫ: angelicaꝫ: mediaꝫ: ⁊ humanā. ¶ No.ꝙ quis nō poteſt facere capillum de nigro album. Quod eſt veruꝫ naturaliter: ſed poſſet artificialiter: vel non potes facere creando de nouo album: vel nigrum: ſicut nec quālibet aliaꝫ reꝫ: q: nec minimuꝫ pilū veſtis creare poſſes.ſi ergo ipſe omnia creauit ergo ipſe ſolus honorandus eſt. ¶ No. ꝙ licet nō ſit per creaturā iurandū: iuramentū tamen obligat: ⁊ ſic iuramentum illicitum in modo iurandi eſt obligatoriū. dicit Inn.ꝙ peccatū eſt xp̄iano per deos alienos iurare: ſed ſi iurauerit obligatur: ⁊ non peccat ab infidelibus tale iuramentum recipiendo.xxii.q.i.mouet.ſm Inno. ¶ Oppo. glo. ꝙ due negationes faciunt vnam affirmationē.ff.de ver.ſig. .l.ſi duobus verbis.glo.non ſoluit: dic ꝙ non faciunt vnam affirmationē: quando reſpiciunt diuerſa: quia hic vnuꝫ reſpicit os: aliud cor: vel vnum interrogans: alteruꝫ reſpondens concor.ff.c.ſi duo patroni.§.marcellus. ad primū facit glo. ſequens. ¶ Oppo.ꝙ licituꝫ ſit iurare per creaturas.xxij. .q.v. qui periurat. Glo.dicit ꝙ non eſt licitū iurare per creaturas: niſi quando in iure exprimitur: ⁊ exprimit aliquos caſus.inquantū glo. dicit poſſe iurare per ſalutem principis. hoc intellige: vt no.in.c.quotiens.i.q.vij.ibi glo. dicit ꝙ iuramenta per creaturas ſunt licita: quando principalis reſpectus habetur in eis: ⁊ per eas ad creatorem: non quaſi creature vocenſ in teſtimoniū veritatis: vt creature: ſed per creaturas ipſe creator inuocetur. ¶ Oppo. ꝙ male ſtat dictio omnino: quia vniuerſalis eſt: ⁊ tamen aliquādo permittitur iurare: vt.l.patet. So.intellige omnino.i. ex leui cauſa: vel per omnia.dat ſimile.ff.de fideiuſſo.l.grece.§.illud: ſꝫ Ho. dicit ꝙ non eſt ſimile cuꝫ ibi exponatur omnino.i.nullomodo: ſed vt ibi no.exponatur dupliciter: vt ēt no.in regula vile.de regu.iu.li.vi.alteri opi.accedit ſimile ꝙ no. de ꝯuerſ. coniuga.dudum in.i.glo.

Jacobus.

Hic reſpondet auctoritati apoſtoli quod probat auctoritate eiuſdē ibi. alioquin. ¶ No.ꝙ voluntarie iurare abſqꝫ neceſſitate eſt probibitum: ⁊ ꝙ iuramentū preſtitum neceſſitate impellente: non eſt illicite preſtituꝫ. ¶ No. tria requiſita ad iuramentum: vt in ſe ſit licitum: vt habeat veritateꝫ: iudicium: ⁊ iuſticiam. de qbus vide Ho.in ſum.c.ti.§.qḋ comites. ¶ No. non eſt licituꝫ iurare per aliquaꝫ creaturā. ¶ No.licitum iurare ad finem controuerſie: ⁊ ꝙ iuramentū poteſt dici exceptio litis finite: quia aptum oēm finire controuerſiam: ⁊ ſic habetur per quem.ſ.per deum: ⁊ ad quem finem ſit iurandum.ſ.ad finem deciſionis controuerſie. ¶ Oppo. ꝙ nedum inſtante neceſſitate: ſed etiā vtilitate: licite iuratur.xxii. .q.i. Tu malum.glo. dicit ꝙ hec neceſſitas includit in ſe vtilitatem. glo. ſunt clare. ¶ Quero an indiſtincte non ſit iurandum: niſi neceſſitate impellente. dicit Inno. ꝙ ſiue quis iuret ſuper euangelia: ſiue ſuper reliquias: ſiue dicat tantum promitto in fide mea: ſiue iuret per creata: non eſt iurandū niſi neceſſitate impellente: ꝙ no.e.ca.ad aures: de arbi.c.peruenit. Maior tamen eſt cōtemptus ⁊ maius peccatū fallere iuramentum factum per increata: vel ſuperiores creaturas: ꝙ̄ per minus ſtans: ſcðm eum. Item verum eſt iuramētū: quādo quis aliquid aſſerit in periculo anime ſue dicere veritatē.de frigi.fraternitatis: ſemper tamen quando quis parti defert iuramentū: iurandum eſt ſicut ambabus partibus placet.ff.de iureiuran.l.iij.ad fi.⁊.iiij.⁊.v. In iuramentis autem: que precipiuntur a iure: vt calūnie: ⁊ teſtis: ſemꝑ iurandum: ⁊ ſuper ſancta dei euangelia.xj.q.i.teſtimoniuꝫ. de iura.calū.c.viti. Ideꝫ in omnibus aliis que a iure: vel iudice: vel a partibus: ex neceſſitate deferuntur: vel etiā ſi partes ꝓmittant iurare: nulla forma diſtincta: remittit ad ſum. eo.ti.§.quomodo: ſuper.§.per qḋ.⁊ vide no.xxij.q.i.in ſumma ⁊ in cle.de hereti.c.i.§.porro.in glo.vt no.

Angelus.

¶ No.auctoritates noui ⁊ veteris teſtamenti: quibus probaſ iuramentum fore licitum. ¶ No.quid eſt dicere. Amen.quia in veritate eſt iurare.glo.dat aliam expoſitionē de hac dictione. Amen. quia ideꝫ dicere ꝙ ſine defectu ab a ꝙ eſt ſine ⁊ mene ꝙ eſt defectus.⁊ exponitur. de conſec.di.iij. reuera.glo. ponit modos iurandi.ſm vetus teſtamentum.

Quedam.

Hic diſtinguendo auctoritatem concordat ꝙ quedam omnino ſunt mala: ⁊ per ſe: ⁊ iſta omnino cauenda: quedaꝫ non ſunt omnino mala: ſed quia ex eis ſequitur malum: ⁊ talia in tantum ſunt cauenda: inquantum malum ſequitur. inquantum vero iuramentum probibetur: non quia in ſe ſit maluꝫ: ſed quia ex eo ſurgit periurium: ⁊ probibetur propter hoc: ⁊ quia ex aſſidua iuratione ⁊ voluntaria ſequitur: non ex cauta ⁊ neceſſaria ideo permittitur iuramentū ex cauta ⁊ neceſſaria cauſa. ¶ No.ꝙ ceſſante cauſa probibitionis: ceſſat probibitio: ⁊ ceſſante cā ceſſat effectus.ad hoc de appel.cum ceſſante.dic vt de renunciatio. poſt tranſlationem: glo. ponit quedam. que ſunt ſimpliciter probibita a veteri lege: quedam que a poſitiua: ⁊ ſic dicit ꝙ quedam ſunt ſymoniaca: quia probibita: ⁊ quedam probibita quia ſymoniaca: ⁊ exemplificat dū dicit de benedictionibus nubentiuꝫ: ⁊ baptiſmo male dicit

in iſtis duobus:quia baptiſmus eſt ſacramentũ; e benedi-
ctio nubentiũ eſt ſacre rei ſignũ;per quod ↄfirmatur:e au
getur gratia ſpiritus ſancti:e ſic probibitũ: quia ſymonia-
cum:de boc de pactis.cum pridem.i.q.iij.ſaluator. e in.c.ex
parte.alleg.in glo.Glo.colligit aliquid probiberi non ꝙ in
ſe ſit malũ:ſed quia ex eo ſequitur malũ.contra quod op.ff.
qui e a qui.l.ſi.dico ꝙ ibi probibetur ſtipulari mercedẽ ab
inuito liberto:ſed non operas:e poteſt ſtipulari operas aut
mercedem:licet poſſet ſequi ꝙ preſtabitur extimatio : quia
illud non eſt probibitum:nec malum : vt preſtet mercedem
voluntarie:vt ibi. ¶ Secundo opponitur de .l.ſi vnus.§.
illud.ff.de pactis. vbi dolus futurus non poteſt expreſſe re-
mitti:e tamen poteſt paciſci ne agat depoſiti : per quod vi-
detur futurus dolus remitti : e ſic non remitti ex ſe non pro-
bibetur propter illud quod ſequitur ex illo probibitũ. Sed
dic ꝙ inquantum littera dicit ꝙ poteſt paciſci ne agat depo
ſiti:dic reſpectu doli de preterito. ¶ Colligit.ij. ꝙ vno pro
bibito probibentur omnia per que peruenitur ad id quod
opponitur.ff.de tu.e cu.da.ab bis.l.ſcire.ff.de bo.libe.l.que
ritur.e de procura.tue.dic de boc vt in regula cum quid vna
via.de regu.iu.li.vj.deinde glo. e ſequens colligunt alia ar
gumenta.vide per te. ¶ Opp. ꝙ ceſſante cauſa non ceſſet
effectus.xxij.q.vij.tantum. Solu.dicit glo.ꝙ ceſſante cau
ſa probibitionis : ceſſat probibitio: ſed ceſſante cauſa facti
non ceſſat factũ.vt in contrario.vel ſcdo ceſſante cauſa ali-
cuius conceſſi: non ceſſat effectus in perſonam cui facta eſt
conceſſio:niſi priuilegium ex cauſa conceſſum tendat ad no
xam.de deci.ſuggeſtũ: ſed ceſſante cauſa concedendi in fu
turũ:bene ceſſat effectus conceſſionis in futurũ: vel ceſſan
te cã ceſſat effectus:quando ceſſat a principio: ſecus ſi ceſſet
cauſa ex poſt facto poſt ceſſionem. ſenſus autem littere eſt
ꝙ ceſſante cauſa e periurio : que eſt cauſa probibendi iura-
mentũ:ceſſat effectus.ſ.ꝓbibitio iuramenti. vel dic ceſſan-
te cauſa ad periurium iurantem inducente : vt eſt cauſa fre
quẽtia e volũtarie iuratoris:ceſſat effectus.i.probibitio iu-
ramenti ec̃. ¶ Uenio ad verſi.licet auct.no.ꝙ in cauſa mo
naſterij e eccleſie poſſunt monachi de eccleſia teſtificari.
¶ No. ꝙ nedum monachi ſed etiam conuerſi ipſius eccle
ſie. ¶ No.ar.ꝙ tales admittuntur ad teſtificandũ demũ
in ſubſidium alijs deficientibus:per quod patet ꝙ non ad-
mittuntur principaliter vbi alii poſſunt reperiri. ¶ Opp.
ꝙ e principaliter poſſunt teſtificari monachi in cauſa mona
ſterij.de teſti. inſuper.e .c.cum nuncius.dicit Hoſtien.ad lit
teram ſupplendum maxime:e idem Pe. Nam quandoꝗ
quis eſtimatur ſe babere plures bonos teſtes : cum nullum
babeat.de quo remittit Hoſtien.de teſti.dilecto. In bis au
tẽ cauſis an monachi poſſint eſſe teſtes: Accur. tenet quod
ſic .C. de teſti. auc̃. ſi dicatur. de quo plenius in ſpecu. de te
ſte.§.i.verſi.itẽ excipitur ꝙ eſt monachus.ibi. ſpec. dicit ꝙ
requiritur licentia abbatis. ¶ Oppo. ꝙ bec non ſit indul-
gentia:cum foret a iure conceſſum.xxiiij.q.ij.ſuper penden
tia.glo. exponit indulgemus.i.indultum eſſe oſtendimus
Idem Innocen. vel ſm Ho. boc fecit propter eorum con
ſcientias:qui nec ſe putabant aliter eſſe ſecuros.

f **Icut noſtris.** Iuramentũ qđ contra vtilitatẽ
eccleſiaſticam preſtitum eſt non tenet. Prima
pars ponit iuramentum temerarium. Scđa po
nit iurantem. Tertia committit inquirenda : e retractanda
attẽtata.ſcđa.ibi.pro iuratõe.tertia.ibi.quia vero. ¶ No.
primo ꝙ iuramentum preſtitum per canonicum : ligat eum
etiam factum epiſcopum : e ſic non alteratur ex ſola altera-
tione dignitatis. ¶ Nota ſecundo ꝙ iuramentum in dam
num epiſcopalis dignitatis:vel eccleſie:vt temerarium non
eſt obligatorium. ¶ No. arg. ꝙ temerarie iurans peccat
mortaliter. ¶ Et no. ꝙ delictum temerarii iuramenti non
deponit quem a dignitate. ¶ No.ꝙ appellatione periurii
comprebenditur late in tantum iuramentum. ¶ No.ꝙ re

tractato iuramento vt illicito:retractatur omne quod eſt ex
iuramento ſecutũ. Colligit bic ab.ar. canonicos non ar-
tari ad aſſumendas ſacros ordines : de quo de eta. e quali.
queris ſed forſan boc dicit minores : in reſpectu ad ordinẽ
epiſcopatus:e tunc non colligitur no. Ioan.and. ꝙ etiã in
ciuilibus ratione peccati ↄtra eccleſiã poteſt iudex ex offi
cio inquirere:de quo.ſ.e.ad noſtrã.de iudi. nouit. de offi.
ordi.c.i. ¶ No.ſm Io.e Uincen. donationẽ quam facit
epiſcopus de menſa ſua ſuo capitulo nõ ꝑiudicare ſucceſſo
ri:cuiũ non poſſit capitulũ auctoriʒare in facto ſuo. vide qđ
no.in cle.ſi vna de re.eccle.non alie.in glo.ij.per quod etiã
ↄcludebat bic Io.alternatiue tantũ : nullã eccleſiã poſſe
dare aliqđ eccleſie epiſcopali:de auctoritate epiſcopi.xviij.
.q.iiij.queſti. ¶ Oppo.ꝙ fruſtra mandet papa boc inqui
ri:quia boc conſtabat relatione et confeſſione epiſcopi : qđ
patet quia papa mandat penitentiam imponi. So. dic ꝙ
confeſſio epiſcopi non preiudicabat aliis. ideo de eo ꝙ tan
git alios mandat inquiri. ¶ Quero qualiter eſſet iuramen
tum incautum : dic quia non babebat ſecum comitem iuſti
ciam. ¶ Oppo. quod epiſcopus in mortali promotus de
beat remoueri.lxxxi.diſtinc. quicunꝗ.xxiiij. diſtinc.c.fina.
gl.dicit ꝙ ſi mortale eſt graue deponit:ſi leue nõ.e dicit leue
illud ex quo imponitur pena vnius anni.glo. tenet Goff.
Hoſtien.exigit duo: ꝙ ſit graue:e publicum . de boc dic vt
de elec.dudum:e.c.auditis.e de cle.excõ.mi. ſi celebrat.de-
inde remittit que peccata inducunt depoſitionem: e que nõ
vide.lxxxi.diſtinc.c.i.e.xv.q.pe.per totũ ; vnũ primo ſuppo
nit glo.ꝙ temerariũ iuramentũ inducat peccatũ morta-
le.contra no.xxv.diſtinc.§.nunc autem in fi.vbi dicitur ꝙ in
cauta iuratio eſt veniale . Sed dic vt ibi in vltima glo. que
dicit ꝙ incauta iuratio: quia ludendo iurat : non tamen illi
citum:boc eſt veniale. incauta iuratio quia iuratur illicitum
boc eſt mortale: licet non tanta penitentia imponatur: quan
ta imponitur pro mortali;e idem dicit glo.de contrauenien
te iuramẽto per metũ extorto:quia talis peccat mortaliter:
ſed tanta penitentia non imponit̃ ei:ſicut pro mortali. Nũ
quid autẽ temerariũ iuramentũ infamet e no. gl. ꝙ non
.xxij.q.iiij. diffinitio.e boc tenet etiã Tan. An autẽ electus
in epiſcopũ excludat̃ ex eo qꝛ iurauit non cõſari. no.lxxxv.
di.archidiaconũ. Colligit glo. ꝙ temeraria iuramenta
nõ repellunt a ꝓmotõe neꝗ a teſtimonio;nec ab accuſatõe
e alle.concor. Glo. pe. colligit canonicos vacante eccleſia:
quinimo ẽt epiſcopũ canonicis vacante nõ poſſe aliquid di
ſponere de bonis ẽpatus in preiudiciũ ipſius epiſcopatus:e
non poſſunt redditus epiſcopales diminuere. de re. eccl.nõ
alie.vt ſuper. ¶ Querit glo.an idẽ epiſcopus qui iurauit
poſſit reuocare.gl.dicit ꝙ ſic etiã ꝙ fecit vt canonicus quia
quedã quis facit tanꝗ; alius.doc.dicunt boc verũ quãdo
intuitu dignitatis volunt venire contra iuramentũ. ſecus ſi
intuitu perſone: quia tunc neceſſaria eſt licentia ſuperioris:
de elec.venerabilem . ſm Tan. e Uincen. Plus dicunt ꝙ
ſi iuraſſet tanquã ẽpo non aſtringeret iuramentũ ſm Ho.

c **Um contingat.** Non audi tur mulier
contra alienationẽ rei dotalis : cui ſponte cõſen
ſit:e nõ ↄtrauenire iurauit.b.d. Cõis diuiſio.fa
ſibi.nos aũt. ¶ No. ꝙ ſm leges non valet alienatio rei do
talis:e aut donatio propter nuptias ; nec cõſenſus mulieris in
alienatione preſtitus:illi preiudicat. ¶ No.ij.ꝙ iuramẽtũ
ſuper contractu nullo:e probibito: ratione fauoris perſone
iurantis:eſt obligatoriũ e ſeruandũ : tãꝗ; quod põt ſeruari
ſine interitu ſalutis eterne. e no. ꝙ non validat contractum.
¶ No.iij.ꝙ vt talia iuramenta effectu obligent: oꝫ ꝙ ſint
preſtita abſꝗ; vi vel dolo:quaſi ſi dolo vel ibi ꝓſtita ſint:non
obligent:ſꝫ non puto ſꝫ:ſed tũc effectualr̃ nõ obligãt; qꝛ ad
uerſus talia iuramẽta deſ regreſſus:e põdera:qꝛ loquit̃ de
dolo ſimpliciter : per quod videtur includere dolũ re ipſa.
¶ No.duo que impediunt effectualem obligationem in-

ramenti. primum inquantum iuramentum tangit preiudi-
cium alterius: ſed inquantum preiudicat anime iurantis:
quia non poteſt ſeruari abſq; preiudicio ſalutis eterne. In-
quantum autem preiudicat circa bona temporalia tantum
iuramentū eſt obligatorium. ¶ No. ar. ꝙ mulier conſtan
te matrimonio ſuper dote etiam alienata: agere non poteſt:
quia nullam habet actionem: ſed maritus. C. de rei vendic.
l. dote ancillam: niſi in caſu. C. de iure doti. l. vbi. Soluto
autem ſic: vt hic ſine morte viri: vel propter diuortium ſatis
propter conſanguinitatē: vel aliud impedim̄ētū ſm Pe. ⁊
Ab. ¶ Quero an in foro ciuili ſeruandus ſit hic canon: in
quantum obligat ex iuramento. dicit Hoſtien. ꝙ ſic: quia ⁊
hoc eſt de mente legum: que mandant canones ſeruari. in
auct. quomodo oportet epi. §. i. coll. ix. cum ſimi. C. de ſum.
tri. l. fi. in auct. de mãda. prin. §. ſi vero. coll. iii. ad hoc auct.
ſacramenta. C. ſi aduer. vendi. quam gloſ. ait hic Hoſtien.
⁊ tenet illam auct. etiam habere locū in impubere: doli ca
pace: qui periurare poteſt: de delic. pue. c. i. ⁊ de infantibus
vel doli non capacibus loquatur. xxii. q. v. paruuli. ⁊ c. pue
ri: ⁊ ꝙ illa auct. habet locum in contractibus rerum imobi
lium ⁊ ꝙ habet locum in donationibus: ⁊ ſi deceptus eſt mi
nor: qui iurauit vltra dimidiam iuſti pretii: tenet quod no.
de emptio. ⁊ vendi. c. ſi. ⁊ ponit ē hic. quod no. de iureiurã.
licet. li. vi. in vltima glo. Ad glo. videtur ꝙ iuramentū hic
non obliget: quia lex prohibet contractum: ergo iuramen-
tum non obliget: quia iuramentum contra legem factum
non conſequitur eē. x. diſtinc. videns alias iudeus. de fo. cō
pe. ſi diligenti. Scdo ex regula: quia ſi nō valet principale:
nec acceſſorium. de fide inſtru. inter. cum concor. Tertio ꝙ
tale iuramentum vt tendens in oppoſitum legi damnantis
contractum. ff. de fundo dota. l. lex iulia: non eſt obſeruabi-
le abſq; interitu ſalutis eterne: vt obligans ad inobedien-
tiam ergo non eſt obſeruandum. Quarto quia dato ꝙ ſer-
uari poſſit ſine interitu ſalutis. non ſequitur neceſſario valeti
datur enim iaſtantia in temerariis. &c. ſicut: ⁊ in. c. quemad
modum. &c. ⁊ vbi quis ſeiurat ſoluturum ſpe future nume
rationis. Quinto quia tale iuramentum vt turpe non obli-
gat. ff. de le. i. l. ſi quis inquilinos. Item quia hoc ordinatur
ad perpetuam viduitatem inducendam: quia ſi non habet
dotem non poteſt nubere: ⁊ ſic non valet. ff. de iure patro. l.
adigere: dic ſcdm legem ciuilem prohibitus eſt contractus
⁊ alienatio: ⁊ ſcdm illam non valeret principale nec acceſſo-
rium: ſed ſcdm canonem iuramentum obligat: hanc diuerſi
tatem inducit diuerſitas finis: quia lex conſiderat quid vti-
le corpori: ⁊ omnia trahit ad hunc finem: etiam ſi preiudice
tur anime: ⁊ ſic ſcdz illã legē cū ſit inutile corpori: ne mulier
nubere poſſet: prohibet alienationem. Sed lex canonica cō
ſiderat vtile anime: ergo licet cum aliquali corporis detri-
mento iuramentum ſit obſeruabile: ſeruari debet: hec non
ad plenam ſatiſfacit: quia ſi lex prohibet ⁊ prohibitum eſt
vt prohibet ſeruari debet: licet peccet non obſeruans. Item
⁊ iura canonica non voluit valere iuramenta contra leges
vt in. c. cum contingat: vel ſcdo ſi mulieri aliter poteſt conſu
li valet iuramentum: vt hic: ⁊ in auct. ſine a me. C. ad vellei.
ſi aliter non poteſt conſuli: non valet contractus nec iuramē
tum ad preiudiciū mulieris. So. hec eſt ꝯtra hanc decre.
que loquitur indiſtincte. Uel tertio ſi iuramentum non eſt
obligatorium contra legem aliquid prohibentem: vt tur
pe: vt in contrariis: ſecus ſi cōtractus eſt altero reſpectu in-
ualidus a lege quapropter turpitudinē iurantis: quia licet
non valeat contractus: valet tamen iuramentū: propter pe
riculum anime: vt hic: ſic alias obligatio non tenet: ⁊ tamen
valet iuramentum. &c. debitores. ſed non ſoluit: quia inquã
tum ſe obligat contra legem turpe eſt: cum obligat ſe ad in
obedientiam. Uel quarto ſi lex prohibens contractum ha-
bet cauſam firmam: etiam inuariabilem: ⁊ perpetuam: pro
hibendi: non valet contractus: nec iuramentum: ſi habet va
riabilem ⁊ temporalem: tunc poteſt valere: ſed inquantum

intercedit iuramentum: trahi poſſet ad caſum quo lex per-
mittit: ⁊ ita hic: nam licet hic prohibeatur contractus aliena
tionis rei dotalis: tamen lex nō perpetuo prohibet: imo ali-
quando permittit: interueniente bino conſenſu: vt in auct. ſi
ue a me. C. ad velle. preſtito autem conſenſu in contractu. ſi
ſcdo iuretur iuramento habetur pro conſenſu. ſcdo igitur
adaptatur ad caſum a lege permiſſum: ⁊ ſic valet quod agi
tur. dat ſimile glo. in pacto. l. cōmiſſorie. de quo de pigno.
ſignificante. So. non placet primo quia auct. ſiue a me. nō
loquitur in re dotali: ſed obligata pro re dotali. Item loqui
tur quando duplex conſenſus interuenit interuallatus: quo
caſu ſcdo conſenſus preſumitur deliberatus: hic quando eo
dem inſtanti: quo caſu preſumitur eadem facilitate preſti-
tus: quo primus. ff. de nouatio. l. doli. niſi dicatur ꝙ conſen-
ſus iuramentalis: propter eius ſolemnitatem: ⁊ periculum in
dubio deliberatus preſumatur. Uidenda ſunt duo. Pri
mo effectus iuramenti: inquantum non repugnat legi. ſecun
do quid iuris inquantum repugnat. ¶ Ad primum dic
quod iuramentum litis deciſoriū habet effectum: quia obli
gationem producit: ⁊ in factum actionem: ſi informiter eſt
preſtitum. i. non ſuper aliqua materia apta ad inducendam
obligationem: vt patet. C. de iureiurã. l. actori. l. non erit. §.
dato. ff. e. ⁊ hic quia ſubrogatur loco ſententie. l. i. ff. de iure-
iur. ⁊ l. ait pretor. Si formiter eſt preſtitū. i. in materia apta
ad inducendam obligationem: iuramentū preſumitur cir
ca materiam: tali preſumptione que non admittit proba-
tionem incontrarium: ⁊ ſic agi poteſt ex actione deſcenden
te ex contractu iurato: probato per iuramento. l. ſi duo. §. ſi
quis iurauerit: ⁊ §. marcellus. ff. de iureiuran. Si iuramen-
tum ſimpliciter extra litem: vel materiam aptam ad actio-
nem producendam preſtatur: aut inducat mo agendi de iu
re ciuili: nec actionem: nec obligationem etiam naturalem
producit: quia non ordinatur ad obligandū parti: ſed deo
⁊ de obligatione dei lex non curat: vtpote que nihil habet
de anima prouidere: nec habet formam aliquam obligan-
di: quia nec contractus: nec pactum eſt: qui duorum eſt con-
ſenſus l. i. ff. de pactis. ⁊ l. inter ſtipulantē: in prin. ff. de ver.
obligatio. Simile in pollicitatione. ff. de pollic. l. i. ⁊ ii.
Fallit in ſtipulatōe operarū: vt. l. vt iureiuran. ff. de ope. li
berto. ſed dico ꝙ ibi ideo: quia ibi precedit quedam obli-
gatio naturalis: qua ad antidota obligatus eſt libertus ad
preſtanda opera: que propter remunerationem libertatis:
que quandoq; habet neceſſitatem preſtandi: vt. l. non ſolū
§. ſi libertus ff. de ope. liber. ideo tunc iuramentū propter
naturā cauſe ſe extendentis ad perſonā: obligat perſonā
perſone. Idem dico vbicunq; alias procederet obligatio
naturalis: quia iuramentū etiam de iure ciuili ſuper illa pre
ſtitum induceret obligationem. ad hoc. l. i. §. ſi debitū. ff. de
conſtitu. pec. Ideo dicit Hoſtien. ꝙ obligatio ex compro-
miſſo iurato oriatur: quia ibi adeſt duplex conſenſus: nam
⁊ alias operatur duplex conſenſus vt in cōpromiſſo emolo
gato: quod inducit obligationem: ⁊ patet in. l. ſiue a me. C.
ad vellei. ⁊ in. l. ſi mulier. C. ſi vellei. dicit Hoſtien. &. de ar-
bi. per tuas. de iure autē canonico an ex iuramento produ
catur actio: videtur ꝙ ſic. no. xii. q. ii. quicunq;. xxii. q. v. iura
menti. Innocen. de iudi. nouit. ⁊ de conſtitio. cū veniſſent.
tenet ꝙ ex iuramento non oritur actio: fatetur tamen ꝙ agi
poteſt ad obſeruantiā: per viā denunciationis: vt no. in. c.
nouit. ⁊ in. c. quintauallis. &. eo. dic ꝙ agitur officio iudicis
recitat ꝙ multi tenent ꝙ agatur per dictū. c. iuramenti. Ho
ſtien. in dicto. c. cū veniſſent. tenet ꝙ de iure canonico aga
tur: ⁊ archid. idē in dicto. c. iuramenti. idē Bart. quia ius
canonicū mandat vt ſeruent iuramenta que poſſunt abſq;
interitu ſalutis eterne ſeruari: ⁊ ſic ne inane ſit mandatum
agitur: vt. l. ſtatuas. de acquiren. re. do. ⁊ hec opi. mihi pla
cet: quia de iure canonico ſolus conſenſus obligandi ſuf-
ficiēs ſcdario q hic adeſt cuicūq; pmittat: vt no. ⁊ i. q. vii. quo
tiēs oculus. ad h tex. &. x. ex reſcripto. nō ob. &. c. debitores.

quia ſi iuramentum pactuꝫ eſt: parti iam eſſet turpe ex parte recipientis ⁊ ſic nõ valeret: quia principaliter obligat deo ſcḋario ptire ſateor ꝙ l .c. debitoꝛes ibi deficit ſcḋaria obligatio: ſꝫ nõ pncipalis: vt ibi dixi. ¶ Venio ad ſcḋm qd iuris iquãtũ iuramẽtũ repugnat legi: ⁊ hic aduertẽdi ſunt aliqui caſus. Primus qñ iuramẽtũ repugnat legi: iquãtũ repugnat: atque ẽ ꝯ bonos moꝛes ⁊ iuramẽtũ nõ obligatoꝛiũ de regu.iur. non eſt obligatoꝛium.li.vi.ex.e.quanto. ad hoc .l. ſtipulatio.hoc modo.de verbo.obliga.cum ſi. ideo iuramentum ſuper futura ſucceſſione alicuius non valet ꝯ.l.ſi. .C. de pactis. quia pactum inducit votum captande moꝛtis de quo dic vt.l.ſtipulatio.hoc modo.de verbo. oblig. Itẽ non valet iuramentuꝫ per quod tollitur libertas contrahendi ⁊ diſſoluendi matrimoniũ: quia contra bonos moꝛes.ff. de verbo.obliga.l.titia.de ſponſa.gẽma.cum man. Secũdus caſus quando iuramentuꝫ tendit ad firmanduꝫ actum contra legeꝫ reprobataꝫ fundataꝫ: ſub fauoꝛe publice vtilitatis principaliter ⁊ iuramentum non obligat: vt de ſo.compe.ſi diligenti.li.vi.C.de agri.⁊ cenſi.l.ij.⁊.l. quẽadmoduꝫ li.x per que dicit Bar.in.l.ſi quis pro eo: ꝙ iuramentuꝫ ſuper alienatione illoꝛuꝫ: que ſunt affixa edibus: non firmaret contractum: nec eſſet ſeruandum.l.cetera. de le.i.l.ſenatus. de contrahen.empt. Idem dicit de iuramento tendente ad affirmandaꝫ pro:ogationẽ inſtantie: quia hoc eſt contra publicaꝫ vtilitateꝫ: vt.l.properanduꝫ.§. ſin auteꝫ reus.C. de iudi. Iteꝫ iuramẽtuꝫ tẽdẽs ad firmãdũ ꝯtuꝫ alienatõis rei eccleſiaſtice: contra debitaꝫ ſolennitateꝫ: non obligaret prelatuꝫ.ex.e.c.ij.⁊ dixi.ex.e. ſicut: licet valeat inquantũ tangit aliquod preiudiciuꝫ perſonale iurantis: vt dixi in .d.c. ſicut. ⁊ no.de re.eccle.non alie.ſi quis preſbyteroꝛuꝫ: ⁊ de inſtit.cuꝫ veniſſent. Ex hoc patet an valeat iuramentuꝫ de non cedendo bonis. Frede. diſputat ſuo conſilio.l viij. ⁊ concludit pactum valere quia non eſt cõtra bonos moꝛes: nec habet cauſam perpetuaꝫ prohibitiõis: de quo per Cy. in.l.ſi.C.de his qui bo.ce.poſ.⁊ dixi aliqd.ex.e.ex reſcripto. Bar. ergo tenet contrariuꝫ: quia eſt contra bonos moꝛes .l. alia.§. elegãter. .ff. ſo.ma.de quo in ſpec. de renunc. ⁊ conclu.§.i.ad fi. verſi. eſt beneficiuꝫ.tene opi. Barto. Tertius caſus quando cõtractus infoꝛmatur a lege principaliter: ratione vtilitatis priuate: ſcḋarie publice vt in alienatione rei dotalis. ne mulier careat dote: ⁊ conſequenter non poſſit nubere: ⁊ ex hoc impediatur liberoꝛuꝫ procreatio: ⁊ repletio liberum ciuitatis: vt.l.i.ff.ſo.ma. Bar.in.l.ſi quis pro eo: ⁊ in auct. ſacramenta. dicit ꝙ ſi lex dirigit prohibitioneꝫ ad perſonaꝫ: vt ne minoꝛ alienet: ne mulier alienet ſtatuimus ⁊ prohibemus: iuramentum non obligat: quia ex quo dirigit prohibitioneꝫ ad perſonam: agit prohibere perſonam: ideo inquantũ nititur inuetitum a lege: incurrit pactuꝫ inobedientie: ⁊ ꝯſequenter ſe inuinculat: ⁊ iuramentuꝫ: vt nutriens peccatuꝫ: non eſt obſeruabile: abſq; preiudicio ſalutis eterne: ⁊ ſic non obligat vt hic: ad quod de ma.⁊ obe.c.i.cum concoꝛ. ibi alleg.xi.q. .iij. qui reſiſtit .xiiij.q.i. que precipitur cum ſi. Si vero lex inhibens contractum: non loquitur in perſonaꝫ: ſed in rem: vt res talis non alienetur: ⁊ ſimilia: quia intentio non fuit ligare: ſed ſolum inquantũ agit quis intentio eſt annullare actũ vnde contractus inualidatur a lege: nihilominus iuramentuꝫ obligat: quia poteſt ſeruari ſine interitu ſalutis eterne vt hic. ⁊ dicit ꝙ hoc caſu validabitur contractus: vt in auct. ſacramenta puberum .C. ſi aduerſus vend. ⁊ ꝙ non tantum obligetur iuramento: ſed etiam validetur contractus patet quia alias ſi ex contractu ſolueret: cum ille non haberet ius retinendi: poſſet repeti: vt.ex.c. debitoꝛes: quod eſt contra auct. ſecramenta pube. prealleg. Item quia rem teneret ſine cauſa: quia iuramentum oꝛdinatur ad obligandum deo tantum: ⁊ non parti. ideꝫ Cal. hic. quia alias deciperet legeꝫ canonicã: ſi res tranſiſſet per multas manus: tamen iuramẽtũ nõ obligaret ſucceſſoꝛes: vt.ex.e. veritatis: vnde a ſucceſſoꝛibus poſſet repeti. ⁊ idem Frede. ſuo conſilio.cclxxi. puto quo ad primuꝫ membruꝫ: ꝙ inquantuꝫ lex aut ſtatutum eſt precepti: ꝙ ſi fiat in materiam ponderoſaꝫ: ⁊ periculoſãꝫ: ⁊ vt breuiter loquar per quecũq; verba loquatur ſtatutuꝫ: vbicumq; ſtatutuꝫ intelligitur eſſe precepti ⁊ illaquearet ad peccatum contrauentis: ꝙ quando ſit plene dixi. de conſtit. nam concupiſcentiaꝫ: tunc puto ꝙ iuramentum non obliget: vbi non eſt precepti: ita ꝙ illaquearet ad peccatũ: tunc valeret iuramentuꝫ. Ex his cõcluditur quid de his iuramentis: que preſtantur per mulieres: in rebus dotalibus: ⁊ in velleiano vel per minoꝛes ſine conſanguineis: vel per filios familias an iuramento firmetur. Bar. in dicta.l.ſi quis pro eo: tenet ꝙ iuramenta non obligent: vbi diriguntur ad perſonaꝫ ſtatuta. Frede. in ratione ſui in cõſilio.cclxiiij. videtur velle iuramentuꝫ obligare: ſed creditoꝛeꝫ teneri ad relaxandũ: quaſi peccet recipiendo iuramentũ contra legeꝫ per.c. debitoꝛes. ex.e. ⁊ iudicem teneri ad illaxandum vel relaxari faciendũ: puto ꝙ ſi ſtatutuꝫ habet fundamentũ ſolius fauoꝛis ipſius qui iurauit: ꝙ iuramentum ſemper obliget: etiam in conſequentias remotas: at ſi ſit in prohibitione fauoꝛ publicus: ſicut ꝙ liberi procreentur: vel ꝙ ciues diuites maneant: ⁊ locupletes: ⁊ non depauperentur: quia inquantum preceptum dirigitur ad perſonam: puto fauoꝛe perſone preceptum ſapit naturam conſilii.ff. manda.l.i.l. cuꝫ pater.§. mandato.ff. de le.ii.l. titio. in princ.ff. de conditio. ⁊ de cu. ſi. ad hoc quia precepta intelliguntur ſcḋm naturam mere.xi.q.iij.rogo. ⁊ dixi plene in dicto.c. nam ꝯcupiſcentiã. Nec ob. ꝙ cõtrahens ſecum turpiter agat: quaſi veniat contra legem: que eſt precepti: ⁊ ſic peccet recipiens: quaſi faciat contra legem: cũ lex non ſit precepti: ⁊ obligatoꝛia: ſed conſultoꝛia intelligitur. vnde nec ſecum contrahens ligatur ad peccatum. Talia ergo iuramenta ſeruanda: niſi lex ſtatuens in prohibendo habeat reſpectum ad aliud: quã ad fauoꝛem: ⁊ fragilitatem iurantis: dum tamen doli ſit capax iurans. de delic. pue.c.i. ⁊ .ij. ⁊ hoc puto verum etiam ſi ſtatuta annullent iuramenta: vel prohibeant: quia prohibere iuramenta non ſpectat ad iudices ſeculares: nec legem ciuilem. ad hoc quod no. Hoſtien.ex.eo. quemadmodum. ſuper glo. in verbo oculos: ⁊ Frede. in loco prealleg. Item quia talia iuramenta cum principaliter dirigantur in deum: non ſunt ſubiecta legi maxime ciuili. de regula. licet. ad hoc quod no. de teſti. cum eſſes: ⁊.c. relatum: puto idem ſi iuramentis daretur vt ſolennitas a ſtatuto: quia talibus lex ciuilis non poteſt addere ſolennitatem: inquantum obligatio dirigitur in deuꝫ: ſicut dicimus in diſpoſitionibus ad piam cauſam: que adeo mouentur: vt.l.i.C. de ſacro ſan. eccle. ⁊ quod no. in dicto.c. relatum: ⁊.c. cum eſſes. item ſi annullarent inſtrumenta: vel fraudeꝫ preſumerent. alia non apparente cauſa preſumendi: vel ſi imponerent penas venientibus ad contractum: quia omnia talia cõfringi poſſent: ad excludendum iuramentalem obligationem: via indirecta: vbi directa fieri non poteſt cõtra regulam: cum quid vna. de priuile. quanto. non ob. ꝙ dicitur de voto in.l.ij.ff. de pollicita: quia nõ valent leges ille inquantuꝫ infringũt votum: vt no.xxxi.q.ij. mulier glo.pe. ⁊ vlti. ⁊ ſcribit Frede. ſuo conſilio.cclxiiij. per que puto ꝙ aliquid extrinſecum non accedente iuramentum obliget ꝓdigum: dum tamen ſit ſenſus capax quicquid ſenſerit Frede. ſuo conſilio.xxx. ⁊ Barto.ff. de verbo. oblig. is cui. ad hoc quia equiparatur in querendo pupillo: pubertati proximo: vt no. in.l. is cui: ⁊ ex delicto obligatur: vt ibi no. ergo iuramento: de delic. pue.c.i.⁊.ii. ⁊ conſequenter iuramento. Nec ob. ꝙ interdicta ſit ei adminiſtratio: quia non per hoc interdictum eſt iuramentum: nec interdici potuit. Nec ob. ꝙ lex equiparet eũ furioſo: quia non attenditur in hoc equiparatio legis: ⁊ quia quicquid eſt fundatum eſt ſub fauoꝛe ſuo: vnde in hoc non peccat: contra interdictum: licet contractus a lege ãnulletur. Nec ob. qḋ legis reſiſtẽtia ĩpediat naleꝫ oblõnẽ.ff. de fide.l. cũ lex.l ſi nõ ſoꝛtẽ.§.i.ff. de ꝯdi. inde. pari ergo rõne iuramẽtũ: vt.xxij.q.v. iuramenti: q: illud verum

quia non attenditur in hoc eqparatio legis. ⁊ quia quicqd
eſt fundatum eſt ſub fauore ſuo. vnde in hoc non peccat cõ
tra interdictum: licet cõtractus a lege annulleť. Nec ob. ꝙ
legis reſiſtentia impediat naturalem obligationem. ff. de ſi
de. l. cum lex. l. ſi non ſortem. §. i. ff. de condi. inde. pari ergo
ratione iuramentũ. vt. xxij. q. v. iuramenti: quia illud verũ
quando illi prohibitioni conſonat ius diuinum: vt in vſu
ris. Item licet poſſet infringere naturalẽ inquantũ obligať
partẽ ⁊ iuramentalem: quo ad ſcḋariam obligationem: que
dirigitur in partem: non infringit: nec infringere põt obliga-
tionem iuramenti: inquantũ principaliter dirigitur in deum.
Nec in hoc ſunt tunc paria ſimplex loquela: ⁊ iuramentum
quia iuramentũ principaliter in deum dirigitur: loquela in
partem: quo ad cuius cõmodũ lex potuit obligationẽ impe-
dire. ad quod. ſ. c. debitores. Ex quibus concludo ꝙ hoc
⁊ ſic iuramentũ obligat: ſed non firmat contractũ: vt ex eo
agi poſſit: vel excipi: effectus autem validitatis iuramẽti erit
ꝙ poterit cogi: ſaltem via denunciationis: vel officio iudicis
ad obſeruantiam iuramenti: vel aliis remediis: quibus co-
gitur iurans de ſoluẽdis vſuris. ſ. c. debitores. Nunqd au
tem habeat aliquod ex his caſibus remedium contra iura-
mentum. Puto ꝙ inquantũ non arguitur aliqua deceptio
que habeat in ſe annexum dolum: ſaltem preſumptum: vel in-
quantum ſtatim non conſentit contractui: non ſit aliquod re-
medium: per quecũq; verba ſtatutum loquatur. Nec etiam
habebit remediũ ſoluendi: ⁊ repetendi: his caſibus: vt puto.
Non ob. c. debitores quia ibi arguiť turpitudo ex pte eius
cui ſoluitur: ideo datur repetitio: quia tunc iuramentum non
obligat niſi vt iuramentũ ſoluat: hic nulla adeſt turpitudo.
Nec ob. ꝙ debet poſſe repetere: cum ſine cauſa ſit penes
eum ſolutum: ſaltem conditione ſine cauſa: non eſt penes eum:
teneo quia obligatus es deo ad mihi tradendum: vel dan
dum: ⁊ quo ad te liberas edes habeo: quia ſufficit te repete
re non poſſe: non impletur enim obligatio iuramenti: quia te
netur deo: ex momentaneo implemento: niſi arguatur turpi
tudo in recipiente: vt in. c. debitores: vel ex hoc maius bonum
impediatur: de ſpon. cõmiſſum. Per que puto ꝙ ⁊ heredes
iurantis tenebuntur ad obſeruantiam iuramenti: non quaſi
contrauenendo ſe illaqent ad periurium: quia iuramentum
quo ad hoc eſt perſonale: vt dixi. ſ. c. veritatis: ſed quaſi con
trauenendo illaqent animam defuncti: ad quam exoneran
dam tenentur vt in. c. fi. de ſepul. ⁊ c. in litteris. de rapto: cum ſi.
Nec etiã ceſſionarius haberet effectuale ius agendi: ad ius
primeuũ ceſſum: contra quod eſt iuramentũ vbi eſſet ceſſio
narius ex cauſa lucratiua: quia talis exceptio tranſit ad eum
vt in. l. Apud celſum. ⁊ §. Si cum legitima. ff. de do-
li exceptio. fateor ꝙ vbi ex cauſa nõ lucratiua eſſet ceſſio-
narius: ꝙ ei iuramẽtũ nõ obſtaret per ibi no. ⁊ ꝙ aliud põt
imputari contrahenti cum talibus perſonis: qui ſcit vel ſcire
debet contractũ nullum: ⁊ iuramentũ perſonaliter obligare
vnde nullum aliud eſſet niſi ceſſio ex cauſa nõ lucratiua: vbi
apta eſſet materia ceſſioni: vt in alienatione rerum: ſic prohi
bitis: cedens tamen eſſet periurus: quia per alium moleſtat
vt no. ſpec. in ti. de arbi. §. ſequitur. vſi. ſed ſi quis iurauerit.
vbi autem deceptio argueretur in contractu: ⁊ aliter non ob-
ſtaret iuramentũ: quia eſſet ſimplex ſuper contractu: tunc
haberet remedia: ſi deceptio eſſet enormis: de quibus. ſ. c.
debitores: vt dixi. ſ. c. quintauallis. ad hoc glo. ſ. c. veniens.
in glo. ſi. cum iuribus: que allegat. ⁊ hoc quia in enormi pre
ſumitur dolus: ⁊ ſubeſt cauſa ſic preſumẽdi: vt. l. omnes. §.
lucius: de his que in frau. cre. ff. de proba. l. qui teſtamentũ.
⁊ quod ibi no. vnde adeſſet turpitudo ex parte eius: cũ quo
contrahit: ⁊ cui iurauit. Et idem puto ſi contractus iniretur
cum ſtatim veriſimiliter conſumpturo: vbi hoc cõſtaret eui
dentia facti: vel quia notorie eſſet prodigus: vel cui bonis:
vt prodigo foret interdictum: quia hic aliqualis eſt turpitu-
do: ex parte contrahentis: qui materiam dat iuueni ꝯſumptu
ro ad propriũ conſumendum: vt lex ex cauſa legitima frau

dem in talẽ preſumit: vt. ff. ꝓ empto. l. ſi quis cum ſciret. ff.
de mino. ꝙ ſi minor. §. fi. ⁊. l. ſi vero. nõ remunerãdi. §. ado
leſcens. ff. mandati. ff. quarum rerum act. non dat. l. ij. vnde ſi
mutuaret: vel contraheret cum parato ad ludum: vel cum
to notorie in actu ludi: vel in vanitatibus mulierum: reme
dium foret aduerſus iuramẽta. per illa iura. Nec puto ſuffi
cere ſi ſtatuta preſumant fraudem: dolum: vel deceptionem:
ad euertenda iuramenta: niſi habeãt aliquam aliam cauſam
preſumendi promptam: alias aperta eſſet via legi ciuili ad ꝓ
hibenda iuramenta indirecte: quod non eſt cõcedendũ: vt
ſ. dixi. ⁊ hoc de primo. dicit ſcḋo Bar. ꝙ ſi prohibitio diri
gitur in rem: fauore perſone: vt quia prohibet contractum:
vel alienationem minorum: vel ceſſionem: vel obligationẽ:
ꝙ contractus annullatur per legem. Sed iuramentum obli
gat iurantem: ⁊ infirmat contractum per auct. ſacramenta:
⁊ ſic intelligit hic. Inquantũ dicit ꝙ nullus eſt contractus:
non aſſiſtente iuramento: bene dicit quia lex reſiſtit contra-
ctui. Et ſatis puto ꝙ impediat naturalem ⁊ ciuilem: inquan
tum dicit ꝙ roborat iuramentum ꝯtractũ: vt ex eo agi poſſit:
iura canonica dicunt ſimpliciter ſeruari iuramentũ: ⁊ auct.
ſacra dicit ſacra cuſtodiri imobiliter: nec dicũt aliqd de cõ
tractu: Sed. Bar. dicit ſic ea debere intelligi: per auct. ſacra-
menta: ⁊ quia ſi iuramentũ non reprobaret contractum: ſolu
tum poſſet repeti per. c. debitores: ⁊ heredes poſſunt veni-
re contra contractum: quia iuramentum eſt perſonale. ſ. c.
veritatis: ⁊ ꝙ ibi no. ⁊ quia res eſſet ſine cauſa penes eum: cum
quo contrahit: ⁊ ſic poſſet repeti: cõditione ſine cauſa: quod
ſequitur Cal. quia faciliter caſſaretur effectus iſtorum iuriũ
per ceſſionem alteri factam: de iure competenti: vel vbi res
tranſiſſet p multas manus: pp ꝑſonalitatem iuramenti. Et
idem Fred. ſuo conſilio. cclxxi. que omnia abſurda ſunt pu
to ꝙ contractus non validetur: niſi vbi hoc lex canonica ex
primit: vel ciuilis. Sed ex quo lex non reſiſtit perſone: licet
prohibeat contractum: vel alienationem: ex iuramento obli
gatur: ⁊ reſpectu obligationis qua dirigitur in deum: ⁊ ſcḋa
rie que dirigitur in partem: ex quo nõ adeſt in parte alia tur
pido: etiam ſi ſtatutum det ſolennitatem contractui: ⁊ illum
annullet ceſſante ſolennitate. quicquid ſenſerit Frede. in lo
cis prealle. quia lex ciuilis potuit prohibere contractum: ⁊
impedire omnem obligationem: vt. l. ſi non ſortem. §. i. ⁊ lex
canonica non roborat ex iuramento contractum: ſed dicit
iuramentum ſeruandum inuiolabiliter: propter peccatum.
vnde nihil cogit contractus validetur. Non ob. abſurdita-
tes ꝙ poſſet implendo ꝯtractum repetere: quia ex quo nulla
arguitur turpitudo ex parte tenentis: non habet locum. c. de
bitores. Nec ob. ſi dicatur adeſt turpitudo: ex quo contra-
hit contra legem: quia in hoc nihil peccat in deum: licet te-
mere agat. Et ſufficit ſi adeſt culpa aliqua pena nullitatis
contractus. Item recipiendo iuramentum non peccat: quo
ad legem dei: que permittit illum: fauore temporali: ꝓpter
anime votum obligari: ⁊ iſti obligationem talem recipere.
Non ob. ꝙ impletum ſine cauſa teneat: quia cauſam habet
a iurante reſpectu ſcḋarie obligatõis ex iuramento: que ad
deum dirigitur: vnde habet ius tenendi: ⁊ ſaltem quo ad iu
rantem habet liberas edes: ex quo agere non poteſt: obſtã
te iuramento: nec iuramentum impletur momentaneo im-
plemento: quia non adeſt turpitudo in recipiente. Non ob.
ꝙ non tranſeat iuramentum ad heredes: quia licet perſona
liter non obligentur ad periurium: ſeruare tenentur: ne le-
dant animam defuncti. de ſepul. c. fi. ⁊ de rapto. in litteris.
Non ob. ꝙ ceſſionarius poterit venire contra: quia non po
terit habens cauſam lucratiuam: vel vbi ceſſio fiat cũ frau-
de: vbi habeat oneroſam ⁊ non appareat fraus: dico ꝙ tũc
licet contractus non validetur ex iuramento: ſurget obliga
tio: que protendet vinculum in partem: ſuper obſeruantia
contractus: que producet obligationẽ ſimilem: ⁊ illius natu
re: cuius ẽ ꝯtractus: obſtabit obſtrus: ⁊ ꝓficiet qbꝰ obſtaret ⁊
ꝓficeret ꝯtcꝰ: ⁊ ſic ſimiliter obſeruabit: ⁊ inuiolabiliter iuramentum

e hec eſt ipſa veritas. Per que puto ꝙ aduerſus iuramen-
tuȝ: niſi alia arguatur deceptio: non dabitur remediuȝ. Et
ex his patet differentia an prohibitio dirigatur ad perſonã
on ad rem: hec oĩa puto etiã ſi ſtatutũ annullet contractũ: e
iuramentũ: vt qꝛ dicit ſtatutũ ꝙ non valeat quarta, ꝓmiſſio:
vel iuramentũ abſqȝ conſenſu patris a filio vel a minore ſi
ne conſenſu conſanguineorũ: quia vt dixi. ſ. lex non põt an-
nullare iuramentuȝ: e quia ex quo hoc fit fauore perſone: e
ceſſat turpitudo in cõtrahente: e alias non apparet deceptio:
licet fuit contra leges dei: inquantũ recipitur iuramentuȝ. iu
ramentuȝ erit obligatoriũ: nec anullabitur ex turpitudine:
quia lex dei non habet hoc pro turpi: ꝙ ſeruet iuramentuȝ
parti: vt habuit in intentu: licet lex aliud velit. puto tñ ꝙ in-
quantuȝ annullat iuramẽtũ lex: ꝙ impediri põt ſcḋaria obli
gatio: que protenditur in parteȝ: ſed non iuramentũ: inquã
tuȝ dirigitur deo. Nec habebitur regreſſus ad relaxanduȝ
iuramentũ: e poterit denũciari: e officiũ iudicis exorari ad
obſeruantiã iuramenti: vbi ſi non anullaſſet; vel ꝓhibuiſſet
iuramentũ: agere poſſet propter ſcḋariã obligationeȝ: que
dirigitur ſalteȝ de iure canonico in partẽ qua. per que patet
Frede. ſuo conſi. cclxxiiij. non ex toto benedicere: nec in hoc
diſtinguo adultũ a filioſam. quẽ quid ſenſerit Jo. an. poſt
Ja. in addi. ſpec. in ti. de ſen. pro la. §. vt cõſi. v̄ſi. hoc aũt no.
Non ob. ſi dicatur non referre an prohibeat contractũ: vel
perſonaȝ: quia prohibendo contractũ videtur ꝓhibere per
ſonas contrahentes: quia veruȝ: ſed ſoluȝ propter fineȝ con
tractus: non propter peccatuȝ inducenduȝ: e ſoluȝ propter
fauoreȝ perſone: quẽ licet attẽdat ciuilis lex non canonica:
que intendit bonũ aĩe: e non corporis: vt dixit gl. e quia qs
debet potius oĩa mala tpalia pati e̅c. ꝙ agere cuȝ aĩe detri-
mento. ꝙ metus cauſa. ſacris. Ex his decidit de donatio
ne facta inter ꝯiugeſ ꝗ determinat Frede. ſuo conſi. cxxx.
illaȝ validari iuramento: ſed puto ꝙ non firmetur iuramen
to ipſa donatio propter legis reſiſtentiã: ſed teneat donans
ad obſeruantiam iuramenti vt proxi. dixi: allegando. ſ.
c. ſi vero. de preſcrip. ſi diligenti. e alleg. hoc de pactis. c. ij.
li. vi. de pigno. ſignificante. e auct. ſacramenta. Non ob. ꝙ
per taleȝ donationeȝ videatur ceſſare ſtudiuȝ alimentatõis
liberorũ. ff. de dona. inter vi. e vxo. l. ij. quod erit de iure na
turali. l. ius naturale. de iure nã. e tale nõ valet. ſ. e. quãuis pal
lis: e. c. cuȝ quidaȝ. e no. ſpec. in ti. qui filij ſint legiti. v̄ſi. ſed
pone quidaȝ: quia per tales donatiões non directe: nec ſem
per hoc inducitur: licet interduȝ poſſet contingere occaſio-
naliter: e tales occaſiones adeo remote nõ attenduntur: vt
no. ſ. e. ſi vero. in glo. ij. de pac. c. ij. li. vj. in fi. ſm Frede. ideȝ
Bar. in. l. ſi quis pro eo. e Guil. de cu. in. l. ſe. e ſi poſſeſſori
§. iteȝ ſi iurauero. ff. de iureiu. Ex his patet de iuramentis
ſuper tranſactis alimentorũ. Bar. dicit ꝙ valet iuramentũ
in. l. ſi quis pro eo. Contrariũ videtur ſentire in. l. cuȝ his. ff.
de tranſac. e etiã quid de iuramento ſuper tranſactione: non
viſis verbis teſti. e dicit ibi ꝙ hic eſt in fauorẽ publice vtili
tatis. e in. l. de his. ff. de tranſac. per quod videtur ꝙ non va
leat iuramentũ. dic cõtra. quia principalis vtilitas eſt priua
ta: niſi ex hoc ſurgat magna: vel doloſa deceptio: vt. ſ. dixi.
Nec puto remedia cõpetere contra iuramenta: ſi alia non
eſt turpitudo: quia odiuȝ non eſt rationabile ex toto ex par
te recipientis tranſactionẽ: ſed ſolus fauor illius: ne multuȝ
detur ꝓ modico. de pactis. ꝗuis. li. vj. Ex his deciditur an
valeat iuramentũ de non cedendo bonis: vt ſic pro debito
poſſit capi. videtur ꝙ hoc iuramentũ eſt contra bonos mo
res: vt. l. alia. §. elegãter. ff. ſo. ma. e ibi Bart. e quod no. in
auct. ſicut in initio. de act. e oblig. e in. l. ij. qui bo. ce. poſ. di
xi. ſ. e. c. ex reſcripto. no. in ſpec. de renun. e conclu. §. i. ad fi-
neȝ. v̄ſi. iteȝ eſt beneficiũ. tenet Frede. e placet ſuo cõſi. lviij.
ꝙ valet pactuȝ e iuramentũ: quia non eſt contra bonos mo
res. Nec habet perpetuã prohibitionis cauſaȝ: niſi eſſet no
toria e manifeſta mendicitas: paupertas: e fames: quo caſu
iuramentuȝ non obligaret: vt contra ius naturale: ſicut nec

pactũ: nec iuramentũ valet: vt filius nõ petat alimenta. Ex
his patet quid de prohibitione ne fideiuſſores dotiuȝ dent
an iuramentũ obligaret: ſi fideiuſſores obligẽtur: e iurent.
Bar. dicit ꝙ non: quia prohibitio dirigitur ad perſonaȝ: e
quia vt ibi dicitur glo. hic eſt ius prohibitoriũ: cui renuncia
ri non poteſt: quia ex renunciatiõe ſurgit peccatũ: e hoc pu-
to non illa ratione: ſed quia notatur ex hoc quedã diffiden
tia e nõ ꝯfidẽtia iter ꝯiugeſqȝ ſibi inuiceȝ ꝓmittunt ꝯ bonũ
matrimoniuȝ: quia debent eſſe cor vnuȝ: quia quaſi contra
bonos mores non validabitur iuramentuȝ nec contractus.
Quartus caſus principalis quando contractus anullatur
vel reſcinditur: ex legis reſiſtentia: quia datur leſio vel dece
ptio in contractu. dic ſi quideȝ contractus iuratur ſimplici
ter: vel ꝙ non contraueniet contractui: ſed obſeruabit ꝯtra-
ctuȝ: ſi quideȝ velit redarguere contractũ: ex deceptione do
loſa: e hoc conſtat: poteſt non obſtante iuramẽto: quia iura
que firmant talia iuramenta: illa confirmant: quando non
ſunt dolo: vel metu preſtita: vt patet ſ. de pactis ꝗuis. li. vi.
e de iureiu. licet: e in auct. ſacramenta. C. ſi aduer. vendi. Et
puto ꝙ vbi dolus excludat mẽteȝ iurantis: in eo ꝙ eſt dece
ptꝰ: vt cẽſeat a iuramẽto exceptũ delictũ: e ꝙ doloſe ẽ actũ
ff. de pac. l. tres fratres. e legitima cauſa: vt. l. pe. de non nũ.
pec. ꝙ abſqȝ alia abſolutiõe poterit venire cõtra: licet ſit tu
tius petere abſolutionẽ: quando aũt dolus non excluderet
conſenſum: exigitur abſolutio. per no. de iureiur. debitores
e. c. ſi v̄o. e. c. veruȝ. Non excludit auteȝ cõſenſuȝ: ſi fallacijs
me inducis ad aliquid agendũ: dolo dante cauſaȝ cõtractui
quia me inducis ad conſentiendũ: licet arte. ideȝ ſi ſuades
mihi rem valere plus ꝗ valeat. Secus ſi tibi vendo rem cre
dens tanti eſſe e non pluris: quia in tanto cõſentio: e non in
pluri. Si non conſtat ꝙ dolo ſum deceptus: tunc credo ꝙ ſi
ue ſit minor ſiue maior: ſi deceptio eſt in magna quantitate:
quia in hoc preſumitur dolus. l. cẽs. §. Iulius. ff. de his que in
frau. credi. e in. l. ſi teſtiuȝ. ff. de probatio. ꝙ poterit reſilire
a contractu: per ſua remedia. Non ob. iuramento: e adhuc
non eſſet neceſſaria abſolutio: qꝛ tales enormes deceptiões
e remedia videntur a iuramẽto excepta: vt. ſ. e. quãuis pallis:
licet ſit cautius vt petatur: propter verba ſimplicia iuramen
ti: que notabunt venienteȝ cõtra: ſalteȝ in facto: e propter du
biuȝ voluntatis: cum verba ſic indefinite ſint concepta: quia
ad factuȝ dirigitur iuramentũ: ꝙ valet oĩa hec cõprehende
re: vt dicit Bar. in. l. ſciendũ. ff. de verb. obli. e in. l. ij. de re-
ſcin. vendi. ad hoc quia tex. iſti cõcludunt iuramenta dolo
preſtita: ergo ſiue dolus ſit actu: ſiue re ipſa: non obuiant iu-
ramenta poteſtati reſcindendi contractuȝ. Hec vera hic pu
to: etiaȝ ſi verba ſunt nedũ indefinita: ſed generalia: vt ꝙ iu
rat non venire contra: aliqua ratõe: vel cã quacũqȝ: quia ab
iſtis verbis vt ciuili modo intellectis: tales deceptiones pñt
e debent excipi: vt. l. creditor. §. Lucius. ff. mã. ff. de pac. l. tres
fratres. Sed ſi verba ſunt magis ſpecifica: ita ꝙ aperte ex
cludant remedia: vt quia iurat venire contra ratione enor
mis deceptionis: tunc ſi concludunt ad vnuȝ remediuȝ: e nõ
ad aliud: vt quia iurat non venire contra: ratione minoris
etatis: illud tantuȝ excludit: e non aliud. no. Jo. an. de emp.
e vendi. c. fi. ad quod. de preben. non poteſt. cum concor.
li. vi. no. etiã Bar. in. d. l. ij. C. de reſcin. vendi. e ibi Cy. Si
concludunt ad oĩa remedia in maiore iuramentũ excludet
remediuȝ contra contractũ: e remanebit ꝯtractus validus
ex quo aliter non anulletur a iure in minore. ideȝ quo ad le
uem leſioneȝ: quo ad enormẽ non puto valere contractuȝ: e
iuramentũ: ſed poterit petere abſolutioneȝ a iuramento: in
caſu enormis: e enormiſſime leſionis e nõ leuis: quãtũcũqȝ
dicat in iuramento ſpecifice ꝙ non veniet contra contractũ
ratione enormis leſionis: licet Bar. e alij contra in. l. ij. de
reſcin. vendi. quod puto plus in minore. Si etiaȝ addiceret
ꝙ oẽ illud e totum donat: e donare intendit contrahenti: ſe
cus vt multotiens ponitur in contractu: e eſt cauſa: quia li
cet contractus ſit validus: e iuramentũ: cuȝ in tantuȝ ledens
contrahentem:

contrahentem:non eſt abſq; fraude ⁊ dolo:qui contra hic:
nedum cum conſumpturo:ſed cum actu male conſumente
.ff.de procu.l.ſi quis cum ſciret:⁊.l.ſi vero nõ remu.§.ado
leſcens.§.manda.ff.de mino.l.ſi minor.ff.quarũ rerũ actio
non datur.l.ij.vnde cum fraus ſit ex parte recipientis:cano
nica iura non aſſiſtunt talibus iuramẽtis.Et hoc puto:etiaꝫ
ſi iurauerit omnia ⁊ ſingula vera eſſe:⁊ illud eſſe verũ pre-
cium rei:q: cõſtito de oppoſito talia pñt reuocari:de iureiu
ran.cũ impoſitionibus.⁊ quod ibi no.quia iuramentũ pſti-
tum cenſetur ſub confidentia:ꝙ illud ſit veruꝫ preciũ:quod
ſtatuit:vnde reperto rem aliter ſe habere:nõ eſt periurus:li
cet temere iurauerit.ſ.eo.queadmoduꝫ.xxij.q.ij.per totũ:
⁊ ſic de facto conſului in vna puella:que a quodam ſuo at-
tinente ſic fuit inducta:vt iuraret:equitatem habet quod eſt
deciſum:quia talia verba apponunt a notorijs a ſe:⁊ aliqñ
ſub inuolucro verborũ concipiunt talia iuramenta a mino
ribus:maxie feminis:ꝙ non intelligunt qd agãt. ¶ Quin
tus caſus quãdo iuramentũ tendit ad firmanduꝫ cõtractuꝫ
inualidum:in odium eius:cui preſtatur:⁊ qui ſuſcipit iura-
mentum.Bar.dicit ꝙ contractus nõ validatur iuramẽto:
ſed bene valet iuramentũ:ſi turpitudo nõ eſt ex parte iurã
tis:vel odium. Nã ſi cã prohibendi.⁊ odiũ ſit ex parte ſu-
ſcipientis:contractus conſiſtit ex parte vtriuſq;:vt.l.labeo.
de verbo.ſigni.anullat in perſonã vtriuſq;.Sed ex iuramẽ
to obligatur deo:licet ſecũdaria obligatio iuramenti:pro-
ut protenditur in partẽ:annullet:⁊ hic eſt caſus in.c.debito
res:⁊ ex iuramento cõpeterent remedia:⁊ cõtra iuramẽtũ:
de quibus.in.d.c.debitores:⁊ iter cetera.no.vnũ ꝙ põt agi
contra creditorem:⁊ peti:vt a iudice:vt cõpellatur deſiſtere
ab agendo:vt no.glo.xv.q.vj.auctem:⁊ ibi dixi:per que di-
cit ꝙ filiuſfami.renunciat macedo.⁊ iurat non venire con-
tra.Quod iuramentũ obligat hic poſſit petere abſolutio-
nem:vel vt iſte deſiſtat:vel abſoluat:puto ꝙ ſi lex prohibẽs
habeat rationale odium in recipiente:ob quod ꝓhibeat:⁊
ipſe recipiẽdo turpiter recipiat:ꝙ procedat.dictum Bar.
ſecus ſi non habet rationale odiũ:quia tunc nõ recipit turpi
ter:⁊ licet faciat cõtra legem:non peccãt cuꝫ lex non habeat
rationalem cãm ꝓhibendi.Ideo ſi ſtatutum ꝓhibeat con
trahentẽ cũ minori abſq; certa ſolẽnitate:ex hoc anullabit
cõtractus:ſed nõ iuramẽtũ:⁊ ex quo turpiter ſm deuꝫ non
ſuſcipit:q: totũ quod fit:fit fauore minoris:obligatio ade-
rit reſpectu dei:⁊ reſpectu ſecũdarij vinculi:in partẽ:⁊ non
poterit peti abſolutio.Quicqd dicat Bar.in.l.ſi quis pro
eo:qui hũc caſuꝫ decidit:ſm caſuꝫ.c.debitores:per qḋ po-
teſt reuocari indubiũ:quid de filiofami.mutuãte ⁊ iurãte.
Bart.tenet qḋ.ſ.cui adherere videt Io.and.in addi.ſpe.
in titu.de ſen.prolati.§.vt aũt ḋſi.hec aũt.imo plus ſentit ꝙ
nec iuramentuꝫ teneat:q: cõtra bonos mores:puto ꝙ ſi ſta-
tutũ vel lex adeẽt in loco vbi hec frequẽtant:ꝙ filij ex hoc
inducant ad occidẽdos pres ꝙ talia iuramenta:vt turpiter
preſtita:⁊ cõtra bonos mores:nõ obligarẽt iurãteꝫ:ſaltem
ſecundarie obligationis:que dirigit in partẽ:⁊ anteꝙ ab-
ſolueret poſſet peti abſolutio:quia ⁊ inquãtũ peteret:turpi
ter peteret:⁊ ſubeſſet cauſa prohibendi:licet forte ſolutũ ob
ſtante iuramento non poſſet repetere:quaſi tũc ceſſaret cã:
quia verecundia nõ ſoluẽdi nõ induceret ad iterficienduꝫ
pre̅m:ex quo iaꝫ ſoluit:⁊ licet turpiter retineret:vbi autem
eſſemus in loco:vbi cõiter ex mutuis nõ inducerent ad tan
tuꝫ malum:⁊ veriſimiliter vt in xpania hodie:qui valde ta-
lia abhorrẽt:ꝙ poſſet dici ꝙ iuramentum obligaret. Nec
poſſet peti abſolutio. Facit ad hoc qḋ dixi:de imu.eccle.
pleriq;:⁊ maxime vbi euidens neceſſitas adeſſet in filiofa-
mi.Sic eniꝫ preſumpſit macedo.quia tunc ſi agebat:⁊ fre-
quẽtabat:ceſſet ergo:quo ad vinculũ dei pſumptio legis:
⁊ attendat veritas:ꝙ imutatur obligatio in deuꝫ. Ex hoc
põt decidi qd de officiali:qui ꝓhibet emere tẽpore officij:
nunquã iuramentũ obliget Bar.idẽ per oĩa quod.ſ.dixi
in vſurario:⁊ in filiofami.extra per.l.nõ licet.ff.de ꝯtrahẽ.

emptio.⁊.l.i.C.ſi quacumq; predi.põ.l.fi.C.ſi quis alteri vel
ſibi.Hoc puto quia habet in ſe tacitũ metuꝫ:⁊ pſumptuꝫ a
lege:⁊ ex veriſimili cã:vnde ſubeſt cã petendi abſolutioneꝫ
a iuramẽto:licet forte ſi ĩpleret cõtractũ nõ poſſet repetere.
Nec habet locũ.c.debitores:quia turpiter non teneret:ceſ-
ſante metu:vel alia turpitudine:ex pacto.Ex pacto pꝫ quid
in pacto legis cõmiſſorie:in pignore vt ſi feci pactũ ꝙ ſi nõ:
redimerẽ pignus.I.tantũ tpẽ pignus eſſet tunc pro debito:
odio creditorũ:lex prohibet:⁊ anullet pactum.C.de pactis
pigno.l.i.⁊.ij.I.de pigno.ſignificante.Bar.dicit ideꝫ:quia
contractus eſt nullus:⁊ iuramentũ non firmat cõtractũ nul
lum:ſed bene valet iuramẽtũ:⁊ obligat ad ĩplendũ.habet
tamẽ remedia contra iuramentum:de quibus in.c.debito
res:hoc placet:q: hoc cõiter cõtingat cõtra charitatẽ:debi-
tore habente anxietatẽ habedi pecuniã:⁊ creditore habẽte
animũ lucrãdi.vltra fortẽ:cõtra charitatẽ:habet hic anne-
xaꝫ turpitudinẽ:⁊ ius illã preſumit ex patẽte cã:vnde hic ſa
pit ſpeciem vſure.Idẽ ergo ꝙ in.c.debitores.Impedietur
ergo cõtractus:nec validabit iuramẽto:⁊ iuramẽtuꝫ vale-
bit:per reſpectu ad obligationẽ:que dirigit ad deum:non
reſpectu ſecũdarie:que dirigit ad partem. Ex hoc patet
quid de cõtractibus:qui ꝓhibent cũ forẽſibus:vel nõ ſub-
ditus prãti:q: ſi in hoc publica attenderet vtilitas iuramen
ta non cõfirmarent:ſi odiũ irrationabile tunc iuramentum
obligaret:⁊ firmaret forte cõtractum:tenendo ꝙ Bar.vł
falteꝫ obligaret effectũ iuramenti:⁊ eccleſia non audiret pe
tentem abſolui:⁊ ſimiliter de cõtractibus que ꝓhibent ĩter
partiales. ¶ Sextus caſus quãdo lex nõ reſiſtit ꝯtractui:
ſed nõ aſſiſtit:vt in ſtipulatione facta alteri.ff.de verb.obli.
.l.ſtipulatio iſta.§.alteri.Et ĩ pacto nudo:ſꝫ ius ciuile.bar.
putat ꝙ ex iuramento validet pactuꝫ:ſicut ſtipulatio pena-
lis illi adiecta obligat:vt no.in.d.§.alteri:⁊.C.de ꝯtrahen.
⁊ cõiunctio.ſcrip.l.nuda:ad hoc optie.i.q.vij.quotiens ocu
lus corde per Io.⁊ no.in ſpec.de lega.§.nunc oſtendenduꝫ
ver.xxiiij.in.xi.colũ.ver.hoc quoq; notãdum.in fi. Et no.
Ray.in ſũma de iuramẽtis ⁊ piuriis paulo ante finẽ. Idẽ
ſi deficit alia ſolẽnitas legalis:vel ſtatuti:dũ tñ aſſit cõſen-
ſus obligandi.dicit tñ ꝙ ſi lex illi:vt ſolẽnt.dat aliquod ro
bur:vltra vim conſenſus:iuramentũ non dabit ſibi illã viꝫ:
vnde nõ faciet ſtipulationẽ valere:ſed valebit vt conſenſus
veſtitus:nã tunc licet non valeat vt ſtipulatio:valebit vt pa-
ctũ nudũ:quia habet in ſe iuramentũ clauſulaꝫ:ꝙ ſi non va
let vt ago:valeat vt poteſt:vt in.l.cũ pater.§.filijs matrẽ.ff.
de leg.ij.per que dicit ꝙ:licet fideiuſſor:qui itercedit in du
riorem cã:vel in plus ꝙ̃ principalis:non obliget vt fideiuſ
ſor:quia deficit forma cõtractus:obligabit eo modo quo
põt vt principalis ꝓmiſſor.Hec vera quatenus ſe extendit
conſenſus:vel quãdo cõtractus nõ deficit in conſenſu:nam
ſi deficeret in conſenſu:vel quia deficeret ex toto:vel quia eſ
ſet limitatus vltra cõſenſum:iuramentuꝫ nõ obligaret. Iu
ramentũ eniꝫ regulat ſm metas conſenſus:⁊ modos prin-
cipalis cõtractus:ſuper quo iuratur.l.fi.C.de non nu.pec.⁊
.l.fi.qui ſatiſda.cogan.⁊.l.fi.ad municip.⁊.l.ſi libertus de
oper.liber. ¶ Septimus caſus eſt quãdo contractus vel
actus deficit ratione ſolẽnitatis ꝓbatorie.Bar.dicit ꝙ iu
ramento nõ firmatur:q: talis ſolẽnitas videt fauore publi
ce vtilitatis addita:nec poſſunt pactis aut iuramẽtis puato
rũ tolli:vt.l.ius publicuꝫ.ff.de pactis:⁊.l.nemo põt dele.i.
Dicit tamẽ ꝙ iuramentũ interpoſitum ſup aliquo contra-
ctu:habet viꝫ illius clauſule.Si non valet:vt ago valeat vt
põt.Ideo ſi ſup teſtamẽto iurat:vbi nõ eſt ſolẽnis nũerus
teſtium perinde erit ac ſi dixit:ſi non valet iure teſtamẽti:va
leat iure codicillorũ:puta ꝙ niſi ſolẽnitas oĩno fundet ſup
publica vtilitate:ꝙ nõ ĩpediat obligationem iuramẽti vt in
contractibus datur ſolẽnitas ad fauoreꝫ numeroꝝ:vel mu
lierũ:⁊ etiam in illis:in quibus ſolẽnitas eſſet inuenta ob pu
blicã vtilitatẽ:vbi nõ ĩpletuꝫ lederet animã:vt in legatis:iu
ramentum obligaret. ¶ Octauus quando lex inhibet cõ-

tractum:ratione rei:ſuper qua non eſt cõmerciũ:vt in re ſacra:vel in re fiſci:in re publica. dicit ꝙ iuramentũ non obligat tanꝗ impoſſibile continens:vel de facto:vel de iure. l. apud iul. §. i. de leg. i. l. inter ſtipulantem. §. ſacram. de ver. ob. vt quia cõſenſus priuatorũ nõ poteſt ſupplere defectum rei. Ex his decidit an contra cõtractum ſimulatũ ⁊ iuratũ quis poſſit venire non obſtãte iuramento:an debeat ſeruare iuramentum. glo. in. l. emptione. C. plus valere. ꝙ agi. tenet iuramentum non obſtare quin poſſit opponi de ſimulatione:quãdo actus ſit contra legẽ. C. de legi. l. non dubiũ: all'. C. de contrahen. emptio. l. ſi ancillam:puto conſiderandum modũ ſimulandi:ſi ſimulant ſe agere quod intendunt nõ valere:licet iurãt:⁊ ſic ſimulant iuramentũ. exẽplũ vt vitẽ collectas:vel cõdemnationẽ fingo mea tibi vendidiſſe: actus tamẽ eſt inter te:⁊ me:vt contractus non valeat:tũc iuramentũ non obligat:quia deficit in voluntate iurans:⁊ recipiens:licet ſic fingant:alſ iuramentũ eſſet contra intentionem:⁊ haberet quẽdam contrarietatẽ. Sic intelligo Bar. ff. de lega. i. l. nemo poteſt. Si ſimulatio eſt de vno contractu:ad aliũ contractuz:eſt magis dubiũ:ſi agunt vt verus cõtractus ſubſiſtat:⁊ ille ſeruet:⁊ non apparens. Idem ecce de cõtractu venditionis non ſoluitur gabella:ſic de contractu donationis:agunt vendere. Sed ſimulant donationeꝫ. Ideꝫ quia voluntas ſe obligandi in apparẽti deficit. Si autem agunt vt ſeruet apparens contractus:⁊ non is cuius loco ſimulantur:vt quia vſurarius ſimulat de pignore venditionem:vt lucret fructus:vel vt vſuras habeat:⁊ tũc hic ſubrogatus ſuccedit loco veri:⁊ non eſt verus contractus:puto ꝙ ſi vterqꝫ contractus poteſt ſeruari ab vtroqꝫ:abſqꝫ peccato:vel turpitudine iuramẽtum obſtat:⁊ ſeruari debeat ꝙ iurat. Si autem ſubrogatur loco contractus turpis:vel qui non poterat ſeruari abſqꝫ periculo anime:tunc puto ꝙ iuramentum nõ excludat iurantem ſeruare ſimulatuꝫ:quia iuramẽtum ⁊ ſimulatio tendunt ad iplementum primi cõtractus illiciti:⁊ ſic nõ obligat:ſicut nec obligaret reſpectu primi contractus illiciti:⁊ illa remedia habet:que haberet cõtra primũ verũ contractum:ſi eſſet iuratus:hec vera inquantũ iuraſſet ſimpliciter de non veniendo cõtra cõtractuꝫ ſimulatuꝫ:⁊ de illo obſeruando. Sed ſi preſtitiſſet iuramentum quod cõiter preſtatur:vt quia iuraſſet omnia ⁊ ſingula eſſe vera:que in iſtrumento ſunt cõtenta:ſicut hodie cõiter notarii apponunt:tunc iuramentuꝫ excluderet:inquantũ veniret cõtra:oſtendo ſimulationẽ:cum ex hoc detegeret ſe periuꝫ:⁊ ſic repelleretur tanꝗ detegens ſuam turpitudinem. de donatio. inter dilectos:niſi veniret per viaꝫ denunciatiõis euãgelice ad exonerandaꝫ conſcientiaꝫ aduerſarii:quia in hoc non obſtaret turpitudo:inquantuꝫ aiam inſequit:vt no. de teſti. ex tenore. ⁊. eo. quẽadmodũ ad fi. Inquantum. ⁊ dixi contractum iuratũ nõ poſſe dici nulluꝫ:nec reſcindi:ex quo iurauit de obſeruando. Eſt vex quãdo nullitatem argueret ſubſiſtentem:vel ſurgentẽ:ex cã ſubſiſtendi:ſm tẽpus iuramẽti. Secus ſi cã nouiter ſubueniret:quia iuramentũ nõ excluderet:quia refertur ad cauſam ſubſiſtenteꝫ:ſm tps iuramẽti. de renũc. cũ inter pe. gauf. Ideo ſi iuraui ſuare cõtractũ donatiõis:nõ excludor a veniẽdo ꝯ ꝯtractũ:ſi poſtea ꝯtractus ex ſtatuto annullet:quia donatarius. ſ. certũ terminũ nõ ſoluit gabellã:vel qꝛ non fecit infra certum tẽpus:vt debuit inſinuare:nam talia iuramenta intelliguntur ſi res in eodem ſtatu durauerit. ff. de ſolutio. l. cum quis. §. ſi debitorẽ: de elec. venerabilem in fi. xv. q. vi. nos ſanctorũ: ⁊. c. iuratos. ⁊. eo. ad noſtram: de ope. no. nũ. c. ij. no. glo. ⁊. eo. quẽadmodũ. no. de cẽſi. ſignificauit:⁊ hoc tenet Frede. ſuo cõſilio. cclxxi. ¶ Reſtat redeũdo ad glo. rñdere ad regulaꝫ acceſſorium:xũ concor. qꝛ ſi nõ valet principale:nec iuramẽtum acceſſoriũ:vt in ꝯtra. Dic ꝙ regula ꝓcedit quãdo acceſſorium nõ habet ſubſiſtere ꝺ ꝑ ſe a principali:vt ibi ratio nullitatis ꝑncipalis cõcludit ad acceſſoriũ ſi ſubſiſtat de ſe: nam cõtractus nullus redditur:quia parti obligatur:quod

tollere poteſt lex:ad cõmodum partis:ſed non iuramentũ: per quod obligatur deo. Sed dubitat Io. an. an fideiuſſor accedens tali obligationi ligetur:ſicut valet iuramentũ: licet non valeat principale:cuius gratia oportet videre: an reſiſtentia legis in cõtractu tollat obligationem totalem:qꝛ tunc non poſſet accedere:an ſolaꝫ ciuilẽ:⁊ poſſet:⁊ quid lex poſſit aduerſus cõtractuꝫ:⁊ proficit ad dicta etiaꝫ. ⁊. Bart. hoc examinat. ff. de fideiuſ. cũ lex. Si lex prohibet cõtractũ factum:illum nõ poteſt facere infectũ. l. in bello. §. facte. ff. ꝺ capti. l. ꝯſilio. de cura. furi. Si intendit prohibere effectũ:ſi ꝟba legis prohibent ꝑſonas cõtrahere:nec ciuilis:nec naturalis orit. C. que res ven. non poſ. per totuꝫ. C. de ſacroſanc. eccle. l. iubemus:⁊ auẽ. hoc ius porrectuꝫ. C. de agri. ⁊ cẽſi. . l. quẽadmodum. lib. xi. l. eos. §. i. ff. de vſuris. l. cum lex. C. de fideiuſſo. ex quo non oritur obligatio. ad hoc. C. ſi quis alteri vel ſibi. l. fi. de cõtrahen. emptio. l. nõ licet:⁊ hoc quia ius naturale fouet nullitatẽ:per quod pareri debet ſuperioribus. l. veluti. ff. de iuſti. ⁊ iur. de ma. ⁊ ob. c. i. ⁊. c. ſolite. xxiii. q. i. quod precipit. xi. q. iij. qui reſiſtit:nã ⁊ interdictum iudicis ipedit naturalẽ:vt in. l. is cui. ff. de verb. ob. Idẽ ſi verba nõ prohibent perſonã:ſed tollant poteſtatẽ:ꝓut contractus eſt in fieri:vt quia dicunt minor nõ poſſit ꝯtrahere:⁊ idẽ. C. de ſacro ſanc. eccle. l. iubemus:⁊ de legi. nõ dubium:ſecus ſi declarẽt ipotentiaꝫ ſimpliciter:vt quia dicit lex:vt nemo poteſt alteri ſtipulari:tunc attẽdenda eſt cã:ſi cã eſt ꝓpter non aſſiſtentiã:nõ ꝓpter reſiſtẽtiã:tunc cõtractus redditur nullus:ſed ꝓpter nõ aſſiſtentiã impedit ciuilis:oritur tamẽ naturalis. l. ſtipulatio iſta. §. alteri. ꝺ ꝟb. ob. ſi cauſa ꝯcluderet ad reſiſtẽtiã etiam ipediretur naturalis. Ideꝫ ſi lex ſimpliciter ꝓcedit:aſſerendo nullitatem cõtractus:vt ſi dicat non valeat cõtractus iter coniuges:qꝛ ſi cauſa nullitatis concludit ad ꝓhibitionẽ:⁊ adeſt ſm tẽpus cõtractus:cã ꝓhibẽdi non oritur etiã naturalis. l. iij. §. ſi vxor. de dona. inter vix ⁊ vxo. C. ad velley. auẽ. ſi qua. Secus ſi ex cã:que ꝺbet itercedere poſt cõtractũ dicat ideo valere:quia nõ erũt actus nulli:ſed ita demũ ſi opponant. l. vniuerſa. C. de preci. iper. of. quod no. propter ſtatuta:que dicunt nõ valeant cõtractus: ſi poſtea non ſoluat gabella:vel non inſinuet. Ideꝫ ſi dicat caſſent:qꝛ intelligitur in effectu:vt no. ff. de fide. vbicumqꝫ:⁊ ſcribit Bar. ibi:ad hoc vt lite nõ cõte. accedens. ſ. Si autez lex prohibet obligationẽ ad perſonã:idem quia obligatio nulla orit vt in ſeruo:qui ꝓhibetur obligari ex fideiuſſiõe. ff. de fideiuſ. l. ſed ⁊ ſerui. facit. C. ad vell. l. antiqua. Si per ꝟba declarantia impotentiã obligandi i preteritũ:quia dicit pupillus non poteſt obligari:non impeditur naturalis. l. obligari. ff. de auc. tu. l. interdum. ff. de condi. indebiti. Sed ſi lex reſiſtit actioni:vt quia dicit actionem nõ dari:ex tali cõtractu:tũc ſi alſ erat opus producere:actionem nõ impedit: vel obligationem:nec ciuilem:nec naturalem:ſed ſolum inducit exceptionẽ. l. iii. §. i. ff. ad vell. ⁊. l. i. §. i. ſi ex illa nõ oriebatur actio:ſed ſolum dabat officiuꝫ iudicis:tunc verba impediunt eum audiri:⁊ nullomodo eſt admittendus:quia officium iudicis nullam ſupponit obligationem. ff. de actio. empti. l. qui per colluſionem:ad hoc. C. de his qui ad ec. confugi. l. ſeruus. Si lex reſiſtit executioni:⁊ effectui cõtractus quia prohibet alienationem rei ſurgenteꝫ ex contractu:non contractũ:vel obligationem:vel actionẽ:vt in re dotali:⁊ re ĩmobili minoris:ſi alienatio fauore rei prohibetur:vt qꝛ nõ cadit in ea cõmertiũ:tunc recurrendũ eſt ad diſtinctioneꝫ. l. liberuꝫ. ff. de contrahen. emptio. ⁊. l. emptorem. §. ſi. ff. de ac. emp. ⁊. l. ſi in emptione. §. i. ff. de cõtrahẽ. emp. Si prohibita eſt fauore perſone:ſi is ad cuius fauorem eſt prohibita alienatio alienet:non valet alienatio:⁊ nulla producit obligatio nec accedit fideiuſſor. C. de prediis minorũ. l. ſi is. Si tertius alienat bene obligatur:quia in eo ceſſat fauor prohibitionis in alienatione rei dotalis. glo. in. l. ſi is. C. de predi. mino. dicit idem ꝙ in alienatione rei minoris:quia prohibita eſt fauore perſone. glo. in. l. dotaleꝫ. de teſta. mi. videt velle

ꝙ illius nõ ſit cõmertiũ:ꝛ ſit nec extraneus obligetur:ꝛ hoc tenet Cy.in.l.ſi prediũ.C.de predi.minorũ. Bar.tenet ꝛ vltimate Cy.idem:quod etiam dixi.ſ.in re minorum per.l.cũ vir.ff.de vſuris. Ideo ſi mulier vel minor alienet non oritur:nec naturalis:nec ciuil:ſecus ſi extraneus. Sed ſi dicitur quare poteſt tollere lex naturalem obligationẽ:ꝛ impedire:ꝛ non ipſuʒ iuramentuʒ:cũ inter ſimplicem loquelã:ꝛ iuramentum deus nõ faciat differentiã:vt in.c.iuramẽti.xxij.q.v. Rñdeo quia etiã obligatio naturalis principaliter obligat parteʒ parti:ideo cum lex ſtatuere poſſit:ad cõmodũ:ꝛ incõmoduʒ ſubditorũ:illã tollere põt:ꝛ deus nõ facit differentiã inter illã:quãdo ſupponitur vinculuʒ in vtraqʒ:ſed etiã in inducendo vinculo põt eſſe differẽtia ratione iam dicta. ¶ Quero quid ſi iuramentuʒ tangat alterius preiudicium:an illud valeat. dicit glo.ꝙ non:puta ſi emanat ad preiudiciuʒ creditoris:vel filiorũ ar.ſ.eo.venientes. Hic ſi iuramentum tangit preiudiciuʒ filiorum reſpectu ſolius ſpei:quia ſi alienatio facta non eſſet habuiſſent filij:ꝛ hoc non attenditur:vnde iuramentũ preiudicat iuranti:vt non poſſit venire cõtra:ꝛ preiudicat filijs vbi validat cõtractum:quo minus filij poſſunt venire cõtra:vt hic:ſm Ioã.and.ꝛ Cal. Idem puto etiaʒ quicquid ſentiat Cal.etiaʒ ſi iuramentum non validet contractũ:quia filij ꝛ heredes artantur ad ſeruandã fidem:qua aſtrictus erat defunctus:ne illius aĩa periclitetur.de rapto.in litteris.de ſepultu.c.ſi.hec vera vbi nõ arguitur dolus in alienando ad pᵉiudiciuʒ ſpei filiorũ:vt quando mater nil hñs vltra dotem alienaret:vel donaret in fraudem legitime:ꝛ tñ:vel re ꝛ conſilio:quia tunc remediũ haberẽt filij cõtra iuramentũ:vt hic:inquantuʒ dicit vi vel metu ꝛc. Si auteʒ ageretur de preiudicio filiorũ reali:vt quia aliquo modo forent obligata bona filijs:vel reſtitutioni ſubiacentia ex teſtamento alterius:tunc nõ maneret iuramẽtũ:nec filijs preiudicaret:ſicut nec preiudicat inquãtuʒ detrahitur iuri creditoris:vel extraneorum:vt dicto.c.venientes:ꝛ hoc vltimuʒ.dicit Ioan.and.hic.

Icut. Fides etiaʒ iurata ſeruanda nõ eſt fidem non ſeruãti.h.d. Cõmunis diuiſio. Primo ponitur deciſa q̃rela ꝛ ↄſultatio. Secũdo cõſultationis reſpõſio.ibi.ſi ↄſtiterit. ¶ No.i.occupata etiaʒ per iuſtũ bellum reſtituenda ei cui ablata ſunt. ¶ No.ij.ꝙ rõne peccati etiã cõpellere poteſt ad reſtituenduʒ in iuſte occupata in bello. ¶ No.iij.ꝙ iuramentũ:de non repetenduʒ rebus illicite ablatis:ꝛ per viʒ:vel de redeundo ad carceres per captũ:eſt obligatoriũ:niſi abſoluatur. Et no.ꝙ cũ ſit ex iuſta cauſa pᵉſtitũ poteſt agi ad relaxandũ. Et ordo eſt ꝙ primo cõpellatur is cui eſt preſtituʒ ad relaxanduʒ:ꝛ ſic priuata perſona põt facere relaxatiõeʒ iuramenti:ad ſui vtilitatem priuataʒ preſtiti. ¶ No.iiij.ꝙ iuramentuʒ preſtituʒ mutuo conſenſu in reſpectu ad iplẽda mutuo:recipit cõditioneʒ:vt quis illud iplere teneatur:ſi ꝛ inquantuʒ fuerit ab aduerſa parte ipletum:ſecus ſi non mutuo cõſenſu ſit preſtitũ:q2 puruʒ intelligitur. ¶ Oppo.q2 in principio dicit ꝙ debet abſolui a iuramẽto:ꝛ ſic pᵉſuppo nit qđ tenet:in ſi.dicit ꝙ iuramẽtuʒ non obligat:ex quo non eſt ab alia pte ipletuʒ. Sol.dicit hic Io.an.ꝙ duplex erat preſtitum iuramentũ. Primuʒ fuit preſtitum per ipſum.I.ipſi.H.de certa quantitate:ſi cõtra ipſuʒ nõ moueret belluʒ:ꝛ ipſe ꝑmiſit non mouere bellũ:poſtea mouit bellum:ꝛ nõ ſeruauit ꝑmiſſa.de iſta loquitur finis:quia nõ tenetur illud obſeruare:quia non eſt ab altera parte ipletum.l.iul.§.offerri.ff.de actio.emptio.ad hoc de ſymo.dilectus.de penis.ↄſtitutus.de cenſi.cum olim:poſtea in dicto bello ab ipſo.I.ꝛ capto.h.ipſe.h.preſtitit iuramentuʒ per viʒ:de non repetendis rebus ablatis:vel de redeũdo ad carceres:ꝛ ab iſto mãdat abſolui:ꝛ de hoc loquitur prin. Plus placet Hoſtien.ꝙ erat iuramentũ de redeundo ad carceres:ne ſm primũ exẽpluʒ querelando videatur deieraſſe:niſi dicatur ꝙ denũciauit:alias non videt ꝑ in quid valeat abſolutio. ¶ Quero quid ſi nollet abſoluere is cui iuramentum eſt preſtitum.dicit Hoſti.ꝙ eccleſia abſolueret:ꝛ remittit.ſ.eo.ſi vero:ꝛ.c.debitores:vel fiet prius compulſio de qua ſequitur ad abſoluendum. ¶ Quero an ſufficiat reſtitutio rex:dic ꝙ non:ſed dãna ꝛ intereſſe reſtitui debent.ſ.de reſti.ſpoli.grauis.de fo.cõpe.dilectus q2 nõ admittitur peccatũ:de reg.iur.peccatũ.lib.vj. ¶ Quero ad quos dirigitur excõicatio:ꝛ ad qđ iterdictuʒ:dic ꝙ excõicatio ad pſonã:interdictũ ad locũ. Excõicationis enĩ nõ eſt capax niſi creatura naturalis:rõnalis:ꝛ mortalis:ꝛ baptizata.de ſen.excõ.romana.§.ſi.vbi ſatis ꝺ hoc.de dilio2.gaudemus:de vſuris.poſt miſerabilẽ.ꝛ.c.quãto:ſm Hoſti. ¶ Per hãc decre.ibi de aſſenſu vtriuſqʒ.pe.dicit ꝙ iuramentũ:vel peccatũ:nullũ obligat:niſi aſſit conſenſus vtriuſqʒ:illius.ſ.qui iurat:ꝛ cui pᵉſtatur iuramentũ:vel pactũ:ſm petrũ. Nõ credo:vel niſi ratificet:ꝛ hoc verum:quo ad obligationem partis:quo ad obligationẽ que dirigitur in deum:ſatis puto euʒ obligari in abſentia.ſ.eo.debitores:ꝛ.c.cũ contingat. ¶ Quid ſi alia pars nõ iplet:quia nõ poteſt.dicit Hoſti.ꝙ ſecus.ſ.eo.breui:ꝛ.c.q̃relaʒ ꝛ hic a cõtrario.ibi.negligit. Puto idẽ ſi caſu idem non ipleat:ex quo vult ipleri aliud ab alia parte:q2 caſus nõ facit:vt habeatur pro impleto:ad hoc vt valeat agi ad iplendũ ex altera parte:q2 ſufficit quoquomõ nõ impleri vt impleatur tacita. Si non fuerit ex altera parte ipletum:ad quod no.de cõditio.appo.c.ſi. ¶ Multa de materia belli poſita ħ per Inno.decido:q2 ſcripta.ſ.de reſti.ſpo.olim:vbi poſiti alia:de materia belli de quo de treuga:ꝛ pa.in ſũma Hoſti.§.quid ſi bellum:ꝛ de homici.pro humani.lib.vj.per tho.ſecũda ſecũde.q.xl.articulo.i. ¶ Oppo.glo.ꝙ non itromittat ſe eccleſia:de factis laicorũ:de iudici.nouit. Sol.ſe non intromittat directe:ſed idirecte:ratione peccati. ¶ Oppo.occupata in bello non reſtituenda.xxiij.q.i.dicat:hoc in bello iniuſto.ibi.in bello iuſto. ¶ Quot modis aũt no.iuſtum bellũ no.xxiij.q.ij.in ſũma. Et ad cõtraria ſignata.in ſi.glo.dicit ꝙ fides eſt ibi data deo:ꝛ non homini:ad hoc.xi.q.ij.inter verba.

Imis. Clerici tẽporalia nõ tenentes a laicis fidelitatem eis iurare nõ debent. Primo põit factuʒ reprehẽſibile. Cui ſecundo ꝑuidet.ibi.q2 vero. ¶ No.i.ꝙ non debẽt nec aſtringi pñt clerici ad preſtandũ iuramẽtum fidelitatis laicis:vbi ab eis nihil tẽporale tenent:cuius pretextu artentur ad preſtandũ iuramentũ. ¶ No.ij.ꝙ appellatione diuini iuris cõprehenditur canonicuʒ:de quo de iura.cal.c.i.ad hoc q2 ꝑmulgans.l.papa deus eſt.de tranſla.prela.c.ij.a deo habet ptãteʒ interpretandi ius diuinũ. Per quod.dicit Hoſti.circa decimarũ ſolutionẽ:ꝛ alia dubia potius ſtãdum ſue interpretationi q̃ magiſtrorũ.I.de deci.aliquibus. Non ob.q2 ꝛ leges per ora principũ ſunt promulgate.xvj.q.iij.c.ſi.C.de preſcrip.long.tẽp.l.ſi.quia illud large:quod ſtricte de ſolo papa eſt intelligendũ:qui ſolus eſt xp̄i vicarius generalis:ſʒ Hoſti. ¶ No.iij.de verbo vſurpare:qđ notat vicium:ad hoc de rebus eccle.non alie.c.ſi.de imu.eccle.nõ minuere.c.aduerſus:ſm Hoſti. ¶ Quero an eo ꝙ quis bona tenet in territorio alterius:illi teneatur ad fidelitatem.dicit Hoſti.ꝙ nõ:per hãc litterã.ibi.tenentes:niſi ipſa in feudum ſe habere recognoſcant. Non ob.xvj.q.vij.oẽs:quia non preſumitur res feudalis:niſi probetur:cuʒ ꝛ multa ſint allodia:ꝛ a iure primeuo oĩs perſona:ꝛ omnis terra libera eſt:niſi inquantũ violentia eſt illata. Inſti.de iure naturali.§.ius aũt gentiuʒ ad hoc autem geñ.quã vide de cenſi.q̃q̃.lib.vj.in glo.legitur:per quã patet ꝙ non omnis res tẽporalis eſt feudalis:licet oĩs eccleſia ſita in dyoceſi certũ ſit epõ ſubeſſe.x.q.i.regenda. Nec in eccleſija eſt reperire allodia:nec patitur ius canonicuʒ aliquod.xxiij.di.nulla.ꝛ q2 ex quo ſubſint perſone:ſortius ꝛ res:xij.q.i.precipimus Nec ratione ipſius ſit homagiũ.de re.iur.lib.vj. ¶ Quero an dominus eo ꝙ dominus ciuitatis vel prouincie fundet intentuʒ ſuper rebus ipſius prouincie:dic quo ad ſerui- ſecunda ſecundi li.decre.

tutem non niſi probetur impoſita vel annexa. de cenſi. licet .C. de ſeruitu. l. alterius. Quo ad iuriſdictionem autem ſic: quo ad ibi exiſtentes: ⁊ quo ad bona ibi ſita vel poſſeſſa in aliquo loco: vel caſtro prouincie. ff. de cenſi. l. forma. §. ſi vi. ces. ff. de publi. l. imperatores: ⁊ ad municip. l. incola. ff. de offi. pſec. vrbis. l. i. §. cum vrbem. Hoc verū niſi alius in ali qua parte preſcripſerit de approbata ↄſuetudine omne ius in ciuitate: vel caſtro: intra prouinciā: quia excludit ſuperiores: maxime ſi alterius ſuperioris nomine poſſideat: de preſcriptio. cum ex officio: nā poteſt tale caſtrum: in ſolidū ad dñm pertinere: ⁊ dicit̄ per ſe prouincia: vel territoriū. ff. de verbo. ſigni. l. pupillus. §. territorium. hoc verū etiā ſi papa concedat prouinciā: infra quam ſitum eſt caſtrū: quia id facere intelligitur abſq; alterius preiudicio. ff. ne quid in loco publico. l. ij. §. ſi quis a pncipe. ⁊ §. merito: maxime quādo habet ab īperatore: nam tantū valet ſpeciale: quo ad quedā: quantum generale quo ad omnia: de offi. dele. ſtudiniſti: p ſocio. l. actione. §. renunciare. ff. de adminiſtra. tu. l. ſi duo. in fi. ⁊ quia regulariter ſpecies derogat generi. vt in regula. generi per ſpeciē. de regu. iur. lib. vi. dicit hec iungēda ad ea: que no. in ſūma. de preſcrip. ſub Rica. de preſcrip. rerū immobiliū. §. que exigantur ſub. §. quantū. ¶ Quid ſi tenent tpalia debet iurare: ſm glo. quia ſunt tūc minores: alī. iura. ad hoc de renuncia. ad ſupplicationē: ⁊ de ſtatu regula. c. vno. lib. vi. ¶ Glo. vltima inducit auctoritatem ad propoſitum. ibi. domino ſuo. q. d. nō alienore patet ex predicta auctoritate: vbi dicit ſu quis eos qui iudicas alienum ſeruum: ⁊ in fi. dic vnde clerici etiam ſponte pro eccleſijs ſuis hoc iuramentum preſtātes puniuntur. J. de accuſa. veniens: ⁊ caueat a pena decre. ij. de re. eccle. non alie. lib. vj.

t **Tertio noſtra.** Qui iurauit cō tra aliquē non eſſe: contra eum in propria: ⁊ eccleſie ſue cauſis: eſſe poteſt. h. d. Cōis diuiſio. ſcda. ibi. interpretatione. ¶ No. ꝙ iuramentum contractus ⁊ alia que inter hoies gerunt̄: limitationē ⁊ declarationē recipiunt: a cauſa impellente ad contractū: vel iuramentū preambula: que ex preambulis colligit̄. ad hoc. l. titia. de ver. obli. l. item quia. §. item iuliano. ff. de pac. ¶ No. ꝙ pro interpretatiōe ⁊ declaratione iuramenti: an ſit obligatoriū papa eſt adeundus ⁊ quo reſpectu ſit obligatoriū: vel non: ad quod. ſ. de elec. venerabilem. dixi. ſ. c. quanto. ¶ No. ꝙ iuramentū de nō eſſendo vel agendo contra aliquem: indeterminate preſtari intelligit̄ de eſſe illicito contra debitū iuris: non de licito: ſꝫ ſcdm debitū iuris maxime quando trahit cauſam a iure ꝓprio: vel altero: ſibi coniuncti: aut eccleſia propria: ⁊ idem in defenſionibus. ¶ No. ꝙ obligationes facte vacante eccleſia minus obligant: ꝙ̄ facte ſede repleta. ad hoc. ſ. eo. ſicut noſtris. ¶ Oppo. ꝙ iuramentū de non eſſendo cōtra con obligat indiſtincte ad non eſſendū contra: etiam in facto ꝓprio: ſicut ſimplex eſt de ma. ⁊ obe. ſolicite. So. dicit Inn. ꝙ verba ⁊ cauſa: que precefferāt: multum hic iuſtificant interpretationē pape. ⁊ vt ex his verbis patet aliqd eſſet ſi generaliter ageret̄: ꝙ in nullo negocio eſſent contra ipſuꝫ: tūc enim in negocijs eccleſie non tenent̄ ſeruare iuramentū. ſ. c. ij. Sed in proprijs debet obtinere abſolutionem ſi iuſtus metus erat: vel alia rationabilis cauſa quare ſuit iuramētuꝫ extortum: vt no. ſ. ꝙ metus cauſa: ad aures ſm Inn. hoc verum inquantū iuramentū tangebat cōmoduꝫ propriuꝫ. In quantuꝫ autē tangeret preiudiciū eccleſie: nō obligat. Nā ⁊ epiſcopus eccleſias ⁊ clericos defendit prouincie: etiā cōtra litteras pape: niſi de ipſius ſpāli mandato. de reſcrip. ad hec. ⁊ c. ad audientiā. ij. ¶ Quero qui cōprehendant̄ appellatione ſpāliū perſonarū. dic ꝙ perſone coniuncte de poſtu. c. iij. de excu. tu. l. humanitatis. abbas intelligit etiam de amicis. ¶ Quero de pena machinationis contra principē. dic ꝙ laicus in monaſterio detruditur: preſbiter vel diaconus degradat̄. xxij. q. v. ſi quis laicus. pal̄ eſt poſt. c. de forma. ⁊ fortius ſi inferior. ⁊ no. abb. per hunc finē: ꝙ ↄſpiratio eſt proprie confederatio facta in preiudiciū alicuius perſone: vel dignitatis ipſius. gl. colligit iuramentū metu extortum non ſeruandū. ⁊ dat ſimile. de confeſ. ⁊ cōſenſu. no. illā purificationē. ¶ Oppo. ꝙ iuramentuꝫ in eo ꝙ non tangit iura eccleſie: ſed propria: ſit ſeruandū: xuꝫ poſſit ſeruari ſine anime interitu. ſ. c. ſi vero. ad hoc quia ne tractatus vel conſpirationes faciant tenent̄ de honeſtate: etiā ſine iuramento glo. facere videt̄. per quod concludit ꝙ iuramentū ſeruare tenet̄ pro parte ſic: ⁊ pro parte nō. gl. colligit ex littera declarationem iuramenti: quo ad vim cōprehenſi ſpectare ad papam. ad hoc quia in omni ſacramento excepta intelligitur auctoritas pape. ſ. c. venientes. ſimiliter ⁊ imperatoris. ff. ad municip. l. imperatores. idem cum dubitat̄ an ſit licituꝫ vel non ſpectat declaratio ad papam. ſ. de electi. venerabilem.

Colligit obligatuꝫ alicui de non eſſendo contra eum eſſe poſſe pro facto proprio: vel eccleſie: vel cōitatis. ad hoc alle. iura que dicunt in generali ſermone pſonā loquentis intelligi exceptā. Et eſt arg. ꝙ ſi promiſi tibi dare terrā meā vel caſtrum: contra oēm perſonā: nō teneor dare ↄtra me: quia nemo artat̄ ad dilationē alterius: pluſq; ad dilectiōem ſui. Et quia ordinata charitas incipit a ſeipſo. xxij. q. v. nō licet ⁊ quis primo debet ſibi elemoſinā facere: deinde proximo. de peni. di. iij. ſane cauendū: glo. aſſignat quedā cōtrarietas ſi. dicit ꝙ cōtraria ſunt ſpecialia de materia. xxij. q. v. de forma. ⁊c̄. in dicto. c. ſane cauendū. verſi. qui vult: ꝙ alī eſt. c. vbi de hoc ſequit̄. c. ex litteris.

e **Ex litteris.** Si iudex in pncipio cauſe iuramentum de veritate nō exigit a partibus: in proceſſu illud exigere poterit. h. d. Cōis diuiſio. Scda ibi: non igitur ¶ No. ꝙ in repetendis pignoribus qſi ex fructibus ſit ſatiſfactum de ſorte: nō ſufficit probare pignus ⁊ fructus percptos: vel fructuū quantitatē: niſi probet̄ quātitas cū fructibus compenſando. ¶ Et no. ꝙ fama nō habet extiū plene probationis. Et no. ꝙ fama inducit ſemiplenā probatōeꝫ: cuius pretextu poteſt deferri iuramentū: alias ſacramentuꝫ neceſſitatis: ad ſupplementū plene ꝓbationis: de quo. J. c. ſi. ¶ No. ꝙ fama minus eſt ꝙ̄ notoriuꝫ: quia quaſi notoriuꝫ eſt: nam factū iſtud nō poterat proprie eſſe notoriū. dicebat Hoſti. ꝙ teſtes dicebant ꝙ obligauit ſe: ſed pro quāto nō recordabantur: vel dicebāt peccatū eſſe ꝙ ille ſic perdat reꝫ ſuam. ¶ Quero an publicatio atteſtationū ſuper obligatione impediat ꝓductiōeꝫ teſtiuꝫ: ſup ſorte: dic ꝙ nō: quia eſt alius articulus de teſti. cū cām. i. ⁊ ij. ⁊ c. veniēs: ⁊ c. cum in tua: imo ⁊ obſcure deponētes poſſent iterato īterrogari. c. ſi. per tuas: ⁊ c. clamor. ¶ Quero qd ſi nō pōt ēt per iuramentū cōſtare de quāntitate: vt quia creditor dicit de centū: alter de. x. dicit Hoſti. cōſiderandū verū preciū rei: ⁊ cōſuetudinē creditoris: vt ſi cōſueuerit velle pignus ad valorē dupli eius quod mutuat: ⁊ ſic ſua ſubtilitate iudex veritateꝫ inquirendo: cām decidit. ff. de pigno. actio. l. ſi ſeruos in fi. ⁊ l. vel vniuerſorū. ff. de vſur. l. qui ſemiſſes. ff. māda. l. lucius: vel ſm eum his ↄſideratis: ⁊ fama vtriuſq;: iſti vel illi ad certā quātitatem de qua ſibi videt̄ deferat iuramētū. J. c. ſi. oībus his deficientibus oportebit reum abſolui. J. c. ſi. Hodie cogit̄ libros rationū edere. J. de vſuris ex grandi. Quod valet ēt ad eam quā querit̄ an de ſorte ↄſtaret: ⁊ de tpe quo durauit obligatio. Item quid ſi cōſtat illū feneraſſe ad tot pone ad quattuor ſolidos pro libra: ſi de ſolutione vſurarū nō ꝓbatur: an vt e preſumptiōe cōdemnet̄ pro tpe: quo durauit obligatio: ad ſūmā: ad quā oſtēdit rō quattuor denariorū: dicit ꝙ ſic: ⁊ hoc multotiēs ſeruatū eſt in foro Bonon. epiſcopi. Ad quod iura. ſ. alī. ff. de probatio. l. ſi cyrographū ⁊ .C. de apocbi. publi. l. quicunq;. li. x. Jaco. de arena. in. l. ſi. C. de probatio. vbi etiā ponit Cy. dicebat probandā pecunie ſolutiōeꝫ factam ex tali cā: ſicut probanduꝫ eſt ipſum creditorē tm̄ ex fructibus pcepiſſe. alī. decre. iſtam ⁊ dec.

ad noſtram.ē.eo. Sed certe quantitas fructuum non ſic venit preſumptiue:ſicut quantitas uſurarum:etiam in ſupradictis terminis: hodie forſan per libros rationum deciderentur predicta. ¶ Querit glo.an ⁊ quando preſtatur iuramētum de veritate.dicit ꝙ in ſpiritualibus cauſis in quibus nō preſtatur iuramētum calū. No.glo.que ponit ꝙ cauſa uſurarū ſit ſpiritualis:de quo in clemē.diſpendioſam in glo. Sed mirum de iuramento hic quando preſtatur:dic vt de iuramē.calū.c.i.lib.vi. ¶ Quero an hoc iuramentum preſtetur a prelato:glo.ꝙ ſic:quando agitur de facto ſuo alias nō: de quo remittit.ē.de elec.dudum:⁊ hodie in.c.preſentium. de teſti.lib.vi. Cuius tenorē ponit glo.in fi. ¶ Quero quo modo reſpondetur:per hoc iuramentum:dic ꝙ reſpondetur de eo ꝙ ſcit:vnde debet ſimpliciter reſpondere ſcio:vel neſcio:per iuramentum calum. Reſpondetur de eo ꝙ credit.C.de iura.calū.l.ij. Inquantum dicit ergo ꝙ reſpōdit de eo ꝙ ſcit.dicit Inno.hoc verum etiā ſi non vidit:ſed indubitatam habet de eo fidem. Exemplum de xp̄o.de cōſtantino:⁊ iuſtiniano imperatoribus:⁊ repetit que dicta fuerant de teſti.cauſam. Aliqui dicunt:vt archidia.ꝙ hec non fuerant verba Inno.collegit glo.famam non inducere plenam probationem:q̄ꝫ q̄ plenissime diuulgatam:ſaluo in his que ſunt leuis preiudicij:vt quādo agitur de matrimonio ꝯtrahendo:de conſangui.⁊ affi.ſup eo:⁊ de ſponſa.cum in tua. Non tñ ſufficit ad dirimendum.ſ.de eo qui cogno.conſangui.ſuper eo. ¶ Glo.colligit percepta ex pignore cōputari in ſortem:inter cetera dicit ꝙ fructus ipſo iure extenuant ſortem. all.l.i.C.de pig.acti. Sed cōmuniter tenetur cōtrarium:vt ibi no.vt.ē.eo.ad noſtram. ¶ Quero quare cōpelluntur iurare:dic vt dicant veritatem:ſicut in teſte:⁊ quia peccatum mortale eſt occultare veritatē.xi.q.iij.quiſquis. ¶ Querit quare iuretur de veritate.dicit glo.quia uſura cauſa eſt quaſi ſpiritualis:in qua non iuratur de calum.⁊ ſic non colligitur hic ꝙ iuramentum de calum.preſtitum fuerit:vt quidam dicunt:putat tñ ꝙ ſi vtrūqꝫ iuramentum preſtaretur:⁊ in ciuili:⁊ ſpirituali:ordo iuris non offenderetur:imo vtile eſſet:⁊ ſi hic iuratum fuiſſet de calum.non fuiſſet ſuperfluum iuramentum de calum.quia ad diuerſa referuntur:⁊ quia eque preiudicat confeſſio de credulitate:ſicut de veritate. ¶ Quero de ratione dubij exactionis huius iuramenti. Quidam dicunt ꝙ cauſa fuit quia videbatur cauſam non eſſe ſpiritualem:⁊ ſic non iurandum de veritate:ſed de calum. Alia ratio eſt: quia non erat exactum ſtatim poſt litem conteſta.⁊ ſic debito tempore:vnde fuit dubiū an poſſet poſtea preſtari:per que dicit iuramentum poſſe preſtari quandocunqꝫ:ſiue de calū. ſiue de veritate dicēda:antequā ſit in cauſa cōcluſum:nec eſt de ſubſtantia ordinis iudiciarij ꝙ ſtatim preſtetur:dic vt de iura.calum.c.i.in fi.lib.vi.vel dic ꝙ ratio fuit:quia iudices procedebant ex officio:quo caſu nō iuraretur de calum.ſed de veritate.ē.eo.ad noſtram.ij.dic vt ibi.no.glo.ꝙ cauſa uſurarum eſt quaſi ſpiritualis:vide glo.in cle.diſpendioſam:⁊ pondera:quia dicit ꝙ quelibet cauſa eccleſiaſtica late poteſt dici ſpiritualis. Anto.de Butrio.

i **Ntellecto.** Si is qui preeſt iurauit nō alienare:alienationem reuocare poteſt quam poſtea fecit in preiudicium dignitatis etiam:ſi iurauit non contrauenire. Primo ponit factum corrigendū. Quod ſecūdo corrigi mandat.ibi.nos eiſdem:ſubmittens cauſam mandati. ibi. Quia cū. ¶ No.i.principē in dignitate nihil poſſe alienare in preiudicium regni vel dignitatis aut honoris. No. ꝙ detrahitur honori exiſtentis in dignitate:ſi bona dignitatis alienentur. ¶ No.ij.ꝙ quilibet rex in coronatione preſtat iuramentum:de non alienādis iuribus aut rebus regni. ¶ No.ꝙ idē male alienās poteſt quod male alienauit ad preiudicium dignitatis reuocare. ¶ No.ꝙ iuramentum non eſt obligatorium:quia primum iuramentum eſt ſeruādum:⁊ ſm contra primum non poteſt ſeruari:abſqꝫ preiudicio ſalutis eterne. ¶ No.ꝙ iuramentum ſuper obſeruatione contractus illiciti:ad preiudicium dignitatis:videtur eſſe obligatorium perſone iurantis niſi quādo aliud oppoſitum iuramentum preceſſit poteſt induci contra.quia tex.pōderat.ij.ꝙ teneatur ⁊ ꝙ iurauit: ſufficit ergo ꝙ teneatur licet non iurauit:⁊ ſic iuramentum contra id ad quod ſimplicē obligatione abſqꝫ iuramento tenet:non videtur obligatorium. ¶ Oppo.ꝙ rex poſſet donare aliqua.de dona.c.ij. pondera litterā:que dicit in preiudicium regni:⁊ contra honorem. Modica enim poteſt donare:quia non preiudicat: nec regnum diminuit:ad hoc.ē.eo.tua nos:de donatio.c.i.ij. ⁊.iij.⁊.c.ad apoſtolice.de ſymo.⁊.c.ſi queſtiones:nec facienda eſt tam amara interpretatio.ff.de donatio.inter vi.⁊ vx. cum hic ſtatus:⁊.l.ſi id.§.ſi quas:⁊ vide quod no.de ſupplē. negli.prela.c.ij.glo.eſt clara nihil aliud agēs niſi colligere notabilia.⁊ allegare ꝯcordantias.ibi.preſtare ⁊ inuentariū facere:ibi.hoſpitiolum:vbi de hoc.ff.de lega.iij.l.vltima.in fi.vltra vnam colū.⁊ in caſu:de cōſecra.diſtin.ij.quotidie. quandoqꝫ vtrūqꝫ malū:vt prodigalitas:⁊ auaricia.xl.i.di. ſepe.ibi. alienata . niſi iam propter hoc eſſet depoſitus.xij. q.ij.monemus.in gl.vltia.in fi.⁊ de reg.iur.in malis.lib.vi.

m **Ulieri.** Si mulier iurauit aliquē ſuū eſſe maritum:⁊ ſuccubuit:quia aliter non probat:non datur nec denegatur licētia cū alio contrahendi. Non diuidit. ¶ No. ſūmarium. ¶ No.ꝙ contra iuramentum in ſnia reprobatum eccleſia non dat licentiam contrauenendi quādo illud reprobatur:non ꝙ non liget:ſed quia perfecte non probet. ¶ No.ꝙ non ſtatur iuramento coniugum ſuper allegatione matrimonij. ¶ No.ꝙ contra iuramentum ſnia reprobatum canon ⁊ eccleſia non prohibet cōuentiones: ſed relinquit iurantem ſue conſcientie:⁊ ſic poteſt quis venire contra iuramentum:quādo ſuccedit loco probationis:⁊ eſt ſententia reprobatum. ¶ No.ꝙ periurium nō eſt de criminibus quod impediat matrimonium. ¶ Oppo.ꝙ non debuerit ſniari contra matrimoniū:quia matrimonium contractum ⁊ cōſumatum nō debet diſſolui:niſi morte alterius contrahentium. xxxij.q.ij.c.ij. Sol.dic ꝙ q̄ꝫ q̄ erronea foret hec ſnia:tamē matrimoniū non ꝓbabatur ſolo iuramento cōiugis petētis:vñ nō deficiebat ius:ſed ꝓbatio.ff.de teſta.tu.l.duo ſūt titij. Nā ſnia:quātūcunqꝫ erronea:ſeruāda eſt:pōt enim errare iudex:qui quādoqꝫ ſequitur allegata.iij.q.vij.iudicet:veritas tñ non mutatur.ff.de offi.ꝑſidis.l.illicitas.§.vitas.de purga.vulga.c.ij. ¶ Oppo.ꝙ hec mulier debuit ꝓhiberi:vel non ꝓhiberi:⁊ ſic nō debeat relinqui ſue conſcientie:nā aut huic mulieri volenti ſecūdo cōtrahere denūciatum eſt de primo ſuperſtite:⁊ tūc ſi non fuit ꝓbatū.debuit dari licentia cōtrahēdi:⁊ hoc inquātū de hoc agitur in cōtentioſo:ſi erat in foro penitentiali:ſi dicat ſe verū dixiſſe:de primo debet prohiberi.ſi dicit ſe dixiſſe falſum:debet ei cōtra cōſuli ꝙ cōtrahat:ſi de lapſu timetur.dicebat Goff.ꝙ in iudiciali ⁊ penitentiali foro tutius eſt eā cōſcientie ſue relinquere.dicit Jo.an. ꝙ inquātum dicit.ē.Goff.de foro penitentiali:bñdicit. Inquātū op.de foro cōtentioſo:obiectio nō ꝓcedit ꝙ hec mulier ꝓuocauit ad iudiciū vēdicādo virū ꝙ pꝫ ex littera:que dicit virū ab eius ꝑpetitione fuiſſe abſolutū:⁊ cōfeſſioni autem mulieris:quā pro ſe fecit in illo iudicio credi nō debuit:⁊ ꝙ potuit eſſe falſa. Jō eligitur hec media via:vel dic ꝙ etiam ſi denūciaretur mulier:⁊ nō ꝓbaretur:nō daretur licētia:quia ei obſtat iuramentū:⁊ ne apiatur via ad ꝑiuriū:⁊ cōtrariū ꝓcederet qſi nihil eſſet ꝓbatū:⁊ mulier non iuraſſet. ¶ Oppo.ꝙ eccleſia dando licētiā nō eſſet auctor ꝑiurij:ſed adulterij:ꝙ veniret mulier cōtra iuramentū:⁊ matrimoniū ꝓbatum per iuramentū quo ad ſui ꝓiudiciū. Quidā dicūt ꝙ melius dixiſſet lr̄a ne daretur via adulterij . Nō enim eſt littere itētio: aut mulier verū iurauit:⁊ datur via adulterio:aut falſum iurauit:⁊ legittimū ipeditur mr̄imoniū. Sed dic tu.ꝙ primo caſu daretur via ad ꝑiuriū. Secundo caſu impediretur legitimum

matrimonium:propter non matrimonium. ¶ Oppo.ꝙ ſtet iuraméto cóiugis ad ꝑiudiciũ ſuũ:ꝛ ſic nó poſſet cótra ꝓprium iuramétũ venire.C.de nó nu.pec.l.generaliter.de ꝓbatio.per tuas. Sol.cótra iuramétũ vel cófeſſioné propriá ſniá nó reprobata.nó licet cótrauenire ibi:ſed ſic qñ eſt ſnia reprobata:vt hic:de quo de excep.cum venerabilis:ꝛ hȝ tene licet quidam dicát ſpále in matrimonio:ꝓpter periculũ.ſ.de eo qui cognouit cóſangui.vx. Jordañ.facit ad queſtioné quá iſolutá dimittit Gui.i ſpe.de excep.§.viſo ꝙ.qd ecóuerſo.v.colũ.Si debitor offert.x.qde dicit ſe a titio mutuo recepiſſe:ꝛ repetit pignus:creditor negat ſe mutuaſſe:ꝛ negat pignus.ꝛ iurat:debitor ꝓbat mutuũ:ꝛ pignus:an mutuum debeat reſtitui:qꝛ ex quo iuramétũ ſnũ eſt reprobatum ſnia illud poterit repetere.ſ.mutuũ:ad hoc quod no. Joã.xxx.q.v.§.go ita:ad hoc.C.qui potio.in pig.ha.auẽ.item ſi poſſeſſor vbi ſm glo.negás ré eſſe debitoris pót ex cófeſſo dicere ꝙ illam tenet ex alia cá:ꝛ fateri ipſaȝ eſſe debitoris.

¶ Querit glo.an ſi mulier hec habuiſſet vnũ bonũ teſteȝ: crederetur ſuo iuraméto:videt ꝙ ſic:de ꝓbatio.ſicut ꝯſuetudo.C.de rebus credito.in,bonefidei.ſ.c.ſi.glo.dicit ꝙ nó putat tali caſu locũ eſſe delatióí iuramétí:qꝛ agitur qñ cauſa ſtatus hóis:cũ per hoc ꝯſtituat ſeruus in ipſo:ꝛ ſufficit ꝙ cá nó eſt modica:ꝛ in talibus defertur iuramétũ:attétis circũſtátijs pſonarũ:ꝛ quantitatis cáe.ſ.c.ſi. Idem accur.in.l.iij.§.quecũqȝ eo.titu. No ob.de deſpon.ipub.atteſtationes:qꝛ nó deferſ ſup principali petitióe:ſed ſup articulo poſtea orienti:ex quo oritur magna pſumptio cótra reũ.ſ.ꝙ conſenſiſſet poſt etateȝ cum viſus fuiſſet ad copulá:vel ibi a toto habebat pſumptioné pro ſe ſm abbaté. Tu dic ꝙ ibi pſumptio erat cótra reũ qui venit abſoluendus in cá matrimoniali vnde tũc nó abſoluet:niſi iuret ad excludendam illá pſumptioné:ad quod facit.ſ.c.ſi.ꝛ ꝙ ibi no.ſuper verbo preſtitit. Hoſti.dicit in oĩ cá deferendũ ſacramentuȝ:etiaȝ ſi agaſ de códitióe pſone.ff.eo.l.iij.§.quicũqȝ:ꝛ.ſ.c.ſi.ad hoc.ꝯ.de probatio.c.ij.vnde dicit hoc arbitrariũ:ꝛ remittit.ſ.c.ſi.ꝛ in ſũma.eo.titu.ſub Rica de aſſeſſorio iuramento.§.ſuper quibus.verſi.quid de cá monachationis.ꝛſe.vſqȝ ad.§.qualiter. ¶ Aduerte qꝛ Hoſti.ſentit ꝙ nó ꝓficeret pmuȝ iuramentũ:forte qꝛ ſponte oblatum. Sed oȝ iterato iurari. Nec ob.ſi dicaſ ꝙ nó debeat iterato ad iurandũ admitti: qꝛ vel idem iurat:ꝛ erit quedá nugatio.de elec.in geneſi:vel iurat cótrariũ ꝛ nullus erit defectus niſi ꝙ de piurio cóuincaſ:de teſti.ſicut.dicit Hoſti.ꝙ lȝ vtrũqȝ iuramétũ ſit de veritate. Primũ tñ ſoluȝ preſũptiuũ.ſm vero diffinitiuũ:mutata vero ſpecie illud iterari nó eſt ſuperfluũ:ad hoc.ꝯ.de teſti.veniens.alias ſequereſ ꝙ in cá in qua eſt iuratum:non poſſet aliud iuramétũ ad deciſioné litis deferri:ꝛ idé ſequeretur ſi eſſet iuramentũ de calũ.quia licet illud ſit de credibilitate:eque tamé ꝑiudicat:vt no.ꝯ.c.ij. Nec pſumitur ꝙ mulier dicat ꝯtrariũ eius quid prio dixit:ad hoc ó pſump.c.ſi.i.q.vltima.ſancimus. ¶ Oppo.ꝙ mulieri poſſet dari licétia ad ſcda vota:ex quo ſuccubuit:qꝛ dicit lex ꝙ ſi vendico ré:dicendo te poſſidere poſſuȝ poſtea qȝ ſuccubui agere:ꝛ dicere me poſſidere.ff.de acqui.poſ.l.naturaliter.§.nihil.dicit glo.ꝙ lau.hoc caſu dixit dandá licentiá per cótrariũ.Sed hic decidiſ ꝯtrariũ multiplici róne. Prio ne deſ vis piurijs:ꝛ ne eccleſia ſit actor periurij:ꝛ qꝛ eccleſia dȝ ſuadere ne veniat cótra ꝓpriũ iuramétũ nó dȝ aũt expreſſe prohibere:etiá multiplici cá:qꝛ poſſet eſſe ꝙ iurauit falſum:ꝛ ne ipediaſ cótractus matrimonij:ná ex piurio non dȝ ꝓhiberi cũ piuri ꝛ criminoſi:ꝛ qui extra eccleſiá ſunt:poſſint matrimoniũ ꝯhere.xxxv.di.cũ ſimilibus.ꝛ ſic due pſumptiones ꝯrie cócurrũt:ꝛ neuter pponderat alteri:tacebit ergo eccleſia:dat ſiſe.xxij.q.ij.ne quis arbitreſ.Si tñ verũ eſt qꝺ iurauit:quo ad deum:nullũ pót cótrahere matrimoniũ quo ad deũ.Si falſuȝ eſt bñ poterit:vt eſt ꝓbatũ.lau.dicebat ꝯtriuȝ: nó bene rñdit ad.l.allegatam:qꝛ ibi erat ſimplex aſſertio:ꝛ de facto alieno in quo potuit errare hoc iuramentuȝ:ꝛ de fa

cto proprio de quo poterat eſſe certa:merito obligatur:ꝛ ne veniat ꝯtra iuramentũ pro quo pſumitur:ex quo iurauit eccleſia nó dat licétiá:hec vera inquátuȝ mulier nó petit bána qꝺ eſt de iure:de cládé.deſponſa.c.ſi. ¶ Conſuluit Hoſtié.ꝙ epõ moneat illam ad continentiá.ſ.de eo qui cogno.cóſangui.vxo.ſue.diſtinctioneȝ:ſi non pót illam ad hoc iducere petat bána publicari:cũ ꝓteſtatione huius decre.qꝛ per id non intendit dare licétiá:nec denegare:ſed illá cóſcientie ſue relinquere:denegare vero bána nó debet:qꝛ denegádo preambula ꝯtractus:denegaret ꝯtractũ:ꝓteſtatio tñ predicta licet ſit vtilis:non tñ eſt neceſſaria.ff.de iudici.l.nó videtur:faciunt predicta ad queſtioné dominicaleȝ.xxvij.de patre qui contraxit cũ ea:quá iurauerat deſponſaturũ filio:vt in dominicali.xxvij.ꝛ in preteriti.xxvj.dicitur quid cum vir de latus ſtupro vna cum muliere confitetur matrimoniuȝ.

c Lericus.

Se ſũmat ꝛ non diuidiſ. ¶ No.i.ꝙ iuramentuȝ de ſeruandis ſtatutis eccleſie refertur ad ſtatuta ſubſiſtétia:ſm tpˀs iuramenti:ꝛ non ad ſtatuta poſtea edita. ¶ No.ij.ꝙ in his in quibus exigiſ notabilis expreſſio:ꝛ formalis:ad cócludendá obligationé:nó ſufficit conſenſus ſimplex cũ relatione ad illud alˀs preſtitum:ꝛ ſic non ſunt paria quid expmi per ſe:vel per relationem ad aliud:nó pncipaliter expreſſum cómemorari:ꝛ ſic vbi exigiſ certa forma in actu:actus de preterito preſtitus:non pót ad aliud extédi:illa forma ſpecifice non repetita:quod no.qꝛ facit ad multa:ſi quis ergo poſt ſtipulationem dicat ex interuallo:cóſentio per ſtipulationé:quá preſtiti:tibi dare centũ:nó obligabiſ ex ſtipulatione:ſic in teſtaméto ꝛ ſingulis:qꝺ no.ſic intellige hác decre.qñ ex interuallo fuerunt ꝟba ꝓlata alˀs videnſ in eſſe.ff.ſi cer.pe.l.lecta.ꝯ.de elec.officij. ¶ Oppo.ꝙ primũ iuramétũ ſe extédit ad futura.C.que res pig.ob.poſ.l.ſi.vbi ſi obligo oĩa bona mea:ſitelligitur de futuris. Sol.illud fauorabile ꝛ modici ꝑiudicij:hȝ odioſuȝ:ꝛ grauis ꝑiudicij:ꝛ idé de ꝑuile.qꝛ circa.ff.de ſui.vr.predi.ſi ſeruitus. Jo.and.dicit ꝙ verbũ edita ſoluit contra ad hȝ de ꝟbo.ob.l.cũ ſtipulaui. Fallit ꝓ ꝑncipalibus:vt aliqd aſſerédo p ſacramétũ ꝙ ſecerũt dñs ſũt piuri:lȝ illud ſit falſuȝ:ꝛ facit ꝙ ille nó deberet qui negat aliqd p iuramentũ calũ.qꝺ a ꝑncipio fuit ꝓpoſitũ:quod eſt falſum:ſm Jo.and.cum iuramétũ calũ.ſe extendat ad totá cauſeȝ.C.de iura.ca.auẽ.hoc ſacramento. Idé vbi iuramentũ extéditur ad futurũ factuȝ:vt eſt iuramentũ ſidelitatis:vnde ſi dominus ꝑcepit aliquid per vaſallũ teneri ſecretũ:reuelando deleraret:licet tépore iuraméti nó eſſet exortũ:vel ſecretum tenendũ:ſm Jo.an. ¶ Oppo.ꝙ obligaſ ex iuramento:qꝛ ꝓmittendo per iuramentũ:videtur iurare:ſaltem per creaturá:ꝛ illud ſeruare teneſ.ꝯ.eo.ꝛ ſi.xpˀs.dicit hic Cal.ꝙ licet nó teneaſ vi huiˀ iuraméti ꝑmi:teneſ vi ſecũdi:hoc placet:ſi conſtaret ꝙ egerit iurare:ſed puto ꝙ hic nó egerit iurare:ſed iuramentũ antiquitus preſtituȝ:ad hȝ extendere:ex promiſſione:que non ſufficit:ꝛ hoc tȝ archidia.xxij.q.v.ne quis:per que dicit Jo.and.in addi.ſpe.in titu.de iureiurá.ad ſi.ꝙ ſi ſubditus qui ꝑmo iurauit dño:poſtea conuenit ꝙ illud iuramétũ poſtea ad aliud extendaſ:non extenditur ad alia:hinc eſt ꝙ licet per pactũ obligem ſucceſſoré:nó p iuramétũ:vt no.de dolo ꝟitatis:facit ꝙ ſi deſ licétia notorio:vl iudici:vt extendat inſtrumétũ prout vult:qꝺ nó poſſit ibi addere iuramétũ:vel ſtipulationé:ſi formalr nó iterceſſit:quia nó pñt hec ſimplici ꝯſenſu ſuppleri:cũ habeát certá formá.

¶ Querit glo.an vi ꝓmiſſióis teneaſ poſteaſ ſeruare ſtatuta:glo.dicit ꝙ ſic ex vi ꝓmiſſióis:qꝛ inter ꝓmiſſioné ꝛ iuramétũ nulla eſt dña:quo ad deũ.xxij.q.v.iuraméti:ꝛ eque puniretur ſi nó ſuaret priuilegiũ:de fideiuſ.peruenit. Putat cũ glo.ꝙ maior pena iponeſ ei qui venit ꝯ fidé tantũ ſine iuraméto:qꝛ magis ꝯtépnere videſ:ꝛ ſic equiparatio eſt quo ad genus:ſed non quo ad criminis quantitateȝ:nec quo ad pene quantitatem:ad hoc.ꝯ.eo.debitores.ꝛ quod no.ꝯ.eo.

cum quidam. Sequitur iuramentum. Anto.de But.

i **Uramentum.** Se ſumat: ⁊ habet.v.dicta que patent: vel ſunt due partes. Prima tractat de recuſatione: ⁊ delatione iuramenti. Secūda ibi.ſane tractat: de delatione in iudicio a contrario: ſed non expreſſe ponit: de dilatione extra iudicium. ¶ No.primo ꝙ iuramentum delatum a iudice parti non poteſt recuſari nec referri. ¶ No.ſecūdo ꝙ iuramentum delatuʒ a parte parti in iudicio poteſt licite recuſari: ⁊ referri. Fallit incōtinēto actione famoſa: que referre non poteſt. ¶ No.ex ſecunda parte ꝙ actore in probatione ex toto deficiente: reus obtinet: ⁊ ſi nihil preſtiterit. ¶ No.iij.ꝙ preſumptione faciente pro actore defertur reo ſacramentum purgationis. ¶ No.ꝙ ceteris paribus iuramentuʒ in defectuʒ purgationis deferṫ reo: niſi ex circumſtantijs cauſaruʒ iudex videat illud actori deferendum. ¶ Oppo.ꝙ decre.contradicat. Quia primo dicit iuramentum non recuſandum: nec referendum. Secūdo dicit recuſanduʒ: ⁊ referenduʒ. in prin.dicit deferenduʒ ⁊ hoc pendere a poteſtate iudicis.in fi.dicere videtur ꝙ ſolum defertur parti.ſi habet pro ſe preſumptionē. dic quoddā eſt iuramentuʒ extraiudiciale: ſeu voluntariū: de eo non agitur hic expreſſe quod poteſt deferri: ⁊ referri: ſm ꝙ partes cōueniunt: ꝙ alr̄ appellatur extracōuentionale ff.de iureiurā.l.iuſiuranduʒ ꝙ excōuentione: niſi de hoc agaṫ hic tacite: a cōtrario. quoddā eſt iudiciale: quia a iudice ⁊ ī iudicio datur: ⁊ de hoc loquitur prima pars capituli: quia hic non poteſt referri: nec recuſari: quoddaʒ eſt iudiciale.i.in iudicio preſtitum: ⁊ delatū a parte parti: ozante vel acquieſcente iudice: ⁊ hoc poteſt referri niſi in actiōe famoſa: quoddam eſt iuramentuʒ neceſſarium: ꝙ ex neceſſitate defertur: in defectuʒ probationis: ⁊ de hoc loquitur vltima pars.c. ¶ Nūc videamus de qualibet ſpecie. In prima parte habes h̄ de iuramēto quod defertur a iudice parti: ꝙ non poteſt recuſari. ¶ Quero de quo loquitur prima pars. dic ꝙ de quodam iuramento: quod appellat veritatis: quod defert iudex in quacunqʒ parte iudicij: quādo ſuſpicaṫ: de malitia partis de iura.calū.c.i.lib.vj. ¶ Quero ſecundo: quia dicit ꝙ poteſt iuſta cauſa recuſari: quero que eſt hec iuſta cauſa. dicit gl.ꝙ iuſta cauſa eſt recuſandi: quādo dubitat de eo quod iurare debet: puta qꝛ eſt iuratum de veritate dicenda.ff.e.ti.l.iuſiurādū: ⁊ ad pecūias.i. Reſpō.ff.re.amo.l.marcellus: ⁊ ſic preter iuramentuʒ.de calū.iuratur de veritate ab altera parte: in caſu iſto.alr̄.de teſti.vltra tertiam. Idem actori eſſet: ſm Io.and.iuſta cā recuſandi: quando plene probauit.de proba.c.ij.⁊ etiam reo quando actor non probauit: nec plene: nec ſemiplene. ¶ Uenio ad ſecundam partem iuramenti vel ſpeciem: in ver.quāuis in illo habemus tria dicta. Primuʒ ꝙ a parte parti poteſt deferri in iudicio. Secundum quod poteſt recuſari: ⁊ referri. Tertio ꝙ in actione famoſa non poteſt referri. ¶ Oppo.primo ꝙ poſſit recuſari.ff.e.l.manifeſte.glo.dicit primo ꝙ ſi eſt ſuſceptuʒ non poteſt recuſari: vt.l.manifeſte. Si nō eſt ſuſceptum adhuc olīʒ non poterat recuſari: vt.l.manifeſte. hodie autē poteſt recuſari: vt etiam ſi non recuſat pōt referri: vt.l.generaliter.C.eo.titu.hoc dicit verum vt poſſit recuſari: quādo defertur: ſed quādo refertur actori: recuſari nō poteſt: alr̄ p̄tor actori denegat actionem.ff.e.l.iuſiuranduʒ §.ait p̄tor: vel melius procedit iudex ac ſi iuraſſet.C.e.l.generaliter.§.i.dic ꝙ nec olim: nec hodie licitum eſt ſine cauſa iuramentum recuſare: vt.l.manifeſte.olim: ⁊ hodie cum cauſa licituʒ eſt recuſare: ideo reus poteſt recuſare: vel referre: ſi habet cauſam: ſi nō habet cauſam pōt referre: ſed non recuſare: ſic debet littera ītelligi: ſi tn̄ habet cauſam: ⁊ ipſaʒ non allegat in recuſando: iudex cōdēnabit eum: ſi poſtea in appellationis cauſa poterit cauſam oſtēdere: vt no.in dicta.l.generaliter.§.omneʒ. ¶ Aduerte tamen aliquos caſus. Primus quādo detuli tibi iuramentuʒ: ⁊ tu iuraſti pro te: ſententia pro te promulgatur: ⁊ non poteſt appellari.l.generaliter.§.i.⁊.ij.C.e.ti.hoc verum ſi materia eſt talis: in qua ſententia poſſit trāſire in rem iudi.alr̄ ſecus: vt in matrimoniali.nā qua ratione poteſt retractari ſententia: poteſt ⁊ tale iuramentum. Idem puto vbicūqʒ ex hoc foueretur euidēs peccatū: non remiſſibile per parteʒ: qꝛ tunc nec ſententia: nec iuramentū obſtat per no.de re iudi.ſup Rica: ⁊.co.ti.cum Bertoldus: ⁊.c.conſanguinei. ¶ Secūdus caſus quādo ego actor tibi reo detuli: ⁊ tu mihi retuliſti: ⁊ ego actor iuraui ſententia fertur pro me. Sed an poſſis appellare eſt opi.pla.ꝙ ſic. Io.⁊ azo.cōtra.cuʒ omnis delator: ſit relator: propla.facit qꝛ delator ſpōte detulit: relator ex neceſſitate: quia tenebaṫ aut iurare aut referre: ⁊ plus ſubuenitur in neceſſitate quid agenti: qꝫ voluntarie.de offi.dele.ab arbitrio.lib.vj.⁊ hec opi.eſt cōmunis. ¶ Tertius caſus quādo iuramētū ab actore eſt delatum reo: ⁊ actori per reuʒ relatū: ⁊ actor non iurat: ſententia fertur pro reo: ac ſi iuraſſet: ⁊ non appellat actor.vt ibi no. ¶ Quartus caſus quādo iuramentum eſt reo delatū: ⁊ ipſe non iurat: nec refert: ſi euʒ cauſa ⁊ exprimit: diſcutiṫ de cā: ſi non exprimit: ſnīa fertur contra eū: ſed poſtea poteſt appellare: ⁊ de cauſa docere: ⁊ ſi non docet de cauſa: modicum ſibi proficit per.l.manifeſte. ¶ Secūdo eſt dubium: an hoc iuramentum iudiciale: quod a pte parti deferṫ in iudicio: poſſit in quacūqʒ actione deferri. dicit hic patet ꝙ pōt deferri in quacūqʒ actione: etiā famoſa: in qua agiṫ de ſtatu perſone: vnde dicit Hoſti.hic deferri in reali: ⁊ perſonali: vel ciuili: etiam ſi agatur de conditione: vel iniuria pſone: vel an mulier ſit pregnans: vel an debeat fieri miſſio in poſ.vel nō: alias quacūqʒ.ff.eo.l.iij.§.quacūqʒ: ⁊.l.iuſiurādū: ⁊ ad pecunias. In cauſa tn̄ matrimoniali: ⁊ in hiis in quibus vertitur piculū aīe: ſicut ibi: eſt ſpeciale: ꝙ nō trāſit ſnīa in rem iudi. ſic eſt ſpāle ꝙ ſi apparet deceptā eccl'iaʒ retractabitur ꝙ eſt factū ratione iuramēti delati.ī.de frigi.fraternitatis.C.eo.l.i.ad hoc: qꝛ in talibus: nec lex preualet: nec conſuetudo: de conſue.c.fi.de pſcrip.c.fi. Per que patet tale iuramentum in cauſa matrimoniali poſſe deferri: vt dicto.§.fi.ita tamē ꝙ legitimo matrimonio nullomō ꝑiudicari poſſit: nec aie ſalus īpediri: quotiēs de ipſius piculo conſtat. ¶ Uenio ad ver.neqʒ liceat: diciṫ h̄ ꝙ in actiōe famoſa nō pōt referri. ¶ Quero p̄io circa h̄: an ī actiōibus famoſis indiſtincte deferraṫ iuramētū iudiciale. dic ꝙ ſic: vt hic: ⁊ que ſint famoſe numeranṫ.iij.q.vij.§.tria. ver.porro in ſpe.de offi.iudi.§.vlti.v.ſexto. ¶ Secūdo q̄ro q̄ ſint actiōes famoſe: dic actio furti: actio reruʒ amotarū: ⁊ ſiles ff.re amo.l.marcellus.§.vlti.⁊.l.ſe. Sed an in alijs caſibus nō poſſit deferri. dic ꝙ ſic: vbicūqʒ lex defert.C.de fideiuſ.l.fi.C.de iure deli.l.ſancimus.§.ſnīa: niſi lege expreſſe remittaṫ: ⁊ dicunt doc.cā ꝑpter quā nō pōt in famoſis referri eſt: qꝛ lex defert: ſm glo.in.l.marcellus. hic non placet: qꝛ hic ⁊ ibi loquiṫ qn̄ hō dfert. tertia ratio aſſignatur ſpāle in odiū criminis: vt referri nō poſſit: que nō placet Bart.per.l.lex cornelia.§.hoc.l.ff.de iniurijs. Ideo glo.dicit ibi tertio: qꝛ in criminoſis actor nō eſt ſic informatus: ſicut reus: qꝛ cōmiſit: vel qn̄ diciṫ furtū feciſſe: vel amouiſſe: nō pōt dici ꝙ ſi actor poteſt eſſe informatus: ⁊ agiṫ ciuiliter: pōt referri. ¶ Ultio an deferens habeat ſeruare aliquā ſolennitateʒ. dicit glo.ꝙ ſic: qꝛ lʒ iurare de calū.vt dicta.l.marcellus.l.fi.C.de fideicōmiſ. Et ex hoc eſt expedita decreta. vſqʒ ad v.ſane. ¶ Uenio ad ver.ſane vbi tractaṫ de ſpecie iuramēti neceſſarij: ⁊ pro ſatiſfactiōe glo. vltime videṫ ꝙ nunqꝫ ſit locus delationi: qꝛ vel actor plene probat: vt non eſt locus delationi.ū.de ꝓbatio.c.ij.vel actor non probat: ⁊ reus eſt abſoluendus ⁊ locus non eſt delationi.ī.vt eccleſi.benefi.c.i.C.de edē.l.qui accuſare. Sol.pōt eſſe ꝙ nō probat plene: ſed ſemiplene probat: vel habet preſumptioneʒ pro ſe: ſi habet pſumptionē cōtra ſe reus: illi deferṫ ſacramentū purgationis: ad purgandā innocentiā ſuā: vt hic: cū ſi. pōt etiā ⁊ actori deferri: quādo hʒ pſumptionē: vel vnū bonum te-

ſtem:habito reſpectu ad qualitatem perſone: e quantitate cauſe:alleg.iura ſua. ¶ Quero circa hanc ſpeciem primo quando ſit deferendum.tex.in.l.in bone fidei.C.eo.dicit ꝙ defertur inopia probationum:hic dicit ꝙ defertur:quando adeſt pro actore preſumptio:contra reum . glo.dicit ꝙ ſtante preſumptione:vel ſemiplena probatione.dic vt ſupra eſt dictum.Si eſt ſemiplene probatum:non defertur:ſed cōdemnatur. Quandoqʒ non eſt probatū e reus abſoluitur: e ſi nihil preſtiterit : probatur autem actorem nihil probaſſe:quādo iuriſdictio iudicis :aut inſtātia iudicij:habet terminum prefixum a lege:e lapſus eſt terminus ad probandum:nam ſi non eſſet terminus ſtatutus:non diceretur plene non probaſſe:ſed diceretur nihil ſufficienter attitatum eſſe:e fieret abſolutio ab obſeruatione.l. properandum .§. e ſi quidem .C.de iudicijs. Si iuriſdictioni aut inſtantie terminus eſt ſtatutus a partibus:vt in compromiſſis:e tunc terminus appoſitus iuriſdictioni vel inſtantie:habet vim peremptorij:ideo ſi actor nihil probauerit reus abſoluitur.l. ſi de meis.§.fi.ff.de arbi. Ad hoc gno. Innocen.de appellatio.ſuper eo. Quando autem dicatur plene aut ſemiplene probatum.dic plene probatum eſſe quando iudici eſt facta plena fides:e quando per ea que ſunt deducta eſt deductus ad extremum fidei e credulitatis.C. de edendo.l. procurato.infra de teſti.l.ad fidem . de probatio.l.quinquagintaʒcum ſimilibus.Ad quod declarandum primo pōderanda ſunt extrema extra fidem e credulitatem. nam primo eſt neſcientia. Illud enim quod homo neſcit de eo non eſt fides:nec credulitas:e hoc habetur per glo.ff.de iuris:e fac.ignoran.in rubrica.de teſta.l.de ſtatu. Eſt dare ſcientiam veram;e hoc dupliciter. Primo in his que ſunt artis vel ſcientie:e hoc ſcire eſt per rationes vel demonſtrationes: e tunc procedit illud. Scire eſt rem per cauſas cognoſcere: de quo.ff.de legi.l. ſcire.de excuſa. tutorum.l. ſcire.de iur . e fac. igno.l.ij. Secundo habetur ſcientia in his que ſunt facti.Et illud ſcire dicimur ad quod mouemur per ſenſum:e hec eſt ſcientia que requiritur in teſtem.de conſuetu.capitulo.ij.de teſtibus cauſaʒ: e quod ibi notatur .ff.de tribu.ac.l. .i.§.ſcientiaʒ.Et ad hāc poſſet deduci iudex in his que ſunt actus permanentis.C.fi. regundorum.l.ſi irruptione:inter iſta extrema.ſcientiam:e ne ſcientiam eſt mediuʒ.ſcilicet credulitas ſiue fides.ad iſtam autem peruenitur per quattuor gradus : ſm Barto.primo cum iudici res proponitur per actorem:e per reum negatur:e dicit Barto. ꝙ deducitur in dubietatem:quia non applicat plus aium ad vnam partem:ꝙ ad aliam reliquam;vt no.de iuris:e fac.ignoran.ſuper rubrica.l.iij.C.qui.ad liber. procla. non li.de tranſac.l. poſt rem.de petitione hereditatis.l.ſi debitor:e no.infra de procurato.capitulo.i.e hoc non facit gradum probatiōis: quia iudex non applicat animum ad aliquid:ſed inſtigat inueſtigationem:per quam poſtea deuenitur in credulitateʒ: poſt dubitationem autem incipit iudex declinare animum ſuum ad aliquam partium;e ſi facit hoc ex aliquo leui iudicio:vel aliquo leui argumento:appellatur ſuſpitio:que aliqualiter mouet animum iudicis : e non tamen in totum remouet dubitationem:de qua .ff. ad .l. aquili.l.in lege.ff.de penis.l.abſenteʒ:e hic eſt primus gradus probationis:poſt iſtum:ſi iudici apparent argumenta fortiora:incipit iudex opinari:e hec vocatur opi. e eſt ſecundus gradus probationis. Modicum enim reſtaret ad credenduʒ.dicit Barto. ꝙ de iſtis duobus loquitur.l.admonēde:ſed ibi dicit ꝙ ad delationem iuramenti : oportet ꝙ excedat primum gradum:vt ſit plus ꝙ ſuſpitio:vt preſumptio:vel ſemiplena probatio: e intelligo de preſumptione:que non ſit violenta : ſed probabilis:que habet vim ſemiplene:ad hoc alleg.l.admonendi.vbi dicitur ꝙ oportet ꝙ multum fidei eē. poſt iſtam opini.ſi iudici appareat tantum deductum ꝙ firmiter adhereat vni:abſqʒ alio dubio:tunc dicitur perfecta credulitas:e perfecta probatio:e tunc dicitur res dubia:ad hoc.l. .iij.§. eiuſdeʒ.ff.de teſtibus.ff.de queſtionibus.l.i. ¶ Nūc videndum eſt que ſint argumenta:que faciunt ſemiplenam probationem : ſuſpitionem:opi.aut preſumptionem:ex quibus defertur ſacramentum:ſm Barto.in certo tex.hic primo dicunt quidam ꝙ priuata ſcriptura faciat ſemiplenam aut plenam probationem.ponit Barto.in dicta.l.admonendi:poſui plene:in capitulo ſecundo ſupra de probatio. Ideo ſolum ponam caſus:vbi ſemiplene probat:aut preſumptionem : vel ſuſpitionem inducit:aut opinio.dic ꝙ ſemiplenam probationem facit apocha : quando eſt ſubſcripta per teſtes tantum;vel comparatione litterarū tantum: in auč.de fide inſtrumentorum:e cau .§. quia igitur:e auč. contractus.C.de fide inſtrumentorum:poſſet tamen eſſe tāta fide teſtium:vel tanta comparatio:ꝙ daretur plena fides:vt in auč. de fide inſtrumentorum .§.ſi vero . Si nullomodo approbatur : nec teſtibus : nec comparatione litterarum:facit aliquam preſumptionem habilem ad deferēduʒ ſacramentum : quia non faceret quis de facili vnam falſam apodiſſam :propter timorem magne pene . Item quia ſcit ꝙ de facili poteſt probari contrarium:per comparationem. In ſcripturis librorum:facit preſumptionem habilem ad deferendum:ſi ſcripſit per ſe in libro rationum : e eſt defunctus:qui fuit bone opinio. e fame.ff de bon.lib.l. qui cum maior .§. fi.C. de probationi.l. rationes . Item ſi producatur liber tertij:qui conficit rationem:e publice exercet artem:in quo continetur ꝙ aliquis debet alteri.l.quedam.§.nūmularios.ff.de edendo:e hoc quando apparet liber ſcriptus manu illius:qui ſcripſit:e hic partes confitentur:inſtrumenta etiam publica. Aliquando faciunt preſumptionem : vel ſemiplenam probationem : ad deferendum ſacramentum:vt quando produco exemplum:e probo perdidiſſe originale:ſemiplene probat:vt dicit glo.in.l.fi.C.de fide inſtrumen.e.C.eo.titu.l.ſicut in cōi. Item ſi in inſtrumento contrahentes aliquid confitentur: vel patiuntur apponi:ad cōmodum tertij:nam id non probat ſemiplene:quia confeſſio nō preiudicat:abſente parte.l.fi.de interro.actio. e quia res inter alios acta eē.facit tamen ſemiplenam probationē.l.ideo.Si quattuor exigerentur ad ſolennitatem teſtamēti nō ſemiplene probarent duo:quia duo licet dent dimidiam numeri : non dant dimidiam ſolennitatis : que eſt indiuidua : e ſic ſi eſt defectus numeri tantum procedit argumentatio . Si eſt defectus ſolennitatis:e numeri non procedit argumētatio.Si eſt defectus iuriſdictionis:quia teſtis deponunt ꝙ titius mutuauit:ſed non recordantur de quantitate:hic non probant etiā ſemiplene:niſi alia preſumptione inueniatur:vt quia duo dicunt ꝙ titius petijt mutuo.x. e alij deponunt ꝙ illa die mutuauit:ſed non dicunt quantitatem:hec preſumptio ſufficiet ex antedictis:quia ex precedentibus ſequētia declarātur.ff.de verbo.obliga.l.titia.§. ex litteris:e.ff.de pactis.item labeo.§.fi.quādoqʒ deficit teſtis ex parte examinantis:e examinatus nō eſt a iudice:ſed a quocunqʒ notario abſqʒ iudicis auctoritate.dic ꝙ nullaʒ facit probationē.l.hac conſultiſſima .C. de teſtamen.circa fi.e.l.ſolam.C.de teſti.prout intelligitur ſolam a preſentia iudicis:vt ibi in glo.e hoc ſi poteſt parti imputari : vt quia teſtis erat in partibus:vel de remotis : vel erat in periculo mortis:vnde ſi iuiſſet ad iudicem:ſtatim deceſſiſſet:dicit ꝙ facit aliqualem preſumptionem ſm qualitatem perſone:alleg. C.de teſti.l.ſi.ſupra de teſti.preſentata. Ad hoc quod no. azo. in ſumma. de fi.e inſtrumen. caute.vbi crederetur inſtrumento propter abſentiam : vbi alias non crederetur. Quandoqʒ reperiuntur dicta teſtium:ſed non reperitur iuramentum : tex.videtur ꝙ non.C.de teſti.ſolam.ſm vnum intellectum.Barto.dicit ꝙ ſi parti poteſt imputari:non dabitur aliqua fides:alias induceret preſumptionem:e ſemiplenam probationem:vt ſi ſcripta eſſent manu notarij anti-

qui mortui:cuius acta non reperiuntur:ſicut dicimus de ſententia antiquitus lata:q valet:licet non reperiantur acta:vt no. Innocen. de officio delegat.c.cum in iure.no. de teſtibus.albricus.de re iudicata.c.cum inter. ¶ Quid ſi recepti ſunt teſtes inter diuerſas perſonas:c.cum ſuper eodem faciant aliquam fidem ad commodum:vel incommodum. dicit Barto. q faciāt ſemiplenam:ſicut in ſententia.l.alia.de appellatio.q intelligit ſi modo examinari non poſſint:alias ſibi imputaretur:ſi de nouo non faciat examinari.l.ſi.C. de teſtibus. Sed eſt dubium an due ſemiplene indiſtincte faciant vnam plenam:dic autem due ſemiplene eiuſdem generis:vt duo teſtes:faciunt plenam:alias ſi diuerſi non vt.l.ij.§.ſi.ff.de excuſatio.tuto.e ibi glo.e.l.ſpadonem.§. qui numerum.eodem titulo:e.C.qui numero tu.l.i. Barto.contra:quia due ſemiplene etiam diuerſi faciunt plenaz. de teſtibus.preterea.no.in.l.iij.§.eiuſdem quoqz.de teſtibus:e idem in alijs.nam vnus teſtis:e confeſſio facta abſente parte probat:vt.c.ſi.de ſuc.ab inteſta. ¶ Ad contrarium dic q duo in perfecta non faciunt vnum perfectum:quādo tendunt ad diuerſa:ſecus ſi tendunt in idem. Naz tendunt ad finem fidei faciende iudici:e hec fides non colligitur ex vno argumento tantu:ſed ex pluribus.l.iij.§.eiuſdem quoqz.ff.de teſtibus:e de renunciatione in preſentia: de re iudicata.ſicut. ¶ Quero quid ſi actor ſemiplene probauit intentionem: reus ſemiplene defenſionem: quidam dicunt non eſſe locum delationi:que fit ſolum quando alter tantum:vel vterqz probat ſemiplene. Idem Guil.in ſpecula.de iuramē.dela.ad fi. Quidam:vt dicit Cy.in.l.in bonefidei:e in.l.i.C.de procurato.dicunt q locus eſt delationi:quia data probatione actoris plena:e probatione rei ſemiplena:detrahit plena ſemiplene:e ſic remanet ſolum ſemiplena:e ſic eſt locus delationi.ad hoc.ff.de adminiſtra. tutorum.l.vulgo.vbi ſicut in dubio defertur ſacramentū: ſic in dubio admittitur cum cautione:e ſi probat plene de mandato:ſi probetur ſemiplene de reuocatione:locus eſt cautioni:ad hoc quia in plena obligatione eſt vinculum ciuile:e naturale:e pactum tollit vinculum ciuile:e dimittit naturale.ff.de pactis.l.ſi vnus.§.pactis.dic ſm Cy.ibi e Joannes andree q ſi probationes ſuper defenſione:e actione ſunt incompaſſibiles:vt quia directo:vel indirecte contradicunt:tunc non defertur iuramentum:quia plena confundit ſemiplenam:e ſententiandum eſt pro melius probante. de teſti.in noſtra. Ad hoc iura que dicunt illuz obtinere:cuius potiora ſunt iura.C.de edic.diui.adri.tol.l.ij.de iurepatronatus.ſuggeſtum.in vltima glo.e vide quod no.de fide inſtrumentorum.cuz Joannes. ſuper glo.e ita. Si plena e ſemiplena ſunt compaſſibilia plena remanente in ſuo effectu:ſemiplene probat reus: e detrahi de intentione actoris. vnde non eſt cauſa quare non eſt locus delationi:alias ſequeretur q in nulla cauſa:in qua fundata eſſet actoris intentio de iure communi:non poſſet per probationem rei ſemiplenam deferri ſacramentum:q eſt falſum.hec eſt communis opinio.quam ſequitur Barto. ¶ Nunquid autem probatio imperfecta tollat aliam imperfectam: ita q non ſit locus delationi iuramenti: videtur q ſic.C.vbi e apud quos.l.i.e quod ibi no.ſecundum Barto.e hec ſufficiant de primo:ſcilicet quando locus eſt delationi. ¶ Quero ſecundo in quibus cauſis deferatur iuramentum:in defectuz ſemiplene probationis:dic q in ciuilibus regulariter defertur ſi deſcendant ex contractu:vel quaſi:vt dicit glo.in dicta .l.in bonefidei. Hec vera niſi cauſa eſſet ciuilis e grauis:in qua probationes exigantur lucidiores:vt dicit Cy.e Odofre.in dicta.l.in bonefidei:e ſentit hoc gl. e Butrigarius. Idem:qui dicit has graues criminalibus equiparari. Inſtitu.de excuſa.tuto.§.item ſi inimicicie.ff.de excuſa.tuto.l. propter litem.§.i.facit.de reſtitutione ſpoliatorū.frequēs libro.vj. Idem Barto.qui dicit cauſam non eſſe grauem quando eſt de poſſeſſione tantum.C.de momē.poſſeſ.l.i.de cauſa poſſeſſione.c.i.e.c.cum dilectus. Item non eſt grauis ſi defertur ſuper reuocatiōe procurato.ex qua ſequitur nullitas ſententie:de procurato.ex inſinuatione: ſm Barto.

¶ Magnitudo autem cauſe cognoſcetur: e grauitas ex qualitate perſonarū:e qualitate rei:e quantitate:e qualitate regionis:nam queſtio inter aliquos.xx.ſolidū eſſet magna:que tamē inter alios eſſet modica:nā pondus auri magno viro modicum eſt:quod alteri eſſet magnum.ff.de iudicis.l.ſed e ſi ſuſcepit.§.ſi.e quod ibi dicitur de commiſſa macelda:ad hoc quia in iudicis non ſatiſdatur.ff.de legitimis tutoribus.l.legitimos. Nec libellus offertur.in auct. de manda.princi.§.ſit tibi:e auē.niſi breuiores.C.de ſen.ex peri.reci.ad hoc in qualitate:quia alicubi magnum eſt habere aliquam rem vbi alibi leue.l.mela.ff.de ali.lega.nam alicubi emitur aqua:alicubi non ſecundum Joannem andree Cy.e Barto. ¶ Nūquid aūt deferatur in cauſa monachationis:accur.in.l.iij.§.quacunqz. dicit nō deferendū alij dicunt deferendum:ſi eſt voluntarium: vel iudiciale:eſt neceſſaria ſuperioris auctoritas:ſicut in alienationibus rerū.xij.queſtione.ij.ſicut exceptione.ʒ.queſtione.ij.hoc ius ſecus in iuramento neceſſario:ad hoc.ff. de rebus eorum .l.iij.§.item queri. Et ſunt hec verba pe.poſt Cy.que recitat hic Joannes andree:ſed Cy.in addi.dicit moderniores tenere iuramentum non deferri in cauſa monachationis: quia vinculum auctoritate dei imprimitur:quod nō poteſt per inferiores tolli:e hoc ſibi placet. Credo q ſtanti ꝓ monachatione poſſit deferri voluntarium:e inquantuz pro monachatione iuretur:ſtanti contra non: e inquantum contra monachationem iuret:quia illo pretextu non poſſunt partes ſibi ex conſenſu preiudicare:neceſſarium autē non puto poſſe deferri: niſi forte deferatur iuramentum purgationis reo:quando eſſet ſemiplene probatum:qui alias eſſet abſoluendus. Et idem per omnia credo in cauſa matrimonialis in qua quidam dicunt iuramentum deferendum: vt Hoſtienſis conſideratis circunſtantijs. Et idem hic Phylip. licet accur.contra in dicto.l.iij.§.quacunqz.exemplum ponit puta mulier eſt honeſta:potens:e diues:petit in virum ſibi inferiorem:vel equalem:qui ſepius illā de ſtupro ſollicitauerat: e probet per vnum teſtem omni exceptione maiorem: quod ille deſponſauit illam per verba de preſenti.ad hoc de ſepul. ex parte.de teſtibus.ſuper eo. Secundo fatetur tamen q licet ferri ſententia non intantum preiudicabit quin poſſit retractari: reperto contrario inter eaſdem perſonas: vel aliam dicentem alterum ex coniugibus ſibi coniugem eſſe: quia in talibus ſicut ſententie non preiudicāt:vt de re iudicata:lator.e.c.conſanguinei: ſic nec preiudicat iuramenta ſecundum eum. Barto. e Butri. dicunt q ad contrahendum deferri poteſt: vt in .c. atteſtationes. de deſponſatione impuberum.iuramentum autem neceſſarium reo: qui alias abſolui debet: deferri poteſt: vt dicto.c. atteſtationes. Actori autem ſolenne probanti: dico q non neceſſarium ſit voluntarium inquantum ſtet pro matrimonio: quia partes poſſunt ſibi preiudicare. Neceſſarium autem non:quia cauſa eſt ardua. Non ob. quia poſſit retractari:quia forte non poterat habere probationes ad retractandum. Nunquid autem deferatur in cauſa criminali. Accur. velle videtur quod deferri poſſit in.l. bonefidei. Hoſtien.in ſumma.eodem titulo.ſuper ti.de aſſertorio.§.ſuper quibus.poſt princi. e Guil. in ſpecu. de iuramenti delatio. §. primo. verſicu. vt autem . tenet quod deferri poteſt reo ad oſtendendam innocentiam. Abbas quod in criminali nō defertur.ad hoc.ij.q.viij.ſciant.C.de ꝓbationi.l. fina.e quia non debet quis ex ſuſpitionibus damnari:vt ſupra titulo primo . litteras . Alij dicunt quod ſi agitur pecuniariter defertur .ff. de iniurijs.l. lex cornelia .§. hac lege. Ad hoc de accuſatio . veniens . e quod ibi nota.dic voluntarium e

iudiciale poteſt deferri in cauſa criminali:etiam ſi deferatur actori:quia reus deferens confiteri videtur:ſi ille iuret. Neceſſarium autem ſi agit ex crimine ciuiliter deferri pôt: vbi cā eſt leuis:vt quādo ſit dicā.ſ. Idē ſi agit criminaliter:et pecuniariter:ſi agitur criminaliter:et nō pecuniariter:poteſt deferri reo:cōtra quez eſt ſemiplene ꝓbatū:et appellatur ſacramentū purgationis:vt pȝ hic:et de purga.cano.per totū .ſ.de offi.or.ex pte.C.de pena iudicis qui male iudi.auc.ſȝ nouo iure.C.de abolitio.l.fallaciter. Et hoc verū vbi actor ſemiplene probat:ſi ꝓbat plene:et reus ſemiplene defenſionē: puto nō deferendū:etiā reo:quia eēt ſacramentū nō purgationis:ſed ꝓbationis actori aūt non defertur neceſſariū in defectū ſemiplene ꝓbationis:dum qꝛ cā eſt ardua. Dūȝ qꝛ requirunt ꝓbatiōes luce clariores:et hoc etiā tenet Butri. In cauſis autē famoſis:an deferatur ſacramentū neceſſarium:puto ꝙ non:qꝛ cā eſt ardua:et ꝓbationes exigunt luce clariores:licet Bar.dicat hoc eſſe cōtra caſum multarū legū.ff.de iureiurā.l.nā et poſtea.§.ſi dānet:et.ff.d bis qui no.infa.l.furti.et de iniuri.l.lex cornelia. Sed eſt dubium dato ꝙ pôt deferri:an incidat actor in talionem:qui voluntarie detulit reo:et iurauit ꝙ nō cōmiſit illud crimen:qꝺ videtur .C.de accuſa.l.fi.ij.q.iij.qui nō probauit. Incōtra.eſt.ff.de iureiuran.l.cum qui.de plus peti.l.vna:de preben.ſi benefi cia.lib.vj.hoc procedit in voluntario:vel iudiciali:a pte delato. In neceſſario aūt non video ꝙ actor releuet:niſi dicat ſemiplenam ꝓbationē dediſſe iuſtaȝ cauſam litigandi:vel famā.de iura.calū.c.ij.et no.ſ.de elec.cuȝ dilecti:vel niſi vbi actor plene probauit:et reus ſemiplene defenſionē. ¶ Queritur tertio cui ſit deferenduȝ:videt ꝙ reo:qꝛ fauorabilior eſt .ff.de re.iur.fauorabiliōes. Incōtrariū ꝙ actori:qꝛ iudiciuȝ reddit in inuitū:et fauemus actori:vt.l.iter ſtipulatorez.in pain.de ver.ob. Goff.dicit deferenduȝ ei:qui facit ſemiplenā probationē:cuius virtute defert:vt aliquid ſibi proſit.ff. de le.i.ſi qſ. Incōtrariū facit tex.hic:qui dicit reo deferendū. Alii dicunt deferendum actori:qꝛ ꝑſumptio eſt ꝙ non ſic facile deierebat:ſicut reus:naȝ grauius eſt a ſe abdicare ꝙ reo cōtingat:ꝙ̄ nō acquirere ꝙ actori ꝯtingit:facilius ergo:et veriſimilius deierebat reus ꝙ̄ actor. Ideo in perſonā legatarij pôt poni condictio:ſi nollet:qꝛ poſſibile eſt eū nolle:ſed in pſona heredis nō:quia nō eſt veriſimile eū velle.ff. de lega.i.l.ſenatus.§.legatū:et.l.ſi ita relictū.§.i.eo.ti.de cō di.et de.l.ſi ita:de acti.et ob.l.ſub hac. Sed huic opi.vt dixi obuiat decre.et quia plus obprobrioſum eſt actori:ſi perdat:ꝙ̄ reo. Cy.in dicta.l.in bonefidei dicit attendēda quatuor in ꝑeligendo:inter actorē:vel reū. Prio condictionez pſonarū:que ſit legalior:que ꝯſideranda eſt ex origine perſone:qꝛ natus ex bonis et legalibus parentibus.ff.de edili. edic.l.ꝙ ſi nolit.§.mācipia. Secūdo ex qualitate actuū:que exigit ex qualitate vite preſentē:nā ſi virtuoſe egit retro:preſumitur hodie.ff.de re milita.l.non oēs.§.a barbaris.ff.de accuſa.ſi cui.§.hiſdē.et regula. Semel malus. Ex accidentia rerū vt diuitijs:vel paupertate:nā paupes de facili deierant:ꝑpter paupꝛtatē.ff.de teſti.l.iij.in auc.de teſti.§.ſi.non ignoti. Quod dicit veruȝ Ja.qñ quis eſt diues ex diuitijs bene acquiſitis. Secus ſi male:vt vſurarij:ſtipendiarij:et raptores:nā ꝑſumendū ꝙ ſicut vſurando perdit animaȝ:ita et deierando.l.ſi cui.§.hiſdem.ff.de accuſa. Tertio debet attendi qualitas facti:an alter ipſorū melius de eo ſit īformatus.ff.pro ſuo.l.vltia:ad vel.l.ꝙ̄ꝙ̄:nā ſi actor petit ex pſona ſua:reus ſe defendit ex cā deſcendēte ex pſona alterius: defert actori:ſi actor agit alieno facto:reus cōuenit ex proprio:defertur reo.ff.e.l.iuſiurandū.C.de reſcinden.vendi ti.l.quiſq̄:ceteris paribus videlis. Jo.an.qui dicit ꝙ reo vt hic. Alie opi.ſūt.ſ.tacte. Hoſ.ꝙ ſemiplene ꝓbati. Cy. ꝙ defert nō petēti:vtroq; petēte:vel neutro.dicit ꝙ actori: rōne.ſ.poſita. Butri.dicit ꝙ ſi actor.par. deficiat in probādo:qꝛ pluſꝙ̄ ſemiplene probauit:defert actori:vt qꝛ p duos ꝓbauit qui repellunt ꝑpter cōiunctionez:vel probauit per

teſtem:et famā. Si tantū ſemiplene ꝓbauit:defertur actori: ꝙ actori deferatur.facit de ꝓcur.ex inſinuatione. Sed pôt dici ꝙ ibi erat melius de facto ſuo informatus. Bart.dicit ꝙ ſi actor nō ſemiplene probat:ſed ſolum oſtendit ad gradus preſumptionis:non defertur actori:ſed reo:ad purgandum:vt hic. Si actor ſemiplene probat:vbi eſt informatus de ſcientia:et non eſt infamis:defert actori:ſed vbi actor plene probat:reus ſemiplene:deferatur actori et non reo:nam ex regula actor non probans plene:deberet ſuccumbere.ff. de edēdo.qui accuſare:et vt ec.benefi.vt noſtruȝ. Sic et actore plene probante:ſi reus ſemiplene probet:debet ſuccumbere reus. Si ergo releuatur actor ſuo caſu:et reus ſuo caſu grauatur:vt.l.alteri nō ſibi.in hoc releuato deferatur ſacramentū.ff.de iureiuran.l.cum qui.per que patet idē:etiam ſi actor pluſꝙ̄ ſemiplene probauerit:vt hic. Inquātuȝ dixi deferendū actori. Nō obſtat ꝙ reputauit pro abſurdo. Azo. ꝙ ſic erit teſtis ī cauſa:qꝛ dicit Bar.hoc nō eſt abſurdū de iure diuino:vt in euangelio.ſi peccauerit in te frater tuus:et in.c.nouit de iudi.de teſti.in omni negocio. Item tenendo ꝙ dixi non eſt teſtis in facto ꝓprio:niſi plene probauerit:et habeat probationem ſufficientem:ſed bene eſſet teſtis ſi aliter deferetur. Et.l.in omni loquitur in materia peccati:et denunciationis:vt ibi dixi. Sacramentum autem purgatiōis ſemper defert reo.de purga.cano.per totū:vel actori:ſi agitur de purgatiōe delicti actoris. ¶ Quero quarto an ſit in poteſtate iudicis:an deferat:an ſit neceſſe ꝙ deferat. Quidam dicunt eſſe in facultate:et non neceſſitate:quia.l.in bonefidei dicit poteſt:et non poteſt.qcquid eſt in iudicis poteſtate etc.ff.de iudi.l.non qdquid. Incontra.eſt littera oportet.in dicta.l.in bonefidei:ideo neceſſitate defertur.ff.de vi et vi ar.l.i.in prin.ff.de offi.preſi.l.ſepe.adeo ꝙ ſi iudex non deferat poterit appellari. Hoſti.dicit ꝙ nō neceſſitat per hāc decre.ibi poteſt:quaſi hoc ſit arbitrio iudicantis. Idez Jo. and.et Hoſ.et Bart.dicit ꝙ neceſſitatur p litterā oportet in.l.in bonefidei:et ſi non defertur poterit appellari:puto opi. Bar.vera in ſacramento neceſſitatis opi.canoniſtarū in ſacramento purgationis:de quo hic:quādo nō ſemiplene probauit:vel ſumus in criminali:quia purgationes arbitrarie ſunt. ¶ Quero quinto an pars debeat petere.dic ꝙ petere debet:qꝛ iudex non ſupplet de facto.l.iiij.§.hoc autem iudicium.ff.de dam.infec.et dicit ꝙ petere pôt vſq; ad concluſionem in cauſa:et ſic ſeruat conſuetudo. ¶ Quero ſexto:de effectu ſententie late per iuramentum neceſſitatis. glo.dicit ꝙ ſi iuramentum eſt voluntariuȝ:habet illum effectū quem habēt alie ſententie:ſi neceſſariuȝ:tunc pôt recedi pretextu probationis nouiter reperte.ff.e.l.admonēdi. hoc verum eſt indubitanter:ſi repertū eſt oppoſitum eius quod eſt iuratum per iſtrumēta. Sed an per nouos teſtes:ſi reperiatur cōtrarium:ſit idem cenſendum.dic in cauſis:in qbus non admittitur probatio per teſtes:nō eſt dubiuȝ in cauſis: in quibus admittitur ꝓbatio per teſtes:ſi in pria cauſa fuerunt examinati:et publicati teſtes:non poterunt produci:ſȝ Bar.impediente publicatione:ſi nō ſunt examinati:tūc poterunt produci:eadem ratione:qua et inſtrumenta:quia appellatione inſtrumētorū teſtes cōprehenduntur.l.i.ff.de fi. inſtrumē.et.de teſti.co.peruenit:ſm Barto.puto indiſtincte ꝙ admittatur ꝓbatio:quia prima non fuit omnino integra probatio:ideo retractari poteſt ſententia:ex quo cōtrarium clare reperitur probatum per teſtes:et ſi nō obſtat ſententia probationi:non obſtabit publicatio:de proba.licet cauſam:et quod no.de teſti.ſ.ſicut et.c.cum in tua:et de proba.c.iurauit. Item quia probatio non plena poteſt per plenam reprobari.non obſtante publicatione:ſicut ſemiplene probatum poteſt plene probari:vt de teſti.venien:hec vera quando propter inopiam probationem refertur abſq; alio delicto:ſecus ſi cum delicto:quia tunc non retractatur:eo ꝙ contrarium reperiatur:vt in terminis.l.ſi quando.C.vñ vi. et ꝙ me.cauſa.c.ſi. ¶ Quero an poſſit hoc iuramentum

deferri per ꝓcuratorem.dic ꝙ non:niſi ſit vniuerſorum bonorum:vel habeat ſpeciale mandatuz.ff.de iureiuran.l.iuſiurandum.§.ꝓcura.⁊ de ꝓcur.c.qui ad agendum.lib.vi.

De exceptionibus Rica.

Viſo de probationibus in generez⁊ in ſpecie:qꝛ in exceptionibus reus eſt actor.ff.de excep.l.i.⁊ ſubitonus probãdi.ff.de proba.in exceptionibus.ideo ⁊c.ſm Goff.vel viſo de iure actoris:per qḋ munitur quaſi gladio videamus de iure reorum:quo muniantur vt clipeis:ſm eũ. Vel tertio fundata ⁊ ꝓbata intentione actoris:reus opponit ꝑemptorias:vel excipit contra ꝓbatiões:ergo ⁊c. Materia.iij.q.vi.§.exceptio:repetitur in.vi.⁊ in clemẽ. Quero quare nõ poſuit hanc Rica.ante ti.de lit.cõte.cũ dilatorie ꝓponãtur:an lit.cõte.dic hoc de arbitrio:vel ideo qꝛ ꝑemptorie:vel quaſi:plus afficiũt ꝓncipale negociũ:iõ fuit equius illas in ordine ꝓponderare.Et ſi dicas ꝙ alique ꝑemptorie proponunt ante lit.cõte.dic ꝙ illud caſuale eſt.Ideo nõ ꝓponderãdũ regule.ad quod de deſpon.ipu.li.as:⁊ qḋ ibi no. Quomodo autem exceptio cepit in paradiſo:adam excipiente ꝙ ab eua deceptus peccauerit:ponit ſpe.in prohemio.§.ſane.

d

Eniqz. Si teſtis de crimine cõtra eũ excepto cõuinciſ:vel alˀs cõuictus apparet:repellitur a teſtimonio:ſed de crimine non puniſ:ſi non tãgit negocium principale.h.d.tria ſunt ·dcã. Scḋz.ibi.ꝙ ſi.Tertiũ.ibi.ceterz. No. ꝙ ꝓbatio exceptionis contra teſtes reſeruaſ ad finẽ:⁊ ſufficit ꝙ recipiaſ ante ſñiaz:vide.ſ.de teſti.ex ꝑte adẽ. No.ij.ꝙ exceptio teſtium reprobatoria in ꝑſonas nõ põt opponi:vel probari poſt ſñiam.vnde idẽ de ea qḋ de ꝑemptoria. No.iij.tria detrahẽtia de fide teſtis qñ eſt ſuſpectus infamia:vel hz aliquam maculaz:⁊ vt dicaſ iteger teſtis:oportet oĩa hec abeſſe. No.iiij.caſuz ĩ quo res iter alios acta fidẽ facit qñ afficiſ ꝑſona:vnde cõuictus de crimine in quocunqz iudicio:⁊ cũ quocũqz repelliſ a teſtificando in alio iudicio:hoc ſolo docto:ꝙ fuit conuictus:ad hoc.ſ.de teſti.ex parte adẽ:⁊ tunc acta in iudicio faciunt fidez:niſi excuſenſ. No.v.ꝙ crimen exceptuz nõ puniſ pena ordinaria:vbi non eſt connexuz negocio:de quo agitur:vbi autẽ eſt cõnexum puniſ:poteſt colligi ꝯtrariũ ꝙ ſiue ſit cõnexuz:ſiue nõ:nõ puniſ pena ordinaria:a ꝯrio ꝙ puniſ pena extraordinaria.de hoc de or.cogi.cũ dilectus. Quero que infamia repellat a teſtificando.dic ꝙ in criminali infamia facti vel iuris:non infamia facti.ſ.de teſti.teſtimoniũ:ſz Pe.⁊ ab. Joã.an.remittit ad ibi no. Quero que macula repellat a teſtificãdo:põt dici de macula corporis:que ipedit ꝓmouerí:nã talis repellit in criminali a teſtificãdo ꝯtra clericũ:ſm Pe.⁊ ab.de quo.ij.q.vi.ipſi apli.de teſti.c.ſi. Venio ad glo.op.licet alˀs cõuicti vel confeſſi ſint:per hoc non poſſint repelli:qꝛ ex quo aliter nõ cõſtat iudici:nõ dz ſup eo iudicare.ff.de iudi.de qua re.de eã poſ.eũ eccleſia. Sol.dic glo.ꝙ dz ſolũ cõſtare iudici ꝙ alˀs fuerit cõuicti:vel cõfeſſi:vñ hoc ꝓbato:ſi fuerint ꝯuicti:vel cõfeſſi:repellenſ:alˀs nõ. Opp.ꝙ nõ ſufficiat ꝙ nũc probeſ crimẽ:niſi aliter fuerit ꝯuictus vel cõfeſſus.iiij.q.iij.§.Item lex iuſ. Sol.aliud ſm leges:ſm quas nõ repelliſ teſtis ꝓpter crimẽ:niſi ſit infamis.Ideo oportet ꝙ ſit cõuictus:vel cõfeſſus:⁊ cõdẽnatus:aliud ſecunduz canones:qꝛ ſufficit ꝙ ꝓbeſ criminoſus.ſ.de teſti.teſtimoniũ.Idẽ no.ſ.de teſti.de cetero. Oppo.ꝙ exceptio teſtium reprobatoria poſſit opponi ⁊ ꝓbari poſt ſñiam:cuius cõtra lĩa dicit.C.de fal.querela.de excep.cũ venerabilis. Sol.exceptio teſtium reprobatoria.in dicto:qñ arguiſ falſitas:põt opponi poſt ſñiam:⁊ probari:vt in contrario:qñ opponiſ in perſonas:⁊ tunc in ſententiis:que non tranſeunt in rẽ iudi.glo.dicit ꝙ exceptio reprobatoria in ꝑſonas põt quãdocũqz opponi.de re iudi.lator:⁊.c.conſanguinei. In cauſis autẽ in quibus ſñia tranſit in rem iudi.ſi eſt appellatũ:poterit opponi in cã appellationis:quia hec eſt quaſi peremptoria:ꝙ no. Idẽ dicit glo.ſ.de teſtibus.iõ põt opponi in cauſa appellatiõis.C.de tempo.ap.l.per hãc.de teſti.fraternitatis:⁊cũ ſi. Et hoc maxĩe quãdo hic ignorauit in priori iudicio:⁊ poſt appellationẽ didicit:quia admittetur in cã ap.cum iuramento.ar.de teſti.preſentiũ:vnde inquãtum dicit hic nõ admitti poſt ſñiam:intellige niſi ſit appellatũ:ſi autem nõ eſt appellatũ:hec exceptio non admittiſ poſt ſententiã:ſic nec regulariter alie peremptorie:qꝛ hec eſt ꝑemptoria:ſaltem per obliquum:ar.hec glo.in omnibus tenet Hoſti.in eo qḋ dicit glo.ꝙ in ſententiis:que nõ tranſeunt in rem iudi.poteſt crimen opponi poſt ſententiã ꝯtra teſtes:hoc intelligo cum diſtin.c.ſicut.ſ.de teſti.an res ſit integra:vel non:qꝛ per hoc ꝙ arguaſ perſona:non cõcluditur falſitas dicti:quia ⁊ criminoſus potuit dicere verũ:alie glo.ſunt clare. In glo.in ṽbo ſtephanus.vic ⁊.ij.q.vij.criminationes. Oppo.ꝙ nõ debeant admitti ad probandum ſe inocẽtes:qñ ſunt conuicti:qꝛ hec eſt negatiua ⁊ iprobabilis.ſ.de ꝓba.ad nrãm.Itẽ nec confeſſi:qꝛ quis nõ põt venire ꝯtra id:quod dilucida voce ⁊c̃.de ꝓba.per tuas:cum ſi. Glo.dicit ꝙ directe nõ põt ꝓbare ſe inocentem:ſed indirecte ſic:probando ſe emendatuz de crimine:qḋ poterit ꝓbare per ſacerdotez.glo.allegat iura.hoc intellige:ſm no.ſ.de teſti.teſtimoniuz:hoc tene:licet Tan. Vin.Goff.phy.⁊ Inno.dixerint:ꝙ ꝓbata erit innocentia:eo ipſo ꝙ ꝓbatuz nõ eſt ꝯriũ:alˀ.de ꝓſump.dudũ:⁊cũ ſi. Sz forte habuerũt intellectũ:quẽ habuit Hoſti.qui dixit ꝙ inocẽtia ꝓbaſ ꝓſumptiue cũ ad plenuz:alius ꝙ deus ſcire nõ poſſit:de ꝓſũp.c.i.vel forte nõ retulerũt ſe ad caſuz iſtum:qñ de delicto cõſtabat. Nõ ꝓcedat etiã ſolutio abb.q dixit probari inocentiã per abſentiã a loco:⁊ tpe cõmiſſi maleficii:ꝙ nõ plz:inquãtũ dſ de cõfeſſo:ſz ꝓcedit inquãtũ diciſ de cõuicto.Sed certe poſſet ꝓbari inocẽtia inquãtuz dſ de cõfeſſo:excuſando:nõ ꝑimendo cõfeſſionẽ:ſm ea:que habenſ de accu.dilecti.glo.inducit tex.an teſtis iterrogatus quando excipitur:vel examinatur:debeat reſpondere an ſit criminoſus:⁊ inducit ꝙ ſic.Concludit glo.ꝙ non artatur ad reſpõdendum:⁊ hic voluntarie reſpondit.de hoc dixi.ſ.de teſti.cauſam:⁊ dicit glo.ꝙ nunquã vidit de hoc interrogari. Et dicit ꝙ hec facilũt in ar.an ſi iudex recuſetur vt ſuſpectus:teneatur de hoc reſpondere:⁊ dicit ꝙ hoc vidit pluries fieri ⁊ ꝙ interrogari poteſt:⁊ reſpondere tenetur.doc.dicũt ꝙ queri ab eo poteſt:ſed ſine iuramento:quia cum adhuc ſit iudex cauſe nõ poteſt fungi duplici officio:teſtis.ſ.⁊ iudicis:de quo in ſpe.de recu.in fi.⁊ concor.huic glo.archi.de offi.deleg.ab arbitris.in fi.lib.vi. Alˀ.C.de pe.iudi.q ma.in autẽ.ſed nouo iure.C.de eden.in apud.In autẽ.de teſti.§.i. Opp.ꝙ crimen exceptũ puniaſ:vt patet.in.l.ij.§.ſi publico.ff.de adul.ſ.de elec.per inquiſitionem.glo.reſpondit:ꝙ aut opponitur crimen connexuz negocio:de quo agitur:⁊ punitur:aut non eſt connexũ:⁊ non punitur:vt hic.Sed huic obuiat dictio preſertim:ſz hoc exponendum eſt pro tantum.Innoc.hic diſtinguit:an crimen quod opponitur teſti.non ſit connexum:⁊ non punitur pena ordinaria:an ſit connexum:⁊ de eo conſtet confeſſione:⁊ punitur:⁊ inquantum.ſ.dixit de cõfeſſione:exponendum eſt preſertim pro tantum:an de eo cõſtet probatione teſtium:vel inſtrumẽtis:⁊ tunc non punitur:ſiue ſit connexum:ſiue non connexum:⁊ tunc dictio ꝓſertim ſtat pro maxime.Idem no.ſ.de cõfeſ.cum ſuper. Joã.an.hic cum Goff.tenet ꝙ ſiue conſtet cõfeſſione:ſiue probationibus:punitur:ex quo eſt connexum. Ideo dictio preſertim exponi debet pro tantum:hoc quo ad ordinariam penam:quo ad extraordinariam autẽ penam:bene eſt dr̃a:ſm Innocen.quem in hoc ſequitur Joan.an.an de illo conſtet cõfeſſione:an alia probatione:quia ſi conſtat confeſſione punitur:ſi alia probatione non puniſ:ad hoc.C.de teſti.l.nul-

luꝫ:de ordi.cog.c.ij.de hoc ibi:ⁿ de elec.per inquiſitioneꝫ:ⁿ in dicto.c.cum ſoper.mihi plus placet opi. Innocen.vt diſtinguatur:an conſtet confeſſione:an non:etiam quo ad ordinariam penam in connexis:quia cum non ſit iudicium ordinabiliter agitatuꝫ:pena ordinaria imponi non debet:de accu.inquiſitionis:quando cõuincitur probatiõe:quia probationes exigunt telam iudicij:vt lite non conte.per totuꝫ: ꝙ ſecus eſt in confeſſione:vt no.J.de accu.qualiter ⁿ quãdo .ij.ⁿ no.S.de ordi.cog.c.ij. Item probatio confeſſionis lucidior eſt ꝙ̃ probatio teſtium:quia multa poſſunt opponi contra teſtes:que non poſſunt opponi contra confeſſionem: quãdo autem dicatur cõnexum.dicit Inno.hic ꝙ connexũ eſt ſi quis accuſetur de ſymonia: ⁿ ipſe inducat teſtes ad probandum ꝙ non erat illo tempore in loco:quo dicitur ſymoniam cõmiſiſſe:vel non ipſe: ſed alius fuit actor:in his ⁿ ſimilibus:ſi teſtes cõfitentur ſe ſymoniace aliquid dediſſe: vel recepiſſe:peccatũ ꝙ confitetur.ſ.ſymoniã tangit negocium:de quo agitur.ſ.ſymoniam:qꝛ de ſymonia accuſatur. Hoſti.dicit hoc verum:quando in eodem facto confitetur ſe ſymoniacuꝫ fuiſſe:vel articulo:de quo agitur:ⁿ ſic loquũtur de confeſ.c.ij.de elec.per inquiſitionem.ſecus ſi in alio articulo ſymoniam cõmiſiſſet:ad hoc de ordi.cog.c.ij.iuxã ad fi.ſic intelligit hunc finem:ⁿ hoc placet Jo.and.Bar. exigit ꝙ tangat idem factum:ⁿ eaſdem perſonas:in.l.i.§. ſi publico.ff.de adul.vt ſi pducis teſtẽ.oppo.ꝙ falſuꝫ dixit in hac cauſa contra me.ⁿ ſic ſufficit ꝙ delictum ſit cõmiſſuꝫ circa cauſam:de qua agitur:licet non ſit idem delictum:de quo principaliter agitur:puto quẽlibet benedicere:licet diſſerant multum. Anto.de Butrio.

a **Nobis.** Reo excipienti contra actorem. Non ob.replicatio cõmunionis.h.d.Cõmunis diuiſio.ſa ibi. Nos.

¶ No.ſcienter cõicantem excõmonicato:ſiue in locutione:ſiue in oratione:ſore excõmunicatum minori. Idem ſi oſculo:vel itinerando:vel ſedendo:de ſen.excom. nuper. ¶ Et no.effectuꝫ minoris excõmunicationis:qꝛ priuat cõione ſacramentoruꝫ:ⁿ non cõione hominuꝫ. ¶ No. effectum maioris:quia priuat cõmunione hominũ:ⁿ ſacramentoruꝫ:ⁿ ex hoc infertur ꝙ excõmunicatus repellitur ab accuſando:non obſtante replicatione cõionis:ⁿ conſequẽter excõicationis minoris:tuꝫ qꝛ nullom crimen repellit ab excipiendo:ⁿ ſic a defendendo:tũ quia nõ excludit a cõmunione hominũ:ⁿ ſic replicatio non inficit exceptionem:ⁿ illi non detrahit. Ideo illam non tollit:ⁿ ſic vt replicatio tollit exceptionem:oportet ꝙ illi detrahat. ¶ Oppo.cum glo. ꝙ cõmunicans excõmunicato ei non poſſit excõmunicationẽ obiicere. Primo quia approbauit mores eius ergo rẽ. de accu.nulli. Secundo quia nõ debet aliis obiicere:ꝙ ipſe noluit obſeruare.J.c.proxio.de app.an ſit.glo.reſpondit ꝙ reſponderi poteſt cuꝫ Aug. Non nullos ſoſtinemus quos ſnitos.xxiiij.q.i.quiſqꝫ:quaſi dicat talis cõmunio vt cõiter in voluntario non repellit:vt non habens in ſe conſenſum: vel approbationem. Uel ſecũdo dic reprobare non poſſuꝫ quem approbaui:vel cui cõmunicaui:agendo:vel accuſando:ſed bene poſſuꝫ reprobare cui cõicaui excipiendo:quia nec minor excõmunicatio:nec maior:repellit quem ab excipiendo cum nec repellat a defẽdẽdo aliquod crimen. Nõ ob.contrarius ſenſus.c.in quo innuitur ꝙ excõmunicatus maiori poſſet repelli ab opponenda excõmunicatione:cuꝫ admittat hunc:quia eſt excõmunicatus minori:quia cõtrarius ſenſus ceſſat propter iura contraria:ⁿ ſic ſupplendũ eſt maxime:ⁿ hoc tene:quicqd ſenſerit gratianus per illud.ij. q.vij.alieni.in.§.ibi ſequenti:vbi de hoc:quia ibi ſpeciale: vnde infamis infamem criminoſus criminoſum repellit ab accuſatione. Fallit etiã in illo qui proſequitur iniuriã ſuã: qui licet ſit criminoſus:poteſt accuſare criminoſuꝫ. Nec repellitur criminis exceptione. Fallit in epiſcopo accuſante a familiari:quia ei non poteſt opponere exceptioneꝫ criminis:de accuſa.nulli.ij.q.vij.cum paſtoris:ⁿ redditur ratio. in glo. Fallit ſm Inno.ⁿ Hoſti.in exceptiõe:ꝙ dic vt no. de accu.c.pe.Glo.tenet Joan.and.licet quidam vt Uin.J. eo.inter diſtinguãt: an excõmunicatus opponeret exceptionem iuris:ⁿ repellitur:vt eſt excõmunicatio:an facta vt pacti de nõ petendo:ⁿ ſimilis:ⁿ admittitur:que eſt falſa: quia indiſtincte non repellitur ab opponẽdo. Ideo dicit Goff. ꝙ omnis defenſio competit excõmunicato:ſiue ſit realis ſic ꝙ defendat reum:in re in qua conuenitur:vt ſunt peremptorie:ⁿ rei coherentes.ff.de excep.exceptionum.§.rei:ſiue perſonales:vt contra iudicem cõpetentes:vt ibi:ⁿ idem de declinatoriis:ⁿ dilatoriis:ſiue competat ratione temporis ſirmati:vel loci incõpetentis:vel Rpti ſurreptitii:vel inepti libelli. Ideꝫ in dilatoriis ſolutionis. Et idem Hoſti.de quo de hereticis:ſi aduerſus:p hec. dicit Inno. ꝙ excõmunicatus maiori repellit excõmunicatum minori ab accuſatione: cuꝫ ſit excõmunicatus talis criminoſus:ꝙ me.cauſa.ſacris: ꝙ placet Jo.and.in caſibus:in quibus excõmunicatus minori excommunicatione peccat:de quibus in illo.c.ſacris. Sed eſt dubium an ſicut excõmunicatio non repellit ab excipiendo. Ita nec repellat a replicando actoreꝫ. Spe.tenet ꝙ non repellit.in ſpe.eo.titu.§.i.verſi.item queritur. Exemplum actor agit:opponitur pactuꝫ de nõ petendo:replicat de pacto de petendo:opponitur excõmunicatio contra replicationem:non admittitur ſm euꝫ quod no. ¶ Ultimo Joan.and.poſuit hic materiam replicationis:ⁿ licet ſit modicum vtilis:ne deſint antiqua ponam ꝙ ſcribit quaſi ad literam. Et primo allegat omnia iura:ⁿ ciuilia:ⁿ canonica: in quibus de replicatione tractatur:hic magis eſt laborioſum ꝙ̃ ſubtile. Secundo materiã expedit per moduꝫ ſumme hoc modo. Primo quid ſit replicatio. Secũdo cui cõpetat. Tertio quando cõpetat. Quarto quis ſit eius effectus. Quinto quomodo tollatur vel vicietur. Sexto que ſit potius probanda:an exceptio vel replicatio. Septimo an ſuper ea ſit pronunciandũ:poſſet addi an contra exceptioneꝫ doli detur replicatio doli:ⁿ de hoc remittit.J.eo.dilecti:ⁿ de re. eccle.nõ alie.ſi quis preſbyterorũ:ⁿ de adul.intelleximus. ¶ Ad primum dicit ꝙ replicatio eſt allegatio actoris:per quaꝫ reſoluitur exceptio rei. Inſti.de replicatio.in pñ. Uel latius decide verbum actoris:per id quod dicam in proximo membro:vnde replicatio eſt contraria exceptioni:quaſi exceptionis exceptio.ff.eo.l.pe.ⁿ antepe.ſemper eniꝫ obiicitur vt exceptionem impugnet.ff.eo.l.ij.§.i.ⁿ preter exempla que ponuntur. Inſti.de replica.in prin.ⁿ ponamus exẽpla canonica:excipit reus de priuilegio ſuper decimis:contra parrochialem eccleſiaꝫ petenteꝫ decimas:replicat agẽs ꝙ preſcripſit cõtra priuilegiũ: de priuile.accedentibus.hoc probato reiicitur exceptio:ⁿ optinebit agens vel attento iure veteri:excipit reus ꝙ trahitur vltra duas dietas:replicat actor ꝙ res litigioſa eſt.J.duas dietas.de foro competen.ex parte:vel replicat reſcriptum impetratuꝫ.de conſenſu partium:vel ꝙ de dictis ſit mentio in reſcripto.de Rp.nõnulli:vel contra petentem hereditateꝫ ex morte titij heredẽ eius ſine liberis:petitur hereditas per fideicõ.relicta:excipit ꝙ titius eſt ingreſſus monaſteriuꝫ:replicatur ꝙ non valuit ingreſſus.S.de proba.in preſentia:vel contra actorem opponuntur excõmunicatio:replicat ſententiam nullaꝫ:vel ſe abſolutum.J.eo.apſice:ⁿ.c.ſe.ⁿ de cle.ex.mi.pꝓpoſuit. Ex hoc patet reſponſio ad ſm:cui competat:quia competit actori: vnde dicit lex ꝙ actor non munit ſuaꝫ intentionẽ exceptionibus:que ſunt reorum:ſed replicationibus.C.eo.non exceptionibus. Et ſi dicas ꝙ actor excipit contra teſtes:vel probationes rei:ipſe reus replicat:reſpõdeo in eo ꝙ reus pbat cenſetur actor.ff.eo.l.i.vel lex loquitur quo ad exceptiones materie peremptorias:vel reſpicientes principale. Ex hoc pꝫ tertiũ qñ cõpetat:qꝛ cũ reus excipit ⁿ nõ puanõ eniꝫ põt reſolui:vel expugnari:nõ dũ obiectũ.de diſpõ.ipu.ad diſſoluendũ:cuꝫ ſuis concor.ⁿ ſic replicatio eſt ꝑpetua:qꝛ cõpetat

cum excipitur:cum enim replicatio ſit exceptio:et exceptio ſit
ppetua.ff.de excep.doli.l.pure.l ſi.ergo replicatio ppetua:
vbi nõ eſſet iputandũ actori:ea rõne qua tpe perit actio:pe-
riret et replicatio eadem cum actione:ad hoc quod no.Jnno.
cũ venerabilis ſup glo.pe.et ſic debet itelligi qḋ habetur.ff.
quando ac.de peru.eſt an.l.queſitum:alle.l.i.§.fi.et ideo ali
ud in exceptione originali:et aliud in exceptione actoris:
que dicit replicatio:quia in poteſtate eſt actoris agere:non
in poteſtate rei.C.de dila.l.ſi quando.Si ergo contra exce-
ptionem rei iudi.replico de appellatione mea:quam deſe-
rui:vel pſequi neglexi:ſicut exceptio obſtaret mihi agenti:
ita obſtabit mihi replicanti.de ap.ſepe.in cle.eo.titu.ſi ap-
pellationem:hoc verum niſi ex appellatione pararet mihi
aliqua ppetua exceptio:puta nullitatis:in his que facta ſũt
poſt illam:vt de ſen.excõ.licet.lib.vi. Et vide quod no.de
Rp.ſin autem ſuper glo.ij. Et hoc de primo ſecũdo et tertio.
¶ Venio ad quartum:de effectu replicationis.dic quia re
ſoluit et expugnat exceptionem:vt primo dixi:oportet ergo
qḋ ſit pertinens:et talis que viciet exceptionem:nã ipertinẽs
repellitur.Jnno.dilecti:vel perſonam afficiens:vt ibi:fortius
ergo ſe habet replicatio ad exceptionẽ:quã exceptio ad actio
nem:nam exceptio quãdoqȝ defendit reum ſuper re petita:
quãdoqȝ afficit pſonã actoris:quãdoqȝ iudicis:quãdoqȝ
teſtis:quãdoqȝ pcuratoris:quãdoqȝ formam libelli:quãqȝ
Rptũ:quandoqȝ locũ:vt dixi ſuper glo.ſed replicatio ſem
per afficit ipſam exceptionem:vt nõ proſit excipienti:vel vt
non noceat replicanti.Inſti.de repli.in prin. Ad hoc quod
no.de or.cog.c.ſi.ſuper ſi.vltime glo. Nõ ob.Jnno.proximo
et de adul.itellegimus:vbi no.qḋ replicatio repellat exceptio
nem:licet illam non contingat quia.Jnno.proxio:exceptio fuit
voluntaria:non pvocati ad iudicium:ſed provocãtis:et ſic
quaſi actio:ad hoc quod no.Jnno.de elec.ſuper eo.Sicut ergo
exceptio põt afficere perſonam:non actionem:vt predixi:ſic
et talis replicatio:veritas tamẽ eſt qḋ ibi poti⁹ natura actio-
nis:quã virtus replicationis attendit:vt dicam ſub.vi.mẽbro:
in decre.intelleximus adulterium viri de quo replicabatur
tollit per cõpenſationem adulterium mulieris:de quo exci
piebat:admittit ergo replicatio non eo reſpectu quo adul
teriũ eſt crimen excipientis:cũ criminoſis excipiat.Jnno.di-
lecti:et.c.cum inter.Sed inquantum eſt cõpenſatio exceptio
nis:et tollit iram ex quo excipitur:vt ibi:et in.c.ſi. ¶ Venio
ad quintũ:dic qḋ tollitur vel viciat replicatio per duplicatio
nem rei:que replicationem afficiat:exẽplum per decre.du-
dũ:de conuer.coniugatorum:et duplicatio per triplicationem et
ſic deinceps.ff.e.l.ij.Inſti.de repli.poſt prin.patet in exem-
plis prius dictis.Si contra replicationem preſcriptiõis pri-
uilegij duplicatur de cõtraria preſcriptiõe:vel interruptiõe:
vel re iudi.de cauſa poſ.cum eccleſia:et.c.cum inter:et.c.ſub
orta.In ſecundo exẽplo duplicat reus ſe ante datam Rpti
actorem domicilium tranſtuliſſe:de fo.compe.propoſuiſti:
vel rem litigioſam eſſe alibi:vel loco diſtantiori:vel pcur.
qui conſenſit habere mãdatum limitatum:de cauſa poſ.cum
olim:vel clauſulã facientem mentionem:de iure prohibente fu
iſſe inſertam:pter conſcientiã cancellarij:de Rp.cum dile-
cta:per hec et ſimilia viciatur replicatio. In tertio exemplo
pone qḋ monaſterium duplicat illum factum eſſe maiorem:et
iteraſſe profeſſionem:vel poſt factũ ratam habuiſſe:vt dicta
decre.in preſentia.Jnno.de regulis.c.i.lib.vi. In alio exẽplo po-
ne qḋ duplicat reus abſolutionem facta ab eo:qui non potu-
it:vel qui iudex non erat:hoc probatum replicationem vici
at.de ſen.excõ.ſicut.de iudi.at ſi clerici.ff.de re.iudi.l.iiii.§.
condemnatum. ¶ Venio ad ſextũ.dicit Joan.and.qḋ Jo.
de deo in queſtionibus ſuis.lib.ii.q.vi.ponens.q.de replica
tione contra exceptionem excõicationis.dicit replicationẽ pri
us probandam.alle.de iudi.intelleximus.de offi.dele.pru-
dentiam:qḋ Guil.quo ad terminos queſtiõis reprobat:per
decre.dilecti Jnno.titu.et hoc no.in ſpe.eo.titu.in fi.et §.vidẽ
dum.verſi.ſed de qua:ſed queſtionis ſue tertium poſſent de

fendi:quia querit de collegio citato:p quo cõpareret vnus
de collegio excõmunicatus:contra actorẽ excipiens:actor
vero replicat illum excõmunicatum:et ſic pro alio in iudicio
eſſe non poſſet:inquantum tenet pbationem replicationis
prius recipiendam:videtur bene dicere:ciuiliter quod.dicit
Joan.and.duo ponderanda. Primo qḋ illa quam.Jo.vo
cat replicationem:non eſt vera replicatio afficiens ſpecia-
liter illam exceptionem:imo eſt vera exceptio:quod vt intel-
ligas reuoluo caſum:pone qḋ primo actor contra illum veni
entem ad collegium defendendum proponit excõicationem.
Jlle vero idem pponit contra actorem:certe non dices bene
exceptionem:et replicationem:ſed duas exceptiones recte:
ſic in pposito bene ergo ſoluit Jo.queſtionem:ſed non pro-
prie pp̃oſuit verbum replicationis:quia ſi vere eſſet repli-
catio inficiens exceptionem:procederet qḋ ſtatim dicã Jo.
autem pro tanto dixit illam replicationem:quia illam et oẽs
aliam exceptionem:et defenſionem elidit:non in ſe ſed ex per
ſona proponentis.In terminis ergo ſuis primo videndum
an bene cõparuit citatus vel collegium:et ſic primo videbit:
an ille procura.ſit excõicatus:vel ſindicus:et ſic repellẽdus.
de proba.poſt ceſſionem:et iſtud quaſi preiudiciale prius co
gnoſcendum.de iudi.exhibita:ad hoc quod no.Joã.poſt
cõpoſ.ff.de Rp.nonnulli ſuper glo.ſic ergo.in fi.proſequẽ
do igitur mẽbrum.vi.de quo queritur qḋ prius ſit probãda
replicatio.facit d' iudi.exhibita:vt ſicut ibi prius probatur
exceptio quã actio:ſic prius probari debeat replicatio quã ex-
ceptio:apertius facit de teſti.ſpo.ſollicite:et.Jnno.proximo.ibi
quoa contra etc.de priuile.accidentibus:de adul.intellexi-
mus:ſed dic qḋ ſicut reus non aſtringitur probare pempto-
riam:ſibi cõpetentem:niſi ex quo fundata fuit intentio acto
ris:quam intendit per exceptionem elidere.C.eo.l.ſi quidẽ
.ff.de teſti.c.de teſtibus niſi ſit dilatoria ſolutionis.C.de pro
ba.exceptionis:de qua remittam.J.Jta nec actor aſtringitur
probare replicationem:niſi ſit probata exceptio rei:quã actor
intendit per replicationem elidere:et hoc tenet Guil.in ver.
preall.§.ſi.poſt prin.poſſet tamen replicans:ſi vellet:prius
pbare:et hec eſt cõmunis reſponſio ad cõtraria:facit decre.
ſhi.ſpolia.c.i.de proba.tertio.vel ſpecialia reſpondẽdo.dic
qḋ decre.exhibita.non obſtat que loquitur in excep.dilato-
ria:et preiudiciali:et licet in exceptione diſtinguam:inter per
emptorias:et dilatorias:non ſic in replicatione:que fortius
afficit exceptionem:vt dixi in ſecũdo mẽbro. ¶ Ad decre.
ſollicite:et decre.Jnno.proximo.dici poteſt qḋ potius ex naratio
nis poſſeſſorij:quã ex vi replicationis ĩpediebatur exceptio:
vt vtrobiqȝ no.In decre.enim ſollicite.erat poſſeſſorium re
cuperande priuilegiatum:vt non referatur queſtio dñij.de
ordi.cog.c.ſi.In decre.proxi.erat poſſeſſorium retinende:
vel adipiſcende:contra quod nõ obſtat exceptio criminis:
niſi in caſu de accu.accedens:vnde etiam non pluralis ibi re
pulſus fuiſſet:vt ibi no.qḋ ergo vtrobiqȝ prius de replicatio
ne conſtat:non eſt ponderãdũ:cũ etiã ſine illis replicationi
bus exceptiones vtrobiqȝ repulſe fuiſſent.decre.accidenti-
bus.Non ob.que loquitur cum exceptio probata:vel fun-
data eſt de iure cõmuni:cum enim tẽplarii ſuper decimis la-
borũ priuilegiati ſint.de iure cõmuni:de deci.ex parte.i.qui
dicit ſe contra priuilegium preſcripſiſſe hoc habet probare:
vt ibi:ſicut ergo actori.de iure cõmuni fundata intentione
rei habet actor probare ſuam replicationem:vt ibi:ſed ſi re
plicatio eſſet directe contraria exceptioni:tũc ſimul probẽ
tur vtreqȝ ſi veniant probande per teſtes:ſic poteſt intelligi
de teſti.cum tu.Jnno.titu.i.illud in clemen.eo.ti.de teſti.ad de-
cre.intelleximus.facit pro et contra:et ibi factum narrat in-
quantum facit contra. ¶ Ad ſeptimũ quo queritur an ne-
ceſſario ſit pronunciandum ſuper replicatione.dic ponde-
randam naturam exceptionis:contra quam replicatur:quia
ſicut emergens quantumcunqȝ ſequatur replicationem du-
plicatio:et ſic in infinitum:ſatis erit qḋ ſup exceptione pnun
ciet:ſup qua eſt pronunciandũ:vt no.de ord.cog.c.i.de or.

ſudi.l.i.exemplum excipio teſtem excõicatum:replicas il-
lum abſolutum:duplico abſoluentẽ non habuiſſe ptãtem
abſoluendi.hoc ipſo ꝙ iudex pronunciat teſtem admitten-
dum:ſatis ſuper replicatione pronunciat:ſi tñ ſuper his ſpe-
cialiter vellet interloqui:non eſſet peccatum. Si vero exce-
ptio eſt incidens:ſuper qua non eſt pronunciandum:eſt ne-
ceſſe ꝙ ſup replicatione pronũcietur:vt ſi excipio de pacto:
de non petendo:replicatur de renunciatione:vel contrario
pacto:ſatis eſt ꝙ condẽnet iudex:vel abſoluat ſuper prin-
cipali:per quod erit expedita exceptio:⁊ replicatio:licet etiã
ſi vellet ſuper illis interloqui poſſet:ſicut ergo quãtũcunq̃
multiplicentur genera affinitatis:ſemper ponderandus eſt
gradus affinitatis:a quo emanat affinitas.de conſangui.⁊
affi.non debet:⁊ in arbo.affinitatis:ſic quantũcunq̃ multi-
plicenſ iſte contrarie exceptiones:per replicationes:dupli-
cationes ⁊c̃.ſemper inſpicimus gradum primũ.i.naturam
exceptionis:ex qua emanant predicta:⁊ quia reſpectu illius
omnia ſecuta dicuntur incidentia:poterit tamẽ iudex:ſi ve-
lit:ſed non habebit neceſſe ſuper illis interloqui:ſm Joan.
and.quaſi ad litteram.

c Um eccleſiaſtice. Habẽs plura be-
neficia contra alium de pluralitate non excipit.
Prima pars ponit deciſum exordium. Secũ-
da mandatum.ibi.mandamus:in quo exceptionẽ repellit:
⁊ cauſam exprimit. ¶ No.i.arg.ꝙ inueſtitura transfertur
poſſeſſio:de quo de conſue.c.ij.de elec.trãſmiſſam. ¶ No.
.ij.ꝙ pluralis contra pluralem non poteſt exceptionẽ plu-
ralitatis opponere:⁊ ſic idẽptitas criminis repellit ab exce-
ptione criminis. ¶ No.ſm alium intellectũ ꝙ petenti poſ
ſeſſionem facti.poſt collationẽ iuris totaliter:non obſtat ex
ceptio nõ canonice inſtitutiõis:⁊ ſic in beneficialibus agen-
ti adipiſcende:non obſtat exceptio defectus ꝓprietatis:de
quo de cauſa poſ.cum olim.de dolo cum olim:de accu.ac-
cedens:hec decre.ſemꝑ viſa eſt mihi fortis:⁊ intricata:reci
piam glo.⁊ doc.ſeparate. ¶ Oppo.hic pluralis cõtra plu-
ralem repellitur excipiens de pluralitate:vel dicimus ꝙ re
pellitur ex defectu perſone:⁊ ſic replicatio repellat perſonã:
⁊ hoc dici non poteſt. Primo quia nõ eſt pluralitas crimẽ:
vt no. Jnno.de preben.cum iam dudum:⁊ ſi eſſet crimẽ:nul
lum crimen repellit quem a defendẽdo.J.eo.dilecti de iudi.
intelleximus.J.e.cum inter.⁊.c.ſignificauerunt: in quo dici-
mus repelli ex illo capite:ꝙ replicatio inficiat exceptionem
pluralitatis:⁊ hoc falſum:quia pluralitas circa diuerſa be-
neficia inducit diuerſitatem delictorum:⁊ circa delicta diuer
ſa non inducitur cõpenſatio:de adul.intelleximus vel dici-
mus ꝙ pluralis repellatur:non ex defectu perſone:nec quia
replicatio inficiat exceptionem:ſed quia exceptio nõ cõpe-
tit ex tarditate opponendi:quia iã ſit cõſecutum beneficium:
quo caſu contra petentem poſſeſſione non obſtat exceptio:
niſi opponaſ crimen cum infamia:de accu.accedens:quia ſi
crimen cum infamia admittitur:vt ibi:multo fortius crimen
notorium:vt eſt pluralitatis:quod nõ põt non eſſe notoriũ:
vt patet in.c.nõ licet.de transla.pla. Ad hoc no.de cle.nõ re
ſi.c.i. Jtem exceptio pluralitatis reddit reſcriptum ⁊ proceſ
ſum nullũ.de R̃p.conſtitutus:poteſt ergo opponi cõtra pe
tentem poſſeſſionẽ:cum cõfirmatio:vel ꝙ loco cõfirmatio
nis habeſ:arguaſ nullum:vt patet.in.c.cum olim.de dolo.
¶ Ponã ſolutiones doc.prima ſol.eſt ꝙ ex defectu perſo
ne repellatur pluralis opponẽs:quia oppoſitio:⁊ exceptio:
eſt voluntaria:⁊ tales exceptiones voluntarie habent inſtar
actionis. Jdeo pluralitas repellit.arg.eorum que habẽtur
de elec.ſuper eo:⁊ hoc placuit Joan.and.ĩ.c.proximo:duo
obſtant huic intellectui:quia pluralitas non eſt crimen:ſm
Jnnocẽ.ſed põt rñderi:ſm opi.Hoſti.ꝙ imo eſt crimen:vt
no.in.c.illo.cum iam dudum. Secundo obſtat ꝙ exceptio
voluntaria admittitur:ꝙ defendit ſe:vel eccleſiã ꝓpriam:ꝙ
venit ſtimulatus a proprio intereſſe:vel eccleſie:vt dixi.J.eo.
dilecti:⁊ no.J.de iudi.exhibita:de accu.ſuper his. Ad hoc
reſpondit hic Jnno.ꝙ aut pluralis ſe opponendo proſequi
tur principaliter vtilitatem eccleſie:⁊ admittitur:puta quia
propter paupertatem eccleſiarũ:vel prebendarum:deſtrui-
tur eccleſia:ſm Jnno.vel quia clericus ꝓpter pluralitatem
oĩno redditur inutilis eccleſie:⁊ oneroſus talis:qui aliquod
ſeruitium eccleſie facere non poſſet:ſm Hoſti.nam tunc plu
ralis exciperet:etiam aliis inuitis:ſm Jnno.de re.eccle.nõ
ali.ſi quis presbyterorum:de his que ſi.a ma.par.ca.c.i.aut
pluralis proſequitur cõmune intereſſe:puta quia ſua cõmu
nis prebenda.i.quã de cõi recipit:minor erit:⁊ conſequẽter
aliorum:nullo recepto:⁊ tunc repellitur:quandoq̃ proſequi
tur ſpeciale intereſſe:puta quia ſpecialis prebenda per hoc
minuitur.ff.de procura.licet.ff.ad.l.fal.ꝙ de bonis.§.ex do
nationibus.de conſti.cum.M.de nego.geſt.ſi quis man-
dato.ff.ne quid in lo.pu.l.ij.§.viarum:⁊ admittitur inquan
tum dixi eum repelli:pretextu intereſſe cõmunis:hoc verum
quando venit tanquã quilibet:de populo nomine ꝓprio:ſʒ
ſi veniret vt procura.conſtitutus ab aliis admitteref:licet eſ
ſet pluralis:quia etiam infamis poteſt eſſe procurator. Jn-
ſti.de excep.§.ſi.de quo de iura.ca. Jmperatorum in vltima
glo.⁊ ſuper ea dixit Joan.and.⁊ de iudi.cum deputati:vn-
de inquãtum glo.decidit hic:ꝙ noĩe eccleſie poterat oppo-
nere intellige cum diſtinc.ſ.dicta:vt dicam cũ glo. ¶ Secũ
dus intellectus tangitur ab Jnno.ꝙ hic repellatur plura-
lis ex defectu exceptionis:que a replicatiõe inficitur:ꝙ plu
ralis:⁊ pluralis ſunt in pari delicto:⁊ paria delicta mutua
cõpenſatione tolluntur:de adul.intelleximus. Sed huic ob
uiat quia ſunt delicta diuerſa quo caſu non cõpenſantur.di
cit Jnno.ꝙ imo ſunt circa idem.ſ.circa negligentiã preben
de canonicalis in eadem eccleſia:⁊ idem eſt delictum in ge-
nere. ¶ Tertius eſt itellectus ꝙ hic repellaſ ex capite non
competentis exceptionis:quia ipſe tarde oppoſuerat. Jam
enim iſte obtinuerat cõfirmationem:vel ꝙ loco confirma-
tionis habetur:quia prouiſus erat:quo caſu nõ admittitur
exceptio ad impediendam poſſeſſionem:niſi opponatur cri
men cum infamia:vt patet.J.de accu.accedens:⁊ hanc exce-
ptionem etiam nõ poſſet opponere non pluralis:⁊ ideo ſub
audit Hoſti.ad litteram dum dicit cum exceptionẽ nõ poſ
ſint opponere:cum iam ſit totale ius conſecutus:que etiam
ſi obſtaret congruum:⁊ honeſtum foret pluralem repellere:
⁊ hic ponderat pluralitatem:quia honeſtius ille repellitur.
Non ob.de accu.ſuper his:ꝙ ibi petebat aliquid iuris nõ
ſolam poſſeſſionem:hic petebat ſolam poſſeſſionem:quia ni
hil aliud ſibi deerat:vnde non repellitur:niſi opponatur cri
men cum infamia. Sed tunc obſtat cum pluralitas inducat
notorium:vt.ſ.dixi:iam plus eſt notoriũ ꝙ̃ famoſum. Jdeo
exceptio debet obſtare:vt dicto.c.accedens. Sol.patet:ſʒ
Hoſti.ſi vera eſt opi. Jnno.ꝙ habere plura beneficia nõ ſit
crimen:de quo de preben.cum iam dudum. Sed contrariũ
tenet Hoſtien.ibi. Sed tenendo opi. Jnno.dicit hoc verum
niſi eſſet tãta multitudo:ꝙ de ambitione:⁊ auaricia notari
poſſit:ad quod de preben.ꝙ in tantum:⁊.c.cum iam dudũ.
Sed tenẽdo opi. Hoſti.que cõis eſt:non procederet hic in
tellectus:niſi dicatur ꝙ celeſtinus hic ex certa ſcientia:⁊ per
hoc tunc pluralitas non eſt delictum:vnde non põt opponi
poſt collationem totalis iuris. Obſtat ſcdo huic itellectui:
quia videtur ꝙ exceptio debeat admitti pluralitatis:ſi enim
tacuit quãtũcunq̃ modicum beneficium reſcriptum eſt ſur
repticium.de preben.ſi motu proprio.lib.vi.de R̃p.ſi pro-
ponente reſcriptum ergo ⁊ prouiſio nulla:ergo ⁊ eo peten-
te poſſeſſionem poterit opponi de dolo cum olim.d.quidã
dicunt:ſm Jnnoc.ꝙ exceptio ſurreptionis non admitteref:
inquantum repellit ab obtento:ſed inquantum ab obtinen
do:vt quia papa mandaſſet prouideri: bene admitteretur
exceptio:quia quod repellat ab obtento:eſt contra naturam
exceptiõis:vñ fatenſ Jnno.⁊ Hoſt.ꝙ exceptio ſurreptiõis
dʒ admitti ꝯ R̃ptũ:ante prouiſionem.imo ſi eſſet notorium

vicium ſurreptionis iudex ex officio repelleret: ꝓpter peri
culū aie ar. ſ. eo. exceptionē. ſuꝑ quo remittit ꝺ offi. vica. c. i.
⁊ ſi occultū eſſet poſſet veritatē inquirere: qꝛ res eſſet perni-
tioſa: exemplo ꝙ quis ꝓmoueatur per ſurreptionem. de elec.
cum dilecti: ad hoc no. de iureiuran. in regula. i. lib. vj. de ꝓ
cura. ex inſinuatione. de offi. or. ordinarij. lib. vj. ſed ſꝫ opi.
ſuam ꝙ peccatū nō ſit tenere plura beneficia: quare de ipſa
excipitur cōtra ꝓuiſuʒ. rñdit quia ℞ptum recipit vires ex
mente ſcribentis. de verb. ſigni. dilecto. tacens ergo benefi-
cium: licet modicū papam circūuenire voluit: ⁊ ſit reſcriptū
ſurreptitiū: beneficiatus aut in vna eccleſia: de iure nō pro-
hibetur eligi in alia: niſi forſan tanta eſſet multitudo: ꝙ de
ambitione ⁊ auaricia notari poſſet: de ꝑben. quia incautū:
⁊ c. cū iam dudū: ad quod hodie. de offi. ord. ordinarij ad
fi. lib. vj. Recitat alios dicere ꝙ ſicut exceptio poteſt op-
poni cōtra ℞ptū de ſurreptiōe: ante ꝓuiſioneʒ totalem: ita
⁊ cōtra ꝓuiſionē: de accu. accedens. ꝯ. de dolo. cū olim: ⁊ h
placet Jo. an. vnde oʒ hic ītelligi ꝙ hic non opponebatur de
ſurreptione: vel nullitate: ſed ſolū de pluralitate cōtra pſo-
nam: a qua exceptione repellitur pluralis: vt proſequēs cōe in
tereſſe: vel oʒ ꝙ intelligatur ꝙ celeſtinus ex certa ſcientia pro
uidit: ⁊ poterat excipi de pluralitate: ſed non de ſurreptiōe:
quia licet papa ex certa ſcientia ꝓuideat: per hoc nō diſpen
ſat ſuꝑ pluralitate: ſed tollitur ſola ſurreptio: de ꝑbē. ſi mo
tu ꝓprio. lib. vj. ⁊ c. non poteſt. in fi. ⁊ ad hoc valet prouide
re ex certa ſcientia: valet etiam ad aliud: ſm Hoſti. ꝙ talis
non petita licentia ſuperioris: prioris beneficij: poteſt ſe ad
ſm transferre: ꝙ alś nō poſſet. ꝯ. de renunc. admonetur: de
cle. non reſi. fraternitati. Item ſm eum valet ꝙ contra ipſuʒ
non admittuntur canonici: vel alij: cum ſit plenuʒ ius aſſecu
tus: ſm Hoſti. tene ergo: vel ꝙ non opponebāt de nullitate
℞pti: ſed de pluralitate: vel celeſtinus cōtulerat ꝓprio mo
tu: vel ex certa ſcientia: ſm Joan. and. ¶ Oppo. cum glo.
ꝙ ſaltem nomine eccleſie potuerint plurales hanc exceptio
nem opponere: quia delictuʒ eorum non debet nocere. xvj.
q. vj. ſi epīn: ad hoc. ſ. eo. dilecti. Solꝰ. opi. ſunt quidam: vt
Vin. fuit in opi. ꝙ poſſent nomine ꝓprio opponere hanc ex
ceptionē. plurales poterant: ⁊ nomine eccleſie: ⁊ noīe ꝓprio:
Ad decre. rñdebat dupliciter: vel ꝙ papa ex certa ſciētia ꝓ
uidit: vel ꝙ exceptio fuit oppoſita: poſt prouiſionē: eo iam
cōſecuto poſſeſſionē: hec opi. nō eſt bona. Inquātū dicit ꝙ
poterat noīe proprio: per ea que dicta ſunt ſuper littera. In
quantū dicit noīe eccleſie poſſent: videbitur. ſ. Tan. ⁊ Jo. tene
bant ꝙ nec noīe eccleſie: quia quod equum in ſe putabāt: in
alijs non poterāt īprobare. glo. allegat iura. hoc tenet glo.
quia ſic alia via conſequeretur: ꝙ non poteſt hac conſequi. de
iureiuran. cum quid vna via: ad hoc quia nō expedit eccle-
ſie hāc exceptionē opponi. imo expedit eccleſie habere plu
res clericos diuites: vt eam melius poſſint defenſare: ⁊ im-
periū ⁊ fiſcus abundat in ſubiectis locupletibus. in auc. vt
iudi. ſine quoquo ſuf. coll. ij. tu dic ꝙ ſi opponit noīe eccle-
ſie: ⁊ ad vtilitatem eccleſie pōt: ſi ad vtilitatē cōem non pōt:
ſi ꝓpriam pōt: de qua dic: vt dixi ſuꝑ tex. ¶ Quero glo. an
non plurales poſſint pluralitateʒ opponere: tenuit Tan. ꝙ
nō: qꝛ ſic conſequerentur per alios: ꝙ nō poſſint cōſequi per ſe
plurales. ff. de bo. li. l. queritur. Item qꝛ vel nō plurales elege
runt plurales: vel fuerunt ab eis electi. Si elegerunt iam ap
probauerūt pluralitatem: ergo illam non pñt opponere: vel
fuerūt electi: ⁊ tunc nō poſſunt: qꝛ habēt cām ab illis qui nō
potuerunt: ergo nec ipſi poſſunt: de teſti. licet ex quadaʒ. cuʒ
ſi. Ex hoc inferunt iſti ꝙ ſi aliquis hñs beneficium: nō facit
mentionem: de primo beneficio: īpetrando ſm ꝙ capitulū
non poteſt hanc ſurreptionis exceptionem opponere: ſi ibi
eſt aliquis pluralis: ⁊ ſi dicatur ℞ptuʒ ſurreptitiuʒ: nō valet:
ergo ex eo nil conſequi pōt: nec agere. dicit glo. ꝙ quo ad
hoc valet: vel dato ꝙ nō valeat quis qñqʒ cōſequitur actio
nem: ⁊ ius: quia aduerſario deficit ptās opponendi. ff. ſi ſer.
ven. l. loci. §. pe. ⁊ alꝰ. alia iura. glo. tenet opi. Vin. ꝙ nō plu
rales poſſent opponere: ⁊ ꝙ vnus ſolus poteſt eccleſiaʒ de-
fendere. xij. q. ij. non liceat: tales enim in repellendo plura-
lem procurant vtilitatem eccleſie: quia non poteſt pluralis
in vtraqꝫ poſſidere: ⁊ plene deſeruire. Non ob. rationes. ꝯ.
allegate: ⁊ primo ꝙ conſequerentur per iſtos ⁊c. quia hoc
principaliter fit in vtilitatem eccleſie: nec ex hoc conſequ-
untur per alios: ſed etiam non ob. ſi dicatur ꝙ ſi elegerunt
plurales approbauerunt ⁊c. quia dicit glo. ſi ſemel male fe
cerunt: non ſequitur ꝙ ſemper. Iteʒ inter diuerſos poſſunt
allegare contraria. Item ad vtilitatem eccleſie poſſunt ve-
nire contra factum proprium: de elec. noſti. Non ob. ſi ſunt
electi a pluribus: non poſſit opponere: ꝙ non poterant au-
ctores: quia hoc ius opponendi nō cauſant ab auctoribus:
ſed ab vtilitate eccleſie: ⁊ a iure. Item argumentum nō pro
cedit: quia poſſibile eſt ꝙ nec elegerunt plurales: nec ab eis
fuerunt electi: vt quia prouiſi a papa: vel legato. Iteʒ potue
runt eligere alios: qui tunc non erant: ſed ex poſt facto ſunt
effecti plurales: vide quod no. Joan. and. ſ. c. cum venerabi
lis in. g. q. dicat verſi. quid ſi admitto.

P Aſtoralis. Judex ſtatuere dʒ ter
minū ad dilatorias pro
ponendas: poſt quem excipientem non audiet:
niſi in tribus caſibus. In prima deciſa conſulta
tio. In ſecūda reſpōſio: in qua duo facit. Primo ponit decre.
ipſius cauſam. ſecūdo penā: ⁊ tres caſus exceptos. ¶ No.
primo iudicem poſſe ſtatuere terminum: ad dilatorias pro-
ponendas: ⁊ ſic poteſt ſtatuere terminum iuris ad illas pro
ponendas. ¶ No. ſecūdo ꝙ lapſus termini ad dilatorias
proponendas: excludit quem a facultate illas proponendi:
⁊ ſic in dubio pſumitur peremptorius. Fallit in tribus ca-
ſibus. Primus quando proteſtatio preceſſit: de proponen
dis dilatorijs. Secundus quādo ius opponendi ſupuenit
de nouo. Idem in termino iuris. de offi. delega. inſinuante:
de elec. vt circa. lib. vj. Tertius quando de nouo ſuperuenit
probandi facultas: vel exceptionis noticia: ⁊ hoc habet pro
bare proprio iuramento. Et ſic no. ꝙ paria ſunt aliquid de
nouo ſuperuenire: vel illius noticiam de nouo haberi. Ad
hoc de elec. vt circa. lib. vj. de iureiuran. quēadmodum. C.
de ſpon. l. fi. ¶ No. ꝙ in dependentibus a voluntate duo-
rum pro teſtimonio contra factum alterius iuuat proteſtan
tem inquantum factum tollit ius proteſtantis. ¶ No. ꝙ in
dependentibus a conſciētia ſtatur ſacramēto ſuo: de homi
ci. ſignificaſti. i. ⁊ ij. de teſti. preſentium. lib. vj. Quedam
ponit hic Inno. an ⁊ quando exceptio dilatoria ſolutionis
valeat proponi: ⁊ quid de exceptione afficiente iuriſdictio-
nem: ⁊ negocium principale: que magis congrue tractabun
tur. in. c. pe. ſ. eo. Ideo ibi illas reſeruo. Ibi enim agitur de
termio iuris. hic de termino hominis. ¶ Examino prio re
gulam. Secundo caſus exceptos: quo ad extrinſeca a glo.
Tertio glo. ¶ Quero pmo an termini ſtatuitio: ⁊ lapſus:
excludat opponentem declinatoriam. dicit Joan. and. iudi
cem etiam reſpectu illius poſſe ſtatuere terminum: ⁊ termi-
nus excludit a facultate proponendi: tum quia eius eſt co-
gnoſcere: an ſua ſit iuriſdictio. ff. de iudi. ſi quis ex aliena. de
℞p. ſuper litteris: tum quia ſi hec non poſſet ſucceſſiue pro
ponendo illas protellaretur iudicium: contra menteʒ ⁊ ver
ba huius conſtitoris: ⁊ contra talia poteſt etiam iudex recu
ſatus. de ap. legitima. lib. vj. de diuor. quanto in fi. nec po-
teſt excipiens. de hoc cōqueri: qui ad diem aſſignatam po-
terit omnes proponere. Primo contra iudicem. Secundo
reſcriptum. Tertio contra aduerſarium: ⁊ per ordineʒ pro
poſitionis poſtea illa proſequi. de quo. ſ. de proba. qm̄. de re
iudi. inter monaſteriū: hec vera dicit ſpe. in titu. de excep. §.
nunc videndum. verſi. ſed quid ſi iudex: quando exceptio
non concludit funditus defectum iuriſdictionis: alś nō ob
ſtante termino poterit proponi. Idem dicit in qualibet que
reddat iudicium funditus nullum. Aſſignat rationeʒ: quia
qui terminuʒ aſſignat: intelligitur aſſignare ad dilatorias:

que ante litẽ conte. debent opponi nõ: que poſt poſſunt pro
poni: e de anomalis: ad quod faciunt rationes quas ponit
Joan. and. in clemen. i. de excep. in glo. penul. e quia deficit
funditus in iuriſdictione: non valet ſtatuitio termini. Jncõ
tra. tñ eſt: quia talis ſtatuitio habet vim cuiuſdaꝫ interlocu
torie: qua tacite pronunciat ſe iudicẽ: ſed cum talis ꝓnuncia
tio tacita ſurgat ex expreſſa termini ſtatuitione: e illa eſt nul
la: ꝓpter defectũ ꝓtãtis erit nulla: e tacita pronũciatio: vt di
xi de dila. preterea: e de Rp. ſuper litteris: vel dic e melius
ꝙ ſi ſtatuat terminũ ſpecifice ad ꝓponendã declinatoriam
defectus iuriſdictionis: ꝙ poſt terminũ non poterit: ſecus ſi
in genere ad dilatorias ꝓponẽdas: quia ad hoc tunc nõ in
telligitur terminũ ſtatuiſſe. ¶ Quero ſecũdo: an hic termi
nus detur ad inſtantiaꝫ rei: qui venit in termino dato ad de
liberandum vt rñdeat: e petit vt ſibi detur terminus ad exci
piendũ: videt ꝙ ſic. J. de ap. cuꝫ cauſaꝫ. Cõtrariũ determi
nat hic Jnno. Hoſti. e Ab. ꝙ non: quia in termino dato ad
deliberandũ debet excipere vel reſpondere: e ad hoc habu
it illuꝫ terminũ: e licet hic terminus det ad petitioneꝫ acto
ris: nõ tñ ad petitionẽ rei. Jn decre. cũ cãz. factũ narrat: nec
ille ibi articulus examinat: per que patet q̃d ꝙ dicit gen
ze. in cle. i. de excep. nõ eſſe verũ: vbi dicit ꝙ ad petitionem
rei non dꝫ dari terminus ab initio: ne malignetur: ſed ſic ex
poſt facto ſi vult ſe artare: quia mos eſt gerendus. ff. de pro
ba. l. circa: puta ꝙ ſi terminus eſt ſtatutus reo ad deliberan
dũ non debet ad petitionẽ rei iudex dare aliũ terminũ: qꝛ
hoc includit in primo. Jdeꝫ ſi datus eſt terminus ad reſpõ
dendũ libello: qui datus videt ad preambula: que fieri de
bent ante rñſionẽ: ſed ſi ab initio eo cõparente nullus termi
nus eſt datus: tunc ſi peteret maiorẽ terminũ: termino inf.
iij. q. iij. offerat: nõ audit: ſed ſi breviorẽ auditur: qꝛ ex quo
vult ſe artare: nõ video qd repugnet: ſic põt intelligi. de ap.
cuꝫ cauſam Jnquãtũ dixi excludi reũ: hoc eſt veꝝ etiaꝫ ſi ſit
ſtatutus ſic terminus. ſ. ad deliberandũ: vſqꝫ ad taleꝫ diem:
Et ſi deliberaveris concludere eadẽ die reſpondeas libel
lo: qꝛ terminus põt ſic aſſignari: vt dicit ſpe. in titu. de dila.
§. i. ver. deliberatorie: e ſimiliter idẽ de termino: qui e ſic ſta
tui põt ſtatuto ad dilatorias ꝓponendas tali die: vel rñſu
rus libello: vt dicit Joã. and. in addi. ſpe. in ti. de dila. §. nũc
videamus ꝟſi. in ſũma. ¶ Quero tertio an dato termino
x. dierũ ad ꝓponẽdas dilatorias: ſi vltĩa dies cõcurrat fir
mata vel in vltima die ſit legitime ĩpeditus: illas poſt termi
nũ poſſit ꝓponere: ſtatim ſequẽti die. ſpe. in ĩpedito ſentit ꝙ
ſic: in titu. de dila. §. i. ver. ſed qd ecce. ſed poſt longuꝫ inter
valluꝫ non: de ĩpedito ꝓpter diem feriatã: dicit ꝙ non põt
etiã ſequẽti die: e hoc quia poterat die prima: vel ſecũda di
lationes ꝓponere: ad hoc qđ no. in ſpe. de dila. §. reſtat. ꝟſi.
ſed nunquid dies: ſecus ſi dictuꝫ eſſet tali die ꝓponas: qꝛ ſi
illa occurreret feriata: poſſet ſequẽti die ꝓponere: ſcðm ea
tamẽ que habent. ẽ. de feri. c. fi. e hoc etiã dato ꝙ exceptio
nes nõ poſſit ꝓponere die feriata: nã ſi eſſet terminus ſtatu
tus ad dandas exceptiones in ſcriptis: illas dare poſſet: qꝛ
hic non eſt actus iudicialis ad hoc quod no. in ſpec. de cita.
§. viſo. ad hoc. l. mileo. §. ſexagita: e quod ibi no. ff. ð adul.
Jnquãtuꝫ facit differentiã in ĩpedimento reſpectu diei ſe
riate: e altero ĩpedimento põt eſſe cauſa: qꝛ ĩpedimentũ diei
feriate ꝓvideri poteſt: ideo parti ĩputandũ: ſi non fecit ante:
quod non eſt in alio ĩpedimento caſuali: ad hoc. l. ſed e ſi p
pretorẽ. §. ſi ferie. ff. ex qui. ca. ma. Sed eſt dubiũ an iudex
ex officio hũc terminũ ſtatuere poſſit: ſpe. ꝙ ſic in ꝓalſ. ver.
in ſũma vt malitijs obvietur. Quod dicit verũ quãdo ali
quã ꝓpoſuit. Si vero nullã propoſuit tunc ſecus: quia forte
nullã vellet proponere. ¶ Quero an ſtatuitio huius termi
ni poſſit excedere terminũ iuris. ſ. xx. dieꝝ: de quo. in auẽ. of
ferat. iij. q. iij. ſpecu. ꝙ nõ. in. d. ꝟſi. in ſũma: dicens per hãc
decre. terminũ poſſe artari: ſed non elongari: de ap. cum ſit
Romana. de re iudi. ꝙ ad cõſtitutionẽ: vnde nõ habet ne
ceſſe prefigere illos. xx. dies. ¶ Quero an lapſus termini

ſtatuti ad opponendũ indiſtincte ꝓcludat viã ad opponen
das dilatorias. dy. in. l. iiij. §. cõdẽnatũ. ff. de re iudi. tenet ꝙ
excludat demũ quãdo eſt ſtatutus cuꝫ cauſe cognitione: ꝙ
eſt veꝝ: qꝛ hic agit de abbreviatione termini iuris: que ab
breviatio ſine cauſa fieri nõ debet: vt no. in. l. ij. ff. de re iudi.
ar. regule indultuꝫ: de re. iur. lib. vj. per que dicit Jo. and. in
addi. ſpecu. in titu. de dila. §. i. ver. exceptorie ꝙ de iure civi
li non ꝓcedit decre. qꝛ non poteſt talis terminus abbrevia
ri: ſine cã: e ſi non apparet de malitia opponentis: que dicit
legitima cã: e hoc dicit tenuiſſe Guil. de ſuza. ſed dicit ꝙ in
hoc etiã nõ diſcordat ius canonicum: quia hic terminus nõ
eſt abbreviandus: abſqꝫ cauſe cognitione: e non apparente
malitia opponentis: vt colligit ex no. in titu. de dila. §. nunc
videamus ꝟſi. in ſũma. Non ob. ꝙ ſi ſtatuat cum cauſe co
gnitione: iaꝫ ꝓteſtatio nõ debet iuvare: quia cõtra ius. quia
hec ꝓteſtatio non eſt de opponendo: ſed ꝓteſtatio exceptio
nis: ſꝫ formã glo. que habet ꝓ oppoſitiõe: e redigit in ſcri
ptis poſt terminũ. ¶ Quero an ꝓcedat hec decre. in quo
libet termino: vt excludat facultateꝫ excipiendi. dic ſi termi
nus nõ eſt ꝑemptorius: e hoc conſtat: non excludit poſt ter
minũ. Si terminus eſt ꝑemptorius: e hoc cõſtat excludit:
quia ꝑemptorius dicit: eo quia omneꝫ diſceptationẽ exclu
dit. xxiij. q. iij. de illicita. e hoc dicit Joan. an. in ſpe. de cita.
§. viſo. in prin. vbi ponit omnia iura que ꝓſſit allegari an ſta
tuitio termini ad aliquid agendum excludat facultatem il
lius agendi poſt terminũ. Si terminus eſt ſimpliciter ſtatu
tus. Hoſti. h tenet ꝙ in dubio eſt ꝑemptorius: e alt. ẽ. de of
fi. dele. conſuluit. Jteꝫ ſpe. in titu. de dila. §. i. ꝟſi. exceptorie.
hic pendet a dubio an termini in dubio ĩtelligant ꝑempto
rij. Hoc. hic velle videt ꝙ ſic: in gl. in clemẽ. i. de exceptio
nibus in ꝟbo ꝑemptorio. ſpecu. in titu. de dila. §. videndũ
in prin. ꝟſi. quid ſi data: e in. §. i. ꝟſi. exceptorie ſpecu. in titu.
de dilatio. §. videndum in prin. dicit ꝙ non reperit iure cau
tum ꝙ termini in dubio ſint ꝑemptorij: ꝑ quod recedit ab
hac opi. niſi aliter appareat ꝙ ſint ꝑemptorij: e hoc ſequi vi
det Barto. in. l. mancipioꝝ de opti. lega. vbi tenet termi
num in dubio non intelligi ꝑemptorium: niſi aſſit poſt illuꝫ
cõmunicatio: ꝙ non audiat poſt terminũ. in dicto. §. viden
dum poſt prin. diſtinguit an terminus ſtatuat poſt litem cõ
teſta. e in dubio intelligit ꝑemptorius: an ante: e non intelli
git ꝑemptorius. e hoc dicit veꝝ in terminis citatorijs: e al
legat dictum egi. de offi. deleg. conſuluit: e hoc tenet etiam.
in ſpecu. de cita. §. viſo. ꝟſi. item ꝑemptoriũ: e ſequit hoc Jo
an. and. in addi. ſpecu. in titu. de teſte. §. nunc videndum: in
addi. magna ꝟſi. viſo. ibi vltimate concludit hoc veꝝ: e ex
pto termino citatorio ad ſententiam: e idem reperit. in. d. §.
nunc videndum. in prin. de dila. alt. cle. ꝟſi. ſententiaꝫ: ad fi.
e ibi no. in glo. ij. in verbo ꝑemptorio vbi in alijs caſibus e
ſũmarijs ad ſententiam citatio debet eſſe ꝑemptoria: e hic
Joan. and. xxiiij. q. iij. de illicita. glo. de offi. delega. conſu
luit Accur. C. quomodo e quãdo. iu. l. ij. e ſpe. in tit. de cita.
§. viſo ꝟſi. alſ autẽ. e ꝟſi. quid ſi data. Bar. reiecta diſtinc.
an ante liteꝫ ceptaꝫ vel poſt diſtinguit: an termini ſint cita
torij: e in dubio non intelligunt ꝑemptorij. ff. de iudi. l. ad
ꝑemptoriuꝫ: e. l. poſt edictum: e hoc quia forma talibus eſt
data: vt aut tres ſint: aut vnus ꝑemptorius. Si termini ſint
probatorij in dubio intelligant ꝑemptorij: hoc tenet. in. l. i.
. C. de dilatio. in. l. ſi. ff. de dila. in. l. ſi finita. §. iul. ff. de dam.
infec. dic ſi terminus ſtatuit in curia: ex cõſuetudine: omnis
terminus eſt peremptorius: hoc tenent domini de rota: ſua
conclu. xxx. ibi tamen loquit de terminis alijs a citatorijs e
de terminis etiaꝫ citatorijs. Jdeꝫ tenent ſua conclu. cccxxix.
allegant dictum ſpecu. in titu. de cita. §. viſo verſi. dicunt eti
am quidaꝫ vbi tenent ꝙ valet citatio ſine ꝑemtorio: etiam
ad ſententiaꝫ. Et maxime dicunt hoc verum ſi preſentibus
partibus ſit in cauſa cõcluſuꝫ. Extra curiaꝫ autem ſi trinus
eſt terminus: ille intelligitur ꝑemptorius. ff. de iudi. ad per
emptoriuꝫ: e dicto. c. de illicita. ſi tantum eſt vnus: e ſi eſt ſta
tutus a iudice

tutus a iudice preſente ⁊ audiente parte: in dubio intelligit
peremptorius. no. gl. in. l. iij. C. quomodo ⁊ quādo iu. ⁊ de
offi. dele. conſuluit: ⁊ Guil. de mon. lau. in cle. ſi. de ver. ſig.
in ver. ſentētiam: ⁊ dñi de rota in loco vltimo allegato. Si ſta
tutus eſt abſente parte: ſi tñ cominatione φ poſt terminum
nō audiret terminus eſt pemptori⁹: vt dicit Bar. in. l. mā-
cipiorū. no. de cle. non reſi. ex tue. §. vt lite nō conteſta. qm̄. §.
porro ſup glo. magna. Si cū cominatōe de ꝓcedendo ad
vlterius: put ius voluerit: vel ad ſniam: dic de hoc: vt in. c.
cauſam. de Rp. vbi recito dictum Bar. φ ponunt domini
de rota ſua cōclu. cccxxix. de quo per Inno. de accu. ad pe
titiōes: ⁊ hoc. de offi. deleg. cōſuluit. Si fine aliqua commina
tione tunc in terminis citatorijs: vt exigit peremptoriū: nō
ſufficit ſine ꝑemptorio: ⁊ in dubio nō ſubintelligit. Quādo
aūt exigatur: vel non peremptoriū in citatorijs: dixi de offi.
dele. ꝯſuluit: ⁊ de accu. ad petitiōes. Bar. tñ in hoc tenet φ
ad ſniam primū vel ſcōm decretū ſemp exigit pemptorius:
ad alia media iudicij nō: nec ad alias interlocutorias. vnde
dicit φ ad teſtes etiam recipiēdos nō exigit pemptorium:
ſed dic vt. §. remiſi: vt ipſe no. in. l. ſi finita. §. iul. ff. de dā. iſe.
In alijs aūt terminis ſit pro regula φ in dubio terminus ē
pemptorius: ſi eſt ſtatutus in cauſe cognitione. alr̄ non: niſi
vbi aliud appareat a iure: vt trinus requirit aut trinus: aut
peremptorius: vt patet de cle. non reſi. ex tue: in cle. j. de vi. ⁊
ho. cle. de ſupplen. neg. prela. c. i. In illis caſibus tunc nō ꝑ-
ſumeretur pemptorius. Ideo dicit glo. φ vbicunq; ius exi
git ſimpliciter terminū ſtatuendū ad aliquid agendum: per
hoc non videtur exigere φ terminus ſit trinus: vel pempto
rius: ſed ſufficit φ ſit ſimplex. hoc dicit glo. de do. ⁊ cōtu. c.
ij. lib. vj. in glo. ij. que in hoc eſt notabilis. hec vera in termi
no hominis. terminus aūt iuris ſemper intelligit pempto-
rius: dicit Inno. de elec. cupientes. §. φ ſi per. xx. in vbo pri
uatus. ¶ Quero an lapſus termini ad proponendas exce
ptiones: vbi nō poſſunt opponi poſt lapſum termini: an poſ
ſint poſt per iudicez opponi: vbi poteſt ex officio ſupplere?
Io. φ ſic. ij. q. i. in primis in glo. in verbo querendū: φ ſatis
puto: quia terminus excludens partem ab opponendo: nō
excludit iudicem: de fi. inſtru. cum Ioānes. de teſti. cum cla
mor. ¶ Quero an poſt lapſum termini ad ꝓponēdas ex-
ceptiones: vbi illas ꝓponere nō poteſt: an ſaltem illas poſ-
ſit declarare? Archi. φ ſic. xiij. q. ij. ſuper ſūma: quia qui de-
clarat nihil noui inducit. l. heredes palam. §. ſed ſi notez. ff.
de teſta. idem tenet Pau. in cle. conſtitutiōez. de elec. in ver
bo circumſtantiaꝝ. Ad hoc φ dixi de libello. de libel. ob. c.
ij. Idem Io. mo. de re. iur. in generali. lib. vj. maxime ſi eſt
proteſtatus φ intendit exceptiōez declarare: vel interpreta-
ri: per eadem iura: ⁊ ff. de acquir. re. do. l. adeo. §. ſi quis. ff. ō
iudi. ſi quis intentiōe. ¶ Quero an poſt lapſuz termini ho
minis: ⁊ in principali: ſi appellat: poſſit in appellatiōis cauſa
ꝓponere exceptionem. dic φ ſic: non obſtāte lapſu termini
. C. de temp. app. l. per hanc. de teſti. fraternitatis: ⁊ φ termi
nus ab homine ſtatutus reſtringit ad inſtantiā: quedā eniz
cōminatio eſt nō ſe extendēs ad appellatōez. C. cōmina. vel
epi. per totum. no. Io. mo. de elec. cupientes. §. φ ſi per. xx.
in verbo priuatus: ⁊ ibi Io. an. in nouella: ⁊ ibi archi. in ver
bo plenam: ⁊. xxiij. q. iiij. de illicita glo. de re iudi. c. ſi. li. vj.
in verbo vltra decendium: ⁊ Io. an. ſup. iij. glo. ibi ſecus di
cunt in terminis iuris: vbi appellatione non reſcindit. C. de
procur. ita demū. ¶ Venio ad glo. quero an decre. proce
dat in pemptorijs: vt ſtatuto termino ad ꝓducendas pem
ptorias: poſt lapſum termini ille nō poſſint opponi. G. dicit
φ non: quia ille poſſunt opponi quandocūq;. Inno. ⁊ Ho-
ſti. hic dicunt cōtrarium: vt decre. pemptorijs. Idez recitat
Compo. de elec. φ ſicut in regula idultū: idem tenet: vbi ter
minus ſtatuit cum cauſe cognitione: ⁊ in dubio preſumerē
cauſe cognitionem interceſſiſſe: de renunc. in preſentia: de re
iudi. ſicut. ff. de proba. ab ea parte. Idem Spec. in ti. de ex-
cep. dicto verſi. verum aūt. ibi allegat infinita iura. pro ⁊ cō-
tra. Dicit tñ hic Ber. contra dicere: ⁊ pro eo allegat aliqua
iura: per que aperte non firmat. dic φ in dilatorijs decre.
abſq; dubio ꝓcedit vt hic. In pemptorijs mere etiam ſatis
puto φ procedat decre. in regula hic poſita: ⁊ hoc tenet hic
Bar. ff. de re iudi. l. ij. ſed de talibus exceptis eſt dubium:
⁊ in caſu ꝓteſtationis intelligendo: vt dixit glo. ſatis puto.
ideo φ in dilatorijs vt audiat poſt terminū de caſu quādo
ius opponendi de nouo ſuperuenit. Adhuc puto idem. Et
idem Spec. in dicto. §. dico ver. verum: quia nō poteſt par
ti imputari quare non oppoſuit. Idem Io. mo. de reg. iur.
in generali. lib. vj. etiam ſi obiectiones ſint criminoſe: ſit re-
ſtringens dictū Compo. de elec. φ ſicut ad caſum: quando
ſunt note exceptiōes poſt terminuz non: quando ſunt note ⁊
nate: ⁊ hoc quia nō poteſt imputari: ſi nō inquiſiuit: quia nō
poterat ſcire quod nō erat: de conſti. c. ij. ſed quo ad caſum
quādo eſt paratus iurare φ ad noticiā de nouo puenit Cō
po. allegans pro ⁊ cōtra. hunc articulum decidit de elec. φ
ſicut: ⁊ cōcludit obtentuz: vt non admittat poſt terminum:
quia pemptorium eſt quedam interlocutoria: que reuocari
non debet iuri: per ipſum partibus queſito: quia ex contra-
rio pareret vie periurijs: ⁊ malitijs. Ad hanc decre. reſpon-
det φ terminus hic non erat pemptorius. hec reſponſio nō
eſt bona: quia vt dixi. in dubio hic terminus eſt pemptori⁹.
Rndit ſcdo φ hec decre. nō loquitur in dilatorijs: ſed pem
ptorijs: ⁊ cum exhibitet in duobus: vt poſt pemptoriū audia
tur: ⁊ in cauſa ꝓpria ſtetur ꝓprio iuramento: non trahet de
cre. ad conſequētiam: vt ſe extendat ad pemptorias. ff. de le-
gi. φ nō ratione: ⁊ in regula φ contra: de reg. iur. lib. vj. per
quā rationem tenuit Uber. de bobi. quo ad iſtum caſum:
decre. nō ſeruari: nec ꝓcedere in foro ciuili: quia homines
ſunt ꝓmpti ad deierandū: de iureiur. ⁊ ſi xp̄e: de coha. cle.
clericos: hec aūt dicit vera Compo. inquātum velit oſtēde
re per iuramentū ad ſe puenifſe de nouo notitiam. Inquan
tum aūt vellet iudicem ex alijs cōiecturis informare: dicit
φ audiret via ſaltem reſtitutionis in inte. ex clauſula gene-
rali: φ dicit verum inquātum exceptiōes nō eſſent crimino
ſe: vel famoſe. In criminoſis ⁊ famoſis dicit nullatenus au
diri: quia ad crimina ꝓponenda quis nō reſtituit: quia nō
debet dari via criminibus. de accu. ſi cui. maxime dicit vera
predicta: quādo nō admittit ad opponēdum: niſi de famo
ſo crimine: quia eſſet ſibi contrarius: dicēdo famoſum. ⁊ de
nouo ei ad notitiam puenifſe. ¶ Idem quaſi ad litteraz te
net Spe. in ti. de excep. §. dicto vſi. ſed pone datus. Reſtrin
git tamen Spec. dictū Compo. ꝓcedere in exceptionibus
terminū. In alijs exceptionibus dicit φ ꝓcedit regula cuz
oībus caſibz exceptis. Idem archidi. ſub dubio ſorte. xiiij.
q. ij. ſup ſūma. Alr̄. decre. de elec. vt circa. lib. vj. per quā di
cit dictū Compo. hodie nō ꝓcedere Pau. de liaz. in cle. cō
ſtitutionē. de elec. diſtinguit tres caſus. Primus quādo
nouiter eſt orta: ⁊ dicit φ admittitur: ſed non ſtat ſuo ſacra
mento. arg. de offi. dele. inſinuante. iij. q. x. placuit. ⁊ qō ibi
no. in vlti. glo. Scds quādo vult opponere antiquā: que
nouiter ad eius notitiam peruenit. ⁊ dicit φ ſi allegat nunc
ſibi notum fuiſſe publicum nō auditur: vt in contrarijs: niſi
probet ſe in tali loco fuiſſe: φ veriſimiliter potuerit ignora
re. xvi. diſt. quid dicitis. qui ma. accu. poſ. cum in tua. ſi non
allegat notum: vel publicum: admittitur ad iuramentum:
quia preſumitur ignorantia: niſi probetur ſcientia: vt de iure
iur. preſumitur. lib. vi. Nec ſorte exceptio ſurgeret a facto
proprio: quod debuit indagare. de elec. innotuit: ⁊. c. nulli.
lib. vj. de teſti. c. ſi. de cri. fal. ad falſariorum: vel niſi aduer-
ſarius probet aliqua: per que ſcientia preſumit: quia tūc nō
iuramentum ſufficeret: ſed probabit aliqua: per que ignorā
tia preſumatur: ⁊ nihilominus iurabit: vt no. glo: de elec. in
notuit: in verbo ignorantia: ⁊. xii. q. ij. in humanis. Ter-
tius caſus quando nouiter ſuperuenit facultas probandi.
⁊ idem quod proxi. caſu: caute enim egit non proponendo
φ probare non poterat. ij. q. vj. pleriq;. hec procedūt in ter-

mino ad excipiendum:poſt terminū autem concluſionis in
cauſa:non audit quoqꝫ.ꝫ.de procur.auditis.ꝫ.de teſti.c.de
teſtibus:⁊.c.cum clamor.de fide inſtru.cuꝫ dilectus:⁊.c.cuꝫ
Joānes:niſi euidens ratio moueat iudicem ad admittēdū
vt de cauſa poſ.paſtoralis:nō enim aliquid agi poteſt poſt
cōcluſionē in cauſa:niſi cum iudex ex officio inquirit:vel in-
terrogat:vt in dictis iuribus: vel cum iudicis negligentia
aliquid eſt obmiſſum.de teſti.per tuas:vel cum papa per ſe
de electione cognoſcit:vt no. Inno.de accu.ad petitiōeꝫ:de
quo in Spec.de renū.⁊ conclu.circa prin.Hanc concluſiōeꝫ
ſequūtur dñi de rota ſua conclu.xxx.⁊.xcv.tutius tamen pu
tat vbi audit:ꝙ veniat per reſtitutionem in integruꝫ.Et qꝺ
ibi no.Inno.in.c.coram.de reſti.in inte.vbi dicit ꝙ nō pro-
ponens pemptoriam.i.terminum nō auditur ſine in inte.re
ſti.Ad hoc quod no.domini de rota ſua cōclu.ſexalle.xxx.
¶ No.bene hoc dictum:ꝙ poſt cōcluſionem in cauſa non
admittit exceptio:etiā nouiter ſupueniens. Ad quod opti
me dictū.c.auditis.Idem ſentit Jo.and.de cauſa poſ.cum
dilectus.Quedam ſunt exceptiones mixte:que poſſunt op-
poni:⁊ ad merita:⁊ ad proceſſum.de quibus de litis cōteſ.
c.j.li.vj.ff.iudi.ſol.conquerebat.an in illis habeat locuꝫ de
cre.cum caſibus exceptis.Jo.an.ꝙ ſic.inqꝫtum opponitur
ad proceſſum:vt dilatorie:remittit ad no.in Spe.de dila.§.
j.verſi.item querit.vbi hoc diſputationi relinquit.Jo.and.
ſuper illo vſi.in addi.aſſumit diſputatiōem:vt ſeruiat acto
ri:⁊ finaliter reſidet ꝙ ſi ſtatutus eſt terminus in formā capi
tuli:ad dilatorias ꝓponēdas:cum hec ꝓprie non ſint dilato
rie:ſed pemptorie:⁊ in noīe diuerſificent:ꝙ non excludun-
tur:maxime cum talis terminus vt ordinat ad excludendū
ius alterius:ſit odioſus:⁊ ſtricte intelligendū: ⁊ quia verba
ſunt ſtricte interpretāda:contra eum qui legem aptius ⁊c.ꝺ
reg.iur.contra eum.li.vj.dicit tñ ꝙ ſi tenere velis ꝙ adapte
tur ad tales:diſtinguit practicaꝫ obtinendi. Si oīno in vim
dilatorie opponūtur:vt quia opponit actorem nō audiēdū:
vel ab agendo repellēdum: vel ſe a litis inſtantia abſoluen
dum:vel ℟ptum non valere:quia pemptoriā talem tacuit:
vel verba ſimilia vel ipſe oīno ꝓponat illam:vt dilatoriaꝫ:
poteſt locum habere decre.cum enim aſſumat priuilegia di
latorie:aſſumere debet ⁊ cenſurā.de excep.cum inter.ꝺ ſta.
mo.recolentes:ad hoc ꝙ no.de reſti.ſpo.ex conqueſtione:
vbi ſpoliationis actio inqꝫtum aſſumit naturā dilatorie ad
repellendum:debet poni ante litem cōte. Ad hoc de cauſa
poſ.cum dilectus:⁊ maxime cum plus non debeat operari
hoc priuilegium:cōtra naturam pemptoriaꝝ:qꝫ ius cōmu
ne:quo ad alias dilatorias.de priuile.c.j.li.vj.⁊ quia debēt
tales exceptiones priuilegiate confirmari iuri cōmuni:inqꝫ
tum pñt: dūmodo aliqd cōferant.de ver.ſig.ex parte:quā-
doqꝫ tales exceptiones ꝓponunt in vim pemptorie:⁊ ante
litem conte.vt concludēdo actori ꝑpetuum ſilentium impo
ni:vel ſe ab eo quod petitur abſolui:vel diffinitiue pronun-
ciari:ipſum ad id quod petit actor nō teneri:vel his ſimilia:
tunc nō obſtat lapſus termini:talis enim exceptio pempto-
ria eſt:qꝫ qꝫ priuilegiata in tempore opponēdi:⁊ nō eſſet ab
ſurdum hunc caſum numerari inter caſus:in quibus fertur
diffinitiua ſnīa:lite non cōte.nec erit dñia quo ad hoc: vt ſit
diffinitiua:an ꝓponatur ante litem conte.vel non:licet glo.
ſentiat contra.de lit.conte.c.j.lib.vj.in verbo finita: que vi-
detur dicere referre an ꝓponatur ante litem conte.non erit
abſolutoria a principali:an poſt: ⁊ erit abſolutoria a princi
pali:ꝙ verbum repetit Specu.in ti.de excep.§.dicto ver.vt
autem:quia vtrobiqꝫ abſoluet a principali:licet ſit tutius:
vt euitet opi.vt abſoluat a principali:ꝙ ꝓponat poſt litem
conte.⁊ hoc firmat Jo.and.in ti.de ſen.prola.§.nunc viden
dum circa prin. Si aūt ꝓponat poſt litem conte.tunc idem
ꝙ de pemptorijs loquit. ¶ Quero ſcḋo an ꝓcedat in oī-
bus dilatorijs:⁊ ꝑmo quid de excep.excōmunicationis.gl.
dicit ꝙ nō ꝓcedit in exceptione excōicationis:qꝛ illa nō po
eſt opponi quandocūqꝫ:vt.ſ.c.ſi.Idem Hoſti.hic ⁊ Guil.

in Spec.e.ti.§.ij.ver.ſed numquid. Sed Inno.contra qui
tenet obſtare lapſum termini huic exceptioni ꝓponende:lꝫ
vbi terminus nō eſt:poſſet vſqꝫ ad ſententiam.primuꝫ vius
hodie ꝓbatū ꝑ cle.e.ti.excōicatiōis:⁊ vide ꝙ ibi no.i gl.pe
nul.hoc aūt eſt verum:etiam ſi iudex expreſſerit in termino
pemptorium:per que ſatis poteſt dici ꝙ in caſibus hic poſi
tis non excludat facultas ꝓponendi:etiam ſi ſit ꝓpoſitum
pemptorium:quia ſi ſubintellectuꝫ nō excludit: ergo nec ex
preſſum.arg.l.iij.de le.i.quicqd cōpo.de elec.ꝙ ſicut in gl.
antepe.in dicta cle.j.Jo.an.aſſignat quadruplicē rationeꝫ:
qꝛre excōicatiōis exceptio nō excludit a lapſu talis termini:
per que cōcludit decre. illam locum habere:etiaꝫ ſi ſtatut⁹
ſit terminus ad exceptionē excōicatiōis ꝓponendam. Idē
firmat in addi.Spec.in ti.de excep.§.nunc vidēdū.ver.ſed
quid ſi iudex.archid.de exce.pia.li.vi.in verbo valeat: hoc
temperat verum:quando ꝓponitur exceptio in vim dilato
rie:ſecus ſi in vim pemptorie:ſi terminus eſt ſtatutus pem-
ptorius:⁊ preſente parte quia eſt quedā interlocutoria poſt
qꝫ non auditur.ff.de arbi.l.qualem. ¶ Quero circa caſuꝫ
ꝓteſtationis:qualis debet eſſe ꝓteſtatio.dic ꝙ in ea debent
ſpecifice exprimi exceptiones:quas vult ꝓponere.de ꝓba.
quoniā:vt ſi vult exprimere exceptionem tranſactiōis:illam
exprimere debet:vel ſaluis talibus exceptiōibus: que tales
ſunt ⁊ debent noīare ꝓbādum:ſuo loco:⁊ tempore:nec ſuf
ficit in genere dicere ſaluis alijs exceptiōibus: quia per hec
nulla induceretur ꝓuiſio.alt.iura.Idem Hoſti.⁊ Guil.in
Specu.eo.ti.§.ij.ver.ſed illud:⁊.§.viſo.verſi.ſed qualiter.
¶ Oppo.ꝙ non artet terminus ad ꝓponendas omnes ſi
mul.Quid enim ſi ſunt cōtrarie:non poterit illas ꝓponere
.C.de inoffi.te.l.cōtra maiores intellige glo.hic quādo ſūt
compaſſibiles:ſecus ſi incōpaſſibiles ſunt. Jo.and.remittit
ad glo.de reli.do.cum dilectus:vbi.gl.plenius dicit: ⁊.xiij.
q.ij.in ſūma.forte nō excuſabit hec contrarietas: cum reus
poſſit ꝓponere contrarias ſine diſtinctione: vel vnam pure:
alteram cōditionaliter:vt in regula nullus pluribus.de re.
iur.lib.vi. ¶ Querit glo.an ſicut terminus ad exceptionē
illas excludit:ita excludat actiones glo.dicit ꝙ nō.ſed bene
excludit accuſationes: quia odioſe ſunt:⁊ allegat iura hoc
ꝓbātia.gl.pōt intelligi dupliciꝫ vnomodo ruditer vt loqꝫ
an ſicut exceptio excludit lapſuꝫ termini.ita ſi ſtatuatur ter-
minus ad agēdū: excludatur lapſu termini.⁊ dicit gl.ꝙ nō
hic intellectus nō eſt bonus:qꝛ ſicut exceptionē:ita excludit
actioneꝫ:vt.C.de inge.ma.l.diffamari.Alio modo poteſt
intelligi vt velit ꝙ lapſus termini excludens exceptioneꝫ:nō
excludit actionem:ſed de materia exceptionis ſimul poſſit
agi:⁊ excipi:exemplum in exceptione ſpoliationis ⁊ ſimili
bus:⁊ ſic glo.intelligūt doc.⁊ erit vera.Nec ob.ꝙ annalia
ad agendum ꝑpetua ad excipiendum ⁊c.ff.de doli. exce.l.
pure:quia illud verum quādo exceptio ſuo tempore:⁊ litis
termino ꝓponitur.ſm Gof.per hoc dicit Jo.an.in regula
mora in.ij.q.de reg.iu.li.vj.ꝙ ſtatuto termino ad ꝓponen-
das exceptiones:contra ſurrepticie ꝓmotuꝫ: poterit agi eo
lapſo:vt remoueat etiam per illum:cui terminus eſt ſtatu-
tus:⁊ maxime quando ꝓmotio eſt nulla. ad hoc de appell.
conſtitutus.Quandoqꝫ ergo ſtatuit terminus ad excipiē-
dum: ⁊ ſerua ꝙ hic:quandoqꝫ ſtatuitur terminus ad accu-
ſandum.dic vt.C.de accu.ſi ea.quandoqꝫ ad denunciandū:
⁊ dic:vt qui ma.accu.non poſ.c.ſi.in ſi. Quandoqꝫ ſtatuit
terminus ad agenduꝫ:⁊ dic vt in illa.l.diffamari:qui ſi.ſint
legi.lator.de of.ordi.conquerente.Quandoqꝫ ſtatuitur ter
minus ad ꝓbandum.ad hoc.l.ſi ea.C.qui acc.poſ.per Cy.
⁊ Bar.in.l.mancipiorum.de op.leg.de verbo.ſigni.in cle.
ſi.ver.eo ſaluo:dixi de proba.licet cauſam:per Dy.in regu
la indultum.de reg.iur.lib.vj. ¶ Quero an exceptio noui
ter exorta poſſit opponi:poſt terminum iuris: ſicut poſt ter
minum hominis.glo.ꝙ ſic.alt.de offi.dele.inſinuāte.⁊ alle
gat alia generalia:⁊ bene dicit ſaluo termino concluſionis
in cauſa:de quo dixi.ſ. ¶ Quero an habeat locum decre.

inquantum dicit poſſe proponi exceptionem:poſt terminũ ſi
nouiter deuenit ad notitiam:in exceptiõe recuſationis.gl.
ꝙ nõ concludens hanc decre.pcedere in exceptionibus fa
cti:in exceptionibus iuris:vt recuſatio:ꝛ ſimiles non:qꝛ nõ
licet ius ignorare:ꝛ in talibus poteſt negligentia imputari:
contrariũ eius quod dicit glo.tenet Goſ.in ſum.huius ti.§.
ſciendum. Inno.de offi.dele.pendentiam. Inno.ꝛ Hoſtiẽ.
hic quilibet dicit bene:recte intelligendo.hec ſit concluſio:
ſi notitia ſuperuenit de nouo:ꝛ non eſt quid imputetur par
ti:vt non preſumaẽ de ſcia ante:põt proponere poſt.aſs nõ.
¶ Modo aduertendum:quandoqꝫ is:ad cuius notitiã
deuenit:ante ignorauit ius:ꝛ factum:ꝛ pbabiliter:ꝛ poteſt
pponere:quandoqꝫ ignorabat factum:ꝛ ſciebat ius:ꝛ pro
babiliter:ꝛ idem.quandoqꝫ factum ignorabat:ſed impro
babiliter:ꝛ non poteſt:ſi enim ſciebat conſanguineum poſ
ſe recuſari:ꝛ ignorabat conſanguineum:hic error eſt intol
lerabilis:niſi aliter circunſtantietur: quia quis preſumitur
ſcire attinentes:ꝛ affines:vt.l. de tutela.C.de i inte.reſti.mi.
.l.octaui. vnde cognati:vel ſi factum eſt notoriũ:vel famo
ſum:vel factum exceptionis pendet a facto meo:quia vaſal
lus ex contractu:ꝛ infeudatione facta per me.Si ſcit factũ:
ꝛ ignorat ius:ſi ius eſt ita dubium ꝙ probabilis cadit dubi
tatio:adhuc poteſt proponere poſt.ar.l.ii.ff.de iuris ꝛ fac.
igno.quod no.Bar.ff.depoſi.l.quod nerua: ꝛ quod no.de
appel.cum ſpeciali:vel ſi eſſet error extrauagantis: de fide
inſtru.paſtoralis:ꝛ quod ſcribit.Bar.de re iudi.cum pro
latio. Sic debet intelligi dictum Specu.in titu.de excep.§.
nunc videndum.ver.ſed quid ſi iudex. ¶ Nunquid autẽ
preſtatio de addendo:minuẽdo:vel declarando:exceptio
nem:poſt lapſum termini:iuuet proteſtationem. vide Ioã.
mo.in regula in generali.de reg.iur.lib.vi.in materia prote
ſtationis:ad finem materie:ꝛ ibi Io.an.materiã glo.vide
in Spe.e.ti.§.ii.in.i.ꝛ.ii.colum.

c **Um inter.** Excõmunicatus exci
pere:appellare: ꝛ oẽm
ſuam defenſionem facere poteſt:ſed reconueni
re non poteſt.hoc dicit.Et eſt cõmunis diuiſio.
Secũda ſibi.inquiſitioni. ¶ No.iudicem non ſuſpectũ poſ
ſe recuſari: quando non ſuſpectus: non poteſt abſqꝫ ſuſpe
cto procedere. ¶ No.ſcdo ꝙ excõmunicato permittitur
ius excipiendi:nedum ad merita:ſed etiam declinatorie cõ
tra perſonam iudicis. ¶ No.iii.ꝙ omnis defenſio permit
titur excõmunicato:ꝛ ꝙ defenſionis appellatione compre
henditur appellatio:ꝛ exceptio etiam contra perſonam iu
dicis tantum. ¶ No.iiii.ꝙ taciturnitas declinatorie iudi
cis:tamen inductiua pape ad concedendũ:ꝛ ꝙ ex certa ſciẽ
tia non cõmiſiſſet:inducit ſurreptiõem reſcripti. Ad hoc de
fo.compe.ex parte.B.vt lite nõ conte.accedens. ¶ No.
ꝙ in caſibus in quibus excõmunicatus poteſt eẽ in iudicio
non ſolum eſſe poteſt inquãtum repellit ſententiam p alios:
ſed etiam inquãtum conſequi velit iuſtam ſententiam p ſe.
¶ No.ꝙ equalitas in iudicijs eſt ſeruanda: ꝛ cui permitti
tur ipugnatio aduerſario:admitti debet defenſio. ¶ No.
ꝙ excõmunicatus non poteſt eſſe in iudicio recõueniendo:
quia eo preteritu non defendit:ſed impugnat. ¶ No.indu
cta ad vnum finem ad oppoſitum trahi nõ debere. ¶ Op
po.ꝙ ex certa ſcientia cõmittat aliquando papa cauſam ſu
ſpecto:vt.ex.de offi.dele.ex parte.dic ꝙ cõmittere poteſt:ſed
non preſumitur ꝙ cõmittat:ꝛ non decet ꝙ cõmittat:quia ſic
de facili dãnari ꝛ grauari poſſet innocens:ꝙ eſſet iniquum
.ex.de pba.quoniam:nec enim naſci debet ꝛc.de accu.quali
ter.i.per hanc decre.dicit Io.an.excõmunicatum poſſe ex
cipere:de re non tradenda:quã vẽdidit:niſi ſibi precium ſol
uatur:de quo.ex.de pac.c.i.ꝛ no.de ſentẽ.excommu.ſi vere.
¶ Ad glo.opp.ꝙ excõmunicatus non audiatur excipiẽs:
quia in exceptionibus eſt actor.ff.de proba.l.in exceptioni
bus:ꝛ.l.i ff.de excep. Sol.dicit glo.ꝙ excõmunicatus po
teſt excipere ꝛ appellare:ꝛ ſe quomodocũqꝫ defendere:ſicut

non excõmunicatus:licet non poſſet agere.dat ſimile in ſer
uo.ff.de accu.l.ſeruus:ꝛ in liberto contra dñm:qui nõ accu
ſat ꝛ excipit.ff.de bo.liber.l.qui cum maior.§.ſi libertus.
Non ob.l.in exceptionibus:quia licet quo ad quid:ſcilꝫ
quo ad onus probandi:poſſet dici actor: tamẽ quicquid fa
cit:facit ad defenſionem:ꝛ ſic eſt reus inſpecto fine cõcluſio
nis.glo.placent Inno.hic vt audiatur excipiens:ſed nõ au
ditur agens:ꝛ auditur appellans.vnde excipiendo:recuſan
do:ꝛ appellando:poteſt proſequi ius ſuum.hec omnia inq̃
tum dixi cum excipiendo audiri in iudicio. Dicit Inno.ve
ra:quando reus eſt neceſſarius:quia actoris ſtimulus diri
gitur contra eum:ꝛ libellus ſpecifice vocatur:quia tunc de
fenſor eſt. Idem ſi actio non dirigitur contra certam perſo
nam:ſed petitur a iudice: ꝛ ſpecialis vocatur contradictor
ad iudicium:vt quia quis petit ſe abſtinere ab hereditate:
vel reſtitui aduerſus aditionem:quia damnoſa eſt heredi
tas:propter delicta Petri.vel propter legata facta Marti
no debet vocari contradictor ſpecialis:qui nominatur:ꝛ ta
lis vt reus neceſſarius:ꝛ cuius per vocationem firmata eſt
perſona in iudicio:poteſt excipere ꝛ eſſe in iudicio:q̃qꝫ ex
cõmunicatus. Idẽ ſi eccleſia ſe petat reſtitui aduerſus ſen
tentiam latam pro certa perſona:ex quo enim nominatur in
libello actiue:videtur contra eum dirigi. Secus autem di
cit ſi actio ꝛ petitio dirigitur ad iudicẽ:ꝛ nihil petitur a par
te:nec aliquis ſpecifice nominatur in libello:vt in auč.ſi om
nes.nam tunc excõmunicatus non auditur tanq̃ ſponte ſe
offerens:quia reus eſt voluntarius: ꝛ ꝙ dicitur defenſionẽ
reo ſeruari:intelligiẽ õ neceſſario:per que dicit ꝙ ſi electus
petit confirmationem:excõmunicatus non poteſt excipere.
Io.an.remittit ad hoc.vltimo ad id quod dicã.i.e.dilecti.
vbi melius cadit. ¶ Ex his deciditur ꝙ ſi litigio penden
te ſuper re:vel iure:inter duos compareat tertius:non voca
tus pro ſuo intereſſe:non audiatur appellans: nec appella
tionem poterit proſequi:cum non ſit neceſſarius:hoc uerũ
puto:quando acta iſta tertio non preiudicarent: vel ſi preiu
dicarent non in iure ſuo priuato:vel eccleſie ſue: alias cum
ſtimuletur a preiudicio ſentẽtie:que ei preiudicat: poſſet ap
pellare:quia hic reus neceſſarius eſt: vt dicam.i.eo.dilecti.
¶ Ex his deciditur an excõmunicatus extra iudiciũ poſ
ſit appellare:ꝛ appellationẽ proſequi:dicit hic Inno.ꝙ non
cum talis appellatio ſit ad cauſam prouocatio.i.de ap.cum
ſit. Sicut ergo prohibetur ad cauſam puocare:ſic ꝛ appel
lationem proſequi:ꝛ interponere:vel cauſam ad ſuperiorẽ
deferre.ad hoc remittit Hoſti.ad no.de app.bone. Cõtra
rium no. Inno.ex.de ma.ꝛ obe. Ioã.and. poſt Io.mo.hec
dicta concordat:de excep.pia.lib.vi.ꝛ quod dicit hic proce
dit in appellatione mere extraiudiciali:ꝛ quod dicit in.c.di
lecti:pcedit in appellatione non mere extraiudiciali: vt q̃ñ
appellatur ab executore:qui poteſt vexare:ꝛ grauare: vt h.
hoc puto inquantum appellat a grauamine futuro:inquan
tum a preterito:quo ad finem deuoluendi vt poteſt: vt no.i.
de ap.bone:cum ſtimuletur a grauamine:maxime vbi eſt gra
uamen poſſeſſionis:forte audietur:ſm ꝙ in ſimili ſtatim di
cam.hec dicit vera Inno.inq̃tum dixi excõmunicatum nõ
audiri appellationem proſequentem:quando excõmunica
tio preceſſit appellationem:ꝛ grauamen: propter quod eſt
appellatum: ꝛ conſequenter deuolutionem: quia proſequi
non poterit:obſtante excõmunicatione. Si autem appella
tio:ꝛ grauamen:ꝛ conſequenter deuolutio: preceſſerint ex
cõmunicationem:vt quia appellatione extraiudiciali pen
dente:ꝛ grauamine ſubſecuto:ꝛ conſequẽter deuolutione:
poſtea ſuperueniat excõmunicatio:ꝛ fortius ſi poſt itineris
arreptionem:ad proſequendum ad curiam.iij.q.ix.reuera.
tunc dicit ꝙ proſequi poterit:non obſtante excõmunicatio
ne:quia generaliter dicitur excõmunicatum appellationem
poſſe proſequi.i.c.fi.ꝛ quia iam ceptum videtur iudicium:
vel appellationis cauſa.de offi.dele.gratũ:ꝛ.c.cum cauſa.
Non ob.ꝙ ſuperueniẽs excõmunicatio impedit vim re

ſcripti prius impetrati. de offi. dele. prudentiā. §. ſexta. Itē
quia excōmunicatio in quacunq; parte litis opponitur. J. c.
pe. quia ſpeciale eſt in appellatione: vt illam poſſit proſequi
J. e. ſignificauerunt: ⁊ c. fi. ſecus ſi alias agit non in modum
exceptionis. Dic tu ꝙ ratio eſt: quia quando iam ſuperue-
nit grauamen: ſe defendit ſtimulatus: quod non eſt ante:
ideo repellitur: fatetur quoſdam dicere indiſtincte excōmu
nicatum poſſe proſequi appellationem ſiue ſit excōmunica
tus ante grauamen: ſiue poſt: tamē primum cum diſtin. ⁊ li-
mitatione. de qua. §. Ex hoc deciditur an excommuni-
catus audiatur petens reuocari tenutam datam in eius pre
iudicium. Jo. an. Lan. in c. quoniam. §. ꝙ ſi ſuper: vt lite nō
conte. ⁊ remittit ad Spe. de concu. §. fi. ver. ſed pone reus: ⁊
tangit Jo. an. de ap. quia fronte. Ibi Spe. reſidet ꝙ nō poſ
ſit petere: obſtante exceptione excōmunicationis: quia age
re dicitur. alle. xi. q. iij. cum excōmunicato. de hereti. excom
municamus. §. credentes: ⁊ hoc tenet Hoſti. de ver. ſig. dile
cto. Bar. in. l. de pupillo. §. fin. ff. de ope. no. nunc. dicit ꝙ ſi
principaliter venit ad defendendum: ⁊ in conſequentiā ad
reſcindendam tenutam: vt quia in principali aſſumit defen-
ſionem: tanꝗ̄ reus: ⁊ incidenter petiit reuocari tenutā: audi
tur: quia reus eſt attento principali: vt. l. ſi pupillus. §. j. ff. de
priuile. cre. ⁊ auc. ei qui. C. de bo. auc. iu. poſ. Si autem prin-
cipaliter petit reſcindi quod factū eſt contra ſe: vel petit poſ
ſeſſionem ſibi reſtitui: dicitur actor: vt. l. in tribus. ff. de iudi.
de ope. no. nunc. l. de pupillo. §. qui remiſſionem: vbi petens
remiſſionem videtur defenſor: quia defenſor ſumitur largiſ
ſime: pro omni qui cauſam ſuam agit: agendo: vel excipien
do: vel accuſando. C. de aboli. l. ij. quādoq; large vt defen
ſor dicitur: quo ad regulam fauorabiliorem: vt. §. qui remiſ
ſionem. quādoq; ſtricte: pro eo: qui prouocatus ad iudiciū:
⁊ ſic aſſumitur hic: ⁊ dicta. l. in tribus. Idem dicit Jo. and.
vt audiatur excōmunicatus: ſi citatus ab excōmunicato: q
petit abſolui. opponat non audiendum: anteꝗ̄ ſatiſfaciat d
expenſis: ⁊ contra eum replicetur excōmunicatio: vt ipſe no.
in dicto. c. quia fronte: de quo dic: vt ibi dicam. ¶ Quero
excōmunicatus ꝓpter excōmunicationem repellitur ab ex-
cipiendo: vel agēdo: vbi non auditur: an poterit reſtitui: ſal-
tem ad appellandum: vbi ſententia contra eum eſt lata: eo
abſoluto: quaſi legitima cauſa impeditus: iterum eo ꝙ age
re non potuerit: nec per ſe: nec per procuratorem. argu. ff. ex
qui. cau. ma. l. ſed ⁊ ſi per pretorem: ⁊ ff. de mino. l. paſ. ex ti
li. vel ſaltem ſm̄ Inno. a ſentētia abſolutus poterit. J. x. dies
appellare: quaſi illud tempus non currat tempore excōmu
nicationis. arg. de conceſ. prebē. quia diuerſitatem. valet ta
men factum contra illum: illo tempore: nec retractari poteſt
pro eo: quia non fuit vocatus: vel admiſſus: licet alius nō ex
cōmunicatus ex eo poſſet dicere ſententiam nullam: de pro
cur. in noſtra. primū tamen plus placet Inno. ⁊ valet reſtitu
tio ad appellandum. quando aliter ſuper iure ſuo ſubueni
ri non poteſt. alias ſi aliter ſubueniri poſſet: non reſtitueretur:
vt patet in confirmato: contra quem obiiciens crimina fuit
repulſus: hic enim non reſtituetur: quia per ordinariam viā
accuſationis ſibi ꝓuidere poteſt. J. de app. conſtitutus. ij. cū
ibi no. ad hoc. ff. ex qui. cau. ma. l. i. ij. ⁊ iij. quia vbi compe-
tit ordinarium ⁊c̄. ff. de mino. l. in cauſe. ij. in prin. non placet
Hoſti. ꝙ audiatur petens reſtitui ad appellandū: quia im-
peditur opponere ſuo delicto: ⁊ tamen non ſubeſt equitas
dande reſtitutionis: ſicut in impedito: vel abſente rei publi-
ce cauſa. Item nec placet ſcdm̄: quia ſi eſt caſus: quo potuit
appellare: ⁊ currit excōmunicato decendium: cum appella
re poſſit: vt hic: ſi eſt caſus in quo non poſſit appellare: ceſſat
queſtio: ⁊ remittit ad no. J. e. ſignificauerunt. Similem que-
ſtionem tangit Inno. de offi. dele. prudentiam. §. ſexta: ⁊ di-
cit ꝙ excōmunicato nō currit tempus: quia per aduerſariū:
vel iudicem: ſtetit quominus ius ſuum ꝓſequeretur: vt no. J.
de app. ex ratione. Hoſti. ibi contra: quia potius ſtat per ex
cōmunicatum: ſi ſit in mora petendi abſolutionem: ⁊ remit-

tit. J. e. ſignificauerunt. ſatis eque poteſt diſtingui an excom-
municatus ſit iniuſte: ⁊ auditur: vt vel non currat: vel ſaltem
reſtituatur: aut iuſte: ⁊ ſi eſt in culpa petendi abſolutionem:
currit a tempore culpe: ⁊ non reſtituitur: non a tempore ſen-
tentie: ſi non eſt in culpa: quia forte vellet: ſed non poteſt: tūc
non currat: vel ſaltem reſtituatur. Nec ob. ꝙ delictum nō
det cauſam legitimam impediendi curſum: vel reſtituende:
quia delictum: vel culpa non eſt imediata cauſa quare non
poteſt: ſed eſt excōmunicatio: vt no. de conceſ. preben. quia
diuerſitatem. de quo dic vt ibi. ¶ Nunquid autem excom
municatus poſſit compromittere: ⁊ ſe defendere corā arbi
tro: dicit hic Jo. an. Guil. in Spe. de arbitro. §. reſtat in fi.
tenere ꝙ non auditur: ꝙ dicit verum in voluntario compro
miſſo: ſecus in non voluntario: ⁊ idem ibi Jo. an. in addi. ⁊
limitat in non voluntario: vt poſſit compromittere: quando
eſt ad odium eius: ſecus ſi ad vtilitatem. ¶ Opp. ꝙ repel
latur etiam vt reus excōmunicatus in iudicio: quia debet ꝓ
ſtare ſacramentum calū. ⁊ illi non licet ingredi ſacra: multo
minus tangere. v. di. ad eius vo. Item cui cetera ſacramēta
denegantur: nec hoc prebdi debet. xxiij. di. illud. Sol. hoc
eſt conceſſum a iure in odium excōmunicati: vt omnia face
re poſſit que ad cauſam pertinent: ⁊ ſic iurabit: ⁊ omnes par
ticipantes ei occaſione litis non incidunt canonē: cum talis
cōmunio ſit ad ipſius potius damnum: vel ad cōmodum:
ſic ergo ſacramenta ad eius cōmodum non ꝓſtabit: ſed ad
eius incōmodum: ⁊ cum onerantia preſtabit. ad hoc glo. i.
q. i. qui ſtudet. xxiii. q. iiij. vir cum propria. ¶ Quero an ex
cōmunicatus cōuentus ſuper eo: in quo eſt excōmunicatus
iniuſte: poſſit excipere ꝙ vt cōmunione ſpoliatus non artat
ad reſpondendum: anteꝗ̄ cōmunioni reſtituatur. Jo. ꝙ nō
tenetur reſpondere: ⁊ poteſt excipere: dūmodo oſtendat ꝙ
iniuſte fuit excōmunicatus. iii. q. ij. ⁊ ij. q. v. ſuper cauſis: q2
omnia ſunt intra reſtituenda: ⁊ corporalia ⁊ incorporalia. ij.
q. ij. nullus poteſt. iii. q. ii. ſi epiſcopus. Idem no. Joā. in c.
nullus. all'. in gl. ⁊. lxxxiij. di. quiſquis: ⁊ in illo. c. nullus. di
cit idem de ſuſpenſo ibi. etiam de hoc per archidi. de hoc in
Spec. de peti. ⁊ poſſeſſorio. §. fi. in fi. ⁊ ver. xxi. hoc tempat
hic Vin. verum: inquātum conuenitur ab excōmunicatore:
qui excōmunicauit iniuſte. vel ab illo: qui fecit ipſuȝ iniuſte
excōmunicari: ſecus ſi alius. de reſti. ſpol. frequens. lib. vi.
Ad hoc quod no. in dicto. c. quiſquis. lxxxiij. di. per hoc di
cit Lapus ſua all'. lxxi. ver. ſed pone. vbi dicit ꝙ ſi aliqs par
rochianus priuetur preſtatiōe ſacramentoꝝ a rectore: quia
non exhibet vt prius: ſi conueniatur ſuper decimis oppone
re poteſt: quia ſacramenta non exhibet: ⁊ parrochianum pri
uabit quaſi poſſeſſione exhibitionis ſacramentorum: ⁊ hoc
maxime eſt verum: quando quid in decimis deberet in re
ſpectu ad recōpenſationem ſacramentorū: vt. ſ. de tranſac.
veniens. Colligit glo. argu. ſententiam latam a iudice ſuſpe
cto: hoc detecto retractari. ad hoc quia littere ſic obtēte nul
lam conferunt iuriſdictionem: ex quo ſuſpectus eſt. Gl. re
mittit de Rp. ad audientiam: vbi patet ꝙ ſurreptio non vi
ciat ipſo iure: vt ibi no. ¶ Scdo colligit ꝙ reſcriptum eſt
ſuſpectum: vbi non emanat de intentione pape. de reſcrip.
cum dilecta. de confir. vti. vel inuti. porrecta. in fi. ſe. glo. dic
⁊. J. de reg. iur. non licet. lib. vi. ¶ Op. ꝙ admittat recōuen
tio vbi nō admittit cōuētio. iij. q. viij. cuius in agēdo cū ſi.
Sol. ibi in reconuentione ſuppletur defectus. ſ. iuriſdictio:
ꝓp quē qs ab agendo: vel ꝯueniendo: repellit: hic non: q2
vtrobiq; repugnat. ¶ Querit glo. an poſſit excōmunicat⁹
compenſare. Arguit glo. ꝙ nō. quia qui compenſat agit. ff.
de compenſati. quicunq; ergo: adeo ꝙ ſi ad compenſatio
nem admitteret per aduerſarium: iudex ex officio ipſum dȝ
impellere. J. e. excep. in fi. ad hoc: quia qui vna via repellitur
⁊c̄. de ꝓcur. tue. in hac parte reſidet glo. Gof. dicit ꝙ ſi tene
tur opinio ꝙ compenſatio fiat ipſo iure: quidam dixerunt
planum eſt ꝙ debitum excommunicati diminuitur: ſicut ⁊
aliqua: ſi teneatur opi. azo. ꝙ non compēſetur ipſo iure: ſed

ita demum ſi opponatur.opi.ſunt Hoſti.dicit q ſi debitum eſt liquidum:et aduerſarius non negat:nec excepit: ſed con ſentit q fiat compenſatio:admitti debet.C.de compenſa.l. ſi.et de depoſi.l.bona fides.§.ſi.et ſufficere debet iudici quia litteris q ſatiſfiat actori.ff.de pig.ac.l.ſi rem.Si autem ad uerſarius negat:vel excipiat:ne fiat compenſatio.Hoſti.et Bar.biz.tenent q poſſit cōpenſare.Idem phi.Je.dilector. per.l.verum.ff.de compenſa.ad hoc quia venit in compen ſatione:quod non venit in petitione.ff.de compen.l.etiam. Item quia excōmunicato ſoluere debitor debet debitum: vt no.ſ.dolo.veritatis.ergo et compēſare.ff.qui po.in pig. ha.l.ſi debitor.Gof.tenet q non poſſit compēſare:et in hoc adheret glo.quia qui dānatus eſt non petere:non poteſt cō penſare:quia qui petere videtur:vt.l.amplius.ff.rem ra.ha.hāc opi.ſequitur T.á.Jo.et Vin.Ad hoc de depoſi.bona fides §.ſane cum concor.nam quandoq odio debētis negatur compenſatio:et ſi dicas concedi defenſionem:intellige hoc verum in defenſione:que habet vim ſolius excluſionis.nam hec excōmunicato permittitur.ff.de accu.l.ſeruos: ſed non permittitur illa:que habet naturam impugnatiōis: vt com penſatio.Ad hoc.C.de adul.q̄m Alexandrum:opponere enim lenocinium potius eſt grauare accuſantem:q̄ ſe rele uare:vt ibi no.et.ſ.de or.cog.c.ij.in glo.pe.in ſi.Ex hoc ſeq retur q excōmunicatus non poſſit opponere ſpoliationem quia impugnat:non ſe tm̄ defendit:puto q compēſare poſ ſit:quia poteſt excipere:et compenſare eſt excipe.Patet pri mum hic:quia omnis exceptio reſeruatur excōmunicato. Scdō quia ſi attēditur quod principaliter agit: vt debet.l. j.ff.de anc.tu.finis compēſantis eſt ab actione principaliter ſe per primo repellere:licet in cōſequentiam ſibi debitum cō ſequatur:hic conſequitur excipiendo. Non ob.hoc:quia reconuentio non repellit ius agendi:ſed impugnat. Non ob.l.amplius:quia beneficium ſi.et effectu compenſatio pe tere videtur intantū:inquantum dānificat agentem inquan tum compenſat:et hunc effectum conſiderant ſtipulantes pe nam:ne petatur:ſed compenſatio formaliter nō petit: ſed ſe defendit.ad hoc quod dixi.ſ.poſt Bar.de incidenter petē te reuocari tenentum. Non ob.q que exceptione:s poſſunt perimi:non veniunt in compenſationem:quia intelligitur d illis:que perimi poſſunt peremptoria excep. Non ob.q compēſans impugnet:quia hoc facit indirecte:vt dixi. Rā et excipiens aliquo modo impugnat:quia dicitur actor.ff.de excep.l.i.et.l.in exceptōibus.de proba.Sed ſuppoſita opi. glo.eſt dubium an ſaltem fideiuſſor excōmunicati poſſit cō penſare pro excōmunicato.videtur q non:ne puideat hac via excōmunicato:et quia ex cōnexitate conſequitur fideiuſ ſor repulſionem.arg.de conſti.tráſlato.ff.de arbi.l.pedius .l.i.§.item queritur.ff.de aqua quot.et eſti.ad hoc:quia ex op poſito offenderetur regula acceſſorium ſequitur naturam ſui principalis.et negatum vna via:altera concederetur con tra id de re.iur.cum quid vna via.ad hoc:quia mora rei no cet fideiuſſori.ff.de ver.ob.l.mora.et.l.ſi ſeruum ſequitur.e. ti.Aliqui dicunt q ſi reus excōmunicatus eſt ſoluēdo:et nō compenſat.ff.ſi menſ.fal.mo.di.l.ſi duobus.§.i.de admi.tu. l.ſi.C.ad velſ.l.i.ſiue non ſit ſoluendo:et compenſet.Jo.an. tenet q ſi debitum eſt compenſabile:indiſtincte ad petitio nem fideiuſſoris compenſetur:quia poteſt fideiuſſor ſolue re de bonis rei principalis.l.ſi procuratorem.§.ignorātes.ff. man.qui autem compenſat ſoluit:vt dixi.ſ.de exceptio.ob ſtare principali.non ob.fideiuſſori:onerofam cauſam ha benti.ff.de excep.do.l.apud celſum.§.ſed cū legitima.Item quia exceptio pſonalis non prodeſt fideiuſſori.ff.de excep. l.exceptiones:ſic nec nocent.de re.iur.odia.lib.vi.et habet locum predicta:etiam ſi poſt exceptionem incipit deberi.nā certum eſt q poſt fideiuſſionem:et ante excōmunicationem: cepit ius compēſandi competere fideiuſſori:quia per factū principalis rei ledi non potuit.ff.de compen.l.verū.de pac. l.ſi.Ad materiam facit quod no.de iure patro.c.ſi.ij.in

per glo.pe.et poſt Dy.de reg.iur.in qui in ius.lib.vi. Nun quid autem habens exceptionem:ſi ſuper illa imploret offi cium iudicis:vt imponat ſilentium actori:vt patet.ff.de fide iuſ.l.ſi contendat:et no.in.l.ſi finita.§.eleganter.ff.de dam. inſec.an audiatur:an repellitur excōmunicationis exceptiōe: ſentit Frede.cum audit:ſuo cōſi.cclxxvi.q placet: et quic quid agit ordinat in finem defenſiōis:ad hoc quod no.Jn no.qui ſi.ſint le.latores.nam dato q prouocat ad iudicium ſuum:quod facit:facit vt defendat:et nihil petit:vel impugnat niſi vt abſoluatur:et ſatis venit ſtimulatus:et quo ius agēdi contra eum competit:licet exercitio non deducatur:et vide quod no.ſ.de reſcrip.ſin autem.

Cum venerabilis.

Sit reo pe titur res excipiat de permutatione ipſius rei fa cta cum actore:non fatetur per hoc actorem fuiſ ſe dominum:et exceptio falſi:etiam poſt ſententiam poſt op poni.h.d.In prima facti:et proceſſus narratio.In ſcda diſ finitio.ibi.intelleximus.prima ſubdiuiditur in tres.quia p̄ ma ponit petitionem actoris.ſecūda ibi.Idem reſponſio nem:exceptionem:et pbationem reorum.tertia ibi.ad hec. replicationem et probationem actoris.Scda etiā in tres:q primo ponit motiuū diffinitionis quoddam ſoluens obſta culum.Scdō diffinit cām quo ad ſpiritualia: ibi.q do.Ter tio quo ad temporalia:ibi.verum:legas per ptes. No. primo q procedit libellus certus in principali:licet acciden tia ad illud petita non certificentur:ſed in genere petantur. de quo de ordi.cog.cum dilectus. No.q appellatione pertinentiarum nō comprehenduntur poſſeſſiones:nec cōtra. Et no.libellum ſuper ſubiectione. No.q prepoſte ratio narrationis ad cōcluſionem non viciat libellum:ad h de reſti.ſpol.litteras. Queritur an pcedat hic libellus pe to eccleſiam cum pertinentiis:quia ad me ptinet:quocunq iure ſubiectionis agatur.dic q pcedit:vbi petit vt ſubiecta quo ad temporalia:et quo ad ſpiritualia:vt hic.Item dicūt quidam etiam cōgruam in patrono clerico:qui ſolum intē dit ſibi rationem reddi:vt in.c.cum et plātare.§.in eccleſiis. de priuile.Item putatur quidam in patrono laico:quaſi per hec verba peto eccleſiam cum pertinentiis ſuis: non intelli gatur petere:niſi ius patronatus.arg.ſ.de iudi.examinata q non placet Jmmo.cum in poſſeſſionibus nullum habeat ius.de iure pa.quod autem.§.i.x.q.i.c.i.et ſe.in clerico aūt cui ex fundatione competeret ius patronatus:bene admit titur talis libellus.xvij.q.ij.ſi quis epiſcoporum:ſed ſi fun datione laici hoc haberet:ſecus eſt:quia tunc non poteſt pe tere:niſi q auctor ſuus poterat:a quo cām habet: tutius ta men eſt q etiam clericus habens ius ex fundatione non det talem libellum:ſed petat ius patronatus; vel rationem ad miniſtrationis ſibi reddi:que petitio competit:non ſolū pa trono:ſed etiam illi:qui habet ius adminiſtrandi:ſm Jnn. Hoſti.dicit q per petitiōes iſtarum:de qua hic:nunq̄ poteſt peti ratio adminiſtrationis:ſed petenda eſt in genere:vel in ſpecie:et exprimi debet qualiter:ſiue ex qua cauſa debeat.ſ. vt patronus:vel vt aliter:ſic enim formandus eſt libellus:vt reus deliberare poſſit an velit cedere:vel contendere: de li bel.ob.c.ij.et.iij.et quod ibi no.de quo remittit ad decre.eſt ad ſedem.de reſti.ſpo. Venio ad t.Idem no. No.pri mo q ſtulte pponit reus et temere exceptiōes ante intentio nem actoris fundatā. No.ij.q in diuerſis orationibus ponens intentionē:et pponens exceptionem:non fatetur qui intentionem ponit cōditionaliter. Et no.q aduerſatiua que poteſt intelligi aduerſatiue:et conditionaliter:in dubio con ditionaliter intelligitur ad cōmodum verba pponentis:et ſic verba rei riſdentis.ad libellū interpretātur p eo:de quo ff.de ver.ob.inter ſtipulantē.§.i.de reſti.ſpo.cū ad ſedem.de ſpon.ex parte. No.iij.q in pmutatione eccleſiarū epus hz exigere ꝯſenſum capituli et ſacerdotū ſuorū. No.iiij. q ſpirituale cū ſpirituali pōt permutari:et ſi qd hinc et inde

accedat temporale acceſſorie:nõ viciatur pmutatio:de quo de re.permu.ad quões. ¶ No.q̄ vna eccleſia poteſt cum duabus pmutari:per quod dicit Hoſti.q̄ vnum beneficiū poteſt cum pluribus in titulum pmutari:ꝛ ſic dicit ſe aliquã vidiſſe.ad hoc quod no.de mu.peti.c.ij.dicit Cal.hec vera quando beneficia ſunt talia:que poſſunt ſimul de iure teneri:ſm illa que notant̄.de ℞.p.gratia.lib.vj.alio ſecus:cū neceſſaria fuerit diſpenſatio:que vt perſonalis non tranſit ad aliū.vij.q.i.petiſti:ſm Jo.cal. Idem dñi de rota ſua conclu.xxvj.vbi dicunt ſi vnum euincat̄ habebit regreſſum aliud dimittendo ad ſuum primeuum.nota tñ colatione de preben.ſi beneficia.li.vj.ꝛ c.inter cetera.de re.permu.cum vniuerſorum.de qua aliquid ſua conclu.xxiij. Conſului tamen de facto:q̄ per diſpenſationem:vt poſſit cum vno diſpenſari:non poteſt cum pluribus:per.c.non poteſt.de preb.lib.vj.iuncto.c.ſi motu pprio. ¶ No.de hoc vbo in cambium:quia ſignificat.idem q̄ verbum permutatio. ¶ No.q̄ diuerſitas verborum inter articulū ꝛ pbationem:quo ad concicentes:dum tamen idem ſignificent:nõ viciat pbationẽ.nam articulus dicit de pmutatione.inſtrm̄ de cambio. Ad hoc de ver.ſig.nihil.ꝛ no.glo.de cauſa poſ.cū eccleſia. ¶ No. de verbo concedo:q̄ eſt aptum notare cõtractum habilem ad tranſlatiõẽ dominij.de qua in.l.i.ff.de dona. ¶ Op.q̄ in pmutatione nõ exigatur conſenſus ſacerdotum:ſed capituli:vel cõuentus.ſ.de his que fiunt a prela.ſine cõſenſu ca.c.i.ꝛ c.tuam de reb.ecc.non alie.c.ſi vna. Sol.dic ſacerdotum.i.capl'i:vel canonicoꝝ:ꝛ eſt ſimile.ſ.de pcur.c.i.gl.nõ ſum. ¶ Venio ad ver.ad hec.no.q̄ ex allegationibus:ꝛ pꝛoſitionibus rei actor põt ſuam intentionem fundare:ꝛ ſic quod dicit̄ probatiões de domo rei non extrahi eſt verum:quando non eſt in iudiciū deducta. ¶ No.q̄ ponens ↄtractum videtur ponere oia:que ſūt de natura ↄtctus:ꝛ que ab vtraqꝫ parte requirunt̄ in contractu. ¶ No.q̄ ad cõcludendum dominiū de preſenti ſufficit ↄſtare quẽ fuiſſe dominiū in preteritū:ꝛ ſic confeſſio ſup iure de preterito:cõcludit ius in pñs:quã aliquid ponitur in preſenti:ex quo ſequitur aliud fuiſſe in preteritum.vide.ſ.de tranſac.preterea:ꝛ vide.l.certum.§.i.cum gl.ff.de confeſ. ¶ No.q̄ contractus pmutationis eſt bone fidei.Et no.ſignū ad cognoſcendū contractus beneficij:quando numerat̄ inter contractus bone fi.in inſti.de acti.§.preterea. ¶ Ex hoc no.vnū modū probandi ex deſcriptione.nam probatur notarius:eo q̄ eſt deſcriptus in matricula hõnitorum:vel notarioꝝ.de notario an matricula probet.dixi de proba.c.i.ad hoc.l.i.ff.de his qui ſūt ſui vel ali.iu. ¶ No.q̄ ad ſubſtantiā pmutationis exigit̄ dominium:vl' q̄ pmutans habeatur loco dominij. ¶ No.p epiſcopis:quia licet non ſint dñi:ſed procuratores:de dona.c.ij.habent̄ tamen loco dominoꝝ.vnde permutant:ꝛ alienant:ſicut pcuratores habentes liberam:ſeruata tamen iuris forma.de quo.ſ.de elec.cum nobis:ꝛ de re.ecc.non alie.nulli:ꝛ c.dudum.lib.vj. ¶ No.ar.ad oſtendendum eccleſiam:quo ad temporalia ſubiectā:quãdo ſuperior de bõis eccleſie diſponit pro libito voluntatis.ſ.in verbo fuiſſe confeſſos. Ideo illam ibi reſeruo. ¶ Glo.querit que ſint actiones bone fidei:ꝛ que ſtricti iuris:ꝛ eas enumerat:ꝛ eſt clara ibi.pignoratitia:dic directa ꝛ cõtraria:ſꝫ Pe.ꝛ ab.vt que datur debitori:debito ſoluto:ꝛ que datur creditori:ſi pignorata ſit res aliena:vel alteri obligata:ꝛ ibi.hereditatis petitio ꝛ actio ex ſtipulatu:pro dote:vt ibi.ſequitur. Hoſti.ponit hic verſus:quos ponit Joan.and.de quibus non curo. ¶ Quero quare dicant̄ bone fidei:ꝛ ſtricti iuris.dicit glo. q̄ non dicant̄ ſtricti iuris ad dñiam bone fidei:quaſi in eis bona fides inueniri non debeat:quia ita exigitur in ↄtractibus ſtricti iuris:ſicut in ↄtctibus bone fidei.C.de ac.ꝛ ob.l.bonam fidem:ſed dicunt̄ ſtricti iuris:quia in eis non veniūt niſi ea que ſtricte cõcludunt̄ ex verbis:ꝛ q̄ exigit obligationis natura.vnde non veniūt vſure ex mora in contractibus ſtricti iuris:niſi ſpecifice ſit actum.C.de vſur.l.iij.in cõtractibus bone fidei veniunt.C.de ac.emp.l.iul.ſm glo. Aduerſe ſm Ab.hoc eſt verū de iure ciuili:de canonico vſure nõ veniunt:etiam in ↄtctibus bone fidei:niſi vt intereſſe:ꝛ forte nec hodie de iure ciuili:de quo de vſur.c.ij.C.de vſur.cum allegas.C.de ſum.tri.l.i. Item in actionibus bone fidei venit intereſſe:qḋ non eſt in ↄtctibus ſtricti iuris:vbi rem dari eſt in obligatione:ſecus ſi rem tradi:vt.l.ſtipulationes non diui.§.i.ff.de ver.ob. Item in actionibus veniunt oia:de quibus etiam nec actum eſt:nec cogitatum:ſecus in actionibus ſtricti iuris:ita q̄ plus ex bona fide iudicat̄ ille contractus:ꝛ ſm naturalem equitatem:q̄ cõtractus ſtricti iuris:qui ex ſolo iuris rigore iudicant̄:ꝛ in actiõibus bone fidei.ex hoc plus exuberat offm̄ iudicis:q̄ in ↄtctibus ſtricti iuris. Iſtis cauſis dicūtur bone fidei:ꝛ ſtricti iuris. ¶ Venio ad verſ. intelleximus. ¶ No.primo exceptiõẽ non fateri. ¶ No. ij.q̄ licet actor non fundet intentiõem ſuper exceptione rei:fundat tamẽ intentiõẽ ſuam ſuper probatione exceptionis:ꝛ hoc:quia exceptio eſt propria probatio cõis:ex quo eſt in iudicium producta. Idem dicit Spec.de reſpõſione ad poſitiones:ſuper exceptione:quia ex illis ſe fundat actor:ppſ que dicit hodie inutilis eſt illa regula:exceptiõẽ obijciens:cum cõiter de exceptis ꝛ replicatis fiant poſitiões:ponit in Spe.de excep.§.viſo.vſi.eſt igitur valde. ¶ No.q̄ ex materia articuli nõ declaratur probatio dubia. Nam licet articulus dicat de Sabineñ.epo.probatio ſimpliciter loquens de epiſcopo:nõ intelligetur de illo. Ad hoc de proba.in preſentia. Et ſic no.q̄ producens inſtrm̄ ad limites comprehẽſi in inſtro fateri videt̄. ¶ No.q̄ reprobato inſtro de falſo põt pars producens inſtrm̄ reuocare tacitam ↄfeſſionẽ ſurgentem ex pductione inſtri:in ea parte in qua falſum reperitur inſtrm̄. ¶ No.q̄ replicans inſtrm̄ de falſo:nõ põt ſe fundare ſup parte de falſo redarguto:nec ſup inſtro:nec ſup tacita cõfeſſione:ex pductione inſtri ſurgente. ¶ No. q̄ falſitate inſtri:per aduerſariū detecta:poteſt producens inſtrm̄ allegare falſitatẽ in ea pte:qua inſtrm̄ reprobatur. ¶ No.q̄ licet pars pducens inſtrm̄ nõ poſſit redarguere de falſo:põt tñ iudex ex officio iuuando iuſticiam ſupplere:maxime vbi vult hoc facere ad cõmodū publicū:ꝛ falſitatẽ reijcere:ſeu ex ea ſe nõ fundare. Ad hoc glo.de proba.licet cãm.in verbo ſe aſtrinxerint. Inn.de cẽſi.cū olim. ¶ No. q̄ vbi iudex ſupplet ex officio:ad cõmodū ptiū:eius officiū in opponẽdo limitat̄ ad terminos:qbus ſi pars opponeret opponere poſſet. Ideo illo tpe ſupplet circa dilatorias:i.vel pemptorias:que poſſet ſupplere:ꝛ opponere pars:vt ante litẽ:vel ante ſniam:niſi ſit de exceptionibus:que valeãt poſt ſententiam opponi. ¶ No.q̄ de falſitate excipiendo:ꝛ replicando:poteſt opponi poſt ſniam:ꝛ demū poſt.xx.ãnos. Et no.q̄ ſnia lata per falſas probatões:põt reprobari vſqꝫ ad .xx.annos.ꝛ retractari veritate coperta. ¶ No.q̄ delictum perſone in falſando:vel producendo falſum inſtrumentum:non nocet eccleſie. ¶ Oppo.q̄ contra producentem inſtrumentum falſum credatur ex inſtrumento contra producentem:tenet quia producens non poteſt dicere illud falſum:quod produxit:ꝛ ſemel approbauit:de cenſi.cum olim.xix.di.ſi romanorum.no.ſ.de fi.inſtru.imputari.ſicut neqꝫ contra teſtes.iiij.q.ij.item ſi quis. Secundo quia talis producens tacite videtur confiteri contenta in inſtrumento:ꝛ ſic ꝛ ſi non preiudicet inſtrumentum preiudicabit ↄfeſſio. Hic ſunt duo videnda. Primum an producens falſum inſtrumentum illud poſſit redarguere de falſo. Secundo numquid aduerſa pars:reprobans inſtrumentum:poſſit ſe ex eo vel tacita confeſſione fundare. dic q̄ ſi inſtrumentum producitur falſum ad preiudicium eccleſie:ſi producit̄ per perſonam ſingularem:detecta falſitate:ex quo non prodeſt eccleſie:nec nocet.bene ſi dicat is contra quem producitur:q̄ ſtari debet inſtrumento inquantū dicitur q̄ epus olim fuit dominus:ex quo permutauit. Replicabitur q̄ illud falſo appoſitum non debet preiudicare eccleſie:quia delictū per-

ſone ⁊c. Similiter replicabitur contra productionem: vel confeſſionem ex productione ſurgẽtem: ⁊ multo fortius po teſt ſuperior ex officio: loco eccleſie ſupplere: ⁊ tunc aduer ſarius non poteſt ſe ex eo fundare: vt hic: ſi producitur p pri uatum: ⁊ agitur de preiudicio priuati: vel per conuentuʒ ec cleſie ad preiudicium eccleſie: ⁊ tunc ſi nõ vult opponere cõ tra inſtrumentum de falſitate inſtrumẽti. ſed ꝙ non facit cõ tra: bene poteſt hoc dicere: vt quia producit inſtrumentum in quo continetur ꝙ epiſcopus permutauit: vult oſtẽdere ꝙ non probat ꝙ non Sabinẽſi. epiſcopus permutauit: hic po teſt allegare contra inſtrumentum: ad excludendaʒ proba tionem inſtrumenti: licet ad hunc etiam fineʒ produxerit in ſtrumẽtũ: vt probaret ꝙ Sabinẽſi. epiſcopus permutauit: quia veritate comperta: error cedit veritati: ⁊ veritas veruʒ non vitiatur errore geſtorum. ff. de offi. preſi. illicitas. §. veri tas. ff. ad mu. aſſumptio. ff. de nego. ge. Item ſi cum putaui. §. fi. Si autem volo reprobare inſtrumentum quod produ xi: tanꝗ̃ in aliqua parte falſum: in illa parte qua aduerſari us probat illud falſum: ⁊ poſſum auctoritate illius aduer ſarii qui mihi aperit viam: ⁊ cõmittit edictum ad reproban dum de falſo: vt hic. vnde poſſum dicere ꝙ non facit pro eo in eo ꝙ dixit ipſum falſum. de re. iur. ex eo ꝙ. lib. vi. ⁊ ſic po teſt intelligi Inno. hic: ⁊ patebit hoc ex productione origi nalis: ſi impugnatur in illa parte: qua pro ſe produxit: ⁊ in to tum pro ſe produxit: aduerſario non redarguente illud de falſo: ſi vitium eſt remiſſibile conſenſu producentis eo ꝙ producit illud approbat: vnde poſtea non poteſt illud reprobare: vt ſi procurator confecit inſtrumentum nomine meo: ⁊ poſtea illud ꝓduco. l. iij. §. falſus. ff. rem ra. ha. Sed ſi vitium non eſt remiſſibile: vt quia non eſt ſolẽne: bene po teſt illud improbare tanꝗ̃ non ſolẽne. l. poſt legatũ. de his qui: vt indi. ⁊ ibi Bar. Sed ſi velim illud impugnare tãꝗ̃ falſum: dicit hic Inno. in vna parte ꝙ non poteſt. E. de fide inſtru. l. imputari. ⁊ quod no. de cenſi. olim. xix. di. ſi roma norum. in alia glo. dicit ꝙ ceſſante ſpecialitate eccleſie: pars non admittitur ad opponendum de falſitate: ſi tamen cõſtat iudici illud falſum eſſe: licet propter hoc producẽs poſſit pu niri pena falſi: ad quod. E. de his que fi. a pre. quanto. tamen ad illud quod dicit falſum inſtrumentum producentem te neri: ſi aliter non conuincitur: non condemnabitur per iudi cem: alias ſequeretur ꝙ iudex deberet facere iniquam ſen tentiam. Ad quod de cauſa poſ. cum ſuper. Hoc temperat verum quando ignoranter producit: ſecus ſi ſcienter ſm ali os: quia tunc condemnaretur: ꝙ puto: nam tunc tam ex viri bus inſtrumenti: cum appareat falſum: ꝙ̃ in penam ſcienter producentis falſum inſtrumentuʒ condemnabitur. de in in tegrũ reſti. cum ex litteris: ⁊ ſic erit in eccleſia ſpeciale: ꝙ in his caſibus delictum vel dolus prelati: vel procuratoris ei non noceat. Ad hoc hic ⁊ dicam in. c. cuʒ ex litteris. ¶ Nũ quid autem vno producente inſtrumẽtum ſi illud ſit repro batum de falſo: alius illo vti poſſit: no. Inno. ⁊ ibi dixi. qui ſi. ſint le. cauſam. ¶ Ad ſecũdum an reprobato inſtrumẽto poſſit ſe pars fundare ex confeſſione: que ſurgit ex produ ctione inſtrumenti. Hic ſi eſt reprobatum ut falſum: nõ po terit ſe fundare ex confeſſione tacita ſurgente ex productio ne inſtrumenti: ⁊ hoc ideo: quia viſus eſt hoc feciſſe innitẽs inſtrumento quod putabat verum. de re iudi. cum I. ⁊ A. Item quia ſublato inſtrumento: ⁊ cõquaſſato: vt falſo ſub lata ſunt que ꝯtinentur in illo: ⁊ tacita confeſſio coherens in ſtrumento. de hereti. fraternitatis. de fi. inſtru. inter dilectos §. ceterum. Idem dicit ſi confeſſio eſt expreſſa: coherens ta men inſtrumento: quia confitetur omnia que continentur in inſtrumento: quod producit vera eẽ non preiudicaret ſibi: il lo propter falſitatem reprobato: quia ex quo falſum eſt: fal ſa ſunt ibi contenta: ⁊ ſic confeſſio fuit erronea. ſecus ſi con feſſio eſſet ſeparata ab inſtrumento: vt quia ſpecifice per ſe poneret in facto: illa que continentur in inſtrumento: nõ fa cta mentione de priuilegio vel inſtrumento: licet ⁊ illud cõ

tine ſ in priuilegio: poſtea reprobato: quia confeſſio eſt ex tra priuilegium vel inſtrumentum: ⁊ eque principalis ab il lo ſeparata: ⁊ non innitẽs priuilegio. vnde remaneret priuile gio vel inſtrumento reprobato: niſi oſtendatur error aliter: hec vera inquantum inſtrumentum reprobetur vt falſum: ſe cus ſi vt non ſolemne: ſiue ſolemnitas exigatur ad contractuʒ in inſtrumento comprehenſum: vt defectus conſenſus cano nicorum: ſiue ſit ſolemnitas ipſius inſtrumenti ⁊ non contra ctus: vt ꝙ inſtrumentum non habeat ſolemnia: de quibus in auten. vt prepo. no. Impera. ⁊ de fide inſtru. c. i. ⁊ c. inter di lectos: nam ꝗ̃ꝗ̃ ex hoc defectu pronuncietur inſtrumentuʒ non ſufficiens ad probandum intentum: remanebit tamen confeſſio: ſiue ſit tacita: ſiue expreſſa: cohereſiua ad inſtrumen tum. de cenſi. cum olim. Et eſt cauſa diuerſitatis: quia vbi reprobatur vt falſum: tollitur fundamentum radicitus: cui confeſſio adheret. Ideo neceſſe eſt ꝙ confeſſio vt edifici um ad illud tollatur. i. q. i. cum paulus: de preſbytero non bap. c. fi. vbi autem eſt defectus ſolemnitatis tantum: dato ꝙ non ſufficiat ad probandum intentionem principalem: alias tamen tenet ſuum vigorem: ⁊ eſt publicũ ⁊ ſic non caret fun damento. l. cum filius. §. dominus. ff. de le. ij. C. de libe. ꝑte. auten. ex cauſa. hec vera inquantum producit ex certa ſcien tia: ſed ſi errore producit: credens ſolemne: vbi non eſt: quia tunc licet confiteatur ea que ſunt in carta eſſe probata tacite: tamen ex quo apparet non ſolemne: vt quia produxit priua tam pro publica: patet ꝙ non eſt probatum: vel potuit pro bari. i. ſ patet de errore iuris. Ideo ſibi non preiudicat. Nõ obſtat ꝙ confeſſio ex errore iuris non reuocatur: quia illud ẽ verum in confitente firmiter: hic loquimur de quadam pre ſumpta confeſſione: ⁊ non firma. ſ. ſurgente ex quodam fa cto erroneo. Hec vera vbi eſt omnino tacita cõfeſſio. ſecus dicit Inno. in expreſſa: vt ſi producens diceret confiteor eẽ vera: vel pro probatione dico contenta in hoc inſtrumento: vel hac carta: quia mens horum verborum non dependet ex carta: licet confeſſione per iam dicta: fatetur tamen ꝙ ſi per tale inſtrumentum: vel talem cartam: minus autenticam: ali quid iudicatum eſſet hoc caſu: tam iudex qui ſententiaʒ de dit: ꝙ̃ aſſeſſor qui conſulit ⁊ etiam litigator: pro quo ſenten tia lata fuit. Idem ius ex eadem carta vel inſtrumento agẽ te condemnato eſſet ſeruandum contra ſententiantem: per edictuʒ. quod quiſqʒ iuris: vt no. in ſum. Azo. ff. ꝙ quiſqʒ iu ris ſm Inno. quod no. quia extendit tituluʒ ꝙ quiſqʒ iuris ad conſulentem ⁊ aſſidentem. Non ob. predictis ꝙ indiſti cte reprobato inſtrumento poſſit venire contra confeſſionẽ ff. de iure iuran. mulieri. ⁊ quod ibi no. quia ꝙ hic ꝓcedit quando tantum reprobatur inſtrumentum: ⁊ ſuper illo fer tur ſententia. ſed ſi ſuper principali confeſſato fertur diffini tiua: ⁊ contra inſtrumentum: ⁊ contra confeſſionem directe: tunc bene poterit quis venire contra confeſſionem: etiaʒ ex preſſam. per ibi no. ſm Inno. ¶ Nũquid autem ſi produ co inſtrumentuʒ proteſtando ꝙ produco in ea parte: que ꝑ me facit ⁊ non vltra: iuuet hec proteſtatio domini de Rota ſua conclu. cclxxvj. dicunt ꝙ ſi inſtrumentum eſt confectum ad petitionem ſolius aduerſarii: poſſuʒ: ⁊ proteſtatio iuuat de conſti. cum. M. quia ibi ſcriptum ad preiudicium mei: mihi non preiudicat: ſi eſt confectum ad petitioneʒ mei: nõ poſſum: vt no. Inno. de cenſi. cuʒ olim. Ad hoc de fi. inſtru men. imputari. ¶ Op. contra premiſſa ꝙ indiſtincte poſ ſum improbare quod produxi. de teſti. preſentiũ. Sol. in ſtrumenta que produxi improbare non poſſum: ⁊ hoc quia ab initio illud perlegere potui ⁊ debui diligenter. aliud in teſtibus: nam eorum dicta poſſum reprobare: ex eorum de poſitionibus: vt no. de fide inſtru. imputari: ⁊ etiã per alios teſtes indirecte. de teſtibus. preſentiuʒ. ⁊ c. ex tenore: poſſet etiam opponere de corruptiõe. iiij. q. iiij. ſi quis teſtibus: de noua infamia. de teſti. cogen. preterea. In his enim ⁊ ſimi libus. Ideo non obſtat productio a me facta: quia quid di cturi eſſent non poteram diuinare. In ſcripturis autẽ diui

nantium poteſt quia approbare q eſt bene dictum e male
dictū reprobare. Idē quando auctores non ſunt approbati:
in prophetis autem vel auctoribus approbatis totum q di
cunt amplectendum eſt: nec poteſt aliquid reprobari: quia
in eis locus eſt ab auctoritate. Et quicquid dicunt indubi-
tanter credendum: quod eſt tenendum. ix. diſtinc. ego ſolus
e. c. ſeq. xv. di. c. ſi. inſtrumenta autem e teſtes licet habeant
auctoritatem: vt eis credatur prima facie: probationem ta-
men admittunt in contrarium. C. de fide inſtru. l. ſi. de teſti.
preſentium. Ideo ſi infideles vel heretici prophetas habe-
ant: vel auctores: qui dicant contra eos: ex eorum auctorita-
tibus poſſumus conuincere: e contra eorum errorem argu
mentari. xxxvii. di. ſi quid veri. fatetur Innocen. q licet ipſi
infideles de iure non ſunt audiendi contra proprios ſuos e
ſpeciales auctores: tamen de iure non poſſumus contra eos
vti auctoritatibus eorum doctorum: qui veri prophete: vel
auctores non ſunt: e quos nos etiam reprobamus. argu. C.
de teſti. preſentium. C. de fal. l. qui falſas. C. de re. cre. l. ſi quis.
Quero licet poſſim reprobare dicta teſtium: ex antiqua
cauſa: non poſſum reprobare: an licet inter eaſdem perſo-
nas non poſſim: nunquid inter diuerſas. dicit hic Innocē.
q nec inter eaſdem: nec inter diuerſas: vnde teſtem: quem p
duxi contra Titium non poſſum reprobare: titio producen
te contra me: e ſi quecunq alia perſona producat cōtra me:
non poſſum illum reprobare: quem ſemel produxi contra ti
tium. iiij. q. iij. ſi quis teſtibus. Idē dicit de iudice. iij. q. viij.
cuius in agendo. hoc dicit verum Innocen. quādo volo re
probare teſtem vel iudicem ex cauſa: que a me procedit: nō
ex cauſa: que ab alio procederet: bene poſſū: vt ſi induxi pa
trem tuum in teſtem: vel in iudicem impetraui contra vnū:
tu patrem tuum inducis contra me: vel in iudicem impetra
ſti: non poteris: e eſt cauſa melior: quia te pducente adeſt cau
ſa recuſandi: que non aderat me contra alium producente:
quo reſpectu non poteſt dici approbatus quaſi noua cauſa
ſuperueniat: ex producente etiam qua ante nō fuit approba
tus: e idem eſt ſi quomodocunq quem produxi: vel impe-
traui: volo repellere: vel reprobare ex noua cauſa ſuperueni
ente: ad h. J. e. paſtoralis. de offi. dele. inſinuante. Quid
ſi admitto aliquem ad vnum officium: an poſſim ipſum re-
pellere in alio officio. dicit Innocen. q ſi ex approbatiōe in
vno officio pſona concludit habilis in alio: quia paria ſunt
officia: e equales exigunt perſonas: vel ſimiles: e approba-
tus in vno nō poteſt ab alio repelli: niſi ex noua cauſa: ſecus
ſi ſunt diſſimilia: quia non ſequitur approbatur ſeu habilis
eſt ad hoc officium: ergo ad maius habilis eſt. xij. di. nos cō
ſuetudinem. e no. de elec. ſcriptum: per hoc dicit ſi impetra
ui aliquem in iudicem: qui poteſt eſſe crimino ſus: e ſi in teſtē
producatur poſſum ipſum repellere a teſtimonio: nam cri-
minoſus poteſt eſſe iudex: ſed non poteſt eſſe teſtis: ſecus ſi
nunc vellem eum reprobare in teſtē: quia eſt infamis: quia
e infamia repellit iudicem: ad hoc. ff. de adul. ſi vxor. §. ſi. e i
aliis concor. Ad hoc. de accuſa. nullus. de eta. e qua. accepi
mus: vbi inuenies an poſſit repellere epiſcopus eum: quem
ordinauit: e. J. de elec. noſti: vbi habes: an quis poſſit venire
contra factum proprium. Ad idē de cle. coniu. diuerſis fal-
latiis. §. ſi. Quid ſi quis allegat legem male credens p
ſe facere: e non facit: an ſi contra eū in alio articulo: poſtea
allegetur: prout eſt inducta: teneatur illas admittere contra
ſe. Hic q non: quia veritas geſtorum e c. e quia errantes in
iure: quales ſunt iſti: ſe corrigere poſſunt: quaſi confeſſatum
ſit impoſſibile: e q plus eſt: etiam ſi hoc non faciunt: vel fa-
cere neſciant: iudex hoc facere debet: quia in his que ſunt iu
ris: iudex ſupplere poteſt: de quo de poſtu. prela. bone. i. ſ3
Innocen. Op. q excipiens de permutatione epiſcopū
dominum fuiſſe: nam confitens vnum cōfitetur id quod ne
ceſſario ſequitur ex illo. de conſti. tranſlato: confitendo per
mutationē: confitetur ergo permutātē dñm. Scdo probat
expreſſe. ff. de tranſac. preterea. Tertio quia iurās. de calum.

iurat hanc clauſulam: q nullam dilationē requiret ad pro-
bandum: niſi q credat neceſſarium. Item q nulla falſa p
batione vtetur. C. de iura. ca. auē. in iſto. Monaſterium er
go proponens aut credebat illam veram: aut falſā: ſi verā
confitetur epiſcopum fuiſſe dominum: ſi falſam periurus ē:
e dato q non iuraſſet dicendo contrarium allegabat turpi
tudinem ſuam: e ſic vt contrarius: e turpitudinem allegans
non debebat audiri. de dona. inter dilectos. Glo. ij. reſpon-
dit. ad c. preterea. concludens q ex duplici capite hic non
profuit allegatio permutationis: quia nec ex ea fuit fundata
intentio: nec etiā ex ea fuit inducta litis conteſtatio: aſſignat
cauſam quia hic exceptio e confeſſio fuit multum repentina
alle. C. de exhi. e intro. re. §. illud autē. colla. v. Sic ergo no.
q etiam conſiderata reſponſio non preiudicat confitenti.
dic vt dixi de conſeſ. c. ſi. vel ſcdo. hic fuit defectus conteſta
te litis. quia excipiens non reſpōdit: nec affirmando: nec ne
gando: vt oportet in qualibet litis conte. de elec. dudum. cū
ſi. Innocen. dicit q ſiue excipiendo: ſiue reſpondendo peti
tioni reſpondeatur aio conteſtando litem: facta erit cōteſta
tio litis: pz hoc. q: illō qō vocat exceptio: vocatur etiā rñſio
hic hodie. vt de litis conte. c. ij. li. vj. vbi determinat q non
inducit litis cōte. Ad qō facit rō glo. Sed dato q nō indu
cat cōteſtatio: tñ preiudicare dz pfeſſio: que non exigit litis
cōte. glo. rñdit tripliciter. Primomō q excipiens nō fatet
indiſtincte: quia excipiens: licet ponat factum: contra quod
fundatur exceptio: factū poteſt ponere dupliciter. Pmo
modo vt aſſuit de facto. Secundomodo vt aſſuit de iure
in dubio videtur ponere factum: vt aſſuit de facto: quia p
eo verba ſunt interpretanda. Et ſic ne videatur fateri: cum
exceptio ordinatur ad finē perimendi: non ad finē firmā
di intentionem aduerſe partis: dat ſimile glo. qa ſi excipio
contra preſcriptionem de interruptione: non videor fateri
preſcriptionem. de proba. ex litteris. J. de preſcrip. illud. non
ob. quod dixi de iuramento calū. quia vel credit: vel nō cre
dit: quia poſſibile eſt q illud credit: ſed credit interceſſiſſe
de facto e non de iure. Inno. dicit q aliud eſt confiteri: e cō
fitendo ſibi preiudicat: adeo q non poteſt contra ſuam con
feſſionem dicere: niſi probaret ante ſententiam ſe erraſſe: ſi
non cōfitet: ſed ſolū excipiendo pponit: non pōt dici q cō
fiteatur: nec q credat: qui enim excipit: non credit: neq di-
ſcredit: immo dici pōt q dubitat: e quaſi inter duo veriſimi
lia ducitur. C. e. ſi quidē. ff. de acquir. heredi. l. qui putat. §.
qui bona. e §. ſi. Non ob. preallega. auten. in iſto: quia licet
is qui excipit non credit exceptionē veram: quia tamen non
diſcredit: neceſſaria eſt ſibi dilatatio ad pbandū: vt p id ſci
at an id: de quo dubitat: ſit verū: nec ne. Scda ē ſolutio ſi ex
cipiens p pria neget: vel non pfitea intentionē: vel dicat
ſe nō confiteri: e excipiat: non pfitet: vt hic ſi pfitea: vel ſim
pliciter excipiat: pfitet. Idē ſi excipiēdo intētionē ponat cō
ditiōaliter: e poſtea excipiat: vt fuit hic: q dixit e ſi dudū eē.
vū inſeruit gl. excipiētē: vt dicat non credo te pſcripſiſſe: ſed
vbi pſcripſeris oppono interruptionē: vel nō credo te dñm
ſed vbi ſis pmutaſti: vel dicat: ſi dña fuiſti pmutaſti: vel ſi p
ſcripſiſti interrupi: e ſi ſi alqa petis in vi: dz dicere nō confi
teor me virū: ſed ſi eēm pſanguinitas eſt inter te e me. Rñ ſic
rñdendo non pfitet de intētione aduerſarij. Jo. an. remittit
ad regulā exceptionē. de reg. iur. li. vj. Reſidet glo. excipiē
tem nō fateri: cautelā tñ dicit ad opi. vitandas: vel nō confi-
tendo: vel cōditionaliter ponendo intentionem. rñdeat glo.
. C. de excep. ſi qdē: e idem. cōtra. tenet gl. de excep. nō vtiq
e hanc tz Dy. in regula excep. Cy. C. de excep. ſi quidē: e de
pba. exceptionē. tenet glo. hic. Bar. tenet excipientē fateri
in dicta. l. nō vtiq: ſed vt pfeſſio proſit oportet agētē ex toto
exceptionē nō negare. Ideo ſi negat exceptionē: quo ad me
e factū: nō prodeſt ei pfeſſio: q nō pōt ex eo q negat ſe fun
dare. de reg. iur. ex eo q: vt quia negat pactū: de quo oppo-
nit factum. Si fatetur exceptionem quo ad factum: ſed ne
gat quo ad iuris ſolennitatem: bene fateri videtur: vt ſi fa-

retur pactum factum debitori: ſed non ſolēniter. ad hoc de
reſcrip. ex parte decani. ⁊ de tranſac. preterea. ij. Joā. an. hic
⁊ in addi. ſpecu. in ti. de exceptio. §. viſo. ver. eſt igitur. ⁊ cō-
muniter glo. ⁊ canoniſte in dicta regula exceptionē. tenent
excipientem non fateri. Et idē dicunt de replicante. Glo. in
regula exceptionē aſſignat aliquas cāa. Prima q: hec nō eſt
intentio excipientis imo ab eius oppoſitū ordinatur intentio. ſ.
ad perimendum. ff. de exceptio. l. i. non debet ergo oppoſi-
tum operari. l. cum falſa. §. ſi. de conditio. ⁊ demon. ff. de le
ga. i. l. legata inutiliter: ⁊ de adimen. le. l. legata. Scda q:
verba prolata in iudicio: abſq; intentu cōfitendi: confeſſio
nem non inducunt. ff. fami. hercīſ. qui familie. Tertia q: ea
dem exceptio non debet producere contrarios effectus. de
procura. tue. ⁊ ſic non debet operari repulſionem: ⁊ confir-
mationem intentionis. ff. de ſolutio. l. qui hominem. §. fina.
Quarta quia reus poteſt proponere contraria. de regu. iu.
regula nullus. Et hanc opi. ſequitur Ja. de are. Cy. ⁊ Pe.
in dicta. l. exceptionem. ⁊ dicta. l. non vtiq;: ⁊ placet. dic ſi ex
ceptio eſt facti: vel intentionis: vel negat intentionem: vt in ex
ceptione non nu. pec. ⁊ planum eſt excipientem non fateri: ſi
ſic ſe habet ꝙ non negat: ſed ponit intentionem: tunc fit pro
regula ꝙ excipiens non fatetur: que regula maxime proce
dat quando per prius negatur intentio: vel quando dicit ſe
non confiteri: vel quando illā ponit conditionaliter: quod
facere cenſetur: licet verba poſſint intelligi aduerſatiue: vt
hic. procedit etiam quando actor negat exceptionem: quo
ad ius: ⁊ factum: quia non poteſt ſe ex negatione fundare: vt
dixit Barto. Fallit primo quando intentio ponitur ſepa
ratim ab exceptione: ⁊ poſtea obijcitur exceptio: vt ſi oppo
nitur ſic: dico te mutuaſſe: ſed feciſſe pcm̄ de nō petēdo: vel
ſi dico eccleſiam fuiſſe ſubiectā: ſed dico factā fuiſſe tranſa-
ctionem: vt eſt caſus de tranſactio. preterea. ⁊ hoc dicit Jo.
an. hic ſuper glo. i. per quod datur intellectus regule vt illa
procedat quando actor ex verbis exceptionis conſecutiue:
⁊ intercluſe: preſupponentis intentionem: vult fundare inten
tionem. ſecus ſi ab alio ſeparato: quia tunc ex illo fundat: li-
cet non exceptione. Fallit ſecundo quando intentio trahit
ex verbis exceptionis: non intercluſe: vel pregnantis: aut ta-
cite: vt quia oppono contra petentem rem: ꝙ ipſam condu-
ctam tenui ab eo per decennium. hic vult acceptare ſolum
hoc: ꝙ conductum tenui per decēnium. Certe poteſt ſe fun
dare: quia licet non fatear intentum incluſum in exceptione
fateor tamen ipſam exceptionem: ⁊ tunc non eſt ſeparabilis
intentio ab exceptione. Fallit tertio quando factum eſt in
tercluſum in exceptione: ⁊ actor fundat ſe ex facto prout eſt
in facto: ſed non prout eſt in iuris effectu: ⁊ tunc excipiens vi
detur fateri: nam ſi agitur ex maleficio infamāte: opponens
tranſactionem videtur fateri factum: ex quo infamatur. ff.
de his qui no. infa. l. quoniam. predictis non ob. ff. de exce-
ptio. l. ſi quidem: vbi conſulitur reo vt non opponat ante fun
datum intentū actoris: quia illud conſiliū non datur: quaſi
ante opponendo videatur fateri: ⁊ ſic quaſi intentionem ad
uerſarij fateatur: ſed datur illud reo ne ſe grauet ſuperfluo
onere probandi: quia forte aduerſarius non probabit: ſit fi-
nalis ratio quare excipiens non fatetur: quia intentionem in
tercluſam poteſt dupliciter ponere. Primo vt in facto. Se
cundo vt in iure ſonat: in dubio videtur fateri vt in facto: nō
vt in iure: vt verba pro eo interpretentur. ff. de verbo. oblig.
inter ſtip. §. fina. ideo ſi ſuper facto ſe fundat actor: fatetur
reus: ſi ſuper iure non eſt confeſſata actoris intentio. Ad-
uertendū tamen: ꝙ licet excipiens non fateatur: nec ex illa
poſſit trahi fundamentū intentionis actoris: poteſt tamen
trahi ex probatione ipſius exceptionis: quia illa eſt cōmunis
vt hic eſt caſus: nam ſi inſtrumentum non fuiſſet falſum: po
tuiſſet ſe ex inſtrumento fundare: idem in poſitione: vt dixi
notando: ⁊ tenet ſpecu. de exceptio. §. viſo. verſic. eſt igitur
valde. Nunquid autem negans intentum, ſi conuincatur:
poſſit poſtea excipere vide in ſpecu. de exceptio. §. viſo. in
princi. ⁊ in verſi. ſequentibus. vbi ponitur materia huius gl.
⁊ de primo puncto vide. co. ti. ⁊. §. illud. v. quid ſi reus. ⁊. v.
ſed quid ſi debitor. vbi ſpe. tenet opi. Dy. vt excipiens fatea
tur: niſi reſpōdeat ſaluo iure meo. ¶ Venio ad glo. ſe. gl.
op. ꝙ producto falſo inſtrumento debeat ſuccūbere produ
cens. de reſcrip. olim. Solu. dic licet glo. non ſoluat ꝙ id
pcedit in iure priuato hic eccleſie: ⁊ factū priuati: vel prelati:
ad quod hic ⁊ de reſti. in inte. cum ex litteris. ¶ Oppo. ij.
ꝙ debuerit ferri ſententia contra monaſteriū per dictum. c.
cum ex litteris. in fi. So. hec pars poteſt dupliciter intelli-
gi. Primo ꝙ papa voluerit tollere obiectū: ꝙ fieri poſſet
licet non eſſet. licet non eſſet factum quaſi ſententia deberet
promulgari contra monaſterium eo ꝙ produxit falſum in
ſtrumentū. Sed huic reſpondit ꝙ nō oē delictū ⁊c. Scdo
modo poteſt intelligi ꝙ hec allegatio ⁊ exceptio oppone-
batur per epiſcopum: contra monaſteriū. vt per hoc amitte
ret cauſam: cui reſpondetur pro parte monaſterium ꝙ deli
ctum perſone ⁊c. nec ob. c. cum ex litteris: quia ibi inſtrumē
tum falſum fuit productum per capitulum eccleſie: ⁊ ſic fuit
in culpa. hic non: quia licet delictum prelati: vel ſingulariū
perſonarum non noceat eccleſie nocet: tamen delictū eccle
ſie: vel conuentus: vt hic. no. glo. ad hoc quod no. de ordi.
cog. cum dilectus. ⁊ plene dixi. de dolo. c. i.

Quia vero. Nota epiſcopum ſuper iure epi-
ſcopali fundare intentionē de iu
re cōmuni: ⁊ ſuper ſubiectōe quo ad ſpiritualia: quo ad tem
poralia non. ¶ Nota ſecundo ſufficere ſententiam fore cer
tam ex ſe: vel per relationem ad acta: vel per inſtrumentum
apud acta productū. ad hoc de reli. do. conſtitutus. ad hoc
ff. de re iudi. l. ait pretor. §. ſi. idem ſi aliter. ⁊ per relationē
ad aliud q̄ȝ inſtrumentum fiat certificatio: vt ad relationē
habitam ad dicta teſtium. de accu. de quo non eſt ſcriptura
vt ibi no. ¶ Nota tertio hic equipollere diutius ⁊ aliquan
to tempore poſſidere. Et no. ꝙ ex poſſeſſione nō probatur
ppꝛietas: vbi illa principaliter in iudicio deducitur. ad hoc
no. de reſtitu. ſpolia. cū ad ſedem. ¶ No. epiſcopum non
fundare intentum de iure cōmuni ſuper ſubiectione in tem-
poralibus: niſi aliter pſcripſerit. vide de reli. do. ꝯſtitutus.
quod eſt verum niſi quo ad adminiſtrationem: ⁊ guberna-
tionem: ⁊ hoc modo dicuntur res eccleſie in poteſtate epi-
ſcoporum. xvi. q. vij. nullus. ⁊. c. ſe. ⁊ ibi archid. ¶ Oppo.
ꝙ non valeat hec ſententia a qua excipiuntur articuli conten
ti in autenticis ſcriptis tanq̄ȝ incerta. C. de ſen. que ſine cer.
quanti. l. i. Innocen. dicit ꝙ non eſt incerta: quia non refert
an ex ſe: vel nominibus proprijs: aut alijs. c. cum locutioni-
bus: per ſe: vel relationē ad aliud: quid certificetur. ff. ſi cer.
pe. l. certum. de teſti. licet ex quadā. verſi. teſtes. reſtringere
tamen hic videtur licet alternatiue loquatur ad inſtrumenta
apud acta producta: vt ſufficiat ex illis ſententiam certifica-
ri. idem de capitulus ſpecificatis in actis: ⁊ ſic ex parte acto-
rum certificabatur ſententia. C. de ſen. que ſine cer. quant. l.
pe. ⁊ ſi. alias non poſſet declarari pretextu inſtrumentorum
nouiter repertorum. C. de tranſac. ſub pretextu ſm quoſdā
hoc non placet Innocen. dūmodo inſtrumenta ad que ſe re
fert certa ſint ⁊ publica: dato: ꝙ ēt nulla parte actorū expri-
matur: quia ſcripta autentica certa ⁊ indubitata ſunt: quare
⁊: eis fides adhibet. ext. de fi. inſtru. c. i. ⁊. ij. vnde prudenter
facit is: a quo petitur ius epiſcopale: ſi illud facit exprimi. ext.
de offi. ordi. conquerēte: alias ſi iudex implicite: nulla exce
ptione facta adiudicet iura epiſcopalia: condemnatus te-
netur de cetero omnia iura epiſcopalia exhibere: q̄uis per
priuilegium vel preſcriptionem precedentem ſententiam
allegare velit: ſe ſuper aliquibus capitulis exemptum. J. eo.
titu. cum olim. iudex etiam prudenter facit ſi quando ei cō-
ſtat ꝙ aliquis tenet in aliqua eccleſia iura epiſcopalia: ta-
men de aliquibus capitulis dubitat: ſi ſic pnūciat adiudica
mus tibi talia iura epiſcopalia: in tali eccleſia: exceptis his
que per autentica ſcripta: vel alium modum legittimū: ſunt

ſubſtracta: vel ſic exceptis talibus capitulis: de quibus no-
bis non conſtat plene: vt hic. Jn titu. i. auditis. et c. cum olim. et
c. veniens. de reli. do. conſtitutus. et c. cum venerabilis. ſcḋz
Jnnocen. eadem verba ponit in decre. cum venerabilis. re-
mittit ad ſpecu. de ſen. execu. §. qualiter in. ij. colū. Joan. an.
in addi. ſpecu. in titu. de ſen. prola. §. qualiter. verſi. ſed pone
iudex. tenet ſententiam non tenere: niſi ex actis eiuſdem in-
ſtantie habeatur certitudo: et ſufficit ꝙ ex illis certificetur.
dic ꝙ exceptio ſententie poteſt bene certificari per acta non
producta vel inſtrumenta: ſic loquitur tex. hic: quia de dubi
tabili poteſt iudex excipere: vt voluit cum exceptum non de
claret: ſed ſuper eo ꝓteſtet: ſed articulus ſententie an poſſet
certificari ex actis. dic ꝙ ſi acta ſunt ꝓbatoria: poteſt ex illis
certificari ſententia: vt condemno in quantitate contenta in
inſtrumento: vel probata per teſtes. idez ſi ſimpliciter dicat
condemno in eo quod eſt probatum: ſi acta non ſunt proba
toria non certificatur ex eis ſententia: niſi ſpecifice ad illa ſe
referat pronuncians: vt condēno in quantitate in libello con
tento: dūmodū in libello certa quantitas contineatur: ſecus
ſi ſpecifice ſe non referat: vt pronuncio et te condemno in eo
quod debeas: et dicit Barto. in. l. iij. C. de ſenté. que ſine cer.
quanti. et in. l. ait pretor. §. ſi. ff. de re iudi. et ſic concor. glo. in
dicta. l. iij. et in. l. quid tamen. §. pōponius. ff. de arbi. Si au-
tez ſe referat ad chartaz: vel inſtrumentum: ad acta non pro
ducta: et conſtat: non valet ſententia: quia ſic ſuper incogni-
to oſtendit ſe pronunciare. contra id. ij. q. i. per totū. ij. q. vi.
diffinitiua. verſi. prolatā: et tenet Joan. and. in addi. predi-
cta. ex quo patet non valere ſententiam pronūcio in hac cau
ſa: vt talis iudex in tali pronunciauit: ꝙ placet: niſi ſola certi
ficatio iuris penderet ex ſententia alterius: et omnino factuz
foret certum: vel verius. idez omnino: quia debet iudex quē
ex ſententia facit ius: etiam quo ad ius certificare ſententiā:
et hoc tenet Joan. and. vbi. ſ. per hoc dicit Jo. an. in addi.
ſpecu. in titu. de excep. §. viſo. verſi. porro. ꝙ valet ſententia:
et practica: que hodie in italia ſeruatur pronūcio per omnia
ſcḋm formaz conſilij: quia conſilium eſt de actis. de proba.
quoniam contra. C. vt lite pen. l. ij. C. de appella. a proconſu
libus: quod dicit verum in interlocutoria: in qua non exigiꝰ
ꝙ de ſcripto pronuncietur. vnde ſufficit notarium pronun-
ciare ſcḋm formaz conſilij: quia intelligetur ꝙ verbo pro-
nunciauerit: et de preſenti vt conſulit conſiliuz: ſecus dicit in
diffinitiua: que de ſcripto promulganda eſt: vt in. c. fin. de re
iudi. li. vj. vnde ſi ſcribat pronuncio ſcḋm formaz ꝯſilij: nihil
pronunciabit: quia conſilium conſulit pronunciandu: et ſic
hic pronunciabit pronunciandum: et ſic de futuro: non vale-
bit ergo pronūciatio. verba enim conſilij: in interlocutoriis
cōmuniter adaptantur ad verba iudicis: ꝙ non eſt in diffi-
nitiuis. ad hoc facit. l. ij. et ibi Bart. C. ſi aduer. liber. Bar.
alleg. incōtra. l. de fundus. C. ſi reſcin. ven. Cy. in dicta. l. ij.
tenet hoc contra poſt Pe. et Jo. faſioli. de piſis. per dicta. l.
ſi fundus. ad quod. ff. de edi. edic. l. quero. Butri. in. l. ſi. C.
vbi. et apud quez. tenent idem: et ſaluat ſententiam: vt intelli
gatur pronuncio ſcḋm formaz conſilij. i. vt mihi conſulitur
condemnandum: vel ab abſoluendam: idem Ja. de are. in
dicta. l. i. vt res potius valeat ꝙ pereat. de verbo. obligati.
quotiens. et ſ. de verbo. ſignifica. abbate. non ob. ꝙ verbum
abſoluo vel condemno non ſit expreſſuz: nec in conſilio: nec
in ſententia: quia equipollens expreſſum eſt. non ob. ſ. de iu
reiuran. c. pe. quia ibi formalis exigitur expreſſio verboꝝ
ſcḋm ꝙ de ſcripto ſententia promulgeꝰ. ideo ſufficiunt que
cūq; verba ſcribit tacite vel expreſſe illud importātia. ¶ Op-
po. ꝙ fundet epiſcopus ad intentionem ſuam de iure com-
muni etiam in temporalibus. x. q. i. regenda. ſ. de ſuc. ab in-
te. c. ſi. Solu. dic ꝙ fundat intentum de iure cōmuni: etiaz
quo ad temporalia: reſpectu facultatis adminiſtrandi: et ge
neraliter diſponendi: ſed non quo ad hoc: vt in vſus conuer
tat proprios: niſi probetur preſcriptio: vt hic. per que dicit
Hoſtien. hic dici. et per id quod ponitur hic aliquanto tem

pore: ꝙ ſi epiſcopus tenuerit aliquam eccleſiam ad manus
ſuas: fructus cōuertendo in vſus ſuos: tanto tempore: ꝙ pre
ſcriptio ſit completa: intelligitur de menſa: etiam ſi titulus
non probetur. ad idem de confir. vti. vel inuti. cum dilecta.
de re. eccl. non alie. vt ſuper. ſcḋm Hoſtien. Et no. ſm Ho-
ſtien. ꝙ ratione preſcriptionis poteſt aliquid vendicari. de
quo. Jn. i. ad aures. per predicta dicit ꝙ epiſcopus nō fun-
dat intentuz de iure cōmuni in eccleſia ſita in dioceſi: vt tem-
poralia ita ſpectent ad ipſuz: vt illa poſſit alienare: maxime
cum vocat eccleſia. x. q. ij. c. ſi. ipſa tamen vacante: vel quan-
do non ſupereſt alius habet illam defendere: et pro illa age
re. de ſuc. ab. inte. c. ſi. Si nō appareat quis ſit patronus: illa
eſt libera: habet tamen epiſcopus ibi ius epiſcopale: et iuriſ-
dictionem: vt hic. x. q. i. c. ij. et. iij. et per totum: et de reli. do. xe
nodochijs: et ſi non eſt collegiata: vel in parrochia alterius:
ponet ibi epiſcopus miniſtrum: quāuis aliqui dicant ꝙ epi
ſcopus non ponet: ſed potius populus preſentabit. Sed di
cit Jnnocen. hoc iure aliquo non caueri. Quod verum eſt
ſm Hoſtien. niſi ad populuz ſpectaret patronatus. de elec.
c. ij. et c. querelam. et faciunt hec ad ibi. no. et eo. titu. maſſa
na. Rationem autem adminiſtrationis in omnibus eccle-
ſijs petit epiſcopus. x. q. i. epiſcopuz. ii. q. iij. c. i. illis exceptis
in quibus clericus eſt patronus: ſm Jnnoc. de quo remittit
Hoſtien. de preben. in lateraſi. de priuilegijs. cum et plante
re. §. cum eccleſijs. Et per predicta dicit Hoſtien. patere ꝙ
epiſcopus in collegiatis eccleſijs non ponit miniſtros: ſed
collegium eligit. de quo in. c. i. et c. cum terra. poſſet tamen
de conſuetudine id ſibi competere: de reſtit. in inte. c. i. Jtez
ex his patet ꝙ epiſcopus in eccleſia: in alterius parrochia ſi
ta: non ponit miniſtrum: ſi rector eccleſie preſentat in cuius
eſt parrochia. facit quod no. de iure patro. ſignificaſti. quo
negligente epiſcopus ipſum ponit. de quo remittit. de eccle.
edifi. ad audientiam. ſ. et Joan. and. remittit ad regulam ꝙ
alicui. de regu. iu. li. vi. dic vt dixi. de elec. cum eccleſia vulte
rana. ¶ Ultimo per decre. dicit Pe. hic apertum ꝙ licet
reus deficiat in exceptione actor non obtinet ſuam intentio
nem: niſi probet. ¶ Ad glo. op. ꝙ non valeat ſententia lata
per falſas probationes: et conſequenter non conualeſcat la
pſus. xx. an. vt in regula non firmatur: ꝙ autem ſit nulla pa
let: quia ex ea non datur nec exceptio: nec replicatio. So.
reuocat in dubium an ſit nulla: et preſupponit ꝙ ſic: et dic ꝙ
id quod aperte eſt nullum: nullo tempore conualeſcit. ſed il
lud quod eſt nullum quo ad veritatē: eſt tamen aliquid quo
ad opi. tractu temporis poteſt conualeſcere: non ꝙ ſtricte cō
ualeſcat: ſed quia tollitur ius detegende nullitatis: et ſic ali
quid remanet quo ad opi. que tunc habetur pro veritate: ex
quo nullitas detegi nō valet: et ſic eſt hic: quia ſententia lata
per falſas probationes eſt nulla: quo ad veritatez: eſt tamen
aliqua quo ad opi. donec nullitas detegatur: nullitate dete
cta tollitur opi. et ſtatur veritati: et retro detegiꝰ nulla: vt hic
ius autem detegende huius nullitatis tollitur ſpatio. xx. an
no. vt hic. glo. tenet ꝙ eſt aliqua: et opus eſt reſtitutiōe. de ꝓ
bano. licet cauſam. et de hoc in ſpecu. de ſen. prola. §. ſi. verſi.
item pone ꝙ eſt lata. et ſe. hic Joan. an. reuocat in dubium
an ipſo iure agendo: vel excipiendo: detur remedium actio
nis: vel exceptionis: contra ſententiam lataz falſis probatio
nibus: an opus ſit reſtitutione: et conſequenter patebit quan
to tempore durent talia remedia. ¶ Ad primū videtur pri
mo ꝙ opus ſit reſtitutiōe: vt. l. diuus. ff. de re iudi. C. ſi ex fal.
inſtru. per totum. C. de tranſac. l. ſi ex falſis. per que probaꝰ
contra ſententiam: et tranſactionem latam: et factam per fal
ſa inſtrumenta: dari reſtitutionez: per que videtur reſtitutio
nem fore neceſſariam: nec aliter excipi poſſe. ff. de condi. in
de. l. fina. in fi. ff. de exceptio. l. exceptiones que. §. fina. et ſe
cundū hec exceptio daretur ſolum vſq; ad quadriennīū. ff.
de peti. her. l. ſi quis libertatē. de inoffi. teſt. l. pap. §. ſi filius
ex qui. ca. ma. nec ſi. §. exēplo. Jncōtra. ꝙ ſola cōpetat exce
ptio abſq; reſtōe. ff. de excep. ſeu ꝑſcrip. q agnitio: et h. e. ſ.

de proba. licet cauſam: que omnia loquuntur de exceptione. ad hoc. ff. de procura. in noſtra. & decre. fal. c. ij. Non ob. q iura dicant valere ſententiam: quia verū quo ad opi. donec veritas detegatur: vt hic. ad hoc gl. C. de fal. l. querela: que dicit via exceptionis poſſe perpetuo opponi contra ſententiam: quaʒ dicit tēpore non tolli per. l. pure. ff. de doli excep. idem Ho. & Pe. in dicta decre. licet pro quibus iura predicta. opi. ſunt. Quidam tenent primū: quidaʒ ſcdm: tenentes primum faciunt regulam: q vbi aliquod remedium finiendarum litium contra me obtinuiſti: vt ſententiaʒ tranſactionem: vel aliud ſimile: tunc neceſſariuʒ eſt reſtitutionis remediū: & oportet peti. & quadriennium: ſiue agendo ſiue excipiendo: ſi tale non eſt remedium obtentum: tunc perpetuo excipitur. alij diſtinguunt: an doloſe & ſcienter falſum ſit obtentum: & tunc quia obtinens cōmiſit crimen falſi cuius pretextu mihi ciuiliter tenetur: actione in factuʒ ad intereſſe. C. de fal. l. damus. & l. ſe. ſic habebo exceptionē: ſine reſtitutiōe: que durat vſqʒ ad quadriennium ſaltem: quantuʒ durat actio per regulam cui damus actioneʒ: de reg. iu. qui ad agenduʒ: an obtineat ignoranter: & nō fuit in dolo: quia nō conſcius falſitatis: opus eſt tunc reſtitutione: & durat vſqʒ ad quadrienniuʒ: vt. d. l. exceptiones. §. ſi. dic ſm Jo. an. Si ſententia eſt lata in falſo reſcripto: & ſic falſitas eſt in fundamēto poteſtatis: ſemper excipitur: & agitur de nullitate: abſqʒ reſtitutiōe: & hic eſt caſus in. l. ij. de cri. fal. ideʒ ſi falſitas eſt procuratoria: vt. d. c. in noſtra. de quo ſatis. de reſcri. ſup litteris. Ideʒ ſi lata eſt vi falſe probationis contra abſenteʒ: vt. l. ſi pretor §. marcellus. ff. de iudi. & no. Inno. de reſcrip. cum dilecta. de re iudi. cum Bertoldus: vbi ponit verum intellectū huius. l. Si agitur de falſitate probationū contra preſentē: tūc de hac poteſt agi criminaliter. item ciuiliter per actioneʒ in factum ad intereſſe. iteʒ & beneficio reſtitutionis: & his modis agendi tempora ſunt limitata: vt no. in dicta decre. licet. poteſt. & agi per viam replicationis. Si deducitur per viaʒ exceptionis. putat Jo. an. verum quod dicit glo. in. l. querelam: pro perpetuo: quando agetur ſententia: poterit excipi de nullitate: quod placet Guil. in dicto. §. ſi. licet contrariū videatur tenere in ſpec. de ſen. execu. in ſi. & idem tenet Compo. & de reſcri. ſuper litteris. & hoc dicit indiſtincte abſqʒ diſtinc. an actor fuerit conſcius falſitatis: vel non: hec vera inquantum opponens vult repellere tantū: ſed ſi velit conſequi vt abſoluatur a ſnīa: vel declaratorie declaretur nulla: oportet q petat reſtitutiōe vſqʒ ad quadrienniū: ſm Jo. an. & Bart. in. d. l. diuus: & erit lōgius effectus an obtineat abſolutioneʒ quia tunc non audiref: ſi agens eſſet veris pbationibus. non ob. tex. hic: qui dicit q vſqʒ ad. xx. annos. Sed reſpōdeo q hec allegatio eſt erronea. mota per. l. querela. que loquitur in capitali accuſatione: nam hec exceptio alia eſt ab accuſatione. igitur durat pluſquā actio: vt. d. l. pure. alias oportet dicere q ē concludaf quadriennio: q eſt falſuʒ: vt eſt dictum. Si deducitur per viam replicationis: tunc aut agens replicando: vel duplicādo repetit principaliter agendo ius illud in iudicio: ſuper quo eſt lata ſnīa: & non replicat: ſine reſtitutione: quia poteſt ſibi imputari: ſi non petijt reſtitui aduerſus ſnīam: que claudebat ius: quod principaliter in iudicium deducit. puta ago rei ven. ad rem: tu excipis cōtra me de ſnīa lata: replico de falſitate: non audior: niſi petam reſtitui ad ius replicandi. Si aūt ſnīa non eſt lata ſpecifice ſuper iure quod agendo deducit in iudicio: replicatio: & duplicatio: admittiſ abſqʒ reſtitutione: vt peto tuam electionē caſſari propter crimen. Excipis ab hoc crimine: alias mota queſtione de crimine: fuiſti abſolutus. replico ſnīam illam lataʒ per falſos teſtes: & audior abſqʒ reſtitutione. idem in duplicatione petis electionē cōfirmari: excipio de crimine: replicas q a crimine: ſuper illo mota queſtione: fuiſti abſolutus. duplico q fuit lata per falſas probationes. obſtat abſqʒ reſtitutione. ſm Jo. an. dicit tñ q remediū reſtitutiōis pinguius prouidet: etiam per viam exceptionis: quia ex eo obtinetur retractatio ſententie: q non obtinetur per viam ſolius exceptionis: quia tantum conſequitur repulſionem. Non ob. q ex quo competit remedium ordinariuʒ: non competit extraordinarium reſtitutionis: quia dicit q hoc non eſt perenne vel procedit extraordinarium cum ordinario: quando pinguius prouidet: vt no. in. l. in prouinciali. §. ſi. de ope. no. nū. Si aūt probatio non eſt falſa: nec vera: tunc non retractatur niſi quando eſt lata pretextu probationis non omnino integre: vt. l. admonēdi. ff. de iureiur. & dixi. & ti. i. c. ſi. & de pur. vul. c. ij. niſi pretextu nouiter reperti: reperiatur nunc probationem in iure non veram: quia oſtendatur inſtrumentuʒ abſolutionis nouiter repertum: quia tunc iuuatur reſtitutione ff. man. ſi fideiuſſo. §. omnibus. & no. de pur. vul. c. ij.

Lim. Qui propter exceptionem nō admiſſam appellat: coram iudice appellationis probare debet exceptionem eſſe veraʒ. ſunt due partes. In prima appellantis querelam. In ſcda prouiſio. ibi. diſcretioni. ¶ No. q iure iſto coram delegatis quia non poterat trahi vltra duas dietas: & attendebatur locus tractus: non locus impetrationis. hodie dic vt de reſcrip. ſtatutum. §. cum aūt. li. vi. ¶ No. practicam appellandi quando proponitur legitima exceptio: vt appelletur a non admiſſione exceptionis: quia tunc: & nō ante grauat. ad hoc de preben. dilecta. ¶ No. ſcdm iſta tēpora ſufficere iudicem delegatuʒ ſe conferre ad cognoſcendum: intra duas dietas: licet vltra duas fuerit impetratus hodie dic vt. d. c. ſtatutuʒ. ¶ No. ſolo exceptionis obiectu & etiam non admiſſione: non iuſtificari appellationem: niſi aliter eius veritas coram iudice ad quem probef. ¶ No. q iuſtificata appellatione: propter declinatoriam non admiſſam: officij iudicis eſt ſuperſedere. poſſum: & nō eſt eius officij cognoſcere de principali: contra intentum appellantis. ad hoc de preben. dilectus. Practicam docet hic Pe. q ſi proponitur exceptio & timetur friuola appellatio opponentis: vbi non admittatur: vt precludatur via tali appellationi: iudex dicet. ego illā admitto: ſi probata fuerit. ad hoc quod no. & de ap. cum ceſſante. vnde ea non probata non cenſetur admiſſa: nec poterit appellari. dicit Jo. an. q ſalua pace petri hec non eſt magna ſubtilitas. ¶ Quero an citatus vltra duas dietas ire teneatur. dicit Ho. & Gof. q videf q non. ff. ſi quis in ius vo. non ie. l. ex quacūqʒ. ff. de pec. eo tpe. de ap. ſi duobus. & c. ti. cum pati. contra. eſt. ff. de arbi. l. arbiter kalendis. de offi. dele. prudentiā. i. R. dicit q ire tenetur ſi dubitetur de dietis: vel an littere ſint obtente: de conſenſu procuratorum: quos partes habent in curia: alias non tenef ſi nullum eſt dubiū. Quid ſi dieta via eſt a loco: per aquā per terram quattuor: vel econtra: dicunt Gof. & Ho. q attēdenda eſt via viſitatior & cōior: & que frequētior eſt. ar. l. diſ. ſepe. ad. l. aquil. ſi putator. de homi. ex litteris. de ſpon. ex litteris. ff. de fu. l. i. de fun. inſtru. cum de lanionis. §. aſinam. dicit autem Gof. & Hoſ. q frequentius eſt vt conſiderenf vie terreſtres: maxime tpe vernali: quo ſolet eſſe periculoſa nauigatio: & ſepe incerta. C. de offi. rec. prou. l. ciuitas. item termini dioceſi in terra melius diſtiguunf q in mari: vel aquis & de limitibus probandis. & de proba. ex litteris. & c. cū cauſam. ad hoc quod no. in ſpe. de cita. §. i. poſt princ. glo. i. no. tex. & remittit de dubio: & eſt clara. primuʒ dictum glo. procedit ſcdm iſta tempora. hodie non ſolum inſpicitur locus conuentionis: ſed etiam cōmiſſionis. de reſcrip. ſtatutuʒ. §. cum vero. & §. ſe. glo. ſignat tria: tempora: & reſpōdit ſegregatim omnibus. Prio obſtat de ap. ex parte a. vbi videtur ſufficere appellare propter exceptionē non admiſſam. glo. remittit ad ibi no. dic vt dixit plene ibi. Scdo ſignat & de ap. interpoſita. dicit glo. q ibi. vltra obiectum exceptionis fuit oblata probatio: & propter non admiſſaʒ appellationeʒ & probationem: appellatum: hic tantum fuit propoſita exceptio: & non oblata probatio. ¶ Oppo. tertio de. c. dilecto. & de appella. dic q ibi. conſtabat confeſſione de veritate ex

ceptionis: ꝙ eſt plus quã probationeȝ offerre. ideo non exigitur alia iuſtificatio coraȝ iudice ad queȝ. ¶ Oppo. quarto de. c. cum cauſaȝ. ē. de reſcrip. Sol. ibi certi erant iudices: vel eſſe debebant de veritate exceptionis: ex forma reſcripti: ſicut erant certi de poteſtate: merito non exigitur alia iuſtificatio. quelibet ſo. eſt vera et bona. Si ergo de veritate exceptionis conſtat iudici a quo: non exigitur alia probatio coraȝ iudice ad queȝ: ſiue conſtet partium confeſſione: ſiue conſtat tenore litterarū: ſi non conſtat: ſola reiectio exceptionis non iuſtificat appellationeȝ: ſed reiectio exceptionis et probationis ſic: vt hic: et de appella. interpoſita. ¶ Oppo. ꝙ iuſtificata appellatione non debeant ſuperſedere iudices ad quos eſt appellatuȝ: ſed procedere debeant in principali. de appella. vt debitus. et c. non ſolum. li. vi. glo. dicit ꝙ iudices iſti non fuerunt dati ſuper appellatione: ſed ſuper executione cuiuſdam ſuſpenſionis late poſt appellationē: ex quibus mandatur ꝙ probata incidenter appellatione: quia ſuſpenſio remanet nulla: debeant ſuperſedere executioni: et remittere ad iudices appellationis: qui nominantur in glo. et dicit glo. hunc intellectuȝ patere ex antiqua: contrariuȝ procedit quando iuſtificata fuit appellatio coram iudice ad quem. Hoſtien. dicit ꝙ hic ſuperſedere habent: quia reſcriptum emanauerat a predeceſſore: et expirauerat re integra ante citationem. de offi. delega. gratum. de elec. bone. Vel dicit ꝙ hanc gratiam fecit papa reo: qui conueniri volebat corā delegatis: ne vexaretur: ſed paratus erat coram ordinario ſtare iuri. demū tenet ꝙ glo. Pe. et Ab. ſoluunt: et notabiliter ſi exceptio ordinatur ad recludendaȝ iuriſdictioneȝ: propter cuius non admiſſioneȝ appellatur ſiue ſit ſurrepti exceptio: ſiue abuſus reſcripti. de reſcrip. ex tenore. et c. ſi. tunc iudex ad quem iuſtificata appellatione debet ſuperſedere: quia facere debet quod facturus eſt iudex principalis loco cuius ſubrogatur: alias obtinendo ſuccūberet: et reportaret contrarium intentuȝ: contra id de procura. tue. alia iura procedunt quando exceptio non ordinatur ad recludendam iuriſdictionem et proceſſum. ad hoc de offi. delega. ſi a ſubdelegato. li. vi. in oppoſitum eſt de appella. ex parte. M. et c. ſignificante: propter que iſti tenent. ſo. glo. licet fateantur predictam ſo. veram: ſed in c. ex parte illi non fuerunt meri iudices appellationis: et in c. ſignificante. ibi erat dilatoria temporis: non iuriſdictionis. ideȝ dicit per omnia ſpe. in delatione appellationis. ſ. vt delatio tunc non deuoluat negocium principalis appellationis ad iudiceȝ ad quē: quando eſt delatuȝ appellationi interpoſite ex cauſa: vel exceptione recludente iuriſdictionē. ponit in ſpecu. de appella. §. qualiter ad finem. §. in. verſi. pen. non ob. de offi. deleg. cuȝ cauſa: quia inquantū papa mandat eos reliquuȝ audire pōt riſideri ꝙ illo reſpectu nō vt iudices appellatōis cognoſcant ſȝ vt principalr delegati. iō niſi papa aliud exprimat ꝓcedūt predicta.

Dilecta.

Per exceptioneȝ excōmunicatōis vel periurij a ſua vel eccleſie ſue defenſione quis repelli non debet. h. d.

Prima pars ponit petitioneȝ appellantis. Secunda dat iudiceȝ. ibi. quo circa. ¶ No. ꝙ petenti confirmationem obſtat exceptio excōmunicationis: et periurij: et ſic videtur ꝙ periurij exceptio admittaſ: et repellat ab agendo in beneficiali. ¶ Nota ſecundo ꝙ periuriuȝ non repellit a defendendo: nec aliud crimen. ¶ Nota tertio ꝙ excōmunicatio: licet repellat ab agendo: non repellit a defenſione eccleſie. Et nota ꝙ reus voluntarius: ad iudicium ſpecifice vocatus: non repellitur excōmunicationis obiectu: etiā quādo venit ſtimulatus ratione defenſionis eccleſie ꝓprie. ¶ No. ꝙ quis non debet admitti ad probandum quod ꝓbatū non releuat: et ſicut non admiſſione legittime exceptionis quis grauatur: ita admiſſione illegittime: et ideo poteſt appellari. ¶ No. ar. ꝙ propoſita exceptione et replicatione primo ſit probatio admittenda ſuper replicatione. dic vt dixi. ē. eo. a nobis. ¶ Oppo. ꝙ non audiantur excōicati hij opponentes: quia voluntarij rei ſunt: vt patet ex no. I. e. c. cum inter. decre. multipliciter intelligiſ. primo ꝙ iſti ſe opponebant agendo: ſed huic obſtat qui repulſi fuiſſent: obſtāte excōicatione. ē. de iudi. exhabita: et ꝙ ibi no. niſi dicatur ꝙ primitus ſe oppoſuerant agendo: et quia nō proſequebanſ: vocantur ad iudiciū vt proſequanſ. ad hoc hoc non eſt tutum: propter illa qui dicam I. c. pe. ſcdo intelligiſ ꝙ originarius erat actor petens confirmationē: et hij ſe opponebant: et contra eos dirigebaſ ſpecifica petitio ſuper obedientia: et ſcdm hoc non erant volūtarij: ſed neceſſarij: et ſic ceſſat ꝯriū. Vel tertio pōt intelligi ꝙ iſti appellauerunt: et appellationē non proſequebanſ. vnde petebat electus ꝙ procedereſ in cauſa. de appella. oblate in fi. vel ꝙ imponereſ illis ſilentiū: et ēt puniretur. de elec. c. i. li. vi. quo caſu audianſ quia I appellatione ſunt defenſores: ēt ſi eſſent principales actores: vel tertio ſe electioni voluntarie opponebant. Et tunc dicit hic Hoſt. ꝙ hec decre. reprobat theoricaȝ Inno. ē. c. cuȝ inter. quia dicta ibi non ſunt vera per oīa. ſed Inno. dicit ibi excipientem voluntarie nō admittendum: ne defenſio permiſſa trahaſ ad impugnationeȝ: et quia cuȝ ſit extra eccleſiaȝ ꝓpter delictū ſuuȝ: non intereſt ſua: et nō pōt nec excōicationē: nec aliud crimen opponere. xxv. di. primuȝ. xxvi. di. vna tñ: nec auferet de oculo proximi ſui feſtucā: qui in ſuo trabeȝ gerit. iij. q. vij. §. tria ſi. Non ob. ꝙ paria delicta ꝛc. quia reſpōdeſ per no. de adul. c. pe. ad hanc decre. reſpondet ꝙ loquiſ in reo neceſſario ꝓbat hec littera traxiſſet in cauſaȝ. voluntarius aūt primo firmabit pſonaȝ ſuaȝ in iudicio: qd excōicatus facere nō pōt: neceſſarius aūt firmabit pſonaȝ ſuam: hoc ipſo ꝙ vocatus eſt: cuȝ neceſſe habeat reſpōdere. de iudi. intelleximus. et iudiciuȝ reddiſ ei inuitū. de iudi. intelleximus. de ver. obli. inter ſtipulantē. §. i. Ho. aūt dicit clementē pnūciaſſe opponētem ſe tranſlato petenti poſſeſſionē cui opponebaſ crimen cuȝ infamia. contra quē ipſe prelatus replicat excōicationē ipſum opponentē non repelli: lȝ ſit reus voluntarius: non vocatus: per que dicit hanc diſtinc. de reo vocato: et neceſſario non procedere: nec iure ꝓbari: quā tñ ſi velis ſuſtinere dicit ꝙ neceſſarius eſt excipiens volens maluȝ prelatū repellere. Nam nil grauius ē ꝙ vt detur lupus ꝓ paſtore. homicida ꝓ medico: diſſipator loco cultoris. tirānus pro defenſore: inimicus pro dño. de elec. nihil. et c. ne pro defectu. de reſt. ſpo. conquerente. xl. di. multi. item cum excōicato referueſ exceptio de temporali iudice delegato ſuſpecto: fortius de ordinario: qui perpetuus eſt. Et hoc dictuȝ Ho. ſeruat curia ſm Guil. ſ. ꝙ excōicatus pro eccleſia ſua poſſet ſe opponere: cōtra petitionē ꝯfirmationis: etiā voluntarie veniendo: vt no. in ſpe. de actore. §. i. ꝟſi. iteȝ ꝙ eſt excōicatus. non ob. de re iudi. exhibita. quia illa loquiſ qñ excōicatus ꝓuocat ad iudiciū dando libellū: et petendo caſſari electionē: ſecus ſi cōtra petentem ꝯfirmationē excipit: ēt volūtarie veniendo: maxime quia ꝯfirmationē neceſſario precedit edictū: qd citat volentes opponere. de elec. vt circa. li. vi. et c. ſi. Nec eſt ſimile illi edicto quo citanſ creditores: cuȝ minor abſtinet: vt videant bona hereditaria: quia ibi non citanſ vt ſe opponāt: de quo in. d. c. cum inter. et de offi. or. c. ij. ſm Joā. an. tu dic ꝙ de mente Inno. non fuit oppoſitū: vt patet ex his que no. de accu. ſuper his: in verbo excludaſ. ꝟſi. criminoſi. et. ꝟ. qd dictū ſi reus eſt neceſſarius ſtimulatus ſtimulo actionis: et vocationis: planuȝ ꝙ pōt eſſe in iudicio excōicatus. de iudi. intelleximus. ideȝ ſi ſtimulatus ſtimulo iniuſticie a qua appellat. I. c. ſignificauerūt. ideȝ ſi ſtimulaſ ſtimulo vocationis ſpecifice: vt dicit hic Inno. ideȝ ſi ſtimulaſ ab intereſſe proprie eccleſie: dūmodo ſe opponat excipiendo ſpecifice vocatus: vt hic: vel non: vt dicit Inn. de accu. ſuper his: ſecus ſi venit ad iudiciū ſtimulatus ꝓ intereſſe ſolo cōi et publico: ſic intelligo Inn. ſecus ſi ſtimulatus ꝓ intereſſe eccleſie veniat p viaȝ agēdi: vt in c. exhibita. de indi. vel p viā excipiēdi: vbi p electū nō agiſ: ſȝ ē ſagēdi potētia: et debito: vt no. ꝺ elec. dudū. i. et no. de dolo. cū olim. et ꝺ accu. ſup his. et dixi. de reſcri. ſinautē quia

illud per omnia obtinet inſtar actionis: vt no. de elec. ſuper eo per Innocen. ⁊ hec eſt veritas: ⁊ omnes concordant. Sic debet intelligi archidia. qui approbat dictum Innocen. cõtra Hoſtien. in c. pia. de exceptio. lib. vi. in verbo agentes. ¶ Querit hic Innocen. de effectu citationis. cites omnes qui ſe volunt ⁊ poſſunt opponere per publicum edictum. de quo de elec. c. i. lib. vi. dicit ꝙ ſi proponatur edictum tali forma: non artatur quis ad comparendum: niſi velit cum in eorum ponatur poteſtate: quilibet ergo ſibi relinquitur vt cõpareat: ſi voluerit: ⁊ ſibi crediderit expedire. ad hoc. quod no. de reſcriptis. cum in multis ſuper verſicu. glo. libro ſexto. in ſpecu. de cita. §. ſequitur. in vltima colũ. ſi proponatur hac forma: ab habente in mandatis: vt citentur omnes qui ſe opponunt tali electioni: vel ſuper alio facto. Alij qui dicunt ꝙ citationis eſt aliqua cognitio vt vocet ēt eos quos impetrator citari petit: ⁊ querit ab eis vtrum ſe velint opponere: ⁊ ſi reſponderint ꝙ volunt: citet eos: ſi dicant ſe nolle opponere: eos abſoluat a citatione. ad hoc iura que dicunt omnia iudicia abſolutoria. de offi. iudi. c. fi. ſm Inno. ⁊ ꝙ dicitur ꝙ nemo de domo ſua vocari debet. ff. de in ius vo. l. plerique. ⁊ l. ſe. ⁊ quia nemo preciſe cogitur ſe defendere: ſed ſatis eſt ꝙ aduerſarius mittatur in poſſeſſione bonorum eius: vel alias paciatur penas illorum: qui ſe non defendunt: et no. vt lite non conteſt. c. fraternitatis. nec ob. ff. de verbo. obli. inter ſtip. §. i. vbi dicitur ꝙ iudicium redditur in inuitum: quia bene redditur in inuitum: ſed ex quo renuit venire: proceditur contra ipſum ſm Ho. Inno. non placet hec opi. quia hec clauſula cites oẽs qui ſe opponunt. intelligitur de his: qui ante datam ſe opponunt: ⁊ illorum negociũ agitur intereſt vel intereſſe poſſit: ⁊ ſufficit eos ſe ſibi oppoſuiſſe ꝗuis ſe dicant amplius nolle opponere: niſi primo ſatiſfaciant de intereſſe. ſm Inno. ar. ff. de interro. act. l. de etate. §. fi. ff. de condi. ob cauſam. l. ſi pecuniam: cuius ſatiſfactionis cognitio ac diffinitio non eſt citatoris: ſed iudicis. Si ergo citator vult bene ⁊ plene ſuo officio fungi: ſine alia inquiſitiõe citet eos: quos impetrator duxerit nominandos: ſed impetrator in nominatione caueat ſibi: quia ſi faciat citari illum: qui nunꝙ ſe oppoſuit: vel non intereſt ſua vt citetur: ⁊ ſic in nullo citatus eſt ſibi obnoxius: cõdẽnabitur in expenſis vt no. de reſcrip. c. fi. §. i. ſm Hoſti. non ob. ꝙ ſcḋm hoc multi poterunt vexari: nominati ab impetrante: quia ⁊ ſi illos in litteris nominaſſet papa dediſſet litteras ⁊ citaſſet: ⁊ tamen illa eadem abſurditas cõtingere poſſet. ſ. ꝙ multi iniuſte vexarentur. vnde ſufficit prouiſum quia condẽnabitur in expenſis. Si vero citatus non cõpareat: non ſtatim condẽnabitur in expenſis: ſed premiſſo iuramento calũ. ⁊ ſũmaria cognitione. Item poteſt dici ꝙ nõ citabuntur indifferenter ab impetratore nominati: ſed attendet citator qualitates perſonarum: ⁊ cauſe: ⁊ ſic delegans moderatur: ⁊ ipſe moderabitur qualitatem citandi: ⁊ numerum citandorum: vt no. de reſcrip. ſuper litteris. §. fi. ſm Inno. ¶ Quero an vi talis cõmiſſionis. cites qui ſe opponunt. poſſint citari illi qui poſt datam ſe oppoſuerũt: vel qui inuicẽ de nouo: ſe volunt opponere quidam ꝙ ſic: quia preſens tempus in litteris oppoſitum confuſum eſt intelligendum: vt includat in ſe non ſolum preteritum: ſed etiam preſens: pariter ⁊ futurum: nam preſens confuſum preſentia non tenet viſum. Alij ꝙ ſoli illi qui ante datam ſe oppoſuerunt citati ſm Inno. ⁊ hoc videtur verius ſm Ho. conſiderata natura reſcriptorum: que de natura ſua preteritum reſpiciunt non futurum. ad hoc quia data litterarum ⁊c. de reſcrip. ea te. ⁊ c. fina. ⁊ c. ſignificauit. ⁊ c. ad hec. de hac materia in ſpe. de cita. §. i. verſi. quid ſi non prefixeris. ad fi. §. De hac materia aliquid in deciſione rote ſua deli. cccc xx. ¶ Uero qualis erat excõicatio: que opponebatur ipſi beneficiato. dic ꝙ maior: que repellit ab agendo: poterat etiam opponi minor: que facit eũ carere bñficio. de cle. ex. mi. ſi celebrat ¶ Quero an exceptio periurij repellat agentem. dicit glo. ꝙ non. ſed repellit confirmationem petentem: cuius intentionem perimit: ſicut repellit ordinandus. de tempo. ordi. c. fi. ⁊ teſtem de teſti. teſtimonium. Et poteſt dici ꝙ opponi poſſet ad proceſſum: tanꝙ litis finite: que funditus concludit ius agendi non competere: qḋ no. q: ad hoc facit lex. ¶ Quero an repellatur a defenſione propria excõmunicati vel periuri: dic ꝙ non: nec dum eccleſie: quia criminoſi ſuas ⁊ ſuorum cauſas proſequi poſſunt. de quo de iureiuran. petitio. Et dicit Inno. notandum ꝙ vbi dicens ſe electum: petit a ſibi ſubdito obedientiam: quam ille negat: ſubditus debet defendere eccleſiam: ⁊ electionem impugnare. ¶ Uenio ad glo. prime glo. litterales ſunt. vltima oppo. ꝙ contra except. doli detur replicatio doli. ꝺ. eo. cum eccleſiaſtice. de diuor. ſignificaſti. de adul. intelleximus. cum ſi. glo. dicit ꝙ datur replicatio doli. quandoque contra exceptionem doli. ⁊ aliquando nõ datur: ſed ꝙ detur: ⁊ non detur: eadem eſt cauſa: ⁊ finis: ⁊ ſic nõ datur contrarietas vt. ſ. ne alter de dolo cõmodum habeat. hic non datur replicatio: ne actor agere poſſit: cum ſit excõicatus: q: ſi admitteretur replicatio: excõicatus admitteretur ad agẽdũ: ꝙ ẽ abſurdũ: ⁊ ſic cõe delictũ noceret vni: alteri nõ. Item in l. apud. §. marcellus. ēt ibi nõ datur replicatio: ne cõis malitia alteri ſit in lucro: alteri in damno: nam ſi induxi te dolo ad promittendum: tu induxiſti me dolo ad remittendum: vterque eſt in dolo. ſi admitteretur replicatio. ideo actor eſſet in lucro. ego in damno. In contrarijs autẽ datur replicatio: propter eandẽ cauſam: vt patet in adulterio viri ⁊ vxoris. nam ſi mulier repetat virum ſuum: ipſe excipiat de adulterio: ipſa poterit replicare de adulterio: ne de ſuo adulterio lucretur vir: ⁊ ſic dicit debere intelligi. ꝺ. eo. eccleſiaſtice. diuerſas dant doctrinas doc. de hoc per Innoc. in c. intelleximus. Bar. ponit. ff. ſo. ma. l. de viro. Bar. dicit ibi in l. cum mulier: ꝙ ſi excipiens certat de damno vitando: contra exceptionem doli: non datur replicatio doli: vt. §. marcellus. dixi alias ꝙ replicatio vt detur oportet ꝙ detrahat exceptioni: ſicut ⁊ exceptio vt detur oportet ꝙ detrahat actioni: vt. ꝺ. eo. a nobis dixi. de ordi. cogni. cum ſuper. ſuper glo. ff. de excep. l. i. de reſtitu. ſpolia. ſollicite. ⁊ c. cum in litteris. cum ſi. Si ergo replicatio coadiuuat ius agẽdi: ⁊ detrahit iuri excipiendi admittitur: alias expellitur: ſi te induxi dolo ad promittendum: tu me induxiſti dolo ad remittendum: licet dolus inficiat exceptionem: non coadiuuat ius agendi: quia dato ꝙ deficiat in remiſſione: nõ tollitur dolus qui interuenit in ꝓmiſſione: qui inficit promiſſionem. ſi mulier cõmiſit adulterium: ⁊ excipitur contra eam repetentem virum: replicat de adulterio viri: quia delicta hec circa idem pari compenſatione tolluntur: ⁊ ſic replicatio inficit exceptionem: ⁊ ius agendi remanet non infectum: ſic ſi tu pluralis agas: ego pluralis excipio contra me: admittitur replicatio: quia idem delictum eſt in genere: ⁊ eadem delicta in genere compenſantur in eadem eccleſia. ſi agis contra me ad repetendũ: quia turpiter ſoluiſti. ego excipio ꝙ ſoluiſti: ⁊ tu replicas ꝙ turpiter: in pari cauſa melior eſt conditio poſſidentis. ideo obtineo. ſi agit excõmunicatus oppono: ꝙ eſt excõmunicatus: replicat: ꝙ ⁊ ego: inficit actionem: ſed non replicatio exceptionem: quia excõmunicatio repellit ab agendo: non a defendendo. ideo non admittitur vt hic. ſed ſi bannitus agat. excipitur de banno ſi replicetur bannum excipientis. replicatio non admittitur quia bannum non repellit a defendendo. l. ſeruos. ff. de accu. ſm Ia. de are. hec vera quando bannitus repellitur ab agendo tantum: ex forma ſtatuti: ſed ſi repellatur ab agendo ⁊ excipiendo. Butri. vt recitat Bart. in d. l. cum mulier: dicit ꝙ bannitus nõ poteſt excipere: ex quo repellitur a defendendo: ⁊ iudex de facto non poteſt ſupplere: ⁊ procedit iudicium: quia ſi non eſt qui poſſit excipere: iudicium procedit vt dixit glo. ꝺ. eo. cum eccleſiaſtice: ſed nõ placet hoc Bart. quia ſtatutum non poteſt tollere defenſionem: licet poſſit tollere actionem: vt no. ff. de pac. l. pactum: ⁊ in cle. paſtoralis. de re iudi. nec ēt dꝫ iudex cõdẽnare iniuſte: lꝫ pars excipere nõ poſſet: lꝫ enim defenſio volũtaria alterius poſſit tolli ꝑ ſtatutum:

non poteſt tolli neceſſaria: vt no. ꝭ eo. Innocen. cum inter. ſm Bart. ſed non videtur hoc verum quia ius defendendi inductum a ſtatuto poteſt tolli a ſtatuto. ar. eius quod in ſi mili no. Inno. de imur. in noſtra. ⁊ que no. de conſtit. que in eccleſiarum: poſſet dici: vt ibi no. ꝙ licet tollatur exceptiu poſitiua: non tollitur naturalis equitas defenſionis. Bart. ibi concludit ꝙ ex quo iudex. videt actorem agere non poſſe: ⁊ reum non poſſe excipere. debet vtrunq; repellere: vt vtriuſq; equalitas ſeruetur. Sed ſi cōtra teſtem opponatur infamia: an ſi replicetur contra opponentē admittit. glo. tangit in. l. .iij. §. lege iul. ff. de teſti. ⁊ Bar. in. l. cum mulier. dic vt dixi ꝭ de teſti. teſtimoniū ibi glo. tangit. Ex his decidit qd̄. ſi ꝯtus non valet non ſoluta gabella: ſi peto a te q̄ vendidi ti bi tu excipis ꝙ non ſolui gabellā: ego replico: ꝙ nec tu ſol uiſti. But. diſputauit ⁊ tenuit ꝙ replicatio non inficit exce ptionem: ⁊ idem Bar. ſed ponunt ſuas rōnes. rō vera pꝫ: q2 replicatio non inficit ius excipiendi: qd̄ non ſurgit ex ꝯtu: ſed non ſoluere gabellam ne coadiuuet ius agendi: q2 ꝑpter meum non ſoluere: non validat ꝯtus ex parte tua: q2 nec ſol uiſti: ⁊ cum ſoluere ꝯcernat vtilitatē tertij: hincinde non ꝯtin git cōpenſatio. de hoc in ſpec. e. ti. §. ſi. v̄ſi. ſed nūquid.

a **Poſtolice.** Per exceptionem ſu ſpenſionis: contra quā replicatur de nullitate: ſi ordinatio eccleſie retar datur: ſit abſolutio ad cautelā. h. d. Primo po nit exceptionē. Scḋa. ibi. quas. replicationē. Tertio. ibi. nō tn̄. relaxatōis cām. Quarto relaxationē. ibi. ſniaꝫ. ¶ No. vnum effectū ſuſpenſionis: q2 impedit: ⁊ inhabilitat: quē ad actum eligendi actiue. ad hoc de conſue. cū dilectus. de quo ibi. ¶ No. ij. finem ⁊ effectū amotionis a beneficijs: q2 pri uatus beneficio priuatur iure vocis dāde: quā hꝫ vi beneficij. ¶ Tertio no. q2 in ſnijs ſuſpenſionis: ⁊ amotionis a benefi cijs ꝓcedit abſolutio ad cautelam: ſicut in ſnijs excōicatōis. ¶ O p. ꝙ ſupflua eſſet ſnia ſuſpenſionis a beneficio ꝑpter primā. So. intellige ꝙ ſuſpēſio erat ab officio: ⁊ ſcḋa a be neficio: ſed certe ꝑp ſuſpenſionē a beneficio non ſupfuiſſet amotio: in q̄ aūt differat ſuſpenſio ꝑpetua: vel ad longū tpa ab alia: ⁊ quō delegatus epi primā non facit. dicit Ioā. an. poſt Inn. de excel. prela. c. i. vide de coha. cle. ⁊ mu. ſicut. de eta. ⁊ qua. cum bone. Inno. dicit ꝙ amotio hic fuit ſuſpen ſio que pōt infligi per iudicē: ex culpa coram eo cōmiſſa. ff. de penis. l. moris. ⁊. l. ſi. idem no. in. d. c. i. de excel. prela. ⁊ quia he pene ſine magna ſolēnitate poſſunt reuocari. ad qd̄. J. de reg. in. c. i. Ex quo no. Inn. ꝙ amoti a beneficijs: ec̄ſiaſ͞ ſint tpaliter amoti: nō debent. ſ. ſue amotioni a tpe cōibus eccle ſie negocijs intereſſe ꝙ eſt dignū no. ſm Innoc. non video quō intelligatur de ſuſpenſione: q2 ſuſpenſio non priuat quem ptāte eligendi cum eſt a beneficio ſuſpenſus. de elec. cum vin toñ. ⁊ no. ꝭ de conſue. cum dilectus. ¶ O p. ꝙ nō abſoluatur ad cautelam. de ſen. exc. ſolet. li. vi. So. abſoluitur ad cautelā ſinem ēt in alij ſibi cōicent: q2 ſniam nullam aſſerit: vel de fectu ptātis iudicis: vel q2 dicit eam latam poſt appellationē: vel allegat aliā cām nullitatis. de oſ. o2. graue: niſi opponatur manifeſta offenſa: vt. d. c. ſolet: ⁊ dicit hanc opi. veriorē illa: quā poſuit in. d. c. ſolet: ꝙ l duobus tm̄ caſibus ibi expreſſis hēat locū. ¶ Quero quo reſpectu dicatur abſolutio ad cau telam: vt alij ſibi ſecure cōicent: ⁊ ſic ad cautelam aliorum qui forte retraherentur: timentes excōicationē. idem ad caute lam eius qui excōicatus eſt: q forte dubitat an ſit excōicatus: ſi minus tn̄ ⁊ ꝓbabilius credit ꝙ non teneat: nec enim dici dꝫ iſti: ne dimittat ius ſuum: ⁊ faciat ſe abſolui. ar. ff. de pet. her. . l. illud: dūmodo per ſniam: vel ꝯfeſſionē: vel rei euidentia: non conſtet illum excōicatū: pro manifeſta offenſa: ſine alia ſatiſfactione: abſoluetur ad cautelam: ⁊ poſtea ꝓſequatur iuſti ciam ſuā. de ſen. exc. ſacro. §. i. ⁊. ii. item ſit ad cautelā opi. ſue ne ledatur opinio ſua: ꝑp infamiā excōicatōis prelati. Aūq; ſit ad cautelā futurorū: ne eius facta ledantur: ⁊ poſt ea irritē tur: vt hic: ⁊ ſimilia: que pro ſe inuenire poterit ſtudioſus. ſꝫ Inn. dicit Ho. ꝙ hic fuit ad cautelā eccleſie: vt pꝫ per ſequē tia. ⁊ idem Inno. in vlti. glo. q̄ſiq; ſit ad ſubuētionē ꝓbāde veritatis: ⁊ hoc potius ab hoīe q̄ ab ipſo deo: ſicut ⁊ eſt illa quā confert apl̄ica ſedes venientibus ad eam ꝓ ambaſiata q̄diu ſunt in curia: vt poſſint adire pñtiam pape: que denega tur excōicatis: vt tractent de recōciliatiōe illorū quorū lega ti ſunt. ꝭ de teſti. veniēs. ij. in ſi. dic plenius: vt in dicta decre. ſolet. e. ti. li. vi. Relaxatio aūt amotiōis ſit ad cautelā: vt nō fiat ꝑiudiciū ipſis amotis ſi forſan interim adminiſtrationi ſpūaliū: vel tpaliū ſe immiſcuerint: ⁊ ēt ne fiat ꝑiudiciū aduer ſarijs. vt nec amotis: nec aduerſarijs fiat ꝑiudiciū: quin fa cta ordinatione de amotione: poſſint dicere quicquid velint vel melius ſit ad cautelā eccleſie ne diu vacet: ⁊ eccleſie ꝓui ſio merito prefertur rigori iuris ſcḋm quē prius eſſet diſcutien dum de ſnijs: ⁊ ipſorum cauſis q̄ procedere ad electionem. ¶ Quero an quilibet iudex: ēt īferior: poſſit abſoluere ad cautelā. dic: ꝙ ſic a ſnijs a ſe: ⁊ ſua auc̄te latis: non tn̄ auc̄tate huius decre. poſſit relaxare ſnias aliorū. ſm Innoc. ſed ſm Ho. niſi in ſuis caſibus: ⁊ remittit ad no. de offi. o2. ad repri mendā. e. ti. paſtoralis. §. ſi. ⁊ dicit Ho. talem equitatē in his que ſue iuriſdictiōis ſunt dꝫ quilibet iudex ꝑferre rigori. C. de iudi. placuit. de quo. ꝭ de tranſac. c. ſi. ¶ O p. ꝙ hij q̄ſq͞ ſuſpenſi non ꝓhibeantur agere ꝓ eccleſia: q2 non reperitur cau tum: niſi de excōicatōe: vt repellat ab agendo. item q2 ſuſpen ſus pōt eligi: ergo ꝓ electione agere: vt pꝫ de ele. ex. tui. ſi ce lebrat. gl. hñs intellectū: ꝙ hic iſti ab agendo repellunt: niſi fuiſſent ad cautelā abſoluti: ꝯcludit ꝙ quedā eſt ſuſpēſio iu ris: ⁊ minor: que priuat tm̄ ſacris: ⁊ hoc q2 non repellit quin poſſit eligere: non repellit quin electionē poſſit ꝓſequi in iu dicio: vt in contra. quedā eſt ſuſpenſio hoīs maior: ⁊ idem de ſuſpenſione iuris maioris: vt que ꝯcludit ad beneficiū ⁊ offi cium: ⁊ tunc dicit glo. ꝙ hij priuantur adminiſtratōe. vñ nō in tereſt ſua ꝓ eccleſijs agere noīe ꝓprio: ⁊ iure ꝓprio: ⁊ preci pue in eā ſpūali: q2 cū non poſſint eligere nec eligi: ꝓpter nec agere pñt: ꝓ eo ꝙ poſſidere no pñt. de ele. exe. mi. ſi celebrat idem ſi velint agere in ſpūalibus ꝓ alijs. eadem rōne: ſed ſi agere voluerit non iure ꝓprio: ſed mandato aliorum: hñ pñt agere in iudicio: q2 non ſunt hoīum cōione priuati. ꝭ. e. a no bis. hēs plura ex gl. primo ꝙ ſuſpenſio ab offō ⁊ beneficio equipollet priuationi: ſed de hoc dic: vt de eta. ⁊ qua. cū bo ne. ⁊ de coha. bone. ſicut per Inn. ⁊ Ho. Scḋo hēs effectum ſuſpenſionis mirabilē: q2 ⁊ in tpalibus ⁊ ſpūalibus repellit quē ab agendo: qñ eſt ſuſpenſus ab officio ⁊ bñficio: inquā tum agit noīe eccleſie iure ꝓprio: ⁊ in ſpūalibus. In quantum ēt agit noīe alieno: non inquantū in tpalibus agit non iure ꝓ prio: ſed tanq̄ ꝓcurator noīe eccleſie. Item ꝙ ꝓ eo quis nō pōt agere: ꝙ nō pōt poſſidere. per que dicebat Pe. ⁊ Ab. hic: ꝙ laicus non pōt eſſe ꝓcurator in cauſis ſpūalibus: qd̄ eſt falſum hodie de ꝓcu. c. i. li. vi. ꝭ de elec. cum vintoñ. puto ſuſpenſum a beneficio non poſſe agere noīe proprio: ⁊ iure ſuo: q2 priuatus eſt adminiſtratione: ⁊ ſic ſua non intereſt: vt no. in. c. cum vintoñ. de ſuſpenſo ab officio: penſo ꝙ tpalia agere non poſſit: q2 non video ipſum priuatū adminiſtratio ne tpaliū: x ſo ēt alias ſpūales agere pōt in iudicio: q2 iſta nō annectuntur ordini: niſi cām electionis quā q2 facere non pōt: ⁊ q2 dependet ab officio: agere non pōt: q2 non intereſt: ⁊ ſic reſtringo gl. Aliomodo pōt intelligi decre. ⁊ ceſſabunt iſte difficultates. ⁊ hic iſti nō repellebantur ab agendo: ſed repel lebantur ab actu electionis: ⁊ ſic. hic eſt caſus ꝙ ſuſpēſi ab offi cio: ⁊ amoti a bñficijs ſuis: n̄ pñt eligere: iō exigitur abſolutio ad cautelā: qñ ꝯtēdūt d nullitate. ⁊ hūc vt vex tetigit gl. i ſi.

b **Ilecte in chriſto.** Per ex ceptionem excōicatōis a ꝓſecutiōe appellatiōis quis nō re pellitur. In prima appellantis narratio. In ſcḋa appellatōis cōmiſſio. ibi. q̄ circa. ¶ No. ꝙ valet excōica tio lata in vniuerſitatē: de quo d ſen. ex. romana. §. i vniuerſi tatem. li. vj. ¶ No. ꝙ excōicatus audit appellās: ⁊ appella

tionē pſeq̄ns ī iudicio: ⁊ maxīe qñ ē excōicat⁹ poſt appella tionē: que nulla oſtendit̃. ¶ No. ꝙ in oī cā: in qua excōicatus audit̃ agens in iudicio: vel excipiens: in omni illa pōt impetrare delegati reſcriptū. ⁊ valet reſcriptum ⁊ delegatio. ¶ No. ſm Jo. ⁊ Gof. ꝙ liʒ ſit facienda mentio in reſcripto de pceſſu. de re iudi. inter mona. ⁊ de ſerie negocij: de coba: cleri. ſuper eo: de rebus ſuper quibus eſt actum. de dolo ⁊ ꝯtu. ex lſis. de exceptōe ꝓpoſita in primo iudicio. de pcu. in nſa. in his tn̄: que poſt ap. fiunt: vel poſtea inouant̃: hoc fieri non pōt: nec dꝫ: cuꝫ enim per appellationē receſſerim a iudice: non teneor ſcire quid ipſi faciunt: vñ non facta mentio de illo valet reſcriptum: vt hic. ⁊ .J. de confir. vti. vel inuti. hone. ⁊ dicit hic Phi. ꝙ ſicut de litteris: que ſunt nulle nō eſt neceſſaria facienda mentio. ita nec de excommunicatione que nulla eſt: vt hic. in quibus autē caſibus excōmunicatus impetret. habetur in .c. i. de reſcrip. li. vj. hic Innocē. ⁊ Ho. tractant aliqua de materia reuocatōis attentatorū: de quo inquantum vel ab interlocutoria vel diffinitiua interponit̃ recurrenduꝫ eſt ad gl. ⁊ Jo. an. in .c. non ſolum. de ap. li. vj. de appellatione extraiudiciali dixi. ſ. e. cum inter. Quare de forma libelli ſup attentatis. dic ꝙ forma eſt peto dñe iudex reuocari quicquid factū eſt poſt taleꝫ ſniaꝫ: a qua appellaui: ⁊ ne aliquid ꝑtextu illius ſnie attentet̃ ꝯ me: q̄diu pendet cā ⁊ tp̄a appellationis mee: ⁊ quādiu per vos fuerit appellatio diffinita ad hoc: q̄ ⁊ talia dꝫ iudex facere ex officio: ⁊ iō ꝓcedit petitio: vt. d. c. de ap. non ſolū. li. vj. non ob. iudiceꝫ appellationis ꝓnūciare debere bene vel male appellatū. C. de ap. l. eos: q̄ illud verū in principali: iure aūt acceſſori hec petitio admittit̃. ad hoc de of. dele. c. i. ⁊ c. prudentiā. §. fi. non ob. ꝙ ſi poſtea ꝓnūciet̃ appellatio illegittima: renouabunt̃ attētata: ⁊ ſic obſtat. l. cuꝫ ex cā. ff. de ap. q̄ rn̄de vt no. gl. de ap. non ſolū. li. vj. in vlt. glo. in fi. Cauere tñ dꝫ ſm Guil. qui dat libelluꝫ ſup cā appellationis q̄uo petit añ oīa reuocari attentata q̄ꝫ lis ꝯteſtet̃. de quo in ſpec. de ap. §. pe. ad fi. ⁊ verius ē ꝙ no. de ap. nō ſolū. li. vj. ſup verbo añ oīa. ¶ Quero an indifferēter ſint retractāda attētata ap. pen. dicit hic Inn. ꝙ oīa: que litis pendentia afficit: impedit appellatōis pendentia: ſed non illa: que non afficit. igitur ſi agit̃ actione pſonali: vt ex empto: vel ꝯſimili: ſi res petita alienet̃: nō reuocabit̃ alienatio. non ob. iura: que dicunt non innouandū aliquid lite pen. q̄ intelligenda ſunt: qñ aliquid innouat̃ ꝯ ſtatuꝫ: ſed hic nō imutat̃ ſtatus litis: nec illi ꝓiudicat̃: ſi res alienet̃: q̄ non afficit̃ res per actioneꝫ: que non dirigit̃ in rē: ſed in pſonaꝫ: que pſona ꝯdēnari pōt: ſicut prius. Nec ob. i auc. vt nulli iudi. §. ſup hoc auct. ⁊ §. iubemus. ⁊ §. ꝑce. ⁊ ſe. coſ. .ſi. que ꝓhibet poſſeſſionē rei petite ab vno litigātiū in aliū transferri: q̄ reſpicit iudicē non litigatores: vt ibi pꝫ: ⁊ ſic regula appellatōe pen. ij. q. vj. appellatōe: ſuppleri dꝫ per iudices. vbi vero agit̃ reali: fatet̃ Inn. ꝙ non valet alienatio: nō ea rōne q̄ pēdeat appellatio: ſꝫ q̄ res eſt litigioſa. ¶ No. hec vltimū q̄ ſentit ꝙ tunc non currat remediū appellatōe pen. ꝙ puto falſuꝫ Ho. dicit ꝙ regula ap. pen. reſpicit ēt partes: ne aliquid innouent in cā: ad ꝓiudiciū aduerſariorū: ad minus violenter: nec mirū: q̄ ēt nec nulla lite vel ap. pen. nō dat̃ lnia pti inuadendi poſſeſſionē: imo per ius ꝓhibet̃ expreſſe. C. vñ vi. ſi quis in tantā. xvj. q. vj. c. i. ff. ꝙ me. ca. extat: fortius ergo ꝓhibet̃ ap. pen. de materia litigioſi dic vt lite pen. eccleſia. ⁊ vide de conſti. cuꝫ. M. in glo. diuerſa ⁊ glo. ſe. ⁊ de elec. dudū. ij. in glo. nunq̄d. ¶ Op. ꝙ non ſufficiat appellare. ex ſufficienti grauamine. J. de ap. vt debitus. glo. fatet̃ ꝙ dꝫ exprimi corā iudice a quo. ¶ Op. iſta dicit iuxta prioris nr̄i mandati directi ad priorē de germine: imo videtur ꝙ non fuerit primū: imo primi iudices fuerunt prior de angle. So. dic ꝙ primū fuit reſpectu iſtius vltimi: ſꝫ reſpectu primi fuerit ſcd̃ꝫ vel tertiū: per reſpectū ad illud directū ad abbatē ſancti Benedicti. ¶ No. glo. ꝓteſtibus ꝯcordandis ad q̄d de elec. cū vintoñ. ¶ Querit glo. que erunt ptēs iſtius lincoñ. decani vltimo dati. dicit ꝙ poſtq̄ ſibi cōſtiterit de appellatōe prioriſſe: ⁊ eius iuſticia: ꝙ fuerit cauſa allegata ꝓnunciata illegittima: ipſe dꝫ cognoſcere de eo ꝙ prior de germine debebat cognoſcere. ſ. an appellatōe monachorū fuerit legittima vel nō. inquātū appellauerūt ad prioreꝫ de angle ⁊ ſi inueniſſet monachos legittime appellaſſe ꝓcederet. Si minus legittime ꝯdēnabit priorē: ⁊ ꝯuentuꝫ ad expenſas reſtituendas prioriſſe: ⁊ remittit ptes ad prioreꝫ de angle: vt hic dicit: q̄ illa eſt forma appellatōis: que interponit̃ a grauamine. J. de ap. vt debitus: ⁊ ille prior de angle poſtea cognoſcet de appellatōe ſibi cōmiſſa: īterpoſita ab abbate ſancti benedicti. placet glo. Jo. an. quicquid ſenſerit Ho. ⁊ dicit ꝙ hec eſt intentio glo. ſi quartus iudex: qui fuit decanus: inuenit appellationē monachaꝫ nō eſſe legittima: remittet ad tertios iudices: ad priorē de germine: ⁊ cuꝫ iudices. niſi ſit delatū. Si inuenit appellationē legittimā. tūc ſubrogabit̃ loco illorū iudicū: a q̄bus eſt vltimo appellatū ⁊ ſic loco prioris de germine: ⁊ tunc examinabit appellationeꝫ interpoſitā a priore de angle p monachos ſi inuenit male appellatū: remittet partes ad priorē de angle. Si aūt inuerit bene appellatū: tunc facit q̄d facere debebat prior de angle: qui fuit ſcd̃s iudex cuꝫ cōiudicibus. q̄ debebit ſcd̃ꝫ Jo. an. cognoſcere de appellatiōe īterpoſita a primis iudicibus ſicut debebat cognoſcere: ſcd̃s niſi fuiſſet īpedit⁹: ⁊ ſi inueniat illegittime a primo appellatū ad illū remittet: ſi inueniat bñ appellatū cognoſcet de principali: in ꝓpoſito ergo caſu: poſito ꝙ narrata ſint vera: ꝙ iſte poſt appellationē legittimaꝫ fuerint excōicate: ꝓnūciabit̃ a tertijs iudicibus bñ appellatum per moniales: ⁊ demū cognito de appellatōe a ſcd̃is ꝓnūciabit̃ illos mōachos male appellaſſe: ⁊ remittit ad priorem de angle qui ſunt ſcd̃i. ⁊ illi ſcd̃i cognoſcent de appellatōe a primis. i. ab abbate īterpoſita: ⁊ ſi inueniant bñ appellatū: cognoſcent de principali ſm Jo. an. qui bene dicit.

ſ Ignificauerunt.

Per exceptionē excōicatōis a ꝓſecutōe appellatōis ēt originalis actor repelli non dꝫ. Prima pars ponit querelā appellātis. Scd̃a inſtruit iudicē a quo. ibi. mādamus ¶ No. capitulū poſſe excōicari: q̄d intellige: vt hodie. de ſen. ex. romana. §. in vniuerſitatē. ¶ No. ꝙ ab eadeꝫ ēt ſnia in diuerſis articulis poteſt vtraq̄ pars appellare: ⁊ poteſt quis pro parte appellare: ⁊ pro parte confirmare. ¶ No. ꝙ excōmunicatus auditur in iudicio ſe defendens. Et no. ꝙ defendere dicitur qui appellat: etiā ſi ſit originarius actor: q̄ ſe defendit aduerſus ſtimulū ſnie. ¶ No. practicā ꝓnunciandi ꝯ excōicatū in iudicio agentē. ¶ No. caſum in quo appellatio cōmitit̃ iudici a quo eſt appellatū. Cauſa quare audiunt̃ appellantes eſt triplex. Prio q̄ capitulū nō eſt capax excōicatōis. Scd̃o q̄ ⁊ ſi legati eēnt: poterāt ſe defēdere: tertio q̄ delictū pſone nō dꝫ nocere ꝓſequenti actionē. J. eo. c. il venerabilis. Ho. mediā dicit Jo. an. tenendā. ¶ Ad glo. opp. ꝙ valuerit inſtō archiepiſ: q̄uia ſi repulit electionē: eā repulit iuſte: cum inhabilis foret electus: ⁊ ptās inſtituendi ad eum eſt deuoluta. de elec. cū in cunctis. So. quidā intelligunt q̄ cā repellendi electū fuerit indignitas electi: ⁊ ſi ꝯ fuit: iuſta fuit repulſio: ⁊ inſtō iuſta: q̄ hic ſpectat ad euꝫ examinare electū: ex quo ad eum tanq̄ ordinariū ſpectat cōfirmatio: ⁊ ad eum deuoluit̃ ptās ꝓuidendi: ⁊ declarandi eos ptāte priuatos: ptās in eo eſt alij intelligunt: ⁊ in hoc reſidet glo. ꝙ iō hūit eum repellere: q̄ ad eum ſpectabat: vt dicebat ius ꝓuidendi in dicta eccleſia: ⁊ nō ad capitulū: ꝙ apparet J. p ſniam delegati: q ꝓnunciauit ius eligendi ad capſm ptinere. ¶ Op. ꝙ a ſnia ꝓ ſcl̃ata nō potuerit capitulū appellare: q̄ nō grauatā: ⁊ q̄ iniquā non pōt dicere ſniam de ap. īterpoſita: ⁊ .c. vt debit⁹. So. plures fuerūt articuli: ī aliq̄b⁹ obtinuit ī aliq̄bus capl'ꝫ ſuccubuit ⁊ ī q̄b⁹ ſuccubuerit ſi apparet: q̄daꝫ ꝙ ſuccubuit in eo ꝙ petebat a pte altera expenſas: ⁊ lata fuit abſolutoria ſup expēſis. ſcd̃ꝫ hoc no. ꝙ pp ſolam abſolutionem ab expenſis: vbi debet fieri condēnatio:

pōt appellari. An aūt propter hoc ſoluz appellet ꝙ victus
non eſt ſibi condēnatus in expenſis: ipſo victo appellante ſu
per principali: ⁊ quid etiā ſi victus nō appellat: vide in ſpec.
de ap.§.in quibus.v.xxxiiij.⁊.vſi.ſequentibus. Ho.⁊ Ab.
hic dicunt: ꝙ propter hoc appellare non potuit capitulum:
per.l.oēm honorē.C.quando ꝓuo.nō eſt neceſ.dic ſi abſqꝫ
appellatione pōt is: qui non habuit condēnationē expenſa
rum: illam proſequi: tunc non pōt appellare: alias ſic: ⁊ hoc
quia dedecus eſt iudici: vel ſaltem non honor: vt tot ab eo
appellationes interponanť: vt conſerueť: ergo eius honor
excludiť appellatio: ꝓſequor ergo aliquos caſus: ſi lata cō
demnatoria contra reum: ferať abſolutoria expenſarū ꝓ eo
tunc ſiue appellet reus in principali: ſiue nō: oportet ꝙ actor
appellet ab illa abſolutoria: quia lata abſolutoria: niſi illaꝫ
ſuſpendat: in quacunqꝫ inſtantia illaꝫ proſequereť: obſtaret
exceptio: vt ergo illaꝫ releuet: oportet: ꝙ appellet. ſic pōt in
telligi hic. Scđs caſus: quādo lata eſt ſnīa pro actore con-
tra reum in principali: ⁊ obmiſſa eſt condēnatio expenſaruꝫ
⁊ reus non appellat: ⁊ licet fuerint opi. veritas eſt ꝙ poteſt
actor appellare: vt no.ſpe.in loco ꝑalle.⁊ ibi hoc tenet Jo.
an.in addi.quia adhuc non habet aliud remediū: cuꝫ nō co
ram primo illud obtinuerit: vel obtinere poſſit: vt.l.tranſa-
cto.de fruc.⁊ lit.expen.nec coraꝫ alio iudice: ex quo a neutra
parte eſt appellatū: ⁊ hoc tenēt dñi de rota ſua ꝯcl.cccxlvij.
etiā quando non fuit petita in libello condēnatio expenſaꝝ
quia non eſt neceſſe ꝙ petať: cū hoc facere debeant iudices
ex officio. Tertius eſt caſus quando lata eſt condēnatoria
pro actore: contra reum in principali: ⁊ cōmiſſa condēnato
ria expenſarū: ⁊ ſuccūbens appellat: ⁊ proſequiť: ⁊ tūc in cā
appellationis poterit obtinere: vt condēneť in expenſis prin
cipalis cāe: ex quo non fuit condēnatus: ⁊ ſic non pōt ꝓpter
hoc appellare: vt.d.l.oēm. idem ſi appellatus non proſequi
tur: ſed appellauit: quia appellans pōt proſequi: vbi autem
actor ſuccubuit in ꝑncipali: ⁊ expēſis: oꝫ ꝙ ab vtraqꝫ appel
let: ⁊ proſequať: quia vna per aliam nō ſuſpendiť: ⁊ hoc no.
archid.de ap.cū ſi.li.vj.in glo.ſi. ⁊ ideꝫ in reo qui in vtroqꝫ
ſuccubuit.vt ibi.Sed ſi actor ſuccūbit: ⁊ abſoluiť a condem
natione expenſarū: vel obmittiť idem quod dixi.ſ. in reo:
quia hic intellectus diuinat. Scđo ponit glo. aliuꝫ intelle-
ctuꝫ: ꝙ articulus ſup quo abſoluta fuit pars aduerſa: a quo
appellauit capitulū: fuit ſuper fructibus qui petebanť a cle
rico: qui peti poterāt. Tertio ponit ꝙ forte abſoluit inquā
tum petebať ꝙ non haberet vocē ꝯtradictionis in electione
archiepiſcopus. ¶ Opp.ꝙ non debuerit audiri capituluꝫ
excōicatū proſequens appellationē: quia in principali erat
actor: ergo ⁊ in appellationis inſtantia.C.de ap.hi qui ad ci
uilia.no.de renunc.in preſentia.repelliť ergo.de iudi.intelle
ximus: quidam dicunt ꝙ capituluꝫ hic erat reus non actor:
ſed hoc non placet glo.quia ex facto patet contrariū. Pri
mo quia petebant electionē confirmari: ⁊ ius eligendi ad ſe
expectare: ad hoc pronunciatio.ibi. ab impetitione ipſoruꝫ
abſoluit.ad hoc littera.ibi.partē aduerſam non eſſe cogen
daꝫ. ¶ Ad contra.reſpondet glo. ꝙ licet originarij eſſent
actores: inquantum petebant: inquantum tamen lata eſt ſen
tentia contra eos: quia ſtimulus ſnīe irremediabiliter: ſi trā
ſit in rem iudi.eis preiudicat appellātes poſſunt dici defen
ſores aduerſus ſtimulum iniquitatis ſententie: que tranſiret
in rem iudi.⁊ non eſſet poſtea remedium: merito tanqꝫ de-
fenſores iuris ſui ab ore ſententie inique audiunť. Iteꝫ quia
cuilibet condēnato: propter hoc permittiť appellatio: per-
mittitur ergo proſecutio: Inno.tenuit hanc opi.dicens hoc
patere hos fuiſſe actores: nam primo agit capitulum coraꝫ
archiepiſcopo: petendo cōfirmationē: ⁊ appellauit ab ipſo:
quam appellationeꝫ poſtea fuit proſecutus coram ipſo pre-
poſito. Tertio coram abbate ſancti ſaluatoris: ⁊ collegiſe:
petens ſententiam abſolutoriam: latam pro aduerſario: re-
tractari: ex quo dicit euidenter patere non ſolum reum ori-
ginarium audiri: verum etiam actorem: ⁊ appellanteꝫ: ⁊ pro

ſequentem: non obſtante excōmunicatione: nec ob.J.c.pxi.
vbi exceptio in qualibet parte litis admittiť: qꝛ excipe hunc
caſum: vel dic in qualibet in principali: in qua venit vt actor:
non in appellatione in qua venit ſaltem vt defenſor aduer-
ſus ſtimulum iniquitatis ſententie: ⁊ eſt mirabile: ſm Inno.
quia ſi actor vſqꝫ ad ſententiam proceſſiſſet: poſſet contra
ipſum excipi: ne iudex ad ſententiam procederet: cum ſit ex
cōmunicatus: ⁊ tamen lata ſententia contra ipſum: a qua ap
pellauit: a proſecutione appellationis non poteſt repelli.ſed
hoc ideo eſt: quia ante ſententiā: contra eum latam ſi repella
tur nullum eſt damnum per iudicem illatum occaſione ſen
tentie: que adhuc lata non eſt: ⁊ ibi non leditur equitas iudi
cantis: ſed poſtqꝫ per ſententiam queſitum eſt ius alteri par
ti: ⁊ ſibi dānuꝫ irrogatuꝫ: niſi appellare poſſet: ⁊ appellatio-
nem proſequi: equitas iudicis ledereť: ⁊ abſurdum: immo ini
quum eſſet: ſi reo vincente forte iniuſte: actori victo iniuſte
appellationis defenſio negareť: vt no.ſ.c.cum inter prioreꝫ
non placuit Ho. ꝙ actor in cauſa principali audireť proſe-
quens appellationem: quia actor in principali: actor eſt in in
ſtantia appellationis: per iura primo allegata.ideo ſicut in
principali repellit excōicatio: ſic ⁊ nūc.Si ergo vult audiri
ſe faciat abſolui: ad quod.J.c.i. de offi. dele. prudentiam.§.
ſexta: ⁊ ſi tantum tempus tranſeat: ⁊ remaneat excōicatus.J.
quod potuerit: ⁊ debuerit appellationē proſequi: ſibi habet
imputare: ⁊ de ſe conqueratur.ff. de mino.l. cum mandato
.C.de tranſac.l.cum donationis: nam ex quo lapſuꝫ eſt tem
pus: nec ſubeſt iuſta cauſa: ſubueniendaꝫ non eſt: ⁊ rata ma
net ſententia.in auť.de his qui ingre. ad app.§.hoc quoqꝫ
ſancimus.col.v.ij.q.vj. ſi quis appellet.J.de ap.conſtitutus.
.§.ſi.Non ob.hec decre.quia non debet audiri inquantum
appellatio fuit interpoſita a ſententia denegationis confir-
mationis: quia in hoc erat actor: ſicut non audiretur in prin-
cipali: vt dixi: ſed eo reſpectu quo appellauerunt ab inſtitu-
tione cepbi: non debent vt originales actores ſed rei: quo re
ſpectu debuerunt indifferenter audiri: cum in eo ſint ꝓprie
defenſores: nō actores: vel ſupple ad tex. abſoluit aduerſaꝫ
partem: ſupplet ⁊ canonicos eoſdem: in quibuſdaꝫ alijs cō
demnauit: ⁊ ab iſta appellarūt: ⁊ ſic erant rei originarij: ſed
non placet hoc Jo. an. quia in cauſa appellatiōis nō habet
locuꝫ reconuentio.de mu.peti.c.i.⁊ no.de arbi.cū dilectus.
prima opi.placet Jo.an.quia hec eſt tex. non cauillando lit
teram: ⁊ illam tenet archi.de excep.pia.li.vj. nec ob. de ſen.
ex.per tuas: vbi dato ꝙ ſit ꝑmiſſum excōmunicato appella
re: ne condemnare videatur: debet petere ſe abſolui alias re
pellitur: etiam in cauſa excōmunicationis: ꝙ eſt plus: quia
illud debet intelligi quādo appellatio ſpecifice fuit interpo
ſita in cauſa excōmunicatiōis: in qua dicendo ſe poſt appel
laſſe: fatetur ſe ligatum: merito cōtemnit ſi non faciat ſe ab
ſolui: ⁊ quia non ſtimulat excōmunicatio: que nō tranſit in
rem iudi.hic non preceſſit ſententia ſuper alio: que tranſibat
in rem iudi. ⁊ ſic ſtimulabat: ⁊ vltra hoc hic non fatebatur
ſe ligatum: ⁊ opponebat hoc ad diſcutienduꝫ non admitti:
⁊ hoc placet: quia hic eſt caſus: non diuinando: nec litteram
deſtruendo. Sed eſt dubium.pone ꝙ lata eſt ſententia pro
actore excōmunicato: nunquid valebit illa ſententia. gl.di-
cit ꝙ non: quia inquantum fertur ſententia contra actorem
tunc habet ſtimulum ſententie contra ſe: vbi lata eſt pro eo:
nullum habet ſtimulum: merito actor fuit: ⁊ eſt: ⁊ non defen
ſor: ⁊ ſic non ſubeſt cauſa: propter quam hic potuerit eſſe in
iudicio: ſed tamen dicit ꝙ ex toto actio: ⁊ ſententia ex ea nō
periret: quia eo abſoluto excōmunicatus agere poſſet: per
quod ſentit glo.ꝙ inquantum dixit ꝙ non valeret: intelligit
ꝙ non valeret in effectu: ⁊ procedit glo.in ordinario.de ex-
cep.pia.li.vj.nō i delegato.de reſcri.c.i.li.vj.hoc ē: ꝙ voluit
glo.in verſi.ſecus videtur: vſqꝫ ad v.licet ergo: per que di-
cit Ho.ꝙ ſi actio excōmunicati perit tempore: quia tempo-
ralis eſt: valebit iudicium: quo ad interruptionem. ar.de iu
di.l.ij.§.pe.ad ſi.ff.de fer.l.i.§.excipiunť.ſcđꝫ aliquos. Sꝫ
putat ꝙ nulla

putat ꝙ nulla interruptio ciuilis ſibi ꝓderit:ꝑ ea que dixit ar. ff. de reg. iur. l. ꝙ quis. de poſtu. ꝑla. c. i. e ſ. c. pia. li. vi. naturalis vero:que olbus ꝓdeſt: ſibi proderit. ff. de vſucap. naturaſr. Hoc puto vbi agit corā delegato:alſ nō video quare non interrūpat:ſicut e alia acta valent:ex quo non opponitur:vel ſi opponif non probaf:ſm appellaf. de excep. pia. lib. vi. ad hoc quod no. de offi. dele. cū ſuper. ¶ Nuero cū in ꝟ. licet ergo iſte. videf actorē nō audiendum in cauſa appellationis:quia intendit duo. Primo caſſationē ſententie:in hoc poteſt dici defenſor. Scdo intendit adiudicationē rei: vel declaratoriā:vel cōdēnatoriā:e in hoc impugnat:nō debet ergo audiri inq̄ītum impugnat:ne remediū ad defendendum trahaf ad impugnandū. Ex. e. cum inter glo. dicit ꝙ inquantum intendunt excōicati finem caſſationis ſnie: ſunt audiendi. e ſententia pro eis ꝓmulgāda eſt:qꝛ hoc ſe reſpectu ſe defendūt. inq̄ītum intendūt vltra hoc adiudicatoriā vel cōdemnatoriā:vel declaratoriam:magis eſt dubiū: videtur ꝙ e hic obtinere debeant:qꝛ officium eius:qui de cauſa cognouit:eſt ſententiare de eo quod cognouit. ff. de iudi. l. de qua re. e ſic obtinebit excōicatus ſententiā:e ex certa ſcientia pro eo iudicabif. dicit ꝙ forte poſſet ſm alios dici deferendā hanc adiudicatoriā:vel ꝯdemnatoriā:vſqꝫ ad abſolutionē:ex quo grauamen eſt releuatū. glo. tꝫ primā:qꝛ tamen inquantū proſequif caſſationem non poſſit repelli a limine iudicij non poterit ꝯſtare ipſum excōicatū:e ſic nō impedief pro eo ſententia ferri:ex quo nō conſtat:nec conſtare poteſt:cum excōicatū. fatef glo. ꝙ inquantū poſtea peteret executionē ſententie:poſſet:qꝛ nunc nouiter agit opponi:e ꝓbari excōicatio:e impediref executio. Ad quod de excep. pia. lib. vi. ſm glo. Hoſtien. tꝫ ſecundā opi. ꝙ non poſſit obtinere condēnatoriā:vel confirmatoriā:vel declaratoriā:qꝛ in hoc actor eſt ſicut in principali:e quia impugnat. Jo. an. dicit opi. glo. procedere in appellatione a diffinitiua. In appellatiōe ab interlocutoria procedit ſcda opi. e ꝙ dicit Hoſtien. vt finita appellatione ab interlocutoria: ſi proſequitur negocium principale:obſtet exceptio excōicationis:qꝛ tunc non opponitur appellationi:ſed negocio principali: ſꝫ Alcen. e eſt cā:qꝛ in appellatione a diffinitiua ſimul proſequif caſſationē:e appellationē cū negocio principali. Sed in appellatione a ſnia interlocutoria articulus oppoſitiōis in cōgregatione ſeparaf a negocio principali:e principale a negocio appellatiōis:ad qđ de ap. non ſolū. lib. vi. vñ primo caſu cōmixtio oppoſitiōis cū negocio ꝓncipali in appellatiōe īterpoſita a diffinitiua:potius ꝑꝑ iniqtatē grauaminis ſaltē iuris:e ſi nō iudicio alio:audiri faciat excōicatū ſup ꝓncipali:qꝫ ꝑꝑ principale illi cōmixtū illum excludat a ꝓſecutione grauaminis. Ad hoc de ꝓſcrip. ſacris. e ibi no. C. de rei vxo. ac. l. vnica. in princi. C. cōia de le. l. ij. de offici. dele. ſi duo. lib. vi. in gl. ij. col. tꝫ ꝙ pro eo nō dꝫ ferri ſnia:qꝛ ex quo pōt ſepari articulꝰ ꝯdēnatorie: vel actꝰ aut adiudicatorie: ab ipſa caſſatione:nō ſubeſt cā quare hic ꝓhibitū ꝑmittaf: rōne cōnexi:cū neceſſario nō ꝯſequaf ad ꝑmiſſū:e ſepari poſſit:e qꝛ hoc reſpectu īpugnat: vt in. c. cum inter. e ſi caſſando ſniam videf condēnare:dicit ꝙ dꝫ declarare ꝙ nō facit eio ꝯdēnandi:eo quia cōſtat eum excōicatum:huic aſſentire videtur dñi de rota ſua conclu. clxxxix. vbi ꝙ plus eſt dicunt:ꝙ pro reo cōtumace licet poſſit ferri ſnia abſolutoria: non adiudicatoria ꝑ. c. cū inter. Ex. ad hoc. l. Omnis indubitati. C. de adul. in rōne ſui:e de ap. ꝑ tuas. Ad hoc qꝛ appellans aliquo reſpectu dicif actor:quo ad proſequenda ꝯtria: de ap. ſollicitudinē. ad hoc glo. de offi. dele. ſi a ſubdelegato. lib. vi. hoc puto verū:ſi reus a principio opponat eū non audiendū:inquantū velit obtinere ꝯdēnatoriā: vel declinatoriā. Opi. glo. eſt vera:qñ expectat ꝯcluſionē in cā anteq̄ꝫ opponat:qꝛ tunc non pōt excipi:vel ꝓbatio fieri. de ꝓcu. auditis. Cōcludo ergo ſi excōicatus eſt reus in principali:e appellatus:qꝛ obtinuit planū ꝙ audif:qꝛ defenſor e reus eſt:ſi eſt reus originarius:e appellans:idem qꝛ reus eſt originarius:e defenſor aduerſus iniquitatē ſnie. Si eſt actor originarius:e appellatus:ꝓcedunt ꝓdicta. tāgit archidi. de excep. pia. lib. vi. in verbo iudiciorū:e videf ꝙ non ſit audiendus: qꝛ iudiciū per hoc nō eſt leſum:nec ius ſuū:cum habeat ſententiā pro ſe:ꝙ ſecus eſt qñ eſt appellans. ar. ff. de pig. l. grege. ꝟ. etiā. ff. de reg. iu. l. non ſolēt: e hꝫ aliud remediū:qꝛ appellante nō proſequēte:rata manet ſnia. C. de tēp. ap. l. vltis in fi. ij. q. vi. c. i. qui ibi tenet hic. qđ placet Joā. an. hoc puto clarū inquantū nō eſſet ſpecifice vocatus. alſ poſſet eſſe dubiū. qđ no. Ex. e. dilecti:ſed tene primū:qꝛ ibi loquif qñ erat reus:hꝫ voluntarius:hic actor erat:vñ repellif inquantū petit cōfirmari:vel executioni mādari:vt ibi no. Jo. an. e Archidi. ꝙ ꝓcedit etiā in exceptione:ꝑ ſtatuta: vt bānitus non audiaf. vt no. in Spec. de ſen. ex. ꝟ. poſtremo ꝟ. xvj. in addi. per Jo. an. hec vera inquantū nō proſequif appellans:ſed ſi proſequeref:bene poſſet appellatus eſſe in iudicio:qꝛ eſt defenſor ſnie pro ſe late:ſicut pōt proſequi actor cōuentus actione ex. l. diffamari:vel ꝑ auten. qui ſemel. C. quō e qñ iu. qꝛ neceſſario agit tunc: vt no. in. c. ſeq. ¶ Ex hoc deciditur quid ſi ꝓcurator alicuius:qui egit principalē cām a ſnia cōtra ſe lata appellat:e ſtatim ab aliquo ꝯpetenti iudice excōicatur:an poſſit appellationē proſequi:e quidā ꝙ ſic:qꝛ aliter lederef iudicātis equitas. Alij cōtra:qꝛ e ſi ꝓcurator poſſit proſequi:non artaf ad hoc de neceſſitate. C. de ꝓcur. l. invitus. de ꝓcur. nō iniuſte. ꝟ. fi. i. R. e ſic ipſi vt voluntario obſtat exceptio:qꝛ voluntarie ſe in gerendo cōiom boium peccat:e peccant cōicantes ei. de cle. exc. mi. illud. ꝟ. illud autē. e cū hec fiant corā iudice:hoc ſciente:peccat etiā ipſe iudex: qui pōt ipſū repellere a peccato:e non repellit. ij. c. i. ij. q. vij. negligere. e no. de offi. dele. c. i. dicit Inno. primo ꝙ ꝓcurator pōt ꝓſequi:nō obſtante excōicatione:qꝛ non peccat ſeruando fidē dño:cui eā promiſit:qꝛ licet ius eum abſoluat a proſecutione neceſſaria:tñ quantū ad deū etiam nudum pactum ſeruare ꝯpellitur. de pac. c. ij. e. iij. ¶ Recitat alios diſtinguere an ſimpliciter ſit ad cām ꝯſtitutus:e tñ cenſeaf ſuſcepiſſe ſolū quo ad appellationē:vel inſtantiā:e non quo ad proſecutionem procedit prima opi. vt repellaf:e idem ſi ſuſcepit expreſſe ſolū quo ad inſtantiā. Si autem aſſumpſit cām quo ad ꝓſecutionem appellationis:tunc procedit ſcda opi. qꝛ ex neceſſitate proſequitur. ¶ Ultimo cōcludit Hoſtien. ꝙ etiā ſi ꝓſecutionē ab initio ſuſceperit:non pōt proſequi obſtante excōicatione. Nā vel expreſſe promiſit proſequi non obſtāte excōicatione:e turpis eſt promiſſio:ꝑpter periculū animarū:e ſic non eſt obſeruāda. xxij. q. iiij. in malis. e no. de pac. c. fi. ſi ſimpliciter ꝓmiſit ſe appellationē ꝓſequi: ſtatu ſuo ſic mutato:non tenef:qꝛ iuramentū etiam ſic preſtitum:hanc ꝯditionē recipit:ſi ſtatus non mutatur: vt no. Ex. de iure iuran. queadmodum. Non ob. principalē poſſe proſequi:e quia ipſum ſimulat ſententia non ꝓcuratorem. ¶ Nō ob. ꝙ hic ledatur equitas iudicantis:e quia non leditur cum principalis poſſit proſequi. de ſe ergo conqueratur: qui poteſt proſequi:e non de procuratore: qui proſequi non poteſt. ¶ Ex hoc decidif an ſi quis appellat nomine meo extra iudicium:e is cuius nomine eſt appellatum ipſum ratificauerit:an is qui appellauit poſſit illā proſequi:ſi eſt excōicatus: tenet Inno. ꝙ non:e quia talis appellatio obtinet vim actiōis: ſed etiam ſi excōicatus non ſit:adhuc etiam ſine nouo mandato ipſam ꝓſequi non poteſt:ſm Inno. Idem dicit in appellatione extraiudiciali pro ſe interpoſita:e quia illam proſequi non poteſt:cum ſit actio: vel ad cauſam prouocatio de ap. cū ſit romana. ꝯtra no. Ex. de ma. e obe. dilecti. ¶ Quid dicendum dixi. Ex. c. cum inter. e no. Joan. and. e archi. de excep. pia. lib. vj. in verbo iudiciorū. dic vt ibi no. ¶ Ex his deciditur an excommunicatus poſſit petere reſtitutionem in integ. aduerſus ſententiā a qua non appellauit? Dicit Innocen. aliquos dicere. ꝙ ſic. aliquos contra. dicit ꝙ ſi petatur reſtitutio ex clauſula generali:e qua ꝓbata: niſi ſubueniretur:damnum pateretur innocens:vel periclitaretur:ſic

ſubueniendũ eſt.ſ.e.cuʒ inter.§.i.de reſti.in inte.ex litteris. vbi vero petiẜ reſtitutio:ex ſolo ſauore depẽdẽs:illa repellitur:ſcz de iniquitate iudicis:vel iniuſta ſnia:non ꝯqueratur .ff.de mino.l.ꝑfecti. Non ob.ſ.e.cũ iten:qꝛ equitas hoc ſuadet:vt hi qui ſunt excluſi a participatione eccleſie repellanẜ ab oĩ legũ fauorabili auxilio.in auẽ.de priuile.dotiũ nõ ꝑſtan.circa med.col.viij.imputet ergo ſibi ſi non appellauit. Hoc tenẽt dñi de rota ſua ꝯclu.cccexlii.vt principaliter nõ petat:ſed ſi velit reſtitui ad appellandũ:tũc dicũt ꝙ admittitur:qꝛ vt ꝑambulũ qõdam incidenter petiẜ:et qꝛ oĩa ordinantur in finẽ defenſionis:ergo rẽ.de ſpon.oĩo. ⁊ maxime i cã matrimoniali:in qua vertiẜ periculũ aĩe:quod dicit verũ maxime vbi ꝑ cã ſpecifica illa.ſ.fuit excõicatus. ⁋ Ex pdictis pʒ quid ſi cõqueraẜ de ſnia cenſure:pʒ ꝙ cũ hic vertatur periculũ aĩe:ſemper ſubueniendũ eſt:nã ⁊ tales ſnie non tranſeũt in rẽ iudi.de ap.paſtoralis:⁊ contra eas etiaʒ audiẜ allegãs turpitudinẽ ſuaʒ.ẜ.ti.ij.lator. ⁊.c.tenor.⁊.c.ꝯſanguineitatum qꝛ oẽ vinculũ legis cõſuetudinis:vel iuramenti ceſſat:ex quo periculũ aĩaꝝ inducit.vt no.de ꝓben.extirpãde. ⁋ Ex his deciditur an audiatur impetrãs:vel proſequens ſuper nullitate:dicit idẽ vt audiaẜ. Idẽ no.ẜ.ti.ii.ꝙ ad conſultationẽ:qꝛ omnis defenſio reſeruaẜ excõicato:inter quas eſt remediũ nullitatis.ergo hec nõ eſt excluſa.de ma.⁊ obe.ſolite.ad fi.itẽ ſi ſe defendit appellando:vbi ſnia eſt aliquo fortius qꝫ nulla.de elec.cuʒ in cunctis.q ſi.ſint legit.per venerabilẽ. ⁋ Nõ ob.ꝙ dicaẜ agere:qꝛ immo aduerſus iniquitatẽ iudicis ſe defendit. Non ob.ſi dicit aliud in appellatione:vbi ſi non ꝓſequiẜ nullum reſtat remediũ: lapſis tẽporibus.de ap.ex rõne.⁊.c.oblate. Aliud cũ queriẜ de nullitate:quo caſu ius excõicati ſaluũ manet:cum ſnia nunquã tranſeat in rẽ iudi.poſſet enim ius ipſius perire:cũ lapſu temporis:apparẽte ſnia.vt lite nõ ꝯteſta.qꝫ.i.ẞ.⁊ de renũ.in preſentia.poſſet etiã ꝺ facto in nõ modicũ grauamẽ ipſius executioni mãdari:ergo ſubueniendũ eſt ante tẽpus:ne contra iuſticiã opprimaẜ.de ſeruis non ordi.c.j.cũ concor. Cõtrariũ determinat Io.an.per decre.vnicã.de reſcrip.lib.vj. ⁊ videẜ hec de exceptionibus.que poſſent opponi ne mãdetur ſnia executioni.de quibus.ẜ.ti.ij.ꝙ ad ꝯſultationẽ ad fi. ad hoc glo.ſ.de offici.ordi.ſignificauit. Ex hoc puto ꝙ petens laudũ reduci ad arbitriũ bõi viri audiaẜ:⁊ ſimiliter petens retractari ſniam:que non trãſit in rẽ iudi.qꝛ ſe defendit aduerſus ſtimulũ ſnie ſtimulantis:⁊ periculũ eſt vltimo caſu aĩe. Ad qõ illud qõ ſcribit lapus ſua allega.l vij.adducit. quod no.de reuocatione tenute.ſ.e.cum inter.⁊ qõ no.ẜ.l.de pupillo.§.ſi.de ope.no.nũ.idem puto qꝫ conqueriẜ de ſnia nulla:quo ad veritatẽ:licet aliqua quo ad opi.vt.ſ.e.cuʒ venerabilis.qꝛ opi.ſtimulaẜ.idem ſi proſequereẜ nullitatẽ ꝑ viã appellationis:ꝙ põt.de iudi.c.ſi.ẜ.de ap.dilecto. ⁋ Ex hoc apparet an excõicatus:ſi nõ audiaẜ excipiens:poſſit impetrare ſuper hoc:ꝙ non audiẜ:dicit Io.an.ꝙ non: inquãtũ impetrat ad aliũ iudicem.alˢ poſſet impetrare in vti.poſſi. qꝛ moleſtatur:⁊ quia de carcere nõ relaxaẜ:⁊ ſpoliatus etiaʒ poſſet impetrare:inquantum a iudice eſt ſpoliatus:⁊ ſic magnã daremus multitudinẽ caſuũ:in quibus excõicatus audiretur:contra illos ſcriptos in.c.j.de reſcrip.lib.vj. dic vt ſibi hẽtur per Io.an. ⁋ Ultimo inquantũ decre.dicit hunc audiri appellantẽ:eſt verũ in excõicato an non denegaẜ audientia:ſed defenſio.ſi aũt ſibi ſimpliciter denegareẜ audientia:tenet archi.cum nõ audiri appellanteʒ.xvj.q.vij.ſi quis deinceps.qõ eſt no.⁊ fuit dictũ Bar.brixien.⁊ ponit in verbo.audientia. ⁋ Op.ꝙ non debeat fieri remiſſio ad iudicem a quo:iuſtificata appellatione.de ap.accepta.⁊.c.interpoſita. Sol.ꝙ hic fuit remiſſio de partium voluntate.alias non fieret remiſſio.vt dicto.c.interpoſita.§.ij.ideʒ philo. ⁊ hoc dicit tenendũ:lʒ alij dicant ꝙ hic iudices nõ grauauerant:⁊ iniuſte fuerat appellatũ:vel quia cõi conſenſu fuerũt impetrati.arg.de reg.iur.c.j.vel grauauit in repellendo ꝓceſſum corã ſe:vbi procedi debebat merito:vt grauamen ꝑ eius oppoſitum repararetur ſit ad eum remiſſio. Ad quod de preben.dilectus filius vltimo. Et notãt domini de rota ſua conclu.lxxxiij. Antonius de Butrio.

Exceptionem.

e Reus in qualibet pte litis excõicationis exceptionẽ obijciẽs actori audiẜ:etiam ſi malitioſe diſtulerit:⁊ in expenſis condemnatur:⁊ dato ꝙ nõ excipiat publice excõicatum iudex repellet.h.d. Prima pars ponit dictũ qõ ſpeciale:⁊ exponiẜ primo cãm. Scda.ibi.ꝙ ſi puniri iubet reũ doloſum. Tertia incipit ſine ope exceptionis publice excõicatũ repelli.ibi.excõicatus. ⁋ No.certum tẽpus dilatoriarũ:vt ante litem cõteſta.poſſint ⁊ debeãt opponi:nõ poſt. ⁋ No.ſpeciale in exceptione excõicationis:vt in qualibet parte litis poſſit opponi:etiã ſcienter obmiſſa.⁊ no.cãm.ſ.periculũ aĩe:⁊ ſic cã repellendi eſt ſucceſſiua:⁊ momento non conſumiẜ: cũ quotiens cõicaẜ.⁊ quotiens cõicando peccatur:ſurgat ius opponendi. Ideo põt qñcunqʒ opponi.vide qõ no.de reſcrip.dilectus filius.l.ſarracenus.⁊ Butri.C.de adul.adulteram. ⁋ No.ꝙ obmiſſio exceptionis doloſe obmiſſa:non põt regulariter oppõi tpe quo alias poſſet ꝓpter dolũ. Fallit in excõicatione:ꝑ que dicit hoſtien.de re.iudi.inter monaſterium.ꝙ exceptio pemptoris doloſe obmiſſa non põt opponi in cã appellationis.vide ad hoc glo.in dicto.c.inter.⁊ gl. de reſcrip.ad audientiã. ⁋ No.penã obmittentis excipere ad ꝓceſſum doloſe:vbi põt:⁊ poſtea opponẽtis:qꝛ damnatis in expenſis:qꝫ proceſſus ẽ inutilis. Ex hoc no.ꝙ ſm hec tpa:proceſſus habitus cũ excõicato:etiaʒ coram ordinario erat nullus.alˢ enim ꝓceſſus non fuiſſet inutilis nõ haberet locũ condẽnatio expenſaꝝ:hodie de ꝓceſſu corã delegato. hic vt de reſcrip.c.j.lib.vj.in ordinario.de excep.pia.c.lib. ⁋ No.publice excõicatũ de officio repellendũ:nõ occulte: ⁊ ſic de inhabilitate publica actõis ſupplet de facto iudex. ⁋ No.ar.ꝙ cõicare excõicato eſt pctm mortale.de quo in .c.ſacris.ꝙ ine.cau. ⁋ No.ꝙ ꝯdẽnatio expenſaꝝ demum locũ hʒ qñ doloſe obmiſſit:ſecus ſi ex iuſta cã:qꝛ tũc non habebat ꝓbationes in promptu:ſm Inno.ar.ff.de eden.l.argentarius.§.pe.ſm Hoſtien. ⁋ Op.ꝙ nõ opponaẜ in qualibet parte litis:qꝛ non in cã appellationis.ſ.c.ꝓxi. So.itellige pncipalis:vel in qua:⁊ quatenus agit:nõ appellationis: vel in qua ⁊ quatenus ſe defendit. ⁋ Op.ꝙ non debebat ſnia ferri ꝯdẽnatoria expenſaꝝ pro excõicato:qꝛ in iudicio ipugnationẽ conſequi non dʒ.ſ.c.cũ inter. So.ſpeciale eſt hic.ne cõtumacia rei ⁊ dolus remaneat impunitus.ꝑ hoc quidaʒ volunt dicere ꝙ ſi non denegaẜ excõicato ꝯdẽnatio expenſaꝝ:multo minus denegabiẜ condẽnatio in principali.qõ facit ad no.ſ.c.ꝓxi.⁊ hoc cõſiderata equitate iudiciorum.ſm Inno.ſ.c.cum inter. Dicit tamen hoſtien.ꝙ ⁊ placet Tan.ꝙ licet fiat cõdẽnatio hic expenſarũ:ad.ipſas non poterit agere excõicatus:donec fuerit abſolutus:vel ſm eũ ⁊ hoc ſpeciale in penam doloſi:nec eſt dubitãdũ de peccato: ex quo ſit auctoritate pape ⁊ iuris.xj.q.iij.qm.xxxiij.q.ii.q peccat.de quo.ẜ.c.ſi.in fi. ⁋ Queritur an ⁊ qñ ⁊ quas pſonas excõicatio repellat in iudicio.dic ptem reicit quelibet excõicatio:ſiue preceſſerit:ſiue ſuperuenerit:pendẽte iudicio: ⁊ ſi ſupuenerit poſt litẽ conte.poteſt tñ ab ea etiã delegatus abſoluere.de offi.dele.pꝛudentiam.§.ſexta.⁊ admittitur in tantum exceptio contra actorem:vt pro eo impediat ſententiam ferri: ſi tamen ferat tenet:⁊ non inficitur ſententia: ſed impeditur excommunicatio.de excep.pia.lib.vj. Reus autem excommunicatiõe non repellitur: ⁊ pro eo promulgari debet ſententia:nec debet excipi contra ſententiam pro eo latam:vt in.c.cum inter.ſ.e.ti.⁊.ẜ.c.ſi.quod intellige inquãtum eſt abſolutoria.de condemnatoria dixi.ſ.c.proxi. Nec peccat actor petendo rem ſuam:ſi participat excommunicato.de iudi.intelleximus.ꝺ ſen.excõ.ſi vere.⁊.c.inter alia.itẽ nec reus:qui de mandato iudicis litigat cuʒ excommunicato:quia ſi actori licet communicare excommunicato:vt con

ſequatur ius ſuū:hoc fortius reo:vt euitet dānum cāe:ⁱ ex/
penſarū iudici.xj.q.iij.qm̄.ⁱ dicto.c.ſi vere.ſm Inno.ſʒ ho
ſtien.dicit ⁱ male.ſm Jo.an.ꝙ erroneum eſt hoc vltimum
dictū:q2 dicit ꝙ nō inuenit ꝙ excōicatus publicus poſſit age
re:immo ⁱ ſi reus nō excipiat:eſt iudicis officio repellēdus:
niſi in cā appellationis.ꝭ.c.ſi.vel ſe defendendo.ſ.c.cuʒ inter
priorē.§.j.ſed addere dʒ qñ agit excōicatus ſup iniuſta ex/
cōmunicatione.vt.c.j.de reſcrip.lib.vj.ⁱ tunc dicit ꝙ proce
dit dictū Inno.hoc non placet:q2 tunc dʒ facere ſe abſolui
ante igreſſū.alʼs nō audiť.de ſen.excō.p tuas. Itē dicit Jo.
an.ꝙ qñ etiam publicū nō repellit iudex:tʒ ſnīa pro eo:lʒ ſi
petat executioneʒ obſtet exceptio.vt.ſ.dixi. ¶ Quero in q
bus expenſis dānabiť hic reus obmittens exceptionē.dic ſi
obtinet excipiens dānabiť in oībus expenſis factis p actorē
dū ipſe ſiue reus ꝓduxerit ꝓbationes:ſuper alijs exceptio/
nibus:vel ſup principali:vel quocū qʒ alio mō:vſqʒ ad tem/
pus:quo propoſita fuit excōicationis exceptio:ille eniʒ fru
ſtratorie facte ſunt ex malitia rei differentis opponere exce
ptionē:ſed non dānabiť reus ad expenſas: quas fecit actor
durāte ꝓbatione exceptionis:dūmodo reus illas ꝓbet:q2 ī
hoc non vexauit actorē:ꝙ apparet ex ſnīa pro ipſo lata.arg.
.C.de iudi.l.rē non nouā. Si vero reus deficiat in ꝓbatiōe
exceptionis:tunc ꝯdēnabiť ſoluʒ in illis expenſis:que occa
ſione illius facte ſunt:ⁱ nō in alijs:q2 nō ſunt inutiles actori:ⁱ
oīa valent ac exceptio ꝓpoſita non fuiſſet. ¶ Quero an in-
diſtincte habeat locū hec condēnatio expenſarū. Hoſtiē.di
cit ꝙ habet locuʒ:qñ actor ignorabat ſe excōicatum:ⁱ reus
ſciebat:puta q2 dū eſſet ab his excōicatus eſt publice.de ap.
cuʒ ſit romana.ſed ſi ſciuiſſet actor ſe excōicatū.putat hoſti.
pe.ⁱ ab.cōdēnationeʒ non faciendā:cū dolus dolo compē/
ſabitur:ⁱ culpa culpe.ff.de dolo.ſi duo.de cōpen.ſi ambo.ꝺ
adul.c.pe.ⁱ ſi.ad hoc ꝙ no.ꝭ.c.pe.legitime aūt ſunt expenſe
taxate:ⁱ iurate.de ꝓcur.auditis.ⁱ.c.cōſtitutus. ¶ Quid ſi
iudex vbi pōt ex officio non repellat:an poterit appellari.di
cit hic Jo.an.ꝙ nō.ſm pe.de quo.in Spe.de offi.iudi.§.im
pedit.in pn̄.de quo dic.vt de poſtu.pla.bōe.i.ⁱ.l.iiij.§.hic
aūt iudiciuʒ.ff.de dā.infec.p Bar. ¶ Quid ſi actor excōi
catus deſiſtat ab agēdo:porrecto libello:ⁱ facta citatiōe:po
ſtea reus velit vt agat in iudicio.p auten.qui ſemel.C.quō ⁱ
qñ iu.an poterit ꝯpelli vt agat. Inno.dicit ꝙ ſic.ad hoc.ſ.ꝺ
dolo.cām.C.de epi.ⁱ cle.idē videť dicendū:etiā ſi reus mi
dum fuerit ab excōicato cōuentus:ſed timet ab eo conueni
ri.arg.C.de inge.ma.l.diffamari:qui ſi.ſint legiti.lator.alʼs
ꝙ inductū eſt in odiū excōicati:retorqueret in fauoreʒ: ⁱ ꝙ
dictū eſt in fauorē excōicati:retorqueref in odiuʒ.contra id
.C.de legi.l.ꝙ fauore.de reg.iur.ꝙ ob gratiā.li.vj. ¶ Ad
glo.glo.tangit materiā qñ ⁱ quo tpe habeant exceptiones
proponi. ¶ Ad cuius euidentiam premitte:ꝙ quedaʒ ſunt
exceptiones perēptorie:dicte q2 perimunt actionē:ⁱ tāgunt
negociū principale:quedā dilatorie:q2 differunt actionē ad
tēpus ⁱ non perimunt. Peremptoriarū quedā non reſpici
unt ſubſtantiā obligationis:ⁱ actionis:quedā ſolaʒ exactio
nem:vel executionē.dilatoriarū:quedā reſpiciunt reʒ dedu
ctam in iudiciū:quedā perſonas in iudicio litigantes:ⁱ harꝫ
quedā reſpiciunt iudicem:quedā parteʒ.primo eſt dubium
qñ proponanť declinatorie contra iudiceʒ.glo.dicit ꝙ ante
omnes alias exceptiones ſunt ꝓponende:vt recuſatio ꝯtrā
iudicem:vel ſurreptio contra reſcriptum.vnde qui illaʒ ad/
mittit tranſeūdo ad aliam:ad illā poſtea non poteſt redire:
quia litigando corā ipſo ipſius perſonam approbare videť:
ſm hoc glo.ſentit ꝙ declinatoriam iudicis alius actor cer/
tior litis conteſta.impediat:dummodo detur conſenſus in
iudicem:ⁱ hanc opinionem ſequitur Bar.de quo in.l.ſi.C.
de excep.ⁱ.l.ad probationem.C.de proba.vbi hoc glo.di/
cam plene de re iudi.inter monaſteriuʒ:vbi hoc ſpecialius
examinatur. Hec vera niſi exceptio ſuperueniat de nouo:vť
eius ſcientia:quia quandocū qʒ ſuperueniat poteſt opponi:
niſi alius actus impediens intercedat.de offi.delega.inſinu

ante.ſ.c.paſtoralis.ꝙ declarat vt dixi.de conſti.cuʒ.M.ta
les autem exceptiones non poſſunt opponi in cauſa appella
tionis:quia in ipſa durat conteſtatio.vt.ꝭ.de ap.per tuas:niſi
poſtea ſuperuenerit.vt.C.de procura.l.ita demuʒ.ſ.c. ſigni
ficauerunt. ¶ Quid de alijs dilatorijs contra actorem vel
procuratorem. Dic ꝙ ille debent opponi.ſʒ glo.ante litis
ingreſſum.i.ante litem conteſtatam:poſt non poſſunt.C.de
excep.l.vltima.de procura.l.ita demum:niſi de nouo ſuper
uenerint:vel ad noticiam venerint.ſ.c.paſtoralis.C.de con/
ſor.eiuſ.li.l.ij.ⁱ in.c.inſinuante.de offi.delega.l.pomp.§.ra
ti.ff.de procura. Hoc fallit primo in exceptione excōmu-
nicationis:de qua hic dicam.ꝭ. Fallit ſecundo quādo exce
ptio habet cauſam ſucceſſiuam:vel que quottidie origina/
tur:vel continuatur:vt eſt exceptio ꝙ non audiatur:vel non
trahatur:vt dixi de reſcrip.dilectus filius.ꝭ.ⁱ eſt caſus ꝺ ap.
ex parte:quia hoc poterit quandocū qʒ opponi. Ad hoc qō
ſcribit Butri.C.de adul.l.adulteram. Fallit tertio quan
do exceptio reddit iudicium retro nullū:quia illa quādoqʒ
poteſt opponi:etiam ſi ſit dilatoria:quia ſemper videtur op
poſita ante litem conteſta.ⁱ quid de hac.tu nō potes eſſe ꝓ
curator:vel non es procurator.ſ.de procura.in noſtra.C.de
procur.qui ſtipendia:ⁱ de iſta ſpecifice.vide glo.de elec.c.j.
lib.vj.in verbo abſentia.ⁱ ꝙ ſcribit Inno.de proba.quoni
am contra falſaʒ:ⁱ de eo qui fur.or.recepit.innotuit:ⁱ ꝙ ſcri
bit in.c.ſuper his.de accu.ⁱ plene ſcripſi de hoc.tu non es ꝓ
curator:ⁱ qualiter debeat intelligi.§.rati.ſ.de ꝯſti.cū.M.
vbi ſpecifice hoc proſequor. ¶ Aduerte inquātum eos di
xi poſſe opponi poſt litem conteſta.ſi ſuperuenerit de nouo
intellige verum:ſed non perpetuo: immo vſqʒ ad primum
actum:qui ſit:vel fieri ſolet poſt litem conteſta.vt dicit glo.
in dicto.c.j.de elec.lib.vj.in verbo abſentia.de quo aliquid
per Inno.de dila.preterea:ⁱ dixi plene de conſti.cum. M.
dic vt ibi. Item hoc verum vt poſſit opponi nouiter ſuper/
ueniens:dummodo de ea non ſit prouiſum:per viam agen/
di.vt in exceptione ſpoliationis.no. Inno.ſ.de or.cog.c.ij.
quē:an ſit verū:dixi ibi.quod no.itē nec poteſt opponi poſt
litem conteſta.in cauſa:etiam ſi ſuperuenerit de nouo: vt in
.c.auditis.ſ.de procur.ⁱ dixit de mutu.peti.c.j.ⁱ.ſ.c. paſto
ralis.dic vt ibi. In cauſa etiā appellationis non poſſunt op/
poni:niſi ſuperuenerint de nouo:quo caſu idem dic ꝙ quan/
do ſuperuenerunt prima inſtantia pen.C.de procura.ita de
mum. ¶ Inquantum dixi poſſe proponi ante litem conte.
hoc verum iam porrecto libello.alʼs non debet recipi:vbi or
dinarie proceditur.vt no.Spec.in ti.de excep.§.nunc viden
duʒ.ꝟ.illud quoqʒ.de quo per Inno.conſtitutus. ¶ Glo.
iij.querit quid de dilatoria ſolutionis.glo.dicit ꝙ proponi
debet ante litem conteſta.ⁱ probari poſt litem conteſt. poſt
ꝗ̄ actor fundauerit intentioneʒ ſuam.C.de proba.exceptio/
nem.iij.q.vj.§.exceptio:ⁱ etiam in cauſa appellationis po/
teſt proponi.de fide inſtru.cum ioannes.C.de excep. ſi qui/
dem. Inno.ſ.c.paſtoralis:vbi impertinenter examinat iſtā
materiam.dic ꝙ ſi dilatoria ſolutionis opponitur ad ꝓceſ/
ſum:ꝙ eſt quando de ea ante litem conte. conſtare poteſt:ⁱ
conſtat confeſſione actoris:vel aliter:ⁱ tūc dicit ꝙ poteſt op
poni ante litem conteſta.ⁱ debet:quia ab agendo repellit:
cum male agat petens ante tempus.ff.quando di.le.vſufru.
ce.l.j.in ſi.ff.de verbo.oblig.l.cōtinuus.§.ij.ff.de eo.ꝙ cer.
lo.l.ij.§.ſi quis ita ſtipulatus.ſi non poteſt de ea cōſtare:tūc
non impedit litis conteſta.ſed facienda eſt litis conte.ſuper
principali:ⁱ ꝓbatio exceptionis differenda eſt ad merita.ꝺ
foro compe.ex parte.de litis conte.c.j.lib.vj.quando oppo
nitur in vim dilatorie:ⁱ tunc terminus opponendi eſt in litis
exordio.i.in initio.i.in ipſa litis conte.vel ſtatiʒ ante vel ſta
tim poſt.anteꝗ̄ ad alios actus iudicij procedatur.C.de iur.
calū.l.ij.ꝭ.reſponſo. Alias ſi poſtea proponitur proceſſus
per ipſam non impeditur.item tacendo illam ante litem cō-
teſta.preſumitur poſtea illam proponere: cauſa differendi
litem.de preſump.nullus. Si autem opponitur ad diffe/

rendam executionem:non ad differendā litē. ¶ Inno.re-
citat duas opi. Una ꝙ debeat opponi ante litē conte. ⁊ pro
bari poſt fundatam intentionem. vt dixit.glo.alle.C.de pro
ba.exceptionem:⁊ de excep.l.ſi quidem. ¶ Secunda opi.
ꝙ poteſt opponi poſt litem conte.nec ob.C.de proba.exce-
ptionem:q: non de neceſſitate:ſed de cōſilio loquitur. ideo
nō eſt obligatoria.ff.man.l.iulian⁹ ſ3 Inn.dic̄ Hoſti.ibi ꝙ
prima opinio celebrior ac verior ē ď iure. Cy.nihil firmat
⁊ recitat pe.narraſſe. Ja.de are.tenet ꝙ poſt litis conte.poſ
ſit:ſed dicit Cy.ꝙ contradicit illa.lex.i.ď excep. Bar. dicit
ꝙ proponatur ab initio eſt voluntatis non neceſſitatis ⁊ ſic
proponi poteſt poſt litis conteſta. ⁊ hoc placet. Inquantuʒ
dixit ipſam probari poſſe poſt intentionem fundatam. dicit
hoſtien.hoc verum ante publicatas atteſtationes.alle.ptra.
in auc̄.de teſti.§.q: vero multi.col.viij.hoc verum qñ ideʒ
eſt articulus:vt quia actor ponit ꝙ promiſit ſibi vſqʒ ad an-
num:⁊ reus ponit ꝙ vſqʒ ad biennium:quia tunc eſſet ideʒ
articulus:vel ſi poneret actor ꝙ pure re⁹:ꝙ ſub ꝯditiōe.vbi
autem ſimpliciter probaſſet:probare exceptionem dilatori
am ſolutionis:eſſet articulus ſeparatus ⁊ non impediretur:
vt de teſti.fraternitatis.no.Jo.an.i addi.ſpe.e.ti.§.ij.i prin
cipio.⁊ idem Bar.in dicta.l.exceptionē.⁊ auten.qui ſemel
e.ti. Aduerte tamē ad vnum ꝙ dato ꝙ dilatoria ſolutiōis
non opponatur:ſi tamen p atteſtationes:vel inſtrumēta:ap
paret poſt litem cōte.ꝙ debitum iudicet:bene proderit reo
quia licet ad hoc non fuerint teſtes inducti:tamen contingit
hoc negociū principale:vt no.ī.de accu.inquiſitionis.ſ3 In
no.ex quo tamen concluſum eſt.poſtea nō poſſunt teſtes p
duci:nec inſtrumentū.de fide inſtru.cum dilectus.Sed ſi an
te concluſionem de hoc conſtiterit:⁊ ſi male actum eſt: nihi-
lominus eum condēnabit iudex reū ad debitum:ſuo tpe ex
ſoluendum:ex quo cognouit.ff.de iudi.de qua re.de cōfeſ.
cum ſuper.ſm hoſtien.dicit ꝙ ſi ante concluſionem de hoc
cōſtiterit:⁊ in hoc caſu iudex inducias duplicabit.ff.de plus
peti.c.j.de quo dic.vt ibi plenius no.Inno.hoc tenet Bar.
in.l.cum qui.ita.ff.de verbo.obli.⁊ in.l.lecta.ff.ſi cer.pe.⁊ in
.l.exceptionem p̄alle.quando ab initio fuit appoſita dies
tpe obligationis:quia tunc videtur in eſſe.vt.l.lecta.ff.ſi cer
tū pe.⁊ ſic vt pars eōtractus videtur deducta:vt.l.j.§.dic̄.ff.
de edē.ſecus ſi ex interuallo fuiſſet appoſita:quia dato ꝙ de
ea conſtaret:ex quo non eſt deuentum ad cōflictū exceptio-
nis procederet actio:licet de ea ꝯſtaret:ſm Bar.ibi qđ no.
nec ob.ꝙ ſit notoria:ex quo pʒ ex actis:quia notorium nō ex
cuſat a propoſitione exceptionis.vt no.vt lite non conte.c.ij.
⁊ cle.appellāti.de ap.in cle.⁊ no.Bar.in.l.j.ff. de excep.rei
iudi.l.exceptionē.hoc proponi pōt etiā in cā appellatiōis.
¶ Quero de peremptoriis qñ valeant proponi.dic ꝙ pro
poni poſſunt qñcunqʒ ante ſententiā:ſiue anteꝙ̄ ſit in cā con
cluſum ⁊ proteſtari poteſt ante litem conte.C.de excep.exce
ptionem.de teſti.c.de teſtibus.poteſt etiaʒ proponi in cā ap.
.C.de tempo.ap.l.per hanc.de teſti.fraternitatis.C.ſen.re
ſcin.nō poſ.l.iij.inquantū glo.dicit exceptioneʒ perempto-
riam non poſſe proponi poſt ſententiam.hoc eſt verum niſi
exceptio reddat iudicium nullum in exceptione falſi.ē.c.cū
venerabilis.de excep.qui agnitis. Fallit ſcđo in exceptiōi
bus:que non detrahūt ſnīe ſed modificant executionē.l.j.C.
de iur.⁊ fac.ig.C.ad mace.l.tam ⁊ ſi.vt non exigat niſi inqʒ
tum facere poſſet:⁊ ſimilibus:⁊ in exceptiōibus cōpenſatio
nis:de quo de fide inſtru.cum ioannes.in vlti.glo.idem di-
cit Inno.de or.cog.c.ſuper ſpoliatione:q: ſalum exceptio
num ius non tollit per ſnīam:⁊ idem dicit de exceptiōibus
criminum:que opponuntur contra electum.idem in hipote
caris:quo ad ius prelatōis.ff.de excep.rei iudi.l.ſi duobus:
per que dicit idem in exceptione cōpenſatiōis. Fallit tertio
in exceptionibus:que oriunt in ipſa prolatione ſnīe:vel poſt
ſnīam:vel in ipſa ſnīa renouatur:vt in muliere condēnata ex
alterius obligatiōe:que iuuat velleiano:quia pro alio inter
cedit ſnīa:fortificat ius interceſſionis:⁊ renouat.ideo ob.ex-

ceptio poſt ſnīam:ante non oppoſita:alis regulariter nō pōt
opponi poſt ſententiā. Fallit l milite:qui illā poteſt oppo-
nere.vt dicta.l.j. Fallit in mace.odio creditoris.vt.l.tā.
⁊ ſi.ff.ad mace. Fallit quādo ſnīa nō tranſit in rem iudi.de
re.iudi.lator.⁊.c.ꝯſanguinei.⁊ no.glo.ī.c.j. Fallit in mino
ribus ⁊ eccleſia:vel abſentibus rei publice cauſa:qui reſtitu
untur.vt in.c.ij.de reſti.in.inte.ſic intellige archi.ij.q.vi.§.ex
ceptio.Ad hoc poſſunt reduci caſus:quos ponit ſpe.in ti.ď
excep.§.edicto.ď.hoc tñ fallit. Nunquam aūt ſi non oppo-
ſui exceptionem:quia non habebam inſtrumentuʒ:ſi poſtea
ſuperuenit de nouo inſtrumentum: quia reperi poſſum ex
clauſula reſtitui: vt proponam.vide Joan.an.de pur. vul.
.c.ii.⁊ ꝙ no.⁊ vide in ſpe.ď execu.ſen.§.poſtremo.ďſi.illud
aūt.⁊ ibi Joan.an.in addi.⁊ de inſtru.edi.§. poſtquam.ď.
qđ ſi debitor.⁊ ď.quid ſi ſolui. Inquantum glo.dicit illas
poſſe proponi poſt litis conte.ante concluſionem in cauſa:
hoc eſt veruʒ: niſi exceptio directe deneget intentum:⁊ velit
illum probare per teſtes:quia tunc non poterit illam propo
nere:ad ſineʒ probādi per teſtes:poſt publicatas atteſtatio
nes:⁊ ſic debet intelligi glo.in.l.ij.C.ſenten.reſcin.nō poſ.⁊
dixi.ē.de teſti.c.de teſtibus.⁊ de dolo.ſinē:⁊ ſic debet diſtin
gui ꝙ tangit Spe.in ti.de excep.§.dicto.ďſi.ſed nunquid.⁊
illud ibi tenet Jo.an.ad hoc quod no.i ſpe.de excep.§.nūc
videnduʒ in principio per Jo.an.in addi.⁊ no. Jo.an.poſt
archi.de here.c.filii.lib.vj.ſuper glo.pe.inquantum glo.di-
cit exceptiones poſſe proponi poſt litis conte.inquantū ſint
peremptorie:eſt verum.inquantum proponuntur in vim p-
emptoriarum:ſed ſi in vim dilatorie opponantur vt poſſunt
vt in exceptionibus litis finite ille debent opponi ante litem
conte.vt no.de litis conte.c.j.lib.vi.⁊.ē.de reſcrip.ſuper lit-
teris.inter quas eſt exceptio ſurreptī cōtra litteras beneficia
les:quia perimit iuriſdictionem ⁊ gratiam:vt no.in dicto.c.
j.⁊ no. Inno.ē.c.paſtoralis.de reſcrip.cum ordinem ⁊.c.
conſtitutus.⁊.c.ſuper litteris. de preſumptio. dudum. Ad
uerte tñ ꝙ omnis exceptio perēptoria poteſt illo modo an-
te litem conte.opponi:ad proceſſum:ſi reus producit de ea
inſtrumentū paratum:⁊ actor nihil reclamet.alle.l.iij.§.ibi
dem.ff.ad exiben.ideʒ ſi ſunt notorie:quia in notorio nō exi
gitur ordo iuris.de iure iuran.ad noſtram.ponit Spec.i ti.
de excep.§.viſo:ſed pone.ꝙ in cauſa appellationis. Et ideʒ
Jo.an.⁊ archi.de litis conte.c.j.lib.vj.ſi opponit ante liteʒ
conte.⁊ admittatur:⁊ probetur:⁊ actori eſt ſilentium impo-
nendum.alle.de accu. veniens ad ſi.quia ex quo notorium
eſt de cauſa:iudex non debet permittere vt cauſa ad iudici-
um perducatur:de ſi.pres by.c.quoniam:⁊ per hoc vitatur
circuitus.de re iudi.abbate.idem no.de libel.ob.c.ſi.dixi.ď
reſcrip.ſuper litteris. ¶ Inquantum glo.dicit exceptionē
peremptoriam poſſe proponi poſt ſententiaʒ:in cauſa appel
lationis:hoc verum:niſi doloſe ante ſit obmiſſa.dicit glo.ď
re iudi.inter monaſterium.⁊ de reſcrip.ad audientiam:vbi
dixi.⁊ facit hoc.c.per locum a ſpeciali:⁊ hec ſufficiant de per
emptoria. Ex his deciditur quid de exceptione excommu
nicationis. ¶ Glo.dicit ꝙ pōt opponi quandocunqʒ:aſſi-
gnat duas cauſas:vna quia ſapit naturam peremptorie. in-
quantum reddit iudicium retro nullum.hoc poterat eē ve-
rum ſcđm hec tempora in ordinario ⁊ de legato:ꝙ patet q:
ſit condemnatio in expenſis ex retardatione opponēdi:per
que videt ꝙ fuerint inutiles:⁊ ꝓceſſus ſit nullus:ſed hodie
in ordinario ratio non eſſet bona:ſic in delegato.de reſcri.
c.j.li.vj.ſecunda ratio quia inducit periculum anime excōi
cationes:⁊ ſic ius opponendi habet cauſaʒ ſucceſſiuā: ⁊ quot
tidie iterabilem:⁊ nouiter pullulantem . ideo quandocūqʒ
poteſt opponi:vt dixi notando. Ad hoc quod no.in Spec.
de cita.§.j.ďſi.quid ſi reus citatus in fi.j.col. Quid de ex-
ceptione quaſi peremptoria: vt teſtiuʒ reprobatoria.que di
citur quaſi peremptoria.vt no.glo.de teſti.ex parte ade.de
teſti.c.de teſti.preſentium.de exceptione feriarum non nu.
pecunie:epiſtole diui adria.ꝙ principalis conueniatur ante

ꝙ fideiuſſor:ꝙ filius non habuit patris conſenſum:ꝙ tutor
non fecit inuentarium:vel non ſatiſdedit:qn debeant oppo
ni.vide in Spe.e.ti.§.dicto ỽ.quid excep.feriarum aliquid
per Cy.in dicta.l.exceptionē.hec ꝓ nunc ſufficiāt. ¶ Op.
ꝙ proceſſus non ſit nullus:⁊ ſic ceſſet condēnatio in expēſis
propter hoc ꝙ proceſſus ſit inutilis:vt pꝫ de excep.pia.li.vj.
Sol.oliꝫ erat nullus:etiam corā ordinario:vt hic.hodie ē
nullus corā delegato.de reſcrip.c.j.lib.vj.coram ordinario
non:vt in.c.pia.de excep.lib.vj.⁊ ꝓcedit hoc vt ꝓceſſus va-
leat:ſiue obmittatur ꝑ malitiam:ſiue non:ſed quid de excōi
catione iudicis:an illa reddat ꝓceſſum nullum.glo.dicit ꝙ
ſic:q᷑ in iudicem excōicatum nulla cadit iuriſdictio.de re iu
di.ad ꝓbandum.de quo glo.remittit ad Spe.e.ti.§.ij.ỽ.ſꝫ
nunquid:per quā decre.⁊ rōnē huius glo.ſatis putat Joan.
an.ꝙ ſi doloſe differt reus opponere exceptionem excōica-
tionis:cōtra reſcriptū impetratū ab excōicato:ꝙ locus erit
condemnationi expenſaꝝ:cū expenſe litis interim ſint perdi
te.ꝑ pre.decre. Pe.aūt ⁊ ab.cogitabant hic caſum:quo lo-
cus eſſet huic condēnationi:qn̄ actor multum expendit in ex
ceptionibus alijs propoſitis per reū malitioſe:⁊ in quibus
ſuccubuit reus:qui poſtea oppoſuit iſtā:ꝙ non placet Joā.
an.q᷑ illarum habeꝉ ratio:aut ſtatim poſt interlocutoriam:
quia ſuccubuit in illis:aut tꝑe diffinitiue:de hoc ꝺ dolo ſinē.
¶ Querit glo.an ꝓceſſus habitus cū occulte excōicato eſ
ſet nullus tꝑe iſto.glo.dicit ꝙ littera eſt in argumētū.ꝙ nō.
ad qꝺ de cle.excō.mi.ad apoſtolice:q᷑ in occultis non cogi-
mur diuinare.vt eccle.bene.c.j.nā ad illius obſeruationem
non tenemur:niſi poſt publicationē.de conſti.cognoſcētes.
lxxxij.di.propoſuiſti.hodie ceſſat hec difficultas per.c.pia.
ſed in delegato an ſit differētia inter occultū ⁊ publicuꝫ.dic
vt no.de reſcrip.c.j.li.vj. ¶ Quero qn̄ dicatur publice la-
ta.dicit glo.ſi iudex tulit illā ſententiam in loco:vbi publice
iudicare conſueuit preſentibus officialibus ſuis:⁊ partibus
vel altera abſente per contumaciam.C.quō ⁊ qn̄ iu.ſi.vt pro
ponis.al's ſi occulte non obeſſet.dicit Jo.an.ꝙ hec.l.nō ꝓ-
bat id ad quod inducitur.ibi eniꝫ dicit ꝙ ſi iudex non in loco
quem ſtatuerat:ſed alibi porrectionē indicat contra abſen-
tem:nō valet ſnīa.vnde videꝉ ꝙ valeat in loco ſtatuto.faten
dum enim:ꝙ valet:ſed non ſequiꝉ per hoc illam publicam:
melius facit.C.de dona.in donatiōibus.⁊ quod no.C.de te
ſta.omniū.alle.l.pe.C.de lega.lib.x.de hac materia dic vt i
cle.cos.de ſepul.glo.ponit multos caſus:in qbus iudex ſup
plet ex officio:inter quos ponit ꝙ cōpenſationem:licet pars
non petat.ff.de peti.heredi.l.vlti.hoc verū:ſuadente equita
te naturali:qua quis locupleteꝉ cū aliena iactura.al's hoc ē
regulare:⁊ procedere poteſt in delictis:in quibus ex officio
iudex ſupplet.alias eſſet contra.l.ꝙ in diē.C.de compenſa.

a **Duerſario.** Non cōpetit excep-
tio rei iudi.reo ab-
ſoluto quia non poſſidebat:ſi minime poſſidere
reperiatur.h.d.non diuidiꝉ. ¶ No.in reali ex
parte conuenti requiraꝉ poſſeſſio:⁊ directoriuꝫ actoris.ideo
reo non poſſidente vere:vel ficte:non datur:q᷑ non poſſidet:
nec dolo deſijt poſſidere:ſecus ſi ſaltē ficte pro poſſeſſore ha
beatur:quia dolo deſierit:vel culpa poſſidere. ¶ No.ſcđo
ꝙ mutata cā agendi:etiā in ſolo directorio actionis:ex par
te conuenti:non ob.exceptio rei iudi. Ideo abſolutus:quia
non poſſidet:ſi poſtea reperiatur poſſidere:ei nō prodeſt ab
ſolutio:neqꝫ nocet agenti. ¶ No.poſſidentē tꝑe litis mo-
te preſumi poſſidere:vel dolo deſijſſe poſſidere:niſi aliō do
ceat:⁊ ſic condēnatur. An̄ dicatur lis mota die qn̄ fuit con-
teſtata.de verbo.ſigni.ex parte.ij. ¶ Quid ſi abſoluitur re
us:quia ante diē:vel conditionem:agitur an poſſit conueniri
quia poſtea exiſtēte die:vel conditione.dicit Gof.ꝙ ſic.ff.ꝺ
pig.l.grege.§.j.ff.de edi.edic.l.bouem.§.pe.idem ſi aperte
aſi agebatur.de iudi.examinata. ¶ Op.ꝙ non audiaꝉ ite
rato agens:licet nouiter reperiatur poſſidere.ff.de excep.re
iudi.l.ſi quis ad exibenduꝫ. Sol.ſi abſoluitur reus:quia
actor probauit:⁊ reus non poſſidet:tunc ſi reperiatur poſſi-
dere nouiter:non obſtabit exceptio rei iudi.ſed debebit in
prima inſtantia actor dominus declarari:quo declarato:ſi
modo reperitur nouiter poſſidere:abſqꝫ alia inſtantia:pro-
ficiet illa declaratio vt poſſit ſnīa exequi contra nouiter poſ
ſidentē.vt.l.ſi a te.§.j.ff.de excep.rei iudi.Si abſoluitur re-
us:quia nō poſſidet:⁊ quia actor nihil probauit:obſtabit ex
ceptio:etiam ſi nouiter poſſidet:quia ſufficit vnā cauſam aſſi
ſtere:propter quam fuit abſolutus.ſ.quia non probauit.in-
ſtitu.de nup.§.affinitatis.⁊ hoc tenet Bar.in.l.ſi quis ad ex
hibenduꝫ.de excep.rei iudi.Si abſoluitur ſimpliciter:⁊ nō
apparet cā dic ꝙ attendenꝉ proſecuta in actis.⁊ hoc q᷑ ſen
tentia refertur ad acta.al's ex mitiori cauſa preſumitur ab-
ſolutus.ſ.quia non poſſidebat:naꝫ acceptando libellum vi
detur ſe liti offerre.hoc eſt verum:qn̄ ſciēter acceptat:⁊ hoc
conſtat:vel a principio eſt interrogatus an poſſideat.vt no.
in.l.ſi a te.§.i.ff.de excep.rei iudi.⁊ no.i dicta.l.q.ff.de rei
vendi.ſi non fuit interrogatus:licet ſuſcipiat libellum:non
videtur ſe liti offerre:quia poteſt aſſumere liteꝫ vt diſcepte
tur an poſſideat.hec vera.qn̄ nō poſſidebat ⁊ eſt abſolutus
quando autem poſſidebat ⁊ eſt abſolutꝰ:ſi dicat ſe tūc poſ-
ſediſſe cum fuit abſolutus:⁊ probet:obſtabit exceptio:licet
repelli videatur quaſi periurus.de quo dic.vt dicta.l.ſi a te.
in principio. No.ad hoc.ꝙ no.in.l.qui iuraſſe.§.ſi pater.ff.
de iure iuran.vbi no.hoc glo. ¶ Ad glo.op.ꝙ condemne
tur:licet non poſſideat tempore litis conte.ff.de rei vendi.ſin
auteꝫ. Sol.ſi poſſidet vtroqꝫ tꝑe:⁊ tempore litis conte.⁊
tempore ſententie:condemnatur.Si poſſidet tempore litis
conte.⁊ non tempore ſententie:ſiquideꝫ patet ꝙ dolo vel cul
pa non deſijt poſſidere abſoluitur.ſi vero patet ꝙ tempore
ſententie dolo deſijt poſſidere:condemnaꝉ.Si poſſidet tē-
pore ſententie licet non tempore litis conte.condemnaꝉ:vt
dicta.l.ſin auteꝫ.⁊ hic. ¶ Quero quis probabit ꝙ dolo de
ſijt vel non deſijt poſſidere:an actor dicens dolum:an reus
dicēs ſe deſijſſe abſqꝫ dolo poſſidere.glo.arguit primo:ꝙ
dicens ſe ſine dolo deſijſſe poſſidere.vt.l.ſi rem meam.§.re-
ſponſo.vnde fuit ſumpta hec decre. ¶ In cōtra allegat ꝙ
dicens dolo deſijſſe poſſidere:quia dolum allegans illuꝫ ꝓ
bare debet.ff.de proba.l.quotiens.§.qui dolo. ¶ Ad.l.il-
lā rñdent ꝙ ꝓbat quis ſine dolo deſijſſe poſſidere:eo ꝙ nō
probatur eum dolo deſijſſe poſſidere.C.qui mi.no.poſ.ſu-
per ſeruis.⁊ de teſta.omniuꝫ.ſic probatur bene meritus eo
ꝙ non probatur demeritus.ff.de le.ij.l.cuꝫ pater.§.rogo.tu
dic ꝙ prima.l.procedit qn̄ tempore litis conte.poſſidebat:
quia tunc dicēs ſe dolo deſijſſe poſſidere:illud probat.ſcđa
allegatio procedit qn̄ non conſtabat ꝙ poſſideret tempore
litis conte.quia tunc dicens eum dolo deſijſſe poſſidere ꝓ-
bat:qꝺ probabit ſm Jo.an.ex varijs coniecturis.de renū.
.c.ij.lib.vj.⁊ hoc dicit glo.J.ỽ.vel dic:que eſt hic iungenda.
vbi autem conſtat vere vel preſumptiue ꝙ dolo deſierit poſ
ſidere damnabitur ac ſi poſſideret:quia pro poſſeſſore.ha-
beꝉ.ff.de reg.iur.qui dolo.⁊.l.parem. ¶ Op.ꝙ licet non
poſſideat:vel dolo deſierit poſſidere:nihilominus damneꝉ
.ff.de rei ven.l.is qui.Sol.ſi non poſſidet:⁊ offert ſe liti tan
ꝗ̃ poſſeſſor:quia dicit ſe poſſeſſoreꝫ īterrogatus:interrogā
te actore an poſſideat:dānabiꝉ ac ſi poſſideret:ſi nō offert ſe
liti tanꝗ̃ poſſeſſor:q᷑ nō īterrogatur:vel ſe offert liti ſciente
actore ꝙ non poſſidet:⁊ tunc nō damnabitur:ex quo nō poſ
ſidet:nec dolo fecit quo minus poſſideret.Glo.poſtea dat
ſimile in actore ad exiben. ¶ Quero que exigantur vt ob-
ſtet exceptio rei iudi.gl.dicit ꝙ oportet ꝙ ad minus tria cō
currant:ꝙ idem ſit corpus ſiue ꝙ eadem ſit quantitas:ideꝫ
inicium ſiue cauſa agendi.alias petendi:⁊ eadem condi-
tio perſonarum.ff.de excep.rei iudi.l.cum queritur.⁊.l.ſeq.
item ꝙ ille qui abſolutus eſt poſſideret tꝑe ſnīe.vt hic dicit.
Ad materiā glo.vide quod no.in Spe.de interro.§.ij.ỽ.ve
rum quia. ¶ Vltimo quero nunquid quecūqꝫ variatio fa
ciat:vt non obſtet exceptio rei iudi.dic ſi variatur cauſa agē

di planũ ꝙ non obſtat exceptio.idẽ ſi variatꝰ res.idem ſi va-
riatur pſona: ⁊ hec plana ſunt ſi variatur actio:ſed nõ cã.vt
.l.ſi patronum duo.§.idem Julia.ff. de iureiurã. ſi variaꝝ
ſolus modus agendi vel finis vel vterqꝫ:dic ſi variatur mo
dus agendi ⁊ finis.planũ ꝙ non obſtat exceptio rei iudi.pa
tebit ex exẽplis.Si variatur modus agendi:⁊ res.idẽ ſi va-
riatur modus agendi ſed non finis:tũc ſi variaꝝ de ſumma-
rio ad plenariũ:non obſtat:qꝛ iudicium ſummariũ non ob-
ſtat plenario.l.pe.ff.de his qui ſunt ſui vel alie.iur.l.j.de or-
di.iudi.C.⁊ ibi Bar.l.ſi quis a liberis.§.meminiſſe.ff.de li
be.agno.cum multis concor.Si variaꝝ ſolus modus agen
di:ſed vterqꝫ plenariꝰ.obſtat exceptio.ff.de compen.l.ſi in
diem. ¶ Ex his deciditur an pnunciatio ſuper exceptione
preiudicet:ſi illud poſtea producaꝝ in via agendi:ſi quidem
pronũciaꝝ ſuper exceptione:que ſummarie agitaꝝ. ſi poſtea
deducaꝝ plenarie per viã actionis:non ob.exceptio.ar.ff.de
re iudi.l.a diuo pio.§.ſup rebus.⁊ no. Jnno.de reſti.ſpo.ſu
per ſpoliatione:vt ibi dicã.J.Si pnunciaꝝ ſuper exceptione:
in qua cognoſciꝝ plene:⁊ pro excipiẽte:ſi poſtea agaꝝ ſuper
acceſſorio:obſtabit ⁊ proderit ſnĩa:vt ſi te agente veneris cõ
tra diuiſionẽ:⁊ opponiꝝ exceptio tranſactiõis:pnunciaꝝ cõ
tra diuiſionẽ:⁊ trãſactionẽ ventum.Hoc proderit ſi poſtea
dicat ventũ contra tranſactionẽ:⁊ agaꝝ ad penã.l.qui ratio
ne.§.duo fratres.ff.de verbo.obli.ſi pnunciaꝝ pro excipien-
te:⁊ poſtea agaꝝ in iudicio eque principali:vel principalius:
nõ obſtabit exceptio.ff.de excep.ſi ante:vbi ſi egi cõfeſſoria
in qua preſuppono me dñm:⁊ opponiꝝ me nõ dñm ⁊ ſuccu
bui:poſtea nolo agere ſup dñio.hoc itellige verũ niſi aſſum
pta ſit eque principalis defenſio:⁊ facta pſecutio in primo iu
dicio ſup excepto:ſicut ſu p principali:vt no.Jnno.de cauſa
poſ.cum eccleſia.Si aũt pnunciaꝝ cõtra excipientẽ:tũc ſi il
la pronũciatio reſpicit fauorẽ ſtatus:non poteſt pluꝰ de illo
agi.l.j.C.de or.iu.⁊ ibi.no.Si non reſpicit fauorẽ ſtatus:⁊
ſi agiꝝ ad eundẽ oĩno effectũ:obſtat exceptio.l.quotiẽs.⁊.l.
ꝙ ſi in diẽ.ff.de cõpenſa.vbi ſi de meo debito excepi cõpen-
ſationem:⁊ illa fuit reprobata de debito quod cõpenſabam
amplius agere non potero.Si ad diuerſum effectum:tunc
ago:non obſtat exceptio.vt.l.vendicantẽ eũ.l.ſe.ff.de euic.
verba ſunt.Bar.in.l.qui rome.§.duo frẽs.de verb.obli.⁊
in.l.j.C.de or.iudi.ideo ſi me agente opponiꝝ exceptio ꝙ te-
near de euictione debeo repelli:⁊ ſuccumbebat excipiens.ſi
poſtmodũ agat excipiens p euictiõe:ad eſtimationẽ nõ ob
ſtabit exceptio:qꝛ primo opponebat ad rẽ retinendã:nunc
agit ad eſtimationẽ conſequẽdã. ¶ Ex his decidit Jnno.
de or.cog.c.ſi.ꝙ ſi primo iudicio cõtra agentẽ oppoſui ſpo
liationis exceptionẽ:⁊ ſuccubui:ſi poſtea volo agere poſſeſ
ſorio:pro eadẽ ſpoliatione:nõ repellor:qꝛ ſpoliationis exce
ptio vt dilatoria ſummatim tractaꝝ.Jdeo mihi nõ obſtat õ
ea agenti exceptio rei iudi.qꝛ tũc via eſt plenaria:vt dicto.c.
veniens cũ concor.nã ⁊ priores atteſtationes ſibi nõ valerẽt
in hoc iudicio:ſi obtinuiſſent.vt dicto.c.veniens.Ad hoc qꝛ
⁊ variaꝝ finis:qꝛ primo opponebaꝝ ad finẽ repellendi:nunc
aũt opponiꝝ ⁊ agiꝝ ad finẽ rem ꝯſequẽdi. Ex hoc decidiꝝ
quid ecõuerſo:ſi prius ſuccubui cõtra ticium agẽdo poſſeſ-
ſorio:poſtea ticius agit ꝯtra me ad aliã rem:an poſſum ex-
cipere de ſpoliatione:in qua agẽdo ſuccubui.Dicit Jnno.
ꝙ non:⁊ mihi obſtat exceptio. Non ob.ſi diciꝝ ꝙ ad aliud
excipitur.ſ.ad repellendũ:⁊ ad aliud agiꝝ.ſ.ad finẽ ꝯſequẽ-
di:qꝛ hoc ſuperius agere ad excipere:⁊ ſic plenariũ iudicium
debet obſtare ſummario.itẽ lꝫ attẽto imediato fine poſſint
hec iudicia tendere ad diuerſos fines:tñ attento fine ⁊ vltro
vnus ⁊ idẽ vtriuſqꝫ eſt finis:nã agens intendit cõſecutionem
rei:⁊ ſic excipiens:cũ eius finis nõ ſit ſimpliciter:⁊ oĩ tẽpore
ipſum repellere:ſed donec rẽ ſpoliatã reſtituat:vnde qñcũqꝫ
velit rẽ reſtituere:nõ obſtãte exceptiõe:agiꝝ.ꝫ.c.cũ dilectus.
¶ Ex hoc decidiꝝ ſi prius egi ad vnã rem ⁊ ſuccubui:obſtã
te ſpoliationis exceptiõe:niſi reſtitueret rem ſpoliatã:qꝛ re-
us fuit abſolutus ab obſeruatiõe iudicij:ſi poſtea ago ꝯ alia
re:nõ obſtabit mihi exceptio rei iudi.qꝛ non variatur res.ff.
de excep.rei iudi.l.ſi quis ad exhibendũ:⁊.l.ſi ex teſtamen-
to.⁊.l.cum argentũ.idẽ dicit ſi primo excipiẽs ſuccumbat
cũ agitur ad fundũ:ſi poſtea agiꝝ ad librũ:põt oppõere ex-
ceptionẽ ſpoliationis:in qua alias ſuccubuit pꝑter variatio
nem rei. ¶ Sed dices quare eſt ꝙ vbi ſuccũbo agendo in-
terdicto ad vnã rem:ſi poſtea cõtra me agaꝝ de alia:non ex
cipio de ſpoliatione:obſtãte ſnĩa:⁊ tñ variatur res:⁊ ſi ſuccũ
bo in exceptione:variata re que petiꝝ a me:non obſtat exce-
ptio rei iudi.⁊ iterato excipio.dicit Jnnoc.ꝙ ratio eſt:qꝛ ex
ſpoliatione naſcuntur due obligationes ciuiles:vna ꝙ poſ-
ſeſſio reddaꝝ ablata:etiã ſi proprietas non eſt ſua.ſcdã quia
poſſum repellere ſpoliatorẽ:quacunqꝫ actõe agat cõtra me.
Prima licet ſit ciuilis inſequiꝝ naturalẽ finem.ſ.conſecutio
nis intereſſe.Snĩa ergo lata contra agentẽ poſſeſſorio:ordi
natur ad fundamentũ naturale.ſ.reſtitutionis rei. Jdeo ex
ea tolluntur oẽs queſtiones ciuiles:per quas eadẽ queſtio in
iudicio refricaꝝ.Sed ſi ſnĩa dirigatur ad tollendũ vnũ effe
ctum ciuilẽ:non tollit eundẽ re variata:nam ſtat fundamen
tum naturale qđ non tollitur per ſniam.ff.rem ra.ha.l.pro-
curator.§.j.⁊ in.l.iulia.ff.de condi.inde. ¶ Ex his decidiꝝ
ſm Jnno.de or.cog.cum dilectus.in glo.ſi.contra opponẽ
tem exceptionẽ ſpoliationis fertur ſententia.poſtea egit inter
dicto vti poſſi.⁊ obtinuit:nunc primus cõtra eum.hic excipit
de ſpoliatione:quia nondũ fuit facta executio in poſſeſſore
in quo obtinuit:an poſſit non obſtante exceptiõe rei iudi.di-
cit ꝙ poterit excipere:⁊ nõ obſtabit exceptio: vel replicatio
rei iudi.pꝑter equitatẽ ſuperuenientis caſus.ff.de condi.ſine
cauſa.l.ij.§.cõmo.l.cõmodato.§.ſi.⁊ qꝛ iterlocutoria:qua
lis eſt iſta:licet mutare.ff.de re iudi.ꝙ iuſſit.de ap.cum ceſſan
te.Jtem huic reo abſoluto interdicto dareꝝ exceptio: ſi ite-
rum conueniretur.ergo ⁊ replicatio cõtra eum:ſi victus erit:⁊
excipiat de ſpoliatione:de qua victus ẽ.Ad quod de ſym o.
licet hely.ff.cõi diui.l.vt fundus.de cõceſ.pre.ex parte. Nec
teſtes inducti ſuper exceptione valebunt ſuper actione.item
ſententia lata ſup exceptione non tollit ius agendi:ſententia
ſuper iure agendi bene tollit ſniam in oppoſitum latã ſup
iure excipiendi:nam ſnĩa contra ſniam valet hoc caſu in di-
uerſis inſtantiis.qñ ſcdã eſt in plena:prima in ſemipleno iu-
dicio. Non ob.ꝙ ſi agenti ad centum opponaꝝ de illa cõ
penſatio:ꝙ reprobaꝝ:vel non admiſſa compenſatiõe: ſi po
ſtea petatur debitũ de quacunqꝫ obſtat exceptio.ff.de com
penſa.l.etiam:cum agaꝝ:tunc reſpectu finis ad idem.ſ.vt ſi
bi debitũ compenſetur.item exceptio cõpenſationis eſt per
emptoria que plene examinatur.ideo lꝫ deducatur per viam
actionis:non variatur modus pcedendi:licet agendi tãtum:
⁊ ſic cum vtrunqꝫ ſit plenum in vtroqꝫ obſtat exceptio. Non
ob.ꝙ ſuper deducto incidenter in iudicio ſententia lata nõ
obſtat exceptio:ſi poſtea de eodem principaliter agat.vt.l.ſi
ante.ff.de excep.qꝛ hic a reo principaliter exceptio deduciꝝ
in iudicio:contrarium procedit quando queſtio annectitur
principali petito:incidenter ab actore intentato:vnde nõ eſt
queſtio principalis:vel ſuper qua principaliter litigatur.

V Enerabilem. Valet reſcriptum impetratũ ab excõicato ſuper proſecutione appellationis: licet de excõicatione nõ fecerit mentionẽ. Pri
mo ponit dictum.Scdõ ſubiũgit ipſius cãm.ibi.qꝛ. ¶ No.
excõicatum audiri appellantem:⁊ appellationem proſequen
tem:etiam ab interlocutoria ⁊ grauamine:⁊ ſic appellanti ⁊
proſequenti non ob.excommunicatiõis exceptio. ¶ No.
ꝙ in omnibus cauſis in quibus appellãs poteſt eſſe in iudi
cio:in omnibus illis poteſt impetrare delegatos:⁊ ſic habi
lis ad agendum ⁊ proſequendum:habilis cenſetur ad impe
trandũ:⁊ habilis ad finem:habilis cenſetur ad omnia ordi
nata in finẽ. ¶ No.ꝙ vno ꝯceſſo oĩa in finẽ illius ordinata
conceſſa videnꝝ. ¶ Quero an excõicatus poſſit petere exe
cutionẽ ſnĩe.dicit Jnno.quoſdã dicere ꝙ nõ:qꝛ ei nõ dꝫ ſol-

tu.xv.q.vj.nos ſcõꝝ.ꝛ.c.iuratos.ratio nõ placet Inno. ſm
quẽ excõicato põt ſolui.vt no.ṡ.de dolo.veritatis. Sed eſt
ratio ſm eũ:qꝛ ad petẽdũ executionẽ noua actio eſt orta.ſ.
officiũ iudicis:qḋ ꝓponitur pro actione.de offi.iudi.c.ij.vel
actio in factũ.C.de re.cre.l.actori.ꝛ excõicatus has actiões
intentare nõ põt:qꝛ nec agere nec recõuenire põt.ṡ.de iudi.
intelleximus.ṡ.e.cũ inter. Itẽ qꝛ ex quo ſnia eſt lata pro ex
cõicato:lꝫ nõ mandeẗ executioni:ꝑ hoc nõ lediẗ equitas iu/
dicij:nec ſemꝑ is qui ꝓnũciat ſniam ſuã executioni mandat:
ſed alius.ff.de re iudi.l.a diuo pio.de offi.dele. ſignificaſti.
item i ptãte eſt excõicati facere ſe abſolui:qꝛ eccleſia nõ clau
dit gremiũ.de hereti.ſup eo.lib.vj.de ſe igiẗ nõ ꝺ iudice cõ/
queraẗ:ꝛ qñcunqꝫ faciet ſe abſolui intra.xxx.annos ſenten/
tia mãdabiẗ executiõi.Refert tñ Inno.quoſdã dicere ſen/
tentiã ꝓ excõicato latã executioni mãdãdã:ſed nõ eſt.vt di
cit hoſtien.hodie inſiſtendũ per decre.pia.de excep.lib.vj.
¶ Nõ ob.ſi dicaẗ ꝙ ſi excõicatus ꝯueniẗ eius abſolutio ſi
abſoluiẗ nõ eget executiõe:ꝛ ꝯuenire non põt.vt in.c.intelle
ximus:qꝛ procedit ꝙ eſt dictũ in actore occulto:ꝯtra quem
non exceptũ:ꝛ lata eſt ꝓ eo ſnia:que valet:vel ꝓcedit in cõi/
bus iudicibus:vel in ꝯdẽnatione expenſaꝝ.de qua.ṡ.e.exce
ptionẽ:vel in excõicato poſt ſniam:ſm hoc ſentit ꝓceſſuꝫ cũ
excõicato publice valere. Sed de hoc dic.vt no.de reſcrip.
.c.j.lib.vj.ꝛ de excep.pia.lib.vj.in glo.etiã:ꝛ in glo.antepe.
ꝛ vlti.ꝛ qḋ ſup ea no. ¶ Glo.ij.colligit appellantẽ poſſe lꝫ
excõicatũ appellare:ꝛ ꝓſequi:ꝛ ĩpetrare:ꝛ dicit ꝙ hoc ſepi⁹
eſt dictũ. ¶ Non ob.ſi dicaẗ ſupfluitas:qꝛ ſꝫ Ab.lꝫ hec ca
pitula videanẗ dicere idẽ:dicũt diuerſa.decre.cũ inter.loqẗ
de excõicato:qui agit:vel defendit:noĩe ſuo tantũ:ꝛ de iure
ſue ꝑſone.decre.dilecti loquiẗ de excõicato ꝺfendẽte ecclĩã.
decre.dilecte loquiẗ de excõicato lite pen.ꝛ poſt appellatio
nẽ.c.ſignificauerunt loquiẗ in actore appellãte a diffinitiua.
iſta loquitur in reo:ꝛ appellãte ab interlocutoria: ꝛ excõica
to:pro alia cauſa:ꝛ ab alijs iudicibus.ſm Abba.

¶ De preſcriptionibus. Rica.

¶ Viſo de exceptionibus in genere quia frequenter ex p̃/
ſcriptione obijciẗ exceptio. Ideo de iſta dicit materia.xvj.
q.iij.ꝛ.q.iiij.xiij.q.ij.in principio. Repetitur in.vj.

P Lacuit. Epiſcopus cõtra epm̃
locũ ꝑ ſe ad fideꝫ ꝯuer
ſum p̃ſcribit triennio:ſubductis tꝑib⁹ va
cationis:ꝛ ſciſmatis eccleſie ꝯ quã p̃ſcribi
tur.h.d. Primo ponit dictũ:qḋ. Scḋo de
terminat.ibi.ſi tñ caſuꝫ determinãteꝫ ex/
ponẽs.ibi.finaũt:ꝛ aliũ addens.ibi.itẽ ſi. ¶ No.caſum in
quo eccleſia ꝯ eccleſiã p̃ſcribit ecclĩaꝫ:quo ad ius ſubiectio
nis ſpacio triennij:etiã ĩmobileꝫ:ꝛ hoc opaẗ fauor fidei: qñ
negligente ꝓprio epõ:ꝯuertiẗ ad fidẽ ab hereſi:vł ſciſmate
¶ No.ſcḋo ꝙ de tali p̃ſcriptiõe:ꝛ alia cõi: ſubducunẗ tpa
vacationis eccleſie:ꝯ quã p̃ſcribiẗ:ꝛ ſciſmatum. ¶ No.ꝙ
nõ currit p̃ſcriptio ecclĩe cuius p̃latus ſubeſt:ſꝫ inutilis ad
agendũ:vt qꝛ eſt excõicatus. Ad qḋ.ṡ.de iudi.intelleximus
.ṡ.ti.j.cũ inter.de offi.vica.romana.lib.vj.ſm Vincẽ.ꝛ ho-
ſtien.ꝛ idẽ pe.alle.de conceſ.pre.qꝛ diuerſitateꝫ.ꝛ no.xvj.q.
iij.prima accuſatiõe:ꝛ de iſtis.J.c.ex trãſmiſſa.ſup verbo ho
ſtilitatẽ.ꝓbat lr̃a.ibi.qꝛ poſſet repetere. ¶ No.ꝙ appella
tiõe matricis eccleſie aliqñdo intelligiẗ cathedralis. Aliter
ſumiẗ.J.c.tranſmiſſa. ¶ Op.ſꝫ hoc catholico currit p̃ſcri/
ptio: ꝛ non catholico:ergo deterior eſt conditio catholici
cõtra id.de dona.inter vi.ꝛ vxo.ꝛ ſi neceſſe.de p̃ben.cũ ſm.
lib.vi.dicit hoſti.ꝙ rõ eſt:qꝛ hic non ꝯſideraẗ odiũ ꝑſone:ſꝫ
negligentiã:q̃ p̃ſupponiẗ in catholico:nõ in non catholico.
¶ Op.ꝙ non currat a tꝑe ꝯuerſionis:qꝛ nec tũc agere poſ
ſet:niſi eſſet ex diſpenſatione receptus.de elec.qꝛ diligentia.
Sol. intellige vt currat ex tꝑe quo eſt receptus: ſubaudi
ꝛ ex diſpẽſatiõe receptus:ꝛ ſic currit tp̃s demum a tꝑe quo
põt agere. ¶ Op.ꝙ in effectu nõ currat preſcriptio ecclĩe:
qꝛ poterit reſtitui iur.minoꝝ.ṡ.de i inte.reſti.c.j.dic ꝙ cur
rit de iure:ſed reſtituiẗ.J.quadrienniũ:ſm hoſti.qui remittit
de in inte.reſti.c.j.dicit tñ reprobari opi.Guil.naſo.qui di/
xerat eccleſiã reſtitui ſicut pupillũ:qꝛ ſi id eſſet verum p̃ſcri/
ptio non curreret ꝯ eccleſiã.vt.C.in quibus ca.reſti.nõ ẽ ne.
.l.ſi.dic vt dixi in dicto.c.j.ꝛ.c.auditis.ꝛ.c.pe.e.ti. ¶ Op.
ꝙ ſtatim illas eccleſias acquirãt non expectato triẽnio.xvj.
q.iij.placuit.dicit glo.vnũ ſuppleri ꝑ aliũ. Ibi enim ſtatuit
de tꝑe ꝯuincendi negligẽtiã:ꝛ monitus epõs dꝫ expectari ꝑ
vj.menſes vt ꝯuertat:ſi lapſis ſex mẽſibus nõ cõuertat:tunc
alius põt ꝯuertere:ꝛ facta ꝯuerſione p̃ſcribiẗ: ſpacio trien/
nij:vt hic. ¶ Aduerte tñ ꝙ glo.videẗ dicere tp̃s triẽnij cõ/
putari poſt illos vj.mẽſes:nõ intelligas ĩmediate:ſꝫ ꝯputã/
tur a tꝑe ꝯuerſionis. Ideo dicit Inno.ꝛ hoſti.ꝙ ibi ponitur
tp̃s poſt qḋ lꝫ ꝯuertere vt p̃ſcribat.hic põiẗ tp̃s poſt qḋ epõs
populi lapſi nõ põt illũ ꝯuertere. ¶ Op.ꝙ nõ currat ecclĩe
p̃ſcriptio mioꝛ.xl.J.e.de q̃rta.dicit glo.ſpãle hic in fauorẽ fi
dei:ꝛ bñ eſt ẽt ſpãle in alio qꝛ ſciẽs p̃ſcribit rẽ alienã ꝯ id.J.e.
vigilãti. ¶ Op.gl.ꝙ vacãte ecclĩa currat p̃ſcriptio:qꝛ illa
vacãte eius iconomus põt ꝯueniri: ꝛ ꝯuenire.xij.q.j.vulter
rane. Sꝫ dicit gl.ꝙ ẽ falſuꝫ ꝙ poſſit ꝯuenire:qꝛ tũc caret ea
vacãte ecclĩa legitio defenſore:ne ſede va.ꝑ totũ. Et legiti
mus eſt ꝺfenſoꝛ epõs:vel p̃latus.vt.c.ti.c.fi.ſm ala.iõ nõ cur
rit:imo dormit p̃ſcriptio. Nec ob.iura alle.in gl.qꝛ non lo/
quunẗ in iconomo: ſꝫ in coadiutore:q plenã hꝫ adminiſtra/
tionẽ in tꝑalibus ſꝫ Gof. Itẽ ſuppoſito articulo vo daẗ in/
ſtãtia in tutore:qui poteſt ꝯuenire noĩe pupilli.ſm diſtinc.l.
j.ff.de admi.tu.ꝛ tamen nõ currit preſcriptio.C.de preſcrip.
xxx.an.ſicut rem.ſm Ala.

N Ihil. Taciturnitas p̃lati nõ nocet ecclĩe
donec ſit p̃ſcriptũ.h.d. Vel in reb⁹
inuaſis nõ currit p̃ſcriptio. Prĩo repetit ꝙ oliꝫ
p̃ſcripſerat. Scḋo ꝓteſtaẗ. ¶ No.nihil agẽdũ cũ ſcanda
lo. ¶ Scḋo no.ꝙ dixi ĩ ſũmario. ¶ No.ꝙ ꝑꝑ ſcãdalum
vitãdũ qs põt dimittere ius ſuuꝫ indiſcuſſum.glo.remittit.
¶ No.ꝙ papa ſe noĩat in ſingulari:aliũ noĩat ĩ plurali.dic
ꝙ fecit ex nimia hũilitate gregorius.hodie non valeret re-
ſcriptũ.de cri.fal.q̃ꝫ graui. Gl.colligit ꝑꝑ ſcãdalũ deſiſtẽ/
dũ a iure ſuo:ꝛ remittit. Inno.ꝛ hoſtiẽ.dicũt hic ꝙ ꝑꝑ hoc
nõ peccaret repetens ſibi debitum: ꝙ alteri aduerſario eẽt
ſcãdalũ. Et ſic rñdeẗ ad.c.qui ſcãdalizauerit.ꝺ hoc.ꝺ ope.
no.nunc.c.ij.dic vt ibi. ¶ Gl.colligit hõa eccleſiaruꝫ fore
pauperũ.ꝛ hoc qꝛ in neceſſitatibus oĩa ſũt cõia:ꝛ ſolo victu
ꝛ veſtitu clerici debẽt eẽ ꝯtenti. ¶ Op.ꝙ taciturnitas p̃la/
ti p̃iudicet ecclĩe.J.e.auditis. Sol. dicit glo.J.ꝙ prelati
male alienãtis taciturnitas nõ p̃iudicat:quo ad curſũ p̃ſcri
ptionis:qꝛ illo tꝑe diciẗ ĩpedita agere. Ad hoc qḋ no.de in
inte.reſti.c.fi.qḋ no.qꝛ ſicut nõ p̃iudicat in curſu q̃drienij:
ita nec in alijs p̃ſcriptiõibus. Iõ glo.rñdit ꝙ inq̃tuꝫ eſt cõ
pleta p̃ſcriptio taciturnitas nocet ecclĩe:inq̃tũ nõ eſt cõple
ta nõ nocet:hoc forte dicit qꝛ nõ erat ꝯpleta:nec poterat cen
tenaria ꝯpleri in vita ipſius pape:cũ tãtũ viuere nõ poſſet.cũ
iã eẽt magne etatis:ex quo papa erat.ꝑ q̃ dicit hoſti.hic ꝙ p̃
ſcriptio ꝯ inferiorẽ eccleſiã cõiter nõ p̃iudicat pape:qn poſ
ſet vti cẽtenaria ꝓ iure ſuo:in ecclĩa p̃ſcripta:nã de iure ſuo
põt agere:lꝫ ĩferioꝛ ecclĩa ſuccubuerit.J.de cap.mo.c.ij.§.fi.
nã ꝛ epõs agit ꝓ ſibi ſubiecta.C.de ſuc.ab inteſ.c.fi.ꝛ ab.J.e.
ex trãſmiſſa:ꝛ vide qḋ no.J.e.ad audiẽtiã.§.fi. Tertia ſo.vt
intelligaẗ ꝺ re inuaſa:ꝛ violẽter occupata:q̃ efficiẗ imp̃ſcri
ptibilis.xvj.q.iij.lꝫ in regulis.vel q̃rta taciturnitas p̃lati bñ
nocet eccleſie:ſi nõ interceſſiſſet actus ex quo interrũpaẗ p̃/
ſcriptio:lꝫ interceſſiſſet:qꝛ ꝓteſtatus ẽ papa de iure ſuo:q̃ ꝓ
teſtatio interrũpit:qḋ reſtringere videẗ Innoc.ad p̃ncipes.
nã dicit ꝙ p̃ncipes ꝑ tales ꝓteſtatiões interrũpũt p̃ſcriptio/
nes:cũ nõ ſit alius corã quo ꝯueniaẗ.ar.l.j.alle.vt ꝑfectius.
Ad hoc qḋ no.J.c.ꝓxi.ꝛ hoc qꝛ nõ põt facere illã:de q̃ hẽtur

in illa.l. ¶ Pōt vľrio itelligi ⁊ erit notabilis itellect⁹: vt itelligāt decre.i debitis: vel reb⁹ legatis: vľ alˀs debitis paupibus icertis: vt illis ex taciturnitate ꝑlati: vľ executoꝛis: non ꝑiudicetˀ: ex quo legatū vel debitū nō determinatˀ ad certum locū: qꝛ paupib⁹ nō pōt iputari: q̄re nō agāt: ex quo nō ſunt certi ⁊ certificati. Ad qꝺ.C.de an.excep.l.j ⁊ ſic alˀs dixi ꝺ facto. Et h̄ puto qcqd dicat Fred.ſuo ꝯſi.cj.ꝟ.itē q̄rit.vbi dicit ꝙ epis i vēdicatiōe reꝝ: ꝓ incertis legatis datˀ ꝯditio ex .l.nulli: q̄ ſpatio.xxx.an.tollitˀ.C.ꝺ ꝑſcrip.xxx.anno.l.ſicut. ¶ Nec ob.ꝙ eccleſiis nō currāt niſi ꝑſcriptiōes.xl.an.qꝛ ſi currūt niſi in reb⁹ eccleſiaſticis: ⁊ q̄ eccleſijs debentˀ.hic non ꝯpetūt actiōes ep̄o: vt ep̄o: ſꝫ vt admiſtratoꝛi iconomo bonoꝝ paupeꝝ: vt.l.nullus.⁊.l.ſi qs.C.de epi.⁊ cle.ſꝫ certe ſi ꝺbēt attēdi pſone paupeꝝ in ꝑſcriptiōe ꝯ ep̄m: vt executoreꝫ ⁊ diſpēſatoꝛē: ex quo paupes ſunt icerti: negligētia ep̄i illis nō dꝫ ꝑiudicare: nō valētib⁹ agetˀ: ſicͭ nec negligētia pꝛis adminiſtratoꝛis: vt dcā.l.j.i ſi.C.ꝺ an.excep.⁊ ſic dꝫ itelligi h̄: ⁊ ſic de facto reſpondi: ⁊ pēdet qꝺ: neſcio queꝫ finem habebit.

f **Anctoꝛum.** Per quietā.xxx.annoꝝ poſſeſſiōe ꝑſcribit eccľia: nō diuiditˀ. ¶ No.ꝙ valent leges de ꝑſcriptiōe loquētes inq̄tū nō ſūt a canōib⁹ iprobate. ¶ No.ꝙ eccľia ꝯ laicū ꝑſcribit tp̄e a lege ſtatuto: qꝛ hoc nō ē imutatū. ¶ No.duo req̄ſita ad ꝑſcriptionē: ꝙ ꝑſcribēs poſſideat: ⁊ ꝙ qete ⁊ incōcuſſe poſſideat. ¶ No.ꝙ ſola ꝓclamatiōe iudiciali: ⁊ ſic vocatiōe ad ius: interrūpitˀ ꝑſcriptio. ¶ Op.ꝙ ſinodali ꝓclamatiōe nō interrūpatˀ preſcriptio.vt.l.ſicͭ.C.de ꝑſcrip.xxx.an. Sol.iterrūpitˀ illa q̄ñ aliter non pōt litē ꝯteſtari: vel hic finitˀ clamatio ꝓ citatione q̄ ſufficit.vt ibi. ¶ Quero q̄ñ dicatˀ quis ſincere poſſidere ⁊ quaľr ꝓbetˀ.dic q̄ñ bona fide.⁊ dicͭ gl.ꝙ i dubio preſumitur bona fides: ⁊ q malā fidē allegat: illā ꝓbare dꝫ. In petitione aūt hꝛ̄ditatis nō cēſetˀ eē in illo: q audit litē ſibi monēdā.vt.l.litē veniūt a quo.ff.de peti.hꝛ̄di.ſꝫ Vicē. ¶ Op.ꝙ minoꝛ.lx.nō currat ꝯ eccleſiā.j.e.ꝺ q̄rta.gl.dicͭ ꝙ ē correcta vel dic ꝙ hec loq̄tˀ q̄ñ eccľia preſcribit rē ꝑuati ſꝫm Tan.bo.⁊ Ab. Ad h̄.qꝺ no.xiii.q.ii.c.j.xvj.q.iii.placuit.j.e.illud.qꝺ putat Jo.an.falſuꝫ: ⁊ remittit ad no.in dcō.c.illud.ibi dicā. Glo.dicͭ ꝙ hec loq̄tˀ i his in qb⁹ eccľia hꝫ iura ꝑuilegiata: in qb⁹ ꝑuilegiis preſcribitˀ ſpatio.xxx.an.⁊ h̄ dicͭ Jo.xvi.q.iiij neqꝫ: ſꝫ nō placet p no.de ꝑui.ſi ꝺ terra: lꝫ ꝓ eo faciat.§.accedētibus: ſed cōiter tenetur illud foꝛe coꝛrectum.

d **E quarta.** Preſcribitˀ ꝯ ep̄m q̄rta: ſi.xl.an.ſpatio nō ſoluatˀ: ⁊ cathedralis eccľia interi non vacauit.h.d. Prio pōſt dcm̄. Scꝺo caſū exceptū.ibi.niſi tertio ius antiquū reprobat.ibi.nā rōana. ¶ No.prio epꝫ fundare itētionē de iure cōi ſup q̄rta decimaꝝ in pochia. Ad h̄ .ſ̄.de offi.oꝛ.ꝯquerēte. Ex q̄ pꝫ ꝙ ſup ipo iure deciaꝝ clic⁹ ⁊ nō ipſe fūdat itētū: ꝺ q̄.ꝺ deci.cū ꝯtigat. Itē no.eadē foꝛe i q̄rta oblationū. ¶ No.ꝙ iura eccľiaꝝ ēt ꝯ ſupioꝛē preſcribentˀ.xl.ꝑſcriptiōe ⁊ ſi preſcribūtˀ minoꝛi tp̄e: ⁊ ſic hodie coꝛrecta ſūt iura preſcriptiōis tricēnalis. ¶ No.ꝙ ꝺ ꝑſcri.deducūtˀ tp̄a vacatiōis eccľie. ¶ Op.ꝙ mioꝛi tp̄e iura preſcribūtˀ.ff.ꝺ ſerui.l.ſeruitutes.⁊ qꝺ ibi no. Ad qꝺ no.j.ꝺ cēſi.peruenit.dicit Inno.ꝙ de iure ciuili in preſcriptiōibus iuriuꝫ preſcribitur ſpatio.x.inter pn̄tes: ⁊.xx.inter abſentes ad ſimilitudinem rerum immobilium.C.de ſerui.l.ij.C.de preſcrip.lon.temp.l.ſi.⁊ hoc in iuribus habentibus cauſam cōtinuam: vel quaſi: vt in aqua: que ꝯtinuo ducitˀ: vel in ſtillicidio quod eſt aptum quottidie recipere aquam. An autem titulus exigatur.dicā.j.ſuper glo.ſi iura nō hn̄t cauſaꝫ perpetuam: ꝙ quando ſit dicaꝫ.j.vt eſt ſeruitus vie: ⁊ ſeruitioꝝ preſtandoꝛum extraoꝛdinarioꝛum: hec ⁊ ſimilia nō preſcribuntur: niſi tanto tempoꝛe cuius initij memoꝛia nō exiſtat. vt.l.j.in ſi.ff.de aqua plu.ar.⁊.l.hoc iure.§.ductus aque.ff. de aqua quotti.⁊ eſti.x.q.iij.quia cognouimus. C.di.cōtra moꝛem no.j.de verbo.ſigni.ſuper quibuſdā.§.j.ꝟ.ſi.hec vera de iure ciuili.de iure canonico ſine titulo nō preſcribuntˀ: contra ius minoꝛi ſpatio: q̄ꝫ cuius initij memoꝛia non exiſtat: cum titulo: ſi hꝫ cām diſcōtinuā: idē ſi ꝯtinuā ſpatio.xl.an.contra eccleſias: vt hic.⁊ de preſcrip.c.j.lib.vj.⁊.j.e.ſi diligenti. ¶ Op.ſꝫm hoc nō dꝫ q̄rta funeraliū vel decimarū preſcribi ſpatio.xl.an.qꝛ non hꝫ cām continuā: imo diſcontinuā hꝫ annoꝝ: qꝛ oīum capite anni decime ſoluuntˀ: ⁊ ſic aut exigitˀ tēpus duplicatū.ff.quēadmoduꝫ ſerui.amit.⁊.l.ſi ſic cōſtituta.C.de ſerui.⁊ aqua.l.j.⁊ hoc verū: ſiue habeat interuallū annoꝝ: ſiue menſiū: ſiue ſeptimanaꝝ: ⁊ hoc qꝛ odia reſtringēda ſunt.de reg.iur.odia.cum concoꝛ.lib.vi.ff.de libe.⁊ poſthu.l.cū qdā. Quidā dicūt ꝙ hec diſtinc.nō hꝫ locū ſꝫm canones: nā h̄ ius de quo hic.ſ.ꝑceptionis decimarū hꝫ magnū interuallū.ſ.de mēſibus vni⁹ anni: vſqꝫ ad mēſes alteri⁹ anni: ⁊ de vīdemijs vſqꝫ ad vīdemias: ⁊ tn̄ i eo nō duplicatˀ tp̄s: vt hic appet. Alii dicūt ꝙ iura illa hn̄t locuꝫ in foro noſtro. Et ad hoc.c.rn̄dēt ꝙ hn̄t hec iura interualla etiā hoꝛaꝝ ⁊ hn̄t quaſi ꝯtinuā cām: cū quottidie debeāt ⁊ poſſint recipi decime: nō ſolū reales: ſꝫ etiā pſōales: qꝛ predia quottidie aliquos fructus ꝓducere poſſunt.de qbus quarta eorū eſt ſoluēda.vt no.de deci.ex parte.ii.⁊.c.nō eſt.⁊ ideꝫ dicit de iure eligendi: ⁊ ſi quottidie non eligatur: qꝛ quottidie non vacat eccleſia. Eſt tn̄ aptū quottidie hoc ius eligēdi ad quottidie eligendū: qꝛ quottidie vacare pōt eccleſia: ⁊ quottidie ē apta ad vacādū.ar.eius qꝺ ꝺ ſtillicidio dr̄.ff.ꝺ ſerui.ru.predi.l.foramen.ideo ſufficiūt.xl.anni.vt no.de cā poſ.cū eccleſia.§.fi.e.ti.cū olim.ſ̄.de elec.cumana. Si aūt ſit ius qꝺ iteruallū certū ⁊ ꝺputatū ab hoīe vľ a iure recipit: quale eſt: vt quis oī anno in die dedicatōis vel feſtiuitatis: vel alio certo die: partem oblationis ꝑcipiat: vel aliud ſeruitiū: tunc bene hꝫ interualla.x.q.iii.nec nūerus.xviii.q.ii. Eleutheri⁹ de cenſi.cū venerabilis.⁊ tūc eſſent neceſſarij.lxxx.anni.poſtea ab hoc recedit Inno.j.dicēs ꝙ ius ꝑcipiendi decimas de fructibus fundi: bene hꝫ cām cōtinuā: ſed ius ꝑcipiēdi decimas de vino vel grano tātum: vel de oībus minutis tātuꝫ vel ꝯſiľibus: nō hꝫ cāꝫ ꝑpetuā: qꝛ hec ꝑcipiuntˀ tp̄ibus certis vt no.j.e.ad aures: ſꝫm Inno.de materia de ſerui.l.ſeruitutes. Hoſti.dicit ꝙ hec glo.q̄ꝫtū ad canones: potius eſt ſubtilis q̄ꝫ vtilis: ſiue agamus de coꝛpoꝛalibus: ſiue incoꝛpoꝛalibus: cōtinuā cāꝫ hn̄tibus: vel nō: regulariter ē tenēdū ꝙ ſola preſcriptio q̄dragenaria currit ꝯ eccleſiā: ⁊ nulla minoꝛ: vt ibi no. veritas eſt ꝙ hec iura habent cām diſcōtinuam: qꝛ in eis exigitˀ factū hominis: qui quottidie nō eſt aptus ad talia: ⁊ quolibet momento ꝑcipienda: vt no.in dicta.l.ſeruitutes: ⁊ inquantū habent diſcontinuā: non puto ꝙ minus exigatur tempus q̄ꝫ ſit datū a iure ciuili: tnꝫ qꝛ non ſunt iura illa in hoc coꝛrecta: tn̄: quia plus tendēt canones ad tollēdas q̄ꝫ ampliandas preſcriptiones.vt.j.e.ſi.ſed diſtinctio illa an habeat cām continuā: vel diſcontinuā: hꝫ locū q̄ñ agitur de ſeruitutibus realibus debitis a re rei: qꝛ cum ibi res non hꝫ aīum continuantē poſſeſſionē: opoꝛtet ꝙ ipſo facto cōtinuetur: vt currat preſcriptio: que non currit abſqꝫ poſſeſſione ſꝫ in iuribus pſonalibus debitis a re perſone: vel a perſona pſone: eſt ſecus: quia ibi animo continuantur poſſeſſiones: qꝛ poſſeſſio animo tenetˀ.l.ſequitur.§.non mutat.ff.de vſuca.⁊ quod ibi no.⁊ in.l.i.C.de ſeruitu.⁊ aqua.vnde ſemper dicitur continuari. Ad hoc quod no. in.l.i.§.hoc interdictum.ff.de itine.actuqꝫ pri.vnde cuꝫ animus continuet ceſſat differentia cōtinui: ⁊ diſcōtinui. hoc plenius dixi: per hoc.hec redduntur ſuperflua.j.de cenſi.peruenit.dic vt ibi. ¶ Opponitur ꝙ talia iura non poſſit preſcribere rectoꝛ vel clericus.vt.j.de iure patro.de iure. Sol.poteſt preſcribere ſi ſit rectoꝛ: vel prelatus: vel habens dignitatem: vel officium in eccleſia: ſi hoc faciat nomine eccleſie: nam pꝛopꝛio non poſſet.vt ibi. Similiter in iure eligendi: vt no.ſ̄.de elec.conſtitutus. ¶ Quero quis habeat pꝛobare in terminis veſtris: an epiſcopus: an rectoꝛ.de hoc Joannes an.remittit ſuper regula ſine poſſeſſione.de re.iur.lib.vi.iii.q. ¶ Op.ꝙ alia

tpa exigant in pſcrip. vt pʒ.xvi.q.iii. verſus ſi. So.reiecta
diſtic.de qua.ibi.hodie ſola quadragenaria currit ꝯ eccliá.
C Op. ꝙ non pſcribaſ ſpatio.xl.an. qꝛ quarta decimaruʒ
debeſ epo de iure cõi.x.q.iii. vnio.ꝛ ſic pſcribẽs eſt in mala
fide:ꝛ ſi clericus ceſſat in ſolutõe iſtius quarte: nõ põt pſcri
bere.J.e.ſi.ꝛ.c.ſi diligenti:dic ꝙ ipſe qui cepit denegare ſolu
tioné non põt hře boná fidẽ:ſed ſucceſſoꝛ ſic: qui reperit nõ
ſolutá.vel dic ꝙ ẽt ille qui cepit non ſoluere:ſi hũit titulũ:lʒ
minus iuſtũ:nam talis dat cãʒ vſucapiendi.J.e. ſi diligenti:ꝛ
ſi dicas quẽ titulũ põt hře.dic ꝙ forte titulũ donatõis:nam
talia iura põt epus donare eccleſie.xii.q.ii.c.ſi.ꝛ vide qð no.
de don.paſtoralis.ſup pe.gl. ꝛ ſi fecit de ꝯſenſu ſui capituli:
non eſt neceria pſcriptio:q̃ adeſſe põt:ſi putat ꝯſenſuʒ interue
niſſe:ꝛ non interuenit:ꝛ ſic errat in fcõ i ſecus ſi putat ꝯſenſũ
non neceriũ:ꝛ non interceſſiſſe:qꝛ tũc erroꝛ iuris ĩpedit pſcri
ptioné.ff.de vſuc.l.nũq̃. de re.iu.l.ea que. prima ſo. non ꝓ
cedit:qꝛ hoc caſu non ſufficit ſola bona fides:cũ exigaſ titu
lus cũ ſit ꝯ ius:vel tñ tpe: cuius initii ꝛc̃. de pſcrip.c.i.li.vi.
de hoc.J.de iure pa.cura. C Ultio no.tex.ꝛ gl. qui vult epʒ
fundare intentũ de iure cõi ſup ſola quarta decimarũ:ꝛ non
ſup oĩbus decimis:ꝛ ſic eſt falſũʒ qð no.de deci.cũ ꝯtigat in
gl.ii.ſ.ꝙ epo non cõpetat quarta decimarũ. in inferioribus
eccleſiis.ꝛ vide ꝙ ibi no.inquãtũ aũt gl. exigit titulũ ad pre
ſcriptões incorporaliũ. dic verũ hoc vbi ius eõe reſiſtit:ſed
ſi non reſiſtat: ita ꝙ iniuſtificet poſſeſſionẽ:non exigiſ tũc ti
tulus:ſed ſufficit ſolus vſus cũ bona fide.ff. ſi ſerui. ven.l.ſi
quis diuturno;ꝛ no.J.e. ſi diligẽti. ꝛ incipit currere tps ex quo
cepit vti:non vi:non clam:vel pcario:ſciente illo : cui fiebat
pĩudiciũ:ꝛ non ꝯdicente.ſed tacente:ꝛ hoc ipſũʒ pbare dʒ:
ſcdm quoſdã:ſic intelligũt.ff.quẽad.ſerui.amit.l.ſi.ff. de iti.
actu.pri.l.i.§.iuſ.dicit tñ hic Inn. dřaʒ eſſe inter ſeruitutẽʒ
ruſticã;ꝛ vrbanã:in hoc : qꝛ ruſtica pdiſ certo tpe non inten
do:vrbana vero p ſolũ nõ vſuʒ non perit : ſed ita demũ ſi vi
cinus ſiſ vſucap.libertatẽ:velati ſi edes tue edibus meis ſer
uiant:ne tue altius tollanſ:ne luminibus meaꝝ ediũ officia
tur.in hoc eniʒ caſu:ſi ego p ſtatutũ tpis feneſtras meas pre
fixas habuero vel aſtruxero:ita demũ ius meũ amitto: ſi tu
per idẽ tps altius ſublatas habueris edes tuas: alioquin ſi
nihil noui feceris retineo ſuitutẽ.ff.dſui.vr.pdi.l.h ũt iura.

v **Jgilanti.** Poſſeſſoꝛ male fidei nõ
pſcribit. Primo põit di
ctũ.Scdo.ibi.eph iſin° legiſlatoꝛ. Tertio corri
git.ibi.nobis aũt. C No. ꝙ nõ currit d iure ca
nonico nec ꝓficit preſcriptio male fidei. C No.ꝙ male fi
dei poſſeſſoꝛ dř ſciens reʒ alienã. C No.ꝙ ſupueniẽs bo
na fides ꝓficit ad pſcriptionẽ:itellige incboandã:nõ finien
dã. C No.ſmẽ canonicũ ꝛ leges deuiare in ꝓhibẽdis pre
ſcriptõibus:qꝛ pncipalr canonicus ſinis itẽdit vtilitatẽ aĩe:
ciuiſ vtilitatẽ ciuilis ſocietatis: vt rerũ viteſ ꝯfuſio: ꝛ puniaſ
deſidia:ꝛ negligẽtia. C Op. ꝙ currat pſcriptio cũ mala fi
de:vt.C.de pſcrip.xxx.l.ſicut.aliud ſcdm leges:vt ibi.aliud
ſcdm canones:vt hic. C Querit glo.an ſupueniens ſcia rei
aliene:ꝛ cõpleta pſcriptõe:ĩpediat preſcriptõis effectũ:quo ad
metas ꝯſcie vř pꝛo ꝙ ſic:qꝛ eo ꝙ ſcit mõ reʒ alienã:ẽ in ma
la fide:ergo preſcriptio nõ ꝓficit.Scdo qꝛ hic hũit reʒ que
fuit aliena:nõ igiſ tpe defendiſ:qꝛ peccũ rei male ablate tol
liſ ſola reſtõne:vt ia regła peccũ.de re.iu. li.vi. Incõtra.cõ
pleta p ſcriptiõe tutius eſt ꝛ ſcdʒ vtrũq; ius:vt hic ergo iuſte
poſſidet:ꝛ hñ:ꝛ ſic ſi teneſ ad reſtõnẽ. Scdo qꝛ poſſidẽs rẽ
alienã dř male fidei:ſed preſcriptione cõpleta non poſſidet
alienã:ſed ꝓpriã:ergo nõ eſt male fidei : efficiſ eniʒ dñs per
pſcriptionẽ. Tertio qꝛ a lege pẽdet ptãs faciẽdi d tuo meũ
.ff.d eui.c.l.latius.C.de quadri.pſcri.l.hñ a zenone: ſic ꝛ pre
ſcriptõe:maxie cũ cã negligẽtie põt trãſferre dñiũ: illo tran
ſlato:ceſſat mala fides.glo. recitat opi.aliq dicũt eũ teneri
ad reſtõnẽ:ꝛ hoc tenuit Hu.recitat ſcdo ꝙ alii tenent:ꝛ hoc
vř verius.glo. ꝙ nõ teneſ reſtituere : qꝛ iaʒ non eſt aliena:
ſmq ſua:ꝛ iuſte eaʒ poſſidet:qꝛ iure.xiiii.q.iiii. gd dicã: hęc

opi.lʒ Jo.Uin.Tan.Goſ.Inn.ꝛ Ho.ꝛ Ber.J.e.ſi.dicit tñ
Ho.ꝙ ſi ꝯſcia eius inde fuiſſet leſa ſatiſfacere deberet ꝯſtõ
ne:ꝛ remittit ad ſum.e.ti.ſub rubrica.de pſcriptõe rerũ imo
biliũ.§.que exigiſ.ſub.§.verũ. Quicqd recitat glo.vltima
opi.diſtinguent ẽ an hẽat ex cã lucratiua: ꝛ teneſ reſtituere:
an nõ:ꝛ nõ teneſ reſtituere.ſed dicit Ho.ꝙ hec diſtic.repro
baſ.C.de preſcri.l.pe.ꝛ.J.de dona. ad apſice.de hoc.xiiii.q.
.vi.ſi res.xxxiiii.q.ii.ſi virgo.dic plene:vt per Jo.an.i regu
la poſſeſſoꝛ.de reg.iur.li.vi.ibi ꝯcludit opi.gl hic verã eſſe
alias diſputari ꝛ tenui opi. theologoꝝ: vt forus canonicus
non artaret : ꝓut eſt ꝯtentioſus:ſed ſic forus pnie: qð maxie
ꝓcedit in eo cui non põt ĩputari negligentia:ꝛ hoc: qꝛ cũ que
rendi cũ dãno alterius nõ eſt oĩno ſufficiens. vñ equa lance
menſurãdũ:ne ſic meũ auferaſ. C Quero qꝛ dicit in rebus
latentibus ꝛc̃.qd hoc importet.dicit gl.ꝙ in latentibus.i.in
his in qbus preſcribiſ ꝯ ſciẽtes hʒ locũ qð hic dř:vt preſcri
ptio defendat:ſi ſit bone fidei:ſi male non defendat.

a **Daures.** Una eccleſia in prochia
alterius ſpatio.xl.annorũ
decimas preſcribit.Cõis diuiſio.ſcda.ibi.iue.
C No.ꝙ preſcriptõe cõpleta melioꝛ eſt ꝯditio
poſſidẽtis q̃ʒ q pſcripſit. C Scdo no. ꝙ q̃dragenaria pre
ſcriptio ipſo iure tollit actionẽ:vt pʒ.ibi.proſus actionẽ ex
cludit.vide in ſpe. de preſcrip.circa prin. dic ꝙ ſi preſcriptio
eſt cõuentionalis : qꝛ noluit vſq; ad tps obligari:lapſo tpe:
ſurgit a prin.tacita ꝯuẽtio:que hʒ vim pacti:ꝛ ſic tollit nãleʒ
obli.ꝛ ꝯſiter ciuilẽ.Ol.dicit ꝙ opus eſt exceptõe.l. cuʒ qui
ita.§.i.ff.de ver.obl.l.ſi vnus.§.pact° ff.de pac.ſi liberaſ tpe
qꝛ actio eſt tpalis tolliſ ciuilis ꝛ remanet nãlis.ff.de neg.ge.
.l.at qui nã.in prin.ſi teneſ actõe ꝑpetua: ꝛ liberaſ tpe liber
tatis a ciuili:remanet naturalis: quã ius ciuile tollere nõ põt
inſti.de iure nã.gen.ꝛ ciui.§.ſed nãlia : tñ tolliſ oĩs effectus
ipſius obligatõis nãlis.l.ſicut:ꝛ.l.oẽs.C.de pſcrip.xxx. an.
vbi dicit ſic pleniſſima monitõe ſecurus qð tenent vltramõ
tani:vt refert Cy.in.l.vlt.C.ex qui.ca.ma. C Op.ꝙ nõ pre
ſcribat abſq; ti.J.e.ſi diligenti.dicit glo. ꝙ qdaʒ dicunt ꝙ in
alterius prochia decias preſcribunſ ſine titulo : ſʒ alii ꝯ. de
quo remittit J.e.ſi diligẽti.dic hodie exigi titulũ : vř tãti tpis
preſcriptionẽ:cuius ꝛc̃.de preſcrip.c.i.li.vi.ex hoc pʒ ꝙ non
exigiſ tps duplicatũ:ex tpis interuallo:de quo dixi. ſ.eo.de
q̃rta. ꝛ pareret h ſi ſolũ exceptionẽ:vt ſonat lřa:imo ꝛ actio
nẽ ꝯ quãtũcũq; poſſeſſoꝛẽ:non hñtẽ ius in re:nam ꝛ ſcdm le
ges male fidei poſſeſſoꝛ hʒ actionẽ in qbuſdã caſibus:ꝯtra
raptorẽ:ꝯ eũ qui ob ſuã ꝯtumaciã paſſus eſt miſſionẽ : vt ꝓ
baſ.C.de preſcri.xxx.an.ſi quis emptiõis ſm Inn. C Op.
ꝙ non excludat oẽm actionẽ: vt.J.e. cum non liceat. So.ex
cludit oẽm actionẽ preſcriptibilẽ nõ impreſcriptibileʒ: ꝛ ſic
vniuerſalis reſtringitur ad ſubiectam materiam.

c **Auſam.** Laicus decimas non pre
ſcribit. Cõmunis diuiſio.ſe
ibi.ideoq; . C No. laicũ non poſſe preſcribere
vel detinere aut poſſidere ius ſpũale. Et no.lai
co non poſſe concedi ius ſpũale. C No.ꝙ non ꝓcedit pre
ſcriptio eius:quod poſſideri non põt; ꝛ ſic abſq; poſſeſſiõe
preſcribi non põt. C Op. ꝙ laicis poſſint decime concedi
.x.q.i.c.pe.ꝛ ſi. So. dicit Inno. ꝙ in titulum concedi non
poſſunt:ſed bene i alimoniaʒ laicoꝝ:vt ibi. Aliquos caſus
in qbus non ꝓcedit preſcriptio ponit hic Inn. alios:ꝛ iſtos
videbis.J.e.cum non liceat:in ꝛ ſuper vlt.gl. C Op. laicos
poſſe decimas detinere:vt pʒ de deci.ꝓhibemus.e.ti.q̃uis
So.ex diſpẽſatõe oliʒ tenere potuerũt: vt ibi. hodie nullo
modo:vt hic:qꝛ ius decimaruʒ i cum ſit ſpũale:non cadit in
laicũ:niſi diſpẽſatõe pape. C Op.decias poſſe a laicis deti
neri:ſicut ꝛ de facto aliqñ tenent.de his que ſi.a pre.cũ apo
ſtolica. So.dic ꝙ detinere non pñt ciuiliter.i.poſſeſſione
iuris:ſed detinere pñt poſſeſſiõe facti:ꝛ iniuſta : ac in pericu
lum aĩarũ ſuarũ : talis aũt poſſeſſio facti non ꝓficit ad pſcri
ptionẽ: qꝛ ſola poſſeſſio ciuilis.i. iuſta : ꝛ a iure approbata:

germinat prolē.inſti.per quas pſo.no.acqui.§.ſed bone.iō qꝛ non poſſident:non pſcribunt:de hoc.ſ. que poſſeſſio germinat prolē:⁊ ꝙ ſine poſſeſſione non ꝓcedit pſcriptio:ſatis per Dy.in regula.iij.de regu.iu.li.vj. Po.dicit ꝙ ad hanc pſcriptionē duo exigunt: bona fides:⁊ poſſeſſio: ⁊ proles: eſt ibi bona fides ſcdm eum: abbas exponit.i. hꝫ duo impedimenta:qꝛ non poſſidet:⁊ qꝛ hꝫ malā fidem:⁊ ꝓcedit hec expoſitio:ſi hēs in glo.germinat. Jo.an.dicit ꝙ intentio eſt gl.ꝙ ciuilis ⁊ iniuſta poſſeſſio germinat.i.fructū parit acquirendi dnij.vſi.§.ſtatim allegatus.hoc vult.de hoc.xiiij.q.i.§.i.ſ.an poſſint laici i ſpūalibꝰ nobis pſcriptōes opponere.

Illud autem.

Si ꝯ pſcriptionē .xl.annorū:que ſola currit ꝯ eccleſiā:opponat interruptio: vterqꝫ ꝓbabit.ſunt duo dicta.ſcdm.ibi.verū. ¶ No. ꝙ de iure ⁊ ſtilo romane eccleſie: ꝯ eccleſiā non admittitur minor pſcriptio .xl. ⁊ ꝙ ꝯrietate canonū attendit ſtilus ro.eccl. ¶ No.ij.qualis exigat poſſeſſio ad pſcriptionē: qꝛ dꝫ eſſe inconcuſſa.i.non interrupta. ¶ No.iij.qualiter ſit procedendū ſup exceptōe ⁊ replicatōe: qꝛ ſimul ab vtraqꝫ pte teſtes ſunt recipiendi. ¶ No. ꝙ probata interruptōe ceſſat pſcriptio.de primo dixi plene.ſ.de excep.a nobis. ¶ Quero an aduerſus priuatū eccleſia ſe tueat ſpatio.x.vel.xx.an. dicit glo.ꝙ tuet ſe ſpatio.xxx. ne introductū in eius fauorē retorqueat ad leſionē.de re.iu.ꝙ ob grām.li.vj. Accur.in .l.ſi C.de ſac.ſan.eccl.dicit ꝙ ēt ſe tuet ſpatio.x.annorū.vel .xx.idem dicit in auct.quas actōes.⁊ in auct.de ecc.ti.§.tpa leſe:⁊ ſic diſputauit Jo.an. ⁊ determinauit:vt no.ſuper regula qui ad agendū.de reg.iu.li.vj.qđ ſequit Ho.in ſum.huius ti.§.que exigant.vſi. ſed nunqd.ergo eccleſia ad hoc rōque ponit in glo.nam de pſcriptōe.xxx.an. nō pōt hn loqui glo.que cōiter currit cum mala fide.J.e.ſi. ¶ Quero qñ dicatur incōcuſſe pſcripta. dicit gl.qñ eſt pſcripta ⁊ poſſeſſa: ſine aliqua iterruptōe.J.e.audita:vel ſine aliqua ꝓclamatōe per quā interrūpat pſcriptio.ſ.e.ſcdm. ¶ Quero cū glo. qualiter interrūpat pſcriptio.dicit gl.ꝙ dupliciter.vno modo naturaliter:alio.ciuiliter.poſtea pōit exemplū de iterruptionibus naturalibus ⁊ ciuilibus: quā lege vt iacet.de hac materia.xvj.q.iij. hec de pſcriptōibus alias ē verſus ſub.§.pōt.per Ho.in ſūma.e.ti.ſub rubrica.de preſcrip.rerū imobiliū.§.quibus modis.dic ꝙ qñ qꝫ in pſcriptiōe vel ꝯ pſcriptionē interuenit dormitio. de hac ⁊ eius effectu dicam.J.e. cum non liceat:qñ qꝫ interuenit ꝑpetuatio iuris ꝯ eam:⁊ hic huius eſt effectus:qꝛ actionē tpalē ꝯ pſcriptionē tpis facit .xl.ann.que cōiter eſt.xxx. vt.l.ſi.C. de anna.excep.⁊ in hac ſemp exigit lit.ꝯt.vt ibi. ad hꝫ gl. de off.iudi.or.paſtoralis. §.fi.in verbo interrūpat.vt no.glo.in.d.§.de pſcriptōibus in verbo triginta. Aduerte tamē ꝙ hec ꝑpetuatio maioris eſt effectꝰ de iure canonico ꝙ̄ ciuili:qꝛ de iure ciuili ꝑpetuat vſqꝫ ad.xxx.an.tm̄:vt.d.l.ſi.ſed de iure canonico in perpetuū.i.vſqꝫ ad mille annos:qꝛ lit.ꝯte.facit malam fidē:que ꝑpetuo impedit pſcriptionē:niſi aliter purget:vt dicit glo. .xvj.q.iij.c.i.que notabilis eſt. Circa iterruptōes aūt.dic ꝙ quedā eſt naturalis:⁊ hec eſt qñ aliquid de ſubſtantialibus ad pſcriptionē deficit:vel ceſſat ex poſtfacto. ciuilis dr qñ non interrūpit:nec ceſſat aliquid de ſubſtantialibus ad preſcriptionē:ſed alio impedimento accidētali extrinſecus ipedit.C.ð pſcri.xxx.an.l.cū notiſſimi. Jdeo aduertēdum ad pſcriptionē exigit naturaliter titulus:ſi hoc deficiat: non tn̄ ita ꝙ dñiū in aliū ipſo iure transferat:non ipedit pſcriptio.ff. de vſuc.l.ſi hoiem. Si aūt ſupuenit defectus tituli:taliter ꝙ ſi eſſet dñs dñiū in aliū transferet:interrūpit quo ad illū in quē titulus transferri deberet.l.queſitū.ff. de acqr.re.do. qꝛ eſt perinde ac ſi ipſe alienaſſet: quo ad aliū nō extinguit pſcriptio:vt.l.pōp.§.ſꝫ ⁊ ſi legatario.ff. de acq.poſ. Scđo exigit bona fides:circa bonā fidē de iure ciuili nō interrūpit ceſſatio bone fidei ex poſtfacto: qꝛ ſufficit ꝙ aſſit in pn. .l.iuſto.§.⁊ ſi poſſeſſio.ff.de vſuc.⁊.l.clā poſſidere.in pn.

Supueniens aūt defectus bone fidei:⁊ cognitio rei furtiue hn̄ iterrūpit.l.ſi ancillā.ff.ꝓ ſuo.de iure aūt nr̄o ſupueniēs mala fides hn̄ interrūpit:cui eſt ſtandū: vt in materia peccati.J.c.ſi.⁊ ibi de hoc.⁊ in regula poſſeſſor. de reg.iu.li.vj.dr aūt ſupuenire mala fides:qñ credit ſe non iuſte tenere: ⁊ rē eſſe alienā. Si aūt dubitat Bart.in.l. naturaliter. de vſuc. tꝫ opi. Jnn.de qua dicā.J.c.ſi. ꝯ quē eſt tex.i.c.i.xvj.q.iij.vbi ſufficit ꝙ dicat in dubitationē.ad hoc tex.hic q exigit poſſeſſionē in ꝯcuſſā:per qđ pꝫ qd dicendū de ꝓteſtatōe facta:de quo dixi.ſ.de reſti.ſpo.gratiis.⁊ in.l.pe.ff. ꝓ emp.⁊ dicā in .d.c.ſi.de quo per glo.xvj.q.iij.c.i. ⁊ aliqd dicā.J. itē exigit ꝙ mala fides firmiter ſupueniat: puta qꝛ aliquo tpe ſic putauit:poſtea melius informatus putauit ꝯriū: nō interrūpit vt dicit Jnn.i.d.c.ſi.dicā ibi qd iuris. Bar.tn̄ illud tꝫ i.d.l. naturaliter. Tertio reqrit poſſeſſio:⁊ hec abſqꝫ dubio iterrūpit:ſiue ſit nālis:ſiue ciuilis:qñ ipſa pdit que ad vſucapionē opabat.ff.ꝓ emp.l.qui fundū.i prin.l.i.§.per ſeruū.ff.de acqr.poſ. Fallit in capto ab hoſtibus i re peculiari poſſeſſa per ſeruū.l.ſi is qui.ff.ꝓ ēp. Et fallit in.l. rex mixtura.§.labeo.ff.e.ti.qꝛ ibi modicū tps deficiebat: ⁊ qꝛ ſub vniuerſitate poſſidebat. Itē fallit.ff.de vſuc.l.ceptā.⁊.l.iuſto.§.interdū qđ iure ſingulari introductū eſt:vt ibi no.⁊.e.ti.l.ſiue. Fallit vbi lꝫ non poſſideat:fingit poſſidere in ſui fauorē: ſecus ſi i ſui odiū:vt.l.pe.ff.ꝓ donato. Quarto exigit extitia rei:⁊ hoc ſi deficiat ciuil qꝛ efficit ſacra:vel religioſa:vel ſeruus liber:⁊ iterrūpit pſcriptio:⁊ idē nāliter: qꝛ extinguit .ff.de acqr.poſ.l.q vniuerſas.ff. ꝓ don.l.pe. Si vero res nō extinguat:ſed in aliud corpus trāſferet:qd iuris ſit:hēs in.l. rerū mixtura.§.labeo:⁊ ꝑ totā legē.ff.e.tit. Quito exigit pſona pſcribēs: ſi lꝫ tn̄ ſupueniat defectus animi:nō extinguit vſucapio.ff.de vſuc.l.iuſto.§.cū q. Si ſupuenit talis defectꝰ q faciat eū incapacē dñij. vt iudeo:⁊ mancipio xp̄ano interrūpit pſcriptio.C.de epi. ⁊ cle.l. deo nobis. circa ſi.C. ne iudei māci.xpī.l.i.Si ſupuenit defectus in pſona: mixta ꝯſideratōe dñij ⁊ ti.vt q ex oī cā acqrē pōt: preterꝙ̄ ex teſtō vt dānatus de libello famoſo.ff.de teſta.is cui: ⁊ vxor que pōt acqrere ex oi ti.a viro:preterꝙ̄ a donatōe:⁊ tūc dic ꝙ ſuperueniens incapacitas nō viciat ceptā pſcriptionē:lꝫ poſſit aduocari ꝑ ꝯditionē ſine cā.ff.de don.inter vi.⁊ vx.l.ſi ſpōſus.§.ſi donationē:ꝑ que vr ꝙ ſi forenſis ex certo ti.nō poſſit acqrere:ꝙ ſi ſucceſſit alicui:q cepat pſcribere:pōt acqrere ⁊ pſcribere: ſecus ſi ex nullo ti. poſſet acqrē. Sexto exigit pſona ꝯ ꝙ̄ pſcribit:ſi qdē deuenit ius ad pſonā ꝯ ꝙ̄ nō currit pſcriptio:nō interrūpit:ſi eſt cepta.C.de pſcrip.xxx.an.l. ſicut:⁊ hꝫ.qꝛ ꝑſona ꝯ ꝙ̄ pſcribit non exigit ad ſubam pſcriptōis:lꝫ eſt ꝯ pſcriptionē:vt obiectū: ⁊ hec ſufficiant de nāli interruptōe. Ciuilis aūt fit ꝑ alios actus extrinſecos: a iure poſitiuo iductos:in his dic ꝙ qdā ſunt pſcriptōes currētes mero fauore pſcribētis:vt vſucapio rerū mobiliū: ⁊ hec nō interrūpit lit.ꝯte.niſi in effcū.l.ij.§.ſi.ff. ꝓ ēp.ff. de rei vē.l. ſi poſt acceptā:qdā eſt pſcriptio mere odioſa: vt pſcriptio .xxx.an.ſine ti.ſiue cū bona fide:ſiue cū mala fide:⁊ hꝫ interrūpit lit.ꝯt. ⁊ ēt executoria miſſione:vt.l.cū notiſſimi.C.de pſcrip.xxx.an.ꝑ que puto idē in pſcriptōibus currētibus ꝯ eccleſiā:vbi nō exigit titulus: qꝛ currūt mera negligētia:ad ꝙ.ſ.e.nihil: ſꝫ vnā lec.vbi āt currūt ex titulo:⁊ vbi titulꝰ exigit ꝙ exigat lit.ꝯte.qꝛ hec eſt mixta:ſicut in preſcriptōne.x. vel.xx.ann.que currat partim fauore: partim odio.C.de rei ven.l.more.cauſa eſt:qꝛ vbi currunt mero odio:fundamentum preſcriptionis cauſat ſuper negligentia:que ceſſat executoria miſſione: preſcriptiones que cauſant mero fauore: nō cauſant ſup mera negligentia: ſed ſup titulo ⁊ poſſeſſione:que non tollunt ſola litis conte. vel executoria miſſione. hoc verum niſi interueniat talis actus:qui concludat malā fidem:qꝛ ⁊ de iure canonico interrumpit:qui ēt ſufficit in foro ciuili:vt ſi interuenit ſinodalis ꝓclamatio: vt in.c.ſanctorum.ſ.e. vel libelli oblatio facta principi:vel talis actus qui ducat tenentem in dubitationē.xvj.q.iij.c.i. ⁊ dicit ibi glo.

q̄ ſufficit denūciatio. Quod intelligo ſi ſit talis: ⁊ tali mo do facta: q̄ eum duxerit in dubitationē: vt quia habeat pro ſe aliquas preſumptiones: q̄ ſuperuenit poſt ceptam p̄ſcri ptionem: nuda aūt ſufficit ab initio: vt. l. ſi fundus. C. de rei ven. ff. pro emp. l. ij. ⁊ dixi in. c. grauis. de reſtitu. ſpo. preſcri ptiones. mixte tñ tenent medium: ideo interrūpunt litis cō te. pro hac diſtinctione preſcriptionū. facit. l. ſi. C. de edic. di ui. adri. tol. ⁊. xvj. q. iij. §. preſcriptionum. per Dy. in regula poſſeſſor. de reg. iur. li. vj. hec procedunt in iuribus ꝑpetuis contra que currit preſcriptio. Itꝑalibus aūt actionibus: ſui natura: ille non interrūpunt: niſi litis conte. l. i. ⁊. ij. C. quādo libel. prin. de. li. cō. p hec pꝫ quid de preſcriptionibus ſtatua rijs: ille enim interrūpunt ſola executoria miſſione: q̄ cur- runt mera negligentia non petentis. hec ponit Bart. in. l. i. in ſi. ff. p emptore. preſcriptio aūt que currit contra actōes criminales: interrūpit ſola libelli oblatione. l. marti. §. q̄n- quēnium. ff. de adul. Ex his decidit qualiter interrūpatur preſcriptio in iuribus: ſi quidem ſunt iura realia a re rei per ditur: perdita poſſeſſiōe fundi dn̄antis. l. ſi edes. §. i. ff. de ſer ui. vr. predi. Item interrūpit cum perdit quaſi poſſeſſio: vt quia is contra quē poſſidet non preſtat patientiam: q̄ in ta libus nihil aliud ē poſſidere: niſi pati aduerſarij: vt. l. iiij. ff. de vſufru. ⁊. l. pe. ff. de ſerui. eo q̄ aduerſarius non patit vti ſeruitute: interrūpit. idem in iuribus incorporalibus non co herentibus rei: vt in iuriſdictiōalibus ⁊ ſimilibus. ad quod id quod no. Inno. I. c. auditis. ideo interrūpit preſcriptio li bertatis: eo q̄ quis vtitur ſeruitute: vel iure ſeruitutis. Ex his patet qualiter aduerſus actiones preſcribat: ⁊ interrum patur: q̄ in pſonalibus cum non exigat poſſeſſio: ſed currat mera negligentia non agentis interrūpunt ſola executoria miſſione: fit ēt q̄nq̄ per debiti agnitionē: per ſolutionē par tis vſurarū: vel debiti: per dationē fideiuſſoris. itē quocūq̄ alio modo debitū agnoſcat: vel ceſſet negligentia: vt. l. cū notiſſimi. C. de preſcrip. xxx. an. Sed ſi agat p̄ſcribere actōi in rem: q̄ exigit poſſeſſio preſcribentis: illa interrūpit per- ditione poſſeſſionis. Si autē perdita re aliqua remaneret obligatio pſonā in contra illum: contra quē agebat preſcri bere: quo ad illam nō interrūpit perditione poſſeſſionis. l. ſicut. ⁊. l. oēs. C. de preſcrip. xxx. an. ad quod. l. ſequit. §. fru- ctus. ff. de vſuc. Effectus aūt interruptionis naturalis: q̄ in terrumpit quo ad oēs: ciuilis tantum quo ad pſonas exer- centes actus ex quibus interrūpit. Et eſt cā q̄ naturalis re ſpicit oēs: ciuilis reſpicit tātū actus exercentes: ſed cū in bo na fide mala fides non poſſit haberi ex poſt facto: quo ad vnum: non quo ad alium: q̄ poſſū putare dn̄m Martinū an preſcribam aduerſus Gayum: de iure ciuili eſt planū q̄ non interrūpit: ſed de iure canonico eſt dubiū: videturq̄ nō q̄ verum eſt hunc bona fide non poſſidere: ⁊ ꝯtra conſciā igitur ⁊c. I. c. ſi. cōtrariū puto: q̄ bona fides ⁊ mala: poſſunt referri ad vnū: ⁊ nō ad aliū ⁊ reſpicē vnū: ita qđ ſi aliū: vt. l. fulcinius. §. qđ ſi aduerſus. q ex cā. l poſ. ea. verū ē ergo hūc reſpcū illius quē nō putat dn̄m: bōa fide poſſidē: ⁊ ſic p̄ſcri bit. Non ob. q̄ de iure canonico hoc ſit naturale p̄ſcriptōis ⁊ ſic eius interruptio quo ad oēs interrūpat: q̄ ⁊ titulus eſt naturalis de iure ciuili: ⁊ tñ eius interruptio non interrūpit preſcriptionē: quo ad oēs: q̄ multiplicabilis eſt: ⁊ pōt reſpi cere diuerſos: vt patet ex dictis ⁊ tenet Bart. in. l. naturali- ter. ff. de vſuc. vbi ponit precedētia dicta lege glo. vt iacet ad caſus interruptionis. ad de caſum de iure canonico: quādo ceſſat bona fides: q̄ hoc eſt vnū de ſubſtantialibus ad pre ſcriptionem. I. c. ſi. ſm Ho. per que dicit glo. xvi. q. iij. c. i. q̄ facta litis conte. nūq̄ preſcribit: q̄ preſumit quem habere malam fidem: lꝫ poſt litem conte. ſolum de iure ciuili actio perpetuet ⁊ preſcribi poſſit: poſt. xl. an. l. ſi. C. de an. excep. q̄ non currant leges de mala fide. inquantū gl. dicit per cō tentionē ſecutam interrumpi preſcriptionē: hoc verum de iure canonico ſi concludat malam fidem: vel dubitationē . xvj. q. iij. c. i. ⁊ quod ibi no. Nunquid aūt exigat q̄ proce dat libellus: habet in legibus hic alle. ⁊ in ſpe. de execu. §. i. v. executores: ⁊ v. ſe. materiā glo. habes per glo. xvj. q. iij. §. de preſcriptiōibus. alias ſub. §. pōt Ho. remittit. c. ii. ſub rubrica de p̄ſcriptionibus rerū imobiliū. §. quibus modis.

q

Quia indicante.

Fines prediorum eccleſiaſticorum. xl. annorum ſpatio preſcribunt. h. d. Primo ponit dictū: quod. Scđo exequendū cōmittit. ibi. hortamur. Tertio circa exceptionē iſtruit. ibi. . xl. ¶ No. i. q̄ōnē finiū terminandā agrimeſſoris iudicio qui forte hꝫ iudicare de finibus: ſi reperiunt: vel q̄ in iſtis apparebat de iugeribus terre: ⁊ quantitatē vtriuſq̄ partis: ⁊ alter dicebat de parte ꝓpria occupatū: vnde oꝫ q̄ veniat ad menſurā. declarato ergo q̄ alter occupaſſet aliquid de territorio alterius. Scđo ſi allegeт p̄ſcriptio: illa reſeruabit vtriq̄ parti. Et no. q̄ in rebus eccleſiaſticis vltra fines pre dit preſcriptio ſed non minor. xl. ¶ No. q̄ p verbū horta- mur aliq̄ñ cōmittit iuriſdictio. vide cōcor. de teſta. c. i. Io. an. ¶ Op. q̄ non ſit recurrendū ad agrimeſſorē: cū poſſet qđ decidi ex diſcopertura finiū: abſq̄ agrimeſſura. So. in tellige hoc q̄ñ ꝯſtat quantū de terra hꝫ vnus: ⁊ quantū alter. puta vnus ex parte ſuperiori. x. alter octo ex parte inferioris alias ſepe ꝯtingit q̄ōnē finiū nō poſſe per agrimeſſores fi niri. ¶ Oppo. q̄ ex quo allegat preſcriptio: non ſit neceſſe agrimeſſura declarari: q̄ preſcriptio iuuat. So. dicit Io. an. q̄ ſi ꝓbet preſcriptio: non eſt neceſſaria hec menſuratio: poſſet tñ eſſe vtilis: ſcđm p̄ſcriptionē ꝓbatā: ipſorū termina tio. Io. an. Tu dic q̄ ibi non allegabant p̄ſcriptionē: niſi in ſubſidiū: vbi pareret de alieno poſſeſſum. ¶ Quero an te neat de mala menſura menſurans. glo. q̄ ſic: ſi doloſe agit: ſecus ſi negligenter: vel ex culpa: alle. glo. iura. inquantū di- cit de culpa non teneri: dic hoc verum ſi eſt leuis: ſecus ſi eſt lata: ⁊ dat hec actio nō in heredē: ſed heredi: lꝫ regulariter ſecus. ff. de ac. ⁊ ob. l. ex ꝯtibus: vt. ⁊. ſi. l. ſi. ſm Goſ. libellū ⁊ poſitiones in hac materia vide in ſpe. de parrochi. v. ſi. ⁊ q̄ de limitibus. Glo. colligit vnū modū ꝓbandi: vt res ſubij ciatur oculis: per qđ colligit q̄ hꝫ iudicare ſcđm: quod no- uit: ⁊ non ſcđm allegata: ⁊ ponit penā iudicantis ꝯ ꝯſtōnē ⁊ conſciā: que hodie hꝫ de re iudi. cum eterni. li. vj. Io. an. de q̄buſdā ſimilibus modis ꝓbandi: per inſpectionē ocu- lorum: remittit ad arborē ꝯſanguinitatis: an poſſit iudicari ſcđm ꝯſciam. Ho. remittit ad no. ff. de offi. ord. ſi ſacerdos. ¶ Op. q̄ vltra limites p̄ſcribi nō poſſit: q̄ nec limites: nec limitibus adherētia: preſcribi pñt. xv. q. iij. lꝫ in regulis. de parroch. ſuper eo. glo. ꝯcludit q̄ fines parrochiarū ⁊ dio- ceſiū: vel vltra fines: de adherentibus finibus: nihil p̄ſcribi pōt: q̄ñ ſunt limitate: ⁊ reperiri pñt: q̄ termini nō ſunt ꝯfuſi: ſic dēnt intelligi iura. vbi aūt termini non apparent: vel ſunt ꝯfuſi: tunc q̄libet de territorio: alterius p̄ſcribere pōt: ſed ex quo non patent termini: nō pꝫ ius p̄ſcriptōis. vñ tñ parrochia de iuribus alterius intra parrochiā dūmō nō ſint limites: vel limitibus adherentia: hn̄ p̄ſcribere pōt. ⁊. c. ad aures. ⁊. c. au- ditis. ⁊ tūc dicit gl. q̄ exigit titulus: q̄ dic hodie: vt. c. ſi. c. ſ. li. vj. In fundū āt ⁊ rebus alijs: ⁊ ēt eccleſiarū: hn̄ pñt p̄ſcribi ⁊ limites: ⁊ adherētia limitibus: ſed ſpatio. xl. annorū: vt hic hꝫ. vñ hic Goſ. q̄ poſtq̄ fines ſunt turbati: ⁊ alter incipit fi nes poſſidere: vt ſolū ꝓpriū: nō vt fines: tūc incipit preſcribe re: ante turbationē autē non preſcribit: q̄ vterq̄ finibus cōi bus vtit: rōne ſue ptis. ff. p ſocio. l. ⁊ merito.

c

Ex tranſmiſſa.

Tpe hoſtilitatis non currit p̄ſcriptio. Prima pars ponit querelā. Scđa dat iudicē. ſcđa. ibi. diffinitioni. ¶ No. i. q̄ parochialis eccleſia: que maxime dr̄: ēt ſi hꝫ alias eccleſias in ſua prochia: nō hn̄tes prochiā: ſuper iure prochiali: ⁊ decanarū: ⁊ oblationū: fundat intentū de iure cōi. ¶ No. q̄ eccleſia dr̄ maxime: q̄ñ in parrochia ſua habet titulos abſq̄ prochia. ¶ Nota. iij. tria que ſunt de iure parrochiali. Lino fune-

randi: iura decimarū: ⁊ obligationū: in quibus fundat intentum parrochialis eo ꝙ parrochialis: de iure cōi. Itē ꝙ in parrochia ēt fundat intentū. in alijs oībus intētionibus ſpiritualibus. ad hoc de deci. cum contingat. ℂ No. preſcriptionē non currere tpe hoſtilitatis. ℂ Quero an indiſtincte poſſit quis in parrochia alterius acquirere ex cōſuetudine iura prochialia. Ho. loquens de cōſuetudine. ſ. de cle. nō reſi. q̄ non nulli: dicit ꝙ licet ɔſuetudo poſſit dari vni eccleſie ius pcipiendi prediales decimas in alia. de deci. cū ſint. ⁊ c. apoſtolice. Non tñ idem de pſonalibus: nec de iure baptizandi alienū parrochianū: nec de oblatiōibus: primitijs vel alijs: que iter corporalia cōputanſ. res enim facilius ſubmittitur ꝙ̄ perſona. de ſo. cōp. ſignificaſti. Et q̄ ɔſuetudo videtur irrationabilis. de proch. c. ij. de penis. oīs. niſi quātum per ius canonicū approbaſ: vt ꝙ archid. ⁊ alij quidam preſcribant iura parrochialia: ⁊ habeant iuriſdictionē. de ɔſuetudine. ſ. c. cum olim. ⁊ c. venienø. de offi. archi. c. ſi. ſed irrationabile eſſet ꝙ vnus rector in alterius parrochia oīa preſcriberet. de ſepul. c. i. ⁊ c. certificari. hec ſunt verba Ho. quibus multū obſtat hec decre. niſi reſtringaſ hec ad ɔſuetudinem: vel qñ oīa vult acquirere ex preſcriptione: vel intelligatur qñ non habet titulum. Nunquid aūt vnus epiſcopus poſſit preſcribere iura epiſcopalia in alterius dioceſi in certa parte dioceſis: etiā remota a limite. vnde Inn. hic de dormitione preſcriptionis. reſeruo. ſ. eo. cum non liceat. vbi glo. tangit. Glo. colligit ſuperiorē eccleſiā agere poſſe ſup iure ſubiectarū. ad hoc allegat ſua iura. de ſuc. ab inte. c. fin. de ver. ſigni. cum inter. de no. op. nunc. c. i. alle. abb. de elec. querelam. ℂ Quero in quo conſiſtat ius funerandi. dicit glo. ꝙ cōſiſtat in ſepultura mortuorū ⁊ exequiis: ⁊ oblationibus: inde per uenientibus: de quo de ſepul. p totū. Glo. pe. colligit matricem eccleſiam debere percipere decimas ſ. fines ſue parrochie: ⁊ ſic capelle nihil debēt habere quod dr verum: niſi per ſpeciale priuilegiū: vel indulgentiā. alle. de deci. cum contingat. xvj. q. i. decimis. de hoc plene dixi. ſ. e. cum contingat. ⁊ tenendo ꝙ ibi dixi. hec decre. nō ob. q̄ iſte eccl'ie iferiores nō hēbāt prochiā. ƀ ƀ. xvj. q. i. ſtatuim'.

Eccedentes.

Procuratōes que debentur legatis: ⁊ nuncijs apoſtolice ſe. preſcribi nō poſſunt. h. d. Prima pars ponit querelam. Scda dat iudicem. ibi. nolentes. ℂ No. i. de iure clericos beneficiatos teneri ad pcurationē nunciorū: ⁊ legatorū: apoſtolice ſedis ⁊ ꝙ ad ipſam contribuere debent canonici eccleſiarū cathedralium: Et no. ꝙ in talibus pcurationibus: ſuperioribus debitis: non pōt ɔſuetudo: vel preſcriptio: tanꝙ̄ contra ius obedientie. ℂ No. caſū in quo non equiparaſ priuilegiū ⁊ ɔſuetudo: ⁊ i quo aliquid eſt acquiſibile priuilegio: ꝙ nō eſt acquiſibile ɔſuetudine: ⁊ hoc q̄ ɔſuetudo trahit originē ab alio: ꝙ̄ cui preiudicaſ. ℂ No. canōicos appellari ordinarios: ⁊ eſt vulgare loci: ſicut rauēne dicuntur cardinales. ℂ Quero an capitula teneanſ ad expenſas: que fiant pro ɔſecratōe epiſcorū ſuoꝝ: dic ꝙ ſic: nec excuſanſ cōſuetudine vel preſcriptione. ar. huius c. Ho. remittit ad no. de elec. cū preterite. quis ordo debitus eſt in ſoluēdo: vel exigendo pcuratiōes: dic ꝙ ordo eſt vt ponderenſ facultates: ⁊ plus debito: vt quis non aggraueſ. de offi. ord. conquerente. de ſta. mo. in ſingulis. de cenſi. cū inſtantia. ℂ Quero an omnia queſibilia priuilegio ſunt preſcriptibilia. Jo. ꝙ non. xj. diſ. catholica. xciij. di. illud. C. di. cōtra morem. dicit ꝙ nō. dic inquātū detrahunt obedientie ſupiorū: vel vniuerſali eccleſie romane. ⁊ aliarū eccleſiarū: non prodeſt ɔſuetudo: vbi pdeſt priuilegiū: niſi ⁊ ɔſuetudo ſit generalis: vt no. in gl. predictis. glo. i. proſequiſ generalia. in glo. i. in fi. dic vt de reg. iu. qui ſentit. li. vj. ℂ Op. ꝙ preſcriptibilis ſit procuratio. xviij. q. ij. eleutherius. gl. dicit ꝙ triplex eſt pcuratio. Una que debeſ rōne viſitationis: ⁊ in hac non currit preſcriptio. Alia que debeſ rōne inſtitutiōis: ⁊ in hac currit preſcriptio. Alia que debeſ rōne ɔſuetudinis: ⁊ in hac etiā currit. Aduerte inquantū glo. dicit pcurationē deberi: ratione inſtitutionis: non intelligas de iure cōi: ſed debeſ ex ſtatuto: vel cōuentione appoſita tpe dedicationis: vel cōſtructionis eccleſie. de hoc. ſ. de cenſi. pcurationes: ⁊ c. venerabili: ⁊ no. glo. que tangit de triplici ſpecie procurationis.

Cum non liceat.

Subditus non preſcribit obedientiam contra prelatū. h. d. Sunt due partes. Prima reprehendit factum iſtorū: quibus ſcribiſ: exprimendo cām. Scdo illud corrigi precipit: ⁊ exceptionē remouet. ℂ No. non licere membra a capite recedere: ⁊ ꝙ caput eſt ep̄s in dioceſi. alij prelati membra. vide de elec. ſignificaſti. in fi. ℂ No. ij. ꝙ ſuper obedientia: etiā quo ad prelatos dioceſis: ep̄s fundat intentū de iure cōi: ⁊ ſuper reuerentia. ℂ No. ſummariū ꝙ contra obedientiam non currit preſcriptio. dicit Jo. an. ꝙ caput eſt honorabile membrum hoīs. vnde ſine alijs membris locū facit religioſum. ff. de reli. ⁊ ſūp. fu. l. cum in diuerſis: ⁊ amputato capite fruſtra ſe iactat habere alia membra. i. q. i. illi ſcđs Jo. ℂ No. ꝙ illam reuerentiā debent inferiores prelati capitulo vacantis eccleſie: quā debent prelato: ⁊ ſuccedit capitulum: vacante ſede: in ptāte obedientie ⁊ reuerentie ſue iurie. ℂ Op. ꝙ licitū ſit propria auctoritate recedere a ſuperioribus. de elec. q̄ diligentia. xxxij. di. preter hec. So. gl. dicit ꝙ licet recedere a depoſitis: vel ſuſpenſis: intellige ſiue ſint ſuſpenſi ab hoīe: ſiue a iure: ex quo ſunt preciſi. in ſacris: ⁊ in his a quorū collatione ſunt ſuſpenſi licet recedere: ⁊ in hoc bene dicit glo. quidam non ſunt ſuſpenſi ipſo iure: depoſiti: vel preciſi. ⁊ dicit glo. ꝙ regulariter non licet ab eis recedere. Fallit in notorio fornicatore. in heretico. i ſciſmatico ⁊ ſymoniaco in ordine. in alijs aūt q̄ꝙ̄ notorij ſint: ab eis ppria non licet auctoritate recedere. idē glo. ij. q. vij. ſacerdotes. glo. addit ibi de non ſeruantibus canones: ⁊ excōicatis ſed excōicati cōprehenduntſ in primo membro de preciſis. Quare aūt plus vitenſ iſti ꝙ̄ alij. gl. dicit q̄ canon hoc dicit. Sed eſt dubiū hoc de quo queriſ quare hoc dicit canon ⁊ ab his plus ꝙ̄ ab alijs permittit. Sed dic ꝙ ratio eſt in ſymoniaco in ordine: q̄ intus oīus occidit quātūcūꝙ̄ occultus: vt no. de ſymo. tanta: fornicatio aūt inquinat aīam ⁊ corpus: ⁊ nimis frequentaſ. xxxiij. q. vij. quid in oībus. ideo magis proſequenda. de penis. aut facta. §. fi. ſm Ho. idē Gof. de ſymo. tanta. dic de hoc vt dixi. de coha. cle. ⁊ mu. veſtra. ⁊ in. c. ex tenore. ⁊ c. ſi. de tempo. or. Glo. vlti. ponit caſus in quibus non currit preſcriptio: aliquos ponit in quibus non currit ratione rei: vel natura iuris: de quo preſcribendo agitur aliquos in quibus nō currit preſcriptio ratione perſone cōtra quā preſcribiſ. aliquos in quibus nullomodo currit. aliquos in quibus dormit. Et ponit in fine aliquos in quibus non preſcribit: vel non currit preſcriptio: ex defectu in pſonā: vel circa pſonā pſcribentis. Inquantū dicit liberū hoīem non pſcribi: intellige: vt no. de inde. c. ij. ſup glo. iij. ⁊ de materia in. c. illud. alle. in glo. Inquantū glo. dicit longiſſima pſcriptiōe vſufructuariū ⁊ ſimiles pſcribere. forte voluit glo. ꝙ de pſcriptione. xxx. an. ar. l. ſicut. C. de preſcri. xxx. an. hoc habuit ab accur. in. l. creditores. ſed illud procedit de iure canonico. hoc eſt correctū: vt dicam. ſ. c. fin. dic vt ibi dixi. de hoc vide in ſpe. e. ti. §. quid ſi colonus: ⁊ tribus ſe. Pro declaratione huius glo. ⁊ eorū que ſcribit Inno. ⁊ Jo. an. ƀ. c. ex tranſmiſſa. Eſt aduertendū ꝙ qñ ꝙ̄ pſcriptio nullo modo currit: vt qñ res vel ius indefinite eſt non preſcriptibile: ⁊ qñ hoc ɔtingit gl. ponit aliquos caſus: alia examinatione nō indigentes. Qñ ꝙ̄ nō currit pſcriptio iuxta ɔſideratōe rei ⁊ pſone: vt in laico quo ad decias: ⁊ iura ſpūalis. qñ ꝙ̄ dormit pſcriptio. qñ ꝙ̄ iterrūpiſ. qñ ꝙ̄ currit: ſꝫ daſ reſtō. Circa primū eſt dubiū: an eo ꝙ res eſt inalienabilis ſit impreſcriptibilis. tex. videſ ꝙ ſic in. l. ſi fundus. ff. de fundo. preſcriptio enim alienatio eſt: vt ibi. ad hoc. ff. de vſuca.

.l.vbi lex. de reg.iti. qui contra.ff.vi.quare prohibita aliena ri emens eſt male fidei: vt ibi. dic ſi ius prohibet ſimpliciter alienationē:res eſt impreſcriptibilis:quo ad inchoationem: quo ad inchoatā ſinendā anteq̄ꝫ qualitas inhibens ſuper uenerit ſecus:q2 non impedit illā: vt.d.l.ſi fundū. quod cre do de iure ciuili.de iure aūt canonico: ſi ſciret conditionem rei ſuperuenientē:q2 eſſet in mala fide:pſcribere non poſſet vt puto.J.c.fi. Si aūt prohibeť alienatio rōne perſone: ⁊ nō ſimpliciter. dic vt in.l.ij.§.ſi a pupillo.ff.de vſuca. pro empt. Si aūt pmittiť alienatio: ſed non ſine ſolennitate. dic vt di-cam.J.c.ſi diligenti. vide Bar.in.l.fi.C.in qui. ca. in inte.re ſti. non eſt neceſſa.⁊ ibi Bar. vltimo hoc caſu dicit q̄ pro-cedit preſcriptio:ſed hoc itellig.: vt no.in.d.§.ſi a pupillo. circa ſcōm q̄ñ interrumpiť: ⁊ de effectu interruptionis: dixi .J.c.illud. de effectu dormitōis. Hic aduerte:q2 differentia inter interruptionē:⁊ dormitionē in hoc:q2 ſi interrumpitur tota tela preſcriptionis conquaſſať. vnde oportet a capite pricipiari. Si aūt dormit ſola tpa inutilia detrahunť: ⁊ vlti ma primis continuanť:detracto tpe dormitōis.J.c. auditis. Reſtat ergo videre q̄ñ dormit: ⁊ q̄ñ interrumpiť: ⁊ an vbi dormit ſubducať tpˢ ipſo iure: an per reſtōnē. dic ſi actus excludit negligentiā vltra hoc ſupponit oppoſitū vigilātiā: q2 vltra negligentiā aliquid fit contra preſcriptionē interrū pit: vbi interruptionis actus vt ſufficiens eſt approbatus a iure: ⁊ hoc aliquando eſt naturalis: aliquādo ciuilis. de qua in.d.c.illud. Si actus excludit negligentiā: ⁊ nō datur vigi lantia oppoſita:tunc inducit dormitionē: vt quādo deť agē di impotentia:quo caſu ſi impotētia eſt iuř: regulariter nō currit preſcriptio: ⁊ procedit illud non valenti agere nō cur rit preſcriptio: ⁊ non currit ipſo iure: ⁊ dormit illo tpe:vt.l. ſicut.C.de preſcrip.xxx.an.l.ſ.in fi.C.de anna.ex.qd eſt ver q̄ñ ſuperuenit impedimentū q̄ñ inchoatam preſcriptionē. Secus dicit ſi impedimētū ſuperueniat poſtq̄ currit ⁊ da tur reſtitutio:vt.l.ſed ⁊ ſi per pretorē.§.fi.ff.ex qui.ca.ma.ſꝫ ibi fuit impedimentū facti. dic ſi impedimentū ſuperuenit ēt ex poſt facto:nō impediť preſcriptio.l.ſenatus.ff.de offi. preſi.ſed datur reſtitutio:vt ibi:⁊ illud tenet Guil. de cu. ad quod.l.ſi fundum.ff. de fun.do. ⁊ hoc tene:licet Butr.dixe rit q̄ non currit ipſo iure per.l. fi.§.donec.C. de iure deli.vt dicit Bar.in.l.ſenatus. ſed ille.§. pōt intelligi quando im-pedimentū ſuperuenit ante inchoatam. ideo Barto. tenet Guil. Aduerte tñ quia intellige nō valentē agere:qui nec pōt miſſionē executoris interrumpere: vel aliter extraiudi-cialiter ēt: aľs curreret:licet non poſſet agere:ſed dareť reſti tutio:vt dicit gl.in.d.l.ſenatus.ad.l. ſi fundū.rñdeq̄ ibi im peditur agere:ratione rei:vt dicit Bar.in.d.l. ſenatus. Si impotentia eſt facti tunc ſit pro regula q̄ preſcriptio currit ſed datur reſtitutio. Fallit niſi vbi apparet iure expreſſū oppoſitū. Qui aūt ſint caſus vbi iterrūpať dixi i.c.illud. Ca ſus vbi dormit dupľr ponit gl. ⁊ Inn.J.c. ex trāſmiſſa:quo rum primus eſt tpˢ hoſtilitatis. qualis exigať hoſtilitas. di cit Inno.q̄ talis q̄ non reddať ius in terra:propter impetū hoſtium.ideo non habuit pars contra quam currit preſcri-ptio facultatē petendi ſibi debitū.ff.de acquir. poſ. qui vni-uerſas.§.i.⁊.ij.⁊ d vſuc.l.naturaliter. vnde lꝫ fuerit opi.q̄ hoc caſu fuerit interrupta. vera eſt opi.q̄ dormit: vnde fini ta hoſtilitate poterunt antiqua tpa vltimis cōtinuari.⁊ ſub-ducto tpe hoſtilitatis continuabiť J.c. auditis. ad hoc alle. Bar.l.fi.C. fini.regun.limito alľ. ꝯſti. Frede. de pace ꝯſtā. §.poſſeſſiones. ¶ Glo.ponit quattuor caſus in q̄bus dor mit tpˢ pupillaris etatis.alle.iura.tpˢ ſuſpenſionis prelati tpˢ durantis matrimonij quo ad vxorē: que agere nō pōt: tpe paterne ptātis:quo ad filiūfam.ſed oēs iſti caſus pñt re duci ad vnā regulā.ſ. poſitā q̄ vbicūq̄ quis impediť age re:impedimento iuris: non currit preſcriptio ⁊ dormit du-rante illi impedimēto:hoc tñ habet intelligi in preſcriptio nibus currentibus ex terminis preſcribentis. Secus in his que currunt ex negligentia nō vtentis.tex. ⁊ glo.ff. de ſerui.

ru.predi.l.attilicinus.de h per Cy.C. de preci.impera. off. .l.quotiens. Fallit quando impedimentū agendi ſurgit ab inditione feriarū:q2 ſi ferie ſunt viſitate:currit tpˢ: ⁊ non datur reſtitutio:q2 preuideri potuerunt ſm Inno.ff.ex qui. ca.ma.l. ſed ⁊ ſi per pretorē.§. ſi ferie. Si non ſunt viſitate: tunc currit tpˢ ipſo iure:ſed datur reſtitutio tanti tpis: quā tum perdidit:propter tpˢ lapſum inutiliter:⁊ illud ſubduciť tur data reſtitutione:oportet tñ q̄ doceat ſe voluiſſe agere. bene dicit:ſed tunc potius eſt impedimentū facti:⁊ hoie:q̄ꝫ furis.ſ. repentinas ferias indicentis. inq̄ntū dicit neceſſe vt oſtenderet ſe interim voluiſſe agere: bene dicit alias non purgat negligentiā:nec apparere pōt q̄ fuerit ipeditus ꝓ-pter ferias:ſic ſi quis impediť caſu:oportet q̄ tpe caſus de-derit operam rei expediende:alias caſus non excuſaret:vt ff.de re mili.l.qui cōmeatuore noin.l.ij.§.ſi quis ita.ff.ſi q̄s cau.per Bar.q̄ notabis. Quintū caſum: ⁊ hec eſt ꝓprius quando facto impediť vt non currat: ponit Inno. ſi tpˢ pre lati male alienantis ⁊ dilapidantis: q2 illud ſubduciť.xvi. q.iij.ſi ſacerdotes. Sextˢ tpˢ captiuitatꝭ ab hoſtibus:quā do eccleſia eſt ab hoſtibus capta: ita q̄ prelatus agere non pōt:vt.J.c.ex tranſmiſſa. procedit hoc ſorte fauore eccleſie: tam priuato:vt puto curreret: ſed dareť reſtō: dūmodo in ciuitate ius redderet: vel procedit caſus q̄ñ tota ciuitas eſt capta ita q̄ ibi ius non reddiť. ideo q2 in italia q̄ñq̄ dero-bantur: capte ciuitates:⁊ nō pōt ibi ius haberi:ꝓpter occu pationē totius ciuitatis: ſatis equum puto q̄ nō currat tpˢ. Secus puto ſi vna pars alterā expelleret de ciuitate:⁊ alte-ri ius non redderet: vt aliq̄ñ fit:q2 tunc curreret tpˢ:⁊ dareť reſtitutio:cum non reperiať hic caſus a iure expreſſus: vt nō currat ipſo iure. Septimus tpe ſciſmatis.i.diuiſionis eccle ſie:q2 ſi propter ſciſma non pōt eccleſia habere ius: propter ciuitatē:que teneť a ſciſmaticis: tunc nō currit tpˢ ipſo iure J.c. cum nobis olim. Octauus tpˢ vacantis eccleſie.J.c. au ditis.J.c.i.⁊.c. de quarta. idē ſi vacat hereditas. de ſtip. ſer uo.l.ſi ſeruus hereditarius. Nonū caſum addit Bar. de tpe mortalitatis: quod ius non reddiť: q2 illa eſt hoſtilitas dei:per.c.ex tranſmiſſa.hoc ſentire videtur Inno.hic inquā tum dicit ſi propter defectū iudicis:vel rei non agať: q̄ non currit tpˢ.⁊ allegat.l.ſed ⁊ ſi per pretorē.§. per totam vſq̄ꝫ ad.§.quod vero. Sed illa probat dandā reſtitutionē:per que puto q̄ ex quo non apparet expreſſum:⁊ impedimētū facti eſt: opus eſſe reſtitutione: in oībus caſibus in quibus dixi dormire: licet quidā dixerint opus eſſe reſtitutione ad tpˢ:⁊ vt quidam dicunt:quos recitat hic Inn. per.l. ab hoſti bus.§.fi.ff.ex qui.ca.ma.nec ob.illa lex quia ibi loquiť in ca ſu abſentie:rei publice cauſa:vbi non reperiť diſpoſitū q̄ nō currat. Idem ſi deduciť:ſiue ſit mediū tpˢ:ſiue vltimū pre ſcriptionis.licet aliqui dicant per illū.§.fi.q̄ non ſubduciť mediū:niſi preſcriptio ſit tpe impedimenti cōpleta.nec ob. ille.§.q2 loquiť in tpe:quod ſubduciť: non ipſo iure ſed per reſtitutionem:quo caſu licet: ⁊ in illo ſint opi. tenendo illā q̄ non ſubducať: dicitur q̄ aliud eſt in reſtitutiōe que odio ſa eſt ⁊ ſtricta. aliud in dormitione preſcriptionis: que fauo rabilis eſt.item reſtitutio fundatur ſuper leſione: oportet er go q̄ detur leſio:ex qua cauſetur reſtitutio: que non datur niſi demum tpe impedimenti ſic cōpleta preſcriptio. ⁊ ſic ſit perfecta leſio.C.de reſti.in inte.minoribus.ar.de iureiur.nā ⁊ poſtea.§.ſi minor. Et hic tenendo opi.vnā:que fuit Bu. Sed ſi tenes opi. Gul.idem eſt in reſtitutione:quod in dor mitione: vt etiam ad mediū tpˢ reſtituať: ⁊ in hoc reſidet Inno. ſuper iſtis opi.quid tenendū.dic vt per Cy.in.l.igno rare:⁊.l.ſi quo tpe. de reſti.mi.per Bar. But. ⁊ alios in.l. ab hoſtibus.§. ſed quod ſimpliciter.ff. ex qui.ca.ma. qd ex pediui ſuper cle.J. de reſti.in integ. ideo non inſto hic:per qd decide ſcripta poſt Goſ.J.c.cū nobis.q̄ ſcripta ſunt h p Jo. an.de materia l ti.cū ꝯtigat:allˢ.i gl.⁊ i.§.prīa actōe.allˢ.i gl.
Aliquid aūt ex pacto poſſit impediri preſcriptio. Tangit Jo.an.poſt Hoſ.ſuper rubrica.de preſcrip.in addi. ſpec. ⁊

tenet ꝙ pacto pōt induci: ⁊ proderit pactum contra ipſum
paciſcentē: quia non pōt habere bonā fidem: ⁊ contra hñtes
cauſam ab eo: quia ſic regulariter nocet pactū. C. de euic. l.
emptori. ff. ſi fa. fur. fe. di. l. quotiens. non aūt impedieſ alter
extraneus: quia pactū perſonale non ſequiſ tertium: vt. l. ſi.
ff. de contrah. emp. ff. de reli. ⁊ ſup. fu. l. neratius. ad hoc vi-
detur tex. expreſſus i. l. ꝙ ſi nolit. §. ſi quis ita. ff. de edi. edic.
Bar. poſt Dy. illud videtur approbare in. l. nemo pōt. de
le. i. vbi Dy. ſed dicit ꝙ non ex viribus pacti: ſed pro eo ꝙ
deficit bona fides: in caſu in quo exigitur: vbi non exigitur
bona fides: vel adeſt: vt in extraneo. dicit ꝙ pacto impediri
non pōt: ſicut nec fundata ſuper vtilitate publica. de fo. cōp.
ſi diligenti. Puto ꝙ ⁊ ex vi pacti: quia hec tangunt princi-
paliter priuatā vtilitatē. ſecus ſi publicā: ꝗ tūc pōt pacto renū
ciari: vt dixi. de fo. cōpe. ſi diligenti: ꝙ maxime procederet
in preſcriptione mere odioſe: ⁊ quia pōt pacto interrumpi:
vt dicit Dy. in. l. ſicut. de preſcrip. xxx. an. multo fortius im-
pediri incohari: vt de iureiu. item quia pactum excludit ne-
gligentiā. vide quod no. C. de ſac. ſan. ecc. auct. quas actio-
nes. Ex his decidiſ an preſcriptio currat contra prodigū
Jo. an. in addi. ſpe. hoc ti. Uber. de bobi. tenet ꝙ ſicut non
currit pupillo: ita nec furioſo: vel prodigo: nam lex ꝓhibēs
alienare pupillo: extendiſ ad prodigū. ff. de re. eo. l. qui neq̄
. C. de cur. fur. l. ij. ⁊ quia plus eſt ſimilis prodigo ꝙ̄ adulto
ff. ex qui. ca. in poſ. ea. l. fulcinius. §. adeo. ad omne dubium
tollendum dicit ꝙ eſt vtilius ꝙ detur reſtitutio ⁊ petaſ. Nō
ob. ꝙ non poſſit agere: quia imo pōt cum curatore. hec puto
vbi preſcriptio cauſareſ ex alia alienatione ꝙ̄ prodigi: vbi
prodigus: vel furioſus alienaret: tunc dicendū: vt. l. ij. §. ſi a
pupillo. de vſuc. pro emp. ⁊ dicam. ſ. e. ſi diligenti. ⁊ de regu.
iu. qui contra iura. ⁊ ff. de vſuc. l. nunꝙ̄. Ex hoc deciditur
an iacente hereditate currat preſcriptio: ſpe. dicit ꝙ ſic in ti.
de preſcrip. §. i. v. itē no. alle. ff. de in diem adiec. l. ſi predio.
ff. de vſur. l. ſi. ff. de diuer. ⁊ temp. pre. l. ſi ſeruus. ff. de verb.
obli. l. ad diem. ſed iura illa loquunſ in conuentionali. ſatis
puto ꝙ cum ſit in facultate heredem adeundi: currat preſcri-
ptio ſi per eum ſtat: quia pōt facere vt poſſit: vt. l. qui pōt. de re
gu. iu. de elec. c. ſi. Sed ſi alter eſt impeditus: equum eſt eū
reſtitui: ex quo ſubeſt facti impedimētū. ad quod. ff. ad carb.
. l. ſi pritus. ⁊ quod no. ff. de acquir. here. l. ventre. quedā que
ponit hic Cal. de preſcrip. obedientie. dicam. ſ. eo. auditis.
¶ Ultimo glo. enumerat aliquos caſus: in quibus nō cur
rit preſcriptio: ex cauſa ꝯcernēte perſonā preſcribentis: vel
ex qualitate poſſidendi: vt in precario tenēte. x. q. iij. cogno
uimus. eſt ratio ꝗ nō ſibi: ſed alteri poſſidet. vnde non pōt
eſſe bone fidei: vt. l. male agiſ. C. de preſcrip. xxx. an. ⁊ eſt rō
que ſequiſ. idem dicit glo. in vſufructuario: ⁊ eſt eadem rō:
inquantū velit proprietatē preſcribere: quia illo reſpectu eſt in
mala fide: ſʒ ſi vellet ꝑſcribere reſpectu vſufruct⁹: hñ pōt: ſi
nō hēt vſufructū ſpatio: cuius tpis initij memoria nō exiſtat
. l. iuſto. §. non mutat. ff. de vſuc. itē ⁊ ſpatio. x. vel. xx. an. quo
ad laicos ⁊. xl. quo ad eccleſiā: vt. l. ſi. C. de lon. tēpo. ꝑſcrip.
nec ob. dictus. §. non mutat: quia non preſcribiſ cum proprieta
te: vel non preſcribiſ ſpatio triennij: tāꝙ̄ res mobilis: ſed ſic
vt res imobilis: vt ibi dicit Bar. Nec ob. ꝙ nō habet cām
continuam: quia ſatis eſt continua: ex quo ſeruitus debeſ ꝑſo
ne: quia ꝯ ꝯtinuaſ: vt dixi. de cenſi. c. peruenit. Item dicit gl.
de creditore. dicit illud verū inquātū vellet ꝑſcribere ꝓprie
tatē: ⁊ eſt rō: vt dixi: quia alteri poſſidet: ⁊ ſic eſſet in mala fide
idem dicit de colono: ⁊ eſt eadem rō: fateſ glo. ꝙ preſcribit
ſpatio longiſſimo: ſorte vult in glo. in. l. ſicut. C. de preſcrip.
. xxx. an. quod ſcribat ſpatio. xl. an. vel tanti tpis: cuius nō ſit
memoria quod non placet: niſi referaſ glo. ad vſufructua-
rium: inquātū vellet preſcribere vſufructū: inquantū referaſ
ad alios caſus: vel ad iſtam reſpectu ꝓprietatis: non procedit
glo. iure noſtro ꝓpter malā fidē: vt. ſ. e. ſi. ⁊ regula poſſeſſor
de reg. iu. li. vj. Nunquid aūt ſi colonus alteri vendidit: ⁊
dn̄o ſoluit penſionē: vel non ſoluit: poſſit preſcribere emptor
vide per ſpe. in ti. de preſcrip. ⁊ de alijs circa colonū. §. i. v. ſi.
quid ſi colonus. ⁊ hec ſufficiant pro modo.

D audientiaʒ.

In feudo ro. eccle. ꝯ ipſaʒ
eccleſiam ⁊ vaſallū currit ſola preſcriptio cente-
naria. h. d. In prima ꝓceſſus narratio. In ſcđa
diffinitio. Prima ſubdiuidiſ. quia pria ponit petitionē acto-
ris. Scđa rñſionē rei. ibi. ſed ea. Tertia ꝓbationes actoris.
ibi. ad quod. ¶ No. laicū capacē tpalis cenſus debiti rōne
iuriſdictionis tpalis in loco: ⁊ pōt papa illū licite laico con
cedere: quod no. pro iſtis laicis: quibus cōcediſ gabella ſu-
per pontē. ¶ No. cenſum poſſe deberi ⁊ peti rōne ꝯſuetu-
dinis: ⁊ ſic ꝓcedit libellus cum hec peto cenſum ꝯſuetudine
debitū. vide de offi. ordi. cum dilectus. ¶ No. ꝙ ēt plurali
tate iurium in re ꝓcedit libellus enumeratus aliquibus iu-
ribus appoſita clauſula generali. ¶ No. rñſione ad ius: ⁊
non ad factū: litis ꝯteſtationē induci. vnde ſi rñdeaſ petita
non deberi induciſ. de quo de lit. ꝯte. c. i. ¶ No. ar. librum
cenſualē: in quo preſcripte ſunt ſolutiones cenſus: probare
ſolutionē cenſuum ꝯſiter cenſum debitū: ⁊ ſic tales libri: vt
publici: probant: quia reperiunſ in archiuo publico: ⁊ loco nō
ſuſpecto: quia hoc modo ſcriptura dr̄ autentica: vt no. de fi. in
ſtru. c. i. ⁊. ij. per Inn. ¶ No. in actu ꝑceptibili ſenſu viſus
⁊ auditus: vt eſt ſolutio cenſus: valere teſtimoniū de viſu tm̄
¶ No. eccleſiam ro. preſcribere cōtra priuatū minori tpe.
¶ No. librū cenſualē recipere ⁊ habere ꝓbationē: ⁊ illi de
trahi: ſcđm qualitatē loci: in quo repertus eſt: vt ſi in loco ſu
ſpecto non datur fides: ſi in loco publico: qui publicus eſt:
vbi eſt penes principalē autenticā ꝑſonā: vel eius officialē:
tunc autenticus eſt: ⁊ ꝓbat. ¶ No. preſumi pro aſſertis a
notario: ⁊ credulitas ſurgit ex eo quia hʒ officiū de publico. ⁊
quia iuratus. vnde crediſ teſtes dixiſſe ꝙ ſcripſit eos dixiſſe:
lʒ aliud aperte aſſeraſ: donec probet ꝯtrium. ¶ No. ꝙ ius
ſubiecto debitū: inquantū ſubiecto eſt debitū: eſt preſcripti-
bile: non preſcripto iure dn̄i. inquantū ſubiectio eſt debitū:
non vt ꝓpriū: ſed noīe dn̄i ꝯ ſubiectū hoc ius nō preſcribiſ
non preſcripto iure dn̄i: ⁊ tunc habes practicā ſciendi hoc:
quia adiudicandū eſt ius ſibi nō vt ſibi: ſed tāꝙ̄ tali ſubiecto.
¶ No. ꝙ contra ro. ecc. non currit niſi centenaria ꝑſcriptio
nec ꝯ aliū ad ꝑindiciū ro. eccl. vt noīe ro. eccl. nō poſſit ius
proſequi: lʒ currat ad ꝑindiciū ꝓpriū: nec ſibi tanꝙ̄ ſibi non
rñdeaſ: ⁊ ſic ꝓpter ꝯnexitatē cū iure alterius quis cō ſequiſ
per alium: ⁊ vlterius noīe quod ſuo nō ꝯſequiſ. ¶ Op. ꝙ
teſtes non ꝓbarent cenſum debitū ro. eccle. quia non depone
bant ex qua cā ſolutū: ⁊ ſic probatio non releuabat. de cenſi.
peruenit. de ca. poſ. c. ſi. ⁊ quod ibi no. So. dicit Jo. an. ꝙ
cām ꝓbabat priuilegiū ⁊ liber cenſualis. iō forte dicit ma-
gis auctē priuilegij ⁊c. ¶ No. hoc dcm̄ ꝙ teſtes ⁊ eorū di-
cta alias obſcura: ⁊ nō ꝯcludentia clare: certificanſ ⁊ decla-
ranſ ex inſtris ꝓductis in eo: in quo deficiunt: ſi veritas ex in
ſtris patere pōt. Et no. ꝙ narrata in ꝑuilegijs pape ex priui
legijs ꝓbanſ ēt in ibi aſſertis ad cōmodū pape. ¶ Opp.
ꝙ ſolus non vſus priuilegij non repellat eū: potuit enim nō
vti: quia non potuit ꝯſequi debitū ab illo. ⁊ ſic nō eſt negligēs.
So. hoc intellige qñ non eſt viſus ita ꝙ pateat de negligē
tia. de priui. accedentibus. ⁊. c. ſi de terra. C. de diuer. reſcri.
falſo. ¶ Op. ꝙ non currat ēt centenaria: quia ꝯ tributa non
currit preſcriptio. C. de ꝑſcrip. xxx. an. l. cōperit. So. aliud
in cenſu: vt hic: aliud in tributo: vt ibi: cenſus pōt deberi alte
ro reſpectu: ꝙ̄ in ſignū ſupreme ſuperioritatis tributum quod
ꝑſtaſ in ſignū recognitōis ſupreme ſupioritatis: nō ē ꝑſcri-
ptibile: vel hic allegabaſ ꝑſcriptio: nō tn̄ in cēſu: ſed in alijs
ſcđm Goſ. Joan. an. remittit ad duo in. d. l. iij. glo. ſi. Nun
quid autem vaſallus poſſit preſcribere feudum: ⁊ libertatē
feudi. vide in ſpec. de preſcrip. per Joā. an. ſuper rubrica in
addi. magna. v. ſunt alia. vbi dicit ꝙ ſi tenebat ad certas pen
ſiones: vt quia tenebatur ad tenēdū equum dn̄o: imputandū
eſt dn̄o ꝙ illas non exegit. Si erat feudū honorificū: non

eſt quid imputari dño tunc:ſi.xxx.an.dña habuerit ne gocia:ad que vaſalli eſſent vocandi: ⁊ veriſimile eſt q̄ dñs vocaſſet: ſi vaſallus fuiſſet in militia vel vxore ducenda: ⁊ tunc:q2 interpellaſſe ex hoc videtur ſuo dñi: preſcribit.hoc poſſet pcedere de iure ciuili.de iure canonico:ſi eſt vaſallus ex facto ſuo non poſſet preſcribere:q2 non habet bonã fidez ſi ex facto alieno poſſet procedere:quod eſt dictũ. Idez puto in emphiteota.ad hoc quod no.glo.⁊ ibi Bar.in.l.cõperit.de preſcrip.xxx.an. ¶ Opp.q̄ non deberet credi notario:ſi aliter ſcripſit q̄3 dixerint teſtes:vt de falſis. per totũ. So.hoc dicebat ſola pars:ſed notario creditur: vt publice perſone:ex quo aliter non probat: precipue circa acta. de proba. q̃m contra. per hoc videtur ſolui queſtio dñicalis:ſi teſtis dicat.ſe aliter dixiſſe q̄3 notarius examinans ſcripſerit:an credatur teſti:an notario. de quo in ſpe.de teſte.§.i.v. ſed pone ecce iudex.⁊ de inſtru.edi.§.reſtat.v.quid ſi dum atteſtationes.⁊.v.ſi.ſequentibus. Spe.in prima alle.dicit q̄ de iure deberet credi plus teſti: q2 plus credit voci teſtium q̄3 inſtrumenti.in auct.de fi.inſtru.⁊ cau.§.hec ⁊ ſiniſtram.⁊ .§.ſi vero moriant: dicit q̄ de facto plus credit notario:naz licet aliud ſit de iure.ſed ſi iudex audiuiſſet cũ notario:plus crederet tabellioni ſm Ja.bal. hoc verum dicit ad finez ad quẽ teſtes fuerunt inducti. Sed ſi teſtis accuſaret de falſo ad penam q̄ dixerit falſuz: non ſtaretur dicto notarij. Et dicit ſpe.oẽs doc.in ſua priuata in hoc cõcordaſſe:⁊ hec voluit ĩ n ſcda alle.v.quid ſi vnus.v. idez concludit ſpe. in ſcda alle.tenet q̄ credit etiam de iure notario:ſi ſit bone fame:ppter officium ſuum:vt hic.⁊.C.de re.eccle.l. ⁊ magis.§.ne paſſim.de appe.cum parati.ad hoc de condi.ap.per tuas. in integra.item q2 teſtes ſingulares ſunt cũ ſingulariter examinentur.de elec.cum dilecti.⁊.c.bone. Si autẽ tabellio ſit ſuſpecta pſona potius credit teſtibus.C.de ſuſpec.tu.l.iij. .§.ſi autem.ff.de accu.l.ſi cui.§.hiſdem.de pigno.illo in fi. ⁊ remittit.de fi.inſtru.cum Joannes.ad hoc facit de accu. cum dilecti. Ex his decidit Jo.an.in ſpe.in loco preallc.ſuper.v.quid ſi vnus. Si notarius atteſtet nuncium vel preconem retuliſſe ſe talem citaſſe: ſi poſtea ipſe nuncius dicat ſe illũ non citaſſe:nec vnq̄3 retuliſſe:an credat notario:vel nũcio.dicit Jo.an.q̄ Cy.in.l.ſi quis decurio.C.de fal.tenet cũ Ja.de are.ex qualitate perſonarũ: cum vterq3 gerat officiũ publicũ l3 diiudicandũ. vñ ſi tabellio eſt ſuſpectus:ex prius geſtis:addito dicto vnius teſtis huic ſuſpitioni:ſibi non creditur:ſed duo hec imperfecta faciunt vnum perfectuz.C.de teſta.ſancimus.de proba.reos:vel in dubio ſtabit ſcripture .ff.de re iudi.l.diui.de legi.tu.l.legittimos ſm Joan.and.

¶ Quero ad quid ponderet libruz inuentũ in camera cardinalis. dic q̄ ponderat q2 ſic preſumit camera cardinalis fidelis:ſicut camera pape. ar.C.de ſen. pſe. pto.l.vna.⁊ de ap.nouit.ſm Ho.de quo remittit.ad no.de fi. inſtru.q̄ ſuphis.de teſti.cum a nobis. ⁊ dicit q̄ hic poſſit habere locum in epiſcopo.ſm Pe.de proba.poſt ceſſionem. ¶ Quero quid ſit officiuz camerarij.dicit Jo.an.viij.q.i.c.i.q̄ ad officium eius ſpectat tpalia pauperibus erogare.ipſius autem officium non expirat per mortez pape: vt in cle.ne romani. de elec. ¶ Quero an contra romanã eccleſiam: in bonis inferiorũ eccleſiarũ: inquantũ valet agere currat preſcriptio minor centenario. Ho.ponderat hoc verbuz principaliter: quaſi ſit intentio littere ro.eccleſiaz gaudere hoc priuilegio in bonis principaliter ſpectantibus ad menſam eccleſie ro. vel patrimoniuz quod tãq̄ principale ⁊ propriũ eſt ab aliis excluſum.in auct.hec conſtitutio.col.viij.⁊ ſic non colligit hic eccleſiam ro.ſe poſſe opponere contra oẽm preſcriptionem quadragenariam in particularibus eccleſiis:quaſi ad eam primo ⁊ principaliter ſpectet:⁊ ei ſit ſubiecta.de quo.ff. .c.ij.archi.xvi.q.iij.nemo.⁊ de preſcrip.c.i.li.vj.dicit q̄ quo ad hoc priuilegium eccleſia ro.illa gaudet eccleſia lateranẽ ⁊ res eccleſie illius:⁊ generaliter oẽs res: ⁊ eccleſie: que ad diſpenſationem apoſtolici pertinent nullo medio: habent

hoc priuilegium: vt hic: ⁊ non poſſeſſiones eccleſie ſancti Petri:licet vtrobiq3 patrimoniũ pape: ⁊ eccleſie ro.dicat patrimoniũ beati Petri.ſ3 Hug. Attende tñ q̄ licet quo ad iura quo exempta eccleſia eſt ſubiecta pape:non preſcribitur minori ſpatio.C.annorũ.tñ quo ad res particulares eccleſie exẽpte: pſcribitur ſpatio.xl.an.xvj.q.ix. volumus. tex.⁊ glo.⁊ archi.⁊ no.de capel.mo.c.ij.⁊ dicit arch.q̄ hec eſt opi.oium Archi.tñ reſidet in opi. contraria. de preſcri. .c.i.li.vj.vbi dicit Jo.tenere ⁊ Hu.q̄ iura iſta debent intelligi:ne in rebus eccleſie ro.fiat preſcriptio.vel currat.⁊ ad.c. volumus.dicit q̄ ſpeciale eſt ibi gratie fauore:quo apoſtolicus illud monaſteriũ amplexat.alias ro.eccleſie: niſi ſpatio.xxx.annorum preſcribunt:ſed tene primuz. Item inquãtum agit pſcribere in inferiori eccleſia:ad preiudiciũ ſolius inferioris eccleſie:⁊ non romane:preſcribit ſpatio cõi:vt no. archi.in.d.c. volumus. ad quod. de re iudi.cum ſuper. ⁊ de reſti.ſpo.olim.i.vnde per ſe non poſſet ſe tueri: ſi quadragenaria allegaret: ſed bene mediante romana eccleſia:⁊ ſic per alium q̄ per ſe non conſequeret .ff.quẽad. ſeru. amit.l. ſi cõem.ſm Inno.⁊ ſic ſibi ſolui debent:non tanq̄3 ſibi:iuxta illud:non tibi ſed Petro.ad hoc.de iureiuran.⁊ ſi chriſtus.

¶ Quero cum glo.quid eſt dicere forma facta: ⁊ placita. glo.dicit.i.iuriſdictio cauſarum:⁊ placitas.i.penas pecuniarias delinquentium. Alibi dicitur emenda. ſm Joã.an.de offi.or.dilectus.⁊ de verbo placita. vide de priuil. ex parte. ſuper.i.glo. Jo.an.exponit banna.i.ius indicendi bannum: vel edictuz.⁊ placita eſt elluſio vulgaris.ſic.J.ne cle. vel mo. .c.i.xv.q.iiij.placita. ¶ Op. detur teſtibus fides ſicut ⁊ inſtrumentis.C.de fi.inſtru.in exercendo:⁊ in.c.cuz Joannes de fi.inſtru. So.ſpeciale eſt in factis antiquis: vt plus det fides inſtrumentis q̄3 teſtibus.ff. de proba.l.celſus. Fallit .ij.vbi ſcriptura eſt neceſſaria. Tertio fallit vbi allegatur priuilegium quaſi exigat ſcripturã:vt dicit glo. de cenſi.c.i. ad hoc quod no.de proba.tertio vel ſm Jo. an. reſpicit factum:q2 teſtes dicebant ſe vidiſſe cenſum ſolutũ: priuilegiuz non aſſerebat illud debitũ: ⁊ facit. de priuile. ſi papa.li.vj.

¶ Glo. ſcdo mõ colligit q̄ liber cẽſualis facit fidẽ l factis antiquis. ad hoc de proba.cauſaz. ſcdo q̄ liber ſcriptus de archiuo publico dr̃ publicũ ⁊ autẽticũ. ¶ Querit gl.an caſtellanus hic potuit preſcribere ius hoc tanq̄3 feudatarius eccleſie? Glo.dicit q̄ ſic:q2 per non pindicat eccleſie ro.ſic .xvj.q.iij.volumus.remittit.ad ibi no.Joã. an. ⁊ q̄ ſcribit: de poſtu.prela.bone.ſuper.iiij.glo.⁊ quod no.J.c. proxi.gl. non placet Ho. ne ro. eccleſia habeat vaſallũ quem nollet vel nõ expediret.i ſi.pen.gl.dic ad idẽ. d of.or. ſi ſacerdos.

C Um a nobis. De cẽtenaria pſcriptiõe: que ſola currit contra ro.eccleſiam: tempora ſciſmatũ deducunt. In prima deciſa cõſultatio. In ſcda cõfeſſio.ſcda.ibi.l3. ¶ No.q̄ ꝯ ro.eccle.non currit niſi centenaria preſcriptio. ¶ Scdo no.q2 tpa ſciſmatũ de pſcriptõe ſubducunt:quibus dr̃ preſcriptio dormire. ¶ No.effectũ q̄ preſcriptio dormiat:q2 tps inutile mediũ ſubducit: ⁊ alia ſimul vtilia iungunt. ¶ Quero an eccleſia ro. ꝯ inferiores eccleſias pſcribat ſpatio cõi.xl.an.an exigat centenaria Jo. an.remittit ad ſpe.c.ti.v.illud ẽt. Win. ſentit q̄ quãtũ ad papam nõ pſcribit:q2 res eccleſie ſunt ſue: ⁊ ſic nõ poſſunt amplius effici ſue.l.iij.§.ſubtilius.ff.de condi.ob cãm. ſed certe dñs eſt vniuerſaliter: ſed põt preſcribere in ſpẽ. ⁊ puto q̄ .xl.anni ſufficiant ne ius introductũ pro ea: ꝯ eaz retorqueat de reg.iu.q̄ ob gr̃az.li.vj.an valeat priuilegiũ q̄ nulli eccleſie currat pſcriptio? Cy.q̄ nõ ¶ No. q2 facit:q̄ p ſtatuta nõ poſſet tolli pſcriptio: q2 hoc eſſet derogari iuri publico ⁊ ſtatutum eſſet contra publicam vtilitatem.iiij.diſtinc.erit autẽ lex:credo q̄ hec non poſſet facere inferior iudex eccleſiaſticus: quia contra canones eſſet. de ma.⁊ obe. quod ſuper his: ſed bene hoc facere poſſet ſtatututum laici: quia aliquã habet equitatẽ in ſe: ne q's locupletet cũ aliena iactura.

¶ Oppo. ꝙ contra ro. eccleſiaꝫ non preſcribatur. xvij. di. qui cathedram. So in rebus ⁊ poſſeſſionibus contra ro. eccleſiam bene currit preſcriptio: ſed in priuilegio prelationis: quo ſuper alias obtinet principatum: non: quia hoc eſſet preſcribere contra obedientiã: ꝙ fieri nõ põt. ff. e. cũ nõ liceat. ꝯ tenuit Vin. adde qd no. de priuil. accedẽtibus. vide Jnn. de poſtu. hõc. ij. arch. xvij. q. iij. nemo ⁊ q. viij. volumus. de cle. egro. c. i. li. vi. ⁊ põit Jo. an. ꝯ priui. abbates. li. vi. ĩ noueſa. ibi ſuperioritatis inſignia ꝫ ipſũ preſcribi nõ pñt. ¶ Op. ꝙ ſit impoſſibilis preſcriptio. C. annorum. ⁊ ſic melius eſſet dicere qd nulla currat preſcriptio: cum paria ſint non eſſe vel non poſſe probari: nam per inſtrumentum non poteſt probari: quia per illud non probatur poſſeſſio. de fide inſtru. inter dilectos: per teſtes etiam non quia oportet ꝙ habeant ſaltem. cxiiij. annos. ⁊ pauci reperiuntur ad talẽ etatem aſcẽdentes. So. dicit glo. ꝙ probabitur probando memoriã non extare: quia tanto tempore res alie preſcribuntur: que alias non preſcriberentur. ff. de aqua quoti. ⁊ eſti. l. hoc iure. §. ductus aque: vel ꝙ teſtes dicant ſe audiuiſſe a ſuis maioribus: nec ſit aliquis qui viderit: vel audiuerit contrarium: ſi enim probatur de antiquitate. ff. de proba. ſi arbiter. glo. dicit ꝙ non eſt recedendum a verbis iſtis: quia debet centenariam probare preſcriptionem: ⁊ ſufficit ꝙ ita placuerit legiſlatori. de modo probandi memoriam non extare. de verbo. ſigni. ſuper quibuſdam. veniens: ⁊. c. quid per nouale. de preſcrip. c. i. li. vj. in vltima glo. ꝙ centenaria ſit probãda vt glo. tenet. Vin. ⁊ Hoſtien. dicens hoc priuilegium per glo. non ledendum: maxime quia reſpicit honorem dei ⁊ fauorẽ eccleſie: nam ⁊ priuilegium conceſſum priuato non debet ledi: vel minui. de regu. iu. decet. li. vi. ſed per hoc non ſoluitur contra. dic ergo ꝙ centenaria poteſt probari: qꝛ licet ſit difficile: poſſibile eſt tamen tante etatis teſtes inueniri. item per inſtrumenta poſſet probari preſcriptio. J. eo. ſi diligenti: no. ⁊ per confeſſionem. vnde licet non ſit: ſufficit ꝙ eſſe poſſit: vt vitetur obiectio: ſentit glo. ꝙ minor. xiiij. annis non poſſet teſtificari de his que vidit in etate minori. xiiij. annorum. ⁊ hoc no. iij. q. ix. teſtes. Jo. an. remittit ad no. per ſe de coa. vici. ex parte. ⁊ vide in ſpe. de teſte. §. opponitur. verſicu. ſed nunquid factus pubes. ⁊ Jo. xxxvij. di. relatum.

Uditis.

De preſcriptione ſubducitur tẽpus: quo vacauit eccleſia: contra quam preſcribitur. Primo pceſſus ⁊ concluſionem negocij. Scdo in deciſa narrat reſtitutionem ab vtraqꝫ parte petitam: ⁊ conceſſaꝫ. Tertio in. verſi. quo circa. cõmittit probationes recipiendas ſuper reſtitutione: ⁊ cauſam diffiniendam. ¶ Nota primo que dicantur eſſe de lege dioceſana: ⁊ ꝙ iuriſdictionalia videntur legis dioceſane: ſed dic vt dicam. J. ⁊ no. de offi. ordi. dilectus. ¶ Scdo nota ꝙ preſcriptione eccleſia poteſt eximi a poteſtate epiſcopi ex toto: dũmodo ad preſcribat inferior libertatem: ſed ab alia eccleſia alteri delata poteſtas preſcribatur. ¶ Nota ꝙ vbi locus eſt diuerſimode nominatus in libello: ⁊ probationibus: ad concludendam loci idemptitatẽ ſufficit ꝙ altero inſtrumento locus ſit nominatus diuerſimode licet ſit vnus ⁊ idem locus: ⁊ ſic vna probatio certificatur per aliam. ¶ No. ꝙ de preſcriptione contra eccleſiaꝫ ſubducitur tempus vacans cõmunis eccleſie quo tempore docuit preſcriptio. ¶ No. ꝙ in petitione iuris debiti: non ſolum venit debitum de iure cõmuni: ſed etiam debitum de iure ſpeciali: quando eſt acceſſorium ad debitum de iure cõmuni: vide ꝙ dixi. de reſti. ſpo. cum ad ſedem. de offi. ordi. conquerente. ¶ No. ꝙ per interruptionem alicuius articuli: vel aliquorum articulorũ reſpectu iuris vniuerſalis: aut quaſi poſſeſſionis non concluditur interruptio: reſpectu ipſius iuris vniuerſalis vel quaſi poſſeſſionis: de quo aliquid J. ¶ No. cognitionem cauſarum matrimonalium preſcriptibilem ab inferiore: niſi interruptio probeť. vide contra Ho. ff. de reſti. ſpo. litteras. ¶ No. ꝙ ex ti. indeterminato põt

preſcribi res determinatã: vel ius in loco determinato: ⁊ certe: ⁊ ſic ex titulo incerto datur iuſta cauſa: certũ quandoqꝫ preſcribendi. ¶ No. ꝙ ad rumpendam preſcriptioneꝫ nõ ſufficit probare interruptionem: niſi probetur. J. terminũ preſcriptionis. ¶ Oppo. ꝙ dato ꝙ abbas pbet ſe preſcripſiſſe ius epiſcopale in illis eccleſijs: nihilominus obtinet epiſcopus: ꝙ ſi pro abbate faciat probatio teſtium: pro epiſcopo facit ius cõmune: ꝙ fundat intentionem ſuper iuribus epiſcopalibus: de excep. cuꝫ venerabilis. ⁊ de re. do. cum venerabilis. dicit Jnno. ꝙ quidam hic colligunt ꝙ ſi abbas probat ſe generaliter preſcripſiſſe in aliquibus eccleſijs ius epiſcopale: ⁊ econuerſo ſi epiſcopus vult in aliquibus eccleſijs obtinere: eqꝛ interrupit: oportet ꝙ probet: ſed his obſtat contrarium. So. dicit Jnno. ꝙ ſi teſtes epiſcopi ⁊ abbatis ſimul deponant contraria: ſup certis articulis: ⁊ ſpecifice teſtes epiſcopi ꝙ epiſcopus exercuit: ⁊ teſtes epiſcopi conſonantes iuri: quaſi veriſimiliora dicentes. ar. de proba. licet cauſam. ⁊ in hoc bene: ꝙ puto vbi ſunt pares: vel in modicum excedant teſtes abbatis teſtes epiſcopi alias tãta poſſet eſſe numeroſitas: ⁊ dignitas: ꝙ veriſimilitudini preferretur: ꝙ arbitrio iudicantis relinquo. Si autem teſtes abbatis deponunt in genere ipſum in illis locis poſſediſſe iura epiſcopalis omnia: teſtes autem epiſcopi probent ſolum eccleſiam ſitam in dioceſi: ex hoc non obtinet epiſcopus: ſed abbas: qꝛ licet quo ad proprietatem epiſcopus fundet intentũ: ex hoc ꝙ probauerit non ſuper poſſeſſionẽ. de reſti. ſpo. olim. vlt. ⁊ ſic non detrahitur preſcriptioni: preferetur autem abbas tãꝙ vtiliter dominus: ⁊ hoc non ponit Jnn. ſm ꝙ ſon ob. contra. Si autem teſtes abbatis deponat in genere abbatem poſſediſſe iura epiſcopalia. Epiſcopus autem probet per teſtes eccleſiam ſitam in dioceſi. ⁊ ipſum epiſcopum poſſediſſe iura epiſcopalia: ⁊ ſic vnus probat in genere: ⁊ vniuerſaliter ⁊ indefinite. Jnno. dicit ꝙ preualet pbatio abbatis: quaſi clarior ſit probatio abbatis vniuerſaliter probantis: qꝫ probatio epiſcopi probantis indefinite: cũ indefinita poſſit in omnibus: ⁊ aliqbus verificari: vt no. de elec. vt circa. li. vj. ⁊ per Dy. in regula. J. de reg. iu. li. vi. quandoqꝫ teſtes abbatis deponunt veriſimiliter: ſuper omni iure epiſcopali: ⁊ teſtes epiſcopi ſuper aliquibus deponunt exercitium iuris epiſcopalis in ſpecie: per epiſcopum: ⁊ in illa ſpecie preualent teſtes epiſcopi: in probat. exercitij interruptionis: dicit ꝙ ſuper illis articulis in ſpecie forte ſufficit pbatio: per duos teſtes: ⁊ licet per plures probet ſuper vniuerſali vſu abbatis. ar. ff. e. illud. hoc puto verum: quia probatio vniuerſalis primo ſtagit negatiuam: vt de cauſa poſſ. cum eccle. Scdo quia nõ eſt ſic determinata: ſicut pbatio in ſpecie: ⁊ in illa potuit falli plus teſtis: qꝫ in ſpeciali depoſitione reſpectu vnius articuli: ⁊ quia non omnino eſt poſſibile continue probare exercitiũ ⁊ poſſibile eſt teſtes abbatis plura vidiſſe exercitia: ⁊ nõ oppoſitum exerciciuꝫ epiſcopi: ꝙ vnico potuit fieri momento dicit tamen Jan. ꝙ prudenter faciet examinator: ſi de ſingulis capitulis epiſcopalis iuriſdictõis interroget ſingillatim: teſtes abbatis. dicit Ho. ꝙ hec debet eſſe cautela aduocati partis: contra quã teſtes producantur. de teſti. c. ij. li. vj. Jnn. tamen dixit ꝙ hec ſibi non placebant: ⁊ remittit de reli. do. conſtitutus: ſed non video cauſam quare ſibi non placeat. ⁊ no. de reli. do. conſtitutus. quia loquuntur quãdo quis exercet vnum capitulũ iuriſdictionis: animo querendi totũ: de quo conſtat: ⁊ patitur is qui poſſidet: in dubio procedit qd dicitur hic. ¶ Oppo. ꝙ dato ꝙ in aliquibus articulis epiſcopus exercuerit iura epiſcopalia: per hoc nõ interrumpetur preſcriptio abbatis: qui vniuerſaliter omnia poſſidet: nã dato ꝙ epiſcopus exercuerit: non minus potuit abbas illa exercere: cũ viſitatio. excõicatio. ⁊ ſimilia poſſint eẽ ĩ ſolidũ apud plures: ⁊ ſic apud archipreſbyterum: archidiaconum epiſcopum: ⁊ archiepiſcopum. ⁊ ſic cum multiplicetur ius non ſurgit contradictio in exercitijs. J. c. i. de offi. archid. c. i. de offic. archipreſby. c. ij. ⁊ iij. ſic ⁊ abbas. nam ex hoc non

preſcribet

preſcribet ius alterius:ſed ius illi conſimile.dicit Innoc.ꝙ
abbas bñ preſcribit cõtra ſingulos:ꝛ ↄtra oẽs:nam qñ qꝫ
fuerit ille epus:vel archiepus:vel quius alius:qui iure viſi-
tationis:vel excõicationis:vel alio non fuerit vſus.xl.annis:
ꝛ abbas:vel quiuis alius in eccleſiaſtica dignitate ↄſtitutus
per idẽ tp̃s illud ius exercuerit:bene preſcribit illud:cõtra
oẽs:ꝛ ſingulos:ad quos illud ꝑtinebat:ſecus ſi per aliquez
illorũ modorũ fuit pſcriptio interrupta:q: tunc nõ ꝓficeret
deinceps:ꝛ dicit hoc ꝓbari hic.ꝛ.ſ.eo.cũ olim:dicit etiã ꝙ
qn aliquod ius petit in eccleſijs:dꝫ illud exp̃mere:ꝛ quo iu
re illud petitre ex qua cãſa:d quod no.Hoſti.de elec.quere-
lã:ꝛ.c.cunſtitutus.de offi.or.quãto.ꝛ.c.cõquerente.ꝛ de li.
ob.c.ij.nõ clare ſatiſfacit.Inno.dic ergo ꝙ i dubio abbas
nõ preſumitur velle creare:vel multiplicare iura:ſi aliud ex
primat:ſed eo reſpectu quo epus:ꝛ in illa ſpecie iura epa-
lia velle querere:ꝙ pretẽdit ex deducendi mõ:vt hic preten-
debat:q: dicebat eccleſiã pleno iure exẽptã. ¶ Quero qua
liter interrumpatur pſcriptio in iſtis incorporalibus:dicit hic
Inno.ꝙ fit eodẽ modo:quo fit icorporalibus.ſ.per litis cõ
te.ꝛ aliis modis no.ſ.eo.illud.erit etiã in his ſpãlis interru
ptio:ſi epus vna vice ſaltẽ fuiſſet vſus his iuribus:ante cõple
tam pſcriptionẽ abbatis.C.de pſcrip.xxx.an.cũ notiſſimi.
Idẽ dicit Inno.ſi ꝓhibuiſſet epus per violẽtiã abbatẽ:volẽ
tẽ exercere iuriſdictionẽ:quã exercebat:ꝛ pſcribebat:ita ꝙ
timore epi dimiſit illã exercere:q: cũ poſſeſſio pdatur ſolo
animo:fortius interrũpit̃.ff.de acqui.poſ.l.iij.§.manumittẽ
dis:ꝛ.l.queãdmodũ:ꝛ ꝙ deiectus vĩ:q: ſuſpicatus eſt ſe poſ-
ſe repelli.ff.de acq.poſ.ſi id qđ.§.ſi. ¶ Quero quid ſi ſin-
gulis annis debes mihi.x.ꝛ ceſſem petere:tollet ne debitũ
pſcriptione.dicit lex ꝙ nõ tollet in totũ:q: non incipit pſcri
ptio a tp̃e oblationis:ſed a principio ſingulorum annorum:
vel tp̃ibus:quibus debent̃.C.de pſcrip.xxx.anno.cũ notiſ-
ſimi.§.in his.cõtrariũ dicit alia.l.ꝙ ſtipulatio de aliquo an
no pſtanda vnica eſt.de vo.cã mor.l.ſenatus.§.ſi.ff.de vb.
ob.l.ſtichũ aut pamphilũ:ergo ſi vna eſt:ꝛ vnã oblationem
iducit:vna pſcriptione tollet̃.dicit Jo.and.ꝙ vnica ſtipula
tio eſt:ꝛ vnica pſcriptio ſufficit:ꝛ ſic põt elidi exceptionem
pſcriptionis:ſed legata ſunt plura:vnde tot ſunt neceſſarie
pſcriptiones:quot ſunt pſtatiões:ꝛ ſic tale legatũ nõ perit
nõ vtẽdo.ff.qui.mo.vſu.amit.l.ſi vſufructus alterius aiũt:
ſm Gof.de quo plenius.in ſpe.de loca.§.nũc aliqua.verſi.
ʒli.dic vt in.l.de pupulo.§.ſi plurium.ff.de oper.no.nun.per
Bar.ꝛ dixi in.c.peruenit.ſ.de cenſi. ¶ Quero quãdo ec-
cleſia dicat pleno iure ſubiecta.Jo.and.remittit de ſupplẽ.
neg.pre.c.ij.de pbẽdis.de monachis.de priuil.ga. ¶ Vlti
mo iſtruunt hic doc.ꝛ Jo.an.ꝙ vbi accumulant̃ plures ex-
ceptiones:vel ꝓbatiões:ꝙ ꝓus mãdet̃ expediri:ꝛ expediat̃ il
la:que in expediẽdo facilior eſt:reſeruata que habet lõgio-
rẽ tractũ:nã ſi per priuilegiũ apparebit exẽptio:nõ eſt plus
inſiſtendũ in ꝓbatiõe pſcriptionis:ꝛ interruptiõis:cum ſa
tis ſit monaſterium per puilegiũ exceptionem ꝓbaſſe:alſs
circa illa oportebit inſtari:vt ſequit̃:ad hoc de elec.ſi forte.
lib.vj.ſm Jo.an. ¶ Oppo.ꝙ multa hic enumerata nõ ſint
de lege dioceſana:quia nõ exercitiũ cauſarũ matrimonia-
lium:ꝛ ſimilium. Sol.dicit glo.ꝙ hec lex dioceſana nõ ſu
mitur ſtricte pro ſpecie iuris:oppoſita legi iuriſdictionis:ſꝫ
in genere pro ptãte cõprehendẽte ea que ſunt de ſpecie vtri-
uſqꝫ legis:ſm glo.de quo in.d.c.dilectus.de offi.or.xix.q.
4.in ſũma:ꝛ ſic verba libelli late intelligunt̃ pro libellante.
¶ Oppo.ꝙ ſuper ſubiectione debeat agi contra ſubiectũ:
ꝛ non cõtra poſſidentem ſubiectionẽ.de elec.querelã.glo.
dicit ꝙ vbi ſuperior agit de cenſu preſtando a ſubiecto:ita
ꝙ nõ cõtendat̃ de ſubiectione:libellus eſt dictandus cõtra
ſubiectũ:vt in.c.querelã.cũ ſi.Si agitur de iure ſubiectiõis
glo.cõcludit libellũ dictandũ cõtra illũ:qui pretendit ſubie
ctũ:ꝛ nõ ↄ ſubiectũ:de hac materia.ſ.de ſen.ꝛ re iudi.cũ ſup.
de ma.ꝛ ob.inter quattuor.vbi de hoc.Inno.hic tenet ꝙ ſi
ſubiectus ab aliquo poſſidetur:qui nõ pretendit ſe liberum:
agi poteſt contra vtrumqꝫ:ꝛ contra dñm:ꝛ contra illum qui
tenet vt ſubiectus:nã ſubditi faciunt quo minus poſſideat
agens non obediendo:ꝛ ſic poſſidere vident̃ iura:que petũ
tur:vt dicit̃ in cõfeſſoria.ff.ſi vſufru.l.i.in ſi.ff.ſi ſerui.vendi.
.l.ſicuti.§.ſed ſi queratur:ꝛ.l.ſi quis diuturno:cõtra poſſiden
tes autẽ cõſtat ꝙ recte agit̃:vt hic:ꝛ no.de iudi.examinata.
exẽplum patet hic:q: ſuperior monaſteriũ in iſtis eccleſijs
ptendebat ſubiectionẽ:vt poſſidebat:ipſe autẽ eccleſie in ſe
ipſis ſubiectionem nõ pretendebãt:q: in ſeipſis ĩpoſſibile fo
ret ꝙ habent ſeruitutem:ꝛ ſuperioritatẽ.ff.de ſerui.ru.pre.
ſi cõi.ꝛ vterqꝫ tũc:tã poſſidẽs:qꝫ poſſeſſus:admittit̃ ad de
fendendum litem:ꝛ ad aſſiſtendum defendenti:ꝛ ad appel
landũ.ſ.ti.i.cum ſup:ꝛ eſt:quia nõ tm̃ prelatorũ intereſt non
perdere iura:que hñt in ſubditos:imo quãdoqꝫ itereſt ſub
ditorũ dños nõ mutare.Si autẽ ſubiectus qui petit̃ nõ pre-
tendit ſe ſubiectũ:ſed ſe liberũ:ꝛ agit̃ cõtra eum:tanqꝫ poſſi
dentẽ libertatẽ ſuam:ꝛ defendentẽ:ꝛ tũc dicit agendũ cõ-
tra ipſum:qui dicitur ſubiectus:vt quia eſt in poſſeſſione:vt
nõ teneat̃ ire ad cõcilium:vel ꝙ poſſit ordinari:vel benedi-
ci:a quo maluerit epo.ſ.eo.veniens:nec tunc pltus:põt de-
fendere:vel aſſiſtere cõuenienti:vel cõuento:nec appellare:
nec cum eius iterſint.ij.q.vj.nõ ſolent. ¶ Quid eniꝫ itereſt
epi dioceſani ſi clericus ſuus vadat ad cõciliũ:ſiue ſinodum
alterius:dũmõ ſibi nihil detrahat̃:vel ſi peto ab eo aliquid:
ꝙ dioceſanus non pretendit ſuum:vel ſibi debitum:nec a ſe
teneri:ſed ꝛ ſi de hoc agi poſſet:alia via eſſet agendum:vt
no.de ap.dilectus:ſm Inno.Hoſti.dicit ꝙ non poteſt cõci
pere hoc:ꝙ meus ſubditus teneat̃ ire ad alterius ſinodũ:
vel ꝙ poſſit ab alio benedici:vel ordinari:vel ꝙ alius poſ-
ſit in ipſo habere aliquam ſeruitutẽ:quin mihi aliquod pre
iudiciũ generet̃.ſi.ꝙ no.ſ.de dona.iter dilectos.Sed dictũ
Hoſti.procederet quãdo eſſet alr̃ reſpectu horũ iuriũ ſub
iectus:ſed quãdo ptendit ſe liberũ:ꝛ ꝓcedit dictũ Inno.
niſi dicat̃ ꝙ ꝛ tunc intereſt epi vt liber ſit potius qꝫ ꝙ habe-
at dñũ:ꝓpter faciliorẽ vẽdicationẽ. Ad quod no.ſ.de re
ſti.ſpo.cũ.ſatis puto ꝙ licet poſſet aſſiſtere defenſioni:libellus
eſſet dictandus ↄtra pcedentẽ ſe liberũ:vbi autẽ dixi defen
ſionem ſpectare ad vtrũqꝫ:an ſnia lata cõtra vnũ preiudicet
alteri.dicit Inno.Prio ꝙ ſi ſnia lata eſt cõtra illũ:ad quẽ
primo loco ſpectat defenſio:ſnia piudicat alteri:per decre.
quãuis.de ſen.ꝛ re iudi.ꝛ p.l.ſepe.ff.ð re iudi.Hoſt.dic me
lius dicendũ ecõtrario per illa iura:ad quẽ autẽ ſpectat pri
mo loco defenſio:videt̃ dicendũ ꝙ primo loco ſpectat de-
fenſio ad platũ eccleſie:de cuius ſubiectione agit̃:qui poſ-
ſidet ſubiectionẽ.Secũdo ad miniſtrum illius eccleſie:ſeu
eius rectorẽ:ſecus ſi ageret̃ de poſſeſſiõibꝰ eccleſie ſm quoſ
dam:alij dicũt forte melius:ſm Inno.ꝙ his caſibus nõ di-
citur ptinere prio ad vnũ:ſecundo ad aliũ:ſed plene ꝛ equa
liter defenſio ſpectat ad vtrũqꝫ.C.de lib.cã.l.principaliter:
nec ſnia lata preiudicat alteri ignorãti:ſed ſic ſcienti:per iu-
ra all'.Cõpoſitio autẽ vel tranſactio facta ab vno non piu-
dicat alteri:etiã ſcienti:ar.eo.que no.de tranſac.contingit.
¶ No.ħ vltimũ ꝙ illa decre.quãuis nõ hꝫ locũ in alijs re
medijs litis deciſorijs ꝙ no.de prio aũt dic vt clarius dicit̃.
de ſen.ꝛ re iudi.cũ ſup. ¶ Op.ꝙ nõ poſſit exceptio pſcribi
.ſ.eo.cũ liceat. Sol.abbas in ſe nõ poſſet pſcribere liber-
tatẽ in monaſterio ſuo:q: ħ eſſet pſcribere obedientiã:hoc
dicit glo.ver.:niſi ſup hoc allegaret priuilegiũ qualecũqꝫ
de cõſue.cũ dilectus.hoc vltimũ nõ placet noie aũt alterius:
nõ extinguendo:ſed alteri plato acquirendo:bene pſcribi
poſſet.ſ.eo.cum ex officij.In eccleſijs autẽ ſibi quoquomõ
ſubiectis bene poſſet pſcribere abbas ſubiectionẽ:que de-
bet̃ epo:ſibi vt ſibi acquiret̃:ꝛ ab epo eximeret̃:ꝙ quidaꝫ
limitant:ſm Innoc.qñ iſta iura debent̃ in capellis alterius
qꝫ epo:vel ſaltẽ qñ de iuribus in capellis alteri reſpõdet qꝫ
ſibi.de preſcrip.cũ olim.C.de ſum.tri.l.vlti.ſed hoc non te-
net Inno.q: etiã ſi epo debeant̃:ꝛ ſic nõ rñdeat de his alte-
ri:põt abbas in capellis cõtra epm preſcribere:ꝙ põt poſ-

non currit ipſo iure. Idem quādo datur reſtitutio:ſm doc. ſit reſtitutio ad tempus leſionis tantū: vt in cle.i.de reſti.in inte.de primo.tñ dic vt no.de reſti.in inte.ex litteris.

C Um ex officii. Procuratio q̄ debeſ ordinario viſitanti pſcribi nō pōt.h.d. Prima ps narrat factū ⁊ allegationē reoꝝ. Secūda ibi. Nos igiſ.allegationē pbat ⁊ pceſſuʒ cōtra eos factū ſeruari precipit. Tertia ibi.ſi qd.reſeruat allegatiōes alias:ſi quas reus hʒ legitimas. ¶ No.i.archiepm poſſe viſitare puinciam de iure cōi:⁊ a particularib⁹ locis exigere pcurationē: ⁊ ſic eſt caſus in quo archieps hʒ iuriſdictionē in ſubditos ſuffraganei. ¶ No.ij.ſufficere negare ius exactionis his a quibus aliquid exigiſ:niſi vbi ius hec ſpecifice permittit:⁊ petentis fundat intentū. ¶ No.iij.q ius ſoluēdo pcuratoris:nō eſt pſcriptibile:⁊ tūc nō ſufficit q nō ſit ſoluta vel petita. ¶ No.iiij.q ius viſitandi nō eſt preſcriptibile:ita nec annexū ius pcurādi. Et ex hoc no.q vno cōnexorū in preſcriptibili ente:⁊ alterū efficiſ ipreſcriptibile. ¶ No.v.q licet ius viſitandi ⁊ pcurādi ſit in pſcriptibile a ſubiecto extinctiue:tranſlatiue tñ eſt pſcriptibile:vt de vno plato ad alterū transferaſ. ¶ No.vi.ar.q etiā iuriū denegatorum archiepo:que ſibi iure cōi debenſ non pōt archieps exercere iuriſdictionē in ſubiectos ſuffraganei:niſi aliud habeat cōſuetudo vel ex cōſuetudine. ¶ Op.q ppter viſitationē ex neceſſitate nō poſſit recipere pcuratorē:q2 hoc nō repiſ in re cautū. Sol.dic q viſitabit ex neceſſitate iuris vel loci:q viſitatione egebat:nā ſi ppter neceſſitatē corpis:vel ppriā: ibidē declinaſſet:nō debuiſſet ex hoc i eos poſſe iuriſdictionē exercere:q2 hic nō eſt de caſibus:in qbus habeat iuriſdictionē:de quibus.de offi.or.paſtoralis:ſm Inno.⁊ Hoſti. ⁊ ſic late ſnie nō tenuiſſent:ſʒ Inno.⁊ Hoſti.dicit tñ Inno. q eo caſu quo inhumaniter archiepo ſuo denegaret charitatiuū ſubſidiū:⁊ hoſpitiū:⁊ ſi nō p archiepm:p ſuū tñ epʒ puniri deberet:ad qđ alſ.Hoſti.de emp.⁊ ven.c.i. ¶ Op. q ſi hoc ius debebaſ ex cōſuetudine archiepo:vſ poſſe tolli cōſuetudine oppoſita.de regu.iur.c.i.ff.de legi.l.de qbus Sol.dicit Inno.q vniuerſalis puincia poſſit hoc ius preſcribere:ſʒ ſimplr eccleſia h non poſſet:q2 turpis eſt ps rē. viij.di.que contra.de ſpon.duo.c.ſi.vel in eliuo:ſm Inno.⁊ Hoſti.de plano fatendū per oppoſitā cōſuetudinem poſſe tolli pcuratorē:ſola ꝯſuetudine itroductā. Sed iſti de quo loquimur nō ſolū cōſuetudine:ſed iure cōi ⁊ publico debebaſ:vñ nec pacto nec cōſuetudine ꝯria aut pſcriptione tolli poterat:de cēſi.ſopite:⁊.c.cū venerabilis:⁊.c.interdicimus. lib.vj.⁊ no.ſ.eo.accedentes. ¶ Oppo.q qlibet ſeminans ſpūalia nō metat carnalia:alſ quilibet pcurator poſſet exigere pcuratorē:q eſt falſuʒ. Sol.intellige qui ſemināt ex debito:ſm Hoſti. ¶ Opo.q nō audiaſ ſup excōe ex altero capite:nā cū iam ſit hoc diſcuſſuʒ excōem iuſtā:nō debet hoc plus diſcuti:q2 ſnia trāſit in rē iudi.de re iudi.cuʒ inter.

Sol.dicit Jo.an.q audiſ ſup pcuratorē nō debita:⁊ viſitatione nō facienda:non ſup excōe:cū illud iā ſit diffinituʒ: ⁊ puerile ⁊ abſurdū eēt q ſnia p viā rōeʒ feraſ:⁊ poſtea per aliā reſcindaſ.J.ti.i.inter monaſteriū:quāuis poſſet dici talē rōem vel ius nō ipedire:quo minus ſnia pro aliquo vſ cōtra aliquē ſit differenda.tu dic q cuʒ hic mandet obſeruari ſniaʒ excōis:que nō trāſit in rem iudi.ſi poſtea ex altera cauſa oſtenderetſ mādatū:licet nō ex eadē cā:q2 pmū mādatū trāſiuit in rē iudi.ſed nō ob.vbi cā alteratur.ſ.ti.i.aduerſario.de cā poſ.c.ſi. ¶ Quero quō inhumaniter denegauerit.dic forte clauſit ianuas:⁊ hora tarda erat ⁊ tps pluuioſum:vel ſcōm Hoſtiē.irrationabile vel indiſcrete:ſm pe.⁊ idē de cenſi.licet.de reli.do.q2 ꝯtingit.inducit Inno.decr. ibi nō meminerit:q in pcuratiōe non ſoluēda nō iuuat preſcriptio:etiā tāti tpis cuius initij memoria nō exiſtat:de abbate qui pſcripſit pcurationē ſeu viſitationē:⁊ pſcriptione cōpleta vult pcurationē exigere q nō hic Hoſt.ponit. Jo. and.ſup regula odia.de regu.iur.lib.vj. ¶ Ultio inducit Inno.litterā antiq̄ h:que ſic ſtabat:poſt vbū vſqʒ ad ſatiſfactionem cōdignā pponebaſ tanq̄ aucte Rpti:q̄ ex antiqua rē.q poterat delegatus ptāte ordinaria dlegatā iuuare:⁊ ſic colligit delegatū poſſet pcedere aucte vtraqʒ:⁊ delegata:⁊ ordinaria:alſ.de cor.viti.ſignificauit:⁊ de pbē.niſi eſſent.quo caſu dicit ab eo appellandū ad papā:nō ad patriarchā:q2 cōnexa ptāti pape ex delegatione.cū ptāte metropolitica magis digna ⁊ ſupior:trahit ad ſe minus dignā ⁊ inferiorem ptāteʒ.de ꝯſecra.ec.vel al.q in dubijs.de offi. dele.ſi duo.lib.vj. ¶ Nō puto q ſimul vtraqʒ poſſet procedere:q2 ptās ordinaria in ſpe delegata eſt reuocata:⁊ trāſfuſa in delegatū:careret ergo ordinaria in illa quo ad pncipalem pceſſuʒ:⁊ ſicut nō cōpatiſ ſe pceſſus ordinarij:⁊ ſupioris delegantis:ſi pcederet ſic.de ap.ſi duob⁹:⁊.c.vt noſtrū. ⁊ no.de conſti.cū.M.ſic nec cōpatiſ in eodē:q2 illū facit iure diuerſuʒ cēſeri.per no.de re.iudi.cū oliʒ.iura que loquūtur in arbitraria ⁊ iuriſdictionali:que nō ſunt ſic incōpaſſibiles:cū in aliquib⁹ iudex pcedat vt arbiter:puto tñ q exequēdo poſſet delegata iuuare ordinaria.ar.de Rp.cū contingat.de offi.dele.cū in iure.xxiij.q.v.adminiſtratores.de offi.ord.c.i.⁊.c.ſane.hec pcedūt qñ nō eligit pcedere altera ex ptātibus:ad quā cogi non pōt inuitus:ſed ſi eligit illa aucte vteſ vbi ſcienter eligit.ar.de of.dele.ſignificātib⁹:poſſet etiā vnā eligere in vna parte:aliam in alia parte:alſ.ſ.de arbi.inotuit:⁊ facit de pben.niſi:quo caſu.dicit Hoſt.q inquātuʒ pcedit ptāte delegata:non valet appellatio ad ordinariā:valet tñ ad ordinariā appellatio:inquātū pcediſ ordinaria:⁊ ſi ad papā ⁊ primū ordinariū appellareſ.remittit.J.de ap.ſi duobus.pcedūt qñ hʒ in veritate duas ptātes. Sʒ eſt dubiū qd ſi vnā hʒ in veritate vt ordinariā:aliā nō vt dlegatā.exēplū de offi.dele.lʒ.in cle.accedētes.de ſta.mo. de reli.do.q2 cōtingit.de ſup.ne.pla.q2 regulares. Quidaʒ dicūt:q2 lʒ eligat vt pteſteſ cautū pcedere ptāte quā habet: q valet q agiſ vt ſic cū aſſit ptās:⁊ volūtas:lʒ erret i ſpecie iuriſdictiōis:⁊ eligat pcedere in mēte ſm qualitatē deficientē valebit q agiſ:q2 principalis volūtas deficit:nec in genere ptās:ſicut i delictis:que regulariter a mēte iudicātur: ſufficit generalis aīmus iniuriādi:licet deficiat ppter errorē ptās iniuriandi in eū:cui iniuriaſ ⁊ volūtas.ff.de iniur.eum .§.ſi iniuria.ff.ad.l.acquil.l.ſcientiā.ff.fami.herciſ.l.cū putarē. Itē h error qui eſt iuris nō dʒ ipedire verū pceſſuʒ. viij. di.veritate.ff.de offi.preſi.illicitas.§.veritas.plus dicit q ſi diceret volo pcedere:aucte ordinaria:valeret pceſſus:auctoritate ordinaria:pdictis rōnibus:⁊ q2 pteſtatio eſt ꝯtraria facto:vñ pualet factū.de ap.ſollicitudinē ad ſi.de cōſti. cū.M.⁊ q2 nemo pōt a ſe abdicare iperium.ff.de offi.pſi. .l.legatus. Recitat ſecūdaʒ opi.q nō valeat pceſſus:q2 qđ potuit noluit.de of.dele.cū ſup:⁊ q2 nihil tā ꝯriū conſenſui: ſicut error.ff.de iur.om.iu.l.ſi per erroreʒ. Nec ob.ff.de iniurijs antiq:q2 hoc eſt pncipale.ſ.ptās:⁊ auctas:ex qua procedit:ſiue ordinaria:ſiue delegata:qua deficiēte deficit proceſſus:pceſſus autē nō eſt pncipale:ſed ſi erraret in ſenſu legis indulgentie:vel puilegii:vel hmōi.ff.de re iudi.l.cū prolatis:⁊ no.de priuil.ex pte. Et h vltimū tʒ Hoſti.per decre. cū ſup.de of.dele.⁊ h plʒ mihi. Et aliter reſpondeo ad.l.cū qui.ibi loqtur in delicto relato ab aīo delinquētis:qui vnicus eſt:qui licet delinquēdo erret in qualitate pſone:aīmus tamen ⁊ ptās iniuriādi in genere nō deficit:pficiſ ergo delictū:q2 nec ptās nec volūtas deficit delinquēdi:lʒ in aliuʒ deliquerit q̄ putaret:⁊ ſic error erat in obiecto:non in ptāte:vſ generali volūtate hic in ptāte que plus inficit. Jo.an.remittit ad ſpe.de iur.om.iu.verſi.vltio no. Nō ob.ff.de iudi.in .l.ij.§.ij.vbi ſi iudex cuius iuriſdictio per ptes eſt prorogata:qui putat ſe alſ habere iuriſdictionē:nō ex prorogatione pcedat:valet pceſſus:q2 ibi illa quā putabat nō erat differens a progata ſpecie:ſed eadē:lʒ progata:vt de offi.dele. p.⁊.g.non hic differrebat ſpecie:p h dicit ſpe.de ſen.pla.§. ſecunda ſecundi li.decre.

qñ.ver.quid ſi dixerit:ꝙ ſi dixit quis ſe delegatum vtriuſq; cum eſſet alterius:non valet pceſſus.alr̃.ff.de eo qui pro tu. neg.ge.l.pe.plus dicit frede.ſuo cõcil.xxv.ꝙ hñs ptãtem ordinariã:⁊ delegatã:ſi pcedit ſimplr̃:nõ valet pceſſus:qꝛ in dubio extraordinaria ptãte pcedere videt̃:ꝙ ex quo nõ exprimat delegatus pſumit̃:niſi aliud appareat.de offi.de lega.cũ in iure.maxime ſi exprimat noie ordinarij.alr̃.no. Inno.de offi.or.l3:in verbo ſaciendis:ad h̃ de preben.bi qꝛ ad hoc qđ no.glo.ff.de iudi.l.i.puto ɔtra.qꝛ in dubio vr̃ ele giſſe ptãtem:per quã act.valet:vt.l.neqꝫ ff.de mi.te.⁊ vt res potius valeat.ff.de re.dubiis.quotiẽs:ad h̃ glo.in.l.ij.ff.de iudi.in fi.glo.i. Ex his decidit̃ qđ de ordinario:qui dele- gatus eſt a nõ habẽte ptãtem delegãdi:an valeat proceſſus ipſius glo.in.l.i.C.qui pro ſua iur.tenet valere pceſſum ſi ſcienter pcedũt ptes.l.i.C.de iur.om.iu.pe.t3 ibi ɔtra.niſi pceſſerit vt ordinarius:vt hic puto:qꝛ delegata eſt ibi pro- gabilia ad pſonas:vt de offi.dele.p.⁊.g.⁊ qꝛ delegatio fun ditus deficiebat.eo.ti.ſignificantibus:⁊ qꝛ dare delegatum nõ pendebat a ptibus:⁊ ordinaria nõ poterat pꝛogari ad diuerſa3 ſpẽm:qꝛ nõ eẽt pꝛogatio:ſed mutatio. Ex quibus p3 ꝙ etiã ſi pceſſerit vt delegatus:etiã nõ valet quomõ agi tur:nec potuit iuriſdictio delegãtis pꝛogari in delegatum p eũ vt miniſtrũ:qꝛ actus talis p miniſtrũ exerceri nõ poteſt .C.de ſen.expi.reci.l.ij.ſ.de re iudi.c.ſi.lib.vi. ¶ Decidit̃ etiã dubitatio:qđ ſi delegãs a principio delegationis non habebat ptãte3:⁊ poſtea ſupuenit:nũqđ valet delegatio:⁊ pceſſus.glo.t3 ꝙ valet pceſſus vt ex nũc:alr̃.ff.de iudi.licet de offi.pconſu.l.obſeruare.ff.de pig.ac.l.ſi rem.§.ſi. Ja.de are.dicit illud pcedere qñ iuriſdictio delegantis iã erat ra- dicata:⁊ superuenit poſtea exercitiũ ex cã de pterito:qꝛ tũc validat̃ delegatio in delegato.ar.ff.de pig.ac.l.ſi rem.§.ſi. ⁊ ſic loquit̃.l.obſuare.alr̃ ſi radicata nõ erat a tpe delega- tiõis:⁊ ſic iuriſdictio ſupuenit in delegãte ex cã de pñti:nõ cõualeſcit iuriſdictio in delegato:qꝛ nulla fuit a pncipio de legatio.ad hoc ꝙ vr̃ de dñio.ff.d rei ven.l.ſi a titio:per que dicit Jaco.de are.⁊ recitat Cy.in.d.l.i.⁊ in.l.i.C.vbi de cri. agi.o3.ꝙ ſi eſt electus nũ:⁊ delegauit:poſtea in delegante ſupuenit ptãs:validat̃ delegatio.vt ex nunc:non pl3 h̃ Jo. and.in addi.ſpe.in ti.de dele.§.excipit̃.ver.qđ ſi cõmittens: qꝛ electus nõ h3 habitũ ptãtis ante cõfirmationẽ:⁊ ſe intro- mittendo iure priuaret̃:de elec.auaricie.lib.vi.tene pceden tẽ diſtin.q⁊qđ ibi ſentiat ſpec.qui dicit indiſtincte valere iu- diciũ:ſupueniente ptãte etiã:vt retro. ¶ Decidit̃ etiã du- bitatio:qđ ſi ab initio iudex nõ h3 iuriſdictionẽ:⁊ ptes liti- gant ignoranter corã eo:poſtea certificant̃ ꝙ hic non habet iuriſdictiõe3:⁊ conſentiũt litigare:nũqđ valeat pceſſus vt retro:glo.dicit ꝙ ſic in.l.i.vbi de cri.agi.o3.l.iij.§.ſi.ff.rem ra.ha.⁊.l.licet ff.de iudi.hec vera.dicit glo.ſi iudex nõ erat: poterat tñ fieri ex cõſenſu partiũ:ſecus ſi nõ poterat:qꝛ non valebit iudiciũ:niſi vt ex tpe ratihabitiõis:vt in iuribus ini- tiũ ſpectãdũ:hoc pl3 Bar.ibi:qñ ex cã de preterito ſuperue nit iuriſdictio:qꝛ ſi venit ad caſum in quo poſſet eſſe iudex: validabit̃ iuriſdictio:vt ex nũc:ſi ſupuenit vt de pñti nullo- mõ:puto ꝙ ſi iudex a principio nõ habuerit iuriſdictione3 ꝙ nõ validat̃ ex cõſenſu ſupuenientẽ retro:qꝛ acta fuerũt nul la:qua3 ratificatio nõ pẽdet ex cõſenſu ptium:vt no. Jnno. de offi.dele.prudentiã:⁊ hec ſiue nõ fuit:nec eſſe potuit:ſiue etiã eẽ nõ potuit:qꝛ nõ video dr̃iã.⁊ an ex cã de pñti vr̃ pre terito:qꝛ vtrobiqꝫ actus fuit nullus:ſi nõ hẽbat:nec habitũ: nec exercitiũ iuriſdictiõis:⁊ dr̃ia an ex cã de pñti vel de pre terito pcedit in pcedẽti q̃ñe qñ ſupponit̃ habitus iuriſdi ctiõis in delegãte:nã delegatio pẽdet a cõſenſu delegantis: ⁊ aliquid ipꝛimit initiũ in delegato:qñ pceſſit habitus iuriſ dictionis:⁊ ſic recipit pendentia3. Nõ ob.de of.or.romana §.i.lib.vi.vbi nõ valet delegatio cãe appellatiõis:alr̃ qđ ſit appellatũ:quia l3 i genere ibi h3 habitũ:nec habitũ:nec exer citiũ h3 reſpectu alicuius pticularis cãe:antequã appellet̃:me- rito non valet delegatio.nec cõualidat̃ ſuperueniẽte appel- lationẽ:vt ibi.ſed in.l.obſeruare h3 habitum parum diſtri- butu3 ad oẽs ⁊ ſingulas cãs:ideo valet delegatio:vt recipi- at pẽdẽtiã:quãtũ autẽ ad validitatem pceſſus vt retro:ſup poſito defectu ptãtis:ex cũ nõ pendeat a parte illu3 validare: nõ video dr̃iam annexã de preſenti:vel de preterito:an po- tuerit eſſe ſic:vel non potuit:vel deficiat ex defectu conſen- ſus:vel nõ:qꝛ ſemp pceſſus erat nullus:⁊ non validabit̃ re tro geſtu3:⁊ valebit vt ex tpe ſupuenientis ptãtis.l.aũt l3.⁊ .l.iij.§.ſi. Non ob.qꝛ loquitur qñ pceſſus valet:ſalte3 quo ad pcuratorẽ.ff.de pcura.l.plautius:⁊.l.ij.ff.de re.iudi.l3 Butri.tenuerit gl.ꝙ validet̃:qñ iuriſdictio deficit defectu cõſenſus partiu3:vt.d.l.i.C.qui pro ſua iuriſdic.vetat. Ex his deciditur quid ſi quis nõ erat iudex delegatus tpe quo iuriſdictionẽ exercuit:poſtea habuit ratum delegans:an va let iudiciũ.glo.ꝙ nõ.ff.de iudi.l.licet:ꝙ tenet ibi Bar.per no.per Jnnoc.de offi.delegati.prudentiã.glo.tetigit.de fo. cõpe.ſignificaſti:vbi remiſi ad glo.ɔtrarias:⁊ tenui ide3 ꝙ iudicium nõ cõualeſcit:ſecus dicit Bar.ſi deficiat iudiciu3 ex defectu cõſenſus ptiu3:qꝛ tunc dicit ꝙ validat̃ ſupueniẽ te cõſenſu.qđ non placet mihi:vt dixi.ſ.⁊ glo.i.l.i.C.vbi de cri.agi o3:nõ pl3.⁊ illo caſu cõcludũt rõnes Jnno.⁊ h̃ tenet ſpe.in ti.de dele.§.excipit̃.ver.quid ſi cõmittẽs:⁊ ver.eadẽ ratione:qꝛ quod nullũ eſt ratificari non põt:de dec.auditis ꝙ puto. Ex his apparet qđ de delegato epĩ:q dixit ſe dele gatũ archiepĩ:an valeat pceſſus.dic ꝙ nõ:ſi partes h̃ igno rabãt:vt no.ſpe.in ti.d ſen.pla.§.qm̃.v.qđ ſi dixerit.alr̃.ff.d eo qui p tu.neg.ge.l.pe. Ex his p3 an cõſenſus pris ſup- uenieñs litigãte filio validet retro acta vel geſta.glo.in.l.nõ ſolu3.§.neceſſitatẽ.de bo.que li.Cy.dicit ꝙ ſi teneat̃ opi.ꝙ requirat̃ ɔſenſus pris:ad integrandã pſona3 filij:ſm opi. aliquoru:qꝛ iudiciũ tũc deficit in ſubſtãtialibꝰ:qꝛ non adeſt per que habeat pſonã legitimã:ꝙ iudiciũ nõ validabit̃.l.i. .C.qui pſua iuriſ.dixi de cõſue.cũ cõſuetudinis:⁊ tetigi.ſ.e. ſignificaſti.ſ.de fo.cõpe.dic vt ibi plene dixi.in tex.non ſunt alia. ¶ Venio ad glo.iij.qua fuit mala allegatio.dic glo. .ii.ꝙ ſe fundauit ſup tpe:⁊ tps nõ eſt modus inducendi vl̃ tollẽdi obligatiõis:vt.l.obligationũ.§.placet.ff.d ac.⁊ ob. ar.cõtra de.l.litibus.de agri.⁊ cen.vin.de cẽſi.pueñt.xviij. q.ij.pueñit.dic ꝙ aliã rationẽ aſſignet tex.qꝛ hoc ius erat in pſcriptibile. ¶ Opp.ꝙ pcuratio poſſit pſcribi:vt de cẽſi. ſopite. Sol.quidã dicũt ꝙ ſi tpe viſitationis nullã recipi- unt pcurationẽ:pcuratio põt pſcribi:ꝙ p3:qꝛ ⁊ permutari põt.xi.q.iij.relatũ:ergo ⁊ remitti:ſed nõ placet hoc glo.qꝛ nõ poſſet epũs expreſſe remittere pcurationẽ:de cenſi.cum venerabilis.de dona.paſtoralis:ad hoc qꝛ ſi retinet̃ viſita- tio per illã cõnexa:retinet̃ pcuratio:qꝛ quãdiu quis h3 iter ⁊ actũ debet habere.ff.de ſer.ru.pre.l.iij.§.ſi.⁊ ager ſit ſteri lis:ita ꝙ nihil ex eo percipiam:nihilominus retineo vſufru ctu3.ff.de vſufr.l.arboribus.§.ſi.ſ3 glo. Primũ an pcura tio pmutari poſſit:ſed de hoc dic hodie.vt de cenſi.c.i.⁊.c. exigit.lib.vi.⁊.c.felicis.per que dicit Jo.an.expedita no.h̃ per Jnnoc.⁊ Hoſtien.quo ad hoc. Secundo an pcuratio poſſit remitti dicit eã poſſe expreſſe remitti:⁊ ide3 Jm.niſi remittat̃ per vim cũ in tpalitate cõſiſtat ⁊ tangat ius ꝓuatũ: cui debet̃.vij.q.i.qđ piculoſum:ſed nõ tacite:vt hic:viſitatio ni autẽ que conſiſtit in vtilitate ⁊ iure publico illi nõ poſſet expreſſe renunciare:per no.de ſo.cõpe.ſi diligẽti:⁊ qꝛ nõ l3 paciſci ꝙ quis nõ aget vel accuſabit aliu:de delicto.ff.de pac.ſi vnus.§.illud:⁊ no.de iureiurã.quẽadmodum. Ho- ſti.autẽ dicit per has rõnes pcurationẽ etia3 expreſſam nõ poſſe remitti:cu3 ſit iuris publici:ſicut ⁊ id cui annexa eſt:ſ. viſitatio ar.de cõſti.trãſlato.hanc puto vera3 in remiſſione tpali ad pĩudiciũ prelati:ſed nõ in perpetuu ad ſucceſſoris preiudiciũ.de preca.c.ij.de tranſac.de cetero. Nũquid aũt preſcribi poſſit:glo.ꝙ nõ.dic ſi non fuit petita:nec denega- ta:planũ ꝙ nõ põt preſcribi:qꝛ vſu viſitationis ſatis ill ius re tinet poſſeſſionẽ:⁊ qꝛ aduerſa pars non eſt in aliqua poſſeſ- ſione libertatis:ſed ſi fuit petita ⁊ denegata.tunc Jm.dicit

eam preſcribi:dum tamen vi non ſit denegata. Non ob. ꝙ hoc preſcribere eſſet ꝓſcribere obediētiā:q2 fatebať talem nō eſſe tutū:ſola ꝓſcriptione:ſed bene renūciatiōe tacita:q2 tanto tpe nō petens renūciaſſe videbať:vñ poſt hanc tacitā renūciationē ꝓſcribere potuit:ſicut poſt priuilegiū de ꝓuiſ. cū olim. Inno.hic vult ꝙ ex toto ꝓſcribere non poſſit:ſ3 ſol uendo aliqd:licet modicū:pōt quota vel pars ꝓcurationis ꝓſcribi.alř.de cenſi.ex parte:ad hoc de ſepul.certificari.ar- chidia.de cenſi ꝑpetue.lib.vj. Recitat Inno.idem tenuiſſe ſup quadā extrauagā.venerabilibus:vbi cōcludit ꝓcura- tionē ex toto ꝓſcribi nō poſſe:ſed quotā:ꝛ hoc q2 ius ꝙ ali qua deř ꝓcuratio.ſicut viſitatio:eſt publicū:auctē ꝛ vtilita- te:q2 ſi nulla dareř negligereř viſitatio:ꝛ cōſuetudo que eſt cōtra ius publicū vtilitate qñq3 valet:eſt cā:ſed tunc cautu3 qñ vel expreſſo cōſenſu pape:vel tacito:ex certa ſciā:ꝛ cā:in- duciř.xij.di.nos cōſuetudinē.ſm Inno.dicit Io.an.ꝙ ꝓcu ratio nō ꝓſcribař:facit tex.in.d.c.ꝑpetue ꝙ quota poſſit fa- cit.ē.eo.cū olim.ꝛ.eo.tit.felicis.lib.vj.ꝛ.xvj.q.vij.quicūq3. Sed dubitat Io.an.ne ratio negligēdi:quā reddit de to- ta:locū habeat etiā in parte:q2 videns viſitator ꝙ de ſuo ha beat ipendere in ſe ꝓcurando abſtinebit a viſitando:de iu- re.puto opi.Inno.verā in mō etiam ꝓcurandi ꝓdeſt ꝓſcri ptio.de exceſ.ꝓla.quāto:ꝛ.c.ſane.ꝛ dicit ſpe.in titu.de lega. .§.ſupeſt.ver.illud quoq3. ¶ Opp.ꝙ nedū de cōſuetudi- ne poſſit excōicare:ſed etiā de iure cōi:ex3 poſſit viſitare.de iure cōi:ex quo epus eſt negligens.ix.q.iij.cum ſcimus:ꝛ de iure cōi debet tūc habere ꝓcurationē:glo.fateř ꝙ etia3 de iure pōt excōicare:eo caſu:quo pōt viſitare de iure:ꝛ pro curationē exigere. Inquantū glo.exigere videř negligenti am:vt poſſit ꝓſcribere.dic ꝙ nō eſt negligentia:q2 pōt etia3 nō negligente epo:ſm Bar.de cenſi.c.fi.ꝛ ſi cōcurrāt epo: ꝛ archiepo:ꝓfert archiepo.xi.q.iij.qui reſiſtit.de quo de tē- po.or.ad aures:ꝛ de of.oz.paſtoralis.ō ap.cū parati.dicūt tamen ꝙ cauere debeat ne ipediat epm:tēporibus ſuis:ad quod vide ꝙ plenius no.de cenſi.c.fi.lib.vj.in glo.fi.

I diligenti.

Qui alieno nomine poſſidet nō ꝓſcribit: nec etiam is qui ꝓprio noie:nō hñs bonāfide3: nec iuſtū ti.h.d. Primo iducit rationē3 vnam cōtra archiepm. Secūdo reprobat excuſationē ipſius per locū a diuiſione. ¶ No.i.ꝙ aliqne ciuitates dicunř exem pte:que ſunt imediate ſubiecte romano pontifici:ꝛ dicunř ſpectare ad ro.eccleſiā nullo mediāte. ¶ No.ij.ar.confeſ ſionē ꝓiudicare eccleſie. ¶ No.iij.ꝙ iuris mere ꝑſonalis: hoc eſt iuramēti ꝓſtandi de fidelitate:eſt dare quaſi poſſeſ ſionē. ¶ No.iiij.poſſidentē noie alieno non poſſe ꝓſcribe re:q2 nō poſſidet:ſed poſſidet is cuius noie poſſideř:ꝛ is tan tū ꝓſcribit. ¶ No.v.ꝙ exactū:vel poſſeſſu3 ꝯ iuramentū: nō eſt exactum:vel poſſeſſu3 bonafide:ꝛ ſic nō pōt ꝓſcribi. ¶ No.vj.ꝙ in preſcriptiōe incorporaliu3 exigiř titulus:ꝛ bonafides:qñ id non eſt bonafide poſſidibile abſq3 titulo: dato ꝙ preſcriptio nō ſit cōtra ius eccleſie. ¶ No.vij.ꝙ cō tra ius eccleſie:etiā ꝙ ro.ecclia accidentalř h3:nō preſcribi tur minori ſpacio centū an. ¶ No.viij.ō facili nō proberi cētenariā ꝓſcriptionē:ꝛ id qō non eſt facile:nō eſt credibile. ¶ No.ix.ar.preſcriptionē cētenariā nō poſſe ꝓbari ex au ditu:vel etiā ex cōi opi.alř de facili eēt ꝓbabilis:ꝛ ſic nō ſp aſſet verū ꝙ auditū ius ꝓbař fama:vel ex auditu. ¶ Op. ꝙ nō ptineat ad ro.eccleſiā cabaritani iudicatus:q2 dñs cē ſeř vaſſallus.de do.inter vi.ꝛ vxo.nup. Soř.nō eſt dñs di recto:ſed eſt dñs vtiliter vaſallus. Eccleſia aūt directo.ff.ſi ager vec.vel emphy.pe.ſm Hoſti. ¶ Opp.ꝙ nō ſit proba bilis:vt.ē.eo.cū nobis:alř fruſtra inducta eēt:ſi factum no tař hic nō ius. Vel loquiř de ꝓbatiōe teſtiū:per quā nō cre dit papa nō poſſe ꝓbari:alř poſſet ꝓbari per iſtrumentu3 fidelitatis facte p.C.annos ꝛ plus:per decr.dicit Hoſti.ꝙ nihil acquiſitū ꝯtra iuramētū pōt licite teneri:alř.ꝙ me.cā. ad audientiā. Idem de aliis cū peccato acquiſitis.deinde: cum ſit:vbi de hoc. ¶ Glo.ij.colligit argumēta generalis ad id ad quod alř.glo.facit de ſpon.duo.c.ſi. Itē ar.de to to ad partē.de deci.cum in tua.etiā ar.eſt:ſ3 Hoſti.ꝙ comi tes ꝛ dñi tpales fundāt intentionē de iure cōi:quo ad res ſi tas in limitibus ſui territorij:de quo de offi.archidia.c.ſi. ¶ Glo.penul.op.ꝙ iſte potuit habere bonāfidē:q2 potu it credere anteceſſores ſuos noie ꝓprio exegiſſe. Soř.di cit glo.ꝙ ꝓſumendū eſt ꝙ hic ſciebat anceſſores ſuos exe giſſe noie pape:ꝛ ro.ecc.ꝛ ſciebat hoc ius ſpectare ad ro.ec cleſiā:vñ nō poterat eſſe in fide bona:cum ſciret hoc ius ad alios ſpectare. ¶ Querit glo.quando exigař bonafides. dicit glo.ꝙ in omni ꝓſcriptiōe:ꝛ corpaliū:ꝛ incorpaliu3:ꝛ ſpūaliū:ꝛ tpaliu3.ſ.e.qñ.ꝛ.ē.c.vigilanti. ¶ Aduerte fides exigiř in corpalibus:ꝛ hoc planū eſt:q2 ſic eſt de iure ciuili. Sed in icorpalib⁹ legiſte dicūt:ꝙ ſi agiř de ꝓſcriptiōe ſui tutis:exigiř bonafides:q2 exigit bonāfidē:ꝛ poſſeſſionē:ex pte ꝓſcribentis:ꝛ idem eſt in acquiſitiōe cuiuſcūq3 iuris:lo quēdo de ꝓſcriptiōe.x.vel.xx.anno.vt p3 ex no.in.l.ſuitute3 .ff.de ſerui.ꝛ dixi in.c.ꝑuenit.de cenſi.ad h.l.ſuitutes:ꝛ qō ibi no.ff.de ſerui.ff.quēadmodu3 ſer.ami.l.ſi.ꝛ tenet Cy.in .l.i.C.de ſerui.ſi agař de ſcribēda libertate ſeruitutū perſo naliū adhuc exigiř bonafides.l.i.ꝛ.ij.C.de ꝓſcrip.lon.tēp. que pro libertate. Si agiř de ꝓſcribēda libertate ſeruitutis vrbane:q2 ad preſcribendū exigiř factū hoīs:tūc exigiř bo nafides:cū exigař poſſeſſio libertatis .ff.de ſer.vr.pre.l.hec aūt iura:ꝛ no.glo.in.l.ſi.ff.quēadmodū ſer.ami. Bar.i.l. ſequiř.§.ſi viā.ff.de vſuca.ꝛ.d.l.i.Cy.C.de ſerui. Si agiř de ꝓſcribenda libertate ꝯ ſeruitutē ruſticā vt vie:tūc nō exigiř bonafides de iure ciuili:q2 ꝑdiř ſolo nō vſu:nec ibi dař poſ ſeſſio libertatis:merito illa ꝑdiř potius ꝙ̄ acquirař:vñ nul la bonafides exigiř vt dicta.l.ſequiř.§.ſi via3.ff.de vſuca.ꝛ ibi hoc tenet Bar.ad h.l.vlti.C.de ſeruitu.ꝛ eſt rō inter ſer uitutē vrbanā ꝛ ruſticam:q2 vrbane digniores ſunt ruſticis:ꝛ iō difficilius perdūtur. De iure aūt noſtro an i preſcribēda libertate aliquo caſu ſine fide bona:currat ꝓſcriptio:dicam .ſ.e.ſi. ¶ Quero qñ dicař qs eē in bonafide.dicit glo.quā do credit tradentē eſſe dñm:vel habere ius diſtrahēdi:licet erret in ſcō.ff.de ver.ſig.l.bonefidei. Dic ꝙ ille qui emit a dño:vel ab hñte ius alienādi:ꝛ ſine dolo:ꝛ cu3 debita ſolē nitate:ꝛ iuris ꝑmiſſione:o3 ꝙ credat tradēte3 eſſe dñm:alř non poſſidet cogitatiōe dñi.C.de ſur.apud antiquos. Vel hñte ius diſtrahendi:dico ꝛ ꝓpter emētes a pupillo.ff.de cō trahē.emp.l.qui a quolibet.ꝛ de publi.l.ꝗcūq3.§.qui a pu pillo. Dico ꝓpter euictionē:a ꝓcuratore:vel creditore for ma debita:ſine dolo:dico ꝓpter emētē ꝛ dolo decipiētē.C. de reſcin.ven.l.dolo.ꝛ.l.dolus:cū iuris ſolēnitate ꝛ ꝑmiſſio ne.dico pp mercātes ꝯ iura.de re.iur.qui ꝯ iura.ff.ō vſuca. nunq3.de agri.ꝛ cenſi.l.quēadmodū.in ſi.lib.xi. Et pp illū qui emit ꝯdicēte dño.C.de rei ven.l.fundū.dicit Dy.in re gula poſſeſſor.de reg.iur.lib.vj.ꝙ ad hoc pñt reduci caſus tacti p glo.ſ.in quibus dicit malāfidem ꝓſumi. ¶ Quero quō ꝓbeř bonafides.dic i reb⁹ corpalib⁹ vbi adeſt titulus: ꝛ exigiř:ꝓſumiř bonafides:niſi ꝓbeř ꝯ.C.de euic.l.penul. ſm glo.q2 ignorātia ꝓſumiř.ff.de ꝓba.verius:ꝛ ſic bonafi des ſufficit ꝙ allegeř:inſti.de actio.§.alie.q2 in h ſtař ſue cō ſciētie:p que dicit Io.xvi.q.iij.dilecto de bonafide ſtari iu ramēto:ad qō de homici.ſignificaſti.de ſen.ex.ſi vo. Vbi aūt qs ꝓſcribit ſine titu.in corpalib⁹:quidā dicūt ꝙ nō ꝓſu miř bonafides:q2 qō nō eſt meū:debeo credere ad aliū ſpe ctare.l.i.C.vñ vi. Bar.dicit ꝙ ſi ꝓcedat titulus putatiuus: errore iuſto:vel verus:ꝓſcribiř.l.igiř.§.i.ff.de libe.cā. Ite3 in quolibet poſſidente ꝓſumiř bonafides:niſi appareat an tiquior poſſeſſor:q poſſit facere illā allegationē3:qō tūc non erat eē.vt.d.l.ſi.quo ad aliu3 vero licite ꝛ bonafide tenere videor.niſi ius cōe mihi contradicat:vt.c.i.de ꝓſcrip.lib.vj. Probabitur aūt malafides ſi ſibi fuerit denūciatum .C.de rei ven.ſi fundū:ꝙ itellige qñ an ingreſſu3 poſſeſſionis eū pte:vt dixi.ē.de teſti.ſpo.gratris. Idē ſi corā aliquibus ipſe

in illa.l. ¶ Poſt vltio itelligi ⁊ erit notabilis itellect⁹: vt itelligāt decre.l debitis: vel reb⁹ legatis: vł alijs debitis paupibus icertis: vt illis ex taciturnitate plati: vł executoris: non pſcribat: ex quo legatū vel debitū nō determinaſ ad certum locū: qꝛ paupib⁹ nō pōt iputari: qre nō agāt: ex quo nō ſunt certi ⁊ certificati. Ad qđ. C. de an. excep. l. j. ⁊ ſic alꝭ dixi ď facto. Et h̄ puto qꝺ dicat Fred. ſuo ꝯſi. cj. v̄. itē qrit. vbi dicit ꝙ epis i vēdicatiōe rex: p incertis legatis daſ ꝯditio ex .l. nulli: q̄ ſpatio .xxx. an. tolliſ. C. ď pſcrip. xxx. anno. l. ſicut. ¶ Nec ob. ꝙ eccleſijs nō currāt niſi pſcriptiōes .xl. an. qꝛ h̄ currūt niſi in reb⁹ eccleſiaſticis: ⁊ q̄ eccleſijs debenſ. hic non ꝯpetūt actiōes epo: vt epoꝛꝫ vt admiſtratori iconomo bonoꝝ paupeꝝ: vt. l. nullus. ⁊ l. ſi qs C. de epi. ⁊ cle. ſꝫ certe ſi ď bꝫ attēdi pſone paupeꝝ in pſcriptiōe ꝯ epm: vt executoreꝫ ⁊ diſpēſatoreꝫ: ex quo paupes ſunt icerti: negligētia epi illis nō dꝫ pīudicare nō valētib⁹ agere: ſic nec negligētia pris admiſtratoris: vt dcā. l. j. l ſi. C. ď an. excep. ⁊ ſic dꝫ itelligi h̄: ⁊ ſic de facto reſpondi: ⁊ pēdet qđ: neſcio quē finem habebit.

Auctorum.

Per quietā .xxx. annoꝝ poſſeſſiōe pſcribit eccl̄ia: nō diuidiſ. ¶ No. ꝙ valent leges de pſcriptiōe loquētes ingꝯtū nō ſūt a canōib⁹ iprobate. ¶ No. ꝙ eccl̄ia ꝯ laicū pſcribit tpe a lege ſtatuto: qꝛ hoc nō ē imutatū. ¶ No. duo reqſita ad pſcriptionē: ꝙ pſcribēs poſſideat: ⁊ ꝙ qete ⁊ incōcuſſe poſſideat. ¶ No. ꝙ ſola ꝓclamatiōe iudiciali: ⁊ ſic vocatiōe ad iure: interrūpiſ pſcriptio. ¶ Op. ꝙ ſinodali ꝓclamatiōe nō interrūpaſ preſcriptio. vt. l. ſic. C. de pſcrip. xxx. an. Sol. iterrūpiſ illa qñ aliter non pōt litē ꝯteſtari: vel hic finiſ clamatio ꝑ citatione q̄ ſufficit. vt ibi. ¶ Quero qñ dicaſ quis ſincere poſſidere ⁊ qualr ꝓbeſ. dic qñ bona fide. ⁊ dic gl. ꝙ i dubio preſumitur bona fide: ⁊ q malā fidē allegat: illā ꝓbare dꝫ. In petitione aūt h̄ditatis nō cēſeſ eē in illo: q audit litē ſibi monerī. vt. l. itē veniūt a quo ff. de peti. h̄di. ſꝫ Vicē. ¶ Op. ꝙ minor .lx. nō currat ꝯ eccleſi .i. J. e. ď qrta. gl. dic ꝙ ē correcta vel dic ꝙ hec loqſ qñ eccl̄ia preſcribit rē ꝓuati ſm Tan. ho. ⁊ Ab. Ad h̄. qđ no. xiij. q. ij. c. j. xvj. q. iij. placuit. J. e. illud. qđ putat Jo. an. falſuꝫ: ⁊ remittit ad no. in dcō. c. illud. ibi dicā. Gio. dic ꝙ hec loqſ i hijs in qb⁹ eccl̄ia hꝫ iura ꝓuilegiata: in qb⁹ ꝓuilegijs preſcribiſ ſpatio .xxx. an. ⁊ h̄ dic Jo. xvj. q. iij neqꝫ: ſꝫ nō placet p no. de ꝓu. ſi ď terra: lꝫ p eo faciat. §. accedētibus: ſed cōiter tenetur illud fore correctum.

E quarta.

Preſcribiſ ꝯ epm qrta: ſi .xl. an. ſpatio nō ſolnaſ: ⁊ cathedralis eccl̄ia interim non vacauit. h. d. Prio pōit deciſ. Scđo caſū exceptū. ibi. niſi tertio ius antiquū reprobat. ibi. nā rōana. ¶ No. prio epꝫ fundare itētionē de iure cōi ſup qrta decimaꝝ in pochia. Ad h̄ .J. de offi. or. ꝯquerēte. Ex q̄ pꝫ ꝙ ſup ipo iure deciaꝝ clic⁹ ⁊ nō ipſe fūdat itētū: ď q. ď deci. cū ꝯtigat. Itē no. eadē forei qrta oblationū. ¶ No. ꝙ iura eccl̄iaꝝ ēt ꝯ ſupiorē preſcribenſ. xl. pſcriptiōe ⁊ ſi preſcribūſ minori tpe: ⁊ ſic hodie correcta ſūt iura preſcriptiōis tricēnalis. ¶ No. ꝙ ď pſcri. deducūſ tpa vacatiōis eccl̄ie. ¶ Op. ꝙ minori tpe iura preſcribūſ. ff. ď ſerui. l. ſeruitutes. ⁊ qđ ibi no. Ad qđ no. J. ď cēſi. peruenit. dicit Inno. ꝙ de iure ciuili in preſcriptiōibus iuriū preſcribitur ſpatio .x. inter pñtes: ⁊ .xx. inter abſentes ad ſimilitudinem rerum immobilium. C. de ſerui. l. ij. C. de preſcrip. lon. temp. l. ſi. ⁊ hoc in iuribus habentibus cauſam cōtinuam: vel quaſi: vt in aqua: que ꝯtinuo ducit: vel in ſtillicidio quod eſt aptum quottidie recipere aquam. An autem titulus exigatur. dicā. J. ſuper glo. ſi iura nō hñt cauſeꝫ perpetuam: ꝙ quando ſit dicaꝫ. J. vt eſt ſeruitus vie: ⁊ ſeruitioꝝ preſtandorum extraordinariorum: hec ⁊ ſimilia nō preſcribuntur: niſi tanto tempore cuius initij memoria nō exiſtat. vt. l. j. in fi. ff. de aqua plu. ar. ⁊ l. hoc iure. §. ductus aque. ff. de aqua quotti. ⁊ eſti. x. q. iij. quia cognouimus. C. di. cōtra morem no. J. de verbo. ſigni. ſuper quibuſdā. §. j. v. ſi. hec vera de iure ciuili. de iure canonico ſine titulo nō preſcribunſ contra ius minori ſpatio: q̄ cuius initij memoria non exiſtat: cum titulo: ſi hꝫ cām diſcōtinuā: idē ſi ꝯtinuā ſpatio .xl. an. contra eccleſias: vt hic. ⁊ de preſcrip. c. j. lib. vj. ⁊ J. e. ſi diligenti. ¶ Op. ſm hoc nō dꝫ qrta funeraliū vel decimarū preſcribi ſpatio .xl. an. qꝛ non hꝫ cām continuā: imo diſcontinuā hꝫ annoꝝ: qꝛ olim capite anni decime ſoluunſ: ⁊ ſic aut exigiſ tēpus duplicatū. ff. quēadmoduꝫ ſerui. amit. ⁊ l. ſi ſic cōſtituta. C. de ſerui. ⁊ aqua. l. j. ⁊ hoc verū: ſiue habeat interuallū annoꝝ: ſiue menſiū: ſiue ſeptimanaꝝ: ⁊ hoc qꝛ odia reſtringēda ſunt. de reg. iur. odia. cum concor. lib. vj. ff. de libe. ⁊ poſthu. l. cū qdā. Quidā dicūt ꝙ hec diſtinc. nō hꝫ locū ſm canones: nā h̄ ius de quo hic. ſ. ꝑceptionis decimarū hꝫ magnū interuallū. ſ. de mēſibus vni⁹ anni: vſqꝫ ad mēſes alteri⁹ anni: ⁊ de vindemijs vſqꝫ ad vindemias: ⁊ tñ i eo nō duplicaſ tps: vt hic appet. Alij dicūt ꝙ iura illa hñt locuꝫ in foro noſtro. Et ad hoc. c. rñdēt ꝙ hñt hec iura interualla etiā horaꝝ ⁊ hñt quaſi ꝯtinuā cām: cū quottidie debeāt ⁊ poſſint recipi decime: nō ſolū reales: ſꝫ etiā pſōales: qꝛ predia quottidie aliquos fructus ꝓducere poſſunt. de qbus quarta eorū eſt ſoluēda. vt no. de deci. ex parte. ij. ⁊ c. nō eſt. ⁊ ideꝫ dicit de iure eligendi: ⁊ ſi quottidie non eligatur: qꝛ quottidie non vacat eccleſia. Eſt tñ aptū quottidie hoc ius eligēdi ad quottidie eligendū: qꝛ quottidie vacare pōt eccleſia: ⁊ quottidie ē apta ad vacādū. ar. eius qđ ď ſtillicidio dꝛ. ff. ď ſeruitu. predi. l. foramen. ideo ſufficiūt .xl. anni. vt no. de cā poſ. cū eccleſia. §. ſi. ⁊ c. ti. cū olim. J. de elec. cumana. Si aūt ſit ius qđ iteruallū certū ⁊ ꝯputatū ab hoie vł a iure recipit: quale eſt: vt quis oi anno in die dedicatōis vel feſtiuitatis: vel alio certo die: partem oblationis ꝑcipiat: vel aliud ſeruitiū: tunc bene hꝫ interualla. x. q. iij. nec nūerus. xviij. q. ij. Eleuther⁹ de cenſi. cū venerabilis. ⁊ tūc eſſent neceſſarij .lxxx. anni. poſtea ab hoc recedit Inno. J. dicēs ꝙ ius ꝑcipiendi decimas de fructibus fundi: bene hꝫ cām cōtinuā: ſed ius ꝑcipiēdi decimas de vino vel grano tātum: vel de oībus minutis tātuꝫ vel ꝯſilibus: nō hꝫ cāꝫ ꝑpetuā: qꝛ hec ꝑcipiunſ tpibus certis vt no. J. e. ad aures: ſm Inno. de materia de ſerui. l. ſeruitutes. Hoſti. dicit ꝙ hec glo. ꝯtū ad canones: potius eſt ſubtilis q̄ vtilis: ſiue agamus de corporalibus: ſiue incorporalibus: cōtinuā cāꝫ hñtibus: vel nō: regulariter ē tenēdū ꝙ ſola preſcriptio q̄dragenaria currit ꝯ eccleſiā: ⁊ nulla minor: vt ibi no. veritas eſt ꝙ hec iura habent cām diſcōtinuam: qꝛ in eis exigiſ factū hominis: qui quottidie nō eſt aptus ad talia: ⁊ quolibet momento ꝑcipienda: vt no. in dicta. l. ſeruitutes: ⁊ inquantū habent diſcontinuā: non puto ꝙ minus exigatur tempus q̄ ſit datū a iure ciuili: tñ qꝛ non ſunt iura illa in hoc correcta: ſꝫ: quia plus tendūt canones ad tollēdas q̄ ampliandas preſcriptiones. vt. J. c. ſi. ſed diſtinctio illa an habeat cām continuā: vel diſcontinuā: hꝫ locū qñ agitur de ſeruitutibus realibus debitis a re rei: qꝛ cum ibi res non hꝫ aīum continuantē poſſeſſionē: oportet ꝙ ipſo facto cōtinuetur: vt currat preſcriptio: que non currit abſqꝫ poſſeſſione ſꝫ in iuribus pſonalibus debitis a re perſone: vel a perſona pſone: eſt ſecus: quia ibi animo continuantur poſſeſſiones: qꝛ poſſeſſio animo teneſ. l. ſequitur. §. non mutat. ff. de vſuca. ⁊ quod ibi no. ⁊ in. l. i. C. de ſeruitu. ⁊ aqua. vnde ſemper dicitur continuari. Ad hoc quod no. in. l. i. §. hoc interdictum. ff. de itine. actuqꝫ pri. vnde cuꝫ animus continuet ceſſat differentia cōtinui: ⁊ diſcōtinui. hoc plenius dixi: per hoc. hec redduntur ſuperflua. J. de cenſi. peruenit. dic vt ibi. ¶ Opponitur ꝙ talia iura non poſſit preſcribere rector vel clericus. vt. J. de iure patro. de iure. Sol. poteſt preſcribere ſi ſit rector: vel prelatus: vel habens dignitatem: vel officium in eccleſia: ſi hoc faciat nomine eccleſie: nam proprio non poſſet. vt ibi. Similiter in iure eligendi: vt no. J. de elec. conſtitutus. ¶ Quero quis habeat probare in terminis veſtris: an epiſcopus: an rector. de hoc Joannes an. remittit ſuper regula ſine poſſeſſione. de re. iur. lib. vi. iij. q. ¶ Op. ꝙ alia

tp̄s exigant in ꝑſcrip. vt pꝫ.xvi.q.iii. verſu ſi. So.relecta diſtic.de qua.ibi.hodie ſola quadragenaria currit ꝯ eccliā. ¶ Op. ꝙ non ꝑſcribatur ſpatio.xl.an. qꝛ quarta decimaruꝫ debetur epō de iure cōi.x.q.iii. vnio.⁊ ſic ꝑſcribēs eſt in mala fide:⁊ ſi clericus ceſſat in ſolutōe iſtius quarte: nō pōt ꝑſcribere.J.e.ſi.⁊.c.ſi diligenti:dic ꝙ ipſe qui cepit denegare ſolutionē non pōt hr̄e bonā fidē:ſed ſucceſſor ſic: qui reperit nō ſolutā.vel dic ꝙ ēt ille qui cepit non ſoluere:ſi hūit titulū:lꝫ minus iuſtū:nam talis dat cāꝫ vſucapiendi.J.e.ſi diligenti:⁊ ſi dicas quē titulū pōt hr̄e.dic ꝙ forte titulū donatōis:nam talia iura pōt epūs donare eccleſie.xii.q.ii.c.ſi.⁊ vide qđ no. de don.paſtoralis.ſup pe.gl.⁊ ſi fecit de ꝯſenſu ſui capituli: non eſt neceſſaria ꝑſcriptio:ꝙ adeſſe pōt:ſi putat ꝯſenſuꝫ interueniſſe:⁊ non interuenit:⁊ ſic errat in fcō i fectus ſi putat ꝯſenſū non neceſſariū:⁊ non interceſſiſſe:qꝛ tūc error iuris īpedit ꝑſcriptionē.ff.de vſuc.l.nūq̄. de re. iu.l.ea que. prima ſo. non ꝓcedit:qꝛ hoc caſu non ſufficit ſola bona fides:cū exigatur titulus cū ſit ꝯ ius:vel tn̄ tp̄s: cuius initii ⁊c. de ꝑſcrip.c.i.li.vi. de hoc.J.de iure pa.cura. ¶ Ultio no.tex.⁊ gl. qui vult epūs fundare intentū de iure cōi ſup ſola quarta decimarū:⁊ non ſup oībus decimis:⁊ ſic eſt falſuꝫ qđ no. de deci.cū ꝯtigat in gl.ii.ſ.ꝙ epō non cōpetat quarta decimarū. in inferioribus eccleſiis.⁊ vide ꝙ ibi no.inquātū aūt gl. exigit titulū ad preſcriptōes incorporaliū. dic verū hoc vbi ius cōe reſiſtit:ſed ſi non reſiſtat: ita ꝙ iniuſtificet poſſeſſionē:non exigitur tūc titulus:ſed ſufficit ſolus vſus cū bona fide.ff. ſi ſerui. ven.l.ſi q̄s diuturno:⁊ no.J.e. ſi diligēti. ⁊ incipit currere tp̄s ex quo cepit vti:non vi:non clam:vel p̄cario:ſciente illo : cui fiebat ꝑiudiciū:⁊ non ꝯdicente.ſed tacente:⁊ hoc ipſuꝫ ꝓbare dꝫ ſcḋm quoſdā:ſic intelligūt.ff.quēad.ſerui.amit.l.ſi.ff. de iti. actu.pri.l.i.§.iuſ.dicit tn̄ hic Inn. dr̄iaꝫ eſſe inter ſeruitutē ruſticā:⁊ vrbanā:in hoc: qꝛ ruſtica ꝑdit certo tp̄e non vtendo:vrbana vero p ſolū nō vſuꝫ non perit: ſed ita demū ſi vicinus ſit vſucap.libertatē:veluti ſi edes tue edibus meis ſeruiant:ne tue altius tollantur:ne luminibus meaꝝ ediū officiatur.in hoc eniꝫ caſu:ſi ego p ſtatutū tp̄is feneſtras meas prefixas habuero vel aſtruxero:ita demū ius meū amitto: ſi tu per idē tp̄s altius ſublatas habueris edes tuas: alioquin ſi nihil noui feceris retineo ſuitutē.ff.ď ſui.vr.pdi.l.h āt iura.

v **Vigilanti.** Poſſeſſor male fidei nō ꝑſcribit. Primo pōit dictū.Scḋo.ibi.epb iſin⁹ legiſlator. Tertio corrigit.ibi.nobis aūt. ¶ No. ꝙ nō currit ď iure canonico nec ꝓficit preſcriptio male fidei. ¶ No.ꝙ male fidei poſſeſſor dr̄ ſciens rē alienā. ¶ No.ꝙ ſuperueniēs bona fides ꝓficit ad ꝑſcriptionē:itellige inchoandā:nō finiendā. ¶ No.finē canonicū ⁊ legēs deuiare in ꝓhibēdis preſcriptōibus:qꝛ p̄ncipaliter canonicus ſinis itēdit vtilitatē aīe: ciuilis vtilitatē ciuilis ſocietatis: vt rerū vitetur ꝯfuſio: ⁊ puniatur deſidia:⁊ negligētia. ¶ Op. ꝙ currat ꝑſcriptio cū mala fide:vt.C.de ꝑſcrip.xxx.l.ſicut.aliud ſcḋm leges:vt ibi.aliud ſcḋm canones:vt hic. ¶ Querit glo.an ſuperueniens ſcia rei aliene:cōpleta ꝑſcriptōe:īpediat preſcriptōis effcm̄ quo ad metas ꝯſcie vr̄ prio ꝙ ſic:qꝛ eo ꝙ ſcit mō rē alienā:ē in mala fide:ergo preſcriptio nō ꝓficit.Scḋo qꝛ hic hūit rē:que fuit aliena:nō igitur tp̄e defenditur:qꝛ peccm̄ rei male ablate tollitur ſola reſtōne:vt in regula peccm̄.de re.iu. li.vi. Incōtra.cōpleta ꝑſcriptōe tutius eſt ⁊ ſcḋꝫ vtrūq̄ ius:vt hic ergo iuſte poſſidet:⁊ hꝫ:⁊ ſic ſi tenetur ad reſtōnē. Scḋo qꝛ poſſidēs rē alienā dr̄ male fidei:ſed preſcriptione cōpleta non poſſidet alienā: ſed ꝓpriā:ergo nō eſt male fidei : efficitur eniꝫ dn̄s per ꝑſcriptionē. Tertio qꝛ a lege pēdet ptās faciēdi ď tuo meū.ff.ď euic.l.lutius.C.de quadri.ꝑſcri.l.bn̄ a zenone: ſic ⁊ preſcriptōe:maxie cū cā negligētie pōt trāſferre dn̄iū: illo tranſlato:ceſſat mala fides.glo. recitat opi. aliq dicūt eū teneri ad reſtōnē:⁊ hoc tenuit Hu.recitat ſcḋo ꝙ alii tenentes hoc vr̄ verius.glo. ꝙ nō tenetur reſtituere : qꝛ iaꝫ non eſt aliena: imo ſua:⁊ iuſte eaꝫ poſſidet:qꝛ iure.xiiii.q.iiii. gđ dicā: hec opi.hꝫ Jo.Uin.Tan.Gof.Jnn.⁊ Ho.⁊ Ber.J.e.ſi.dicit tn̄ Ho.ꝙ ſi ꝯſcia eius inde fuiſſet leſa ſatiſfacere deberet ꝯfeſſōne:⁊ remittit ad ſum.e.ti.ſub rubrica.de ꝑſcriptōe rerū imobiliū.§.que exigitur.ſub.§.verū. Quicq̄d recitat glo. vltima opi.diſtinguentē an hēat ex cā lucratiua: ⁊ tenetur reſtituere: an nō:⁊ nō tenetur reſtituere.ſed dicit Ho.ꝙ hec diſtic.reprobatur.C.de preſcri.l.pe.⁊.J.de dona. ad apl̄ice.de hoc.xiiii.q.vi.ſi res.xxxiiii.q.ii.ſi virgo.dic plene:vt per Jo.an.i regula poſſeſſor.de reg.iur.li.vi.ibi ꝯcludit opi.gl hic verā eſſe alias diſputaui ⁊ tenui opi. theologoꝝ: vt forus canonicus non artaret :ꝓut eſt ꝯtentioſus:ſed ſic forus pn̄ie: qđ maxie ꝓcedit in eo cui non pōt īputari negligentia:⁊ hoc:qꝛ cā querendi cū dāno alterius nō eſt oīno ſufficiens. vn̄ equa lance menſurādū:ne ſic meū auferatur. ¶ Quero qꝛ dicit in rebus latentibus ⁊c.qđ hoc importet.dicit gl.ꝙ in latentibus.i.in his in q̄bus preſcribitur ꝯ ſciētes hꝫ locū qđ hic dr̄:vt preſcriptio defendat:ſi ſit bone fidei:ſi male non defendat.

a **Paures.** Una eccleſia in ꝓchia alterius ſpatio.xl.annorū decimas preſcribit.Cōis diuiſio.ſcḋa.ibi.tue. ¶ No.ꝙ preſcriptōe cōpleta melior eſt ꝯditio poſſidētis q̄ꝫ q ꝑſcripſit. ¶ Scḋo no. ꝙ q̄dragenaria preſcriptio ipſo iure tollit actionē:vt pꝫ.ibi.proſus actionē excludit. vide in ſpe. de preſcrip.circa prin. dic ꝙ ſi preſcriptio eſt cōuentionalis: qꝛ voluit vſq̄ ad tp̄s obligari:lapſo tp̄e: ſurgit a prin.tacita ꝯuētio:que hꝫ vim pacti:⁊ ſic tollit nālē obli.⁊ ꝯſiter ciuilē. Ol.dicit ꝙ opus eſt exceptōe.l. eūꝫ qui ita.§.i.ff.de ver.obl.l.ſi vnus.§.pact⁹ ff.de pac.ſi liberatur tp̄e qꝛ actio eſt tp̄alis tollitur ciuilis ⁊ remanet nālis.ff.de neg.ge. .l.at qui nā.in prin.ſi tenetur actōe ꝑpetua: ⁊ liberatur tp̄e libertatis a ciuili:⁊ remanet naturalis: quā ius ciuile tollere nō pōt inſti.de iure nā.gen.⁊ ciui.§.ſed nālia : tn̄ tollitur oīs effectus ipſius obligatōis nālis.l.ſicut:⁊.l.oēs.C.de ꝑſcrip.xxx. an. vbi dicit ſic pleniſſima monitōe ſecurus qđ tenent vltramōtani:vt refert Cy.in.l.vlt.C.ex qui.ca.ma. ¶ Op.ꝙ nō preſcribat abſq̄ ti.J.e.ſi diligenti.dicit glo. ꝙ q̄daꝫ dicunt ꝙ in alterius ꝓchia decime preſcribuntur ſine titulo : ſꝫ alii ꝯ. de quo remittit.J.e.ſi diligēti.dic hodie exigi titulū : vr̄ tāti tp̄is preſcriptionē:cuius ⁊c. de preſcrip.c.i.li.vi.ex hoc pꝫ ꝙ non exigitur tp̄s duplicatū:ex tp̄is interuallo: de quo dixi.ſ.co.de q̄rta. ⁊ pareret h ſi ſolū exceptionē:vt ſonat lr̄a:imo ⁊ actionē ꝯ quātūcūq̄ poſſeſſorē:non hn̄tē ius in re:nam ⁊ ſcḋm leges male fidei poſſeſſor hꝫ actionē in q̄buſdā caſibus:ꝯtra raptorē:ꝯ eū qui ob ſuā ꝯtumaciā paſſus eſt miſſionē : vt ꝓbatur.C.de preſcri.xxx.an.ſi quis emptiōis ſm̄ Jnn. ¶ Op. ꝙ non excludat oēm actionē: vt.J.e. cum non liceat. So.excludit oēm actionē preſcriptibilē nō impreſcriptibilē: ⁊ ſic vniuerſalis reſtringitur ad ſubiectam materiam.

c **Cauſam.** Laicus decimas non preſcribit. Cōmunis diuiſio.ſa ibi.ideoq̄. ¶ No. laicū non poſſe preſcribere vel detinere aut poſſidere ius ſpūale. Et no.laico non poſſe concedi ius ſpūale. ¶ No.ꝙ non ꝓcedit preſcriptio eius:quod poſſideri non pōt: ⁊ ſic abſq̄ poſſeſſiōe preſcribi non pōt. ¶ Op. ꝙ laicis poſſint decime concedi .x.q.i.c.pe.⁊ ſi. So. dicit Jnno. ꝙ in titulum concedi non poſſunt:ſed bene i alimoniaꝫ laicorū:vt ibi. Aliquos caſus in q̄bus non ꝓcedit preſcriptio ponit hic Jnn. alios:⁊ iſtos videbis.J.e.cum non liceat:in ⁊ ſuper vlt.gl. ¶ Op. laicos poſſe decimas detinere:vt pꝫ de deci.ꝓhibemus.⁊.ti. q̄uis So.ex diſpēſatōe oliꝫ tenere potuerūt: vt ibi. hodie nullo modo:vt hic:qꝛ ius decimaruꝫ : cum ſit ſpūale:non cadit in laicū:niſi diſpēſatōe pape. ¶ Op.decias poſſe a laicis detineri:ſicut ⁊ de facto aliq̄ tenent.de his que fi.a pre.cū apoſtolica. So.dic ꝙ detinere non pn̄t ciuiliter.i.poſſeſſione iuris:ſed detinere pn̄t poſſeſſiōe facti:⁊ iniuſta : ac in periculum aiarū ſuarū : talis aūt poſſeſſio facti non ꝓficit ad ꝑſcriptionē: qꝛ ſola poſſeſſio ciuilis.i. iuſta: ⁊ a iure approbata

germinat prolē.inſti.per quas ꝑſo.no.acqui.§.ſed bone.iō
q: non poſſident:non ꝑſcribunt:de hoc.ſ. que poſſeſſio ger
minat prolē:ꝗ ſine poſſeſſione non ꝓcedit ꝑſcriptio:ſatis
per Dy.in regula.iij.de regu.iu.li.vj. Pe.dicit ꝙ ad hanc
ꝑſcriptionē duo exigunt: bona fides: ⁊ poſſeſſio: ⁊ proles:
eſt ibi bona fides ſcd̄m eum: abbas exponit.i. hʒ duo impe
dimenta:q: non poſſidet:⁊ q: hʒ malaʒ fidem:⁊ ꝓcedit hec
expoſitio:ſi hēs in glo.germinat. Jo.an.dicit ꝙ intentio eſt
gl.ꝙ ciuilis ⁊ iniuſta poſſeſſio germinat.i.fructū parit acq
rendi dn̄ii.vn̄.§.ſtatim allegatus.hoc vult.de hoc.xiiij.q.i.
§.i.ſ.an poſſint laici i ſpūalibꝰ nobis ꝑſcriptōeʒ opponere.

i **Illud autem.** Si ꝯ ꝑſcriptionē .xl.annorū:que ſo
la currit ꝯ eccleſiā:opponat̄ interruptio: vtrūqʒ
ꝓbabit.ſunt duo dicta.ſcd̄m.ibi.verū. ¶ No.
ꝙ de iure ⁊ ſtilo romane eccleſie: ꝯ eccleſiaʒ non admittitur
minor ꝑſcriptio.xl. ⁊ ꝙ ꝯrietate canonū attendit̄ ſtilus ro.
eccl. ¶ No.ij.qualis exigat̄ poſſeſſio ad ꝑſcriptionē: q: dʒ
eſſe inconcuſſa.i.non interrupta. ¶ No.iij.qualiter ſit pro
cedendū ſup exceptōe ⁊ replicatōe: q: ſimul ab vtraqʒ pte
teſtes ſunt recipiendi. ¶ No.ꝙ probata interruptōe ceſſat
ꝑſcriptio.de primo dixi plene.ſ̄.de excep.a nobis. ¶ Que
ro an aduerſus priuatū eccleſia ſe tueat̄ ſpatio.x.vel.xx.an.
dicit glo.ꝙ tuet̄ ſe ſpatio.xxx. ne introductū in eius fauorē
retorqueat̄ ad leſionē.de re.iu.ꝙ ob grām.li.vj. Accur.in
.l.ſi.C.de ſac.ſan.eccl.dicit ꝙ ēt ſe tuet̄ ſpatio.x.annorū.vel
.xx.idem dicit in auct̄.quas actōes.⁊ in auct̄.de ecc.ti.§.tpa
lere ſic diſputauit Jo.an. ⁊ determinauit:vt no.ſuper regu
la qui ad agendū.de reg.iu.li.vj.qđ ſequit̄ Ho.in ſum.hu
ius ti.§.que exigant̄.vn̄.ſed nunqđ.ergo eccleſia ad hoc rō
que ponit̄ in glo.nam de ꝑſcriptōe.xxx.an.nō pōt hn̄ loqui
glo.que cōiter currit cum mala fide.ī.c.ſi. ¶ Quero qn̄ di
catur incōcuſſe ꝑſcripta. dicit gl.qn̄ eſt ꝑſcripta ⁊ poſſeſſa:
ſine aliqua iterruptōe.ī.c.auditis:vel ſine aliqua ꝓclamatōe
per quā interrūpat̄ ꝑſcriptio.ſ̄.e.ſcd̄o. ¶ Quero cū glo.
qualiter interrūpat̄ ꝑſcriptio.dicit gl.ꝙ dupliciter.vno mo
do naturaliter:alio.ciuiliter.poſtea pōit exemplū de interru
ptionibus naturalibus ⁊ ciuilibus: quā lege vt iacet.de hac
materia.xvj.q.iij. hec de ꝑſcriptōibus alias ē verſus ſub §.
pōt.per Ho.in ſūma.e.ti.ſub rubrica.de preſcrip.rerū immo
biliū.§.quibus modis.dic ꝙ qn̄qʒ in ꝑſcriptiōe vel ꝯ ꝑſcri
ptionē interuenit dormitio. de hac ⁊ eius effectu dicam.ī.c.
cum non liceat:qn̄qʒ interuenit ꝑpetuatio iuris ꝯ eam: ⁊ hic
huius eſt effectus:q: actionē tpalē ꝯ ꝑſcriptioneʒ tpis facit
.xl.ann.que cōiter eſt.xxx.vt.l.ſi.C.de anna.excep. ⁊ in hac
ſemꝑ exigit̄ lit.ꝯt. vt ibi. ad hō gl.de off.iudi.or.paſtoralis.
§.ſi.in verbo interrūpat.vt no.glo.in.d.§.de ꝑſcriptiōibus
in verbo triginta. Aduerte tamē ꝙ hec ꝑpetuatio maioris
eſt effectꝰ de iure canonico ꝙ̄ ciuili:q: de iure ciuili ꝑpetuat
vſqʒ ad.xxx.an.tm̄:vt.d.l.ſi.ſed de iure canonico in perpe-
tuuʒ.i.vſqʒ ad mille annos:q: lit.ꝯte.facit malam fideʒ:que
ꝑpetuo impedit ꝑſcriptionē:niſi aliter purget̄: vt dicit glo.
.xvj.q.iij.c.i.que notabilis eſt. Circa iterruptōes aūt.dic ꝙ
quedā eſt naturalis:⁊ hec eſt qn̄ aliquid de ſubſtantialibus
ad ꝑſcriptioneʒ deficit:vel ceſſat ex poſtfacto. ciuilis dr̄ qn̄
non interrūpit̄: nec ceſſat aliquid de ſubſtantialibus ad pre
ſcriptionē:ſed alio impedimento accidētali extrinſecus ipe
dit̄.C.đ ꝑſcri.xxx.an.l.cū notiſſimi. Ideo aduertēdum ad
ꝑſcriptionē exigit̄ naturaliter titulus:ſi hoc deficiat:non tn̄
ita ꝙ dn̄iuʒ in aliuʒ ipſo iure transferat̄:non ipedit̄ ꝑſcriptio
.ff. de vſuc.l.ſi hoiem. Si aūt ſupuenit defectus tituli:taliter
ꝙ ſi eſſet dn̄s dn̄iuʒ in aliū transferret̄:interrūpit̄ quo ad illū
in quē titulus transferri deberet.l.queſitū.ff. de acqr.re.do.
q: eſt perinde ac ſi ipſe alienaſſet: quo ad aliū nō extinguit̄
ꝑſcriptio:vt.l.pōp.§.ſʒ ⁊ ſi legatario.ff. de acq.poſ. Scđo
exigit̄ bona fides:circa bonā fidē de iure ciuili nō interrū-
pit ceſſatio bone fidei ex poſtfacto: q: ſufficit ꝙ affit in pn̄.
.l.iuſto.§.⁊ ſi poſſeſſiōis.ff.de vſuc.⁊.l.claʒ poſſidere.in pn̄.

Supueniens aūt defectus bone fidei:⁊ cognitio rei furtiue
hn̄ iterrūpit.l.ſi ancillā.ff.ꝓ ſuo.de iure aūt nr̄o ſupueniēs
mala fides hn̄ interrūpit:cui eſt ſtandū:vt in materia pecca
ti.ī.c.ſi.⁊ ibi de hoc.⁊ in regula poſſeſſor. de reg.iu.li.vj.dr̄
aūt ſupuenire mala fides:qn̄ credit ſe non iuſte tenere: ⁊ reʒ
eſſe alienā. Si aūt dubitat Bart.in.l. naturaliter.de vſuc.
tʒ opi. Inn.de qua dicā.ī.c.ſi. ꝯ quē eſt tex.i.c.i.xvj.q.iij.vbi
ſufficit ꝙ dicat̄ in dubitationē.ad hoc tex.hic q exigit poſſeſ
ſionē in ꝯcuſſaʒ:per qđ pʒ qđ dicendū de ꝓteſtatōe facta:de
quo dixi.ſ̄.de reſti.ſpo.grauis.⁊ in.l.pe.ff. ꝓ emp. ⁊ dicā in
.d.c.ſi.de quo per glo.xvj.q.iij.c.i. ⁊ aliqđ dicā.ī. iteʒ exigit̄
ꝙ mala fides firmiter ſupueniat: puta q: aliquo tpe ſic pu-
tauit:poſtea melius informatus putauit ꝯriū: nō interrūpit̄
vt dicit Inn.i.d.c.ſi.dicā ibi qđ iuris. Bar.tn̄ illud tʒ i.d.l.
naturaliter. Tertio reqrit̄ poſſeſſio:⁊ hec abſqʒ dubio iter
rūpit:ſiue ſit nālis:ſiue ciuilis:qn̄ ipſa ꝑdit̄ que ad vſucapio
nē opabat̄.ff.ꝓ emp.l.qui fundū.i pn̄.l.i.§.per ſeruū.ff.de
acqr.poſ. Fallit in capto ab hoſtibus i re peculiari poſſeſſa
per ſeruū.l.ſi is qui.ff.ꝓ ēp. Et fallit in.l. reꝝ mixtura.đ.la
beo.ff.e.ti.q: ibi modicū tpˢ deficiebat: ⁊ q: ſub vniuerſita
te poſſidebat̄. Iteʒ fallit.ff.de vſuc.l.ceptā. ⁊.l.iuſto.§.inter
dnʒ qđ iure ſingulari introductū eſt:vt ibi no. ⁊.e.ti.l ſine.
Fallit vbi lʒ non poſſideat:fingit̄ poſſidere in ſui fauorē: ſe
cus ſi i ſui odiū:vt.l.pe.ff.ꝓ donato. Quarto exigit̄ exiſtia
rei:⁊ hoc ſi deficiat ciuil̄ q: efficit̄ ſacra: vel religioſa: vel ſer
uus liber:⁊ iterrūpit̄ ꝑſcriptio:⁊ idē ſi nāliter: q: extinguit̄
.ff.de acqr.poſ.l.q vniuerſas.ff. ꝓ don.l.pe. Si vero res nō
extinguat̄:ſed in aliud corpus trāſfert̄:qđ iuris ſit:hēs in.l.
rerū mixtura.§.labeo:⁊ ꝑ totā legē.ff.e.tit. Quito exigit̄
ꝑſona ꝑſcribēs: ſi i eo tn̄ ſupueniat defectus animi:nō exti-
guit̄ vſucapio.ff.de vſuc.l.iuſto.§.cū q. Si ſupuenit talis de
fectꝰ: q faciat eū incapacē dn̄ij. vt iudeo:⁊ mancipio xp̄ano
interrūpit̄ ꝑſcriptio.C.de epi. ⁊ cle.l. deo nobis. circa ſi.C.
ne iudei mācı.xp̄i.l.i. Si ſupuenit defectus in pſona: mixta
ꝯſideratōe dn̄ij ⁊ ti.vt q ex oi cā acqrē pōt: preterqʒ ex teſtō
vt dānatus de libello famoſo.ff.de teſta. is cui: ⁊ vxor que
pōt acqrere ex oi ti.a viro:preterqʒ a donatōe:⁊ tūc dic ꝙ ſu
perueniens incapacitas nō viciat ceptā ꝑſcriptionē:lʒ poſſit
aduocari ꝑ ꝯditionē ſine cā.ff.de don.inter vi.⁊ vx.l.ſi ſpō-
ſus.§.ſi donationē:ꝑ que vr̄ ꝙ ſi forenſis ex certo ti.nō poſſit
acqrere:ꝙ ſi ſucceſſit alicui:q cepat ꝑſcribere: pōt acqrere
⁊ ꝑſcribere: ſecus ſi ex nullo ti. poſſet acqrē. Sexto exigit̄
pſona ꝯ q̄ ꝑſcribit̄:ſi qđē deuenit ius ad pſonā ꝯ q̄ nō cur
rit ꝑſcriptio:nō interrūpit̄:ſi eſt cepta.C.de ꝑſcrip.xxx.an.l.
ſicut:⁊ hō.q: pſona ꝯ q̄ ꝑſcribit̄ non exigit̄ ad ſubam ꝑſcri
ptōis:lʒ eſt ꝯ ꝑſcriptionē:vt obiectū: ⁊ hec ſufficiant de nāli
interruptōe. Ciuilis aūt fit ꝑ alios actus extrinſecos: a iure
poſitiuo iductos:in his dic ꝙ qđā ſunt ꝑſcriptōes currētes
mero fauore ꝑſcribētis: vt vſucapio rerū mobiliū: ⁊ hec nō
interrūpit̄ lit.ꝯte. niſi in effcū.l.ij.§.ſi.ff. ꝓ ēp.ff. de rei vē.l.
ſi poſt acceptā:qđā eſt ꝑſcriptio mere odioſa: vt ꝑſcriptio
.xxx.an.ſine ti.ſiue cū bona fide:ſiue cū mala fide:⁊ hō inter-
rūpit̄ lit.ꝯt. ⁊ ēt executoria miſſione: vt.l.cū notiſſimi.C.de
ꝑſcrip.xxx.an.ꝑ que puto idē in ꝑſcriptōibus currētibus ꝯ
eccleſiā:vbi nō exigit̄ titulus: q: currūt mera negligētia:ad
ꝙ.ſ̄.e.nihil: ſʒ vnā lec.vbi āt currūt ex titulo:⁊ vbi titulꝰ exi
git̄ ꝙ exigat̄ lit.ꝯte.q: hec eſt mixta:ſicut in preſcriptōne.x.
vel.xx.ann.que currat partim fauore: partim odio.C.de rei
ven.l.more.cauſa eſt:q: vbi currunt mero odio:fundamen-
tum preſcriptionis cauſat̄ ſuper negligentia:que ceſſat exe
cutoria miſſione: preſcriptiones que cauſant̄ mero fauore:
nō cauſant̄ ſup mera negligentia: ſed ſup titulo ⁊ poſſeſſio
ne:que non tollunt̄ ſola litis conte. vel executoria miſſione.
hoc verum niſi interueniat talis actus:qui concludat malaʒ
fidem:q: ⁊ de iure canonico interrumpit:qui ēt ſufficit in fo
ro ciuili:vt ſi interuenit ſinodalis ꝓclamatio: vt in.c.ſancto
rum.ſ̄.e. vel libelli oblatio facta principi:vel talis actus qui
ducat tenentem in dubitationē.xvj.q.iij.c.i. ⁊ dicit ibi glo.

ꝙ ſufficit denūciatio. Quod intelligo ſi ſit talis: et tali mo
do facta: ꝙ eum duxerit in dubitationē: vt quia habeat pro
ſe aliquas preſumptiones: q̄ ſuperuenit poſt ceptam p̄ſcri
ptionem: nuda aūt ſufficit ab initio: vt. l. ſi fundus. C. de rei
ven. ff. pro emp. l. ij. et dixi in. c. grauis. de reſtitu. ſpo. preſcri
ptiones. mixte tñ tenent medium: ideo interrūpunt litis cō
te. pro hac diſtinctione preſcriptionū. facit. l. fi. C. de edic. di
ui. adri. tol. et. xvj. q. iij. §. preſcriptionum. per Dy. in regula
poſſeſſor. de reg. iur. li. vj. hec procedunt in iuribus ꝑpetuis
contra que currit preſcriptio. i temꝑalibus aūt actionibus: ſiui
naturalis: ille non interrūpunt: niſi litis conte. l. i. et. ij. C. quādo
libel. prin. de. li. cō. ꝑ hec pꝫ quid de preſcriptionibus ſtatua
riis: ille enim interrūpunt ſola executoria miſſione: q̄ cur-
runt mera negligentia non petentis. hec ponit Bart. in. l. i.
in fi. ff. ꝓ emptore. preſcriptio aūt que currit contra actōes
criminales: interrūpit ſola libelli oblatione. l. mariti. §. qn-
quēnium. ff. de adul. Ex his decidit qualiter interrūpatur
preſcriptio in iuribus: ſi quidem ſunt iura realia a re rei per
ditur: perdita poſſeſſiōe fundi dn̄antis. l. ſi edes. §. i. ff. de ſer
ui. vr. predi. Item interrūpit cum perdit quaſi poſſeſſio: vt
quia is contra quē poſſidet non preſtat patientiam: q̄ in ta
libus nihil aliud ē poſſidere: niſi pati aduerſarii: vt. l. iiij. ff.
de vſufru. et. l. pe. ff. de ſerui. eo ꝙ aduerſarius non patit vti
ſeruitute: interrūpit. idem in iuribus incorporalibus non co
herentibus rei: vt in iuriſdictiōalibus et ſimilibus. ad quod
id quod no. Inno. i. c. auditis. ideo interrūpit preſcriptio li
bertatis: eo ꝙ quis vtitur ſeruitute: vel iure ſeruitutis. Ex
his patet qualiter aduerſus actiones preſcribat: et interrum
patur: q̄ in ꝑſonalibus cum non exigat poſſeſſio: ſed currat
mera negligentia non agentis interrūpunt ſola executoria
miſſione: ſit ēt qn̄qꝫ per debiti agnitionē: per ſolutionē par
tis vſurarū: vel debiti: per dationē fideiuſſoris. itē quocūqꝫ
alio modo debitū agnoſcat: vel ceſſet negligentia: vt. l. cuꝫ
notiſſimi. C. de preſcrip. xxx. an. Sed ſi agat p̄ſcribere actōi
in rem: q̄ exigit poſſeſſio preſcribentis: illa interrūpit per-
ditione poſſeſſionis. Si autē perdita re aliqua remaneret
obligatio ꝑſonā in contra illum: contra quē agebat preſcri
bere: quo ad illam nō interrūpit perditione poſſeſſionis. l.
ſicut: et. l. oēs. C. de preſcrip. xxx. an. ad quod. t. ſequit. §. fru-
ctus. ff. de vſuc. Effectus aūt interruptionis naturalis: q̄ in
terrumpit quo ad oēs ciuilis tantum quo ad ꝑſonas exer-
centes actus ex quibus interrūpit. Et eſt cā q̄ naturalis re
ſpicit oēs: ciuilis reſpicit tātū actus exercentes: ſed cū in bo
na fide mala fide non poſſit haberi ex poſt facto: quo ad
vnum: non quo ad alium: q̄ poſſuꝫ putare dn̄m Martinū
an preſcribam aduerſus Gayum: de iure ciuili eſt planū ꝙ
non interrūpit: ſed de iure canonico eſt dubiū: videturqꝫ nō
q̄ verum eſt hunc bona fide non poſſidere: et ꝯtra conſciaꝫ
igitur et c. l. c. fi. cōtrariū puto: q̄ bona fides et mala: poſſunt
referri ad vnū: et nō ad aliū et reſpicē vnū: ita qō ſi aliū: vt. l.
falcinius. §. qd ſi aduerſus. q. ex cā. l. poſ. ea. verū ē ergo hūc
reſpcū illius quē nō putat dn̄m: bōa fide poſſidē: et ſic p̄ſcri
bit. Non ob. ꝙ de iure canonico hoc ſit naturale p̄ſcriptōis
et ſic ciuis interruptio quo ad oēs interrūpat: q̄ et titulus eſt
naturalis de iure ciuili: et tñ ciuis interruptio non interrūpit
preſcriptionē: quo ad oēs: q̄ multiplicabilis eſt: et pōt reſpi
cere diuerſos: vt patet ex dictis: et tenet Bart. in. l. naturali-
ter. ff. de vſuc. vbi ponit precedētis dicta lege glo. vt iacet ad
caſus interruptionis. adde caſum de iure canonico: quādo
ceſſat bona fides: q̄ hoc eſt vnuꝫ de ſubſtantialibus ad pre
ſcriptionem. i. c. fi. ſm̄ Ho. per que dicit glo. xvi. q. iij. c. i. ꝙ
facta litis conte. nunq̄ꝫ preſcribit: q̄ preſumit quem habere
malam fidem: lꝫ poſt litem conte. ſolum de iure ciuili actio
perpetuet: et preſcribi poſſit: poſt. xl. an. l. fi. C. de an. excep.
q̄ non currant leges de mala fide. inquantū gl. dicit per cō
uentionē ſecutam interrumpi preſcriptionē: hoc verum de
iure canonico: ſi concludat malam fidem: vel dubitationeꝫ
. xvj. q. iij. c. i. et quod ibi no. Nunquid aūt exigat ꝙ proce

dat libellus: habet in legibus hic alle. et in ſpe. de execu. §. i.
v. executores: et v. ſe. materiā glo. habes per glo. xvj. q. iij.
§. de preſcriptiōibus. alias ſub. §. pōt Ho. remittit. e. ti. ſub
rubrica de p̄ſcriptionibus rerū imobiliū. §. quibus modis.

q Uia indicante. Fines prediorum eccleſiaſticorum. xl. annorum ſpatio preſcribunt. h. d. Primo ponit dictū: quod. Scdo exequenduꝫ
cōmittit. ibi. hortamur. Tertio circa exceptionē iſtruit. ibi.
. xl. Uo. i. qōnē finiū terminandā agrimeſſoris iudicio
qui forte hꝫ iudicare de finibus: ſi reperiunt: vel q̄ in iſtis
apparebat de iugeribus terre: et quantitatē vtriuſqꝫ partis:
et alter dicebat de parte ꝓpria occupatū: vnde oꝫ ꝙ veniat
ad menſurā. declarato ergo ꝙ alter occupaſſet aliquid de
territorio alterius. Scdo ſi alleget p̄ſcriptio: illa reſeruabit
vtriqꝫ parti. Et no. ꝙ in rebus eccleſiaſticis vltra fines ꝓce
dit preſcriptio ſed non minor. xl. No. ꝙ p verbū horta-
mur aliq̄ cōmittit iuriſdictio. vide cōcor. de teſta. c. i. Io.
an. Op. ꝙ non ſit recurrendū ad agrimeſſorē: cū poſſet
qō decidi ex diſcopertura finiū: abſqꝫ agrimeſſura. So. in
tellige hoc q̄ ꝯſtat quantū de terra hꝫ vnus: et quantū alter.
puta vnus ex parte ſuperiori. x. alter octo ex parte inferiori:
alias ſepe ꝯtingit qōnē finiuꝫ nō poſſe per agrimeſſores fi
niri. Oppo. ꝙ ex quo allegat preſcriptio: non ſit neceſſe
agrimeſſura declarari: q̄ preſcriptio iuuat. So. dicit Io.
an. ꝙ ſi ꝓbet preſcriptio: non eſt neceſſaria hec menſuratio:
poſſet tñ eſſe vtilis: ſcōm p̄ſcriptionē ꝓbatā: ipſorū termina
tio. Io. an. Tu dic ꝙ hi non allegabant p̄ſcriptioneꝫ: niſi in
ſubſidiuꝫ: vbi pareret de alieno poſſeſſum. Quero an te
neat de mala menſura menſurans. glo. ꝙ ſic: ſi doloſe agit:
ſecus ſi negligenter: vel ex culpa: alle. glo. iura. inquantū di-
cit de culpa non teneri: dic hoc verum ſi eſt leuis: ſecus ſi eſt
lata: et dat hec actio nō in heredē: ſed heredi: lꝫ regulariter
ſecus. ff. de ac. et ob. l. ex ꝯtētibus: vt. e. ti. l. fi. ſm̄ Goſ. libellū
et poſitiones in hac materia vide in ſpe. de parrochi. v̄ſi. et q̄
de limitibus. Glo. colligit vnū modū ꝓbandi: vt res ſubij
ciatur oculis: per qō colligit ꝙ hꝫ iudicare ſcōm: quod no-
uit: et non ſcōm allegata: et ponit penā iudicantis ꝯ ꝯſtōnem:
et conſciaꝫ: que hodie hꝫ de re iudi. cum eterni. li. vj. Io. an.
de quibuſdā ſimilibus modis ꝓbandi: per inſpectionē ocu-
lorum: remittit ad arborē ꝯſanguinitatis: an poſſit iudicari
ſcōm ꝯſciam. Ho. remittit ad no. i. de offi. ord. ſi ſacerdos.
Op. ꝙ vltra limites p̄ſcribi nō poſſit: q̄ nec limites: nec
limitibus adherētia: preſcribi pñt. xv. q. iij. lꝫ in regulis. de
parroch. ſuper eo. glo. ꝯcludit ꝙ fines parrochiarū: et dio-
ceſuꝫ: vel vltra fines: de adherentibus finibus: nihil p̄ſcribi
pōt: q̄ ſunt limitate: et reperiri pñt: q̄ termini nō ſunt ꝯfuſi:
ſic dēnt intelligi iura. vbi aūt termini non apparent: vel ſunt
ꝯfuſi: tunc q̄libet de territorio: alterius p̄ſcribere pōt: ſed ex
quo non patent termini: nō pꝫ ius p̄ſcriptōis. vn̄ tñ ꝓchia
de iuribus alterius intra ꝓchiā dūmō nō ſint limites: vel
limitibus adherentia: bñ p̄ſcribere pōt. i. e. ad aures. i. c. au-
ditis. et tūc dicit gl. ꝙ exigit titulus: ꝙ dic hodie: vt. e. ti. c. i.
li. vj. In fundū āt et rebus alijs: et ēt eccleſiarū: bñ pñt p̄ſcribi
et limites: et adherētia limitibus: ſed ſpatio. xl. annorū: vt hīc
hꝫ. vn̄ hic Goſ. ꝙ poſtq̄ fines ſunt turbati: et alter incipit fi
nes poſſidere: vt ſolū ꝓpriū: nō vt fines: tūc incipit preſcribe
re: ante turbationē autē non preſcribit: q̄ vterqꝫ finibus cō
hus vtit: rōne ſue ptis. ff. ꝓ ſocio. l. et merito.

e X transmiſſa. Tpe hoſtilitatis non currit p̄ſcriptio. Prima pars ponit querelā. Scda dat iudicē. ſcda. ibi. diffinitioni. No. i. ꝙ ꝓchialis eccleſia: que maxime dr̄: ēt ſi hꝫ alias eccleſias in ſua ꝓchia: nō hn̄tes ꝓchiā: ſuper iure ꝓchiali: et decanarū: et
oblationū: fundat intentū de iure cōi. No. ꝙ eccleſia dr̄
maxime: q̄ in parrochia ſua habet titulos abſqꝫ ꝓchia.
Nota. iij. tria que ſunt de iure parrochiali. ſ. ius fune-

randi: ius decimarū: ⁊ obligationū: in quibus fundat intentum parrochialis eo ꝙ parrochialis: de iure cōi. Itē ꝙ in parrochia ē fundat intentū. in alijs oībus intētionibus ſpiritualibus. ad hoc de deci. cum contingat. ¶ No. preſcriptionē non currere tpe hoſtilitatis. ¶ Quero an indiſtincte poſſit quis in parrochia alterius acquirere ex cōſuetudine iura prochialia. Ho. loquens de cōſuetudine. ſ. de cle. nō reſi. q: non nulli: dicit ꝙ licet ꝯſuetudo poſſit dari vni eccleſie ius pcipiendi prediales decimas in alia. de deci. cū ſint. ⁊ c. apoſtolice. Non tñ idem de pſonalibus: nec de iure baptizandi alienū parrochianū: nec de oblatiōibus: primitijs vel alijs: que iter corporalia cōputant. res enim facilius ſubmittitur ꝙ̃ perſona. de fo. cōp. ſignificaſti. Et q: ꝯſuetudo videtur irrationabilis. de proch. c. ij. de penis. oīs. niſi quātum per ius canonicū approbat: vt ꝙ archid. ⁊ alij quidam preſcribant iura parrochialia: ⁊ habeant iuriſdictionē. de ꝯſuetudine. ſ. c. cum olim. ⁊ c. veniens. de offi. archi. c. fi. ſed irrationabile eſſet ꝙ vnus rector in alterius parrochia oīa preſcriberet. de ſepul. c. i. ⁊ c. certificari. hec ſunt verba Ho. quibus multū obſtat hec decre. niſi reſtringat hec ad ꝯſuetudinem: vel qñ oīa vult acquirere ex preſcriptione: vel intelligatur qñ non habet titulum. Nunquid aūt vnus epiſcopus poſſit preſcribere iura epiſcopalia in alterius dioceſi in certa parte dioceſis: etiā remota a limite. vnde Inn. hic de dormitione preſcriptionis. reſeruo. ſ. eo. cum non liceat. vbi glo. tangit. Glo. colligit ſuperiorē eccleſiā agere poſſe ſup iure ſubiectarū. ad hoc allegat ſua iura. de ſuc. ab inte. c. fin. de ver. ſigni. cum inter. de no. op. nunc. c. i. alle. abb. de elec. querelam. ¶ Quero in quo conſiſtat ius funerandi. dicit glo. ꝙ cōſiſtat in ſepultura mortuorū ⁊ exequijs: ⁊ oblationibus: inde per venientibus: de quo de ſepul. p totū. Glo. pe. colligit matricem eccleſiam debere percipere decimas ī fines ſue parrochie: ⁊ ſic capelle nihil debēt habere quod dr verum: niſi per ſpeciale priuilegiū: vel indulgentiā. alle. de deci. cum contingat. xvi. q. i. decimas. de hoc plene dixi. ſ. e. cum contingat. ⁊ tenendo ꝙ ibi dixi. hec decre. nō ob. q: iſte eccl'ie iferiores nō hēbāt prochiā. ꝯ b. xvj. q. i. ſtatuim᷒.

a **Ecedentes.** Procuratōes que debentur legatis: ⁊ nuncijs apoſtolice ſe. preſcribi nō poſſunt. h. d. Prima pars ponit querelam. Scda dat iudicem. ibi. nolentes. ¶ No. i. de iure clericos beneficiatos teneri ad pcurationē nunciorū: ⁊ legatorū: apoſtolice ſedis ⁊ ꝙ ad ipſam contribuere debent canonici eccleſiarū cathedralium: Et no. ꝙ in talibus pcurationibus: ſuperioribus debitis: non pōt ꝯſuetudo: vel preſcriptio: tanꝙ̃ contra ius obedientie. ¶ No. caſū in quo non equiparat priuilegiū ⁊ ꝯſuetudo: ⁊ ī quo aliquid eſt acquiſibile priuilegio: ꝙ nō eſt acquiſibile ꝯſuetudine: ⁊ hoc q: ꝯſuetudo trahit originē ab alio: ꝙ̃ cui preiudicat. ¶ No. canōicos appellari ordinarios: ⁊ eſt vulgare loci: ſicut rauēne dicuntur cardinales. ¶ Quero an capitula teneant ad expenſas: que fiant pro ꝯſecratōe epiſcorū ſuorū: dic ꝙ ſic: nec excuſant cōſuetudine vel preſcriptione. ar. huius. c. Ho. remittit ad no. de elec. cū preterite. quis ordo debitus eſt in ſoluēdo: vel exigendo pcurationis: dic ꝙ ordo eſt vt ponderent facultates: ⁊ plus debito: vt quis non aggrauet. de offi. ord. conquerente. de ſta. mo. in ſingulis. de cenſi. cū inſtantia. ¶ Quero an omnia queſibilia priuilegio ſunt preſcriptibilia. Io. ꝙ non. xi. diſ. catholica. xciij. di. illud. C. di. cōtra morem. dicit ꝙ nō. dic ī quātū detrahunt obedientie ſupiorū: vel vniuerſali eccleſie romane. ⁊ aliarū eccleſiarū: non prodeſt ꝯſuetudo: vbi pdeſt priuilegiū: niſi ⁊ ꝯſuetudo ſit generalis: vt no. in gl. predictis. glo. i. proſequit generalia. in glo. i. in fi. dic vt de reg. iu. qui ſentit. li. vj. ¶ Op. ꝙ preſcriptibilis ſit procuratio. xviij. q. ij. cleutherius. gl. dicit ꝙ triplex eſt pcuratio. Una que debet rōne viſitationis: ⁊ in hac non currit preſcriptio. Alia que debet rōne inſtitutiōis: ⁊ in hac currit preſcriptio.

Alia que debet rōne ꝯſuetudinis: ⁊ in hac etiā currit. Aduerte inquantū glo. dicit pcurationē deberi: ratione inſtitutionis: non intelligas de iure cōi: ſed debet ex ſtatuto: vel cōuentione appoſita tpe dedicationis: vel cōſtructionis eccleſie. de hoc. ſ. de cenſi. pcurationes: ⁊ c. venerabili: ⁊ no. glo. que tangit de triplici ſpecie procurationis.

c **Um non liceat.** Subditus non preſcribit obedientiam contra prelatū. h. d. Sunt due partes. Prima reprehendit factum iſtorū: quibus ſcribit: exprimendo cām. Scdo illud corrigi precipit: ⁊ exceptionē remouet. ¶ No. non licere membra a capite recedere: ⁊ ꝙ caput eſt epūs in dioceſi. alij prelati membra. vide de elec. ſignificaſti. in fi. ¶ No. ij. ꝙ ſuper obedientia: etiā quo ad prelatos dioceſis: epūs fundat intentū de iure cōi: ⁊ ſuper reuerentia. ¶ No. ſummariū ꝙ contra obedientiam non currit preſcriptio. dicit Io. an. ꝙ caput eſt honorabile membrum hoīs. vnde ſine alijs membris locū facit religioſam. ff. de reli. ⁊ ſūp. fu. l. cum in diuerſis: ⁊ amputato capite fruſtra ſe iactat habere alia membra. i. q. i. illi ſcdo Io. ¶ No. ꝙ illam reuerentiā debent inferiores prelati capitulo vacantis eccleſie: quā debent prelato: ⁊ ſuccedit capitulum: vacante ſede: in ptāte obedientie ⁊ reuerentie ſue iuris. ¶ Op. ꝙ licitū ſit propria auctoritate recedere a ſuperioribus. de elec. q: diligentia. xxxij. di. preter hec. So. gl. dicit ꝙ licet recedere a depoſitis: vel ſuſpenſis: intellige ſiue ſint ſuſpenſi ab hoīe: ſiue a iure: ex quo ſunt precīſi. in ſacris: ⁊ in his a quorū collatione ſunt ſuſpenſi licet recedere: ⁊ in hoc bene dicit glo. quidam non ſunt ſuſpenſi ipſo iure: depoſiti: vel precīſi. ⁊ dicit glo. ꝙ regulariter non licet ab eis recedere. Fallit in notorio fornicatore. in heretico. ī ſciſmatico ⁊ ſymoniaco in ordine. in alijs aūt ꝗ̃ꝗ̃ notorij ſint: ab eis ppria non licet auctoritate recedere. idē glo. ij. q. vij. ſacerdotes. glo. addit ibi de non ſeruantibus canones: ⁊ excōicatis ſed excōicati cōprehendunt in primo membro de precīſis. Quare aūt plus vitent iſti ꝙ̃ alij. gl. dicit q: canon hoc dicit. Sed eſt dubiū hoc de quo querit quare hoc dicit canon ⁊ ab his plus ꝙ̃ ab alijs permittit. Sed dic ꝙ ratio eſt in ſymoniaco in ordine: q: intus ortus occidit quātūcūq: occultus: vt no. de ſymo. tanta: fornicatio aūt inquinat aīam ⁊ corpus: ⁊ nimis frequentat. xxxij. q. vij. quid in oībus. ideo magis proſequenda. de penis. aūt facta. §. fi. ſm Ho. idē Goſ. de ſymo. tanta. dic de hoc vt dixi. de coha. cle. ⁊ mu. veſtra. ⁊ in c. ex tenore. ⁊ c. fi. de tempo. or. Glo. vlti. ponit caſus in quibus non currit preſcriptio: aliquos ponit in quibus non currit ratione rei: vel natura iuris: de quo preſcribendo agitur aliquos in quibus nō currit preſcriptio ratione perſone cōtra quā preſcribit. aliquos in quibus nullomodo currit. aliquos in quibus dormit. Et ponit in fine aliquos in quibus non preſcribit: vel non currit preſcriptio: ex defectu in pſonā: vel circa pſonā pſcribentis. Inquantū dicit liberū hoīem non pſcribi: intellige: vt no. de iude. c. ij. ſup glo. ij. ⁊ de materia in c. illud. alle. in glo. Inquantū glo. dicit longiſſima pſcriptiōe vſufructuariū ⁊ ſimiles pſcribere. forte voluit glo. ꝙ de pſcriptione. xxx. an. ar. l. ſicut. C. de preſcri. xxx. an. hoc habuit ab accur. in. l. creditores. ſed illud procedit de iure canonico. hoc eſt correctū: vt dicam. ſ. c. fin. dic vt ibi dixi. de hoc vide in ſpe. e. ti. ꝟ. quid ſi colonus: ⁊ tribus ſe. Pro declaratione huius glo. ⁊ eorū que ſcribit Inno. ⁊ Io. an. ſ. e. c. ex tranſmiſſa. Eſt aduertendū ꝙ qñq: pſcriptio nullo modo currit: vt qñ res vel ius indefinite eſt non preſcriptibile: ⁊ qñ hoc ꝯtingit gl. ponit aliquos caſus: alia examinatione nō indigentes. Qñq: nō currit pſcriptio mixta ꝯſideratōe rei ⁊ pſone: vt in laico quo ad decias: ⁊ iura ſpūalia. qñq: dormit pſcriptio. qñq: iterrūpit. qñq: currit: ſ; dat reſtō. Circa primū eſt dubiū: an eo ꝙ res eſt inalienabilis ſit impreſcriptibilis. tex. videt ꝙ ſic in. l. ſi fundus. ff. de fun. do. preſcriptio enim alienatio eſt: vt ibi. ad hoc. ff. de vſuca.

.l.vbi lex. de reg.iu. qui contra.H.vi.quare probibita alien
ri emens eſt male fidei:vt ibi. dic ſi ius probibet ſimpliciter
alienationē:res eſt impreſcriptibilis:quo ad inchoationem:
quo ad inchoataꝫ finiendā anteꝗꝫ qualitas inhibens ſuper
ueniret ſecus:quia non impedit illā:vt.d.l.ſi fundū. quod cre
do de iure ciuili.de iure aūt canonico: ſi ſciret conditionem
rei ſuperuenientē:quia eſſet in mala fide:pſcribere non poſſet
vt puto.ī.c.ſi.Si aūt probibet alienatio rōne perſone: et nō
ſimpliciter.dic vt in.l.ſi.§.ſi a pupillo.ff.de vſuca. pro empt.
Si aūt pmittit alienatio: ſed non ſine ſolennitate. dic vt di-
cam.ī.c.ſi diligenti.vide Bar.in.l.ſi.C.in qui.ca. in inte.re
ſti. non eſt neceſſa.et ibi Bar.vltimo hoc caſu dicit q̄ pro-
cedit preſcriptio:ſed hoc itellig.: vt no.in.d.§. ſi a pupillo.
circa ſcdm q̄ñ interrumpit:et de effectu interruptionis: dixi
.ſ.c.illud.de effectu dormitōis. Hic aduerte:quia differentia
inter interruptionē et dormitionē in hoc:quia ſi interrumpitur
tota tela preſcriptionis conquaſſat. vnde oportet a capite
pricipiari.Si aūt dormit ſola tpa inutilia detrahunt: et vlti
ma primis continuant:detracto tpe dormitōis.ī.c. auditis.
Reſtat ergo videre q̄ñ dormit: et q̄ñ interrumpit: et an vbi
dormit ſubducat tp̄s ipſo iure: an per reſtōnē. dic ſi actus
excludit negligentiā vltra hoc ſupponit oppoſitū vigilātiā:
quia vltra negligentiā aliquid fit contra preſcriptionē interrū
pit: vbi interruptionis actus vt ſufficiens eſt approbatus a
iure: et hec aliquando eſt naturalis:aliquādo ciuilis.de qua
in.d.c.illud.Si actus excludit negligentiā: et nō datur vigi
lantia oppoſita:tunc inducit dormitionē: vt quādo dat agē
di impotentia:quo caſu ſi impotētia eſt iur: regulariter nō
currit preſcriptio: et procedit illud non valenti agere nō cur
rit preſcriptio:et non currit ipſo iure: et dormit illo tpe:vt.l.
ſicut.C.de preſcrip.xxx.an.l.i.in ſi.C.de anna.ex.qd eſt verū
q̄ñ ſuperuenit impedimentū q̄ñ inchoatam preſcriptionē.
Secus dicit ſi impedimētū ſuperueniat poſt: quia currit et da
tur reſtitutio:vt.l.ſed et ſi per pretorē.§.ſi.ff.ex qui.ca.ma.ſꝫ
ibi fuit impedimentū facti. dic ſi impedimentū ſuperuenit
ēt ex poſt facto:nō impedit preſcriptio.l.ſenatus.ff.de offi.
preſi.ſed datur reſtitutio:vt ibi:et illud tenet Guil. de cu. ad
quod.l.ſi fundum.ff. de fun.do. et hoc tene:licet Butr.dixe
rit q̄ non currit ipſo iure per.l. ſi.§.donec.C. de iure deli.vt
dicit Bar.in.l.ſenatus. ſed ille.§.pōt intelligi quando im-
pedimentū ſuperuenit ante inchoatam. ideo Barto. tenet
Guil. Aduerte tñ quia intellige nō valentē agere:qui nec
pōt miſſionē executoris interrumpere: vel aliter extraiudi-
cialiter ēt; alſo curreret:licet non poſſet agere:ſed daret reſti
tutio:vt dicit gl.in.d.l.ſenatus.ad.l.ſi fundū.ſꝫ de q̄ ibi im
peditur agere:ratione rei;vt dicit Bar.in.d.l. ſenatus. Si
impotentia eſt facti tunc ſit pro regula q̄ preſcriptio currit
ſed datur reſtitutio. Fallit niſi vbi apparet iure expreſſuꝫ
oppoſitū.Qui aūt ſint caſus vbi īterrūpat dixi ī.c.illud.Ca
ſus vbi dormit dupl̄r ponit gl. et Inn.ſ.c. ex trāſmiſſa:quo
rum primus eſt tp̄s hoſtilitatis. qualis exigat hoſtilitas.di
cit Inno.q̄ talis q̄ non reddat ius in terra:propter impetū
hoſtium.ideo non habuit pars contra quam currit preſcri-
ptio facultatē petendi ſibi debitū.ff.de acquir. poſ. qui vni-
uerſas .§.i.et.ij.et ð vſuc.l.naturaliter. vnde lꝫ fuerit opi.q̄
hoc caſu fuerit interrupta.vera eſt opi.q̄ dormit:vnde fini
ta hoſtilitate poterunt antiqua tpa vltimis cōtinuari.et ſub-
ducto tpe hoſtilitatis continuabit.ī.c. auditis. ad hoc alle.
bar.l.ſi.C. ſin.regum.lmito alr̄. ꝯſti. Frede. de pace ꝯſtā.
§.poſſeſſiones. ¶ Glo.ponit quattuor caſus in q̄bus dor
mit tp̄s pupillaris etatis.alle.iura.tp̄s ſuſpenſionis prelati
tp̄s durantis matrimonii quo ad vxorē: que agere nō pōt:
tpe paterne ptātis:quo ad filiūfam.ſed oēs iſti caſus pñt re
duci ad vnaꝫ regulā.ſ. poſitā q̄ vbicūꝗꝫ quis impedit age
re: impedimento iuris: non currit preſcriptio et dormit:du-
rante illi impedimēto:hoc tñ habet intelligi in preſcriptio
nibus currentibus ex terminis preſcribentis. Secus in his
que currunt ex negligentia nō petentis.tex. et glo.ff. de ſerui.

ru.predi.l.attilicinus.de hꝫ per Cy.C. de preci.impera. off.
.l.quotiens. Fallit quando impedimentū agendi ſurgit
ab indictione feriarū:quia ſi ferie ſunt viſitate:currit tp̄s: et non
datur reſtitutio:quia preuideri potuerunt ſm Inno.ff.ex qui.
ca.ma.l. ſed et ſi per pretorē.§. ſi ferie. Si non ſunt viſitate:
tunc currit tp̄s ipſo iure:ſed datur reſtitutio tanti tpis: quā
tum perdidit:propter tp̄s lapſum inutiliter:et illud ſubduci
tur data reſtitutione:oportet tñ q̄ doceat ſe voluiſſe agere.
bene dicit:ſed tunc potius eſt impedimentū facti:et hoie:q̄ſ
furis.ſ. repentinas ferias indicentis. inquantū dicit neceſſe
vt oſtenderet ſe interim voluiſſe agere: bene dicit alias non
purgat negligentiā:nec apparere pōt q̄ fuerit ipeditus p-
pter ferias:ſic ſi quis impedit caſu:oportet q̄ tpe caſus de-
derit operam rei expediende:alias caſus non excuſaret:vt
ff.de re mili.l.qui cōmeatus:et nou.l.ij.§.ſi quis ita.ff.ſi q̄s
cau.per Bar. q̄ notabis. Quintū caſum:et hec eſt ꝓpria
quando facto impedit vt non currat: ponit Inno. ſi tp̄s pre-
lati male alienantis et dilapidantis: quia illud ſubducit.xvi.
q.iij.ſi ſacerdotes. Sextº tp̄s captiuitatꝫ ab hoſtibus:quā
do eccleſia eſt ab hoſtibus capta: ita q̄ prelatus agere non
pōt:vt.ſ.c.ex tranſmiſſa. procedit hoc forte fauore eccleſie:
nam priuato:vt puto curreret: ſed daret reſtō: dūmodo in
ciuitate ius redderet: vel procedit caſus q̄ñ tota ciuitas eſt
capta ita q̄ ibi ius non reddit. ideo quia in italia q̄ñꝗꝫ dero-
bantur: capte ciuitates:et nō pōt ibi ius haberi:ꝓpter occu
pationē totius ciuitatis: ſatis equum puto q̄ nō currat tp̄s.
Secus puto ſi vna pars alterā expelleret de ciuitate: et alte-
ri ius non redderet:vt aliq̄ñ fit:quia tunc curreret tp̄s:et daret
reſtitutio:cum non reperiat hic caſus a iure expreſſus: vt nō
currat ipſo iure. Septimus tpe ſciſmatis.i.diuiſionis eccle
ſie:quia ſi propter ſciſma non pōt eccleſia habere ius: propter
ciuitatē:que tenet a ſciſmaticis: tunc nō currit tp̄s ipſo iure
ī.c. cum nobis olim. Octauus tp̄s vacantis eccleſie.ī.c.au
ditis.ſ.c.i.et c. de quarta.idē ſi vacat hereditas. de ſtip. ſer
uo.l.ſi ſeruus hereditarius. Nonū caſum addit Bar. de
tpe mortalitatis: quod ius non reddit: quia illa eſt hoſtilitas
dei:per.c.ex tranſmiſſa.hoc ſentire videtur Inno.hic inquā
tum dicit ſi propter defectū iudicis:vel rei non agat: q̄ non
currit tp̄s.et allegat.l.ſed et ſi per pretorē.§.per totam vſꝗꝫ
ad.§.quod vero. Sed illa probat dandaꝫ reſtitutionē:per
que puto q̄ ex quo non apparet expreſſum:et impedimētuꝫ
facti eſt: opus eſſe reſtitutione: in oībus caſibus in quibus
dixi dormire: licet quidaꝫ dixerint opus eſſe reſtitutione ad
tp̄s:et vt quidam dicunt:quos recitat hic Inn. per.l. ab hoſti
bus.§.ſi.ff.ex qui.ca.ma.nec ob.illa lex quia ibi loquit in ca
ſu abſentie rei publice cauſa:vbi non reperit diſpoſitū q̄ nō
currat. Idem ſi deducit ſiue ſit mediuꝫ tp̄s:ſiue vltimū pre
ſcriptionis.licet aliqui dicant per illuꝫ.§.ſi.q̄ non ſubducit
mediuꝫ:niſi preſcriptio ſit tpe impedimenti cōpleta.nec ob.
ille.§.quia loquit in tpe:quod ſubducit: non ipſo iure ſed per
reſtitutionem:quo caſu licet: et in illo ſint opi. tenendo illaꝫ
q̄ non ſubducat: dicitur q̄ aliud eſt in reſtitutiōe que odio
ſa eſt et ſtricta. aliud in dormitione preſcriptionis: que fauo
rabilis eſt.item reſtitutio fundatur ſuper leſione: oportet er
go q̄ detur leſio:ex qua cauſetur reſtitutio: que non datur
niſi demum tpe impedimenti ſit cōpleta preſcriptio. et ſic ſit
perfecta leſio.C.de reſti.in inte.minoribus.ar.de iureiur.nā
et poſtea.§.ſi minor.Et hic tenendo opi. vnaꝫ: que fuit Hu.
Sed ſi tenes opi. Bul.idem eſt in reſtitutione:quod in dor
mitione: vt etiam ad mediuꝫ tp̄s reſtituat: et in hoc reſidet
Inno. ſuper iſtis opi.quid tenendū.dic vt per Cy.in.l.igno
rare.et.l.ſi quo tpe.de reſti.mi.per Bar. But. et alios in.l.
ab hoſtibus.§. ſed quod ſimpliciter.ff. ex qui.ca.ma. qd ex
pedini ſuper cle.ī.de reſti.in integ. ideo non inſto hic:per qd
decide ſcripta poſt Goſ.ī.c.cū nobis.q ſcripta ſunt hꝫ p Io.
an.de materia i ti.cū ꝯtigat.alr̄.i gl.et i.§.pria actōe.alr̄.i gl.
Aliquid aūt ex pacto poſſit impediri preſcriptio. Tangit
Io.an.poſt Roſ.ſuper rubrica.de preſcrip.in addi. ſpec. et

tenet ꝙ pacto pōt induci: ꝙ proderit pactum contra ipſum
paciſcentē: quia non pōt habere bonā fidem: ꝙ contra hñtes
cauſam ab eo: quia ſic regulariter nocet pactū. C. de euic. l.
emptori. ff. ſi fa. fur. fe. di. l. quotiens. non aūt impedit alter
extraneus: quia pactū perſonale non ſequit tertium: vt. l. ſi.
ff. de contrah. emp. ff. de reli. ꝛ ſup. fu. l. neratius. ad hoc vi-
detur tex. expreſſus. l. i. ꝙ ſi nolit. §. ſi quis ita. ff. de edi. edic.
Bar. poſt Dy. illud videtur approbare in. l. nemo pōt. de
le. i. vbi Dy. ſed dicit ꝙ non ex viribus pacti: ſed pro eo ꝙ
deficit bona fides: in caſu in quo exigitur: vbi non exigitur
bona fides: vel adeſt: vt in extraneo. dicit ꝙ pacto impediri
non pōt: ſicut nec fundata ſuper vtilitate publica. de ſo. cōp.
ſi diligenti. Puto ꝙ ꝛ ex vi pacti: quia hec tangunt princi-
paliter priuatā vtilitatē. ſecus ſi publicā: cui pōt pacto renū
ciari: vt dixi. de ſo. cōpe. ſi diligenti: ꝙ maxime procederet
in preſcriptione mere odioſa: ꝛ quia pōt pacto interrumpi:
vt dicit Dy. in. l. ſicut. de preſcrip. xxx. an. multo fortius im-
pediri inchoari: vt de iureiu. item quia pactum excludit ne-
gligentiā. vide quod no. C. de ſac. ſan. ecc. auct. quas actio-
nes. Ex his deciditur an preſcriptio currat contra prodigū
Jo. an. in addi. ſpe. hoc ti. Uber. de bobi. tenet ꝙ ſicut non
currit pupillo: ita nec furioſo: vel prodigo: nam lex ꝓhibēs
alienare pupillo: extenditur ad prodigū. ff. de re. co. l. qui neq̄
C. de cur. fur. l. ij. ꝛ quia plus eſt ſimilis prodigo ꝙ adulto
ff. ex qui. ca. in poſ. ea. l. fulcinius. §. adeo. ad omne dubium
tollendum dicit ꝙ eſt vtilius ꝙ detur reſtitutio ꝛ petatur. Nō
ob. ꝙ non poſſit agere: quia imo pōt cum curatore. hec puto
vbi preſcriptio cauſaretur ex alia alienatione ꝙ̄ prodigi: vbi
prodigus: vel furioſus alienaret: tunc dicendū: vt. l. ij. §. ſi a
pupillo. de vſuc. pro emp. ꝛ dicam. ſ. e. ſi diligenti. ꝛ de regu.
iu. qui contra iura. ꝛ ff. de vſuc. l. nunq̄. Ex hoc deciditur
an iacente hereditate currat preſcriptio: ſpe. dicit ꝙ ſic in ti.
de preſcrip. §. i. v. itē no. alle. ff. de in diem adiec. l. ſi predio.
ff. de vſur. l. ſi. ff. de diuer. ꝛ temp. pre. l. ſi ſeruus. ff. de verb.
obli. l. ad diem. ſed iura illa loquunt in conuentionali. ſatis
puto ꝙ cum ſit in facultate heredem adeundi: currat preſcri
ptio ſi per eum ſtat: qꝛ pōt facere vt poſſit: vt. l. qui pōt. de re
gu. iu. de elec. c. ſi. Sed ſi alter eſt impeditus: equum eſt eū
reſtitui: ex quo ſubeſt facti īpedimētū. ad quod. ff. ad carb.
l. ſi prius. ꝛ quod no. ff. de acquir. here. l. ventre. quedā que
ponit hic Cal. de preſcrip. obedientie. dicam. ſ. eo. auditis.
¶ Ultimo glo. enumerat aliquos caſus: in quibus nō cur
rit preſcriptio: ex cauſa ꝯcernēte perſonā preſcribentis: vel
ex qualitate poſſidendi: vt in precario tenēte. x. q. iij. cogno
uimus. eſt ratio qꝛ nō ſibi: ſed alteri poſſidet. vnde non pōt
eſſe bone fidei: vt. l. male agit. C. de preſcrip. xxx. an. ꝛ eſt rō
que ſequit. idem dicit glo. in vſufructuario: ꝛ eſt eadem rō:
inquantū velit proprietatē preſcribere: qꝛ illo reſpectu eſt in
mala fide: ſ; ſi vellet ꝑſcribere reſpectu vſufruct⁹: bñ pōt: ſi
nō hēt vſufructū ſpatio: cuius tpis initij memoria nō exiſtat
l. iuſto. §. non mutat. ff. de vſuc. itē ꝛ ſpatio. x. vel. xx. an. quo
ad laicos ꝛ. xl. quo ad eccleſiā: vt. l. ſi. C. de lon. tēpo. ꝑſcrip.
nec ob. dictus. §. non mutat: qꝛ non preſcribitur cum proprieta
te: vel non preſcribit ſpatio triennij: tāq̄ res mobilis: ſed ſic
vt res imobilis: vt ibi dicit Bar. Nec ob. ꝙ nō habet cām
continuam: qꝛ ſatis eſt continua: ex quo ſeruitus debet ꝑſo
ne: qꝛ sic ꝯtinuat: vt dixi. de cenſi. c. peruenit. Item dicit gl.
de creditore. dicit illud verū: inquātū vellet ꝑſcribere ꝓprie
tatē: ꝛ eſt rō: vt dixi: qꝛ alteri poſſidet: ꝛ ſic eſſet in mala fide
idem dicit de colono: ꝛ eſt eadem rō: fatetur glo. ꝙ preſcribit
ſpatio longiſſimo: forte vult in glo. in. l. ſicut. C. de preſcrip.
xxx. an. quod ſcribat ſpatio. xl. an. vel tanti tpis: cuius nō ſit
memoria quod non placet: niſi referat glo. ad vſufructua-
rium: inquātū vellet preſcribere vſufructū: inquantū referat
ad alios caſus: vel ad iſtum reſpectu ꝓprietatis: non ꝓcedit
glo. iure noſtro ꝓpter malā fidē: vt. ſ. e. ſi. ꝛ regula poſſeſſor
de reg. iu. li. vj. Nunquid aūt ſi colonus alteri vendidit: ꝛ
dño ſoluit penſionē: vel non ſoluit: poſſit preſcribere emptor
vide per ſpe. in ti. de preſcrip. ꝛ de alijs circa colonū. §. i. vſ.
quid ſi colonus. ꝛ hec ſufficiant pro modo.

D audientiā.

In feudo ro. eccle. ꝯ ipſā eccleſiam ꝛ vaſallū currit ſola preſcriptio cente-
naria. h. d. In prima ꝓceſſus narratio. In ſcḋa
diffinitio. Prima ſubdiuidit. qꝛ prīa ponit petitionē acto-
ris. Scḋa rñſionē rei. ibi. ſed ea. Tertia ꝓbationes actoris.
ibi. ad quod. ¶ No. laicū capacē tpalis cenſus debiti rōne
iuriſdictionis tpalis in loco: ꝛ pōt papa illū licite laico con
cedere: quod no. pro iſtis laicis: quibus cōceditur carbena ſu
per pontē. ¶ No. cenſum poſſe deberi ꝛ peti rōne ꝯſuetu-
dinis: ꝛ ſic ꝓcedit libellus cum hac peto cenſum ꝯſuetudine
debitū. vide de offi. ordi. cum dilectus. ¶ No. ꝙ ēt plurali
tate iurium in re ꝓcedit libellus enumeratus aliquibus iu-
ribus appoſita clauſula generali. ¶ No. rñſione ad ius: ꝛ
non ad factū: litis ꝯteſtationē induci. vnde ſi rñdeat petita
non deberi inducitur. de quo de lit. ꝯte. c. i. ¶ No. ar. librum
cenſualē: in quo preſcripte ſunt ſolutiones cenſus: probare
ſolutionē cenſuum ꝯſiter cenſum debitū: ꝛ ſic tales libri: vt
publici: probant: qñ reperiunt in archiuo publico: ꝛ loco nō
ſuſpecto: qꝛ hoc modo ſcriptura dr autentica: vt no. de fi. in
ſtru. c. i. ꝛ. ij. per Jnn. ¶ No. in actu ꝑceptibili ſenſu viſus
ꝛ auditus: vt eſt ſolutio cenſus: valere teſtimoniū de viſu tñ.
¶ No. eccleſiam ro. preſcribere cōtra priuatū minori tpe.
¶ No. librū cenſualē recipere ꝛ habere ꝓbationē: ꝛ illi de
trahi: ſcḋm qualitatē loci: in quo repertus eſt: vt ſi in loco ſu
ſpecto non datur fides: ſi in loco publico: qui publicus eſt:
vbi eſt penes principalē autenticā ꝑſonā: vel eius officialē:
tunc autenticus eſt: ꝛ ꝓbat. ¶ No. preſumi pro aſſertio a
notario: ꝛ credulitas ſurgit ex eo qꝛ hꝫ offiñ de publico. ꝛ
qꝛ iuratus. vnde creditur teſtes dixiſſe ꝙ ſcripſit eos dixiſſe
ſ; aliud aperte aſſerat: donec probet ꝯtrium. ¶ No. ꝙ ius
ſubiecto debitū: inquantū ſubiecto eſt debitū: eſt preſcripti-
bile: non preſcripto iure dñi. inquantū ſubiectio eſt debitū:
non vt ꝓpriū: ſed noie dñi ꝯ ſubiectū hoc ius nō preſcribit
non preſcripto iure dñi: ꝛ tunc habes practicē ſniandi hoc:
qꝛ adiudicandū eſt ius ſibi nō vt ſibi: ſed tāq̄ tali ſubiecto.
¶ No. ꝙ contra ro. ecc. non currit niſi centenaria ꝑſcriptio
nec ꝯ aliū ad ꝑiudiciū ro. eccl. vt noie ro. eccl. nō poſſit ius
proſequi: ſ; currat ad ꝑiudiciū ꝓpriū: nec ſibi tanq̄ ſibi non
rñdeat: ꝛ ſic ꝓpter ꝯnexitatē cū iure alterius quis cōſequit
per alium: ꝛ vlterius noie quod ſuo nō ꝯſequit. ¶ Op. ꝙ
teſtes non ꝓbarent cenſum debitū ro. eccle. qꝛ non depone
bant ex qua cā ſolutū: ꝛ ſic probatio non releuabat. de cenſi.
peruenit. de ca. poſ. c. ſi. ꝛ quod ibi no. So. dicit Jo. an. ꝙ
cām ꝓbabat priuilegiū ꝛ liber cenſualis. iō forte dicit ma-
gis auēte priuilegij ꝛc. ¶ No. hoc dcñ ꝙ teſtes: ꝛ eorū di-
cta alias obſcura: ꝛ nō ꝯcludentia clare: ex certificant ꝛ decla-
rant ex inſtrīs ꝓductis in eo: in quo deficiunt: ſi veritas ex in
ſtrīs patere pōt. Et no. ꝙ narrata in ꝑuilegijs pape ex priui
legijs ꝓbant ēt in ibi aſſertis ad cōmodū pape. ¶ Opp.
ꝙ ſolus non vſus priuilegij non repellat eū: potuit enim nō
vti: qꝛ non potuit ꝯſequi debitū ab illo. ꝛ ſic nō eſt negligēs.
So. hoc intellige qñ non eſt vſus ita ꝙ pateat de negligē
tia. de priui. accedentibus. ꝛ c. ſi de terra. C. de diuer. reſcri.
falſo. ¶ Op. ꝙ non currat ēt centenaria: qꝛ ꝯ tributa non
currit preſcriptio. C. de ꝑſcrip. xxx. an. l. cōperit. So. aliud
in cenſu: vt hic: aliud in tributo: vt ibi: cenſus pōt deberi alte
ro reſpectu: ꝙ̄ in ſignū ſupreme ſuperioritatis tributum qḋ
ꝑſtat in ſignū recognitōis ſupreme ſuꝑioritatis: nō ē ꝑſcri-
ptibile: vel hic allegabat ꝑſcriptio: nō tñ in cēſu: ſed in alijs
ſm Gof. Joan. an. remittit ad duos in. d. l. iij. glo. ſi. Nun
quid autem vaſallus poſſit preſcribere feudum: ꝛ libertatē
feudi. vide in ſpec. de preſcrip. per Jod. an. ſuper rubrica in
addi. magna. v. ſunt alia. vbi dicit ꝙ ſi tenebat ad certas pen
ſiones: vt qꝛ tenebatur ad tenēdū equum dño: imputandū
ſit dño ꝙ illas non exegit. Si erat feudū honorificū: non

eſt quid imputari dño tunc: ſi ꝑ ſpo. xxx. an. dñs habuerit ne
gocia: ad que vaſalli eſſent vocandi: ⁊ veriſimile eſt ꝙ dñs
vocaſſet: ſi vaſallus fuiſſet in militia vel vxore ducenda: ⁊
tunc: qꝛ interpellaſſe ex hoc videtur ſuo dñii: preſcribit. hoc
poſſet ꝓcedere de iure ciuili. de iure canonico: ſi eſt vaſallus
ex facto ſuo non poſſet preſcribere: qꝛ non habet bonã fidez
ſi ex facto alieno poſſet procedere: quod eſt dictũ. Idez pu
to in emphiteota. ad hoc quod no. glo. ⁊ ibi Bar. in. l. cõ
perit. de preſcrip. xxx. an. ❡ Opp. ꝙ non debuerit credi no
tario: ſi aliter ſcripſit ꝙ̃ dixerint teſtes: vt de falſis. per totũ.
So. hoc dicebat ſola pars: ſed notario creditur: vt publi
ce perſone: ex quo aliter non probaꝛ: precipue circa acta. de
ꝓba. qm̃ contra. per hoc videtur ſolui queſtio d̃ñicalis: ſi
teſtis dicat. ſe aliter dixiſſe ꝙ̃ notarius examinans ſcripſe
rit: an credatur teſti: an notario. de quo in ſpe. de teſte. §. i. ꝟ.
ſed pone ecce iudex. ⁊ de inſtru. edi. §. reſtat. ꝟ. quid ſi dum
atteſtationes. ⁊. ꝟſi. ſequentibus. Spe. in prima alle. dicit ꝙ
de iure deberet credi plus teſti: qꝛ plus credit voci teſtium
ꝙ̃ inſtrumenti. in auc. de fi. inſtru. ⁊ cau. §. hec ⁊ ſiniſtram. ⁊
. §. ſi vero moriaꝛ: dicit ꝙ de facto plus credit notario: naz
licet aliud ſit de iure. ſed ſi iudex audiuiſſet cũ notario: plus
crederet tabellioni ſm Ja. bal. hoc verum dicit ad finem
ad quẽ teſtes fuerunt inducti. Sed ſi teſtis accuſaret de fal
ſo ad penam ꝙ dixerit falſuz: non ſtaretur dicto notarij. Et
dicit ſpe. oẽs doc. in ſua priuata in hoc cõcordaſſe: ⁊ hec vo
luit in ſcða alle. ꝟ. quid ſi vnus. ꝟ. idez concludit ſpe. in ſcða
alle. tenet ꝙ credit etiam de iure notario: ſi ſit bone fame: ꝓ
pter officium ſuum: vt hic. ⁊ C. de re. eccle. l. ⁊ magis. §. ne
paſſim. de appe. cum parati. ad hoc de condi. ap. per tuas.
in integra. item qꝛ teſtes ſingulares ſunt cũ ſingulariter exa
minentur. de elec. cum dilecti. ⁊. c. bone. Si autẽ tabellio ſit
ſuſpecta pſona potius credit teſtibus. C. de ſuſpec. tu. l. iij.
. §. ſin autem. ff. de accu. l. ſi cui. §. hiſdem. de pigno. illo in fi.
⁊ remittit. de fi. inſtru. cum Joannes. ad hoc facit de accu.
cum dilecti. Ex his decidit Jo. an. in ſpe. in loco prealle. ſu
per. ꝟ. quid ſi vnus. Si notarius atteſtet nuncium vel preco
nem retuliſſe ſe talem citaſſe: ſi poſtea ipſe nuncius dicat ſe
illuz non citaſſe: nec vnꝙ̃ retuliſſe: an credat notario: vel nũ
cio. dicit Jo. an. ꝙ Cy. in. l. ſi quis decurio. C. de fal. tenet cũ
Ja. de are. ex qualitate perſonarũ: cum vterqꝫ gerat officiũ
publicũ ꝫ diiudicandũ. vñ ſi tabellio eſt ſuſpectus: ex prauis
geſtis: addito dicto vnius teſtis huic ſuſpitioni: ſibi non cre
ditur: ſed duo hec imperfecta faciunt vnum perfectuz. C. de
teſta. ſancimus. de proba. reos: vel in dubio ſtabiꝛ ſcripture
ff. de re iudi. l. diui. de legi. tu. l. legittimos ſm Joan. and.
❡ Quero ad quid ponderet libruz inuentũ in camera car
dinalis. dic ꝙ ponderat qꝛ ſic preſumit camera cardinalis
fidelis: ſicut camera pape. ar. C. de ſen. pſe. pto. l. vna. ⁊ de
ap. nouit. ſm Ho. de quo remittit. ad no. de fi. inſtru. ꝙ ſup
bis. de teſti. cum a nobis. ⁊ dicit ꝙ hic poſſit habere locum
in epiſcopo. ſm Pe. de proba. poſt ceſſionem. ❡ Quero
quid ſit officiuz camerarij. dicit Jo. an. viij. q. i. c. i. ꝙ ad offi
cium eius ſpectat tpalia pauperibus erogare. ipſius autem
officium non expirat per mortez pape: vt in cle. ne romani.
de elec. ❡ Quero an contra romanã eccleſiam: in bonis in
feriorũ eccleſiarũ: inquantũ valet agere currat preſcriptio
minor centenario. Ho. ponderat hoc verbuz principaliter:
quaſi ſit intentio littere ro. eccleſiaz gaudere hoc priuilegio
in bonis principaliter ſpectantibus ad menſam eccleſie ro.
vel patrimoniuz quod tãꝙ̃ principale ⁊ propriũ eſt ab aliis
excluſum. in auc. hec conſtitutio. col. viij. ⁊ ſic non colligit
hic eccleſiam ro. ſe poſſe opponere contra oẽm preſcriptio
nem quadragenariam in particularibus eccleſijs: quaſi ad
eam primo ⁊ principaliter ſpectet: ⁊ ei ſit ſubiecta. de quo. ⁊.
. c. ij. archi. xvi. q. iij. nemo. ⁊ de preſcrip. c. i. li. vj. dicit ꝙ quo
ad hoc priuilegium eccleſia ro. illa gaudet eccleſia lateraũ
⁊ res eccleſie illius: ⁊ generaliter oẽs res: ⁊ eccleſie: que ad
diſpenſationem apoſtolici pertinent: nullo medio: habent

hoc priuilegium: vt hic: ⁊ non poſſeſſiones eccleſie ſancti
Petri: licet vtrobiqꝫ patrimoniũ pape: ⁊ eccleſie ro. dicãt
patrimoniũ beati Petri. ſꝫ Hug. Attendetũ ꝙ licet quo
ad inerquo exempta eccleſia eſt ſubiecta pape: non preſcri
bitur minori ſpatio. C. annorũ. tñ quo ad res particulares
eccleſie exẽpte: pſcribitur ſpatio. xl. an. xvj. q. ix. volumus.
tex. ⁊ glo. ⁊ archi. ⁊ no. de capel. mo. c. ij. ⁊ dicit arch. ꝙ hec
eſt opi. oium Archi. tñ reſidet in opi. contraria. de preſcri.
. c. i. li. vj. vbi dicit Jo. tenere ⁊ Hu. ꝙ iura iſta debent intel
ligi: ne in rebus eccleſie ro. fiat preſcriptio. vel currat. ⁊ ad. c.
volumus. dicit ꝙ ſpeciale eſt ibi gratie fauore: quo apoſto
licus illud monaſteriũ amplexaꝛ. alias ro. eccleſie: niſi ſpa
tio. xxx. annorum preſcribunꝛ: ſed tene primuz. Item inquã
tum agit pſcribere in inferiori eccleſia: ad preiudiciũ ſolius
inferioris eccleſie: ⁊ non romane: preſcribit ſpatio cõi: vt no.
archi. in. d. c. volumus. ad quod. de re iudi. cum ſuper. ⁊ de
reſti. ſpo. olim. i. vnde per ſe non poſſet ſe tueri: ſi quadrage
nenaria allegaret: ſed bene mediante romana eccleſia: ⁊ ſic
per alium ꝙ per ſe non conſequereꝛ. ff. queãd. ſerui. amit. l.
ſi cõem. ſm Inno. ⁊ ſic ſibi ſolui debent: non tanꝙ̃ ſibi: iuxta
illud: non tibi ſed Petro. ad hoc. de iureiuran. ⁊ ſi chriſtus.
❡ Quero cum glo. quid eſt dicere forma facta: ⁊ placita.
glo. dicit. i. iuriſdictio cauſarum: ⁊ placitas. i. penas pecunia
rias delinquentium. Alibi dicitur emenda. ſm Joã. an. de
offi. or. dilectus. ⁊ de verbo placita. vide de priuil. ex parte.
ſuper. i. glo. Jo. an. exponit banna. i. ius indicendi bannum:
vel edictuz. ⁊ placita eſt elluſio vulgaris. ſic. J. ne cle. vel mo.
. c. i. xv. q. iiij. placita. ❡ Op. detur teſtibus fides ſicut ⁊ in
ſtrumentis. C. de fi. inſtru. in exercendo: ⁊ in. c. cuz Joannes
de fi. inſtru. So. ſpeciale eſt in factis antiquis: vt plus deꝛ
fides inſtrumentis ꝙ̃ teſtibus. ff. de proba. l. celſus. Fallit
. ij. vbi ſcriptura eſt neceſſaria. Tertio fallit vbi allegatur
priuilegium quaſi exigat ſcripturã: vt dicit glo. de cenſi. c. i.
ad hoc quod no. de proba. tertio vel ſm Jo. an. reſpicit fa
ctum: qꝛ teſtes dicebant ſe vidiſſe cenſum ſolutũ: priuilegiuz
non aſſerebat illud debitũ: ⁊ facit. de priuile. ſi papa. li. vj.
❡ Glo. ſcðo mõ colligit ꝙ liber cẽſualis facit fidẽ i factis
antiquis. ad hoc de proba. cauſaz. ſcðo ꝙ liber ſcriptus de
archiuo publico dꝛ publicũ ⁊ autẽticũ. ❡ Querit gl. an ca
ſtellanus hic potuit preſcribere ius hoc tanꝙ̃ feudatarius
eccleſie? Glo. dicit ꝙ ſic: qꝛ per non pindicaꝛ eccleſie ro. ſic
. xvj. q. iij. volumus. remittit. ad ibi no. Joã. an. ⁊ ꝙ ſcribit:
de poſtu. prela. bone. ſuper. iiij. glo. ⁊ quod no. J. c. proxi. gl.
non placet Ho. ne ro. eccleſia habeat vaſallũ quem nollet
vel nõ expediret. i ſi. pen. gl. dic ad idẽ. ꝺ of. or. ſi ſacerdos.

c Um a nobis.

De cẽtenaria pſcriptiõe: que ſo
la currit contra ro. eccleſiam: tempora ſciſmatũ
deducunꝛ. In prima deciſa cõſultatio. In ſcða
eiſſio. ſcða. ibi. lz. ❡ No. ꝙ ꝫ ro. eccle. non currit niſi cente
naria preſcriptio. ❡ Scðo no. qꝛ tpa ſciſmatũ de pſcriptõe
ſubducunꝛ: quibus dꝛ preſcriptio dormire. ❡ No. effectũ
ꝙ preſcriptio dormiat: qꝛ tps inutile mediũ ſubduciꝛ: ⁊ alia
ſimul vtilia iunguꝛ. ❡ Quero an eccleſia ro. ꝫ inferiores
eccleſias pſcribat ſpatio cõi. xl. an. an exigaꝛ centenaria Jo.
an. remittit ad ſpe. e. ti. ꝟ. illud ẽt. Win. ſentit ꝙ quãtũ ad pa
pam nõ pſcribiꝛ: qꝛ res eccleſie ſunt ſue: ⁊ ſic nõ poſſunt am
plius effici ſue. l. iij. §. ſubtilius. ff. de condi. ob cãm. ſed cer
te dñs eſt vniuerſaliter: ſed põt preſcribere in ſpẽ. ⁊ puto ꝙ
. xl. anni ſufficiant ne ius itroductũ pro ea: ꝫ eaz retorqueaꝛ
de reg. iu. ꝙ ob grãz. li. vj. an valeat priuilegiũ ꝙ nulli eccle
ſie currat pſcriptio? Cy. ꝙ nõ ❡ No. qꝛ facit ı ꝙ ꝓ ſtatuta
nõ poſſet tolli pſcriptio: qꝛ hoc eſſet derogari iuri publico
⁊ ſtatutum eſſet contra publicam vtilitatem. iiij. diſtinc. erit
aut lex: credo ꝙ hec non poſſet facere inferior iudex eccleſia
ſticus: quia contra canones eſſet. de ma. ⁊ obe. quod ſuper
his: ſed bene hoc facere poſſet ſtatututum laici: quia ali
quã habet equitatẽ in ſe: ne qs locupleteꝛ cũ aliena iactura.

¶ Oppo. ꝙ contra ro. eccleſiaꝫ non preſcribatur. xvij. di. qui cathedram. So in rebus ⁊ poſſeſſionibus contra ro. eccleſiam bene currit preſcriptio: ſed in priuilegio prelationis: quo ſuper alias obtinet principatum: non: quia hoc eſſet ꝑſcribere ꝯtra obedientiā: ꝙ fieri nō pōt. ff. c. cū nō liceat. ſ tenuit Uin. adde qḋ no. de priuil. accedētibus. vide Inn. de poſtu. bōe. ij. arch. xvij. q. iij. nemo ⁊ q. viij. volumus. de ele. egro. c. i. li. vi. ⁊ pōit Jo. an. ꝺ ꝑui. abbates. li. vi. i nouella. ibi ſuperioritatis inſignia ꝯ ipſū ꝑſcribi nō pſit. ¶ Op. ꝙ ſit impoſſibilis preſcriptio. C. annorum. ⁊ ſic melius eſſet dicere qḋ nulla currat preſcriptio: cum paria ſint non eſſe: vel non poſſe probari: nam per inſtrumentum non poteſt ꝓbari: quia per illud non probatur poſſeſſio. de fide inſtru. inter dilectos: per teſtes etiam non quia oportet ꝙ habeant ſaltem. cxiiij. annos. ⁊ pauci reperiuntur ad talē etatem aſcēdentes. So. dicit glo. ꝙ probabitur probando memoriā non extare: quia tanto tempore res alie preſcribuntur: que alias non preſcriberentur. ff. de aqua quoti. ⁊ eſti. l. hoc iure ſ. ductus aque: vel ꝙ teſtes dicant ſe audiuiſſe a ſuis maioribus: nec ſit aliquis qui viderit vel audiuerit contrarium: ſi enim probatur de antiquitate. ff. de proba. ſi arbiter. glo. dicit ꝙ non eſt recedendum a verbis iſtis: quia debet centenariam probare preſcriptionem: ⁊ ſufficit ꝙ ita placuerit legiſlatori. de modo probandi memoriam non extare. de verbo. ſigni. ſuper quibuſdam. veniens: ⁊ c. quid per nouale. de preſcrip. c. i. li. vj. in vltima glo. ꝙ centenaria ſit probāda vt glo. tenet. Uin. ⁊ Hoſtien. dicens hoc priuilegium per glo. non ledendum: maxime quia reſpicit honorem dei: ⁊ fauorē eccleſiēnam ⁊ priuilegium conceſſum priuato non debet ledi: vel minui. de regu. iu. decet. li. vj. ſed per hoc non ſoluitur contra. dic ergo ꝙ centenaria poteſt probari: q: licet ſit difficile: poſſibile eſt tamen tante etatis teſtes inueniri. item per inſtrumenta poſſet probari preſcriptio. l. eo. ſi diligenti: no. ⁊ per confeſſionem. vnde licet non ſit: ſufficit ꝙ eſſe poſſit: vt vitetur obiectio: ſentit glo. ꝙ minor. xiiij. annis non poſſet teſtificari de his que vidit in etate minori. xiiij. annorum. ⁊ hoc no. iij. q. ix. teſtes. Joā. an. remittit ad no. per ſe de con. vici. ex parte. ⁊ vide in ſpe. de teſte. ſ. opponitur. verſicu. ſed numquid factus pubes. ⁊ Jo. xxxvij. di. relatum.

a Auditis. De preſcriptione ſubducitur tēpus: quo vacauit eccleſia: contra quam preſcribitur. Primo ponit preſſus ⁊ concluſionem negocij. Scḋo in deciſa narrat reſtitutionem ab vtraqꝫ parte petitam: ⁊ conceſſaꝫ. Tertio in. verſi. quo circa. cōmittit probationes recipiendas ſuper reſtitutione: ⁊ cauſam diffiniendam. ¶ Nota primo que dicantur eſſe de lege dioceſana: ⁊ ꝙ iuriſdictionalia videntur legis dioceſane: ſed dic vt dicam. j. ⁊ no. de offi. ordi. dilectus. ¶ Scḋo nota ꝙ preſcriptione eccleſia poteſt eximi a poteſtate epiſcopi ex toto: dūmodo nō preſcribat inferior libertateꝫ: ſed ab alia eccleſia alteri delata poteſtas preſcribatur. ¶ Nota ꝙ vbi locus eſt diuerſimode nominatus in libello: ⁊ probationibus: ad concludendam loci idemptitatē ſufficit ꝙ altero inſtrumento locus ſit nominatus diuerſimode licet ſit vnus ⁊ idem locus: ⁊ ſic vna probatio certificatur per aliam. ¶ No. ꝙ de preſcriptione contra eccleſiaꝫ ſubducitur tempus vacans cōmunis eccleſie quo tempore docuit preſcriptio. ¶ No. ꝙ in petitione iuris debiti: non ſolum venit debitum de iure cōmuni: ſed etiam debituꝫ de iure ſpeciali: quando eſt acceſſorium ad debitum de iure cōmuni: vide ꝙ dixi. de reſti. ſpo. cum ad ſedem. de offi. ordi. conquerente. ¶ No. ꝙ per interruptionem alicuius articuli: vel aliquoꝝ articulorū reſpectu iuris vniuerſalis: aut quaſi poſſeſſionis non concluditur interruptio: reſpectu ipſius iuris vniuerſalis vel quaſi poſſeſſionis: de quo aliquid. j. ¶ No. cognitionem cauſarum matrimonalium preſcriptibilem ab inferiore: niſi interruptio probet̄. vide contra Ho. ſ. de reſti. ſpo. litteras. ¶ No. ꝙ ex ti. indeterminato pōt preſcribi res determinatā: vel ius in loco determīato: ⁊ certo: ⁊ ſic ex titulo incerto datur iuſta cauſa: certū quandoqꝫ preſcribendi. ¶ No. ꝙ ad rumpendam preſcriptioneꝫ nō ſufficit probare interruptionem: niſi probetur. j. terminū preſcriptionis. ¶ Oppo. ꝙ dato ꝙ abbas ꝓbet ſe ꝑſcripſiſſe ius epiſcopale in illis eccleſijs: nihilominus obtinebit epiſcopus: ꝙ ſi pro abbate faciat probatio teſtium: pro epiſcopo facit ius cōmune: ꝙ fundat intentionem ſuper iuribus epiſcopalibus: de excep. cuꝫ venerabilis. ⁊ de re. do. cum venerabilis. dicit Inno. ꝙ quidam hic colligunt ꝙ ſi abbas probat ſe generaliter preſcripſiſſe in aliquibus eccleſijs ius epiſcopale: ⁊ econuerſo ſi epiſcopus vult in aliquibus eccleſijs obtinere: q: interrupit: oportet ꝙ probet: ſed his obſtat contrarium. So. dicit Inno. ꝙ ſi teſtes epiſcopi ⁊ abbatis ſimul deponunt ꝯtraria: ſup certis articulis: ⁊ ſpecifice teſtes epiſcopi ꝙ epiſcopus exercuit: ⁊ teſtes epiſcopi conſonantes iuri: quaſi veriſimiliora dicentes. ar. de proba. licet cauſam. ⁊ in hoc bene: ꝙ puto vbi ſunt pares: vel in modicum excedant teſtes abbatis teſtes epiſcopi: alias tāta poſſet eſſe numeroſitas: ⁊ dignitas: ꝙ veriſimilitudini preferretur: ꝙ arbitrio iudicantis relinquo. Si autem teſtes abbatis deponunt in genere ipſum in illis locis poſſediſſe iura epiſcopalia omnia: teſtes autem epiſcopi probent ſolum eccleſiam ſitam in dioceſi: ex hoc non obtinet epiſcopus: ſed abbas: q: licet quo ad proprietatem epiſcopus fundet intentū: ex hoc ꝙ probauerit non ſuper poſſeſſionē. de reſti. ſpo. olim. vlt. ⁊ ſic non detrahitur preſcriptioni: prefertur autem abbas tāꝙ vtiliter dominus: ⁊ hoc non ponit Inn. ſm ꝙ non ob. ꝯtra. Si autem teſtes abbatis deponat in genere abbatem poſſediſſe iura epiſcopalia. Epiſcopus autem probet per teſtes eccleſiam ſitam in dioceſi. ⁊ ipſum epiſcopum poſſediſſe iura epiſcopalia: ⁊ ſic vnus probat in genere: ⁊ vniuerſaliter ⁊ indefinite. Inno. dicit ꝙ preualet ꝓbatio abbatis: quaſi clarior ſit probatio abbatis vniuerſaliter probantis: ꝙ̄ probatio epiſcopi probantis indefinite: cū indefinita poſſit in omnibus: ⁊ aliqbus verificari: vt no. de elec. vt circa. li. vi. ⁊ per Dy. in regula. j. de reg. iu. li. vi. quandoqꝫ teſtes abbatis deponunt veriſimiliter: ſuper omni iure epiſcopali: ⁊ teſtes epiſcopi ſuper aliquibus deponunt exercitium iuris epiſcopalis in ſpecie: per epiſcopum: ⁊ in illa ſpecie preualent teſtes epiſcopi: in probat. exercitij interruptionis: dicit ꝙ ſuper illis articulis in ſpecie forte ſufficit ꝓbatio: per duos teſtes licet per plures probet ſuper vniuerſali vſu abbatis. ar. ff. c. illud. hoc puto verum: quia probatio vniuerſalis primo ſapit negatiuam: vt de cauſa poſſ. cum eccle. Scḋo quia nō eſt ſic determinata: ſicut ꝓbatio in ſpecie: ⁊ in illa potuit falli plus teſtis: ꝙ̄ in ſpeciali depoſitione reſpectu vnius articuli: ⁊ quia non omnino eſt poſſibile continue probare exercitiū ⁊ poſſibile eſt teſtes abbatis plura vidiſſe exercitia: ⁊ nō oppoſitum exercitiuꝫ epiſcopi: ꝙ vnico potuit fieri momento dicit tamen Inn. ꝙ prudenter faciet examinator: ſi de ſingulis capitulis epiſcopalis iuriſdictōis interroget ſingulatim: teſtes abbatis. dicit Ho. ꝙ hec debet eſſe cautela aduocati partis: contra ꝙ̄ teſtes producuntur. de teſti. c. ij. li. vj. Inn. tamen dixit ꝙ hec ſibi non placebant: ⁊ remittit de reli. do. conſtitutus: ſed non video cauſam quare ſibi non placeat. ⁊ no. de reli. do. conſtitutus. quia loquuntur quādo quis exercet vnum capitulum iuriſdictionis: animo querendi totū: de quo conſtat: ⁊ patitur is qui poſſidet: in dubio procedit qḋ dicitur hic. ¶ Oppo. ꝙ dato ꝙ in aliquibus articulis epiſcopus exercuerit iura epiſcopalia: per hoc nō interrumpetur ꝑſcriptio abbatis: qui vniuerſaliter omnia poſſidet: nā dato ꝙ epiſcopus exercuerit: non minus potuit abbas illa exercere: cū viſitatio. excōicatio. ⁊ ſimilia poſſint eē inſolidū apud plures: ⁊ ſic apud archipreſbyterum: archidiaconum epiſcopum: ⁊ archiepiſcopum. ⁊ ſic cum multiplicetur ius non ſurgit contradictio in exercitijs. j. c. i. de offi. archid. c. i. de offic. archipreſby. c. ij. ⁊ iij. ſic ⁊ abbas. nam ex hoc non preſcribet

preſcribei ius alterius:ſed ius illi conſimile.dicit Innoc.ꝙ abbas bñ preſcribit cōtra ſingulos:⁊ ꝯtra oēs:nam quãuis fuerit ille epus:vel archiepus:vel quiuis alius:qui iure viſi tationis:vel excōicationis:vel alio non fuerit vſus.xl.annis:⁊ abbas:vel quiuis alius in eccleſiaſtica dignitate ꝯſtitutus per idē tps illud ius exercuerit:bene preſcribit illud:cōtra oēs ⁊ ſingulos:ad quos illud ꝑtinebat:ſecus ſi per aliquē illorū modorū fuit ꝓſcriptio interrupta:qꝛ tunc nō ꝓficeret deinceps:⁊ dicit hoc ꝓbari hic.⁊.ſ.eo.cū olim:dicit etiā ꝙ qui aliquod ius petit in eccleſijs:dꝫ illud exprimere:⁊ quo iure illud petit:⁊ ex qua cā:ad quod no. Hoſti.de elec.querelā:⁊ c.conſtitutus.de offi.or. quāto.⁊ c.cōquerente.⁊ de li. ob.c.ij.nō clare ſatiſfacit. Inno.dic ergo ꝙ i dubio abbas nō preſumitur velle creare:vel multiplicare iura:ſi aliud ex primat:ſed eo reſpectu quo epus:⁊ in illa ſpecie iura epa/lis velle querere:ꝙ pretēdit ex deducendi mō:vt hic preten/debat:qꝛ dicebat eccleſiā pleno iure exēptā. ¶ Quero qualiter interumpatur ꝓſcriptio in iſtis incorporalibus:dicit hic Inno.ꝙ fit eodēmodo:quo fit icorporalibus.ſ.per litis cō teſ.⁊ alijs modis no.ſ.eo.illud.erit etiā in his ſpālis interru ptio:ſi epus vna vice ſaltē fuiſſet vſus his iuribus:ante cōple tam ꝓſcriptionē abbatis.C.de ꝓſcrip.xxx.an.cum notiſſimi. Idē dicit Inno.ſi ꝓhibuiſſet epus per violētiā abbatē:volē tē exercere iuriſdictionē:quā exercebat:⁊ ꝓſcribebat:ita ꝙ epi dimiſit illā exercere:qꝛ cū poſſeſſio ꝑdatur ſolo animo:fortius interrūpiſ.ff.de acqui.poſ.l.iij.§.manumittē dis:⁊ l.queadmodū:⁊ qꝛ deiectus vr̃:qꝛ ſuſpicatus eſt ſe poſ/ſe repelli.ff.de acq.poſ.ſi id qđ.§.ſi. ¶ Quero quid ſi ſin/gulis annis debes mihi.x.⁊ ceſſem petere:tolleſ ne debitū ꝓſcriptione.dicit lex ꝙ nō tolleſ in totū:qꝛ non incipit ꝓſcri ptio a tpe oblationis:ſed a principio ſingulorum annorum: vel tpibus:quibus debenſ.C.de ꝓſcrip.xxx.anno.cū notiſ/ſimi.§.in his.cōtrariū dicit alia.l.ꝙ ſtipulatio de aliquo an nō pſtanda vnica eſt.de do.cā mo.l.ſenatus.§.ſi.ff.de ꝟb. ob.l.ſtichū aut pamphilū:ergo ſi vna eſt:⁊ vnā oblationem idicit:vna ꝓſcriptione tolleſ.dicit Jo.and.ꝙ vnica ſtipula tio eſt:⁊ vnica ꝓſcriptio ſufficit:⁊ ſic pōt elidi exceptionem ꝓſcriptionis:ſed legata ſunt plura:vnde tot ſunt neceſſarie ꝓſcriptiones:quot ſunt ꝓſtatiōes:⁊ ſic tale legatum nō perit nō vtēdo.ff.qui.mo.vſu.amit.l.ſi vſufructus alterius anus: ſm Goſ.de quo plenius.in ſpe.de loca.§.nūc aliqua.verſi. ali.dic vt in.l.de pupulo.§.ſi plurium.ff.de oper.no.nun.per Bar.⁊ dixi in.c.peruenit.ſ.de cenſi. ¶ Quero quādo ec/cleſia dicat pleno iure ſubiecta. Jo.and.remittit de ſupplē. neg.pre.c.ij.de ꝓbēdis.de monachis.de priuil.ga. ¶ Alij mo inſtruunt hic doc.⁊ Jo.an.ꝙ vbi accumulanſ plures ex/ceptiones:vel ꝓbatiōes:ꝓus mādeſ expediri:⁊ expediaſ illa:que in expediēdo facilior eſt:reſeruata que habet lōgio/rē tractū:nā ſi per priuilegiū apparebit exēptio:nō eſt plus inſiſtendum in ꝓbatiōe ꝓſcriptionis:⁊ interruptiō:ſecum'ſa tis ſi monaſterium per ꝓuilegiū exceptionem ꝓbaſſe:alr̃ circa illa oportebit inſtari:vt ſequiſ:ad hoc de dec.ſi forte. lib.vi.ſm Jo.an. ¶ Oppo.ꝙ multa hic enumerata nō ſint de lege dioceſana:qꝛ nō exercitium cauſarū matrimonia/lium:⁊ ſimilium. Sol.dicit glo.ꝙ hec lex dioceſana nō ſumitur ſtricte pro ſpecie iuris:oppoſita legi iuriſdictionis:ſꝫ in genere pro ptāte cōprehendēte ea que ſunt de ſpecie vtri/uſqꝫ legis:ſm glo.de quo in.d.c.dilectus.de offi.or.xix.q. .ii.in ſūma:⁊ ſic verba libelli late intelliguntur pro libellante. ¶ Oppo.ꝙ ſuper ſubiectione debeat agi contra ſubiectū: ⁊ non cō tra poſſidentem ſubiectionē.de elec.querelam.glo. dicit ꝙ vbi ſuperior agit de cenſu preſtando a ſubiecto:ita ꝙ nō cōtendaſ de ſubiectione:libellus eſt dictandus cōtra ſubiectū:vt in.c.querelā.cū ſi.Si agitur de iure ſubiectiōis glo.cōcludit libellū dictandū cōtra illū:qui pretendit ſuble ctū:⁊ nō ꝯ ſubiectū:de hac materia.ſ.de ſen.⁊ re iudi.cū ſup. de ma.⁊ ob.inter quattuor.vbi de hoc. Inno.hic tenet ꝙ ſi ſubiectus ab aliquo poſſidetur:qui nō pretendit ſe liberum: agi poteſt contra vtrunqꝫ:⁊ contra dñm:⁊ contra illum qui tenet vt ſubiectus:nā ſubditi faciunt quo minus poſſideat agens non obediendo:⁊ ſic poſſidere videnſ iura:que petū tur:vt dicif in cōfeſſoria.ff.ſi vſufru.l.i.in fi.ff.ſi ſerui.vendi. .l.ſicuti.§.ſed ſi queraſ:⁊.l.ſi quis diuturno:cōtra poſſiden tes autē cōſtat ꝙ recte agiſ:vt hic:⁊ no.de iudi.examinata. exēplum patet hic:qꝛ ſuperior monaſterium in iſtis eccleſijs ꝓtendebat ſubiectionē:vt poſſidebat:ipſe autē eccleſie in ſe ipſis ſubiectionem nō pretendebāt:qꝛ in ſeipſis īpoſſibile ſo ret ꝙ habent ſeruitutem:⁊ ſuperioritatē.ff.de ſerui.ru.pre. ſi cōi.⁊ vterqꝫ tūc:tā poſſidēs:ꝙ poſſeſſus:admittiſ ad de fendendum litem:⁊ ad aſſiſtendum defendenti:⁊ ad appel landū.ſ.ti.i.cum ſup:⁊ eſt:quia nō tm̄ prelatorū intereſt non perdere iura:que hñt in ſubditos:imo quādoqꝫ itereſt ſub ditorū dños nō mutare. Si autē ſubiectus qui petiſ nō pre/tendit ſe ſubiectū:ſed ſe liberū:⁊ agiſ cōtra eum:tanqꝫ poſſi dentē libertatē ſuam:⁊ defendentē:⁊ tūc dicit agendū cō/tra ipſum:qui dicitur ſubiectus:vt quia eſt in poſſeſſione:vt nō teneaſ ire ad cōcilium:vel ꝙ poſſit ordinari:vel benedi/ci:a quo maluerit epo.ſ.eo.veniens:nec tunc ꝓlatus:pōt de/fendere:vel aſſiſtere cōuenienti:vel cōuento:nec appellare: nec cum eius iterſint.ij.q.vi.nō ſolent. ¶ Quid enim itereſt epi dioceſani ſi clericus ſuus vadat ad cōciliū:ſiue ſinodum alterius:dūmō ſibi nihil detrahaſ:vł ſi peto ab eo aliquid: ꝙ dioceſanus non pretendit ſuum:vel ſibi debitum:nec a ſe teneri:ſed ⁊ ſi de hoc agi poſſet:alia via eſſet agendum:vt no.de ap.dilectus:ſm Inno. Hoſti.dicit ꝙ non poteſt cōci pere hoc:ꝙ meus ſubditus teneaſ ire ad alterius ſinodum: vel ꝙ poſſit ab alio benedici:vel ordinari:vel ꝙ alius poſ/ſit in ipſo habere aliquam ſeruitutē:quin mihi aliquod pre iudiciū generet.ſi.ꝙ no.ſ.de dona.iter dilectos. Sed dictū Hoſti.procederet quādo eſſet alꝰ reſpectu horū iuriū ſub iectus:ſed quādo ꝓtendit ſe liberum:⁊ ꝓcedit dictum Inno. niſi dicaſ ꝙ ⁊ tunc intereſt epi vt liber ſit potius ꝙ̄ ꝙ habe/at dñm:ꝓpter faciliorē vēdicationem. Ad quod no.ſ.de te ſti.cum.ſatis puto ꝙ licet poſſet aſſiſtere defenſioni:libellus eſſet dictandus ꝯtra ꝓcedentē ſe liberū:vbi autē dixi defen ſionem ſpectare ad vtrūqꝫ:an ſnia lata cōtra vnū preiudicet alteri.dicit Inno. Prio ꝙ ſi ſnia lata eſt cōtra illū:ad quē primo loco ſpectat defenſio:ſnia ꝓiudicat alteri : per decre. quāuis.de ſen.⁊ re iudi.⁊ p.l.ſepe.ff.ð re iudi. Hoſt.dic me lius dicendum ecōtrario per illa iura:ad quē autē ſpectat pri mo loco defenſio:videſ dicendum ꝙ primo loco ſpectet de/fenſio ad ꝓlatum eccleſie:de cuius ſubiectione agiſ:qui poſ/ſidet ſubiectionē. Secūdo ad miniſtrum illius eccleſie:ſeu eius rectorē:ſecus ſi ageretſ de poſſeſſiōibꝰ eccleſie ſm quoſ dam:alij dicūt forte melius:ſm Inno.ꝙ his caſibus nō di/citur ꝑtinere:prio ad vnū:ſecundo ad aliū:ſed plene ⁊ equa liter defenſio ſpectat ad vtrūqꝫ.C.de lib.cā.l.principaliter: nec ſnia lata preiudicat alteri ignorāti:ſed ſic ſcienti:per iu/ra allͣ.Cōpoſitio autē vel tranſactio facta ab vno non ꝓiu/dicat alteri:etiam ſcienti:ar.eo.que no.de tranſac.contingit. ¶ No.h vltimū ꝙ illa decre.quāuis nō hꝫ locū in alijs re medijs litis deciſorijs ꝙ no.de prio aūt dic vt clarius dicē. de ſen.⁊ re iudi.cū ſup. ¶ Op.ꝙ nō poſſit exceptio ꝓſcribi .ſ.eo.cū liceat. Sol.abbas in ſe nō poſſet ꝓſcribere liber/tatē in monaſterio ſuo:qꝛ h eſſet ꝓſcribere obedientiā:hoc dicit glo.verū:niſi ſup hoc allegaret priuilegiū quale:quale de cōſue.cū dilectus.hoc vltimū nō placet:noie aūt alterius: nō extinguendo:ſed alteri ꝓlato acquirendo:bene ꝓſcribi poſſet.ſ.eo.cum ex officij. In eccleſijs autē ſibi quoquomō ſubiectis bene poſſet ꝓſcribere abbas ſubiectionē:que de/beſ epo:ſibi vt ſibi acquireſ:⁊ ab epo eximereſ:ꝙ quidam limitant:ſm Innoc.qñ iſta iura debenſ in capellis alterius ꝙ̄ epo:vel ſaltē qñ de iuribus in capellis alteri reſpōdet ꝙ̄ ſibi.de preſcrip.cū olim.C.de ſum.tri.l.vlti.ſed hoc non te/net Inno.qꝛ etiā ſi epo debeanſ:⁊ ſic nō rñdeat de his alte/ri:pōt abbas in capellis cōtra epm preſcribere:ꝙ pōt poſ/

non currit ipſo iure. Idem quãdo datur reſtitutio:ſm doc. ſit reſtitutio ad tempus leſionis tantũ:vt in cle.i.de reſti.in inte.de primo.tñ dic vt no.de reſti.in inte.ex litteris.

C Um ex officii.

Procuratio q̃ debeť ordinario viſitanti pſcribi nõ põt.h.d. Prima ponit factũ ⁊ allegationẽ reoꝝ. Secũda ibi. Nos igiť. allegationẽ pbat ⁊ pceſſuʒ cõtra eos factũ ſeruari precipit. Tertia ibi. ſi qd. reſeruat allegatiões aliorũ quas re no bʒ legitimas. ¶ No.i. archiepm poſſe viſitare prouinciam deinrecõi:⁊ a particularib⁹ locis exigere pcurationẽ: ⁊ ſic eſt caſus in quo archiepõ bʒ iuriſdictionẽ in ſubditos ſuffraganei. ¶ No.ii. ſufficere negare ius exactionis his a quibus aliquid exigiť:niſi vbi ius hec ſpecifice permittit:⁊ petentis fundat intentũ. ¶ No.iii. q̧ ius ſoluẽdo pcuratoris:nõ eſt pſcriptibile:⁊ tũc nõ ſufficit q̧ nõ ſit ſoluta vel petita. ¶ No.iiii. q̧ ius viſitandi nõ eſt preſcriptibile:ita nec annexũ ius pcurãdi. Et ex hoc no. q̧ vno cõnexorũ in preſcriptibili ente:⁊ alterũ efficiť l preſcriptibile. ¶ No.v. q̧ licet ius viſitandi ⁊ pcurãdi ſit in pſcriptibile a ſubiecto extinctiue:tranſlatiue tñ eſt pſcriptibile:vt de vno plato ad alterũ transferať. ¶ No.vi.ar. q̧ etiã iuriũ denegatorum archiepõ:que ſibi iure cõi debenť non põt archiepõs exercere iuriſdictionẽ in ſubiectos ſuffraganei:niſi aliud habeat cõſuetudo vel ex cõſuetudine. ¶ Op. q̧ ppter viſitationẽ ex neceſſitate nõ poſſit recipere pcuratorẽ:qz hoc nõ repiť iure cautũ. Sol. dic q̧ viſitabit ex neceſſitate iuris vel loci:q viſitatione egebat:nã ſi ppter neceſſitatẽ corporis:vel pperea ibidẽ declinaſſet:nõ debuiſſet ex hoc l eos poſſe iuriſdictionẽ exercere:qz hic nõ eſt de caſibus:in qbus habeat iuriſdictionẽ:de quibus.de offi.or.paſtoralis:ſm Inno.⁊ Hoſti. ⁊ ſic late ſnie nõ tenuiſſent:ſʒ Inno.⁊ Hoſti.dicit tñ Inno. q̧ eo caſu quo inhumaniter archiepõ ſuo denegaret charitatiuũ ſubſidiũ:⁊ hoſpitiũ:⁊ ſi nõ p archiepm:p ſuũ tñ epʒ puniri deberet:ad qd̃ alť. Hoſti.de emp.⁊ ven.c.i. ¶ Op. q̧ ſi hoc ius debebať ex cõſuetudine archiepo:vť poſſe tolli cõſuetudine oppoſita.de regu.iur.c.i.ff.de legi.l.de qbus. Sol. dicit Inno. q̧ vniuerſalis prouincia poſſit hoc ius preſcribere:ſʒ ſimplr eccleſia h non poſſet:qz turpis eſt pars rẽ. viii.di.que contra.de ſpon.duo.c.ſi.vel melius:ſm Inno.⁊ Hoſti.de plano fatendũ per oppoſitã cõſuetudinem poſſe tolli pcuratorẽ:ſola ɔſuetudine introductã. Sed iſti de quo loquimur nõ ſolũ cõſuetudine:ſed iure cõi ⁊ publico debebať:vñ nec pacto nec cõſuetudine ɔria aut pſcriptione tolli poterat:de cẽſi.ſopite:⁊ c.cũ venerabilis:⁊ c.interdicimus. lib.vi.⁊ no.ſ.eo.accedentes. ¶ Oppo. q̧ glibet ſeminans ſpũalia nõ metat carnalia:alr̃ quilibet pcurator poſſet exigere pcuratorẽ:q̧ eſt falſuʒ. Sol. intellige qui ſeminãt ex debito:ſm Hoſti. ¶ Opo. q̧ nõ audiať ſup excõe ex altero capitẽnã cũ iam ſit hoc diſcuſſuʒ excõem iuſtã:nõ debet hoc plus diſcuti:qz ſnia trãſit in rẽ iudi.de re iudi.cuʒ inter. Sol. dicit Io.an. q̧ audiť ſup pcuratorẽ nõ debita:⁊ viſitatione nõ facienda:non ſup excõe:cũ illud iã ſit diffinitũ:⁊ puerile ⁊ abſurdũ eẽt q̧ ſnia p viã rõeʒ ferať:⁊ poſtea per aliã reſcindať.ſ.ti.i.inter monaſteriũ:quãuis poſſet dici tamẽ rõem vel ius nõ ĩpedire:quo minus ſnia pro aliquo vť cõtra aliquẽ ſit differenda.tu dic q̧ cuʒ hic mandet obſeruari ſniaʒ excõis:que nõ trãſit in rem iudi.ſi poſtea ex altera cauſa oſtenderet mãdatũ:licet nõ ex eadẽ cã:qz pmũ mãdatũ trãſiuit in rẽ iudi.ſed nõ ob.vbi cã alteratur.ſ.ti.i.aduerſario.de cã poſ.c.ſi. ¶ Quero q̃ſo inhumaniter denegauerit.dic forte clauſit ianuas:⁊ hora tarda erat ⁊ tẽps pluuioſum:vel ſcdm Hoſtiẽ.irrationabile vel indiſcrete:ſm pe.⁊ idẽ de cenſi.licet.de reli.do.qz ɔtingit.inducit Inno.decr. ibi nõ meminerit:q̧ in pcuratiõe non ſoluẽda nõ iuuat preſcriptio:etiã tãti tpis cuius initij memoria nõ exiſtat:de abbate qui pſcripſit pcurationẽ ſeu viſitationẽ:⁊ pſcriptione cõpleta vult pcurationẽ exigere q̧ nõ hic Hoſt.ponit. Io. and.ſup regula odia.de regu.iur.lib.vi. ¶ Ultio inducit Inno.litterã antiq̃ ħ:que ſic ſtabat:poſt vbũ vſq; ad ſatiſfactionem cõdignã pponebať tanq̃ auctẽ Rp̃ti:q̃ ex antiqua lrã.q̧ poterat delegatus ptãte ordinaria ɗlegatã iuuare:⁊ ſic colligit delegatũ poſſet pcedere auctẽ vtraq;:⁊ delegata:⁊ ordinaria:alť.de coi.viti.ſignificauit:⁊ de pbẽ.niſi eſſent.quo caſu dicit ab eo appellandũ ad papã:nõ ad patriarchã:qz cõnexa ptãti pape ex delegatione.cũ ptãte metropolitica magis digna ⁊ ſupior:trahit ad ſe minus dignã ⁊ inferiorem ptãteʒ.de ɔſecra.ec.vel al. q̧ in dubijs.de offi. dele.ſi duo.lib.vi. ¶ Nõ puto q̧ ſimul vtraq; poſſet procedere:qz ptãs ordinaria in ſpe delegata eſt reuocata:⁊ trãſfuſa in delegatã:caret ergo ordinaria in illa quo ad pncipalem pceſſuʒ:⁊ ſicut nõ cõpatiť ſe pceſſus ordinarij:⁊ ſupioris delegantis:ſi pcederet ſic.de ap.ſi duob⁹:⁊.c.vt noſtrũ. ⁊ no.de conſti.cũ.M.ſic nec cõpatiť in eodẽ:qz illũ facit iure diuerſuʒ cẽſeri.per no.de re.iudi.cũ oliʒ.iura que loquũtur in arbitraria ⁊ iuriſdictionali:que nõ ſunt ſic incõpaſſibiles:⁊cũ in aliquib⁹ iudex pcedat vt arbiter:puto tñ q̧ exequẽdo poſſet delegata iuuare ordinaria.ar.de Rp.cũ contingat.de offi.dele.cũ in iure.xxiij.q.v.adminiſtratores.de offi.ord.c.i.⁊.c.ſane.hec pcedũt qñ nõ eligit pcedere altera ex ptãtibus:⁊ad quã cogi non põt inuitus:ſed ſi eligit illa auctẽ vteť vbi ſcienter digit.ar.de of.dele.ſignificãtib⁹:poſſet etiã vnã eligere in vna parte:aliam in alia parte:alť.ſ.de arbi.inotuit:⁊ facit de pben.niſi:quo caſu.dicit Hoſt. q̧ inquãtuʒ pcedit ptãte delegata:nõ valet appellatio ad ordinariã:valet tñ ad ordinariã appellatio:inquãtũ pcediť ordinaria:⁊ ſi ad papã ⁊ pximũ ordinariũ appellareť.remittit.ſ.de ap.ſi duobus.pcedũt qñ bʒ in veritate duas ptãtes. Sʒ eſt dubiũ qd ſi vnã bʒ in veritate vt ordinariã:aliã nõ vt ɗlegatã.exẽplũ de offi.dele.lʒ.in cle.accedẽtes.de ſta.mo. de reli.do.qz cõtingit.de ſup.ne.pla.qz regulares. Quidaʒ dicũt:qz lʒ eligat vt pteſteť cantũ pcedere ptãte quã habet: q̧ valet q̧ agiť vt ſic cũ aſſit ptãs:⁊ volũtas:lʒ erret i ſpecie iuriſdictiõis:⁊ eligat pcedere in mẽte ſm qualitatẽ deficiẽtẽ valebit q̧ agiť:qz principalis volũtas deficit:nec in genere ptãs:ſicut i delictis:que regulariter a mẽte iudicãtur i ſufficit generalis aĩmus iniuriãdi:licet deficiat ppter errorẽ ptãs iniuriandi in cũcti iniuriať ⁊ volũtas.ff.de iniur.cum.§.ſi iniuria.ff.ad.l.acquil.l.ſcientiã.ff.fami.hercil.l.cũ putarẽ. Itẽ h error qui eſt iuris nõ dʒ ĩpedire verũ pceſſuʒ.viii. di.veritate.ff.de offi.preſi.illicitas.§.veritas.plus dicit q̧ ſi diceret volo pcedere:auctẽ ordinaria:valeret pceſſus:auctoritate ordinaria:pdictis rõnibus:⁊ qz pteſtatio eſt ɔtraria facto:vñ pualet factũ.de ap.ſollicitudinẽ ad ſi.de cõſti. cũ.M.⁊ qz nemo põt a ſe abdicare iperium.ff.de offi.pſi. .l.legatus. Recitat ſecũdaʒ opi.q̧ nõ valeat pceſſus:qz qd̃ potuit noluit.de of.dele.cũ ſup:⁊ qz nihil tã ɔriũ conſenſui: ſicut error.ff.de iur.om.iu.l.ſi per erroreʒ. Nec ob.ff.de iniuriis antiq:qz hoc eſt pncipale.ſ.ptãs:⁊ auctas:ex qua procedit:ſiue ordinaria:ſiue delegata:qua deficiẽte deficit proceſſus:pceſſus autẽ nõ eſt pncipale:ſed ſi erraret in ſenſu legis indulgentie:vel pūilegii:vel hmõi.ff.de re iudi.l.cũ prolatis:⁊ no.de priuil.ex pte. Et h vltimũ tʒ Hoſti.per decre. cũ ſup.de of.dele.⁊ h plʒ mihi. Et aliter reſpondeo ad.l.cũ qui.ibi loqur in delicto relato ab aio delinquẽtis:qui vnicus eſt:qui licet delinquẽdo erret in qualitate pſone:aĩmus tamen ⁊ ptãs iniuriãdi in genere nõ deficit:pficiť ergo delictũ:qz nec ptãs nec volũtas deficit delinquẽdi:lʒ in aliũ deliquerit q̃ putaret:⁊ ſic error erat in obiecto:non in ptãte:vť generali volũtate hic in ptãte que plus inficit. Io.an.remittit ad ſpe.de iur.om.iu.verſi.vltio no. Nõ ob.ff.de iudi.in .l.ij.§.ii.vbi ſi iudex cuius iuriſdictio per ptes eſt prorogata:qui putat ſe alr̃ habere iuriſdictionẽ:nõ ex prorogatione pcedat:valet pceſſus:qz ibi illa quã putabat nõ erat differens a progata ſpecie:ſed eadẽ:lʒ progata:vt de offi.dele. p.⁊.g.non hic differebat ſpecie:p h dicit ſpe.de ſen.pla.§.

qñ.ver.quid ſi dixerit:q ſi dixit quis ſe delegatum viiius:
cum eſſet alterius:non valet pceſſus.alſ.ff.de eo qui pro tu.
neg.ge.l.pe.plus dicit frede.ſuo cõcil.xxv.q hñs ptãtem
ordinariã:⁊ delegatã:ſi pcedit ſimplr:nõ valet pceſſus:qꝛ
in dubio extraordinaria ptãte pcedere videſ:q ex quo nõ
exprimat delegatus pſumiſ:niſi aliud appareat:de offi.de
lega.cũ in iure.maxime ſi exprimat noie ordinarii:alſ.no.
Inno.de offi.or.lꝫ:in verbo faciendis:ad ħ de preben.hi qꝛ
ad hoc qđ no.glo.ff.de iudi.l.i.puto ꝯtra.qꝛ in dubio vř ele
giſſe ptãtem:per quã act.valet:vt.l.neqꝫ.ff.de mi.te.⁊ vt res
potius valeat.ff.de re.dubiis.quotiẽs:ad ħ glo.in.l.ij.ff.de
iudi.in fi.glo.i. Ex his deciditur qđ de ordinario:qui dele-
gatus eſt a nõ habẽte ptãtem delegãdi:an valeat proceſſus
ipſius glo.in.l.i.C.qui pro ſua iur.tenet valere pceſſum ſi
ſcienter pcedũt ptes.l.i.C.de iur.om.iu.pe.⁊ ibi ꝯtra.niſi
pceſſerit vt ordinarius:vt hic puto:qꝛ delegata eſt ibi pro-
gabilis ad pſonas:vt de offi.dele.p.⁊.g.⁊ qꝛ delegatio fun
ditus deficiebat.eo.ti.ſignificantibus:⁊ qꝛ dare delegatum
nõ pendebat a ptibus:⁊ ordinaria nõ poterat progari ad
diuerſaꝫ ſpẽm:qꝛ nõ eẽt progatio:ſed mutatio. Ex quibus
pꝫ q etiã ſi pceſſerit vt delegatus:etiã nõ valet quomõ agi
tur:nec potuit iuriſdictio delegãtis progari in delegatum
p eũ vt miniſtrũ:qꝛ actus talis p miniſtrũ exerceri nõ poteſt
.C.de ſen.expi.reci.l.ii.⁊.de re iudi.c.fi.lib.vi. ¶ Deciditur
etiã dubitatio:qđ ſi delegãs a principio delegationis non
habebat ptãteꝫ:⁊ poſtea ſupuenit:nunqꝫ valet delegatio:⁊
pceſſus.glo.tꝫ q valet pceſſus vt ex nũc:alſ.ff.đ iudi.licet
de offi.pconſu.l.obſeruare.ff.de pig.ac.l.ſi rem.§.fi. Ja.de
are.dicit illud pcedere qñ iuriſdictio delegantis iã erat ra-
dicata:⁊ ſuperuenit poſtea exercitiũ ex cã de pterito:qꝛ tũc
validaſ delegatio in delegato.ar.ff.de pig.ac.l.ſi rem.§.fi.
⁊ ſic loquiſ.l.obſuare.alſ ſi radicata nõ erat a tpe delega-
tiõis:⁊ ſic iuriſdictio ſupuenit in delegãte ex cã de pñti:nõ
cõualeſcit iuriſdictio in delegato:qꝛ nulla fuit a pncipio de
legatio.ad hoc q vř de dñio.ff.đ rei ven.l.ſi a titio:per que
dicit Jaco.de are.⁊ recitat Cy.in.d.l.i.⁊ in.l.i.C.vbi de cri.
agi.oꝫ.q ſi eſt electus tñ:⁊ delegauit:poſtea in delegante
ſupuenit ptãs:validaſ delegatio.vt ex nunc:non plꝫ ħ Jo.
and.in addi.ſpe.in ti.de dele.§.excipiſ.ver.qđ ſi cõmittens:
qꝛ electus nõ hꝫ habitũ ptãtis ante cõfirmationẽ:⁊ ſe intro-
mittendo iure priuareſ:de elec.auaricie.lib.vi.tene pcedẽ
tẽ diſtin.qꝫ qđ ibi ſentiat ſpec.qui dicit indiſtincte valere iu-
diciũ:ſupueniente ptãte etiã:vt retro. ¶ Deciditur etiã du-
bitatio:qđ ſi ab initio iudex nõ hꝫ iuriſdictionẽ:⁊ ptes liti-
gant ignoranter corã eo:poſtea certificanſ q hic non habet
iuriſdictiõeꝫ:⁊ conſentiũt litigare:nunqꝫ valeat pceſſus vt
retro:glo.dicit q ſic in.l.i.vbi de cri.agi.oꝫ.l.iii.§.fi.ff.rem
ra.ha.⁊.l.licet ff.de iudi.hec vera.dicit glo.ſi iudex nõ erat:
poterat tñ fieri ex cõſenſu partiũ:ſecus ſi nõ poterat:qꝛ non
valebit iudiciũ:niſi vt ex tpe ratihabitiõis:vt in iuribus ini-
tiũ ſpectãdũ:hoc plꝫ Bar.ibi:qñ ex cã de preterito ſuperue
nit iuriſdictio:qꝛ ſi venit ad caſum in quo poſſet eſſe iudex:
validabiſ iuriſdictio:vt ex nũc:ſi ſupuenit vt de pñti nullo-
mõ:puto q ſi iudex a principio nõ habuerit iuriſdictioneꝫ:
q nõ validaſ ex cõſenſu ſupueniẽte retro:qꝛ acta fuerũt nul
la:quaꝫ ratificatio nõ pẽdet ex cõſenſu ptium:vt no.Inno.
de offi.dele.prudentiã:⁊ hec ſiue nõ fuit:nec eſſe potuit:ſiue
etiã eſſe nõ potuit:qꝛ nõ video drĩã.⁊ an ex cã de pñti vł pre
terito:qꝛ vtrobiqꝫ actus fuit nullus:ſi nõ hẽbat:nec habitũ:
nec exercitiũ iuriſdictiõis:⁊ drĩa an ex cã de pñti vel de pre
terito pcedit in pcedẽti qõne qñ ſupponiſ habitus iuriſdi
ctiõis in delegãte:nã delegatio pẽdet a cõſenſu delegantis:
⁊ aliquid ipꝛimit initiũ in delegato:qñ pceſſit habitus iuriſ
dictionis:⁊ ſic recipit pendentiaꝫ. Nõ ob.de of.or.romana
.§.i.lib.vi.vbi nõ valet delegatio cãe appellatiõis:antequã ſit
appellatũ:quia lꝫ i genere ibi hꝫ habitũ:nec habitũ:nec exer
citiũ hꝫ reſpectu alicuius pticularis cẽ:antequã appelleſ:me-
rito non valet delegatio.nec cõualidaſ ſuperueniẽte appel-

latione:vt ibi.ſed in.l.obſeruare hꝫ habitum partium diſtri-
butũ ad oẽs ⁊ ſingulas cãs:ideo valet delegatio:vt recipi-
at pẽdẽtiã:quãtũ autẽ ad validitatem pceſſus vt retro:ſup
poſito defectu ptãtis:cũ nõ pendeat a parte illiꝫ validare:
nõ video drĩam annexã de preſenti:vel de preterito:an po-
tuerit eſſe ſic:vel non potuit:vel deficiat ex defectu conſen-
ſus:vel nõ:qꝛ ſemp pceſſus erat nullus:⁊ non validabiſ re
tro geſtus:⁊ valebit vt ex tpe ſupuenientis ptãtis.l.aũt lꝫ.⁊
.l.iij.§.fi. Non ob.qꝛ loquitur qñ pceſſus valet:ſalteꝫ quo
ad pcuratorẽ.ff.de pcura.l.plautius:⁊.l.ij.ff.de re iudi.lꝫ
Butri.tenuerit gl.q validetur:qñ iuriſdictio deficit defectu
cõſenſus partiuꝫ:vt.d.l.i.C.qui pro ſua iuriſdic.vetat. Ex
his deciditur quid ſi quis nõ erat iudex delegatus tpe quo
iuriſdictionẽ exercuit:poſtea habuit ratum delegans:an va
let iudiciũ.glo.q nõ.ff.de iudi.l.licet:q tenet ibi Bar.per
no.per Innoc.de offi.delegati.prudentiã.glo.tetigit.de fo.
cõpe.ſignificaſti:vbi remiſi ad glo.ꝯtrarias:⁊ tenui ideꝫ q
iudicium nõ cõualeſcit:ſecus dicit Bar.ſi deficiat iudiciuꝫ
ex defectu cõſenſus ptiuꝫ:qꝛ tunc dicit q validaſ ſupueniẽ
te cõſenſu.qđ non placet mihi:vt dixi.ſ.⁊ glo.i.l.i.C.vbi de
cri.agi oꝫ:nõ plꝫ.⁊ illo caſu cõcludũt rõnes Inno.⁊ ħ tenet
ſpe.in ti.de dele.§.excipiſ.ver.quid ſi cõmittẽs:⁊ ver.eadẽ
ratione:qꝛ quod nullũ eſt ratificari non põt:de dec.audiuis
q puto. Ex his apparet qđ de delegato epi:q dixit ſe dele
gatũ archiepi:an valeat pceſſus.dic q nõ:ſi partes ħ igno
rabãt:vt no.ſpe.in ti.đ ſen.pla.§.qñ.v.qđ ſi dixerit.alſ.ff.đ
eo qui p tu.neg.ge.l.pe. Ex his pꝫ an cõſenſus pris ſup-
ueniẽs litigãte filio validet retro acta vel geſta.glo.in.l.nõ
ſoluꝫ.§.neceſſitatẽ.de bo.que li.Cy.dicit q ſi teneaſ opi.q
requiraſ ꝯſenſus pris:ad integrandã pſonaꝫ filii:ſm opi.
aliquorũ:qꝛ iudiciũ tũc deficit in ſubſtãtialibus:qꝛ non adeſt
pſo:que habeat pſonã legitimã:q iudiciũ nõ validabiſ.l.i.
.C.qui p ſua iuriſ.dixi de cõſue.cũ cõſuetudinis:⁊ tetigi.i.c.
ſignificaſti.ſ.de fo.cõpe.dic vt ibi plene dixi.in tex.non ſunt
alia. ¶ Venio ad glo.iij.qua fuit mala allegatio.diſ glo.
.ii.q ſe fundauit ſup tpe:⁊ tps nõ eſt modus inducende vł
tollẽde obligatiõis:vt.l.obligationũ.§.placet.ff.đ ac.⁊ ob.
ar.cõtra de.l.itibus.de agri.⁊ cen.vin.de cẽſi.pueniſ.xviij.
q.ii.pueniſ.dic q aliã rationẽ aſſignet tex.qꝛ hoc ius erat im
pſcriptibile. ¶ Opp.q pcuratio poſſit pſcribi:vt de cẽſi.
ſopite. Sol.quidã dicũt q ſi tpe viſitationis nullã recipi-
unt pcurationẽ:pcuratio põt pſcribi:q pꝫ:qꝛ ⁊ permutari
põt.xi.q.iii.relatũ:ergo ⁊ remitti:ſed nõ placet hoc glo.qꝛ
nõ poſſet epus expreſſe remittere pcurationẽ:de cenſi.cum
venerabilis.de dona.paſtoralis:ad hoc qꝛ ſi retineſ viſita-
tio per illã cõnexa:retineſ pcuratio:qꝛ quãdiu quis hꝫ iter
⁊ actũ debet habere.ff.de ſer.ru.pre.l.iii.§.fi.⁊ ager ſit fieri
lis:ita q nihil ex eo percipiam:nihilominus retineo vſufru
ctuꝫ.ff.de vſufr.l.arboribus.§.fi.ſꝫ glo. Primũ an pcura
tio pmutari poſſit:ſed de hoc dic hodie.vt de cenſi.c.i.⁊.c.
exigit.lib.vi.⁊.c.felicis.per que dicit Jo.an.expedita no.ħ
per Innoc.⁊ Hoſtien.quo ad hoc. Secundo an pcuratio
poſſit remitti dicit eã poſſe expreſſe remitti:⁊ ideꝫ Vin.niſi
remittaſ per vim cũ in tpalitate cõſiſtat ⁊ tangat ius pnatũ:
cui debeſ.vii.q.i.qꝫ piculoſum:ſed nõ tacite:vt hic:viſitatio
ni autẽ que conſiſtit in vtilitate ⁊ iure publico illi nõ poſſet
expreſſe renunciare:per no.de fo.cõpe.ſi diligẽti:⁊ qꝛ nõ lꝫ
paciſci q quis nõ aget vel accuſabit aliuꝫ:de delicto.ff.de
pac.ſi vnus.§.illud:⁊ no.de iureiurã.quẽadmodum. Ho-
ſti.autẽ dicit per has rõnes pcurationẽ etiaꝫ expreſſam nõ
poſſe remitti:cuꝫ ſit iuris publici:ſicut ⁊ id cui annexa eſt:ſ.
viſitatio.ar.de cõſti.trãſlato.hanc puto veraꝫ in remiſſione
tpali ad piudiciũ prelati:ſed nõ in perpetua ad ſucceſſoris
preiudiciũ.de preca.c.ij.de tranſac.de cetero. Nũ quid aũt
preſcribi poſſit:glo.q nõ.dic ſi non fuit petita:nec denega-
ta:planũ q nõ põt preſcribi:qꝛ vſu viſitationis ſatis illius re
tinet poſſeſſionẽ:⁊ qꝛ aduerſa pars non eſt in aliqua poſſeſ-
ſione libertatis:ſed ſi fuit petita ⁊ denegata.tunc Vin.dicit

eam preſcribi:dum tamen ei non ſit denegata. Non ob. ꝙ hoc preſcribere eſſet ꝑſcribere obediētiā:q2 fatebat̄ talem nō eſſe tutū:ſola ꝑſcriptione:ſed bene renūciatiōe tacita:q2 tanto tpe nō petens renūciaſſe videbat̄:vn̄ poſt hanc tacitā renūciationē ꝑſcribere potuit:ſicut poſt priuilegiū de puīſ. cū olim. Inno.hic vult ꝙ ex toto ꝑſcribere non poſſit:ſ3 ſoluendo aliqd:licet modicū:pōt quota vel pars ꝓcurationis ꝑſcribi.alſ.de cenſi.ex parte.ad hoc de ſepul.certificari.archidia.de cenſi ꝑpetue.lib.vj. Recitat Inno.idem tenuiſſe ſup quadā extrauagā.venerabilibus:vbi cōcludit ꝓcurationē ex toto ꝑſcribi nō poſſe:ſed quotā:⁊ hoc q2 ius ꝙ aliqua deſ ꝓcuratio.ſicut viſitatio:eſt publicū:auctē ⁊ vtilitate:q2 ſi nulla dareſ negligereſ viſitatio:⁊ cōſuetudo que eſt cōtra ius publicū vtilitate q̄n3 valet:eſt cā:ſed tunc cautus qn̄ vel expreſſo cōſenſu pape:vel tacito:ex certa ſciā:⁊ cā:inducit̄.xij.di.nos cōſuetudinē:ſm Inno.dicit Jo.an.ꝙ ꝓcuratio nō ꝑſcribaſ:facit tex.in d.c.ꝑpetue ꝙ quota poſſit ſa. cit.ſ.eo.cū olim.⁊ eo.tit.ſtatuto.lib.vj.⁊.xvj.q.vij.quicūq3. Sed dubitat Jo.an.ne ratio ſ negligēdi:quā reddit de tota:locū habeat etiā in parte:q2 videns viſitator ꝙ de ſuo habeat īpendere in ſe ꝓcurando abſtinebit a viſitando:de iure.puto opi.Inno.verā in mō etiam ꝓcurandi ꝓdeſt ꝑſcriptio.de exceſ.ꝑla.quāto:⁊.c.ſane.⁊ dicit ſpe.in titu.de lega.§.ſupeſt.ver.illud quoq3. ¶ Opp.ꝙ nedū de cōſuetudine poſſit excōicare:ſed etiā de iure cōi:cū3 poſſit viſitare.de iure cōi:ex quo ep̄us eſt negligens.ix.q.iij.cum ſcimus:⁊ de iure cōi debet tūc habere ꝓcurationē:glo.fateſ ꝙ etiā de iure pōt excōicare:eo caſu:quo pōt viſitare de iure:⁊ ꝓcurationē exigere. Inquantū glo.exigere videſ negligentiam:vt poſſit ꝑſcribere.dic ꝙ nō eſt negligentia:q2 pōt etiā nō negligente ep̄o:ſm Bar.de cenſi.c.ſi.⁊ ſi cōcurrāt ep̄s:⁊ archiep̄s:ꝑfert̄ archiep̄s.xi.q.iij.qui reſiſtit.de quo de tēpo.or.ad aures:⁊ de of.or.paſtoralis.ſ.ep.cū parati.dicūt tamen ꝙ cauere debeat ne īpediat ep̄m:tēporibus ſuis:ad quod vide ꝙ plenius no.de cenſi.c.ſi.lib.vj.in glo.ſi.

I diligenti.

Qui alieno nomine poſſidet nō ꝑſcribit:nec etiam is qui ꝓprio nole:nō hñs bonāfide3:nec iuſtū ti.h.d. Primo īducit rationē3 vnam cōtra archiep̄m. Secūdo reprobat excuſationē ipſius per locū a diuiſione. ¶ No.i.ꝙ alique ciuitates dicunſ exempte:que ſunt imediate ſubiecte romano pontifici:⁊ dicunſ ſpectare ad ro.eccleſiā nullo mediāte. ¶ No.ij.ar.confeſſionē ꝑiudicare eccleſie. ¶ No.iij.ꝙ iurio mere ꝑſonalis:hoc eſt iuramēti ꝑſtandi de fidelitate:eſt dare quaſi poſſeſſionē. ¶ No.iiij.poſſidentē noīe alieno non poſſe ꝑſcribere:q2 nō poſſidet:ſed poſſidet is cuius nole poſſideſ:⁊ is tantū ꝑſcribit. ¶ No.v.ꝙ exactū:vel poſſeſſu3 ꝯ iuramentū:nō eſt exactum:vel poſſeſſu3 bonafide:⁊ ſic nō pōt ꝑſcribi. ¶ No.vj.ꝙ in preſcriptiōe incorpoꝛaliu3 exigiſ titulus:⁊ bonafides:q̄n id non eſt bonafide poſſidibile abſq3 titulo:dato ꝙ preſcriptio nō ſit cōtra ius eccleſie. ¶ No.vij.ꝙ cōtra ius eccleſie:etiā ꝙ ro.eccl̄ia accidentaliꝛ h3:nō preſcribitur minori ſpacio centū an. ¶ No.viij.ꝯ facili nō probari cētenariā ꝑſcriptionē:⁊ id qꝺ non eſt facile:nō eſt credibile. ¶ No.ix.ar.preſcriptionē cētenariā nō poſſe ꝓbari ex auditu:vel etiā ex cōi opi.alſ de facili eēt ꝓbabilis:⁊ ſic nō ſpeſſet verū ꝙ auditū ius ꝓbaſ fama:vel ex auditu. ¶ Opp.ꝙ nō ptineat ad ro.eccleſiā cabaritani iudicatu:q2 dñs cēſeſ vaſſallus.de do.inter vi.⁊ vxo.nup. Sol.nō eſt dñs directo:ſed eſt dñs vtiliter vaſallus. Eccleſia aūt directo.ff.ſi ager vec.vel emphy.pe.ſm Hoſti. ¶ Opp.ꝙ nō ſit probabilis:vt.ſ.eo.cū nobis:alſ fruſtra inducta eēt:ſi factum notaſ hic nō ius. Vel loquiſ de ꝓbatiōe teſtiū:per quā nō credit papa nō poſſe ꝓbari:alſ poſſet ꝓbari per iſtrumentu3 fidelitatis facte p.C.annos ⁊ plus:per decr.dicit Hoſti.ꝙ nihil acquiſitū ꝯtra iuramētū pōt licite teneri:alſ.ꝙ me.cā.ad audientiā. Idem de aliis cū peccato acquiſitis.deinde

cum ſit:vbi de hoc. ¶ Glo.ij.colligit argumēta generalia ad id ad quod alſ.glo.facit de ſpon.duo.c.ſi. Itē ar.de toto ad partē.de deci.cum in tua.etiā ar.eſt:ſ3 Hoſti.ꝙ comites ⁊ dñi tpales fundāt intentionē de iure cōi:quo ad res ſitas in limitibus ſui territorij:de quo de offi.archidia.c.ſi. ¶ Glo.penul.op.ꝙ imo potuit habere bonāfidē:q2 potuit credere anteceſſores ſuos noie ꝓprio exegiſſe. Sol.dicit glo.ꝙ ꝑſumendū eſt ꝙ hic ſciebat ſuceſſores ſuos exegiſſe noie pape:⁊ ro.ecc.⁊ ſciebat hoc ius ſpectare ad ro.eccleſiā:vn̄ nō poterat eſſe in fide bona:cum ſciret hoc ius ad alios ſpectare. ¶ Querit glo.quando exigaſ bonafides. dicit glo.ꝙ in omni ꝑſcriptiōe:⁊ corpaliū:⁊ incorpaliu3:⁊ ſpūaliū:⁊ tpaliu3.ſ.e.qm̄.⁊.ſ.e.vigilanti. ¶ Aduerte fides exigiſ in corpalibus:⁊ hoc planū eſt:q2 ſic eſt de iure ciuili. Sed in īcorpalib⁹ legiſte dicūt:ꝙ ſi agiſ de ꝑſcriptiōe ſuitutis:exigiſ bonafides:q2 exigit bonāfidē:⁊ poſſeſſionē:ex pte ꝑſcribentis:⁊ idem eſt in acquiſitiōe cuiuſcūq3 iuris:loquēdo de ꝑſcriptiōe.x.vel.xx.anno.vt p3 ex no.in.l.ſuitutes ff.de ſerui.⁊ dixi in.c.ꝑuenit.de cenſi.ad h.l.ſuitutes:⁊ qꝺ ibi no ff.de ſerui.ff.quēadmodu3 ſer.ami.l.ſi.⁊ tenet Cy.in.l.i.C.de ſerui.ſi agaſ de ſcribēda libertate ſeruitutū perſonaliū adhuc exigiſ bonafides.l.i.⁊.ij.C.de ꝑſcrip.lon.tēp. que pro libertate. Si agiſ de ꝑſcribēda libertate ſeruitutis vrbane:q2 ad preſcribendū exigiſ factū hoīs:tūc exigiſ bonafides:cū exigaſ poſſeſſio libertatis ff.de ſer.vr.pre.l.hec aūt iura:⁊ no.glo.in.l.ſi ff.quēadmodū ſer.ami. Bar.i.l.ſequiſ.§.ſi via.ff.de vſuca.⁊.d.l.i.Cy.C.de ſerui. Si agiſ de ꝑſcribenda libertate ꝯ ſeruitutē ruſticā vt vie:tūc nō exigiſ bonafides de iure ciuili q2 ꝑdiſ ſolo nō vſu:nec ibi daſ poſſeſſio libertatis:merito illa ꝑdiſ potius q̄3 acquiraſ vn̄ nulla bonafides exigiſ vt dicta.l.ſequiſ.§.ſi via3 ff.de vſuca.⁊ ibi hoc tenet Bar.ad h.l.vlti.C.de ſeruitu.⁊ eſt rō inter ſeruitutē vrbanā ⁊ ruſticam:q2 vrbane digniores ſunt ruſticis:iō difficilius perdūtur. De iure aūt noſtro an ī preſcribēda libertate aliquo caſu ſine ſide bona currat ꝑſcriptio:dicam ſ.e.ſi. ¶ Quero qn̄ dicaſ qs eē in bonafide.dicit glo.quādo credit tradentē eſſe dñm:vel habere ius diſtrahēdi:licet erret in fcō ff.de ver.ſig.l.bonefidei. Dic ꝙ ille qui emit a dño:vel ab hñte ius alienādi:⁊ ſine dolo:⁊ cu3 debita ſolēnitate:⁊ iuris ꝑmiſſione:o3 ꝙ credat tradēte3 eſſe dñm:alſ non poſſidet cogitatiōe dñi.C.de fur.apud antiquos. Vel hñs ius diſtrahendi:dico ⁊ ꝓpter emētes a pupillo.ff.de cōtrahē.emp.l.qui a quolibet.⁊ de publi.l.q̄cūq3.§.qui a pupillo. Dico ꝓpter euictionē:a ꝓcuratore:vel creditore forma debita:ſine dolo:dico ꝓpter emētē ⁊ dolo decipiētē.C.de reſcin.ven.l.dolo.⁊.l.dolus:cū iuris ſolēnitate ⁊ ꝑmiſſione.dico ꝑp mercātes ꝯ iura.de re.iur.qui ꝯ iura.ff.ꝺ vſuca.nunq̄3.de agri.⁊ cenſi.l.quēadmodū.in ſi.lib.xi. Et ꝑp illū qui emit ꝯ dicēte dño.C.de rei ven.l.fundū.dicit Dy.in regula poſſeſſor.de reg.iur.lib.vj.ꝙ ad hoc ꝑſit reduci caſus tacti p glo.ſ.in quibus dicit malāſidem ꝑſumi. ¶ Quero qūo ꝓbeſ bonafides.dic ī reb⁹ corpalib⁹ vbi adeſt titulus:⁊ exigiſ:ꝑſumiſ bonafides:niſi ꝓbeſ ꝯ.C.de euic.l.penul. ſm glo.q2 ignorātia ꝑſumiſ ff.de ꝓba.verius:⁊ ſic bonafides ſufficit ꝙ allegeſ:inſti.de actio.§.alie.q2 in h ſtaſ ſine cōſciētia:p que dicit Jo.xvi.q.iij.dilecto de bonafide ſtari iuramēto:ad qꝺ de homici.ſignificaſti.de ſen.ex.ſi vo. Vbi aūt qs ꝑſcribit ſine titu.in corpalib⁹:q̄da3 dicūt ꝙ nō ꝑſumiſ bonafides:q2 qꝺ nō eſt meū:debeo credere ad aliū ſpectare.l.i.C.vn̄ vi. Bar.dicit ꝙ ſi ꝑcedat titulus putatiuus:errore iuſto:vel verus:ꝑſcribiſ.l.igiſ.§.i.ff.de libe.cā. Ite3 in quolibet poſſidente ꝑſumiſ bonafides:niſi appareat antiquꝛ poſſeſſor:q poſſit facere illā allegatione3:qꝺ tūc non erat eē.vt.d.l.ſi.quo ad aliu3 vero licite ⁊ bonafide tenere videoꝛ:niſi ius cōe mihi contradicat:vt.c.i.de ꝑſcrip.lib.vj. Probabitur aūt malafides ſi ſibi fuerit denūciatum.C.de rei ven.ſi fundū:ꝙ itellige qn̄ aū ingreſſu3 poſſeſſionis emptē:vt dixi.ſ.de teſti.ſpo.grauis. Idē ſi corā aliquibus ipſe

dixerit ſe ſciuiſſe rem alienam: q2 illud preſumitur in mente
habuiſſe. ff. de re. du. l. labeo. Itē ꝙ de hoc erat fama in vi-
cinia: ⁊ ipſe erat vicinus: ꝑſumit̄ ſcire de ꝑſūp. quāto: ex his
⁊ aliis iudiciis ꝓut facti qualitas exigit ꝓbabit̄: ſm Bar.
ff. de vſuca. l. celſus. In incorpalibus aūt glo. ꝙ nō ꝑſumi
tur bonafides: vt no. in. l. i. §. ij. ff. de iti. actuq3 pri. Quia hz
ꝑſūptionē cōtra ſe: cū q̄libet res ꝑſūat̄ libera. C. de ſui. l. al
tius. ad quod. C. vñ vi. ⁊. vlti. Dy. dixit bonāfidē ꝑſumi: ꝙ
ſicut in rebus corpalib⁹: ſi ꝓbet̄ titulus: ꝑſumit̄ bonafides:
ſic in icorporalib⁹ ꝓbata ſola q̄ſi poſſeſſione. Quia in icor-
poralib⁹ opat̄ q̄ſi poſſeſſio: ꝙ in corporalib⁹ opat̄ poſſeſ-
ſio ⁊ titulus. ff. ſi ſui. vē. l. ſi quis diuturno: ꝙ non pl3 Cy. q2
ꝓpter ꝑſūptionē que eſt ꝯ poſſidētē in icorpalibus ꝑſūitur
aut malafides: aut error iuris: qui nō ꝓdeſt in vſucap. ff. de
vſuca. l. nūq̄. Iō Cy. ſtat cū glo. ꝙ bonafides nō ꝑſumat̄.
Sed ſm eū nō eſt neceſſe ꝙ cā. i. titulus ꝓbet̄: ad ꝓbandā
bonāfidē: vt dicit illa glo. q2 ſic exigeretur ꝙ ꝓbaret̄ titu
lus in ꝑſcriptionibus incorporalium. ꝯ. l. ſi quis diuturno: ſ3
ſufficit ꝙ probet̄ ꝙ auctor ſuus: vel alius fide dignus dixe-
rat ſibi ꝙ ſeruitus debebat̄: quo ꝓbato cū vſu ꝑſumit̄ ꝙ in
re ſeruitutis vſus fuerit: ⁊ ſic ꝓbare nō eſt docere titulū: ſed
errorē facti ꝓbabilē: hec vera in ꝑſcribenda ſeruitute: ſed in
ꝑſcribenda libertate ꝑſumit̄ bonafides: ſm Cy. in. d. l. i. q2
hz fundamentū ꝑſūptiōis iuris ꝓ ſe: ⁊ q2 debuit credere rē
talis eſſe qualis naturaliter eſſe d3: ſm Cy. Bart. in. l. i. §. h
īterdicto. ff. de iti. actuq3 pri. Idē3 tenet vt quo ad ſeruitutem
nō ſufficit allegare bonāfidē: ſufficit tamē ſm eū ſi hoc au-
diuit a vicinis: ꝙ ſeruitus ei debeat̄: vt ⁊ dixit Cy. dū tamen
ſint fide digni: nā3 oʒ ꝙ ꝓbet aliq̄d: ꝑ qđ iuſte fuerit motus
ad ſic credēdū. l. i. §. ſed ⁊ ſi iure. ff. d̄ aqua quot. ⁊ eſti. Idē
dicit ſi de hoc erat fama per cōtratā: nā licite tūc pōt crede
re: vt no. in. l. iij. C. de ꝓba. ⁊ in. l. atqui natura. §. i. cum ſua
glo. ff. de neg. ge. ſufficit etiā ſi ibi erāt ſigna: vie: vel itineris:
vel aliqua alia veriſimilia: que poſſent aīuz vertere ad iſtā
credulitatē: ſm Bart. Ex his infert glo. ꝙ ſi aliq̄s merca
tor ꝯ leges eſt in malafide. C. de agri. ⁊ cen. l. quēadmodū.
Ideo omni omiſſa ſolēnitate rē eccleſiaſticā nō preſcribit.
xvi. di. bene quidē: vbi Io. Idē de emēte a pupillo ſine ſo
lēnitate. ad hoc de re. eccle. no. ali. c. i. lib. vi. Itē3 q̄ſi emit ꝯ
proteſtationē dicētis ſe dñ3: hoc intellige vt dixi. ꝯ. C. de rei
ven. l. ſi fundū: ⁊ no. arch. di. xv. q. iii. §. pōt: ⁊ gl. xxiii. q. iiij.
c̄3 magnū. Itē ſi emit a ꝓcuratore per colluſionē. Idē3 dic
ſi emit a ꝓdigo intellige cui bonis eſt īterdictū. Idē ſi emit
a luxurioſo ſciēti illū cōſūpturū in malū vſum pecuniā: vt
ff. pro emp. l. qui fundus. §. ſi quis ſciens: ⁊. l. ſi q̄s cū ſciret.
Iō dicit Bar. ibi ꝙ ſi quis emit ab eo: quē ſcit ꝯſūpturū in
malū vſum: ⁊ eſt bonis īterdictū: tūc nō valet cōtractus: ne
trāſferat̄ vſucapiēdi cōdictio. l. qui fundū. §. ſi quis ſciens.
ꝯ. alī. ff. de vſuca. l. ab eo: ſi emit ab eo cui nō eſt bonis īterdi
ctū cōſumpturo in malū vſū: ⁊ eſt minor. Idē. l. ꝙ ſi mior
§. ſi. ff. de mino. ⁊. l. ſi vero. §. adoleſcēs. ff. man. Si erat ma
ior a quo emit: ⁊ ſciebat eū cōſumpturū in malū vſum: ⁊ in
certū: q2 neſciebat ī quē vſū: ⁊ valet ꝯct⁹: ⁊ emēs eſt boneſi.
vt dicta. l. ſi q̄s cū ſciret. Si aūt ſciebat maiorē iā vel ſtatim
pecuniā cōſūpturū: in certū malū vſum: q2 parata erat me-
retrici cui dare volebat: ⁊ nō valet cōtractus: ne ꝑſcribat cū
illo ꝯhens: ſm Bar. in. d. l. ſi quis cū ſciret: ad hoc. ff. de fi-
deiuſ. l. ſi a reo detinēte. Ab exiſtēte in ludo dicit ꝙ ſi emit
a colludēte: nō valet cōtractus: ⁊ nō vſucapit: nec de euictio
ne inuicē obligant̄. l. ſi. §. ſi. ff. quare ac. nō datur ⁊ no. in. l.
ꝙ ſi minor. §. ſi. ff. de mino. In omnibus autē caſib⁹: in qui-
bus ꝯ iura ⁊ nō ſuata ſolēnitate emit: ꝑſumit̄ in malafide:
que ꝓbat̄ ex denunciatione: vt eſt dictum. Idē3 ſi hoc dixe-
rit corā vicinis. Idē ſi de hoc erat fama: ⁊ ipſe erat vicinus:
q2 preſumit̄ ſcire: de ꝑſump. quāto. Si cōtraxit cū eo alius
q̄ colluſor: vel cōſocius in ludo: tunc valet cōtractus: ⁊ dici
tur in bonafide: ⁊ vſucapit: q2 non cū omnino cōſumpturo
cōtrahit. q2 forte vincet: ſm Bar. dicit tamē glo. ꝙ eſt dare

caſum: quo quis hz conſcientiā rei aliene: ⁊ tamen vſucapit:
ſi decretū iudicis interuenit. ff. de noxa. l. generaliter. xvi. q.
iij. placuit. vt quicunq3: ſed ibi. Ideo: quia cām etiā dicitur
habere ab eo cuius erat ſeruus: cū ⁊ ipſe teneretur ad extima
tionē dāni: vel ad dandū ſeruū pro noxa. vnde putandū eū
a quo habere etiā cām cenſeor: non ſum in malafide: ſic itel-
ligit̄. in. c. placuit: ⁊. c. i. ꝯ. eo. ti. q2 eorū negligentia querunt.
¶ Quero an malafides auctoris noceat ſucceſſori. glo. cō
cludit ꝙ in ꝑſcriptiōe. xxx. an. nō nocet. in ꝑſcriptiōe. x. vel.
xx. an. ſic: ad primū. ff. de diuer. ⁊ tēp. ꝑſcrip. l. an vitiū. Ad
ſm auē. malefidei. C. de preſcrip. lon. tēp. dic de iure ciuili in
ꝑſcriptiōibus in q̄bus nō exigit̄ bonafides: malafides au-
ctoris nō nocet ſucceſſori: ſiue ſit ſingularis: ſiue vniuerſalis:
q2 ſi non nocet ꝓpria: multo minus nocet aliena: ⁊ in oībus
illis caſibus ſatis puto de iure canonico ꝓcedere ꝑſcriptio
nē: ſi aliter nō eſt in malafide ſucceſſor: quia licet malafides
auctoris aliquo caſu noceat ſingulari ſucceſſori. In aliis ꝑ
ſcriptionibus vbi exigit̄ bonafides: vt ſi atiz dicam: ⁊ iuz hec
malafides eſt ficta ſucceſſoris: nō vera: vnde nō video qua
re nō ꝑſcribat: ex quo vere non eſt in malafide: niſi dicat̄: ꝙ
cū aliter cōſcientia defuncti exonerari non poſſit a peccato:
vt heres teneat̄ ad exonerādā cōſcientiā defuncti. de ſepul.
c. ſi. ar. de rap. ſup eo: ⁊ aliter exonerare nō pōt: niſi hoc re-
ſtituat: q2 ꝑ hoc ꝙ acq̄ſiuerit: nō purgat̄ pctm̄ defuncti. Ad
hoc reducas quod ſtabit Oldra. ſuo conſi. xix. ſic intellige
Dy. in regula poſſeſſor. de reg. iur. li. vi. qui dicit ꝙ de rigo
re non preſcribit: licet de iure canonico ſecus videatur: quia
nō eſt ſecus: vt dixi. In preſcriptiōibus aūt: in quib⁹ bonaſi
des exigit̄: malafides vniuerſalis auctoris nocet ſucceſſo
ri. ff. de diuer. ⁊ tēp. ꝑſcrip. l. cū heres. no. C. de acqui. poſ. l.
vicia: ⁊. ff. de re. iur. l. ꝙ ipſis. An hoc caſu noceat ſucceſſori
vniuerſali. idē ꝙ. ꝯ. pxi. dixi. cū aliter nō poſſit exonerare cō
ſcientiā defuncti. In ſucceſſore cauſante ius a defuncto ma
lefidei: ſecus ſi nō cauſet ius ab eo: vt in ſucceſſore dignitatis
vt no. ꝯ. de iurepa. cura: q2 malafides predeceſſoris ſibi non
nocet. In preſcriptiōe aūt ꝑdicta: vbi predeceſſor eſt maleſi
dei: ⁊ eſt ſingularis ſucceſſor olī: nō nocebat malafides: ho
die nocet ſucceſſori: ⁊ ipedit preſcriptionē ignorāte eo: ꝯtra
quē preſcribit̄: ſecus ſi ſciat: quia tūc non nocet vt a maleſi
dei: hoc puto de iure ciuili: ⁊ ſatis pōt ꝓcedere de iure cano
nico: q2 nō artat̄ ſucceſſor ſingularis ad purgandū vicium
ſucceſſoris: vel auctoris ſingularis: cū nō ſit heres. In quan
tū dixi malāfidem auctoris ſingularis nocere ſucceſſori: eſt
verū in re imobili: q2 ſic illa auctas loquit̄ de imobili. Itē3 ꝓ
cedit quādo hz cā3 ab imediato malaſi. poſſeſſore: ſecus ſi
hz cām a mediato: qui fuit boneſi. ⁊ mediatus fuit maleſi.
vt dicit Bar. in. l. pōpo. §. cum q̄s. ff. de acqui. poſ. hec vera
inquātū preſcribens hñs cā3 a maleſi. poſſeſſore velit ꝑſcri
bere principiādo a ſe: ⁊ ſi velit vti acceſſione ſui auctoris: vt
q2 velit cōputari tēpus auctoris malefidei: tunc oportet ꝙ
vtatur cū cā ſua: ⁊ nō poſſet preſcribere: qđ puto etiā de iure
canonico: ad. l. pōpo. §. cū q̄s. ff de acqui. poſ. glo. ergo hic
ꝓcedit: que dicit nō nocere de iure in preſcriptione. xxx. an.
ſm ius ciuile: vel ſm cañ. in ſucceſſore ſingulari vel vniuer
ſali. ¶ Querit glo. an errans in iure dicat̄ habere bonāfi-
dē. glo. dicit hic ꝙ videtur ꝙ ſic. de iurepa. cura: ſ3 dicit ꝙ
illud aliter intelligit̄. vt ibi no. ⁊ ff. d̄ pe. hered. l. i. ſ3 ⁊ ſi lego.
§. ſciret: ſ3 ſecus dicat in vſucapiōe. ff. d̄ vſuca. l. nunq̄. tene ꝙ
error iuris nō excuſat a malafide: quo ad vſuca. vt. d. l. nū-
quā: licet excuſet quo ad fructus. vt. l. ſi fur. §. i. ff. de vſuca.
q̄cquid dicat glo. ⁊ hoc firmat Dy. in regula poſſeſſor. de
reg. iur. lib. vi. Ad hoc. de regu. iur. que cōtra iura: q2 iuris
ignorātia in vſucapio. nō tolleraf. ff. de iuris: ⁊ fa. ig. l. igno
rātia: h tēpera verū q̄ſi iuris ignorātia eſt intollerabilis. vbi
autē hz originē a tollerabili ⁊ intricato dubio: hec facit quē
boneſidei: ⁊ talis preſcribere pōt: vt eſt caſus: ſm vnū intel-
lectū. de cōſue. cū dilectus: ⁊ ſic facti ignorātia equiparatur
ignorātie iuris ꝓbabiliter. Ad hoc qđ no. in. l. ij. ff. de iur. ⁊

fac.ign.ff.de po.l.ꝙ nerua.hec vera vbi nudus eſt error in re:ſꝫ ſi facti error inducit ad errorē iuris pſcribit:vt ſi cre denſ me donaui vxori:cū nō eſſet:me errāte in facto: va lebit donatio.vt preſcribat.ff.p dona.l.ſi vir.nāꝫ ſi poſſum ſibi dare nō meū:q: ex h nō efficior pauperior:ꝫ vt credebā l.meā errādo in facto donare nō poſſum:ꝫ ſi crederē erra rem in iure:q: ſi verū eēt ꝙ credebā efficerer pauperior. Ad hoc de iure pa.cura.ſm vnū intellectū.idē ſi in ꝯctu eēt de fectus iuris:ꝫ ego errore ſci crederēꝫ interceſſiſſe ius.vt no. glo.de dona.ad apſice.ad qḋ dictū.c.cura.de iure pa.vn̄ fu ra ꝙ dicūt erroneū titulū dare cāꝫ pſcribēdi:vl iniuſtū:ītelli gi debēt de titulo erroneo:ex errore ſcīe:vt qñ credit alienatio nē factā de ꝯſenſu capli:ꝫ nō eſt:vel qñ credit alienationeꝫ factā a plato:quē credebat prelatū:errādo in facto:ꝫ nō eſt: vel qñ credebat dioce.vel para dioce.in qua ep̄s eius alie natiōi p̄buit auctorē credēs illū eē de dioce.ſua ꝫ nō erat hic.dicit archi.x.q.iii.cognouimus.idē ſi ſit error iuris pro babilis:ſic intellige glo.ꝯ pſue.cū dilectus. Ex h pꝫ ꝙ ſnīa nulla nō tribuit iuſtā cām preſcribēdi.vt.xvi.q.iii.ſacerdo tes:niſi forte in ſcō ꝙ putaret ſnīam:quā audiuit latā p pre deceſſore fuiſſe validā.vt ibi no.ꝫ ſic dꝫ intelligi gl.de re.ec. nō alie.hac ſoliſſima.li.vi.in verbo preſcribēdi. Ad hoc in regula ꝙ ꝯ iura.de reg.iur.li.vi.iō. Reſcriptū ſurreptici um:ꝫ priuilegiū dat cām preſcribēdi:ſi circa id errēt errore facti.idē ſi pbabilis eſt iuris error.vt dicit Jo.an.de priui. c.i.lib.vi.in nouel.in vbo ꝙ cām. ¶ Querit glo.an dubi tans preſcribat.gl.dicit ꝙ ſic:q: dr hr̄e bonā fidē.ff.de vſur. qui ſcit.§.bonefidei.idē ſentit archi.xxiii.q.iiii.ꝗ magnū. ſu p glo.ii.dicā de hoc.J.c.ſi. ¶ Op. ꝙ pcedat preſcriptio ſine titulo.J.e.qñ.§.e.vigilāti.ꝫ.c.de quarta.de cā poſ.cum eccleſia.imo vꝫ ꝙ ſit ipoſſibile pſcribere cū titulo vel q: titu lus eſt habilis ad trāſferendū ius:ꝫ ſolo titulo hr̄. ergo fru ſtra eſt pſcriptio:q: qḋ meū eſt ex vna cā: non pōt amplius effici meum.de don.inter.ꝫ de ſi.inſtru.inter.l.iii.§. ex plu ribus.ff.de acq.poſ.vel iam pſcripſit.ꝫ nō eſt neceſſe impe trare titulum.glo.alle.pro ꝫ ꝯ.ꝫ primo ſoluit ꝙ titulus in ſtus nō exigit ꝫ verus vt ex eo currat pſcriptio:ſed bene exi git titulus minus iuſtus:ꝫ iura que dicunt ꝙ exigit iuſtus titulus:debent intelligi de iuſto quo ad pſcriptionē:ꝫ in ſe non ſit iuſtus.qui quo ad pſcriptionē dr iuſtus:eo ꝙ quis ti tulū putat iuſtū:ꝫ nō ſit.alle.de emp.ꝫ ven.peruenit. So. non placet ꝙ putās titulū iuſtū vbi nō eſt errat in iure.iō nō pſcribit.ff.de vſuc.l.nunꝗ.ꝫ in regula qui ꝯ iura.de reg.iu. li.vi.niſi ſoluetur:vt dicam.J. Glo.dicit ꝙ quedam ſunt que non pñt poſſideri de iure cōi:eo q: ius cōe reſiſtit:vel faciendo incapacē pprietatis ꝫ poſſeſſiōis:ꝫ nō deſ incapacitas nō pōt hr̄i aliter ꝙ iure ſpāli:q: ius cōe fundat alterius itētū:ꝫ tunc dic ꝙ in talibus nō pcedit ſine titulo pſcriptio:vt in.c. i.de hodie.li.vi.e.ti. Si non reſiſtit ius cōe: pōt pſcribi ēt ſine titulo vt in ꝯria puto:ꝙ ſi agimus de pſcriptōe rerū corpo raliū:inquantū eccleſia pſcribat ꝯ laicū:exigat titulus: vbi de iure ciuili exigit in pſcriptōe.x.vel.xx.an. q: hoc non eſt correctū:quantū in pſcrip. Jo.an. quantū ad inducendā ex cep.vel quantū ad creandū vtile dñiū: non puto neceſſariū titulū:ſed ſufficit bona fides:vt.l.ſi quis emptionis.de pre/ ſcrip.xxx.an.ꝫ idem inquantū eccleſia pſcribit ꝯ eccleſiā:ꝫ Inn.dicit exigi titulū.ſm aliquos:q: iſta ſurrogat loco pre ſcriptionis.xx.vel.xxx.an.vel ſm alios ſi ad finem agendi de pſcriptiōe exigit titulus:quo ad finē excipiēdi nō.tene primū. In pſcriptōibus aūt rerū incorpaliū.dic ꝙ ſi ius re ſiſtit pot entie habendi ꝫ poſſidendi vt in laico: quo ad ter/ minos:nullo tpe pſcribit:nec cū titulo:nec ſine titulo. ſi ius reſiſtit poſſeſſioni ꝫ pprietati: q: alterius fundat intentū de iure cōi:ꝫ non eā ex toto reddit incapacē poſſeſſione adhuc exigit titulus:vel tm̄ tpe cuius initii memoria non exiſtat:ꝫ hoc q: poſſeſſio iuſta non pōt hr̄i ſine titulo:cūꝫ ius cōe pro altero fundet intentū:ꝫ ſic iniuſtificat poſſeſſionē:vn̄ exigit titulus ad iuſticiā poſſeſſionis: q: iniuſta poſſeſſio nō parit

pſcriptionē:ꝫ nō pōt hr̄i bōa fides ſine titulo:niſi tā antiqua ſit:ꝙ ex ea pſumat iuſticia:vt.x.c.i.e.ti.li.vi. Si āt ius cōe nō reſiſtit poſſeſſioni:ſꝫ cā pſumit ꝯ cā tāta ē pſumptio ꝙ poſſeſ ſio iniuſta pſumat.adhuc nō pſcribit ſine titulo:vt.x.c.i.li.vi. Si aūt ius pſumit ꝯ poſſeſſionē nō tñ ex toto iuſtificat poſ ſeſſionē:ea data:tūc pſcribit abſꝗ titulo dū th̄ aliqḋ pbeſ: ex quo bona fides pſumit.ff.ſi ſerui vel.l.ſi quis diuturno. ꝫ dixi. Et ſic in incorporalibus ſi poſſeſſio hr̄i pōt iuſte ſine titulo pſcribit ſine titulo.ſi non pōt hr̄i ſine titulo.non pſcri bit ſine titulo:vt qñ ius reſiſtit pſcriptiōi vl iuri ſi pſcribit: vel qñ ſit pſumit ꝯ poſſeſſorē nō pōt abſꝗ titulo.hic aūt ſi ius non reſiſteret tali non debāt poſſeſſio ꝙ abſꝗ titulo iu ſtificari non poterat:nec bona fides hr̄i:eo q: iam ipſe ante ceſſores ſui poſſideret noie eccleſie ro.nō poterāt ſibi nun tare cām poſſidendi cū bona fide.C.de acq.poſ.l.cū nemo ff.de vſuc.l.non ſolum.§.ꝙ vulgo.iō hic titulus exigit nō pp ſcſed pp pſumendā bonāfidē:ꝫ iuſtificandā poſſeſſio nē. Nō aūt quare corporalia nō pſcribunt ſine titulo:ꝫ ſic icorporalia eſt:q: in corporalib⁹ agit de leui pnidicio:incor poralib⁹ de graui. Ro. Inno in regula poſſeſſor.de re iu. Cy.in.l.i.C.de ſui.ꝫ aq. Bar.in.l.i.in fi.ff.de aq plu.per h eſt dicēdū ꝙ vbi pōt haberi iuſta poſſeſſio.ex ſola patietia: q: ius trāſferre pendet a ptāte ipſoꝝ qui patiunt:vel ſaltē iuſtificare poſſeſſionē:q: tūc nō exigit titulus:ēt ſi pſcriptio eſt ꝯ ius:vt pꝫ h̄ cā poſ.cū eccleſia:ꝫ dixi de cen.peruenit. In quātū dixi in pſcriptiōe exigi titulū.limitat Joā.an.vꝫ in c.i.de pſcrip.lib.vi. Inquātū ius cōe reſiſtit pſcribēti:ꝫ fū dat intentū eius ꝯ quē pſcribit:vt ſi ep̄s in dioce.alterius: vel rector in prochia alterius:ius ep̄ale vel prochiale velit pſcribere. Inquātū aūt vult pſcribere ꝯ aliū:de iure ſpāli: vt ex pulegio vel ꝯſuetudine hn̄te ius prochiale vel ep̄ale in prochia:vel dioce.alterius:ꝫ pſcribēti reſiſtat ius:nō exi git titulus.ſm ipſuꝫ:vt.c.ti.c.i.lib.vj. Sed huic ob.q: pꝫ pre ſcribēte pſumit:ꝫ ſic iniuſta poſſeſſio pſumit:niſi aliuer iuſti ficet:niſi dicat ꝙ pſumit inquātū poſſidet ꝯ eū cuius intē tio fundet:ſecus ſi ꝯ aliū. Inquātū dixi titulū exigi:ꝫ pre dere pſcriptiōeꝫ itellige qñ hꝫ eām a nō hn̄te pprietatē illi us iuris:vel reiſi th̄ credat habere:vel qñ aliqḋ ne ſibi de ficit ꝙ qrere intēdit:alꝫ cū ex ſolo titulo ſit trāſlatū ius fru ſtra qrer de pſcrip. Ad h.l.ſequit.§.fructus.ff.de vſucap. Inquātū dixi exigunt ſufficit ꝙ ſit verus titulus:vel puta tiuus error ſcīe:ꝫ ſic errore iuſto.ff.de vſuca.l.celſus:vt qꝫ putabā emiſſe:vt dictauerat pcurator:q: nō emerat.ff.pro empto.l.vulgo:ſecus ſi error ſit iuris:vt ſi putabā titulū va lidū:ꝫ nō erat:quod intellige niſi error iuris eſſet iuſtus:vt de cōſue.cū dilectus. Sic pōt itelligi de emp.ꝫ ven.peruenit: q: ꝫ pbabilis error iuris tribuit vſucapiēdi cām. Et ad uerte q: pbabilis eſt error in putādo titulo:qñ q: poſſeſſio nē repit fuiſſe pacificā defuncto pdeceſſore:q: debuit pu tare eū cū titulo poſſediſſe:ꝫ legitio:vt dicit glo.de iure pa. cura.qḋ no.ad h quod no. Jo.xvi.q.iii.ſi ſacerdotes. Idē no. Jo.an.l.d.c.cura. Itē eſt pbabilis error ſci ſi credatur de iuſticia tituli falſis līis oſtēſis:vel falſe relatiōi ab aliquo fide digno facte.ff.de fur.iter oēs.§.pe.ꝫ no. Jo.an.de iure pa.cura. Itē iuſtus eſt error in proprio facto:qñ ad h indu ctus eſt ſuaſioni aduerſarii:vt ſi mihi dixiſti ꝙ mihi vole/ bas dare librum quē pmiſiſti ꝫ redo tibi hic iuſtus eſt error.ff.p ſocio.l.iii.ff.de ſolu.l.ſi exiſtimas.ad h.l.i.in fi.ff.quā do ac.de pe.eſt.an.l.i.in fi.C.de nō alie. Itē ſi maiores mei vel anus vel pauus dixerit ſe emiſſe vel titulum habuiſſe. Itē ex publica fama ꝫ opi.l.cū quidā.§.ꝙ dicit.ff.de acq. here. In reb⁹ aūt clericoꝝ pprijs pr̄imonialib⁹:quāto tpe pſcribat:quidā ꝙ ſpacio.xxx.an.fine ti.ꝫ cūꝫ ti.x.vel.xx.vt ſentiūt qdā quos recitat.glo.xvj.q.iiii.poſſeſſiones in glo. ad h allegat.c.ſcōꝝ.ꝫ.c.vbi. Hoſti.idē velle vr. Cōtrariū ſibi tenent alii.glo.adheret parte opi.vt quo ad pſcriptionē nō gaudeat priuilegio clericoꝝ:ſed iudicētur vt laici.dicit glo.ibi.ꝫ ſentit in.c.ꝙ.h cēſi.lib.vi.ꝫ ibi archidia.vbi di/

eſt ꝙ non eſt perpetuuȝ illud qḋ dicit clericos gaudere pri-
uilegio eccleſiarū: ⁊ alḟ. Jo. in loco ꝑalḟ. xvi. q. iiii. poſſeſſio
nes: quoqȝ vltimū ꝯ̄ no. ꝯ̄riū videt ſentire in. d. c. poſſeſſio-
nes: ⁊ dic ꝙ ītellectus q daḟ ad. c. ſcōꝝ nō eſt bonus: ⁊ aliḟ
dȝ intelligi: vt ibi no. Inno. Satis puto ꝑīnū vt nō gaude-
ant niſi vbi appet iuris expreſſuȝ: naȝ multa habēt ꝑuilegia
bona eccłie: que nō puto hr̄e bona clicoꝝ. Nā bona eccłie
nō pñt alienari abſqȝ ſolēnitate: ⁊ tñ ſecus puto de bonis cłi
coꝝ: q: nō repiḟ in illis illā ſolēnitatē reqſitaȝ ſore: emphi
teoticari nō pōt vel īfeudari res aſs nō ꝯſueta infeudari: ſic
de feu. c. i. ⁊ tñ h̄ nō puto extēdi ad bona clicoꝝ: nō pñt bo
na eccleſiarū dari in emphiteoſim: vt trāſeant ad extraneos
heredes: ⁊ tñ puto h̄ non ꝑcedere in bōis clicoꝝ: ⁊ h̄ q: nō
eſt eadeȝ rō. Ratio enim de maiori tpe: de ſolēnitate: ⁊ non
trāſitu ad extraneos: q: ꝑ adminiſtratores fit aliēatio in ec
cleſia: in qb⁹ nō agiḟ de ꝑuato dāno: qñ non ꝑſumunḟ talia
a gerēte tanta diligētia: ⁊ maturitate: cū quāta ꝑpria agū
tur: vt. l. iii. ad fi. ff. ad carbo. de ꝑcur. tu. e. merito ſtatuiḟ di-
uerſuȝ. Idē generaliter in oībus fundatis ſup talib⁹ cāioē
nālȝ delictū vł culpa ꝑlati nō noceat eccłie: in bonis eccłiē
nō dubito delictū vel culpā clici nocere in ꝑprijs: ꝙ ꝑtri
monialib⁹: an quo ad pedagia: ⁊ alia gaudeāt. de cēſi. ꝙ̄
lib. vi. ibi vide: ⁊ vide ea in qbus gaudēt expreſſa in ſpe. de
cle. cōiu. §. i. vbi enumerat oīa iura exprimētia. Sit ergo ꝑ
regula ꝙ gaudent ꝑuilegijs eccłiarū: vbi apparet expſſuȝ:
vel vbi eſt oīmoda ratio: alſ nō. Inquātū dixi nō ꝑſcribi ſi
ne titulo aduerte ꝙ pro titulo ſufficit ius cōe. ꝯ̄. c. auditis. de
reſti. in īte. auditis. ⁊ ſi titulus eſſet equocus ad plura: ⁊ non
poſſet ꝑbari alterū: ꝑſcriptio ſufficeret ad trahēdū titulū
ad alteꝝ: in quo equocatio foret. ꝯ̄. c. auditis: ⁊ quo ibi. Sic
ſi ꝟba ſunt ꝑuilegij vel tituli dubia poterit trahi intellectus
ꝑuilegioꝝ ad alterū ex ſenſibus. de cō ſue. cū dilectus: ⁊ no.
Jo. an. de ꝑuile. cū pſone. lib. vi. ſup glo. fi. qḋ no. quātū aūt
exigaḟ in hac ꝑſcriptiōe declaratiōis ꝟboꝝ. vide tex. in. d. c.
cū dilect⁹: ⁊ ibi dixi: q: ex quo extēſio ſit ꝯ̄ iuꝝ oȝ ꝙ ſit qua-
drageneria. Ultra limites aūt priuilegij certos ꝑſcribere
nō poſſet: q: īquātū priuilegio vteref oȝ vti ꝯ̄ ſe: ⁊ inquātuȝ
vltra ꝗrere voluiſſet: hec eēt in mala fide: vel iuris errore: q-
bus caſib⁹ nō currit ꝑſcriptio. Iteȝ ſi cōceſſio eſt pſonalis:
pōt ꝑſcriptiōe extēdi vt ſit realis: ⁊ ſi ius ī dubio ꝑſumat ꝑ
ſonalē: q: verba ſimpliciter cōceſſionis: lȝ pſonalis interpre
taḟ: nō eſt tamē certa ſi ius interpretaḟ. Aliter ergo pōt con
ſuetudine īterpretari: vt patet de inſti. cum veniſſent.

Cum olim.

Abbas in capellis pōt preſcribere eꝑalia: ꝯ̄p
tinet tñ in his ſolis que preſcribit. h. d. In prima
ponit petitiōeȝ actoris: ⁊ ipſi⁹ iura. Secūdo po-
nūtur iura abbatis. ibi. ad elidendaȝ. Tertio diffinit. ibi. q:
dictus. ⁊ ptiȝ pro abbate vſqȝ. ibi. ſup alijs: ab inde ꝑ eꝑo.
¶ No. i. ꝙ plebes: ⁊ ſic eccłia collegiata: pōt eē abbati ſub
iecta. ¶ No. ii. ꝙ ius īſtituēdi ⁊ ꝑuidēdi ī eccłia collegia
ta: ⁊ plebanali: habente ſub ſe titulos: de iure cōi: ſpectat ad
eꝑm: ⁊ in ipſa fundat itentū de iure cōi: lȝ alteri īferiori pre-
lato ſit ſubiecta. ¶ No. iii. ꝙ generalr̄ ſup collatiōib⁹ ſpi
ritualiū: ī eccłijs ſitis in diocefi imediate: vel mediate: ſubie
ctis: eꝑo fundat ītētū de iure cōi. ¶ No. iiii. vnā ſpēm pri-
uilegioꝝ exēptiōis: qñ cōferḟ īferiorib⁹ eccleſijs libertas
quo ad ptāteȝ eꝑi: ⁊ relinquiḟ ſub ptāte īferioris ordinarij:
nō tñ pape ſubiciunḟ. ¶ No. v. ar. nō hr̄e ꝗs ptātē ī eccle
ſia īferiori celebrādi officia: ſaltē monachalia: niſi aliter pre
ſcripſerit. ¶ No. vi. ꝙ ad ꝑſcriptionē vnius articuli iuris
eꝑalis: non ſequitur ꝑſcriptio alterius: ſub eodem genere.
¶ No. vii. ꝙ de ſpūalib⁹ pōt in clericū cōpromitti: ⁊ alſ in
dicē nō iudicē cōpromittendū ſȝ alioꝝ. ¶ No. viii. ꝙ non
ꝯ̄ ſubiectū: ſed ꝯ̄ illū: q alſ: dicebat eccleſiā ſubiectā: forma
tur petitio. ¶ No. ix. cordi tenendū ꝙ in pſonā de eccłia:
pōt de iure eccłie cōpromitti: papa enī approbat: vt h̄ in fi.
de quo ꝑ Jo. an. ꝯ̄ de re iudc. cū inter. in ꝟbo ſubſcribimus:
⁊ facit ad no. in ſpe. ꝺ arbiḟ. §. ſequiḟ. ver. ſȝ nūqd abbas. In
cōtra. l. pe. ff. de arbi. Remittit ad no. ſup vlti. glo. Jo. an.
¶ No. x. hic multa iura: que ꝑſcribit abbas ꝯ̄ eꝑm: vide
ꝯ̄. c. auditis: ⁊. c. ſe. de excel. ꝑla. accedētib⁹. de dona. paſto-
ralis. de cēſi. cū venerabilis. ¶ No. ar. īferiorē prelatū nō
poſſe ꝑſcribere ius penitētie iniungēde: quo ad grauiores
culpas: ⁊ quo ad caſus reſeruatos eꝑo. ¶ No. ſm Inno.
practicā ſnie ſup iure eꝑali: qñ agiḟ ꝯ̄ illū: qui poſſidet eccle
ſias: in qbus dicit ſe ꝑſcripſiſſe iura eꝑalia. ¶ No. ab infe
riore eꝑo preſcriptibilē ptātem excōicandi ⁊ interdicendi.
¶ No. ꝙ abbas ꝯ̄ eꝑm nō preſcribat exemptioneȝ: vt no.
ꝯ̄. c. auditis. ¶ Quidā dicūt ꝙ ſi nō fuiſſet exēptio: de qua
hic: nō poterat preſcribere: ſȝ cū exēptiōe ſic: ex quo preſcri
bebat noīe ꝑprio. ꝯ̄trariū determinat hic Inno. ꝙ in capel
lis: ⁊ eccłijs ſubiectis noīe ſupioris eccleſie ſue vt monaſte
riū preſcribere poſſet: vt no. in. d. c. auditis. etiā abbas non
exēptus ſed eꝑo ſubiectus. ¶ Opp. ꝙ capelle nō eſſent li-
bertati donate: q: remanēt ſub abbate. Sol. erant donate
quo ad eꝑm. ſȝ nō quo ad abbatē. ¶ Op. ꝙ ius inſtituēdi
nō potuerit preſcribere. de offi. archidia. cū ſatis: ⁊ ꝙ ibi no.
⁊ de inſti. c. i. Sol. dicit Hoſti. ꝙ hic de inſtitutione dicif:
dȝ itelligi de inſtitutiōe: que ſumiḟ pro collatiōe iuris: non
ꝺ auctorizabili: per quā daḟ cura: q: illa īpreſcriptibilis eſt:
vt ibi: q: neceſſe eſt ꝙ curatus curā recipiat de manib⁹ eꝑi.
de h̄ de cle. pe. c. fi. de renū. admonet: vel h̄ referēdū ad ſim
plices ī eccleſias: q nō habēt curā: vł ad capellas nō curatas.
¶ Opp. ꝙ nō poſſit preſcribere ptātē ordinandi de cō ſue.
quāto. de excel. prela. accedētib⁹. Sol. ītellige ꝙ preſcri-
pſerat ptātē iſtos ordinādi: quo ad ordies: quos ꝯferre po-
teſt. de ꝑuile. abbates. lib. vi. §. fi. vel ꝙ poſſet a quo vellet
facere ordiari. ꝯ̄. c. ꝑxi. ¶ Op. ꝙ ſua auc̄te ſine preſcriptiōe
poſſet abbas celebrare diuina: q: ex h̄ nō preiudicaḟ epiſco
po. Sol. lȝ poſſit celebrare diuina: ī eccłia ſubiecta ſecula-
ri: nō tñ pōt ſm officiū monachale: ſed ſm officiū ſeculare.
xvi. q. i. c. iii. volebat. ꝗ preſcribere quo ad illa: vt poſſet ſm
officiū monachale celebrare. ¶ Quero cui in preſcriptiōe
exigaḟ titulus: qñ inferior preſcribit iura eꝑalia. dic ꝙ ſic:
inquātū deduciḟ vt preſcriptio ī iudicio. Inquātū aūt dedu
ciḟ: vt ꝯſuetudo ſecus: q: illa vt ꝯſuetudo ꝑcedit abſqȝ titu
lo: alḟ. de cā poſ. cū eccłia ⁊. c. cū oli de ꝯſue. cuȝ dilectus. de
quo remittit Jo. an. de offi. archi. c. fi. Idē no. i. d. c. cū eccle
ſia vulterana alſ cumana eccłia. ā. ꝺ elec. qd tenēdū. in hoc
plene declaraui. de ꝯſue. c. fi. dic vt ibi in argumēto. in diffe
rētijs īter preſcriptiōeȝ ⁊ ꝯſuetudineȝ. Induciḟ ad qōnē an
abbas poſſet eē arbiter: in cā monaſterij ſpe. in ti. de arbi. §.
ſequiḟ. ꝟſi. ſȝ nūqd abbas: ⁊ ȝ ꝙ ſi ſindicū ꝯſtituit: pōt: maxie
q: dñs nō eſt: ſȝ eſt ꝑcur. de dona. c. ij. Jo. an. ibi in addi. di
cit ꝙ pro hac pte: ꝙ īdiſtincte poſſet eē arbiter: facit qḋ no.
in. c. cū veniſſent de iudi. vbi remiſit: q: ſi pōt eē iudex eꝑs in
cā eccleſie: ergo ⁊ arbiter. ff. de arbi. cū lex. dicit ꝙ illud non
hȝ locū in abbate ſentit forte ꝙ nō poſſit eſſet iudex in cā ec
cleſie: ſed nō video cām ꝗre nō ſit abbas: ſicut eꝑs: etiā ſi ſen
tiat ꝙ vult Inno. de teſti. inſup. per que cōcludit ꝙ nō poſ-
ſit eē arbiter: ſȝ arbitrator: ſiſe in auc̄. vt diffi. iudi. §. ſi vero
cōtigerit: q: iudex nō pōt eſſe arbiter: ſm. l. ⁊ ſic arbitrator:
ad hoc. ff. de le. i. ſenatus. §. fi. ⁊. l. fi. ⁊. l. fideicōmiſſa. §. ꝙ̄
de lega. iij. vbi legatū nō pōt cōferri in liberā volūtatē here
dis: ⁊ ſic in arbitriū vt boni viri: ſic intellige. l. pe. cuȝ glo. ff.
de arbi. de hoc. ꝯ̄. de excep. cū iter. Ego nō video quare nō
poſſit cōpromitti: ⁊ ſentētiādo nō ſniat ꝯ̄ ſe: ſed ꝯ̄ eccleſiaȝ:
nec cā eccleſie eſt propria. ¶ Quero ꝗre in his que in arbi
tria cōprehenduntḟ ꝑnūciat ꝑ eꝑo. dicit glo. ꝙ cōpromittē
do abbas renūciauit: nō pȝ glo. q: nō potuit renūciare ad
preiudiciū pape. de arbi. cū tpe: ſed ratio reprobādi nō eſt
bona: q: hic exemptioneȝ nō preſcribebat abbas ſub papa:
ſed ſub ſe tantū: ſed dic inquātū nō preſcripſit iudicaḟ ꝯ̄ȝ cō
promiſſum: q: quo ad illud nō erat renunciatio: cum ius cō
peteret eꝑo. ¶ Op. ꝙ nō potuerit ꝑſcribere capitula ſu-

per quibus erat laudatū: q2 ſic nō haberet bonā fidē: glo. dicit ꝙ nō ꝓcedit pſcriptio quo ad capitula ſup quib⁹ erat laudatū: ꝓpter malā fidē: quo ad alia ſic: ſic dicit ꝙ nec ob- tētu ꝓuilegij poſſit quo ad illa: q2 nō ex ꝓuilegio alīs īpetra- to: q2 ab illo eſt receſſū ꝑ laudū: nō ex ſecūdo: q2 illud fō ret iurrepticiū: ſi nō fecit mentionē de cōpromiſſo: e laudo: ſʒ obuiat decre. e glo. ex eo ſup quo erat laudatum poterit adiri iudex nō ob. exceptione laudi ff. de arbi. ſi qs rē. Sed dic ſm Inno. ꝙ hi fuerunt aditi vt iudices: e ſine pena. de- clarat Inno. q2 forte ex ꝯſuetudine vel alīs erāt boni iudi- ces: vel erāt electi ab epo: e abbate: q̄ſi epūs litigaret cū ſub- iecto: q2 lʒ vocenē arbitri: iudices ſūt: q2 habēt iuriſdictiōeʒ a lege: vel iuris ſcripto. xi. q. i. ſi clericus ff. de iure. om. iu. l. e q2 ſm Hoſti. alīs ſm Innoc. ſi pena fuiſſet appoſita ſoluta pena potuiſſet recedere: vt. l. ſi qs rē. dicit tñ Hoſti. ꝙ ſi pe na nō eſt appoſita: ſed ſtipulatio: ſnīe ſtari vel laudo: ꝙ lau dū parit actionem e exceptioneʒ. C. de arbi. l. pe. de quo de arbi. per tuas: e hec ſufficiant.

• Veniens. Qui preſcriptione comple ta priuilegiū 𝔷riū īpetrat: e vtiē illo: pſcriptiōi renunciat: ſi pſcriptio non erat cōpleta: malā fidē hʒ: Jō nō pſcribit. Po- niē p̄ lo cōuentio abbatis. Scdo recōuētio epi. ibi. platus. Tertio diffinit. ibi. criſma. In qua duo ſoluit obſtacula p̄- mū. ibi. nō obſtāte. ſm. ibi. nec obſtare. ¶ No. i. practicaʒ libelli in cōfeſſoria: vel īterdicti vti poſſ. ſup iurib⁹ incorpa lib⁹: q2 cōcludere dʒ ad nō īpediēdū iuris vti p ſe vel aliuʒ. ¶ No. ij. ꝙ de oīb⁹ que poſſidenē decie debenē. ¶ No. iij. ꝙ prochia: e comitatus idē ſūt: q2 comitatus ſumiē pro prochia. Et dicit Jo. an. ꝙ q̄ſqʒ poniē prochia ꝑ pte dio- ceſ. vt hic: ſed h̄ hic nō ꝓbaē: q2 nō dicit h̄ eē ī prochia ſua: q̄ſqʒ poniē pro vna eccleſia tñ. de prochi. c. ij. de ecc. edi. c. iij. q̄ſqʒ pro toto epatu. de dona. ad apoſtolice. circa prin. vbi de hoc. ſm Hoſti. ¶ No. ꝙ de iure cōi decimarū pce- ptio ſpectat ad epos: de quo de deci. dudū in. i. glo. e eo. ti. cū cōtingat. ¶ No. ꝙ ī libello pōt allegari ꝓuilegiuʒ: e ꝙ ꝓcedit iſte libellus peto: q2 ꝓuilegio debitū. ¶ No. nō vi ciari libellū ſi in eo deducaē exceptiue e negatiue ius rei. vi de qđ no. ſ. de libel. ob. c. ſi. e no. in. c. cū Bertoldus. de re iudi. de ſepul. in nr̄a. ¶ No. q̄dā epalis iuris e ordis: que licet priuilegio vel pſcriptiōe nō poſſint per īferiorē platuʒ acqri: in eccl̄ijs ſubiectio: pōt tñ acqri vt illas poſſit ab alio epo: quo magis vellet recipe. ¶ No. ar. ꝙ collatio īferio rū ordinū nō eſt mere ordis epalis: ſed ſic collatio ſacramē torū. Jō priuilegio vel conſuetudine pōt ab īferiore acqri. ¶ No. tria que ꝑuāt epʒ exercitio ordis epalis hereſis: e ōfectus: ſeu ꝑuatio grē aplice ſedis: e ſymonia. ¶ No. ꝙ de iure ſuſpēſo epo: vel nō valēte: vel nō volēte ſine prauita te ordines ꝯferre: īferior nō pōt ſibi epm: q talia cōferat eli gere: niſi aliud habeat ꝓuilegiū vel ꝯſuetudo. ¶ No. iudi cē in ſniando ꝑ declaratiōe ſnie poſſe ſe referre ad īſtrumē ta in iudicio ꝑducta. ¶ No. ſm ꝓuilegiū nō valere 𝔷 pri mū: ſi nō facit mentionē de pmo: in quātuʒ ſm derogat pri- mo. ¶ No. ꝙ ſup dubio ſniat papa: q̄ſi in quocūqʒ euen- tu dubiū declaraē. ꝯcludit ſufficiēter cām ꝓnūciādi: ad hoc ſ. de trāſac. ꝑterita: e q ſi. ſint le. p tuas ō teſti. cāʒ. ¶ No. ꝙ reſuatio iuris antiqui ꝓuilegij iquātū opponiē ſcdo īpe- dit vires ſcdi ex expſſa mēte ꝯcedētis ſcdʒ. ¶ No. ꝙ acce ptatiōe iuris vel tituli oppoſiti pſcriptiōi videtur qs renun ciare iuri ex pſcriptiōe q̄ſito: e eſt ar. ꝙ plat⁹ pōt iuri ex pre ſcriptiōe q̄ſito renūciare. ¶ No. ꝙ vſu ꝓuilegij: qs vē ac- ceptare ꝓuilegiū: e excludere oīa oppoſita tenori ꝓuilegij. ¶ No. ꝙ titulus ſupueniēs: iā cepta pſcriptiōe: repugnās ſtatui preſcriptiōis: īpedit pſcriptionē: ēt alteri⁹ tituli: q2 ex tra vē hr̄e malā fidē: cū poſſideat vltra limites ꝓuilegij tn̄ tā quā malā fidē ꝯcludēs. vide Jo. an. de priuile. cū pſone. ſup vlti. glo. ¶ No. nō ꝓcedere pſcriptiōeʒ: ſʒ canōes abſqʒ bonafide. ¶ No. reū eodē inſtāti pure nō poſſe vti 𝔷rijs

defenſionibus. ¶ Opp. ꝙ male libellauerit archieps in- quātū dixit niſi aliquo iure ſpāli: vel priuilegio ec. q2 𝔷 agē tē poſſeſſorio recupande nō ob. ꝓprietatis exceptio. de re- ſti. ſpo. in lr̄is: e. c. ex ꝯqueſtiōe. cū ſi. Sol. vnus itellectus ꝙ archieps agebat cōfeſſoria: vt cū illa exigat dn̄iuʒ iuris: vt no. de iudi. c. craiata: cōgrue libellās excepit ius rei p pri uilegiū: quo alteri trāſferē ꝓprietas iurꝫ. Scdus itellectus ꝙ hic agebat poſſeſſorio recupande: e tunc dicit Innoc. ꝙ hic poſuit clauſulā ꝯtra ſe: vbi nō artabaē: q2 talis exceptio nō obſtabat: q2 ſpoliatus ante omnia foret reſtituēdus: non volebat reſtitui inquātū pateret de proprietate iuris aduer ſarij: nā proprietatis exceptio obſtat volēti: no. de reſti. ſpo. c. i. e ſm hoc patet hic: ꝙ cōtra agentē vti poſſ. vt faciebat abbas: h̄ poſſit accumulari poſſeſſoriū recupande. ¶ Op. cōtra hoc: q2 videnē incōpaſſibilia cum vti poſſ. nō daē cō tra eum: a quo habet vi: clam: vel precario: vt pʒ. ff. vti poſſ. l. i. in ſi. Inno. hic ꝓſequiē multos caſus: primus q̄ſi p̄mo ab vna parte intentantis poſſeſſoriū retinēde: ab alia accu- mulaē poſſeſſoriū recuperande: ſup eadē re per viam agen di tantū: e aliud nō opponiē: e quidam dicunt ſup vtriuſqʒ ꝓcedetur: vt ſup duabus mutuis petitionib⁹: e ſi de vtroqʒ conſtat ſup vtroqʒ feraē ſententiā: ſed executioni mādabiē ſuper īterdicto vnde vi. de cauſa poſ. cū dilectus: e ſi primo liqueat de turbatiōe q̄ de ſpoliatione: primo feraē ſententia ſuper interdicto vti poſſ. e compeſcet agens de ſpoliatione: quouſqʒ ſnietur ſup interdicto vnde vi. vt no. in dicta decre. cū dilectus. ar. de inſti. cum veniſſent. Secunda eſt opi. ꝙ ſi ſimul liquet ꝙ reus turbat actoreʒ: e ꝙ actor ſpoliatus eſt: nulla promulgabitur ſnīa ſup poſſeſſorio vti poſſ. e ſic in- telligunt. l. i. §. ſi. ff. vti poſſ. vbi diciē ꝙ nō cōpetit īterdictū illi qui vi: clam: vel precario ec. e cōtra eum nō debet vince- re. prima opi. placet Inno. q2 ſm ſecundā ſequereē ꝙ ſpo- liato liceret turbare impune ipſum poſſidenteʒ: quia hoc eſt iniuſtum: quia etiā predo ſinendus eſt in poſſeſſione pacifi ce poſſidere: donec euincaē: nā ſi illo ſpoliato datur interdi ctum: vt in. c. in litteris: fortius debet dari retinēde: ad ma- numittendā poſſeſſionē. ff. de ſuperfici. l. ait pretor. Item ſi iſti ſpoliato liceret turbare: liceret e ſpoliare eadem ratione: quod eſt abſurdū e falſum. C. vnde vi. ſi quis in tantaʒ e q2 etiā ipſi priori ſpoliatori cōpetit interdictum: vbi ab altero etiā ſpoliato ſpolietur. de vi e vi ar. l. cum a te: e no. in dicta decre. cum in litteris. Item quia conſtat ſpoliatuʒ moleſtā ter maleſeciſſe turbando: ergo debet puniri: aliter auteʒ nō poteſt puniri niſi interdicto vti poſſ. quia non actione iniu- riarum: vt quidā ſomniauerunt: quia actio iniuriarum eſt prodita ad vindictam tñ: e per hanc non ſequeretur: vt ad- uerſarius a moleſtatiōe ceſſaret: nec officio iudicis: quia vt extraordinarium non competit: vbi locum habet ordinariū ff. ō mino. l. ſcāe. ij. ad. l. i. ff. vti poſſ. Reſpōdit dupliciter: ꝙ nō vinciē in effectum: ſi de vtroqʒ conſtat: ſententiabitur tamē pro vtroqʒ: nā illa ſententia nō mandabitur executio- ni: e ſic parū prodeſt alē. in ar. J. titu. i. cū in aliquibus: vel po teſt intelligi illa. l. vt dicā in ſecūdo caſu: quādo accumula tur poſſeſſorium vnde vi. ſecūdo per viam exceptionis: vel ſimul per viā actionis e exceptionis: ar. J. de or. cog. c. ij. e ſi. Opi. Inno. videtur vera: quia cuʒ agat īterdicto: nō debet ex hoc obtinere repulſionem ar. de or. cog. c. ij. puto ꝙ non ſententietur pro actore vti poſſ. dūmodo dicat nō ſententiā dum: quia hec eſt exceptio perēptoria: que pōt quādocūqʒ opponi: e quia in exceptionibus ſufficit proponi factum: ex quo colligitur exceptio: e quia directo 𝔷ria actio hʒ finem exceptionis: quādo negat ius agēdi: nā ſi dicis te dn̄m: ego e𝔷 dico me dn̄m: e q2 notorie conſtat agentē nō habere ius agendi poteſt: e debet iudex ſentētiare pro agente recuperā de: e non pro agente vti poſſ. Iteʒ quia inanis eſſet illa pro nunciatio: ſi in effectu nō mandareē executioni: non ob. ſi lʒ turbare: nō licet ſpoliare: q2 ſpoliatio ſecūda purgat primū iciū ſpoliatiōis prime: ſed nō turbatio: e q2 plus eſt ſpolia-

re q̄ turbare. Nō ob. q̄ illi ſpoliato def remediū ad recuperandū: fortius dabitur ad defendēdū: q2 imo fortius ad recuperandū: q2 primo purgaſ viciū per ſpoliationē: q̄ ad defendēdū: q2 nō eſt purgatū viciū. Ideo pōt turbari. Nō ob. q̄ iniuſte faciat turbando: q2 iniuſte facit: donec liqueat de violentia: ſed iuſte facit: e feciſſe cenſeſ hoc liquidato: e hoc vltimate ſ3 Inno. ibi: vñ dicit: vel ſi directe ꝓponat iterdictū vti videlicet reſtringere videaſ: q̄ ꝓponit añ litē cōte. Secūdus caſus eſt q̄ ꝓponiſ ab vno vti poſſ. ab aduerſario ꝓponiſ exceptio ſpoliatiōis: vel agiſ iterdicto: e agitur de violētia. dicit Inno. q̄ ſi ꝓponat ſic de violētia poſt litē cōte. in vi3 peremptorie nō ꝓnūciabiſ in iterdicto vti poſſidetis: q2 nō poſſet cōmode ꝓnūciari: nā pro agente vti poſſi. nō pōt ꝓnunciari: quia ſic ↄtradiceret illa. l. i. in ſi. Cōtra eū etiam ꝓnūciare eſſet abſurdū: vt abſolueref reus: q oppoṅit de violentia ab īpetitione actoris: q2 ſic ſniaref vt ei liceret moleſtare: q̄ eſt abſurdū: e q2 ſi pōt agere vbi ſpoliauit ſpoliatus: fortius vbi nō ſpoliauit ſe defendere. Si autē ante litē conte. opponat cōtra agentē ſpoliatū nō audiēdū vti poſſi. donec reſtituaſ: tūc dicit q̄ īpediſ agens vti poſſi. e ↄtra eū ſniabiſ: e dicit hoc expreſſu3. de or. cog. c. ij. e ſi. Et idē dicit ſi directo iterdictū vñ vi cōtra agente3 interdicto vti poſſi. q̄ ꝓcedit abſq3 dubio: q̄ ꝓponit ante lite3 conte. e petit prius reſtitui: vel ſuſpēdit interdictū vti poſſi. Bart. in. d. l. i. dicit q̄ vincit ꝓbans vim vel metū: ſi vincit loqtur q̄ nō ꝓponiſ añ litē conte. ad ꝓceſſu3 ſed ad merita: e hoc pūto fortius: q̄ prio caſu. Nec ob. abſurda de quibus dicit Inno. q̄ reſponſu3 eſt. ſ. fateſ tñ q̄ ꝓponens per via3 exceptionis de violentia: q̄q̄ probet de violentia cōtra agente3 vti poſſi. nō ſniabitur rē reſtituēdā ſpoliato: nā ex vi actiōis vel iterdicti vti poſſi. nō q2 vti poſſi. nō daſ ad poſſeſſionē recuperādā: ſed ad retinendā. inſti. de interdic. §. retinende: p viā exceptionis nō: q2 qui excipit nō petit: e ſine petitiōe non cōſequiſ quis reſtitutionē: de or. cog. cum dilectus. in ſi. ſm Inno. e in hoc bene. Nunqd autem lata ſnia in poſſeſſorio vti poſſi. pro actore obſtet reo agere volenti interdicto vñ vi. pro eade3 re: q2 variaſ actio: e variaſ ſinis: cum ad aliud ageref interdicto vti poſſidetis: e ad aliud agatur iterdicto vñ vi. ff. de excep. rei iudi. l. cū querif: e. l. ſe. de teſti. cum cā. que iter yconomū: e q2 ſnia iudicis ꝓhibet moleſtationē facti nō iur. e nō ꝓhibet niſi quādiu nō poſſidet. re aūt euicta nō poſſidet: cōfirmat: q2 ſi pōt agere cōfeſſoria: qui ſuccubuit in iterdicto vti poſſi. nō videſ cā quare nō poſſit agere vñ vi. vel alia cōpetēti actione. q2 ratio diuerſitatis nō occurrit ergo rc. l. i. C. de libe. ꝑte. e exhere. de cōfir. vti. vel inuti. cu3 dilecta: ſecus dicit ſi prius agebatur confeſſoria: e obtineat agens: q2 ſi ſuccūbens velit agere poſſeſſorio recuperande: nō audief: e idē ſi agere vellet alio interdicto: e hoc q2 ſnia in cōfeſſoria eſt ſup ꝓprietate: que preiudicat oībus poſſeſſorijs: de cā poſ. cum dilectus: qđ intelligo quādo eſt declaratoria: vt ibi no. q2 tunc cōſtat notorie de ꝓprietate aduerſarij: quo caſu ob. vt de reſti. ſpo. ad decimas. lib. vi. Quādo aūt dicaſ quis vi. clam. vel precario: ab alio poſſidere: l3 multū laboret azo. in ſum. vti poſſi. ſimplr ſic intelligit Inno. poſſideo a te vi. i. violētia: ibi abſtuli: e ſic đ altis: e quā dis noua ꝩ ſint: nō negaſ ab aliquo vera: iō ſecure retinenda: ſm Inno. Nūquid aūt corporaliter poſſidēti altero poſſidente ciuiliter: e naturalr: detur vti poſſi. dicit ꝩ Innoc. q̄ nō: quādiu ille qui poſſidet expelliſ de poſſione: e nō dabiſ nec cōtra verū poſſeſſorem: nec contra aliu3. ff. vti poſſi. l. ſi duo. §. idē labeo: ſm Inno. ℂ Op. q̄ ipſe ꝓnunciet: ſuper nō deducto ↄ id de ſymo. l3 hely. Sol. ꝓnūciat ſup deciſa ſub illo infra: e nō ſup expreſſo e dicit q̄ eſt mirabilis deciſio: dat ſile. ſ. de ap. c. i. ℂ Opp. inuit q̄ non ſacros poſſit recipere: etia3 ſine priuilegio a quocunq3: de or. ab. epi. c. i. ſ. iiij. i. cū nos. dic ſacros non poſſe recipi: niſi ab epo proprio. Ide3 de minoribus: e ad lſam ſupple maxie: vel ſic intēdebāt verba priuilegij: que papa ſequi voluit vt đbuit. ſ. ꝯſi. aliqñ: ſm Hoſti. vel ſacri ordines ſumunſ late. no. xxxij. di. in ſūma. vel hoc dictū ꝓpter illos minores quos ↄferre pñt abbates preſbyteri bñdicentibus: in quos habēt epales iterdictū: vel q̄ſi: de eta. e qua. cū cōtingat. de priuil. abbates. in ſi. lib. vi. ℂ Op. q̄ ſm priuilegiū hic dubitauerit valere: licet nō faceret mētionē de primo. nā primū in caſum cōcedebat has libertates abbati: e ī parte3 reſeruabat epo: ad quē cōpetit de iure cōi. Prio videſ q̄ ſm cōcedens q̄ eſt plus nō viciēſ: ſi nō faciat mentionem de eo minus: alſ. id quod ꝓcedit minus retorquebiſ ad leſionē impetrantis: e cōtra. l. q̄ fauore. C. de legi. Itē vbi īpetraſſet totū cōtra ius nō tenetur facere mentionē de iure: multo minus vbi partē habendo aliā partē ex priuilegio: facienda eſt mētio de ꝓuilegio. Itē vbi ſit īpetratio ꝓuilegij cōtra ius: vel ↄtra priuilegiu3 cōprehendens ius: nō eſt faciēda mētio: nec de iure: nec de priuilegio cōprehendēte ius. ff. de legi. nō eſt nouū. xxx. q. i. ꝓuenit. C. de teſta. oīum. C. de inoffi. te. ſi quādo. de ꝶp. c. i. e quod ibi no. dicit Inno. q̄ priuilegium ex toto cōtra ius: vel cōtra priuilegiū ex toto ſm ius: valet: nō facta mentione de iure: nec de priuilegio: ſed ſi priuilegiū ꝑtē cōcedit iterdictionē vſu3 vel libertate3 vel quicquid ſimile alicui: in caſu ex priuilegio: vel in alio caſu: vel parte: illū vſu3 vel eius partem reſeruat illi: cuius cōpetit de iure cōi: ſicut hic patet: de pceptione ſacramentorū: que in ꝑtem cōcediſ: e in caſum: libere monaſterio: e in alio caſu vel parte reſeruaſ epo: ad quē de iure cōpetebat: ſi poſtea priuilegiatus parte3 relictā epo īpetret: vel alius: non facta mentiōe de priuilegio: non valet īpetratio ſecūda: niſi de prima cōceſſione fecerit mentionē vt hic: e eſt ratio: q2 ſi ↄcedens priuilegiū ſciuiſſet: vel recordareſ ſemel ꝓdeceſſorē ſuū: alſ ſic dediſſe priuilegiu3 moderatū: vt in caſu haberet: e in caſu relinquaſ epo: non irritaſſet priuilegiū moderatū per ſecūdū imoderatu3. de officij. dele. ex ꝑte. de deci. ex multiplici: ad quod de ſil. pref. c. ij. lib. vi. ſ. ij. i. cū olim. p quē videſ q̄ ſi papa ꝓmo conceſſiſſet ꝑtē decimarū in ꝑrochia alicui: e ꝑte3 reliquiſſet iuri cōi: e poſtea partē relictā iuri cōi iterato ↄcederet eidē: vel alteri ex priuilegio: nō valet iterata cōceſſio: niſi de priori mentionē fecerit. de quo dic vt de deci. c. ij. lib. vi. ſecus ſi ab initio cōcederet vſu3 vel libertate3 in omni caſu e in itegrū: q2 tūc de iure cōi nō eſſet faciēda mentio: vt in iurib⁹ incōtra. all. ℂ Op. q̄ papa male ꝓnūciet ꝩ ↄ clericos: q2 nil apparet petitū: niſi p abbatē: e factū ſuū non d3 clericis ꝑiudicare: q2 res iter alios acta rc. Sol. dic q̄ abbas egit de mandato clericorū: alſ nō poſſet ↄ eos ſnia ferri. C. de ſen. l. i. vel clerici poſtulabūt ꝩ ab epo: nō obſtante ↄdictiōe abbatis: e ſic nō ſniaſ ↄ clericos: ſed ↄ abbatē: q dixerat in libello ſuo q̄ clerici nō poterāt ſine licētia ſua petere ab epo humana ſacramēta. Epus vero petebat q̄ clerici monaſterij ab ipſo peterēt ſacramēta: vt p3 in regiſtro: ſm Inno. ℂ Quero quo iure agebat hic abbas: dic q̄ itentauit vti poſſi. ſm hec v̄ba poſita in libello: ſicut in ꝓuilegijs ſunt ſupflua. dic Hoſt. q̄ ſi ex ꝓuilegio fundabaſ abbatij licētia: nō vr̄ q̄ ſint ſupflua: imo ſūt neceſſaria. de libel. ob. c. i. đ fide iſtru. inter dilectos. dicit Io. an. q̄ putat Inno. illud dixiſſe: q̄ſi agēs uti poſſi. nō habeat ꝑtātē ꝓbare dñiu3 vel poſſeſſionem tantū: ſ3 hec poſſeſſio ut iniuſta nō cauſaret tale poſſeſſoriū: niſi titulo iuſtificareſ: vel ſ3 Hoſti. abbas egit petitorio. i. ↄfeſſoria: de quo dixi iter. ℂ Op. q̄ rex nō poſſit ↄcedere ꝓuilegia in ſpūalibus: vt p3 de deci. tua: e. c. dudū. glo. fateſ: e aliter nō rñdet. dic Io. an. q̄ iſte rex erat ſanctus: e apoſtolice ſedis legat⁹: ſ3 Inno. vel ſ3 Hoſ. rex donauit tpalia: e ſpūalia papa ꝯfirmaſ pape: vt. ſ. e. c. audiuj: vel nō examinaſ ꝩ articulus: q2 ſup ꝑte libelli deciſa firmata fuit ſnia: ſ3 ut dicit Inno. nō debebat recipi libellus cum cauſa tam euidenter inepta: ut patet. C. de aſſeſ. l. i. ℂ Opp. q̄ abſq3 priuilegio poterit in negligētia primi iudicis: a quo uelit petere: quia ꝓpter malitia3 vel deſidia3 iudicis delegati: deuolniſ poteſtas ad ordinariū. de offi. dele. ſignificauit: cū ſi. glo. fateri vr̄ q̄ in hoc fuit ſu

perſtuū ꝓuilegium. Idem goff. Hoſti. per decre. romana. de ſup. ne. prela. lib. vi. ⁊ hoc tenet Io. an. de hoc. de tēp. or. eoꝝ qui: vltio reſponſo: ⁊ hoc ꝓbat decre. in quã ſint in hoc ꝯceſſuꝫ priuilegiū: nã de iure debuiſſet adire ſuperiorem: non quē inaln. ⁊ decr. ſignificauit. eſt caſus ſpālis. Itē ibi venit ad ordinarium: ſꝫ priuilegiū ꝯcedit ꝙ poſſit ad extraneos. ❡ Opp. ꝙ non ſit facienda mentio de priuilegio: ſicut nec de lege: de ꝯſti. c. ij. lib. vi. qꝛ ꝓuilegiū eſt lex priuata. iij. di. priuilegia. Sol. ſm glo. nō eſt faciēda mētio de lege cōi: ſꝫ ſic de lege priuata: vel illius papa nō habuit memoriaꝫ: qꝛ ſecus eſt in legib' cōibus. ❡ Glo. querit qd cōprehēderet ꝓuilegiū clemen. dicit glo. forte cōprehendebat: vt poſſent ſacramenta illa recipere a quo in agio vellēt epo: vel ſꝫ Hoſti. forte erat datū epo: vt oēs cleri dioce. ſue ab eo reciperent ſacra: ſm Hoſti. ſm quē ſpālia ꝓuilegia nō ꝓiudicant huic generali: ſic prius: vel poſterius. de R. p. c. i. ❡ Op. ꝙ non obſtāte īpetratiōe ꝓuilegij potuerit vti ꝓſcriptiōe: ſicut qs vti iure cōi ⁊ ſpāli: de cōſue. cū dilectus. de teſta. in i. l. iij. naꝫ ⁊ iure cōi ⁊ cōſuetudine qs pōt vti. xcv. di. olim. ❡ Glo. ſꝫ all. iura. Nunquid priuilegio ⁊ ꝯſuetudine poſſit qs ſil' vti: ſꝫ priuilegio ⁊ iure cōi: vel ꝯſuetudine ⁊ iure cōi. Sol. gl. ītelligit decr. in modo ꝙ ꝓuilegiū ꝯdicebat ꝓſcriptiōi: quia ſcripſerat ſimplr: ſꝫ ꝓuilegiū dabat facultatē adeūdi aliuꝫ epm: demū in ſubſidiū: ſuo epo negligēte: vel ipſo non exiſtēte in gr̄a aplice ſedis: ⁊ hunc ꝓſequit glo. fi. ſm iſtū. non ob. ꝯ. l. ſm pōit ītellectū ꝙ ꝓuilegiū nō ꝯdicebat ꝓſcriptioni: ſꝫ nihilominus excludebat ꝓſcriptionē: qſi icōpaſſibilis tituli accumulatio: nam cū nō poſſis eē dñs ex plurib' cauſis: accumulando titulū aio nouiter qrendi: excludit ꝓmum titulū: qꝛ ſic fatet' ſe nō dñm: executio ꝓſcriptiōis: ſꝫ dicit gl. attendendū finē: ad quē īpetrat: ſi ad finē nouiter querendi ius: excludit' ꝓſcriptio: ſi ad finē cōfirmandi ius ꝓſcriptuꝫ: tūc nō excludit' ꝓſcriptio. Hoſti. pōderat verbū hmōi: ⁊ dicit: qd dicit' in tex. demū ꝓcedere qſi priuilegiū īpetratū cōtradicit ꝓſcriptiōi: ⁊ exponit hmōi. ſ. preſcriptiōi. Cōtrariū prīa facie dicit Io. an. ꝙ videt' ꝙ licet ab īpetratiōe ꝓuilegij poſſit inchoari preſcriptio: ex illo titu. cum bonafide: cōcurſus inchoate ꝓſcriptiōis videt' īpediri p priuilegiū īpetratū ſimpliciter: cū īpetrando ſimplr videat' fateri ſe nō cadere: qd ſe ius ptinere: ⁊ ſic glo. ꝓcedit ⁊ tex. ⁊ incōpaſſibili priuilegio cū preſcriptiōe. Inquātū tex. dicit in īpetratiōe ꝓuilegij ꝯtra qs videt' renūciare ꝓuilegio: illud eſt veꝝ ſꝫ aliqꝫ: qſi quis illo ꝓuilegio eſt vſus in iudicio: ſecus ſi non fuiſſet vſus. Inno. dicit ꝙ ſola īpetratione vr̄ tacite renunciare. C. de reſti. in inte. l. i. ſiue ſit incōpaſſibile: ſiue cōpaſſibile: niſi īpetret' ad cōfirmationē. de fide inſtru. inter. de ꝓui'. ex ore. ꝯ. c. cū olīꝫ: ⁊ c. auditis. Sed huic obuiat: qꝛ prelatus impetrādo: vel vtendo in iudicio nō pōt renūciare: qꝛ hec eſt donatio: quã nō pōt facere prelatus. Sol. dicit Inno. ꝙ hec eſt donatio modice libertatis: a quo magis velit epo recipiat libertateꝫ illā. ergo facere pōt ſine cōſenſu cōuentus: ar. eoꝝ queno. de dona. ceterū: maxie cū res reuertat' ad naturā ſuã: qd facile fit: vt. xxxv. di. ab exordio. vl' pōt dici ꝙ hic īteruenit cōſenſus cōuentus: qui ⁊ ſemꝑ ꝓſumit': de his que fi. a pla. ca noſcit'. Nō ob. iura que dicūt ꝙ cōceſſione libertatis al's libere pſtātis nō venit donatio: quãdocūqꝫ modice quãtitatis. C. de trāſac. preſes. de dona. c. ij. ff. de pac. l. ꝯtra iuris. ff. de dona. l. ſi filius: qꝛ maior eſt libertas ꝓlatoꝝ: ꝙ aliorū adminiſtratorū: vt pꝫ in dicta decre. ij. ſm Inno. vel eſt diſtinguendū īter donationē magnaꝫ: ⁊ paruā: vt ibi no. ⁊ de dona. ad aplice. Fatet' ꝙ qñcūqꝫ per donationē abbatis: vel alterius ꝓlati enormiter lederet' eccleſia: reuocat': vt ibi. no. vel reſtituit'. de reſti. in ite. c. i. de hoc. ꝯ. de elec. cū nobis olim. §. fi. vel pōt dici ꝙ ideo tenuit hic renūciatio: quia ex cauſa facta fuit. vt. ſ. abbas fugeret indignatiōem dioe. ar. c. diſtin. cōtra moreꝫ ff. de ſepera. l. i. §. illud ſciendū: ſm Inno. qui all. p ⁊ contra iura: que all. glo. ❡ No. mirabilem cām alienādi. vnū dicit hic Inno. ꝙ preſcribens nō pōt agere cōtra epm: qꝛ eps dñs eſt iuris: ⁊ cōtra eū nō cōpetit publiciana: vt. ꝯ. eo. ad aurea: ſed imo certe dat' vtilis rei vēdicatio: qꝛ illa directe ꝓfert' qñ cōtradicūt. ❡ Querit glo. quid ſi hic nō allegaſſet priuilegium: ſed ſolaꝫ ꝓſcriptioneꝫ: nunquid alter epus poſſit hoc ius ꝓſcribere: videt' ꝙ ſic: vt hic. In cōtra. all'. ꝯ. eo. ſi diligenti: qꝛ in talibus cōtra ius neceſſarius eſt titulus: ad qd. c. i. eo. tit. lib. vi. Item cum eſſet in ſimplici voluntate abbatis eligere: hoc non erat ꝓſcriptibile ex pte electi epi: qui hoc faciebat nō vtēs vt iure ſuo.

q

Quoniam.

Poſſeſſor male fidei nullo tempore ꝓſcribit. h. d. Primo ponit conſtitutionis cām. Scđo conſtitutionē. ibi. ſinodali. Tertio infert ex cā. ibi. generalr. Quarto ꝯcludit. ibi. vñ oꝫ. ❡ No. prin. ❡ No. caſum in quo papa ſtatuit ꝯ leges: ⁊ in quo canones ſeruantur in foro ciuili ꝯ leges: qñ canon ordinat' ad corrigēdum peccata: ꝙ lex ciuilis ꝑmittit. ❡ No. ad papaꝫ ſpectare vt caſſet oēs leges: cōſtitutiōes: ſtatuta: ⁊ cōſuetudines: peccatū nutrientes. Ad hoc de cōſue. c. pe. Et no. hoc videri qñ nutriuit mortale: ſecus ſi veniale: ſed ideꝫ credo de veniali: qꝛ ſufficit ꝙ in deteriorē exitū deducat cōſtitutio: ad hoc ꝙ no. de pac. quãuis. lib. vj. ❡ No. nō ſufficere bonãfidē. de iure canonico ex prin. niſi aſſit toto tpe cōſtitutionis cōplentē: ſic res deueniēs ad eum caſum: quo incipere non pōt: ꝓut eſt ī pendēti: viciat': ſecus ſi iā ſit in ꝑfecto eſſe. ❡ Op. ꝙ preſcribere cū malafide non ſit extra fidem: al's quilibet peccās eſſet hereticus. Sol. dicit glo. nō eſt ex fide. i. ex cōſciētia: ⁊ ſatis eſt extra fidē: quã deo debet: vt deū diligat ⁊ ꝓximū: ⁊ dei ſuet ꝓcepta. omne ergo ꝙ nō ſequit' fidē illā peccatū eſt. qꝛ deo ſuo eſt infidelis. ❡ Opp. ꝙ cū nō bona fide ꝓſcribat'. de iurepatro. cura. dicit Io. an. ꝙ ibi ſoluit'. ❡ Querit qñ dicat' bonefidei: ⁊ qualiter ꝓbet'. glo. ꝙ bonafides ꝓſumit': dic vt dixi. in. c. ſi diligēti. ❡ Querit glo. an ſi aduerſarius vellet ꝓbare dicēteꝫ ſe ꝓſcripſiſſe: nullo titulo poſſediſſe audiat' ſi velit ꝓbare malãfidē: ⁊c. glo. ꝙ ſic C. de pig. ac. l. neqꝫ creditoris C. de ꝓſcrip. lon. tēp. auē. malefidei. In cōtra. arg. ꝯ. eo. ad aureo: vbi dr̄ ꝙ illa oēm actioneꝫ excludit. dicit glo. ꝙ dꝫ audiri: ⁊ bn̄. Nō ob. ꝙ dr̄ ꝙ tollat oēm actionē: verū ſtāte ꝓſcriptiōe: ⁊ per quã nō infringat' ipſa ꝓſcriptio. Simile quod dixi de reſti. ſpo. Iteꝫ cū quis. Itē poſſeſſoriū: non admittit exceptiones detrahētes iuri agēdi poſſeſſorio: de reſti. ſpo. c. ij. ⁊ iij. deinde glo. remittit: ⁊ eſt clara. ❡ Oppo. ꝙ papa nō corrigat leges de malafi. loquētes ad litteraꝫ: dū dicit tā canonica qꝫ ciuilis. Rñdit. i. tam de iure ſpūali: qꝫ tēporali. ⁊ ſic ſiue ſit res ſpiritualis: ſiue ciuilis: nō preſcribit. Io. tenet ꝙ hic tollat' preſcriptio malefidei: quo ad vtrūqꝫ forum: ⁊ hoc quia nutrit peccatuꝫ: ⁊ lex canonica in materia peccati ſuperſtat legib': ⁊ ſi dicas quomodo lex hoc ſtatuit: que ⁊ rationabilis eſſe debuit. Dicit glo. ꝙ lex ciuilis habuit reſpectum ad finem publicū conſeruandum: ⁊ canonica: ad finē dei. vnde in euētu preſcriptionis approbauit lex rōnes: que tendebāt in finē ſuū: nã equū erat neglīam puniri ꝯ publicaꝫ vtilitatē: ex qua dñia remanebāt in īcerto ⁊ lites cōfingebant': ſꝫ lex canonica nō tantū curauit de fine publico quãtū ⁊ de aia. Iō cū aperto petō nō ꝑmiſit preſcriptiones: ⁊ petm̄ nō excuſat negligentia nō penitētie: per que dicit ꝙ in vtroqꝫ foro ſtādū eſt legi canonice: ⁊ nō ciuili: dat ſiſe in legibus vſuras ꝑmittētib': hec ꝓcedūt abſqꝫ dubio in ꝓſcriptiōib': que currūt ex terminis reſidētib' in pſona querētis ex ꝓſcriptiōe: vt in ꝓſcriptiōib' q̄ exigūt poſſeſſionē: vel qſi poſſeſſionē: vel titulū: vel ēt nō titulū: dūmō exigāt qſi poſſeſſionē: qꝛ cū tunc querat cū amotione petī: non ꝓſcribit de iure canonico ꝙ ſeruandū eſt in foro ciuili: ⁊ h planuꝫ ſm oēs: vbi autē non exigit' poſſeſſio ex parte ꝓſcribentis: nec titulus: ſed preſcriptio currit ex cā reſidēte ⁊ cōcernēte ſolam perſonā: contra quã preſcribitur: tunc dicit Inno. ꝙ tūc preſcribit: qꝛ h cautū nō eſt ex ſe acquirere: quia ille perdit ex negligentia ſua:

vt in perſonalibus obligationibus: ad preſcribendaʒ liber-
tatē ↄtra eas: vel in preſcriptione libertatis aduerſus ſuum
tē ruſticā: ⁊ ſʒ Inno. de imu. ecc. q: plerique: ⁊ ſenſit vet. de
iurepa. cum ꝓpter. ꝙ ſequit Bar. in. l. ſe quit. §. ſi viā. ff. de
vſuca. ⁊ in. l. ſi. quēadmodū ſer. amit. motus: quia iura cano
nica corrigūt ſolū in maleſi. poſſeſſore: ⁊ ſic loquunt: quan-
do ad pſcriptiōeʒ exigit poſſeſſio: vt patet in regula poſſeſ-
ſor: ⁊ q: nō imediate querit: ſed acqrit: q: ille perdit: alias ſe-
querē ꝙ nō licite quis teneret rē: quā alius haberet ꝓ dere
licto: cōtra illud. ff. pro dereli. per totū. Itē q: oēs actiones
tpales: ⁊ que tpales noſcunt: cū ex ſe finiant: ſʒ hoc iure ca
nonico eſſent ꝑpetue: ſi ad eas obligatus tpaliter tpe nō iu-
uaret: tpales autē vident oēs actiōes perſonales hodie. C.
de preſcrip. xxx. an. ibi. vincēdi nō habeāt facultatē: ⁊. l. oēs
ibi. debitū eſt. ⁊. l. i. C. de an. excep. neq; alterius cuiuſcūq;
vitā longiorē. C. de conſti. pe. l. ii. ibi. vitalis vice mēſura ⁊ c.
ↄtra. ſentit Inno. clare. dicit ibi Bar. ꝙ nō ꝓcedat preſcri-
ptio etiā in pſonalibꝰ: in. l. oēs populi. ff. d iuſti. ⁊ iure: puto
ꝙ ſi toto tpe preſcriptiōis deſ ignorātia debitoris: q: eſt in
bonafide: ꝓcedit preſcriptio: ſi ſcivit ſe debitorē: vel ſcivit
ius. dic ſi actio ſui natura data eſt legis miniſterio tpalis ⁊
a lege in merā penā: ſatis puto illam tolli: ſciente debitore:
q: ex ſe finit: abſq; hoc ꝙ in aliquo preſcribat vel acquirat
debitor: ⁊ quia in penalibus nō artat cōſcientia: vt no. glo.
xii. q. ii. fraternitatis: ⁊ Hoſt. in ſum. de penis. nā a lege con
ceſſuʒ lex tollere pōt: nō aūt aſſiſtente in aliquo naturali vin
culo: vt dicit Inno. de iureiur. in noſtra. Nō ob. ꝙ no. in. c.
que in eccleſiaꝝ: vbi licet lex ciuilis tollit actiōeʒ: non tollit
equitatē illā: qua equū eſt mihi ſeruari actioneʒ: cuius ſum
dñs de iure gen. lato ſumpto dñio: vt no. in. l. ſi quis vi. §. dif
ferētia. ff. d acqui. poſ. que fuerūt vba Guidonis de ſuza. vt
recitat Cy. in. l. ſi. C. ſi cōtra ius vel vti. pu. q: aliud eſt tolle
re datam: aliud ab initio dare ſic limitatā: q: vltra tēpus nō
tollit: ſed nō dat. Si autē actio tpaliter a lege ꝑduceret ex
facto partiū: ex quo equū eſſet actionē dari vltra remanente
naturali eqtate obligationis: idē ꝙ in caſu ſequēti. Si autē
actio originaliter eſt ꝑpetua: tūc ſi lex decurrat vitā actoris
ipſo iure: ⁊ ſic tollit effectus naturalē: ⁊ ipſo iure ciuileʒ: hic
dicit Bar. ꝙ currit preſcriptio: ⁊ preiudicat in vtroq; foro:
vel ſaltē in ciuili: q: hoc nō eſt correctū: puto ꝙ non ꝓcedat
preſcriptio: in vtroq; foro: ⁊ hec etiā ſic correcta per. l. cano-
nicam: q: hec actio finit cōtra naturalē equitatē: ⁊ fingit an
nexo negligēti: nō facto ipſius debitoris: ⁊ ꝙ ꝙ lex ciuilis in
morte actoris nō fundet ſe: ex terminis ipſius: qui liberatur:
cū comodū quod ei applicat liberationis occaſionat a pec
cato: nec hoc ex fide eſt ꝙ ipſe ſciēs ſe debitorē: ꝓpter ſuuʒ
etiā nō ſoluere liberet. deus eniʒ ſic artat debitorē ad ſoluē
dū: ⁊ ſatiſfaciendū de cōſcientia: ſicut ⁊ artat creditorem ad
petendū lex ciuilis: nec pōderat lex canonica poſſeſſionem
ex parte pſcribentis: ſed ſolum hic ꝙ nō fit ex fide: ſed cum
peccato: vt hic: ⁊ de hoc eſt caſus in auē. vt ec. ro. c. an. gau.
pſcrip. vbi cū malafide. nā currunt preſcriptiōes ↄtra eccle
ſiā: ⁊ cū malafide currere debēt: qñ preſcribit a debitore ſci
ente exceptio cōtra actorē. Si autē lex ipſo iure nō finit vi-
tā actoris: ſed creat exceptionē cōtra ius agēdi: ⁊ ſic tollit ci
uilē: ⁊ elidit actorē. Bar. dicit ꝙ hec preſcriptio adhuc cur
rit de iure ciuili: nec eſt correcta a iure canonico: vñ audire-
tur quo ad metas fori cōtentioſi: opponens in ciuili foro: q:
non eſt hec correcta eiſdē rationibus: ſed dicit ꝙ cum rema
neat naturalis equitas: cuius effectus nō eſt oīno ſublatus a
lege ciuili: an dicitur cōtra hanc exceptionem: replicans per
viā denunciatiōis euāgelice: per no. de iudi. novit: puto ꝙ ⁊
hec repellat etiā in foro ciuili: ⁊ ↄtentioſo: ⁊ repelli debeat:
nā oʒ hic preſcribentē aliquid qrere. ſ. exceptionē ad confli
gendū ius agendi ex naturali: que habuit cōcomitantiā ci-
uilis: tale autē eſt queſitū cū annexione peccati: vel ſaltē nō
cum extremo bonefidei ꝙ exigitur in preſcriptionibus: vt
hic: q: quod nō eſt ex bona eſt ex mala: ⁊ q: āmiſſa ſua ne-
gligentia ⁊ inſciente malo acquiſiuit: ⁊ ſic ſtat ratio legis ca
nonice: in vtroq; ergo foro repellet: ⁊ hoc tenet Jo. and. de
excep. c. ſi. lib. vi. vbi dicit ſtatuta nō valere: ex quibus indu-
citur pſcriptio qñ quāuis contra creditores: que no. ꝓpter
iſta ſtatuta: que quotidie fiūt. ¶ Querit glo. an hec cōſti-
tutio trahat ad preſcriptiōes pteritas. dicit glo. ꝙ nō: q: de
preteritis nihil dicit glo. tenet Vin. Goff. ⁊ phy. ⁊ Vin. q
his qui iā pſcripſerat añ iſtā cōſtitutioneʒ conſulet: ſi habe-
ant ꝓpoſitū nō faciendi: nec taliter pſcribendi: ⁊ de preteri-
tas malafide cōtriſtant: pſcriptiōes tñ inchoate: ſed nōdum
pfecte: iterrūpent ex hac ↄſtitutiōe: nō placet mihi h: q: hec
cōſtitutio eſt declaratoria: ⁊ declarans irrationabilitatē le-
gis: trahit ergo ad pterita: vt no. de poſtu. prela. c. i. lib. vi.
ꝑ glo. nec lex ciuilis potuit in hoc cōtra deū prebere iuſtam
cām preſcribēdi quo ad deū: licet quo ad finē ſuū ſic: q: ei cō
cedere debet deo: ⁊ h etiā Jo. an. per ea que no. in. d. c. vult
⁊ de vſu. cur. ſu. ¶ Oppo. ꝙ licet aliquo tpe habuerit ma
lā fidē nō teneat reſtituere. ↄ. c. vigilāti: dic nō dʒ habere ma
lā fideʒ: ſm glo. toto tpe durantis pſcriptionis: ſed ea fini-
ta fides mala nō nocet: vt. ↄ. eo. vigilanti: ⁊ no. ple. in regu-
la poſſeſſor. de re. iur. lib. vi. ¶ Querit glo. ſi a principio p
ſcriptionis habuit ↄſcientiā leſam: poſtea incipit habere nō
leſam. dicit glo. ꝙ videt ꝙ nō ipediat preſcriptioneʒ: q: er-
ronea fuit: iō deponere dʒ eam. de ſy. per tuas. xi. q. iii. cui. pu
to ꝙ ſi habuerit leſaʒ cōſcientiā ex legitima iformatione: cō
currēte vitate: ⁊ poſtea eam aliter erronee iformauit: ꝙ nō
pſcribat: ſi habuerit ↄſcientiā leſam: ex leui indicio: ⁊ eā po
ſtea aliter iformauerit: ex aliis: vel antecedentibus indiciis
legitimis. glo. bñ dicat. In dubio ſi prima ↄſcientia cōcur-
rat cū veritate: pſumit ꝙ eam prio bene iformauerit: ⁊ ſe
cūdo male: niſi aliud appeat: vide h de h. ¶ Querit glo.
qd ſi dubitat an ſit ſua: an ex hoc habeat malāfidem: ita ꝙ
nō preſcribat. glo. dicit ꝙ licet habeat iuſtā cām dubitādi:
vel dubitatiōis: adhuc pſcribit: q: adhuc dr bonefidei poſ
ſeſſor: quo ad vſufructus. ff. de vſuca. q ſcit. §. bonefidei: nā
dato ꝙ habeat dubitationē: vel ↄſciētiā dubiā: neſcit adhuc
an ſit aliena: vñ inqrere dʒ ab aliis de re illa: vt ſic veniat ad
veritatē. xxxvii. di. §. vlti. Idem glo. ↄ. eo. ſi diligenti. Ideʒ
Inno. hic: ⁊ Bar. in. l. naturaliter. ff. de acquirē. poſ. q: iura
canonica corrigūt in maleſidei poſſeſſor. boneſi. ergo poſ
ſeſſor ⁊ qui nec bone nec male eſt preſcribit: cōtrariū ſentit
glo. in verbo reſeruata. in prin. in. c. qñ. §. ꝙ ſi ſup: vt lite nō
conte. ¶ Eſt aduertendū bene qñ iura canonica loquun
tur: nā aliqua dicūt maleſidei poſſeſſorē nō preſcribere. ↄ.
eo. vigilāti: ⁊. c. ſi diligenti: aliqua exigūt boneʒ fideʒ: quia
omne quod nō eſt ex fide peccatū eſt: vt hic: hoc iure atten-
to: ⁊ verbis huius decre. ad pſcribendū nō ſufficeret defice
re extremū maleſidei: dubitās aūt in medio eſt nō hñs: nec
bonā: nec malam. ergo nō preſcribit. Puto ꝙ ſi dubitatio
eſt momētanea: ⁊ nō fixa: ⁊ firma: ſed vacillans: ꝙ hec non
iterrumpat: ſicut non eſt hereticus qui dubitat: ſed non fixe
⁊ firme: vt in. c. i. de hereti. ⁊ quod ibi no. Si autem eſt perſe
uerans firma ⁊ fixa: ⁊ ad merito dubitandū cōcurrat veri-
tas in aliqua legitima cauſa plus credendi alienā ꝙ ꝓpriā:
tunc puto ꝙ iterrūpatur pſcriptio. Idem ſi aliquid ei oſten
dit: vel probat: ex quo veriſimiliter potuerit ⁊ debuerit du
bitare: licet aſſerat ſe non dubitaſſe: vt no. ↄ. de iudi. novit: p
que puto ꝙ alicuius caſu denunciatio etiā poſt poſſeſſionē
adeptā iterrumpat: qñ fit a tali: cui merito erat credēdū: vbi
aūt dubitatio eſſet in prin. pſcriptiōis: fortius tūc ipediret:
⁊ ibi dixi iterrūpi: ad h qđ no. C. de acq. poſ. l. i. ¶ Querit
glo. qd ſi prelatus hʒ leſam conſcientiā alicuius rei: quā poſ
ſidet: lʒ eccl'ia habeat bonāfidē: nūqd platus debeat dimit
tere illā. rñdit glo. ꝙ nō: ſʒ ſignificabit illi cuiꝰ eſt: ⁊ ſic pur-
gabit ↄſciētiā ſuā: nec in h vr facere fraudē: vt. l. at qui natu
ra. §. cum me abſente. ff. de neg. ge. Jo. an. remittit. liiii. di.
generalis: ⁊ de poſtu. prela. bone. ⁊ pro glo. alr. no. xxiii. q.
ii. ſi vir. ⁊ dicit Inno. ꝙ cauere dʒet platus ne aliqd ↄtra

ꝯſcientiaꝫ faciat:vel facere ꝓcuret. ¶ Querit̃ qđ ſi veniat in iudicio:ꝛ petat ſi prelatus confitetur rem eſſe petentis:vt habet in conſcientia:ꝛ debet:confeſſio ꝑiudicet eccleſie:que hꝫ bonam fideꝫ. dicit glo. ꝙ nõ:niſi prelatus cõſtitutus a capitulo in iudicio deferendo cõfiteret̃:qꝛ tunc ſuſtinet perſonam totius conuentus:al's nõ preiudicat cõfeſſio:niſi confiteat̃ de eo ꝙ ipſemet feciſſet:de quo remittit de elec. dudū. ꝛ ibi dixi:dic hodie vt de teſti. preſentiū. lib. vi. ꝛ per Cy. in .l. i. C. de confeſ. in. xv. q. per Bar. ibi. ꝛ in. l. certū. §. ſed an ipſos. de cõfeſ. dic ſi cõfiteat̃ prelatus in his in quibus hꝫ diuiſam adminiſtrationẽ ab eccleſia:ꝑiudicat cõfeſſio:qꝛ illa põt ſolus in iudicio deducere:niſi ſint ardua. Si confitetur in his in quibus nõ habet diuiſam adminiſtrationẽ:ſed cõiunctã ꝓcedit glo. vt ꝑiudicet demũ cũ cõſenſu capituli. Nec video ꝙ aliquid operetur ꝙ geſſerit:ſolum actus in quo confitetur:cum in hoc etiam ei vt teſti. ſemper non crederetur:vt no. de teſti. a nobis.

¶ De ſententia:ꝛ re iudicata Rica.

¶ Viſo qualiter res acquirat̃ ꝑ ꝑſcriptionẽ:videndũ qualiter acquirat̃ per ſniās iudicũ:vel expedito tractatu ꝓceſſus iudiciorũ ad ſniās eſt recurrendũ quibus ꝓceſſus ipſi cõcludunt̃ ꝛ finiunt̃:ꝛ quia lata ſnia:ſi nõ appellet̃:illa tranſit in rem iudi. Jõ ſubmittit. de re iudi. ꝛ ex hoc datur ſtricte dr̃ia inter ſniāꝫ ꝛ reꝫ iudi. qꝛ ſnia eſt anteq̃ trãſiuerit in rẽ iudi. res iudi. poſt:licet in genere etiã appellet̃ res iudi. i ſnia: a qua appellare põt:vt no. ff. e. ſuper Rica ſeu in. l. i. ꝛ C. de ap. l. litigatoribus:dic ꝓprie ꝛ ſtricte ſnia nõ eſt res iudi. ſꝫ res iudicans:materia ꝛ q̃ſtio ſup qua bene eſt res indicata: cũ alterius reſpectu ſnia appellat̃ iudicata. Si eni põderas ſniam:ꝓut ꝓmulgat̃:eſt res iudicãs:ſi ꝓut eſt ꝓlata:ꝛ trãſiuit in rem iudi. qꝛ irrationabiliter ꝛ ꝑfecte iudicata:cũ nõ pẽdeat in aliquo ex futuro:effectus eius. ſ. e. ꝙ ad cõſultationẽ:ſi ꝓut adhuc nõ trãſiuit in rem iudi. aliquin ꝙ nõ eſt tunc res iudi. ſed in cõtra. eſt. l. illa litigatorib[9]:ſed certe attenta ſnia:vel q̃ne iã deciſa:põt dici res iudi. licet nõ irreuocabiliter iudicata:ſm Bar. in dicta. l. i. Si autẽ põderetur quo ad effectus executionis ſnie:inquãtũ ſtatim trahat executionẽ:vt ſnia īfamie:vel abſolutoria:adhuc ſtatim eſt res iudi. qꝛ hꝫ ſecũ executionẽ ꝓmptam:ad quod no. ſ. de ap. paſtoralis. §. i. ff. de penis. qui vltro. ff. de his qui no. īfa. l. furti. cũ ſi. Si autẽ attẽdit̃ effectus executionis facti:ques exſpectat de futuro:põt dici res indicãs:etiã illa que nõ trãſiuit in rẽ iudi. qui non ſemp incõtinenti põt exequi:nec eſt executa:vt ſ. de offi. dele. querẽti:ꝛ ꝙ ibi no. ꝛ fortius illa que nõ tranſiuit in rẽ iudi. que interim non põt exequi. ff. nil no. ap. pen. de ap. nõ ſolũ. lib. vi. Sic dic Bar. in. d. l. i. ꝛ vide archidia. .ii. q. vi. §. diffinitiua. ¶ De materia Rice. ii. q. vi. §. diffinitiua cũ ver. ſequẽtibus. xxxv. q. v. per totũ. xi. q. iii. q̃do ſacerdos cũ. c. ſe. xxx. q. vlti. §. his ita vſqꝫ ad fi. ꝛ repetit̃ i. vi. ꝛ cle. ¶ Sed an oẽs ſnie trãſeũt in rem iudi. Hoſti. dicit ꝙ ſic regulariter. ſ. de elec. cũ dilecti. Alique tñ ſunt que nũq̃ trãſeũt:qñ eis ſuatũ ẽ piculũ aie. ſ. e. tenore ꝛ. c. lator. ꝛ. c. ꝯſanguinei. de frigi. fraternitatis:cũ idem ſit in ꝯſuetudine ꝛ preſcriptione. de cõſue. c. fi. de ꝑſcrip. c. fi. idẽ no. xxxv. q. ix. in ſũma ꝛ. §. quia ergo. idẽ glo. de re iudi. inter monaſterium. in glo. fi. ver. item vbi:ꝛ idẽ no. Jnno. de re iudi. cuꝫ Bertoldus. ꝛ idẽ dicit in ſnia arbitri. in decre. per tuas. ſ. de arbi. de ſententiis que trãſeũt in rem iudi. regulariter non trãſeũt qñ. x. dies. ꝛ trãſeũt poſt:vt i. c. ꝙ ad ꝯſultatiõeꝫ. ſ. e. Fallit vbicũqꝫ a iure reiicit̃ appellatio:vt in ſnia excõicatiõis: quo ad vim ſuſpendendi. de ap. paſtoralis. de ſen. excõ. per tuas. ¶ An trãſeant quo ad aliqđ. dicã ſ. e. c. cõſanguinei. Jtẽ qñ inſignes latrones:vel ſeditionũ incitatores:vel duces factionũ:dãnant̃. ff. de ap. cõſtitutiões. Jtem in raptore virginis. C. de rap. vir. l. vna. §. qbus. Jtẽ in homicidis:bñficio:maleficio:violẽtia:adulteriis:ſi ſpõte ꝯfeſſi ſunt:ſecus ſi coacti:vel ꝯuicti. ii. q. vi. c. ei q. §. ſunt ẽt quoꝝ. C. quo ap. non recip. l. ii. Jteꝫ ſm quoſdaꝫ in igenuitate ꝛ libertate. ff. de ſta. ho. l. ingenuũ. ꝛ de re iudi. l. res iudi. Sed in libertate ꝯtrariũ eſt. C. de li. cã. l. ſi is ad quẽ. quedã hic per Jnno. poſita. ponaꝫ. ſ. e. c. i. ¶ Quotuplex eſt ſentẽtia. dic ꝙ triplex. quedã diffinitiua:quedã iterlocutoria:quedaꝫ mixta:que appellatur iterlocutoria:hñs vim diffinitiue. Jnterlocutoriarũ quedã ſunt iterlocutorie ſtricte:ꝛ iſte ſunt que ſolum itermedia cãe ꝓferunt̃:ꝛ principalẽ nõ diffiniũt queſtionẽ:vt dicit glo. in cle. ad cõpeſcẽdas. de ſequeſtra. poſ. ad h. de Rp. ex parte decani. de offi. dele. ſignificantibus. de teſti. ſignificauerũt. C. cõmi. vł epi. iterlocutio. Nõ eni tales certis finibus cõcluduntur:ꝛ ſic nõ ſunt diffinitiue. C. de ſen. ex ſtipulatione:ꝛ. l. poſt ſniam. Quedaꝫ diffinitiue ꝛ he tripliciter dicunt̃:rõne ſolẽnitatis plenarie requiſite:de qua per totũ ti. C. de ſen. ex pi. re. ꝛ de ſen. ꝓlataꝫ. ii. q. vi. §. diffinitiua ver. ꝓlatã. ii. q. i. per totũ. aſſiſtẽtia autẽ ſolẽnitatis ꝯcludit diffinitiuã:ſed defectus nõ:vt pꝫ i ſũmarijs:que tñ diffinitiue ſunt. de ſeques. poſ. cle. i. de ver. ſigni. cle. ſi. de iudi. c. diſpẽdioſaꝫ. Secũdo diffinitiue dicunt̃ qꝛ totaꝫ ſapiũt q̃nẽ iter ptes:ꝛ finiũt:vt. d. l. ex ſtipulatione:ꝛ. l. poſt ſniam. ꝛ. l. ꝑſca. h reſpectu ꝓprie dr̃ diffinitiua:vt dic gl. i cle. ad cõpeſcẽdas:de ſeq. poſ. ꝛ ſpe. i ti. de ſen. ꝓla. §. i. i pn. ꝛ hos duos modos põit Bar. i. l. ſi cũ exceptiõe. §. hec aũt. ff. ꝙ me. cã: nã dempto h ꝙ q̃nẽ ex toto nõ diffiniat:non eſt diffinitiua: ſed qſi diffinitiua:vt dicit glo. de offi. dele. cõſultationib[9]: ꝛ no. Jnno. de inſti. cũ veniſſent:vñ non dicit̃ diffinitiua:qñ accumulato petitorio:ꝛ poſſeſſorio:fert̃ ſup ſolo poſſeſſorio:ſꝫ diffinitiua dicat̃ qñ ſolo accumulato poſſeſſorio:profertur. de iudi. c. fi. ꝛ ibi dixi:ꝛ no. doc. in. l. i. C. ſi de momen. poſ. fu. ap. dicit̃ etiã diffinitiua:qꝛ parit ius agendi:qđ non faciũt iterlocutorie. C. de re. cre. actori. ꝛ no. de elec. cuꝫ dilecti:ꝛ no. glo. in cle. cũ a repulſiõe. de ap. ꝛ no. in. l. i. C. de iudi. ꝛ. l. pe. C. de arbi. dr̃ etiã diffinitiua:qꝛ parit ptib[9] ꝑiudiciũ irreuocabile:ꝛ quo ad iudicẽ:ꝛ quo ad ptes:qđ nõ ꝯtingat in iterlocutorijs. ff. de re iudi. qđ iuſſit:de ap. cũ ceſſante:hoc reſpectu ſnia excõicatiõis dr̃ iterlocutoria:vt no. archidia. ii. q. i. ſup ſũma. ꝛ no. i ſpe. loco pall. dr̃ ẽt diffinitiua:qꝛ facit ſniantẽ ſuo officio fungi:ꝛ ꝑfungi:ꝛ finit officiũ iudicis:quo ad cãe cognitionẽ:ex toto poſita validitate ſnie. ff. de arbi. qđ tñ:ꝛ. d. l. poſt ſniam. de offi. dele. in ſfis. Si oĩa ſigna diffinitiue ꝯcurrant. de qbus dictũ eſt:iſta eſt ſtricte diffinitiua:ſi fiat negocium:ſed non imediate:ſed mediate:ꝛ in ea ius nõ ſuer̃:vel ſolẽnitates iur̃. ẽ iterlocutoria:hñs viꝫ diffinitiue. Jdẽ ſi parit ptibus ꝑiudiciũ irreuocabile:ꝛ facit fungi officio ꝓnũciantẽ:nõ tamẽ hꝫ in ſe deciſionẽ totius negocii:ꝛ per h dixi ſniaꝫ adiudicationis inſolutum:non merã iterlocutoriã:ſꝫ ſapere viꝫ diffinitiue:qꝛ finit officiuꝫ: qꝛ pimit q̃nẽm:ꝛ ꝑiudicat irreuocabilr̃:de ſnia precepti. dixi in. c. dudum. ii. ſ. de elec. ꝛ no. ii. q. i. in ſũma:ꝛ in ſpec. de ſen. ꝓla. §. i. ver. eſt quoqꝫ ſententia:ꝛ ſ ap. cordi. lib. vi. per archidia. in verbo interlocutoriam.

ſ

Ententia.

Non valet ſentẽtia que cõtra ius eſt lata:expreſſo errore. in ſnia. h. d. Non diuiditur. ¶ No. quod dixi in ſũmario. ¶ No. ꝙ vbi ſententia eſt nulla:nõ eget is contra quẽ eſt lata appellationis remedio. ¶ No. ꝙ appellatio ſuſpendit ꝓnunciatuꝫ non extinguit. ¶ No. ꝙ nullum eſt ſuſpendi non poteſt vel rumpi. ¶ Formo aliqua dubia:vnuꝫ ꝙ ponit Jnno. ſuper Rica. Alia hic. Primo ſi ꝯtra aliquem agitur ꝛ cõtingit lite pẽ. eũ cadere a poſſeſſione:an ex ea inſtãtia poſſit cõdẽnari:q deſiit poſſidere:ꝛ ad qđ:ꝛ q̃ũ ſit ſniandus. Jſta. q. melius poneret̃ ſup. c. aduerſario. de excep. q̃ hic. Quod ſi cadit a poſſeſſione voluntate:ꝛ cã mutandi iudiciuꝫ:ſic ꝙ in illud cidat edictũ:oꝫ ꝙ agatur cõtra eũ:nouiter ex dicto. de ali.

in.mu.vt.l.i.C.de ali.iu.mu.cauſa fa.per totum:ꝛ hoc ſiue ante litem conte.ſiue poſt. Si non incidat in edictum:ſed aliter dolo deſijt poſſidere:aſi lit.côte.vel erat malefidei poſſeſſor:ꝛ in mora reſtituêdi:ad huc poterit côdênari.ff.ſi cer.pe.l.ꝙ te.ff.de côdi.fur.l.ſi ꝓ fure.§.ſi. Idê ſi ſe liti obtulit:cû nô poſſideret:q̃ tûc a ſeipſo decipiť.ff.de rei ven.l.is qui ſe obtulit:ꝛ.l.is qui.ff.de peti.here.l.niſi.actor ꝰ ſciret ꝙ nô poſſideret:q̃ tunc a ſeipſo deciperet.nã ſciêti nô inferť dolus. Si autê ceciderit a poſſeſſione poſt litê côte.ſi agiť perſonali:nô eſt vis:an culpa:an ſine culpa deſierit poſſidere:q̃ cû pſona nô res ſit obligata:côdênabiť ꝛ ad ſniaꝫ ꝓcedeť:ſm Inno. An autê ꝛ qualr fiet executio tûc nô dicit Inno. ſed ſatis credo recurrêdû ad.l.cum res.ff.de le.i. Si agitur actione reali:tûc dicit hic Inno.ꝙ ſi ſine culpa deſierit poſſidere:nô côdênabiť. Si cû culpa que ꝑſumiť in dubio rem amiſit:vel aľs ꝑmiſſionê facere nô pôt:ꝓcedeť côtra eû:vt ad litis eſtimationê:vel îtereſſe côdêneť.ff.ad exhi.l.de eo.§.ſi poſt iudiciû.ff.de euic.ſi ſeruus.§.ſi in prin. Si ſine culpa ꝺſijt poſſidere:tûc actor iuito reo:ꝛ reus inuito actore pôt petere vt ꝓcedať ad diffinitiuã ſniaꝫ:ꝓpter fructus:ꝛ expêſas:ꝛ îtereſſe:ꝛ alia acceſſoria:ꝛ ꝓpter ſtipulationem de euictione:quãtuꝫ autê ad reꝫ:q̃ nec dolo:nec culpa.deſijt poſſidere:abſolueť: alľ.ad hoc.ff.de rei ven.l. Ia qui.ff.de euic.l.ſi ſeruus.ff.iudi.ſol.l.ſi ſeruus. Et erit forma ſnie:q̃ inuenimus ꝙ reus eſt in cã côdênatiôis:ſi poſſideret:iô côdênamus eû ad fructus:ꝛ expêſas. Sed ꝙ nec culpa nec dolo deſijt poſſidere:quãtû ad eû duximus abſoluendû:aliq̃ꝫ tamê abſoluat faciet ꝓſtare cautionê actori:de reſtituêda ſibi re:ſi ad eû puenerit.ff.de rei ven.l.ſi vero.ff.de euic.l.ſi ſeruus ad ſi.ff.de edil.edic.l.redibere.§.ſi.ꝛ per hãc ſniaꝫ licet reus nô poſſidet:hêbit regreſſuꝫ de euictiôe ꝯ venditoreꝫ.I.de emp.ꝛ ven.c.ſi. Recitat alios dicere ꝙ ſnîabit etiã ſuper re:nô ꝙ dicat ſimplr côdênamus reû ad reſtitutionem rei:ſed addet qñ eã habuerit:vel ꝓnûciabit rê petitã eê actoris.ar.ff.iudi.ſol.l.ſi ſeruus:ſꝫ prius dictû placet Inno.dicit êt ꝙ iudex ex cã pôt deferre ſniaꝫ:ſi ſpereť ꝙ in ꝓrimo poſſit rê recuperare:ꝛ abſoluet cû tãtû a termino aſſignato:ꝛ ſi reus poſtea recuperauerit ipſam.ꝓcedit in cã cepta:mediante iuſticia:poſſet etiã reû non ab îpetitione:ſed ab inſtantia abſoluere:ꝛ tûc ſi poſtea recuperauerit reꝫ:poterit de nouo côueniri:de excep.c.ij.ſed qñ abſoluiť ab îpetitione rei:ꝓuideť actori per remediû cautionis:de reſtituenda:vt no.ſic per eadê glo.ꝛ vide hãc glo.in ſpe.de iterro.ac.§.ij.ver.verû quia ſepe:ꝛ ſi pro reo ſit ſnia ferenda:dicet iudex abſoluimus reû ab îpetitione actoris:ꝛ côdênamus ei actorê ad expenſas:ꝛ per hac ſniam hꝫ actor regreſſum de euictione côtra eû:qui vendidit ſibi rê:in qua ſuccubuit:ſi ſine culpa ſua cecidit a poſſeſſiôe.ff.de euic.quidã ex parte:ꝛ.l.euicta re.l.ſi rem.§.i. Inquãtû dixi.ꝰ.eû côdênandû ad reſtitutionem fructuû:noîe fructuû îtellige q̃cquid ſibi obuenit de re petita:vel occaſione ipſius:vñ diciť ꝙ dꝫ ſibi cedere actiones:ratione rei ſue ſibi côpetentes:ſicut eſt actio.l.acquiľ.interdictû vnde vi:ꝛ actio furti:ꝛ ſimiles:de rei ven.l.iul.ſi hoîeꝫ ꝛ tribus.l.ſe.ꝛ.l.ſi is qui pro herede cum ſe.ꝛ.l.ꝙ ſi in diem.§.iul.ff.de peti.here.de pig.ac.l.ſi pignore.ff.de edil.edic.houê.§.ſi quis ſeruû. Nô ob.ff.de peti.here.l.vtruꝫ.ꝛ.l.ſe.ff.loca.l.is qui reꝫ.C.de fur.l.manifeſtiſſime.§.pe.q̃ leges loquuť qñ cômode poſſeſſio ad aliquê pertinet:ꝛ ideo ſi fraudať poſſeſſiôe rei:iuſtû eſt ꝙ habeat penã furti ꝛ côſilium:nô aût ſic eſt in iterdicto:ꝙ ex re tantû peruenit.ar.ff.ꝺ peti.here.l.ꝙ ſi in diê.§.ſi.vel dic ꝙ ſi bonefidei poſſeſſor aliq̃ꝫ res ab eo euinceret:ꝓdicta obtinuerit:eadê facit ſnia:iô ipſa reſtituere nô teneť:vt in côtrarijs:ſed ſi nôdû obtinuit:tûc teneť cedere actiones:vt in primis côcor.ꝛ habet locû in fructibus:ꝛ expenſis que poſt lit.côte.contingût:ꝛ ideo officio iudicis mercenario veniunt in côdemnatione:ſecus de his que ante litem côte.accidût:q̃ in illis:nô fit côdemnatio:niſi petite fuerint in libello.ff.de edil.edic.l.ediles.§.

item ſciendû.ff.de vſur.l.partus:fateť ꝙ ex natura actionis ꝛ ſtricti iuris predicta in côdemnatione veniût:ſed non niſi petantur.ff.de ac.emp.ꝛ ven.l.ratio.ꝛ.l.iul.§.ex vendito:ꝛ.C.de ac.emp.l.iij.ꝛ.l.fructus:ſꝫ Inno. Hoſti.remittit ad ſûmaꝫ de dolo:ſub côdictione de contumacia.§.qua pena afficiatur contumax ſub.§.punitur etiã côtumax vel dolo ſere ſequenter de intereſſe:no.plene in ſum.eo.ti.ſub Rica de ſnia.§.ſi quis effectus ſub.§.ſꝫ ꝛ q̃ aliquotiês:ꝛ ſe.ꝛ ſpe. Rica habetur.in ſpe.ad ſi.ſecûde ptis. Quãdã glo. Inno. hic in qua tractat an iudex qui ſniauit ſnia exiſtente nulla:vel vbi ahh.ꝓuidit extra iudiciû:an iterato ꝓuidere poſſit decido:quia illam expedio:de offi.delega.in litteris.vbi melius cadit. ¶ Oppo.cum glo.ꝙ ſnia côtra leges nô ſit nulla.J.eo.cum inter. Sol.ſi eſt côtra leges:vetãtes nô iudicê ſniare:eſt nulla:quia ibi ſupponiť defectus poteſtatis:ſic poteſt intelligi hic:ſi eſt côtra leges quo ad iuſticiaꝫ contentã in ſnia:dic ſi eſt contra leges manifeſte:quia expreſſo iuris errore in ſnia:ſnia eſt nulla:vt hic. Sed ſi eſt côtra ius:ſed nô manifeſte:qñ nô exprimatur error in ſnia:ſnia eſt aliqua:q̃ diciť tunc côtra ius partis:ꝛ nô côtra ius legis:ꝛ facit ius inter ptes:vt ibi:ꝛ.l.penul.ff.de iuſti.ꝛ iure.ꝛ.l.cû prolatis.C.de ſen. Inquãtuꝫ dixi ſniam nô valere côtra leges:intellige hic in foro ciuili. Idê inquãtû eſt lata in foro canonico:côtra leges nô repugnãtes canôibus.aľs inquãtuꝫ eſt lata côtra leges repugnãtes canonibꝰ.in foro canonico valet:ſm canones.de côſti.c.i. Inquãtuꝫ glo.dicit ſnia lata côtra leges:expreſſo iuris errore:in ſnia.dic hoc verû regulr:ꝛ hec cã eſt:quia tunc error expreſſus in ſnia eſt mãifeſtus. Idê ſi aľs:côtra notoriû lata eſſet:ꝛ ſic côprehenderet in ſe notoriã iniuſticiã:vt no.Inno.de frigi.fraternitatis.de conceſ.ꝓben.cû noſtris in addi.J.eo.cû Bertoldus.de R.p.cû dilecta:ad hoc tex.J.eo.iter ceteras:ad hoc de ap.ſollicitudinê.§.ſi vô notoriû:ad ꝰ qꝺ no.pau.de re.iudi.i.cle.paſtoralis:ꝛ maxie hoc verû qñ hꝫ iniuſticiã cû impoſſibilitate:vt no.Jo.an.de ſen.excô.romana.§.in vniuerſitateꝫ.lib.vi.no.glo.in.l.diem proferre.§.ſi plures.ff.de arbi.que alľ.ff.de iudi.l.partes litterarû.ꝛ.c.titu.venerabilibus:ſecus ſi tãtum eſſet ꝯtra manifeſtû:vt dicit glo.de ſen.ex.per tuas:ad hoc quod de libello côprehendente notoriã iniuſticiaꝫ.no.de offi.vica.c.ſi.ꝛ de iudi.examinata.de libel.ob.c.ſi. Inquãtum dixi ſentêtiã nullã expreſſo iuris errore in ſnia.dic ꝰ verꝫ quãdo eſt error iuris îdubitatus:nam ſi ius ſup quo fuit opi.in eius îtellectu:valet ſnia:quia nô eſt contra ius apertû legis. No. Ja.de are.ꝛ alij.ff.de re iudi.l.cû prolatis:nã in tali pôt cadere dubitatio ꝓbabilis:vt patet in.c.cû dilectus de côſue.ideꝫ ſi eſſet côtra legeꝫ:inquãtû nô eſt ſcripta:ſed trahi poſſet ex ſimilitudine rôis:aut ex argumentis:vt no.J.de ap.cû ſpâli:per Inno.ꝛ ſentit etiã Ja.de are.vbi.ſ.quãdo autê dicať lex ſcripta:dic vt per Cy.in.l.i.C.de legi.quãdo reperitur ſcripta in terminis eiuſdem occurrentibus:vel oîno indifferentibus terminis:quo ad illã materiã:ſecus ſi termini differant:licet ꝓpinqui ſint:ꝛ habeant rationis paritatem. Si tamen ratio eſſet ſcripta in genere:licet ad terminos alios ſpecificos:ſatis putarem contra leges:ſi feretur contra rationê legis. Ideo dixit glo.ſententiam latã côtra equitatê non ſcriptã:nô eſſe nullã:licet exprimať error equitatis:vt no.glo.in.l.ius pluribus.§.pretor.ff.de iuſti.ꝛ iure:in verbo decernit. Item hoc verum quãdo lex eſt certa:ad corpus iuris redacta:ſecus ſi côtra ius extrauagantis:quia de illa pôt probabiliter dubitari:vt de ſi.inſtru.paſtoralis.no.Bar.in dicta.l.cum ꝓlatis. Item hoc eſt verû quãdo patenter patet error ex ſnia:ſecus ſi per media:ꝛ concluſiones:ſic intellectuꝫ aliter reducibilis ad côcluſionê ꝯtra ius:vt no.Inno.de offi.delega.p.ꝛ.g.in.q.quaꝫ tetigit glo.de teſti.co.cuꝫ ſup.vbi dixi.an ſi apparet error ex actis:iuncta ſententia vicietur:dicã.J.e.cû Bertoldus.dixi de ꝓba.qñ. ¶ Querit glo.an ſnia fiat aliq̃ p appellationê qñ eſt nulla ſi appelletur.dicit ꝙ ſi ſnia eſt nulla funditus:ſimpliciter:ꝛ

quo ad oẽ:nō pōt ex appellatione validari:q etiā dato ꝙ
haberet in ſe eõſenſuʒ:vt eſſet aliq̃:ꝯſenſus nō pōt validare
ſententiam: vt.l.ij.C.cõmunia vtriuſ.iu. Sed ſi ſententia eſ-
ſet aliqua quo ad aliquem: vt quando eſt lata contra falſuʒ
ꝓcuratorē:q quo ad eū eſt aliqua.ff. de ꝓcura.l.paulus:ꝛ
.l.ij.ff.de re iudi.bene pōt appellatiōe approbari: vt.l.iij.§.
falſus.ff.rē ra.ha.ꝛ glo.ꝫ. Jo.an.ꝛ alij cautuʒ ꝓcſtari:ꝙ per
bñficiū appellationis nō recedere itendit a bñficio nullita-
tis:ʒ glo.ꝫquid no. Jo.an.ij.q.i.ſtatutū:ꝛ hoc eſt veruʒ.
Nunqd autē ſi ꝓcura.falſus cōtra quē lata eſt ſnīa ſucceſ-
ſerit dñs:poſſit ex iure dñi dicere ſnīam nullam:tangit Jo.
and.in addi.ſpe.in titu.de ſen.ꝑla.§.qm̄.ver.quid ſi ꝓcura-
tor:ꝛ ꝯcludit ꝙ nō:q ꝯueniri pōt ſup validitate:ꝛ eius re
pellitur exceptio:fortius denegabitur actio:ꝛ ſicut q nō po
teſt retractare acta predeceſſoris ex pſona ſua:ita nec ſua:
ꝛ fortius ex pſona ꝑdeceſſoris:ꝛ de iudice autē qui ꝓnuncia-
uit:an ſi ſuccedat parti:cōtra quā eſt ꝓnūciatū:que appella
uit:poſſit proſequi appellationē:ibi tʒ ꝙ ſic:cū poſſit nō pro
batis probare:ꝛ ex hoc non arguetur ſua turpitudo: ſecus
ſi ab aliqua appellet interlocutoria:que hʒ iuſtificari ex eaſ
dem cauſis:eo caſu queſtio eſt dubia:cū ꝓſequēdo dicat
ſuam turpitudinē:ſed tenet ꝙ poſſit cū potuerit ignoranter
ſic ſnīaſſe:ſecus ſi ſciēter:fatet ꝙ honeſti⁹ eſt ꝙ ꝑ aliū appel
lationē ꝓſequat. de materia Jo.an.remittit.i ſpe.de ſen.ꝑ
la.§.iuxta ꝓponis.ver.ſed quid ſi a ſnīa:ꝛ ſe.vſqꝫ.ad ſi.dñi.

i **Urgantium.** ¶ No. ſenten-
tias celeri ſenten
tia debere terminari. ¶ No.rigorē aliqñ debe
re cōcurrere cū equitate. ¶ Opp.ꝙ nō debeat
accelerari ꝙ excludat cāe cognitio. vnde dicit Bar. ꝙ ſi ſe
raſi:ꝛ ex tpis breuitate patet ꝙ nimiuʒ ſit accelerata:ꝙ ſnīa
eſt nulla:ſi apparet ꝙ de cā non cognouit. Jta dicit Bart.
in.l.ꝑlatā.C.de ſen.ꝙ in rōne ſui.ff.de reſti.in inte.cū ex liꝫ
teris.ꝛ tenet ſpe.in ti.de ſen.ꝑla.§.qm̄.ver.itē oppone ꝙ iu
dex.alꝫ.vi.q.i.quero.C.ò edē.io apud.de trāſac.ſi cauſa co
gnita.C.de iu.l.iudices.C.de appel.neceſſarias.C.de penis
qui ſnīaʒ:ſic debet intelligi glo. ¶ Oppo.glo.ꝙ nō celeri
ter ꝓcedatur.xi.q.iij.cum apud.glo.non reſpon.bene dicit
non tardat ſententia:ſed executio.

a **On poteſt.** Eſt breuis. ¶ No.ꝙ
ad validitatem ſenten
tie duo requiri:iuſtitiā ſnīe:ꝛ poteſtateʒ iudi-
cis:ſeu iudicantium. ¶ No.caſuʒ in quo iudi
cū pluriū exigit concordia:nec ſtatur maiori pti. ¶ Glo.
querit de numero ſacerdotū:qui requirunt ad deponēdū.
glo.ponit nūerū:ꝛ eſt clara. ¶ Opp.ꝙ ſufficiat maior po
indicium.ſ.de re iudi.duo. Sol.fatet glo.ꝙ ſatis cōcors
dicit qñ maior pars concordat:vñ quo ad ſacerdotes infe-
riores ſufficit maior pars:quo ad epm aūt oꝫ ꝙ oēs concor-
dent.vi.q.iiij.ſi quis epus criminaliter:ꝛ eſt ſpāle in cā epi.
glo.alꝫ.aliuʒ caſum. Jnquātū glo.exigit nūerū epoꝝ.vj.
in preſbytero.itellige etiā nō cōputato ꝓprio epo:ſm Jo.
ꝛ ſpe.in ti.de accu.§.iiij.in ꝑn. Fallit in caſu de heretici.c.i.
lib.vi. Si autē reperiunt tot epi in ꝓuincia vocabunt vici-
ni.no.iii.q.viij.ſuggero:vel conſuleret papa:q aꝉs ſnīare
poſſet:de quo.ii.q.iiij.nullā. Jnquantū dicit ꝙ ſnīa eſt nulla
intelligit Jo.an.etiā abſoluendo:de quo.xij.di.ꝑceptis.iij.
q.vi.accuſatus:ꝛ quando papa delegat cauſam:videtur ꝙ
debitus numerus debeat obſeruari:vt no.iij.q.viij.in fine
ſi me.vbi per.Joan. Antonius de Butrio.

c **A que.** Omnis ſententia iuſta poteſt
a papa ꝯfirmari.h.d. ¶ No.
argu.ꝙ pro ſententia a papa confirmata preſu-
mitur:ꝛ de iuſticia: ꝛ proceſſus rectitudine:vide-
tur hic inculcatio.ibi.iuſte ꝛ rationabiliter. Sol.verbum
iuſte refertur ad ius ſcriptum:quia non eſt contra ius ſcri-
ptum:verbū rationabiliter refertur ad ius partis:quaſi di-
cat ꝙ illa eſt confirmāda:que non eſt contra ius partis:nec
contra ius legis. ¶ Oppo.talia diffinita non ſemꝑ ſint cō
firmanda:vt patet de confirma.vti.vel inuti.hone. Sol.
ſunt confirmanda:ſi non ſunt aliquo remedio reſciſſiuo re-
tractata:vel retractari petita: vt appellationis:vel reſtitutio
nis in integrū:quod intellige ante iuſtificata ſententia:con-
tra talia remedia:nam illa iuſtificata tunc ꝓcederet adhuc
littera:ſic intelligit Joan.and.hic. ¶ Glo.tangit effectum
confirmationis.ꝛ eſt clara.

d **E cetero.** Merus executor ſenten
tie:cōtra quē excipit de
fraude:nō cognoſcit ſed remittit.h.d. ¶ No.
purū executorē delegatū ad actū executiōis ſen
tentie:ꝑcedēte ſnīa ab illo:qui de cā cognouit:nō poſſe co-
gnoſcere de exceptionibus cōcludentibus nullitateʒ:vel in
iuſtitiā ſnīe. ¶ Secūdo no.ꝙ illas debet admittere:nō ad
finē vt cognoſcat:ſed vt ſupiori referat. ¶ Opp.ꝙ debeat
cognoſcere executor.l.ꝛ ſi nō cognitio.C.ſi ꝯtra ius vꝉ vti.
pu.xxv.q.ij.c.dicēti.§.ꝛ ſi cognitio. ¶ Glo.dicit ꝙ qdā ſunt
meri executores:quidaʒ mixti:meri non pñt cognoſcere de
exceptiōibus ꝓpoſitis cōcernentibus negociū principale:
illas tñ debēt admittere:nō vt cognoſcant:ſed vt referāt:ꝛ
ex hoc debēt differre executionē.dicit tñ Hoſti.hic ꝙ licet
nō poſſint hi meri cognoſcere plenarie:ad finē aliquid de-
cernēdi:pñt tñ cognoſcere nō tāqꝫ iudices. Nā ſi ꝓponat
exceptio falſi:poterūt ſūmatim audire exceptionē:nō vt ꝓ
nūcient:ſed vt cām inſtructā referant:de re iudi.a dino pio
.ſ.de ap.cōſtitutus. Quidam ſunt mixti:ꝛ tales poſſunt ad-
mittere ꝛ cognoſcere de exceptiōibus ꝓpoſitis: ꝛ incōtra.
pñt etiā:ſꝫ Hoſti.cognoſcere de ꝑcū qualitate:iſti mixti:vt
dicta.l.ꝛ ſi nō cognitio. Jnno.recitat quoſdaʒ facere diffe
rentiā inter executionē pape:ꝛ alterius. Primus nō admit
tit exceptionē cōtra tāgentes ſnīatum:quia inferior a pape:
de eo ꝙ cū cauſe cognitiōe fecit:niſi ſpecifice cōmittat:non
cognoſcit:vt in.c.cū vēiſſent. de iudi.ſed bene has exceptio
nes admittit inferioris executor. Nec ob.ſm hoc quilibet
poterit īpedire executionē.ſ.eo ꝙ oppōit tales exceptiōes:
quia nō deficiet punitio eius:hoc cōparato ꝙ malitioſe op
poſuerit.alꝫ ſi longius.ff.de iudi.ꝛ de penis:calūniaʒ.ff. de
iudi.cū quē tamē:cū ſi. Recitat alios dicere indiſtincte etiā
ab executoribus inferioruʒ tales executiones nō admitten-
das:q nihil īpedit executionē niſi appellatio.in auē.vt iudi.
in me.lit. nō expo.ſa.iuſſi §.i.colꝉ.ix.per quā corrigit.l.ꝛ ſi
nō cognitio:vꝉ ſit exponenda eſt.ne obſtet ad hoc.C.de ſal.
.l.ij. Recitat tertios diſtinguere īter merū ꝛ mixtū:vt dicit
glo. Sed declarāt latius q merū dicūt qui nullaʒ habēt co-
gnitionē admixtā: vt executor qui eſt delegatus ſpecifice ab
illo:qui de cā cognouit:ꝛ ſnīauit:q non eſt veriſimile ꝙ co-
gnitionē cōmittat:qui iā de cā cognouit:ꝛ qui certus eſt de
facto ſuo.de R̄p.ab excōicato. Jtē cū ſcribat de facto ſuo:
nō eſt ꝑſumendū ꝙ falſo ſit illi ſuggeſtū:ideo ſup hoc fal-
ſo nō eſt aliqua admittenda cognitio:vel indagatio:ſic de
bet itelligi h̄ concor.ad hoc quod no.de priuile.cum olim.
in glo.i.curſores.ꝛ de offi.deleg.cū in iure.poſt glo.mixtū
autē appellat qñ nō is qui tulit delegat executionē:ſed ali-
us:ſicut in cōmittēte executionē ſentētie a ſe delegati:ꝛ in iu
dice cōmittēte executioneʒ ſnīe per arbitrum late hic poteſt
admittere exceptionē:cum cōmittens poſſit decipi in facto
alieno.ff.pro ſoci.l.ſi.quod intelligit ad finē vt retardet exe
cutionē:vt in.l.ꝛ ſi cognitio hic alꝫ. ¶ Ultimo reſidet hic
Jnno.ꝙ quedā eſt ſuggeſtionis exceptio falſitatis reſpici-
ens actū cōmiſſionis:ꝛ de tali poterit cognoſcere cū diſtin
ctione ꝑcedente:an ſit datus ab illo:qui de cā cognouit:an
ab alio. Ut primo nō cognoſcat. Secūdo ſi eſt quedā eſt ex-
ceptio falſitatis que reſpicit merita negocii principalis:vt ſi
dicit ſnīaʒ latā ꝑ falſos teſtes:vel falſas ꝓbatiōes:ꝛ illa co
gnitio quo ad finē cognoſcēdi:ꝛ ſup ea ꝓnūciandi:reſuat
delegāti:q quo ad hoc nō itēdebat cām delegare:vt hic ꝛ
.C.qño ꝛ quādo.iu.l.ſi vt ꝓponi:ꝛ quia executor dꝫ re-

cipere probationem ſup principali:quo ad hoc vt ꝓnunciet cāꝫ fore exequēdā:vel nō exequēdā:q2 ſi talis ſnīa ferret:pre iudicaret in principali:q2 poſtea ſententia eſſet inutilis:cum nō poſſet mādari executioni:obſtāte exceptione rei iudica te:quo ad finē autē cognoſcēdi:vt ſupiori referat:⁊ magis inſtructū ſupiorē reddat:⁊ interim ſupſedeat:ſi aliquid in ueniat ꝙ eū moneat:bene pōt probationes recipere:ſed nū quā iudicare debet:⁊ ſic debet intelligi.l.⁊ ſi pretor.§.mar cellus.ff.de iudi.dic ꝙ quidā ſunt ſtricte meri executores ⁊ puri facti:⁊ nuncij:qui delegant̄ ad actum executionis:⁊ ta les nullā admittūt exceptionē.l.executorē.⁊.l.ſi vt proponit .C.de excep.rei iudi.q2 in hoc precesſit oīs cognitio:⁊ reſpe ctu ſnīe ⁊ executionis:merito nullam pōt exceptionē admit tere. Quidam ſunt executores mixti principaliter quo ad cognitionem cauſe:⁊ quo ad executionē:vt delegati:q̄bus mandatur vt cognoſcāt de cā:⁊ tales pñt admittere:⁊ ſnia re ſup omnes exceptione:⁊ cōcernente merita:⁊ etiā modum exequēdi:vt de offi.deleg.ex parte:poſſunt etiā cognoſcere de veritate pcū.an ſuggeſta ſit falſitas:vel tacita veritas eſt actu delegationis:vt.l.⁊ ſi non cognitio:⁊.ē.de Rp.ſup'lit teris. Quidā ſunt executores mixti:qui recipiūt principalr̄ executionē:ſecūdario cognitionem:nō ſup negocio princi pali:ſed ſup ipſa executione:vt ſunt qui delegantur ab ho mine:vel a iure:ad actum executionis ſnīe:lata ſnīa:⁊ talēs ſi ſunt delegati pticulares:⁊ ſimpliciter ad executionem:⁊ ab eo qui.de cauſa nō cognouit:poſſunt cognoſcere de verita te precū:an aliquid falſi ſit vel non ſit ſuggeſtum delegantis ⁊ quo ad hoc an ſint executores poſſunt pronūciare:vt dicta .l.⁊ ſi non cognitio:quia cōmittentes cōmittere cenſentur ſi eſt ita. Itēꝫ poſſunt cognoſcere de modo exequēdi:de qui bus rebus:⁊ quō facienda ſit executio:⁊ admittere pñt ex ceptiones modificātes executionē:vt.l.a diuo.§.ſi ſuper re bus.ff.de re iudi.⁊.l.pe.ff.de cōfeſſis:exceptiones autē con cernētes merita negocij principalis:an admittere pñt exce ptiones defectus ptātis cōmittentis:dic ꝙ ſi ſunt delegati ab his:qui adeunt̄ ſup executione:in defectū eorum qui ſen tentiauerunt:qui nō pñt exequi:tales poſſunt admittere ex ceptiones:⁊ cognoſcere:⁊ ꝓnunciare ſuper eis:ſicut illi qui delegauerunt:vt ſtatim dicam. Quidam ſunt executores mixti tales:vt.ē.proximo:qui ſunt delegati ab eo qui de cā cognouit:⁊ tales non cognoſcunt.de ſuggeſtiōe falſitatis: ⁊.rca actum cōmiſſionis:q2 certus eſſe debet qui cognouit: poſſunt tamē admittere exceptiones defectus ptātis cōmit tentis:vt de offi.dele.cū in iure.nō vt cognoſcāt vt iudices: vel aliquid ꝓnunciēt:ſed bene vt ſuperſedeāt:⁊ pñt ſe ifor mare non vt iudices:ſed vt boni viri extraiudicialr:vt eſt ca ſus.ē.de Rp.cū contingat:de exceptionibus etiā cōcernen tibus executionem pñt:vt in.l.pe.ff.de confeſ.de exceptioni bus autē cōcernētibus merita:ſi reddūt iniquā tn̄ ſentētiā illā admittere non poſſunt:de offi.dele.paſtoralis.§.prete rea. Si reddant nullam vel retractandā:vt exceptio falſita tis teſtiū:vel inſtrumētorū:ſi ſit retractanda per reſtitutionē planū ꝙ nō pñt:al's inferior retractaret ſnīam ſupioris. Si nullā poſſunt:⁊ etiam quādo venit retractāda nō ad finem vt ſnient:ſed vt ſe informēt:⁊ ſupſedeant:⁊ ſupiori referant poſſunt:⁊ ſic itelligitur hic:⁊ cum hac cōclu.cōcordat Bar. in.l.a diuo.in prin.ff.de re iudi. Quidā ſunt executores mix ti recipientes principaliter executionē:ſecundario cognitio nē in defectum ſententiantis:qui non valet exequi defectum ptātis in habitu:⁊ tales poſſunt cognoſcere:⁊ ſententiare de exceptionibus cōcernentibus nullitatē:⁊ retractationē ſen tentie:vt.l.a diuo pio ff.de re iudi.⁊ ibi Bart.⁊ idem puto ſi non poſſet exequi:quia nō habet rem ſub territorio:q2 nec par artatur exequi ſententiaꝫ nullā alterius territorij:vt no. Innocen.de offi.or.c.i. Quidaꝫ ſunt executores mixti:qui adeuntur in iuriſdictionis auxilium:⁊ ſunt vniuerſales exe cutores ex ſtatutis adeuntur:vi ſue ordinarie ptātis:⁊ nō in defectum ſententiantis:quia nō valent exequi ex defectu po teſtatis:⁊ tunc Bar.dicit ꝙ ſe informant:⁊ admittunt:vt re ferant:nō vt ſnient:⁊ ſic itelligit.§.marcellus:ꝙ hoc eſt ve rum:qñ executio eſt facienda per inferiorem:vel parē ſen tentiati. Si autē eſt illius ſuperior:vt ſi lata eſt ſententia per delegatū ordinarij:⁊ ordinarius exequit̄:vel eſt lata per ar chidia.⁊ eps exequitur:tunc bene poteſt cognoſcere ad fi nem ſententiandi:⁊ reuocādi:⁊ dicit ſpe.in ti.de execu.ſen tentie.§.nunc videndū.ver.vt autē:ꝙ eſt bene notanduꝫ:q2 tūc nō cōtingit abſurdū:de quo dixit Bart.in.l.a diuo ꝙ inferior:vel par reuocet ꝙ ſupior ſuus fecit:ꝙ puto etiaꝫ ſi inferior poſſet exequi:de quo ſuperior illius aditur per exe cutionem:nā ⁊ inferior poteſt exequi:per iuriſdictionē:quā habet:vt no.de offi.or.cū ab eccleſiarū:⁊ dixi de fo.cōpe.ſi quis cōtra clericū.poteſt etiā talis cognoſcere de retracta tione:per viam reſtitutionis:vt ibi no.ſpe.per que puto idē inquātū ſententiam exequitur iudex ordinarius:vbi lata eſt ab arbitro:vt.ē.de arbi.in.c.per tuas:vbi eſt expreſſuꝫ:⁊.c. .ij.vnum tamē attende:ꝙ ſi ꝓpendit executor exceptionem falſi ɔtra ſnīam malitioſe ꝓponi:illuꝫ poteſt repellere:⁊ ſal ua manet queſtio falſi:vt deducat per viā actionis.C.de fal. .l.vbi:⁊ punitur opponēs.C.de execu.rei iudi.l.ſi longius: ſm Goff.qui tangit hic ſuperflue:an executio de iure ciuili ſit delegabilis:tanq̄ que ſit mixti iperij:de quo dic vt dixi. de offi.or.ꝙ ſedem:de executoribus autē ad beneficia ali quid tangit hic Inno.ꝙ recitaui.in.c.ſi.de ꝑſump.dic vt ibi plene dixi:⁊ poſui.in cle.i.de offi.dele. ¶ Ex his deciditur ſi papa ſententiauit cōſirmando aliquē.in prelatū:an poſſit inferior cognoſcere de prauitate huius cōfirmationis:vt ſi dicatur ſymoniace facta:ex peccato:vel etiam per pecuniā alicui ex familiaribus pape dataꝫ.dicit hic Jo.an.ꝙ refert qualiter agat̄:an ad penaꝫ depoſitionis imediate:ex vi deli cti ſymonie:ita ꝙ nō diſceptat̄ de iuribus confirmationis: ſed diſceptatur tantum:de pena ex ſymonia:⁊ cognoſcere poteſt ſuus ordinarius:⁊ deponere ex hoc:quia in illa cauſa ordinarius eſt iudex:vſq3 ad ſententiaꝫ depoſitiōis. Si aūt principaliter diſceptatur de iuribus cōfirmatiōis:an ſit nul la:vel aliqua:vel iniuſta.de hoc non poteſt ſe intromittere or dinarius:q2 hec tractanda eſt coram illo qui cōfirmauit.de confirma.vti.vel.inuti.c.ij. ¶ Tractat etiā hic an iudex or dinarius cognoſcat de nullitate ſue ſententie:de qua plene dixi.ē.de offi.dele.in litteris.ideo non inſiſto.

Cum aliquibus.

Non ſuffi cit ad pre toriuꝫ pignus:vt verbaliter detur niſi actualiter fiat miſſio.h.d. Vel non implet quis ſententiaꝫ ad iudicationis poſſeſſiōis ſi ſit paratus dare pignora.h.d. ¶ No.i.ꝙ ſola adiudicatione poſſeſſionis non transfert poſſeſſio niſi actualiter mittatur.ad hoc.iij.q.i.§.ſed nota dum. ¶ No.ij.ꝙ non eſt ſufficienter ipleta ſententia ad iu dicationis rei:niſi actualiter detur poſſeſſio:q̄uis ꝙ paratus ſit is contra quem eſt facta miſſio:vel adiudicatio:dare pi gnus alterius rei:vel eiuſdem. ¶ No.iij.argu.pro opi.ꝙ ſit dare ſpeciem corporalis poſſeſſionis. ¶ Oppo.ꝙ ſola cōuentione conſtituatur pignus:vt.l.i.ff.de pign.ac. Sol. illud procedit in cōuentionali hic in pretorio:ex quo habes differentiā inter conuentionale:⁊ pretorium:⁊ hoc ſm vnū intellectū ꝙ hic non ſufficit iudici adiudicare:nec parti i pi gnus aſſignare:donec tradatur poſſeſſio:quia ſola adiudi catio:vel pignoris aſſignatio:non transfert poſſeſſionem:⁊ nō ſufficit dare pignus pti alterius rei ꝙ̄ petite:qñ eſt adiu dicata alia res reſpectu dñij:licet vbi aſſignata foret reſpe ctu pignoris:ſufficeret dare pignus illius rei:licet nō alteri us. Et eſt bonum:ſm glo.ne cōtingat vt lites ex litibus ori antur:nam oportet iterato ad executionem agi:ꝓpter que dicit hic Hoſti.ꝙ ex quo cōſtat de ſentētia:non requiritur in executiōe libellus. Jo.an.remittit ad remiſſiones q̄s de dit.de reſti.ſpolia.cum ad ſedem.in ſi.ſup glo.ij.ad ſi.⁊ ad hoc vltimum dixi.ē.de libel.ob.c.i.dic vt ibi.ſm hoc ergo

ſola ſnia vel decreto non transferꝭ poſſeſſio:nec pignus cō-ſtituitur:donec actualiter ſit in poſſeſſione ventū:⁊ hoc pla-cet Spe.in ti.de primo decre.§.i.v.huius quidē decreti ⁊c. ⁊ allē.ff.de pig.ac.l.non eſt mirū:⁊ hoc ſequiꝭ Jo.an.ibi in addi.allegat expreſſum.ff.de dā.infec.l.cū poſtulaſſet in fi. ꝭ.reſpō.ꝙ tenet ī Spe.de ſcdo decre.§.videdū v.hoc quoqꝫ notandum. Jo.an.ibi in addi.plus dicit Spe.ꝙ p miſſionē in poſſeſſionem vnius rei pro altera:vel pro pluribus aliaꝝ in quibus non eſt facta miſſio:nō transfertur poſſeſſio:vt ipē ponit in Spe.de primo decre.§.iā de effectu i pncipio. plus dicit ꝙ dato ꝙ eſſet in conſpectu aliaꝝ reruꝫ:in quibus fien da eſt miſſio:p miſſionē in vna non trāſferꝭ etiā poſſeſſio in illas que ſunt in ↄſpectu:⁊ quas videre pōt:ꝗ initus nō eſt ī poſſeſſione illaꝝ.ad.l.ꝙ meo.§.ſi per vēditorē.ff.de acquir. poſ.que dicit ex tali aſpectu trāſferri poſſeſſionem.dicit il-lud verū in traditione que ſit pro poſſeſſore.nūcius aūt non poſſidet ꝙ eſt bene notādum.inꝗtum dixit pignus non cō ſtitui ꝑtorium:niſi ſit ventū in poſſeſſione:quando ſtat p po tentiā:vel dolum eius:contra quem eſt facta miſſio.vt.l.cuꝫ vnus.§.ſi.cū.l.ſeq.ff.de bo.auc iudi.poſ.⁊ de dolo.c.i.

1 **Ator preſentiū.** Sentētia la ta ↄtra ma-trimoniū non trāſit in rē iudi. Ideo ↄſtito de er rore reuocaꝭ:qñcunqꝫ. In prima facti narratio. In ſcdā iudicis datio.ibi.nolentes. ¶ No.ij.que ↄcludūt nullitatē matrimonij qñ matrimoniū eſt cōtractū ab inuita ⁊ qñ,ab exiſtēte in etate nō legitima. ¶ No.iij.ſniam ſup matrimonio ↄ̄ vinculū non trāſire in rē iudi.maxīe qñ vteꝰ qꝫ ſtudio matrimoniū eſt ſeparatū. ¶ No.practicā ſenten tie cōtra ſniam latā ſuper ſnia diuortij minus legitime ma-trimonio ſepato. ¶ No.ꝙ ꝑſumiꝭ pro ſnia diuortij eo ꝙ eſt lata eo niſi ↄ̄rium ꝓbetur. Ad hoc de renū.in pſitia.vide Inno.de elec.bone.i.⁊ de ꝓba.qñ cōtra falſaꝫ.⁊ de ſen.ex ſacro. ¶ No.ꝙ negatiua hic ꝙ nō fuerunt legitime ſepa-ti eſt ꝓbalis.⁊ dic ꝙ ꝓbabiꝭ per acta per que pꝫ ꝙ ad ſolaꝫ ↄfeſſionē coniugū ſeparatū eſt matrimoniū.de eo qui cog. conſang.ſup eo.vel conſtabit eo ꝙ negabiꝭ ꝓceſſus de quo nō apparet.de reſti.ſpo.cum ad ſedē.in fi.de ꝓba.qñ cōtra falſam. ¶ Op.ꝙ nō audiaꝭ petens retractari ſniam diuor tij:cuius ſtudio lata fuit:ꝗ non audiꝭ allegans turpitudinē ſuā.de dona.inter dilectos.glo.dicit ſpāle ꝓpter periculuꝫ aie:quo caſu audiꝭ allegans turpitudinē ſuam. Dicit tamē Ala.ꝙ audiꝭ denunciādo allegās turpitudinem:ſed nō di recte accuſando.ꝙ no.de hoc.de ꝑſump. tertio. ¶ Op.ꝙ non debuerit integrari ſi inuita ⁊ renitens ↄtraxit.de ſpon. cum locum. Sol.hec volūtas coacta trāſiuit in liberū con ſenſum per copulā ſubſequentē.de ſpon.cum locū. ¶ Op. ꝙ ſi non fuit etatis nō hūit copulam:⁊ ſic lrā hꝫ ↄtrarietatē. Dic ꝙ habuit copulā ⁊ ſic littera hꝫ contrarietatē.dic ꝙ ha buit copulā.⁊ ꝙ de etate dicebaꝭ erat falſuꝫ. ¶ Oppo.ꝙ ſnia matrimōialis trāſeat in rē iudi.vt pꝫ in.c.qd ad ↄſulta-tionē.de re iudi.ꝗ partes poſſunt qeſcre ſnie. Alij igiꝭ ſi ſit lata ſnia ſup mrīmonio nullo ſubſiſtēte ipedimēto qd ↄ̄xe-rint:nā qd ↄ̄xerit ⁊ ↄtrahere poſſint:pēdet a ↄſenſu ptiū.gl. dicit ꝙ vbicunqꝫ in cā matrimoniali ptes poſſunt acqeſcere ſnie vt ꝗ vitium ſnie eſt a partibus remiſſibile ſnia trāſit in rē iudi.ꝗ hec eſt cā a qua pēdet trāſitus ex acqueſcere poſ-ſe.vt dicto.c.ꝙ ad ↄſultationem.vbi aūt partes nō poſſunt acqeſcere:⁊ ſic vitiū iniquitatis ſnie:nō per ptes remiſſibile ſnia nō trāſit in rē iudi.⁊ hoc ꝗ trāſitus pendet ex acqeſcere vel reqeſcere poſſe. Ideo vbi ſtāte vinculo ferꝭ ↄtra mrīmo niū ſnia nō trāſit in reꝫ iudi.ꝗ nō pēdet a ptāte ptiuꝫ ſoluere matrimoniū ↄtractū p illud quos deus coniunxit ⁊c. Si la ta eſt ſnia ꝓ matrimonio ſubſiſtēte ipedimēto adhuc nō trā ſit in rē iudi.ꝗ diſpenſare ſup impedimēto cōſanguinitatis nō pendet a partibus. Si aūt eſt lata ꝓ matrimonio vbi di-ſputaꝭ vtrū an ſit cōtractū vel nō:⁊ non ꝑtendiꝭ aliud impe-dimētū:tunc ſnia trāſit in rē iudi.ꝗ ↄtrahere pendet a par-tibus nullo ſubſiſtēte impedimento.plus dicit hic Inno.ꝙ vbicunqꝫ ſnia nutrit pctm̄:illa non trāſit in rē iudi.cū lex pre ſcriptio vel ↄſuetudo in talibus opetur.de cōſue.c.fi.de pre ſcrip.c.fi. Ad hoc qd no.ſup Rica.⁊ qd no.ꝭ.c.cōſanguinei ſup fi.glo.⁊ qd no.ꝭ.c.inter monaſteriū.in glo.fi.v.item vbi xxxv.q.ix.in ſūma ⁊.§.ꝗ ergo.qd intellige qñ peccatū non purgaꝭ:vel remittiꝭ ex acquieſcere ſnie.de quo dixi.de iudi. nouit.de imu.eccle.ꝗ plerıqꝫ. Ad hoc qd no.de elec.cuꝫ di lecti.de accu.ad petitionem. Aduerte tñ inꝗtum iſta iura dicūt ſniam non tranſire in rē iudi.in matrimoniali.hoc itel lige verum:quo ad finē reſcindendi:⁊ retractandi:ꝗ ſemp pōt retractari:vbi cōſtat.quo ad finē aūt deuoluendi eſt ſe-cus:ꝗ non deuolniꝭ ad ſupiorem:ꝗ ſola via appellationis pōt adiri.niſi ꝑ tempus appelleꝭ.vt dicit glo.de offi.or.adre primendā:vel vbi tertia vice appelleꝭ.vt no.glo.in.c.frater nitatis.de frigi.itē tranſit in rē iudi.ſi ſcdo eſt cōfirmata ſen tentia in cā matrimoniali:vt poſtea nō poſſit retractari:⁊ ſic etiā pōt intelligi gl.in dicto.c.fraternitatis:quaſi illud ꝙ di citur ipſam nō tranſire:non excludat alia remedia:preterqꝫ tertia vice appellaꝭ.ad illud qd dꝭ in c.le.cū a repulſione.de ap.ſed puto illud reſtringenduꝫ:vt ꝓxi.dixi:quo ad finem deuoluendi:⁊ modū:vt trina excludaꝭ appellatio.ſed nō re tractandi:ſi corā ↄpetenti iudice agaꝭ:vel via nullitatis:vel querele:vel reſtitutionis in integrū.de quibus modis retra-ctandi ſniam dixi.ſ.de reſti.ſpo.ex ptē.⁊ de reſcrip.ad au-dientiā.dic vt ibi.idē tranſit in rē iudi.p lapſuꝫ decēdij:quo ad vim.vt pro ea ꝑſumaꝭ.vt no.Inno.de elec.bone.i.⁊ de ꝓ ba.qñ:ↄtra falſaꝫ.⁊ de ſen.ex.ſacro. Ad hoc qd no.ij.q.vi. in ſumma.per archi.hec vera:vt in cā matrimoniali nō tran ſit ſnia in rē iudi.inꝗtū agiꝭ de ſubſtātia vinculi matrimo-nialis.inquantum autē agitur ad ſeparationē thori adhuc non tranſit in rem iudi.donec alter coniugum religioneꝫ in grediatur:cum ſemper ſe poſſint reconſiliare.vt no.Joā.an. ꝭ.de diuor.ex litteris.

c **Um cauſa.** Retractaꝭ ſnia ꝑtextu inique ↄſuetudinis la ta ↄtra eccleſiā. Pria pa ponit factū. Scda diſ finit.ibi.nos aūt. ¶ No.prio:ꝙ ad reſciſſionē cōtractꝰ ſup re eccleſiaſtica:ſpreta ſolēnitate canonica ↄ̄ lai-cū:clericus agit coraꝫ iudice eccleſiaſtico. Ad qd no.de fo. ↄpe.cū ſit. ¶ No.ſcdo:iudicē a quo poſſe ſtatuere termi-nū ad iter arripiendū. Et no.ꝙ nō arripiēs ꝑ terminū deſe rit appellationē:⁊ amplius illā ꝓſequi non pōt. ¶ Tertio no.ↄ̄ non ꝓſequentē appellationē ꝑ terminū:etiaꝫ lapſo ter mino:vt ↄ̄ cōtumacē pōt ꝓcedi ad ſniam diffinitiuā abſqꝫ alia citatione. ¶ No.qrto:quē poſſe appellare a ſnia diffini tiua:etiā deſerta appellatione ab interlocutoria:⁊ ſic deſer-tione appellatiōis ab interlocutoria:ꝗ non cōcludiꝭ verus contumax:vt repellaꝭ ab appellatione:ſiue appellādo a dif finitiua.de hoc dixi.de ap.directe. ¶ Quinto no.conſuetu dinem maxime laicoꝝ nō poſſe detrahi ſolēnitati alienatio nis rerum eccleſiaſticarū:⁊ ſic non poteſt confirmari cōſue tudinem:vel validari alienatio occaſione reinō interdicen te ſolēnitate eccleſiaſtica. ¶ No.ar.ꝙ ſnia lata pretextu cō ſuetudinis:inique eſt valida:niſi ab ipſa appelletur:trāſit in rem iudicatā. ¶ No.ꝙ ſnia eodem errore lata:quo prima eodē reuocaꝭ errore pro actore:qñ obtinuit contra ſe ſniaꝫ ⁊ obtinetur poſtea in cā appellationis:ꝗ nō dꝫ eſſe ſimplex confirmatoria:vel infirmatoria.ſed etiam dꝫ eſſe adiudica toria petiti. ¶ Quero quomodo continebit conſuetudo. dic ſm Inno.forte:vt valeret alienatio rei eccleſiaſtice:ſine conſenſu epiſcopi:vel forte ꝙ ex venditione:ſine traditione transfertur dñium:ſicut econtrario.C.de ſacro.ſan.eccle.l. fi.vel forte erat conſuetudo:ꝙ ꝑ annum ⁊ diem artaretur ec cleſia vendere poſſeſſionem ſibi relictā.cōtra id quod loqꝫ tur.⁊ no.de re.eccle.non alienā.c.fi.vel ꝙ poſſet res aliena-ta in eccleſia lite pen.abſqꝫ cauſe cognitione reuocari.vt li-te pen.eccleſia.⁊ de conſue.eccleſia. ¶ Op.ꝙ ſufficiat ſnia

super ſcda.ij.lib.decre. ſſſ

inſirmatoria vel informatoria appellatiõis cã. vt p3.C.ð ap.
eos. Sol. dic ſi intelligaṫ ꝙ eccleſia egit:nõ ſufficit ꝙ infir
metur ſnia:ſed oportet ꝙ adiudiceṫ. Si intelligaṫ ꝙ eccl'ia
fuit ↄuenta.ꝙ notauit verba ſniẽ.in principio:q2 reo fuit ad
iudicata ipſis laicis:tũc dic ꝙ eccleſia poſſidens vltro ſe ob
tulit ꝓbare de iure ſuo:⁊ ꝓbauit dñium adiudicari. vel dic
ꝙ delegatus executus fuit ſniam ↄtra eccleſiã:⁊ laicis tradi
derat poſſeſſionẽ:merito exigiṫ ꝙ adiudiceṫ i cã appellatio
nis:vt reponaṫ in priſtinũ ſtatum p viã attentati. Ad hoc qð
no. de reſti.ſpo.ex cõqõne:ſm Inno. ❡ Op. ꝙ nõ debeat
retractari ſnia:q2 proceſſerit ad ſniam ↄtra appellantẽ:⁊ nõ
proſequentẽ:q2 ſi appellationẽ non ꝓſequitur:põt iudex ad
ſniam ꝓcedere:ac ſi eſſet perẽptorie citatus. de dolo.cũ qui.
Sol. glo. dicit:⁊ bene ꝙ mala iura alle.ꝙ põt ꝓcedere ad
ſniam cõtra citatũ:vel nõ proſequentẽ appellationẽ:ac ſi eẽt
citatus:nec p hoc hic retractaṫ ſnia:ſed ex altero capite quia
erat ſnia iniqua:⁊ ex iniqua ↄſuetudine lata. bene dicit glo.ſ3
male allegat.c.ſepe.q2 illud loquiṫ de ꝓceſſu iudicis:a quo
melius facit.ð dolo cũ qui.lib.vj. dicit hic Inno.ꝙ ſnia fuit
retractata:q2 iniqua:⁊ q2 eſt nulla:etiã retractareṫ:etiã ſi fu-
iſſet appellatũ:q2 ↄtra ius ſcriptũ eſt:ꝙ teneat vẽditio facta
a ſolo ꝓlato abſq3 ↄſenſu capl'i:⁊ hoc de iure cõi ſi error fuiſ
ſet expſſus:vel per viã appellationis vel reſtitutionis:ſi non
fuiſſet expreſſus in ſnia.qð no.q2 ſnia ex iniqua cõſuetudine
lata nõ eſt illegitima: ſed retractãda p viã reſtitutiõis:vl' ap
pellatiõis:niſi error expſſus in ſnia. de quo p Cy.in.l.ꝓſcri
ptione.c.ſi ↄtra ius:vel vti.pu. ❡ Op. ꝙ debuerit ↄſuetu
do:q2 ↄtradictus iudicio obtẽta.ff.de legi. de cõſue.⁊ p3.de
verbo.ſig. Abbate.illud ꝓcedit qñ ↄſuetudo ẽ rõnabilis:⁊
nõ cõtra publicã vtilitatẽ:vel in dãnũ eccleſiaꝝ:vt erat iſta.
vt ponit glo. que ponit exẽplũ quid ↄprehendebat ↄſuetu-
do:⁊ ex quo no. vnũ caſum:in quo o3 ꝙ ꝓbeṫ verſio in vtilita
tem qñ ↄtus eſt geſtus p ſolũ prelatũ. de quo dic. vt de de
poſi.grauis.in dubio tñ cõſuetudines ⁊ ſtatuta rõnabilia cẽ
ſentur:niſi ↄtrũ ꝓbeṫ. No.lapus ſua alle.viij.ꝙ puto qñ cõ
ſuetudo nõ ẽ ↄ ius.a'ꝰ ſecus.Ꝭ ð eo q mit.i poſ.cũ veniſſent.

i

Nter ceteras. Snia in ſe conti
nẽs manifeſta3
iniquitatẽ retractaṫ:qñ fuerit appellatione re-
mota cõmiſſa.h.d.q2 põt multipliciter intelligi.
❡ Op.ꝙ nõ poſſit retractari iniqua ſnia:q2 trãſit i rẽ iudi.
Ꝭ.e.cũ inter. Sol. decre. dupl'r intelligiṫ vnomõ ꝙ retracta
tur p viã nullitatis:⁊ tunc põt ſubdiuidi intellectus. Primo
ꝙ fuit ſnia nulla:q2 manifeſtã cõprehẽdebat iniquitate3: vt
q2 lata erat iuris errore expſſo in ſnia:⁊ tũc põt retractari p
viã nullitatis:nõ obſtante ꝙ cã ſit appellatiõe remota: ↄmiſ
ſa:ꝙ remotio appellatiõis nõ tollit remedium nullitatis: vt
ſeparatũ. Scðomõ põt intelligi ꝙ ſnia eſt lata:⁊ notoria eſt
iniuſtitia:i ſnia aliter patẽs ꝗ̃ expreſſiõe erroris in ſnia:⁊ ad
huc põt retractari.qð eſt verũ:maxime qñ iniqua eſt mani-
feſta:⁊ cã eſt ipoſſibilis:vel turpis de iure. vt no.ð ap. p tuas.
de ſen.ex.ſolet.⁊.c.venerabilibꝰ. Archi.xi.q.iij.nemo idẽ
ſi non ſit incompaſſibilis. vt hic. Ad hoc qð no. Inno. de fri
gi.fraternitatis. de ↄceſ.pre.cũ in noſtris.in addi.⁊ Pau.i
cle.paſtoralis. de re iudi.in cle. Ad qð de ap.ſollicitudinem
.§.ſi vero:notoriũ. Ad hoc rõ q2 ſnia ſuſtineṫ ꝓpter preſum
ptionẽ iuſtitie:que cadit ſub dubio. vbi aũt iniuſtitia eſt no-
toria:hic ceſſat. Ad hoc.l.pe.ff.de iuſti.⁊ iure.ff.ð iudi.l.ps
litteraꝝ ff.de pe.l.ſi eo tpe. ❡ Aduerte:q2 notãter dixi no
toriũ exigi:⁊ ſit hic manifeſta cã ſup notoriũ:q2 nõ ſufficit ꝙ
ſit manifeſte iniuſta:vt dicunt doc.Ꝭ.de ap.p tuas.ſup gl.ma
gna:⁊ hic plus opaṫ notoriũ ꝗ̃ manifeſtũ:ſicut ⁊ alias. vt di
cto.c.p tuas.⁊ põt eſſe cã:quare ſnia ↄ ſniam nõ valet: dato
etiã ꝙ lata ſit in diuerſa inſtãtia. vt.l.j.ff.que ſen.ſine app. re
ſcin.ð quo dica3 Ꝭ.e.monaſteriũ. qeqd dicãt legiſte.in.l.iij.
.C.qñ ꝓuo.neceſ.ẽ in.l.i.ff.que ſen.ſine ap.reſcin.⁊ in.l.na3
⁊ poſtea.§.ſi dãneṫ.ff.de iure iuran. de quo dicã in dicto.c.i
ter monaſteriũ.Ꝭ.e. ❡ Scðo ꝓncipl'r põt intelligi:q2 retra

ctetur appellationis via:⁊ tunc ad contrariũ: dic ꝙ ex mani
feſta iniuſtitia retractaṫ:ſi appelleṫ. ❡ Nec ob.ꝙ cã ſit ap-
pellatione remota ↄmiſſa:q2 illa non tollit appellationes ꝗ̃
interponunṫ ex manifeſta cã. vt dicit gl.ð̃.de reſti.ſpo.ex cõ
queſtione.in glo.ſi.⁊ hec põt eſſe cã:quare non tollit appel
lationes que interponuntur in caſibus expreſſis a iure:q2 tũc
appellaṫ ex cã notoria.qð bene no.q2 extendit illud.qð no.
in.c.paſtoralis.Ꝭ.de ap.etiã. vbi aliter nõ eſt notoriũ ꝗ̃ iuris
diſpoſitione:nã vbi cã eſt notoria in facto:⁊ euidentur iniu-
ſta plus eſt notoriũ:ꝗ̃ qñ caſus adaptaṫ ad caſum expreſſũ
in iure:q2 de facto põt eẽ dubiũ:an ſic ſit vt appellãdo ꝓſup
ponitur. vide de gl. ponit penã iudicis male ꝓnũciãtis.ð quo.
de emp.⁊ vendi.c.ſi.ſup vlti.gl.⁊ de re iudi.cu3 eterni.li.vi.

t

Enor. Idem dicit ꝙ.c.lator.Ꝭ.e.ti.vel
ſnia lata contra abſentẽ nõ cõtu
maciter in cã matrimoniali non valet.h.d. Cõis
diuiſio.ſcða.ibi.ideoq3. ❡ No. infirmitatẽ ex-
cuſare cõtumaciã. ❡ No.ꝙ excuſatio infirmitatis proba-
ta tolliṫ p actũ ſubſequentẽ incompaſſibilẽ cum infirmitate:
⁊ tollitur effectus excuſate cõtumacie: vbi actus ſubſequẽs
immediate oſtendit contractu3 excuſationis. ❡ No. actũ
ductionis ↄiugis:⁊ ex quo tolliṫ excuſatio ↄtumacie ſup infir
mitate fundata. ❡ No. ex his que in ↄtinenti ſecuta ſunt ꝓ
ſumi de preteritis. ❡ No. attentatũ lite pen. retractandũ:
⁊ diciṫ attentatũ lata ſnia:ſup qua pendet dubitatio nullita
tis:vel infirmationis. Nec diciṫ aliquid attentari:ſi illud at
tentatum in priſtinũ ſtatũ retracteṫ. ❡ No.ꝙ pro ſnia in cã
matrimoniali contra matrimoniu3 lata preſumiṫ. Ideo vi
cens matrimoniũ contra ſniam artaṫ probare. Et no.ꝙ ſen
tentia lata in cã matrimoniali:contra matrimoniũ nõ tran-
ſit in rẽ iudi. quin poſſit:dicẽs matrimoniũ illud probare ⁊
obtinere. ❡ No.ꝙ lite pen. ſupinducta diciṫ a viro ſeque-
ſtrari:donec cã fuerit deciſa:nec interim illicite petit: vel exi
git debitũ. ❡ No.ꝙ per pactũ ſubarrationis anuli proba
tur matrimoniũ:⁊ cõtrahitur. vide qð dixi. de ðſpon.impu
be.c.ſi. ❡ Op.ꝙ valeant littere impetrate per mulierẽ ſu
per matrimonio:non facta mẽtione de ꝓceſſu.Ꝭ.e.inter mo-
naſteriu3. dic qñ proceſſus primus ob.ſcðo:q2 tunc litteras
non habuiſſet:nõ valet in cõtrario ſi non fiat mentio de mtri
monio:ſed qñ ꝓceſſus repugnat ĩpetrationi:vel cõceſſioni:
vel agitando ſecundas litteras:tunc valet impetratio:licet
non fiat mentio de proceſſu:vt hic.nã hic proceſſus primus
non obſtabat ſcðo:q2 ſnia non ob.cum non trãſeat in re3 iu
dicatã. vel q2 fuit nulla: vt dicã cum glo. merito valet impe-
tratio:q2 nihilominus papa litteras eſſet cõceſſurus. vt in.c.
ſuper litis. de reſcrip. ❡ Op.ꝙ non debuerit excõicari: q2
cõtraxit:q2 factũ nõ poteſt haberi pro infecto. vt.l.in bello.
.§.facte.ff.de cap. poſt li.re.⁊ quia ſentẽtia excõicatiõis fer
tur ꝓpter cõtumaciã. vt p3.xi.q.iij.nemo. Sol. dic ꝙ excõi
cauit:nõ quia cõtraxit:ſed quia monachus ſuper iductã nõ
dimiſit. ❡ Ad glo.op.ꝙ iuſta fuit excuſatio infirmitatis:
q2 in infirmu3 ſnia promulgari non debet. Glo.ſ.dicit ꝙ ſi
fuiſſet verũ iuſta fuiſſet excuſatio:ſed falſum erat: vt patuit
per ſequentẽ ductionem vxoris:alias ſententia lata in infir-
mum eſt nulla. Glo. alle.concor.⁊ hec ſatis placet qñ certu3
iudici de infirmitate:⁊ ſic loquunṫ iura predicta. de quo. de
procura.querela3. vnde tantũ eſt:ꝙ ſi dubitetur de infirmi
tate mittantur medici ad egrotũ.C.de re mili.l.ſemel.libro
xij.ſm Gof.⁊ Hoſtien. ❡ Op.ꝙ probatio ſubarrationis
non impediret contractũ cum alia:quia ex tali ꝓbantur ſo-
lum ſponſalia.glo. dicit ꝙ an ſubarratione inducatur matri
monium ſunt opi.ſi teneatur ꝙ non. Reſpondit ꝙ hic non
fuit ſubarratio:ſed cõtractus de preſenti:⁊ ſic ſubarratio ſu
mitur pro contractu de preſenti:ſola ſponſalia de futuro hoc
non operantur.⁊ ad hoc alle.glo.qð eſt vulgare loci.xxvij.
q.ij.ſi quis vxorẽ. Uel ſcðo põt dici tenẽdo opi.ꝙ ſubarra
tio inducat matrimoniu3:quia talis fuit ſubarratio:que ex
tanto conſenſu inducat matrimonium:ſeu preſumit: q2 tali

ſubarratiõi ſtatur:vt ↄcludenti matrimoniũ: donec ꝓbetur
cõtrariũ. xxvij.di.ꝙ interrogaſti:niſi ꝓbeť:ergo iudicabi/
tur pro matrimonio:q2 nihil intereſt:an verbo:vel facto ⁊c.
de hac ſubarratione.dic:vt de ſpon.iue.de ↄiu.ſer.c.pe.ꝛ vl
ti.ꝛ vide.de ꝑſump.illud.ꝛ de deſpõ.ipu.c.fi. ¶ Op.ꝙ nõ
audiať mulier ꝯ ſniam.tum q2 mulier fuit ↄtumax:ꝛ contu
max nõ auditur appellãs.ij.q.vj.ſunt quoꝝ:tum q2 ↄtra ſnia
ex quo nõ eſt appellatũ:q2 non audiť.ſ.e.cũ inter. Glo.intel
legit primo:ꝙ ſnia lata fuit:hic ꝯ mulierẽ:ꝛ ſic ſnia eſt:vnde
illa nõ obſtãte circa appellationẽ audiť.iij.q.ix.caueãt. idẽ
dicit ſi citata ꝛ legitima cã ipedita:q2 retractareť adhuc ſen
tentia.de re iudi.cũ Bertoldus.alr ſi fuiſſet cõtumax non
reuocareť ſnia.xxiiij.q.iij.de illicita.cu3 ↄcor.tenendo cum
glo.ceſſant oĩa ↄria. Alij intelligunt.decre.ꝓcedere:etia3 ſi
fuiſſet ſnia lata ꝯ mulierem citatã:ꝛ vere contumacẽ:q2 in ta
libus ſentẽtijs que nõ tranſeũt in rẽ iudi.ↄperta veritate: tñ
retractať:ꝛ põt agi pro retractatiõe:etiã p veru3 cõtumacẽ.
ꝛ plus ſentit hic Inno.ꝙ audiať per viã appellatiõis in tali
bus non obſtãte cõtumacia.inꝗ̃tũ dicit ꝙ audiať p viã ap
pellatiõis nõ placet:q2 illa trãſit i rẽ iudi. quo ad modũ de-
uoluendi.vt dixi.ſ.c.lator.ꝛ no.glo.de offi.or.ad reprimen
dã:ſ3 non dicit hic.dicit eni ꝙ audiť ſine appellatiõe:ſ3 inꝗ̃-
tum dicit eũ audiendũ:alia via puto ꝙ bene:ꝛ ſic vera con-
tumacia nõ excludit facultatẽ reuocãdi ſnias ꝗ̃ nutriũt pec
catum:ꝛ que ex hoc nõ tranſeũt in re3 iudi. Ideo ſi ſnia fuit
lata in cõtumacẽ:ſnia erat iuſta ex ordine:ſ3 ex cã iniuſta:vel
q2 falſa cã lata:vel q2 nõ plene diſcuſſa:ꝛ veritate inqſita: idõ
retractať:ſi nõ fuit cõtumax:ideo retractať ex triplici cã:q2
ſnia nulla ex ordine:q2 iniuſta ex cã:ꝛ q2 lata non plene inq-
ſita veritate. ¶ Aduerte tñ ꝙ ꝗ̃uis ſnie iſte que non trãſeũt
in rẽ iudi.poſſunt retractari paſſim tñ ꝛ indifferẽter non ad
mittiť:quis niſi aliqs color allegeťr vł cã in retractãda ſnia:
nã hic cũ mouit ſnia mulieris:nã ſi ꝑſens fuiſſet aliud nõ di
xiſſet:nõ videť audienda:alr eadẽ rõne audireť ſcḋo tertio
ꝛ infinitum ꝙ eſſet abſurdũ. ¶ No.ergo ꝙ nõ ſemper au
ditur ꝯdicens: ꝛ reuocãs ſniam:ꝛ ſatis videť equũ:ꝙ nõ de
beat audiri vltra ter.vt dicit glo.in.c.fraternitatis.de frigi.
ar.eẽ us qḋ dicimus de interlocutoria.vt in.c.cũ a repulſio
ne.de app.in cle.ꝛ no.ff.de re iudi.l.ꝙ iuſſit. Sed dic.vt dixi
ſ.c.lator.in decre.ſe mouit iudicẽ:q2 illa ꝛ eadẽ pars p qua
erat ſnia lata petebat infringi. ꝛ ꝙ ſine cã non auditur.dicit
expreſſum.de teſti.in inte.ex lrãs. Sũmarie tñ:ꝛ non uocata
parte poterit fieri hec animaduerſio cauſa:nã de iure ẽꝙ vtriqʒ
cõiugum ꝯ ſniam in cã matrimoniali audiať.ſm Inno.vn
de ad ſui inſtructionẽ querat cãm:q̃re petit admitti ꝯ ſniaz.
ſm Hoſti.imo ſ3 hoſtien.qlibet de populo admittiť.ꝛ ma-
xime cõſanguinei.ſ.e.ſ.qui ma.ac.non poſ.in decre.ꝛ no.ſ.e.
c.cõſanguinei.ſup vltia glo. Iudex tñ non d3 eſſe nimis fa
cilis ad audiendũ.ſm Inno.vñ ad ſuã inſtructionẽ de pla-
no querat cãm:quare petit admitti ꝯ ſniam.cõtra Hoſti.ſi
ue quia mõ probare põt ꝙ prius nõ potuit.ff.de eden.argẽ-
tarius.§.fi.de excep.pia.li.vi.§.pe.ſiue q2 cã3 ignorauit agit
ꝛ tunc abſens.qui ma.ac.non poſ.c.fi.ſiue quãcunqʒ aliam
quã ſp ad ſuũ reducat arbitriũ.de trãſac.c.fi.ꝛ in dubio po
tius admittat.ar.cius.ꝙ no. de ap.cu3 ſpãli.§.fi.ꝟ.exceſſus
quoqʒ.ſm hoſti. ¶ Nunqd aũt in dubio ꝑſumať ſnia lata
in ꝑſentẽ ꝛ abſentẽ remittit. Io.an.ad ſpe.in tit.de ſen.pla.
§.vt aũt.ꝟ.ꝛ no.ſm quoſdã. ¶ Op.gl.ꝙ mulier ſupindu
cta lite pen.non debeat priuare iure ſuo:vt lite pen.p totũ.
Sol.ſi acqſitũ eſt ius in facie eccleſie:ante litis pendẽtia3:illo
qs lite pen.priuari nõ põt.vt ibi.ſed ſi acqſitũ eſt lite pẽdẽ
te illo priuari d3.idẽ ſi ꝯ probibitionẽ eccleſie ex mãdato iu
ris:vel hoĩs:q2 equũ eſt:vt attentatũ lite pen.etiã ipſa pẽdẽ
te retracteť.alr ſi pmittereť attentatum. hec eſſet attentare
merito retractať. ¶ Nõ ob.ſi dicat litẽ non pẽdere:q2 iam
erat finita poſt ſniam:a qua nõ fuerit appellatu3.vt in princi-
pio:q2 hoc induxit citatio viri facta anteꝗ̃ illã deſponſaret.
Ideo vř lis pẽdere:q2 quaſi litigioſa facta eſt res.ꝟ ap.ſug

geſtũ.de offi. dele.l3. Nõ ob.ſnia que hoc caſu nõ trãſit in rẽ
iudi.vt eſt dictũ ſepius. Ad hoc.cle.vt lite pen.cum lite.

c **Onſanguinei.** Idem dicit qḋ decre. lator.ſ.
e.ti. ¶ No.conſanguineos attentare poſſe ma
trimoniũ cõſanguinee cõtra ↄſanguinitatẽ ſpi/
ritualẽ cõtractum. ¶ No.ſo ꝙ cõpřnitas ſupueniẽs poſt
cõtractũ matrimoniũ ꝛ ſepatũ:nõ infringit matrimonium
poſt cõtractũ. ¶ No.iij.ꝙ ſoli ↄfeſſioni cõiugũ pro matri
monio ꝯ ſniam ſeparationis nõ crediť:niſi aliter probetur.
¶ No.ꝙ pro ſnia que nõ trãſit in rẽ iudi.ꝑſumiť:donec cõ
tra ꝓbeť. ¶ No.quẽ artari ad ꝓbandã negatiuã:qñ ẽ cã
ſue intentiõis:vel qñ alterius intẽtio eſt fundata ꝑſumptio-
ne vel ꝓbatione. ¶ Op.ꝙ nõ debuerit epũs publicare con
feſſionẽ mulieris.ſ.de penis.oĩs.dic ꝙ cõfeſſa fuit in iudicia
li foro:vel in foro penitentie:ꝛ facta fuit poſtea publicatio.
¶ Op.ꝙ nõ debeat ſeparari:ſi legitime lata fuit ſnia:quia
nulla erat.dic ꝙ fuit legitima lata quo ad iuris ordinẽ:ſ3 nõ
quo ad veritatẽ. ¶ Op.ꝙ nõ admittať mulier ad ꝓban/
dũ non ↄſanguinitatẽ.de teſti.ſicut. Sol.nõ admittitur ad
probandũ p illos teſtes:p quos eſt ꝓbata cõpaternitas: q2
ſic cõcluderenť piuri ꝛ falſi:ſed p alios legitimos ꝛ idone-
os teſtes:nec ad ↄfeſſionem mulieris reuocať ſnia:ſicut nec
ad eaꝝ cõfeſſionẽ ſeparať matrimoniũ.de eo qui cogno.cõ-
ſang.vxo.ſue.pro eo.ſm glo.dicũt tñ glo.ꝙ mulier artatur
ad hoc ꝓbandũ ꝗ̃uiſꝗ̃ hec ſit negatiua:q2 ex quo erat ꝓbatũ
ipſa3 eẽ ↄmatrẽ:vel fuiſſe:artať ipſa ad ꝓbandũ ꝯriu3 ꝓba
biť aũt ſi primi teſtes dixerũt ꝙ mulier leuauit filiu3 petri:
nũc ꝓbari poterit ꝙ nõ erat filius illius: ſed alteriꝰ.q ſi.ſint
legi.trãſmiſſe.ꝛ.c.cã3.j.ff.de ſta.ho.l.filiũ.vel ſi teſtes ꝑml
depoſuerũt diẽ ꝛ locũ:ipſi ꝓbabunt eã illa die iacuiſſe infir
mã nec exiuiſſe domũ:vel fuiſſe in alio loco remoto.ꝺ teſti.
ex tenore. ¶ Quid ſi hec mulier agit ꝛ ſuccũbit:an poterit
cũ alio cõtrahere.dic eam ſue conſcientie relinquẽdã. de iu
re iuran.multi. ¶ An aũt ſuccũbente hac muliere:poſſit ali
us denũciare primũ matrimoniũ p falſitatẽ ſepatũ.vř ꝙ ſic
ſ.q ma.ac.poſ.cũ litis. ¶ In cõtrariũ:q2 hec actio popula
ris ↄſumiť.vno agẽte ꝛ ſuccumbẽte.ff.ꝺ ppřa ac.l.iij.de ꝙ
ſemp audiť denũcians ſi valet facere ſidẽ de errore:cuius ſi
de facta reuocať male factũ.ex quo nõ trãſiuit in rẽ iudi.vt
ſ.c.lator.ꝛ hoc q2 nulla ↄſuetudo: nullã vinculu3 vř poſſe
tueri pctõrẽ in pctõ ppetrato.ſ.de ꝑſcrip.c.fi.ꝺ quo.ſ.c.la
tor. ¶ Quid de ſentẽtijs cẽſure:an trãſeãt i rẽ iudi.ꝙ vř q2
trahũt ſecũ executionẽ.l.ꝺ ap.paſtoralis. ¶ In cõtra.q2 ſp
audiť quatenus ↄtendat ſniam iniuſtã.ſ.de offi.dele.cũ con-
tingat:ꝛ q2 eade3 ſubeſt rõ piculi aiaꝝ:q2 eſt in iſtis latis in
matrimoniali.ad hoc q2 vinculã iſtaꝝ ſniaꝝ nõ ſoluiť mor-
te.de ſen.excõ.a nobis.l3 ergo annexũ in ſe piculu3 aiaꝝ:ꝛ
tñ vincula matrimonialia ſoluunť morte.in auc.de nup.§.ꝺ
incepe.vñ ſi volo ꝓbare ꝟitatem nõ obſtãte ſnia:videor ad
mittẽdũ:ne ꝯ ſniam illi cõiceť:l3 fuerit facta pronũciatio ꝙ
nõ fuerit excõicatus. Itẽ l3 hoc nõ ſit iure expꝛſſum:tñ adeſt
pitas rõnis.de trãſla.ꝑla.c.ij. Cõcludit hoſti.ꝙ tales ſnie
quo ad priuatã vtilitatẽ trãſeũt in rẽ iudi.ꝛ quo ad publicã
tãgentẽ aiaꝝ piculũ.nõ ar.de excep.pia.li.vj. Et dixi addẽ
dũ:qḋ dixi ſup Rica.vt.ſ.e.cũ Bertoldus.in gl.nõ dicit.ꝛ
in glo.nũerabiles.ſm hoſti.hoc declarat Io.an.poſt archi.
de ſen.excõ:venerabilibꝰ.in ꝟ.q̃rimoniã.vt ſi excõicatus eſt
quia q2 fuit cõtumax in pendo termino trãſit i rẽ iudi.quo
ad expẽſas ↄtumacie:vt nõ poſſit retractare ſniam expẽſaꝝ:
ſed ſemp põt petere abſolutionẽ.idẽ ſi h3 aliter annexũ ꝑce
ptũ.de ſoluẽdo:ꝛ excõicet ſi nõ ſoluat:q2 quo ad ꝑceptum
trãſit. Ad hoc qḋ no. Inno.in.c.ꝑterea.ſ.de ap.ſi tñ nõ pre-
cedẽte ſnia excõicat:ſi nõ ſoluat:an illa in vim ↄditiõis hẽat
vim ſnie:põt dici ꝙ nõ:q2 qḋ eſt in diſpõne non eſt in condi
tione:ꝛ ſic nõ trãſeat in rẽ iudi.ff.ſi qs obcã teſ.l.ſi qs ſub cõ
ditione.inꝗ̃tũ dixi ſniam nõ trãſire in rẽ iudi.ꝛ in matrimo
niali:ꝛ in iſta ẽ verũ:quo ad veritatẽ ꝛ ſinẽ retractãdi veri-

tatē ꝯperta:quo ad illā trāſeat:⁊ vt ad illā nō poſſet amplius reuerti.vt no.in.c.ex lfis.de in inte.reſti.itē trāſit in rez iudi. quo ad finē aliter retractādisq̄ per viā veritatis cōperte.vt ibi etiā no.ſup glo.vlti.qđ no.⁊ vide qđ dixi.ſ.e.lator.

c **Cum olim.** Si papa ꝯ ꝓnunciatio ne ſuā beneficiū cōfert hoc tacito ſurreptitia dr̄ collatio.h.d. Pria pō narrat ſcm̄. Scđa diffinit.ibi.nos igit. ¶ No. vnū modū ꝓuidēdi:vel preābulū ad ꝓuidendū.ſ.per ꝯſola tionis viā.de quo.de poſtu.ꝑle.bone.j. ¶ No.ij.eandē ꝑ ſonā rōne duplicis dignitatis poſſe hr̄e duas voces in actu electiōis. ¶ No.ꝙ in appellatiōe extraiudiciali pōt appellari a grauamine futuro preparato expreſſa cauſa grauaminis.de quo timet. ¶ No. inueſtituram aliquando ſumi ꝓ collatiōe iuris:⁊ aliquando fit ꝑ traditionē:vel ſubarrationē anuli. ¶ No.ꝙ collatio fcā ꝯtra ꝓteſtatiōez ⁊ de terminationē ante factā ꝑ papā ad cōmodū tertij nō valet:nō facta mētione de illa. ¶ No.ar.ꝙ nō valent lr̄e ꝓiudiciales ad ꝓiudiciū exiſtētis in curia abſqȝ citatiōe illi⁹. ¶ No.ꝙ collatio fcā ꝑ inferiorē ad ꝯfirmationē collatiōis pape nulle nō valet. ¶ No.ar.ſnīam poſſe ꝓmulgari in abſētē in cā notoria ⁊ de qua ē papa informatus a ſcō ꝓprio. ¶ No. ar.ꝙ caſſatio actus nulli pōt fieri abſēte pte qñ liquet de nullitate eius. ¶ No.de ābo ordinare ꝙ ſine totali ꝓuiſione. ¶ No.ar.in minoribus nō poſſe ꝓmoueri ad dignitatem inferiorē abſqȝ diſpēſatione. ¶ No.ſm Inno.ꝙ illud qđ fit ꝑ ſurreptionē nō valet:etiā ſi aduerſarius conſentiat ⁊ ſic cōſenſus nō tollit facultatē de ſurreptione dicēdi.ſ. quo dic vt remiſi.ſ.de cā poſ.cū olim. ¶ Op.ꝙ ꝓpter pluralitatez dignitatū nō habeat plures voces:qȝ lȝ dignitas augmētet vocē in quātitate ⁊ pōdere:nō augmentat vocē in nūero.de teſti.infra.qȝ ſolus ē vnus. Sol.intelligit dupl̄r. Primo ꝙ ex cōſuetudine ꝓp pluralitatē dignitatuȝ hēbat plēs voces.ſȝ nō hēbat ex hoc plures voces ꝙ hēat dignitates:niſi h hēat cōſuetudo. Vel ſcđo eodē noīe nō pōt hr̄e plures voces:ſȝ noīe ſuo vnā ⁊ noīe alieno aliā.vt ꝓcurator.ſic.ſ. elec.ꝙ pp. ſm glo. Ad qđ.de elec.c.j.lib.vj.dic eadē pſona reſpectu dignitatis vel beneficij:nō pōt de iure hr̄e duas voces noīe ꝓprio niſi aliud dictet ꝯſuetudo:vel ſtatutū eccleſie:ſi habeat plures dignitates vel beneficia:ex qbus ſolide in diuerſis illec cōcurrētes non darent diuerſas voces.idē niſi aliud hēat conſuetudo. Si hēat qs plures dignitates:a quibus i diuerſis:⁊ a qualibet diſtributiue inſurgeret ius vocis dāde:tunc qȝ̄ equū ſit ꝙ nō hēat niſi vnā vocē:qȝ nō hȝ niſi vnū cōmis dictamē:tn̄ de iur̄ pōt hr̄e duas voces. Primo qȝ ꝯcurrētib⁹ pluribus qualitatibus in pſonā eiuſdē faciūt illū loco plurium cenſeri.de elec.cū inter.j.⁊.ij.ſ. elec.c.j.lib.vj.⁊.c.ſcriptū e.ti. Tan.⁊ hoc tȝ Inno.⁊ Jo.an. Ad h de deci.paſtoralis. de cenſi.cle.j.ff.de contra.emp.l.alienatio.⁊.l.ſi aque duct⁹.ff.de ſerui.l.pe.de ac.emp.l.creditor.§.ſi.de le.iij.l.ꝓdiis.ſ. reg.iur.in oībus. Ad h de elec.ſtatutū.alle.ꝙ dr̄ de duab⁹ quartis:quaȝ vna der̄ hic ⁊ heres aliā.vt filius.de teſta.rainaldus.⁊.c.raniucius. Ad hoc no.de ꝓba.ex lr̄is.de adop. ſi conſul.de ope.li.l.duoȝ.de ac.emp.l.nō eſt nouū.de le.j. ſi mihi. Ad qđ dr̄ de duplici patronatu q pōt hr̄i a filio:vt filio ⁊ vt herede.de bo.li.l.ſi filius.ff.de fideicō.li.l.ſi filius.⁊ qȝ geminatio cauſaȝ geminat ⁊ multiplicat effectus.ff.ſ. pecu.le.dn̄s.§.dn̄s.de ſti.ſeruo.l.iiij.⁊ qȝ cauſe diuerſe i origie diuerſe ſunt in ꝓſtatiōe ⁊ effectu.ff.de priua.delic.l.nūqȝ̄.plura de excep.rei iudi.ſi iur̄is.§.j.⁊.§.eādē.⁊ ſic in iureiurando.ff.de iure iurā.l.duob⁹.§.exceptio.⁊.§.ſi qs iurauerit.⁊ §.qui iurauit. Ad hoc glo.de ꝓbē.qȝ in tātū.itez qȝ ſi dicis ipſum vnā vocē hr̄e non pōt oſtendi:quare magis ex vna qualitate qȝ̄ ex altera:cū ad vtrāqȝ qualitas cōcludat:ideo vtraqȝ attendit̄.ar.l.generalr̄.ff.de fideiuſ.ſm Joā.an.ꝑ que dicit Jo.an.ſe conſuluiſſe in eccl̄ia ſlorētina ꝙ theſaurarius qui ex ſtatuto hȝ ibi certas diſtributiōes ⁊ vocē in capl̄o:ſȝ non ſit ibi canonicus:⁊ ſi ſic canonici habēt ꝙ ſi cōcurrat qs hēat

theſaurariā ⁊ canonicatū ꝙ habebit duplicez vocē.⁊ hēbit duplicē diſtributionē.dic etiaz ꝙ cū in eccl̄ia boſi.ſit archidiaconatus ⁊ archipreſbyteratus q rōne illaȝ dignitatum non hn̄t vocē in capl̄o ſi ꝯtingat ꝙ ſit canonicus:⁊ ꝙ ſit archipreſbyter:vel archidiaconus nō hēbit niſi vnā vocē.placet mihi ꝙ dr̄ de vocibus:qȝ ille dant̄ ad cōſequentiā dignitatis:ideo multiplicata dignitate multiplicant̄:ſȝ nō de diſtributionibus:inqȝ̄tū ſunt vere diſtributiones:quia dant̄ rōne ſeruitij pſonalis intereſſendi in diuinis:ipſe aūt ad ſeruitū non pōt intereſſe:vt plures cum nō ſit niſi vnus ⁊ ſeruiat pro vno:lȝ habeat plures dignitates:nā ſi duo haberēt ⁊ vnus intereſſet alter nō intereſſenti nō deberet̄. Nō ob.l.generaliter qȝ ibi ꝑmit̄:ex quo nō apparet:de qua ⁊ nō plus grauat̄ de vna qȝ̄ de duabus:vel de duabus qȝ̄ de vna:ſȝ huic preiudicaret̄ eccleſie:que vltra ipēſuȝ ſeruitū grauaret̄. ¶ Op. ꝙ nō ſufficiat allegatio ꝙ non eſſet in diaconatu:qȝ ſufficiebat ꝙ eſſet ſubdiaconus:etiā ſi ad epatū ꝓmoueret̄.ſ. elec. cum in cūctis.de eta.⁊ qua.a multis.dic ꝙ hic aſſumit cām pro nō cā.ſm glo. Inno.plus tȝ hic:lȝ aliqui dicant cōtra.ꝙ non exigit̄ ꝙ ſit in ſubdiaconatu.de eta.⁊ qua.ꝑterea. lȝ hoſtien.intelligat ꝙ nō poſſet niſi ex diſpēſatione ꝓmoueri ꝑ illud.c.de quo dic vt dixi.ibi.⁊ no.de elec.duduȝ.j.de eta.⁊ qua.c.j.lib.vj.⁊ de inſti.c.j.e.lib. Et ad tex.rn̄det Inno.qđ vocabat̄ ꝙ hic nō erat diaconus vel ſubdiaconus:nō quaſi vitiū adeſſet vel ſubeſſet:qȝ nō promotus:ſȝ qȝ vitiū ſubeſt eo ꝙ nō poterat ꝓmoueri:qȝ ſorte hēbat aliqđ impedimentū irregularitatis vel vitij:quo ipediēte nō poterat ꝓmoueri ſm euȝ ꝙ nō.olim aūt poterat ꝓcedere allegatio ſiue hec ſub audita.ꝑ ea que hn̄tur.lx.di.c.ij.ſȝ Joā.an. ¶ Op.ꝙ poſſit reuocare ſnīam interlocutoriā quā tulit.de ap.cū ceſſante.dicit glo.ſi reuocat ex certa ſcia ꝓcedit̄:ꝙ hic:ſi nō ex certa ſcia:tūc nō valet reuocatio qȝ preſumit̄ circūuentus:⁊ idē dicit in dubio qđ intelligo in īterlocutoria qñ nō cognouit:al's ꝓſumit̄ hoc feciſſe ex certa ſcia ex quo inuenit iniuſtā. de quo dic.vt in dicto.c.cū ceſſante:ſȝ in ꝯceſ.reſcripti ꝙ nō conceditr̄ cū tanta maturitate ꝓſumit̄ circūuētio. Ad quod no.de cōſti.c.j.lib.vj.⁊ de ꝓſcrip.c.veniēs. ¶ Op.ꝙ valeat impetratio lr̄aȝ abſqȝ citatione actus ptis:qȝ talis actus expedit̄ extraiudicialiter:⁊ qȝ nō exigit̄ ptiū cōſenſus i ipetratione reſcripti ꝙ nō affuit ꝯſenſus in primo reſcripto.vt no. de reſcrip.ceterū. Sol.dicit glo.ſm Jo.an.qȝ hoc:qȝ fuerit ꝓcurator cōſtitutus ad reuocādā caſſationē.ſȝ nō placet gl.qȝ nō videt rōnē quare debuerit citari. Scđo dicit gl.ꝙ inquātū reſcriptū cōtinet in ſe aliquā clauſulā derogatiuam ⁊ detractiuā iuris alterius etiā illius cōceſſiōe pcñ eſt pſna i curia eſt vocāda:vt hic. Si nō cōtinet aliā clauſulā derogatiuā:ſȝ tantū dat iudices nō eſt neceſſarius cōſenſus partis. ¶ Vltimo cōcludit ꝙ nō ex eo ꝙ fuit reuocatus:ſed ex eo qȝ ſurreptitie īpetrant reuocat̄ cōceſſio. Hoſtien.tȝ mediuȝ ꝙ ideo debuerit citari qȝ ꝯtinebat ꝓiudiciū partis ꝯcludēs ꝙ lr̄e ꝓiudiciales nō debēt trāſire:nec ſufficit generalis citatio in audiētia ſi ꝓcurator ē preſens:ſȝ dȝ fieri ad hoſpitiū. ¶ Op.ꝙ nō debuerit ꝓcedi ad diffinitiuā lite non cōte.vt lite non ꝯte.c.j.qdā dicūt ꝙ hic lis fuit ꝯte.hoc ex lr̄a nō colligit̄:vel hic potuit ꝓcedi:ꝗa abſētē ꝯtumacē lite non ꝯte.qȝ de electiōe agebat̄.vt lite nō ꝯte.qm̄.§.ij. Sed tunc ob.qȝ ſi abſēs erat:nec erat ꝯtumax.vñ nō debuit in eū nō citatū ferri ſnīa.glo.intelligit:ſm quoſdā ꝙ fuit citatus:vel iō qȝ conſtabat de ſurreptiōe:fert̄ ſnīa in nō citatū.idē no.xxv.q.ix. mēnā.vñ ſm hoſti.hic apte colligit̄:qđ i notorijs fert̄ ſnīa i abſētē nō citatū.alle.de accu.ſi ꝯſtiterit.ſ. ap.cū ſit romana. de do.⁊ cōtu.cū olim.§.volētes. Et ſ. dicit vrbanuȝ ꝓnunciaſſe verū:vbi agit̄ de rebus q̄ male notorie tenent̄ ab aliquibus:vt ⁊ ipſe ꝓnūciauit ꝯ ſpolitanos tenentes quādā terrā que appellat̄ Auel:fert ꝙ aliqui dixerūt ꝙ locus erat ꝓceptonō ſnīe. Alij nō faciūt drīam inter iſta.de verbo.ſign.in his. Ad hoc.de ſer.fugi.l.diuus.de offi.ꝓcura.ceſa.l.ſi.notoriū aūt poterat:nā hic interfuerat Inno.papa:tūc cardina

lis cuꝫ aliis. ¶ No. ergo caſum in quaſi notoriis ꝓceditur ad ſniam abſq; citatione: lꝫ al's. ſm cōem opi. exigat' citatio vt in materia: puto ꝙ ꝓceſſus pape in notoriis valeat abſq; citatiōe: q2 non ſubiicit' forme: ⁊ maxime qñ notoriuꝫ ſurgit ex his que acta ſunt corā eo. Ab aliis pōt dici: ꝙ lꝫ debeāt citari obmiſſio citatiōis nō viciet ꝓceſſum cōſtito de notorio ſi nil allegat': q2 rōne circuitus vitādi remanere dꝫ ſnia: cuꝫ al's ea reuocata eſſet in eodē ſtatu reducēda ex altera māu. Ad qḋ no. de teſta. ex parte ade. ¶ Op. ꝙ abſētes vocādi ſūt. de elec. ꝙ ſicut. ⁊ c. q2 ꝑpter. hic abſētes vocādos: niſi cōſuetudo aliud hēat. Ideo hic forte erat ɔſuetudo. Ad hoc de ꝑben. cū in eccleſiis. li. vj. vel dic ꝙ collatio erat deuoluta ad papā. ideo ſine ꝑiudicio aliaꝝ poterat hac vice dare facultatē ſolū ꝑſentibus: vel alij pñt conqueri. l. in re mandata. C. man. Ad qḋ. ſ. de elec. bone. ad fi. Al's cōcluderent' ſoli preſentes qui eſſent in ciuitate: lꝫ quidā ꝙ etiā abſentes dūmodo ſint in ꝓuincia: ⁊ ſic intelligunt mandatuꝫ vt minus preiudicet iuri ꝙ poſſit: ꝙ placet.

Cum inter nos.

c Valet ſentētia lata contra ius litigatoris ſi ab ea. x. dies non fuerit appellatū. h. d. Prima ps narrat ꝓceſſum ⁊ iura huius partis. Scḋa diffinit diffinitionis cāꝫ premittens. ibi. ꝗuis forte. ¶ No. primo ꝙ de iure ſubiectionis dat' libellus cōtra ſubiectū: vl' qui ſubiectus dr'. hic vt de ma. ⁊ obe. inter quattuor. de ꝑſcrip. auditis. ¶ No. hic capl'a. ex quib' arguitur plena ſubiectio: ⁊ ꝙ hñs eccleſiā pleno iure ſubiectaꝫ hꝫ oia hic cōtēta. ¶ No. epm poſſe cū debita ſolēnitate cōcedere ſubiectionem vnius eccleſie pleno iure alteri eccl'ie. ¶ No. ar. ꝙ prelatus pōt deſcribi in teſtes ſup cōtractu vel donatiōe que celebrat' ad vtilitatē eccl'ie ſicut pōt eē teſtis in ſup. ¶ No. abbatē cū titulo poſſe ꝑſcribet' epalia. de quo. ſ. ti. j. auditis. ⁊ c. cū olim. ¶ No. ii. ꝙ pōt quis facere ſubſcribi p aliū ſua vice ſubſcribentē. ¶ No. iij. ſniam ſup iure eccleſie latā per prelatū eccleſie inter alios litigatores preiudicare eccleſie. ¶ No. ꝙ ſnia lata cum ſubiecto ſup iure ſubiectionis ſciēte ⁊ patiente olim dño ꝑiudicat dño ſcienti ⁊ patienti: ⁊ fortius ſi ſup illo ꝓnunciat. Sꝫ hoc non probat q2 hic nil dr' de iure epi. preiudicat tñ ſubiecto. ad hoc quod no. de reſti. ſpo. olim. ⁊ c. cū ſup. ¶ No. iiij. ꝙ lꝫ exēplis non ſit iudicandū inīqtū in alios eſt iudicatū inīqtū inter eoſdeꝫ inter quos ſnia facit ius illis exēplis pōt preiudicari ꝗ eis ꝑiudicant. ¶ No. ꝙ data nullitate cōceſſionis caſſantur oia acceſſoria ⁊ cōſecutiua ad illud inſtrm ⁊ ab illo originē trahentia. ¶ No. ſniam ɔ̄ ius litigatoris trāſire in rē iudicatā nō lata ɔ̄ ius legis: ⁊ dr' ɔtra ius litigatoris qñ nō eſt expreſſus error: q2 tunc apte ledit' ius. ¶ No. ꝑponēdā veritateꝫ ſermōibus. ¶ Et no. ꝙ pro ſolēnitate ſnie ⁊ ꝓceſſus preſumit' ꝗꝗ icōtra. allegat' niſi aliter ꝓbet'. ¶ No. ſniam valere alternatiue ⁊ ɔditionaliter ꝓlatā: vt aut dimittat: aut obedientiaꝫ preſtet. ¶ Expedio p partes: primo vſq; ad v. ad qḋ. ¶ Op. ꝙ libellus ſit nimiū generalis peto ſubiectionē eccleſie vel clericoꝝ: cōtra de libel. ob. c. j. ⁊ ij. Sol'. in iſtis generalibus actionibus: vt eſt in iure ſubiectionis ꝓcedit libellus generalis: ſm Inno. cū poſtea in ꝓſecutione dꝫ ius ſpecificari ⁊ ꝓbari ⁊ ſup eo ꝙ in ſpē ꝓbat' ꝓmulgat' ſnia vt pꝫ hic. in fi. ⁊ ſ. de offi. or. conquerente. ſm Inno. ¶ Op. ꝙ nō oia hic arguant plenariā ſubiectionē: ⁊ in letaniis ⁊ ſimilibus. Sol'. dicit Inno. ꝙ hic plura enumerauerat ꝗ ſimul concludūt plenā ſubiectionē cū nō oia ⁊ ſingula diſtributiua ɔcludūt: q2 nō letanie ⁊ quedā alia nā que nō proſunt ſingula ⁊ c. de teſti. ꝑterea. Dicit tñ Inno. hic aliqua ex his fore ſufficientia: vt inſtitutio i ſpūalibus: ⁊ fidelitas i tꝑalibus nō ſic de aliis: nā lꝫ abbas hēat epalia tñ in ordinatiōe viſitatione iudicio ɔſecratiōe altariū ⁊ ſi͞ilibus recurri dꝫ ad epꝫ. ar. ix. q. iij. p ſingulas: q2 tale ius retinere cenſet' donādo: ⁊ h qñ hētur ɔceſſiōe epi: ſꝫ ali' ꝗ altero iure ꝗ ab epo habeat ius inſtituēdi: ⁊ deſtituēdi ⁊ fidelitatē eaꝫ vr' hr'e pleno iure.

xvj. q. ij. c. j. ⁊ ij. Plus dicūt alij ꝙ etiam ſi ſingl'r epus oia epalia ɔcederet: nō videt' eccleſia exēpta ⁊ nec pleno iure videt' ſubiecta recipienti qñ ſingl'r concedit niſi dicat eximo te vel ɔſilia: vel niſi vniuerſaliter ɔcedat oia: lꝫ facta conceſſione ⁊ exēptione poſſet aliqꝗ excipere. de qbus. de priuile. accedētibus. ⁊ c. cū capella. ⁊ c. cū ⁊ plātare. ¶ Op. abbates ꝺ iure poſſe ɔferre ordines: ſaltē primā tonſurā. de eta. ⁊ qua. cū cōtingat. Sol'. monachis ſuis pñt: vt ibi. ⁊ illis de qbus de priuile. abbates. lib. vj. Alij clerici etiā primā tonſurā recipe debēt ab epo. de quo. ſ. ti. j. veniens. ¶ Op. ꝙ abbas nō acquirit ius quo ad criſma: q2 hoc ordine epalis eſt in ꝑſcriptibile. vt in. c. quanto. de cōſue. de priuile. accedentibus. lxviij. di. ꝗuis. Sol'. dic ꝙ nō cōficiet abbas: ſed epus ⁊ eo recepto ab epo p abbatē eccleſia ſuſcipiet ab abbate ⁊ non ab epo. ¶ Quero de qua inueſtitura loquit' hic: ꝙ de illa: ex qua trāſfert' poſſeſſio que ſpectat ad officium archi. de offi. archi. ad hoc. ⁊ c. cuꝫ ſatis. ¶ Quero ꝙ ſi͞ilia ſint epalia. hic expreſſis. dicit Inno. ꝙ loquit' de his. de qbus. ſ. de offi. or. cōquerente. dico Inno. puto. ꝙ ꝺ tꝑalibus rōnē reddat. xvj. q. ij. c. ij. de priui. cū. ⁊ plātare. §. cum in eccleſiis.

Ad quod.

Expedio hunc v'ſi. vſq; ad v. adiecit vbi eſt ſecunda allegatio ſententie: hic prima priuilegioꝝ. ¶ Oppo. ꝙ ex ſubſcriptione debuerit preiudicari quaſi ſi conſenſerit. ff. de pigno. ſi ſi debitor. dic ꝙ pars ad hunc ſenſum allegabant: ſed non ꝓfuit: quia in alienationibus non profuit tacitus cōſenſus. ff. de pigno. l. gaius: immo nec expreſſum ſine conſenſu capituli. de dona. paſtoralis. ſibi tñ magis videbat' credenduꝫ eo ꝙ fuerat epus vtriuſq; eccleſie. ¶ Op. ꝙ ſuꝑfluant illa ver. factum fuerat ⁊ cōpletū. dic ꝙ forte tangit' hic illud qḋ hētur in. l. cōtractus. C. de fi. inſtru. ꝙ ɔtractus. de quo actū eſt vt fiat ſcriptura nō aliter eſt ꝑfectus: vt in ſcriptis anteꝗ fiat inde ſcriptura: ⁊ ſic ex verbis dr' factus ⁊ ɔpletus ex ſcriptura. Hoſti. ¶ Op. ꝙ nō potuerit ſe ſubſcribere epus nūc tunc prior. abſq; pena falſi: q2 ſibi aſcribit. C. de his qui ſibi aſcri. l. iii. C. de ꝓba. inſtr'a. ⁊ l. rōnea. rñdit ꝙ talis non dr' ſibi aſcribere ſm hoſti. q2 bona eccleſie nō ſunt ꝑlati. de preben. c. iii. de dona. c. ii. xvi. q. i. c. fi. vñ ⁊ prior in cā eccleſie ſubſcribere pōt: vt hic ⁊ teſtificari. de teſti. inſup. ⁊ c. cū nūcius. xii. q. ii. qui manumittunt'. ⁊ arbitrari. ſ. ti. i. cū olim. ibi. vide. ſ. glo. in cauſis. ¶ Op. cū glo. ꝙ qs non pōt ſe ſubſcribere p aliū. C. de teſta. hac ɔſultiſſima. glo. dicit illud. qñ ſciūt ſcribere. hic qñ neſcit: ⁊ g facit ſubſcribere alteri noīe ſuo ſic ⁊ alieno ſigillo pōt qs ſigillare. de quo dic. vt. xxvi. di. nobiliſſimus. ⁊ in ſpe. de ꝓba. §. videndū. v. x. ad fi. vbi dicit apꝺ leges. idē eē anulū qḋ apud nos ſigillū. de quo in ſpe. de cita. §. iā. de citatiōe v. l'ris. ꝺ quo. ſ. de fi. iſtru. c. ii. in gl. mag. v. epus aūt. ⁊ de hoc. ſ. ti. i. c. vt noſtrū. ⁊ c. ſignificauit ſuper. i. glo. ¶ Quero quare hec ſubſcriptio fuit facta ab epiſcopo. dic ꝙ patriarcha vel epiſcopus al's ɔfirmare nō potuiſſet in dioce. ſuffraganei: q2 nō hꝫ ꝑtāteꝫ ibi: niſi in caſibus a iure cōceſſis inter quos hic nō eſt. vt in. c. paſtoralis. ⁊ l. c. romana. lib. vi. de hoc. xvi. q. vi. placuit. in vlti. glo. vbi glo. videt' velle ɔſenſum exigi oīm epiſcopoꝝ vt poſſit ɔcedere priuilegia in dioce. ſuffraganei. alle. ix. q. iii. archiepiſcopus. ¶ Quero que eſt dr'ia inter priuilegia ɔfirmatoria ⁊ cōfirmatiōes. dicit hic Tan. ꝙ in priuilegiis ponit' canonicoꝝ ſubſcriptio: in ɔfirmationibus nō. idē Inno. addēs ꝙ in primis ponunt' multa preter cōfirmata: in ſcḋis ſola confirmata. ¶ Venio ad v. adiecit quē expedio vſq; ad v. quamuis. ¶ Op. ꝙ ex iuribus ſnie epi ſup fidelitate nō dēat papa ꝓnūciare q2 in ſnia cardinalis quā ſecut' eſt epus nihil ɔprehēdebat' ſup fidelitate: ſꝫ de obedictia tātū pꝫ ibi: aut obedictiā rep: omitteret ⁊ c. Sol'. dicit Inno. ꝙ vt regiſtro pꝫ cardinalis ꝓnūciauerat ſup obedictia tātum alternatiue. vt in tex. dr' ⁊ dixerat de fidelitate ſe credere eē ꝓbatū p teſtes: ⁊ ſecutus cardinalis ſniam epus ꝓnūciauit tā ſup obedictia ex iuribus ſnie ꝗꝫ ſup fidelitate ex dictis teſtiuꝫ. ideo papa ex

ſoribus vltime ſnie ꝓnunciauit ſup vtroq; ⁊ bene. ❡ Op. ꝙ ex ꝯfirmationib⁹ ſi nõ potuerit fundari eiꝫ principalis cõ ceſſio fuerit nulla. iu. di. ꝓuilegia. C. de theſau. l. vni. lib. x. ⁊ ō dona. cũ dilectus. de elec. eccl'ia. ii. Sol. in priuilegio for te dicebaſ ꝯcedim⁹ id ꝙ talis ep̃s ꝯceſſit ſicut iuſte ꝯceſſit vñ pẽdebat a p̃mo. Si enĩ fuiſſent ꝓuilegia noue ꝯceſſiõis cõceſſa: ab illa qui habuit ptãtẽ ꝯcedendi nc intereſ priuile gio qð nõ valebat bene valuiſſet cõceſſio. iu. di. ꝓuilegia. C. de theſauris. l. vna. ⁊ in ꝫ vio. de quo dic. vt i. c. ſer dilectos. ꝟ. de fide inſtru. ſꝫ hoſtie. ❡ Op. ꝙ ep̃s nõ põt a ſe eximere eccleſiã. vt no. de dona. paſtoralis. ⁊ de cenſi. venerabilis.

Sol. qð ã dicit illã nõ poſſe a ſe eximere: ⁊ ſup hac decre. in oppoſitũ nullũ põt fieri fundamẽtũ: ex eo ꝙ hic papa nõ ſe fundat ex ꝯfirmatiõe ſꝫ ex ſnia. ❡ Op. ꝙ valeat ſnia: ꝫ ſi ī ea exprimaſ error: vt pꝫ in. c. p tuas. ⁊ qui fi. ſint legi. Sol. ſi exprimiſ error reſpectu vni⁹ cauſe: ⁊ reſpectu alteri⁹ cauſe ex preſſe: nõ bene valet ſnia. vt ibi. ⁊ no. ꝟ. de renũ. i p̃ſẽtia. ſecus ſi in ſola vnica expreſſa appet error expreſſus. vt hic. ⁊ i. c. ex parte. ⁊ c. dilectus. de cõceſ. prebẽ. ❡ Op. ꝙ nõ valeat ſnia q̃ſi nõ ſit ꝓnũciatũ ſup toto in libello petito ꝯ illud ꝟ. de ar bi. l. q̃lẽ. de iudi. de q̃ re. cõi diui. l. vt fundus. de ſymo. lꝫ he ly. de accu. q̃liter ⁊ q̃ñ. Inno. dicit ꝙ ſi daſ petitio generalis apta plura capl'a ꝯp̄hẽdeſ: ⁊ feraſ ſnia ſuper certo articu lo: de aliis nihil dicaſ: cẽſeſ pars abſoluta q̃ in certo articlo eſt ꝯdẽnata. Si daſ petitio ſp̃alis ⁊ ſpecifica ⁊ diſtributiua ſup quolibet articulo: tũc valet ſnia ſup vno articulo ⁊ i aliis non videſ nec ꝯdẽnatus nec abſolut⁹ ⁊ valebit ſnia: quo ad articulũ deciſum: ⁊ poſtea poterit inſtare ſup articulo nõ de ciſo: ⁊ ſi nõ inſtet: poſtea p̃ibit inſtãtia ſm ius ciuile intellige quo ad articulos ſup q̃bus nõ eſt petita. C. de iudi. ꝓperan dũ. Si daſ petitio ſup vna magna ſũma vel vna magna q̃ñ titate vel vna magna re: ſi in pte tãtũ fit cõdẽnatio: nõ vſ in alia pte abſolut⁹ vel ꝯdẽnatus. ꝟ. ſi cer. pe. l. nihil. dicit de va liditate ſnie ſup illa pte: vel in validitate. ⁊ remittit ad no. p Azo. in ſũ. de arbi. vltra mediũ: ſm Inn. de hac materia etiã ponit. de elec. cũ inter. Hoſtie. dicit ꝙ glo. nõ bene dicit nec ꝓbaſ p iura q̃ alle. ⁊ dicit ꝙ hic in duobus tantũ ꝓnunciat papa: q: in his tantũ lata erat p̃la ſnia p ep̃ꝫ ⁊ cardinalẽ. pe. ⁊ Abba. dicit ꝙ ſup aliis ſi ut expreſſe iudicatũ abſoluendo dubio ſunt duo: an ſi nõ eſt ꝓnũciatũ in totũ valeat ſnia ſup parte ⁊ valeat an nõ: an in eo ſup quo oĩo eſt ꝓnũciatum: vi deaſ facta abſolutio ꝓſequẽdo vtrũq;. Ill' dico ꝙ ſi coram ordinario vel delegato ẽ actũ: vt ſup oĩbus ſimul ꝓnũciet: q: forma vſ ab oĩbus data in ꝓcedẽdo non valeret ſnia alr lata: nec in totũ nec in pte. ꝟ. de arbi. l. quid tñ. Si nõ exp̃ſſe actũ: tũc ſi petitio eſt generalis ī ſe ꝯp̄hẽdẽs plures articu los: ⁊ ſup aliq̃bus ꝓnũcieſ. Inno. tꝫ ꝙ valeret in ſpecificis: in aliis videat abſolut⁹ ipſe in decre. cũ inter. de elec. tꝫ ꝙ ſic nõ dꝫ ꝓnũciari: ⁊ ꝙ teneat ſnia. Idẽ no. glo. iii. ſ. e. cum. I. ⁊ A. ſꝫ dicit ꝙ nõ videſ abſoluiſſe: in eo ꝙ nõ ꝓnũciauit. ſꝫ po terit abſoluere: vel de eo iudicare. Idẽ hugo. vt dicit accur. in dcã. l. i. ſi aduer. rẽ iudi. pro quo facit illa. l. Azo. ꝯ p. l. in hoc. iudicio fami. herci. Ja. de are. velle vſ ꝙ hic ſit vnũ ca pitulũ ⁊ ꝯnexũ: q: ſub eodẽ genere petiit: ꝙ lꝫ plura ꝯp̄hẽ danſ ꝯnexi nõ poterit ſup vno articulo ꝓnũciari: ita ꝙ vale at ſnia: imo erit nulla ſm eũ p illam. l. vt fundus puto valere ſniam in ſpecificatis: nec in aliis intelligi abſolutuꝫ. vt no. C. de iudi. l. iꝫ. ⁊ de trãſac. c. i. ⁊ de arbi. l. de reb⁹. ⁊. l. i. C. ſi ad uer. rẽ iudi. loquiſ q̃ñ actũ eſt ſup certa ſpẽ ⁊ in pte ſecuta ẽ ſnia: niſi forte ſalueſ opi. Ja. de are. ꝓcedere q̃ñ lata eſt ſnia a delegato vel arbitro: q: tacite vſ actũ: vt de oĩbus ꝓnũciet. Ad p̃mũ: q: repetitio illa generalis reſoluiſ ad diſtributa ſeu diſtributiua ad ꝯp̄hẽſa. ar. l. cũ ſalſa. ꝟ. fi. ꝟ. de cõdi. ⁊ de mõ. ꝓcedũt niſi capl'a habeãt cõnexitatẽ p infra dicenda.

Sol. petitio daſ ſuper pluribus capl'is: tũc ſi illa capl'a de ducanſ in iudicio ex diuerſa cã põt iudex ſup vno ꝓnuncia re: nec videſ iniquus in tacito facta abſolutio q: ſnia eadẽ cẽ ſetur iure diuerſo q: ſnia inducta ad diminuendũ nõ dꝫ ope ri fauorẽ. l. legata. de le. i. ⁊ de adi. lega. l. legata. ⁊ q: nõ ſtis audiſ in ſniam niſi ꝙ expreſſe in v̈bis ſnie ꝯp̄hẽdiſ. vt. l. i. C. ſi plures vna ſnia. ⁊. l. apud celſum. ꝟ. itẽ queriſ. ꝟ. de excep. doli. ſm Bar. in dcã. l. i. põt tñ poſtea articulũ nõ deciſum decidere ſi nõ ſit perempta inſtãtia: vel īterdictio: ſi plures ar ticuli ſũt: ⁊ ex eadẽ cã: ſũt tñ ſepati: dic p oĩa idẽ. Ad hoc. ꝟ. fami. herci. l. quedã. de in rẽ pa. l. cornelia pia. ꝟ. de arbi. l. quid tñ. quoꝫ ap. nõ reſci. l. ab executõe: ꝙ tor videãt petitio nes quot capl'a. ꝟ. de v̈bo. ob. l. ſcire v̈bemus. ſi habeãt ꝯne xitatẽ in ſil. tũc Bar. Ja. de are. ⁊ Jo. an. ⁊ cõĩter oẽs dicũt ſniam nõ valere reſpectu vniuer: ⁊ abſolutionẽ nõ cenſeri fa ctã in tacito ꝓpter cõnexitatẽ. vt in. l. i. etiã. ꝟ. de mino. l. i. C. de repeti. Ad hoc. ꝟ. de edi. edic. l. cũ eiuſdẽ. de p̃ben. q: ſe pe. Ad h' q̃no. glo. de ꝯuer. cõiu. placet ſi ſup vno capl'o vel vna q̃ñtitate vel vna ſpẽ deſ petitio: hec eſt vnica ⁊ indiuidua ideo ꝓnunciatio ſup vna pte vel q̃ñtitatis vel capl'i vel ſpẽi nulla eſt: nec valet in expreſſa: nec vt abſolutoria in tacita p il la que iã dc̃a ſunt. ad hec reducẽda ſunt que no. ſpe. in tit. de ſen. p̃la. ꝟ. q̃liter v̈. qd ſi petõ etiaꝫ dr̃a inter iudicẽ ⁊ arbi trũ põt verificari i p̃mo caſu. ꝓpoſito vbi ſeci differẽtiã. ❡ Aduerte tñ cõnexas nõ dico cãs lꝫ claudaſ ſub eodeꝫ genere actiõis: vel articulos. ſꝫ ſi hñt aliã ꝯnexitatẽ. vt q: ſũt plura capl'a eiuſdẽ ſpẽi adminiſtratiõis que nõ pñt hñ diſcer ni vnũ ab alio: nec etiã reputo cãs ꝯnexas: lꝫ ſint plures exce ptiones ad vnũ ius agẽdi: ex hoc ſolo ꝙ ordinenſ ad exclu dẽdũ vnũ ius agẽdi: vt pꝫ. de elec. cũ inter. Ideo ſi plures ꝓ ponanſ exceptiões ꝯ vnũ ius agẽdi ſup vna. de qua p̃ri⁹ cõ ſtat põt ꝓnũciari q̃ diuidi pñt exceptiões: lꝫ nõ ſit p̃ncipale petitũ: ⁊ in vna exceptiõe ſup toto p̃ncipali petito ꝓnũciaſ. vt dicto. c. cuꝫ inter. R. ſic intellige ibi. Inno. hec vera dicit Bar. vt non valeat ſnia ſup parte q̃ñ iudicio tꝫ ſup toto. ſe cus ſi ſup parte ⁊ nõ ſup aliis. ita ꝙ veniat abſolutio ab ob ſeruatiõe iudicii. q: tũc ſup reliqua poterat ꝓnunciare. vt. l. ſi cõſtante. ꝟ. fi. ꝟ. ſo. ma. p que dicit ſe de facto obtinuiſſe ꝙ ſi alꝯ poſſideret p̃tẽ rei: ſit actũ de toto: poſtea pateat eũ in iudicio nõ poſſediſſe niſi partẽ ꝙ ſup illa pte põt ſequi vali da ſnia q: ſup alia pte nõ valuit iudiciũ cũ nõ fuerit bene di rectũ in alia pte in qua nõ poſſidebat: ex quo a p̃ncipio non fuit interrogatus: an poſſideret: p̃dicta ſunt ſm Hoſtie. in. c. placet. de ꝯuer. cõiu. q̃ñ ſnia ſic ferſ in p̃ncipali. ſecus in cau ſa appellatiõis: q: põt pro pte põt cõfirmare ⁊ p parte infir mare etiã in vno articulo. de teſta. rainucius. ⁊. c. remaldus. ⁊ hoc ideo: q: in alia parte remanet ſnia i p̃ncipali: ⁊ ſic ſem per appet ſup toto ꝓnũciatũ. iõ eadẽ cã puto in iudicio nul litatis: vel reſtitutiõis: ſi daſ aduerſus ſniam latã iaꝫ tenẽ di ſtinc. ꝟ. poſitã inq̃tũ dixi etiã ſniam abſolutoriã nõ intelligi in obmiſſo in ſnia reiecta. diſtinguit Spe. in loco preallegato an fuerit ſnia lata a iudice: ⁊ itelligaſ abſoluiſſe: an ab arbitro. ⁊ nõ intelligaſ abſoluiſſe. ❡ Ex his deciditſ ꝙ ſi in vna peti tiõe petaſ ſors ⁊ pena: ⁊ ſup pena tantũ valet ſnia. vt no ſpe. in ti. de ac. ⁊ pe. ꝟ. ſequiſ. ꝟ. ſꝫ ſi qs petit. alle. C. ſi aduer. rẽ iu di. l. i. ⁊ de teſta. rainucius. vide archi. xi. q. ſi quos. ❡ Op. ꝙ nõ ſit exẽplis iudicãdũ. vt. l. nemo. C. de ſen. Sol. nõ eſt exẽplis inter alios ꝓlatis ⁊ actitatis iudicãdũ: q: illis nõ p̃ iudicãt: nec ad cõſequẽtiã: vt lex trahẽda ſunt: ⁊ ſic nec i ſpẽ nec in genere preiudiciũ inferant. Exemplis aũt inter eaſdẽ pſonas que in ſpẽ eas preiudicant iudicandũ eſt vt hic q̃ñ inter eoſdẽ: ⁊ ſic eadẽ cã exempla preceſſerũt: nec illis obui ant ꝯrie ſnie. de quo. ſ. e. inter. nec reſcriptũ ꝯrium. C. ſen. re ſcin. nõ poſ. l. fi. nec trãſactio ꝟ. de condi. indebi. l. elegãter ꝟ. de quo. de lit. ꝯte. c. c. i. li. vi. ❡ Quero que dicatur ma nualis obediẽtia. dic que ꝓmittiſ p̃ſtito iuramẽto vſ illa que ꝓmittiſ iunctis manib⁹. ⁊ dicit Ho. ꝙ hec obediẽtia re ſpicit ſolos frẽs: obedientiaꝫ ⁊ fidelitas ſolũ archipreſby terũ. ❡ Venio ad glo. ꝙ non valeat ſnia: vt in. c. inter mo naſteriũ. Sol. dicit gl. ꝙ forte a ſnia cardinalis fuit appel latũ: ſed non eſt neceſſe. q: licet non valeat ſnia contra ſniꝫ valet tñ ſnia pro ſnia: nõ in eadeꝫ inſtantia: ſed diuerſa lata.

Ad qđ. ⁊c. cū ſup. ¶ Querit glo. quare nō valebāt confirmationes. glo. aſſignat rōnē. ⁊ eſt clara. Dicit tñ hoſti. ꝙ ex iuribus priuilegioꝝ potuiſſet preſcri. De rel. do. ꝯſtitutus. de iure pa. cura. ſ; de hoc nō allegabaꝛ: vel forte nō fuerat ꝓſcriptū: qꝛ tpa nō erat ꝯpletū. de cau. poſ. cū ecclesia. ad fi. vel facta erat interruptio. ⁊ ti. pri. illud: vel non fuerat vſus Abbas priuilegio. de priuile. ſi de terra: ſm hoſti. hoc intelligo qñ titulus ꝯceſſus errore facti putabaꝛ legitim⁹: ſecus ſi errore iuris. de dona. ad apłice. ⁊ qđ ibi no. nec ꝓficit confirmatio cū eius etiā error detegereꝛ patēte etiā cōfirmatione ⁊ cōfirmato. Glo. in verbo ad litigantes ponit aliquos caſus: in qbus ſnia facit ius quo ad alios. vide qui ſi. ſint legiti. cām. poſt Inno. ⁊ alios. Glo. querit de lŕe intellectu ibi veritate geſtorū ⁊c. Dicit glo. ꝙ forte alr̄ narrabaꝛ res geſta q̄ꝫ fuiſſet in veritate: qꝛ ſermo donationis non concordabat ſnie: ⁊ talis ſnia appellaꝛ veritas geſtoꝝ: qꝛ ſnia hētur ꝓ veritate. ff. de ſta. ho. l. ingenuū. ſermōes hic appellanꝛ que allegabanꝛ. ſ. donatio ⁊ priuilegia que nihil valebant. ideo veritas. i. ſnia que habetur pro veritate illis: vt nullus preualet. ⁊ ſic papa ſnïat ſm ſniam vel ſm veritatē conſtitit de veritate donatōis: ⁊ aliter erat ſcripta q̄ꝫ in veritate eſſet ſcripta. ideo hoc cōperto ꝓualet veritas ſermonibus ſcripture: ⁊ ſic ſcriptor errauerat: vel forte partes dicebāt primam ſentētiā nullam ex defectu cōſtitutiōis litis: ⁊ ex actis apparebat cōtrariū: ideo geſta ſermonibus preualuerūt. de re iudi. geſta. ⁊ de ꝓba. qñ cōtra falſam: vel geſtoꝝ veritas ⁊ actorū patebat preſumptiue que preualet ſermonibus: qꝛ de facto antiquo ꝓducebanꝛ inſtrū: quo caſu preſumiꝛ pro ꝯteſtatiōe ⁊ proceſſu. inſti. de fide. §. fi. C. de ꝯtrahen. emp. l. i. ⁊c ſicut: qꝛ res iudi. pro veritate accipitur. ſecus ſi factū eſt recens ⁊ obijciatur ꝯ proceſſum ante ſniam: qꝛ tunc locū hꝫ decre. qñ cōtra falſam. de ꝓba. ⁊ dꝛ factū antiquū: ex quo lapſum eſt biennium ſm Hoſtien. qui remittit. ⁊. de renunc. in preſentia. ⁊ ſm Inno. iſta talia que contra ſententiam allegabantur reputantur ſermo. i. vanum.

c **Auſam.** Sufficit ad ꝯfirmationē ſententie illam nihil cōtinere iniquum: ſi contra ipſam nihil probatur: hoc dicit. Prima pars ponit delegatoriū proceſſuꝫ ⁊ ſententiā ⁊ appellationē. Scđa ibi: lꝫ ponit allegationeꝫ appellantis motiuum ſuū ⁊ ꝯfirmationē ſnie. ¶ No. primo cuꝫ ſuper inſtantia appellationis: de iure canonico quis poſſet proſequi etiā principaliter nullitatē: ⁊ qꝛ ſnia nulla appellaꝛ propter facti grauamen de iure nr̄o. ¶ No. ij. ꝙ in cā appellationis preſumiꝛ ex ſnia ⁊ proceſſu: ſi ex proceſſu producto a parte nō iniuſtificaꝛ: ⁊ ſic ſi non apparet proceſſus non preſumitur pro ſnia. ⁊. de re. ſpo. cū ad ſedem. ſi appet ꝓceſſus ⁊ iuſtificatur ſnia. idem ſi apparet ꝓceſſus ⁊ a parte iniuſtificaꝛ ſnia: tollitur preſumptio ſnie. vt no. in dicto. c. cum ad ſedem. ⁊ de ꝓba. qñ ꝯtra. Si apparet proceſſus ⁊ apte non iuſtificaꝛ ſnia ex proceſſu iuſtificaꝛ: niſi aliud ꝓbetur vt hic. ¶ No. hic ꝙ vbi cōditionatur mandatū ſnie ad merita proceſſus: vt qꝛ mandatur vt ſnïet pro actore ſi probet: licet probet: ⁊ cōtra eum ſnia feratur: non ex hoc eſt ſnia nulla immo non eſt adhuc iniqua: quia non ſemper preciſe allegatur animus ad probationē ⁊ preſumiꝛ iudex motus ex aliis contra probationes: cū probationes ſint in eius arbitrio: idō verba mandati intelliguntur ſi probauerit: ita ꝙ tibi videaꝛ probationes eſſe ſufficientes cū probationes ſint arbitrarie. vt. l. iij. §. tu magis ſcire potes. ff. de teſti. ¶ No. ar. ꝙ requiſitio iudicis: vt ſententiet tollet vitiū proceſſus precedētis vbi tollere vitium pendet a poteſtate partis requirentis ſententiam. de quo dicaꝫ. ⁊. ¶ Quero de intellectu littere quomodo niteretur probare per teſtes contra formaꝫ mandati. dic forte mandatum erat ſentētiari pro clerico ſi probaret ꝑ maiorem partem capłi electum cū probaſſet per teſtes forte viles vel ſubornatos iudex non pro ipſo: ſed ꝯ eum ꝓnunciauit ex eo dicebat clericus contra formā pronunciatuꝫ. ⁊ hoc ex atteſtationibus volebat oſtendere: ex hoc non concludiꝛ ſnia nulla: qꝛ talis conditio inerat: vnde expreſſa non daꝛ formam mandato. vt dicit Inno. de offi. dele. prudentiā. Item nec concludit ſniam iniuſtā: qꝛ lꝫ teſtes forte pro clerico teſtificareꝛ intētū. tum quia recepit illos ⁊ cognoſceꝛ ſubornationem illoꝝ: vel alios defectus nō fuit ſecutus illorū dicta. ff. de teſti. l. iij. §. tu magis. iudex aūt a quo in tali caſu appellaꝛ dꝫ ſignificari iudici motū aīi ſui. ⁊. de teſti. cām q: ſm Inno. ⁊ idem no. de proba. qñ contra. quo ad hoc vltimū vide ſi conſtaret: ⁊ ꝙ teſtes eſſent viles hoc eſſet expeditum. Vel ſi conſtaret ꝙ iudex hoc ſignificaſſet: vbi aliud non appereret: ex quo alia acta non apparent legitime facta: ⁊ ex ſe ſniaꝫ nō habet apparentē iniquitatem: qꝛ lꝫ appareat probatū iudex non artaꝛ applicare aīum ad vnā ſpeciem ꝓbationis: ex hoc non retractareꝛ ſnia: qꝛ acta non concludunt aptam iniuſticiaꝫ. Ideo iuſtificare cenſeꝛ. qđ no. bene. de quo dixi. de ꝓba. in preſentia. Euidentius autēꝫ apparet iniuſticia ex actis qñ ſniaret qꝛ probatū vbi non eſt q̄ꝫ vbi ſententiet: qꝛ nō probatum vbi eſt cū an ſit ſufficiens probatio eius arbitrio relinquatur: fateor tñ ꝙ iudex ſi haberet teſtes preſentes vel probationes poſſet examinare qualitatem eoꝝ: ⁊ ſm ꝙ inueneri iudicare. ¶ Op. ꝙ nō valeat ſnia contra formā mandati. de reſcrip. cū dilecta. Sol. non valeret ſi fuiſſet ꝓbatum ⁊ hic ꝯſtitiſſet: hic non ꝯſtitit: ſecus dicit glo. ſi preter formā fuiſſet lata. de offi. dele. ex parte. hoc intellige. Duꝫ tñ ſit de coniunctis forme: ita ꝙ non vitieꝛ forma ſm hoſtien. ⁊ hoc probant iura alle. idem eſt preter ꝙ contra. de offi. dele. prudentiā. Ad hoc ō elec. ſi cui. li. vj. vnde iudex ordineꝫ forme ſequi dꝫ cāmqꝫ ⁊ etiā mentē. vt ibi. ⁊ de reſcrip. ſup litteris. ¶ Op. ꝙ is qui appellat: non dꝫ oſtendere iniquitateꝫ ſnie ſed dicens ſniaꝫ iuſtā. in auc. de his qui ingre. ad ap. §. illud glo. remittit. ad. c. in preſentia. ibi dixi. ⁊ de ꝓba. qñ contra falſam. ¶ Op. ꝙ cōſenſus in delegādo nihil opereꝛ: nec requiſitio ſnie quominus poſſet de iniquitate dici: qꝛ ex hoc licet approbet iudicē: non approbat iniquitatē iudicis. Ad hꝫ no. ⁊. de offi. dele. ſup queſtionū. Sol. plura hic facere videnꝛ pro ſnia. Primo qꝛ nihil cōtinebat iniquū: ⁊ hoc ſufficit ex quo actis iuſtificabaꝛ. Scđo ꝙ de cōi cōſenſu fuerit cā cōmiſſa. ſed hec nihil operaꝛ ſm glo. niſi ſm hoc. oppoſuiſſet recuſationē: qꝛ quo ad recuſationeꝫ excludendā operatur. Itē quo ad hoc: vt nō poſſit refutari niſi ex noua cā. ō offi. dele. inſinuante: ⁊ quo ad hoc: vt ſm reſcriptū nō valeat ſi non faciat mentionē de conſenſu. in primo. vt in. c. certū. ⁊. de reſcrip. tertia cā: quia fuit requiſitus in calculo ſententie. Sed dicit glo. ꝙ hec cā nihil cōcludit: quo ad iuſtitiā vel iniuſtitiam ſnie: niſi qñ cā eſſet ꝯmiſſa infra certū tēpus determināda ⁊ ꝓrogata iuriſdictio infra tpa ⁊ poſt tps fuerit iudex requiſitus: poſſet etiā ꝓficere qñ aliquā exceptionē oppoſuiſſet cōcernētē etiā ſi appellaſſet: qꝛ petēdo vt ꝓnunciaret videreꝛ illi renūciare. de offi. dele. gratū. ⁊ de appellatione ſollicitudinē. Hoſtien. dicit ꝙ primū de cōſenſu pōt operi: qꝛ ē preſumptio ꝙ ſi cōſenſit ille fuit amicus: ⁊ ſi fuit amicus eſt ꝓſumptio ꝙ nō grauauit: ⁊ ſic ꝓbat adminiculuꝫ. de teſti. ꝓterea. ſed de requiſitiōe pōt valere ſi forma reſcripti reſpiciēs fauorē partis tñ eſſet violata qꝛ ꝑ requiſitionē videreꝛ pars renūciare forme fundate ſup ſuo fauore. vt dcō. c. gratū. ⁊. c. xi. c. fi. alr̄ iſtis non obſtantibus ꝙ requiſiuerit ſententiam: vel ꝙ conſenſerit in iudices ſi ſententia foret iniuſta poſſet appellare. vt pꝫ. ij. q. vj. biduū. in vltima glo.

q **Uod ad cōſultatiōeꝫ.** Snia ꝑ lapſum. x. dieꝝ trāſit in rē iudi. ſi prius nō fuit appellatū: ⁊ quadrimeſtre qđ daꝛ iudicatis ad ſoluēdū i ꝑſonali ex cā ꝑ iudicē pōt abbreuiari. h. d. cōſultatio ⁊ rñſio. ibi. taliter. ¶ No. ꝙ tēpus appellandi a ſnia in die lata currit a tpe ſnie: ⁊ nō a tpe lapſus dici. Et no. ꝙ currit de momēto ad momentū. de quo. ij. q. vj. autēticorum. in Spe. de ap. §. reſtat. in. j. colla. ¶ No. ij. ar. ꝙ indiſuper ſcđa. ij. lib. decre.

tio purgatiõis eſt interlocutoria:ꝛ ꝙ ab iterlocutoria dꝫ ap
pellari. ¶ No.ar.ꝓ ꝛ ↄtra ꝙ ſurreptiõe termini ſup execu
tione excludit facultas appellãdi a ſnia: ſup cuius executio-
ne terminus eſt ſuſceptus. Hic incepi poſt ꝙ̄ redij de frã-
cia pro ↄcordia ſciſmatis qđ durauerat ſpatio.xxx.an.ꝛ ori
ginē habuit in vrbano.vj.qui dicebat electus per ipreſſionē
romanoꝝ: quo electo ſuccedentibus cardinalibus electus
fuit ſibi aduerſari⁹ clemēs. Mortuo vero vrbano. Boni
faci⁹ nonus ſubrogatus fuit:ꝛ poſt Innocēti⁹.poſt Innocē
tium Gregorius.xij.poſt Clementē qui a maiori parte chri
ſtianitatis reputatus eſt antipapa creatus fuit Benedict⁹.
Per gregoriū aūt origine venetū de domo de corario qui
ↄprio noīe Angelus nuncupabat trãſmiſſus fui cum dño
Guielmo de vinea de nouo mordia:tūc ep̃o tudertino:ꝛ dño
Antonio de Corario nepote gregorij de venetijs:tunc ep̃o
Motoñ.nunc Bonoñ.ꝛ poſtea camerario ꝛ per vtrunqꝫ
iurata erat via renūciationis ad ſciſma tollendū:ꝛ trãſmiſſi
fuimus ad ↄcordandū de loco renūciatiõis:ꝛ future electio
nis ꝛ cõcordatū fuit de ciuitate Saone:cuius electionē.pri
mo ꝓbauit Gregorius:ꝛ poſtea certis ſupuenientib⁹ ſuſpi
tiõibus recuſauit locū in maximū xp̄ianitatis ſcãdalū:ꝛ vti
nã nõ tēdat in futurū ad eiuſdē chriſtianitatis maximã ↄfu
ſionē:ꝛ reuerſus.M.cccc vij.ỏ mēſe ſeptēbris:quo tp̄e cepi
reaſſumere hic qđ obmiſerã. ¶ No.ꝙ lapſu decēdij ſnia
trãſit in rē iudi.ꝛ excludit facultas appellãdi:an eo ꝙ ↄſtat
appellatū.J.x.dies.vide de ap.romana in verbo cõſtiterit.in
Spe.de ap.§.de offi.ỽ.pe.ad qđ de teſti. ſignificauerūt.itē
limita hec vera vbi vox iudicis hꝫ vim ſnie.alr̃ nõ eſt neceſ
ſaria appellatio:nec tēpus excludit facultatē reclamãdi.vt
no.pau.de elec.cãm.in cle.ꝛ no.archi.de appel.concertatio
ni.lib.vj.i Spe.de ap.§.reſtat.ỽ.ſed quid ſi dicas.ꝛ vide cõ
po.de conſti.omnis.Inno.de tempo.or.ad aures.item hoc
verū grauamen momento ꝑficit vbi:ſed quotidie iterat
vel cõtinuo continuat:non currit.no.com.do.de reſcrip.dile
ctus.J.ꝛ ibi remiſi. Ad quod.J.de ap.ex parte.vbi dixi etiã.
¶ No.a quo ſurgit tranſitus in rē iudi.lapſu decēdij.ſ.ab
interpretato:ꝛ tacito conſenſu non appellantis:quia appro
baſſe ꝛ acquieuiſſe vr̃ ſnie promulgate:ꝛ facit ꝙ ex ſnia iniu
ſta vera nõ inducat oblatio:ſed interpretata:q2 nõ eſt verus
cõſenſus:ſed interpretatus.de quo in.l.iulia.ff.de condi.in-
de.ꝛ dicã.de ſolu.c.ſi. Et no.C.de iur.ꝛ fac.igno.l.cū quis
.C.quõ ꝛ quando iudi.l. ab eo.vbi Bar.tenꝫ ꝙ̄ꝙ̄ ſenſerit
Cy.ꝛ Butri.ꝙ ex ſnia nõ oriatur naturalis:ſicut nec tollit.
vt.l.iulia.ff.ỏ cõdi.inde.ꝙ dicē veꝝ ſiue trãſeat in rē iudi.q2
ter appellauit:ſiue q2 nõ appellauerit q2 pōt non appellaſſe
exceptãs iudicia.vt.l.itē ſi reo.l ſi.ff.de ali.iudi.mu.cã.fa.ꝛ.l.
minorib⁹.ff.ỏ his qui.vt idig. ¶ No.ꝙ regulariter tp̄s ad
exequēdã ſniam eſt q̄drimeſtre.ꝛ ē ar.ꝙ ſicut impſonalib⁹
ad exequendū dat quadrimeſtre:ſic ꝛ forte in priuatione ec
cleſie:niſi ſe purget:licet alij contra.ſꝫ Jo.an.de his tempo
ribus.vide per Inno.ꝛ glo.ſ̄.de offi.dele.querēti. ¶ No.
tempora ad exequendū que etiam datur a lege:abſqꝫ iudi-
cis miniſterio abbreuiari ꝛ elongari a iudice a quo.de quo l
.J.ij.ff.de re iudi.ꝛ dixi.de dila.c.j.ꝛ no.ar.ex illo verbo a ſe-
dente:ꝙ moderatio dilationū dꝫ fieri cum cãe cognitione:
ꝛ a iudice nõ ꝓcedente:ſed ſedente.de quo in.l.a procedēte
.C.de dila.ꝛ dixi in.c.j. ¶ No.ꝙ ſuſceptiõe termini abbre
uiati:q2 terminat approbaſſe videtur:vt de abbreuiatiõe nõ
poſſet conqueri:ꝛ ſic approbans grauamen excluditur a fa
cultate appellandi. ¶ No.ꝙ ab executore:ꝛ ab executio-
nis actu non appellatur:niſi inquantum modus excedatur.
de offi.dele.ſuper queſtionum.§.j.ꝛ quod ibi no.l.ab execu
tore.C.de ap.ꝛ.l.ab executione.C.quorū ap.non reci.ꝛ.vij.
q.vj.ſunt quorum.ỽ.ab executore.de quo dicam aliquid.j.
¶ Venio ad dicta doc. Nunquid is qui nõ appellauit ab
interlocutoria in cã ap.a diffinitiua poſſit aliquid dicere iter
locutoriam.ponunt hic Inno.ꝛ hoſtien.ꝙ eſt expeditū.de
ap.c.vltimo.vbi videas ꝛ caſus vltimus q dicebat:ex illa ex

peditur per cle.vltimam.de ap. ¶ Tractauit etiam hic qđ
ſi executio ſit facta.J.x.dies.ꝛ poſtea appellatur ante lapſum
decendij nunquid retractetur executio.de quo.de ap.nõ ſo
lū.lib.vj. ¶ Venio ad glo.op. Primo ꝙ thema habeat
in ſe contrarietatem:quia non apparet in pͥcipio thematis
aliud actū quare quia fuit indicta purgatio:ꝛ tñ in fine ſup-
ponitur:ꝙ a purgatione ꝛ ſnia fuerit appellatum:ꝛ ſic ſup-
ponitur duplicem actum interceſſiſſe:ꝛ tñ prius vnicum tan
tum fuiſſe factum. Sol.regulariter tempus non currit in
actibus conditionalibus:niſi a die conditõis extantis.ff.qñ
ac.de pecu.eſt an.l.j.§.annus.C.de preſcrip.xxx.an.l.cū no
tiſſimi.§.illud.ergo appellandi tempus debet currere:nõ a
die ſententie:ſed diei vel conditionis extantis.huius timo-
re glo. ponit ꝙ duo interceſſerunt actus. Primus qñ fuit
indicta purgatio: vt ſe purgaret vſqꝫ ad.xx.an. Scđs fuit:
quia fuit condemnatus in cauſa pecuniaria:ꝛ mandatū ꝙ
ad terminum.xx.dierum ſolueret contra vtranqꝫ ſententiā
poſt.x.dies ante.xx.appellauit:ea interiecta dicebat ſenten-
tiarum executionem non faciendam. Primo ꝓpter appel
lationē:qua pendente nil debet innouari. Secundo quia iu
dicatis ad exequendū datur tempus quadrimeſtre.ex quo
etiam iuſtificabat appellationem a ſcđa papa conſultus.re
ſpondit ꝙ poſt.x.dies non debet audiri appellans quia ſen
tentie acquieuit:nec poteſt contradicere executioni:quia tē-
pus fuit moderatum a iudice:qui poteſt ex cauſa que in du
bio preſumitur.vt hic probatur. Item quia tempus ſuſcepit
ſponte:ꝛ ſic beneficium termini iure contemp. ſic ſuſcipien-
do terminū hominis. Non ob.ꝙ tempore conditionis ex
tantis currat tēpus.q2 vt dicit Inno.illud ꝓcedit in tēpore
ordinato ad cõuincendã negligētiã vel morã nõ petētis:vel
agētis ex obligatiõe:que negligentia dari non pōt in diem
vel conditionē cum ante agere non poſſit.ꝛ ſic non pōt eſſe
negligentia vel mora.ff.de ỽb ob.l.ſi pupillus.hoc de tēpo
re dato ad ↄuincendã negligentiã appellãdi a grauamine:
vel iniuſticia.vñ merito ↄputari dꝫ a die ortus grauaminis:
vel iniuſticie que orit a tp̄e ſnie:vl̃ grauaminis:ideo ab illo
tp̄e q2 potuit ꝛ debuit appellare currit tēpus:ꝛ ſic in ſenten-
tiis tp̄s appellandi currit a tp̄e ſnie:ꝛ non a tp̄e conditionis
vel diei extantis. Ad qđ.ij.q.vj.biduū.in principio.l.bidu
um.§.biduū ff.qñ ap.ſit qđ procedit qñ ſimul preceptum ꝛ
dies apponit.ſecus ſi ſeparatim ſup quo.vide qđ no.de ap.
ꝓterea.ij.in pn.ꝛ ſup vlti.glo.ſm hūc intellectū.quē etiã po
nit Inno.fuerūt due ſnie ſepate minime ſe ſe ↄtingētes vna
īdictiua purgatiõis:ꝛ alia cõdēnatoria ꝛ pecuniaria.ſm po
nit Inno.ꝙ fuerunt due ſe ſe contingentes:ꝛ ſcđa conditio
nata fuit:ad non iplementū prime:nã vna fuit interlocutoria
ꝙ ſe purgaret.J.xx.dies. Alia diffinitiua ꝙ niſi ſe purgaret
priuaret eccl̃ia a neutra iſtaꝝ ſniaꝝ appellauit.J.x.dies: q2 ſi
appellaſſet a ſcđa diffinitiua:nõ ꝑiudicaret ſibi iterlocuto-
ria:ſꝫ q2 a neutra appellauit.J.x.dies.ſꝫ terminū ſnie ↄditiõe
recepit mandat ſnia executiõi. Tertius ē intellect⁹ ꝙ hic tã
tū fuit vnica ſnia:ꝛ exēplificat.primo ſm Inno.ꝙ lata fue-
rit in cauſa ciuili mere ſub conditione purgationis q2 faciē
te preſumptione pro actore fuit lata ſnia contra eum ꝙ niſi
J.x.dies innocentiã ſuã:ꝛ preſumptiõē purgauerit ſoluerit
.x.quã purgare poterat:ꝛ debebat per iuramētū. vt in.l.ſi.
de iureiurã.ſꝫ Inn.exēplificat ſcđo ſcđm cū ꝙ agebat ciui
liter de crimine furti vel vi.bo.rap.ad ↄſequēdū duplū vel
quadruplū:vel agebat inqſitiõis ꝛ ꝑſumptiõe faciēte ↄ eū
lata eſt ſnia niſi ſe purgaret.J.x.dies ſoluat duplū vl̃ quadru
plū. Tertio loquit ꝙ ſnia hic fuerit vnica:ſꝫ alternatiua q2
fuit ↄdemnatus quis ad ſoluendū.x.titio.J.x.dies aut ad iu
rãdū ꝙ nihil dꝫ ſibi ff.de re iudi.l.mileo.§.j.nã pōt ſnia ↄdi
tionaliter ꝛ alternatiue ꝓferri ſi ꝓbaueris vel nõ ꝓbaueris
de quo in Spe.ỏ ſen.pla.§.iuxta.ỽ.ſꝫ ecce.ij.q.vj.biduū.ff.
qñ ap.l.j. Alij exēplificant aliter ſequentes hunc intellectū
ꝙ ↄdēnat⁹ fuit alternatiue.vt ꝙ vel.x.ſolueret:vl̃ ꝙ ỏ crimie
furti ſecum viciū tertij purgaret.argu.de iure canonico cū

.p.de ſymo.cum hoc.⁊.c.inſinuatum.de emptio.⁊ vendi.c.
pe. Hoſtien. ponit caſum in condemnato furti non mani-
feſti niſi ſe purgaret qui terminū recipiēs ad.xx. dies appel
lauit: querebaſ de trib⁹ an appellatio valeret: rñdeſ ꝙ nō.
an poſſit cōqueri de quadrimeſtri tpe abbreuiato: rñdit ꝙ
non. an poſſit ab executore appellari: reſpondit ꝙ non: niſi
modum excedat. ¶ O p. ꝙ non ſit neceſſe caſuꝫ exprimi qꝛ
vbi appellaſ a diffinitiua non eſt neceſſaria cauſe expreſſio
ſed ſufficit dicere appello ab iniqua ſnīa.ij.q.vj.§. ſorma. ⁊
§.anteriorum.glo.fatetur ꝙ vbi appellatur ab interlocuto
ria neceſſaria eſt cauſe expreſſio vbi a diffinitiua non. Sed
dicit ꝙ hec diſcuſſio non eſt hic neceſſaria cuꝫ terminus ap
pellationis eſſet iam lapſus tenendo caſum ꝙ hic fuerunt
due ſnīe inquantū appellauit a diffinitiua non erat neceſſa-
ria cauſe expreſſio: inquantuꝫ appellauit ab inditione pur-
gationis eſt dubium an ſit interlocutoria vel diffinitiua. In
no.hic in vna gl.dicit ꝙ eſt interlocutoria: ⁊ non diffinitiua
ſuper preſtanda purgatione: qꝛ in ſe non continet condem-
nationem vel abſolutionem in alia glo. dicit ꝙ ſententia ſu
per inditiōe purgationis eſt diffinitiua: alle. de pur. ca. quo
tiens.hic dicit in glo.in verbo ſententiam in fi.in princ.dicit
in verbo cauſam.ab.tenet hic eam fore interlocutoriaꝫ quia
expectat poſt ſe diffinitiuam condemnatoriam ſi deficit in
purgatione vel abſolutoria ſi obtinet.alleg.de pur.ca.cum
.p.⁊.c.ſe. Io.an. dicit ſormā diſtinguendam an feratur ſen
tentia: niſi ſe purgauerit an ſimpliciter iudicatur purgatio
vt primo caſu ſit diffinitiua. ſcdo interlocutoria. vbi aūt ap-
pellatur ſententie cauſa exprimenda eſt: qꝛ appellari non po
teſt niſi modum excedat: modum excedere non poteſt pate
re niſi cauſa expreſſa: ⁊ hoc tenet ſpe.i ti.de execu. ſen.§.nūc
videndum.✝.ſed numquid. ſicut etiam poteſt intelligi hic ⁊
ponit Io.an.in addi.ſpe.in ti. de app.§.in quibus ſuper.✝.
quinto. ¶ O p.ꝙ per ſuſceptionem termini ad purgandū
quis non videtur appellationi renūciaſſe.ar.iii.q.iii.offeraſ
glo.non ſoluit: ſed per tex.ꝙ renunciaſſe videtur: alle.que-
dam iura. Im.dicit hic ꝙ appellationi facte quis per ſuſce
ptionem termini renūciare videtur: ſed non appellationi fa
ciende.idem no. Ho.in.c. ſignificauerunt. de teſti. ⁊ Inno.
Ꝫ.de appel.ſollicitudinē.in glo.pe. Io. an. dicit hic ꝙ aliud
eſt petere: ⁊ aliud ſuſcipere: ⁊ aliud recipere ſponte: ⁊ aliud
cōtradicere.dic ſi ſuſcipitur terminus vel actus ſit ad exclu
ſionem iuriſdictionis ⁊ conſonationē appellationis non re
nunciat etiam ſi pendeat: vt no.hoc.de ap. ſollicitudinem.⁊
no.glo.de ap.a iudice.li.vj. in verbo tenores. ſi ſuſcipiſ ad
executionē ſnīe vel grauaminis illati renunciaſ abſolutiōi:
vt in.l.ad ſolutionē. Si terminus non conſonat fini graua
minis tunc ſi appellatio nondū pendet quis renunciare non
videtur: vt dicit hic Inno.⁊ de teſti. ſignificauerunt. iō ſuſci
piendo terminū diliberatoriū appellatiōe non interpoſita
illi non renūciat.vt dicta auct. afferatur. Si aūt appellatiōe
pendeat tunc inquantū terminus vel actus ſupponit iuriſdi
ctionem in iudice inducitur renunciatio: alias non: vt.d.c.ſolli
citudinem.ad hoc quod no.glo.de ap.a iudi.li.vi.in verbo
tenores: ⁊ dñi de rota ſua concl.cclxxxi. ad hoc pōt adduci
ꝙ no. Io.an.de ap.c.ſi.li.vj. ſuper glo. in verbo appellaſ in
prima ſuppletione.glo.ſequens proſequiſ caſum. ¶ O p.
cum glo. pe.ꝙ iudex non artet terminū iuris.l.iiii.§.condē
natum.ff.de re iudi.glo.dicit ꝙ cum eū artare pōt: ⁊ ſi artat
ſuppleaſ a lege hoc veruꝫ ſm Ho. parte contradicente vel
non ſponte recipiente.vbi aūt non cōtradicit: ſed ſponte re
cipit ēt ſine ſnīa valet artatio.idem dicit hic Inno. ſi contra
dicit: ⁊ non appellat: qꝛ ſponte ſuſcepiſſe cenſeſ: qꝛ non ſuffi
cit ꝯdictio ſine appellatione hoc caſu: licet Ho.ꝯ.qꝛ ſi ꝯdi-
xit vel inuite recepit non videtur ſponte feciſſe cum iudiciuꝫ
reddatur in inuitū: vt.l.inter ſtip.§.i.de ver.obli. quo ad ap
probationē termini placet dictū Hoſ. inquantū ꝯdixit non
inquantū inuitus recepit quo ad receſſum appellationis: ⁊
adhuc placet dictū Ho.cum eadem limitatione. ¶ O p.

ꝙ ab executione non appelleſ: qꝛ vel facit quod mandaſ: ⁊
moduꝫ non excedit: ⁊ ſic non appellaſ. vel facit aliud ꝙ̄ qō
mandaſ: ⁊ non valet quod agiſ: ⁊ ſic non eſt neceſſaria ap-
pellatio.de reſcrip.cum dilecta.de confir. vti. vel inuti.exa
minata. ¶ Anteꝙ̄ veniaꝫ ad ſo.glo. Ho. ſoluit dupliciter
Primo modo ꝙ vbi facit aliud ꝙ̄ quid mandaſ. lꝫ nō ſit
neceſſe appellari: tñ appellari pōt ⁊ vtile eſt ne grauetur de fa
cto: naꝫ ⁊ de facto pōt fieri executio.alle.ff. de mino.l.vj.ſor
te vult ꝙ me.cā.cū a ſnīa: que nulla eſt.appellaſ.Ꝫ.de ap.ſolli
citudinē: vel ſcdo licet faciat executor qō mandatur: tñ poſſet
mandatū eſſe iniuſtū vel nullū vel ſurreptitiuꝫ. vnde poſſet
appellari. placet ſo.inquantū mandatū eſſet nullū vel ſurre-
ptitium: ſed vbi eſt iniuſtū: eſt ſecus quaſi grauamen non in
fertur ab executore: ſed a ꝓferente. Glo.ſol. ꝯtrū capiēdo
partem ꝙ faciendo quod mandaſ pōt excedere moduꝫ in
modo exequendi.aliꝫ exequendo aliter ꝙ̄ debeat: ſup quo
non hēat formā ab hole: ſed a iure: vel exequēdo: vbi nō dꝫ
vel non exequēdo aliter ꝙ̄ debeat: qꝛ aggrauat ptē in plus
exequendo: forte dꝫ executio fieri inquātū facere pōt ⁊ exe
qui inſolidum .l.ſi.ff. de confeſſo. vel debet exequi primo
in mobilibus ⁊ exequiſ in imobilibus ꝯ id de re iudi. a di-
uo pio.ſ.vt lite non conte.qm.§.ſi.ſm Hoſ.ſed de hoc dic.
vt ibi dixi: qꝛ ille ordo non eſt ſubſtātificus ſm aliquos: vel
excedit modum aliter.de quo vt lite non conte.tue.vel id de
quo.ſ.de offi.ord.irrefragabili.§.i.non exequendo: vbi dꝫ
puta qꝛ admittit exceptiones non admittendas: ⁊ aſſumit
partes iudicis.C.de excep.rei iudi.l.ſi vt ꝓponis. Exequē
do aūt vbi non dꝫ excedi modū qñ non admittit exceptōes
admittēdas. Quas āt exceptōes admittere debeat: ⁊ quas
⁊ qūo admittere debeat variant hic doc.de quo dixi.ſ.c.de
cetero.vt pꝫ ex his que ibi dixi.qñ qꝫ executor teneſ admitte
re exceptōes cū effectu ⁊ appellari pōt ſi nō admittat. qñ qꝫ
nō dꝫ admittere: ⁊ ſi admittat appellari pōt. qñ qꝫ ē in eius
facultate an admittat vel qūo admittat ⁊ appellari nō pōt.
Sed que ſunt exceptōes admittende: ⁊ que non admittēde
quo ſunt in facultate ſunt opi.glo. hic enumerat aliquas ad
mittendas.demū que inficiunt iuriſdictionē: ⁊ alie vt ſi dica
tur facta cōmiſſio per falſas lr̄as.de cri.fal.c.ii. Azo. diſtin
xit ſi ſit datus executor ab alio ꝙ̄ a principe teneſ exceptōes
admittere ſi a principe qui in pñtia ptiuꝫ cām examinauit ⁊
diffinit non teneſ executor ſuas admittere exceptōes. idem
de executore delegati ſui. de offic. dele.ſi qñ. Si ſnīa eſt ab
alio lata ⁊ papa mandat vt executioni mādeſ exceptiones
admittere teneſ.hanc opi.recitauit Inn.ſ.c.de cetero.quaꝫ
ibi multū reſtringit: vt ibi dixi. de quo ēt aliqd ponit. de of.
dele.cū in iure: ⁊.c.paſtoralis.§.qꝛ vero. Tertia eſt opi.ꝙ ſi
ne ſit nulla ſnīa ſiue annullāda de hoc nihil ad executorē qꝛ
corā eo non eſt exceptio ꝓponēda: ſed corā iudice.ſ.de of.
dele.ſup qōnā.§.i.pōt tñ ſi vult differre: ⁊ ſuperiori referre
ſ.c.de cetero. de cri. fal.c.ii. ſed nullo iudice cogiſ: ⁊ ſic hꝫ
locū.ff.de iudi.l.non qcqd. Iter ob. ſi dicaſ ſcdm hoc eſſe
in ptātis executoria exequi iniuſtā vel nullā ſnīam qꝛ iputat
ſibi qui non oppoſuit coraꝫ ſuperiore cōmittente tene hoc:
mixti executores qui ſunt dati pricipaliter ad cognoſcēduꝫ
ſcdo ad exequendū vt delegati teneſ oēs exceptōes legiti
mas admittere: ⁊ ſi non admittant pōt appellari.de offi.de
le.ex parte. ⁊ de his non loquiſ hic: ſm hoc pōt intelligi.l.
⁊ ſi pretor.§.marcellus.ff.de iudi.lꝫ hic intellectus ſit verus
in ſe.ad illū tex.non eſt bonus ſm Hoſ.hic qꝛ ibi loquiſ de
iudice.i. mero executore qui nihil hꝫ ſe intromittere de ſnīa
vt dicit.l. ſi pretor. in ſi. cui continuaſ ſnīa. Quidam mixti
qui principaliter recipiunt executionē ſcdario cognitioneꝫ
ſed ſuper executione. ⁊ iſti tenentur cum effectu admittere
oēs exceptiones concernentes executioneꝫ quoruꝫ aliquas
enumerat glo.xvi.habes in ſpe.de ſen.execu.§.ſi.⁊ de ap.§.
in quibus.✝.quinto.⁊.✝.ſe. has ſi non admittit pōt appella
ri. Exceptōes āt ꝯcernētes iniuſticiā ſnīe exeqnde vbi talis
nō ē iniuſticia q̄ reddat ſnīaꝫ nullā lꝫ ſ̄ doc. vacillēt tene ꝙ

non tenetur nec pōt eas admittere niſi vt ſuperiori referat ſi vult ⁊ in ſtiō ſi admittat id diſcutiendū pōt appellari: vt dixit glo. ſi repellat non pōt appellari. Si non admittat etiā ad referendum non pōt appellari: q2 hoc ē in ſua facultate: an admittat: ⁊ hoc tꝫ hic Ho. in duobus locis. alle. pro ratione. ē de offi. deleg. ſi q̄ſ. Quedam ſunt exceptiones que concludunt nullitatem ſnīe vel inſufficiam ex qua concluditur nullitas: ⁊ tunc ſi petitur vt admittanſ ⁊ ſummatim examinentur ad finem repellendi iuſte petitur: ⁊ ſi non admittitur pōt appellari ſm̄ Hoſ. alle. C. de ſal. l. ij. ſi petitur vt admittat ad finem plenarie diſcutiendi vel non exequendi: tūc ſi notorie conſtat de iuſticia exceptionis quod dicit liquido ⁊ notorie conſtare: quando conſtat confeſſione partiū tunc debet admittere ⁊ nō exequi: alias modū excederet: ⁊ poſſit appellari ſm̄ Hoſti. ſic intelligit hic: ⁊ ff. de iudi. l. ſi pretor. §. marcellus. Si non ꝯſtat notorie tunc ad finem diſcutiendi: ⁊ non exequendi. ſi admittit tunc pōt appellari ad finem ſuperiori referendi pōt: ⁊ ſi hoc faciat non pōt appellari. ſi hoc non faciat cū ſit in eius facultate non pōt appellari: nec ſufficeret ſi pars opponens liquido offert ſe paratum ꝓbare per teſtes de nullitate: ⁊ ſi teſtes ſnīe interfuiſſent: q2 licet executor habeat iuriſdictionē contra rebelles. de offi. dele. expertis litteris. nullam habet quo ad indaginem iudicialem ⁊ contentioſam. C. de excep. rei iudi. ſi vt proponis. ad hoc optime. ē de reſcrip. cum contingat. non ob. de excep. pia. li. vj. §. pe. q2 ibi. loquitur quando proponitur excōicatio coram iudice qui ſnīam tulit: ⁊ qui illam vult executioni mandare: vt patet ex precedenti. §. cui ille cōtinuatſ ꝫ: Ho. ad hoc plenius in. d. §. q2 vero. de off. dele. §. paſtoralis. ſed hic predicta limitantur vt executor exceptiones nullitatis non poſſit nec teneatur admittere quādo alius eſt executor a pronunciāte: ipſe aūt pronūcians tenetur admittere quod eſt verum ſi opponanſ vt debent parate. i. incōtinenti ꝓbatu re: q2 iudicium executionis ſummarie expeditur: vt non admittuntur exceptiones altiores indaginem requirentes: ⁊ ſic procedit quod no. Bar. in. l. iij. §. cōdemnatū. ff. de re iudi. vbi tractat an exceptio nullitatis impediat executionē ſnīe.

Aduerte tñ ꝙ licet non appellet ab executione regulariter appellatur tñ a pronūciatione de expreſſo exequendo vel ſic exequēdo: vt no. ar. C. quo. ap. nō re. l. ab executore Ꝯ doſ. tenet contra. ⁊ Cy. ⁊ Bar. in. l. ab executore. ff. de ap. ⁊ in. d. l. ab executore. ⁊ hoc ſequitur Jo. an. in addi. ſpe. de ap. § in quibus. v. quinto. vbi plene ponitur materia: an ⁊ quādo ab executiōe appelletur etiam ponitur in ſpe. de ſen. execu. §. nunc videndum. v. ſed nunquid. Ex hoc ſequitur ꝙ cū ſnīa ſuper actione in factum ex re iudi. debeat eſſe vt pronūcietur ſnīam exequendam ꝙ ab iſta appellari etiā poterit: licet petatur executio ſnīe per actionem in factū vbi poteſt agi iudicis officio. vide Jo. an. in addi. ſpe. de execu. ſen. §. videtur. v. ſed ſcōm ad fi. Nunquid autē ſi appelletur vbi modus exceditur ſolum ſuſpendatur executio quo ad exceſſū: an in totum. ponit ſpe. in ti. de ſen. execu. §. videndū. v. ſed nunquid: ⁊ concludit ꝙ ſi in appellatiōe exprimitur in quo modus exceditur in illo tantum ſuſpendit ſi non exprimitur ſuſpendit in totum ratione dubitatiōis. quod no. per hec glo. eſt expedita pro maiori parte inter caſus in quibus pōt excedere modū. ponit primo ſi opponatur excōicatio. alle. ītra huius caſus ratio: q2 hic nedū ꝯcernit ſnīā ſed ⁊ executionē: vt no. glo. de excep. ſignificauerūt. ⁊ c. pe. ad quod de excep. pia. li. vj. Nunquid aūt ſi contra excōicatū ſit lata ſnīa que ſit nulla audiatur excōicatus ſup nullitate impetrans tacita excōicatione. Hoſ. tenuit ꝙ ſic: ꝙ nō placet Jo. an. per decre. i. de reſcrip. li. vj. de quo dixi. de exceptio. ſignificauerunt. de quo in. d. c. i. de reſcrip. ſuper pe. gl. tenuit hic Ho. ꝙ coram ordinario qui tulit ſnīam nullā excōicatus pōt ſupplicare ꝙ talem ſnīam reuocet: ⁊ ſi delegatus tulit poterit hoc peti coram delegante. de quo de accu. qualiter. ſuper gl. i. hoc fatetur Jo. an. ſi non excipiatur per decre. pia. li. vj. reliqua ſunt clara. ¶ Ultimo glo. ſignat contra. ff. man. l. ſi diligenter. vbi dꝛ ꝙ qui mandati fines exceſſit aliud quidem feciſſe videtur: ⁊ ſic no. contrariū cōtra litteram. So. ſi mandatum eſt limitatū in certo id in quo excedit nullum eſt vt ſi mandaui rem emi pro. x. ⁊ eſt emptā pro pluri ſi mandatum eſt limitatū in incerto ⁊ ꝙ mittat in poſſeſſionem bonorum valentiū. C. vel hereditarioꝝ quo uſqꝫ poſſideat teſtator: ⁊ q2 de his dubitari pōt appellandū eſt vt in ſuperiori parte glo. ad quod. ē e. cum inter in fi. ſm̄ Jo. an. ¶ Ultimo Ho. facit hic vnum dubiū. vtrū delegatus cui cauſa eſt cōmiſſa decidendi ꝫ. menſem ſi excōicauit reum propter contumaciā eum abſoluere poſſit ꝑ menſem: ⁊ videtur ꝙ ſic. de offi. dele. querēti. item q2 actor non negligit ergo non currit tempus. de conceſ. preben. q2 diuerſitatem. de preſcrip. vigilanti. ⁊ ſi nō currit actori nec reo. C. de tēpo. in integ. reſti. l. ſi. de mu. pe. c. ij. de excep. cum inter ad ſi. concludit eum abſoluere non poſſe: q2 expirauit ꝑtās lapſu termini. de offic. deleg. de cauſis: ⁊ dicit recurrendū ad papam. de offi. dele. paſtoralis. ad ſi. ⁊ damnetur in expenſis ⁊ ſatiſfaciat de intereſſe hec placentalis proſequitur ad hec generalia: ⁊ hec ſufficiāt.

Sicut. Sententia ſine expreſſione cauſe lata tenet. h. d. Cōis diuiſio. ſcđa. ibi ſi autem. ¶ No. hic ar. ꝙ ſuper iure perſonali annue preſtationis pōt agi poſſeſſorio de iure canonico ⁊ ſic datur talis iure quaſi poſſeſſorio. de quo per Cy. in. l. ſi certis annis. C. de pac. per Bart. in. l. ſi. vti poſſ. per Inno. de elec. querelaꝫ. per Jo. an. de cēſi. peruenit. dixi in repeti. c. ſi. de cauſe. poſ. ¶ No. practicam groſſo modo proponendi exceptionem rei iudi. ⁊ eſt cautela vt ex propoſitione exceptionis inducatur litis conteſtatio ꝙ ꝓcedit negatio petiti in iure vel in facto. ¶ No. iij. practicaꝫ deponendi a teſte ſuper ſnīa ꝓmulgata: q2 debet deponere ſnīatum. ⁊ a iertio iudice ⁊ debet ſic concludere ꝙ concludat iuriſdictionē in iudice vt ſi ſit ordinarius. ſufficit ꝙ ſimpliciter nominetur: quia eius iuriſdictio notoria eſt: vt no. de of. dele. cū in iure. ſi ſit delegatus debet dicere a quo ſit delegatus: ⁊ pondera ꝙ dicendo talis auctē epiſcopi tulit ſnīam dicere videtur ꝙ auctē delegata ⁊ tanꝗ̄ delegatus vel tanꝗ̄ officialis: vt dicit hic Hoſti. Et no. ꝙ non artatur dicere ꝙ ſnīauit in ſcriptis: q2 talis ſolennitas preſumitur: vt intrinſeca etiam quando a teſte proferſ: nec oportet ꝙ aſſignet cāꝫ q2 cauſa preſumitur: ⁊ ſic nō oportet teſtem teſtificando exprimere que ex ſimplici dicto preſumuſ. Et ſic no. ꝙ licet teſtis artetur ad aſſignandaꝫ cauſam ſcientie dicti ſui: non artatur ad aſſignandam cauſam dicti vel facti a ſe relati: ⁊ ſic non artatur dicere mouentem factum vel dictum quod refert. vide quod no. de renunc. ſuper hoc. ¶ No. ſententiā poſſe probari per teſtes: ⁊ ſic actus de quo exigitur ſcriptura ꝓbari poteſt per teſtes. ad hoc de teſtā. albricus. ⁊ de priuile. cum oliꝫ eſſemus. vide. d. de rota ſua concluſio. cccxij. ¶ No. hic cauſam in ſententia non exprimendaꝫ maxime vbi copia peritorum eſt: ⁊ eſt ar. conſulentem in ciuitate vbi copia peritorum habetur non debet ſcribere conſilium cū allegatiōibus: ſecus vbi non habetur copia peritorum. vide Jo. an. in ſpe. de ſen. prola. §. qualiter. v. ceterum. ⁊ de cōſil. exhi. §. i. v. ⁊ no. ꝙ conſiliari. ¶ No. in ſentētijs: ⁊ ſolennitatibus ſententiarum attendi morē curie ⁊ loci vbi ſententia promulgatur. ¶ Nota ꝙ pro iuſticia ⁊ ſolennitate ſententie preſumitur. Et no. vnde ſurgit hec preſumptio quia ex auctoritate iudicantis: ⁊ rei iudic. quod no. ¶ Nota ꝙ nudum eſſet hic teſtimonium: ex quo erat ſine cauſa: ar. de fide inſtrumen. ſi cautio. ⁊ quod dicitur de pacto nudo quādo eſt ſine ſufficienti cauſa obligandi. de pac. l. iuriſgen. §. ſed cum nulla. Solutio. dicit hic Goffredus quod hoc teſtimonium non erat nudum: ſed veſtitum neceſſariis veſtimentis cum teſtis dixerit de iudicis commiſſione et iudicis ſententia: cauſa in qua pro quo ⁊ contra quem

lata fuit ſnia moriens vero iudicio in ſnia pferenda plus ve-
ſtrunt ſni aus q̃ teſtimonium. glo.i. eſt clara in fi. dic hodie
li.vi. ¶ Glo.ii. opponit teſtem artari dicere cãm. de teſti.
cum cãm.cum ſi.glo. rñdit q ſi interrogatus artatur alias
non.idem no.de teſti. cum cãm. glo. procedit in cauſis ſcie
dicti a teſte: et hic hanc cãm reddebat: q interrogatus dice-
bat ſe vidiſſe et audiuiſſe; ſed de cã mouente factum a ſe re-
latum non artatur vnde interrogatus de cã quare index ſic
pnũciauerat poterat dicere ſe ne ſcire.ſi.de renũ. ſuper hoc
dic vt.bi. ¶ Op.glo.iudicẽ artari ad exprimendã cãm in
ſnia.xxi.di.in tantum.ff.de his qui no.infa.l.ait pretor.ff.de
euic.l. hoc iure. glo. dicit q iudex põt et dʒ exprimere cãm
ſed non artatur regulariter ideo regulariter valet ſnia ſine
expreſſione cãe et hoc q preſumitur cẽ propter auctoritatẽ
ſnie.de quo.xxi.diſt. in tantum. Fallit primo ſm glo.in cã
appellationis.et aſſignat glo.cãm. Scda ſm Joã.an. vbi
inepta actio exprimitur et abſoluit reus vt de iudi.examina
ta. Fallit tertio vbi ſm leges abſoluit ab inſtantia iudicij
nam dʒ exprimere per quem ſtetit.C. de iudi. pperandũ.§.
illo procul. Quartus vbi recedit a iure cõi.ff.de app. re.l.
ſciendũ: vnde ſi condemnat victũ in expẽſis dʒ dicere cãm
in auct.de iudi.§.oportet.coll.vj. Quintus qñ abſoluitur
reus q non poſſidet.de excep.c.pe. Sextus in ſnia excõica
tionis.de ſen. excõ. cum medicinalis.li.vi.de quo in ſpe.de
ſen.prola.§.qualiter.v.verum.alias.dicit Joã.an.cãm non
exprimendam in ſnia:imo videtur ſibi factuʒ exprimere:q
facile poſſet bona cã ſupprimi:et mala exprimi: et ſic non va
leret ſnia.de conceſ.preben.ex parte; et.c. dilectus. de exeu.
tu.l.qui teſtamento.ff.de in inte.reſti. cum ex l'ris.v. nos igi
tur:q obtinet nedum in diffinitiua: ſed et in interlocutoria
ar.ã.de off.dele.cum ſuper:et refert Ho. iudicatũ fuiſſe per
dñm clementem de conſilio fratrum.vide Butri. in.l.ij.§.
qui ignominie.ff.de his qui no.infa. et quod plene dixi.ſ.de
renũ.in pñtia: vbi declaro illud dictum: et qñ ſit nulla vel va
lida ſnia lata expreſſa falſa cã. ¶ Vltimo quo ad hoc dicit
hic Jo.an.quod illud quod de cã df hic: ſeruant iuſperiti
in conſilijs:q certa iura non allegant cum petuntur conſi-
lia per iudices cãrũ: ſecus ſi petantur per partes:de hoc dixi
et remiſi.per tex. ¶ Querit glo. q pro ſnia iudicum preſu
mitur quid in alijs inſtrumẽtis.dicit glo. q et in eis oia pre
ſumitur ſolenniter acta: ſed in hoc eſt differentia: q cã non
preſumunt niſi exprimatur. de fi.inſtru.ſi cautio.dic ſi dubi
tatur an de habilitate et fundamento pñtis agentis preſu-
matur dixi.de hoc.ſ.de offi.dele.cum in iure.et ſpecifice vi-
de Inn.qui fur.or.rece.inmotuit.et vide bonã gloſellam.de
pba.ab ea parte.Si preſumaſ an dubitaſ pro his que agun
tur extra iudicium:per modum facultatis: vel pñtis volun
tarie:quo ad ſolennitatem:vt in actibus electionũ et ſimiliũ.
dic vt per Inno.de accu.ſuper his.in glo.mag.vſi. qñ aũt.et
de dolo. cum olim.in ſua gl.in.v.hec th eſt dña per cõpoſ.
de elec.quod ſicutte ponit Joã.an.in nouella poſt glo. in.i.
.q.v.probato per excipientem. vltra mediũ queſtionis. po
nit.de elec.in geneſi: ſuper verbo collatio. An preſumaſ p
geſtis quaſi iudicialiter:vide quod no.de teſti.albericus. In
contractibus aũt vel quaſi glo.dicit hic preſumi.dic ſi ſolen
nitas eſt materialis non preſumitur.de emp.et ven.§.pretiũ
Si ſolennitas eſt formalis et intrinſeca:que df intrinſeca.an
ex natura verborum neceſſario concluditur: et quod prefer
tur aliter eſſe non põt:vt ſi dico talis ſtipulatus eſt: intelligi
tur neceſſario in interrogatione et rñſione ſubſequente et tũc
preſumiſ.de ver.obli.l.ſciendũ.teſti. de fide.§. fi. hic ſi per
partes vel notarium:ſi a teſte non preſumiſ per.l.i. et quod
ibi no.C. de vſu. et hoc q teſtis hʒ atteſtari de his que facti
ſunt:non de his que ſunt iuris:vt no. de teſti. cum cãm.l.qui
teſtamento.§.fi.de teſta.et de teſti.l.teſtium ſm Bart. in.l.
ſciendum.de ver.obli.hoc puto qñ deponendo de facto ſe
refert ad verba iuriſ.q verbuʒ eſt totaliter iuris:ſecus ſi ver
bum et adaptaſ ad quid facti: vt q deponit talis teſtis talẽ
iudicem ſic ſniaſſe:quod dictum non eſt iuris mere: quo ca
ſu preſumiſ intrinſeca: vt hic eſt notabilis caſus:vt ſi dicat ta
lis ſniauit:intelligitur in ſcriptis. idem ſi ſolennitas non eſt
oĩno intrinſeca: q natura verborũ neceſſario non concludi
tur:ſed verba apta ſunt comprehendere:q ſi inſtrm dicit ta
lis promiſit et:intelligiſ per ſtipulationẽ:licʒ promiſſio poſſit
referri ad pactum: vt inſti. de inuti.ſtipu.§. ſi ſcriptum.l.
iuriſgentiũ.§.quod fere.ff.de pac.conuẽta.l.ſciendum.§.
dictuʒ.ff.de edi.edic. In ſolennitate extrinſeca.i. que non in
cluditur ex natura verborũ neceſſario: vt ſi dicaſ pupillus
promiſit.hic verificatur et ſi auctas tutoris non interceſſe-
rit.dic q ſi illa non eſt enunciata nõ preſumiſ:vt.l.quecũq
ad fi.ff.de publi.nõ ob.de his que fi.a prela. et ſolũ itur: q
ſolue vt ibi dicetur. Si enim enũciata in inſtro preſumitur
ſi potuit interuenire tpe actus geſti:vt.l.optimam. de ꝯhẽ.
et cõmit.ſti.ſecus ſi non põt interuenire tpe actus geſti: vt.l.
.i.C.de fi.inſtru.et iure aſſe rei fiſ.li.x.q non preſumiſ niſi ta
lis ſit ſolennitas cui poſſit renunciari per partes:vt.d.l.opti
mam.inquantũ dixi preſumi hoc intellige verũ quo ad pre
iudicium partium pñtium: vt.d.l.optimã.et.l.fi.C. arbi.tu.
ſed quo ad preiudicium tertij non preſumiſ:vt in auct.ſi q
in aliquo documento.C.de eden.et no. Inno. de eo qui fur.
or.re.et hoc quod refert Jo.an.tales preſumptiones preiu-
dicare partibus et alias intellige de his quibus põt per par
tes preiudicari vt heredibus: et ſucceſſoribus:alias nõ. Ex
hoc deciditur q ſi in inſtro dicaſ talis teſtis depoſuit:non pre
ſumitur rogatus: q hec ſolennitas extrinſeca: niſi in inſtro
dicatur rogatus.ſm Bar.ibi et Cy. in.l. hac conſultiſſima
.C.de teſti.et Py.in.l.heredes palã ff.de teſta.in.§.fi.q egd
dicat ſpe.tati.de teſte.§.i.v.ſed quid.et.v.ſe. Ex hoc deci-
ditur qd de notario tam preſumaſ rogatus: de quo per In-
no.de fi.inſtru.c.ij.et ſpe.in ti.de inſtru.edi.§.i.v. et no. dic ſi
dicit publicam: preſumiſ rogatus:q publicatio includit ro
gationem et ſic eſt intrinſeca.ad hoc.C.de rap.vir.l.i. Idem
ſi dicit ego notarius ſcripſi dũ th reperiaſ in inſtro rogatio
nem vel inſtrm hec oĩa alia ſolẽnia: q ex talibus tũc ſurgit
preſumptio de rogatõe:alias nõ.ad hoc.C.de fi. inſtr.auct.
ad hoc: de his: et an p ſolẽnitate relatõis nuncij preſumaſ:
dic vt per Bar.in.d.l.ſciendũ. vbi quid ſi in actis reperiaſ
tali die hõ ꝑteſtata eſt:an preſumaſ.vide qð ſcripſi.de pba.
qm ꝯ falſam:dic vt ibi plene. Inquantũ dixi ſolennitatẽ pre
ſumi.hec vera intellige.ſm Jo.an.hic.et Inn.in pñcalie.c.in
notris:niſi ius dicat expreſſe formã pbãdã.alle. de ſen.exc.
ſacro in prin.de teſti. in oĩ. Fallit ſcdo qñ precepit interue
nire ſcripturaʒ i q de ſolennitate:q intelligiſ precepiſſe.ad
hoc vt per ſcripturã pbeſ.de ap.cordi.de ſen.exc. cuʒ medi
cinalis.li.vi.x.q.ij.hoc ius.v.item predium.ponit Inno.in
.d.c.inſolut.et.d.c.ſuper his.de accu.et Jo.an. hic. ſed hoc
videſ ꝯ hunc tex. naʒ ius de ſnia vult q ex ſolennitate appa
reat ſcriptura: et th valet dcm̃ teſtis ſi dicat ſniauit:licʒ nõ appa
reat ſcriptura.iõ quidã dicunt teſtes addere debere in teſti
monio qð ſniatũ eſt in ſcriptis: vel hic ſolennitatẽ ſcripture
pbat auctas rei iudi.pbata per teſtẽ:vel vbi de ſolennitate
exigiſ ſcriptura pcedit dcm̃ Inn. ſecus ſi de actus ſubſtan-
tia exigiſ ſcriptura: et non de ſolennitate ad actum:nam non
exigiſ ſcriptura: q ſnia fuerit lata in ſcriptis: ſed exigiſ q
ſnia feraſ in ſcriptis. ¶ Querit gl. an ſolẽnitas que deficit
inſtro et ex eo non preſumiſ: poſſit pbari p teſtes:dicit glo.
q ſic.C.de vſu.l.i.de teſti.ſignificauit.et.c.albericus. qð e ve
rũ et ſi ꝯtctus hẽat fieri in ſcriptis: vt .l. iuriſgen.§.q fere.ff.
de pac.ad qð hic.et no.I.de pri.cũ olim eſſemus. ¶ Querit
glo.an contra talem preſcriptionẽ admittaſ probatio:tenet
q ſic.alle.iura.idem Bar.in.d.l.ſciendum.Sed dicit eſſe
differentiam an velim probare contra tenoreʒ inſtrumenti:
et exigitur ſcriptura.l.generaliter.C. de non numerata pecu
nia.Sed illud intellige quando contractus eſt in ſcriptis:vt
ibi no.alias non. Sed ſi volo probare contra ſolennitateʒ:
bene admittor ad probandum per teſtes: vt.l.iuriſgentium.

§. ꝙ ſere.ff.de pac.plnꝰ dicit Inn.in.d.c. inotuit. e hic Jo.
an.ꝙ cum probatio ſolennitatum ꝑcedentibus caſibus: ſo
lum procedat ex preſumptione inſtrumenti ꝑ alios ꝓ
bandos tollitur: ꝛ iudex de facili inquirit. de proba. quia ve
riſimile: cum pluribus.c.illus.ti.de renun. ſuper hoc.C.de
fi.inſtru.l.pe. ꝛ vlt. Eſt etiam notandum ſm Inno. in.d.c.
innotuit: ꝙ in iudicijs etiam oportet probari factum: ſed qui
dicit factum contra ius: vel illud in ſolennitate deficere: de-
bet probare.ff.de proba. ab ea parte: quia omnia licent niſi
probentur inhibita.xj.q.i.aliud.de ſpon.cū apud.cum con
cor.ibi.vbi de hoc.

C Um ſuper. Confirmatur ſenten-
tia quo ad reum appel
lantem: ſi nil doceat contra eam: differtur tamen
ipſius executio: ſi tertius doceat de ſuo intereſſe

Prima pars deciſe narrat factum. Scḋa quo ad reū prin
cipalem confirmat ſententiā .ibi. cum ex parte. Tertia quo
ad tertium appellationē cōmittit cauſam executionis fien-
de: vel non: ꝛ infra deciditur ſm Ho. ꝙ tam monaſteriū. ꝙ
epiſcopus ab vltima ſnia appellant ad papam: ꝛ primo ex
peditur appellatio monaſterij. ſecūdo appellatio epiſcopi.
ℭ No.j. contra quē debeat dirigi libellus: vbi agitur de
ſubiectione eccleſie: quia dirigi pōt contra eccleſiam: quem
ſubiectam pretendit. de quo de ma.ꝛ obe. inter quattuor.§.
de preſcrip. auditis. de reli.do.cum venerabilis. ℭ No.ij.
ꝙ in eadem cauſa: ꝛ diuerſa inſtantia: valent plures ſentētie
conſonantes: hodie victus contra quē late ſunt tres ſenten
tie: non auditur de nullitate: niſi plene ſit facta illarum execu
tio: vt in conſi. monaſteriū.e.ti. vt calūnia: per quam tñ non
mutatur ꝙ hic de tertio cuius intereſt dicit. ℭ No. ſniaʒ a
pluribus: quorū intereſt: appellatione ſuſpenſaʒ: poſſe quo
ad vnum confirmari: quo ad alium in ſuſpenſo ea remanen
te: ꝛ ſic excluſio appellationis quo ad vnū: nō excludit quo
ad reliquum. ℭ No. practicā comparendi ab eo cuius in
tereſt lata a d ſnia ɔtra ſubiectum: ꝙ pōt comparere appellā
do: pōt ꝛ comparere ſimpliciter opponēdo de ſuo intereſſe
ſed diuerſus eſt effectus in quantū comparet appellando: ꝛ
proſequendo appellationē: licet non impediat ſniaʒ contra
ſubiectum non proſequentē: impedit executionē inquantum
non comparet appellando: vel ſi appellat non proſequitur:
vel ſi non legitime appellat: non impedit ſnia contra ſubie-
ctum nec executio. ℭ Nota ſententiam latam contra ſubie
ctum non preiudicare dño: etiam non appellante ſubiecto:
nec dño: quo ad proprietatem: licet vtroqʒ non appellante:
vel non proſequente: preiudicet quo ad poſſeſſionem: ꝛ exe-
cutionem: ꝙ bene notabis: ipſi tamen ſubiecto preiudicat vt
ex ſe non habeat vocem contradictionis. ad quod tex.glo.
ꝛ doc. ꝯ. de reſti. ſpo. cum olim. ℭ No. hic ar. appellantem
a diffinitiua grauari onere probandi: de iniuſticia ſententie
in cauſa appellationis. ꝛ no. non ſufficere aliquid contra ſen
tentiam proponere: niſi oſtendat. ad hoc. ꝯ. de renun. in pre
ſentia. de quo dic. vt ibi. ℭ No. appellantem artari ad pro
bandum appellationem rationabiliter ꝛ rite interpoſitam:
ꝛ etiam artari ad probandum eam. J. tempus legitimū pro
ſecutam. non ſufficit ergo docere de appellatione: niſi oſten
datur eam rationabiliter ꝛ ſolenniter interpoſitam: ꝛ debi
to tempore proſecutam. ℭ No. ſufficere. J. tempus ſtatutū
ad proſequendum nuncium deſtinaſſe: licet non ſit conteſta
tus litem: nec obtulit libellum: ꝛ quod plus eſt ſe iudici non
preſentauit. ad qḋ. J. ti. i. ſignificante. de quo. J. de ap. ex rōne.
ℭ No. vltimo regulam vtriuſqʒ iure in fi. poſitam: proce-
dam hoc ordine. Expediā primo quedam textualia. Scḋo
glo. Tertio veniam ad materiam agentis pro ſuo intereſſe.
ℭ Opp. ꝙ non proſequens cum effectu ante lapſum ter-
minū ad proſequendum: videatur deſerere appellationē: ꝛ
ſic non audiatur. C. de temp. ap. auct. ei qui. non ſufficit er-
go deſtinare nuncium: niſi proſequatur. dicit Hoſ. quoſdaʒ
dicere in hoc canones benignius agere ꝙ leges. J. ti. i. obla-
te. ſicut ꝛ in appellatione ante ſniam. J. de app. ſuper eo. ij. alij
intelligunt ꝙ hic deſtinaunt cum effectu: ita ꝙ impetret vel
ſaltem ſe preſentet iudici: ꝛ legitimū quid proponeret. ff. de
excu. tu. l. ſcire. §. ſufficit ꝛ ſe. q: verba cum effectu ſunt intel
ligenda. J. de cle. non reſi. relatū. ꝛ hoc videtur equius: vt pʒ
in auct. de his qui ingre. ad appellatio. §. i. coll. viij. Sed
hic intelligo J. ti. i. perſonas: ꝛ .c. cum ſit romana: ꝛ .c. ex ratio-
ne: ꝛ vt ibi latet oino per impotentiā excuſatur ſm Jo. an.
dic tu ſi nullum impedimentū interuenit. Prima opi. pro-
cedit in termino hoīs ꝙ eſt ad proſequēdū: ꝛ ſic dʒ intelligi
hic. Scḋa procedit in termino iuris: ꝙ eſt ad finiendum. de
ſo autem impedimento: ſeruus ꝙ habetur. J. de ap. ex ratiōe.
Vltimo Inno. hic attingit regulam: hic poſitam: an pre
iudicet res inter alios acta. qḋ examinabo. J. c. pe. ℭ Que-
ro quo iure aſſerebat oneteñ. ad ſe pertinere hanc eccleſiaʒ.
dic forte per priuilegium: vel preſcriptionem. ꝯ. ti. i. cū olim.
vel dicebat oneteñ. ꝙ iuſta ſuam dioceſi ſicut erat monaſte
rium. ſepe enim talis eſt queſtio inter epiſcopos. de reli. do.
c. i. de fo. compe. ſane. Expedio glo. rudiuer. Prima ergo
colligit notabile in tex. collectū ꝛ corroborat per ſimile. Ex
quo no. licere arguere de texto ad ſniam. Scḋa glo. opp. ꝙ
hic non artetur ad docendum ſe iuſte appellaſſe. primo ꝙ
cum ſe opponat ad finem ſolius executionis impediende:
cum alias ſnia preiudicet: nō dʒ artari ad probandū plene.
item non eſt rationabile ꝙ ita grauet appellando pro inter
eſſe: ſicut grauaretur appellando principaliter: ꝛ lata contra
eum ſnia: hic aūt ꝛ que grauaretur. ergo glo. duo tangit: que
inculcat valde. Primū quid artetur ꝓbare hic appellans
pro ſuo intereſſe. Scḋo quid obtinebit: ꝛ quis erit effectus
vbi obtineat: ꝛ ꝓbet ꝓbandū. ℭ Ad primū dicit glo. ꝙ nō
habet plene probare cauſaʒ appellationis: ſeu appellandi:
ſed ſufficit probare ꝙ aliquo modo ſua intereſt: ꝙ ſūmarie
probabit: hoc placet hunc docere. Primo ſolenniter interpo
ſitaʒ appellationē: ꝛ ſuo tpe proſecutio. Scḋo rōnabilitatē
appellationis: q: ſummarie ꝓbabit: quō monaſteriū ad ſe
ſpectat: ꝛ hoc ſufficit ad impediendā executionē: que ſum
marie tractatur: ꝛ ex hoc habebit primo ſm glo. vnū effectū
.ſ. q: īpedieṫ executio: vbi appellauit: ꝛ iuſtificauit: vbi aliās
non impediret: licet nō preiudicaret ſnia in proprietate. Nam
habebit effectum: quia in hac inſtantia appellationis poſtea
diſceptabiṫ plene: ſtāte in ſuſpenſo executiōe: de iure oneteñ.
ꝛ de ſnia lata contra monaſteriū. ar. ꝯ. de teſti. c. venięs. ij. ꝛ
ſummarie probando non optinebit primo caſſationem ſnie:
ſed ſolum vt impediaṫ executio. In ſcḋo aūt proceſſu prin-
cipali obtinebit caſſationē ſnie: ꝛ totum. Ex quo concludit
glo. ꝙ etiaʒ ſi non appellaṫ: quo ad proprietatē: non fiet pre
iudicium: niſi quale qḋ le preſumptionem: ꝛ quo ad executionē
quos effectus habebit tollere appellatio: ꝛ legitima proſe
cutio. ℭ Op. ij. gl. ꝙ a ſnia inter alios lata non appellaṫ. ff.
de app. a ſnia. ſoluit ꝙ imo appellaṫ vt impediaṫ executio.
dic a tertio non appellaṫ: cuius non intereſt: ꝛ cui non preiu
dicatur: ſed bene a tertio appellaṫ: cui per ſniam preiudicaṫ
ꝛ pondera ꝙ ſufficit preiudiciū poſſeſſionis: ꝛ executionis:
vt audiaṫ appellans: imo ſolum preiudicium acquiſitionis
poſſeſſionis vacantis: q: intereſt pretendentis ſe ius hr̄e: ꝙ
ſit res potius vacans ꝙ̄ ꝙ non. ℭ Querit glo. pone ꝙ nō
ꝓſecuta appellatione per oneteñ. ſnia exequaṫ contra mona
ſterium nūquid auricē. epūs preſtabit cautionē de reſtituen
da eccleſia oneteñ. in caſu quo obtinuerit. videtur ꝙ ſic. ff. de
rei ven. l. is a quo. de peti. hered. l. pe. glo. decidit contra. di
cens ꝙ lex ls a quo habet locum quando duo agunt cōtra
vnum: quo caſu conuentus contra quem fit executio: habet
remediū illius legis. hic primo egerat auriceñ. ꝛ obtinuerat:
vñ non hʒ preſtare cautionē petenti poſt iam ſententiam la
tam: qui non appellauit: vel non eſt proſecutus: ꝛ hoc ſatis
placet. ꝛ no. quia limitat illaʒ. l. vt procedat quando iudicia
ambo pendent: ſecus ſi vnus veniat agendo primo iudicio
expedito. ℭ Oppo. glo. iij. ꝙ littera habeat contradictio

nem:qꝛ in vno loco dicit ꝙ ſententia non preiudicat oneteſi.
in alio ꝙ executio fit contra monaſterium :⁊ preiudicat ſic.
So. dic ſi appellat ⁊ proſequitur nec in poſſeſſione : nec in
proprietate preiudicat: ſi non appellatur : vel non proſequi-
tur:preiudicat quo ad poſſeſſionē:ſed non quo ad proprie-
tatem.glo.bene dicit. ¶ Nunc venio ad materiam.c.⁊ ex-
pediaꝫ glo.valde intricatas. Innocen. hic per.vij.queſita.
¶ Primo quero que exigantur pro ſuo intereſſe : ⁊ quid
habeat probare vt admittatur ad contradicendum cū effe
ctu. ¶ Dic primo requiritur ꝙ interſit : nā ad contradicen
dum admittitur ſm Inno.hic:in verbo nuncius.in princi.ſi
ſua intereſt ꝙ ſententia lata eſt.ff.de appel. ab executione.§.
alio.⁊.l.ſi per luſorio.ff.de pig.l.ſi ſuperatus.naꝫ ⁊ quilibet
cuius intereſt:quo ad principalem cauſam: admittitur ⁊ an
te litem conte.⁊ poſt.ff.de inoff.te.l.ſi ſuſpecta.ff.de re iudi.
.l.ſepe.vbi de hoc.vbi de liberto loquitur: ⁊ aduerte quod
nedum poteſt comparere is cuius intereſt ad defenſionem
rei:ſed etiam cum actore:ſi ſua interſit:vt ſi aliqua eccleſia ꝓ
uocet in libertatem:⁊ dicat ſoli pape ſubeſſe : non poterat ei
papa aſſiſtere: de confirma. vti. vel inuti.cum dilecta.in fi.
ſm Inno.in glo.in verbo nuncius. in.ꝟ. ⁊ eodem modo di
cimus. Requirunt aliqui vt recitat Inn. in eadem glo.ꝟ.⁊
hoc.quidaꝫ intelligunt ꝙ interſit ratione poſſeſſionis:vnde
tertius ſm eos ita demum admittitur : ſi ſit in poſſeſſione
iurium petitorū. recitat alios dicere ꝙ idē non ſit in poſſeſ
ſione:⁊ ſi de iure competant ſibi : non ob.ff. de rei ven.l.ſi is
a quo.⁊.l.ſe.⁊ de peti.hered.l.pe.quia ibi non intererat:nec
poterat intereſſe:quo ad principalem cauſam:licet poſſet in
tereſſe quo ad inſtantiam iudici : quia ibi non poſſidebat:⁊
ideo ſibi non preiudicabat:ſi in alium transferatur poſſeſſio
quam non habebat . item ſuper proprietate ſibi non fiebat
preiudicium:quia ſententia preiudicabat tantum ſe offeren
ti liti.ac ſi poſſideret. Nec ob.ꝙ nec ipſe condemnetur:quia
dolo deſijt poſſidere.ff.de rei ven.l.ſi ante:ꝫ quia fuit in cul
pa:ſi tranſtulit poſſeſſionē in primum victorem: ſine cautio
ne:q̄ nulla lege ꝯtinet.ff.ad legē fal.l. dolo . ſi cui plus q̄ ꝑ
legē fal.l.hec autē.§.hic. qui enim cautioneꝫ predictā habet
rem habere videtur:inquantū ad hoc ar. per alle.l. licet ſit:
ſecus quando agit noxaliter.ff. de noxali.acti. ſi quis a mul
tis:dic ſi comparens pro ſuo intereſſe non intendit impedi-
re executionem:auditur: qualitercūqꝫ interſit : etiam ſi non
poſſideat iura:⁊ ſic loquitur.l.ſi is a quo:⁊ procedit ſecūda
opi.ſi intendit impedire executionem : tunc ſi res non eſt va
cans:ſed poſſeſſa per conuentuꝫ:non auditur : niſi ipſe poſſi
dens: vt.ḋ.l.ſi is a quo:ſi res eſt vacans: vt qꝛ reus non poſſi
det:nec alius auditur:licet non poſſideat: quia ſua intereſt:
vt res ſit potius vacans q̄ nō:vt de teſti.veniens.licet aliqui
dicant ibi ſpiciale in beneficijs:alias oportet ꝙ poſſideat:ſi
vult impedire executionem: vbi dixi ipſum poſſe impedire
executionem: ſiue poſſidendo:ſiue non: intellige hoc veruꝫ
ſi venit via appellationis : quando ſciuit cauſam agi : alias
non impedit executionem. vbi auteꝫ ignorauit cauſam agi :
licet fuerunt opi.reſidet Inno.ꝙ impedit executioneꝫ:pro
pter ignorantiam:etiaꝫ ſi non appellauit: ex ſimplici contra
dictione:⁊ ſic intelligit hanc decre.alle.ad hoc vltimum.C.ſi
per vim vel alio modo.l.fi.⁊ hoc pònit hic Inno. totum in
verbo quod ponit Io.an.ad litterā : ⁊ hoc ſatis placet mihi
⁊ idem etiam in effectu ſentit glo. ſua in verbo quantum ad
monaſteriū.ꝟ.ſed ſi epiſcopus obmiſſa cauſa. ¶ Aduerte
ꝙ triplex poteſt eſſe intereſſe propter quod admittit̄. Pri-
mum quando ex proceſſu ſibi ſit plenum preiudicium: vt in
caſibus.l.ſepe.ff. de re iudi.ſ.eo.c. pe. Scđm quē compa-
renti preiudicat̄ in ſola poſſeſſione:vt hic:quia vacans occu
patur:vel habita perditur vel moleſtatur.ff. de rei ven. ſi is
a quo.ſ̄.de teſti.veniens.ij. Tertiuꝫ pōt intereſſe rōe qualis
q̄lis preiudicii ex preſumptione.ff.de iureiurā. ſi duo patro
ni.§.i.ff.de appel.a ſententia.⁊ no.glo. hic:quomodocunqꝫ
ſit ſi interſit admittit̄. Scđo exigitur ꝙ de hoc doceat inter

eſſe:qualiter autem habet docere . dic ſi intendit finem tan-
tum legittimandi perſonaꝫ:vt admittatur de iure ſuo : ſuffi
cit ꝙ ſummarie doceat de iure ſuo:⁊ ſufficit oſtēdere quaſi
poſſeſſionem:vel aſpectum iure:nec eſt neceſſe ꝙ doceat de
proprietate:nam eo ꝙ poſſidet habet cauſam defendendi:
ad quod no.de teſti.veniens.ij.Si intendit impedire execu
tionem ſententie:tunc dicit glo.hic ⁊ bene:⁊ dixi.ſ̄.ꝙ adhuc
ſufficit ꝙ ſūmarie doceat:⁊ eſt cauſa: quia quatenus impe-
dire intendit executioneꝫ : ſe opponit iudicio ſummario:ex
ceptio ergo ſummarie tractāda eſt:ad hoc quod no.Bar.
in.l.iiij.§.condemnatum .ff.de re iudi.l.iij.§.ibidem.ff.ad
exhi.l.ij.§.cauſa .ff.ad carb.cū ſi. Quatenus autem inten-
dit caſſari ſententiam:⁊ pro ſe pronunciari:oportet ꝙ plene
doceat: ⁊ ſeruet ſolennia ſm ꝙ proſequitur:ar. de teſti.ve -
niens.ij.ad hoc glo.hic. ¶ Secundo quero qualiter com-
parens pro ſuo intereſſe in ſe litem ſuſcipiet . ponam forma
liter que dicit Inn. Dicit Inn. ꝙ quandoqꝫ comparens ꝓ
ſuo intereſſe vult de nouo cauſam incipere: nec curat aſſiſte
re:vel aſſumere litem ceptam per reum principalem:in caſu
in quo poteſt : vt quia proceſſus contra reum ei non preiudi
cat:propter ignorantiam:vel aliter:⁊ tunc dicit Inno.ꝙ po
teſt litem a capite incipere: ⁊ ordinabit cauſam: ac ſi nunq̄
actum fuiſſet:⁊ conteſtabitur litem: ⁊ alia faciet: ſm natu-
ram cauſe.hoc ponit in glo.in verbo nuncius in fi. ⁊ non im
pedietur proceſſus cum reo principali : ⁊ ſi dirigant ambo
ius agendi contra reum eodem tempore : ſeruabitur forte
practica.l.ſi is a quo.ff. de rei ven. ſi iam expedito primo iu
dicio tunc non ſeruabitur quod ibi dicitur:vt dixit gl.⁊ ſi fa
cta ſit executio pro primo aget iſte tertius:ac ſi nunq̄ actuꝫ
eſſet contra primuꝫ reum:ſi non ſit facta executio: an ex hoc
iure agendi impedietur tunc executio eo principaliter agē
te:⁊ nihil opponente:puto ꝙ non: vt no. de teſti.veniens.ſed
ſi opponit interim executionem non faciendam : tangit hic
Inno.in glo.in verbo quantum ad monaſterium. in ꝟſi.ſed
ſi epiſcopus obmiſſa cauſa appellationis:tangam.ſ.in.q.v.
Si autem velit litem in ſe aſſumere:vel liti aſſiſtere.dic am-
pliando Inn. Si venit a pn̄cipio litis: vel lite cepta ante ſen
tentiam:tunc ſi eſt tale ius: cuius primo loco ſpectat ad eum
defenſio:habet triplicem viam comparendi . Primo aſſi-
ſtendo:⁊ non aſſumendo in ſe litem: ſed tantum aſſiſtendo:
ne colludat.ff.de inoffi.teſt.ſi ſuſpecta.ff.de appel.ab execu
tore.de re iudi.ſepe. Pōt ſcđo aſſiſtere cauſe:litem ſecum
aſſumendo ⁊ proſequendo: ⁊ eum iuuando: ⁊ omnes defen
ſiones competent huic tertio: que competunt reo principali
⁊ eodem modo contra eum poteſt tertio reum a lite remo-
uere cepta:in caſu quo ad euꝫ principaliter ſpectet defenſio:
vel ſit ſpectus: vt in iuribus preall. ſi eſt tale ius cuius primo
loco ad eum non ſpectet defenſio : ſed eque principaliter ad
vtrūqꝫ:poteſt tunc duplici via venire: vel aſſiſtendo ne collu
dat: vel litem ſecum aſſumendo:remouendo autem eum a
proſecutiōe non poteſt venire: ex quo eque principaliter ſpe
ctat ad eum defenſio: niſi forte eſſet ſuſpectus : nam ſufficit
ꝙ ſit ſupſectus vel ꝙ ad remouere volentem ſpectat primo
loco defenſio:⁊ alternatiue.dicit Inno. hic in glo.mag.ꝟ.⁊
no.plus dicit in verbo rationabiliter : ꝙ is:ad queꝫ ſcđo lo
co ſpectat defenſio:remouere poteſt illum ad quem ſpectat
primo loco:ſi eſt ſuſpectus.⁊ alle.ff. de app. ab executore.§.
alio.Si talis ad quem ſecundario demum ſpectet defenſio:
tunc poteſt aſſiſtere:⁊ non litem in ſe aſſumere: ſalteꝫ remo-
uendo:niſi ſit ſuſpectus: vt dixi:patet hoc ex no. hic. ⁊ .ſ̄.de
reſcrip.auditis. vbicunqꝫ dixi tertium poſſe aſſumere liteꝫ:
intellige etiaꝫ inuito reo:adeo ꝙ ſi ipſe vellet deſiſtere a lite
⁊ confiteri:poſſet iſte proſequi.C.de libe.cauſa.l.principa-
liter.ſm Innocen.hic in glo. magna.ꝟſi. item no. ꝙ etiam
inuitis . hec quando venit ante ſententiam contra principa-
lem reum latam.idem per omnia . Si veniat poſt ſententiaꝫ
per appellationem a reo interpoſitaꝫ ſuſpenſam: imo ⁊ reo
inuito illaꝫ ꝓſequi pōt:q̄q̄ per reum interpoſitā : vt.ſ̄.dixi

eum proſequi poſſe: vt dicit hic Inno. in glo. magna. ꝟ. no. ꝙ cum tertia: ⁊ poterit proſequi docendo de iure ſuo: tam reſpectu proprietatis ꝙ poſſeſſionis: dūmodo ius tertie perſone ſit illud idem ius: quod deductum erat in iudicio a primo reo. ff. de re iudi. l. ſepe. §. ſed ſi. ff. de appel. l. ab executore. §. alio. de ma. ⁊ ob. intra quatuor. Nunquid autem cū dixi eum proſequi vel remouendo: vel ſecum proſequendo exigitur aliqua libelli porrectio: vel conteſtatio litis cū iſto tertio. Inno. in dicto. ꝟ. no. dicit ꝙ non eſt neceſſe nouū dare libellum: ex quo proſequitur litem ceptam: ⁊ hoc verum ſiue proſequi velit principaliter ante ſententiam ⁊ appellationem: ſiue in cauſa appellationis velit proſequi: interpoſite per reum principalem: nec exigitur alia litis conteſtatio: vt ipſe no. in glo. in prin. ma. glo. quia ſufficit conteſtatio facta a reo vt poſtea appellando vel proſequendo videatur approbare quicquid factum eſt cū monaſterio: vel cū reo principali vſq; ad appellationē. ff. rem ra. ha. l. iij. §. falſus. Idem dicit: ꝙ eſt plus: ſi non proſequitur inſtantiam: ſed a ſententia contra reū lata appellat: ſed hoc vltimo caſu ſentire videtur in eadem glo. mag. ꝟ. ſi autem appellationē obmiſſā: ꝙ requiretur libellus: ex quo principaliter appellat: non placet hoc Ho. quia reus principalis non fuit in cauſa: nomine ipſius tertij: ⁊ ſic tertius ratificare nō poteſt nō ſuo nomine geſtum. vnde ſi vult ſententiā directo pro ſe: exigitur alia litis conteſtatio ſcḋm eum: puto diſtinguendum finem ad quem venit. ad finem impediendi executionem ſententie tantum non exigitur alia litis conteſtatio: ⁊ hoc quia iudicium principale ſummarie tractatur: vt no. glo. hic. vbi tamen principaliter appellat: vel etiam proſequitur: exigitur qualis q̄lis petitio: vt dicit Inno. hic in glo. ma. ꝟ. ſi aūt formam autem petitionis ponam. J. in vltimo membro vel queſtione. Si autem venit ad finem: vt ſecum diſcutiatur negocium principale: ſi ius ſuum ſeparatū eſſet a iure rei: tūc exigeretur noua inſtantia: ⁊ conſequenter libellus ⁊ conteſtatio: vt ſenſit Inno. Si autem eſſet illud idē: vel omnino connexum opi. ſunt inter Inno. ⁊ Ho. puto vtrū q; benedicere. opi. Inno. procedit quando deductū eſt ius tale in iudicio: ⁊ talia interuenerunt ꝙ proceſſus agitatus cū eo principali: etiā in proprietate iuris preiudicat tertio comparendi: vt in caſibus. l. ſepe. ff. e. ⁊. J. eo. c. pe. ⁊ hoc quia quicquid eſt agitatū cū reo: ficte agitatū videtur cum tertio: ita ad cōmodum: ſicut ad preiudicium. Si autem tale eſt ius: ⁊ ſic agitatum: ꝙ tertio non infertur planum preiudicium: ſed quale q̄le preſumptionis: preiudicat ſibi ſolum reſpectu executionis: vt in terminis. c. tunc procedit opi. Hoſt. quia non ſuo nomine geſtum non poteſt ad cōmodum ſuū ratificare: ⁊ ſicut ei non preiudicat: ſic nec prodeſt ⁊ hec eſt pura veritas: ⁊ tunc oportebit vel ꝙ ius inſtātie cedatur: vel nouet in in ſe litem: ſcḋm formam. l. mutari. ⁊. l. mutus. ff. de procur. ⁊ ꝙ nouiter fiat cōteſtatio: ⁊ libelli porrectio. per hoc dicit Inno. in glo. mag. ꝟ. ⁊ ſi queras: ꝙ ſi conuento principaliter reo: tertius comparens rem poſſideat: etiam ſi conuentus ſit detentor: repelletur reus a defendendo: ſi ipſe ante litem conte. velit in ſe aſſumere litem: et velit ipſe defendere. nec ob. ff. de rei ven. l. officium: vbi rei vendicatio etiam competit contra non poſſidentem: qui detinet: quia illud procedit quando nullus poſſidens ſe offerebat defenſioni: ſimiliter ſi ſe offerat poſt litem conteſ. poterit litem in ſe aſſumere: ⁊ remouere conuentum principaliter ad finem vt non condēnetur ad rem reſtituendam: que fuit vendicata: licet nō poſſit eum remouere ad finem quin condemnetur ad extimationem. ff. de peti. here. l. nec vllam. §. non ſolum. ⁊. §. item ſi quis. ff. de rei ven. l. ſi is. ⁊ hoc quia principaliter ad eum ſpectat defenſio. per hec dicit in glo. ma. ꝟ. imo plus videtur ꝙ ſi principaliter conuentus poſſideat: licet tertius pretendat ſe ius hr̄e: non poterit ipſum a defenſione remouere. Nec etiam ſecū litem proſequi: vel aſſumere eo inuito: ⁊ hoc pa. ut. ꝟ. alij dicunt. ⁊. ꝟ. dūmodo, ſecus ſi alius in eo poſſidebat illud ius: ſicut libertus nō poſſidet in ſe ius patronatus ſed patronus: ⁊ in clericis: vel eccleſia: quia eccleſia nō poſſidet ius ſubiectionis vel clerici: ſed prelatus ſuperior: cū nulla res ſibi ipſi ſeruiat ſidem. ff. ſi vſufruc. pe. l. vtifrui. in prin. nam eo caſu tertius cuius intereſt: dicens illam ſubiectam: poteſt aſſumere in ſe litem: ⁊ principalem: ⁊ cauſam appellationis: per reum ceptā proſequendo. Sed nunqd poſſit aſſumere prelatum in ſe remouendo. ſentit hic Innoc. ꝙ ſic quando eſt ſuſpectus: alias non: quaſi eque principaliter ad vtrū q; ſpectet defenſio. alibi tāgit hoc. de preſcrip. auditis. vbi primo dicit ꝙ quidam dicunt ꝙ primo loco ad prelatū ſpectet defenſio: cui dicitur ſubiecta: quādo agitur de ipſius libertate: vel q̄ali ſubſit: recitat alios dicere: ⁊ forte melius ꝙ ad vtrū q; eque principaliter ſpectat defenſio. C. de libe. cauſa. l. principaliter. ⁊ in hoc reſidet: vbi etiā tangit an ſententia contra vnum lata alteri preiudicet: de quo dicam. J. e. in. c. pe. J. e. hec opi. placet. quia negari non poteſt: quoniam interſit principaliter ſubiecti defendere ſe liberū: vel ſe vni magis q̄ alteri ſubiectum: quia intereſt ſua ne dominos mutet. ar. C. de fur. l. ancille. Per hoc decidit quid ſi duobus agentibus contra poſſeſſorē: vnuſq; obtineat: an obtinens poſſit ſi velit in ſe aſſumere defenſionem illius contra quem agitur ⁊ admittatur. dicit Inno. ꝙ ſic: ⁊ preferetur reo principali: qui cepit cauſā ſicut emptor poſſeſſor profertur venditori. ff. de re iudi. l. ſepe. poteſt etiā appellare: ſi fertur ſententia contra reum: a quo habuit poſſeſſionē: ⁊ contra quē obtinuit. ff. de appel. ab executore: ⁊. l. ſe. ⁊ ſi non offerat ſe defenſioni: ⁊ priorem reum permittat agere: ⁊ feratur ſententia contra ipſum reum: ſufficit reo ſi cedat actionem: quam habet contra eum: qui primo obtinuit: ex cautione quā exigere debet: ſcḋm formam. l. ſi is a quo: ⁊ per eam obtinebit ꝙ reſtituat rem pro qua cauit: quia in culpa fuit: ſi confidebat de iure ſuo: ſi non aſſumpſit defenſionē cauſe: vel ꝙ non appellauit: ⁊ ꝙ non fuit proſecutus appellationem nomine condemnati: ⁊ ſi condemnetur ambobus: anteq̄ fiat executio: ⁊ preſtetur cautio: tunc ipſe condemnatus reſtituet rem ei: qui primo cauebit de indemnitate eius: ⁊ alij cedat actionem contra cauentem. Recitat Innoc. alios aliter dicere: nec ibi dicitur ꝙ alter ipſorum ſe imiſceret cauſe: ſed vterq; principaliter agebat: q̄uis fateatur ꝙ ſi vellet ſe imiſcere: ad adiuuandum reum: contra alterum actorē: ꝙ non admitteretur: premiſſa ratione. hec ſunt verba Inn. in glo. in verbo nuncius. ꝟ. credimus tñ. ſcḋm hoc videtur Inno. contradicere: ſed dic inquantū dixit. S. obtinentem poſſe ſe imiſcere: illud procedit quando obtinuit: ⁊ iam facta eſt executio: ꝙ modo principaliter ad eum pertinet. vltimum dictum procedit: quod nondum obtinuit: ⁊ non eſt facta executio: per hoc dat doctrinam comparentē pro ſuo intereſſe non poſſe reum principalem remouere a lite: dūmodo contra reū cōpetat actio: ⁊ eodem modo dicit procedere in cauſa matrimoniali: ſicut dictum eſt: ⁊ ſicut procedit in. l. ſi is a quo: q̄n tres vel due perſone ſunt in cauſa: vt no. de ſpō. veniens. ſm Inno. in glo. in verbo nuncius. ꝟ. ⁊ eodem modo. ¶ Que ro tertio an ⁊ quando comparenti pro ſuo intereſſe obſtet exceptio rei iudi. ⁊ in quo: dic ſi tertius comparet ante ſententiam: ⁊ aſſumit litem: eo remoto vel cum eo: non eſt dubiū ꝙ ei obſtat exceptio rei iudi. quia lis agitatur cum eo. Idē ſi aſſiſtat ⁊ defendat: non aſſumendo in ſe litem: ⁊ ſic intellexit Io. l. ſepe. vbi de me ſciente vel interueniente exponit: ⁊ defendēte: vnde ſi offert ſe defenſioni debet probare: alias fit ſibi preiudicium. h. d. in glo. magna. ꝟ. ſuper proprietate autem: ⁊ in eadem glo. ꝟ. ſi autem nolit proponere: vbi dicit ꝙ ſi aſſiſtente tertio preiudicat ſibi proceſſus ⁊ ſententia: ꝙ ſi non volebat ſibi preiudicari non debebat aſſiſtere: nec in principio nec in medio nec in fine. ad hoc quod no. Cyn. in. l. i. C. de aduo. diuer. iu. quod ſi de iure meo cum alio iudicatur me aſſiſtente: vel vocato: ſemper mihi preiudicat Ad hoc glo. de ſymo. dilectus. ⁊ dicam. J. eodem. quıuıs.

Qñ ꝙ non eſt vocatus: nec aſſiſtit: ſed ſcit tantum cauſam
ſuam agi: tunc profequor hic tantum tres caſus. latius dicã
J.c.q̃ſtõis. Primus qñ ꝯuentus non poſſidet ius: de quo
agitur nec detinet: ſed ipſe poſſidetur: q2 eſt ille in quo ius
habetur: vt qñ vendicaꝰ quis vt libertus ratione iuſ patro-
natus: nã ipſe in ſe non poſſidet ius patronatus: ſimiliter qñ
agitur contra eccleſiam: que vendicaꝰ vt ſubiecta: vel cõtra
rectorem eccleſie: ipſe enim in ſe ipſo: vel eccleſia in ſe ipſa:
non poſſidet ius ſubiectionis: vel ſuperioritatis: q2 ſibi ipſi
res ipſa non põt ſeruire: vel ius ſubiectionis habere. ff. qui.
mo. vſuſſ. ami. l. vti frui: cum tales perſone ꝯueniri poſſunt
vt no. de ma. ⁊ obe. inter quattuor. de preſcrip. auditis. cum
ſi. Inno. hic in glo. mag. ad medium. ℣. ſi autem nolit ꝓpo
nere: tenet ꝙ ſententia non preiudicat in proprietate: ſed be
ne in poſſeſſione ex quo ſcit agi cauſaʒ ſuam: ⁊ non defendit
de quo dicit ꝙ papa per hanc decre. videtur reprobare opi.
Roge. poſitaʒ in. l. ſepe. de re iudi. qui dixit ꝙ ſi aliquis pe
tat aliquod ius: in aliqua re: q̃ ego poſſideo: me ſciente: ꝙ
ſententia lata contra illum mihi preiudicat: ⁊ ſic intelligit di
ctam. l. ſepe. §. ſi libertus. me interueniente petat mihi preiu
dicat. gloſat eniʒ Roge. idem ⁊ me ſciente: ar. pro eo. C. de
libe. cauſa. l. ꝑncipaliter. licet Jo. aliter intelligat: ⁊ bene ſm
Inno. q2 exigit non ſolũ ꝙ ſciat: vel ꝙ interueniat: ſed vltra
hoc vt preiudicetur exigit ꝙ ſciat: interueniat: defendat. vñ
exponit ibi me interueniente: ſubaudi ⁊ defendẽte. ſi ergo
ſe offerat defenſioni: debet ꝓbare de iure ſuo: alias ſibi pre
iudicat: ⁊ hoc ponit Inn. in dicta glo. mag. ℣ſi. ⁊ videtur hic
papa reprobare. vbi Jo. tñ dixit ⁊ bene: ſcḋʒ hoc reſidet In
no. ꝙ ſola ſcientia mihi non preiudicat: quo ad proprietatẽ:
nec etiã interuentus: niſi aſſiſtat: vel defendat: vt dixi. ꝟ. ideʒ
ſi vocetur. idem ſequitur Innoc. de preſcrip. auditis. in glo.
.i. ℣. Alij dicunt. vbi dicit ꝙ ſententia contra ſubiectum lata
non preiudicat ſuperiori: cum ad vtrũqʒ eque principaliter
ſpectat defenſio: niſi ſuperior ſciuerit ⁊ defenderit: non ſuffi
cit ergo ſciẽtia cum copulat vtrũqʒ. allegat dictã. l. ſepe. ⁊ J.
.e. c. pe. Bar. tñ ⁊ cõiter legiſte in. d. l. ſepe. in liberto tenent
opi. Roge. vt ſufficiat ſola ſcientia: abſqʒ interuentione: vel
defenſione: põt tamen dici aliud in liberto: qui ius libertini
tatis habet facto patroni. vnde in eo cauſam habet a domi
no: ⁊ conſequenter licentiaʒ illud defendendi: ſed non ſic in
ſubiecto: qui ius aliquod: vel cõmodum non habet a ſupe-
riore ſibi collatũ: niſi ꝙ ſubiectus eſt: in quo poſſit facto do
mini in eum habere cauſam: ⁊ fuit hoc de mente Bart. ſi in
ratione ſui ponderetur. in. d. l. ſepe. per que põt dici ꝙ ſi pa-
pa ſciente exemptus litigaret de iure ſubiectionis pape: ſen-
tentia ſibi preiudicaret: quia exemptus aliquod cõmodum
vltra ſubiectioneʒ conſequitur a papa: in quo poteſt dici ha
bere cauſam. hinc eſt ꝙ quando papa iudicat ſuper exem-
ptione: excipit expreſſe preiudicium quia alias preiudicaret
J.c. ſuborta: de quo dicetur ibi. in poſſeſſione autẽ ⁊ quo ad
executionem bene ſibi preiudicat: ſi ſcit cauſam agi: alias iu
dicium contra reum conuentum eſſet eluſorium ſi ſententia
non poſſit executioni mandari: ⁊ hoc tenet in locis prealle.
⁊ in glo. mag. ad ſi. ℣. per iſtam autẽ decre. ⁊ in verbo appel
latione in ſi. ⁊ placet mihi per caſus huius. c. qui intelligi de
betꝰ: ſm Inn. quando ſententia lata fuit contra poſſeſſum: ⁊
ſubiectum domino ſciente: ⁊ hoc ſiue vacuus ſit poſſeſſio: ſi
ue tertius comparens poſſideat: vt aperte vult Inno. in ver
bo appellationẽ. alle. de re iudi. ſepe. J.c. q̃ſtuis: quando non
eſt vacans: nec aſſiſtit: nec ſcit cauſam agi: ⁊ tunc in proprie-
tate non eſt dubium ꝙ ſibi preiudicatur. alle. ff. de rei ven. l.
ſi is a quo: ⁊. l. ſe. non ob. de teſti. veniens. quia illa loquitur
qñ ſuper re vacãte data eſt ſnĩa: quo caſu impediꝰ executio
vt ibi no. Inn. reſidet in glo. ſua in verbo appellatione in ſi.
ꝙ qñ eſt ignorans non preiudicet: etiaʒ in poſſeſſione: ſeu in
executiõe: ſiue tertius poſſideat: ſiue non poſſideat: ⁊ res va
cãs ſit: vel poſſeſſiõe ſubiectõis. ad h decre. veniẽs. ⁊ hoc di
cit debere intelligi. qñ oneteñ. erat ſciens: ⁊ hoc placet: ⁊ te-

net idem Inno. in glo. mag. ad medium. ℣. ſi vero nondũ
tranſlatus. vbi dicit ꝙ ſi poſſidet tertius ius: de quo agitur
cum poſſeſſore, ſententia non mandabitur executioni: ſi lata
ſit eo ignorante: q2 poterit dicere tertius executoribus non
mandetis ſententiam executioni: quia non debetis mihi au
ferre poſſeſſionẽ: ſine cauſe cognitione. l. a diuo pio. §. ſi ſu-
per rebus. ff. de re iudi. imo plus ꝙ etiã ſi eſſet in poſſeſſio-
ne hic tertius comparens pro ſuo intereſſe: poteſt impedire
executionem: vt de teſti. veniens. ij. licet quidã dicant iſtud
ſpeciale: quando ſententia proferꝰ in beneficiis vacantibus
vt ibi no. Secundus caſus ſic agitur contra reuʒ poſſiden
tem: quia ius non coheret perſone rei paſſiue: ſed ad aliam
rem competit: in qua poteſt cadere poſſeſſio in reum: ſi ſu-
mus in aliquo ex caſibus decre. pe. ⁊. l. ſepe. quia habet poſ
ſeſſor cauſam a tertio. ſerua ꝙ dicaʒ in. c. pe. Si non ſumus
in aliquo ex caſibus illis: quia non habet poſſeſſor cauſam
a tertio comparente: tunc ſi aſſiſtat: vel defendat: vel vocetur
preiudicatur ſibi: ſi tantum ſciat: non preiudicatur ſibi in ꝓ-
prietate: nec in poſſeſſione: quam non habet: executionem
tñ impedire nõ poteſt: ex quo ſciuit: q2 ex quo ab alio poſſi-
detur: nullum ſit ſibi preiudicium: vt. l. ſi is a quo: ⁊ non põt
etiam impedire executionẽ in eum: ex quo fuit ſciens: ⁊ ipſe
non poſſidet ſed conuentus: ⁊ hoc vult Inn. in glo. mag. ℣.
Alij dicunt: ⁊ forte melius. ibi. dũmodo primus reus: ⁊ in
glo. in verbo mutuis. ℣. alij tamen intelligunt. alle. ff. de rei
ven. l. ſi is a quo. nã vt ibi dicit: ex quo non poſſidet: ſua non
intereſt impedire executionem: ⁊ ꝙ in alium transferaꝰ poſ
ſeſſio ſibi non preiudicat: cuʒ eque bene poſſit vendicare ab
iſto ſcḋo ſicut a primo: vbi autem eſſet ignorans an tunc cõ
parens impediat executionem contra poſſeſſorem: videtur
ꝙ non: quia ſua non intereſt: vt dixi: ex quo nõ poſſidet. ad
quod. d. l. ſi is a quo: que loquitur indiſtincte. ad hoc quod
no. Inno. ꝟ. de teſti. veniens: vbi indiſtincte etiam dicit ꝙ ſi
poſſeſſio non eſt vacans: ſed tenetur tertius comparens nõ
poteſt impedire executionem: ſic ⁊ indiſtincte loquitur In-
nocen. in. ℣. proxi. alle. in. ℣. alij tamen intelligunt. ⁊ in illo. ℣.
dũmodo. eidem vult in. ℣. idem videtur. ⁊ ſi res aliqua. ibi.
ſecus autem. h in verbo appellationem in ſi. ℣ſi. vel dic ⁊
melius loquitur obſcure: ⁊ videꝰ dicere ꝙ etiam ſi poſſeſſio
non vacat: ⁊ non poſſidetur a tertio comparente: ꝙ ex quo
eſt ignorans ipſe comparens impediet executionem expo-
nendo. glo. ſuam dum dicit: ⁊ tunc. i. quando res non eſt va-
cans: aſa vltima opi. nõ differt a prima ſi de re vacante non
intelligeretur: mihi videtur ꝙ tutius ſit tenere ꝙ ſentẽtia la
ta contra poſſeſſorem executioni mandetur: ſiue eo ignorã
te: ſiue ſciente ſit lata: habeat tamẽ indiſtincte: quãdo igno
rans eſt: remedium l. ſi is a quo: ſiue comparet iam lata ſen
tentia: ſiue ea pendente: ⁊ quod dixi. ꝟ. in. i. q. procedit quan
do fuit ſciens. Tertius caſus quando agitur contra deti
nentem tantum tertio poſſidente: vbi aſſiſtat vel vocetur.
idem quod. ꝟ. ſi tantum ſciat cauſam agi. Inno. hic in glo.
mag. ℣. idem videtur ⁊ ſi res aliqua: dicit ꝙ vbi a detinente
vendicatur res: a me poſſeſſa: me ſciente debeo me offerre
defenſioni: niſi offeram ſi ſcio mihi preiudicat: quo ad poſ-
ſeſſioneʒ. alle. ff. depo. l. bona fides. ſuper proprietate autem
dicit ꝙ non videtur aliquod preiudicium fieri: etiaʒ ſi ſciaʒ
cãm agi. alleg. ff. de re iudi. l. ſepe. §. vlti. ad hoc. l. ſi. C. ſi per
vim vel alio modo: per quam idem aperte affirmat Bart.
in. l. officium. ff. de rei ven. ad hoc tex. hic: quia colonus non
habet facultatem ad mei preiudicium deducendi rem in iu
dicium: ꝙ puto etiam ſi nomine meo ageret: vel defenderet
licet Innocẽ. ſentiat contra. in. c. ex parte decani. de reſcrip.
⁊ tetigit. de fide inſtru. cum inter. ⁊ quod dixi. tenet Barto.
in. l. ſepe ff. e. ⁊ Innocen. in. c. pe. J. eo. ⁊ Cy. in. l. ſi pecuniam.
.C. de nego. geſt. nec ob. l. qui patitur: quia loquitur quãdo
id qḋ agiꝰ me ſciente: certũ eſt geri ad vtilitatẽ meã: ſecus ſi
dubiũ eſt vt i iudicio. ad hoc. l. ſi filiusſa. §. iuitus. ff. ǒ pen. in
dubio tñ ſi nõ appareat ꝓſumiꝰ hẽre mãdatũ. ⁊ ſic dʒ intelligi

Inno. de offi. dele. cum in iure: quo ad poſſeſſionē vero eo ſciente: tenet hic Inn. ꝙ ſibi preiudicat. vnde dicit hic in fi. glo. mag. ṽ. per iſtam autem decre. ꝙ ſe opponens quominus ſententia executioni mandetur: non auditur: licet dicat ſeceſſe in poſſeſſione: tamen remanet ei ſaluum ius in proprietate: ſed non in poſſeſſione: quam amittit vt hic: ⁊ eſt hoc iuſtum ſcḋm eum: ex quo enim iura volunt ꝙ contra detentorem hunc detur actio: volunt etiam ꝙ fiat executio ne alias illuſorie videatur egiſſe: imo plus videtur ꝙ etiā ſi in alijs rebus ꝗ̄ que adiudicate ſunt: mandetur ſententia executioni non pertinet ad executorem cognoſcere: niſi de proprietate. ff. de re iudi. a diuo pio. §. ſuper. ⁊ ff. ad exhi. l. iij. §. ſciendum. ſed de hoc dic: vt de teſti. veniens. Non ob. ſi dicatur in iſtum detinentem transferendam ſolam detentationē: ⁊ ſic remanet poſſeſſio poſſidenti: ſicut ante executionē: ⁊ rem iudi. poſſidebat: quia ſtatim poſſeſſio: vt ſuper detentione fundata amittitur: cū detentio ab alio occupaṫ in eo ignorante. ff. de acquir. poſſ. l. peregre. §. pe. ad hoc. l. ſi celſus. §. inl. ad exhib. Recitat alios dicere ꝙ executio impeditur: ſi habet promptas probationes: vt. d. l. a diuo. §. ſi ſuper. ⁊ l. iij. §. ſciendam. ff. ad exhi. contra. ponit in. l. quoniam frequenter. §. ꝙ ſi ſuper: vt lite non conte. vbi aperte dicit ſententiam non preiudicare domino: quia non eſt de mente ſententiantis preiudicari: niſi detentori: quod ſecus eſt in detentore tradente: vel expulſo: quia agunt preiudicare poſſeſſori: ⁊ ſic dicūt ad. l. peregre. §. qbus. ⁊ ad. l. iij. §. quod ſeruus. ff. de acquir. poſ. puto ꝙ ſiue poſſeſſor ſit ignorās: ſiue ſciēs non poſſit ipſe impedire executionem: quo ad detentionem tantū: ſed bene poſſit impedire quo ad preiudiciū poſſeſſionis: quando fuit ignorans: vel quando fuit ſciens: ⁊ vere negligens. Si autem fuit ſciens ⁊ negligens adhuc non impedit quo ad executionem. Nunquid autem executio preiudicet quo ad poſſeſſionē: puto ꝙ ignorāti nō. ad hoc quod no. domini de rota ſua conclu. cxcii. vbi ſententia lata contra vaſallum: vel inter vaſallos: nō nocet dominis ignorantibus: cum illi non habeant facultatem rem in iudicio deducendi: ſcienti autem ⁊ negligenti executio preiudicat: etiam quo ad poſſeſſionem per. l. ſi de eo. §. i. ff. de acquir. poſſ. ad hoc quod no. Bart. in. l. a diuo pio. ff. de re iudi. non ob. §. inſ. quia actor agens contra detentorem poſſeſſor eſt quando dominus qui agit: non quādo extraneus: vt dicit Bar. in. l. officium. ff. de rei ven. Quartus caſus quando agitur contra non poſſidentem: nec detinentem: etiam ſe liti offerēti. dic ꝙ ſententia lata contra iſtū: non preiudicat in aliquo etiam domino ſcienti. vnde dicit hic Inno. in glo. mag. ṽ. ſi autem poſt litem: quod poterit poſſidens ſe offerre: ⁊ obtinebit: ⁊ ꝙ ſe offerens: cum non poſſideat: condemnabitur: non ad rem: ſed ad litis extimationem: nec fiat executio in re ff. de peti. here. l. nec vllam. §. non ſolum. ⁊ §. item ſi quis. ff. de rei ven. l. ſi is. ideo non poterit ipſum defendere: nec proſequi inſtantiam eius: quia non ſit ei preiudiciū: ⁊ remittit ad no. vt lite non conte. quoniam. §. ſi. ⁊ §. ſi autem. ſm Innocen. in glo. ma. ṽ. ſecus autem. ¶ Quero quarto cū tertius comparens pro ſuo intereſſe poſſit appellare: ⁊ aliquando proſit appellatio: ⁊ aliquando non: quero an poſſit quādocunq3 appellare: vel quando: quidam exigunt ꝙ ab omnibus ſententijs appellet: ſi non vult ſibi preiudicare: alias ſi nō appellat ſibi preiudicat. ar. quod de liberto dicitur. ff. de re iudi. ſepe. ⁊ hoc recitat Inn. in prin. prime glo. Scḋo dicit: ꝙ hoc eſt tenendum. ad quod declarandum ponā aliquos caſus. Primus quādo ab omnibus ſentētijs appellauit tertius: ⁊ eſt caſus planus ꝙ tūc ꝓficit appellatio: ad releuandum omne preiudicium: ⁊ proprietatis: ⁊ poſſeſſionis: ⁊ qualiſcūq3 preiudicij. Secūdus quando non appellatur in ꝓceſſu: nec a prima ſententia: poſtea vult appellare.

Tertius pendēte appellati. prima vel ſcḋa interpoſita per reum: ⁊ ad hoc dicit ꝙ poteſt: ⁊ ſic poteſt intelligi hic: ꝙ nōdum ſententia tranſit in rem iudi. etiam ſi preſens ſit: cuius intereſt: ⁊ cauſam ſuam agi permiſit. alle. ff. de ap. l. ab executore. §. alio ibi enim conſtat ꝙ ſciebat: quia loquitur de domino: ⁊ procuratore. C. de euic. ſi parentes. ff. quando ap. ſit ſi procurator. ff. de appel. reci. l. i. ff. de pig. ſi ſuperatus. ⁊ puto ꝙ ⁊ tunc prodeſt appellatio quo ad omne preiudicium tollendā: vt in ꝑcedenti caſu. Quartus caſus quādo reus principalis appellauit bis ⁊ ſuccubuit vel nō appellauit vel appellationem deſeruit: nunqd nūc tertius poſſit appellare. Primo dicit Inno. ꝙ non: ⁊ imputet ſibi qui ſciebat cauſam ſuam agi: ⁊ non remouit eum a proſecutione: vel non appellauit. ff. de re iudi. l. ſepe. C. de euic. ſi parentes: ⁊ quia in vna cauſa non licet tertio appellare. ad qḋ de app. c. ſua. Scḋo dicit diſtinguendum an ignorauit cauſam agi: vſq3 ad vltimam ſententiam: que tranſiuit in rem iudi. ⁊ poterit appellare vſq3 ad. x. dies: qualecunq3 inferat preiudicium etiam ſi quale ꝗ̄le. ff. de appella. ſi nam. in prin. Si autem ante vltimam ſententiam ſciuit cauſam ſuam agi: debebat aſſiſtere reo: quod ſi non fecit poſt duas appellationes non auditur tertius. ¶ Vltimo reſidet ꝙ in iſto caſu poterit appellare: etiam ſi ante vltimam ſententiam ſciuit cauſam ſuam agi: alias ſine culpa ſua poſſit ſibi magnum preiudiciū generari. fatetur ꝙ per appellationem ſuam in nullo releuabitur: tam quo ad monaſterium: ſi quo ad eum tranſiuit in rem iudi. ar. ad hoc ꝙ ſine culpa ſua non debet quis dampnificari. de conſti. c. ij. ⁊ in regula ſine culpa. de regu. iu. li. vi. puto ꝙ ſententia lata contra reum: preiudicat tertio: quo ad plenū preiudicium reſpectu proprietatis: ꝙ ſi ſcit vltimam ſententiam ⁊ non certificatus eſt de alijs ſententijs. adhuc puto ꝙ poſſit appellare nunc: ſorte tunc non preiudicat: ex quo ante ignorauit: nam iura: que volunt ſententiam preiudicare tertio: exigunt patientiā in agendo: vel excipiendo: vt patet. c. pe. ⁊. d. l. ſepe. ibi. agere vel experiri: nō ſufficit ergo ꝙ ſolum patiatur ⁊ ſciat ſententiā: maxime quando eſt lata. ſed ſi ſciuerit proceſſum: ⁊ non appellauerit: non puto ꝙ tunc tertius poſſit appellare. Si ſumus in caſu in quo ſit preiudiciū reſpectu ſolius poſſeſſionis: puto idē per omnia. ¶ Quero quinto an comparens pro ſuo intereſſe impediat ſententiam contra reum: vel impediat executionem. Inn. hic quo ad ſententiam in ſua glo. in. ṽ. nos credimus. dicit ꝙ vbi primo loco ad eum: qui comparet pro intereſſe: ſpectat defenſio: ſicut poteſt eum remouere a lite: vt. ṡ. dixi: ita poterit impedire ſententiam. ar. ff. de appella. a ſententia. §. ibidē. Si non ſit preiudicium: niſi quo ad qualem preſcriptionē: vel executionem: tunc non impeditur ſententia: etiā ſi appellet: ſed pronunciabitur ſententiam iſti non preiudicare: vel excipietur preiudicium tertij de ſententia prima: ⁊ ſiet executio inquantum preiudicat tertio. In alijs autem que non tāgūt tertium non differtur. ſm Inno. Quo ad executionem autem nunqḋ tertius illam impediet. dic colligendo dicta Innocē. ⁊ de teſti. veniens. ⁊ quod no. Bar. in. l. a diuo pio. §. ſuper rebus proſequor aliquos caſus. Primus quādo petitur executio ſuper alia re ꝗ̄ ſuper qua eſt pronunciatum: vt quia pro debito: ſuper quo lata eſt ſententia: petitur executio in aliqua re: quia nō aſſunt pecunie in ſatiſfaciendo. ⁊ dicit Inno. ꝙ tunc tertius comparens impedit executionem: quia in illis nō debet fieri executio: ſine cauſe cognitione: vt in. §. ſi ſuper rebus. Secūdus caſus eſt quando petitur executio ſuper re: ſuper qua eſt pronunciatum: ⁊ res eſt vacans vt quia agitur contra poſſeſſorium: ⁊ non contra poſſidentem: altero non poſſidente: ⁊ tunc dicit hic Innocē. ⁊ in. c. veniens: licet dicant ſpeciale ibi in beneficijs vacātibus: vt ibi plene no. ponit in glo. mag. ṽ. alij dicunt ⁊ melius. hoc videtur contra iſtum tex. quia non impedit executionē niſi appellet. Alij ideo dicunt ꝙ indiſtincte non impeditur executio ſiue appellet ſiue non. reſidet Inn. in glo. in verbo appellatione in ſi. ꝙ ſi ignorat cauſam agi. non impeditur executio niſi appellet: ⁊ ſic hec decre. debet intelligi quando ſciebat cauſam agi ⁊ hoc ſatis placet. Tertius caſus quando petitur

petitur executio ſuper re ſuper qua eſt iudicatū contra non poſſidentem:tertio poſſidente:quod poteſt eſſe tripliciter. Primo quādo agit̄ de ſubiectiōe.vel de iure patronatus contra ſubiectū. Secundo qñ agitur contra liti ſe offerētē. Tertio quādo agit̄ cōtra ſimpliciter detinentē:tertio poſſidēte. Primo caſu cōparens pro ſuo itereſſe ipedit executionē:q2 ſibi nō debet auferri poſſeſſio:ſine cauſe cognitione.ff.de re iudi.a diuo.§.ſi ſup C.ſi per vim vel alio mō.l.ſ. ⁊ hoc tenet Inno.in glo.mag.ver.ſed ſi nō dū tranſlata:ꝫ limitat verū in glo.in verbo appellationē:qñ fuit ignorans cām agi.vbi aūt ſciens fuit:nō ipedit executionē:niſi appellet:⁊ legitimū tēpus:⁊ alſ nō repellatur appellatio a iure eiꝰ.l.vltimaꝫ.C.ſi per vim vel alio modo. Secundo caſu quādo agit̄ cōtra liti ſe offerentē iſte ipedit executionē:docendo de poſſeſſione:⁊ quo ad cōdēnatioē de reſtituēdo:⁊ quo ad executionē:vt cōpellat̄ ad reſtituendū:ſed nō impedit quo ad executionē circa extimationē.ff.de rei ven.l.is qui ſe obtulit:ponit hoc Inno.in glo.mag.ver.ſi autē poſt lit.conte. Tertio caſu qñ compareret tertius poſſidens:lata ſnīa cōtra detētorē:an tunc ipediat executionē:quidā dicūt ꝙ indiſtincte ipedit:ſi paratus ſit ſūmarie ꝓbare de iure ſuo per.§.ſi ſuper rebus.l.iij.§.ſcīēdū.ff.ad exhi.⁊ hoc ponit in glo.ma.ad fi.in v.ſi autē in eo. Glo.recitat alios dicere ꝙ ſi veniat appellando ipedit executionē vt hic. Si veniat nō appellando repellitur:ex quo enī iura volunt ꝙ ꝯtra hmōi detentorē ferat̄ ſnīa:illa eſſet illuſoria:niſi contra illū poſſit exequi ꝫ tēperat vera in verbo appellationē:quando ſciuit cām agi:vbi autē ignorauit indiſtincte ipediet executionē:ꝙ puto ſi ſūmarie ꝓbauit:q2 ſe oppoſuit ſūmario iudicio. loquit̄ tñ in glo.in verbo appellationē:quando agit̄ contra ſubiectum:⁊ nō cōtra detinētem:vnde melius videt̄ ꝙ niſi appellet nō ipediat̄ executio cōtra detinētem:quo ad detētionem. Quartus caſus quādo petitur executio ſuper re ſuper qua eſt ꝓnūciatū cōtra poſſidentē:tertio nō poſſidente:hic in glo.mag.ver.alij dicunt ibi dūmodo ⁊c.videt̄ velle ꝙ nō ipediat̄ executio:vt dic ſi cōparet tertius:per viam agendi:nō impeditur executio:ſed ꝑcedit practica.l.ſi is a quo.ff.de rei ven.ad hoc.l.pe.C.de pe.heredi.nō enim impeditur executio:ſed pōt is:qui eſt cōdēnatus:petere vt caueat de re reſtituenda:ſi ſecūdus obtinuerit:qḋ eſt verum:ſm glo.hic:quādo egit ſecūdus. Prio iudicio pēdente:ſecus ſi illo finito.ſi cōparet opponendo ne fiat executio:adhuc nō ipedit̄:q2 nō itereſt opponētis ꝙ primo poſſideat primus ꝗ̄ ſecūdus:⁊ cū equaliter cōtra vtrūqꝫ poſſit ſuū iudiciū dirigere:vt.d.l.ſi is a quo:nec ex tali poſſeſſione preiudicat̄:nō quo ad ꝓprietatē:q2 non habet ad preiudiciū huius facultatē rē deducendi in iudicio:nec quo ad poſſeſſionē:q2 nō poſſidet:hoc tene:lꝫ ſic poſſit itelligi Inno.in ver.appellationē.in fi.ꝙ velit hoc habere locū:qñ ſciuit cām agi.ſecus ſi ignorauit:ſed alio caſu loquit̄:vnde puto ꝙ hoc caſu etiā ſi cōpareret appellādo nō ipediret executio:q2 vt dixi iſti nullū ſit preiudiciū:vbicūqꝫ dixi ſnīaꝫ preiudicare:quo ad executionē:⁊ executionē nō ipediri:intellige verū vt exequat̄ quo ad ꝑiudiciū illius:cōtra quē eſt lata:⁊ nō quo ad ꝑiudiciū tertij:vbi ſuū preiudiciū eſt quoquomō ſeparabile a preiudicio ipſius principalis rei. Et ſi dicat̄ quō poteſt exequi abſqꝫ preiudicio vnius:⁊ cum alterius preiudicio. Quidā hoc facientes dicunt ꝙ lr̄a nō dicit ꝙ ſnīa exequat̄ quo ad reum:abſqꝫ preiudicio dicit.ſi. Sed dicit ꝙ ſententia cōfirmat̄ in preiudiciū vnius ⁊ nō alterius. Sed ſtricte etiā littera dicit de executione ibi executioni mādet̄ abſqꝫ preiudicio. Pōt dici ſecūdo ꝙ vbi excipit preiudiciū proprietatis:ſed nō poſſeſſionis:vel etiā pōt exequi abſqꝫ ꝑiudicio:reſpectu diuerſi articuli:vt ſi ſnīa eſt lata ſup diuerſis articulis:quorū aliqui non tangunt reuꝫ cōparentē pro ſuo intereſſe:⁊ aliqui ſic:exēplū poteſt patere in ſubiectione:in qua multi ſunt articuli.de preſcrip.auditis.⁊ de offi.or.cō querente:⁊ hoc q2 non eſt de mente iudicantis preiudicare his qui non ſunt in cā.ff.de ap.ſi perluſorio:hoc dicit Inno.hic in glo.in ver.ſed opponēs.iuxta fi.glo.poſſet etiā exēplificari qñ agit̄ cōtra detentorē:quia fiet executio quo ad detentionē:abſqꝫ preiudicio poſſeſſionis:tertio poſſidente:vt dixi.ſ.quicqd ſenſerit Inno.⁊ hec ſufficiāt. ¶ Quero quinto an cōparens pro ſuo intereſſe:publicatis atteſtationibus:cū principali poſſit producere alios teſtes:non obſtāte publicatiōe. Innoc.dicit hic in glo.ſua iura.ver.illud etiā ħi videt̄:tenet ꝙ ſicut principalis reus non pōt ſup eiſdē articulis:publicatis atteſtationibus:teſtes ꝓducere:de teſti.fraternitatis:ſic nō poſſit cōparēs pro ſuo intereſſe:rō q2 ſi ꝑiudicet tertie perſone ſnīa cōtra reū lata:nedū in poſſeſſione:ſed in ꝓprietate:eadē ratione debet ꝑiudicare proceſſus:⁊ quecūqꝫ acta. Si enī nolebat ſibi preiudicare:non debebat aſſiſtere:nec in ꝑncipio:nec in medio:nec in fine:ex rōne ſui patet hoc verū:qñ ſnīa facit preiudiciū in ꝓprietate:ſecus ergo ſi ꝑiudicaret:⁊ tantū quo ad qualē qualē preſumptionē:vel quo ad actū executionis tantū:q2 ſicut ꝓ eo nō valet proceſſus ad plenū preiudicium:ita nec cōtra eū:⁊ ſic nō obſtaret publicatio:hoc verum niſi forte cōparens ꝓpter ꝑiudiciū executionis velit retractari ſnīam latā ꝯtra reū:q2 tunc nō poterit:⁊ ſic intelligo Inno.in glo.mag.ꝟſi.⁊ ſi publicate:⁊ hoc q2 cauſa prime ſuccedit. Itē ſunt predicta vera qñ veriſimiliter potuit ꝑcontari dicta teſtium primi rei:alſ ſecus. Itē hoc verū qñ eandē ꝓſequit̄ inſtantiā:ſecus puto ſi nouā ꝓſequat̄ inſtantiā:ſeu principiet:q2 nō obſtabit publicatio:vt no.de teſti.cū.ꝫ. ¶ Quero ſexto an ſententia lata ꝓ tertio cōparente pro ſuo itereſſe:ꝓſit in aliquo reo principali. Inno.hic circa practicā ſuſe ponit duas opi. vna ꝙ ſic in tantū ꝙ retractabitur ſnīa lata ꝯtra reū:etiaꝫ ſi trāſiſſet in rē iudi. Secūda ꝙ proderit inquātū ſi nō ꝓdeſſet hoc noceret cōparenti pro ſuo itereſſe:ſed nō retractabit̄ per hoc ſnīa cōtra reū lata.dic ꝓſequendo aliquos caſus.

Primus qñ ꝓſequit̄ cōparens pro itereſſe liteꝫ in ſe aſſumēdo:⁊ remanēdo reū:non eſt dubiuꝫ quia lis tūc eſt cōis:ꝙ ſnīa lata pro vno proderit alteri:hoc verū ſm Bar.in.l.a ſnīa.ff.de ap.niſi expſſe is:qui remotus eſt:acqeuerit ⁊ ratū habuerit ⁊ liti renunciauerit:cōfitendo ius actoris:quia tūc nō releuabitur per ꝓſecutionē tertij ar.per locum a ſpetiali.de ap.nō tantū:quod credo quando ꝑiudicium rei eſt quoquomō ſeparabile:⁊ inquātū eſt ſeparabile a preiudicio tertij:alſ co inuito ſibi prodeſſet:vt dicit hic Innocē.in glo.ma.ver. Itē no.ꝙ etiā inuitis illis:vbi dicit Inno.ꝙ in inuitis ⁊ confitentibus reis iura petita:admittit̄ tertius ad defendendū C.de libe.cā.l.principaliter:ſed tūc ferat̄ ſnīa ꝓ eo:vel eis:qui cōparuerunt pro ſuo intereſſe:nō noiato eo q victus eſt ex cōfeſſione:niſi narrādo factū:⁊ tamē non ꝓderit vel nocebit. Secundus caſus qñ tertius aſſumit litem cū reo principali:reum nō remouēdo:⁊ tūc dicit Bar.ꝙ ſi vterqꝫ ꝓſequit̄ ſimul:⁊ vnus obtinet ⁊ alter ſuccūbit:q2 ſuccūbit reus:⁊ obtinet tertius:dicit ꝙ nō proderit reo:q2 reus ꝓſequēdo renunciauit beneficio.l.ſi qui ſeparatiꝫ.⁊ ſimul vni:hoc puto ſi ꝑiudiciū rei eſt quoquomō ſeparabile a preiudicio tertij:alſ ꝓcedit ꝙ.ſ.dicam. Si autē nō eſt proſecutus nec ſnīe acquieuit:ſed ꝑmiſit proſequi tertiuꝫ:tunc dicit Bar.ꝙ proderit:vt.d.l.ſi qui ſeparatim:etiā ſi proſecutus fuerit rōne ſui itereſſe:ex quo eſt eadem cā defenſionis:nec ob.l.⁊ per iuſiurandū.§.⁊ legatorū.ff.de acceptil.⁊.l.ſi cuꝫ exceptione.§.labeo.ff.ꝙ me.cā.⁊ ꝙ ibi no.in verbo decideria. In quibus dicit̄ ꝙ lꝫ effectus acceptilationis porrigat̄ de reo ad fideiuſſorē:ſi tamē agat̄ ꝙ nō extendat̄ ad fideiuſſorē:ad eū nō porrigit effectū:quia aliud in cōtractibus:qui regulant̄ a conſenſu:aliud in ſententiis. Itē aliud eſt expreſſe reſtringere diſpoſitionē:aliud ſimpliciter ipſam obtinere:licet cauſa ipellens cauſetur a ſtimulo perſonalis preiudicij. Tertius caſus qñ tertius non proſequit̄ litem rei:⁊ reus ſuccūbit:⁊ ſententia contra eū trāſit in rem iudi.tertius ipſe litem nouam principiat:vbi poteſt ⁊ proſequitur ⁊

obtinetur nunquid tunc proderit: puto qꝫ ſi preiudiciū rei eſt ſeparabile a preiudicio tertij: qꝫ ſententia illi cum tertio nocet: ex quo habet ſpālem ſniam cōtra ſe: et tranſiuit in rē iudi. ſaluo vbi per tertiū illa ſententia fuerit appellatione ſuſpēſa: q: ſit ꝓſecutus per viā appellationis: vt. d. l. ſi qui ſeparatim: et ſic pōt itelligi ſi preiudiciū eſt inſeparabile: vel quatenus eſt inſeparabile: tūc ſi via appellationis proſequitur adhuc proderit: et fortius vt ſi alia via puto idē: vt proſit propter īdiuiduitatē preiudicij: vt cōſequaꝛ per altū: quod non conſequeretur per ſe. l. ſi cōem. ff. quēadmodū ſerui. amit. de preſcrip. ad audiētiam. de reſti. in inte. c. ij. ad fi. Ad hoc de reſti. ſpo. et quod ibi no. Jo. Leo. ſuborta. de inſti. cum veniſſent: per que patet qꝫ ſi offerens ſe liti ſuccūbit: victoria tertij non prodeſt: quia preiudicia ſeparata: et ſineret effectus. ¶ Quero ſeptimo de practica libelli: et ſnie: qn̄ tertius cōparet pro ſuo intereſſe. Inno. ꝓſequiꝛ hic tres caſus. Primus quādo cōparet aſſumēdo litem contra principalem. Secūdus quādo cōparet appellando. Tertius quādo cōparet principaliter litē incohando. In primo caſu dicit qꝫ nō eſt neceſſarius libellus: ſed dꝫ tertius principalē proſeq: vel iuuādo eum qui cepit: vel eum remouendo: ſi primo ad eū ſpectat defenſio: vel ſuſpectus eſt. ff. de re iudi. l. ſepe. de ap. ab executore. de offi. de. ſi ſuſpecta: et cōſequēter videꝛ qꝫ eedē defenſiones cōpetent huic tertio cōparenti: que cōpeterent ipſi reo: et eodem modo ſi cōtra eū. Idē dicit per omnia ſi velit ꝓſequi appellationē interpoſitam per reū: adeo qꝫ illam reo inuito proſequi poteſt. ¶ Secūdus caſus qn̄ vult cōparere appellando: tūc dicit qꝫ erit neceſſarius libellus: et poterit in terminis. c. ſic formari ꝓ parte ꝯtentis. Cū epus aurien. obtinuerit ſententiā ſubiectionis ſerui pro ſe cōtra monaſteriū celle noue: et ego ſum in poſſeſſione ſubiectionis ipſius: et ꝓpter hoc videā mihi preiudicium generari: appellauerūt a ſententia lata contra monaſterium: peto a vobis dn̄e iudex appellationis qꝫ pronuncietis ſententiam iniuſtam: et appellationē legitimā: et qꝫ abſoluatis monaſterium ab impetitione aurien. pro ſe autē nihil petit: ſicut ponit Inno. in glo. ma. ver. no. qꝫ. et ver. ſin autem. Recitat alios dicere qꝫ nō debet petere in cauſa appellationis: qꝫ ſententia lata contra primū reum irritetur: quādo ſunt confirmata: vt hic: ſed debet eſſe petitio eius: qꝫ cum poſſideat iura alij adiudicata: qꝫ iudex ꝓnunciet: qꝫ per illā ſententiā non fiet ſibi preiudiciū: et qꝫ decernat executionē non faciēdam in iuribus ab eo poſſeſſis. dic qꝫ qui primā ponunt practicam nō negant iſtam eſſe bonā: ſed dicunt illam ꝓcedere: et hic ponit. in glo. mag. vltra medium ver. Item no. ibi alij tn̄ dicunt. ¶ Tertio principali caſu quādo cōparet nō proſequēdo inſtantiam: nec appellando: ſed nouiter agendo. dicit Inno. qꝫ debet dare libellū: et litem conteſtari ſm naturā cauſe: et ordinabit cauſam ac ſi nunquā actū fuiſſet: hic dicit in glo. in verbo nuncius. in fi. et in glo. mag. verſi. ſi epus obmiſſa cauſa appellationis. In ſententia autē ſi cōparuit aſſumēdo litē: vel appellando a ſnia: in vna parte. dicit qꝫ ſnia feretur pro eo: vel contra eum: qui litē cōteſtatus eſt: et ſic contra reum principalē: non noiato tertio cuius intereſt in cōdēnatione: vel abſolutione: proderit tamen ſibi: vel nocebit. Non ob. ſi dicaꝛ qꝫ ſnia lata contra reū: que quo ad reū fuit cōfirmata: nō debeat retractari per appellationē alterius: quia dicit Inno. certū eſt enim cuius intereſt poſſe appellare a ſnia: contra quēcunqꝫ lata. ij. q. vj. non ſolet. et de elec. cū inter. R. et certū eſt etiā iudicē appellationis poſſe ꝓnunciare ſententiā iuſtā: ſi inuenerit: et iniuſtam etiā ſi inuenerit. ij. q. vj. §. ſi. ergo ſi inuenit primū reū in iudicio cōdēnatū ꝓſtꝫ abſoluet: et habebit per aliū qꝺ per ſe habere nō pōt ar. ff. de libe. cā. l. ſi ij. Tertij dicūt qꝫ ꝓnunciabiꝛ ſniam latā cōtra reū non preiudicare tertio cuius intereſt: et has opi. ponit in glo. mag. circa fi. ver. itē no. qꝫ etiā in inuitis et ver. ſed contra: et ver. alij tn̄: quas ponit in glo. i. ver. et iudex appellationis ꝓnūciabit: in ver. nos credimus

concludiꝛ qꝫ ſi appellatur in caſibus in quibus ſententia tertio infert plenum ꝑiudiciū vt quādo ad eū primo loco ſpectat defenſio ꝓnunciabitur ſnia iniuſta et abſolueꝛ reus principalis. arg. ff. de ap. a ſnia. §. idē. vbi autē preiudicaꝛ reſpectu qualis qualis ꝑiudicij vel ꝑſumptionis executionis tūc ꝓnunciabit ſibi nō preiudicare: et ſeruabitur alia practica: et interim pendēte cā appellationis et inquātū obtineat impediēꝛ executio iquātū onerē. preiudicat q: extinctū eſt quo ad eū pronunciatū. ff. ad turpil. l. i. §. fi. et erat practica vbi ꝑiudicaꝛ quo ad preſcriptionē tantū ꝓnunciat nullū preiudiciū fieri ex hac ſnia etiā quo ad ꝑſumptionē ar. ff. de iureiur. ſi duo patroni: hoc ponit in glo: ſua. i. in fi. In aliis antē que nō tangūt eum nō differtur: ſm Inno. inquātū dicit Inno. cōparēte pro ſuo itereſſe rōne ꝑſumptionis vel executionis ſententiari debere nō directo retractando ſniam: ſed ſniā nō preiudicare debere bn̄ dicit qn̄ cōparet poſt ſniam latā cōtra reū. Sed ſi cōparet an̄ e ratione illius itereſſe igredatur litē et cōſequiꝛ a principio: q: tūc ex quo aſſiſtit ſit ſibi plenū preiudiciū ꝓcedet practica: q: verba ſentētie dirigantur ad reum et ſnia cū reo ſibi ꝓderit vt dixi. ſ. Inno. poterit etiam addere ꝓnūciando iniuſtā niſi ꝗ quo ad [illegible] cōparentē: et hec vera qn̄ reus ꝓſequiꝛ et cōſiteꝛ ꝓ actore: tūc adhuc ꝓcedet practica vt feraꝛ ſnia cōtra illū vel ꝓ eo qui litē cōteſtatus eſt nō noiato hoc tertio: cui tamē ꝓderit et nocebit vt clare dicit Inno. in glo. mag. ver. item no. qꝫ etiam inuitis. Idē ſi proſequiꝛ reus ſed tertius cōparuit iā lite cepta [illegible] quod actū eſt ad ſe trahere nō pōt niſi aſſiſtendo: et hoc verū inquātum cū eo nō ſit lis cōteſ. et inquātū nō noluit in ſe litē vel inuitauit vbi alter hoc intereſſiſſet ꝟba ſnie poterit ad tertiū dirigi: et ex hoc video practicā. §. qꝫ ſi ſup. vt lite nō cōte. c. qm̄: quia ſi cōparet et litē in ſe ſuſcipiat ſic nouādo vt dixi poterat ſnia ad eū dirigi. Inquātū dicit aliquo cōparē tē pro ſuo itereſſe cui plene ꝑiudicaꝛ ſniā poſſe directo ferri abſoluēdo reū: hoc puto verum in caſibus in quibus dixi. ſ. ſniam pro iſto ꝓdeſſe reo qꝺ declaraui. ſ. in. vj. q. vbi aūt ſniam nō prodeſſe reo principali: tunc melior eſt practica qꝫ ꝓnunciēꝛ ſniam cōtra reū latā nō preiudicare iſti tertio vel fore iniuſtā quo ad iſtum tertiū: hec vera qn̄ venit litē proſequēdo vel appellādo: ſi aūt venit litē nouiter incohādo planū eſt ꝟba dirigi debere ad tertiū: et ſniari debet ſm formā petitionis et ſi qua ſnia eſt lata contra reū principalē poterit declarari in iſta primā ſniam non afferre aliqꝺ preiudicium iſti tertio et retractabitur executio ſi que eſt facta: et hec ſufficiant. ¶ Quero. viij. qn̄ tertius cōparens ꝓ ſuo intereſſe appellat qualis eſt hec appellatio an extraiudicialis: dicit Inno. hic qn̄ hꝫ petere ſniam ſibi nō preiudicare: qꝺ videꝛ qꝫ ſit appellatio extraiudicialis: q: nō ꝓſequitur antiquam cām ſed nouā tn̄ q: petit ꝓnūciari qꝫ nullū fiat ſibi ꝑiudiciū ex hac ſnia de qua nihil in primo iudicio actum eſt per que dicit qꝫ tenetur comparere niſi ſit appellatus citatus: vt no. de ap. cum ſit romana imo cū principalis ſit que tn̄ corā ordinario agendū nō coram iudice appellationis: decidit Inno. hāc appellationē iudicialē: et ſup ipſa appellabitur nō ipſe qui tulit ſententiā q: in iudicio ſit et ab iniuria ſibi facta in iudicio: et per ſniam latā contra aliū dicit ſibi iniuriam factā: et niſi appellatus infra annū cōparuerit eodē mō procedeꝛ in hac cā appellationis in lite cōte. et pte abſente ſicut in cā appellationis emiſſe in iudicio et que agitur inter partes. ¶ Vltimo ꝓſequiꝛ hic Inno. regulā res inter alios acta et pōit quoſdā caſus et ſuā theoricā vbi aliqn̄ ꝑiudicaꝛ hoc in ſua fi. glo. in fi. vnū dicit glo. i. in ver. imo plus qꝫ etiā qꝫ ſi ſit ſnia ex qua ius ſit quo ad oēs vt in querela non tamē preiudicabit abſentib[us] ff. de offi. te. papi. §. ex cauſa ff. de ap. ſi proluſorio. et poſſunt agere abſentes e proſequendo. ff. de ap. a ſententia. §. ſi heres. et §. ſe. hoc examinabo. in. c. pe. ſe. titu. Nunqd autem hec exceptio tua non intereſt poſſit opponi poſt litem cōteſta. habetur de accu. ſuper his: hec pro modo ſufficiāt. ¶ Vnū dubiū facit hic Goff. pone qꝫ ab

bas in ppria pſona ſe defendebat ptra auriē. ⁊ ptra O ne teſt. etiā alio iudicio ſe defendebat per ſindicū: ⁊ eadē die ⁊ bona vicit vterq3 ep̄us cui obediet. R̄ſidet ꝙ ei qui melius pbauit. de pba. licet. vl̄ erit locus gratificationi. de iurepa. cū aūt: ⁊ .c. qm̄: vel alter alterū ſpediet ex cōcurſu. ff. de viſu fru. quotiēs. vt neuter obediat donec iter ſe agāt vel per vti poſſi. vel per confeſſoriā: vel negatoriā: donec appareat qs ſit potior in iure ſubiectiōis q procedit vbi ꝑus neuter poſ ſidebat: ſm̄ Goff. Anto. de Butrio.

Cum bertoldus. Probata legitima cā abſentie reuocaꝫ ſnīa contra abſentez lata maxie vbi apparet iudicē circūuentū. h. d. In prima ponitur proceſſus narratio. In ſecūda. licet aūt. partis reſtitutio: auditoris datio: ipſi⁹ relatio: ⁊ pape diffinitio: ſuū motiuū cōtinens. Prima ſubdiuiditur in treceñā in prima parte ponit edictū: vacatio eccleſie: pſentatio creditoris: inſtitutio ⁊ inueſtitura pñtatura. Secūdo ponit obitoris pre ſentatio: pñtati repulſio: mota p ip ſuz qō. ⁊ cōtra ipſum diſ finitio. Tertia ibi. poſtmodū. contra ſnīam petita reſtitutio ipſius delegatio: delegatorū ſubdelegatio: victoria appella tio. ¶ No. i. ꝙ ius patronatus trāſit cū vniuerſitate loci in vniuerſo vel collectiue alienati: ⁊ defertur in ſucceſſione vni uerſali hereditatis. ¶ Secūdo no. ad officiū archidiaconi ſpectat tanq̄ vicarij epi admiſſio pñtati: non tamē videt poſſe inſtituere abſq3 ꝯſenſu. ad quod no. de offi. archi. cuz ſatis. de inſti. cū veniſſent. de offi. dele. ſup eo. poſſeſſionē iñ tradere pōt vt hic. ⁊ de offi. archi. ea q̄: ⁊ .c. vt nr̄m. ¶ No. .iij. ꝙ actu inſtitutionis inquātū ordinat ad ius tituli beneficij transferendū niſi aliter iudicat. vide glo. de inſti. antē. Dy. in reg. i. de re. iur. lib. vj. Cōpo. de elec. trāſmiſſaz: hic vult lſa vſq3 ad ver. predictus. ¶ No. expediā decr. p partes. ¶ Glo. ij. op. ꝙ iſtitutio ſpectat ad ep̄z: ⁊ nō ad archi. de inſti. c. iij. ſoluit optime. ¶ Venio ad ver. pdictus vero an ſola preſentatiōe patroni laici etiā preſentato ab ep̄o repulſo iniuſte queriꝫ ius agēdi quo pſequi pōt ius ſuū ꝯ alterū iniuſte pñtatio per ep̄m etiam admiſſio: ⁊ ſic non eſt in ptāte epi tollere iuſticiā pñtatiōis: nec ius pñtantis: nec preſentati quātūcunq3 pñtatū repellat. ¶ No. legatū ſubdelegare poſſe cās ſue legationis. ¶ No. ij. delegatū ad teſtiū receptionē poſſe per partes litigātes remittere atteſtatiōes. Et no. iudicē ad quē ſit remiſſio pceſſus pñtāte pceſſu alterius ptis tm̄ poſſe pcedere cōtumaciā ptis ad ſnīam ſup pceſſu tm̄ pñtato: ⁊ ſcōm illius inſtructiōes ad ſnīam pcedere: nō tamē debet multū accelerare ſi perpendit negociū non tranſmiſſuz totum. ſ. de elec. duduz. i. ⁊ eo. titu. a nobis bēs notabilia vſq3 ad ver. poſtmodū. ¶ Opp. ꝙ nō valeat ſecūda pſentatio pria nō caſſata. de elec. conſiderauimus.

Sol. dicit Inno. ſi due fiant preſentationes. vna a ius non habēte. altera a ius habēte quātūcūq3 h̄ nō ꝯſtet valet ſecūda prima nō caſſata vt hic. ſi fiat ſecūda electio poſt primaz factā ab illis: q habēt ius: ſunt tamē illa vice ꝑuati: vel ꝑuādi poteſtate eligēdi pp delictū ſuū nō valet ſecūda pria non caſſata. de elec. dudū: ⁊ .c. auditis: vel h̄ cōſtabat pñtatuz a creditore nullū ius habere cū credit in eligendo: vel pñtando nullum ius habeat: ſm̄ Inno. ⁊ hec eſt vera. dic tamē de h̄ vt. d. c. auditis. no. ⁊ d. c. conſiderauimus: ⁊ de poſtu. pla. gratū. ¶ Op. glo. iij. ꝙ nō potuerit agere ſecūdo pñtatus a debito: eq: ſola pſentatiōe nullū ius acquiriꝫ. Sed videꝫ ꝙ cōtra ep̄z agere poſſit ad intereſſe. de iurepa. paſtoralis. glo. ꝯcludit ꝙ nuda pñtatiōe etiā laici acquiriꝫ ius pñtato: licet nō admittaꝫ ab ep̄o ſi patronus pñtatus ſuā volūtatez nō muta: alterū accumulando bene pōt agere cōtra ſupiorem vt ſua preſentatio admittaꝫ: ⁊ cōtra preſentatū ab altero ⁊ cuz eo diſcutere de iure pſentantiū: vt hic ſicut ⁊ electus pōt agere vt ſua electio cōfirmeꝫ: ⁊ cōtra coelectuz. c. paſtoralis. loquiꝫ qn̄ accumulatio preſentatorū ſit ab eodem ius habēte: hic quādo a diuerſis: quoꝝ vnū ius habet: alter nō:

Ad hoc de elec. dudum. ij. ¶ Vn̄ eſt aduertēdū: ſz Inno. ⁊ Hoſti. hic ꝙ ſi agiꝫ de iuribus pluriuz pſentationum ab vno ſi patronus variare velit an̄ pſentatiōez factam ſupiori pōt qn̄cūq3 vult: q2 nullū ius firmū adhuc eſt queſituz: poſt pſentationē aūt factā de vno ſupiori nō h3 ius vel ptātez variandi ſicut dicimus in poſtulatione. ſ. de poſtu. prela. bone .ij. ver. nec nocebat quod dicit verū quātū ad pīudiciū primo preſentati: qm̄ poſſit vacante eccleſia ī plorare iudicis officiū corā ſuperiore: vt admittatur: eo aūt nō vacāte per adminiſtrationē ſecūdo preſentati extinguiꝫ hoc ius in primo preſentato: ⁊ non habebit facultatē īplorandi officiū vt admittaꝫ: ſed de iniuria pōt agere ſi eſt idoneus cōtra ordinariū admittētē ſcōz: vt. d. c. paſtoralis: facta ergo ſecūda preſentatione ſi non eſt inſtitutus: vel minus canonice inſtitutus ſemp durat prio officiuz iudicis vt admittaꝫ. Non ob. ſi dicaꝫ pronus pōt mulctare. ergo nō h3 ptātē ius petēdi: vl̄ implorādi iudicis officiū: q2 negare pōt ꝙ poſſit mutare ad pīudiciū pmi ſine ſupioris licentia ex quo pſentauit quā licētiā habere videꝫ eo ꝙ ſcōm admittit: imo nec ipſe licentiam hāc dare pōt admittēdo quin peccet. Et ſi primus eſt idoneus adeo ꝙ de pmo de iniuria cōueniꝫ: vt. d. c. poſtoralis. Itē nō ſequiꝫ patronus pōt pſentare ergo primo pſentato tolliꝫ ius agēdi iſtantia daꝫ in venditore q rez vendidit vni pōt mutare vendendo alteri: ⁊ tn̄ ſiue vendat tradendo alteri: ſiue nō tradendo alteri. C. de rei ven. quotiēs: per h̄ nō tollitur ius agēdi ipſi emptori ꝯ vēditorē. ff. de ac. emp. ⁊ ven. ex empto: de quo de fide īſtru. cum Joannes in glo. ij. dicit Jo. an. dicendū: vt ipſe no. de iurepa. cū aūt: q2 ſi dicaꝫ ꝙ patronus nō h3 facultatē mutandi: ſed accumulandi: vt eſt verū ceſſant oēs difficultates. ¶ Reſtat ergo: ſm̄ Hoſti. hic ꝙ pōt accumulare tn̄ ex accumulatione nō tolliꝫ ius primo preſentato ius dico agendi vt inſtituaꝫ: nō eniz h3 ius adminiſtrandi ſed ſi pñtatus ſecūdo admittiꝫ tolliꝫ ius hoc primo agendi pro iſtitutiōe: ⁊ agit pro iniuria cōtra ordinariū q illū repulit: vt in .c. paſtoralis. Qn̄q3 plures pſentanꝫ a diuerſis tūc potior eſt patronus a ſecundo vero pſono adeo ꝙ remoueꝫ iſtitutus a preſentatiōe alterius: vt hic in fi. niſi forſan ex qſi poſſeſſione putatiui patroni ille iuueꝫ. de iurepa. cōſultationib⁹. Qn̄q3 ſit pſentatio tantū ab vno pſono: ⁊ de vno ⁊ ep̄s aliū admittit ⁊ caſſabitur inſtitutus ab ep̄o xvi. q. vii. decernimus. Non ob. de iurepa. paſtoralis: quia ibi admiſſus fuerat preſentatus a vero patrono: lz poſt primā preſentationē de alio factā. Nec ob. de offi. dele. dilect⁹ vt ibi no. Qn̄q3 nulla eſt facta pſentatio p patronū: ⁊ ep̄us ſuo motu inſtituit: ⁊ regulariter nō valet inſtitutio: vt dicto .c. decernimus: de iurepa. illud. Fallit in caſib⁹: pmo propter delictū patroni. de quo de ſupplē. neg. pla. c. ii. in fi. vel ppter eiuſdē negligētiā quādo nō preſentat. ſ. quattuor mēſes: vel ſex. ad quod de iurepa. c. i. ⁊ ii. ⁊ .c. eaz te: ⁊ .c. cū propter diſcordias: ſm̄ Hoſti. Alii ſecūdo ſoluūt cōtra glo. fatēdo ꝙ nō pōt agere ex iure ſuo: ſed agit tanq̄ pcurator in rem ſuā quod nō placet. ¶ Opp. glo. iiii. ꝙ abſq3 allegatione abſentie ſnīa: vt nulla potuerit retractari: q2 lata parte nō citata ad ſnīam. ii. q. i. per totuz. ff. que ſen. ſi app. re. l. i. §. cum ex eo. C. qn̄ ⁊ qn̄ iu. ea que. Sol. dicit glo. ꝙ referētes ſtatuerūt terminū pemptoriū ad ſnīam: alſ nō tenuiſſet ſnīa vt eſſet neceſſaria allegatio abſentie gl. tenet Jo. ⁊ pōderat ꝙ oz ꝙ in termino exprimatur perēptorius cōcludēs ꝙ vbi vnica ſit citatio eſt neceſſaria expreſſio perēptorii: de quo. xxiiii. q. iii. de illicita. ſ. de accu. ad petitionez. in ſpe. de accu. §. viſo. ver. qd ſi lata. nō ſic eſt in cauſis in quibus ſummarie pcediꝫ per cle. de ver. ſig. ſepe. circa fi. ſm̄ Joā. and. ¶ Venio ad ver. poſtmodū. ¶ No. primo ꝙ ſnīa lata in abſentē iuſta cā ex nō plene inſtructe pceſſu pro pte abſentis retractatur: ⁊ vide hoc ꝙ ex capite nullitatis. ¶ No. ꝙ relatio debet eſſe plena: ⁊ fidelis: ad quod de elec. dudum. ¶ No. ii. ꝙ detecta nullitate ſnīe ipſa pnūcianda eſt nulla ⁊ ex antiquo proceſſu iudicandum eſt de vno ex quo viciuz

non ↄcernit acta. ¶ No. delegatū inferioꝛis a principe poſ ſe ſubdelegare merū ꝛ nudū articulū. Ad hoc de offi. dele. ſup qōnū. §.i.ꝛ.c. ex lris.ꝛ.c.fi.ꝛ in cle.i.ꝛ.ti. de dolo.c.fi. de ap.c.ū cām.cū ſi. ¶ No. ꝙ a ſubdelegatis nō in totum pōt appellari ad papā. de quo in dicto.c. ſup qōnu3. ¶ No. ar. ꝙ ex minus ſufficienti ꝓbatiōe aliqñ promulgat̃ ſententia. ¶ No. hic tres caſus qbus ſnia abſq3 appellatione retractat̃. Prima qñ lata eſt in abſñtē legitima cā ↄtumcumq3 citatū ꝛ lata eſt iniuſte. Scḋa qñ per relationē ſnie ad acta apparet māifeſtus erroꝛ ſniantis vbi ſniauit: ſe ad acta referendo: dicendo ꝓbatū: vbi nō erat: vel dicēdo: nō ꝓbatū per teſtes vbi erat. Tertio qñ ſnia lata eſt dolo pſitis: nō plene inſtructo ꝓceſſu in abſñte3. ¶ No. ꝙ ꝓpter receptionē alicuius particularitatis iuris cōſueti: patrono pſtari nō probat̃: qñ poſſeſſio iuris pſonatus. quo ad alia. ¶ Op. ꝙ non appelletur ad papā de ſubdelegato: nō in totū. ꝺ offi. dele. ſup qōnū. §. porro. dicit primo Jo. an. ꝙ firmata erat legatio: ꝛ delegati foꝛte ſubdelegauerāt in totū. Inno. dicit ꝙ appellatio deuoluit ad papā: niſi p partē appellatā petat̃ ad inferiores remitti: ꝛ hoc obtinuiſſet ſi petiuiſſet: ſ3 nō petijt: vl' q̄ recepit appellationē ex certa ſcia: ꝛ de plenitudine ptātis: q2 pſbyt̃ volebat p curiā expediri. ꝛ ſic nō ob. de offi. dele. ſuper qōnū. §. porro. vel illa loquit̃ in ſubdelegatis a delegatis pape cum cſa appellatione remota: ſed hoc cōiter nō tenetur vnde tene pcedentes. ¶ Op. ꝙ ſnia non ꝓpoꝛtionet̃ petito ↄ id de ſymo. l3 ſſ.cōi diui. vt ſunduꝫ mam ꝓponit̃ ſacerdotē a pñcipio pñtatū ꝛ reiectū ↄ clericū inſtitutū egiſſe ꝛ poſſidentē. hic aūt papa adiudicat eccleſiā pſbytero etiā non confirmato: ꝛ certū eſt non ↄfirmatū adminiſtrare non poſſe. de elec. qualiter. de preben. cū iam dudū. Inn. dicit ꝙ pſbyter primo petijt inſtitui per dioceſanū: repulſus petijt hoc a legato qui legatus diſcrete agens: vt no. de trāſac. de cetero. vocauit poſſeſſorē qui excepit vocatiōe3 pſbyteri repellendū ꝓpter ſuā canonicā pñtationē ꝛ inſtōnē: ꝛ allegabat locū non vacare. de ↄceſ. preben. c. i. pſbyter econtra negabat illū canonice electū ꝛ pñtatū q2 nō p pſonū: ꝛ q2 mota hac qōne pſbyter finaliter ꝓbauit intētionē ſuā: papa adiudicat illi eccleſiā per quā intendit illū ↄfirmaſſe: vel inſtituiſſe cum non ſit vis in verbis. de ver. ſig. in his: na3 vt dicit Hoſ. ſnia principis plenū ius confert nec alijs adminiculis eget. C. de ſen. paſ. l. i. ꝛ fi. C. de teſta. oīū3. de manu apud. vel ſcḋo dicit Inn. ꝙ pſbyter petijt electionē ſuā ↄfirmari non obſtante pñtatōe ꝛ ↄfirmatōe facta de poſſeſſore que nō tenebat: ꝛ in hoc caſu bene debuerunt admitti ꝓbatōes iſtius pſbyteri non ſolū ſup non canonica pñtatōe clerici poſſeſſoris: ſed ꝛ ſuper ſua canonica: imo neceſſariū erat hoc ꝓbare alioquin quātūcūq3 conſtaret poſſeſſorē minus canonice inſtitutū nuꝗ adiudicaret̃ eccleſia petitori niſi de ſuo iure ꝓbaret: ſ3 potius eſſet poſſeſſoꝛ abſoluēdus. ſſ. ſi vſufru. i. ℞. ad hoc qḋ no. de ꝓba. ex lris ſm Inn. fatet̃ tñ Ho. ꝙ ſuperioꝛ ex officio in bñficialibus poterit ꝓbata mala inſtōne ipſu3 admonere: vt no. de off. vic. c. i. §. fi. de cle. pere. c. fi. de inſti. c. ıı. cum pro petitore non dabit̃ ſnia: niſi de iure ſuo ꝓbet: vt no. ſ. de reſcrip. olim. ad fi. ſ3 Ho. ad hoc q2 ꝓbationes pſbyteri non ſunt admiſſe ſuper non canonica inſtōne poſſeſſionis: niſi ad fi. ꝓbandi: ꝛ ↄcludendi canonicā inſtōnem pſbyteri: qua non ꝓbata non ꝓderunt ad caſſandā electionē3 poſſeſſoris. ad quod inducte non fuerunt ſm Inn. ¶ Quero an admittat̃ hec petitio peto electionē vel pñtationē meam ↄfirmari: ꝛ peto electionē vel pñtationē aduerſarij caſſari: quidā dicunt has petitiones non admittendas q2 ex hoc ſequit̃ ꝙ ſi ꝓbet̃ quid per qḋ electio aduerſarij ſit caſſanda: dato ꝙ nihil ꝓbet̃ per qḋ ſua ſit ↄfirmanda caſſabitur electio illius ↄ quē eſt ꝓbatū de non canonica electione de quo principalr̃ eſt petitū: ꝛ ſic qñq3 ꝟ cuius nō intereſt qui alias nō eſt admittendus obtinebit caſſationē electiōis alterius: ꝛ ſic multi inique repellerēt̃. ꝺ accu. ſuper his. Hic ↄcludēdo Inn. ꝛ Hoſ. pſequendo certos caſus prius ꝙ petentes ſuam electionē ↄfirmari ꝛ aduerſarij infirmari vel ſimiles dant petitōes vt ꝓceſſum ↄfirmari aduerſarij infirmari: non adiciunt aliquā cauſa3 per quā oſñdant hoc ſibi ꝓdeſſe qḋ dicunt de electōe aduerſarij infirmāda: nec aliqd allegant per qḋ eis aliquod accreſcat nec ab eis aliquid petitur vt exprimat nec allegat aliquid per qḋ oſñdat intereſſe hoc petendi: ꝛ tunc petitio nō eſt admittenda: ſi tñ recipit̃ reſtringetur ſnia vt caſſet̃ electio aduerſarij hoc tm̄ ꝓbato ꝙ aduerſarij electio non ſit canonica ad preiudiciu3 actoris ſi eſſe nō poteſt: ꝛ inueniatur electio caſſanda caſſabitur. Imputet enim ſibi reus: qui non repellat actorē ante litē conte. C. de excep. l. fi. inſti. de excep. §. fi. ꝛ hoc tene. l3 quidam dicāt talē petitionē non admittendā. Si iudex nihil d3 pronūciare ſuper nō canonica alterius: niſi actoꝛ ꝓbet de iure ſuo. idē no. de iureiu. diſectus. Scḋa caſus qñ dant̃ tales petitiones nihil. imo petēdi allegat̃: per qḋ ſibi accreſcit: nec ab aduerſario petit̃: tñ aliter p3 ſuo intereſſe: ꝙ poſſit petere electionē caſſari. ꝛ tūc ſm Hoſtien. petitio eſt admittēda: ꝛ eſt ſatis de mēte Inno. nā ſunt multi qui poſito: ꝙ priuatiꝫ interſit rōne publici itereſſe admittunt̃ ad petendā electione3 caſſari. nā ſm hoſtien. quilibet canonicus pōt petere caſſari electione3: electi minus canonice in eccl'ia ſua: vel ꝙ remoueatur plat9 minus canonice inſtitutus. Ad qḋ de elec. ſtatuimus. ꝛ qḋ ibi no. q2 imo: non ſolū canonicus: ſed etiā patronus: nec nō parrochianus cuiuſlibet eccleſie ſit admittendus ſaltē ꝓpter periculū aiaꝝ. Ad hoc. xvi. q. vii. filijs. ꝛ no. de re. eccle. nō ali. ſi qs preſbyteroꝝ. de coha. cle. ꝛ mu. vſa. de teſti. ex parte. de offi. dele. venerabilis. de ſymo. licet cum ſi. ꝛ ſi non dirigendo actorē ↄ prelatū: vel inſtitutum ad minus denunciando. ſſ. de offi. pꝛefe. vr. l. i. §. ꝙ aūt. inſti. de his qui ſunt ſui vel alie. iuris. §. ſed hoc. ꝛ ſupioꝛ ad denūciationem ingret ſm hoſtien. ꝛ ſine aliqua denūciatione ex officio inquiret. vt no. de ſymo. licet hely. Tertius caſus qñ dant̃ tales petitiōes ꝛ in petitione allegat̃ p qḋ aduerſario aliqd acquirit ſeu accreſcit ex eo ꝙ petit electionem aduerſarij: ꝛ tunc petitio eſt admitēda. verbigratia. dicit electionē ſuā cōfirmari: ꝛ aduerſarij caſſari: q2 fcā de hoīe illiterato irregulari ꝛ criminoſo ꝛ ſubmittit: ꝙ iō nō pōt eligi: ꝛ p ↄña talis electio nō pōt ſuā īpedire. ſecus ſi non dicit aliquid: p qḋ ſua interſit: vt q2 dicit electionē ſuā cōfirmari: ꝛ aduerſarij caſſari: quia facta de homine illiterato irregulari: vel criminoſo ꝛ nō ſubmittit. ideo ſuā per illa3 nō impediri tūc inſtāte reo ꝛ opponēte: talis petitio nō eſt admittenda: ꝛ etiā iudex pōt eam repellere ex officio: vt dixi: ſed ſi nō repellat ꝓcedit qḋ dixi. ſ. per quod dicit Inno. reū debere eſſe cautu3: quādo datur libellus peto electionē meam cōfirmari: ꝛ aduerſarij caſſari. Primo petendo quo iure petat ↄfirmari: ꝛ ſi dicit quia eſt canonica: ſtatim ſubiiciat. multi ſunt modi canonice electionis. ſ. per cōpromiſſu3: vel ſcrutiniuꝫ. Item quādoq3 quis eligit iure ſuo: quādoq3 iure deuoluto tñ. vltimo dicit ꝙ in hoc eſt modica vis. ſ. an exprimat modū canonice electionis: an dicat tantū peto electionē confirmari: quia eſt canonica: vnde dicit q2 debet cautioꝛ eſſe quo ad ſecundam partem libelli in qua petit electionem aduerſarij caſſari: vt petat cauſam infirmationis: q2 ſi dicat cām que vergat in preiudiciu3 aduerſarij: ꝛ cōmodū actoris: quia dicit ꝙ eſt facta de hoīe illiterato criminoſo: vel irregulari. Jō ſuam nō debet īpedire: admittet̃ petitio: alr̃ repellet̃ inſtante reo. Ex his deciditur quid de hac petitione peto talem fundu3 nō obſtante aliqua vendicatione: ꝛ traditione facta aduerſario: vel peto. C. ex cauſa mutui non obſtante pacto: de nō petendo vel ſnia lata contra me. Super hoc quidā dicunt tales libellos nō recipiendos: per quod inferūt pari ratione nec admittendo libellum peto electionem meam confirmari non obſtante electione alterius: vel peto electione3 confirmari: ꝛ aduerſarij infirmari: vel caſſari. Innoc. dicit hos non benedicere: ſed bene ſunt recipiendi: alr̃. hic expreſſu3. ſſ. ꝺ priui. cre. l. ipatores: ꝛ. ſſ. ꝙ metus cauſa. l. metū. §. ſ3

volentis: et l. ſimiliter. §. fi. et veteres actiones extincte videtur cõpetere pñt. ff. ſi ex nox. ca. agat. l. ij. §. fi. ff. de capi. di. l. tutelas. §. libertates. C. ſi aduer. tráſac. l. ij. de accep. l. fi. ſic et in ite. reſtitutiõe: vt no. de inte. reſtitutiõe cū ex litteris. dicit tñ aliquos dicere petentẽ debere exprimere cáꝫ quare nõ ob. pactū vel ſnia: vel venditio tñ quantū ad hoc ſploret officiū iudicis qd ipſe in pdictis ipendere nõ debet niſi iuſta expreſſa qd no. quia ſicut in actione debet exprimi cá ita et in iudicis officio: ad hoc. l. i. §. pretor edixit. ff. de mino. et dicūt quidã q debet primo cognoſcere. de vltima petitiõe q̃ de prima: qd vltimū nõ plꝫ Inno. dicenti: q imo cognoſcit ſimul de vtraqꝫ. no. de reſti. in inte. cū ex litteris: putat tñ demū has petitiones admittẽdas qñ per illã adiectionem aliquid accreſcit actori: et hoc dꝫ in libello exprimere: et ſi in libello nõ dicat quid accreſcit ſibi: nõ debet recipi libellus cū adiectione que aduerſario obeſt: et ſibi non prodeſt. ar. ff. de rei ven. in fundo: et no. de ℞p. plerūqꝫ: et hoc idẽ dicit: de pbationib⁹: et poſitionibus ſup eiſdẽ faciendis: et ſi de eis nihil cõtineat: ſm Inno. in libello depoſitionibus aūt: et pbationibus ſupfluis nõ admittẽdis. vide quod no. de elec. bone. ver. cõtra legat: et de offi. dele. cū cõtingat: et de cõfeſ. c. i. et. ij. lib. vj. ſm Hoſti. et Jo. an. ¶ Ultimo dicūt quidem q inquãtū adiudicat beneficiū: lꝫ ſaluet libellus: et ſnia q̃ñ videat declaraſſe ius: vt pꝫ l iudicio famil. hercíſ. et cõi diui. tamẽ melius eſſet declarari ius: vel beneficiū ad talẽ pertinere q̃ adiudicari: q2 ius ex ſnia nõ conſtituit. ſed declarat ff. de rei vẽdi. l. et ex diuerſo. et. l. ſicuti. §. ſꝫ ſi q̃rat. ff. ſer. vẽ. in ſpe. de acti. in. §. ſup petitionibus. ver. ceterū. in. iiij. col. et de ℞p. mãdatū. vide q ibi no. in vlti. colū. ¶ Uenio ad glo. huius pñs: hic ſunt tres glo. examinãtes principale. dictū. circa deciſionẽ pape occurrẽs: in glo. in verbo iuſtam cām: et in verbo decernerent: et in verbo minus ſufficienter: dubiū autẽ formatur in vbo decernerent: vr q male papa retractet ſniam latam p clerico cõtra pſbyterū: q2 quãtūcūqꝫ illa ſnia legati eſſet ꝯtra ius partis ex quo nõ eſt appellatione ſuſpẽſa ſnia eſt aliqua: et tráſit in rẽ iudi. et nõ põt retractari. Leo. ſubortã: et. c. cū inter. ff. que ſen. ſine ap. re. l. i. Sol. regula eſt de qua opponitur. Fallit pmo hec regula qñ ſnia fert iniuſte cõtra abſentẽ iuſta cá quãtūcūqꝫ legitime citatū: q2 tūc retractatur via reſtitutionis in ite. et ita ſuu hic ar. ff. de dam. infec. l. ſi finita. §. ſi forte: q2 nõ dicit pjudicatum cū eo qui iuſta cá pña eſſe nõ potuit. ff. de rei ven. queſitum: nec dꝫ talis ſnia mandari executioni. ff. de iudi. ſi ptor: vnde dicit glo. iudicẽ cõtra abſentẽ nõ debere accelerare ſniaꝫ ne poſtea veniens illã retractet reſtitutione petita: ſꝫ 3 h ſignat glo. ꝯtra. de reſti. in inte. ex lr̃is: et cõcor. cū iſta forte vult dicere q ibi nõ fuit pbata abſẽtia: et tñ retractat. ſoluit ſpãle ibi in cá matrimoniali: et q2 nõ poterat haberi ibi recurſus contra pcuratorẽ. ff. de eo p quẽ fac. ẽ. eadẽ. l. fi. Iſtaꝫ tenet hic Inno. dicẽs q hic admiſſus fuit ad retractandū beneficio reſtitutionis vel potius ſupplicationis ꝯtra ſniaꝫ pꝑter abſentiã. huic ob. q2 abſentia hic nõ fuit ſufficienter pbata: ſꝫ dicit glo. in verbo minus ſufficienter. in pn. et cõcor. Inno. hic q admiſſus fuit licet minus ſufficienter probaret: ne veritati opinio pualeret: et ſic aliquãdo minus ſufficiens probatio admittit. idẽ dicit Inno. et dat ſimile. ẽ. de in inte. reſti. ex lr̃is. Sed obuiat: q2 nõ videt indiſtincte ſniam retractari pꝑter abſentiã: imo videt longa diſtinctio: vt pꝫ. ff. de in inte. reſti. l. fi. et no. de pcura. querelã. quidã dicunt q illa diſtinctio h õſtruit Jo. dicit hic q nõ deſtruit: quia et ibi cõcordat q pbata legitima abſentia ex quo nullo modo eſt defenſus ſnia retractat abſqꝫ dubio ſi plene probaretur abſentia ex iuſta cá: ſnia de rigore eſſet retractãda per viã nullitatis ſi iudex ſciret ipedimẽtum: vel per viaꝫ reſtitutionis ignoraret. ff. de re iudi. l. queſitum: et in. l. ſi pretor. §. marcellus. in fi. et hoc tenet ibi Bar. ſed nõ pbata legitima cá abſentie inquãtū admitteret: ad retractandum non poſſet eſſe niſi ex plenitudine poteſtatis q nõ eſſet trahendum ad cõſequentiam niſi hoc reſtringatur: ad cauſam beneficialem in qua ſit ſpeciale: vt propter abſentiam minus legitime probatã poſſit retractari ſnia ſicut in matrimonio dicit: in. c. ex litteris: et hoc ſatis placet: vel niſi dicat q hic retractat propter alia iuncto iſto qui ſecunt in littera: et hoc fuit de mente lr̃e: et hoc ponit glo. in verbo minus ſufficienter ibi. ex pluribus cauſis. Nunquid aūt oẽs cauſe iſte requirant ſimul an ſufficiant altera de ſe examinabit: ſed certū q oẽs ſufficiūt ſimul q pbata ſit minus ſufficiẽs abſentia q ex tenore ſententie: et actorū reperiant iudex circūuentus: q2 dixerit pbatū vbi nõ eſt: vel nõ probatū vbi eſt: et q ſniam tulerit cá nõ ſufficienter iſtructa. Ex oibus iſtis põt retractari ſnia ſaltẽ via reſtitutionis: vl ſupplicatiõis: et hic ſic habemus tres caſus in quibus iniuſta ſnia retractat via reſtitutiõis qñ eſt lata ꝯtra abſentẽ iuſta aūt cá: et pbat abſentia. Secūdo qñ eſt lata ꝯtra abſentẽ: et nõ ſufficienter pbet: et lata eſt in cauſa beneficiali. Tertio qñ eſt lata ꝯtra abſentẽ legitima cá minus ſufficienter probata hic accedente q ſic circūuentus iudex: et q pceſſum habuerit nõ plene iſtructum: et hūc vltimū glo. ponit in verbo minus ſufficiẽter ibi ex pluribus. et cẽ. et ſic habes tres ſo. in cõtrariū. Nõ ob. huic itellectui: q2 littera dicat nullius eſt momẽti: q2 ĩtelligit in effectū. vnde bene tꝫ quouſqꝫ fuerit reuocata: ſic dixit glo. ĩ vbo decernerẽt que pſequit hunc intellectuꝫ. ¶ Quartus caſus ſm Inno. qñ ſnia fert in aliquẽ iniuſte in cá beneficiali. nã poſt ſententiã etiã appellatiõe nõ ſuſpẽſa audit quaſi nõ tráſeat in reꝫ iudi. et hic: q2 omnis puritas debet adeſſe in talib⁹ et malitia abeſſe. ẽ. eo. cū olꝫ. de elec. cū dilecti. ꝯtraria aūt loquunt de alia cá a beneficiali. Et aduerte quia differt hoc ab eo qd dixi. ẽ. q2 ibi dixi audiri reſtitutionis via: lꝫ minus ſufficienter pbata legitima abſentia. pꝑter abſentiã tñ auditur etiã nõ pbata ipſa abſentia qñ hec ſit de ſententijs que non tranſeunt in rẽ iudi. et hoc ſenſit hic Inno. et. ẽ. c. cum olim: et de dolo. cum olim: et in. c. cõſtitutus. de ℞p. eo. tini. ad aures: qd plene examinatū. in. c. ad audientiã. de reſcrip. dic de hoc vt ibi: q2 hoc nõ eſt ſic ſimpliciter veruꝫ: qua via autem audiatur veniens ꝯtra ſniam: que nõ tráſit in rẽ iudi. an via reſtitutionis: an via nullitatis. plene dixi. in. c. ex parte. M. de re. ſpo. et ſup glo. fi. ¶ Quintus caſus qñ ex tenore ſnie ipſius deprehẽdit iniqtas euidẽs: vt hic erat. nã falſuꝫ reperiebat in eo: q dicebat per atteſtatiões fuiſſe probatum q habuiſſet poſſeſſionẽ iuris patronatus. Itẽ ĩ eo q dicebat q. T. in probatiõe ðfecerat. Ad hoc de pur. vul. c. ij. vide ſi iniquitas pateret ex tenore ſnie dicebat verum: vt. ẽ. c. i. et c. cū inter: ſed hic nõ patebat ex tenore ſnie: ſed ex actis iuncta ſnia quo cã ſnia nõ eſt nulla: q2 ex alio potuit motū ſui animi formare. vt. ẽ. de renun. in preſentia. et eſt expreſſum. ẽ. c. cám. niſi dicatur q hic pnunciando ſe ſpecifice retulit: et reſtrinxit ad acta dicendo: q ex actis erat probatū: vel non pbatū: quo caſu pꝑter relationẽ expreſſaꝫ vitiū actoris vr in ſnia: et apparet iudicẽ alligaſſe aiũm ad ſolaꝫ probationem actoris pꝑter relationẽ ad illa ſe reſtringẽdo: quo caſu ſnia eſt nulla: et hoc ſenſit hic Inno. qui ſic debet itelligi. de quo plene dixi. ẽ. de proba. qñ cõtra falſaꝫ. dic vt ibi dixi. ſic debent intelligi. dñi de rota: ſua conclu. cccxxxv. in fi. vbi tenẽt ſententiã nullã qñ error pꝫ ex actis: all. dictum Pau. de re iudi. paſtoralis: et argu. de ſen. ex. romana. lib. vj. et ideꝫ no. ſua concluſio. cccxxxiiij. et hic: q hic dicitur tenet Cy. in. l. i. C. de erro. cal. dic vt dixi in dicta decre. qñ. ¶ Sextus caſus quãdo dolo aduerſarij ſententia eſt lata cõtra aliquẽ: vt q2 iudex ab aduerſario eſt circūuentus ſicut hic fuit: et iõ bene poteſt hic ſnia retractari: vt patet. ff. de iudi. ſi pretor. §. marcellus. ¶ Aduerte ſi ſnia obtinetur dolo aduerſarij vtroqꝫ preſente non retractat per hoc: ſed per viam replicationis ſubuenitur contra ſententiam: quia ſi agitur actione primeua: et excipitur de ſententia replicabitur. de dolo: vt. l. eleganter. §. ſi dolo. et. l. ſi a te. ff. de dolo: niſi eſſet lata ex falſis probationibus: quia tunc retractaretur: vt. ẽ. dicam: ſꝫ vbi

eſt lata in abſentem:dolo preſentiſ tunc bene ſententia eſt nulla.ſic dicit glo. Inno.hic ⁊ ſic intelligit.l.illam ſi ptor.§. marcellus ⁊ idē etiā volunt Inno.ē.de ſcrip.cū dilecta vbi ponit verū intellectum illius.§.ad hoc glo.in.l.ſeruo inuito.§.cū pretor.ff.ad treb.⁊ eſt expreſſum.xxxv.q.ix. veniens ⁊.c.ſniam qđ eſt verum quando aliquid arripit pretori exprimendo falſuꝫ vel narrādo ita ꝙ ſubreptio eſt in falſo exprimendo:⁊ licet quidam dicāt hoc caſu opus fore reſtitutione tenetur cōmuniter ꝙ ſnia ſit nulla ꝙ eſt verū:ſm glo. in.§.marcellus quando ſcienter falſum:alſs falſo allegauit ſecus ſi dolus fuit reipſa:⁊ nō ex ꝑpoſito:quia tūc eſt opus reſtitutione:vt vult glo.notabilis:ibi in verbo ſciēter ꝙ bene no.quia plures videbis errare qui nō probabūt ſcientiā ⁊ deducent nullitateꝫ. Si autem arripit tacendo tñ eſt dubiū videſ ꝙ nō noceat ſentētie:tamē nō tenetur allegare iura partis:ad hoc tex.optime.ff.de ap.ſi duobus.⁊.§.marcellus loquiſ quando falſo allegauit:⁊ ſic fuit in falſuꝫ exprimēdo:puto ꝯtra ꝙ vbi doloſe tacet adhuc procedet.§. marcellus:vt dixi.in.d.c.ſi duobus.⁊ h tenet expſſe Inno. ē.de accu.c.ſi.in glo.ma.ad fi.ibi Idem ſecus ſi aduerſarius ſubſtituiſſet ⁊c.vbi autē ignorāter tacuit tunc ſnia:⁊ hoc caſu retractabilis:vt.d.c.ſi duobus:⁊ no.Inno.in loco pre allega.que omnia no. ¶ Septimus caſus quādo ſnia iniuſte lata eſt ⁊ tranſiuit in rem iudi.ptes tñ voluntarie nō opponēdo:de tranſi.in rem iudi.icipiunt diſceptare.de iniuſticia ſnie corā iudice cōpetēti:⁊ poſtea iudex cōperit ſniaꝫ iniuſtam certe tunc reuocabitur ſnia:quia de qua re iudex cognouit ⁊c.de iudi.de qua re.de cauſa poſ.cū eccleſia:⁊ qꝛ ſꝫ allegata:⁊ ꝓbata ꝓnūciari debet.l.illicitas.§.veritas.ff.de offi.pſi.xi.q.iij.nulla:⁊.c.ſūmo opere:⁊.c.vera:⁊ hoc iurat iudex.in auc.vt iuſiurā.ꝙ preſta.ab.col.ij. Si ergo ex actis apparet eā reuocādā reuocabiſ.ff.que ſen.ſine ap.re.l.i.§.h tenet ſpe.in tit.de ſen.proba.§.qñ.ver.vij.ad prin.§.Caſus iſte eſt dubius ⁊ ipſuꝫ plenius examinaui.ē ſcrip.cū dilecta vbi ponit Inno.⁊ tenet idē licet cōtra ſentiat.ē.de proba. qñ cōtra.vbi etiā dixi.de ꝓbatione aūt facta poſt iuramētum:vide.ff.de dolo.l.ꝙ ſi.deferente ibi:q: tranſactuꝫ videtur ex delatione iuramenti non retractatur iuramentum.

¶ Octauus caſus quādo reperiſ ſniam latam non plene tranſmiſſo inſtructo ꝓceſſu quo caſu eſt nulla:⁊ hec vna:de cauſis h alſ.ad hoc.ē.de elec.dudū.ij. Aſſignat cāꝫ Inno. qꝛ tunc reperitur ſniam latā fore:ſine cāe cognitione:⁊ ſine ordine iudiciario:quia iudex probationes partis non vidit .C.de ſen.l.ꝓlataꝫ.ij.q.i.per totum:ſm Inno.hoc puto inquātū ſententia eſt lata in abſentē tacito proceſſu dolo preſentis:vt dicit Inno.de accu.c.ſi.q de facili probabitur vbi acta fuerint cuꝫ eo qui nūc pñs fuit agitata ſunt:quia ſemp dolus preſumiſ:alſs ceſſante dolo eius:⁊ legitima abſentia qñ ꝙ abſens ſit teneret ꝓceſſus:⁊ ſnia:qꝛ ſatis cauſa cognita lata eſt:ex quo viſa ſunt acta preſentata:⁊ iputari poteſt parti quare non preſentauerit.puto tamen ꝙ quoquomō:licet nō plene:ſi poſſit doceri de ipedimento:ita ꝙ non appareat euidēs negligentia maxime in beneficiali iudex poterit ex equitate via reſtitutionis:in integrū partē ex integro audire:⁊ ſic hic inquātum negligentia maxime in beneficiali iudex poterit ex equitate via reſtitutionis in itegrū pteꝫ ex integro audire:⁊ ſic hic inquātuꝫ dicit ſniam latā:nō viſa probatione fore nullā hoc intellige:quādo hoc notū eſt ex breuitate tpis nō aliter:ꝙ ꝓbatiōes nō vidit:alſs pſumitur pro ſententia:vt no. Bar.in.l.ꝓlatam.ad quod de reſti.in inte. cum ex litteris:⁊ vide Inno.de cōceſ.pben.poſt electioneꝫ ⁊ glo.de conſti.eccl̄ia vbi etiam dixi. ¶ Nonus caſus eſt quādo poſt ſententiam ex cōfeſſione partis ꝑ qua lata eſt ſnia apparet māifeſta iniuſticia:⁊ hoc qꝛ pſumptio iuris:⁊ de iure pro ſnia tolliſ ꝑ confeſſionem:vt patet ex no.in auc. ſed iaꝫ neceſſe.C.de dona.ante nup.⁊ licet Inno.dicat in.c. quia plerique.de imu.ec.⁊ idem dicit quādo notoria:alſs eſt iniuſticia:vt no.ipſe de frigi.fraternitati. ¶ Decimus qñ ſententia:eſt lata ꝓbatione a iure iꝓbata:vt patet de pur. vul.c.ij. Quid qñ falſa ꝓbatione dicit.ē.de ꝓba.licet cauſam:⁊.c.cum venerabilis.de excep.⁊.ff.de re iudi.duius de ut ibi. ¶ Undecimus caſus in ſententia lata in cā matrimoniali.Et idē.dicit hoc Hoſt.in oībus in quibus ſeruata ſententia dānareſ anime:qꝛ ⁊ tunc volēt ꝓbare ꝯtrarium ſemp audiſ de quo dixi.ē.eo.cōſanguinei. ¶ Duodecimus caſus quādo poſt ſniam latā repiuntur inſtrumēta ex quibus patet iniuſticia ſententie:quo caſu ſi eſt lata nō integra ꝓbatione retractaſ:vt.ff.de iureiur.admonendi:⁊ no.de pur.ca.ex tuarū.⁊.c.ij.de pur.vul.ſed ſi eſt lata ex plena ꝓbatione nunqͣ pretextu inſtrumēti noniter repti retractaretur. Spe.i ti.de ſen.excō.§.poſtremo.v.illud aūt.dicit ꝙ ſibi ſubuenietur petita reſtitutione in integ.nā ſi ſoluiſſet. poſſet cōdictiōe ſine cauſa repetere:ergo ⁊ fortius retinere. Jo.an.in addi.ſpec.in tit.de iſtru.edi.§.poſtꝙ ſup ver.qd ſi ſolui.⁊.recitat Hug.tenuiſſe ꝙ pōt agere ad intereſſe ꝯtra creditorē reperto iſtrumēto ad itereſſe:qꝛ creditor nō reddidit inſtrumentū debiti qñ ſoluit ꝙ facere tenebatur per .l.ſi quis ex argentariis.§.vltimo.ff.de eden.⁊ hoc tetigit ſpe.in loco preallę. Jo.an.in loco palle.poſt Cy.in.l.de cōdi.inde.dicit ꝙ ceſſante etiā dolo actoris pōt petere reſtitutionem ex clauſula generali.alſ.l.ſi ia ad quē.in fi.ff.de acq. here.ff.ad tre.l.ſeruo inuito.§.cū pretor:⁊ idē tenet Jo.an. ē.de pur.vul.c.ij.poſt Ja.de are.ad hoc.l.ſi inf.ff.ē excep. rei iudi.in prin.ad hoc.l.ſi fideiuſſor.§.in oībus.ff man.⁊ .l.Imperatores.ff.⁊.vbi ſpeciale i negocio publico:⁊ dicit glo.ſ.eo.inter monaſteriū.in glo.fi.qꝛ ibi qñ adminiſtratori poteſt iputari negligētia eſt ſpāle. In alūs autēꝫ vbi pōt iputari ipſi non audiuiſ:ex clauſula generali. Ex omnibꝰ iſtis caſibus poſſumus habere.ix.ſolutiōes ad ꝯtrariuꝫ ſignatū:⁊.ix.intellectus:⁊.in.c.⁊ hi caſus ſunt in quibus ſententia ꝓpter iniuſticiā cōcludētem nullitatē ſnie vel facultatem retractandi abſque appellatione. Aliꝫ duo caſus in quibus euacuaſ effectꝰ ſnie etiā appellatiōe nō ſuſpēſa etiā poſt executionē habeſ. Primus.in.l.ſi fullo.ff.ē ꝯdi.ſine cauſa. vbi cā ſententie ex poſt facto:ad nō cauſam:ſm tibi cōdēnatus:qꝛ male cuſtodiui teſtes lauandas quo ſubtracte ſunt: quas poſtea recuperaſti:nūc poſſuꝫ cōdictione ſine cā repetere id i quo dānatus fui. Secūdꝰ caſus quādo exceptionem mihi cōpetēteꝫ:⁊ legitimā opponere nō potui obſtāte ſtatuto:vel iure repellēte exceptioneꝫ.nam dānatus potero poſt ſententiam repetere ꝙ ſolui: ſine cauſa cōditione:ſine quia hic repellat ſtatutum vias excipiendi per hoc non tollit viam agendi.hic dicit Bar.in.l.i.§.hoc iterdictuꝫ:⁊.§.ſe. .ff.ꝙ vi aut clam:ad qđ de iureiurā.debitores. Multi caſus alij reperiuntur in iure in quibus ſententia:eſt nulla propter ordinem iuris ⁊ alia vicia nō concernentia iuſticiā de his agitur ſuis locis:ſed hoc hic tene menti in quibus retractatio ſurgit ab inſtantia aliter ab iniuſticia.abſque appellatiōe. Quattuor caſus quos ponit hic Hoſt.ꝯtingētes circa ſententiam:quia aliqñ eſt iniuſta:⁊ aliquādo iniuſta ⁊ nulla:aliquādo iniuſta:⁊ quaſi nulla ſcienter obmitto:vt ſuperfluos:per hoc ſunt expedite glo.in verbo.iuſtaꝫ:⁊ in verbo decernerēt:⁊ in verbo.minus ſufficienter. Obmiſſa glo.in ṽbo aliis ꝙ accipio:videſ ꝙ delegati legati nō pñt ſubdelegare.C.de iudi.a iudice vide.ē.de offi.deleg.ſuper queſtionū.§.i.quidam dicunt delegatum inferioris a principe non poſſe delegare:ante litem conte.poſt litem conte.ſic ad inſtar procuratoris qui non ſubſtituit ante litem conte. poſt ſic:ad quod.de procura.c.i.lib.vi.⁊ hec fuit opi.azo.⁊ Tan.quibus aſſentit Guil.in ſpe.de lit.conte.in prin.⁊ hec opi.non teneſ:quia non efficitur per lit.conteſta.dominus litis iudex:ſed procurator ſic:cum quo quaſi cōtrahitur.l. .iij.§.idem ſcribit.ff.de pecu.licet alia ratio aſſigneſ ꝑ doc. de appel.cum cām.Secundo.dicit glo.ꝙ delegatus inferioris a principe non ſubdelegat:ita ꝙ poſſit contra ſubdelegatum etiā eius iuriſdictio repelli:ſed bene ſubdelegat.

valide inquantum nihil opponatur:hic non fuit oppoſitū:
et fuit opi. Tan. et La. au. que licet hoc. cum non īpugnēt:non
placet mihi:q2 cū aſſit defectus ptātis in cōmittēte:nihil iu-
riſdictionis ꝯfert:ergo ꝑceſſus nullus:etiā ſi nō opponaſ.
Nō enī3 reſoluiſ poteſtas poſtq̄ data eſt:ſed ab initio nul-
la cōfertur. ad qđ glo. in cle. i. de iurepa. Ideo dic:et hec eſt
veritas:delegatus iferioris a pncipe nō ſubdelegat mixtū
articulū:ſ. cū iuriſdictiōe circa illud:ſed bene ſubdelegat me
rū et nudū articulū ſm Inno. ideo qñ q3 iudex vult cōmitte
re receptionē teſtiū ſimplr:vel examinationē:et nō pōt:ſm
Inno. q2 licet poſſit cōmittere quo ad ſcribendū:non quo
ad examinādū:de cōſangui. et affi. c. i. hoc nō pl3 Jo. an. nec
de facto ſeruaſ. ad quod. C. de fide iſtru. iudices:et auē. ibi
ſignata:ſm Hoſti. et in cle. iudices. de offi. deleg. ſm Joan.
and. Sed certe ſi Inno. itellexit:vt nō poſſit delegatus inſe
rioris a principe ſubdelegare examinationē teſtiū ſimplici-
ter. Inquātū eſt mixtus articulus:bñ dicit:et ſic voluit dice
re:attēta ſubiecta materia:de qua loquebaſ. Et eſt cā quia
talis articulus receptiōis:et examinatiōis teſtiu3:inquātum
ſimplr cōmittiſ:eſt mixtus:q2 in eo videſ electa induſtria.
de offi. dele. c. ſi. nā h3 diſcernere:et ſcribere iudici quāta fi-
des adhibeaſ. ff. đ fi. iſtru. l. iij. đ fideiuſ. ꝯſtitutus. et refrena
re multitudinē. ff. de teſti. l. i. ß. de teſti. ſignificauerūt:et c. cū
cā m:teſtem vacillantē capere:et punire. C. de teſti. nullū exa
minare articulos et iterrogatoria:ex quibus p3 articulū fo-
re mixtū:et induſtriam eius fore electā. Si Inno. intellexit
quātū q3 iudicē etiā hñtē3 ptātē3 delegandi non poſſe ſub
delegare examinationē teſtiū:tunc male diceret:q2 in ciuili
quilibet pōt:licet nō in criminali:vt in auē. apud. C. de fi. in-
ſtru. et no. glo. de iudi. at ſi clerici:et in cle. i. de offi. dele. Si
itellexit delegatū iferioris a principe nō poſſe ſubdelegare
receptionē teſtiū:inquātū eſt merus et nudus articulus:ad-
huc male dixit:q2 hec nō fuit ſua intentio:nam talis pōt ſub
delegare:vt hic. de ap. cū cām. de offi. deleg. c. ſi. ver. vicea:
lib. vj. ß. de offi. dele. ſuper queſtionum. §. i. et in cle. i. de offi.
dele. Et diciſ merus articulus receptio:et examinatio teſti
um:vt ſi articuli:et iterrogatoria oia ſunt plene examinata:
vt numerus teſtiū limitaſ:ita q̄ nudus articulus eſt:de quo
dic vt etiā no. in. d. c. ſuper queſtionū. §. i. et c. ſi. et dicta. l. i.
ſm Hoſti. qñ q3 iudex vult cōmittere ſolā ſcripturā atteſta
tionū:et tunc dicit Inno. q̄ ſic:q2 potius videſ electa opa:q̄
induſtria:ar. de ap. cū ci3 Hoſti. in hoc ꝯtra:quia electa ſic
opa:nō tñ ſuſtinet ſia et cōſenſu eligentis. ff. de ſolu. inter ar
tifices et certū eſt qđ multa pōt in his tabellio. Ite3 talis cō
ſidit de electo:qui nō conſidit de ſubſtituto. dictu3 Hoſti.
ꝑcedit qñ in ſpecie alicui cōmiſſa eſt ſcriptura:q2 tunc fatē
dū q̄ alteri nō cōmittit:ſm qñ alicui cōmiſſa eſt receptio te
ſtiu3:quin iſte poſſit alteri cōmittere ſcripturā:nec de facto:
nec de iure negatur:et ſic loquiſ Inno. nam nudu3 factum
ſcripture ꝯtradicere pōt:ad hoc. ß. de offi. delega. ex lris de
dolo. c. ſi. et. d. c. cu3 cām. de ap. ß ſeruaſ qcqd teneat ſpe.
in ti. de dele. §. i. ver. ſed nunqd ſubdelegatus:vbi diciſ hāc
practicā reprobare p. c. cū cām:cui de facili pōt rñderi:et ß
ſuaſ in curia:vt dicūt dñi de rota:ſua cōclu. clix. ¶ Opp.
glo. q̄ ꝓbata perceptiōe cēſus q erat ſolutus pſono ꝓba-
ta ſic poſſeſſio iuris pſonatus:q2 q eſt in poſſeſſione ptis:eſt
in poſſeſſione totius. ff. de ſui. l. vna et qui minimā partē ter-
re attingit:poſſeſſionē totius acquirit. ff. de acqui. poſ. l. poſ
ſiderit:et ſufficit q̄ deputata ſit ad vſu3 pſoni:de ꝓben. dile-
cto. glo. i. dicit q̄ ꝑceptio penſionis:neq3 dñium ꝓbat:neq3
poſſeſſionē. ff. de acqui. poſ. l. quāuis. §. i. hec nō eſt bona:q2
l3 non queraſ vera poſſeſſio rei:bene acquiriſ poſſeſſio iuri
annexi pēſioni. Rñdet q̄ poſſeſſio penſiōis bñ acquiritur:
ſed non poſſeſſio preſentatiōis:q2 iſta iura ſunt oīno ſepata:
vt de ſe p3:hec nō ſatiſfacit:q2 oīa hec claudūtur ſub hoc ge
nere ius pſonatus:vt no. ß. de reſti. ſpo. in litteris:et. J. de ca-
pel. mo. dilectus per Inno. tertia ſo. in ſi. glo. perceptio ptis
iuris cū intentiōe querendi totū concludit poſſeſſionem to-
tius:quādo naturaliter illa eſt pars iuris:ita q̄ concluditur
ad poſitionem totius:vbi autem non concluditur ad poſi-
tionē totius:tunc apprehenſione illius queriſ totu3:et ita eſt
hic:nam talis penſio pōt deberi patrono:preter ius patro-
natus:et ꝑpter ius patronatus:pōt enim vnā penſionē reſer
uare et patronus:obmiſſo iure pſonat⁹:quo ad alia. xviij.
di. eleutherius. J. de iurepatro. preterea:et ß pl3. pōt. iij. reſpon
deri q̄ cu3 poſſeſſio iuſpatronatus ſic in debitore:perceptio
illius pēſionis abſq3 patiētia debitoris nō acquirebat qua
ſi poſſeſſionē:nec pēſionis:nec patronatus:vel ſi penſionis:
non iuſpatronatus:per no. in. d. c. in lřaꝝ de of. oz. cōque-
rente:et hec ſufficiant:l3 aliqui dicāt q̄ l3 per partes retineaſ
totū:vt in iuribus alſ. in glo. nō tñ per ptes acquiritur totū
ar. ff. de ſui. l. pro parte:ſed hoc non eſt verū:vt in alſ. ß. et l.
pro parte loquiſ in indiuiduis:que per ptes nō queruntur.
¶ Querit glo. in medio quādo cēſus penſio poſſit qri pa
trono. Rñdit glo. et bñ. dic vt in ea. ibi. et hec penſio:vſq3 e
ptalē:q2 ibi. eſt tertia ſo. ¶ Op. glo. q̄ ius patronatus trā
ſierit in creditorē:q2 trāſit cū vniuerſitate:de iurepa. ex lris.
de ꝯben. emp. in modicis. ad ß q2 fundo vendito accedunt
ſuitutes. ff. de ꝯben. emp. l. ſi aqueductus:et fundus dotaſ
etiā alſa:inalienabilis trāſit cū vniuerſitate. de fun. do. l. i. gl.
ſol. aliud in venditione:vel alia alienatiōe:q2 tunc trāſit cu3
vniuerſitate. Aliud in pignoris oblatione aſſignat duplicē
cām. Primo q2 in venditione:et alia alienatiōe:regularis
notaſ:eſt q̄ trāſeant iura:ſed ſecus eſt in pignoris oblatiōe:
q2 nō tranſeunt iura:niſi ſpāliter exꝓmanſ. ff. qui mo. pi. vel
hypo. ſol. l. i. cū ſi. ff. đ pig. l. oblatione:et hāc rationē tangit
glo. in duob⁹ locis. Secunda rō eſt:q2 in venditione:et alia
alienatione:de eius natura trāſeunt fructus:et vt cōſumere
poſſit:et ius:et exercitiū iuſpatronatus cōſiſtit in fructu:igi-
tur ille trāſit:et ptās pſentādi:cū nihil repugnet in pignoris
oblatiōe trāſeunt fructus:nō vt cōſumere poſſit:ſed ß mō:
vt in principali debito cōpenſaſ aut reſtituanſ:q2 non fa-
cit creditor fructus ſuos:nec illis ad libitū vtiſ:ſed cōſerua
re habet:aut cōpenſare:neutrū horū cōtingere pōt hic:quia
actus preſentandi eſt fructus iuſpatronatus:et talea fructus
nō ſunt cōpaſſibiles cū debito:nec collecti reſtitui pñt:quia
facta preſentatione:non poteſt inſtitutus remoueri:merito
q̄ ius patronatus tranſeat repugnat nature pignoris:nō trā
ſit:ergo tene iſtā l3 dama. iij. q. ſua. i. de iurepa. dixerit q̄ cre
ditor pſtabit nomine debitoris:q̄ apparet falſum vt hic ꝓ
batur. Quid aūt voluit glo. in ſi. ver. argumētum cōtra. ap
paret:nec in ſi. de ea nō eſt curandum:quia nō habet intelle
ctum:nec ſe ipſam vt puto intellexit.

i **A cauſis.** Papa in ſententijs quas profert ordinem iuris nō ſeruat. Prio poniſ dictū. Secūdo ratio. Ter-
tio exceptio. notabilia ſunt clara. ¶ Oppo. q̄
ſnīa pape nō trahatur ad cōſequentia3:vt patet. C. de legi. l.
. iij. Sol. diffinitiua trahitur ad cōſequētiā:interlocutoriā
nō:niſi ſit in iuris corpore cauſula. ff. q̄ me. cauſa metū. §. i.
vel niſi ſit lata cū cauſe cognitione:et ptibus pſentibus:ſ3
Jo. an. vnde qđ dicit glo. de iterlocutoria in corpore iuris
nō clauſa:ꝑcedit qñ eſt lata ex voluntate:vel ſine cauſe co-
gnitiōe:et ſic loquiſ. l. iij. C. de legi. ad idē. C. cōmi. vel epi. l.
pe. et vlti. C. de ſen. ex ſtitulatione. Inquātū glo. dicit inter-
locutoriam clauſam in corpore iuris facere ius:dicunt verū
doc. hic ſi hoc tenor eius patiaſ:alſ. nō. C. de ſacroſan. eccl.
plures. Inquantū dicit ſnīam diffinitiua3 facere ius:et eſt ve
rum ſi tenor eius patiaſ:et ſi nō eſt contra legem in corpore
iuris clauſam:ſi tenor eius nō patitur:vel eſt contra legem:
nō facit ius. Item hoc verū quādo eſt lata cu3 cauſe cogni
tione:et parte preſente:quia tunc facit ius:ſi ſit lata ſine cau-
ſe cognitione:vel parte abſente non. l. vlti. C. de legi. et. l. q
repudiantis. de inoffi. te. Sententia autem inferioris a prin
cipe nō facit ius:quia nō exemplis ſed legibus iudicandu3
eſt vt. l. nemo. C. de ſen. ſpāle ergo eſt in ſententia principis:

quia lex eſt qḋ ꝙ ei placet animo cōdendi legem: iſtitu.de iure naturali.§.ſed quod principi: qꝛ nō eſt pſumēdū ꝙ proceſſus ſuus habeat maculā: vel rugaꝫ.xxiii.q.i.in ſede: ꝛ.c. hec eſt fides: ꝛ quia omnia pſumunṫ ſolēniter examinata xxxv.q.xi.apoſtolice. Et no.de ℞p.ad audientiā: ꝛ non hꝫ ſupiorē qui corrigat.de elec.lꝫ in fi.de quo.ṡ.de elec.venerabilem.per decre.dicit Hoſti.papā non debere ſine cā diſpenſare: ad quod de pben.de multa.in fi.vbi de hoc: ꝛ facit quod no.de voto.non eſt. ¶ Ultio dicit Hoſti.ꝙ practica curie habet ꝙ per narrationē factiꝛ verbalē cōtradictionē: ꝛ petitionem ꝛ reſponſionem coram papa: ꝛ fratrib⁹ habitā inter partes: maxīe in cauſis intelligiṫ.lis cōteſtati: etiam nullo libello oblato: contra illud quod no.de lib.obla.c.i.hec ꝛ alia ſpālia in exēplū nō ſunt trahēda.de tēpo.or.c.i.de offi.delega.ꝙ tranſlationem: ſm Hoſti.

i

Nter monaſteriuꝫ.

Tenet ſecūda ſnīa diffinitiua lata ꝯtra primaꝫ. Si de prima nō fuit exceptum: nec appellatum a ſecūda.h.d.ſm lec.Jo.ſm lec.quā ponit vlti.glo.addc ibi: ſi de pria ſcienter: ꝛ doloſe nō fuit exceptū.h.d.diuidiṫ in quattuor partes. Primo ponit thema deciſum. Secundo cām diffinitiōis. Tertio ſoluit quoddā obſtaculū. Quarto diffinit.ſcḋa ibi.cū conſtiterit.tertia ibi.non obſtante. quarta ibi.factum. ¶ No.i.recuſationē etiaꝫ delegati nō admitti niſi cā recuſationis ſufficiens allegeṫ. ¶ No.ii.exceptionē recuſatiōis tanꝙ̄ dilatoriā ꝓponēdā ante litis igreſſuꝫ. ¶ No.iii.a quo ſurgit excluſio facultatis ꝓponendi dilatoriam cōtra iudicē: per litis ingreſſum: qꝛ ſurgit imediate a quadā tacita renūciatiōe dilatorie exceptiōis. ¶ No.iiii. ꝙ nō valent ſecūde lr̄e nō facientes mētionē de primis: aut priuilegio per primas cōceſſo: aut ꝓceſſu ſi aſſ habitus eſt. ad quod.de ℞p.dilectus.i. ¶ No.v.ꝙ valet ſnīa contra ſnīam: que nulla eſt: vel etiam que valida eſt: qñ ſcḋa fuit in diuerſis inſtātijs lata: ipſa ſecū dis iudicib⁹ nō oñ ſa: ignorāter: vel doloſe: nec ſub ptextu noui rē. ¶ No.vi.ar.benedictū a papa exmi quo ad aliquid a ptāte ordinarii: niſi preiudiciū ordinarij excipiaṫ. ¶ No.vii.electū in abbatē nō vocari abbatē ante bñdictionē: ſed electū: daṫ igiṫ benedictio nomine abbatis: ſicut cōſecratio noui epi: ꝛ palleū nomine archiepi: ꝛ executionē officii.ḋ eta.ꝛ qua.cū ꝯtingat. de trāſac.c.ii.de vſupal.niſi. Hoſti.ꝫ.ṡ.de ſup.neg.pla.c.i.de accu.meminimus.in cle.de ſta.mo.attēdētes. Jo.an. ¶ No.viii.ꝙ vbi aliqḋ fit in iudicio: quāuis rōnabiliter per qḋ pōt alteri pīudicari: vtile eſt proteſtari: vt hic.vii.q.i. pontifices.de ſup.neg.pre.c.ii.in fi. Et no.papā etiā per ꝓpriū factū nō intendere alteri pīudicare: nec iuri epali detrahere: etiā ſi epūs ſit ſciſmaticus.de elec.qꝛ diligentia: nec p ℞ptū vel priuilegiū: niſi ibi ſpālis mentio habeatur: vt no. de offi.dele.ſup eo.de confir: vti.vel inuti.c.fi. ſm Hoſti. ¶ Quero an ſufficiat de ꝓceſſu facere mentionē generalē ꝙ videṫ: nā ꝓlixitatē actoris nō poſſet forte recipere pergamenū: dic ſm Hoſti.hoc eſſe arbitrariū: ita tñ ꝙ fiat expreſſa ꝛ ſpālis mentio de principalibus articulis.de ℞p.cū dilecta.de ꝓcura.in nſa.§.fi.ꝛ de ordinationibus.ṡ.eo.cuꝫ olim.ṡ.titu.i.veniens: ꝛ de iudicibus: ꝛ litigātibus: ꝛ de his de quibus agiṫ.ṡ.de do.ꝛ con.ex litteris: vbi de hoc: ꝛ breuiter ita eſt interpretandum vt ratio que mouet delegantē: moueat ꝛ delegatū.de ℞p.ſup lr̄is in fi.ꝛ ſi delegatus remanet dubius conſulat delegantem: de ſen.ex.inter.de offi. dele.c.ii.de iudi.cū veniſſent. Hoſti. ¶ Quero cuius dioceſani hic pīudiciū excipiaṫ.dic illius ad quē ſpectat abbates bñdicere.de ſup.ne.pre.c.i.ſm Hoſti.ꝛ forſan reſeruat hec ꝓteſtatio: quo ad ꝓmouēdos in futuꝝ: ſic ḋ ſup.ne.p.c.ii.vel intelligit ꝙ iſte idē per bñdictionē pape nō minus ſit dioceſano ſubiectus: de ma.ꝛ obe.per tuas.ibi.fieri debuiſſe.ṡ.de ꝯſue.cū dilectus.de verb.ſig.abbate: vel qꝛ dicebat ſe ius habere in electione: ſm Goſ.de poſtu.pla.bo. ne.ii.de elec.ꝙ ſicut. Lau.dicebat ꝙ ipi dicebāt ſe ibi ponere abbatē: ꝛ monaſterium illud ſibi ſubiectuꝫ: quas cū iudices ſcḋi: ſm Pe.de ſamp.quib⁹ cōmiſſuꝫ fuerat: ꝙ ſuadeṙent illas friuolas ꝓcederēt: vel forte loquiṫ de primis: ꝛ lata fuit a ſecundis iudicib⁹. ¶ Glo.i.ponit caſuꝫ.ibi.ſancti Antonij. Inno.dicit ſcḋ: amen: ſcḋa ꝛ tertia glo.ſunt clare. ¶ Opp.ꝙ poſt ingreſſum iudicii poſſit opponi exceptio ſuſpitiōis: qꝛ tanꝙ̄ dilatoria ꝓponi poſſe videṫ: vſqꝫ ad lit. conte.qꝛ hic eſt terminus dilatoriarū.C.de ꝓba.exceptionē.iij.q.iij.offeraṫ.ibi.pōt quis recuſare iudicē: dato ꝙ dederit fideiuſſores de ſtando iuri. Itēꝫ vt ibi diciṫ exceptio de ſuſpecto pōt ꝓponi vſqꝫ ad.xx.dies. Sol.gl.ħ allegat pro ꝛ ꝯ: ꝛ eſt clara: vide eā legēdo vſqꝫ ad ver.ſup ħ.ibi ponit opi.ꝓmā: ꝙ exceptio de ſuſpecto dꝫ añ oēs alias ꝓponi: ꝛ ſi aliā ꝓponit: nō pōt poſt iſtā ꝓponere: ſiue in prima propoſita obtineat: ſiue ſuccūbat: qꝛ eo ꝙ cōſentit litigare corā eo: eius tacite vṫ approbare pſonā: 𝔦nc cōtra.alṫ.ḋ offi.dele. infirmitate: ſed rñderi pōt ꝙ illa loqtur qñ exceptio ſupuenit poſt litē cōte.ad qḋ.C.de cōſor.eiuſ.li.l.i.hec vera dicunt iſti niſi ꝓteſteṫ ꝙ p ħ nō intendit cōſentire in iudicē. Jo.diſtinguit an in exceptione pmo ꝓpoſita obtineat: ꝛ non pōt ad illā de ſuſpecto redire: qꝛ ſemel ipſuꝫ approbauit: an ſuccūbat: ꝛ cū tendat ſp ad repellendū iudiciū: adhuc nō plene ꝯſenſit in iudicē: merito pōt ipſum recuſare.glo.vltio refidet cum opi. Tan.ꝙ ꝓpoſita alia exceptiōe nō poſſit ad iſtā redire: ſiue in prima ſuccūbat: ſiue obtineat: vt ꝓꝫ: qꝛ ſcꝫ quātūcūqꝫ litigando corā iudice litigādo approbat pſonā iudicis: ꝛ ſiue ꝓ ſe ſiue contra ſe ſnīauerit: ſm Ber. Sed ꝙ hac opi.ſequiṫ incōueniēs: qꝛ ſi reus petat ſibi dari copiam ℞pti.dicet actor talis eſt pſona cui dꝫ credi.xcvi.di.nobiliſſimus. Si petet libellū dicet actor nō eſt de cōſuetudine: ꝛ hoc faciet ſolū vt iudex ſup ea ꝓnūciet: ꝛ iō ḋ hac exceptione qñ debeat ꝛ poſſit ꝓponi vltra opi.poſitas in glo.ponūtur ħ p doc.plures: qdā ꝙ qñcūqꝫ vſqꝫ ad.xx.dies poterit ꝓponi: ex quo hoc a iure cōcediṫ: qꝛ bñficiū iuris a nemine eſt auferendū.de reg.iur.idnitū.lib.vi. Alij vt phy. Ja.de al.ꝛ ab.ꝛ Gui.in ſpe.de dila.§.nunc videamus.in fi.ꝙ ſp: vſqꝫ ad lit.conte.pōt opponi.C.de iur.om.iu.l.nemo.ad ħ.C.de iudi.aptiſſimi: ſaluo niſi fuiſſet datus alius terminus ad dilatorias oēs ꝓponēdas: de excep.paſtoralis. Nec ob. aut.offeraṫ: qꝛ hodie inducie arbitrarie.Jn.i.ꝓx.l.cū ſit.ſmo aliq reputāt fatuū ꝓponentē recuſationē a ſi: qꝛ hoc iudicē contra ſe prouocat.ſpec.tamen in ſpe.in titu.de recu.§.ſi autem recuſatus: ꝛ.§.ſi autem recuſatio: conſulut opi. Tan. tenendā: ꝛ idē cōſulut Hoſti.de ꝓba.qm: ꝛ ħ ibi remittit: ꝛ ad id qḋ no.in ſū.de offi.dele.§.ſꝫ nec illud.ḋ.qñ dꝫ fieri. alia eſt opi. Jo.in.§.offeraṫ: ꝛ recitat Goſ.in ſum.de dila. §.ij.ꝛ Inno.hic ꝙ nō ſolū añ aīo debēt ꝓponi: ſꝫ etiā ante xx.dies. Alij dicūt ꝙ ſi reus ꝓuocat ad ſnīam ꝯplitiuo nō recuſat: ſi ꝓuocaṫ ſic.ar.ff.de cōdi.fur.l.ꝛ iō.ṡ.de excep.cum iter. Jo.an.ſꝫ ꝙ p quā negaṫ iudex pcedat: ꝛ pcedere dꝫ illā de ſuſpecto: nā ſi nō eſt iudex: nō eſt recuſatio neceſſaria: ꝛ maxīe cū lōgiorē habeat tractū recuſatio: ꝛ cū debeat iri ad arbitros: vtile eñ eēt ꝓteſtari: lꝫ nō ſit neceſſariū. Alie ḋo exceptiōes p quas non negaṫ iuriſdictio: vt puta exꝯicatiōis ꝯ actorē: ita ꝙ nō ꝯ ℞ptū: vel dilatoriā ſolutiōis: iſtas pcedē dꝫ recuſatio.ad hoc qḋ no.i ſpe.de excep.§.viſo.ḋ.ponere hāc opi.tenuit Tan.in ordie iudicior: ſi: qñ factū cōſulit cuꝫ Tan.vel ꝙ ꝓteſteṫ poſt ſcitū ſꝫ pcedētē opi. Si tñ qs velit tenē opi. Tan.pꝛſe pōt rñderi ad obiecta. Nā ſi dicaṫ reus lꝫ ꝓponere ꝯria: tñ ꝓponēdo ea p q̄ ꝯſentiat i iudicē: ſecus pīudicat. Nō ob.ꝙ nō videaṫ ꝯſentire i iudicē: qꝛ poſtulat ſibi edi genus actiōis.dic ꝙ aliud ē ħ petere: ꝛ aliud excipere: qꝛ pmo caſu nil agit: p qḋ ꝯſentiat in iudicē: ſcḋo ſic: qꝛ petit ꝓnūciari. Nō ob.auṫ.offeraṫ: qꝛ exceptio ſuſpitionis.ꝫ. xx.dies ꝓponi pōt.niſi aliter huic exceptioni ſit renunciatū: tacite: vel expreſſe: qḋ fit aīa ꝓcedēdo corā ipſo: per que dicit Inno.ꝙ ꝓponēs ꝯ ꝓcuratorē aduerſarij: nō pōt iudicē

recuſare:qꝛ pponēdo ꝯ pcuratores:videt̄ ppōnere qd:p
qđ cōſentiat in iudicē:cū petat ſup h pnūciari.Sed ſi actor
pponat ꝯ pcuratorē rei:⁊ idē pcurator recuſat iudicē:hn̄
pcedūt inſiſt hec iudicia:qꝛ ille q recuſat nō eligat iudicio
illius ſniam ſup pcuratione:ſʒ eius aduerſarius:⁊ iudiciuʒ
reddit in inuitū.ff.de ver.ob.iter ſtip.§.i.quedā que pſequit
Hoſti.hic vt notiſſima obmittit.Bar.in.l.qđā ꝯſulebat
ff.de re iudi.ʒ per.l.ſi.C.de excep.ꝙ hec exceptio dʒ ppo-
ni in igreſſu iudicii:aliqñ aliqd pponat:per qđ videat in iu
dicē cōſentire:vel ꝯſenſiſſe:⁊ ſic loquit opi.Lau.⁊ Rñdet
ad obiecta.vt.ſ.dicit tñ ꝙ ſi pponat ſil' exceptionē recuſa-
tionis:⁊ aliā per quā videat in iudicē ꝯſenſiſſe:qđ videbit
ex ordine itellectus prius poſita illa:per quā iudicē recuſat:
ar.ff.de here.inſti.l.talem:de vul.ſub.l.ii.§.ſed ſi is dicit ꝙ
tutius eſt ꝙ pponat exceptio ꝯ iudicē:idē tʒ in quacūqʒ de
clinatoria.ff.de iudi.nō vi per.l.ſed ⁊ ſi ſuſceperit:⁊ p dictā
.l.ſi.ſp mihi viſuʒ fuit exceptionē recuſationis:⁊ quācunqʒ
aliā:que pponit ꝯ pſonā iudicis:poſſe opponi vſqʒ ad litʒ
conte.qꝛ iſte eſt terminus cōis dilatoriarū:nā nō video dif
ferentiā iter recuſationē:⁊ alias exceptiones:per quas ꝯclu-
dit nō iudex:qꝛ ſicut pōt recuſationi renūciare:ita pōt in iu
dicē cōſentire progando:⁊ tñ cōiter tenet ꝙ vſqʒ ad lit.cō
te.nō inducit progatio ſaltē irreuocabilis:quin opponi
poſſit:licet actū aliū geſſerit vſqʒ ad ꝯteſtationē litis:⁊ tunc
de duob' erit alterū ꝙ aut lite cōte.retro fingeť iudex:vel
ꝙ ante fuit iudex ad validitatē actoruʒ:reuocabilit' tñ vſqʒ
ad cōte.litis:vt dicit butri.in.l.ij.ff.de iudi.⁊ Jo.an.in ad-
di.ſpe.in ti.de cōpe.in.adi.§.i.ver.qd ſi a pn.⁊ ver.ſe.⁊ hoc
plʒ poſt factū:ante factū conſulo cū Jo.an.Lau.⁊ Bar.⁊
hec ſufficiant. ¶ Querit glo.quid cōprehēdebat puilegi
um:ꝯ quo in lra ex cuius taciturnitate vicianť lre:dic cōpre
hendebat ius electionis ſpectare ad monachos ſcī Antonii:
di:ſic.ſ.de ꝯſue.cū dilectus:ꝙ nō debuit taceri.de Rp.cū
ordinē. Inno.dicit ꝙ h nil facit ad rem Hoſti.dicit ꝯ. Ex
quo no.ꝙ nō valet Rp.vel priuilegiū ꝯtra priuilegiū impe
tratū:nō ſcā mentiōe de priuilegio.de priu.ex parte.de Rp.
ꝯſtitutus.⁊.c.cum ordinē:dic vt ibi.l.ſi R ptum habeat ali-
quā cſam priuilegiatam:detrahēdē priuilegio pcedat di-
ctū Hoſti.alſ nō neceſſe eſt ꝙ fiat mētio de priuilegio cō
cernēte merita:ſicut nec de pemptoria:de lit.ꝯte.c.i.lib.vi.
⁊ inquātū glo.ſequēs dicit de exceptione mentionē facien-
dā:itellige qñ exceptio reſpicit proceſſuʒ:nō qñ eſt pempto
ria. ¶ Op.ꝙ iudices oñſa licentia non eā poſtpoſuiſſent:
qꝛ obſtāte ſnia debuiſſent pnunciare pro monaſterio ſancti
A.abſoluendo.Reſ.o.ſicut.dupli' exponit:ſm ꝙ duplex eſt
intellectus primus qñ ſnia erat nulla:que prio erat lata:vel
ex defectu ordinis iudiciarii:vel qꝛ lata ab incōpetenti:vel
qꝛ lata poſt appellationē:vel altero reſpectu:⁊ tūc hec ſnia
nō ob.tū quia non fuit oñſa:tū qꝛ ſi fuiſſet oñſa:ea poſtha-
bita.i.ea reiecta ꝯriū ſtatuiſſent.Leius ꝙ cōprehēdebat in
ſnia oñſa ſi fuiſſet oñſa:⁊ ſic exponit.xxiij.q.iiii.dixit ſara:⁊
.C.de ſpon.l.i.Et hoc ſequit glo.in vbo nō obſtāte:⁊ glo.
ſequēs:in v.⁊ hec expoſitio. ¶ Secūdus itellectus ꝙ ſnia
nō erat nulla:ſʒ valida:⁊ tūc lra vult iputādū ptis:que nō oñ
dit ſniam:quā ſi habuiſſent:poſthabita:⁊ ſic ſunt due ptes
ꝯriū ſtat uiſſent.ſ.ei' ꝙ ſtatuerūt:vñ iputet eis ꝙ non oñde-
rūt:tñ ptextu inſtrumēti nouiter repti nō retractet ſnia:⁊ h
eſt verior itellectus:quē tangit glo.in vbo poſthita.in pn.⁊
in ſi.Et dicit ꝙ triplici capite iſti mōachi ſcī Antonii debue
rūt audiri corā papa:opponēdo de ſnia prīa lata. Prio per
viā reſtitutionis:qꝛ ſi nō oppoſuerūt corā primis iudicib':
debuerūt poſtea:petita reſtitutiōe:cū ex hoc lēa eſſet etiaʒ
iſtā exceptionē pponere:de reſti.in inte.c.ij.⁊.c.i.ſcđo qꝛ in
cā appellationis pōt opponi pemptoria obmiſſa in princi-
pali:vt pʒ.C.de tēp.ap.per hāc:de teſti.fraternitatis:cum ſi.
Tertio per viā nullitatis:qꝛ ſecūda ſnia cōtra primā eſt ipſo
iure nulla.ij.q.vi. Itē.§.diffinitiua.l.i.ff.que ſen.ſi ap.re.⁊
.l.i.C.qñ pro.nō eſt ne.glo.ad primū ſatet ꝙ fuiſſent audi-
ti per viā reſtitutionis:ſed h non petierunt:ideo ſibi impu
tent:nam admiſſi fuiſſent:nā peti poterat:vt dicit Jo.an.ſi
ſedebat eccl'ia:ſecus ſi corā pſona tantū:vt no. de re.in ite.
.c.ſi.⁊ no.in cle.i.c.ſi.in glo.ij. ¶ Ad ſʒ ꝯriū dicit Jo.qđ
dicitur in cauſa appellationis poſſe pemptoriā opponi:eſt
verū:qñ in prima inſtantia fuit ignoranter obmiſſa:ſecus ſi
ſcienter:⁊ doloſe:ad fatigandum aduerſariū fuit obmiſſa:
qꝛ non poterit in cā appellationis obmitti quod no.qꝛ limi
tat.l.per hanc:⁊ ſiſia. Idem dicit glo.ſ.de Rp.ad audien-
tiā:pro hac opi.all'.Hoſti.p locū a ſpāli.de excep.exceptio
nē:licet poſſet induci cōtra directo:inſti.de excep.§.itē ſi in
iudicio:ad hoc de preben.pſiti.§.loca.lib.vi.⁊ quod ibi no.
Nō videt placere hec glo.qꝛ ex lra vel indeciſa nō apparet
de ſciētia in obmittēdo.Scđa ſol.ponit p gl.ꝙ dato ꝙ ap
pellauerint:appellatio fuit iterpoſita ab iterlocutoria:quia
exceptiones friuolas recuſationis nō admiſerant:⁊ qꝛ alle
gabāt ſecūdas lras valere:que etiā nō valebant:⁊ ſic receſ-
ſerūt ꝯtumaciter:nō expectata ſnia:vnde cū appellauerūt
a diffinitiua:vel qꝛ etiā vt cōtumaces appellare nō poterāt:
nō audiunt appellātes.ij.q.vi.§.ſunt quorū.Ex quo hēs ꝙ
exceptio peremptoria nō pōt opponi:in cā appellationis ab
iterlocutoria:qꝛ ab illa cū cā appellat:⁊ oʒ ꝙ ex ſpecifica cā
appellādi iuſtificet:vt in cle.cū a repulſione.de ap.ſecundo.
ꝙ recedēs appellās fruſtratorie:vt verus cōtumax:nō au-
dit appellans:de quo dic hodie:vt in cle.i.de dolo.⁊ cōtu.
¶ Ad tertiū ꝯriū Rñdit glo.ſnia ꝯ ſniam nō valet:veruʒ
qñ prima ſnia oñdit ſecūdis iudicib':⁊ pnūciant cōtra eā:
⁊ ſic loquunt iura in ꝯtra.all'.Secus aūt qñ ſnia nō fuit pri
mis iudicibus oñſa doloſe:ſm Joā. Sed glo.dicit ꝙ ſiue
ſcienter:ſiue ignoranter:ſit obmiſſa:⁊ nō oñſa primis iudici-
bus:nō obſtabit ſnie ſcđe:qꝛ ptextu noui inſtrumēti:vel no
uiter repti ⁊c.vt optīe dicit lra:iputēt ergo ſibi ſi non oſten
derūt:pter que.i pn.glo.ponit regulaʒ ꝙ regulariter ſnia
ꝯtra ſniam nō valet. Fallit prio qñ prima ſnia nō fuit:ſiue
ignoranter:ſiue ſcienter:primis iudicibus oſtenſa. ¶ Secū
dus caſus qñ ſnia eſt lata cōtra primā:ea prima oñſa:⁊ a ſe
cūdis iudicib' reprobata:vt nulla.ſ.c.pxi.l.i.§.i.ff.que ſen.
ſine ap.reſ.ff.de cōpen.l.ꝙ iudicet.§.i. ¶ Tertius qñ qđ fu
it de prima:an fuerit iudicatū:vel nō:⁊ pnūciatuʒ fuit non
iudicatuʒ.ff.que ſen.ſine ap.reſ.l.i. ¶ Quartus in negocio
publico.ff.de re iudi.l.peratores:vt qꝛ repit inſtrumētū no-
uiter:ex quo obtinuiſſet:vbi ſuccubuit.Et dicit h Jo.ꝙ ec
cleſia in hoc caſu non equiparat rei publice:ʒ accur.ibi no.
ꝯriū.all'.in auc.de nō ali.§.ſi minus:pro eo facit.xxiij.q.iiij.
qđ ergo:⁊ quia iura eccl'iarū dicunt publica.ff.de iuſti.⁊
iur.l.i.§.publicatū.C.de ſacroſan.eccl.l.ſi.ad hoc.quod no.
poſt Goff.ſ.c.pxi.ſup vlti glo.⁊ no.de tranſac.ſub ptextu
ſed quicqd ſit in illo caſu oʒ ꝙ petat reſtitutio. ¶ Quint'
caſus eſt in.l.admonēdi.ff.de iureiur.qñ ſnia fert nō oino in
tegra pbatiōe:pōt enī recitari iudicio liteo:⁊ ſnia cōtra illud
qđ prius erat ſniatū tenet. ¶ Sextus qñ ſi ſuet prima ſnia
vertit piculū aīe:ʒ ſcđa ſnia ꝯ primā etiā ſi oſtendat ſnia pri
ma.ſ.e.lator:⁊.c.conſanguinei no.glo.que extēdit illos ca
ſus ad alios:vbicūqʒ vertit periculū aīe:⁊ ſic nō iuſtificat
ſnia ex ſolo acquieſcere ptiū. Idē no. Ja.xxx.q.ix.in ſūma
ad h qđ no.ſ.i Rica.Idē inno.hic.dic vt plene dixi.ſ.e.ꝯſā
guinei. Fallit et icaſib' q̄s hēs.ſ.e.cū bertoldus. ¶ Oēs
caſus ſūt clari:excepto prio:quē repetā:⁊ examinabo.J.Ex
his caſib' habem':preſertim ex trib' pmis tres ſolutiones
ad ꝯriū ꝙ ibi qñ fuit oñſa:h qñ fuit ſi oñſa. ¶ Scđa ꝙ ibi
qñ ſi fuit reprobata:qꝛ nulla.h qñ fuit reprobata:qꝛ nulla:
ſed hic diuinat. ¶ Tertia qñ nō fuit pnunciatū nō iudica
tū:h qñ fuit pnūciatū iudicatū:hic ēt diuinat. ¶ Quarta
ponit per Inno.vt ꝯ pcedat qñ ſnia non fuit oppoſita:nec
pbata:hic qñ fuit oppoſita:ſed nō probata:hic dependet a
prima:⁊ erat falſa prio mēbro:qꝛ qñ non fuit oñſa nec op-
poſita:⁊ nō pbata:ſnia dʒ valere. ¶ Quinta ꝙ ſnia ꝯ rē iu
di.non valet:ſed bene valet contra ſniam:hec pōt eſſe vera.

quo ad ſecundam partem: ⁊ quando aliquo remedio eſt ſuſpenſa: quo ad primã põt eſſe vera: ⁊ falſa. ¶ Sexta ſol. vt ibi nõ valet ſnĩa cõtra primã aliquã: hic valet ↄtra p̄mã nullã. hec bona quo ad primũ mẽbrũ: ſed eſt nimiũ generalis: quo ad ſm̃ nõ eſt indiſtincte bona. ¶ Septima ponit̃ per quoſdã vt ibi nõ valet ſcda ſnĩa cõtra p̄mã: qñ iudex ſciuit primã ſniaȝ: hic valet qñ iudex ignorauit: allegat ꝙ iudicis ſciẽtia aliqñ opat̃: vt nõ valeat ſnĩa. ſ. de ap. ſi duobus. ff. de offi. preſi. l. ſi forte. hec põt eſſe bona vt dicam. ſ. Sed iſti dicũt hoc veꝝ vt nõ valeat: iudice ſciente: etiã ſi pars nõ opponat: hoc mihi nõ placet: vt patebit. ſ. nõ placet etiã Joã. and. hec ſo. qui putat tã ꝓprie nõ tenere ſniam cõtra p̄mã: quando ps ⁊ iudex ignorabãt: de p̄ma nõ eſt equũ: ꝙ beneficiuȝ ignorãtie ptis ledat̃ ex ſciẽtia iudicis: p quaȝ potius iuuari debet. de R̃p. ex parte decani. ſolũ eniȝ ad excludẽdam vel ↄcludendã culpã in iudice ponderatur ſciẽtia iudicis: vel ignorãtia. Nec ob. c. ſi forte ⁊ c. ſi duob᷒: que loquunt̃ cuȝ ꝓcedit qui iudex nõ eſt: quo caſu põderat̃ ſciẽtia vel ignorantia: vt in. c. ſi duobus. repitur pars in culpa. ¶ Octaua ſo. ponit̃ hic per Jo. an. an vt hic valeat ſnĩa cõtra ſniam: qñ prima ſcienter ⁊ doloſe nõ fuit oppoſita: ſi aũt ſciẽter ſȝ non doloſe: ⁊ fortius ſi ignoranter eſt obmiſſa: tũc nõ valet ſentẽtia cõtra ſciẽtiã vt ibi. nõ ob. primo mẽbro. glo. C. de tranſac. ſi diuerſa: vbi dicit prima glo. ꝙ nõ valet ſnĩa ſcda ↄtra primã etiã lata: de expreſſo cõſenſu ptiũ: ergo multominus ex tacito: ergo dato ꝙ vera ſit illa glo. nõ ſequit̃ ꝙ ſi ſciẽtia nõ nocet: ergo nec dolus: hoc etiã ꝓcedit in penã ſcientis: ⁊ doloſi: nõ ſcientis tantuȝ: ad quod de R̃p. ſup l̃ris. Ultra. vt refert. Cy. i. l. i. C. qñ ꝓuo. nõ ẽ neceſ. ⁊ recitat Butri. ibi. ⁊ in. l. nã ⁊ poſtea. ſ. ſi dãnetur: dicũt ꝙ ſecũda abſolutoria ↄ primã cõdẽnatoriã valet: q2 eſt: qd iputet̃ actori qui habuit p̄mã cõdẽnatoriã: qñ iterato egit: ⁊ habuit abſolutoriã: Sed ſi prima ſit abſolutoria. Secũda cõdẽnatoria: illa nõ valet: q2 nõ eſt quid iputet̃ reo: cũ iudiciũ reddat̃ in inuitũ: ⁊ h̃ nõ plȝ Jo. an. hic: q2 eadẽ eſt rõ vtrobiqȝ: ⁊ q2 ſnĩa: nõ eſt ↄ legẽ: ſȝ ↄ ius partis: ⁊ ſic vtraqȝ deberet valere. Jõ butri. dicit ꝙ in eadẽ inſtãtia nõ valet ſecũda ↄ primã: q2 per primam eſt functus officio: ⁊ finita eſt inſtãtia. dic ꝙ ſi de p̄ma nõ eſt oppoſitũ: ⁊ nõ ꝓbatũ: valet ſecũda: q2 iputare hȝ ſibi q nõ oppoſuit: cũ iſta nõ ſit de exceptiõ: que ꝓponant̃ poſt ſniam. l. ij. C. ſen. reſcin. nõ poſ. Jdẽ ſi nõ ꝓbauit: q2 nõ põt ꝓbare poſt ſniaȝ: ſi oppoſuit: ⁊ eſt reprobata idẽ. l. ꝙ in diẽ de cõpẽ. ſi oppoſuit: ⁊ ꝓbauit: ⁊ eaȝ nõ reprobauit expreſſe: tũc ꝓcedit. l. i. C. qñ ꝓuo. nõ eſt ne. Bar. tȝ indiſtincte ſecũdã in diuerſis inſtãtijs valere ↄ primã: in eadẽ nõ per rationẽ. Butri. ad p̄mũ all'. l. ſi duob᷒: ⁊ hoc ponit ibi. ⁊ glo. ff. de excep. rei iudi. Ad hoc q2 ſi nõ tenet cõtra iuramẽtuȝ: vt . l. nã ⁊ poſtea. ſ. nam ſi dãnet̃. ff. de iureiur. Jdẽ tȝ in. d. l. i.

Excludo caſus nõ dubios: certi ſunt caſus: nõ eſt dubium ſniam valere cõtra ſniam. Primus qñ prima eſt aliquo remedio retractabiliter ſuſpẽſa: vt appellationis: reſtitutiõis: vel ſupplicatiõis: ⁊ planũ ꝙ tunc ſecũda valet cõtra p̄mã. ſ. de fide inſtru. cũ Jo. de teſte. Raynaldus: ⁊ c. raynutius. de teſti. in ſte. c. ex l̃ris. ⁊ c. ſi. c. ij. lib. vj. cũ ſi. ¶ Secũdus caſus qñ ſnĩa nullo remedio eſt ſuſpenſa: ſed prima eſt nulla: adhuc certũ eſt ꝙ ſecũda valet cõtra primã: vt hic ſm̃ duas lec. de pur. vul. c. ij. C. õ ſen. q̃ ſine cer. quan. l. ſi. cũ ſi. ¶ Tertius caſus qñ fuit prima aliqua: ſed fuit reuocatũ in dubiuȝ de iuribus prime: ⁊ fuit ꝓñciata nulla: vt dixi. ſ. ¶ Quartus caſus qñ fuit reuocatũ in dubiuȝ: an lata fuerit prima: ⁊ ꝓñciatũ ꝙ nõ erat lata: q2 hic ſnĩa nõ eſt directo ↄ ſniam: tũc valet ſcda: vt dixi. ſ. ¶ Quintus caſus qñ ſnĩa ſcda: poteſt in aliquo diuerſificari a prima: rõne tpis: vel alias de cõ: de qua. C. de ve. iu. enu. l. ij. ſ. ↄriũ: vt ſi in p̄ma ſnĩa fuit ꝓnũciatũ me debere: vel rẽ meã eſſe. Jn ſcda ꝓnũciat̃ me nõ debere: vel tuã non eſſe: quorũ vtrũqȝ põt eſſe ſuo tpe: ⁊ valet. Ad qõ de teſti. cũ tu. de pe. di. i. periculoſe: de fi. inſtru. iputari: ⁊ quod ibi no. C. de teſti. auc. ſi dicatur. C. ſi man. ita ve.

ne proſti. l. i. ff. de mino. in cauſe. ſ. ſi. nam tunc valet ſecunda: quaſi ceſſauerit cauſa prime. de renũc. poſt tranſlationẽ ver. ceterũ. ff. de excu. tu. l. ex oratione. ⁊ ff. de pe. here. l. itẽ videndũ: ⁊. l. illud. ¶ Sextus caſus eſt: ſnĩa ſecũda ↄ p̄mã lata ⁊ illi directe aduerſat̃: nec põt aliqua via diuerſificari: lata eſt tamẽ ſecũda cõtra primã: abſqȝ alia inſtãtia: ⁊ tũc ſecũda ſnĩa eſt nulla: ſiue cõſonet: ſiue ↄtrariet̃ prime. Primo q2 lata eſt a iudice: qui functus eſt officio. Secundo q2 lata eſt abſqȝ inſtãtia: ⁊ etiã ſi ps cõtra quã fert̃ conſentiret: q2 non põt renũciare ſolẽnitatibus iudiciorũ: vt no. de offi. deleg. õ cauſis. de libe. ob. c. i. de re iudi. c. i. lib. vj. ¶ Septimus caſus qñ ſecũda ſnĩa fert̃ in diuerſa inſtãtia ↄtra primã illo: ꝓ quo lata eſt pria: ſcienter: vl' doloſe obmittẽte exceptiõeȝ de p̄ma: ⁊ tũc hȝ verũ caſuȝ h̃ valet ſcda ↄ primã. ¶ Octauus caſus qñ fert̃ ſnĩa cõtra primã: ⁊ eo: pro quo lata eſt prima: obmittẽte primã ſniam: ⁊ exceptioneȝ eius ſcienter: ſed nõ doloſe: aut ignoranter: ⁊ hec eſt dubitatio. Jo. and. tenet hic ſecũdã nõ valere ↄtra primã per dictã. l. i. oȝ videri cauſam ꝓpter quã ſnĩa ↄ ſniaȝ nõ tenet. ¶ Quidã dicũt vt ſit finis litiũ: hec nõ plȝ Bar. q2 hac rõne nõ valeret ſnĩa ↄtra iuramẽtũ: nec ↄtra trãſactionẽ: cũ ambo ſint remedia litis deciſoria: vt. l. i. ff. de iureiurã. ⁊. l. poſt rem. ff. de tranſac. ad hoc. l. nã ⁊ poſtea. ſ. ſed ſi dãnetur. ff. de iureiur. ¶ Secunda ratio aſſignat̃: q2 ſnĩa lata cõtra ſniam eſt cõtra ius: q2 ius ſit ex ſnĩa: vt. l. pe. ff. de iuſti. ⁊ iure: ſnĩa autẽ ↄ ius nõ tenet: vt. ſ. eo. cũ iter: ⁊ has decidit glo. in. d. l. i. nec hoc plȝ cõmuniter: q2 ſnĩa cõtra ius partis valet: ex quo eſt expreſſus error in ſnĩa: vt dicto. c. cũ iter. ⁊. c. i. Secũdo q2 ſententia cõtra ius nõ redactum ad corpus iuris: valet: etiã expreſſo errore vt in. l. cum prolatis. ff. de re iudi. ergo ⁊ valebit iſta ↄ tale ius: cũ ſnĩa nõ õſcripta in iure. ¶ Tertia ratio aſſignatur p Bar. ⁊ Bu. q2 ſcda ſnĩa repitur lata a iudice functo officio ſuo: vel lata extra inſtãtiã: iõ non tenet: hec ratio eſt bona in ſe: ſȝ inquãtũ ↄcludit ſniam in diuerſa inſtãtia latã valere indiſtincte: multuȝ reſtringit. l. i. que dicit indiſtincte ꝙ nõ valet: ⁊ eſt cõtra rõnẽ huius tex. qui ſe fundat ſup validitate prime: ꝙ hic opata fuerit nõ oñſio ſnĩe. Jtem. l. i. ff. que ſen. ſine ap. reſcin. videt̃ loqui qñ ſnĩe ſunt late in diuerſis iſtantijs: q2 pȝ in exceptione: cũ excipiat caſum: qñ reuocatũ eſt in dubiũ de iurib᷒ p̄me. dicebã q rõ eſt ꝙ ſnĩa fac notoriũ: ⁊ ſnĩa eſt nulla: que eſt lata ↄ notoriũ: no. de ſen. ex. romana. li. vi. ſ. i. no. Jnn. de frigi. fraternitatẽ: ⁊ c. cũ nr̃is. de cõceſ. p̄bẽ. in addi. h̃ ſenſerit pe. vt recitat Cy. in. l. i. C. de ſen. vbi dicit ꝙ cã eſt: q2 ſnĩa dȝ fieri ſup dubio: nõ ſup certo: ad h̃ tex. nõ cauillãdo. ſ. e. inter cetera: vbi pȝ ꝙ ſnĩa non valet ↄ mãifeſtũ: ad h̃ de ap. ſollicitudinẽ. ver. ſi vero: vnde ↄcludo ĩdiſtincte ꝙ ſnĩa lata ↄ ſniaȝ in diuerſis iſtãtijs: nõ tenet: qñ ſnĩa fuit primis iudicib᷒ oñſa: ⁊ nõ reuocato in dubiũ de iurib᷒ eius: vel iniuſticia eius: ſtatiȝ iudex ꝓñciet ↄ illã: ſnĩa nõ ⁊tãqȝ lata ↄ notoriũ: de quo iudici ↄſtat: vbi aũt foret lata ſnĩa cõtra primã: prima non oſtenſa eſt: ſecus q2 repit̃ lata ↄ ius: q̃q̃ notoriũ: de quo iudici nõ ↄſtat: nec facio dr̃iam an doloſe: vel nõ doloſe obmiſerit opponere. Jtẽ an ignoranter: vel ſcienter: q2 quõcunqȝ obmiſerit: ſnĩa nõ repitur lata cõtra notoriũ: de quo iudici conſtet. Secus ſi illa oñſa pronunciat cõtra eã: qõ intelligo vt dixi: qñ nõ eſt reuocatũ in dubiũ de iurib᷒ p̄me: vel qñ eſt reuocatũ in dubiũ de iuſticia: vel iniuſticia eius: vel eſt reuocatũ: ⁊ nõ appȝ aliquid de in iuſticia: vbi aũt oñditur iniuſticia: vel confeſſione partis: tunc valet ſnĩa: q2 notoriũ cõfundit notorium: vt no. Jnno. de imu. ecc. ꝙ pleriqȝ. Jdem ſi alia ꝓbatione detegeret̃ ſcdo iudici iniuſticia: q2 ex quo iaȝ notoria ꝓbatiõe apparet iniuſticia: ſcda ſnĩa iuuat̃ ↄ notoriuȝ p̄me: ⁊ ſic intelligo Jnno. de R̃p. cũ dilecta. ſ. e. cũ Bertoldus. de frigi. fraternitatẽ. ad h̃ qõ no. archi. ij. q. vi. ſ. diffinitiua. ⁊ hoſti. ſ. e. cũ oliȝ: vbi dicit: ꝙ ſnĩa ↄ ſniam tenet: qñ notoriũ eſt de iniuſticia prime. Ex hoc decidit̃ quid de ſententia lata contra iuramentum: vel cõtra confeſſionem: puto ꝙ tenet

vt in l. nam et postea. §. sed si dicatur. ff. de iureiuran. quod multa possunt opponi cōtra iuramentū: et cōfessionē: que non cōtra sniam: licet cum ꝯfessio et iuramētū habeant in se presumptionem iurisiurando tñ inducūt presumptionem et de iure: sicut snia: nam contra cōfessionē admittitur probatio: et aliquando contra iuramētū: nisi quando transit in transactionem. ff. de dolo. l. sed et si deferente. iuncta. l. pe. C. de iureiuran. quod secus est in snia. Iter diversos tñ valet snia contra sniam: vide Inno. q. si. sint legi. cām: et est rō: quia notorietas nō se extēdit ad diuersam personā: quia nō fuit in iudicio.

Suborta.

Tenet snia lata contra priuilegium ostēsum: vel nō ostēsum: si ab ea nō fuerit appellatū: vel supplicatū. h. d. Et tria facit. Primo premittit processum et sniam super possessorio latā. Secundo. ibi. verū. cōmittit ipsius executionē: et cām super petitorio. Tertio. ibi. iudicibus. petitorium diffinit. diffinitū moderatur: et quoddam soluit obstaculū. ibi. subiectionē: quā vendicabat epūs. ibi. Innocētij secūda. ibi. sibi. s. episcorū prima facie erat instructū priuilegio plene vt debuit. Secundo. cū Bertoldus remittentibus: erant enim iudices perplexi propter priuilegiū Inno. et sniam alexandri. nescientes ergo quid eligerent remiserunt negociū ad papā. ¶ No. i. quod vbi in eodem libello plures accumulantur actiones: et articuli: quorū aliqui facilius expediuntur: pōt iudex per partes pronūciare expediēdo articulos: de quibus constat alius dilatis. ¶ No. monachos in oī cā in qua possunt esse in iudicio: in omni illo: alio nō repugnāte posse constituere procuratorē: si regula. ꝯ. de resti. spo. ex parte de iudi. itelleximus. ¶ No. quod si possessionē probari per suā cōfessione. ¶ No. vbi in eadē instātia accumulatū est possessoriū et petitoriū: si prius cōstat de possessorio: sup eo fertur snia: et executioni mandatur: nec defertur vsque ad sniam in petitorio: de hoc: in. c. cū dilectus. de cā pos. et in. c. cū ecclia: et. c. ad vltimū. ¶ No. pro et cōtra quod si per sniam latam contra subiectū: nō preiudicatur vero dño: et iudicāte sup subiectione. de h. ꝯ. c. cū sup. ¶ No. quod dubiū quod in quolibet casu certi cōcludit iudici iusticiā: illud sup eo nō ipedit sniam promulgari: quia in quolibet euētu nota est iudici iusticia: per h. l. gallus. §. et quid si tantum. ff. de lib. et posthu. ¶ No. quod valet snia contra istrumentū: et priuilegiū: et iudici ostēsum: et in iudicio productū. ¶ No. illud preceptū priuilegij etc. ¶ No. quod ad concludendū in possessorio restituēde sup re incorporali: sufficit probare se fuisse aliquando in quasi possessione: quo probato obtinet cōtra nūc resistētē: quia censetur eum possessione priuasse: eo quod non reddit et quod subditus resistit apparet spoliatus: vñ cōpetit epō: vel iterdictū: vel iudicis officium: vel condictio: de quo Inno. remittit. de dec. querelā: de resti. spo. sepe. dic vt ibi dixi: et vide oīno quod no. in. c. accedēs. i. vt lite nō cōte. ¶ No. quod vbi vtraque pars fundat itentionē suā iudicādum est pro illa: que efficatiora iura producit: ad hoc de postu. pla. bone. ij. in fi. vbi de hoc. ad hoc de prob. licet cām: et est hoc arbitrariū. de testi. in nra: et. c. fi. fm Hosti. ¶ Opp. quod snia sup subiectione debuerit preiudicare pape. l. c. quāuis Inno. dicit quod papa ignorauit ius: quod habebat in monasterio: alias sibi preiudicasset. ff. eo. l. sepe. ¶ No. bñ nō sufficit scire iudicium motū sup iure suo: vel ad se spectāte: sed oportet etiam quod sciat sibi illud ius cōpetere: quod no. bñ: quia valde limitādo declarat illa iura: et multotiēs contingere pōt quē scire litigium sup iure quod habet ex persona alterius: in quo pōt cadere ignorātia probabilis. de iureiurā. cū quis in iure: vel fm Hosti. nō preiudicauit sibi: cū hoc fecerit ex necessitate publici officij: de quare enim cognouit tñ iudicare oportet de cā pos. cum ecclesia. ff. de iudi. de qua re: sicut dicimus in pupillo: et tutore: pro eo agente vel auctē prebente. C. de admi. tu. l. cū quedā. ff. ex qui. ca. ma. l. videlicet: sed sic secus in officio volūtario. sicut est officium aduocationis: et procurationis: de inoffi. te. aduersus. §. fi. et l. fi. Rñ. i. ff. de rei ven. l. officiū. ff. queadmodū te. ap. l. si quis ex signatoribus. C. de inoffi. tes. l. parētibus. ꝯ. de trāsac. ex līs: tutius tñ est iudici quod suū ius excipiat: sicut h fecit papa: nec mirum si cōseruat ius suū: per protestationē: qui sic cōseruat etiā ius aliorum. ꝯ. c. proxi. in fi. ¶ Vltio Jo. an. remittit de questione cōdemnati qui post cōdemnationē repit istrumētū: remittit ad spe. de sen. execu. §. vlti. ver. illud autē. et de instru. edi. §. post quam ver. quid si solui. x. vide quod scripsi. ꝯ. eo. cum Bertoldus. et Jo. an. de prer. vul. c. ij. et glo. in. l. si fideiussor. §. in omnibus. ff. man. ¶ Glo. i. et ij. sunt clare. in fi. ¶ Glo. ij. dicit rōnē quare. vide per glo. de fo. cōpe. ꝯquestus in glo. ij. ¶ Glo. iij. colligit primo: quod accumulato possessorio: et petitorio: si cōfessione cōstat de possessorio: prius sup illo pronūciatur: et dicit h Inno. dignū no. quod quando vtroque iudicio agitur dilata petitorio pronūciatur sup pos. de qua cōstat statim per cōfessionē: vt hic. Sed ipse hoc reprobat dicēs quod cōstat: quia liter cūque probat: et obtinet: quia suspēso petitorio: pōt quis prosequi possessionē. de cau. pos. c. pastoralis. Hosti. remittit de resti. spo. ex cōqōne ad fi. et vide. eo. ti. sepe. in glo. dicit Inno. et J. de cōces. preben. post electionē: in verbo sniam. in fi. Collegit secundo quod qui obtinet in proprietate: obtinet in possessione: in quo etiam ali succubuit: quando iudicia in snia accumulantur: ad quod de cā pos. cū dilectus. ¶ Op. glo. quod papa contra epm in proprietate debuerit pronunciare: ex quo nihil probabat sup ea: de cā pos. cū ecclia: vt ecc. ho. vt nota in gl. dicit quod epus fuit prosecutus tantū possessoriū: petēs inducias ad probandū contra priuilegiū: sup petitorio: vel ipse ex officio suo voluit procedere epo: alias nō recte processisset papa: vel dic quod pro possessorio tñ actū fuit: et epus petijt cām cōmitti quātū ad petitorium quod melius vr. ¶ Op. glo. quod sit aliud exceptionē obmittere: aliud reprobare: vt pz in exceptione cōpēsationis: quia si opponit et iudex eā expresse nō reprobat: sed ea obmissa procedit ad sniam: nō vr eā reprobare: quia iterato posset opponi: et tñ secus si eā expresse reprobat. ff. de cōpē. quod in dic. §. i. glo. dicit quod spāle est in cōpēsatione: sed dic quod aliud i cōpēsatione: quia pōt opponi ad merita: et in executione: vñ si expresse nō reprobatur: vñ reseruata ad executionē: secus si expresse reprobatur: aliud in exceptionibus: que tātū possunt opponi ad merita: quia eo quod nō admittuntur videntur reprobari: cū nō possint reseruari ad executionem: nec ibi opponi: et quia per sniam excluduntur. l. ij. C. sen. rescin. nō posse. ¶ Vltia glo. colligit quod solo facto perditur priuilegiū. alr. cōcor. de hoc in. c. cū accessissent. de cōsti. dic vt ibi.

Un. J. et A.

Snia a qua fuit appellatū retractatur: si cōstat testes: ad quorū dicā tñ lata fuit: cōspiratores fuisse: et a cōtradicēte parte receptos. h. d. Primo ponitur factū corā papa narratū: Secundo dat iudices appellationis. ibi. quia vero. prima subdiuiditur. Quia primo ponit delegationē principalis cāe et eius formā. Secūda. ibi. iudicis processum et sniam delegatorū. Tertia. ibi. a qua. appellationē ab eo iterpositā: et prosecutionē ipsius. Secūda etiam subdiuiditur. Quia prius icertū casum mādat processum primo rū irritari: et de nouo inchoari. Secūda. ibi. si vero sub triplici mēbro. mandat processum cōfirmari quoddā soluēs obstaculum. ibi. quia licet. ¶ No. primo quod canonici regulares: nō solū nomine ecclesie: sed etiā suo: procuratorem cōstituitur: etiā alium canonicū regularem: fm Inno. ¶ Secūdo no. cōcanonicos ecclesie posse proprium epm de criminibus eius superiori deferre: et accusare: et nō solum possunt deferre crimen imediate: sed criminis infamia: quia interest sua non hre epm de criminibus ifamatū. ¶ No. practicā dādi visitatorē: et inquisitorē generalē: i capite: et i mēbris. ¶ No. h expressum quod pp ifamiā epi pōt ad inquisitionē procedi contra mēbra: quia ifirmato capite ifirmari videntur mēbra. hec sūt notabilia prime ptis: vsque ad ver. iudicem: hic expedio dicta doc. et glo. ¶ No. fm ab appellatione correctionis inquisitionē cōmitti. Itē quod is cui cōmittitur correctio presentat bñficio. ¶ Op. quod monachi si cōstituūt procuratorem: nec cōstituantur. xvi. q. i. quod vere: et. c. monachi. de accu. c. pe. lxxxvij. di. peruēit. dicit Inno. quod monasteriū idubitāter procuratorē mōachū cōstituit: et cōsue. cū dilectus. de iura. cal. iperatorū. cū multis si. Itē religiosi i cāis quas hñt procuratores cōstituūt: vt si fiat inquisitio contra

ipſos: vel ipſi inquiſitionem promouent contra prelatum: vt hic: ⁊ de tranſac. c. pe. In tm̄ ꝙ ↄtra voluntatē epi: ⁊ plati: poſſūt monachi denūciare malū platū: ⁊ ad hoc ꝓcuratorem cōſtituere: vt pꝫ hic. iij. q. vij. q2 ꝓpter: q̄nimo: ⁊ pro ꝓſecutiōe cuiuſlibet negocij: in quo plures monachi agendo: vel defendendo: admittūtur: poſſūt vnus vel plures ex eis negociū proſequi: etiā ↄſtitui ꝓcuratores ab alijs: eorū noīe: de accu. c. olim. Ad h̄ qḋ no. de teſti. inſup: vt pꝫ in cle. religioſus de ꝓcura. Idē ſi agāt de plati ſui electione. ſ. e. ad ꝓbandū. de R̄p. cū dilecta. de elec. cū iter. R. Idē in accuſatione: ⁊ denūciatiōe plati ſui: quo caſu ſunt eis expēſe de bonis monaſterij miniſtrāde. ſ. de accu. ex pte: ⁊ generalr̄ vbicū3 lꝫ monacho agere: lꝫ p aliū lr̄as ipetrare: ⁊ cām ꝓſeq: ad h̄ de excep. dilecti. in p̄n. ibi trāſmiſſa vobis ⁊c̄. regularr̄ eniꝫ obtinet ꝙ ꝓcuratorē cōſtituꝫ in cui ꝑmittit agere. ff. de procuratorib᷒. l. i. ⁊ melius eſt ꝙ monachus agat per aliū q̄ꝫ ſe ipſum. ſ. de ſindi. c. i. ¶ An autē poſſit ꝓcurator cōſtitui. dicit Inno. ꝙ quilibet mōachus pōt ꝓcurator ↄſtitui ab abbate: in negocio monaſterij ſui. xvi. q. i. qui vere: ⁊ c. monachi: nō aūt in ſuis ꝓprijs. ſ. abbatis negocijs: puta ſi fiat inq̄ſitio cōtra eū: vel alia ꝓpria negocia inſurgūt: ſm̄ quoſdā cū p̄dicta capitula dicūt: ꝙ ad hoc vt monachus poſſit hec negocia foreſia exercere: duo reqrunt: abbatis mandatū: ſeu auctas: ⁊ monaſterij vtilitas: ſm̄ aliquos. Inno. dicit ꝙ etiā in inq̄ſitione: ⁊ alijs negocijs abbatis: ⁊ in electiōe ipſius: ⁊ in alijs: pōt monachus eē ꝓcurator: q2 in hoc vertit vtilitas monaſterij: vt bonus abbas ei p̄ficiat: ⁊ p̄fectus defendat: ſm̄ Inno. per que dicūt ꝓcuratores electorū: ꝙ qui defendūt platos ſibi per ſucceſſores deberi ſallaria. Illi dicūt cōtra. q2 ſeruierūt pſonis: vt in vtroq3 ponderandū eētum: ⁊ in electo diſtinguēda cōcors electio a diſcordi: per decre. cupiētes. de elec. lib. vi. per p̄dicta. dicit Innoc. ꝙ pro laico patrono: vel principe: vel magno defenſore: ſiue vtili amico monaſterij: videt ꝙ poſſit monachus eſſe ꝓcurator: nā officiū ꝓcuratiōis fortius ꝓhibet epō: q̄ꝫ monacho. v. q. iij. q2 epus. ix. q. iij. cū ſcimus: ⁊ tn̄ dicit epus arelateū. ꝓ dn̄o ville montis peſſulani: qui nec ſuus princeps eſt: nec patronus: ſed amicus tantū: per papā admittit ꝓcura. ſ. q ſi. ſunt legit. ꝑ venerabilē. fortius ergo monachus admittit: cū in amico ꝓcuret vtilitas monaſterij: ⁊ ſi is cōtra quē admittit excipiat ꝙ in h̄ non vertit vtilitas monaſterij. Replicabit ꝙ nō ꝑtinet ad eū de hoc excipere: q2 nec ingrere: nec ſcire poſſent vtilitates monaſterij: que forte ita occulte ſunt: ꝙ nō expedit eas eſſe notas aduerſario: ſꝫ cōuētus ad quē pertinet ſcire ⁊ tractare vtilitates monaſterij: vel etiā ipſe mōachus: q cōſtituit: poſſet ↄtradicere ex hac cā: q̄nimo de mādato epi pōt ipſe cōſtitui ꝓcura. xvi. q. i. qui vere. imo: ꝙ plus eſt: cōtra voluntatē epi: ⁊ abbatis: poſſūt monachi denūciare malū platū: ⁊ ad hoc ꝓcuratores conſtituere: vt hic pꝫ. iij. q. vi. qua ꝓpter: ↄ̄dictio nō ob. xij. q. i. nō dicatis: vbi dꝭ ꝙ nec litteras recipere dꝫ monachus ſine licētia ſupioris: qḋ itelligitur de lr̄is ēt puatis: ⁊ amicabilib᷒: ⁊ ſimplicib᷒: ſibi miſſis: multominus ḡ ꝓcuratoias ſuſcipere dꝫ: abſq3 licētia: q2 intelligit de lr̄is miſſis ꝓ ſua vtilitate: nō pro vtilitate monaſterij. Illud regulariter verū. Fallit qn̄ ꝓcurator ↄſtituit vt hic alijs caſib᷒ a iure exceptis: ſꝫ Inno. Remittit Inno. de poſtu. c. ij. ⁊ quod no. de p̄ui. cū olim. in glo. iō acq̄ſiuit. ¶ Op. ꝙ ꝓ alijs nō poterunt nūciare iudicio criminali de ꝓcura. tūc. Sol. itellige ꝙ hic agebat de crimie ciuiliter. In ciuilib᷒ aūt tales dicunt ↄſortes litis: vt no. de cōſti. cum M. ad hoc de ꝓcura. cle. religioſus. ¶ Glo. q̄rit an poſſit cōmittere vices ſuas. glo. ꝙ nō: vt. ſ. de offi. dele. q̄m. §. i. ¶ Querit glo. an in ipſo loco oīno debeat fieri inq̄ſitio: vel extra locū poſſit. glo. dicit ꝙ nō poſſit extra locū: niſi moueatur: de quorū vita q̄rit: tu dic ꝙ idiſtincte alibi fieri nō pōt: ſaluo eo ꝙ dꝭ de offi. dele. ſtatuimus. lib. vi. ꝑ quā reprobatur qḋ dixit hic vincē. ꝙ ſi illi qbus ſic ſcribit: pte nō opponēte: in alio loco ꝓcedāt: ⁊ ſniam ferāt: valet ſnia. ff. de ꝓcurato. ſi filius. §. veteranitu dic ↄtra. niſi in caſu p̄dicte decre. ſtatuimus. lib. vi. ſm̄ Io. an. ad qḋ. de R̄p. ſtatutū. §. in nullo. lib. vi. ¶ Uenio ad ver. iudices. ¶ No. i. ꝙ inq̄ſitores iudices appellant: ⁊ dicit Io. an. ꝙ lꝫ melius inq̄ſitores appellarent: tn̄ iudices dicūtur: q2 admodū iudicū ab adminiſtratore deponūt: ⁊ exceptiones admittūt: in quo tn̄ ſit inter iſtos dr̄ia: remittit Hoſti. de iudi. exhibita. ¶ No. inq̄ſitores generales poſſe ab adminiſtratiōe remouere. ¶ No. inq̄ſitores ſup pluribus articulis poſſe per ptes ꝓcedere: ⁊ p̄ncipales articulos poſſe expedire: alijs dilatꝭ. ¶ No. ſꝫ Hoſti. ꝙ is cōtra quē fit iq̄ſitio cogit iurare: d quo de acca. q̄liter. ij. ¶ Op. ꝙ nō ōbeat ꝓnūciari p ptes. ff. de arbi. l. q̄d tamē. Sol. delegatus ꝓnūciat per ptes. Idē in ordinario. Idē ⁊ in arbitro: niſi ſit dictū vt de oībus ꝓnūciet ⁊ cognoſcat. Nūq̄d aūt tales viſitatores ſint ordinarij: vt de frede. ſuo conſi. cxl. de materia glo. dic vt. ſ. cum inter. ¶ Uenio ad ver. aqua. ¶ No. i. inq̄ſitores nō debere ꝓcedere lite nō ↄte. ¶ No. ij. ꝙ cōſpiratores ↄtra inq̄ſitum nō ſunt in teſtes recipiēdi. ¶ No. ꝙ in cā appellatiōis pōt doceri ⁊ opponi de nullitate ꝓceſſus: ⁊ poſſūt cāe allegari cōcludētes nullitatē ſentētie. ¶ No. ꝙ actus publicatiōis: ⁊ oſtēſiōis teſtiū vꝫ eſſe de ſubſtātia iudicij: vel ſaltē de iuſticia: vt illis obmiſſis ſnia reddat iniq̄. ¶ No. ꝙ aliḋ eſt publicare atteſtatiōes: ⁊ aliud eſt oſ̄dere: ⁊ ſic ſūt diuerſa: per qḋ videre ꝙ publicatio nō ↄcludat oſ̄ſionē: ⁊ ꝙ nō ſufficit publicare: niſi oſtendant: de quo dixi de teſti. fraternitatis. ¶ Op. ꝙ in cā inq̄ſitiōis poſſit ꝓcedi ad diffinitiua lit. nō ↄte. vt lite. nō cōte. q̄m. §. ſunt ⁊ alij. glo. fatet ꝙ hec cā non eſt bona. dicit tn̄ ꝙ citari dꝫ: ⁊ exponi debēt ſibi capitula: ſꝫ formā. §. dꝫ. Secūdo dicit h̄ido vł ī glo. ⁊ h̄ itellige: debet dicere vł hoc itellige: aīs nō haberet ſenſū: niſi illud: ⁊ hoc itellige referas ad tex. ⁊ nō ad illa que ſunt dicta in p̄cedēti pte glo. ⁊ eſt ſenſus ꝙ vbi ꝓcedit ex inq̄ſitiōe: altero p̄ſe quēte: exigit cōteſtatio litis: alł. ad h̄ Hoſti. de iura. calū. c. pe. Hoc ⁊ ab. dicūt ꝙ l generali nō ſit litis ↄteſtatio: in ſpāli vocat is cōtra quē fit inq̄ſitio: q ſi r̄ndet: habet pro cōteſta. ſicut ↄtumax ꝓcedi poteſt contra eum: vt lite nō ↄte. q̄m. §. ſunt ⁊ alij: ad h̄ qḋ no. ſup vlti. ꝯ hoc plene dixi: vt lite nō cōte. q̄m. §. ſunt ⁊ alij. dic vt ibi. ¶ Op. glo. ꝙ papa debuerit moueri ad ſniandū ex cā: q2 nō ſunt ei oſ̄ſa capitula de accu. q̄liter. glo. dicit ꝙ hec ſuit ſufficiēs cā. papa tn̄ ab alijs mouet: q2 forte ab hac nō cōſtitit: debebat ḡ ꝓbari. Innoc. dicit hic ꝙ forte alij fuerūt publicati: ſꝫ nō dicta ↄſpiratorū: qḋ nō erat neceſſe: ſi ex eis ad ſniandū ſi mouebat: vel forte ſcḋm eū lꝫ nulle atteſtationes fuerūt publicate: nō tn̄ ꝓp id reuocabit ſnia: cū ex eo nō fuerit appellatū: ꝑ qḋ nō eſt grauamē illatū cōtra ius litigatoris: ⁊ trāſit in rē iudi. vel approbari ꝑ ptē: ſi infra. x. dies ab illo nō appellet: vel papa mādat dcā cōſpiratorū publicari: ⁊ inq̄rit an iudices cōſpiratorū fuerint ꝓſecuti: ⁊ an aliorū dcā cōcordāt dictis ↄſpiratorū: ſꝫ Inno. ¶ Uenio ad ver. q2 vero. ¶ No. p̄io ꝙ ꝓp hoc ꝙ in appellatiōis cā ad curiā interpoſita: nō poſſit probari cā appellationis: nichilominus ſtatī non fertur ſnia: ſi pars cōfidit poſſe ꝓbari ad partes: tunc cā eſt ad partes remittenda: ſi tamē aliquid docuit de cauſa: q̄ꝫ non plene. ¶ No. ꝙ ſola volūtas ꝓbandi cām appellatiōis a diffinitiua: corā iudice a quo: nō iuſtificat appellationē: niſi aliter actu ꝓbet. ¶ No. irritari ſniam ꝓpter receptionē teſtiū ↄſpiratorū: duob᷒ iteruenietib᷒: ꝙ vltra receptionē teſtiū cōſpiratorū ꝓbent ↄſpiratores: ⁊ ꝙ depoſuerūt ↄ̄ eius perſonā: ex cuius pſona reddant inhabiles: ⁊ ꝙ iudices illorū dcā ſunt ↄſecuti: ⁊ dicūtur ſecuti illorū dcā: q̄n p alios nō eſt ꝓbatū: ⁊ nō dicunt ſecuti illorū dcā: q̄n p alios ē plene ꝓbatū: ⁊ ſic pꝫ ꝙ cōmixtio habiliū cū ihabilib᷒ ad teſtificādū non viciat teſtimoniū: dūmō tot habiles deponāt: ex quibus integra ꝓbatio formet: ⁊ ſumat. ¶ No. ꝙ actus ↄſpirationis inhabilitat teſtem ſolū reſpectu illius ↄ̄ quē eſt ↄſpiratū ⁊ nō reſpectu alteri᷒: ⁊ ſic limitata cā: limitatū parit effectū

⁊ ſic cõſpiratores ↄtra abbatē: recipi pñt ↄtra monachos: ⁊ ſic videtur ꝙ delictum conſpirationis indefinite non repellat a teſtificādo. ¶ No. ꝙ per actū receptionis teſtiū inhabiliū pars nõ grauaꝰ: niſi ſtatim probenꝰ inhabiles: de quo dic vt de teſti. ex pte adc. debuit ergo vel ꝓteſtari: de teſti. pñtiū vel terminū petere ad ꝓbandū vt hic: ⁊ .ſ. de teſti. cām: ſm Inno. Jo. an. remittit ad .c. ex pte. ¶ No. ex pn. in cā appellationis ꝓbari poſſe ꝙ tantū ſemiplene fuit ꝓbatum in principali: de hoc de teſti. fraternitatis: ſm Hoſtien. ¶ Quid ſi ꝓbata fuiſſent obiecta: nõ ꝑ alios teſtes: ſꝫ per inſtrumēta aliquo genere probatiõis: dic ꝙ idem: nā ⁊ per eoſdē iudices poſſet de his cõſtare: de exceſ. plato. iter dilectos. ver. ꝑterea. de quo .ſ. de teſti. cum a nobis: ſm Hoſti. ¶ Querit glo. an ſufficiat obiectū cõtra teſtes ꝙ ſint cõſpiratores: an etiā exigaꝰ ꝙ hoc ꝓbare voluerit: vt ex hoc retractetꝰ ſnia. glo. hic dicit ꝙ iſta lrā videꝰ ſonare: ꝙ vtrāq; exigaꝰ: imo non ſufficit ꝙ voluerit: niſi obtulerit: nec ſufficit ꝙ obtulerit niſi cõſpiratores probenꝰ: dic ſi tantuꝫ excipit: nec aliter ꝓbare voluit: iquātū nõ eſt admiſſa exceptio: ⁊ teſtes ſunt admiſſi: nõ eſt grauatus: ⁊ iõ tunc ſi vult retractare ſententiā a diffinitiua: oꝫ ꝙ ꝓbet illos cõſpiratores fuiſſe: ⁊ iudicem fuiſſe ſecutū dicta eorū. hoc tenet archidia. ij. q. ij. ap pellatione: ⁊ vin. hoc idē ſi tantū excepit: ⁊ voluit probare: ⁊ obtulit ſed nõ incõtinētī: vel ſi incõtinenti nõ appellauit a receptione: ſed a diffinitiua: q2 illa iuſtificaꝰ ex iuſticia: ⁊ non ex ſolo grauamine. Si autē excepit: ⁊ obtulit probare: ⁊ incõtinētī: ⁊ appellauit a receptione: tūc hoc ſolo docto iuſtificaretur illa appellatio ab interlocutoria: per .c. ex pte adc. ⁊ per .c. iterpoſita: ⁊ ſic ſoluiꝰ .c. ſequens. ¶ Opp. glo. ꝙ imo ſola volūtate ꝓbandi exceptionē contra teſtes: ⁊ oblatione ꝓbatiõis iuſtificeꝰ appellatio. de ap. iterpoſita glo. remittit ad .c. ex pte adc. dicit Hoſt. ꝙ hoc ꝓbare voluit: ſed nõ obtulit: vl' obtulit nec fuit repulſus: vel ſi fuit repulſus nõ tamē appellauit: ꝑpter hoc: ſed ſolū a diffinitiua: vt dicā ſup glo. ¶ No. ꝙ dicꝰ exceptiõis etiā oblatā ꝓbationē iuſtificare appellationē: eſt verꝫ qñ appellaꝰ ab iterlocutoria exceptionis nõ admiſſe: ſecus ſi appelleꝰ a diffinitiua: admiſſa appellatione ab iterlocutoria exceptionis nõ admiſſe: totū expediꝰ eſſe ex parte adc. ¶ Deinde glo. eſt clara: de illa materia dic vt dixi. in .d. c. ex parte adc. glo. colligit non ſufficere teſtamētū falſum ꝓbare corruptū: vel teſtes corruptos: niſi ꝓbeꝰ iudicē ſecutū illoꝝ dicta. dicit Inno. ꝙ dici põt: aliud in teſtibus corruptis: aliud in cõſpiratoribus: dic vt dixi de ꝓba. lꝫ eām: vbi glo. tangit. ¶ Op. ꝙ nõ reuocenꝰ omnia que ſunt attētata poſt appellationē: tanꝙ attentata a iudice nõ ſuo. de offi. dele. ſup qõnū. Sol. dicit glo. ꝙ lꝫ appellatio ſufficiat prīa facie: q2 cā ſufficiēs erat i ea allegata: tamē nõ ꝓbauit: q2 debuit ꝓbare eos teſtes conſpiratores fuiſſe. Hoſti. dicit ꝙ oppo. glo. ꝓcederet: ſi fuiſſet appellatū ante ſniam: ab actu receptiõis teſtiū cõſpiratorū: ſed non fuit hic appellatū ante ab illo actu: nec apparet: nā ſi fuiſſet formaliꝰ appellatū: totū actū fuiſſet poſtea irritatū. Sed de h dic: vt in .c. ex pte. A. q2 hoc verū: inquātū ꝓſequereꝰ retractatiõeꝫ p viā grauaminis. Inquātū aūt p viā iuſticie vellet hoc ꝓſeq: nõ retractareꝰ ſnia: niſi fuiſſet ꝓbatū eos cõſpiratores: ⁊ iudices fuiſſe ſecutos dcā cõſpiratorū. hic aūt dicit Hoſt. fuit appellatū a diffinitiua: ⁊ ſi dicꝰ ex quo non appellauit a receptiõe: qūo põt nūc de h cõqueri in appellatiõe a diffinitiua: etiā ſi dicta teſtiū cõſpiratorum iudex ſit ſecutus. dicit Hoſti. hoc iõ q2 illud grauamē de receptiõe teſtiū cõſpiratoꝝ nõ grauabat. Sed grauamē quo iudex ſecutus eſt illorū dicta: eſt illud qd vꝰ reſpicere ſniaꝫ: ⁊ ita demū: ſi magis enīꝫ grauatꝰ fuit abbas circa illū articulū in ſnie prolatione: ꝙ in teſtiū receptione. Jõ ſm diſtīc. h poſitā: retractaꝰ ſnia. Jo. an. dicit ꝙ iõ retractaꝰ: q2 grauamē erat cõnexū ſententie: ⁊ poterat retractari per appellationē a diffinitiua: vt de ap. c. ſi. lib. vi. ⁊ adde qd no. de excep. c. i. in. iiij. glo. ⁊ qd no. de elec. cum nobis olim. in glo. ſciendū: vbi ꝙ hic dictuꝫ eſt de tractandis oībus poſt appellationē: ꝓcedit in appellatione ab interlocutoria iudiciali: ſecus in extraiudiciali. ¶ Op. ꝙ cõtra alios ēt de capitulo nõ debeāt admitti cõſpiratores: q2 criminoſi ſunt: ⁊ ſic repellendi a teſtificando. de teſti. teſtimoniū. Sol. dicit glo. ꝙ admittunꝰ in cā purgatiõis: vel inquiſitionis. ſ. cõtra infamatos: ꝙꝙ ſint inhabiles: vbi de facto ſuo iterrogenꝰ. iiij. q. ij. §. item hui: ⁊ vbi alij nõ pñt teſtes haberi: hanc tenuit Inno. ꝑpter iſamiā: ⁊ Hoſti. maxie ſi ſit generalis inqſitio: ⁊ ad pniaꝫ. alꝰ. de teſti. co. c. ſi. Scda ſo. ponit p glo. ꝙ admitti pñt ad teſtificandū: nõ vt eis plena fides adhibeaꝰ ſed ad ꝑſcriptionē faciēdā: vel ſm Jo. an. ad faciendū indiciuꝫ: vel informationeꝫ: ad qd de cõfeſ. c. i. q2 ⁊ ſi dicta eorū debiliteꝰ in aliquo: nõ tñ euacuaꝰ ex toto: ⁊ ſic cū alijs adminiculis ꝓbabunt. J. de ſymo. p tuas. Uel põt tertio dici ꝙ valet teſtimoniū ꝯ eos: qui alꝰ tollerauerūt eos: vt ſunt illi de capitulo: nõ ꝯ extraneos. nõ plꝫ hoc Jo. an. q2 qd dꝰ in .c. nulli eſt ſpāle in epo: vt ibi: ⁊ no. ij. q. vij. §. in hoc. Hoſti. ſoluit ergo ſpāle in generali inqſitiõe: vt tales teſtes admittanꝰ: q2 in talibus non eſt locus ſolēnitatibꝰ iſtis: maxie in illis q debēt pniaꝫ agere: quo caſu nec forſan locus eſt illi forme: que tradiꝰ de accu. quaſi. ij. §. dꝫ: lꝫ abbas: qui ſpāliter expſſus erat: ⁊ ab adminiſtratiõe remouēdus: de hoc cõqueri potuiſſet: talibus eni teſtibꝰ nõ crediꝰ ꝯ illū: ꝯ quē cõſpirarūt. Quinto ſoluit Goff. ꝙ tales ihabiles admittunꝰ in ſubſidiū: vbi alij teſtes nõ pñt haberi: ſicut hic: q2 ea que fiūt in capitulo de facili ab alijs: qui nõ ſunt de capitulo ſciri pñt: de teſti. veniens: ſicut in his que fiūt per domeſticos. C. de repudi. ex cõſenſu. Jõ quales iueniunꝰ tales capiunꝰ. Uel ſexto: ſm Inno. teſtis criminoſus admittiꝰ ad teſtificandū ſi non opponaꝰ: hic nil fuit oppoſitū niſi per abbatē: cuius nocumēto hñ excludūtur. Inquātū dixi cõſpiratores repelli: dicit Inno. nõ ſoluꝫ repelli inimicos. ſ. qui ex odio cõſpirarūt: ſed etiā illos: qui ſine mētis odio. iij. q. v. c. ij. ⁊ .c. ſe. per que dicit cõſpirātē ꝓ bono eccleſie: ſine pctõ: cõtra ꝓlatū: repelli a teſtimonio cõtra eū: qui tñ nõ peccat: vt dixi de iudi. exhibita: p hoc patet glo. ſexta ad ↄtra. glo. vt hic intelligantur de ↄſpirantibus in bonū: qui nõ delinquūt: qui lꝫ repellantur quo ad prelatū: nõ quo ad alios. Sit ergo concluſio: cõſpirator in bonū repellitur a teſtimonio contra prelatū: nõ contra capitulū: vel alios: cõſpirator in malū repellitur a teſtimonio cõtra illū: cõtra quē cõſpirauit: cõtra alios: ſi nõ opponaꝰ admittiꝰ: ſi opponaꝰ admittitur in generali inquiſitiõe: ⁊ cõtra infamatū: vbi agiꝰ ad pniam: contra nõ infamatū admittitur ad iudiciū informationē: vel qualē qualem ꝑſumptionē: ad plenā non: vbi poſſunt alij teſtes haberi: vbi alij nõ poſſunt haberi admittunꝰ: ſed quāta fides detur relinquo iudicio arbitrio: etiā conſcientie decernendū: ⁊ hec ſufficiant.

Um te. Damnatus in accuſatiõe iniuriaruꝫ infamis eſt: ⁊ per papā poteſt fame reſtitui. h. d. Et primo ponit porrectā petitionē. Secūdo eius exauditionē. ibi. Nos autē. ¶ No. primo ꝙ ſnia in cā ⁊ actione iniuriaruꝫ: quātūcunq; ſuper minima iniuria infamat: etiaꝫ ſi ſententia ſit iniuſta: ſm vnum intellectuꝫ. Et no. ꝙ fame papa poteſt reſtituere ſimplicem laicum infamatū ex crimine: ⁊ actione ciuili: ſm aliam opi. ¶ No. ij. ꝙ ſnia iuſta: vel iniuſta ſup minima iniuria non infamat. ¶ Quero primo quot modis fiat iniuria. dic ꝙ factis ⁊ verbis. ff. d iniurijs. Itē apud labeonem. §. iniuriarum. C. de iniurijs ⁊ ſi non cõuicij. vnde grego. ſuper Job. in prin. aliqūdo plus turbant verba: ꝙ verbera. ¶ Quero ad qd agitur actione iniuriaruꝫ. dic ꝙ agitur ad pecuniariam extimationem iniurie. de iniur. oliꝫ ⁊ cõdēnatus infamis efficitur: vt hic: cū ſnia cõcor. ēt ſi clericus: vel qd plus eſt: eps irrogauerit p decre. oliꝫ. de ſen. ex. ¶ Quero qualiter tollatur actio iniuriaꝝ. dic ꝙ p pactū ⁊ ipſo iure. ff. de pac. ſi tibi. §. qdā: ⁊ diſſimulatiõe. inſti. de iniur. §. ſi. ⁊ morte illius q paſſus eſt iniuriaꝫ: niſi ſit lis cõte. ff.

de iniur.l.iniuriarum:⁊ lapſu anni:vt.d.l.⁊ ſi non conuitij. ¶ Quero qñ ⁊ qualiter naſcif actio iniuriarũ. dic qñ illata eſt iniuria:⁊ ad annuũ reuocata.inſti.de iniur.§.fi.ſʒ Hoſti. Nec ē neceſſe ꝙ tũc dicat hãc iniuriã ad annuũ reuoco: ſm Goff. ¶ Quero q reſtituãt fame. dic ꝙ papa:põt reſtituere fame:honori:patrie:⁊ oibus aliis.C.d ſen.paſ.l.i.⁊ vlti.ij.q.iij.§.fi. Nũqd autē reſtituat laicũ dicã cũ glo.i.⁊ ſũ per ea. Itē ſʒ ius ciuile reſtituat ſolus pnceps:⁊ ſenatus:in eiſdē iuribus.ff.de poſtu.l.i.§.de qua. Epi aũt lʒ poſſint minores etiã maiores reſtituere:quo ad dãna rerũ:⁊ in multis diſpenſare:de tēp.or.dilectus:⁊ qđ ibi.no.⁊ abſoluere a vo tis iuramētis:⁊ fidelitatibus:de iureiurã.cũ qdã.c.i.xv.q.vj.auctēz:quo ad honores ⁊ famã.dicit prio Inno.ꝙ reſtituere nõ pñt:qꝛ ħ nullo iure cauef:per que dicit ꝙ lʒ epus infames ipſo iure:vel p ſniam ꝯdēnatos:de crimine tolleret: nõ tñ cũ eis diſpenſat:cũ hoc ei nõ liceat.ij.q.iij.hic aũt colligif:vbi de hoc.⁊.l.di.dño ſcõ.xvi.q.i.nicholaus:cũ ab accuſatione ⁊ teſtimonio repellunf:cũ infames ſint.ij.q.i.phibenf.de teſtib⁹ teſtimoniũ:ſm Inno.⁊ etiã ab ordinib⁹:ſm Hoſti.qꝛ in nullo dʒ fama pmouēdi vacillare.xxxiij.di.laici.de accu.oipotens. Nec ob.de tēpo.or.queſitũ:qꝛ nõ loqtur de cõdēnatis:⁊ de iure iſamibus:ſed de occultis:vł infamatis de facto:ſʒ nã cõdēnatis cũ qbus epi poſt ſniam ipſius:vel ptem paratã:diſpenſare pñt vt ibi dicif:⁊ pʒ in eo qđ no.de biga.qꝛ circa:ſm Hoſti.per predicta.dicit Inno.ꝙ lʒ epus cũ aliquo crimĩnoſo:nõ tamē infami diſpenſet:bene admittif ad accuſandũ:⁊ teſtificandũ:nõ ſolũ ꝯtra laicũ:ſʒ etiã cõtra clericos:cũ ⁊ talis ꝙ plus eſt poſſet etiã ad ordines pmoueri:⁊ ad bñficia:⁊ ad alios factus legitimos:qre multo fortius poterit accuſare:⁊ teſtificare in ſacerdotes.ij.q.vij.ipſi teſtes. Non ob.ē.de teſti.teſtimoniũ.vbi dicif cõdēnatos de crie non poſſe teſtificari in criminali:qꝛ illud intelligēdũ eſt qñ nõ eſt diſpenſatũ:ſm Inno.vel qñ eſt cõdēnatus de crimine:ex cuius ſnia nõ fit infamis. Nõ ob.dictũ Io.l.di.dño ſcõ.vbi no.Ioã.ꝙ in omni tpe:in quo pñt epi diſpenſare:in omni pñt iſamiã tollere:qꝛ dʒ intelligi de iſamia canonica:nõ de illa que ciuilis eſt:qnimo ⁊ talis infamia tollif p pniam:ſic ⁊ iſamia que contrahif excõicatiõe: tollif abſolutiõe:vt no.glo.vj.q.i.oẽs.no.c.q.illi:p abſolutionē tñ ab excõicatiõe nõ tollif infamia q̃ ꝯcta eſt peccato: niſi aliter pbef abſolutio peti:vt no.archidia.l.d.c.oẽs:nõ habilitaf tñ ex ſola pnia ad ordines:⁊ accuſationē:cũ oporteat nedũ ꝙ nõ ſint:⁊ ꝙ nõ fuerũt iſames:vt no.glo.in d.c.oẽs:niſi aliter diſpēſef.xv.q.viij.hi'q:⁊ ibi no.ſ.ꝙ vbi epus a papa recipiat ptãtē diſpenſandi cũ criminoſo:intelligif vt poſſit diſpēſare cũ iſamia. De magiſtratib⁹ aũt nũqd diſpēſent:⁊ reſtituãt fame.dicit hic Inno.ꝙ nõ:lʒ ad dãna rerũ poſſint reſtituere:vt.l.i.§.de qua.ff.de poſtu.ff.ad munici.l.ea que. Nũqd autē reges poſſint reſtituere. Inno.ħ ſcripſit ꝙ nõ.qꝛ vnus tantũ pnceps īter laicos pẽſt oibus aliis.ſ.iperator.vij.q.i.in apibus:⁊.ff.ad.l.Rho.de iactu.l.de pcario.C.d q̃drĩ.pſcrip.l.bñ a zenone.cui⁹ legib⁹ oẽs xpiani tam reges q̃ princeps obedire debēt.C.de legi.l.leges:maxieq ab eccłia ſunt approbati:ſm Inno.niſi in his q̃ ſũt ꝯtra eccłiã.x.di.c.i.⁊.ij.⁊ per totũ.⁊ no.de no.op.nũ.c.i.⁊ no.de ſolu.c.fi.in legibus aũt cauef ꝙ nullus poſſit reſtituere:niſi ſolus pnceps:vel ſenat⁹. Per qđ vł ħ oib⁹ aliis phibitũ:niſi pbef ꝯceſſũ:d tra̅ſla.pla.iter corpalia.§.ſʒ neqʒ.ver.ſi.recitat Inno.dicere alios ꝙ oẽs reges reſtituunt in regnũ:qꝛ nõ iperatori ſubditi ſed pape ſoli. In dubijs tamē ⁊ grauib⁹ articulis tantũ:qđ dic vt no.qui ſi.ſint legi.p venerabilē.§.rõnib⁹. Prima opi.põt eſſe vera in recognoſcentib⁹ ſupiorē. Scḋa in nõ recognoſcētibus:q pñt ponere manũ ad ea que ſũt reſuata in pulegiũ pncipis:vt dixi.in.d.§.rõnib⁹.per quod dici põt ꝙ ciuitates que nõ recognoſcunt ſupiorē poſſint reſtituere fame.ad qđ no.per Bar.in.l.hoſtes.ff.de capti.⁊ dixi.in.d.§.rõnibus.de collegio autē cardinaliũ tʒ Inno.reſtituere poſſe:qꝛ auctem ſenatus habēt.

lxxxvj.di.ꝯſtãtinus. Et ſic põt itelligi qđ dic capitulũ ꝙ eccleſia hʒ ſenatũ. Idē no. Guił.in cle.ne romani.de elec.vbi plene ħ pſequif. ¶ Querit glo.nũqd papa poſſit ſimplicē laicũ fame reſtituere.dicit glo.ꝙ ſic.ſi eſt de tpali iuriſdictiõe eccłie. Alis dicit ꝙ nõ. Nec ob.ij.q.iij.§.huic etiã:qꝛ ibi loquif de iſamia facti:q̃ cũ ſcõ.i.bonis opib⁹ aboleri põt: vel etiã purgatiõe.xv.q.v.crimine:⁊ no.glo.vj.q.i.oẽs:alſ cũ ſit facti põt tolli.l.in bello.§.facta.ff.de capti.vel loquif de iſamia irrogata p eũ qui pnũciauit:puta p ordinariũ q̃ tolli nõ põt:nec per ſniã:⁊ etiã ſi a papa ipcraf:qꝛ hic nõ eſt modus tollēdi iſamiã:vt.d.§.hic colligif:nec p pene remiſſionē:etiã ab iperatore factã.C.de gene.aboli.l.idulgētia: tollif aũt p reſtitutionē in ītē.ab iperatore factã ⁊ obtētam.C.de ſen.paſ.l.i.⁊ vlti.ij.q.iij.in fi.vel a ſenatu.vt.l.i.§.de qua.ff.de poſtu.⁊ fortius a papa:q ſi.ſint legi.p venerabilē.§.rõibus:de ſecũ.nup.c.pe.⁊ ſi.nã eccleſia ſenatũ hʒ.xvj.q.i.eccleſia:ſm Hoſti.⁊ ħ voluit ſentire Hoſti.ſm Io.an.ꝙ papa poſſit reſtituere purũ laicũ:⁊ nõ de iuriſdictiõe ſua:vt dicã.ſ. Inno.ꝙ clericos ⁊ laicos ſue iuriſdictiõis:nõ eſt dubiũ papã reſtituere poſſe:⁊ illos etiã q aliorũ iuriſdictioni ſubſunt.ſ.q ſi.ſint legi.per venerabilē.§.rõib⁹:de quo ibi remittit Hoſti.quo ad nõ ſubiectos.idē dicit vt reſtituere nõ poſſit.alſ.ij.q.iij.§.hinc recolligif.ad ħ.c.ſ.ꝙ erat clericus:vel alſ de iuriſdictiõe eccłie:vt dicit glo.qđ dicit verũ ſm alios:niſi forte eſſet ſibi neceſſarius ad eficatũe per ħ eũ reſtituere vellet:⁊ tũc poſſet papa:⁊ nõ alius:ar.liiij.di.multos:⁊.c.ex antiqs.vbi põt etiã ſeruũ alterius aſſumere: dũmõ ius ſuũ ſuo dño recõpenſet:ſm Inno.ad hoc:ſʒ Hoſti.qꝛ laicus nõ eligit:ſʒ tantũ eligif.l.xv.di.§.ſed ⁊ aliud:⁊.c.cũ ſuis:poſtulatio aũt ad epatũ fieri nõ põt p aliũ:q̃ per papã:vt no.ē.de poſtu.pla.bone.ij.verſi.nec nocebat.dicit Io.an.⁊ Hoſti.ſenſit ꝯ.p ea q̃ dicã ſup vltĩa glo.dixi ſuper pma:qꝛ aliq habēt illã p pma:aliq p vltia. Sed certe apte ibi nõ dicit.ideo ſto determinationi Inno. ¶ Glo.ſequēs dat cõſiliũ legis q timeat notari iſamia ex ꝯdēnatiõe:dic vt in ea:⁊ no.eã. ¶ Glo.vltia aſſignat cãs aliqs concludētes hũc nõ iſamatũ:poſſum opponere ꝙ hic nõ ſit neceſſaria reſtitutio:qꝛ tã modica:⁊ tã leuis erat hec iniuria:de qua non erat curãdũ.glo.fateri vł ex cauſis:q̃ alſ.ꝙ non erat infamis:iõ vtif hic vbo volumus:qñ p ħ loquaf declinatorie:⁊ ħ tʒ ſpe.in.ij.pte.ti.de reſti.in ītē.§.vidēdũ.in fi. Inno.dicit ħ ꝙ opus erat reſtitutiõe:⁊ ſic ħ fuit reſtitutus:⁊ iõ ſubaudi ibi volumus ec̃.ſ.reſtituēdo:⁊ ħ plʒ Hoſti.⁊ Ab.⁊ hãc ſequif:⁊ facit qꝛ ṽſio dʒ cõuenire petitiõi:de ſi.iſtru.īter dilectos.ver.ceterũ:⁊ ſi dicaf i quo poterat ħ dicere ſe iniuriatũ:dicit hic Io.an.erat forte iuuenis:qꝛ gloriabaf in capillis:vel crinib⁹:ſicut mulieres:⁊ aliq italici:qui tenēt ſingulis noctibus certas infulas:ad crines ornandos:vel torquēdos:⁊ equus iſtius.h.erat viliſſimus:⁊ ex hoc videbaf ledi ſe pudorem iſtius quare egit iniuriam.

a **Ad probandum.** Reuocata ſnia pp defectũ iuriſdictiõis:vt ꝙ vnus ex iudicib⁹ publicē excõicatus erat:vł pp ordinē iuris nõ ſuatũ: iterũ de principali qrif:⁊ de eodē ſcõ loquif decre.de R̸p.dilecta. ¶ No.i.ꝙ aliqñ cõfirmatio electiõis ſit per actuʒ ſnie. ¶ No.ij.ꝙ ad officiũ iudicis nullitatis:vł appellationis ptinet ꝯfirmare:vel iſirmare ſniam:ſm ꝙ eã reperit cõfirmãdã:vel iſirmãdã. ¶ No.iij.ꝙ publica excõicatio iudicis ihabilitat eũ adeo ad iudicãdũ ꝙ ſnia p excõicatum lata ē nulla dato ꝙ alid nõ oppõaf:de q̃ de R̸p.ſciſcitatis. ¶ No.iiij.a ꝯrio ꝙ occulta excõicatio:⁊ in q̃ qs toleraf: nõ ihabilitat quē:etiã delegatũ ad iudicãduʒ:qn ſnia ab eo lata teneat:ex quo aliud nõ opponitur:ad quod no.de preben.dilectus.ij.ſuper glo.i.⁊ ſic no.ꝙ tolerare operatur in delegato:de quo in dicto.c.ſciſcitatis.eodem titu.cum dilecta.iij.q.vij.§.tria. ¶ No.ar.litteras teſtimoniales ſimplices:etiã cum ſigillo publico:ex quo non ſunt promulga

toꝛie:nō facere plenā fidem:ad quod.ſ.de ꝓba.poſt ceſſio nē:dic vt ibi. ℭ No.ar.ꝙ deducta iudicio nullitatis ex vna cā pōt ſnīa infirmari ex altera.ſ.eo.cū Bertoldus:⁊ vide quod ſcripſi.ſ.eo.ti.dilecto. ℭ No.ꝙ caſſata ſnīa ex vicio pariter cōcernēte acta:ſicut ſnīam:caſſatur ꝓceſſus:adeo ꝙ oēs oia a ca.ꝰ reiterari:vide quod dixi.de offi.delegati in litteris. ℭ No.ꝙ actus ſnīe eſt īdiuiduus in pſonā pluriū iudicū:ideo ſnīa lata p iudices habilibus cum inhabilibus eſt nulla:vide qđ no.de offi.dele.cū ſup.de elec.cū vintoñ. ⁊.c.illa.de ꝓcura.c.fi.⁊ ſic ſm Jo.an.modicū fermēti totā maſſam corrūpit:vt in dictis iuribus. ℭ Opp.ꝙ p iudices inhabilū nō viciet.ſ.de ꝓcura.c.fi. Sol.dicit Inno.aliud in ꝓcuratoris cōſtitutiōe:aliud in ſnīe ꝓlatione:vt hic. Hoſti.dicit idē vtrobiqꝫ et diſtinguaſ īter publice ⁊ occulte excōicatum:vt dicit Inno.licet ſit in R̷p.clauſula ꝙ ſi nō oēs duo.ſ.de offi.dele.cū ſuper:hic vt dixi.in.d.c.fi. ℭ Quero qꝛ dicit hic interim ꝙ notat pendentiā:quid erat qđ pendebat.dicit Jo.an.ꝙ pendebat iſtius adminiſtratio:an debebat fieri reſignatio ſubtractorū.de R̷p.cum dilecta.vel pen.appellatiōe:ꝙ ſnīa nō eſt retractāda niſi ex cā.ſ.eo.cū .J.⁊.A. Pe.expōit itē.ſ.pēdēte cognitiōe ſup exceptione excōicatiōis oppoſite:cōtra ꝓcuratorē dn̄o:que fuit de⁊iſa de ꝓncipio. ℭ Quero ad qđ fuit facta electio de qua cōtendebaſ.dicit Inno.ꝙ agebaſ de electiōe cuſtodis:facta in abbatiſſam:vel dic ꝙ licet cōtendere in monialibꝰ de aliquo minori officio:ad qđ per electionem vocanſ.de ſta.mo.c.ij.⁊ hoc dictū Inno.male reportauit Hoſti.ſm Jo.and.dicens eū dixiſſe ꝙ poterant aſcendere de minori ad maius qđ ad ipſū per electionē vocanſ. ℭ Quero an valeat ſnīa illius qui cōicauit excōicato.dixit Jo.ꝙ nō:ſꝫ falſum eſt per.c.ſi celebrat.de cle.ex.mi. ℭ Quero qualiter infirmabiſ ſnīa lata ab excōicato:dic ꝙ per exceptionē contra executionē ſnīe:aliter enī agi nō pōt ad irritandā ſententiā latam ab excōicato:hoc nō placet Inno.qui dicit ꝙ bene agit ſi fuit publice excōicatus:de quo de excep.exceptionē:bene exponit Hoſti.infirmandā.i.infirmā nuntiandā:⁊ concoꝛ.glo. An excōicatus poſſit eſſe arbiter:⁊ qđ de bannito:vide i ſpe.de arbi.§.differt.ver.itē ū ſm eū.⁊ ver.ſe.ſed de arbitratore:an poſſit eſſe qui eſt excōicatus:remittit Jo.an.de regu.iur.dolo facis:in queſtione:vbi colligit multa ꝓhibita excōicatis:⁊ multa permiſſa. ℭ Venio ad glo.querit glo.i.qđ ſi occulte foret excōicatus.glo.dicit ꝙ valeret geſtū ſecū:tum qꝛ nō pōt iputari ignorantibus:tum qꝛ ex quo cōi opi.habebaſ ꝓ nō excōicato:tolleratus erat:⁊ erat in colorata qſi poſſeſſione habilitatis. Ideo valēt geſta p eū.dicit Jo.Cal.ꝙ ſi actus ſunt tales:qui geri pñt ab excōicato:nō eſt diſceptandū:quos dicit ſe ponere.iij.q.de excōicato qui cōtraxit:in.iur.rōne. In actibus autē qui nō pñt geri:⁊ aſa ſunt ipſo iure irriti:ꝓſequiſ aliquos caſus.

Primus qñ quis eſt tolleratus cōi opi.nō probabili:qꝛ ſnīa fuit lata publice:⁊ nō iuuat talis opi. Ad qđ.xvi.ui.nō dicitis'.xviij q.i.licet.xi.q.iij.cure.de poſtu.c.i.de cle.ex.mi.apſice.cum ſi.hoc ego puto qñ eſt lata de ꝓximo:ſecus ſi ita de longinquo ꝙ veriſiſr euanuerit a memoria. Idē qñ eſt lata in loco ꝓximo:ſecus ſi in tam loginquo:ꝙ veriſiſr nō potuerit trāſire ad notitiā illorū:in quorū loco ſentētiatum eſt. Scd̄s caſus eſt qñ talis cōis opi.eſt tollerabilis ⁊ ꝓbabilis:tñ actus q geriſ eſt ꝑuatus:⁊ rōne ꝑuati itereſſe vel ꝑtās geriſ:⁊ ꝓ ꝑuata ſua vtilitate:vt eſt ipetrare R̷ptum gſe:vel iuſticie:eligere ⁊ talis cōis opi.nō iuuat alſ.de R̷p.c.i.lib.vi.lꝫ aliq ibi aliter notēt:bñ facit qđ no.i.c.ad apſice.de cle.ex.mi.⁊ eo.ti.ꝓpoſuit. Tertius caſus qñ ꝓbabiliter tolleratus actū gerit noīe alieno:ſciēte tñ viciū illo ad cuius vtilitatē gerit.alſ.de ſen.ex.cū nō ab homine.i.reſpō.de ꝓben.ſi bñficia.lib.vi.⁊ qđ no.in dicta decre.ad apſice.

Quartus caſus qñ is qui ꝓbabiſr eſt tolleratus geſſit ad cōmoduꝫ alterius ignorantis vicium:⁊ valet actus:qꝛ ſ nō agiſ de cōmodo alterius.ſ.excōicati ſed illius cuius noīe actū eſt:qui nō fuit in aliqua culpa:ad ſ de con.di.ij.dixit:⁊ dicta.decre.ſi bñficia. Quintus caſus qñ actus q geritur a ꝓbabili tolleratoꝛ:geriſ rōne publici officij.ſiue tpalis:ſiue ſpūalis cōis opi.iuuat.iij.q.vi.§.verum.ff.de offi.ꝑcto.barbarius.l.ij.⁊ ſ a cōtrario fallit in ſnīa excōicatiōis:que nō tenet etiā a tollerato.no.xxiiij.q.iij.in ſūma.ꝰ oꝛ.ab epi.qui re.epi.c.ij.hec vera qñ is circa quē actus geſtus eſt publici officij ignorabat viciū:ſecus ſi ſciebat:⁊ volūtarie cōmūicauit ſibi:in tali actu:qꝛ tūc ⁊ ſi mero iure valeat qđ factū eſt.ꝑp cōeꝫ opi.iuſtū tñ eſt qđ irritetſ:in odiū ſuſcipientis volūtarie:⁊ tali ſciēter:⁊ puniaſ in eo in quo peccauit.i.q.i.ſi qui epi:⁊ cū cōcoꝛ.ſ.de cle.ex.mi.poſtulaſti.cū ſi.de hoc remittit ad.q.quā diſputauit ꝰ excōicato:q cōi opi.reputabaſ:vbi inuenies diuerſitatē hoꝝ mēbroꝝ:⁊ qđ tenēdū i ſacramētis collatis a talibꝰ:ego dixi in decre.ꝯſultatiōibus.de iurepa.ex his:⁊ ꝑ hāc decre.vt ſolui qđ:an valeat collatio bñficij fcā per excōicatū:q cōi opi.hētur liber:vt pꝫ hic ꝙ ſic:ſicut valuiſſet ꝯfirmatio:ſi excōicatio nō fuit publica:qñ.i.q.dicit Cal.ſe diſputaſſe:qđ de ipetratione:vel de electiōe:de ſ ꝑ Jo.an.de ſen.ex.ſi vere:vbi facit mētionē de diſputatiōe eadē:ad iſta reducēda ſūt que no.Jo.in.c.ſermis hic alſ.quod no.xxiiij.q.i.in ſumma.⁊.xi.q.iij.cure. ℭ Glo.ij.colligit ar.ꝙ credaſ lr̄is epi.Jo.an.ꝙ hic colligiſ ꝯrm:nā nō mādaret.ſ.inqri de excōicatione.ſi crederet lr̄is:ſꝫ de publicatiōe:de qua nō cōſtabat. ℭ Querit glo.que poterat alia eē iuſta cā:puta ꝙ electa ipa eēt excōicata:vel ſi fuiſſet ꝑ ſymoniā electa:vel qꝛ iutilis:⁊ inſufficiens eſſet:vel qꝛ nō fuit ſuata forma de elec.qꝛ ꝑp:non vult ꝙ forma illa habeat locū in monialibꝰ:dic vt de elec.idēnitatibꝰ.§.vt autē.lib.vi. Iſta nō ſūt bona exēpla:qꝛ nō tractamus hic de cā infringente electionē:ſed de cauſis infringētibus ſnīam:⁊ ꝓceſſū:iō glo.Scd̄o dat exēplū:qꝛ nō fuit ſuatus ordo iuris in ꝓcedēdo:qꝛ nō fuit fcā lit.cōteſtatio:ſed de de ſ:vt in cle.diſpēdioſā.ꝰ iudi.talia vicia non ꝑiudicant ꝑncipali negocio:ſꝫ ſolū faciūt vt ꝓceſſus caſſeſ. Ad qđ.ſ.de elec.ouidū. ℭ Glo.pe.ſignat ꝗđ i ꝯria.iij.q.vij.§.vex.hec ſunt ſoluta cū dictis in pria glo.qꝛ illa loquunſ in tolleratis:⁊ qñ vicia ſunt occulta. ℭ Op.ꝙ nō debeat retractari quo ad alios:q legitimā pſonā habuerūt.ſ.e.cū.J.⁊.A.

Sol.dicit glo.⁊ bñ:ꝙ hic actus iudicādi eſt indiuiduus:vñ cū nō poſſit geri ab vno ſine alio:cōmixtio ihabilis cum habili viciat:vt hic ad.c.cū.J.⁊.A.⁊.c.cū vintoñ.dic ⁊ ad.l.i.ff.ꝙ cum ſal.tu.aut ꝙ actus teſtificandi:⁊ auctoꝛādi eſt diuiduus. Jō valet actus ab habilibus. Ad.c.vintoñ.dic ꝙ actus ibi nō gerebaſ cū inhabilibꝰ:qꝛ eo ꝙ ſciēt admittebanſ admittētes habilitabanſ cū eis poſſet ius eligendi participari:de ſ.in.d.c.cū ſup.in.c.cum vintoñ.de elec.illa de ꝓcura c.fi.vbi plene dixi de hoc.iij.q.ix.ꝑina:⁊ vtile ꝑ inutile.de regu.iur.lib.vi ℭ Glo.viti.colligit ꝙ ex nullitate ſententie nō viciaſ negocium principale:ideo iterū cognoſcitur ex integro. An autem ſit iteranda litis conteſtatio remittit Jo.and.in ſpe.de ſen.ꝓla.§.iuxta poſitū.ver.ſed ſi cū dic.Si vicium ſententie cōcernit cōteſtationē:iterāda eſt:alſ nō.vide quod dixi.de offi.dele.in lr̄is. Bart.in dicta.l.ſi vt ꝓponis:⁊ in.l.cū querebaſ.ff.de re iudi.de ac.cu.qualiter:⁊ in.l.ij.ff.iudi.ſol.ad hoc decre.ſi cōfirmationem.de elec.lib.vi. Anto.de Butrio.

q Quānuis. Ponit regulam:⁊ duos caſus exceptos. Primus ibi:Et tñ.Scd̄us ibi.At ille. ℭ No.i.regulā ꝙ regulariter res ⁊ ſnīa iter alios acta ⁊ ꝓmulgata tertio nō ꝑiudicat. Fallit ꝑmo qñ ille:cui prius ius agēdi cōpetebat:paſſus eſt ſequentē agere:vel defendere. Fallit ſecūdo quādo ille qui cauſam habebat in re ab actore:paſſus eſt agere actorem. Ratio regule patens eſt:nam naturale eſt vt geſta ad auctores ⁊ effectus iſtoꝝ reſtringātur:tā in penis ꝗꝫ in meritis:vt in.c.queſiuit.de his que ſi.a prela.l.ſancimus.C.de penis. Ratio iſtoꝝ caſuū eſt aſſeꝗ

de iniur.l.iniuriarum:ꝛ lapſu anni:vt.d.l.ꝛ ſi non conuitii. ¶ Quero qñ ꝛ qualiter naſcit̃ actio iniuriarū.dic qñ illata eſt iniuria:ꝛ ad animū reuocata.inſti.de iniur.§.fi.ſʒ Hoſti. Nec ē neceſſe ꝙ tūc dicat hāc iniuriā ad animū reuocoꝛ ſm Goff. ¶ Quero q̄ reſtituāt fame.dic ꝙ papa:pōt reſtituere fame:honoꝛi:patrie:ꝛ oībus aliis.C.ď ſen.paſ.l.i.ꝛ vlti.ij.q.iij.§.fi. Nūqd autē reſtituat laicū dicā cū glo.i.ꝛ ſuper ea. Ji ē ſʒ iure ciuile reſtituat ſolus pnceps:ꝛ ſenatus:in eiſdē iuribus.ff.de poſtu.l.i.§.de qua. Epi aūt lʒ poſſint minores etiā maiores reſtituere:quo ad dāna rerū:ꝛ in multis diſpenſare:de tēp.oꝛ.dilectus:ꝛ qḋ ibi.no.ꝛ abſoluere a votis iuramētis:ꝛ fidelitatibus:de iureiurā.cū qdā.c.i.xv.q.vj.auctē:quo ad honores ꝛ famā.dicit pᷓo Inno.ꝙ reſtituere nō pñt:q2 h̄ nullo iure caueſ:per que dicit ꝙ lʒ epus infames ipſo iure:vel p ſniam ꝯdēnatos:de crimine tolleret:nō tñ cū eis diſpenſat:cū hoc ei nō liceat.ij.q.iij.hic aūt colligiſ:vbi de hoc.ꝛ.l.di.dño ſcō.xvi.q.i.nicholaus:cū ab accuſatione ꝛ teſtimonio repellunſ:cū infames ſint.ij.q.i.ꝓhibenſ.de teſtib᷒ teſtimoniū:ſm Inno.ꝛ etiā ab oꝛdinib᷒:ſm Hoſti.q2 in nullo dʒ fama ꝓmouēdi vacillare.xxxiij.di.laici.de accu.oīpotens. Nec ob.de tēpo.oꝛ.queſitū:q2 nō loqtur de cōdēnatis:ꝛ de iure īfamibus:ſed de occultis:vl' infamatis de facto:ſʒ nā cōdēnatis cū qbus epi poſt ſniam ipſius:vel ꝑtem paratā:diſpenſare pñt vt ibi dicit̃:ꝛ pʒ in eo qḋ no.de biga.q2 circa:ſm Hoſti.per predicta.dicit Inno.ꝙ lʒ epus cū aliquo crimīnoſo:nō tamē infami diſpenſet:bene admittiſ ad accuſandū:ꝛ teſtificandū:nō ſolū ꝯtra laicū:ſʒ etiā cōtra clericos:cū ꝛ talis ꝙ plus eſt poſſet etiā ad oꝛdines ꝓmoueri:ꝛ ad bñficia:ꝛ ad alios factus legitimos:q̄re multo foꝛtius poterit accuſare:ꝛ teſtificare in ſacerdotes.ij.q.vij.ipſi teſtes. Non ob.ā.de teſti.teſtimoniū.vbi dicit̃ cōdēnatos de crīe non poſſe teſtificari in criminali:q2 illud intelligēdū eſt qñ nō eſt diſpenſatū:ſm Inno.vel qñ eſt cōdēnatus de crimine:ex cuius ſnia nō fit infamis. Nō ob.dictū Jo.l.di.dño ſcō.vbi no.Joā.ꝙ in omni tpe:in quo pñt epi diſpenſare:in omni pñt īfamiā tollere:q2 dʒ intelligi de īfamia canonica:nō de illa que ciuilis eſt:qm̄o ꝛ talis infamia tolliſ ꝑ pniam:ſic ꝛ īfamia que contrahiſ excōicatiōe:tolliſ abſolutiōe:vt no.glo.vj.q.i.oēs.no.c.q.illi:ꝑ abſolutionē tñ ab excōicatiōe nō tolliſ infamia q̄ ꝯcta eſt peccatoꝛ niſi aliter ꝓbeſ abſolutio peti:vt no.archidia.l.d.c.oēs:nō habilitaſ tñ ex ſola pnia ad oꝛdines:ꝛ accuſationē:cū opoꝛteat nedū ꝙ nō ſint:ꝛ ꝙ nō fuerūt īfames:vt no.glo.in d.c.oēs:niſi aliter diſpēſeſ.xv.q.viij.hi q:ꝛ ibi no.ſ.ꝙ vbi epus a papa recipiat ptātē diſpenſandi cū crimīnoſo:intelligiſ vt poſſit diſpēſare cū īfamia. De magiſtrātib᷒ aūt nūqd diſpēſent:ꝛ reſtituāt fame.dicit hic Inno.ꝙ nō:lʒ ad dāna rerū poſſint reſtituere:vt.l.i.§.de qua.ff.de poſtu.ff.ad munici.l.ea que. Nūqd autē reges poſſint reſtituere. Inno.h̄ ſcripſit ꝙ nō.q2 vnus tantū ꝑnceps īter laicos ꝑeſt oībus aliis.ſ.īperatoꝛ.vij.q.i.in apibus:ꝛ.ff.ad.l. Rho.de iactu.l.deꝑcario.C.ď q̄dri.ꝑſcrip.l.bñ a zenone.cui᷒ legib᷒ oēs xpiani tam reges q̄ principes obedire debēt.C.de legi.l.leges:maxie q ab eccl'ia ſunt approbati:ſm Inno.niſi in hiis q̄ ſūt ꝯtra eccl'iaʒ.x.di.c.i.ꝛ.ij.ꝛ per totū.ꝛ no.de no.op.nū.c.i.ꝛ no.de ſolu.c.fi.in legibus aūt caueſ ꝙ nullus poſſit reſtituere:niſi ſolus ꝑnceps:vel ſenat᷒. Per qḋ vꝛ h̄ oib᷒ aliis ꝓhibitū:niſi ꝓbeſ ꝯceſſaʒ:ď trāſla.pla.īter coꝛpalia.§.ſʒ neqʒ.ver.fi.recitat Inno.dicere alios ꝙ oēs reges reſtituūt in integrū:q2 nō īperatoꝛi ſubditi ſed pape ſoli. In dubiis tamē ꝛ grauib᷒ articulis tantū:qḋ dic vt no.qui fi.ſint legi.ꝑ venerabilē.§.rōnib᷒. Prima opi.pōt eſſe vera in recognoſcentib᷒ ſupioꝛē. Scḋa in nō recognoſcētibus:q pñt ponere manū ad ea que ſūt reſuata in ꝑuilegiū ꝑncipis:vt dixi.in.d.§.rōnib᷒.per quod dici pōt ꝙ ciuitates que nō recognoſcunt ſupioꝛē poſſint reſtituere fame.ad qḋ no.per Bar.in.l.hoſtes.ff.de capti.ꝛ dixi.in.d.§.rōnibus.de collegio autē cardinaliū tʒ Inno.reſtituere poſſe:q2 auctēm ſenatus habēt.lxxxvj.di.ꝯſtātinus. Et ſic pōt īteligi qḋ dic capitulū ꝙ eccleſia hʒ ſenatū. Idē no. Guil.in cle.ne romani.de elec.vbi plene h̄ ꝓſequiſ. ¶ Querit glo.nūqd papa poſſit ſimplicē laicū fame reſtituere.dicit glo.ꝙ ſic.ſi eſt de tpali iuriſdictiōe eccl'ie. Alis dicit ꝙ nō. Nec ob.ij.q.iij.§.huic etiaʒ:q2 ibi loquiſ de īfamia ſcti:q̄ cū ſcō.i.bonis opib᷒ aboleri pōt:vel etiā purgatiōe.xv.q.v.crimine:ꝛ no.glo.vj.q.i.oēs:al's cū ſit facti pōt tolli.l.in bello.§.facta.ff.de capti.vel loquiſ de īfamia irrogata ꝑ eū qui ꝓnūciauit:puta ꝑ oꝛdinariū q̄ tolli nō pōt:nec per ſniaʒ:etiā ſi a papa ipꝛtat̃:q2 hic nō eſt modus tollēdi īfamiā:vt.d.§.hic colligiſ:nec ꝑ pene remiſſionē:etiā ab īperatoꝛe factā.C.de gene.aboli.l.īdulgētie:tolliſ aūt ꝑ reſtitutionē in inte.ab īperatoꝛe factā ꝛ obtētam.C.de ſen.poſ.l.i.ꝛ vlti.ij.q.iij.in fi.vel a ſenatu.vt.l.i.§.de qua.ff.de poſtu.ꝛ foꝛtius a papa:q fi.ſint legi.ꝑ venerabilē.§.rōibus:de ſecū.nup.c.pe.ꝛ fi.nā eccleſia ſenatū hʒ.xvj.q.i.eccleſia:ſm Hoſti.ꝛ h̄ voluit ſentire Hoſti.ſm Jo.an.ꝙ papa poſſit reſtituere purū laicū:ꝛ nō de iuriſdictiōe ſua:vt dicā.J. Inno.ꝙ clericos ꝛ laicos ſue iuriſdictiōis:nō eſt dubiū papā reſtituere poſſe:ꝛ illos etiā q alioꝛū iuriſdictioni ſubſunt.J.q fi.ſint legi.per venerabilē.§.rōib᷒:de quo ibi remittit Hoſti.quo ad nō ſubiectos.idē dicit vt reſtituere nō poſſit.al'.ij.q.iij.§.hinc recolligiſ.ad h̄.c.rñdꝫ ꝙ erat clericus:vel al's de iuriſdictiōe eccl'ie:vt dicit glo.qḋ dicit verū ſm alios:niſi forte eſſet ſibi neceſſarius ad elicatūre per h̄ eū reſtituere vellet:ꝛ tūc poſſet papa:ꝛ nō alius:ar.liiij.di.multos:ꝛ.c.ex antiqs.vbi pōt etiā ſeruū alterius aſſumere:dūmō ius ſuū ſuo dño recōpenſet:ſm Inno.ad hoc:ſʒ Hoſti.q2 laicus nō eligit:ſʒ tantū eligiſ.lxv.di.§.ſed ꝛ aliud:ꝛ.c.cū ſtis:poſtulatio aūt ad epatū fieri nō pōt ꝑ aliū:q̄ per papā:vt no.ā.de poſtu.ꝑla.bone.ij.verſi.nec nocebat.dicit Jo.an.ꝛ Hoſti.ſenſit ꝯ.ꝑ ea q̄ dicā ſup vltia glo.dixi ſuper ꝑma:q2 aliq habēt illā ꝓ ꝑma:aliq ꝓ vltia. Sed certe apte ibi nō dicit.ideo ſto determinationi Inno. ¶ Glo.ſequēs dat cōſiliū legis q tīneat notari īfamia ex ꝯdēnatiōe:dic vt in ea:ꝛ no.eā. ¶ Glo.vltia aſſignat cāis aliq̄s concludētes hūc nō īfamatū:poſſum opponere ꝙ hic nō ſit neceſſaria reſtitutio:q2 tā modica:ꝛ tā leuis erat hec iniuria:de qua non erat curādū.glo.fateri vꝛ ex cauſis:q̄s all'.ꝙ non erat infamis:iō vtiſ hic ꝟbo volumus:q̄ſi ꝑ h̄ loquaſ declinatoꝛie:ꝛ hʒ ſpe.in.ij.pte.ti.de reſti.in inte.§.vidēdū.in fi. Inno.dicit h̄ ꝙ opus erat reſtitutiōe:ꝛ ſic h̄ fuit reſtitutus:ꝛ iō ſubaudit ibi volumus ꝛc̄.ſ.reſtituēdo:ꝛ h̄ pʒ Hoſti.ꝛ Ab.ꝛ hāc ſequiſ:ꝛ facit q2 rñſio dʒ cōuenire petitiōi:de ſi.iſtru.īter dilectos.ver.ceterū:ꝛ ſi dicaſ i quo poterat h̄ dicere ſe iniuriatū:dicit hic Jo.an.erat forte iuuenis:q2 gloriabaſ in capillis:vel crinib᷒:ſicut mulieres:ꝛ aliq italici:qui tenēt ſingulis noctibus certas infulas:ad crines oꝛnandos:vel toꝛquēdos:ꝛ equus iſtius.b.erat viliſſimus:ꝛ ex hoc videbaſ lediſ ſe pudoꝛem iſtius quare egit iniuriam.

a **Ad probandum.** Reuocata ſnia pp defectū iuriſdictiōis:vt ꝙ vnus ex iudicib᷒ publice excōicatus erat:vl' ꝑ ꝑ oꝛdinē iuris nō ſeruatū:iterū de principali q̄rit̃:ꝛ de eodē ſcō loquiſ decre.de Rꝑ.dilecta. ¶ No.i.ꝙ aliqñ cōfirmatio electiōis fit per actuʒ ſnie. ¶ No.ij.ꝙ ad officiū iudicis nullitatis:vl' appellationis ꝑtinet ꝯfirmare:vel īfirmare ſniam:ſm ꝙ eā reperit cōfirmādā:vel īfirmādā. ¶ No.iij.ꝙ publica excōicatio iudicis ībabilitat eū adeo ad iudicādū ꝙ ſnia ꝑ excōicatum lata ē nulla dato ꝙ alr̃ nō oppōaſ:de q̄ de Rꝑ.ſciſcitatis. ¶ No.iiij.a ꝯrio ꝙ occulta excōicatio:ꝛ in q̄ qs toleraſ:nō ībabilitat quē:etiā delegatū ad iudicādū:q2 ſnia ab eo lata teneat:ex quo aliud nō opponitur:ad quod no.de preben.dilectus.ij.ſuper glo.i.ꝛ ſic no.ꝙ tolerare operatur in delegato:de quo in dicto.c.ſciſcitatis.eodem titu.cum dilecta.iij.q.vij.§.tria. ¶ No.ar.litteras teſtimoniales ſimplices:etiā cum ſigillo publico:ex quo non ſunt promulga

teneriénó facere plenã fidem:ad quod.l.de pba.poſt ceſſio nẽ.de vi ibi. ¶ No.ar.ꝙ deducto iudicio nullitatis ex vna cã pót ſnia infirmari ex altera.ſ.co.cuꝫ Bertoldus:⁊ vide quod ſcripſi.ſ.eo.ti.dilecto. ¶ No.ꝙ caſſata ſnia ex vicio pariter cõcernẽte acta:ſicut ſnia:ita caſſatur pceſſus:adeo ꝙ os oia a capite iterari:vide quod dixi.de offi.delegati in litteris. ¶ No.ꝙ actus ſnie eſt idiuiduus in pſoná plurium iudicũ:ideo ſnia lata pin iudicis babilibus cum in babilibus eſt nulla:vide qđ no.de offi.dele.cuꝫ ſup.de elec.cũ vintoñ. ⁊.c.illa.de pcura.c.fi.⁊ ſic ſm Jo.an.modicũ fermẽti totá maſſam corrũpit:vt in dictio uiribus. ¶ Opp.ꝙ pmixtio babilũ nõ viciet.l.de pcura.c.fi. Sol.dicit Jnno.aliud in pcuratoris cõſtitutiõe:aliud in ſnie platione:vt hic. Ho ſti.dicit idẽ vtrobiqꝫ vt diſtinguaſ iter publice ⁊ occulte ex cõicatum:vt dicit Jnno.licet ſit in Rp.clauſula ꝙ ſi nõ oẽs duo.l.de offi.dele.cũ ſuper:dic vt dixi.in.d.c.fi. ¶ Quero qꝛ dicit hic interim ꝙ notat prudentiá:quid erat qđ pen debat.dicit Jo.an.ꝙ pendebat iſtius ad miniſtratio:an de bebat fieri reſignatio ſubtractoꝝ.de Rp.cum dilecta.vel pen.appellatiõe:qꝛ ſnia nõ eſt retractáda niſi ex cá.ſ.eo.cũ .J.⁊.A. De.expõit ĩcũ.i.pẽdẽte cognitiõe ſup exceptio ne excõicatiõis oppoſite:cõtra pcuratorẽ dñi:que fuit de ciſa de pncipio. ¶ Quero ad qđ fuit facta electio de qua cõtendebaſ.dicit Jnno.ꝙ agebaſ de electiõe cuſtodis:ſa cta in abbatiſſam:vel dic ꝙ licet cõtendere in monialib⁹ de aliquo minori officio:ad qđ per electionem vocanſ.de ſta. mo.c.ii.⁊ hoc dictũ Jnno.male reportauit Hoſti.ſm Jo. and.dicens eũ dixiſſe ꝙ poterant aſcendere de minori ad maius qđ ad ipſuꝫ per electionẽ vocanſ. ¶ Quero an va leat ſnia illius qui cõicauit excõicato.dixit Jo.ꝙ nõ:ſꝫ ſal tem eſt per.c.ſi celebrat.de cle.ex.mi. ¶ Quero qualiter infirmabiſ ſnia lata ab excõicato:dic ꝙ per exceptionẽ con tra executionẽ ſnie:aliter enĩ agi nõ pót ad irritandaꝫ ſen tentiá latam ab excõicato:hoc nõ placet Jnno.qui dicit ꝙ bene agi ſi fuit publice excõicatus:de quo de excep.exce ptionẽ:bene exponit Hoſti.infirmandá.i.infirmá nuntian dá:⁊ concor.glo. An excõicatus poſſit eſſe arbiter:⁊ qđ de bannito:vide i ſpe.de arbi.§.differt.ver.iterũ ſm eũ.⁊ ver. ſe.ſed de arbitratore:an poſſit eſſe qui eſt excõicatus:⁊remit tit Jo.an.de regu.iur.dolo facis in queſtione:vbi colligit multa pbibita excõicatis:⁊ multa permiſſa. ¶ Venio ad glo.querit glo.i.qđ ſi occulte foret excõicatus.glo.dicit ꝙ valeret geſtũ ſecũ:tum qꝛ nõ pót ĩputari ignorantibus:tũ qꝛ et quo cõi opi.babebaſ p nõ excõicato:tollerat⁹ erat: ⁊ erat in colorata qſi poſſeſſione babilitatis. Jdeo valẽt ge ſta p eũ.dicit Jo.Cal.ꝙ ſi actus ſunt tales:qui geri pñt ab excõicato:nõ eſt diſceptandũ:quos dicit ſe ponere.iii.q.de excõicato qui cõtraxit:in.iii.rõne. Jn actibus autẽ qui nõ pñt geri:⁊ alſo ſunt ipſo iure irriti:pſequiſ aliquos caſus. Primus qñ quis eſt tolleratus cõi opi.nõ probabili:qꝛ ſnia fuit lata publice:⁊ nõ iuuat talis opi. Ad qđ.xvi.di.nõ dicitis:⁊ di.l q.i.licet.xi.q.iii.cure.de poſtu.c.i.de cle.ex. mi.apſice.cum ſi.hoc ego puto qñ eſt lata de prio:ſecus ſi ita de longinquo ꝙ veriſiſe euanuerit a memoria. Jdẽ qñ eſt lata in loco prio:ſecus ſi in tam longinquo:ꝙ veriſiſe nõ potuerit tráſire ad notitiá illoꝝ:in quoꝝ loco ſententiatum eſt. Scđs caſus eſt qñ talis cõis opi.eſt tollerabilis ⁊ p babilis:ſꝫ actus q geriſ eſt puatus:⁊ rõne puati itereſſe vl ptáne geriſ:⁊ p puata ſua vtilitate:vt eſt ĩpetrare Rptum gñe:vel iuſticie:eligere ⁊ talis cõis opi.nõ iuuat alſ.de Rp. .c.i.lib.vi.ſꝫ aliq ibi aliter notẽt:bñ facit qđ no.i.c.ad apſi ce.de cle.ex.mi.⁊ eo.ti.ppoſuit. Tertius caſus qñ pbabi liter tolleratus actũ gerit noie alieno:ſciẽte tñ viciũ illo ad cuius vtilitatẽ gerit.alſ.de ſen.ex.cũ nõ ab homine.i.reſpõ. de pben.ſi bñficia.lib.vi.⁊ qđ no.in dicta decre.ad apſice. Quartus caſus qñ is qui pbabiliſ eſt tolleratus geſſit ad cõmodũ alterius ignorantis viciũ:⁊ valet actus:qꝛ hic nõ agit de cõmodo alterius.ſ.excõicati ſed illius cuius noie

actũ eſt:qui nõ fuit in aliqua culpa:ad hoc de con.di.ii.dixit:⁊ dicta.decre.ſi bñficia. Quintus caſus qñ actus q geritur a pbabili tollerato:geriſ rõne publici officij.ſiue tpalis:ſi ue ſpũalis cõis opi.iuuat.iii.q.vi.§.verum.ff.de offi.preto. barbarius.l.ii.⁊ hoc a cõtrario fallit in ſnia excõicatiõis:que nõ tenet etiá a tollerato.no.xxiiii.q.ii.in ſũma.ꝺ or.ab epi. qui re.epi.c.ii.hec vera qñ is circa queꝫ actus geſtus eſt pu blici officij ignorabat viciũ:ſecus ſi ſciebat:⁊ volũtarie cõ mũicauit ſibi:in tali actu:qꝛ tũc ⁊ ſi mero iure valeat qđ fa ctũ eſt.pp cõeꝫ opi.iuſtũ tñ eſt qđ irritetſ:in odiuꝫ ſuſcipien tis volũtarie:⁊ tali ſciẽter:⁊ puniaſ in eo in quo peccauit.i. q.i.ſi qui epi:cũ cõcor.l.de cle.ex.mi.poſtulaſti.cũ ſi.de hoc remanet ad.q.quá diſputauit ꝺ excõicato:q cõi opi.repu ta baſ:vbi iuenies diuerſitatẽ boꝝ mẽbroꝝ:⁊ qđ tenẽdũ i ſa cramẽtis collatis a talib⁹:ego dixi in decre.pſultatiõibus. de iurepa.ex his:⁊ p hác decre.vꝫ ſolui qđ:an valeat colla tio bñficij ſcá per excõicatũ:q cõi opi.bẽtur liber:vt pꝫ hic: ꝙ ſic:ſicut valuiſſet pfirmatio:ſi excõicatio nõ fuit publica: quá.q.dicit Cal.ſe diſputaſſe:qđ de ĩpetratione:vel de ele ctiõe:de hoc p Jo.an.de ſen.ex.ſi vere:vbi facit mẽtionẽ de diſputatiõe a doptiui:ad iſta reducẽda ſũt que no.Jo.in.c. ſermo hic alſ.quod no.xxiiii.q.i.in ſumma.⁊.xi.q.iii.cure. ¶ Glo.ii.colligit ar.ꝙ credaſ lrĩs epi.Jo.an.ꝙ hic colli giſ ꝯtrũ:ná nõ mádaret.l.inqri de excõicatione:ſi crederet lrĩs:ſꝫ de publicatiõe:de qua nõ cõſtabat. ¶ Querit glo. que poterat alia eẽ iuſta cá:puta ꝙ electa ipa eẽt excõicata: vel ſi fuiſſet p ſymoniá electa:vel qꝛ iutilis:⁊ inſufficiens eſ ſet:vel qꝛ nõ fuit ſuata forma de elec.qꝛ pp:non vult ꝙ ſo ma illa habeat locũ in monialib⁹:dic vt de elec.idẽnitatib⁹ .§.vt autẽ.lib.vi. Jſta nõ ſũt bona exẽpla:qꝛ nõ tractamus hic de cá infringente electionẽ:ſed de cauſis infringẽtibus ſnlam:⁊ pceſſuꝫ:iõ glo.Scđo dat exẽplũ:qꝛ nõ fuit ſuatus ordo iuris in pcedẽdo:qꝛ nõ fuit ſcá lit.cõteſtatio:ſed dic de hoc:vt in cle.diſpẽdioſaꝫ.ꝺ iudi.talia vicia non piudicant pncipali negocio:ſꝫ ſolũ faciũt vt pceſſus caſſeſ. Ad qđ.ſ. de elec.dudũ. ¶ Glo.pe.ſignat qđá ꝯria.iii.q.vii.§.vex. hec ſunt ſoluta cũ dictis in pria glo.qꝛ illa loquunſ in tolle ratis:⁊ qñ vicia ſunt occulta. ¶ Op.ꝙ nõ debeat retracta ri quo ad alios:q legitimá pſoná habuerũt.ſ.e.cũ.J.⁊.A. Sol.dicit glo.⁊ bñ:ꝙ hic actus iudicádi eſt indiuiduus: vñ cũ nõ poſſit geri ab vno ſiue alio:cõmixtio ĩhabilis cum babili viciat:vt hic ad.c.cũ.J.⁊.A.⁊.c.cuꝫ vintoñ.dic ⁊ ad .l.i.ff.ꝙ cum fal.tu.aut ꝙ actus teſtificandi:⁊ auctorádi eſt diuiduus. Jõ valet actus ab babilibus. Ad.c.vintoñ.dic ꝙ actus ibi nõ gerebaſ cũ inbabilib⁹:qꝛ eo ꝙ ſciẽt admit tebanſ admittẽtes babilitabanſ cũ eis poſſet ius eligendi participari:de h.in.d.c.cũ ſnp.in.c.cum vintoñ.de elec.illa de pcura.c.fi.vbi plene dici de hoc.iii.q.ix.puta:⁊ vtile p inutile.de regu.iur.lib.vi ¶ Glo.vlti.colligit ꝙ ex nulli tate ſententie nõ viciaſ negocium principale:ideo iteruꝫ co gnoſcitur ex integro. An autem ſit iteranda litis conteſta tio remittit Jo.and.in ſpe.de ſen.prola.§.iuxta poſitũ.ver. ſed ſi cũ dic.Si vicium ſententie cõcernit cõteſtationẽ:iterá da eſt:alſ nõ.vide quod dixi.de offi.dele.in lrĩs. Bart.in dicta.l.ſi vt pponit:⁊ in.l.cuꝫ querebaſ.ff.de re iudi.de ac cu.qualiter:⁊ in.l.ii.ff.iudi.ſol.ad hoc decre.ſi cõfirmatio nem.de elec.lib.vi. Anto.de Butrio.

q Uanuis. Ponit regulam:⁊ duos caſus exceptos. Pri mus ibi:Eti.Scđus ibi.At ille. ¶ No.i.re gulá ꝙ regulariter res ⁊ ſnia iter alios acta ⁊ p mulgata tertio nõ piudicat. Fallit pmo qñ ille:cui prio ius agẽdi cõpetebat:paſſus eſt ſequentẽ agere:vel defendere. Fallit ſecũdo quádo ille qui cauſam babebat in re ab acto re:paſſus eſt agere actorem. Ratio regule patens eſt:nam naturale eſt vt geſta ad auctores ⁊ effectus iſtoꝝ reſtringá tur:tá in penis qꝫ in meritis:vt in.c.queſiuit.de his que ſi.a pcla.l.ſancimus.C.de penis. Ratio iſtoꝝ caſuum eſt quia

ueniam aduerte:q2 .l. ſepe:vnde hec extracta eſt nõ excipit
caſus ſic:ſed excipit tantũ primũ caſum:licet dupliciter exẽ
plificet:ꝙ res iter alios acta preiudicet qñ ius:ad quẽ primo
loco ſpectat defenſio:vel actio:patitur ſequentẽ agere:ɀ ibi
ponit rationẽ:q2 patiendo eum agere:cũ ꝓhibere põt:taci
te videt̃ cõſentire:vt de iure ſuo cũ alio iudicet̃:ɀ ſic ex volũ
tate ſua iudicatũ videt̃:ɀ ſi pendẽs primus caſus eſt hic rõ
ſecundi:q2 nõ ad auctorẽ.ſed ſucceſſorẽ primo loco ſpectat
defenſio. Jdeo ſnia lata cõtra auctorem ꝑiudicat ſucceſſori
ſcienti ɀ pacienti:ratio primi caſus:ɀ ratio rõnis ſecundi eſt
illa:quã ponit tex.in.d.l.ſepe:q2 videt̃ ex volũtate eius age
re:ex quo cũ põt ab agendo remouere:ɀ nõ remouet quã
do de iure iudicãtur cũ alio. Jſta ratio nõ videt̃ generalis:
nã debitor nõ põt ꝓhibere creditorẽ quo minus agat hypo
thecaria:ɀ tñ ſnia lata cõtra creditorẽ preiudicat debitori.
glo.in.l.ſepe.fatet̃ ꝙ in aliis preiudicat ratio tex.in.d.l.ſe
pe:ſed non debitorẽ patiente agere creditorẽ. vñ dicit ꝙ ra
tio eſt in creditore:q2 eo ꝙ pignorat ſibi rẽ:videt̃ ꝑmittere:
vt agat hypothecaria:in qua dʒ ꝓbari de dñio debitoris:ideõ
ipſi debitori ſcienti preiudicaſſe. ɀ hoc tangit glo.ibi in ver
bo de ꝓprietate ɀ in verbo de poſſeſſiõe:hec ratio poſſet ca
uillari:quia ſi eo ꝙ pignorat videt̃ cõſentire vt agat:videt̃
quaſi facere ipſum ꝓcuratorẽ:ideo nõ exigit̃ tempore quo
agitur alia ſciẽtia:vl̃ patiẽtia:ſed rõ tex.eſt bona:quia licet
creditor nõ poſſit ĩpediri a dbitore:quo minus agat hypo
thecaria:inquãtũ tñ aſſumit diſputationẽ ſup ꝓprietate:q2
defenſio primo loco ſpectat ad eũ:põt aſſumere in ſe iudici
um ꝓprietatiſ:ɀ ĩpedire creditorẽ de ipſo diſceptare:ex quo
paratus eſt aſſumere:q2 principale eſt in hoc ꝑiudiciũ ſibi:
nec hʒ de quo cõqueratur creditor:ex quo debitor vult eũ de
fendere fideliter:cui tñ aſſiſtere põt creditor:ne colludat
ff. de inoffi.teſ.ſuſpecta:ratio ergo eſt bona:quia in his caſi
bus ex quo ius:ad quẽ primo loco ſpectat defenſio:vel actio
ꝑmittit ſequẽtẽ agere ɀ diſceptatur de eodẽ iure:ſi nõ pro
hibet ſequẽtẽ agere:videt̃ ex volũtate ſua agere. Et ad
uerte ꝙ ſi dicat̃ ꝙ eo ꝙ ꝯſtituit creditorẽ eũ hypothecãdo:
videt̃ ꝑmittere agere:hoc eſt verũ ſecũdo loco:ſed nõ prio:
oportet ergo ꝙ ſecũdo loco ſpectet actio vel dẽfenſio ad ſʒ:
ita ꝙ habeat aliquã voluntatẽ ꝑmixtã circa facultatem rem
deducẽdi in iudicio:faltẽ ſecundo loco:ɀ ad iſtud adducit̃
ratio iſtius .l. Ex quo decident̃ multa.J. ¶ Op.cõtra re
gulam ꝙ ſnia cõtra alium lata alteri preiudicat:vt.ſ.e.c.cũ
ſuper. Sol.ſnia cõtra aliũ lata de iure ſuo:eo ſciente:bene
põt alteri ꝑiudicare:quo ad poſſeſſionẽ facti:vt.d.c.cũ ſu
per:ɀ quo ad qualẽ qualẽ ꝑſumptionẽ:vt.l.a ſnia.ff.de ap.
ɀ.l.ſi duo patroni.in prin.ff.de iureiurã.ɀ no.ſ.e.in glo.ſed
quoad plenũ ꝑiudiciũ ꝓcedit regula regulariter:ɀ dicas
ꝙ preiudiciũ erit ꝙ trãſferat̃ poſſeſſio:ex quo poſſidet qui
ꝯuenit̃.dicit Jnno.ꝙ magnũ:quia forte difficilius erit age
re contra ſcdm:ꝗ̃ ꝯtra primũ:vt.l.iij.ff.de ali.iudi.mu.ca.
fa. ¶ Quero circa regulã an habeat locũ in aliis actibus
a ſententia:vt cõfeſſionibus:tranſactionibus:pactis:ɀ iura
mentis.dic ꝙ no. Jnno.de ꝓſcrip.auditis. Jn caſibus aũt
exceptis an preiudicẽt.dicit Jnno.ꝙ nõ:licet ſnia ꝑiudicet
hoc in.c.auditis.ſ.de ꝓſcrip.ad hoc.l.ſicuti.§.non videt̃.ff.
qui.mo.pig.vel hypo.ſol.idem pau.in cle.i.de R.p.ħ verũ
quãdo ius eſt tranſlatũ ex toto:nam cõfeſſio:vel pactũ au
ctoris nõ preiudicat ſucceſſori.Facit tñ ꝯfeſſio quale quale
preiudiciũ:vt no.glo.lix.di.ordinatos Jo.ij.q.i.interroga
tum ɀ.lxxx.di.tantis:per que dicit Jnno.in cõpromiſſo:ꝙ
cõpromiſſum auctoris non nocet ſucceſſori:etiã ſcienti:etiã
in caſibus vbi ꝑiudicaret ſententia:vt ipſe no.in.c.dudum
de elec.in verbo partibus:ad hoc.l.ſi dictum.§.ſi cõpromiſ
ſo.de euic.ad hoc.ff.de inoffi.teſ.l.ſi ſuſpecta. Joã.and.in
addi.ſpe.in ti.de cõfeſſo.§.nũc videndũ.ver.quid ſi confite
or iuxta fi.§.recitat.idem tenuiſſe vber.ſuper.l.fine.ff.de in
terro.ac.p l.ſi.ɀ.l.filius.eo.ti.hoc tenẽ:licet Cy.faciat dif
ferentiã inter voluntariã:ɀ contentioſam confeſſionẽ:ſicut

dicimus in ꝓcura.in.l.certum.§.ſed an ipſos.ff.de confeſ
ſo.tene primũ:q2 ſicut cõtumacia nõ nocet.C.de pig.l.ꝓſec
ta:ſic tales actus voluntarij nõ ꝑiudicãt:nam ɀ confeſſio in cõ
tentioſo iudicio videt̃ actus volũtarius:ſicut ɀ cõpromiſſuʒ:
maxime ſi reuocat cõfeſſionẽ ſtatim cũ ſcit:vt in.c.cuʒ cõtin.
de ap.ex quo ergo aliter nõ aſſiſtit:licet ſciat:nõ dʒ cõfeſſio
ꝑiudicare:vbi autẽ ius eſt trãſlatũ vtiliter tñ in aliũ:an tũc
cõfeſſio auctoris noceat ſucceſſori:dicẽdũ eſt:vt no.p Dy.
in.l.ſeruũ filij.§.i.ff.de le.i.ɀ Bart.in.l.facta.§.i.ff ad treb.
de qua:ɀ in.l.nomẽ.C.que res pig.ob.poſ.ɀ.l.ſi eũ dbitore
.ff.de pac.ɀ.l.ſi.C.de trãſac.per Cy.in.l.de cõfeſ.in.vij.q.ꝙ
q2 alibi nõ ponit̃ in iure ponã hic:vt hic cõiter canoniſte:ceſſa
actione alicui:an ſi cedens auctor ꝯfiteat̃ nõ debito vel cer
to mõ indebitũ:an preiudicet cõfeſſio ceſſionario:dic ſi ceſ
ſio eſt facta ad cõmodũ cedentiſ:q2 qcquid exigitur dʒ ſpe
ctare ad cedentẽ:ɀ ſic preiudicet confeſſio:vt.l.ſi actor.ff de
procura.ſi ad cõmodũ ceſſionarij:quod eſt cõiter:non pre
iudicat cõfeſſio.l.ſi ptẽ.§.i ff.quẽadmo.ſer.amit. Ex hoc dci
ditur qõ an cõfeſſio pr̃is ꝑiudicet filio:quo ad debituʒ bo
norũ ſubſidiũ:vt ſi conficeret̃ debitũ aſcribens totũ patri
moniũ:ɀ ibi dicit ꝙ nõ ꝑiudicat ꝯfeſſio:ꝙ qñ cõditor eſt in
illa ff.de ioffi.teſ..l.papinianus §.ſi quis ipuberi. Sed Guil.
in ſpe.de confeſ.§.nunc videndũ ver.ſed nũqd.ꝙ ſalte pu
to:naʒ ex magna quãtitate fraus ꝓſumit̃.l.lucius.§.oẽs.ff.
de his que in frau.credi.ponderanda tñ eſſet qualitas per
ſone:ɀ veriſimilitudo debiti:ɀ alie circũſtãtie:ad ꝓſumẽdã
vel nõ fraudẽ:ɀ dilectionẽ etiã:ɀ tractatũ filij:de ꝓbatione
autẽ alia tene ꝙ vbi preiudicat ſnia:preiudicet ɀ probatio:
vt ſi teſtes reciperent̃ ad eternã rei memoriã:vel aliter dicit
Bar.in.d.l.ſepe:de excep.rei iudi.l.ſi inter.in fi. Jn ſenten
tiis vero an preiudicet regula ponitur hic ꝙ nõ obeſt regu
lariter. Tertio.aliquos caſus exceptuant̃ i tex.glo.addit ali
os. Expediã glo.ruditer vt iacet:xũ aliquibus apoſtillis
declaratoriis. ¶ Opp.ꝙ res inter alios acta noceat aliis
caſibus:vt pʒ ff.de ſta.ho.l.ingenuũ ff.de li.ag.l.i.in fi.glo.
ponit regulam:poſtea ponit multos caſus exceptos. Jnter
alios ponit caſus hic cõtentos:ſi actio vel defenſio primo ſpe
ctet ad vnũ:ɀ patiat̃ ſʒ agere vel defendere:exemplificatur
in debitore:ſi patiat̃ creditorẽ experiri de re pignorata:ɀ in
dicat̃ cũ creditore rem non eſſe debitoris. Jdeʒ ecõuerſo:ſi
creditor patiatur experiri ſocero vel vxori.de ꝓprietate rei
dotalis:vel ſi emptor patiatur venditorẽ experiri de ꝓprie
tate:vel emphiteota ꝓprietarius.ff de re iudi.l.ſepe.ſed vi
detur ꝙ ſnia lata cõtra debitorẽ:nõ preiudicat creditori.ff.
de pigno.l ſupatus. Sol.dicit glo.ꝙ ſi debitor patiat̃ cre
ditorẽ agere:bñ ꝑiudicat:ſed nõ ſi creditor patitur experiri
debitorẽ. Jõ littera piſana hʒ ſi debitor patiat̃ ɀc.ɀ non ha
bet ſi creditor patiatur ɀc.ſed certe aliquo caſu preiudicat
ſnia lata cum debitore creditori vt dicam.J.ɀ reſpõdebo ad
.ll.allegatas.in glo.vnde dicit glo.ꝙ.ll.ille debẽt intelligi:
qñ lata eſt ſnia ꝯtra creditorẽ:ignorante debitore. ¶ Op.
ꝙ exẽpla nõ ſunt ꝯgrua inquãtũ dicunt:de vxore:ɀ ſocero:
ɀ maritore venditore:q2 ſocer ɀ vxor:re tradita in dotẽ:nõ
poſſunt experiri:quia actio cõpetit marito:cum ſit dñs rei
dotalis ff.de iure do.l.in reb9.C.de rei ven.l.in dote. Sol.
hic ꝙ ſocer:ɀ vxor bñ pñt defendere:ſed agere nõ pñt:non
exprimendũ eſt verbũ experiri:pro offendere:ſicut aliquan
do defendere ponitur pro agere:vt.l.i.C.de teſti.lʒ quo ad
creditorẽ ſtent ṽba ꝓprie:q2 qlibet ipſorũ põt agere:vnus
rei ven.vt debitor:alter hypothecaria vt creditor:xũ quo di
ſceptabitur de dñio:vel ſecũdo ponas experiri ꝓprie:quo
quãtũcũqʒ de facto experiant̃:habet ſibi iputare vir:q paſ
ſus eſt illos agere:ɀ ſic hʒ locũ rõ.nã ad eos faltẽ ſecunda
rio ſpectat defenſio rei. Expedita glo.doc.cõiter mate
riam iſtã expediũt per regulas:ɀ caſus:ſicut facit hic glo:ɀ
in.l.i.C.res iter alios ac. Jnno.dicit.qui ſi.fint legi.cãʒ:qõ
non facit ius iter alios:niſi vbi apparet expreſſum.glo.hic
melius dicit ꝙ res inter alios acta nõ ꝑiudicat aliis:quãdo

non ſunt

non ſunt alij. vt dicunt doc. Fallit q̄ſqʒ vt preiudicet rōne cōnexitatis: ⁊ anteq̄ deſcendā ad caſus ſit pro regula ꝙ vbicunqʒ ſup iure meo iudicat̄ cum alio: me cū eo aſſumente li tē principaliter: vel me aſſiſtente: vel me citato: ſemper mihi preiudicat. hoc tʒ glo. de ſymo. dilectus. lxxxi. di. tātis. Cy. in. l. j. C. de aduo. diuer. iudi. archi. lxxxi. di. tantis. Inno. ē c. cum ſup. ⁊ de elec. dudū. ij. Ad hoc de adulterio. ſignificaſti: ⁊ eſt vex̄ qđ de citatione dixi: ſiue citatio ſit hoīs ſiue nō. vt no. Jo. an. poſt Inno. ⁊ archi. vt lite pen. c. fi. lib. vj. in verbo admittendos. Idē Bart. in. l. ſi filiuſfami. §. diui. ff. de elo. v. in. j. q. plus. Dicit Inno. ꝙ ſufficit citatio generalis ꝑ edictū. quo ad illos in quox̄ notitia tranſiuit. vt no. ipſe de ꝓcura. in nr̄a. procedit ergo dubitatio: qñ ſoluʒ ſcitſ⁊ tacet: ⁊ non citatus: nec aſſiſtens. itē ſit pro regula ꝙ vbicunqʒ ꝑ iure meo cū alio iudicat̄: me ignorante: lʒ non preiudicat mihi: quo ad plenū preiudiciū: ſit tn̄ preiudicium ad quale preiudiciū. Ad qđ glo. l. ſi duo patroni. ff. de iure pa. l. a ſnīa. ff. de ap. no. glo. ē c. cum ſup. ⁊ eſt tanti effectus ꝙ equiualet ꝓſumptioni: ⁊ ſemiplene probationi: habili ad deferēdum ſacramentū in defectū probationis. vt no. Bar. ff. ð iureiurā. admonendi. ⁊ dixi. ē de iureiuran. c. fi. ⁊ cōſtituit quē in mala fide. vt no. archi. de preſcrip. c. j. in verbo. habet̄: ⁊ Lapꝰ in ſua alle. liij. in ſcđo mēbro: hʒ etiā effectum infamationis de facto ex qua pōt indici purgatio ꝯ tertiū. vt dicit gl. in dicto. c. dilectus. Ad qđ de adul. ſignificaſti. ¶ Proſequor ergo ꝑ caſus. Primus qñ dat̄ cōnexitas in pſonis ad res: vel iura: q: hñt ſe: vt actor ⁊ ſucceſſor. In iſto ꝓſequor duos caſus. Primus qñ ſnīa fert̄ ꝯ auctorē. Scđs qñ fertur contra ſucceſſorē. Ad primū qñ ſnīa fert̄ ꝯ auctorem. ⁊ hoc poteſt eſſe dupliciter: vel q: auctor deficit in iure trāſlato in perſonā: vel q: deficit in mō transferendi: exemplū in ordinante ⁊ ordinato. ¶ Gl. hic ſentit ſnīam preiudicare. Alle. lxxxi. di. tantis. iij. q. vj. hoc quippe. de pur. ca. c. pe. puto ꝙ ſi ꝯ ordinatorē ꝓnunciet̄: ſup defectu ꝑtātis ordinādi: vt declaret̄ ſymoniacus: vel hereticus: vel ſciſmaticus: vel nō eps: ⁊ nō habitus pro epo: ſnīa ꝯ ordinatorē ꝑiudicat ordiato. vt hic in fi. ⁊ no. hic in glo. ſi ſiat ordinato ſciente ⁊ patiente. Ad h̄ .l. ſepe. Si ꝓnunciet̄ ꝯ ordinatorē ſup mō: q: ordinauit extra quattuor tpa: ſnīa ꝯ ordinatorē nō preiudicat ordinato: q: ſm Inno. agi nō pōt ꝯ auctorē ⁊ ordinatorē: vt caſſetur ordinatio: ſed tm̄ pōt agi ad penā: ꝯtra ordinātem: ⁊ hec pſonalis eſt: in qua non pōt dici ſucceſſor ordinātis: q: peccata ſuos tenēt auctores: merito ſnīa nō ꝑiudicat. ſʒ Inno. hic in glo. fi. v̄. melius vr̄: ſed certe lʒ non poſſit agi ꝯ: ⁊ bene dicit: ſi ꝓmulgat̄ ſnīa ꝯ ordinātem: ex defectu pſone ordinati q: ordinauit criminoſum: vel infamē: vel alʼs inhabilē: ⁊ adhuc nō preiudicat ſnīa: q: ꝯ ordinatorē nō pōt agi ad finem nullitatis ſeu ꝓmotiōis: ſʒ ſolū ad finē pene: in qua non eſt ſucceſſor ordinatus. ⁊ hic demēte Inno. hic ſurgit tanta preſumptio ex qua pōt indici purgatio. de pur. ca. c. pe. de adulte. ſignificaſti. Ad hoc gl. in dicto. c. dilectus. Nunqd aūt ecōuerſo ſnīa lata ꝯ ordinatum preiudicet ordinatori: ⁊ ſi ē lata ſup defectu ꝑtātis ordinātis eo ſciente pōt dici ꝙ preiudicat. ar. eius ꝙ dicet̄. j. de creditore: ꝯ quē eſt lata ſnīa. ſi ſuper modo: q: ordinatus extra quattuor tpa. Inno. dicit hic. primo ꝙ ſnīa preiudicat. de tranſla. ꝑla. inter corporalia. de tempo. or. lıt as. ⁊ hoc q: iſta ſunt tantū cōnexa: ꝙ ſepari non pñt: ſi enī male fecit ordinatus recipiēdo ordinē tali die: peius fecit ordinator ordināndo tali die. cōtrariū elegit Inn. q: quātūcūqʒ ſit notoriū ꝙ ſit ordinatus extra quattuor tēpora ꝯ ipſum ordinatorē agi nō pōt: ad finē caſſationis electionis: q: ad eū non ſpectat defenſio: ſed ſolū agi pōt ad penaʒ in qua nō hʒ vt incre pſonalē aliquam cām ab ordinatore. Idē dicit ſi agatur ꝯ ordinatum: q: fuit ordinatus criminoſus: q: ſolum ad penam pōt agi ꝯ ordinatorem: in qua pena non hñt inuicē aliquam cōitatem: ⁊ ſic dʒ intelligi. Jo. lxxxi di. tantis. ⁊ hoc tenet ibi archi. lʒ inferat preiudiciū q̄le quale. vt dixi. ē ⁊ hec ſufficiant de primo caſu. Nec ob. lxxxi. di.

tantis. iij. q. vj. hoc qppe. de ſymo. dilectus: q: loquuntur qñ crimina alʼs eſſent adeo notoria: ꝙ alia accuſatiōe opus nō erat: nec alio iuris ordine. de accu. euidentia. de iureiurā. ad nr̄am. ſm Inno Scđs caſus huius eſt qñ cōnexitas auctoris ⁊ ſucceſſoris circa ius rē iure ab auctore in ſucceſſorem creato. Exemplū in eligētibus ⁊ electo ad beneficiū: vel dignitatē: tunc ſi eſt lata ꝯ eligentes: ex defectu ꝑtātis eligentium: preiudicat electis: oʒ tamē ꝙ defectus ꝯcludat in ꝓprietate ⁊ poſſeſſione iuris eligēdi. alʼs remanente poſſeſſiōe nō inficeret̄ electio: dūmō eſſet poſſeſſor bone fidei. de iure pa. conſultationibus. idē de conſtituente ⁊ cōferente. vnde dicit hic Inno. in ver. nō negamus. in glo. magna. ꝙ ſi agit̄ interdicto ꝯ aliquem: q: ſpoliaſſet eū a iure inſtituendi: vel eligēdi: vel cōferēdi: ⁊ peteret̄ ſe reſtitui: ⁊ caſſari qcqd eſt factuʒ de electo: vel cui ē facta trāſlatio: vel ꝑſentatio: vel inſtitutio ſnīa lata ꝯ auctores preiudicaret eis: q: eijcerent̄ ð eccleſijs. ē de ſi. ꝑrel. veniens. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. ſi fundū. Secus ſi egiſſet de iure ꝓprietatis tantū. ſ. negatiua: ꝙ ſibi nō cōpeteret ius inſtituendi: vel preſentādi: vel eligēdi: q: ſnīa lata contra inſtituentē nullū facit preiudiciū inſtituto: quin inſtitutio valeat ꝓpter poſſeſſionem. de iure pa. cōſultationibus. Ad hoc qđ no. iij. q. vj. hoc quippe. Si aūt ſnīa fert̄ cōtra eligentes conferētes inſtituentes: vel ꝑſentantes ꝓpter defectuʒ modi: q: nō eſſet formalis: tunc ſnīa lata cū eligentibus preiudicium electo inferret: ⁊ idē de alijs: eo ſciente: q: non fit preiudicium electo: niſi in ipſa electione: non quo ad aliā penam. Ad quod de elec. ſup eo. ⁊ c. cū inter canonicos. ⁊ hoc tenʒ Inno. de elec. dudū. ij. in verbo partibus ē. ſi non ꝓpter peccatū. Si nō pñt agere electores de electis. ⁊ ꝯ eos agi: dōec ſit confirmatus: forte nō eſſet idē in conferente: qui non pōt agerē de iure collationis: ꝑ no. de preben. dilectus. vñ tunc poſſit tantū agi ad penā: in qua non eſt cui collatū eſt beneficium ſucceſſor. plus dicit Inno. in dicto loco ꝙ etiā ignorāti electo preiudicabit ſnīa lata ꝯ electores. ⁊ alle. dictum. c. dudū: ſed hic nō placet: niſi ad quale q̄le preiudiciū: vt eſt dictū: ſicut lata ꝯ eligētes: ex delicto: vel inhabilitate electi: ſiue ſi agit̄ contra eligētes ad penā: q: elegerūt indignuʒ: hoc nō preiudicat electo: q: i hoc nō ē ſucceſſor electus: ſi ad finē vt electio caſſet̄. Inno. de elec. dudū. ij. in prealle. loco dicit ꝙ ſiue ſciat electus cām agi: ſiue nō: preiudicat ei: q: cū agat̄ de magno preiudicio eius: q: efficit̄ ineligibilis: quo ad alias electiones: illi nō poſſunt agere cū tanto preiudicio: niſi vocetur. ar. de elec. ſup eo. plus dicit: ꝙ ſnīa nō preiudicabat electo: nec electoribus: ꝓpter cōnexitatē. alle. ff. quēadmoduʒ ſer. amit. l. ſi cōem. puto ꝯriū q̄to ad finē caſſatiōis electionis. ſʒ nō ad finē: vt ineligibilis fiat imediate ex ſnīa: ſed q: in nullo vacillare dʒ opi. eligēdi: ꝑiudicabit in alio ꝓpter ꝓſumptionē qualē qualeʒ ſit agentē ex ſnīa. de accu. olpotēs. Hec vera inquātū eligētes litigāt ſup iure electiōis: in quo electus hʒ cāʒ ab eis. ⁊ ſic pōt intelligi. Inno. in dcā glo. l ſi. Ad hec debēt reduci. no. ꝑ doc. de elec. cupiētes. §. ceterū. in verbo nullā. lib. vj. ⁊ hoc tenēt etiā in preſentante: ⁊ ꝑſentato. lʒ glo. teneat cōtrariū: ꝙ indiſtincte nō preiudicat ſnīa ꝯ ꝑſentātem: quātū ē inter eligentē ⁊ electū: ⁊ hoc tetigit. iij. q. vj. hoc quippe: ꝙ forte eſt vex̄: quaſi nō poſſint: nec primo: nec ſcđo loco rē deducere in iudiciū: ⁊ hoc forte verius. hec vera inquātū cōtendit̄ inter eligētes ⁊ alios: ſed eſt dubiū qd ſi contendat̄ inter duos ꝑtendentes ſe hr̄e ius ab eodē: vt q: poſſideo beneficiū: qđ petit̄ a collatore tanq̄ vacans: an ſnīa lata cōtra preiudicat. Dicit hic Inno. primo ꝙ ſnīa non preiudicat: ⁊ vel poſſidebā ⁊ collator nō hēbat ꝑtātem defendēdi: q: ad me ſpectat defenſio: ⁊ ꝯ me erat agēduʒ. ff. de ali. iu. mu. ca. fa. l. j. ⁊ ſi nō poſſidebā mihi nō preiudicat: q: nō poteraʒ ipſum ꝓhibere ab agendo. ff. de re iudi. l. ſepe. ⁊ de iureiur. l. nam. ⁊ poſtea. §. fi. determinat ꝯtrariū. ideo dicit ꝙ ſi aliquid agat cōtra collatorē ſup prebenda: quam dicit vacare de iure: lʒ alius eā teneat de facto: vel ſi quis dicat eā ſibi deberi: quā alius ſiſr dicit ſibi deberi: ſnīa lata ꝯ collatorem: ſuper ſcđa. ij. lib. decre. ♥♥♥

altero ſciente:illi preiudicat.ꝛ hoc puto qꝛ hoc caſu tangitur ius cōſerentis etiā:qđ proſequi pōt:ꝛ cuius defenſio ad euꝫ ſpectat:ſaltē ſcđo loco. Nō ob.de ꝓben.dilecto:qꝛ dꝫ intelligi qñ erat ignorās:vel ibi agebaſ:qꝛ vitioſe cōtulerat:non ex iure ꝙ deberet a ꝯferēte:ꝛ ſic defenſio ad eū non ſpectabat:ſꝫ ad eum cui eſt ſcā collatio:vł ibi fuit ignorās. Jo.an. remittit.de reſcrip.mandatū ꝫ poſt cōpo.ꝟ.demum querit.

Pōt ſcđo exēplificari in ꝓprietario ꝛ vſufructuario. Jn no.ꝫ hic in gl.magna.ꝟ.ꝛ hoc vł:ꝙ ſic:qꝛ dꝫ defendere ius ſuū:ꝛ recitat qꝛ alij ꝯtradicūt.Cy.in.l.ij.C.vbi in rē actio. dic ſi eſt ſnīa lata ſup nuda ꝓprietate:qꝛ hic nō tāgiſ ius vſufructus:nō preiudicat niſi in hoc qꝛ hꝫ illum recognoſcere in ꝓprietarium.de iure pa.ex lřis.ꝛ.c.ſi vero.Ad h̄ ꝙ no.glo.de elec.querelā. Si eſt lata ſup plena ꝓprietate:qꝛ non ꝓbauit ipſe dñs hic nō preiudicat vſufructuario:qꝛ ex quo hꝫ ti.obtinet ꝯ hñtem ſolū titulū ex ſnīa.vt.l.ſi duobus.ff.de publi. Si eſt lata pro aduerſario:qꝛ dñs:ꝛ preiudicat vſufructuario.Si eſt lata ꝯ ipſum vſufructuariū preiudicat dño.Si eſt lata ſup iure vſufructus tñ:nō preiudicat dño:niſi qꝛ cogitur illū hřē in vſufructuariū.ſic dicit Jnno.hic.nā non poterit denegare vſufructū ei qui obtinuit:ex quo ſciuit. Si contra vſufructuariū ago agēdo ſup dñio auctoris:qꝛ non pōt eſſe vſufructuarius:niſi conſtitutus a dño:vel quaſi:ꝛ preiudicat.Si ſerſ:qꝛ nō dñs:vel quaſi.ad h̄.ff.de ope.no.nun.l.j.in fi.ꝛ.l.ſi.ff.vſuf.quēadmodū ca. Si eſt lata ꝯ vſufructuariū conuentū.tūc dicit Bart.in.l.ſepe ꝙ non preiudicat:qꝛ videtur deductū ſolū reſpectu nālis poſſeſſionis vſufructuarii:ꝛ non reſpectu ciuilis.l.pompo.§.ꝟ qui.ꝛ ꝙ ibi no.glo. ff.de acqui.poſ.hoc verum inquantū diſputeſ de executiōe poſſeſſionis.ſꝫ ſi alſ vellent diſceptare de dñio cuꝫ dño:is q obtinuit:an tunc preiudicaret:ſentit ꝙ non:qꝛ nō aliud agitur:ꝛ hoc placet:qꝛ idē pōt dici de dño ꝛ emphitheota:ꝛ domino feudi:ꝛ feudatario.ſꝫ Jnno. Pōt exēplificari i creditore ꝛ debitore:quo ad ius pignoris. Nunquid ſnīa lata ꝯ debitorē preiudicet creditori vel ecōuerſo:dic ſꝫ Bar. obmiſſis opi.ſi eſt ſnīa lata ꝯtra debitorē:qꝛ non probauit ſe dñm:hoc non preiudicat creditori:qꝛ ex hoc ille non habuit niſi titulū:ꝛ hic titulū ꝛ poſſeſſionē.ſ.creditor.ff.de publi.ſi duobus.ſecus ſi obtineret is qui obtinuit ſi lata eſt cōtra debitorē:qꝛ aduerſarius declaratus ē dñs:ſnīa preiudicat creditori.ff.de excep.rei iudi.l.iudicati.§.ſi.ꝛ dicit Bar.in dicta.l.ſepe. Si aūt ſnīa ferſ cōtra creditorē:ex defectu obligationis pignoris:vel alia cā:non tāgente dñium:hoc nō ꝑiudicat dño:ſeu debitori. Idē ſi ſuccubuit:qꝛ creditor nō ꝓbauit debitorē dñm:nā poterat agere:qꝛ ad alium finē fuit de hoc queſitū in primo iudicio.ꝛ ſic non ob.exceptio.vt.l. vendicantē.ff.de euic.ad hoc.ꝛ no.ff.de condi.inde.nihil.in glo.magna.ꝛ qđ no.de acqui.poſ.l.naturaliter.§.nihil.in ꝑma lec.ſi non ſuccūbit:qꝛ reus in ſe aſſumpſit onus ꝓbandi:ꝛ ꝓbauit ſe dñm:tūc preiudicat debitori ſcienti.ſic loquitur hic.ꝛ hec oīa ꝓbat tex.in dicta.l.ſepe.Ad h̄.l.ſi inter me ꝛ te ff.de excep.rei iudi.predicta vera ſi de dñio plene fuit cognitum.alſ ſecus.vt.l.a diuo pio.§.i.ff.de re iudi.ꝛ qđ no.in.l. ij C.de or.iudi.ꝛ dixi de excep.aduerſario. Dicit tñ Bar. ꝙ nō putat debitorē ſimplř ſcire creditorē litigare ſuꝑ hypotheca:ſꝫ oportet ꝙ diſceptetur de dñio:ꝛ ꝙ aduerſarius aſſumpſit in ſe onus ꝓbandi.idē ſi creditor eſt conuētus:qꝛ ſnīa lata cōtra eum ꝑiudicat debitori:qꝛ vł ei ꝑmiſiſſe dfenſionē rei:eo ꝙ fecit creditorē:ꝛ dedit pignus.l.j.in fi.cuꝫ.l. ſe.ff.vſufr.quēadmodū ca.puto tñ ſciam qñ agit neceſſariā:nā alſ videſ non ad preiudiciū ſuum:ꝛ ad ſuū preiudicium qñ ſcit. Pōt exemplificare in locatore ꝛ cōductore. Nūquid ſnīa lata cōtra locatorē preiudicat cōductori:ꝛ ecōuerſo.Si eſt lata cōtra conductorē preiudicat locatori:vt hic: ſed an lata ꝯtra conductorē preiudicat locatori:tene ꝙ non quo ad ꝓprietatē:qꝛ non hꝫ ꝑtātē rem deducendi in iudiciū ad preiudiciuꝫ dñi.vt.l.i.C.ſi ꝑ vim vel alio mō.ꝛ hoc tenet Bar.in.l.officiū.ff.de rei ven.ꝛ Jnno.in duobus locis.vt ll

tis non cōte.qñ.§.ꝙ ſi ſup in verbo notare:quo ad poſſeſſionē aūt nunqđ preiudicat.dixi.ſ.e.c.cū ſup:dic vt ibi. Poteſt etiā exēplificari in iudice ꝑ me ſententiante:vel ſuper aliquo ex ſnīa ius deriuaſ in me. Nunqđ ſnīa lata cōtra iudicem preiudicet mihi. Jnno.tangit hic in verbo a quo cāꝫ cōcludo:ꝙ ſi iudex ꝓceſſit ex officio:qꝛ tūc ad eum ſpectat defendere ꝓceſſum:ꝛ ſnīam.vt no.glo.de ap.cū ſpeciali.ꝛ hic Jnno ꝛ hoſti.eſt caſus.de ſen.excō.venerabilibus:ſnīa lata contra iudicē preiudicat illi:qui occaſionat ius ex ſnīa iudicis:nā ſi iudex ex officio ingrēdo remouit aliquē a prebēda ꝛ illam ſcđo cōtulit:ꝛ ſi poſtea feraſ ꝯtra iudicem:qui male remouit:hoc preiudicabit illi qui eſt ſubrogatus.Ad hoc de accu.ad petitionē in fi.ſi eſt lata ſnīa a iudice:nō ex officio ꝓcedente:tūc ad eū non ſpectat defendere ſnīam.vt no. Jnno. de tranſac.de cetero.de ꝓcura.in nr̄a:ſnīa ꝯ eum nō preiudicabit.hec vera inquātum diſceptaſ de nullitate ſnīe:ſi agere tur ad penā contra iudicē:ſnia non ꝑiudicaret:qꝛ nō ad aliud agiſ:ꝛ in pena nō eſt ſucceſſor is qui habuit pro ſe ſnīaꝫ:ſi idē:ſi econuerſo ſnīa cōtra eū qui habuit ꝓſereſ:ꝛ poſtea agereſ ad penā contra iudicē:qꝛ ſola ſnīa non preiudicaret.

Pōt etiam exēplificari in patre ꝛ matre litigante ſup matrimonio. An ſnīa lata cū eis preiudicat filijs ſcientibus:puto ꝙ ſic.l.i.in fi.ff.ad carb.ꝛ eſt caſus.vt.l.ait pretor.§.ſed ſi de cōditione ad fi.§.de iureiurā.ignorātibus aūt non. Nec ob.ꝙ ſnīa lata cōtra defunctuꝫ preiudicat heredi:qꝛ filius non eſt heres in filiatione:vel legitimitate:ſi illam hꝫ a natura.idē puto ſi filij diſceptarēt ſup legitimitate matrimonij patris. Tertius caſus huius qñ daſ cōnexitas inter perſonas auctoris ꝛ ſucceſſoris:iure vel re de auctore in ſucceſſorem trāſlato. Exemplū etiā in venditore ꝛ emptore:in viro ꝛ vxore:in ſocero ꝛ vxore:quidā dicūt ꝙ exēpla non cōpetunt:qꝛ vēditor nō pōt agere in iudicio re vendita:ꝑ illa:cuꝫ non ſit dñs:ſicut nec vxor nec ſocer.vt dicit glo.ꝛ qꝛ ſnīa nō pōt ferri cōtra iſtos:niſi cōfirmatiua iuris ſucceſſoꝝ:quia ſi non ſunt.ſ.dñi:ꝛ pronūciaſ non dñi:qꝛ iam tūc latum eſt iudiciū in ſucceſſores.vñ concludit Guil.de cu.ꝛ gl.in.l.ſepe: ꝙ non hēat locū:qñ he ꝑſone agūt:ſꝫ ſolum qñ defendūt. Jnno.ꝛ glo.hic volūt ꝙ hēat locū.c.hoc etiā in vēditore ſocero vel vxore agente.Ad hoc verba.l.ſepe.ibi actio vel defenſio:ꝛ ibi agere vel defendere:ꝛ cōueniri.Ad hoc tex.hic Bar.dicit ꝙ ſi vēditor agit noīe meo:vł defendit:ſnīa lata cōtra eū mihi non preiudicat:ſiue fuerit ſciens:ſiue ignorās. ff.rē ra.ha.l.i.C.qui.res iudi.nō no.ꝛ.l.ſed.ꝛ hec in principio ff.de ꝓcura.qꝛ tūc agūt de iure ꝙ meū eſt:non de iure eius ſuo.ſic loquiſ.c.hoc.ꝛ.l.ſepe.ꝓhibere enim video:ꝛ eo ꝙ inutiliter gerit negociū meū:ꝙ apparet eo ꝙ victus.vt.l.ui. §.in hac.ff.iudi.ſolu.ꝛ no.C.man.l.i.Si autē ꝑdicte ꝑſone agant noīe ꝓprio:ꝛ ſi ꝓnunciaſ ꝯ eos:qꝛ nō ſunt dñi ꝯ ꝑſtiti.

Nō ob.ſnīa:qꝛ non veniūt ꝯtra ſnīam ſucceſſores ſe defendentes:cū aſſerāt idem.ſ.auctores non dños tpē quo egerunt.Si aūt ꝓnunciaſ ꝯtra eos:qui nō erāt dñi:qꝛ in alium trāſtulerūt ante traditionē in dotē:vel qꝛ ipſe qui contendit eſt dñs:ꝛ tūc preiudicat emptori:ꝛ dño ſcienti.ꝛ hoc ſꝫm Jnno.ideo oꝫ eū ſcire qōnem motā de dñio aſſerto in aduerſarium:ꝛ huius ſcīe fiet executio cōtra poſſeſſorē:ꝑ illaꝫ.l.ſepe.ꝛ alle.dictū Jnno.de cōceſ.prebē.ꝓpoſuit. Si aūt feraſ ſnīa cōtra maritū:vel emptorē:an preiudicet vēditori.dic ꝙ ſic.ſi ſciuit:ſi tñ volūt ſibi cōſeruare ius de euictiōe euictores ꝙ denuncient.vt de emp.ꝛ ven.c.ſi. Ex predictis determinatur:an ſi aliqs extraneus egerat ſup re vel iure meo:nomine meo:ꝛ ſuccubuerit anteqꝫ ſciā:me ſciente ꝛ nō cōtradicente mihi preiudicet. Jnno.tꝫ ꝙ ſic.ſ.de offi.dele.cum in iure ꝛ de reſcrip.ex parte decani.ꝛ in.c.inter.de fi.inſtru.ꝛ ray.in c.ꝫ.de proba.per hanc decre.ꝛ per.l.patiſ.ff.man.ꝛ idē archi.de procura.qui ad agendū.lib.vi.cōtrariuꝫ eſt ꝟitas.vt ſentit Bar.in dicta.l.ſepe.ꝛ dixi.ſ.qꝛ hic nō eſt certū ꝙ ad vtilitatē meā:immo eſt dubiū:ꝛ euentus demōſtrat:hoc eē non vtile.vt no.de elec.cum in veteri:ꝛ in regula qui tacet.de

reg.iur.lib.vi.tʒ pe.ff.de nego.ge.l.i.⁊ Cy.in.l.ſi penitentiã
de nego.ge.⁊ Inno.⁊ Cy.in.l.exigendi.C.de ꝓcura.niſi ſit
attinens vel coniunctus. In dubio tñ ꝓſumit᷑ hr̃e mãdatuʒ:
ex quo tacet:⁊ nõ ꝯdicit dñs.ſic intelligo Inno.in dicto.c.
cũ in iure. Ex hoc apparet an ſñia lata ꝯ heredem noceat ſi
deicõmiſſario:cui eſt reſtituta hereditas.de quo in.l.ſi pſo
ni.§.fi.⁊.l.facta.§.heres.ff.ad treb. Ex hoc pʒ:an ſñia lata cũ
venditore hereditatis ꝑiudicet emptori:⁊ tenʒ ꝙ ſic:qꝛ ille
emiſſe vr̃ qḋ obtinuerit venditor.vt.l.ij.§.queri põt.ff.de he
re.vel ac.ven.⁊ hec ſufficiant de primo caſu principali.qñ da
tur cõnexitas vt auctoris ⁊ ſucceſſoris. ¶ Scḋs caſus ꝑnci
palis qñ dat᷑ cõnexitas rõne eiuſdẽ principij:a quo deriuat᷑
ius ad plures: vl̃ ꝯ plures:⁊ hoc põt eſſe dupl̃r. Primo qñ
immediate influit in plures. Scḋo qñ immediate influit ad
vnũ:⁊ poſtea deſcendit ad alios. Exempluʒ de primo. duo
cõtraxerũt matrimoniũ cũ duabus ſororibus:ex eodeʒ pr̃e
⁊ matre:ſunt duo heredes: duo ſucceſſores:ſũt duo prebẽda
ti ab eodẽ:ſunt duo debitores ex eadẽ cã:an ſñia preiudicet
lata cũ vno:altero ſciente:tene ꝙ nõ:quo ad plenũ preiudici
um:qꝛ cũ ſint eque ꝑncipales:nõ põt alter deducere in iudi-
cium ad preiudiciũ alterius:⁊ qꝛ non põt alter alterũ prohi
bere agens de iure ſuo.vt dcã.l.ſepe. Ad hoc de ꝓben.dile-
cto. Glo.de teſti.in nr̃a:ꝑ que dico ꝙ ſñia lata ſup falſitate i
ſtrumenti ꝯ vnũ:nõ preiudicat alteri:etiã ſcienti: fundanti ſe
ex illo inſtrumento.vt no. Inno.qui fi.ſint le.cãʒ.tʒ archi.iij.
q.vj.hoc qppe. Ad h̃ glo.de ſymo.dilectus:ꝑiudicat tñ ſibi
cõtra quẽ eſt lata ſñia:vt nõ poſſit dicere illud inſtr̃m falſuʒ
pronũciatũ fore:rõ qꝛ ipſe fuit ps in iudicio:cũ qua fuit pro
nunciatũ. Dicit Inno.ſ̃.de ꝓcura.in nr̃a.in glo.plenã.v. Et
no.ꝙ lʒ preiudicet. Exemplũ etiã pʒ qꝛ ambo participãt fa
ctũ dãnatũ. Fert᷑ ſñia ꝯ titiũ ꝙ ꝯmiſit adulteriũ cũ ſeya:cer
te ſñia nõ preiudicat ſeye.ff.de adul.l.denũciaſſe. Si fertur
ſñia ꝯ teſtes falſos:ꝙ falſum dixerũt:ſñia nõ preiudicat ꝓ
ducenti.vt no.in.l.ſi veteris.C.de fi.inſtru.⁊ in.l.i.C.qui ac.nõ
poſ.⁊ in.l.i.C.de aduo.diuer.iudi.vbi ꝑ Cy. Exempla ſe-
cũdi caſus qñ imediate deſcẽdit ex eodẽ fonte ius ad vnũ ⁊
deriuat᷑ ad plures ex teſtõ ius.erat ꝑncipaliter heres ⁊ ſecũ
dario legatarij. Nũquid ſñia lata ꝯ heredeʒ preiudicabit
legatarijs.dic ꝙ ſic:qꝛ immediate eſt auctor eoꝝ.ff.ḋ inoffi.
teſta.l.pap.§.meminiſſe:ſed ꝯ legatarios nõ preiudicat he
redi:nec alijs legatarijs:qꝛ nõ põt ad taliũ preiudiciũ dedu
cere ius in iudicio.l.ij.ff.de excep.rei indi.⁊ hic decidit᷑ ꝙ ſi
petitur reſtitutio aduerſus aliquẽ actũ:ex quo ius deſcẽdat
ad plures:ꝙ hec ſñia nõ preiudicat alijs:ex quo eque princi-
paliter deſcẽdit:niſi ſint vocati ſingulariter:vel ꝑ edictũ.al̃s
nõ.ſ̃.de ma.⁊ obe.c.fi.de ꝓcura.in nr̃a:⁊ ibi dic ꝙ edictum
preiudicat illis.ad quoꝝ notitiã trãſiuit:⁊ non al̃s. Nec ob.
regula qꝛ ex quo citati ſunt iudicatũ cenſet᷑ cũ oĩbus:qui ſci-
uerunt:vel ſcire debuerũt cãm agi:quia in talibus ſententijs
nõ noiat᷑ aliqs ſpecialiter:ſʒ fert᷑ generaliter ſñia ſic reſtitui-
mus te in integrũ.preſtamus auctoritatẽ adoptioni.ideʒ de
ſil̃ibus:⁊ in hoc differunt caſus:de quibus hic:qꝛ in eis ſuffi
cit ſola ſcia:vt vr̃ hic. ¶ Tertius caſus ꝑncipalis qñ dat᷑ cõ
nexitas in iure ꝑ modũ ſupioritatis:⁊ inferioritatis:exẽpluʒ
in dño ⁊ liberto in eccleſia ſupiorẽ:⁊ eccleſia ſubiecta. Inn.
tangit de ma.⁊ obe.intra quattuor.de preſcrip.auditis.⁊.ſ̃.
e.cum ſup.in primis duobus locis tʒ ſñiam latã ꝯ dñm: ſciẽ
te ſubiecto ⁊ liberto:preiudicare ſubiecto ⁊ liberto.⁊ econ-
uerſo lata ꝯtra ſubiectũ preiudicare patrono:⁊ dño ſcienti.
hoc examinaui in dcõ.c.cuʒ ſup. Inno.hoc tʒ in ſubiecto:ꝙ
ſñia preiudicet:quo ad poſſeſſionẽ. In liberto dicit ꝙ preiu
dicat ſimpliciter. Uerba ſua non ꝓſequor formaliter:qꝛ nil
boni dicit.puta ꝙ ſñia lata ꝯ dñm vel patronum preiudicet
ſubiecto.vt in.c.cũ olim.⁊ qḋ ibi no.ſ̃.de reſti.ſpo.ſed lata
cõtra ſubiectũ in ꝓprietate nõ ꝑiudicat dño.vt dixit Inno.
in.c.cũ ſup.ꝯtrariũ tʒ Bart.in liberto.in dicta.l.ſepe.credo di
ctum Bart.verũ in liberto ⁊ patrono.vt ſñia cõtra libertuʒ
preiudicet dño.ſʒ opi.Inno.ꝓcedit in ſubiecto ⁊ dño:vt la
ta cõtra ſubiectũ:nõ preiudicet dño:etiã ſcienti:⁊ eſt ratio di
uerſitatis:qꝛ libertus aliquid hʒ ab ipſo auctore patrono.ſ.
libertatẽ:ideo cãm hʒ ab eo:ſed nõ hʒ ſubiectus aliqd com
modi a ſuo ſupiore:qꝛ nõ hʒ ab eo niſi ꝙ eſt ſubiectus. Nec
ob.ꝙ ſi edificetur eccleſia ex edificio hʒ ius ſubiectionis:qꝛ
ſubiectionẽ nõ hʒ a dño ſed a iure:ſʒ ex hoc non hʒ aliqḋ ius
actiue ſed paſſiue tantũ:⁊ ſufficit hoc tantũ:qꝛ regula eſt op-
poſita:ꝑ hoc dico ꝙ ſi ſubiectus pape cõtenderet de priuile-
gio libertatis ⁊ ſubiectionis pape:ſciẽte papa: preiudicaret
pape:qꝛ ipſe hʒ libertatẽ a papa:⁊ ſic hʒ aliqd poſitiue. Ad
qḋ.ſ̃.e.ſuborta:vt dixi in.c.cũ ſup. ¶ Quartus caſus prin-
cipalis ſit qñ dat᷑ cõnexitas rõne indiuiduitatis iuris:ꝙ ſi in
diuiduum eſt inter duos:an ſñia lata cõtra vnũ alteri preiu
dicet. Glo.dicit hic ꝙ ſic.alle.glo.l.ſi cõeʒ.ff.quẽadmoduʒ
ſerui.amit.ꝙ ſatis placet qñ ſic ſñia format᷑:⁊ libellus:ꝙ ex
cludit᷑:⁊ ꝯcludit᷑ defectus iuris ad oẽs.vt qꝛ ſeruitus dr̃ de
beri fundo cõi:⁊ cũ vno ꝓnunciat᷑ ſeruitutẽ illi fundo nulla
tenus ḋbitã. Ad qḋ.l.ſi.C.de duo.re. ¶ Quintus caſus qñ
ſñia eſt declaratiua iuris ad ꝑſonaʒ:vel note:vel defectus:ꝙ
ad alioꝝ cõmodũ aut incõmodũ deriuari põt:vt in liberta-
te ⁊ ſeruitute:filiatione:legitimitate:vel illegitimitate:infa-
mia:vel alia nota afficiente ꝑſonã. dic ſi qualitas declarata
ad ꝑſonã:reſpicit vniformiter oẽs:qḋ eſt inquãtũ reſpicit pu
blicũ intereſſe:⁊ ad hoc agit᷑:⁊ hoc oĩbus preiudicat: ꝗ̃ illa
actio popularis ſit. Exẽplũ ſi aliqs ꝓnunciatus eſt illegiti-
mus:nõ põt eſſe illegitimus:quo ad vnuʒ:qn ſit illegitimus
quo ad alios:ſi agit᷑ de effectibus publicis.ff.de ſta.ho.l.in
genuũ:ſic tẽpero Inno.qui fi.ſint le.cãm:qui dicit ꝙ ſñia la-
ta ſup illegitimitate:nõ preiudicat alijs:naʒ in talibus quaſi
popularibus:oẽs reſpicientibus:quilibet ẽ legitimus cõtra
dictor:⁊ vnius actione conſumit᷑.ff.de iureiurã.l.cũ qui.§.in
popularibus. Inquãtũ aũt qualitas illa tãgeret priuatuʒ in
tereſſe alioꝝ:vel cõmodũ:lʒ ſibi preiudicet quo ad oẽs:con
tra quos eſt ꝓnunciatũ:nõ preiudicat alijs cũ quibus nõ eſt
pronunciatũ:qñ deducta eſt qualitas reſpectu alicuius pri-
uati itereſſe particularis.ſecus ſi ſimpliciter deducta. Ideo
ſi ſum ꝓnunciatus legitimus:me petẽte hereditatẽ ab vno:
ſi poſtea peto ab alio:vt coherede poſſidente:ſñia non pre-
iudicabit:nec etiam faciet ius:quo ad illos:ſi ſimpliciter petit
ſe ꝓnunciari legitimũ:non determinando ſe ad aliqḋ parti-
culare petendũ:faciet ius:quo ad oẽs:etiã quoꝝ priuatim
interſit:dũmõ lata ſit cũ legitimo ꝯdictore:⁊ eo cuius prin-
cipaliter interſit:⁊ forte ſi pronunciatus eſt aliqs ingenuus:
vel legitimꝰ:reſpectu priuati intereſſe determinato mõ agẽ
di alijs inquãtũ tãgit publicũ intereſſe:qꝛ mutat᷑ finis: ⁊ ſic
nõ ob.ſñia.vt.l.cũ quaſi.⁊.l.eandẽ.ff.de excep.rei iudi. ⁊ ſic
põt limitari dictũ Inno.in dcõ.c.cãm. Si qualitas declara-
ta ad ꝑſonã reſpicit certũ genus perſonarũ. Si eſt lata cuʒ
eo:cuius principaliter intereſt:ꝑiudicat oĩbus de genere.ff.ḋ
libe.agno.l.ij.in fi.⁊.l.ſe.nã ſi pronunciat᷑ filius quo ad pa-
trem:preiudicat oĩbus de natione:qui trahũt originẽ ab il-
lo:quo ad alios nõ preiudicat:niſi inquãtũ cõcerneret actus
publicos.ſecus ſi nõ ſit lata cũ principali:⁊ cuius ꝑ prius in
tereſt:ideo ſi ꝓnunciat᷑ qs filius cũ vno ex cõſanguineis:non
preiudicat aliis. Idẽ ſi ꝓnunciat᷑ legitimus:vl̃ illegitimus.
vt dicit Inno.in dicto.c.cãm:⁊ ſufficit ꝙ veniat tanꝗ̃ cuius
principaliter intereſt:lʒ in veritate non ſit.ff.de inoffi.teſta.l.
poſthumꝰ.cautũ eſt ꝙ vocent᷑ per edictũ.vt dicit hic Inno.
requirũt᷑ tñ plura.ad hoc ꝙ ſñie dclaratorie faciãt ius quo
ad oẽs. Exigit᷑ primo ꝙ ſit lata cũ legitimo cõtradictore.
ſecus ſi ſit illegitimus.l.i.⁊.l.patronum.ff.ſi qs inge.eſſe di.
Sol̃.ꝙ ſcientibus illis:de quoꝝ priuato preiudicio agit᷑.
ſecus ſi ſit ignorans:qꝛ põt ꝯdicere:⁊ fortius ſi abſñs.vt no.
Inno.ſ̃.e.cũ ſup.in glo.i.in fi.v.imo dicimus.⁊ v.hoc veꝝ.
inquãtũ ꝓſequit᷑ intereſſe priuatũ.ſecus ſi publicũ: qꝛ ꝓpter
ignorãtiã:vel abſñtiã:nõ minus preiudicaret.vt no.ſ.ḋ accu.
de his.ff.de accu.ſi cui.§.iſdẽ. Tertio exigit᷑ ꝙ nõ ſit pre-
uaricatus ſo:cuʒ quo actum eſt.vt.l.iij.ff.de preuari.⁊.c.i.de
ſuper ſcḋa.ij.lib.decre.

colli. de regen. Quarto exigiť ꝙ ſit lata declaratorie qualitatē adeſſe: vel nō adeſſe. ſecus ſi nō ſit reſtituta ad certaȝ perſonā: vt qꝛ pnūciatus eſt nō libertus petētis. vt no. in. l. j. ⁊. ij. de libe. cā. ⁊ in. l. j. ff. ſi inge. eſſe di. ⁊. l. diui. l. j. ff. ꝺ libe. cā: pōt exemplificari in criminali: de quo. dic vt de accu. ſuꝑ his: nā pnūciať deliquiſſe: vel nō deliquiſſe. pōt poni exemplū in teſte repulſo vt criminoſo: qui pōt etiā ab alio repelli tanꝗ̄ teſtis. de quo dic vt ſcripſit Inno. ⁊ de excep. cū venerabilis. ⁊ ⁊ c. cū ſuꝑ gl. fi. Ad qꝺ ꝺ teſti. teſtimoniū. iij. q. vij. c. j. idē in accuſatiōe pplari. vt. l. cū q. §. in pplaribꝰ. ff. ꝺ iniuriā. l. j. ⁊ p totū. ff. ꝺ ppla. ac. ad ꝙ gl. de elec. dilecti. ⁊ de elec. cupiētes. §. ceterū. i ꝟbo nullū ꝑiudiciū. per hoc dic Lapꝰ ſua alle. lij. ꝙ ſnia: q̄ qs pnūciať nō vſurariꝰ: ꝑiudicat oibꝰ nō vt valeāt excipere: qꝛ nō ſoluerit vſuras: qꝛ h̄ ē in odiū criminis: ⁊ qꝛ exoneť īmediate a crimine: nō tn̄ preiudicat volentibus excipere rōne priuati intereſſe: vel agere volētibus qꝛ cū agať tūc de intereſſe priuato: ita nō reſpicit vniuerſaliter ⁊ vniformiter oēs. ¶ Sextus caſus principalis qn̄ dať cōnexitas rōe participii eiuſdē facti: vel qn̄ de vno conſecutiue deueniť ad aliū. Si oblatio deſcēdēs ex fcō reſpicit plures pncipaliter: vt qꝛ accuſaſ qs de adulterio cuȝ berta: ſnia lata cōtra eū nō preiudicat berte. ff. de adulte. denūciaſſe. §. fi. ⁊ de adul. ſignificaſti. Si cā agendi ex fcō cōtra vnū meō ſeqnētiā deſcendit ad aliū: ⁊ agiť ad fineȝ vtilitatis priuate: ſnia cōtra vnū nō preiudicat alteri. Ideo ſnia lata ꝯ matreȝ: ꝙ ſuppoſuit partū. nō ob. filio: quo ad abdicāda bona. l. iij. §. fi. ad car. ⁊ ibi glo. ⁊ Bar. ⁊ p Cy. de fal. ſnia lata contra teſtes de falſo: nō preiudicat pducēti. vt no. in. l. ſi lſis. C. de fi. inſtru. ⁊ p Cy. in. l. j. C. qui ac. nō poſ. in. l. cū filius: de verbo. obli. ſi ad finē pene pecuniarie: vel alterius intereſſe publice ſnia lata ꝯ vnū preiudicat alteri. l. in cognitione. ⁊ qꝺ ibi no. ff. ad ſilla. iō ſnia lata ꝯ homicidas defuncti: ꝑiudicat quo ad auferēda bona heredi delata: nō vindicātı neceȝ defūcti. Ad hoc. l. j. ⁊ ꝙ ibi no. C. vbi cāc ſiſ. C. ad. l. iulia. ma. q̄ſq̄ ff. de accu. ex indicioꝝ. iō puto ꝙ ſnia lata ꝑ remoto: preiudicat ſubſtituto in beneficiali. iij. q. vj. hoc qppe. ⁊ de accu. ad petitionē ad fi. qꝛ tāgiť vtilitas publica. Ad hoc glo. de prebē. dilecto ad finē. Cautius tn̄ eſt ꝙ iudex vocet oēs quoꝝ intereſt. C. de liti. auē. nūc ſi heres. ⁊ no. C. de aduo. diuer. iudi. hec vera qn̄ cōueniť pñs. ſecus ſi p contumaciā habetur pro confeſſo. ff. de iure ſiſ. l. eius q delatorē. p Bar. ⁊ dicta. l. cū filius. de ꝟb. ob. qꝛ illa ficta ꝯfeſſio nō extēdiť ad aliū: p hoc dicit Jo. an. in addi. ſpe. in ti. de fide inſtru. §. poſtremo. ꝟ. itē approbaſ: ꝙ ſnia lata ſuꝑ falſitate inſtři: ꝯ ꝑducentē: nō preiudicat: nec nocet notario: etiā ſcribēti ſniaꝫ: qui cōſcripſit inſtřm: qn̄ fuit lata ab arbitro. Inducit etiam rōnes que cōcludūt in iudice hic puto qꝛ eque principaľr delinquiſ p vtrūqꝫ: ⁊ qꝛ nō vſ aſſiſtere: ex quo ibi adeſt rōne alterius officii: ꝙ etiā neceſſariū eſt: ⁊ ſic nō ob. l. pe. de inoff. teſta. ⁊ qꝺ no. ⁊ c. cū ſuꝑ. vbi aſſiſtendo preiudicat. ¶ Ubicunqꝫ dixi ſnlam ꝑiudicare tertio recipere hic generales limitationes huiꝰ in pncipio poſui limitatōes negatiue huius affirmatiue. Prima limitatio eſt vt hic ꝓcedaſ qn̄ ſnia ē lata in pñtē: ſecus ſi in abſītē cōtumaciter: qꝛ tūc ꝑiudiciū ſuuȝ etiā ſcientis nūqꝫ extēdiť ad tertiū: qꝛ potius ꝑſumiſ lata ꝑpter culpā cōtumacis: q̄ ex vera iuſticia: ⁊ culpa illius alteri non hȝ nocere. C. de pign. l. ꝑſea. ff. de euic. l. ſi ideo. ff. ꝺ pig. ſi ſuꝑatus. idē ſi ꝑpter ſpālē iniuriā ipſius: ꝯ quē lata eſt ſententia in eū lata ſit. l. ſi ſeruus. §. ſi hereditatē. ff. de le. l. Secūda limitatio qꝛ in oibus caſibus generaliter exigiſ patiētia. pari aūt nō vſ qn̄ ipſe venit ad iudiciū: ⁊ ſuſcipit in ſe iudiciū totū: vel cū eo pro iure ſuo: qꝛ tūc nō vſ pmittere eum agere p ſe. ff. de libe. cā ſi pariter. ideȝ ſi ꝑteſteť. l. ſi debitor. §. j. ff. qui. mo. pig. vel hypo. ſol. ⁊. l. ſicuti. §. nō vſ. ⁊. ti. qn̄ autem dēat fieri hec ꝓhibitio. Dicit Bar. in dcā. l. ſepe: qꝛ dȝ fieri ante litē cōte. poſt litē enim ꝯte. ipſe ꝓhibere nō pōt: ex quo iā celebratus eſt q̄ſi ꝯtractus: ex quo qs obligaſ inſtantie. Ad ꝙ. l. ſi pluribꝰ. de le. j. ⁊ hoc inquātū vult cū ꝓhibere ob inſidias. hoc verū dicit: qn̄ ſciuit ante litē cōte. ſed ſi ſciuit poſt litē cōte. pōt ꝓhibere q̄tū ad hoc. vt nō ꝑiudicetur iuri ſuo. vt. l. ſi pariter. ij. reſ. de libe. cā. ⁊ qꝺ ibi no. ⁊ vſ ꝓhibere ſiue tacite ſiue exꝑſſe ꝓhibeat: puta dādo libellū. vt dcā. l. ſi pariter. C. de noua. l. iij. q̄tūcūqꝫ aūt poſt litē cōte. nō poſſit ꝓhibere: pōt aſſiſtere litine colludaſ. ff. de inoff. teſta. l. ſi ſuſpecta. C. de liti. auē. nunc heres. Ad hoc. l. titia. ⁊ quod ibi no. ff. ſolu. ma. In exercente autem officium cum alio: de iure ſuo. dixi. ⁊ cum inter. ⁊ hec ſufficiant.

Duobus.

Duobus. Se ſummat. ⁊ tria ſunt dcā. ¶ No. ꝙ vbi ſnie feruns ꝯrie valet ſnia lata pro reo: niſi cā actoris ſit fauorabilis. ⁊ ſic no. ꝙ fauor cāe ꝑferť fauori pſone. ¶ No. hic quattuor cās fauorabiles: matrimonium libertas: dos: ⁊ teſtm̄. Sol. no. ꝙ ex ꝯtū ſniaꝝ de legatoꝝ pendet ex arbitrio ſuꝑioris. ¶ Tertio no. ꝙ ꝯrietas ſniarū ex cōpromiſſo vtrāqꝫ inficit. ¶ Quero de exēplo qn̄ pñt ferri ſnie ꝯrie a duobꝰ ordinariis. dic ſm Ab. in duobus cōſulibus. ff. de offi. cōſu. l. j. in duobus comitibus regētibꝰ pro indiuiſo. in duobus doctoribus: vt in auē. hita. C. ne fi. pro pa. Goſ. dicit ꝙ ꝑmū mēbrū hȝ locū in eccľaſticis iudicibꝰ niſi diceret eccľaſtici illis q ſub eccľia hñt iuriſdictionē tpalē. ⁊ ꝺ ap. ſi duobꝰ. Goſ. pōderauit ꝙ vna eccľia dioce. vſ ciuitas non habere pōt epos: vel ꝑlatos. de offi. ordi. qm̄. de ꝑben. niſi. ꝺ eccleſiaſticis ordinariis poſſet hře locū. vij. q. j. nō autem. Itē poſſet correctio clericoꝝ ſiſ in eccľia ptinere ad archidiaconum: ⁊ ꝑpoſitū. idē in cognitiōe cāꝝ: que ad eos vel ad capľm veniūt. idē vt ipſe fateſ in glo. duo ordinarii pñt ſiľ cōtrahere in eadē eccleſia. de conſue. itē cū ſm veraȝ opi. vicariꝰ hēat ordinariū. vt no. de offi. vi. c. j. li. vi. ergo ⁊c. itē cū duo coadiutores dati eſſent epo. de cle. egro. c. j. li. vi. itē in caſu de parrochia. c. j. itē vbi ꝑuidiſſet eccľia reſtituēſ cū ſubſtituto poſſidere. itē in cōcilio ꝑuinciali generali poſſent epi diſpēſare in pari nūero: ⁊ tūc in his: in quibꝰ non exigitur plena ꝯcordia: hȝ locū ꝙ vſ. de generalibꝰ aūt auditoribus: an de eis. vt de legatis: an vt ordinariis iudiceſ. vide in Spe. ti. iii. ⁊. qd de auditoribꝰ: vbi dicit ꝙ ſunt ordinarii in audiendo: ſȝ in decidēdo. vide qꝺ no. in cle. de reſcrip. auditoꝝ: qd iuris ſi diſcordāt ordinarius: ⁊ inqſitor hereſis: habetur de hereti. p hoc. lib. vi. ꝙ argui pōt ꝙ inqſitor hȝ delegatū. Quid ſi ꝯtrariāt ordinarius ⁊ delegatus pape in ꝯrietate ſniaꝝ. dic ꝙ adiť papa. Quid ſi ꝯtrariāt ordinarius ⁊ delegatus college ordinarii: ſi ſnia eſt pro eo: vſ ſumme equuȝ ꝙ valeat. itē pro actore in cā fauorabili ⁊ ſic rō ne impediaſ eius effectus cōtraria ſnia delegati: quā nō impediret ipſius college ordinarii delegātis vt hic. Sȝ ſi ordinarius pro actore delegatus: pro reo: vel in cā fauorabili pronunciat. dicit vtrāqꝫ non valere: cū vtraqꝫ a pari ptāte ſit lata. nec ſit caſus determinatꝰ ad. l. ꝯ nouiſſime. de libe. ⁊ poſthu. de reſcrip. ſuſceptū. lib. vi. vide ſi hec decre. non emanaſſet. de iure diceret non valere ſniam diſcordātiū numero pari. Quid ſi alter reſpectu cuius eſſet fauorabilis: an habeť locū decre. dic ꝙ ſic ſm Jo. an. ⁊ ꝙ poniſ hic de dote matrimonio ⁊c. pōiť cā exēpli ſȝ Uinc. Quid de compromiſſo neceſſario. Dicit Jo. an. ꝙ per rōnem quā poniſ vlti. glo. ⁊ que ibi adiungentur poſt Hoſtien. vſ ꝙ aliud in illo: quaſi dici pōt ꝙ vbi ius aliter non ꝑuidet. In. i. cū ſpeciali recurrenduȝ ſit ad papam. de offi. dele. ab arbitris. Ad hoc qꝺ no. poſt Uinc. de offi. dele. ſuſpiciens. Inſtruit decre. ſm Inno. ꝙ prius debemus adire ordinarios. ſcꝺo delegatos. ad arbitros non niſi neceſſitate vrgente: que voluntatē inducat cōpromittendi. ¶ Sp. cum glo. ꝙ non valeat ſnia iudicum diſcordantiuȝ vt pȝ de offi. dele. cām. Sol. non valet qn̄ ferť aliquo iudice abſente. ſecus ſi preſentibus oibus: ⁊ diſcordantibꝰ. vt hic numero pari. Si diſpari ſtaſ maiori parti: excepto caſu de reſcrip. paſtoralis. Sed de illo dic. vt ibi. Fallit etiaȝ in cā criminali epi: vbi oēs debent eſſe concordes. Gl. alle. iura. dic. vt. ⁊ c. non pōt. glo. ponit tenorē tex. ¶ Glo. vlti. querit

de rõne diuerſitatis hoꝝ caſuũ quare ordinarioꝝ tenet pro reo: vel in cã fauorabili delegatoꝝ. nõ dicit: qꝛ delegata pendet a ſuperiore: inordinata nõ: eſt ſupioꝛ qui adeatur: niſi lex mortua: in arbitro nõ eſt ſupioꝛ: nec a lege bꝫ ptãtem: rõ non videt bona in ordinario: qꝛ ibi eſt repire ſuperiorem: niſi in papa. ſ. de offi. dele. ꝫ. Eſt ergo rõ ſꝫ Hoſtiẽ. vt magis diſferatur iuriſdictio ordinarij: que naturalis ẽ ꝛ fauorabilis. Jtẽ in arbitro põt aſſignari ratio: qꝛ cũ ptãs eius ſit voluntaria: ꝛ nõ neceſſaria: ſibi iputent cõpromittentes. ff. de arbi. l. dicere. §. ſtari. Hoſtien. q hoc late repetit. de cenſi. romana. lib. vi. item ꝯpromiſſum vt ſtricti iuris. de arbi. dilectus: nõ ſupplet a iure: ſed oẽ omiſſum habet pro omiſſo. vt. ff. de v. bo. obli. l. quicquid aſtringẽde. Laus ſit omnipotenti deo.

¶ Finita per me Antoniũ de Butrio die. xx. menſis octobris. M. cccc ij. quo tpe vigebat doriſſimũ ſciſma: tunc electo Gregorio. xii. pro parte noſtra: ꝛ pro vltramontanis regnante Benedicto qui tunc acceſſerat Saonaꝫ requirẽs Gregoriũ vt pacta ſeruaret. Deus p ſui clemẽtiſſimã miſericordiã chriſtianitati in tanta cõfuſione ꝓuidere dignetur.

¶ De appellationibus Rica.

¶ Viſo de his qui ſũt in iudicijs: ꝛ tandẽ de ſententijs: de remedijs: qbus litigantes releuant: eſt videndũ. ideo ꝛc. ſm Gof. vel fert ſnia a qua ſi nõ appellatur tranſit in rẽ iudicatam. ſ. ti. j. qui ad ꝯſultationẽ: ꝛ de his viſum in ti. precedẽti. Certia vero appellatio ipedit effectuꝫ rei iudicate. Jdeo de illa videndũ: ꝛ qꝛ appellatio recuſatio ꝛ relatio ꝯueniũt in iuriſdictione ad ſupiorem deferẽdo: ꝛ ab inferiori impedienda: ſeu ſuſpendenda. de quo de ap. legitima. lib. vi. ne multiplicet rubricas iſta tria cõiungit materia. ij. q. vj. in ſumma. ꝛ p totũ: quo ad primã partem. de ſcda. iij. q. v. qꝛ ſuſpicio. ij. q. vj. quotiens. xj. q. iij. iudicare: de tertia. ij. q. vi. biduũ in fi. repetit in. vi. ꝛ cle. Jo. an. ponit hic caſus quibꝰ valet appellatio. Scdo caſus: in quibus nõ valet. Tertio caſus mixtos in quibus valet: ꝛ in quibus nõ valet: hoc magis laborioſum eſt ꝙ ſubtile: multa remedia retractandi ſententiam: ꝛ impediendi iuriſdictionem. xxxv. q. ix. in ſumma. ꝛ in Spe. de ſen. pro la. §. quoniam. vt lite penden. dilectus.

D Jlecti. Collatio bñficij poſt ꝛ contra appellationẽ legitimã facta nõ tenet. h. d. Primo ponit querelã impetrantiũ. Scdo dat iudices. ibi. ſup quibus. Et infra deciditur quartuꝫ grauamen: quod cõtulerat eccleſias ſpectãtes ad collationẽ prioris: ꝛ huic deciſe tñ riidet: ꝛ ſic fuit inepta deciſio: ſicut illa. de pſcrip. veniẽs. ¶ No. ar. ꝙ ſnia cenſere eſt nulla. poſt appellationẽ. ¶ No. ar. ꝙ collatio beneficioꝝ de iure ſpectat in eccleſia collegiata ad platũ: ꝛ cõgregationem ſil. de quo. de elec. cũ eccleſia vulterana. ¶ No. ar. ꝙ fama in ſe nõ inducit plenam probationem: ſed coadiuuat. ¶ No. legatũ nõ de latere: ꝛ ſic legatũ natũ nõ poſſe cõferre beneficia legationis ad collationẽ alterius ordinarij ſpectantia: niſi ex negligentia deuoluant: ꝛ vt tex. exigere malitioſam: ꝛ doloſam negligẽtiã. de quo de cõceſ. pben. c. ij. de primo. de offi. dele. c. j. lib. vi. ¶ No. ꝙ platus nõ eſt priuandus obedientia ſubiectoꝝ lite pen. ante ſniam priuationis. viii. q. iiij. nõne. de ap. c. penul. ¶ No. ar. ꝙ p ſolũ denunciationis actũ promulgat excõicatiõe ligat. ꝯtrũ pꝫ. j. de ap. paſtoralis. §. i. Gof. dicit hoſti. ꝙ hic pmiſſa fuit ſnia. als ſola denũciatiõe non ligaret. vt dicto. c. paſtoralis. ¶ Op. ꝙ ſola fama nõ probet. de teſti. veniens. Dicit hoſti. ꝙ hic forte reſpicit cõſuetudinẽ anglie: ſꝫ quã credit. xij. iuratis: aſſerentibus ſe credere aliqd eſſe: ꝛ cõmunẽ vocẽ ꝛ famã patere que cũ nõ eſt plena ꝓbatio: nec tolleratur in ſententiis. de conſue. c. iii. de quo. de ꝓba. c. ii. ꝛ. c. ad nram. ¶ No. bene ꝙ conſuetudo nõ põt inducere: vt non plene ꝓbationi ſtet: ꝛ ꝙ non plena habeat pro plẽa. vide Frede. ſuo cõſi. xvii. ¶ Op. ꝙ inferior epo nõ ordinet eccleſiã. vt pꝫ. de offi. archi. cuꝫ ſatis. Sol. nõ ordinat auctorizabiliter inſtituẽdo: ſed cõferẽdo: vel pñtando ſic. ar. de offi. archi. c. vt nrm. ꝛ no. de inſti. c. j. ꝛ. ij. ꝛ no. de verbo ordinare. vide de offi. dele. ſuper eo.

¶ Quero an ſi in curia opponat non appellatũ: vel nõ rite appellatũ: an vt appellans poſſit proſequi: artet ad faciẽduꝫ fidẽ de appellatione: ꝛ an artet ad hoc ꝓbandũ in curia. dicit hic Hoſti. ꝙ ſi neget appellatũ ante litẽ conte. de hoc eſt fides facienda. j. c. romana. §. ſi vero. lib. vi. ꝛ tunc hoc erit in curia ꝓbandũ. de quo de ſen. excõ. p tuas. Si negat appellatum poſt litẽ cõte. nõ in vi declinatorie: ſcã forte poſitione p appellãtẽ: ꝙ ſit appellatũ: ꝛ illa negata p appellatũ: ſi format appellãs articulos petens remitti ad partes: ſup illius ꝓbatione fiet remiſſio: ꝛ dabit dilatio extra curiaꝫ: ꝛ ſic fuit diffinitũ p clemẽtẽ. iiij. ꝛ iputet ſibi q ante litẽ cõte. nõ oppoſuit: qꝛ cũ papa ſit ordinarius cũctorũ. de fo. cõpe. ꝛ ſic coram ipſo lis ꝯteſtat declinatorie non eſt locus. ff. de ꝓcura. ſi filiꝰ. §. veterẽ. ſ. ti. j. inter monaſteriũ: ꝛ ſic venit vt peremptoria cuius ꝓbatiões nõ cogit appellans defendere: niſi aliter ſit ab hoie vel a iure citatus: perimit aũt hec exceptio poſt litis conte. libellũ actoris: ꝛ oia in eo petita. ꝯtra quod ob. ꝺ dec. c. j. li. vj. ꝛ. eo. ti. cordi. c. li. de hac materia. vide in Spe. de inſtru. edi. §. nũc dicamus. ꝟ. ſed põe: ꝛ de excep. §. nũc dicẽdũ ꝟ. ſed pone. ¶ No. ꝙ pro dilatoriis ꝓbandis nunꝙ dat dilatio extra curiã: ſic pro peremptoriis ſm ſtilũ curie. idẽ no. dñi de rota ſua ꝯcl. ii. cc viii. alle. de pauile. cũ olim eſſemus. j. Spec. de dila. §. i. ꝟ. ſed ꝛ ſi. p Jo. mo. ꝛ archi. de excep. pia. lib. vi. de teſti. ex parte. ꝛ. c. de teſte. de excep. c. i. ¶ Quero quõ ſe informabit: cui cã eſt cõmiſſa: ſup retractatione collationis. Dicũt doc. ꝙ ſe informabit ſm formaꝫ iudicij: ſm Lan. ꝙ innuit verbũ ſollicite ſm hoſti. q. d. non pfunctorie: ꝛ ex officio: ſed ſm ordinẽ iuris ꝓcedendo. ſic. ſ. de iudi. exhibita: puto ꝙ poterit ex officio mercẽnario ſe informare: qꝛ hinc agit per viã attẽtati: iudice appellatiõis cõmittẽte: que via eſt ſumaria: ideo ſufficit ſimpſr docere attentatũ poſt legitimã appellationẽ. de quo. j. c. cõſtitut. ꝛ. ſ. de elec. cũ inter canonicos. ꝛ. c. bone. ꝛ. c. cũ nobis olim. Glo. i. ponit penas non deferentis. dic vt in dicto. c. de cetero. ꝛ. §. patet. dicaꝫ. j. c. de priore. glo. ſunt clare.

i Jnter cetera. Appellatio generalis in oi cã nõ valet. h. d. Refert appellationẽ ꝛ ipſius redargutionẽ ꝛ repulſionẽ. ¶ No. ꝙ nõ valet appellatio iudicialis ante grauamen: vl' iniuſticiã illatã. ¶ No. cũ qui ꝯ uos facit redarguẽdum. de vſu pal. niſi de tẽpo. or. vel non eſt. ¶ No. ꝙ nõ valebat iure iſta appellatio ſine cã: qꝛ nec actum nec dictu: cã appellãdi poterat adeſſe: ꝛ ſic erat manifeſte fruſtratoria. dic hodie. vt. j. c. vt debitus. vñ dicit Hoſtien. ꝙ p ſagiebat ius nouuꝫ: ſed aliud dicit ꝙuis nouum. ¶ No. ꝙ a futuro grauamie nõ appellat in iudicio: niſi ſit cõicatũ. j. c. cã ceſſante. Glo. colligit plura iura: inter cetera: ꝙ non valet in genere valet in ſpẽ. alle. cõcor. ꝛ opi. de. c. ſi ſacerdos. de offi. or. Jo. an. remittit ad ibi no. ꝛ. xxiii. di. ꝙꝙ Dic vt ibi. via generalis eſt.

a D noſtram. A correctione non appellat. h. d. pmittit cãm mãdati: ꝛ poſtea mãdatũ. ¶ No. litteredate ad vnũ finẽ nõ ſunt trahẽde ad appellationẽ ꝛ appellatio pro defenſiõe iniqtatis nõ dꝫ fouere iniqtatẽ ꝛ malitiã. ¶ No. religioſos poſſe ꝯpelli ad obſeruãtiã religionis. ¶ No. abbatẽ hñe iuriſdictionẽ in monachos quo ad illa que ſunt regule: ꝛ obſeruãtie ordinis. vide de offi. ordi. quãto. ¶ No. duo q aſtringũt monachos: regula ꝛ inſtitutio monaſterii: ad quoꝝ obſeruãtiã pñt ꝯpelli ex officio ſupioris: ꝛ aſtringunt in his que ſũt cõſilii. ¶ No. abbatẽ a pena nõ appellari. Ad hoc. j. c. qꝛ nos. Glo. i. eſt clara Fallit interdũ. de penis. ꝙuis. lib. vi. in fi. de conſe. di. i. ve/ ſuper ſcda. ij. lib. decre.

ſtimenta.ɛ.c.ad nuptias.ff.de admi.re.ad cui.p.l.i.de reli. do.q2 contingit.poſt prin. ¶ Op.cū3 vltia glo.qi a correctiōe appellat.J.e.reprehēſibilis.ɛ.c.de priore. Sol.appellatur ſi modus excedat:alſs q2 ſit correctio ad priam:ɛ extra formā iudicij.xvij.q.ij.ſi hōi:q2 de cā etiā non admittit recuſatio.J.e.cū3 ſpāli in fi.ɛ hoc pcedit in regularib⁹. Uin. dicit q ſi pcedit ɔtra monachū:nō in formā iudicij:tunc pcedit q a correctione non appellet. Si procedit in formā iudicij:pōt monachus ſicut ɛ alij appellare.ſm Tan.ɛ Uin. Jnno.dicit q olim quo ad facultatē appellādi poterat eſſe dr̄ia inter proceſſuʒ ɔ regulares ɛ ɔ alios:q2 regulares vix aut nunq̄ audiebant appellātes:clerici audiebant facilius: ſed hodie nō eſt dr̄ia īter regulares ɛ ſeculares:nec differt: an appellet a correctiōe:an ab alio pceſſu:q2 ſi grauatur audiatur appellans.J.e.vt debitus.lʒ olim eſſet dr̄ia an appellet a corruptione:q2 in aliis audiebant.tene iſtud hodie ſm hoſti.q ſiue in pceſſu ɔ regulares:ſiue alios:ſi grauant appellant. Sed in hoc eſt dr̄ia q2 facilius grauant ſeculares q̄ regulares:q2 plus laxant habene pcedendi ɔ regulares q̄ ɔ ſeculares:ɛ l mō pcedendi ɛ in ſolēnitatibus iudiciarijs obmittendis.ɛ olim ɛ hodie eſt magna dr̄ia inter correctionē regulariū:ɛ ſeculariū clericoꝝ.J.e.cū ſpāli.de accu.qualiter.ij.ad fi.de ſymo.p tuas.§.fi.ɛ idē Guil.in Spec.de ap.§.in quibus.v.xi. Aduertendū tñ q vt valeat appellatio a correctione:exigit q fiat mentio de ſnia a cā pcedendi ɛ pceſſu:alſs nō valeret ipetratio:etiā in appellatiōis cā.de reſcrip. dilectus.J.de coha.cle.ſup eo. Ex his habet vna dr̄ia inter correctionē:ɛ alias cās:ɛ alia:q2 in corruptiōibus nihil pōt conſuetudo ne q̄s corrigat:in aliis cauſis ɛ iuriſdictiōibus ſic.de conſue.c.ij.de pſcrip.p totū.de offi.or.irrefragabili. §.j.de reſcrip.cum nō liceat:ɛ cum ex officij.ſm Jnno.

P

Erſonas.

Si appellās.J.terminum a iudice a quo appellauit vel a ſeipſo ſtatutū:appellationē nō pſequit ſnie vel iudicio illius ſtare cōpellit a quo appellauit Sūt duo decā.ſm.ibi.Si aūt. ¶ No.appellantē poſſe ſibi pfigere terminū ad appellationē pſequēdā:q intelligendū mō ſtatuat terminū minorē iuris. ¶ No.ij.terminū ſtatutum ab appellāte iudicem poſſe moderari:ɛ reſtringere. ¶ Et no.q q̄ſq̄ ſtatuit iudex vel moderat terminū adeūdi iudicē ad quē appellauit. ¶ No.effectū deſertiōis appellationis p lapſum termini ab appellāte ſtatuti a iudice moderati:q2 cōgruū ſibi aſſignauerat:q2 cōpellit ſtare iudicio iudicis a quo:vel ſnie:ſi illa eēt lata:ɔtradictione ɛ appellatione remota. Et ex hoc vr q deſerens appellationē:tanq̄ verus cōtumax:nō audiat appellās.ō quo dicā.J.e.directe. ¶ Et no.q hec eq̄pollēt:pcedas omni ɔdictiōe ceſſante. ¶ Op.q audiat appellās ɛ ɔtradicēs:lʒ deſeruerit appellationē.ſ.de re iudi.cū cā.ɛ J.e.directe. Jo.an.dicit:q cōtradictio ɛ appellatio reijcit ex nō iuſta cā:q̄ſi vult ex hoc tātū appellare:q2 iudex a quo procedit:ſed ɔdictio ex iuſta cā:ɛ appellatio non tollit:vt ibi.dic vt dicā in.c.directe. ¶ Op. q hec decre.ſupfluat:q2 idē repetit in v.finaū:qd dixerat in principio.dicit Jnno.q ſ.locutus eſt in prin.q termin⁹ fuit ab appellāte ſtatut⁹ ɛ moderatus a iudice. Scda q̄ſi nō fuit moderatus:q2 ps ibi ſtatuit cōgruū terminū. Uel in prima parte terminus fuit ſtatutus ad ſe pſitandū. Jn ſcda ad pſequēdū:vel loquit prima ps q̄ſi fuit appellatū ab īterlocutoria:q2 dicit.ſtare iudicio tuo. Scda q̄ſi fuit appellatū a diffinitiua. ¶ Op.q nō deſerat appellatio lapſu termini hois donec labit terminus iuris.vt pʒ.J.e.oblate. Sol.quidā dicūt q lʒ appellās non pſequat appellationē.J.terminū hois q p hoc nō eſt rata ſnia:donec ſit lapſus terminus iuris.non ob.J.e.c.ſe.ɛ.c.proxi.que intelligēda ſunt de termino iuris. Alij dicūt q vtroq3:vel altero termino lapſo:remanet ſnia rata:ɛ hoc eſt verius.ſm Jnno.q poſt terminū:vel hois:vel iuris appellationē pſequi non pōt.ſed nec appellare pōt de nouo:q2 nec grauari pōt a iudice:q in examinatione cāe aut

pſius nō pcedit:q2 non vltra hʒ qd faciat:niſi q ſniam exequtur.de offi.dele.ſignificaſti.ɛ.c.in litis.ſm Jnno.niſi in exequendo modū excedat.ſm hoſtien.de quo in.c.q ad cōſultationē ſm hoſti. Sed an lapſo termino ad pſequendū3 ſi appellatus J.terminum pſequi cepit:poſſit appellās pōt terminū pſequi. Dic q nō:q2 verū eſt q ipſe nō fuit pſecutus J.e.ad hoc.tenet Spe.e.ti.§.nūc vr.v.ſed pone. Si ſtatutus eſt terminus ad ſe pſitandū:an ſufficit ſe pſitare:dato q nō proſequat.ʒ Spe.q ſic.in v.ibi alle.l.cū ſit.in glo.ar.q iudex appellatus cū poterit pſequi ɛ petere ɔfirmationē ſnie J.e.oblate:ɛ ſic indirecte ɔpellet appellans appellationem pſequi.de quo de ap.cordi.lib.vi.ɛ de re iudi.cū ſup. Nū quid aūt iudex ad quē poſſit abbreuiare terminū ſtatutum a iudice a quo.ponit Spe.in v.ſeq.ɛ reſidet q non poſſit:q2 non eſt iudex pēdente appellatiōe:ɛ q2 appellās pōt adhuc renūciare.recitat alios dicere ɔ:reſidet in pria opi. ¶ Glo. ij.tangit de multiplici termino ab hoie ſtatuēdo circa appellationē:ɛ an poſſit preueniri.de hoc.ij.q.vi.de offi.or.q̄uis lib.vi. ¶ Querit glo.an iudex a quo:deſerta appellatione pſequi poſſit:exigat alia citatio.dicit q nō:q2 hētur p citato a iure:ɛ peremptorie.J.e.ſepe.vñ ex tūc.J.lapſo termino pcedere poterit. Uel ſm hoſtien.dic q tūc procedere pōt:q2 apparet eū ɔtempſiſſe:q2 tantū tpe trāſiuit q apparet illū3 ad terminū puenire poſſe.ff.de ver.ob.l.ſtipulatiōe:ɛ tu dic contra.vt.J.e.rephenſibilis. ¶ No.ad qd de elec.cōmiſſa. lib.vi. Jllud aūt dicit verū hoſtien.niſi ageret de excuſatione ſententie:ɛ tempus quadrimeſtre non eſſet lapſum.ff.de re iudi.l.iiij.§.ſi quis.

C

Uʒ ſit romana.

Appellans ad pſequēdū hʒ annū:ɛ ex cā bienniū:niſi iudex moderet:ɛ ſi J.tēpus nō pſequit rata eſt ſnia:vel redit ad primū3. Si ante ſniam appellauit:qui de termino ipetit:appellare pōt:niſi ſit notoriū. Primo ponit terminuʒ appellationis pſequēde. Scdo penā nō pſequētis.J.illud. Tertio. ibi.pterea:an de crimine delatus appellet. ¶ No.ex pria parte terminū iuris appellatiōis pſequende:q eſt cōis:ſiue a ſnia appellet:ſiue ante.ſ.annus:ɛ ex cā biennium. Et no.vt habeat bienniū3 ex parte cāe exigit q ſit neceſſaria. Scdo q ſit cā euidens. ¶ No.iudicē ex cā terminū appellatiōis pſequēde poſſe abbreuiare:moderādo ſm diſtantiā locorum:qualitatē perſonaꝝ:ɛ negocii. ¶ No.penā nō pſequtis.J.terminū iuris:vel hois:q2 ſi eſt appellatuʒ a diffinitiua:tanq̄ verū cōtumacē nō audire appellantē a diffinitiua.ſecus ſi appellet a grauamine q2 audiet appellās. Si nouiter grauet ſm vnū intellectū.in v.ſi vero. ¶ No.q ante litis ingreſſum:ɛ poſt litis ingreſſuʒ ante ſniam:de iure canonico:a quocūq3 grauamine pōt indifferēter appellari:ſicut a diffinitiua:ɛ etiā pōt extra iudiciū appellari. ¶ Sed no.q appellatio extraiudicialis nō eſt pprie appellatio:ſʒ ad cām prouocatio. ¶ No.q in criminali audit appellās:niſi delictū ſit notoriū. Ex quo no.vnū effectū notorii. ¶ No.ar.q ſententia pōt pmulgari in abſētē:nō citatū:q̄ſi delictū eſt notoriū. ¶ Quero an appellatiōes extraiudiciales conueniant iudicialibus. Dicūt Jnno.ɛ alii q fere in oībus cōueniūt. Eſt tñ dr̄ia:q2 in ppria ɛ ſtricta appellatione:ſeu locutione:appellatio eſt que ſit in iudicio:ɛ in cā iā cepta:puocatio extraiudicialis. ¶ No.q pp̄ter ſtatuta que faciūt mentionē de appellatione:nō dr̄ puocatio ad cām incipiēdā:ɛ q2 in iudicio appellans non pſequēs.J.terminū aſſignatū nō audit amplius ſup eo:ſup quo appellauit.vt hic.ɛ.ſ.c.pxi.ſecus i puocatiōe extraiudiciali:vbi nō obſtāte lapſu termini ſemper puocans audit:nō enim dʒ ipediri q̄n alio iure ſe iuuet. ſm Jnno.hoſti.de aliis differētiis remittit.J.e.bone. inquātū Jnno.dicit eū ſemp poſſe pſeq̄:demū a tpe illati grauaminis:a quo tpe currit tps in extraiudicialibus.vt in cle.ſic appellationē:poſt aūt ɔputādo a grauamie poſſet alia via ius ſuū pſeq̄:ſʒ nō appellatiōis via:q2 nō trāſit actus extra/

indicialis iurē iudi. Et hāc puto fuiſſe mētē Inno. Ad h
de ap.ↄcertatiōi.lib.vj.vt olim erat diſputatio.an vbi extra-
iudicialiter appellabat̄:dꝫ appellari.ſ.e.dicto.ↄſe opi.vide de
ele.c.i.lib.vj.ꝛ p archi.ij.q.vj.i ſūma.Sꝫ expeditū eſt:ſiue
appellet̄ a iudice:ſiue a pte ꝙ dꝫ appellari.ſ.e.dicto.a die il-
lati grauaminis.de ap.cordi.li.vj.lꝫ aliter Hoſti.diſtingue
ret.de ap.vt debit⁹. ❡ O p.ꝙ nedū bienniū:ſꝫ ꝛ trienniū.ſ.e.
ex rōne.fatet̄. ❡ O p.gl.iii.ꝙ nō abbreuiet iudex inducias
legis.xxviii.di.de his.cuꝫ ſilibus. Glo.dicit dilatiōes legis
cū cā nō poſſe ibi arbitrarie ſunt cā intercedente. Fallit in
duab⁹ dilatiōibus:in tpe ad appellādū:ꝛ in tpe reſtitutiōis
petēde. Glo.alle.iura.glo.ꝓcedit ſm hoſti.inq̄tū velit ab-
breuiare vel elōgare:ſꝫ nō pōt illas ex toto denegare. Aliū
caſum addit hoſti.vltra caſus.gl.qn̄ vult abbreuiare tps ſe
meſtre datū ad redimēdū aial morboſū.ff.ð edi.edi.cū ſer.
Uel ad ↄferēdū beneficia.de ſup.neg.ꝑla.lꝫ de ↄceſ.ꝑben.
.c.ii.idē de dieb⁹:q dant̄ ad accuſandū vxorꝫ iuris mariti.
iiii.q.iiij.§.aliter.Fm Gof.cā iſtoꝝ caſuū ſm quoſdaꝫ eſt:qꝛ
dat̄ hoc tps a lege:ſine miniſterio iudicis:ꝛ idē in alijs oib⁹
hmōi dilatiōibus:q̄ dant̄ a lege tantum.ſecus ſi dent̄ a lege
miniſterio iudicis:qꝛ tūc pōt abbreuiari.vt no.p Cy.C.quō
ꝛ qn̄ iu.auē.qm ſemel.ꝛ in.l.j.C.de dila.Bar.in.l.ij.C.de re
iudi.lꝫ ꝛ in iſtis caſibus:ꝛ ſilibus indiſtincte ex cā poſſe ab
breuiari:ſiue det̄ a lege tantū:ſiue a lege cū miniſterio iudi-
cis:pꝫ in tpe ſtatuto ad ꝓponēdas exceptiones:vt dic̄ Dy.i
regula indultuꝫ.de reg.iu.li.vi.in tpe dato ad petendū:ꝛ fi-
niendā reſtitutionē.ff.de mino.l.intra vtile:ſm mēnā lec.pꝫ in
tpe dato ad adeūdā hereditatē.ff.de here.inſti.ſi qs īſtituā
tur.ff.de acqui.here.l.ꝗdiu.oꝫ tn̄ ꝙ aſſit cā legitima:iter ce
teras legitima cā ſm Bart.conſuetudo fori.vt no.in auē.q
ſemel.C.quō ꝛ qn̄ iu. Ad qō.l.iii.in fi.ff.ð teſti.ſi iuriſdictio
erat modico tpe duratura.de offi.dele.cōſuluit.C.vt oēs tā
ciui.ꝗ milita.l.i.ꝛ no.de offi.dele.de cauſis.ꝛ.ſ.e.ſup eo. Si
cā eſt modice quātitatis.in auē.niſi breuiores.C.de ſen.itē ſi
reo eſt tpe pitura:vt ſi eſt qō de retractatu tpali.Ad h.l.j.ff.
de glan.legen.ꝛ de iudi.c.fi.itē ſi cā eſt in q̄ exigit̄ delibera-
tio ꝛ cōſiliū.de dila.expoſuit:cā hic eſt elōgādꝛ:ꝛ ex qualita
te cāe:vt ſi cā eſt de equo q datis dilationibus ſe cōmederet
totū.l.medicamine.C.de annu.tribu.lib.x.itē in cā alimēto
rū:ne peat qs fame.de hoc in Spe.de cita.§.ſequit̄.ꝟ.qn̄ ci
tatio fit p partē.de ac.ꝛ pe.§.ſup petitiōibus.ꝟ.itē videtur.
❡ Queritur an iudex poſſit ſtatuere terminū ad ꝓſequēdū:
ꝛ finiēdū.glo.alle.pro ꝛ ↄ.ↄcludit ꝙ ad finiendū nō poſſit:
ꝛ ſi ſtatuat debz annū:vel ex cā bienniū:qn̄ cū valeat ſtatuere:
velit ſtatuere ad ſe pñtandū:vel ad ꝓſequendū:qō intelligi-
tur.i.ad incipiēdū ꝓſequi:bene pōt:vt hic.ꝛ hoc ꝓpter appel
lationē:que multotiēs fruſtratorie interponit̄.nam ſtatuto
termino remanet terminus hois:vel iuris reaſſumit iudex a
quo officiū exequēdo:vel ꝓſequēdo:ſm diuerſitatē appel-
lationis:an a diffinitiua:vel interlocutoria. Hoſti.remittit ad
ſummā.e.ti.§.intra que tpa. ❡ O p.ꝙ nō admittit̄ appella
tio indifferēter ante ſnīaꝫ.C.quo.ap.nō reci.l.añ ſnie. vt pꝫ.
ij.q.vi.nō ita. Sol̄.ſm leges regulariter nō admittit̄:ſꝫ ſic
ſcōm canones vt hic. ❡ O p.ꝙ nō admittant̄ appellatiōes
ante ſnīaꝫ paſſim.vt.ſ.e.vt debitus.dic ꝙ admittunt̄ paſſiꝫ.i.
nullo grauamine expſſo:ſm iura antiqua.Hodie n anqꝫ oꝫ
ꝙ cā legitima allegetꝛ ꝛ exprimatur:vt in ↄtrario.Uel ſcōo
paſſim.i.ſiue in iudicio ſiue extra.ita tn̄ ꝙ ſi appellat in iudi
cio:cāꝫ exprimat:ſi extra iudiciū:ꝛ a iudice:oꝫ cām exprime
re:vel ꝓbabiles ↄiecturas.ſ.e.bone:ꝛ ſi appellet̄ nulla cā re
quirit̄ ſm hoſti.ſic dicit intelligendā decre.cordi.lib.vj.idē
glo.de ap.cordi.li.vj. ❡ Querit̄ glo.quare nō dr̄ appella-
tio:qꝛ appellatio non fit niſi a iudice:ꝛ ab iniq̄ ſnīa. Et dicit
glo.ꝙ loquit̄ de appellatiōib⁹ quas quidā faciūt:cū dicunt
appello te ad curiā:vel mihi facias iuſticiā:ſꝫ dicit ꝙ p hoc
nō tenet̄ ire:de hoc mō citandi hēt̄ur.ff.de no.ope.nū.l.ð pu
pillo.§.ſi qs ipſi ꝑtori.ꝛ vide in Spe.de cita.§.ſequit̄.ꝟ.itē
qn̄ qꝫ citatio ſit p partē.ꝛ de ac.ꝛ peti.§.ſup petitorio.ꝟ.itē

vr̄ in ꝑn.vij.coll̄. An citatio poſſit cōmitti parti habet̄ ibi.ꝛ
ff.de acq.poſ.l.iuſte.p Bar.Sed an ps poſſit citari ꝓpria
auctoritate:ſm formā:de qua ꝓcedit.dicit glo.ꝙ loquit̄ de
appellatiōib⁹ q̄ fiūt extra iudiciū ab aduerſario:ne aliqd fi
at in ꝑiudiciū appellātis:ſup eo:in quo appellat:ꝛ tales ap-
pellationes ſunt qn̄ ꝓuocatiōes ad cām:ꝛ talibus appella-
tionibus eſt deferendo.ſ.e.bone.ꝛ dicit glo.ꝙ clerici in ele-
ctionib⁹ frequēter illas iterponūt:ꝛ pro alijs negocijs eccle
ſie.de his que ſi.a ma.p.ca.c.j.de eoꝝ effectu.no.ſ.e.non ſo
lū.li.vj.ꝛ.ſ.e.bone. ❡ O p.ꝙ lra ſupfluat.in ꝟ.ſi vero.ꝛ.ꝟ.ſi.
ſin aūt. Glo.dicit ꝙ ꝟ.ſi vero.loqtur de appellatiōe interpo
ſita:ante litis ingreſſū.ꝟ.ſi aūt loquit̄ de interpoſita poſt li-
tis ingreſſum ante ſnīam. Hec eſt vera ꝓſido lram ad queꝫ.
alr̄s habet̄ a quo noſcit̄ appellaſſe:ꝛ refert̄ ad principium vt
deſerta appellatiōe dēat ſtare iudicio iudicis a quo:ꝛ conti-
nuat̄ ad principiū aduerſando qn̄ deſerit̄ appellatio:a diffi
nitiua hic qn̄ deſerit̄ ab interlocutoria. Media aūt ps.in ꝟ
Si vero loquit̄ de appellatiōe an ſit admittēda ab iterlocu-
toria vel grauamine ante ſnīam:vel litis ingreſſuꝫ. ❡ O pu
glo.ꝙ nō ↄpellat̄ ꝓſequi appellationē.ſ.e.cōſuluit.ꝛ.c.ſepe.
Sol̄.cōpellit̄ alternatiue: vt aut ꝓſequat̄:aut pareat prio.
iudici:ꝛ reſpicit ſcōo. ſm Joan.an.hic.glo.lram ad quam.
❡ O p.ꝙ in manifeſtis audiat̄ appellāo.ſ.e.puenit. Sol̄.
intellige ꝙ in māifeſtis.i.notorijs. ❡ O p.ꝙ nō valeat ſnīa
in abſētē:abſqꝫ citatiōe.de cōſti.eccl̄ia. Sol̄.nō fuit requi
ſitus p edictū pemptoriū:ſꝫ bene p admonitionē vt ſe cor-
rigeret.ꝛ quia fuit incorrigibilis:ꝛ notoriuꝫ ꝙ erat excōica-
tus. ❡ No.ꝙ iudicis admonitio ſufficit pro citatiōe:etiā ſi
fiat p viā denūciatiōis euangelice:ſꝫ non placet hoc:qꝛ oꝫ ꝙ
ſpāliter citet̄ ad ſnīam:monitio fit ad aliū finē:qn̄ ſit vt cor-
rigat̄:vel dic ꝙ fuit requiſitus illa vice:alr̄s tn̄ eū requiſierat.
vel dic ꝙ requiſiuit euꝫ:non p ſe:ſꝫ p diſcipulū apollinē:hoc
vltimū lꝫ hoſti.ꝙ fuerit requiſitus.alr̄s dicit notori⁹ quo ad
ſatiſfactionē vel reſtitutionē faciendaꝫ:abſens ꝛ requiſitus
poſſit cōdēnari nō tn̄ excōicabit̄:niſi monitione pmiſſa.ſ.de
ſen.excō.ſacro.nec hodie ſine ſcriptis.e.ti.c.j.lib.vj.nō neceſ
ſe eſt ꝙ ſuppletioneꝫ legi.vt dixit glo. Recitat alios dicere
nullū abſētē:ꝗꝙ notoriū:ↄdēnandū:niſi ſit ↄtumax.iii.q.ij.
p totū.C.quō ꝛ qn̄ iu.en que.ff.que ſen.ſi ap.re.l.j.§.itē cum
ex eo edicto.de quo de iureiurā.ad nrām.ii.ꝛ hoc dicit Ho
ſtien.iuſtius ꝛ tutius:ꝛ qꝛ multi dicunt̄ notorij:q non ſunt.ſ.
e.ↄſuluit.i.tn̄ qꝛ ꝛ ſi notori⁹ ſit:qn̄ qꝫ hꝫ legitimas defenſiōes
que ſunt admittende.de offi.dele.ex pte.ii.de reſti.ſpo.lras
ad fi.tn̄ qꝛ oīs ↄdemnatio maxime nimis accelerata odioſa
.ff.de ac.ꝛ ob.l.arrianus.ↄ.ti.pxi.c.fi.ꝛ.c.cum bertoldus.
idem Tan.ꝛ Inno.ꝛ ſic no.in.c.noſtra:tn̄ exigit̄ in notorijs
ſolēnitas triū citationū:nec etiā peremptorij. Ad qō cle.ſi.
de verbo.ſigni.in cle.idē no.archi.xii.q.ii.indigne.ꝛ.xxiiii.
q.iii.de illicitis.ꝛ Jo.xxiiii.q.i.ecce.

a **D hec.** Appellatio ſuſpendit iuriſdi-
ctionē iudicis a quo:ſolū in cā
ſup qua pendet appellatio non in alia ſeparata:
pōt tn̄ recuſari.h.d.non diuidit̄. ❡ No.primo
quod dixi in ſummario. ❡ Ex quo no.ꝙ iudex a quo:ꝛ in
cā ciuili:ꝛ criminali:ꝛ que habuit ortum ante appellationeꝫ
poteſt adiri ↄ appellātē:niſi recuſet̄. Et no.vnaꝫ legitimā
cām recuſandi quē eo.l.ꝙ eſt ab eo appellatuꝫ:ꝛ grauauit:
ꝙ mihi ſuſpect⁹ eſt: ſi ſemel me grauauit:iā enim facto oſtē
dit ꝙ me nō diligit:ꝛ ſic ſuſpectus eſt.de accu.inquiſitionis.
❡ No.ꝙ hec ꝓcedunt:ſiue ſit ordinarius:ſiue delegatus.
❡ No.ꝙ non poſſit eū recuſare ꝓpter ſolā pendentiā ap-
pellationis:vt pꝫ.ff.apud eum quo.l.vna. Sol̄.aliud ſm le
ges.vt ibi.aliud ſm canones.vt hic.quo caſu:ſi accuſatur ð
alio crimine manifeſto:non pōt recuſare:ſicut nō poſſet ap-
pellare:ſed ſi accuſat̄ vel agitur de iure non manifeſto pote
rit recuſari:ꝛ appellari.vt hic. Alii dicunt ꝙ lex loquitur in
delegato:hic in ordinario.hic eſt ↄtra tex.ibi maxime.Alii
econuerſo ꝙ iſta in delegato:illa in ordinario. ꝛ.c.accepta.

Ad hoc.J.e.ſepe.z.c.paſtoralis.§.pe.de offi.dele. Hoſti.dicit q lex loquif q iudex nõ recepit appellationez:vel dic q poteſt recuſari ex alia cã:non ex h ſolo q pẽdeat appellatio: vel loquif ſm antiqua iura:ſm que ſine cã poterit recuſari:ſicut poterit appellari.J.e.ſup eo. Dicit Jo.an.q ex ſola pendentia appellatõis nõ põt quis recuſari:alias eẽt in facultate appellantis:ſibi creare cãm recuſandi:forte appellando ex friuola cã q non eſt dicendũ:ſed bene põt ipſum recuſare propter realitatẽ grauaminis:z oportebit q coram arbitris electis non ſolũ probet pendentiã appellationis:ſed etiaz grauamen:z oportebit q eã recuſationis fundet ſup grauamine. Jtem oportebit q ꝓbetur grauamen ex re mẽte iudicio ceſſante in grauãdo.vt no.J.e.ex parte.ſic dz intelligi Spe.in ti.delega.§.ſupeſt.item ſi ab eo.z dicit Jo.an.q per hoc nõ releuabitur a ꝓbatione grauaminis:coram iudice appellãtis:q2 probatio grauaminis:ſup recuſatione:ꝑducebaf ad aliũ finẽ.de teſti.veniens.ij.de reſti.ſpo.ſollicite.de ſen.exc.lz.lib.vj.vbi.no.dicit tñ q ſi ſit cõtumax in appellatione ꝓſequenda:nõ poterit recuſare:q2 ſicut verus cõtumax nõ appellat:ſic nec recuſat.qð no.alle.J.e.ſup eo.ij.ſz Can.z Vin. ¶ No.deſertor appellationis:vt verus cõtumax:nõ audif appellans:nec etiã audif recuſans:ſed certe nõ ſemper cõtumacia in nõ proſequendo:repellit ab appellando.vt dicaz.J.eo.directe.vñ vbi põt appellare nõ tollef recuſatio:ſi ꝓbef grauamẽ:z poterit ad aliũ finem grauamen oñdere:lz non poſſet proſequi appellationẽ.ar.de ſen.excõ.licet.lib.vj.

ſ **J duobus.** Superior ad quez tuus aduerſari⁹ appellauit:ſi ignorat te ſup eadez cã ad ſe.ap.appellaſſe:te corã ipſo cõparere volentem poterit excõicare. h.d.primũ. Scða dicit q de ciuili iudice:qui non ſit de tpali iuriſdictõe eccleſie:nõ appellaf ad papã.ſcða.ibi.deniq3. ¶ No.q ſup eodez negocio vtraq3 pars grauata poterit appellare:z pñt ad diuerſos iudices appellare.z tenet appellatio. ¶ No.ij.q vbi appellatio interponif ad diuerſos iudices:a diuerſa parte:ſup eodẽ negocio:quoꝝ vnus eſt ſuperior:alter inferior. Superioris iuriſdictio abſorbet inferioris iuriſdictionẽ:z annullat geſta ab inferiori dieſcie. ¶ No.iij. q de eadẽ põt agi coram inferiori iudice:qõne vertente coram ſuperiore:z valet q agif interim:ignorantia durãte:ſaltem quo ad proceſſum extra ordinariũ. ¶ No.q ſtãte dubio iuriſdictionis:tenef citatus cõparere:ſi non cõparet eſt contumax:valet ꝓceſſus cõtra eum contumacie punitiuus. Ad hoc quod no. Jnno.de dila.ꝑterea. Quid ꝟ proceſſu principali.habef ibi.z dicam aliquid.J. Et no.q vbi eſt certum iudici eũ iuriſdictionẽ non habere:non valet proceſſus in abſentẽ:ꝑpter allegationẽ iuriſdictiõis:etiã contumacie punitiuus:z certũ eſſe vel non eſſe:ſolũ ponderat per reſpectum ad iudicẽ:z nõ per reſpectũ ad partem. ¶ No.q taciturnitas vel dolus partis in iure aduerſarij abſentis non reddit geſtũ nullum.qſi id qð ſit in abſentẽ cauſatur mixtũ a culpa ſua:q2 non venit allegaturus iura ſua:vel priuilegiũ ſuum.vide Jnno.de dila.preterea. ¶ No.q valet appellatio ad diuerſos a diuerſis:an ab eodẽ ad diuerſos alternatiue poſſit interponi:vt appello ad iſtum:vel ad illũ iudicem. vide p dños de rota ſua cõclu.xxiiij.z in Spe.de ap.§.nunc tractamus.¶.ſed pone. ¶ No.q lz taciturnitas noceat appellanti:non tñ nocet ius ſuũ proſequenti:cum quis non artaf ad allegandum contra ſe.de ꝓba.c.j. ¶ Op.q nõ ſit poſſibile vno appellãte aliũ poſſe eligere iudicez:q2 appellanti cõpetit appellando eligere nõ appellato. Dicit Jnno.q hec decre.loquif qñ ex ſnia vterq3 litigantiũ reputat ſe grauatũ non enim grauato appellãte ad archiepũ:lz nõ grauato ad aliũ:z ad papã:dicendo ego volo appellare ad papã:vel de ea agaf corã papa:quia nõ appellati ſed appellantis eſt eligere iudicẽ appellatiõis:niſi dicamus hoc ꝑcedere ſm iura antiqua.ſm que licet z licebat appellare ad papaz ſine cã.ij.q.vj.ad romanã.ſm Jnno.z puto q hodie non procedat q

hic:quando grauantur in diuerſis articulis:quia cuiuſlibet appellatio deuolueret ad ſuum:quando ab eadem:vt quia petebatur fundus:z fuit damnatus in dimidia fundi:z quilibet appellauit. ¶ Oppo.q taciturnitas iuris aduerſarij impediat proceſſum in abſentem:ita q non valeat.ff.de iudi.ſi pretor.§.marcellus.de re iudi.cum bertoldus.dicit Jnno.in.c.fi.de accu.q decre.debet intelligi quando tacuit appellatum ad papã:ſed non doloſe:alias non valuiſſet quod actum eſt. Jdem no.de dila.preterea:vbi dicit q miſſio facta dolo preſentis contra abſentem:nõ tenet:z ſi opponit de culpa:replicabitur de dolo:vel dic q proceſſus pũitiuus cõtumacie non impeditur:vt hic:quia ille ſurgit immediate ex culpa contumacie:que non tollitur per dolum preſentis:q2 hic debuiſſet ire allegaturus priuilegiũ:ſed alius proceſſus in principali bene eſt nullus:quia non promulgatur immediate ex culpa:ſed propter inſticiaz:que doloſe tacita per ꝓſentem reddit proceſſum nullum:quia ſuper falſa iuſticia reperitur proceſſus fundatus. ¶ Oppo.q non valeat proceſſus inferioris iudicis appellatiõe interpoſita ad ſuperiorem:quia per hoc eſt extincta iuriſdictio inferioris.de reſti.ſpo.audita.J.e.vt noſtrum.no.de conſti.cum. M.dic ſi agitur de proceſſu ordinario:ex quo contumacia punitur:ſi iudex z pars ignorat ad ſuperiorem appellatuz:z ignorantia eſt legitima:valet proceſſus:z imputet ſibi qui non venit allegaturus priuilegium.ff.de iudi.ſi quis ex aliena. Si iudex z pars ſcirent:non valeret etiam proceſſus contumacie punitiuus.vt.iij.q.ij.ſi epiſcopus.z patet ex no.de reſcrip.ſuper litteris.z de accuſa.veniens.z de appel.romana.lib.vj.z de offi.delega.prudentiam.vnde dicit hic Hoſtien.z dat pro regula:q ſi iudex ſciat ſe non eſſe iudicem:vel ſe non debere procedere:non valebit proceſſus.vt.ff.ſi quis in ius vo.non ie.l.ij.z quod no.Jn.titu.j.ad probandum in iſtis duobus caſibus.idem ſi agitur de proceſſu principali. Dum tamen ſtatus litis hoc patiatur:quia ſi ignorat vterq3 valet proceſſus: ſi ſcit vterq3 non valet proceſſus. Ad hoc quod no.de dila.ꝑterea:z in regula ſcienti.de reg.iur.li.vj.z dixi.de reſcrip.ſuper litteris. ¶ Aduerte tamen q illud quod dixit Hoſtien.non eſt ſimpliciter verum:quia non procederet niſi habitu haberet iuriſdictionem:licet obſtaret exceptio per no..c.cuz ſuper.de offi.dele.z dixi in dicto.c.ſuper litteris.z dicto.c.preterea. Si procedit vterq3:z parte ignorante ignorantia iuris:z ſic non probabili:adhuc non valet proceſſus:ſz Hoſtiẽ.hic.vnde dicit q in caſu in quo eius fruſtratoria defert negocium ad papam:ſicut patet in caſibus ſedi apoſtolice reſeruatis.q dic vt no.J.e.vt debitus proceſſus habitus per inferiorez non valeret.alle.de accu.dilectus.z hoc quia in illis caſibus inferior nullo modo eſt iudex in aliquibus:z ſi iudex ſit ſtatim interpoſita appellatiõe deſinit eſſe iudex vt ibi no.z proceſſus corã nõ ſuo iudice habitus eſt nullus. de iudi.at ſi clerici:oportet tamen q appellatio ꝑueniat ad partẽ:vel ad iudicẽ.vt no.de procura.audītis.z.c.mãdato:maxime cum nemo appellet:niſi a iudice:vel a parte:niſi vbi iuſtus metus excuſat.de quo no.plene.de cri.fal.c.fi. hoc ſane intellige:ne obſtet predictis:quando iudex deficit in iuriſdictione:hoc ſciente parte:vel ignorante iudice probabiliter. Dicit hic Jnno.quoſdaz dicere q hic mero iure tenet excõ.proceſſus:z multa impoſita contumaci:vt hic in terminis noſtris:fatetur q in caſu noſtro ꝟ facili retractabitur coram iudice appellationis:hoc certificato:recitat alios contra:q non retractabitur:quia ſi is contra quem lata eſt ſententia petat illam retractari:oportet eum cauſam aſſignare:z ſi aſſignat dicens tu ſciebas q ſuperiorem appellaueram: coram quo proſequi poterã:niſi opponeres q3 ꝑferenſ tua ſi illam proſequi cepiſſem:vel hoc coram archiepiſcopo allegaſſem:ſm Jnno.ad hoc ſm Ho.q2 tacendo videtur ſue appellationi renunciare.J.e.ſollicitudinez.§.fi.nec eſt quid imputari poſſit archiepõ ignorãti:qui ſi ſciret:nec tacite debere:nec procedere abſq3 conſenſu partium:cum ex quo hoc

non nouit iuriſdictionem ad papam ſciat eſſe deuolutam:
vnde non teneret citatio: ⁊ frequēter nec ſnia. ar. C. de ſta. de
func. l. vlti. ⁊ etiaʒ dixi. ſ. ſm Inn. non ob. quod no. in. c. cuʒ
. M. de conſti. vbi no. ꝙ ſi eodem inſtanti procedere coraʒ
ſuperiore: ⁊ inferiore: non valet proceſſus inferioris: vel ꝙ
hic dicitur procedit quando nonduʒ inchoatus eſt ꝓceſſus
coram ſuperiore: licet ſit appellatuʒ. ibi. quando eſt inchoa
tus: vel ꝙ ibi dicitur temperatur per iſtaʒ decre. quando in
ferior iudex hoc ſciuit: ſecus ſi ignorauit. ad hoc de reſtitu.
ſpo. audita. hec omnia procedunt: quādo agitur de ꝓceſſu
punitiuo contumacie: quando de principali in caſu ſcientie
iudicis ⁊ partis. idem per omnia in caſu ignorantie impro
babilis. dicit hic Inno. ꝙ ſi nil opponatur valet proceſſus
in principali: coram inferiore: ſi hoc patiatur ſtatus cauſe: vt
quia ſit lis conte. vel ſimus in caſibus vbi lis nō conteſtatur.
Si non poſſet procedi: q2 lis non ſit conte. ſiet quod dꝭ. ſ. eo.
per tuas. ⁊ eſt cauſa validitatis proceſſus probabilis. nāqʒ
ignorantia facit valere in his que ſunt publici iuris: alias nō
valerēt. ff. de offi. ꝑto. l. barbarius. C. d teſta. l. i. ſcd'ʒ quoſdā
melior eſt ratio: quia cum ordinarius ſit in cauſa appellatio
nis: ⁊ i alijs ſuis caſibus: mero iure tenet ꝙ ab eo fit: niſi per
appellationem: vel recuſationem: iuriſdictio ſuſpendatur. ſ.
. eo. ſollicitudinem: ⁊ ſic opus eſt exceptionis obiectu: ⁊ per
hoc non ob. Si dicatur non valere proceſſum in principali:
quia funditus caret iuriſdictione: niſi antea ſe faciat iudiceʒ
pronunciando: vt no. de dila. preterea: quia vel dicendum
ꝙ homo non deficit funditus in iuriſdictione: vel ſi deficit
hoc nō deficit niſi a tempore ſcientie. ꝙ patet quia poſt ſcien
tiam non valet proceſſus. Secus ſi deficeret ipſo iure: quia
non valeret propter probabilem dubitationeʒ iudicis: ſcien
te vel ignorante etiaʒ parte: hec procedunt quando nihil op
ponit appellans ad papaʒ. Si ergo aliquid opponit: poſtea
veniens: quandocūqʒ pendente iudicio: impedit proceſſuʒ
ſcd'm quoſdam: quia tetigit defectuʒ iuriſdictōis. Recitat
Inno. alios dicere: ⁊ hoc ipſe proſequitur quando non au
ditur opponens: ꝙ poſtqʒ alter incepit proſequi liteʒ appel
lationis coram archiepiſcopo: qui ad eum appellauit: contu
mace exiſtente: qui ad papam appellauit: nā ſi poſtea veniat
non auditur impedire volens proceſſum. dicendo ſe appel
laſſe ad papam: quia hec eſt declaratoria: que debuit oppo
ni ante lit. conte. ⁊ licet hic non ſit lis conte. in abſentem non
admittitur: niſi quouſqʒ admitteretur: ſi fuiſſet preſens: quia
actus inceptionis habetur pro conteſtatione: ſicut haberet
ſi preſens fuiſſet: quia qui abeſt contumaciter habetur pro
preſente. in auct. vt omnes obe. iu. prouin. §. ſin autem. de di
la. preterea. ⁊ no. de elec. c. i. li. vj. in verbo abſentia. ideʒ ad
litteram dicit. de dila. preterea. Primum dictum puto ve
rum: quando funditus non habet iuriſdictionē. Scd'm pro
cedit quando habet: ſed elidibilem exceptionē: ⁊ quo ad ca
ſum noſtrum procedit primuʒ: tenendo opi. ꝙ archiepiſco
pus funditus non habeat: ⁊ ꝓcedit ſcd'm: quando tenet opi.
ꝙ habet: ſed elidibilem vt hic: quia exceptio reddens iudi
cium nullum opponitur quandocunqʒ. de excep. pia. li. vj.
Tertio caſu: qn̄ iudex ignorat: aduerſario ſciēte: an ꝓceſſus
valeat in principali. Inn. dicit ꝙ valet. Nec ob. ꝙ debet ad
uerſario nocere ſcientia ſua: quia ſcientia ipſius compenſari
debet cum ſcientia alterius appellantis ad papaʒ: ſicut ⁊ de
lictum cum delicto: de adul. c. pe. ⁊ fi. ⁊ dolus cuʒ dolo. ff. de
dolo. ſi duo: ⁊ culpa cuʒ culpa. ff. de compen. ſi ambo. Item
cum vterqʒ litigantium ſibi inuiceʒ aduerſentur: nō tenetur
vna pars ius alterius partis: pro ipſa: contra ſe allegare: vt
no. de proba. c. i. licet iudex non debeat admittere petitionē
appellantis: ſi veritatē nouit. Ex his infertur ꝙ ſi vna pars
vadat ad ſuperiorem: vbi appellatū eſt: ⁊ ſcienter dicat falſe
ſe appellaſſe: vel dolo taceat appellationi quam fecerat re
nunciaſſe: ⁊ ideo iudex hoc ignorans procedat ad ſententiā
an teneat: quidam dicunt ꝙ totum erit: quicquid egit: reuo
candum: vel conditione ſine cauſa: vel per reſtitutionem in
inte. ex generali clauſula: vel per querelam falſi. ff. de iudi. ſi
pretor: ⁊ no. de reſti. in inte. ex litteris. ⁊ de excep. cum vene
rabilis. Jo. an. remittit. de reſcrip. ſuper litteris: poſt Cōpo.
poſt glo. ibi compo. tenet ꝙ valet etiam: nec quereꝭ poſtea
an fuerit appellatum: an non: quia ratione dubij iudex ha
buit iuriſdictionem: licet potuiſſet per exceptioneʒ elidi: ſic
dicit Compo. ſe obtinuiſſe. Nec ob. ꝙ hic no. Innoc. quia
intelligit quando non fuit legittime citatus: vel loquitur hic
quando pars doloſe dicebat: cuʒ ſciret appellatum nō eſſe:
⁊ hanc. q. ⁊. ſo. ponit ad litteram archidia. de appella. roma
na. li. vj. §. ſi vero. ⁊ Guil. in ſpe. de cita. §. i. v. item pone. dixi
alias ꝙ ſi iudex habet iuriſdictionem: licet exceptionem eli
dibilem. Cōpo. dicit verum. idem ſi nullā habet: ſi ius dat
eam: vel conſeruat habitam: pendente dubio ſuper princi
pali: vt hic: ⁊ patet de reſti ſpo. audita. ſed ſi nulluʒ funditus
ita demum valet proceſſus ſi tacite vel expreſſe pronunciat
ſe competentem: expreſſe eſt planum: tacite quando contra
eum opponitur exceptio: ⁊ ipſe illa reiecta: vel non admiſſa
procedit ad vlteriora: ſed ſi in abſenteʒ pronunciet: tunc nō
valet proceſſus in principali: licet valeret in incidenti: an ſit
iudex: ⁊ quo ad puniendam contumaciam: vt no. Inno. de
dila. preterea: ⁊ ſic debet intelligi: ⁊ limitari cle. ſi appella
tionem. de appella. in cle. que facit contra Compo. Domi
ni de rota ſua cōcluſio. lxxxiij. dicunt ſtilum curie habere ꝙ
pronunciatio: per quam pronunciatur cauſam fore deuolu
tam: ⁊ alle. dictum Jo. mo. in regula in generali. de regu. iu.
li. vj. neſcio de ſtilo. hoc eſt iuris ꝙ dixi i vbi eſt ſtilus ſerua
ſtilum. per hanc decre. dicunt Pe. ⁊ Ab. ꝙ parum iuuant
appellationes: quas aliqui timentes proceſſum ordinario
rum faciunt coram teſtibus: etiaʒ occulte: quia ex quo igno
rant: valet proceſſus ipſorum: ⁊ hoc ſi certificari potuerit:
alias ſecus. de quo. ſ. eo. ſuggeſtum. ¶ Oppo. ꝙ obmiſſo
medio non appelletur ad papam: ſicut nec ad principem. ff.
de appella. imperatores. So. aliud ſm leges ſm gl. Glo.
. ij. declarat dupliciter terminos tex. ⁊ vlti. eſt Tan. ¶ Op.
ꝙ non valeat ſententia poſt legitimam appellationem. de
appellatio. per tuas. glo. dicit ꝙ hic tenet: propter contuma
ciam iſtius non comparentis: vel dic ꝙ non tenetur lata ab
eo: a quo eſt appellatum. de accu. veniens. in glo. fi. ¶ Que
rit glo. an citatus a iudice: quem ſciebat iuriſdictionem non
habere: ⁊ iudex etiam ſciebat: teneatur comparere. glo. dicit
ꝙ non: ⁊ non tenet ſententia: ſi eaʒ promulget: quia ſi ſcit ⁊c.
ad hoc de regu. iu. eum qui certus. li. vj. no. glo. pro his que
dixi. ſ. litteram. ⁊ vide glo. de accu. veniens. in glo. ij. ⁊ vide
de reſcrip. ſuper litteris. in glo. ⁊ vide de offi. dele. pruden
tiam. iij. q. ij. ſi epiſcopus. an hec decre. procedat ſi appelleꝭ
ad ſuperiorem: vel ad legatum. Hoſtien. dicit ꝙ ſic. alle. de
offic. le. c. i. ⁊ in ſpecu. de appellatio. §. nunc tractemus. v ſic.
quid ſi a ſententia.

Deniqʒ. No. ꝙ appellari poteſt ante ⁊ poſt ſen
tentiaʒ vbi grauatur quis de iure cano
nico. Et no. quod in terris ſubiectis eccleſie pronuncian
dum eſt de iure canonico ⁊ non ciuili: ⁊ eſt ſeruandum ius
canonicum: ⁊ non ciuile. de hoc de foro compe. cum contin
gat. ¶ No. ꝙ oppreſſus in terris ſubiectis īperio īmedia
te: non appellationis via adire pōt eccleſiam: ⁊ facit ad no:
de foro competenti. licet: ⁊. c. ex tenore. de conſuetudi. cum
eccleſia. poteſt adiri vt littera dicit. Hoſtiē. inducit hanc de
cre. pro argu. expreſſo quod laici ſubiecti eccleſie: iudican
tur ſcd'm canones: in his: in quibus diſcrepant leges ⁊ cano
nes: remittit de teſta. cum eſſes. ⁊. c. ſequen. ⁊ ad. c. romana.
. §. debet. libro ſexto. ⁊ procedit decre. quia hec loquitur de
appellatione interpoſita ante ſententiam: quam tamen le
ges non admittunt. infra eodem. ſuper eo cum concor. ad
hoc quod nota. de foro competenti. licet: an hec conſuetu
do ſit generalis: quidam quod ſic. alij quod eſt ſpecialis.
quarundam partium: ⁊ hoc placet Joan. and. non ſunt glo
ad aliquid vtiles.

e **Ex ratione.** Etiam poſt biennium auditur appellans: qui prius pſeq̄ nõ potuit. Primo ponit dcm̄. Scḋo eius rõnẽ interſerit. ¶ Opp. ꝙ nedũ bienniũ datur appellanti: ſi eſt legitima cauſa ĩpeditus: ſed adhuc infra biennium. decre. hec diffuſe fuit glo. per Inno. ⁊ Jo. an. qui dicit in addi. ſpe. in vlti. parte: ꝙ dum portaſſet eam ad curiam: ⁊ occurriſſet queſtio de facto: perfectus ſenſus extrahi non potuit: ex his que ſcripſit hic. ¶ No. ꝙ tẽpus appellationis currit a tpe ſnie. Expediam materiam huius. c. per. x. vel. ix. media. ¶ Primum quero quãtum ſit tp̄s appellationis proſequende: dic ꝙ tp̄s eſt anni: vel biennij: ex cã: ſiue in appellatione ab interlocutoria: ſiue a diffinitiua: vt hic: ⁊. ē. c. cum ſit: niſi a iudice moderatum. hoc verũ de iure canõico. de iure ciuili dicit Ja. de bel. i auct. de his q ingre. ad appel. ꝙ ſi appellatio ab interlocutoria annectitur principali: habebit terminũ anni: vel biennij: ſi non annectiť principali: habebit totum tp̄s. J. ꝙ principalis queſtio determinari põt. C. de iudi. ꝓperãdũ. ¶ Scḋo quero a quo tpe currit tp̄s appellationis pſequende. tex. hic probat ꝙ a die ſnie. ad idem. ij. q. vj. anteriorum. ꝟ. ſancimus. ⁊. c. q. ad ſi. ꝟ. iudicibus. hodie eſt expeditum per cle. ſicut appellationẽ. dic vt ibi: qꝛ currit a die interpoſitõis appellationis: in extraiudicialibus a futuro grauamine: currit a tpe illati grauaminis. e. ti. ſicut. facit quod no. e. ti. conſtitutus. ¶ Tertio quero an hoc tp̄s ſtatuatur principio vel fini appellationis.

Quidam dicunt ꝙ tp̄s cenſetur ſtatutũ principio appellationis. vnde ſufficit cãm incboatã J. illud tp̄s: lʒ non ſit finita. ad hoc inducunt lram. ibi. proſecuti: quaſi ſufficiat ꝙ aliquo modo ſint proſecuti. ad hoc. J. c. ꝯſtitutus. ꝟ. intellecto. ⁊. c. oblate. in prin. ē. c. perſonas. ⁊. c. cũ ſit. Incontra. eſt. ij. q. vj. appellatiõe. ⁊. c. precedenti. dic ꝙ hodie hoc eſt expeditum: qꝛ dʒ cã expediri ⁊ eſſe finita ante tp̄s finitum: alias impedimento ceſſante cã appellationis eſſet deſerta: lapſo termino iuris. e. ti. cle. ſicut appellationẽ: per que patet ꝙ nõ ſufficit intra annũ mittere ꝓcuratorẽ ad impetrandũ. ē. ti. i. cum ſuper: ⁊ qḋ ibi no. ⁊ hoc ẽt tenebat hic Inno. ¶ Quero quarto: an ꝙ detur tp̄s duplicatum propter impedimentum: habeat locuʒ pariter in termino iuris: ⁊ hoĩs: de termino iuris nõ eſt dubium: de termino hoĩs tranſit ſnia in rem iudi. ē. c. cum ſit romana. ad hoc alle. de in inte. reſti. conſtitutus. vbi in tpe hoĩs currit minori: ⁊ datur reſtõ: ſed nõ currit termino iuris: vt. l. ſi. C. in qui. ca. in inte. reſti. non eſt ne. ad hoc qꝛ mitius agitur cũ lege vcĩ. ff. de arbi. l. celſus. ff. de compen. l. ſi cum multi. Jnn. determinat J. vt ſic duplicetur terminus hoĩs: ſicut iuř. qꝛ ſubrogatuʒ aſſumit naturã eius in cuius locum. ff. ſi quis cau. l. ſi cum. §. qui iniuriarum: vt lite pen. eccleſia. de voto. magne. §. cum igitur. per hoc non ob. de reſti. in inte. conſtitutus: qꝛ illud tp̄s non ſubrogať loco termini iuris: imo illi ciues de nouo ſic ordinauerunt. nõ ob. l. celſus. So. multum laborat Ho. qui facit dñiam inter arbitria ⁊ iudicia. dic obmiſſo ꝙ dicit: qꝛ nihil boni dicit qꝛ ibi nec terminus ſubrogať loco termini iuris: qꝛ illo tpe arbitrariã non hẽbant executionẽ: ſed ſolo metu pene parebatur. ideo non aſſumit naturam termini iuris. ⁊ quod vř durius agi cũ hoĩe: q̄ʒ cum iure: procedit qñ prouiſio hoĩs: non ſubrogatur loco ꝓuiſionis iuris: ⁊ ſi dicatur aderat terminus iuris J. quod mandatuʒ adimplere poſſet: illud iure erat arbitrariũ: ⁊ nõ certũ. ideo arbitrať arbitrio boni viri: ſed ſcḋm tp̄s ſtatutũ a papa: non erat arbitrariũ: ſed certuʒ: ideo ſic non regulať. Sed eſt dubium an abbreuiato termino hoĩs: ſcḋm tp̄s quod datur: ſit eodem modo abbreuiatum: ſi datur ex impedimento: ⁊ ſi reſtringat ad ſex menſes habeat tm̄ ſex menſes: dic ꝙ ſic: qꝛ abbreuiato primo termino: ſcḋs qui ab illo menſurať: ſimiliter abbreuiať. ar. quod no. de elec. cum in cunctis: ⁊ patet in cle. generalem. de eta. ⁊ quali. ¶ Quero quinto quale impedimentũ cauſat dationem ſcḋi fatalis: ⁊ an detur ipſo iure. dic qñ qʒ impedimẽto datur ſcḋʒ fatale: quod eſt regulariter: niſi aliud reperiatur in iure: qꝛ iura dant regulariter ex impedimento bienniuʒ: qñ qʒ ĩpedimentũ impedit curſum ipſo iure. qñ qʒ eſt opus reſtõne: ⁊ eſt inter iſta dñia: qꝛ qñ datur ipſo iure ſcḋs fatalis datur integer. qñ datur per viam reſtõnis: datur ſolum tp̄s leſionis: ẽt inutile niſi reſtituitur. item vbi datur ipſo iure nõ eſt opus ꝙ petatur infra primũ tp̄s: ſed peti poterit ẽt illo finito: vt. J. c. ſignificante. item vbi non currit tp̄s ipſo iure: ſolum tp̄s inutile trahitur. Scḋo caſu oportet ꝙ petať: ſi queritur ergo vbi detur ipſo iure: ⁊ vbi per reſtõnem: conſidera qualitates ipſorum impedimentorũ. Añ qʒ enim impotentia reſpicit perſonã appellantis: qꝛ impediť carceratus: vel detentus: ⁊ tunc Jnno. dicit ꝙ ſubueniť ipſo iure: ⁊ dať biennium: ⁊ hoc dicit hic glo. alle. ij. q. vj. anteriorũ. ⁊ hoc tenet ẽt Hoſ. maxime inſpecta equitate canonica. ar. de iudi. dilecti. J. e. ad audientiã. inter alia impedimenta appellãtis dat exemplũ Jnn. ſi impediť propter ſui inopiã. alř. de ſen. excõ. ex qbus. §. i. ⁊ eſt ad lram tex. in auct. de his qui ingre. ad ap. §. i. coll. v. quod no. propter illos qui non poſſunt ꝓſequi coram papa appellationes propter inopiam. Nec ad curiam accedere. idem ſi propter infirmitatẽ: vel tempeſtatem: vel alium caſum fortuituʒ: perſona impediť: vel fuit impeditus: qꝛ nõ potuit hr̄e teſtes: vel inſtřa: ſed poſtea potuit hr̄e. ff. de e den. argentarius. §. cum aũt. Añ qʒ impediť propter factum iudicis. ⁊ glo. hic dicit adhuc ꝙ tp̄s non currit ipſo iure. ij. q. vj. anteriorũ. §. ad hec. ⁊. §. biduum. legiſte tenent ꝯriũ: qꝛ ſi impedimentũ eſt iudicis ꝙ opus eſt reſtõne: vt no. glo. ff. de dolo. l. arbitrio. §. dolo. ⁊ no. in auct. vt ſpõ. lar. §. hoc quoqʒ. ⁊ in auct. item lex. C. de temp. appella. vbi glo. ⁊ Bar. illud tenent. dicit enim Bar. ꝙ iudex hanc reſtitutioneʒ dabit: ſine libello. ſed incidenter. dicit iudex ꝙ talis fuit impeditus: facto noſtro. ideo ipſuʒ reſtituimus. ⁊ ſequitur hanc opi. Pe. ⁊ Cy. in auct. item ſi. C. de tempo. appella. glo. dicit tamen ꝙ ſpeciale in principe: ne currat. glo. tamen idem ꝙ iſta tenet in. l. ſede ſi per pretorem in prin. ff. ex qui. ca. ma. que facit ad illam legem. ⁊ ad. §. ait pretor. ⁊. l. per quos mouẽtur alie gl. cõmuniter. ⁊ abſqʒ dubio tex. ſonat pro iſta parte: ꝙ ſi impedimentum eſt iudicis: in inſtãtia appellatõis non currat ipſo iure: vt patet in. §. hoc quoqʒ ibi. abſqʒ vllo omnino ꝑiudicio: ⁊ in auct. ſed lio. ibi. abſqʒ damno more: ⁊. J. e. ex inſinuatione: ⁊ hanc opi. tenuit Tho. fer. ad hoc in auct. de appella. §. ij. coll. iiij. ⁊ hoc tenet glo. ij. q. vj. anteriorum. in verſi. imperatorum. ad hoc. ij. q. vj. biduum. ⁊ ſequitur archidia. in dicto. §. anteriorum: poteſt eligi media via ꝙ propter impedimentum iudicis interim non curretur tempus: ſed non daretur biennium: nec opus foret reſtitutione: quod no. ⁊ hanc opi. ſequitur Ja. Bal. in dicto. §. hoc quoqʒ: per tex. ibi. nullum preiudicium: quia ſi opus eſſet reſtitutõe: ſaltem preiudicareť quo ad expenſas reſtitutionis: ⁊ quia euentus iudicij eſt incertus. ff. de mino. l. in minoribus: ⁊ ꝙ debetur. ff. de pecu. Et dicit ꝙ hec fuit opi. Fran. Accur. que approbatur per gl. in auct. de appell. ⁊ intra que tempora. §. ad hec. non ob. in auct. de his que ingre. ad appella. §. i. vbi patet ꝙ propter impedimentum iudicis habet alium annuʒ: quia ille. §. eſt correctus per. §. hoc quoqʒ: ⁊ per auct. de appellatio. ⁊ intra: que tẽp. §. ad hec.

Quandoqʒ impedimentum ſurgit a mixto facto appellãtis ⁊ appellati. Glo. dicit ꝙ ipſo iure non currit tẽpus. alř. auct. ſi tamen. C. de tempo. appella. Sed non datur ibi biennium: ſed ſolum detrahiť ipſo iure tempus impedimẽti: vt ſentit Cy. ⁊ glo. in dicta auct. idem Cy. ⁊ Joan. and. hic ⁊ Jaco. bal. ibi. ⁊ eſt caſus in cle. quãdiu. de appella. que extendit ad caſum: vbi alias expreſſo partium conſenſu non proceditur: hec procedunt in termino iuris communis. in termino dato a ſtatuto ad proſequendum: an communi conſenſu impediatur curſus. Joã. an. in ſpe. in ti. de appella. §. nunc videtur. ſuper ꝟ. iſtud autem ſcias. dicit ꝙ tale tp̄s nõ põt ꝓrogari: ſicut nec põt inſtantie principalis. l. ꝓperãdũ.

§. finautem.C.de iudi. quia ⁊ hec fundatur ſuper publica
vtilitate: vt finis ſit litium: cui partes renunciare non poſſunt: ⁊
q2 non poſſunt facere quin leges ⁊c̃.ff.de le.i.l.nemo pōt: ⁊ q2 in
ſtantia appellationis plus eſt odioſa: q̃3 fauorabilis: ⁊ qua
ſi ſit principalis: alle.in auct.de ap.§.i.coll.vij.inducit.l.qui
rome.§.calimachus ff.de ver.ob. R̃ndit ibi.3.vt ibi recitat
hic ꝙ nec terminus hoīs: nec iuris cōis: vel ſtatuti per viam
prorogationis pōt elongari: ampliando: duplicando: vel tri
plicando: q2 hoc non reperit̃ conceſſum: ſed ſi volunt ex ex-
preſſo ꝯſenſu ſuperſederi ꝓſecutioni: bene poſſunt ⁊ interim ipſo
iure non currit: vt dicta cle. q̃dim ⁊ ſic d3 intelligi archidi.
.ij.q.vj.anteriorum.V.ad hoc.ꝙ no.q2 multum limitat̃ illa
cle.⁊ docet modum illius practicādi. Aſi q3 impeditur ex
facto appellati: q2 nullitas proponit exceptionem: ⁊ nullitan
petit ⁊ obtinet dilationes: q2 infirmus non pōt venire: vel ꝓ
curatorem mittere de ꝓcur.querelā.an currat tp̄s. dicit hic
Jnno.ꝙ non d3 nocere appellanti ſed non apperet an ipſo
iure: an per reſtōnem.glo.non confirmat clare in.l.arbitrio
§.dolo ff.de dolo.⁊ poſtea reſtituat̃ in ſubſidium: per illu3
.§.ſm illam lec.⁊ r̃ndit ad.l.aſt pretor.§.fi.ff.de mino.glo.
in auct.vt ſpon.lar.§.hec quoq3: ⁊ in auct.ſed lis non clare
loquitur: de impedimento tertij de quo dicant̃.J.dn̄i de rota
ſua concluſi.xcix.tenent ꝙ appellanti non currit tp̄s: ſi det̃
impedimentum ab appellato: vñ dicunt ꝙ ſi appellatus in
terim attentauit: ⁊ oportet appellantē agere ſuper attenta-
tis: ſi agit ⁊ obtinuit: hoc tp̄s non cōputat̃: q2 impedimentū
dedit appellatis: vt in cle.q̃dim: ⁊ ſi ſuccubuit ſecus: q2 ipſe
ſibi dedit hoc impedimentū: ſurrexit impedimentū ab ex-
preſſo cōſenſu. Cōis opi.eſt ꝙ detur de dolo pſis ad itereſſe
ſicut in extraneo dicit glo.in auct.ſed lis.C.de temp.ap.⁊ in
.d.l.arbitrio.§.de dolo.ff.de dolo.ſed in ſubſidium dabit̃
non exiſtente ſoluendo aduerſario.de impedimento aute3
tertij planū ꝙ ante datur de dolo: ⁊ no.in cle.p̄alle.⁊ hic in
glo. Si impedimentū ſurgat altero extrinſeco caſu. Si im-
pedimentū eſt clauſule vie.⁊ tunc adhuc ipſo iure non cur-
ret tp̄s: ⁊ ſeruatur illeſus ſm Jo.de deo per.§.ad hoc alle.
in glo.⁊ per decre.accedens: vt lite non conte.⁊ tunc nō cur
rit tp̄s ipſo iure.ſm eos: per hoc ſentiunt ꝙ non detur bien
nium. Si impedimentū eſt alterius caſus: vt breuiter dica3:
vt in oībus caſibus enumeratis: ⁊ ſimilibus.ff.ſi quis cau.l.
ij.⁊ tunc hēt biennium: quaſi ex hoc habeant iuſtam cām: ⁊
in caſibus qui habent̃ de his qui igre.ad ap.§.i.⁊.C.de tēp.
app.l.fi.hec oīa ꝓcedunt in tp̄e p̄mi fatalis: impedito: ſed
non impeditus in tp̄e ſcḋi fatalis.ad hoc q2.J.biennium.tex.
hic dicit ꝙ non preiudicat̃ ſue iuſticie: nō aliter declarat gl.
dicit quoſdā dicere ꝙ quodcūq3 detur impedimētū: opus
eſt reſtōne.C.de tēp.ap.l.vlt.glo.dicit ꝙ ipſo iure ēt in ſcḋo
fatali ſeruant̃ illeſe: ſ3 nō dicit an currat tp̄s: an detur tertiū
fatale.dicit Ho.ꝙ ipſo iure ſeruet̃ illeſus: maxime inſpecta
ſimplicitate iuris canonici: de iudi.dilecti.⁊.J.e.ad audiētiā
Jnn. videtur velle ꝙ vltra ſcḋ3 fatale: nec ſcḋm: nec tertiū:
vel alterius habebit ſine reſtōne: ⁊ tunc reſtituet̃ tantū tp̄s:
quanto fuit impeditus proſequi appellationē: hoc t3 accur.
in auct.ei qui.C.de temp.ap.ſ.ꝙ per reſtōne3 prouideat̃: tñ
viderūt velle ꝙ integer reſtituat̃ ma3 dicit.ꝙ integer annus
datur per reſtōne3: in auct.de his qui ingre.ad ap.§.ſi vero.
coll.v.tenet ꝙ ipſo iure non currit biennium impedito.ide3
videtur i auct.ne ap.§.ad hoc.coll.iiij.⁊ ff.ex qui.ca.ma.ſ3
⁊ ſi per pretorem in.i.glo.Jo.an.concor.opi.an impedimē
tum ſit iudicis: ⁊ non currit ipſo iure: an ſit aliud: ⁊ procedit
opi.ꝙ detur reſtō.ſolu3 ad illud tp̄s: in quo fuit impeditus
tene ꝙ in omni caſu in quo dixi.ſ.primum fatale non curre
re: ipſo iure non currit ēt ſcḋm: ⁊ de impedimento partium
cōſenſu p3 in auct.de ap.§.i.viij.coll.⁊ ſic d3 limitari auct.
de app.⁊ intra que tp̄e.§.i.qui dicere videtur ꝙ prouidetur
ex legibus dantibus reſtōnem ex clauſula.ad hoc.J.e.ex in-
ſinnatione.vbi autem dixi dare biennium: tunc in triennio
opus eſt reſtōne: non vt triennium totu3 reſtituatur: ſed tp̄s
leſionis: vt dicta auct.de ap.⁊ intra que temp.vbi dixi impo
tentiā vel negligentiā iudicis excuſare ipſo iure.hoc intelli-
ge ſane: qñ ſibi per ſuperiorē appellantis prouideri nō pōt:
vel non poteſt ſaltem fatale ſcḋm de quo loquitur ille.§.i.
vltima patet ibi: cum ſit apertiſſima facultas adire maieſta
tem ⁊c̃.vel adire pōt ſuperiorē: ⁊ d3: qui cām vel reaſſumit ſi
pōt.vel inferiorē compellat.ad hoc tex.ſumma ope niti d3
q2 ſumma nitit̃: q2 nihil omittit: q2 idem eſt ſumma: vel vlti
ma quo nil amplius: ſicut dr̃ ſumma trinitas.C.de ſum.tri.
.l.ij.⁊.c.damnamus.ſ.de ſum.tri.⁊ romanus dr̃ ſummus
pontifex.xij.di.§.i.⁊ de ſta.mo.cū ad monaſteriu3.xi.q.iij.
ſummo opere: excuſat̃ ergo demum cu3 non h3 quid faciat
in tantum ꝙ quidam dicunt delegatū pape: qui negligit per
ſuum ordinariu3 compelli poſſe: de quo.ſ.de reſcript.c.fi.
S3 eſt dubiu3 qualiter probatur impedimentū.ſpe.in ti.de
ap.§.nunc videtur.V.quid ergo.dicit ꝙ probabit̃ per iura
mentum per.c.ſi.ꝙ me.ca.⁊ ſic dicit ꝓnunciaſſe: ꝙ ſatetur
Jo.an.de ap.ad curiam.interpoſitis: ⁊ de longinquo: in qui
bus eēt difficile: ⁊ quaſi poſſibile teſtes ꝓducere: ⁊ remiſſio
ad partes plus tp̄is occuparet: q̃3 negocium principale. Se
cus qñ ad vicinas appellat̃: vel ad papam de loco vicino: q2
probatio d3 eſſe plena: ⁊ dicit ꝙ talis probatio ēt non ſuffi-
ceret: in terminis decre.cupientes.de elec.li.vj.ad euitandā
penam illius decre.vt patet ibi.in.§.ꝙ ſi per.xx.ibi apud ſe
dem ipſam facere plenam fidem.hec vera qñ agitur de pro
bando impedimento ad finem impediendi curſum fataliū.
in cuius obmiſſione: ⁊ non curſu eſt graue preiudiciu3: quo
ad dilationes aūt dandas propter ipedimentū tenet Fred.
ꝙ ſufficit probatio per iuramentum ſuo conci.cix.vbi enu
merat plures caſus: in qbus ſufficit probatio per iuramen
tum: alle.dictum ſpe.in ti.de dila.§.ſed ⁊ ſi. Ex his decidi
tur ꝙ quottidie contingit: appellantes accedunt ad ſedem
apoſtolicam: non poſſunt habere copiam pape: certe opor-
tet ꝙ proteſtetur de impedimento.no.G.de reſcrip.c.i.⁊.c.
ſinautem.⁊.c.plerūq3.⁊.c.cupientes.de elec.§.ꝙ ſi per.xx.
in verbo preſumptā.li.vj.ſufficeat cum ſemel tantum impe-
ditum.dic ꝙ non: q2 cum tp̄s non currat ipſo iure: propter
impedimentum: oportet ꝙ duret ⁊ conſtet durare impedi-
mentu3: ⁊ ſi non pōt hodie: poterit cras. ¶ Queritur.vj.que-
renti tp̄is exigat̃ impedimentum: vt habeat appellans ſcḋ3
fatale: ⁊ vt excludatur quanti tp̄is exigatur negligētia. Vi-
deamus primo quanti tp̄is negligentia excludat: allegādo
pro ⁊ cōtra.videtur ꝙ modici tp̄is negligentia repellat ab
anno ſcḋo per.l.fi.§.illud.C.de tēp.ap.q2 dicit ꝙ ſi per eu3
ſteterit: quominus proſequatur: nō datur annus ſcḋs: ergo
ſufficit per modicum ſtetiſſe: ⁊ dicit ꝙ ſummo opere vti d3
in p̄io anno: vt habeat ſcḋm fugit̃ negligens: ſummo ope-
re nō fecit: ⁊ ſic nō d3 habere ſcḋm. Scḋo q2 vt dicit decre.
.ſ.e.cum ſic.d3 eſſe impeditus ex neceſſaria: ⁊ euidenti cau
ſa.neceſſitas aūt non adeſt: vbi eſt negligentia: q̃3 q̃3 modici
tp̄is: imo eſt ibi annexa volūtas: de p̄ſcrip.vigili.ergo ⁊c̃.
Tertio q2 tex.in auct.de his q ingre.ad ap.§.i.⁊.iij.dicit ꝙ
ineuitabilis d3 eſſe neceſſitas: ſed negligentia d3 eſſe volun
taria.ergo ⁊c̃. Quarto negligens ſe preſentare vltima die
terminum hominis.J.e.perſonas cum ſit.⁊.c.ad aures.⁊.c.
ſepe appellationem deſerit.ergo negligens a ſcḋo fatali.itē
ad ſcḋm articulum: ꝙ modici tp̄is impotentia non excuſet:
ar.primo: q2 impeditur in perſecutione pro tempore apo-
ſtolorum: quos differre poteſt iudex: vſq3 ad.xxx.dies.de
appella.ab eo.li.vj.et cle.eo.titu.quāuis.⁊ tamen propter
hoc non habet annū ſcḋ3. Scḋo patet quia in impedimen
to proſequendi ⁊ impetendi infra terminum hominis: qui
non poteſt ab appellante preueniri.J.eo.oblate.⁊ tamen pro
pter hoc impedimentu3 non datur ſecundus annus. Ter
tio tempus feriarum: ⁊ ſolennium: ⁊ meſſium: ⁊ vindemia-
rum: ⁊ tamen propter illud impedimentum non datur ſecū
dus annus.C.de dila.fine in fi.C.de tempo.appella.l.ij.§.
pe.⁊ in decre.vltima.de fer.ſic ⁊ computant̃ in quadriennio

petẽ de reſtõnis cle.i.de reſti.in inte.C.de tẽ.in inte. reſti.pe.
.l.fi. Incontra.ꝙ modica negligentia nõ excludat: ⁊ ꝙ mo
dicum impedimentũ det ſcd̃z annũ. qꝛ eo ꝙ modicum qd̃
fecit in primo anno: interruptũ eſt primum fatale. in auct. de
his que ingre. ad ap.§.⁊ hec nos adicit. auc̃. ei qui.canoni
zata.ii.q.vi. que dicit ſi itercesserit cã: ⁊ decre. obiete: que di
cit ex cã iuſta biennium indulgeri: ſed impedimentũ vnius
diei inducit iuſtam cãm ergo ⁊c̃. Itez hec decre. dicit ꝓpter
impotentiam: ⁊ loquitur ẽt de biennio: ſatis ergo videtur ex
inde finita locutiõe: quantacũqꝫ fuit impotẽtia. ad hoc cle.
ſic appellationẽ.e.ti.ibi iuſto impedimẽto ceſſante: ergo vni
cum ſufficit impedimentũ.ſ.e. ſignificante. vbi ſola impetra
tio.ſ. annum excuſat appellantẽ: quinimo ſufficere videt̃ ꝙ
ꝓcuratorẽ.ſ. annuz miſerit.ſ.e. ꝯſtitutus: ⁊.e.ti. nicholaꝰ.pro.
⁊ ꝯ.de pig. ſignificante. Itez dr̃ia eſt inter impedimentũ pri
mi anni: ⁊ ſcd̃i qꝛ in primo datur biẽniũ. in ſcd̃o reſtituitur
ſolum ad tp̃s inutile: ⁊ impedimenti. in aliis conueniunt: ſed
rõne modici impedimenti dabit̃ reſtõ. de reſtit. in inte. cle.i.
in ſcd̃o ergo rõne modici impedimẽti in primo: dabit̃ bien
nium in ſcd̃o: imo plus fauere dꝫ in datione ſcd̃i ꝙ̃ in datio-
ne tertij: vt in auct. de liti.§.oẽz. ſicut facilius datur prima di
latio: ꝙ̃ ſcd̃a.ff. de fer. oꝛone.⁊.l.fi.⁊ no.ẽ. de dila.c.ij. Jun.
hic videtur velle ꝙ negligentia non excludit a biennio: niſi
fuerit tanta: ꝙ a tp̃e quo incepit cã: non poterit expediri. Jõ
dicit ꝙ ſi cepit tali tp̃e: ꝙ ceſſante impedimento cã poterit
expediri: non excludentur a biennio: puta ſi aduerſarius per
dilationes fruſtratorias eum ad reprobandos teſtes impe
diuit: vt qꝛ facta ꝓbatione per appellantẽ ꝓduxit teſtes ad
ꝓbandũ: appellans nõ: ⁊ nõ ꝓbauit: vel ſi ꝓbauit per alios
teſtes obtinere poterat: quos ꝓduxerat appellãs. de re iud.
cũ. J. ⁊ .A. dixi fruſtratorias: qꝛ ſi nõ eẽnt: vt qꝛ reprobaſſet
ſuos teſtes appellãtis: ⁊ per alios non poſſet ꝓbare: fruſtra
quereret̃ de datione biennij: cum pateret ſniam ꝯ eum pro-
mulgandã. ſed ſi appellatus petiſſet dilatões ad ꝓbanduz
de iure ſuo: vt ẽt fecit appellans. h̃ ẽt dilatio non imputabit̃
appellanti. C. de tẽ. in inte. reſt. pe.l.fi. De impotentia aũt di
cit ꝙ ſi poſt ꝙ̃ cepit fuit impeditus in vna die: dat̃ ſcd̃s ãnus
.ſ. ipſo iure: ſicut ſatis colligit̃ ex dicta auct.ꝰ his qui ingre.
ad ap.⁊ dicit ꝙ in hoc eſt dr̃ia an ſit neceſſaria reſtõ: an det̃
annus: qꝛ pro impedimento diei reſtitueret̃ ad illaz diez tñ:
pro impedimẽto diei daret̃ ſcd̃s annus integer: vbi nõ eſſet
neceſſaria reſtõ. Al̃.ad primũ.ff. ex q.ca.ma.l. ab hoſtibus
.§.ſi. ſed de hoc aicet̃.ſ. ſed Inno. põt dupliciter intelligi: vt
velit indiſtincte impedimentũ vnius diei dare. ſcd̃o ꝙ velit
ꝙ qñ cãm cepit tp̃e quo põt expedirit ſi vna tollat ſibi expe-
ditionẽ: illa det biennium. ⁊ hoc videtur plus de mente ſua
Jo ã.an. recitat opi. Nico. de ma. quaz ponit Cy. in auct. ei
qui. de ap. dicit ꝙ ſi negligentia fuerit tanti tp̃is.ſ. qꝺ cã veri
ſimiliter expediri potuiſſet: ſi poſtea veniat impedimẽtũ: nõ
datur ſcd̃s ⁊ primus annus eum excludit ab anno: cũ appa-
reat negligentia ſinẽ cãe impediuiſſe: alias ſi non potuiſſet
cã expediri: dato ꝙ negligentia non interueniſſet: i hẽat ſcd̃z
annum: alle. qꝛ culpa non punitur vbi ſine illa interueniſſet
qꝺ euenit. ff. ꝙ me.cã.ſi cum exceptione.§.ꝙ ſi homo.ꝟ. ſi.l.
ſi cum peritura.ff. ad.l. rho. de iac.l.ſi.ff. ſi quis in ius vo.l.
.ij. in fi. de ver. oblig. cum ſtipulaſtus ſum mihi a ꝓculo. ad
hoc quod no. de dolo.c.ſi. in vlt. gl.ff. de indi. ſi debitori. ad
hoc hec decre. per quã pꝫ ꝙ ẽt toto anno ſcd̃o quis non põt
mereri ſniam: ⁊ dicunt iudicem appellationis ſcd̃m predicta
hr̃e declarare dandum vel denegandũ biennium. ff. de ver.
obli.l. continuus.§. cum ita. dicit Jo. an. ꝙ dictum Inno.ẽ.
ꝯ dicit. ſed põt concordari ꝙ diſtinguat̃ inter negligentiaz
inchoandi: ⁊ negligentiam ꝓſequendi iam inchoatam. Re
citat alios dicere ſi appellans fuit ſemper diligens in princi
pio medio ⁊ fine anni.ſ. ꝙ inchoauit eodem tp̃e quo.ſ. annũ
ſniam proſequi potuiſſet: ⁊ proſecutus eſt: ⁊ per eum non ſte
tit: quominus hr̃et ſniam: tunc integrũ ſcd̃z annuz habebit
ẽt ſi vno die impeditus fuiſſet: impedimento ineuitabili: in

auct. de his qui ingre. ad ap.§. hec nos. ⁊.§. ſe.l.ſi.C. de tẽp.
ap. ſꝫ hoc nil eſt dicere: qꝛ ẽt ſine ipedimẽto: quis ſic feciſſet
ſcd̃m annum habuiſſet. Si aũt ſm predictos non inchoauit
tp̃e quo finiri potuiſſet: vel nullo modo proſecutus eſt: vel
alio tp̃e fuit negligens: alio diligens: ſꝫ hoc fuerit die vel ſe
ptimana ipeditus: ẽt ineuitabili impedimento: potuiſſet tñ
poſt inchoationẽ talem: vt predixi: ⁊ poſt impedimẽtũ: ſi di-
ligens fuiſſet infra annuz ſniam conſequi: tunc a iure non ha
beat annum: ſed hoc caſu videtur quibuſdam: ꝙ ad tp̃s im
potẽtie reſtituetur. ar. C. de teſta. mi.l. ab hoſtibus.§. ſed ꝙ
ſimpliciter.⁊.l. ſed ⁊ ſuper pretorem.§. ſi ſeric.⁊.l. nec nõ.§.
ſi quis ſepius. alijs videtur ꝙ nec reſtituatur tempori quaſi
negligentie concordat tp̃s impedimenti per legẽ predictã.
iſte ſunt cõclu. quas olim poſuit h̃ Jo. an. quas recitare pla-
cuit: vt poſſis ſi via in antiquis ſpeculari: ⁊ vt ipſe fatetur: vt
dixi in prin. cum portaſſet librum ad curiam. dicit ꝙ ex vl
ctis ſuis nihil boni potuit cõcludi. dic tu excludendo caſus
indubitatos. Primus eſt qñ toto tp̃e eſt impeditus: ⁊ pla-
num datur ipſo iure biennium: in caſibus in quibus datur.
Scd̃s caſus: ſi fuit tẽpore diligẽs: ⁊ ſi fuerit vna die impedi
tus datur ſibi biennium: imo ⁊ ſi non fuit impeditus: vt di
xit Jo. an. ex quo non ſtetit per eũ. Tertio ſi aliquo tp̃e fuit
impeditus: aliquo non: hic eſt difficultas. dic ſi impedimen
tum fuit a principio: ⁊ durauit tanto tp̃e ꝙ negociuz poſtea
non potuit expediri: habebit annum ſm aliquos. hoc puto
verum: dũmodo oſtenderit ſe vigilantem: vt qꝛ cepit tp̃e im
pedimenti: alias nõ eſt lex certa: an expediuiſſet: ſi fuiſſet im
peditus: ⁊ non ſufficit quem expeditum: niſi tentauerit velle
actum exercere. ff. de re mil.l. qui cõmeatus. ⁊ no. in.l.ij.§.
quod diximus. ff. ſi quis cau. Si impedimentũ fuit a princi
pio ⁊ fuit impeditus tanto tp̃e: ꝙ potuiſſet negocium expe
diri: reſtauit tñ tantum de tp̃e: ꝙ potuiſſet expedire. dicit ꝙ
lex preſumit de menſe: vt in auct. ſi quis. C. de temp. ap. Ny-
co. de ma. ꝯtra. ⁊ puto opi. Nyco. de ma. ⁊ h̃ ſentire videtur
Jo. an. in addi. ſpe. ſuper rubrica. de ap. in vltra parte. qꝛ lex
cogitauit multa poſſe inuenire impedimenta feriarũ: ⁊ alia
ipedimenta inchoauerit ergo vel non: ex quo fuit negligens
poſt impedimentũ: tanto tp̃e: quo potuiſſet expediri ſibi im
putet: ſi non expediuit: ⁊ hoc maxime verum qñ tp̃s negli-
gentie eſt maius tp̃e impedimenti. hoc ſentit Jac. de bel. in
auct. de his qui ingre. ad ap.§. illud. vbi dicit ꝙ ſi tp̃s negli
gẽtie tantũ fuit.ſ. ꝙ negociũ potuit expediri: non dabitur an
nus ſcd̃s. ſi ab initio fuit negligẽtia: in fine fuit impedimen-
tum: tunc ſi nunꝙ̃ inchoauit: non datur ſcd̃s: qꝛ non apparet
an ꝓpter ipedimẽtũ fuerit impeditus ſi inchoauit. Si poſt
negligentiam non fuit tantum tp̃s.ſ. qꝺ negocium potuiſſet
expediri: non datur annus. ſi tantum fuit de tp̃e: ꝙ poſt ne-
gligentiam potuit negocium expediri: ſuperueniente impe
dimento. datur annus. qꝛ non imputat̃ differenti: ex quo ha
buit tantum tp̃s poſt negligentiã: ꝙ poterat expedire: ſi nõ
fuiſſet impeditus: ſi impedimenta fuerunt interuallato tp̃e.
Si tñ fuit ipedimẽtũ ꝙ in ſpecto tp̃e negligentie potuiſſet
iudex minime expedire: hẽbit ſcd̃z annũ: ſi tñ ẽ tp̃s negligẽ
tie: ꝙ potuerit expedire tunc ſi potuit poſt impedimentũ ex
pediri: ⁊ non fecit: dat̃ annus. ſi non potuit poſt impedimen
tum licet potuerit ante: datur ſcd̃s annus: dũ tñ impedimen
tum fuerit tantum infra quod potuerit expedire negociũ
qui taxatur a iure menſis: ⁊ tñ veruz ꝙ dato ꝙ modicũ tp̃s
ſuperſit: poſt impedimentuz: quod appellans dꝫ proſequi:
alias ſi non proſequeret̃: imputaret̃ ſibi: ẽt ſi modicuz eſſet
tp̃s: ita ꝙ non poſſet proſequi ante annuz: vel finire: ⁊ ſi quis
dicet ꝯ. daretur cã prorogationi ꝯ no. de dolo. finem. Idez
Ho. ſi per annum totum primuz fuit impeditus: ⁊ infra ſm
annum ꝙ̃ citius põt incipiat cãm appellationis proſequi: ea
dem ratione: ⁊ eſt melior ratio in vtroqꝫ ſm Hoſti. qꝛ quan
tũcunqꝫ precipitur aliquod fieri infra certum tempus: ſi is
cui precipit̃ per idem tp̃s impediat̃ implere: in partem: vel
in totum. Sed ſtatim ceſſante impedimento ꝙ̃ cito põt cõ-

mode preceptū implere.ff.ad ter.l.ſi.§.confeſtim.de arbi.
celſus.de dolo.dilecti.de elec.cupientes.§.q ſi per.xx.in ſi.
li.vi. ¶ Quero.i.quantū tꝑe poſſit negligente appellante
proſequi appellatus:vbi velit ꝓſequi. Quidam dicunt ſm
Inno.q circa finem primi anni:per ſpatiū menſis:poterit
petere vt procedat:⁊ vt confirmet ſua ſnia. ʒ videat ꝯdice
re.auct.de his qui ingre.ad ap.§.ii.col.v.ſed nō vidit ratio
nem Inn.de quo.Je.oblatet per hoc tñ facit.in auct.de ap.
⁊ inter que tꝑa.§.i. So.dicit Inn.⁊ hoc plus ſibi placet:q
ex quo appellans fecit citari appellatū:vel idem terminus
qui habetur pro citatione:⁊ ſi hec citatio emanauerit in prin.
primi anni:tñ ex tunc habebit appellatus ꝑtatē petendi con
firmationē ſnie pro ſe late:non expectato fine anni:vſq3 ad
menſe3.ad hoc quod obtineret in cā principali:vt in auct.at
qui ſemel.C.quō.⁊ qñ iu.multo fortius hoc obtinere d3 i cā
appellationis que minuat tꝑa h3 q̄ principalis.C.de iudi.ꝓ
perandum.⁊ videtur hoc expreſſū.de temp.ap.l.ſi.§.illud
⁊ hoc quidem concedunt in prima opi.refidet Inno.per di
cta3 auct.qui ingre.ad ap.§.vbi:q2 enim ibi dꝛ q ſi ēt in me
diis certaminibus venerit appellatus:⁊ appellans:illa de-
ſeruit.ad hoc tñ vt petat ſniam cōfirmare:d3 finem biennij
expectare. Non ob.in auct.qui ſemel q2 loquitur in cā prin
cipali:nec eſt trahēda ad cām appellationis:que h3 tꝑa cer-
tum a iure determinatum.hec vera vbi appellans non proſe
quitur eo proſequente:qñ q3 appellatus pōt petere cōfirma
tionem:⁊ in principio ħ ſequitur.ar.ii.q.vi.ei qui. ¶ Que
ro.viij.an lapſo fatali primo vel ſcdo ſi promulgetur ſnia ꝓ
appellante:an teneat:puta ſi promulgetur ſnia infirmatōis
⁊ poſtea appellatus petat mandari executioni primā ſniam
an ob.exceptio rei iudi.ſuper infirmatione:Inn.dicit q ſic
nec auditur ſi dicat q ante ſniam infirmationis prime:poſt
lapſum anni ratū manet prima ſnia:q2 pretextu noue defen-
ſionis ſcda infirmatōis ſnia poterit retractari.C.de trāſac.
ſi ſub pretextu.de re iudi.inter monaſteriū. Nec ob.ſi dica
tur q non valet ſnia ſcda ꝯ primam lata:q2 ſm hoc non va-
leret vnq̄ ſnia in cā appellationis:primam infirmans.ite3
ſuper eode3 nō eſt ſcda ſnia:q2 prima in principali.Scda in
cā appellationis.hoc non placet Hoſt.q2 lapſo primo anno
rata manet prima ſnia:⁊ perinde eſt ac ſi nunq̄ fuiſſet appel
latum:⁊ appellans a cā ſua decidiſſe videtur:vt.ſ.e.cum ſit
romana.Je.ſepe.ad hoc.q2 reperitur ſcda ſnia infirmatōis
lata a non ſuo iudice:q2 appellatio que non fuiſſe fingitur:
non potuit ei dare iuriſdictionem:⁊ ſic nulla eſt ſnie infirma
tio:de iudi.at ſi clerici.item q2 non valet ſnia ſcda ꝯ prima3
ſniam.de qua:vt oppoſitum:nec actum fuit:vt.ſ.titu.i.inter
monaſterium. Non ob.q ſcdm hoc nunq̄ valeret ſnia:⁊ iu
dex ad quem h3 iuriſditiones. Non ob.q pretextu noue de
fenſionis ⁊c.q2 illud ꝓcedit in ſnia valida:⁊ a ſuo iudice la-
ta.ideo appellatus pōt petere cum effectu:q ſua ſnia execu
tioni mandetur. Et ſi excipiatur de ſnia de nullitate poterit
replicari.⁊ hoc vult cle.ſi appellationem.de app.in cle.⁊ ibi
de hoc.in glo.vbi approbatur opi. Ho.vt ēt non valeat ap-
pellato cum appellante ħ ꝓſequente. hec puto vera:niſi iu
dex ad quem:lapſo fatali:pronunciet ſecū petente3:⁊ tꝑs
lapſum non eſſe:q2 tunc valet ſnia:q2 fecit ſe iudicem:⁊ fingi
tur ſnia ſuſpenſa:⁊ ſic pōt intelligi quod no. Compo.de re-
ſcrip.ſuper lris:⁊ ſaluari quod no. Inno.ſuper.c.ſi duobus
⁊ quod ponit ſpe.in ti.de cita.§.i.v̄ſi.item pone.ad ſi.§.hoc
tene:quicquid ſentiant dñi de rota ſua concl.lxxx.in ſi.⁊ me
lius ſentiunt ſua concl.ccccxv.niſi forte appellatio eſſet ma-
niſeſte fruſtratoria:q2 tunc non poſſit facere ſe iudicem ꝓnun-
ciando:vt dicit Frede.ſuo conſi.cclxxxvj. ¶ Quero.viiij.
an dato lapſu ꝑmi fatalis iudex poſſit exeq primū:ſi aliud
ſibi non intimat̄ de impedimento:dicit Inn.q ſi iuſte nō im
peditur in ꝓſecutione prudenter facit:ſi hoc ꝓteſtet̄ coram
iudice a quo:ne ꝓcedat:vel corā executore ne exequat̄ ſnia3
⁊ ſi ꝯ fecerit:⁊ ſi hoc non ꝓteſtet̄:⁊ iudex lapſo anno ſniam
exequat̄:ſi nullum ſubeſt impedimentū:3 executio:ēt nulla
citatione facta:cum per lapſum anni rata manet ſnia.C.de
temp.ap.ei qui:ex quo ergo non ſubeſt cā defendendi:tenet
executio.ad hoc q2 executor nec in citationibus:nec in alijs
tenet̄ ordinē iudiciariū obſeruare:q̄ſq̄ ſit fatēdū:q ſi pars
veniat coram executore:⁊ dicat ſniam nullā:eſt audienda:⁊
ſi non audiat̄ appellat:ſi interponat.vt no.de off.dele.paſto
ralis.§.ii.de quo.ſ.ti.i.q ad conſultationem.⁊.c.de cetero.
Non ob.iura que dicunt non valere actus ſine citatōe:⁊ or-
dine iudiciario.lxxiiij.di.c.ſi.lxv.di.per totū.ii.q.i.deus qui.
de elec.q2 ꝓpter.de cenſi.romana.de reſcrip.cum dilecti.de
offi.dele.prudentiā.ii.q.vj.§.diffinitiua.v̄.prolata3 cum ſi.
q2 loquunt̄ qñ a iure reperit̄ certus ordo ſtatutus:per q nō
eſt in actu executiōis a iure:ſi ab hoie opponeret̄:⁊ excedet
appellari poſſet:quo ap.non reci.ab executione de re iudic.
q ad ꝯſultationē:⁊ idem ſi modū excedat:nam l3 executōi
non ſtatuat̄ ordo iur.certus tñ eſt modus in exequendo:⁊
alique exceptōes oppōi poſſent:vt no.de re iudi.q ad ꝯſul-
tationē in ſi.hoc tenent dñi de rota ſua cōcl.cccxlviiij.⁊ per
hoc videt̄ ſm Ho.q executor caute ꝓcedat:ſi citet anteq̄
ſnia3 exequat̄:⁊ audiat:ſi ꝯ executionē aliqd rōnabile oppo
nat̄:non vt diffiniat:ſed vt per hoc inſtruat̄:vt ibi no.nā non
ſolum in iudicialibus notandi ſunt:quorū intereſt:de ma.
⁊ ob.inter quattuor.ff.de aqua plu.ar.l.i.ꝓcedēdo.de ma.⁊
ob.c.ſi.C.de anc.tu.l.ſi.de tēp.ap.ſi archiepē.§.ſi.de adop.
.l.na3 ita diuus:⁊ maxime hi de qbus preſumi pōt q hēant
aliquā exceptionē:que oino ſunt admittende.ſ.de off.dele.
ex pte.ii. Bart.dicit q ſi executio ſit in alia re q̄ ſuper qua
eſt ſniatū:neceſſaria eſt citatio.l.a diuo pio.§.in venditione
ff.de re iudi.vbi ponit Bar.ſi ſit executio ſuper re ſup qua
fuit ſniatū:dic q ſi lata fuit in ſnia in perſonali:oportet non eſt
alia citatione:ſed non pōt fieri executio poſt tꝑa quadrime
ſtria. In reali aūt o3 q ꝑcedat ꝑceptū:quoddā:vt.l.qui re-
ſtituere.ff.de rei vē.poſt qđ tꝑa ⁊ ꝑceptū ſit executio:vt iſti.
de offi.iudi.§.i.⁊.d.l.qui reſtituere.

m **Eminimus.** Si reus poſt cita
tione3:vel noticiā
lrārū:iuit ad curia3 delegatus in cā ꝓcedit.alr̄
non.h.d. ¶ No.q itineris arreptio nō ſuſpen
dit iuriſdictionē iudicis poſt citationē:vel notitiā lrārū:ſed
ſic ante notitiā. ¶ No.q clā appellatōe remota non tollit
ſuſpēſionē:que ſit itineris arreptōe.tangit hoc ab.an poſſit
ordinarius ſuū ſubditū vbiq3 citare. Et dicit q ſic:dic hodie:
vt no.de fo.cōpe.romana.§.ꝯtrahentes.li.vi.quid ſi nō fuiſſet
appoſita clā ap.re.dic q eodē modo ꝓcederet diſtinctio de
cre.l3 qdā dicūt deciſionē ſumi a virtute clē ap.re. ¶ Op.
q ēt iter arripiens poſt notitiā:ante citationē non ſuſpēdat
Je.ſuggeſtū.⁊.c.ad hoc ſo.gl.fatet̄. ¶ Op.q hodie itine
ris arreptio non ſuſpendat̄:ēt añ notitiā:vt.Je.o.vt debitus.
glo.q illa corrigit iſtā:dicā in.c.ſuggeſtū:⁊.d.c.vt debitus.
vel ſcdo dicit glo.qñq3 quis per nunciū iter arripuit:⁊ ꝓce-
dit.c.vt debitus.qñq3 quis i ꝓpria pſona iter arripuit.G.re
citat duas opi.in hoc. Quidā dicūt q tenebit ꝓceſſus in eū
abſentē:q2 non ꝓficit miſiſſe:ex quo iam eſt preuentus.Je.eo.
dilecti.⁊.c.vt nr̄3.hec vera qñ iter arripuit:cā nō cepta. Sed
ſi cā cepta iter arripuit:pro releuando grauamine:tunc illa
hꝫ ꝓ appellatōe:⁊ ſuſpendit.Je.c.vt nr̄a:⁊.c.dilecti. Recitat
opi.Tan.q ſi i ꝓpria pſona iter arripuit:ſuſpēdit̄ iuriſdi-
ctio:ſi hoc doloſe non fecit:⁊ hoc l3 Ho.dicit ergo ſi iter q̄s
arripuit cā nōdū cepta ꝑ nunciū:non ſuſpendit̄ iuriſdictio:
vt.c.vt debitus.ſi iter arripuit in propria pſona:tūc ante no
titiā lrārū ſuſpendet̄ iuriſdictio:de peregri.poſt notitiā nō
q2 doloſe facere videt̄ ſi quis iter arripuit poſt ceptā:tunc tñ
a grauamine ſuſpendit:ꝑut dicā.Je.c.directe.⁊.c.vt debitus.

ſ **Uper eo.** Se ſummat.habens tria
dicta.Scdʒ.ibi.in cauſis.
Tertium.ibi.ſi autem. ¶ No.i.q appellatio
ſuſpendit iuriſdictionem iudicis a quo:ſolum
reſpectu articuli principaliter:niſi articulus ſit ita cōnexus

articulo principali: ꝙ expediri nõ poſſit niſi principale ſiue
niſi pꝛehabita deciſione articuli ſuper quo pēdet appellatio
In vltima parte non colligo notabilia:propter diuerſitatē
intellectuũ. ¶ Quero an procedat decre. inquantum dicit
ſuperſedendū ſuper articulo ſuper quo pendet appellatio.
ſiue appelletur ſuper exceptione oppoſita: ante litem conte.
ſiue poſtea. glo. dicit ꝙ procedit decre. qñcũq3 opponatur:
ꝛ propter ipſam appellatur. ¶ Glo. querit de exemplo qñ
talis fit exceptio: ſine qua non pōt principale negociū ter-
minari: ponit glo. exemplum in principalibus. iij. q. ix. §. ali
quando. Sequens. gl. ponit exemplū in exceptōibus per
emptoriis: vt in exceptione concernente negocium: vt pacti
de non petendo: preſcriptionis: ꝛ ſimilibus ꝙ dicunt doc. ve
rum: etiā in quacũq3 alia peremptoria: que ſiue illa: ex quo
afficit negocium principale: terminari non pōt hoc procede
ret qñ peremptoria exceptio opponeretur poſt fundatā in
tentionē: ſed ſi opponeretur ante: poſſet interim procedi ad
receptionem teſtium. pōt exemplū poni in dilatoriis cōcer
nentibus proceſſum. ar. de iudi. exhibita. de exceptionibus
aūt ſine quibus negocium principale expediri pōt: ponunt
exemplum qñ exceptio concernit executionem: vt ſunt exce-
ptiones modificantes executionem: que competant certis
perſonis ne conueniantur vltra quā facere poſſunt. ff. de re
iudi. l. ſunt qui: nam ſi petatur debitū: ꝛ opponatur talis ex
ceptio: ꝛ ꝙ non admiſſa appelletur: procedetur in principali
corā eodem iudice. Ponit exemplum compenſationis: vt
ſi petenti debitum opponatur exceptio compenſationis: ſi
appellef: ꝛ petatur coram iudice a quo procedi in principali
poterit interim procedi. C. de compen. l. fi. ff. de compen. l. ꝙ
in diem. §. ſi rationem. Ponunt tertio exemplum alij in pe
tente reſtitutionem coniugis: contra quem opponitur exce-
ptio conſanguinitatis: ipſe petit ꝙ procedatur in cauſa ad
finem vt reſtituatur: quo ad reliqua: preterꝙ quo ad thoꝛū:
ꝛ ſic qñ petitur vt procedatur in principali: eo reſpectu: quo
nō obuiat exceptio. Ponit quarto Inn. exēplū vt ſi fiat ob
contumaciam condemnatio expenſarum: ꝛ appelletur: illa
pendente poterit peti vt procedatur in principali. Pōt po
ni quinto exemplum in exceptione dilatoria ſolutionis: in-
quantum non impedit condemnationē. de quo de pluſpe.
. c. i. ſi opponitur: ꝛ quia admittitur appellef poterit interim
procedi in principali: vel poteſt poni exemplum in exceptio
ne contra teſtes: vt ſi probaui per plures teſtes: tu excipis cō
tra aliquos ex teſtibus: iudex nō admittit exceptionē: appel
latur: ſi non remanent tot teſtes: ꝙ ſufficiant ad condemna
tionē ſuperſedendū erit negocio principali: alias ſine cogni
tione exceptōis. Pōt negocium terminari de re iudi. cū. I.
c. A. Imo non admitteretur proceſſus in cauſa appellatōis
cum non interſit: cum negocium aliter eſt liquidum. vide ꝙ
no. de elec. cum nobis. olim. in. i. glo. Sed videf ꝙ hec diffe
rentia an ſit annexum: vel non: eſt facienda: quia vel iudex a
quo: confidit de iuſticia appellationis: ꝛ pōt ſecure proce-
dere: nedum ſuper principali: ſed etiam ſuper ipſa exceptio
ne: vel appellatio eſt iuſta: ꝛ non eſt differentia an ſit annexū
vel non: quia omnia attentata venient retractanda: de app.
non ſolum. li. vi. ꝛ hoc ſi non eſt delatū indiſtincte eſt ſuſpen
ſa poteſtas: ꝛ in connexis: ꝛ non connexis. de ap. cum appel
lationibus. li. vi. poſſet multipliciter itelligi. primo quādo
eſt delatum vt dilatio operetur: quo ad principale quando
exceptio eſt connexa: vbi non eſt cōnexa non ſuſpendat. tex.
tñ. de ap. cū appellationibus. li. vi. loquif indiſtincte. Pōt
ſcdō intelligi quando non eſt delatum: ſed iam miſſa inhibi
toria: vt illa mitti debeat: reſpectu articuli connexi: quando
principale cōnectitur articulo appellationis: ꝛ non quando
ſeparatus: ꝛ hoc ſentiunt Domini de rota ſua concluſione
. clxxxviij. dicunt ſi ſit appellatum a ſententia excōmunica
tionis: quia non reſpondetur libello: poterit mitti inhibito
ria: ne procedat iudex: quia negocium eſt connexum: ſecus
ergo ſentiunt: ſi non eſt connexum. tex. tamen loquitur indi

ſtincte: in. c. non ſolum: ꝛ eſt forte equum: ne eodem inſtanti
ſuper principali: ꝛ articulo appellationis coram diuerſis iu
dicibus fatigetur: vt in. c. ſi. de reſcrip. ꝛ. c. ti. diſpēdia. li. vi.
poſſit tñ differētia hic dari: ꝙ ſuper exceptiōe poſſit ſtatim
mitti inhibitoria: ꝛ ſuper connexo principali. ad quod de re
ſcrip. dilectus ſed ſuper principali non connexo demū a tem
poꝛe quo cepit cognoſcere de veritate exceptionis. de app.
non ſolum. li. vi. ꝛ. c. romana. §. i. Tertio pōt intelligi: vt iu-
ſtificata appellatio ab interlocutoria deuoluatur principale
vbi eſt connexum. aliter non: non placet: qꝛ tex. in. c. non ſolū
loquitur indiſtincte. Pōt quarto intelligi: qñ nondū eſt iu
ſtificata appellatio nec miſſa inhibitoria: nec cognitū de ve
ritate appellationis: ꝛ tunc interim ſuper non cōnexo poſſit
procedi ſuper connexo non: ꝛ poſt ea iuſtificata appellatōe
tractabitur connexum: ꝛ non retractabif principale attenta
tum: non connexum exceptioni: ꝛ hic intellectus placet. attē
tata ergo poſt inhibitoꝛiam: ꝛ poſt iuſtificatam appellatio-
nem: vel dilationem indiſtincte retractabuntur: quia totum
negocium eſt deuolutū: ſed attentata interim retractabunf:
cum diſtinc. huius. c. Non ob. ꝙ per appellationem ſuſpen
ditur iuriſdictio. de offi. dele. pꝛudentiā. §. preterea. ꝑpter
que quidam dicunt hanc loqui in ordinario: non in delega-
to: vel inquantū dicit poſſe procedi ſuper non connexo: non
dicit coram quo: ꝛ ſic coram alio competenti: non coram iu
dice a quo: qꝛ dicat quicquid dicat in hoc Innoc. ꝙ iſte tex.
melius alio declarat: in quo ſuſpendaf: qꝛ reſpectu articuli
ſuper quo pendet appellatio ſuſpendit: vt hic: ꝛ de reſcrip. di
lectus filius. I. ſarracenus. item reſpectu articuli connexi: re-
ſpectu aūt articuli ſeparati nō: donec deferatur: inhibitoria
mittatur: vel appellatio iuſtificef qđ no. Sed videtur cum
glo. ꝙ non poſſit in principali procedere: ſuper non cōnexo:
pen. appellatione: qꝛ ex quo ſemel grauauit: eſt ſuſpectus. I.
. c. ad hoc. I. c. propoſuit: vt ſuper non cōnexo poſſit procede
re: ex quo grauauit. Ho. fatetur gl. qꝛ nil dꝫ innouari appel
latione pen. vt lite pen. dilectus. ꝛ qꝛ iudex appellationis: ex
quo recepit appellationem: vt emiſſam ex cauſa probabili:
pōt inhibere iudici principali: nec ꝓcedat. I. c. ne romana. §.
ꝙ ſi. li. vi. item quia iuſtificata appellatōe omnia facta per
iudicem primum reuocanf per modum nullitatis. de app.
non ſolum. li. vi. ſm Io. an. tu dic ꝙ poterit procedere cum
diſtinc. huius. c. ante miſſam inhibitoꝛiam: ꝛ ante iuſtificatā
appellationem: ꝛ non propoſita recuſatione: ꝛ poſtea iuſti-
ficata appellatione retractabunf attentata: ſm diſtinc. huius
. c. an ſint vel non ſint connexa: nam licet grauauit ꝛ ſit ſuſpe-
ctus: ſi non recuſetur procedere: ꝛ opoꝛtet ꝙ recuſetur: ꝛ gra
uamen probetur: ꝛ tunc non poſſet procedere: ꝛ ſic dꝫ intelli
gi. c. ad hoc. ex his infertur ꝙ ſi appellatum eſt in conuen-
tione: non ſuperſedetur in reconuentione. de quo. in ſpec. de
conuē. in fi. §. pe. ¶ Oppo. contra vltimam partem ꝙ ſi ꝑ
pter falſi ſuggeſtionē appellef appellatio admittef: qꝛ legit
tima eſt cā appellandi. I. eo. vt debitus. dic ꝙ appellare vole
bat: ſed falſitatem probare non volebat. vnde ex hoc nō dꝫ
differri ſnia. vel dic ſcdō ſi appellef: qꝛ falſi ſuggeſtio nō ad
mittitur cum congruo tpe opponitur admittenda eſt appel
latio: ꝛ ſuperſedendū: ſed ſi opponitur in cōgruo tpe. ſ. poſt
litem conte. tunc non eſt ſuperſedendū. de re iudi. inter mo
naſterīū. dat ſimile: qꝛ propter ſuggeſtionē falſi non differf
executio: hic intelligif de falſi ſuggeſtione. i. narratiōe falſi
ꝛ ſic ſurreptione: nam falſitatis exceptio poſſet opponi quā-
docũq3. de pcu. in nſa. de excep. cum venerabilis. vel dic ꝙ
exceptio erat legitima: ꝛ appellatio non formalis: qꝛ ꝓru-
pit in appellatione: nec excipiendo: nec ſuper exceptiōe ſniā
expectando: ſi ſimpliciter dixit appello ne ꝓcedaf: qꝛ falſū
eſt reſcriptum: non enim grauabaf eo ſolo qꝛ exceptio ſibi
competebat: ſed quia non admittebatur. ad hoc. I. c. dilecto.
ꝛ de teſti. ſignificauerunt. vel dic ꝙ generalitas exceptionis
eſt que vim impedit appellationis: nam multiplex eſt exce-
ptio. aliquas impedit vires. aliq̃ nō ſpecificari ergo debat. ff.

deiuſ.fiſ.l.in fraudē.de elec.vt quis duas.li.vi.vel dic ꝙ ap
pellauit ex falſa cauſa:ideo iudex nō ſupſedet.ꝛ expone ex
falſi ſuggeſtione.i.ex falſa cauſa ſuggeſta.iudex enim qui
ſcit falſam cauſam:non timeat procedere:cū ad renuncia
tionem poſtea factorum per ipſum neceſſe ſit cauſam verifi
cari:coram iudice appellationis.de appella.non ſolum.li.
.vi.ꝛ dicit ꝙ non differtur ſententia.ſ.diffinitiua:ſi lis eſt in
tali ſtatu:ꝙ diffamari poſſit:ſecus ſi nō ſit in tali ſtatu:ꝛ tūc
ad ſententiam proceditur.ſ.excōicationis:vel miſſionis.

b **E appellationibus.**

Ita in minima ſicut in magna cauſa admittitur
appellatio.h.d. ¶ No.ꝙ de minimis eſt curā
dum:ſicut de grauibus:ꝛ ꝙ in minimis:ſicut in magnis:eſt
iuſticia miniſtranda:ꝛ remedia ad releuandam iniuſticiā:
ita competunt in minimis:ſicut in magnis. ¶ Glo.querit
que dicatur cauſa grauis:ꝛ que leuis:ꝛ reſpōdit. ¶ Scdo
querit de ratione quare in minimis appelletur.dic ꝙ appel
latio non regulatur a ſubiecto quātitatis cauſe:ſed a graua
mine vel iniuſticia:que ita adeſſe poteſt in minimis:ſicut in
magnis:ꝛ per hoc ceſſant iura multa:que ꝓbant aliud agi
in maioribus:ꝛ aliud in minoribus:quia talia regulantur a
quantitate.gl.dicit ſimile.vide per te. Numquid antē ap
pellari poſſit:cum iudex decernit alimenta preſtari:vel cum
iuſſit reum exhiberi.vide in ſpec.in ti.de appella.§.in quibus
ſub.§.viij.quando reus.

c **Uper eo.** De ſummat.habens tria
dicta.Scdʒ.ibi.in cauſis.
Tertium.ibi.ſi autem. ¶ No.ꝙ de iure cano-
nico indiſtincte admittitur appellatio:ꝛ ante ſen
tentiā ꝛ poſt:ꝛ in ipſa dum tamen grauetur:ſecus ſcdm le-
ges:quia non admittitur appellatio ante ſententiam:niſi in
caſibus. ¶ Nota ſecundo ꝙ recuſatio ꝛ appellatio regulā
tur a pari:ꝛ ſublato remedio appellandi:ſublatum cenſet
remedium recuſandi. ¶ Nota tertio ꝙ terminus ſtatutus
iudici ad decidendū incipit currere a tempore preſentatio
nis litterarum:ꝛ ſic a tpe quo datur facultas proſequendi.
¶ Oppo.ꝙ extra iudicium poſſit appellari.ſ.eo.cum ſit.
Sol.fatendum eſt.quid ſi quis appellat dum profertur
excōmūicatio.vide in ſum.de ſen.ꝛ re iudi.§.qualis.ſub.§.
pura.ꝛ §.quid ſi excommunico te.vide queſtionem in regu
la ſint partium.de reg.iu.li.vi. ¶ Quero an ꝓcedat.ſcda
pars:ſiue tollatur appellatio per iura:ſiue per reſcriptū.dic
ꝙ procedit quomodocunqȝ tollatur:quod intelligo:vt in
glo. ¶ Oppo.contra vltimam partem:ꝙ tempus currat
ante preſentationem:ꝙ eſt iuriſdictio...ſtatutum:vt patet.
Quid ſi ſtatuit terminus vt in paſchate debeat decidiſſe:
nam neceſſario currit tempus ante.dic ꝙ littera procedit
quando terminus ſtatuitur per numerum dierum:menſiū:
vel ſeptimanarum:ſecus ſi ad certam diem determinetur.
dic vt in paſchate:vt.Itales kalendas. ¶ Quero an ſi ꝯtin-
gat iudicem fore excōmunicatum tempore preſentationis
reſcripti:an currat tēpus.dic ꝙ non:quia nec iudici:nec par
ti poteſt imputari.de reſcrip.ſi autē:ꝛ.c.plerūqȝ.l.ij.§.con
feſtim.ff.ad treb. Quid ſi reſcriptum de conſenſu partium
impetratum eſt:ꝛ non duplicatum:ꝛ partibus traditū.alte
ra pars preuenit alteram:an currit tempus a preſentatione
ſcdi:an primi.dic ſi malitioſe ſertur:ꝛ h̄ cōſtat:qui prius pre
ſentet:vt inutiliter labatur tempus:currit de rigore a tem-
pore preſentationis primi:ſed poſtea ſubueniretur per dele-
gantem:ſi omnino fluxit:antequā actor potuit perueniſſe.l.e.
oblate.de in integ.reſti.conſtitutus.ff.de verbo.obl.l.con
tinuus.ꝛ erit condemnandus in expenſis.de reſcrip.ceterū
.c.fina.niſi actore veniente conſentiat termini prorogationi
ar.de off.dele.paſtoralis.§.fi.idem dicit de quolibet alio iu
ſto impedimento:vt ex clauſula generali reſtituat tempus
impedimenti per arbitriū.ſ.ti.i.c.fi.Mo. Tertio inſtruunt
hic doc.impetrantem in duobus. Primo vt de preſentatio
ne faciat fieri publicum inſtrumentum:vt ſic poſſit declara-
ri a quo tempore cepit curſus.de quo in ſpe.de reſcrip.pre-
ſenta.in princ. Scdo vt ſit cautione reſcriptum preſentetur
tempore quo eſt inhabilis iudex ad procedendum:vt pro-
pter abſentiam rei:vel propter ferias occurrentes.vel aliud
impedimentum:ne tempus labatur inutiliter.ad quod no.
.ſ.de off.dele.conſultationibus. ¶ Quero an iudex datus
ad terminum:poſſit amputare dilationes:vt cauſam poſſit
decidere:intra terminum:vt ſi dilationes debite traherent
vltra terminū:an illas integraliter dare debeat.dic ſm In
no.ſi terminus eſt ſtatutus de voluntate vtriuſqȝ partis:ille
terminus habetur pro peremptorio.ꝛ concluſione in cauſa.
Ideo partes debent ſic accelerare:ꝙ cauſa poſſit inter termi-
num expediri.ideo ſi altera pars peteret dilationes ad pro-
bandum:in fine termini non audiretur etiam ſi appella-
ret:nō impediret proceſſū iudicis:ſaluo niſi aliquod inopi
natum emergiſſet:quare probationes ſuas producere non
potuiſſet:vel quia a iure cōmuni vel beneficio reſtitutionis
ſubueniretur:ſicut in termino iuſ.ſ.eo.ex ratione. Idem di
cit Inno.ſi terminus eſt ſtatutus ad petitionē alterius:quia
ipſe talem terminum ſimiliter petere non poſſet:parti autē
que non conſenſit:hoc non preiudicat:quin ad probandū de
de iure ſuo debeat habere moderatas inducias.pōt tamen
iudex dilationes iuſ:ꝛ terminos abbreuiare:quia videtur
delegatus in hoc feciſſe gratiam impetranti:per termini
ſtatutionem:ſm Inn.certum eſt ꝙ ſi mandatur cauſa ter-
minari.i.ſex menſes:ꝙ dilationes non poſſunt eſſe ita late:ſi
cut ſi deberet terminari infra terminum quo caſu etiam iu-
dex dilationes iur.abbreuiat.C.de temp.appell.l.ij.ꝛ.C.de
iudi.l.properandum.ſm Hoſtien.dicit tamen Innocen.ꝙ
tunc ad preiudicium non conſentientis ſic non debent arta-
ri dilationes:ꝙ abſorbeant facultatem ꝓbandi de iure ſuo
.§.de admi.tu.l.tutor qui repertoriū.§.i.fatetur ꝙ vbi etiā
datur conſenſus partis:ſi alteri parti datur dilatio.quod in
fra illum terminum altera pars poteſt probare de iure ſuo
.C.de tempo.in integ.reſti.pe.l.petendo:nunquā tamen vltra
terminum prefixum poterit procedere iudex:niſi de conſen
ſu partium:vt hic:ꝛ de offi.dele.de cauſis.ſ.ti.i.quod ad cō
ſultationem.ꝛ vide quod no.de elec.cōmiſſa.ij.R.li.vi.in
glo.no.per Goff. Ex his decidit Innocen.ꝙ ſi cauſa com
mittitur inſtruenda.i.certum tempus:ꝛ ꝙ poſt tempus re-
mittat:quod tempus habebitur ꝓ peremptorio infra quod
oportet de iure ſuo probaſſe:adeo ꝙ poſt terminum non ha
bebunt ad probandum tale ꝙ excedat hoc tempus:quin re
miſſio fieri poſſit. ¶ Quero circum premiſſa mandatur vt
negocium inſtruatur infra certum tempus:ꝛ poſtea fiet re-
miſſio:dubiū eſt de duobus:an negocio nō inſtructo poſſit
fieri remiſſio poſt terminū. Scdo ē dubiū:an ptes poſt ter
minū poſſint ꝓbare d iuſ ſuo:ſaltē corā iudice ad quē ē ſcā
relatio.Inn.hic ꝯcludit ꝙ ſi negociū ē cōmiſſū hac forma:
vt iſtruat i.terminū:ꝛ poſtea remittat negociū inſtructū:vel
non inſtructū ꝙ poterit remittere:ex quo hic mandatur ex
preſſe:ſed ꝛ partes coram iudice ad quem facta eſt relatio:
poterant ius ſuum proſequi:ꝛ danda eſt noua dilatio:quia
nec expreſſe:nec tacite:conſenſiſſe videtur:hunc terminum
eſſe peremptorium:imo contrarium innuit illa pars man-
dati:vt referat in negocio non inſtructo.ſm Innocē.niſi ſor
te ſm Hoſtiē.repellatur:quia probare potuit:ꝛ neglexit:de
quo.i.eo.intimaſti. Si autem ſimpliciter eſt mandatum:vt
infra terminum inſtruat:ꝛ poſtea referat ſimpliciter.tunc di
cit ꝙ poterit referre poſt terminum:etiam ſi non ſit inſtru-
ctum:ſi ſteterit per actorem:ꝛ poterit etiam citare reum co-
ram iudice relationis:dato quod ante tempus neutram par
tem citauerit:quia actor non inſtetit:coram iudice autem re
lationis nihil poterit probare actor:immo ſibi ſilentium im
ponetur.ex quo non probauit infra terminum:qui ei ſtatu-
tus cenſetur pro peremptorio.C.de inge.ma.l.diffamari
de reſtitutio.ſpolia.frequens.libro ſexto.de probatio.licet

tām.cum ſi.non ob.ſi dicatur q ordo reſcripti ſit obmiſſus: quia debet primo inſtruere:ſcdo remittere:quia illud procedit quando poteſt:et ſtat per eum: hic non ſtetit per eum: ſed per actorem non proſequentem. de reſtitu.ſpo.piſanis. item ſatis poteſt dici q inſtructa ſit cauſa contra actorem: contra quem:quia non probauit: poteſt procedere ad ſententiam.item quia ſunt duo principalia mandata. vnum de inſtruendo.alterū de remittendo.ſi iudex non potuit primū ex negligentia actoris:debet ſacere:vt no.de reſcrip. conſtitutus.de do.e contu.cum dilecti.v.preterea. Recitat Inn. alios tenere talem remiſſionem fieri non poſſe de negocio non inſtruendo:niſi ſaltem ante citationē firmauerit iuriſdictionem:quia ante non eſt iudex:nec ad inſtruendū: nec ad referendum.ar.de offi.dele.gratū.e.c.relatū. Sed poſtq citauit:poteſt remittere:quia e ſi non plene remittit:remittit tamen vt poteſt inſtruere:quia dicit quomodo citauit ptes: e quomodo ſe obtulit ad procedendum:e quomodo actor procedere voluit: e etiam ſi expedit: quomodo dedit poteſtatē reo dicendi quicquid vellet:e ſic de aliis factis:vel obmiſſis.ſm Inno.non ob.q remiſſio debeat fieri niſi plene: immo puniatur non plene remittens.C.de legi.l.ii.e.l. humanum.e.ſ.de elec. dudum.§.cum autem: quia illud verum quando fieri poteſt: e eſt quid poſſit iudici imputari. alias ſecus.xxii.q.ii.faciat hō.in regula impoſſibiliū.de regu.iu. li.vi.de pac.c.ſi.plus dicit Innoc. q iudex referens poterit condemnare in expenſis actorē:ſi fecit citari reum: e nullā probationem induxit.de reſcrip.ceterum. e.c.ſi.de dolo.finem.ſuperior autem ad quem fit remiſſio:examinabit oīa: e admittet:vel repellet actorem: vel reum a probando: vel ad probandum:vel aliter puniet in expenſis:vel aliter prout viderit faciendum.recitat alios dicere terminū non habere vim peremptorii. Et ponitur h glo. in ſpec. de remiſſi.§.videndum.v.in ſumma.vſq ad ſi.§. ¶ Op.q indifferenter non appelletur ante ſententiā.ſ.e.vt debitus. So. ante ſententiam:e poſt ſententiā: vt admittatur appellatio. oportet q formaliter appelletur: ante ſententiam cum cauſa ſpecificata: poſt ſententiam cum cauſa in genere:quia appello ab iniqua ſententia. Glo.ii.remittit ad caſus:in quibus de iure ciuili ante ſententiā appellat. dic de hoc vt.ff.e.l.ii.ff.de mino.l.intra vtile. ¶ Quero in quo conueniunt appellatio e recuſatio: vt vna reiecta rē. dic quo ad formalitatē vt ſicut in vna exigitur expreſſio cauſe.ita e in alia.e ſicut in vna reiicitur abſq cauſe cognitione:ſic e in reliqua.vnde dicit Jo. an.q hec equiuocatio reſpicit modum:e non caſus: quia ſicut friuola appellatio repellitur: e ſic probabilis appellatio admittitur:ſic e recuſatio; nam ab executore nō appellatur: tamen recuſatur:nam non appellat a iudice:niſi grauet:qui tamen recuſatur:e ſi non grauet: e appello a iudice in quē conſenſi:quem tamen non recuſo:e notorie delinquens:qui non poteſt appellare:forte poteſt recuſare: vt no.ſ.e. cum ſpeciali.§.i.Hoſt.e recuſatur officialis coram ordinario ſuo:e ad illum non appellatur.de offi.dele. ſi contra vnum.li.vi. ¶ Quero cū quo e an dies preſentationis litterarū computabitur glo.q non.l.ii.ff.ſi quis cau. e de excep. pia.li.vi. idem Vinc.Goff.e Phi. e Hoſtiē.ad h cle.ſicut appellationem.e. ti.Guil. dicit diem receptionis computari per.l. e tunc. Et quia ſequeretur q reuocata a iuriſdictione illa die procedere poſſet: quia non computatur dies inchoande ergo nec dies finiende:e hoc credit Jo. an. e verius:cū regulariter fiat computatio de momento ad momentum: aliud non exprimitur in iure:e hec ſoluit contraria. ad q.ſ. ti.i.qō ad ꝯſultationē:e qō no. de reſtit.ſpo.frequens.li.vi.

p **Ervenit.** Canonicus ſuper iniuria clerici appellare poteſt niſi ſit notorius.h.d.Cōmūis diuiſio.ſcda.ibi.fraternitati. ¶ No. iudicem a quo ſtatuere poſſe appellanti terminū ad appellationē proſequendā. ¶ No. ii.ar.q appellatio impedit denunciationem excōicationis

¶ No.iii.vnum effectum notorii:quia excludit facultatē: nec impedit executionem pene:reſtringit tamen hoc Jo.ad notorium facti manentis in.c.de manifeſta.ii.q.i. ¶ Nota q in imponenda pena iuris ad factum notorium non exigitur alia ſententia: ſed ſtatim pena poteſt imponi abſq alia declaratione facti:Secus ſi factū eſt notoriū:vt no.de here. cum ſm.li.vi. ¶ No.percutientem clericū ipſo iure incurrere excōmunicationem: a qua non abſoluitur niſi a papa. ¶ Oppo.q preciſe non appellatur ad proſequendū: quia poteſt deſerere:vel renunciare.ſ.eo.interpoſita. So.intelligitur q compellitur alternatiue:vt rñdeat:vel ꝓſequat.

c **Onſuluit.** Notorie delinquens nō auditur appellans.h.d. deciſa conſultatio:e reſponſio.e iudiciū in duobus inſtructio. ¶ No.vnum effectum notorii: quia excludit facultatem.appellandi. ¶ No.ii. q dubiū eſt ſumendū pro notorio: e q multa dicuntur notoria que non ſunt. ¶ No. appellantem compelli proſequi vel reſpōdere coram iudice a quo.Et no.non proſequentē appellationem:e verum contumacem:repelli a facultate appellandi. ¶ Oppo.q liceat appellare:ſi ſubſit cauſa: vt.ſ.e. vt debitus.dicit Inno. q hodie non videtur differentia inter notorium:e non notorium: quia ſi grauatur poteſt appellare: vt patet ibi. Ho. h fatetur. Sed dicit q eſt differētia quia in notoriis quis in multis poteſt grauari: ſed in nō notoriis non:niſi modus excedatur.vnde dicit Ho. q mens iſtorū iurium eſt q notorie delinquens non poſſit euitare penam iuris ad factum notoriū: quaſi illud non cōmiſerit: quia ſecus eſt quando non eſt notorium: quia illud poteſt negari: vt ex multis cauſis poteſt pena euitari. Glo.eſt clara.

ſ **Uggeſtum.** Summatum eſt.ſ. eod. meminimus. Cōmunis diuiſio.ſcda.ibi.tua. ¶ No.q grauatus ſententia poteſt dici oppreſſus. ¶ No. pro notatis.de fo.cōpe.ex parte.h. ¶ No.q itineris arreptio pro releuando grauamine iam illato:habet vim appellationis.dicam.ſ.e.directe. ¶ No. q itineris arreptio poſt cognitionē litterarū.non ſuſpendit iuriſditionē inferioris. ¶ Nota.inducta ad vnum finem: non debere ad oppoſitum retorqueri. ¶ No. q in cauſa appellationis in abſentem proceditur ad diffinitiuam:lite non conte. dicā.ſ.e. per tuas. ¶ Querit glo.an appellatio poſſit interponi: abſente iudice: arguit glo. q ſic: vt hic:e de ali.iudi. mu.ca.fa.c.i.nam cum ſcit poteſt appellare.ii.q.vi.biduum.per que dicit glo. quod ſi epiſcopus vult me excōmunicare: e abſens appellet:ſi ferat ſententiam:illa non tenet:cum dicit q quis ignorat appellaſſe ſi non deferat:non punitur:per capitula .ii.q.vi.decreto:cum ſibi ſimili: dicit vltimo q hodie tales appellatōēs nō tenent.ſ.e.vt debitus.per Jo.ii.q.vi.biduū in glo.in.v.an imputetur.vide gl. que firmat appellandum coram iudice:niſi in duobus caſibus:quādo eius copia haberi non poteſt:vel quando ſubeſt iuſtus metus. de appellatio.li.vi.in glo.iii.e ibi.an legenda ſit corā iudice:tenet archid.q ſi appelletur in abſentia ſufficiat:ſed nō protegit appellantem donec deducatur ad noticiam iudicis. vide.ſ.e. cum ſit romana.vide Inno.ſ.e.dilectus.e.c.ſi iuſtus. hec procedunt quando appellat ab vno iudice: ſi appellat a pluribus:poteſt coram ipſis:vel maiori parte ipſorū: ſeparatim appellare:e ſeparatim apoſtolos petere: vt in cle.e.ti. ſi a iudicibus. Predicta procedunt in appellatōibus factis in iudicio. In appellationibus autem factis extraiudicium: vt per actū itineris arreptionis:ſufficit itineris arreptio: facta bona fide.ad quod no.e.ti.cordi.li.vi.ſm Ho. Sed ſi vero appellat etiam extraiudicium:a iudice: preſente iudice: appellatio interponenda eſt:vt.d.c.appellatio. ¶ Quero qs probabit hunc malitioſe appellaſſe.dicit gl.q aduerſarius .ff.de ꝓba.ab ea parte.e.l.quotiens.§. qui dolo. Sed dicit Jo.an.q dolus patebit:eo modo q conſtat de ſcientia.

Ad preſentiam

b **D preſentiã.** Pendente cognitione appellationis excõicatus poſt eã abſoluerit ad cautelã. e ſi apparet legitime appellaſſe non punit ex eo: q in teriꝫ appellauit. h. d. Prio ponit dationẽ auditoris. Scdo actũ ipſoꝝ. ibi. q ad. Tertio. ibi. ideoq ꝑncipalẽ diffinitionẽ. ¶ No. excõicatũ poſt appellationẽ legitimaꝫ abſoluendũ ad cautelaꝫ: ſi petit in ingreſſu iudicij appellationis. ¶ No. ij. appellatiõe pendente vel iuſtificata excõicaẽ qui a nte appellauit non prohiberi: qn diuina poſſit celebrare: q̄ ſ nulla nõ ligat. ¶ No. hic q delegat⁹ abſoluit ad cautelã. de quo dic vt de ſen. excõ. ſolet. in glo. lib. vj. ſed ceſſat notabile: ſi teneas auditorẽ habere ordinariã. de quo in cle. auditor. de reſcrip. ¶ No. q lꝫ excõicat⁹ poſt appellationẽ ſit ab aliis vitandus: ipſe non dꝫ ſeipſum vitare: qn poſ ſit celebrare. de ſen. excõ. ſolet. li. vj. e. c. ꝑ tuas. j. ¶ Quero ſi hic nõ habuiſſet abſolutioneꝫ ad cautelaꝫ an poſſit celebrare: dic q ſic: q ſi appellatio legitima ꝓceditꝫ nõ eſt ligatus. de ſen. excõ. ꝑ tuas. ideo põt celebrare: q nõ ligat⁹ nõ incurrit celebrãdo irregularitatẽ. ¶ Glo. colligit q abſolutio aliq̄ daẽ ad cautelã: e allegat multa iura: dicũt tñ doc. hic q petens abſolui ad cautelã fateẽ ſe ligatũ. Abſolutio tñ non eſt dãda niſi petenti: de eo qui du. in ma. ſignificaſti.

c **Um teneamur.** Appellans in ſua poſ ſeſſione turbaẽ iudex a quo appellauit eã põt ſibi reformare. h. d. Cõis diuiſio. Scda. ibi. prouidentie. ¶ No. iudiceꝫ a quo poſſe adiri ſup attentatis contra appellãtẽ: via ordinaria: vbi illud expedire nõ põt abſq cognitione articuli appellationis. ¶ No. q appellatio ſuſpendit iuriſdictionẽ iudicis a quo ſoluꝫ reſpectu iuris: ſup quo pendet appellationẽ nõ reſpectu ſeparati etiã ſup eadem re: e maxime nouiter orti. ¶ No. q tendẽtia in faciliorẽ exitum appellationis expedire põt iudex a quo: nec quo ad illa ſuſpẽſa eſt iuriſdictio: dũmõ illa expedire poſſit abſq cognitiõne articuli appellatiõis. ¶ No. ar. q iudex a quo attentata appellatiõe pen. nõ põt retractare ꝑ viã attẽtatu: q̄ h eſt officij iudicis ad quẽ. ¶ Glo. j. eſt clara. Scda attingit capitn. ¶ Querit an ſi poſſeſſio ſit turbata: poſſit illius petireformatio: e dicit gl. q ſic: etiã a ſeruo: abſente dño. C. ſi per vim vel ali. mo. l. ij. Jo. an. dicit q illa lex loquiẽ de violẽter ablata. In turbata aũt loquiẽ rubrũ: de quo ibi ꝑ glo. e per idẽptitatem rõnis. idem põt dici. vide qd no. de reſti. ſpo. ex parte: ſu p. iij. glo. Bar. ibi ſentit q habet locũ in retinende. ¶ O p. q pen. appellatione ſe nõ intromittat de turbatiõe iudex ordinarius a quo eſt appellatũ: tũ q̄ eſt ſuſpectus. ſ. eo. ad hoc: tũ q̄ eſt ſuſpenſa iuriſdictio: e ipſum adeundo: ſi ſit appellans: vẽ appellationi renunciare. vt pꝫ. j. e. ſollicitudinem. tñ q̄ ex quo ſuſpenſa eſt iuriſdictio: nõ eſt iudex in aliquo alio. Si eſt delegatus. de offi. dele. olim. Sol. glo. dicit q ꝓcedit in ordinario e nõ in delegato: q̄ ſuſpenſa iuriſdictione ordinarij: põt alia via adiri: ſed nõ delegatus: cum non ſit delegat⁹ reſpectu cãe nouiter orte. Pe. dicit. q ſi plures ſunt articuli cõmiſſi delegato: lꝫ ſit ſuſpẽſa iuriſdictio ꝑ appellationeꝫ in vno poteſt adiri in alio. e bene dicit ſi eſt inclusum: ſed cã nouiter orta verſiſſẽ non incluſa. de reſcrip. c. ſi. Sed ꝑ hoc nõ tollitur ꝯria. Legiẽ prio mõ q turbatio vel ſpoliatio fuit facta ꝑ appellantẽ: quo caſu vẽ attentando ſue appellationi nõ deferre: vñ poterit agi per appellatũ coram ordinario. j. e. cũ ſit. dic vt ibi. Nõ placet hic intellectus: q̄ hoc fuit ex verbis l'e attentatũ ꝫ appellatuꝫ: niſi haberẽ in littera appellanẽ: ſed cõiter hẽtur appellãt. Scdo mõ legitur q hic iudex inferior erat iudex ad quẽ. Nam ſpẽle eſt in cantuarieñ. archiepõ: q hꝫ ꝺ ꝑuilegio vt cognoſcat de appellationibus interpoſitis ad papã. vñ dicit Hoſti. q cõſuetudo eſt in anglia: q poſt. xl. dies excõicatus capiẽ per curiam regiã: ad requiſitionẽ iudicis exiſtantis: e teneẽ donec ſatiſfaciat: vel ſatiſdet iudici de parendo: e ſi appellauerit. Et ꝓpterea in appellationibus ſolẽt dicere ad ſedem apoſtolicam: e ſubmitto me ꝓtectioni ipſius: e cantuarieñ. eccleſie e ſi iſto: ſi turbatur poſſeſſio: turbaẽ archiepo Cantuarieñ. Et ita dicit glo. Hoſt. iſta ſeruari nõ vẽ: e ad eum ſpectare tuitio exẽptoꝝ. de priuile. ex ore. ad ſi. ſꝫ Vin. Uel põt tertio intelligi in appellãte: qui ſpoliaẽ a tertio: e appellatio ſuſpẽdit: e iuriſdictiõnẽ impedit: q̄ agiẽ cõtra partẽ appellataꝫ. ſecus ſi ꝯtra tertiũ: e ſic nõ ob. c. ſollicitudinẽ. e de offi. delegatum. e de teſti. cum veniſſent. Quarto põt intelligi q̄ appellatione pen. ſpoliaẽ amicus: vel filius: appellãtis: nam lꝫ petat reſtitui pro abſente ſpoliato appellãte: non ꝑ hoc renunciaẽ appellationi. Quinto põt plane intelligi: vt iacet. vt pen. appellatione ſup ꝓprietate rei: ſi appellans ſpoliatur ab appellato: põt corã iudice a quo: agere ſpoliatus: vẽ petere reſtitui: q̄ qd ſup ꝓprietate que pendet ẽ ſepata a qõne poſſeſſionis: ſup qua nũc agiẽ: lꝫ ſit ſup eadẽ re: vt. l. naturaliter. ꝗ. nihil cõe. ff. de acqui. poſ. ꝑ hec patent ꝯria. nã appellatio impedit bene qõnem agi reſpectu cãe ſup qua pẽdet appellatio non ꝑ actũ ſepate: e ꝑ actũ coraꝫ iudice a quo: recedit ab appellatione: q̄ ille actus ſit reſpectu cãe: ſup qua pendet appellatio: non reſpectu cãe nouiter orte. Nõ ob. q poſſint recuſari: q̄ illud eſt verũ ab appellante: qui eſt grauatus: nõ ab appellato qui nõ eſt grauatus: cũ grauaimẽ ſit illud qd generat ſuſpitionẽ. vt dixi. ſ. e. Ad hoc: q̄ appellatio q eſt i eius fauorẽ: nõ dꝫ ei retorqueri ad leſionẽ. C. de legibus q fauor: qn poſſit agere corã iudice a quo: e ex quo articulus eſt ſepatus ab articulo poſſeſſionis. Ad qd. ſ. e. ſup eo. Sed vẽ q auertaẽ ab articulo appellatiõis: q̄ hoc retractari põt via attentati: ꝑ iudicẽ ad quẽ. Rñ q̄ tex. voluit hec ſoluere: ſi velit ſup attentato agere: via attentati: nõ põt: q̄ h eſt officiũ iudicis ad quẽ: e q̄ nõ põt hoc expediri abſq cognitione articuli appellatiõis: maxime in appellatione ab interlocutoria. de ap. non ſolũ. lib. vj. Sed ſi velit agere via ordinaria: tũc non attingit articuluꝫ appellatiõis. Jõ põt de h agi corã iudice a quo. dicit etiã hic Jmo. q poterit agi alia via. ſ. parti. vt lite pen. q̄ ex quo appellatio pendet ſatis vẽ lis pendere: ꝓpter ſpem: vt poſſit reaſſumere iuriſdictionẽ: vt pꝫ. igiẽ ageẽ via attẽtati parti: appellatione pẽ. e hec poterit eſſe via ordinaria: õ qualẽ a dicit. i. via litis ꝑncipaliter. Primũ tñ plus placet hec ꝯfirmat: q̄ tẽdẽti h⁹ in faciliorẽ exitũ appellatiõis ſe intromittat iudex a quo: dũmõ poſſet abſq cognitiõe articuli appellatõis. vt pꝫ. ſ. e. ꝑſonas. Ad hoc. ſ. e. ſi duob⁹. Ad hoc de ma. ꝯtra. c. ij. vbi interim ꝓhibet ne attentenẽ. ¶ Aliquos caſus ponũt hic doc. in qb⁹ iudex a quo ſe intromittit de ꝯtingentibus appellationi. vide multos alios in Spe. de ap. ꝗ. pe. in principio. e archi. ponit ij. q. vj. appellatiõe. Ad hoc. j. e. qua frõte. e c. ſollicitudinẽ.

Sexto põt intelligi q hec ſpoliatio fuit notoria nam ſicut notoria iuſticia nõ impediẽ ab appellãte. j. e. ꝑuenit. Jta non denegaẽ appellanti a iudice a quo: nõ obſtãte q pẽdeat appellatio. de mu. pe. c. ij. de excep. cũ inter. itẽ q talẽ articulũ põt expedire abſq cognitiõe articuli appellatiõis. Ad hoc. j. e. ſollicitudinẽ. ꝟ. ſi vero. e tunc retractabit: ſine ordine iuris: q̄ ordo iuris ꝛc. vt. j. e. ad nr̃am: e exponeẽ via ordinatoria. i. iure nouo agendi: abſq iuris ordinẽ: tũ q̄ ex quo notoriũ eſt: e hec ꝓcedãt in delegato e ordinario. dũ tñ includantur in iuriſdictione delegata: lꝫ raro ſit q talia nouiter exorta iura includanẽ. de reſcrip. c. ſi. hec vera inq̄ſtũ dixi de attẽtatis via attẽtati: nõ poſſe iudicẽ a quo retractare attẽtata: põt tñ via reuocatiõis: ſi aliqd ipſe iudex attẽtauit. de ſen. excõ. ſacro. de iureiurã. venientes. de accu. q̄liter e q̄ñ. ꝺ ap. cũ ceſſante. vt no. Frede. ſuo cõſi. xcij. e ꝑ ſpdicta. ibi dicit q dato q iudex detulerit appellationẽ: põt inhibere iudicib⁹: e partibus ne aliqd attentet in ꝑiudiciũ appellatõis: vt hic. e dicto c. ij. de ma. ꝯ. Ex his dicit q ap. pen. ſup qõne inſtrumẽti ꝓnunciãti nõ vſurarij: q vſurariũ dicebaẽ: põt mittere inhibitoriã iudex a quo: e dꝫ iudici ſeculari ne interim exequaẽ inſtrumẽtũ: ſup quo lis pẽdet vſuraria: q̄ꝗ appellationẽ detu

lerit:nec ob. ꝙ lite pen. nõ debeat ꝑs ꝓhiberi vti iure ſuo:q2 illud ve℞ niſi ſup illo põderat lis pnincipalis. Nec ob. ꝙ iu der a quo ſe ſe nõ intromittat appel. pẽ. q2 illud verũ eſt: niſi tendant in faciliorẽ exitũ appellatiõis: ꝑ que ibi dicit: ꝙ ſi in ſnia diffinitiua reuocaſſet inhibitoriam. de appellatiõe pen. illam reuocationem reuocare: que ſatis puto. ⁊ vide que ſcri pſi. ſ. de ordi. cogni. tuam.

c **Onſuluit.** el. ij. Generalis appella tio ſi fiat in oib᷒ cauſis nõ valet: ſi in vna tantũ ſic. h. d. Secunda. ibi. ſi non. ¶ Op. ꝙ nõ valeat appellatio generalis. vt. ſ. e. ij. glo. dicit ꝙ hec determinat illã: vt nõ valeat in oi cã: ſed valeat in vna: huic ob. ꝭ. e. vt debitus. ibi. nec in vna cã valet. Sol. non valet etiã in vna cã hodie. vt in. c. vt debitus. hoc tene. Inno. in appellationib᷒ iudicialib᷒. in extraiudicialib᷒ dicit ꝙ valet appellatio certo grauamine nõ expreſſo: dũ tñ aliqd dicat: vt fiat vñ grauamen timeri poſſit: ⁊ grauamen poſtea ſubſequat: aliter dicit nõ attẽdendã extraiudicialem ꝓpter multas abſurditates: que ſequi poſſent: nã extra iudi cium põt appellari a futuro grauamine: vt ſi appello ne gra ues me ſup tali furto: vl ne qs moleſtet me ſup tali poſſeſſio ne: ⁊ ſi nulla certa pſona etiã exprimat in illa: ſufficit aũt ꝙ ſi ot ex ꝓbabilibus ↄiecturis. ꝭ. e. bone: ⁊ factũ ſit certũ ſatis: ꝙ ſi aliqd ꝑparatũ ꝑcedat: q2 ad illud reſtringit appellatio: vt ſi peto aliqd a te extra iudiciũ: ⁊ appelles ne te graué: appel latio reſtringit ad grauamẽ occaſiõe illius petitiõis ꝑpara te: vel cõiate. ꝭ. e. ad aodientiã. ⁊. c. dilect᷒: p q̃ dicit ꝙ ſi ſup alio poſtea ꝓmulgaret ſnia: q̃ ſup petito: valeret ſnia. ſ. e. ad hec. ⁊. c. ſup eo. Jo. an. dicit ꝙ decre. põt ſaluari etiã in iudi cialibus appellatiõibus: in duob᷒ caſibus: qñ appellatio in terponit certo grauamie: ⁊ ſubiecta clauſula generali: vt ap pello q2 me grauaſti in tali facto: ⁊ timẽs plus in futurũ a te grauari: appello ab oi grauamie ⁊c̃. valebit rõne grauami nis expreſſi. Ad hoc de dila. ꝑterea. ⁊ deferẽdũ erit rõne ſpã lis grauaminis: vel põt intellegi de ſpãli interpoſita in cau ſis maiorib᷒: in qbus non eſt neceſſe cãz exprimi. ꝭ. e. vt debi tus. Ex his decidit qd de illo q dicit ꝓteſtãdo: ꝙ lata ſnia poſſet ab oi grauamine appellare: cũ cã abbreuiãdi litis no lit ab aliqua ſnia interlocutoria: aſi ſniam diffinitiuã: appel lare: dicit ꝙ non ꝓdeſt ſm canones: ſm hoſti. poſſet tñ gra uamen p appellationẽ a diffinitiua releuari: ſm diſtis. c. ſi. de ap. lib. vj. Sz eſt dubiũ de practica libelli ſup attẽtatis. dic Jnno. ꝙ nõ dz petere vt reuocet: qcqd factuz eſt poſt appel lationẽ: ſed qcqd eſt factũ poſt ⁊ ↄ appellationẽ: vel ei anne xũ. de ꝓcura. auditis. de elec. cũ nobis. Nõ ob. ſm hoſti. de iudi. exhibita. ꝭ. e. cãm. ⁊. c. ex parte: vbi dicit reuocari irritũ qcqd ⁊c̃. q2 dz intelligi ↄ: p ꝑdicta iura. dicit tñ hoſtien. ꝙ quicqd dicat Jnn. nec ſtus nec iudicio℞ curſus admittit hãc ſubtilitatẽ: nã qcqd fit poſt legitimã appellationẽ retractat ꝭ. e. dilectus: ⁊ in ꝑdictis cõcor. ⁊ q2 tota die admittit talis li bellus: admitto attẽtata poſt appellatiõez retractari tacite: tñ intelligit de eo ꝙ ↄ appellationẽ: vel ↄ iura fit actũ. de re ſti. ſpo. audita. ꝭ. e. ad hec. ⁊. c. ſollicitudine: ⁊ remittit ad no. ꝭ. eo. dilectꝰ. tu. dic ꝙ Jnno. ꝓcedit in appellatione extraiudi ciali: ⁊ ſic loquit q2 ante locutus erat de extraiudiciali. dictũ hoſti. ꝓcedit in iudiciali: ⁊ eſt cã: q2 extraiudicialis nõ ſuſpẽ dit ꝑtãtem partis. de elec. cõſideramus. ⁊. c. bone: ⁊ eſt ꝓuo catio ad cãm: ſed appellatio iuriſdictionis ſuſpẽdit ꝑtãtẽ iu dicis: ⁊ ſic annullat qd fit ex defectu ꝑtãtis. Aduerte tñ ꝙ ↄ archi. Attẽtatum poſt ⁊ ↄ appellationẽ extraiudicialẽ: ve nit irritandũ: q2 non eſt nullũ ipſo iure: attẽtatũ poſt appella tionẽ iudicialẽ: ſi interpoſita eſt cã: iure expreſſo: eſt nullum. Si nõ eſt expreſſa: venit irritãdũ. Archi. ij. q. vj. quotiens.

c **Um parati.** Sub attẽtata appel latiõis nõ dz qs con tẽnere citationẽ legati. Primo ponit qd oppo nebat cardinalis epo. Scda. ibi. cũ q2 excuſatio nẽ epi. Tertia. ibi. Cardinalis rñſionẽ ad illã. Quarta. ibi. nos ꝑo citationẽ epi. ¶ No. ꝑ ſe excõicatu: nec iudiciali ter: nec extraiudicialiter corã papa audiri aliquid de iure ꝓ ponentẽ petẽdo. ¶ No. ij. quẽ admitti ad opponendũ de excõicatione ↄ agentẽ: lz ſua nõ interſit: ſi ſit ab eo excõicat᷒: ⁊ lz petitio excõicati non dirigit ↄ petentẽ. facit ↄ id qd no. de reſcrip. nonnulli ſup glo. ſi. ⁊ ſic no. regulã ꝙ in oibus ca ſibus: in quibus iudex ex officio põt ſupplere: admittit op ponentẽ: etiã ſi nõ interſit. ¶ No. iij. ꝙ ſtatur relationi nun cij: de his que aſſeruit: vel fecit. ¶ No. iiij. ꝙ hoc apertũ ꝙ valet citatio ſine die: q2 dies intelligit q̃ citius potueris. ff. de ſta. libe. l. ſi peculiũ. ¶ No. ar. ꝓ ⁊ ↄ ꝙ vocatus ad mai᷒ tribunal: non excuſat: eo ꝙ dicat ſe ad minus tribunal voca tum: q2 dz ſuperiori parere. ¶ No. ar. citatũ vt ↄſpectui pa pe ſe ꝑſñtet: poſſe ↄparere p nũcium. i. ꝓcuratorẽ: ⁊ ſic ꝑ nũ cium quis ſuã ꝑñtiã exhibet. xviij. di. c. ꝑ. ⁊ etiã ſi nuncius mo riatur i via. C. qui pe. tu. cũ a matribus. de pig. ſignificaſte: ꝑ hanc decre. dicit Joã. an. ꝙ valet citatio ſine die. ⁊ hoc tenet Spe. in ti. de cita. ꝰ. ſequit. v. qd ſi non ꝑfixit. vbi dicit ꝙ ve nire dz. i. modicũ tpe ſuſceptũ cũ tpamento. ff. de ſta. lib. pe culiũ. ꝰ. ſi. de dolo. cũ dilecti. Ad hoc de elec. cupientes. i ſi. de offi. or. ꝙuis: ad finẽ. lxxxviij. di. ꝑlatu℞. xxiij. q. ij. ꝑdec℞. ꝭ. de ꝓcura. accedẽs. de te. co. c. ſi. qcquid dicat Pe. in. l. ſi. C. de feri. p. l. ita ſtipu. ff. de v̾b. ob. vbi non valet ſtipulatio ſine die: ſed ibi in actibus ſtrictis hoium: in qbus lex nõ ſupplet l. incõuentiõalib᷒. ⁊. l. qcqd aſtringẽde. ff. de v̾b. ob. ad hoc pro primo. ff. qui ſatiſda. co. l. de die. ⁊. l. ſi finita. in ꝑncipio. ff. de dã. infe. ¶ Op. glo. ꝙ legatio regis illũ non excuſat ſet: ſi fuiſſet tũc in legatione ↄ. xxiij. q. vlti. quo auſu. cum ſy. ¶ Glo. dicit ꝙ ſi cõcurrit mãdatũ regis: a quo tenet rega lia cum mãdato inferioris a papa: ſupiori tñ illius cui man dat: ⁊ tunc dz obediri regi. xxiij. q. vlti. ecce. Si ↄcurrit mã datũ regis cũ mandato pape relictis retibus obediẽduz eſt pape exẽplo petri. L. dec. v. i. q. ij. ꝰ. verũ. dic in ꝑferẽda obe dientia eſt attendendum ſi mandantes ſunt pares: obedi endum eſt illi cui magis aſtringitur. ff. ad ſilla. ſi quis in gra ui ꝰ. ſed cum oẽs. C. de teſta. cũ in officijs. ⁊. c. relatũ. ij. in ſi. Si vtriqꝫ pariter aſtringit parendũ eſt illi q eſt in maiori ne ceſſitate. vt dicto. ꝰ. ſz cũ oẽs: ſuppoſita pari neceſſitate parẽ dum eſt ꝑmo vocãti. de reſcrip. cete℞. de ma. ⁊ obedi. c. ij. Si vnus eſt inferior: alter ſupior: parendũ eſt indiſtincte ſu periori. In his que ſunt iuriſdictionis ſupioris ⁊ inferioris. in his que ſunt iuriſdictõis inferioris ⁊ nõ ſupioris: parẽdũ eſt inferiori. de offi. or. paſtoralis. ꝰ. i. ix. q. iij. cũ ſimus. xi. q. iij. qui reſiſtit: ꝑ hoc ↄcludit an parendũ ſit prius regi an al teri ꝑlato: ſi quidẽ non tz ab eo regalia: q2 nõ eſt ſubiectus: pendũ eſt ꝑlato: ſi tz regalia. Hoſti. dicit ꝑlato pendũ: tãq̃ maiori. de ma. ⁊ obe. ſolite: qñ nõ põt vtriqꝫ: vt ſi eadem die vocet. Jnno. dicit ꝙ ſi ꝑcedẽte mãdato regis obediẽdũ eſt ꝑlato: plus q̃ regi: ⁊ ſpiritui q̃ carni. vt dicto. c. ſolite: ⁊ quia fortius eſt vinculũ ſpũale q̃ carnale. de tranſla. ꝑla. c. j. ⁊. ij. Si mãdat puta: ꝙ nõ obſtãte mãdato regis obediat: ſed ſi non ↄſtat ꝑlatũ mãdãtẽ velle excludere mãdatũ regis obe diendũ eſt regi: primo requirenti: qñ ei eſt aſtrictus: q2 nõ in telligit prelatus mãdaſſe ad ꝑiudiciuz regis: niſi exprimat. Jdeo ex quo aliud non mandat: licite paretur primo regi mãdãti: pape aũt pre oibus obediendũ: tũ rõne iuriſdictio nis: tũ rõne honoris. ſm Jnno. ꝙ intelligi dz inquantũ ali quid non mãdat ↄtra deũ. de quo de tẽpo. ordi. ad aures. ⁊ ꝰ. cõceſ. ꝑben. ꝓpoſuit. Omnis in ordinariis ꝓcedunt: ⁊ in de legatis: prout ꝓportionant. ¶ Gl. inducit decre. ꝙ ſimpli ci nuncio credat in preiudiciũ alterius. alle. ff. de re. co. q ſũt ſub tu. l. ⁊ magis. arguit ↄ. de offi. dele. prudentiã: vñ ſy. con cludit nuncio fideli: ⁊ bene exequenti officiũ ſuũ credi: circa citationes. alſ nõ. de hoc. lxxxij. di. ꝓpoſuiſti. iiij. q. iij. ꝰ. ite℞ in criminali. v. preterea. hoſti. dicit hoc arbitrariũ. de iureiu ran. c. ſi. idẽ archi. lxxxij. di. ꝓpoſuiſti: nã graue eſſet vni nũ cio: etiã vili: ↄ ipſum iurantẽ ↄtrariũ credi: ⁊ ſic epo dãna ri poſſit abſens: nec audiret appellans. ij. q. vj. ꝰ. ſunt quorũ.

de quo p eum copioſius in ſum.de dolo ſub Rica de contu
macia.§.qualiter.v.quid ſi abſēs.⁊ ſo.p Guil.in ſpe.in ti.de
cita.§.ſequit.v.ſed nūquid credet:⁊ ibi plene p Jo.an.reci
tatis opi.oībus antiqs:de hac materia reſidet in hac conclu
ſione:ꝙ ſit arbitrariū ex q̄litatibus pſonarū:⁊ attenta quanti
tate ꝑiudicij:⁊ ſm hāc diuerſitatē aliqñ ꝯtra dictū nūcij ad
mittit ſimplicē aſſertionē aduerſarij:aliqñ ſimplex iuramē
tū:⁊ aliqñ eget plena ꝓbatione.Dicit tñ ꝙ hoc nō eſt de ar
bitrarijs:ſic liberis:ꝙ nō liceat reclamare:⁊ appellare ſicut
illud.de offi.dele.cōſuluit.de reſcrip.ſtatutū.§.aſſeſſorē.lib.
vj.ādeo ſi iudex ꝑuerſus male arbitrat:poterit p granatuʒ
appellari:⁊ iudex appellationis reuocabit grauamen ꝓba
tum coram eo:circūſtantijs: per q̄s ꝑtēdit primuʒ debuiſſe
ꝯſiū arbitrari:nā ⁊ ſi verus arbiter iuris eſſet ab eo grauāte
appellari poſſit.de offi.dele.ab arbitris.li.vj.aliorū arbitro
rum grauamina reuocant.de arbi.p totū.de iureiurā.veni
ens.hec vera vt illi credat de citatiōe facta p ſe.de ꝯmiſſiōe
aūt ei facta nō credit:niſi aliter appareat:⁊ hoc ſiue ſit dele
gatus:ſiue ordinarius citans.dʒ ergo cōſtare cōmiſſioneʒ ei
factaʒ apud acta ⁊ ſcribi:⁊ eſt ꝯ multas curias:que non ſcri
būt niſi relationē nuncij:nec ſcribunt cōmiſſionē: ⁊ conſtito
apud acta de hac cōmiſſione:ſi nūcius eſt notus iudici ⁊ par
tibus:credi dʒ abſqʒ alijs lrīs:vt hic.⁊ de offi.dele.pruden
tiā.de reſcrip.ſciſcitatus:ſi nō eſt notus:nō creditur ei niſi ali
ter cōſtet.vt ibi cōcludit ſpe.in ſpe.⁊ Jo.an.vñ dicunt dñi de
rota ſua cōclu.cccxlix.ꝙ ſi delegatus citat per lrās tenet inſi
nuare ptātem ſuā ſaltē exēplo:ſi citat p nūcium notū:nō te
netur niſi iurare:⁊ notū etiam dicit nunciū pape:p quem pōt
delegatus citare.qḋ no.ā.de ꝓba.qm̄ contra falſam:in v̄bo
cōmiſſiones.Sed ſi teſtis dicat ſe nō retuliſſe:qḋ ſcripſit no
tarius:vel ꝓut ſcripſit retuliſſe:an credit notario:vel nūcio.
ponit Jo.an.in addi.ſpe.de inſtru.edi.§.reſtat ſup v.qd ſi
vnus.⁊ ibi dic̄ ꝙ Cy.ponit.C.de fal.ſi qs decurio.ibi cōclu
dit hoc arbitrariū:ex qualitate pſonarū:cū vterqʒ gerat pu
blicū officiū:vñ ſi tabellio eſt ſuſpectus ex prius geſtis:ad/
dito dicto vnius.ſ.nūcij.huic ſuſpitioni ſibi nō credet: quia
duo hec impfecta faciūt vnū pfectū.C.de teſta.ſancim⁹.de
ꝓba.rōnes.alr̄s in dubio ſtabit ſcripture.ff.de libe.cā.l.dini
frēs.de legi.tu.l.legitimus. Nūquid aūt credat nuncio re
ferenti de verbis citati:vt qr refert illum dixiſſe nō venturū:
ponit Jo.an.in addi.ſpe.de cita.§.i.in prin.in addi.ma.v.ſʒ
vbi ꝯcludit nō:ad hoc nō ſe extēdit iuramentū:qr iurat fide
liter citare:⁊ citationes referre.vñ ſicut nō credit ſup cōmiſ
ſione:vt eſt dictū:ſic nec ſup rñſione a parte facta:ſuuʒ enim
hʒ referre:nō alienum:ſicut nec ei crederet ſi diceret ſe a ci
tato iniuriatū:nec dici poteſt citati rñſionē citationi annexā
cum certū ſit citationem fore pfectam:etiam citato tacēte:⁊
ſic oʒ aliter ꝓbari rñſionem. ¶ Op.ꝙ nō valuerit excōica
tio cardinalis:qr facta poſt ⁊ ꝯ legitimā appellationem. de
ſen.excō.p tuas:⁊ ſi hoc ſciebat iudex.ā.c.ſi duobus. dic ꝙ
non cōſtabat ſi appellaſſet:vel appellatio non erat iuſta: qr
cardinali potius q̄ʒ regi obedire debuit.Iteʒ non cōſtabat
ipſum vocatū a rege:⁊ potius dʒ credi cardinali ⁊ nūcio: q̄ʒ
illi vocato.itē dato ꝙ fuiſſet impeditus:debebat ire allega
turus:⁊ opponere:⁊ ſi oppoſitio nō admittebat:non debet
ſtatim appellare.ff.de iudi.ſi quis ex aliena:vel de hoc certi/
ficare iudicē. de re iudi.queſitū. ¶ Op.ꝙ nō debeat com
pelli ire ad curiā ad defendendū:qr ſufficiebat ꝙ a petitiōe
repellebat:qr hic eſt finis exceptionis de or.co.c.ij.Glo.di
cit ꝙ cardinalis nō ſimplr̄ excipiebat:imo denūciauit pape
cōtumaciā ⁊ excōicationē vt repelleret a petitōib⁹: ſiue tāq̄ʒ
excōicat⁹ ⁊ pūiret.iō ipm nō audiuit:⁊ ad ſedē aplicā voca
uit.J.ō accu.veniens.Opponebat ēt ꝙ excōicat⁹ celebraue
rat:⁊ h plus mouit papā. ¶ No.glo.ꝙ lʒ via agēdi qs nō
ꝯſequat finē repellēdi.vt no.ō or.co.c.ij.tñ via
denūciādi pōt vt latior trahi ad vtrunqʒ.qḋ no.

a **D hec.** Qui iurat ſtare mādato eccle-
ſie:ꝯ iuramentū nō auditur ap
pellans:ſi tñ grauat pōt appellare.h.d.cū.c.ſe. ¶ No.ap-
pellantē non audiri inquātum appellat ab implemento iu-
ramenti. ¶ No.ij.ꝙ appellans ꝯpellit ſtare iudicio iudi-
cis a quo:vel parere mādato. ¶ No.ꝙ iuramentuʒ iudici
preſtitū eſt ſeruandū ꝓpter ꝓmptam executionē ſicut ſnīa.
¶ No.tpˢ appellationis nō proſequēde ſolū currere a tē
pore appellatōis interpoſite.de quo de ap.ex rōne. ¶ Op.
ꝙ preciſe cogat ſtare iuramento:ſi iuſtuʒ precipit:ita ꝙ non
grauet:alr̄s nō.J.e.vt debitus:nec videt deſerere iuramentū:
ſi illud deſerat ex iuſta cā.ff.qui ſa.co.l.fi.vñ dicit Inno.ſiue
iuret:ſiue non iuret:cogit ſeruare:niſi appellet iuſta cauſa.
¶ Op.ꝙ terminus ad iter arripiendum ſit in arbitro iudi
cis.vt i.c.cum ſit romana.fatet glo.⁊ hic determinatū fuit a
papa:non vt ſic eſſet de iure:ſed ſic de facto contingit.

q **Ueſtioni.** Sūmatuʒ eſt.ā.c.proxi.
¶ No.ꝙ iuramentū ꝙ
preſtat in abſolutione ab excōicatione eſt intro
ductū de cōſuetudine:⁊ ſic vr̄ non de ſubſtantia.
Hoſtien.dicit ꝙ eſt de ſubſtantia:qr nō lʒ tranſgredi cōſue
tudineʒ ſicut nec legem.de quo de ſen.excō.cum deſideres.
¶ No.ii.ꝙ appellatio ꝯ iuramentū:vel ꝑceptū executiuū
iuramenti:inquantū precipit iuſſum:vt ꝯ ius:non tʒ:nec ei ē
deferendū. ¶ No.iii.non parentē mādato ad executioneʒ
iuramenti in abſolutione ab excōicatione pſtiti:nō reincide
re ipſo iure in ſen.excō.niſi actualiter iterato in illā reducat
⁊ eo ꝙ paret reduci poſſe. ¶ No.ar.excōicationis ſnīam
non ligare inquātum precepti implementuʒ reducit ad im-
poſſibile.vide Inno.de offi.dele.P.⁊.G. ¶ No.ſemel
cōtumacē poſt abſolutionē in parendo mādatis eccl̄ie non
abſolui:cū cautione:ſʒ ita demū ſi incipiat parere mādato:
vel illi effectualiter paruerit. ¶ Oppo.ꝙ appellatiōe pen.
quiſquis poſſit petere abſolui abſqʒ preiudicio appellatio
nis.vt J.c.ſollicitudinē. tex.pōt plene intelligi ꝙ hic appella
uerat poſt abſolutionē:ante ꝑceptū:vel poſt:⁊ de iurib⁹ hu
ius appellationis dubitat:⁊ hic eſt verus intellectus.⁊.c.ſol
licitudinē.⁊.c.qua fronte nihil hʒ cōe. Sol.pōt intelligi ꝙ
appellatio hic ante interpoſita fuit:⁊ poſtea petiit abſolui a
iudice a quo:quo caſu dicit ꝙ excludit appellatio ꝓpter q̄
facit Inno.dubiū an p petitionē abſolutionis corā iudice a
quo:qs videat ab appellatiōe recedere. Cōcludit primo
ꝙ ſi petit abſolui:abſqʒ ꝓteſtatione:vr̄ ab appellatiōe rece
dere.vt hic ⁊.J.e.ſollicitudinē.⁊.c.gratū.⁊ qr hic nō eſt offi-
cium iudicis ad quē.de ſen.excō.p tuas:ſi petit abſolui cuʒ
ꝓteſtatione ꝙ nō intendit ab appellatōe recedere:tūc nō re
cedit ab appellatiōe:⁊ hoc opatur ꝓteſtatio:hoc caſu:pro-
pter periculū cōionis:nam ⁊ tenet abſolutio lʒ principale ſit
delatū ad ſuperiorē:p viā appellatiōis.J.e.qua frōte.⁊ de ſen.
excō.ſacro.reſidet ꝙ ſi renūciet appellatiōi iudex a quo:nō
pōt abſoluere.J.e.ſollicitudinē.ad fi.dicā.J.e.qua fronte. dic
ꝙ per modū reuocationis ſnīe inique pōt abſoluere.J.e.cum
ceſſante.J.de reſcrip.ab excōicato.de ſen.excō.ſacro.p viam
abſolutionis ſi excōicauit poſt abſolutionē a ſe attētatā:pōt
retractare:⁊ dʒ.vt dicto.c.ceſſante.Si velit abſoluere vt le-
gitimet pſonā ad ꝓſequēdā appellationē: preſtita cautiōe:
adhuc pōt:qr hoc tendit in faciliorēʒ exitū appellatiōis.de
ma.ꝯtra inter.eccle.c.ij.⁊ hoc expediri pōt circa articuli co
gnitionem appellationis.vt dicto.c.ſollicitudinem.⁊.c.qua
fronte:ſi vult abſoluendo cognoſcere de cā appellatiōis nō
pōt:qr per hoc ſe intromitteret de appellatiōe quod eſt offi
cium iudicis ad quē:dicā in dicto.c.qua fronte.⁊ in dicto.c.
ſollicitudinē. ¶ Ultio inducit Jo.and.decre.ꝙ ſemel ab-
ſolutus nō reincidit in excōicationem reincidiuando in deli
ctum:pro quo eſt excōicatus:niſi de nouo reducat:ab hoie
vel a iure:vt in caſu decre.eos.de ſen.excō.lib.vi.vel niſi re-
ducatur ex vi abſolutionis conditionalis.Et eſt ratio:quia
actio ſemel extincta ⁊c̄.ff.de ſolu.l.qui res.§.areaʒ. ¶ Op.
ꝙ a mādato ad executioneʒ iuramenti poſſit appellari.ā.c.
ꝓxi.glo.primo ſoluit ꝙ appellari poteſt ſi modus excedit

in precepto:ꝛ ſic grauatur:ꝛ iuſta eſt appellatio. ſecus ſi modus nõ excedit:ꝛ ſic fruſtratorie appellat: vel dicit ſo. glo. qñ quis iurat ſtare iudicio eccleſie:ꝛ ſtans iudicio: appellet ex legitima cã:facit enim ꝙ ius ſibi pmittit. ff. iudi. ſol. l. cum apud. Si eſt excõicatus pro delicto: quo iacet: vt qꝛ detinet vxorẽ alterius:ꝛ iurauit ſup hoc ſtare mãdato eccleſie:ꝛ ſtatim appellat: vt illã detinere poſſit: ꝯ illud ꝙ iurauit: non admittit appellatio: vt hic. Hec eſt bona ſolutio vt põderet an appellet ꝯ iuramentũ: an ꝯ iniquitatẽ precepti. ꝫ Jo. j. q. vij. ſi quis faciat dꝛiam: an iurauerit ſtare mandatis eccleſie: vt poſſit appellare. vt. ſ. c. pri. an mãdatis iudicis:ꝛ ꝓcedit ꝫ. c. qꝺ falſum eſt: qꝛ iſta nõ differũt. vt no. de ſen. excõ. ex teno re. Põt etiã intelligi hec decre. de mãdato ante excõicationem facto: vt qꝛ mandatũ fuit ſibi vt dimitteret vxorẽ alterius: ipſe nõ dimittebat: fuit excõicatus:ꝛ poſtea in vi iuramẽti mandatũ ſibi iterũ vt dimitteret vxorẽ:ꝛ appellauit: appellatio non admittit. ❡ Querit glo. an ſi excõicatus abſolutus reincidat in delictũ prius:ꝛ iterato reducatur in excõicationis ſniam: nunꝗd iterato dꝫ iurare. Lau. ꝙ ſic. de maio. ꝛ obe. cũ in eccleſijs. In ꝯ. xij. q. v. paruuli. ibi ſpãle ẽ. Lan. dicit aliam cautionẽ recipi non iuramẽtum. Alle. decre. lſa. glo. tꝫ ꝙ iurabũt in cõfuſionẽ eoꝝ:ꝛ qꝛ de forma eſt vt iuret ſed prima opi. poſſet ꝯcordari cũ ſa. vt iuret ꝛ caueat Pbi. dicit ꝙ non exiget iuramentũ. Hoſti. dicit quo ad caſuꝫ decre. ꝙ lꝫ iuret ꝛ fideiubeat non abſoluet: donec pareat ſuſcipiendo ꝛ adiplendo mandatũ: pro poſſe: vt dicit lſa: in alijs caſibus tꝫ iuramentũ exigi a periuro: qꝛ eſt de forma abſolutionis:ꝛ qꝛ nõ dꝫ eẽ melioris conditionis: quia non paruit no. glo. ſi. de quo de pac. c. ſi.

p **Reterea.** Appellãs ab ordinario de delicto qꝺ poſtea cõmittit: pũitur ab eo. h. d. Cõis diuiſio. Secũda. ibi. duxim⁹. ❡ No. ꝙ appellatio eximit appellantẽ a iuriſdictiõe iudicis a quo: ſolũ reſpectu cãe: i qua ſpecifice eſt appellatũ. ❡ No. ij. ꝙ inuenta ad reuelandã iuſticiam non debẽt fouere iniqtatẽ. ❡ No. ſũmariũ. ❡ Op. ꝙ nec appellatio defendat in leuioribus: qꝛ ſuſpẽdit tantuꝫ illo reſpectu: quo:ꝛ ſuper quo interpoſita. ꝛ ſo. glo. fatetur ꝛ maxime in grauioribus non ſuſpendit. ſ. c. propoſuit. Hoſti. dicit ꝙ de leuioribus poſſet recuſari: in grauioribus ꝛ manifeſtis non. ſ. c. ij. ꝛ remittit. ſ. c. ad hec.

c **Onſtitutis.** Qui non detulit appellatõi aduerſarij ꝺ ſua poſtmodũ appellatione nõ poterit ꝯ aduerſariũ excipere. h. d. Caſus. Vacãte eccſia canonicis de electione tractãtibus. Archi. noiauit quẽdã. E nomine cui fuit obiectũ ꝙ excõicatus erat ꝛ appellatũ ne eligeretur: quo nõ obſtãte archiepõs elegit:ꝛ appellauit ne ꝯ hoc fieret: quo ſcõ pmicerius cũ canonicis:ꝛ plebanis cũ cõſenſu cleri: vel maioris partis eligit. I. in ẽpm: cã iſtaꝝ electionũ delata fuit ad papã: qui exãiatis electionibus: mãdat patriarche gradeñ. vt faciat ꝙ ſequit. Pria po. deciſe narrat factum. Scꝺa dat iudices. ibi. ideoqꝫ. ❡ No. ꝙ electio ſcꝺa facta poſt primã nullã: qꝛ de illegitimo:ꝛ poſt ꝛ ꝯ appellationẽ non valet: prima nõ caſſata. ❡ No. hic ar. ꝙ valet electio ſiue ꝓnunciet a pluribus ꝛ p verba pluralis numeri: ſꝫ hoc dic hodie. vt de re iudi. cũ olim ab vno. lib. vj. p que decidunt. hic no. p Inno. ꝛ hoſti. ❡ Quero quid continebat appellatio. Archi. dicit ꝙ forte facta erat ne alij eligerent ſine ſuo ꝯſenſu ſꝫ Inno. vel ne quis illa pẽdente attẽtaret aliam ſm hoſti. Quid ſi eſt ſuſpenſus. Glo. idẽ ꝙ nec eligere nec eligi tales pñt. de conſue. cũ dilectus. de elec. cũ inter. R. Nec ob. de cle. excõ. ſi celebrat qꝛ ibi erat ſuſpenſus minori que priuat ſolo participio ſacramẽtoꝝ. ❡ Op. ꝙ alia non ipediunt ſm: prima qꝛ ſimplex erat noiatio. de elec. qꝛ ſi erit. gl. fatet. ❡ Op. glo. ꝙ nõ valet ſcꝺa electio prima nõ caſſata. de elec. cõſiderauimus. ꝛ c. auditis. glo. dicit: ꝙ vbi prima electio vel noiatio eſt nulla: valet ſcꝺa: prima nõ caſſata: ſi eſt noiatio non eſt dubiũ. vt dixi in glo. ꝓcedenti. idem ſi electio: ex quo eſt nulla: ꝯtrium procedit qñ eſt aliqua:ꝛ hic erat nulla: triplici de cã. Primo qꝛ poſt appellationẽ legitimã. Scꝺo qꝛ a longe minori pte:ꝛ alia quaſi a tota eccleſia. itẽ qꝛ poſt excõicationẽ:ꝛ ſic de inhabili. de elec. cuꝫ in cunctis. dic vt in. c. auditis. vl' dic ꝙ eodẽ ꝯtextu iſte due electiones fuerunt facte. ſm Goſ. ꝛ Inno. ſed prima verior eſt.

p **Ropoſuit.** Appellans ab ordinario in vna cã: i alijs cõpellitur corã eo rñdere: põt tñ eum recuſare: niſi de graui ꝛ manifeſto crimine ꝯueniat. h. d. Cõis diuiſio. Scꝺa. ibi. que ſup. ❡ No. ꝙ appellatio ex iurib⁹ appellationis nõ ſuſpẽdit iuriſdictionẽ iudicis a quo: in ſeparata cauſa poſſe ab appellante recuſari: ex quo ſemel grauauit. ❡ No. ꝙ in notorijs non hꝫ locũ recuſatio: ſicut nec appellatio ante delictũ hꝫ notorietateꝫ: ſimul ꝛ grauitatem. ❡ No. ꝙ in notorijs quis dãnatur abſqꝫ alia declaratione facti. Ad hoc. c. ꝑuenit. ❡ No. ꝙ ſi ordinarius delegat alteri. dic ꝙ euitat recuſationẽ. de ſo. cõpe. ſi quis ꝯ clericum. ❡ Quero an i notorijs agẽti: obſtet ſtipulatõis exceptio: dic ꝙ non. cũ plus ſit notoriũ eẽ: qꝫ litẽ ꝯteſtataꝫ eſſe. Glo. j. colligit notabile:ꝛ eſt clara. ❡ Opp. glo. ꝙ imo neceſſitet ad non cogẽdum eũ litigare: ex quo illi ſuſpectus eſt. ſ. c. cuꝫ ſpãli. Goſ. verbũ. non dꝫ: neceſſitatẽ importat: vbi velit recuſare: ſed ſi nõ recuſet: tenet rñdere coram illo. ❡ Querit glo. pen. appellatiõe ꝯ ordinariũ is dat delegatus in alia cã an poterit illũ recuſare. Glo. ar. ꝙ ſic p iſtud. c. ſed dicit gl. ꝙ hec recuſatio erit in pẽdenti ad euentũ appellationis: vt ſi ꝓnunciet pro grauãte: iam apparet eum grauaſſe: vt qꝛ appellans ſuccubuit: repellet a recuſatione:ꝛ hec fuit opi. Tã. ſ. c. ad hec:ꝛ idẽ Inno. ꝛ hoſti. puto ꝙ euentus appellationis nõ repellet recuſationẽ: ſi corã iudice recuſationis: paratus ſit oſtendere grauamen: qꝛ nũc ad aliũ finẽ opponit. Et idem ꝛ fortius: ſi deſerta foret appellatio. Ad qꝺ ꝺ ſen. exc. licet. lib. vj. Nõ ob. que dicit Jo. an. hic ꝙ etiã anteqꝫ expectaret euẽtus appellationis: poſſit appellans corã arbitris probare grauamẽ: ad finẽ recuſandi: qꝛ probatio nõ ſufficeret: quo ad finẽ appellationis. ꝛ no. ſ. c. Ad hoc ſenſit tamẽ Goſ. ꝙ cã recuſandi fuerit: qꝛ iudices a qbus appellat ſolent ꝓuocari. C. de epi. audi. l. iij. ꝓpter quã ꝓuocationẽ videnſ ſe velle vlciſci. Ideo pen. appellatiõe pñt recuſari:ꝛ ſic intelligit iſta iura. vt patet in ſum. de iudi. §. in his ergo caſibus. Ad qꝺ. de offi. dele. ſuſpitiõis: puto ꝙ ꝓuocari non dꝫ ſi vtitur iure ſuo: ꝙ hec nõ ſit ſufficiens cã: niſi aliter cõſtaret de facto: vt qꝛ iniuriat⁹ eſſet ſibi propter hoc. ar. de offi. dele. cũ ſup: in pte deciſa poſita ibi p glo. ❡ Gl. opponit ꝙ in notorijs procedit recuſatio. iij. q. vj. qꝛ ſuſpecti. Glo. dicit ꝙ in manifeſtis nõ notorijs procedit recuſatio: in manifeſtis notorijs non. Vel ſm Inno. hoc crimen erat graue. Et dicitur graue ſm hoſti. id de quo plurimi ſcandalizantur: ꝛ ꝙ vniuerſam mouet vrbem. xxvj. q. vj. c. ſi. vel relinquitur arbitrio iudicantis. de ſen. excõ. cum illoꝝ. ꝟ. niſi exceſſus: ſm hoc ergo i notorijs: ꝛ nõ grauibus admittet recuſatio. Huic obuiat. qꝺ no. Inno. de cenſi. cũ vene. ꝛ de ꝟbo. ſig. ex parte vbi iudex in notorijs nõ dꝛ ſuſpectus: qꝛ nihil hꝫ cognoſcere. dic in manifeſtis ꝓcedat recuſatio. In notorijs inqꝫtum penã vellet iponere: a iure determinatã: nõ põt recuſari: ex ꝗ pena eſt determinata: aut illã:ꝛ non eſt locus qrele: aut aliã:ꝛ appellabit. Si pena non eſt determinata: tũc quia in arbitrando poſſet grauare: poteſt recuſari. vt no. archi. in illo. c. quia ſuſpecti:ꝛ cum hac limitatione debet intelligi glo. de offi. dele. c. i. li. vj. in glo. ma. iuxta finem.

q **Ua fronte.** Abſoluit excõicatus cautiõe recepta: lꝫ aduerſarius: vel excõicator: ne abſoluat appellet. Prima po. reprhẽdit qrentẽ. Scꝺa. ibi. ſanc. duplici ipſius qõni rñdit. ❡ No. nõ ſolũ inobedientẽ:ꝛ excõicatũ: indignũ gratia ſedis apſice: ſꝫ etiã ꝑuertẽtẽ iuris ordi

ne͂:⁊ ꝯtine͂te͂ canones. Ad primū.ſ.e.cū parati. de offi.oꝛ.
ꝙ ſede͂.in fi.ad ſm hic.⁊ de temp.oꝛ.vł nō eſt. ¶ No.locū
cōfirmationis:qꝛ dꝫ fieri in eccleſia:vel in palatio: vbi ſedet
epꝰs:vel in camera ꝓpꝛia:ex quo pꝫ tales ꝯfirmatiōes fieri
extraiudicialiter. ¶ No.in domibꝰ laicoꝝ:etiā pncipum:
ſpūalia non exercenda:qꝛ in hoc detrahiť dignitati eccleſia-
ce que maioꝛ e͂ regali.de ſacra vnc.c.vno.v̄.refert. ¶ No.
que͂ excōicari ꝓpter ꝯtumaciā:⁊ ꝓpter aliā cām excōicari
poſſe. ¶ No.iudice͂ a quo abſoluere poſſe a ſe excōicatū:
appellante͂:appellatione reiectā:⁊ p̄ſtita cautiōe de parendo
mādatis iudicis:ad que͂ appellauit:vel eiꝰ delegati:⁊ tūc ab
ſolui pōt:reiecta ꝯtradictiōe:⁊ appellatione aduerſe partis.
¶ No ꝙ appellatiōis cā non deferť ad curiā:niſi appella-
to deferente:vt ibi tractetur:ſed eſt extra curiam delegāda.
¶ No.ante ingreſſum iudicij abſolui poſſe ꝯquere͂tes de
iniuſta ſnia:cū cautiōe debita nō obſtāte ꝯditōe:vel appella
tione ſniantis. ¶ Oppo.ꝙ appellatio nō debuerit deferre
cām ad ſupioꝛe͂:vt nō abſoluať:⁊ ſic cautio nō debuerit pre
ſtari de parēdo mādato ſupioꝛis:aut enī appellatio īterpo
natur ne abſolueret:⁊ hec declarabať friuola:⁊ ſic negociū
nō deuoluebať ad ſupioꝛeꝫ.ſ.e.vt debitus. Aut appellať ne
abſolueret:qꝛ ſuſpectus:⁊ hoc e͂e nō poterat:qꝛ corā eo ob-
tinuerat excōicari reū:qui abſoluiť:⁊ ſicut ꝓbatū non pote-
rat recuſari. Quidā intelligūt ꝙ hic nulla alia erat appel
latio:niſi interpoſita ꝑ eū qui obtinuit excōicari ⁊ ne abſol-
ueret:⁊ ſic actoꝛ appellauerat:⁊ nō reus:qꝛ erat excōicatus.
ſed dicūt ꝙ hic nō loquiť de appellatiōe ne non abſoluať:ſꝫ
de alia ꝑ actoꝛe͂ interpoſita:ſm Pe.⁊ Abba.q ponūt hunc
intellectū. Dicūt ꝙ ex ſupueniēti affinitate erat ſuſpectus:
⁊ ꝓpter hoc appellatū ꝑ decre.inſinuāte.de offi.dele.vt ſi re
us recepit nepote͂ iudicis.vñ lꝫ appellatio non īpediat abſo
lutione͂:defert tñ negociū ad ſupioꝛeꝫ.ſꝫ vt dicit Jo.an.ſ.vt
lite nō ꝯte.accedēs. Appellatio nō eſt modus recedēdi a
iudice ſuſpecto. Pōt ſo poni exe͂plū ī actoꝛe: qui obtinuit
excōicare reū:⁊ poſtea ꝯuentus ab illo corā eodeꝫ iudice ꝑ
eū grauatus appellauit:nūc ꝓpter hāc cām recuſat iudicem
⁊ appellat:appellatio defert negociū principale:ſed nō ab
ſolutione͂. Tertio pōt intelligi ſm vetera iura.ſm que lꝫ ap
pelleť:nō expꝛeſſa cā:appellatio deuoluit cām:non tñ impe
dit abſolutione͂:vel ſm hoſti.appellatuꝫ fuit ex rōnabili cā:
iudex a quo vult abſoluere:abſolutio pōt fieri:nec īpediť ex
appellatōe ⁊ deuoluiť nihilominus cā:⁊ ſic ceſſant oīa:⁊ ſm
hūc intellectū ꝙ hic fuerit tm̄ appellatio interpoſita ꝑ acto-
re͂. Pōt ſo intelligi ꝙ ab iniuſta excōicatōe erat pꝛimo ap-
pellatū ꝑ reuꝫ:vel qui petebat abſolui a iudice a quo: vel ab
alio inferioꝛe:opponebať nō abſoluēdū:⁊ appellabatur.pa
pa dicit appellatiōe reiecta ſo eū abſolui:cū cautiōe de pa-
rendo mādato iudicis:ad que͂ pꝛimo ipſe excōicatus appel
lauit ⁊ ꝓcedit hic:ſiue ſit ordinariꝰ a quo appellatuꝫ eſt:⁊ a
quo petiť abſolutio:ſiue eius ſupioꝛ.de offi.oꝛ.ad repꝛimen
dā:ſiue delegatus ante latā ſniam diffinitiuā. de offi.dele.q
re͂ti:ſiue delegatus principaliter delegatus fuerit in hac cā:
ſiue in alia:⁊ de hac ſnia coraꝫ ipſo incidat qō:ſeruato oꝛdi
ne.de quo.ſ.de offi.dele.prudentiā.§.ſexta.ſm hoſti. Sed
huic obuiat:ꝙ ſi appellatū eſt ab iniuſta excōicatione:⁊ iu-
dex detulit appellationi ſe nō dꝫ intromittere de iuriſdictio-
ne.dicit Inno.ꝙ ſpālis eſt caſus:in quo ſe nō intromittit ab
ſoluēdo:⁊ cautione͂ recipiēdo noīe eccl'ie:ſine alio mādato.
Ad qō de ſen.excō.ſacro. Ad fi.dicit tñ ꝙ ſic petēdo videť
recedere ab appellatione:⁊ hoc ſi petat ſine ꝓteſtatiōe. Se
cus ſi ꝓteſteť:qꝛ hec eſt iuſta cā proteſtādi:⁊ malefecit epꝰs
cū hac ꝓteſtatiōe ipm̄ nō abſoluere.de quo remittit.ſ.e.qō
nem. Et dicit Jo.an.videdūꝫ qō no.ī.de ſen.excō.ſacro.ſup
glo.pe.tu dic ꝙ ⁊ ſine ꝓteſtatiōe poterit abſoluere:ꝑ viā re
uocationis:ſꝫ non placet:qꝛ ſic ceſſaret appellatio.dic ꝙ ⁊ ꝑ
viā abſolutōis:ex quo pꝛeſtat cautiones de parendo iudici:
qꝛ hoc tendit in faciliorem exitū appellatiōis vt habilitetur
ꝑſona:nec ſe intromittit de articulo appellationis:cuꝫ de cā

non cognoſcat.vt dicā.ī.e.ſollicitudinem. Tertius intelle-
ctus ꝙ hec petitio fuerit facta corā iudice:ad que͂ fuit appel
latū:qꝛ abſoluere poterit:qō intelligit hoſti.ſi aditur pꝛoxi-
mus ſupioꝛ:cū iā cognouerit de veritate appellatōis.vt no.
de ap.romana.§.cū aūt.lib.vj.vel dic ꝙ poterit in ꝯtinenti:
qꝛ hic iminet periculū:⁊ hic ꝓcedit qñ non iminet periculuꝫ
vel illud cū remittit ad ſupioꝛe͂:hic qñ ad eūde͂:qui tulit ſen
tentiā:qui certus eſt de facto ſuo.de reſcrip.ab excōicato.fa
teť ꝓpter expenſas:⁊ alia:que pōt opponere ps:ꝙ ſemꝑ eſt
citanda:vt ſtatim diceť. ¶ Op.ꝙ nō ſit in facultate appella
ti eligere cām tractādam corā papa:ſed appellantis:qꝛ ap-
pellantis eſt eligere iudice͂:nō appellati.ī.e.oblate. Soł.i
tellige qñ appellans nō proſequitur:ſed appellatus.alꝰs ab
vtroqꝫ ꝓcedēte:vt deleganť:⁊ cui deligeť exigiť vtriuſqꝫ cō
ſenſus.alꝰs exigiť cōſenſus appellantis.de offi.dele.cū inter.
R. Vel dic:ſi maluerit.ſ.in actu appellatiōis:qꝛ in eius e͂ fa
cultate.ſ.appellātis:appellare ad papā:vel ꝓximū ſupioꝛe͂.
de ap.coꝛdi.lib.vj.nō placet:qꝛ hic dicit hoc in optiōe appel
lati:⁊ aduerſarij appellātis. Vel ſm Pe.papa ⁊ ipſius de
legatus poniť hic pro vna diſiuncta:reliqua venit ꝑ ſubau-
ditū:vel corā illo:corā quo cautione͂ obtulit.tu dic ꝙ debe-
bat cauere de parēdo:corā delegato a papa:qꝛ cōiter cā nō
deuoluiť in curia:vt ibi tracteť.ī.e. Nicolao:ſed vt extra cō
mittať:niſi voluerit appellatus.ſ.deferendo.ſm formā.c.ſe
pe.⁊.c.coꝛdi.e.ti.lib.vj. ¶ Op.ꝙ ter.ſupfluat.in v̄.de his.
vbi repetit idem per ide͂. Soł. Pꝛima ps loquiť qñ nō cō
queriť:vt pꝫ ibi irrōnabiliter ⁊c. Vel ſcđo. In pꝛia pte ꝯque
riť de excōicatōe lata ad petitione͂ ptis. In ſcđa ꝰ lata ad pe
titione͂ iudicis. Tertia qꝛ pꝛima loquiť vbi ſe opponit ps.
Scđa vbi ſe oppōit iudex. Quarta qꝛ petebať ibi ſolutio ab
excōicatoꝛe.hic a ſuo ſupioꝛe. Quīta ꝙ ibi ꝯquerebať ꝑ vi
am appellatiōis.hic ꝑ viā q̄rele:q̄libꝫ e͂ bona. ¶ Ex tertia
no.ꝙ vbi iudex ex offō ꝓmulgat ſniaꝫ:intereſt illiꝰ cā defen
dere:⁊ admitte͂dū.ꝰ ſen.excō.venerabilibus.lib.vj.⁊ ꝑ hoc
nō ob.ꝙ no.de ꝓcur.inſra.de trāſ.de cetero.vbi dicit In-
no.iudice͂ nō vocādū:vt defendat ꝓceſſuꝫ. ¶ Op.ꝙ excōi
catus pro q̄libet alia cā nō abſoluať:p̄ſtita cautione: de pa
rendo:vt pꝫ.de v̄b.ſig.ex pte. Soł.dic q̄libet alia cā depen
dente a ꝯtumacia:vel dubia offenſa:vel delicto:quo defen-
diť reus:vel nō admittiť cautio:ſi offenſa eſt māifeſta.vt di
cto.c.ex pte.⁊ de offi.dele.ex lr̄is.in glo.ante pe. ¶ Quero
an in abſolutiōe ab excōicatis ps ſit citāda. Dicit hoſtie͂.ꝙ
ſic.vt de ma.⁊ obe.intra q̄tuoꝛ.de cā poſ.c.j.de ſen.excō.ve
nerabili.v̄.in his:niſi piculū ſit ī moꝛa.de quo.xi.q.iij.excōi
catis.⁊ v̄.ſe.vbi hēs qō hic no.Pe.⁊ Abba.⁊ Egi.de iudi.
.c.i.⁊ ibi tenebit pte͂ vocādā.dſit tñ dato ꝙ non voceť abſo
lutio tꝫ:ps tñ ex hoc grauať ⁊ poterit appellare:pͥcipue ſi ꝑ
manifeſta culpa ſit excōicatus. Hec v̄a qñ ad petitione͂ par
tis eſt excōicatiōis. Secus ſi ex officio.vt no.Jo.in.c.excōi-
catos:qꝛ ſicut excōicauit ex officio:ita pōt illā ex officio tol
lere.hoc tene q̄cq̄d no.Inno.de offi.dele.prudētiā.§.ſexta.
ſup verbo malitiā:⁊ ſi aduerſarius citatus pꝛimo petat ſatiſ
fieri:ꝯ que͂ petēs excipitͭ de excōicatione:dicēs patū ꝓbare:
an ſit faciēda abſolutio ante ſatiſfactioneꝫ expenſaꝝ:qꝛ ſi ex
cōicatus eſt:non pōt agere de iudi.intelleximus:⁊ ſic nec ex
pēſas petere. Ide͂ cōſtat ꝙ ſufficit cautio.de v̄b.ſig.ex parte
Guil.na.tenuit ꝯ.cū iſte nō agat:ſꝫ excipiat illū nō prius ab
ſoluēdū:⁊ hoc ſibi lꝫ.de excep.cū inter. Ite͂ ex quo oꝛireť lis
ex lite:⁊ cā ꝓtelareť ꝯ id.de dolo.fine͂.ite͂ ſi diceret etiā age
re:cū expēſe veniant iudicis.C.de iudi.ſancimus. Iudex ex
officio dānaret:ꝙ no.qꝛ pro excōicato iudex pōt:ſi vult:ſup
plere in his:in q̄bus pōt ſupplere de furto. Ad hoc alle.ho
ſtien.de iureiurā.debitoꝛes. Siľis eſt qō de reo:q vult recu
perare poſſeſſione͂:cū opponiť excōicato.de quo:vt lite non
ꝯte.qm̄.§.in aliis. Ad hoc no.ꝰ excep.exceptione͂.ꝑ Bar.
in.l.de pupillo.§.ſi.ff.de no.ope.nū.glo.j eſt clara.dic in fi.
ꝑ hoc dicit Hoſtie͂.ꝙ ſi priuilegiatus excedat:pōt ſibi iuſti
tiā denegare. Ad qō de ꝰci.nup.ī fi.no.gl.ij. ¶ Quero in

quo ordo iuris puertat̄ ꝯfirmādo in camera regis. Glo. dicit ꝙ dz fieri ꝯfirmatio cū cāe cognitiōe. xxiij. di. illud. ideo de plano expediri nō pōt. iij. q. iij. §. ſpaciū cuz ſi. qḋ pz qꝛ talia fieri nō ḋſit: niſi p̄miſſa diligēti examinatiōe: ⁊ pſone etiā electiōis: nec dz fieri abſqꝫ conſenſu: ⁊ ꝯſilio capl̄i vel maioris ptis: de his q̄ ſi. a p̄la. ſi. ꝯſen. ca. nouit. ⁊ c. q̄ſto. Ad hoc qꝛ hodie exigit̄ ꝙ p̄cedat citatio: ſm formā. c. ſi. de elec. lib. vi. Inq̄ſtū gl. in ꝯfirmationib⁹ exigit ꝯſenſum capl̄i. Jo. an. hic dicit ꝙ ſufficit ꝯſiliū. vt ibi no. ſ. in iurib⁹ allegatis in gl. ¶ Querit ꝙ periculū ſubſit: niſi abſoluat̄. dicit glo. qꝛ citi⁹ moriet̄ ꝓpter penā: ⁊ allegat iura: aſſignat aliā cāz ꝓpter quā fit abſolutio. ſ. qꝛ nihil deperit aduerſario: ſi abſoluat̄: ⁊ ei ꝓdeſt. Jō eius malitie nō eſt indulgendū. ¶ No. glo. q̄ ponit regulā: ꝙ in caſibus q̄ dilationē nō capiūt: nō admittit̄ appellatio. Jo. an. remittit ad caſus in qbus nō admittit̄ appellatio. in ſpe. de ap. §. in qbus: ⁊ ibi ponunt exēpla iſtius caſus. ¶ Querit gl. qualis cautio ſit hic p̄ſtāda. dicit ꝙ dz p̄ſtari iuratoria: ſz quoſdā. Gl. reſidet ꝙ dz eē alia a iuratoria. ſ. qꝛ dz eſſe ſufficiēs: vbi excōicat⁹ eſt: qꝛ nō paret iuri. Ja aliis caſibus dicit: ꝙ ſufficit iuratoria: nec ſufficit ſimplex: cū dicat ſufficientem intelligitur: ergo ſufficiens ſm naturam materie ſubiecte. ¶ Glo. vltima aſſignat contra: ⁊ remittit ibi videbitur in glo. ſed quare.

Reprehēſibilis.

r Prelati excōicare vel ſuſpendere nō ḋſit: niſi monitione p̄miſſa. h. d. nec ſubditi regulares ꝫ diſciplinā appellare ſtatuit̄ terminus. ſ. quē ſi non ꝓſequit̄ iudex: ꝓcedit appellās: q nō ꝓſequit̄ appellato ꝓſequēti ꝯdēnat̄ in expēſis: ⁊ ſunt quiqꝫ dicta: q̄ patent. ¶ No. p̄latos nō debere ꝓferre excōicatio nis ſniam monitiōe nō p̄miſſa: nec ſuſpēſiōis. ¶ No. ij. ꝙ ad executionē facti in penis: q̄ ipſo iure inferunt̄: in canonibus late ſnie nō exigit̄ citatio: ⁊ eſt argumentū ꝙ vbi bona ipſo iure ꝯfiſcant̄: nō exigat̄ in actu incorporatiōis citatio. ¶ No. iij. ꝙ ſicut in ſnia iuris: nō exigit̄ citatio. vbi ipſo iure pena infligit̄: ita in ſnia hoīs: penā iure inſerētis. ¶ No. ꝙ ſicut ꝫ penā iuris nō appellat̄: ita nec ꝫ diſciplinā regularē. ¶ No. iudicē a quo poſſe ſtatuere terminū ad ꝓſequēdū: ⁊ nō effectū lapſus termini. ¶ No. penā appellātis non ꝓſequētis: appellato ꝓſequēte: qꝛ ḋnat̄ in expēſis: ⁊ tenēt doc. hāc ꝯdēnationē fieri via actiōis: ꝯditione ex hac decre. nō officio iudicis tantū. ſ. de reſcrip. ex pte. ſ. qḋ no. p. l. terminato. ¶ No. monachū litigantē: vt ꝓpriū nō hñtē: nō ꝯdēnandū in expēſis. ¶ No. regulares non poſſe appellare ꝫ correctionē: ⁊ diſciplinaz: ſm inſtōnes regule. ¶ No. ꝙ correctiones ſm regulā regularib⁹ proficiūt ad ſalutem. ¶ No. ar. p̄latū nō poſſe corrigere monachū: ſm regulaz abſqꝫ capl̄i cōſenſu. ¶ Op. ꝙ alia ſeruare debeāt p̄lati excōicantes. de qbus de ſen. excō. c. j. lib. vi. dic ꝙ ſeruat̄ debēt que hic: ⁊ ibi ḋſr. Nec puertere debent ordinē: vt prius excōicent: ⁊ poſtea moneāt. ¶ Op. ꝫ finē ꝙ p̄latus abſqꝫ cōſenſu capl̄i imponat diſciplinā ſm regulā. de regulis. Jo. ⁊ qḋ ibi no. qui vt Hoſti. ḋſit hoc aptū p̄latū non poſſe corrigere monachū: abſqꝫ conſenſu ꝯuentus: niſi hoc hēat conſuetudo: ſz eſt falſuz ſm Jo. an. ſicut no. in ꝯrio. Et ibi r̄ſidetur ad decre. iſtā: qꝛ hic loquit̄ de diſciplina iponenda a prelato: ⁊ capitulo: ſz a diſciplina iponēda a p̄lato ſtatuta de cōſenſu p̄lati: ⁊ capl̄i: ⁊ determinata: vel ſtatuta: p regulaz prelato ⁊ capl̄o: que dici pōt p̄lati: ⁊ capl̄i: qꝛ ſtatuta a prelato ⁊ capl̄o. ¶ Op. ꝙ vbi ipſo iure pena infertur: ex ipſo genere non requirat̄ alia ſnia: etiā ꝯñr: nec denūciatio: ſeu admonitio. Sol. dicūt quidā ꝙ nō expectat̄ ſnia: ſz expectat̄ denūciatio: vt illius executio: ⁊ in hac nō exigit̄ citatio: ⁊ ſic intelligunt Hoſt. alii vt Pe. Ab. dicūt ꝙ non eſt neceſſaria ſnia: ſi tñ ꝓmulgat̄ in illa: vt cōcurrente cū iure ſuo: non exigit̄ alia citatio: p que dicit ꝙ excōicatus ſubditū in caſu: quo repit̄ excōicatus a iure: monitiōe non p̄miſſa: non incurrit penas. decre. ſacro. de ſen. excō. p hoc dicit excuſaſſe quēdā abbatē: qui ſine monitiōe exercuerat ſubditū: pro eo ꝙ ſine licentia exiuerat clauſtrū: ⁊ fuit reptū poſtea: ꝙ in eodem monaſterio erat de hoc ſtatutū excōicationē ꝓferēs: hoc puto verū promulgat ſniam ſup penā: vel iure: vel denūciat: ſed ſi extrinſece: aliter vellet exequi actū: oz factum declarari: a quo ſurgit pena ipſo iure illata: oz ꝙ hēatur recurſus ad citationem: in declaratione facti: quo executio applicat̄. de heretiꝯ ſm. ¶ Op. ꝙ in religioſis nō poſſint p̄cedētia obſeruari: vt ḋnent̄ in expēſis: qꝛ non hñt vñ refundāt. xij. q. j. nō dicatis. Sol. dicit Jo. an. hoc referri qḋ in ſi. ḋr ad ꝓportionabilia: nā ꝓportionari nō pōt monacho: qḋ dcm̄ eſt de condēnatiōe expēſaꝝ ſm Ho. ⁊ Pe. Quid ſi tantū eſt lapſum de tpe: ꝙ certū ſit. ſ. tēpus appellationē finiri nō poſſe. Sol. dicit ꝙ expectabit̄: hoc nō obſtāte: finis. idez Egi. Hoſti. ꝫ vt no. ſ. c. pſonas p. l. ꝯtinu⁹. ff. de vb. ob. p̄mū tene ſm Jo. an. p decre. ꝯmiſſa. de elec. lib. vj. ad ꝯtrariū r̄ſide p ibi no. ¶ Quero qs dicat̄ hr̄e ꝓpriū: ⁊ ex quo poſſit ſoluere expēſas. Dic q hz ꝓpriū nō ſolū patrimoniale: ſz etiā ſi hz redditus eccleſiaſticos. de ſi. iſtru. c. ij. dūmō ex eo nō ledat̄ ecclia enormiter. al̄s ſecus ſm Hoſti. de reg. iur. ḋdictuz. Ad hoc de arbi. puenit. Nec hētur hic rō ꝯfuſionis: vel inopie delīquētis. vñ etiā ep̄s ꝓpter felloniā in vita ſua priuat̄ feudo: i ll. feu. de capi. corā. c. ſi clericus. hoc tene qcqd ſenſerit ꝯriū. archi. de reſcrip. ſtatutū. lib. vj. qḋ ponit Jo. an. de offi. ord. pñti. lib. vi. Ad qḋ tex. de reſti. ſpo. olim. ij. ¶ Querit que erit ꝯpetens ſatiſfactio expenſaꝝ. dic ꝙ ad arbitriū iudicis taxatiōe p̄miſſa. de ꝓcura. auditis. ⁊ c. ꝯſtitutus ſm Hoſti. ¶ Quero qñ dz ſatiſfieri de expēſis. dic anteq̄ in negocio ꝓcedat̄. J. e. ſepe C. de iudi. ſancimus. C. quō ⁊ qñ in. auten. qui ſemel. ſm Ala. ¶ Quero deſerta appellatiōe qs cōdēnet in expenſis: an iudex a quo: an iudex ad quē. dic qñ qꝫ iudex ad quē ꝓnūciat male appellatū: ⁊ planū ꝙ condēnat in expenſis. ij. q. vi. oīno. §. pz. J. e. cuz eccleſia. ⁊ c. vt debitus. Si appellās nullo mō ꝓſequit̄: tunc iudex a quo: non iudex ad quē: qui nullatenus de appellatione cognouit ꝯdēnabit: ⁊ ſic intelligit̄ hic. Si cognouit aliqd de appellatione: ⁊ corā eo opponit̄ ꝙ eſt deſerta: ⁊ poterit iudex ad quē ꝯdēnare in expenſis: qꝛ iudex eſt: vt ꝓnūciet ſe nō iudicē: ⁊ ḋnet in expenſis. de reſcrip. c. ſi. ⁊ clarius in cle. j. c. ti. ⁊ qꝛ talis exceptio pōt ſ vi declaratorie opponi: qꝛ ꝯcludit defectū iuriſdictionis: ⁊ primā ſniam tranſiſſe in rē iudi. Ad hoc de ap. romana §. ſi vero vocatis. li. vj. Ad hoc qḋ no. archi. e. ti. cū appellationib⁹. lib. vi. Ad hoc. c. ex pte. ⁊ in glo. J. e. ſm Frede. ſuo ꝯſi. cxxviii. eſt clara. ibi. canones dicit. vt. J. e. de ſen. excō. cōſtitutionē. lib. vi. ibi de canonica: dic meli⁹ dixiſſet de euāgelica. ¶ Quero an valeat excōicatio monitione nō p̄miſſa: vel al̄s iniuſte ꝓmulgata. Glo. dicit ꝙ ſz: niſi in duobus caſibus. de ſen. excō. p tuas. plures alios: in qbus ſnia ē nulla. vide de ſen. excō. pñti. lib. vi. ¶ Gl. iij. ponit aliquos caſus: in qbus qs ipſo iure incurrat ſniaz ex. alios vide de ſen. ex. cos: qui. li. vi. vide alios in cle. j. de ſen. excō. de multiplici ſpē ſuſpēſionis. de penis in cle. cupiētes. p glo. ¶ Glo. ſequētes ſunt ſfales ⁊ clare. penultia q̄rit an vbi ꝯdēnatio expēſaꝝ nō hēat locū: qꝛ nō pōt ps ſatiſfacere: q̄liter punit̄. dic gl. ꝙ punit̄ ſz arbitriū iudicis. de dolo ſinē: ⁊ alle. alia iura:

Ad hec.

Appellās ꝓſeq tenet̄ appellationē vel iudici a quo pere. h. d. ¶ No. appellātē ꝓſeq appellationē vl̄ pere iudici a quo. ¶ No. ſi. modū ꝓcedēdi a iudice recuſato: vt euitet recuſationē: qꝛ ſi non vult ꝙ ꝓbet̄ recuſatio: pōt ꝯpellere ptes ad eligendū iudicē: q de cā principali cognoſcat: pōt etiaz alteri delegare. de fo. ꝯpo. ſi qs ꝫ. pōt ſcḋa aliter intelligi: ſm qḋ no. ꝙ iudex recuſatus compellit partes ad eligendos arbitros: qui de cā ſuſpitionis cognoſcant. ⁊ no. ꝙ pñt vnū eligere: ⁊ ꝯpelli vt eligāt vnū. ſm vnū intellectū: lz cōiter iura loquant̄ in plurali: ꝙ intellige ſi pñt concordare: an procedat decre. quo ad ſtatutionē termini etiā ſi ſit appellatōi delatū. Hoſti. dicit ꝙ ſic: ſiue a parte: ſi

tu: a iudice.J.e.interpoſita.§.j.an ꝯpelli pōt iudex ad ſtatuen
dū terminū:dic ꝙ nō:ꝑ verbū fac:qꝛ ponit̃ in eius ptāte.ff.d
offi.pſi.l.generalis.ꝛ.l.ꝑced. ℂ Quero de quo iudice lr̃a
loquit̃.Quidā ꝙ de iudice ꝑncipalis cāe.Alij de iudice q
cognoſcat de articulo recuſationis:quilibet eſt bonus.

p **Eruenit.** Si canonicus ad reſiden
tiā monitus appellat:inte
rim beneficio ſuo ꝑ vicariū deſeruit:de ipſius ꝑ
uentibus ſuſtēdandū.h.d. Deciſa conſultatio:
ꝛ rñſio.ibi.cū aūt:q̄ tria facit:q̄ ꝑ ſe patēt. ℂ No.ꝙ a mo/
nitione ꝛ ꝑcepto iniuſto pōt appellari:ꝛ qñ amonitio habet
vim ꝑcepti:qꝛ ſapit naturam interlocutorie. ℂ No.ꝙ eo ꝙ
quis appellat ꝯ̃ ius:eſt ꝑſumptio ꝙ fruſtratorie appellet:ſ3
al iq̄ iure ſingulari poſſit appellatio iuſtificari. ℂ No. qd
h3 agere iudex:qñ appellationē ꝑſumit fruſtratoriā:l3 non
ſit oīno certus:qꝛ h3 ſtatuere terminū ad ꝓſequendū:vel ad
parendū ad iter arripiendū. ℂ No.caſum in quo aliquid
attentat̃ appellatione pen.qꝛ appellatiōe pen.a ꝑcepto de re
ſiſtendo dat̃ vicarius:ꝛ pōt eſſe rō:ꝙ priuilegio vel conſue
tudine:reſidere nō teneat̃:d3 tñ per vicariū deſeruire.vñ nō
dr̃ attentari id qđ facere debent:etiā ꝓ appellāte.Caſus eēt
deciſus:qꝛ fruſtra expectaret̃ euētus ꝛc.vel ſpāle ē ꝑpter cul
tum diuinū:ꝛ ex ꝑſumptione fruſtratorie appellatiōis quia
ꝯtra ius. ℂ No.ꝙ ꝑpter ꝯtumaciā nō reſidēdi:vel dandi
vicariū:vbi dare tenet̃:qs pōt beneficio priuari. ℂ No.ca
ſum in quo licet dare vicariū tpalē. ℂ Op.ꝙ non debuerit
deferri huic appellatiōi.de cle.nō reſi.relatū.dic ꝙ hic facie
bat dubiū:ſed rō decidēdi eſt in oppoſitū:qꝛ hic beneficiu3
non erat curatū:ꝛ aliqua via poterat excuſari.ibi erat cura
tum:ꝛ ꝓmiſerat reſidere.vñ nō erat excuſabilis appellatio
vñ intelligi d3 ꝙ hic expreſſerat aliquā ꝓbabile3 cām:vt qꝛ
non poterat ibi ſecure morari:nō ſm hoc:tenet̃ tñ per vicari
um deſeruire.de renū.ad ſupplicationē. ℂ Op.ꝙ nō ſuffi
ciat iter arripere.J.terminū:niſi ſe pñtat:cuius ꝯ̃riū innuit lit
tera.ibi.J.terminū arripiat ꝛc.dicit Jnn.quoſdā dicere ſuffi
cere infra terminū iuris:vel ad ꝓſequēdū ab hoīe:iter arri-
pere:ſed eſt falſum:qꝛ o3 ꝙ iudici ſe pñtet:ſed nō placet Ho
ſtien.Jnno.intellexit de termino iuris:ſ3 loquit̃ de termino
ab hoīe ſtatuēdo:vñ dic.vt.J.terminū ſtatutu3.ſ.a iudice:ad
iter arripiēdū. ℂ Op.ꝙ appellatio ſit fruſtratoria:ꝛ reiciē
da:qꝛ quilibet tenet̃ reſidere.vi.q.ij.ſi qs. Sol̃.regulariter
tenet̃:aliquo tñ caſu excuſatur:in his caſibus d3 intelligi hic
appellatu3:ſm glo.vel ſcđo ꝙ hic admittit̃ fruſtratoria ap
pellatio:ſm iſta tpa.S3 hodie hoc eſt correctū.J.e.vt debi-
tus.dic ſi appellatio foret manifeſte fruſtratoria:vt qꝛ appel
laret̃ ꝯtra ius:in caſu nō hñte fallentia3:tūc ſm hec iura nō
eſſet admittēda.Si appellaret̃ ꝯtra ius:ꝛ haberet fallentiā
ꝛ expreſſo caſu fallētie appellaret̃:hodie teneret appellatio:
ꝛ fortius olim.Si appellaretur ꝯ̃ ius fallentiā hñs ſimplici
ter:nō expreſſo caſu fallentie:valebat appellatio olim:qꝛ nō
erat manifeſte fruſtratoria:cū aliquo caſu poſſet iuſtificari:
vt hic.ſm gl.quidā dicūt ꝙ ꝛ appellatio ſimplex teneret:qꝛ
hoc preceptū ſapit naturā diffinitiue:qꝛ plus per diffinitiuā
poſſet iniungi.Jdeo ab hoc mādato pōt ſine cāe expreſſio
ne appellari.Ad hoc qđ no.in ſpe.e.ti.§.in quibus.v.ſed nū
quid.in fi.ibi dicit ꝙ iſte ſñie hñt vim diffinitiue.Ad hoc ꝙ
no.Frede.ſuo ꝯſi.cxcij.Jo.an.hoc tpare vr̃ verū qñ ꝑcepta
talia fiunt cū cāe cognitiōe:vt lite cōte.qꝛ tunc hñt vim diffi
nitiue:ꝑ no.de elec.dudū.ij.Ad qđ de verb.ſig.ex parte.el.
j.vbi glo.ꝛ no.Bar.ff.de ꝯfeſ.nō fatet̃:ꝙ ab iſtis habenti-
bus vim diffinitiue appellet̃:vt ab interlocutorijs:l3 archi.
de elec.cupientes:in verbo plenā:ꝛ ꝑ Jo.mo.ibi in verbo ꝑ
ſentauit:al̃s in verbo ꝑuatus.de quo ꝑ glo.in cle.cū repul-
ſione.de ap. ℂ Op.ꝙ non debeat appellatione pendente
beneficio priuari:qꝛ nō d3 aliquid innouari appellatiōe pē.
ij.q.vi.§.appellatiōe.glo.dicit ꝙ hoc fit ne eccleſia interi3 ca
reat ſuffragio clerici:ideo ne ſeruitiū eccleſie interi3 minua-
tur:ſubtrahit̃ illi beneficiū:ꝛ aſſignat̃ alteri:qui interim offi
ciet eccleſiā vice ſua:qꝛ fruſtratoria vr̃ appellatio.vel ſ3 Jn-
no.ꝓcedit hic ſm iura iſta:ſm que admittebat̃ appellatio
fruſtratoria:vt poſſit illa pen.aliqd innouari.Vel ſo appel
latione pen.aliquid pōt innouari:ꝙ dilationē nō capit.ff.de
dam.infe.l.i.ſm Jnno.ꝛ idē Ala.vel dic ꝙ ap.pen.pōt attē
tari:ad qđ poſſet appellāte obtinente:ne expectet̃ caſus:cu-
ius euentus nihil opatur.Unde dicit hoſti.ꝙ ſicut appella-
tione pen.d3 eccleſia ſoluere tpalem cēſum:ꝛ ſpōſus eccleſie
ita nō grauat̃ ſponſus:ſi ipſi eccleſie interim reddat tpalem
cenſum:ecclſie debitū:vñ dato ꝙ ex cā rōnabili appelletur:
pōt ꝛ d3 iudex facere ꝙ hic dr̃.al̃s eſſet dare ꝙ i eccleſia cu
rata negligeret̃ cura:quā ille perſonaliter ꝓſequens gerere
non pōt:nec inuito epō alteri cōmittere.ſ.de offi.vica.cleri
cos.ſm Hoſti.vel dic ꝙ hec opatur ꝑſumptio:que eſt ꝯtra
appellationē qꝛ regulariter contra ius ꝛ fauore3 cultus diui
ni. ℂ Glo.vltia eſt clara:ꝛ ampla eā ꝙ priuat̃ ſi nō reſideat
vel per vicarium non ſeruiat:etiam ſi ſit iuſta cauſa impedi-
tus:quia vbi non poteſt per ſe:debet per vicarium deſeruire.
Jdeo tpale impedimentum appellationis nō excuſat:quin
debeat ꝑ aliu3 deſeruire:quod no.

c **Onſuluit.** el.iij.Appellationi con-
tra ius nō eſt deferendu3
a quocun q3 interponatur.h.d.Cōis diuiſio.Se
cunda.ibi.non cōuenit. ℂ No.prio nō licere iu
deis tenere mancipia chriſtiana. ℂ No.ꝙ nō valet appel-
latio:vt illis liceat detinere. ℂ No.ꝙ nō defendit appella-
tio que3 ꝯtra executionē iuris:pōt intelligi dupliciter. Pri
mo ꝙ appellatio fuerit īterpoſita per rege3 pro iudeis:qui
ad hoc cogebantur ab epō pariſieñ. Sol̃.ꝙ appellatū fuit
a rege:qui loco epi cōpellebat:ad hoc iudeos:quilibet eſt
bonus intellectus.ꝛ vtrun q3 ponit Jnn.ꝛ Hoſti.ſm vtrū q3
adepta tex.Glo.colligit notabilia.ꝛ eſt clara.ꝛ ratio gl.pa
tet:quia non poteſt dare grauamen:inquantum ius exequit̃
xxiii.q.iiii.qui peccat.

a **D hec.** Qui ante citationem:vel noti
tiam litterarū:miſit nunciu3 ad
papam:appellare pōt ne delegatus procedat.ſe
cus ſi poſt.h.d. ℂ No.ꝙ itineris arreptio ha
bet vim appellationis ante citationem:ꝛ notitiam litterarū:
non poſt. ℂ Op.J.e.vt debitus. Sol̃.itineris arreptio nō
ſuſpendit iuriſdictionem ordinarii vt ibi:ſic delegati vt hic.
Sed dic vt ibi dicam:ꝛ per hoc ſit expedita glo.

d **E priore.** Qui non detulit appella-
tioni interiecte ad papa3
cum litteris ordinarii mittitur ad curiam.h.d.ꝛ
non diuidit̃. ℂ No.ꝙ valet appellatio extraiu
dicialis:ꝑ quā ꝑpter delicta quis vocatur:ꝛ appellatur ad
curiam. ℂ No.ii.ꝙ non deferens appellationi iuſte punit̃
ꝛ tranſmittitur ad curiam vt puniatur. ℂ No.ꝙ manifeſta
delicta reddunt quē notabilem.i.infame3.ſ.de offi.dele.cū
olim. ℂ Opp.ꝙ non fuit iuſta cā appellandi qꝛ prior deli-
querit:qꝛ ex hoc priuate non grauatur.J.e.vt debitus.dic ꝙ
forte ꝑcipiebat canonico:vt donationibus:quas primo fa-
ciebat conſanguineis:vel amicis:vel alias illicitis alienatio
nibus:conſentiret:vel ꝙ nemini concubinas:vel ſuos cōtra
ctus illicitos:reuelaret:ſuper qbus volebat canōicas aſtrin
gere iuramento:in quo ſentiens ſe grauatum appellauit:vel
ob cā3 canonicus forte prior ad ſedē apo.appellauit ꝑpter
que prior motus appellationē non deferens ipſum excōica
uit:vel ſuſpendit:vel in carcerē poſuit:immo prout in anti-
qua:fecit ipm veſtibꝰ vſ q3 ad camiſiā ſpoliari:ꝛ appellatiōi
renunciare coegit:qꝛ ad iniuriā ap̃lice ſe.hec fuit.ii.q.vi.ad
romanū.ꝛ.c.ſe.iō papa ſic mādat ſ3 hoſt. ℂ Op.ꝙ canoni
cus nō appellet.ſ.e.rephenſibilis. Sol̃.nō appellat a cor-
rectiōe:niſi modum excēdat vt hic. ℂ Querit glo.de pena
nō deferētis appellatiōi legitime.glo.dicit ꝛ eſt clara.Qui
dā dicunt hoc verū in ciuilibus.in criminalibꝰ remittunt̃ ad
principem:digno ſupplicio puniendu3.C.e.ā procōſulibus.

q **Uia nos.** Contra conſtitutionē re gſtares appellatio religioſoꝝ non defendit.h.d. ℭ No.ar.ꝑlatum regularē:de crimine infamatū:ſola infamia delicti poſſe ꝯpelli ad cedendū. ℭ No.caſum in quo infamia habet effectū plene ꝓbationis. ℭ No.ꝙ capl'a cōia regularia habent iuriſdictionē:etiā in ꝑlato.ſ.quo ad facultatem a ꝑlatura abſoluendi. ℭ Op.ꝙ ſola infamia delicti quia non ſit deponēdus: vel cogendus ad cedēdum dignitati: primo ſuſpendi dꝫ.ii.q.v.preſbyter.⁊.c.ſi mala. Solu.glo.ij.dicit ꝙ ꝓpter malā infamiam non cogit' cedere:qñ pōt ſe purgare: ſed ſi non pōt ſe purgare ī dicta purgatione cedere cōpellit':vel ſm Inno.dic ſpāle in regularibus:vt ꝓ ſolo infamia poſſit remoueri:hoc ſentire videt' glo.fi.ꝙ pro ſola infamia ꝯpellat' cedere. Inno.dicit ꝙ decre.hec loquit' ſm conſuetudinē quorundā monaſterioꝝ:ſm quā:ex quo Abbas reperit' inutilis:⁊ publice infamatus:requirit' ab eo ſigillū:⁊ ī cōi caplo monit⁹ ꝯpellit' cedere. Nō ob.iura que dicūt ceſſionem fieri debere in manibus ſupioꝝ.de renū.admonet:qꝛ loquunt' in ſecularibus:⁊ vbi nō eſt talis conſuetudo:hic in regularibus ⁊ vbi eſt talis ꝯſuetudo:non pōt ergo inferioribus dare cōſuetudo ꝑtātem recipiendi ceſſionē:in regularibus ō ſecularib⁹ h' i illo.c.admonet.⁊.c.ꝙ ī dubijs.⁊ dicit No.ſic ſeruari in gñali ꝑdicatorū minoꝝ Cyſterciēſ: Cartuſien.⁊ Templarioꝝ: qui ꝑ electionē factā ab illis ad quos ſpectat:ſine confirmatiōe adminiſtrāt:ex quo ſi in ceſſione illoꝝ concordāt diffinitores:vel maior ps tenet' cedere.putat hoſtien.ꝙ in locis vbi eſt cōſuetudo hec:ſupiori cedere nolentinon ē violētia inferēda:ſed adeundus eſt ſupioꝛ.ff.ꝙ me.cā exiat.de priui.cre.creditores:⁊ ipſe ſupioꝛ viſa volūtate fratrū coget illos cedere:vel dabit illis licentiā eligēdi aliū:non obſtāte illius appellatiōe. ℭ Quero de q̄ cōi caplo loquat': dic ꝙ de illo de q̄ in ſta.mo.in ſingulis ꝙ cōgregandū eſt de triennio in triennium. dicit Hoſti.ꝙ h fuit Alexan.iij.vnde non vr' ſententiaſſe de illa: q̄ fuit Inn. itē nec in illo ꝓuinciali renūciatio facta tenet.de renūc.admonet.⁊.c.lecte.vnde iure cōcludit hic Hoſti.ꝙ vbi in cōi caplo voluit cedere:de iure recurrendū eſt ad ſupioꝛes: qui ſtante cā ꝑdicta:⁊ cōſuetudine ꝑdicta:de qua dixi ⁊ cōuentu ſup cauſa teſtificante:⁊ ceſſionē petente:ſine alia ꝓbatiōe cogit illos cedere:nō obſtante aliqua appellatione vt ſequit': ⁊ dicit intellectum huius plus congruere iuri. Et ex hoc cōcluditur ꝙ ſicut non defendit appellatio contra ius: ita nec contra iuſtam ⁊ laudabilem conſuetudinem.

a **Dǝ aures.** Iudex a quo ſtatuere poteſt terminū etiā ad proſequendū:⁊ lapſu eius cōpellitur appellans ſtare iudicio iudicis a quo.h.d. ℭ No.hic ſepius repetitū: ſꝫ apꝰ dicit hoc:ō delegatoꝛe dicat' ꝙ ſupfluat.

a **Dǝ audientiā.** Qui ſe ⁊ ſua apoſtolice ꝓtectioni ſubmittit:licet appellationis verbū non exprimat:intelligitur appellaſſe.h.d. Poria nerrat factū. Scḋa dat iudicem.ibi.licet aūt. ℭ No.ꝙ aduerſus moleſtationem extraiudicialem admittitur appellatio. ℭ No.ꝙ ſubmiſſio ꝓtectioni ſedis apſice hꝫ vim appellationis. ℭ No.ꝙ attentatū poſt appellationē non eſt nullū: ſed oꝫ ꝙ ſit attentatū cōtra.vñ ſi appello:quia tu vis ſine cā grauare. Si grauas cū cā: appellatio nō defendit. ℭ No.ꝙ ſnia lata contra ⁊ poſt appellationē eſt nulla:nec eget niſi denunciatione. ℭ Op.ꝙ abſqꝫ aliqua appellatione vel ꝓtectione:non valeat geſtum ſine cauſe cognitione.ij.q.vj.§.diffinitiua. Sol'.fatet' Inno.⁊ ſupplet maxime:quia nūq̄ valet ſnia iuris ordine nō ſeruato.ñ.ti.j.c.i. ℭ Op.ii.ꝙ etiam lata cū cauſe cognitione:nō valeat poſt appellationē.de ap.ꝑ tuas:⁊ quia appellatione ſuſpenſa eſt iuriſdictio.dicit Inno.ꝙ decre.hec loquitur qñ appellatio eſt īterpoſita extra iudiciū:quia hec ſuſpitio ꝑdeſt:qm appellatio que tātū valet qñ interponit' ab ordinario:ꝙ a tpe appellatiōis ceſſare dꝫ:vt nihil faciat ꝯtra appellātē.ſine cāe cognitiōe:ꝙ ſi fecit nō tꝫ:⁊ ſicut olim ante iudiciū:⁊ poſt:pōt appellari:ita ⁊ ꝓtectioni ſubmitti:hoc tñ hꝫ minus ꝓtectio:ſm quoſdā:ꝙ nō valet:niſi grauamē ſequat':imo dūmō a grauamine caueat:ꝓcedere pōt iudex. Sꝫ appellatio in totū trāſfert cām ad ſupioꝛē:ſm quoſdā:nō placet hoc Inno.qui eqperat ꝑ oīa ꝓtectionis ſubmiſſiōes ⁊ appellationes.vñ cōcludit' ꝙ ſicut in appellatiōe:ſic ⁊ in ꝓtectiōe:cā appellādi dꝫ exprimi:⁊ in ſcriptis porrigēda eſt:tn dic:ſi appellāt in iudicio: quo caſu appellandū eſt a grauamine ꝑterito:ſubmiſſio ⁊ appellatio in nullo differūt:⁊ ſi iudex a quo ꝓcedat ita ꝙ ex ꝓcedendi materia reuocet' grauamē:valet ꝓceſſus.ꝑ.c.cū ceſſante:ſi ꝓcedat ſm grauamē:nō valet qḋ agit:ſi ꝑter grauamē:ſi illḋ eſt ꝯnexū grauami nō valet:ſi ſepatū eſt a grauamine valet. vt.ñ.c.ſup eo:⁊ ibi dixi. Si appellatio vl' ſubmiſſio ē extraiudicialis:ſiue a iudice:ſiue a ꝑte:tūc iuſtificat' nūq̄:nec valet niſi duob⁹ intercedētibus ꝙ interponit' ex veriſibus cauſis: ⁊ ex veriſili grauamine:⁊ qḋ grauamē poſtea ſubſequatur. vñ iuſta eſt a tpe ſubſecuti grauaminis:vt hic.⁊ ꝑ.eo.bone.⁊ no.de elec.cū a nobis:⁊ dixi.ñ.c.ꝯſuluit. Ideo ſi ꝓcedat iudex:vel ps:inferendo grauamē:non valet ꝙ agit':ſi euitando grauamen valet ꝙ agitur. Si ergo appellet' ne ꝓcedat ſine cāe cognitione:vbi pōt cū cāe cognitiōe ꝓcedere:valebit ꝓceſſus:qñ ꝓcedat cū cauſe cognitione:qꝛ nō venit contra appellationē:vt hic:ſi ꝓcedit ſine cāe cognitione:nō valet ꝙ agit'.qꝛ tūc grauat. Si appellet' ne ꝓcedat': vbi nō pōt nec cū cāe cognitione:nec ſine:tūc quōcūqꝫ ꝓcedendo non valeret ꝓceſſus:remanet ergo drīa ſolū inter appellationē extraiudicialem:⁊ iudicialem ⁊ non inter appellationem ⁊ ꝓtectionē:⁊ remanet in hoc qꝛ in iudiciali:vbi non ꝓcedit ſm grauamen:ſed aliter in ꝯnexo:nō valet ꝓceſſus:ꝙ ſecus eſſet in extraiudiciali:qꝛ illa non iuſtificat' niſi directo ſecuto grauamine:pro quo appellat': ⁊ hic eſt veritas: quicquid inuoluat hic Inno.qui vr' facere drīam an appellatur a iudice:vel a ꝑte:etiā extraiudicialiter:qui finaliter nullā concludit drīam:⁊ cū hoc tēperio debent intelligi no.hic ꝑ Inno. ⁊.ñ.de elec.cū nobis.⁊ qḋ dixi.ñ.c.conſuluit. ℭ Quero an ſubmiſſio hec habeat vim appellationis ab inferioꝛe a papa. dic ꝙ ſic:ſm Hoſti.ꝑ.c.dilectus.in ꝑncipio.⁊ facit qḋ no.ꝑ.c. dilecti. ℭ Glo.iij.oppo.ꝙ non eximat'.ꝑ.de priui.ex parte. vbi ꝑ litteras pape nō eximit': dic vbi loquit' de generali ꝓtectione:que nō facit quē ex toto exemptū.hic de ꝓtectione ſpāli:in vna cā expreſſa:que obtinet vim appellationis: vel ⁊ conuerſo cōſtabat ſubeſſe.hic erat dubiū:⁊ in dubio nō debent cognoſcere:ſm glo.vel ſm hoſti.ꝑ l'ras ꝓtectionis:qꝛ nō eximit':qꝛ hic nō intendit ſupioꝛ:ꝑ l'ras ſpāles ſubiecti ſe ſubijcientis qꝛ eximit:qꝛ illa inſtar obtinet appellationis cū ſtenerit arreptione:ꝑ quā intendit appellare. ℭ Op.ꝙ etiam cū cāe cognitione hic nō potuerit ꝓcedere:quia hic appellans ꝑtenderet ſe exemptū:nec etiā cāe cognitiōe poterat hic procedere:cum nō poſſit eē iudex in cā ꝓpria.C.ne qs in ſua cā.l.vnica. Sol'.dic inquantū l'ra ſentit ꝙ poterat cum cāe cognitione illius:qui poterat de cā cognoſcere: vt delegatus pape:⁊ ſic exponit cū cāe cognitione.ſ.a papa delegatꝰ:nā nō poterit cognoſcere an iuſta vel iniuſta foret ꝓtectio nec an haberet iuriſdictionē in ipſum.dicit hic Jo.an.ꝙ male dicit hic canon ⁊ glo.que non poſſet cognoſcere an haberet iuriſdictionē:niſi glo.intelligat ex ꝓcedendi cā.ſ.ratiōe iuſticie ꝓtectionis:nā alo poſſet:⁊ dicit hic intelligi ꝑ illa que dicent'.ꝑ.c.ſollicitudinem.in glo.ſed quare.tn dic ꝙ glo.bene dixit:quia habuit reſpectum ꝙ hic pretendebat ſe:⁊ eccleſiam exemptam.vt dixit precedens glo.quo caſu non poteſt procedere iudex: vel cognoſcere an ſua ſit iuriſdictio: ex quo aliud commodum venit preſumptiue applicandum exercitijs iuriſdictiōis.vt no.de cenſi.venerabili. de verb.ſig. ex parte.⁊ dixi de reſcrip.ſuper l'ris.vbi allego hāc glo. Ad hoc ꝙ no.ō iudi.ceteꝝ.⁊ vide gl.de offi.dele.ſi ꝯ eomē.li.vj.

a **Excepta.** Cauſa non eſt ad iudicē a quo remittenda: niſi de partium conſenſu: h.d. ¶ No. ſũmarium. ¶ Op. ꝙ remittatur. de offi. ordi. ad reprimendam. de reſcrip. ab excõicato. de ſen. exc. per tuas. So. non remittit cauſa examinanda: ſed bene remittitur quis abſoluendus: vt ibi: qꝛ ex quo non pôt grauari. ¶ Op. ꝙ ſola pte appellante cõſentiente poſſit fieri hec remiſſio. ſ.e. interpoſita. §.i. Glo. fatetur ⁊ exponit partes .i. pars appellans: tñ ipſe cõdẽnabitur in expenſis. idem Joã. an. ⁊ dicit ꝙ ponitur ſingulare ꝓ plurali. vide õ priu. vt periculis. ita dicit debere exponi. e. ti. c.i. li. vi. ⁊ no. ſ.e. vt debitus.

p **Poſtremo.** Delegatus datus cū appellatione remota recuſari pôt: ſi ſit ipetrãtis cõſanguineus: vel eius i illa cã fuerit aduocatus. h.d. non diuidit. ¶ No. ꝙ ſicut clauſula appellatione re. non tollit appellationes ex cauſa legitima: ⁊ iure expreſſa: ita nec recuſatiões. ¶ No. duas cauſas habiles ad recuſandum: cõſanguinitas: ⁊ ponderã: qꝛ loquitur indiſtincte. item ꝙ fuerit in illa cauſa aduocatus. ad hoc. ff. de iur. om. iudi. l. ꝑtor. ¶ No. ſcḋm alios ꝙ ad remotiones appellationis non includitur remotio recuſandis. de quo. ſ.e. ſuper eo. ij. ¶ Quero an indiſtincte conſanguineus poſſit recuſari in cauſa conſanguinei: dic ꝙ talis poſſet eſſe perſona ꝙ non. puta ſi eſſet ciſtercieñ. vide in ſpe. in ti. i. §. ſupeſt. ꝟ. quid ſi non eſt: de quo hic per Uin. an recuſetur conſanguineus in cauſa eccleſie conſanguinei. Guil. ⁊ Egi. ꝙ non. in ſpe. ti. i. §. ſupeſt. ꝟ. quid ſi prelatus. Jo. an. in addi. in loco preallẽ. An poſſit recuſari ab actore conſanguineus rei ab eo actore impetratus: dicit Joã. an. ꝙ ſic ſi hoc ꝓbabiliter ignorabat. ¶ Quero an ꝓprium aduocatũ poſſum recuſare in iudicē: Bona. ꝙ ſic. ſi ei reuelaſſet ſecreta cãe mee. glo. ſentit ſ. in. c. dilectus. de teſti. ⁊ ibi dixi. vide Inno. de offi. or. irrefragabili. Quid ſi propoſui vnam cãm ſuſpitionis: illam probare non poſſum: an ſufficit probare aliam. dic ꝙ non ſufficit hodie. ſ.e. cum ſpecialis ſ3 hodie dama. teneat hoc ſufficere ꝑ. l. ſcio. de ap. ad õ qḋ no. ſ.e. cum cãm in glo. ſi. ad hoc quod no. Guil. in ſpec. de recuſa. §. vlti. Quid ſi non eſt ſuſpectus: ſed ingratus: an poſſit recuſari. dic ꝙ ſic. i auct. õ exhi. ⁊ itro. re. §. ſancimus. coll. v. ſ3 Uin. Quid ſi cõſanguineus nõ recuſet: an poſſit eſſe iudex. qnimo ⁊ pater i cauſa filij. iij. q. v. c. i. ⁊ q. vij. §. tria. ⁊ §. filius. ¶ Querit glo. vſqꝫ ad quem gradũ poſſit conſanguineus recuſari. glo. arguit ꝙ vſqꝫ ad ſeptimum: qꝛ vſqꝫ ad illum ſe extendit ſucceſſio: ꝙ vſqꝫ ad quartũ ſ3 cit. de conſang. ⁊ affi. non dꝫ. glo. reſidet ꝙ repellatur vſqꝫ ad gradum: vſqꝫ ad quem ſe extendit ſucceſſio: cum ſemꝑ huiuſqꝫ ſe oſtendit affectio. Et qꝛ modica cã repellit. de of. dele. inſinuante. idem Ho. Jo. an. diſtinguit an ſint de vna domo: vel ſtirpe maſculina: vel non. ⁊ ſcḋm hoc arbitrentur arbitri: nam ⁊ origo eiuſdem loci qñqꝫ ſuſpitionem inducit: vt lite non conteſta. accedens. ij. ⁊ experimur maxime in tuſcia: ꝙ vindicantur offenſe eorũ: ⁊ ſuper eos qui ſunt de tali ſtirpe: ẽt intra ſeptimum gradum: vt. ſ. quantũ non vindicaretur extra ſtirpes. ¶ Quero quid ſi iudex eſſet equaliter conſanguineus vtriuſqꝫ. dic ꝙ non recuſatur: quia par affectio eẽ ff. de ritu nup. l. nõ ſolum. §. de vno. Item remouetur iudex ſi dominus eſt impetrantis. ⁊ ſubmittit gl. multas cãs recuſationis. Tan. ponit hic regulam ꝙ oẽs cauſe habiles ad renouandum procuratorem: ſunt habiles ad recuſandum iudicem: de quibus ff. de procur. ante litem: ⁊ cum ſequentibus: ⁊ de procuratoribus. c. i. li. vi. idem dicit ſpec. de omni cauſa habili ad recuſandum arbitrũ: in ſpecu. de dele. §. ſupereſt. ad ſi. vide aliam theoricã de ap. li. vi. quia omnes cauſe ſimiles expreſſis in iure. ad hoc ſ.e. cũ ſpeciali. ⁊ quod ibi no. vide ꝙ ois cauſa concludens iudicẽ nimis fauorabilem parti: eſt habilis ad recuſandũ: vt lite non conteſta. accedens. ij. Itẽ omnis cauſa concludens cum nimis diligere alteram ptem: vt dixi ⁊ remiſſi in. d. c. accedens. Itẽ de omni cã que concludit aliquem alteram ex partibus non diligere: vt eſt tex. de accu. inquiſitõis. ad hoc glo. de offi. de le. cũ ſup. ¶ Quero an ſicut aduocatus nõ pôt eẽ iudex: ita nec aſſeſſor. glo. vlti. dicit ꝙ ſic: ⁊ alle. iura. ad õ. ſ. de teſti. romana. li. vi. vbi nec teſtis eẽ pôt. de q̄ dixi. õ teſti. cũ a nobis.

a **Ad hec quoniam.** Sententia interdicti non ſuſpenditur per appellationem ſubſequentem. h.d. Cõis diuiſio. ſcḋa. ibi. Noueris. ¶ No. ꝙ ſnie cenſure non ſuſpendatur per appellationem ſubſecutã. ¶ No. ij. ꝙ ſententia excõmunicationis ⁊ interdicti regulantur a pari. ¶ No. ar. ꝙ appellatio ante ſententiam interdicti: vel ſuſpenſionis: vel excõicationis: impedit interdictum. ¶ Quero de interdicto temporalium rerum an ſuſpendatur appellatiõe. dic de hoc vt de ſen. exc. is cui. li. vi. in glo. vltima: per que deciduntur. no. hic per Innoc. ⁊ Ho. ¶ Quero an appellatio ſuſpendat ſuſpenſionẽ a beneficio: vel pontificalibus: vel pallio. Inno. dicit quoſdam dicere idem per hanc decre. que loquitur indiſtincte. Alij dicunt contrarium. dicit Ho. quod Inno. no. de ſen. excõ. c. i. li. vi. ꝙ taliter ſuſpenſus celebrans non incurrit irregularitatem. idem Guil. in ſpe. ti. ij. §. iuxta propoſitionis. ꝟ. quid ſi epiſcopus: quaſi velit dicere Hoſ. ꝙ ſi tunc differt in illo caſu ⁊ in iſto: vt ſuſpendatur per appellationem. Quod ſatis placet: vt ſequetur per regulam: ⁊ quia tales ſententie plus ſunt iuriſdictionis: ⁊ a iuriſdictiõe pendent: qꝫ a poteſtate clauiũ. Nec ob. ꝙ trahant ſecum executionẽ: vt no. ſ.e. paſtoralis. glo. colligit in prin. interdictum ⁊ excõmunicationẽ pariſicari. ad hoc de ſen. exc. is cui in ſi. e. ti. ſtatutũ. li. vi. Sunt autẽ ſimilia in pluribus. Primo in eo ꝙ dr̃ in decre. Scḋo in vtroqꝫ exigitur monitio: niſi quando interdictum ab officio vel beneficio infligitur: ꝑ pena. ſ.e. reprehenſibilis. qḋ intelligit Hoſ. quando interponit a canone: vt ibi dicitur. Secus ſi ab hoie: qꝛ precedit monitio. de coha. cle. ſicut. ⁊ c. ſi autem. Tertio quia pro vtroqꝫ quis incurrit irregularitatem: ⁊ pro vtroqꝫ eadem pena imponitur. de cle. exc. mi. c. .ij. ⁊ .iij. Quarto quia ab vtroqꝫ quis abſoluitur cum iuramento. ſ.e. qua fronte. de ſen. excõ. venerabili. ⁊ c. ſuper eo. Quinto quia in vtroqꝫ preſtatur abſolutio ad cautelam: vt in dicta decre. venerabili. ⁊ de except. ad aplice. Sexto quia vtrinſqꝫ ſententia ligat: licet iniuſta. xi. q. iij. ſentẽtia. c. .i. ⁊. ij. ⁊ c. ſi quis pſbyter. Alias quiqꝫ ſimilitudines. no. Ho. de ſen. exc. c. i. ⁊ hic remittit: in alijs autem ſuſpenſionibus dicit Ho. ſeruandum ordinem iuris: alꝰ non noceret. de reſti. in inte. c. ij. Sed nec in alijs neceſſaria ſunt predicta. imo in eis illa ſola ſeruãda ſunt: q̄ ſeruari dẽnt in alijs iterdictis vel pẽis iponẽdis: ⁊ capſa q̄ dñt illa neceſſaria itelligi dẽnt in ſuſpẽſiõibus: que fiunt ab offõ: vel bñficio: vel officio tñ vel ſacramentis. hec vera dicit vbi ſuſpenſio vel interdictũ ab officio ſit ꝑ ꝯtumaciã: nã ſi ꝑ pena fruſtra ꝑcederet monitio: cum in oẽm caſum ſit ſecurior ſuſpenſio: ⁊ dicit ꝙ pro pena. aliqñ imponit ſuſpenſio ꝑpetua. l. diſt. de his. de tem. ord. accedens. quandoqꝫ ad tempus. ſ. de accu. inquiſitiõis. quandoqꝫ interdicitur ad tantum miſſarum celebrationẽ .lvj. di. nulla. qñqꝫ vſqꝫ ad mortẽ ſuſpendit a ſacramentis .ij. q. i. multi. qñqꝫ a ptãte eligendi: vel ordinandi: de elec. cũ in cunctis. de temp. ordi. litteras. l. di. ex penitentibus. qñqꝫ ab ingreſſu eccleſie: vel officio ſacerdotali: de offi. dele. ſane. de ſen. excom. ſacro. de quo dic vt in cle. cupientes. de penis. ¶ Op. ꝙ ſuſpendatur ſententia interdicti appellatiõe ſ.e. preterea. ⁊ c. dilectus. So. dicit gl. ſi ſnia eſt lata pure: appellatio nõ ſuſpẽdit. ſi lata ẽ ſub ꝯditõe: pẽdẽte ꝯditiõe: appellatio ſuſpẽdit: vt ibi. ¶ Querit gl. an ſi epõ ſuſpẽdat iterdictũ: ⁊ interim appellet: an appellatio ſuſpendat. gl. reuocat in dubium de duobus. Primum ꝙ preſupponitur: an poſſit epõs ſuſpẽdere interdictũ: ⁊ recitat primo vnã opi. ꝙ epõs non poſſit ſuſpẽdere interdictum: quin ex toto tollat

quaſi non patiať ſuſpenſionē: vt hic. hoc tenendo ſi intendi
ſuſpendere: ⁊ non tollere: non tollit: nec ſuſpendit: ⁊ ↄ̄iter
appellatio non ſuſpenderet: q2 ibi reperit interdictū: quod
idem remanet: ſ3 ad tp̄s ſuſpenſum. ff. de preca. l. ſed ⁊ ſi ma
nente: ſi tollere intēdit illud tollit: ⁊ ↄ̄ſr pōt appellari. Scd̄a
eſt opi. ꝙ ep̄s poſſit illud ſuſpēdere: ⁊ mouentur per decre.
cum ⁊ plantare. §. i. de priuile. ⁊ c. vt priuilegia: vt in eccleſia
interdicta pōt interdictū priuilegio ſuſpendi: quo ad quid
vt ibi poſſit declarari. ⁊ alle. c. dilectis. J. e. ti. ſed tenentes pri
mam opi. reſpondent dupliciter ad. c. vt priuilegia. ⁊ c. cum
⁊ plantare. Primo quia licet ibi priuilegio detur licētia ce
lebrandi. per hoc non ſuſpenditur interdictū: q2 non ſequiť
ibi pōt celebrari ergo ſuſpenſū eſt interdictū: nam in eccle
ſia interdicta pōt predicari: ⁊ tñ remanet interdictum: vt in
c. reſponſo. de ſen. excom. Scd̄o reſpondet ꝙ in. c. vt priuile
gia: ⁊ hic fit ex conceſſione pape: non ſequitur ergo inferior
hoc pōt. ſuper dubio an ſuſpendi poſſit gl. ꝙ de facto quo
ad interdictum loci ſeruatur opi. ꝙ ſuſpendi poſſit. Nun
quid autem tunc appellatio ſuſpendet: dicetur J. e. dilectis.
quo ad interdictum hominis. gl. dicit ꝙ Tan. tenuit illud
ſuſpendi non poſſe: q2 non poteſt eodē inſtanti eſſe in eccle
ſia: ⁊ extra eccleſiā. opi. Vin. ⁊ Tan. tenuit Inno. de cōſue.
cum inter. quid velit glo. circa principalem queſtionem: nō
apparet hoc. Dic ſi queritur an durante interdicto quis
poſſit priuilegiare. dic ꝙ ſolus papa hoc pōt. Si queritur
an poſſit ſuſpendi. dic ꝙ in ſnīa excōicationis non: quia illa
non pōt ſuſpendi ꝙ omnino tollatur: cum non ſit cōicandū
excōmunicato. donec fuerit ſcd̄m formam eccleſie abſolu
tus. ō ſen. ex. cū deſideres. Si q̄riť an ſnīa interdicti poſſit ſu
ſpēdi. dic ꝙ ſic: ſi eſt interdictū loci ab ep̄o: qui tulit. i. effectū
ſententie: ſicut ex toto tollere poteſt. ff. de iudi. l. iudiciū: vt
dicunt primi: q2 ſi pōt quod eſt plus poteſt quod eſt minus.
ideo interim appellari poteſt: vt dicunt ſcd̄i: appellari enim
poteſt a ſententia ſuſpenſa: ſicut a conditionali. J. e. preterea. ⁊
. c. dilectus. ſm Ho. in interdicto hominis glo. idem vt non
poſſit ſuſpēdi. idē doc. in. d. c. vt priuilegia: vt ibi ſcribit Jo.
an. ſuper gl. ſic ergo ⁊ h. q2 ſi penitet hō: ⁊ ſatiſfacit relaxan
da eſt ſententia. alias non dꝫ ſacramentū retractare. lxxxi.
di. ſi qui ſunt. ⁊ c. miniſtri. ⁊ c. oportet. Fallit niſi ſubſit ne
ceſſitas. de teſti. veniens. ad ſi. de legato an poſſit ſuſpēdere
interdictum: remittit ſpec. in ti. de lega. §. ſupereſt. v. poteſt
etiam legatus. ad hoc no. per que videtur ꝙ interdictum in
perſonam non poſſit: ſed ſuſpendere poſſit a ſe latū: ab alio
non poſſet ſuſpendere ſine cauſa.

c **Cum in eccleſia.** Iudex ap-
pellationis
remittit cauſam ad priorem iudicem: ſi non con
ſtat a grauamine vel iniuſta ſententia appellatū
. h. d. Primo narrat factum. Scd̄o prouidet. ibi. vnde.
¶ No. ꝙ iure iſto non admittebatur appellatio ad proxi-
mum ſuperiorem: niſi ex cauſa legitima: vt propter graua
men: vel ſententie diffinitiue iniuſticiā. ¶ No. ii. ꝙ ab ap-
pellatione ab interlocutoria iuſtificat grauamen: a diffiniti
ua iniuſticia: ⁊ ſic vna regulatur a grauamine: altera ab iniu
ſticia. ¶ No. iii. effectum non iuſtificate appellatōis: quia
remittitur appellans ad iudicem a quo: vt proſequatur: vel
pereat. ¶ No. iiii. ꝙ fruſtratorie appellans: vt verus cōtu-
max: nō auditur appellans: ⁊ ſic remiſſiue proſequitur cau
ſam: appellatione remota: vide cle. Si autem. de do. ⁊ ↄ̄tu.
¶ Oppo. ꝙ ſufficiat appellare ex cauſa legitima. J. e. c. i.
⁊ c. appellatio. So. in ſcriptis eſt porrigenda: vt ibi: ſed nō
legenda. ¶ Opp. ꝙ non tollatur facultas appellandi: li-
cet remittatur: ex quo nouiter grauatur: vt. J. eo. vt debitus.
So. non apponitur in litteris remiſſiōis hec clauſula: ſed
inſtruitur archiepiſcopus. vnde debet ītelligi de friuola. ſꝫ
Ho. ⁊ Jo. an. vel intellige quando appellatū ex cauſa ma
nifeſte friuola: vt in cle. ſi autem. de do. ⁊ contu. quid ſi nege
tur appellatum: vel per appellationem deuolutum: vel cau

ſam appellationis legitimā. An poſſit archiepiſcopus inhi
bere. dic vt. J. e. romana. §. ſi vero. ⁊ §. quod ſi. ⁊ §. ſequenti.
li. vi. ¶ Opp. ꝙ poſſit adiri legatus abſqꝫ appellatione:
vt in. c. i. de offi. dele. So. poteſt adiri per viam appellatio
nis: ⁊ in caſibus. de quibus de offi. ord. paſtoralis. §. i. alias
non. nec ob. c. i. quia bene poteſt adiri per viam querele. ſed
hic adebatur per viam appellationis inutilis: ⁊ ſic ꝙ voluit
tex. ⁊ in. c. cum ſuper. idem in papa: qui per querelam aditur
⁊ non per fruſtratoriam appellationem. ſm Ho. ¶ Opp.
ꝙ non remittatur niſi conſenſu appellantis remittatur: quā
do eſt iuſtificata: vt ibi: vel pendenti dubio. ſed ſic ea non iu
ſtificata. ¶ Glo. colligit practicam appellationis a diffini
tiua: ⁊ interlocutoria: ⁊ dicit effectū non iuſtificate appel
lationis. ſcd̄m hoc ergo non admittebatur appellatio fru-
ſtratoria per iudicem: ad quem appellabatur: licet iudex a
quo: illam admitteret: niſi eſſet manifeſte fruſtratoria. J. eo.
peruenit. ſm Goff. Innoc. dicit ꝙ hec decre. preſagiuit ius
nouum: vel hic inferiori a papa: illa quando appellabatur
ad papam. ii. q. vi. ad romana.

d **Directe.** Si appellans qui ī termio nō
eſt proſecutus: redit ad primū
iudicem: ſi iterum ab eo grauetur: poterit appel
lare. Cōmunis diuiſio. ſcd̄a. ibi. reſpondemus.
¶ No. ꝙ contumacia ex non proſecutione appellationis
purgatur: ſi illi tacite aut expreſſe renuncietur. ¶ Nota ſe-
cundo ꝙ contumacia in non proſequenda appellatione: nō
recludit facultatem appellandi: vbi appellans i illa deſerta:
contumacia purgando: cauſam reaſſumit: ⁊ ſi iterato graue
tur. non obſtante cōtumacia poterit appellare. Pōt aliter
colligi: ꝙ deſerens appellationem: tāqꝫ non verus ⁊ manife
ſtus contumax auditur appellans: de friuole appellante ha
betur in cle. i. de do. ⁊ contu. ¶ No. ꝙ in eadē cauſa: ⁊ ma
xime a diuerſo grauamine: licet appellare. ¶ No. ii. ꝙ ap
pellatio eximit appellantem a iuriſdictione iudicis a quo:
⁊ ſic vl' ꝙ extinguit iuriſdictiōē. dicā. J. e. paſtoralis. ¶ No.
eius oppoſitū eſt odioſū: cuius oppoſitū eſt fauorabile: ⁊
inquantum quis tendit ad diſſolutionem matrimonij dicit
intendere odium: inquantū intendit vinculum dicitur inten
dere fauorem. ¶ No. de ſignificatu verbi: libere: quia non
excludit morationem iuriſ: ⁊ debite iuſticie: nec appellatio
nem ex cauſa legitima interiectam. ¶ Op. ꝙ fruſtratorie
renūciauerit: ex quo appellatio deſerta erat. So. dicit Gof.
ꝙ ex ſuperhabundanti renūciauit. ſed forte hoc fecit vt cla
rius pateret de purgatione ↄ̄tumacie. ¶ Op. ꝙ imo vltra
ſcd̄o hic licuerit appellare: vt. J. e. dilecte. q2 licet aduerſo gra
uamine pluries appellare. So. hec auctoritas fuit ſuperfi
cialiter inducta. ſm Vin. vel reſpicit factum: vel non exclu-
dit vlteriorem ¶ Quero qualiter renunciauerit. gl. dicit
ꝙ ipſo facto teſtes ꝑducendo. de offi. dele. gratū. ¶ Que
ro de quo lateranē. concilio loquitur gl. ꝙ de decre. repre
henſibilis. ⁊ c. ſepe. vel dic ꝙ fortius faciebat. ō. e. perſonas.
⁊ c. cum ſic. que iura obuiāt deciſioni: que ponitur hic: q2 de
ſerēs appellationē poſtea nō audiť appellās. Quidā dicunt
ſpāle hoc in matrimonio: q2 ſnīa non tranſit in rem iudi. ſed
certe tranſit quo ad cōmodū deuoluendi. vt no. glo. de off.
or. ad reprimendam: ⁊ de frig. fraternitatis. Vel ſcd̄o deſe-
rens appellationē non audiť appellans iterando eandē ap-
pellatōē: ⁊ ex eadē cā: quā deſeruit: ſ3 ex noua iterato appel
lando bene auditur: vt hic. ſm Goff. vel tertio ſm Innocē.
licet per contumaciam: vel negligentiam: deſerta ſit appella
tio: ex temporis lapſu: tamen a ſententia vel grauamine ad-
huc poſſit appellari: ⁊ dicit ꝙ cum hodie liceat aliter appel-
lare non putat illam decre. ꝑſonas. aliquid ſtatuere circa nō
proſequentem: per hoc non ſoluitur contrarium. ideo Jo.
an. tenet hic ſm Jo. glo. ⁊ Vin. ꝙ ſi deſerens appellationē
reaſſumit cauſam corā iudice a quo: ⁊ ſic purget contuma
ciam: maxime renunciando appellationi: poterit ſi nouiter
grauatur appellare: quia nec contumax. Si autem deſerat

appellationem: ꝛ dimiſſa contumax: quia nec comparet coram iudice a quo: non auditur: ſi iterato velit appellare. ij.q.vi.§. diffinitiua.℣. ſunt quorum. ꝛ hoc placet Jo.an. Tu dic concludendo ſi appellans intendit: deſerta appellatione innouari eandem appellationem: ſiue ab interlocutoria: ſiue a diffinitiua non poteſt: quia lapſum eſt tempus etiam appellandi ſm primã ſo. Si velit appellare ab alia interlocutoria: vel diffinitiua: ſi appellat a ſcḋa pendente appellatõe: ſuper prima: ita ꝙ appellatio ꝛ grauamen preceſſerunt deſertionem: ꝛ tenet appellatio: quia ex quo non conſtabat ipſum fruſtratorie appellaſſe: ex deſertiõe non ꝯſtat ipſum pro tunc fuiſſe verum contumacem: ꝛ ſic appellatio tenuit: ꝛ conſequenter hodie proſequi non poteſt. ad hoc de ſen. excõ. licet. li. vj. ꝛ hoc glo. in cle. ſi ante. de do. ꝛ contu. in verbo manifeſte.℣. itẽ valet. Si aũt grauamen ſcḋz ſit illatũ: pẽdẽte appellatõe ꝛ poſtea deſerta ẽ appellatio ꝛ illa deſerta appellauit: ẽ magis dubiũ: qꝛ tũc appet de vera ꝯtumacia. Jõ puto ꝙ nõ auditur appellans: videtur enim proteſtari ſe nõ velle comparere: ꝛ ex quo non proſequitur hodie verus contumax detegitur. Si autem grauamen ſcḋz ꝛ appellatio ſecuta eſt deſertionem. ſi reaſſumpſit cauſam ꝛ renunciauit tacite vel expreſſe: ꝛ idem ſi non renunciauit: dũmodo aſſumpſit cauſam: contumaciam purgauit: ꝛ conſequenter non eſt contumax auditur appellans. de re iudi. cauſam. ꝛ hic ſi perſtitit in contumacia. Jo.an. tenet ꝙ repellitur ab appellando: vt verus contumax hoc planum: ſi eſt citatus poſt deſertam appellationem: quia tunc durat in prima contumacia: ſed ſi non eſt citatus: puto ꝙ deſerat appellationem: renunciando expꝛeſſe vel tacite: per actum a ſe geſtum contrarium: vt litigando coram iudice a quo: quia tunc non videtur proteſtari ſe velle durare in contumacia: ex quo renunciant ei ꝙ eſt cauſa proteſtationis: ꝙ tunc niſi nouiter citetur: ꝛ verus contumax cõſtituatur: poterit appellare. de do. ꝛ contu. cum qui. li. vj. ꝛ ꝙ ibi no. glo. Si non renunciat expꝛeſſe appellationi. ſed ex temporis lapſu deſeritur: adhuc eſt dubiũ: quia cũ ceſſat appellatio: que eſt cauſa a qua ſurgit proteſtatio: de non cõparendo: non videtur contumax verus: ꝛ ſic poteſt appellare. ad hoc de dolo. cum dilecti. puto opi. Jo.an. verã. quia ex quo deſerta appellatione non venit ad illam purgandã continuare cẽſetur in prima opi. ad hoc tex. de do. ꝛ contu. cum qui. li. vj. qui dat modum purgandi per expꝛeſſam renunciationem: non ſufficit ergo tacita. ꝛ hoc tenet Jod. an. in. d. c. cum qui. ꝛ hoc manifeſta eſt: quia per proteſtationẽ iudicialem. non ob. c. cum dilecti: quia ibi citatur ad cautelã vel ibi proceſſus ſit coram iudice ad quem: coram quo non videtur contumax: ad illum appellando: ꝛ non proſequẽdo quia non videtur proteſtari de non comparendo: hec procedunt quando grauatur a iudice a quo: appellatione deſerta ſed ſi appellatur a iudice a quo: in caſu vbi fruſtratorie appellauerit. ſi quidem appellatione pen. grauatur: diſtinguit in cle. ſi ante. de do. ꝛ contu. quia non auditur vbi appellatio fuerit manifeſte fruſtatoria: ꝛ auditur vbi non fuit manifeſte fruſtratoria: ſi finita eſt appellatio ꝛ iudicatum eum fruſtratorie appellaſſe: ſi quidem perdurat in contumacia: adhuc appellare non poterit: ꝛ ſic intelligo glo. in cle. ſi ante: in verbo manifeſte: circa prin. vel vbi iam pronunciatũ erat ꝛc. ſed ſi poſt pronunciationem ſuper fruſtratoria appellatione proſecutus eſt coram iudice a quo appellauit: non video quin purgata ſit ꝯtumacia: ꝛ quin poſſit appellare ſi poſtea grauetur: vt hic. Nunquid autem appellans ad papã in beneficiali: intimata appellatione appellato: ſcḋm formã cle. cauſam: poſſit appellare: ſi appellato proſequente cõtra eum appellantem ſententietur. dicunt domini de rota ꝙ nõ ſua conclu. cclxxvj. quia verus eſt cõtumax citatus per edictum: ꝛ certiſſimus de facto: ꝛ appellatione. de appel. ſepe. ꝛ dicta cle. cauſam: ſed de hoc dic: vt in dicta cle. cauſam in verbo tempus. ¶ Opp. glo. ꝙ liceat pluries appellare. ij. q. vj. omnes. ꝛ c. ad romanã. So. dic a diffinitiua poteſt appellari ꝛ non pluries: ab interlocutoria ꝛ eodem grauamine. idem a diuerſis poteſt quis appellare totiens quotiẽs grauatur. inquantum gl. dicit ꝙ ab eodem grauamine bis poteſt appellare intellige ab eadem perſona: nã a diuerſis poſſet quilibet bis. Si enim lata eſſet ſententia contra me: ꝛ bis appellaſſe: tertiam ſententiã obtineo contra te: adhuc poteris bis appellare. ſm Ho. de quo in ſpec. de appella. §. quotiens per totum §.

P Reterea requiſiſti. Sententia excõmunicationis ſuſpenſionis vel interdicti lata ſub conditione: ſuſpẽditur: ſi ante ꝯditionẽ fuit appellatum. h. d. Cõmunis diuiſio. conſultatio. ꝛ reſpõſio. ſcḋa. ibi. videl. Facit tria. Primo ponit formam triplicis ſententie. Scḋa. ibi. ille. factum. ꝛ obmiſſum per illum: in quem lata fuit. Tertio firmat queſtionẽ ex his. ibi. virũ. ¶ No. j. ꝙ ſententie cenſure poſſunt ferri ſub conditione poſitiua: ꝛ ſic valent licet promulgari non debeant. ij. q. vj. biduum. ¶ No. ij. ꝙ excõicatiõis ſententia poteſt promulgari ſub ſpe future contumacie: ꝛ aſſumpta cauſa de futuro vt in. c. romana. §. caueant. de ſen. excõ. li. vj. ¶ No. ꝙ per hec verba nouimus te excõmunicatum: niſi ſic feceris: ꝓmulgatur excõicationis ſnia. ¶ No. iiij. ꝙ in ſnijs conditio reſolutiua retro reddit diſpoſitionẽ cõditionalẽ: ꝛ ſic potius adaptatur in hoc vltimis voluntatibus: ꝙ contractibus: nõ autem reddit ipſam puram reſoluendã in conditionis euentu: ꝛ ſic dictio niſi in ſententijs equipollet iſti ſi non. licet ſecus in contractibus. ff. de in diem adiec. l. ij. de quo per gl. in. l. obligationum. §. placet. ff. de act. ꝛ obli. ꝛ no. ꝙ conditio in iudicijs impedit dici ceſſionem. de quo de reſcrip. ab excõmunicato. de offi. dele. prudentiam per Inno. de offi. dele. cum in plures. ¶ No. ꝙ appellatio: pendente ſuſpenſione ſnie conditionalis cenſure: illius effectum ſuſpenſum prorogat ad euentum appellationis: licet non ſuſpendat per appellationẽ effectus ſnie pure. ¶ No. ꝙ ſnie cenſure non retractabuntur appel. pen. ex conditionis euentu vt retro fingat. ¶ No. ꝙ q̄ñq; conſultationibus ſatiſfit per verbum videtur. ad idem de ſen. excõ. perpendimus. ꝛ c. vniuerſitatis. ꝛ c. veniens. q̄ñq; per verbum dicimus. c. ij. cũ voluntate. §. fi. ꝛ c. ſi quem. q̄ñq; per verbum dubitamus. c. ij. ſignificauit: vel non eſt dubium. c. ij. ſi concubine. ꝛ per verbum credimus. c. ij. nuper. q̄ñq; per verbum volumus. c. ij. ſignificauit. q̄ñq; per verbum ſtatuimus vel indulgemus. c. ij. a nobis. ij. ſm Jo. hoc plus laborioſum eſt ꝙ̄ vtile. de hoc verbo põt videri. de iudi. c. j. ꝛ de his non occurrit ratio quare ſic non ſit. vide de reſti. ſpo. item cum qui. ¶ Op. ꝙ per hec verba. noueris te excõicatum. non promulgetur excõicationis ſnia: qꝛ hec verba ſunt plus intimantia excõicatõis ſniã ꝛ declarantia: ꝙ̄ inducentia. de rei ven. l. ex diuerſo. ꝛ̄ c. cõ. reprehenſibilis. in prin. Guil. na. fatetur ꝯtrarium: maxime q̄ñ hec verba proferuntur per ſcripturam: vt quia litteras dirigit ꝛ dicit excõicatum te cognoſcas niſi tale quid feceris: niſi epꝯ litteras legerit vel excõicationẽ ore ꝓtulerit: de hoc de ſen. ex peri. reci. l. j. de ſen. exc. c. j. li. vj. ꝛ. ꝛ̄ c. reprehẽſibilis. in prin. Ho. dicit non eſſe diſtam an iudex dicat excõico: vel precipio ſub excõicationis pene: quam incurras vel te habeas: geras: vel reputes pro excõicato: te excõicatum cognoſcas: vt hic. de teſti. co. c. ij. Gof. contra propter odium excõicationis: qui dicit ſubaudiendum ad hanc decre. excõico ꝛ te excõicatũ ꝛc. niſi ſatiſfeceris. glo. ꝛ̃ primũ. de ſen. ex. c. pe. de hoc per Ho. in ſum. de ſen. ex. §. qualiter. in pñ. ꝛ ꝯcludit ibi ꝙ inducit excõicationẽ: ſi pareat de mente: ꝛ ꝙ in dubio quis debet potius excõmunicatum reputare: ꝙ̄ nõ. Puto ꝙ ſi hec verba a iure proferantur: quia ius ſemper loquitur ꝛ cauſa ſubeſt habilis ꝛ promulgetur excõmunicatio de ſolu. ſi quoniam dam. de immu. ecc. non minus: Si ꝓferant ab homine: ꝛ parte preſente: ꝛ in apparatu ad ſententiã. hec verba inducunt excõmunicationem: quia ſatis certificat mentem

excõmunicandi. Si per litteras hic intimat opi. Hoſt. hic tãgit ſpec. nihil approbans in ti. de cita. §. iam de citatione. v. quid ſi index. in penult. coll. puto q ex quo aſſumit cauſam inhabilem. ſ. contumaciam: q̃q̃ in abſentia q inducitur excõmunicatio: quia non ſolum ad intimandum: ſed ad promulgandum verba dirigit. Secus ſi verba eſſent ſimpliciter notificatoria: vt noſcas q tali die te excõmunicamus. vide ſimilem queſtionem de iudi. c. i. ¶ Oppo. q occaſione de futuro non debeat promulgari ſententia. de ſen. excõ. romana. §. caueant. dic q promulgari non debet: niſi aliqua culpa preceſſerit de preterito. Lata tamen tenet. ad hoc qd no. glo. in cle. diſpendioſam. in verbo premoniti. de iudi. iõ recte facit ſi condemnet ad aliquid certum: ⁊ ſi non ſoluat exercet: ex quo eſt ſtatutus terminus ⁊ lapſus. ¶ Opp. q ſententia vt incerta hec non valeat. noueris te excõmunicatum vel ſuſpenſum. C. de ſen. que ſi. cer. quã. l. i. So. non eſt hec alternatiua hois. ibi. vel ſuſpenſum: ſed iuris ⁊ interrogantis ſimile. de offi. dele. cum contingat in prin. Nunqd autem valeat excõmunicationis ſententia alternatiua. vide quod no. de cle. ex. mi. c. laborea. de quo dic: vt ibi. ¶ Op. q conditio non ſemper ſuſpendat. inſti. de ver. obli. §. conditionalis. Si conditio eſt de preterito vt ſi furtum feciſti non ſuſpendit: ſi de futuro ſuſpendit. ad hoc quod no. ii. q. vi. biduũ. ⁊ de condi. appo. c. ſi. ¶ Oppo. q dictio. niſi. non faciat conditionem: ſed puram relinquit: reſoluendam in cõditionis euentũ: vt. l. ii. ff. de in di. adiec. ff. de ac. ⁊ ob. l. obligationum. §. i. Si promitto tibi. x. niſi titius ſit factus cõſul. obligatio eſt pura: licet veniat reſoluẽda titio poſtea facto conſule. So. in vltimis voluntatibus reddit diſpoſitionẽ conditionalem: in ꝯtractibus non: ſed ⁊ ſolut. ſententie ⁊ iudicia in hoc equiparantur contractibus. ideo in ipſis idem importat dictio: niſi: quod importat h. ſi non. ſm Jo. an. h de ſen. excõ. quicũq3. li. vi. ad hoc. ff. de ac. ⁊ ob. l. obligatio. §. cõditio. de ma. te. l. ſtichum. alias ponitur pro ſi. xxxviii. di. ſedulo. de teſti. c. pe. ⁊ ſic iudicia regulantur ſm leges loquentes de vltimis voluntatibus: ⁊ nõ ſm leges loquentes de contractibus. de quo per Bar. in. l. conceſ. de ver. obli. ff. ¶ Quero ſuppoſita opi. q infra tempus poſſit appellari indifferenter: quo ad ſuſpenſa eſt ſententia: nunq̃3 appellatio ſuſpendit excõmunicationem: ⁊ annexũ3 preceptum de ſoluendo: vt ſicut releuatur ab excõmunicatiõe: ſic releuetur a neceſſitate ſoluendi. x. vbi excõmunicatus eſt ſi non ſoluerit. x. Inno. dicit q releuatur ab vtroq3: quia vel totum eſt vnum mandatum: ⁊ appellatio totũ3 ſuſpendit: vel ſunt plura: ⁊ excõicatio eſt principale ⁊ ſolutio acceſſoria: ſuſpenſo ergo principali: vel ſublato: ⁊ acceſſorium. de conſti. tranſlato. Secus dicit ſi ſunt duo principalia eque: vt quia condemnet pure ad ſoluendũ. x. ⁊ excõmunicet ſi non ſoluerit infra menſem: q2 tunc oportet q appellauerit. ĩ. x. dies. a tempore prime ſententie: vt illa3 ſuſpendat vel tranſiſſet in rem iudi. a deo q ſi appellaret poſt. x. dies. ſuſpenderetur bene excõmunicatio: ſed non ſententia condemnatoria ad. x. q2 tranſiuiſſet in rem iudi. c. qd ad conſultationem. ad hoc quia hec ſunt duo mandata diuerſa: ſuſpenſo ergo vno: alterum non ſuſpenditur: de teſta. raynucius ſm Inno. ⁊ Ho. idem puto ſi preceptum fiat puru3 de ſoluendo: ⁊ poſtea ſi non ſoluerit infra menſem excõmunicetur quia vt ſuſpendatur preceptum. oportet q appelletur ante dece3 dies. ad quod no. de re iudi. cõſanguinei. vbi no. q ſententie cenſure quo ad partem intereſſe tranſeunt in rem iudi. l. inquantum habent parum preceptum vel ſententiam annexam vt hic declaratur. Nõ ob. ſi dicaſ appellationẽ nõ ſuſpẽdere ẽt excõicationẽ: q2 ſuppoſito q ſñia: vel ꝑceptũ: trãſiuerit in rẽ iudi. nõ põt appellatio reſpectu excõicatiõis fore iuſta: ⁊ ſic appellatio vt illegitima: vt ſine iuſta cã: non ſuſpendet. ĩ. c. interpoſita: quia licet teneat condemnatio grauari poteſt in executione vt quia ſine cauſa ſit ĩfra tempus iuris vel ſimili: ⁊ licet iuſtificetur ſententia: impeditur executio. ad hoc. l. ſi cum exce-

ptione. §. q ſi. ff. q me. ca. ⁊ quod ibi ꝑ no. ſimile no. ĩ. c. ſepe. ſ3 Jo. an. ¶ Quero lata ſententia excõmunicationis: ſi non ſoluerit infra menſem tali: talis prorogat terminu3 an incurrat excõmunicatione3: ſi non ſoluat: nec appellet in termino ſtatuto. dic ſi ſoluat in termino prorogato: non eſt excõmunicatus: quia non eſt ꝯtumax. xi. q. iii. nemo. ⁊ c. certum. ſed ſi adueniente termino prorogationis non ſoluat: incurrit excõmunicationẽ. ff. de precar. ſed ſi manente: quia videtur terminus prorogatus cum omnibus appendiciis: ⁊ accedẽtibus: ⁊ bene poſſunt partes prorogare terminum in fauorem ſuum aſſignatu3 a iudice. ff. ſi quis cau. l. ii. i. R. ff. de arbi. l. celſus. de offi. dele. de cau. de do. ⁊ contu. cum dilecti. ſm Inno. Recitat alios dicere q non mitatur excõmunicatio niſi ⁊ iudex prorogetur. de regu. iu. c. i. hanc opi. tenent Innocen. pro tutiori ⁊ Hoſtien. ideo ſequendam de homi. ad audientiam. ad hoc. ff. de arbi. ſi cum dies. i. R. ⁊. l. non ex omnibus. §. i. Non ob. q terminus prorogatus videtur cũ appendiciis: ⁊ accidentiis: quia illud veru3 quo ad illa: que pendent a poteſtate partium: vt quo ad penam promiſſam: non quo ad pendentia a ptãte tertii: ſicut quo ad fideiuſſores: ⁊ quo ad alienarum rerum obligationes: quia non prorogantur niſi fideiuſſores iidem ⁊ domini quorum res ſunt conſentiant. ff. de arbi. l. labeo. §. ii. pe. ⁊ ſi. ff. loca. item queritur. §. qui ĩpleto. C. loca. l. ſi cũ hermes: ⁊. l. leges. ſ3 Ho. idem Gar. ⁊ Jo. mo. de ſen. excõ. quicunq3. li. vi. de quo de fide. cum qui in ſi. co. titu. c. iii. ante factum tenenda eſt. hec opi. poſt factum puto primam veram de iure. quia ex quo eſt excõmunicatus ad cõmodum partis: ſubintelligitur cõditio: ſi pars volnerit. de iureiur. quẽadmodũ. ⁊ leges alle. per Hoſtien. loquuntur quando in prorogatione tangitur preiudicium tertii: vt quia prorogatur arbitrium: quod eſt quis in arbitro: ſed nullum omnis eſt iudici: ſi non ſoluat ad terminum parte nolente. Si enim vt dicit hic Inno. vacaret ſibi ſatiſfactum: licet non ſoluiſſet: non eſſet excõmunicatus vt dicit gl. ⁊ per iura que alſ. ad hoc tex. ĩ. de ſpõ. ꝓterea. ſi excõmunicetur quis: ſi non ſoluat ĩ. xx. dies. an ſoluendo. xx. die ſatiſfaciat. dicit q ſic: quia illa dies includitur: etiam ſi dixerit ſi non ſoluerit ante. xx. dies. quia intelligitur de finitis. ad hoc quod no. glo. ii. q. vi. biduu3. in glo. videtur ⁊. c. q. anteriorum. in glo. ſed nunquid. ¶ Quero quid ſi excõmunicatio promulgetur: ſi non ſoluerit infra menſe3: ex nũc noueris te excõmunicatu3: an pretextu appellationis releuetur ſententia. quidam q non. Inno. Ho. ⁊ Ab. contra. nõ faciendo differentiam an dicat ex nunc: an ex tunc: q2 vtroq3 caſu ſuſpenditur appellatio: quia ſemper trahitur ad diem conditio. ad quod de voto licet ad ſi. ⁊ probatur de cõceſſi. preben. c. vno. in cle. item quia dato q a iudice poſſet retrotrahi: h habuit obiectum medium pendente ſuſpitione: ante euentum condictionis: interrumpens primum extremum. ſ. appellationem. ad quod. ff. de contrahen. emp. l. quod ſi pendente. ¶ Quero qualiter probetur quem non ſoluiſſe: vt incurrat ſic excõmunicationem: vel concludatur excõmunicatus. Quidam dicunt q cum hec ſit negatiua: ⁊ aliter improbabilis. non habet dicens excõmunicatum probare ſolutionem non facta3: ſed ſatis eſt q appareat ſententia. ⁊ termini lapſus: vt appareat excõmunicatio: niſi in contra. probetur ſolutio vel appellatio. ſed de hoc dic vt plene no. Jo. an. poſt Innocen. de accu. ſuper his: ⁊ vide Bar. ff. de ſolu. l. hoc iure. ⁊ Innocen. de cle. excõ. mi. propoſuit. ¶ Quero quid ſi excõmunicatus impeditus iuſta cauſa: quare non ſoluerit infra menſe3: an ſit excõmunicatus. dic vt plene no. in. c. pe. ⁊. g. de offi. dele. ⁊ per glo. de teſti. co. peruenit: ⁊ ibi concor. de excõmunicato no. ſi non ſoluerit: an ſi non ſoluit cõdemnato: cuius bona ſunt publicata. vide doc. de cen. c. peruenit. de excõmunicato vel iurãte ſoluere an debeat ſoluere excõmunicato dixi de dolo. veritatis. de ſen. exc. ſi vere ⁊. c. ĩter cetera. ¶ Quero excõicalq ſi appellauerit: vl eligerit: appellat vel eligit: ⁊ añq̃ eligat appellat: an appellins

ſuſpendat:⁊ an valeat electio. dubiū pendet in iſto:an vt de
tur vinculum expectetur finis appellationis: vel electionis
vel ſic appellatio: vel electio cenſeatur preceſſiſſe: vel prece-
dere debeat:⁊ valebit appellatio:vl electio:an eo ꝙ ſeparat
ad appellandum;vel eligendum vinculuz initiatur:⁊ ſic pre
cedat ſnia:⁊ appellatio non ſuſpendet:⁊ non valebit electio:
Opi.ſunt.vna eſt ꝙ appellatio ⁊ electio cenſeaƒ precedere
⁊ ſic vtrūqꝫ valeat:⁊ appellatio ſuſpendat: probant q꞉ opor
tet ad purificationem diſpoſitionis cōditionalis:⁊ penalis:
vt conditio impleatur in iuris effectu: ⁊ non ſufficit ꝙ facto
.C.ſi man.ita fu.alt.l.ſi. Si teneretur oppoſituz electio eſſet
nulla:vt facta poſt appellationem: ꝙ non eſt dicendū. Con
trarium determinant alij ꝙ excōicatio precedere cenſeatur
appellationem ⁊ electionem: ⁊ ſic appellatio non ſuſpendat
⁊ electio non teneat:mouetur: q꞉ hic in momento concur-
runt ſaltem electio:appellatio:⁊ excōicatio:gladius aūt dñi
.ſ.excōicatio penetrabilior eſt ꝙ̄ ſlatus bois: cenſetur ergo
preceſſiſſe. Scđo excōicatio non fundatur ſuper electione:
aut appellatione:ſed inobedientia:aut contumacia: in actu
appellandi ⁊ eligendi:contra preceptum ſuperioris: ſed an
te actum exterioris electionis:⁊ appellatōis:precedit actus
deliberatiuus eligendi:vel appellandi:ī taꝫ animo firmatus
datur ergo ante actum animi rebellio: ⁊ inobedientia:⁊ ſic
eſt cauſa ſub qua fundatur excōicatio: anteꝙ̄ detur actus ex
terior appellandi:vel excōicandi: ⁊ ꝯſiter datur excōicatio:
⁊ per hoc ceſſat ꝙ obijci poſſet excōicationeꝫ tunc fore ſine
cauſa:ſi non eſt expletus actus electionis: vel appellationis
finitus:⁊ ſic non ob.de ſen.exc. ſacro. Tertio q꞉ excōicatio
promulgatur ex cōtumacia de futuro:⁊ non de preterito:li-
gat igitur inquantum contumacia eſt in fieri: vel preparata
non prout eſt in perfecto eſſe: nam iniuſta eſſet excōicatio:ſi
quis pro electione preterita excōicaretur. de ſen.excō.roma
na.§.caueant.no.de ſen.excō.a nobis. de conſti.vt animaꝝ.
.§.i.maxime hoc foret iniuſtum monitione noua. non prece
dente.ƒin Immo.⁊ hoc tenet ipſe:⁊ Ho. ⁊ Jo.an. reiecta di-
ſtinctione:quam quidam dicunt an excōicauit:ſi non elege-
rit:vel appellauerit:vel ſi appellet:vel eligat: vt primo caſu
appellatio ſuſpendat: ⁊ electio ſit valida. ſcđo non ſuſpen-
dat:⁊ electio ſit inualida: pro quibus facit ꝙ preteritum reꝫ
perfectam exigit ⁊ conſumatam:vt.l.ii.§.i.ff.ꝙ quiſqꝫ iuris
non ſit futurum vel preſens:vel preteritum imperfectuꝫ: ad
quod.l.cenſemus.§.ſi.de verb.obli.⁊.l.ſi ſtipulatus fuero:
q꞉ ex rationibus predictis ipſi oppoſitum cōcludunt: diſtin
ctione reiecta. Non ob.ꝙ ſcđm ob.facti implementum ha-
bebit de facto:⁊ non de iure:cōmittere penam contra dictā
.l.ſi.q꞉ illud procedit in penis temporalibus: exoſis ⁊ reſtri
gendis: vt in regula in penis .li. in medicinalibus ⁊ fauo-
rabilibus ⁊ anime periculoſis. iteꝫ hic precedit valida ⁊ effi
cax contumacia:quaꝫ ponderat excōicatio:⁊ ſuper qua fun
datur:de quo remittit Jo.an.ad ſum. Ho. de re iudi.§.qua
lis ſub illo.§.per totum. Tu dic de mente excōicantis ꝙ no
luerit vinculum precedere appellationem: vel electioneꝫ ſer
uanda eſt mens. Idem ſi conſtat ꝙ noluerit ſequi:q꞉ tales
ſnie multuꝫ regulantur a mente ſniantis.ideo ſi voluit ꝙ pre
cedat appellatio ⁊ non ſuſpendit:electio eſt nulla: ſi velit ꝙ
ſequatur appellatio ⁊ ſuſpēdit ⁊ electio eſt nulla. Si eſt du
bium ſi excōicat:inquantum ſe prepararet ad eligendum: vel
inquantū ſe prepararet ad appellandū: appellatio non ſuſpen
dit:⁊ electio nō tenet:licet Ho. in ſum.in loco preallé.teneat
ꝙ non tenet tūc ſnia:q꞉ videtur excōicare:ſi ſe iure defendat
⁊ talis excōicatio continet intollerabilem errorem:⁊ non va
let. Sed q꞉ excōicatio pōt eſſe iuſta:⁊ iniuſta:nō continet in-
tollerabilem errorem:⁊ ſic procedit quod eſt dictuꝫ. Si aūt
ſimpliciter excōicat dico ꝙ appellatio ſuſpendit: ⁊ valet ele
ctio:q꞉ natura conditionis eſt: vt ad purificandam diſpoſi-
tionem:eius implementum perfecte precedat diſpoſitioneꝫ
vt.l.ij.de condi.⁊.ff.de ver.ſig.l.cedere diem.⁊ de ver.obli.
.l.quotiens.l.hoc iure.⁊.l. in illa ſtipulatione.ff.e. ⁊ de elec.

cōmiſſa.⁊ tenet Hoſt.in ſum.loco preallé.vbi appellatio eſt
legitima. ad hoc quia parans ſe ad appellandum: vel eli-
gendum: non appellat ſed appellare vult: vt.ff. rem ra.ha.
.l.amplius. Nec ob.ꝙ fundaƒ ſuper inobedientia facto an-
nexa. non enim ſolam mentē punire intendit preambulam:
ſed mentem facto declaratam: ⁊ finito facto perfectam:⁊ iō
expectatur finis facti: nec dicitur promulgata pro facto de
preterito: q꞉ quo ad promulgationem bene exigitur factuꝫ
de futuro: ſed quo ad iniectionem vinculi exigitur factū de
preterito:q꞉ exigit purificatam conditionē perfecte:non pre
paratam ad perficiendam. Quero quando dicatur ſa-
tiſfacere. Glo.remittit.ſ.ſoluē:vel fideiuſſores dare: ſꝫ quo
ad abſolutionem non ſufficit fideiuſſorū datio: niſi eſſe ma
gna cauſa.ff.de re iudi.l.iiij.§.ſi.ad hoc ti.i.§.cuꝫ aliquibus
niſi volente creditore:ſe vocante ſatiſfactum:licet pretium ſi
bi non numerauerit: vt in ſpe. de obli. ⁊ ſolu.§. nunc aliqua.
.§.quid ſi contra. Glo.vlti. colligit ꝙ ſuſpenditur ſententia
que nondum tenet: ſed dic ꝙ imo tenet licet: ſit in euentum
ꝯditōis ſuſpenſa. Op. ꝙ ſnia cenſure nō ſuſpēdaƒ.j.e.pa
ſtoralis.alias.§.i.gl.dicit ꝙ ſnia ſub ꝯditōe non tenet.ideo
ſuſpenditur:ſed vbi tenet non ſuſpenditur: vt in ꝯditōe:er te
ſententia conditionalis tenet: alias ſi eſſet nulla:non ligaret
in conditionis euentum:vt in regula non firmatur. de regu.
iu.li.vj.cū concor. Sed dic ꝙ tenet in effectu: q꞉ non iniecit
vinculum: ac ſi dicat ꝙ poſtq̄ꝫ iniecit vinculum non ſuſpen-
ditur. Sed ſi ante iniecit vinculuꝫ: bene ſuſpenditur per ap-
pellationem vnde ſuſpenditur vis ſententie in pluꝰ: ⁊ impe-
ditur ortus vinculi. Oppo. ꝙ ſicut non ſuſpendit appel
latio poſt ſententiam excōmunicationis pura. ita non ſuſpē
dit poſt conditionalem purificatam;quia cōditio retrotra-
bitur:⁊ perinde eſt ac ſi ab initio cōditio extitiſſet.ff.qui po.
in pi.ha.l.potior.glo.non ſoluit. dicit Jo. an. ꝙ aliud eſt in
obligatione conditionali voluntaria:quia ibi nō poteſt alle
gari iniquitas vel grauamē:ex quo partes volunt.C. de act.
⁊ obli.l. ſicut. Aliud in cōditionali ſententia: que redditur
in inuitum.ff.de ver.obli.l.inter ſtipulantem.§.i.ƒin Ho.de
quo Jo.an.remittit.de reſcrip.ſi parte in glo.ſi.vel dic ꝙ ex
tremum extantis conditionis trahitur retro:niſi habeat ali
quod mediuꝫ repugnans;ſecus ſi habeat: vt ſit hec appella
tio que altero genere ſuſpendat ſententiam ⁊ impedit vin-
culum:⁊ retrotractuꝫ ad quod.l.ꝙ ſi pendente.ff.de pi.⁊ co
mo. rei ven. Oppo. ꝙ toto medio tempore non poſſit
appellari: vt.ſ.de re iudi.ꝙ ad conſultationē:vbi currit tem
pus a die ſententie: ꝙ̄q̄ꝫ ꝯditionalis .ij.q.vj. biduum. So.
gl.dicit ꝙ aliud in alijs ſententijs:vt ibi: aliud in ſententijs
cenſure:vt hic. Gof. tenuit non eſſe differentiam inter ſentē
tias cenſure:⁊ alias:qui dicit appellandum medio tempore:
ante.x.dies:⁊ tempus computat a die conditionis extantis:
per que concludit ꝙ ſi pendentia cōditionis non durat vſqꝫ
ad decendium:poterit appellari poſt extantem conditionē
ad finem vt deuoluat: ſed non ad finem vt ſuſpendat.alle.
quia poſt conditionem extantem incipit eſſe ſententia:⁊ non
ante.inſti.de ver.obli.§.ex conditionali.J.de voto licet.⁊.ci-
tatus.non ob.ij.q.vj.biduum: quia dicit vtile: non dicit ne-
ceſſariū. Ber. brix. tenuit poſt.x. dies non poſſe appellari a
die late ſententie: quāq̄ꝫ conditionalis per decre.ꝙ ad con-
ſultationem.de re iudi. dicit que incipit: eſto ꝙ iudex.qui-
bus hic conſenſit Pe.Egi. ⁊ Vin. exponentes medio tem
pore.i.ante.x.dies. Sunt ergo tres opi. Prima ꝙ toto me
dio tempore.i. vſqꝫ ad conditionem extantem poſſit appel
lari. Secunda ꝙ poſſit appellari poſt decem dies:ſi tempus
computatur a tempore conditionis. Tertia ꝙ poſſit appel
lari demuꝫ poſt decem dies: ſed tempus computatur a tem
pore ſententie: quāq̄ꝫ conditionaliter promulgate. Joan
nes andreas ſequitur primam opi. Glo. quod toto tempo
re poſſit appellari pendente conditione mouetur quia tex.
dicit toto medio tempore: vel medio tempore poſſit ap-
pellari. nam vel medium ſumitur:quod equaliter diſtat ab

extremis: ⁊ tunc punctum medij tp̄s neceſſario erit poſt.x.
dies. nam diuidendo.xxx.dies vel ſumitur medium totum
quod eſt inter extrema: ⁊ adhuc medium erit vltra.x.dies.
hanc opi.tenuit Lau. Inno.⁊ Hoſt. Gar.⁊ Io.mo.de ſen.
excõ.quicūꝗ.li.vi.archi.ij.q.vi.biduum. Ratio diuerſita
tis inter has ſnias:⁊ alias: eſt q꞉ ſnia excõicationis trahitur
ad diem: vel conditionē: alias ſequeretur ꝙ ſtatim eſſet ex
cõicatus: ⁊ ſtatim vitandus:⁊ ſnia iā ligans p appellationē
ēt:⁊ infra.x.dies non ſuſpenderet. huius ratio.ſ.eo.paſtora
lis.in alijs ſnijs ceſſat hec ratio. vnde appellatur in eis vſꝗ
ad.x.dies tantum. vnde dicit Joā.an.ꝙ ſi conditio vel dies
extat in alijs ſnijs: vſꝗ ad.x.dies. vſꝗ ad finem.x.dierum
poterit appellari: ſed i ſnia excõicatõis ſecus: quo ad ſuſpē
dendum eius effectum: non quo ad defendendum negociū
ſm Joā.an. ¶ Querit glo. quid ſi pen. appellatione quis
efficiatur de alieno foro: ſ. quem lata eſt ſnia: ſi non ſolue
rit. glo. dicit ꝙ nihilominus ligatur: niſi ante conditionem
appellauerit.ar.C.de teſta.ma.l.ſtatu liberis.⁊ de fo.com
pe.c.pe.idem Tan. Goff. Ber. brix.ſua.q.xlij.que incipit.
Eſto ꝙ ſnia excõicationis. dama.aūt quem ſequitur archi.
de conſti. tenet ꝙ non ligētur ad hoc. contra. adducit.ff. de
dona.inter vi.⁊ vx.l.cum hͣ ſtatus.§. ſi ſponſus.ff. de pen.l.
fi.ff.de iur.om.iud.l.eſt receptum.ē.de off.le.c.fi. Jo.an.re
mittit.de reg.iu.c.cum ſint partiū.li.vi.in.q.fi.dic ergo ſm
Jo.an.ibi. ſi ex mutatione fori ſimul mutatur cā ſnie: vel ex
tinguit: ſnia non ligat: vt ſi excõicauit: q꞉ non reſidet in bene
ficio: ⁊ beneficio legittime renunciauit: vel accepit vxorem:
cuius pretextu excluditur a beneficio: q꞉ ſnia intelligitur ſic
ſtantibus rebus. idem ſi non ceſſat cā ſnie: ſed originari non
pōt: vt q꞉ excõicatur ſub conditione: ſi furtum fecerit: ⁊ mu
tauerit domicilium: ⁊ effectus eſt de alieno foro: ſecus ſi nō
ceſſat: nec impeditur originari: vt q꞉ excõicatur ſi non ſolue
rit.x.que ſoluere dꝫ exiſtenti infra domiciliū ſniantis: q꞉ cā
originatur ibi: vbi ſoluere debebat: quaſi contumaciam ibi
cõmiſiſſe videatur.l.deſertorē.§.qui ſtationis.ff. de re.mi.
q꞉ tunc legatur: tāq̄ iuriſdictione preuentus: naꝫ ſi preuenit
citatio: vt in.c.pe.fortius ſnia: quātūcūꝗ conditionalis. hec
puto ēt ſi medio tp̄e ſic ſit appellatum: quicquid dixit glo.
q꞉ per hoc non tollitur preuentio. vnde deſerta appellatiōe
remanet ſnia. Saluo niſi appellaſſet ante ſniaꝫ: q꞉ eſſet nulla
nec conualeſceret. de ſen.exc.licet.li.vi. tenet tñ Lapus ſua
alle.xlix.q꞉ ſnia excõicationis conditionaliter lata: a qua eſt
appellatum: non cõualeſcat: deſerta appellatõe: q꞉ eſt nulla:
q꞉ ex quo tp̄e quo initit vinculum reperit appellationē pen
den.q꞉ vel ſtatim eſt aliqua vel nulla.alle.glo.de ſen.exc.ve
nerabilibus.li.vi. i verbo per appellationē p que ⁊ per pre
dicta oſendit ꝙ religioſ⁹ certi ordinis excõicatus: ſi ante la
tam excõicationem appellat: ⁊ poſtea alium ingreditur or
dinem: non intrat excõicatõis ſniam: ⁊ ſic gl. remanet vera.

ſ **Ecundo requiris.** Si p reſcri
ptum cõmittuntur plures articuli connexi: ⁊ in
vno tantum illorum appellatio prohibetur: in
alijs prohibita intelligitur hoc primo. Scd̄o dicit ꝙ ſuſpi
tionis cā proponenda eſt coram iudice: qui recuſatur: ⁊ pro
banda coram arbitris. ſcd̄a. ibi. tertio. ¶ No. ꝙ verba in
tentioni deſeruiunt: ⁊ ſi verba propter intentionem: non ecõ
uerſo. de ver. ſigni. intelligentia. ¶ No. finem apponentis
clauſulam. appellatione remota: q꞉ eius finis vt iuſticia mi
niſtretur. non ergo vult tollere appellatiões iuſtas: ⁊ legiti
mas. ¶ No. ꝙ clauſula in principio medio: vel fine: poſita
non refertur vbi non eſt dare rationem: quare plus ad vnū
q̄ ad aliud referat. ¶ No. ij. practicaꝫ recuſandi: q꞉ Pri
mo oportet ꝙ fiat ex legittima cā. Scd̄o ꝙ pponatur corā
iudice recuſato. Tertio ꝙ partes per iudicem compellunt
ad eligendum arbitros: qui de ſuſpitionis cā cognoſcant: ⁊
dꝫ ſtatuere terminum arbitris infra quem cām decidant: ⁊
ap ſo termino deſerit recuſatio: ſicut appellatio. ⁊ idem eſt

effectus: quia artatur reſpondere coram iudice recuſato.
¶ No. effectum probate recuſationis: q꞉ ſuperſedere de
bet iudex. ¶ Quero ſi cauſa talis eſt: ꝙ ſine ſcandalo non
pōt allegari: puta quia riualis eſt iudicis: quidam ꝙ creden
dum eſt facto. Sed dicit Vin. ꝙ ſcriptuꝫ non reperitur ſm
Ala. ⁊ allegans iniuriam: qua quis conqueritur: illam ſpeci
ficare debet: etiam ſi ſit turpis. ff. de iniur.l. pretor. ſm Vin.
¶ Quero quādo dicantur remoti arbitri. dicit olim vltra
duas dietas. de reſcrip. non nulli.⁊ ti. ſtatutū.li.vi. ¶ Que
ro an ſufficiat probare recuſationis cauſam. dic ꝙ non: ſed
oportet ſuper hoc ſniam ferri.c.ti.legittima.li.vi.⁊ etiaꝫ ab
ea poterit appellari ad papaꝫ. de offi.dele.ab arbitris.li.vi.
¶ Quero cum recuſatus ſuperſedeat: quis cognoſcat de
principali. dicit Ho. ꝙ cognoſcent arbitri. ſm formam litte
rarum directarum recuſato. ac ſi eidem directe fuiſſent per
.l.C.de iudi.l.apertiſſimi ad fi. quā legē adhuc intellectuꝫ
conatur adducere. fatetur ꝙ cõmuniter doc. tenent contra.
quia contrarium etiam ſeruat curia: ſed dicit ipſe ꝙ hoc fa
cit forſan vt ſepius viſitetur: ⁊ remittit.ē.de offic.dele.ſuſpi
tionis: ſed quia non probatur iure: nec ſeruatur. ideo non
plus inſtat Jo.an.ij.q.vi. ſi quis in quacunꝗ in glo. ante pe.
⁊ ibi hoc tenet archidia.⁊ Jo.an.in addi.ſpec.in ti.de recu
ſa.§.effectus.in prin. Nunquid autem poſtq̄ eſt pronun
ciatum ipſe delegare poſſit. Archidia. recitat opi. quas pu
tat hodie deciſas in.c.iudex.de offi.dele.li.vi.gl. in ordina
rio ſentit hic ꝙ poterit delegare. ¶ Oppo. ꝙ clauſula non
referatur ad omnia: ſed ad proxima.ſ.c.inquiſitioni.glo.di
cit ꝙ ſi ponitur clauſula in eadem cauſa circa plures articu
los procedit ꝙ hic dicitur. Si in diuerſa cauſa tūc refertur
ad proxima: de quo dicam. ibi. glo. mag. ponit requiſita ad
recuſationem: ⁊ eſt clara. ¶ No. differentiā quam facit in
fine inter ordinariū: ⁊ delegatum: vt pronunciatione facta
ſuper recuſatiōe: iudex ordinarius cõmittit: non delegatus:
de hoc in glo.pe. vbi dicam. ¶ Opp. ꝙ cognoſcat an ſit iu
dex.ff.de iudi. ſi quis ex aliena. So. illud quando dubitat
an ſit iudex. hͣ qñ conſtat ꝙ eſt iudex: ſed recuſat. Jo.an.di
cit ꝙ in ſuſpitione plus afficitur iuriſdictio q̄ꝫ in propoſitio
ne defectus iuriſdictionis. idem no. de off. dele. ſuſpitionis.
Tu dic ꝙ hͣ inhabilitas afficit perſonam ſimpliciter. vnde
concludit: ⁊ in incidenti an ſit iudex: ⁊ contrarium procedit
qñ ſola afficitur iuriſdictio: ⁊ hͣ voluit Joan.an. ſic declarat
Inno. de offi. dele. prudentiaꝫ. ⁊ dixi. de reſcrip. ſuper litte
ris. hec vera quando afficit per viam ſuſpitionis: vbi aliter
afficitur: an cognoſcat: tangit Inno. de offi. dele. cum ſuper
tene ꝙ non cognoſcit: eadem ratione: vt ſi opponatur excõ
municatio infamia: vel aliud impedimentum: ⁊ hͣ tenet ar
chidia.iij.q.v. quia ſuſpecti: ⁊ Barto.in.l.ij.ff. ſi quis in mo
do. non ie.⁊ in.l.quidaꝫ conſulebat.ff. de re iudi. Eſt tamen
differentia inter recuſationem: ⁊ alias afficientes perſonas:
in hoc quia afficientes perſone alias non cognoſcuntur per
arbitros: vt in recuſatia: quia hoc non apparet tantuꝫ ſi adi
tur alius ſuperior. ſm Archidia. in illo.c.quia ſuſpecti. licet
quidam dicant idem ꝙ in recuſatione. de quo dic vt plene
per archid.⁊ Jo. de excep.pia.li.vi. ¶ Querit gl. qui erūt
iſti: in quos debet compromitti. dicit ꝙ in arbitros: ⁊ no. be
ne glo. que dicit vel in arbitrum: quia licet hec iura loquan
tur in pluri: ſufficiet vnus arbiter. Jo.an.in addi.ſpec. in ti.
de recuſa.§.effectus.v.ſi.ordinarius autem. dicit ꝙ quilibet
debet eligere vnum: niſi concordent: ⁊ ſic non eſt a littera re
cedendum. alias quilibet eligit ſuum: non credo ꝙ alia fue
rit mens glo. ¶ Quero quis ſtatuat hunc terminū. glo. di
cit ꝙ olim arbitri: ⁊ non iudex. de offi.dele.ſuſpitõis. hodie
ſtatuit iudex ex officio. de ap. legittima. tu dic ꝙ ⁊ oliꝫ ⁊ ho
die iſtū terminū ſtatuit iudex: ⁊.c.ſuſpitõis loquit̄ õ alio ter
tio.ſ.ad pbādū: hͣ ad finiēdū: ⁊ illū ſtatuit a ptib⁹. hͣ a iudi
ce. ¶ Op. ꝙ nō ſupſedeat: ſꝫ cõmittat: vt.l.apertiſſimi.C.
de iudi. So. illud ſm leges ſm quas nō pbat̄ recuſatio. iō
delegat⁹ poterat cõmittē. hͣ i recuſato: ⁊ pbata recuſatiōe: ⁊

pronunciatione facta ſuper ea:ideo non pōt cōmittere:ea ꝓ
bata:inuito recuſatore. Joā. an. remittit ad decre.iudex de
offi.dele.li.vi. illa decre. loquitur in delegato. remanet du
bium quid in ordinario: an poſt pronunciationem poſſit de
legare:qđ videtur vt dicit glo.ſ. ꝙ ſit dr̄a inter delegatū
et ordinarium.in hoc tenuit Tan.vt recitat archidia.iij.q.v.
q2 ſuſpectus:q2 ordinarius per recuſationem non deſinet eſſe
iudex: et ſic pōt cōmittere. ꝙ ſecus eſt in delegato. alle.ſ.de
fo.compe.ſi quis contra.ſ.e.ad hoc.xi.q.i. peruenit.ij.q.vi.
placuit.Spe.promiſcue dicit de vtroq3. in ſpe. de recuſa.§.
effectus.v.ordinarius aūt: et ibi concludere videtur ordina
rium poſſe cōmittere:puto ꝙ iam facta recuſatiōe: et ſnīa la
ta:poſſit de partium conſenſu: et non aliter: q2 iam ceſſauit
exercitium iuriſdictionis:per pronunciationem: ante aute3
poſſit cōmittere:et ea ꝓbata:q2 adhuc remanet iudex.

a **An ſit.** Non deferēs appellationi aduer
ſarij:ſiue non eſt deferendum.h.d.
vel ſcđm alium intellectum.non deferens ꝓprie
appellationi attentando poſt illam et renuncia-
re videt̄.h.d.Cōis diuiſio.ſcđa.ibi.reſpondemus. ¶ No.
ꝙ non eſt deferendum appellationi eius: qui appellationi
aduerſarij legitime non detulit:ſed attentauit. ¶ No.ij.
vnam exceptionem contra appellationem.ſ.tu non detuliſti
appellatiōi. Et no.ꝙ hec exceptio vt dilatoria:et reſpiciēs ꝓ
ceſſu3 et d3 incōtinēti ꝓbari:ſiue corā iudice a quo: ſiue corā
iudice ad quem: et puto ꝙ cum non dilatio ſurrexit ab atten
tato poſt appellationem: ꝙ reſtituendo in priſtinum ſtatu3
ceſſaret appellatio. ¶ No.ſcđm alium intellectum: ꝙ non
deferens ꝓprie appellationi: attentādo aliquid ad preiudi
cium aduerſarij:illa pendente: videtur renunciare appella-
tioni:et ſicut ipſe proprie non detulit appellationi ſic non eſt
ab alio deferēdū. ¶ No.illud generale ī quo quis pecca
uit in illo eſt puniendus. ¶ Quero de intellectu littere.di
cit Jo.an.ꝙ dupliciter. Primo ꝙ ab vtraq3 parte fuerunt
appellationes interpoſite: et tu mee primo non detuliſti: ſed
poſt appellationem ſpoliaſti:ſi tu poſtea cōtra me appellas:
tue appellationi non eſt deferendum. Et eſt ſimile ſi nō vis
mihi cauere noīe tuarum edium: qui minantur ruina3: ego
non teneor noīe mearum cauere ff.de dam.infec.l.hoc am-
plius.§.ſi quis.et dicit Inno.et Ho.ꝙ hoc procedit in appel
lationibus extraiudicialibus:et nō in iudicialibus:et nihil alle
gant. Non video cām:ex quo enim in eadem cauſa attētas
contra appellatione3 meam:ꝗ̄ꝗ3 poſtea appelles ex legiti
ma cā:equum videtur vt propter delictum tuum: et cōtuma
ciam:appellans ſaltem quouſq3 attentaue contra mea3 pri
ſtina3 cām reſtituas:ſicut ſpoliationis exceptio expellit que3
ab agendo:ita et exceptio huius attentati repellit a ꝓſequen
da appellatione:donec in priſtinum ſtatum reſtituatur. ite3
reputat hoc verum ſpe.de appella.§.ſi.v. Item ꝙ appellās
non detulit:qñ appellatio ſcđa tendit ad defendendū atten-
tatum contra appellationem primam: et hoc q2 non pōt eſſe
legitima:et ſic intelligitur.de reſcrip.ex parte.ſ.de elec.bo-
ne.et.ſ.e.ꝯſtitutis. ad hoc.ff.de dolo.l.ſi duo. Sed ſi appel
les alias ex legitima cā:in ſeparato negocio. dicit appella-
tionem debere admitti: puto ꝙ ſi non delegatio ſurgat ex
aliquo attento:inquātu3 ſe opponere velit attētatū reſtitui
in eadem cā interpoſita:donec reſtituat̄: ſi non intendit attē
tatum reſtitui:tunc in cā eadem poſſit repellere appellatio-
nem vnam:et legitimam:in diuerſa non. Scđo modo in-
telligitur ꝙ hic tm̄ vna fuit interpoſita appellatio per ipſum
attentantem contra eam: et appellantē:ſi poſtea illam velit ꝓ
ſequi:non auditur opponendo ꝙ appellauit: et ſic illi non de
tulit:per quod videtur appellationi renunciaſſe.ſ.e.ſollicitu
dinem:puto tm̄:et ſic intelligunt hic doc.ꝙ ſi vellet attentatū
in priſtinum ſtatum reſtituere: audiretur proſequens appel
lationem:et ſic in effectu iſta exceptio ſapiet naturā exceptio
nis ſpoliationis:et hic: ſicut illa repellit actionem. de or.co.
c.ij.ſic iſta repellet appellationē: donec attentatum in priſti
num ſtatum reſtituatur.iſta tm̄ lec. non eſt veriſimilis: q2 nō
eſt veriſimile ꝙ textus narrans appellationem aduerſarij:di
cat illam legitimam.ideo ſcđm verū q3 intellectum expone
litteram.ibi.poſt appellationem legitime interpoſitā.ſ.a ſe
aduerſario ſpoliato:vel poſt appellationem.ſ.illius appella
tionis:qui appellauit poſtea attentauit. ¶ Opp.ꝙ ſi me in
continenti:ſiue ex interuallo:velit probare ſpoliatorē et atten
tatum:ad repellendum appellationē aduerſarij: q2 fruſtra
aduerſarius implorat legis auxiliu3: contra quā cōmiſit:de
vſuris:q2 fruſtra.glo.fatetur et ſubaudit maxime. Ho.non
placet h̄:et dicit ꝙ h̄ exceptio ad inſtar ſpoliationis d3 ꝓba
ri infra tp̄s ſtatutum.de reſti.ſpo.frequens.li.vi. Joan.an.
hoc non placet.et dicit ꝙ in.c.frequēs. loquit̄ qñ excipitur:
non qñ de ſpoliatione agitur.pōt dici ꝙ ſi teneat̄ ꝙ ex atten
tato funditus repellatur appellatio: et perpetuo:tunc inquan
tum proponeret̄ in vim peremptorie:ſubauditum.glo.eſſet
bonum:inquantum proponeret̄ in vim dilatorie:dictu3 tex.
procederet indiſtincte:q2 incōtinenti eſſet probanda. Si te
neatis opi.ꝙ non repellat perpetuo appellationē:ſed donec
attentatum reſtituat. iſta tunc erit pura dilatoria: et ſapiens
naturam ſpoliationis.ideo incontinenti ꝓbanda: vt de ord.
cog.dilectus.et no.in.d.§.frequens.de reſti.ſpo.li.vi.l3 glo.
multipliciter alleget.de iſto incontinenti ſatis equu3 eſſet ſta
ri determinationi illius.c.frequens.q2 iſta ſapit natura3 ſpo
liationis: vt ſicut. de ſpoliatione pōt opponi contra actore3
ita de attentato contra appellationē.de iure puto ꝙ inquan
tum ſit attentatio contra appellationē alterius: et agitur pro
pter hoc repelli ab appellatione ſua: ꝙ hoc ſapiat naturam
dilatorie: et non reijciat appellationem perpetuo. inquantu3
aūt opus cōtra propriam appellationē attentat: q2 hoc repu
gnat appellationi ſue illi videatur renunciare: et ꝯſiter exce-
ptio ſit perpetua. Primum tm̄ ꝙ vtrobiq3 non perpetuo re
pellat:ſed donec fiat reſtitutio:tenent doc.ſ. et hoc eſt tutius
in iudicijs: et equius:q2 non directe conuenit appellationi ꝓ
prie:in ſuo tendit ꝗ agit in finem appellationis ſue. ¶ Que
rit glo.an illius qui non detulit appellationi in vna cā defe-
ratur in alia: et concludit gl. ꝙ non:ſed ſolum reſpectu illius
cui nō detulit:allegat q2 ſatis ſufficiēter eſt punitus:ex quo
non eſt ei delatu3 in prima.ad hoc alle. doc.ſimile. q2 heres
qui accōmodauit tm̄ voluntate3 ꝯ legem: in ea tm̄ parte:in
qua fraudem cōmittit: vel cōmiſit: amittit falcidiam.ff.de
his qui vt indi.l.heres.et.l.reſcriptum. Gof.plus dicit Jo.
an.ꝙ et in eadem cā:propter non deferre:non repellitur:niſi
in vna et.prima appellatiōe. In ſcđa aūt admittitur:q2 viciū
purgatur.ad hoc de elec.cum vintonien.ad hoc no. in ſpec.
de ap.§.ſi.in.v.et no.puto ꝙ inquantū ex attentato opponēs
de non dilatione intendit reſtitui:ꝙ in eadem et diuerſa cau
ſa repellat appellantē:donec reſtituat̄: et in prima. et in ſcđa.
Inquantū aūt tm̄ concluderet non deferendum ex delicto:
non delationis:procederet ꝙ iſti dicunt. Sed dic ꝙ in eadē
cā indiſtincte repellit̄ non deferens:in diuerſa cā:ſi ſcđa ap-
pellatio eſt legitima:non impedit̄ ex non delatiōe. de elec.
ꝯſiderauimus. Si eſt illegitima tūc repellit̄.e.ti. cū nobis.
olim.et.c.bone.inquātū dixi non deferentē appellationi ad-
uerſarij:non deferendū eſſe ſue:hoc ꝓcedit qñ agitur de nō
deferendo appellationi ꝓprie: vt illa non poſſit ſe iuuare qñ
appellationi alterius nō detulit: nec ēt vt poſſit ſe iuuare ex
appellatione propria:cui non detulit: ſed ſi ipſe defert appel
lationi aduerſarij:que non deuoluit negocium ad curia3: vt
in beneficialibus:que eſt legitime intimata: vt q2 facit ꝓceſſus
fieri ꝯ appellantē: et tandem ꝙ non proficit ꝓſequit̄ appella
tionem per hoc non repellit̄ a poteſtate proſequendi appel-
lationem:in curia interpoſitam per aduerſarium: ex quo ſe
mel eſt deuoluta:ſemper remanſit ibi tractanda: et per renun
ciationem tacitam:vel expreſſam:nō pōt recedi ab appella-
tione tali:niſi per modum: de quo de elec. ſuis.li.vi. Non
ob.ꝙ non detulit: q2 non artabat̄ ad deferendū: ſi putabat
appellationem fruſtratoriā: nec pro hoc debebat ius ſuū in

diſcuſſum relinquere: q non impeditur per appellationem extraiudicialem: vt no. de appella. conſtitutus. per Inn. non ob. hoc. c. quod loquitur de appellatione per aduerſarium interpoſita. non ob. de elec. bone. q ibi non defertur appellationi non deferentis q erat iniuſta ⁊ friuola. item ibi nõ detulit appellationi aduerſarij: ⁊ ſue nõ debeat deferri: ſed hic non detulit appellationi aduerſarij: quam volebat pſequi: cui deferre non tenebatur: ex quo friuolam reputabat ſm domi. de rota ſua conclu. cccxvj.

n **Ouit.** Merus executor non excuſatur: nec ab ipſo appellatur niſi modum excedat. h. d. vel aliter a iudice ſuſpecto non receditur per appellationem: nec ab executore niſi modum excedat. ſcda. ibi. ſuſpitionis. Cardinalis propter diſcordias regis francie ⁊ regis anglie: de mandato pape interdixit regnum francie. Contra quam ſententiam opponebat rex tria: q cardinalis legatus erat tunc extra regnum francie. ⁊ ad hoc rñdetur. de offi. le. nouit. item quia ſuſpectus erat regi. ⁊ q ab ipſo appellauit. ⁊ ad hoc rñdetur hic. ¶ No. q actus publicationis ſententie eſt mere executiuus. ¶ No. ij. q ab executore non appellatur: niſi modum excedat. Et no. q modum non excedit: inquantũ mandatum exequitur: ad vnguem vt mandatur. ¶ No. iij. q clauſula appellatiõe re. tollit facultatem appellandi quo ad neceſſitatem deferendi: maxime quando appellatur in caſu a iure non conceſſo: ſed prohibito. ¶ No. iiij. q purus ⁊ puri facti executor non poteſt recuſari: ⁊ quando omnino vt pica ⁊ organum ad limites mandati exequitur mandatũ quis in aliquo non poteſt grauare partem. vnde non poteſt in aliquo eſſe ſuſpectus. ¶ No. ſcdm alium intellectum: q a iudice ſuſpecto non receditur imediate per viam appellationis: vt dico te ſuſpectũ. ideo appello: ſz dz recedi imediate per viam recuſationis: ⁊ ſi non admittitur recuſatio: tunc poteſt appellari. ¶ No. ar. cardinalem recuſari non poſſe ad hoc. ff. de offi. preto. l. vna. õ quo. ⁊. de offi. dele. cũ olim. in glo. antepe. ¶ Oppo. q legatus illam tulit: ⁊ non papa vt patet. de offi. le. nouit. dic licet in hoc inſtet Ho. q ibidem bene promulgauit: non eſt verbum pape: ſed regis. ¶ Op. q ab executoribus appellatur. de re iudic. q ad cõſultationem: ⁊ q ibi no. So. a mero executore non appellatur: ſed a mixto ſic: qui habet aliquam cognitionẽ: de quo dic vt plene dixi in. d. c. q ad conſultationem. per que deciduntur hic no. per Inn. Nunqd autem ſpoliationis exceptio retardet executionem ſententie: Innoc. dicit hic q non. ideo ſi ppter hoc q non admitteret: appellaretur non eſſet appellatio admittenda: ſed dicit Ho. q hec eſt verum quando ſpoliationis exceptio non concludit inopiam: alias ſi cõcludit inopiam bene ob. de reſti. ſpo. olim. i. ⁊ remittit Joã. an. de reſti. ſpo. frequens. li. vj. ⁊ ad ibi no. ſuper gl. ſ. erat: ſed ibi loquitur quando opponitur de ſpoliatione facta a tertio. ¶ Oppo. q recuſetur merus executor. de offi. dele. ſuper queſtionum. So. quidam intelligunt q ſ. non admittatur recuſatio: quia executor non recuſatur. ad contra. ibi loquitur in executore: qui habet aliquid iuriſdictionis: ⁊ qui modum poteſt excedere: ideo poteſt recuſari: ſ. in executore puri facti: qui non poteſt recuſari: ſaltem in quantum pure exequatur quod mandatur: vel hic non repellitur recuſatio ex perſona recuſati: ſed ex modo proponendi: quia receſſit per viam appellationis vbi debebat per viam recuſatiõis. Jo. ij. q. vj. quotiens. dic q hoc eſt verum niſi appelletur ex cauſa notoria: ſed nõ placet: quia notorietas non excuſat a propoſitione: vt no. vt lite non conte. accedens. i. ſuper glo. ⁊ in cle. appellanti. de appella. de quo. ij. q. vj. biduum. ⁊. ab executore. Nunquid autem recuſetur executor litterarum ad beneficia vide archidia. ij. q. vj. ſunt quorum. ⁊. ab executore vbi dicit q non poteſt recuſari: vt no. Innoc. de conceſ. pre. propoſuit. puto q ſi procedat vt iudex aſſumendo partes iudicis: poſſit recuſari: ſi ſicut executor purus inquantum exequitur pure mandatum in facto non poteſt recuſari: vt ſi detur ad tradendum poſſeſſionem: alias quia poteſt grauare: poſſet recuſari. de offi. dele. ſuper queſtionum. ⁊. i.

ſ **Epe contingit.** Si appellatio recipit a iudice vel approbatur aperte: terminus ad eam proſequendam ſtatutus ab homine: habet vim peremptorij: ⁊ non poteſt preueniri. Primo ponit conſtitutionis cauſam. Scdo cõſtitutionem. ibi. preſenti. In qua ſex facit. Primo ſtatuit appellatione recepta terminum hominis habere vim peremptorij. ſcda. ibi. quod ſi quid appellatione non recepta. Tertia. ibi. ſaluis ſaluat conſtitutiones punientes negligentiam appellãtium a ſententijs. Quarta. ibi. quicquid declarat principale dictum huius conſtitutionis. Quinta. ibi. ſi quis. punit preuenientem terminum hominis. Sexta in hoc autem conſtitutionẽ determinat. ¶ No. q in nito dño negligentia vel dolus procuratoris nocet dño vide: vt lite non conte. c. i. ¶ No. ij. q queſtio vel poſitio iuris non ſubmittitur neceſſitati probandi: ⁊ q pendens a ſolo iure non decidit papa abſente parte non legitime citata. neceſſaria eſt ergo citatio in notorijs a iure depẽdẽtibus. ¶ No. q queſtio facti ſubmittitur neceſſitati probandi: ⁊ ſic admittitur poſitio facti. de quo in ſpe. de po. ⁊. vij. ⁊. xiij. ⁊ in. l. meritorum. de au. ⁊ ar. le. ⁊ vide caſum in quo admittitur poſitio iuris in ſpe. de teſte. ⁊. nunc videndum. ⁊ſi. vt autem. ⁊ vide Bar. de confeſ. l. nõ fatetur. ⁊ in. l. ij. ⁊. ſed quia. C. de iura. calũ. hec ſufficiant vſq ad. ⁊. vnde. ¶ Oppo. q ſit impoſſibile conſtare quem procuratorem fore: ⁊ occultare mãdatum: quia ſi occultat non conſtat eum procuratorem. Si conſtat nõ occultat. So. dicit Jo. an. q forte habebat duo mandata. vnum ad impetrandum ⁊ contradicendum: ſed in quo habebat mandatum plenum ⁊ oſtendebat primum tantum. ſm Guil. ⁊ Na. ⁊ dicit Ho. q ſepe procuratores curie vtantur hac malitia: celantes procuratorium: ⁊ cauentes ad certum tempus: vel certam ſummam: cum maiorem ſorte interim percipiat dñs de beneficio: q iniuſte obtinet: faciat ergo ſcdm eum q poteſt auditor ad procuratoriũ exhibendum. de quo in ſpe. de procu. ⁊. vt autem. ⁊ſi. quid ſi procurator: vel ſaltem recipiat cautionem talem: q eius edictũ non ſit eluſorium. ¶ Oppo. q in cauſa appellationis procedatur in abſente. ſ. e. per tuas. ⁊ c. interpoſita. ⁊. ſi. Solu. contra contumacem proceditur: vt ibi no. contra non contumacem non vt erat hic: ex quo nõ erat cauſa in curia: nec ad ipſam olim erat tacite vel expreſſe citatus. ¶ Quero que ſit pena procuratoris occultantis mandatum. dic quia ſi faciant a principio dñs condemnatur in expenſis: ſi poſt quã factus dñs litis condemnatur ipſe procurator. idem ſi malitioſe ⁊ dolo agat. ff. ſi quis ius di. nõ ob. l. i. de quo vt lite nõ conte. c. i. ſm Inn. ¶ Quero an ⁊ quando admittatur poſitio iuris. glo. dicit illam ſimpliciter non admittendam de confeſ. c. i. li. vj. in verbo rationali. ⁊ſi. item ſi poſitio ſit iuris: de quo in ſpe. de teſte. ⁊. nunc videndum. in prin. dic ſi ſiat poſitio de iure priuato: ⁊ approbabili an ſit ſeruitus debita tali ciui vel perſone: illi reſpondendum eſt ⁊ admittitur poſitio. l. ſi. ff. de dona. Si eſt poſitio iuris diſponentis: tunc ſi ſiat poſitio iuris cõmunis: hec non eſt admittenda: ⁊ ſi aliter reſpondeatur: aliter non preiudicat reſponſio. l. ornamentorum. ff. de au. ⁊ ar. le. C. de confeſ. l. ij. ⁊ de inter. ac. l. confeſſionibus. ⁊ l. ij. C. quando prouo. non eſt ne. ⁊ quia ius eſt certum vt ſ. e. ff. de iuris ⁊ fac. ig. l. ij. hec vera niſi eſſet poſitio extrauagantis: vt de fide inſtru. paſtoralis. q puto ſi ponat q ſic eſt de iure. ⁊ q extrauagans de hoc eſt facta a papa: vel confeſſio inquantum contra ius non preiudicaret: niſi aliter extrauagans probaretur: ſic intellige ſpe. in ti. de po. ⁊. vij. ⁊ſi. xiii. Si poſitio eſt iuris municipalis alterius ciuitatis: poſitio eſt admittenda: quia debet probari. l. preſcriptione. ſi cõtra ius vel vti. pub. de conſti. c. i. li. vj. Si eſt iuris municipalis eiuſdem ciuitatis: ſi eſt ius non ſcriptum: vel conſuetudo: quia debet

quia ōbet probari:admittitur poſitio. Si eſt iur.ſtatutarij
eiuſdē loci:nō admittiſ poſitio iurꝫ cōis:ꝛ ꝑ eaſdē leges: ſꝫ
Bar.in.l.ij.§.quod obſeruari.C.de iur.cal.ꝛ ff.de cōfeſ.l.
.ij.ꝛ de interro.ac.l.cōfeſſionibus.dicit tñ Jo.and.in addi.
ſpe.de teſte.§.nunc videndū:ſup ꝑn.§.in addi.magna ver.
vbi aūt:ꝙ admittaſ poſitio iurꝫ cōis:qñ ꝯſeqſ ad factū aſ
poſitū:vt ſi pono ꝙ poſſedit talē rē:ſpacio triennij:cum titu
lo.ꝛ bonafide:ꝛ ꝙ erat mobilis. Jdeo ſum ꝯſo:ꝛ in ver.ſe
quētibus ponit practicā articulādi ſup cōſuetudine:ꝛ cōes
opi.que fiunt per aduocatos:ad tales articulos:ꝛ eorū ꝓba
tiones. Jdē dicit ſpe.ꝙ admittitur poſitio iuris:qñ eſt tale
ius:ſuper quo:vel cuius intellectu:pōt cadere ꝓbabilis du-
bitatio:in ſpe.de po.§.vij.ver.xiij. ¶ Glo.querit de exem
plo:qualiter factū de leui pōt ꝓbari.dicit glo.qñ ꝑtes ſunt
ꝑſentes:de facili pōt ꝓbari per ꝯfeſſionē partis:vel p iſtru
menta:que habent:vel qñ teſtes ſunt ꝑſentes. ¶ No.glo.
que docet qñ dicaſ facilis probatio alicuius:qđ no.ꝓpter
ſtatuta que qñqꝫ exigunt faciles ꝓbationes. ¶ Uenio ad
finem ver.licet. ¶ No.penā vnā appellantis nō ꝓſequen-
tis:ꝙ dānatur in expenſis. ¶ Quid ſi appellatus nō venit:
an fiat cōdemnatio ad expenſas:dicit Joā.an.ꝙ ſic:ſi alter
fecit expenſas ꝓpter appellationē:ꝛ tenebiſ actione de do-
lo.ſm Jnno.ſi doloſe appellauit:vel actiōe in factū ſi teme
rarie:vel officio iudicis:iuſtū eſt vt his caſibus puniatur:ꝛ
quia alie actiones deficiunt:iuſtum eſt iſtas dari.de R.p.ex
pte.S.ff.ō dolo.l.i.ff.de diuer.ꝛ tēp.ꝓ.l.quoties. ¶ Que
ro que expenſe peti pñt:in cauſa appellationis:dic ꝙ nō ſo
lū ille que facte ſunt poſt appellationē:vel poſt ſniam:ſꝫ ꝫ
ille que facte ſunt ante:nec eniꝫ ille que tantū fiunt in ꝓſecu
tione appellationis:imo ꝛ ille que facte ſunt in cā ꝑncipali:
in qua appellatū:naꝫ ꝛ de his iudex appellatiōis hꝫ cogno
ſcere:cum in locū iudicis a quo appellatū eſt:ſuccedat:vn-
de ei licet:ꝛ addere:ꝛ diminuere:put ei videbiſ rationabi
liter expedire:vel faciēdū:de teſta. Raynutius:ꝛ.c.raynal
dus.C.de ſen.que ſine cer.quā.l.i.ꝛ quod ibi no.ff.de vſu.
.l.tutor:per que dicit ꝙ etiā licet ei reuocare cōdemnatio
nem in principali in expenſis:eadē ratione:licet cōdēnare:ꝛ
ſupplere:que officio iudicis veniūt:in cōdēnatiōe. ¶ Que
ro an indiſtincte poſſint peti expenſe iuris actionis:dic ꝙ in
expenſis que fiunt extra iudiciū ille poſſunt peti iure actio
nis:pro expenſis autē que fiunt in iudicio:non hꝫ locū peti-
tio:per viam actionis:ſed officio iudicis:nec plus peti pñt:
niſi de eis iudex tpe ſnie ꝓnūciauerit.l.terminato.ff.de fruc.
ꝛ li.expen.ff.de poſtu.l.iiij.vel eodē dic.ff.de re iudi.l.pau
lus.i.R.J.e.cū appellationibus.lib.vj. ¶ Quero an indi
ſtincte anteꝙ̄ fiat cōdēnatio expenſarū ſint taxande:dic ꝙ
ſic:ſiue ſint facte in iudicio:ſiue extra:ſiue petanſ officio iu
dicis:ſiue iure actionis:ꝛ poſtea per iuramentū partis pro
bari debēt. Jn auē.de iudi.§.oꝫ.coll.vj.que generaliter lo
quiſ de oībus expenſis:ꝛ.C.de iudi.l.ſancimus:ꝙ me.ca.
.c.ſi.de ꝓcura.cōſtitutus:ꝛ qđ ibi no. ¶ Quero an poſſit
iudex cōdemnare in expenſis ex officio:illis nō petitis:dic
ꝙ ſic:in illis que fiunt in iudicio:etiaꝫ ante litem conte.ſicut
ꝛ mulctare pōt cōtumacē.ff.ſi quis ius di. Non ob.l.i.ff.de
offi.eius cui mā.eſt iuſ.l.ſi.de offi.dele.de cauſis.poſt glo.
¶ Quero an in expenſis cōtumacie poſſit iudex quando-
cunqꝫ cōdemnare:dic ꝙ ſic: quātus a principio cōtumacie
nō cōdēpnet:ꝛ ante litē cōte.ꝛ poſt:ꝛ tpe ſnie:ꝛ eadē die:vt
dictū eſt:imo plus dicit ꝙ ſi aliqua dilatoria:vel declinato
ria:ꝓponatur ante litē cōte.ꝛ iudex ꝓnunciet ꝓcedendum
in cā:dicta exceptione nō obſtante:dato ꝙ nihil dixerit:de
expenſis:tñ poſtea quādocūqꝫ lite pendente:vel etiaꝫ.in ſi.
litis ad expenſas:occaſione dicte exceptionis reprobate:po
terit condēnare in tantum ꝙ ſm quoſdā adiecta cōdēnatio
ne nō poterit appellari:qꝛ ex quo fuit exceptio reprobata:a
qua appellatum nō eſt:interlocutoria tranſit in reꝫ iudi.de
teſti.ſignificauerūt:vnde ſicut excipiens ad iſta interlocuto
ria poſtea apparere nō poteſt:ex quo nō appellauit.J.x.di-

cenſis nec a condemnatione expenſarum:que conſequiſ ad
illā:ꝛ quia veritate inſpecta nō eſt noua ſententia:ſed poti-
us executio prime ſententie.ff.ꝙ me.cauſa.ſi cum exceptio
ne.§.aliquādo.vult allegare glo.iij.§.ꝓcedēti que icipit ꝫ
aūt.ff.de dol.l.arbitrio:niſi in taxatione excederet modū:
vel niſi excipiens poſſet probare ꝙ exceptionem malitioſe
nō obmiſit:ſed poſſet ꝓbabiliter excuſari.ff.de le.ij.qui ſo
lidū.§.etiā:nam licet tales interlocutoꝛe non tranſeūt in rē
iudi.quo ad iudicē:quin poſſit reuocare.ff.de re iudi.ꝙ iuſ
ſit.J.eo.cum ceſſante:tñ tranſeūt ad ꝑiudicium ptiū.de ex-
cep.pia.lib.vij.ſm Jnno.ad hoc:qđ no.de reſti.ſpo.audi-
ta:ꝛ adde qđ no.de dolo finē. ¶ Quero cum glo.de quo
lateraſ.concilio loquaſ ſta.glo.dicit.de decre.reprehenſi-
bilis.J.eo.qui tex.ſm Jnno.iponit penā appellanti nō pro
ſequenti:ꝛ non appellato. ¶ Uenio ad verſi.quia tamen.
¶ No.primo ꝙ delegatione iudicis vel ptis tantū:dicit
cā in curia:vt ibi tracteſ:ꝛ ideo ptes ibi debent inſtructe cō
parere. ¶ No.ij.ꝙ facta delegatione p ptem:vel iudiceꝫ:
terminus ſtatutus habet viꝫ pemptorij:adeo ꝙ abſqꝫ alia
citatione pōt ad requiſitionē alterius ꝓcedi ad diffinitiuā.
¶ Op.ꝙ indiſtincte delatio ptis hoc nō operetur:alꝫ ſem
per eſſet in facultate appellantis facere cauſaꝫ eſſe in curia:
ꝙ eſt abſurdū. Sol.itellige ꝫ de delatiōe ptis appellate:
quia ꝛ illa poſſet approbare delationē:etiam quā iudex nō
admittit.J.eo.interpoſita.§.i.ꝛ vt dicit Jnno.ꝛ ibi patēt:vbi
nec a iudice:nec a pte appellata:recipitur appellatio:nō hꝫ
locū quo ad hoc hec cōſtitutio. ¶ Quero an habeat locū
decre.quo ad pemptoriū:vt terminus habeaſ pro pempto
rio:etiā in termino iuris:quidā reſtringūt decre.ad termi-
nū hominis:quia eo lapſo ꝓcedit iudex:ac ſi citaſſet:ꝛ per
decre.repꝑhenſibilis.J.eo.de qua.ſ.fecit mentionē:ꝛ quam
ſupplet:que loquiſ de tali termino. Hoſti.itelligit ꝫ etiam
de termino iuris.cuꝫ idiſtincte loquaſ:ꝛ remittit.J.eo.inter-
poſita.§.ſi. Jo.an.placet ꝑma:qꝛ terminus hoīs eſt ad cāꝫ
inchoandā:terminus iuris ad cām finiendā:ſic nō poſſet ſi
eri ꝓſecutio poſt terminū. Sed opi.ꝑma pōt ꝓcedere:vbi
appellant:vel appellatus:pōt ꝓſequi poſt terminū iuris:ꝙ
ꝑſentabit ex.J.dicendis. Sed tūc vltra:ſiue ſit terminus ho
minis:ſiue iuris.lapſo termino deſerta eſt appellatio. Jō
indiſtincte iudex a quo debet ꝓcedere:ꝛ nō iudex ad queꝫ
.J.eo.cū ſit:ꝛ.c.ꝑſonas:dic ꝙ appellans:vel appellatus in
fra terminū hoīs cepit cauſari:ſiue appellato:ſiue appellā-
te ꝓſequēte terminū:habet locuꝫ quod dicit de termino ꝙ
habeat vim pemptorij:ꝛ ſic ſine calūnia pōt decre.itelligi:
ꝛ ſic debet intelligi Hoſti.hic qui dicit ꝙ appellatio:vel ap
pellāte ꝓſequēte:qꝛ intelligi debet qñ alter ipſorū ꝓſequiſ:
qui tñ ꝑncipiauit inter terminū:ꝛ ꝓcedit ꝫ vt dixi in termi-
no hoīs:nam poſt terminum iuris:niſi aliter eſſet extenſus:
nō poſſet finire:dato ꝙ ante ꝑncipiaſſet:etiā de cōſenſu vtri
uſqꝫ:vt in cle.ſicut appellationē:de ap. Si autē appellans
ꝓſequi velit ꝑncipiando:finito termino etiā hominis:pla-
nū ꝙ inuito appellato nō poteſt:qꝛ ad eius cōmodū deſer-
ta eſt appellatio. Quandoqꝫ appellās vult ꝓſequi appella
tionē poſt terminū hoīs:ſup ipetratiōe:vel inſtātia ꝑncipia
ta p appellatum.J.terminū hoīs.ſpe.in titu.de ap.§.nunc vi-
dendum.ver.ſed pone auditor:dicit ꝙ ſi appellans nō fuit
ſpeditus:ꝛ non cōparuit ante lapſuꝫ terminū:non obſtante
ꝙ appellatus ipetrauerit:vel inchoauerit.J.terminū:nō po-
terit poſt terminū ꝓſequi appellās inuito appellato:ꝛ volē
te plus ꝓſequi:qꝛ quo ad euꝫ deſerta eſt appellatio:hoc di
co ꝓ tanto ꝙ ſi appellatus ꝓſequeretur:appellans etiā poſ
ſet ꝓſequi:ſe defendendo:de excep.cum inter. Et qꝛ R.ptū
eſt cōmune.de mu.pe.c.i.ꝛ.ij.ꝛ no. Jnno.de reſti.ſpo.ex cō
queſtione. Nec ob.cle.ſicut appellationem:quia loquiſ:de
termino iuris:ꝛ quando nullus ante incepit:qui poſſet ter-
minū ꝓſequi:ꝛ hoc tenent in termino hoīs dñi de rota:ſua
conclu.lxij. Jn termino autē iuris:ſi impetratio p appella
tum:vel ꝓſecutio adhuc poſt terminū eo ꝓſequēte qui pōt:

cuꝫ per appellantē fuerit impeditus.ꝫ.de reſcrip.ex pte.Si. ipſe ſi impetrauerit non ſupplantando appellantē iuxta ſi nem:adhuc tunc appellans poterit proſequi:ſcḋm dños de rota.ibi.in fi.conclu.ꝫ ſic reſtringenda eſt cle.ſicut:qñ aliqs non eſt ante terminũ ꝓſecutus.ꝯtrarium tñ ſentit ſpec. in tit.de ap.§.nunc videꝰ.ꝟ.item pone.ꝫ.ꝟ.lꝫ aũt.ſub.ꝟ. appellaꝰ.cũ ibi nihil boni dicit ſpe.ſed forte voluit allegare.§.nunc videtur.ꝟ.ſed pone auditoꝛ. quem.ꝫ.allagam. qñ qꝫ appellatus vult ꝓſequi impetrando:vel principiando inſtantiam: poſt lapſuꝫ termini hoīs vel iuris:ꝫ nõ põt:vt in dcã cle.ſi appellationē.nec ob.de reſcri.ex pte.ꝫ.qꝛ itelligo ꝙ ibi ante terminum lapſuꝫ impetrauit:quicquid ſenſerit ibi glo. niſi fuerit appellans impeditus in ꝓſequendo: qꝛ tunc valebit impetratio poſt terminuꝫ: ꝫ facta tali impetratione:ſi appellans doceat ſe impeditũ: poterit appellans coꝛaꝫ illis iudicibus: poſt ꝑ appellatum impetratis:etiã inuito appellato ꝓſequi qꝛ lr̃e ſunt cões ꝫ appellatione non deſerta poterit vterqꝫ ꝓſequi:ꝑ pall.§.ꝫ ſic põt loq hic ꝫ.J.e.oblate. Et ſic dicũt dñi de rota ſua ꝯclu.ccxl. opoꝛtet ergo hoc intelligi. inquantuꝫ dicit appellatũ poſſe:qñ ante terminũ impetrauit: ſufficit ẽt ſi infra terminũ appellatus ſe pñtauit:vt dicit Frede.ſuo cõ ſi.ciij.ꝫ dicit ꝙ ſi cã nõ eſt in curia: ſufficit pñtato corã papa Recipio glo.in pcedenti pte in verbo qui appellat que declarat iſtam ptem. ¶ Op.ꝙ non artetꝰ appellans vel appellatus ſed ſufficit mittere ꝓcuratorẽ:ad impetrandũ : vel cõtradicendũ.J.eo.nicholao:ꝫ.c.interpoſita.dic ſm glo.ſi non eſt in curia : niſi forte natura cãe hoc ꝯtingeret : vt in beneficiali.de elec.c.i.li.vj.iuncta cle.cãm.de ele ꝫ ſi appellans nõ mittit ꝯdẽnabiꝰ in expenſis : appellatus aũt tunc nõ artabiꝰ ad cõparendũ:vel ꝓſequendũ:ex quo non detulit:nec damnatur in expẽſis:cũ eo nouiter citato: in eius abſentia poſſit negocium appellationis terminare:vt in.c.interpoſita.§.fi. ꝫ.c.per tuas.qñ qꝫ appellationi delatuꝫ eſt: ꝫ tunc ſi agiꝰ de deuoluendo negocio:ſuper quo pendet articulus appellationis quo ad illuꝫ ſufficit delatio iudicis vel partis: ꝫ ſi ſtatutus ſit terminus ad appellationẽ ꝓſequẽdã:ille terminus hꝫ ꝓ pemptoꝛio.ꝫ nõ exigiꝰ alia citatio appellantis:vel appellanti:vt hic : nec tunc ſufficit mittere ꝓcuratoꝛẽ ad impetrandũ: vel ꝯdicendum . imo dꝫ mitti ꝓcuratoꝛ inſtructus: qꝛ cã eſt tunc in curia:quo ad articulũ appellationis: vt hic. Quo ad aũt ad hoc.vt poſſit ꝓcedi ſup negocio pͥncipali: aliter non iuſtificato articulo appellatiõis: ꝫ quo ad hoc vt cã illa decidi poſſet: opoꝛtet ꝙ intercedat conſenſus appellati: ꝫ approbatio appellationis ſcḋm formã.c.coꝛdi.de ap. li.vi.cum gl.in verbo petierit: qꝛ quo ad deuoluendũ negocium ſufficit conſenſus appellati:quo ad hoc vt admiſſo articulo ꝫc.videꝰ ꝙ exigaꝰ conſenſus vtriuſqꝫ ptis : lꝫ exigiꝰ: ſaltem ꝓ pte appellati:ꝙ petat vt aduerſarius debeat comparere inſtructus corã papa:vt tenent dñi de rota ſua cõclu. ꝯcix.ar.ij.in fi.quãtũ igiꝰ ad articulũ appellatiõis deuoluẽduꝫ:ſufficit delatio iudicis tñ:vel ptis:vt hic eſt tex. ꝑ alternatiuam hic poſitã:quantũ ad deuoluendũ negocium pͥncipale non ſufficit delatio iudicis:ſed opoꝛtet delatũ approbare ſcḋm foꝛmam.c.coꝛdi.ꝫ hoc volunt.d.de rota ſua conclu.cxcix.ar.ij.ꝫ dicũt hoc velle Inn.in.c.interpoſita.J.e.tit.

Nunquid aũt ſola termini pͥfixio hẽat vim delationis:tractant ibi dñi de rota.ꝫ aliqd.ꝫ.de renũ.veniens. Cõtra tenetur ꝙ nõ.ſed ſolũ hꝫ vĩ citationis.de quo ꝑ archi. Jo.mo. ꝫ Jo.an.de ap.cũ appellatiõibus.lib.vj.ꝫ ꝑ archi.ij.q.vi.§. appellatiõe.ꝫ ſpe.in ti.de ap.§.qualiter.ꝟ.poꝛro.ꝫ tenẽt dñi de rota in loco pꝛealle. Nunqd aũt ad deciſionem cãe:qñ eſt in curia:ſi petaꝰ vl̃ īpetreꝰ ꝓnunciari ſup deciſiõe:cꝫ qñ fuit ſtatutus terminus:ſit neceſſaria noua citatio dñi ꝺ rota ſua ꝯclu.cccc.xv.tenẽt ꝙ ſi incidenter impetreꝰ ſup deſertiõe:vt ꝙ iudex datus ſup appellatione velit decidere ad petitionẽ appellati illã deſertã:non eſt alia citatio neceſſaria:qꝛ ſufficit pͥma:ex quo hec ſit pe appellatiõis:cũ per hoc cognoſcat an ſua ſit iuriſdictio.de reſcrip.ſup lr̃is.ꝫ quod no.c.ti.c.ſi.ff.ꝺ iudi.ſiqs ex aliena.de offi.dele.ſignificantibus.de preben. dilectus.Secus ſi pͥncipaliter impetreꝰ in curia ſup deſertione appellatiõis:qꝛ tunc nõ põt decidere:ſine noua appellatione:cũ hec nõ veniat tũc incidenter ad cãm appellationis ꝙ reſtringere vꝫ qñ appellatio eſt a diffinitiua : qꝛ eo ꝙ appellatio eſt deſerta:negociũ non eſt in curia:cum rata maneat ſnĩa pͥma:q̃ tranſiuit in rẽ iudi.ꝫ vbi exigiꝰ citatio dubitauit an valet ꝓceſſus ſine citatiõe:ꝫ ꝯcludũt ꝙ ſic:qꝛ ad in lẽ interlocutoꝛiã nõ vꝫ neceſſaria ꝑ no. Inno.de ꝓcura.auditis.ꝙ aũt ſit interlocutoꝛia.alle.J.e.ſuꝑ de elec.cũ dilectꝰ ꝫ ꝑ Jo.mo.de elec.cupiẽtes.ſꝫ nõ placuit eis:qꝛ hec hꝫ vim diffinitiue.vñ ſnĩa eſt nulla.ij.q.i.nos in quẽdã.de ꝯſti.eccleſia ſcẽ marie.ꝫ ꝙ auditoꝛ datus ſup appellatione poſſit cognoſcere ſup deſertiõe tenẽt ſua ꝯclu.cxlviij.qꝛ põt cognoſcere an ſua ſit iuriſdictio:ꝫ qꝛ cũ oībus accidẽtibus ꝫ appẽdicijs ꝯmiſſa cenſeꝰ. Quid ſi iudex a quo:nõ velit:vbi debet:appellationi deferre:ne ſic cã ſit in curia:ꝫ dicit ſpe.in ti. de ap.§.nũc dicamus.ꝟ.ſed qs iudicabit.ad pͥnci.§.ꝙ poterit papetere.vt de hoc hẽat ꝯſiliũ cũ peritis:an ſit deferẽdũ ꝫ ſi nõ velit facere poterit appellari:qꝛ eo ipſo grauat. Ubi aũt cã deduciꝰ in curiã ꝑ viã nullitatis:aut in ex cõſenſu eiꝰ cõtra quẽ dꝫ:poſſit eſſe ibi in curia:ꝫ ibi tracteꝰ.vide tex. de ꝓcura.auditis. Hec aũt excep.cã non eſt in curia:qꝛ nõ delatũ:vel qꝛ non hꝫ naturã cãe:qꝛ opponiꝰ ꝯ iuriſdictionem: debet opponi añ litẽ ꝯte.vt no.in ſpe.ꝺ dila.§.i.ꝟ.illud quoqꝫ in.vi.col.de quo dic vt ibi. Effectus aũt ꝙ cã ſit in curia:eſt vel non ſit:qꝛ vbi eſt nõ ſufficit mittere ꝓcuratoꝛẽ ad impetrãdũ:ꝫ ꝯdicẽdũ:vbi nõ eſt:ſufficit:ꝫ non eſt cã in curia. Si põt cã decidi abſẽte pte:alĩ ſit ꝯdẽnatio in expẽſis:vel pcediꝰ vt in cõtumacẽ:vt ſtatiꝫ diceꝰ:vbi nõ eſt in curia ſi appellans non ꝓſequiꝰ ad ipetrãdum:tunc ꝯdẽnaꝰ in expẽſis.J.e. Nicolao.de quo.ꝫ.de renũ.veniens.plena eſt glo. ¶ Uero quo ad quid pro citatiõe pemptoꝛia habeaꝰ termini ſtatutio.dicit glo.ꝙ lr̃a dicit ꝙ ꝓcedi poterit ꝯ abſẽteꝫ:ac ſi citatus fuiſſet pemptoꝛie ad curiã:ſm ſtatũ:ꝫ naturã cãe:vt ſi lis nõ eſt ꝯte.ꝓcediꝰ ꝯ eum abſẽtem ad ꝓceſſus punitiuos cõtumacie:vt ad excõicatiohẽ:vel miſſionẽ in poſſeſſioneꝫ:ꝫ ſi lis eſt con.ꝫ.ad ſnĩam diffinitiuam:vbi liqueat de cã:vel ſi non liqueat de cã vt ꝓcedaꝰ ad miſſionẽ:ꝑ quã trãſferaꝰ vera poſſeſſio:de dolo ꝓut:vt lite non conte.qm̃.§.in alijs hec in reo. In actoꝛe aũt abſẽte:ſit vel nõ ſit lis cõte.ꝓcedi.ꝯ euꝫ poterit ad receptionẽ teſtiũ:ꝫ diffinitiuam ſnĩam.ar.de dolo ꝫ contu.glo.tota ꝓcedit quãdo appellatũ eſt a diffinitiua:ita ꝙ appellationis articulus ſit annexus negocio pͥncipali:quo caſu ſi eſt delatum ita:ꝙ negociuꝫ ſit in curia:ſeruanda eſt hec decre.ſi nõ eſt delatuꝫ:tunc cã cõmitteꝰ extra curiã:ꝫ adhuc coꝛaꝫ illis poterit practicari glo.vt ſentit hic ab. Si eſt appellatum ab interlocutoꝛia:dato ꝙ ſit delatuꝫ: terminus hic ſtatutus:ſm Jo.an.habebit locum citatiõis: quo ad finẽ ſolũ expediẽdi articulũ appellationis:ꝫ illo expedito neceſſaria erit noua citatio:ad ꝓceſſum negocii pͥncipalis:ſiue ꝓcedere intẽdat ad miſſionẽ.ſiue ad ſnĩam diffinitiuam:qꝛ hic terminus hꝫ vim pemptoꝛii:reſpectu expeditionis articuli appellationis:ꝫ hec vera:ſaluis beneficia libus:de quibus dic:vt de elec.c.i.lib.vi.quod ibi diciꝰ de appellato petente:ſm Joã.and.qui de hac materia remittit ad ſpe.ꝺ app.§. qualiter.ver.pone:vbi ſatis ponit ſpe.de hac materia:facta igitur citatione ſatis procederet ꝙ dicit glo.puto tñ ꝙ delatio opabitur:ꝫ eſt pͥncipalis negocii ad hoc vt faciat negociuꝫ eſſe in curia:vt ibi tractetur:hoc veꝝ quando nõ negat iuriſdictionẽ:vbi autẽ negat:quia appellat:ſup declinatoꝛia iuriſdictiõis nõ admiſſa:tũc dicit ſpe. ꝙ delatio nõ deuoluit pͥncipale:vt ibi tractetur:imo tunc ex vi talis delatiõis nõ ꝓcedetur in pͥncipali:alĩ delatio opareꝰ ꝯtrariũ ꝙ delatio ꝫ appellatio. Ad qḋ de excep.ſignificauerunt:ꝫ de pͥben.dilectus.dicit ſpe.in titu.de ap.§.qualiter.ver.poꝛro.in fi.hoc ꝓcedit quando per appellatuꝫ eſt delatum ſm foꝛmã huius decre.ſed ſi ſit appellatũ appro

bando ſcōm formā .c.cordi. de ap.li.vj.tex. nō aperit ibi an
ſit citandus.d.de rota maior pars ſua ↄclu.cxlix.ij. articu-
lo tenēt citationē iterandā:collector tñ ibi tenuit ↄtriū:quaſi
tunc terminus iuris habeat locum citationis: quaſi ita ſi ob
tinens locū termini hominis: cū appellatus poſſit proſequi
iuxta finem termini: ⁊ alle.dictum Inn.de ap.cordi.in vbo
petierit: ⁊ in verbo appellationis:vbi dicit ꝙ facta appella-
tione ſcōm.c.cordi.hēbat nouam remiſſionē: ꝑ teſtibus ꝓ
ducendis.item qꝛ talis approbatio vt cum actis: ⁊ munimē
tis ⁊c̄.ſuperflua eſſet:ſi requireref citatio: cum in citatione
ſit citandum ꝙ appareat cum actis ⁊ munimentis ⁊c̄. dic tñ
ꝙ maior pars diffinitorū tenuit hoc. puto ꝙ iterato ſit citan
dum:qꝛ dicit lra ꝓcedetur quātū de iure poterit:que verba
nō hñt vim citatōis:vt no.de reſcrip.cām.⁊ qꝛ ſi quia termi
nus ſtatutus eſt ille reſpicit tñ articulum appellationis:nec
terminus iuris: pōt hoc operari: cum ſit ad finiendū in ap-
pellante:⁊ in appellato: qñ ꝓcedere velit non eſt certus ter-
minus.ideo eſt citandus:quicquid ſenſerit collector:vt dixi
.ſſ.Si non eſt delatū per iudicē: ſꝫ per ptem: tunc corā iudi-
ce appellationis:ꝓcedetur:qui impetratus eſt ↄ actorē:non
proſequentē:qꝛ habebit ꝓ deſerta vel expediref cū noua ci
tatione:appellato ꝓſequente ↄ reum:qꝛ indiſtincte ꝓcedef
ad diffinitionē articuli appellationis: ⁊ ſi non ꝓnūcief bene
appellatum:poſtea principaliter cā retractabif coram iudi-
ce appellationis:ſicut poterat coram principali iudice expe-
diri: qđ pꝫ ex no. de dolo.ꝑut.c.ↄtingit:⁊.c.qm̄.§. in alus.
⁊ vt lite non ↄte. per que puto ſatiſfactuꝫ longe diſtinctioni
quā ponit hic Ab.⁊ Jo.an.poſt eum. hēbit ſcōo ſm gl.effe
ctum citationis pemptorie:⁊ ſic pemptorie citatus:qui non
venit:non audietur appellans.xxiiij.q.iiij. de illicita.ſimile
dicit gl.in appellante:appellationē non ꝓſequente:qꝛ redit
ad iudicem a quo:remota appellatione.ſ.c. pſonaꝫ:⁊.c.cū
ſit.hoc vltimū intellige ſcōm qđ dixi.ſ.e.directe. hoc puto
qñ appellanti vel appellato non ꝓſequenti terminus a iudi
ce ſtatutus:vel ab appellante eſt notus: qꝛ tunc veri ſunt con
tum acc.de citato aūt a iure:intimata appellatione in cā be
neficiali an excludaf ab appellādo.vide in cle.cām.de elec.
in glo.pe.⁊ per archid.in.c.i. de elec.li.vi.⁊ vide in deciſi.ro
te ſua ↄclu.cxxxiij. ⁊.ccclxxvij. ⁊ de citato ſcōm formā cle.
.i.de iudi.qui hr ac ſi pſonaliter eſſet citatus.vide in deci.ro
te ſua ↄclu.clvij.ex quibus patuit ꝙ ſi appellāat qui ſibi ſta
tuit terminū: appellatur a ſnia ↄ eum lata:eo non ꝓſequen
te:ab ea non pōt appellare:qꝛ ſi in reo hoc ꝓcedit:fortius in
actore:vt no.in illa ↄclu.ccl xxvij.tertio dicit gl. ꝙ lꝫ hic ter
minus ↄueniat citationi:differt in alio: qꝛ de pemptorio iu-
dex pōt facere grām.de offi.dele.ↄſuluit.ſed ſi non ꝓſequi
tur appellationē ſtatim tenet ſnia.ſ e. cum ſit. ⁊ amplius nō
audif appellans.vt ibi dr.⁊ hoc in .v.ſaluis. ꝙ intelligit gl.
qñ eſt notum iudici:ꝙ appellans non eſt ꝓſecutus in termi
no ſtatuto:⁊ ipſe non cōparet:alias non poſſet ꝓcedere: for
te loquitur de iudice a quo:ſed de hoc dic vt dixi.ſ.e. ex rōe
hoc puto inquantū iudex vellet facere grām:ad finem ꝓce
dendi:non tñ eſſet deſerta appellatio:vel qꝛ principiatū eēt:
vel impetratū infra terminū: tunc ſatis puto ꝙ poſſet facere
grām: qꝛ nīl repugnat. ℭ Uenio ad.v.qđ ſi forte. ℭ No.
ꝙ a ptāte iudicis a quo appellaf:nō deferēdo:nō pōdet tol
lere oēm effcm̄ appellatōis:lꝫ enim impediat quo ad deuo
lutionē in curia:ſi appellatus non defert ēt i non ipedit quin
alias appellatio hēat ſuum effcm̄.idem de non dilatiōe ap-
pellati. tollunf ēt alij effectus:qui ſurgerent ex delatiōe. de
quibus de ap.cum appellationibus.li.vi. ℭ Opp. ꝙ hēat
ptātē iudex a quo non deferendi:⁊ excludat per hoc appel
lationē.pone ꝙ petita executione corā eo: excipiat quod eſt
appellatum appellans:⁊ alter neget appellatū: qui ꝓſequif
coram eo:vel dicat deſertā:de hoc cognoſcere poterit.ff.de
iudi.l.ſi quis ex aliena. So. dic vt in ſpe. dele.§.nunc viden
dum.v.xxij.⁊ vide quod ſcripſi.ſ.e. ↄſtitutus . in pñtia.vbi
ſcripſi ſuper glo. ℭ Quero in quo hēbit effcm̄:dic in facul

tate ꝓſequendi:in reuocatione attentatorū: ⁊ delatione ne-
gocij principalis.e.ti. non ſolum.li.vj. ⁊ in pena non deferē
tis.ij.q.vj.decreto. ℭ Uenio ad.v.ſaluis. ℭ No.ꝙ ꝑ hoc
ꝙ appellans vel appellatus poſſit ꝓſequi: tolluntur iura de
deſertione loquentia:ſiue in appellationibus a diffinitiua:ſi
ue interlocutoria:qñ ille hēant deſertiōis effcm̄: ⁊ quin ap
pellatus poſſit eligere effcm̄:⁊ finem: ꝙ habeaf ꝓ deſerta:
⁊ quin ratificef ſnia appellatiōe ſuſpenſa. ℭ No.ꝙ appel
latio non extinguit ſniam ſed ſuſpendit. de quo.ff. ad turpi.
.l.i.in fi.ſ.de iureiur.venientes.ad hoc de offi.dele. paſtora
lis.§.preterea. ℭ Quero que ↄſtitutiones ſaluenf.glo.di-
cit hic ⁊ Ho.ꝙ ↄſtōnes loquentes de appellatōibus a diffi
nitiuis: per quod dicit hanc decre. loqui de appellatōibus
ab īterlocutorijs:puto decre. loqui de appellatōibus a diffi
nitiuis:⁊ īterlocutorijs:qꝛ tex indiſtincte loquif. ⁊.v. ſaluis
hic reſeruat ↄſtōnes loquētes de deſertōe: qꝛ ꝑ hoc non in
tendit tollere effectum deſertionis: vbi velit eligere hic ap-
pellatus: ⁊ de diffinitiuis ſententiis loquitur hic ver. ſaluis
qꝛ in illis non eſt veriſimile appellatū aliud eligere: ꝙ ꝙ ſit
deſerta:qꝛ plus eſt ↄ ſe ꝙ ꝓſequatur: ꝙ ꝙ non:cum nil plus
poſſit proſequi:ꝗ̃ ꝙ rata maneat prima ſnia: ⁊ ꝓſequendo
illam ſe ſubmittit periculo reuocationis. ℭ Querit glo.an
idem ſit in excōicatiōis ſnia:⁊ ſi aliquis fuit excōicatus poſt
appellationē: ⁊ eam non ꝓſequif: vt fingaf non appellaſſe:
ita ꝙ rata maneat prima ſnia.ar.glo.ꝙ ſic: qꝛ damnatus ex
cā infamante:deſerta appellatione: retro fingif infamia.ff.
de his qui no.infa.l.furti.gl. dicit ↄ: qꝛ in excōicatione aut
appellatio tenuit:⁊ ſnia excōicationis eſt nulla:⁊ non valida
tur poſtea ꝙ ab initio nullū ⁊c̄. vt in regula non firmaf:cum
pcoꝛ.de reg.iu.li.vj.aut appellatio non tenuit:⁊ ſnia ſemper
valuit:vnde nō fingif retro valida: ſꝫ ſemp eſt valida: ⁊ eſt
rō in ſnia excōicationis:qꝛ illa nō pōt ſtare in ſuſpenſo: vt.ſ.
eo.paſtoralis.§.i.⁊.ſ.e. preterea.ꝙ ſecus eſt in alijs ſnijs: qꝛ
aliarum effectus ſuſpendif per appellationē.ff.ad turpi.l.i.
in fi. alias ſequeref abſurdum ꝙ ſi quis pendente appella
tione eligeref:canonica eſſet electio: ex quo non eſt interiꝫ
excōicatus:⁊ poſtea deſerta appellatione caſſaretur electio
canonice facta:ꝙ eſſet abſurdum . de hoc dic vt de ſen.exc.
lꝫ.li.vi.per que deciduntur no.hic ꝑ Inn.⁊ Ho.tu dic ſm Jo.
an.ſi appellatio eſt ante interpoſita ꝗ̃ ꝓmulgef ſnia:non eſt
dria inter ſniam cenſure: ⁊ alias ſnias: qꝛ vtrobiqꝫ ſnia eſt
nulla:ꝑ defectum ptātis: ⁊ ſic non validatur ex poſt facto:
vt dicta regula non firmaf.ad hoc no.gl. de ſen.exc.lꝫ.li.vi.
in glo.ij.idem archi.viij.q.iiij.in ſumma: ⁊ doc.ſ.de eo qui
mit.in poſ.cum veniſſent.idem no.de elec. auditis. ⁊ in cle.
ſi ante.de do.⁊ ↄtu.idem in renunciatōe: vt ſnia lata poſt ap
pellationem per actum renūciationis appellationis non va
lidetur: vt no. Jo.de ap.vt ſuper.li.vj.in verbo renunciatus.
ad hoc vt lite non ↄte.c.ij.⁊ ſi ⁊ ſi lꝫ Lap.ſua all.i. idē dicūt
dñi de rota qñ appellatiōi eſt renunciatū. de ꝓceſſu habito
poſt inhibitoriā ſua ↄclu.cxvj.de iudi.exhibita. de except.
dilecti.⁊.c.dilecte. poterit ergo per viam nullitatis agi ſup
attentatis: vt illi retractentur: ⁊ poterit ad oñdendum nulli
tatem docere incidenter de appellatione: pro tunc pendēte:
quam principaliter non poſſet ꝓſequi ex deſertione: ⁊ agef
coram iudice cōpetenti:qđ puto in appellatōe iudiciali. ap-
pellatio aūt extraiudicialis non reddit actum poſt appella
tionem geſtum nullum: ſed annullandū. ideo deſerta appel
latione nō poſſet illud retractari per viam nullitatis:ſed be
ne per viam iniuſticie: qꝛ non tranſit in rem iudi. vt.d.c.ꝙ ſi
cut.de elec.⁊ qđ no.cōpo.de ↄſti.cum oēs:⁊ Inn. de tem.or.
ad aures: vbi aūt appellatio interponif poſt ſniam: ꝓcedit
dria quā facit glo.hec: qꝛ alie ſuſpendunf non excōicatio.
ℭ Quero an ſi epūs ſit depoſitus ⁊ appellet:an interī actus
ab eo geſti teneant: vt qꝛ excōicauit ſubditū ſuū: dicit Uin.
ꝙ ſi epūs non appellauit: vel ſi appellauit:⁊ non eſt ꝓſecutus
excōicatio nō tenuit.ar.dicte.l.ff. de his qui no.infa.l.furti.
qꝛ fingif non appellaſſe.ff.de his qui no.infa.l.furti.ſi fuit ꝑ

ſecutus: ſiue ꝯfirmet ſniā: ſiue nō: ꝫ ſnia. Tan. dicit ⁊ melius ſm glo. ꝙ ap. pen. ſi excōicauit: ex quo remanſit in officio: ſiue ſit ꝓſecutus: ſiue non: valet ſnia: qꝛ qui appellat non dicit dānatus. ff. de penis. l. ij. §. fi. ⁊ integer eſt ſtatus: vt interim fungat honoribus. ff. de ap. interpoſita. in. l. ibi no. ap. pen. alias remota. l. ij. iō ſiue ꝓſequat: ſiue non ꝓſequat appellationē excōicatio tenuit: ⁊ hoc rōne ꝑdicta quā Jo. aſſignauit: ſecus ſi non appellauit. Pro opi. Tan. facit. ff. de iniuſt. rup. ⁊ irri. te. l. ſi ex heredato. §. filio. ⁊ §. hij aūt oēs. de hoc .iiij. q. iiij. in ſumma. Sed ſi queritur an his qui non eſt proſecutus ap. poſſit ꝯ iudicē agere: quaſi fecerit litem ſuā: vel ꝙ inique: vel per imprudentiā iudicarit: vꝫ ꝙ non. qꝛ fuit in culpa non ꝓſequendo. ff. de euic. l. herēnius. §. fi. ⁊ renūciando appellationibus acceſſonis renunciaſſe vꝫ. l. eo. ſollicitudinem. §. fi. ſi quis cau. l. ij. determinat Joā. an. ꝙ poterit agi non obſtante deſertione. ſm Jnn. alle. de inoff. te. ꝯ maiores: qꝛ aliud agitur ſm Jnn. Ho. ⁊ Ab. idem ſi agatur vt puniatur: qꝛ non detulit peius. de quibus. C. e. ti. qm. ⁊. ij. q. .vj. decreto. ſm Jo. an. ¶ Venio ad. ꝟ. qꝺ aūt. ¶ No. ꝙ ſubrogatum loco alterius per oīa aſſumit naturam eius in cuius locum ſubrogat: vñ pñt illa opponi ꝯ ſubrogatū: ꝗ poterāt aſi ꝯ illud i cuius locū ſubrogat. ¶ Quero qꝺ poterit opponi ꝯ iſtū terminū: dic ꝙ illa poterunt opponi: que poterant ꝯ citationē: vt ſi eſt abſens ꝑemptorie vocatus qui non potuit venire iuſta de cā ipeditus: aut detentus: pōt allegare impedimentū: ita ꝙ nō reuocat: qꝺ ꝯ eum eſt ſcm̄. .ſ. ti. prox. cum bertoldus. ff. de iudi. l. ſi pretor. iij. q. v. qſqs ſic appellans non potuit appellationē ſuam ꝓſequi. i. annū. vel terminū ſtatutū: auditur volens ꝓbare impedimentū: vt non ſit deſerta appellatio: ⁊ retractet id qꝺ ꝯ eū eſt geſtū .ſ. e. cum ſit romana: ⁊. c. ex rōne. C. de temp. ap. l. fi. ¶ Venio ad. ꝟ. ſi quis. ¶ No. nō licere nec appellanti: nec appellato: terminū preuenire: ⁊ ſi preueniant carent ipetratis: nec ex hoc euadūt penas ꝯtumacie. ¶ No. ꝙ ꝯſtō dat formā futuris. Et no. ꝙ ſufficit ꝙ ꝯſtō dans formā liti litē repiat de futuro hoc occaſionat ab obligatōe de ꝑterito. ꝺ quo. c. .ij. ⁊ vlti. ſꝫ Ho. ¶ Op. ꝙ lr̄a ſuperfluat. ibi. in litibus: ſiue iudicijs exercendis. So. dic ꝙ hꝫ locum in litibus. ibi. appellatōibus extraiudicialibus. l. de ꝟ. ob. fonus ſꝫ pe. ⁊ ab. ⁊ iudicijs. i. appellatōib᷒ iudicialib᷒ ⁊ loqꝫ de iudicijs exercēdis i futurū. ¶ Quero ꝗ erit pena ꝯtumacie: quā ñ euadit. dicit Fred. ſua ꝯſu. clvij. ꝙ erit pena ꝯdēnatōis expēſarū: ⁊ ēt erit pena qꝛ poterit in curia in abſentē ꝓcedi: ac ſi cōtumax eſſet: ſed per hoc non erit deſerta appellatio: qꝛ ſufficit ꝙ infra terminū hoīs ſe ꝑſitauerit: ⁊ lꝫ plura fecerit: qꝛ impetrauerit: non tollit ſeperatū minus qꝛ ſe ꝑſitauit: ⁊ ſufficit ꝙ ſe infra terminū ꝑſtauerit: vt in. c. ex inſinuatione. vñ poſtea lapſu hoīs non deſerit appellatio cum ſit ad inchoandū: ⁊ non ad ꝓſequendū ſm eum. Sed nunqꝺ ſi fiat mentio per appellantē de termino hoīs valeat impetratio vt poſſit appellans cōpellere appellatū ad ꝓſequendū: ante lapſū ipīs iuris: ꝓpe finem: ꝫ Fred. ꝙ nō. ſuo ꝯſi. xlviij. nam terminus hoīs operat ſolum quo ad appellantē: vt non ſe ꝑſitans infra terminū non poſſit ꝓſequi: ⁊ deſerat appellatio de app. cum ſit romana: ſed nō operat ꝙ cogat appellatus ꝓſequi ꝓpe ſinem termini iuris. ¶ Op. ꝙ poſſit quia preuenire terminū ſtatutū appellationi. ij. q. vj. appellatori. So. ꝯtra loquit de termino iuris ſtatuto ad finiendū. hic loquitur de termino hoīs ſtatuto ad inchoandū. primus pōt preueniri: dūmodo nimium non precurrat. ¶ Quero in quo eſt ſurreptio: dic ſi tacuit ꝙ eſt ſtatutus terminus ab hoīe: vel a iudice: declaro qꝛ ex hoc impetrando tacet tale quo expreſſo non habuiſſet lr̄as: qꝛ non debuiſſet cā tractari extra curiā ex quo eſt delatum. ¶ Querit gl. an terminus quo nō pōt lr̄as impetrare: ꝑ ſtatuitionē termini ad ꝓſequendū i curꝛat in anno appellationis. dicit gl. ꝙ non vꝫ: qꝛ non eſt in mora: qꝛ ēt ſi vellet ꝓcedere non poſſet: vt hic dicit: vt non valens agere ⁊c. C. de ſen. exc. l. i. in fi. idem Pe. l. c. vt debitus. ⁊

Gui. in ſpe. de ap. qualiter. ꝟ. ſcbo dꝫ. Jo. an. dicit ꝙ currat cum loco iſtius ſuccedat. ſ. e. cū ſit. i. R. ar. de voto. magne §. cum igitur. vñ lapſo termino hoīs non poterit vti legali: ſimo rata manet ſnia: vt ibi: ⁊. ſ. e. ꝟ. ꝙ ſi forſan. ſꝫ Hoſ. alias ſequeret ꝙ oē tpˢ in quo ꝑdet dilatio data a iudice appellationis: non currat in anno. C. de dila. l. fine. item ſm id eēt in ꝑtāte appellantis qñ inciperet ſibi currere annus appellationis ſm Ho. Quis damnabitur in expenſis. dicit glo. ꝙ iudex cui ſit cōmiſſio. l. c. vt debitus.

C Onſtitutus. Licet appellans in cā appellatiōis infra tpˢ legitimū non fuerit appellationē ꝓſecutus nihilominus iudex de ipedimētis electi cognoſcit. Primo ponit ptis narratio. Scda. ibi. intellecto pape motiuū: ⁊ iudicum datio. ¶ No. ꝙ certa pars capituli pōt cōpromittere i exītē ꝺ extra collegiū: alia pte nō cōpromittente. vnde inquantū dꝫ ꝯſenſus oīuꝫ exigi in viā cōpromiſſi eſt verū inquantū volunt oēs artare ad cōpromiſſū: ſecus ſi volunt tm̄ ſuas voces in alium tranſferre. ſic limita de elec. qꝛ pp. ¶ No. ꝙ pñt in alium transferri voces ꝯditionate: vt eligat de ꝯſenſu oīuꝫ. ¶ No. inferiorē ſe poſſe intromittere de articulo appellationis ad papam interpoſite: qñ illa que attentat tendunt ad facilitatē exitum appellationis: ⁊ ſic pōt recipere teſtes: vt negociū magis inſtructū tranſmittat ad ſe. ap. ¶ No. delegatū ad receptionē teſtiū poſſe citare ex cōmiſſione ptes ad articulū receptionis. ¶ No. ꝙ vbi duo ſunt pariter expedibilia: vno expedito ꝑſumit potuiſſe alterū expediri. ¶ No. papam aditum per viam appellationis appellatione deſerta: qui pōt adiri per viam querele: poſſe ex offō ſupplere: ⁊ diſcutere oppoſita in tangentibus publicā vtilitatē: ⁊ ſic lꝫ nō ſuppleat ad cōmodū inſtantie deſerte: ſupplet tm̄ ad finem vtilitatis publice. ¶ No. ſcdam electionē non valere poſt primā qualitercū qꝫ non caſſatā. ¶ No. modū nouum ꝓuidendi de prelato. ſ. ꝑ actū nolationis. Sed dic vt. ſ. de poſtu. prela. bone. i. ¶ Op. ꝙ non poſſit pars capituli eligere viā cōpromiſſi: niſi oēs ꝯſentiāt vt in. c. qꝛ pp. de elec. item qꝛ vota tranſmitti non pñt: niſi ab impeditis: vt in. c. preſſe. So. dicit Jnno. ꝙ hodie nō admittitur id qꝺ dicit hec decre. niſi ſcdm formā decre. qꝛ pp. Pe. dicit hoc verū eſſe in electionibus in quibus ſeruat forma illius cōcilij: qꝛ pp. in alijs ſecus. de quo de elec. ſcriptū in glo. procuratorē: ⁊ ſup gl. qualiter. puto ꝙ inquātū vellet eligere formā cōpromiſſi alios artante: in qbuſcū qꝫ electionibus: nō poſſet pars abſqꝫ toto caplo qꝛ agit de ꝑiudicio ſingulariā. inquantū vellent cōpromittere voces tm̄: ⁊ ſic darent ꝓcuratorē ad eligendū: tunc ſeruāda eſſet decre. qꝛ pp: vbi ſeruāda eſt illius forma alias ꝓcederet dictū Pe. ¶ Op. ꝙ nō ſtetur relationi legati. de ꝓba. qm̄ ꝯ. de teſti. cum a nobis. Ho. dicit hic ſtari: qꝛ ptes nihil obiecerūt: ſꝫ relationi ſtari voluerunt: vel ſpāle in cardinali: cui ſcdm cōſuetudinē curie credit: de quo. ſ. de ſi. inſtr. ꝙ ſup his. de cōſuetudine dixi: qꝛ vt dixit cle. ꝺ rigore. ſecus in ſpe. de teſte. §. i. ꝟ. quid ſi aduocatus. ¶ Op. ꝙ ꝯ hunc non potuerunt exceptiōes opponi: qꝛ ſi iā ſibi facta erat collatio: nil petere poterat iuris. ff. de excep. l. i. de accu. ſup his. So. quidam dicunt ꝙ hic petebat ꝯfirmationē: ⁊ exceptionē opponebantur ꝯ electū: non placet hīc: qꝛ hic fuit facta collatio. niſi dicat ꝯtulit decanatū. i. ius decanatus in electōe. nec hoc caſu eligendo intelligit ꝯfirmaſſe. de quo de elec. cū inter canonicos. vel hic vocat exceptiōes: ⁊ cās pp quas petat electō caſſari. ſepe enim talis exceptio vocat actio: ⁊ ecōuerſo. ſ. de accu. ſup his. vbi inter vias: qbus agit de crimine enumerat exceptionem: vel ꝙ lꝫ ꝓ cōfirmato hēat: excipit ꝯ illū. ſ. de cā. poſ. cum olim: ex quo fuit ſupplantatus in facultate opponendi: cum inter electionē ⁊ collectionē non fuerit medium: vt ibi no. ¶ Opp. ꝙ caſſata electōe archi. alia debuerit valere: ⁊ hic nihil dicit. ſ. de elec. ꝯgregato. So. de hac nihil dicit: ſed caſus poſſet eſſe in quo valeret. de quo dic. vt. ꝺ. c.

congregato:⁊.c.auditis.per hanc decre. arguit Hoſt. ꝙ in forma cõpromiſſi facti in plures ad eligendũ ꝓnũciatio ſit facienda per vnũ:ꝙ dic:vt de elec.ſicut cum.li.vi. Per hãc decre.dicit Inno.ꝙ appellationẽ extraiudicialẽ quis tenet̃ ꝓſequi infra annũ. Sed dicit ꝙ cõputabit̃ annus a die grauaminis illati:⁊ non appellatiõis:q2 tunc incipit appellatio tenere:⁊ non ante diem grauaminis.C. de ꝑſcrip.xxx.an.l. ſi.§.illud.⁊.ti.cle.ſicut appellationẽ:⁊ ſunt hec vera niſi recedatur ab appellatõe:vel q2 appellãs renũciet.ſ.e.ſollicitudinẽ:vel q2 ille a quo appellat̃ mouet grauamen.ſ.e.cũ ceſſante.ſm Inn. ¶ Quero an ꝓbato ꝙ nũcius venerit ↄcludat̃ ꝓcuratorẽ venire potuiſſe.dicit ꝙ nõ ſic faciliter:q2 facilius inuenit̃ nũcius ꝗ̃ ꝓcurator ⁊ per talia loca trãſibit primus per que non poterit ſcđs. ¶ Quero an iſti admittant̃ ad ꝓſequendã appellationẽ:ſi tñ volunt excipere:non tñ̃ appellãtes ſunt audiendi:ꝙ intelligit̃ verũ hodie: ſi ſeruaſſent formã decre.vt erica.de elec.li.vj. alias ſecus ꝙ dicũt in cle. de elec.ↄſtõnẽ.§.pe. ſed nec cogit̃ excipere: niſi velit.vñ eis non excipientibus mandat inquiri de his que infra ſecunt̃. ¶ Op.ꝙ non valuerit appellatio:vt preter aſſenſum oiuz: non debuit eligi:q2 ſufficit ꝙ maior pars ↄſenſerit.ff.ad mu. .l.ꝙ maior.de elec.q2 pp.dic ꝙ appellauerũt ne preter ↄſenſum oiuz requiſitũ eligerent:nã oẽs inquiri debent:lȝ non ſit neceſſe vt oẽs ↄſentiant.de elec.ꝙ ſicut.⁊.c.q2 pp.vel aliud qñ vota non ſunt ſic ↄditionata: vbi aũt vota in epm ſic ſunt ↄditionaliter tranſlata:vt cum ↄſenſu oiuz eligat:oiuz ↄſenſus exigit̃. ¶ Op. ꝙ non potuerit legatus delegare receptionẽ teſtiũ:cã ad papam per appellationẽ delata.ſ̃.de of. dele.ſtuduiſti.⁊.c.lȝ. Io.dicit ſpãle in.c.electiõis:vbi appellatur ab electione:vt alter cognoſcere poſſit: non video cãz ſpãlitatis.recitat glo.Tan.dixiſſe hoc fieri nõ poſſe:niſi de voluntate ptiuz:quã credebat hic interceſſiſſe ad hoc vt cã ad papam remitteret̃ inſtructa.C.de rela.l.i.⁊.ij.ſed non vr̃ hoc per regulã. ibi pte ↄ̃dicente. Alii dicũt vt recitat Io.ꝙ ſummariȝ poterit cognoſcere:ſicut metropolitanus.ſ.e.ſollicitudinẽ.ſed non placet ꝙ ſcđm hoc non remitteret cãm inſtructã:vel recepit ſm Inno.q2 negabat̃ negociũ per appellationẽ deuolutã:vel dicebat renũciatũ appellationi per curſum anni.ſ.e.romana.§. ſi vero.li.vi. vel ptes erant ad arma parate ſm Hoſt. ⁊ periclitabat̃ ⁊ ſcandalizabat̃ eccleſia.ff. de vſufr.l.equiſſimũ:vel ſm Phi.hic narrat̃ ſcm̃. Gof.dixit hoc ſpãle in legato de latere:vt cãm per appellationẽ ad papam delatam examinare poſſit per ſe:vel per aliũ:vt magis inſtructã remittat:ſicut ⁊ alia multa ſpãlia ſunt. de offi. leg.c.pe.vel dic ꝙ hic legatus hẽbat ptãtẽ cognoſcendi de appellatõibus interpoſitis ad papaȝ: de quo de eo qui mit. in poſ.cum veniſſent.ſup.iij.glo.ſ̃.e.cũ teneamur. dic ſi conſtito de appellatõe velit inferior ſe intromittere:nõ ad finez vt cognoſcat:ſed vt negociũ magis inſtructũ remittat:quia hoc tendit in faciliorẽ exitũ appellatõis: põt vt hꝫ ar. de ma. ↄ̃c.inter.ecc.c.i.ad hoc de accu. oipotens.ij.q.vi. decreto.i. .q.i.nomen.ponit ſpe.in ti.de leg.§.nunc videndũ.v̇.xxxij.⁊ hoc verũ ante factã remiſſionẽ:alias nõ poterit ſe intromittere:cuȝ deſierit eſſe iudex:vt dicit decre.lȝ.qñ qȝ appellatõe interpoſita vult cognoſcere inferior de iuribus appellatõis an ſit interpoſita:an per eam transferat̃ iuriſdictio. ita ꝙ nõ vult cognoſcere de meritis appellatõis: ſed ſoluȝ de ipſa relatione iuriſdictõis:vel de ipſa deſertione appellatõis an ex hoc ſit penes eum iuriſdictio: vel an ſit deuoluta: ⁊ dic ꝙ ſi iam ſuperior de hoc cepit cognoſcere:non põt:q2 cãm a ſuperiore receptã inferior tangere non põt. de offi.dele.paſtoralis.§.preterea.ſi nondũ eſt per ſuperiorẽ recepta: ⁊ opponat̃ corã inferiore de defectu ptãtis: ꝙ ꝓcedere non põt: q2 eſt appellatũ:vel q2 pendet appellatio: ⁊ neget̃ appellatuȝ: vel ſi dr̃ appellationẽ nõ deuoluiſſe: vel deſertã eſſe: poterit de hoc cognoſcere:⁊ ꝓbatõẽs recipere. de ap. romana.§.ſi vero vocatis.li.vj.imo ſnia ſup hoc lata ptibus ꝑiudicat:niſi fuerit appellatũ.ff.de iudi.ſi quis ex aliena.ſ.e.ſollicitudinẽ:q2 non eſt paſſim appellatõi deferendũ. nõ ob. de reſcri. dilectus filius. I.ſarracenus.⁊ ibi no.⁊ ibi appellatio pẽdebat ſup hoc tñ an iudex eſſet:q2 principalr̃ erat ſubiectũ iudicis cognitõi:ad quẽ extiterat appellatuȝ. hoc tȝ ſpe.in ti. dele.§.dicendũ.v̇.xxxij.⁊ ibi hoc ſequit̃ Io.an.ẽt in appellatõibus.de qbus loquit̃ decre.de ap.ↄ̃uis.li.vj.⁊.c.ſi poſtꝗ̃ ⁊.c.ꝓuida:q2 ẽt in illis appellatões nõ deuoluunt̃: ſi nõ eſt in ſcriptis ꝓpoſita:vel ex cã ꝓbabili:vel ab illa poſſet eſſe canonice receſſum:nã de hoc cognoſcat inferior anꝗ̃ appellatio ſit pape ꝑſcita:⁊ facit qđ no.in.c.ↄ̃uis. in gl. ergo ſi ſm Io.an. vt ſummarie expedienda inquantũ velit principalr̃ ꝓſequi appellationẽ corã quo: adhuc finẽ foret ẽt quo ad iudice ad quẽ ſũmarie ꝓbanda.non ob.ꝙ non delatio iudicis a quo:non impediat iudicẽ ad quẽ:nec appellatiõis effectum:vt.ſ̃.e.ſepe.q2 illud loquit̃ qñ non detulit ꝑ viã cognitiuam:ſecus ſi ſup hoc diſceptationẽ aſſumpſit icidenter ad alium ꝓceſſum:cũ cãe cognitõe.ad hoc glo. de do. ⁊ ↄ̃tu.ſi ante in verbo manifeſte. ¶ Op.ꝙ non poſſit iudex ọ̃ff ꝗnẽ ꝓſequi exceptiões: tũc q2 non ſunt oppoſite ⁊ nõ hꝫ ſupplere de facto .l.iiij.§. autem iudiciũ.ff.de dam.infec.tum q2 ex quo deſerta eſt appellatio: iaȝ amplius huius cãe non eſt iudex. So.ſpãle dicit glo.in cã electõis:vt tangente publicaȝ vtilitatẽ.i qua iudex ſupplet ex offi.ſ̃. de elec. cũ nobis oliz. Et aduerte q2 non ſupplet ad cõmodũ inſtantie deſerte. ad hoc qđ no.in.d.c.cum nobis. ⁊ vide qđ no.xxviij.di. ꝓuſꝗ̃. ¶ Querit gl.an licuerit huic renũciare.dicit glo.ꝙ ſic.vij. .q.i.ꝗ̃ periculoſum. de inſti.cuȝ vẽiſſent.nõ ob. de renũ.admonet. ſȝ Ho.q2 qñ quis eſt in diſcordia electus:ẽt ſi nõ cõſenſerit:ẽt ſi poſt appellationẽ interpoſitã ad papaȝ: ex quo planũ ⁊ pacificũ ius non habuit: renũciare põt:vt hic.idem in ↄcorditer electo:qui nõdũ ↄſenſit:ſcđm eum:qui vero plenũ ius habuit:nõ renũciabit ſine auctẽ prelati: vt in eo nõ lȝ quo ad ius ſuũ valeat renũciatio.de quo remittit Io.an.de renun. ꝙ in duobus.de elec.vero an renũciet poſt ↄſenſum: no.de tranſla.prela.c.ij.de elec.ſi electio.li.vi. ſm Ioan.an. ¶ Querit glo.vlti.an valeat electio ſcđa poſt primã nullã: dic ſi eſt notorium ꝙ eſt nulla: ſi ꝓbabiliter dubitat̃ an prĩa valet:nõ valȝ ſcđa prĩa ſi caſſata:ſȝ ọ̃ hꝫ dic.vt ọ̃ elec. auditis.

C Onſtitutis.

cl.ij. Appellatio fruſtratoria poſſeſſionẽ ↄfirmati nõ ipedit. Primo narrat ſcm̃. Scđo diffinit.ibi.nos ergo. Tertio ꝓteſtat̃.ibi.ſi qđ.

¶ No.ꝙ credit̃ lr̃is ordinarij teſtimonialibus. de hoc in .c.poſt ceſſionẽ. de ꝓba. ¶ No.ij. ꝙ quis põt aſtringi ad iuſticiã ⁊ veritatẽ agẽdã: p abiuratõe ſuperioris. ⁊ dicit ar chi.ii.q.v.ſi quis. ꝙ hec aſcriptio hꝫ vim iuramenti in teſte: quo ad validitatẽ teſtimonii. ¶ No.iij. ꝙ ſupior põt aſtringere electionẽ ad duos: vbi ſe ad hoc in tractatu aſtrixerũt canonici: ⁊ per hoc non dr̃ minus libera electio ꝙ ad duos aſtringat̃. ¶ No.magis vtilẽ eligẽdũ.⁊ no.ar.ꝙ nõ ſaluat ↄſciaȝ quis eligẽdo vtilẽ: vbi valet eligere vtilior:ẽ:nõ faciẽdo mentionẽ in decreto electõis de dignitate eligẽtiũ: ⁊ electi.ad idem.de elec.dudũ. ¶ No. ꝙ aliqñ poſt ↄfirmationem intercedit actus inueſtiture. Et no.ꝙ aliqñ fit inueſtitura traditõe domus:⁊ ꝙ inueſtitura poſt collationẽ iuris totalis ordinat̃ ad transferandã poſſeſſionem.ad qđ de inſti. auctẽ. ¶ No. ꝙ defectus potentie amicorũ vel ſeculariuȝ: non eſt legittima cã annullandi electionẽ electi. ¶ No.ad iuſtificãdã appellationẽ:cãs appellatõis exprimẽdas coraȝ iudice a quo:ꝗ̃ꝗ̃ dicat̃ ſuſpectus: ⁊ nõ corã iudice ad quẽ ⁊ ꝙ nõ ſufficit cãs in genere ꝓteſtari: corã iudice a quo:niſi formalr̃ ⁊ ſpecifice exꝑmant̃:ꝙ eſt verũ ſiue appellet exꝑſſe ab ea cã:cũ cla de exꝑmẽdis aliis:vel ꝓteſtatõe: lȝ illa iuſtificata poſſet iuuari ex aliis.de dila.pterea.⁊ qđ no.ſ̃.e.ↄſuluit.ſiue appellet̃ exꝑſſa cã ⁊ ex alia ꝗ̃cũꝗ̃ ex actꝭ patẽte:q2 hꝫ nõ ſufficit:lȝ illa ſit notoria:vt no.in cle.appellanti: ſiue detegenda ſit ꝓbatõibus facti: ſiue ex allegatõibus iuris: ꝗ̃cqđ dicat Pau.i cle.appellãti.ọ̃ ap. vt no.dñi ọ̃ rota ſua dcl. vij. ſuper ſcđa.ij.lib.decre

¶ No. ꝙ ꝯ petentẽ poſſeſſionẽ factã nõ admittit exceptio
vel appellatio maxĩe friuole: ⁊ ſic exceptio ad ipediendam
quid ſuꝑueniẽs ipedit poſſeſſionẽ faciẽ: totaliter ſuꝑe trãſlato
que ꝯſecutiue venit ad tuã firmũ de preterito: ⁊ ſic agẽti adi-
piſcende in bñficialibus. non ob. exceptio defectus ꝓprieta
tis iuris. ¶ No. ꝙ repulſus ab excipiendo nõ repellit ab
agendo: ꝗñ ab exceptiõe repellit: quaſi ab inepto mõ ꝓpo-
nendi: attento ꝙ petit: ⁊ tunc facilius dat actio ꝙ exceptio:
ꝗñ exceptio non ꝓportionat mõ ꝓponendi: vel ꝗñ exceptio
repellit ex natura iudicij: vel ꝓponentis exceptionẽ altiorẽ
indaginẽ requirentẽ. ¶ No. notũ non eſſe examinãdũ. de
hoc. xlvij. di. de petro. xxiij. di. qui epo. imouet teſtimonium
ppñ ſine examinatõe ſufficere. xxvij. di. c. nullus. ¶ Opp.
dato ꝙ rõnabilẽ cãm expſſiſſet: per hoc non fuiſſet ipedita
traditio poſſeſſionis: qꝛ rõnabilis cã appellandi extraiudi
cialiter nõ caſſat ſcḋm aſi appellationẽ: nec ſuſpẽdit: ⁊ ꝯſter
non ipedit effectũ ꝯſecutiuũ poſſeſſiõis: ad id qḋ in ſuſpẽſuꝫ
remanet õ p̄terito: nã finis appellatõis extraiudicialis ẽ im
pedire in futurũ: oĩno a futuro dependẽtia: non ſuſpendere
p̄teritũ: vel ipedire futurũ oĩno dependens a p̄terito. ff. e. ho
de. vñ ſi ſcã ꝯfirmatõe appellat extraiudicialr: ⁊ tunc ſi iter
ponant de actu ꝯfirmatõis a p̄terito: illa vt extraiudicialis
non ipedit poſſeſſionẽ ꝯſecutiuã ad ꝯfirmationẽ: nec ſuſpẽ
dit ꝯfirmationẽ: qꝛ quo ad hunc effectũ appellatio extraiudi
cialis non operat: cum fit ad cãm ꝓuocatio: operat cum de
uolutionẽ cognitõis negocii ꝯfirmatõis: ad iudicẽ appella
tionis: vt alius ab ipſo de illo ſe intromittere non poſſit: niſi
renunciet appellatõi tacite: vel expſſe. de elec. c. i. li. vi. Naꝫ
quo ad finẽ ipediendi vel ſuſpendendi: appellatio extraiu-
dicialis non operat: niſi vt interponit a futuro grauamine:
vel inſtanti. ꝯ. c. pr. c. ad audientiã. ⁊ c. ꝯſuluit. ff. e. intelligit
aũt appellatio a ꝯfirmatõe iudicialis ſcḋm naturã ꝯfirma-
tionis: vt ſi eſt iudicialis: vt ꝗñ fit cũ cãe cognitõe: appella-
tio ꝯſequit iudicialis: ſi ꝯfirmatio eſt extraiudicialis: vt ꝙ
fit ſine cãe cognitõe tunc extraiudicialis intelligit appella-
tio ſcḋm Innocẽ. ſcḋm h̄ intelligẽdo ꝙ hec appellatio fuerit ex
traiudicialis. dicẽdũ eſt ꝙ ſiue fuerit ex rõnabili cã interpo
ſita: ſiue non: ipedit poſſeſſionis effectus. idẽ ⁊ fortius ſi ap-
pellatio non interponat a ꝯfirmatõe. Sed ne poſſeſſio tra
datur: qꝛ hec vt extraiudicialis: ⁊ interpoſita mere a grauã-
mine futuro: non ſuſpendit: nec ſuſpendere intendit ꝯfirma
tioneꝫ de p̄terito: nec ẽt ipedit traditionẽ poſſeſſiõis: vt ꝯſe
cutiuã ad ꝯfirmationẽ de p̄terito: nõ ſuſpenſaꝫ niſi oppone
retur crimen infamie. ff. de accu. accedẽs. de quo dixi. de ca.
poſ. cum olim. ⁊ de dolo. cum olim. ideꝫ ⁊ fortius ſi appella
tio extraiudicialis interponeret poſtiam traditã poſſeſſio
nem: ſꝫ poſtea ꝓbata cã appellatõis: reſtitueret fructus: inte
rim non ipediret poſſeſſio. C. de rei ven. l. ſi fundi. C. credi.
euic. pig. non de. l. i. inquãtũ dixi appellationẽ extraiudicia
lem aliquid operari: ſemꝑ intellige ꝗñ eſt cã legitĩa expſſa
in appellatõe. iõ ſi appellans dicit appello ne talis inueſtia
tur: nulla vel non lĩtima cã aſſignata: non valet talis appella-
tio: nec ſuſpendit ꝯfirmationẽ: nec deuoluit: nec inueſtiturã
ipedit. inquãtũ dixi appellationẽ extraiudicialẽ nõ ipedire
futura: ꝓcedit ꝗñ illa veniunt ꝯſecutiue ad actuꝫ de p̄terito
non ſuſpenſum: vt inueſtitura ad ꝯfirmationẽ. inquantũ aũt
venit non ꝯſecutiue ad aliud de p̄terito: ſemꝑ ipedit poſtea
attentatũ ꝯ appellationẽ: ⁊ illud venit retractandũ. ꝯ. eo. ad
audientiã. de elec. ꝯſiderauimus. ⁊ c. cũ nobis olim. ⁊ hoc
tenẽ: ſꝫ quidã dicant appellationẽ inquantũ interponeret ex
lĩtima cã ipedire effectũ ꝯfirmatõis. ſ. inueſtiturã: ⁊ trãſlatio
neꝫ poſſeſſionis: per. c. bone. ff. e. ii. ⁊ c. vt nrm. ſꝫ faciat appel
lationẽ ſi p̄ceſſerit traditio poſſeſſionis: illã non ipedire: ſed
ſolũ iuſtificata appellatõe retractari: cum fructibus: vt dixi
ꝯ. ſi aũt appellet a ꝯfirmatõe iudicialr ꝙ eſt ꝗñ ꝯfirmatio
eſt ſcã cum cãe cognitõe: tunc ſi appellat abſqꝫ lĩtima cã: nõ
valet appellatio: ⁊ non ſuſpendit inueſtituraꝫ: vel poſſeſſiõis
effectũ: ⁊ ſic põt intelligi hic: ſi interponit ex lĩtima cã: tunc ſu

ſpendit effectũ ꝯfirmatõis: ⁊ ꝯfirmationẽ: ⁊ ſic ipedit inueſti
turam: ⁊ tranſlationẽ poſſeſſionis. vñ dicit Inn. ꝙ hec appel
latio reprobat: qꝛ ſꝫ forma iudicij fuit ſcã ꝯfirmatio: ⁊ appel
latio iudicialr interpoſita: nulla lĩtima cã expſſa ſcḋm Inno.
ad hoc. ff. e. cũ cãꝫ. ſꝫ Ho. ſꝫ verius puto hic appellationẽ ab
actu inueſtiture: ne fiat: que extraiudicialis eſt: ſꝫ cõfirmatio
fuerit iudicialis: vt patebit. ibi. ⁊ cum vellet ⁊c. Ex his de-
cidit quod ſi ordinatore nolente ꝯferre bñficiũ: vel canoni-
catũ alicui certe pſone: appellet per capl̃m ne fiat illi colla
tio: quia homicida ⁊ irregularis: an impedratur collatio:
appellantibus canonicis: ⁊ offerentibus ſe probare irregu-
laritatẽ: vel homicidiũ: ⁊ ſi fiat: ⁊ detur inſtallatio in choro:
⁊ poſſeſſio: an talia poſſint retractari: ⁊ an illi tãꝗ canonico
ſit rñdendũ: hic ꝯcludẽdo Inn. h̄ ⁊ in. c. cũ inter canonicos.
de elec. Si querit an agat de validitate collatõis ſuppoſito
ꝙ cãe ſint vere: collatio erit nulla merito retractãda. ſed ad
uerte ꝙ non retractabit: eo ꝙ ſe obtulerit ꝓbaturũ: ſed con
ſtito de veritate cãe: obtulerit vel non ſe ꝓbaturũ retracta
bitur: vel nulla decernet electionẽ ſola obligatio ꝓbatiõis
non ſufficit ad iuſtificãdã appellationẽ: ⁊ hic eſt ꝙ dicit In
no. in. c. cum inter canonicos. de elec. vbi attingit hoc dubiũ
conſtito vero de veritate cãe: fuerit vel non oblata ꝓbatio:
decernet nulla: vt dic̃ hic Inn. Si querit an ſcũ tali collatõe
pen. appellatõe: illa ad quos deuoluta eſt ptãs poſſint elige
re: vel ꝯferre: dicit hic ꝙ ſi electio eſt nulla in veritate: atten
ta cã pp quã appellat: valet ſcḋa electio ſuppoſita veritate
cãe. de elec. bone memorie. ⁊ c. auditis. Si aũt cã appellãdi
non eſt talis: que reddat electionẽ nullã: ſed annullãdã: ſi fiat
electio ab illis: ad quos deuoluit ptãs eligendi: illa non va
let: pria non caſſata. de elec. ꝯſiderauimus: vt ibi no. Si que
rit an interim debeat ap. pẽ. ipediri effectũs tradite poſſeſſio
nis: an illi interim ſit rñdendũ: tali ſtante appellatõe. dicit
Inno. ꝙ ſi pen. ap. aſſignatus eſt ſtallus in choro: ⁊ locus in
caplo: vel alio mõ lĩtime data eſt ſibi ab epo poſſeſſio cano-
nicatus: defendendũ eſt in poſſeſſione ſua: quouſqꝫ conſtet
de appellatõis veritate: ⁊ cãrũ. in. c. cum veniſſent. de inſti.
coget tñ poſtq̃ de eis ꝯſtiterit: oĩa reſtituere: que p̄cepit. ff.
c. bone memorie. qꝛ tunc prĩo incipit ꝯſtare: q̄ poſſeſſio de
ta fuit iniuſta. hic dicit vera: ſi aſſignatus ẽ poſſeſſio anq̃ ſu-
perior ceperit de cã cognoſcere: alias epus: vel inferior non
poterit dare poſſeſſionẽ dicte p̄bẽde: nec ſꝫ dato: nec defen
dendus eſſet in tali poſſeſſione: ſꝫ ſi data eſſet poſſeſſio poſt
appellationẽ: anq̃ inciperet ſuperior cognoſcere: defende
dus eſſet: qꝛ plus valet reuocatio ꝙ appellatio. ff. eo. vt nrm.
hec ꝓcedunt in appellatõe extraiudiciali: que non ſuſpẽdit
collationẽ: que hꝫ in ſe ꝯfirmatõis effectũ. Secus aũt dicit in
appellatõe iudiciali: per illa que dicta ſunt. ⁊ hoc tene gegd
hic dicat Ho qui dicit ꝙ non videt drĩam inter appellatio
nem iudicialẽ: ⁊ extraiudicialẽ: qꝛ appellatio in iudicio nõ
operat niſi de cauſis appellatõis ſiat fides: niſi forte appel-
lans obtuliſſet ſe ꝓbaturũ. ff. e. iterpoſita: ⁊ remittit de accu.
ſup his. ⁊ c. accedens. ꝯ. ſi. ⁊ dic vt ibi no. Sed certa appella
tio iudicialis ſuſpẽdit p̄terita: ⁊ ſuſpenſa ꝯfirmatõe: qḋ illa
exequeretur app. pen. eſſet innouare. ⁊ ſi fieret illud eſſet re-
tractandũ: quicqd dicit Inn. per que dicit ꝙ ſi appellatione
extraiudiciali pen. ꝓq̃ ex lĩtima cã ceperint ſibi rñdere cleri
ci: vel ꝯcanonici: tãq̃. de mandato epi: lꝫ epus malefaciat in
terim ſibi facere rñderi: tñ non debent interim abſolui: ꝓbã
do ꝙ agit cã ſup ſtatu eius: an ꝓuiſio teneat: vel non: imo h̄
non ob. ap. pen. ꝯdẽnabunt ad rñdendũ ſibi ſicut ꝯcanoni-
co: qꝛ ꝓuiſio hꝫ vim non tñ electõis: ſed ẽt ꝯfirmatõis: ⁊ cõ
firmatore: ꝙ diu tolleret: obediẽdũ ẽ. viii. q. iiij. nõne. xi. q. i.
qꝛ rea. no ob. ff. de re iudi. l. fundi. ꝯ. fundũ. qꝛ ibi dꝫ ꝙ idem
admittit ad rem vendicandã: ⁊ fructus: vel ſeruitutẽ peten-
dam eidẽ fundo: ſic non hꝫ dũ ipugnat ſtatus eius ad peten
dum: ꝙ ſibi vt canonico rñdeat: qꝛ ibi loquit ꝗñ idem age-
bat ad vtrũqꝫ. hic aũt iſte canonicus non petit canonicatũ:
qꝛ per ꝓuiſionẽ epi non hꝫ: ſed agit de hoc ꝯ cuiuſiõ non ꝓ

bibeſageret vt ſibi rñdeaꝛ tanꝗ̃ canonico: fateꝛ tñ Jnn. ꝙ illi qui dñt rñdere de iuribus canonicalibus: bñ faciũt ſi ſciũt veras cãs appellatõis ſi ei non rñdent. ſ. e. dilectus niſi cogã tur. vt no. ſ. de ſen. ex. inquiſitõis. qñ ap. pen. ex tali litũ a cã dum petiꝛ executio poſſeſſionis: et vt alij de iuribus canoni calibus rñdeant: et opponiꝛ appellatõez pẽdere: et doceꝛ de veritate cãe appellatõis: tunc impediẽdus eſt effectus ꝯfir mationis: et ſi cũ ſuperiore agaꝛ: qꝛ faciat ei rñderi: ſicut con canonico non cõpelleretur rñdere: qꝛ ex quo ꝯtendiꝛ nullitas ꝯfirmatõis et ꝓuiſiõis: ꝓbata veritate cãrũ appellatõis: im pediretur ꝯfirmatõis vel collatõis effectus: et ſic abſoluentur illis quibus petiꝛ vt de iuribus canonicalibus rñdeaꝛ. hec vera ſi appellatio interponiꝛ. Si aũt nulla appellatio inter poniꝛ: ſed ſit ſola ꝯdictio: vel ſi preceſſit appellatio ꝯfirma tionẽ ſine cã: tunc non impediꝛ ꝯfirmatõis effectus: vt hic. lꝫ cã ſubeſſet: que non eſt in appellatiõe ꝯtenſa: per hãc decre. dicit Jo. an. ꝙ ab iuratio ſuccedit loco iuramenti: per qđ di cit ꝙ matrone pñt ſic abiurari: vt dicãt veritatẽ. item qñ iu dex ꝓcedit ex offõ vult pareꝛ iuramẽto: vt i cã electõis: ſi nõ appareat ꝯdictor: et ſic curia ſeruat ſm Ho. item qñ ſit gene ralis inquiſitio de ſtatu eccleſie. de cenſi. romana. §. ſane. li. vj. Tertio colligit hic Jo. an. aliquas ꝯſideratõez: quas dꝫ hñe eligens. Una primo dꝫ hñe ꝯſiderationẽ vt eligat ſm deum: Scdo vt eligat ſm iuſtam ꝯſciam: et ꝙ eligat ſibi notũ: non ignotum. de elec. cũ terra. de poſtu. pela. bone. ij. ℭ Que ro an hodie poſſit fieri electio ſic reſtringendo ad duos: di cunt quidã ꝙ non hodie: qꝛ eſſet ꝯ ꝯcilium: quã ꝓp Hoſt. et Jnn. tenent ꝯ. qꝛ de duobus tñ põt fieri ſcrutinium: et cõpro miſſum: et cũ non inueniaꝛ ꝓhibitũ. de tranſla. c. ij. v. ſed neqꝫ. imo inueniꝛ ꝯceſſum. puta ſi nõ ſint duo indigni in collegio et tñ potius de ſuo eligere debent. lxiij. di. nullus et interdũ. de certa eccleſia: de conſuetu. cum dilectus. et dicebat Hoſt. quãdo de pluribus ſaltem duobus vnus pficiꝛ ibi eſt ele ctio: ſed qñ cõmittiꝛ vni ꝓnũciatio in quẽ ꝯuenit capĺm: ille non ꝓprie eligit ſed miniſter eſt. adde qđ no. de elec. cũ ter ra. et qđ dr̃ reſtringi poſſe ad duos electionẽ: verũ de volũ tate eligentium: vel ſcrutari debentiũ: alias eſt vera prima opi. et idez eſt de cõpromiſſo. ℭ Quero an iudex qui detu lit appellationi illam pñt reuocare. dicunt quidã ꝙ ſic: et ſic dicunt hic ꝯtuliſſe: qꝛ epũs detulit appellatõi et poſtea exami natis iuribus electi dilationẽ reuocauit: et potuit illaz reuo care. ſm Jo. ſicut aliam interlocutoriaz. ſ. e. cũ ceſſante: ſicut eſt appellans põt reuocare. ij. q. vj. Si quis libellos: ſed hic non credit Jo. de ap. cuz appellatõibus. li. vj. et inde qđ no. ꝯ accu. meminimus ſup vbo deferre. ℭ Quero qđ ſi poſt appellationẽ cãcellarius habuit poſſeſſionẽ: et poſtea appel latio ꝓnunciaꝛ iuſta: recuperet ne priora bñficia: maxime que ſunt alij collata. dicit Jnn. ꝙ nõ: ſi erat curatus: vel pſo natus. de pben. de multa. alias ſecus. xvj. q. vj. ſi quis iã tran ſlatus. Non ob. ꝓp appellationẽ poſſit caſſari electio: et ſic non hꝫ pacificã poſſeſſionẽ. de accu. ſup his. qꝛ vt dicaꝛ trã ſlatus ſufficit ꝙ de facto hẽbat poſſeſſionẽ ſcđi bñficij paci ficã: et ſi pacificã non hꝫ de iure. Caueat ergo ne iuri dubio ſe exponat: qꝛ per iuris errorẽ non releuabiꝛ clericus: maxi me platus. de tem. or. vel non eſt: ſed nec appellatio poterit ꝓdeſſe cui non detulit. ꝯ. co. an ſit. et c. ꝯſtitutus. nec iudicis auctas ipſum excuſabit. ſ. e. cum dilectus. de tem. or. cum di lectus. Si aũt non eſſet appellatũ: et intraſſet poſſeſſionẽ ſue eccleſie: ſiue qñ intrauerit moueretur ei qđ de ſcđa: ſiue non: priora bñficia non recuperat. xcij. di. ſi qui epi precalleg. c. ſi quis. lxxiij. di. placuit. Si aũt eſt ꝯfirmatus tantũ: et non eſt poſſeſſionẽ adeptus: tũc retinet priora bñficia. xcij. di. ſi qui epi. et hoc tenuit Ho. et dicit Jo. an. ꝙ lꝫ dura videaꝛ mi vbi ponimus ꝙ in lite non erat ꝓbabilis error ſatis eſſet iuridi cis: alias probabili errori eſſet parcendũ: qui poſſet et̃ in ſcđo aſſiſtere. ad qđ de preben. ſi bñficia. li. vj. ad hoc qđ no. de elec. cõmiſſa. §. i. in. i. gl. li. vj. Caueat et̃ electus: de cuius cõ firmatione qđ moneꝛ: ne adminiſtrando perdat. ꝯ. de elec. nerſhie. li. vj. ℭ Quero quid mouit papã ad repellendũ: et dic ꝙ multa. Primo nihil rõnabile fuit oppoſitũ. Secũdo quaſi de executiõe ſnie agiꝛ: et pſumptio eſt ꝯ opponentẽ. ꝯ. ti. i. c. ſuborta. de reſti. in inte. ſciſcitata. Tertio qꝛ appellatio nulla. Quarto appellatio iterponebaꝛ per minorẽ ptẽ capĺi maiore ꝯdicente: et minore iuſtã cãm non ꝓtẽdente: vt in. c. i. de his que fi. a ma. par. ca. quo caſu dicũt quidã non ſuffi cere cãm ſubeſſe: niſi exprimaꝛ: et ſic non põt illo caſu quis ꝓ ſequi appellationez ex cã non expreſſa. alias ſic: ſed hoc vlti mum non placet: vt in cle. appellanti: et qđ no. ſ. e. cuz cãm. in vlt. gl. ℭ Quero an quis teneaꝛ eligere meliorẽ: et gl. ꝙ ſic. alle. iura: dicit tñ ꝙ quo ad validitatẽ electõis ſufficit ſi eli gat idoneũ: lꝫ melior inueniaꝛ. alle. iura. et eſt clara. ℭ Op. ꝙ ipotentia ſit lgitima cã repellendi ab electõe. lxxv. di. archi diaconum. dicit glo. ꝙ ipotentia pſone: vt qꝛ ſenex: vel infir mus: aliqñ hec bñ ſufficit ad repellendo electionẽ. Quedã eſt ipotẽtia diuitiarũ vel nobilitatis: et an in tali ſit hñda rõ. glo. alle. p et ꝯ. glo. dicit ꝙ ceteris paribus hñi põt rõ poten tie: et diuitiarũ: vt p eum ſubleueꝛ eccleſia: ſed ſi non eſt hinc et inde paritas: qꝛ longe maior eſt ex alia pte: bñ hꝛ rõ diui tiarum et potentie. Ho. dicit attendendã qualitatẽ bñficij: et ſitum ipſius: nã dũmõ pſone non ſint honeſte ꝓp neceſſita tem: et vtilitatẽ eccleſie: preferꝛ nobilitas: et ſecularis potẽtia ſcie. de elec. officij. qñqꝫ ſcia potentie. c. ti. in cauſis. qñqꝫ pre ferende eſſent diuitie vtriqꝫ. ſ. potentie et ſcie: vt ſi eccleſia eſſet grauata ere alieno: qꝛ rñdere non põt voracitati vſura rum: vbi per diuitez ſoluanꝛ. ar. de accu. c. ſi. x. q. ij. hoc ius. Ceſſantibus ꝯſideratõibus: lꝫ ꝓdicta gradũ adijciant: ſem per ꝯſeruanꝛ: nõ ab illo gradu electiõis per minorẽ et ſanio rem ptez capituli. ℭ Op. ꝙ iuſtificeꝛ appellatio ex cã op poſita corã iudice ad quẽ: et expreſſa: maxime ſi fuit ꝓteſta tus. ff. de ap. ſcio. C. de temp. ap. l. per hanc. item qꝛ iudex ex offõ tales exceptiões dꝫ admittere et̃ ſi pars opponere non poſſit. ꝯ elec. cũ nobis. et c. nihil et̃. Due ſunt opi. Una ꝙ iu ſtificeꝛ appellatio ex cã expreſſa corã iudice ad quẽ: poſtea ad decre. rñdeꝛ ꝙ hic nullaz ꝓpoſuit: lꝫ fuerit ꝓteſtatus de illa ꝓponẽda: vt hic ex quo ſuccubuit in vna: aliaz ꝓponere non põt: qꝛ pſumiꝛ calũniatus. tene ꝙ hẽas in hoc. c. de elec. vt circa. et c. ꝯſtõ. li. vi. et in cle. c. ti. ꝯſtõnẽ. Scđa opi. ꝙ non poſſit appellatio iuſtificari ex alia cã ꝙ̃ expſſa: nec licite va riare põt: nec eccleſia diu vocet. opi. hãc vltimã tenuit Ba ma. et Gof. ꝙ vꝛ verius per lꝫam illam. tunc non expreſſit. Ho. dicit ꝙ non admittiꝛ vt appellãs: ſed bñ vt ex officio iudex inquirat. ꝯ. c. px. non ob. ꝙ appellãs põt ꝓſequi aliã cãm ꝙ̃ expreſſaz: vt in iuribus primo allegatis: et ꝯfirmatio cenſeꝛ hñe vim diffinitiue: qꝛ illud eſt verum: qñ ꝯfirmatio ſit in ordine iudiciario: vt libello oblato. et lite ꝯte. vbi vero hec ſolennitates non ſeruenꝛ: ſed ſit ꝯfirmatio tñ: premiſſa cognitione ſummaria: tunc ꝯfirmatio non põt dici diffiniti ua: ſed preceptũ vel factum iudicis: in quo dicit neceſſe eſſe cãm appellationis exprimi: nec põt aliam ꝓſequi: quam ex preſſam dicit Jo. an. ꝙ dici poſſet ꝙ cum hodie in ꝯfirma tionibus ſit neceſſaria ſolennitas. decre. vult. de elec. li. vj. ꝙ ꝯfirmationes habeant vim diffinitiuarũ. ℭ Op. ꝙ ſi daꝛ actio ad impugnãdũ electionẽ: fortius dꝫ dari exceptio. de ꝯceſ. preben. poſt electionẽ. de iureiur. quẽadmodum. ff. de reg. iu. in iure. §. cuidã. item ob. ꝙ exceptio dꝫ admitti poſt ꝯfirmationẽ. vt. ſ. de accu. ſuper his. So. exceptio repelliꝛ ꝯ ipſam de calũ. preſumiꝛ vt opponaꝛ ad differendũ: et re ſeruaꝛ ad ius agendi: qꝛ tunc non ſubeſt cã repellendi actio nem: ſicut exceptionẽ: cum actio nil differat: tolleretur tñ hic preſumptio ſm Jnno. per iuramentum: per iura que alleg gl. Uel ſcđo exceptio facilius repelliꝛ ꝙ̃ actio qñ opponiꝛ exceptio improportionabiliter ei ꝯ qđ opponiꝛ: nam exce ptio ordinaꝛ ad repellendum obiectum iuris: petitio ergo poſſeſſionis facti: que trahit ꝯſitiam ad ius de preterito: vt illi executio non impediꝛ. ideo ꝯ electum et confirmatũ nõ admittitur exceptio: niſi opponatur crimen cum infamia: et ſecunda ſecundi li. decre.

reſeruatur ad ius agendi.ſ.de accu.accedens. item rõne pre ſumptionis grauaꝛ duriori modo agendi:q2 in denũciatõe repelliꝛ de facili:ſi non premonuit. ſimiliter veruꝫ eſt agere ꝓp penaꝫ talionis:ſed excipere põt quilibet criminoſus. de excep.dilecti filij ſ3 Jo. Ad.c.ſuper his. rñdit gl. dupliciter:ꝙ exceptio hic non admittiꝛ:q2 illa ordinaꝛ ad repellendum ab obtinẽdo:non ab obtento: ⁊ ex quo eſt ↄfirmatus: nihil iuris hic expectabat ꝙ peteret: ſed ſolam poſſeſſioneꝫ facti ibi petebat:quid iuris.ſ. ↄſecrationẽ vel ordinem ⁊ ibi nõdũ erat ↄſecutꝰ plene ius:hic ſic.iõ ob.exceptio:ſ3 hic nõ: ⁊ hec vera:niſi opponaꝛ crimen cum infamia: vt in.c.accedens:per alia verba.dicit hic Jnn. ꝙ ideo non admittaꝛ exceptio:q2 eſt actionis vel intentiõis: quo ad ius excluſio:ex quo ↄfirmationẽ eſt ↄſecutus: ⁊ nihil iuris petit: nõ eſt quid cui exceptio ꝓponeꝛ:ꝙ ſecus ẽ i.c. ſup his ar.ff. de exer.A.i.non ob.ſi dicatur ꝙ petat quid iuris:quia ex quo fuit appellatum a ↄfirmatõe: ipſa eſt ſuſpenſa:⁊ ſic ꝓſequendo appellationẽ petit ↄfirmationẽ. rñdet ꝙ non admittiꝛ per viã exceptõis:q2 ſi vellet obmittere appellationẽ:⁊ ꝓſequi exceptionẽ ſtatim tranſiret in rem iudi.ↄfirmatio. Si aũt vtrũq3 ꝓſequi vellet:non poſſet:cũ ſe non cõpatiantꝛ: q2 fieret ꝑiudicium ↄfirmato: qui dicit ſuam ↄfirmationẽ tenere: ⁊ non hẽre locum exceptionẽ. vel dic ꝙ notoriũ erat ꝙ appellatio: ex dicta cã non tenebat: vnde nõ põt dici ꝙ in pendenti eſſet cã appellationis: vel dic ꝙ ↄfirmatio facta extra iudicium: pretextu alicuius appellationis ſequentis:non ſuſpendiꝛ: ⁊ hec vltima eſt vera: ꝑ q̃ dicit hic Jnn. ⁊ Ho. ꝙ non ſunt alij modi agendi ꝯ electum ↄfirmatum:ꝗ3 accuſatio vel denunciatio: nec eſt modicũ ꝓp difficultates accuſationis quas h3.ij.q.vij.per totuꝫ.⁊.q.viij.ſi quis.⁊.c.querendũ. Scḋs modus faciles penas h3:⁊ cum intentantis facile repelliꝛ per qḋ dicũt ꝙ grauius ꝓcediꝛ ꝯ ↄfirmatũ: per modos notatos.ḋ elec.dudum.inquantũ dictuꝫ eſt non poſſe excipi: hoc eſt verum:niſi aliqͩ reſtaret iuris:⁊ illud peteret. vnde ſi reſtaret ↄſecratio:vel ordinatio:vel aliquid ſimile: tunc per moduꝫ exceptionis impedit ne ẽt poſſeſſionẽ hẽat:de accu.ſup his de elec.cum dilecti.hoc temperat verũ qñ talis eſt dignitas: vel bñficiũ: qḋ requirat ordinẽ:q2 tunc petenti ob.exceptio: alias ſecus:q2 non repelliꝛ:l3 petat ordinẽ vel ↄſecrationeꝫ: ex quo illa non requirat beneficiũ:q2 ex quo admittiꝛ: nõ ſolum ꝯ ↄfirmationẽ:ſed ẽt ꝯ ↄſecrationẽ.xxiij.di. illud.⁊.de.c.ſuper his.item q2 renũciare vꝛ beneficio qḋ h3: ne poſſet accuſari interim petendo ordineꝫ: vel ↄſecrationẽ.de ꝯceſ.preben.poſt electionẽ.de accu.accedens.iteꝫ q2 durior eſſet aduerſarius poſt ↄſecrationẽ:⁊ ꝓmotus difficilius eijceretur de renũ.niſi.§.ꝑſone.de tem.or.ex tenore.hec vera inquãtuꝫ petit ordinationẽ:vel ↄſecrationẽ. Si aũt illũ non petit:ſed illum ita vult remanere non ↄfirmatus: ſi eſt in poſſeſſione non vꝛ ꝯ ipſum accuſans:vel excipiens:admittendus: vt hic ⁊ pcalle.ꝯcor. Nõ ob. ꝙ ex quo ↄfirmatus eſt petere d3 cõſecrationẽ ar.de elec.cuꝫ in cunctis: ⁊ ſic ex quo eſt in mora videtur ꝙ ꝯ ipſum excipere poſſit:ac ſi peteret: q2 non eſt in mora:ex quo pacificã poſſeſſionẽ habuerit: vel per eum ſteterit quo minus hẽat:nec prius ↄſecrationẽ petere põt:⁊ d3. de elec.cum in cunctis:q2 dictum.c.de ep̃is.⁊.c.ſequẽs. Recitat alios dicere: ꝙ ex quo ↄfirmatus eſt tenetur ad hoc:ẽt non adepta poſſeſſione:q2 querendus eſt ep̃atus:⁊ recipiendus:non ꝓp honorẽ vel diuitias:ſed ꝓp deuꝫ ⁊ curã aiaruꝫ.viij.q.i.ſciendum.⁊.c.qui ep̃atuꝫ.xl.di.multi.ideo reſtat ꝙ ꝓp impedimentũ poſſeſſionis adipiſcende:vel vſurpatiõis facte per aliũ:non d3 ↄfirmatus dimittere: quin petat ↄſecrari: vel in primitiua eccleſia ſcḋm quã celebrabant de proprio nullus fuiſſet ordinatus.xij.q.i.per totum. cuꝫ in impetratione ordinũ pateat excipi: ſcḋ3 ipſuꝫ. Nec ob. ꝯ decre. ſcḋm iſtos q2 hic ↄfirmatus rõne dignitatis non petebat ordinẽ:nec petere tenebatur:non placet hic Ho. q2 ꝓpoſitus h3 annexum ordinem preſbyteratus. de eta. ⁊ qua.c.i. vnde ei placet ꝙ electus ↄfirmatus nõ ſit in mora petendi ordinẽ:

vel ↄſecrationẽ:prius ꝗ3 hẽat pacificã poſſeſſioneꝫ.deriſorium enim eſſet videre ep̃m ſine ep̃atu.nec põt fructum facere ſi non põt intrare:⁊ ſi forte dicatur:ceſſabit impedimentũ reſpondet Ho. ⁊ forte durabit:⁊ cauendũ eſt ꝙ põt contingere de ſer.non or.c.i.non ob. ꝙ opponitur de ſtatu primitiue eccleſie: q2 ille mutatus eſt:nec incedit apoſtolicus:ſicut Petrus:⁊ ſicut variãtur tempora: ſic variaꝛ iura.xxix.di.c.i.viij.di.§.ver. ⁊ ẽt ſuo tp̃e ↄquerebaꝛ Jeronimus ꝙ eccleſia: que ꝑſecutõibus: ⁊ martyrijs creuerat:facta erat maior pñte ⁊ diuitijs:ſed minor virtutibus. ad hoc de his que fi.a prela.⁊ qḋ ibi no.ſed dic vt per glo.de elec.cõmiſſa.lib.vj.redeo ad glo.in.ḋ.queꝫ obmiſi : ibi preterea. ¶ Op.ꝙ non poſſit hic electus lite pen.recipere dignitatem.lxxxi.di.tantis.Daniel de accu.omnipotens.cum ſi. glo. non ſoluit illud. Sed dic ꝙ ibi loquitur qñ pendet lis ꝯ eum de crimine:quo infamaꝛ:⁊ nondum erat promotus:quo caſu ꝓpter infamiam repellitur:hic in iam promoto:contra queꝫ opponitur exceptio:vt repellatur in poſſeſſione facti: non ſuſpenſa confirmatione.

e **X parte tua.** Appellari põt:ſi locus non tutus ꝑtibus aſſignaꝛ:ẽt ſi ſit ſcriptum appellatiõe remota.h.d.Cõſultatio.⁊ rñſio. ¶ No.ꝙ citatus excuſatur a contumacia:propter locum non tutum : ad quem eſt citatus. ¶ No.ꝙ clauſula appellatione re.non tollit facultatem appellandi ex cã legittima:⁊ ſic clauſula tollere vꝛ appellationes fruſtratorias.ſed de hoc dic.vt.ſ.eo. paſtoralis.⁊.c.vt debitus. ¶ No. exceptionem loci non tuti poſſe opponi quotiens quis ad locum non tutum euocatur. ⁊ ſic hec exceptio : quaſi fundata ſuper cauſa iterabili : ⁊ que de nouo poteſt nouiter pluries originari : poteſt opponi quandocunq3 : ⁊ ante litem conteſta. ⁊ poſt. vide Compo.de reſcrip.dilectus filius.J.⁊ quod ibi no. per archidi. de offic.dele.ſtatuimus.li.vj. ⁊ ſpecu. de appella.§. reſtat circa fi.ḋ.⁊ no.⁊ per Pau. in cle.conſtitutionem.de elec.in verbo cõputata.⁊ per archidi.ij.q.viij.hortamur.⁊ Bu.in.l. adulteriũ. ¶ No.ꝙ iudices a quibus eſt appellatum : propter citationem ad locum non tutum:poſſunt excludere appellationem aſſignando locuꝫ tutũ: ⁊ ſic reuocando grauamen. ¶ Queri nũ ad iuſtificandã appellationeꝫ ſufficit locum non eſſe tutum allegare:an exigitur ꝙ vltra hoc petat locuꝫ tutum aſſignari. Quidam dicunt ꝙ ſufficit opponere locũ non eſſe tutum:nec habet paras petere vt aſſignetur locus tutus:ſed iudex ſi vult excludere appellationeꝫ habet aſſignare locum tutum:vt patet ex fine:pro hoc facit verbuꝫ libere. quia libere non poſſet appellare:ſed artaretur excipere.ſm Inno.ad quod de preben.licet.li.vj. Ho. dicit ꝙ anteq̃3 appelletur debet requiri locus tutus. ⁊ ſi denegat locum tutũ: tunc poterit appellari . adducit ſtilum curie : quo dicitur ꝙ diligenter ⁊ humiliter requiſitus locum tutum aſſignare denegauit ⁊c̃.noſtram audientiam appellauit : ⁊ hoc tenet archidia. de ſen. excom. venerabilibus.li.vj. in verbo probauit.⁊ ibi dicit eſſe caſuꝫ. quidam vt bona. dicunt opi. Jnn. verum ſi iudex ſcit locum non tutum.opi.Hoſtien. ſi ignorat Joan.and.opi. Jnnocen.placet:quia grauamen re ipſa etiam non exiſtente iudicis : vt quando ignorat ſe grauare: iuſtificat appellationẽ.ſ.eo.cauſam. de teſti. dilecto. de excep.ſignificauerunt.de teſta. raynaldus. de cog.ſpi.c.fi.de no.oper.nun.c.iij. ſicut. ⁊ in dolo ſufficit ꝙ committatur re ipſa.ff.de verbo.obliga.l.ſi quis.cum aliter. Tu dic ſi queritur an exigatur exceptio. de loco non tuto:⁊ ꝙ petatur aſſignatio loci tuti.dic ꝙ non: ſed iudex habet aſſignare locuꝫ tutum:quia non artatur appellans vt reuocetur grauamen: licet poſſit : ſi velit : ⁊ ab hoc appellare vt patet ex no.ſ.de teſti.ſignificauerunt. Si queritur an habeant excipere locũ non tutum:⁊ probare etiam locum non tutum coram iudice a quo. Goff.dicit ꝙ ſic:ponens ꝓ regula ꝙ ſi grauamen non contingit perſonam iudicis:debet probare corã iudice

a quo:vt ſi opponitur exceptio loci non tuti:⁊ ꝙ difficultas eſt accedendi ad locum:ſi grauamen contingat perſonam iudicis tunc proponetur coram eo:ſed probabitur coraꝫ ſuperiore:hoc tenet archi.xxxiij.q.ij.ſiue de coniugijs:niſi notorium ſit locum non eſſe tutum:quia tunc non artatur probare:⁊ idem dicit.iij.q.ix.hortamur:tu dic ꝙ indiſtincte nō artatur probare coraꝫ iudice a quo:ſed corā iudice ad quē:quia coram illo debet iuſtificari appellatio:puto tamē ꝙ ſi iudex eſt paratus admittere probationem:ꝙ eū ad hoc nō concludat grauamen:ꝙ ex hoc apparet:quia vult diſcutere exceptioneꝫ:ꝙ nō concluderetur grauamen. Ideo ſi iudex vult admittere:oportet ꝙ probet:⁊ ſi a probatione repelletur:vel eo ꝙ probare ſe offert repelleretur:ex hoc ſolo iuſtificata eſſet appellatio.ſ.eo.interpoſita:alꝰ ſemper oportet ꝙ coram iudice ad quem ſaltem probetur veritas exceptionis:hec vera ſi poteſt ꝓbare ſaltem per ꝓcuratorem:ſi non pōt:propter hoc quia locus non eſt tutus:ſatis puto ſufficere ꝙ corā iudice ad quē.de ſen.ex.venerabilibus.§.ſecun.lib.vj. Si queritur an artetur ad opponendam exceptionem:de loco nō tuto:an ſufficiat apparere ſi locus nō eſt tutus. Io.mo.dicit ꝙ ſi appellatur propter locum non tutuꝫ:vel quia trahitur vltra duas dietas:cancellaria dat litteras abſqꝫ ꝓponere exceptionis:⁊ hoc dicit.de app.cōcertationi.lib.vi. Sed dicit Ioan.and.ꝙ hic ſatis eſt abſurdum:quia iudex aſſerenti locum non eſſe tutum non debet credere:⁊ ſi verū eſſet ꝙ valeret appellatio:non artaretur ad probandum coram iudice ad quem.ſ.eo.ſi a iudice.lib.vj.⁊ ſic ſine aliqua cauſa abdicatur iuriſdictio:per que dicit ꝙ ſicut a grauamine:quo excipitur teſtis criminoſus:vel inſtrumentum falſum:non appello:niſi opponatur exceptio. Ita nec hic:nec ⁊ contrarium voluit Inno. Iteꝫ quia ſicut eſt neceſſe de ſuſpitione iudicis excipere:ita ⁊ de ſuſpitione loci.ſ.eo.cum ſpeciali.ſ.eo.nouit. Si tamen ſuſpitio eſſet notoria:citatio nō artat:vt in cle.paſtoralis.ver.piſana.non tamē eſt neceſſe ꝙ exprimat cauſam cāe.ſcilicet vt dicat quare locus non eſt ſibi tutus:vt no. Innocē.de oper.no.nun.c.ſi.ſufficit eniꝫ dicere appello:quia locus non eſt tutus.puto ꝙ citatio eo ꝙ artat ad eundum:vel mittendum ad locum non tutuꝫ:ꝙ ab illa que minus habet ſententie:vt no.de dila.preterea:vt iniuſta poſſit appellari expreſſa cauſa:q: locus non eſt tutus:quia eo ipſo grauat:⁊ maxime quādo locus non eſt tutus:nec citato:nec procuratori. Nō ob.iura que dicūt exceptionem debere proponi:quia illa loquūtur quando grauamen ſurgit ex proceſſu iudicis:vt quia pretēditur defectus iuriſdictionis:vel alia cauſa:per quaꝫ non debet procedi:vel ſic procedi:quia proceſſus tunc imediate grauat:non citatio. Ideo oportet ꝙ opponatur:ſed hec citatio artans ad veniendum:vbi non poteſt accedere tute:grauat. Ideo ab illa debet appellari:⁊ hoc tenet Pau.in cle.quia contingit:de reli.do.concludens ꝙ vbi preceptum ex ſe grauat:non expectatur alia exceptionis ꝓpoſitio:⁊ reiectio:vt eſt hic quādo aſſignetur locus non tutus. Sed ſi preceptum non grauat:ſed ſola reiectio exceptionis:tunc attenditur ꝙ dicitur:alꝰ ꝙ oportet proponere exceptionem:etiam ſi ſit notoria:quia non excuſat a propoſitiōe:⁊ ſi nō admittit credens bñ agere:licet non grauat ex mente:quia grauat re:iuſta eſt appellatio:licet non iuſtificata:niſi offeratur probatio.ſ.eo.interpoſita:vnde poſtea coram iudice ad quem:oportet ꝙ locus probetur non tutus:alꝰ oportet proponere exceptionē:ſi interlocutoria grauaret:ꝙ eſt falſuꝫ contra id quod no.de ope.no.nun.ſignificantis:⁊ no.de teſti.ſignificauerunt:ſꝫ Pau. ¶ Quero an ſufficiat locum eſſe tutuꝫ:vt poſſit mittere procuratorem:licet non ſit tutus ipſi principali. Innoc.dicit ꝙ locus debet eſſe tutus:ita ꝙ poſſit ſuos procuratores mittere:vt locus dicatur tutus:⁊ mittere tenetur:ſꝫ Inno.dicit Inno.ꝙ de ſtrīs ideo eſt dictum:quia cum regulariter poſſit quis procuratorem conſtituere.ff.de procu.l.i.dato ꝙ ipſe poſſit venire ſecurus:vt quia magnus homo:⁊ cum magna comitiua incedit:procuratores tñ ſui:qui non ducunt tantam ſocietateꝫ:non poſſent ire ſecure:locus eſſet appellationi. Ita iudices talem locū aſſignent:ad quē etiā procuratores poſſunt ire:ſtare:vel adimeretur facultas cōſtituendi procuratorem:vel econuerſo ſi procurator poſſit ire ſecure:dominus non:dūmodo cauſa ſit grauis:quia in perſona ſua vult proſequi:locus eſt appellationi:cum in clerici cauſa non artetur conſtituere procuratorem:de procurato.c.querela. ¶ Oppo.ꝙ non ſufficiat locum eſſe tutum partibus:niſi ſit teſtibus:⁊ alijs in iudicio producendū.iij.q.ix.hortamur.xxxiij.q.ij.ſiue de ꝯiugij.glo.fatet. Idē dicit ſi locus non eſt honeſtus alteri parti.l.ſi cum dies.§.arbiter.ff.de arbi.glo.ponit alios modos de Rp.non nulli hodie.de Rp.ſtatutum.lib.vj.⁊ ibi neminem:dic vt ibi:⁊ dixi.ſ.de iudi.c.ſi.ſigna tñ glo.glo.vltima colligit notabile.

Significauit.

Licite appellat reus:ſi nō audiūr excipiens procuratorem actoris non habere ſufficiens mandatum:vel per alias litteras conuentuꝫ:de quibus nō ſit mentio.in ſecundis.h.d. Pars prima ponit querelam appellantis. Secunda dat iudices appellationis.ibi.quo circa. ¶ No.primo ꝙ conſtitutio procuratoris probatur per litteras proprias conſtituentis cum ſuo ſigillo autentico:de quo de proba.poſt ceſſionē. ¶ No.ij.ꝙ ſigillum determinatuꝫ ad certos actus non probat:quo ad alios:ad quos nō eſt determinatum ſigillū:nec ſcripture probat auctem vel illam publicam facit. ¶ No.capitulū reſpectu diuerſorum actuum poſſe habere diuerſa ſigilla:⁊ ſigillū ꝓportionatū vni non operari effectum ſuum quo ad actum alteri ſigillo proportionabilem. ¶ No.conſtitutū a caplo ad agēdū appellari actorē:ſꝫ nō eſt vis i nole:ꝯ ꝓcura.petitio. ¶ No.ij.ꝙ lrē ſcḃ nō facietes mētionē.de ꝑmis marie p ꝗ̄s reus fuit citatus:non valet. ¶ No.ꝙ vbi plēs cāe accumulanł in Rpto ⁊ appellatiōe:qrū ꝗ̄libet diſtributiue ꝯcludit appellātio intētū:ſufficit alterū ꝓbari. ¶ No.ad iuſtificationē appellatiōis ſufficere legitiaꝫ exceptionē oppoſitā eē:⁊ pp illā nō admiſſaꝫ appellatū:ꝫ aliter nō ꝓbeł veritas exceptiōis de quo dic:vt.ſ.e.interpoſita. ¶ Op.ꝙ nō ſufficiat ꝓbare pp exceptiōes nō admiſſas appellatū.de app.īterpoſita:⁊.ſ.c.vt debit⁹:q: debēt eſſe vere ⁊ ꝓbari.dic Inno.fatēdā eē ꝯtra.⁊ ſubaudit ob dictas cās allegatas:⁊ poſtea veras ꝓbatas:vel alteras earū. Iuſta eniꝫ cā lꝫ falſa:in appellatiōe exꝓſſa:nō releuat appellātē:niſi cū excipiēs illā ſe obtulit ꝓbaturū:ſm Inno.de quo.ſ.eo.īterpoſita. ¶ Quero an cū tali ſigillo admittał ad citatiōes:ad īpetrandū.dicit ꝙ lꝫ nō admittał ad agēdū:ad mitteret ad īpetrādū:⁊ ꝯdicēdū:q: ad illū actū facilius quis admittitur:de quo de iudi.c.i.ad ſi.mag.glo.ver.qñqꝫ eſt. ¶ Glo.i.declarat lraꝫ:⁊ declarat duplicē cāꝫ. ¶ No.bñ vltimā poſitionē ad id qꝺ ſit quotidie:q: ꝓ bſida fide alicuius aliqñ admittił ſigillū:alꝰ ſignū:q: aliqui mittūt anulū domeſticis:vel cultellicū:vel ſiſia:q: hec eſt ſufficiens ꝓbatio:vt excuſeł tradēs:⁊o ꝙ ſignū notabile admittił:ſicut ⁊ portatio ſigilli facit fidē adhibere nūcio:vt citare valeat:qꝺ procedit qñ ſic ꝯſueuit deſtinatus vt credał nūcio:talia interſignia ꝺſtinare:qꝺ bñ no.attēderē tamē qualitatē pſonarū apportātium:an veriſimiliter ſubtrahere potuiſſent ſignū.C.de lati.li.toll.⁊ no.ſ.vt lite pen.eccleſia.inquātū lraꝫ:⁊ glo.dicit nō credi ſigillo ad alios actus deſtinato:hoc verum:⁊ hoc tamē nō colligitur quin ſigillo alieno quis poſſit ſigillare:dumtamē ſit notū.C.de teſta.ſi vnus:maxime ſi ſigillans aliud ſigillum non haberet:ſm Innocē. Idem ſi haberet ſm Goffre.ſed non pro tunc promptum:vel ad manus. Et dicit non ſolum in priuatis hoc locum habere.⁊ decre.iſta non loquitur:de alieno:ſed ad certum vſum:de hoc remittit Hoſtien.ſupra titulo primo.cum inter nos. ¶ Oppo.ꝙ aliud poterit opponi contra procuratorem:ꝙ fuit conſtitutus a capitulo:ſine auctoritate plati.de iudi.

cauſam:cum capitulum non agat vel cõueniaꝛ abſqꝫ auctē
ꝑlati:ſicut ⁊ ꝑlatus dꝫ hr̃e conſenſum capituli:de procura.
.c.i.de iudi.cauſam.glo.fatetur.Sed tu dic:vt de ℞p.edo
ceri:hoc procedit qñ capitulū agit ꝯ tertiū:vel cõueniꝛ.Sꝫ
ſi capitulū agat ꝯ ꝑlatū ſuū:vel cõueniaꝛ ab ipſo.glo.dicit
ꝙ dabiꝛ capitulo actor ad litē auctē iudicis:ad inſtar mino
ris:qui ſi vult litigare ꝯ ſuū curatorem:dabit iudex minori
actorē.inſti.de auct.tu.§.vlti.nā eccl'ia eq̄paraꝛ minori:⁊ ca
pitulū dꝛ eccl'ia.de teſta.requiſiſti:⁊.c.relatū:capitulū equi
paraꝛ minori:⁊ ſic pōt ītelligi hic:qꝛ tūc nō hꝫ actorē in ſcō
ꝓprio:⁊ ꝯ ſe:nā hic agebaꝛ ꝯ archiepm:⁊ ꝯ rectorē hoſpi
talis:q per archiepm fuerat īſtitutus:q dicebat ordinatio
nē ad ſe ſpectare:capitulū vō dicebat ꝯriuꝫ. ¶ No.glo.ꝓ
practica ꝯſtituēdi ꝓcuratorē:qñ litigat cū ꝑlato:vide glo.
de ℞p.edoceri:⁊ vide de offi.ord.irrefragabili:vbi poniꝛ
practica quādo litigaꝛ in criminali.

f **Ignificantibus.** Licite ap
pellat re
us:qui nō audiꝛ petēs declarari rem in libello
petitā.diuidiꝛ:vt pꝫ.i.ſa ibi.quo circa. Nota
bilia ſunt clara. ¶ No.ꝙ iudicialis appellatio aliqñ impro
prie appellaꝛ ꝓuocatio.ſ.eo.trāſit. ¶ Quero qualr̃ dꝫ de
clarari terra que petiꝛ:dic ꝙ digito:vel cõfinia:vel alias cer
tas circūlocutiones.ff.ſi cer.pe.l.certuꝫ.ſ.de teſti.licet.ij.v.
perſonas.glo.colligit ſup incidēti:vel emergenti ꝓnūcian
dum:⁊ dicit potius hanc emergenteꝫ.de quo de or.cog.c.i.

e **X inſinuatione.** Iudex a q̄
appellatuꝫ
eſt nō pōt ſtatuere terminū ad finiendā appella
tionē ꝙ ſi fecerit terminus ad ſe pñtandū intelli
giꝛ ſtatutus.h.d.Primo ponit querelā appellati:itermittēs
ꝓ ipſius iuſticia quādā cl'aꝫ.ibi.lꝫ.Secūdo dat iudicē.ibi.
Qr. ¶ No.ar.ꝙ pt recuſari iudex tāq̄ ſuſpectꝰ:qñ aliqs
de familia ſua eſt aduocatus alterius ptis:⁊ idē vi de con
ſanguineo. ¶ No.ij.iudicē a quo nō poſſe ſtatuere termi
nū ad finiendā appellationē:qꝛ hoc eē iponere legē ſupio
ri. ¶ No.iij.ꝙ ipedimētū iudicis ipſo iure abſqꝫ reſtitu
tiōe ipedit curſuꝫ fatalis:de quo.ſ.eo.ti.ex rōne. ¶ No.ꝙ
lꝫ terminus ad finiēdū ſtatutus:a iudice a quo nō valeat ad
finiēdū:valet vt pōt.ſ.vt terminus ad ꝑncipiandū. Jō non
valet ipetratio appellantis añ terminuꝫ nō facta mētiōe de
termino. ¶ No.cām ex qua colligiꝛ cā legitima recuſan
di ad infirmādū iudicis arbitriū:qñ nimiū fauet alteri pti.
Ad hoc de iudi.c.cām:vt lite nō ꝯte.accedēs. ¶ No.mo
rē ⁊ ſtilū curie attēdendū:de cõſti.ex l'ris.ſ.ti.i.in cauſis:cū
ſi. ¶ Quero que fuit ꝑncipalr̃ exꝑmēda in ipetratiōe ſup
appellatiōe:dic ꝙ exprimendus eſt actor:reus:res petita:⁊
iudex corā quo petiꝛ:⁊ iudicis qualitas:que ꝯſiderāda eſt:
maxie hoc caſu:qñ ſup appellatiōe ipetreꝛ.ſ.de excep.dile
cti:⁊.ſ.c.ꝓxio:ſm Hoſti.ſm quē ſi appellans ſimplr̃ expri
mit:ꝙ corā epo:pſumiꝛ ꝙ ille procedebat auctē ordinaria
.ſ.de of.or.lꝫ.de excep.ſignificauerūt:ſicut ꝓpoſita ſimplr̃
actiōe pſumiꝛ ꝓpoſita directa.ff.de peti.heredi.l.nec vllaꝫ
.§.ſi quis ſciens:ſm Jo.an. ¶ Op.ꝙ nō videꝛ fauere ca
merario appellati imo nō fauere ſi decurtabat tpꝰ appella
tiōis ꝓſequēde.dicit Hoſt.ꝙ fauebat in hͦ:qꝛ camerarius
erat reus:⁊ vterqꝫ ſtatuebat terminū:⁊ dicebat ſe nō audi
turum ptes:niſi rediſſent in termino:vel ſm Ab.ſciebat iu
dex ꝙ magnos habebat animicos in curia:per quos cito
poterat expediri:quos non habebat altera pars:⁊ in hoc fa
uebat camerarius:vt iudices remotos impetraret:⁊ ſic ad
uerſarius:qui prius forte litigabat in loco domicilij:fati
gati compellentur cedere:vel componere.ſ.de ℞p.nō nul
li.In cuius rei ſignum eſt quia impetrando preuenit:vel vi
debatur fauere:ſed nō fauebat:multa enim videnꝛ que non
ſunt:ſm Hoſti. ¶ Quero an idiſtincte nō currat tpꝰ poſt
ipedimētū iudicis.Quidā dicunt:vt Goff.hic:hoc ꝓcede
re quādo appellās notā facit ꝑncipi appellationē:alias ſe.

cus.Alij dicūt idē ſi nō faciat notū:qꝛ īputanduꝫ eſt victo
ri:qui non notificauit:qd̓ Ja.bal.admittit.Primū pꝫ vbi
poteſt appellator notificare:nō ꝙ in iudicijs cognitionum
īperialiū nulla detur dilatio.C.de dila.a nobis:qꝛ illa loqꝛ
in cauſis plene relatis:in q̄bus nihil reſtabat:niſi ſniaꝫ pro
ferre:⁊ quia de illa iudex dubitat.Jō de illa refert propter
id corā ꝑncipe non daꝛ dilatio hic:qñ deuoluitur cognitio
appellatiōis. ¶ Quero q dicātur ꝓceres:dic ꝙ trabes ꝓ
cedētes vltra murū.Inde dicti ſunt ꝓceres hi nobiles offi
ciales ꝓcedentes:⁊ alios ꝓcedētes. ¶ Quero an ſit ſuffi
ciens cā recuſandi:ꝙ alteriꝰ ptis aduocatus ſit cõmēſalis
iudicis.dicit glo.ꝙ quidā dicūt ꝙ ſic:ſꝫ nō placet glo.lꝫ fa
teaꝛ ꝙ ſi altera ps ſit cõmenſalis:vel familiaris iudicis:ꝙ
pōt recuſari.Primū tenuit Jo.iij.q.v.accuſatores.⁊.c.glo.
Inno.tꝫ gl.Jo.an.remittit:ad.c.i.hic allegatū:i vltia glo.
credo ꝙ pōt recuſari:ſi ꝓpter hanc cõmenſationē:⁊ ꝙ ille
ſit aduocatus qui eſt cõmēſalis iudicis:iudex nimiū fauet:
vt lite nō conte.accedēs:⁊.ſ.de iudi.cām:⁊ dixi.ſ.c.poſtre
mo. ¶ Opp.ſi nō valet ſtatuitio termini ad finiendū:re
manet ſolus terminus iuris:terminus autē iuris pōt ꝑueni
ri:imo neceſſario ꝑueniꝛ:cū ſit ad finienduꝫ.⁊.c.oblate:dū
mō nimiū non ꝑcurrat. Solꝛ:vnus eſt intellectus ꝙ hic lo
quaꝛ de termino iuris:⁊ qñ hic nimiū ꝑcurrat:ita ꝙ aduer
ſariū ſupplātauit:⁊ hunc ſequiꝛ Innoc.qꝛ dꝫ expectare vſqꝫ
ad finē anni.⁊.c.oblate:⁊ qꝛ nimis ꝑuenit aduerſariū:de pre
uentione mentione nō fcā.Jō nō valuit ℞ptū qd̓ tenet etiā
Hoſti.⁊ exponiꝛ verbū interiꝫ.i.appellatione pen.⁊ ſic non
valuit terminus hoīs:nec artabat partes.de elec.bone:⁊ ſic
nō erat neceſſe de illo fieri mētionē:ac ſi ſtatutus nō fuiſſet
ar.de excu.tu.l.nulla.ff.qui ſatiſda.co.l.quotiēs.de ℞p.ex
pte.ſ.de trāſla.c.ij.nō placet hic intellectus Jo.and.qꝛ hic
loquiꝛ de ꝑuentiōe appellantis:qui pōt ſtatim ꝑuenire ter
minū iuris:ꝓcederet ſi loqueremur hic de ꝑuentiōe appel
lati.Jō glo.tꝫ ꝙ hic terminus ſtatutus ad finiēdū:licet nō
valeat ad finienduꝫ:valet ad ꝓſequendum.i.inchoandum
ꝓſequi:vt ex quo pactū eſt in cā efficiēti:ſi nō valet qd̓ ago:
valeat vt pōt:⁊ ſi nō valeat terminus hominis ad finiendū:
valeat ad inchoandū:quo caſu nō valet ipetratio añ termi
nū:nō fcā mētiōe de termino:ſiue p appellātē:ſiue p appel
latū:⁊ ſic pꝫ ꝙ ſi nō valet vt ago:valet vt pōt:qñ petaꝛ in cā
efficiēti:vel materia:qd̓ no.Nō pōt ergo iudex ſtatuere ter
minū ad finiēdū.dic qñqꝫ ſtatuiꝛ terminus ad ſe pñtandū
iudici:⁊ hūt pōt ſtatuere iudex a quo:⁊ tunc non ſufficit in
choare ꝓſequi.⁊.terminū:nec iter arripere:nec alia ꝑambu
la facere:niſi ſe i termino pñtauit:ſi potuit hr̃e pñtiā dñi pa
pe:alr̃ fiet ꝓteſtatio in valuis palatij:vt eſt mos:⁊ quo
mō ſe debeat pñtare ponit Jo.an.in nouella:in.c.quāuis in
verſi.ſedis ap̄lice.lib.vj.ſufficit tñ ꝙ pñtet iudici:abſqꝫ hoc
ꝙ alr̃ perſequaꝛ. Et hoc tenēt dñi de rota ſua cõclu.cxlix.
qñqꝫ ſtatuiꝛ terminus ad iter arripiēdū:⁊ ſufficit ꝙ iter ar
ripuit.⁊.terminū:⁊ hūc pōt ſtatuere iudex.qñqꝫ ſtatuitur ter
minus ad ꝓſequēdū:⁊ ad hoc ſtatuere pōt iudex:⁊ intelli
giꝛ.⁊.ad inchoādū ꝓſeq:⁊ tūc dicūt dñi de rota loco ꝑalꝛ.
⁊ ſpe.in titu.de appel.§.nunc breuiter.ver.item ꝙ ſi pars ſuf
ficit appellāti iter arripere.⁊.terminū.alꝛ.de re iudi.cuꝫ cau
ſam.de elec.ſtatuimus:qꝛ cum ſit ad proſequenduꝫ:ſufficit
dūtaxat inchoare:vel incipere:vltima die:ꝙ dicunt verum:
quādo terminus ſtatuitur per hominē extra curiam:ſecus
ſi in curia:quia ibi requiritur maior diligentia in proſequē
do:ꝙ nedum vadat:vel iter arripiat verſus cancellariam:
vel locum eius tenentem accedat:alioquin de hoc proteſte
tur:⁊ preſentet cõmiſſioneꝫ ſignandam:⁊ recipiet ſuper hoc
publicum inſtrumentum:que ſi.⁊.terminuꝫ ſignata vel pre
ſentata non fuerit:non ſibi nocebit:quia per me nō ſtat ⁊c.
de eo qui mit.in poſſeſ.c.ij.ad hoc.c.meminimus.⁊eo.ad
hoc quod no.archidia.ne ſe.vacan.c.i.lib.vj.in verbo mo
ra.Idem quo ad primum tenet Freder.ſuo conſilio.c.iij.
vbi dicit ꝙ ſufficiat ꝙ cõpareat coram auditore:deputato

ſup ipetratiõe:ſicut eſt auditoꝛ ɔdictorũ:quibꝫ ordinariũ:
ꝛ facit quo ad hoc idẽ auditoꝛiũ cã papa:vt dicũt Hoſt.ꝛ
Guil.in ſpe.de offi.oꝛ.in pn.ꝛ Io.and.in cle.auditoꝛ.de
Rp.ex quo cã nõ eſt in curia.alſ.dictũ Ber.ſ.eo.cum ſit.
Guil.in ſpe.eo.ti.§.nũc breuiter.ver.itẽ pone. Itẽ ſufficit q
ɔterminũ poꝛrigat in curia p cõmiſſione obtinẽdo:etiãꝫ ſi
poſtq̃ hoc fecit ſit ſtatutus terminus ad pſequẽdũ dato q
cõſiſtas de pria pductiõe:poſt terminũ nouiter ſtatutũ:ali
ud nõ fecerit:ꝛ hoc tenẽt dñi de rota ſua pclu.ccclı.qꝛ ſi debi-
toꝛ ſoluat añ terminũ:vꝛ liberatus. Itẽ qꝛ ſtatiꝫ põt pſeq.ſ.
eo.oblate.ꝛ hoc in nõ datis aplis:qñ pſentant cedulã col-
lectoꝛi:videbaſ cõtra.qꝛ apli ſunt pꝛ appellatiõis.de app.
coꝛdi.ꝛ c.ab eo.lib.vj.adeo q ſi petitũ debite nõ fuerit nõ
reputabiſ appellatũ.vt.d.c.ab eo:ꝛ eo.ti.cle.quãuis:vnde
eis petitis añq̃ darenſ:nihil potuit fieri p appellãtẽ:qꝛ offi
ciũ pendẽte timoꝛe acquieſcit.de app.ſignificãte. Si nõ fuit
petitũ:nõ reputaſ appellatũ.§ ſup eo quod nõ erat non pote
rat aliqd pſeq.de deſpon.ipu.ad diſſoluẽdũ:vbi pſequiſ
alſ rõnes. Sed pmũ mihi plꝫ qñ ſtatuiſ terminus ad pſe
quẽdũ:ꝛ ad faciẽdũ fidem de pſecutiõe:dicũt dñi de rota
ſua pclu.cxciij.q ſufficit iter arripere ad pſequẽdũ:lꝫ ſup
illa nõ ipetrat Rptũ.ſ.eundẽ terminũ:quo iter arripit fecit
diligentiã in pſequẽdo:qꝛ debuit parare ſarcinulas ad viãꝫ:
ꝛ ad cãm:q ſi.ſ.pdictũ terminũ effectualiter aliter nõ pſe-
quaſ:nõ eſt ſibi iputandũ:vt no.de elec.ſtatuimus:ꝛ c.cupi
entes.de elec.lib.vj.ꝛ lꝫ iudicẽ non certificauerit.i.aliũ ter-
minũ:de hmõi pſecutiõe:lꝫ iudex poſſit poſtea pſeq ſniãꝫ:
vt.ſ.eo.pſonas:ꝛ c.cũ ſit:ꝛ c.ex rõne:ꝛ c.reprehẽſibilis:tñ
pp hoc nõ cẽſeſ appellatio deſerta:dũmõ poſtea eã pſe-
quaſ:ꝛ ſi opponiſ caſſabiſ ſnia:ꝛ eius executio.de elec.qua
liter.de iureiur.veniẽtes.de re iudi.paſtoꝛalis.i cle.Frede.
ſuo cõſi.xxvij.vꝛ velle iudicẽ nõ poſſe ſtatuere terminũ ad
faciẽdã fidẽ de pſecutione:qꝛ hoc ſibi nõ repitur a iure cõ-
ceſſũ:ꝫ p hãc decre.dato q poſſit.dicit q talis terminus nõ
vꝛ ſtatutus ad finẽ deſerende appellatiõis.ſꝫ executiõis fa
ciẽde:vel nõ faciẽde:vbi eſt certificatus de pſecutione:ꝛ ad
finẽ vt poſſit ſine pena exeq:ſi nõ ɔſtat ei de pſecutiõe.ſ.ter-
minũ:ſi tñ fiat pſecutio pẽdebit ex euẽtu appellationis:qꝛ
nõ ex hoc deſerta eſt appellatio:ꝛ ſic ɔcoꝛdat cũ dñis de ro
ta:nã nõ eſt nouũ q iudex cognoſcat:an iudex ſit appella-
tionẽ.ſ.terminũ pſecutus:vt no.de app.ɔſtitus:p Innoc.ꝛ
dixi.eo.ti.ſepe. Si querit an poſſit ſtatuere terminum ad fi
niẽdũ.dic q iudex a quo nõ põt vt hic:p illã rõnẽ:quã aſſi
gnat tex.bñ hoc põt iudex ad quem:qm̃ in hoc põt plus:vt
no.ſpe.ti.de app.§.nunc breuiſ.ver.qd ſi daſ. Inq̃ãtum
dixi iudicẽ a quo nõ poſſe ſtatuere terminũ ad finiẽdũ:hoc
limitat archidia.niſi in cauſis celeritatẽ deſiderantibus:vt
iſte no.ij.q.vi.in ſũma Sed hꝰ põt facere iudex ad quẽ.ſ.eo.
oblate. ¶ Quero qd habent facere iſti vltimi iudices:di-
cit glo.q ſi eis cõſtiterit ſtatutũ terminũ ꝛ illũ pueniſſe:nõ
facta mẽtiõe de termio audiẽt cãm:alioqn faciẽt remiſſio-
nẽ ad pꝛimos iudices. Nõ ob.q nõ debent ppꝛiã cãm cõ-
mittere:ſꝫ remittere iſtũ ipetrãtẽ ad pꝛioꝛes iudices:vt co-
gnoſcãt de iurib⁹ Rpti.de Rp.ſup his.ſ.e.iterpoſita:qꝛ ſꝫ
Inno.hoc fuit de ſpãli gr̃a:vel iure meroqñ lr̃e ipetrãtur
añ tpꝰ appellatiõi pfixũ:q a notoꝛiã ex actis:q̃ꝫ iudex pñte
abſente põt proſpicere:ꝛ ex eis pcedere ſicut ei videbiſ in-
ſtũ. ¶ No.q omne ex actis cõſtans vꝛ notoꝛiũ:ad qð.de
ſen.ex.venerabilib⁹.§.ſecus.glo.de accu.euidẽtia.de teſti.
p tuas.de poſtu.pla.bone:ꝛ de ɔſue.cũ dilectus.per hoc.

b **Bone memorie.** Qui extra iu
diciũ ex veri
ſimilib⁹ cauſis appellat ad papã:ne in ſua poſ
ſeſſiõe moleſtetur:ſi poſtea ſpoliſ reſtituitur in
ſtatũ quo erat tpe quo appellauit. Pꝛia pꝫ ponit allega-
tiones appellãtis. Scða appellati.ibi.pcuratoꝛ. In tertia
pnũciat.ibi.pmiſſis. ¶ No.i.cuſtodiã eccl'ie vacãtis pti-
nere ad eccleſiã ſuppoꝛtãtẽ:ꝛ ſitẽ eccleſiã vacãtẽ vꝫ ſubiectã.

¶ No.ij.quẽ poſſe appꝛehẽdere poſſeſſionẽ p ſe ꝛ alios.
¶ No.iij.q valet appellatio pluries vociferata:ꝛ hẽtur
p vna appellatiõe tãtũ:qñ ſiſ eſt pluries iterpoſita. ¶ No.
iiij.q valet appellatio extraiudicialis:vbi qs ex veriſimili
bus timet in poſſeſſiõe moleſtari.Et no.q ſecuta moleſta-
tiõe pſumiſ eũ habuiſſe iuſtã cãm timẽdi:qꝛ ex hiis que ſe-
cuta ſunt pſumiſ circa pterita.ſ.de elec.officij. ¶ No.ar.
q archidiaconi de iure habẽt cuſtodiã vacãtiũ eccleſiaꝝ in
dioceſi. ¶ No.q ɔſuetudo generalis diſponẽs q iu⁹ ro
borat iu⁹:ꝛ põt cũ iure allegari. ¶ No.q ex pſtatiõe pro-
curationis:vel cẽſus:aut pẽſionis:nõ arguitur determinata
ſubiectio:nec illius qſi ſubiectio ¶ No.practicã retractã-
di attẽtata circa poſſeſſionẽ appellatõe extraiudiciali pẽdẽ
te.Et no.qualis dꝫ eſſe appellatio extraiudicialis:vt ſit iu-
ſta:qꝛ exigiſ q alleget cãs veriſimiles:ꝛ pbabiles:in appel
latiõe:ꝛ poſtea ſubſequaſ actus grauamẽ. ¶ No.q ſicut
in iterdicto poſſeſſoꝛio veniũt fructus medio tpe percepti:
ita veniãt fructus in via attẽtati. ¶ No.q ſnia lata in poſ-
ſeſſoꝛio:vel in via attẽtatꝫ nõ ob.agere volẽti petitoꝛio:vel
diſceptare ſup ppꝛietate. ¶ No.q appellatiõe extraiudi
ciali iuſtificata:retractanſ attẽtata:nõ ſolũ a tpe grauami-
nis:ſꝫ etiã a tpe appellatiõis iteriecte:ſic iuſtificaſ appella-
tio ꝛ retro quo ad fructus nõ ſolũ quo ad tpꝰ iuſtificate ap
pellatiõis. ¶ No.q ſicut agenti poſſeſſoꝛio non ob.exce-
ptio ppꝛietatis:ſꝫ reijciſ ꝛ reſeruaſ:ſic ꝛ agẽti p viã attẽta-
ti:q̃mino vꝛ q nõ admittaſ exceptio notoꝛia. ¶ Op.q nõ
valeat appellatio totiens iterata:qꝛ ſi pꝛima fuit iuſta cã ad
papã deuoluta.Secũdo § ſupflua arg.ff de no.op.nũ.l.cuꝫ
pcuratoꝛ.ff.de ẽbo.ob.l.qui hiꝛ.ꝛ.l qui dare. Sol.dicit
Io.an.q ad maioꝛẽ exaggerationẽ ꝛ coꝛdis abundãtiã p
tulit pluries verbum appello:ſꝫ fuit quo ad vitã cõeꝫ vnica
appellatio.xxxi.q.i.lotharius:ſꝫ Hoſt.dic Ab.q hoc poſ-
ſet eẽ vtile pp tpꝰ appellatiõis pſequẽde:qꝛ poſſet inchoa-
ri a tpe ſecũde:ꝛ eẽt longius tpꝰ:ꝛ ſic ſentit q nõ ſit vna:ſꝫ
ſint plures:qñ diuerſo tpe iterponiſ a grauamie:qð timeſ.
Idẽ dicit q pficere poſſet.Si pꝛia nõ fuiſſet debito mõ fa
cta.Et ſcða ſiẽq geminatio appellatiõis nõ iducit receſ-
ſũ a pꝛia vt vꝛ.ſ.e.dilecto.Siſe qð dixi.ſ.e.qua fronte:ꝛ de
reſti.ſpo.olim.iij.ꝛ qð no.ſ.e.ſi iuſtus in glo.Siſe dicit vt vi
cã.in.d.c.dilectus. ¶ Op.q nõ valeat appellatio genera-
lis reſpectu pſonarũ.ſ.e.c.ij.ꝛ c.cõſuluit.dic q lꝫ ſit magna
ꝛ generalis quo ad moleſtatiõem:eſt tñ ſpãlis quo ad eccle
ſiã:de qua agiſ:ſm Inno.Hoſti.dicit q ɔ̃ria loquãtur.de
appellatiõe iudiciali:iſta nõ poſſet in iudicio valere:tũ qꝛ
generalis ꝛ icerta:vt in pali.iurib⁹:tũ qꝛ a futuro grauami
ne.ſ.eo.cũ eãm.§.fi.ꝛ c.dilecto:ad fi.extraiudiciũ non valet
appellatio a futuro grauamine:vt hic:ꝛ.ſ.e.dilecti:ꝛ c.dile-
cte:ad fi.Ideꝫ in hac exigiſ grauamẽ reale.ibi.ſufficit gra
uamen ſolo verbo:vel appellatio generalis nõ valet.ſ.eo.ꝛ
ſpe.ſed extraiudicialis valet:qꝛ hꝫ ſpẽm ſpecifici grauami-
nis:ꝛ reſpectu grauaminis:ꝛ reſpectu pſone. ¶ Oppo.q
icõgrue fuerit rñſũ ad petita abbatis p pcuratoꝛẽ archi
dia.qꝛ abbas petebat ſe reſtitui:ꝛ ſic ſe reſtringebat ad poſ
ſeſſoꝛiũ:rñſiꝫ añt ſibi eſt de ppꝛietate:dũ diciſ q de conſue
tudie:ꝛ de iure hꝰ ſpectabat ad archidia. Sol.dicit Inno.
q pcuratoꝛ male rñdit:qꝛ rñſio ſua eſt de ppꝛietate:q̃ lꝫ
ad archidiaconũ ptineat:nõ tñ ipedit:nec ipedire põt reſti
tutionẽ abbatis ſpoliati:q petit reſtitui i ſtatu i quo erat qñ
appellauit Remittit Hoſtiẽ.de oꝛ.cog.c.fi.vel dic q rñde
bat ad ppoſitũ:qꝛ p hoc oñdere itẽdebat nõ appellatũ ex
veriſimilibus cauſis. ¶ Op.q allegatio archidia.fuit le-
gitima:ſi enĩ in illa eccleſia erat viſus cuſtodi:ꝛ cõtinuabat
ſuã poſſeſſionẽ:ꝛ ſic grauabat.de reſti.ſpo.cũ veniſſent.di-
cit Inno.q archi.hoc nõ pbauit:ꝛ dato q pbaſſet nõ ſaffi
ceret:qꝛ nõ pbat ſe poſſediſſe tpe illo:quo abbas intrauit
poſſeſſionẽ eccl'ie:qꝛ tñc forte licuiſſet archidiacono vi vi re
pellere.C.vñ vi.l.i.q dic vt legitur:ꝛ no.de reſti.ſpo.olim.
¶ Op.q liceat igredi archi.eccl'iã vacãtẽ.ſ.pui.paſtoꝛal.

de reſti.ſpo.cũ veniſſent. Sol. liceret ingredi: ſi ad hoc licẽ
tiã habuiſſet: vel ſi clericus p̃mortuus eoꝝ noie poſſedi ſ
ſet: ꝛ aliter nõ fuiſſet poſſeſſiõe p̃uat⁹. ¶ Op. q̃ recte: alle
garet archidia. q̃ cuſtodia vacãtis eccl'ie ad eũ ſpectaret.
de inſti. cũ veniſſent: dic q̃ de iure ad eũ nõ ſpectat: niſi alid
ꝓbet vt ibi p̃z: q̃ ſpectabat ibi ad archiep̃m: niſi hoc habu
iſſet ꝯſuetudo: vl' ꝯceſſio archiep̃i: ꝛ h̃ tene: q̃cq̃d dicat Jn
no. hic q̃ ꝯriũ ei⁹ qđ dic̃ h̃ notat: vt eccle. be. c. vno: ꝛ ad. c. ſi
ꝯplebib⁹: dicit q̃ illad ibi hẽbat ex ſp̃ali iure: vñ dicit Hoſt.
q̃ h̃ eſt ius cõe ſciſmaticũ: quo voluit vti archidiacõi ac ſi eſ
ſent ep̃i: de quo remittit de offi. ar. cũ ſatis: ꝛ. c. ſi. glo. dicit
q̃ ad illã ſpectat cuſtodia ad quẽ ſpectat inſtitutio: ꝛ deſti
tutio. de offi. or. cũ vos vbi Jnno. dicit q̃ ſpectat ad p̃ſonã
eccl'iaſticũ etiã cui eſt de ſp̃ualibus rñdendũ: nõ ad p̃ſonã
laicã: ꝛ vide de p̃ben. in lateranẽſi. ¶ Op. q̃ p̃ſtatione pẽ
ſionis arguaĩ q̃ſi poſſeſſio. de reſti. ſpo. cũ veniſſent. Sol.
dicit glo. q̃ ſi h̃ ꝓbaſſet ſatis videbaĩ poſſidere: q̃r q̃ poſſi
det p aliũ: p ſeipſum poſſidere vĩ: vt in iurib⁹ h̃ all'. Sȝ dic
q̃ h̃ nõ ꝓbat archidia. vt dixi ſup tex. Sed dic vt dicit glo.
ſequẽs q̃ p̃ſtatio pẽſiõis nõ arguit: nec poſſeſſionẽ: nec dñi
tum: nec p̃uat aliũ ſua poſſeſſiõe: de ſi. inſtru. iter dilectos. ꝛ.
ſi. pri. cũ Bertoldus. Jtẽ dic̃ Jnno. q̃ lȝ eccleſia pleno iu
re ſpectat ad monaſteriũ ſolũ tñ ep̃o cathedraticũ: etiã cẽ
ſua antiqꝫ os. de dona. paſtoralis: ſm Jnnoc. ad h̃. de cen.
cle. i. ¶ Op. q̃ nõ potuerit agi poſſeſſorio: vl' via attẽtati:
ꝯ archidia. q̃r archidia. nõ ſpoliauit: ꝛ q̃r appellatio: nõ fuit
ꝯ eũ iterpoſita: ad qđ. de reſti. ſpo. cũ ad ſedẽ. gl. dicit q̃ nõ
reſtituiĩ h̃: ex vi iterdicti: ſȝ iudicis officio. ii. q. i. in p̃mis: q̃
caſu agiĩ ꝯ tertiũ: q̃ ſucceſſit alteri in re ſpoliata: vel h̃ factũ
fuit archidia. mediãte: vel ratũ habẽte: vl' ſciẽter in vitiũ ſuc
cedẽte: vt. d. c. cũ ad ſedẽ: ꝛ. e. titu. ſepe. ꝛ ſic etiaꝫ de fructib⁹
medio tpe pceptis tenet: vl' ſcđo hic agiĩ p viã attẽtati: que
via etiã cõpetit ꝯ tertiũ poſſeſſorẽ: ꝛ in h̃ plus hȝ q̃ poſſeſſo
riũ: cũ dẽat reſtitui i p̃ſtinũ ſtatũ: ꝛ ſic hẽs q̃ via attẽtati põt
agi ꝯ tertiũ poſſeſſorẽ. Primã tȝ Hoſt. q̃ dicit q̃ qualiter
cũqꝫ res mea puenerit ad aliũ ſine iuſta cã: ſm canones iu
dicis officiã ꝯ illũ attẽtaĩ generalr̃: ꝛ ſic põt itelligi de iudi.
q̃r gu. ꝛ ꝓcediĩ ex eq̃tate naturali: de qua in regula locuple
tari. de reg. iur. lib. vi. equũ eni eſt vt reddas qđ de meo ad
te p̃uenit: vt. l. ſi me ꝛ titiũ. ff. ſi cer. pe. ꝛ ſic fortius h̃ de eq̃ta
te canonica: ſm Hoſt. Secũda etiaꝫ plȝ Jnno. q̃ cõcludit
q̃ ſicut oĩa attẽtata lite pẽ. dolo malo a ptibus p̃ianẽt ad of
ficiũ iudicis: vt illa corrigat: ꝛ reformet. ff. de edi. edic. l. edi
les. ꝟ. itẽ ſciendũ. ff. de aquis plu. ar. l. ſi tertius. ꝟ. officiũ: ꝛ. ff.
de rei ven. l. qui petitorio: vt lite pẽ. p totũ. Sic ꝛ ſi app. pẽ.
aliq̃d attẽtẽĩ a ptib⁹: ad iudicis officiũ ſpectat illud facere
in p̃ſtinũ ſtatũ reformari: cũ ea pẽdente nil debeat innouari
J. eo. dilectus. ꝟ. q̃r vero. ꝛ vide qđ no. de R̃p. ex pte. ñ. ꝛ hac
rõne ꝯ iſtos cõpetit officiũ iudicis: vt reformeĩ i p̃ſtinũ ſta
tũ: lȝ ꝓ his nõ cõpeteret iterdictũ: in quo neceſſe eẽt ꝓbare
poſſeſſionẽ: ꝛ ſpoliationẽ: de reſti. ſpo. cũ ad ſedẽ. dic q̃ ſi ali
q̃d appellatiõe pẽ. extraiudiciali: attẽtaĩ in p̃iudiciũ ſtatus
antiq̃: ꝛ retractaĩ: vt hic: ꝛ de app. nõ ſolũ. lib. vi. hoc q̃ſi eſt
retractabile: vt q̃r matrimoniũ fuit cum alio contractum li
te pen. ſup ſponſalibus vel matrimonio: nã tũc nõ retractaĩ
matrimoniũ: lȝ ſcđo ſepeĩ q̃o ad poſſeſſionẽ: vt in. c. lator
ñ. de re iudi. dixi i p̃iudiciũ ſtatus: q̃r ſi attẽtareĩ aliq̃d vten
do poſſeſſiõe antiq̃: nõ retractaĩ: q̃r h̃ nõ vĩ attẽtatũ: lȝ enim
pẽdeat appellatio ſa p iure eligẽdi: vel p̃ſtandi: q̃s interim
eligere vel p̃ſtare nõ ꝓhibeĩ. de in ite. reſti. c. ii. de iurepa.
ex lr̃is: dũmõ vtaĩ ad limites antiq̃ poſſeſſionis: vt dicit
Jo. an. in loco. J. all'. Jn attẽtaria nõ ẽ p tertiã: ſi tertius ſucce
dit loco ptis: illud retractatur vt hic: q̃r vitiũ litigioſi ꝯtius
tertiã facit ſuccedere loco p̃mi. Ad qđ. c. i. de ali. iudi. mu.
ca. fa. Si per tertiũ oino. Jdẽ ſi appellatio eſt generalis: vt
hic fuit: q̃r quelibet poſt attẽtans videtur poſtq̃ ille ꝯ appella
tionẽ attẽtare vĩ. Si appellatio eſt ſp̃alis ſi illa p̃cedit atten
tatũ: ꝛ ꝓp illud iterponiĩ: retractaĩ: ꝛ ſi attentatur ab illo ꝯ

quẽ appellatur: ſecus ſi a tertio: vt no. Jo. mo. in loco. J. all'.
Jdẽ dicit in pẽdentia litis: ꝛ alio remedio retractatiuis: q̃r
res iter alios acta eẽ. ꝛ ſubſequiĩ attẽtatũ ex quo eſt extraiu
dicialis: illud nõ ſuſpẽdit an ipediat attẽtandũ de futuro: ſi
ſiliud venit ad cõſequẽtiã facti de p̃terito nõ ſuſpẽſiũ illud
nõ ipedit: vt ſi appelleĩ a cõfirmatiõe: ꝛ p hoc nõ ipediĩ tra
ditio poſſeſſiõis: ſi attẽtatũ eſt ſepatũ a iure de p̃terito: tunc
illud ipediĩ. ꝛ. c. ꝯſtitutus: ꝛ hoc eſt tenẽdũ. Ex p̃dictis p̃z
lõga dñia: an agaĩ p viã attẽtati: an p viã poſſeſſoriũ: regu
lariĩ nõ agiĩ ꝯ tertiũ: in õ ageĩ. Jtẽ agẽs poſſeſſorio hȝ pro
bare ſpoliationẽ: ꝛ poſſeſſionẽ: hic ſolũ ſtatũ: ꝛ idem no. de
ma. ꝛ ob. dilecti. vbi ponit alios effectus Jnno. ꝛ de R̃p. ex
pte. ꝛ. ꝛ addit ibi vnã: q̃ cũ oĩa debeãt reſtitui in p̃ſtinũ ſta
tũ: retractabunĩ ſnie cenſure: que alr̃ valerẽt lȝ iniuſte. Eſt
alius effect⁹: q̃r tali ꝓſequẽti p viã attẽtati: nõ obſtabit ex
ceptio: que alr̃ obſtaret poſſeſſorio: õ excep. ſignificauerũt:
de quo de excep. p̃ia. lib. vi. ꝛ de excep. cũ iter. ¶ Aliũ nota
bilẽ effectũ ponũt dñi de rota ſua ꝯclu. xiiii. q̃ lȝ agẽti poſ
ſeſſorio i bñficialib⁹: ſit neceſſe collocare poſſeſſionẽ i aliq̃
titulo: de quo dixi. de reſti. ſpo. in lr̃is: ꝛ. c. ex pte. iii. p archi
dia. de co q̃ mit. in poſ. c. i. lib. vi. p Jnno. de ſi. p̃ſby. ꝯſtitu
tus: ꝛ p Jo. an. i cle. de ca. poſ. l. ii. ꝟ. quedã. ff. de interdic. de
aq̃. quot. ꝛ eſti. l. i. ꝟ. pmittiĩ. de reſti. ſpo. ad decius. lib. vi. ſe
cus erit in q̃ntũ agaĩ p viã attẽtati: q̃r nullo ordie iuris ob
ſeruato ꝓcedit iudex ex puro officio reuocat in p̃ſtinũ ſta
tũ: ꝛ hoc q̃r iudex ꝛ ius offendiĩ: ꝛ ps ꝛ lex offẽdiĩ ꝓhibẽs
ne q̃d attẽteĩ lite pẽ. vel appellatiõe: ꝛ q̃r hoc ius agẽdi ma
gis eſt p̃uilegiatũ: de quo remittũt ad iura. ꝛ. allegata: ꝛ de
app. cũ teneamur. ꝛ p Jo. an. vt lite pẽ. c. ii. ꝛ p archi. xi. q. i.
c. i. ¶ Aliã dñiã in viã attẽtati: ꝛ poſſeſſoriũ ſentiũt aliq̃: de
quo dicã cũ glo. ſi. Eſt alius effectus: q̃r ibi ſi ageref poſſeſ
ſorio: oꝫ q̃ lis ꝯteſteĩ: ꝛ iure ordinario agaĩ: q̃ ceſſabit hic:
q̃r officio iudicis mercenario ꝓcedit: ꝛ ſufficiet quedã ifor
matio ſũmaria: vt no. Jo. mo. in loco. J. allegãdo. õ hac ma
teria attẽtati: in q̃ntũ ptĩ ptiũ ad iudicialẽ appellationẽ: vi
de ad ſatuitatẽ Jo. mo. de elec. cupiẽtes. li. vi. in ṽbo agra
ria: vbi ſpãlr̃ an iudicatũ app. pẽ. retracteĩ. Si poſtea ꝯ ap
pellationẽ ꝓnũciaĩ an illud reſurgat: ꝛ ibi an ſi pcto p̃ncipa
liter ſniaꝫ ꝓnũciari iniuſtã: poſſit agere p viã attẽtati: ꝛ an
via attẽtati poſſit deduci ſine ꝓſecutiõe appellationis vide
Jnno. J. c. ſignificãte: ꝛ de ſen. ex. licet. lib. vi. ꝛ. ñ. c. cõſtitut⁹:
ꝛ de elec. cũ iter canonicos: ꝛ p Jnno. ñ. c. puenit: ꝛ p archi
dia. ꝛ glo. de ap. nõ ſolũ. lib. vi. ꝛ vide Jnno. J. c. dilecti. ꝛ om
nino Joã. an. in. d. c. nõ ſolum. lib. vi. in verbo oĩ oĩs. Que
autẽ exigaĩ ad retractanda attẽtata. dñi de rota ſua ꝯclu.
cccix. tenẽt q̃ in appellatiõe extraiudiciali requiriĩ appel
latio: ꝛ noticia appellatiõis: ꝛ Jdẽ Jo. mo. de elec. cupiẽtes
in verbo gratia. lib. vi. per que dicũt q̃ retractatio fit demũ
a parte notitie: quia ante non põt argui de temeritate: ꝛ ne
gligentia. in cle. ii. vt lite pẽ. Nõ ob. q̃ no. Jnno. J. eo. dile
ctus: vbi dicit q̃ appellẽs in abſentia iudicis ante notifica
tionem: ſe eximit a iuriſdictione iudicis: ſicut ſi in preſentia
appellaſſet. J. eo. paſtoralis: quod intelligere vt no. archidia.
eo. ii. nõ ſolũ. in verbo iudici. lib. vi. quia illud verum quo
ad tranſlationẽ iuriſdictionis: ſed non quo ad reuocatiõeꝫ
attentatorũ: ad hoc quod no. ñ. eo. cã ſit romana: ꝛ dixi eo.
titu. ſuggeſtum: ꝛ dicam. J. eo. ſi iuſtus. Requiritur etiaꝫ q̃
conſtet de veritate cauſe appellationis: vt no. Jo. mo. in. d.
c. cupientes: ꝛ tenent dñi de rota cõclu. preall'. ꝛ in conclu.
cccxxxviii. all'. de appel. non ſolum. Jtem non debet q̃s per
appellationem nõ iuſtã diſcedere a perſecutione iuris ſui:
vt no. Jnno. de ma. ꝛ obe. dilecti: venerabilis: de his que fi.
a ma. par. ca. c. i. de elec. cum nobis: ꝛ. c. cum eccleſia: ꝛ quia
non preſumitur pro veritate cauſarum appellationũ extra
iudicium: dicunt tamen ibi q̃ q̃uis regulariter ſit verũ q̃ at
tẽtatũ poſt appellationẽ nõ ſit nullũ: niſi ꝓbeĩ vitas cãe. eſt
tñ ſp̃ale i electiõe cathedraliũ: ꝛ regl'ariũ eccl'iaꝝ: vt ſit nul
lũ attẽtatũ poſt ꝛ ꝯ appellationẽ iterpoſitã ex veriſimilib⁹

cauſis. All'.de elec.ſi poſtq̄.lib.vi.Et hec vera ante cōmiſ
ſionē appellationis.poſt cōmiſſionē vo oia attentata eſſent
nulla:cū no docto de vitate cauſe:q2 ſupior vr̄ ad ſe nego
ciū reuocaſſe:vt in.c.vt nr̄m.ſ.e.ti.de elec.vt quāuis.lib.vi.
e ſic pcedit qd̄ vr̄ de elec.cōſideramus:e.c.auditis:vt q̄
ſi nullū poſt appellationē ſm naturā cāe pcedat hodie in
cathedralibus:e regularibus eccleſijs erit nullū idiſtincte.
Idē tenēt cōclu.ccxxiiii.all'.de Rp.ſignificauit:e.c.rodul-
phus.ſ.dilecte:e.c.ſignificātibus:e Inno.de ſen.ex.ſolet.
lib.vi.e ponit vba Jo.mo.in.d.c.cupientes.in vbo gratia.
¶ Sp.cō glo.viii.q̄ nō ſufficiat appellari ex veriſimilib⁹
cauſis:imo oʒ q̄ cāe pbent̄ vt vere:vt in.c.vt debitus.ſ.eo.
glo.dicit q̄ ſufficit appellari ex viſimilib⁹ cauſis:lʒ non ſiat
neceſſe:vel vere:vū tñ ſint tales:que deberent legitime repu
tari ſi eēnt pbate:vic qñq3 appellat̄ e cā in ſe iuſta:e viſimi
li:e iure approbata:qd̄ ius fundat itentiōeʒ appellātis ſup
eā:e eſt planū q̄ hec appellatio extraiudicialis:ſecuto gra-
uamie:facit vt retractent̄ attētata:abſq3 q̄ al's probet̄ vera:
q2 ius illam approbat. Jō ſi abbas appellet ne moleſtet̄ ab
archidi.ſup poſſeſſiōe eccl'ie:e cuſtodie eccl'ie vacātis:que
eſt ſibi ſubiecta:vel que eſt de ſuo pſonatu:e cā hac aſſigna-
ta:q2 ſuꝫ in qſi poſſeſſione cuſtodiendi eccleſias meas:e cā
eſt veriſimilis:e a iure approbata:ex quo monaſterij eſt ec-
cleſia q̄ habeat illius cuſtodiā tpalū:ſicut eis rō reddi oʒ.
xvi.q.ii.c.ii.de cap.mo.c.i.e hoc caſu cū appellet ex pba-
bili:e veriſimili cā:e iure approbata:aſiq̄ aliqd aliud pro
bet:reducendus eſt in ſtatū:i quo erat tpe appellatiōis emiſ
ſe. Nō ob.de elec.cū iter canonicos:vbi oʒ ne eligat̄:quia
laborat morbo epilētico:pbare illū laborare morbo epilē
ſi eſt:q2 ibi appellatio nō erat iterpoſita:ex viſimili cā:e iure
approbata:q2 ſup morbo ius nō fundat intētū:qñ appellat̄
ex cā veriſimili:ſʒ nō iuſta:e tūc nō obtinet vt retractent̄ at-
tētata:vt q2 abbas nō poſſidēs appellaret ne moleſtaretur
in poſſeſſione vacātio eccleſie:ꝯ cū:quē cōſtat poſtea poſſi-
dere:q2 p hec nō oʒ phiberi vti poſſeſſione ſua:nec ab ipſa
retradari de iure pa.cōſultatiōib⁹ 1e.l.i.C.debi.ven.pi.ipe.
nō poſ.nec ꝯdicit hec decre.q2 nō ꝯſtabat hic ipſuʒ poſſide
re archi.ſ.vt ſaltē erat dubiū cū poſſideret:cū abbas nega-
ret:q2 de facto tūc poſſeſſiōi icūbebat.C.de inge.ma.l.iii.
e idō dicit Jo.iiii.di.quiſq3:q̄ nō ſufficit appellare ex cā ve-
riſimili:niſi ſit va.ſic dicit gl.iiii.di.qs aut legea. Qñq3 ap
pellatio iterponit̄ de cā nō veriſimili:a iure reprobata:vt q2
nedū q̄ ius cōe faciat pro appellāte:imo facit ꝯ appellātē.
Et fundat intentū appellati ſup cā:ſup qua ab appellāte ap
pellatio extraiudicialr̄ iterponit̄:e tūc dicēdū eſt vt dicit h.
Inno.q̄ intentū appellati de iure cōi repellit̄ via attētati:e
appellatio eſt inanis:e obtinet appellationeʒ:vt ſi appellat
q2 ne moleſtet̄ in poſſeſſiōe eccl'ie vacātj:e cuſtodia:q2 hec
cā appellatiōis:vbi nō ſit mētio q̄ eccl'ia ſit de pſonatu mo
naſterij:nō ē veriſimilis.i.iure approbata:q2 potius vbēret̄
cuſtodia archidiaconatu.lxiiii.di.ſi i plebib⁹.de inſti.cū ve
niſſent.tūc ſi poſſideret abbas nō reſtitueret̄ in pſtinū ſtatū:
lʒ pbet ſe detinuiſſe tpe appellatiōis:niſi pbet appellatio-
ne iuſta:nec auferet̄ ab archidia.ad quā d iure ptiū:vt reſti
tuat̄ agēti. Nec ob.q̄ agēti poſſeſſorio:ſi obſtet exceptio
pprietatis:q2 aliud in poſſeſſorio:in quo nō admittit̄ qd̄ p
prietatis: Aliud in via attētati:in qua admittit̄ qd̄ pprieta-
tis:hoc eſt ad quē que petit̄ ſpectet de iure:e ſic admittent̄
pbatiōes de iure:q̄ ad archidia.ſpectēt:nā cū de pprieta-
te e poſſeſſiōe liceat queri:pfert̄ pbatio ſup proprietate.de
cā poſ.cū dilectus:e.c.ad vltimū. Tu dic vt etiā ſentit Jnn.
q̄ e idē eēt in poſſeſſorio:q2 pbatio notoria impedit vires
poſſeſſorij:ſic e attētati.de reſti.ſpo.ad decias.lib.vi.plus
dicūt dñi de rota:ſua cōclu.xiiii.h eē vex:ēt ſi nō fundet ao
tōriū itētiōe ꝯuenti:ſʒ obſtet agenti:q2 ob.exceptio:e ſpe-
dit retractatiōnē:e ſic dicūt fuiſſe ſuatuʒ:e q2 huius nō iter-
eſt.ii.q.vi.nō ſolēt:de elec.cū iter.R.de teſti.venieus.ii.Itē
q̄ a pīcē via ad peccatū:ꝯ no.de diuor.ſignificaſti:e hec dic

vera ple petēte. Secus ſi iudex ex puro officio:p p ſui con-
tēptū:velit reſtituere i penā attētantis:e offendētis:e iue:e
iudicē.dicit tñ q̄ p hoc nō reſtituit̄ poſſeſſio illi:de cui⁹ nō
iur̄ ꝯſtaret:ſʒ alteri ſi pvidet̄:all'.no.d pſti.cū. M.e qd̄ ha
bet̄ p eos.xiiii.ꝯclu.e d accu.ad petitionē:e d diuor.porro.
e dicit q̄ h tenuit ex ꝯcluſiōib⁹ ſuis:hec va puto in bñficia
libus. In alijs aūt ſecus:p illa que dixi.de reſti.ſpo.in ſtis e
que no.glo.de reſti.ſpo.ad decias lib.vi.e idē ꝯcludūt ſua
ꝯclu.lij.Cōtrariū vr̄ velle Ja.de reſti.ſpo.ad decias.lib.vi.
dicēs q̄ lʒ poſſeſſoriū non det̄ ꝯ notorie licite poſſidentē:q2
ius fundat itētionē:cū dat̄ ꝯ eū via attētati:vt in h plus ha
bet.xxi.q.iiii.volumus:e qd̄ ibi no.p Jo.viij.q.iiij.nōne:e
qd̄ ibi no.ꝯ.e.cū teneamur.c.ti.nō ſolū.lib.vi.e vt lit.pen.in
rubro:e in glo.allegant ſcripta Inno.Hoſti.e Jo.an.de re
ſti.i ite.c.ii.e hoc iō q2 oñdit̄ iudex:e pēe iudiciuʒ:e q2 hec
nō eſt reſtitutio ordinaria:que fiat ordine iudiciario:e lite
cōte.e libello oblato:e reuocatio p modū attentati:que ſit
ex officio ſiue libello. Nec ob.de puil'.cū pſone:q2 ibi non
pēdet lis:e cū epus ſit pēe per h vr̄ tex.de accu.ſi cōſtiterit.
hoc puto:vbi iudex velit facere reſtitutioneʒ ex officio:alr̄
pcedit dictū Inno.qñq3 appellatio iterponit̄ ex cā iuſta.e
va:ſʒ nō viſimili.i.iure nō approbata:nec reprobata:q2 non
fundat intentū appellātis:nec appellati vult tñ eā repro
bare appellatus:e tūc ſi appellatus velit pbare ſpālē ꝯceſſio-
nē:q2 hic admittit̄ qd̄ pprietatis:dicūt qdā eū audiendū:e
repellit̄ via attētati:ꝯ illud tñ nō audit̄ ſide ſcō velit pbare
p teſtes ſpālēʒ ꝯceſſionē:Et h q2 pimo caſu notoriuʒ eſt iuſ.
Scdo nō:e quoʒ is ad quē de iure nō ſpectat:cogit̄ reſti
tuere p vim appellatiōis que reponit oia i pſtinū ſtatum.
Qñq3 appellat̄ ex cā iuſta nō viſimili:nō tñ vr̄ approbare:
e appellāe illā nō vult reprobare:vt q2 appellet ne moleſtet̄
i poſſeſſionē eccl'ie vacātis:alio nō allegato:tūc ſi illa pbet̄
vera:e retractat̄ attētatū:vt q2 pbat ſe fuiſſe in qſi poſſeſſiōe:
e ea que poſſidebat ad archidiaconū puenſſet:e p eū mole
ſtatū fuiſſet:e nulla cā appellatiōis niſi hec:ne moleſtet' me
ſup eccl'ie cuſtodia:neq3 debetis moleſtare:q2 ſum in poſſeſ
ſione eius:e adhuc h pbato retractant̄ attētata:ſm Inno.
Jō ſi appello ne fundū vendas q2 metus eſt retractabit̄ ven-
ditio hoc pbato q2 metus eſt.C.d rei.ven.l.ſi fundū:al's nō
reſtituit̄:niſi pbet. Nec ob.q̄ hic vr̄:q2 hic cōſtabat eſſe pa
tronus:e hoc cōſtito fundabat intentuʒ de iure cōi:ſm hoc
nō erit dr̄ia iter appellationē extraiudicialē:e iudicialē:q2
oportebit q̄ appellet̄ ex iuſta cā:e vera:ſit veriſimilis vel
nō veriſimilis. Alij dicūt q̄ in h eſt dr̄ia:q2 cū in extraiudi-
cialib⁹ appellat̄ ex cā de futuro:oʒ q̄ attētandū ſit veriſimi
le:vt ſicut in appellatiōe iudiciali ſm tēpus appellatiōis oʒ
cāʒ eē verā. Ita oʒ in extraiudiciali q̄ ſit veriſimilis:q̄ erit
qñ audiuit a multis q̄ archidia.minabat̄ q̄ ipʒ eccl'ia ſpo
liaret.xxii.q.v.h vr̄:vel al's ſic facere ꝯſueuerat archidia.de
pſump.mādata. Et ex his habemus vnā dr̄iā iter appella-
tionē iudicialē:e extraiudicialē:puto tñ q̄ eo q̄ grauamē
eſt ſecutū:ſufficiat i appellatiōe viſimilitudinē allegare:q2
ex his que ſecuta ſūt:de pteritis pſūit̄:habemus ḡ vnā dr̄iā
iter appellationē iudicialē:e extraiudicialeʒ. Multas al's
ponūt hic doc.ſ. Jo.an.e aliqs poſuit Inno.ꝯ.eo.cū ſit ro-
mana. ¶ Pria de qua hic:q2 iudicialis exigit verā cāʒ pce
dere.extraiudicial' exigit viſimileʒ tpe appellatiōis:e q̄ po
ſtea vere ſequat̄.ii.q.vi.e.i.q.ii.e ſe.c. ¶ Scda dr̄ia ē in di
uerſitate nominū.ꝯ.e.cū ſit. ¶ Tertia i oblatiōe pbatiōis
cāe:q2 i iudiciali iuſtificat:ſi i extraiudiciali:q2 ſi ē corā q̄ of
ferat̄:de q d elec.cū iter canōicos:e ſ.e.iterpoſita. ¶ Quar
ta in petitiōe apl'orū:quos neceſſe hʒ iudex petēti tradere.ſ.
eo.c.i.lib.vi.q̄ nō cogit̄ po in appellatiōe extraiudiciuʒ:q2
cogit̄ ꝯ ſe teſtificari:de proba.c.i. ¶ Quinta i qlitate vel
noie apl'orū ſi tradant̄:q2 i iudicio ſunt dimiſſorij reuerētia
les nō ſunt deſcripti p his ſʒ mgr̄aliter dici pñt extraiudi-
ciales in genere. Sed in ſpecie qñq3 cōuētionales:de quo re
mittit Hoſti.in ſūma.e.ti.ſ.qual'r ſub forma puocationis

extra iudiciū. ¶ Sexta:q2 extra iudiciū admittiť generaľ appellatio ⁊ icerta:nō in iudicio:vt dixi.ſ. ¶ Septia:q2 in extraiudiciali appellať a ꝓterito. ¶ Octaua:q2 in extraiudiciali forte iter arreptū habeť ꝓ appellatiōe.de quo in.c.ſe. ¶ Nona:q2 excōicatus audiť appellans ſed nō vt ꝓuocās:de quo de excep.cū3 iter.de ma.⁊ obe.dilecti de excep.pia.lib.vi.nā ⁊ aliqñ pōt ꝓuocatio fieri ad defenſionē poſſeſſionis:vt h. ¶ Decima:q2 annus appellatiōis iudicialis currit a die appellatiōis emiſſe.J.e.oblate.ſ.e.cū ſit:ꝓuocatiōis a die quo factū eſt ꝯ ꝓuocationē:de quo.ſ.e.ꝯſtitut⁹:Sed dicit Hoſti.ꝙ ēt dies ꝓuocatiōis ꝯſiderať:quo ad attētata:vt p3 hic in eundē ſtatū in quo ⁊c. ¶ Undecima:q2 J.x.dies eſt appellādū ſ3 ꝓuocari pōt ēt poſt.x.dies:ſed dicit Hoſti.ꝙ etiā qñq3 poſt.x.dies appelleť J.e.romana.§.ſi ꝟo.lib.vi. Aut q2 in vtraq3 eſt cā ꝓbabilis exꝓmēda:aut vť in ſcriptis faciēda:de quo.e.ti.c.i.lib.vj. Scdo q2 in vtroq3 Iuocata poſt appellatiōe3 reducunť in eūdē ſtatū.J.e.dilect⁹ §.i.in fi.⁊ h:⁊.J.c.proxi.pōt addi alia dña:q2 attentata poſt appellationē iudicialē ſūt nulla. Sed poſt ꝓuocatiōe3:ita demū ſi ſunt ꝯtra.qđ dic:vt.ſ.de elec.cū nobis oli3:⁊ dixi.ſ.eo.cōſuluit ⁊ dixi cām ēt in.c.cū nobis:pōt addi alia:q2 attētata poſt appellatiōe ſunt nulla:ſed poſt ꝓuocationē nō:niſi ꝟm naturā cāe:de elec.cū nobis:⁊ no.de elec.auditis ad qđ.e.ti.ꝯſiderauimus:⁊ ibi aſſignaui cām:pōt addi alia:q2 appellatio iudicialis ſuſpēdit cū īterponiť a grauamie preterito:ſed nō ꝓuocatio:l3 aliqñ deuoluat de quo dixi.ſ.eo.ꝯſtitutus:⁊ ex h ſequiť ꝙ appellatio impedit executiua ad actū de ꝓterito ſuſpēſu3:ſ3 nō ꝓuocatio:vt ibi no. ¶ Op.ꝙ male dicat poſſeſſōi vtrilibet cōſeruata:q2 īpoſſibile eſt duos īſolidum dños eiuſdem rei.ff.cōmo.l.ſicut certo.§.ſi duob⁹ vehiculū.de ꝓba.l3 cā3. Soľ.dicit Hoſti.ꝙ caute dicit lra vtrilibet:⁊ nō vtriq3:q2 ꝑmū verbū h3 vim diſiunctiue:⁊ ꝟm h3 vim copulatiue:ꝟm Hoſti.

d **Ilecti filij.** Si ꝯ ſuꝑiorē ſuū quis itineret ad papā:habetur ꝓ appellāte ita ꝙ ſnīa poſtea ꝯ eū lata nō t3. Pꝛia ps ponit qrelā.Scđa dat iudicē.ibi.cu3 uūt. ¶ No.i.ꝙ itineris arreptio h3 vim appellationis:qñ īter arripiť reſpectu certe cāe:⁊ h3 effectū quē h3 appellatio quoad attētata. Et no.ꝙ plus eſt fcō aliqd agere ꝙ̄ ꝟbo. ¶ No.ij.ꝙ excōicatio lata poſt appellationē eſt nulla:vel poſt id qđ ſubrogať appellatiōis loco.Et no.h aptū ꝟ3 intellectū:ꝙ hic appellareť extra iudiciū:ꝙ attētatum iniuſte poſt appellationē extraiudicialē:eſt ipſo iure nullū:qñ appellať:nō vt a parte:ſed a iudice:⁊ ſic limita.c.ꝯſiderauim⁹ ad h ꝺ capel.mo.cū dilect⁹.Glo.colligit ꝙ plus fcō ꝙ̄ verbo aliqd fit:⁊ alľ.multa iura:qb⁹ fcō magēdū ꝯſenſus exꝑmiť:vltra allegata in glo.dicūt doc.ꝙ fcō ꝓbať bōitas.C.de admi.tu.l.lex tutores:ad h qđ no.in.c.extimauit hic alľ.de hereti.accuſatis.§.illi. ¶ Querit glo.an itineris arreptio ad archiepm hēet vim appellatiōis glo.ꝙ non:q2 h ſpāle ꝑuilegiū pape nō extendiť ad inferiorē:q vocatus eſt īpartē ſollicitudinis:nō in plenitudine3 ꝑtātis.ij.q.vj.qui ſe ſcit.de vſu pal.ad honore3. Alij aſſignāt caſus ꝙ cā quare itineris arreptio nō h3 vim appellationis:q2 nō adiť archiepūs ꝑ viā qrele.ꝺ offi.oꝛ.ad reprimēdā.glo.in fi.vacillat:⁊ vltimate redit ad h ꝙ ſic idē ī archiepo:⁊ alijs oꝛdīarijs:in caſib⁹ in qb⁹ pñt ꝑ viā qrele adiri.in alijs nō ꝟm Hoſti. ¶ Op.ꝙ itineris arreptio nō habeat vim appellatiōis:q2 vľ appelleť in iudicio ante ſnīa3:⁊ o3 ꝙ appelleť in ſcriptis:⁊ cā aſſignata legitima.J.e.vt debitus:⁊ h h3 in ſe itineris arreptio:Aut a diffinitiua ⁊ idē:q2 o3 incōtinēti ꝟbo appellare:vel ex interuallo in ſcriptī:vt.J.e.vt debitus.de ap.coꝛdi.lib.vj.⁊ talia nō ſupplet itineris arreptio.Glo.dicit ꝙ itineris arreptio añ ſnīa3 h3 vim appellatiōis:l3 nō a diffinitiua:ꝑ hoc nō tollit ꝯriū.gl.ſecūda fateť ꝙ itineris arreptio nō h3 vim appellatiōis. Sed alia cā fuit hic ſnīa nulla.ſ.q2 hic volebat eē iudex in cā ꝓpꝛia.de ope.no.nū.c.ij.⁊ ſic deficit ex defectu ꝑtātis. ¶ No.glo.ꝙ illud qđ diciť iudicē nō poſſe eſſe:verū vt nō ſolū poſſet exceptiōe repelli:īmo iudiciū eſt ipo iure nullū:dato ꝙ nihil opponať:vel appelleť:ſ3 hanc lecturā:nō eſt ergo tm̄ recuſabilis:īmo ſnīa eſt nulla.
Soľ.nō eſt bona ad tex.q2 tex.pōderat aliā cām.ſ.q2 appellatū:vel quia actū qd:ꝙ habeť pro appellatiōe:vñ dicit hic Hoſti.ꝙ hic fuerunt plures cā nullitatis. Pꝛīo q2 erat iudex in cā propꝛia.C.ne qs in ſua cā.l.i. Scđo q2 ſubditos grauauit ꝯ id:de reſti.ſpo.cōquerēte.Tertio q2 vť appellaſſe:qđ eſt efficatius.ꝺ hac materia hētur.xi.q.iij.ſi epūs.forte dic ꝺ itineris arreptiōe an ſuſpēdat iuriſdictōe3:qñ nō interponiť ex cā de ꝓterio:dicā.J.e.vt debit⁹:⁊ de hoc loquiť J.e.meminimus:⁊.c.ſuggeſtū.S3 qñ īterponiť poſt grauamē tex.hic ꝙ hētur ꝓ appellatione. Sed an ſit neceſſe ꝙ cā exꝑmať.dic ſi appelleť extra iudiciū:vel añ iudiciū ceptū:ſufficit cām ꝑparatā:vel cōicatam exprimere:⁊ cautum eſt ꝙ exprimereť in ſcriptis:ſicut in appellatiōe:⁊ ſic dicit Hoſtiē.hic fuiſſe:q2 loquiť de appellatiōe extraiudiciali:ꝙ p3 ex verbo ꝓuocare.ſ.e.cu3 ſit:q2 timebat qōnē:de qua erat ꝯtētio extra iudiciū:⁊ verti ſꝑabať in iudicio:q2 de hoc cōtendebat:⁊ cā erat hic:q2 volebat eē iudex in cā ꝓpꝛia. Jō dicit Hoſti.ꝙ vbicūq3 iudex vult ſibi ius dicere:nec eſt notoꝛiū ꝙ ſubditus debeat obedire:pōt dicere ſubditus dño nō teneoꝛ hoc facere:nec volo iudiciū vrm ſubire:īmo recuſo vos vt ſuſpectū:⁊ū de cā nra agať.ſ.e.ſcđo requiris.J.eo.cū ſpāli.Nec debetis eē actoꝛ ⁊ iudex de ꝟb.ſig.foꝛus. Jō ſuꝑ hac cā ꝓuoco vos ad ſuꝑiorē:puta metropolitanu3:⁊ ex nūc iter arripio:⁊ talē nūciū mitto. Secus in his in qb⁹ iudex poſſet ꝓcedere ex officio:ibi eni ex quo qs ſemel citatus eſt ad iudiciū:ꝓuocatio nō excuſat:nec appellatio:niſi ex cā canonice fcā.ſ.e.cōſuluit:⁊.c.ꝑuenit.ij. Jdē ſi litigeť cū ſubditis oꝛdinarij.J.e.vt debitus:pōt ēt hēe vim appellatiōis ꝓcedēte grauamīe in iudicio:⁊ tūc dicit Jnno.eo.tit.coꝛdi.lib.vi.ꝙ tutius eſt cās exprimere:qñ iter arripuit:ſicē ſi appellareť:q2 ſi qñ appellať teneť exꝑmē qre qđ nō eſt qñ iter arripuit:vľ arripiť:ꝙ ſubrogať loco appellatiōis:vñ ſaltē teneť cās exprimere ſicē qñ appellať ꝟbo:alˀs nō.J.e.vt debitus:de qua poſt lap.ſua alľ.cl.vbi ſentire vť ꝙ itineris arreptio nō habeat vim appellatōis iudicio cepto:ſ3 hec nō negāt hic:⁊ ſentiūt qđ.ſ.dixi doc.J.e.coꝛdi.lib.vj.

p **Aſtoꝛalis.** Per clā3 appellatiōe remota ois appellatio prohibeť:q ꝑ ius nō eſt exꝑſſe ꝑmiſſa.h.d. Hec pꝛima ps ꝯſultatio:⁊ reſpōſio. Scđa ibi.nos igiť. ¶ No.i.ꝙ clā appellatiōe re.nedū tollit appellatiōes fruſtratoꝛias:ſ3 ēt legitimas:⁊ ex cā legitīa īterpoſitas:qñ cāe nō ſunt a iure exꝑſſe:nō tm̄ tollit appellatiōes ex cauſis a iure exꝑſſis īterpoſitas:vt hic. ¶ No.iij.ꝙ clā appellatione re.l3 tollat appellatōes ex cā iuſta īterpoſitas:quo ad neceſſitatē deferēdi:nō tm̄ tollit illas quo ad effectu3 deuoluēdi:vt grauamē releueť vel l3 tollat appellatiōes:non tollit qn grauamē poſſit releuare:ſaltē ꝑ viā qrele:ſ3 pꝛia eſt melioꝛ vt.J.dicā:⁊ p3.ſ.de offi.dele.c.ꝓterea.que eſt gl.huius ver. ¶ No.ꝙ clā ꝑuilegiata ſonās ꝯ ius ī dubio d3 ītelligi:vt ī aliquo detrahat iuri:vel addat ad hoc de ꝑuil.ſi papa.lib.vj.C.de ioſ.te.l.ſi qñ.ff.ad muni.l.i.in fi. ¶ Op.ꝙ nō poſſit appellatio ꝑ reſcptū tolli:cū hoc ſit tollere ꝺfenſionē:que eſt de iure naturali:no.de ꝯſti.que in eccľiarū. Soľ.ſolus papa pōt tollere hāc:quo ad foꝛmulā iuť.de of.dele.paſtoralis.§.fi.⁊.c.ſuꝑ qōnū.§.fi. ¶ Op.ꝙ clā appellatiōe remota:nec oli3:nec hodie aliqd opeť:nō oli3:q2 ex cā:dūmō nō maifeſte fraſtratoꝛia:poterat appellari.ij.q.vj.ad romanā:non hodie:q2 ex cā iuſta:pōt appellari ſiue ſubſit clā appellatiōe remota:vel nō.J.e.vt debit⁹.glo.cōiter ſūt in opi.⁊ hic:⁊ in.c.vt debitus:⁊ vbilibet:ꝙ clauſula:appellatione remota hodie nihil operatur:quia non tollit appellationes ex cauſa in iure expꝛeſſas:ſed in iure expꝛeſſum eſt ꝙ teneat appellatio ex legitima cauſa.J.e.vt debitus:igitur dic

ſi appellatio īterponiť ex cā manifeſte fruſtratoria: vt quia
appelletur in crimine notorio.ſ.eo.c.ū ſpāli: ⁊ tūc nec olim
nec hodie opať appellatio: q2 iſta repellebať a iure. Jō nec
a iure nec a iudice erat admittēda. Jn his nō poterat pate-
re ius clare ad hoc glo.ī.ſ.c.pſonas: ⁊ .c.cū ſit Si appella-
tio īterponiť ex cā fruſtratoria: ſed nō manifeſte: vt quia nō
erat legitima: vel nō exp̄mebať: vel nō erat vera: ⁊ olī p ius
hec appellatio admittebať: q2 ⁊ ī iſta oli opabať clauſula:
hodie non opať: q2 hec eſt repulſa p ius: vt.ſ.c.vt debitus: ⁊
ſic ſi pōt patere ius cľe: vñ nec a iure: nec a iudice admittiť:
⁊ in hoc corrigit .c.vt debitus. Si appellatio īterponiť ex cā
legitima in ſe: iure tñ nō exp̄ſſa: licet in fcō dubia: ⁊ hec ad
mittebať a iure. vt ī: ⁊ hodie etiā admittiť a iure.ſ.c.vt de
bitus: ſed non ex neceſſitate admittenda a iudice: vbi ex cľa
pōt non admittere: ⁊ in ī operať vis clauſule appellatione
remota: vt hic: vbi ſi non eſſet. cľa eſſet admittenda a iure:
⁊ a iudice. Jnno. dicit ī in ſua prima glo. q cľa nō opať: q2
nō tollit appellatiōes ex legitima cā: p quo de ℞ p.c.edoceri
.ſ.c.ſecūdo requiris: ſed illa iura itelligēda ſunt ſcđm iſta:
dic ergo q cľa opatur vt eſt dictū. Nō ob.c.vt debitus: iun
cto iſto q admittiť cōtra appellatiōis cľam ex cā in iure ex
preſſa: ⁊ ibi eſt expreſſū q appelleť ex cā iuſta: q̄ſi q2 appel
lať ex cā in genere p̄miſſa: dubiacū an ius p̄mittat: vel non:
⁊ opať etiā cľa: q2 talis appellatio eſt a iure admittenda: p
cľam quo ad neceſſitatē illaz admittendi p iudicē pōt poni
exēplū: ſm app. q̄ſi appellatur a p̄nūciatiōe arbitroꝝ: q iu-
dicauerūt cognitionē ſpūalē eē: vel nō eſſe p̄babilē cām re
cuſandi iudicē: ⁊ facit qđ no.ſ.c.cū ſpāli ſup.iiij.glo. vel in
cāu: quo ſunt opi. diuerſe: vt q2 appellatur a iudice: q2 cogit
rſidere p lřas: ſcđo īpetratas: nō faciētes mētionē ŏ p̄mis:
que tñ fuerūt p̄us iudicibus p̄ſitate: de quo.ſ.c.vt debitus ſi
nō appellať ex cā legitima: ⁊ exp̄ſſa ī iure: q appellari pōt
etiā q̄ſi cā eſt cōmiſſa app.re. quos caſus exp̄mit glo. ⁊ po
nit ſpe.in ti.de ap.§.in quib⁹.ver.ſed quā dices: ⁊ planū eſt
ſm oēs q clauſula nihil opať: ſi appellať a caſib⁹ a iure ex-
preſſis: q2 caſus apparet p̄mittens ſpecifice appellare: ſꝫ nō
exp̄mit q̄ſi cā eſt appella.re. cōmiſſa: vt ſic in fcō concurrat
cā appellandi: adhuc ſꝫ aliqui ꝯtra. cľa nihil opať: q2 de iu
re poterit appellari ⁊ eſt cā: q2 tunc appellať ex cā notoria:
q2 que in iure cōſiſtunt notoria ſunt. l.offi. diuis. de le. iii. Sed
idē ſi aliter cā appellādi eſt iuſta: ⁊ vera in fcō vt no. glo. de
reſti. ſpo. ex cōqueſtiōe in glo. fi. ⁊ eſt caſus notabilis.ŏ. de
iudi. inter cetera. Sed eſt dubiū: vt videať ius cľe: nunqd
vbi reiiciť appellatio a iure: vel ab hoīe ex vi cľe: vel aliter:
ī diſtincte reiiciať appellatio: dic ſi reiiciť a iure: p̄pter cauſe
defectū: vel forme: repelliť: quo ad oēꝫ effectū. de app. cor
di. lib. vi.ſ.c.vt debitus: niſi papa illū vellet ex certa ſcia ad-
mittere: ⁊ ille ſolus poſſet talib⁹: cū ꝫ iudex deferendo ſibi
manus ligaret: de app. cū appellationib⁹. lib. vi. Jdē quā
do pp m̄ltiplicitatē appellationū reiiceret appellatio.ŏ.c.
directe.ſ.c.ſua nobis. cū ꝯcor. Jdē ſi remoueret appellatio
ex vera cōtumacia appellātē: ⁊ exiſtēte: q2 adhuc tolliť quo
ad oēm effectū: q de cauſula: vt in cle. ſi ante: de do. ⁊ cōtu.
Jtē q̄ſi remota pp delicti enormitatē: licet ī dubio cenſeať
remota a diffinitiua: ſed nō ab iterlocutoria: q2 nōdū cōſtat
eū notorie deliquiſſe: vt no. archi. de here. vt inquiſitiōis. lib.
vi. Jdem ſi remoueať appellatio a iure: p̄uilegio pſone: a
qua appellať: q2 tolliť quo ad oēꝫ effectū. C. de p̄ci. imp. of.
.l. ſi quis: ⁊ .C. de ſen. p̄fec. l. ii. niſi ꝯtingat eū iudicare ad re
lationē alterius: q2 poterit tūc appellari. ii. q. vi. biduum ad
fi. ŏſi. ſi qdē. Si aūt remoueť pp ŏlicti notorietatē: tollitur
quo ad effectū ſuſpēſiuū tantū: ⁊ quo ad neceſſitatē ⁊ penaꝫ
deferēdi: quo ad deuolutiuū nunqd ſit in p̄tāte eius ad quē
appellať: appellationē admittere no. Jnno. de app. paſto-
ralis §. ŏterea. ŏ app. romana. §. i. lib. vi. vbi aūt appellatio
remoueť a ſtatutis: ſi vtrūqꝫ iudiciū: ⁊ tribunal non eſt ſub
p̄tāte remouētis: nō valet remotio ff. a q. app. nō lꝫ. l. i. ⁊ de
iureiur. veniētes: ⁊ tūc fruſtra dubitať vbi poſſet: q2 iudiciū
eſt ſub eius p̄tāte: ⁊ adhuc tolleť quo ad oēm effectū: vt in-
ſtatutis italie: que tollūt facultatē appellandi in iſtrumētis
guarētiſie. Jdē q̄ſi appellatio remoueť a p̄tib⁹: q2 indiſtin
cte tolliť a p̄tib⁹: q2 p̄tes p̄ñt ſibi in hoc p̄iudicare. C. ŏ tēp.
app. l. ſi. ⁊ dicit Hoſti. ŏ offi. dele. paſtoralis. §. p̄terea ad ī
.C. de tēp. app. l. ſi. dūmō renūciatio fiat ſic q valeat: vt q2 in
iudicio vel per pactū: ⁊ aliter nō pōt renūciari. l. in plurium
ff. de acqui. here. l. i. C. de pac. no. Jo. ii. q. vi. ſi aūt. de arbi.
innotuit: de iureiur. veniētes. de teſta. Raynaldus ſup. ii.
glo. Hoſti. in ſum. de iudi. §. quo remedio. ver. no. de deci.
ex multiplici: vt ibi no. l. i. §. ſi qs añ ſñiaꝫ. ff. a qui. ap. non li.
ad hoc no. ii. q. vi. ſi aūt: q itelligo etiā anteq̄ lis pendeat:
ſꝫ aliq cōtra. p dcā Bar. ff. de tranſ. l. qui cū tutorib⁹: ⁊. l. q
rome. §. duo fratres. co. ti. vbi debitū qđ nō eſt de p̄ñti re vł
ſpe. nō pōt remitti: de quo de pac. l. i. ⁊ q tpe electionis iu
dicū ī fieri poſſit. hoc tꝫ Jo. ii. q. vi. Si aūt: ⁊ p Hoſti. in ſū
ma de re iudi. §. quo remedio. ver. no. q̄ſi. ⁊ no. deci. ex mul
tiplici. ff. a qui. appella. nō licet. l. i. §. i. Si appellatio remo
ueť ab homine ⁊ vbi dixi vltra ius ab hoīe remoueri: quā ſo
lus pōt tollere papa ŏ offi. dele. ſup qōni: adeo q nec lega
tus hoc pōt reſcribēdo. C. de offi. pre. vr. l. nominā: ⁊ in cle. de
elec. ne romani: ⁊ qđ no. glo. de here. c. fi. lib. vi. tūc ponde-
ra effectus appellationū. Prio eniꝫ appellatio ſuſpēdit iu
riſdictionē iudicis a quo: hūc tollūt cľa: q2 nō ſuſpēdiť iuriſ
dictio niſi deferať p iudiceꝫ a quo: vel niſi mittať ĩhibitoria
p iudicē ad quē: de app. romana. lib. vi. vel niſi ſup̄ior deli
beret de appellatiōe admitēda: ⁊ ab illo tpe ſuſpenditur: quo
ex certa ſcia appellationē admittit. ŏ. de offi. dele. paſtoralis
.§. p̄terea. Ex hoc ſecundo tolliť ſecundus effectus. ſ. pene
iudicis nō ŏferentis: ŏ quo. ii. q. vi. de cetero: q2 nō arctať ad
deferēdū: niſi vbi. ŏ. dixi ſuſpēſaꝫ eius p̄tāteꝫ: ⁊ tūc iudex po
terit dare apoſtolos refutatorios: hoc mō q nō dixit appel
latiōi deferendū: q2 in ℞ p̄to eſt cōmiſſa cū cľa appellatiōe
remota: ⁊ appellatio eſt iterpoſita in caſu a iure nō exp̄ſſo:
pōt tñ deferre ſi vult: vt hic: ſꝫ nō arcteť: ⁊ ī tꝫ ī Ab. ⁊ eo de-
ferēte opabiť delatio: de app. cū appellatiōib⁹. lib. vi. Ter
tius eſt effectus. ſ. retractatiōes atteſtatoꝝ: quo ad hoc. dicit
Hoſti. q opabiť cľa: q2 vbi nō eſt attētatū retractať p viaꝫ
attētati: ſm modū de app. nō ſolū. lib. vi. nō exiſtēte cľa nō
retractabiť: ⁊ ſic p modū q̄rele iniuſticie: nō p modū attēta
ti: ⁊ retractabiť: ⁊ hec ſequiť Hoſti. ⁊ Jo. an. Jnno. dicit q
nō retractabiť p modū attētati ex vi appellatiōis ab iterlo-
cutoria poſtq̄ eſt attētatū: ſꝫ p viaꝫ appellatiōis poſtea ſub
ſecutiue a diffinitiua. Sed vt dicā. J. puto q etiā p viā atten-
tati fiet retractatio a tpe miſſe inhibitorie: vel a tpe quo ſu-
p̄ior deliberauit de admittēda appellatiōe p decre. paſtora
lis. §. p̄terea. de app. in attētatis ante miſſaꝫ inhibitoriā: vel
ad miſſionē ſup̄ioris puto q tūc fiat p modū q̄rele: niſi po-
ſtea appellareť a diffinitiua: vt dixit Jnno. ⁊ Hoſti. ē. q2 cľa
opať vt appellatio añ nō īpediat attētatū. emēdatio aūt ei⁹
ſup quo pēdet appellatio ex quo iudex de illa ŏliberat ad
mittenda: fiet p viaꝫ appellatiōis per paſť. §. p̄terea. Alius
eſt effect⁹ deuolutiuus cāe ad iudicē ad quē: vt quo adhūc
effectū cľa nō tollit appellationē qn ſit in ſup̄ioris p̄tāte ad-
mittere appellationē: ſi videat grauamē: de quo agiť: ⁊ emē-
dādū. Sed an tūc poſſet quilibet: quidā dicūt ſolū papaꝫ ī
poſſe admittere: qui ſolus pōt cām cōmittere appellatione
remota. Alii dicūt de q̄libet ſup̄iore ad quē appellať: vbi
remota eſt appellatio a iure. Jn hoc vltimo reſidet Jo. an.
ſed diuerſificauit etiam in modo: quia aliqui q modo vel
via querele tunc admittit. Alii q via appellationis a diffi-
nitiua. Alii q via appellationis ab interlocutoria placet q
inferior poſſet hic deliberare vt admittat: ⁊ q via appella-
tionis quas etiaꝫ opiniones tangit Jnno. in dicto. c. p̄terea
⁊ quando appellatio eſt remota a iure in iferiore eſt planū:
ſm diſtinctionē de qua dixi. ŏ. ad qđ de app. romana. § i. li.
vi. Nūquid aūt in facultate ſuperioris ſit: ſi vult emendā
di in iuſte actum: ⁊ cauſa cōmiſſa: ⁊ cū ꝫ clauſula app. re. an ne

ceſſitetur ex debito iuris. Hoſti. dicit ꝙ neceſſitatur ad illā
admittendā: vnde exponit hic. poterit. i. debebit: quia aliter
nō eſſet iudex: ſi in eo nō eſſet iuſticia: de ver. ſig. forus. vl' di
cit poterit: quia in ſuā ptāte eſt cām appellandi approbare
⁊ iprobare: ex quo cauſa non eſt iuſ. exp̄ſſa. Si tñ illā initu
ſte iprobet poterit ſecūdo nō tertio appellari. ē. eo. directe:
ſm Hoſti. ¶ Op. ꝙ hodie: cū indiſtincte ſit remota appel
latio a iure: modicū opeꝛ clauſula. ī. eo. vt debitus. corrigit
ꝗquid dicit de clauſula. Inno. dicit: ⁊ bñ: ꝙ nō videt ꝙ ali
qua neceſſitas equitas: vel vtilitas: iuſticia: vel rō cogat di
cere hanc ſpālem conſtitutionē: que cum diſtinctione ſoluit
ſpālē queſtionē: obrogatā per illā generalem conſtitutio
nē. Nam inſana eſt doctrina vt ſpēs detrahaꝛ p genus: de
quo. in. d. c. vt debitus. Et hoc placet Ab. q dicit in hac pte
hec notanda: ꝙ nō ipetraꝛ in p̄uilegiū: quod de iure com/
muni cōpetit. Itē ꝙ quelibet clauſula in ſcripto debet aliqd
opari. Itē ꝙ nō valet hoc argumētū: iſte appellauit ex tali
cauſa: que ſi eēt vera deberet legitima reputari: ergo iudex
debet deferre. Itē nec p cōuerſum iudex teneꝛ appellatio
ni deferre: ergo nō valet appellatio: ſm Ab. Si eſt dubiū
an remota appellatione cēſeaꝛ remota recuſatio. dic ſi ſub
eſt defectus cāe: via remota altera remota cenſeꝛ. ē. eo. ſup
eo. Si ab hoīe ſimpliciter remoueꝛ: nō p hoc remota cenſe
tur recuſatio. C. de cen. l. ſi. ē. eo. poſt termino. Si eſt remo
ta ꝓpter grauitatē: ⁊ notorietatē delicti: tūc remota appel
latione cenſeꝛ remota recuſatio. ē. eo. puenit. Si remoueꝛ
ex hoc recuſatio ne iura in vna: ⁊ eadē cā prouo. l. i. ⁊ no. in
dicta. l. ei. C. de ſen. Si remoueꝛ appellatio pp cōtumaciā
veram ptis: pp hoc nō reiciꝛ recuſatio: de quo in ſpec. in ti.
de recu. §. ſi. ver. ſed quid cā cōmiſſa. ij. q. vi. ſꝫ quis in qua
cunqꝫ. Eſt ſcdō dubiū an ſi cōmittaꝛ cā recuſatiōe remo
ta: quid opetur: hoc dubiū tangit. ſpe. in ti. de recu. §. i. ver.
quid ſi cauſa cōmittatur. Si cōmittaꝛ ab inferiore a p̄nci/
pe hoc nō pōt. de offi. dele. ſup queſtionū. §. ſi. Si a p̄ncipe:
ſi inhibeꝛ ex certa cauſa: ex illa nō poterit recuſari. C. de of
fi. p̄fe. pto. l. vna. xciiij. di. c. i. xv. q. iiij. que autem. Si ſimpli
citer remouetur. dicit ſpe. ꝙ ex cauſa legitima poterit recu
ſari: ſicut pōt appellari. ſatis eque dici pōt: ꝙ ex cauſa in iu
re expreſſa poſſit: vel notoria: ex cauſa dubia non: ſicut in ap
pellatione. Ex his inferꝛ quid ſi cōmittatur appellatione:
⁊ recuſatione remotis ſi eſt remota a papa: patet ex dictis
deciſio. Aduerte tñ ꝙ vt dicit Hoſti. in ſum. huius ti. de ſti
lo curie clauſula app. remo. nihil opaꝛ: de q̄ in ſūma. ꝺ offi.
dele. §. ꝙ ſit eius officium ad ſi. §. ver. ſed que eſt ratio. ⁊ te
net lapus ſua alꝛ. cxxviij. ⁊ dicit ꝙ hec tenet ſpe. in ti. ꝺ app.
§. in quibus. ver. ego dico: ⁊ refert Bar. idē tenere: de quo
p archi. ij. q. vi. nō ſolet. Aduerte tñ ad vnum: ꝙ ſi a iure re
mouetur appellatio ratiōe alicuius delicti: oꝫ ꝙ de illo de
licto conſtet: anteq̄ cenſeaꝛ remota: ideo inquātū diſcutiꝛ
an deliquerit ab interlocutorijs appellari: nō a diffinitiua:
quādo conſtat. Sic dicit archi. de here. vt inq̄ſitionis. lib.
vi. quod no. pp ſtatuta que tollunt facultatem appellandi
in inſtrumentis liquidis: vel aliquibus delinquētibus.

Uerum. Si excōicatus appellet nihilominus
denunciatur: ⁊ beneficiorū ꝓuentibus
ſpoliatur. ſꝫ ibi. verūqꝫ. ¶ No. i. ꝙ appellatio eximat ap
pellantē a iudicis poteſtate: ⁊ ſic ſuſpenditur: vel extinguiꝛ:
iuriſdictio iudicis a quo ad tp̄s: ⁊ diciꝛ dormire inſpecto
exitu futuro: de p̄nti extincta diciꝛ. ¶ No. ij. ꝙ appellatio
poſt ſententiam excōicatiōis non habet vires ſuſpendendi
excōicationis ſniam. ¶ No. iij. ꝙ appellatio: inquantū nō
ſuſpendit actū de p̄terito: nō ipendit actū mere executiuū:
aut declaratiuum de futuro: dependēs ad actū de p̄terito:
Ad hoc quod no. ē. eo. conſtitutus. ¶ No. iiij. effectū ex/
cōicationis: q: p̄uat facultatem recipiendi: ⁊ pcipiendi red
ditus beneficii. ¶ Et no. p̄uatū cōione eccleſie: p̄uatū fa
cultate pcipiēdi redditus qui diſtribuūt in eccl'ia. ¶ Op.
ꝙ non poſſit iudex a quo denunciare quem excōicatū: ar.
de offi. dele. paſtoralis. §. p̄terea: ⁊ q: illius eſt ſuſpenſa iu
riſdictio: ⁊ dicit Jo. an. ꝙ hoc ꝓcedit quando ordinarius:
qui non excōicauit: ad cuius officium ptinet denunciare ex
cōicatos facere vitari: hoc denunciat. xi. q. iij. curie. de treu.
⁊ pa. c. i. Si tamē iudex appellationis mandat illū nō de
nunciari excōicatū: vl' denunciari nō excōicatū: quāuis ma
le faciat: videꝛ tñ ꝙ audiendus ſit: ⁊ nō denunciabitur: nec
audieꝛ appellans is ꝓ quo excōicatus eſt: ne hoc fiat: quia
eius non intereſt ꝙ denuncieꝛ excōicatus: cū certū ſit ꝙ nō
eſt cogēdus ad ſatiſfactionē appellatione pen. nec eſt ei in
p̄nia cōſulendū ꝙ ſatiſfaciat: niſi debitū recognoſcat: cū nō
interſit illius ꝓ quo excōicatus eſt: ergo nō poteſt appella
re: ij. q. vi. non ſolent: hec vera: niſi is: ꝓ quo excōicatus eſt:
p̄tendat eum excōicatum pro manifeſta offenſa: quia a tali
mandato p iudicē ad quē vt nō denuncieꝛ poterit appella
ri: quia certū eſt ꝙ ſi excōicatus eſt ꝓ manifeſta offenſa: ꝙ
appellatio nō tenuit. ē. eo. conſuluit: ⁊ c. peruenit: ⁊ c. cū: ⁊ q:
app. pen. ⁊ ſic q̄ōne pendente iuriſdictionis nō hꝫ iudex ap
pellationis ſe intromittere de cauſa p̄ncipali niſi inquātū ſibi
parareꝛ p̄iudiciū: ſi poſtea conſtaret iuriſdictionē ſuā eſſe:
vt ſi ꝓcederet quis in cognitiōe ip̄ius cāe. ſꝫ Inno. de quo
Hoſti. remittit. ī. c. romanā. §. ſi non vocatis: ⁊ de ſen. ex. ſo
let. li. vi. ¶ No. bñ ꝙ licet ab excōicatiōe nō poſſet appella
ri: a declaratione tñ excōicationis pōt appellari: vel ab inhi
bitione ne denuncieꝛ: p que dicit lapus: in cle. ad cōpeſcen
das. de ſequeſtr. poſ. ⁊ fruc. ꝙ licet nō poſſit appellari a ſen
tentia excōicationis: appellari tñ pōt a declaratione ſnie excōi
cationis: ad hoc dictum Jo. mo. de elec. cupiētes. lib. vi. in
verbo penā. vbi licet nō appelletur a pena legis: appellatur
a pene declaratione. facit. ē. eo. peruenit. ad hoc quod no. in
ſpe. de recu. §. vlti. ⁊ no. archidia. ij. q. v. quia ſuſpecti. Si au
tem is qui excōicauit vult denūciare: tunc appelleꝛ a dele
gato: ⁊ tunc inquātū vult denunciare poſt appellationē nō
pōt: ſi appellatio iā eſt a ſuperiore recepta. de app. paſtoralis
§. p̄terea ſed ſi mandet alteri denunciet: vt ordinario: vel al
teri: qui denunciet excōicatū appellantē: nō eſt ei parendū:
⁊ ſi ab hoc feraꝛ ſententia nō tenet: tanq̄ a non ſuo iudice la
ta: ar. ī. eo. dilectus. §. pe. ⁊ vlti. Sed tutius eſt: ſm Innoc. ꝙ
ille: cui hoc mandatum eſt: appellet nō ꝙ p hāc appellatio
nē reuocet iuriſdictionē in cā delegata: ſed ne contra ipſum
ꝓcedat. ad h̄ de offi. dele. ſi ante. Nō video cāꝫ quare ſi pōt
declarare: ⁊ denūciare excōicatū: non poſſit mandare: vt de
nuncietur: quia non eſt ſuſpenſa quoad iudicē a quo appel
leꝛ: ſiue ſit delegatus: ſiue ordinarius: etiā vt nō poſſit denū
ciare: licet nō ſit ſuſpēſa quoad alios: ad quorū officiū ſpe
ctat denunciare: ⁊ ſic ſentit hic Inno. ⁊ Hoſti. no. tñ ꝙ inquā
tum iudex exercet iuriſdictionē: alꝛs hñs iuriſdictionē: re/
ſpectu articuli in quo eſt: nō habet iuriſdictionē iniuſte: ſen
tentia eſt nulla: ad hoc quod no. de ſcrip. paſtoralis. de offi.
dele. olim: ⁊ ibi dixi. Sed certe hic tex. dicit ꝙ ipſe qui excōi
cauit: pōt denunciare: vt patet. ibi. excōicant ⁊c. ideo dic ꝙ
nō eſt ſuſpenſa: niſi quatenus eſt ſuſpenſiua actus a quo ap
pellatur: ⁊ ſic nō tollitur executio actus non ſuſpenſi: etiam
a iudice a quo appellaꝛ. ¶ Opp. ꝙ appellatio ipediat exe
cutionem: ⁊ denunciationem. ē. eo. peruenit. Sol. ſi appella
tur a ſententia hoīs: nō ipeditur denunciatio: vt hic ſi appel
latur a ſententia iuris ne denunciet: ſi factū nō eſt notoriū:
ex quo diciꝛ ꝙ ſurgit excōicatio: appellatio ipedit denūcia
tionē: vt ibi: quia non eſt certandū ſnia: ſi factū eſt notoriū
nō ipeditur: q: ibi ſnia eſt certa: ſm Joā. and. Tan. ⁊ Uin.
¶ Op. ꝙ excōicatus appellans non denuncietur. ī. eo. dile
ctis: cum interim. Sol. dicit Inno. ⁊ Hoſti. ꝙ hec decre.
loquiꝛ quādo ſcienter eſt excōicatus: ſecus ſi ignorans: nō
dicit forte appellatio ignorātis hoc opatur ꝙ poſt appella
tionē huius nō denuncietur: ar. ī. eo. dilectus. ver. cū interim.
¶ Oppo. ꝙ p̄ueꝛ excōicatus beneficio: nedū redditibus:
vt no. de cle. nō reſi. ex tue. de eta. ⁊ quali. cum bone. de he
reti. excōicamus. §. i. dic ꝙ hoc opatur ſimplex excōicatio:
ſed ſi per

fed ſi per aliquem ꝯtẽneret excõicationẽ:priuaretur etiã bñ-
ficio:vt no.ſm hoſtien.ſed de hoc dic:vt dixi de iudi.c.u
¶ Op.ꝙ appellatio ĩpediat denũciationẽ.de ſen.ex.p tu-
as.Sed hic loquiť qñ appellatio ſubſequiť excõicationẽ.
Secũ qñ pcedit:quo caſu ſnia ꝯcludiť nullať ſic ĩpediť de-
nũciationẽ:et bñficiorũ:ſic fit ſubtractioẽ:nec dꝫ interiꝫ ſe ge
rere p excõicatore miniſtri pbẽdarũ cũ ꝗ mercenarij pñt
eis cõicare.xi.q.iij.qm multos.de ſen.ex.iter alia:nec ſequiť
de vicari põtiꝗ ſpoliari his que poſſidet:in qbus aũt excõi-
ceť tũc dic:vt de ſen.ex.ſolet.lib.vj. ¶ Quero an talis dnũ
ciatio vel bñficiorũ ſubtractio retracteť per viã attẽtati:po
ſtea iuſtificata appellatione:dñi de rota dicunt ſua conclu.
cccc.xvj.in ſcdo articulo ꝙ hic nõ dť attẽtatũ:cũ ſit effectus
q ſequiť ex ſnia:trahente ſecũ executionẽ:ſ;a nõ p Inno.&
eo.pterea p Jo.mo.de ſen.ex.is qui.z c.ij.lib.vj.hoc puto
vbi iuſte fuit excõicatus:ſed ſi iniuſte nõ video qre fructus
iniuſte ſubtracti nõ debeãt reſtitui:licꝫ non fiat h forte per vi-
am attẽtati:faciet ex officio iudex appellatiõis. ¶ Quero
an appellatio ab abſolutiõe excõicatiõis ſuſpẽdat:ſicut nec
ab excõicatiõe:dic ſicut nõ ſuſpendit:nec ĩpedit denũciatio
nẽ:ita nec abſolutionem:de quo de ſen.ex.ſacro.de R p.ab
excõicato.&.eo.pterea vtrobiqꝫ tñ appellatio deuoluit ad
ſupiorẽ:vt no.glo.de offi.or.ad reprimendam:de quo ibi.
¶ Quero qre appellatio nõ ſuſpẽdit denũciationẽ:vel ĩm-
pedit:dic:ꝗ nõ plus ligať:ſed ꝙ eſt declaratũ.ff.de teſta.he
redes palã:vnde ſua nõ ĩtereſt ſecus ſi in plus ligaretur:vel
ſtringereť per denunciationẽ actus:vt in caſu.de ſen.ex.quia
tunc ĩpediretur:ſm Jo.an. ¶ Ad glo.oppo.ꝙ nõ ſit exẽ-
ptus etiã ad tpa a iuriſdictione.&.eo.ad hec.z c.peruenit.
Sol.ad tpa eſt excõicatus in illa cã:in alia ſepata non:ex
vi appellationis:licꝫ poſſit recuſari:vt ibi no.z in.c.peruenit.
¶ Queriť glo.in quo dť dormitaſſe.glo.dic ꝙ appellatio
ne pendẽte extinguiť ꝓnũciatũ:verũ eſt ꝙ iuriſdictio eſt ex
tincta:ꝓnũciatũ ĩſpecto exitu de futuro:vnde dť ad tpa
exẽptus:de quo.in.l.i.in fi.ff.ad turpi.de iureiur. veniẽtes.
¶ Quero rõne qre nõ appelleť a ſnia excõicationis:ita
ꝙ ſuſpẽdat:quidã dicũt ꝙ ratio eſt:qꝛ trahit ſecũ executio-
nẽ:hec rõ nõ pꝫ glo.nã cũ qs abſoluiť ab ĩpetitiõe alicuꝰ:
ſnia ſecũ trahit:qꝛ nulla alia expectať executio:z tñ appella
tio ſuſpẽdit:de app.ſignificauerũt. Itẽ ab executiõe appel
leť qs.de offi.dele.ſup qõnũ.§.i.de re iudi.ꝙ ad cõſulta
tionẽ:z ſic ſuſpendiť ergo ſuſpẽdere dꝫ ſniam ſecũ trahen
tẽ executionẽ. ¶ Tertio qꝛ ſnia in furto:quo ad infamiã:
trahit ſecũ executionẽ:z tñ ab illa appellať.ff.de fur.nõ põt
ff.de his qui no.infa.l.furti. Scda rõ p Pe.de yſpa.ꝙ nõ ſu
ſpendiť:qꝛ ĩ eo ligat:z nõ hõ.xi.q.iij.nemo:z a pncipe nõ
appellať.ix.q.iij.cũcta.ff.a qui app.nõ licet.l.i.dicit hoſti.
ꝙ hec rõ nõ videť ſufficiẽs:qꝛ licꝫ a principe non appellať tñ
ſupplicať:cuius idẽ eſt effectus.&.de reſti.in ĩte.ex litteris.
hoſti.ſm quẽ nõ valet:ꝙ dicũt alij hoc eſſe qꝛ ſnia medici
nalis:z in his que ſunt medicine volũtas eſt medici:nõ ĩfir-
mi attẽdẽda.xlv.di.qui emẽdat.v.q.v.nõ oẽs:nã poſſet eſſe
medicus iperitus.de eta.z qua.ad aures.gl.aſſignat tertiã
rõnẽ z cõ addita.&erit quarta:qꝛ hoc eſt ſpẽle in cẽſure ſen
tentie:vt hõ creſcat per meritũ parẽdo etiã iniqñe ſnie.viij.
q.i.ſciendũ.xi.q.iij.quid igiť:z tunc magis timeať diſcipli-
na eccleſiaſtica. ¶ Quarta rõ aſſignať p Joã.ꝙ ſpẽle hoc
ſtatutũ eſt:vt in maiori reuerentia habeanť:z vt magis time
antur:ſic z cõſtitutio facit vt ſnia que cito ligat:quo ad eius
effectũ:tardius ligeť.ij.q.vj.anteriorũ.xi.q.i.cũ gd hoſt.
dicit ꝙ naturalis rõ eſt:qꝛ in alijs ſententijs ligaťcorpora
lia ſenſibilia etiam irrationabilibus:hac ſnia ligať ſola aĩa ho
minis.xi.q.iij.nemo.& re.ecc.nõ ali.ſi qs:vñ ſicut aĩalis ho
mo ĩterior facilius apprehẽdit:qꝛ videt papã:vel regẽ fran
cie:ſi pſona:cauſa hꝫ notas quãrũcũqꝫ diſtent:ꝙ non eſt in
alijs inuenire. Sic z facilius apprehendiť:z ſtatiꝫ ligatur.
hec rõ nõ ꝯcludit qre nõ ſuſpendať:ſꝫ quare facilius trahat
executiõẽ. ¶ Aſſignat aliã:qꝛ excõicatio ĩprimiť ad corre

ctionẽ peccatorũ:z ſolũ pro mortali.xi.q.iij.nemo.ij.talis
aũt aſt ſnia ligatus eſt apud eccliã:z ſi tali deneget appel
latio:que nõ dꝫ eẽ defenſio iniqtatis.&.e.cũ ſpẽli:licꝫ hoſti.
ad hoc qđ no.de ſen.z re iudi.ſup R ica.õ ſnia.§.ſi qs fit ef
factus.de h p glo.xi.q.iij.nemo.hec rõ nõ eſt bona:nec con
cludit in ſnia iniuſta:in ꝗ qs nõ ligať vinculo dei:de ſen.ex.
a nobis dic tu ꝙ rõ eſt qꝛ hec ſnia ĩprimit vinculũ ex ptãte
clauiũ:z hꝫ certã formã in tollendo.de ſen.ex.ſacro:que nõ
ĩteruenit ex appellatione. Jõ tollere vel ſuſpendere nõ eſt
ptãte ptis:qꝛ claues nõ hꝫ:de ma.z ob.cũ dilecta.de peni.no
ua. Sed alie ſnie vt differẽtes circa actus puatos:z iura pri
uata:ex actibꝰ puatorũ pñt ſuſpẽdi:z tolli. ¶ Opp.ꝙ nõ
ſit differẽtia ĩter ſniaꝫ excõicatiõis:z alias ſnias. Naꝫ ſicut ſi
dico excõico te:es excõicatus. Ita ſi dico:cõdẽno te.ꝯdẽ
natus es. Nec hoc ꝙ ſis excõicatus aut cõdẽnatus tolliť p
appellationẽ:ꝙ pꝫ p ſniaꝫ ĩ cã appellatiõis:in qua ꝯfirmať
pma ſnia:dic lacius ꝗ glo.in ſnia dicit eſt põderare actũ p
tñ eſt facti:z ligamẽ ſnie:z h exprimiť in vtroqꝫ tpe ſnie:ita
in examinatiõe ſicut in ꝯdẽnatiõe:z in h nõ eſt ſicut
excõicatus eſt excõicatus:z ligatus vinculo. Ita ꝯdẽnatus
eſt ꝯdẽnatꝰ z ligatꝰ vinculo ſnie:z ſicut actus ſci excõicatio
nis nõ ſuſpẽdiť:ita nec actus ſci ꝯdẽnationis:ſcđ nõ pñt
haberi p nõ ifectis. Jõ ſi appelleť a fuſtigatiõe vel tortura:
qꝛ ſci ſunt:appellatio nõ ſuſpẽdit. Secus ſi ꝓnunciareť tor-
quẽdũ:vel fuſtigandũ. Sed in hoc eſt dĩa:qꝛ vinculũ excõi
cationis nõ ſuſpẽdiť per appellatiõẽ:ſꝫ vinculũ cõdẽnatiõis
ſuſpendiť p appellatiõẽ:ꝫ eſt põderare actũ executiuũ ſnie:
z in h ſunt quedã ſnie:que nõ habẽt differentẽ actum a vin-
culo ſnie:z tales ſecũ trahunt executionẽ:z cẽſure:z alie:vt
pcin ſententie infamatiue:z in abſolutoria. Sed eſt dĩa:
qꝛ ceſſure ſnie nõ ſuſpendũtur:nec quo ad actũ vinculi:nec
quo ad actũ ꝯſiſtẽtẽ in qđ ẽnegari applicabile ad corpora
lia:vt hic.alie vero ſnie ſuſpẽdũť:quedã ſunt hñtes actum
executiuũ ſeparatũ:z differẽtẽ a vinculo ſnie:z in iſtis appella
tio ĩpedit executionẽ:z quatenus excõicatio hꝫ:qꝛ eſt mere
declaratorius executiõis iã factenꝰ impediť vt hic. Itẽ in
quãtũ applicať ad res corpales vbi cõſiſtat in quid denega
tiue:z etiã in qđ ſubtrahiť:z quo venit ꝓſecutiue ad vinculũ
nõ ſuſpẽſiuũ:nã ſi cõdẽno ad.x.ſtatiꝫ qui obtinuit nõ hꝫ.x.
ſed expectať aliud actus executiuũ:ſcilicet vt cõpellatur
ad ſoluẽdũ.z.de hoc aliqđ.de cõcel.pbẽ.cũ nñs p Jnno.
Et hoc dať doctrina ꝙ vbi ſnie nõ expectať aliquid cape
ſenſibile corpale:ſed ſolũ cõſiſtit in datione:vel ſubtractione
iuris ſtatim ſecũ trahunt executionẽ:ſecus ſi aliqđ corpale
expectãt:qꝛ ſemp poſt ſniam expectant aliũ actum. Ideo
ſnia ſup aliũ actũ abſolutoria trahit executionẽ. Jdẽ ſi deť
ſup actu eligendi:vel iuriſdictiõe.de quo:dic plene vt de cõ
ceſ.pbẽ.cũ nñs:z vide Bar.in.l.miles.§.iudicati.ff.de re
iudi. ¶ Ultio per hęc decre.dicit lapus ſua alle.lxxxviij.
ꝙ lata ſnia cõdẽnatiõis expẽſarũ licꝫ appelleť a diffinitiua:
nõ ĩpedit declaratio facta ꝯtra ꝯdẽnationẽ taxationis.quia
hic nihil diſponit ſed declarat:ſed tex.nõ hñ facit:qꝛ ibi ap-
pellatio ſuſpendit excõicationẽ. ¶ Opp.ꝙ excõicatiõis
ſnia poſſit eẽ in ſuſpenſo:pone enim ꝙ excõiceť qs poſt ap
pellationẽ:z cũ legitimã:pone ꝙ ꝓnunciet appellationẽ
poſtea nõ tenere attẽto tpe appellatiõis:qꝛ cũ eẽt legitima:
ſnia erit nulla:de ſen.ex.per tuas:attẽto tpe ſnie:ſi determi-
nať appellatio non legitĩa:valebit ſnia:z ſic erit in ſuſpenſo.
dic ſi conſidereť veritas excõicatio eſt nulla. Si habemus
reſpectũ ad cognitionẽ nřam interim:non eſt nulla:nec ali-
qua. Sed totũ h nobis declarari pẽdet ex futuro euẽtu:qꝛ
ſi appellatio ꝓnũciať legitĩa retro nobis declaratur ipſam
nullã. Si nõ eſt legitima retro nobis detegiť ꝙ eſt aliqđ:vñ
appellatiõe pen.iteriꝫ nõ poſſumus dicere eſt excõicatus:ſꝫ
vel nõ excõicatus vel pro excõicato nõ eſt habẽdus:z vera
nõ tenet excõicatio:ſi cã eſt illegitima.dic ſm hoſti. Si no
toriũ eſt cãm valere quia ex legitima cã z vera:tunc nullo
mõ eſt legitia. Si notoriũ eſt de illegitimitate appellatiõis
ſuper ſecunda ſecũdi lib.decre.

ſnia aliqua eſt:nec eget alia examinatione:ex quo notorius
eſt:ſed ſola declaratiõe.ſ.c. prio.ver.ſi vero. In dubio pen
det ex euentu:vt dicit glo. Si tñ bñ appellatũ eſt:lz ꝯtrariũ
ꝓnũciet per iudicẽ appellatiõis:nũq̃ tñ ligat ſnia quo ad
deũ:de ſen.ex.a nobis.ij.ſz ligat quo ad eccliam. de ſen.ex.
.c.i.lib.vj.ꝛ q̃ſcũq̃z de hoc fiat fides ecclie:q̃ fuit decepta
per ipſaz reuocabiſ quomõ male actũ eſt de quo.ſ.ti.i.la
tor:hec vera q̃ñ cã nõ eſt cõmiſſa excõicãti appellatiõe re.in
caſu expeſſo in iure idẽ qð.ſ. Si appellat ex legitia cã non
expſſa in iure:tũc mero iure eſt excõicatus:tñ per ſupiorem
poteſt emẽdari:vt.ſ.c.pri. ℭ Querit gl.an ſi appellatio
ne pen.poſt illã excõicatus agat aliqd:an illud vt q̃z adep
tus eſt eccliam:an ſi poſtea detegiſ ipm illegitie appellaſ
ſe:valeat qð egit:glo.dicit q̃ nõ vſ q̃ ſit puandus:q̃z illum
ꝓbabilis error excuſat.de ſen.ex.ſacroſctũ iteriz licitũ ſit ei
vt cõicet in oibus ſacramẽtis.ſ.c.dilectis:ꝛ q̃cq̃d interiz fa
cit valet. Itẽ q̃z medio tpe ſtatus ei⁹ eſt integer.ff.nil.no.ap
pel.pen.l.vna ꝛ q̃z dãnatus nõ diciſ qui appellauit.ff.de pe
nis.l.ij.§.ſi.vide qð no.de cle.ex.mi.ad apſtce.veritas eſt
q̃ lz quo ad penas ex cõtẽptu appellatiõis:igerẽdo ſe ſpũa
lib⁹:nõ ligeſ ꝓpter ꝓbabile dubiũ an ſit ligatus:ar.de cle.
ex.mi.ad apſtce:tñ validitas geſtorũ ſpũaliter ab eo:vel tñ
cũ eo pẽdebunt ex euẽtu appellatiõis:vt no.in.d.c.ad apſti
ce:ꝛ no.glo.ꝛ Inno.ꝛ Jo.an.ſup ca.de ſen.ex.ſolet.lib.vj.
Nec ob.q̃ no.ſ.c.ſepe.q̃ dz itelligi q̃ñ nõ eſt detecta appel
latio illegitia:lz poſtea ſit deſerta:q̃z actus in medio fcĩ nõ
annullanſ cũ dſertio nõ dtegat nullitatẽ appellatiõis:quia
põt ꝛ appellatio legitia deſeri:ꝛ ſic hic itellige. ℭ Opp.q̃
nõ ſubtrahanſ redditus excõicato:eq̃paraſ eni deportato:
ꝛ deportato bona nõ ſubtrahunſ.C.de peni.l.deportatoꝛ.
Scðo q̃z quãdiu alijs rõnibus põt cõſtringi:bona nõ ſunt
ſubtrahenda.C.de execu.rei iudi.l.ſtipendia.xvj.q.i.põt.
glo.dicit q̃ nõ ſubtrahunſ redditus bñficij:niſi expreſſe in
ſnia adimanſ vt in p̃dictis iurib⁹.dic excõicatũ puari de iu
re pcipiẽdi redditus:quos bz pcipere de cõi:ex quo ꝯ cõio
nẽ nihil ab eccleſia pcipere põt. Sz an fructib⁹ ꝓprijs ſe
parati bñficij puenſ:certe videſ q̃ ſic:per hãc decre.que idi
ſtincte loquiſ:ad h̃ q̃z ſuſpẽſus a bñficio puaſ illis:vt no.ſ.
de elec.cũ vintoñ. Itẽ ſi eẽt neceſſaria expſſa:puatio illa ſu
ſpenderet p appellationẽ q̃ñ nõ:traheret effectuz imediate
a vinculo ſnie:nec eſt verũ q̃ excõicatus in totũ eq̃paraſ re
legato:q̃z excõicatus in vna ecclia:in oib⁹ eſt excõicatus:
vt dicit glo.hic:ſecus in relegato:q̃z p hoc nõ pdit oẽs ciui
tates. ℭ Op.q̃ ex toto nõ ſubtrahanſ redditus excõicato
.l.di.ſtudeãt.glo.dicit ſibi reſeruãdos fructus:ex q̃bus vi
uere poſſit:nã bñda eſt rõ ne egeat:ð re iudi.inter cetera ne
cogaſ in obprobriũ cleri mẽdicare:vt in.c.diaconi.xxiij.
di. Glo.in fi.cõcludit aliud in depoſito:ꝛ huic prouideſ ne
egeat. Aliud in excõicato:q̃ cõtẽnit claues eccleſie:vt q̃ põt
ſe eximere ab excõicatione ſatiſfaciendo:ꝛ faciendo ſe ab
ſolui. Ideo ſibi nõ ſubuenitur:q̃ nõ põt depoſitus:ad h̃ de
elec.q̃z ſepe.lib.vj.in glo.aliud no.i.q.ij.q̃ pio in glo.arg.
quod no.de eta.ꝛ qua.vt hi qui.in verbo dimitti. ℭ Que
ro an excõicatus in vna ecclia ſit excõicatus in alia.glo.dic
q̃ ſic.xi.q.iij.c.ij.ꝛ.iij.iiij.q.v.quiſquis.de hoc.ibi.xviij.di.
placuit:p que pꝫ vt dixi excõicatũ nõ cõparari p oĩa relega
to:q̃z põt quis eſſe relegatus in vna prouincia:ꝛ non in alia.
ℭ Querit glo.an idẽ in ſuſpenſo:vt ſuſpenſus ab officio in
vna eccleſia:cenſeaſ ſuſpenſus in alia.dicit glo.q̃ ſi ſuſpen
ſus eſt ab officio:vbiq̃z eſt ſuſpenſus:quia illa ſnia facit ius
quo ad eũ.xix.q.ij.due ſunt.vij.q.i.ſi q̃s preſbyter.ff.de iter.
di.ꝛ rele.l.relegatorum.§.interdicere:ꝛ.§.ſe.licet quidam
diſtinguãt an ſit ſuſpenſus ex crimine irrigante infamiã:ꝛ
vbiq̃z habeaſ pro ſuſpẽſo:an nõ:ꝛ nõ habeaſ:ſed prius di
ctũ plus placet.glo.ar.ff.ð poſtu.l.ex ea:quia ſuſpenſus ab
officio nihil de officio eccleſiaſtico tractare õbet:alſs depo
nitur.de cle.ex.mi.c.ij.ꝛ.iij. Quandoq̃z ſuſpenſus eſt a bñfi
cio:ꝛ in alio põt habere beneficio in alia eccleſia.xviij.di.

placuit.lviij.di.c.ij. Ideo zno.in.c.ſi quis pſbyter.ſ.alſ. Et
cã quia ſuſpẽſio ab officio fit de actu adherẽte pſone:ꝛ ſic
eſt ſententia in pſonã:que cõcomitaſ perſonã vbiq̃z:ſuſpẽ
ſio a bñficio dirigiſ in rẽ. Ideo illam nõ egrediſ. Inno.di
cit q̃ excõicatus in vna eccleſia:eſt excõicatus in alia.ſuſpẽ
ſus ab officio in vna:ſuſpenſus eſt in alia. In ſuſpenſo a bñ
ficio idẽ q̃ glo.q̃z ſi ſuſpenſus ſpãliter a beneficio alicuius
eccleſie:vel ingreſſu eiuſdẽ:hõc caſu ſnia ad alia beneficia:
vel ad aliã eccleſiã:non extendiſ:quia licet clericus ab epõ
poſſit priuari ſiue ſuſpendi a beneficio ſito in limitibus ter
ritorij epiſcopi:tñ ſnia nõ tangit alias res:que iuriſdictiõe
ſue nõ ſunt:in quibus nõ põt ius dicere.ff.ð re iudi.a diuo.i.
R.ſi.de bo.auc.iudi.poſſ.cuz vnus.§.ſi.de conſti.vt animarũ
§.i.lib.vj. Tu dic circa beneficiũ:ſi ſuſpenſio eſt indefinita
a beneficijs:ꝛ agit ſuſpendens pſonã inhabilitare ad bene
ficia oĩa:ꝛ conſtat de mente nõ põt ipſum ſuſpendere:ꝛ pri
uare beneficijs alibi ſitis:ꝛ multo fortius ſi etiã ſpecifice ex
trinſecus priuaret vel ſuſpẽderet:quia nõ diſponit in rẽ:ſed
in perſonã ſubiectã abdicando ius ab eo:vel illũ ad illẽ in
habilitãdo:de fo.cõpe.poſtulaſti. Iudex tñ loci vbi eſt bñ
ficiũ exequiſ vt ibi.ꝛ hoc maxie eſt verum quãdo ſuſpẽſio
ſurgit imediate a iure:vt q̃z ferſ in cã infamante:vt no.in.d.
.c.poſtulaſti:vel q̃z ſuſpenſus eſt ab officio ſimplr:quo caſu
ꝛ in caſibus:vbi ſuſpẽſus ex hoc cenſeſ a beneficio:q̃z ſuſpẽ
ſio imediate:vt ſeq̃ñs venit ancte iudicio:ſiue iuris:vbi aũt
ſuſpẽſio a bñficio eſt generalis:vel indefinita:ꝛ aliter nõ ap
paret q̃ velit ſniam extẽdere ad bñficia extrinſeca:ſuſpẽſio
hois reſtringeſ ad bñficia ſuppoſita ſnianti:vt dicta.l.cum
vnus.§.penul.ꝛ.l.a diuo pio.§.i.ꝛ de cõſti.vt aiarũ.§.i.lib.
vj.ꝛ q̃ ibi no. In ſuſpẽſione autem iuris:ſi fiat ex cã cõcer
nẽte eccleſiã:vel delictũ illius eccleſie:nõ extẽdeſ.de elec.ſi
in cunctis iuncto de elec.ſi cõpromiſſarius.lib.vj. Si cã eſt
ſimplex ꝛ nõ cõcernit eccleſiã vel locũ extendeſ ad bñficia
vbilibet ſita:vt ibi. Ex his cõcludiſ effectus excõicatiõis
quo ad bñficiũ:q̃z priuaſ redditibus bñficij.vt hic:habebit
tamẽ adminiſtrationis nõ puaſ:ſed ſuſpendiſ:ꝛ priuaſ ad
tps duratis excõicationis adminiſtratione ſpũaliũ:tpa
liũ autẽ in his que ſunt de collegio vel corpore tpaliũ pua
tur adminiſtratiõe:vt no.de dolo.veniãt ſ:q̃z excõicatus eſt
extra corpus. In his aũt que ſunt ꝓprij beneficij:nõ puatur
tpalibus adminiſtrationibus:dũmõ nihil capiant de red
ditibus:vt hic:ꝛ ſic itelligiſ quod no.de cle.non reſi.ex tuc
effectu vero ſuſpẽſionis a bñficio:qð interim puaſ redditi
bus:ꝛ adminiſtratione:tenet glo.de elec.cuz in cunctis:dic
vt ibi no.ꝛ tenet hic Inn.de coha.cle.ꝛ mu.ſicut:nõ perdit
tñ iura tpalia:vel ſpũalia:nec poſſeſſionẽ eorũ:licet fructus
pdat:q̃z ad hoc animũ hꝫ:ſine quo poſſeſſio nõ admittiſ.ff.
de acqui.poſ.l.iij.ꝛ cõuerteñſ fructus medio tpe in vtilitatẽ
eccleſie:ꝛ ſibi nõ reſtituunſ:vt ibi no. Inno.alſ.tex.hic in fi.
Tertio daſ effectus ſuſpẽſiõis ab officio:an ſe extendit ad
beneficiũ. Inno.hic dicit q̃ ſic:ꝓpter cõnexitatez.lxxxi.di.
ſi q̃s ꝛ.c.ſi quis ſacerdotũ.vij.q.i.ſi quis preſbyter.xij.q.iij.
ſi epiſcopus:plus dicit alibi.q̃ eo q̃ a beneficio eſt ſuſpen
ſus:eſt beneficio priuatus:vt no.de coha.cle.ſicut.de eta.ꝛ
quali.cum contingat:alſ.cum bone:ſed illud cõiter non te
neſ.de hoc opi.ſunt quas ponit glo.in cle.cupientes de pe
nis.dic concludendo id quod eſt de mente. Jo.an.ibi.ſi be
neficiũ ſit tantũ in quottidianis diſtributiõib⁹:ſuſpẽſus ab
officio:ſuſpenſus eſt a tali beneficio:quia nõ poteſt intereſſe
beneficio:ꝛ tales danſ ſolum intereſſentibus:vt no.de cle.
non reſi.c.i.lib.vj. Si eſt ſuſpenſus ab officio:ꝛ beneficium
non ſic annectitur officio:quia nõ in quottidianis diſtribu
tionibus:ꝛ tũc licet officium ſit cauſa beneficij habendi:nõ
eſt cauſa ſubſiſtendi beneficij:tunc ſi ſuſpẽſio fit ex magna
cauſa:ꝛ magno delicto:tunc cẽſetur ſuſpẽſus a beneficio:ſi
ue ab homine:ſiue a iure:de purga.ca.cum inter:ꝛ magnaꝫ
cauſam intelligere:quãdo fit ex cauſa immediate:ſi ex leui
cauſa non eſt ſuſpenſus a beneficio:vt ſi fiat ex cauſa nõ cõ-

cludente crimen:vt ex infamie:vt vbi causa est dubia:in eo cludat peccatum:et hec vera:nisi aliud sententia hominis vel iuris exprimatur:et hec sufficiant.

Sollicitudinem.

Si excōicatus ab epō postquā appellauit ad papā:et hanc cām simpliciter ad epm deferre:appellationi renūciet:archiepō causam audiet. Sed si pretextu 3uiarchiepo non cognoscet:q si faceret:epo posset appellare.h.d. Cōis diuisio. fa ibi. Nos igit. ¶ No.i.iudicē a quo si artari ad deferendum appellationi quā putat illegitimā:et tunc cōtra appellantē pōt procedere vt cōtumacē:pcessus tn̄ pendebit exitu appellationis. ¶ No.ii.q etiā iter ptes pmulgata sententia:si querela iniuste snie infundit cōtra iudicē:iudex immediate est archiepo:et tunc sniam defendere pōt epus:et ne absoluat appellare:quādo iniuste absolutus ēēt cuius iter est. ¶ No.practicē libelli sup attentatis post appellationē:peto me in statū reduci:quo eram tpe appellationis emisse:et si est excōicatus effectus petit est:quia pōt declarari vt.s. denuncietur nō excōicatus:sed absolutus. ¶ No.iii.regulā q de attētatis p iudicē a quo:app.pen.se nō intromittere debet iferior a iudice ad quē:quādo illa nō valent expediri circa cognitionē articuli appellationis:et sic retractare attētata p viā attētati est officii iudicis ad quē:que via non pōt institui sine appellationis articulo:a ptrario:q si pōt:pōt inferior se intromittere:vt.s.eo.cū teneamur:et hec est cā quare sup notorio iniuste attētato:pōt se intromittere:quia ppter notoriā iniusticiā pōt se iudex intromittere aliter q appellationis via:sine cognitiōe appellationis:vel via nullitatis. Ex quo pz q snia cōtra notoriū est nulla:ad hoc.s.de re iudi.inter ceteros. Et no.q de cā notoria cognoscit archiepiscopus iter subditos subditi:vide de offi.or.pastoralis.§.i. ¶ No.q p actū coram inferiori iudice:qui cognoscit appellationis articulū:et sine quo nō potest actus expediri:quis appellationi renūciare cēset:nisi aliter ptestet:et si ptestetur in iudicio ptestatio iuuat:vt nō videat renūciare:sed vt cōtrarius repellit:et sic no.ptraria allegantē repellendū:protestatio ergo ptraria facto nō iuuat ptestantē:quādo factū agit:quia nō est qui repellit.de cōsti.cū.M.Sed si est qui repellat repellitur vt ptrarius:et sic factum nō agitur sic protestatio:nō iuuat:et vide quod dixi.s.de cōsti.cum.M.per que puto q si actum nō repelleret:vt ptrarius non iuuaret ptestatio:et renunciaret appellationi:ad hoc.l.de eo q.mis. in pos.cum venissent. ¶ O ppo.q petere potuerit absolutionē ad cautelā appellatiōe pen.absq piudicio appellationis:vt de sen.ex.p tuas:et de offi.dele.cū ptingat:dic hoc pōt corā iudice ad quē. Sic posset petere q pnunciaretur nullum:et qcqd factū est zc.l.e.cū causam. Itē corā archiepo pōt petere absolutionē:et simplicē querelā:et tunc appellationē renūciat.l.eo.in si. Sed dic vt ibi.puto q si per viā querele nullitatis hoc petit:quia hoc contingit,causam appellationis:non possit absq preiudicio appellationis inferior cognoscere. Item si per viam iniusticie. Sed si petitur ad cautelam dari:absq cognitione articuli appellationis dūmō pstet cautionē de parendo:corā iudice ad quē:satis puto q illā petere possit:et ipsam etiā dari pōt inferior:vt dixi.s.eo.qua fronte:et ibi est. ¶ O ppo.q archiepo liceat denūciare nō excōicatū iniuste:quia hoc pōt facere extraiudicialiter:et absq aliqua cognitiōe.s.de elec.venerabilē.§.obiectiōi.dic si vult iudicialiter denūciare nō excōicatū iuste:ex cā iniuste notoria pōt:qz non habet hic ptes iudicio assumere iniusticie:et cū notoriū sit pōt absq appellatiōe:ex notoria iniusticia denūciare.hoc planū si vult denūciare iudicialiter:et quasi iudex:et nō est notoriū de iniusticia:licet pbare posset q iudicialiter facere possit seu debeat:si vult cogere subditos suos ad cōicandū excōicato:quasi nō excōicatore hoc non licet:qz nō potest denūciare:nisi ptibus pstitibus:et iuris ordine seruato:quia hec denūciatio iudicis nō pōt fie

ri sine cause cognitione.ii.q.i.c.i.et.ii. Si autē vult denunciare extraiudicialiter adhuc posset:dūmodo iniusticia sic esset notoria:q pbari posset:quia tunc non gerit vicem iudicis:sed denunciatoris:vnde licet denunciare:et notificare crimina alterius:et nō crimina:dūmō talia sint q pbari possint:et dūmō subsit cā ne excōicatus iniuste vitet:vel auxiliū amicorū perdat. Est enī hec denunciatio plus ad merita:q ad penā.vi.q.i.c.i.et.ii.ff.ad sil.l.lex corneli.i.R.ñ.C.de epi.et cle.nulli.§.fi.cū similibus:hec vera q denunciat ad finē corrigendi:secus si denūciat ad infamandū in crimē:q tūc peccaret:et pena dignus esset.ar.C.d postu.quisq.vi.q.i.ex merito:et c.dteriores:et no.de testi.co.dilectorū. Idē si dnūciet crimē quod nullatenus pbari pōt.vi.q.ii.c.i.et.ii.nā cū tunc nō pcedit vt iudex:illā denunciare facere pōt absq articulo appellationis merito potest vt hec:a contrario sēsu:et fm Innoc. ¶ O pp.q archiepus non possit declarare subditū epi irrationabiliter ligatū.l.de sen.ex.per tuas. Sol.dicit Inno.q non credit hanc declarationē in tantū valere q alii sibi debeant cōicare:valet tñ quātū ad hoc q hi qui prestant sibi auxiliū:vel consiliū:q appellationē suā sequatur:non intelligitur incidere in canonem maioris excōicationis. Idē valet vt p hoc excōicator a multis increpatus emēdet q malefecit:ipsum excōicatū absoluendo. Hosti.tenet contra.et dicit q bz declarare nō diffiniendo:sed de plano:hoc qd large in his que diffinit declarat.ff.de rei ven.l.ex diuerso.§.i.ff.si ser.ven.l.sicuti.§.sed si queratur. Non ob.c.per tuas:qz ppter notorietatē cognoscit archiepus de subditis suffraganei. ¶ O pp.q nō videt ab appellatione indistincte recessisse:nā appellatione pen.a diffinitiua:si aliquid attētet p iudicē:q me excōicat:licet corā iferiori deponā querelā de iudice:nihil ago cū pte:ergo quo ad ptē nō videor renūciare appellationē p ii.res iter alios acta zc. Inn.videt hic ptq duos casus. ¶ Primus qñ appellatiōe pen.pe agit aliquid corā iudice iferiori:et in vnā ptē videt velle q renūciet appellatiōi solū quo ad epm:et cōtra quē denunciauit:vel deposuit querelā:et nō quo ad partem:quia possit psequi grauamē. In alia parte sentit ptrariū:et videt velle q remaneat indiffinite:nec grauamen possit prosequi tacite vel expresse renūciauit appellatione pen. Hosti.dicit se nō bene itelligere qd velit Inno. Sed p pmo dicto iduci q videat renūciasse quo ad partē:quia diuerse sunt persone:et aliud.l.agel cum vxor:et aliud cū alio:vnde renūciatio quo ad vnū non valet quo ad aliū:sicut nec pcessus:nec snia.ff.de pac.si vnus.§.añ oia.ff.de execu.rei iudi.l.cum queritur:et.l.se.et no.de testi.veniens.ii.et c.cum cā:sed placet sibi q cōnexitatē talia habēt.de quo.s.ti.i.cū sup. ¶ Quid enim si epō absoluat post talē denūciationē ad mādatum archiepi:et deinā citet epus partem:et velit in pncipali procedere:aliquid qui succubuit poterit excipere cōtra epz de appellatione:cū etiā quo ad epm:fm Inno.renūciauit:oportet fateri q aōe sic epus pcedat in principali. Sed certe puto Innoc.bene dicere:qz hic articulus attētati est separatus a cā principali:et licet vterq articulus pendeat ab appellatione:cū alius est hic articulus attentati:et alius principalis:possum ergo appellationi renūciare respectu istius articuli:et non respectu alterius sepati circa quē nihil litigo corā inferiore:et maxie cū discussio sit cū iudice:et pncipalis questio pendet cū parte:vnde renunciatio:licet piudicet mihi quo ad iudicē:nō quo ad partē:que non est in hoc iudicio:cum querelā tantū deponā cōtra iudicem maxie in diuerso articulo:et quo ergo ad articulū excōicatiōis renunciat:quo ad articulū principalem nō renunciat:qui separatus est:et q nō est cū iudice:sed cū alia parte. Non ob.q renūciet quo ad iudicem epm:et in principali habet agere corā epo:qz quo ad principale non renunciat:nec quo ad iudicē:nec quo ad partem:sed quo ad articulū iniquitatis snie excōicatiōis bene renūciat quo ad iudicem:quasi hic articulus tangat iudicem:cum quo de hoc est questio:et nō de principali. ¶ Se

eundem caſum quē pſequit Inno.cū qs poſt grauamen il-latū ante appellationē litigat corā iudice a quo re dicit h ꝙ cū lex ſimpliciter ꝯcedat appellare.l.x.dies a die grauami-nis:nō tollit per hoc quin poſſit appellare.l.x.tamē hec vera niſi attentatū corā iudice ante appellationē eſſet mera ex-cutio grauaminis:q2 tūc appellaſſe videtur grauamē exe-quēdo illud. Ideo nō pōt appellare.C.de re iudi.ad ſolu-tionē:e ſic cōſueuit notari.ff.de re iudi.ꝗ ad cōſultationē:e.ff.de teſti.ſignificauerūt. Si autē appellatiōe pen.a gra-uamine poſtea ei expſſe renūciauit:vl tacite.Similr vt re nūciaſſe grauamini icluſo i renūtiatiōe appellatiōe. Ideo ſi poſt iterato appellari.l.x.dies cōputādo a die grauami nis:q2 renunciādo appellatiōi videt e renūciaſſe grauami ni:e q2 leges nō debēt eſſe ſub ludibrio.ff.de app.cum ſit ro manae.c.pſonas. ¶ Quero qd ſi ambe ptes ꝯſentiant.ſ. epūs e appellans ꝙ archiepūs cognoſcat:an poterit cogno ſcere.videt ꝙ ſic:p no.de offi.deleg.p.e.g.e.c.de cauſis.de arbi.cū tpe:incōtrariū q2 ſolus papa iudex eſt:e ſic partes cū ſicut clerici nō pſſit iuriſdictionē declarare ſine ipſius li-cētia:de fo.cōpe.ſignificaſti:vn̄ ſm Hoſti.duo ſunt hic ſa-tis notabilia. Primū ꝙ epūs pōt appellare. Secūdū ꝙ e ſi nō appellet pceſſus archiepī nullus eſt tanꝙ a nō ſuo iu dice factus:de iudi.at ſi clerici:cū nec hoc cognoſcere poſſit vt ꝯcedat:per que dicit patere ꝙ ſi excōicatus poſt appella tionē appellatiōi renūciat tacite:vel expſſe:lz in veritate nō ſit excōicatus:necēſſe tn̄ militans hz eū pro ligato:ꝙ dicit:vt de ſen.ex.licet.lib.vi.q2 hoc verū:aliſ aliter pſequeret nulli tatē. Itē primū nō ꝯcedit:q2 inferiores iudicis nō ꝓroga-tur iuriſdictio:cū alr̄ iudex ſit cū non declinat per appella-tionē a qua recedit. Secūdo apparet hic:ſʒ Io.an.quid debeat ītelligi quod cōtra dicit:aliqd non poſſe innouari app.pen.q2 debet ītelligi que ſunt ꝯtingentia:e cōnexa arti-culo appellatiōis:nā pōt is a quo appellatus eſt:cōmedere bibere vēdere emere:e ſimilia facere:que nō retractant:ſed illa tantū que cōtingūt appellationē ipſam:vel fuerit cōtra eā:ad idē.e.c.cū nobis olim.ff.de cler.e dictū fuit.ff.eo.con ſuluit.ſil.in ſi.Hoſti. ¶ Quero qſ cōſtabit notorie appel-lationē iniuſtam vel nō tenere.dic ex ſola inſpectiōe ipſius ſnie poterit qſq3 patere.de offi.dele.cū cōtingat.§.ſi vero.de elec.venerabilē.§.obiectioni.ver.excōicauit:e.§.eo ver. ſic enim ſʒ Inn.puta pcipiebat ꝙ nō cōmederet vſq3 ad.ix. dies:vel ſubmitteret ſe alicui piculo:de quo eſt certū eū eua dere nō poſſe:vel aliqd aliud:ꝙ nō ptinebat ad officiū im-ponētis.ff.de re.iur.factū a iudice.e.ti.ea que fuerit.lib.vi. Quibus aūt mādatis obtēperandus ſit.dic vt plene no.de tēp.or.ad aures.§.i.e p hoc ꝙ hic dicit:pʒ ꝙ vbi mandatū epī notoriū pōt archiepūs denunciare excōicatū non liga-tū:dato etiā ꝙ appellatiōi ſue nō renūciauerit:vt pʒ in.§.ſi. ſʒ Hoſti.gnimo e appellatiōe pen.e ſic habes. Unū caſū in quo intromittit ſe iferior a papa de appellatiōe ad papā īterpoſita. Secūdus qſ hec ignorat.ff.e.duobus.qſ is qui appellauit expſſe appellationi renunciat.ff.eo.directe:vl ta cite ut hic.in ſi.e.ff.e.ad hec. ¶ Quero quō ꝓponere cen ſeat ꝯtra appellādo:cōquerendo:e ꝓteſtando:ꝙ non rece dat ab appellatiōe. Sol.ꝓponēdo querelā3 videt exclu-dere appellationē:que excludit iuriſdictionē inferioris iu-dicis:e ꝓteſtando ꝙ appellationi nō intendit renunciare:vi det querele renunciare. Itē q2 p modū querele pōt dicere ſniam iniuſtā:ſed non nullam:per modū appellationis pōt dicere nullā ſed nō iniuſtam. Itē per modum querele dicit archiepm iudicem:per modū appellationis iſtū excludit. Ex hoc ergo pʒ ꝯrietas ſm Inno. ¶ Op.ꝙ dent hic rñſ-ſiones ꝯrie. Naʒ pmo dicit archiepʒ nō poſſe cognoſcere. Secūdo in ver.ſi vero notoriū dicit ꝙ pōt. Tertio.in ſi.di-cit ꝙ non hʒ. glo.dicit ꝙ hic pſequit tres qōnes:e oibus rñdet. Pmo vtrū metropolitanus poſſit cognoſcere de in iuſticia ſnie:e dicit ꝙ nō. Secūdo an debeat denūciare ab-ſolutū iſtum ſi reperiat eū legitime appellaſſe. Et rñdet ꝙ

ſic:ſicut notoriū:e hoc dicit glo.in verbo notoriū.ij. Tertio ſi epūs appellat an debeat admitti appellatio ne abſoluat: e rñdet ꝙ ſic:e hoc dicit glo.in vbo in quo.puto ꝙ ſint hec tantū:an archiepūs poſſit cognoſcere:e decidere ſup ſnie in iuſticia nullitate. Secūdo an epūs poſſit appellare ne abſol-uat.e ſecūdo ad ſolutionē enūciare pōt vnā regulā qō non pōt inferior de appellatiōe vel articulo:qui ſine appellatiōe expedire nō pōt:ſe intromittere.ad qō.ff.eo.ſup eo:q2 ad illū tn̄ ſuſpēſa eſt iuriſdictio.ab iſta regula excipit caſū qſ iniuſticia eſt notoria:vel potius iferī ꝙ tūc pōt denunciari: q2 tūc pōt hec abſq3 cognitione articuli appellationis non poſſit eū decernere nullā ſine aliqua cognitiōe:e ex hoc cō cludit ꝙ pōt epūs appellare ne abſoluat. Hec cōcludit vera ſtāte appellatiōe:p que ad caſum ꝓpoſitū ꝯcludit ſolutio. in ver.cū aūt:q2 tunc nō ꝓteſtat:e ſic ab appellatiōe rece-dit:e abſoluere pōt:q2 nō ſtat appellatio an ꝓteſtet:e repel let vt ꝯrius. ¶ Oppo.ꝙ appellatiōe pen.potuit archiepūs adiriſtā epo ſicut excōicaretur:hic ſuit noua iniuria:epūs er go erat noua ꝗrela:e ſic de ea pōt agi corā ordinario.ff.eo. cū teneamur.glo.dicit ꝙ licet eſſet noua iniuria:tn̄ depēdet ex primo facto:vt de illo pōt cognoſcere:qſ cognoſcit de ap pellatiōe:e ſic ſuſpēdit iuriſdictio:e i pncipali:e in acceſſo-rio:vt in iuribus allegatis.in glo.e hoc declarat glo.ſe.in-quātū glo.arguit ꝯtra.ff.c.pxi.§.i.reſpicit tex.nō ꝯtrariā al legatione vbi app.pen.aliqd de acceſſorijs attētat. Sed ſi appellatio nō ſuſpēdit li ſic vt ibi dictū fuit:puto hec inquā tū intendit hic nullitatē ꝓteſtu appellationis:vel iniuſticia q2 eſt articulus icluſus in appellatiōe. Sed inquantū vellet agere ad intereſſe ꝯ iudicē:vt hic:vt ſepato ab appellatione nō eſſet ſuſpēſa iuriſdictio inferioris:vt.d.c.cū teneamur:e .c.ad hec. ¶ Op.ꝙ nō audiat epūs appellās:tanꝙ ſibi cō trarius:q2 inquātū excōicauit poſt appellationē ꝓtēdebat appellationē friuolā:ſiquidem nūc appellat ne abſoluat ꝓ-pter excluſionē iuriſdictiōis:e ex vi appellatiōis vult appella tiōe:e dicit illā validā:ꝯ vt.j.in ſi. Itē ſua nō videre intereſſe. ij.q.vi.nō ſolent.dicit ꝙ ſua intereſt:q2 ſi ſupior inueniret ſen tētiā iniuſtā:epm puniret:ſm decre.ſacro.de ſen.ex.lib.vi. Ad pmā ꝯriā nō rñdet:niſi ꝙ dicit ꝙ lʒ dicat nūc appella-tiōe:ʒ aliquā appellare pōt:q2 nō lʒ archiepūs ptātē abſoluē di. Rñdet Io.an.ꝙ audit:q2 regſariē audit excipiēs ꝯtra de re.iur.nullus pluribꝰ.lib.vi.e qō ibi no.vel nō fatet ap-pellationē legitimā:ſʒ dic cognitionē huiꝰ iudicij otē:ad quē appellatū ē qſi ſup eodē articlo:ſup quo ſie nō debeat fati-gari.de R p.ex tenore. ¶ Op.ꝙ reijcit appellatio epī ap pellātis ne abſoluat.ff.eo.ꝗ fronte.§.de hic.dic ꝙ illō loquit in abſolutiōe cū cautiōe:in ꝗ nō exigit aliq cognitio:e ſit vt ꝓambula ad habilitādā pſonā:ꝙ facere haberet iudex ad quē:vn̄ tn̄ hec ſiat ſine cognitiōe:e tēdit in fauorē cuiuſ appellatiōis valet ꝙ agitur. Secus ſi de eā cognoſcēdo:q2 turbat tūc iuriſdictio iudicis ad quē. Idē ſi p viā3 attētati ad qō.ff.e.cū teneamur. Secus forte ſi p viā nullitatis ꝓnci paliter vellet dicendo nullā:e docēdo nullitatē ex appella-tiōis pēdētia:q2 h poſſet ſic appellatiōe deſerta:vt de ſen. ex.lʒ.lib.vi. Sed forte inquātū pēdet totū3 abſorbet iudex appellatiōis:ad h tex.hic:q2 loquit indiſtincte:e h plus pla cebat autē deſerta nō ꝯtingit turbatio articuli appellatio nis:pōt tn̄ iudex a quo cognoſcē:de validitate receſſus ab appellatiōe:de elec.quāuis.lib.vi.e an talis ſit appellatio que deuoluat.de app.romana.§.ſi nō vocetur:e no.ſpe.i ti. delega.§.nūc oſtēdēdū.e.xxxiij.diſt.ff.e.ꝯſtitutus:e.c.ſepe. ¶ Op.ꝙ poſſit iudex cognoſcere de appellatiōe:tamen co gnoſcat an ſua ſit iuriſdictio.ff.de iudi.ſi qs ex alieno:e ſi. Glo.dicit ꝙ nō cognoſcit:q2 ſi ꝓbabilis ē cā:tamen excēptus a iuriſdictiōe illius:e ē illi ſuſpectus.ff.e.ad hec.c.ꝓpoſuit. Secus qſ dubitat de iuriſdictiōe:q2 pro illa ꝓſumit:eo ꝙ appet ordinarius:vel delegatus. Hoſti.dicit cognoſcit de il la.q2 iudiciū reddit illatū.ff.ſ vb.ob.iter ſtipulātes.§.i.Sʒ in appellatiōe agit de iuriſdictiōis exceptiōe:e i ſupiorē trā

ſtatione: de qua ſuſpectus: vel inferior nō cognoſcit. xxi. di.
iferior. & c. ad h: hec ſol. nō plʒ Jo. an. p tex. de puile. cuʒ p
ſone. lib. vi. dic cognoſcit: q2 de dubio iuriſdictiōis: niſi lex
trāſferat huius dubij cognitionē ad aliū iudicē: vt eſt in re-
cuſatiōe ⁊ appellatiōe: ⁊ cā cāe pōt eē illa quā aſſignat. glo.
quo ad recuſationē dixi. &. c. ſecūdo requiī: ⁊ de R. p. ſup lit
teris: ⁊ de offi. dele. cū ſupi ⁊ hec pcedūt vbi dubitaſ de iu-
riſdictiōe iter ptes ⁊ iudicē: vbi iter duos iudices: ſerua qđ
habeſ de R. p. paſtoral' dixi plene. &. c. ti. ſup iſtis. pōt tñ co-
gnoſcere de reſtitutiōe adū ſuā ſniam: q2 ibi nō cōtēditur
i niquas iudicātis: vt pʒ de mino. l. pfecti: ⁊ no. ſpe. de reſti. in
ite. §. videndū poſt mediū. ¶ Querit glo. an in cā notorie
iniuſticie poſſit archiepiſcopus denunciare ſniaʒ excōicatiōis
iniuſtā: vel illū nō ligatū videſ q ſic: cū notū ſit ei epm de-
liquiſſe. Sed nō creditur: q2 ſic pnūciaret appellationē fuiſſe
iuſtā: ⁊ ſic vſurparet officiū ſupioris. Si aūt vellet renūcia-
re appellatiōi ſuē: tūc poſſet. Hoſti. tʒ ʒtrā: q2 poſſet abſqʒ
cognitiōe appellatiōis hoc expedire: q autē dic glo. bʒ lo-
cuʒ in dubiis: ⁊ vbi aſſumeret ptes iudicio cognitorio: vt in
pcedēti caſo: qñ aūt notoriū eſt appellationē ſore legitimā:
metropolitanus nō cōtētioſe cognoſcēdo declarare poteſt
ſniam fuiſſe nullā: ⁊ cōſequēter excōicatū nō fuiſſe ligatuʒ.
Ex quo appet appellationē ipius tenuiſſe. de offi. dele. cum
ꝯtingat. ¶ Op. glo. fi. q audiaſ pponēs aduerſa. ꝯ regu-
la. ſicut cū ſiſi. remittit Jo. an. xlv. di. diſciplinā. de hoc dic
vt de re. iur. nullus pluribꝰ. ¶ Glo. idūcit q ſi qs rñdit ad
libellū aio lʒ nō ꝯteſtādi: ⁊ ſic pteſtaſ q nihilominꝰ lit. ꝯte.
ſit ʒ qđ opponit de iuribꝰ pbātibꝰ pteſtationē iuuare pte-
ſtātē. ſufficit de elec. cum anne xū. fi. glo. nō rñdit: dic q lʒ ad
h allegareſ q pteſtatio ſcō ʒria nō iuuat pteſtantē. decre.
hic nō pbat: ſʒ pbat ʒriū q iuuat: q pʒ: q2 facit q valet ap-
pellatio: ⁊ ipſe repelliſ vt ʒrius: nā vbi ſimplr petendo renū-
ciaſſet: ſi pteſteſ nō renūciat: ſic vbi rñdendo iducta foret li-
tis ꝯteſtatio: nec pteſtatio ipediet: ſʒ pdicti arguētes pōde-
rarūt nō caſum: ſed corticē lre: que dicit nō audiri allegantē
ʒria: pcederet etiā argumētū: ſi itelligēs finē q nō eēt au-
diēdus ſup pteſtatiōe: quaſi illa nō obſtante pcedat archi
epus. Sed dicit Jo. an. q lre eſt intētus: vt nō audiaſ p ar-
chiepm ſup querela: quā deponit de epo: qui ipm excōica-
uit: qđ pbat aduerſatiua. ibi. Sed ſi in pte ſupiori, dicit au
diri: ⁊ renūciari appellatiōi: in hoc vt aduerſatiue itelligaſ
in ſcō: ⁊ iure: vt dʒ: dicit q nō audiſ ſup querela: nō autē dic
q nō audiſ ſup appellatiōe. Sed tūc obſtat. de conſti. cum
M. ⁊ ſi ſua iura: que dicūt pteſtationē facto ʒriā nō iuuare
pteſtantē. dic q illud verū: qñ factū repugnās pteſtationi
pficiſ: q2 nō eſt qui repellat: ſʒ vbi non pficiſ: q2 in iudicio
eſt qui repellat: tūc vt ʒrius eſt a limine iudicij repellēdus.
Jō forte ſi deſ ſcō iudex: eū nō repelleret: ⁊ pſequereſ peti-
tionē: cū pteſtatione videſ ab appellatiōe receſſum. De
dubio aūt an etiā lite cōte. pteſtatio iuuet. dic vt etiam no.
Inno. in. c. cū. M. Et dixi. de lit. cōte. c. i. ⁊ eſt qđ veneria-
lis ⁊ icipit quidā pteſtatus fuit. T. dixit q nō eſt ſcā lit. ꝯte.
q2 iudex ⁊ aduerſarius tacēdo videnſ ꝯſentire: de quo dic
vt in qōne poſita. de re. iur. regula exceptionē. lib. vi.

d **Ilectis.** Per appellatiōeʒ legitimā pncipale cū ſuis acceſſoriis ad iudicē appellatiōis deferſ. h. d. primore ſen tentie excōicatiōis: vel iterdicti poſt eā late non tenent. h. d. ſcdo. In pma ptis narratio. In ſcda diffinitio. ibi: q2 do. que tria facit. Prio diffinit pceſſum decani poſt appellationē epi. Secūda ibi. pterea pceſſum epi poſt ap- pellationē decani. Tertia. ibi verū. ¶ No. i. q pro delicto pōt clericus carcerari: etiā inquantū agiſ ciuilr. ¶ No. ii. ar. q ſub epo pōt quis hre iuriſdictionē in locū excludētē iuriſdictionē epi: ⁊ hoc eſt de ꝯſuetudine: nō de iure: ꝯ quo de offi. or. paſtoralis. §. i. ⁊ c. cū ab eccleſiarum: ⁊ c. quātore c. irrefragabili. §. exceſſus. ¶ No. inferiorē poſſe monere ſupiorē in his q ad iuriſdictionē inferiorū ſpectāt. ¶ No.
ſupiorē rōne iuriſdictiōis poſſe repetere ſubiectuʒ in queʒ
p aliū excōiceſ iuriſdictio: nō hñtē iuriſdictionem: ⁊ agere
poſſe: vt in carceratus iniuſte relaxeſ. ¶ No. arg. q actus
ſubiectiōis pteſtiōis: hʒ viʒ appellatiōis extraiudicialis ad
inferiorē: ſed h etiam fuit appellatio accumulata. Et no. q
a grauamine futuro pparato pōt appellari. ¶ No. inferio
re ab epo poſſe hre ius indicēdi ceſſationeʒ a diuinis in ec-
cleſia. ¶ No. ſupiorē poſſe p ſubiectis agere: ⁊ appellare:
de quo. in ſpec. ꝯ app. §. i. ⁊ ſic appellatio nō pdeſt ſoli epo:
ſed ⁊ clero: ⁊ pplo. h. d. vſqʒ ad ver. poſtmodum. ¶ Expe-
dio hanc partē. ¶ Op. q monitio nō cadat in ſupiorē: ſʒ
requiſitio: de ſupplenda negli. prela. c. i. Expone monuiſ-
ſet p requiſiſſet: nā iperioſa monitio ſpectat ad ſupiorē: hu-
milis requiſitio ad inferiorē: de ſup. neg. pla. c. i. Nec cōſuetu-
do pōt dari iferiori: vt iperet ſupiori: vel in euʒ aiaduertat:
de ma. ⁊ ob. cū inferior: ⁊ cū cōcor. ⁊ vide qđ no. eo. ti. c. i. ar.
lxxxiiij. di. nulla. lxxi. di. ad hec: nā vt ibi appet talis ꝯſuetu-
do eſt irrationabilis. Ideo poniſ reprobāda. de cōſue. cuʒ
inter. c. i. ⁊ c. fi. hñ tñ pōt opari cōſuetudo q inferior impe-
nā ſupioris eccleſiā iterdicat: vel a diuinis ſuſpendat: vt hic:
⁊ de offi. or. irrefragabili. §. i. ¶ Op. q potuerit decanus
repetere ſubiectū ſibi rōne iuriſdictionis: vel qui ſibi debet
ſeruitium: vel eccleſie ſue qđ pſtaſ impediſ eo q ab alio de-
tineſ: nā ⁊ ptāo repetit crimen ſuuʒ: ſi ſic detineſ q pſonalia
munera pſtare non pōt: vt ff. de adul. l. de iure. i. R. ñ. C. de
decu. l. gñali. lib. xi. Sic vr q dñs poſſit repetere aſſcriptiti-
um ſuū. de iudi. c. ij. fateſ. Hoſti. q petere poterat ſi corā cō-
petēti iudice petiiſſet: non ſibi ius dicendo: ſic ⁊ dñs pōt va-
ſallū: ſi detineſ ita q non poſſit debita ſuitia p ſoluere: credi-
tor aūt debitorē ſuū ab alio detētū nullo iure pōt repetere:
nullū eniʒ ius reale hʒ in pſonā debitoris. de pig. c. ij. ſed ſu-
piores ſic: ſʒ Inno. de quo de ma. ⁊ obe. hec qꝰuor: de ſen.
ex. ſi iudex: in glo. ij. lib. vi. ⁊ qđ no. de offi. or. duo ſimul. Et
de tertio ſhibēte debitori ne ſoluat: vide Innoc. de elec. que-
relā. ¶ Op. q appellatio h nō ſit admittenda: q2 oʒ q gra-
uamē pcedat. ſ. eo. vt debitus. Sol. hec nō fuit appellatio
iudicialis lʒ iterponereſ a iudice Sed appellatio fuit extra
iudicialis a decano tanqʒ ab illo qui iuſte: vel iniuſte pōt ali-
qd facere: qđ vergat in iniuriā epi: ⁊ facit ſicut: ⁊ ſequiſ: que
pōt dici potius puocatio qʒ appellatio. ſ. eo. cū ſit: ſm In-
no. ſiebat aūt ex interdicto piudicū epo. Non ob. ſi dicant
q tunc poterāt celebrare. de offi. ord. c. irrefragabili. §. cete-
rū: q2 nec h verū eſt idiſtincte: vt ibi no. q ſi eſſet pplo tū qui
aſtringitur nō ſine rubore epi tunc abſtineret ab igreſſu ec-
cleſie: nec ob. q ſupior iferioris ſniaʒ relaxaſſet: q2 id nō fac
ſine cā. de offi. or. c. iiij. ſʒ quātūcunqʒ ſupior h iuſte faceret:
iferiores de ſcō forſan ʒriū obſuarēt: q2 nec ſemp obediūt
vt hic. i ſi. Itē nemo iudex l ppria cā. C. ne qs i ſua cā. l. vna.
timebit igiſ epus piudiciū ſaltē de facto: ad qđ. ff. q me. cā
. l. nec timoreʒ: ad fi. ſm Hoſti. ¶ Oppo. q non appellet
epus p clero: ⁊ pplo: qñ nō iterſit. ij. q. vi. non ſolēt. de elec.
cū inter. R. So. appellat i his que ſpectāt ad officiū epi: ⁊
tangūt clerū ⁊ populum: vt in iterdicto ciuitatis: itereſt eniʒ
⁊ cleri: ⁊ populi: vt officiuʒ habeant: ⁊ l fide catholica robo-
renſ. Ad h. de ſen. ex. c. fi. lib. vi. Intereſt eni epi q hʒ proui-
dere. x. q. i. regenda: ⁊ taʒ de his qʒ ꝯ eorū aiabꝰ hʒ reddere
rōnē. de offi. archi. c. i. de offi. or. irrefragabili. §. i. Jō epus
in clerici caſu p ſe: ⁊ clero: ⁊ pplo appellat. de preſcrip. veni-
ens: ⁊. d. c. nō ſolēt. Idē dicit q dñi iuriſdictionē hñtes: vel
ſine iuriſdictiōe: dñi ūʒ villarū: vel poſſeſſionū: in qbus colo-
ni habitāt: agē de dolo pſit: ⁊ appellaſ p ſuo itereſſe ʒ illos:
q in ſui iniuriaʒ colonos: qʒqʒ liberos: etiā tñ ſubditos: mo-
leſtāt: vel ſpoliant: certū eſt enim in his oībus equū eſſe dñis
dari actiones: ⁊ cū alia nō cōpetit: de dolo. ff. de dolo. l. i. In-
tereſſe aūt ꝯſiderabiſ in eo q ſubditus depaupatus neceſ-
ſe hʒ minorē collectā: vel minora ſuitia facere: qʒ ꝯſueuerit:
ſm quoſdā: q nō plʒ Inno. q2 tale intereſſe eſt extra reʒ: ⁊ q2
h vellet admittere p nimios circuitus vagaretur. C. de ſeri.

que p eo ꝙ itereſſe eſt.l.i. Alij dicūt ħ itereſſe ꝯſiderandū.
Idē ſi pp inſultū factū in villā: vel domū: vel poſſeſſionē: co-
loni fugiant: ⁊ poſſeſſio inculta remaneat: ⁊ ſterilis fiat: pp
qđ dñs: qui ꝯſueuerat ꝓuentus poſſeſſiōis recipe centuʒ li-
bras: mō nō ꝑcipit niſi.x. ⁊ tūc hoc itereſſe in cōdēnatiōe ve
niat p actionē de dolo. Si enī actiōe de dolo tenet̃ is: q hōi
bus meis ſuadet vt poſſeſſionē icultā dimittāt.ff. de dolo cū
quo. Multo fortius tenet̃ qui p ſuā violētiā fecit inſultum:
vel aliā vim: vel iniuriā: vel moleſtiā: p quā ꝯpulſi ſunt colo-
ni poſſeſſionē exire: cū talia vix aut nūꝗ poſſint fieri ſine do
lo.ff. de ſicca.l. qui cedere: plus dicit ꝙ ꝯ turbāteʒ cultorem
agri mei: vel colonos meos: dat̃ iterdictum vtile: vti poſſi. ⁊
actio iniuriarū: ſi in iniuriā meā factū ſit.ff. de ac. emp.l. qui
depēdētes.ff. depo.l.i.§. ſi quis tabulas. In tātū hec proce-
dūt: ꝙ ſi ille cui ſubeſt iuriſdictiōi ſubdituʒ meum ledens:
ad mei requiſitionem ſatiſfacere ſubdito meo renuit: vel ne
gligit: potero licite ꝯ eū indicere bellum.xxiij.q.ij. dixit. de
quo.R. de ſo. cōpe. poſtulaſti: ⁊ vide qđ no. de treu. ⁊ pa.c.i.
⁊ qđ no. de iniur. ⁊ dam. dato: ⁊ ſi pignorationes: ⁊ in noue-
la ſup regula nō dʒ aliq̄s. de reg. iur. lib. vj. quinimo: ⁊ ſub-
ditos iniuriātis potero capere: ⁊ ab eis ſatiſfactionē exigē:
ex quo ꝯ dñm iniuriantē licite bellū mouet̃: in quo etiā ſin-
gulorū bona deſtruere poterit: quare ēt ſingulos capere po
terit: ⁊ cogere ad ſatiſfaciēdū. Sed eſt dubiū an dñs ꝓ fur
to fcō ſubdito agere poſſit: dicit Inno. q nō. ſibi enī iputēt
ſubditi ſi res ſuas nō bn̄ cuſtodiūt: ſed ſi maiori vi non reſi-
ſtūt: nō ſūt in culpa: q2 nec hoc facere pn̄t.ff. loca.l. ſi merces
§. vis maior. Idē ſi nō ſit facta iniuria in odiuʒ dñi: ſed pp
ſpāle odiū ſubiecti: nō agit dñs de iniuria: pōt tn̄ agere ad
intereſſe ſuū. nullo tn̄ caſu lʒ dño iniuriā ꝓpriaʒ vindicare:
ſʒ hʒ agere corā cōpetēti iudice actiōe iniuriarum: ⁊ petere
ſibi ſatiſfieri.ff. de vi. pub.l.pe. Eſt enī dubiū an pro ſubdi
to meo poſſuʒ agere pſonali: ſibi cōpetēti: vt ſibi ſatiſfaciat
⁊ dicit Inno. q nō: q2 mea pncipalr nō itereſt: nec etiā ſuʒ il
lius ꝓcuratoꝝ: q2 ea eadē rōne poſſet remittere: ius eius: ⁊ re-
nūciare: ꝙ eſt abſurdū. In publicis aūt iudicijs: vbi crimi-
naliter agit̃: oēs admittunt̃ pncipalr accuſando. Nō p ꝓcu
ratorē hec expediri nō pn̄t.ff. de pub. iudi.l.pe.§. ad crimē:
ſm Inno. de bello autē mouēdo vide. de re. iur. ſicut de re
ſti. ſpo. cuʒ olī: vbi totuʒ reducit: ⁊ no. in ſūma. de peni.§. ſi.
ver. ſed pone: qđ guerra: ſʒ Hoſt. Idē no. glo. de puil. lib.
vj. vt agere nō poſſint: ēt ſi ſint ſui hoies: ⁊ cēſuales: ⁊ ibi pōi
tur ps huius glo. vide de ħ: vbi nil addit̃ p archi. ⁊ Jo. an.
de re iudi. ad apl̃ice. lib. vj. in ꝟbis ſinis: q2 hec dcā tenēt dñi
de rota ſua cōclu. cclxxx. vide Guid. ⁊ gen. de reli. ⁊ vene.
ſanc.c.i. vbi ꝓdicta ꝯfirmāt. ℭ Op. ꝙ hec appellatio alte-
ro reſpectu nō foret admittēda: q2 nō expſſa legitima cā.ℑ.
eo. vt debitus. Sol. dicit Inno. ꝙ pmo obtulit ſe ad iuſti
ciā aſſignādo diuerſos modos decano ad iuſticiaʒ eius qđ
petebat decanus ſe offerendo: que cā erat ꝓbabilis: ⁊ veri-
ſimilis nō iuſta. dicit tn̄ Hoſti. ꝙ icaute fecit ſic appellādo:
q2 p ħ totā iuriſdictiōeʒ ſuam trāſtulit in archiepm: quo ad
hūc articulū: cautius tn̄ fecit relaxādo iterdictū: ſʒ forte mo
tus fuit: q2 de fcō nō obedirēt ſibi ſʒ decano: vt dixi ſup ver
bo metuēs: ſm Hoſti. ℭ Quero qđ eſt dicere retrederēt:
q̄dā lr̃a hʒ retraderēt: ⁊ hec eſt clara: alia retrederēt: ⁊ hec
eſt ꝟa lr̃a: ſm Hoſti. ⁊ alludit vulgari gallicoꝝ qui hoies
vel pignora capta retredūt: relaxādo ſub certa cautiōe: vel
fidei ſue credūt ad tps.ℑ. qđ qđ ad quā fuerunt detēti ſit de-
terminata: ſʒ ſi nō ſit debēt hoies reuerti: vel pignora reduci
in recredētiā prāte. ℭ Quero an ſit capiēdo icurrat excōi
cationē. glo. dicit ꝙ nō. de ſen. ex. vt fame: ⁊ c. clericos. lib.
vj. ℭ Querit glo. an liceat laico talr retinere clericū: hn̄tē
adminiſtrationē: glo. dicit ꝙ nō. Nō ob. c. ij. nec le. vel mo.
q2 loquit̃ de dephenſiōe verbali in vidēda ratiōe. Eccl̃a
tn̄ illis: taliter in fraudē dephenſis: nō ſubuenit: q2 poſt pro
hibitionē eccl̃ie hoc fecerūt: ſic volebāt iudei capē ibeluʒ l
ſmone. de peni. di.i.c.i. gl. lʒ Inn. ⁊ bo. ℭ Op. decanū nō

poſſe iterdicere eccl̃iaʒ: de his que fi. a ma. par. ca. que ſunt.
Sol. hoc de cōſuetudine illud de iure. ad hoc de offi. ord.
irrefragabili.§. exceſſus: nō credit tn̄ Hoſti. ꝙ ex cōſuetu-
dine poſſit cōpetere decano: ꝙ ferat iterdictū in ciuitatib⁹:
de quo remittit. de fo. cōpe. cū cōtingat. ex puilegio aūt hic
cōpetere poſſet: vt ħ ſm eū: ⁊ ſic loquit̃ hic: vel facit. de ſcōe
vel verius loquit̃: de ceſſatiōe a diuinis pendēte celebrās ſit
irregularis. Inno. ⁊ Hoſt. ꝙ nō ħ: q2 hic ceſſatio a diuinis
nō eſt verū iterdictū: ar. de ſen. ex. is qui. lib. vj. de quo in de
cre. ſi canonici. lib. vj. ⁊ caueant religioſi a pena cle.i. de ſen.
ex. dic: vt de offi. ord. irrefragabili. ⁊ de ſpon. nō eſt nobis: ⁊
veritas ponit̃ in illo.c. ſi canonici: q2 in ſuſpēſione generali:
que eqparat̃ iterdicto: celebrans incurrit. in. d. cle.i. Secus
eſt in ceſſatiōe ſpūali: ħ lʒ Jo. an. ſed forte hoc nō eſt verū:
per dictaʒ decre. is qui. eqparatio. in cle.i. nō eſt quo ad oia:
ſʒ quo ad q̄dā. ℭ Venio ad ver. poſtmodū. ℭ No. appel
lationē interpoſitā ad archiepm ptes poſſe ꝓſeq corā of-
ficiali. ℭ No. ij. ꝙ vbi appellat̃ extraiudicialr a iudice at
tētatū poſt ⁊ ꝯ appellationē eſt nullū. ibi. emiſit: cui appella
tiōi officialis detulit: ⁊ poſtea apl̃os tradidit: ſʒ poſtea ipo
rū oblitus ꝓceſſus: vt ſequit̃ ſm Inno. qui dicit ꝙ decanus
potuit appellare ſine aſſignatione cāe: alr̃. de offi. dele. ſup
queſtionū. ver. Nos autē. Ex hoc no. ꝙ nō pōt appellatio
deferens ſuā delationē reuocare. Et infra: hic decidit̃ ꝙ de
canus nihilominus faciebat ſuſpdictū interdictū ſeruari: ꝓ
pter qđ epus excōicauit illū: ⁊ archiepus denūciauit illū vitā
dū: ſed nihilominus canonici cōicauerūt de appellatiōe cō-
fidente: de his omnibus.ℑ. iudicat̃. ℭ Venio ad.§. q2 ꝟo.
ℭ No. ꝙ ſnia lata poſt appellationē extraiudicialē eſt nul
la. ℭ No. ij. variantem in ſua poſitione non audiendum.
ℭ No. iij. ꝙ iterdictū pōt a ꝓmulgante ſuſpēdi. Et no. ꝙ
interim illo ſuſpenſo pōt appellari. de quo.ℑ.c. ad hoc qm̄.
ℭ No. ꝙ ſnia ſuſpēſa interim appellatiōe pen. illius impe-
dit̃ executio: etiā mere declaratoria. Secus ſi nō ſit ſuſpenſa
.ℑ. eo. paſtoralis.§.i. ℭ No. iudicē deferēdo appellationi
ſibi ligare manus: ita ꝙ nō valet quod agit̃ ēt iuſte. appella
tiōe pen. ℭ No. ꝙ appellatione ne duʒ deuoluit̃ pncipale:
ſed oia accidentia: ⁊ conſecutiua ad appellationē. Ita con
ſecutiuū cēſetur attētatū poſt appellationē: ⁊ ꝙ de illo non
ſe intromittit via attētati iudex a quo. Ad quod.ℑ. eo. ſolli
citudinē. ℭ No. ꝙ ceſſione apl̃orū dimiſſorioꝝ: quis vi-
det̃ appellatiōi deferre. ℭ No. ꝙ cōicans excōicato poſt
appellationē cui eſt delatū non incurrit excōicationeʒ quia
plus eſt deferēdū appellatiōi ꝙ̄ denūciationi. ℭ Opp. ꝙ
nō debuerit retractari ſnia lata p decanū: nō iuſtificata ali-
ter appellatiōe epi: q2 oʒ ꝓbare veritatē cāe.ℑ.c. vt debitus.
de his que fi. a ma. par. ca.c.i. no. de elec. cū dilecti. Quidaʒ
dicūt ſpāle in excōicatiōis ſnia: vt ſufficiat appellatiōi inter
poni ex iuſta cā. Nec eſt neceſſe ad illam retractandā ꝙ ali
ter doceatur de veritate cāe: ⁊ eſt cā: q2 nemo dʒ excōicari ſi-
ne cā: que ꝓbanda eſt per excōicantem. ij. q.i. nemo. de ſen.
ex. ſacro. Sed cōtra hoc eſt tex.ℑ.c. ad audiētiaʒ: vbi appel-
lās hʒ ꝓbare irratiōabilr excōicatū: ⁊ ſic oʒ ꝙ ꝓbet verus
cās appellationis. dicūt hi ꝙ nō loquit̃ de ſnia excōicatio-
nis: ſed de diffinitiua: p quaʒ iudex āmoueat ab eccleſia pre
ſbyterū appellātem: nulla cognitiōe pmiſſa: etiā ordine iu
diciario nō obſeruato: quo caſu certū eſt ꝙ ſiue appellatuʒ
eſt: ſiue nō: reſtituendus eſt ſic remotus. de reſti. ſpo. conque
rēte: ſʒ Inno. Vel dic ſcđo ꝙ qn̄qʒ appellatio iterponit̃ ex
traiudiciū: ex ꝓbabili cā: ⁊ veriſimili. i. a iure approbata: ⁊
nō oʒ ꝙ alit̃ iuſtificet̃: qđ dicit vez ſiue iuſtificet̃ diſpoſitio
ne iuri cōis: ſiue ex ꝯſuetudine in loco notoria: naʒ hoc ipſo
dʒ de ꝟitate ꝯſtare. Si aliud nō pōt ꝓbet̃ in oppoſituʒ: ⁊ ſic
loquit̃ hic: nā iure ꝓbatū eſt ꝙ decanus nō poſſit iterdicere
eccleſiā: in pıudiciū epi: ſiue cōtra epm: niſi ex manifeſta cā
de offi. or. irrefragabili.§. ſi. ⁊ decanus nullā cām ꝓbabilē
ꝓbabat. Jō ſuū iterdictū irritat̃. hoc iō caſu aduertendum
eſt ꝙ qn̄qʒ decanus nullā cām ꝓbat: nec aliquaʒ allegauit

tūc cū appellauit epiſcopus:ꝛ planū ꝙ iuſtificatur appella-
tio abſqꝫ hoc ꝙ appellans aliaꝫ cauſam probet. Aut deca-
nus ꝑte appellationis allegauit aliquā legitimā cauſam:ꝛ
obtulit ſe ꝓbaturū:ꝛ adhuc dicit ꝙ nō iuſtificatur allegatio
ꝯ appellationem:q: cum appellatio ſit interpoſita ex iuſta
cā:ꝛ veriſimili:ꝛ iure approbata:oblatio ꝓbationis ex ꝑte
decani ꝯtra manifeſtum nullius eſt effectus. Ideo nō rele-
uat in aliquo decanū appellatum:nec grauat appellantem:
qñ qꝫ appellatus allegat aliquas cās veriſimiles:ꝛ iure ap-
probatas:per quas dicit ſe iuſte ſniare:appellans autē alle-
gat multas cās:ex qbus appellatio iuſtificaretur:ꝛ offert ſe
illas paratū ꝓbare:ꝛ tūc ex hoc nō releuaſ appellans:niſi ali-
ter doceat de veritate:ꝛ iuſticia appellatiōis ꝛ tenent ſnīe in
eum late:ꝛ ſi diceret ſe grauatū:eo ꝙ ſine cognitiōe cauſaꝝ
ſuarū fuerit excōicatus.ꝟ.eo.ad audiētiā. Rūdeſ illud lo-
cū habere vbi poſt appellationē ferſ ſnia:ex cā nō ꝓbabili:
ꝛ nō veriſimili a iure cōi:vel cōſuetudinario:nō approbata.
Sed vbi ꝓferſ ex cā ꝓbabili tꝫ ſnia:ꝛ ſi non ꝓbeſ aliter,ve
ritas cēe. Aſiqꝫ appellatio īterponitur ex cā ꝓbabili:ꝛ a iu
re approbata:ꝛ ſnia ꝓfertur ex cā ꝑ tunc manifeſta:ꝛ tūc ſi
decanus ꝓbat illam ꝑ tūc fuiſſe manifeſtā qñ excōicauit:li
cet illa cā eſſet ꝯ ius cōe:ſi tñ cōpetebat de cōſuetudine non
reuocaſ interdictū. Si autē cauſa ꝑ tunc ſententiādi contra
ius tūc non fuiſſet manifeſta:ſed tñ in veritate iuſta ſuberat
cā interdicendi:ꝛ tunc eſſet ſnia ſine grauamine relaxanda:
ꝛ īterdicens puniendus:ſicut in excōicatiōis ſnia obſeruaſ:
vt pꝫ ex no.de ſen.ex.ſacro.i.R°.ſm Inno. ❡ Opp.ꝙ da
tione aploꝝ quia nō videſ deferre.ꝟ.c.i.lib.vi. Sol.dic lo
qui ħ de dimiſſoriis:ſecus in refutatoriis:vt ibi. Idē ſi ſim-
pliciter dat eos:q: videſ in dubio deferre:ſm Ab. ❡ Op.
ꝙ debuerit valere excōicatio lata per epm in decanum:q:
cū excōicauerit eo ꝙ turbauerat eum in diuinis officiis:occa
ſione ſentētie late poſt appellatiōeꝫ legitimā epi:iā iuſte ex-
cōicauit:q: īterdictū erat nullū:ꝛ ſic iniuſte turbabat. Sed
dic:ſm Inno.ꝙ hoc iō:q: negociuꝫ oiuꝫ interdictoꝝ fuit
gradatiꝫ. Primo ad archiepm. Scdo ad papā delatum:
nā per primā appellationē delata fuit ꝑncipaſr cauſa ad me
tropolitanū. Secūda vero appellatio īterpoſita ab officia-
li:ꝛ ab ipſo recepta cognitiōe.ꝑncipaſ:ꝛ acceſſoria tranſla-
ta fuit in papā:quāuis igiſ iuſta cā eſſet excōicādi:epus nō
erat iudex:ꝛ ſic ſm appellationē delatio opabiſ ſuſpēſionē
reſpectu ꝑie appellatiōis:ꝛ attētati:vt oia cēſeaſ deuoluta.
Nō ob.ſi dicaſ epus poterat appellatiōi ſue renūciare.ii.q.
vi.ſi qs libellus.ꝟ.c.īterpoſita.§.i.dic illō verū:qñ nō eſt ipaꝫ
appellans ꝓſecutus:ſꝫ ħ ipaꝫ erat ꝓſecutus:ꝛ ipſi⁹ ꝑtextu
ſcdo fuit appellatū:ꝛ illi delatū:vnde vi ſecūde cā tota erat
deuoluta:que nō pendebat ex ꝑtāte epi i pmo appellantis:
ſed decani vñ nō licuit appellāti poſt iclusionem partis ap
pellantis:ꝛ ſedis apoſtolice renunciare appellatiōi:que te-
nebat:ꝙ ex eo quia caſſatur qcquid poſt appellationē de-
cani archiepus attēptauit:ſm Inno. ❡ Opp.ꝙ attentata
poſt appellationeꝫ ſint nulla:ꝛ retractanda:dato ꝙ non in-
notuerit de appellatione ipſi archiepō:ꝛ cū ipſius iuriſdictio
fuerit ſuſpenſa:ꝛ ps appellans ab eius exempta iudicio.ꝟ.
eo.paſtoralis.§.i. Sol.quidā dicūt attentatū ita demū re
tractandū:ſi innotuit de appellatiōe attētati:vt hic:ꝛ hoc tꝫ
Inno.ꝟ.eo.cū ſit romana:ad hoc.ꝟ.eo.ſi duobus. Inno.te-
net ꝯtra.ꝛ ſupplet marie. Idē eniꝫ eſſet:ſꝫ Inno.ſi de app.
nō innotuiſſet archiepō:ꝛ cū ꝑ ipſum:etiā in eius abſentia fa
ctā:ꝑ quo appellans fuerit ab eius iuriſdictiōe exēpta.ꝟ.eo.
paſtoralis.§.i.ii.q.vi.biduū.de offi.deleg.paſtoralis.§.ꝑte-
rea.de quo.ꝟ.c.īterpoſita:in ħ hoc:orā iudice.ꝟ.eo.ſuggeſtū:
ꝛ dic ā.ꝟ.eo.ſi iuſtus. ❡ Op.ꝙ vitandus ſit excōicatus pen.
appellatiōe añ ſniaꝫ interpoſita.ꝟ.de ſen.ex.ꝑ tuas.ver.nos.
Sol.illud veruꝫ in iudiciis excepto articulo:de quo agiſ:
extra iudiciū nō:etiā in diuinis nō vitaſ:vt hic:ꝛ ō ſen.ex.ſo
let.lib.vi. ❡ Quero qd ſi hac appellatiōe pen.excōicatus
eligaſ:an ſi poſtea detegaſ excōicatiōeꝫ fore nullaꝫ:valeat
electio:quidā dicūt ꝙ ſic:ar.hic ꝛ quia coperta veritate.ec.
viij.di.veritate:quidam tñ dicūt ꝙ taliter eligentes peccāt.
Sꝫ dicit Inn.ꝙ nō videt cām q: eligendo nō cōicant ei:ꝙ
eſſet peccatū.ꝟ.ō his q vi me.cā.c.ſacris. Itē talis ꝯſentiēs
electioni nō peccat:quia non teneſ ſe gerere pro excōicato:
de ſen.ex.per tuas. Inno.dicit ꝙ hic cōſtabat ſniam nō tene
re:vt colligiſ ex oppoſitiōe ꝓxima:ꝛ ibi alleg.q: pōt ei cōi
cari extraiudicialiter. ❡ Venio ad gl. ❡ Quero qd mo
uit decanū ad nō deferendū:dic q: manebit in crimine:pro
quo excōicabaſ epus.ꝟ.c.cōſuluit. ❡ Quero qui fuerunt
modi hic expreſſi.dic quia forte paratus erat epus dimittere
ſacerdotē:preſtita cautione de reſtituendis reb⁹ eccleſie:vſ
de reſeruando eccleſiam indemnem: vel ſi decanus oſten-
deret eccleſiā illā:vel ſacerdotē:ad ſe ꝑtinere.vnde ſm hos
vel ſimiles modos ſe offerebat ad iuſtitiā. Iō aūt nō tenuit
interdictū:q: nō erat notoriū ꝑſbyteri captioneꝫ iniurioſaꝫ
eſſe:ꝛ notorium erat imo pro epiſcopo rōne dioce.xvi.q.vi.
oīs:cum ſpe ſnie.de renuncia.in ꝑſentia:ſꝫ Io.an.vel dice-
bat ſe paratū ſtare ꝯſilio:ꝛ iudicio archiepi:vſ amicoꝝ cōi
ter:vel his ſimilia. ❡ Oppo.ꝙ ſententia interdicti nō poſ-
ſit ſuſpēdi:ſicut nec excōicatus.ꝟ.eo.ad hec:ꝛ.c.paſtoralis
§.i.ꝛ quia ſtatim trahit ſecum executionem.ii.q.vii.§.notā
dū.ff.ō fur.l.nō pōt:vt in fi.ff.ad tertiū.dic ꝙ ꝯtrū ꝓcedit qñ
fuit lata pure:ħ lata fuit ſub ꝯditione:vel in dieꝫ.ſ.qñcūqꝫ
epus eſſet ꝑñs.ff.de hered.inſti.l.quotiens.§.ſi quis ita:ꝙ
talis ſnia bene pōt ſuſpendi per appellationem.ꝟ.eo.ꝑterea
Ideo cum appellatio ꝑceſſerit purificationē ſuſpēdit. Itē
dicunt hic docto.qñ tamē appellatio fuit interpoſita a tpe
ſnie.ꝟ.x.dies. Sed de hoc dic:vt.ꝟ.c.ꝑterea:vel fuit ſic ſuſpē
ſum a ꝑncipio:vſqꝫ ad.x.dies admiſeritis ſacerdotē:ꝛ tūc
fueſ īterdictuꝫ:hoc videſ ꝯ tex.q: vt lr̃a ſonat interdictum
fuit ex poſt facto ſuſpenſum. Iō glo.dicit ꝙ interdictū:quā
tūcunqꝫ purū:pōt ſuſpēdi:ꝛ in hoc differt ab excōicatiōe:ſi
cut effectus originalis peccati ſuſpendiſ:ſic vt ipſum origi
nale maneat.ō ꝯſe.di.iiii.c.ii.ſicut ꝛ i acceptilatiōe.ff.de do
nati.inter.vi.ꝛ vxo.l.cū hic ſtat⁹.§.finaūt:nec ē op⁹ vt iteꝝ
renoueſ.C.de cur.fur.l.fi.ꝗ caſu ſi appelleſ ſuſpēdiſ īterdi
ctum:vt no.ꝟ.eo.ad ħ:dūmō appellatio ſit legitima:ꝛ recitat
oppoſitā opi.ꝙ nec ſuſpēdi:nec appellari. ❡ Ultimate re
ſidet ꝙ differat īterdictū ab excōicatiōe:vt eſt dictum ꝛ aſſi
gnat cām in excōicatiōe:fateſ tñ excōicationē poſſe a papa
ſuſpēdi:q: ſi pōt tollere:forti⁹ ſuſpēdere:dic vt.ꝟ.eo.ad hec
Hoſti.aūt dicit hic ꝙ duo ſunt effectus ſnie:vnus quo liga
tur aīa:qui ꝑficiſ in ꝓlatiōe ſcā etiā in abſente.ꝟ.eo.cū ſit ro
mana:ad fi.ꝛ de re.eccle.nō alie.ſi quis:ꝛ hic ſuſpēdi nō po
teſt ſnia ꝓlata:nec denūciatio plus ligat.ꝟ.c.paſtoralis.§.i.
Secus in cōditiōali.ꝟ.c.ꝑterea. Secūdus eſt effectus quo
ſeparaſ a cōione hominum.xi.q.iii.nihil.de excep.a nobis.
Iſte in denūciatione ꝑficiſ:nā ante denunciationeꝫ reputaſ
occultus:nec vitaſ in publico.de ſen.ex.cū non ab homie.i.
R°.ꝛ poſſet ignorantia tūc allegari ex ꝑte participantis:ꝛ
etiā excōicati. Et de tali effectu denūciationis pōt hic loqꝫ:
ꝑ quē veniſ ad effectū ſnie ſeruādē:tñ qa ignorās ſniaꝫ in ſe
latā appellat:ſuſpendiſ:ſi appellet ipſam denūciatiōē:ſm eū
de quo.ꝟ.eo.paſtoralis. ❡ Glo.in ṽbo exequēdam querit
de rōne:ꝛ recte rñdet:ꝛ eſt clara. Inquantuꝫ dicit attētata
retractanda añ cognitionē appellationis ītellige verū qñ a
diffinitiua appellatur. Secus ſi ab interlocutoria:ꝙ dic:vt
de app.non ſolū.lib.vi. ❡ Glo.in verbo turbare ponit pe
nā turbātis officiū diuinū:ꝛ ponit penā canonū:leges ipo-
nūt penā capitalē.C.de his qui ad ecc.cōfu.denunciamus.
In auē.de ſanc.epi.§.ſi quis.col.ix.C.de epi.ꝛ cle.ſi quis in
hoc genus. ❡ Glo.in verbo deferēdū ponit partē facti:ꝛ
male:q: delatio ꝑceſſit denūciationē. ❡ No.tñ glo.ꝙ de-
latio reddit nulla ꝑus attentata:nedum attētata poſt de-
lationem:ꝙ eſt notabile. ❡ Oppo.ꝙ appellatio decani ſi
interceſſit ad defenſionem facti eius legitimi ſit inualida:
ꝛ ſic non defendit appellantem.ꝟ.eo.cuꝫ nobis oliꝫ:de cō-

ceſ.preben.ↄſtitutus. Sol.intellige glo.ꝙ appellatio fuit interpoſita ex altera cauſa legitima:tu dic ꝙ appellatio nõ fuit interpoſita:ſed impedimt attentatum ꝑpter delationẽ iudicis:vnde delatio iudicis iuſtificat quo ad nullitatez attẽtati:non quo ad iuſticiã appellãtis:vel appellati. ℭ Op. ꝙ potius debuerit ſtari ſententie ꝙ̃ appellatiõi:qꝛ pro ſnia preſumitur.de renũc.in pñtia.ꝟ.eo.cũ in eccleſia.dicit glo. ꝙ ſi dubitetur an appellatio teneat:potius vitãdus eſt ꝙ̃ cõmunicandus in dubio.Si tñ cõmittaꝭ ſi poſtea detegiꝭ appellationẽ legitimã:vel talem:que ſuſpendatur:ex hoc non puniunꝭ ꝑticipantes:vt hic:ꝛ ex hoc patet ꝙ pro ſnia cenſure:a qua eſt appellatũ:nõ eſt pſumendũ.de quo de elec. hõc ꝺ pba.qm̃ ꝟ.p Jnn.ꝛ ꝺ iſta mã: dic vt de ſen.ex.ſolet.li.vj.

Et noſtrum.

Poſtq̃ papa cauſaz ad ſe reuocauit non valet ꝑceſſus agitatus per minorem:ſicut nec valet ſi prius ab eo fuiſſet appellatuz legitie h.d. Ponit dictum:ꝛ ꝛſiſionẽ dicti.ibi.cũ plus. ℭ No.i. vnũ actum ſuſpenſiuuz iuriſdictionis inferioris.ſ.quãdo reuocat ſupiorẽ ad ſe cãz corã inferiore vertẽtẽz:ad quod de offi. dele.paſtoralis.ꝟ. preterea:ꝛ de preben.ſi capitulo.lib. vi. ℭ No.ij.ꝙ licet appellationis pendentia ab actu non ſuſpenſo non impediat poſſeſſionem conſecutiuam ad factum de preterito non ſuſpenſum.ꝟ.eo.conſtitutus:ꝛ.c. paſtoralis.ꝟ.i. impedit tamen reuocatio negocij ad ſe:ꝛ in ꝺ plus poteſt reuocatio q̃ appellatio. Et no.ꝙ illud attentatum interim per viam attentati retractatur ſm mandatum quo iuſſerat archiepiſcopo oſtendere:ꝙ cancellariam cõtulerat perſone idonee:modo canonico:ꝛ tẽpore competẽti: de quo vt ecc.bene.vt noſtrũ:que eſt pars huius. ℭ Opp. ꝙ non debeat impediri:nec retractari traditio ſigilli:vt cõſecutiua ad priorem collationem factã:ante reuocationem cauſe ad papam.ꝟ.eo.conſtitutus. Jtem quia archiepiſcopus in poſſeſſione exiſtẽs conferendi per pendentiam nouã litꝭ nõ debeat ĩpediri:quo minus vtereꝭ poſſeſſiõe ſua:ſigillum tradendo:vt.ꝟ.vt lite pen.laudabilez. Sol.dicit Jnno.ibi confirmatio fuerat legitime facta:ꝛ appellatio vt extraiudicialis illam non ſuſpenderat:hic collatio fuit clãdeſtine facta:ꝛ reuocatio preceſſit traditionẽ ſigilli. Juſte igitur retractatur attentatũ poſt hãc reuocationẽ:ꝛ pendente lite.ꝟ.vt lite pen.per totum:vel ſecundo poſſeſſio conſecutiua ad factum:de preterito non ſuſpenſum:nõ impeditur:vt ibi:quando eſt puri facti:ꝛ in ea nõ eſt aliquod ius annexũ. hic traditioni ſigilli aliquod ius erat annexum:ſcilicet ius exercendi officium ſigillandi:ꝛ tranſlatum non erat:ſola collatione cancellarie.ſed nunc transfertur traditione ſigilli:merito impeditur.Secus ſi hic fuiſſet hoc ius adeptum: ante traditionem ſigilli:vt inſtitutus:vel confirmatus:vt in cõtrario. Ad ſm ꝛriũ dicit ſi queſtio ſup iure conferendi eſt iter partes tñ:ꝛ non inter ſupiorem ꝛ inferiorem:ꝛ tunc lite pen.exiſtens i poſſeſſionem cõferendi:ſi contulit ante litẽ:vel lite pen.poſt traditionẽ poſſeſſiõis:nõ obſtãte litꝭ pẽdentia:quãtũcũq; fuerit citatus archiepus:ꝛ ne lis etiã cum eo penderet:ꝛ hoc:qꝛ nõ eſſet ꝓiudiciũ alicuius:qꝛ ꝛ ſi lite pen.nemo ꝓuãdus eſt ſua poſſeſſiõe:vt lite pen.laudabilez ꝟ.e.ſignificãte.Secus vbi cã agiꝭ cũ papa:vel alio a papa hñte cãm:cui ꝓiudicareꝭ:vt eſt ille pro quo ſcribit papa:qꝛ tunc lite pen.nihil eſt innouãdũ:nã illi ꝓiudicaretur:vel ad minus iuri pape:qui dicebat hoc ius ad ſe pertinere conferendi cancellariam:ex deuolutione:ꝛ ſic irritandũ eſt quicqd eſt in eius ꝓiudiciũ attẽtatũ.ar.de ſup.ne.ꝓla.licet:nõ video dñaz an cũ papa:an cũ alio lis pẽdeat:qꝛ niſi aliter manus afficiaꝭ:põt vti ſua poſſeſſione poſſidẽs. Jõ dic ꝙ hoc eſt hic ſpãle ex cã:quia papa cõceperat ↄtra collationẽ:ab archiepo factã:ex veriſimilib9 ſuſpitiõibus.ꝟ.vt ecc.be.c.i.alẽs hñ licuiſſet archiepo mãdare ad effectum collationẽ ſuaz: quãuis ſibi qõ eẽt mota.ꝟ.e.cõſtitut9:ꝛ dicit Jnno.ſibi plus placere q̃ ꝙ in prima ſolutione dixit:vel dic ad omne quare hoc plus opari reuocationẽ negocij factã ad papã:quaz fecit ex certa ſcientia apõ quem ẽ plenitudo ptãtis.ij.q.vj.de cetero.de vſu pal.ad honorẽ:vt illa pẽdente circa illud ꝓncipaliter:vel acceſſorie:vel conſecutiue:nihil poſſit attentari.de preben.inter cetera:ꝛ quod ibi no.quinimo idẽ videꝭ qualitercũq; negociũ ad ipſum ſit trãſlatũ.ꝟ.e.ſollicitudinẽ.ꝟ.nos igiꝭ.de poſtu.bone.ver.nec nocebat.Secus in appellatione:vt ibi:ꝛ vide quod no.de cõſti.cãm in glo.diuerſa. Non ob.vt lite pen.c.i.ꝛ.ij.lib.vj.quia in alijs caſibus loquuntur:vt no.de reſti.in ite.c.ij.ꝙ aũt plus ſit reuocare:q̃ appellare:patet etiã:qꝛ appellatio nõ ſemp iuſta:ſed ſic reuocatio:vnde attẽtata poſt appellationẽ nõ ſemp reuocantur:cũ effectus appellationis pendeat a iure:vt pꝫ de app. nõ ſolũ. lib.vj. Reuocatio aũt ſemper cenſeꝭ iuſta:ex quo fcã eſt:ꝛ ſemp aduocat iudicis inferioris iuriſdictionem:ꝛ ſic eſt maiorꝭ vĩtatis iſta q̃ illa:ſꝫ Hoſti.Sĩle de offi.dele. dilect9. Et aduerte qꝛ quo ad litigãtes reuocat:eo ꝙ icipit de cã cognoſcere:vt no.Jnno.de ↄſti.cũ. M.ꝛ archi.iij.q. vj.multum ſtupeo.ad ꝺ qõ no.ix.q.iij.antiquis. ℭ Oppo. ꝙ nõ poſſit decernere nullam traditionem ſigilli:qꝛ in facto conſiſtit:que nõ põt hñi ꝓ infecta:vt.l.in bello.ꝟ.facte.ff. de capti. Sol.irritatur ius ꝛ ptãs ſigillãdi:trãſlata ex illa tradicione. Jtẽ vigor quez dabat ſigillo lr̃is ſigillatis:que poſtea nõ hẽbũt vigorẽ ex tali ſigillatiõe.ad ꝺ qõ no.cle.i. de here. ℭ Quero an ſigillo alieno quis poſſit ſigillare.dic ꝙ nõ vtẽdo illo vt ꝓpo:de cri.fal.eos q.ꝟ.ſi.de his que fi. a pre.quãto in ſi.nec ꝓprio de nouo fabricato in alterius ꝓiudiciũ.de exceſ.ꝓla.dilecta.de volũtate eius cui9 ẽ ꝺ expꝛſſos ꝛ alieno ſigillo:ꝛ aliena manu ſubſcribẽtis vti licet.de quo .ꝟ.ti.i.cũ iter:ſꝫ hoſt. ℭ Quid ſi reuocatio fuiſſet facta negocij ab inferiore a papa:an habuiſſet iſtuz effectuz. dic ꝙ ſic:ſi tamẽ talis eſſet:qui potuiſſet reuocare:vt patet.ff.de iudi.l.iudiciũ. Sol.glo.ſunt clare.vide illas per te.

Ablate.

Si terminũ appellatiõis proſequẽde ſtatutũ ab hoĩe altera ps ꝓuenit:eo tacito litteras ĩpetrando:lr̃e nõ valẽt termini aũt ẽ iuris:pars appellata preuenire poteſt:dũ tamen nimium non precurrat.h.d. Cõis diuiſio. ſa ibi.licet igitur.que diſtinguit:ꝛ ſm mẽbrum diſtinctiõis proſequiꭍ ibi.ſi vero. Jn tertia inſtruit iudicem ibi.iudicez. Quarto concludit ad caſum propoſituz ibi.ꝛ his. ℭ No. .i.p opi.Oberti ꝙ non ſit neceſſe.in ℞pto appellationis exprimẽ nomen iudicis a quo eſt appellatũ. de quo.in ſpe. de app.ꝟ.de officio.ver.antepe. ℭ No.ij.ꝙ terminus aſſignatus ad appellationẽ ꝓſequẽdã:nõ hꝫ vim delatiõis:cũ iſta ponaꭍ:vt diũſa. de q̃.ꝛ.c.cũ appellatiõibus.li.vj. Quid ſi notarius dicat ꝙ index benigne recipit appellationez an videaꭍ deferre:vide in ſpe.de app.ꝟ.nunc dicaz.in' ſi.vbi dicit ꝙ nõ videaꭍ detuliſſe:ſꝫ clemẽti videꭍ cõtrariũ:ſic ergo cautus in rñdendo:ꝛ ſtatuẽdo terminũ. ℭ No.formã impetrãdi:ꝛ ↄñr libellãdi:ab appellato ſup appellatõis cã:qꝛ hꝫ ĩpetrare ſup ↄfirmatiõe. ℭ No.ꝙ ad appellationẽ ꝓſequẽdã a iure ſtatuiꭍ annus:vl' biẽniũ:ex iuſta cã. ℭ No. ar.ꝙ incipit annus a die ſnie:vt dixi.ꝟ.eo.ex rõne:vbi remiſi. ℭ No.ꝙ terminus ad appellationẽ proſequẽdam non põt ꝓrogari:nec p ptes:nec p iudicez ſꝫ põt bene citari.dic de ꝓmo:vt dixi.ꝟ.eo.ex rõne. ℭ No.ꝙ terminus appellatiõis ꝓſequẽde põt abbreuiari:p ſtatuitionẽ termini hoĩs ab appellãte ꝛ iudice:ꝛ ↄñr ſi põt ab appellato. ℭ No.in ĩpetrãdo i appellatiõis cã nõ poſſe hoĩs terminũ ꝓuẽiri:nec p appellantẽ:nec p appellatũ:nõ facta mẽtiõe de ẽmino:ꝛ ſi ĩpetraꭍ lr̃e:ſũt vt ſubrepticie reiiciẽdꝭ:ꝛ ſic ẽ expꝛſſũ ꝙ ꝺ ẽmio appellatiõis:ab homĩe ſtatuto:neceſſe hꝫ impetrãs facere mẽtionẽ:ꝛ ſic ꝺ appellatiõe ꝛ appellatiõis cã. ℭ No.ꝙ valet impetratio infra terminuz iuris:per appellantẽ indiſtincte:ꝛ per appellatuz:ſi in ĩpetrando nimiũ nõ ꝓcurrat:ita ꝙ ſupplantet aduerſariuz:in appellatione ꝓſequenda:qõ no. ℭ No.ꝙ appellante non proſequante:põt appellatus ꝓ

ſequi appellationē ſi infra terminū negociū ceperit: ad qđ .ſ. de reſcrip.ex parte. ℭ No. caſum in quo iudex ad quē ſtatuit terminū ad appellationē pſequendā: qñ negocium tangit publicā vtilitatē: ⁊ celeritatē deſiderat: ppter periculum imminens aiarum. Et no. ꝙ eo ꝙ datur vacatio ſatiſdaē periculū imminere: inquantū de eſt cura paſtoris. ℭ No. ꝙ in tangentibus vtilitatē: nedum pōt imo dꝫ quis ex officio ſupplere: ⁊ qñ tangitur preiudiciū particularis eccleſie. vide de poſtu. bone. i. de inſti.cū veniſſent. de iureiu. ad nraꝫ. ⁊.c.ſicut. ℭ No. ꝙ ſcḋe littere poſt primas validas in cauſa appellationis non valent: non facta mentione de primis: nec primis derogant. ℭ No. ꝙ is a cuius ꝯfirmatione appellatus eſt: interim non adminiſtrat: vide quod no. de elec. auaritie. li. vi. ℭ No. ꝙ iudex impetratus ab appellato nō ſemper affirmat: ſed infirmat: ſi veniat infirmandū: ⁊ econuerſo iudex appellantis qñqꝫ cōfirmat.ſ.c.ij. ſcḋm Inn. ⁊ no. .ſ. de off. dele. cum contingat: qꝛ in cā appellatōis pōt ferri ſnia ſirmatōis ſup libello ꝯfirmatōis: ⁊ ecōuerſo: ⁊ vide ꝙ no. de re. ſpo. ex ꝯqueſtōe. Quid ſi cā añ terminū i curia cōmittaē an valeat cōmiſſio. dic ꝙ ſic. ⁊ ſic ſuat curia: lꝫ nō valeat impetratio extra curiā: ⁊ eſt cā: qꝛ in curia daē iudex ex offō: ⁊ ſi ad petitōꝫ ptis. vñ ſi ꝑiudicaē alteri pti extra curiā ad petitōꝫ ptis. vñ ꝑiudicareē pti. dic Io. mo. de reſcri. ſup rubrica. li. vi. ſic pōt ītelligi dñi de rota ſua ꝯcl. ci. vbi dñt ꝙ curia nō ſuat h.c. i curia qn po appellata ātē terminū poſſit ipetrare cōmiſſionē ſup appellatiōe vigore cuius appellās teneē pcedere. Quid ſi appellat⁹ ipetrat.ſ. terminū hoīs ſcḋ mētōe ð termīo valet ipetratio: vt h: ſꝫ an poſſit cōpellē appellatū ad pſequendū. de termino iuris: ponit ſpe. in tit. de ap. §. nunc vr. ð. lꝫ aūt. dicit Fred. ſua ꝯclu. clxviij. ꝙ non: vꝫ ꝙ poſſit eum cogere ad pſequendū: non ob. ſi dicaē terminum ſtatutū ad pſequendū hoc operari: qꝛ ille terminus iaꝫ vꝫ operari ſuū effcm: qꝛ appellās ſe pñtauit ſupiori: lꝫ aliud non fecerit: ⁊ aliud non videē operari. ſ. e. cum ſit romana. ℭ Quero an infra terminū iuris poſſit appellatus pſequi coram ipſo iudice appellationis aliter non impetrando. dic ꝙ ſic: ſed tunc neceſſe eſſet citare aduerſarium: qđ dic vt. ſ. e. ſepe. ſup glo. ſi lis. ℭ Quero an poſſit terminus ſtatui ad pſequendū ab appellato. dic ꝙ non. ſcḋm Ioā. an. de quo remittit in ſpe. de ap. §. qualiter. circa fi. ð. porro. ⁊ idem no. de ap. cordi. li. vi. in glo. petierit. ð. item lꝫ appellans. de quo per archi. ibi in verbo p principales: pōt tñ terminū approbare. ſcḋm formā.c. ſepe. ⁊.c. cordi. de ap. li. vi. ⁊ hoc tenent dñi de rota ſua ꝯclu. cicix. dicunt tñ ibi ꝙ lꝫ appellatus non poſſit appellāti ſtatuere terminū ad preiudiciū appellantis pōt ſtatuere ſibi ad preiudiciū ppriū: ſcḋm quoſdā: ſed non placuit dñi de rota vt ibi. ℭ Quero infra quantū tps poſſit appellat⁹ pſeq appellationē.ſ. terminū iuris. qdā ꝙ i vltio menſe. ij. q. vi. appellatio: alij ꝙ prius impetrare poterit: ſed agere poterit ad finē per menſem. Io. an. dicit hoc arbitrariū. de of. dele. de cauſis. ⁊ veniet in arbitratu ꝯditio pſonarum: qualitas cāe: ⁊ loci diſtantia. ſ. e. cū ſit romana. de elec. cupientes in prin. li. vi. nec inde fit preiudiciū appellanti: cuꝫ rēgratiari hēat appellato: qui ppriis expenſis impetrauit ſi bi iudicē: per quem obtinere poterit ſniam infirmari: vt hic in fi. vide in ſpe. de ap. §. nunc breuiter. ð. lꝫ aūt. Quid aūt ſi agatur de matrimonio carnali: an eodē mō iudex: ad quē poſſit abbreuiare terminū ad appellationē pſequēdā. dicit hic Ho. ꝙ ſic ⁊ goſ. alle. vt lite nō ꝯte. qñ. idem dicit Goſ. in alijs que celeritatē deſiderant. ff. de dā. infec. l. i. de fer. l. i. ⁊. ij. qđ puto vt ⁊ dicunt doc. qñ tangunt publicam vtilitatē ꝙ qñ agitur de priuata: progare pñt ptes quantuꝫ volunt: nec ibi iudex occurrit ptibus tacentibus: vel inuitis. Secus ſi de re publica litigatur vt de puiſione eccleſiarū: vel ſalute aie. ad qđ de elec. cuꝫ nobis olim. Quid in cā principali electionis an ſit terminus ſtatutus. dicit Ho. ꝙ ſatis foret equū ſtatui: ꝙ ſi non terminaē. ſ. annū: ex tūc ſuperior puideat: niſi iuſta cā ſubeſſet. de iure pa. cā te. ⁊ cū p p. ad hoc. co. ti. qñ.

Nam ſi expectatur per ſex menſes: remouetur ab obtento: niſi habeat iuſtum impedimentū. de cle. non reſi. ex tue. ſortius pmouendū impeditur. dicit Ioā. an. ꝙ hec eſſet ſūma iniquitas: ⁊ in decre. ex tue. eſt dare culpā non reſpōdētis. Ad alia iura reſpōdē: vt no. de offi. ordi. cum nos. in princ. Seruitium aūt beneficij impleri poterit per vicarium temporalem. ſ. e. peruenit. ⁊ in concor. ad hoc cle. e. ti. qñdā. ho die teneꝫ habes. de elec. c. i. ⁊.c. cupiētes. ⁊.c. ſi poſt qꝫ. li. vi. ℭ Op. ꝙ poſſit prorogare. ſ. e. ex ratione. So. fallit ibi. ſed dicit Io. an. ꝙ illud non eſt prorogare: ſed parciē ei qui infra tps ltimū non pſequiē. declarat hoc Io. an. in ſpe. de ap. §. nunc videtur. ð. iſtud aūt ſcias. Qꝛ progatio eſt idem ꝙ extenſio: vel puiſio. in his enim oportet exiſtere rem: que dꝫ extendi: vel ptendi: ſic tps vel quelibet materia. ibi ergo ſit noua tpis conceſſio: ex cā beneficio reſtōnis: vel iure cōē vt ibi no. ad hoc de offi. dele. p. ⁊. g. ⁊ ff. de preca. l. ſed ſi manente. ⁊ in ſpec. de dele. §. fi. ð. item ꝙ iuriſdictio. ⁊ vide in .ð. ſe. ad primā allegationē: qđ ibi no. ante tps appellatōis poſſit prorogari. ℭ Quero an appellans poſſit preuenire terminū iuris: quantū ⁊ qñcūqꝫ velit. dicit glo. ꝙ ſic: qꝛ eius fauore eſt ſtatutus: ⁊ eſt ratio diuerſitatis: quare iuris preueniat: ⁊ non hois: qꝛ ſcḋm Goſ. terminus hois cōiter breuis eſt: qꝛ moderatur legalem. ſ. e. cuꝫ ſit: nec pōt prorogari: vt hic: vel qꝛ homo alterius nature ē qꝫ lex. ff. de arbi. l. celſus. verius eſt ꝙ terminus iuris datur ad finiendū: vt ſequiē in glo. ideo neceſſe eſt ipſum preueniri. terminus hois daē ad inchoandum: merito non preueniē. ibi terminata. dic vt in cle. e. ti. qñdā. ℭ Quero an altera parte abſente poterit appellatus proſequi. glo. dicit ꝙ ſic: ea tñ prius citata. de re iu di. cū bertoldus. ℭ Quero an ſicut nec appellatus ita nec appellans debeat preuenire captioſe. glo. dicit ꝙ ſic: qꝛ idē in vtroqꝫ dicit Io. an. poſt Inn. hoc tenendū: lꝫ Inn. hic videatur innuere ꝯtriū. de quo. ſ. de offi. dele. ex lra. ⁊ ibi per Ho. Inn. tꝫ dictum glo. de ma. ⁊ obe. dilecti. in glo. ſed qd prodeſt ad fi. ⁊. ſ. de his que fi. a ma par. ca. c. i. ⁊ vide quod dixi de reſcrip. c. ij. dic ſi queritur an ita appellans: ſicut appellatus debeat facere mentionē. de ap. ⁊ termino hois. dic ꝙ ſic. ⁊ hoc inquantū pariſicanē. ſic intellexit Io. an. non aduertens ſuper quo verbo eſſet ſita glo. habes enim cām in verbo pcurrat. Si queriē an in hoc ſint pares: vt in termino iuris precurrendo vnus non poſſit preuenire aliuꝫ. dic ꝙ nō qꝛ appellans pōt preuenire: ſed appellatus non pōt nimiū precurrendo. vnde glo. non bene diceret: ⁊ eſſet ꝯ gl. in verbo appellata: ſed forte apoſtilla eſt ſignata ſuper. gl. ſi. in fi.

p

Ex tuas.

Altera parte contumaciter abſente iudex appellationis diffinit ēt negocium principale ſi poſt litē conte. fuerit appellatū. h. d. Cōis diuiſio. ſcḋa. ibi. nos igiē. ℭ No. i. ꝙ in abſente lite ꝯte. in principali cāꝫ pōt pcedi ad diffinitiuā in cā appellatōis aliter lite non ꝯte. ſiue fuerit appellatū a diffinitiua: ſiue ab interlocutoria: ſiue agaē ad deciſionē articuli pncipalis: ſiue ad deciſionē articuli appellatōis. dēnt tñ duo ꝯcurrere: ꝙ lis ſit ꝯt. ⁊ ꝙ liqat de cā: altera deficiente non pōt. ⁊ ſic no. ꝙ lit. ꝯte. ſup pncipali non reſcindiē per appellationē: ſed durat: ⁊ pficit ac ſe extēdit: ad inſtātiā appellatōis. ℭ Op. ꝙ aliter non citata pte poterit ad ſniam pcedi. ſ. eo. ſepe. So. illa loquiē qñ termin⁹ fuit ſtatut⁹: ꝙ a iure hē pcitatōe: h qñ nō fuit terminus ſtatut⁹: ꝗ caſu oꝫ ptē vocari: alr in nulla culpa cēt: cū neſciat hūc iudicē ipetratū: nā terminus cert⁹ eſt vtreqꝫ pti: qñ ē ſtatut⁹: ſꝫ delegat⁹ ſepius ē icert⁹: ſcḋm Inn. ⁊ Ho. ⁊ Ab. ꝙ Inn. arguit in ꝯ. ð decre. ſup lris. i fi. de reſcrip. ſ. ℭ Op. ꝙ ad ſniam non debeat pcedi lite non conte. vt lite non cōteſta. c. quoniam. dicit Innocen. ꝙ ſpeciale eſt priuilegium appellationis: ⁊ in ea ad ſententiam procedi poſſit lite non conteſta. dic ꝙ ſi lis eſt conteſta. coram principali. poteſt pcedi ad ſententiam lite non conteſta. in cauſa appellationis: quia conteſtatio ſe intendit ad appellationis inſtantiam: vt

de resti.ſpo.cū veniſſent. Sol.liceret ingredi:ſi ad hoc licē
tiā habuiſſet:vel ſi clericus pmortuus eoꝝ noīe poſſediſ
ſet:ꝛ aliter nō fuiſſet poſſeſſiōe puat⁹. ¶ Op.ꝙ recte:alle
garet archidia.ꝙ cuſtodia vacātis eccl'ie ad eū ſpectaret.
de inſti.cū veniſſent:dic ꝙ de iure ad eū nō ſpectat:niſi aliō
pbet vt ibi p3:q2 ſpectabat ibi ad archiepiſcopū:niſi hoc habu
iſſet ↄſuetudo:vł pceſſio archiepi:ꝛ ħ tenegq̄d dicat Jn
no.hic q ↄ̄riū ei⁹ qḋ dic̄ ħ notat:vt eccle.be.c.vno:ꝛ ad.c.ſi
ſplebib⁹:dicit ꝙ illud ibi debeat ex ſpāli iure:vñ dicit Hoſt.
ꝙ ħ eſt ius cōe ſciſmaticū:quo voluīt vti archidiacōi ac ſi eſ
ſent epi:de quo remittit de offi.ar.c.cū ſatiſe.c.ſi.glo.dicit
ꝙ ad illū ſpectat cuſtodia ad quē ſpectat inſtitutio:ꝛ deſti
tutio.de offi.or.c.cū vos vbi Jnno.dicit ꝙ ſpectat ad pſonā
eccl'iaſticū etiā cui eſt de ſpūalibus rñdendū:nō ad pſonā
laicū:ꝛ vide de pben.in lateranēſ. ¶ Op.ꝙ pſtatione pē
ſionis arguaſ q̄ſi poſſeſſio.de reſti.ſpo.cū veniſſent. Sol.
dicit glo.ꝙ ſi ħ pbaſſet ſatis videbaſ poſſidere:q2 q poſſi
det p aliū:p ſeipſum poſſidere vł:vt in iurib⁹ ħ all. Sȝ dic
ꝙ ħ nō pbat archidia.vt dixi ſup tex. Sed dic vt dicit glo.
ſequēs ꝙ pſtatio pēſiōis nō arguit nec poſſeſſionē:nec dñi
um:nec puat aliū ſua poſſeſſiōe:de fi.inſtru.ī ter dilectos.§.
ti.pxi.cū Bertoldus. Jtē dic̄ Jnno.ꝙ lȝ eccleſia pleno iu
re ſpectat ad monaſteriū ſolnit tñ epo cathedraticū:etiā cē
ſua antiquos.de dona.paſtoralis:ſm Jnnoc.ad ħ.de cen.
cle.i. ¶ Op.ꝙ nō potuerit agi poſſeſſorio:vł via attētati:
ↄ̄ archidia.q2 archidia.nō ſpoliauit:ꝛ q2 appellatio:nō fuit
ↄ̄ eū īterpoſita:ad qḋ.de reſti.ſpo.cū ad ſedē.gl.dicit ꝙ nō
reſtituiſ ħ:ex vi īterdicti:ſȝ iudicis officio.ij.q.i.in pmis:q̄
caſu agiſ ↄ̄ tertiū:q ſucceſſit alteri in re ſpoliata:vel ħ factū
fuit archidia.mediāte:vel ratū habēte:vł ſciēter in vitiū ſuc
cedēte:vt.d.c.cū ad ſedē:ꝛ.c.tua.ſepe.ꝛ ſic etiā de fructib⁹
medio tpe pceptis tenef:vł ſcḋo hic agiſ p viā attētati:que
via etiā cōpetit ↄ̄ tertiū poſſeſſorē:ꝛ in ħ plus lȝ ꝙ poſſeſſo
riū:cū dēat reſtitui i pſtinū ſtatū:ꝛ ſic hēs ꝙ via attētati pōt
agi ↄ̄ tertiū poſſeſſorē. Primā lȝ Hoſt.q dicit ꝙ qualiter
cūq3 res mea puenerit ad aliū ſine iuſta cā:ſm canones in
dicis officiū ↄ̄ illū attētaſ generałr:ꝛ ſic pōt ītelligi de iudi.
q2 gu.ꝛ pcediſ ex eq̄tate naturali:de qua in regula locuple
tari.de reg.iur.lib.vj.equū eni eſt vt reddas qḋ de meo ad
te puenit:vt.l.ſi me ꝛ titiū.ff.ſi cer.pe.ꝛ ſic fortius ħ de eq̄ta
te canonica:ſm Hoſti. Secūda etiā plȝ Jnno.q cōcludit
ꝙ ſicut oīa attētata lite pē.dolo malo a ptibus ptinēt ad of
ficiū iudicis:vt illa corrigat:ꝛ reformet.ff.de edi.edic.l.edi
les.§.itē ſciendū.ff.de aqua plu.ar.l.ſi tertius.§.officiū:ꝛ.ff.
de rei ven.l.qui petitorio:vt lite pē.p totū. Sic ꝛ ſi app.pē.
aliq̄d attētet a ptib⁹:ad iudicis officiū ſpectat illud facere
in pſtinū ſtatū reformari:cū ea pēdente nil debeat innouari
Jeo.dilectus.§.q2 vero.ꝛ vide qḋ no.de R̄p.ex pte.ā.ꝛ hac
rōne ↄ̄ iſtos cōpetit officiū iudicis:vt reformeſ i pſtinū ſta
tū:lȝ p his nō cōpeteret īterdictū:in quo neceſſe eēt pbare
poſſeſſionē:ꝛ ſpoliationē:de reſti.ſpo.cū ad ſedē.dic ꝙ ſi ali
q̄d appellatiōe pē.extraiudiciali:attētaſ in piudiciū ſtatus
antiq:ꝛ retractaſ:vt hic:ꝛ de app.nō ſolū.lib.vj.hoc q̄ſi eſt
retractabile:vt q2 matrimoniū fuit cum alia contractum li
te pen.ſup ſponſalibus vel matrimonio:nā tūc nō retractaſ
matrimoniū:lȝ ō ſcō ſepeſ quo ad poſſeſſionē:vt in.c.lator
ā.de re iudi.dixi i piudiciū ſtatus:q2 ſi attētaretſ aliq̄d vten
do poſſeſſiōe antiq:nō retractaſ:q2 ħ nō vř attētatū:lȝ enim
pēdeat appellatio ſup iure eligēdi:vel pſtandi:q̄s interim
eligere vel pſtare nō pbibeſ.de in īte.reſti.c.ij.de īcepa.
ex lřis:dūmō vtaſ ad limites antique poſſeſſionis:vt dicit
Jo.an.in loco.ſall. Jn attētatio aūt p tertiū:ſi tertius ſucce
dit loco ptis:illud retractatur vt hic:q2 vitiū litigioſi ↄ̄tus
tertiū facit ſuccedere loco pmi.Ad qḋ.c.i.de ali.mu.iudi.
ca.fa. Si per tertiū oino. Jdē ſi appellatio eſt generalis:vt
hic fuit:q2 quelibet po attētans videtur pocq2 ille ↄ̄ appella
tionē attētare vř. Si appellatio eſt ſpālis ſi ille pcedit atten
tatū:ꝛ p p illud īterponiſ:retractaſ:ꝛ ſi attentatur ab illo ↄ̄

q̄ appellatur:ſecus ſi a tertio:vt no. Jo.mo.in loco.ſall.
Jdē dicit in pēdentia litis:ꝛ aliis remediis retractantur:q2
reus īter alios acta ꝛc̄.ꝛ ſubſequiſ attētatū ex quo eſt extraiu
dicialis:illud nō ſuſpēdit an ipediat attētandū de futuro:ſi
illud venit ad cōſequētiā facti de pterito nō ſuſpenſi:illud
nō ipedit:vt ſi appelleſ a cōfirmatiōe:ꝛ p hoc nō ipediſ tra
ditio poſſeſſiōis:ſi attētatū eſt ſepatū a iure de pterito:tūc
illud ipediſ.ā.c.ↄſtitutus:ꝛ hoc eſt tenēdū. Ex pdictis pȝ
lōga dřia:an agiſ p viā attētati:an p viā poſſeſſoriū:regu
lariſ nō agiſ ↄ̄ tertiū:nō ageſ. Jtē agēs poſſeſſorio hȝ pro
bare ſpoliationē:ꝛ poſſeſſionē:hic ſolū ſtatū:ꝛ idem no.de
ma.ꝛ ob.dilecti.vbi ponit alios effectus Jnno.ꝛ de R̄p.ex
pte.ā.ꝛ addit ibi vnū:ꝙ cū oīa debeāt reſtitui in pſtinū ſta
tū:retractabunſ ſnie cenſure:que aľs valerēt lȝ iniuſte. Eſt
alius effect⁹:q2 tali pſequēti p viā attētati:nō obſtabit ex
ceptio:que aľs obſtaret poſſeſſorio:ō excep.ſignificauerūt:
de quo de excep.pia.lib.vj.ꝛ de excep.cū iter. ¶ Aliū nota
bilē effectū ponūt dñi de rota ſua ↄclu.ſiiij.ꝙ lȝ agēti poſ
ſeſſorio i bñficialib⁹:ſit neceſſe collocare poſſeſſionē i aliq̄
titulo:de quo dixi.de reſti.ſpo.in lřis:ꝛ.c.ex pte.ij.p archi
dia.de eo q mit.in poſ.c.i.lib.vi.p Jnno.de fi.pſby.ↄſtitu
tus:ꝛ p Jo.an.i cle.de ca.poſ.l.ij.§.quedā.ff.de interdic.de
aq̄.quot.ꝛ eſti.l.i.§.pmittiſ.de reſti.ſpo.ad decius.lib.vi.ſe
cus erit inquātū agaſ p viā attētati:q2 nullo ordie iuris ob
ſeruato pcedit iudex ex puro officio reuocat in pſtinū ſta
tū:ꝛ hoc q2 iudex ꝛ ius offendiſ:ꝛ po ꝛ lex offēdiſ pbibēs
ne q̄d attēteſ lite.pē.vel appellatiōe:ꝛ q2 hoc ius agēdi ma
gis eſt pūilegiatū:de quo remittūt ad iura.ā.allegata:ꝛ de
app.cū teneamur.ꝛ p Jo.an.vt lite pē.c.ij.ꝛ p archi.ii.q.i.
c.i. ¶ Aliā dřiā in viā attētati:ꝛ poſſeſſoriū ſentiūt aliq:de
quo dicā cū glo.ſi. Eſt alius effectus:q2 ibi ſi ageref poſſeſ
ſorio:oȝ ꝙ lis ↄteſteſ:ꝛ iure ordinario agaſ:ꝙ ceſſabit hic:
q2 officio iudicis mercenario pcedit:ꝛ ſufficiet quedā īfor
matio ſūmaria:vt no. Jo.mo.in loco.ſallegādo.ō hac ma
teria attētati:inquātū ptꝫ ptiū ad iudicialē appellationē:vi
de ad ſatietatē Jo.mo.de elec.cupiētes.li.vj.in v̄bo agra
ria:vbi ſpāľr an iudicatū app.pē.retracteſ. Si poſtea ↄ̄ ap
pellationē pnūciaſ an illud reſurgat:ꝛ ibi an ſi pcto pncipa
liter ſniaȝ pnūciari iniuſtā:poſſuȝ agere p viā attētati:ꝛ an
via attētati poſſit deduci ſine pſecutiōe appellationis vide
Jnno.ſ.c.ſignificātes:ꝛ de ſen.ex.licet.lib.vj.ꝛ.ā.c.cōſtitut⁹:
ꝛ de elec.cū īter canonicos:ꝛ p Jnno.ā.c.puenit:ꝛ p archi
dia.ꝛ glo.de ap.nō ſolū.lib.vj.ꝛ vide Jnno.ſ.c.dilecti.ꝛ om
nino Joā.an.in.d.c.nō ſolum.lib.vj.in verbo ā ſi oīa. Que
autē exigānſ ad retractanda attētata.dñi de rota ſua ↄclu.
cccliij.tenēt ꝙ in appellatiōe extraiudiciali requiriſ appel
latio:ꝛ noticia appellatiōis:ꝛ Jdē Jo.mo.de elec.cupiētes
in verbo grauā.lib.vj.per que dicūt ꝙ retractatio fit demū
a parte noticie:quia ante non pōt argui de temeritate:ꝛ ne
gligentia.in cle.ij.vt lite pē. Nō ob.ꝙ no. Jnno.ſ.eo.dile
ctus:vbi dicit ꝙ appellās in abſentia iudicis:ante notifica
tionem:ſe eximit a iuriſdictione iudicis:ſicut ſi in pñtia
appellaſſet.ſ.eo.paſtoralis:quod intellige:vt no. archidia.
eo.ti.nō ſoluȝ.in verbo iudici.lib.vj.quia illud verum quo
ad tranſlationē iuriſdictionis:ſed non quo ad reuocatiōes
attentatorū:ad hoc quod no.ā.eo.cū ſit romanus dixi eo.
titu.ſuggeſtum:ꝛ dicam.ſ.eo.ſi iuſtus. Requiritur etiā ꝙ
conſtet de veritate cauſe appellationis:vt no. Jo.mo.in.d.
c.cupientes:ꝛ tenent dñi de rota cōclu.pcall.ꝛ in conclu.
ccxxxviij.all.de appel.non ſolum. Jtem non debet qs per
appellationem nō iuſtā diſcedere a perſecutione iuris ſui:
vt no. Jnno.de ma.ꝛ obe.dilecti:venerabilis:de his que fi.
a ma.par.ca.c.i.de elec.cum nobis:ꝛ.c.cum eccleſie:ꝛ quia
non pñſumitur pro veritate cauſarum appellationū extra
iudicium:dicunt tamen ibi ꝙ q̄ſq̄ȝ regulariter ſit verū ꝙ at
tētatū poſt appellationē nō ſit nullū:niſi pbeſ ↄtrarius cōe.eſt
tñ ſpāle i electiōe cathedraliū:ꝛ reglariū eccl'iaꝝ:vt ſit nul
lū attētatū poſt ꝛ ↄ̄ appellationē īterpoſitā ex veriſimilib⁹

cauſis. Alſ. de elec. ſi poſtq̃. lib. vi. Et hec vera ante cõmiſſionẽ appellationis. poſt cõmiſſionẽ vo oĩa attentata eſſent nulla: etiã nõ docto de vĩitate cauſe: q: ſupioꝛ vſ ad ſe negocium reuocaſſe: vt in. c. vt nr̃m. Le. ti. de elec. vt quáuis. lib. vi. e ſic pcedit qõ dſ de elec. cõſideratimus: e. c. auditis: vt q ſit nullũ poſt appellationẽ ſm naturã cãe pcedat hodie in cathedralibus e regularibus eccleſijs erit nullũ idiſtincte. Jdẽ tenet cõclu. cc. xxiiij. alſ. de Rp. ſignificauit: e. c. rodulphus. Jẽ. dilecte e. c. ſignificãtibus: e Jnno. de ſen. ex. ſolet. lib. vi. e ponit vba Jo. mo. in. d. c. cupientes. in vbo gratia. ¶ Op. cũ glo. vlti. q nõ ſufficiat appellari ex veriſimilib' cauſis: imo oꝫ q cãe pbenſ vt vere: vt in. c. vt debitus. Jeo. glo. dicit q ſufficit appellari ex vĩſimilib' cauſis: lꝫ non ſint neceſſe vel vere: dũ tñ ſint tales: que deberent legitime reputari ſi eẽnt pbate: dic q̃n qꝫ appellaſ e cã in ſe iuſta: e vĩſimilis: e iure approbata: qõ ius fundat itentiõeꝫ appellãtis ſup cã: e eſt planũ q hec appellatio extraiudicialis: ſecuto gratiam ie facit vt retractenſ attẽtata: abſqꝫ q als probeſ vera: qꝛ ius illam approbat. Jõ ſi abbas appellet ne moleſteſ ab archidi. ſup poſſeſſiõe eccľie: e cuſtodie eccľie vacãtis: que eſt ſibi ſubiecta: vel que eſt de ſuo pꝛonatu: e cã hac aſſignata: q ſit in q̃ſi poſſeſſione cuſtodiendi eccleſias meas: e cã eſt veriſimilis: e a iure approbata: ex quo monaſterij eſt eccleſia q habeat illius cuſtodiã tpalium: ſicut eis rõ reddi oꝫ. xvi. q. ii. c. ii. de cap. mo. c. i. e hoc caſu cũ appellet ex pbabili e veriſimili cã: e iure approbata: añq̃ aliqd aliud probet: reducẽdus eſt in ſtatũ i quo erat tpe appellatiõis emiſſe. Nõ ob. de elec. cũ iter canonicos: vbi oꝫ ne eligaſ: quia laboꝛat moꝛbo epilẽtico: pbare illũ laboꝛare moꝛbo epilẽtico: q ibi appellatio nõ erat iterpoſita: ex vĩſimili cã: e iure approbata: q: ſup moꝛbo ius nõ fundat intẽtũ: q̃ſi appellaſ ex cã veriſimili: ſꝫ nõ iuſta: e tũc nõ obtinet vt retractenſ attẽtata: q abbas nõ poſſidẽs appellaret ne moleſtaretur in poſſeſſione vacãtis eccleſie: ꝫ eũ: quẽ cõſtat poſtea poſſidere: q: pꝛ hoc nõ oꝫ pꝛhiberi vel poſſeſſione ſua: nec ab ipſa retradari de re pa. cõſultatiõib' e. l. i. C. de bi. ven. pi. lpe. nõ poſ. nec ꝫdicit hec decre. q: nõ pſtabat hic ipſuꝫ poſſidere archi. l. vl ſaltẽ erat dubiũ cũ poſſideret: cũ abbas negaret: e q de facto tũc poſſeſſiõi icũbebat. C. de inge. ma. l. iiij. e iõ dicit Jo. liiij. di. quiſqꝫ: q: nõ ſufficit appellare ex cã veriſimili: niſi ſit vĩa. ſic dicit gl. liiij. di. q ſant leges. Aliqꝫ appellatio iterponiſ de cã nõ veriſimili: a iure reprobata: vt q: nedũ q ius cõe faciat pro appellãte: imo facit ꝫ appellãtẽ. Et fundat intentũ appellati ſup cã: ſup qua ab appellãte appellatio extraiudicialr iterponiſ: e tũc dicẽdũ eſt vt dicit h Jnno. q intentũ appellati de iure cõi repelliſ via attẽtati: e appellatio eſt inanis: e obtinet appellatiõne: vt ſi appellat q ne moleſteſ in poſſeſſiõe eccľie vacãtis: e cuſtodia: q: hec cã appellatiõis: vbi nõ ſit mẽtio q eccľia ſit de pꝛonatu monaſterij: nõ ẽ veriſimilis. i. iure approbata: q: potius õbereſ cuſtodia archidiaconatu. lxiiij. di. ſi i plebib'. de inſti. cũ veniſſent. tũc ſi poſſideret abbas nõ reſtituereſ in pꝛſtinũ ſtatũ: lꝫ pbet ſe detinuiſſe i pe appellatiõis: niſi pbet appellationẽ iuſtã: nec auferreſ ab archidia. ad quã ꝺ iure ptiũ: vt reſtituaſ agẽti. Nec ob. q agẽti poſſeſſoꝛio: ñ obſtet exceptio pꝛietatis: q: aliud in poſſeſſoꝛio: in quo nõ admittiſ qõ pꝛprietatis: Aliud in via attẽtati: in qua admittiſ qõ pꝛprietatis: hoc eſt ad quẽ que petiſ ſpectet de iure: e ſic admitteſ pbatiões de iure: q ad archidia. ſpectẽt: nã cũ de pꝛprietate e poſſeſſiõe liceat queri: pꝛſerſ pbatio ſup pꝛoprietate. de cã poſ. cũ dilectus: e. c. ad vltimũ. Ita dic vt etiã ſentit Jnn. q e idẽ eẽt in poſſeſſoꝛio: q: pbatio notoꝛia impedit vires poſſeſſoꝛij: ſic e attẽtati. de reſti. ſpo. ad decias. lib. vi. plus dicũt dñi de rota: ſua cõclu. xiiij. h eẽ vep: ẽt ſi nõ fundet notoꝛiũ itẽtionẽ ꝫuenti: ſꝫ obſta agenti: q: ob. exceptio: e ipedu retractationẽ: e ſic dicũt fuiſſe ſuatuꝫ: e q: huius nõ iter. eſt. ii. q. vi. nõ ſolẽt: de elec. cũ iter. R. de teſti. venieus. ii. Jtẽ q apieſ via ad peccatũ: ꝫ no. de diuoꝛ. ſignificaſti: e hec dicẽ

vera pte petẽte. Secus ſi index ex pꝛo officio: pp ſui contẽptũ: velit reſtituere i penã attẽtantis: e offendẽtis: e ſic e iudicẽ. dicit ſi q p hoc nõ reſtituiſ poſſeſſio illi: de cuꝰ noiuſ pſtaret: ſi alteri ſi pꝛudeſ: alſ. no. ꝺ pſti. cũ. M. e qõ habeſ p eos. xiiij. ꝓclu. e ꝺ accu. ad petitionẽ: e ꝺ diuoꝛ. poꝛro. e dicit q ꝺ tenuit ex ꝓcluſiõib' ſuis: hec va puto in bñficiatibus. Jn alijs aũt ſecus: p illa que dixi. de reſti. ſpo. in iſtis e que no. glo. de reſti. ſpo. ad decias lib. vi. e idẽ ꝓcludit ſua ꝓclu. lij. Cõtrariũ vſ velle Jo. de reſti. ſpo. ad decias. lib. vi. dicẽs q lꝫ poſſeſſoꝛiũ non deſ ꝫ notoꝛie licite poſſidentẽ: q: ius fundat itẽtionẽ: cũ daſ ꝫeũ via attẽtati: vt in ꝺ plus habeat. xxi. q. iiij. volumus: e qõ ibi no. p Jo. viij. q. iiij. nõne: e qõ ibi no. e. c. cũ teneamur. e. ti. nõ ſolũ. lib. vi. e vt lit. pen. in rubꝛo: e in glo. allegant ſcripta Jnno. Hoſti. e Jo. an. de reſti. i tẽ. c. ij. e hoc iõ q: õ dĩſ iudex: e pꝛe iudicio: ꝫ q: hec nõ eſt reſtitutio oꝛdinaria: que fiat oꝛdine iudiciario: e ſine cõte. e libello oblato: e reuocatio p modũ attentati: que fit ex officio ſine libello. Nec ob. de puꝛ. cũ pꝛone: q: ibi non pẽdet liũ: e cpus ſit pꝛe p ꝺ vt tex. de accu. ſi cõſtiterit. hoc puto: vbi index velit facere reſtitutiones ex officio: alſ pcedit dictũ Jnno. q̃n qꝫ appellatio iterponiſ ex cã iuſta. e vĩa: ſꝫ nõ vĩſimili. i. iure nõ approbata: nec reprobata: q: non fundat intentũ appellatiõis: nec appellati vult: ſi eã reprobare appellatus: tũc ſi appellatus velit pbare ſpẽlẽ ꝓceſſionẽ: q: hic admittiſ qõ pꝛprietatis: dicũ qdã eẽ audiendũ: e repelliſ via attẽtati: ꝫ illud tñ nõ audiſ ſide ſcõ velit pbare pꝛ ſetes ſpẽlẽs ꝓceſſione: Et ꝺ q pmo caſu notoꝛius eſt mſ. Scdo nõ: e quoꝫ iõ ad quẽ de iure nõ ſpectat: cogiſ reſtituere p vim appellatiõis que reponit oĩa in pꝛſtinũ ſtatum. Aliqꝫ appellaſ ex cã iuſta nõ vĩſimili: nõ tñ vl approbare: e appellatus illã nõ vult reprobare: vt q appellet ne moleſteſ i poſſeſſionẽ eccľie vacãtis: alio nõ allegato: tũc ſi illa pbeſ vera: retractaſ attẽtatũ: vt q pbat ſe fuiſſe in q̃ſi poſſeſſioe: e ea que poſſidebat ad archidiaconũ puenirſſe: e p eũ moleſtatũ fuiſſet: nulla cã appellatiõis niſi hec: ne moleſteſ: nec ſup eccľie cuſtodia: neqꝫ debetis moleſtare: q: ſum in poſſeſſione eius: e adhuc ꝺ pbato retractant attẽtata: ſm Jnno. Jõ ſi appello ne fundũ vendas: q meus eſt retractabiſ venditio hoc pbato q meus eſt. C. õ rei. ven. l. ſi fundũ: alſ nõ reſtituiſ: niſi pbet. Nec ob. q hic dſ: q: hic cõſtabat eſſe patronus: e hoc cõſtito fundabat intentus de iure cõi: ſm hoc nõ erit dĩa iter appellationẽ extraiudicialẽ: e iudicialẽ: q: oppoꝛtebit q appellet ex iuſta cã: e vera: ſi veriſimile vel nõ veriſimilis. Alij dicũt q in ꝺ eſt dĩa: q: cũ in extraiudicialib' appellaſ ex cã de futuro: oꝫ q attẽtandũ ſit veriſimile: vt ſicut in appellatiõe iudiciali ſm tẽpus appellatiõis oꝫ cãꝫ eẽ verã. Jta oꝫ in extraiudiciali q ſit veriſimilis: q: erit q̃ſi audiunt a multis q archidia. minabaſ q ipꝫ eccľia ſpoliaret. xij. q. v. ꝺ vſ: vel als ſic facere pꝛueuerat archidia. de pꝛſump. mãdata. Et ex his habemus vnã dĩã iter appellationẽ iudicialẽ: e extraiudicialẽ: puto tñ q eo q grauamẽ eſt ſecutũ: ſufficiat l appellatiõe vĩſimilitudinẽ allegare: q: ex his que ſecuta ſũt de pꝛeteritis pꝛſũſ: habemus g vnã dĩã iter appellationẽ iudicialẽ: e extraiudicialeꝫ. Multas alſ ponũt hic doc. ſ. Jo. an. e aliqꝫ poſuit Jnno. S. eo. cũ ſit romana. ¶ Pꝛia de qua hic: q: iudicialis exigit verã cãꝫ pcedere. extraiudicialis exigit vĩſimileꝫ tpe appellatiõis: e q poſtea vere ſequaſ. ii. q. vi. e. i. q. ii. e ſe. c. ¶ Scda dĩa ẽ in diuerſitate nominũ. S. e. cũ ſit. ¶ Tertia i oblatiõe pbatiõis cãe: q: l iudiciali iuſtificaſ: ſi l extraiudiciali: q ſi ẽ corã q oſferaſ: de q ꝺ elec. cũ iter canõicos: e. Je. iterpoſita. ¶ Quarta in petitiõe apſoꝛũ: quos neceſſe hꝫ iudex petẽti tradere. S. eo. c. i. lib. vi. q nõ cogiſ pꝛo in appellatiõe extraiudiciali: q: cogiſ ꝫ ſe teſtificari: de pꝛoba. c. i. ¶ Quinta in q̃litate vel noĩe apſoꝛũ ſi tradanſ: q: l iudicio ſunt dimiſſoꝛij reuerẽtiales nõ ſunt deſcripti p his ſꝫ mgr̃ aliter dici pñt extraiudiciales in genere. Sed in ſpecie q̃n qꝫ cõditionales: de quo remittit Hoſti. in ſũma. e. ti. ſ. quaſ ſub foꝛma pꝛuocationis

extra iudiciū. ¶ Sexta:q2 extra iudiciū admittit̄ generalr̄ appellatio ⁊ icerta:nō in iudicio:vt dixi.ſ. ¶ Septia:q2 in extraiudiciali appellat̄ a ꝑterito. ¶ Octaua:q2 in extraiudiciali forte iter arreptū habet̄ ꝓ appellatiōe.de quo in.c.ſe. ¶ Nona:q2 excōicatus audit̄ appellans ſed nō vt ꝓuocās:de quo de excep.cū3 iter.de ma.⁊ obe.dilecti de excep.pia.lib.vi.nā ⁊ aliqñ pōt ꝓuocatio fieri ad defenſionē poſſeſſionis:vt ħ. ¶ Decima:q2 annus appellatiōis iudicialis currit a die appellatiōis emiſſe.Ị.c.oblatc.ſ.e.cū ſit:ꝓuocatiōis a die quo factū eſt ꝫ ꝓuocationē:de quo.ſ.e.ꝯſtitut⁹:Sed dicit Hoſti.ꝙ ēt dies ꝓuocatiōis ꝯſideratr̄:quo ad attētata:vt pȝ hic in eundē ſtatū in quo erāt. ¶ Undecima:q2 ị.x.dies eſt appellādū ſ3 ꝓuocari pōt ēt poſt.x.dies:ſed dicit Hoſti.ꝙ etiā qñq3 poſt.x.dies appellet̄.Ị.c.romana.ḥ.ſi d0.lib.vi. Aut q2 in vtraq3 eſt cā ꝓbabilis exprimēda:aut vr̄ in ſcriptis faciēda:de quo.c.ti.c.i.lib.vi. Scdo q2 in vtraq3 ſuocata poſt appellatiōe3 reducunt̄ in eūdē ſtatū.Ị.c.dilect⁹ ḥ.i.in fi.⁊ ħ:⁊.Ị.c.proxi.pōt addi alia dr̄ia:q2 attentata poſt appellationē iudicialē ſūt nulla. Sed poſt ꝓuocatiōe3:ita demū ſi ſunt ꝯtra.qđ dic:vt.ſ.de elec.cū nobis oli3:⁊ dixi.ſ.eo.cōſuluit ⁊ dixi cām ēt in.c.cū nobis:pōt addi alia:q2 attētata poſt appellatiōē ſunt nulla:ſed poſt ꝓuocationē nō niſi ſm naturā cē:de elec.cū nobis:⁊ no.de elec.auditis ad qđ.c.ti.ꝯſideratiuimus:⁊ ibi aſſignaui cām:pōt addi alia:q2 appellatio iudicialis ſuſpēdit cū iterponit̄ a grauamine preterito:ſed nō ꝓuocatio:l3 aliqñ deuoluat de quo dixi.ſ.eo.ꝯſtitutus:⁊ ex ħ ſequit̄ ꝙ appellatio impedit executiua ad actū de ꝑterito ſuſcēℓ:ſ3 nō ꝓuocatio:vt ibi no. ¶ Op.ꝙ male dicat poſſeſſiōi vtrilibet cōſeruata:q2 ipoſſibile eſt duos iſolidum dn̄os eiuſdem rei.ff.cōmo.l.ſicut certo.ḥ.ſi duob⁹ vehiculū.de ꝓba.l3 cā3. Sol.dicit Hoſti.ꝙ caute dicit lr̄a vtrilibet:⁊ nō vtriq3:q2 ꝑmū verbū h3 vim diſiunctiue:⁊ ſm h3 vim copulatiue:ſm Hoſti.

d **Ilecti filij.** Si ꝫ ſupiorē ſuū quis itineret ad papā:habetur ꝓ appellāte ita ꝙ ſn̄ia poſtea ꝫ eū lata nō t3. Pri̇a po ponit ꝗrelā.Scda dat iudicē.ibi.cu3 aūt. ¶ No.i.ꝙ itineris arreptio h3 vim appellationis:qñ iter arripit̄ reſpectu certe cāe:⁊ h3 effectū quē h3 appellatio quoad attētata. Et no.ꝙ plus eſt fcō aliqd agere ꝗ̄ vbo. ¶ No.ij.ꝙ excōicatio lata poſt appellationē eſt nulla:vel poſt id qđ ſubrogat̄ appellatiōis loco.Et no.ħ aptū h3 intellectū:ꝙ hic appellaret̄ extra iudiciū:ꝙ attētatum iniuſte poſt appellationē extraiudicialē:eſt ipſo iure nullū:qñ appellat̄:nō vt aperte:ſed a iudice:⁊ ſic limita.c.ꝯſideratiui⁹ ad ħ ō capel.mo.cū dilect⁹. Glo.colligit ꝙ plus fcō ꝗ̄ verbo aliqd fit:⁊ all'.multa iura:qb⁹ fcō magēdū ꝯſenſus exprimit̄:vltra allegata in glo.dicūt doc.ꝙ fcō ꝓbat̄ bōitas.C.de admi.tu.l.lex tutores:ad ħ qđ no.in.c.extimauit hic all'.de hereti.accuſatis.ḥ.illi. ¶ Querit glo.an itineris arreptio ad archiepm̄ hēt vim appellatiōis glo.ꝙ non:q2 ħ ſpāle ꝑuilegiū pape nō extendit̄ ad inferiorē:q vocatus eſt ī partē ſollicitudinis:nō in plenitudine3 ꝑtātis.ij.q.vi.qui ſe ſcit.de viſu pal.ad honore3. Alij aſſignāt caſus ꝙ cū quare itineris arreptio nō h3 vim appellationis:q2 nō adit̄ archiepūs p viā ꝗrele.ō offi.or.ad reprimēdā.glo.in fi.vacillat:⁊ vltimate redit ad ħ ꝙ ſic idē ī archiepō:⁊ aliis ordiariis:in caſib⁹ in qb⁹ pſit p viā ꝗrele adiri.in aliis nō ſm Hoſti. ¶ Op.ꝙ itineris arreptio nō habeat vim appellatiōis:q2 vr̄ appellet̄ in iudicio ante ſn̄ia3:⁊ o3 ꝙ appellet̄ in ſcriptis:⁊ cā aſſignata legitiua.Ị.c.vt debitus:⁊ ħ h3 in ſe itineris arreptio:Aut a diffinitiua ⁊ idē:q2 o3 incōtinēti vbo appellare:vel ex interuallo in ſcripti:vt.Ị.c.vt debitus.de ap.cordi.lib.vi.⁊ talia nō ſupplet itineris arreptio. Glo.dicit ꝙ itineris arreptio añ ſn̄ia3 h3 vim appellatiōis:l3 nō a diffinitiua:ꝑ hoc nō tollit ꝯriū.gl.ſecūda fatet̄ ꝙ itineris arreptio nō h3 vim appellatiōis. Sed alia cā fuit hic ſn̄ia nulla.ſ.q2 hic volebat eē iudex in cā ꝓpria.de ope.no.nū.c.ij.⁊ ſic deficit

ex defectu ꝑtātis. ¶ No.glo.ꝙ illud qđ dicit̄ iudicē non poſſe eſſe:verū vt nō ſolū poſſet exceptiōe repelli:imo iudiciū eſt ipſo iure nullū:dato ꝙ nihil opponat̄:vel appellet̄:ſ3 hanc lecturā:nō eſt ergo tm̄ recuſabilis:imo ſn̄ia eſt nulla. Sol.nō eſt bona ad tex.q2 tex.pōderat aliā cām.ſ.q2 appellatū:vel quia actū gđ:ꝙ habet̄ pro appellatiōe:vn̄ dicit hic Hoſti.ꝙ hic fuerunt plures cā nullitatis. Prīo q2 erat iudex in cā propria.C.ne qs in ſua cā.l.i. Scdo q2 ſubditos grauauit ꝫ id:de reſti.ſpo.cōquerēte.Tertio q2 vr̄ appellat̄ ſeq:qđ eſt efficatius.ō hac materia hētur.xi.q.iij.ſi epūs.forte dic ō itineris arreptiōe an ſuſpēdat iuriſdictiōe3:qñ nō interponit̄ ex cā de ꝑterio:dicā.Ị.c.vt debit⁹:⁊ de hoc loquit̄.Ị.c.meminimus:⁊.c.ſuggeſtū.S3 qñ iterponit̄ poſt grauamē:tex.hic ꝙ hētur ꝓ appellatione. Sed an ſit neceſſe ꝙ cā exp̄mat̄.dic ſi appellet̄ extra iudiciū:vel añ iudiciū ceptū:ſufficit cām ꝑparatā:vel cōicatam exprimere:⁊ cautum eſt ꝙ exprimeret̄ in ſcriptis:ſicut in appellatiōe:⁊ ſic dicit Hoſtiē.hic fuiſſe:q2 loquit̄ de appellatiōe extraiudiciali:ꝙ pȝ ex verbo ꝓuocare.ſ.e.cū3 ſit:q2 timebat qōnē:de qua erat ꝯtētio extra iudiciū:⁊ verti ſꝑabat̄ in iudicio:q2 de hoc cōtendebat:⁊ cā erat hic:q2 volebat eē iudex in cā ꝓpria. Jō dicit Hoſti.ꝙ vbicūq3 iudex vult ſibi ius dicere:nec eſt notoriū ꝙ ſubditus debeat obedire:pōt dicere ſubditus dn̄o nō teneor hoc facere:nec volo iudiciū vr̄m ſubire:imo recuſo vos vt ſuſpectū:⁊ ū de cā nr̄a agat̄.ſ.e.ſcdo requiris.Ị.eo.cū ſpāli. Nec debetis eē actor ⁊ iudex de vb.ſig.forus. Jō ſup hac cā ꝓuoco vos ad ſupiorē:puta metropolitanū:⁊ ex nūc iter arripio:⁊ talē nūciū mitto. Secus in his in qb⁹ iudex poſſet ꝓcedere ex officio:ibi eni ex quo qs ſemel citatus eſt ad iudiciū:ꝓuocatio nō excuſat:nec appellatio:niſi ex cā canonice fcā.ſ.e.cōſuluit:⁊.c.ꝑuenit.ij. Jdē ſi litiget̄ cū ſubditis ordinarij.Ị.c.vt debitus:pōt ēt hēre vim appellatiōis ꝓcedēte grauamine in iudicio:⁊ tūc dicit Inno.eo.tit.cordi.lib.vi.ꝙ tutius eſt cāa exprimere:qñ iter arripuit:ſic ſi appellaret̄:q2 ſi qñ appellat̄ tenet̄ exp̄me ꝗre qđ nō eſt qñ iter arripuit:vr̄ arripit̄:ꝙ ſubrogat̄ loco appellatiōis:vñ ſaltē tenet̄ cāa exprimere ſicꝗ qñ appellat̄ vbo:aſs nō.Ị.c.vt debitus:de qua poſt lap.ſua all'.cl.vbi ſentire vr̄ ꝙ itineris arreptio nō habeat vim appellatōis iudicio cepto:ſ3 hec nō negāt hic:⁊ ſentiūt qđ.ſ.dixi doc.Ị.c.cordi.lib.vi.

p **Aſtoralis.** Per clāu3 appellatiōe remota ois appellatio prohibet̄:q̄ p ius nō eſt exp̄ſſe ꝑmiſſa.h.d. Hec prima ꝑ ꝯſultatio:⁊ reſpōſio. Scda ibi.nos igit̄. ¶ No.i.ꝙ clā appellatiōe re.nedū tollit appellatiōes fruſtratorias:ſ3 ēt legitimas:⁊ ex cū legitīs iterpoſitas:qñ cāe nō ſunt a iure exp̄ſſe:nō tm̄ tollit appellatiōes ex cauſis a iure exp̄ſſis iterpoſitas:vt hic. ¶ No.ij.ꝙ clā appellatione re.l3 tollat appellatōes ex cā iuſta iterpoſitas:quo ad neceſſitatē deferēdi:nō tm̄ tollit illas quo ad effectu3 deuoluēdi:vt grauamē releuet̄ vel l3 tollat appellatiōes:non tollit qn grauamē poſſit releuare:ſaltē p viā ꝗrele:ſ3 ꝑ̄is eſt melior:vt.Ị.dicā:⁊ pȝ.ſ.de offi.dele.c.ꝑterea.que eſt gl.huius ver. ¶ No.ꝙ clā ꝑuilegiata ſonās ꝫ ius ī dubio d3 itelligi:vt ī aliquo detrahat iuri:vel addat ad hoc de ꝑuil.ſi papa.lib.vj.C.de ioſ.te.l.ſi qñ.ff.ad muni.l.i.in fi. ¶ Op.ꝙ nō poſſit appellatio p Rptū tolli:cū hoc ſit tollere ꝺfenſionē:que eſt de iure naturali:no.de ꝯſti.que in eccliarū. Sol.ſolus papa pōt tollere hāc:quo ad formulā iur̄.de of.dele.paſtoralis.ḥ.fi.⁊.c.ſup qōnū.ḥ.fi. ¶ Op.ꝙ clā appellatiōe remota:nec oli3:nec hodie aliqd opet̄:nō oli3:q2 ex cā:dūmō nō maifeſte fruſtratoria:poterat appellari.ij.q.vj.ad romanā:non hodie:q2 ex cā iuſta:pōt appellari ſine ſubſit clā appellatiōe remota:vel nō.Ị.c.vt debit⁹.glo.cōiter ſūt in opi.⁊ hic:⁊ in.c.vt debitus:⁊ vbilibet:ꝙ clauſula: appellatione remota hodie nihil operatur:quia non tollit appellationes ex cauſa in iure expreſſas:ſed in iure expreſſum eſt ꝙ teneat appellatio ex legitima cauſa.Ị.c.vt debitus:igitur dic

ſi appellatio īterponit̃ ex cā manifeſte fruſtratoria: vt quia
appelletur in crimine notorio.𝔍.eo.c.cū ſpāli: ⁊ tūc nec olim
nec hodie opaꝛ̃ appellatio: q2 iſta repellebaꝛ̃ a iure. Jō nec
a iure nec a iudice erat admittēda. In his nō poterat pate-
re ius clare ad hoc glo.ſ.𝔖.c.pſonas: ⁊.c.cū ſit. Si appella-
tio īterponit̃ ex cā fruſtratoria: ſed nō manifeſte: vt quia nō
erat legitima: vel nō exprimebaꝛ̃: vel nō erat vera: ⁊ olī p ius
hec appellatio admittebaꝛ̃: q2 ⁊ i iſta olī opabaꝛ̃ clauſula:
hodie non opaꝛ̃: q2 hec eſt repulſa p ius: vt.𝔍.c.vt debitus: ⁊
ſic ſi pōt patere ius clare: vn̄ nec a iure nec a iudice admittiꝛ̃:
⁊ in hoc corrigit.c.vt debitus. Si appellatio īterponit̃ ex cā
legitima in ſcriptura tn̄ nō expſſa: licet in ſcō dubia: ⁊ hec ad
mittebaꝛ̃ a iure. vt ſ.: ⁊ hodie etiā admittiꝛ̃ a iure.𝔍.c.vt de
bitus: ſed non ex neceſſitate admittenda a iudice: ⁊ vbi ex cla
pōt non admittere: ⁊ in ſ operaꝛ̃ vis clauſule appellatione
remota: vt hic: vbi ſi non eſſet. clā eſſet admittenda a iure:
⁊ a iudice. Inno. dicit ſ in ſua prima glo. ꝙ clā nō opaꝛ̃: q2
nō tollit appellatiōes ex legitima cā: p quo de ℞ p. edoceri
.𝔖.c. ſecūdo requiris: ſed illa iura īelligēda ſunt ſcōm iſta:
dic ergo ꝙ clā opatur vt eſt dictū. Nō ob.c.vt debitus: iun
cto iſto ꝙ admittiꝛ̃ cōtra appellatiōis clam ex cā in iure ex
preſſa: ⁊ ibi eſt expreſſuz ꝙ appelleꝛ̃ ex cā iuſta: qn̄ qz appel
laꝛ̃ ex cā in genere pmiſſa: dubia cū an ius pmittat: vel non:
⁊ opaꝛ̃ etiā clā: q2 talis appellatio eēt a iure admittenda: p
clam quo ad neceſſitatē illaz admittendi p iudicē pōt poni
exēplū: ſm app. qn̄ appellatur a ꝓnūciatiōe arbitroꝝ: q iu-
dicauerūt cognitionē ſpūalē eē: vel nō eſſe ꝓbabilē cām re
cuſandi iudicē: ⁊ facit qđ no.𝔍.c.cuz ſpāli ſup.iiii.glo. vel in
cām: quo ſunt opi. diuerſe: vt q2 appellatur a iudice: q2 cogit
rñdere p lr̄as: ſcōo īpetratas: nō faciētes mētionē ꝺ pmis
que tn̄ fuerūt ꝑus iudicibus pn̄tate: de quo.𝔍.c.vt debitus ſi
nō appellaꝛ̃ ex cā legitima: ⁊ expſſa ī iure: ꝙ appellari pōt:
etiā qn̄ cā eſt cōmiſſa app.re. quo caſus exprimit glo. ⁊ po
nit ſpe. in ti. de ap.§. in quib⁹. ver. ſed quā dicere: ⁊ planū eſt
ſm oēs ꝙ clauſula nihil opaꝛ̃: ſi appellaꝛ̃ a caſib⁹ a iure ex-
preſſis: q2 caſus apparet pmittens ſpecifice appellare: ſ3 nō
exprimit qn̄ cā eſt appella. re. cōmiſſa: vt ſic in ſcō concurrat
cā appellandi: adhuc ſ3 aliqui ꝯtra. clā nihil opaꝛ̃: q2 de iu
re poterit appellari ⁊ eſt cā: q2 tunc appellaꝛ̃ ex cā notoria:
q2 que in iure cōſiſtunt notoria ſunt. l. officiū. de le. iii. Sed
idē ſi aliter cā appellādi eſt iuſta: ⁊ vera: in ſcō vt no. glo. de
reſti. ſpo. ex cōqueſtiōe in glo. fi. ⁊ eſt caſus notabilis.𝔖. de
iudi. inter cetera. Sed eſt dubiuz: vt videaꝛ̃ ius clā nunqđ
vbi reijciꝛ̃ appellatio a iure: vel ab hoīe ex vi clē: vel aliter
īdiſtincte reiiciaꝛ̃ appellatio: dic ſi reijciꝛ̃ a iure: ꝑpter cauſe
defectū: vel forme: repelliꝛ̃: quo ad oēz effectū. de app. cor
di. lib. vi.𝔍.c.vt debitus: niſi papa illā vellet ex certa ſcia ad-
mittere: ⁊ ille ſolus poſſet talib⁹: cuz iudex deferendo ſibi
manus ligaret: de app. cū appellationib⁹. lib. vi. Idē quā-
do pp multiplicitatē appellationū reijcereꝛ̃ appellatio.ꝺ.c.
directe.𝔍.c. ſua nobis. cū ꝯcor. Idē ſi remouereꝛ̃ appellatio
ex vera cōtumacia appellātē: ⁊ exiſtēte: q2 adhuc tolliꝛ̃ quo
ad oēm effectū: ꝙ de cauſula: vt in cle. ſi ante: de do. ⁊ cōtu.
Itē qn̄ remota pp delicti enormitatē: licet īdubio cenſeaꝛ̃
remota a diffinitiua: ſed nō ab īterlocutoria: q2 nōdū cōſtat
eū notorie deliquiſſe: vt no. archi. de here. vt inquiſitiōis. lib.
vi. Idem ſi remoueaꝛ̃ appellatio a iure: priuilegio pſone: a
qua appellaꝛ̃ q2 tolliꝛ̃ quo ad oēz effectū. C. de ꝑci. imp. of.
.l. ſi quis: ⁊.C. de ſen. ꝑfec. l. i. niſi ꝯtingat eū iudicare ad re
lationē alterius: q2 poterit tūc appellari. ij. q. vi. biduum ad
fi. ꝺſi. ſi qdē. Si aūt remoueꝛ̃ pp ꝺlicti notorietatē: tollitur
quo ad effectū ſuſpēſiuū tantū: ⁊ quo ad neceſſitatē ⁊ penaz
deferēdi: quo ad deuolutiuū nunqđ ſit in ptāte eius ad quē
appellaꝛ̃: appellationē admittere no. Inno. de app. paſto-
ralis §. ꝓterea.ꝺ app. romana.§. i. lib. vi. vbi aūt appellatio
remoueꝛ̃ a ſtatutis: ſi vtrūqz iudiciū: ⁊ tribunal non eſt ſub
ptāte remouētis: nō valet remotio ff a q. app. nō l3. l. i. ⁊ de
iureiur. veniēte: ⁊ tūc fruſtra dubitaꝛ̃ vbi poſſet: q2 iudiciū

eſt ſub eius ptāte: ⁊ adhuc tolleꝛ̃ quo ad oēm effectū: vt in
ſtatutis italie: que tollūt facultatē appellandi in iſtrumētis
guarētiſie. Idē qn̄ appellatio remoueꝛ̃ a ptib⁹: q2 indiſtin
cte tolliꝛ̃ a ptib⁹: qi pteo pnt ſibi in hoc ꝑiudicare. C. ꝺ tēp.
app. l. fi. ⁊ dicit Hoſti. ꝺ offi. dele. paſtoralis.§. ꝓterea ad ſ
.C. de tēp. app. l. fi. dūmō renūciatio fiat ſic ꝙ valeat: vt q2 in
iudicio vel per pactū: ⁊ aliter nō pōt renūciari. l. in plurium
.ff. de acqui. here. l. i. C. de pac. no. Io. ij. q. vi. ſi aūt. de arbi.
īnotuit: de iureiur. veniētes. de teſta. Raynaldus ſup. iij.
glo. Hoſti. in ſum. de iudi.§. quo remedio. ver. no. de deci.
ex multiplici: vt ibi no. l. i.§. ſi qs an̄ ſniaz. ff. a qu. ap. non li.
ad hoc no. ij. q. vi. fin. aūt: ꝙ ītelligo etiā anteꝙ̄ lis pendeat:
l3 aliq cōtra. p dcā Bar. ff. de tranſ. l. qui cū tutorib⁹: ⁊. l. q
rome.§. duo fratres. eo. ti. vbi debitū qđ nō eſt de pñti re vl
ſpe. nō pōt remitti: de quo de pac. l. i. ⁊ ꝙ tpe electionis iu
dicū ſ fieri poſſit. hoc t3 Io. ij. q. vi. Si aūt: ⁊ p Hoſti. in ſū
ma de re iudi.§. quo remedio. ver. no. qn̄. ⁊ no. deci. ex mul
tiplici. ff. a qui. appella. nō licet. l. i.§. i. Si appellatio remo
ueꝛ̃ ab homine ⁊ vbi dixi vltra ius ab hoīe remoueri: quā ſo
lus pōt tollere papa ꝺ offi. dele. ſup qōnū: adeo ꝙ nec lega
tus hoc pōt reſcribēdo. C. de offi. pre. vr. l. nouimus: ⁊ in cle. de
elec. ne romani: ⁊ qđ no. gio. deberet. c. fi. lib. vi. tūc ponde-
ra effectus appellationū. Prio eniz appellatio ſuſpēdit iu
riſdictionē iudicis a quo: hūc tollit clā: q2 nō ſuſpēdiꝛ̃ iuriſ
dictio niſi deferaꝛ̃ p iudicez a quo: vel niſi mittaꝛ̃ īhibitoria
p iudicē ad quē: de app. romana. lib. vi. vel niſi ſupior deli
beret de appellatiōe admitēda: ⁊ ab illo tpe ſuſpendit: quo
ex certa ſcia appellationē admittit.𝔖. de offi. dele. paſtoralis
.§. ꝓterea. Ex hoc ſecundo tolliꝛ̃ ſecundus effectus. ſ. pene
iudicio nō ꝺferentis: ꝺ quo. ij. q. vi. de cetero: q2 nō artaꝛ̃ ad
deferēdū: niſi vbi.ꝺ. dixi ſuſpēſaz eius ptātez: ⁊ tūc iudex po
terit dare apoſtolos refutatorios: hoc nō ꝙ nō dixit appel
lātiōi deferendū: q2 in ℞pto eſt cōmiſſa cū clā appellatiōe
remota: ⁊ appellatio eſt īterpoſita in caſu a iure nō expſſo:
pōt tn̄ deferre ſi vult: vt hic: l3 nō artaꝛ̃: ⁊ ſ t3 ſ Ab. ⁊ eo de-
ferēte opabiꝛ̃ delatio: de app. cū appellatiōib⁹. lib. vi. Ter
tius eſt effectus. ſ. retractatiōes atteſtatoꝝ: quo ad hoc. dicit
Hoſti. ꝙ opabiꝛ̃ clā: q2 vbi nō eſt attētatū retractaꝛ̃ p viaz
attētati: ſm modū de app. nō ſolū. lib. vi. nō exiſtēte clā nō
retractabiꝛ̃: ⁊ ſic p modū qrele iniuſticie: nō p modū attēta
ti: ⁊ retractabiꝛ̃: ⁊ hec ſequiꝛ̃ Hoſti. ⁊ Io. an. Inno. dicit ꝙ
nō retractabiꝛ̃ p modū attētati ex vi appellatiōis ab īterlo-
cutoria poſtꝙ̄ eſt attētatū: ſ3 p viaz appellatiōis poſtea ſub
ſecutiue a diffinitiua. Sed vt dicā.𝔍. puto ꝙ etiā p viā atten-
tati fiet retractatio a tpe miſſe inhibitorie: vel a tpe quo ſu-
pior deliberauit de admittēda appellatiōe p decre. paſtora
lis.§. ꝓterea. de app. in attētatis ante miſſaz inhibitoriā: vel
ad miſſionē ſupioris puto ꝙ tūc fiat p modū qrele: niſi po-
ſtea appellareꝛ̃ a diffinitiua: vt dixit Inno. ⁊ Hoſtiē. q2 clā
opaꝛ̃ vt appellatio an̄ nō īpediat attētatū. emēdatio aūt ei⁹
ſup quo pēdet appellatio ex quo iudex de illa ꝺliberat ad
mittenda: fiet p viaz appellatiōis per pall.§. ꝓterea. Alius
eſt effect⁹ deuolutiuus cāe ad iudicē ad quē: vt quo adhūc
effectū clā nō tollit appellationē qn̄ ſit in ſupioris ptāte ad-
mittere appellationē: ſi videat grauamē: de quo agiꝛ̃: emē-
dādū. Sed an tūc poſſet quilibet: quidā dicūt ſolū papaz ſ
poſſe admittere: qui ſolus pōt cām cōmittere appellatione
remota. Alij dicūt de ql̄ibet ſupiore ad quē appellaꝛ̃: vbi
remota eſt appellatio a iure. In hoc vltimo reſidet Io. an.
ſed diuerſificauit etiam in modo: quia aliqui ꝙ modo vel
via querele tunc admittit. Alij ꝙ via appellationis a diffi-
nitiua. Alij ꝙ via appellationis ab interlocutoria placet ꝙ
inferior poſſet hic deliberare vt admittat: ⁊ ꝙ via appella-
tionis quas etiaz opiniones tangit Inno. in dicto. c. ꝓterea
⁊ quando appellatio eſt remota a iure in īferiore eſt planū:
ſm diſtinctionē de qua dixi.ꝺ. ad qđ de app. romana.§ i. li.
vi. Nūquid aūt in facultate ſuperioris ſit: ſi vult emendā
di in iuſte actum: ⁊ cauſa cōmiſſa: cuz clauſula app. re. an ne

remittetur ex debito iuris. Hoſti. dicit ꝙ neceſſitatur ad illã admittendã: vnde exponit hic. poterit. i. debebit: quia aliter nõ eſſet iudex: ſi in eo nõ eſſet iuſticia: de ver. ſig. forus. vl' dicit poterit: quia in ſuã ptãte eſt cãm appellandi approbare ⁊ iprobare: ex quo cauſa non eſt iur. expſſa. Si tñ illã iniuſte iprobet poterit ſecũdo nõ tertio appellari. ẽ. eo. directe: ſm Hoſti. ¶ Op. ꝙ hodie cũ indiſtincte ſit remota appellatio a iure: modicũ opeꝛ clauſula. ẽ. eo. vt debitus. corrigit ꝗquid dicit de clauſula. Inno. dicit ⁊ bñ: ꝙ nõ videt ꝙ aliqua neceſſitas equitas: vel vtilitas: iuſticia: vel rõ cogat dicere hanc ſpãlem conſtitutionẽ: que cum diſtinctione ſolũ ſpãles queſtionẽ: obrogatã per illã generalem conſtitutionẽ. Nam inſana eſt doctrina vt ſpẽs detrahaꝛ p genus: de quo. in. d. c. vt debitus. Et hoc placet Ab. q dicit in hac pte hec notanda: ꝙ nõ ſpetraꝛ in pñilegiũ: quod de iure communi cõpetit. Itẽ ꝙ quelibet clauſula in Rpto debet aliqd opari. Itẽ ꝙ nõ valet hoc argumẽtũ: iſte appellauit ex tali cauſa: que ſi eẽt vera deberet legitima reputari: ergo iudex debet deferre. Itẽ nec p cõuerſum iudex teneꝛ appellationi deferre: ergo nõ valet appellatio: ſm Ab. Si eſt dubiũ an remota appellatione cẽſeaꝛ remota recuſatio. dic ſi ſubeſt defectus cãe: via remota altera remota cenſeꝛ. ẽ. eo. ſup eo. Si ab hoĩe ſimpliciter remoueꝛ: nõ p hoc remota cenſetur recuſatio. C. de ten. l. fi. ẽ. eo. poſt termino. Si eſt remota ppter grauitatẽ ⁊ notorietatẽ delictitũc remota appellatione cenſeꝛ remota recuſatio. ẽ. eo. pñenit. Si remoueꝛ ex hoc recuſatio ne iura in vna: ⁊ eadẽ cã prouo. l. i. ⁊ no. in dicta. l. ſi. C. de ſen. Si remoueꝛ appellatio pp cõtumaciaʒ veram ptie: pp hoc nõ reiciꝛ recuſatio: de quo in ſpec. in ti. de recu. §. ſi. ver. ſed quid cã cõmiſſa. ij. q. vi. ſʒ quis in quacunqʒ. Eſt ſcđo dubiũ an ſi cõmittaꝛ cã recuſatiõe remota: quid operetur: hoc dubiũ tangit. ſpe. in ti. de recu. §. i. ver. quid ſi cauſa cõmittatur. Si cõmittaꝛ ab inferiore a pncipe hoc nõ põt. de offi. dele. ſup queſtionũ. §. ſi. Si a pncipe ſi inhibeꝛ ex certa cauſa: ex illa nõ poterit recuſari. C. de offi. pfe. pto. l. vna. xciiij. di. c. i. xv. q. iiij. que autem. Si ſimpliciter remouetur. dicit ſpe. ꝙ ex cauſa legitima poterit recuſari: ſicut põt appellari. ſatis eque dici põt: ꝙ ex cauſa in iure expreſſa poſſit: vel notoria: ex cauſa dubia non: ſicut in appellatione. Ex his infeꝛ quid ſi cõmittatur appellatione: ⁊ recuſatione remotis ſi eſt remota a papa: patet ex dictis deciſio. Aduerte tñ ꝙ vt dicit Hoſti. in ſum. huius ti. de ſtilo curie clauſula app. remo. nihil opaꝛ: de ꝗ in ſũma. ð offi. dele. §. ꝙ ſit eius officium ad fi. §. ver. ſed que eſt ratio. ⁊ tenet lapus ſua alĺ. cxxviij. ⁊ dicit ꝙ hec tenet ſpe. in ti. ð app. §. in quibus. ver. ego dico: ⁊ refert Bar. idẽ tenere: de quo p archi. ij. q. vi. nõ ſolet. Aduerte tñ ad vnum: ꝙ ſi a iure remouetur appellatio ratiõe alicuius delicti: oʒ ꝙ de illo delicto conſtet: anteꝗ̃ cenſeaꝛ remota: ideo inquãtũ diſcutiꝛ an deliquerit ab interlocutorijs appellari: nõ a diffinitiua: quãdo conſtat. Sic dicit archi. de here. vt inquiſitionis. lib. vi. quod no. pp ſtatuta que tollunt facultatem appellandi in inſtrumentis liquidis: vel aliquibus delinquẽtibus.

Uerum. Si excõicatus appellet nihilominus denunciatur: ⁊ beneficiorũ pũentibus ſpoliatur. ſa ibi. verũqʒ. ¶ No. i. ꝙ appellatio eximat appellantẽ a iudicis poteſtate: ⁊ ſic ſuſpenditur: vel extinguiꝛ: iuriſdictio iudicis a quo ad tp̃s: ⁊ diciꝛ dormire inſpecto exitu futuro: de pñti extincta diciꝛ. ¶ No. ij. ꝙ appellatio poſt ſententiam excõicatiõis non habet vires ſuſpendendi excõicationis ſñiam. ¶ No. iij. ꝙ appellatio: inquantũ nõ ſuſpendit actũ de pterito: nõ ſpendit actuʒ mere executiuũ: aut declaratiuum de futuro: dependẽs ad actuʒ de pterito: Ad hoc quod no. ẽ. eo. conſtitutus. ¶ No. iiij. effectũ excõicationis: q: pũat facultatem recipiendi: ⁊ pcipiendi reddditus beneficij. ¶ Et no. pũatũ cõione eccleſie: pũatuʒ facultate pcipiẽdi redditus qui diſtribuũt in eccl'is. ¶ Op. ꝙ non poſſit iudex a quo denunciare quem excõicauit: ar. de offi. dele. paſtoralis. §. pterea: ⁊ q: illius eſt ſuſpenſa iuriſdictio: ⁊ dicit Jo. an. ꝙ hoc pcedit quando ordinarius: qui non excõicauit: ad cuius officiuʒ ptinet denunciare excõicatos facere vitari: hoc denunciat. xi. q. iij. curie. de treu. ⁊ pa. c. i. Si tamẽ iudex appellationis mandat illũ nõ denunciari excõicatũ: vl' denunciari nõ excõicatũ: quãuis maleſaciat: videꝛ tñ ꝙ audiendus ſit: ⁊ nõ denunciabitur: nec audieꝛ appellans is p quo excõicatus eſt: ne hoc fiat: quia eius non intereſt ꝙ denuncieꝛ excõicatus: cũ certuʒ ſit ꝙ nõ eſt cogẽdus ad ſatiſfactionẽ appellatione pen. nec eſt ei in pñia cõſulendũ ꝙ ſatiſfaciat: niſi debitũ recognoſcat: cũ nõ interſit illius p quo excõicatus eſt: ergo nõ poteſt appellare. ij. q. vi. non ſolent: hec verũ: niſi is: p quo excõicatus eſt: ptendat eum excõicatum pro manifeſta offenſa: quia a tali mandato p iudicẽ ad queʒ vt nõ denuncieꝛ poterit appellari: quia certuʒ eſt ꝙ ſi excõicatus eſt p manifeſta offenſa: ꝙ appellatio nõ tenuit. ẽ. eo. conſuluit: ⁊ c. pñenit: ⁊ c. cũ: ⁊ ꝙ app. pen. ⁊ ſic qõne pendente iuriſdictionis nõ hʒ iudex appellationis ſe intromittere de cauſa pncipali niſi inquãtũ ſibi pararet pindiciũ: ſi poſtea conſtaret iuriſdictionẽ ſuã eſſe: vt ſi pcederet quis in cognitiõe ipſius cãe. ſʒ Inno. de quo Hoſti. remittit. ẽ. c. romanã. §. ſi non vocatis: ⁊ de ſen. ex. ſolet. li. vi. ¶ No. bñ ꝙ licet ab excõicatiõe nõ poſſet appellari: a declaratione tñ excõicationis põt appellari: vel ab inhibitione ne denuncieꝛ: p que dicit lapus: in cle. ad cõpeſcendas. de ſequeſtr. poſ. ⁊ fruc. ꝙ licet nõ poſſit appellari a ſententia excõicationis: appellari tñ põt a declaratione ſñie excõicationis: ad hoc dictum Jo. mo. de elec. cupiẽtes. lib. vi. in verbo penã. vbi licet nõ appelletur a pena legis: appellatur a pene declaratione. facit. ẽ. eo. peruenit. ad hoc quod no. in ſpe. de recu. §. vlti. ⁊ no. archidia. ij. q. v. quia ſuſpecti. Si autem is qui excõicauit vult denũciare: tunc appelleꝛ a delegato: ⁊ tunc inquãtũ vult denunciare poſt appellationeʒ nõ põt: ſi appellatio iã eſt a ſupiore recepta. de app. paſtoralis. §. pterea ſed ſi mandet alteri denunciet: vt ordinario vel alteri: qui denunciet excõicatũ appellantẽ: nõ eſt ei parendũ: ⁊ ſi ab hoc feraꝛ ſententia nõ tenet tanꝗ̃ a non ſuo iudice lata: ar. ẽ. eo. dilectus. §. pe. ⁊ vlti. Sed tutius eſt: ſm Innoc. ꝙ ille: cui hoc mandatum eſt: appellet nõ ꝙ p hãc appellationẽ reuocet iuriſdictionẽ in cã delegata: ſed ne contra ipſum pcedat. ad h̃ de offi. dele. ſi ante. Nõ video cãʒ quare ſi põt declarare: ⁊ denũciare excõicatũ: non poſſit mandare: vt denuncietur: quia non eſt ſuſpenſa quo ad iudicẽ a quo appelleꝛ: ſiue ſit delegatus: ſiue ordinarius: etiã vt nõ poſſit denũciare: licet nõ ſit ſuſpẽſa quo ad alios: ad quorũ officiũ ſpectat denunciare: ⁊ ſic ſentit hic Inno. ⁊ Hoſti. no. tñ ꝙ inquãtum iudex exercet iuriſdictionem: alĩs hñs iuriſdictionẽ: reſpectu articuli in quo eſt: nõ habet iuriſdictionẽ in iuſte: ſententia eſt nulla: ad hoc quod no. de Rp. paſtoralis. de offi. dele. olim: ⁊ ibi dixi. Sed certe hic tex. diciꝛ ꝙ ipſe qui excõicauit: põt denunciare: vt patet. ibi. excõicant ⁊ c̃. ideo dic ꝙ nõ eſt ſuſpenſa: niſi quatenus eſt ſuſpenſus actus a quo appellatur: ⁊ ſic nõ tollitur executio actus non ſuſpenſi: etiam a iudice a quo appellaꝛ. ¶ Opp. ꝙ appellatio ipediat executionem: ⁊ denunciationem. ẽ. eo. pñenit. Sol. ſi appellatur a ſententia hoĩs: nõ ipeditur denunciatio: vt hic ſi appellatur a ſententia iuris ne denunciet: ſi factũ nõ eſt notoriuʒ: ex quo diciꝛ ꝙ ſurgit excõicatio: appellatio ipedit denũciationẽ: vt ibi: quia non eſt certandũ ſñia: ſi factũ eſt notoriuʒ nõ ipeditur: q: ibi ſñia eſt certa: ſm Jo. and. Tan. ⁊ Uin. ¶ Op. ꝙ excõicatus appellans non denuncietur. ẽ. eo. dilecti: ⁊ cum interim. Sol. dicit Inno. ⁊ Hoſti. ꝙ hec decre. loquiꝛ quãdo ſcienter eſt excõicatus: ſecus ſi ignoranter: nõ dicit forte appellatio ignorãtis hoc opatur ꝙ poſt appellationẽ huius nõ denuncietur: ar. ẽ. eo. dilectus. ver. cũ interiʒ. ¶ Oppo. ꝙ pũeꝛ excõicatus beneficio: nedũ redditibus: vt no. de cle. nõ reſi. ex tue. de eta. ⁊ quali. cum bone. de hereti. excõicamus. §. i. dic ꝙ hoc opatur ſimplex excõicatio: ſed ſi per

ſed ſi per annum ſuſtineret excōicationē: priuaretur etiā bñficio: vt no. ſm Hoſtien. ſed de hoc dic: vt dixi de iudi. c. ii. ¶ Opp. q̄ appellatio īpediat denūciationē. de ſen. ex. p tuas. Sed hic loquitur qñ appellatio ſubſequit̄ excōicationē. Prīū qñ pcedit: in quo caſu ſnia ɔcludit̄ nulla: ⁊ ſic īpedit̄ denūciatio: ⁊ bñficiorū: ⁊ ſic fit ſubtractio: nec vȝ interī ſe gerere p excōicato: ⁊ miniſtri pbēdarū cū ſ mercenarii pſūt eis cōicare. xi. q. iii. q̄m multos. de ſen. ex. iter alia: nec ſequit̄ nec vicari potē ſpoliari his que poſſidet: in q̄bus aūt excōicet tūc dic: vt de ſen. ex. ſolet. lib. vi. ¶ Quero an talis bñficiorū ſubtractio retractet̄ per viā attētati: poſtea iuſtificata appellatione: dñi de rota dicunt ſua conclu. cccxvi. in ſcḋo articulo q̄ hic nō dr̄ attētatū: cū ſit effectus ſequit̄ ex ſnia trahente ſecū executionē: alr̄ nō p Inno. ſ. eo. p̄terea p Jo. mo. de ſen. ex. is qui. ⁊ c. ii. lib. vi. hoc puto vbi iuſte fuit excōicatus: ſed ſi iniuſte nō video q̄re fructus iniuſte ſubtracti nō debeāt reſtitui: lȝ non fiat hoc forte per viam attētati: faciet ex officio iudex appellatiōis. ¶ Quero an appellatio ab abſolutiōe excōicatiōis ſuſpēdat: ſicut nec ab excōicatiōe: dic ſicut nō ſuſpendit: nec īpedit denūciatio nē: ita nec abſolutionem: de quo de ſen. ex. ſacro. de R p. ab excōicato. ſ. eo. p̄terea vtrobiq̄ tñ appellatio deuoluit ad ſupiorē: vt no. glo. de offi. or. ad reprimendam: de quo ibi. ¶ Quero q̄re appellatio nō ſuſpēdit denūciationē: vl̄ īpedit: dic q̄ nō plus ligat̄: ſed q̄ eſt declaretū. ff. de teſta. hereditatis: vnde ſua nō intereſt ſecus ſi in plus ligaretur: vel ſtringeretur per denunciationē actu: vt in caſu. de ſen. ex. quia tunc īpediretur: ſm Jo. an. ¶ Ad glo. oppo. q̄ nō ſit excōicatus etiā ad tpa a iuriſdictione. ſ. eo. ad hec: ⁊ c. peruenit. Sol. ad tpa eſt excōicatus in illa cā: in alia ſepata non: ex vi appellationis: lȝ poſſit recuſari: vt ibi no. ⁊ in. c. peruenit. ¶ Querit glo. in quo dr̄ dormitaſſe. glo. dic q̄ appellatio ne pendēte extinguit̄ pnūciatū: verū eſt q̄ iuriſdictio eſt extincta: ⁊ pnūciatū inſpecto exitu de futuro: vnde dr̄ ad tpa exēptus: de quo. in. l. i. in fi. ff. ad turpi. de iureiur. venientes. ¶ Quero de rōne q̄re nō appellet̄ a ſnia excōicationis: ita q̄ ſuſpēdat: quidā dicūt q̄ ratio eſt: q̄ trahit ſecū executionē: hec rō nō plȝ glo. nā cū q̄s abſoluit̄ ab īpetitiōe alicui⁹: ſnia ſecū trahit: q̄ nulla alia exſpectat̄ executio: ⁊ tñ appellatio ſuſpēdit: de app. ſignificauerūt. Itē ab executiōe appellet̄ q̄s q̄. de offi. dele. ſup q̄onū. ſ. i. de re iudi. q̄ ad cōſultationē: ⁊ illa ſuſpendit̄ ergo ſuſpēdere vȝ ſnīam ſecū trahentē executionē. ¶ Tertio q̄ ſnia in furto: quo ad infamiā: trahit ſecū executionē: ⁊ tñ ab illa appellat̄. ff. de fur. nō pōt. ff. de his qui no. iſa. l. furti. Scḋa rō p Pe. hyſpa. q̄ nō ſuſpendit: q̄ deus ligat: ⁊ nō hō. xi. q. iii. nemo: ⁊ a pncipe nō appellat̄. ix. q. iii. cūcta. ff. a qui app. nō licet. l. i. dicit Hoſti. q̄ hec rō nō videt̄ ſufficiēs: q̄ lȝ a principe non appellat̄ tñ ſupplicat̄: q̄ eius idē eſt effectus. ſ. de reſti. in in te. ex litteris. Hoſti. ſm quē nō valet: q̄ dicūt alii hoc eſſe q̄ ſnia medicinalis: ⁊ in his que ſunt medicine volitus eſt medici: nō infirmi attēdā. xlv. di. qui emēdat. v. q. v. nō oēs: nā poſſet eſſe medicus īperitus. de eta. ⁊ qua. ad aurea. gl. aſſignat tertiā rōnē ⁊ cū addita. Erit quarta: q̄ hoc eſt ſpāle in cēſure ſententie: vt hō creſcat per meritū parēdo etiā inique ſnie. viii. q. i. ſciendū. xi. q. iii. quid igit̄: ⁊ tunc magis timeat̄ diſcipliña eccleſiaſtica. ¶ Quarta rō aſſignat̄ p Joā. q̄ ſpāle hoc ſtatutū eſt: vt in maiori reuerentia habeant̄: ⁊ vt magis timeantur: ſic ⁊ cōſtitutio facit vt ſnia que cito ligat: quo ad eius effectus tardius liget. ii. q. vi. anteriorū. xi. q. i. cū q̄d Hoſt. dicit q̄ naturalis rō eſt: q̄ in aliis ſententiis ligant̄ corpora his ſenſibilia etiam irrationabilia: hac ſnia ligat̄ ſola aīa hominis. xi. q. iii. nemo. ſ. re. ecc. nō ali. ſi q̄s: vñ ſicut a alio homine facilius apprehēdit: q̄ videt papā: vel regē francie: ſi pſona: ⁊ alr̄ hȝ notas quātūcunq̄ diſtent: q̄ non eſt in aliis inuenire. Sic ⁊ facilius apprehendit̄: ⁊ ſtatī ligatur. hec rō nō ɔcludit q̄re nō ſuſpendat̄: ſȝ quare facilius trahat executionē. ¶ Aſſignat aliā: q̄ excōicatio īprimit̄ ad corre-

ctionē peccatorū: ⁊ ſolū pro mortali. xi. q. iii. nemo. ii. talis aūt aſt ſniā ligatus eſt apud eccliā: ⁊ ſi tali denegat̄ appellatio: que nō vȝ eē defenſio iniq̄tatis. ſ. e. cū ſpāli: ſȝ Hoſti. ad hoc q̄d no. de ſen. ⁊ re iudi. ſup R. ic. a. ſ. ſnia. ſ. ſi q̄s ſit ef factus. de h p glo. xi. q. iii. nemo. hec rō nō eſt bona: nec concludit in ſnia in iuſta: in q̄ q̄s nō ligat̄ vinculo dei: de ſen. ex. a nobis dic tu q̄ rō eſt q̄ hec ſnia īprimit vinculū ex ptāte clauiū: ⁊ hȝ certā formā in tollendo. de ſen. ex. ſacro: que nō interuenit ex appellatione. Jō tollere vel ſuſpendere nō eſt ptāte ptiēq̄ claues nō hȝ: de ma. ⁊ ob. cū dilecta. de peni. no ta. Sed alie ſnie vt differētes circa actus puatos: ⁊ iura priuata: ⁊ ex actib⁹ puatorū pñt ſuſpēdi: ⁊ tolli. ¶ Opp. q̄ nō ſit differētia īter ſniā excōicatiōis: ⁊ alias ſnias. Nā ſicut ſi dico excōico te: es excōicatus. Ita ſi dico: cōdēno te. ɔdemnatus es. Nec hoc q̄ ſis excōicatus aut cōdēnatus tollit̄ p appellationē: q̄ pȝ p ſniā l cū appellatiōis: in qua ɔfirmat̄ pma ſnia: dic tacitus q̄ glo. in ſnia dicit eſt pōderare actū p ut eſt factiū ligamē ſnie: ⁊ h exprimit̄ in vtroq̄ tpe ſnie tā in examinatiōe ſicut in ɔdēnatiōe: ⁊ in h nō eſt drīa: q̄ ſicut excōicatus eſt excōicatus: ⁊ ligatus vinculo. Ita ɔdēnatus eſt ɔdēnat⁹ ⁊ ligat⁹ vinculo ſnie: ⁊ ſicut actus ſci excōicationis nō ſuſpēdit̄: ita nec actus ſci ɔdēnationis: q̄ ſcā nō pñt haberi p nō infecta. Jō ſi appellet̄ a fuſtigatiōe vel tortura: q̄ ſci ſunt: appellatio nō ſuſpēdit. Secus ſi pnūciaret̄ torquēdū vel fuſtigādū. Sed in hoc eſt drīa: q̄ vinculū excōicatiōis nō ſuſpēdit̄ per appellatiōē: ⁊ vinculū cōdēnatiōis ſuſpendit̄ p appellatiōē: eſt pōderare actū executiuū ſnie: ⁊ in h ſunt quedā ſnie: que nō habēt differentē actum a vinculo ſnie: ⁊ tales ſecū trahunt executionē: ⁊ cēſure: ⁊ alie vt pñs in ſententiis infamātibus: ⁊ in abſolutoria. Sed eſt drīa: q̄ cēſure ſnie nō ſuſpendūtur: nec quo ad actū vinculi: nec quo ad actū ɔſiſtētē in q̄d denegari applicabile ad corporalia: vt hic. alie vero ſnie ſuſpēdunt̄: quedā ſunt hñtes actum executiuū ſepatū: ⁊ differētē a vinculo ſnie: ⁊ in iſtis appellatio īpedit executionē: ⁊ quatenus excōicatio hȝ: q̄ eſt mere declaratorius executiōis iā facte: nō impedit̄ vt hic. Itē in quātū applicat̄ ad res corpales vbi cōſiſtat in quid denegari: vl̄ etiā in q̄d ſubtrahi: ex quo venit ɔſecutiue ad vinculū nō ſuſpēſum: nā ſi cōdēno ad. x. ſtatī qui obtinuit nō hȝ. x. ſed exſpectat̄ alius actus executiuus: ſcilicet vt cōpellatur ad ſoluēdū. x. de hoc aliq̄d. de cōceſ. pben. cū nr̄is p Inno. Ex hoc dat̄ doctrina q̄ vbi ſnie nō expectāt aliquid capeſcibile corpale: ſed ſolū cōſiſtūt in datione: vel ſubtractione iuris ſtatim ſecū trahunt executionē: ſecus ſi aliq̄d corpale exſpectāt: q̄ ſemp poſt ſniam exſpectant aliū actum. Ideo ſnia ſup aliū actū abſolutoria trahit executionē. Idē ſi det̄ ſup actu eligendi: vel iuriſdictiōe. de quo: dic plene vt de cōceſ. pben. cū nr̄is: ⁊ vide Bar. in. l. mileo. ſ. iudicati. ff. de re iudi. ¶ Ultio per hāc decre. dicit lapus ſua alle. lxxxviii. q̄ lata ſnia cōdēnatiōis expenſarū lȝ appellet̄ a diffinitiua: nō īpedit̄ declaratio facta ɔtra ɔdēnationē taxatiōſi. quia hic nihil diſponit ſed declarat: ſed tex. nō hñ facit: q̄ ibi appellatio ſuſpendit excōicationē. ¶ Opp. q̄ excōicatiōis ſnia poſſit eſſe in ſuſpenſo: pone enim q̄ excōicet̄ q̄s poſt appellationē: ex cā legitima: pone q̄ pnūciet̄ appellationē poſtea nō tenere attēto tpe appellatiōis: q̄ cā eſt legitima: ſnia erit nulla: de ſen. ex. per tuas: attēto tpe ſnie: ſi determinat̄ appellatio non legitīa: valebit ſnia: ⁊ ſic erit in ſuſpenſo. dic ſi conſideret̄ veritas excōicatio eſt nulla. Si habemus reſpectū ad cognitionē nr̄am interim non eſt nulla: nec aliq̄ua. Sed totū h nobis declarari pēdet ex futuro euētu: q̄ ſi appellatio pnūciet̄ legitīa retro nobis declaratur ipſam nullā. Si nō eſt legitima retro nobis detegit̄ q̄ eſt aliq̄: vñ appellatiōe pen. iterī nō poſſumus dicere eſt excōicatus: ſȝ vel nō excōicatus vel pro excōicato nō eſt habēdus: ⁊ vera nō tenet excōicatio: ſi cā eſt illegitima. dic ſm Hoſti. Si notoriū eſt cām valere: quia ex legitima cā ⁊ vera: tunc nullo mō eſt legitīa. Si notoriū eſt de illegitimitate appellatiōis

ſnia aliqua eſt:nec eget alia examinatione:ex quo notoriuʒ eſt:ſed ſola declaratiōe.ē.c. ꝓxio.ver.ſi vero. Ja dubio pendet ex euentu:vt dicit glo.Si tñ bñ appellatū eſt:ʒ ꝯtrariū ꝓnūciet per iudicē appellatiōis:nūqȝ tñ ligat ſnia quo ad deū:de ſen.ex.a nobis.ij.ſʒ ligat quo ad eccliam.de ſen.ex.c.i.lib.vj.ⱻ qñcūqȝ de hoc fiat fides ecclie:ꝙ fuit decepta per ipſaʒ reuocabiſ quomō male actū eſt de quo.ē.c.i.a.lator:hec vera qñ cū nō eſt cōmiſſa excōicāti appellatiōe re.in caſu expreſſo in iure idē qō.ſ.Si appellat ex legitia cā non expſſa in iure:tūc mero iure eſt excōicatus:tñ per ſupiorem poterit emēdari:vt.ē.c.ꝓxi. ¶ Querit gl.an ſi appellatione pen.poſt illā excōicatus agat aliqd:an illud vt qr adeptus eſt ecclīam:an ſi poſtea detegiſ ipm illegitie appellaſſe:valeat qō egit:glo.dicit ꝙ nō vr ꝙ ſit ꝑuandus:qr illum ꝓbabilis error excuſat.de ſen.ex.ſacroſctā iteriʒ licitū ſit ei vt cōicet in oibus ſacramētis.ē.c.dilectis:ⱻ qcqd interiʒ facit valet:Itē qr medio tpe ſtatus eiꝰ eſt īteger.ff.ni.no.appel.pen.l.vna ⱻ qr dānatus nō diciſ qui appellauit.ff.de penis.l.ij.§.ij.vide qō no.de cle.exc.mi.ad apſice.veritas eſt ꝙ lʒ quo ad penas ex cōtēptu appellatiōis:igerēdo ſe ſpūalibꝰ:nō ligeſ ꝓpter ꝓbabile dubiū an ſit ligatus:vt.de cle.ex.mi.ad apſice:tñ validitas geſtorū ſpūaliter ab eo:vel tñ cū eo pēdebunt ex euētu appellatiōis:vt no.in.d.c.ad apſice:ⱻ no.glo.ⱻ Jnno.ⱻ Jo.an.ſup eo.de ſen.ex.ſolet.lib.vj. Nec ob.ꝙ no.ē.c.ſepe.ꝙ dʒ itelligi qñ nō eſt detecta appellatio illegitia:lʒ poſtea ſit deſerta:qr actus in medio fcī nō annullanſ cū dſertio nō dtegat nullitatē appellatiōis:quia pōt ⱻ appellatio legitia deſeri:ⱻ ſic hic itellige. ¶ Opp.ꝙ nō ſubtrahanſ redditus excōicato:eqparaſ eni deportato:ⱻ deportato bona nō ſubtrahunſ.C.de peni.l.deportatoꝝ. Scdo qr quādiu aliis rōnibus pōt cōſtringi:bona nō ſunt ſubtrahenda.C.de execu.rei iudi.l.ſtipendia.xvi.q.i.pōſt. glo.dicit ꝙ nō ſubtrahunſ redditus bñficii:niſi expreſſe in ſnia adimanſ vt in ꝑdictis iurib.dic excōicatū ꝑuari de iure pcipiēdi redditus:quos hʒ pcipere de cōi:ex quo ꝯ cōionē nihil ab eccleſia pcipere pōt. Sʒ an fructibꝰ ꝓprijs ⱻ ſeparati bñficij ꝑuet:certe videſ ꝙ ſic:per hāc decre.que idiſtincte loquiſ:ad ħ qr ſuſpēſus a bñficio ꝑuaſ illis:vt no.ſ.de elec.cū vintoñ.Itē ſi eēt neceſſaria expſſa:ꝑuatio illa ſuſpenderetſ p appellationē:qñ nō traheret effectuʒ imediate a vinculo ſnie:nec eſt verū ꝙ excōicatus in totū eqparaſ relegato:qr excōicatus in vna ecclia:in oibꝰ eſt excōicatus:vt dicit glo.hic:ſecus in relegato:qr p hoc nō pdit oēs ciuitates. ¶ Op.ꝙ ex toto nō ſubtrahanſ redditus excōicato.l.di.ſtudeāt.glo.dicit ſibi reſeruādos fructus:ex qbus viuere poſſit:nā bñda eſt rō ne egeat:ð re iudi.inter cos:ⱻ ne cogaſ in obpꝛobriuʒ cleri mēdicare:vt in.c.diaconi.xxiij.di.Glo.in fi.cōcludit aliud in depoſito:ⱻ huic ꝓuideſ ne egeat. Aliud in excōicato:q cōtēnit claues eccleſie:vt q pōt ſe eximere ab excōicatione ſatiſfaciendo:ⱻ faciendo ſe abſolui.Jdeo ſibi nō ſubuenitur:ꝙ nō pōt depoſitus:ad ħ de elec.qr ſepe.lib.vj.in glo.aliud no.i.q.ij.§ pꝛio in glo.arg.quod no.de eta.ⱻ qua.vt hi qui.in verbo dimitti. ¶ Queꝛo an excōicatus in vna ecclia ſit excōicatus in alia.glo.dicit ꝙ ſic.xi.q.iij.c.ij.ⱻ.iij.iiij.q.v.quiſquis.de hoc.ibi.xviij.di.placuit:p que pʒ vt dixi excōicatū nō cōparari p oia relegato:qr pōt quis eſſe relegatus in vna prouincia:ⱻ non in alia. ¶ Querit glo.an idē in ſuſpenſo:vt ſuſpenſus ab officio in vna eccleſia:cenſeaſ ſuſpenſus in alia.dicit glo.ꝙ ſi ſuſpenſus eſt ab officio:vbiqȝ eſt ſuſpenſus:quia illa ſnia facit ius quo ad eū.xix.q.ij.due ſunt.vij.q.i.ſi qs preſbyter.ff.de iterdi.ⱻ rele.l.relegatoꝛum.§.interdicere:ⱻ.§.ſe.licet quidam diſtinguāt an ſit ſuſpenſus ex crimine urigante infamia:ⱻ vbiqȝ habeaſ pro ſuſpēſo:an nō:ⱻ nō habeaſ:ſed primo dictū plus placet.glo.ar.ff.ð poſtu.l.ex ea:quia ſuſpenſus ab officio nihil de officio eccleſiaſtico tractare ðbet:alr depoſitur.de cle.ex.mi.c.ij.ⱻ.iij.Quandoqȝ ſuſpenſus eſt a bñficio:ⱻ in alio pōt habere beneficio in alia eccleſia.xviij.di.placuit.l.viij.di.c.ij.Jdeʒ no.in.c.ſi quis pſbyter.ē.alſ. Et cū quis ſuſpēſio ab officio ſit de actu adherēte pſone:ⱻ ſic eſt ſententia in pſonā:que cōcomitaſ perſonā vbiqȝ:ſuſpēſio a bñficio dirigiſ in rē.Jdeo illam nō egrediſ. Jnno.dicit ꝙ excōicatus in vna eccleſia:eſt excōicatus in alia.ſuſpēſus ab officio in vna:ſuſpenſus eſt in alia.Jn ſuſpenſo a bñficio idē ꝙ glo.qr ſi ſuſpenſus ſpāliter a beneficio alicuius eccleſie:vel ingreſſu eiuſdē:hōc caſu ſnia ad alia beneficia:vel ad aliā eccleſiā:non extendiſ:quia licet clericus ab epō poſſit priuari ſiue ſuſpendi a beneficio ſito in limitibus territoꝛij epiſcopi:tñ ſnia nō tangit alias res:que iuriſdictiōis ſue nō ſunt:in quibus nō pōt ius dicere.ff.ð re iudi.a diuo.i.R.ſi.de bo.auc.iudi.poſſi.cuʒ vnus.§.ſi.de conſti.vt aiaruʒ.§.i.lib.vj.Tu hic circa beneficiū:ſi ſuſpenſio eſt indefinita a beneficijs:ⱻ agit ſuſpendens pſonā inhabilitare ad beneficia oīa:ⱻ conſtat de mente nō pōt ipſum ſuſpendere:ⱻ priuare beneficijs alibi ſitis:ⱻ multo fortius ſi etiā ſpecifice extrinſecus priuaret vel ſuſpēderet:quia nō diſponit in rē:ſed in perſonā ſubiectā abdicando ius a b eo:vel illā ad illā inhabilitādo:de ſo.cōpe.poſtulaſti.Judex tñ loci vbi eſt bñficiū exequiſ vt ibi.ⱻ hoc maxie eſt verum quādo ſuſpēſio ſurgit iſediate a iure:vt qr ferſ in cā infamante:vt no.in.d.c.poſtulaſti:vel qr ſuſpenſus eſt ab officio ſimplr:quo caſu ⱻ in caſibus:vbi ſuſpēſus ex hoc cenſeſ a beneficio:qr ſuſpēſio imediate:vt ſeqla venit auctē iudicis:ſiue iuris:vbi aūt ſuſpēſio a bñficio eſt generalis:vel indefinita:ⱻ aliter nō apparet ꝙ velit ſniam extēdere ad bñficia extrinſeca:ſuſpēſio hoīs reſtringeſ ad bñficia ſuppoſita ſnianti:vt dicta.l.cum vnus.§.penul.ⱻ.l.a diuo pio.§.i.ⱻ de cōſti.vt aiarū.§.i.lib.vj.ⱻ ꝙ ibi no.Jn ſuſpēſione autem iuris:ſi fiat ex cā cōcernēte eccleſiā:vel delictū illius eccleſie:nō extēdeſ.de elec.cū in cunctis iuncto de elec.ſi cōpꝛomiſſarius.lib.vj. Si cā eſt ſimplex ⱻ nō cōcernit eccleſiā vel locū extendeſ ad bñficia vbilibet ſita:vt ibi. Ex his cōcluduſ effectus excōicatiōis quo ad bñficiū:qr priuaſ redditibus bñficij.vt hic:habitus tamē adminiſtrationis nō ꝑuaſ:ſed ſuſpendiſ:ⱻ priuaſ ad tps durantis excōicationis adminiſtratione ſpūaliū:tpaliū autē in his que ſunt de collegio vel corpore tpaliū ꝑuatur adminiſtratiōe:vt no.de dolo.veritas:qr excōicatus eſt extra corpus.Jn his aūt que ſunt ꝓprij beneficij:nō ꝑuatur tpalibus adminiſtrationibus:dūmō nihil capiant de redditibus:vt hic:ⱻ ſic itelligiſ quod no.de cle.non reſi.ex tuc. effectu vero ſuſpēſionis a bñficio:qō interim ꝑueſ redditibus:ⱻ adminiſtratione:tenet glo.de elec.cuʒ in cunctis:dic vt ibi no.ⱻ tenet hic Jnn.de coha.cle.ⱻ mu.ſicut:nō perdit tñ iura tpalia:vel ſpūalia:nec poſſeſſionē eoꝝ:licet fructus pdat:qr ad hoc animū hʒ:ſine quo poſſeſſio nō admittiſ.ff.de acqꝛ.poſ.l.ij.ⱻ cōuertenſ fructus medio tpe in vtilitatē eccleſie:ⱻ ſibi nō reſtituunſ:vt ibi no.Jano.alſ.tex.hic in fi. Tertio daſ effectus ſuſpēſiōis ab officio:an ſe extendit ad beneficiū.Jnno.hic dicit ꝙ ſic:ꝓpter cōnexitateʒ.lxxxi.di.eos:ⱻ.c.ſi quis ſacerdotū.vij.q.i.ſi quis pꝛeſbyter.xij.q.iij.ſi epiſcopus:plus dicit alibi.ꝙ eo ꝙ a beneficio eſt ſuſpenſus:eſt beneficio priuatus:vt no.de coha.cle.ſicut.de eta.ⱻ quali.cum contingat:ⱻ ſic cum hone:ſed illud cōiter non tenet.de hoc opi.ſunt quas ponit glo.in cle.cupientes de penis.dic concludendo id quod eſt de mente.Jo.an.ibi.ſi beneficiū ſit tantū in quottidianis diſtributiōibꝰ:ſuſpēſus ab officio:ſuſpenſus eſt a tali beneficio:quia nō poteſt itereſſe beneficio:ⱻ tales danſ ſolum intereſſentibus:vt no.de cle.non reſi.c.i.lib.vj.Si eſt ſuſpenſus ab officio:ⱻ beneficium non ſic annectitur officio:quia nō in quottidianis diſtributionibus:ⱻ tūc licet officium ſit cauſa beneficij habendi:nō eſt cauſa ſubſiſtendi beneficij:tunc ſi ſuſpēſio ſit ex magna cauſa:ⱻ magno delicto:tunc cēſetur ſuſpēſus a beneficio:ſiue ab homine:ſiue a iure:de purga.ca.cum inter:ⱻ magnaʒ cauſam intelligere:quādo ſit ex cauſa immediate:ſi ex leui cauſa non eſt ſuſpenſus a beneficio:vt ſi fiat ex cauſa nō cō-

cludente crimen:vt ex infamia:vt vbi cauſa eſt dubia:cum cõ cludat peccatum:z hec vera:niſi aliud ſententia hominis:vel iuris exprimatur:z hec ſufficiant.

Sollicitudinem.

Si archidiaconus ab epo poſtquã appellauit ad papã:hanc cãm ſimpliciter ad epm deſert:appellationi renũciet:archiepõ cauſam audiet. Sed ſi pteſtat ẽniũ:archiepo non cognoſcet:qꝫ ſi facit:epo poſſet appellare.h.d. Cõis diuiſio. Nos ibi.Nos igit'. ¶ No.i.iudice a quo ſi artari ad deferẽdum appellationẽ quã putat illegitimã:z tunc cõtra appellantẽ põt pcedere vt cõtumacẽ:pceſſus tñ pendebit ex euẽtu appellationis. ¶ No.ii.qꝫ cũ iter ptes pmulgata ſententia:ſi querela iniuſte ſnie infundit cõtra iudicẽ:iudex immediate eſt archiepo:z tunc ſniam defendere põt epus:z ne abſoluat' appellare:quãdo iniuſte abſoluit:tãꝫ cuius inter/eſt. ¶ No.pcaetiã libelli ſup attentatiſ poſt appellationẽ:peto me in ſtatũ reduci:quo eram tpe appellationis emiſſe:z ſi eſt excõicatus effectus petiti eſt:quia põt declarari:vt.ſ.denuncietur nõ excõicatus:ſed abſolutus. ¶ No.iii.regulã qꝫ de attẽtatis p iudicẽ a quo:app.pen.ſe nõ intromittere debet iferior a iudice ad quẽ:quãdo illa nõ valent expediri circa cognitionẽ articuli appellationis:z ſic retractare attẽtata p viã attẽtati eſt officiũ iudicis ad quẽ:que via non põt inſtitui ſine appellatiõis articulo a ↄtrario:qꝫ ſi põt:põt inferior ſe intromittere:vt.ſ.eo.cũ teneamur:z hec eſt cã quare ſup notorio iniuſte attẽtato:põt ſe intromittere:quia ppter notoriã iniuſticiã põt ſe iudex intromittere aliter q̃ʒ appellationis via:ſine cognitiõe appellationis:z vel via nullitatis. Ex quo pʒ qꝫ ſnia cõtra notoriũ eſt nulla:ad hoc.ſ.de re iudi.inter ceteros. Et no.qꝫ de cã notoria cognoſcit archiepiſcopus iter ſubditos ſubditi:vide de offi.or.paſtoralis.§.i. ¶ No.qꝫ p actũ corã inferiori iudice:qui cognoſcit appellatiõis articulũ z ſine quo nõ poteſt actus expediri:quis appellatiõi renũciare cẽſeſ:niſi aliter pteſtet:z ſi pteſtatur in iudicio pteſtatio iuuat:vt nõ videaſ renũciare:ſed vt cõtrarius repellit:z ſic no.ↄtraria allegantẽ repellendũ:proteſtatio ergo ↄtraria facto nõ iuuat pteſtantẽ:quãdo factũ agit:quia nõ eſt qui repellat.de cõſti.cũ. M. Sed ſi eſt qui repellat repellitur vt ↄtrarius:z ſic factum nõ agitur ſic proteſtatio:nõ iuuat:z vide quod dixi.ſ.de cõſti.cum.M.per que puto qꝫ ſi actum nõ repelleret:vt ↄtrarius non iuuaret pteſtatio:z renunciaret appellationi:ad hoc.ſ.de eo q.mit.in poſ.cum veniſſent. ¶ Op.p.pmo qꝫ petere potuerit abſolutionẽ ad cautelã appellatiõe pen.abſqꝫ p̃iudicio appellatiõis:vt de ſen.ex.p tuas:vt de offi.dele.cũ ↄtingat:dic hoc põt corã iudice ad quẽ. Sic poſſet petere qꝫ pnunciaretur nulla:z qꝺ factũ eſt zc.ſ.e.cũ cauſam. Itẽ corã archiepo põt petere abſolutionẽ:z ſimplicẽ querelã:z tunc appellationẽ renũciat.ſ.eo.in fi. Sed dic vt ibi.puto qꝫ ſi per viã querele nullitatis hoc petit:quia hoc contingit,cauſam appellationis:z non poſſit abſqꝫ preiudicio appellationis inferior cognoſcere. Item ſi per viam iniuſticie. Sed ſi petitur ad cautelam dari:abſqꝫ cognitione articuli appellationis dũmõ pſtet cautionẽ de parendo:z corã iudice ad quẽ:ſatis puto qꝫ illã petere poſſit:z ipſam etiã dari põt inferior:vt dixi.ſ.eo.qua fronte z ibi eſt. ¶ Oppo.qꝫ archiepo licet denũciare nõ excõicatũ iniuſte:quia hoc põt facere extraiudicialiter:z abſqꝫ aliqua cognitiõe.ſ.de elec.venerabilẽ.§.obiectiõi.dic ſi vult iudicialiter denũciare nõ excõicatũ iniuſte:z ex cã iniuſte notoria põt:qꝫ non habet hic ptes iudicio aſſumere iniuſticie:z cũ notoriũ ſit põt abſqꝫ appellatiõe:z ex notoria iniuſticia denũciare.hoc planũ ſi vult denũciare iudicialiter:z quaſi iudex:z nõ eſt notoriũ de iniuſticia:licet pbare poſſet qꝫ iudicialiter facere poſſit ſeu debeat:ſi vult cogere ſubditos ſuos ad cõicandũ excõicato:quaſi nõ excõicatore hoc non licet:qꝫ nõ poteſt denũciare:niſi ptibus pſtibus:z iurio ordine ſeruato:quia hec denũciatio iudicio nõ põt fieri ſine cauſe cognitione.ii.q.i.c.i.z.ii. Si autem vult denunciare extraiudicialiter adhuc poſſet:dũmodo iuſticia ſic eſſet notoria:qꝫ pbari poſſet:quia tunc non gerit vicem iudicis:ſed denunciatoris:vnde licet denunciare:z notificare crimina alterius:z nõ criminis:dũmõ talia ſint qꝫ pbari poſſint:z dũmõ ſubſit cã ne excõicatus iniuſte noceſ:vel auxiliũ amicorũ perdat. Eſt enim hec denunciatio plus ad merita:q̃ʒ ad penã.vi.q.i.c.i.z.ii.ff.ad ſill.l.lex cornel.ſ.Rũ.C.de epi.z cle.nulli.§.fi.cũ ſimilibus:hec vera qñ denunciaſ ad finem corrigendi:ſecus ſi denũciat ad infamandũ in crimine:qꝫ tũc peccaret z pena dignus eſſet.ar.C.ð poſtu.quiſqꝫ.vi.q.i.ex merito:z.c.dteriores:z no.de teſti.co.dilectorũ. Idẽ ſi denũciet crimẽ quod nullatenus pbari põt.vi.q.ii.c.i.z.ii.nã cũ tunc nõ pcedit vt iudex:illã denunciare facere põt abſqꝫ articulo appellatiõis merito poteſt vt hic:a contrario ſẽſu:ſm Innoc. ¶ Opp.qꝫ archiepus non poſſit declarare ſubditũ epi irrationabiliter ligatũ.ſ.de ſen.ex.per tuas. Sol.dicit Inno.qꝫ non credit hanc declarationẽ in tantũ valere qꝫ alii ſibi debeant cõicare:valet tñ quãtũ ad hoc qꝫ hi qui preſtant ſibi auxiliũ:vel conſiliũ:qꝫ appellationẽ ſuã ſequatur:non intelligitur incidere in canonem maioris excõicatiõis. Idẽ valet vt p hoc excõicator a malitia increpatus emẽdet qꝫ malefecit:ipſum excõicatũ abſoluendo. Hoſti.tenet contra.z dicit qꝫ dʒ declarare nõ diffiniendo:ſed de plano:hoc qꝺ large in his que diffinit declarat.ff.de rei ven.l.ex diuerſo.§.i.ff.ſi ſer.ven.l.ſicuti.§.ſed ſi queraſ. Non ob.c.per tuas:qꝫ ppter notorietatem cognoſcit archiepus de ſubditis ſuffraganei. ¶ Opp.qꝫ nõ videſ ab appellatione indiſtincte receſſiſſe:nã appellatione pen.a diffinitiua:ſi aliquid attẽtet p iudicẽ:qui me excõicat:licet corã iferiori deponã querelã de iudice:nihil ago cũ pte:ergo quo ad ptẽ nõ videor renũciaſ appellationẽ p ti.ro:ſiter alios acta zc. Inn.videſ hic pſeq duos caſus. ¶ Primus qñ appellatiõe pen.pa agit aliquid corã iudice iferiori:z in vnã ptẽ videſ velle qꝫ renũciet appellatiõi ſolũ quo ad epm:cõtra quẽ denunciauit:vel depoſuit querelã:z nõ quo ad partem:quia poſſit pſequi grauamẽ. In alia parte ſentit ↄtrariũ:z videſ velle qꝫ remaneat indiſtincte:nec grauamen poſſit proſequi tacite vel expreſſe renũciauit appellatione pen. Hoſti.dicit ſe nõ bene itelligere qꝺ velit Inno. Sed p pmo dicto iducit qꝫ videaſ renũciaſſe quo ad partẽ:quia diuerſe ſunt perſone:z aliud.ſ.ageſ cum vno:z aliud cũ alio:vnde renũciatio quo ad vnũ non valet quo ad alium:ſicut nec pceſſio:nec ſnia.ff.de pac.ſi vnus.§.aſi oia.ff.de execu.rei iudi.l.cum queritur:z.l.ſe.z no.de teſti.veniens.ii.z.c.cum cã:ſed placet ſibi qꝫ cõnexitatẽ talia habeãt.de quo.ſ.ti.i.cũ ſup. ¶ Quid enim ſi epus abſoluat poſt talẽ denũciationẽ ad mãdatum archiepi:z demũ citet epus partẽ:z velit in pricipali procedere:nũquid qui ſuccubuit poterit excipere cõtra epm de appellatione:z tu etiã quo ad epm:ſm Inno.renũciauit:oportet fateri qꝫ nõ:z ſic epus pcedit in principali. Sed certe puto Innoc.bene dicere:qꝫ hic articulus attẽtati eſt ſeparatus a cã principali:z licet vterqꝫ articulus pendeat ab appellatione:cũ alius eſt hic articulus attentati:z alius principalis:poſſum ergo appellationi renũciare reſpectu iſtius articuli:z non reſpectu alterius ſepati circa quẽ nihil litigo coram inferiore:z maxime cũ diſcuſſio ſit cũ iudice:z pricipalis queſtio pendet cũ parte:vnde renunciatio:licet piudicet mihi quo ad iudicẽ nõ quo ad partem:que non eſt in hoc iudicio:cum querelã tantũ deponã cõtra iudicem maxime in diuerſo articulo:quo ergo ad articulum excõicatiõis renunciat:quo ad articulũ principalem nõ renunciat:qui ſeparatus eſt:z q nõ eſt cũ iudice:ſed cũ alia parte. Non ob.qꝫ renũciet quo ad iudicem epm:z in principali habet agere corã epo:qꝫ quo ad principale non renunciat:nec quo ad iudicẽ:nec quo ad partem:ſed quo ad articulũ iniquitatis ſnie excõicatiõis hic renũciat quo ad iudicem:quaſi hic articulus tangat iudicem tantum quo de hoc eſt queſtio:z nõ de principali. ¶ Se-

rendus caſus quē ꝓſequit̄ Inno. eſt q̄ṅ poſt grauamen illatū ante appellationē litigat corā iudice a quo: re dicit ꝙ cū lex ſimpliciter ꝯcedat appellare .x. dies a die grauaminis: nō tollit per hoc quin poſſit appellare .x. dies: hec vera niſi attentatū corā iudice ante appellationē eſſet mero executio grauaminis: q: tūc appellaſſe videtur grauamē exequēdo illud. Ideo nō pōt appellare. C. de re iudi. ad ſolutionē: ꝛ ſic cōſueuit notari. ꝟ. de re iudi. ꝙ ad cōſultationē ꝛ. ꝟ. de teſti. ſignificauerūt. Si autē appellatiōe pen. a grauamine poſtea ei expreſſe renūciauit: vel tacite. Similiter vt renūciaſſe grauamini icluſo i renūciatiōe appellatiōe. Ideo nō poteſt iterato appellari .x. dies cōputādo a die grauaminis: q: renunciādo appellatiōi videt ꝛ renūciaſſe grauamini: ꝛ q: leges nō debēt eſſe ſub ludibrio. ꝟ. de app. cum ſit romana. ꝛ. c. pſonas. ℭ Quero q̄d ſi ambe ptes ꝯſentiant. ſ. epus ꝛ appellans ꝙ archiepus cognoſcat: an poterit cognoſcere. videt ꝙ ſic: ꝑ no. de offi. deleg. p. ꝛ. §. ꝛ. c. de cauſa. de arbi. cū tpe: in cōtrariū q: ſolus papa iudex eſt: ꝛ ſic partes cū ſicut clerici nō pñt iuriſdictionē declarare ſine ipſius licētia: de fo. cōpe. ſignificaſti: vñ ſm Hoſti. duo ſunt hic ſatis notabilia. Primū ꝙ epus pōt appellare. Secūdū ꝙ ꝛ ſi nō appellet ꝓceſſus archiepi nullus eſt tanꝗ̄ a nō ſuo iudice factus: de iudi. at ſi clerici: ꝛ cū nec hoc cognoſcere poſſit ꝓcedat: per que dicit patere ꝙ ſi excōicatus poſt appellationē appellatiōi renūciat tacite: vel exp̄ſſe: ꝛ in veritate nō ſit excōicatus: neceſſe tñ abſoluatur: hꝫ cū pro ligato ꝙ dicit: vt de ſen. ex. licet. lib. vi. q: hoc verū: niſi aliter ꝓſequeret nullitatē. Itē primū nō ꝓcedit: q: inferiores iudicis nō ꝓrogatur iuriſdictio: cū alius iudex ſit eis non declinat per appellationē a qua recedit. Secūdo apparet hic: ſꝫ Jo. an. qualiter debeat itelligi quod cōiter dicit̄ aliq̄d non poſſe innouari app. pen. q: debet itelligi que ſunt ꝯtingentia: ꝛ cōnexa articulo appellatiōis: nā pōt is a quo appellatum eſt: cōmedere bibere vēdere emere: ꝛ ſimilia facere: que nō retractant̄: ſed illa tantū que cōtingūt appellationē ipſam: vel fuerit cōtra eā: ad idē. c. cū nobis olim. ꝟ. de elec. ꝛ dictū fuit. ꝟ. eo. conſuluit. iij. in ſi. Hoſti. ℭ Quero qñ cōſtabit notorie appellationē iniuſtam vel nō tenere. dic ex ſola inſpectiōe ipſius ſnīe poterit qñq: patere. de offi. dele. cū cōtingat. §. ſi vero. de elec. venerabilē. §. obiectioni. ver. excōicauit: ꝛ. §. eo ver. ſic eniꝫ ſꝫ Inn. puta ꝓcipiebat ꝙ nō cōmederet vſq: ad. ix. dies: vel ſubmitteret ſe alicui periculo: de quo eſt certū eū euadere nō poſſe: vel aliq̄d aliud: ꝙ nō ꝑtinebat ad officiū imponētis. ff. de re. iur. factū a iudice. ꝛ. ti. ea que fuerit. lib. vi. Quibus aūt mādatis obtēperandū ſit. dic vt plene no. de tēp. or. ad aures. §. i. ꝛ ꝑ hoc ꝙ hic dicit̄: pꝫ ꝙ vbi mandatū epi notoriū pōt archiepus denunciare excōicatū non ligatū: dato etiā ꝙ appellatiōi ſue nō renūciauerit: vt pꝫ in. §. ſi. ſꝫ Hoſti. qn imo ꝛ appellatiōe pen. ꝛ ſic habes. Unū caſum in quo intromittit ſe iferior a papa de appellatiōe ad papā īterpoſita. Secūdus qñ hec ignorat. ꝟ. c. duobus. qñ is qui appellauit exp̄ſſe appellationi renunciat. ꝟ. eo. directe: vel tacite vt hic. in ſi. ꝛ. ꝟ. c. ad hec. ℭ Quero q̄ꝛ ꝓponere cenſet ꝯtra appellādo: ꝛ cōquerendo: ꝛ ꝓteſtando: ꝙ non recedat ab appellatiōe. Sol. ꝓponēdo querelā videt excludere appellationē: que excludit iuriſdictionē inferioris iudicis: ꝛ ꝓteſtando ꝙ appellationi nō itendit renunciare: videt querele renunciare. Itē q: ꝑ modū querele pōt dicere ſniam iniuſtā: ſed non nullam: per modū appellationis pōt dicere nullā ſed nō iniuſtam. Itē per modum querele dicit archiepm iudicem: per modū appellationis illū excludit. Ex hoc ergo pꝫ ꝯrictas ſm Inno. ℭ Op. ꝙ dent̄ hic tñ ꝯfiones ꝯtie. Naꝫ ꝑmo dicit archiepꝫ nō poſſe cognoſcere. Secūdo in ver. ſi vero notoriū dicit ꝙ pōt. Tertio. in ſi. dicit ꝙ non hꝫ. glo. dicit ꝙ hic ꝓſequit̄ tres q̄ōnes: ꝛ oībus r̄ndet. Prio vtrū metropolitanus poſſit cognoſcere de iniuſticia ſnie: ꝛ dicit ꝙ nō. Secūdo an debeat denūciare abſolutū iſtum ſi reperiat eū legitime appellaſſe. Et r̄ndet ꝙ ſic: ſicut notorie: ꝛ hoc dicit glo. in verbo notoriū. ij. Tertio ſi epus appellat an debeat admitti appellatio ne abſoluat: ꝛ r̄ndet ꝙ ſic: ꝛ hoc dicit glo. in ꝟbo in quo. puto ꝙ ſint due tantū: an archiepꝰ poſſit cognoſcere: ꝛ decidere ſup ſnie iniuſticia nullitate. Secūdo an epus poſſit appellare ne abſoluat. ꝛ ſecūdo ad ſolutionē enūciare pōt vnā regulā q̄ꝺ non pōt inferior de appellatiōe vel articulo: qui ſine appellatiōe expedire nō pōt: ſe intromittere. ad q̄ꝺ. ꝟ. eo. ſup eo: q: ad illū tñ ſuſpēſa eſt iuriſdictio. ab iſta regula excipit caſum qñ iniuſticia eſt notoria: vel potius infert ꝙ tūc pōt denunciare: q: tūc pōt hec abſq: cognitione articuli appellationis non poſſit eā determinare nullā ſine aliqua cognitiōe: ꝛ ex hoc ꝯcludit ꝙ pōt epus appellare ne abſoluat. Hec ꝯcluda vera ſtāte appellatiōe: ꝑ que ad caſum ꝓpoſitū ꝯcludit̄ ſolutio. in ver. cū aūt: q: tunc nō ꝓceſſat: ꝛ ſic ab appellatiōe recedat: ꝛ abſoluere pōt: q: nō ſtat appellatio eū ꝓceſſu: ꝛ repelleret vt ꝯtius. ℭ Oppo. ꝙ appellatiōe pen. potuit archiepus adiri cū epo ſicut excōicante: hec ſuit noua iniuria: opus ergo erat noua querela: ꝛ ſic de ea pōt agi corā ordinario. ꝟ. eo. cū teneamur. glo. dicit ꝙ licet eſſet noua iniuria: tñ dependet ex primo facto: ꝛ de illo pōt cognoſcere qñ cognoſcit de appellatiōe: ꝛ ſic ſuſpēdit̄ iuriſdictio: ꝛ i ꝑncipali: ꝛ in acceſſorio: vt in iuribus allegatis in glo. ꝛ hoc declarat glo. ſe. in quātū glo. arguit ꝯtra. ꝟ. c. ꝑ ꝛ. §. i. reſpicit tex. nō ꝓrimā allegationē vbi app. pen. aliq̄d de acceſſoriis attētat̄. Sed ſi appellatio nō ſuſpēdit ꝟ ſic vt ibi dictū fuit: puto hec inquātū intendit hic nullitatē ꝓceſſus appellationis: vel iniuſticiā: q: eſt articulus icluſus in appellatiōe. Sed inquantū vellet agere ad itereſſe ꝯ iudicē: vt hec: vt ſeparo ab appellatione nō eſſet ſuſpēſa iuriſdictio inferioris: vt. d. c. cū teneamur: ꝛ. c. ad hec. ℭ Op. ꝙ nō audiat̄ epus appellās: tanꝗ̄ ſibi cōtrarius: q: inquātū excōicauit poſt appellationē ꝓtēdebat appellationē friuolā: ſi quātum nūc appellat ne abſoluat ꝓpter excluſionē iuriſdictiōis: ex vi appellatiōis vult appellatiōe: ꝛ dicit illā validā: ꝛ ſ. vt. ꝟ. in ſi. Itē ſua nō videre itereſſe. ij. q. vi. nō ſolent. dicit ꝙ ſua intereſt: q: ſi ſupior iueniret ſentētiā iniuſtā: ꝛ epm puniret: ſm decre. ſacro. de ſen. ex. lib. vi. Ad pmū ꝯtriū nō r̄ndet: niſi ꝙ dicit ꝙ lꝫ dicat nūc appellatiōeꝫ aliquā appellare pōt: q: nō hꝫ archiepus ptātē abſoluēdi. Rn̄det Jo. an. ꝙ audit̄: q: regl'riter audit̄ excipiēs ꝯtra de re. iur. nullus pluribꝰ. lib. vi. ꝛ q̄ꝺ ibi no. vel nō fatet appellationē legitimā: ſꝫ dicit cognitionē huiꝰ iudicij eē: ad quē appellatū ē qñ ſup eodē articlō: ꝛ ſup diu hic nō debeat fatigari. de ꝟp. ex tenore. ℭ Op. ꝙ reiicit̄ appellatio epi appellātis ne abſoluat. ꝟ. eo. q̄ frōte. §. de bis. dic ꝙ illō loquit̄ in abſolutiōe cū cautiōe: in q̄ nō exigit̄ aliq̄ cognitio: ꝛ ſit vt ꝓambula ad habilitādū pſonā: ꝙ facere haberet iudex ad quē: vñ tñ hec ſiat ſine cognitiōe: ꝛ tēdit in fauorē exitum appellatiōis valet ꝙ agitur. Secus ſi de eē cognoſcēdo: q: turbat̄ tūc iuriſdictio iudicis ad quē. Idē ſi ꝑ viā attētati ad q̄ꝺ. ꝟ. c. cū teneamur. Secus forte ſi ꝑ viā nullitatis ꝓcipalr̄ vellet dicendo nullā: ꝛ docēdo nullitatē ex appellatiōis pēdētia: q: ꝟ poſſet ſic appellatiōe deſerta: vt de ſen. ex. lꝫ. lib. vi. Sed forte inquātū pēdet totū abſorbet iudex appellatiōis: ad ꝟ tex. hꝫ: q: loquit̄ indiſtincte: ꝛ ꝟ plus placet: ea autē deſerta nō ꝯtingit turbatio articuli appellationis: pōt tñ iudex a quo cognoſcē: de validitate receſſus ab appellatiōe: de elec. quāuis. lib. vi. ꝛ an talis ſit appellatio que deuoluat. de app. romana. §. ſi nō vocatus: ꝛ no. ſpe. i ti. de lega. §. nūc oñ dēdū. ꝛ. xxxiij. diſt. ꝟ. c. ꝯſtituimus. ꝛ. c. ſepe. ℭ Op. ꝙ poſſit iudex cognoſcere de appellatiōe: cū cognoſcat an ſua ſit iuriſdictio. ff. de iudi. ſi q̄s ex aliena cā. ſi. Glo. dicit ꝙ nō cognoſcit: q: ſi ꝓbabilis ē cā: tam exēptus a iuriſdictiōe illius: ꝛ ē illi ſuſpectus. ꝟ. c. ad hec. c. ꝓpoſuit. Secus qñ dubitat̄ de iuriſdictiōe: q: pro illa ꝓſumit̄: eo ꝙ appet ordinarius: vel delegatus. Hoſti. dicit cognoſcit de illa. q: iudiciū reddit̄ iniuſtū. ff. ꝺ ꝟb. ob. iter ſtipulātē. §. i. Sꝫ in appellatiōe agit̄ de iuriſdictiōis exēptiōe: ꝛ i ſupiorē trā

ſtatione: de qua ſuſpectus: vel inferior nõ cognoſcit. xxi. di.
īferior. & c. ad h: hec ſol. nõ plz Jo. an. p tex. de ſuūle. cuz p
ſone. lib. vi. dic cognoſcit: qz de dubio iuriſdictiõis: niſi lex
tráſferat huius dubij cognitioné ad aliū iudicé: vt eſt in re-
cuſatiõe e appellatiõe: in cá cáe põt eé illa quá aſſignat. glo.
quo ad recuſationé dixi. & c. ſecūdo requiris: e de R̃p. ſup lit
teris: e de offi. dele. cū ſup: e hec pcedūt vbi dubitaſ de iu-
riſdictiõe īter ptes e iudicé: vbi īter duos iudices: ſerua qd
habeſ de R̃p. paſtoral' dixi plene & c. ti. ſup lřis. põt tñ co-
gnoſcere de reſtitutiõe aduerſus ſniam: qz ibi nõ cõtéditur
iniqtas iudicátis: vt pz de mino. l. pfecti: e no. ſpe. de reſti. in
ite. §. videndū poſt mediū. ¶ Querit glo. an in cá notorie
iniuſticie poſſit archiepiſcopus denunciare ſniaz excõicatiõis
iniuſtá: vel illū nõ ligatū videſ q ſicut cū notū ſit ei epm de-
liquiſſe. Sed nõ credit: qz ſic pnūciaret appellationé fuiſſe
iuſtá: e ſic vſurparet officiū ſuperioris. Si aūt vellet renūcia-
re appellatiõi fuerūc poſſet. Hoſti. tz ꝯriū: qz poſſet abſqz
cognitiõe appellatõis hoc expedire: q aūt dic glo. hz lo-
cuz in dubijs: e vbi aſſumeret ptes iudicis cognitoris: vt in
pcedéti rñſo: qñ át notoriū eſt appellationé fore legitimá:
metropolitanus nõ cõtétioſe cognoſcédo declarare poteſt
ſniam fuiſſe nullá: e cõſequéter excõicatū nõ fuiſſe ligatuz.
Ex quo appet appellationé ipſius tenuiſſe. de offi. dele. cum
ꝯtingat. ¶ Op. glo. fi. q audiaſ pponés aduerſa. ꝯ regu
la. ſicut eū ſiſi. remittit Jo. an. xlv. di. diſciplinā. de hoc dic
vt de re. iur. mulius pluribꝰ. ¶ Glo. iducit q ſi qs rñdit ad
libellū aio lz nõ ꝯteſtádi: e ſic pteſtaſ q nihilominꝰ lit. ꝯte.
ſit ꝯ qd opponit de iuribꝰ pbātibꝰ pteſtationé iuuare pte
ſtáté. ſufficit de elec. cum ana: cū ſi. glo. nõ rñdit: dic q lz ad
h allegareſ q pteſtatio fcõ ꝯria nõ iuuat pteſtanté. decre.
hic nõ pbat: ſz pbat ꝯriū q iuuat: q pz: qz facit q valet ap
pellatio: e ipſe repelliſ vt ꝯrius: ná vbi ſimplr petendo renū-
ciaſſet: ſi pteſteſ nõ renūciat: ſic vbi rñdendo iducta foret li
tis ꝯteſtatio: nec pteſtatio ipediet: ſz pdicti arguētes põde
rarūt nõ caſum: ſed corticé lře: que dicit nõ audiri allegantē
ꝯria: pcederet etiá argumētū: ſi itelligés ſiné q nõ eét au
diēdus ſup pteſtatiõe: quaſi illa nõ obſtante pcedat archi
epus. Sed dicit Jo. an. q lře eſt inténtus: vt nõ audiaſ p ar-
chiepm ſup querela: quá deponit de epo: qui ipm excõica
uit: qd pbat aduerſatiua. ibi. Sed ſi in pte ſupiori, dicit au
dixi: e renūciari appellatiõi: in hoc vt aduerſatiue itelligaſ
in fcõ: e iure: vt dz: dicit q nõ audiſ ſup querela: nõ aūt dic
q nõ audiſ ſu p appellatiõe. Sed tūc obſtat. de conſti. cum
M. e ſi ſua iura: que dicūt pteſtationé facto ꝯriá nõ iuuare
pteſtanté. dic q illud verū: qñ factū repugnás pteſtationi
pficiſ: qz nõ eſt qui repellat: ſz vbi non pficiſ: qz in iudicio
eſt qui repellat: tūc vt ꝯrius eſt a limine iudicij repellédus.
Jõ ſorte ſi deſ fcõ iudex: cū nõ repelleret: e pſequereſ peti-
tioné: cū pteſtatione videſ ab appellatiõe receſſum. De
dubio aūt an etiá lite cõte. pteſtatio iuuet. dic vt etiam no.
Jnno. in c. cū. M. Et dixi. de lit. cõte. c. i. e eſt qd veneria-
lis e icipit quidá pteſtatus fuit. T. dixit q nõ eſt fcá lit. ꝯte.
qz iudex e aduerſarius tacédo videnſ ꝯſentire: de quo dic
vt in qõne poſita. de re. iur. regula exceptioné. lib. vi.

d **Jlectis.** Per appellatiões legitimá
pncipale cū ſuis acceſſorijs
ad iudicé appellatiõis deferſ. h. d. primore ſen
tentie excõicatiõis: vel iterdicti poſt eá late non
tenent. h. d. fcdo. Jn pma ptia narratio. Jn fcda diffinitio.
ibi: qz vo. que tria facit. Prio diffinit pceſſum decani poſt
appellationé epi. Secūda ibi. pterea pceſſum epi poſt ap-
pellationé decani. Tertia. ibi verū. ¶ No. i. q pro delicto
põt clericus carcerari: etiá inquantū agiſ ciuilr. ¶ No. ii.
ar. q ſub epo põt quis hře iuriſdictioné in locū excludétez
iuriſdictioné epi: e hoc eſt de ꝯſuetudine: nõ de iure: ꝯ quo
de offi. or. paſtoralis. §. i. e c. cū ab eccleſiarum: e c. quátore
c. irrefragabili. §. exceſſus. ¶ No. inferioré poſſe monere
ſupioré in his q ad iuriſdictioné inferiorū ſpectát. ¶ No.

ſupioré rõne iuriſdictiõis poſſe repetere ſubiectuz in quez
p aliū excõiceſ iuriſdictio: nõ hñté iuriſdictionem: e agere
poſſe: vt in carceratus iniuſte relaxeſ. ¶ No. arg. q actus
ſubiectiõis pteciõi: hz vis appellatiõis extraiudicialis ad
inferioré: ſed h etiam fuit appellatio accumulata. Et no. q
a grauamine futuro pparato põt appellari. ¶ No. inferio
re ab epo poſſe hře ius indicédi ceſſationez a diuinis in ec-
cleſia. ¶ No. ſupioré poſſe p ſubiectis agere: e appellare:
de quo. in ſpec. ꝯ app. §. i. e ſic appellatio nõ pdeſt ſoli epo:
ſed e clero: e pplo. h. d. vſqz ad ver. poſt modum. ¶ Expe
dio hanc parté. ¶ Op. q monitio nõ cadat in ſupiorez: ſz
requiſitio: de ſupplenda negli. prela. c. i. Expone in omniſ
ſet p requiſiſſet: ná iperioſa monitio ſpectat ad ſupiorez: hu
milis regſitio ad inferioré: de ſup. neg. pla. c. i. Nec cõſuetu
do põt dari iferiori: vt iperet ſupiori: vel in euz aiaduertat:
de ma. e ob. cū inferior: cū cõcor. e vide qd no. eo. ti. c. i. ar.
lxxxiij. di. nulla. lxxi. di. ad hec: ná vt ibi appet talis ꝯſuetu
do eſt irrationabilis. Jdeo poniſ reprobáda. de cõſue. cuz
inter. c. i. e c. fi. hñ tñ põt opari cõſuetudo q inferior impe
ná ſupioris eccleſiá iterdicat: vel a diuinis ſuſpendat: vt hic
e de offi. or. irrefragabili. §. i. ¶ Op. q potuerit decanus
repetere ſubiectū ſibi rõne iuriſdictionis: vel qui ſibi debet
ſeruitium: vel eccleſie ſue qd pſtaſ impediſ eo q ab alio de
tineſ: ná e ptáo repetit crimen ſuuz: ſi ſic detineſ q pſonalia
munera pſtare non põt: vt ff. de adul. l. de iure. i. R̃n̄. C. de
decu. l. gñali. lib. xi. Sic vř q dñs poſſit repetere aſſcriptiti
um ſuū. de iudi. c. ij. fateſ. Hoſti. q petere poterat ſi corá cõ
petéti iudice petiſſet: non ſibi ius dicendo: ſic e dñs põt va
ſallū: ſi detineſ ita q non poſſit debita ſuitia pſoluere: credi
tor aūt debitoré ſuū ab alio detétū nullo iure põt repetere:
nullū eniz ius reale hz in pſoná debitoris. de pig. c. ij. ſed ſu
piores ſic: ſz Jnno. de quo de ma. e obe. iter quos: de ſen.
ex. ſi iudex: in glo. ij. lib. vi. e qd no. de offi. or. duo ſimul. Et
de tertio ihibéte debitori ne ſoluat: vide Jnnoc. de elec. que
relá. ¶ Op. q appellatio h nõ ſit admittenda: qz oz q gra
namé pcedat. j. eo. vt debitus. Sol. hec nõ fuit appellatio
iudicialis lz iterponereſ a iudice Sed appellatio fuit extra
iudicialis a decano tanqz ab illo qui iuſte: vel iniuſte põt ali
qd facere: qd vergat in iniuriá epi: e facit ſicut: e ſequiſ: que
põt dici potius pvocatio qz appellatio. & eo. cū ſit: ſm Jn-
no. ſiebat aūt ex interdicto piudicū epo. Non ob. ſi dicant
q tunc poterát celebrare. de offi. ord. c. irrefragabili. §. cete
rū: qz nec h verū eſt idiſtincte: vt ibi no. q ſi eſſet pple tñ qui
aſtringitur nõ ſine rubore epi tunc abſtineret ab igreſſu ec-
cleſie: nec ob. q ſupior iferioris ſniaz relaxaſſet: qz id nõ fac
ſine cá. de offi. or. c. iij. ſz quátūcūqz ſupior h iuſte faceret:
iferiores de fcõ forſan ꝯriū obſuarét: qz nec ſemp obediūt
vt hic. i fi. Jté nemo iudex i ppria cá. C. ne qs i ſua cá. l. vna.
timebit igiſ epus piudiciū ſaltē de facto: ad qd. ff. q me. cá
. l. nec timorez: ad fi. ſm Hoſti. ¶ Oppo. q non appellet
epus p clero: e pplo: qñ nõ iterſit. ij. q. vi. non ſolét. de elec.
cū inter. R. So. appellat i his que ſpectát ad officiū epi: e
tangūt clerū e populum: vt in iterdicto ciuitatis: iutereſt eniz
e cleri: e populi: vt officiuz habeant: e i fide catholica robo
renſ. Ad h. de ſen. ex. c. fi. lib. vi. Jntereſt eni epi q hz proui
dere. x. q. i. regenda: e tuz de his qz ꝯ eorū aiabꝰ hz reddere
rõné. de offi. archi. c. i. de offi. or. irrefragabili. §. i. Jõ epus
in clerici caſu p ſe: e clero: e pplo appellat. de preſcrip. veni
ens: e c. d. c. nõ ſolét. Jdé dicit q dñi iuriſdictioné hñtes: vel
ſine iuriſdictiõe: dñi uz villarū: vel poſſeſſionū in qbus colo
ni habitát: agé de dolo pñt: e appellaſ p ſuo itereſſe ꝯ illos:
q in ſui iniuriaz colonos: qzqz liberos: etiā tñ ſubditos: mo
leſtát: vel ſpoliant: certū eſt enim in his cibus equū eſſe dñis
dari actiones: e cū alia nõ cõpetit: de dolo. ff. de dolo. l. i. Jn
tereſſe aūt ꝯſiderabiſ in eo q ſubditus depaupatus neceſ
ſe hz minoré collectá: vel minora ſuitia facere: qz ꝯſueuerit:
ſm quoſdá: q nõ plz Jnno. qz tale intereſſe eſt extra rez: e qz
h vellet admittere p nimios circuitus vagaretur. C. de ſer.

que ꝑ eo ꝙ intereſſe eſt.l.i. Alij dicūt ħ intereſſe ꝯſiderandū. Idē ſi ꝑ iſultū factū in villā: vel domū: vel poſſeſſionē: coloni fugiant: ⁊ poſſeſſio inculta remaneat: ⁊ ſterilis fiat: ꝑ qđ dñs: qui ꝯſueuerat ꝓuentus poſſeſſiōis recipe centū libras: mō nō ꝑcipit niſi.x. ⁊ tūc hoc intereſſe in cōdēnatiōe veniat ꝑ actionē de dolo. Si eñi actiōe de dolo tenetˀ is: q hōi huius meis ſuadet vt poſſeſſionē icultā dimittāt. ff. de dolo cū ſe. Multo fortius tenetˀ qui ꝑ ſuā violētiā fecit inſultum: vel aliā vim: vel iniuriā: vel moleſtiā: ꝑ quā ꝯpulſi ſunt coloni poſſeſſionē exire: cū talia vix aut nūꝗ̄ poſſint fieri ſine dolo. ff. de ſicca.l. qui cedere: plus dicit ꝙ ꝯ̄ turbātē cultorem agri mei: vel colonos meos: datˀ iterdictum vtile: vti poſſi. ⁊ actio iniuriarū: ſi in iniuriā meā factū ſit. ff. de ac. emp.l. qui depēdētes. ff. de po.l.i.§. ſi quis tabulas. In tātū hec procedūt: ꝙ ſi ille cui ſubeſt iuriſdictiōi ſubditū meum ledens: ad mei requiſitionem ſatiſfacere ſubdito meo renuit: vel negligit: potero licite ꝯ̄ eū indicere bellum. xxiij.q.ij. dixit. de quo.ē. de fo.cōpe. poſtulaſti: ⁊ vide qđ no. de treu. ⁊ pa.c.i. ⁊ qđ no. de iniur. ⁊ dam. dato: ⁊ ſi pignorationes: ⁊ in nouella ſup regula nō dꝫ aliqs. de reg. iur. lib. vj. quinimo: ⁊ ſubditos iniuriātis potero capere: ⁊ ab eis ſatiſfactionē exigē: ex quo ꝯ̄ dñm iniuriantē licite bellū mouetˀ: in quo etiā ſingulorū bona deſtruere poterit: quare ⁊ ſingulos capere poterit: ⁊ cogere ad ſatiſfaciēdū. Sed eſt dubiū an dñs ꝓ furto fcō ſubdito agere poſſit: dicit Inno. ꝙ nō. ſibi eñi iputēt ſubditi ſi res ſuas nō bñ cuſtodiūt: ſed ſi maiori vi non reſiſtūt: nō ſūt in culpa: q̄ nec hoc facere pñt. ff. loca.l. ſi merces §. vis maior. Idē ſi nō ſit facta iniuria in odiū dñi: ſed ꝑ ſpāle odiū ſubiecti: nō agit dñs de iniuria: pōt tñ agere ad intereſſe ſuū. nullo tñ caſu lꝫ dño iniuriā ꝓpriā vindicare: ſꝫ hꝫ agere corā cōpetēti iudice actiōe iniuriarum: ⁊ petere ſibi ſatiſfieri. ff. de vi. pub.l.pe. Eſt eñi dubiū an pro ſubdito meo poſſū agere ꝑſonali: ſibi cōpetēti: vt ſibi ſatiſfaciat ⁊ dicit Inno. ꝙ nō: q̄ mea ꝓncipalr nō intereſt: nec etiā ſicut illius ꝓcuratorˀ: aliˀ eadē rōne poſſet remittere: eius eius: ⁊ renūciare: ꝙ eſt abſurdū. In publicis aūt iudicijs: ⁊ vbi criminaliter agitˀ: oēs admittuntˀ ꝓncipalr accuſando. Nō ꝑ ꝓcuratorē hec expediri nō pñt. ff. de pub. iudi.l.pe.§. ad crimē: ſm Inno. de bello autē mouēdo vide. de re. iur. ſicut: de reſti. ſpo. cū olī: vbi totū reduxi: ⁊ no. in ſūma. de peni.§. ſi. ver. ſed pone: qđ guerra: ſꝫ Hoſt. Idē no. glo. de ꝑuilˀ. lib. vj. vt agere nō poſſint: ⁊ ſi ſint ſui hoīes: ⁊ cēſuales: ⁊ ibi pōitur p9 huius glo. vide de ħ: vbi nil additˀ p archi. ⁊ Io. an. de re iudi. ad apſice. lib. vj. in ṽbis ſuis: q̄ hec deā tenēt dñi de rota ſua cōclu. cclxxx. vide Guid. ⁊ gen. de reli. ⁊ vene. ſanc.c.i. vbi ꝑdicta ꝯfirmāt. ¶ Op. ꝙ hec appellatio altero reſpectu nō foret admittēda: q̄ nō expſſa legitima cā.ſ. eo. vt debitus. Solˀ. dicit Inno. ꝙ ꝓmo obtulit ſe ad iuſticiā aſſignādo diuerſos modos decano ad iuſticiā eius qđ petebat decanus ſe offerendo: que cā erat ꝓbabilis: ⁊ veriſimilis nō iuſta. dicit tñ Hoſti. ꝙ icaute fecit ſic appellādo: q̄ ꝑ ħ totā iuriſdictiōē ſuam trāſtulit in archiepm: quo ad hūc articulū: cautius tñ fecit relaxādo iterdictū: ſꝫ forte motus fuit: q̄ de fcō nō obediret ſibi ſꝫ decano: vt dixi ſup verbo metuēs: ſm Hoſti. ¶ Quero qđ eſt dicere retrederēt: qđā lr̄a hꝫ retraderēt: ⁊ hec eſt clara: alia retrederēt: ⁊ hec eſt ṽa lr̄a: ſm Hoſti. ⁊ alludit vulgari gallicorū qui hoīes vel pignora capta retredūt: relaxādo ſub certa cautiōe: vel fidei ſue credūt ad tp̄s.ſ. qđ qđ ad quā fuerant detēti ſit determinata: ſꝫ ſi nō ſit debēt hoīes reuerti: vel pignora reduci in recredētiū ꝑtātē. ¶ Quero an ſit capiēdo icurrat excōicationē. glo. dicit ꝙ nō. de ſen. ex. vt famē: ⁊.c. clericos. lib. vj. ¶ Querit glo. an liceat laico talr retinere clericū: hñtē adminiſtrationē: glo. dicit ꝙ nō. Nō ob.c.ij. ne cle. vel mo. q̄ loquitˀ de dep̄hēſiōe verbali in vidēda ratiōe. Eccle tñ illi: ⁊ taliter in fraudē dep̄hēſis: nō ſubuenit: q̄ poſt prohibitionē eccle hoc fecerūt: ſic volebāt iudei capē ibeſu3 l ꝑmone. de peni. di.i.c.i. gl. ſꝫ Inn. ⁊ ho. ¶ Op. decanū nō

poſſe iterdicere eccliā: de his que ſi. a ma. par. ca. que ſunt. Solˀ. hoc de cōſuetudine illud de iure. ad hoc de offi. ord. irrefragabili.§. exceſſus: nō credit tñ Hoſti. ꝙ ex cōſuetudine poſſit cōpetere decano: ꝙ ferat iterdictū in ciuitatib9: de quo remittit. de fo. cōpe. cū cōtingat. ex ꝑuilegio aūt hic cōpetere poſſet: vt ħ: ſm eū: ⁊ ſic loquitˀ hic: vel ſecit. de fcō: vel verius loquitˀ: de ceſſatiōe a diuinis pendēte celebrās ſit irregularis. Inno. ⁊ Hoſt. ꝙ nō ſic: q̄ hic ceſſatio a diuinis nō eſt verū iterdictū: ar. de ſen. ex. is qui. lib. vj. de quo in decre. ſi canonici. lib. vj. ⁊ caueant religioſi a pena cle.i. de ſen. ex. dic: vt de offi. ord. irrefragabili. ⁊ de ſpon. nō eſt nobis: ⁊ veritas ponitˀ in illo.c. ſi canonici: q̄ in ſuſpēſione generali: que eq̄paratˀ iterdicto: celebrans incurrit. in.d. cle.i. Secus eſt in ceſſatiōe ſpūali: ħ ſꝫ Io. an. ſed forte hoc nō eſt verū: per dictā decre. is qui. eq̄paratio. in cle.i. nō eſt quo ad oia: ſꝫ quo ad qđā. ¶ Uēio ad ver. poſtmodū. ¶ No. appellationē interpoſitā ad archiepm ꝑtes poſſe ꝓſeq corā officiali. ¶ No. ij. ꝙ vbi appellatˀ extraiudicialr a iudice attētatū poſt ⁊ ꝯ̄ appellationē eſt nullū. ibi. emiſit: cui appellatiōi officialis detulit: ⁊ poſtea apſos tradidit: ſꝫ poſtea ipſorū oblitus ꝓceſſus: vt ſequitˀ ſm Inno. qui dicit ꝙ decanus potuit appellare ſine aſſignatione cāe: allˀ. de offi. dele. ſup queſtionū. ver. Nos autē. Ex hoc no. ꝙ nō pōt appellatio deferens ſuā delationē reuocare. Et infra: hic decidiˀ ꝙ decanus nihilominus faciebat ſuꝑdictū interdictū ſeruari: ꝓpter qđ epūs excōicauit illū: ⁊ archiepſ denūciauit illū vitādū: ſed nihilominus canonici cōicauerūt de appellatiōe cōfidentes: ⁊ de his omnibus.ſ. iudicatˀ. ¶ Uenio ad.§. q̄ ṽo. ¶ No. ꝙ ſnīa lata poſt appellationē extraiudicialē eſt nulla. ¶ No. ij. variantem in ſua poſitione non audiendum. ¶ No. iij. ꝙ iterdictū pōt a ꝓmulgante ſuſpēdi. Et no. ꝙ interim illo ſuſpenſo pōt appellari. de quo.ē.e. ad hoc qm̄. ¶ No. ꝙ ſnīa ſuſpēſa interim appellatiōe pen. illius impeditˀ executio: etiā mere declaratoria. Secus ſi nō ſit ſuſpenſa.ē.eo. paſtoralis.§.i. ¶ No. iudicē deferēdo appellationi ſibi ligare manus: ita ꝙ nō valet quod agitˀ ⁊ iuſte. appellatiōe pen. ¶ No. ꝙ appellatione ne dū deuoluntˀ ꝓncipalia ſed oia accidentia: ⁊ conſecutiua ad appellationē. Ita conſecutiuū cēſetur attētatū poſt appellationē: ⁊ ꝙ de illo non ſe intromittit via attētati iudex a quo. Ad quod.ē. eo. ſollicitudinē. ¶ No. ꝙ ceſſione apſorū dimiſſoriorū: quis videtˀ appellatiōi deferre. ¶ No. ꝙ cōicans excōicato poſt appellationē cui eſt delatū non incurrit excōicationē: quia plus eſt deferēdū appellatiōi ꝙ̄ denūciationi. ¶ Opp. ꝙ nō debuerit retractari ſnīa lata ꝑ decanū: nō iuſtificata aliter appellatiōe epi: q̄ oꝫ ꝓbare veritatē cāe.ſ.e. vt debitus. de his que ſi. a ma. par. ca.c.i. no. de elec. cū dilecti. Quidā dicūt ſpāle in excōicatiōis ſnīa: vt ſufficiat appellatiōi interponi ex iuſta cā. Nec eſt neceſſe ad illam retractandā ꝙ aliter doceatur de veritate cāe: ⁊ eſt cā: q̄ nemo dꝫ excōicari ſine cā: que ꝓbanda eſt per excōicantem. ij.q.i. nemo. de ſen. ex. ſacro. Sed cōtra hoc eſt tex.ē.e. ad audiētiā: vbi appellās hꝫ ꝓbare irratiōabilr excōicatū: ⁊ ſic oꝫ ꝙ ꝓbet veras cās appellationis. dicūt hi ꝙ nō loquitˀ de ſnīa excōicationis: ſed de diffinitiua: ꝑ quā iudex āmoueat ab eccleſia preſbyterū appellātem: nulla cognitiōe ꝑmiſſa: etiā ordine iudiciario nō obſeruato: quo caſu certū eſt ꝙ ſiue appellatū eſt: ſiue nō: reſtituendus eſt ſic remotus. de reſti. ſpo. conquerēte: ſꝫ Inno. Uel dic ſcdō ꝙ qñ appellatio iterponitˀ extraiudiciū: ex ꝓbabili cā: ⁊ veriſimili.ſ. a iure approbata: ⁊ nō oꝫ ꝙ alitˀ iuſtificetˀ: qđ dicit vel ſiue iuſtificetˀ diſpoſitione iuri cōicaſiue ex ꝯſuetudine in loco notoria: nā hoc ipſo dꝫ de ṽitate ꝯſtare. Si aliud nō pōt ꝓbetˀ in oppoſitū: ⁊ ſic loquitˀ hic: nā iure ꝓbatū eſt ꝙ decanus nō poſſit iterdicere eccleſiā: in ꝓiudiciū epi: ſiue cōtra epm: niſi ex manifeſta cā de offi. or. irrefragabili.§. ſi. ⁊ decanus nullā cām ꝓbabilē ꝓbabat. Jō ſuū iterdictū irritatˀ. hoc iō caſu aduertendum eſt ꝙ qñ decanus nullā cām ꝓbat: nec aliquā allegauit

tūc cū appellauit epiſcopus:ꝛ planū ꝙ iuſtificatur appellatio abſqꝫ hoc ꝙ appellans aliā cauſam probet. Aut decanus tpe appellationis allegauit aliquā legitimā cauſam:ꝛ obtulit ſe ꝓbaturū:ꝛ adhuc dicit ꝙ nō iuſtificatur allegatio ꝯ appellationem:qꝛ cum appellatio ſit interpoſita ex iuſta cā:ꝛ veriſimili:ꝛ iure approbata:oblatio ꝓbationis ex pte decani ꝯtra manifeſtum nullius eſt effectus. Ideo nō releuat in aliquo decanū appellatum:nec grauat appellantem: qñqꝫ appellatus allegat aliquas cās veriſimiles:ꝛ iure approbatas:per quas dicit ſe iuſte ſniaſſe:appellans autē allegat multas cās:ex qbus appellatio iuſtificaretur:ꝛ offert ſe illas patū ꝓbare:ꝛ tūc ex hoc nō releuat appellans:niſi aliter doceat de veritate:ꝛ iuſticia appellatiōis ꝛ tenent ſnie in eum late:ꝛ ſi diceret ſe grauatū:eo ꝙ ſine cognitiōe cauſaꝝ ſuarū fuerit excōicatus. ſ.eo.ad audiētiā. Rñdet illud locū habere vbi poſt appellationē ſert ſnia:ex cā nō ꝓbabili:ꝛ nō veriſimili a iure cōi:vel cōſuetudinario:nō approbata. Sed vbi ꝓfert ex cā ꝓbabili:ꝫ ſnia:ꝛ ſi non ꝓbet aliter, veritas cāe. Alñqꝫ appellatio īterponitur ex cā ꝓbabili:ꝛ a iure approbata:ꝛ ſnia ꝓfertur ex cā ꝓ tunc manifeſta:ꝛ tūc ſi decanus ꝓbat illam ꝓ tūc fuiſſe manifeſtā qñ excōicauit:licet illa cā eſſet ꝯ ius cōe:ſi tñ cōpetebat de cōſuetudine non reuocat interdictū. Si autē cauſa ꝓ tunc ſententiādi contra ius tūc non fuiſſet manifeſta:ſed tñ in veritate iuſta ſubeſſet cā interdicendi:ꝛ tunc eſſet ſnia ſine grauamine relaxanda:ꝛ īterdicens puniendus:ſicut in excōicatiōis ſnia obſeruat:ꝛ vt pꝫ ex no.de ſen.ex.ſacro.i.R°.ſm Inno. ¶ Opp.ꝙ datione apſtorū quis nō videt deferre.ſ.e.i.lib.vi. Sol.dic loqui ꝯ de dimiſſorijs:ſecus in refutatorijs:vt ibi. Idē ſi ſimpliciter dat eos:qꝛ videt in dubio deferre:ſm Ab. ¶ Op. ꝙ debuerit valere excōicatio lata per epm in decanum:qꝛ cū excōicauerit eo ꝙ turbauerat eum in diuino officio:occaſione ſentētie late poſt appellatiōeꝫ legitimā eꝓriā iuſte excōicauit:qꝛ īterdictū erat nullū:ꝛ ſic iniuſte turbabat. Sed dic:ſm Inno.ꝙ hoc iō:qꝛ negociuꝫ oīuꝫ interdictoꝝ fuit gradatiꝫ. Primo ad archiepm. Scdo ad papā delatum:nā per primā appellationē delata fuit ꝑncipalr cauſa ad metropolitanū. Secūda vero appellatio īterpoſita ab officiali:ꝛ ab ipſo recepta cognitiōe,ꝑncipal:ꝛ acceſſoria tranſlata fuit in papā:quāuis igit iuſta cā eſſet excōicādi:eꝑus nō erat iudex:ꝛ ſic ſm appellationē delatio oꝑabit ſuſpēſionē reſpectu pīe appellatiōis:ꝛ attētati:vt oīa cēſeat deuoluta. Nō ob.ſi dicat eꝑs poterat appellatiōi ſue renūciare.ii.q.vi.ſi qs libellus.ſ.e.īterpoſita.§.i.dic illō ve:ꝝ:qñ nō eſt ipaꝫ appellans ꝓſecutus:ſꝫ h ipaꝫ erat ꝓſecutus:ꝛ ipſi° ꝑtextu ſcdo fuit appellatū:ꝛ illi delatū:vnde vi ſecūde cā tota erat deuoluta:que nō pendebat ex ꝑtāte epi p̄mo appellantis:ſed decani:vñ nō licuit appellāti poſt īcluſionem partis appellantis:ꝛ ſedis apoſtolice renunciare appellatiōi:que tenebat:qꝛ ex eo quia caſſatur qcquid poſt appellationē decani archieꝑus attēptauit:ſm Inno. ¶ Opp.ꝙ attentata poſt appellationeꝫ ſunt nulla:ꝛ retractanda:dato ꝙ non innotuerit de appellatione ipſi archieꝑo:cū ipſius iuriſdictio fuerit ſuſpenſa:ꝛ po appellans ab eius exempta iudicio.ſ.eo.paſtoralis.§.i. Sol.quidā dicūt attentatū ita demū retractandū:ſi innotuit de appellatiōe attētati:vt hic:ꝛ hoc tꝫ Inno.ſ.eo.cū ſit romana:ad hoc.ſ.eo.ſi duobus. Inno.tenet ꝯtra.ꝛ ſupplet marie. Idē eniꝫ eſſet:ſꝫ Inno.ſi de app. nō innotuiſſet archieꝑo:cū ꝑ ipſam:etiā in eius abſentia ſo etā:pars appellans fuerit ab eius iuriſdictiōe exēpta.ſ.eo. paſtoralis.§.i.ii.q.vi.biduū.de offi.deleg.paſtoralis.§.ꝑterea.de quo.ſ.e.īterpoſita:in ꝟbo corā iudice.ſ.eo.ſuggeſtū:ꝛ dicā.ſ.eo.ſi iuſtus. ¶ Op.ꝙ vitandus ſit excōicatus pen. appellatiōe añ ſniaꝫ interpoſita.ſ.de ſen.ex.ꝑ tuas.ver.nos.

Sol.illud veruꝫ in iudicio excepto articulo:de quo agit: extra iudiciū nō:etiā in diuinis nō vitat:vt hic:ꝛ ō ſen.ex.ſolet.lib.vi. ¶ Quero qd ſi hac appellatiōe pen.excōicatus eligat:an ſi poſtea detegat excōicatiōeꝫ fore nullaꝫ:valeat

electio:quidā dicūt ꝙ ſic:ar.hic ꝛ quia coperta veritate.ec. viij.di.veritate:quidam tñ dicūt ꝙ taliter eligentes peccāt. Sꝫ dicit Inn.ꝙ nō videt cām qꝛ eligendo nō cōicant ei: ꝙ eſſet peccatū.ſ.ō his q̄ vi me.cā.e.ſacris. Itē talis ꝯſentiens electioni nō peccat:quia non tenet ſe gerere pro excōicato:de ſen.ex.per tuas. Inno.dicit ꝙ hic cōſtabat ſniam nō tenere:vt colligit ex oppoſitiōe ꝓrima:ꝛ ibi alleg.qꝛ pōt ei cōicari extraiudicialiter. ¶ Venio ad gl. ¶ Quero qd mouit decanū ad nō deferenduꝫ:dic qꝛ manebat in crimine:pro quo excōicabat eꝑus.ſ.e.cōſuluit. ¶ Quero qui fuerunt modi hic expreſſi.dic quia forte paratus erat eꝑus dimittere ſacerdotē:preſtita cautione de reſtituendis reb° eccleſie:vl de reſeruando eccleſiam indemnem: vel ſi decanus oſtenderet eccleſiā illā:vel ſacerdotē:ad ſe ꝑtinere.vnde ſm hos vel ſimiles modos ſe offerebat ad iuſtitiā. Iō aūt nō tenuit interdictū:qꝛ nō erat notoriū ꝑſbyteri captioneꝫ iniurioſaꝫ eſſe:ꝛ notorium erat ius pro epiſcopo rōne dioce.xvi.q.vi. oīs:cum ſpe ſnie.de renuncia.in ꝑſentia:ſꝫ Jo.an.vel dicebat ſe paratū ſtare ꝯſilio:ꝛ iudicio archiepi:vl amicorū cōiter:vel his ſimilia. ¶ Oppo.ꝙ ſententia interdicti nō poſſit ſuſpēdi:ſicut nec excōicatus.ſ.eo.ad hec:ꝛ.c.paſtoralis §.i.ꝛ quia ſtatim trahit ſecum executionem.ij.q.vij.§.notādū.ff.ō fur.l.nō pōt:vt in fi.ff.ad tertu.dic ꝙ ꝯtriū ꝓcedit qñ fuit lata pure:ꝯ lata fuit ſub ꝯditione:vel in diem.ſ.qñcūqꝫ eꝑus eſſet pñs.ff.de heredi.inſti.l.quotiens.§.ſi quis ita:ꝙ talis ſnia bene pōt ſuſpendi per appellationem.ſ.eo.ꝑterea Ideo cum appellatio ꝑceſſerit purificatiōnē ſuſpēdit. Itē dicunt hic docto.dū tamē appellatio fuit interpoſita a tpe ſnie.ſ.x.dies. Sed de hoc dic:vt.ſ.e.ꝑterea:vel fuit ſic ſuſpēſum a ꝑncipio:vſqꝫ ad.x.dies admiſeritis ſacerdotē:ꝛ tūc fuet iterdictuꝫ:hoc videt ꝯ tex.qꝛ vt lrā ſonat interdictum fuit ex poſt facto ſuſpenſum. Iō glo.dicit ꝙ interdictū:quātūcūqꝫ purū:pōt ſuſpēdi:ꝛ in hoc differt ab excōicatiōe:ſicut effectus originalis peccati ſuſpendit:ſic vt ipſum originale maneat.ō ꝯſe.di.iiii.c.ij.ſicut ꝛ i acceptilatiōe.ff.de donati.inter.vi.ꝛ vxo.l.cū hic ſtat°.§.ſinaūt:nec ē op° vt iteꝝ renouet.C.de cur.fur.l.fi.q̄ caſu ſi appellet ſuſpēdit īterdictum:vt no.ſ.eo.ad h:dūmō appellatio ſit legitima:ꝛ recitat oppoſitā opi.ꝙ nec ſuſpēdi:nec appellari. ¶ Ultimate reſidet ꝙ differat īterdictū ab excōicatiōe:vt eſt dictum ꝛ aſſignat cām in excōicatiōe:fatet tñ excōicationē poſſe a papa ſuſpēdi:qꝛ ſi pōt tollere:forti° ſuſpēdere:dic vt.ſ.eo.ad hec Hoſti.aūt dicit hic ꝙ duo ſunt effectus ſnie:vnus quo ligatur aīa:qui ꝑficit in ꝓlatiōe ſed etiā in abſente.ſ.eo.cū ſit romana:ad fi.ꝛ de re.eccle.nō alie.ſi quis:ꝛ hic ſuſpēdi nō poteſt ſnia ꝓlata:nec denūciatio plus ligat.ſ.e.paſtoralis.§.i. Secus in cōditiōali.ſ.e.ꝑterea. Secūdus eſt effectus quo ſeparat a cōione hominum.xi.q.iij.nihil.de excep.a nobis. Iſte in denūciatione ꝑficit:nā ante denunciationeꝫ reputat occultus:nec vitat in publico.de ſen.ex.cū non ab homie.i. R°.ꝛ poſſet ignorantia tūc allegari ex pte participantis:ꝛ etiā excōicati. Et de tali effectu denūciationis pōt hic loq: ꝑ quē venit ad effectū ſnie ſeruādē:tñ qa ignorās ſniaꝫ in ſe latā appellat:ſuſpendit:ſi appellet ipſam denūciatio:ſm eū de quo.ſ.eo.paſtoralis. ¶ Glo.in ꝟbo exequēdam querit de rōne:ꝛ recte rñdet:ꝛ eſt clara. Inquantuꝫ dicit attētata retractanda añ cognitionē appellationis itellige verū qñ a diffinitiua appellatur. Secus ſi ab interlocutoria:ꝙ dic:vt de app.non ſolū.lib.vi. ¶ Glo.in verbo turbare ponit penā turbātis officiū diuinū:ꝛ ponit penā canonū:leges ipo/nūt penā capitalē.C.de his qui ad ecc.cōfu.denunciamus. In auē.de ſanc.epi.§.ſi quis.col.ix.C.de epi.ꝛ cle.ſi quis in hoc genus. ¶ Glo.in verbo deferēdū ponit partē facti:ꝛ male:qꝛ delatio ꝑceſſit denūciationē. ¶ No.tñ glo.ꝙ delatio reddit nulla p̄ius attentata:nedum attētata poſt delationem:ꝙ eſt notabile. ¶ Oppo.ꝙ appellatio decani ſi interceſſit ad defenſionem facti diuinis legitimi ſit inualida:ꝛ ſic non defendit appellantem.ſ.eo.cuꝫ nobis oliꝫ:de cō

ſequi appellationē ſi infra terminū negociuꝫ ceperit: ad qd̄
.ſ. de reſcrip. ex parte. ¶ No. caſum in quo iudex ad quē
ſtatuit terminū: ad appellationē ꝓſequendā: qñ negocium
tangit publicā vtilitatē: ꝛ celeritatē deſiderat: ꝓpter pericu
lum iminens aiarum. Et no. ꝙ eo ꝙ datur vacatio ſatiſdaꝛ
periculū iminere: inquantū de eſt cura paſtoris. ¶ No. ꝙ
in tangentibus vtilitateꝫ: nedum pōt imo dꝫ quis ex officio
ſupplere: ēt qñ tangitur preiudiciū particularis eccleſie. vi
de de poſtu. bone. i. de inſti. cū veniſſent. de iureiu. ad nr̄aꝫ.
ꝛ. c. ſicut. ¶ No. ꝙ ſcōe littere poſt primas validas in cau
ſa appellationis non valent: non facta mentione de primis:
nec primis derogant. ¶ No. ꝙ is a cuius ꝯfirmatione ap
pellatū eſt: interim non adminiſtrat: vide quod no. de elec.
auaritie. li. vj. ¶ No. ꝙ iudex impetratus ab appellato nō
ſemper affirmat: ſed infirmat: ſi veniat infirmandū: ꝛ econ
uerſo iudex appellantis qñqꝫ cōfirmat. ꝛ. c. ij. ſm Inn. ꝛ no.
.ſ. de. off. dele. cum contingat: qꝛ in cā appellatōis pōt ferri
ſnīa ifirmatōis ſup libello ꝯfirmatōis: ꝛ ecōuerſo: ꝛ videꝙ
no. de re. ſpo. ex ꝯqueſtōe. Quid ſi cā aſi terminū ī curia cō
mittaꝛ an valeat cōmiſſio. dic ꝙ ſic. ꝛ ſic ſuat curia: lꝫ nō va
leat impetratio extra curiā: ꝛ eſt cā: qꝛ in curia daꝛ iudex ex
offō: ꝛ ſi ad petitōꝫ ptis. vñ ſi ꝑiudicaꝛ alteri pti extra curiā
ad petitōꝫ ptis. vñ ꝑiudicareꝛ pti. diē Jo. mo. de reſcri. ſup
rubrica. li. vj. ſic pñt itelligi dñi de rota ſua ꝯcl. ci. vbi dñt ꝙ
curia nō ſuat h. c. i curia qn pꝫ appellata āte terminū poſſit
ipetrare cōmiſſionē ſup appellatiōe vigore cuius appellās
teneꝛ ꝓcedere. Quid ſi appellatꝰ ipetrat. ꝛ. terminū hoīs ſcā
mētōe ð termio valet ipetratio: vt h: ſꝫ an poſſit cōpellē ap
pellantē ad ꝓſequendū. de termino iuris: ponit ſpe. in tit. de
ap. §. nunc vꝛ. v. lꝫ aūt. dicit Fred. ſua ꝯclu. clxviij. ꝙ non: vꝛ
ꝙ poſſit eum cogere ad ꝓſequendū: non ob. ſi dicaꝛ termi
num ſtatutū ad ꝓſequendū hoc operari: qꝛ ille terminus iaꝫ
vꝛ operari ſuū effcm̄: qꝛ appellās ſe pñtauit ſupiori: lꝫ aliud
non fecerit: ꝛ aliud non videꝛ operari. .ſ. e. cum ſit romana.
¶ Quero an infra terminū iuris poſſit appellatus ꝓſequi
coram ipſo iudice appellationis aliter non impetrando. dic
ꝙ ſic: ſed tunc neceſſe eſſet citare aduerſarium: qd̄ dic vt .ſ.
.e. ſepe. ſup glo. ſi lis. ¶ Quero an poſſit terminus ſtatui
ad ꝓſequendū ab appellato. dic ꝙ non. ſm Joā. an. de quo
remittit in ſpe. de ap. §. qualiter. circa fi. v. porro. ꝛ idem no.
de ap. cordi. li. vj. in glo. petierit. v. item lꝫ appellans. de quo
per archi. ibi in verbo ꝑ principales: pōt tñ terminū appro
bare. ſcdm formā. c. ſepe. ꝛ. c. cordi. de ap. li. vj. ꝛ hoc tenent
dñi de rota ſua ꝯclu. cicix. dicunt tñ ibi ꝙ lꝫ appellatus non
poſſit appellāti ſtatuere terminū ad preiudiciū appellantis
pōt ſtatuere ſibi ad preiudiciū ꝓpriū: ſcdm quoſdā: ſed non
placuit dñi de rota vt ibi. ¶ Quero infra quantū tp̄s poſſit
appellatꝰ ꝓſeq appellationē. ꝛ. terminū iuris. qdā ꝙ i vltio
menſe. ij. q. vj. appellatio: alij ꝙ prius impetrare poterit: ſed
agere poterit ad finē per menſem. Jo. an. dicit hoc arbitra
riū. de of. dele. de cauſis. ꝛ veniet in arbitratu ꝯditio pſona
rum: qualitas cāe: ꝛ loci diſtantia. .ſ. e. cū ſit romana. de elec.
cupientes in prin. li. vj. nec inde fit preiudiciū appellanti: cuꝫ
rēgratiari bēat appellato: qui ꝓprijs expenſis impetrauit ſi
bi iudicē: per quem obtinere poterit ſniam infirmari: vt hic
in fi. vide in ſpe. de ap. §. nunc breuiter. v. lꝫ aūt. Quid aūt ſi
agatur de matrimonio carnali: an eodē mō iudex: ad quē
poſſit abbreuiare terminū ad appellationē ꝓſequēdā. dicit
hic Ho. ꝙ ſic ꝛ goſ. alle. vt lite nō ꝯte. qm̄. idem dicit Goſ.
in alijs que celeritatē deſiderant. ff. de dā. infec. l. i. de fer. l. i.
ꝛ. ij. qd̄ puto vt ꝛ dicunt doc. qñ tangunt publicam vtilitatē
qꝛ qñ agitur de priuata: ꝓrogare pñt ptes quantuꝫ volunt:
nec ibi iudex occurrit ptibus tacentibus: vel inuitis. Secus
ſi de re publica litigatur vt de ꝓuiſione eccleſiarū: vel ſalute
aīe. ad qd̄ de elec. cuꝫ nobis olim. Quid in cā principali ele
ctiōis: an ſit terminus ſtatutus. dicit Ho. ꝙ ſatis foret equū
ſtatui: ꝙ ſi non terminaꝛ. ꝛ. annū: ex tūc ſuperior ꝓuideat: niſi
iuſta cā ſubeſſet. de iure pa. eā te. ꝛ cū ꝑ. ad hoc. eo. ti. qm̄.

Nam ſi expectatur per ſex menſes: remouetur ab obtento:
niſi habeat iuſtum impedimentū. de cle. non reſi. ex tue. ſoꝛ
tius ꝓmouendū impeditur. dicit Joā. an. ꝙ hec eſſet ſūma
iniquitas: ꝛ in decre. ex tue. eſt dare culpaꝫ non reſpōdētis.
Ad alia iura reſpōde: vt no. de offi. ordi. cum nos. in princ.
Seruitium aūt beneficij impleri poterit per vicarium tem
poralem. .ſ. e. peruenit. ꝛ in concor. ad hoc cle. e. ti. qꝛdiu. ho
die tenēꝙ habes. de elec. c. i. ꝛ. c. cupiētes. ꝛ. c. ſi poſt ꝙ. li. vj.
¶ O p. ꝙ poſſit prorogare. .ſ. e. ex ratione. So. fallit ibi.
ſed dicit Jo. an. ꝙ illud non eſt prorogare: ſed parciꝛ ei qui
infra tp̄s lĩmū non ꝓſequiꝛ. declarat hoc Jo. an. in ſpe. de
ap. §. nunc videtur. v. iſtud aūt ſcias. Qꝛ prorogatio eſt idem
ꝙ extenſio: vel ꝓuiſio. in his enim opoꝛtet exiſtere rem: que
dꝫ extendi: vel ꝓtendi: ſic tp̄s vel quelibet materia. ibi ergo
ſit noua tp̄is conceſſio: ex cā beneficio reſtōnis: vel iure cōi
vt ibi no. ad hoc de offi. dele. p. ꝛ. g. ꝛ. ff. de preca. l. ſed ſi ma
nente. ꝛ in ſpec. de dele. §. fi. v. item ꝙ iuriſdictio. ꝛ vide in
.v. ſe. ad primā allegationē: qd̄ ibi no. ante tp̄s appellatiōis
poſſit prorogari. ¶ Quero an appellans poſſit preuenire
terminū iuris: quantū ꝛ qñcūqꝫ velit. dicit glo. ꝙ ſic: qꝛ eius
fauore eſt ſtatutus: ꝛ eſt ratio diuerſitatis: quare iuris pre
ueniat: ꝛ non hoīs: qꝛ ſm Goſ. terminus hoīs cōiter breuis
eſt: qꝛ moderatur legalem. .ſ. e. cuꝫ ſit: nec pōt prorogari: vt
hic: vel qꝛ homo alterius nature ē ꝙ lex. ff. de arbi. l. celſus.
verius eſt ꝙ terminus iuris datur ad finiendū: vt ſequiꝛ in
glo. ideo neceſſe eſt ipſum preueniri. terminus hoīs daꝛ ad
inchoandum: merito non preueniꝛ. ibi terminata. dic vt in
cle. e. ti. qꝛdiu. ¶ Quero an altera parte abſente poterit ap
pellatus proſequi. glo. dicit ꝙ ſic: ea tñ prius citata. de re iu
di. cū bertoldus. ¶ Quero an ſicut nec appellatus ita nec
appellans debeat preuenire captioſe. glo. dicit ꝙ ſic: qꝛ idē
in vtroqꝫ dicit Jo. an. poſt Inn. hoc tenendū: lꝫ Inn. hic vi
deatur innuere ꝯtriū. de quo .ſ. de offi. dele. ex lr̄is. ꝛ ibi per
Ho. Inn. tꝫ dictum glo. de ma. ꝛ obe. dilecti. in glo. ſed qd
prodeſt ad fi. ꝛ. J. de his que fi. a ma par. ca. c. i. ꝛ vide quod
dixi de reſcrip. c. ij. dic ſi queritur an ita appellans: ſicut ap
pellatus debeat facere mentionē. de ap. ꝛ termino hoīs. dic
ꝙ ſic. ꝛ hoc inquantū parificanꝛ. ſic intellexit Jo. an. non ad
uertens ſuper quo verbo eſſet ſita glo. habes enim cām in
verbo pcurrat. Si queriꝛ an in hoc ſint pares: vt in termino
iuris precurrendo vnus non poſſit preuenire aliuꝫ. dic ꝙ nō
qꝛ appellans pōt preuenire: ſed appellatus non pōt nimiū
precurrendo. vnde glo. non bene diceret: ꝛ eſſet ꝯ gl. in ver
bo appellata: ſed forte apoſtilla eſt ſignata ſuper. gl. fi. in fi.

P Er tuas.

Altera parte contumaci/ter abſente iudex appella
tionis diffinit ēt negocium principale ſi poſt litē
conte. fuerit appellatū. h. d. Cōis diuiſio. ſcda.
ibi. nos igiꝛ. ¶ No. ſ. ꝙ in abſente lite ꝯte. in principali cā:
pōt ꝓcedi ad diffinitiuā in cā appellatōis aliter lite non ꝯt.
ſiue fuerit appellatū a diffinitiua: ſiue ab interlocutoria: ſiue
agaꝛ ad deciſionē articuli principalis: ſiue ad deciſionē arti
culi appellatōis. dēnt tñ duo ꝯcurrere: ꝙ lis ſit ꝯt. ꝛ ꝙ liqat
de cā: altera deficiente non pōt. ꝛ ſic no. ꝙ lit. ꝯte. ſup ꝑnci
pali non reſcindiꝛ per appellationē: ſed durat: ꝛ ꝑficit ac ſe
extēdit: ad inſtātiā appellatōis. ¶ O p. ꝙ aliter non citata
pte potuerit ad ſniam ꝓcedi. .ſ. eo. ſepe. So. illa loquiꝛ qñ
terminꝰ fuit ſtatutꝰ: q a iure hꝛ ꝓ citatōe: h qñ nō fuit termi
nus ſtatutꝰ. ꝗ caſu oꝫ ptē vocari: alš in nulla culpa eēt: cū ne
ſciat hūc iudicē ipetratū: nā terminus certꝰ eſt vtrqꝫ pti: qñ
ē ſtatutꝰ: ſꝫ delegatꝰ ſepius ē icertꝰ: ſm Jun. ꝛ Ho. ꝛ Ab. q
Jnn. arguit in ꝯ. ð decre. ſup lr̄is. i fi. de reſcrip. .ſ. ¶ O p.
ꝙ ad ſniam non debeat ꝓcedi lite non conte. vt lite non cō
teſta. c. quoniam. dicit Innocen. ꝙ ſpeciale eſt priuilegium
appellationis: ꝛ in ea ad ſententiam procedi poſſit lite non
conteſta. dic ꝙ ſi lis eſt conteſta. coram principali. poteſt ꝓ
cedi ad ſententiam lite non conteſta. in cauſa appellationis:
quia conteſtatio ſe intendit ad appellationis inſtantiam: vt

tio. ſcđa. ibi. ſtatuimus. tertia. ibi. ſaluis. ſcđa. ſubdiuiditur in alias tres. In prima probibet ante ſententiam appellari abſq3 rationabili cauſa. ⁊ ipſius nō rationabilis cauſe duo ponit exempla. In ſcđa. ibi. cum autem approbat appellationē: ex rōnabili cā expſſa corā iudice: iteriecta3: dicens iudicem appellatōis de ipſa cognoſcere debere. In tertia ibi. ⁊ finitiuis iſtruit ipſu3 iudicē in pceſſu. ⁊ hoc dupliciter cum reperit non rationabiliter appellatum in remittendo: ⁊ in expenſis condemnando. Scđo ſi reperit legitime appellatum in procedendo: ⁊ ibi alioquin colligo notabilia: ⁊ expediam tex procedendo per partes. recipio primo cauſam conſtitutionis. ¶ No. de dictione vt que ſtat hic cauſatiue licet cōmuniter modaliter intelligatur. ad hoc de ſpon. veniens. ii. de elec. eccleſia. de conſti. c. ii. li. vi. interdum ponatur conſecutiue. de quo de condi. appo. verum. de quo. ibi. ſuper ſi. ſcđe gl. ¶ No. ii. honorem debitum iudicibus cōſeruandum. ad hoc de ſi. inſtru. cum ioannes. ad fi. Et hec eſt cauſa quare pro eius preſumit ſententia. de renun. in preſentia. de re iudi. ſi. ut. quod eſt verum in cauſa principali ſecus in cauſa appellationis: quia potius ſtatur appellationi. ē. c. dilectus. ad hoc quia in ambiguitatibus emergentibus defertur: quia eius ſtatur arbitrio. ff. de iure deli. l. ii. de offi. dele. de cauſis. item vbicunq3 ſibi videtur etia3 poſt cōcluſionem interrogat. de ſi. inſtru. cum ioannes. de teſti. cu3 clamor: ⁊ ad petitionem etiam eius ſuper negatiue compellitur pars reſidere: q non eſſet ſi fieret a parte parti: nec iudex cum parte concurreret: nec approbaret. de iudi. c. i. ſm Uin. q dic vt de confe. c. i. li. vi. ¶ No. conſulendum litigantibus ne variis expenſis ⁊ imoderatis fatigentur. ad hoc de dolo. finem. ⁊ dicit Uin. q quandoq3 fortius ligat pars q̄3 iudex quia ſi iudex defert iuramentum non poteſt appellari. ff. de iureiurā. admonendi. de quo. ē. de iureiurā. c. ſi. non ſunt glo. ⁊ doc. non ſcribunt aliud. ¶ Uenio ad. ꝟ. ſtatuimus. ¶ No. i. a competenti iudice recedere non poſſe appellationis via: niſi ex rationabili cauſa ante ſententiam appelletur: ⁊ ſic oportet q cauſa in appellatione exprimatur. de quo. ſ. de appella. cordi. li. vi. ¶ No. ii. q non videtur hodie tranſmiſſionem nuncii: aut itineris arreptione3 per nuncium: ſuſpendere iuriſdictionem iudicis inferioris. ¶ No. iii. q de litteris primis contra ſcđas hodie non valet opponi: anteq̄3 prime ſint iudicibus preſentate. ¶ Op. q non admitteretur appellatio: etia3 ſcđm illa tempora: niſi ex legitima cauſa. ē. eo. cum eccleſia. So. de iure antiquo in appellatōibus a papa ex quacūq3 cauſa dūmodo nō manifeſte fruſtratoria: appellatio deuoluebat ad eum. ii. q. vi. c. i. ii. ⁊ iii. ⁊ per totū. ⁊ c. ſuper eo: ⁊ interdū ex hoc tractus ad remotos iudices cogebatur ſe redimere: hoc vult prouidere hec conſtitutio. non ob. c. eccleſie quia ibi vel loquitur de admiſſione per iudicem ad quem: vel loquitur de appellatione interpoſita ad inferiorem a papa: que ſaltem per iudicem ad quem non erat admittenda cum effectu: vbi non ſuberat cauſa: ne ſic iuriſdictio iudicis inferioris confunderetur. ¶ Oppo. ii. q appellari poſſit ſine cauſa actualiter ſubſiſtente de preſenti. ē. c. bone. So. hic loquitur quando appellatur a iudice: ⁊ iudicio cepto: vt patet ibi conuenitur q ſufficit vt per ſolam citationem dicatur ceptum: at vbi in iudicio cōuentus non eſſet: ⁊ ſic extra iudicium appellaret: poſſet hoc ex probabilibus coniecturis grauaminis inferendi: habet illius non ſit: vt ibi: appellatur in facto. de quo. ē. eo. dilecti. ¶ Oppo. q per hec q cauſa debet exprimi ſuperfluat decre. l. eo. cum ſpeciali. dic hec procedit: quando proceditur ad inſtantiam partis: illa tamen quando ad petitionem iudicis: ex officio: ⁊ ſic non ſuperfluat. glo. inducit decre. i contrario: q interruptio facta non ſit per lit. conte. cora3 iudice incompetenti. ad hoc alle. C. ne de ſta. defunc. ſi pater. ad hoc quod no. de preſcrip. illud. de pur. ca. ex tuarum. glo. dicit bene vbi ad interruptionem requiritur lit. cōteſt. vbi autem exigeretur ſola mala fides: ſi ex illo actu conſtitueretur in mala fide interrumpetur: alias non: quia talia vt in facto conſiſtentia operarentur etiam ſine iudicis competentia: vt in. c. etſi clerici. no. ⁊ de or. co. dilectus. ¶ Op. ⁊ videtur q poſſet appellari abſq3 cauſe expreſſione. ii. q. vi. ad romanam. glo. dicit hic q iura antiqua ſunt innouata: in quantum poſt nihil eſt innouatu3: ⁊ ſic quod nec innouat decre. de ap. cordi nobis. potius imo in illis innouātur iura antiqua: quia cum hoc loquatur in appellationibus ante ſentē tiam: ſtatuta in his videntur negare in appellatōibus a diffinitiua: vt de preſump. nōne. xxv. diſt. qualis. dic tres caſus. Primus quando appellatur ante ſententiam. Secundus quando poſt diffinitiuam. Tertius quando in actu executionis. Primo caſu de iure ciuili regulariter non admittitur. ſed diſtinguunt legiſte. Scđm caſum de appella. c. ſi. li. vi. Si grauamen eſt reparabile per appellationem a diffinitiua non admittitur. ſi non eſt reparabile admittitur. de quo per Bar. ff. de appella. reci. l. ante ſententie. ⁊ per hoc quādo ſperatur diffinitiua: vbi nulla ſperatur poteſt appellari. ⁊ totum eſt id quod dictum eſt: quia nō reparatur poſt appellationem a diffinitiua: ex quo non ſperatur. ff. de app. ab executore. ⁊ l. ait pretor. §. permittitur. ff. de mino. ſcđm ius canonicum: quia appellatio de iure ciuili regulariter remota: exigitur enim cā. agit ſi ſine cauſa appelletur: non admittitur ſi cu3 cauſa manifeſte fruſtratoria: nec olim: nec hodie admittebatur: vt dixit glo. ē. eo. paſtoralis. ſi ſine cauſe: vel non legitima expreſſa: non admittitur hodie: olim ſic: ⁊ ſic in hoc corriguntur iura antiqua. Circa cauſam tamen eſt differentia: quia in extraiudiciali ſufficit cauſa3 fore probabilem talis que legitima ⁊c. ſed nondū ſit in exiſtentia ſcđ3 tempus appellationis in appellatione iudiciali exigitur exiſtentia de preſenti: vt dixi. ē. c. bone. ⁊ c. conſtitutus. ⁊ c. dilectus. iuſtificatur tamen deinum a tempore quo ſupuenerit cauſa appellandi. Appellatio autem iudicialis exigit cauſam de preterito. ad hoc de appella. cordi. li. vi. Sufficit tamen grauamen de preterito. licet cum illo habeatur appellando etiam reſpectus ad grauamen de futuro. ſ. e. cū ceſſante. ad hoc de dila. preterea. ē. c. conſuluit. ⁊ ideo valet hic appellatio precedente grauamine appello a tali grauamine: niſi reuocaueritis: et no. de teſti. ſignificauerunt. ⁊ de dila. c. i. ⁊ idem no. ſpec. de appella. §. qualiter. ꝟ. item q faciat. Nū quid autem hec cauſa debeat exprimi ſpecifice: an ſufficit dicere appello quia me grauaſti. tenet Innocen. q ſufficit. de ope. no. nun. c. ſi. vbi examinat hanc ptē3: de cauſe expreſſione: ſicut ſufficeret dicere appello quia locus non eſt tutus: licet non dicat quomodo. hoc tamen non tenet: ⁊ dicit cauſa3 exprimendam ſpecifice. nec ob. ē. c. ex parte. ⁊ quod ibi. no. quia non eſt neceſſe cauſam cāe exprimi: ſed bene cauſam: nam eſt cauſa generalis: vt quia iniqua vel quia grauaſti: ⁊ hic non ſufficit. eſt cauſa ſpecialis. ſ. expreſſio facta: ex quo ſurgit grauamen: ⁊ hec eſt exprimenda. eſt cā ſpecialiſſima. ſ. cauſa cauſe facti: ex quo ſurgit grauamen: ⁊ hec nō eſt exprimenda. vnde non ſufficit dicere appello quia me grauas ex proceſſu in loco non tuto: precedente grauamine: ⁊ non eſt neceſſe dicere appello quia procedis in loco non tuto: q3 habeo ibi inimicicias capitales de hac materia: qualiter cauſa ſit exprimenda. dic latius: vt de appella. cordi. lib. vi. vnam dicit Pau. in cle. appellanti. de appella. in cle. q in quantum hec iura artant ad appellationis cauſam exprimē dam. hoc verum dicit niſi cauſa ſit patens ex actis: ita q non ſubiiciatur neceſſitati probādi. ſed fieri debet ex allegationibus iuris. ſed hoc cōmuniter non tenetur: talis enim notorietas ex actis non excuſat a propoſitione in appellatōe que hanc exigit pro forma: licet excuſet a neceſſitate probandi: vt no. gl. i cle. appellāti. ⁊ no. gl. e. ti. cordi. li. vi. ⁊ no. vt lit. nō conte. accedēs. i. imo dicūt dñi de rota q nō ſufficit appellare ex cā aliona ſpecifica vel alia ex actis patēti: ⁊ multominus ſi appelleſ ex quacūq3 ex actis patēti: niſi iuſtificeſ ex expſſa q3 hec expreſſio exigitur: vt debitus honor ⁊c. vt ſic videas

vt refutatorios det apoſtolos: vel dimiſſorios: ⁊ ne pars
poſſit variare: ⁊ ne teneat appellatum in incerto. vbi autem
appellatur ab executione: ⁊ tunc cauſa eſt exprimēda: quia
hec nō eſt appellatio a diffinitiua: ⁊ quia regulariter reijci
tur appellatio niſi modū excedat: oportet ergo ꝙ cauſa ex
primatur: vt videatur an modum exceſſit. no. ſpec. in tit. de
execu ſen. §. nunc dicendum. verſi. ſed nunquid. Si appelle
tur ab interlocutoria ſapiente vim diffinitiue. dixi. ṡ. eo. per
uenit. ¶ Oppo. cum ſit hodie a iure remota appellatio ꝙ
non procedat. §. ſi vero duo. in c. ſuper queſtionum. de offi.
dele. vbi dicitur ꝙ ſi cauſa eſt delegata duobus cum clauſu
la ap. remota: ⁊ vnus cōmittat vices ſuas alteri: non poterit
procedere: appellatione remota: quia ſubdelegans non po
terit cōmittere appellatione remota: quia ex quo non eſt re
mota a iure: poterit procedi appellatiōe remota ex poteſta
te iuris: licet non poſſet ex parte poteſtatis ſubdelegantis.
glo. ſatetur. dicit glo. verum tenendo ꝙ remotio appella
tionis per ius hoc idem operetur ꝙ remotio ab homine.
Sed vt I. dicam clauſula aliquid operatur vltra ius: vt dixi
etiam. ṡ. eo paſtoralis. In terminis illius c. nō procederet
ex toto appellatione remota inquantum remouetur ab ho
mine. ¶ Queritur ergo ad declarationem huius an clau
ſula appellatione remota hodie: ab homine appoſita: ali
quid operetur. glo. dicit ſm opi. Jo. ꝙ operabitur: quia in
quantum appellatur ab interlocutoria cum ſublata ſit per
ius: vt hec clauſula nihil operabitur. inquantum appellatur
a diffinitiua operabitur: quia vbi ea nō appoſita poteſt ap
pellari ſine cauſa a diffinitiua: modo operabitur: quia opor
tebit in appellatione a diffinitiua cauſam exprimere. hec nō
placet glo. quia hec decre. nihil loquitur de appellatione a
diffinitiua: ſꝫ reprobatio non eſt bona: ſed potius cōfirmat:
quia nihil loquitur de diffinitiua: nō tollit ergo vim clauſu
le inquantum appellatur a diffinitiua: ⁊ ſic remanet incorre
cta quo ad diffinitiuā: ſed dicit ꝙ Jo. etiā non perſiſtit ēt in
hoc. Recitat ſcdaꝫ opi. Jo. ꝙ ⁊ olim ⁊ hodie: ⁊ in interlocu
toria: ⁊ diffinitiua clauſula operetur: quia in caſibus ſpecifi
ce expreſſis in iure clauſula nihil operabitur: ſed in caſibus
non expreſſis in iure ꝙ poſſit appellari: licet ſit cauſa legiti
ma: ⁊ ſic ius in genere permitteret appellare modo opera
bitur clauſula hodie: quia poſſet appellari de iure: vt hic: ſꝫ
non poterit appellari quādo ſubeſt clauſula: quo ad omnē
effectum: vt dixi. ṡ. eo. paſtoralis. Glo. iij. ponit ſuam opi.
ꝙ ſubſit clauſula: vel nō: poterit appellari ex legitima cau
ſa: vt hic: ⁊ nō poterit appellari nō ſubſiſtente ltīma cā: ⁊ ſic
clauſula nihil operabitur: quia inquantum videtur ꝙ ſubſi
ſtente legitima cauſa quis non poſſit appellari: quādo ſub
eſt clauſula appellatione remota: probat quia ꝯſtitutio ſub
ſequens debet referri ad aliā: ꝗꝫ in precedenti conſtitutione
prouiſa: quando prouidetur in genere: vt ff. de penis. l. ſan
ctio legum. Cum ergo conſtitutio c. paſtoralis permittat
appellari in caſibus expreſſis a iure: ⁊ hec permittat ſimpli
citer appellari: debet intelligi vt permittat ēt in caſibus non
expreſſis in iure: ne prouideat in caſu prouiſo a decre. paſto
ralis. per que concludit ꝙ ſiue ſit appellatione remota: ſiue
non poterit appellari in caſibus expreſſis a iure: ⁊ non ex
preſſis: dūmodo cauſa legitima ſubſit: ⁊ ſic clauſula nihil
operatur: ſed potius ponitur ad cautelam: quia ſolet plus
timeri ⁊c. xxiij. di. ꝙꝙ. ⁊ ſic remouet papa remotum a iure:
ſicut concedit aliquando conceſſum a iure. de iureiuran. ⁊ ſi
chriſtus. de hoc dixi. ṡ. c. paſtoralis. ⁊. ij. q. vj. ad romanam
in. i. glo. ⁊. §. biduum. in antepe. glo. ⁊ in ſpe. qui nihil addit
in ſpe. de ap. §. ij. ad fi. Ho. tenet ꝙ clauſula etiaꝫ hodie ope
retur: vt dixi. ṡ. Jo. quia per rationem met gl. ꝯſtitutio nō
debet referri ad ſpecifice prouiſa: ſed in alio caſu intelligitur
ff. de penis. l. ſanctio legum. hec ergo cōſtitutio que in ge
nere loquitur: nec exprimit quando cauſa eſt cōmiſſa appel
latione remota: intelligitur in caſibus in quibus non eſt ab
homine remota appellatione. Iteꝫ quia oporteret hanc de

cre. ſubaudiri contra verba: vt inquantum dicit coram ido
neo. l. eccl'ia cui cauſa eſt cōmiſſa appellatione remota: ⁊ ta
les ſubauditiōes non debent fieri ad correctionē iuriū. Iteꝫ
ſcdm hoc ſuperflueret hodie caſus. de reſcrip. c. i. ṡ. eo. ſe
cundo requiris. Et pcipue decre. I. c. inquiſitioni. que fuit poſt
iſtam: inutilis redderetur: ⁊ ſic dicendum eſt clauſulam ali
quid operari: ex eo maxime quia auctor huius decre. labo
rauit ad iura ſaluanda. de reſcrip. ſuper litteris. ṡ. de offi. de
le. ſuper queſtionū. de ſen. excō. inter alia: ⁊. c. per tuas. ob.
que concludit antiquos effectus eē. appellatione remota.
Primo quia tollit facultatem appellandi ex cauſa legiti
ma in cauſis vero non expreſſis in iure. In cauſis auteꝫ ex
preſſis a iure: non operatur: quod declara. ṡ. eo. paſtora
lis. ⁊ tollit quo ad ptes iuris inter quas pncipalr cōmittit:
⁊ quo ad tertium comparentem pro ſuo intereſſe non tollit
vt. ṡ. de offi. dele. ſuper eo in fi. hoc quo ad finem ſuſpenſiuū
iuriſdictionis remouebitur appellatio: vbi ex ltīma cauſa
appellatur non expreſſa in iure: ⁊ ſic tollet neceſſitatem defe
rendi. Simile in ſententiis cenſure: que ⁊ ſi non ſuſpendant
effectum ſententie: deferunt tamen negocium ad ſuperiorē.
vt no. de offi. or. ad reprimendam. vel ſm Ho. habebit de
ferre ad ſuperiorē: nō ex vi appellatōis. C. de offi. pſe. pto.
l. i. de re. in integ. ex litteris. Primū verius: vt. ṡ. de offic.
dele. paſtoralis. §. preterea. ⁊ dixi. ṡ. eo. paſtoralis. Secun
do operabitur: quia ſi delegatus cum clauſula cōmittit non
in totum negocium ad eum appellari debet: ⁊ non ad papā
. ṡ. de offi. dele. ſuper queſtionū. §. i. ſed ſcdm veritatē illud
non operatur clauſula: vt ibi no. ſed Hoſtien. ſequitur opi.
ſuam. de qua ibi. Tertio quia ſi in ſcdis litteris fiat men
tio de primis: ⁊ non de eis non valebunt ſcdē littere. de reſti.
ſpo. ex conqueſtione. ⁊. ṡ. de re iudi. inter monaſteriuꝫ. ⁊ de
reſcrip. cum dilecta. Quarto: quia non obſtante appella
tione a diffinitiua ſententia mandabitur executioni. ṡ. c. no
uit: niſi appellatio iam ſit recepta per ſuperiorem. ṡ. de off.
dele. paſtoralis. §. preterea. Quinto quia non deferendo
non patief penam. de qua. ij. q. vj. decreto. C. de appel. quo
niam iudices. Sexto operabitur id de quo. de reſcrip. c. i.
Septimo operabitur qḋ habetur de mu. peti. c. ij. Octa
uo quia cauſa cōmiſſa cum hac clauſula condelegatus pa
pe non cogitur recipere vices condelegati: ne vulneretur
iuriſdictio: vt. ṡ. de offi. dele. ſuper queſtionū. §. ſi vero. Et
hoc ponit Hoſ. in ſumma. ⁊. ṡ. eo. paſtoralis. alios collige
ex his que habentur in. o. §. preterea. ⁊ quod no. ṡ. eo. paſto
ralis. ⁊ nonus effectus erit: quia in appellatōe a diffinitiua
ſi vult obtinere effectum ſuſpenſiuum: oportebit ꝙ cauſa
exprimatur: licet Hoſ. teneat non operari: quo ad diffiniti
uam: ⁊ idem tenet in ſumma. de appella. §. in quibus ad fi.
Credo tamē ꝙ hec erit ſufficiens cauſa appellatio a diffi
nitiua: quia volo non probatuꝫ probare: quia ius ſpecifice
permittit. C. de tempo. appell. l. per hanc. ⁊ de teſti. frater
nitatis. de fi. inſtr. cum ioānes. Sed vbi cauſa non exprimi
tur: vt dixi. ṡ. non impeditur executio: ⁊ non reuocabitur
attentatum ſine cauſe cognitione: vbi alias retractaretur: ſi
non eſſet clauſula: ſine cauſe cognitione: ex quo attentatuꝫ
poſt diffinitiuam. de appella. non ſolum. li. vj. de iureiurā.
venientes. niſi a tempore cōmiſſionis. vt. d. c. paſtoralis. §.
preterea. ⁊ ſic dicunt quidam in ſpe. de ſen. exe. §. i. v. quod
autem. de his opi. vide ad ſaturitatem in ſpe. de appella. §.
in quibus. ad fi. §. de iure Opi. que habet ꝙ operef eſt vera
⁊ de ſtilo curie ſeruatur opi. glo. vt nihil operetur: vt tenet
Hoſtien. in ſumma. de offi. deleg. §. ꝙ ſit eius officium ad
fi. §. ¶ Oppo. ſcdm hoc hodie miſſio nuncij nihil opera
bitur contra id. ṡ. c. ad hec. ⁊. c. meminimus. ⁊. c. ſuggeſtū.
glo. fatetur illa correcta: ⁊ hoc ne quis ſine cauſa declinet
examen: ⁊ ſicut per appellationem fruſtratoriam: non po
teſt declinari iuriſdictio: ſic nec per miſſionem nuncij: nec
poteſt dici appellaſſe verbo: vel facto: tamen cauſa non
dum foret cepta nec cōminata: ⁊ ſic licitum fuit parti ad

iudicem prouocare: ⁊ proſequi: ⁊ preuenire aduerſarium.
Hanc opi. tenuit primo Hoſti. cõcludens contra iſtum iter
arripientem poſſe procedi: vt contra contumacem. non ob.
ff. c. dilecti. de peregri. c. i. quia loquuntur in attentatis iniu
ſte: ⁊ ſine debito ordine: vel in dicente ſibi ius in cauſa pro-
pria: ⁊ ſic non erat competens iudex. Scḋo dicit poſſe dici
exceptionẽ iudicum de nuncio miſſo non obſtare: ſed miſſio
nem nuncii cum appellatiõe ex hac cauſa obſtare: quod di-
cit procedere in reore non in actore: ne per hanc viam faciat
redimere reum. contra illud de reſcrip. nonnulli. hoc non
placet: quia ſi cauſa nõ eſt legitima nec appellatio. ideo ter
tio dicit q hec decre. corrigit in ordinario: ſed nõ in delega
to. de quo non loquitur decre. non placet: quia littera loqui
tur indiſtincte coram idoneo. Hic concludendo Innoc.
⁊ Ho. ſi itineris arreptio ſit in pſona ppa: cã nondũ cepta:
⁊ ex legitima cauſa habet ſuſpendere iuriſdictionem infe-
rioris iudicis: per ii. de peregri. non ex eo q habeat vim ap
pellationis: ſed quia ex cauſa itinerantes ad papam eximũ
tur ab inferioribus iudicibus vt. J. ti. i. c. i. quinimo ⁊ nuncij
pro alijs ex legitima cauſa miſſi gaudẽt hoc priuilegio: ar.
ff. c. dilecti. qui autem ſine probabili cauſa vadunt non gau
dent hoc priuilegio: nam tales poterant ad domum citari:
⁊ tenebit ſententia contra eos lata: ſcḋz ea que dicta ſunt de
dolo. c. ſi. ⁊ de eo qui mit. in poſ. c. ſi. non ob. ff. que ſen. ſine
ap. reſcin. l. i. §. item cum ex edicto. q exigiſ pſonaliter cita
ri quando inueniri poſſunt: vel cum ad ſedem apoſtolicam
ex probabili cauſa acceſſerunt. qñ q iter arripit cã cepta: ⁊
illa nõ iuuat ſi nũ pcedat grauamẽ: ſz ſic ſi pcedat grauamẽ
vel cõdẽnatio: ⁊ vadat ad apoſtolicã ſedẽ: vel alium ſupe-
riorem. ¶ Ho. q dicit ad alium ſuperiorem habet ergo
locum in hoc itinere arreptio quicquid ſentiat Goff. vt re-
citat archidia. xi. q. iii. ſi epiſcopus forte: dũmodo certum
ſit q propter hoc vadat: vt de grauamine conqueratur: ⁊ p
ceſſum contra ſe habitum petat reuocari: q talis miſſio ha
bet vim appellationis. de offi. dele. cum cauſam. de do. ⁊ cõ
tu. cum olim. de reſti. ſpo. audita. neceſſe tamen eſt q obſer
uantur illa que debent obſeruari in appellatione in quantũ
poſſunt: primo q iter arripiatur infra decẽ dies: quia decẽ
dies dantur ad appellandum: ſiue appelletur verbo: ſiue ſcri
pto: alias tranſit in rem iudicatam. de re iudi. q ad conſultatio-
nem. de elec. cum dilecti. hec temperat vera vt talis itineris
arreptio habeat vim appellationis. quando non habeat co
piam iudicis: vel de facili non poteſt habere: a quo appellet
⁊ copiam petat apoſtolorum. ad quod tenetur ſi ea copiam
habere poteſt de facili. ii. q. vi. ſeductam. ⁊ prudenter faciet ſi
coram teſtibus exprimat omnia grauamina: pro quibus va
dit ad curiam: licet quoſdam recitet tenere q ſufficit tunc
q coram ſuperiore exprimat. Ho. ſentit idem q itineris arre
ptio non habeat vim appellationis. niſi quando nõ habeat
copiam iudicis: vt dicit Innoc. vel niſi metu iudicis non au
deat appellare: vel niſi tanta ſit occupatio q grauatus appel
lationem ſcribere ⁊ formare non poteſt: ⁊ tunc debet hoc di
cere verbo: in preſentia iudicis: dum tamen infra decem dies
vadat: vel mittat: vel vbi hoc non facit in preſentia iudicis:
ſaltem debet intimare infra tempus appellandi hoc iudici
a quo: ⁊ aduerſario: vel ſaltem alteri. argu. de procurato.
mandato: ⁊ quod ibi no. alias nõ habet vim appellationis
iudicialis: licet aliquando poſſet valere vt extraiudicialis.
tu dic q itineris arreptio poteſt grauamine precedente ha
bere vim appellationis. dũmodo ſeruanſ illa: que adaptari
poſſunt ſm naturam appellationis: vt dixi ff. eo. Directe.
vbi hoc declaraui: ⁊ procedunt predicta vbi vadit in ppa
pſona. q no. Nunqd aũt habeat hec vis appellatiõis: quo
ad attẽtata: dic q ſic: ⁊ reuocabũt oia attẽtata: nedum a tẽ
pore notificatiõis facte iudici: ſz a tpe quo iter arripuit. ff.
eo. dilecti. de offi. dele. cũ cãz. item ⁊ grauamia que pceſſe-
rũt itineris arreptionẽ: ppter q eſt iter arreptũ. idem Ho.
cum tempeſto. de quo. ff. dixi: vbi autem iter non arripit in

propria perſona: ſed per nuncium ante cauſam ceptam nõ
ſuſpendiſ iuriſdictio: vt hic: ⁊ in hoc corriguntur iura anti-
qua: cauſa cepta: ⁊ grauamine precedente. Innoc. ⁊ Ho. di
cunt hanc haberi pro appellatione: ſi fiat infra decem dies.
cum limitationibus. de quibus. ff. quando. ſ. non poteſt co-
ram iudice appellare. tu dic q vbi mittitur nuncius: cauſa
iam cepta procedit quod. ff. dixi: quando habet vim appel-
lationis ſeruatis ſeruandis: que poſſunt adaptari. Si ante
cãm ceptã: vel vbi non hz vim appellationis: ſi nũcius mitta-
tur in impetrando: non habet ſuſpendere: vt hic: ſi tñ inſtitui-
tur pro reſtitutione aduerſus ſententiam: vbi non poteſt in-
ferior reſtituere: habet vim ſuſpenſiõis. ff. de mino. l. minor
autem. Nam expectabitur nuncius nec prius mandabitur
ſententia executioni: ⁊ hoc tenet: maxime in his que con-
ſueuerunt per nuncium impetrare: vt collegia: maiores pre
lati: principes: ⁊ ſenes: qui etiam pro abſolutiõe non vadũt
ad curiam. J. de ſen. excom. quãuis. Si mittatur pro conſul-
tando ſuper dubio noue cauſe occurrentis: ⁊ non cõſuete vi-
ſitari debet. xx. di. de libellis. ⁊ tunc expectari reſponſum.
ff. q. i. nomen. ff. de elec. cum in veteri. ſm Vinc. Expedita
eſt glo. vſq ad. § neq prodeſt veniendo ad illam op. q pri
mis litteris poſſit opponi contra ſcḋas: ⁊ ſic valeat allega-
re primas ſe impetraſſe. de reſcrip. ceterum. c. ſi autem. ⁊ c.
plerũq. Glo. pſequitur duos caſus. Primus quãdo cõ
tra ordinarium opponitur de litteris impetratis. Secũdus
quando contra delegatum. ¶ Circa primum argu. glo.
q non admittatur oppoſitio de litteris: etiam ante impetra
tas ſi non ſint preſentate: quia ex quo preuẽtus eſt debet ibi
reſpondere: ⁊ quia littere non preſentate non habent effectũ
ff. eo. ſuper eo: ⁊ quia preuentus. de foro compe. c. pe. item
quia per reſcriptũ non tollitur iuriſdictio delegata: niſi de
ea fiat mentio: multominus tollitur ordinaria. Concludit
q ſi eſt preuentus citatione: anteq preſentet: nõ excluditur
a delegato: niſi de illa fiat mentio in reſcripto. quinimo de
proceſſu cauſe. ff. de re iudi. inter monaſterium. Si autem or
dinaria non eſt cepta: preuenitur per reſcriptum: ſicut quotti
die fit: ⁊ non eſt neceſſe in reſcripto mentionem fieri de ordi
nario: ⁊ hoc quia ſm Jo. generalis eſt: ⁊ tollitur per reſcri-
ptum ſpeciale: in cauſa ſpecifice delegata. de reſcrip. c. i. ⁊
c. paſtoralis. § i. ⁊ quia eo q papa ſcienter cõmittit cãz: eã
transfert a poteſtate ordinarij. de offi. dele. paſtoralis. § pre
terea. item quia papa cum ſit iudex ordinarius cunctorum
.ix. q. iii. cuncta. poteſt quilibet adire per ſimplicem quere
lam re integra: ⁊ ipſe poteſt cognoſcere vel delegare: nec eſt
neceſſe q faciat mentionem de iuriſdictione minoris: ⁊ per
appellationem itur ad eum: ſicut contingit in legato. de off.
deleg. c. i. Scḋs caſus quando cauſa cepta coram delegato
opponitur de litteris primo impetratis. hic concludit glo.
q licet obliuiſceretur date: vt ille preualerent: que primo
erant in data: hodie ſtatur preſentationi: vt ille preualeant:
que prius ſunt preſentate: prime vel ſcḋe. ⁊ ſic re integra non
refert: que ſint prime: que ſcḋe. ſed que prius ſunt preſenta
te. ad hoc alle. de reſcrip. capitulum. vbi dẽ ſtatur preſentatio
ni. primum. c. facit potius contra. q ſtetur date: in eligẽdo
prout hodie eſt declaratum. de reſcrip. ubi qui. hec vera vt
dicit glo. ſequens: inquantum iudices: quibus facta eſt pre
ſentatio: ſint parati procedere: ⁊ procedant: inquantum au
tem ſunt negligentes in procedendo: videtur q procedant
ille. c. ſi autem. ⁊ plerũq: vt expectentur vſq ad annum: ⁊
poſtea validentur littere ſcḋe: vt dicit glo. iudices ſcḋarum
monebunt iudices: vt per primas procedant: alias ipſi pro
cedent: quia propter negligentiaz iudex perdit iuriſdictio
nem. de offic. ordi. ſignificauit. glo. in verbo aſſignate non
pſiſtit in hoc: ſz dicit q non dz ſtari nec date: nec pſentatiõi:
ſz dz ſtari citatiõi: vt ille preualeãt: p quas primo citatio eſt ſe
cuta: ſiue prime: vel ſcḋe: quod patet in duobus ordinariis:
quia altera nolente aliã preuenire oportet q citatio pceſſe
rit. ff. de iuriſ. om. iu. l. pe. de fo. compe. pp poſuiſti. idem dz

eſſe in duobus delegatis: vel in delegato et ordinario: et ad litteram: que dicit primo: quod ſubaudiendum eſt: maxime quando idem eſt poſt preſentationem: et ante citationem: et hoc ubi agitur de preventione vel perpetuatione iuriſdictionis: non ſufficit preſentatio: ſed exigitur citatio: ut in iuribus preallegatis. ad hoc de offi. dele. gratum. et relatio ſecundum hoc unico verbo correcta ſunt omnia iura: que dicunt ſtare date. de reſcrip. ſinautem. et c. plerumque. quod veriſimile non eſſet unico verbo etc. ff. de elec. eccleſia. quapropter quidam dicunt decre. loqui in convento coram ordinario: et exponunt idoneo. i. ordinariorum ſi vis intelligere in delegato conatur ſalvare illa iura: quia non ſufficit opponere de primis. i. que non fuerunt preſentate lapſu anni dolo: vel negligentia: ut. d. c. ſinautem. et c. plerumque: vel quas citatus per ſecundas fraudulenter tacuit. de reſcrip. ex parte. ii. Abſurdum enim eſſet quod reſcriptum impetratum perderet vires ſuas: ubi non poteſt impetranti dolus vel negligentia imputari: cum nemo ſine culpa iure ſuo ſit privandus. l. vi. vi. fatis perverſum: niſi favore poteſtatis ordinarie aliud ſtatuatur: ut. ii. vi. dixi: et dato quod non poterit vis poſſit per ordinarium preveniri: quod intelligit Goff. niſi impedimentum ſurrexerit ab adverſario: ad cuius petitionem per ordinarium prevenitur: ſed omnes iſte circumſtantie cauſant litteram. dicit ergo quod ſi prime littere ſint impetrate de communi conſenſu: non poteſt preveniri per ſecundas nec per ordinarium: niſi ſecunde faciant mentionem de primis et conſenſu. de reſcrip. ceterum. que non reperitur in hoc correcta. ad hoc de cau. po. cum olim. Idem ſi ſciente et preſente adverſario vel eius procuratore: ſint impetrate: quia ille non poſſunt preveniri. Si autem convenitur coram ordinario: vel per ſecundas litteras: et opponitur de litteris primo impetratis. dic ſi tantum opponit de litteris: quibus non utitur nec illas preſentat iudici quem impetravit: et repellitur: ut hic. Si autem opponit de litteris primis: et illas preſentat: ut per eas procedatur: excludit ordinariam iuriſdictionem: et delegatam per ſecundas non poteſt ergo opponere de litteris primis: que non fuerunt preſentate. i. tempore quo opponitur ſed bene poteſt opponere de litteris primis: que fuerunt preſentate iudici. practica eſt igitur quod citatus per ſecundas preſentet litteras coram primis: et opponat ſe litteras impetraſſe et illas preſentaſſe: et paratum ſe offerat coram illis iuſtitiam proſequi: ſed ſi opponat ſolum litteras ſe preſentaſſe non repellit: nec ordinarium: nec delegatum: et ſecundum hoc hec decre. ſolum reſtringit. c. ſinautem. et c. plerumque. ſed quia ubi olim poterat differre uſque ad annum: et repellere litteras ſecundas intra annum: tamen modo non poterit etiam non lapſo anno: niſi preſentet: et proſequatur. ideo poteſt exprimi per ipſum. ſequitur. i. donec. et hec lex. Goff. mihi placet: ut dixi de reſcrip. c. i. ¶ Venio ad. ¶. cum autem non requiſita ad iuſtificandam appellationem ante ſententiam. Primo exigitur quod cauſa ſit rationabilis et talis. i. que ſi eſſet probata legitima deberet reputari. Secundo debet exprimi coram iudice a quo appellatur: et hec ſufficiunt quo ad iudicem a quo. ¶ No. effectum non iuſtificate appellationis: quia ſi non eſt inventa rationabilis: vel vera: debet remitti pars appellans ad iudicem a quo appellavit et in expenſis condemnari: et condemnatur per iudicem ad quem appellatur. ¶ Oppo. quod ſufficiat initiam exprimere cauſam coram iudice ad quem. ff. ut lite non conteſt. accedens. Jo. Vin. et Gof. quod ſufficiebat cauſam legitimam proponere coram iudice ad quem: et probare illam: licet ſi non fuiſſet propoſita coram iudice a quo: caſſaretur factum poſt appellationem. hoc non placet Joan. an. ut in cle. appellanti. eo. tit. et. ii. eo. conſtitutus. nec ob. decre. accedens. ut ibi no. ¶ Oppo. quod non ſufficiat nec proficiat cauſam exprimere: quia ab illa poteſt recedi: et alia probari. ff. de ap. l. ſcio. et. ti. conſtitutus. ad ſi. quidam hic dicunt de quo. i. c. cum cauſa in ultima glo. quia illud loquitur in appellatione a diffinitiva hic in appellatione ab interlocutoria. ¶ Oppo. quod non iuſtificata appellatione non fiat remiſſio ad iudicem a quo. ff.

collectis. de ap. cum appellationibus. li. vi. illa iura loquuntur quando eſt delatum: hic quando non eſt delatum. ¶ Op. quod etiam non iuſtificata appellatione procedat iudex ad quem. ff. eo. di. li. vi. So. hoc procedit: quando nec per iudicem nec per partem eſt delatum. Sed ſi per partem eſt delatum: tunc procedit quod ibi dicitur: ut ſi partes velint poterit coram papa cauſa tractari principalis etiam non iuſtificata appellatione: vel obmiſſo articulo appellationis. plus dicit Inn. quod ſolus appellatus hoc poteſt obtinere: ut obmiſſo articulo appellationis in negocio principali procedatur: quia eius favore eſt ut primo de iuſtitia appellationis cognoſcatur: et quod favore etc. C. de legi. l. quod favore: et quia quilibet poteſt renunciare iuri ſuo. vii. q. i. ¶ periculoſum. de regu. ad oppoſitum. et quia oppoſitum tenere non eſſet niſi litem protelare: contra id de dolo. finem. non ob. c. cordi. ubi dicit de partium voluntate: quia ſubaudiendum eſt vel partis appellate: ſecundum eos. Compo. de elec. ſtatuimus. li. vi. dicit hoc procedere in invito appellante: etiam ſi dicat ſe in ſcriptis non appellaſſe: nec cauſam aſſignaſſe: vel apoſtolos petiiſſe: ita tamen quod iudex appellationis revocet gravamina: ſi qua ſunt illata per eum a quo fuit appellatum: ipſi appellanti extra negocium principale: puta propter excommunicationem: et condemnationem expenſarum: et ſimilia. illa autem que tangunt negocium principale: ſuper quo appellatum non revocabit. hec vera quando appellatus tendit ad hoc quod cognoſcatur: ſecus ſi tendit ad hoc quod non cognoſcatur: ſed remittatur: quia tunc obmiſſo articulo appellationis non fiet remiſſio. Item hec vera quando papa aditur: vel legatus: qui poteſt adiri per viam querele. Secus in metropolitano: qui ſolum per viam appellationis poteſt adiri. de fo. compe. romana. li. vi. et ibi de hoc. nam coram eo etiam volente utraque parte: non poteſt obmitti articulus appellationis: et ratio patet: poſſet etiam et in metropolitano: et alio procedere: quando eſſet appellationi delatum. de ap. cum appellationibus. li. vi. de quo remittit ibi Jo. an. in verbo partium. et tenet idem. ¶ Quero an procedat decre. etiam ſi appelletur a delegato. Dic quod ſive ab ordinario: ſive a delegato: ſive ab arbitrio iuriſdictionem: habet locum quod hic dicitur. de offi. dele. ab arbitrio. li. vi. et quod in delegato locum habeat: patet de reſcrip. edocere. de excep. olim. et c. dilecto. et c. ſignificavit. i. c. dilecto. et c. ex parte. Quid ſi ſimpliciter appelletur ad ſuperiorem: aliter non expreſſo. dic quod intelligitur de proximo ſuperiore: et idem ſi dicat ad maiorem. de quo in ſpe. de ap. §. nunc tractemus. verſ. ſed quid ſi quis. et verſ. ſe. Quis exequetur ſententiam condemnationis. dic quod primus iudex ad quem fit remiſſio. ſecundum Guil. in ſpec. de ſen. excom. §. ii. quid dicit autem Gau. quod ſi iudex appellationis non condemnat: iudex principalis cauſe reſervabit condemnationem in fi. ut no. in ſpe. de expen. §. videndum. verſ. ſed ſi iudex. ¶ Quero an ad hoc ut iudex reaſſumat cauſam: a quo appellatum eſt: exigitur remiſſio verbalis per iudicem appellationis. Quidam dicunt quod exigitur verbalis remiſſio: quando fuit delatum: ſed ubi non fuit delatum: non requiritur: ſed ſufficit quod pronunciet male appellatum. nam et ante pronunciationem procedere poterat iudex a quo: ſi ſciebat cauſam fore falſam: fortius poterit poſt pronunciationem: ſed ubi detulit negocium principale eſt coram iudice appellationis: etiam ſi pronunciet male appellatum. poteſt tamen remittere ſi vult: niſi ergo remittatur iudex principalis cauſe procedere non poteſt. Secus videtur in inhibitione: quia licet illa impediat proceſſum: pendente cauſa: non tamen defert illud: ſed ſolum ſuſpendit cognitionem primi iudicis: uſque ad articuli principalis expeditionem. vide de ap. c. i. lib. vi. in verbo delatum. ¶ Quero que requirantur in appellatione ante ſententiam. archidi. ii. q. vi. non ita. dicit quod exigantur. x. quorum altero deficiente non valet appellatio. Primo exigitur cauſa gravaminis illati: vel comminati. infra eodem. cum ceſſante. Secundo quod ſit cauſa legitima: ut hic. et infra eodem. cum ſpeciali. Tertio quod

ſit vera.l.eo.interpoſita. Quarto q ſit expreſſa: vt hic.r.l.e. cum cauſam. Quinto q ſit admiſſa petitio vel exceptio.l.e. dilecto. Sexto q fiat in ſcriptis: vt in.c.cordi. Septimo quod ideo appelletur: quia nõ fuiſſet admiſſa exceptio vel petitio: vt dicto.c.dilecto. Octauo q petantur apoſtoli: vt dicto.c.cordi. Nono q ſi appellatus hoc petierit: veniant inſtructi: vt in.d.c.cordi. Decimo q fiat intra decem dies. de confir.vti.vel inuti.bone.de re iudi.cũ inter.e hoc no.Ho. in.d.c.cordi.de quo in ſpe.de appel.§.qualiter.vſi. item no. ¶ Quero cum glo.quis habet extimare cãm ſore legitimam e probabilez: videtur q debeat haberi reſpectus ad veritatem: e non ad opinionem iudicis: de ſen.excõ.ſacro. ſicut non refert ad opi.iudicis: an ſit manifeſtum. de verbo ſigni.olim.glo.dicit q attendetur rei veritas: e ſe informabit iudex: inquantum poterit: e ſi remaneat dubius: in dubio potius deferat q̃ non: quia in dubijs melius eſt ſibi q deferat.ad hoc quod no. Inno.de offi.dele.paſtoralis.§.i. e no.de ap.cordi.li.vi.per archi. in verbo delatum. ad hoc de ap.cum ſpeciali.§.exceſſus.ad hoc de offi. dele. paſtoralis.de exc.ſi per imprudentiam. e idem no. de ap. ſi a iudice.li.vi. Non ob.q iudex habeat ſentẽtiare: ſcdm q equuz e iuſtum ſibi videtur.iii.q.vij.iudicet: quia illud ĩtelligitur habita primo collatione ſapientum: ſi non eſt certus.ff.de arbi.l.quales.de hoc.ij.q.vi. ad romanã. hic ſi queritur quis extimet cauſam legitimam: vel illegitimam: quo ad deferendum vel eſt in extimatione iudicis a quo appellatur: ſi tñ cauſa eſt vere legitima: ſua nõ delatio non impedit effectum appellationis. vt.ſ.e.ſepe.e ipſe punietur: niſi cauſa legitima ipſum excuſet.ſ.e.paſtoralis. e ſi ipſam non admittat ab appellante poterit appellari.l.e. interpoſita.§.i. quãtũ ad finem iuſtificande appellationis hoc erit in extimatione iudicis: ſi tamen nõ bene extimet poterit appellari ſcdo nõ tertio.ſ.eo. a nobis. e.c. directe. de hoc in ſpe.de ap.§.nunc dicamus.v.i.vbi vltra hoc dicit ſpec. q ſi iudex a quo extimet non deferendum: poterit appellans petere vt deliberet cum ſapientibus an ſit deferendum: vel non: q ſi denegauerit hoc ipſo grauat: niſi euidens ſit fruſtratoria. ad hoc facit glo.ſ. Si tñ videat non deferendum: e deferat: licet iniuſte deferat: ex hoc non punitur: licet non deferendo vbi debet puniatur: vt no. archi.de ap.cordi.li.vi.in verbo delatũ. e no.glo.q ſi mandetur alicui vt pronunciet: vt ſibi videtur intelligitur hoc habita collatione ſapientum: vide quod vi pi.de conſti.ne innitaris.e quod no. Bar.in extraua.ad reprimendam: in verbo videtur. ¶ Oppo. q non debeat remitti ad iudicem a quo: quia cum appellando eum prouocauerit: iam eſt illi ſuſpectus.ſ.de offi. dele. ſuſpitionis.e.ſ.e. ad hec. So.dicit glo.q non poteſt dicere illum ſuſpectũ: quia ex culpa ſua ſurrexit illa ſuſpitio: ſicut patet in non proſequente appellationem.ſ.e. perſonas.e.c. cum ſit.no.glo. ſcdm hoc non poſſez recuſare inimicum: ſi fuerim cauſa inimicicie: q eſt falſum.ad hoc.ff.q me.ca.l.nec timorem.naz licet dederim cauſaz metus. non per hoc deſinit eſſe iuſtus metus.pro glo.facit.e.ti.ſi mulier: ſed ibi fuit metus iuris: hic timetur factum iniuſticie.ad hoc quod no.l.eo.ſi iuſtus. vbi in abſentia iudicis poteſt appellari: licet appellans fuerit cauſa metus.ad hoc de accu.c.pe.e quod no. Inn. de re iudi.cum.J.e.A.vbi ſentit q etiam ſi quis iuridice moueatur contra me: e faciat coniurationem: e ſic ego fuerim cauſa coniurationis: nihilominus repellitur a teſtificando contra me.e hoc tenet archi.late hoc diſputans. de reſcrip.ſtatutum.§.nũc autem. in verbo non audiens.li.vi. alleg.ff.de mino l.paſ.de cõceſ.preben.quia diuerſitas ẽ: vbique fuit cauſa impedimenti: poteſt allegare impedimentuz: vt quis in talibus debet attendi potius iuſticia: e equitas iudicãdis q̃ factum prouocantis.de excep.cum inter. e ad cõtra.alle. dic q non eſt ſuſpectus: niſi grauauerit: e licet aliqñ prouocentur ex talibus appellationibus: non tamen prouocari debent: nec eſt preſumptio q prouocentur: vbi prouocari non debent: quia preſumitur pro iudice: tamen ſi de facto prouocarentur: e hoc aliter poſſet patere: non deficeret recuſatio: quaſi ex hoc ei eſſet nimiuz odioſus: vt dixi.ſ.e. ad hoc.e ſic intellige.de offi.dele.ſuſpitionis. ¶ Oppo. q non cognoſcat iudex ad quem de principali: ſed pronũciet bene vel male appellatum: vel caſſet: vel confirmet.C.de ap.l.eos. glo. hic ponit officium iudicis ad quem quando appellatur ab interlocutoria quando inuenit bene appellatum: e quando inuenit male appellatum. Item officium iudicis ad quez: quando appellatur a diffinitiua: quãdo inuenit bene appellatum: e in parte male appellatum: item quando in parte inuenit bene appellatum: e in parte male appellatuz: reſpectu diuerſorum articulorum. hec vt in ea: que eſt clara: e lege eã vt iacet. Sed eſt dubium an delegatus ad cauſam appellationis qui pronunciauit bene appellatum: poſſit cognoſcere de principali. Tangit hoc.ij.q.vi.l ſi. Jo.dicit ibi q ſic: e hic Inn.inducit de teſta.raynutius.de reſcrip.ſuper litteris.l.e.romana.§.q ſi obijciatur.li.vi. Vin.dicit formam mandati ſeruandam: propter quod videtur ſibi q nõ poſſit ſine nouo reſcripto de principali cognoſcere: nec etiam de alia appellationis cauſa: que non fuit expreſſa. Joan.an. dicit q credit conſideranda verba reſcripti. Frede. tenet q non includatur: nec cognoſcat: niſi prorogetur: e vbi poteſt prorogari: vt quia non eſt de maioribus: e quia non prohibetur tacite vel expreſſe a delegante: nec cognoſcat: vt no. ſuo ↄſi. clxxxvij. hic ſi dicit cõmitto tibi cauſam inter talem e talez quo ad articulum appellationis tantum: eſt planum. Si dicit cõmitto tibi cauſam inter talem e talem vertentem cum omnibus accedentibus: e appendentijs: tunc veniet principalis. Si cõmittat ſimpliciter cauſaz appellationis: inter talem e talem: ſatis puto includi principalem: quia hoc eſt cõſecutiuum ad appellationem: e aliquo reſpectu.ſ. ad finem deuoluendi: poteſt dici de appellatione. ideo includitur. ad hoc de offi.dele.prudentiam.§.ſexta.ad finem.e.§.obmiſſis: glo.in verbo in expenſis. illa ponit penam non proſequẽtis appellationem: vel non iuſtificantis: vt damnetur in expenſis.dicit Jo.an.q hoc procedit ſiue calũnioſe appellauerit ſiue non: ſed ſi calũnioſe appellauerit: tunc fortius punietur.C.quoꝝ ap.nõ reci.l.ab exec.mõe: vbi punit in qnquagita libris. Sed ſi criminali perdita lite victus abſcedat. vt.C. de ap.a procõſulibus.ſm Jo. Vin. e Gof. e dicit hic Pe. de ſamp.q vbi opi.faceret pro appellante: licet pronunciet contra eum: in cauſa appellationis non condemnabitur in expẽſis.de quo in ſpec.de expen.§.vbi ſatis de hoc. ¶ Venio ad.v.ſaluis. ¶ No.q in maioribus cauſis etiaz ſi modo appelletur cum cauſa: e formaliter: ille ad ſedem apoſtolicam deuoluuntur. per hunc finem concludit Vinc. q hec loquitur in ordinario: quia non eſt aliqua cauſa taz ardua: que non poſſit tractari coraz pape delegato. ¶ Quero de intentu litere. dicit Jo. q eius intentus eſt q maiores cauſe ipſo iure deferuntur ad papam: etiam ſi non appelletur. multo fortius vbi appelletur: qualitercunq; appelletur.ij. q.vi.ad romanam: e.c.arguta.e.c.qui ſe ſcit.e dicit glo.hic q maiores dicuntur pape reſeruate: vt.ſ.de off.dele.q tranſlationem.ad hoc.xvij.di.multi.lxxx.diſt.c.i. vnde ſufficit in talibus dicere volo q papa audiat meam cauſam: vt no. archi.ij.q.iij.nullam. Inn.dicit cauſas maiores: cauſas electionum: e cauſas criminales epiſcoporuz.ij.q.vi.decreto. quod dicit verum inquantum appelletur ab ordinario. ſecus ſi a delegato. Recitat alios dicere q hoc non pcedit in cauſis electionum: quia appellari debet cũ cauſa. e ſinis hic loquitur in reſeruatis: e ſic hodie declaratũ eſt. de elec.queſtia.li.vi.e hoc tenet glo.in.d.c.q̃nio. vbi dicit q hic vſi.eſt quedam proteſtatio de iure ſuo.ſ.xi.q.iij.ſalno. Abſurduz enim videtur illas cauſas per appellationez deferri: de quibus alius q̃ papa non poteſt cognoſcere: e q cauſe electionum non ſunt de maioribus: patet quia illas confirmant archiepiſcopi: e patriarche: e legati de latere: vt de electio.vt

abbatem.li.vj.imo in illis cauſis eſt ſpecialiter introductũ:
q appellatio a diffinitiua:niſi in ſcriptis interponatur:⁊ niſi
cum cauſa probabili appelletur:nõ admittatur: vt no.in.d.
.c.q̃uis.in glo.in verbo in ſcriptis:⁊ in verbo ꝓbabili: vbi
iuſtificatur quo ad deuolutionem: eo q probabilis eſt cau
ſa:etiam antequã vera probetur: vt ibi no. licet ſecus in alijs:
ſufficit enim q cauſa ſit dubia:vt deuoluat:vt ibi notatur.

c

Cum ceſſante.

Judex in principali procedit ſi
reuocat grauamen propter quod ab eo fuit ap-
pellatũ.h.d.⁊ principiũ.ⁱ ⁊ finis ponũt duplices
cõſtitutionis cauſam:mediũ vero ponit conſtitutionẽ.ibi.
ſtatuimus. ❡ No. q ceſſante cauſa a qua quid dependet
ceſſat effectus.ad hoc de voto magne. de iureiurã. ⁊ ſi ebri
ſius. de peni.cum infirmitas: ⁊ de hoc de renun. poſt tran-
ſlationem. ❡ No.ij. q a cõminatione ⁊ grauamine põt
appellari de iure canonico. ⁊ no. ſufficere ſententiam: vel
cõminationem inferre grauamen ẽ executionis actu. li-
cet non inferat in promulgatõe. ad hoc vt ab illa poſſit ap-
pellari. ❡ No.iij. q iudex ſuam interlocutoriam poteſt ꝓ
prio imperio reuocare. ⁊ ſic non tranſit in rem iudi. quo ad
iudicem.ad hoc.ff.de re iudi.quod iuſſit. ❡ No.q reuo-
cato grauamine excluditur appellatio fundata ſuper gra-
namine:⁊ ex illo excludatur facultas recuſandi. ⁊ ſic recuſa
tio fundaſ ſuper grauamine.ad hoc.ſ.eo. ad hec. ❡ No.
q ex hoc nõ recluditur facultas recuſandi ex altero capite.
❡ Querit qualiter debeat reuocare vt ceſſet appellatio.
dicit Jo.an.q reuocando de facto:ſi ad factum non eſt pro
ceſſum: nec ſufficit dicere paratus ſum reuocare: niſi de fa-
cto reuocet. ſm Inn. q dicit Hoſt. bene notandum:⁊ dicit
Inno.ſufficere tacitam reuocationẽ. quãdoq; vt ſi appel-
letur a iudice ne procedat contra ipſum: quia exemptus ab
ipſius iuriſdictione iudex qui citauerat ſuper principali:nũc
aſſignat terminũ ad probandum exceptionem:tacite reuo-
catur grauamen:quod intulerat: quo ad proceſſum princi-
palis cauſe ſecũdũ ipſũ. ❡ Oppo. q a ſola cõminatio-
ne nõ poſſit appellari: quia ex officio iudex cõminari po-
teſt:⁊ debet.ff.de iudi.in peremptorio.non igitur facit iniu-
riam:nec grauat:ex quo iure ſuo vtitur.gl. dicit q a ſola cõ
municatione non poteſt appellari: niſi vlterius procedat:⁊
quia ſola aſperitate verborum quis moueri non debet. In
nocen. dicit q poterit appellari ſi cõminatio venit con-
ſecutiue ad grauamen: vt ſi iudex precipiat alicui vt ſoluat
.x.ſub pena excõmunicationis: vel ſub pena.x.librarum: ⁊
ſimili.vel ne tale quid ſiat: ⁊ hoc verum: ſiue precipiat:ſine
cauſe cognitione;vel cum cauſe cognitione:⁊ iniuſte.C.cõ-
mina. vtri. iud. per totum. Si autem cõminatio eſt nuda:⁊
non venit conſecutiue ad grauamen de preterito: vt quia cõ
minetur q illũ ledet:per hoc nõ poterit appellari q vanus
eſt metus:ex quo nõ eſt inſtans.ff.q me.ca.l.i.ꝟ. metũ. reci
tat alios dicere q poterit appellari ſi cõminatur in ſpectan-
tibus ad eius officium.ar.ff.q me. ca.l.j. ⁊.l.fi.§.ſi iuſto.⁊
§.ſi quis.⁊ primũ dictum obtinet in petentibus non haben
tibus iuriſdictionẽ.ff.q me.ca.l.ſi.ij.R.ſm Inno.Ho.dic
q ſi iudex me ledit ꝟberando:vel metũ inferẽdo potius eſt
locus recuſationi q̃ appellationi. hec enim extra iudicium
cõmittuntur:⁊ odiũ:⁊ inimicitias parant: ex quibus iudex
recuſatur.iij.q.v.quia ſuſpecti.ad hoc gl.in poſitione caſus
de offi.dele.cum ſup.ſ.c.ſcdo requiris.ſ.c.i.cum ꝟo in iudi-
cio vel iudicialiter me grauet tunc eſt locus appellationi.ſ.
.c.proximo.dic ſi cõminatur in iudicio aliquid iniuſtum: vt
ſequitur ad grauamen de preterito:bene poteſt appellari. vt
dicit Innocẽ.Si cõminatur de futuro: tunc iudicialiter nõ
poteſt appellari:ſed recuſari: extra iudicialiter bene poſſet
appellari:anteq̃ iudicium inchoareſ:vt.ſ.eo.bone. ad hoc
.ſ.de dila.preterea. ⁊ quod no.de excep.ſignificauerunt.nã
ſi grauamen eſt futurum re ⁊ verbo:iudicialiter non poteſt
appellari:ſi eſt futurum verbo ⁊ re preteritum poteſt appel-
lari:ſortius ſi preteritum re ⁊ verbo. ad hoc reducendũ eſt
quod no.ſpe.in ti.de ap.§.in quibus.ꝟ.xxxj.Si tamen eſſet
iterabile:⁊ ſucceſſiuum:poſſet ſemp appellari: vt no.de of.
or.ad reprimendã. nam poſſum appellare quia non reuo-
cas ſententiam appellationis iniuſtam: q̃diu ſꝫ peto: vt
ibi no.ad hoc qđ no.de reſcrip.dilectus filius. ⁊ no. Pau.
in cle.conſtitutionem.de elec.in cle.i.de ſo.compe.in verbo
procedat.ad quod facit.ſ.eo.ex parte. Nam dicit Pau.q
q̃diu durat grauamen preteritũ: cuius poteſt appellari.ⁱ
actu grauat: ſemper poteſt appellari.alleg. de penitentiã.
diſtinctĩ.vij.c.ſi.ꝟ.qui autem. ⁊ dicit Pau. q ab iſtis cõmi-
nationibus poteſt appellari perpetuo: cum non habeant
vim ſententie:vt ipſe no.in cle.cauſam.de elec.in verbo arbi
trio: quia non tranſeunt in rem iudi. ad hoc qđ no. Compo.
de conſti.cum omnes. ⁊ Innocẽ. de tempo.ordi.ad aures.
❡ Oppo.glo.q non poſſit iudex interlocutoriam ſuã mu
tare. vt.ff. de regu. iur.l.nemo. ⁊ in regula. mutare. de re-
gu. iur.libro.vi. Gloſa concludit iudicem poſſe reuoca-
re ſuam interlocutoriam: ſicut et appellans reuocare ap-
pellationem ſi non interſit aduerſarij:quo ad expenſas: vel
ſi interſit ſoluendo intereſſe: q dicit verum etiã ſi lapſi ſunt
decem dies.q licet tranſeant in rem iudi. quo ad partes:nõ
tranſit quo ad iudicem.ff.de iudi.l. quod iuſſit: quia ⁊ poſt
decem dies appellans poteſt renunciare ſue appellationi.
Hic ſunt videnda tria. Primum an poſſit diffinitiua reuo
cari. Scđm quid de interlocutoria. Tertium quando inter
locutoria poſſit reuocari. Adde quartũ qñ ⁊ qua forma:
⁊ an ſi fateatur ſe erraſſe poſſit reuocari. ❡ Ad primum ſi
dubitatur an ⁊ quãdo ſententia nulla poſſit reuocari. dic vt
dixi de off.dele.in litteris.ſi eſt aliqua. dic q regulariter nõ
poteſt reuocari. Fallit niſi aliquo remedio retractetur: vt
appellatione:ſupplicatione:vel reſtitutione: de quibus hic.
⁊ de reſti.in inte. per totũ ⁊.c.ti. ex litteris. Fallit ſcđo quã
do eſt talis nature q non trãſit in rem iudi. de re iudi. lator
⁊.c. conſanguinei. Fallit tertio quando eſt talis ſententia
que tranſiuit in rẽ iudi.ſed lata eſt officio iudicis nobili de
accu.qualiter.ⁱ ⁊ quãdo. ſic. no. Jo.an.de pur.vul.ſignificã
tibus.dũmodo ex cauſa reuocet. Fallit.iiij.qñ conſtat de
iniuſticia confeſſione:vt no. Inno.de imu.ecc.quia pleriq;.
Fallit.v.quando de hoc conſtat probatione facta:⁊ aliud
non eſt oppoſitum: vt no.de reſcrip.cum dilecta, per Inno.
de frigi.fraternitatis.de re iudi.cum bertoldus. vt in omni
bus dixi: vbi dixi eum reuocari poſſe:nõ intelligas in eadẽ
inſtantia:ſed diuerſa:alias non poſſet:quia lata reperiretur
ſine inſtãtia:vt no.ff.de excep.rei iudi.ſi duobus.ⁱ ⁊ plene. de
re iudi.inter monaſteriũ.ⁱ ⁊ no.Bar.in.l.i.C. quando ꝓuo.
non eſt ne.ⁱ ⁊.l.nam.ⁱ ⁊ poſtea.§.ſi damnetur.ff. de iureiu. qua
re autem ſic faciliter non reuocatur diffinitiua: ſicut interlo
cutoria eſt:quia diffinitiua cũ maiori maturitate profertur
nam oportet illã proferri in ſcriptis:ⁱ ⁊ de ſcripto: q non eſt
in interlocutoria. de quo de re iudi.c.ſi.li.vj. igitur ⁊c.ij.q.
vj.anteriorum.in auct.de ap.poſt prin.coll.iiij.C.de repu.
.l.dubium.C.arbi.tu.l.fi. Secũdo quia iudex diffiniendo
quo ad illam cauſam functus officio.de off.dele. in litteris.
.ff.de re iudi.l.iudex. q ceſſat in interlocutoria. De interlo
cutoria autẽ ſit pro regula q poteſt reuocari:vt hic:ⁱ ⁊ de re
iudi.q iuſſit. Primo fallit quando ſententia habet vim
diffinitiue:ⁱ ⁊ hoc quia tunc concludunt rationes:de qbus in
diffinitiua.ideo ſi preceptum eſt latum cum cauſe cognitio
ne:non reuocetur:ſicut nec diffinitiua: ſi ſine cauſe cognitio
ne.idem q de interlocutoria. ad hoc quod no.ſ. de ver.ſig.
ex parte:ⁱ ⁊ in.l.non fatetur. de confeſ.ⁱ ⁊ quod dixi.de con-
feſ.c.fi.ⁱ ⁊ hoc dicit ſpe. lti.de ſen.pla.§.ſpecies.ꝟ.eſt quoq;.
Fallit ſcđo ſi talis eſt interlocutoria q fũdat iudicis offi-
cium:vel poteſtatem: vt de offi.dele.ſignificantibus: niſi ſit
appellatum: quia tunc per appellationem durat tempus:
vt.j. dicam. idem ſi alio modo accidentali eſt ꝟficta iudicis
poteſtas:quia eſt appellatum:ⁱ ⁊ appellationi delatum: vt.j.e.
interpoſita

interpoſita.§.i.de app.cum appellationibus.lib.vi.ꝛ dicas
in.d.c.interpoſitaꝛ no.hic Hoſti.ꝛ ad hoc.c.ab eo.ij.R°.
lib.vi.ꝛ no.Jo.an.in.c.cum appellationibus.in ver.abdica
uerit.ad hoc quod no.Jo.an.ſ.eo.ꝯſtitutus.ij.in verbo cō
ꝯfirmauit:vbi idē tenet:ꝛ de accu.meminimus:in verbo de
fert.vbi idem tenuit ſi iudex appellationis inhibeat appel
latione recepta.ſ.eo.romana.§.cū vero.lib.vj. Idē ſi non
eſt cā cōmiſſa.ſʒ Guil.in ſpe.de excep.§.viſo.ver.ſed pone.
Imo plus dicit. Idem ſi citauit.ad hoc de app.paſtoralis
§.pterea:qꝛ tunc eſt extincta ptāsꝛ vide qđ no.ſ.ꝙ me.cū
.c.ſi.ſup ꝟbo ab ipſo.ver.quid ſi iudex.Ɓ no.qđ ſola tenet:
ſed ſi ſit nulla:etiā ſi ſit appellatū: ꝛ inhibitū:vel citatio ſa
cta:poterit pars cōſentire ꝙ ſnia ſit nulla:ꝛ offerendo ſe pa
ratū reſpondere corā iudice a quo:ipediet iudicē ad quē:
qꝛ nil aliud querit appellās:vt dic Frede.ſuo cōſi.ccxxxiij.
Sed forte īhereſt ꝓpter deuolutionem negocii pncipalis:vñ
nō poterit hic pars dici nō integra. Fallit tertio ſi ſnia iter
locutoria trāſiuit in rem iudi.qꝛ nō poteſt ex quo lapſi ſunt
.x.dies reuocari:niſi pte cōſentiēte:ſm Inno.ꝛ ex quo non
eſt appellatū. Sed hoc cōiter nō tenet:qꝛ ſnia nō trāſit in rē
iudi.quo ad iudi.vt dicit glo. Fallit quarto ꝙ circa inter
locutoriā ſunt forte expenſe:ſm Inno.quia tūc non reuoca
tur:niſi ſatiſfiat de expēſis.ſ.c.īterpoſita.§.i. ¶ In alia pte.
Jo.an.tenet ꝯtrariū:qꝛ hec reuocatio nō fit in ptis iniuriā:
ſeu preiudiciū:ſed potius ad ipſius expeditionē:vt in ſi. Sʒ
forte loquitur Jo.an.de appellāte ad cuius cōmodū fit re
uocatio:ꝛ hic dicit in ꝟbo īterpoſita:ſup hec glo.in ſi.ultimo
addi.ꝛ idē ſpe.in.d.§.viſo.ver.ſed pone iudex. Fallit qn
to qñ cōtinet ꝓcepta vel ꝓhibitiones:vt quia ꝓhibēt aliqđ
dari vel fieri:vel ꝓhibentes:qꝛ ſi circa poſſeſſionē ſapiunt diſ
finitiuam.de iudi.c.ſi.ꝛ qꝛ ex eis queritur ius circa merita:
ideo nō pñt reuocari per iudicē:ꝛ quia cōiter habēt viʒ diſ
finitiue:in iſtis dic ꝙ ſi ſiunt officiū iudicis nō pñt reuoca
ri:alſo legiſte tenēt ꝙ adhuc poſſint reuocari. Jo.an.tʒ ſm
canoniſtas poſſe reuocari:cum cauſa:ſine cā nō pñt:ſine vo
luntate ptis ꝛ ptīo cāſm ſubeſſe:eo ꝙ eſt iniuſta:ad hoc alſ.
ff.de pto.ſti.l.i.in ſi.ꝛ pe.alſ.c.ſi.eo.tit.lib.vi.qꝛ iudex ap
pellatiōis a diſſinitiua reuocat talē interlocutoriam.ergo ꝛ
pncipalis poterat:cū non ſit minor poteſtas iudicis pncipa
lis:qꝫ ptās iudicī ſurrogati loco eī°. Idē Inn.de ſen.ex.ſa
cro:vbi dicit ꝙ in īterlocutoriis:ex quibus ius querit par
ti:iudex non pōt illas reuocare:in ꝑiudicium partis:licet ſe
cus in ſnia excōicatiōis:quod intellige ꝙ non poſſit ſine cā:
vt eſt dictum:ad hoc de elec.cuʒ dilecti:ꝛ ibi ſubmittit:ſi tñ
reuocat ſine cā:tenebit reuocatio:niſi appelletur:ꝛ appellatio
nē legitime ꝓſequatur:vel niſi alio remedio reſciſſiuo:vt via reſtitu
tiōis retractet. Ex qb° patet ꝙ in īterlocutoriis circa emer
gentia:vel quo ad ꝑparationē litis:que non contingunt me
rita cauſe:in illis ꝓcedet regula ꝙ indiſtincte:etiam inuita
parte:poſſit reuocari:de dilationibus aūt dicā ſpecifice.ſ.
eo.ſignificāte. In his ꝟ quibus eſt dictū parte inuita nō po
terit ſine cā:parte autē volēte poterit. Nunqđ aūt pte nō
citata ſpe.in ti.de cita.§.viſo:ver.ſed ꝛ ſi iudex:vbi ponit ma
teria huius.c.tenet ꝙ reuocari non poterit:niſi ſit notoria in
iuſticia:vt no.Inno.de elec.querela.in ꝟbo ſubtractā. Jo.
an.in ti.de ſen.pla.§.ſpēs.ver.eſt quoqꝫ.dicit ſi interlocu
toria eſt lata cū cāe cognitione:nō poterit reuocari niſi par
te citata ꝛ cā cognita:ſi ſine cauſe cognitiōe poſſit reuocari:
pte nō citata ſeu uocata: ꝛ ſine cāe cognitiōe. Bar.ff.de re
iudi.l.ꝙ iuſſit: ꝙ ſi ſnia eſt executa:ptibus inīcꝫ:ꝛ ſine cauſe
cognitione:nō poterit reuocari.l.i.in ſi.ff.de pto.ſti.ſi nō eſt
executioni mandata:ſi exigit cauſe cognitionē:ꝛ citationeʒ
in ea ꝓferenda:ita ꝛ in ea reuocanda:vt in dilationibus pro
batoriis C.de dila.l.a ꝓcedēte:ſi non exigit cauſe cognitio
nē:pōt reuocari pte non citata:vt in citationibus dilatoriis
.ſ.omnia quecūqꝫ.ff.de regu.iur.l.ſed ꝛ ſi interpellat:ꝛ.l.de
em ꝓferre.ff.de arbi.l.nec quicqꝫ.§.vbi decretuʒ.ff.de offi.
proconſu. Non ob.ꝙ non poſſit mutare in ꝑiudiciū:qꝛ il

lud verum vbi intereſt:hic non intereſt:vel ſi intereſt poteſt
mutari ſoluto intereſſe:ſm glo.ignorāte autē eo:ꝯtra quē
eſt lata:reuocari nō dʒ:ne ꝯtingat decipi ex reuocatione po
ſtea:illo ꝓſequēte appellationē:ꝛ in actis poſtea repiatur re
uocatā eſſe īterlocutoriā:ꝛ ſic ſine culpa dānet in expenſis:
ꝙ faciunt aliqui malitioſi iudices:vt no.ſpe.in ti.de excep.
§.viſo.verſi.ſed ſi iudex:ad hoc de app.ſi a iudice.lib.vj.ꝛ
quod no.ibi Jo.an.in verbo termino. Ex his ꝯceditur du
biū. Iudex appellationis ꝓnūciauit appellationē deſertā:
appellat a ſnia deſertionis:an poterit reuocare ſniam deſer
tionis:Roſi de rota ſua conclu.lxxi.dicunt ꝙ ſic:qꝛ illa cenſe
tur interlocutoria:ꝛ adhuc remanet iudex:ꝙ credo:qꝛ qꝫꝙ
īterlocutoria illa finiat iudicio pñtē:ex quo tñ eſt ſuſpenſa:
fingit de pñti nō lata.ideo eī° ptās remanet integra. Secus
ſi foret appellatū.de offi.dele.ſignificātibus. Idem tenēt in
cōclu.lxxxiij.qꝛ licet ꝓnūciatio ſup deſertione hʒ vim diſſi
nitiue:quo ad hoc:vt cle.appellanti non habeat locum:ve
re tñ īterlocutoria eſt.de ap.ſua.de elec.cuʒ dilectus:qđ no.
Jo.mo.de elec.cupiētes.in verbo penatus.lib.vj. Nō ob.
de offi.dele.ſignificātibus:ꝙ nō ſemp eſt verū ꝙ ꝓnūciās
ſe nō iudicē:faciat ſe nō iudicē:vt de preben.dilectus:ꝛ qꝛ
ſuat de ſtilo curie:ꝙ licet ꝓnūciet appellationē deuolutā:
p hoc nō facit ſe iudicē:ſi vere non eſt deuoluta:alſ.dictum
Jo.mo.in regula in generali.de reg.iur.lib.vj. Ad hoc qđ
no.cōclu.cccc.xvij. Nō ob.ꝙ pen.appellatione nihil poſſit
innouari:qꝛ verū niſi velit inouare reuocando grauamen:
vt hic:ꝛ ſic ad cōmodū appellātis:ꝛ ad exitū appellatiōis.
Nō ob.ꝙ ex quo appellatio pendet ſpecifice ſup ptāte:in
terim ſuſpēſa ſit ptās:ꝛ ſic nihil agere poſſet:cum eius ptās
pendeat ab appellatiōis euentu:qꝛ imo interim eſt integra
eius ptās:nec appellatio aliqđ inouet:īteger remanet ſtatus
ptātis:vt no.ſ.e.ſepe. ¶ Ad tertiū qñ poſſit reuocari.dic
ꝙ ad diſſinitiuam inſtantiam partis poſſunt reuocari vſqꝫ
ad.x.dies:poſtea nō:quia quo ad eos trāſit in rem iudi.ſm
eos Inno.ꝛ Hoſti.de re iudi.ꝙ ad ꝯſultationē.officio iu
dicis poſſit reuocari vſqꝫ ad diſſinitiuā:vel poſt. Si illa ſit
appellatiōe ſuſpēſa p iudicē ad quē:ſed nō p iudicē a quo:
qꝛ ex quo per diſſinitiuā eſt finita inſtātia:appellatio nō re
integrat iudici a quo inſtātiā:ꝛ hoc qꝛ non tranſit in rem iu
di.quo ad iudicē:hic ꝓut agit de reuocatione facienda a iu
dice:qui tulit ſniam:vt de iudice appellatiōis diſtingue: vt
de app.c.ſi.lib.vi.qꝛ ꝓut nō annectit negocio pro pncipali
iudex ad quē nō pōt:alſa ſic ex vi appellationis:qꝫꝙ enīʒ Ɓ
poſſet iudex:etiā a quo reuocare non annexā:hoc nō pōt iu
dex ad quē:qꝛ illo reſpectu nō eſt appellatū:ꝛ ſolum ſubro
gatur loco iudicis primi:in quo ſpecifice eſt appellatū:vel
illi annexo vnde in aliquo habet minorē ptātem iudex ad
quē:qꝫ iudex a quo:ꝛ eſt matrimoniale ꝙ lʒ appellatio ab
īterlocutoria deuoluat negociū principale nō deuoluit ap
pellatio a diſſinitiua negocium interlocutorie:iam deciſuʒ
ꝛ quod in rem trāſiuit iudi. Nūquid aūt poſſit ſemp reuo
cari. Bar.ꝛ By.ff.de re iudi.ꝙ iuſſit:dicūt ꝙ poterit vſqꝫ
ad bis:ſed non ad ter.l.fideicōmiſ.§.ſi qs.ꝛ.ff.de le.iij.l.i.§.
ſi cui ita: vt le.no.ca.ad hoc tex.cum glo.in cle.cum a re
pulſione:de app.ꝛ vide gl.i.c.fraternitatiſ de frigi.vbi a ſen
tentiis que non tranſeūt in rem iudi.nō pōt vltra bis appel
lari. ¶ Venio ad tertiū de mō reuocandi.dic ſi querit an
in actu reuocandi poſſit aſſumere aliquā cognitionē.dic ꝙ
ſic quādam extraiudicialē:vt ſe informet:vel iudicialē ad fi
nē reuocandi tantū:vt dicit Jo.an.ii.q.vi.ad romanā:nam
certus:alſo dʒ eſſe an grauauerit.de R̃p.ab excōicato:poſ
ſet etiā ſup hoc audire allegationes ptiū:ſicut ꝛ iudex pōt
cognoſcere quo ad finē deferendi:vel non deferendi appel
lationi ſaltem de ꝓbabilitate cāe hoc a partibus inquiren
do:an ſit probabilis:vel non ꝓbabilis licet non cognoſcat
de veritate:qꝛ hoc pertinet ad iudicem ad quē eſt appellatū
ſ.eo.ſollicitudinem:ꝛ no.Jo.an.de app.ſi a iudice.lib.vj.
in verbo nec corā:vbi per archidia.ꝛ ſi remanet dubius dʒ

ſuperſedere: vt no. glo. ꝟ. eo. vt debitus: et archidi. de app. cordi. lib. vj. et in. d. c. ſi a iudice: ſic et põt cognoſcere ꝟ modo an talis ſit appellatio: que deuoluat vel nõ: vt no. in ſpe. de le. §. nūc oſtẽdendũ. ver. xxxiiij. in. xij. col. dixi. in. d. c. ſollicitudinẽ: et c. cõſtitutus. Sic põt cognoſcere de validitate receſſus ab appellatõe: de elec. ꝗ̃uis. lib. vj. Puto etiã ꝙ in quãtũ vellet aſſumere iuriſdictionẽ: ſi reuocaretur in dubiũ an eſſet appellatio deſerta: ꝙ poſſit ad illũ finẽ cognoſcere: vt cognoſceret an eſſet iudex q̃ ad finẽ exequẽdi: vel nõ exequẽdi: ad vlteriora ꝓcedendi: vel nõ ꝓcedendi: et quod vꝫ ꝟ ſpectare ad iudicẽ ad quẽ: eſt verꝫ cognoſcere de articulo appellatiõis: ſtante appellatiõe: ſꝫ vbi dubitaꝛ de ſubſiſtẽtia appellatiõis cognoſcet iudex etiã a quo ꝑncipaliter: ſꝫ incidenꝛ vt videat an ſit iudex. ꝑ decre. de ℞p. ſup lite: ſꝫ et de ꝟ poſſet cognoſcere iudex ad quẽ: vt no. archidia. de app. cordi. lib. vj. in verbo nobis. in fi. Puto etiã ꝙ poſſit reuocare grauamen repulſe exceptiõis: ſub hac exceptione: ſi ꝓbauerit grauamẽ: vel exceptionẽ: quia tunc facit ſe iudicẽ: et excludit appellationẽ: ad hoc. ff. de dam. infec. l. ptor. §. i. Si autẽ querit practica reuocandi. dicit glo. hic ꝙ cauere debet: quia ſiquidẽ ſimplr̃ reuocet errorẽ ſuum: vel ſniam ſuã: fateꝛ ſe erraſſe: et ſic ille habuit probabilẽ cauſaꝫ appellãdi: et ſic ab eo tranſlata ſit iuriſdictio: nec canon illã reſtringẽ poſſit: vñ dicit glo. ꝙ diceret curialius non credo me grauaſſe: ſed ſi grauaui in aliquo illud reuoco: non placet hoc doc. quia doceret mentiri: et contra tales cautelas vide in ſpe. de teſte. §. penul. in vlti. col. Itẽ hec reuocatio eſt condictionalis: et incerta: vñ inſtabit appellãs ſue appellationi: niſi ꝑmo fiat reuocatio: cõſueuerunt etiã iudices ſtatuere terminũ ad docẽdum de grauamine: ad quod tñ nõ teneꝛ appellans: vt no. de app. ſi a iudice. lib. vj. Hoſti. dabat talẽ practicam: tu dicis te grauatũ per talẽ interlocutoriã: ꝙ nõ cõfiteor: nõ per hoc ſequiꝛ ꝙ negem: ego tñ hoc reuoco in hoc faciens tue voluntati: ne de me ſaltem de facto cõquerãris: vel cõqueri poſſis. Similis cautela no. de vſupalꝛ. niſi. Io. an. dicit ꝙ practica glo. ꝓcedit. Prima ꝙ licet fateaꝛ ſe erraſſe: nõ videt quare canon nõ poſſit reaſſumere iuriſdictionẽ: que ex toto nõ eſt extincta: vnde licet fateaꝛ ſe erraſſe: ſi tñ emendat poterit iuriſdictionẽ reaſſumere: ꝑ hanc cõſtitutionẽ: nã nõ deſijt per hoc eſſe iudex: niſi tradat apľos dilatorios: vľ tradere recuſet. Itẽpus debitũ: ad quod de app. ab eo. lib. vj. vel niſi iudex appellatiõis inhibeat appellatiõe recepta. I. eo. romana. §. ſi vero. lib. vj. et ſi interiꝫ ps faciat ſumptus ſibi imputet: quia hec reuocatio nõ fit in partis iniuriã: ſeu ꝑiudiciũ: vt opponiꝛ: ſed potius ad ipſoruꝫ expeditionẽ. vt in fi. ¶ Ultimo glo. op. ꝙ actio ſemel extincta non reuiuiſcit: vt. l. qui reo. §. arcam de ſolu. dicit ꝙ hoc eſt beneficio huius cõſtitutionis: ar. de accu. qualiter. Hoſti. dicit hic hoc non colligi: forte dixit: quia appellatio nõ extinguit: ſed ſuſpẽdit. de iureiuran. veniens. ſecundum Joan. and.

c **Cum ſpeciali.** Prouidet conſilium ꝯtra fruſtratorias appellationes vel recuſationes: quas appellãtes moniti iterponunt: vt correctionem eludant. h. d. ¶ No. i. practicã recuſandi: quia cã debet proponi corã iudice recuſato. Scdo debent eligi arbitri: qui de cauſa cognoſcãt: ſi ꝯcordant pñt eligere vnũ: ſi diſcordant quilibet eligat vnũ: poſtea cõi voluntati tertius eligaꝛ: vbi poſſunt in vnam concordare ſniam: et ſtatur maiori pti eorum. ¶ No. ij. effectum nõ ꝓbate recuſationis. I. terminum: quia reaſſumit recuſatus ſuã iuriſdictionẽ: et nota effectũ ꝓbate recuſatiõis: quia ſicut ordinarius põt ſubdelegare: et excludit ſuſpitionem: ſi nõ eſt delegatus: recurſus hẽtur ad ſupiorẽ: et ex ꝟ apparet ꝙ opi. Hoſti. ꝟ. eo. ij. requiris: in qua vult arbitros cognoſcere: nõ eẽ vera. Expedio iſtã ꝑmã partẽ per ſe. ¶ Op. ꝙ cã non ſit ꝓponenda corã recuſato: ſed coraꝫ ſupiore. de offi. dele. ſup qõnũ. §. ſi vero. dic ꝟ loquiꝛ qñ recuſaꝛ delegatus vel ordinarius: ibi qñ ſubdelegatus: quia tunc ꝓponenda et ꝓbanda eſt corã delegato ſubdeleganti: et vt ibi: et hoc: vbi delegatus eſt pñs: alĩs eo abſente fiat proteſtatio corã epõ: archidiacono: vel alijs iudicibꝰ ordinarijs loci: ſm quoſdã: ad ꝟ. l. ſi. C. de iudi. et ſm iſtos oĩs ꝓceſſus habitus corã iſtis: poſtq̃ cognitio eſt delata ad ſupiorẽ: eſt nullus: ar. I. eo. dilecto. ꝟ. de offi. dl e. lꝫ. ¶ Alij dicunt ꝓponẽdã corã pño delegato: ſi iueniri põt: alĩs coraꝫ epõ ſubdelegato: et tunc dꝫ ſignificare quod vult ire vľ mittere ad ſupiorẽ: corã quo vult ꝓbare cãm recuſatiõis: vel obtinẽ cãꝫ alteri cõmitti: et ex tunc ſubdelegatus ꝓcedere nõ dꝫ: et ſi ꝓceſſerit appellari dꝫ ab eo: vel etiã ſi cãm non admiſit: quia eo ipſo grauat: alĩs ſi nõ appellauerit: cũ iuriſdictio ſubdelegati nõ ſit trãſlata ad aliũ per appellationẽ: vel ꝓuocationeꝫ: vel alio mõ: valet ꝓceſſus delegati habitus ꝯ recuſantẽ: ſm Inno. ſm Hoſti. tutius eſt ꝓponere exceptionẽ corã recuſato: et poſtea ipſam ꝓbare corã ſubdelegato: et ſi ſubdelegatus cognouerit cãs eſſe iuſtas: et veras: poterit recuſationes admittere: et recuſantẽ onere ꝓbandi releuare: et ſi notoriũ ſibi ſit cãs falſas: et iniuſtas: tũc nõ obſtante recuſatione poterit ꝓcedere: etiã ſi appelletur: et tenuerit ꝓceſſus. Si autẽ cãe ſint legitime: et illas nõ admittat ſubdelegatus: et procedat: et appelleꝛ: hñ facit corã delegato nõ cãm recuſatiõis ſed appellationis ꝓſequi: quia ſi cãm recuſationis vult ꝓſeq: nõ obtinebit: niſi doceat cãs eſſe veras: qbus recuſauit. Si vero cãm appellatiõis ꝓſequaꝛ nihil habet ꝓbare de veritate cãrũ recuſatiõis: ſed ſufficit ſi ꝓbat ſeipſas cãs legitimas ꝓpoſuiſſe corã delegato: et ꝑ eũ admiſſas nõ fuiſſe: nã hoc ipſo grauauit: et ꝓpter ꝟ potuit appellare: et ſic ꝓnũciabitur ꝓ appellãte. I. e. iterpoſita: et retractabiꝛ quicq̃ poſt talẽ appellationem fuit attẽtatũ: vt. d. c. ſup qõnũ. §. ſi. finita cã appellationis que eſt vt cauſeꝛ quicqꝫ eſt attẽtatũ: nec oportebit ꝓbare recuſationeꝫ pñus: ad finẽ vt repellat ſubdelegatũ: quia ſola appellatõ ſufficit. ꝟ. e. accepta. ſubaudi et iuſtificatio grauaminis: ꝙ itellige qñ fuit oblata probatio ꝙ no. quia oblatio ꝓbationis eodẽ iſtãti iuſtificat: et appellationẽ: et recuſationẽ: nõ ex cã antiq: quia oblatio ꝓbatiõis nõ facit obtineri finẽ exceptiõis: vt dixi. de teſti. ex pte a de. Sed et ſi ꝯtingat appellationẽ ꝓbari: adhuc poterit ꝓſeq cãm recuſationis: qñ diuerſoꝝ: ꝟ inquãtũ ꝓcedat ſubdelegatus. Si autẽ nõ ꝓcedat: ſtulte facit ſi appellationẽ ꝓſequaꝛ: quia ex quo ſ ꝓceſſit: nõ grauauit: et appellatio non valet: niſi fiat a grauamine: et in ſcriptis. ꝟ. e. vt debitus: et. I. c. i. lib. vj. prodenter tñ facit ꝟ caſu: ſi corã delegato cãm recuſatiõis ꝓponat: vt. d. c. ſup qõnũ. §. ſi. quidã tñ dicũt ꝑ eundẽ. §. ꝙ a ſubdelegato: ſine grauamine pñt: põt appellari: ꝟ mõ. habeo te ſuſpectũ ex talibus cauſis: et appello ne ꝓcedas: ſꝫ hodie nõ procederet talis appellatio. I. e. vt debitus: et eo. ti. cordi. lib. vj. ſꝫ Inno. et Hoſti. Illud aũt nõ meminit Inno. ſe legiſſe qn ꝓceſſus ſubdelegati: et legati: et ordinarij: teneat etiã poſt recuſationẽ habitus: niſi ab eo appelleꝛ: vel alio mõ ad alterius audiẽtiã cã reuocata vel trãſlata ſit cũ effectu: ſꝫ Inno. et iudicaꝛ ꝑ et ꝯ. ℞ de arbi. nõ diſtinguemus. §. cũ qdã. Sed Hoſti. dicit ſe qñqꝫ ab vno audiuiſſe ꝯriũ: et remittit ad ſũmã. de offi. dele. ſub. §. nec illud. §. qs ſit effectus appellationis: vſqꝫ ad ver. ſed qd ſi ſubdelegatus: forte audiuit ab eo viua voce: ſed nõ memini qõ ſcripſit ꝯ. niſi in ſiti. ꝟ. de ℞ pt I ceterũ: in ꝓceſſu hito ꝑ delegatos: q ꝓpoſita exceptione debẽt eligere arbitros: nã ibi tꝫ ꝓceſſum nullũ: ꝙ ꝓceſſus ſit nullus: et ꝫ Jo. an. iij. q. v. quia ſuſpecti: in ꝟbo canonice: et. ij. q. vj. quotiẽs: dic vbi exceptio dꝫ ꝓponi corã iudice ꝓcedẽte: ꝓceſſus eſt aliqs: donec ſimus in ſtatu: ꝙ ab eo abdicata ſit iuriſdictio: qõ intelligiꝛ in aduocato. de offi. dele. iudex. lib. vj. In ordinario dixi. ꝟ. eo. ij. requiris: vbi aũt exceptio dꝫ ꝓponi corã alio iudice: et ſic iuꝰ diſponit: tunc ſatis puto ꝙ eo ꝙ eſt ꝓpoſita quo ad articulũ: iuriſdictio eſt deuoluta ad aliũ: vñ nõ valeret ꝓceſſus habitus corã inferiore. ar. de or. cog. tua: ne ꝯtingat ꝙ ꝓceſſus irritenꝛ: vt ibi no. ad qõ illud qõ no. Inno. de ꝯſti. cũ. M. ¶ Op. ꝙ nõ habeat

iudex recuſant eligere arbitrum:qꝛ nõ hȝ ipſe defendere ꝑ
ceſſuȝ ſuũ:nec citandus eſt.ij.q.vi.ſtatuẽdũ.viij.q.iij.artal-
dus:dic de hoc.ꝑ Inno.de tranſ.de cetero:⁊ de procura.in
noſtra:⁊.J.de re iudi.c.penul.dicit Inno.ꝙ nõ credit ipſuȝ ci
tandũ:nec in cã ꝑncipali:nec in cã appellationis:niſi de iure
ꝓprio cõcedãt.ij.q.vij.ſi quis ab epõ:vel niſi agaẽ de pena
ꝓponenda ipſi iudici:vt ſi dicat electus ſe appellaſſe ab epõ:
qui recuſabat illũ ſine cã legitĩa ↄfirmare:nã ſi mandaẽ ali-
cui vt inquiſita veritate illũ ↄfirmet:ſi eſt ita nominatiȝ cita
bitẽ epũs:qꝛ de ipſius pena agiẽ. Ja penã eniȝ ipſius mãdaẽ
alteri:vt ↄfirmet.xxiij.q.iij.añe vero. Non ob.hic:qꝛ aliud
in recuſatiõe:vbi ſi nõ admittiẽ recuſans ad eligendos ar-
bitros:ſequereẽ ꝙ repellerent ex falſa cã expreſſa:qꝛ nõ ha
beret ꝑ nĩſi recuſationẽ ꝓponere:qꝛ nõ eẽt alius qui arbi-
tros eligeret:ſecus in cã appellatiõis:qꝛ eſſet q de h cogno
ſceret:⁊ ene ſm Inno.⁊ Hoſti.ꝙ qñqꝫ iudex ꝓcedit ex offi-
cio:⁊ põt defendere ꝓceſſuȝ ſuũ:⁊ ad hoc vocãdus eſt:⁊ de
ipſo vt pte eſt agẽdũ:vt h.ad qđ de ſen.ex.venerabili.ſ.eo.
ſollicitudinẽ:⁊.c.qua frõte:vide glo.de ſen.ex.ſacro:in ver
bo ↄſtiterit:alr poſſet iudicari de facili ꝑ temerario appel
lãte:⁊ crimẽ remaneret impunitũ:ↄtra id ſ ſen.ex.vt fame.
Si autẽ cã in iudicio ordinario agitaẽ cũ pte:iter actorẽ:⁊
reũ:⁊ iudex nõ eſt citãdus:nec hȝ arbitros eligere:qꝛ ibi eſt
ps que h agere põt:vñ ſicut in hac cã actor eligit:ſic ⁊ iudex
ingrẽdo:qꝛ ſubrogaẽ loco actoris:hȝ eligere.de accu.qua
liter.ij.⁊ ꝗꝗ ꝓprie nõ ſit actor:qꝛ fama habereẽ loco accu
ſatiõis:vt ibi:ad h qđ no.archi.ij.q.vi.hoc etiã placuit. Eſt
tñ verũ ꝙ dato ꝙ iudex:qñ eſt ps alia in iudicio:nõ debeat
vocari:ſi tñ vult aſſiſtere põt:⁊ cãm inſtruere:ne reuoceẽ qđ
egit.de Rp.dilectus:⁊.c.ex pte.ſ.⁊ qđ ibi no.vbi dixi iudi
cẽ citandũ vbi ꝓceſſit ex officio:ꝓceſſus eo nõ citato eſt nul
lus:vt dixit Frede ſuo cõſi.cciiij.alẽ.dictũ Inno.de re iudi.
c.pe.dic vt ibi:hec vera inquãtũ nõ agiẽ de pena eius iudi
cis:alr eſt indiſtincte citãdus:vt dixit Inno. ¶ Op.ꝙ nõ
poſſit iudex recuſari.ſ.eo.ꝓpoſuit. Sol.vbi ꝓcedit in cã
dubia:põt recuſari:ſi ꝓcedit in cã notoria vel manifeſta:⁊
tũc nõ eſt locus recuſationi:qꝛ vel fateẽ notoriũ:⁊ nõ poteſt
euadere penã:vel negat:⁊ negatio cõuinciẽ euidẽtia rei.de
ſi.preſ.qñ.ad hoc.J.eo.§.porro.ſ.c.iij.hec dicit vera vt non
poſſit recuſari in delicto notorio:qñ pena eſt ordinaria:⁊ il
lã vult infligere:qꝛ ibi nõ põt cã grauaminis vel ſuſpitiõis
adeẽ:ſȝ ſi vult ꝓcedẽ ad penã arbitrariã:qꝛ ſi pena eẽt arbi
traria:poſſet recuſari:qꝛ i arbitrãdo poſſet ledere:pp qđ ſi
lius ſi vult ſe ſubmittẽ arbitrio:⁊ ſi dicaẽ ſi inique arbitreẽ:
nõ deficit ptãs arbitrãdi appellãdi:hec facultas appellãdi
nõ tollit remediũ recuſandi:alr nũqꝫ hẽt locuȝ recuſatio.
Idẽ putat in audore mero executore:puta cui mãdaẽ exe-
cutio excõicatiõis:vel miniſteriũ nudũ ſine iuriſdictiõe.de
offi.dele.c.ſi.ſ.⁊.ad hec:qꝛ ex quo hȝ exeq ad vnguẽ mãda
tũ:non põt eſſe ſuſpectus:qꝛ ſci qđ reſpicit iudicis arbitriũ:⁊
nõ pena a lege ſtatuta.ff.ad turpil.l.i.in fi.ff.de verb.ſig.l.ſi
qua pena.ff.ad muni.l.ordine.§.i. ¶ Quero an a iudice ſu
ſpecto poſſit recedi ꝑ viã appellatiõis.dicit Inno.ꝙ nõ:qꝛ
hȝ recuſatio ſuã viã:vt.ſ.c.a nobis:⁊ ſuſpitio hȝ ſuũ remediũ
recuſatiõis.ſ.vt ibi:⁊ grauamẽ ſuũ.ſ.appellatiõis.ſ.c.vt de
bitus:⁊ dato ꝙ ſit ſuſpectus:nõ ↄcludiẽ neceſſario ꝙ gra-
uet.ſ.ti.ꝑrio. Nõ ob.ꝙ hic cõmonitus hȝ vtrũqꝫ remedi-
um:qꝛ nõ hȝ ex eadẽ cã:ſȝ ex diuerſis vt recuſet pp ſuſpitio
nẽ:⁊ appellet pp grauamẽ:⁊ ſic põt reſpõderi ad.c.ij.q.vj.
quoniã obec.vera niſi vltra ſuſpitionẽ ſequereẽ grauamẽ:vt
ꝙ ꝓponereẽ recuſatio:⁊ ipſe vult admittere:vel reprobaẽ
cãm:tũc admittẽdo poſſet grauare actorẽ:⁊ repellẽdo reũ:
hñ poſſet appellari:qꝛ ad ipſuȝ nõ ſpectat cognoſcere de re
cuſatione:ſȝ ad arbitros.de fo.cõpe.hȝ. Et hic.C.de iudi.l.
apertiſſimi:⁊ vt dicit Hoſti.hoc ꝓbari.ſ.de offi.dele.ſuſpitio
nis.J.e.legitima.lib.vj.ſ.de offi.dele.ſup qõnũ.§.ſi.qđ dicit
verũ.niſi cã recuſatiõis eẽt euidẽter friuola.de ol.iudi.ord.
c.ſi.ſic ⁊ ecõuerſo. Si aũt euidẽter notoria:⁊ rationabilis
in iure:non eſſet neceſſe arbitros eligere:vt lite nõ ↄte.acce
dens:ſed dic vt ibi no. ¶ Quero an recuſans hȝ offerre ꝓ
bationes corã recuſato:dic ꝙ nõ:ſȝ hẽat ꝓponere ꝓbabilẽ
cãm:imo nec eſt neceſſe ꝙ petat arbitros eligi:ſed iudex hȝ
hoc requirere ꝙ arbitri eligant:vel ꝙ ꝓbet:de quo dicaȝ.J.
prio dȝ petere a iudice recuſato recuſans:ꝙ iudicet cãm re
cuſatiõis iuſtã vel iniuſtã.ſ.de fo.cõpe.hȝ:qꝛ ſic videẽ a re
cuſatiõe recedere:ipſius in hoc arbitriũ eligendo:ꝗꝗ dici
poſſit:ſȝ Inno. ¶ Quero que ſint iuſte cãe recuſandi.mul
ta exẽpla ponit Hoſti.in ſũma.ſub Rica de recuſa.§.ex q-
bus cauſis:⁊ in ſpe.ti.i.§.ſupeſt videẽ:dic ꝙ ſi cã eſt expſſa
in iure ꝙ ſit legitĩa:ſi ꝓnũciaẽ illegitima:nõ ꝑiudicat ſnia:
qꝛ nulla eſt:qñ ↄ ius legi lata.ij.q.vij.§.diffinitiua. Idẽ di
cit Hoſti.eꝫ ſi illegitĩa in iure expreſſa ꝓnũciaẽ legitĩa:⁊ h
qñ exꝑmiẽ error in ſnia. Sed ſi ſic ꝓnũciet:decernimus ta-
lẽ nõ admittẽdã ad ꝓbãdã:vel ꝓponẽdã talẽ recuſatiõis
cãm:⁊ȝ niſi iterpelleẽ:qꝛ lata ↄ ius litigantis. Nã ꝗꝗ ſit le-
gitima:ex altera cã põt repelli:qꝛ forte illã in ↄgruo tpe op
ponit:vel qꝛ alr eſt inhabilis ad opponẽdũ:vel qꝛ renũcia
uit:vel pactũ fecit:vel aliter. Si aũt cã nõ eſt in iure expſſa:
ſȝ ſit legitima:⁊ ius dicat generalr iudicẽ ſuſpectũ recuſari
poſſe.iij.q.v.qꝛ ſuſpecti:cũ oẽs cãe nõ ſint expſſe in iure:nec
pñt exꝑmi.ff.de legi.l.nõ pñt.ſ ꝑſcrip.ſbis.l.iij.tũc ſi ꝓnũ
ciat repellẽdo legitiã:ſnia nõ eſt nulla:ex quo nõ apparet
caſus expſſus in iure:ſnia nõ eſſet nulla:qꝛ nõ eſt ↄ ius legi:
ſed tũc oȝ ꝙ appelleẽ qđ no.qꝛ illud ꝙ diciẽ ꝓnũciationeȝ
ↄ ius expſſo errore:eẽ nullã:eſt verũ:qñ de iure appȝ caſus
legiã:ſecus ſi ex iuriſ ſimilitudine:vel rõne:caſus poſſet de
cidi:⁊ idẽ qñ lex eſt multiplr itelligibilis:vt no. Ja.de arc.
i.l.cũ ꝓlatia.ff.de re iudi.qđ no. ¶ Quero qlr cognoſcat
iudex cauſas recuſatiõis legitimas:que nõ ſunt expſſe in iu
re.dicit Innoc.ꝙ oẽs reputabit legitĩas:quas videbit fore
efficatiores:⁊ rõnabiliores expſſis:⁊ hoc ſuo arbitrio relin
quiẽ.de offi.dle.de cãe:⁊ ſi male arbitreẽ:niſi appelleẽ:trã
ſit in rẽ iudi.⁊ in talibꝰ ꝗꝗ cõmiſſis ad arbitriũ:vt iudiceȝ
appellabiẽ:⁊ ſilr qꝛ vltra iterrogatiões expſſas in iure:po-
terit iudex alias facere:vbi eqtas mouerit iudicẽ.ff.de inter
ro.ac.l.pe. Dicit tñ Inn.quoſdaȝ dicere iferiores a ꝑncipe
de cauſis nõ expſſis in iure ſe nõ itromittere:nec illas inter-
pretari:vel declarare:ſicut nec poſſent.vide ius cõdere:cuȝ
hac ſit ſolius ꝑncipis.ff de legi.l.i.⁊ ſi.J.qui fi.ſint legit.per
venerabilẽ.§.rõnibus. Sed illud itelligiẽ:de iterpretatione
generali:que ab oĩbus ſeruaẽ ꝓ iure.ſ.ſi.l.in cauſis. Et no.
de poſtu.pre.c.i.ſed ad iudiciũ cãrũ pticulariũ hñ pñt iudi
ces iterpretari:que exẽpla ab alijs ſequẽda nõ ſunt:niſi trã
ſierent in cõſuetudinẽ.C.de ſen.l.nemo:⁊ ſic itelligit Inno.
⁊ Hoſti. Alias practicas dedi eogẽdi cãs habiles.ſ.eo.po
ſtremo.⁊.ſ.vt lite nõ cõte.accedẽs:⁊ alias ꝙ iudex:vbi cõ-
cludiẽ nimiũ fauens:vel odioſus alteri parti:eã eſt legitĩa:
vt li.nõ cõte.accedẽs.de iudi.cãm:de accuſa.inquiſitiõis:⁊
eo ꝙ quis aliũ non ſalutat:hec eſt ſufficiens.vide Jo.lxxij.
di.cũ adrianus:⁊ vide glo.de offi.dele.cuȝ ſup:⁊ idẽ de reci
piẽte dona:vel nimiȝ fauorabilis.in ſpe.de lega.§.ſupeſt.
in ꝑn.⁊ vide aliã doctrinã:⁊ per caſus de app.legitima.lib.
vi.per doc.⁊ dixi plene in.d.c.accedens:vt lite non conte.
¶ Quid ſi nõ dubitatur de veritate ⁊ iuſticia cauſe:ſed an
per partes ſit renũciatũ:vel non recuſationi.dic ⁊ ꝙ de hoc
arbitri cognoſcẽt:nõ iudex recuſatus:qui forſan recuſatus
obeſſet.de offi.dele.ſuſpitiõis. An ſufficit ꝙ vnus ſolus ꝓ
nũciet:quidã ꝙ nõ:vt de re iudi.cũ ab vno.lib.vj. ¶ Que-
rit glo.quid ſi dubitetur an ſit iuſta.dicit ꝙ arbitri cogno-
ſcent:qꝛ ad ipſos ſpectat:vbi autẽ nõ dubitaẽ ꝙ manifeſte
eſt iniuſta ipſe idem iudex ipſam repellet:de cã poſ.cũ oli.
ſm Inno.⁊ Hoſti.dubia autẽ poteſt eſſe ſi recuſatur:quia
ↄſtat:vel patronus:vel affinis ↄiũgit:vel in dubio iuris:de
quo.ſ.eo.poſtremo.⁊ vide.ſ.e.paſtoralis:in ſpe.de rela.§.
qualiter.ver.quid ſi. Jo.an.dicit põderandũ per arbitros
regionis morem:⁊ ex hoc iudicetur ſuſpectus vel nõ:vide
ſecunda ſecundi li.decre.

in ſpe.de recuſa.§.quidã in prin. ¶ Glo.ſup verbo iudicẽ declarat tex.⁊ ſatis declarata eſt cũ dict] ſup tex.ſup verbo aduocẽt:ponit tenorẽ.c.pe.⁊ vlti.de arbi. ¶ No.ꝙ gl.excludit illa iura ad arbitros iuris. ¶ Querit glo.qs cõpellit arbitros:dicit ꝙ iudex recuſatus hñ. ¶ Querit qs ſtatuet terminũ arbitris.dicit glo.ꝙ iudex recuſatus:dat ſimile in iudice a quo appellat qui ſtatuit terminũ partibus:ne friuole differat iudiciũ ꝓtextu appellatõis.Sed dic hoc correctũ ꝑ tex.de app.legitima:⁊ male:q2 illa loquit de alio termino:vt no.de offi.delega.ſuſpitiõis:⁊ ex ſe pz. ¶ Venio ad glo.in verbo recuſatõis aſſenſu. ¶ Op.ꝙ lrã ꝯtradicat:q2 in vna pte dicit recuſatũ cõmittere:in alia ad ſupiorẽ recurri. Sol.glo.ponit duplicẽ intellectũ:vnus ꝙ illa verba de recuſatiõis aſſenſu determinet vtrãq3 ptẽ:⁊ qð dicit de cõmittẽdo:⁊ qð dr de remittẽdo ad ſupiorẽ:⁊ ſic intelligendo:erit ergo in otione recuſantis:cui cã recuſatiõis cõmittat:ꝙ eſt abſurdũ ⁊ falſu3: Abſurdũ:q2 poſſet eligere iudicẽ alteri pti ꝑiudicãtẽ:⁊ illũ etiã fatigantẽ. Nã pro modica cã traheret illũ ad papã:vt fatigaret laboribus ⁊ ſumptib⁹. Falſu3 etiã eſt:q2 iudex cõi cõſenſu eligendus eſt.xi.q.i.puenit:⁊ no.ĩ.de offi.dele.cũ.R. Jð tenẽdo hunc intellectũ ſubaudiẽdũ eſt ad lrã3 ð recuſatorio aſſenſu:ſubiecti:⁊ aduerſarij:ſed põderat recuſatorẽ:q2 maxie illius cõſenſus exigit:ne poſſet recuſare:⁊ vtriuſq3 exigit cõſenſus:ne iterato recuſent.ĩ.de ſo.cõpe.ſi quis ꝯtra clericũ. Secundus intellectus ꝙ verbum recuſatorio aſſenſu:reſpiciat tñ ꝑmã partẽ:alternatiue.ſ.vt debeat ad ſupiorẽ hñ recurſus:vel etiã poſſit recuſatus delegare:ſi hoc ſit de cõſenſu recuſatoris. Sed huic ob.ĩ.c.ij.requiris:vbi nõ põt recuſatus alteri cõmittere.glo.dicit ꝙ decre.loquit in ordinario:contra quez ꝓbata eſt recuſatio:⁊ ꝯtra.loquit in delegato:qui nõ põt alteri cõmittere:ĩ de recuſatorio aſſenſu:q2 eo ꝙ ẽ ſalatũ ipſu3 eſſe ſuſpectũ:vel declinatũ:finita eſt eius ptãs de offi.dele.in lrã:⁊ ſic nõ põt alteri delegare. Non ob.de fo.cõpe.l3:vbi etiã ordinarius nõ cõmittit:q2 dicit glo.illð loquit ſm morẽ ⁊ cõſuetudinẽ loci:q2 ibi ſic ꝯſuetudo habebat lꝫ:ꝙ hic procedit de iure cõi:potes ſoluere:vt ibi no. Sed tũc vltra adhuc ob.q2 ſꝫ hoc eliget iudicẽ:recuſatus:ſed dic ꝙ cõſenſus exigit vt cõmittat:ſ3 nõ vt cui cõmittat:⁊ ſic dz itelligi glo.in ſi. Jnquãtũ dicit ꝙ decernãt verbu3 cõmittat. Hoſti.intelligit ꝙ ꝑma pa alternatiue loquat in ordinario:vt ille recuſatus:ex quo ꝓnũciatũ eſt cõmittat:ſ3 loquit in delegato.in ſi.vt ille ad ſupiorẽ referat:l3 aliq dicant etiã ordinariũ ad ſupiorẽ referre:qð nõ vidit ſeruari:nec ſuatũ audiuit. Cõclude ſi recuſatiõe ꝓpoſita:⁊ nõdu3 ꝓbata:qs vult euitare recuſatiõe3:modus eſt ꝙ cõmittat:ſiue ſit ordinarius:ſiue delegatus.ĩ.de fo.cõpe.c.ſi quis cõtra vnũ:q2 ⁊ delegatus põt cõmittere.de offi.deleg.iudex.lib.vj.Si ꝓpoſita eſt recuſatio:⁊ ꝓbata:nõ cõmittit delegatus:ſine ꝯſenſu ptiũ:vt.d.c.iudex. De ordinario eſt dubiũ:põt dici ꝙ nec ipſe cõmittat:niſi hoc faciat de cõſenſu ptiũ:⁊ in hoc pñt ꝓrogare iuriſdictiõe3:vt hic:ſed ad ſupiorem referat:⁊ ſic põt intelligi vltima pa in ordinario:q2 ꝓnũciatio recludat iuriſdictionẽ:ſ3 relata cã ad ſupiore3:ſi ſupior adhuc recuſat. Quidã dicũt recuſatorẽ nõ audiẽdu3:vt ſic ſit finis.de teſti.licet dilectus:quia cum fugiat:preſumitur cõtra ipſum.ĩ.de ꝓſcrip.nullus.⁊ dicit Hoſti.ꝙ forte ſieſſet declarandũ:alij dicũt arbitros iterũ eligendos:⁊ ꝑ oĩa ꝓcedendũ in ſecũda recuſatione:ſicut dictũ eſt in ꝑmo.

Porro. Jn notorijs appellatio non admittit. Jn dubijs cã appellatõis corã iudice a quo appellat eſt exprimẽda:talis que debebat legitima reputari:quã ſi non ꝓſequit:iudex a quo in cã ꝓcedit:⁊ idẽ ſi ꝓſequit:⁊ nõ ꝓbat.cõſtitutio aũt hec ad regulares ſe nõ extendit.h.d. Prio dicit quid qñ in notorijs appellatur. Secũdo quid qñ in dubijs:⁊ in ſcða. Prio qd qñ appellat iudice ad inſtantiã aduerſarij ꝓcedente. Scðo quid qñ ex officio. Tertio moderat:⁊ ptes patent. ¶ No.i.regula3 ꝙ in notorijs non appellatur:⁊ ſic habes vnũ effectum notorij. ¶ No.ij.ꝙ notoriũ dicit:qð euidẽtia rei conſtat:vel ꝯfeſſione:⁊ quod aliter etiã põt dici notoriũ. ¶ No.iij.qd tollit notoriũ:de appellatione:q2 tollit neceſſitatẽ deferẽdi:nõ tollit ergo quo ad oẽm effectu3:ad quod de app.romana.§.i.lib.vj.hoc.d.vſq3 ad ver.exceſſus:expedio iſta3 ptem. ¶ Opp.ꝙ cõfeſſio nõ inducat notoriũ:q2 multa pñt contra illa opponi:põt eni3 peti illius reuocatio.de confeſ.c.ſi.ff.de cõfeſ.cũ fideicõmiſſu3.põt ⁊ illa excuſari.de accu.cu3 dilecti:ad hoc qð no.de elec.per inquiſitione3.dicit Hoſti.ꝙ tũc cõfeſſio dr tranſire in notoriũ:vel iudice3:qñ ꝯ eã nihil opponit:vel excuſat:alſs obtenebraretur notorietas:qð no. ¶ Op.ꝙ in notorijs appellet:q2 ab executione appellatur ꝑcedente ſnĩa:de re iudi.ꝙ ad cõſultationẽ.ĩ.eo.nouit. Sol.nõ appellat niſi modũ excedat:vt ibi:inquãtũ ergo ꝑponit penã a iure ſtatutã nõ appellat. Jte3 ⁊ in notorijs:licet iudex non teneat deferre:põt tñ monitus appellare:vt ĩ.eo.romana.§.ſi autẽ.lib.vj.⁊ de app.nõ tm:ſic dicit debere itelligi.ĩ.c.conſuluit.iij.⁊.c.peruenit.ij. ¶ Quero qualiter aliomõ põt dici delictũ notoriũ.dicit Jo.and.qñ cõuictus eſt per teſtes:cõtra quos nihil opponit:vel q2 condẽnatus fuit:nec fuit appellatũ:de coha.cle.⁊ mu.veſtra:⁊.c.ſi.ſm Hoſti. Jdẽ dicit in cõfeſſione:vt tũc trãſeat in notoriũ:qñ nulla excuſatio ꝓponitur:ne ſit ꝯtra.de accu.cum dilecti.ff.de cõfeſ.l.cum fideicõmiſſum:ꝓbato autẽ cõi errore:nõ obeſt cõfeſſio:vt ibi:⁊ no.de cõfeſ.c.ſi. ¶ Opp.glo.ꝙ admittat appellatio a cõfeſſo.ij.q.vi.ſunt quorũ.dicit glo.ꝙ in ciuili admittit appellans:ſi vellet ꝓbare errorẽ:de cõfeſ.c.vlti. Jn criminali aũt indiſtincte repellit cõfeſſus:⁊ is cõtra quẽ notoriũ eſt delictũ ſnĩa:vel euidẽtia rei. Jo.and.remittit ad.§.ſunt quorũ:⁊ ad.c.romana.§.ſi autẽ.lib.vi.⁊ in ſpe.de app.§.in quibus.in prin.dic ſi eſt cõuictus:⁊ ꝯfeſſus:nec in crimiali:nec in ciuili audit:licet de ciuili fuerint opi.vt no.glo.⁊ Bar.in.l.ij.C.quorũ app.nõ re. Et eſt caſus in.l.abſtinendũ.e.ti.etiã de ciuili:⁊ ibi Bar.hoc tenet:⁊ in.l.creditor.§.iuſſus.ff.de app. Si eſt confeſſus tñ de iure ciuili audit appellãs:vt no.in.d.l.ij.⁊ tenet Bart.in.§.iuſſus de iure canonico:ſi vult reuocare cõfeſſionẽ:⁊ illã erronea3 allegat:vl excuſare:⁊ põt appellare:ſimplex tñ appellatio nõ neceſſitat ad defendẽdũ:q2 a iure remota eſt appellatio:tñ ſi appellet opatur:quo ad ſinẽ deuolnẽdi:vt ſit in facultate iudicis ad quẽ deliberare:an appellatio ſit admittenda:⁊ tũc ſuſpendet a tpe quo ſupior deliberauerit.de appellatiõe admittẽda:vt.d.§.ſi aũt:⁊ de offi.dele.paſtoralis.§.ꝑterea:⁊ hec ſufficiãt.de hoc plenius dixi in materia notorij.⁊ quid qñ eſt notoriũ ſententia:⁊ quid qñ eſt notoriũ probatione.dic vt ibi. ¶ Aduerte tñ vbi dixi cõfeſſum nõ audiri appellantem:hoc eſt verum:qñ cõfeſſio eſt facta orẽ ꝓprio:vt dicit tex.ij.q.vj.ſunt quorũ:per quod puto ſecus in confeſſione ꝓcuratoris:que alia ꝑiudicet:vide ſi.quod no.Cõpoſ.de elec.per iquiſitionẽ:de ß vide in ſpe.de app.§.in qb⁹.ver.ſ3 nũqd hec tria.⁊ ver.x.in delictj:⁊ de ꝯfeſ.§.poſtremo.ver.ſed nunqd confeſſus.hec vera etiã in quãtũ confeſſionis executio ſit ꝯtra heredem:per que dicit Jo.and.in addi.ſpe.ſuper dicto ver.ſed nunquid:ꝙ ſi defunctus eſt ꝯfeſſus ſe habuiſſe ꝑ rapinã aliqua:⁊ ꝓmittat epõ ſoluere illis:quibus apparuit debere.qð abſq3 ordine iudiciario poterit epiſcopus declarare creditores:⁊ quãtitates a qb⁹ eſt ablatũ:nec tales poterunt redargui de nullitate:nec poterit appellari niſi oſtendatur apertũ grauamen:⁊ ꝙ dicta confeſſio ſit declarata poterit exequi cõtra heredes:licet nihil ex delicto peruenit:quia non ex delicto:ſed ex confeſſione cõueniũtur:⁊ ſic nõ ob.no.de ſepul.procbiano. ¶ Venio ad ver.exceſſus.notabilia ſunt clara. ¶ No.hic argumentum ꝙ vbi iudex procedit ex officio:non poteſt ſtatuere terminũ ad appellationẽ proſequendam:vt ſit dña inter iudicem ex officio ꝓcedendum:⁊ cũ parte procedentem:ſicut nec appellatus.ĩ.eo.oblate:ſed cõtrariũ eſt veru3.ĩ.eo.

peruenit. Ideo dicit Hoſtié. ꝙ habeat vel non habeat ad/uerſariū: poteſt iudex moderari. ſ. eo. conſuluit: vnde dicit ꝙ dimiſſo hoc verbo: ſi habet aduerſariū: dz legi: ⁊ ſm locorū ⁊c. vſqz ad fi. ⁊ poſtea reaſumi: ſi habuerit aduerſariū: ſed ſm hoc nulla eſt dr̄ia an ꝓcedat ex officio: vel nō. Inn. dicit ꝙ dr̄ia eſt ſolū in hoc: ꝙ vbi ex officio: ꝓcedeꝛ in principali: non iuſtificata appellatiōe: etiā ſi lis nō ſit conte. vt lite nō conte. qm̄. §. ſunt ⁊ alij: vbi autē nō ex officio: ſed cum aduerſario: oz ꝙ lis ſit cōte. de quo. ſ. e. ſepe. ¶ Op. ꝙ nō arteꝛ appellans ad ꝓbandā iuſticiam appellationis: vt no. de renū. in preſentia: glo. dicit ꝙ appellās artaꝛ ad ꝓbādā iuſticiā appellationis: qꝛ pro iuſticia preſumiꝛ: ſi non ꝓbeꝛ: dic ꝙ ſi appelleꝛ ab īterlocutoria qꝫ artaꝛ ad ꝓbandū formalitatē appellatiōis: ⁊ ſic ad ꝓbādū veritatē ⁊ iuſticiam cāe: vt hic: ⁊ ſi reuocetur in dubiū de ꝓceſſu: quis ꝓbet: ſatis pōt dici: ꝙ ⁊ ꝓ illa nō preſumeꝛ: ex quo tranſiuit in rem iudi. de reſti. ſpo. cum ad ſedem. Ideo artaꝛ ad ꝓbandū dicens rectitudinem proceſſus. dic vt plene dixi. de proba. qm̄ cōtra. ¶ No. tñ iſtā glo. que hñ dicit in appellatione ab īterlocutoria. ¶ Uenio ad ver. ceterꝫ. Quero ad quos religioſos nō extendiꝛ. dic ꝙ non extenditur ad religioſos quoſcūqꝫ: qui ſm regulam ſuā in capitulis ꝓclamanꝛ: ⁊ de plano corriguntur: ⁊ puniꝛ. de regula. c. fi. de ſta. mo. in ſingulis: fateꝛ tñ Inno. ꝙ ſi quis excedet in puniendo modū correctionis: poterit appellari per monachum. Secus ſi puniat eū: ſm obſeruantias regule. Nec etiā poterit recuſare: ſm eum. Hoſti. diſtinguit īter regulam: ꝓceſſum: ⁊ iudicialē: dicens ꝙ iudiciali monachus ex cauſa recuſat: ⁊ appellat: licet non ita ſtricte cauſa examineꝛ: ſicut ſi eſſet ſecularis clericus. ſ. eo. reprehenſibilis. ſ. ti. i. cū. I. ⁊ A. de accu. qualiter. de ſymo. per tuas. §. in fine.

Cum cauſam.

c Si iudex confeſſionē aduocati: eadem die reuocatam: pro litis conſta. velit habere: vel proceſſum a ſubdelegato ſubdelegati factū ratificet: ab eo licite appelletur. h. d. In pria narratio appellatiōis. In ſecūda iudicis datio. ibi. Mādamus quatenus. ¶ No. ar. ꝙ ad inſtātiā rei ſtatuiꝛ terminus ad exceptiones proponendas: de quo. ſ. de excep. paſtoralis. ¶ No. ij. arg. ꝙ per ꝓpoſitionē exceptionis peremptorie inducitur litis conteſtatio. de quo. de lit. conte. c. ij. lib. vj. ⁊ ar. ꝙ per cōfeſſionē induciꝛ lit. conte. ⁊ per tacitā negationem. ¶ No. iij. ꝙ ſicut cōfeſſio pōt reuocari: inquātū preiudicat ad merita: vt de cōfeſ. c. fi. ita reuocari pōt rōne preiudicij: quod infert in ꝓponēdis dilatorijs: ſcilicet quo ad merita ſit ad cōmodū partis cōfitentis: ⁊ reuocata tollit: nō ſolū ꝓbationē: ſed ordinatoriū litis: qđ ſurgebat ex ꝯfeſſiōe. Et no. talē cōfeſſionē poſſe reuocari: nō ſolū ex errore facti confeſſati: ſed ex errore alterius ſcīcti ꝑiudicaꝛ: quo ſcito veriſimiliter nō fuiſſet facta cōfeſſio. ¶ No. ꝙ ſicut ex rñſione litigantis ꝑncipalis ad libellū: induciꝛ lit. conte. Ita ⁊ per reſponſionē ad libellū factā per aduocatum. Et no. cōfeſſionē aduocati: etiā non ꝓbato errore facti cōprehenſi in cōfeſſione: pōt reuocari: dūmō in incontinēti: ⁊ videꝛ ꝙ incōtinenti fiat. i. eadē die. ¶ No. ꝙ reuocata reſponſione in qua induciꝛ lit. conte. ceſſat lit. cōte. ⁊ cōquaſſaꝛ. ¶ No. articulus receptiōis teſtiū: non pōt a delegato inferioris a ꝑncipe ſubdelegari: ꝙ intellige inquantū eſt mixtus: vt. J. dicā. ¶ No. non ſufficere ex legitima cauſa appellare: niſi cā in appellatione exprimaꝛ: ⁊ ꝓpter ipſam repelleꝛ. J. eo. dilecto. ¶ Op. primo ꝙ caute nō petereꝛ reuocatio huius confeſſionis: cū ex hoc ꝯcludereꝛ ꝑſcriptio: ſi factū cōfeſſionis reuocabaꝛ: ⁊ ſic ad dānū eccleſie. Sol. itelligas ꝙ reuocaret cōfeſſionē: nō quaſi factū in cōfeſſione eſſet erronee confeſſatū: ⁊ ſic falſum: ſꝫ reuocabaꝛ ꝯfeſſiōe ex errore iuris: qꝛ credebat aduocatus exceptiones dilatorias poſſe proponi: poſt lit. conte. quod erat falſum: ⁊ ex hoc errore iuris ꝓbatur reuocatio: ⁊ ſic error iuris dat cauſam legitimā reuocādi confeſſionem: per alium factam: vel dic ꝙ etiā poterat eſſe error facti: quia ignorabat aduocatus dilatorias competere: ⁊ ꝓteſtās eſſe: ⁊ ſic aduerſus nimiū feſtinatā: confeſſionē ex errore alterius facti: ꝙ cōfeſſati: reuocaꝛ confeſſio: quod eſt notabile. ¶ Opp. ꝙ ſi credebam litē fore cōteſtatā: iam nō grauabant ex mente: ⁊ ſic nō debuit iuſtificari appellatio. ſ. e. vt debitus: ⁊ c. pxi. Sol. ſufficit per hāc literā: quē realiter grauari: licet ex mēte iudicis nō graueꝛ: qđ facit ad no. ſ. c. ex pte: de quo ibi. ſufficit tñ ad creandā iuſtā cām recuſandi. ſ. eo. ad hoc: ⁊ quod ibi no. ¶ Oppo. ꝙ non ſufficit appellatū ex cāis his: niſi etiā ꝓpter eas appelleꝛ. J. e. dilecto. Sol. oz cām ſubeſſe appellādi. ſecundo oportet ꝙ per illam appelleꝛ: ⁊ ꝙ in appellatione exprimatur. dicūt etiā aliqui neceſſe ꝙ grauamen reuocari petaꝛ. ſ. eo. ex parte: debet etiā expectari reſpōſū: vel vtrū admittaꝛ petitio: vel exceptio legitima: ad quod. J. c. i. de elec. cū in veteri: de arbi. cum olim: qꝛ nō grauatur in eo ꝙ proponit: ſed in eo ꝙ iudex nō admittit: oportet ergo appellari ꝓpter illam nō admiſſā. J. c. i. ⁊ demū neceſſariū eſt ꝓbare veritatē cauſe: ꝙ dic: vt. J. eo. interpoſita: requiriꝛ ⁊ alia. de quibus. J. c. i. lib. vj. ¶ Quero an iudex ex officio ſtatuere poſſit terminū ad dilatorias ꝓponendas: dic ꝙ ſic: vt. ſ. de excep. paſtoralis: pōt etiā ad inſtantiā actoris: vt ibi: an ad inſtantiā rei. tex. h ꝙ ſic: vt dixi j in. d. c. paſtoralis: ⁊ ad iſtum tex. ibi. Rñdetur. ¶ Opp. ꝙ cōfeſſio poſſit reuocari vſqꝫ ad ſententiā. ſ. de confeſ. c. fi. glo. dicit hic ꝙ alr̄ reuocaꝛ vſqꝫ ad ſn̄iam: vel vſqꝫ ad triduū: quātū ad caſū noſtrū: oz ꝙ eadē die reuoceꝛ: vel ſaltē nunꝙ aliquid fiat in cā: per quod videaꝛ approbare ꝯfeſſionem: ꝙ eſt in propoſita: qui facit aliquē actū: qui ꝑſupponat lit. cōte. ⁊ qui fieri habeat poſt lit. conte. dicit Io. and. ꝙ ſi cōfeſſio reuoceꝛ ex errore facti cōfeſſati: fcā fide de errore: pōt qñcūqꝫ reuocari ante ſn̄iam: ſi vult reuocare cōfeſſionē: vt ꝑiudicialē ordinatiōi litis: quo ad litis cōteſtationē ꝓcedit ꝙ hic. dic qñqꝫ petiꝛ reuocatio cōfeſſionis vt calore iracūdie: ⁊ indeliberate fcā: qñqꝫ reuoceꝛ. vide. J. de diuor. ex lrīs: ⁊ de elec. ſcriptū: ⁊ de offi. iudi. cū olim: ſi de cōfeſſione: alr̄ fcā ſimpliciter: ſi agiꝛ de reuocatione ex errore facti: in cōfeſſione cōpꝛehenſi: ⁊ cōfeſſio eſt ꝓpria pōt reuocari vſqꝫ ad ſn̄iā: ꝓbato errore: ex quo eſt deliberate facta. Si de cōnfeſſione ꝓcuratoris: idē fortius de confeſſione aduocati non ꝓbato errore: non reuocaꝛ ꝓpria nec ꝓcuratoris: ſi de confeſſione aduocati: cū ille nō debeat mandatū: ad hoc iſta nō ꝑiudicat dn̄o: niſi preſente clientulo: vel eo tacite vel expꝛeſſe approbāte: ⁊ approbare intelligiꝛ ſi ſciens eſt: ⁊. J. triduum non cōtradicat: vt. l. fi. C. de erro. aduo. ⁊ ſic loquitur glo. hic: quod eſt verū: qñ tendit ad preiudicium negocij principalis: vnde etiā aliter nō ꝓbato errore illā poteſt reuocare: ſi facta eſt ad ꝑiudicium litis: tunc ſi aliquē actū gerit ꝑiudicialē: eadē die reuocanda eſt: alr̄ pōt reuocare vſqꝫ ad actū ꝑiudicialē: ex quo videaꝛ approbare confeſſionē: ſm glo. ⁊ dicit actum ꝑiudicialē quādo ꝑſuppōit litis cōteſtationē: quia ſit vel fieri poteſt: poſtea eſt ſimile. de elec. c. i. lib. vj. in verbo abundātia. Inquantū dixi confeſſione preſente clientulo preiudicare: eſt verū: ſi intelligit aduocatū: ⁊ qđ confiteꝛ: alr̄ non ꝑiudicat: vt ipſe no. in. l. i. C. de erro. aduo. ⁊ in. l. i. C. de cōfeſ. Iō inquātū dicit Io. cōfeſſionē aduocati reuocari qñcūqꝫ: vt no. xxxv. q. ix. §. hia. ita debet intelligi quando probatur error facti confeſſati: ⁊ ſic ibi intellige archidia. hec vera: niſi aduocatis: preſente ⁊ ꝯtradicente clientulo confiteaꝛ: quia non ꝑiudicat: vt no. Cy. in. d. l. i. ⁊ idē dicit ſi ꝓteſtetur quo modo ſibi preiudicat: ⁊ ꝙ nō approbat niſi quatenus dicit pro ſe. Nec ob. quod no. ſ. de dila. expoſuit: quia ibi loquitur in ꝓcuratore: cuius natura eſt vt preiudicet dn̄o: ſed nō ſic in aduocato vt preiudicet clientulo: cui non preiudicat niſi ſua approbatio: ⁊ hoc ſequitur Pau. de confeſ. c. fi. hec vera dicit ſpe. in ti. de confeſ. §. poſtremo. ver. item. ſi ſit per aduocatū: niſi clientulus interrogetur an velit habere ra-

tam confeſſionem:⁊ Rñdeat ſimpliciter ꝙ ſic:quia tunc il-
lam non poterit reuocare:ſicut nec ꝓpriá:vt patet:ſaluo ni-
ſi ꝓbet:ſeu approbet ſolũ quantũ pro ſe:⁊ nõ cõtra ſe:q2 tũc
poterit vſq3 ad triduũ:ſm diſtin.ſ.poſitá:adducit glo.litte
ram per qđ indirectá cõfeſſioné aduocati inducit litis ꝯte.
alr.iura.de hoc Joan.and.remittit.de lit.conte.c.ij.lib.vj.
¶ Op.ꝙ ſubdelegatus ſubdeleget.de re iudi.cu3 Ber-
toldus.glo.dicit ꝙ quidá diſtinguunt an ſi ſit lis conte.⁊ ſub
delegat ad inſtar ꝓcuratoris:de lit.conte.c.i.lib.vj.an non
ſit lis conte.⁊ non ſubdelegat:hoc non placet glo.per rõné
tex.indiſtincte loquẽtis:qui dicit ꝙ ſubdelegatus:nõ ſub-
delegat:alr ſubdelegatus ſubdelegati poſſet ſubdelega-
re:⁊ res iret in infinitũ:dat ſimile in excõicatiõe:que nõ trá-
ſit in tertiá pſoná.hic vera dicit in delegato ad vna3 cám ſe-
cus ſi ſit delegatus ad vniuerſitaté cauſaȝ:q2 vná ſubdele-
gat:cum vmbrá teneat ordinarij.placet glo. Jo.and. Nec
ob.ſimile de ꝓcura.q2 ille per lit.cõte.ſit dñs inſtátie:vnde
ſine cá nõ reuocatur.co.ti.c.ij.lib.vj.quod nõ eſt legatũ.de
iudi.iudicat:⁊ eſt cá:quia quaſi cõtractus qui in iudicio mi
tur.demũ ſit cũ ipſis ptibus:⁊ nõ cũ iudice:vt.l.iij.§.Jdem
ſcribit.ff.de pecul. Jté in cõteſtatiõe ꝓcurator eſt vt agens:
iudex vt patiens:plus ergo opat ꝯteſtatio in agéte q3 in pa
tiente:vt hic:⁊.ſ.eo.c.ſignificauit:cu3 ſi.de quo in ſpecu.de
app.§.de officio.in pn.prie colũ. Nõ rñdet ad decre.cum
Bertoldus.dic ꝙ ſi receptio teſtiu3 cõmittit ſup articulo
per ſubdelegáté nõ examinato:ſubdelegatus nõ ſubdele
gat:quia hic articulus eſt mixtus:ſecus ſi articulo per eum
examinato:tráſmiſſis interrogatorijs:⁊ capitulis:q2 tũc vt
merũ miniſteriũ cõmittit:qđ põt ſubdelegari:de quo.ſ.de
offi.dele.ſup queſtionũ.§.i.⁊ in cle.i.de offi.⁊ po.iudi.dele.
⁊ no.de offi.dele.c.ſi.lib.vj.⁊.d.c.cu3 Bertoldus:⁊ hoc te
neas. ¶ Op.ꝙ nõ ſit neceſſe iuſtificare appellationé ex cá
ꝓpoſita:dũmodo alia legitima ꝓbet.ff.de app.l.ſcio.C.de
temp.ap.l.per hanc.ſ.de teſti.fraternitatis.glo.diſtinguit
inter appellationé ab iterlocutoria:vel extraiudiciali:⁊ dif
finitiua:vt ſcđa poſſit ex altera cá iuſtificari:⁊ nõ prima cá:
q2 in primis exigit cáe expſſio:⁊ appellat ꝓpter grauamé:
in ſecũda nõ exigit cáe expreſſio:⁊ nõ appellat:ꝓpter gra-
uamé:⁊ ex cá nõ expreſſa:nõ grauat:⁊ bñ decidit:vide ho-
die cle.appellánti.de app.in cle.ſic d3 itelligi:qđ no.lxxxi.di.
.c.i.ij.q.vj.nõ ita:de extraiudicialibus appellationibus in
cáis electionũ.dic vt no.de elec.vt circa.lib.vj.⁊ in cle.eo.ti.
conſtitutioné.dicit Jo.and.ꝙ ex pluribus cáis in appella-
tiõe expreſſis hodie curia delegando nõ exprimit niſi vná:
qđ eſt rationabile:quádo cauſe ſunt incõpaſſibiles:alr nõ:⁊
vt hic:⁊.ſ.eo.ſignificauit.de quo in ſpe.de app.§.de officio
in prin.prie.col.⁊ dicit Bar.⁊ hoſ.ꝙ expreſſo vno genera-
li ex his:ꝓpter que nõ appellaui:non potero iuſtificare ap-
pellationé. Jn cauſa etia3 ex his ꝓpter que appellaui.dicit
tamé ꝙ ſup quolibet grauamine curia litteras daret:ſi im-
petraret ad eoſdé iudices:ſint ergo appellátes cauti ꝙ nul
lam cám falſa3 exprimát:vel qua3 ꝓbare nõ poſſint:ad que
reprimenda videtur equa dicta conſuetudo.

d

Jlecto. Nõ ſufficit appellanti dotem
ꝙ legitimá exceptioné oppo-
ſuit:⁊ appellauit:niſi ꝓpter eá non admiſſam ſe
doceat appellaſſe.h.d. Prima ponit factu3
corá auditore narratum. Scđa cõmittit cám:⁊ ꝯmittit qua
re ⁊c. ¶ No.ꝙ in beneficialibus de pemptoria exceptio-
ne:⁊ in vi ſurrepti cõtra lras opponi põt ad ꝓceſſu3:q2 in lit
teris creat ius agendi:⁊ iuriſdictio:vt no.de Rp.cũ ordine
eo.ti.ꝯſtitutus.de pſump.c.ſi.de Rp.ſup lris:⁊.c.ad audi
entiá.de pſump.c.ſi.de excep.c.paſtoralis. ¶ No.ꝙ legi
time exceptionis obiectio ex cõfeſſione ꝓbata corá iudice
a quo iuſtificat appellationé:lz aliter nõ ꝓbet cora3 iudice
ad que3. ¶ No.iij ꝙ taciturnitas numeri viciat ipetratiõe3
in eccña numerata. ¶ No.iiij.ad iuſtificandá appellatio
né nõ ſufficere exceptione3 obiectá:⁊ probatá:⁊ appellatũ:
niſi ꝓpter ipſam nõ admiſſam appellet:nõ ſufficit ergo op
ponere ⁊ appellare:niſi p prius grauamé exſpectet.ſ.ꝙ nõ
admittat:⁊ tũc p ipſa3 nõ admiſſa3 eſt appellãdũ. ¶ No.
.v.executores teneri admittere legitimas exceptiones:⁊ ſi
nõ admittant ab eorũ ꝓceſſu põt appellari. ¶ No.vj.ar.
ꝓceſſum executorũ per litteras ſurrepticias fore validum:
niſi appellet. ¶ No.vij.attentata poſt appellationé legiti
má fore nulla. ¶ No.viij.ꝙ ſup inſtantia appellatiõis nõ
ſufficit cõſtare de nullitate:vbi deducitur vis appellationis.
¶ Op.ꝙ abſq3 ꝓpoſitione exceptionis poſſit appellari:
allegatis cauſis in appellatione:vt p3 hodie ex cõi ſtilo:quí
h3 ꝙ ꝓmulgatis excõicationũ ſententijs per executores:niſi
J.certos dies pead:ꝙ appellat.J.illos dies per nõ parẽtes:
nulla exceptiõe ꝓpoſita corá executoribus:ſed ſolũ allega
tis:q2 ex tali cá vel exceptiõe cõpetẽti non tenent recipere:⁊
th ſtilus illas exceptiões:⁊ appellationes admittit:ad rele-
uandas ſnias.dicit Joá.and.ꝙ hec decre:videt reprobare
illũ ſtilũ. Sed vt dicit aliud eſt ſnias quátũcunq3 conditio
nales iá ꝓceſſiſſe:⁊ tunc ꝓceſſit iam grauamé:⁊ tũc nõ ſuffi-
ceret ad vitandũ vinculu3 exceptiones ꝓponere:vñ ex quo
añ nõ diſcuſſit de iuribus partiũ:⁊ ꝓcedit ad ſniam:graua
uit. Non eſt ergo neceſſe aliqđ grauamé exſpectare:ſed ſi
adhuc mille ſnie ſint late:nullũ preceſſit grauamen ex eo ꝙ
ꝓcedat:ex quo nõ ſunt exceptiões oppoſite:⁊ non expectat
an admittant:exſpectat ergo grauamen in nõ admiſſione:
ad h.ſ.c.pterea.ij.⁊ q2 minime ſunt vitanda ⁊c.ff.de legi.l.
minime. Jdé vt ſcđo caſu dicit Jo.an.ſi executores fulmi-
nant ſnias:ſub hac alternatiua:niſi pareat:vel coram ipſis
J.eundé terminũ ꝓponat cá rationabilis nõ parendi:tunc
enixũ p lapſu3 termini ꝓpoſitis legitimis exceptionibus
nõ liget:nõ eſt neceſſariũ remediũ appellandi:⁊ ſic nõ gra
uat. ¶ Ad materiá dicit videndum quod no.in ſpe.de ex
cep.§.viſo.ver.quidá auté nuncij.⁊ ſe.⁊ de app.§.qualiter.
ver.ité quod faciat ¶ Op.ꝙ ꝓpter hoc:ꝙ nõ ſunt admiſ-
ſe exceptiones:nõ poſſit appellari:q2 executor põt aſſume-
re ptes iudicis:de pſump.c.ſi.⁊ in cle.i.de offi.dele.⁊ ſic nõ
tenet exceptiões admittere. Sol.ſi aſſumit ptes iudicis ꝓ
cedit ꝙ hic:adeo ꝙ tunc iuſtificaretur appellatio ſi offerre
tur ꝓbatio.J.eo.interpoſita.ſi non aſſumpſit partes iudicis:
tunc dic ꝙ adhuc tenet exceptiones admittere:⁊ ſi non ad
mittit:⁊ appellet:appellatio deuoluit ad ſupioré:vt poſtea
cognoſcat de exceptionibus:licet nõ ipediat ꝓceſſu3 execu
tiõis:vt no.ſpe.in ti.de ac.⁊ pe.§.ſup petitiõe ver.ſed quid
ſi anteq̃.in.vij.colũ.ſed tunc appellatio non iuſtificat ex ob
latiõe ꝓbatiõis:vt no.Jnno.de elec.cũ iter canonicos. Jte3
notabiliter dicit ibi ꝙ executor cõpulſorius ad exequendũ
ſemp d3 aſſumere cognitionem.ad qđ de preben.licet.lib.
vj.⁊ ſirmat Jo.an.in addi.ſpe.in tit.de pe.⁊ poſ.§.i.in ſi.di
xi plene.ſ.de pſum.dudũ. ¶ Oppo.ꝙ ex quo ꝓpoſita eſt
exceptio legitima:licet ipſam nõ repellat:grauat ptẽ:ergo
appellatio legitia eſt.ſ.eo.iterpoſita. Sol.ſi opponit exce
ptio:⁊ iudex non admittit:ſed repellit expreſſe:planũ eſt ꝙ
põt appellari:q2 grauat. Jdeo d3 ꝓponẽs exſpectare vt in
terloquat:an admittat:vel repellat. Nam ſi admittat exce
ptioné hébit itẽtu3. Si nõ admittit:ſed repellit:poterit ap
pellare:ſm Jnno.⁊ no.de teſti.ſignificauerũt:vt p3 ex no.J.
eo.interpoſita. Quádoq3 iudex:exceptiõe nõ admiſſa ꝓce
dit in negocio.nec expreſſe repudiata:⁊ tunc appellari põt
exceptiõe hac ꝓpoſita:q2 ꝓcedit exceptiõe nõ admiſſa:ad
hoc:vt no.J.e.ex parte. Aliq3 iudex eſt in deliberando:quia
nec admittit:nec repellit:nec procedit:⁊ facit forte vt excipi
ens vexet laboribus ⁊ expenſis:ex diuerſis terminis:ad au
diendá deliberationé ipſius:vt ſic cogatur cedere liti:vel ꝓ
cedere.tunc dicit Hoſti.J.e.interpoſita.ꝙ ſi tertio eſt requi
ſitus humiliter:⁊ expectato rñſo:congruo tépore nõ reſpõ
deat:poterit appellari hac cá aſſignata:forte poſſet appella
ri:ar.no.de ſup.ne.prela.c.i.de elec.cu3 in veteri.de offi.de
lega.ſuper queſtionũ.§.ſi.ad hoc quod no.de teſti.cum cle-

mo:ꝛ quod no.de app.quãuis:in glo.hic etiam.in fi. Ex
his colligũtur plura que requiruntur ad iuſtificandã ap
pellationē quorũ aliqua colliguntur hic ex tex.aliqua de ap
pel.c.i.lib.vi.ver.ꝙ ſi actoꝛ pꝛimũ ꝙ ſi exprimatur cauſa le
gitima:ꝛ ꝙ ꝑpter hoc appelletur:ꝙ conſtet de neceſſitate
appellationis:ſm colligiṫ de offi.oꝛdi.paſtoꝛalis.Tertium
ex ver.ꝓpoſitã.Quartum ex ver.appellationē.Quintuꝫ ex
ver.ab eiſdē niſi ex cã.ꝛc.ſi.ꝙ exceptio ꝓpoſita nõ admitta
tur:ꝛ ꝙ ideo appelleṫ.ſ.eo.vt debitus.Idē ꝙ ſit ex graua
mine illato vel terminato.ſ.eo.cum ceſſante:ꝛ ꝙ appellans
veniat inſtructus:dic vt dixi.ſ.eo.interpoſita:ꝛ hec eãe po
nunṫ etiã de app.eodi.lib.vi. ¶ Opp.ꝙ ſit cã probanda:
ꝛ non ſufficiat appellatũ ꝑpter exceptiões non admiſſas.ſ.
eo.vt debitus.ſ.eo.iterpoſita.§.i. Sol.cauſa eſt ꝓbanda
niſi offeraṫ probatio:vel ſic ꝓbata confeſſione coꝛaꝫ iudice
a quo:qꝛ illa facit fideꝫ in cauſa appellationis. Ideo nõ eſt
neceſſaria alia ꝓbatio:quod fateṫ Hoſti.quo ad exceptio
nem numeri:ſed nõ quo ad alias exceptiones:que nõdum
erant ꝓbate:vnde vt quo ad illas iuſtificeṫ appellatio:exi
gitur eoꝛũ ꝓbatio. ¶ Opp.ꝙ licet nõ ſit ꝓbatuꝫ appella
tionē iterpoſitam ex dictis cauſis:ꝛ ſic formalē nõ eſſe:nihi
lominus repto ꝙ lr̃e ſint ſurrepticie:qꝛ ꝓceſſus eſt ipſo iu
re nullus in beneficialibus:habitus p lr̃as ſurrepticias:de
Rp.ad audiẽtiã:ꝛ.c.cõſtitutus:poſſit iudex ad quē denun
ciare ꝓceſſum nullũ.Hoſti.dicit ꝯtrariuꝫ:ꝛ dicit ꝙ hic va
cat argumẽtũ a ꝯtrio:qꝛ dato ꝙ nõ ꝓbeṫ ꝓnũciabiṫ proceſ
ſus nullus:ex capite nullitatis:cũ in bñficialibus iudex ſup
pleat in his:que ſibi cõſtãt vt iudici:nec ſumus in caſu l quo
appellatio validet ꝓceſſum:qꝛ appellatio nõ pẽdet ex cõ
ſenſu appellantis:ſicut eſt in caſu.ff.rē ra.ha.l.iii.§.falſum:
de quo dic:vt.ſ.ti.i.c.i.Vel hic ſõ nõ ꝓnũciat nullũ:ex capi
te ſurreptionis:qꝛ p̃s ſe ad hoc aſtrinxit:vt retractareṫ.de
mũ ſi ex vi appellatiõis cõſtaret ꝓceſſum nullũ:ꝛ vt ea iuſti
ficata non retractareṫ:ꝛ mos eſt gerendus ſe aſtringenti:vt
pꝫ in.l.certa.ff.de ꝓba.de reſti.ſpoli.c.i.Vel dic ꝙ papa ſic
voluit cõponere iter ptes:vt ſi ꝓbareṫ appellatio:ꝛ iuſtifi
careṫ tunc:proceſſus reſtractaretur:al̃s non.de pac.cuꝫ pri
dem:quibus caſibus:non vi proceſſum executoꝛis:ſed ex vi
cõpoſitiõis:vel apoſtolice oꝛdinationis:non iuſtificata ap
pellatiõe:obtinebit p̃ſbyter:vt videṫ ſm eã.ſolutiões non
placent.Io.an.qꝛ aut diminant:aut lr̃am deſtruũt.Inno.au
tē dicit ꝙ non põt obtinere nullitatē:niſi doceat ꝛ iuſtificet
appellatiõeꝫ:qꝛ cũ innitaṫ ad nullitatē ſola via appellatõis:
oꝫ ꝙ illa iuſtificet:nec obtinet ex altero capite nullitatis:li
cet nullitatē oſtendat:ꝛ ſic quod potuit voluit ꝛc.ſ.de offi.
dele.cum ſuper.Cuius gratia reuocat in dubiuꝫ an ſi ſup in
ſtãtia appellationis iudex reperit ſniam nullã:an ex capite:
nullitatis illã poſſit retractare.dicit Inno.ꝙ ſi appellatio in
terponitur ab interlocutoꝛia:vel grauamine ante ſniam:ꝙ
appellãs ſolas cãs põt ꝓſequi:quas in appellatiõe expreſ
ſit:ꝛ ſi ex illis apparet ſnia nulla:appellatione iuſtificata ex
forma decernetur nulla:vel aliqua:ſm ꝙ concludũt cauſe.
Si autē nõ eſt interformalis appellatio:nõ poterit obtine
re vel ex altero capite nullitatis non deducte vt hic:ad hoc
.ſ.c.pri.Si appellatur a ſnia diffinitiua:tũc dicit ꝙ cum in
illa poſſit ꝓſequi aliã cãm ab expreſſa:vel ꝑtenſa:poterit ex
altero capite docendo de nullitate infringere ſniaꝫ.hec dicit
vera qñ nullitatis cauſa ꝯcernit merita:qꝛ oẽs cauſe etiã taci
te videnṫ deducte circa merita:ſed ſi nõ ꝯcernerẽt cãe nulli
tatis merita:vt qꝛ vellet cõcludere nullitatē ex defectu iuriſ
dictionis iudicis:vel qꝛ excõicatus:vel ex defectu circa oꝛdi
nē iudicii:vt qꝛ lis nõ eſt conte.tunc dicit ꝙ neutro caſu:nec
in appellatione a diffinitiua:nec in appellatiõe ab iter locu
toꝛia:poſſet hoc obtinere:qꝛ hec nõ veniũt in ꝓſecutiõe ap
pellatiõis:h̃ iſti ꝯcedãt vera:appellãte ꝓſequente:ſecus vi
cunt ſi appellatus ꝓſequaṫ:petendo in cauſa appellationis
ſniam cõfirmari:vel exequi ſniam:non obſtante app.aduer
ſarii:qꝛ tũc poſſet opponere de nullitate:ex quacũqꝫ cauſa.

Ratio:qꝛ appellatus non innitiṫ etiã iurib⁹ appellationis:
imo illã ĩpugnat:imo quocũqꝫ iure põt nititur vt cõfirme
tur ſnia.Ideo appellãs admittiṫ ad opponenduꝫ de omni
ſuo iure:ſiue iniuſticie:ſiue nullitatis:ſm Inno.ſed ſecus in
appellante:qui innititur appellationi.Itē appellans agit ꝓ
ſequẽdo appellationē:ꝛ nõ poteſt ꝯtrariis vti actionibus:ſi
cut eſt ꝙ dicat iniuſtam ꝛ nullaꝫ:ſed vbi appellatus ꝓſequi
tur:ꝛ excipit:ꝛ tunc põt vti exceptionibus cõtrariis.de reg.
iur.nullus pluribus:ad primã.ſ.eo.ſollicitudinē:de elec.vt
quis duas.C.de fur.l.i.Secundam ponit opi.Inno.ꝛ dicit
ꝙ forte hic eſt melioꝛ ꝙ indiſtincte appellationē proſequen
do a diffinitiua:poſſit appellans dicere iniuſtã:ꝛ nullã:ex
quacũqꝫ cauſa reſpiciente merita vel oꝛdinatoꝛia:aut defe
ctum poteſtatis iudicis:quia ex quacumqꝫ cauſa poteſt pro
ſequi eam.ff.de app.l.ſcio.ff.fami.herciſ.l.quedam.ff.de iu
repa.l.coꝛnelia pia:ꝛ a ſententia que eſt nulla appellare po
teſt:quãuis:ꝛ ſi non appelletur:poſſit via nullitatis retracta
ri.ad qđ.ff.de app.l.ſi expreſſim:ꝛ patet.de iudi.c.ſi.quod
dicit verum etiam ſi appellans ſit excõicatus:de excep.c.ſi.
Non ob.ſi dicatur inquantum ꝓſequitur nullitatē:que nõ
annectitur ad merita cauſe:in nullo innitatur appellatiõi:qꝛ
imo innititur appellationi:ſaltē reſpectu deuolutionis:ꝛ in
quãtam affert cognitionem deuolutam ad ſupioꝛē:al̃s de
beret hoc petere coꝛã ſuo oꝛdinario:ꝛ hic eſt vnus effectus
appellationis.ſ.cauſam ad ſuperioꝛem deuoluere.ſ.eo.ſol
licitudinem.§.i.Item ſatis ꝓſequitur appellationeꝫ inquã
tũ intendit ꝓnunciari nullam:qꝛ ex hoc petit conſequenter
reuocari grauamen:quod inferebaṫ ex ſententia nulla:ſal
tem de facto.Ideo põt petere ꝓnunciari nullam:etiaꝫ ſi de
appellatione mentionē non faciat:hoc patet etiã in appella
to qui ꝓſequi dicitur appellationeꝫ petendo cõfirmari ſen
tentiã ꝓ ſe latam:ꝛ tñ in ſua petitione nõ facit mentioneꝫ de
appellatiõe:nec in alio innitur appellationi:niſi quia dicit
negocium ſicut eſt ad ſupioꝛē deuolutum.Non ob.ſi dica
tur eodem modo.ideꝫ videtur dicendum quãdo appellaṫ
ab interlocutoꝛia ante ſententiã:quia ſatis innititur appella
tioni:ſi doceat de nullitate:quia in appellatione ab interlocu
toꝛia opoꝛtet ex cauſa ſpecifica appellationē iuſtificari:al̃s
remittendus eſt ad iudicē a quo.ſ.e.vt debitus.Et ex quo
alius eſt iudex:qui debet ꝛ põt adiri:nõ cognoſcit iudex ad
quē:ſed in appellatione a diffinitiua:nõ poteſt fieri remiſſio
ad iudicem a quo:quia pronunciãdo diffinitiue functus eſt
officio.Item appellatus non poteſt petere proceſſum con
firmari:ante ſententiam habitum:quia facile reuocaṫ.ſ.eo.
cum ceſſante.ff.de re iudi.l.quod iuſſit.Non placet hec ra
tio Hoſti.quia non iuſtificata appellatione:ſiue ab interlo
cutoꝛia:ſiue a diffinitiua:fiet remiſſio ad iudiceꝫ a quo:ſal
tem vt exequatur:vbi eſt oꝛdinarius:ſicut delegatur:dic vt
de offi.dele.paſtoꝛalis.§.preterea.Item cum iudex ſit nulli
tatis ad illuꝫ poſſit fieri remiſſio:ideo ꝑcedens ratio eſt me
lioꝛ.dic ꝙ quãdoqꝫ in appellatione deducitur via nuda ap
pellationis.Aliqñ agitur via nuda nullitatis.Quandoqꝫ
ſimul cum appellatione accumulatur via nullitatis expreſ
ſe:ſi deduciṫ via appellationis tñ:dic in appellatiõe ab in
terlocutoꝛia ſi intendat nullitatē:via attentati:non eius ſu
per quo principaliter appellet:ſed alterius attentati ante ap
pellationē:ꝛ tũc poteſt:vt dixit hic Hoſti.licet dicat Inno.
dicere cõtrariuꝫ:ſed non dicit iſtud ſi declareṫ:vt.ſ.dixi in
omnibus iuribus:quibus mãdaṫ attentata tractari:vt.ſ.de
iudi.exhibita.de Rp.ſignificauit:ꝛ ſimilia.Si via princi
pali appellatiõis attẽdat nullitateꝫ:ſup eo:ſup quo appella
uit:tũc non põt obtinere:ex iuribus appellationis:niſi nulli
tas ſurgat ex ſpecifica cã:ꝑpter quam eſt appellatuꝫ:ꝛ niſi
aliter ex foꝛma iuſtificetur appellatio vt hic:ad hoc.ſ.eo.vt
debitus:quia reſpectu alterius cauſe appellatio non poteſt
iuſtificari:ꝛ iudex ad quem non eſt iudex:vt in cle.appellã
ti.eo.tit.in cle.ad hoc optime.ſ.de iudi.exhibita:vel niſi cã
nullitatis annectatur cauſe appellationis:quia tunc ex ipſa

poterit pronunciari ſuper nullitate:vt lite non conte.c.i.⁊.c.
accedens.ii. Nam ibi defectus lit.conteſta.cauſabatur ex
abſentia partis:que cauſabatur ab oppoſitiõe dilatoriarũ
vel ibi pſequebatur ſimul viam nullitatis ⁊ appellationis:
alias non video quomodo eſſet index ad quem ſup nulli-
tate:ſi appellatio non eſt iuſtificata:ex forma ſui:hoc tene:li
cet doc.ſentiant cõtra.in.c.exhibita. Si appellatur a diffini
tiua:⁊ velit hic appellans:obmiſſa inſtantia appellationis:
pſequi nullitatez pncipaliter:non poteſt:quia ſic non eſt de
ducta:⁊ quia non quilibet iudex appellatiõis eſt iudex nul-
litatis:cum p nullitate poſſit adiri ipſe ordinarius:vt dixi
.§.de offi.dele.in litteris. Si autem vult deducere nullitatẽ
incidenter:quia dicit iniquum:⁊ conſequenter nullum:quia
omne nullũ eſt iniquum:vt no Inno.de offi.dele.cum con-
tingat.dico ꝙ poteſt de iure ciuili:quomodocũq; nullitas
annectat ad merita:⁊ ſic nullitas ſurgit ab iniquitate:vt di-
cit Inno.ſi non annectatur ad merita:quia opponitur defe-
ctus poteſtatis iudicis:vel ordo iudiciarius:⁊ forte de
iure ciuili non poſſet:quia talis nullitas non conſequitur ad
iniquitatem:de iure autem canonico ſecus:quia talis nulli-
tas ſaltem grauat de facto:ideo appellari poteſt. glo.tamẽ
idem tenet de iure ciuili in dicta.l.ſi expreſſiz:per hoc dicũt
domini de rota ſua conclu.cclv.ꝙ ſi appelletur a ſententia
nulla:ſuper ipſius deſertione eſt pronunciandum:propter
effectum deuolutionũ. Item quia in illa poteſt pſequi nul
litatem:⁊ operabatur pnunciatio:vt nõ poſſet proſequi co
ram iudice ad quem incidenter:non per hoc tamẽ tollitur
quin poſſet pſequi coram iudice a quo:vel alias cõpetenti:
non obſtante deſertione.de ſen.ex.ſolet.lib.vi.de quo ibi in
vltima glo.⁊ firmat Joan.and.in addi.ſpe.in ver.ſed nun
qd libellus.J.all.dicit tñ ꝙ corã iudice appellatiõis nõ poſſet
pſeq nullitatez:⁊ no.glo.in cle.ſi appellationẽ.de app.⁊ ibi
Joan.de quo in ſpe.de ſen.prola.§.iudex.ver.ſ; nũqd libel
lus.ad fi.põit in ver.precedẽti qui recipit:quid ergo ſecus
ſi ſententiam confirmaret:de confirma.vti vel inuti.c.i.ſm
Inno.⁊ de Rp.ſuper litteris:⁊ no.in dicta.l.ſi expreſſim:⁊
in.l.i.C.quando prouo.non eſt nec.per que patet ꝙ ex ſola
pronunciatione:ſuper deſertione:non eſt confirmatoria ſi
diceret pnunciatio fruſtratorie appellatum:⁊ de nullitate
dictum.glo.tetigit hic dubium:in.l.i.C.quãdo prouo.non
eſt nec.⁊ ibi Bart.dic ꝙ ſi iudex ſimpliciter dirigit verba
ad appellationez:qꝛ dicat non tenere:vel dicit temere appel
latum eſſe:⁊ non dicit iuſte iudicatũ:non excluditur nulli-
tas:qꝛ ſnia verba hic nõ ſonãt:⁊ verba ſententie ſunt reſtrin
gẽda:⁊ vt iacet:vt itelligẽda.l.i.C.ſi plures vna ſen.fuerint
odẽ.de libe.cã.l.diuus.ff.d excep.rei iudi.l.ſi ate. Si dicat
pnuncio bene iudicatũ:⁊ male appellatũ:⁊ videt ꝯfirma
re ſententiã:vt.l.eos.C.de app. Et idez tenet lapus ſua con-
clu.cxii. Nunquid autem phibeantur poſtea principaliter
dicere de nullitate:ſi principaliter deduxit nullitatem:cũ ap
pellatione non poterit:quia de hoc ſemel eſt iudicatũ. Idẽ
ſi cauſam nullitatis eſſet expreſſe pſecutus:intelligo princi
paliter aſſumpta diſputatione partium ſup nullitate:⁊ no.
Inno.de cã poſ.cum ſuper.l.ii.C.ſi ex fal.iſtru.⁊.l.fi.de fi.
inſtru. Si autem de nullitate non eſt dictum:nec queſitum:
poterit de nullitate poſtea dicere.ff.de inoffi.teſta.l.cuz que
de re iudi.in cle.i. Nec ob.ꝙ nullitas veniat in appellatio
ne:etiã ſi nõ exprimat:que venit incidenter:⁊ ea que incidẽ
ter veniunt in vno iudicio:ſi plene non examinantur:nõ no-
cent in alio.ff de excep.rei iudi l.ſi ante:⁊ no. Inno.de cau-
ſa poſ.cuz eccleſia.ff.de his qui ſunt ſui vel ali.iur.l.pe.§.de
teſti.veniens:hoc eſt verum etiaz ſi is qui appellauit:ſciebat
ſententiam nullam:quia non confirmatur ex ſciẽtia partis:
vt ſententia:ſed vt pactũ:vt.l.ii.C.cõmunia vtriuſ.iudi. Jõ
per hoc non prohibetur proſequi nullitatem niſi dicatur ꝙ
ei obſtet pactum ſaltem inquantum agit. Si deducitur nu
da nullitas:an ſententia lata ſup illa obſtet:vt de nullitate
amplius dici non poſſet:dic ſi deducitur per viam exceptio

nis:quia tunc ſũmarie debet tractari:vt.l.i.C.quando pro-
uo.non eſt nec.⁊.l.fi.C.ſi ex fal.inſtru.dicit Bar.in dicta.l.
.ii.non phibetur poſtea principaliter agere de nullitate:qꝛ
ſummarium iudicium non obſtat plenario:⁊ eodẽ modo ſi
actor:qui ſuccubuit:⁊ repulſus eſt ab executione:quaſi ſen-
tentia eſt nulla:nõ prohibetur agere ſup confirmatione ſen
tentie.ff.de re iudi.l.a diuo pio.§.ſi ſup rebus:licet ei obſta
re:inquãtum peteret executionem:vt no. Inno.de re iudi.
de cetero. Sed ſi principaliter agatur de nullitate:⁊ ſuccu
buit aliquis ipſorũ:non põt obſtante ſententia amplius ali
ter coram agere:vel ad confirmationem:vel vt nulla deter
minat ſententia:quia obſtat ſnia ſuper libello cuz nullitate
ſententie non poteſt pmulgari ſententia iniquitatis:vt no.
Inno.§.de offi.dele cum cõtingat:⁊ petitur nullitas officio
iudicis:vt no. Inno.de offi.iudi.c.fi.⁊ de reſti.in inte.con-
ſtituta:⁊ vide Bart.in.l.que ſub condictione.ff.de condi.
inſti.ad quod.ff.de ſer.l.i.⁊ h:⁊ dicta.l.ii.C.quando puo.
non eſt nec.vbi Bar.⁊ in.l.ſi pater tuus.co.ti. Sed an ſi da
tur libellus ſup nullitate:ſi iudex videat ſententiam confir-
mandam:an poſſet confirmare:tangit Innoc.de offi.dele.
cum contingat. Bar.in dicta.l.ii.putat ꝙ poſſit confirma-
re:etiam ex noua cauſa:⁊ poteſt ⁊ nouas probationes:⁊ no
uas allegationes adducere:ſicut in cauſa appellationis.l.
.i.§.i.ff.que ſen.ſine app.re.plus dicit in.l.ſi vt proponas.C.
quõmodo ⁊ quando iu.ꝙ ſi inueniat nullaz ex cauſa deda-
cta:⁊ ex alia cauſa videat ipſam iuſtam:ſtantibus actis:ita
ꝙ acta non repugnent:poterit ex alia cauſa reformare:illa
ex illa cauſa pronũciata nulla:ſicut poteſt iudex appellatio
nis:quia ad illam deuoluitur tota cauſa.al.l.i.in pen.ff de
app.⁊.l.fi.ff.ꝙ cum eo:⁊.l.per hanc.C.de temp.app.⁊ al.
dictum Innocẽ.de offi.dele.cum contingat:quod no.plus
dicit ꝙ ſi is:p quo eſt lata ſnia ſtati vellet fateri nullã:⁊ pe
teret reformari:ex eiſdem actis:obmiſſa cognitione nullita
tis:ꝙ poſſet hoc iudex:quia illa cognitio non eſt niſi ad eũ
modum appellati:per no.de app.cordi.lib.vi.quinimo ad
excludendam nullitatem poſſet hoc petere coram iudice a
quo:ex quo ſententia eſt nulla:ꝙ dicit facere poſſe etiam ſi
dederit apoſtolos:⁊ quod dicitur .§.eo.cum ceſſante.habe
at locum quando ſententia eſt aliqua. Itez putat ꝙ ſicut iu
dex omnia attentata appellatione pen.reducit ad priſtinũ
ſtatũ ff.nil.inno.app. pen.ita ⁊ nullitatis iudex omnia:que
occaſione ſententie nulle attentata ſunt:vt.l.abſentem.C.de
accu.no. Inno.de pcura.ex iſinuatione:⁊.c.querelã:⁊ tenet
Bar.in.d.l.ii.per que dicũt ꝙ pſecutus vnã cãz nullitatis:
⁊ ſuccumbat:poteſt ex alia probata obtinere ſniam nullaz:
vt.d.c.ex inſinuatiõe.ad quod optime de re iudi.cõ Ber-
toldus. Bar.dicit ꝙ putat idem ꝙ in actione reali:quia ſi-
cut nõ põt dñium rei meũ eſſe ex pluribus cauſis:quia ſicut
nulla annullari non põt.ff.de inoffi.teſta.l.nam ⁊ ſi ſub con
ditione.§.iii. Rñdendo de deſpon.ipu.ad diſſoluendum.
Jõ ſi ſnia fuit dicta nulla ſimplr:licet poſtea ſim pſecutus
vnã preiudicatur in oĩbus:ſecus ſi vnã cauſam tñ expreſſit
in libello:vt dicit in reali:qꝛ illa tñ pindicat:vt.l.an eandez
.§.accuſationes.de excep.rei iudi.⁊ no. Innoc.de iudi.cete
rũ:⁊ hoc tenet Jo.an.poſt Inno.de offi.dele.cum cõtingat
in fi.addi.ma. Nunquid autẽ poſſunt petere ſniam cõfir
mari pncipaliter:ſicut principaliter agi poteſt de nullitate.
Bar.ꝙ ſic.ad hoc.J.de cõfirma.vti.vel inuti.per totũ. Idẽ
ſicut victus appellat:ſic victor poterit petere confirmari:da
to ꝙ ab alio non agatur de nullitate.al. Bar.l.fi.C.vt lite
pen.alᵒ ſi in exceptione obtineret reus:petita executiõe:nõ
haberet aliquod remediũ actor reſpectu ſententie:⁊ ſic ſum
marium iudicium infert plenum preiudicium plenario:cõ
tra dictum.§.ſi ſuper rebus:quod ſenſit Innoc.de re iudi.
de cetero. Nunquid autem poſſit ſi eſt nulla iudex confir
mare:⁊ ſi quidem eodem errore fertur ſecunda quo prima
non cõfirmatur.l.i.§.ii.ff.que ſen.ſine app.re.alᵒ confirma
tur vel ſaltem ex ſecunda fit ꝙ prima debet pro valida.no.

glo. in dicta. l. ij. ꝛ in. l. ſi expreſſum. ꝛ no. Innocen. de cōfir.
vti. vel inu. c. ij. ꝛ de reſcrip. ſuper litteris. ꝙ no. ¶ Venio ad
vltimum caſum: quando ſimul accuſatur via nullitatis: ꝛ ap
pellationis: ꝛ ſi quidem ſimul accumulentur pure: ꝛ princi
paliter nō admittitur petitio: quia in illa parte qua dicit de
iniquitate excludit nullitatē: ex quo ambas vias: eque prin
cipaliter deduxit: ꝛ ſic vie quaſi contrarie ſi ſunt ſimul accu
mulate repelluntur. Sed ſi deducat conditionaliter. vel
ſub diſiunctione: dico ſententiam nullam: ꝛ ſi reperiatur ali
qua: appello ab illa: vt iniqua. tex. facit pro hoc libello. ē. de
in integ. reſtitut. conſtitutus. ꝛ illud tenet ibi Innocen. vbi
aliquod adeſt ꝓbabile dubium ſuper nullitate: vel iniuſti
cia. alle. de preſcriptio. auditis. ꝛ. l. i. §. qui autem. ff. quorū
le. cogitur proteſtari ſe aliam tantum proſecuturum: inimo
ſimul ſuper vtraqꝫ poterit proſequi: ꝛ probationes produ/
cere: vt dicto. c. conſtitutus. ꝛ de preſcriptio. auditis. ſed be
ne debet proteſtari ꝙ ex altera tantum intendit obtinere: vt
ſufficiat ſuper quacunqꝫ probet intentionem ſuam. ꝛ dicit
Hoſtien. ꝙ quotidie hoc practicatur in curia: ſufficit etiā
quod dicat ipſam nullam: ꝛ ad cautelam appellet: animo
non confirmandi: ſed vt ſibi prouideat inquantum reperia
tur aliqua petit ipſam retractari. Nec obſtat ſi dicatur con
trarius ſibi ipſi: quia pure non deducit talia iura in iudicio:
quo caſu repelleretur ſm Hoſtien. ꝛ dixi. ē. ꝛ pure dicit nul
lam: ꝛ ſub conditione ſibi prouidet: ꝛ in defectum nullita
tis poſſit ex iuſticia impugnare: ꝛ dicit hoc admittendum:
maxime cauſa dirimendarum litium. ff. ſi cer. pe. l. quidam.
ff. de libe. cauſa. l. ſi pariter: ꝛ vt circuitus euitetur. ff. de con
ditio. indebi. l. ſi dominus teſtamento. ꝛ vt parcatur ſum/
ptibus. ē. eo. vt debitus. de dolo finem: ꝛ vt magis inſiſta
tur veritati qꝫ ſubtilitati. de iudi. dilecti. ꝛ tenet Guil. in ſpe
cu. de ſen. prolati. §. iuxta. ad finem. Barto. tenet in. l. ſi ex
preſſim. ꝛ in. l. ij. C. quando prouo. non eſt nec. has vias cu
mulari deducendo: quia quo ad finem deuoluendi: nulla
eſt contrarietas: quia vtereqꝫ deuoluit: ꝛ quia actus appella
tionis: ꝛ nullitatis extraiudicialis: ꝛ in extraiudicialibus
poſſunt ſub diſiuncta allegare. ff. de conditio. indebi. l. iuſ.
ꝛ quia appellans ſe defendit: ꝛ deducens reus contraria au
ditur: vt in regula nullus. de regu. iuris. libro ſexto. vt dicit.
quod puto inquantū in quolibet ſit iudex competens: alias
ſi eſt competens appellationis tantum: non poterit proſe
qui nullitatem: etiam incidenter: quia deducendo principa
liter excluſit incidenter. de libello autem dicit ꝙ procedit
etiam quia cum appellatio extinguat pronunciatum: reſpe
ctu finis. vie non ſunt contrarie: quo ad actum autem pro
ſecutionis dicit qꝫ pōt vtrūqꝫ ſimul ꝓſequi: reſpectu diuer
ſorum articulorum. vt. l. cōmedia. pia. de iure patro. ꝛ. l. qui
dam. fami. hercis. ſuper eodem articulo dicit poſſe dici has
vias accumulari: ꝛ proſecutio fieri diuerſo tempore. eodē
autem tempore non: vbi ſurgunt ex tali fonte: ita quod in
proceſſu habeam mihi contrariari: vt. l. contra maiorem. de
inoffic. teſtamen. ſed prius haberem proſequi nullitatē: ſed
in proceſſu non habet ſe contrariari: vt quia dicat nullam:
ex defectu litis conteſtate: vel ex defectu poteſtatis iudicis:
ꝛ iniquam reſpectu meritorum cauſe: tunc procedit proceſ
ſus ſimul. Idem ſi ex eodem fonte ſurgant: ꝛ mihi non con
trarior: vt quia dico ſententiam non valere: quia latam con
tra minorem: ꝛ indefenſum: ꝛ iniquam: ꝛ quia minor promi
ſit ſine curatione id: ad quod ſum condemnatus: ſecus vt
dixi: ſi ex eodē fonte: ita quod ſurgat contrarietas: vt quia
dico nullam: quia ille cuius auctoritate fui in iudicio non
erat meus curator: poſtea dico iniquam: per ea que facta
ſunt ab eo: vt meo curatore. alle. dictam. l. contra maiorem.
de exceptio. paſtoralis. ꝛ quod ibi no. ꝛ quod no. de relig.
domi. conſtitutus. ꝛ. c. cum dilectus. quo ad actum pronun
ciandi. dicit quod ſi inuenit ſententiam nullam: poterit pro
nunciare nullam: ꝛ appellationem poteſt obtinere: quia
ex quo apparet nulla: deficit appellatio: que non eſt de

ducta: cum deficiat conditio: ſi qua eſt appellatio: ꝛ ſi vult
aliquid dicere: poteſt pronunciare ſuperuacue appellatū:
quia ſententia erat nulla. ff. de appellatio. ſi expreſſim: ꝛ. l. ex
conſenſu. §. primo. eodem titulo. hoc de iure ciuili. de iure
canonico poſſet pronunciare iuſte appellatum: cum ſaltem
grauetur de facto. ē. de exceptio. ſignificauerunt. Si inue/
nit eam aliquam: pronunciabit ſecundū quod pronuncian
dam eſt in cauſa appellationis: ꝛ de nullitate nihil dicet: ꝛ ſi
vult poteſt facere mentionem pronunciando eam aliquā:
quod facere videtur: eo quod pronunciat ſuper appellatio
ne. l. i. C. de or. iudi. §. i. ꝛ forte quod tenetur propter expen
ſas ſuper nullitate factas: in quibus ſuccumbit: licet habue
rit iuſtam cauſam litigandi: ꝛ ſi ſimpliciter pronunciat male
appellatum: videtur ſuper vtroqꝫ pronunciatū quia reſpe
ctu nullitatis intelligitur male appellatum. i. male ſuper nul
litate prouocatum. Nunquid autem tunc deſerta appella
tione poſſet proſequi nullitatem. dicit ꝙ ſic Bart. in dicta
. l. ſi expreſſim: quia aliud habet tempus nullitas: deſerta ta
men appellatione non impeditur executio: propter penden
tiam nullitatis: niſi ſummarie ſententia ꝓbetur nulla: quod
ſecus eſt in pendētia appellationis: per tx. nil inno. app. pen.
no. bene. Sed nōne poteſt opponi de litis pendentia: quo ca
ſu nil eſt innouandum. dic ꝙ non: quia ad alium finem agi
tur: poſſet bene iudex nullitatis mittere inhibitoriam: ne in
tricarentur proceſſus: ꝛ etiam pars forte opponere ne traha
tur corā diuerſis. ſed dic contra: ex quo proceſſus primus
non preiudicat vltimo: vt ſummarius: ꝛ per hoc non ob. qꝫ
no. Innocen. de conſtit. cum. M. ad fi. c. per predicta dicit
archi. ij. q. vj. a iudicibus: ꝙ ſi peto laudum reduci ad arbi
trium boni viri: ꝛ apparet nullum: quia latū ab excōmuni
cato: in quo non cadit arbitramentum: ſicut nec in ſeruū. ff.
de arb. l. pedius. de ver. ſig. illa: q: parificatur ſeruus ꝛ excō
municatus. ij. q. vij. §. quia. ergo poterit pronunciari ſuper
nullitate iudex. quod no. ¶ Quero appellat iudex in iudi
cio ante ſententiam: vel extra iudicium poſtea: ſecundo ite
rum appellat: vtrum per appellationem poſteriorē videa
tur renunciare priori: vel priorem ſententiā ratificare. arg.
quod ratam videatur habere ſententiam: vt. l. iij. §. fal/
ſus. ff. rem ra. ha. vbi ſi appello a ſententia lata contra falſū
procuratorē: ratificare videor: ita ꝙ non poſſum ex hoc di
cere nullam. determinat Innocen. contrarium: quia gemi
nando: vel multiplicando appellationem: non videtur quis
per ſecundam: vel tertiam: prime renunciare: vel factum iu
dicis a quo approbare: imo potius impugnare: ꝛ a iuriſdi
ctione ipſius ſe ſubtrahere. xxxi. q. ii. lotharius rex. ē. eo. bo
ne. ꝛ. c. directe. §. ſi. ꝛ de teſti. cum tu. ij. q. vj. biduum. vſi. ꝛ ſi
quidem. non ob. §. falſus: quia licet ibi appellando videa
tur recedere: tamen factum procuratoris videtur approba
re: vt non mandetur contra ipſum ſententia: quia quantum
ad illum non erat nulla: imo tenebat: ꝛ contra eum erat mā
dandam executioni. ff. de re iudi. l. iiij. i. R. concluſionem
hanc tenet glo. ꝛ ibi videtur tex. in cle. ſi ante. de dolo ꝛ con
tumacia. Barto. ff. de ope. no. nun. l. cum procurator. Nec
ob. ꝙ non dicatur ſuperflua: propter tempus longius in ſe
cunda quia tale intereſſe nō attenditur: vt no. in dicta. l. qui
bus. Sed ſi eſt appellatum hoc modo. appello viua voce:
reſeruato mihi iure appellandi in ſcriptis. poteſt dici ꝙ va
leat ſecunda quaſi ſic intelligatur appello viua voce: ſi non
appellauero in ſcriptis: ꝛ eo appellante in ſcriptis reſolui
tur prima appellatio: vel hic eſt intellectus appellationis:
appello viua voce ſaluo mihi iure appellandi in ſcriptis: ꝛ
appellationē reducendi ad ſcripturam: ꝛ ſic erit tantū vna
appellatio: ſicut ſi teſtamentum eſſet vno tempore factum:
altero in ſcriptis redactum: eſſet vnicum teſtamentum. l.
vnū. ff. de teſta. ꝛ de ſecun. tabulis. l. prima. §. ſi ex duobus.
Et aduerte quia effectus eſt magnus: propter ꝓſecutionē
q: forte non hēt tpa cōputando a pria ꝛ hēt tpa cōputan
do a ſcda ſi illa haberetur pro appellatione ꝛ valida: alias

non. dic ſi appellatio interponitur ab eodem grauamine: ⁊ ſtatim non interpoſito interuallo ſit: quia dicat appello appello. ⁊ hec eſt vnica appellatio: licet pluries vociferata: vt in dicto. c. lotbarius. ⁊. ſ. eo. bone. ⁊ quod ibi. no. de iureiu. breuis ⁊ de pig. ac. l. ſi conuenerit: vbi illa verba ſolue. ſolue. ſolue. non habentur pro trina monitione: ſed pro vno: non habent interualla ſi interponãtur pure ex interuallo: ex quo ⁊ ab eodem grauamine Barto. dicit ꝙ valet prima: ⁊ non ſcda: ⁊ ſic tenent doc. ſ. eo. bone: quia hic actus pendet a voluntate appellantis: renunciandi: ⁊ appellandi: vt. J. eo. interpoſita. nec aliud conſideratur intereſſe. ſicut ergo ex ſecundo teſtamento receditur a primo: vt. l. cum in ſcdo. l. de inuſto. te. ita ⁊ per ſcdaꝫ a prima: quia ſi vult valere ſcdam cõcluditur prima. Nec ob. ꝙ renunciando prime approbet grauamen: ⁊ ſententiam: ⁊ ſic ſcda repellitur: quia illud verum vbi ſimpliciter renunciat J. eo. interpoſita. ſecus ſi per aliud remedium reſciſſiuum accumulatur reſciſio. non ob. ꝙ ſtante prima non interſit appellare: ⁊ ſic repellatur. ij. q. vi. non ſolent. de elec. cum inter. R. ꝙ illud veruꝫ illa ſtante: ⁊ ſufficit ꝙ in genere mea interſit: reſpectu cauſe: licet nõ interſit reſpectu modi recedendi: ex quo receſſi: ⁊ ex quo illi renuncio. ⁊ renunciare poſſum. Non ob. de verb. obliga. l. qui bis. ⁊. l. cum procurator: quia ibi reſpectu modi debet intereſſe: vt cum ſtipulo habeant cauſam. ideo non valet ſecunda ſi prima valet. Item ibi in actu pendente a voluntate duorum: ⁊ aduerſarium non permittere ex ſcdo actu grauare: ex noua obligatione: ſtante ſufficientia prime. ideo per ſcdam non receditur a prima. item illis proxima cauſa eſt intereſſe in appellatiõe grauamen: vel iniuſticia: ⁊ remota cauſa eſt intereſſe. Si interponũtur a diuerſo grauamine planum ꝙ valet ſcda. ſ. eo. directe. de excep. dilecte. etiam ſi vnum eſt alteri connexum: vt in cle. ſi ante. de dolo ⁊ contu. vnde ſi appellaui in cauſa reparabili per appellationem a diffinitiua appellando non tollitur appellatio ab interlocutoria. vt dicta cle. i. de dolo ⁊ contumacia. ⁊ valebit etiam ſecunda dato ꝙ ſententia ſit nulla: vt poſt appellationem lata quia etiam a ſententia nulla poteſt appellari. ad hoc de re iudi. cum cauſam. per que apparet quid dicendum: ſi appello ſaluo mihi iure appellandi in ſcriptis: ꝙ poterit appellari: ⁊ valebit: quia non ſolum reſeruat ius agendi: ſed appellandi: vt ſonant verba. vnde apparebit quid agere intendat ex ſcda ſcriptura: quia ſi repetat in ſcda ſcriptura diem prime ſcripture: redactio in ſcriptis ſi habeat diem ſcdm tempus noue ſcripture: oritur noua appellatio: vel ſi non faciat mentionem de prima: vel eius tenore: confulcitus eſt ante factum preſupponere opi. Barto. quia vix ſcda defenditur vt valeat: propter defectum intereſſe: ⁊ ꝙ non recedatur a prima appellatione. tenet archidia. ij. q. vi. biduuꝫ in addi. in verbo prouocaretur in fi. ad fi. in verbo ſuper tex. de hoc per archidia. ij. q. vi. appellatione. vbi tenet vnicam fore appellationẽ. ¶ Gio. colligit notabilia. eſt clara ⁊ inquantum concludit ſufficere notabilia: vel confirmationem. dic ꝙ etiam ſufficit ſtatuto numerum fore determinatũ: vt non valeat impetrare: vt no. in dicto. c. conſtitutus. glo. eſt clara ⁊ ſuppletione non eget. vide per te. ibi. ſine iuramento. Dic in modo videtur idem in numero ſtatuto: licet iuratus non ſit: nec confirmatus: vt in dicta decre. conſtitutus. in fi.

n **Icolao.** Appellans qui appellationi ſue terminũ prefixit: ſi mittat procuratorem ſolum ad impetrandum ⁊ contradicendum aduerſario legitime proſequenti: condemnabitur in expenſis. h. d. Prima pars ponit dationem auditoris: ⁊ petitionem appellati. Secunda dat iudices. ibi. mandamus. ¶ No. ꝙ monachus poteſt procurare cauſam monaſterij. de quo hic per Goff. dic vt. ſ. de re iudi. cum. J. ⁊. A. ⁊. ſ. de poſtu. c. ij. ¶ No. ar. ꝙ per ſolam ſtatutionem terminuꝫ ab appellante cauſa dicitur eſſe in curia. Et no. effectum ꝙ cauſa ſit in curia: quia non ſufficit mittere procuratorem ad impetrandum: ⁊ contradicendum: imo oportet ꝙ mittatur plene inſtructus: alias nõ euitat contumaciam: ⁊ propter eam condemnationem expenſarum. Et no. ar. ꝙ vbi cauſa eſt in curia: in non competenter inſtructum non procedit ad proceſſum alium ꝙ punitiuum contumacie. ¶ No. ꝙ non proſequente appellatore non habet locum condemnatio expenſaruꝫ. ¶ Quero an procurator ad impetrandum: ⁊ contradicendum datus: ſi reuocatur in dubium: an cauſa ſit in curia: poſſit hunc articulum defendere. Gu. vbi dicit ꝙ ſit: ⁊ dicit hoc obtentum in ſpecu. de procu. §. vt autem. v̓ſi. ſed pone ecce. ¶ Quero an procurator ad impetranduꝫ dicatur ad iudicia: an extra iudicium. Joan. an. dicit ꝙ dicitur extra iudicialiter datus: alle. de reſcrip. ex parte decani. an ſufficiat ꝙ mittat procuratorem inſtructum ad expediendum articuluꝫ appellationis. dic ꝙ ſic. de quo. ſ. eo. ſepe. ⁊ ſi iniſerit: ⁊ ille proſequi noluerit: imputatur mittenti. ff. man. l. ſi procuratorem. §. ſi tutores. vnde excõmunicari poſſet: ſi ſciens contumaciaꝫ non purgauit: vt lite non conte. c. i. ſm Goff. ad hoc quod no. in ſpecu. eo. titu. §. breuiter. v̓. item quid ſi pars. ¶ Oppo. ꝙ non ſufficiat mittere procuratorem ad impetrandum: ⁊ cõtradicendum: vt. J. eo. interpoſita. §. i. So. ſi appellans ſtatuit terminum: non ſufficit mittere procuratorem ad impetrandum: ⁊ contradicendum. item ſi ſit delatuꝫ a iudice: vel ab appellato. Sed ſi non ſtatuit terminuꝫ: nec delatum eſt a iudice: vel appellato: tunc ſufficit mittere procuratorem ad impetrandum: ⁊ contradicendum. idem ad hoc. Alii contra ꝙ non ſufficit ſtatutio ſola terminuꝫ ad deferenduꝫ cauſam in curia: ſed exigitur delatio iudicis: vel appellati: ⁊ tunc operatur effectum peremptorij: ſiue appelletur a diffinitiua: ſiue ab interlocutoria: ⁊ hoc tenet ſpecu. eo. ti. §. qualiter. v̓. porro. vbi dicit Joan. and. ꝙ Guil. ponit aliquid de ſuo: ꝙ raro inuenitur: ⁊ hoc verum ſaluis beneficialibus. de elec. c. i. li. vi. ¶ Quare autem non proceditur in principali: ſed ſit condemnatio expenſarũ. no. in dicto. c. veniens. quia non poterat liquere de cauſa: vel quia non volebat procedere appellatus propter abſentiã appellantis. tamen non poſſet habere confeſſiones: ⁊ alia remedia: que habuiſſet in preſentem: ⁊ idem dicit de ſtatutione termini a iudice: vt non habeat vim dilationis: vt ꝙ cauſa ſit in curia: fatetur ꝙ habeat effectum: vt non valeat impetratio: non facta mentione de termino: ſiue cauſa ſit in curia: ſiue non per delationem vel non delationem. vnum tamen aduerte ꝙ licet natura ſui vel delatione cauſa nõ ſit in curia: poteſt tamen appellans obtinere: vt ibi diſcutiatur: ſi pars aſſerat cum iuramento ꝙ non ſperat in partibus habere iuſticie implementum. alle. de ſen. excom. ſi vero. ⁊ de reſcrip. ſtatutum. li. vi. in verbo vel ſaltim. eo. titu. vt circa. lib. vj. domini de rota ſua concluſio. xxxviij.

t **Ua nobis.** Ab eadem ſententia ter appellare nõ licet h. d. Primo ponit querelam appellati. Secundo ſententiaꝫ auditoris. ibi. cumqꝫ. Tertio inhibitionem factam iudicibus tertie appellationis. ibi. nos. ¶ No. tutores poſſe agere in iudicio nomine pupilloruꝫ. ¶ Nota ſecũdo ꝙ a iudice temporalis iuriſdictõis eccleſie appellatur ad papam. ¶ Nota tertio ꝙ dictio iterum notat ſcdam iterationem. ¶ No. ꝙ ſimplici commiſſione tertie appellationis iudex ad quem non videtur admiſiſſe appellationeꝫ: ⁊ ſic patet ꝙ tertia appellatio ab eodem grauamine non valet: nec quo ad neceſſitatẽ deferendi: nec quo ad finem deuoluendi ad iudicem ad quem. ¶ No. ar. ꝙ ſententia ſuper deſertione appellationis vel ꝙ non potuerit tertio appellari eſt interlocutoria. ¶ Opp. ꝙ agere debuerint pupilli cum quibus competebat ius agendi. ff. de neg. geſt. ſi pupilli. §. videamus. Solu. dic ꝙ ſine auctoritate tutorum agere non poſſunt pupilli in iudicio. C. de aucto. preſtã. l. clarũ. nec ꝫhere niſi i ſui pͥudiciũ. iſti. de auct. tu. i. R.

non habent interualla: ſi interponantur pure ex interuallo: poterit aliorum auctoritate agere in iudicio: ſed ſi ſolus ſit: petat illi dare tutorem ad litem. C. de in litem dan. tu. l. i. de auc. preſtan. §. fin. ſm Hoſtien. ¶ Oppo. papam debuiſſe cauſam delegare clericis: ⁊ in dignitate conſtitutis. de reſcrip. ſtatutum. §. i. li. vi. So. dic ꝙ hoc potuit laicis committi per papam: qui eſt ſupra ius: ⁊ quia cauſa que agitur inter laicos poteſt a laicis tractari: ⁊ cauſa tēporalis. vt no. de arbi. contingit. ⁊ c. per tuas. alias ſi eſſet eccleſiaſtica debuiſſet cōmitti eccleſiaſticis perſonis. de offi. dele. cum te. ſm Hoſtien. ad id quod dicitur ꝙ deberet eſſe in dignitate: illud procedit quando delegatio fit inter clericos: ſed ſi inter laicos: ratione temporalis iuriſdictionis: magis eſt dubium: per hanc litteraꝫ videtur ꝙ ſic: ⁊ maxime quando cauſa foret criminalis: ⁊ ad penaꝫ ſanguinis: que non poteſt cōmitti clericis. ne cle. vel mo. c. ſi. li. vi. de rap. in archiepiſcopatu. Incōtra. eſt dicta decre. ſtatutum. que generaliter loquitur. non ob. hec decre. quia eius tempore non erant determinate qualitates de quibus ibi. Joan. an. dicit tenendū ꝙ ſeruat curia. ſatis equum puto de iure illam reſtringi: vt hanc non corrigat. ¶ Oppo. ꝙ eo ꝙ ſuperior cōmiſit cauſam videatur appellationem cōmiſiſſe. vt in c. paſtoralis. §. preterea. ẜ. de offi. deleg. So. intellige ꝙ ſubrepticie papa cōmiſit cauſam: quia non fuit ſibi narratum iam ter appellatum. ideo non valuit cōmiſſio. ⁊ ſic non videtur ꝙ appellatio fuerit admiſſa. de reſcrip. ſuper litteris. ¶ No. primū gl. de dictōe iterū. ¶ Opp. ꝙ admittitꝰ plures appellatio. ii. q. vi. quotiēs: vbi dꝛ quotiēs pulſatꝰ totiēs appellat. ii. q. vi. pulſatus. Solu. dic ſi ab eodē grauamine ſolū bis: ⁊ nō ter: pt appellare: ⁊ illud quotiēs itelligiꝛ. i. ter: ⁊ ſic generalis locutio reſtringitur: vel quotiens. i. quandocunqꝫ: ⁊ quotcunqꝫ vicibus: dūmodo grauamina ſint diuerſa: ⁊ non confirmatio ſcdi. ¶ Opp. xxxi. q. ii. lotharius. vbi dicitur ꝙ teberga ter appellauit: quia exponitur. i. ter in appellationem prorupit. vnica tamen fuit appellatio: recuſatio ergo inter appellationes non computantur ſeu reputantur: quia arguit diuerſum grauamen. ii. q. vi. in quacunqꝫ. ⁊ pōt quis ter recuſari. vt ibi dixi. ẜ. c. cum ſpeciali. caſum autem in quo non poteſt ſcdo appellari. vide. vi. q. iiii. ſi inter. vide de materia in ſpecu. de appella. §. quotiens. in princi. caſus in quibus non poteſt niſi ſemel appellari. vide. ii. q. vi. §. illud. vbi autem non admittitur appellatio propter perſonas iudicū habes. ii. q. vi. anteriorum. inquantum dixi tertio non poſſe prouocari: eſt verum: ſiue continue ſuccubuerim in prima ſcda ⁊ tertia ſententia. ⁊ ſcda appellatiōe: ſiue in prima obtinui. in ſcda ſuccubui. in tertia obtinui. ⁊ in quarta ſuccubui: quia tunc non potero plus appellare: licet aliqui contra. de quo in dicto. c. quotiens. dat tamen cautelam ſpe. ibi. vltra ter appellandi: vt veniat per viam nullitatis aduerſus vltimam: ⁊ ſi ſuccumbat adhuc dicat ſcdam nullam: ⁊ ſi nō admittatur: appellet: ⁊ ſic centies poterit appellari: quia tunc grauamina ſunt diuerſa: ſcdm hoc ſi vterqꝫ habet duas confirmatorias in appellatiōis cauſa: ꝙꝙ interpellatas: neuter poterit appellare quis ergo obtinebit: dic ꝙ ille qui prius venit ad tres ſententias: quia fit executio: non obſtante appellatione ab vltima: vt in cle. ii. de re iudi. ſm Joan. an. ibi in addi. ¶ Vltimo quia tex. dicit hanc ſententiam habere vim interlocutorie: quando pronunciatur deſerta appellatio: ⁊ eſſe interlocutoriam. domini de rota ſua concluſione. lxxxiii. tenent contrarium ꝙ eſt interlocutoria. habens vim diffinitiue: quo ad hoc vt non habeat locum cle. appellanti. de appella. alle. de cler. cum dilectus. ⁊ dicit illam interlocutoriam: quo ad hoc vt non tranſeat in rem iudi. quo ad iudicem. alle. de cler. cupientes. in verbo priuatos. lib. vi. per Jo. mo. Iſtud dictum puto verum: quando ſuper deſertione plene eſſet cognitum: ſecus ſi ſummarie: quia incidenter queſtio fuiſſet mota: quo ad executionem petitam ſententie ⁊ fuiſſet oppoſitum de deſertione appellationis: ſecus ſi eēt cognitum non plene: quia tunc illam reputo mere interlocutoriam. ¶ No. tamen ꝙ iſti ſentiunt ſententie interlocutorie etiam que habent vim in diffinitiue: non tranſeant in rem iudi. quo ad iudicem: ſed dic vt dixi. ẜ. c. cum ceſſante: quia iſte regulantur cum diffinitiuis. ideo quicquid dicant: ſi plene eſſet cognitum de deſertione appellatōis: non poſſet illa reuocari: maxime per iudicem appellationis: niſi eſſet appellatum. Anto. de but.

D Ilecti. De ſubdito vel delegato epiſcopi ad archiepiſcum non appellatur. h. d. Primo ponit querelam appellātis. Cui ſcdo dat iudicem. ¶ No. ꝙ de ſententia ſubdīt quandoqꝫ appellatur ad archiepiſcopū obmiſſo epiſcopo. ¶ No. ſecundo ꝙ ſententie cenſure late poſt appellationem ſunt nulle. ¶ No. ꝙ prius debet proponi exceptio: ⁊ expectari an admittatur: ⁊ in caſu quo non admittatur debet appellari. ẜ. c. delicto. ¶ Quero primo de practica libelli in cauſa appellationis. dic ꝙ quidam derogant libellos ad attentata tantum: ⁊ hi diuerſimode reperiuntur: quia quandoqꝫ petitur ſententias pronunciari nullas. quandoqꝫ petitur proceſſum nullum pronunciari. ẜ. eo. dilecto. in fi. quandoqꝫ ſententiam excōmunicationis tantuꝫ. ẜ. eo. dilecti. de offi. deleg. cum olim. quandoqꝫ quicquid fit poſt appellationem. ẜ. eo. cum cauſam. Quandoqꝫ petiꝛ in ſtatum priſtinum reduci. ẜ. eo. directe. Quandoqꝫ in ſuum ſtatum. ẜ. de elec. conſiderauimus. ⁊ ſic ſimiliter ſentētiatur diuerſimode: vt ex iuribus predictis patet. petitio autem abſqꝫ dubio poteſt ad attentata ſola dirigi: dato ꝙ ſuper principali nihil petatur. ſm Innocen. ⁊ in omnibus predictis decre. nec ob. ꝙ non poteſt quis obtinere reſtitutionem fructuum: in interdicto vnde vi: ſine principali: nec etiā intereſſe: quia non ſic in iſtis acceſſoriis: ⁊ quia illa acceſſoria veniūt officio iudicis mercenario: hoc nobili: ꝙ poteſt intentari abſqꝫ principali: poteſt ⁊ ſcdo dirigi ad principalem tantum: vt peto pronunciari appellationem meam iuſtam: ⁊ hoc petito etiam ſuper attentatis poterit iudex pronunciare: poteſt ⁊ ſimul vtrūqꝫ iungi: ⁊ hic libellus eſt perfectior ſm Hoſtien. qui petat appellationem pronunciari iuſtam: ⁊ quicquid poſt ⁊ contra appellationem in meum preiudicium eſt attentatum: peto in irritum retractari: ⁊ ſic rite canonice omnia includantur. de quo remittit. ẜ. c. conſuluit. ii. ſm Hoſtien. ¶ Quero ſi reſpectu vnius articuli attentati obtinet appellans in appellatione: an ex hoc conſequetur retractationem aliorum: ſuper quibus nihil eſt petitum. dicit Innocen. ꝙ ſi petitio eſt data principaliter ſuper appellatione: vt decernatur iuſta: obtinebit ſuper omnibus attentatum poſtea: ⁊ obtinebit etiam retractationeꝫ ſententie ante late: a qua eſt appellatuꝫ: ⁊ que eſt in appellatione ſuſpenſa. C. eo. titu. l. eos qui. i. R. ii. q. vi. §. ſi. ⁊ l. eo. non ſolum. li. vi. Sed ſi eſt datus libellus ſuper aliquo tantum ex attentatis. Quidam dicunt ꝙ ſi pretextu vnius articuli pronuncietur: quo ad vnum articulum tantum: qui reuocetur intelligantur omnes reuocari: vel reuocari debere: ⁊ appellatio intelligitur pronunciari iuſta: quia omnes articuli eodem iure tenentur: ⁊ ab eadem ratione regulantur: ⁊ ab eodem fundamento regulantur in appellatione: que ad omnes extendiꝛ. de ꝯſti. tranſlato. I. tit. i. c. i. alias ſequereꝛ abſurdum ꝙ ſententia ⁊ appellatio pro parte tenebit. ⁊ pro parte non: ſi ſuper articulis caſſatur non valebit: ⁊ quo ad alios tranſibit in rem iudi. contra id ff. cōmuni diui. l. in hoc iudicio. itē ſequetur alia abſurditas ꝙ ſi contra appellantem ſit lata ſententia diffinitiua: ⁊ excōmunicationis: ⁊ appellans petat tantum reuocari ſententiam excōmunicationis: quia poſt ſententiam lata eſt. de diffinitiua nullam faciens mentionem: ⁊ ſententia excōmunicationis tantum: vt eſt petitum reuocatur: ſcdm hoc diffinitiua lata ſuper principali firma manebit: qđ vꝛ valde diſſonū: imo maior ēt ſeqꝛ abſurditas. ſ. ꝙ eadē ſnia iterū reminiſceꝛ ꝓ eo qđ appellans appellationē

non fuerit:quo ad diffinitiuam proſecutus:fingitur non ap
pellaſſe.ar.eo.cum ſit.⁊.c.perſonas:⁊ retro videbitur fuiſſe
excommunicatus.ff.de his qui no.infa.l.furti.§.R.⁊.§.i.⁊
hoc ſcḋm quoſdam. Innocen.placet vt ſit reuocatus ſolus
articulus ſuper quo eſt porrecta petitio;⁊ non articulus di-
uerſus:⁊ ſic nec ſententia diffinitiua:ſed petitio ſolum eſt
directa ad interlocutoriam excõmunicationem:quia ſen-
tentia operatur reſpectu articuli ſuper quo eſt lata:etiã non
diuerſi:quãuis trahens originem ab eadem cauſa:vt.l.ean
dem ⁊.l.cum querif.de exceptio.rei iudi.⁊ retro ſtabit ſnia
diffinitiua:ſʒ excõicatõis nõ:ꝗ̃uis appellãs ẽ ꝓſecut⁹:⁊ rata
manebit diffinitiua quo ad ꝓncipalẽ:⁊ articulos:quos nõ eſt
proſecutus. Non ob.ſi dicas ergo valebit appellatio pro
parte:⁊ pro parte non:quia non ſe iuuabit hic ex appellatio
ne:quo ad articulum in quo obtinuit:ſed ex ſententia reuo
cationis:que etiam ſi eſſet iniuſta tranſiuit in rem iudi.ſi nõ
eſt appellatum.ar.titu.i.cum nos.⁊.c.quod tranſlationem.
.§.i.ſm Innocen.quinimo ⁊ abſurdum non eſt ꝙ in diuer
ſis articulis:⁊ ſententia pro parte teneat:⁊ pro parte non:⁊
pro parte remaneat firma:⁊ pro parte non:vel pro parte re
ſcindatur:de teſta.raynaldus.⁊.c.raynutius.ar.de fide in-
ſtrumen.cum ioannes heremita. Non ob.ꝙ talis retro cen
ſeatur excommunicatus deſerta appellatione in principali:
quia hoc eſt falſum ſm Innocen.quia illud intendit eo re-
ſpectu quo non eſt proſecutus:ſed ⁊ reſpectu quo eſt proſe
cutus:⁊ reuocatio obtenta:reuocatum non firmatur ex non
proſecutiõe reſpectu ſeparati articuli.ideo ne cadas in has
ambiguitates ſm Hoſtien.cautius eſt libellum formari.vt
.ar.eſt dictum:puto tamen ꝙ licet obtineat in principali ⁊ re
ſpectu illius articuli:ſententia non proficiet:quo ad alios ar
ticulos ſeparatos:niſi aliud dicatur ratione acceſſorii:ꝙ ve
rius puto:vt.l.egi.§.ſi.ff.de excepti.rei iudi.⁊.l.ſi quis cũto
tum.§.ſi quis fundum.⁊.l.ſi ancillã.ff.de pac.l.ſi vnus.§.an
tepe.¶ Quero an remediũ appellationis in iudicio poſſit
deduci:⁊ ſequi incidenter:per viam exceptionis:vel repli
cationis.Innocen.dicit ꝙ ſic:vt ſi opponat ſententiam exe
cutioni non mandandam vel electum non confirmandum:
quia eſt appellatũ.de elec.cũ iter canonicos.⁊.c.cũ iter.R.
de exceptio.dilecti.⁊.c.ſignificauerunt.poteſt cum appel-
latione excipere ſolum infra illud tempus infra quod po-
teſt proſequi principaliter appellationem ar.ff.de neg.geſt.
.l.iij.§.pupillus.ff.ex qui.cã.ma.l.nec nõ.ff.de inoffi.teſta.
.l.ↄtra veterani.§.ſi filius.⁊ quod no.de reſcrip.ſinautem.
⁊ no.de ordi.cogni.c.ſi.non ob.de ſenten.excom.licet.li.vi.
quia ibi principaliter proſequitur nullitatem:quam proſe
qui poteſt:deſerta appellatione:hic quando principaliter
proſequitur appellationem:licet exceptionis via. Ad glo.
videtur ꝙ nõ poſſit appellari obmiſſo medio:vt hic. Fal
lit in papa.vt.ij.q.vj.ad romanaʒ. Fallit ſecundo vbi hoc
habet conſuetudo.⁊ ſic poteſt intelligi.c.referente.⁊ de ap
pellatio.romana.li.vi. Si tamen appelletur:⁊ fiet proſecu
tio proceſſus non eſt nullus:imo valet ſm glo.per preallc.
.c.referente:qui ſic ſcḋo põt intelligi.⁊ ſcḋm hac decre.du
pliciter poteſt intelligi. Unomodo ꝙ appelletur hic ab ar-
chidiacono:vel alio inferiori prelato:vel officiali inferio-
ris prelati.⁊ ſcḋm hoc appellandum eſt ad epiſcopum:⁊
huic obſtat.c.referente.⁊ reſponſum eſt. Scḋo mõ ꝙ hic
appellatur a delegato epiſcopi:qui nõ eſt de curia:nec offi
cialis:⁊ tunc debuit appellari delegans.⁊ ſic epiſcopus:nõ
archiepiſcopus.⁊ huic obuiat.l.i.ff.quis ⁊ a quo appel.vbi
appellatur obmiſſo medio. Sed dic ꝙ ibi loquitur in de-
legato ſubdelegante in totum:qui non facit medium:hic in
ordinario delegante:qui facit medium. Ad primum.ar.de
offi.dele.ſuper queſtionum.§.porro.de officiali autem epi
ſcopi ad archiepiſcopum appellatur.⁊ non ad epiſcopuʒ
ne a ſeipſo appelletur. Nec hoc poteſt conſuetudo inquan
tum glo.dicit appellationeʒ obmiſſo medio deuoluere:vt
valeat proceſſus:hoc tenet Joan.and.⁊ Hoſtien.⁊ Innoc.

in dicto.c.referente:licet archidia.de offic.deleg.ſi delega-
tus.li.vj.recitat Innocen.ſenſiſſe contrarium.in dicto.c.re
ferente.ſed non dicit contrarium.ſm Joan.and.inquantuʒ
gl.ſentit a delegato epĩ non appellari:ad archiepʒ:qñ nõ
ſit delegatus in curia.dic ꝙ idẽ ẽt ſi ſiat i curia vt vicario:ꝗ
ex quo cognoſcit vt delegatus:nõ eſt idem tribunal cum tri
bunali epiſcopi. Non ob.ſi dicatur ꝙ ſemper delegabit vi
cario:ne poſſit ad archiepiſcopũ appellari.dic ꝙ ſi de frau
de ꝯſtat poterit ab archiepiſcopo excõmunicari:ſed fraus
de difficili probabitur:vt dicit ſpecu.in ti.de appella.§.nũc
tractemus.v̇.ſed ſcḋm premiſſa Joan.an.remittit.de offic.
deleg.ſuper queſtionum.§.intentionis ſuper glo.ij.vbi di-
cit Hoſtien.cõſuetudines:que impediunt appellatões gra
datim:vt corruptele non valent quod eſt ꝯ̃ tex.de appella-
tio.romana.li.vj.⁊ d of.or.romana.⁊.c.vt litigãtes.iquãtũ
gl.dicit ꝯſuetudine induci poſſe:vt de officiali appellef ad
archiepiſcopum.dic hodie.vt de conſue.c.ij.li.vj.quia hec
eſt correctum ibi.regula ergo eſt ꝙ appellationes debent
fieri gradatim:ſtante medio:non appellatur obmiſſo me-
dio. Hoc primo fallit in papa:vt dixit gl.in iperatore ſe
cus.ff.de appel.l.imperatores.⁊ dicit Ho.hoc verum qḋ
dicitur de papa:a quocunqʒ ordinario appellatur:vel eius
delegato:excepto caſu decre.ſuper queſtionum.§.porro.⁊
licet ſic ſeruet curia ſm Hoſtien.tamen dicit ꝙ ſaluus pote-
ſtatis plenitudine:qua conſiderata nullum caſum excipit:
non putat iuri congruere:ꝙ appellationem factam a ſingu
lari delegato ordinarij papa recipiat:ſed remittat vt ipſius
ordinarij debitus honor ſeruetur.ar.eo.vt debitus.⁊ quia
natura iuris conſiderata ſemper debet appellari a delega-
to ad delegantem.C.qui pro ſua iuriſ.l.vnica.an autẽ ad le
gatum appelletur:obmiſſo medio:tractat archidia.xj.q.i.
peruenit.aliquid.xviij.q.ij.cognouimus:habetur.de offic.
deleg.c.i.dic vt ibi.per archi.⁊ Jo.mo.eo.titu.romana.li.
vj.in verbo.obmiſſ.gl.de conſuetu.c.ij.in verbo officiali.
Joan.and.de offi.le.ꝙ tranſlationem.vbi glo.in ſpecu.de
appellatio.§.nunc tractemus.v̇.⁊ nunquaʒ.de hac appella
tione.appello ad archiepiſcopum:legatum:⁊ papam.vide
.ij.q.vi.§.illud.⁊ in ſpecu.de appella.§.nunc tractemus.v̇ſi.
ſed pone aliquis.de alternatiue appello ad iſtum vel ad
iſtum glo.de offi.deleg.is cui.lib.vj.de appellatione ad pa
pam vel legatum:reſeruata optione quam velit proſequen
di:⁊ quid de interpoſita ad archiepiſcopum:vel ad papã:in
ſpecu.de appella.§.nunc tractemus.v̇ſi.quid ſi dicat.vide
.ij.q.vj.poſt datã.certos caſus:in quibus appellaf obmiſſo
medio ponit archidia.Jo.mo.Ab.de offic.dele.romana.
li.vj. Primus quando conſuetudo habet obmitti poſſe:vt
dicto.c.romana.alius quando archiepiſcopus corã ſuffra
ganeo conuenit ſubditum ſuum:ſed tunc non eſt iudex:⁊
ſic non facit medium:tunc non appellatur ad archiepiſco
pum ne ſit iudex in cauſa propria.C.ne quis in cauſa ſua.l.
.i.ad hoc de inſti.c.ſi.cum ſimi. Tertius quando epiſcopus
agit contra ſuum ſubditum coraʒ arbitrio.xi.q.i.ſi clericus
quia tunc non appellabitur ad epiſcopum:ſed ad papam.
de offic.deleg.ab arbitris.libro ſexto.vt ibi no.in glo.vlti.
item cum concurrunt iuriſdictio mediata:⁊ imediata:vt in
prelatis ſubiectis archiepiſcopo qui nihilominus ſubſunt
epiſcopo:ſic eſt de papa:⁊ legato eius.item cum proximus
non eſt catholicus:illo medio obmiſſo:quia non poteſt co
gnoſcere:aditur ſuperior.de preſcriptio.veniens.de elec.
quia diligentia.de offi.ordi.ꝙ ad ſedem. Et alius caſus:
in iudice recuſato.de quo de offi.dele.ſi is cui.li.vj.⁊ quod
no.de fo.compe.ſi quis contra.

e **Ex parte. M.** Si is qui deſiſt eſſe
tutor nomie pupil-
li conuenitur inuitus poterit appellare. In pri-
ma appellantis querelam. In ſcḋa dat iudices.
ibi.mãdamus. ¶ No.libellũ fundandũ ↄ̃ tutorẽ noĩe pu
pilli.vide.ff.de admi.tu.l.i.⁊ qḋ ibi no. Nũqd ãt reſcriptũ

impetretur contra tutorem: an contra pupillum. vide Ho
ſtien. in ſum. de reſcrip. §. quem in prin. ¶ No. quod pu/
pillus tranſit in poteſtatem tutoris. de quo in. l. i. ff. de tute.
¶ No. ꝙ tutela in matre finitur per tranſitũ ad ſecunda
vota. ¶ No. ꝙ iudices ad vlteriora procedendo: exceptio
ne neglecta: videntur tacite ſuper exceptione pronunciare:
ipſam repellendo. ¶ No. ꝙ hec exceptio: non poſſum cō
ueniri nomine pupilli: quia finita eſt tutela: eſt dilatoria: ⁊
viciat reſcriptum. ¶ No. hic caſum apertum ꝙ iuſtificata
appellatione: recludente iuriſdictionẽ: non ſilet iudex ad
quem: ſed in negocio procedit: ſed poteſt dici ꝙ exceptio
fuit propoſita ad merita. ¶ Oppo. ꝙ non debeat iudex
ad quē cognoſcere exceptione hinc inde propoſita. Si enim
eſt appellatum: ⁊ iuſtificata eſt appellatio. finis appellantis
eſt vt non procedatur ex quo opponitur ad impediendam
iuriſdictionem. habebit ergo ſi procedetur contrarium in
tentum. ad hoc de preben. dilectus. ⁊ de excep. olim. ſed nō
committit hic aliquid diſcutiendũ cũ matre: ſed cũ filiis:
quos non remittit ad iudicem a quo: quia preſumitur quod
grauabit filios: ſicut ⁊ grauauit matrem: ſm Hoſtien.
prouidetur etiam in hoc actori: ne iuſticia delegetur in cau
ſa ſemel delegata: licet cauſa pupillorum non omnino fue
rit in iudicium deducta: nec voluit papa per ſe cognoſcere:
quia forte nimis grauarentur pupilli: ⁊ proponentur hinc
⁊ inde iſta per curatorem ad litem datum pupillo: ⁊ dabit
curatorem iudex ſuus admonitus per delegatum: ⁊ ipſo
negligente dabit delegatus. ar. de offic. delega. pruden/
tiam. §. penul. ⁊ vlti. vide de iudi. c. vlti. li. vi. ſm Joan. an.
Quid eſt tutela. dic ꝙ eſt vis atq; poteſtas in capite liberos
conſtituta ad tuendum eum: qui propter etatem ſe defende
re nequit: iure ciuili data atq; permiſſa. ff. de tute. l. i. in fi. ⁊
in prin. inſti. e. ¶ Quero an habeat mater tranſiens ad ſcda
vota petere tutorem liberis. dic ꝙ ſic: ⁊ ſi non petat infra an
num excludatur a ſucceſſione filii pupilli: ſi ſine tutore moria
tur: ſecus ſi morireᷣ pubes. item in quolibet qui debet ei ab
inteſtato ſuccedere. ff. ad ter. l. ij. §. conſeſtim. C. qui pe. tu. l.
cum a matribus. C. de legit. heredi. l. ſciant. ⁊ C. ad tertu. l.
matres: parcitur matri ſi ſint minore anno. c. ſi aduer. de·
lic. l. ij. in quibuſdam etiam aliis caſibus excuſatur minor:
quos ponit Hoſtien. in ſum. de delic. pue. ſub. §. iſtud nota
dignum. ſm Hoſtiē. ¶ Quero an finita tutela indiſtincte
tutor debeat deſinere ab adminiſtratione. dic quo ad prin·
cipianda non artatur illa principiare. incohata tamen finire
tenetur: dūmodo geſtio in curatorem tranſlata non ſit. C. vt
cauſe poſt pu. ad tu. l. vna. vnde ſi in negocio pupilli appel/
lauit: appellationem ante rationem redditam proſequi te/
netur: vt. ff. de appella. l. tutor. ſm Phi. inducit Joan. and.
decre. contra cautelam pylei: qui dixit ⁊ conſuluit nō pronū
ciari ſuper exceptionibus: ſed ſolum procedat ne appelle/
tur: quia etiam ſi procedat grauare dicitur: ⁊ appellari po·
teſt. de quo in ſpecu. de excep. §. ij. v. ⁊ no. ſm Uber. ⁊ ſuffi/
cit ꝙ no. ſ. eo. dilecto. ad hoc de re iudi. ſuborta ad finem.
¶ Oppo. cum glo. ꝙ filius non ſit in poteſtate matris: vt
inſti. de patri. poteſ. §. ius autem. So. quantum ad ius pa·
trie poteſtatis procedit quod eſt dictum: ſed bene quo ad
accidens poteſtatis tutelaris: vt hic. ¶ Oppo. ꝙ femina nō
ſit nec eſſe poſſit tutrix: quia illud virile eſt officium. C. quan
do mu. tu. off. fun. poſ. l. i. dic regulariter femina nō poteſt
eſſe tutrix: olim non poterat etiam mater: niſi a principe im
petraſſet. ff. de tute. l. fin. de iure codi: nullo ſubſiſtente le/
gittimo: vel teſtamentario iure admittebatur. idem ſi ſubſit
legittimus vel teſtamentarius: ⁊ ſit excuſatus: ⁊ tunc debet
iurare: ꝙ non tranſibit ad ſcdas nuptias: ⁊ renunciabit vell.
ſub hipotheca rerum ſuarũ. C. quando mu. tu. off. fun. poſ.
. l. ij. hodie. ⁊ auct. matri ⁊ auie: ⁊ vnde ſumitur: poteſt eſſe
tutrix: omnibus tutoribus legittimis: ⁊ datiuis excluſis: ſed
non teſtamentariis: renunciando ſimplici verbo ſecũdis nu
ptiis: ⁊ non per iuramentum: ⁊ velleiano: ⁊ omni alio auxilio:
vt ſi obligatur pro pupillo: nō ſuuetur: vt dicta auct. matri.
⁊ auie. C. quando mu. tu. off. fun. poſ. Sed eſt dubium quid
ſi ſimul ſit data in teſtamento: cum aliis tutoribus: an ipſa ex
cludat eos: an excludatur ab eis: an ſecus admittatur: vide
tur excludi: quia non poteſt dari tutrix in teſtamento. ff. de
te. tu. l. iure noſtro: licet poſſit dari conſiliatrix. l. cum qui·
dā decedens. §. pe. ff. de admi. tu. Non ob. ꝙ hodie admitti
tur ad tutelam: quia verum in ſubſidium: deficiente teſtamē
tario. idem quia non poteſt eſſe tutrix niſi teneat: ⁊ renunciet
vt dicit glo. eget ergo confirmatione: ⁊ ſic non poteſt eſſe te
ſtamentaria: nam ſi poſſet ſufficeret primum teſtamentum.
. C. de epi. au. l. de creationibus. inſti. de ſatiſ. tu. §. i. ergo re·
pellenda. C. quando mu. tu. off. fun. poſ. l. i. Non ob. ſi dica
tur admittitur ſine teſtamento: quia non ſequitur: quia tutor
ſepe defertur. allega. ff. de cur. fur. l. ſepe. ⁊ datur a iudice: ⁊
tamen non poteſt dari in teſtamento: licet datus confirme
tur. inſti. de cur. §. i. in contra. quia admittitur ad tutelam ſi
hoc ſine teſtamento. fortius in teſtamento: ⁊ quia tutor in te
ſtamento datus: vt. l. de creatōibus. C. de epi. au. item ſi ſola
data eſt in teſtamento: poterit eſſe tutrix: quia nihilominus
eſt per legem: ar. ff. de acquir. poſſ. l. i. §. vir vxori. C. de his
qui ſibi a ſcri. in te. l. i. item ex quo per legem admittitur ſa
tis ſequitur: ad admittenda ſit ex teſtamentaria voluntate:
quia lex eſt ipſa voluntas. in auct. de nup. §. diſponat. coll.
. iiij. non ob. l. iure noſtro. preal leg. quia loquitur ſcdm anti
qua tempora: ſcdm que non admittebatur: niſi impetraret
a principe. ad hoc quia dicunt ipſi ꝙ ideo non admittitur:
quia leges non admittunt: ſequitur ergo ꝙ cum hodie eas
leges admittant: ꝙ eſſe poterit in teſtamento: ſeruata ſolem
nitate: cum quas leges admittunt. Nec ob. ꝙ indiget confir
matione: quia imo non eget. dicit Hoſtien. ꝙ quidam ſapiē
tes tenuerunt primam partem: vt excluderetur: quia vel nō
eſt tutrix teſtamentaria: ſeruata ſolemnitate: ⁊ habemus ꝓ
poſitum: quia excluditur a teſtamentario: ſi admittitur vt
teſtamentaria cũ ſolemnitate: anteq̃ȝ tacuerit non eſt tutrix:
excluditur ergo: reſpondet ꝙ tenentes oppoſitum: quia nec
vt teſtamentaria: nec vt legittima: anteq̃ȝ tacuerit: ſi eſt in
pendenti: ſi renunciauerit: vel ſolemnitatem ſeruauerit: ſicut
⁊ alia multa in pendenti ſunt. ff. de vſufru. l. ſed ⁊ ſi quis. §.
equiſſimum. de frigi. fraternitatis: cum concor. reſidere er
go videtur ꝙ mater cum aliis admittatur: ⁊ hec opi. eſt ve
ra: quia teſtamentaria eſt: vt dicit Bart. in. l. ſi ſub conditio
ne. ff. de teſta. tu. ⁊ etiam non eget confirmatione: ſed coram
iudice ſeruata ſolemnitate petit tutelam: ⁊ poteſt eſſe teſta
mentaria: vt hic. omnia tenet Barto. in dicta. l. ſi ſub condi
tione. quedam alia ponit hic Hoſtien. que ponam expedi
tionis glo. ¶ Quero quid ſi tranſierit ad ſcda vota: an fina
tur tutela. glo. dicit ꝙ ſic: ⁊ pondera: quia quaſi eſſet mor
tua tranſit ab ea tutela. alle. tex. qui eiſdem verbis vtitur in
auct. vt ſine prohi. ma. debi. §. qui vero. per quem. §. iam re
petendo dixi in dicta auct. matri ⁊ auie. ſolutam. q. de qua
per Cy. ibi. ⁊ Barto. in. l. ſub conditione. de teſta. tu. an fi
nita tutela: per tranſitum ad ſcda vota: locus ſit legittimo:
an datiuo: quia puto ꝙ locus ſit legittimo: quia fingit mor
tua: ſic defertur per mortem matris proximiori legittimo.
¶ Quero ea tranſeunte ad ſcda vota ad que bona poſſit
haberi recurſus: pro redditione rationis. dic ꝙ ſi tranſeat:
non reddita ratione: ad bona matris: ⁊ ad bona mariti ſcdi
poterit haberi recurſus: que tacite ſunt hypothecata. C. in qui. ca.
pi. ta. contra. l. ſin. in auct. de nup. §. tutelā. coll. iij. ¶ Ulti
mo ponit aliam ſolemnitatem requiſitam de conficiendo in
uentario. Nunquid autem poſſit dari curatrix. vide in ſpecu.
de curatore. §. cũ autem. v. vt autem. ¶ Uenio ad quedam
extrinſeca que melius legiſtis relinquentur: an mater poſſit
dare tutorem filio in teſtamento. videtur quod non: vt. ff. de
cõfir. tu. l. mř: ⁊ hoc verũ eſt: niſi ipſum heredē inſtituat: q: tūc
eſt a iudice cõfirmādus: nec ſatiſdat rē pupilli ſaluā fore. C.
de teſta. tu. l. mater. ⁊ hoc verum eſt niſi ſit idoneus. ff. de ad

mini.tu.l.cum quidam decedens. Et ſi extraneus dederit
tutorem:non tenet datio:nec confirmatur: niſi pupillum he
redem inſtituat: nulla bona habentem: preter bona in qui-
bus inſtituitur: quia tunc iudicium eius eſt ſequendum.ff.
de confir.tut.l.ſi patronus: vtroq; tamen caſu fit inquiſitio
ſuper idoneitate perſone: et ſatiſdat: alias magiſtratus te-
netur.ff. de confir.tu.l.tutores.licet datus a patre ſine con
firmatione confirmetur: et ſatiſdatione. inſtitu. de tutel.§.
fi.C.de confir.tu.l.ij.quia ſufficit ei paternum teſtamentum
.C.de epiſco. audien.l.de creationibus. inſtitu. de ſatiſda.
.§.ſed et hec.quia eſt verū niſi noua cauſa ſuperueniat.ff.de
teſta.tu.l.pater.ad hoc de offi.dele.inſinuante. de excep.pa
ſtoralis.vel preterita latens ſuſpitio.detegatur.ff de confir.
tu.l.vtilitatē. ¶ Quero q̄ tutor p̄ferat: an teſtamētarius
an datiuus:an legitimus.dic teſtamētarius prefertur om-
nibus.inſti.de legit.agna.tu.§.i.illo deficiente locus eſt qua
ſi teſtamentarie paterne indiſtincte materne:ſi heredem pu
pillum inſtituat: et vocatur quaſi teſtamentaria: quia teſta-
mentarie comparatur.ff.de cōfir.tu.l.qui a patre: quinimo
poteſt dici vera teſtamentaria confirmata: quia non confir
matur niſi q̄ eſt:de ſi.inſtru.inter.v.ceterū. ad hoc de elec.
tranſmiſſam.et c.qualiter.et c.poſtq̄. et c.conſiderauimus.
et de reſti.in inte.c.ij. Et ponit hic ſolennitates confirmatio
nis:que colliguntur.ff.de cōfir.tu.l.in re.§. ſed ſi queratur.
tales ergo vt teſtamentarij ſunt legittimis preferendi. ideo
q̄din eſt ſpes teſtamentarie ceſſat legittima: vt.l.ſi ſub con
ditione.ff.de teſta.tu. So.cum ſpes ſit vt teſtamentaria cō
firmetur:vbi venit confirmanda: excluditur legittima. nec
facit iniuriam iudex non confirmando: ſicut in poſtulatio-
ne. no. de poſtu.p̄la.bone.et c.ſi.ff.de aqua quot.et eſti.l.ij.
.§.pe.in fi.ſi tamen iudex aliquam tutelam legittimam ad-
miſerit:et dederit:ceſſabit hec quaſi teſtamentaria.C.qui tu.
da.poſ.dat ſimile in preſentato a patrono:vt no. de iure pa.
paſtoralis.Sed et ſi iudici videatur addet et quaſi teſtamen
tarium: vt curatorem:non vt tutorem.C.de teſta. tu.l. ſi pu-
pillorum.C.de confir.tu.l.ſi vt proponis: quia tutorem ha-
benti non daſ tutor.item ſi ſit datus ab extraneo: iudex exa
minabit quaſi preferebat:et arbitrarium erit.ff.de confir.tu.
.l.ſi patronus.et.l.tutores.idem videtur in curatore a patre
vel matre dato.ff de cur.fur.l.ſi furioſus. ad hoc.ff.de con-
fir. tu.l. mulier.in fi. Teſtamentario vero deficiente locus
eſt legittimo: et legittimo deficiente locus eſt datiuo: et hoc
probatur ex ordine rubricarum.ff.ox. Quia primo ponunt
rubricam.de teſta.tu.Scd̄o.de confir.tu.Tertio.de legitti-
ma tutela. Quarto de tuto.et cura. dat. ab his: quaſi de da
tiua et q̄ argumenta procedant ab ordine:patet.C.de nouo
codi.compo.l.i.poſt medium.ibi tamen.in auct.debere.et
fal.§.inordinatum.coll.i.de ma.et obe.c.i.et c. ſtatuimus. ſi
milis argumentatio.de inu.peti.c.i.et hoc tenet Bar.in.l.i.
ff.de confir.tu. et in.d.l. ſi ſub conditione: licet dicat Iaco.
Bal.tenuiſſe contra.hec ſufficiant.

i **Atimaſti.** Non valet relatio cuius
exemplum non fuit liti-
gatoribus editū.h.d.Facit ad tertiam partem
rubrice. ¶ No.iudicem datū ad inſtruendū
proceſſum:non debere referre proceſſus:nō data copia par
ti.Et no.actum relationis non eſſe ſententiam:nec poſſe ſen
tentiare:ſʒ habet referre. ¶ Primo quero an in quacūq;
cauſa poſſit fieri relatio.glo.dicit q̄ ſic:et in ciuili et in crimi-
nali q̄ patet:quia hic cauſa erat criminalis.ſ. inquiſitionis
vt patet hic. ¶ Quero ſecūdo an ſine cauſa vel ex qua cau
ſa poſſit iudex cui cōmiſſa eſt cauſa referre.dic q̄ legittima
cauſa eſt quando refert ad ſuperiorem: quia dubitat in iure
qualiter iudicare debeat: talis relatio approbatur ſi vult re
ferre:quaſi ſe exonerando a iudicando: et talis cauſa nō ap-
probatur.in auct.de iudi.§.vlt.ff.de iudi.l.cum qui temere.
et dicit Hoſtien.hic ſi iudex malitioſe fingat ſe dubitare vbi
non dubitat:contra id de reſcrip.cū contingat:infamis eſſi

ciatur:et in.xxx.lib.auri punitur.C. de legi.l.ij. quam penam
non credit habere locum in iudicibus eccleſiaſticis:ſed illā
de re iudi.c.i.li.vj. Quandoq; fit relatio ex neceſſitate: vt
patet i reſeruatis apoſtolice ſedi: vt.ē.c.vt debitus.ad fi.cū
concor.et in caſu.ē.c.de cetero. Quādoq; fit remiſſio: quia
ſic habet in mandatis:vt ſe informet: et referat:et tales vt pu
to. Quandoq; ſunt relatores facti tantum:vt quando dan-
tur vt ſe informent de facto:et negociū inſtructū tranſmittāt
.ē.de reſcrip.ex parte decani. Quandoq; vt referant de fa
cto:et de iure: vt quando committit vt ſe informet de facto:
et referat de iure. Nec puto quod ſua relatio habeat vim
ſententie diffinitiue: ſed ſolum refert ius: ſuper quo habet
pronunciare. Ideo ſi iudex poſtea committat executionem
ſm formam relationis: expectabitur ſententia: et ſic dixi de
facto:quia hic etiam habebit citare: quia nō eſt ſimplex exe
cutor:et ſic non ob.q̄ no.de appellatio. ex ratione. et de re iu
di.a diuo pio. ¶ Quero tertio quid habeat ſeruare refe
rens. dic q̄ exemplū conſultationis debet edere partibus
vt ſi forte minus plene referat:vel contrariū q̄ debeat: vel
in alterius preiudiciū: poſſint partes contradicere et appel
lare.C.de ap.l.i.et.ij.et ſi nō appellauerit: tūc nō poterit ap-
pellaſ poſtea:cū p̄ceps reſcrip ſerit.ij.q.vj.biduū:q̄ appro
baſſe vr̄ relationē.ff.q̄ñ ap.ſit.l.i.i.R. contrariū dicit tex.in.l.i.§.
queſitum.ff.de appel.et.d.§.biduum.in fi.dic non poteſt ap
pellari ſi dicat non referendū.vel ſi dicat non ſic referendū.
poteſt tamen a ſententia lata ex iuribus reſcripti appellare:
ſi dicat principem oneratum mendacijs: vt ibi: et ex hoc ar.
q̄ vbi cōmittitur cauſa cōſilio ſapientis. punctus eſt formā
dus a iudice:preſentibus partibus:et cōſentientibus: vel ſal
tem non contradicentibus:et ſi non contradicant: videtur q̄
non habeant poſtea facultatem appellandi: dato conſilio:
vel contradicendi q̄ punctus non fuerit bene formatus: quaſi
iſta relatio hʒ vim ſententie: ab ipſa tamen ſententia lata ſu
per puncto poterit appellari: et oſtendi poſt factum aliter
ſe habere in appellationis cauſa: et hoc quando tenetur iu-
dex ſtare conſilio:ex forma ſtatuti:alſ indifferenter poſſent
partes appellare:licet etiam conſenſerint puncto. et iudex ēt
conſilium iniuſtum ſequi non tenetur:nec debet: ſi videat nō
recte conſultum.ff.de re iudi.ſi conuenerit: et q̄ ibi no. ſed ſi
conſentiant q̄ iudex ſententiet ſm conſiliū ſapientis. ad-
huc puto q̄ poſſint appellare:quia conſentire videntur con
ſilio:inquantum iuſte conſulat:tum non eligant ipſum vt ar
bitrum:vel arbitratorem:ſed vt peritum: et ſub ratione pe-
ritie:et hoc tenet Bar.in.l.i.§.ſuit queſitum.ff de appel. vbi
autem ſunt diſcordes in puncto:nec concordare poſſunt:di-
cit Bart. in.l.ij.C. de rela. q̄ iudex debet eos compellere
ad concordandum. et ſi non poteſt aliter debet ipſe pronun-
ciare:ſcd̄m punctum a ſe formatum: factum ſic ſe habere: et
facta illa pronunciatione ſi non appellauit: ſtabitur puncto:
puto tn̄ q̄ ſi non appellent tunc poterunt appellare a diffini
tiua:quia hoc eſt coniunctum negocio principali: ar.de ap-
pella.c.ſi.li.vj.et tenet Bart. in.l.i.§. queſitum.ff. de appel.
¶ Quero quarto an debeat iudex referre ſuperiori q̄ par
tes contradixerint vel conſenſerint relationi. dicit hic Ioā.
and.q̄ ſic. Nunquid autem teneatur iudex referre de ca-
lūnia partium:et variatione: cum referat ſuper articulo ex-
penſarum:vide in ſpe.de rela.§.ij.v̄ſi.ſi.et in ſum.de teſti.eo.
titu.de materia relationis. ¶ Quero quinto an indiſtincte
ſtetur relationi. Innocen. dicit hic q̄ ſi relatio fiat de con-
ſenſu vtriuſq; partis expreſſo: vel illis non contradicenti-
bus:vel ſaltem non appellantibus: ſtatur relationi: de pur.
ca.cum dilectus. verſicu. nos igitur: et terminus in ea pre-
fixus: ad comparendum coram ſuperiore: habetur pro
peremptorio: ſicut in termino ab homine in appellatione
aſſignato: vt no.ē.co.c. ſepe. Si autem ſit altera parte
nō contradicente: vel appellante: non ſtatur relationi: ni-
ſi ex alijs actis relatio probetur .ij.q.vj. biduum:C. de re-
lationibus.l.i. Si autem relatio ſit altera parte abſente

etiam per ↄtumaciam: adhuc non ſtatur relationi: niſi ſubſiſt
alia probatio: termini aſſignatio bene valet: ⁊ habet vim
peremptorij. vnde etiam non citata alterius parte procede
re poterit iudex: cui eſt facta relatio: ſicut poſſet iudex refe
rens: contumacia non obſtante. ¶ Quero ſexto an iudex
relatione facta refert ſe citaſſe alterum ex partibus: ⁊ com-
paret pars que dicit ſe non contumacem: ⁊ appellaſſe ex le-
gitima cā: ⁊ cām appellatõis cõmiſſam eſſe: quid faciet ſu
perior. dic ſi verum eſt ꝙ cõmiſerit: nõ credet relationi: ſed
remittet partes ad iudicem obtentum ſuper appellatione:
qui cognoſcet de appellatione: ⁊ an factum ſit reuocanduꝫ
attentatum poſt appellationem: poterit etiam cognoſcere
ipſe ſuperior cui licet iuriſdictioneꝫ ſui iudicis reuocare. ff.
de iudi. l. iudicium. cũ totus proceſſus delegati ante reuo-
catiotionem cõmiſſionis valebit. de reſti. ſpo. audita. proce
dit hoc etiaꝫ ſi ex certa ſcientia ſuperioris incipiat de nego-
cio cognoſcere: vel alij cõmittat: quia hoc ipſo videtur reuo
care cõmiſſionem alij primo factam. ar. de conceſ. preben.
quia diuerſitatem. §. i. de off. dele. paſtoralis. §. preterea. de
conceſ. preben. ſi capitulo. li. vj. Sed eſt dubium quid ſi cõ-
miſſa eſt cauſa per iudicem ſuperiorem: iudex ipſe relato-
ris alteri cõmittat negocium relatum: quid facient iſti. qui
dam dicunt ꝙ debent inuicem conuenire: ſcdm practicaꝫ. c.
paſtoralis. de reſcrip. dicit Inn. ꝙ adhuc ſcdm nihil eiud
pertinet: cui eſt cõmiſſa cauſa relata: niſi cognoſcere: an cau
ſa relationis primo cõmiſſa fuerit: nam ex quo de hoc con-
ſtiterit: debet remittere ad illum iudicem: cui cauſa appella
tionis fuit cõmiſſa: ad quem pertinet cognoſcere an ſua ſit
iuriſdictio. de reſcrip. dilectus filius. ij. Sed eſt dubium de
iudice qui remiſit: an ſi ipſe ſciat appellatũ: debeat remiſſio
nem facere ad eum. cui eſt cauſa delegata. dicit Innoc. ꝙ ſi
ſcit: vel credit iuſte appellatũ: prudenter facit ſi ſuperſedeat
quia ſi proceſſerit poſtea apparente cauſa appellationis le
gitima: ⁊ vera: omnia retractabuntur. l. c. interpoſita. ij. R.
⁊ c. romana. §. ſi vero. li. vj. Si pro indubitato habet ꝙ ap-
pellatio ſit iniuſta procedere poteſt: ⁊ melius eſt ꝙ ꝓcedat
⁊ tenebit quicqd fit ab eo: dũmodo declaretur poſtea per
diffinitiuam ſententiam: ꝙ appellatio facta fuit temeraria:
⁊ iniuſta: vt. d. c. interpoſita. ⁊ c. romana. ſm Inn. ¶ Que
ro. vij. an debeat cauſa remitti ſufficienter inſtructa: quãdo
cõmittit vt referat: ⁊ quid poſſit facere relator. dic ſiue cau
ſa ſit cõmiſſa: vt infra tempus certum inſtruat: ⁊ referat:
ſiue ſine tempore ſiue vt remittatur cã ſufficienter inſtructa:
ſiue vt remittat inſtructa: vel nõ inſtructa: ſufficit ꝙ remitta
tur in ea inſtructione: ⁊ cuꝫ illis actis: que recepit iudex: par
tibus volentibus procedere: ⁊ etiam ſemper poteſt idem re
lator partibus: vt coram ſuperiore compareant: certum ter
minũ aſſignare. ſm Inn. ¶ Quero. viij. cõmittit papa cau
ſam vſqꝫ ad certum tempus finiendam: iuſticia vel concor-
dia mediante. alioquin cauſaꝫ remittat: an valeat remiſſio.
Ho. dicit ꝙ non: imo nil agit: quia totum tempus eſt datuꝫ
ad cauſam finiendam: non ad referendam. Ideo ſi contra
illud fiat remiſſio non valet: tum quia a nõ ſuo iudice fit de
iudi. at ſi clerici: tum quia contra formam mandati. de re-
ſcrip. cum dilecta: tum quia prohibite ſunt relationes: cauſa
iudicij dilatandi facte: in auct. vt non expec. ſa. iuſ. §. iube-
mus. collatio. ix. niſi in caſibus ff. de offi. proconſu. l. ſolet. ⁊
. l. ſi quis. ⁊ de fal. l. falſi. crimen. ideo quãtũcũqꝫ iudex im-
pediatur procedere: nũqꝫ valet remiſſio infra tempus facta
niſi de conſenſu partium fiat: ſm Innoc. ⁊ dicit Inno. ꝙ ab
ſoluendus eſt reus contra quem eſt facta relatio: ſi cõparue
rit: ⁊ ad ſuum iudicem ordinarium remittendus: cuꝫ cauſa
non ſit in curia: per reuocationẽ: vel appellationẽ: vel alios
modos: qui hus non interuenerunt: nec per hanc relationeꝫ:
que nulla eſt: vt premiſſum eſt: ideo partes non aſtringũtur
vt no. de elec. bone. ij. ad fi. ⁊ ſi reus non comparuerit: nõ eſt
contumax reputandus. verũtamen dicit ꝙ ſi ambe partes
coram iudice relationis comparuiſſent inſtructe: ad dicem

aſſignatam: ⁊ coram papa: equum eſſet ⁊ ſatis colligi poſſet
ex vi mandati: ꝙ cauſam papa audiat: vel audiendam com
mittat: ⁊ maxime vbi reus alium iudicem non habet ꝙ pa-
pam: nam ⁊ ſi relatio nulla ſit: certum eſt tñ papam voluiſſe
actori impetranti prouidere: ⁊ ad ſe: ſi per illum cui cõmitti
tur non finiatur reuocare: equum eſt ergo vt ex quo partes
ſunt preſentes in negocio procedant. ff. ſi cer. pe. l. quidam
extimauerunt. ff. de no. ope. nun. l. i. §. ⁊ poſt operis. de tran-
ſac. c. fi. nec debet nocere actori ꝙ per imprudentiam iudi-
cis factum eſt. de his que fi. a ma. par. ca. que ſunt. imo vbi
contra iudicẽ habere regreſſum non poteſt: eſt equum ſub-
ueniri ex clauſula generali: vt no. de reſti. in integ. ex litteris.
Non ob. ſi reus omnibus modis petat remitti ad papam:
⁊ non eſt indulgendum malitijs hominum ⁊c. ff. de rei ven.
. l. in fundo. ex hac eniꝫ remiſſione nihil aliud fecit niſi quã
dã dilationẽ malicioſaꝫ: cũ ⁊ ſtatim ſub eadẽ forma poſſet
cõmitti negocium: ⁊ relatione facta legittime: iteruꝫ neceſſe
habet in curia comparere: ⁊ iterum reſpondere: nil aliud er-
go conſequeretur niſi fugaꝫ iudicij ad tempus: de preſum.
nullus: ⁊ detineret forſan contra conſcientiã alienum. de re-
ſcrip. c. ſi. equius ergo eſt eum cogere ad reſpondendum:
quia iudex eſt papa cunctorum. ix. q. iij. cuncta. de fo. cõpe.
. c. ſi. debet ergo iudex cognoſcere ⁊ terminare ſentẽtia vel
concordia infra terminum: nec ante terminuꝫ facta remitte
re poſt tempus autẽ remittere: nec illo lapſo habet aliquaꝫ
poteſtatem procedendi: vel diffiniendi: niſi ante lapſuꝫ tem
poris de partiuꝫ conſenſu fuerit facta prorogatio. ¶ Que
ro. viiij. que ſint partes iudicis referẽtis: lapſo tempore exa
minationis: ⁊ deciſionis. dic vt citet partes vt certo die com
pareant coram eo ad videndam ⁊ faciendam relationem:
ſeu remiſſionem: ⁊ audiendam: quam facere intendit: vt in
mandatis recepit: ⁊ ſi compareant: vel non facta perempto
ria citatione potuit facere relationem in infinitum: ex quo
tempore non eſt finita iuriſdictio niſi ab eo reuocetur man-
datum: ⁊ poterit terminum partibus aſſignare ad compa-
rendũ coraꝫ ſuperiore ſi abſentes ſint: ita ꝙ reperiri poſſint
alias faciat hoc ante domini publicari: vel in eccleſia: vt no.
de eo qui mit. in poſ. c. ſi. ⁊ in remiſſione debet facere mẽtio
nem plenam de toto proceſſu: vt no. de elec. dudum. §. cum
autem. nec poteſt dici finitam iuriſdictionem: ⁊ per lapſum
temporis: quia licet ſit finita quo ad cauſe examinationem:
⁊ deciſionem: non quo ad remiſſionis actum: ⁊ hoc probat
vna pars mandati. qualiter autẽ tempus computetur. recur
re ad no. de ſup. neg. prela. licet. ¶ Quero. x. an ſit neceſſe
in appellatione a iudice remittente facere mentioneꝫ de re
miſſione. dicit Inno. ꝙ non ſemper: quia non ſemper ſit re-
miſſio propter hoc ꝙ ſuperior velit de negocio audire: tũc
enim oporteret de remiſſione facere mentionem. ſ. e. vt no-
ſtrum. de offi. dele. ſuper queſtionuꝫ. ſed quandoqꝫ fit: quia
partes non confidunt de iudicibus in diffinitione: licet cõfi-
datur in cauſe examinatione. de reſcrip. ex parte decani. ⁊
de elec. dudum. ⁊ quandoqꝫ expedit in vno loco inquiri. de
electione. ⁊ alio pronunciari. de elec. reſcriptum. ſm Inno.
¶ Quero. xi. qualiter faciet relationem an apertam: an
clauſaꝫ. dic ꝙ faciet illam clauſam ſi vult: ſi partes non cõtra
dicunt ex quo autem partem receperunt illam cauſam ſibi
imputent: nec illum aperiant. de offi. deleg. cum olim magi
giſter. ſm Hoſtien. ¶ Quero duodecimo qualiter trade
tur exemplum litigatoribus. dic ꝙ tradet ſibi publicatum
manu tabellionis: vel duorum bonorum virorum: vel ſi-
gillatum ſigillo autentico. ſ. de proba. tertio. ⁊ c. quoniam.
de teſti. a nobis. ⁊ ſi ſigillum ſit ignotum. ⁊ partes ſtant illic
corã ſuperiore bene eſt. de pur. ca. c. pe. alias facienda eſt ꝓ
batio. de fi. inſtru. ꝙ ſuper his. de cle. peregri. c. i. cum ꝓcor.
⁊ ſi altera partium ſit abſens arbitrarium eſt: vt ſic iudex
poſſet: ſi ſibi videatur: conſiderata qualitate perſone: ⁊
negocij: de quo agitur: recepto iuramento partis: quod
talis fuit facta relatio ipſum admittere. ſ. de iureiuran. c. ſi.

de procu.ex inſinuatione.ꝛ c.in noſtra.ꝛ imputet ſibi pars que non venit.ẽ.c.ſepe.de elec.c.i.li.vi. iudex tamen non nimium properet.de dolo.cum olim.de re iudi.cum bertoldus.de in inte.reſti.ex litteris. de remiſſione autem an illi fides adhibeatur de his que atteſtantur ſuper proceſſu vide ſatis in ſpec.de remiſ.§.vtile.v.ſed nunquid remiſſio: ꝛ aliquid de proba.quoniam contra.ꝛ c.poſt ceſſionẽ. ¶ Que ro.xiij.an edere teneatur inuitus indiſtincte iudex.dic ꝙ ſic ſi partes inſtent.xiiij.q.iij. ꝙ precipitur. idem ſi altera pars tantum inſtet ex quo conſenſerunt tam iudex: ꝙ partes relationi faciende.de act.ꝛ obli.ſicut i initio. Sed ſi altera pars inſtet:altera non:penitere poteſt iudex: quia relationem non fecit:ſed facere voluit.ff.rem ra.ha.l.amplius. ꝛ ſi iam edidit partibus:ꝛ conſentiant partes ꝙ procedat: locus eſt penitentie: dũmodo iudex conſentiat. de pac.l.ab emptione. de regu.iu.c.i.idem patet quouſq; fuerit ſuperiori preſentata.de poſtu.bone.ij.v.nec nocebat.nõ ob.de offi.dele.ſignificãtibus: q: ibi iuriſdictio erat extincta: ꝛ non reſurgit etiã conſenſu partium.ff.de ſolu.l.qui res.§.aream.ꝛ l.ſeruatorum.C.de iuriſ.om.iu.de ſo.compe.ſignificaſti: ſed relatio non extinguit: ſed ſuſpendit: ſicut appellatio.ẽ.eo. directe plerũq; enim habetur iuriſdictio ſine exercitio. de reſcrip. paſtoralis.in ſi.iudice autem vel altera partiũ reſiſtente: ex quo relatio ſemel eſt edita ꝛ tradita partibus:non eſt locus penitentie:vt hic.ad hoc quod no.de offi.dele.ꝫ:vbi ſunt remiſſi ad ſpecu.

S Ignificante. Ubi ante ſententiam circa id de quo principaliter litigatur aliquid innouat delegatus:vel diem preuenit: appellare licebit.h.d.

In prima appellantis narratio. In ſcda cauſe cõmiſſio.ibi. ideoq;. ¶ No.ꝙ pacto vel conſuetudine induci poteſt ne victualia vendãtur niſi in vno loco:ad cõmodum illius: cuius eſt locus: quãq; priuatus. Et no. ꝙ eo ꝙ alibi venduntur cum per hec alius acquirat quaſi poſſeſſionem huius iuris vt ſolidi reſtricti ad vnum locum:dicitur eum in libertate poſſidendi priuare. ¶ No.ij. ꝙ lite pendente non dicitur quis attentare contra ſtatum litis vtendo ſua poſſeſſione: licet repugnet iuri ad iudiciũ deducto. ¶ No.ar.ꝙ dicitur lite pen. attentata retractari: ꝙ lis non dicitur pendere per ſolum actum citationis: vt poſſit iudicis officium implorari:ſed per actum conteſtate litis. ¶ No. ꝙ poſt dilationeꝫ temporis ad litigandum de voluntate partium ſtatutum: anteq; labatur:non poteſt aliqua partium mouere iudiciũ: nec in principali:nec in attentatis. ¶ No. ꝙ dilatione pendente quieſcit iudicis officium: quando non eſt reuocata: nec pendet a poteſtate iudicis illam reuocare. Et no. ar.ꝙ non poteſt iudex reuocare dilationem datam de partiũ conſenſu. ¶ No.ꝙ non valet impetratio iudicis ſuſpecti quãdo eſt impetratus contra mandatum domini conſtituentis alias videt ꝙ valeat ĩpetratio:licet poſſit recuſari. ¶ No. impeditum in proſecutione appellationis facto procuratoris:poſſe proſequi poſt annũ:ꝛ ſic habere biennium.de quo .ẽ.de ap.ex ratione. ¶ No.ꝙ factum procuratoris contra mandatum:ex quo contingit iudicij prolongatio: ꝛ curſus temporis:non preiudicat dño: nec in principali facto:nec in temporis curſu. ¶ Op. ꝙ nõ poſſit quis habere ius impediendi alios exercere artem ſuam:quia hoc eſſet monopoleum.ff.de monopolis.per totum.item quia in meo poſſum libere edificare quicquid volo: non obſtante prohibitione .C.de ſeruitu.l.etiam.ff.de ſeruitu.l.fi.ff.ꝙ vi aut clam.l. fi.§.pe.dic ꝙ cõtraria procedunt de iure: ſed ſcdm aliquos ex conſuetudine vel priuilegio poteſt quis acquirere ius: vt non niſi in tali loco vendant carnes:pro quo poteſt agi confeſſoria:ꝛ poſſeſſorio: ſi habet poſſeſſionem agens:vel habuerit:ꝛ forte decanus ꝛ capitulum habebant hanc villam cõmunem cum epiſcopo: vel vterq; habebat ibi certa iura intra que dicebat capitulum ꝙ habebat totum ius macelli .ſ. ꝙ in ſtallis eorũ macellum teneri debebat: ꝛ erat vtilitas:quia forte percipiebãt aliquid pro ſtallo:ſic ꝛ aliquãdo in furnis ꝛ molendinis:in quibus aliqui ſibi vendicant ꝙ tota villa debeat coquere vel molere in illis: ꝛ alteri edificãti furnum vel molendinum queſtionꝫ mouere. ſm Ho. ꝛ ſic in hoc allegabat conſuetudinem vel priuilegiũ. ſm Inno. Nõ ob.C.de monopol. per totũ: quia illud loquitur quãdo homines fraudulenter faciunt pacta ꝙ alijs non liceat vendere:vel ꝙ alios non inſtruant in aliqua arte: ꝙ nõ liceat vt ibi.hic do nulla eſt fraus:ſed agit ex priuilegio:vel nõ licet de perſonis vel rebus: ſed de loco in quo fiat venditio:ꝛ non alibi.vnde licet paciſci.ſm Inno.dicit Hoſt. hoc tenendum ꝙ ſi res ꝛ perſone ſint libere: ſeruitus non acquiritur tempore ſolo: quo ad hoc vt alius prohiberi poſſit: ꝙ non obſtante cuius ꝙ prohibitione poſſit in loco edificare: cuꝫ libera ſit res in iuribus in contrarium allega. ꝛ licet is qui aſſerit ſibi deberi non poſſit ꝓhiberi vti iure ſuo.ff.ſi ſerui. ven.l.ſi quis diuturno.ff.de aqua quot.ꝛ eſti.l.hoc iure.§. ductus aque.ff.de aqua plu.ar.l.in ſumma.§.idem labeo: tamen nec alium volentem de nouo edificare poterit prohibere:niſi probet ſibi hanc ſeruitutem deberi: vel ex pacto cũ predeceſſoribus habito: vel quia alias fuit prohibitus occaſione iuris eiuſdem:ꝛ acquieuit: ꝛ poſtea completa fuit preſcriptio.C.de ſerui.l.l.ꝓuinciali.ꝛ l.manifeſte.C.que ſit lon. conſue.l.i.fortius ſi longo tempore fuiſſet obtenta.C.de legi.l.cum de conſuetudine: vel niſi dominus ville ſit ille: qui ſibi aſſerat hanc ſeruitutẽ deberi.viij.di.quo iure.alius quilibet eſt liber:ꝛ in re ſua facit quodlibet: ex quo eſt proprius: niſi ꝙ iure dominij aut ſeruitutis debetur: ſic poteſt intelligi. inſti.de interdic.§.retinende.ꝛ de libertinis.§.i.ꝛ licet ſeruitus ſit acquiſita in vna re:vel in vna perſona:hoc nõ preiudicat alijs.de preſcrip.auditis.de offi.ordi.dilectus.ad fi.ff.ſi ſerui.ven.l.loci corpus.§.competit.in vna tamen re ſeruitus cum ſit indiuiſibilis.poſſit pro parte acquiri pro parte non.ff.de ſerui.l.pro parte.ꝛ l.vie: licet ad certaꝫ partẽ fundi quandoq; reſtringatur.ff.de ſerui.l.quinta.§.i.ꝛ l. ſe. ¶ Op. ꝙ inhibitio partis de perſona non impetranda: non valuerit:nec impedierit impetrationeꝫ: quia ad velle partis non eſt dandus iudex: ſed ſuperior eligere habet.ff. de iudi.l.obſeruandum. dicit Inno. ꝙ ſi papa ſuo motu:ꝛ ex officio dediſſet iudices: ꝓiudicaſſet epiſcopo lapſus anni:ſed non fuit ita:imo ꝓcurator ipſe nominauit: ꝛ obtinuit quos nominauit:habet enim conſuetudo curie ꝙ ſi impetrator contradictorem non habet.obtinet iudices quos nominat.ſi habet contradictorem dantur etiam cõmuni conſenſu nominati per partes. Remittit Ho.de offi. dele. ſup queſtionum.§.verum.ꝛ c.cum olim magiſter.ꝛ c.cuꝫ. R. de cã poſ.cum olim.ꝛ ẽ.de iudi.exhibita.ꝛ forte in facto inhibuerat ne ad illos iudices impetraret: vel ꝙ impetraret ſolum ad certos datos in ſcriptis: vel non inſtaret amplius pro impetratione:vel ꝙ ageret in curia ſm Inno. qui dicit ꝙ ſi littere fuiſſent impetrate de cõmuni conſenſu partium: non ſuffeciſſet inhibitio facta ꝓcuratori:ſi ad aduerſarij vel iudicij noticiã nõ veniſſet.de ꝓcu.i noſtra.ꝛ c.ex iſinuatiõe. ꝛ c.mandato:quod intelligit Ho.quando inhibitio fuit facta ex poſtfacto: ꝛ nõ erat in procuratorio: ꝛ impetratio eſt iudicialis:vel de conſecutiuis iudicij:quod dic vt no.ẽ.de reſcrip.ex parte decani. ¶ Oppo. ꝙ non potuerit retractari in priſtinum ſtatum:niſi ibi fuerant alibi vendite carnes q: nõ poſſunt haberi facta ꝓ infectis: vt.l.in bello.§.facte.ff. de capti. Ho.dic ꝙ retractabunt: quia mandabuntur hanc de ſerui.ff.de aqua plu.ar.l.ſi vſufructus.§.fi. ¶ Quero ad quem effectum hic prorogauerit diem.dic ad effectũ vt poſſent partes ſup libello deliberare ſm Inn. Ho.dicit ꝙ dilatio non fuit data ad deliberandum:ſed de ſuo cõſenſu.ſ.partium: ꝛ per hoc videbantur in iudicem conſenſiſſe: ita ꝙ non erat locus recuſationi.niſi ex cauſa noua. de offi. dele.inſinuãte.ſm Inn. ¶ Op. vel epiſcopus poſſidebat

ius vendendi

ſua vendendi carnes in loco ſuo:⁊ ſic inſolidũ non poſſidebat capitulum:vel poſſidebat ſolũ capitulũ hoc ius integre vendendi carnes in ſtallis ſuis:ſi epiſcopus poſſidebat:nec ante litẽ cõte.nec poſtea licuit capitulo agere:vt ꝓhiberenſ vendere:q꜄ ſua poſſeſſione vti prohiberetur:vt patet in.c.xi.q.iij.q꜄ reos:vt lite pen.laudabilẽ:a memoria:⁊ per totũ:añ enĩ ꝺʒ expectari iudiciũ ꝙ quis ſua poſſeſſione priueſ:vel poſſeſſionis exercitio.Si poſſidebat capitulum ſolidũ ius excluſo epõ:tunc ⁊ añ litẽ cõte.⁊ poſt debuit admitti ad retractãdũ talia attentata:vt lite pen.per totũ. Ad hoc hodie cle.i.vt lite pen. Sol.glo.ponit primo vnũ ĩtellectũ:ꝙ epõs poſſidebat:⁊ tũc nec ante litẽ cõte.nec poſt ſi vtebaſ ſua poſſeſſione:poterat agi cõtra eũ vt ꝓhibereſ:⁊ ſm ħ dictio preſertim ſtat ꝓprie ꝓ maxie:q꜄ maxie lite non cõte.q꜄ nec etiam licet lite conte.vt voluit in pn.⁊ glo.ij.vnde non debuit:ſm Hoſti.ꝓhiberi:nec cõtra epm poſſe agi vt ꝓhiberetur vti ſua poſſeſſione:maxime añ litẽ conte.vel ante aduentũ iudicij:cũ ante nõ potuerit liquidari an ad capitulũ ꝑtinuiſſet:cũ ante nõ poſſint recipi teſtes:ſic ⁊ ecõuerſo.ſi epõ nõ poſſidens ageret hoc ſi liceret:eadẽ rõne nõ licet epõ edificare de nouo:donec ꝓbaret de iure ſuo:q꜄ inducta eſt litis pẽdẽtia ſup poſſeſſorio:vel petitorio.ff.ſi ſui.ven.l.ficti.§.ſʒ ſi queraſ.ꝺ ꝓba.c.ex litteris:⁊ hic planus eſt ⁊ verus ĩtellectus:vñ ꝓpoſtea erat hec petitio:ſm Hoſti.cũ de hoc ſolo inter eos litigareſ:⁊ ſi admittereſ ⁊ videreſ diffinitũ negociũ:vnde in effectu velle videſ ꝙ deſ diffinitiua:poſtea lis cõteſtetur:⁊ negociũ examineſ:ideo nõ eſt audiendũ capitulũ .C.de iur.om.iu.l.iuris ordinẽ.de ℞p.cũm q.Hoſti.põit aliũ ſm ponit glo.ꝙ poſſidebat capitulũ inſolidũ:⁊ tũc iſta dicit ꝙ nõ poterat iplorare officiũ iudicis lite nõ cõte.⁊ ſtet tunc dictio ꝓſertim pro maxie ħ tunc ſurgũt ꝯtraria:q꜄ etiã lite nõ cõte.põt agi de officio iudicis.c.ij.Itẽ quia officiũ iudicis in pluribus cauſis põt ante litẽ cõte.iplorari:ſi quis ĩpedit partẽ citatã corã iudice venire de offi.dele.c.i.⁊ ꝓ contumace puniendo:vt lite nõ conte.ne:⁊ in his que habẽtur inſti.de offi.iudi.§.i.⁊.d.c.ij.Quidã dicũt:vt glo.iiij.glo.dicit ꝙ iudex ordinarius circa attentata põt añ lit.conte.ĩpartiri officiũ:ſed delegatus nõ põt circa attentata officiũ ĩpartiri añ litẽ conte.⁊ hoc q꜄ adhuc non eſt firmiter iudex:cum adhuc poſſit recuſari.de ℞p.ſup litteris. Iſtã ſo.tʒ Inno.q꜄ iudex ꝺʒ officiũ ſuũ ĩpartiri:demũ poſt litem conte.ff.de edi.edic.l.ediles.§.itẽ ſciendũ:ſed hoc nõ videſ verũ:quia ⁊ añ litẽ conte.poteſt officiũ delegati iudicis circa attentata iplorari:cũ iuriſdictio eius firmeſ actu citatiõis.de offi.dele.gratũ.Ideo dicit.Inno.ꝙ ſi aliqua attentãtur contra actorẽ poſt litẽ conte.per delegatũ nõ eſt dubiũ poſſe iplorari iudicis officium:vt.d.l.ediles.§.itẽ ſciendũ.Si aliqua attentanſ ante litẽ conte.tũc dicit ꝙ ſi circa attentata oritur nouũ ius agendi:⁊ agatur noua actione:q꜄ illa nõ includiſ in ℞ptoꝛ:cũ habuerit ortũ poſt delegationẽ:ꝙ non poterit agi corã delegato:⁊ ſic poſſet intelligi hic:ponit exemplũ in actionibus ſtricti iuris:⁊ ex ſtipulatu:nam in talibus dãna poſt data nõ includunſ in primeua actione:ſup qua ſcã eſt delegatio:nec etiã veniũt ſi ĩ actionẽ ſʒ opus eſt noua actione.Ad quod.de ℞p.c.ſi.quod dicit verũ ſiue noua oriatur actio:ad quam nõ extendit ſe natura prime actionis:nec officiũ iudicis ex ea:ſiue noua oriatur actio ad quod ſe extendebat officium iudicis ſup prima natura actionis:vt in bonefidei iudicijs:nõ tñ ĩtendeſ officiũ iudicis:ſed agatur illa actiõe:vt ſi agatur poſſeſſorio:ſic põt intelligi hic:ꝙ nõ audiretur agens:q꜄ agebat actione noua.Si autẽ circa attentatũ ante litẽ conte.ad illud ſe extendat natura actiõis:vel officiũ iudicis ex ea vt ĩ actiõibꝫ boneſi dei In arbitrarijs ĩ quibus per officiũ veniunt:non ſolũ dãna data:ſed etiã fructus:⁊ nõ ſolũ ꝑcepti ante litterarũ ĩpetrationẽ:ſed etiã poſtea:vel velit petere attẽtata retractari circa rem:vel poſſeſſionem:de qua agiſ in iudicio:tũc inquantũ velit ſimplr de geſtis añ:vel attẽtatũ:iplorare iudicis officiũ icidẽter:nõ porrecto nouo libello nõ poteſt circa attentata ante porrectionẽ libelli:⁊ ante litem conte.porrecto autẽ libello ſup illo attẽtato:⁊ ordine iuris agitato:dicit Inno.ꝙ poterit:quia hoc ſpectaſ ad officiũ iudicis:ẽt delegati ſi ſit firmatũ ſaltẽ citatione.In hoc ergo erit dr̃ia an agaſ de attẽtatis ante litẽ conte.q꜄ opus erit nouo libello:an de attẽtatis poſt:quia ſũmarie ⁊ abſq꜄ libello talia poterũt retractari:vt.l.ediles.§.itẽ ſciẽdũ.ff.ꝺ edi.edic.⁊.ff.ꝺ aq꜄ plu.ar.l.ſup̃ iter.§.officium:⁊ hoc ne.oporteat iri ad ſepatos iudices ſup iſtis attentatis.ff.de lib.cã.l.ſi pariter.de ℞p.diſpendia.lib.vi.vt lite pen.ꝑ totũ:ſm hoc ergo inquãtũ hic negat replicãdo cõpetere remediũ attentatis:añ litẽ ꝯte.eſt verũ inquantũ agitur ſup attentatis noua actione:vel incluſa in mãdato delegati:vel inquãtũ agiſ iudicis officio nouo:non porrecto libello.Hoſti.hoc nõ placet ꝯcludenti ꝙ quo ad attẽtata põt agi:ſine nouo libello:ſolo iudicis officio:ſiue ſint attẽtata poſt litẽ ꝯte.ſiue ante:⁊ dicit aliud eſſe qñ agiſ ſup fructibus ⁊ intereſſe:quo caſu bñ opus eſt noua petitiõe:vt in legibꝫ alſ.ad qõ alſ.ff.de dolo.l.elegãter.§.nõ ſolũ.de reſti.ſpo.gratũ:⁊ quod ibi no.ff.de actio.ẽp.l.Iulianus.§.offerri:⁊.§.ex vẽdito.C.de ac.ẽp.l.iiij.ff.ꝺ eo ꝙ cer.lo.l.in bonefidei:⁊.l.ſe.ꝙ aũt ſup attẽtatis agaſ ẽt de attẽtatiſ añ lit.cõte.officio iudicis:alſ.de conſti.cũ.M.vt lite nõ cõte.c.i.⁊ vlti.de deſpon.ipub.ad diſſoluendum.de accu.olĩ.Quod dicit Io.and.ĩtelligendũ:ſm cle.i.vt lite pen. Non ob.ꝙ diciſ talia poſt datã cõmiſſa nõ icludi in iuriſdictiõe delegata:vt dixi.ſ.quia illud verũ de nõ tãgentibꝫ cãm:⁊ ꝑ que iuriſdictio non turbaſ:alſ iuriſdictionẽ haberet:⁊ cõtra ceteros turbatores.de offi.dele.c.i.⁊.c.ex litteris.Et oĩa intelliguntur cõmiſſa:ſine qbus iuriſdictio ẽẽ.de offi.dele.p̃terea:alſ abſurdũ eſſet:ſi facta ipetratione ꝯtra tenentẽ beneficiũ:vel fundũ ſi actor illũ ſpoliauit ſup hac violẽtia reus haberet libellũ offerre:⁊ fieret ꝺ poſſeſſore petitor:vnde delegatus:cuius iuriſdictio ex hoc ĩpediſ:ex officio ſuo ꝺ plano illud reformabit in ꝓſtinũ ſtatũ.de cõſti.eccleſia:alſ ex violentia ⁊ dolo ſuo actor haberet cõmodũ nõ paruũ:ſed magnũ.vt inſti.de interdic.§.cõmodũ.ff.de rei ven.l.is qui deſtinauit de ꝓba.c.ex litteris bñ ſequiſ ſi iuriſdictionẽ ſuã exercet rõne acceſſorij:etiã cõtra ceteros:⁊ etiã in ꝓncipalibus nõ cõmiſſum:ſortius hoc poſſet ĩ partes innouãtes circa cõmiſſa.de offi.dele.p.⁊.ꝗ.⁊.c.rodulphus:⁊.c.ſignificauit.Sed ſm ħ nõ ꝓcedit hic ĩtellectus:vel allegatio epi nõ ſunt bona:ſed papa nitiſ ex ea:remanet ergo ꝙ ĩtellectus nõ eſt bonus:tene ergo primũ ꝙ poſſidebat epõs:⁊ ille volebat executionẽ añ cõteſtatã litẽ:⁊ ĩpedire epm in poſ.anteꝗ̃ obtinuerit:qð nõ põt:nec ante litẽ ꝯte.nec poſt.⁊ ſic ſupple maxie vt dicit glo.⁊ tenẽt doc.⁊ ſic:ſm glo.adeſt vna cã.Aliã aſſignat litera q꜄ dilatiõe pẽdẽte iudicis officiũ ꝯquieſcit. ¶ Op.ꝙ hec cã non ſit bona:q꜄ iudicis officiũ nõ ꝯquieſcit:dilatiõe pen.C.de dila.ſiue pa.ff.de arbi.l.diem autẽ. Sol.cõquieſcit iudicis officiũ regulariter. Fallit ꝓmo ſʒ glo.niſi partes conſentiant:ꝙ nõ obſtãte dilatiõe ꝓcedatur:vt.d.l.ſiue pars. Fallit etiã ſecũdo qñ aliquid attentareſ de nouo:ꝙ nõ obſtãte dilationis pendẽtia poſſet retractari:ſm Inno.ſuũ officiũ ĩpartiẽdo:⁊ reformãdo.xi.q.iij.q꜄ reos. Nõ ob.ħ ⁊ in.l.ſiue pa:q꜄ circa id principale ad quod eſt data dilatio:nõ ꝺʒ fieri innouatio vt ibi:ſed bene circa de nouo attẽtatũ:ad quod non cenſeſ data dilatio.nam in primis expectanda eſt dilatio:quia ⁊ diffinitiua eſt expectanda:ſuper nouis enim:vel nouiter exortis:ſatis equum eſt ꝙ ꝓcedat:maxime in illis caſibus in quibus mora eſt periculoſa.ff.de feri.l.i.§.ſi.⁊.l.ij.⁊.iij. Fallit tertio quando eſt dilatio reuocata:quã dicit glo.iudicem poſſe reuocare ex cauſa:ſʒ non ſine cauſa ꝑte inuita.dicit cõcludendo Hoſti.hic ſi de volũtate partiũ dilatio eſt data:illam non põt reuocare:abſq꜄ conſenſu partiũ:vel ſine cauſa:de conſenſu partium:vel cũ cauſa poteſt.Si eſt data ſine voluntate partium tunc ſi velit incõtinenti:quãdo non intereſt:⁊ poteſt ſi vult reuocare ex

poſt facto:quando intereſt etiam non poteſt ſine cauſa:et iẽ ſic:vbi dixi nõ reuocari ſi intereſt:eſt verũ niſi ſatiſfaciat de illo intereſſe.ff.de interro.ac.l.de etate.§.fi.ff.de ꝯdi.ſine cã.l.pecuniã:et.l.dedi.per h̃ Joan.and.videt dicere ꝙ ſi qs vult añ terminũ dilationis ꝓcedere:dz dilationez reuocare:et ſic dicit Accur.rñdiſſe dño ſuo. An autem plures dilationes poſſit ſiẽ dari ad diuerſa.vide i ſpe.ð dila.§.i.ver.delibera torie:et ver.ſe. Fallit quarto qñ iudex cõmittit aliqd expediendũ interim pẽdẽte dilatione ſiẽ cũ dilatione dilatiõis:de priuile.cũ olim.ij. Fallit qnto qñ ſup articulo ſepato vellet ꝓcedere:qꝛ dilatio ipedit ſolũ reſpectu illius articuli:ſuper quo pẽdet dilatio:et nõ reſpectu ſepati:vt ſi ſup vno eſſet data dilatio:vel ſup examinatione vnius teſtis. Interiꝫ ſuper alio articulo:vel ſup examinatiõe alterius teſtis:ꝓcedi poſſet:vt no.Bar.in.d.l.fine pars:ad hoc qð no.ſup eo.ad hoc.cũ ſi.et.c.ſup eo.i. Idẽ dicit in.l.ij.ff.de re iudi.allegauit.l.generaliter.ver.nullo.de rebus cre.et hec dicit veruꝫ niſi articulus haberet ꝯnexitatẽ prio:ita ꝙ aliqð refert piudiciũ:ad hoc dicta decre.ſup eo. Fallit ſexto qñ prĩe dilatiõis cã eſt finita:vt ſi ſtatuereẽ.x.dies ad veniẽdũ:veniſti in prima dilatione:nõ debebit cõquieſcere iudicis officiũ.l.a filio.§.fi.ff.ad tre.l.iii §.ſtichus annua.ff.de ſta.lib. Ex his decidiẽ qð de qua.ð.remiſi ad ſpe.an ſiẽ.poſſint ad duplicẽ actũ due dilatiões:vel vna ad duplicẽ actũ:nã ſi actus in examinatione ſint cõpaſſibiles:pñt dari plures dilatiões:ſi nõ ſint cõpaſſibiles tũc pñt iſto mõ dari:do tibi terminũ.x.dierũ ad ꝓbandũ:et exinde:do alteri parti alios.x.ad probandũ:ad hoc.l.qui de inofficioſo.ff.de inoffi.teſ.et in.l.i.§.i.ff.ad exhi.ad hoc de ꝓba.licet cãm:ſm Bar.in.d.l.ij.et ſatis cõcordat ſpe.in.d.ver.deliberatorie:et ver.ſe. Quid ſi ſim pliciter cõmiſiſſet ipetrationez ꝓcuratori:an poſſit recuſari iudex ipetratus.glo.dicit ꝙ nõ:et ſibi iputet qui ſimpl̃r commiſit.ð.de cã poſ.cũ olim:et hoc a ꝯrio ſñe. Jo.and.remittit ad ibi no.qꝛ cõſenſus ꝓcuratoris nõ excluderet facultatem recuſandi dño:ſi ſibi eſſet ex legitĩa cã ſuſpectus. ¶ Op. ꝙ ſi ꝓcurator ipetrauerit ſuſpectũ h̃ dño iputet:et ꝙ interiꝫ currat annus:qꝛ in iniunctis dño negligẽtia ꝓcuratoris nocet dño:vt.l.ſi ꝓcuratorẽ.§.tutores.ff man. Sol.dic glo. ꝙ audit dñs:qꝛ ꝓcurator nõ erat ſoluendo.ff.de eo per quẽ fac.erit.l.fi.vel nõ dz audiri de iure:qꝛ factũ ꝓcuratoris ſibi nocet:ſed audit ex clauſula generali:ſi q̃ mihi iuſta cã ṽe.ff.ex qbus ca.ma.l.i.qꝛ quãtũ in ipſo fuit proſecutus appellationẽ:et ſic audit poſt annũ ꝓpter defectũ ꝓcuratoris ꝙ fuit iuſta cã indulgendi biennũ.ð.eo.cũ ſit romana:cãe autez quare nõ deſerta appellatione fuit illa iuſtificata ſunt due:qꝛ lite nõ conte.nã dz ipediri ſua poſſeſſione vti:et qꝛ pendẽte dilatiõe ad totã cãm agitatã nihil dz agitari:et ſufficit altera:ex quo pꝫ ꝙ vbi due cãe cõiungũtur in appellatiõe:ſufficit alterã ꝓbari:quod no.de quo.ð.de R̃p.ex parte. Hoſti.dicit ꝙ oppoſitũ ꝓcederet:vbi cõtra expreſſam ꝓhibitionẽ:nõ veniſſet:nec elegiſſet:ſeu impetraſſet:hic cõtra expreſſaꝫ ꝓhibitionẽ ipetrauit. Ideo nõ piudicauit dño. Jõ ipſo iure ſine beneficio reſtitutionis reſeruat illeſus:qꝛ non eſt quid ſibi debeat imputari:de quo.ð.e.ex rõne:ſed ratio Hoſti.cõcluderet:quo ad validitatẽ ipetrationis. Sed hic dubitat de tranſcurſu tpis:vñ faciendo cõtra:vel pro mandato:iã interpoſuit ipedimentũ in agendo cãm.I.annuꝫ:niſi dicat ꝙ ipedimẽtuꝫ ꝓcuratoris iductũ a fcõ ipſius:demum noceat:quãdo ſurgit ab eo ꝙ eſt actũ:ſm formã mandati:ſecus ſi ſurgat ex eo ꝙ actũ eſt contra formã mandati:quia illud vt conſecutiuũ non preiudicabit:ſicut nec ſuum principale preiudicaret.

1 Nterpoſita. Legam decre.per partes:habet decre.quattuor dicta:ſatis ſũmata:ad iuſtificandã appellationẽ ex cã interpoſita ꝓbare dz cauſe veritatẽ corã iudice ad quẽ:niſi fuerit oblata ꝓbatio corã iudice a quo. ¶ No.i.duo requiſita ad appellationẽ:ꝙ appellet

letur ex cauſa ꝓbabili et vera. ¶ No.ij.ꝙ oblatio ꝓbationis cũ petitiõe iuris:vel exceptiõe corã iudice a quo:iuſtificat appellationẽ:et habet ac ſi foret ꝓbata:ex quo nõ ſtat ꝑ appellantez. ¶ No.iij.ꝙ ſola reiectio exceptionis non iuſtificat appellationez:niſi offerat ꝓbatio. ¶ Oppo.ꝙ nõ arcetur pars ad offerendam ꝓbationem:imo dz iudex ipſe requirere ꝓbationẽ.ff.quorũ bo.l.ij.§.i. Sol.ad partẽ ſpectat ꝓponere exceptionẽ:ad ipſam etiã ſpectat petere dilationẽ ad illaꝫ ꝓbandã.C.de dila.l.a ꝓcedente:de tẽp.in inte.reſti.pe.l.petende:offerre autẽ ꝓbatiões nõ eſt ptis:niſi velit ſe releuare onere ꝓbandi in cã appellationis.C.de tẽp.in inte.reſti.pe.l.petende:ſufficit eniꝫ parti ꝓponere exceptionẽ legitimã:quare iudex nõ debeat ꝓcedere:et hoc caſu aut iudex ſcit verã cẽe exceptionẽ:et poteſt vt dz admittere exceptionẽ:et ſi nõ ꝓcedat nec grauet opponentẽ onere ꝓbandi bñ facit:ex quo illã ſcit verã:aut dubitat an ſit vera:tunc dz eã admittere:ſi eã ꝓbet:et vt eam ꝓbet.I.certũ tẽpus ſi vult.ð.de offi.dele.prudẽtiã.§.ſexta:et ſi nollet opponẽs tẽpus oblatũ ad ꝓbandum:ſed appellet qcqd ſit contra eũ valet:qꝛ nõ tenet appellatio:niſi a iuſto grauamine.ð.eo.vt debitus.hic aũt nõ eſt grauatus:ſtante dubietate exceptionis ſi vult nõ admittet niſi ꝓbet:dato ꝙ poſtea ꝓbetur vera exceptio.ð.e.ex parte:et.c.dilecto:ſm Inno.ꝙ eſt verũ niſi appellaret ꝓpter breuitatẽ terminũ:de quo de dila.tua.h̃ aũt caſu vbi dubitat an ſit vera:ſi eam repellat:vel negligat admittere:et ꝓcedat:qꝛ repellere illã videtur tacite in negocio ꝓcedendo:tunc ſi opponens appellat nõ reuocat ꝙ facit iudex:añq̃ cã appellationis cõmittat:niſi poſtea corã iudice appellatiõis ꝓbet vera cã:ex qua appellauit:vt.d.c.vt debitus:et ſic loquit hic:ꝓbata aũt veritate exceptiõis caſſat quicqd ſit:qꝛ nunc apparet eũ malitioſe refutaſſe appellationẽ:vel nõ admiſiſſe:hic qñ aliter ꝓponẽs ſe non offert ꝓbaturũ:ſed ſi offert ſe ꝓbaturum corã iudice a quo appellatur ſi excipientis iudex nolit ꝓbatiões admittere:etiaꝫ ſi falſa eſſet exceptio:vel eã retractabit qcqd ſit contra:et poſt appellationẽ:qꝛ vere grauatus fuit in eo ꝙ exceptiones nõ fuerunt admiſſe:vt hic:caueat eũ appellãs ꝙ formaliter appellet:aut eniꝫ ꝓpoſita exceptione:et nõ admiſſa ipſe procedit:et appellat ne ꝓcedat vltra in hoc negocio:hac exceptione obmiſſa:et recte appellat. Idem ſi appellet qꝛ non admiſit et ꝓcedit:idẽ ſi appellet qꝛ ꝓcedat:ſed nõ expectata admiſſione appellet:qꝛ nõ admittit:vt.ð.e.ex pte. Secus ſi diceret ſimpl̃r appello ne procedas:et recedat:credens ſibi hoc ſufficere pro appellatiõe:nõ valet hec appellatio.ð.e.dilecto. Eſt ergo diligẽter notãdus ordo. Primo eni dz excipere:et cõſequẽter dz expectare an iudex admittat:vel repellat:qꝛ hoc iudicis eſt an velit admittere vel repudiare.et ſi iudex admittit exceptionẽ ipſius iudicis eſt querere an ꝓbare velit.xxx.q.vlti.iudicãtem:qꝛ comun eſt fugere.iij.q.iiij.c.i.et qꝛ iudiciũ reddit in inuitũ.ff.de verb.ob.iter ſtip.§.i.ſꝫ Inno.bonũ aũt eſt conſiliũ:ſiue exceptio ſit vera:ſiue falſa:ſiue admittat:ſiue repellat:ꝙ pars offerat ſe ꝓbaturũ:qꝛ ſi non admittant ꝓbationes iuſte appellat:et facilius eſt probare hanc denegationẽ:q̃ꝫ veritatẽ exceptiõis. Nõ ob.ſi dicatur ꝙ hic iura fouebũt iniquitatez:pone enim ꝙ reo excipienti ꝙ nõ tenet rñdere libello:quo ipersonali cõuenitur:ſine cõfeſſione cãe. Iudex rñdet ꝙ vult deliberare:ſtatuit certã diem:et ipſo veniẽte ipſum excõicat:qꝛ ſuo libello non rñdet hic erit excõicatus:nec poſtea iuuabit appellatio:vt.ð.c.ad hoc:et.c.dilectus:et.c.paſtoralis:et ſic ex quo añ nõ poteſt appellare iã non poterit ꝓcauere:qꝛ dicit Hoſtien.illa excõicatio eſt iniuſta:et retractabitur abſqꝫ difficultate.xi.q.iij.c.i. Ideo ꝓpter tale incõueniens non eſt imutãda talis forma:tum qꝛ ſi indifferẽter admitteretur hec forma:appellone tali exceptione non admiſſa ꝓcedas:facile impediretur proceſſus iudicii:contra illud de dolo.ſinẽ:tum quia nulla conſtitutione ꝓuideri poſſet:qn ſi iudex velit excõicet iniuſte:nam neduꝫ in iudicio:ſed extra iudicium:etiaꝫ tota die in-

iuſte excõmunicet. Relaxatio igitur excõicatiõis: ⁊ pena ſic excõicantis: ſufficiat ſic grauare. ad hoc õ re iudi. c. i. lib. vi. ſm Hoſti. ¶ Opp. ꝙ nõ ſit admittenda appellatio niſi offerat ſe ꝓbaturũ exceptionẽ: cuius ꝯtra. dicit Ia. hic ꝙ ſentit appellationẽ valere: licet nõ offeraſ ꝓbatio: dũmõ veritas ꝓbeſ corã iudice ad quẽ: qꝛ ſi nõ admittit illã: quã ſe nõ offert ꝓbaturũ non grauat. ꝟ. e. ſup eo. i. ⁊ c. dilecta. Aut enĩ oppoſita exceptiõe iudex: non oblata ꝓbatione: ſi appelleſ admittit appellationẽ: ⁊ nõ eſt neceſſe ꝙ iuſtificeſ poſtea in cã appellatõis: qꝛ delatio ſola deuoluit: de app. cũ appellationibus. lib. vi. ꝟ. eo. dilectus. Cõtra tex. hic q dicit ꝙ dꝫ ꝓbari veritas: aut nõ defert: ⁊ tũc nõ ſufficit ad iuſtitiã appellationis opponere exceptionẽ: qꝛ ſi nõ ꝓbat: vel dicat ſe velle ꝓbare: nõ grauat ipſam nõ admittendo: ⁊ ſic nõ ſufficit poſtea in cã appellationis ipſam ꝓbare verũ: dicit Inno. ꝙ de cre. põt intelligi qñ eſt delatum: qꝛ licet ſit deuoluta cã: tñ iudex ad quẽ nõ põt ꝓcedere: ſi appellatus petat ſe remitti: niſi appellans doceat veritatẽ cãe: ſed hec opi. eſt falſa: qꝛ nũquã ex neceſſitate remittiſ: ex quo eſt delatus ꝓbet: vel nõ: iuſticiã: aut veritatẽ exceptionis. Secundo dicit ꝙ ſola propoſitione exceptiõis ſatis eſt iuſta appellatio: ſi nõ eſt inuitatus opponens ad ꝓbandũ: qꝛ dꝫ inuitari a iudice: vel adminus debet dicere admitto exceptionẽ tuã: ⁊ ſi non inuitauerit: vel exceptionem admiſerit: peccat: qꝛ ſufficit ꝙ nõ admiſerit iuſtã cãm: ⁊ iuſtã exceptionẽ. ꝟ. eo. dilecto: ⁊ c. ex parte: ⁊ c. vt debitus. Dic clarius: aut ꝓpoſita exceptiõe ꝓbabili iudex expreſſe admittit appellationem: ⁊ nõ eſſet iuſta appellatio: ſi hoc caſu appellat: qꝛ non eſt in aliquo grauatus: aut iudex expreſſe reiicit: ⁊ tũc: qꝛ reiiciẽdo exceptionẽ: cõſequẽter reiicit ꝓbationẽ: appellatio eſt formalis: ſꝫ adhuc nõ eſt iuſta: vnde veritas exceptionis debet corã iudice ad quẽ ꝓbari: vt dicaſ iuſta. Aut iudex nõ admittit exceptionẽ: nec reiicit: ſed inuitat reum ad probandũ: ⁊ tunc non eſſet iuſta appellatio: ſi nõ offert ꝓbationẽ: qꝛ nõ ꝯcludereſ grauatus: aut iudex non admittit: nec reiicit: nec procedit: ⁊ iſto medio non poſſet appellare: qꝛ nõdũ grauatus: niſi offerat ſe ꝓbaturũ: aut iudex ad vlteriora ꝓcedit: ⁊ reiicere videſ exceptionẽ: ⁊ grauat: nec eſt tunc neceſſe ꝙ offerat ſe ꝓbaturũ ad formalitatẽ exceptiõis: ſed ad iuſticiã: ſed ſi velit ſe releuare corã iudice ad quẽ. oꝫ ꝙ ꝓbet: ſi non obtulit ſe ꝓbaturũ coram iudice a quo: ⁊ ſic dꝫ intelligi Inno. Eſt aũt hec adeo verũ: inquãtũ dixi oportere appellantẽ iuſtificare appellationẽ: ex alia cã ꝓbãdo veritatẽ cãe: ex quo appellauit: ꝙ ſi poſt talẽ appellatiõeꝫ ſeqreſ diffinitiua: ⁊ corã iudice ad quẽ vellet iuſtificare appellationẽ ex alia cã: vt ẽt dicere aliqd ſup ꝑncipali: vel etiã ex cã patẽti in actis: alia tñ vellet oñdere nullitatẽ: ⁊ iniuſticiã ſnie diffinitiue: vel interlocutorie: ſuper qua appellauit: nõ eſſet admittẽdus: alſo fruſtra fieret oblatio ꝓbationis: cum etiam poſſet probare cãm ſup qᵇᵘ nõ eſſet oblata ꝓbatio. Itẽ qꝛ ſi ꝓpoſita cã receſſit: cum non admittebaſ iuſta cauſa: ſi illa cã vera nõ eſt: apparet ꝙ cõtumaciter receſſit ab illo iudice: ⁊ ſic nulla appellatio eius tenuit: nec appellatio eũ potuit releuare: etiaꝫ ſi cauſe alie ſubſint vere. ff. de in ĩte. re. l. diuus: ſꝫ dic de hoc: vt de dolo: ⁊ contu. cle. i. Non ob. ſi dicas ꝙ ſi lata ſnia eſſet appellatũ: ſine cã ex prioribus actis: potuiſſet iuſtificari. de teſti. fraternitatis: qꝛ vbi appellat: niſi vera ſit cã expreſſa: ex quo appellat añ ſniaꝫ cõtũax fingiſ verus receſſiſſe: ⁊ ſic nõ poteſt appallationẽ ꝓſequi: ꝟ hodie expediſ in cle. appellãti. eo. tit. in cle. ¶ Glo. ſignat aliqua ꝯtraria. Primũ ꝙ ꝓbatiõis oblatio nõ iuſtificet appellationeꝫ. de teſti. ex pte ade. glo. ſignat hic ꝯtra. in glo. ii. ⁊ iii. ⁊ ꝓſequiſ tertiã. Iõ illã ꝑus ꝓſequiſ. glo. remittit ad. c. ex pte ade. dic ꝙ ibi appellatur a diffinitiua: que nõ iuſtificaſ ex grauamine: ſed iuſticia. Ideo nõ ſufficit oblatio: niſi realiter ꝓbetur: ſecus in ĩterlocutoria: vt hic. Uel ſecũdo ibi offerſ ꝓbatio ⁊ oppõitur exceptio: ⁊ tpe quo iudex neceſſitaſ admittere: vel nõ neceſſitaſ: ſaltem admittere ꝓbationeꝫ: hic qñ offerſ tpe quo neceſſitatur admittere: vel iuſtificat appellationẽ: quo ad ſinẽ obtinẽti retractatiõeꝫ atẽtatoꝝ: ſꝫ nõ quo ad finẽ obtinẽdi finẽ exceptiõis: vt dixi in. d. c. ex pte ade. nam ſi oppono pactũ de nõ petendo: iudex nõ admittit: appello: poſſũ appellare ⁊ iuſtificaſ: eo ꝙ añ obtuli me ꝓbaturũ vt obtineaꝫ deuolutiõeꝫ negocij: ⁊ retractationẽ: ſed ſi volo cõſequi abſolutionẽ: oꝫ ꝙ ꝓbem pactũ: vt ibi no. vel ibi ꝓſecutus fuit appellationẽ per viã iuſticie: nõ per viaꝫ grauaminis: vel hic obtulit realiter ꝓbaturũ: ibi tantũ iactauit: vel verbaliter obtulit: de quo dicam. ꝟ. ¶ Oppo. ij. glo. de offi. dele. cũ cãm. dic ꝙ ibi nõ poterat eſſe icognitũ iudicibus de veritate cãe appellationis: cũ illa penderet ex ℞pto: ſup quo fundãt ſupficiẽ iuriſdictiõis: iõ nõ exigiſ alia ꝓbatio. Itẽ pendebat an requeſierit a facto ſuo: qꝺ ignorare non poterant. de ℞p. ab excõmunicato: ſic ſoluit glo. de excep. oli. ¶ Oppo. iij. ꝙ iuſtificeſ appellatio: ſolo exceptiõis obiectu: vt in. c. dilecto. ꝟ. eo. vbi ſufficit docere exceptionẽ obiectã: ⁊ ꝓpter illã appellatũ. Sol. ibi cõſtabat cõfeſſionem pſbyteri de numero: ⁊ exceptiõe numeri corã iudice a quo: ideo nõ exigiſ alia oblatio. hic nõ. Idẽ dicit. glo. in. d. c. oli. Idẽ dicit Hoſti. ſi iure conſtet appellationẽ eſſe legittimã: vt ſi appellaſ a diffinitiua: illa nõ admittiſ poſtea appellaſ: qꝛ illa nõ admittiſ: iuſtificaſ appellatio: eo ꝙ nõ fuit admiſſa: lꝫ nõ ꝓbeſ veritas ipſius aliter: qꝛ ius ꝓbat cã. Idẽ vbicũqꝫ appelletur ex cã notoria: vel tali: que fundat intentum de iure cõi: vt no. ꝟ. eo. bone. ad hoc: de teſti. ſignificauerũt: vt qꝛ opponeretur ꝯ petentẽ decimas in territorio ꝓcꝫ hic alterius rectoris: ⁊ opponereſ exceptio ꝙ de iure non pſit ibi pcipi. Iudex nõ admittit exceptiõeꝫ: appellareſ: non eẽt neceſſaria alia ꝓbatio: hoc cõſtito ꝙ eſſent in territorio opponentis: per que dicit Inno. in. d. c. ſignificauerunt: ꝙ ſi petaſ quarta dilatio: cũ ſolẽnitate legali: ⁊ nõ admittitur petitio: ꝙ appellatio eo iþo ẽ iuſtificata ꝙ nõ admittiſ petitio: iure cõi fulcita. Idẽ dicit hic ſi petaſ tẽpus ad deliberãduꝫ libello: vel denegeſ ſnie: vel actorũ: vel aliorũ conſimiliũ: tenet appellatio: etiã ſi nõ offerat ſe ꝓbaturũ in p̃dictis: quia nec ꝓbari põt: de dila. c. i. de teſti. ſignificauerũt. Idẽ dicit ꝟ. eo. ꝯſtitutus: ⁊ c. dilectis: ⁊ in oĩbus his caſibus ſatis puto iuſtificatã appellationẽ: etiã quo ad finẽ exceptiõis: niſi aliud ſingulare ꝓbeſ per ptẽ aduerſaꝫ. ¶ Op. ꝙ ſolo exceptiõis obiectu iuſtificeſ appellatio ab interlocutoria: nã illa iuſtificaſ grauamine: ſed ſtatim cuꝫ opponiſ legittima exceptio: ⁊ reiiciſ: ⁊ cõcludiſ ad diſcuſſioneꝫ ſui iuris. igiſ dꝫ eſſe iuſtificata appellatio. Sol. glo. dicit ꝙ nõ appet grauamẽ: niſi qñ obtulit ſe ꝓbaturũ: hoc igiſ ꝓbato in appellatiõis cã iuſtificaſ: lꝫ aliſ exceptiõis ſi poterit ĩtus ꝓbari: ſecus qñ ſimpl̃r ꝓpõit: nec aliſ ſe offert ꝓbare: qꝛ vꝫ malicioſe feciſſe. Itẽ dic Inn. ꝙ nõ fuit grauamẽ in nõ admittẽdo exceptionẽ: ſi erat falſa: imo ꝓuiſio: ⁊ p̃ſumiſ prudentia: iõ nõ reuocaſ: qꝺ fit niſi aliter doceat de veritate exceptionis: bñ dicunt: ſed non clare. data eſt iudici facultas refrenandi exceptiones falſas: ⁊ friuolas. C. de fal. l. vbi. Ideo ꝙ iudex nõ admittit eſt p̃ſumptio ꝙ ipſam repellat: qꝛ falſaꝫ videt: ⁊ cognoſcet: qꝛ pro facto iudicis p̃ſumiſ: nõ cõcludiſ ergo grauamen: niſi hec p̃ſumptio falſitatis exceptiõis purgeſ: que purgabiſ per oblationem ꝓbationis: ⁊ tũc ꝯcluditur apertũ grauamen. Aduertendũ tamẽ ꝙ vbi exceptio eſt magni preiudicij: nõ debet omni p̃ſumptione remoueri ad repellendum eam: ⁊ ſi conſtaret ꝙ abſqꝫ p̃ſumptione: vel ex leui p̃ſumptione illam repelleret: ex hoc ſolo iuſtificaretur appellatio: ꝙ illã reppelleret leui p̃ſumptiõe: abſqꝫ oblatione ꝓbationis: ij. q. i. primo ſemp. de proba. licet cauſaꝫ circa prin. Si auteꝫ eſt leuis preiudicij: omni leui p̃ſumptione põt repelli. Ideo ibi exigitur oblatio ꝓbationis: vbi autem vehementi moueref p̃ſumptione: ⁊ hoc conſtat: vel eſt dubium: etiam ſi ſit grauis exceptio preſumitur iuſta p̃ſumptione mota ad repellendum: niſi hec p̃ſumptio purgetur per oblationem probationis: vt dicit Inno. de cõceſ. pben.

poſt electionem:vbi declarat hoc:ꝛ tunc ad iuſtificandā appellationem ſufficit oblatio ꝛ requirit̄. Sit ergo regula ꝙ ſola ꝓpoſitio exceptionis nō iuſtificat appellationē:etiā ſi ꝓpter illā nō admiſſam appellet̄:ꝙ eſt verū etiā ſi fuerit iactata:ſed nō oblata ꝓbatio:vel ſm̄ Joā.and.ſi fuerit verbaliter:ꝛ nō realiter oblata:de quo dicā.J. Hoc fallit p̄ͦ qn̄ de ṽitate exceptiōis ṽiſimil̄r ſunt iformati iudices a qb̄ꝰ:vt in.c.cūm. Fallit ſecūdo qn̄ de ipſa iam cōſtat per ꝯfeſſionē corā iudice a quo:vt in.c.dilecto. Fallit tertio qn̄ eſt iure ſulcita ꝛ ꝓbata:vt dixi.ſ. Fallit quarto in bn̄ficialibus:in terminis capituli quā ꝯ.de ap.lib.vi.vbi q̄ ad ꝺuolutionē ſufficit ꝙ iterpoſita fuerit:ex ſola ꝓbabilitate cāe. Secūdo ꝙ exceptio vel petitio ꝛ illius nō admiſſio oblata ꝓbatione iuſtificat appellationē:quod eſt verū:ſiue exceptio ſit dilatoria:ſiue declinatoria:vt qꝛ dicātur l̄re obrepticie.de Rp.ſup litteris:ſiue peremptoria:vt pactū de non petendo:ꝛ re iudicata:ꝛ conſimilibus:que tn̄ ꝓbari p̄nt:ſm̄ Jnno.de quo de re iudi.cū.J.ꝛ.A.ꝛ de teſti.ex parte ade:ſm̄ Jnno.

Fallit ſecūdo qn̄ offert̄ ī re quo iudex nō neceſſitatur ad admittendā exceptionē:vel ꝓbationē:qꝛ tunc inanis eſt oblatio ꝓbatiōis.ꝺ teſti.ex p̄te ade p hec app̄s ꝙ ī appellationibꝰ extra iudicialibꝰ ꝓbatiōis oblatio ſi iuſtificat appellationē:qꝛ cum extra iudicialiter ꝓcedat̄:ibi nō eſt iudex qui ad admittendā ꝓbationē neceſſitet̄:ꝛ hoc dicit hic Jnno.ꝛ de deſpon.ipu.ad diſſoluēdū:ꝛ de elec.cū iter canonicos vbi infert ad multa:ꝛ de his que fi.a ma.par.ca.c.i.ad hoc qꝛ ꝓbatiōes extra iudicialiter facte:neq̄ ꝓiudicāt:neq̄ ꝓſunt:ſicut nec cōfeſſio extraiudiciū facta:vn̄ ſi is cōtra quē appelletur extra iudicialiter reciperet ꝓbatiōes cōtra aliū:puta cōtra illū cui vult de beneficio aliquo ꝓuidere:nō preiudicāt:ſi ꝯdicit appellans:qꝛ in iudicio nō eſt nec eſſe pōt:cum nōdū ſit ei ꝓuiſū:ſed ꝛ ſi ad inſtructionē illas ꝓbationes recipiat:nō alligant̄ eis:nec ēt aliis ꝓiudicāt. Jdē in ſimilibus:ꝛ de talibus ꝓbationibus dꝫ itelligi:ꝙ dic vt no.de trāſla.c.ſi.de re iudi.de cetero ſup.i.glo.ꝛ hāc ꝯcluſionē tenet ſpe.in ti.ꝺ ac.ꝛ peti.§.ſup petitiōibus.ver.quid ſi antequā:ꝛ de app.§.nouiſſime.ver.illud idē:dicit Jnno.hic quādo appellat̄ abſēte iudice in cōibus a iure conceſſis:vt tunc obligatio nō iuſtificet:de quibus caſibus.ſ.eo.ſuggeſtū:ꝛ hoc ideo:qꝛ nō eſt ibi iudex qui recipiat ꝓbationes. Jō vanū eſt offerre. Jtem qꝛ nō dꝫ eſſe melioris cōditionis appellans:abſente iudice:ꝙ appellās p̄ſīte iudice:ſꝫ hic eſſet melioris ꝯditiōis offerēs forte falſam ꝓbationē. Jtē in odiū iudicis volentis admittere ꝓbationes oblatas hic iductū eſt:ꝙ odiū hic ceſſat:ex quo nō eſt p̄ſns.ad hoc ꝙ.ſ.eſt dictū.de appellatione extra iudiciali. Fallit tertio qn̄ excipiens ꝛ appellans:ex ꝓbationis oblatiōe:non ſolū vult finē appellationis quo ad attentata:ſed vltra hoc vult finē exceptiōis:qꝛ tūc nō ſufficit ſola oblatio:ſꝫ illiꝰ ꝓbatio:vt dixi.ſ.de teſti.ex p̄te ade.ꝛ dixi.ſ.ꝛ tenet hoc Jo.an.ſup gl. Fallit quarto qn̄ appellās appellat a diffinitiua:vt qꝛ opponit exceptionē peremptoriā:illa nō fuit admiſſa:obtulit ſe ꝓbaturū nō fuit admiſſa:ꝛ ſtatim ſecuta eſt ſn̄ia:ꝛ appellat a diffinitiua:tūc oblatio ꝓbationis nō iuſtificat appellationē:ꝛ hoc qꝛ in appellatione a diffinitiua intendit finē exceptionis:ideo oꝫ ex iuſticia iuſtificare. Fallit quinto quādo appellās ꝓſequit̄ appellationē ab iterlocutoria per viā iniuſticie:ꝛ nō per viam grauaminis ſolius:qꝛ tunc pōt eā iuſtificare:demū ex veritate ꝓbationis:nec ſufficit ſolus obiectus exceptiōis:ꝛ oblatio ꝓbationis:vt eſt caſus de teſti.ex parte ade:ſm̄ vnū intellectū. Fallit.vi.qn̄ grauamen retractatū ex grauamine ſtatim eſt recidiuū in priſtinum ſtatum ex iniuſticia:nō ꝓbata veritate:qꝛ tunc appellatio nō debet iuſtificari ex veritate exceptiōis:vt circuitus vitet̄:vt.d.c.ex p̄te ade:ſm̄ intellectū aliū glo. Fallit.vii.ſm̄ Hoſti.hic ꝛ eo.ti.romana.lib.vi.Et frede.ſuo cōſi.clxxxvii.ꝛ Jnno.ſ.eo.bone:qn̄ offert̄ probatio exceptionis notorie falſe:ꝛ ſic ſe offert contra notoriū:qꝛ plus operatur operatio per fa

cta ꝙ que eſt in fieri:vel oblata:vt ſi offerat ſe probaturum ꝙ titius viuit:de quo notoriū eſt in terra ꝙ publice eſt mortuus in platea.de excep.exceptionem.de accu.euidentia:nā ꝛ hic confeſſio facta nō obeſſet.ff.ad.l.acquil.l.ide neratius.§.ſi.ꝛ ſic ꝙ hic dicitur habet locū in dubia exceptione:ſm̄ Hoſti. Fallit.viii.vt puto:vt non iuſtificetur:ſi appellante ſe offerente ꝓbare:appellatus ſe offert paratū ꝓbare oppoſitū:ad hoc quod no.Jnno.eo.titu.romana.lib.vi.Et frede.ſuo conſi.clxxxvii.ſed non video hn̄ practicā:aut enim iudex admittit vtrūq̄:ꝛ nō valebit appellatio:aut admittit exceptionē:ꝛ idem:aut repellit:qꝛ ille vult ꝓbare falſitatē:ꝛ forte tunc ꝓcederet:vt ex hoc non iuſtificaretur appellatio:dūmō nō probaret:al̄s euētus doceret iuſtā fuiſſe appellationē. Fallit.ix.quando vt nō admittatur ꝓbatio:que offert̄:nō ſtat per iudicē:ſed ſtat p tertiū.no.archidia.ii.q.ii.teſtes:ꝙ no. Sed eſt dubiū qualis exigit̄ ꝓbatio:quidā ꝙ ſufficit verbalis oblatio:ad hoc:hic.ibi.offerens ſe ꝓbaturū:ad hoc de re iudi.ad apoſtolice.ibi.erat ꝙ parata:ad hoc ꝙ no.de excep.olim:in glo.ii.ꝛ ſufficit:ſm̄ Hoſti.ꝙ dicat hodie cōſtat:hodie agatur.ff.ad exhi.l.iii.§.ibi dē.l.cauſe.§.cā.ff.ad car.ꝛ ille a quo.ff.vt in poſ.le.cum ſi. Ad hoc quia forte foret pro tunc impoſſibile facere realē. Ad hoc de elec.cupientes.§.ſi vero.lib.vi.in glo.pe. Joan.and.tenet ꝙ exigitur realis oblatio. Primo allegat glo. Jnno.ꝛ Hoſti.que dicunt de oblatiōe ꝓbationū:ꝛ nō receptionē ꝓbationū:per quod videt̄ ꝙ exigāt ꝙ ſit realis. Secundo qꝛ facile eſſet falſo iuſtificare appellationē:offerendo falſo verbo ſe probaturum. Jtē al̄s non exigeretur oblatio:ſed ſufficeret ꝓpoſitio exceptionis:cū excipiendo offerre ſe ad probandum videatur.ff.de excep.l.i.de ꝓba.in exceptionibꝰ. Tertio hoc dicit per decre.ex parte ade.de teſti.quia ibi nō iuſtificat oblatio:quia fuit verbalis ꝛ nō realis:ꝛ exponit tex.ſe offerens ꝓbaturum:ita ꝙ habeāt realiter probationem in ꝓmptu:al̄.de offi.or.paſtoralis.in ſi.ꝛ quod ibi no.in vlti.glo.ꝛ de eo qui mit.in poſ.c.i.ꝛ.ii.ff.de reſcin.ven.l.pe C.de diſtra.pig.l.reſiduū:ꝛ idē dicit in addi.ſpe.de app.§.pe.ſuper ver.illud:non placet opi.iſta:quia exigitur oblatio ad purgandam malitiā:que ꝓbatur ſola oblatione incontinenti:vt in iuribus allegatis:dato ꝙ non habeat teſtes ad latus:ꝛ chartas in ſacco:quia ſic nō eſt anguſtanda ꝓbatio vt veniat ſacco parata.ff.de ſolutio.l.ratum:ꝛ.l.ꝙ dicimus:ꝛ qꝛ iura exigunt ſolam oblationē:ſufficit ergo verbalis:ad hoc de iudi.exhibita.ſ.de offi.dele.ſuper queſtionum.§.ſi.ꝛ ad hoc tex.de reſtitu.ſpo.litteras ad ſi.vbi ſi exigitur oblatio ꝓbationis incōtinenti:illud intelligitur cum tēperamento:vt ibi.ſic etiam loquuntur oīa iura:que exigunt ꝓbationes paratas. Non ob.glo.Jnno.quia debent itelligi vt dixi. Non ob.abſurditas:quia non eſt grande periculum in mora modici temporis:nec erit in poteſtate p̄tis iuſtificare appellationē:ſi iudex ſit ſapiēs admittat probationem:ꝛ ſtatuat breuē terminū ad hoc incōtinenti probandum:ꝛ melius eſt ſic facere:q̄ꝫ forte verā exceptionem remittere:in grauamen:ꝛ preiudicium partis:ꝓpter ſuam preſumptionē. Non ob.ꝙ ſm̄ hoc non exigatur oblatio:cum ſemper offerat ſe ꝓbaturū excipiens:quia offert ſe non incontinenti.i.J.modicum tēpus offerre. Primo mō offert ſe excipiens. Secundo modo ſe offerre debet de cre.autem ex parte.habet aliū intellectum.aut ergo opponet exceptionē:nec ipſam vult probare coram iudice a quo:iudice volēte admittere:ꝛ appellatio non eſt iuſta.ſ.eo.ſuper eo.i.ſi.aut opponit ꝛ dicit ſe velle probare:ꝙ in dubio dicere cenſetur:ꝛ valet appellatio:ſi non admittit:ſed iuſtificabitur probatione coram iudice ad quem:aut vult probare:ꝛ offert ſe incōtinenti paratum:ꝛ adhuc iuſtificat̄ abſq̄ alia probatione:ſi iudex non admittit:quod ſentiat Jnnoc.qui dicit appellationem non tenere:niſi offerat ſe probaturum:ꝛ hic loquitur quādo iudex detulit:quo caſu dicit etiā probandā veritatē exceptionis:ꝙ non placet.per.c.de app.

cum appellationibus.lib.vi.proſequitur hic alia que decla
rata per cle.appellanti.de appel.

Eidem quoqꝫ. Ubi non eſt appellatio
in interpoſite ad papaꝫ
delatū:per appellantem:vel iudicem:ſufficit appellanti mit
tere ꝓcuratorē ad īpetrandū:⁊ cōtradicēdū:lꝫ pars appel-
lata ſit parata in curia proſequi.h.d. ¶ No.i.ꝙ delatio ſo
la iudicis:⁊ approbatio etiā ſola partis:defert negociū ad
curiam:vt ibi tractetur. ¶ No.ij.ꝙ ceſſantibus dilatiōib⁹
omnibus:licet appellatio deuoluat ad curiam:vt cōmitta
tur:nō deuoluit:vt ibi tractetur. Et no.finē:⁊ effectū:ꝙ cau
ſa ſit in curia:qꝛ ibi tractatur:⁊ nō ſufficit mittere ꝓcurato-
rem niſi inſtructū:ſed vbi nō eſt in curia:ſufficit mittere pro
curatorē ad īpetrandū:⁊ ꝯtradicendū. ¶ Quero an quo
ad omnia parificeᷓ delatio iudicis:⁊ appellati.dicit h. Jn-
no.patere ꝙ ꝑificanᷓ:quo ad deferendū negociū in curia:
vnde appellato deferente:poteſt ipſe appellationem proſe-
qui in curia:quod dicit ver nīſi appellās re integra renunci
et appellationi:⁊ dicit Hoſti.rem integrā:ex quo iudex nō
admiſit appellationē:anteq̄ iter arriperet:vel nūcium miſe
rit pro appellatione ꝓſequēda:poſtea nō.ar.ē.eo.dilecti:⁊
.c.meminimus:⁊ dūmō nō interſit appellati:qꝛ occaſiōe ap
pellatiōis nullas fecerit expenſas:alſ nō liceret renūciare:
niſi ſatiſfaceret appellato.J.§.i.ē.eo.cū ceſſante:⁊.c.intima-
ſti.⁊ qꝺ ibi no.ſic:⁊ inuito appellato poteſt iudex admitteᷓ
appellationē:⁊ habebit effectū delatiōis negocij ad curiā.
Idē in termino aſſignato:⁊ habebit locū pemptorij ⁊ equi
paranᷓ appellans:⁊ iudex.ē.eo.ſepe.⁊.c.oblate. Solus er
go appellatoris arbitrio relinquitur:an appellet:an nō: dū
tñ caueat ꝙ ſeruet formā.eo.titu.c.i.lib.vi.arbitrio appel-
lati relinquitur:an negociū ſit in curia:vel nō:vt ibi probaᷓ.
dicit Hoſti.ꝙ ob iudicialē reuerentiā iudex debet admit-
tere:⁊ aduerſarius approbare. ¶ Quero an appellatōe ꝑ
appellatū nō recepta:ſi vult:poſſit etiam abſente appellato
appellationē proſequi in curia.dicit Inno.ꝙ pōt:licet hoc
nō poſſit appellatus:inuito appellante:alſ.de ꝓcura.in ſra.
Sed pōt dici ꝙ ibi loquitur quādo appellās ſe obtulit pro
baturū cauſam:vt alio caſu illa oblatio faciat:vt ipſe poſſit:
ſi velit:appellationē ꝓſequi in curia. Hoſti.dicit ⁊ Inno.ꝙ
nō eſt vis:an fuerit facta oblatio:vel non:qꝛ ex quo conſtat
fuiſſe appellatum iudex de ipſa appellatione cognoſcet:an
ſit admittenda parte abſente.ē.eo.cū ſpāli.⁊ ſi ſit admitten
da:ꝓcedet in principali quātū poterit:quādo fuit appella
tum ante ſnīam:nam ſi fuit appellatum poſt ſententiam:nō
poterit iudex procedere:niſi partibus vocatis.ē.c.ſepe.cer-
te idē erit ſi ante diffinitiuā ſit appellatum:niſi alius ſit ſta
tutus terminus:⁊ delatū:qꝛ nō requiritur tunc ad vtrūqꝫ ci
tatio:ex quo appellans vult proſequi in curia:per que cōclu
dunᷓ hic quattuor caſus. Primus qñ appellatio nō admit
titᷓ:nec approbaᷓ:⁊ ſufficit proſequi per ꝓcuratorē ad īpe
trandū. Secundus qñ admittiᷓ:vel approbaᷓ:ſed appella
tus nil petit:⁊ tunc nō ſufficit mittere talem ꝓcuratorē:ſed
neceſſe eſt ꝙ mittatur inſtructus quo ad appellationis ar-
ticulū proſequendū:⁊ ſi prefixus eſt terminus:non exigitur
alia citatio:quod dic:vt.ē.eo. Tertius quādo terminus nō
fuit prefixus:de hoc.ē.eo.nicolaus:qꝛ tunc exigiᷓ citatio:⁊
an ſola terminū ꝓfixo habeat vim dilationis:dixi in.d.c.
nicolaus:⁊ de renū.veniens. Quartus quando admittiᷓ ap-
pellatio:⁊ approbaᷓ:⁊ appellatus petit ꝙ negocium princi-
pale ſit in curia:⁊ tunc ſerua.c.cordi.de quo.eo.tit.lib.vi.⁊
ꝓcedunt hec in appellatiōibus ab interlocutoria:⁊ diffini-
tiua:⁊ ſufficit ſi nō eſt delatum:mittere ꝓcuratorē ad impe
trandum:⁊ cōtradicendū.glo.reddit cautū appellantē:cir-
ca duo. Primo ꝙ cum appellat ex cauſa ꝓbabili:ſe offe-
rat ꝓbaturū:qꝛ in appellatione releuabiᷓ:ꝙ non opoꝛtebit
ꝓbare cām verā. Itē in alio vt tñ recipiᷓ appellatio a iudi-
ce:vel ab aduerſario:ꝓſequatur cauſam ſuam per ſufficien
tem ꝓcuratorē:ad totam cauſam:ne cōdemneᷓ alteri parti
in expenſis. Inquantum glo.dicit ꝙ debet mittere procu-
ratorem ad totam cām:intellige.ſ.appellatiōis:nam ſuper
principali non habet neceſſe mittere:niſi appellatus hoc pe-
tierit:licet recepta vel approbata ſit appellatio.eo.titu.cor-
di.lib.vi.ſm Inno.⁊ Hoſti. vbi de hoc in glo.ij. Tertium
addit Jo.an.vt appellans prefigat terminū appellationi
ſue:ne ab appellato poſſit ſupplantari.ē.eo. oblate. Item
conſtituat fidelem procuratorē.ē.c.proxi.⁊ de pigno.ſigni-
ficāte:ſꝫ Hoſti.de his cautelis plenius.in ſpe.de ap.§.qua-
liter.ver.in ſumma:⁊ ſe.

Ille deniqꝫ. Poteſt appellās ante cōmiſ-
ſionem appellationis renun-
ciare appellationē:⁊ petere ſe remitti ad iudicē a quo.h.d.
¶ No.ꝙ ante cōmiſſionē appellationis appellans poteſt
appellatiōi renūciare. ¶ No.ar.a cōtrario ſſe ꝙ poſt cō
miſſionē non poteſt. ¶ No.ꝙ renuncians appellationi cō
demnaᷓ in expenſis. ¶ Quid ſi cāꝫ delegauit:an poſſit ap-
pellans renūciare:videᷓ ꝙ nō.ar.a cōtrario hic.dic ꝙ quo
ad finē vt remittaᷓ. Judex appellatiōis bene attendiᷓ an nō
cōmiſerit:vel cōmiſerit:qꝛ ſi cōmiſit ipſe nō remittit:alſ ſic:
ſed quo ad petitionē remiſſiōis:an poſſit peti per appellan
tem nō eſt vis:qꝛ ſic cā cōmiſſa poterit petere remiſſionem:
ſed refert a quo petat tūc:qꝛ ſi petat a iudice cōmittente ma
le petit:ex quo iam eſt cā cōmiſſa:niſi ille poſſit reuocare cō
miſſionē:ſed ſi petit a delegato:ille bene poterit remittere.
Nec credit Jo.an.ꝙ per delegationē pape impediatur re
miſſio:⁊ ſm hoc ſupplet maxie. Nec videt quis ſit effectus
reſiſtētie volēti remitti:ſufficit vero ꝓbare veritatē cauſe:
⁊ hoc verum:ſi ante delatū nō fuit. Inquātū dicit hec litte
ra cōdemnationē fieri in expenſis:ꝑat ab.verū qñ ſimpl̄r
ab appellatione recedit:ſed dicit iudicē bonū virū.⁊ ex mē
te nō grauaſſe:⁊ contētareᷓ ꝙ ipſe cognoſcat de eā reuocā
do grauamē nō eſſet locus cōdēnationi expenſarū. Sic er-
go ab appellatione pōt ſm nos etiā ꝓſitam recedi:legiſte in
.l.ſi qs libellos.C.de app.tenēt appellātē poſſe renunciare
ad ſuū incōmodū:ſed nō ad īcomodū appellati.per.l.ſi.C.
qñ ꝓuo.nō eſt nec.iō pōt appellatus proſequi:inuito appel
lāte:ſi velit obtinere emēdationē ſnīe:vel cōdemnationē ex
penſarū:per.l.oēm honorē.C.qñ ꝓuo.nō eſt nec. Jo.an.in
ſpe.de app.§.in quibus.ver.xxxiiij.ibi. Quid ſi victus:reci
tat Guil.de ſuza.in.l.ampliorē.C.de ap.tenuiſſe appellātē
poſſe libere recedere:añ ceptā appellationē.per.l.ſi quis li
bellos:poſt ceptā nō.per.l.ampliorē.§.fi. Sic ſi appelleᷓ a
delegato ad delegantē:eſt in ꝑtāte delegantis īpedire renū
ciationē:quo ad effectū remiſſionis:qꝛ pōt reuocare dele-
gatum.ff.de iudi.l.iudiciū:⁊ hoc tꝫ archidia.ij.q.vi.ſi quis
libellos:ad hoc quod no.de crimie falſi.l.fi.⁊ qꝺ no. Inno.
ð app.dilectus.iuxta fi.glo.ſue:que incipit mirū. Si appel
latur ab ordinario vel delegato:⁊ delegans nō vtitur reuo
catiōe:tunc ſi eſſet cepta cā appellatiōis:vel habeᷓ ꝓ cepta:
qꝛ appellatio hꝫ vim citatiōis:vt in terminis.c. ſepe.ē.e.tūc
tenet archid.ij.q.vi.ſi quis libellos:ꝙ nō pōt ab appellatio
ne recedi ad ꝑiudiciū appellati:alſ.de elec.cupiētes:⁊.c.ſta
tuimus.lib.vi.⁊ hoc dicit verū:niſi vtraqꝫ parte cōſentiēte:
vt de elec.ꝗuis.lib.vi.ſꝫ tū in appellationib⁹ in cauſis bñfi
cialibus.tene ꝙ no.glo.plene de elec.quāuis.lib.vi.in vbo
ꝑtibus. In alio autē dic ꝙ ſi eſt appellationi delatū:nō ꝑſit
recedere:etiā conſentiētes:niſi iudex remittat.de ap.cū ap
pellatiōibus.lib.vi.ſi eſt per partē delatū:⁊ nō eſt terminus
ſtatutus:q̄ hꝫ vim appellationis:non pōt recedere:qꝛ habeᷓ
pro citato:ſicut nō poſſet fcā citatione:vt dicta auc.q ſemel:
⁊ fcā ꝑſītatiōe prime appellatiōis:⁊ etiā vbi terminus eſt ſta
tutus:oꝫ ꝙ ſaltē ſit ꝑſentatio:alſ poſſet recedere. Nūqd
aūt dicatur ceptū quo ad hoc ſola cōmiſſione:puto ꝙ non
ante citationē:vt dixi.ē.facta autē preſentatiōe appellatiōis
delegato reſidēt in opi.de qbus.ē.de reſti.ſpo.ex ꝯqueſtio
ne. Ex his appꝫ an poſſet recedi:ſi appellatiōe interpoſita
appellās eſt ꝓſecutus:⁊ poſtea ꝯtingat appellari ab appel-

lato:a iudice appellatiõis:pp aliqd grauamē:nõ poterit po
ſtea appellās ꝑtextu renũciatiõis recedere ab appellatio-
ne:ad ꝑiudiciũ ⁊ ruinā appellati:vt no. Inno. ē.eo. dilectis:
in v̄bo caruiſſe:vbi dixi appellantem poſſe recedere ab ap-
pellatione:qꝫ eſt re integra:qñ nõ cepit ꝓſequi:nec hꝫ viz ci-
tatiõis:hoc eſt verũ ad ꝑiudiciũ appellātis:ad ꝑiudicium
aũt appellati:inquātũ vellet petere reformationeʒ ſnīe. dic ſi
eſt excluſus a remedio appellādi:⁊ reformādi pp appella
tionē ptis aduerſe:qꝫ ē qñ p appellationē aduerſarij exclu
dif appellatio pp cōdēnationē expenſarũ non factā:qꝫ dic
vt dixi. ē.eo. vt debitus:⁊ de teſti. ſignificauerunt:⁊ no. in. l.
oēm honorē. C. qñ ꝓuo. nõ eſt nec. tunc enim appellatio eſt
mixta vtriuſqꝫ:⁊ ſic recedere nõ pōt:ſed ſi p appellationeʒ
aduerſarij nõ eſt excluſus a facultate appellādi ꝓpter rece-
ptionē eius:qd mõ vult reformare:⁊ hoc non obſtante pōt
recedere appellās:qꝛ nõ eſt cōis appellatio:nec fcā cōis ali-
quo cāu extrinſeco ⁊ iputet ſibi ſi nõ appellauit in eo qꝫ vult
reformare:ex quo poterat:qꝛ nõ excludebaſ:per appellan-
tē:⁊ hoc tꝫ Jo. an. in. d. §. in quibus. ver. xxxiiij. ſic tēpera di
cta illorũ dñoꝝ de rota ſua ↄclu. cccxv. ⁊. cccxxix. cclxxxi. ⁊
lvij. Hoſti. auteʒ hoc plene tractans in. c. ſi. de cri. fal. ⁊ alle
gans pro ⁊ cōtra. dicit hoc verũ in appellationibus ad infe-
riores iudices. In appellationibus autē ad papā:dicit qꝫ in
maioribus cauſis:de quibus. ē.eo. vt debitus:nõ pōt appel
lans recedere:qꝛ etiā fruſtratoria appellatio deuoluit in me
dius:quas vetāt:ſup ſpũalibus dicit qꝫ ptes poſſunt recede-
re:ſi ābe cōſentiāt:nõ per viā cōpoſitionis:in qua exigiſ ſu-
perioris auctas:de trāſac. de cetero. de ꝑben. niſi. ipſa aũt re-
cepta recedere nõ pñt:niſi de licētia iudicis:ne ſibi illudaſ.
Si appellaſ in minoribus:vt in queſtiõibus de tpalib⁹. tũc
dic qꝫ anteq̄ ſit recepta a iudice:pñt recedere ambe:⁊ appel
lans ⁊ tacite ⁊ expreſſe. ē.eo. ſollicitudinē:⁊ hic:ea aũt rece
pta nõ:niſi iudex ↄſentiat:vel niſi ptes cōponāt ſm eũ:dcā
ſua ſunt vera:ſꝫ vbi dixi poſſe recedere:limita vt dixi. ē. poſt
Joā. an. Sed eſt dubiũ vbi appellās renũciat appellatiõi
dānaſ in expenſis:vt hic:an eodē mõ dānabiſ in expenſis ſi
appellationē deſerat:⁊ appellatus ꝓſequaſ:petendo ꝓnun
ciari deſertā. dñi de rota ſua cōclu. cccvij. tenent qꝫ dānabiſ
in expenſis:quas appellatus fecit in ꝓſequenda appellatio
ſi miſit ꝓcuratorē:vel aliũ:ꝓpter appellationem fecit:ſed ſi
deſeruit appellationē in expenſis factis in ꝓnũciatiõe deſer
tiõis vł ꝓſecutione:nõ dānabiſ:qꝛ licuit ei appellationem
deſerere:⁊ illi renũciare:vt hic etiā inuito appellato:⁊ con-
tradicēte:⁊ qꝛ ex iuris ꝑmiſſiõe nemo dꝫ ledi:de elec. cuꝫ ec
clia:ꝺ re. pmu. cle. i. cũ ſi. ⁊ ſic dic ſuiſſe obtentũ. ¶ Querit
gl. qre poſſit r̄cedē appellās:inuito appellato:⁊ fieri ꝑmiſſio:
dic qꝛ appellat⁹ hꝫ iudicē ſuſpectũ:q ꝑ eo ꝓnũciauit:⁊ qꝫ ap
pellatō ē fūdata ſꝫ fauoſ appellātꝭ:⁊ ſi ꝑiudicaſ appellato.

Sane. In appellatiõe ab īterlocutoria ad deciſio-
nē appellatiõis ꝓcediſ lite nõ ↄte. nec in ar
ticulo appellatiõis nec in ꝑncipali. h. d. ¶ No. qꝫ in cā ap-
pellatiõis ēt ab īterlocutoria nõ ꝓcediſ in abñtē:etiā ↄtũa
cē:⁊ ſic i deciſiõe ēt īterlocutoie reqriſ citatio. ¶ No.
qꝫ in appellatiõe ab īterlocutoria:ꝓcediſ ad deciſionē lite
ēt nõ ↄte. ¶ No. ar. qꝫ lit. ↄte. in ꝑncipali ſufficit ad deciſio
nē īterlocutoriaꝝ. ¶ No. cāꝫ qre ſi exigiſ lit. ↄte. qꝛ arguiſ
ſolũ iniqtas iudicātis:in q rigor iur. nõ eſt obſuādus:⁊ qꝛ h
nõ reuocaſ aliqd ius ꝑuatũ ptis:ſꝫ ſolũ inique factũ a iudi
ce:⁊ nihil petiſ a pte:ſꝫ petitio dirigiſ ↄ iudicē:vt ab alio iu
dice inique fcũꝫ retracteſ. ¶ Quero qñ ſit ↄtũax ita qꝫ poſ
ſit ↄ appellātē ꝓcedi:dic qñ citata ē ps p iudicē appellatio
nis:vł cũ habeſ ꝓ citato i ꝑmlo ſtatuto ab hoie:vt. ē. c. ſepe.
In termio aũt iur. an hēat vi citatiõis vł qꝫ. idē ar. ꝺ tēp. ap.
. l. ſi. §. illud. ē. c. oblate. §. i. ⁊ ver. ſi v̄o:⁊ qꝛ dies īterpellat ꝓ
hoie:de quo. ꝉ. c. ſi. in ſi. cũ ſmis eōꝝ. de elec. c. i. lib. vi. ita tñ
qꝫ nõ ꝓrogeſ negociũ:⁊ aliquantulũ expecteſ:vt ibi:⁊. ē. ti.
. i. cũ bertoldus. ē. c. p tuas:⁊ qreſ tñ ſi ē i curia romana:⁊ ſi re
periſ:vel nõ:nihilominus expediſ negociũ appellationis:⁊

dānabiſ in expēſis. ij. q. vj. l appellatore. In auc. de his qui
īgre. ad ap. §. qꝛ eni. coll. vj. ⁊ eodē mõ examinabiſ negociũ ap
parēte appellatore:⁊ abſite appellato:in auc. vt ſpō. lar. §. h
quoqꝫ ſancimus:coll. ix. ſm Hoſti. q dicit aliqs ſentire ab-
ſentē citādũ in ptib⁹:ſꝫ dicit qꝫ auc. dicit abſitē ↄdēnādũ in
expēſis. Reſtat qꝫ ipſuꝫ reputari ↄtũacē. Itē dicit regrēdũ:
nõ citanduꝫ:cũ nõ reſtat niſi vnus mēſis de biēnio:p q dicit
qꝫ illi male ſentiũt:qꝛ ſi in hybernia:vel Scotia eſt:apparet
ipoſſibile. J. mēſeꝫ nũciũ reuerti. ad qd no. ē. c. ſepe. vbi remit
tit:⁊. ꝉ. c. i. lib. vj. dicit etiā eũ citandũ in eccleſiis:vel locis pu
blicis:anteq̄ ꝓcedaſ:qꝛ forſan offert ſe defenſiõi:de quo de
dolo. c. ſi. de eo q mit. i poſ. c. ſi. ⁊ ſi qs ſe obtulerit admittiſ:
ff. de ꝓcura. l. ſuũ quoqꝫ. §. publice cũ ſufficiēti cautiõe de
iudi. ſol. vł vbi nõ poſſet cōmitti de rata ſub certa pena:⁊ ſic
ſniaſ in curia:ad qd de of. dele. corā. cuꝫ ibi no. ⁊ defendere
dꝫ ſi faciat quoqꝫ faceret ꝑncipaliſ ſi pñs eēt:nec dꝫ fieri dete
rior eōditio defenſoris q̄ cōditio dñi:ꝑtorq̄ in ſatiſdādo
ff. de ꝓcura. l. ſed ⁊ hę. §. defendere:⁊. l. mutus. §. q ſi cogiſ
⁊. l. q ꝓpno. §. q aliuꝫ:qꝫ appellatus poſſit ꝓſeq appellatio
nē:abſite appellāte:nõ eſt dubiũ i ipetrādo extra curiā:vł
ꝓſequēdo i curia:qñ cā ē i curia p delegationē. Sed ſi du-
bitaſ:an terminus iurꝭ hēat viꝫ ꝑemptorij:ita qꝫ nõ exigaſ
alia citatio:dic qꝫ ſic:fcā tñ reqſitiõe an in curia iueniaſ:ſed
de h dic:vt dixi. ē. c. ſepe:qꝛ hꝫ viꝫ ꝑemptorij:qñ appellatus
vel appellās aliquo caſu pñt ꝓſeq poſt terminũ:vt dixi. i. d.
. c. ſepe:alꝭ cũ ſit ad finiēdũ:nõ pōt hře viꝫ ꝑemptorij ad ꝓ
ſequēdũ:ex quo nõ pōt fieri ꝓſecutio:vt ibi dixit Jo. and.
Reqſitio ḡ exigiſ loco citatiõis:vbi ꝓcedit ante terminũ.
¶ Quero qñ ↄſtabat abñtib⁹ ptib⁹ fuiſſe appellatũ. dic
Inno. qꝫ cũ hic agaſ tantũ de appellatiõe:nec ſup alio pro-
nunciet:niſi decernamus appellationē iuſtā:vel ecōuerſo:⁊
caſſari:qcqd fcm ē per appellationē:nullũ ē ꝑiculũ:qꝛ ſi nõ
ſit appellatũ decerneſ appellatio nulla:⁊ ſi forte abñs ex h
aliqd dānũ icurrat:dꝫ h ſue ↄtũacie iputari:qꝛ ↄ abñtē con
tũaciſ nõ procediſ:de cā poſ. c. i. ⁊. c. p tuas:de appellatione
v̄o p ipſa acta ↄſtare poterit:vel p teſtes:ex quo ↄtumax eſt
ps aduerſa:ſꝫ appellatus:q nõ apparet:nõ ē reputādus cō
tumax:ſi nõ fuit appellatiõi delatũ:cũ eni h caſu nõ reputeſ
ↄtumax appellās:ſi nõ venit:vbi nõ fuit appellatiõi delatũ:
multo minus reputādus eſt ↄtũax appellat⁹:ſi nõ venit:vel
mittit:ꝓſecuturus appellationē ꝓpriā. ē. c. ſi. multo minus
dꝫ reputari ↄtũax appellat⁹ q nec ad ſupiorē ꝓuocauit:ſm
Inno. ¶ Glo. colligit vnũ caſuꝫ:in quo lis nõ ↄteſteſ:⁊ re-
mittit de alijs:⁊ colligit a ↄrio:qꝫ ſi ps eēt pñs licēt ↄteſtā
da:ſꝫ de h remittit ad. c. ꝓudētiā. §. ſexta. vbi glo. tangit:⁊
hoc. ſup ea:ꝺ h. iij. q. ix. in ſũma:⁊ vt lite ſi ↄte. qñ. ¶ Op.
qꝫ in ↄtũacē nõ ꝓcedaſ ad diffinitiuā:ſi fiat miſſio:de dolo
ↄtigit:⁊ pꝫ vt lite nõ ↄte. qñ. §. qꝫ ſi ſup:cũ ſi. Sol. dic glo.
qꝫ ↄriũ ꝓcedit h:qꝫ hoc ex eqtate:qꝛ agiſ ꝺ iudicis iniqtate:
⁊ ſi dicaſ iniqtas iudicis nõ dꝫ no:ē pti. dic qꝫ h ſit altero re
ſpectu:ad vitādā ꝑplexitatē:qꝛ ſi ſi poſſet ꝓcedē ad decidē
dā appellationē nõ poſſet cognoſcere ꝺ ꝑncipali:⁊ nõ valē
do cognoſcē de ꝑncipali:negociũ fruſtrareſ:nec penā ipo-
nere aduerſario:qꝛ nõ peccauit:vt viteſ ꝑplexitas eligitur
hec via:tu dic qcqd inoluat gl. qꝫ ad deciſionē articuli īterlo
cutorij:pōt ꝓcedi lite ſi ↄte. ⁊ iura allegata loquunſ ad deci
ſiõeꝫ ꝑncipaliſ. Itē h ñ exigiſ ↄteſtatio:qꝛ nil petiſ a pte:ſꝫ a
iudice:vt retractet iniquā ſniaꝫ:⁊ attētata:ar. C. ſi vt ſe ab he
re. abſti. auc. ſi oēs. ⁊ ar. eius qd dixi:vt lite nõ conte.

i **Nquiſitiõi.** Cła appellatiõe remota in
medio cārũ ſepataꝝ referſ
tñ ad ꝑcedētia nõ ad ſequētia. h. d. ¶ No. qꝫ
cła i finē poſita trahiſ ad oīa ꝑcedētia:p hāc de
cre. dic Hoſt. neceſſario fatēdũ cłaꝫ appellatiõe remota alí
qd opari:qꝛ cũ emanauerit poſt dcre. vt debit⁹:caſus h eēt
ſupfluus ſi cła aliqd nõ opareſ:lꝫ ad alia iura:quorũ caſus
fundatur ſup cła:poſſet r̄ſideri:vt de R̄p. c. i. de mutu. peti.
. c. ij. ē. eo. ſcdo regrio:qñ illi caſus non eſſent ſuperfluj:cum

tpe ſuo nõ emanaſſet conſtõ vt debit^o: q2 illi ſunt euacuati tñ nõ ſic põt rñderi ad hãc decre. que ẽ ſecuta. c. vt debit^o. Nec ob. ſi dicaſ q2 de cl'a appellatiõe remota dicat exẽpli gratia vt arguat ad alias cl'as: q2 ƀ3 hoc debuiſſet decidi litera. ibi per qð tolliſ appellationis remediũ e dicere ſolũ q̃ties. cl'a ĩ medio lraꝝ apoſtolicarũ rč. marie cũ ali^o a papa illã clauſulam apponere nõ poſſit. ¶ Op. q2 trahaſ ad oia. ſ. e. ti. re quiris. Sol. ibi. loquiſ qñ cl'a poniſ inter articulos eiuſdẽ cãe: quo caſu rõne cõnexitatis eiuſdẽ cãe referſ ad oia: hic, qñ poniſ inter articulos diuerſarũ cãrũ: ſiue inter diuerſas cãs: quo caſu reſpicit tñ p̃cedentia. Jo. an. q2 tradi non põt de hoc certa regula: q2 ſm q2 ſũt diuerſi caſus. qñq3 reſpicit oia p̃cedẽtia e ſequẽtia. ff. ð le. j. l. talis ſcriptura i ñ. cũ. l. ſe. e. l. ſi ſeruus plurium §. ſi. qñq3 qð p̃mittiſ repetitũ intelligiſ vt in. c. apl'a. alſ. in glo. ff. de ver. ob. l. ticia. §. Jdẽ rñdz. qñ q3 principiũ trahiſ ad ſequẽtia: mediũ ad p̃mũ e vltimũ: e vltimũ ad primũ e mediũ. vide in ſpe. de inſtru. edi. §. nũc aũt videndũ. ð. itẽ excipe. guil. in ſpe. loco p̃all. dicit q2 cl'a generalis in p̃n. poſita oia ſequẽtia cõnexa reſpicit: niſi appareat aliud ſenſiſſe: ſi poniſ in medio e d3 ſui natura p̃cedere: reſpicit p̃cedẽtia vel ſequẽtia tñ: e ſic debet ſm naturã rei intelligi de R̄p. cãm que. ſi nõ ðbet p̃cedere: tũc ſi cõnexi ſunt articuli: nõ refert vbi ponaſ. ſ. eo. ti. ſi ſunt diuerſi oino: tũc ſi poniſ in medio ſola p̃cedẽtia reſpicit: ſed ponitur in fine tũc ſi articuli p̃cedẽtes habẽt ſuã detractionez. e tunc cl'a reſpicit: nõ determinatã: e nõ referſ ad terminatã: vt de dolo cũ dilectus ff. de in rem ver. l. ſi pro p̃re. alias cl'a in fine poſita: reſpicit oia: vt de R̄p. olim ꝓpe. ſi. dic quãdoq3 dubitaſ an qualitas in oratiõe poſita qualificet ſequẽtia: e p̃cedẽtia: e de hoc dixi ð ſup. neg. plato. cle. j. e vide Bar. in l. licet de leg. i. e in. l. talis ſcriptura: qñq3 an clauſula in medio vel in fine reſpiciat oia: qñq3 an qualitas i p̃n. in ſequẽtib^o intelligaſ repetita: dicam de ſcðo. legiſte ponũt in l. i. C. de lib. p̃te. vel exhere. Bar. in. l. iij. de libe. e poſthu. e in. l. talis ſcriptura. de le. i. dicit q2 ſi cl'a eſt poſita i p̃n ci. vel in fine e reſpicit oia: vbi ſubeſt eadẽ ratio: q2 ad oia referſ: nec daſ maior ratio quare plus ad vnũ q̃ ad alia referaſ: ſecus ſi daſ rõ quare plus ad vnum. vel aliqua referaſ q̃ ad oia: q2 ad illa tñ referſ: in quib^o nõ p̃ugit vt referaſ: vt dicta l. iij. in p̃n. de libe. e poſthu. qñq3 cl'a poniſ ĩter plura capl'a alicuius toti^o: e ſi poniſ inter vnũ capitulũ e aliud eiuſdẽ generis: vel ĩter partẽ eiuſdẽ capli: e partẽ alterius: e referſ ad illud tñ caplm: vt dicta. l. iij. Si poniſ ĩter plura capl'a: e eiuſdẽ e diuerſi generis: reſpicit oia: vt dicta. l. iij. e. l. i. C. de libe. p̃te. e exhere. Si ponitur ĩter actus diuerſos ſeparatos: e nõ adiunctos ad vnum totuz: tunc reſpicit tñ p̃cedentia: maxime qñ cl'a eſt odioſa: vt hic. Cauſe autem quare plus debeat referri ad vnũ q̃ ad aliud: poſſunt aſſignari: primo ſi in p̃cedẽtib^o vel ſequẽtib^o erat ſpãliter ꝓmiſſum circa id qð cõtinet cl'a ſic vel aliter: vt cl'a cõprehẽdit. ff. ex qui. ca. ma. l. ſed e ſi p p̃torẽ. C. de iudi. l. i. §. eum qui. de vulg. e pu. l. coheredi. §. cum filio. e. l. qui patrem: ad hoc de verbo. ob l. doli cl'a. e de penis. l. ſanctio legũ. Scðo ſi p̃cedẽtia eẽnt ꝯria clauſule l. ſi idẽ cũ eodẽ. ff. de iur. om. iu. Jtẽ ſi ex hac relatiõe cl'e diſpoſitio efficereſ inutilis. l. cũ vulgaris de orte ple. De tertio an qualitas: cõditio: vſ adiectio: in p̃cedẽtib^o ĩtelligaſ repetita in ſequẽtib^o: vide bar. in l. in repetẽdis: de leg. iij. e Ja. de bel. in auc. vtcũ de ap. cog. in p̃n. colſ. viij. e per bar. in. l. i. in prin. de public.

Una ſnia. Appellatio vnius ꝓdeſt alteri: ſi cõi iure inueſ ſi ſit idẽ negociũ: e eadẽ cã defenſionis: e ſint eadẽ ſentẽtia cõdẽnati: alſ ſecus. h. d. nõ diuidiſ. ¶ No. regula in tex. e ſũmario expreſſa ad hoc vt ſnia pro vno lata in appellationis cã alijs proſit ¶ Qð ſi ſint diuerſa ſnia cõdẽnati: alijs ꝯhentib^o: an ꝓſit ſnia lata pro vno. dic q2 nõ, ff. e. l. ſi qui in prin. ¶ Quero an ſi cõponat appellans appellatio vni^o ꝓſit alteri: ꝯcurrẽtib^o his: de qb^o hic remittit Jo. an. ad ſpe. eo. ti. §. i. ver. quid ſi ille. dicit q2 alter nihilominus: nõ obſtante cõpoſitiõe: poterit ꝓſequi appellatiõem: q2 eo q2 appellauit eſt illi ius queſitũ: qð nõ tolliſ cõpoſitione. Ad hoc de elec. ſtatutũ li. vj. Nõ ob. ff. de mio. l. ſi iudex vbi aduerſario nõ ꝓdeſt reſtitutio: ſi minor renunciet: q2 ibi reſtitutio fundaſ ſup fauore minoꝝ: e ad aliũ extendiſ per vſum fauoris ſi deſiſtit. ergo in eius odiũ nõ d3 retorqueri. hic appellatio extẽdiſ ad cõſortez: nõ ex iuris diſpõne: nec eſt inducta appellatio in fauorẽ ſolius appellantis: e odium cõſortis: ideo cũ ius ſit ſibi q̃ſitũ: alterius renũciatiõe nõ ꝑdiſ. ad hoc qð no. ſpe in ti. de appel. §. in qbus ſub. ð. xxxij. vbi eiſdẽ rõnib^o dicit q2 ſi vict^o appellauit: l3 renũciet appellationi illã poterit proſequi vincens: vt obtineat cõdẽnationez expenſarũ: q2 illa appellatio iam eſt inixta rcõ eius p. l. oẽz honorẽ. C. qñ ꝓuo. nõ eſt nec. e dixi. ſ. eo. vt debit^o: e de excep. ſignificauerũt: e hoc ibi tenet Joã. an. in addi. ſup il lo. ver. ¶ Quero an ſi duo minores ſint leſi ex eodez ꝯctu: e alter petat reſtitutionẽ an ꝓſit ſnia lata pro vno alteri: cõcludit ibi q2 nõ: q2 p̃uilegiũ eſt pſonale: ð priuile. ſane: e q2 generaliter res inter alios acta rč. de cã poſ. cuz ſup. Ad. l. iſtam. C. ſi in cõi eadẽ cã reſti. poſtu. ibi glo. dicit hoc veruz in iure diuiduo: ſecus in indiuiduo: q2 l3 idẽ in vtraq3 vt nõ proſit: vt dicit Jo. an. ibi in addi. e rñdet ad. l. ſi cõez. ff. quẽadmodũ ſui. amit. q2 l3 p̃uilegiũ minoꝝ opeſ ne amittaſ per hoc nõ ſemp q2 opeſ vt recuperet: q2 facili^o rč. de iure iurã. quẽadmodũ. Nõ ob. l. loci. §. ſi fundũ. ff. ſui. vẽ. q2 ibi ſententia lata pro vno ꝓdeſt alteri: q2 p̃diũ ipſum cãm egit organo illius qui fuit in iudicio mediãte. ff. de nego. geſt. l. aliena. §. vlt. iõ rč. ſm Cy. in dicta. l. i. bar. dicit q2 ſi eſt etas allegaſ ad ipediendã preſcriptionẽ: e ſic ad rẽ cõſeruandã: in indiuiduis. e etas vni^o ꝓdeſt alteri: vt. l. ſi cõez. ff. quẽadmodũ ſui. amit. Si allegaſ etas vni^o ad ſeruitutẽ declarandã: e vni^o etas alteri ꝓdeſt. l. loci corpus. §. ſi fundũ. ff. ſi ſui. ven. Si allegaſ etas ad ipediendã ſeruitutez: vel ſeruitutis cõſtitutionẽ: e etas vnius nõ ꝓdeſt alteri: q2 non põt pro parte cõſtitui. ff. de ſeru. l. pro pte. qñq3 allegaſ ad ipediẽdã obligationẽ de ſeruitute cõſtituẽda: e etas vnius nõ ꝓdeſt alteri. vt. l. p fundũ. ff. de ſeru. ru. p̃di. ¶ Op. q2 victoria vni^o nõ ꝓdeſt alteri. C. res inter alios acta p totũ. C. ſi in cõi eadẽ q2 cã l. i. Sol. vt ſnia vnius ꝓſit alteri plura requirũtur. Primo q2 res ſit cõis pluriũ v3. Scðo q2 ſit corpalis. ƀ dicit glo. in hoc ſequẽs opi. quorundã: qui dicũt in re incorpali nõ ꝓdeſſe: niſi qñ ius eſt idiuiduũ p. l. loci corp^o. §. ſi fundũ. ff. ſi ſerui. ven. e ſue: ũt ðba azo. in. d. l. ſi qui ſe patiz: q2 non placet bar. q2 in iurib^o incorpalibus diuiduis: vt eſt vſufructus: magis deberet ꝓdeſſe ſnia lata p vno q̃ incorpalib^o: q2 in vſufructu h3 locũ ius accreſcendi: q2 nõ eſt in alijs reb^o. l. i. in ſi. ff. ð vſufruc. accre. Tertio q2 diuerſitas ſci ſepationẽ nõ iducat. Quarto q2 vnica ſnia ſint ꝯdẽnati. Quinto q2 eodẽ iure inueniſ. Sexto q2 ð iure cõi inueniſ: alſ ſi iure ſingulari inueniſ: victoria vni^o nõ ꝓdeſt alteri: qð procedit qñ ius eſt diuiduũ: ƀ ſi ius eſt indiuiduũ aliqñ reſtõ vnius: e ſic ius cõe ꝓdeſt alteri: quod qualiter debeat ĩtelligi. dixi ſup. tex. q2 meli^o ƀ cadebat: hec ꝓcedũt vt victoria ꝓſit: ƀ3 ꝓpter ƀ nõ noceret ſnia lata ꝯ vnũ alijs: niſi alia ſubſint: de qb^o de re iudi. c. pe. ad qð. ij. q. iiij. ĩterrogatũ. ff. ð adul. l. denũciaſſe. ff. ð appel. l. a ſnia. iquãtũ glo. exigit e tex. idẽptitatẽ ſnie. hoc intellige qñ diuerſa eſt ſnia: diuerſa ꝓbatio: e diuerſuz iudiciũ. Sed ad hoc vt ꝓſit ſufficit aut idẽptitas ſnie cũ alijs de qb^o hic. aut idẽptitas iudicij: aut idẽptitas ꝓbatiõis: vt eſt tex. ff. e. ſi qui. ſi ſeparatim: e ibi no. bar. Nunqd autez ſnia lata cũ appellante: a ſnia ſpecifice lata ꝯ aliũ: proſit illi cõtra quẽ eſt ſnia lata: e nõ appellauit alio appellãte. dic vt per Bar. in. l. a ſnia. C. de appel. e per Jnno. de re iudi. cuz ſup. quid dicat Jnno. ibi dixi ne deſint ðba Bar. qui etiaz dicit idẽ in caſu. c. veſtri. e dic q2 ſi is ꝯ quẽ ẽ lata ſnia appellat: e ali^o cui ẽ negociũ eſt cõe. Si his ꝯ quẽ ẽ lata obtinet: alter ſuccũbit: nã ꝓderit victoria iſtius: q2 cũ vterq3 ſuã ap-

pellationem proſecutus fuerit: et vterq3 ſibi prouiderit: vi/
detur renunciare prouiſioni legis: que habet vt ſnia pro vno
lata alteri proſit. Si vero victus non appellauit: ſed ſolum
tertius: cuius intereſt: ſi victus acquieuit ſententie: et cauſam
ratam habuit idem: et dicitur eam ratam habuiſſe quando
expreſſe approbauit. Idem ſi tacet per. x. dies ignorans cõ-
ſocium appellaſſe nam et ſi ſciret tacendo non videretur ap
probare ſententiam: alle. glo. ff. e. l. iij. et infirmabitur ſenten
tia ſolum quo ad preiudicium alterius: ad hoc. ff. de appel.
non tantum: per locum a ſpeciali: ſi victus non acquieuit ſen
tentie: ſed non appellauit contentus appellatione interpoſi-
ta per alium: debebit ſententia irritari per totum: et proderit
victo non appellãti: vt in. d. l. a ſententia: et. l. ſi qui ſeparatim:
et. l. i. C. ſi vnus ex pluribus. Nõ putat etiã ſi appellãs dixerit
ſe appellaſſe ſolũ reſpectu ſui intereſſe: et preiudicij: qz nihilo
minus effectus victorie extenderet ad aliũ. l. ſi poſt mortẽ
in fi. ff. de cõtrah. Non ob. l. et per iuſiurandũ. §. et ſi legato
rũ. de accepti. et. l. ſi cũ exceptio. §. labeo in glo. in verbo dede
rit: qz ibi loquitur in acceptilatione: que ex volũtate agẽtis re
gulatur: ſecus in ſnia vel eius effectu: vt. l. nõ põt. ff. de fur. ad
hoc qd no. C. de trãſac. l. ſi diuerſa. Nũquid his cõcurren
tibus in principali cã lata cũ vno proſit alteri. glo. dicit q nõ
. ff. e. l. ſi qui ſeparatim. glo. cõ dicit. ff. de excep. rei iudi. l. ſi qs
cũ vno. Cy. remittit ad. l. i. C. de aduo. diuer. iudi. cuius dicta
poſui. ff. de re iudi. c. fi. dic vt ibi. Bart. in dicta. l. ſi qui ſepa
tim. dicit q in principali nõ prodeſt: et ſecus in appellationis in
ſtãtia: et hoc qz ſnia eſt indiuidua: vñ cũ in cã appellationis
diſputetur de ſnia prodeſt. Item põt eſſe ratio maioritas ſpe
cialis. hec vera niſi idiuiduitas iuris aliud operetur in principali:
vt. d. l. ſi cõem: et. d. §. ſi fundũ. ¶ Quid autẽ ſi plures vice
runt: et cõtra vnũ appellatur an proſit quo ad aliũ. glo. in. l. iij.
. §. i. ff. e. dicit q ſic: q intellige qñ appellatur cõtra vnũ: et non
approbatur ſnia quo ad alios: et qñ plures vicerũt vna ſnia vt
eſt dictũ. ¶ Gio. querit de exẽplis qñ dicantur plures habe
re cõem idẽ negocium et eandẽ cãm defenſionis. glo. ponit
exẽpla: et eſt clara: quãdo cã eſt diuerſa: ponũt doc. exẽplum
aliud vltra glo. ſi vnus tutor cõueniatur: qz male alienauit:
alter: qz nõ cõtradixit: vel petere neglexit: et victoria tũc vni
us nõ proderit alteri: vt. d. l. ſi qui ſeparatim. §. vltio: ſz Inno.
ponit ab. exẽplum tex. in tribus fideiuſſoribus qui nõ renun
ciauerũt cõſtitutiõi de principali prius nõ cõueniẽdo: q poſtea
prius cõuenti: et cõdẽnati fuerunt: vnus appellauit: et in cã ap
pellationis obtinet: qz debitor prius cõueniri debuit: vnius
victoria proderit alijs: quia iure cõmuni iuuantur: et eadem
cã defenſionis: et idẽ negociũ eſt: ſm Ab.

f

Si iuſtus.

Ex metu ſi valẽs corã iudi
ce appellare: ſabſentia iudi
cis põt cãs appellationis exprimere: formã ſ de
ſcripta: et ſ hẽbit pro appellatiõe. h. d. ¶ No.
. i. q iuſtus metus excuſat a forma iuris. ¶ No. ij. q ſub
rogatũ loco appellationis dz exerceri. I. tps: quo licet appel
lare: ad ſ. ff. rẽ ra. ha. l. bonorũ. ¶ No. iij. ar. q vbi põt q
vt appellatio defendat: dz iterponi in pñtia iudicis: alr non
excuſat appellantẽ. ¶ No. iiij. q proteſtatio cũ expreſſione
cãrũ grauaminũ: hz vim appellatiõis: qñ metu iudicis non
põt appellari: et ſi metus cõcludit ad appellationẽ: et nõ ad
conteſtationẽ: dz cõteſtari coram iudice cãs exprimendo: ſi
nõ concludit ad vtrũq3: dz ad vtrũq3 expediri corã bonis
viris. Idẽ ſi ñ hz copiã iudicis. ¶ Op. q ſola proteſtatio nõ
ſufficiat pro probatione metus: niſi aliter probetur. C. q metus
cã. l. metũ: vñ metus dz probari non proteſtatione: ſz ſci atroci
tate. Sol. dic q proteſtatio nõ eſt probatio metus: ſz oz aliter
probari: ſz eſt probatio volũtatis coadiuuãs etiã probatiõẽ me
tus ad ſ de regula. cõſulti. q metus cã. c. i. ¶ Quero an ſ
precedat ſiue dederit cauſam metus appellãs. ſiue non. Qui
dã dicũt q ſi cõmiſit aliqd: pp qd timere hẽat: q ſi hẽbit ſ
remediũ: qz dedit cãm huic timori: ad hoc. ff. q metus ca.
ſi mulier. i. rñ. Non placet hoc Hoſti. et ſufficit q metus ſit
iuſtus. i. rõnabilis: vel probabilis: vt nõ cõſideretur qualitas
grauati: ſed equitas iudicantis: de excep. cũ inter priorẽ: et ei
ſubijcietur: lz ſit odioſus. ff. q me. ca. l. iſti quidẽ: metus aũt
iniuſtus. i. vanus et nõ probabilis nõ excuſat: ſ quo. ff. q me.
cã. cum dilecti. Nõ ob. l. ſi mulier: qz ibi timebat q iure po
terat inferri: hic quod timebat iure nõ poterat inferri: qz lz
prouocaſſet iudicẽ: iudex nõ dz habere moleſtũ ſi appellat:
et facit de illa que dixi. ſ. eo. vt debitus. ¶ Quero qualiter
probabitur q habuerit iuſtã cãm metus. dicit Hoſti. q oñ
dit probando q iſte erat iudex: qui conſueuit appellantes in
capẽ: et diffcẽter incarcerare: ad qd de exceſ. pla. frequẽs: l
pñ. ver. et appellationibus. ff. de pig. ac. l. et vniuerſorũ. ff. de
vſuris. l. qui ſemiſſes. C. de epi. au. l. iij. Ad ſ de ſta. mo. in
. c. i. in fi. l. R. fi. vel forte timebat pretz: que per ſatellites ipe
dit. de teſtibus. cõſtitutus. vel forte inique legis municipali
s q punit appellãtes. de ſnia ex cõ. grauamẽ. de imu. ecc. cũ q
lib. vi. ad ſ. ff. de no. op. nũcia. l. de pupillo. §. ſi qs ipſi pretori:
ſm Hoſti. Itez ibi dicit Bar. q probatur metus: ſi probetur iu
dicẽ fuiſſe minatum appellanti: vt nõ appellaret: vt. l. metus
cũ glo. C. q me. cã. vbi gl. dicit q nõ ſufficit proteſtatio. ad ſ
. l. i. C. ſi quis impe. ma. di. nec ſufficienter probatur ſi probetur q
ſolũ ſemel fecerit hoc iudex: vt probatur in. l. quid ſit fugitiuus
in pñ. et per totã legẽ. ff. de edili. edic. Nec ſufficit probari q i
vno officio hoc fecerit: ſi nõ probatur q hoc fecerit loco: de quo
agitur. l. iij. §. queri põt. ff. de ſuſpec. tu. et quod ibi no. glo. in
verbo caſſare. Nec ſufficeret probare q conſueuerit hoies
ſcarcerare: qz hoc poſſet facere iuſta cã: vt. d. l. quid ſit fugi
tiuus. §. i. oporteret ergo q probet q cõſueuit hoc facere con
tra morẽ cãz fingat: aliqñ cã ex cõiectura probabitur. ſecus ſi
incontinẽti poſt appellationẽ formet inquiſitionem. de pri
uil credi. l. ventri. §. fi. vel quia renũciatiõe facta appellatiõi
ſtatim eſt ſecuta abſolutio. ff. ad macc. l. ſed et ſi. §. pñ. d: et
forte ſufficeret ſola fama: q conſueuit appellãtes violenta
re: et male tractare: ad hoc quod no. per Cy. C. de ſerui. l. iiij.
vbi dicit qd dicitur a fidedignis pſonis eſt iuſta cã credulita
tis: ad hoc quod no. de cle. ex. mi. illud. et quod no. de Rp.
cũ contingat. in glo. Sufficit etiam probare q cõſueuit iniu
rias inferre conſanguineis appellãtis. ff. de cõdi. et de. l. heres
meus. §. fi. q me. cã. l. iſti quidẽ. §. fi. de exceſ. prela. cle. i. no.
de ſpon. gẽma: et nõ ob. de renunc. ſup hoc. de ſcolari renun
ciãte timore metus: qui parẽtibus inferebatur ad partes.
Idem dicit ſi ſatellites vel familia iudicis ſolet tales vio-
lentias inferre. l. fluminũ. §. quãq. ff de dam. infec. de teſti.
conſtitutus. ij. ſm Bar. in. d. §. ſi quis ipſi pretori. ¶ Que
ro. iij. an indiſtincte ſufficiat proteſtationẽ fieri coram vicinis:
dic q vbi actus habẽt expediri cum iudice: tanq cum par
te: et ad ius conſeruandũ exigatur proteſtatio: debet fieri in
iudicio coram alio iudice: ſi actus ille debebat expediri in
iudicio. l. vt perfectus. de an. excep. xvi. q. iij. §. põt: ſi actus
venit explicandus extra iudiciũ: ſufficit proteſtationẽ fieri
coram vicinis: vt. d. §. ſi quis ipſi pretori: hoc vera niſi impe-
diatur actus expeditio: vel proteſtans propter metum: vel
potentiam: quia tunc ſufficit coram vicinis: etiam vbi actus
habet expediri cum iudice: et in iudicio: vt. l. i. C. de his qui
per me. iudi. non ap. l. i. et hic: et tunc ad ſuperiorem recurret
per viam appellationis: vel per viam querimonie: vbi non
poſſet appellare: et ſuperior coget ad iuſticiam faciendam.
In auc. vt diffi. iudi. in prin. et de excep. c. i. lib. vj. et hic tene
quicquid ſentiat hic Hoſti. qui dicit q boni vir ſunt iudi
ces et epiſcopus: vel alter iudex: vt. ſ. de offi. ordi. paſtora
lis in fi. et licet Io. an. teneat q appellari debeat coram iu
dice ad quem. ij. q. vi. §. biduum. verſi. ſi quis. Aduerte ta/
men q ſi metus ceſſaret. l. tempore: quo appellare poſſum:
oporteret q appellaret alias negligens in appellando re/
pelletur: vt dicto. §. ſi quis ipſi pretori: et quod ibi no. Bar.
per que dicit q ſi proteſtatus ſum me non poſſe denunciare
venditori: quia non inuenio: ſi poſtea appareat venditor: te
neor nunciare: ad hoc quod no. glo. de electione cupientes

§.ꝙ ſi per.xx.li.vi.¶ Quero.iiij.que erit forma iſtius pro
teſtationis:dicit Bar.in.d.§.ſi quis ipſi.ꝙ debet inſeri tau
ſa.ff.de adul.l.denunciaſſe.C.de rei ven.l.ſi per fundū vel
coram vobis appello:qꝛ non potui coram iudice:coraꝫ vi-
cinis:vt.d.l.ſi.C.de his qui per me.iudi.non app. ¶ Que-
ro.v.an ſit neceſſe ꝙ hec proteſtatio veniat in noticiam iu-
dicis.Iac.de are.tenet ꝙ ſic:per.l.de pupillo.§.nuntiatio-
nem.ff.de dam.infecto.Bar.ibi dicit:ꝙ nō eſt neceſſe ꝙ ve
niat in noticiam:quia talis actus coraꝫ vicinis propter me-
tum iudicis habetur:ac ſi in preſentia iudicis foret factum
.l.i.§.ariſto.ff.ꝙ vi aut clam.de auc.tu.l.quod dicimus.§.
ſi.ſm Bar.Contrariuꝫ videtur caſus hic:vbi debet fieri co
ram iudice:ꝛ ſi ipſius nō habetur copia:coraꝫ vicinis: dic ſi
timet partem tantuꝫ debet facere coram iudice:ſi timet iu-
dicem in ſola appellatione:ꝛ nō proteſtatiōe:debet corā eo
proteſtari:alſ ſufficit ꝙ corā vicinis:ꝛ h voluit h Io.an.ꝛ
eſt h ordo neceſſitatis:qꝛ cōditionale:vt ſi non poſſit habe-
re iudicē:adeat vicinos ſm Io.an.opꝫ tamē ꝙ intimet iu-
dici:vt.i.dicā ſi vult conſequi effectū appellatiōis. ¶ Que
ro.vi.vbi debet fieri hec ꝓteſtatio.dic ꝙ ſi fit ꝓpter carentiā
iudicis:dꝫ fieri corā tribunali iudicis:vbi ius publice redde
re cōſueuit:ꝛ proteſtari quō pretori proteſtari nō poteſt:qꝛ
eum nō inuenit in publico:nec eū debet alibi querere.l.i.§.
adeundi.ff.quādo app.ſit.ſi per metū ſufficit ꝙ coram vici
nis vbiqꝫ ſm Bar. ¶ Quero an in abſentia iudicis poſ
ſit appellari:dic vt dixi.ſ.e.ſuggeſtū:ꝛ cōiter tenetur ꝙ non
qm̄ ſaltim intimetur:ſi vult habere effectū appellatōis.Ad
h tex.hic:qꝛ ſi illius poteſt haberi copia:corā illo eſt iterpo
nenda appellatio.De quo.ſ.e.dilectꝰ in glo.maxime: ꝛ de
dolo.cum oliꝫ.aliquid per Inno.ſ.e.cum ſit romana: ꝛ ꝑ-
ſcribentes maxime in cle.cām.de elec.ꝛ in cle.i.maxime qꝛ
artantur ad apoſtolos petēdos:ꝛ ſi nō petat deſeritur appel
latio:vt in cle.i.de app.ꝛ.e.ti.ab eo li.vi.ꝛ eſt opi.cōmunis:
ꝙ appellatio vt defendat appellatū nō valet:niſi interpona
tur in ꝓſentia iudicis:vel ſi in abſentia cū cauſa: vel ſine cau
ſa:niſi intimetur iudici:ꝛ hoc tenet Inno.in.c.cū ſit romana
ꝛ dic vt de app.appellato li.vi.pau.in cle.cām.de elec.i ver
bo abſētia:ꝛ Spe.e.ti.§.qualiter.ver.cautius. Ad ſaturita
teꝫ per Lapū. ſua alſ.xl.qui tamē tenet ſufficere appellare
.I.tempus corā iudice ad quē:vel a quo.alſ.ii.q.vi.biduuꝫ.
ver.ſi quis:ꝛ dictū Io.an.de app.c.ſi.in nouella.ſuper glo.
ii.ꝛ vide glo.in cle.i.de app.Ad h dictum Io.an.de penis
ſuam:in verbo ne moleſtes:ꝛ vide glo.ꝛ doc.e.ti.appellato
li.vi.ꝛ vide pau.in cle.cām.de elect.in verbo abſentia: ꝛ in
Spe.de app.§.qualiter.verſi.cautius.Reſidet ibi Lapus
poſt multas allegationes ꝙ nō protegat appellantē:ſi inter
ponitur in abſentia iudicis:donec fuerit intimata: ꝛ cū inti
matione petiti apoſtoli:vbi peti debent. ꝛ ſic voluit pau. ꝙ
putant ēt quādo in abſentia interponitur ex legittima cau-
ſa:ꝛ hoc voluit etiā ſpecu.vbi.ſ.fatetur tn̄ ꝙ ſi non intime
tur:nō viciatur appellatio ēt ſi ſine cauſa fiat in abſentia: ſꝫ
iudex poteſt ꝓcedere:donec fiat:ꝛ valet ꝓceſſus: dūmodo
cā ſit rationabilis:fatetur quo ad nullitatē ꝓceſſus ſuffice
ret:ꝙ appellatio eēt intimata parti:qꝛ dolus partis ꝓcedē-
tis corā putatiuo iudice:vel ſe iudice preſentāte:faceret nul
lum ꝓceſſum:ad cōmodū partis agitātis. Ad quod illud
quod no.Cal.de re iudi.ad ꝓbandū:vbi dicit ꝙ geſta puta
tiui iudicis:ad cōmodū ſcientis eū non iudiceꝫ:nō valeret.
Ad h quod no.de clan.deſpon.cū inhibitio: ꝛ ibi tex.ꝛ ſic
debet intelligi.c.ſi duobus:h puto quo ad ꝓceſſuꝫ ad cō-
modum partis:ſed quo ad ꝓceſſuꝫ punitiuū cōtumacie: ꝓ
pter contēptum iudicis:puto ꝙ ſcientia iudicis nō obeſſet:
vt dicto.c.ſi duobus. Nunquid autem intimatio ſit facien
da parti de neceſſitate:dic regulariter nō:niſi quando velꝫ
ſinē deuolutionis negocij in curia: vt no.de elec.cle.cāꝫ.in
ṽbo deuoluta:ꝛ de elec.c.i.li.vi.Idē ſi vellet appellationeꝫ
hr̄e vim citatiōis perēptorie: qꝛ opꝫ ꝙ itimet:vt in ṫminis
c.ſepe.de appel.ꝑ dictam cle.cām.ꝛ per cle.i.de appel. ꝛ de-
bet tunc fieri intimatio ſm formā illius cle.ꝛ vbi dixit.i.de-
bere intimationē fieri:dic ꝙ in bn̄ficialibꝰ ad ſuos effectus
debēt fieri.i.mēſeꝫ.in alijs nō eſt terminus ſꝫ Lapū.ſua alſ.
xl.ſed dꝫ intimare tali tp̄e:ꝙ poſſet tp̄a ſeruare: vt no.pau.
in cle.i.de appl.ꝛ lapus vbi.ſ.qui inter ceteras cās legiti-
mas appellādi in abſētia:ponit qn̄ eſt abſēs tp̄e ſentētie:ꝛ nō
poteſt ſe repreſentare iudici.i.tp̄e:ꝛ habet notitiā appella-
tionis.Ad hoc ꝙ no.frede.ſuo ꝯſi.xlj.Idē ſi erat infirmus
ita ꝙ nō poterit ire:nec mittere ꝓcuratorē:vel nō hr̄et vnde
ſolueret nuncio eunti ad appellādū:ꝛ tales cāe poſtea ꝓba
buntur ſummarie:qꝛ nō ſunt ꝑiudicij. ¶ Quero an ſuffici
at appellare corā vno vicino:an exigāt plures: lapus in dcā
xl.allega.dicit ꝙ ꝓficit appellare corā vno:alleg.de elec.vt
circa li.vi.in verbo lr̄as:ꝛ in ṽbo ꝓhibeant:ꝛ hoc tenet ſpe.
in titu.de ſcdo decre.§.nūc de effectu.ṽſi.ſed nunqd:dūmo-
do fiat corā teſtibus:ꝛ ita ſeruat ꝛ videt ſufficere:ſi fiat corā
ſimplici ſacerdote:vt no.in ſpe.de inſtru.edi.§.nūc vero.ṽſi.
item pone:ꝛ nō ſufficeret tabellio cū ſolis teſtibus: vel aliq-
bus:vt no.in ſpe.de ꝑmo decre.§.iaꝫ de effectu.ṽſi.ſꝫ quas
appellat: ꝛ hoc ſe.lapus in loco ꝑallegato. Nunqd auteꝫ
inqꝫtum applo interponit in abſentia iudicis: ſi appellatus
petat copiā applonis anteqꝫ appellās ꝓſequat poſſit coge
re illū ad dandum copiā:vide frede.qui ꝯcludit ꝙ non: ſua
ꝯclu.ccli.ꝛ.cclij.qꝛ inſtr̄m appellationis eſt adhuc ꝓpriuꝫ:
ꝛ nō eſt cōe:ꝛ qꝛ pōt appellationi renunciare. ¶ Aduerte
tn̄ ꝙ vbicūqꝫ cauſa legitima excuſat ab appellādo corā iu-
dice:vel ꝓpter abſētiam iudicis a loco iudicij:lꝫ alter poſſet
adiri:vel ꝓpter metum:excuſat ēt a petitione apl̄oꝝ: vt not.
dn̄i de rota ſua ꝯclu.ccclx. ¶ Venio ad glo.querit glo.an
ſolo metu hēat pro appellante.glo.dicit ꝙ nō: niſi ꝓteſtet.
Sꝫ quid ſi in carceribus teneat:ita ꝙ nō pōt ꝓteſtari: dic
ꝙ nō currit ei tempus:vt.l.i.C.de his qui propter me.iu.nō
appel.l.i.no.Cy.ꝛ colligit glo.ꝙ vbi facto iudicis currit tē
pus:illud effectualiter currit:niſi proteſtetur: ꝛ per proteſta
tionem interrumpitur preſcriptio.dic vt.ſ.de preſcrip.c.ij.
¶ Quero quid ſi poteſt habere copiam iudicis:an debeat
prouocare.glo.ꝙ ſic.alias debet proteſtari:vt patet ex ordi
ne.dic ſm Inno.ſi timet appellare coraꝫ iudice a quo: ꝛ nō
timet proteſtari.debet proteſtari ſi iudicis poteſt habere co
piam:alias ſi non habet copiam: poteſt proteſtari coram vi
cinis:ſi non timet appellare coram iudice a quo: tūc ſi illius
non habet copiam poteſt ꝛ debet appellare coraꝫ vicinis vt
hic. Si poteſt appellare coram iudice a quo:quia nō timet
ꝛ habet illius copiaꝫ:debet appellare vel corā iudice a quo:
vel coram iudice ad queꝫ:ſuper quo dic vt dixi.ſ.ad hoc.C.
quomodo ꝛ quādo iu.l.ab eo.C.de iudi.l.ſi.ſ.ō ali.iu.mu.
cā fac.c.i.ij.q.vj.biduū.C.de anna.excep.l.ſi. ¶ Oppo.ꝙ
non artet ad exprimendā cām appellationis:nā ſufficit dice
re appello.ii.q.vi.c.poſt appella.§.forma.poteſt dupliciter
ītelligi littera. Vnomodo vt loquatur de expreſſione cauſe
appellationis:ꝛ eſt intentus littere ꝙ ſi appellatur: vel pro-
teſtatur in abſentia iudicis:vel eſt etiam in ꝓſentia: debet ex
primere cauſas appellationis:inquantum appellat ab inter-
locutoria:vel ante ſententiam ab aliquo grauamine: qꝛ tunc
cauſa appellationis debꝫ exprimi.ſ.eo.vt debitus.eo.ti.cor
di.li.vj.vbi appellatur a diffinitiua non eſt neceſſe cauſas ex
primere:niſi in genere:qꝛ ſententia eſt iniuſta.hoc tene qcqd
dicat Io.ii.q.vi.c.poſt appella.§.forma:vbi velle videt ꝙ
vbicūqꝫ appellat i abſētia iudicis a diffinitiua opꝫ ꝙ appel-
let in ſcriptis: ꝛ expreſſa cauſa:ꝙ non eſt verum: quia etiaꝫ
appellatio poſſet fieri per teſtes:ꝛ in abſentia notarij:vt no.
Cy.in.l.ij.C.de his qui per me.iu.non appel. Quod dicit
Ioan.an.hic quicquid ſenſerit Hoſtien.etiaꝫ ſi appellatur
a diffinitiua:pro reparando grauamine illato ante ſententi
am:vbi fuit reparabile per appellationem a diffinitiua.per
.c.ſi.de appel.lib.vj.licet Hoſtien.tunc vellet cauſam expri
mi per.l.generaliter.C.de re.cre.ꝛ dicit Inno.ꝙ vbi exigit
cauſe expreſſio hec erit practica:quia dicet ex quo timet ap-

pellare: domine iudex vos grauatis me in hoc: ⁊ q̄uis non dicat appello: q2 nō audet: tamen ſola expreſſio cauſaꝝ habetur ꝓ appellante: vt.d.l.ij.C.de his qui per me.iu.nō ap. Imo plus dicit: ꝙ lʒ poſtea coram ipſo citatus cōpareat ⁊ ꝓcedat: nō videtur per hoc renunciare appellationi facte: dū mō timor duret.ſ.ꝙ me.cā.c.j.C.ꝙ me.cā.l.ij. Secūdomō poteſt intelligi ꝙ dicit hic de expreſſione cāꝝ.ſ. ꝓpter quas nō appellat: q2 timet: ⁊ hʒ iuſtū metuʒ: ſic enim dʒ exprimere: vel q2 iudicem non habeo: ⁊ ſic intelligit dñs Bart.l.ij. .C.de his qui per me.iudi.nō appel.⁊ ſic dʒītelligi h̄ capl̄ʒ.

De peregrinantibus Rica.

Quia iura tuentur peregrināteꝭ ſicut appellanteꝭ: ideo eſt.ð mā.xxiiij.q.iij.ſi quis romipetas ⁊ duob⁹.c.ſe.ð peni. di.vj.ſacerdos.de con.di.v.non opʒ.ij.

Onquerente. Peregrināteſ ad papam cū rebus ſuis: ſub ꝓtectione apoſtolica ꝯſiſtunt.h.d. Ponit formas literaꝝ: quas cōiter hodie dat curia itinerantibus ad eā: quas vocāt: geqd poſt iter arreptuʒ eſt. No.ꝑmo ꝙ ſubmiſſio ex cā ꝓtectiōi ſedis aplice ſuſpendit iuriſdictionē inferioꝝ iudicum. No.ſcðo ꝙ itinerantes ad ſedē apoſtolicā a iure ſubmiſſi ſunt ꝓtectioni apoſtolice ſedis: tam in pſona q̄ȝ in rebus: vt nō poſſint inferiores iudices de cauſis eoꝝ ſe intromittere: ⁊ ſic ſubmiſſio reſpectu certe cāe ex ceptionis locū obtinet: lʒ ſecus in generali ſubmiſſione. No.ꝙ attētatum peregrinatione pendente ſiſt̄ reuocatur: ſicut attētatum appellatiōe pendente. No.ꝙ peregrināntibus nō eſt moleſtia inferēda: imo eccleſia excōicat ter in anno eos: q talis offendunt: eundo: vel redeundo. Iſte tñ caſus non eſt iure expreſſus: ſaluo ꝙ habetur.de rapto.excommunicatiōi. Quero an in hac forma poſt iter arreptuʒ agaſ officio iudicis per viā attētati: dicit Io.an.ꝙ de h̄ dicit.ſ.de re.eccle.nō alie.c.epi. vbi apparet ꝙ per ipſam agiſ iure ordinario nō ingrendo: ⁊ agi pōt petitorio ⁊ poſſeſſorio. Oppo.ꝙ nō faciat ad titu. nā h̄ loqſ de q̄libet accedēte ad curiā ſeu aplicā ſedē in nigro. So.dicit glo.dic vt faciat ad titu. vt loquatur de accedēte peregrinationis cā: ⁊ allegat alia iura: ⁊ ſic pʒ ex glo. ꝙ nigrum latius reſtringitur ꝓpter rubrum: de quo dixi.ſ. in ꝓma conſti.ꝑ que dicit h̄ gof.ꝙ remediū huius ti. hʒ locū tm̄ in accedētib⁹ ad viſitādū limina aploꝝ petri ⁊ pauli. vñ ſʒ hoſt. tenebitur peregrinans q̄ publice in eccleſia recipit baculum ⁊ peram: ⁊ ſtetit ꝑ tēpus peregrinationis deputatuʒ. Inno.dicit late hunc titu.habere locum in quocunqʒ accedente ad curiā ex cā neceſſaria: vt pro appellatione ꝓſequēda: vel oppſſione vitāda.ij.q.vj.omnis oppreſſus ⁊ trib⁹.c. ſe.de dil.c.ſi.quo caſu hʒ etiam ius reuocādi domū: vt no. de ſo.ꝯpe.c.ſi. ſaltem.tñ de honeſtate petenda eſt licentia a ꝑlato.ſʒ hoſt.⁊ Inno.ſed ſi denegeſ: ex q̄ cā ſ hēt: nihilominus pōt ire.de regula.lʒ.de obſer.ie.conſiliū.in ſi.alias clerico peregrinari nō lʒ ſine licētia ſui epiſcopi vel pape: etiaʒ ſi hoc exigat vtilitas accedētis.de conſe. di.v.nō oportet.de voto.magne.in autēti.de ſanc.epi.§.īterdicim⁹. colſ.ix. ſaluo quod no.de regibus.ſ.titu.i.cuʒ patl . ⁊ quod habeſ.C. ſi per viʒ vel alio modo.l.i.⁊ C.de em ā.li.l.iubemus: ſʒ Inno.Hoſti.latius intelligit vt ſonat qualitercunqʒ accedat. Sed eſt dubiū an per hanc formā ꝓuideatur ſolū contra iniuſte attentata: vt ꝑ ſpoliationem: vel violētiam: an etiaʒ prouideatur vt retractentur proceſſus: alias legitime ordinati. Quidaʒ ꝙ iuſte acta nō reuocenſ: alle.de reſti.ſpo. audita. ⁊ c.conquerēte. Nec retractaſ ſi de fructibus aſſigneſ vicario: vt officiet interim eccleſiaʒ: vt.ſ.titu.i.peruenit.ij. ⁊ vt dicebat Abba.contra talē legitime citatum: nec defenſum: hn̄ procedereſ: vt no.de offi.dele.conſultationibus.Hoſti. dic ꝙ multum valet hec forma: vbi iudex eſt pars: ⁊ tunc verba ⁊ mens huius cōſtitutionis locum hn̄t cōtra iudicē ſicut partem procedentem.ſ.titu.i.dilecti: ⁊ poſſet dici ꝙ cum talis peregrinatio habeat vim appellationis: ꝙ nec ordinarius: nec delegatus ꝓcedet contra talem: etiam alias iuſte: ex quo in propria ꝑſona accedit: quod dic vt ibi.⁊ in.c.vt debitus. qð eligit Hoſti.niſi ante iter arreptū ꝑuentus fuiſſet per ordinarium: vel delegatuʒ.de ſo.ꝯpe.ꝓpoſuiſti. Itē ꝙ ex leuioribus ⁊ facilioribus ꝓbationibus ꝓcedeſ ſm̄ Hoſtien.

De confirmatione vtili vel inutili Rica

Viſo de his que ſuſpēdunſ appellationis remedio. ſubmittit de his q̄ minuunſ ꝯfirmationis preſidio.

I quis rei. De confirmatione facta ꝑ papaʒ nō cognoſcit inferior: niſi tempe cōfirmationis res eēt litigioſa: vel confirmatio: alias ſurreptitia.h.d.ſcða ibi.ſed ſi. Nota ꝙ confirmatio ſuperueniens lite pendēte nō eximit rem confirmatā: vel ius a iuriſdictione iudicis: coram quo lis pendet: ⁊ ſic illa vt ſurreptitia non preiudicat liti: etiam quātum ad iuriſdictionē. No.effectū confirmationis apoſtolice ſedis: q2 eximit rem: vel ius confirmatum a cognitione inferioris iudicis: de quo de iudi. cū veniſſent. No.ꝙ quis diciſ pacifice poſſidere q̄ñ patiſ litem. Quero quando dicatur lis litigioſa.glo.declarat ꝑ que cōcludit cōtrouerſiā ſup poſſeſſione nō facere rē litigioſaʒ. qð dicit glo.ſore veꝝ: ſed h̄ puto q̄ ad attēdēdū aliqd circa poſſeſſionē hn̄ dr̄ litigioſa q̄ ad poſſeſſionē mota qōne ſuꝑ ſola poſſeſſione: vt no.de reſti.in īte.c.ij.de iure pa.ex lr̄is. glo.ī ſequētib⁹ eſt clara. Opp.ꝙ cōfirmatio nō īpediat alterius iudicis cognitionē.de conceſ.pre. q2 diuerſitatem. Sol.contra.ꝓcedit in confirmatione in forma cōi: hic ī cōfirmatione ex certa ſcientia: ⁊ cū cāe cognitione: ⁊ dicit glo. ꝙ parum valent confirmationes in forma cōi: niſi q2 plus timeri eſt.xxiij.di.§.q̄ȝ. Opp.ꝙ nō poſſit inferior cognoſcere de ꝯfirmatione facta: vt h̄ in prin.ſ.eo.examinata . o pl. ſunt Tan. dicit ꝙ ſi vult cognoſcere de eo ꝙ eſt ꝯfirmatuʒ: vt ſi eſt confirmatus in bñficio: ⁊ moueaſ ſibi qð de iure antiquo: vel ex cauſa antiqua: inferior nō poterit cognoſcere ſʒ ſi agaſ vt remoueaſ ex noua cā: ⁊ tūc dicit ꝙ poterit inferior cognoſcere: nō obſtante dicta confirmatione: ſed nō placet glo.ꝑmum membꝝ per iura alle.ſ. Tan. diſtinxit inter cōfirmationem obtentam in forma communi: ⁊ obtētam cuʒ cāe cognitione: ⁊ ex certa ſcia.prima nō eximit a iuriſdictione.ſcða eximit: dic ergo concludendo totum: ꝙ ſi eſt facta ſine cauſe cognitione: ⁊ eſt ſurreptitia: nō eximit: vt hic in ꝓnci. Si non eſt ſurreptitia: tunc ſi mouetur queſtio cōfirmato: ⁊ cauſa in confirmatiōe diſcuſſa non cognoſcit inferior. Si mouetur queſtio de nouiter ſuperuenienti: ⁊ ſic nō de cōfirmato: ⁊ cauſa contra quā eſt facta cōfirmatio poterit cognoſcere.de quo Io.an.remittit ad.c.ſup eo.de offi . dele. ⁊ ibi dixi: vide quod no.de re iudi.ð cetero ꝑ Inno. de elec. cuʒ inter. R.de ꝑbē.niſi.de ꝑbē.cū ſingula.li.vi.de offi. or. ꝑſiti.eo.li.⁊.ſ.eo. ponecta: ⁊ vide glo.de ꝯſti.cū acceſſiſſent.⁊ de Rp.ad audiētiā.⁊ de Rp.c.ij.de offi.dele.corā.in ſi. Intelligiſ aūt ꝯfirmatio in forma cōi: q̄ñ ꝯditionalr̄: vel cū cōditione ſic ē ꝯfirmatio ſcā: ꝑ h̄ dicit Inno.ꝙ ſi lite pen. impetreſ ꝯfirmatio ꝑꝑ defcm̄ ꝯſtus: vel ꝑꝑ defcm̄ aūctis pape: vel alteri⁹: nō eximeſ cā a iuriſdictiōe ꝑmi iudicꝭ: nec valebit ꝯfirmatio ꝯ viciū: ⁊ iudex ꝓcedet ſʒ termīos ante ꝯfirmationē: niſi ī ꝯfirmatiōe diceref nō obſtāte lite: vl̄ ꝙ res ſit litigioſa: nā ⁊ ꝑuilegiū obtētū lite pen.nō īpedit ꝓceſſuʒ iudicū.de teſti.cauſam. vt lite penden.c.ſi.de priuile. nudum: quādo autē eſt in pacifica poſſeſſione ⁊ obtinet cōfirmatio neqʒ ex certa ſcia a papa volente ſupplere defectū: ſi q̄s erat:

vel alſ cum cauſe cognitione: tunc habet locum quod dicitur. ẽ. de iudi. cuȝ veniſſent. ¶ Quero an poſſeſſor: p quo lata eſt ſententia: a qua non eſt appellatum: poſſit petere illã confirmari: videtur ꝙ non: quia vel tranſiuit in rem iudi. ⁊ fruſtratoria ⁊ inanis eſt confirmatio. de re iudi. cuȝ iter nos ad fi. vel eſt nulla: ⁊ confirmatio etiam non valet. ẽ. de fi. inſtru. inter dilectos: de elec. auditis. Item poſſeſſori non eſt prodita actio. de iudi. examinata: niſi forte inquietetſ: vel infametſ: qui fi. ſint legi. cauſam. ij. C. de inge. ma. l. diffamari cum concor. ſuis. In contrarium. xvi. q. vj. ſi epiſcopum: de inſti. c. ij. de procura. ex inſinuatione. de pec. c. i. dicit Inno. ꝙ poterit confirmari: ⁊ prodeſt multum: q: ſi a non ſuo iudice prius lata erat ſententia: vel alſ erat nulla: ſi quis cõfirmat ex certa ſcientia ⁊ iudex erat: facit illã ſententiam haberi pro valida: de tranſac. c. i. Nec inferior poterit cognoſcere de ea. vnde ſi archiepiſcopus cognoſcens de appellatione: ſententiam cõfirmauerit: ⁊ poſtea coram epiſcopo volẽte ipſaȝ exequi obijciatſ de nullitate: non auditur obijciens: nec de hac cognoſcet epiſcopus: ex quo nõ fuit ab archiepiſcopo appellatũ. Sed ⁊ ſi ab archiepo fuiſſet appellatuȝ: adhuc non cognoſcet epus: ſed differt executionẽ: quouſqȝ fuerit per ſupiorẽ archiepiſcopi diſcuſſa appellatio. ar. ẽ. de re iudi. de cetero: ⁊ ex hoc prima nulla: ſed per ſecundam validabitur: vel habebitur pro valida: ex quo nõ eſt a cõfirmatoria appellatum: quia ſecũda nõ eſt contra ius ſcriptũ: dũmodo alſ in eo ordo iudiciarius ſit ſeruatus: ſed eſt contra ius litigatoris tantum. Si ergo non eſt appellatuȝ in reȝ tranſiit iudi. ⁊ ſic prima nulla ex viribus ſecũde ſumet vires. ẽ. de re iudi. c. i. ⁊ c. cũ inter vos. Ad hoc quod no. de Rp. paſtoralis. §. ſi. ſecus eſt in confirmatione extraiudiciali: ⁊ ſine cauſe cognitione: ſeu ex inſinuatione: ⁊ non ex certa ſciẽtia confirmetur. de ſi. inſtru. inter dilectos. §. ceteruȝ. ver. ſi. ad hoc quod no. Io. eo. examinata. Non ob. ꝙ poſſeſſori nõ eſt actio prodita: hoc verum de rei vendicatione: vel inquãtum petit poſſeſ. ac habens ius in beneficio bene põt petere: ſi timet contrarietateȝ ꝙ pronuncietur ſe fuiſſe canonice inſtitutum. de preben. dilecto. de conceſ. pben. quia cunctis. lib. vi. Idem no. Inno. de Rp. ſuper litteris in glo. in verbo in cõmuni forma. verſ. ſed ſi etiam. poſt omnes ſententias vltra principaliter glo. mag. Barto. in. l. ſi expreſſus. de appel. ⁊ in. l. ij. C. quãdo prouo. nõ eſt nec. vbi glo. dicit hoc verum niſi ſecunda habeat errorem prime: quia prima habet expreſſum errorem: ⁊ ſecunda cenſetur habere illum errorem: ad hoc quod no. in. l. i. C. de erro. cal. vbi etiam per Barto. ad hoc de re iudica. cuȝ cauſaȝ: de hoc in ſpecu. de appel. §. iuxta. ver. ſed quod ſi ſententia. ¶ Quero quid habeat probare petens ſententiam confirmari: dic ꝙ debet pbare ſententiam fuiſſe lataȝ a ſuo iudice: ⁊ ſeruato iuris ordine: non habet autem probare ꝙ ſit iuſta: cum iuſta: ⁊ iniuſta tranſeat in rem iudi. de re iudi. ꝙ ad conſultationem: ⁊ hoc quãdo petit confirmationem. Sed ſi alius petit executionem: dicit ꝙ nihil habet neceſſe probare: etiaȝ ſi aliud ſe opponat: imo mandanda eſt executioni: ⁊ eſt ratio: quia in primo caſu eſt actor. in ſecundo reus: ⁊ actori non reo incũbit probatio. vj. q. vlti. actor. ⁊ quia omnia preſumuntur ſolẽniter acta: de re iudi. cãm: ⁊ quod ibi no. niſi in caſibus in quibus executio impediri poteſt: vt no. in dicto. c. cauſaȝ: ⁊ dicto. c. ꝙ ad conſultationem. Illud autem certuȝ eſt ꝙ ſententia a qua appellatum eſt petitur confirmari. C. de appel. auẽ. ei: de hoc no. de offi. dele. cum contingat. Non ob. l. diffamari ⁊ ſimiles: quia loquuntur quando non agebat directe: ſed volebat alium agere. ſ. certum tempus: quia tũc fatẽduȝ ꝙ neceſſe eſt pcedere diffamatiõeȝ: ſȝ Inno. ⁊ Hoſti.

d

E cõfirmationibus.

Terminata eſt. ẽ. c. proxi. ¶ No. i. ꝙ de iuribus a papa cõfirmatis inferior: ex quo ex certa ſcia facta eſt cõfirmatio ſe non intromittit: niſi aliud habeat in mãdatis. ¶ No. ij. ꝙ vbi a cognitione iudicis excludiſ aliquod ius: excludiſ quãdo circa illud cadit pbabilis dubitatio: q: circa illud ppꝛie cadit cognitio. de Rp. ab excõmunicato. ⁊ c. cũ cõtingat. de priuile. cuȝ perſone: ſecus ſi nõ cadat probabilis dubitatio: vt quia apparet ⁊ certus eſt defectus: ⁊ non probabiliter dubitabilis: ad hoc qđ no. glo. de iudi. cum veniſſent. Item ꝙ vbi ab actu per aliũ geſto eximatur cognitio alterius iudicis exempta cẽſetur demũ quãdo in geſtione actus datur voluntas firma ſupioris. ¶ Op. ꝙ nõ excludat cognitio. ſ. c. pe. Intellige hoc de confirmatis ex certa ſcientia: ⁊ cum cauſe cognitione.

¶ Quero de effectu generalis cõfirmationis. dic ꝙ quedã eſt confirmatio que roborat: ⁊ nouiter tribuit multum iuris: vt eſt cõfirmatio electionis: per quam datur ius adminiſtrandi. de elec. tranſmiſſam ⁊ c. noſti: ⁊ c. qualiter. Quedam ſunt confirmationes: que nihil tribuunt iuris: ⁊ defectũ ſupplent: ⁊ confirmatum roborãt: contra cõtradictiões ptium: vt quãdo petitur cõfirmatio eorũ que fiunt in iudicio: ⁊ fit cum cauſe cognitione: vel eorum que pertinent ad iuriſdictionẽ: vt eſt confirmatio ſententie ⁊ proceſſuum habitorum in iudicio: nam contra hoc: ex quo fuerunt confirmata cum cauſe cognitione: partes que in iudicio fuerũt nõ poſſunt contradicere: de tranſac. c. ſi. Idem dicit ſi actus legittimi confirmentur cum cauſe cognitione: ⁊ partibus preſentibus: quod credit fieri poſſe. ff. de adop. l. nã ita diuus. Item de actibus canonicis: ſicut eſt confirmatio: ⁊ inſtitutio: que poſſunt confirmari: de procura. ex iſinuatione. Secus dicit in actibus: que ſunt de iure gentium: vt ſunt venditiones: locationes: ⁊ ceteri contractus: quia non debent peti confirmari: quia tales contractus nituntur tñ a voluntate partiũ. Inſti. de iur. na. §. ius enim gentium. i. di. ius gentium. l. ex hoc iure. ff. de iuſti. ⁊ iur. vnde cum non pendeãt ab auctoritate iudicis in iudicio non confirmãtur: niſi hoc fiat de voluntate partium: de tranſac. c. ſi. vel niſi eſſet talis iudex qui ſua auctoritate hoc facere poſſet: vt papa: qui cõtractus ab eccleſia initos: quantũcũqȝ inualidos reddit validos: dummodo ex certa ſcientia confirmentur. de conceſ. pben. qm̃. iij. q. vj. hoc quippe. actus autẽ qui ſunt a iure inuenti: vt eſt inſtitutio: collatio: ⁊ ſimilia: bene petuntur confirmari in iudicio: partibus preſentibus: ⁊ cuȝ cauſe cognitione: ſi quis ſe opponere voluerit: inquantum dicit contractus non poſſe peti confirmari: hoc dicit verum quo ad finem: vt iudex poſſit confirmare: parte non conſentiente. Remanet ergo in hoc dña: quia in ciuilibus: ⁊ canonicis: poteſt quis petere actus confirmari: tamẽ ſi nullus ſe velit opponere confirmationi: non compellitur: tamẽ iudex propoſito legitimo edicto procedet: ⁊ diffiniet etiam lite non conte. ratum manere actum. l. nam ita. ff. de adoptio. C. ſi vt ſe ab here. abſti. l. ſi minor: cum auẽ. ſua: per que dicit petitionem hanc: de iure admitti: peto me pronunciari legittimuȝ vel matrimonium pronunciari legittimuȝ: naȝ legittimitas filiorum procedit a matrimonio. i. ꝙ eſt actus canonicus. Si autem petatur confirmari contractus pendens ex voluntate partium: tunc ſi partes conſentiant poteſt validari: vt dicto. c. i. de tranſac. partibus autem nolentibus ipſe in talibus non coguntur reſpondere: nec etiam iudex in talibus poteſt procedere ad ſententiam: partibus nolentibus reſpondere. dicit ꝙ plus placet ſibi circa hoc quod dictum eſt pronunciando partibus abſentibus ꝙ no qui fi. ſint legittimi. cauſam: vbi concludit ſi queſtio aliqua non mouetur de legittimitate contractus: vel an quis ſit legittimus an non: vel aliter non diffamatur: ꝙ quis non poteſt petere pronunciari ſe legittimum: ⁊ conſequenter idem videtur velle in contractibus: ſed bene hoc poteſt petere incidenter: quando incidit queſtioni: vel quãdo de hoc queſtio mouetur: ⁊ hoc tenet hic Hoſti. dicens ꝙ non videt differentiã iter ꝯtractuȝ: ⁊ alios actus canonicos: nec cõpꝛehẽdit hanc ſubtilitatem: nam ⁊ ſi contractus ab initio ſint voluntarij:

tamen ex poſt facto neceſſe eſt ipſos obſeruari: vnde videt̃ ꝙ de ipſis agi poſſit in iudicium: ⁊ peti cõfirmatio: ⁊ obſeruatio: quãtũcunq; pars ɔtradicat. C. de actio. ⁊ obli. l. ſicut ab initio. de pac. c. i. dic ⁊ hanc puto mentem Inno. ſi incidenter: vel partibus cõtradicentibus in iudicio: vel conſentientibus fiat ɔfirmatio illa operatur: ⁊ admittitur petitio: hoc non negat Inno. ſi nec incidenter queſtio mouetur: nec principaliter: nec adeſt ɔtradictor: nec diffamatur: quia non admittit̃ ad petendũ in iudicio actũ cõfirmari: ſiue ſit canonicus: ſiue ciuilis: ſiue iuriſgent. ⁊ inquantũ in hac faciebat hic dñiam hoc reuocat: in. d. c. cauſam. Fallit in papa ⁊ principe: qui etiã extraiudicialiter pñt de nihil aliquid facere. iii. q. vi. hec quippe. C. de rei vx. ac. l. i. nã tales pñt adiri pro cõfirmationibus actuũ ⁊ illos validant: ⁊ defectus ſupplẽt in eis de cuius effectu ſtatim dicã. de ſpon. c. i. de elec. illa: ⁊ in cle. paſtoralis. de re iudi. Si querit̃ de effectu ɔfirmationis: ad ſupplendos defectus in ciuilibus: ⁊ canonicis cõfirmatio operat̃ ſi eſt iudicialis: vł extra iudicialis ab illo qui poteſt nullũ facere aliqd: vt eſt papa: ſi actus ſunt iuriſgentiũ: ⁊ cõfirmatio eſt iudicialis: vbi itercedere põt: adhuc cõtra defectus poſitiuos validat actũ: ɔtra naturales illos nõ ſupplet vere: ſed facit haberi ac ſi interceſſiſſent. ff. de cõdi. inde. l. iul. qñ principaliter ɔtendit̃ ſup illis: ſecus ſi ex officio ꝓprio motu ſuppleat: quia non validat ɔtra nãles: vt in cle. paſtoralis: ⁊ hoc verũ ad preiudicium pñtium: ad preiudiciũ abſentiũ nõ: vnde ſi ꝓnũcietur ꝓcurator meus qui nõ eſt nõ mihi ꝑiudicat: vt no. de procura. c. licet: ⁊. ſ. de Rp. ſuper litteris. per eõpo. Si cõfirmatio eſt extraiudicialis: ⁊ de voluntate partiũ hec habet̃ pro iudiciali: ⁊ validat actũ ſi eſt extraiudicialis: ſine volũtate alterius: tunc cõfirmatio inferiorũ a papa nihil operatur: confirmatio pape qui põt facere nullum aliquid operat̃ quo ad bona: ⁊ iura eccleſiaſtica in quibus habet largã ptãtẽ que ſunt i eius ptãte: ⁊ adminiſtratione. Quo ad bona autẽ ⁊ iura priuata talis ɔfirmatio nihil operat̃ quo ad defectus naturales: ⁊ in actibus iuriſgentiũ quo ad defectus poſitiuos. In actibus iuriſgentiũ vel quo ad actus ciuiles bene operatur: vt no. in cle. paſtoralis: ⁊ de tranſac. c. i. de elec. de illa. Sed an petat examinari dato ꝙ poſſit iudicari. dicit Inno. ꝙ dato ꝙ excludat poteſtatem iudicandi nõ excludit poteſtatẽ cognoſcẽdi. ad quod no. de tranſac. de cetero. per Innoc. hic non ſunt alia. Antonius de Butrio. decretorum monarcha.

b **One memorie.** Si appellatus impetrauit confirmationẽ ſententie: ⁊ appellans ſup cã appellationis hoc tacito iudices impetrauit ꝓcedũt iudices appellantis: ⁊ confirmatio pendet ex euentu appellationis. h. d. Cõis diuiſio: ſa ibi. reſpondemus: ⁊ eſt reſponſio bimẽbris. ſa ibi. Verũ. ¶ No. ꝙ in cã appellationis ſi littere ɔcurrãt ad diuerſos: ab appellato. primo ſecundo ab impetrante: ipetrante abſq; clã: valẽt ſecũde littere ⁊ nõ prime: ex quo prime preuenerũt appellantẽ in impetrando. ¶ Secũdo no. ꝙ ſi ſecũde lře faciant mẽtionẽ de primis lřis confirmationis vel ab appellato obtentis: vt quia dicit nõ obſtantis primis prime reuocantur per ſecundas: ſi faciat mẽtionẽ generalẽ valent ambe: ſed ꝓcedunt ſecũdi iudices ab appellante ipetrati: ⁊ cõfirmatio pẽdebit ex euẽtu appellatõis. ¶ No. ꝙ appellantis eſt eligere iudicẽ ⁊ nõ appellãti. ideo ipetrato ipetrati que puenit appellantẽ nõ valet. ¶ No. ꝙ vbi prime lře ſunt inalide ipetrãs ſecũdas nõ artatur ad faciendũ mẽtionẽ de primis. de quo. ſ. ti. i. oblate. de Rptis. ex tenore: ⁊. c. ex parte. a. ¶ Opp. ꝙ appellatiõe pendẽte. nõ debuerit ſnĩa mandari executioni. de iureiurã. venientes. de ap. nõ ſoluz. lib. vi. Glo. fatet̃ ꝙ immo nõ expectato euentu appellatiõis: retractabit̃ executio vbi qõ eſt vez. vbi appellat̃ a diffinitiua: immo retractabitur quicqd eſt attentatũ poſt appellationẽ añ ſnĩaz: vt pz. in. d. c. nõ ſolũ. de app. lib. vi. ¶ Op. ꝙ lřa ɔtradicatnã in prima dicit ꝙ poſteriores ꝑiudicãt ꝑmis: ⁊ poſtea in finẽ dicit ꝙ prie ſunt in pẽdẽti. glo. ponit duos intellectus. Primus vt itelligat̃ qñ vtrobique lře erãt iuriſdictionales: ⁊ ſm iſtã glo. dicit ꝙ pria ps logr̃ qñ appellatus i nimiũ ꝑcurrit doloſe: vt appellantẽ ſupplantaret: qr tũc ſecũde valẽt: ⁊ nõ prime. ſ. eo. oblate: ⁊ hic no. ſ. vbũ caute: ſm Inno. ⁊ Goff. q exponũt id eſt fraudulẽter: ⁊ malitioſe. Scða ps logr̃ qñ appellatus doloſe nõ ſupplãtauit appellantẽ in impetrãdo: ⁊ tũc in pendẽti: ullo debere ualere ꝑme: ⁊ per illas debere ꝓcedi qõ negat littera: ſed dicit glo. ꝙ ꝑmi iudices ꝓcedẽt ad cõfirmationem: uł infirmationẽ: ⁊ ſic dũ dicit in fine ꝙ prime debẽt tñ diu ualere donec de iniqua ſentẽtia plenior cognitio habeat̃ i hoc debet intelligi. ſ. p ꝑmas ab appellato ipetrata ⁊ nõ p ſas: ⁊ hoc glo. ii. uult in fi. ⁊ in ꝑncipio: ſed lřa videt̃ facere dñaz: an clã ſit appoſita uel nõ: an ſupplantatus fuerit uel nõ: ſz ſupplet glo. maxie ſequẽdo hũc itellectum. alii ut goffredus dicunt ꝙ ꝑma pars loquitur qñ nullam de primis fecit mentionẽ appellans: tũc ualẽt ſecũde: ſecũda pars loquit̃ qñ fecit mẽtionẽ: ſed nõ plenam: qr preſumitur id feciſſe uel tacuiſſe in fraudẽ ⁊ habuiſſe notitiam litteraz. ideo ꝓceditur p ꝑmas nõ p ſecũdas: ⁊ ſic ẽ melius ex toto. verũ aliqñ tacere qñ nõ pſecte dicere. ad qõ cle. cõſtitutionẽm. de elec. Hoc non placet glo. quia ſi intelligit̃ ſecundũ caſum. c. oblate. ⁊ loquit̃ quando cõcurrũt littere iuriſdictiõales i appellatiõis cauſa ipetrate ab appellato vel appellante: poni debuiſſet decre. ſub titu. de appell. vel de Rp. ⁊ ſic ingrue hic ſituaret̃: ideo ponit glo. aliũm intellectũ ut loquat̃ qñ littere ab appellato obtẽte fuerũt impetrate ſup cõfirmationẽ ſentẽtie: ⁊ ſic fuerit cõfirmatorie de quibus loquit̃ titulus ⁊ nõ iuriſdictiõales: tũc ſi in ſecũdis nulla eſt clã ꝑmas cõfirmãs valẽt ſecũde: ⁊ p illas ꝓcedit̃ ⁊ nõ ualẽt prime ut hic in ꝑma parte. ¶ Idem ſi in ſis eſt clã faciens mẽtionẽ de primis expreſſã: qr tũc ex ſis reuocantur: ſecus ſi ibi ſit clã generalis: nullis litteris ueritati ⁊ iuſtitie ꝑiudicãtibus: qr tũc ſatis ſtare uult ꝑmis: ſed nõ ꝙ preiudicat ueritati ⁊ iuſticie. ideo deducunt̃ in pendẽti ad euentũ appellatiõis vt ſi appareat ſententiã cõfirmandã ille inualidabunt̃: alias ſtabũt cõfirmatiõe. Idẽ forte ſi in primis litteris tali clã foret appoſita facta mẽtiõe de appella. ⁊ obtenta ꝙ per hoc ueritati ⁊ iuſtitie non preiudicaretur.

c **Uz dilecta.** Innouatio ꝑuilegioꝝ cõfirmationẽ nõ induc̃. h. d. quo ad titu. ſũt tres ptes. In pria põit ſororꝝ petitio ꝓpe cõmiſſio. In ſcða ibi. nos aũt. inqſitorꝝ relatio: ⁊ canonicorũ obiectio. In tertia ibi. vñ iudicibus. iudicũ datio ⁊ ab ipſis appellatio. In quarta ibi. ſup. ſororꝝ petitio: ⁊ eaꝝ cõtradictio. In quinta ibi. Nos igit̃. pape interlocutio: ⁊ priuilegii inouatio. In ſexta ibi. qr vero. Papa ipaꝫ ɔſtituit abbatiſſam ꝓcuratricem. In ſeptima ibi. nolẽtes. cõmitit principale diffiniendũ. ¶ No. poſſe delegari examinationẽ ſcripture: ⁊ relationẽ tenoris eius. ¶ Et no. ꝙ talibus referẽtibus qbus cõmiſſio eſt facta vt referãt: de relatio plena fides adhibet̃. ¶ No. ii. ꝙ ꝑſcriptionis obiectio ɔ̃ pꝛiuilegia: de quo faciliter põt ɔſtare: ipedit innouationẽ ꝑuilegioꝝ: ſecus ſi altiorẽ ingrãt indaginẽ. ¶ Et no. ꝙ exceptio ab initio nõ requirẽs altiorẽ idaginẽ admiſſa: ſi ꝓpter appelfonũ difficultates dilatet̃ ab initio ꝑt repelli. ¶ No. ꝙ a iudicibus ſup innouatione ꝑuilegioꝝ delegatis põt appellari. hec ſũt notabilia vſq; ad vẽſi. nup. expediũ p ptes. ¶ Oppo. ꝙ teſtimoniis legati nõ eẽt plena fides adhibẽda. ſ. de fi. inſtru. ꝙ ſuper his. de elec. cum inter. R. Sol. ſigillũ legati admiculabat̃: ſed nõ faciebat plenã fidẽ: cuꝫ ſibi nihil eẽt cõmiſſum. hoc vez: niſi partes in hoc ɔſenſiſſent de appel. ɔſtitut⁹. de fi. inſtru. ꝙ ſup his ſm Hoſti. ¶ Op po. ꝙ nõ poſſint canonici ſe opponere ſine mãdato. de offi. dele. corã. Sol. dicit Hoſtien. ꝙ lz ſine cautiõe nõ habeãt legitimã pſonã ad ɔ̃dicendũ: ne qd fiat in preiudiciũ eccłie hãt tñ iudici cãz deferẽdi. Ad hoc õ re iudi. cũ bertoldus

dicit etiã Inno. ꝙ quidaʒ dicũt iſtos canonicos habuiſſe ab epiſcopo ſpāle mandatũ. de hoc de re. eccle. nõ ali. ſi quis. ꝺ teſti. cum olim. ℭ Oppo. ꝙ nõ valuerit hic ꝓceſſus ſup innouatione priuilegioꝝ lite nõ ꝯte. vt pʒ vt lite nõ conte. p totum. Sol'. dicũt quidã ꝙ hic fuit lis ꝯte. ⁊ ſubaudiunt ad verbum ingrerent primo lite ꝯte. vel eſt ſpāle vt ꝓcedaẜ lite nõ ꝯte. qꝛ agiẜ de ſtatu eccleſie. ad quod. ī. de teſti. cum oliʒ. vel eſt hoc ius nouũ ꝙ vbi petiẜ innouatio priuilegioꝝ admittiẜ hec exceptio: non es audiendus: qꝛ ꝑſcripſi iura que tibi dicis per priuilegiũ deberi: vel qꝛ poſſideo illa ſup quo recipiuntur teſtes lite nõ conte. Nõ ob. ꝙ hac exceptione nõ obſtāte fuit facta innouatio: qꝛ hec non fuit facta de iure communi: ſed propter periculum conſumptionis. Hoſti. dicit ꝙ hoc debuit lis conteſtari: ꝙ qꝛ iudices obmittebant fuit rationabiliter appellatuʒ: ⁊ eſt ſimile. de iudi. exhibita. vnde reputantur iſti iudices minus diſcreti: ⁊ petitur ꝙ diſcretis viris committatur: puto ꝙ cuʒ innouatio priuilegiorum fiat ſaluo iure aliorum: cum non agatur de graui preiudicio: ꝙ hec queſtio non eſt plene diſcutienda: ſed ſummarie: ⁊ ideo ſi opponitur exceptio: de qua poſſit incontinenti conſtare impediẜ innouatio: nec erit lis conteſtanda: ⁊ ſuper iure poſtea plenius diſcutietur: ſi requirat altioreʒ indaginem fiet innouatio priuilegiorum: reſeruata exceptione ad diſcutiendum plenarie: ⁊ etiaʒ poſtea facta innouatione ſuper principali iure erit poſtea diſcutiendum: ⁊ tunc erit lis conteſtanda: ⁊ ſi ab initio erat cum proponeretur exceptio: que non requirebat indaginem: cum poſtea propter appellationes exigat indaginē obmitti poteſt: ⁊ cognoſci de principali: vnde cum propter appellationes haberet tractuʒ: papa hoc innouauit reſeruata diſcuſſione iur. per decre. conſtituit. doc. tutum vt priuilegiorum: vel reſcriptorum habeantur inſtrumenta duplicata. ff. de teſta. l. vltiꝫ. Inſtitu. de teſta. §. pe. Nam quando non habent niſi vnum vnius tenoris: non eſt tutum illō portare ad ſedem apoſtolicam: vt hic. de fide inſtru. accepimus. ⁊ de priuile. cum olim eſſemus. ℭ Quero circa quod debeat haberi inqſitio. dic ꝙ circa bullam ſetam ⁊ filuʒ: ⁊ omnibus circunſtātiis: per quas diſcernitur falſitas. de cri. fal. licet. ⁊ c. ſe. ſm Hoſtien. Item debent tenorem referre: ⁊ cuʒ magna vis ſit in verbis: vt hic. ⁊ de vſurpal. c. ſi. perdito priuilegio non ſufficit probare mentem: niſi probetur tenor: de quo de priuile. cũ olim eſſemus ſm Hoſtien. ⁊ referre debent ſi quid ibi eſt inſertum: ſuſpectum: vel dubium. C. de edi. di. ad ri. tol. l. fina. ⁊ ſupra de fi. inſtru. inter dilectos. ℭ Quero qualiter fiet hec tranſcriptio: dic ꝙ parte vocata: ⁊ data ſibi copia defendendi. Ad hoc ꝙ no. de fide inſtru. accepimus. ⁊ c. penul. ⁊ vlti. de appel. intimaſti. ⁊ tali ſumpto iudicis auctoritate fides adhibetur: vt hic. ff. de admi. tuto. l. cyrographis. Et dicit Inno. ꝙ iudices erant hic delegati: vnde credendum eſt ſumpto eorꝫ auctoritate publicato: ⁊ remittit de teſti. albricus. Inducit Ioan. an. in argu. cum hic plura ſigilla requirantur: ꝙ vni ſigillo fides non adhibetur. ⁊ remittit de teſti. albricus. Ad hoc de cleri. pere. c. primo. de proba. poſt ceſſionem. de teſti. cum a nobis. de fide inſtru. quod ſuper his. ſm Hoſtien. In hac parte eſt ſola glo. vna que aſſignat rationem quare exceptio non impedit innouationem: ⁊ eſt clara. ℭ Venio ad verſi. nuper. ℭ No. ꝙ appella. pen. ſuper exceptionis examinatione: que non requirit altiorem indaginem: in cauſa ſummarie expedienda: poteſt peti: vt non obſtante appellatione ad expeditionem ſummarij negotij procedatur: ⁊ ſic exceptio ſummaria: que ex difficultate appellationum efficitur altioris indaginis: etiã admiſſa poteſt repelli: maxime quando cauſa cui opponitur requirit celeritatem propter imminens periculum: per que poſſet dici ꝙ appellatione pen. ſuper exceptione nullitatis: contra ſententiã ſententia poſſet exequi: non obſtante appellationis pendentia: de quo de re iudi. cle. i. ℭ No. ꝙ vbi ſubeſt periculum teſtium: lite non conte. ne probationis copia anguſteẜ: ⁊ pendente appellatione: vel lite: ſi timetur periculum corruptionis inſtri: poteſt peti innouatio inſtri expediri. ⁊ expediri articulus celeritatē deſiderans: etiã añ litē conte. Et no. ꝙ licet arguere de piculo teſtiũ ad periculũ inſtri. ℭ No. ꝙ priuilegij innouatio nouũ ius nõ tribuit: ſed antiquũ conſeruat. ℭ No. argu. a ſimili procedere in iure. Ad hoc de conſti. tranſlato. ℭ No. ꝙ ſm hec tempora priuilegia exceptionum poterãt ſcribi in papiro: per hanc decre. dicit hic hoſti. ꝙ inſtrumenta ⁊ priuilegia poſſunt publicari: non ſolum in pergameno: cuʒ materia eſt magis periculoſa: magis ſubuenendum eſt: argu. ff. ad car. l. i. §. iij. xlij. diſtin. quieſcamus: licet tamen materia eſt debilior: tamen eſt ſecurior: quia nõ ſic facile falſaẜ: nec raditur: quidam dicunt hoc priuilegium ſcriptum fuiſſe in materia facta ex herba: que vocaẜ in vulgari pauero: que olim cum glutino quodam coniungebatur in longum: ⁊ alia ſupponebatur in tranſcurſum: ſup qua ſcribebantur priuilegia. Et dicit Ioan. an. ſe quedam vidiſſe apud moſi. nouantulaſi. Spe. tenet inſtrumenta poſſe eſſe publica etiam in papiro: vt dicit in ſpe. ꝺ inſtru. edi. §. poſtremo. verſi. item. quod eſt ſcriptuʒ in papiro: ꝙ viderat reprehenſibile: hodie ſaltem ℞pta debent eſſe in charta pecorina: vt dicit ſpe. in titu. de ℞pt. preſenta. §. i. ꝺſi. item. ꝙ littere in ſillabis: vbi dicit Ioan. an. ꝙ non dixit pecudina: ſed pecorina: quia plus continet pecus pecoris ꝙ̃ pecus pecudis: nam pecus pecudis continet omnia animalia que ſunt ad vſum hominuꝫ ad veſcendendũ: vel vtenduꝫ: ſed pecus pecoris maiora: vt equos boues aſinos: ⁊ ſimilia: hoc dic qꝛ in edictis ⁊ vitulinis quãdo ſunt magni proceſſus littere apoſtolice ſcribuntur: pecus autem corripit primaꝫ. Ad hoc. ff. de le. iij. l. ſeruis legatis. §. pecoribus. ⁊ §. pecudibus. ⁊ dicit ſpecu. ꝙ debet eſſe groſſa: ⁊ non raſa. de his dixi. de fide inſtru. c. i. ℭ Quero an ſuper innouatione priuilegij ſit citanda pars: ſiue innouetur in curia: ſiue extra: dic ꝙ innouari poteſt parte preſente: ſed parte abſente non contumace: non videtur valida innouatio: niſi conueniatur: vel hoc ei denuncietur infra annuꝫ: vt no. poſt Inno. ſuper. iij. glo. ⁊ hoc qꝛ autentikũ ⁊ originale poſſet eſſe vicioſum: ſm Hoſti. ⁊ preſumitur ꝙ ille cuius res tangitur diligentius attendet: ⁊ inſpiciet: ligabit: palpabit: ⁊ inquiret: ꝙ̃ extraneus. vnde citãdus eſt. excipit Hoſtien. quando innouatio fit in curia: argu. C. de teſtamen. l. omnium: quia per plures manus tranſit littera: ⁊ ipſi plus in talibus experti perpendere poterant falſitatem: vel vitium latens: ſi quod eſſet: vt nota. I. c. penulti. Citabitur autem pars cum aliquibus extra curiam committitur examinatio ⁊ expectabitur: ſi aduentus eius probabilis ⁊ proximus preſumatur. infra de priuile. ex parte. B. i. Nũquid autem in conceſſione priuilegij ſit pars vocanda: notatur ꝙ non. infra de priuile. cum olim eſſemus: ⁊ per Lapuꝫ vbi dicit ꝙ non exigitur in actu diſpenſationis partis notatio: vt no. ſu. allega. lxiij. per ſimilitudinem allegatã in tex. dicit Inno. ꝙ ſi per omnia attendatur ſicut per teſtes receptos propter periculuꝫ non poteſt probari: niſi cauſa fuerit cepta infra annum: ita nec per tale priuilegium innouatum: niſi infra annum agat: vel ſaltem innouationem intimet: vt lite non conteſta. qꝫ. §. primo. dicit Hoſtien. ꝙ diuerſitatis ratio in hoc eſſe poteſt: quia innouatio nihil noui tribuit: vnde contra innouatum poteſt obiici quicquid poterat contra antiquum innouatum. In teſtibus vero circa probationes exceptionum contra ipſos competentium poſſet periculuꝫ imminere: vt lite non conteſta. qꝫ. Omnes gloſe ſunt clare vſqꝫ ad glo. in verbo innouanda. ℭ Oppo. ꝙ inſtrumentis vetuſtate conſumptis fides non adhibeatur. ff. ꝺ bo. poſ. ſm tabu. l. i. §. ſi raſe. cum ſi. dic ꝙ contrarium procedit quãdo ſunt ſic raſe ꝙ legi non poſſunt: hic quando legi poſſunt licet incipiant conſumi. ℭ Venio ad verſi. quia. ℭ Nota ꝙ hec verba recipimus in ius ⁊ proprietatem eccleſie romane: datur plena ſubiectio: vide de priuile. ſi papa. libro ſexto. ℭ Nota mulierem a papa ⁊ monialem poſſe con-

ſtitui procuratricē in iure cōi. ⁊ in quo habent conſortiū li
tis. ¶ No. ꝙ contra romanā eccleſiā nō currit preſcriptio
niſi centenaria. Et no.ar. ꝙ exemptus ⁊ ſubiectus nō poteſt
dn̄i iura deducere in iudiciū ad preiudicium domini: abſqꝫ
mandato: de quo de re iudi.cū ſuper. ¶ No. ꝙ ſuper exce
ptione ⁊ replicatione eodem inſtanti debēt ⁊ poſſunt teſtes
recipi: ⁊ vide de preſcrip.illud.de excep.a nobis.per Joan.
an. ¶ No. ꝙ deciſa qōne iur. ſup quo edita ſūt innouata
ſunt inſtr̄a: caſſanda ⁊ corrūpenda ſunt inſtr̄a. Ad hoc.ut li
te non cōteſta.accedens: ⁊ vbi obtinet pro habēte inſtrumē
tum: inſtr̄a ſunt reſtituenda obtinēti. ¶ No. ꝙ cauere dꝫ
papa ne ius romane eccleſie maneat indefenſum. de ſuppl.
neg.prela.lꝫ.de imu.eccle.qm̄.vn̄ quādoqꝫ ad defenſionē
procuratorē cōſtituit vt hic: quādoqꝫ ꝑteſtat.de capel.mo.
c.ij. Aūqꝫ de ipſo ꝓnunciat. de preſcriptio.ad euidentiā.
¶ Opp. ꝙ papa potuerit cognoſcere de hac cā: q: poteſt
eē iudex in cā eccle. ff. de his q in teſta.delē.l.prime. Sol.
licet poſſet eē iudex in cā eccleſie quilibet prelatus: ⁊ ma
xīe papa: tn̄ honeſtius eſt ꝙ alteri delegēt. ad hoc de teſt.
inſup. de iura.ca.c.ſi.ad hoc.ff. de iuriſ.om.iudi.l.qui iuriſ
dictioni.⁊.l.ſtor. ⁊ ſic papa ⁊ imꝑator in re priuata ⁊ in fi
ſcali ꝓcuratores cōſtituūt: ⁊ ſi procurator fiſci priuatū ꝯue
niat: vel a priuato conueniatur cognoſcit de cauſa ꝓcura.
ceſar.l.q ⁊ ratiōalis vocat.C. vbi cauſe fiſ.l.ad fiſcū: vna cū
preſide ꝓuincie.C. ſi aduerſus fiſ.l.iij. Nec ꝓcurator fiſci de
bet agere prepopere: ſed primo ꝯuincat poſſidentem de cri
mine: ⁊ poſtea petat bona.C. vbi cauſe fiſ.l.j. Conuēti enim
poſſunt ſe defendere quantūcunqꝫ fiſcus dicatur ius habe
re C. de iure fiſ.l.facultas.C. de bo.vacā.l.ā pelt.⁊ vlt.⁊ re
ſiſtere non ſeruatibus formam: ſed volentibꝰ occupare bo
na.C. de iure fiſ.l.prohibitum.li.x. Si autē ꝓcura.cogno
ſcit ō cauſa.C. ſi aduer.fiſ.l.j. Cāe vero homini diuie domꝰ
ſiue ciuiles: ſiue criminales: ſiue coloni: ſiue inquilini: coram
ꝓpoſito ſacri cubiculi: ⁊ comite domorum: vel ꝓcura.ceſa
ris agitanſ.C. vbi cauſe fiſ.l.fi.⁊ eſt notabile ſm̄ Hoſtiē. ꝙ
ſnl principis habent legitimam ꝑſonam ſtandi in iudicio:
vt ibi: ⁊ eſt contra regulam. de qua remittit ad ſummam. de
iudi. §. que ſunt neceſſaria. vſi. Item attendenda eſt perſo
na agentis. ¶ Opp. ꝙ non potuerit eps̄ preſcribere ꝯ pri
uilegiū: q: vel ignorauit eccleſiam exemptā ⁊ non preſcrip
ſit: cum hoc non intenderet: aut ſciebat exemptam: ⁊ ſic erat
in mala fide: ⁊ ſic non ꝑſcripſit. de preſcrip.c.ſi. Sol. dicit
glo. ꝙ ipſe epus excuſatur a mala fide: q: ius cōe facit pro
eo: ꝙ eſt fauorabile: ⁊ q: exemptio odioſa per quam etiam
remanent impunita peccata: ⁊ datur via delinquendi. de of
fi.ordi.irrefragabili. de priuile.cū ⁊ plantare.⁊.c.tuarū. vn̄
reſtringenda eſt. de regu.iur.odia.li.vj.⁊ q: de facili reuer
tatur ad naturam ſuā. ff. de pac. ſi vnus. §. pactus. de cenſi.cū
venerabil. de excep.cū venerabil. ſꝫ Jano. vel dat ꝙ igno
ret priuilegiū ⁊ nō intendat ꝑſcribere: ſufficit ꝙ aſſint conti
tea ꝑſcriptionis: q: poſſidēdo in genere agit que ex poſſeſ
ſione ſecuntur: ⁊ tunc preſcribit ſine titulo: ex quo hꝫ ius cōe
pro ſe: q: ei non deficit titulus: licꝫ ius cōmune habeatur pro
titulo: cōtra quod ꝓponderat ꝑſcriptioni: q̄ induciit priuile
gium ꝑſumitur impetratū ꝑ falſi ſuggeſtionē. ¶ Oppo.
ꝙ ſi debuerit ꝓnunciari ſuper adiudicatione ſubiectōis: q:
hic erat ſolū petita innouatio priuilegij: ⁊ ſic non videſ ſup
non petito ꝓnunciandum maxime lite non cōte. ff. cōi diui.
l.vt fundū. ⁊ pꝫ de ſyno.licet hely. de ordi.cogni.c.j. dicit
Hoſti. ꝙ qm̄ eā innouationis finita fuit: pars epiſcopi ſibi
poſtea petijt mon̄. adiudicari: tanq̄ in dioceſi ſua ſituatū
cōtra quem opponebaſ exemptio: ⁊ ipſe replicabat de ꝑſcri
ptione: ⁊ monaſteriū triplicabat de interruptione: ⁊ ſup his
cōſtituit papa abbatiſſam ꝓcuratricem: ⁊ ꝓbat hoc ꝑ ver
bum adiudicantes: ⁊ verbū ſilentiū: vel hoc q: ꝓceſſerunt
partes coram papa ſm̄ curſum curie: ꝑ narrationem: ⁊ re
ſponſionē ſic [lit] ꝯte. ideo cōmittitur teſtiū receptio: vel ſpe
ciale vbi agiſ de iure eccleſie romane: vt lite nō ꝯte. fiat ing

ſitio: ⁊ detur diffinitiua: qð quidā habent pro euangelio: ſꝫ
Hoſti. ſm̄ quē nō occurrit pro iſtis ius expreſſū niſi iſtud:
vt.C. de iure fiſ.l.circa.⁊.l.fe.lib.x.⁊.ā. de ſup.negli.prela.lꝫ
ſm̄ Hoſti. Alij dicunt ꝙ hic fuit ꝯuentio ⁊ recōuentio ſm̄.
Jo.an. ¶ Quero in qbus rebus ſola centenaria currat ec
cleſie romane: dic in mobilibus corpalibus ſiue in incorpa
libus: vel qbuſcunqꝫ actiōibus.C. de here. vel ac. ven.l. que
nondū ⁊.l.fi. ¶ Oppo. ꝙ femina nō poſſit eſſe ꝓcuratrix.
iij.q.vij. §. tria. Solu. que non habet dignitatem cū admini
ſtratione nō poteſt eſſe ꝓcuratrix: ſecus ſi hꝫ adminiſtratio
nem vt hic vel in cā ſepata ab eccleſia: vel dignitate ſua eſſe
nō pōt: in cauſa autē eccleſie ſic: ſicut miles [illegible] eſſe procura
tor in cā mon̄. ſui. ff. de procu.l.ſi filiusfa. §. veteranꝰ: vel ter
tio papa hic ex certa ſcia ꝯſtituit eam ꝓcuratricem: i vn̄ non
eſt de eius habilitate diſputandū: vt in iuribus alle. in glo.
certos caſus in qbus mulier pōt eſſe ꝓcuratrix: vide in ſpe.
de ꝓcura. §. j. circa prin. ⁊ vide quod no. de reſcrip. ſciſcita
tus ſuper glo.ij. plus hic potuiſſet eē in iudicio pro iure pa
pe ſine mādato tanq̄ cōſors eiuſdē lit. vt in cle. ſi religioſus.
de procura. ¶ Quero quis erit iudex in cauſa iuris pa
pe. dic ꝙ debēt ſup hoc eligi arbitri. Ad hoc.xj.q.j. ſi cleri
cus. vel dꝫ cauſā alteri delegare. ff. de iur.om.iudi.l. pretor
vel poſſet eſſe iudex in cā eccleſie ꝓprie. de inſti.cū veniſſent
ſm̄ glo. ad hoc de maledic.c.j. de penis. romana li.vj.⁊ no.
de v̄bo.ſigni.ex parte. J.

a **P noſtram.** Non valet cōfirma
tio quā religioſus i
petrauit a papa ſup adminiſtratione vel priora
tu ſi in ea ſe tacuit regularē.h.d. Si vero hoc ex
preſſit reſcriptū falſum cenſetur: q: hoc facere papa nō con
ſueuit.h.d. Communis diuiſio. ſecūda ibi: cū igiſ. ¶ No.
ꝙ papa non cōſueuit ꝯfirmare adminiſtrationes reguları
bus nec prioratus manuales. ¶ No. ꝙ littere obtente pre
ter ſtilum ⁊ conſuetudinem curie contra ius in dubio: vt fal
ſe ſunt nulle pronunciande: q: aut ſunt ſurreptitie: aut ſunt
falſe: ⁊ eſt argu. ꝙ ſurreptio viciat ipſo iure tales litteras.
¶ No. conſuetudinem pape vt patrisfam. attendendam.
ff. de pig.ac.l. vel vniuerſorum. ff. de vſur.l. qui ſemiſſes.⁊ ō
re iudi. in cauſis. ¶ Quero de quibus adminiſtrationibus
loqtur: dic ꝙ loquiſ de adminiſtrationibus quas tenēt reli
gioſi ſub obediētia: a qbus ad nutū abbatis pñt ad clauſtꝝ
reuocari. de priui.c.j.li.vj. ¶ Quero quare talia ꝑſonalr
ſimpetrare nō poſſunt: dic q: pro mortuis hñtur.xı.q. vj. pla
cuit: nec habēt velle vel nolle.xij.q.i. nō dicatis: ⁊ ſibi ꝑlatū
poſuerūt vice dei ſupra caput. de elec. ſi religioſus.li.vj. Nec
ſibi aliqd ꝑſonalr querūt: ſꝫ monaſterio.xviij.q.j.c. vnō: ēt
ſi ſit in fuga.ea.cā.q.ij. abbates: ideo nō eſt mirū ſi talia ꝑſo
naliter nō poſſunt impetrare ſm̄ gof. ¶ Oppo. ꝙ aliquid
religioſis poſſit priuilegio cōcedi. ō priui. ex pte.⁊.c. paſto
ralis. So. realr.i. noīe dignitatis religiōis vel eccleſie pōt
ꝯcedi: vt ibi: nō ꝑſonalr: vel q: ꝑſumiſ ℞ptū ſurreptitiū: vl
falſū. Siſe de priui. ne aliqd.li.vj. de elec. ꝯſtitutus.

p **Porrecta.** Summata eſt.ā.c.j. Com
o munis diuiſio. ſcða ibi. cum
igiſ. ¶ No. ꝙ littere cū quibus prioratus ma
nuales confirmantur ſi faciant mentionē de re
ligione preſumuntur falſe: ſi non faciant ſunt ſurreptitie.
¶ No. ꝙ eo ꝙ littere emanant contra ius ⁊ ſtilū curie eſt
preſumptio de falſitate litterarum: ⁊ no.tex. quia talis ꝑſum
ptio eſt ſufficiens ad damnandum de falſo: etiā quo ad pe
nam criminalem: ⁊ ſic in criminalibus quandoqꝫ ſufficiunt
preſumptiones. ¶ No. ꝙ nocet aliquando ſuppreſſio re
ligionis impetrantis. Item quandoqꝫ illius contra quem
impetratur. de reſcrip. cum ordinem: ſic ⁊ ſuppreſſio digni
tatis impetrātis. eo.ti. ad aures: ⁊ eius contra quem. eo.ti. ſe
des. ¶ Oppo. ꝙ poſſint ꝯfirmari prioratus: q: aliq ſūt ꝑ
petui. So. ideo non ſunt ꝯfirmādi: q: de facili remouentur
ad nutum abbatis: merito non debēt confirmari: quia ſi eſ.

ſet ꝯfirmata obedientia:non poſſet abſqꝫ apoſtolice ſedis
auctoritate inde remoueri.j.eo.c.i.⁊ ſic ſolueret obediētia.
.ſ.eo.c.i.⁊.ij.ſed ſi confirmat:⁊ in litteris fiat mentio de re-
ligione:nō valēt vt falſe:vel vt ſurrepticie ſi nō fiat mentio:
niſi aliud cōſtet de certa ſciētia pape. Cōcludūt ex hoc doc.
ꝙ etiā ꝑpetue nō ſunt cōfirmandi:q: nō pñt abſqꝫ pape au
ctoritate remoueri:⁊ ſic cū alis facile remoueant:vt in.c.per
tuas de ſymo.difficultaret obedientia cōtra iura.de app.
repꝛhēſibil ⁊.c.cū ſpāli ⁊.c.ad noſtrā:⁊.c.de ꝓre. Inquā
tum glo.dicit ꝙ valent vbi euidēter pateat de certa ſciētia:
⁊ volūtate pape.dicunt doc.ħ patere:ſi faciāt mentionē ex-
preſſaꝫ de hac decre.de ℞p.nōnulli.ꝺ eta.⁊ qua.eā te.ff.de
leg.iij.ſi quis.in prin.vl ſi approbent ſecūda iuſſiōe:in auc.
ꝺ mā.prin.§.deinde.coll.iij.⁊ vt nulli iudi.§.hec vero iube
mus.coll.ix.dicit ergo Inno.ꝙ dicēs certā ſcientiā:dꝫ hoc
probare:ꝑpter ꝓſumptionē que transfert onus ꝓbandi in
ipſum.C.de proba.l.fiue.q:qd dicant hic iura religioſi to-
ta die īpetrant confirmatiōes perſonales:ad qꝺ dici pōt ꝙ
multa per patiētiā ⁊c̄.de ꝓben.cuꝫ iam dudū:ſm Hoſti.ſo
let tñ:ſm abb.in confirmationibꝰ iſtis pōi clauſula:vſqꝫ ad
nſe voluntatis beneplacitum:q̄ne gratia exſpirat morte pa
pe.de ℞p.ſi gratioſe.lib.vj.⁊ per hāc adminiſtrationē erit
in adminiſtratiōe:vel priorātu:vl obediētiarius pape:q pri
us erat obedientiarius abbatis:ad hoc quod no.de ꝓben.
niſi in glo.intelligas:⁊ de elec.cū inter. R.de hac materia
vide ibi:⁊ qꝺ no.ſ.c.i.⁊ in.c.ſuper eo.de offi.dele.de prebē.
cum ſingula.lib.vj. Et de offi.or.preſenti.c.li.⁊ de hoc per
Pau.de ſupp.neg.ꝓla.q: regulares:⁊ ne cle.vel mo.con-
ſuluit ſeu.c.ſi.de ſta.mo.cū ad monaſterium.§.tales.ꝑ Jo.
xvi.q.i.monachus.ſi ad clericatum:tñ tenē ꝙ poſſit ex cauſa
nō īpugnante confirmatione remoueri:vnde tenet Frede.
tales qui habuerunt beneficia collatione pape:ex altera cau
ſa ꝙ̄ nullitate collationis:vel cōfirmationis deſtitui:⁊ īfir-
mari:⁊ ꝙ poſſint cedere in manibus īferioris:ad quod no.
de offi.dele.ſup eo.dicit Frede.ſuo conſi.cclvj.⁊ lapus ſua
conclu.xxiiij.ipſe ſua all.nona tenet hoc verū quādo papa
confert ex ſua poteſtate:ſecus ſi ex deuoluta:q: tunc nō alte
rant vires beneficij:⁊ ita dicit Pau.diſputaſſe:⁊ dicit ꝙ ꝑ
hoc ꝙ manuale ſemel:vt perpetuū fuit collatū:vel cōfirma
tum:non dicitur mutaſſe ſuam naturā:vt poſtea illo vacāte
debeat vt perpetuū confirmari:imo eo vacante ſtatim redi-
bit ad primā naturam:ſm Pau.⁊ lapum loco ꝓall.faciūt
hec ad.q.quā ponit lapus:in dicta all.an ſi papa beneficiuꝫ
annale ex ſtatuto eccleſie conferendū vt priorātū:q ex con
ſtitutione vacare cenſetur poſt annū papa reſeruat ſue col-
lationi:⁊ ſi vacāte per mortem eius qui habebat cōferat vt
ꝑpetuū:vel de eo mandet ꝓuideri:nō fcā mentione de con-
ſtitutiōe illa:an gratia ſit ſurrepticia:⁊ an vt ꝑpetuū cenſeat
collatum:ita ꝙ ꝑpetuum duret:⁊ cōcludit quo ad primuꝫ
ꝙ gratia non eſt ſurrepticia:q: hoc nō eſt tale tacitū quo ex-
preſſo litteras nō dediſſet:ex quo ſua collatio nō repugnat
cōſtitutioni:nā taciturnitas eorū que papa nō tollit:nec illis
derogat reſcribēdo:ſed remanent in omni ſuo ſtatu non vi-
ciat lras:vt ſi taceat ꝙ ꝓor iurare debeat ſe cōſtitutiōes ſut
turū:vel ꝙ ex cōſtitutiōe debuiſſet īpetrare licētiam ab ali-
quo ꝓlato:vel aliter:⁊ hoc planū:ſi ꝯceſſio intellgat tpalis.
Idē dicit ſi intellgat ꝑpetua:q: de iure cōi bñficia non ſunt
tpalia:ſed ꝑpetua:⁊ ꝯſtitutio diſponēs ꝯtra.recedit a regu
lis iuris:⁊ ħ i ꝓiudiciū ſupioris:q: ſua auctas ītelligit exce
pta.de iureiurā.veniētes.de ℞p.ꝯſtitutꝰ:vide reſuādo ſue
collatiōi illud bñficiū reducit ad antiquas regulas:vt pro
hac vice intelligant perpetua:nec hꝫ facere papa mentionē
de cōſtitutiōe ſpāli:que eū nō obligat:vnde ſicut ꝑ talē re-
ſeruationē tollit capitulo ius eligēdi:ꝑ illa vice:ita ius an-
nalitatis:⁊ hoc putat reſeruatiōe ꝓcedente:ſecus dicit ſi il-
lud mandat cōferri reſeruatiōe nō ꝓcedente:q: tunc īpetra
tur beneficiū vt vacans:eo tpe quo electio ſpectabat ad ca-
pitulū:⁊ eo tpe quo vigebat ꝯſtitutio de annalitatis priore:
quo teneri nō debuit per regulas.de ℞p.ſuper litteris.all.
dicta per Pau.ſ.⁊ no.per Inno.de elec.cum inter. R.pu-
to attendenda verba ſtatuti:an afficiant actuꝫ electionis:vt
electio tpaliter ītelligatur:an ſufficiat beneficiū:vt quomo
docunqꝫ aſſignatū vacet lapſu anni:ita ꝙ annaliter habeat
cuicunqꝫ ſit collatū:nec vltra annū valeat retineri. Primo
caſu dicit verū lapus:q: videntur in dubio afficere electio-
nē vt ꝓpriā:vel ſi dicant a quocunqꝫ cōferat eſſet dare legē
ſuperiori:⁊ actui ſupioris:ꝙ facere non poſſunt:de elec.in-
notuit.ſ.de offi.dele.ſuſpitiōis.de ap.ex inſinuatione. Se-
cundo non:q: papa reſeruando videtur ſꝫ natura beneficij
ſuppoſita validate ſtatuti:nec vti cenſetur velle ꝓtāte:niſi ex
primat.ſ.de reſcrip.conſtitutus:⁊ quod ibi no.glo. Nō ob.
qꝺ.ſ.eſt allegatum:⁊ de elec.cum inter. R. Primo q: iſta
iura:⁊ dicta loquūt quādo papa ex certa ſciētia ꝯfirmauit.
Itē aliud eſt a principio beneficiū eſſe annale:aliud tpe re-
ſolubile ad nutū ſuperioris:quia primo caſu collatum cen-
ſet ſm naturam ꝓcedentē reſeruationē. Secūdo eximitur
a poteſtate ordinarij:nec poſtea capax eſt inferior poteſta-
tis reſoluendi.

E Xaminata.

Sententia cōtra formā iuris ſeu cōpromiſſi lata etiā ſi fuerit per papam in forma cōi
cōfirmata nō validat.h.d. Prio ponit cauſaꝫ
decreti.ſecūdo decernit. ¶ No.i.duos caſus in quibꝰ non
valet ſnīa arbitri:⁊ vt nulla retractet:qñ eſt promulgata cō
tra formā iuris:⁊ qñ cōtra formā cōpromiſſi:⁊ ſic arbit i ꝓ
cedendo:⁊ terminādo ſubijcitur forme date a iure.ij.q.vj.
prolatam. ¶ No.ij.ꝙ confirmatio in forma cōi non vali-
dat ſnīam vel pactum contra vitium nullitatis. ¶ No.iij.
ar.ꝙ emologatio cōpromiſſi non firmat laudū cōtra defe
ctū nullitatis. ¶ Oppo.ꝙ queſtio nō eſſet ſup eccleſia:ſed
ſup iurepatronatus eccleſie.de iudi.examinata:fatet Joā.
⁊ ad litterā ſupplet ſup eccleſia.i.iurepatronatus eccleſie.
¶ Quero quis eſt hic vicedñs.dic ꝙ clericus ⁊ vicarius
Sabinenſi.qui ⁊ cardinalis eſt:ſicut Hoſtienſi.portuenſi.alba-
nenſi.peneſtrinſi.⁊ tuſculanus:qui cuꝫ aſſiſtant pape hñt in ec
cleſijs vicariuꝫ:qui vulgariter dicitur vicedñs:ſm Hoſti.
¶ Op.ꝙ valeat ſnīa ꝯtra ius.ij.q.vj.§.diffinitiua. Sol.
contra ius litigatoris valet:nō contra ius legis:⁊ in iudice:
⁊ in arbitro.item ſi contra formā cōpromiſſi. ¶ Oppo.ꝙ
hec verba ſicut proinde nō inducant conditionem.de ver.
ſigni.abbate. Sol.in ℞ptis conditionaliter intelligūtur
in priuilegijs ſecus vt ibi:ne priuilegiuꝫ ſit inutile:ꝙ eſt lex
priuata. Idem in confirmatione ex certa ſciētia:vt.j.c.pxi.
⁊ ſic ſoluitur cōtra.qꝺ ſignat glo.ſ.c.prox.

V Enerabilis.

In confirmationibus ex certa ſcientia verbum.ſicut.ponitur cauſatiue:nec nocet ſi
verbum confirmationis confirmati tenoreꝫ pre
cedat.h.d.Communis diuiſio.ſa ibi.mādamus. ¶ No.
.i.ꝙ valet compoſitio ſuper decimis:⁊ iure ſpirituali aucto
ritate ſuperioris inita:ad hoc de preben.niſi.de elec.cum in-
ter. R. ¶ Et no.argu.pro ⁊ contra ꝙ inferior a papa po-
teſt ſuper decimis componere. ¶ No.ꝙ ex conuentione
laudo poſſunt partes dare executionem ad tempus vel ſub
conditione. ¶ No.cautum in litteris confirmationis inſe
rere tenoreꝫ confirmati:⁊ ꝙ non viciatur:licet confirmatio
nis verba diſpoſitiua tenorē precedant cōfirmati. ¶ No.
ꝙ clauſula ſicut ſine prauitate in confirmationibus ex cer-
ta ſcientia nō ſtat conditionaliter ſed cauſatiue:ſicut.j.quia
ſic ⁊c̄. ¶ No.ꝙ ex qualitate mediatoris preſumitur de cō
tractu:⁊ eius vicij abſentia:vel carentia:ad hoc de reſcrip.
ad audientiam. ¶ No.ꝙ eo ꝙ tenor priuilegii:vel con-
firmati inſeritur.in ℞pto confirmatorio preſumitur ex cer
ta ſcientia:ad hoc vt hec confirmatio operetur oportet ꝙ
data opera ad hoc confirmata:ſecus ſi procedente tpe ſcō
ſit confirmata ad hoc.ff.de condi.⁊ de.l.ij. Sol.dicit hic

Hoſti. q talis conſenſus vt habeat executionem ſecuta con firmatiõe h3 inſtar ɔtractus in Rp̃tio. eius natura eſt vt nul lũ producat effectum antequã ſcriptura ſit cõpleta. C. de fi de inſtru. l. contractus. ℭ Quero quõ poſſit adaptari ad confirmationem: ponit Hoſti. exemplũ3 forte ſic ſtabat cõ poſitionem inter vos initam auctẽ apoſtolica cõfirmamus: cuius tenorem duximus preſentibus inſerendum. ℭ Op po. q trãſigi nõ poſſit ſuper ſpũalibus. de trãſac. ſtatuimus. cum ſi. Sol. cõpoſitio admittitur ſupioris auctẽ ſup ſpũa li vt hic: ſed nõ tranſactio vt ibi: vel ſm Inno. cõponi poteſt circa accidẽtia ⁊ coherentia extrinſeca ad ius ſpũale: nõ ſu per ipſo iure: vnde dicit q hic non fuit cõpoſitũ ſup iure de cimali: ſ3 quo loco: ⁊ quo tpe ſolui deberet. Hoſti. dicit q hic fuit cõpoſitũ ſup quãtitate. ideo fuit neceſſaria papalis confirmatio: ⁊ ex certa ſcientia. Ideo in terminis de quib9 dicit Inno. ſola auctẽ legati purgaſſet vitiũ3: ſm terminos Hoſti. nõ facit. quod no. de deci. a nobis. ℭ Quero de ef fectu huius cõfirmatiõis. glo. dicit q magnus. Primo q2 eximit cognitionẽ cõpoſitiõis a ptãte inferioris iudicis. ſ. c. i. Secundo quia alr̃ nullam validat. de tranſac. c. i. ⁊ c. veni ens: ⁊ hoc in confirmatione ex certa ſcientia quãdo tenor eſt inſertus in cõfirmatiõe in forma cõmuni: que eſt facta ſicut pinde ⁊c̃. q2 hec nihil operaret. ℭ Querit glo. an apparẽ te confirmati tenore in ſcripto in confirmatione: confirma tio probet confirmatum contractum: abſq3 alia probatiõe: videt q non. de fide inſtru. c. i. C. de eden. l. ſi q8. glo. deter minat cõtra. q amplius non ſit neceſſe oſtendere confirma ti tenorem: q2 ɔfirmatio probat. arg. C. de teſta. l. publicati de p̃uile. cum olim: de quo de ver. ſigni. abbate. dicit Ho ſti. hoc verum quo ad ibi inſerta: etiã dato q ſint cõtra ius: quia per hoc apparet papã3 voluiſſe diſpenſare: de tranſac. c. i. de quo ibi in verbo in p̃ſentia. dicit tñ Inno. q ipſe idẽ3 ſi feciſſet ignoranter poſſet pro iure ſuo contradicere: alr̃. de fi. inſtrumẽ. inter dilectos. verſi. porro: ſortius extraneus: q2 res inter alios acta ⁊c̃. Item audit alter dicens ſe dolo idu ctum. ff. de pac. tres fratres. §. emptor: ſm Inno. qđ eſt verũ quãdo nõ fuit pñs in confirmatione. Inquantũ glo. dicit cõfirmationẽ probare tenorẽ3. dicit verũ Hoſti. quãdo con firmatio fuit facta in preſentia partiũ vel ipſis inſtãtibus: q2 nec aliter fieri debet: nec obeſſet niſi eis vocatis: de quo de fi. inſtru. c. pe. ⁊ fi. ſecus dicit in innouatiõe p̃uilegii: quã fa ceret papa: etiã nõ vocatis ptib9. ſ. c. cũ dilecta: ⁊ eſt rõ iter p̃uilegia ⁊ iſtrumẽta. Primo q2 circa tenorẽ ſuorũ priui legiorũ3 curia eſt plene inſtructa: nec de facili decipi põt in inſtrumẽtis. ſic de cle. peregri. c. i. ⁊ de dolo ⁊ cõtu. cũ3 olĩ3. Secũdo q2 de facto curie agit in p̃uilegiis: vbi nõ eſt error qui in iſtrumẽtis eſt pbabilis. de Rp. ab excõicato. Tertio q in priuilegiis cõſideranf pncipaliter que ſunt iur. vel q̃ſi: in iſtrumento: que ſunt facti: ad hoc de conſti. c. i. lib. vi. ⁊ de ap. ſepe. in prin. ℭ Aduerte q licet loquat de innouatiõe rõnes cõcludũt ad confirmatiõẽ3. ℭ Oppo. q cõfirma tio eſſet in forma cõi: ⁊ ſic nõ debebat ſeruari q p3: q2 dixit ſic ſine prauitate ⁊c̃. ſ. c. pri. Dic q hec fuit ratio quare mo uebant ad nõ ſeruandũ: ſed ratio eſt in oppoſitũ: q2 iſta ver ba in ɔfirmationibus cũ cãc cognitiõe facere cenſet: q̃ cõ firmat que videt: ⁊ apponit tenorẽ: ad hoc q no. de offi. de leg. qm̃ abbas. in fi. vltime glo. ℭ Ab. dicit q ſi papa ɔfir mat ſimplr̃: nõ adiecta clauſula ſicut iuſte: ⁊ intelligit ex cer ta ſcientia cõfirmaſſe: ſi adijcit clauſulã illam vl' ſimilẽ: ⁊ tũc ſi addit tenorẽ rei cõfirmate in cõfirmatoria: ⁊ intelligit ex certa ſcĩa cõfirmaſſe: ſi nõ apponit parũ vel nihil opatur. ſ. c. pri. niſi forſan ad parandũ titulũ. J. de deci. dudu3: ⁊ dicit ſe audiuiſſe q quotiens papa cõfirmat ex certa ſcientia: fa cit publice in audientia poni edictum.

1 **Ua nobis.** Per confirmationẽ3 in forma cõi ius dioce ſani nõ ledit. Collatio eccleſie factã alteri eccleſie per legatũ in forma cõi cõfirmata per papã ius dioceſani non ledit. h. d. Cõis diuiſio: ſa ibi. cũ g. ℭ No. legatũ nõ poſſe vnã eccleſiã alteri ſubijcere nec ſubtrahere obedientiam vnius eccleſie: ⁊ alteri applicare. ℭ No. q le gatus non põt iura inferioris ſubtrahere: nec illi derogare. ℭ No. ſummarium. ℭ Oppo. q ex quo legatus ſubie cit eccleſiã alteri valeat: ⁊ ſic nõ retractet: q ⁊ põt qlibet or dinarius: vt in. c. ſicut vnire. de ex. p̃la. qđ ã dicũt hŏ nõ valuiſ ſe ſubiectionẽ: ex defectu ptãtis legati: concludentes legatũ non poſſe vnã eccleſiã alteri ſubijcere: vel perpetuã donatio nẽ facere: quãtũcunq3 beneficiũ vacans poſſet confirmare ex quo eſt legatus Cardinalis. de offi. leg. c. i. lib. vi. conclu dẽtes: ⁊ hoc ſequit ab. q legatus nullã ptãtẽ3 h3 auferendi iura vnius eccleſie: ⁊ dãdi alteri: ſed papa hoc põt: ſi facit ex certa ſciẽtia: ſi nõ ex certa ſcĩa non intelligit dediſſe: ſed da tũ confirmaſſe: ſed ſi talia data nõ eſſent legitima non vale ret cõfirmatio: vñ cũ hec priuilegia neceſſario detraherent iuriſdictioni patriarche cũ eſſent plene exempta: nõ potuit hoc facere legatus. ℭ No. hñ q legatus non tollit ius al terius: nõ facit etiã hoc circa pceſſũ3: vnde nõ cõmittit cãm ſũmario: vt plene no. glo. de hereti. c. fi. libro. vi. ad hoc glo. in cle. ne romani. de elec. ⁊ in ſpe. de lega. §. ſupeſt. ver. ſ3 nũ qđ põt cognoſcere. in fi. ii. colũ. tenet cũ ſpe. eo. ti. §. nũc oſt endendũ. in ver. v. q vnire poterit eccleſias iferiores: dũ tamẽ non vniat ad preiudiciũ dioceſani: vt faciebat hic: plus dicẽ ibi Jo. and. in addi. q legatus poterat eccleſiã ſubiectã epi ſcopo ex iuſta cã vnire eccleſie cathedrali: nõ erigendo illã in cathedralẽ: ſed applicãdo illã menſe epi: de qua vnione lo quit cle. vlti. de re. ecc. nõ ali. ij. Rñ. fiet autẽ id ſine preiudi cio ſi viuit: ⁊ ppterea non eſt neceſſe illũ ad id vocari: ⁊ ibi illo nõ mortuo reget illã epus per vicariũ perpetuũ de red ditibus eccleſie aſſignabit cõgrua portio. iuxta diſtinc. cle. i. de iure pa. hanc ɔcĩu. tenent dñi de rota: ſua conclu. xxiiii. Et rñdẽt ad hãc decre. q hic fiebat vnio in exẽptis: p quã3 p̃iudicabat nimium ordinario: ⁊ totaliter a ſua iuriſdictio ne ⁊ obediẽtia eximebat: q non ɔtingit in alia vnione: licet per eam auferat collatio. Sic ergo pro regula q ad pre iudiciũ alterius nihil facit legatus etiam de latere: vnde nõ poteſt de iure vnius dare alteri. xxiii. q. viii. ɔuenior: ⁊ c. ſe. xii. q. ij. futurã. ⁊ h: q2 hoc plus papa poteſt aliquẽ ſuo iure p̃uare. Et hoc tenet ſpe. eo. §. ver. lvii. ibi Jo. and. ſentire vi det q de iure alterius poſſint dare demum: ſicut ⁊ quãdo alij ordinarii cũ cauſa: vt no. de reli. do. conſtitutus cum ſu is remiſſio. Idem ſentit eo. §. ver. xi. ſpeculator quo appa ret: ⁊ cõcludit regulã ſpe. eo. titu. ⁊ §. ver. p̃miſſ. ibi: ſed cer te q legatus in puincia omnia libere ⁊ immediate exerce re poterit: que ſiue de iure: ſiue de conſuetudine quilibet or dinarius ſue legationis poteſt: ſiue ſit abbas: ſiue epũs: ſiue pmias vel patriarcha: niſi vbi repitur expreſſum q habeat maiorẽ ptãtẽ3: vt h3 in aliqbus. Inquãtũ dixi legatum poſ ſe que poteſt patriarcha: ab his excipit ſpe. quedã3 que non poteſt legatus: ⁊ poteſt patriarcha. ibi. in ver. q autẽ dixi: quo ad ptãtem vniendi. Fede. cõcludit contra. q etiã reſpe ctu preiudicij conferendi perpetuũ non poteſt vnire nec ec cleſiã collegiatã mẽſe epali: nec eccleſiã etiam ſimplicem: in qua epũs habeat ius conferendi: vel alius. dicit etiã3 q nec alterare poſſet collegium: cõſtituẽdo locũ religioſum: vt in certis. de ecc. edi. c. pe. nec inuitis canonicis poſſet prebere auctoritatem plebanus: vt permittant plebes ſuas: quia qui non poteſt conferre: non poteſt auctoritatem permutationi preſtare: vt no. Joan. and. de re. permu. c. vno. in glo. quod aduertit: quia ſi epiſcopus habet collationem in eccleſia col legiata: illã3 conferre non poſſet legatus: vt no. Joan. and. de offi. dele ga. c. iiij. adducit hoc. c. per quod in alteratione eccleſie collegiate parum aut nihil poteſt legatus. Nõ ob. q epũs hoc poſſit: quia non ſequitur ergo legatus: nã epũs cũ cõſenſu capituli alienat: ⁊ tñ non poſſet hoc legatus. xij. q. ij. ſine. cũ ſi. Item3 nec poſſet epũs alienare: ſine conſenſu ca pituli cum auctoritate legati. de his que fi. a maio. par. ca. c.

pe.ad hoc quia fauorabilior eſt poteſtas ordinarij ꝙ legati.de offi.or.c.i.alſ.no.in ſpe.in ti.de lega.§.nũc tractemus ver.pe.vbi dicit legatum non poſſe ſupprimere dignitateꝫ: nec fructus beneficij ad tempus concedere poſſe epiſcopor de quo.de ℟p.ſi perpetua debita. Ratio horum eſt:qꝛ ſolus princeps preiudicat alteri:vt no.de reli.do.conſtitutus: ad hoc qꝛ papa vniendo non vult alteri preiudicare nec ius alicui aſcribere:vt patet de reli.do.c.ij.per que dicit ꝙ nec ſimplices capellas poſſet vnire:ſi per eius vnionẽ auferatur ius cõferẽdo ordinario loci:quia non conceditur legato aliena iura in perpetuũ ꝑiudiciũ turbare:licet ad tempus poſſit conferẽdo ꝑiudicare:de offi.le.c.dilectus.alſ.de hoc de iurepa.nobis. Relinquitur ergo legatũ poſſe que poteſt epiſcopus: vbi non contingit alterius iuri in perpetuũ preiudiciũ:alſo non poteſt que poteſt epiſcopus:qui põt ſibi preiudicare ſine illius conſenſu:vt no.in.d.c.ſicut vnire:ſimiliter nec legatus ſentit hoc ſm Innocen.ꝙ hic valuerit conceſſio legati:ſed non in preiudicium epiſcopi:e ab ipſa eccleſia confirmatione cenſeatur preiudicium dioceſani exceptum:vnde hoc concedendo concedit ſolum ꝙ ſit ſubiecta ſaluo iure aliorum.ar.de offi.dele.ſuper eo:de priuile.paſtoralis. In omnibus ergo epiſcopis e metropolitanis erũt ſalua iura eorũ:vnde donatarii vt patroni de tẽporalibus poterũt exigere rationẽ:e eos ꝓ his:ſi male adminiſtrẽt:excõmunicare. Itẽ poterit facere ingrere iſte cui donauit legatus extra ordinẽ non derogando iuribus eorum:ſed e cum ſunt negligentes viſitare poterũt:ſed prior itellectus ſibi plus placet:quia verba huius ꝑuilegij neſcit excuſare:qn poſſint eccleſie eſſe plene exẽpte a patriarchis:e aliis:ſi legatus de h faciendo poteſtateꝫ habuiſſet:ſm Inno. Glo.proſequitur generalia:vide eam per te. Laus omnipotenti deo ec.

FINIS

¶ Impreſſum Venetiis in edibus Joannis e Gregorij de Gregoriis fratrũ. Anno a natiuitate verbi incarnati. M.cccciij.die.vij.Julij.

Regiſtruz huius operis.

aaa
De probationibus
originalium:vel
tudo nõ valet
teſtificandum illos
bbb
tores:e minores
tenent legiſte per
verſus ingreſſum
ſtatuimus:hec vera
ccc
addit in ſententia
dictiones:vide
e.§.quibus:per
ddd
De teſtibus
veniens el.j.
cipale:e tene ꝙ
iuris. ¶ Nota
eee
nantur ꝗ in
alie cum cauſe
ea me prolixe
nec vbi opponit
fff
reprobant[illegible]s ſuperent
contra dictum
facta ſua.ff.de
quãdoqꝫ peremptoriaꝫ
ggg
arctatus adhuc
Jo.an.in titu.de
mala habuerit
tit.ibi.quo circa
hhh
nere de eo ꝙ
dum ꝙ quandoqꝫ
¶ Oppo.ꝙ valeãt
factum legitime
iii
dicit non compelli
preto.l.barbarius
aũc.de tabel.ab
preſentia.de elec.
kkk
venerabilem.de
mentum tantum:
concluderetur per
¶ Quero an ſit
lll
preterea. ¶ Secunda
e hoc etiam
quid fiat ec.
tali.dicit Jo.an.
mmm
gnatis:ſed vicio
feſſionis voto
ſit periurus
duas a principio
nnn
e.iiij.q.vij.§.tali
Quod dicit verum
illa ſunt perpetua
de pac.ff.de acqui.

ooo
contrahentem
ꝙ illius non ſit
ad noſtram.ff.
cum quidam
ppp
tutus a iudice
inquantum dicit
ita demum ſi op
ſone ec. Similiter
qqq
putat ꝙ nulla
ſequatur ius ſuum
ꝙ fideiuſſor
tit.xv.q.vj.nos
rrr
preſcribit ius
non currit ipſo
eam preſcribi
fac.igno.ff.
ſſſ
ſola ſententia vel
ſubarrationi
his cum aliis
Ad qð.Jeo.
ttt
petitur exercitius
has in propria
volenti.e.l.ſimiliter
valide inquãtum
vvv
nõ ſunt alij
regu.iur.lib.vj.
de rõne diuerſitatis
iudicialis in rem
xxx
Ad preſentiam
de quo per eum
nẽ:e cõtemnentem
ne a iudice.Jeo.
yyy
quis debet probari
hando ſecundum
congregato:e.c.
bibetur agere:vt
ꝫꝫꝫ
ſed ſi per annum
cludente crimen
ſtatione:de qua
tunc eum appellauit
eee
interpoſita.§.j.
iudex recuſant
peruenit. Ideo
clamore:e quod
ꝯꝯꝯ
ius vendendi
iuſte excõmunicet:
cũ appellationibus
tempore ſuo non
§.ꝙ ſi per.xx.
Finis.

Tabula omnium capitulorum contentorum in hoc volumine.

ℭ De pbatiõib⁹ Rica

Ex epiſtolis car.i.
Sicut ꝯſuetudo 2
Ex litteris tuis 3
Propoſuiſti 3
Tertio loco 3
Iuravit 4
Poſt ceſſioné 5
In pſentia 7
Licet cauſam 12
Per tuas 17
Quoniam 17
Ad noſtram 22
Cum cauſam 23
Cauſam 23
Cum bone 23
ℭ De teſtibus Rica
Placuit 23
In nomie domini 23
Quoniam 23
In omni negocio 24
Quotiens 24
Inſuper 24
Ex parte ade 25
Cum ad hec 28
Clericos 28
Ut nullus 29
Non licet 29
Ratio 19
Epiſcopus 29
Quia in tantum 19
Cum teneamur 29
Referente 29
Si qui teſtium 29
Sicut 29
Veniens 29
Cauſamq3 30
Cum nuncius 31
Super eo 31
De cetero 31
In cauſis 31
Cum tu 32
Fraternitatis 32
Intimavit 37
Cauſam 37
Perſonas 37
Iudei 37
Super eo el.ij. 37
Licet univerſis 38
In litteris 38
Cum veniſſent 38
Serico 38
Preterea 39
Cum a nobis 39
De teſtibus 41
Conſtitutus 42
Preſentium 42
In noſtra 43
Cum litteris 43
Cum olim 44
Ex tenore 45
Significaverunt 46
Cum cauſam 47
Veniens 49
Tuis queſtiõibus 51

Dilecto 51
Significavit 52
Cum cauſam 52
Albricus 53
Cum in tua 53
Conſtitutus 54
Conſtitutus el.ij. 54
Licet ex quadam 54
Per tuas 55
Licet dilectus 56
Preſentata 56
Super 57
Venerabili 57
Cum clamor 57
Teſtimonium 57
Ultra tertiam 59
Non debet 60
ℭ De teſtibus cogen/dis Rica
Cauſam 61
Cum ſuper 61
Super eo 61
Pervenit 61
Pervenit el.ij. 51
Ceterum 61
Preterea 62
Super his 62
Cum contra 62
Dilectorum 62
Venerabilis 62
ℭ De fide inſtrumẽto rum Rica
Scripture 63
Scripturam 66
Ex litteris 68
Accepimus 68
Contingit 68
Inter dilectos 69
Quod ſuper his 70
Paſtoralis 70
Cum dilectus 71
Cum ioannes 71
Ex parte 73
Perpetuus 73
Computari 74
Si cautio 74
Cũ. P. tabellio 76
Si inſtrumenta 77
ℭ De preſumptioni/bus Rica
Sicut noxius 77
Afferte 77
Ex ſtudijs 78
Nullus 78
Nonne 78
Mandata 78
Quoſdam 78
Quanto 78
Quia veri ſimile 78
Illud quoq3 79
Litteras 80
Tertio 80
Litteras el.ij. 80
Cum in iuventute 81
Dudum 81
ℭ De iuriurãdo Rica

Ex adminiſtrator] 83
Pervenit 83
Pervenit el.ij. 84
Ego enim 84
Nullus 84
Debitores 84
Ad noſtram 85
Si vero aliqs 86
Ex reſcripto 86
Querelam 87
Tua nos 87
Cum quidam 87
Sicut ex litteris 87
Veritatis 88
Verum 88
Veniens 88
Brevi 89
Quanto 89
Venientes 91
Ad noſtram 91
Ad noſtrã el.ij. 92
Ea te 92
Quintavallis 93
Tua nos 99
Quẽadmodũ 99
Et ſi epus 99
Sicut noſtris 100
Cum contingat 100
Sicut 104
Nimis 104
Peritio veſtra 104
Ex litteris 104
Intellecto 105
Mulieri 105
Clericus 105
Iuramentum 106
ℭ De exceptõib⁹ Rica
Deniq3 108
A nobis 108
Cũ eccleſiaſtica 109
Paſtoralis 110
Cum inter 112
Cũ venerabilis 113
Olim 116
Dilecta 116
Apoſtolice 117
Dilecte in xp̃o 117
Significaverunt 118
Exceptionem 219
Adverſario 121
Venerabilem 121
ℭ De preſcriptioni/bus Rica
Placuit 122
Nihil 122
Sanctorum 122
De quarta 122
Vigilanti 123
Ad aures 123
Cauſam 123
Illud autem 123
Quia indicante 124
Ex tranſmiſſa 124
Accedentes 124
Cum nõ liceat 114
Ad audientiam 125

Cum a nobis 126
Auditis 126
Cum ex officij 128
Si diligenti 129
Cum olim 130
Veniens 131
Quoniam 132
ℭ De ſententia e re iu/dicata Rica
Sententia 133
Iurgantium 134
Non poteſt 134
Ea que 134
De cetero 134
Cũ aliquibus 134
Lator preſentiũ 135
Cum cauſa 135
Inter ceteras 135
Tenor 135
Conſanguinei 136
Cum olim 236
Cum inter nos 137
Cauſam 138
Nõ ad ꝯſultatõe3 138
Sicut 139
Cum ſuper 140
Cũ bertoldus 144
In cauſis 146
Inter mõaſteriũ 146
Suborta 248
Cum. I. e. A. 148
Cum te 149
Ad pbandum 149
Quãuis 150
Duobus 152
ℭ De appellationi/bus Rica
Dilecti 153
Inter cetera 153
Ad noſtram 153
Perſonas 253
Cũ ſit romana 153
Ad hec 154
Si duobus 154
Ex ratione 155
Meminimus 157
Super eo 157
De appellatiõib⁹ 158
Sup eo el.ij. 158
Pervenit 158
Conſuluit 158
Suggeſtum 158
Ad preſentiam 159
Cum teneamur 159
Conſuluit el.ij. 159
Cum parati 159
Ad hec el.ij. 160
Queſtioni 160
Preterea 160
Conſtitutis 160
Propoſuit 160
Qua fronte 150
Reprehenſibilis 161
Ad hec el.iij. 161
Pervenit el.ij. 262
Conſuluit el.iij. 162

Ad hec el.iiij. 162
De priore 262
Quia nos 262
Ad aures 262
Ad audientiam 262
Accepta 163
Poſtremo 263
Ad hec qm̃ 163
Cum in eccleſia 163
Directe 163
Preterea requiſiti 154
Secũdo requiris 165
An ſit 166
Novit 266
Sepe contingit 166
Conſtitutus 168
Conſtitutis el.ij. 169
Ex parte tua 170
Significavit 271
Significantib⁹ 171
Ex inſinuatiõe 172
Bone memorie 172
Dilecti filij 173
Paſtoralis 173
Sollicitudinem 176
Dilectis 177
Ut noſtrum 178
Oblate 278
Per tuas 179
Ut debitus 279
Cum ceſſante 182
Cum ſpeciali 183
Cum cauſam 185
Dilecto 185
Nicolas 187
Tua nobis 187
Dilecti 188
Ex parte. M. 188
Intimaſti 189
Significante 190
Interpoſita 192
Inquiſitioni 193
Una ſentẽtia 294
Si iuſtus 194
ℭ De peregrinanti/bus Rica
Conquerente 195
ℭ De confirmatiõe uti li vel inutili Rica
Si quis rei 195
De ꝯfirmatiõib⁹ 195
Bone memorie 196
Cum dilecta 195
Ad noſtram 197
Porrecta 197
Examinata 198
Venerabilis 198
Tua nobis 198

Finis.

VAL 1533084

Digitized by Google

20.